БЕКІТЕМІН:
Директор
Сакенова Г.Ә

КЕЛІСЕМІН:
Оқу ісінің меңгерушісі:

Молдрахметова Г.А

Ә.Б.ОТЫРЫСЫНДА ҚАРАЛДЫ
Ә.Б.Жетекшісі:
Хаттама №1
Оразқызы Қ

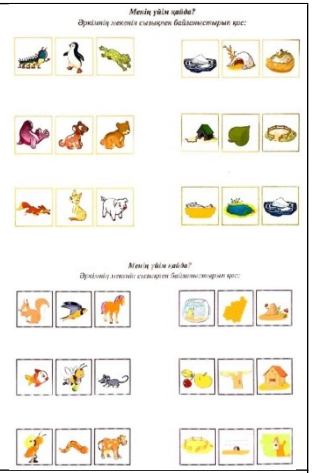
Циклограммалық жоспар
Мектепалды даярлық тобы
2024-2025 оқу жылы

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Топ: Мектепалды даярлық сынып
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.09.204-2025 оқу жылы
(апта күндерін, айды, жылды көрсету)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 02.09	Сейсенбі 03.09	Сәрсенбі 04.09	Бейсенбі 05.09	Жұма 06.09
08:00-8:30 **Балаларды қабылдау**	**Еңбекқорлық және кәсіби біліктілік айы** **Апта дәйексөзі: Білім-қымбатқазына,қанағат тұтпа азына(М.Әлімбаев)** Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; **Өнегелі 15-минут(Біртұтас тәрбие)**				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру. **«Тілім менің -тірегім» флешмоб(Біртұтас тәрбие)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	**Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. (Біртұтас Б/М)** Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	«Менің Қазақстаным» Ән ұран орындау **Мақсаты:**рухани-патриоттық сезімге тәрбиелеу Ұлттық құндылықты қалыптастыру **Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын әрекеті**(үстел үсті ойындары пазлдар, домино және т.б.); **«Қай мезгілде киеміз»** ойыны **Міндет**: Балалардың жыл мезгілдері туралы түсініктерін кеңейту,жыл мезгілдеріне сәйкес келетін киім атауларымен таныстыру. **Дағды:**сөздік қорларын молайтып, ауыз екі сөйлеуге дағдыландыру. **Қосымша жабдықтар:** Жыл мезгілдері бейнеленген суреттер және жыл	 **Үстел үсті ойындары:** «Жыл мезгілдері» **Міндет:** Жыл мезгілдері жайлы білімін бекіту. **Дағды:** сөздік-логикалық ойлауын дамыту, жыл мезгілдерінің белгілері туралы ой дағдыларын бекіту. **Құрал-жабдықтар:** Жыл мезгілдерінің суреттері. **Әдістемелік нұсқау:** Мұғалім үстел үстіне жыл мезгілдерін шашыратып қойып шығады оны	 **Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі**(іс әрекет арқылы қимылды ойын) **«Бағдаршам»** **Міндет:** Жол ережесін сақтауға, түстерді ажыратып, бағдаршам көздерінің белгілерін айыра білуге үйрету. **Дағды:**Балаларды	**коммуникативтік, ойын әрекеті** **Мазайка үстел үсті ойындары:** «Оқу құралдарын ата» **Міндет:** Оқу құралдарына жатпайтын заттар туралы түсініктерін қалыптастыру. Сөйлеу мәдениетін қалыптастыру. **Дағды:** балалар өз оқу құралдарын ұқыпты қарауға және оны күтіп ұстауға дағдыландыру. **Ойынның шарты:**Оқу құралдарының	**Қоршаған ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет** **Үстел үсті театр ойыны** : **«Менің мекенім, менің отбасым»** **Міндеті:** Балалардың үй және дала жануарлары туралы білімдерін бекіту Жануарлар мен олардың төлдері туралы, олар мекендейтін жерлері туралы білімдерін нығайту. **Әдістемелік нұсқаулар:** **Ойынның ережелері.** Жануарлар отбасын

	мезгілдеріне байланысты киімдердің суреттері. **Әдістемелік нұсқаулар:** Тәрбиеші арнайы дайындалған үстел үстіне әр жыл мезгілінің суреттерін қоямын. Балалар суреттегі киімдер қай жыл мезгіліне сәйкес келетінін тауып ,жыл мезгілі бейнеленген суретке сәйкестендіріп қояды. **Ықтимал күрделендіру:** Күнделікті киетін және ұлттық киімді салыстырып айту. **Ойынның нұсқаулары:** Әр жыл мезгілінің киімдерін ажырата білу. Киімдердің адамға қандай пайдасы барын айту. 	балалар дауыстап атай отырып, ретімен қойып шығады. **Ықтимал күрделендіру**: Тақпақтарды айтқызып, жұмбақтар шешеді. **Ойынның нұсқаулары:** Балалар жылдың төрт мезгілі жайлы суреттерді көреді, жыл мезгілдерін ретімен қойып шығады	қырағылыққа, ептілікке және ойынды дұрыс ойнауға үйрету. **Әдістемелік нұсқаулар**: Тәрбиеші «қызыл» түсті көрсеткенде, балалар қимылдамай тұрады. Ал «сары» түсті көрсеткенде балалар қол шапалақтайды. «Жасыл» түсті көрсеткенде балалар орнында ары – бері жүреді. Ойынды бірнеше рет қайталайды. **Ықтимал күрделендіру**: доппен секіру **Ойынның нұсқаулары**: жеңіліске жеткен бала 10 рет доппен жерді ұрып секіру қажет .	көрнекілігі таратылып беріледі.Олардың аттарын атайды.Не үшін пайдаланатыны жайлы айтады.Әр қайсысы сипаттама береді. **«Сұрақ-жауап» әдісі.** Балалар төмендегі сұрақтарға жауап береді. 1.Оқу құралдарының атқаратын қызметі қандай? 2. Сіздің сөмкеңізде қандай оқу құралдары бар? 3. Оқу құралдарын қалай таза және ұқыпты ұстауға болады? 	біріктіріп, олардың «үйін» атау. **Ойын барысы:** Балаларға жануарлардың суреті бар үлкен карточкалар және олардың кішкентай төлдері бейнеленген шағын карточкалар беріледі. Барлық үлкен карточкалар араластырылады да, «Аңның балаларына» өзінің отбасын тауып, «ата-анасының» не екенін және «үйі» қайда екенін айту тапсырылады. Қоян-көжек; қасқыр-шулан-бөлтірік; түлкі-түлкішек-жаутаң; кірпі-ұрғашы кірпі-кірпінің баласы; аю-кірекей-қонжық; тиін-ұрғашы тиін-тиіннің баласы; тышқан мен балалары. Ат-байтал-құлын; қой-саулық қой-қозы; ешкі-теке-лақ; бұқа-сиыр-бұзау; шошқа –торай; қораз-тауық-балапан; ит-кәндек-күшік. **Ықтимал күрделендіру:** Жабайы және үй жануарларын аты мен төлдерінің аттарымен атап айту ұсынылады берілген сызбаны арқылы сәйкестендіреді. **Ойынның нұсқаулары:** Жабайы және үй жануарларын ажыратқан соң, олардың пайдасы мен зиянды жақтарын айтып кету.

					
Таңертенгі жаттығу	№1 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№1 жиынтық *Дөңгелекшемен жасалатын жалпы дамыту жаттығулары*** 1. Б.қ.:өкше түйістірілген, дөңгелекше төмен түсірілген екі қолда. Қолды алға созу, дөңгелекшені алға созылған сол қолға ауыстыру, қолды төмен түсіру (5 рет). 2. Б.қ.: аяқсәл алшақтатылған, дөңгелекше төмен түсірілген екі қолда. Отырып, дөңгелекшені еденге қою, түзелу, қолды арт жаққа ұстау;отыру, дөңгелекшені алып, бастапқы қалыпқа қайту (5 рет). 3. Б.қ.: тізерлеп тұру, жүрелеп отыру, дөңгелекше төмен түсірілген екі қолда. Тізерлеп тұру, дөңгелекшетөмен түсірілген екі қолда. Тізерлеп тұру, дөңгелекшені бастан асырып, жоғары, түзу көтеру, жүрелеп отыру, қолды төмен түсіру (5 рет). 4. Б.қ.: аяқ бірге қойылған, қол белде, дөңгелекше еденде. Бір орында жүрумен кезектестіріп, дөңгелекшені айналып, екі аяқтап секіру (2 рет).	№2 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК № 2 *жиынтық Дөңгелекшемен жасалатын жалпы дамыту жаттығулары*** 1. Б.қ.:өкше түйістірілген, дөңгелекше оң қолда. Дөңгелекшені жоғары көтеру, оны сол қолға ауыстыру, төмен түсіру (4 рет). 2. Б.қ.: сондй, дөңгелекше кеуде тұсындағы екі қолда. Отыру, қолды түзу ұстап, дөңгелекшені алға созу, бастапқы қалыпқа қайту (4-5 рет). 3. Б.қ.: тізерлеп тұру, дөңгелекше оң қолда. Оңға (солға) бұрылу, дөңгелекшені оң (сол) аяқтың ұшына қою,бұрылу, дөңгелекшені алып, бастапқы қалыпқа қайту (әр жаққа 3 реттенн). 4. Б.қ.: аяқ бірге, қол белде, дөңгелекше еденде. Бір орында жүрумен кезектестіріп, дөңгелекшені айналып, екі аяқтап секіру (2 рет).	**.** №3 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№ 3 *жиынтық Дөңгелекшемен жасалатын жалпы дамыту жаттығулары*** 1. Б.қ.:өкше түйістірілген, дөңгелекше төмен түсірілген оң қолда. Қолды алға түзу созу, дөңгелекшені келесі қолға ауыстырып, қолды түсіру (8 рет). 2. Б.қ.: аяқ сәл алшақтатылған, дөңгелекше кеуде тұсындағы екі қолда. Отыру, дөңгелекшені еденге қою, түзелу, қолды артқа ұстау. Отыру, дөңгелекшені алу, бастапқы қалыпқа қайту. 3. Б.қ.: жүрелеп отыру, дөңгелекше төмен түсірілген екі	№ 4 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№ 4 *жиынтық Дөңгелекшемен жасалатын жалпы дамыту жаттығулары*** 1. Б.қ.: өкше түйістірілген. дөңгелекше оң қолда. Дөңгелекшені жоғары көтеру, сол қолға ауыстыру, төмен түсіру. 2. Б.қ.: өкше түйістірілген, дөңгелекше кеуде тұсындағы екі қолда. Отыру, дөңгелекшеніалға созу, қолды түзулеп, бастапқы қалыпқа қайту. 3. Б.қ.: тізерлеп тұру, дөңгелекше оң (сол) аяқтың ұшында. Бұрылу, дөңгелекшені алып,	№1 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК №1 *Заттарсыз жасалатын жалпы дамыту жаттығуларының жиынтығы*** **№1 жиынтық** 1. Екі сызықтың арасымен жүру (арақашықтығы 25 см.). Мұғалім ұзындығы 2,5-3 м болатын арқаннан (немесе таяқшалардан) екі жол жасайды. Жолдардың арақашықтығы 3 метрден кем емес. «Жаңбыр тоқтады, - дейді мұғалім, - күн жарқырап шықты, бірақ айнала шалшық. Аяғымызды сулап алмас үшін, жолдың үстімен ғана жүреміз» (көрсетеді). Балалардың шағын бір тобын жолдың жанына алып келеді, бір-бірінің

			қолда. Түзелу, дөңгелекшені басынан асырып, жоғары, түзу көтеру, бастапқы қалыпқа қайту (5-7 рет). 4. Б.қ.: аяқ сәл алшақтатылған, дөңгелеше еденде. Аздаған үзіліс жасап, дөңгелекшені айналып, екі аяқпен секіру	бастапқы қалыпқа қайту (әр жаққа 3 реттен). 4. Б.қ.: аяқ сәл алшақтатылған, қолды төмен ұстау, дөңгелекше еденде. Дөңгелекшені айналып, екі аяқпен екі бағытқа секіру.	артына тұрғызады да жолдың үстімен жүріп өтуді ұсынады. Балалардың өзіне қарату мақсатында (бастарын салбыратпай) мұғалім қолына сылдыпмақ ұстап, бетін балаларға қаратып жүред. балалар бірінші, екінші жолды жүріп өтіп, орындарына барып отырады. Мұғалім жолмен жүріп өтуге екінші шағын топты шақырады.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Менің Қазақстаным»- оқу аптасының басында мемлекеттік Әнұран Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты: 8.30	**02.09.23 Сейсенбі**	**Сейсенбі 03.09**	**Сәрсенбі 04.09**	**Бейсенбі 05.09**	**06.09. Жұма**	
	Математика Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Дене шынықтывру	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Музыка Көркем әдебиет**	**Математика негіздері Көркем әдебиет Сауат ашу негіздері Дене шынықтыру**	**Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка**	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Дене шынықтыру Шығармашылық(сурет)**	
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты:8.30						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Кеңістікте және қағаз бетінде бағдарлау. **ҰІӘ міндеті:** қағаз бетінде бағдарлауға (жоғарыда, төменде, оң жағында, сол жағында) қалыптастыру; қағаз бетінде бағдарлау (жоғары, төмен, ортасы, оң жақ, сол жақ) дағдыларын дамыту. **Дағды**: есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер: Біледі:** кеңістіктегі, қағаз бетіндегі заттардың орналасуын түсіндіруді; **Игереді:** заттардың қағаз бетінде, кеңістікте орналасуын түсіндіруді біледі; **Меңгереді:** қағаз бетінде дұрыс бағдарлай білу (жоғарыда, төменде, оң жақта, сол жақта, ортасында),	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыс пен сөз. **ҰІӘ міндеттері:** сөз,дыбыс туралы түсінік беру; сөздің дыбыстан құралатынын,дыбыстың дауысты,дауыссыз болып бөлінетіні жөнінде мағлұмат беру. **Дағды:** есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Жасайды:** тақырыпқа және дыбыс санына байланысты сөздер ойлап айтады. **Түсінеді:** өлең мазмұнын,	**1.Математика негіздері–**ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біреу – көп. **ҰІӘ міндеті:** **Дағды**: есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Біледі:** «біреу», «көп», «бірнеше» терминдерін айтуды. **Игереді:** «біреу», «көп», «бірнеше» болатынын. **Меңгереді:** заттар жиынынан «бір-бірден» және «көп», («бірнеше») берілген	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Заттарды ортақ қасиеті бойынша топқа біріктіру. **ҰІӘ міндеттері:** дара заттарды бөлуді үйрету; бір заттан тұратын жиын туралы ұғым қалыптастыру; «біреу» және «бірнеше» («көп») терминдерін енгізу; **Дағды**: есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін**	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Сөз.Сөздің мағынасы. **ҰІӘ міндеттері:** сөйлеу тілінің дыбыстық ерекшелігін меңгерту; сөйлеу тілін жетілдіру.Дауысты,дауыссыз дыбыс ерекшелігін түсіндіру. **Дағды**: сөздердің заттың атын, табиғат құбылыстарын,заттың сапасын білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөздерді	

	орналасуы бойынша белгілі бір затты таба алу. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Қайда барасың, нені табасың?» атты ойынды ұсынады. Ойын балаларды негізгі кеңістіктік бағыттарды (жоғары, төмен, оң жақ, сол жақ) анықтау және сөзбен айтуға, заттың кеңістікте орналасуын белгілеу үшін әртүрлі кеңістіктік терминдерді (іші, үсті, арты, асты және т.б.) пайдалануға жаттықтыру үшін жүргізіледі. **Түсіну деңгейі:** ***Ойын барысы.***Ойыншықтарды бөлменің әр жеріне тығып қоямын. Мысалы: ойын барысы бойынша көзделген орналасу орнының оң жағында аюды, сол жағында шкафтың артына қуыршақты, кілемнің алдында допты, артында мәшинені. Ойынды бастаудан бұрын педагог балаларға бөлмеде тығылған ойыншықтарды табатындарын хабарлайды. Балалардың бірін шақырып алып, педагог оған былай дейді: Оң жаққа барсаң, аюды табасың, Сол жаққа барсаң, қуыршақты табасың. Алға қарай жүрсең, допты табасың, Артқа қарай жүрсең, мәшинені табасың. Қайда барғың келеді? Бала ойыншықты табады. Ойын 3-4 рет қайталанады. Ойын жағдаятына тартылады. Термин сөздерді атайды, заттарды табады. Балалар ойынға қызығушылық танытады. Топтық жұмыс. Топтардың әрқайсысына әртүрлі заттар (кестеге ұқсас) бейнеленген жұмыс парақтары таратылады. **Таратпалы жұмыс:**карточкадағы суреттің орналасуын айтады, мысалы, жоғарғы сөренің оң жағы. Балалар осы жерде бейнеленген затты атайды. Оған керісінше затты атайды, балалар оның да орналасуын атайды. Одан кейін балалар топтарда ойнайды. 1-тапсырма. Қай жерде сурет жоқ?	дыбыстарды айтатынымызды және естітінімізді. **Қолданады:** табиғи және жасанды дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Дыбыстың не екенін білесің бе?** Дыбыстың не екенін білесің бе? Дыбыстарға құлақты түресің бе? Бұлақтың сылдырын, қоңыраудың сыңғырын, Күннің күркірін, жаңбырдың тырсылын, Адамдардың дауысын, көліктердің дыбысын, Құстардың салған әнін де, естігеннің бәрін де «Дыбыстар» деп атаймыз. (*Г. Оразбаева*) Тақтаға әртүрлі суреттер іліп, балаларға көрсетеді. Бұл жерден ненің дыбыстары шығуы мүмкін екенін балалардан сұрайды. Асхана (*балалар асханада ненің дыбысы естілуі мүмкін екенін айтады: миксер, блендр, газдың, шәйнек*), жуынатын бөлменің суреті (*балалар жуынатын бөлмеден ненің дыбысы естілуі мүмкін екенін айтады: су, себезгі*), зауыт, фабрика, зауыт суреттері (*мотордың гүрілі естілуі мүмкін екенін айтады*), көшенің суреті (*түрлі көліктердің дыбысы естілетінін айтады*). Балаларға осы дыбыстардың барлығы да жасанды дыбыстар екенін айтып қорытындылайды. **Түсіну деңгейі:** «Сөз ойла, тез ойла» дидактикалық жаттығуы **Шарты:** балаларды үш топқа бөліп, 1-топқа екі дыбыстан, 2-топқа үш дыбыстан, 3-топқа үш дыбыстан көп дыбыстан құралған сөздер ойлап айтуға	заттарды ажырата алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Қарындаштармен (таяқшалармен, текшелермен және басқа да заттармен) практикалық жұмыс ұсынуға болады. Әрбір үстелге көп қарындаштардан (таяқшалар және басқалары) қояды. Үстелдің үстінде қанша қарындаш бар? (Көп). «Біреу» сөзін қолданып жауап беруге болатындай сұрақ қойыңдар. **Түсіну деңгейі:** тапсырма. Суретте не бейнеленген, ата. Дүкенде неше ойыншық бар? Қандай ойыншықтар көп? Қандай ойыншықтар біреу? Қандай ойыншықтар бірнешеу? тапсырманы орындауды ұсынады. Суретте неше ойыншық бар? (Көп). - Қандай ойыншықтар туралы «біреу» деп айтуға болады? Осы ойыншықтарды қоршап сызыңдар. Орындауды тексерген кезде педагог ойыншықтардың саны туралы сұрақтар қояды және сөйлеген кезде «бірнеше» немесе «көп», «біреу»	**нәтижелер: Біледі:** «бір», көп», «бірнеше» терминдерін айтуды. **Игереді:** заттарды бір қасиет (белгі) бойынша топтарға біріктіруге болатынын. **Меңгереді:** заттарды бір белгісі бойынша топтарға біріктіруді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог топқа: жемістер, көгөністер, тәттілер, қарбыз салынған себет әкеледі. Балаларға «Анамызға дастарқан жаюға көмектесеміз» деген ойынды бастауды ұсынады. Ойын жағдаятына қызығушылық танытып, қызметіне араласады. **Түсіну деңгейі:** Анамызға себеттегі заттарды топтарға бөлуге көмектесейік. Барлығымыз бірге орындаймыз. Сендер қандай нұсқаларды ұсынасыңдар? Балаларға жиындарды кіші топтарға бөлуге көмектеседі: көгөністер, жемістер, тәттілер, қарбыз. Бізде қанша жеміс бар? Олардың көп немесе бірнеше екенін айта аламыз ба? Қанша көгөніс (тәттілер) бар?	атайды, мағынасын түсінеді. **Түсінеді:** сөздердің заттың атын, табиғат құбылыстарын, түрлі түсті, заттың сапасын, санын білдіретінін түсінеді. **Қолданады:** дәптермен жұмыс жасайды, сұрақтарға толық жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Егер сөз бір нәрсенің атын білдірсе, онда ол бір мағына береді, яғни лексикалық мағынасы болады. Мысалы: *алма, алмұрт, лимон* – жемістердің аты; *қызанақ, қияр, пияз* – көгөністердің аты; *құлпынай, бүлдірген, таңқурай* –жидектердің аты; *үстел, керует, орындық* – жиһаздардың аты; *тәрелке, кесе, қазан* – ыдыстардың аты*; көйлек, жейде, шалбар* – киімдердің аты*; қоңыз, шыбын, көбелек* – жәндіктердің аты*; сазан, мөңке, бекіре* – балықтардың аты; *қарға, кептер, қарлығаш* – құстардың аты; *райхан, қызғалдақ, раушан* – гүлдердің аты; *сиыр, ат, қоян, қасқыр, арыстан, бұғы* – жануарлардың аты; *автобус, ұшақ, троллейбус* – көліктердің аты; *нан, шұжық, сүт, май, ет* – тағамдардың аты;

	(Ортада, орталықта). Оның оң жағында (...) не бар? **Қолдану деңгейі:** Шартты белгілерді қалай түсінуге болатынын таптыңдар ма? Қолшатырларды кестеде орналасуына қарай белгілі бір түске бояуға болады. Мысалы, төменгі сектордың оң жағында орналасқандарды көгілдір түске, жоғарғы сектордың оң жағында болса, қызыл түске. Балалар топ болып жұмыс жасайды. Заттарды, олардың карточкада орналасуын анықтайды. Тапсырманы орындайды. «Сол жақ», «оң жақ», «төмен», «жоғары» терминдерін пайдалануға тырысады. Мәтінге сәйкес қимылдарды орындайды. Балалар арқасын түзу, қолдарын белде ұстайды. Тізеден бүгілген аяқтарын кезек-кезек баяу әрі бірқалыпты көтереді. Тапсырманы орындап, қолшатырларды орналасуына қарай боялды. 3-тапсырманы орындауды ұсынады. «Фигура қайда жасырынды?» дидактикалық ойыны. Жиектері мен ортасында фигуралар бейнеленген парақтар таратылады. 3-тапсырманы орындайды. Қағаз бетінде бағдарлану білігін көрсетеді. Ойын ойнайды. Балалар фигураны атамай, оның орналасуын сипаттайды, басқа балалар жасырылған фигураны атайды.	тапсырма береді. **1-топ:** *ет, ұн, ал, мә, от, ки, ми, қи, ой,өр, үр,аң, ат, ши т.б.* **2-топ:** *бал, қал, сал, бар, жар, мөр, көр,кел, қой, ала, қар, тор, бор, тар, көк, теп, сеп, жат, кет, қап, шие, сыз, қыз т.б.* **3-топ:** *қара, тара, жара, сары, қора, қылыш, сағыз, алма, қалма, өрік, бөрік, түйе, сиыр, қала, дала, бала т.б.* **Қолдану деңгейі:** «Бірінші дыбысты қайтала» дидактикалық ойыны (доппен). Педагог қандай да бір сөздің бірінші дыбысын анығырақ, созып айтып, допты балаларға лақтырады, балалар бірінші дыбысты қайталап, допты педагогқа кері лақтырады. (Ойынға барлық бала қатысады.) Мысалы: ааалма(а), ттиін(т), қққасқыр(қ), ммақта(м), өөөшіргіш(ө), сссағат(с), қққыс(қ), ааалжапқыш(а), рррадио(р), ттышқан(т), сссазын(с), ққкияр(қ), жұлдыз(ж), ууылдырық(у), жжжастық(ж), дддиректор(д), шшшұлық(ш), ммектеп(м), ууыз(у), қққолшатыр(қ), ббақа(б), иият(и), жжжарық(ж) т.б. **Саусақ жаттығуы:** Саусағымыз айқасып, «Жеңемін» деп шайқасып, Бірін-бірі тартады, Білекке сенім артады.	сөздерін пайдаланып жауап бергені үшін балаларды мадақтайды. **Қолдану деңгейі:** «Саусақтардың амандасуы» – саусақтарын түзу ұстап, алақандарын бір-біріне қарама-қарсы ұстайды. Балалар «біреу», «көп», «бірнеше» сөздерін қолданады. Саны бойынша салыстырады: ойыншық сарбаздар көп, кеме біреу және т.б. Топтық жұмыс. Бір-бірден берілген заттарды қоршап сызады. Педагог балалардан сыйлық ретінде ойыншықтарды қаншалықты жиі алатындығы туралы сұрайды. тапсырманы орындауды ұсынады: бір сыйлықты таңдаңдар. Онда не болуы мүмкін? Оны бояңдар. 3-тапсырманы орындайды – бір қорапты таңдап, оны боялды.	Қарбыз туралы не айтуға болады? Неше қарбыз бар? Топтық жұмыстың жалғасы ретінде 1-тапсырманы орындауды ұсынады. Тапсырманы орындауға уақыт береді. Ұсақ қол моторикасына арналған сергіту сәтін өткізеді. Балаларға мынадай жаттығуларды ұсынады: Көгөністерге, жемістерге, тәттілерге бөлуді ұсынады. Заттар тобын бір сөзбен атайды. «Қарбыз қандай топқа жатады?» деген сұраққа жауап беруге қиналады. «Көп» және «бірнеше»терминдерін қолданады. Саны бойынша салыстырады: жемістер көп, ал қарбыз біреу. Көгөністер көп, ал қарбыз біреу және т.с.с. **Қолдану деңгейі:** «Қоян» – бала жұдырығын түйеді. Одан кейін сұқ саусағы мен ортаңғы саусағын шошайтады. «Қоян» құлақтарын созып тұр. «Сақина» – бала жұдырығын түйеді. Одан кейін бас бармағы мен сұқ	*жүгіру, секіру, жүру, тұру* – бұл сөздер іс-әрекетті білдіреді; *қызыл, жасыл, төмен, жоғары, қышқыл* – бұл сөздер заттың сапасын, сынын білдіреді; *жаңбыр, қар, бұршақ, найзағай, жел, боран* – табиғат құбылыстарының аты. **Түсіну деңгейі:** Сөз белгілі бір мағынаны білдіреді. Ол дыбыстардан жасалады және сөзді айтамыз. Сөздің сызбасын көлденең тіктөртбұрышпен белгілейміз. **«Сөз жарысы» дидактикалық жаттығуы** Мен бір тақырыпты айтамын, сендер сол тақырыпқа байланысты ғана сөздерге мысал келтіресіңдер. Мысалы: ыдыс, жануарлар, түстер т.б. Кім көп сөз айтса, сол жеңімпаз болады (сөз айтқан балаға түрлі түсті қаламнан беріліп отырады). Ыдыс. Кесе, тәрелке т.б. **Қолдану деңгейі:** «Мен айтамын, ал сен көрсет» дидактикалық жаттығуы – Мен сендерге іс-әрекетті білдіретін сөздерді айтамын, ал сендер сол сөздерді орындайсыңдар. Мысалы: *жүгіру, секіру, отыру, бір аяқпен тұру, қолды көтеру, отырып-тұру, қолды алдыға сөзу, шапалақтау, бір*

				саусағын түзетіп, бір-бірімен түйістіреді. «Саусақтардың амандасуы» – саусақтарын түзу ұстап, алақандарын бір-біріне қарама-қарсы ұстайды. тапсырманы орындауды ұсынады. Тапсырманы жеке орындауға және алма мен алмұрттарды бөлек топтарға бөлу үшін қасиеттерін тұжырымдауға уақыт береді. Сұрақ қояды: Әрбір топта неше алма және алмұрт бар? «Бірнеше» немесе «көп», «бір» сөздерін пайдалануға қол жеткізеді. Әр түрінен бір үлкен жемісті бояу ұсынылады. тапсырмада жапсырманы қайдан табу және жапсыру керектігін түсіндіреді. Сол жақта көп «бірнеше» алма, оң жақта – бір алма. Саусақтарға арналған жаттығуды қайталайды: тапсырманы орындайды: бір және көп («бірнеше») заттарды бояп, заттардың топтарын бір сөзбен атайды. Кішкентай алмалар және бір үлкен алма. Кішкентай алмұрттар және бір үлкен алмұрт. Бір үлкен алманы және бір	*орында жүру т.б.* **Сергіту сәті :** Тікірейіп құлағы, Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. Сыңғыр, сыңғыр сырғалар Құлағымда сыңғырлар. Оң қолымда білезік, Сол қолымда білезік, Санап көрші, кәнеки, 1, 2, 3 – бір, екі, үш, Демаламыз жинап күш. (Балалар білектерін ары-бері айналдырады).

				үлкен алмұртты бояйды. тапсырманы орындайды.	

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

«Еркін қозғалу, өз әрекеттерімен қимылдауға » арналған ойын: «Қоңырау соғылды»

Басты мақсат: Балаларды еркін қозғалуға үйрету.Топпен қарым-қатынасты нығайту, өз әрекеттерімен қимылдау. Қауіпсіздік ережесін сақтау (Біртұтас тәрбие)

Тіл ұстарту жаттығулар.
«Мен айтамын,ал сен қайтала»әдісі
Міндеті:Еркін сөйлеу қатысында балалардың сөздік қорын байыту.
Дағды: балалардың көркем-сөйлеу тәжірибесінде қолдануға дағдыландыру.
Тілдік жұмыс:
Үз-үз-үз,
Жаңбырлы күз.
Үл-үл-үл,
Хош иісті гүл.
Ар-ар-ар,
Түрлі түсті шар.

Қоңыраулы ойын: «Қоңырау соғылды»
Міндеті: балалардың бір-біріне соғылмай жүгіруге, белгі бойынша қозғалуға үйрету; кеңістікті дұрыс бағдарлауларын дамыту. Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар: **Ойынның шарты:** Ойын үш мақсатты түрде өзгертуге негізделген - кішкентай қоңыраулармен, үлкен қоңыраумен. Балалар шеңберге тұрады. Шеңбер ішінде екі бала болады. Бір баланың қоңырауы кішкентай, екіншісінде үлкен. Алдымен үлкен қоңыраумен сосын кіші қоңыраумен ырғақты түрде алмасып отырады. 1) Балалар қол ұстасып шеңбер бойымен жүреді. 2) Кішкентай қоңырауы бар бала шеңбер бойымен жүгіреді, музыканың соңына дейін шектеулі, қоңырауды балалардың біріне береді.
3) Балалар шеңберге тұрады.
Ұсыныс: Үлкен қоңырауы бар бала шеңбердің ішінде жүгіреді, содан кейін қоңырауды басқа балаға береді. Ойын бірнеше рет қайталанады. Балалар тақырып пен қозғалыс сипаты арасындағы байланысты меңгерген кезде, жетекші тақырыптарды ерікті түрде ауыстыра бастайды. Балалар қозғалуы немесе тұруы керек, ал жүргізушілер музыкаға сәйкес қоңыраумен қозғалуы керек.
Ықтимал күрделендіру: Тез жүгіру, ерікті түрде ауыстыра алу.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Кел,танысайық! (Балабақшадағы,мектептегі алғашқы күн)	**.Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Заттардың адам өміріндегі маңызы. Не неден	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: Білімің – бұлағың.**	**Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Кел,танысайық!	**2.Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Бізді не

	ҰІӘ міндеттері: «Б» – «П» дыбыстарының ұқсастығын түсіндіру;балаларды әңгімені жалғастырып айтуға үйрету;мазмұнды жалғастыру арқылы ой-қиялдарын дамыту. **Дағды**: әңгіме мазмұнын түсініп, жалғастырып айтуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа дыбыстарға сөз ойлап, сөйлем құрайды, суреттегі жетіспейтін жерлерді толықтырады; **Түсінеді:** "б" " п" дыбыстарының ұқсастығын; **Қолданады:** әңгіме мазмұнын түсініп, жалғастырып айтады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** тақтаға көркем сурет іліп, балалардан кімнің суретін көріп отырғандарын сұрайды. «Бала» сөзі «Б» дыбысынан басталып тұр. Кәне, бәріміз бірге «Б» деп айтайық. Енді «П» дыбысын айтайық. "П" дыбысы парта сөзінде бірінші болып тұр. Екі дыбыс бір-біріне өте ұқсас дыбыстар. «Б» мен «П» дыбыстарының дұрыс артикуляциясы мынандай: «Б» – «П» дыбыстары кішкене тіл ашық тұрып, дем ауыз арқылы қатты жұмылған еріндердің кілт ашылуынан сыртқа шығу нәтижесінде жасалады. **Түсіну деңгейі:** «Б», «П» дыбысының буын ішінде келетін сөздерге мысал: Ба-ба-ба – бала. Бо-бо-бо – бота Бө-бө-бө – бөрік. Табыл – дабыл. Бақа – бақбақ. Па-па-па – парта. Жа-па-лақ – жал-пақ. Па-рақ – жа-пы-рақ. **Қолдану деңгейі:** Сөздерді дыбысталуы бойынша салыстыру. Клуб, штаб, араб, куб; Мектеп, кәсіп, ғажайып, доп, нәсіп. «Б» ұяң – дауыссыз, ал «п» дыбысы – қатаң дауыссыз. **Сергіту сәті:**	жасалады? **ҰІӘ міндеттері:** заттардың адам өміріндегі маңызын түсіну; заттардың неден жасалғанын анықтау. **Дағды**: Балаларды заттардың түрлерін сипаттауға, оларды қолдану кезіндегі қауіпсіздік ережелерін сақтауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** заттардың түрлерін және заттардың неден жасалғанын атайды; **Түсінеді:** алуан түрлі материалдардың белгілері мен қасиеттері және қолданылуы арасындағы байланысын; **Қолданады:** алған білімдерін тұрмыстық жағдайда. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** демонстрациялық материалдағы суреттермен жұмыс. Суреттен қандай киімдер көріп тұрсыңдар? **Түсіну деңгейі:** тақтадағы суреттермен үстелдегі заттарды салыстырып, атауын, неден жасалғанын, ортақ атауларын табады, жалпы сипаттамасы бойынша топтастыру арқылы жұмыс. **Қолдану деңгейі:** . Балаларға ұнаған сәттерді атап, не үшін ұнағанын сұрау.	**(өлеңмен танысу) Ақылбек Шаяхметов** **ҰІӘ міндеттері:** Балалардың өлеңге деген қызығушылығын калыптастыру. Өлең мазмұнын түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге үйрету. **Дағды**: Өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** Өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап бере алады. Өлеңнің авторын, атын, мазмұнын біледі. **Түсінеді:** Өлең мазмұнын түсінеді. Әдеби жанрды ажыратады. **Қолданады:** Өлең мазмұнына сәйкес ойын әрекеттерін орындайды. Кітапқа қызығушылық танытады. Мақалдың мағынасын айтады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Ақылбек Шаяхметовтың «Білімің – бұлағың» деген өлең жолдарымен танысу. **Түсіну деңгейі:** Өлең шумақтарындағы сөздерді қайталату. *Білім, бұлағың* деген сөздердің мағынасын түсіндіру. **Қолдану деңгейі:** Д/ойын: «Ғажайып қоржын».	(Балабақшадағы,мектептегі алғашқы күн) **ҰІӘ міндеттері:** «Б» – «П» дыбыстарының ұқсастығын түсіндіру;балалардың әңгімені жалғастырып айтуға үйрету;мазмұнды жалғастыру арқылы ой-қиялдарын дамыту. **Дағды**: әңгіме мазмұнын түсініп, жалғастырып айтуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа дыбыстарға сөз ойлап, сөйлем құрайды, суреттегі жетіспейтін жерлерді толықтырады; **Түсінеді:** "б" " п" дыбыстарының ұқсастығын; **Қолданады:** әңгіме мазмұнын түсініп, жалғастырып айтады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** тақтаға көркем сурет іліп, балалардан кімнің суретін көріп отырғандарын сұрайды. «Бала» сөзі «Б» дыбысынан басталып тұр. Кәне, бәріміз бірге «Б»	қоршап тұр? **ҰІӘ міндеттері:** балаларды жансыз табиғат түсінігімен таныстыру,жансыз табиғаттағы адам қолымен жасалған заттарды айыра білуге үйрету; өзіндік тәжірибе алдық жұмысты ұйымдастыру арқылы балалардың түсініктерін жетілдіру. **Дағды**: адам қолымен жасалған заттарды атап,жанды және жансыз заттарды бір-бірінен ажыратуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жанды және жансыз заттардың түрлерін атап береді; бақылаулардың нәтижесін табиғат күнтізбесінен, суреттерден көрсетіп бере алады. **Түсінеді:** адам қолымен жасалған заттарды атап береді; жанды және жансыз заттарды бірбірінен ажырата алады. **Қолданады:** жеке тәжірибесінен мысалдар келтіреді; заттарды мақсатына сай пайдаланады; бақылау, еңбек және тәжірибе арқылы себеп-салдарлық байланыстарды өз бетінше анықтай алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Табиғат – адамның көмегінсіз тіршілік етеді. Ал

	(Сергіту жаттығуларын А.С.Пушкиннің **«Жел»** өлеңімен жасатуға болады.) Жел, жел, қалай сермейсің? Бұлтты үйіріп қуасың. Көк теңіздей тербейсің, Дәйім соғып тұрасың. Жел теңіздей шарлайды, Кемеге тыным бермейді. Толқынмен бірге аунайды, Желкендерді кернейді			деп айтайық. Енді «П» дыбысын айтайық. "П" дыбысы парта сөзінде бірінші болып тұр. Екі дыбыс бір-біріне өте ұқсас дыбыстар. «Б» мен «П» дыбыстарының дұрыс артикуляциясы мынандай: «Б» – «П» дыбыстары кішкене тіл ашық тұрып, дем ауыз арқылы қатты жұмылған еріндердің кілт ашылуынан сыртқа шығу нәтижесінде жасалады. **Түсіну деңгейі:** «Б», «П» дыбысының буын ішінде келетін сөздерге мысал: Ба-ба-ба – бала. Бо-бо-бо – бота Бө-бө-бө – бөрік. Табыл – дабыл. Бақа – бақбақ. Па-па-па – парта. Жа-па-лақ – жал-пақ. Па-рақ – жа-пы-рақ. **Қолдану деңгейі:** Сөздерді дыбысталуы бойынша салыстыру. Клуб, штаб, араб, куб; Мектеп, кәсіп, ғажайып, доп, нәсіп. «Б» ұяң – дауыссыз, ал «п»	адамның қолымен жасалған заттардың бәрі табиғат нысаны болып табылмайды. **Табиғатты:** Жанды табиғат әлемі және жансыз табиғат әлемі деп екі үлкен бөлікке бөлуге болады. Содан соң педагог жанды табиғат дегеніміз не екенін анықтауға шақырады. Қуаныштың өтінішін орындап, терезе алдына келіп қоршаған ортаны эпизодтық бақылауға шақырады. **Түсіну деңгейі: «Тағы не істейді?» деген ойын ойнауға шақырады**. Ойын тәртібі бойынша балалар заттың іс-әрекеттерін немесе қасиетін атап көрсетуі тиіс. Балалардың жауаптары: Дәурен: Үйрек суда жүзе алады,тағы не істейді? Сүгір: Сүңгиді, жерде жүреді,ұшады, барылдайды. Д: Мысық тышқан аулайды, одан басқа тағы не істей алады? С: Бетін сипалайды, пысылдайды, мияулайды, серуендейді, ұйықтағанды жақсы көреді. Д: Күн жарық сәуле шашады. Тағы не жарық шашады? С: Қалта шам, шам, көліктің шамы... **Қолдану деңгейі:**

				дыбысы – қатаң дауыссыз. **Сергіту сәті:** (Сергіту жаттығуларын А.С.Пушкиннің **«Жел»** өлеңімен жасатуға болады.) Жел, жел, қалай сермейсің? Бұлтты үйіріп қуасың. Көк теңіздей тербейсің, Дәйім соғып тұрасың. Жел теңіздей шарлайды, Кемеге тыным бермейді. Толқынмен бірге аунайды, Желкендерді кернейді	**«Менің достарым» деп аталатын дидактикалық ойын ойнауға шақырады:** Педагог орындай алатын іс-әрекеттерін айтып береді. Балалар қолдарына белгілі бір заттардың суреті салынған карточкаларды алады. Содан соңпедагог атаған адам немесе басқа дабір заттың атын атап, оның не істей алатынын атап айтады. Мысалы: Менің достарым – тыныстай алады. Балалар жанды табиғат бөліктері бейнеленген үлгілерді көрсетеді. **Сөйлемдерді аяқтайды:** *Мен бүгін мынаны білдім ...* *Мен үшін мынау өте қызықты болды....* *Мынаны орындау қиын болды…* *мен мынаны шеше аламын...* *Мен мынаны үйрендім…* *Мынау менің қолымнан келеді…* *Мен мынаны істедім…* *Мен мынаны өзім істеп көремін…* Балалар тапсырманы орындайды.
2 үзіліс					
Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.					
Жүгіруге арналған ойындар «Өз үйіңді тап» **Басты міндет: Түстерді ажырата білуге үйрету.**					

 	 	«Өз үйіңді тап» **Міндеті:** Түстерді ажырата білуге үйрету. **Дағды:**Әр үйшіктің өзі түсіне тән жапырақшаларын шапшаң тауып кіргізе білу қабілеттерін жетілдіру. Алғырлыққа, ептілікке тәрбиелеу. **Көрнекі құралдар:** Әртүрлі түсті үйшіктер (қызыл, сары, жасыл т.б.). Үйшіктің түстеріне байланысты жапырақшалар.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің мектебім. **ҰІӘ міндеттері:** мектеп туралы түсініктерін кеңейту; қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету,диалогке қатысуға үйрету. **Дағды**: сөздерді сөз тіркесімен айтуға, сөйлем құрауға жаттықтыру, сөздегі қазақ тіліне тән дыбыстарды ойын жаттығуларында дұрыс айтуға дағдыландыру; **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды**: жаңа сөздерді және сол сөздерде кездесетін қазақ тіліне тән дыбыстарды айтады, диалогке қатысады. **Түсінеді:** қарапайым сұрақтарды түсінеді, жауап береді. **Қолданады:** сөйлемдер құрайды, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** ***Жаңа сөздермен таныстыру***. Демонстрациялық материалдармен немесе слайдпен «Біздің мектеп» жұмыс. Мынау – мектеп. (*Айнаны қолымызға*	**3 Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Білімің-бұлағың. **ҰІӘ міндеттері:** домбырада орындалатын күй жанрымен таныстыру,күйші-композитор Дәулеткерей шығармашылығымен таныстыру; әннің сипатын қабылдау,дауысын дұрыс келтіріп орындау,ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру,әннің кіріспесін,басын, қайырмасын ажыратуға үйрету; балалардың музыкаға құштарлығын арттыру. **Дағды**: музыкалық тіркестерге сәйкес қимылдарды еркін орындауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауысын дәл келтіріп, әндерді орындайды. **Түсінеді:** қарапайым музыкалық терминдерді, "күй" жанрын. **Қолданады:** музыкалық	Сауат ашу негіздері тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыс пен сөз. **ҰІӘ міндеттері:** сөз,дыбыс туралы түсінік беру; сөздің дыбыстан құралатынын,дыбыстың дауысты,дауыссыз болып бөлінетіні жөнінде мағлұмат беру. **Дағды:** есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Жасайды:** тақырыпқа және дыбыс санына байланысты сөздер ойлап айтады. **Түсінеді:** өлең мазмұнын, дыбыстарды айтатынымызды және еститінімізді.	**Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің мектебім. **ҰІӘ міндеттері:** мектеп туралы түсініктерін кеңейту; қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету,диалогке қатысуға үйрету. **Дағды**: сөздерді сөз тіркесімен айтуға, сөйлем құрауға жаттықтыру, сөздегі қазақ тіліне тән дыбыстарды ойын жаттығуларында дұрыс айтуға дағдыландыру; **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды**: жаңа сөздерді және сол	**.Сурет салу-** шығармашылық,коммуникативтік, ойын әрекеті. **Күй күмбірі(Біртұтас тәрбие)балалар сазда әуенмен сурет салу** **ҰІӘ тақырыбы:** Ағаш бұтақтары. *(Түрлі түсті қарындаштар)* **ҰІӘ міндеттері:** ағаш түрлері, терек бұталарының салыну тәсілдері туралы білім беру; балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. **Дағды**: қағаз бетіне қарындашпен терек бұталарын сала білу біліктерін өз тілегіне байланысты еркін салуға,еркін

	алып жаңа сөздерді қайталаймыз). Қ-қ-қ – бақ-ша – балабақша. Мынау не? Мынау – мектеп Біздің мектеп әдемі, кең, жарық және таза. Ә-ә-ә - әдемі, ң ң ң кең, қ қ қ жарық, таза. (Балалар сөздерді, сөйлемдерді қайталайды). Біздің мектеп қандай? Біздің мектеп әдемі, кең, жарық және таза. **Түсіну деңгейі:** Дидактикалық ойын: «Аудармашы». Педагог сөздерді қазақ тілінде айтады, балалар аударады. біздің балабақша – наш детский сад **Қолдану деңгейі:** Біздің балабақшамыз. Дидактикалық ойын: «Аудармашы». Педагог сөздерді қазақ тілінде айтады, балалар аударады. біздің балабақша – наш детский сад	тіркестерге сәйкес қимылдарды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:***«Қояндар», «Аю», «Түлкі», «Қасқыр»(Т. Ломова). Балалар шеңбер бойымен жүреді де, әр аңның музыкасы ойналғанда, сол аңның қимыл-қозғалысына лайық қимылдар жасайды. ***Музыка тыңдау****:* «Қосалқа» (Дәулеткерей). Қазақ даласының кең, табиғаты бай екенін айта отырып, қазақтың киелі аспабы домбыра туралы әңгімелеу. Аспапты көрсетіп, қызығушылықтарын арттыру. Домбырада орындалатын күй жанрымен таныстыру. Домбыра аспабында ойналатын шығарма түрлерімен таныстыру. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Білімің – бұлағың» (Т. Қоңыратбай) Балалармен білім күні туралы әңгіме өткізіп, болашақ туралы ой бөлісу. Әннің мазмұны туралы тоқталу. *Білім* деген сөздің өзі әлемді, табиғатты тану, білу. Білімді адам жан-жақты адам, көп білу сауаттылықты арттырады. Бұлақ – таусылмайтын ағын су. Сондай ағын су сияқты білімді болу керек. Ән айтар алдында ережелерді еске түсірейік. Иықты көтермей тыныс алып, денені тік ұстап, әнді еркін айту. ***Билер:*** «Жұптасу биі» (чех халық әуені). Балалар жұппен бірге әуенге ілесе отырып қимылдар жасайды.	**Қолданады:** табиғи және жасанды дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Дыбыстың не екенін білесің бе?** Дыбыстың не екенін білесің бе? Дыбыстарға құлақты түресің бе? Бұлақтың сылдырын, қоңыраудың сыңғырын, Күннің күркірін, жаңбырдың тырсылын, Адамдардың дауысын, көліктердің дыбысын, Құстардың салған әнін де, естігеннің бәрін де «Дыбыстар» деп атаймыз. (*Г. Оразбаева*) Тақтаға әртүрлі суреттер іліп, балаларға көрсетеді. Бұл жерден ненің дыбыстары шығуы мүмкін екенін балалардан сұрайды. Асхана (*балалар асханада ненің дыбысы естілуі мүмкін екенін айтады: миксер, блендр, газдың, шәйнек*), жуынатын бөлменің суреті (*балалар жуынатын бөлмеден ненің дыбысы естілуі мүмкін екенін айтады: су, себезгі*), зауыт, фабрика, зауыт суреттері (*мотордың гүрілі естілуі мүмкін*	сөздерде кездесетін қазақ тіліне тән дыбыстарды айтады, диалогке қатысады. **Түсінеді:** қарапайым сұрақтарды түсінеді, жауап береді. **Қолданады:** сөйлемдер құрайды, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** ***Жаңа сөздермен таныстыру***. Демонстрациялық материалдармен немесе слайдпен «Біздің мектеп» жұмыс. Мынау – мектеп. (*Айнаны қолымызға алып жаңа сөздерді қайталаймыз).* Қ-қ-қ – бақ-ша – балабақша. Мынау не? Мынау – мектеп Біздің мектеп әдемі, кең, жарық және таза. Ә-ә-ә - әдемі, ң ң ң кең, қ қ қ жарық, таза. (Балалар сөздерді, сөйлемдерді қайталайды). Біздің мектеп қандай? Біздің мектеп әдемі, кең, жарық және таза. **Түсіну деңгейі:** Дидактикалық ойын: «Аудармашы». Педагог сөздерді қазақ тілінде айтады, балалар аударады.	жұмыстануға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** педагог нұсқауымен қағаз бетіне терек бұталарының суретін салады, сурет салуға қажетті құралдармен таза, ұқыпты жұмыс жасайды; **Түсінеді:** ағаштарды өзіндік ерекшеліктеріне байланысты ажыратуға болатынын түсінеді, терек бұталары жайлы түсініктері кеңейеді; **Қолданады:** қағаз бетіне қарындашпен терек бұталарын сала білу біліктерін өз тілегіне байланысты болашақта қолдана алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Бақыт ағашы: – Балалар, күз мезгілі келді, өкінішке орай менің бұталарымның жапырақтары азайып жатыр. Мен сендердің өнерлі балалар екендеріңді естіп, ұзақ сапарға шығып, сендерді әдейі іздеп келдім. Маған сендердің көмектерің керек. Қатты желден түсіп қалған жапырақтарымды толықтырып бересіңдер ме? **Түсіну деңгейі:** Жұмыс басталмай тұрып балалардан ағаштың бұталары қандай болатыны, жапырақтардың қайда

		Қолдану деңгейі: *Ойындар, хороводтар*:«Айгөлек» қазақтың халық әні (өңдеген Б.Қыдырбекова). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар екі топқа бөлініп, бір-біріне қарама-қарсы тұрады. Әнді кезектесіп айтып, бір баланы шақырады. Бала қолды үзсе, қалаған досын алып қайтады, үзе алмаса, сол топта қалады.	*екенін айтады*), көшенің суреті (*түрлі көліктердің дыбысы естілетінін айтады*). Балаларға осы дыбыстардың барлығы да жасанды дыбыстар екенін айтып қорытындылайды. **Түсіну деңгейі:** «Сөз ойла, тез ойла» дидактикалық жаттығуы **Шарты:** балаларды үш топқа бөліп, 1-топқа екі дыбыстан, 2-топқа үш дыбыстан, 3-топқа үш дыбыстан көп дыбыстан құралған сөздер ойлап айтуға тапсырма береді. **1-топ:** *ет, ұн, ал, мә, от, ки, ми, қи, ой,өр, үр,аң, ат, ши т.б.* **2-топ:** *бал, қал, сал, бар, жар, мөр, көр,кел, қой, ала, қар, тор, бор, тар, көк, теп, сеп, жат, кет, қап, шие, сыз, қыз т.б.* **3-топ:** *қара, тара, жара, сары, қора, қылыш, сағыз, алма, қалма, өрік, бөрік, түйе, сиыр, қала, дала, бала т.б.* **Қолдану деңгейі:** «Бірінші дыбысты қайтала» дидактикалық ойыны (доппен). Педагог қандай да бір сөздің бірінші дыбысын анығырақ, созып айтып, допты балаларға лақтырады, балалар бірінші	біздің балабақша – наш детский сад **Қолдану деңгейі:** Біздің балабақшамыз. Дидактикалық ойын: «Аудармашы». Педагог сөздерді қазақ тілінде айтады, балалар аударады. біздің балабақша – наш детский сад	өсетіндігі сұралады және балалар жауаптары толықтырылады (терек ағашынан сіріңке, қағаз жасайды, теректің бұтақ шоғырының түрі пирамидаға, жапырағы жалпақ, ромб пішініне ұқсайды). **Қолдану деңгейі:** Балаларға терек бұтасының суретін салу жолдары үлгі ретінде көрсетіліп, түсіндіріледі: ең алдымен, қалың сызықпен теректі (бұта) сызып аламыз, діңі, төменгі бөлігі жуан, ағаштың басына қарай жіңішкере түседі, діңіне көлбеу сызықтар сызу арқылы бұтақтарын саламыз, осы үлкен бұтадан тармақтап кішкентай бұталарды саламыз. Содан кейін терек бұтақтарына ретімен біртіндеп жапырақтар саламыз. Жапырақтарды қарындашпен әдемілеп тегістеп бояймыз. **Сергіту сәті:** **Сары жапырақтар жауғанда** Күзде жауын. Бұлт. Тұман. Сары жапырақ жауады: Сары құйын ұйтқыған, Сапырады ауаны. Тапталды табанға, Судыр-судыр жапырақ. Өттей сары бояуға, Малынғандай атырап. (*Мұзафар Әлімбаев)*

			дыбысты қайталап, допты педагогқа кері лақтырады. (Ойынға барлық бала қатысады.) Мысалы: ааалма(а), тттиін(т), қққасқыр(қ), ммммақта(м), өөөшіргіш(ө), сссағат(с), қққыс(қ), ааалжапқыш(а), рррадио(р), тттышқан(т), сссазын(с), қққияр(қ), жұлдыз(ж), уууылдырық(у), жжжастық(ж), дддиректор(д), шшшұлық(ш), ммммектеп(м), уууыз(у), қққолшатыр(қ), бббақа(б), ииит(и), жжжарық(ж) т.б. **Саусақ жаттығуы:** Саусағымыз айқасып, «Жеңемін» деп шайқасып, Бірін-бірі тартады, Білекке сенім артады.		

3 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Кеңістікті бағдарлауға арналған ойындар:«Дөңгелекті лақтыру»

Басты міндет: Балаларды белгіленген бағыты көздей білуге,ептілікке,шапшаңдыққа үйрету. экалогия

Кеңістікті бағдарлауға арналған ойын:
«Дөңгелекті лақтыру»
Міндет: Балаларды белгіленген бағыты көздей білуге,ептілікке,шапшаңдыққа үйрету.
Ойынның шарты: Ойын дөңгелектерді көздеп лақтырудан тұрады,доңгелектің диаметрі 15-20см. Ал таяқшаның ұзындығы 30-40см.
Балалар қатарға түрып 1,5-2метр ара қашықтықта дөңгелектерді таяқшаға дәлдеп лақтырып кіргізу керек.Балалар ойынды бірін кейін бірі жалғастырып ойнай береді.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы: Спортзал.**Спортзалда ойнаймыз. **ҰІӘ міндеттері:** Допты алдыға, жоғары лақтырып, оны қайтадан қағып алуды үйрету. Заттарды аттап жүрген кезде дене бітімін дұрыс ұстап, тепе-теңдік сақтап жүруді үйретуді жалғастыру. **Дағды**: Заттар арасымен екі аяқпен ирелеңдеп секіруге жаттықтыру, еденнен екі аяқпен ширақ итеріле білу дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. **Күтілетін нәтиже: Жасайды:** «Ине-жіп» жүрісі бойынша бір тізбекпен жүру, допты жоғары лақтырып, екі қолмен қағып алу. **Түсінеді:** спорттық құрал-жабдықтардың қажеттілігін, зал ішінде қауіпсіздік техникасын сақтау керектігін, заттарды аттағанда тепе-теңдік сақтау қажеттігін. **Қолданады:** баяу қарқынмен жүгіру, жалпы дамыту жаттығуларын орындау, екі аяқпен секіру, кеңістікті бағдарлай білу дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** 1.Құралсыз жалпы дамыту жаттығуларын орындату. 2. Бұрылыс жасап, бір орындарында екі аяқпен секіру. **Түсіну деңгейі:** «Жұбыңды тап!» ойын-жаттығуы. **Қолдану деңгейі:** «Өз-өзіңе кел» психологиялық-қозғалыс жаттығуы	**Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Білімің – бұлағың. (өлеңмен танысу) Ақылбек Шаяхметов **ҰІӘ міндеттері:** Балалардың өлеңге деген қызығушылығын калыптастыру. Өлең мазмұнын түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге үйрету. **Дағды**: Өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** Өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап бере алады. Өлеңнің авторын, атын, мазмұнын біледі. **Түсінеді:** Өлең мазмұнын түсінеді. Әдеби жанрды ажыратады. **Қолданады:** Өлең мазмұнына сәйкес ойын әрекеттерін орындайды. Кітапқа қызығушылық танытады. Мақалдың мағынасын айтады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** ақын Ақылбек Шаяхметовтың «Білімің – бұлағың» деген өлең жолдарымен танысамыз. Қанатым талмайды, Қиялым самғайды. Ақын да, ғалым да, Ұстазсыз болмайды. Мереке күніңмен, Құттықтап бүгін мен, Ойыма ой қосам, Сен берген біліммен. **Түсіну деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *Қиялым самғайды* – елінің өркендеп өсуін армандау.	**. 4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Денсаулықтың құпиялары. **ҰІӘ міндеттері:** спортпен шұғылдану,салауатты өмір салтына,өз денсаулығын бағалай білуге баулу. **Дағды**: баяу жүгіру дағдыларын, түрлі тәсілмен жүргенде қолдарының соған сәйкес қимыл амплитудасын қолдануды, кеңістікті бағдарлау қабілетіне дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** тыныс алу гимнастикасы, 4 метр артпен жүру, «Миға арналған гимнастика» жаттығуы, допты ілгері бағытта оң аяқ және сол аяқ үстінің ішкі жағымен алып жүру. **Түсінеді:** таза ауа ағзаны күшейтеді, алаңда қимыл жаттығуларын орындау кезінде қауіпсіздік ережелерін қатаң сақтау керектігі, баяу жүгіргенде аяқ басына басып, қысқа қадамдар жасау керектігін. **Қолданады:** баяу жүгіру дағдыларын, түрлі тәсілмен жүргенде қолдарының	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Білімің-бұлағың. **ҰІӘ міндеттері:** домбырада орындалатын күй жанрымен таныстыру,күйші-композитор Дәулеткерей шығармашылығымен таныстыру; әннің сипатын қабылдау,дауысын дұрыс келтіріп орындау,ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру,әннің кіріспесін,басын, қайырмасын ажыратуға үйрету; балалардың музыкаға құштарлығын арттыру. **Дағды**: музыкалық тіркестерге сәйкес қимылдарды еркін орындауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауысын дәл келтіріп, әндерді орындайды. **Түсінеді:** қарапайым музыкалық терминдерді, "күй" жанрын. **Қолданады:** музыкалық тіркестерге сәйкес қимылдарды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Күлкі сыйла. **ҰІӘ міндеттері:** бала ағзасын төзімді,мықты болуға шынықтыру, омыртқаның қисайып кету қаупінің алдын алу. **Дағды**: допты соға білуді, екі аяқпен секіре білуді, допты қағып алу дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жалпы дамыту жаттығуларын таяқпен орындайды, орындық үстінде тепе-теңдік сақтап жүруді, құрсаудан-құрсауға екі аяқпен секіруді, допты екі қолмен жоғары лақтырып, оны қайтадан қағып алуды, допты лақтырып, шапалақ ұрғаннан кейін қағып алуды. **Түсінеді:** таяқты қалай дұрыс ұстау керектігін, жаттығулар орындау барысында, жүру және жүгіру, секіру кезінде қауіпсіздік техникасын сақтау қажеттігін. **Қолданады:** допты соға білуді, екі аяқпен секіре білуді, допты қағып алу дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Тізбекпен бір-бірден жүру, екі, бір тізбекке қайтадан сап түзеп жүру. Екі, бір тізбекке қайтадан сап түзеп жүгіру. Қолға

		Білімді – кітапты көп оқитын, кітапты ұқыпты ұстайтын, көп ізденетін адам. *Қанатым талмайды* – ерінбей іздену. Мақалдың мағынасын түсініп ал. «Білім – таусылмайтын қазына». **Қолдану деңгейі:** *Д/ойын: «Ғажайып қоржын».* ***Ойынның шарты*:** Ғажайып қоржынның ішінде бірнеше заттар, ойыншықтар, оқу құралдары бар. Сол заттардың ішінен ойыншықтарды бір бөлек, оқу құралдарын бір бөлек жинау керек және аттарын атайды. Балалар оқу құралдары мен ойыншықтарды ажыратып бөлек жинайды және аттарын атайды.	соған сәйкес қимыл амплитудасын қолдануды, кеңістікті бағдарлау қабілетін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** І. Бір-бірден тізбек құрып жай жүру, жартылай отырып жүру, отырып жүру. 4 метр артпен жүру. Әр жүріс түріне сәйкес қолдарының қозғалыс амплитудасын қолданады. Баяу жүгіру (2 минут) – қолдарын кеуде тұсына жоғары-алға, ішке қарай бағыттайды, сосын шынтағымен артқа қарай қозғалтады. **Тыныс алуды қалыпқа келтіру.** *<u>«ха» – демін толық шығарып тазалау жаттығуы.</u>* Аяқтарын иық деңгейіне дейін ашып қойып, түзу тұру. Қолдарын алдыға ұстап, демін ішіне еркін тарту. Қолдарын төмен түсіріп, денесін алдыға ие отырып, демін сыртқа шұғыл шығарады. Сосын 2-3 рет еркін дем алу. Бұл жаттығу қақырық түсуіне көмектеседі. *<u>Энергетикаландырушы тыныс алу</u>* Демін толық ішке тартып, мүмкіндігінше кідіру. Аузын дөңгелетіп, демін 3 рет шамды	**Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар :***«Қояндар», «Аю», «Түлкі», «Қасқыр»(Т. Ломова). Балалар шеңбер бойымен жүреді де, әр аңның музыкасы ойналғанда, сол аңның қимыл-қозғалысына лайық қимылдар жасайды. ***Музыка тыңдау****:* «Қосалқа» (Дәулеткерей). Қазақ даласының кең, табиғаты бай екенін айта отырып, қазақтың киелі аспабы домбыра туралы әңгімелеу. Аспапты көрсетіп, қызығушылықтарын арттыру. Домбырада орындалатын күй жанрымен таныстыру. Домбыра аспабында ойналатын шығарма түрлерімен таныстыру. **Түсіну деңгейі: *Ән айту:*** «Білімің – бұлағың» (Т. Қоңыратбай) Балалармен білім күні туралы әңгіме өткізіп, болашақ туралы ой бөлісу. Әннің мазмұны туралы тоқталу. *Білім* деген сөздің өзі әлемді, табиғатты тану, білу. Білімді адам жан-жақты адам, көп білу	арналған жаттығулар орындап жүру. Жалпы дамыту жаттығуларын таяқпен орындау (№1) Таяқтарды қолдарына алады (таяқтың бір ұшын алақандарына тіреп, қолдың бойында тігінен ұстап тұрады), тізбекте арақашықтықтарын сақтап тұрады – 3 адым. Дене бітімдерін түзу ұстайды. **Түсіну деңгейі: Құрсаудан-құрсауға екі аяқпен секіру:** шырақ итеріліп, құрсаудың ортасына түсу керектігін түсіндіру. **(3 рет).** Құрсаудан-құрсауға екі аяқпен секіру: 4 құрсауға кезекпен секіріп барып, қайтарда құрсауларды айналып, орындарына жүгіріп келеді. Секірген кезде құрсаудың ортасына түсуге тырысады. Екі аяқпен шырақ итеріліп, аяқтарының ұшымен жерге түседі. **Қолдану деңгейі:** Құрсаудан-құрсауға екі аяқпен **секіруге жаттықтыру**, әр секіру фазасында қозғалыстарының үйлесімділіктерін қалыптастыру. Допты екі қолмен жоғары **лақтырып**, оны қайтадан қағып алуға, допты лақтырып, шапалақ ұрғаннан кейін саусақтарын бүгіп қағып алуға

			өшіргендей шұғыл шығару. Сосын 2-3 рет еркін тыныс алу. 3 рет қайталау. *<u>Бағыттағыш, ысылдап тыныс алу.</u>* Демін ішке еркін тартып, мүмкіндігінше кідіру. Демін ауыз арқылы «ысссс» деп дыбыстап, созыңқы ұзақ етіп шығару. Бұл дыбысты шағаруда тіл қатысады. 3 рет қайталау. **Түсіну деңгейі:** Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қармақ». (3 рет). Балалар шеңбер бойына тұрады. Педагог ортада. Ол қолындағы баудың (қармақтың) бір ұшынан ұстайды. Баудың екінші ұшына құм салынған дорба байланған. Педагог жіпті жер бауырлата айналдыра бастайды. Балалар орнында тұрып жоғары секіріп қалып, құтылуға тырысады. Жоғары секіргенде екпінмен итеріліп, аяқтарын жинап алады. Кімнің аяғы ілінсе, сол ойыншы «қармаққа түсті». Ойын барысында балаларды ауық-ауық үзілістер жасап, демалтып тұру қажет. **Қолдану деңгейі:** «Теңгерім түймесі» жаттығуы. Бастапқы қалып	сауаттылықты арттырады. Бұлақ – таусылмайтын ағын су. Сондай ағын су сияқты білімді болу керек. Ән айтар алдында ережелерді еске түсірейік. Иықты көтермей тыныс алып, денені тік ұстап, әнді еркін айту. ***Билер:*** «Жұптасу биі» (чех халық әуені). Балалар жұппен бірге әуенге ілесе отырып қимылдар жасайды. **Қолдану деңгейі:** ***Ойындар, хороводта р****:*«Айгөлек» қазақтың халық әні (өңдеген Б.Қыдырбекова). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар екі топқа бөлініп, бір-біріне қарама-қарсы тұрады. Әнді кезектесіп айтып, бір баланы шақырады. Бала қолды үзсе, қалаған досын алып қайтады, үзе алмаса, сол топта қалады.	жаттықтыру. ***Ойын:*** «Қайда жасырылғанын тап». **(2 рет).** Спортзалда еркін тұрады.

			негізгі тұрысты қабылдайды. Оң қолының саусақтарымен оң жақ құлағының артындағы бас сүйегінің астына таяу тұрған шұңғымаға ақырындап басады. Сол қолын кіндігіне қойып, демін тартып терең тыныс алады «энергияны ішіне тартады». Бір минуттан кейін сол қолымен сол құлағының артындағы шұңқырлау жерінен басып, оң қолымен кіндіктен басып, дәл солай «энергияны ішіне тартады». **(5 рет)**		
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру. (тәрбие)**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Қыркүйек** **Серуен кешені №2** **(Экалогия)** **Жыл мезгілдерінің өзгеруін бақылау** ***Міндеттері:*** — Жыл мезгілдерінің өзгеруі туралы түсініктерін қалыптастыру ; — әр мезгілдің өз ерекшеліктері туралы түсініктерін тиянақтау. ***Бақылау барысы*** **Жұмбақ жасыру**	**Қыркүйек** **Серуен кешені №3** **Күздің алғашқы белгілерін бақылау** ***Міндеттері:*** — Жыл мезгілдерінің өзгеруі туралы түсініктерін молайту; — Күздің алғашқы белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру. ***Бақылау барысы*** **Көркем сөз «Қыркүйек**	**Қыркүйек** **Серуен кешені №4** **Қайың ағашын бақылау** ***Міндеттері:*** - Күзгі қайың ағашын бақылауды жалғастыру; — Қайың ағашының басқа ағаштардан айырмашылығы мен ұқсастығын табуға үйрету ***Бақылау барысы:*** ***Көркем сөз*** *Сырғалы қайың, ақ қайың.* *Сырыңды сенің жаттайын.* *Өсе берші жайқалып,* *Мен ерінбей баптайын.* **Балаларға сұрақтар:**	**еруен кешені №5** **Өрмекшіні бақылау** ***Міндеттері:*** —өрмекшінің өмірі мен сыртқы бейнесінің ерекшеліктері туралы білімдерін молайтуды жалғастыру; — айнала қоршаған ортаға қызығушылықтарын арттыру. ***Бақылау барысы:*** ***Көркем сөз*** *Сенде айтшы өрмекші,* *Неше аяқ, неше қол?* *Жауап берші өрмекші* *Неше аяқ, неше қол?* *-Табандарым жолға тисе,* *Зымырайды аяқтай.* *Табандарым өрмек тоқиды* *Қолдармен өрнек*	**Қыркүйек** **Серуен кешені №1** **Қайың ағашын бақылау** ***Мақсаты****:* - күзгі қайың ағашын бақылауды жалғастыру; -қайың ағашының басқа ағаштардан айырмашылығы мен ұқсастығын табуға үйрету ***Бақылау барысы:*** ***Көркем сөз*** *Сырғалы қайың, ақ қайың.* *Сырыңды сенің жаттайын.* *Өсе берші жайқалып,* *Мен ерінбей баптайын.* **Балаларға сұрақтар:** -күзде ағаштар қандай өзгерістерге

			-Күзде ағаштар қандай өзгерістерге ұшырайды? -Олардың жапырақтары неге сарғаяды? -Ең алғаш қай ағаштың жапырағы сарғаяды? -Ағаштардың өндірісте қандай пайдасы бар? **Зерттеу жұмысы:** қайың ағашының жапырағы мен басқа ағаштардың жапырақтарын салыстыру, айырмашылықтарын табу. **Еңбек:** **Гүлзарлардағы солған гүлдер дәнін жинау** **Міндет:** үлкендерге көмектесу, келесі көктемге гүл дәндерін әзірлеу. **Қимылды ойын:** **«Допты ұста»** ***Міндет:*** қағып алуға және келесіге беруге үйрету. **Жаттығу ойындары:** ***Міндет:*** Қашықтан келген допты тез қағып алуға үйрету. **Мақал-мәтелдер:** 1.Қалың ну халық саулығы. 2.Көк орман –Отан байлығы. 3.Орман-ел дәулеті, жер сәулеті. 4.Бір тал кессең, он тал ек. 5.Ағаштың да ағайыны бар. 6.Жалғыз ағаш орман	*салғандай,* *Шіркейлерді ұстағанда,* *Аяқтарым пышақтай.* *Егер шыбын кездессе,* *Қағып алам ұзатпай!* *Тәрбиеші сұрақтары:* ♦ Өрмекшілердің қандай пайдасы бар? (шыбын-шіркей, құрт-құмырсқаларды жейді) ♦ Өрмекші жәндіктерді қалай аулайды? *(оларға өрмек құрады.)* ♦ Өрмекші өрмектерін жиі құра ма? *(желмен, жаңбырмен тез бүлінеді, сондықтан күнде құрады.)* ♦ Өрмекшілер жыртқыштар ма? *(Иә, олар басқа жәндіктерді жейді)* ***Зерттеу жұмысы****: Өрмекші торын тауып, қарау.* ***Еңбек:*** *«Бархат» гүлдерін аударып, ыдысқы орналастыру* *Міндет: гүлдерге деген қамқорлыққа, әсемдікке тәрбиелеу* ***Қ/О****: «Үнсіз өт»* *Міндет: Жәй, нық, денені түзу ұстап жүруге жаттықтыру* ***Жаттығу ойындары*** *Қимылдарын дамыту* ***Міндет:*** *Гимнастикалық бөрене үстімен жүру, тепе-теңдікті сақтау.* ***Халық болжамы:*** *Өрмекші бұрышқа тығылса жел болады.*	ұшырайды? -олардың жапырақтары неге сарғаяды? -ең алғаш қай ағаштың жапырағы сарғаяды? -ағаштардың өндірісте қандай пайдасы бар? **Зерттеу жұмысы:** қайың ағашының жапырағы мен басқа ағаштардың жапырақтарын салыстыру, айырмашылықтарын табу. **Еңбек:** Гүлзарлардағы солған гүлдер дәнін жинау **Мақсаты:** үлкендерге көмектесу, келесі көктемге гүл дәндерін әзірлеу. **Қимылды ойын:** **«Допты ұста»** ***Мақсаты:*** қағып алуға және келесіге беруге үйрету. **Жаттығу ойындары:** ***Мақсаты:*** қашықтан келген допты тез қағып алуға үйрету. **Мақал-мәтелдер:** 1.Қалың ну халық саулығы. Көк орман – Отан байлығы. 2.Орман-ел дәулеті, жер сәулеті. 3.Бір тал кессең, он тал ек. 4.Ағаштың да ағайыны бар. 5.Жалғыз ағаш орман болмас. 6.Ағаштың ажалы балтадан.

			болмас. 7.Ағаштың ажалы балтадан.		
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс					Барлық балалармен мектеп туралы суреттер көрсетіп әңгімелесу
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Дербес ойын:** «Жыл мезгілінің сән үлгісі».Қима суреттер арқылы.Сурет салу.(асфальтқа) Міндеті: Балалардың ойынға деген қызығушылығын арттыру. «Жыл мезгілдері: Жаз, күз белгілері» Міндеті: Балаларға жыл мезгілдері жайлы жалпы түсінік беру. Жыл мезгілдерінің құбылыстарына сипаттама беру. **«Ұлттық ойын-ұлт қазынасы»** **«Асық ату» ойыны** **«Бір тұтас тәрбие жоспары**	**Танымдық-қимылды ойын:** «Сандар жүрісі».Математика негіздері. Міндеті: Балалар сандардың жүрісін салып, санай алады.1 деген сан болса,1 рет секіру.... Дидактикалық ойын«Менің үйім» Міндеті: Түрлі-түсті ағаштардын биік үй құрастыру	**Ойын:** «Допты қуып жет» Міндеті: Балаларды ептіліке,шапшаңдыққа тәрбиелеу.Тәрбиешіні ң берген белгісін мұқият тыңдай білуге үйрету. Ойынның шарты: Тәрбиеші балаларға доп салынған себетті көрсетеді де алаңның бір жағында өзімен бірге қатарласа тұруды ұсынады. Одан кейін кәрзеңкеден доптарды алып, балалардан алысқа, әр жаққа лақтырады. Балалар доптарға	**Ойын:** «Допты қуып жет» Міндеті: Балаларды ептіліке,шапшаңдыққа тәрбиелеу.Тәрбиешінің берген белгісін мұқият тыңдай білуге үйрету. Ойынның шарты: Тәрбиеші балаларға доп салынған себетті көрсетеді де алаңның бір жағында өзімен бірге қатарласа тұруды ұсынады. Одан кейін кәрзеңкеден доптарды алып, балалардан алысқа, әр жаққа лақтырады. Балалар доптарға	**Суреттік боямалар:** «Кім,қайда өмір сүреді?» Міндеті: Балалар суретті таза бояп, туған жеріндегі жан-жануарлардың мекендерімен таныса алады.
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**«Өнегелі 15 минут »Ата-анаға кеңес:** «Балаңызды тыңдауды үйреніңіз. Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз	**«Өнегелі 15 минут Ата-анаға кеңес:** Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру.	**«Өнегелі 15 минут Ата-анаға кеңес:** Балалармен өз отбасы туралы әңгімелесу. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту.	**«Өнегелі 15 минут Ата-анаға кеңес:** - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты	**«Өнегелі 15 минут *Ата –аналарға кеңес*** - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысына)сұрану. Киімдері міндетті түрде

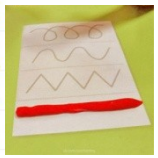
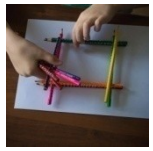
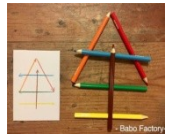
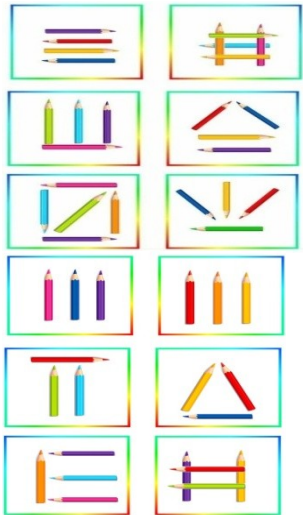
				пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт:	өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы.

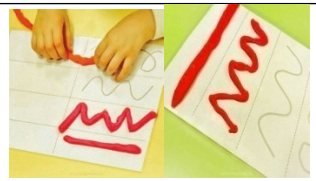
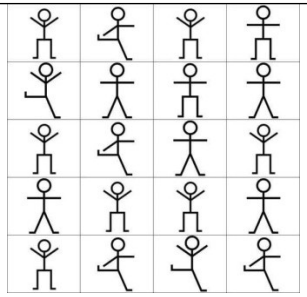
Мектепалды даярлық сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Топ: Мектепалды даярлық 0 «а» сыныбы
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.09-13.09. 2024-2025 оқу жылы
(апта күндерін, айды, жылды көрсету)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 09.09	Сейсенбі 10.09	Сәрсенбі 11.09	Бейсенбі 12.09	Жұма 13.09
07:55-08:05 **Балаларды қабылдау**	**«Бір тұтас тәрбие» бағдарламасы аясында 1. « Еңбекқорлық және кәсіби біліктілік » айы** **Дәйек сөз Жанұям- қорғаным,ата анам-тірегім** **«Өнегелі 15 минут»** Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.Бір тұтас тәрбие «Өнегелі 15 минут» - балалардың ересектермен емін-еркін қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастыру				
08:05-08:20 Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын әрекеті(үстел үсті	**музыка шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті** (өнер орталығында	**Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл**	**Көркем әдебиет - коммуникативтік, ойын әрекеті**	**Қоршаған ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет**

	ойындары пазлдар, домино және т.б.); **Құрылыс ойыны: «Менің көшем»** **Міндет:** балалардың ой-қиялын дамыту, құрылыс материялдарын қалай пайдалану керектігін меңгеру. **Дағды:** өз мекен-жайларын айтып беруге,мектепке дейінгі жолды білуге дағдыландыру. 	сурет салу); **Үстел үсті ойындары:** «Жылан» **Міндет:**Жорғалаған жыланға сипаттама бере отырып таныстыру. Жыланның тіршілігі, қозғалуы туралы ұғым қалыптастыру. Табиғаттағы тіршілік иелеріне деген қызығушылығын оята отырып қамқор болуға тәрбиелеу. **Дағды:**Алақанмен илеп бөліктерге бөліп, қоса білуге дағдыландыру. Ермексаздың өзіндік ерекшеліктерімен таныстыру, тегістеу, тарту, әдіс бойынша жаттықтыру ұсақ қол моторикасын дамыту. **Әдістемелік нұсқаулар:** Ойынға балалардың барлығы қатысады.Олар бір-бірінің белдерінен ұстап жылан сияқты ирелең дейді,бірде тоқтап орнында қалуы тиіс . **Ықтимал күрделендірулер:** Жыланға ұқсап жүру . Өз ойларын еркін жеткізу.Жыланның қалай ысқыратының еске түсіру. 	**белсенділігі**(іс әрекет арқылы қимылды ойын) **Ойын жаттығу:** ***«Адам қимылын құрастыр және оны қайтала»*** **Міндет:** Балаларды кеңістікте бағдарлауды (жоғарыда, төменде, сол жақ, оң жақ) үйрету. Сәйкес түсті тез табуға дағдыландыру. **Дағды:Күнделікті өмірде** дене қимыл жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** ***Ойынның шарты:*** карточкадағы берілген схема бойынша адам бейнесіне сәйкес санамақ таяқшалармен суретті құрастырады және ол қимылды қайталап көрсетеді. Балалар жеке, жұппен немесе топпен жұмыс жасауға болады. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, өз ойынша басқа сурет құрастыр. **Ойынның нұсқаулары:** дене жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау. 	**Үстел үсті ойындары:** **Ойын жаттығу: «Қарындаштардан құрастыр»** **Міндет:** Балалардың заттың кеңістікте орналастыру(жоғарыда, төменде, сол жақ, оң жақ) арқылы ойлау қабілетін дамыту. **Дағды:**Түстерді анықтай алуға дағдыландыру.. **Әдістемелік нұсқаулар:** ***Ойынның шарты:*** карточкадағы берілген схема бойынша сәйкес түсті қарындаштармен суретті құрастырады. Балалар жеке, жұппен немесе топпен жұмыс жасауға болады. 	**Сәйкестендіру ойыны:** «Кімге не керек?» **Міндет:**Түрлі мамандық иелерінің еңбек құралдарын танып айта білуге үйрету. **Дағды:** әр түрлі мамандық иелерінің еңбектерін бағалауға және ажырата білуге дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** әр түрлі мамандық иелерінің суреттерін орналастырады. Үстел үстінде мамандықтарға қажетті құрал жабдықтар бейнеленген карточкалар болады. Тәрбиеші осы бейнеленген карточкаларды сәйкестендіріп, өз мамандық иелерінің қасына орналастыру керектігін түсіндіреді. Мысалы: тігіншіге – ине, мұғалімге – кітап, т.б. **Ықтимал күрделендіру:** Балалардан болашақта қандай мамандық иесі болғылары келетінін сұрау. **Ойынның нұқсаулары:**Мамандық иелерін анықтағаннан соң, әрбір мамандық иелеріне қажетті еңбек құралдарын, ол еңбек құралдары не үшін қажетт екендігін, олардың маңыздылығын айту, көрсетіп түсіндіру.

		 			
Таңертенгі жаттығу 08:20-08:25 Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады.	№ 7 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№1 жиынтық** **Жұпта орындалатын жаттығулар**	№ 8 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№ 1 *жиынтық*** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар**	№ 9 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№ 2 *жиынтық*** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар**	№ 10 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№ 3 *жиынтық*** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар**	№ 11 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№ 4 *жиынтық*** **«Құрсауды жоғары көтеру»**
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Менің Қазақстаным» Қазақстан Республикасының әнұраны** **Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты					
ҰІӘ уақыты 08.30	**09.09.24** **Дүйсенбі**	**10.09.24** **Сейсенбі**	**11.09.24** **Сәрсенбі**	**12.09.24** **Бейсенбі**	**13.09.24** **Жұма**
	Математика негіздері **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене шынықтыру**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **шығармашылық** **Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Үлгілік оқу бағдарласмасының білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** 1 саны және цифры. **ҰІӘ міндеттері:** «бір» және «көп» («бірнеше»)	**1. Сауат ашу негіздері-** **ҰІӘ тақырыбы:** Сөз.сөздің мағынасы **ҰІӘ міндеттері:** балалардың сөз туралы түсініктерін қалыптастыру.Есту	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** 2 саны және цифры. **ҰІӘ міндеттері:** «бір» және «көп»(«бірнеше») терминдерін енгізу;	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** 3 саны және цифры. **ҰІӘ міндеттері:** цифр мен заттар санын сәйкестендіруді үйрету;	**1. Сауат ашу негіздері-** **ҰІӘ тақырыбы:** Дауысты дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** сөйлеу тілінің дыбыстық

	терминдерін енгізу; 1 санымен таныстыру; заттарды санай алуға; сандардың айтылу реттілігін үйрету; заттардың қасиетін, белгісін айқындау және оларды топтастыруды үйрету; қозғалыстарын үйлестіру, ұсақ қол моторикасын қалыптастыруды жалғастыру. **Дағды**: сөйлеу тілін және назар аудару дағдыларын дамыту; **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** 1 және 2 саны мен цифрын; **Түсінеді:** «бір» зат пен заттар «жұбының» не екенін; **Қолданады:** жеке-дара заттар мен заттар жұбын табуды, 1 және 2 цифрларын тануды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ойын жағдаяты. Демонстрациялық материалмен жұмыс **Ойын жаттығуы:** «Бір-бірден, екі-екіден көрсетілген заттарды табу». Педагог бір-бірден, екі-екіден көрсетілген заттарды топтан іздеуді ұсынады. Сендерде неше қол, аяқ, көз және құлақ бар? Педагог «екі» сөзінің «жұп» дегенді білдіретінімен таныстырады. Қолғаптар жұбы, шұлықтар жұбы. Балалар дауыстап «екі», «жұп» деп қайталайды. Бір-бірден көрсетілген заттарды атаңдар. Бір затты (бір саны) және заттар жұбын (екі саны)	қабілеттерін жетілдіру; танып білуге деген қызығушылығын арттыру. **Дағды:** сөздерді дұрыс айтуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ыммен берілген тапсырманы орындайды, ұзын және қысқа сөздерді қолдарымен өлшейді, сөз айту арқылы стақанға қаламдар салуды, жаңа дыбысқа сөз ойлап айтады. **Түсінеді:** сөздің қаншалықты қажеттілігін. **Қолданады:** ұзақ және қысқа сөз ойлап айтады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** балаларға ыммен «отырыңдар», «сөйлемеңдер», «тыныштalыңдар», – деп белгі береді. Сөздік жұмыс: Ыммен сөйлеу – сөйлемей ишарамен түсіндіру. Міне, балалар, көрдіңдер ме, сөзсіз өмір сүру қандай қиын, ал біз бәріміз өз ойымызды сөз арқылы айта аламыз, сөз арқылы бір-бірімізді түсінеміз. Балалар, қазір мен бір сөз айтамын. Мысалы: «ағаш», енді сендер бір сөзден айтыңдар. Ал шатасып кетпес үшін мына стақанға әр сөз айтылған сайын бір қарындаштан салып отырайық. Мен «ағаш» сөзін айттым, бір қарындаш салайын. Тағы да кім сөз айтады? Балалар ойлаған сөздерін айтып, бір қарындаштан салып отырады. **Түсіну деңгейі:** Сөз заттың атын (үстел, кітап, доп),	2 санымен таныстыру; заттарды санай алуға; сандардың айтылу реттілігін үйрету; заттардың қасиетін, белгісін айқындау және оларды топтастыруды үйрету; қозғалыстарын үйлестіру, ұсақ қол моторикасын қалыптастыруды жалғастыру. **Дағды**: сөйлеу тілін және назар аудару дағдыларын дамыту; **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** 1 және 2 саны мен цифрын; **Түсінеді:** «бір» зат пен заттар «жұбының» не екенін; **Қолданады:** жеке-дара заттар мен заттар жұбын табуды, 1 және 2 цифрларын тануды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ойын жағдаяты. Демонстрациялық материалмен жұмыс **Ойын жаттығуы:** «Бір-бірден, екі-екіден көрсетілген заттарды табу». Педагог бір-бірден, екі-екіден көрсетілген заттарды топтан іздеуді ұсынады. Сендерде неше қол, аяқ, көз және құлақ бар? Педагог «екі» сөзінің «жұп» дегенді білдіретінімен таныстырады. Қолғаптар жұбы, шұлықтар жұбы. Балалар дауыстап «екі», «жұп» деп қайталайды. Бір-бірден көрсетілген заттарды атаңдар.	заттарды санау дағдыларын жетілдіру; 3 цифрын дұрыс тану мен бейнелеуді үйрету; зейін мен логикалық ойлауды дамыту; **Дағды**: есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** 3 саны мен цифрың; **Түсінеді:** заттар санын және осы заттар санын белгілейтін цифрды қалай сәйкестендіру керектігін; **Қолданады:** 3 заттан құрылған топтарды таба алады, 3 және 4 цифрларын, заттар тобынан «артық» затты ерекшелеуді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** 1-тапсырманы орындауды ұсынады. Суретте не бейнеленген? Неше мәшине? Неше қуыршақ? Санайды. Суреттегі заттардың санын табады. Шаршыға сонша нүкте салады. Мәшиненің санын 3 цифрымен белгілейді. Қуыршақтар санын 4 цифрымен белгілейді. 3 цифрын табады. 3 цифры туралы өлең оқиды: Екі доға түйіскен, Қара, аумай тұр «Үштен» Ұқсастығын табады Зер салғандар мынаған: Тура «Төрт» боп қалады. Орындықтар құлаған **Түсіну деңгейі:** Демонстрациялық материалмен жұмыс. Тапсырма: Заттар тобына	ерекшелігін меңгерту; сөйлеу тілін жетілдіру.Дауысты,дауыссыз дыбыс ерекшелігін түсіндіру. **Дағды:** Өз бетімен тиянақты жұмыс жасауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауысты дыбыстарды ажыратады. **Түсінеді:** дауысты дыбысты қызыл түспен белгілейтінін, дауысты дыбыс еркін кедергісіз айтылатынын, **Қолданады:** дыбыстардың дауысты екенін текшелермен көрсетуді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Тіл дыбыстары адамның дыбыстау мүшелері арқылы жасалады. Дыбысты жасауға қатысатын мүшелерге өкпе, кеңірдек, дауыс шымылдығы, көмей, ауыз қуысы, тіл, тіс, таңдай, жақ, ерін жатады. Дыбыстар дауысты және дауыссыз болып бөлінеді. Дауысты дыбыстар дауыс шымылдығының керіліп тұрып діріл пайда болуы арқылы жасалады, сондықтан дауыстыларды созып, әндетіп айтуға болады. **Түсіну деңгейі:** **Артикуляциялық жаттығу жасау.** *«Күрекше»* – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. *«Ине»* – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей

	қандай цифрмен белгілейміз? **Түсіну деңгейі:** **Демонстрациялық материалмен жұмыс** 1 және 2 цифрларын көрсетеді. Балалар бір және жұп заттарды іздейді. **1-тапсырманы** орындауды ұсынады. Суретте не бейнеленгенін атайды. Қандай заттарды «бір» деп айта аламыз? Не туралы бір деп айтуға болады? Балалар: бір себет, бір тостаған. Оларды бояйды. Не туралы екі (немесе жұп) деп айтуға болады? Екі мысық, екі тышқан. Екі-екіден тұрған заттарды көк, екеуден көп заттарды қызыл түспен қорша. **Қолдану деңгейі:** Ермексазбен практикалық жұмыс. Педагог алдын ала ермексаз материалын дайындайды, егер қандай да бір себептермен оны пайдалану ыңғайсыз болса, цифрды бейнелеу үшін арқанға, бұршақтарға, түймелерге немесе басқа материалға ауыстыруға болады. Балалар цифрды ермексаздан жасайды. Топта көрме жұмысын ұйымдастырады.	белгілі іс-әрекетті (жүгіреді, ойнайды, секіреді), түр-түсті (ақ, үлкен, тәтті), білдіреді. Сендер байқадыңдар ма, кейбір сөз ұзақ дыбысталса, енді бір сөз қысқа дыбысталады. Сол себепті сөздер ұзын және қысқа болады. «Сөзді өлшеп көрсетейік» дидактикалық жаттығуы Мына екі сөзді тыңдаңдар: үй және кітапхана. Осы сөздердің қайсысы ұзақ, ал қайсысы қысқа айтылады? Біз ол сөзді өлшеп көрсетейік: 2 қолдың алақандарын біріктіріңдер. Сөзді айта бастаған кезде алақандарыңды аша бастайсыңдар. Ал айтып болысымен сол сәтте тоқтай қалыңдар (Бұл жаттығу 2–3 баламен жекелеп жүргізіледі, 6–8 сөз айтылады). **Қолдану деңгейі:** Дәптермен жұмыс. **Үстелде отыру ережесімен таныстыру:** жазу барысында денені тік ұстап, дәптерді солға қарай қиғаштап қоямыз. Қарындашты үш саусақпен – басбармақ, сұқ саусақ, жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. мен ұстайды (көрсету). Қарындаш ортанғы саусақтың сол жағында болады. Басбармақ қарындашты сол жағынан, сұқ саусақ үстінен сүйемелдейді. Қарындаштың жоғарғы ұшы иыққа бағытталады	Бір затты (бір саны) және заттар жұбын (екі саны) қандай цифрмен белгілейміз? **Түсіну деңгейі:** **Демонстрациялық материалмен жұмыс** 1 және 2 цифрларын көрсетеді. Балалар бір және жұп заттарды іздейді. **1-тапсырманы** орындауды ұсынады. Суретте не бейнеленгенін атайды. Қандай заттарды «бір» деп айта аламыз? Не туралы бір деп айтуға болады? Балалар: бір себет, бір тостаған. Оларды бояйды. Не туралы екі (немесе жұп) деп айтуға болады? Екі мысық, екі тышқан. Екі-екіден тұрған заттарды көк, екеуден көп заттарды қызыл түспен қорша. **Қолдану деңгейі:** Ермексазбен практикалық жұмыс. Педагог алдын ала ермексаз материалын дайындайды, егер қандай да бір себептермен оны пайдалану ыңғайсыз болса, цифрды бейнелеу үшін арқанға, бұршақтарға, түймелерге немесе басқа материалға ауыстыруға болады. Балалар цифрды ермексаздан жасайды. Топта көрме жұмысын ұйымдастырады.	жиынтық атауын таңдау, санауды бекіту. - Суретте не бейнеленген? Қандай бір сөзбен атауға болады? Қанша автобус? Қанша трактор? Қанша жүк көлігі? Барлығы қанша? **Қолдану деңгейі:** «Шашыраңқы сандар» дидактикалық ойыны Педагог ойын шартын түсіндіреді: төрт балаға бірден төртке дейінгі сан беріледі. Әр- қайсысы бір-бірден алады. Шартты дабыл бойынша «тірі» цифрлар бөлмеде шашыраңқы болып жүгіреді. Жүргізушінің екінші дабылмен барлық сандар өз ретімен бірден төртке дейін сол жақтан оң жаққа қарай тұрады. Содан соң әр цифрға бөлек тапсырма беріледі. Цифр қанша болса сонша алақанын соғу, алға қарай қадам жасау. «Тірі» цифрлар тапсырмасын орындайды, топтағы басқа балаға цифрды береді. Барлық қатысушылар ауысқаннан кейін ойын қайтадан басталады.	шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. *«Төбешік»* – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. *«Түтікше»* – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Қолдану деңгейі:** «Тиісті текшені көтер» дидактикалық жаттығуы. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды айтады (дауысты дыбыстарды айтқанда созып, әндетіп айтады). Балалар дауысты дыбысты айтқанда, қызыл түсті фишканы, көтереді. **Дауысты дыбыстарды сызбамен көрсету.** –Дыбыстарды қалай белгілейміз? (Төртбұрышпен). «Алма» сөзін бірнеше рет дауысты дыбысты созып айтып қайталайды. Тақтаға «алма» сөзінің сызбасын іліп бірінші «а» дауысты дыбысты қызыл фишкамен белгілейді. **Танымдық-қимылды іс-әрекет:Сергіту сәті** «Сау болсын» деп деніміз, Шынығамыз бәріміз. Ерте оян, ерте тұр, Алға қадам жасаймыз. Жаттығуды бастаймыз, Денсаулықты шынықтыр. **Саусақ жаттығуы** Екі үйрек келеді, Бірін-бірі көреді. Бір-біріне қарайды, Сәлемдесіп алады.

		(көрсетеді). Балалар графикалық жұмысты бастамас бұрын, педагог Қарындашты қолдарына алдырып алдымен ауада жаздырады. тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті.			тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті.

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету)** түрінде іске асырылады.

«Еркін қозғалу, өз әрекеттерімен қимылдауға » арналған ойын: «Қуғыншыдан құтқару»

Басты мақсат: балаларға тез бұлтарып жүгіру тәсілдерін меңгерту.

Ойын: «Қандай белгі екенін тап?»

«Қауіпсіздік сабағы» «Бір тұтас тәрбие»

Мақсаты: Жол белгілерін ажырата білуге, балалардың жолда жүру ережелері жайында білімдерін бекіту; күнделікті өмірде алған білімін өз бетінше қолдана алуға тәрбиелеу.

Қолданатын көрнекіліктер: Сақтандыру, тыйым салу, көрсеткіш және қызмет көрсету: жол белгілері желімденген текшелер.

Ойын шарты:

1-ші нұсқа. Жетекші текшелер жатқан үстелге кезекпен шақырады. Бала текшені алып, белгіні атап, сондай сияқты белгілері бар балаларға барады.

2-ші нұсқа. Жүргізуші белгі көрсетеді. Балалар осы белгіні өздерінің текшелерінде табады, көрсетеді және оның не білдіретінін айтады.

3-нұсқа. Ойыншыларға текшелер таратады. Балалар оны мұқият зерттейді. Әрі қарай әр бала өзінің белгісі туралы атын атамай айтып береді, қалғандары оны шешу керек.

Аз қимылды ойын:«Қуғыншыдан құтқару»

Міндеті: балаларға тез бұлтарып жүгіру тәсілдерін меңгерту.

Дағды:Өз қимыл –қозғалысын өзгелермен үйлестіруге үйренеді. Шапшаң, епті қимылдауға дағдыланады.

Ойын шарты:

Мазмұны: Алаңда үлкен шеңбер немесе төртбұрыш сызылып, ойнайтын жер алдын ала дайындалады. Ойыншылардың арасынан санамақ арқылы бір «қуғыншы» сайланады. Ойын алаңнан шықпай, ішінде жүріп ойналады.

Мұғалімнің «Қуғыншы табылды!» деген белгісінен кейін сайланған бала қолын жоғары көтеріп: «Мен қуғыншы»! – деп айқайлайды да, балаларды қуа жөнеледі.

Қуғыншының қолы тиген ойыншы қолын жоғары көтеріп , қуғыншы болғанын білдіреді де, ойынды әрі қарай жалғастырады.

Бірақ ойыншылар қуғыншыдан бір-бірін құтқаруларына болады. Ол үшін : қашып келе жатқан ойыншы мен қуғыншы екеуінің арасынан кесіп жүгіріп өтсе;

Қашып келе жатқан ойыншыға қол тигізсе;

Қашып келе жатқан ойыншымен қол алысса, онда қуғыншы сол ойыншыны қуады.

Ойынның ережесі:

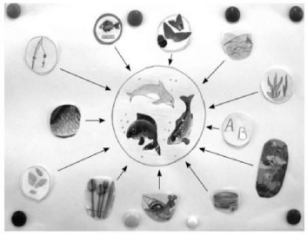
1. Қуғыншы қолын көтеріп: «Мен қуғыншы» деп басқаларға ескерткеннен кейін ғана ойыншыларды ұстауына болады.
2. Ойын алаңынан шығып кеткен ойыншы ойыннан шығады.

Әдістемелік нұсқаулар.

Бұл ойынды ұйымдастыру үшін алаңды дұрыс таңдаған жөн. Ойыншылар жүгірген кезде бір-біріне немесе басқа заттарға соғылып қалмау үшін қадағалау керек.

Ойын қызықты өтуі үшін ойынныі мазмұнына әртүрлі қосымша тапсырмалар енгізуге болады.

			Бір ойында бір қуғыншы ғана емес, бірнеше қуғыншы сайлауға болады. **Ойынның педагогикалық маңызы.** Ойынның педагогикалық маңызы өте зор. Ойыншылар жолдастықты іс жүзінде көрсете алады. Достары көп болғанның пайдасын көреді.Қауіптен қорықпай, қиыншылыққа қарсы тұруға дағдыланады. Ойын барысында ойыншылар жүгіру жаттығуларын орындау тәсілдерін жетілдіреді.		
2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің сүйікті ойыншығым. **ҰІӘ міндеттері:** ойыншықтардың суретіне қарап, әңгіме құрай білуге үйрету; сұрақтарға толық жауап беруге дағдыландыру арқылы ауызекі сөйлеулерін дамыту; ойыншықтарды бөлісіп, ұжыммен ойнауға тәрбиелеу. **Дағды**: «д» – «т» дыбыстарын дұрыс айтуды,дыбыстарға сөз ойлап, сөйлем құрай білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды**:ойыншықтарды суреттеп әңгіме құрайды; **Түсінеді:**ойыншықтардың неден жасалғандығын, оның қажеттілігін; **Қолданады :**дыбыстарды айнаға қарап үш дауыста айтуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** **«Ой қозғау»әдісі:** Балалар, мына көріп тұрғандарың "Шаштараз "бұрышы, «Денсаулық»бұрышы мынау ақ халат, жедел жәрдем, дәрі-дәрмек, ине,	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Табиғатта не өзгерді? **ҰІӘ міндеттері:** күзде табиғатта болатын маусымдық өзгерістерді бақылап,бір-бірінен ажырату және атауларын атап көрсетуге;себеп-салдар байланысын анықтауға үйрету; тәжірибелік-тәжіриеалдық жұмысқа деген қызығушылығын ояту,бақылау нәтиелерін салыстыру,талдау,және қорытынды жасау қабілеттерін шыңдау. **Дағды**: күз мезгілінің белгілерін атап көрсету дағдыларына ие. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**күз мезгілінің белгілерін атап көрсетеді. **Түсінеді:** себеп-салдар байланысын түсінеді; өсімдіктер мен жануарлар әлемінің өздері тіршілік ететін ортамен байланысын біледі. **Қолданады**: алған тәжірибесін күнделікті өмірде пайдалана біледі (маусымға сай киінеді және т.б. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну,	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Кішкентай бағбан. (әңгімелеу) Мәдіхат Төрежанов **ҰІӘ міндеттері:** әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді теңеулерді қолдану, көңіл күймен азмұндауға үйрету; әңгіме кейіпкерлерімен таныстыру, сурет бойынша қоршаған орта мен табиғат туралы түсініктерін және ойлау қабілеттерін дамыту; **Дағды**: әңгіменің мазмұнын сақтай отырып, айтып беруге дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Бүгін М. Төрежановтың «Кішкентай бағбан» әңгімесімен танысамыз. **Кішкентай бағбан.** Садықтың әкесі – бағбан. Садық оған үнемі көмектесіп жүреді. Қар кетіп, жер құрғағаннан кейін әкесі мен баласы бақта құмырсқаша қыбырлап еңбек етеді. Бір күні Қалел жүгіріп келіп: Кеттік, Садық, ойынға, – деді. Менің жұмысым көп,	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Күз бояуы. (Қ.Баянбаев.) **ҰІӘ міндеттері:** балалардың күз белгілері жайлы білімдерін кеңейту,күз мезгілінің ерекшеліктері жайлы әңгімелесу; өлең тыңдау арқылы әңгіме құрап айту арқылы баланың сөйлеу тілін дамыту;күздің жомарт, мырза екенін айтып, мейірбандыққа тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстарға сөз ойлап, сөйлем құрай білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды :** өлең жолындағы сөзді педагогпен бірге және өздері жіктейді; **Түсінеді:** күзде жемістер мен көгөністер мол болып, дәруменге бай болатынын; **Қолданады:** өленді мазмұнын түсініп, жаттап алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, күз мезгілі келді. Дала мүлдем өзгеріп кеткен. Ағаштардан жапырақтар	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Нан қайдан келеді? **ҰІӘ міндеттері:** балалардың нанның дастарханға келу жолы туралы түсініктерін жетілдіру; танымдық-ізденістік жұмыстарға талпынысын күшейту. **Дағды**: Нанға, оны өсіріп, пісіретін адамдардың еңбегіне құрметпен қарауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**астық дақылдарының атауын атап береді. **Түсінеді:** жақсы өнім дықандардың еңбегінің жемісі екенін түсінеді. **Қолданады:** қарапайым еңбекті күнделікті өмірде пайдаланады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Табиғат күнтізбесіндегі ауа райын белгілейді. Нанның түрі көп. Бірақ ол міндетті түрде пайдалы әрі дәмді болады. Нанның құрамында адамның жүйке жүйесі мен есте сақтау қабілеттерін нығайтып,

	барометр,кеуде тыңдағыш тұрған бұрыш қалай аталады? – деп балалардан сұрайды.Ал ыдыстар, жапқыштар тұрған бұрыш қалай аталады? Көліктер, жол белгілері, бағдаршам тұрған бұрыш қалай аталады? Міне, сендер ойын бұрышындағы түрлі ойыншықтармен таныстыңдар. Ойын бұрышында көрген доп "Д" дыбысынан басталады. Ал шаштараз бұрышындағы тарақтар "Т" дыбысынан басталып тұр. «Д» және «Т»дыбыстары – бір-біріне ұқсас дыбыстар. **Түсіну деңгейі:** осы дыбыстарды айнаға қарап айтқызады. (Үш дауыста айтқызады). Екі дыбыс та – дауыссыз дыбыстар. Дыбыстардың дұрыс айтылу артикуляциясы. «Д» дыбысын айтқанда тіліміз алдыңғы, астыңғы тістерге қатар тиеді. «Т» дыбысын айтқанда тіліміз үстінгі тістің түбіне тиеді. «Д» және «Т»дыбыстарын буын ішінде айтқызады. Да – да – дала. До – до – доп. Та – та – тарақ. Енді ойыншықтар арасынан ұнаған ойыншықтарыңды алып, сол туралы әңгіме құрап, суреттеп беріңдер. **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық ойын: «Жасырынған ойыншықты тап».** Ойын шарты: балалар тығылған ойыншықтарды тауып, неден жасалғанын,	қолдану **Білу деңгейі:** Өзіндік жұмыс. Әр баланың қолында қажетті материалдар жиынтығы бар. Мәселен, КҮЗ сөзінің төңірегіне ағаш, жапырақ, шалшық су, бұлт, жел, етік, қолшатыр сынды тағы да басқа заттардың суреттері салынған немесе атауы жазылған суреттерді көруге болады. Жұптасып жұмыс ісейміз. Әр бала өзінің қолындағы суреттер жиынтығын серіктесіне көрсетеді және оны: плащ, күрте, егін, комбайн деген сынды т.б. жаңа сөздермен толықтырады. Топпен бірге жұмыс істейміз. Әр жұп қолындағы заттар жиынтығын екінші балалар жұбына көрсетеді және оған: құс, аңдар, жапырақтардың түсуі сынды т.б. сөздерді қосып, толықтырады. Жалпылама жұмыс. Балалар педагогпен бірге ватман қағазға салынған жиынтықты толықтырады. Мәселен: **Түсіну деңгейі:** Ауа райының бүгінгі күнін күйін күнтізбеге белгілеп көрсетуді ұсынады. Балаларды балабақша аумағындағы экскурсия кезінде проблема іздеуге және оны зерттеуге бағыттау.	– деп жауап берді Садық оған. Жұмыс деген немене, тәйірі. Әкең бәрін істейді ғой. Ойнаған қызық емес пе? Садықтың ойнағысы келіп кетсе де, өзін-өзі басып, жұмысын жалғастыра берді. Күз де келді. Бақта жеміс пен жидектің сан алуан түрі өсіп-жетілді. Садықтың өзі де қарық болды, досын да барынша сыйлады. Қалел тойып алып:Бәрін де түк қалдырмай жеп қоямыз, – деді. Қалады, – деп жауап берді Садық. – Әкем: «Кім ойынға елікпей еңбек етсе, жер соны қарық қылады» деген. **Түсіну деңгейі: Сөздік жұмыс:** *Көп қимылдайтын адам* – ерінбей еңбек ететін адам. *Бағбан* – бау-бақшада жемістерді күтіп-баптайтын адам. **Қайталайық:** «Ойынға елікпей, көп ойнай бермей, еңбек ету керек. Жер ол адамның еңбегін өтейді. Кім еңбектенсе, сол адам еңбектің жемісін жейді». ***Есіңе сақта:*** «Еңбекпенен тапқаның, Шекер-балдан татқаның». **Қолдану деңгейі:** Д/ ойын: «Жеміс терейік». **Ойынның ережесі:** интерактивті тақтадағы немесе муляж жемістер мен көгөністерден мәтінде барын және қайда өсетінін ажыратып айтады. **Ойынның шарты:** балалар жемістерді атап береді. Мысалы, алма, алмұрт,	саудырап жерге түсіп жатыр. Жапырақтар әр түсті қызғылт, сары, қоңыр. Міне сендер, табиғаттың өзгеруінен күз мезгілінің ерекшелігін байқаған боларсыңдар. Демонстрациялық материалмен жұмыс. Мына суретке назар аударып, әңгіме құраңдаршы. Міне, күз мезгіліндегі табиғаттың сұлулығы, ерекшелігі. Жалпы күз мезгілін – сары күз, алтын күз, күрең күз деп үшке бөліп айтамыз. Күз – барлық өнімдердің пісіп-жетіліп, жеміс-жидектер, көгөністер дүкендерге толатын мезгіл. Дәруменге бай жемістерді таңдап сатып алып жеп, көңілдің бір марқайатын мезгілі. **Түсіну деңгейі:** Бүгін сендер Қ.Баянбаевтің «Күз бояуы» өлеңімен танысып, жаттап аласыңдар. **Күз бояуы** Самал қозғап қалғанда, Үзіледі сары алма, Шолып едім бақшаны, Қауын біткен сап-сары. Көрінеді шалғайдан, Бел-белестер сарғайған. Сары жапырақ төгілген Тоғайды да көрдім мен. Таза жездей жинаған, Сары бояу айналам. **Қолдану деңгейі:** Дидактикалық ойын: «Кімде не бар?» Ойын шарты: Бір бала қолына жасырған затты сипаттайды. Сипатталған затты қалған балалар табу	астың қорытылуын жақсартатын В дәрумені бар. – Балалар, нанның қайдан келгенін кім біледі? **Топтағы тәрбиеленушілерді зерттеу жұмыстарының көмегімен тану үдерісіне жұмылдырады.**Бидай мен қара бидай сабақтарын қарап шығып, олардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарын атап көрсетеді. Қайсы ыдыстағы ұнның ақ, қайсысының қара екенін анықтайды. Бір түйір дәнді алып, үлкейткіш әйнектің көмегімен мұқият қарап шығуға шақырады. Балалар дәндерді сипаттайды: тегіс, сұрғылт, кішкентай, қатты т.б. деген қасиеттерін атап көрсетеді. Оны өзге дақылдармен салыстырады. **Түсіну деңгейі: «Тізбек» ойындық жаттығуын орындауға шақырады** Біздің үйімізге нан қайдан келді? (Дүкеннен.) Ал, дүкенге қалай түсті? (Наубайханадан.) Наубайханада не істейді? (Нан пісіреді.) Нанды неден пісіреді? (Ұннан.) Ұнды неден істейді? (Бидайдан.) Бидай қайдан алынды? (Сабақтан.) Бидай сабағы қайдан шықты? (Егісалқабында өсірілді). **Қолдану деңгейі:** **«Тұқым» ойыны**: музыка қосады, балаларға өздерін жерге себілген кішкентай

	қайда қолданылатынын түсін айтып береді. **Дыбыстардың дұрыс айтылу артикуляциясына арналған тілдік жұмыс: Жаңылтпаш қайталату.** Топ бала, топ бала, Ойнап жүр, топтала. Зымырап допты ала, Қуады көп бала. *(Е.Өтетілеуұлы)*	Экскурсия кезінде балалардың назарын күзгі табиғаттың сұлулығына, ағаш жапырақтарының біртіндеп азайғанына, жәндіктердің жасырынып қалғанына, ал, құстардың топталып, оңтүстікке ұшып кетуге қамданып жатқанына аударады. Балаларға ауа райындағы өзгерістер мен өсімдіктердің қазіргі жағдайы арасындағы өзара байланысты (күн сәулесі түсетін уақыттың қысқаруы, ауа температурасының төмендеуі) түсіндіреді. Құстардың дауысы, шегірткелердің шырылы, ара мен шыбынның ызыңдағаны естілмей, айнала тыныштала бастағанына назар аудартады. **Қолдану деңгейі: «ҚАЙСЫСЫ АРТЫҚ?» дидактикалық ойыны.** Мақсаттары: балалардың жылдың түрлі мезгілдеріне қатысты білімдерін нығайту, өз ойын нақты әрі еркін жеткізу қабілеттерін күшейту; есте сақтау қабілеттерін дамыту. Педагог жыл мезгілінің атауын атайды: «Күз». Содан соң жылдың әртүрлі мезгілдерінің өзіне тән белгілерін атап көрсетеді (құстар оңтүстікке ұшып кетеді; бәйшешектер гүлдейді; ағаштардың жапырағы сарғаяды; үлпілдеген ақ қар жауады	өрік, жүзім, банан т.б.	керек.	тұқым ретінде сезінуді ұсынады. Кішкентай тұқым қараңғы, ызғар, жұмсақ жерде жатыр. Күн бойын жылытқандай болды, жаңбыр жауды. Содан соң тұқым ісініп, жарылды. Ішінен құлақтанып кішкентай өскін шықты (балалар қолдарын жоғары көтереді). Сабақ жерді жарып шығып, күнге қарай талпынып өсе бастады(балалар орындарынан тұрады). Жел ары-бері шайқады. Сонда да өсе берді. Біраз уақыт өтіп, ол сабаққа айналды. Қара бидай тұқымынан шыққан сабақ қандай болады? (Қара бидай сабағы). Бидай тұқымынан шыққан сабақ қандай болады? (Бидай сабағы) Сұлы тұқымынан шыққан сабақ қандай болады? (Сұлы.) Сабақтың өсіп, дамуына не қажет? (Күн, жаңбыр және адам қолдары.) **«Тағы кім?» ойынан ойнауға шақырады.**Тізбекті әрі қарай жалғастырады: наубайшы нан пісіреді, тағы кім пісіреді? (Ана, әже, әпке). .

2 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады**.(Біртұтас тәрбие)**

Үлкен үзіліс **«Күй күмбірі» : «Детство» күйі Асылбек Енсепов Мақсаты:** балалардың бойында музыканы тыңдауға қызығушылықтарын, музыканы эмоционады қабылдауды, түсінуді, қадірлей білуді қалыптастыру, ұлттық мәдениетке қызығушылықты арттыру

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біздің сынып.(Біздің топ) **ҰІӘ міндеттері:** *-не? нелер?* сұрақтарына дұрыс жауап беруге жаттықтыру, жаңылтпаш жаттау. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айту, сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету; игерген сөздерін қолданып, шағын мәтіндер құрауға дағдыландыру. **Дағды**: Біздің сынып.(Біздің топ) шағын мәтіндер құрауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** топтағы заттарды атайды, жаңылтпашты қайталайды. **Түсінеді:** сұрақтарды түсініп, жауап береді. **Қолданады:** шағын мәтіндер құрайды, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Ойын: «Біреу – көп».Заттарды жекеше, көпше түрде айтуға үйретеді.	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Нота үйренейік. **ҰІӘ міндеттері:** әннің сипатын қабылдау,дауысын дұрыс келтіріп орындау, дауысын дұрыс келтіріп орындау,ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру,әннің кіріспесін, басын,қайырмасын ажыратуға үйрету; әннің сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау. Музыка сипатын ашық ырғақты,ширақ жүріспен беру. **Дағды**: музыкалық тіркестерге сәйкес әндерді еркін орындауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** шығармаларды тындайды, қарапайым күй жанрларын ажыратады; ән орындайды. **Түсінеді:** ән айту дағдыларын. **Қолданады:** мәнерлі қимылдарды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** *Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз дыбыс пен сөз туралы не білеміз? **ҰІӘ міндеттері:** сөз,дыбыс туралы түсінік беру; сөздің дыбыстан құралатынын,дыбыстың дауысты,дауыссыз болып бөлінетіні жөнінде мағлұмат беру. **Дағды:** Қысқа және ұзын сөздерді ажырату арқылы фонематикалық естулері мен есте сақтау қабілеттеріне қарай дағдыға айналдыру. **Күтілетін нәтижелер: Жасайды:** дыбыс пен сөз туралы білгендерін еске түсіреді. **Түсінеді:** сөз заттардың атын, іс-әрекетті, сапасын білдіретінін біледі. **Қолданады:** берілген дыбысқа сөз ойлап айтады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Берілген дыбысқа сөз ойлап айт» дидактикалық жаттығуы,	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз балабақшада не істейміз? Мектепте не істейміз? **ҰІӘ міндеттері:** сөздерді сөз тіркесімен айтуға, сөйлем құрауға жаттықтыру. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету,шағын мәтіндер құрауға үйрету; сөздегі қазақ тіліне тән дыбыстарды ойын жаттығуларында дұрыс айтуға дағдыландыру. **Дағды**: сөйлемдердегі сөздерді байланыстырып сөйлеуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздерді атайды, сөйлемдерді құрастырады, тақпақ жаттайды, қайталайды. **Түсінеді:** сұрақтарды түсінеді. **Қолданады:** шағын мәтіндер құрайды, сұрақтарға жауап беледі. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: «Қарап**	**3.Мүсіндеу-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жеміс бағында. **ҰІӘ міндеттері:** пішінді мүсіндеудің таныс әдістерін пайдалана отырып, жемістерді мүсіндеу; бейнені затпен салыстыру, мүсіндегі сәйкестіктерді анықтай білу қабілеттерін дамыту**;** балаларды табиғатты сүюге тәрбиелеу**.** **Дағды**: еркін жұмыстануға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**жемістердің пайдасын түсіне отырып, заттарды мүсіндеуді; **Түсінеді:**жеміс-жидектер табиғаттың сыйы екендігін; **Қолданады:** жемістердің өзара айырмашылықтарын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Балалардан себеттегі муляжды көрсетіп,қандай жеміс екенін сұрау. Мынау қандай жеміс? Мынау ше? Тағы қандай жемісті көріп

	ойыншық – ойыншықтар кереует – кереуеттер гүл – гүлдер үстел – үстелдер орындық – орындықтар Ойын бұрышында нелер бар? Ойын бұрышында ойыншықтар бар. Кереуеттер қай бөлмеде? Кереуеттер ұйықтайтын бөлмеде. Гүлдер қай бөлмеде тұр? Гүлдер табиғат бұрышында тұр. Сыныпта нелер бар? Сыныпта үстелдер, орындықтар бар. **Түсіну деңгейі:** Сөздік ойын: «Жалғасын тап». Суреттерді көрсетеді, суретке байланысты заттың атын атайды, сол сөзге сөзді байланыстырып жалғап, сөйлем құрайды. Біздің сынып(әдемі, жарық, таза) Біздің(сынып,топ) Біздің сыныпта,топта. (ойыншықтар көп) Біздің сыныпта.(үстелдер, орындықтар) бар. Табиғат бұрышында .. (гүлдер) бар. **Қолдану деңгейі:** Жаңылтпашпен таныстыру. Топ бала, топ бала, Ойнап жүр топтала. Зымырап допты ала , Қуады көп бала. *Балалармен бірге жаңылпашты қайталайды, балаларға жай, жылдам айтуды ұсынады. Өздеріне таныс сөздерді айтуларын сұрайды.* **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық, Қолды белге қоялық.	«Марш» (В. Дешевов). Балалар шеңбер бойымен әуенге ілесіп, аяқты нық басып, тізені көтере марш екпінімен жүреді. *Музыка тыңдау:* «Гүлдерайым» қазақтың халық әні (өңдеген Т. Қоңыратбай). Халық әні туралы балаларға мәлімет беру. Өздерінің жақсы көрген адамына өз жүрек қалауын әнмен жеткізіп отырған. Халық әндерін өздерінің жақсы көретін адамдарына ғана емес, атына, туған жеріне арнап жазғанын түсіндіру. **Түсіну деңгейі: *Ән айту:*** «До-ре-ми» (Ө. Байділдаев). Музыка әлемі туралы кіріспе сөз айтып, балаларды музыкадан хабардар ету. *Нота* деген сөз музыка дыбыстарының қағаз бетіне түсірілген белгі екенін түсіндіру. Жеті нотамен таныстыру. Дыбысталуын үйретіп, ноталардың белгіленуін көрсету. Шығарманы орындап, әннің сипаты, мәтіні туралы сұрау. Әнге қосыла, дауысқы күш түсірмей орындауға үйрету. Таныс «Білімің – бұлағың» әнін (Т. Қоңыратбай) қайталау, әнді үйренуді жалғастыру. **Қолдану деңгейі: *Билер:*** «Жұптасу биі» (чех халық әуені). Үйренген би қимылдарын әрі қарай жалғастыру, есте сақтау. ***Ойындар, хороводтар:*** «Сиқырлы ағаш» («Дидактикалық ойындар»	«а» дыбысынан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. *(Дұрыс жауап берген балаға педагог бір фишкадан беріп отырады).* Мысалы айтылатын сөздер:*алма, алақан, алмұрт,ананас, алша, автобус, акула, алжапқыш, Асқар, Айжан, Асылбек, аспан, ақ, арғымақ, ақыл, алпауыт, апта, асқазан, арыстан, арқан, алқап, алтын т.б.* **Сөздермен жұмыс.** **1-тапсырма** «Сөздерді өлшеуді білеміз» дидактикалық жаттығуы. Балаларға әртүрлі сөздер айтады, балалар сөздің ұзын немесе қысқа екенін анықтайды. Алақанды бір-біріне жақындату арқылы сөздерді өлшеуге болатындығын айтады. Егер қысқа сөз болса, онда екі алақанды бір-біріне жақын, ал ұзын сөз болса, онда екі алақанды бір-бірінен алшақ ұстайды. Мысалға айтылатын сөздер: *көз, бағдаршам, лақ, жолбарыс, бақа, тасбақа, доп, секіртпе.* **Түсіну деңгейі:** «Бір сөзбен айт» дидактикалық жаттығуы. Мен сендерге заттардың атын білдіретін сөздерді айтамын, ал сендер сол сөздердің ортақ атауын айтасыңдар. Мысалы: Қазан, кесе, шанышқы. *Бұлар нелер?*	**алып,айт»** Балалар мектеп,сынып туралы шағын әңгіме құрайды. Біздің сынып қандай? Біздің сынып таза, жарық, әдемі, үлкен. Біздің мектепте қандай бөлмелер бар? Мектепте спорт залы, музыка залы, асүй, дәрігер бөлмесі, қазақ тілі кабинеті бар. Біз мектепте таңертең жаттығу жасаудан бастаймыз. Жат-ты-ғу жа-сай-мыз. Жаттығу жасаймыз *(айнамен жұмыс).* Біз мектепте таңертең не істейміз? Біз мектепте таңертең жаттығу жасаймыз. Біз мектепте асханаға барып тамақ ішеміз. Та-мақ-қ-к і-і-і ше-міз – тамақ ішеміз. Ұ-ұ-ұ-ұй-ық-қ-қ-таймыз – ұйықтаймыз. Біз мектепте не істейміз? Біз мектепте тамақ ішеміз, ұйықтаймыз. Біз мектепте серуенге барамыз, би билейміз, әң айтамыз, демаламыз, сурет саламыз. Біз мектепте не істейміз? Біз мектепте серуенге барамыз, би билейміз, әң айтамыз, демаламыз, сурет саламыз. **Түсіну деңгейі: Сөздік ойын: «Жалғасын тап».** Суреттерді көрсетеді, суретке байланысты заттың атын атайды, сол сөзге сөзді байланыстырып жалғап, сөйлем құрайды. Сынып ... (әдемі, жарық, таза). Таңертең жаттығу ... (жасаймыз).	тұрсыңдар? Балалар,енді,осы жемістердің ішінен алма мен алмұртты мүсіндейік. Алдымен, балалар, қызыл түсті ермексаздың бір бөлігін алақанымызға салып жұмсартып,домалақ пішінге келтіреміз. Бас бармақпен басу арқылы алманың пішінін келтіреміз. Сабағын ағаш бұтақшасынан орналастырамыз. – Енді,жасыл түсті ермексаздың кішкене бөлшегін алып,алақанға салып домалақтаймыз**.** Тақтайшаға қойып жалпақтау әдісі арқылы сопақша пішінге келтіреміз.Пышақтың ұшымен кесу арқылы жапырақтың бейнесін жасаймыз.Жапырақты алманың сабағына орналастырамыз. Алмамыз дайын болды. **Түсіну деңгейі:** Енді,алмұртты жасауға кірісеміз.Сары түсті ермексазды алып,алақанға салып жұмсартып, сопақша пішінге келтіреміз. Сопақшаның жоғарғы жағын қысу арқылы алмұрттың пішінін мүсіндейміз. Басбармақпен басу арқылы сабақ ойығын жасаймыз. Алманың сабағын жасағандай ағаш бұтақшасын орналастырамыз. Жасыл түсті ермексаздың кішкене бөлігін домалақтап алып, қолымызбен басып жалпақтаймыз.Үлкендердің

	Оңға, оңға түзу тұр, Солға, солға түзу тұр. Алға бір адым, Артқа бір адым. Жоғары, төмен қарайық, Орнымызды табайық.	жинағынан). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балаларға нота туралы мәлімет бере отырып, олардың орналасуына байланысты нота дыбысын табуға дағдыландыру. Әуеннің дыбыс биіктігін ажыратып, аспапта орындалған таныс әуенді нота сызықтарына орналастыруға үйрету.	Ыдыстар. Мысалға айтылатын сөздер: *керует, үстел, орындық; алма, алмұрт, шие, жүзім; сәбіз, пияз, картоп, қызанақ; көйлек, шалбар, тон; бәйшешек, қызғалдақ, раушан; нан, сүт, май, шұжық; сиыр, қой, ит, жылқы; арыстан , қасқыр, түлкі; шырша, қайың, терек.* **Қолдану деңгейі: «Кері атауын ата» дидактикалық жаттығуы** Мен сендерге қандай да бір сөз айтамын сендер сол сөздің кері мағынасын айтасыңдар. Мысалы: *ыстық-суық; кішкентай-үлкен; ақ-қара; қатты-жұмсақ; биік-аласа; ауырженіл; ұзын-қысқа; ашулы-көңілді; жас-кәрі; ашты-тәтті, мықты-әлсіз, көп-аз, жалпақжіңішке.* **Танымдық-қимылды іс-әрекет:Сергіту сәті** Басты иіп алға созыл керіліп, Жиналамыз артқа қайта шегініп. Тағы созыл алға қара қиылып, Бүкірейтіп көтер арқаны жиырып. **Саусақ жаттығуы:** Бір, екі, үш, Кәне, жина күш. Саусақтарды басайық, Жаттығуды жасайық.	Музыка залында ... (ән айтамыз, би билейміз). Серуенге шығып ... (ойнаймыз, демаламыз). Кереуетте ... (ұйықтаймыз) **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық ойын: «Аудармашы».** Сөздерді орыс тілінде айтады, балалар қазақ тіліне аударады. Делаем зарядку – жаттығу жасаймыз. Кушаем – тамақ ішеміз. Поем – ән айтамыз. Танцуем – би билейміз. Рисуем – сурет саламыз Гуляем (идем на прогулку) – серуенге барамыз. Спим – ұйықтаймыз. **Дыбыс артикуляциясын дамытуға арналған жаттығулары:**Тақпақ жаттау. Тамаша ғой бақшамыз, Үйретеді суретке, Үйретеді білімге. Үйретеді әдепке, Таза болып жүруге.	көмегімен арнайы пышақпен жапырақ пішінін кесіп алып,сабағына орналастырамыз. **Қолдану деңгейі:** Балалармен жұмысты талдайды.Балалардың жасаған жұмысын аралап, көріп мадақтайды. Педагог қорытынды жасайды. Балалармен бірге ата-аналарға арналған көрмені ұйымдастырады. **Сергіту сәті:** Мен шиемін,шиемін, Күннің көзін сүйемін. Қышқыл шырын менде бар, Төмен басты иемін. .
3 үзіліс – **Қауіпсіздікке қамтамасыз етілген ойын.Балалардың дербес іс-әрекеті** **Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.** **Еркін қимылды ойын: «Допты қуып жет»** **Басты міндет: қарым-қатынас дағдыларын дамыту, құрдастарымен ортақ тіл табыса білуге үйрету.**					

<table>
<tr>
<td colspan="3"> </td>
<td colspan="3">Еркін қимылды ойын: «Допты қуып жет»
Міндет: Балаларды ептіліке,шапшаңдыққа тәрбиелеу.Тәрбиешінің берген белгісін мұқият тыңдай білуге үйрету.
Ойынның шарты:
Тәрбиеші балаларға доп салынған кәрзеңкені көрсетеді де алаңның бір жағында өзімен бірге қатарласа тұруды ұсынады. Одан кейін кәрзеңкеден доптарды алып, балалардан алысқа, әр жаққа лақтырады. Балалар доптарға жүгіреді, оларды алып кәрзеңкеге салады. Ойын қайталанады.
Балалар қанша болса, доп та сонша болуы керек. Олардың әрқайсысы допты қуып жетіп, кәрзеңкеге салатын болсын.</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="6">4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті</td>
</tr>
<tr>
<td>Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)</td>
<td>4. Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.
ҰІӘ тақырыбы: Біз күшті және ержүрекпіз
ҰІӘ міндеттері: кеңістікті бағдарлай білу шеберліктерін дамыту,қозғаушы есте сақтау қабілеттерін дамыту.
Дағды: Басына қапшық қойып, арқан үстімен бір бүйірімен динамикалық тепе-теңдіктерін сақтап жүруге жаттықтыру, дене бітімін дұрыс ұстау дағдыларын қалыптастыру.
Күтілетін нәтиже:
Жасайды: допты бір-біріне лақтырып, оны екі қолмен қағып алуды, гимнастикалық орындық үстінде білегі мен тізесіне таянып еңбектеуді, басқа қапшық қойып бүйірмен және қолды белге қойып жүруді.
Түсінеді: тепе-теңдіктерін сақтап жүруге жаттықтыру кезінде дене бітімін дұрыс ұстау керектігін.
Қолданады: басына қапшық қойып, арқан үстімен бір бүйірімен динамикалық тепе-теңдіктерін сақтап жүруге жаттықтыру, дене бітімін дұрыс ұстау дағдыларын, кеңістікте бағдарлай білу</td>
<td>Көркем әдебиет- қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті.
ҰІӘ тақырыбы: Кішкентай бағбан. (әңгімелеу)
Мәдіхат Төрежанов
ҰІӘ міндеттері: әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді теңеулерді қолдану, көңіл күймен азмұндауға үйрету;
әңгіме кейіпкерлерімен таныстыру, сурет бойынша қоршаған орта мен табиғат туралы түсініктерін және ойлау қабілеттерін дамыту;
Дағды: әңгіменің мазмұнын сақтай отырып, айтып беруге дағдыларын дамыту.
Күтілетін нәтиже:
Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану
Білу деңгейі: Бүгін М. Төрежановтың «Кішкентай бағбан» әңгімесімен танысамыз. Кішкентай бағбан.
Садықтың әкесі – бағбан. Садық оған үнемі көмектесіп жүреді. Қар кетіп, жер құрғағаннан кейін әкесі мен баласы бақта құмырсқаша қыбырлап еңбек етеді.
Бір күні Қалел жүгіріп келіп: Кеттік, Садық, ойынға, – деді. Менің жұмысым көп, – деп жауап берді Садық оған.</td>
<td>4. Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.

ҰІӘ тақырыбы: Мен ойнағанда жақсы көрем
ҰІӘ міндеттері:
салауатты өмір салтын сақтауға баулу.
Дағды: секіруге ,жүруге арналған жаттығуларды еркін жасай білу дағдыларын ие.
Күтілетін нәтиже:
Жасайды: орындық үстінде толтырылған доптарды аттап, тепе-теңдік сақтап жүруді, бір бүйірімен екі аяқпен арқаннан секіруді, бір-бірінен бес метр арақашықтықта қойылған заттар арасымен допты домалатып жүруді.
Түсінеді: таяқты дұрыс ұстау керектігін, допты саусақтарымен күшке салмай төменнен жоғарыға қарай қалай итеру керектігін, кегельдердің оң және сол жағынан қалай айналып өту керектігін.
Қолданады: бір бүйірімен екі аяқпен арқаннан секіруге жаттықтыру және ширақ итерілу дағдыларын және</td>
<td>4. Музыка- шығармашылық ойын әрекет.
ҰІӘ тақырыбы: Нота үйренейік.(қайталау)
ҰІӘ міндеттері: әннің сипатын қабылдау,дауысын дұрыс келтіріп орындау, дауысын дұрыс келтіріп орындау,ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру,әннің кіріспесін, басын,қайырмасын ажыратуға үйрету;
әннің сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау. Музыка сипатын ашық ырғақты,ширақ жүріспен беру.
Дағды: музыкалық тіркестерге сәйкес әндерді еркін орындауға дағдыландыру.
Күтілетін нәтиже:
Жасайды: шығармаларды тындайды, қарапайым күй жанрларын ажыратады; ән орындайды.
Түсінеді: ән айту дағдыларын.
Қолданады: мәнерлі қимылдарды орындайды.
Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану.
Білу деңгейі: Музыкалық-ырғақтық қимылдар:
«Марш» (В. Дешевов).
Балалар шеңбер бойымен</td>
<td>4. Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.
ҰІӘ тақырыбы: Керуен (таза ауада).
ҰІӘ міндеттері: ұлттық ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру,коммуникативтік құзыреттіліктерін дамыту. Азия халықтарының ойындарын пайдалана отырып, балалардың қимыл- қозғалыс тәжірибелерін толықтыру.
Дағды: Бір аяқпен әртүрлі бағытта секірулерін, бүкіл табанмен жерге түспеу дағдыларын, табанның алдыңғы бөлігімен итеріп секіруді жетілдіру;
«Өкшемен отырып» бастапқы қалпымен көлбеу қойылған нысанаға ұсақ заттарды (тастарды) лақтыру дағдыларын бекіту.
Күтілетін нәтиже:
Жасайды: көлбеу қойылған нысанаға 2 метр қашықтықта тұрып лақтыруды, бір аяқпен әртүрлі бағытта секіруді.
Түсінеді: ептілік, көзбен мөлшерлей алу, қолайсыз жағдайларда (айғай-шу) назарларын тек орындайтын іс-әрекетіне</td>
</tr>
</table>

	шеберліктерін (машықтарын). **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Шашырап жүру; белгі бойынша қайтадан сап түзеп бір тізбекке тұрады; орташа қарқынмен жүгіру; аяқтың ұшымен жүру; тізбекке екі-екіден тұру. **Түсіну деңгейі: Тепе-теңдік –** басына қапшық қойып, арқан үстімен бір бүйірімен динамикалық тепе- теңдіктерін сақтап жүруге жаттықтыру, дене бітімін дұрыс ұстау дағдыларын қалыптастыру **(4 рет).** Нұсқау: қолдарын екі жаққа созып немесе белге қойып жүру; арқанды табанының ортасымен басып жүру. Допты бір-біріне екі қолмен бастарынан асыра лақтыру. Екі тізбекке, сапқа бөлініп тұрады (арақашытығы – 2 метр) **(10 рет).** Допты тура қолға лақтырып беруге тырысады. Лақтыру бағытын бұзбауға тырысады. Допты ширақ лақтырады. **Қолдану деңгейі:** Қимыл-қозғалыс ойыны: «Жүгіру» (3 рет). Шеңберге тұрып, балалардың ішінен санамақ арқылы қуалайтын баланы таңдайды. Белгі бойынша орындықтың үстіне қашып шығады. Бір орыннан екінші орынға қашып жүреді. Сайланған бала оларды ұстауға тырысады. **Құлақ пен мұрынға арналған ойын (уқалау түрі)**	Жұмыс деген немене, тәйірі. Әкең бәрін істейді ғой. Ойнаған қызық емес пе? Садықтың ойнағысы келіп кетсе де, өзін-өзі басып, жұмысын жалғастыра берді. Күз де келді. Бақта жеміс пен жидектің сан алуан түрі өсіп-жетілді. Садықтың өзі де қарық болды, досын да барынша сыйлады. Қалел тойып алып:Бәрін де түк қалдырмай жеп қоямыз, – деді. Қалады, – деп жауап берді Садық. – Әкем: «Кім ойынға елікпей еңбек етсе, жер соны қарық қылады» деген. **Түсіну деңгейі: Сөздік жұмыс:** *Көп қимылдайтын адам* – ерінбей еңбек ететін адам. *Бағбан* – бау-бақшада жемістерді күтіп-баптайтын адам. **Қайталайық:** «Ойынға елікпей, көп ойнай бермей, еңбек ету керек. Жер ол адамның еңбегін өтейді. Кім еңбектенсе, сол адам еңбектің жемісін жейді». ***Есіңе сақта:*** «Еңбекпенен тапқаның, Шекер-балдан татқаның». **Қолдану деңгейі:** Д/ ойын: «Жеміс терейік». **Ойынның ережесі:** интерактивті тақтадағы немесе муляж жемістер мен көгөністерден мәтінде барын және қайда өсетінін ажыратып айтады. **Ойынның шарты:** балалар жемістерді атап береді. Мысалы, алма, алмұрт, өрік, жүзім, банан т.б.	орындық үстінде тепе-теңдік сақтап жүруді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** **Спорт** сенің серігің – Жанға дауа, қолға күш. Сергітетін адамды – Қимыл менен қозғалыс. Қозғалыс кезінде қайтадан сап құрып тізбекпен жүру және бағытты өзгертіп жүру. Көзді жұмып, баяу қарқынмен жүру – 4 метр. **Түсіну деңгейі:** Жалпы дамыту жаттығуларын таяқпен орындау (№1) Таяқпен орындалады; стретчинг; сколиоздың алдын алуға арналған жаттығулар. Таяқтарды қолдарына алады (таяқтың бір ұшын алақандарына тіреп, қолдың бойында тігенен ұстап тұрады), тізбекте арақашықтықтарын сақтап тұрады – 3 адым. Дене бітімдерін түзу ұстайды. **Қолдану деңгейі:** **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Тым-тырақай» (3 рет).** Ойыншылар бір-бірінің қолдарынан ұстап, шеңбер бойында тұрады. Ортада ұстаушы-жүргізуші тұрады. балалар төмендегі сөздерді айтып, шеңбер бойымен жүреді: «Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш – деп санаңдар. Бір, екі, үш – ал тараңдар!» Осыдан кейін зал ішіне тым-тырақай қашады.	әуенге ілесіп, аяқты нық басып, тізені көтере марш екпінімен жүреді. *Музыка тыңдау:* «Гүлдерайым» қазақтың халық әні (өңдеген Т. Қоңыратбай). Халық әні туралы балаларға мәлімет беру. Өздерінің жақсы көрген адамына өз жүрек қалауын әнмен жеткізіп отырған. Халық әндерін өздерінің жақсы көретін адамдарына ғана емес, атына, туған жеріне арнап жазғанын түсіндіру. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «До-ре-ми» (Ө. Байділдаев). Музыка әлемі туралы кіріспе сөз айтып, балаларды музыкадан хабардар ету. *Нота* деген сөз музыка дыбыстарының қағаз бетіне түсірілген белгі екенін түсіндіру. Жеті нотамен таныстыру. Дыбысталуын үйретіп, ноталардың белгіленуін көрсету. Шығарманы орындап, әннің сипаты, мәтіні туралы сұрау. Әнге қосыла, дауысқы күш түсірмей орындауға үйрету. Таныс «Білімің – бұлағың» әнін (Т. Қоңыратбай) қайталау, әнді үйренуді жалғастыру. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Жұптасу биі» (чех халық әуені). Үйренген би қимылдарын әрі қарай жалғастыру, есте сақтау. ***Ойындар, хороводтар:*** «Сиқырлы ағаш» («Дидактикалық ойындар»	сала білу сияқты қабілеттерін дамыту керектігін, ұлттық ойындардың маңызын. Басқа ұлт өкілдерін сыйлау керектігін. **Қолданады:** «Өкшемен отырып» бастапқы қалпымен көлбеу қойылған нысанаға ұсақ заттарды (тастарды) лақтыру дағдыларын, асық ойнау шеберліктерін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** **«Терек» (қырғыз халқының ойыны)** (4 рет) Жүргізушіні таңдайды. Бұл – «терек». Ол шеңбердің ортасында тұрады. Ойыншылар шеңбер бойына тұрып, әртүрлі қимыл-қозғалыстар орындайды. «Терек!» дегенде, жылдам орындарын ауыстырады. Осы кезде жүргізуші бос орынға тұрып алуға тырысады. Орынсыз қалған бала жүргізуші болады. Бірде-бір рет жүргізуші болмаған бала жеңімпаз саналады. **Түсіну деңгейі:** **«Секір-секір» (татар халқының ойыны)** (4 рет) Әртүрлі бағытта бір аяқпен секіру. Шеңберді айналдыра құрсауларды тастайды. Балалар осы құрсау ішінде тұрады. Жүргізуші шеңбердің ортасында тұрады. Жүргізуші: «Секір-секір!» дегенде, ойыншылар секіріп, орындарын ауыстырады.

	-Кәне, құлағымызды қозғалтайық! 1-2-3! Нұсқауларды орындайды: (бас бармақ және сұқ саусақпен құлақты ұстайды); **-Құлақты төмен түсіреміз.** (құлақты алға созады, дереу жібере салады); **-Құлағымыз тоңып қалды. Жылытайық!** (бас бармақ және сұқ саусақпен құлақтың сырғалығын төмен		Ұстаушы балаларды қуып, ұстауға тырысады. **«Тыныс ал және жақсы ойла!»** ойын-жаттығуы. Еркін тұрады. Дем шығарған кезде жақсы ой ойлайды.	жинағынан). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балаларға нота туралы мәлімет бере отырып, олардың орналасуына байланысты нота дыбысын табуға дағдыландыру. Әуеннің дыбыс биіктігін ажыратып, аспапта орындалған таныс әуенді нота сызықтарына орналастыруға үйрету.	Осы кезде жүргізуші бір аяғымен секіріп, бос орынға тұрып алуға тырысады. Орынсыз қалған бала жүргізуші болады. Бірде-бір рет жүргізуші болмаған бала жеңімпаз саналады. **Қолдану деңгейі: Қимыл-қозғалыс ойыны: «Орамалды шығар» (Дағыстан халқының ойыны)** Ойыншылар екі топқа бөлініп, бір-бірлеріне қарама-қарсы тұрады.
	тартамыз; алақанмен құлақ жарғағын уқалаймыз); -Мұрындарыңды көрсетіңдер! – Ауызды жауып, тек мұрынмен дем аламыз! (мұрынның екі жағын сипалау); (мұрын үстінен маңдайға дейін сипалау); (дем алу және дем шығару); **-Хош иісті гүлді иіскейік.**				Араларына сызық сызылады. Әр баланың артында – белдіктерінде орамал тығулы тұрады. Балалар алдыға жылжиды. Жүргізуші: «От!» дегенде, бірінші топтың балалары қашады, екінші топтың балалары оларды қуып, орамалдарын шығарып

	Қандай керемет! (сұқ саусақпен жауып, біресе оң, біресе сол танаумен дем алу және дем шығару).				алуға тырысады. Келесі жолы екінші топ балалары оларды қуады.
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру. (Біртұтас тәрбие)** **Өзіне-өзі қызмет ету дағдысын қалыптастыру**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Қыркүйек** **Серуен кешені №7** **Аула тазалаушы еңбегін бақылау** ***Міндет:*** -күз мезгіліндегі аула тазалаушы еңбегі туралы білімдерін молайту, -аула тазалаушыға қажетті құрал-жабдықтармен танысу ***Бақылау барысы:*** **Көркемсөз** «Тиме бізге керекпіз»- Деп тұрғандай жарыса. Жапырақты жұлып себепсіз, Сындырмаймыз ағашты. Күз келген соң амалсыз, Жапырақтар түседі. Жинап алып сыпырып, Үй сыртына үйеміз, Жапырақтар бақшаға, Көң болады білеміз. **Сұрақтар:** ♦ Аула тазалаушы не істейді? ♦ Аула тазалаушыға қандай құралдар қажет? ♦ Аула тазалаушы күзде не жинайды? ♦ Ол кімдер үшін қызмет етеді? **Зерттеу жұмысы:** Тазалық жұмысы кезінде жерден шаң ұшады, ал су сеуіп сыпырса шаң ұшпайды Себебі ылғал шаңның көтерілуіне кедергі жасайды. **Еңбек:** Аула тазалаушыға көмектесу **Міндет:** Еңбексүйгіштікке, үлкендер еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу **Қ/О:** «Қармақ» Міндет:ептілікке, жылдамдыққа тәрбиелеу*:* **Жаттығу ойындары:** Жүкіру техникасын жақсарту	**Қыркүйек** **Серуен кешені №8** **Саңырауқұлақтарды бақылау** ***Міндет:*** саңырауқұлақтар туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамыту. ***Бақылау барысы:*** **Жұмбақ:** Басында әсем қалпағы, Көлеңкені сүйеді Орманда болған әр бала Не екенін біледі (саңырауқұлақ) Саңырауқұлақтар жануарларға да, өсімдіктерге де жатпайтын табиғаттың ғажайып бір бөлігі. Оларды екпейміз, отырғызбаймыз. Бүгін кесіп алсаң, орнына ертең өзгесі өсіп шығады. Қапйың, шырша, қарағай бар жердің бәрінде саңырауқұлақ болады. Орман шетінде, алаңқайда, сүрлеу жолдарда, орлар мен құлама жарларда да өсе береді. Олардың түрлері өте көп. Саңырауқұлақтар жеуге жарамды және улы болады. **Сұрақтар:** - Қандай саңырауқұлақтарды білесіңдер? (ақ түсті саңырауқұлақ, қайыңқұлақ, моховик, сыроежка, сморчок, қызғылт-сары түсті саңырауқұлақ, түлкішек — жеуге жарамды, жеуге жарамсыздар — арамқұлақ, мухомор.) ♦ Жеуге жарамды және жеуге жарамсыз саңырауқұлақтардың айырмашылығы неде? (Жеуге жарамдыларды тамаққа пайдаланады,	**Қыркүйек** **Серуен кешені №9** **Арнайы көліктерді бақылау** ***Міндет:*** -арнайы көліктер туралы білімдерін кеңейту; -сөздік қорларын молайту. ***Бақылау барысы:*** ***Көркемсөз*** Үлкен болдым десем де, Ешкім маған сенбейді. «Жалғыз жүрме көшеде, Кішкентайсың сен»-дейді. Үлкенмін ғой міне мен, Ойыншықтарды жинаймын. Машинаға мінер ем, Кабинаға сыймаймын. **Сұрақтар.** ♦ Қандай арнайы көлік түрлерін білесіңдер? («Жедел жәрдем», өртсөндіру, қар жинайтын, су себетін, милиция машиналары.) ♦ Бұл машиналар не үшін керек? *(адамдарға көмектесу үшін.)* ♦ Өрт болғанда неге «Жедел жәрдемді» қоса шақырады? *(зардап шеккендерге көмектесу үшін.)* ♦ Сиренасы қосулы машиналарға өзге машиналар жол беруге тиіс пе? *(иә)* ♦Неге? *(Олар адамдарға көмекке асығады.)* ♦Оларды атаңдар. «Жедел жәрдем», өртсөндіру және милиция. **Еңбек.** Тәрбиешімен бірге сынған, құлаған құрғақ бұтақтарды жинау *Міндет:Жұмыс*	**Қыркүйек** **Серуен кешені №10** **Гүл егілген клумбаны бақылау** ***Міндет:*** -өсімдіктердің күзгі тіршілігі туралы білімдерін тиянақтау;кейбір өсімдіктердің дәндерін шашып, құрап үлгергеніне көңіл бөлу; -күзде гүл ашатын гүлдермен (астра, настурция) таныстыру ***Бақылау барысы:*** ***Көркем сөз:*** Кешкілік пе, күндіз бе, Өсіп тұрған гүлді үзбе. Туған жерді далаға, Тастай алмай жүрміз бе? Жайнап өсіп далада, Көздің жауын ала ма? Бірде бірін жұлғызба, Қасыңдағы балаға. **Балаларға сұрақтар:** Гүлдерде күзде қандай өзгерістер болады? Келесі жылы гүлдер өсіру үшін қазір не істеу керек? Қандай гүлдер күзде гүлдейді? **Зерттеу қызметі:** Қураған гүлдерді алып, оның сабақтары мен дәндерін қарау. **Д/О: «Суреттеу бойынша тауып ал»** **Еңбек**. Гүлдер дәнін жинап алу. Міндет: Балаларға келесі көктемнің қамын қазір ойлау керек екенін түсіндіру.	**Қыркүйек** **Серуен кешені №11** **Ағаштарды бақылау** ***Міндет:*** -күз мезгілі туралы жалпы білімдерін қалыптастыру; -қайың мен терек ағашын діңдері мен жапырақтарына қарап айыра білуге үйрету; -ағаш бөліктері туралы білімдерін тиянақтау (діңі, бұтағы, тамыры); туған жердің табиғатын аялауға тәрбиелеу. ***Бақылау барысы:*** ***Көркем сөз:*** Үйеңкі, қайың, қарағаш, Самырсын, емен, қарағай. Өседі бәрі аралас, Бақшада өскен баладай. Қаулап өскен ағаштар Жеміс-жидек сайда да. Хош иіске елітіп Тынып қалған айнала Қамқоршы болшы орманға Орманды бәрің қорғандар! Сұраққа жаап беріңдер: ♦Басқа ағаштар арасынан қайыңды қалай табамыз? ♦Қайың діңі қандай? *(ақ қара дақтармен.)* ♦Қайыңның тағы қандай бөліктері бар? *(діңі, тамыры, бұтағы)* ♦Ағашқа тамыр не үшін керек? Күзде қайың жапырағының түсі қандай? *(сары.)* Жазда қандай еді? *(жасыл.)* *(терекпен де осындай жұмыс жүргізіледі)* *Қысқа ең алғашқы дайындалатын қай ағаш?*

	Міндет: қозғалыстарын дамыту ***Міндет:*** «Еңбек етпеген ішіп-жемейді» Экологиялық мәдениет)	жарамсыздар улы болады) ♦Саңырауқұлақтардан қандай тамақ дайындайды? *(Саңырауқұлақ көжесі, тұздық, оларды кептіруге, тұздауға, маринадтауға болады)* **Еңбек:** Алаңда тазалық жұмыстарын жүргізу Міндет: еңбексүйгіштікке, үлкендерге көмекке келуге тәрбиелеу **Қ/О:** «Допты басқарушыға бер». Міндет: допты екі қолмен қағып алу және лақтыруға жаттықтыру . **Жаттығу ойындары:** Қозғалысты дамыту. Міндет: қозғалыс іскерліктері мен дағдыларын дамыту және қалыптастыру. ***Халық болжамы***: Жазда саңырауқұлақ көп, болса, қыс қатты болады. Экологиялық мәдениет)	*уақытында ұқыпты болуға баулу.* **Қ/О:** «Аюлар мен аралар», «Допты бер». *Міндеті:* -гимнастикалық қабырғамен аяқты алмастыра отырып өрмелеу; -допты лақтыруға және қағып алуға жаттықтыру **Жаттығу ойындары:** Секіргіш жіппен секіру жаттығулары. *Міндеті: алға, артқа айналдыра отырып секіруге жаттықтыру.* ***Мақал:*** «Сақтықта қорлық жоқ» Экологиялық мәдениет)	**Қ/О:** «Мені ата». *Міндеті:ымдау және қимыл арқылы жанурлар бейнесін жасау қабылеттерін дамыту.* «Қояндар мен түлкі». *Міндеті: тез жүкіру дағдыларын дамыту* **Жаттығу ойындары:** Бір-біріне доп лақтыру *Міндеті: жылдамдықтары менептіліктерін дамыту* ***Мақал-мәтел:*** ***Қыз өссе елдің көркі,*** ***Гүл өсс*** Экологиялық мәдениет)***е жердің көркі.***	*(қайың)* **Д/О.** «Аталған ағашта тап». «Бір, екі, үш, қайыңға (терекке) қарай үш!». Міндеті: мәтінге сай қимыл жасауды үйрету, аталған ағашты табу Зерттеу қызметі Гербарий үшін қайың және терек жапырағын жинау (айырмашылықтарын атау) **Қ/О:** «Қасқыр қақпан» Міндеті: Жылдамдыққа,ептілікке баулу **Жаттығу ойындары:** Қозғалысты дамыту *Міндеті*: Бөрене үстімен жүруге жаттықтыру ***Тыйым сөздер:*** Ағашты кеспе Ағаш бұтағын сындырма Ағаш жапыраған жұлма Экологиялық мәдениет)
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Дербес ойын:** **«Менің көшем»** **Міндет:** балалардың ой-қиялын дамыту, құрылыс материялдарын ұалай пайдалану керектігін меңгеру. **Дағды:**өз мекен-жайларың айтып беруге,мектепке дейінгі жолды білуге дағдыландыру.	**Танымдық-қимылды ойын: «Мейірімділік жібі»** **Міндеті:** Ойнатылытын ойынын этапатарынын біліктілігін бекіту. **Шарты:** Сендер дөңгелене жайғасып отырыңдар. Мен мына қолымдағы жіп орамын қасымда отырғанға беремін, жәй бермеймін, Кімнің немесе ненің мейірімді екендігін айтып беремін. Ал сендер болса, дәл осылай келесі балаға бересіңдер.**(Біртұтас тәрбие)** **Еңбек тапсырмасы**:Балықтарға жем беру.	**Ойын: «Допты қуып жет»** **Міндеті:** Балаларды ептіліке,шапшаңдыққа тәрбиелеу.Тәрбиешінің берген белгісін мұқият тыңдай білуге үйрету. Ойынның шарты: Тәрбиеші балаларға доп салынған себетті көрсетеді де алаңның бір жағында өзімен бірге қатарласа тұруды ұсынады. Одан кейін кәрзеңкеден доптарды алып, балалардан алысқа, әр жаққа лақтырады. Балалар доптарға жүгіреді, оларды алып кәрзеңкеге салады. Ойын қайталанады.	**Саусақ ойыны: «Тасбақа»** **Міндеті:** Ұсақ моториканың қимылдары мен қолдың икемдігі бас миының құрылымының даму деңгейін көрсетеді. саусақтардың көмегі арқылы қандай да бір ұйқастырылған тарихты, тақпақтарды, ертегілерді сахналау, қолмен орындау. **1.Тасбақа** Тасбақа, тасбақа, Тас астында тұрады. Басын баяу шығарып, Тиіссең кері тығады.	**Суреттік боямалар: «Суреттерді аяқтайық»** жаттығуы. **Міндеті:** Оқушылардың логикалық ойлауын , көру арқылы есте сақтауын , ойша жұмыс істей білуін дамыту . **Ойын шарты:** Алдын-ала тақтаға мысықтың және қоянның құлақтары салынған плакат ілініп дайындалады . Оқушылардың көздері шарфпен байланады да , олар кезек-кезекпен шығып , бірі денесін , бірі басын , бірі аяғын салады , осылайша жалғаса береді .
табиғаттағы өмірлік қауіпсіздік негіздерін, төтенше жағдай кезінде қауіпсіз мінез-құлық ережелерін үйрету					

«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата-анаға кеңес:** «Балаңызды тыңдауды үйреніңіз. Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз» ***«Өнегелі 15 минут»***	**Ата-анаға кеңес:** Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру. ***«Өнегелі 15 минут»***	**Ата-анаға кеңес:** Балалармен өз отбасы туралы әңгімелесу. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту . ***«Өнегелі 15 минут»***	**Ата-анаға кеңес:** - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз. ***«Өнегелі 15 минут»***	**Ата –аналарға кеңес:** - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысына)сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы. ***«Өнегелі 15 минут»***

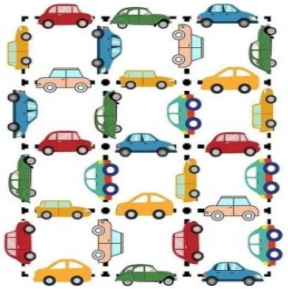
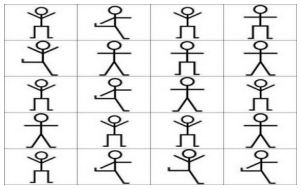
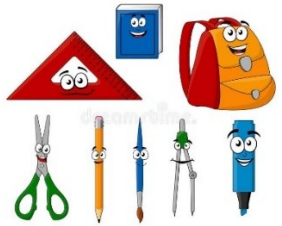
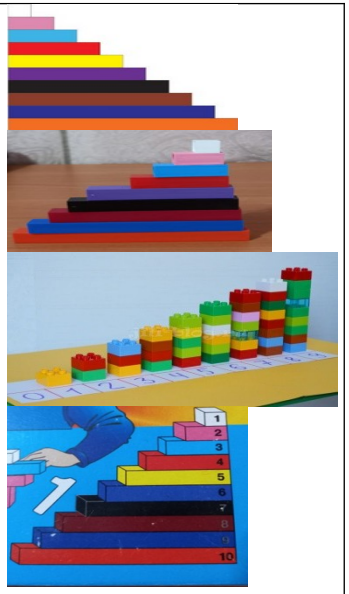
Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Топ: Мектепалды сынып
Балалардың жасы: 5-6 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 16.09.-20.09.2024-2025 оқу жылы.
(апта күндерін, айды, жылды көрсету)

Күн тәртібінің үлгісі	**Дүйсенбі 16.09**	**Сейсенбі 17.09**	**Сәрсенбі 18.09**	**Бейсенбі 19.09**	**Жұма 20.09**
08:000-08.25 **Балаларды қабылдау**	Еңбекқорлық және кәсіби біліктілік айы **«Өнегелі 15 минут»**Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	**Әңгіме:Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру**. ***«Өнегелі 15минут» (Біртұтас тәрбие)***				
Балалардың дербес	**Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. (Бір тұтас бағдарлама)**				

әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс **«Менің Қазақстаным»** Ән ұран орындау **Мақсаты:**рухани-патриоттық сезімге тәрбиелеу Ұлттық құндылықты қалыптастыру				
	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын әрекеті(үстел үсті ойындары пазлдар, домино және т.б.); **Үстел үсті ойыны** : «Шексіз пазл» **Міндеті:** Балаларды заттарды белгілі қасиеті бойынша сәйкестендіруге дағдыландыру. Шыдамдылыққа, ептілікке үйрету. **Дағды:** пазлы бөліктерін нақтылы құрай білуге және түстерді анықтай алуға дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** ***Ойынның шарты:*** пазл бөліктерін сәйкестендіріп суретті құрастырады. Балалар жеке, жұппен немесе топпен жұмыс жасауға болады. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса.	**Қоршаған ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет** **Қима құрастыру ойыны:** **Ойын:** «Алтын бала»қағаз арқылы қима құрастыру. **Міндет:** Тәртіп жайлы балалардың білімдерін қалыптастыру . Тәртіпсіздік қандай жағдайға әкелетінің түсіндіру. **Дағды:**жақсы,жаман іс-әрекеттерді анықтай алуға дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Тәртіпті бала ағаш егеді. Тәртіпсіз бала ағашты сындырады. Ойын осылайша өз жалғасын табады. **Ықтимал күрделендіру:**тез ойла.	**Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі**(іс әрекет арқылы қимылды ойын) **Ойын жаттығу: *«Адам қимылын құрастыр және оны қайтала»*** **Міндет:** Балаларды кеңістікте бағдарлауды (жоғарыда, төменде, сол жақ, оң жақ) үйрету. Сәйкес түсті тез табуға дағдыландыру. **Дағды:**Күнделікті өмірде дене қимыл жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** ***Ойынның шарты:*** карточкадағы берілген схема бойынша адам бейнесіне сәйкес санамақ таяқшалармен суретті құрастырады және ол қимылды қайталап көрсетеді. Балалар жеке, жұппен немесе топпен жұмыс жасауға болады. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, өз ойынша басқа сурет құрастыр. **Ойынның нұсқаулары:**	**Көркем әдебиет - коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары:** **Ойын жаттығу:** «Оқу құралдарын ата» **Міндет:** Оқу құралдарына жатпайтын заттар туралы түсініктерін қалыптастыру. **Дағды:** Оқу құралдарына жатпайтын заттады анықтай алуға дағдыландыру. **Ойынның шарты:**Оқу құралдарының көрнекілігі таратылып беріледі.Олардың аттарын атайды.Не үшін пайдаланатыны жайлы айтады.Әр қайсысы сипаттама береді. 	**Құрастыру – шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті** (өнер орталығында сурет салу); **Үстел үсті ойындары:** «Баспалдақты жина» **Міндеті:** негізгі түстерді білуді бекіту. **Дағды:** оларды пайдалана отырып әртүрлі бейнелер жасай білу дағдыларын қалыптастыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** Ең ішісінен үлкенге қарай ретімен жинау керек. Балалар жинайтын түсті таңдайды. Команда бойынша "Бастайды!"балалар баспалдақты жинайды. Тезірек жинайтын бала жеңеді. **Ықтимал күрделендіру:** Баспалдақтың түстерін атайды 1-10 тура және кері санайды. **Ойынның нұқсаулары:** Тәрбиеші белгісі бойынша бастау керек.

	Ойынның нұсқаулары: пазлдағы суреттің не екенін және оның қолданылуы туралы сұрау. 	 	дене жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау. 		
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды	№ 12 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№5 жиынтық** **(Құрсаумен жұпта орындалатын жаттығулар)** 1.Б.қ. – құрсаудың ортасына арқаларын түйістіріп тұру. Құрсау иықтың тұсында. 1-2– құрсауды аяқ басына жоғары көтеру – демін ішіне тарту; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (6–8 рет). 2.Б.қ. – құрсаудың ортасына арқаларын түйістіріп тұру. 1-2 – құрсауды жоғары көтеріп, оңға (солға) иілу – демін ішіне тарту; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (6 рет).	№ 13 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№ 6 *жиынтық*** **(Құрсаумен жұпта орындалатын жаттығулар)** 1.Б.қ.: құрсаудың шеттеріне арқаларын түйістіріп тұру. 1-4– қолдарын артқа, екі жаққа, оң (сол) аяқтарын ұшымен құрсаудың сыртына басу – демін ішіне тарту; 5–8 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу – демін сыртқа шығару, қайталау (8–10 рет). 2.Б.қ.: бір-біріне қарама-қарсы өкшесімен отыру, құрсау екеуінің ортасында. Біреуі еңкейіп, құрсауды итереді, ал екіншісі	№ 14 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№ 1 *жиынтық*** **Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** 1.«Біз – зілтеміршіміз». Б.қ.: аяқтарын аздап алшақтатып қойып, тұру; 1 – таяқшаны кеудесіне қояды; 2 – кеудесін жоғары көтереді; 3 – кеудесіне; 4 – б.қ. 8 рет қайталау. 2.«Ескекшілер». Б.қ.: аяқтарын иық енінде қою, таяқшаны ортасына таман көлденең ұстау; оңға,	№ 15 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№ 2 *жиынтық*** 1.Б.қ.: тұру. 14 – таяқшаны жоғары көтеру, демін ішіне тарту; 5–8 – таяқшаны төмен түсіру, демін сыртқа шығару. 8 рет қайталау. 2.Б.қ.: аяқтарын тіреп қою, шынтақтары бүгілген, таяқшаны кеудесінде ортасына қарай ұстау. 1-2 – оңға бұрылу, таяқшаны оңға қарай оң қолымен апару (таяқша еденге параллель); баяу қозғалу; 3-4 – б.қ. Сол жағына 5 рет қайталау. 3.Б.қ.: тұру. 1–3 – таяқты алдыға ұстау, оң аяғын басына-өкшесіне-басына	№ 16 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№ 3 *жиынтық*** 1.«Таяқшаны жоғарыға көтеру». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқшаны иық еніндей шетінен ұстап төменге қою. 1 – таяқшаны жоғары көтеріп созылу; 2қолдарын бүгіп, таяқшаны жауырынына қояды; 3 – таяқшаны жоғары көтереді; 4 – таяқшаны төмен түсіреді, б.қ. (8 рет). 2.«Созылғыштар». Б.қ.: – тұру, таяқты төмен ұстау. 1-3 – таяқты жоғары көтеріп, артқа жіберу, аяқтың басымен тұрып, созылу; 4 –

тәртіптендіреді.	3.Б.қ. – балалардың біреуі құрсауды жерден 30 см көтеріп, тігінен ұстайды, ал екіншісі құрсауға еш жерін тигізбей, оның ішінен еңбектеп өтіп, түрегеліп, қайта ішімен орнына қайтуы керек. (3–5 рет қайталау). Балалар орындарын ауыстырып, қимылдарды қайтадан бастайды. 4.Б.қ.: құрсауды бармақтары және өкшелерімен басып тұру. 1-2 – аяқ басына көтерілу, қолдарын көтеру; 3-4 – өкшесіне түсу, қолдарын төмен түсіру; 8– 10 рет қайталау. «Айналада». Б.қ.: құрсауға қырындап, бірінің артынан бірі тұру; бір қолдары белінде, екіншімен құрсауды ұстау; аяқ ұшына отырып, құрсауды үш рет айналу; тұрып, денені түзеу, бағытты өзгертіп, қайталау (3-4 рет). 5.Б.қ.: құрсауға қырындап, бірінің артынан бірі тұру; шеңбер бойымен аяқтарын жоғары көтеріп, шапшаң жүгіріп үш рет айналу; бір орында жай жүру; бағытын өзгерту, қайталау (3-4 рет).	құрсауды өзіне тартады. Қайталау (4-5 рет). 3.Б.қ.: құрсаудың ішінде арқаларын түйістіріп тұру. Құрсауды қолдарымен ұстап тұрады. 1-2 – арқаларын түзу ұстап, отыра бергенде құрсауды жоғары көтере бастау; қайталау (8–10 рет). 4.Б.қ.: арқасына шалқалап, өкшелерін құрсауға қойып жату. 1-4– аяқтарын жоғары көтеру; 5–8 – аяқ бастарын құрсауға баяу тарту. Қайталау (8 рет). 5.Б.қ.: біреуі құрсауды еденге параллель 40 см биіктікке ұстап, тізерлеп тұру; екіншісі құрсауға қырындап тұрады; құрсаудың астына өтіп, ішінен аттап шығады. 6 рет қайталау. Балалар орындарын ауыстырады. 6.Б.қ.: екеуі де оң қолдарымен құрсауды ұстап тұрады. Оңға айналу, тоқтау; сол жаққа айналу. Қайталау (4-5 рет) 7.Б.қ.: қолдары артта, құрсауды еденге қою; екі аяқтап құрсауды артпен үш рет айналу; тоқтау. Бағытты өзгерту, жай жүріспен алмастырып, қайталау (2-3 рет).	солға бұрылып, ескекті келтіріп қозғалту. 6–8 рет қайталау. 3.«Отыруға тырыс». Б.қ.: шалқалап жату, таяқшаны төмен түсірілген қолдарында ұстау; 1 – таяқты серпіп, басынан жоғары асыру; 2-3 – таяқты сермеп алдыға шығару, тартылып отыру; 4 – б.қ. 8 рет қайталау. 4.«Таяқшаға қара». Б.қ.: етбеттеп жату, жұдырықтарын иектің астына тіреу, таяқшаны алдына қою. 1-2– таяқшаны жоғары көтереді, таяқшаға қарау; 3-4 – б.қ. - босаңсу. 6 рет қайталау. 5.«Таяқшаны тізесіне қою». Б.қ.: шалқасынан жату, таяқша санында, 1 – таяқшаны жоғары көтеру; 2 – оң (сол) аяғын бүгу, таяқшаны тізесіне көтеру; 3 – таяқшаны жоғары көтеру; 4 – б.қ. Басы мен иықтарын жерден алмай, аяғының басын созады. 6 рет қайталау. 6.«Аяғыңның басына жеткіз». Б.қ.: отыру, аяқтарын ашу, таяқшаны кеуде тұсында ұстау; 1–3 – алдыға еңкею, таяқшамен аяқтарының басына дейін жету; 4 – б.қ. 6 рет қайталау. 7.«Стадионға». Б.қ.: тұру. Таяқшаны шынтақ бүгілуіне ұстау. Бір орында тізесін жоғары көтеріп жүгіру. 3 рет 20 секундтан жүрумен алмастырып, қайталау.	басу; 4 – б.қ. Сол аяқпен осы қимылдарды қайталау. 1.Б.қ.: тұру. Таяқты үстіңгі шетінен ұстап, тігінен аяқтарының ортасына орналастыру, демін ішіне тарту. 1-2 – еңкею (тікбұрыш жасап), қолдарын таяқты жылжыта алға созу, басы түзу, демін сыртқа шығару; 3-4 – б.қ. Аяқтарын бүкпей 6–8 рет қайталау. 2.Б.қ.: етбеттеп жату. Таяқшаны артына қолдарын бүгіп ұстау. 1-2– таяқша мен денесін жоғары көтеру; 3-4 – б.қ. Баяу 4–6 рет қайталау. 3.Б.қ.: тұру. Таяқшаны төмен түсіріп шетіне қарай ұстау. 1-2– аяқ басымен отырып-тұру; тізелерін ашып қою, арқасын түзеу – демін сыртқа шығару; 3-4 – б.қ. -демін сыртқа шығару. 8–10 рет қайталау. 4.Б.қ.: тұру. Таяқшаны алдына қою. 9 рет секектеу, 9-рет таяқшадан секіріп өту; 4 қадам орынында тұрып ату. 4–6 рет қайталау.	б.қ. 8 рет қайталау. 3.«Отырып-тұру» Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқшаны иық еніндей шетінен ұстап төменге қою. 1 – отыру, таяқшаны алға шығару; 2 – б.қ. (8 рет). 4.«Еңкею» Б.қ.: – аяқтарын алшақ қою, таяқшаны төмен ұстау; 1-2 – алдыға еңкею, таяқшаны жоғары көтеру, керілу; 3-4 – б.қ. (8 рет) 5.«Жанына иілу». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – оң аяқпен оңға аттау; 2 – оңға иілу: 3 – денені түзеу; 4 – б.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет). 6.«Уқалау» Б.қ.: – тұру. Бармақтары таяқшаның үстінде, таяқшаны аяғымен дөңгелету (бармақтарынан бастап, өкшесіне дейін). Сол аяғымен осы қимылдарды қайталау. 8 рет. 7.«Секірулер». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. Секіру – аяқтарын екі жаққа ашу, қайта жинау. 1–8 дейін. Шағын үзіліс жасап, қайта 8 рет қайталау.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Менің қазақстаным» Мемлекеттік Әнұран орындалады(Біртұтас тәрбие)** **Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**				

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты 08.30		**16.09.24 Дүйсенбі**	**17.09.24 Сейсенбі**	**18.09.24 Сәрсенбі**	**19.09.24 Бейсенбі**	**20.09.24 Жұма**
		Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Дене шынықтыру	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Музыка Көркем әдебиет**	**Математика негіздері Көркем әдебиет Сауат ашу негіздері Дене шынықтыру**	**Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка**	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу шығармашылық Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 08.30						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** 4 саны және цифры . **ҰІӘ міндеттері:** цифр мен заттар санын сәйкестендіруді үйрету; заттарды санау дағдыларын жетілдіру; 4 цифрың дұрыс тану мен бейнелеуді үйрету; зейін мен логикалық ойлауды дамыту; **Дағды**: есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:4** саны мен цифрың; **Түсінеді:** заттар санын және осы заттар санын белгілейтін цифрды қалай сәйкестендіру керектігін; **Қолданады:** 4 заттан құрылған топтарды таба алады, 3 және 4 цифрларын, заттар тобынан «артық» затты ерекшелеуді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** 1-тапсырманы орындауды ұсынады. Суретте не бейнеленген? Неше мәшине? Неше қуыршақ? Санайды. Суреттегі заттардың санын табады. Шаршыға сонша нүкте салады. Мәшинеңің санын 3	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жуан дауысты дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** сөйлеу тілінің дыбыстық ерекшелігін меңгерту; сөйлеу тілін жетілдіру. Дауысты,дауыссыз дыбыс ерекшелігін түсіндіру. **Дағды**: Жүйелі сөйлей білулерін, ойлау қабілеттерін, сурет бойынша әңгімелей білу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** суретті әңгімелеп айтады, жуан дауысты дыбыстан басталатын суреттерді тауып айтады. **Түсінеді:** жуан дауысты дыбыстардың жасалу жолын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау. Дыбыс деген не? Қандай дыбыстарды дауысты дыбыстар деп атаймыз? Дауысты дыбысты қалай белгілейді? Дауысты дыбыстар қалай жасалады? **Артикуляциялық жаттығу**	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** 5 саны және цифры. **ҰІӘ міндеттері:** цифр мен заттар санын сәйкестендіруді үйрету; заттарды санау дағдыларын жетілдіру; 5 және 6 цифрларын дұрыс тану мен бейнелеуді үйрету; зейін мен логикалық ойлауды дамыту; **Дағды**: заттар санын және осы заттар санын белгілейтін цифрды қалай сәйкестендіру керектігіне дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** 5 және 6 сандары мен цифрын; **Түсінеді:** заттар санын және осы заттар санын белгілейтін цифрды қалай сәйкестендіру керектігін; **Қолданады:** көрсетілген заттар санының топтарын табуды, логикалық ойлауды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым ертегі кейіпкерлерін шақыруды ұсынады. Педагог алдымен 4 әртүрлі ертегі кейіпкерлерін шығарып,	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** 6 саны және цифры. **ҰІӘ міндеттері:** цифр мен заттар санын сәйкестендіруді үйрету; заттарды санау дағдыларын жетілдіру; 5 және 6 цифрларын дұрыс тану мен бейнелеуді үйрету; зейін мен логикалық ойлауды дамыту; **Дағды**: заттар санын және осы заттар санын белгілейтін цифрды қалай сәйкестендіру керектігіне дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** 5 және 6 сандары мен цифрын; **Түсінеді:** заттар санын және осы заттар санын белгілейтін цифрды қалай сәйкестендіру керектігін; **Қолданады:** көрсетілген заттар санының топтарын табуды, логикалық ойлауды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым ертегі кейіпкерлерін шақыруды ұсынады. Педагог алдымен 5 әртүрлі ертегі кейіпкерлерін шығарып, рет-ретімен	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жуан, жіңішке дауысты дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** сөздердің ұзынды-қысқалығын қолмен өлшеп, айыра білуге үйрету; -балаларды сөздегі дыбыстардың бірізділігін белгілеуге үйрету, сызбалар жасауға үйрету. **Дағды:** жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды сөз ішінде ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды ажыратып бөледі. **Түсінеді:** дауысты дыбыстардың жуан және жіңішке болып ауыз қуысында жасалатынын түсінеді. **Қолданады:** жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды сөз ішінде ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Тиісті текшені көтер» дидактикалық жаттығуы дауысты, дауыссыз дыбыстарды айтады (дауысты дыбыстарды айтқанда созып, әндетіп айтады). Балалар дауысты дыбысты

	цифрымен белгілейді. Қуыршақтар санын 4 цифрымен белгілейді. 4 цифрын табады. 3 цифры туралы өлең оқиды: Екі доға түйіскен, Қара, аумай тұр «Үштен» Ұқсастығын табады Зер салғандар мынаған: Тура «Төрт» боп қалады. Орындықтар құлаған **Түсіну деңгейі:** Демонстрациялық материалмен жұмыс. Тапсырма: Заттар тобына жиынтық атауын таңдау, санауды бекіту. - Суретте не бейнеленген? Қандай бір сөзбен атауға болады? Қанша автобус? Қанша трактор? Қанша жүк көлігі? Барлығы қанша? **Қолдану деңгейі:** «Шашыраңқы сандар» дидактикалық ойыны Педагог ойын шартын түсіндіреді: төрт балаға бірден төртке дейінгі сан беріледі. Әр- қайсысы бір-бірден алады. Шартты дабыл бойынша «тірі» цифрлар бөлмеде шашыраңқы болып жүгіреді. Жүргізушінің екінші дабылмен барлық сандар өз ретімен бірден төртке дейін сол жақтан оң жаққа қарай тұрады. Содан соң әр цифрға бөлек тапсырма беріледі. Цифр қанша болса сонша алақанын соғу, алға қарай қадам жасау. «Тірі» цифрлар тапсырмасын орындайды, топтағы басқа балаға цифрды береді. Барлық қатысушылар ауысқаннан кейін ойын қайтадан басталады.	**жасау.** *«Күрекше»* – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. *«Ине»* – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. *«Төбешік»* – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. *«Түтікше»* – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Түсіну деңгейі:** «Құпия сөз» дидактикалық жаттығуы. Ол қаладан алыста да, жақын да, да орналаса береді. Ол жердің ауасы таза, табиғаты әдемі. Онда төрт-түлік малдың бәрі бар. Ол жерде адамдар қалаға қарағанда аз тұрады. Ауыл. Иә, балалар, бұл – *ауыл.* Енді келесі құпия сөзді табуға тырысыңдар. Олар өте тату, бір-бірін жақсы көреді, сыйлайды, көмектеседі. Олар көбіне бірге тамақтанады. Кешкілік бәрі жиналады, әңгімелеседі. Балалардың жауабы тыңдалады. Дұрыс айтасыңдар балалар, мен *отбасы* туралы айттым. Оны құрайдан, шөптен, ағаштан, балшықтан да жасайды, оны ағашқа, тасқа, қабырғаға орналастырады. Қараторғайға оны адамдар жасап береді. Ол жерге жұмыртқа салады,	рет-ретімен санауды ұсынады. Одан кейін ұйымдастырылған оқу қызметіне тағы бір кейіпкердің жүгіріп келгенін хабарлайды. «Енді кейіпкерлер нешеу болды?» деген сұрақ қойылады. (Бес). Қалай кейіпкерлер саны 5-еу болды? (5 дегеніміз - 4 және 1). Ұйымдастырылған оқу қызметіне тағы бір кейіпкер келгенін хабарлайды. «Енді кейіпкерлер нешеу болды?» деген сұрақ қойылады. (Бес). **Түсіну деңгейі: 5 цифрасымен танысу.** Үстелдегі карточкалар немесе дәптердегі жазбалар арасынан 5 цифрын табады. 5 саны мен цифры туралы өлеңдер оқиды. Бас бармағым - әкем, Балаң үйрек - шешем, Ортақ тірек - ағам, Шылдыр шүмек апам, Кішкентай бөбек - мен. Бір үйде біз нешеуміз? Бір үйде біз бесеуміз. Педагог тақтада, ал балалар үстелде 5 моншақтан дөңгелектер құрастырады. Оларға тағы біреуін қосуды ұсынады. Енді неше моншақ болғанын қайта санайды. (Алты.) Содан кейін педагог дәптерге тағы бір моншақты салуды ұсынады. Осылай балалар	санауды ұсынады. Одан кейін ұйымдастырылған оқу қызметіне тағы бір кейіпкердің жүгіріп келгенін хабарлайды. «Енді кейіпкерлер нешеу болды?» деген сұрақ қойылады. (Бес). Қалай кейіпкерлер саны 5-еу болды? (6 дегеніміз - 5 және 1). Ұйымдастырылған оқу қызметіне тағы бір кейіпкер келгенін хабарлайды. «Енді кейіпкерлер нешеу болды?» деген сұрақ қойылады. (Алты). Қалай кейіпкерлер саны 6 болды? (6 дегеніміз - 5 және 1). Қызығушылық танытады. Ертегі кейіпкерлерін санайды. **Түсіну деңгейі: 6 цифрасымен танысу.** 6 цифры бар карточканы көрсетеді. 6 саны мен цифры туралы өлеңдер оқиды. *Бір, екі, үш* *Жинап алдық күш* *Төрт, бес, алты* *Біз жазамыз мықты* *Дәптерімізді ашайық* *Көрсетілген үлгіге,* *Әдемі етіп жазайық.* Педагог тақтада, ал балалар үстелде 5 моншақтан дөңгелектер құрастырады. Оларға тағы біреуін қосуды ұсынады. Енді неше моншақ болғанын қайта санайды. (Алты.) Содан кейін педагог дәптерге тағы бір моншақты салуды	айтқанда, қызыл түсті фишканы көтереді. Дауысты дыбыстар тілдің қатысына қарай екіге бөлінетінін естеріне түсіреді. Жуан дауысты дыбыстар: *а, о, ы, ұ, у.* Айнаны қолымызға алып, жуан дауысты дыбыстарды айтып көрейік. Жуан дауысты дыбыстарды айтқанда, тіл кейін шегініп, тіл үсті дөңестенеді екен. Жіңішке дауысты дыбыстар: *ә, ө, і, е, и, ү.* Айнаны алып, жіңішке дауысты дыбыстарды айтып көрейік. Жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда тіл ілгері созылады екен. Мысалы, тек жуан дауысты дыбыстардан құралған сөздер: *аққу, арыстан, тасбақа, қараторғай т.б.* Тек жіңішке дауысты дыбыстардан құралған сөздер*: өмір, көктем, жүгері, мереке, күміс, ілгіш т.б.* суреттерін тақтаға іліп көрсету, жуан, жіңішке дыбыстарды естеріне сақтату. Кейбір сөздерде жуан және жіңішке дауысты дыбыстар кездеседі. Мысалы, кітап, мұғалім т.б. **Түсіну деңгейі:** «Кім көп сөз айтады» дидактикалық жаттығуы –Балалар, сендер жіңішке дауысты және жуан дауысты дыбыстарынан басталатын сөздерді ойлап айтуларың керек, әр дұрыс сөзге бір фишкадан беріледі, кім көп сөз айтса, сол – жеңімпаз.

		балапандарын өсіреді. Құпия сөз – *ұя*. **Қолдану деңгейі:** Жуан дауысты дыбыстар: *а, о, ы, ұ, у.* Айнаны қолымызға алып жуан дауысты дыбыстарды айтып көрейік. Жуан дауысты дыбыстарды айтқанда тіл кейін шегініп, тіл үсті дөңестенеді екен. **Саусақ жаттығуы** «Бәрінен де мен күшті,» – Деп айтады оң қол. «Неге сен? Ал мен ше!» – Деп келіспейді сол қол. Екі қолдың күштерін, Кәне, сынап көрейік. Оңға, солға тартайық, Достастырып қайтайық.	6 санын табады. **Демонстрациялық материалмен жұмыс** **Қолдану деңгейі: Ойын жаттығулары** Цифрды, санды және санның нүктелер түріндегі моделін сәйкестендіру (айқармадан желімделген текше). Педагог балаларға әр үстелге текшені таратып береді, оның әр қырларында бірден-алтыға дейін нүктелер болады. Педагогтің текше және заттық суреттері бірдей. 1- 6 зат бейнеленген кез келген суреттерді көрсетіп текшенің қажетті тұсын және кесетін материалдан жасалған карточкада цифрды көрсетуді сұрайды. Жұмысты топпен орындайды. Нүктелерден құрылған санның моделін және қажетті цифрды көрсетіп, текшемен жұмыс жасайды. **Санақ материалымен жұмыс.** Санауға арналған материалды таратып, кері тапсырманы орындауға - модель және цифр бойынша заттардың қажетті санын жасауға болады. Одан кейін педагог жұмыс дәптеріндегі 3-тапсырманы орындауды сұрайды. Сана. Тиісті санды қоршап сыз. Алдымен тапсырманы талқылайды. - Қанша қарындаш	ұсынады. Осылай балалар 6 санын табады. **Демонстрациялық материалмен жұмыс** **Қолдану деңгейі: Ойын жаттығулары** Цифрды, санды және санның нүктелер түріндегі моделін сәйкестендіру (айқармадан желімделген текше). Педагог балаларға әр үстелге текшені таратып береді, оның әр қырларында бірден-алтыға дейін нүктелер болады. Педагогтің текше және заттық суреттері бірдей. 1-6 зат бейнеленген кез келген суреттерді көрсетіп текшенің қажетті тұсын және кесетін материалдан жасалған карточкада цифрды көрсетуді сұрайды. Жұмысты топпен орындайды. Нүктелерден құрылған санның моделін және қажетті цифрды көрсетіп, текшемен жұмыс жасайды. **Санақ материалымен жұмыс.** Санауға арналған материалды таратып, кері тапсырманы орындауға - модель және цифр бойынша заттардың қажетті санын жасауға болады. Одан кейін педагог жұмыс дәптеріндегі 3-тапсырманы орындауды сұрайды. Сана. Тиісті санды қоршап сыз. Алдымен тапсырманы талқылайды. - Қанша қарындаш бейнеленген? (Бес.) 5 цифрды тауып, бояйды. Жұмысты өз бетінше орындайды.	**Артикуляциялық жаттығу жасау.** **Қолдану деңгейі: Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Күрекше»*** – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. ***«Ине»*** – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. ***«Төбешік»*** – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. ***«Түтікше»*** – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Танымдық-қимылды іс-әрекет:Сергіту сәті** **Саусақ жаттығуы** Айдын шалқар көлдерде Балықтар өмір сүреді. Шолпылдатып құйрығын, Әрі-бері жүзеді

			бейнеленген? (Бес.) 5 цифрды тауып, бояйды. Жұмысты өз бетінше орындайды.		
1 Үлкен үзіліс **«Күй күмбірі» : «Детство» күйі Асылбек Енсепов Мақсаты:** балалардың бойында музыканы тыңдауға қызығушылықтарын, музыканы эмоционады қабылдауды, түсінуді, қадірлей білуді қалыптастыру, ұлттық мәдениетке қызығушылықты арттыру(Біртұтас тәрбие) .					
					
2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің атам. **ҰІӘ міндеттері:** ертегіні соңына дейін тыңдауға үйрету;балалардың сөйлеу шеберлігін, сөздік қорларын дамыту;баланы өжеттілікке, батырлыққа тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстарға сөз ойлап, сөйлем құрай білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** саусақты бүгу арқылы, өлең жолдарындағы отбасы мүшелерін санайды, берілген тақырыпқа әңгіме құрайды; **Түсінеді:** сәлем беруді, амандасуды; **Қолданады:** отбасы мүшелерін буынға бөледі. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:**	**2.Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Себетке қандай саңырауқұлақ саламыз? **ҰІӘ міндеттері:** саңырауқұлақтың кейбір жеуге жарамды және улы түрлері туралы түсініктерін қалыптастыру; балаларға саңырауқұлақтардың түр-түсі мен атауларын үйрету. **Дағды**: құрбы-құрдастарымен және ересектермен емін-еркін сөйлесу кезінде танымдық зерттеушілік қызметті дамыту дағдыларына ие. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** саңырауқұлақтар мен орман жидектерінің кейбір түрлерінің атауын атап береді. **Түсінеді**: саңырауқұлақтар	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Шаруа мен аю(орыс халық ертегісі) (тілдік қарым-қатынас) **ҰІӘ міндеттері:** ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау, қисынды мазмұндауға үйрету; ертегіні әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді қолдану, еңбек дағдыларын дамыту; ертегі арқылы балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Дағды**: Ертегіні әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді қолдану, еңбек дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді, ертегінің ерекшеліктеріне	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қорыққанға қос көрінеді (ертегі) **ҰІӘ міндеттері:** ертегіні соңына дейін тыңдауға үйрету;балалардың сөйлеу шеберлігін, сөздік қорларын дамыту; баланы өжеттілікке, батырлыққа тәрбиелеу. **Дағды**: "г" "к" дыбыстарға сөз ойлап, сөйлем құрай білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** "г" "к" дыбыстарына сөз ойлап айтады, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді, әр кейіпкерлердің өз шелегін өз орынына қояды; **Түсінеді:** ертегі мазмұнын түсінеді;	**Қоршаған орта** **2 ҰІӘ тақырыбы:** Жыл мезгілдері: жаз, күз,қыс,көктем.Белгілері. /Ағаш және бұта/ **ҰІӘ міндеттері:** жаз және күз мезгілдерінің негізгі,маңызды белгілері бойынша түсінік беру; сөздік қорларын,өзін қоршаған орта туралы ойын жеткізе білу қабілеттерін дамыту. **Дағды**: ағаштар мен бұталарды сипаттайтын әңгімелер құрастыра білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ағаштар мен бұталардың бірнеше түрін атап бере алады. **Түсінеді:** ағаштар мен бұталардың құрылымындағы айырмашылықтарды түсінеді. **Қолданады:** ағаштар мен

	«Ой қозғау»әдісі: Е.Өтетілеуұлының «Бес саусақ» өлеңін педагог мәнерлеп оқиды. Басбармағым – атам, үйдің данасы, Балаң үйрек – әжем, ошақ анасы. Ортан терек – әкем,отау панасы, Шылдыр шүмек – шешем, шаңырақ ажары, Титтей бөбек – мен, бәрінің базары. **Түсіну деңгейі:** **Дидактикалық ойын:** «Отбасы мүшелерін ата» Ойын шарты: жұмыс дәптеріндегі тапсырма орындалады. Суреттегі отбасы мүшелерінін атап, шапалақ ұру арқылы буынға бөледі. Педагог әр буында бір дауысты дыбыс болатынын балалардың естеріне салады. **Қолдану деңгейі:** «Сәлем – сөздің анасы» демекші М. Жаманбалиновтың «Көрші атам» атты өлең жолдарын оқып берейін. Көрші атам Күнде үйдің қасынан, Көрші атамды көремін Оған сәлем беремін. Қолымды ол, Күліп кеп, Иіліп тұрып алады. Міне, нағыз жігіт, – деп, Сүйсініп бір қалады.	мен жидектредің қандай жағдайда өсетінін, белгісіз саңырауқұлақтар мен жидектерді жеу қауіпті екенін түсінеді. **Қолданады:** алған білімдерін күнделікті өмірде пайдаланады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** қолайлы эмоционалдық көңіл күй қалыптастыру мақсатында жұмбақ жасырады. Өз қалпағын жасынан , Тастамайды басынан. (Саңырауқұлақ) көмегімен балаларды мәселені іздеуге, шешуге жұмылдыру. Балаларға иллюстрациялық материалдарды мұқият қарап шығып, әңгімелесуге қатысуға шақырады. Суреттегі балалардың немен шұғылданып жатқанын айтады. Адамдар саңырауқұлақтарды неліктен жеуге жарамды және жарамсыз деп атағаны туралы пікірлерін айтады. Орманға немесе тоғайға барып саңырауқұлақ жинаған кездері туралы әңгімелейді. Қандай саңырауқұлақтарды білетінін, олардың қандай бөліктерден тұратынын айтады. Жеуге жарамды және жарамсыз саңырауқұлақтар туралы,саңырауқұлақты тағам ретінде қалай дайындайтынын әңгімелейді. Жас саңырауқұлақты немесе оның макетін зерттеуге шақырады. Балалар: Саңырауқұлақтарды мұқият	көңіл бөледі; **Түсінеді:**ертегінің мазмұнын түсінеді; **Қолданады**: мазмұнының жүйесін сақтай отырып, ертегіні айтып бере алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Ойлан тап!»балаларға жұмбақ жасырады: Балпаң-балпаң басады, Қыр-жотадан асады. Паналайды үңгірді, Іздемейді тасаны. Ол не? *(Аю)* Балалар, бүгін «Шаруа мен аю» орыс халық ертегісімен танысамыз. Әдеби жанрдың бір түрі – ертегі екенін түсіндіру. Балаларға ертегіні толық оқып, мазмұнын түсіндіру. **Түсіну деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *Шаруа* – жерді баптап, күтіп, егін өсіретін еңбекқор адам. *Соқа* – жер қазатын құрал. *Орман маңы* – орманға жақын жер. **Сұрақ-жауап** -Ертегі қалай аталады? -Ертегіде қандай кейіпкерлер кездесті? -Шаруаға не келді? -Аю шаруаны қалай қорқытты? -Олар неге келісті? -Шаруа не екті? -Аюға қай жағын берді? -Келесі жылы шаруа не екті? -Аю нені білмеді? **Қолдану деңгейі:** Ертегі желісі бойынша іс-әрекетті қимылмен қайталау. -Шаруа бірінші не екті? -Қалай екті? *(Қимылмен*	**Қолданады:** өз ойларыннан ертегіге тақырып қояды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, сендер айтқан жауаптардың басындағы дыбыстар, бүгінгі жаңадан танысатын дыбыстарың. Балалар, «күн» сөзі қандай дыбыстан басталады? Бәріміз бірге «күн» деп айтайықшы. «Гүл» сөзі қандай дыбыстан басталады? «Г» мен «К» дыбыстарының дұрыс артикуляциясы мынадай: ерін ашылып тілдің ұшы астыңғы тістің түбіне тиеді. Тілдің үстіңгі жағы таңдайға тиеді. Дем жоғары көтеріліп, тіл мен таңдайдың арасынан шыққанда «К» дыбысы жасалады. Дауыс шымылдығының дірілінен «Г» дыбысы естіледі. Бұл екі дыбыс та – дауыссыз дыбыстар. Қолайналарыңды алып, «Г», «К» деп айтып көріңдер. Бұл екі дыбыс бір-біріне ұқсас ағайынды дыбыстар. «Г», «К» дыбыстарынан басталатын сөздерді айтыңдаршы? Иә, сендер осы екі дыбыстан басталатын біраз сөз біледі екенсіңдер. **Түсіну деңгейі:** Балалар, мына сөздерде "г" "к" дыбыстары қай буында	бұталарды сипаттайтын әңгімелер құрастырады; шағын тәжірибелер жасайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: Өзекті сұраққа жауап беруге шақырады:** ағаштар не үшін қажет және олардың пайдасы қандай? Ағаштар ауаны тазартады, салқындатады, кейбірі – жеуге жарамды тәтті жемістер береді. Кесілген ағаш – тамаша құрылыс материалы бола алады: кептірілген ағаштың діңінен тақтай, фанера, жиһаз, ойыншықтар мен қағаз жасайды. Ағаштар өте баяу өседі. Сондықтан оларды көздің қарашығындай қастерлеуіміз қажет.Ағаштарды сақтау қажет, оларға қамқорлық пен тіпті, кейде олармен жылы сөйлесу қажет. Ал көктемге атааналарымызбен бірге жас тал егуге қатысуымыз керек. **Түсіну деңгейі: Топтағы тәрбиеленушілерді ағаш кесінділерін зерттеу арқылы тану үдерісіне жұмылдырады (әліппе-дәптердегі тапсырма).**Тәжірибе нәтижесінде ағаштан жасалғанзаттарды тануға, олардың сапасын (қаттылық), беткі жағының құрылымын (тегіс, бұжыр); төзімділік деңгейін (қалыңдығы) және қасиеттерін (кесіледі, жанады, суға батпайды)

		қарап шығып, құрылымы жайлы әңгімелейді. Қалпақшасының астында пластинкалар, түтікшелер, тесіктер бар. Пластинкалармен түтікшелерде кішкентай, көзге көрінбейтін тұқымдар болады. **Түсіну деңгейі:** Балаларды «Саңырауқұлақтар» тақырыбындағы кеспелі суреттерді құрастыруға шақырады, ойын барысында саңырауқұлақтарға сипаттама береді. АҚ САҢЫРАУҚҰЛАҚ — қалпағы қоңыр, дөңгелек, сабағы жауан болады. ҚАЙЫҢҚҰЛАҚ — негізінен қайың ағашының түбінде өседі, қалпағы дөңгелек, қарақоңыр түсті, сабағы жіңішке, биік болып өседі. ТЕРЕККҰЛАҚ — қалпағы қызыл, сабағы биік болады. ТҮЛКІШЕК — түсі сары, сабағы аласа, қалпағы иілген. **Қолдану деңгейі:** ТОМАРҚҰЛАҚ — ақшыл-қоңыр түсті саңырауқұлақ, сабағы жіңішке, жиегінде «жағасы» бар, «отбасымен» топтасып өседі. Орманнан тек саңырауқұлақ теремізбе? Қазақстанда өсетін орман жидектерімен танысады. Олар: таңқурай, қызыл тал, шырғанақ, арша, шетен, бөріқарақат, итмұрын. Алған әсерлерімен бөліседі, олардың дәмі туралы әңгімелейді. Тәрбиеленушілерге орманнан жидек теруге болатынын айтады. Өскен	*көрсетеді)* -Аю қалай келді? *(Қимылмен көрсетеді)* -Келесі жылы шаруа не екті? -Бидайы қалай өсті? *(Қимылмен көрсетеді)* -Шаруа қызылшаны қалай жинады? *(Қимылмен көрсетеді)* Ертегідегі *шаруа, соқа, орман маңы* сөздерінің мағынасын қайталату. Оқылған ертегі мазмұны бойынша көмекші сұрақтар қоя отырып, 3-4 балаға ертегінің мазмұнын айтқызып қайталау.	кездесіп тұрғанын айтыңдар: Гү-лім, кө-гім. Гү-ріл, жү-гір. Кө-лік, кө-лең-ке. Ке-се, кес-те. **Қолдану деңгейі:** Қорыққанға қос көрінеді Баяғыда қартайған әже, күлегеш немере, қыт-қыттай беретін Тауық және пештің астын мекендейтін Тышқан болыпты. Олар күнде су тасиды екен. Әжесінің қолында үлкен шелек, немересінің қолында кішірек шелек, Тауықта қиярдың үлкендігіндей, Тышқанда оймақтай шелек бар. Әжесі суды құдықтан, немересі астаудан, Тауық шалшықтан, Тышқан Торайдың тұяғы кірген жерден алады екен. Олар кейін қайтқанда су шолп-шолп етеді екен. Жол бойындағы бақшада самсап алмаағашы өсіп тұратын. Бұтақтарында самсаған алма болатын. Оның астында Қоян отыратын. Бір жолы суға барып қайтып келе жатқанда жел соғып, алмаағашының бұтағынан бір алма түсіп, қоянның басына тиеді. Қоян атқып жөнеліп, су әкеле жатқандардың аяғына оралды. Сушылар үрейлері ұшып, үйлеріне қашады. Әжесі сәкіге құлай кетеді, немересі әжесіне тығылады, Тауық пештің үстіне қонақтайды, Тышқан пеш астындағы інге	анықтауды үйренеді. Баланың қолына тақтайша немесе ағаш кесіндісін алып, оның құрылымы мен қалыңдығы жайлы қорытынды жасайды. Басқа қасиеттерін анықтау үшін тақтайды суға салады (батпайды), сындырып көреді (сынбайды, яғни, төзімді), еденге тастайды (жарылмайды). Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды. **Сергіту сәті** Жел улейді – у-у, Құйын келіп билейді – зу-зу, Қатты, қатты жел соқты – гу-гу, Жапырақтар қол соқты – ду-ду. **Қолдану деңгейі:** **Балаларды тапсырманы «Алмаз» техникасының көмегімен орындауға шақырады.** Тапсырмалар: Мектеп жанында өсіп тұрған ең биік ағаштың атауын атаңдар (терек). Ең бірінші болып гүлдейтін 2 бұтаны атаңдар (мойыл, мамыргүл). Инесі бар 3 ағаштың атын атаңдар (қарағай, шырша, балқарағай). Қараағаштың 4 түрлі қасиетін атап беріңдер (биік және т.б.). Біздің өлкемізде өсетін 3 бұтаның атауын атаңдар. Ағаш бұтақтарының 2 қасиетін айтыңдар (иіледі, салбырап тұрады). Діңі қалың бір ағаштың атын атаңдар. **Әліппе-дәптермен жұмыс істеугешақырады.** Балалармен жеке-жеке

		орнына қарай жидектер бақша және орман жидектері деп бөлінеді. Орман жидегіне орманда өсетін жемістер жатады. Ал орман жидегіне орманда, тоғайлар мен батпақты жерлерде өсетін жидектер жатады. Балаларға ормандағы жидектердің бәрі пайдалы еместігін ескертеді. Олардың кейбірі адам денсаулығыүшін өте қауіпті болып келеді. Мәселен, бөріжөке мен қарғакөзді жеуге болмайды.		тығылады. Әжесі: «Ойпырмай! Аюдың мені таптап кете жаздағаны-ай!» – деп сарнайды. Немересі: «Әже, бір құбыжықтай қасқыр маған тап берді!» – деп жылайды. Тауық: «Қыт-қыт-қыт! Түлкі мені аңдып жүр екен, жеп қоя жаздады!» – дейді. Тышқан: «Әлгі мұрты едірейген дәу Мысықтың үрейімді ұшырғаны, жаным шығып кете жаздады!» – дейді. Ал бұл кезде зытып орманға келген Қоян: «Басыма мұндай қауіп төнбес! Төрт бірдей аңшы соңыма түсті, бәрінің де Иті бар, зорға қашып құтылып кеттім-ау!» – деп ентігіп отырды. «Қорыққанға қос көрінеді» деген осы. Ертегі сендерге ұнады ма? Сөздік жұмысы: немере – внук, әже – бабушка, тауық – петух – шелек – ведро. Оймақтай – кішкентай мағынада екенін айтып өтеді. Ертегі кейіпкерлерін атап беріңдерші? Олар күнде не тасиды? Суды немен тасиды? Суды олар қайдан тасиды? Сушылар қайтарда қай жолмен жүреді? Бақта ағаш түбінде не отырады? Бірде қоянның төбесіне не түсті?Қоян қорқып не істейді?Қорыққан сушылар не істеді? Сушыларға қоян қалай	жұмыс істейді. Тапсырмаларды орындайды. **«Мен қандай пайда әкелемін?» атты дидактикалық ойын ұйымдастырады.** Педагог балаларға түрлі нысандардың суреті салынған карточкаларды көрсетеді. Дұрыс жауап берген балаға фишка (текше) береді. Нысанның әкелетін пайдасы туралы көбірек айтып беруге тырысады. П: Ағаштардың қандай пайдасы бар? Б: Ыстықта сая болады, ауаны салқындатады. Жапырақтары мен жәндіктер қоректенеді. Құстар үшін де пайдалы. Оның бұтақтарына құстар ұясалады.

				елестеді?Ал қоянға ше? Міне, балалар, "қорыққанға қос көрінеді " деген осы екен. Балалар осы ертегінің авторы сендер болсаңдар, ертегіге қандай тақырып қойған болар едіңдер, ойланып көріңдерші? **Дидактикалық ойын: «Белгілі дыбысқа сөз таңда».** Ойын шарты: Ертегідегі кейіпкерлердің бас әрпіне сөз ойлап айтады.Мысалы: «Әже» сөзіндегі «Ә» дыбысына; «Қыз» дегендегі «Қ» дыбысына; «Тауық» және «тышқан» деген сөздегі «Т» дыбысына сөз ойлайды.	

2 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары (Қауіпсіздікке қамтамасыз етілген ойын)

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Секіруге арналған ойын: «Қояндар мен қасқыр»

Басты міндет: Балаларды алғырлыққа, қырағылыққа, татулыққа тәрбиелеу. Ептілік қасиеттерін арттыру. Денсаулықтарын шынықтыру.

Секіруге арналған ойын:
«Қояндар мен қасқыр»
Міндет:
Балаларды алғырлыққа, қырағылыққа, татулыққа тәрбиелеу. Ептілік қасиеттерін арттыру. Денсаулықтарын шынықтыру.
Дағды: Үзіліссіз баяу секіру, тізелерін жоғары көтеріп секіру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру.
Ойынның шарты: Бір бала қасқыр болады қалған балалар қояндар болады. Қояндар өз үйлерінде тығылып жатады, ал қасқыр өзінің апанында жатады. Тәрбиеші:
- Секеңдеңдер қояндар,
Жүгіріңдер жортыңдар- деген кезде Қояндар үйлерінен шығып секеңдеп ойнайды. Осы кезде қасқыр апанынан шығып қояндарды қуа жөнеледі. Ұстап алған қояндарды апанына апарады. Осылай 3-4 қоянды ұстағаннан кейін ойынды басқа бала жалғастырады.
Ойын 2-3 рет ойналады.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын,	**3.. Музыка-** шығармашылық ойын	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас,	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын,	**3 Жапсыру** шығармашылық,

ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мектеп қызметкерлері. **ҰІӘ міндеттері:** мектептегі қызметкерлерінің атын білу, қарапайым сұрақтар қою және оларға жай сөйлеммен жауап беруге үйрету; -сөздерді сөз тіркесімен айтуға, сөйлем құрауға жаттықтыру,қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды**: Біздің мектеп. (Біздің аула) шағын мәтіндер құрауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздерді және сол сөздерде кездесетін қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтады. **Түсінеді:** адамгершілікті, үлкенге құрмет, кішіге ізет көрсетуді түсінеді. **Қолданады:** балабақша қызметкерлерімен қазақша амандасады, қарапайым сұраққа жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** *балаларға қолдарына айнаны алып, дыбыстық жаттығулар жасауды ұсынады және сөздері қайталап, естеріне сақтауды ескертеді.* Мынау – тәрбиеші, і-і-і-ші – тәр-бие-ші. Мынау кім? Мынау – тәрбиеші. Тәрбиеші кітап оқиды. Тәрбиеші не істейді? Тәрбиеші кітап оқиды. Балабақшада меңгеруші бар. Мынау – меңгеруші, ң-ң-ң-ең- мең-ге-ру-ші Мынау кім? Мынау – меңгеруші.	әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Көңілді ырғақтар. **ҰІӘ міндеттері:** әннің сипатын қабылдау,дауысын дұрыс келтіріп орындау; шығармалардың эмоциялық мазмұнын,олардың сипатын,көңіл күйін ажырату; музыка сипатына сәйкес ойын әркеттерін орындау,музыкалық тіркестерге сәйкес қозғалыстарды өзгерту; көңілді әуенге қызығушылықтарын ояту. **Дағды**: музыкалық тіркестерге сәйкес әндерді еркін орындауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** қарапайым шығармалардағы эмоционалды мазмұндарды ажыратады; ән орындайды. **Түсінеді:** бидің *вальс, полька, халық биі* сияқты жанрлары болатынын. **Қолданады:** пластикалық, ырғақты, мәнерлі қимылдарды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Биімді қайтала» (ұнтаспада, педагогтің таңдауымен). Балалар шеңбер бойымен тұрады, ұнтаспада «Буги-буги», «Егер саған ұнаса» т.б. би әуендері ойналып, ортаға шыққан бастаушы-«бишінің» қимылдарын дәл қайталау. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Вальс» Қ.	ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жіңішке дауысты дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** сөйлеу тілінің дыбыстық ерекшелігін меңгерту; сөйлеу тілін жетілдіру.Дауысты,дауыссыз дыбыс ерекшелігін түсіндіру. **Дағды:** Жіңішке дауысты дыбыстарды естерінде сақтауға жаттығуларды айтқызып жаттықтыру қабілеттеріне қарай дағдыға айналдыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Жасайды:** жіңішке дауысты дыбыстар бар сөздерді атайды. **Түсінеді:** жіңішке дауысты дыбыстардың жасалу жолдарын. **Қолданады:** дыбыстарды анықтайды, сөз барысында қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Кім көп сөз айтады?» дидактикалық жаттығуы –Балалар, сендер жіңішке дауысты *е, і, ө, и, ә, ү* дыбыстарынан басталатын сөздерді ойлап айтуларың керек, әр дұрыс сөзге бір фишкадан беріледі. Кім көп сөз айтса, сол жеңімпаз атанады. Балаларға көмек ретінде педагог жіңішке дауысты дыбыстардан басталатын бір суреттен тақтаға іледі. Мысалы: *етік, ірімшік, ілгіш, із, іт,өшіргіш, өгіз, өтірікші, өлшеуіш, элеватор, үстел, үзеңгі,*	танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Алтын күз. **ҰІӘ міндеттері:** күз мезгілінің ерекшеліктерін қазақша айтуға үйрету. Қазақ тілінде сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету; -жаңылтпашты жатқа және жылдам айта білуге үйрету. қарапайым сұрақтарға жай сөйлеммен жауап беру, сөздік қорларын дамыту; қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды**: сөйлемдердегі сөздерді байланыстырып сөйлеуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** күз мезгілі, күз айларын, шағын мәтінді, жаңылтпашты қайталайды. **Түсінеді:** күз мезгілінің ерекшелігін. **Қолданады:** қарапайым сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Демонстрациялық материалдармен жұмыс. Педагог шағын мәтін құрайды. *Қазір жылдың күз мезгілі. Күзде жапырақтар сарғаяды, түседі. Сондықтан алтын күз деп айтады. Күзде салқын болады. Жаңбыр жауады. Күзде құстар ұшып кетеді. Күз айлары: қыркүйек, қазан, қараша.* Қима материалдармен жұмыс. Мынау – жапырақ. Мынау не? Мынау – жапырақ. Жапырақ сары. Жапырақ қандай? Жапырақ сары.	коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Көшедегі үйлер біздің үйлер **ҰІӘ міндеттері:** құрылыс материалдарынан үй құрастыра білуге үйрету; ұшақты құрастыруда оның негізгі бөлігі мен ұсақ бөлшектерін ажырата алу және балалардың ой-қиялын дамыту; өзінің іс-әрекетін алдын ала жоспарлау дағдыларын қалыптастыру, батылдыққа, ерлікке тәрбиелеу. **Дағды**: өзінің іс-әрекетін алдын-ала жоспарлай алуға, еркін жұмыстануға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** көп қабатты және бір қабатты үйлерді; **Түсінеді:** екі топқа бөлініп жұмыс істеуді; **Қолданады:** геометриялық пішіндерді қиып жапсыруды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** балалармен өздері тұратын ауыл, қала, көше және өз балабақшалары орналасқан көше туралы қысқаша сұрақ-жауапқа құрылған кіріспе әңгіме өткізеді. – Біз қай Республикада тұрамыз? – Біздің ауылымыз (қаламыз) қалай аталады? – Өздерің тұратын көшені атаңдар? – Ал біздің балабақшамыз орналасқан көше қалай аталады? **Түсіну деңгейі:** –Балалар, үйлерді кімдер салады? Көше бейнесі бейнеленген

	Балабақшада дәрігер бар. Мынау – дәрігер. Мынау кім? Мынау – дәрігер. Дәрігер емдейді. Дәрігер не істейді? Дәрігер емдейді. Мынау – мейірбике. І-і-і-ір – ме-йір-би-ке. Мынау кім? Мынау – мейірбике. Мейірбике емдейді. Мейірбеке не істейді? Мейірбике емдейді. Мынау – жаттықтырушы. Қ- қ -қ -ық – жат-тық-ты-ру-шы. Мынау кім? Мынау – жаттықтырушы. Жаттықтырушы балалардың денесін шынықтырады. Жаттықтырушы не істейді? Жаттықтырушы балалардың денесін шынықтырады. Мынау – музыка жетекшісі. Мынау кім? Мынау – музыка жетекшісі. Музыка жетекшісі балаларды ән айтуға, билеуге үйретеді. Музыка жетекшісі не істейді? Музыка жетекшісі балаларды ән айтуға, билеуге үйретеді. Мынау – аспаз. Мынау кім? Мынау – аспаз. Аспаз дәмді ас пісіреді. Аспаз не істейді? Аспаз дәмді ас пісіреді. Балалар сөйлемдерді қайталайды. **Түсіну деңгейі: Тақпақ оқу.** *Педагог тақпақ оқиды. Өздеріңе таныс сөздерді айтыңдар.* Мен бақшаға барамын, Ойнаймын, ән саламын.	Шілдебаев, «Полька» М. Красев, «Қамажай» халық әуені (өңдеген Н. Меңдіғалиев). Балаларға би туралы мәліметтер беріп, бидің түрлерінен үзінділер тыңдату. Билер ұлттық билер, көңілді полька биі, шыр айнала билейтін вальс болып бөлінеді. Вальс биінде жұптасып, қалықтап айналып билейді, полькада аяқты тізеден көтере жеңіл секіреді, ал «Қамажай» – қазақ халқының ұлттық биі екендігін түсіндіру. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Қолдану деңгейі:** ***Ән айту:*** «Мен өнерлі баламын» (М. Омаров) Ән орындау кезінде айғайламай, бір-бірін тыңдап, үндесе айтуды қадағалау. Таныс «До-ре-ми» әнін (Ө. Байділдаев) қайталау, сөздерін анық, таза орындауға үйрету. ***Билер:*** «Жұптасу биі» (чех халық әуені). Би қимылдарын еске түсіру, еркін, өз беттерімен орындауға баулу. ***Ойындар, хороводтар:*** «Ән салған кім? (А. Райымқұлова) Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалардың ойынға белсене қатысуларын қадағалау. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Еркем-ай» қазақтың халық әні (өңдеген Б. Дәлденбай). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды	*үтік, үміт, үлгі,үлгерім, үсік, ит, ине, имек, итқұс, илеу, ермек, елік, ереже, ерін, емізік, ешкі, есік т.б.* **Түсіну деңгейі:** «Е дыбысы қайда тығылды?» ойын-жаттығуы Педагог *алма, бақа, мысық, өрік, банан, садақ, ит, емен, кеме, күшік, бидон, елік, трактор* сөздерін айтады. Балалар осы сөздерді айтқанда, қолдарын шапалақтап, сөзді айтулары керек. **Қолдану деңгейі:** «Жіңішке дауысты дыбысты сөзден баста» ойын-жаттығуы Педагог қойған сұрақтарға балалар жіңішке дауысты дыбыстан басталатын сөздердермен жауап беру керек. Сүйікті тағамың қандай? (*Мысалы: ет, ірімшік т.б.)* Достарыңның аты кім? (*Әмірхан, Ерасыл, Інжу, Инабат, Үміт).* Сүйікті ойыншығың не? *(Әткеншек, үкі т.б.)* Балалар ойланып жауап береді, көмек керек балаларға педагог көмектеседі. **Саусақ жаттығуы:** Қолымызды қайшы етіп, Қағаздарды қиямыз. Қиып-қиып аламыз, Біз көңілді баламыз.	Алтын күз. Қандай күз? Алтын күз. Балалар сөздерді, мәтінді қайталайды **Түсіну деңгейі:** Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады). Ү- ү-үз-үз – келді күз. Ү-ү-ү-үй - қыр-гү -йек – қыргүйек Қ-қ-қ-қа- қа-зан – қазан Қ-қ-қ-қа- қа-ра-ша – қараша **Қолдану деңгейі:** Жаңылтпашпен танысу. Күз, кез, күз, Күш, кеш, көш, Күл, кел, көл, Кілең қысқа сөз, Кім оқиды тез? Балалар жаңылтпашты қайталайды: жай, жылдам. **Сергіту сәті.** Массаж: Балалар бір-бірінің артына сөздерді қайталап, сурет салады. Күн шықты, Сәулесін шашты, Бұлт жапты, Жаңбыр жауды, Кемпірқосақ шықты.	екі ақ қағазды көрсетіп, көшелерге ат қойдырады. Балаларды екі топқа бөліп отырғызады. – Қазір біз құрылысшы болып әдемі үйлер тұрғызамыз. Келісесіңдер ме? **Қолдану деңгейі:** І топ көп қабатты үйлер бойынша, ал ІІ топ бір қабатты үйлер бойынша жұмыс жасаулары тиіс. 1. Үлкен тіктөртбұрышты қиямыз (үйдің қабырғасы). 2. Үшбұрышты қиямыз (үйдің шатыры). 3. Шаршыларды қиямыз (үйдің терезесі). Педагог жұмыс барысында көмек қажет болған балаларға көңіл бөледі. Үйлердің қиып алған бөліктерін үлестірмелі материалдың 2-бетіндегі үлгіге жапсырамыз. Жұмыс толық аяқталғанда «Ұшқыштар» және «Батырлар» көшесі бойына өз үйлерін жапсыру тапсырылады. **Сергіту сәті:** Балақан-ау, балақан, Кәне, қайсы алақан? Саусақтарың әйбат, Былай-былай ойнат!

	Тәрбиеші әпкелер, Досы барлық баланың. **Қолдану деңгейі:** Дидактикалық ойын: «Тыңда, көрсет, қайтала». Балаларға балабақша қызметкерлерінің суретін көрсету. Бұл кім? Бұл – тәрбиеші. Аты кім? Любовь Петровна. Дұрыс, сендердің тәрбиешілерің – Тим Любовь Петровна. Осылайша балабақшада жұмыс істейтін музыка жетекшісі, жаттықтырушы және аспаздың аты-жөндері айтады **Сергіту сәті:** Бір-бірімен сыйласты, Тату жүрміз бәріміз. Бал достықтың ұясы , Біздің балабақшамыз.	сұрайды.			

3 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Еркін сюжетті-рөлді ойын: «Теңізшілер. Балықшылар. Теңіз астындағы қайық»

Басты міндет: Балалардың позитивті және топта игілік қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру.(Біртұтас тәрбие)

Еркін сюжетті-рөлді ойын:
«Теңізшілер. Балықшылар. Теңіз астындағы қайық»

Міндет: Балаларда ойын барысында бірнеше әрекеттерді логикалық бірізділікте байланыстыру, ойын жағдайына кіру, өзіне рөл алып, ойын аяғына дейін рөлге сәйкес әрекет ету біліктерін қалыптастыру. Балалардың позитивті және топта игілік қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру.

Дағды: өз-өзін бақылай алу дағдыларын қалай дамыту керектігін түсіне алуға дағдыландыру.

Жағдаят: Кеме, теңіз астындағы қайықтың құрылысы.
Жүзуге дайындық, маршрутты таңдау, жүзу, рөлдік әрекеттерді орындау, кемені жөндеу, сүңгіуірлердің жұмысы. Байрақты көтеру. Портқа қайту. Майшабақ табу, аулау, керме ау бұзылды, балық кетіп бара жатыр, кеме тесілді. Жаңа зәкір түсіп, суға батады, теңіздегі өрт, көмек келе жатыр.

Әдістемелік нұсқаулық шарты: Кеме жасаушылар кеме құрады, матростар мачтаның үстінде, қараңғыға үңіліп қарайды, алдыға қарайтын матрос көпірдің үстінде тұр, руль басқаратын адам сейнерді жүргізеді, қайықшы керме ауды дұрыс лақтырғандығын қадағалайды. Боцман матростарға команда береді, олардың жұмыс атқарғанын қадағалайды. Сүңгуірлер теңіз түбін қарайды, зәкірді іздейді, краншылар кемеге жүк

	тиеді. Механик көмірдің өртенгенін хабарлайды. Дәрігер жүзу кезінде ауырып қалған жолаушыларды емдейді. Балықшылар: торды айналдырады, теңізге тастайды, балық ұстайды, түрі мен сорты бойынша жәшіктерге салады. Механик машиналардың жұмысын тексереді, Жолаушылар билеттерді сатып алып, кемеге отырады, қоғамдық көліктегі жүріс-тұрыстың ережелерін сақтайды; Аспазшы жолаушыларға ас дайындайды.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты:

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4.Дене шынықтыру** **ҰІӘ тақырыбы:** Бадминтон, футбол. **ҰІӘ міндеттері:** спорттық іс-әрекеттерге деген қызығушылығы мен олардың денсаулық үшін маңыздылығын саналы түсіну, ұйымдасқандық,мақсаттарына жете білу қасиеттерін қалыптастыру. Өз бетінше қозғалыс белсенділігін дамытуға жағдай жасау, күнделікті қимыл-қозғалыстың қажеттігін қалыптастыру. Балаларды бадминтон ойынымен таныстыру, қимыл-қозғалыс дұрыстығының кепілі болатын бастапқы қалыпқа дұрыс тұруды үйрету, қимыл түзетуін күшейту. **Дағды**: алшақ аттап, қысқа қадамдар жасап жүгіру дағдылары, түзету жаттығуларын орындау, кеңістікті бағдарлау, допты жеңіл соға білуге зейіндерің шоғылдандырудыра білуді дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** дыбыстарды	**.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Шаруа мен аю(орыс халық ертегісі)еркін айту. **ҰІӘ міндеттері:** ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау, қисынды мазмұндауға үйрету; ертегіні әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді қолдану, еңбек дағдыларын дамыту; ертегі арқылы балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Дағды**: Ертегіні әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді қолдану, еңбек дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді, ертегінің ерекшеліктеріне көңіл бөледі; **Түсінеді:**ертегінің мазмұнын түсінеді; **Қолданады**: мазмұнының жүйесін сақтай отырып, ертегіні айтып бере алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Ойлан	4 Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. ҰІӘ тақырыбы: Күзгі орманда. ҰІӘ міндеттері: қозғалыс мәнерлігін,ырғақтылығын дамыту;азаматтық және экологиялық мәдениеттіліктерін қалыптастыруға мүмкіндік жасау. Дағды: Ептілік, көзбен мөлшерлей алу, ерекше заттармен (құралдармен) орындалатын жаттығуларда назарларын тек орындайтын іс-әрекетіне сала білу сияқты қабілеттерін дамыту дағдыларын қалыптастыру. Күтілетін нәтиже: Жасайды: бөрене үстінде еңбектеп жүруді, бір-біріне допты лақтырып, оны екі қолмен қағып алуды. Түсінеді: модульдер үстімен (із салынған парақтар, арқан т.б.) тепе-теңдік сақтап қалай жүру керектігін, күзгі табиғаттың кереметтігін.	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Көңілді ырғақтар. **ҰІӘ міндеттері:** әннің сипатын қабылдау,дауысын дұрыс келтіріп орындау; шығармалардың эмоциялық мазмұнын,олардың сипатын,көңіл күйін ажырату; музыка сипатына сәйкес ойын әркеттерін орындау,музыкалық тіркестерге сәйкес қозғалыстарды өзгерту; көңілді әуенге қызығушылықтарын ояту. **Дағды**: музыкалық тіркестерге сәйкес әндерді еркін орындауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** қарапайым шығармалардағы эмоционалды мазмұндарды ажыратады; ән орындайды. **Түсінеді:** бидің *вальс, полька, халық биі* сияқты жанрлары болатынын. **Қолданады:** пластикалық, ырғақты, мәнерлі	**4.** . Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. ҰІӘ тақырыбы: Ұлттық ойындар (таза ауада) ҰІӘ міндеттері: ұлттық ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру,коммуникативтік құзыреттіліктерін дамыту. Дағды: «Өкшемен отырып» бастапқы қалпы бойынша көлбеу қойылған нысанаға ұсақ заттарды (тастарды) лақтыру дағдыларын бекіту. Күтілетін нәтиже: Жасайды: көлбеу қойылған нысанаға асықты 2.5 метр қашықтықта тұрып лақтыруды, бір аяқпен әртүрлі бағытта секіруді. Түсінеді: Азия халықтарының ойындарын пайдалана отырып, балалардың қимыл-қозғалыс тәжірибелеріндегі маңызын, Қазақстан республикасындағы халықтар достығы туралы мәліметті. Қолданады: «Өкшемен отырып» бастапқы қалпы бойынша көлбеу қойылған

	дыбыстап тыныс алу жаттығулары, желбіршектің ұшу ерекшеліктерін ашып, желбіршекті ракеткамен бір орында тұрып бірнеше рет жоғары қарай соғу (неғұрлым көп рет соғуға тырысу). **Түсінеді:** доптың аяқ табанының орта тұсында тұру керектігі, ракетка мен желбіршектің атқаратын рөлі, ракетканы дұрыс ұстау ережелері, секіртпенің астынан жүгіріп өткенде жүгірісті шұғыл жылдамдату. **Қолданады:** алшақ аттап, қысқа қадамдар жасап жүгіру дағдылары, түзету жаттығуларын орындау, кеңістікті бағдарлау, допты жеңіл соға білу. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Жаттығуларды алмастырып орындау. Ресурстар мен кеңістікті дұрыс пайдалануына назар аудару. **Бадминтон** Желбіршектің ұшу ерекшеліктерін анықтауға арналған жаттығулар орындау.Бір орында тұрып, желбіршекті оң қолынан сол қолына, керісінше лақтырады. Бір қолмен жоғары лақтырып, екінші қолмен қағып алады. Ракеткамен жаттығу. Бір орында тұрып, желбіршекті ракеткамен мейлінше көп рет соғуға тырысу. **Түсіну деңгейі: Қимыл-қозғалыс ойыны: «Аяғы жерге тимей...»** Жүргізушіні сайлайды.	тап!»балаларға жұмбақ жасырады: Балпаң-балпаң басады, Қыр-жотадан асады. Паналайды үңгірді, Іздемейді тасаны. Ол не? *(Аю)* Балалар, бүгін «Шаруа мен аю» орыс халық ертегісімен танысамыз. Әдеби жанрдың бір түрі – ертегі екенін түсіндіру. Балаларға ертегіні толық оқып, мазмұнын түсіндіру. **Түсіну деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *Шаруа* – жерді баптап, күтіп, егін өсіретін еңбекқор адам. *Соқа* – жер қазатын құрал. *Орман маңы* – орманға жақын жер. **Сұрақ-жауап** -Ертегі қалай аталады? -Ертегіде қандай кейіпкерлер кездесті? -Шаруаға не келді? -Аю шаруаны қалай қорқытты? -Олар неге келісті? -Шаруа не екті? -Аюға қай жағын берді? -Келесі жылы шаруа не екті? -Аю нені білмеді? **Қолдану деңгейі:** Ертегі желісі бойынша іс-әрекетті қимылмен қайталау. -Шаруа бірінші не екті? -Қалай екті? *(Қимылмен көрсетеді)* -Аю қалай келді? *(Қимылмен көрсетеді)* -Келесі жылы шаруа не екті? -Бидайы қалай өсті? *(Қимылмен көрсетеді)* -Шаруа қызылшаны қалай жинады? *(Қимылмен көрсетеді)* Ертегідегі *шаруа, соқа,*	Қолданады: бөрене үстінде еңбектеу; 2.5 метр арақашықтықта бір-біріне доп лақтыру шеберліктерін (машықтарын), доптың ұшу бағытын бақылап, ұшып келе жатқан допты қолды бүгіп, қағып алу шеберліктерін. Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану. Білу деңгейі: Жалпы дамыту жаттығуларын орындау: (орман алаңқайында «жылынуға» жиналады) «Артымнан қайтала» жаттығу-ойыны. Тыныс алу гимнастикасы: «Жел». Күннің көзі бұлт басып, қатты жел соғады. Кәне, бәріміз жел сияқты дыбыс шығарайық. Ууу – ууу – ууу... Сол қатты желден ағаштардың жапырақтары шулай бастайды. Жапырақтар жел соққанда қандай дыбыс шығарады? Шшш – шшш – шшш. Түсіну деңгейі: Негізгі қимыл-қозғалыстар: Бөрене үстінде еңбектеу барысында қол мен аяқтарын үйлестіріп қозғауға үйрету. «Сілеусін» жаттығуы: бөренеден түсу. Қолдану деңгейі: Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қасқыр мен лақтар» (4 рет). Шарты: қарама-қарсы жаққа тек белгіден кейін жүгіру қажет. Залдың бір	қимылдарды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Биімді қайтала» (үнтаспада, педагогтің таңдауымен). Балалар шеңбер бойымен тұрады, үнтаспада «Буги-буги», «Егер саған ұнаса» т.б. би әуендері ойналып, ортаға шыққан бастаушы-«бишінің» қимылдарын дәл қайталау. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Вальс» Қ. Шілдебаев, «Полька» М. Красев, «Қамажай» халық әуені (өңдеген Н. Меңдіғалиев). Балаларға би туралы мәліметтер беріп, бидің түрлерінен үзінділер тыңдату. Билер ұлттық билер, көңілді полька биі, шыр айнала билейтін вальс болып бөлінеді. Вальс биінде жұптасып, қалықтап айналып билейді, полькада аяқты тізеден көтере жеңіл секіреді, ал «Қамажай» – қазақ халқының ұлттық биі екендігін түсіндіру. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Қолдану деңгейі:** ***Ән айту:*** «Мен өнерлі баламын» (М. Омаров) Ән орындау кезінде айғайламай, бір-бірін тыңдап, үндесе айтуды қадағалау. Таныс «До-ре-ми» әнін (Ө. Байділдаев) қайталау, сөздерін анық, таза	нысанаға ұсақ заттарды (тастарды) лақтыру дағдыларын, шашырап жүріп, тапсырмаларды орындай білу машықтарын. Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану Білу деңгейі: Қимыл-қозғалыс ойыны: «Асық алу». Шашырап жүреді, жүгіреді, педагогтің бұйрығымен жерден асықтарды алады. Негізгі қимыл-қозғалыстарды орындайды. (5 рет) «Асық лақтыру» – дұрыс бастапқы қалыпта тұрып, көлбеу қойылған нысанаға асықтарды лақтыру (арақашықтығы – 2,5 метр). Құрсаулардың (4 құрсау) айналасында тұрады, құрсау жанында асықтар жатады. Балалар асықтарды алып, құрсау ішіне лақтырады. «Қазанға» көп асық тастаған бала жеңімпаз атанады Түсіну деңгейі: «Ырғып секіру» (татар халқының ойыны) (5 рет) Әртүрлі бағытта бір аяқпен секіру. Ойыншылар шеңбер бойына тұрады. Жүргізуші шеңбердің ортасында тұрады. Жүргізуші: «Ырғып секір!» дегенде, ойыншылар жылдам бір аяқтарымен секіріп, орындарын ауыстырады. Жүргізуші де бір аяғымен секіріп, олардың біреуінің орнына тұрып алуға тырысады. Қолдану деңгейі: «Тастар» (орыс халқының ойыны) «Өкшемен отырып» бастапқы қалпы бойынша

	Қалғандары шашырап қашады. Жүргізушіден қашып, ойыншылар аяқтарын жерден тартып алады. Сол мақсатта олар бірнәрсеге шығып алады немесе аяғын көтеріп отыра қалады. Аяқтары жерге тимесе, жүргізуші оларды ұстай алтайды, егер тиіп қойса, ұстап алады. Ұсталған ойыншылар ойыннан шығады. **Қолдану деңгейі:** Дыбыстарды айтып, тыныс алу жаттығуларын орындау. «В» дыбысы.«в» дыбысын айту кезінде жүйке жүйесі мен ми, жұлынның жұмысы қалыпқа келеді. Еркін тұрады.Терең тыныс алып, демін сыртқа шығарғанда «ввввв» деп қатты созылыңқы дыбыстайды. Дыбысты мүмкіндігінше созуға тырысады. «Ч» дыбысы.«ч» дыбысын айту кезінде ұйқы дұрысталып, жалпы ағзаның жұмысы қалыпқа келеді. Еркін тұрады. Терең тыныс алып, демін сыртқа шығарғанда «ччччч» деп қатты созылыңқы дыбыстайды. Дыбысты мүмкіндігінше созуға тырысады.	*орман маңы* сөздерінің мағынасын қайталату. Оқылған ертегі мазмұны бойынша көмекші сұрақтар қоя отырып, 3-4 балаға ертегінің мазмұнын айтқызып қайталау.	шетінде сап түзеп тұрады. «Қасқыр» зал ортасында орналасады. *«Бөрте, бөрте, бөрте лақ, Бөрте лақ тым еркеак.* *Кетесің кейде секеңдеп, Байламаса көкем кеп».* «Лақтар» залдың қарама-қарсы жағына жүгіреді, «қасқыр» оларды қуып ұстайды. немесе сөйлемеген бала жеңімпаз атанады.	орындауға үйрету. ***Билер:*** «Жұптасу биі» (чех халық әуені). Би қимылдарын еске түсіру, еркін, өз беттерімен орындауға баулу. ***Ойындар, хороводтар:*** «Ән салған кім? (А. Райымқұлова) Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалардың ойынға белсене қатысуларын қадағалау. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Еркем-ай» қазақтың халық әні (өңдеген Б. Дәлденбай). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды.	ұсақ заттарды (тастарды) лақтыру, жоғары лақтыру. Өкшемен отырып, ұсақ тастарды жоғары лақтырып, оны алақандарымен қағып алады. Ал келесі лақтырғанда алақандарын теріс қойып, тастарды қағып алуға тырысады. Қимылы аз ойын: «Үндемес» ойыны (Тәжік халқының ойыны) (4 рет). Ойыншылар шеңбер бойында отырады. Жүргізуші өзінің оң немесе сол жағында отырған балаға бір қимыл түрін көрсетеді. Ол өзінің екінші жағында тұрған балаға көрсетеді. Ойын шарты: көршісін сөйлету немесе күлдіру. Күлмеген
Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру. Өз өзіне қызмет ету(Біртұтас тәрбие)				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Қыркүйек** **Серуен кешені №12** **Емдік шөптерді бақылау** ***Міндет****:* - Мектеп ауласында өсетін емдік шөптер туралы білімдерін бекіту; -Табиғатты қорғау және сақтауға деген ынталары мен іскерліктерін	**Қыркүйек** **Серуен кешені №13** **Күз көрністерін бақылау** ***Міндет:*** *Күз туралы білімдерін молайту, күз көрністерін бақылауды жалғастыру.* ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз «КҮЗ»*** *Қ. Ыдырысов*	**Қыркүйек** **Серуен кешені №14** **Тастарды бақылау** ***Міндет****:* Тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. ***Бақылау барысы***	**Қыркүйек** **Серуен кешені №15** **Жапырақтардың түсуін бақылау** ***Міндет****:* —табиғаттың мезгілге байланысты құбылыстары туралы түсініктерін кеңейту; —бақылағандарын сөйлеу	**Қыркүйек** **Серуен кешені №16** **Желді бақылау** ***Міндет****: желдің күшін анықтауды үйретуді жалғастыру;* — өлі табиғат туралы білімдерін кеңейту. ***Бақылау барысы*** **Жұмбақ:**

	қалыптастыру ***Бақылау барысы:*** Тәрбиеші балаларға алаңдағы емдік шөпке назар аударуларын сұрайды және сұрақтар қояды: -Қандай емдік өсімдіктерді білесіңдер? ♦Қалақайды неге емдік шөп дейміз? Ол арамшөп емес пе? Қалақайдың жапырақтарының пайдасы қандай? *(онда К,С витаминдері бар, қан кетуді тоқтатады, шашты қатайтады.)* ♦ Қалақай жапырақтарын қай уақытта дайындайды? *(шикізатты гүлдеген мезгілінде-маусымнан тамызға дейін дайындайды)* ♦Итмұрын жемісі несімен бай? *(А, Р, В, С Витаминдерімен. Алма және лимон қышқылдары бар;итмұрын жемісін күзге қарай жапырақтары түсін өзгерте бастаған, әбден піскен кезінде жинау керек).* ♦ Итмұрынды басқаша қалай атайды? *(Иван-шәй)* ♦ Шәйқурайдың қандай пайдасы бар? *(салқын тиюге қарсы және асқазан ауырғанда).* Шәйқұрайдың жапырақтары мен гүлдерін, маусым айында гүлдеген кезде дайындайды. Олар С витаминдеріне өте бай, асқазан ауырғанда ем болады. Әсіресе өте тәтті шәй бір ғана гүлдерінен алынады.. -- Жолжелкен (иманжапырақ). Оны кезкелген дала жолынан табуға болады. Оның салқын жапырағын аяқтың	Күзім-ау, күзім-ау, Мінезің бұзық-ау. Жаңбырың сіркіреп, Келгенің қызық-ау. Жап-жасыл тал мынау, Сары шапан киіпті-ау Айнала тұнжырап, Қабағын аспан түйіпті-ау. **Тәрбиеші сұрақтары:** ♦ Қазір жылдың қай мезгілі? ♦ Неге күз деп ойлайсыңдар? ♦ Күзде ауа-райы қандай болады? ♦ Тағы қандай табиғат өзгерістерін білесіңдер? **Зерттеу жұмысы** Жапырақтарды, өсімдіктерді, тастарды ұстар көру. Олар қолға тигенде қандай әсер (суық немесе ылғал) береді Неге? (өйткені күн салқын немесе жаңбыр) **Еңбек** Ойын алаңын тазалау *Міндет:* — Еңбек тапсырмаларын орындауды үйрету; — Ұжыммен жұмыс істеуге баулу. **Қ/О:** «Ормандағы соқпақтар». *Міндет: жағдайға байланысты қозғалыстарды түрлендіру.* **Жеке жұмыс:** **Жалпы дамыту жаттығулары** *Міндет:жалпы дамыту жаттығуларына деген қызығушылықтарын арттыру, қалыпты жағдайларды, қозғалыстарды, қимылдарды түрлендіру,* **Халық болжамы:** **Қыркүйекте күн күркіресе**	Балаларға сұрақтар. ♦Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? ♦Өлі табиғатқа нелер жатады? -Тастардың қандай түрлері болады (үгілмелі, қатты) ♦ Үгілмелі тастарды атаңдар? (бор, көмір, графит) ♦ Қатты тастарды атаңдар? ♦ Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ ♦ Неге? (ол жұмсақ, жұғады) ♦ Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) ♦ Көмір не үшін керек? (отынға) ♦ Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) ♦ Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) **Зерттеу жұмысы** Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) **Еңбек** Ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. ***Міндет:*** — Бірігіп жұмыс істеуге үйрету; — Шығармашылық қиялын дамыту. **Қ/О** «Ұшты-ұшты». ***Міндет:*** — Тәрбиешіні мұқият тыңдауға үйрету; **Жаттығу ойындары**	тілінде қолдану қабылеттерін қалыптастыру. ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз*** ***Күзгі жапырақтар.*** ***Қ. Шаңғытбаев*** *Алтын сары, қызыл, көк,* *Алуан-алуан жапырақ.* *Күзгі бақта күлімдеп,* *Көз тартады атырап.* *Күн шуақта маужырап,* *Жатыр еді атырап.* *Ағаштардан жамырап,* *Үшты кенет жапырақ.* **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦ Барлық ағаштардың жапырақтарының түсі өзгерді ме? ♦ Ағаштар мен бұталардың түстері жазда қандай еді? ♦ Күздің келуімен олар қалай өзгерді? ♦ Қайың жапырақтарының түсі қандай? (алтын-сары) шетеннің ше? (қызыл) ♦ Бәрінен бұрын қай ағаштың жапырағы түсін өзгертеді? (қайың) ♦ Жапырақтардың түсуі кезінде қай ағаштың жапырағы ұзақ уақыт сақталады? (қайында) Тәрбиеші балаларға ағаш жапырақтарының жерге түсуін бақылауды ұсынады, сұрақтар қояды, өлеңді қайталайды ♦Жапырақтардың түсуінің қандай маңызы бар? (қысқы суыққа бейімделеді, аязда ағаштардың ауыр салмақтан сынуынан сақтайды, жапырақтармен бірге ағаш бойындағы керексіз заттар сыртқа шығады)	Аяғы жоқ ұшады, Аузы жоқ ән салады. Кездескен жеңіл нәрсені Аспанға ұшырады (жел) Сұрақтар: ♦Жел қайдан пайда болады? *(жерден қызған ауа жоғары көтеріледі, ал суық ауа төмен түседі. Ауаның осындай қозғалысынан жел пайда болады.)* ♦Күшіне қарай желдің қандай түрлері болады? *(күшті және әлсіз)* ♦Күшті желдер қалай аталады? *(дауыл, құйын.)* ♦Бүгін жел бар ма? Ол күші бойынша қандай? **Зерттеу жұмысы** Компастың немесе флюгердің көмегімен желдің бағытын анықтау (флюгер қай жаққа бұрылды-жел сол жақтан) Желдің күшін қалай анықтауға болады? (секундамермен және қағазбен.) Желдің қай жақтан соғып тұрғанын қалай анықтайды? *(компас көмегімен-солтүстіктен болса-суық жел, оңтүстіктен болса жылы жел.)* **Еңбек** Алаңды тазалау *Мақсаты:бірлесе жұмыс істеуді жалғастыру, орындалған жұмыс нәтижесіне қуана білу.* **Қ/О:** «Жел». *Міндет:- табиғат байланысы туралы түсініктерін бекіту,* тәрбиеші командасын мұқият тыңдауға үйрету **Жаттығу ойындары:**

	қажалған жеріне қоюға немесе жараланған саусаққа жапсыруға болады.Жолжелкен жапырақтарында А,К,С витаминдері бар *және де жәндіктер шаққанда ауруды басуға, жараларды жазуға, қан тоқтатуға қолданылады. Жапырақтарды өсімдік гүлдеген мезгілде жинайды.* ***Табиғат аясында өзін ұстау ережелері:*** — Емдік өсімдіктерді жинағанда тек қана өздерің білетін, Қызыл кітапқа енбегендерін жинау керек; — Өсімдікті тамырымен жұлуға болмайды; — Емдік өсімдіктерді көрсетілген мерзімде ғана жинау керек;; — Бір түп өсімдікті солайымен жұлып немесе кесіп алуға болмайды. **Зерттеу жұмысы:** Өздеріне таныс емдік өсімдікті табу. **Еңбек:** Тәрбиешімен бірге құлаған, сынған, құраған бұталарды жинау Міндет: ұжыммен еңбек етуге ынтасын ояту. **Қ/О:** «Қасқыр қақпан» Міндет: Балаларды ептілікке, жылдамдыққа, аңғарымпаздыққа баулу **Жаттығу ойындары:** Допты төменнен жоғарыға лақтырып, қағып алу **Міндет:** ептілікке, төзімділікке тәрбиелеу	**жылы күз нышанын білдіреді.(Біртұтас тәрбие)**	Қозғалысты дамыту. *Міндет:допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру* *Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу* ***«Күзгі табиғат»*** ***Мақал-мәтел*** ***Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.*** ***(біртұтас тәрбие)***	♦Барлық жапырақтар бірдей түсе ме? (жоқ) Түскен жапырақтармен бірге ағаштар да өле ме? (жоқ) **Зерттеу жұмысы** Қайың мен шетен т.б. ағаш жапырақтарын табу, олардан асфальтқа өрнек құру. **Еңбек** Алаңдағы жапырақтарды жинауға аула сыпырушыға көмектесу *Мақсаты:бірлесе жұмыс істеуге, мақсатқа жетуге баулу.* **Қ/О:** «Түлкі мен қояндар». *Міндет: жануарлар мінез-құлқын ажырата білу* **Жаттығу ойындары:** Қозғалысты дамыту. *Міндет:аяқ қозғалыстарын түрлендіре жаттығу жасау.*	Доппен жаттығу *Міндет: допты жоғары лақтыру, жерге соғу, екі қолмен қағып алуды жалғастыру*
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	Айыммен жеке жұмыс. Жыл мезгілдеріне арналған суреттерге қарап, әңгіме құрай білуге үйрету.	Айшамен жеке жұмыс. Дыбыстың дауысты, дауыссыз болып бөлінетіні жөнінде суреттер арқылы үйрету.	Али,Нұралимен жеке жұмыс. Жуан, жіңішке дауысты дыбыстар бойынша сұрақтарға толық жауап	Мулсима мен жеке жұмыс. 5 және 6 цифрларын дұрыс тану мен бейнелеуді үйрету.	Дарынмен жеке жұмыс. Шағын мәтіндер құрауға үйрету.

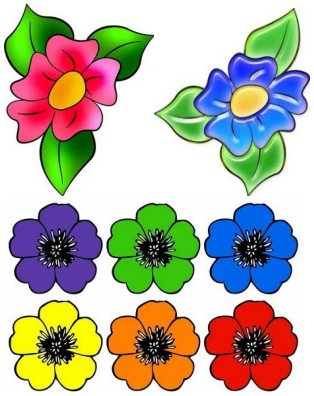
			беруге үйрету.		
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**«Ұлттық ойын-ұлт қазынасы»** Ұлттық құндылықты қалыптастыру **« Бес тас» ойыны** **«Бір тұтас тәрбие жоспары»** **Дербес ойын: «Менің көшем»/ҚАЙТАЛАУ/** **Міндет:** балалардың ой-қиялын дамыту, құрылыс материялдарын қалай пайдалану керектігін меңгеру. **Дағды:**өз мекен-жайларың айтып беруге,мектепке дейінгі жолды білуге дағдыландыру.	**«Ұлттық ойын-ұлт қазынасы»** Ұлттық құндылықты қалыптастыру **«Қамшы» ойыны** **«Бір тұтас тәрбие жоспары** **Танымдық-қимылды ойын: «Мейірімділік жібі» /ҚАЙТАЛАУ/** **Міндеті:** Ойнатылытын ойынын этапатарынын біліктілігін бекіту. **Шарты:** Сендер дөңгелене жайғасып отырыңдар. Мен мына қолымдағы жіп орамын қасымда отырғанға беремін, жәй бермеймін, Кімнің немесе ненің мейірімді екендігін айтып беремін. Ал сендер болса, дәл осылай келесі балаға бересіңдер. **Еңбек тапсырмасы**:Балықтарға жем беру.	**«Ұлттық ойын-ұлт қазынасы»** Ұлттық құндылықты қалыптастыру **«Ақ серек,көк серек» ойыны** **«Бір тұтас тәрбие жоспары** **Ойын: «Допты қуып жет» /ҚАЙТАЛАУ/** **Міндеті:** Балаларды ептіліке,шапшаңдыққа тәрбиелеу.Тәрбиешінің берген белгісін мұқият тыңдай білуге үйрету. Ойынның шарты: Тәрбиеші балаларға доп салынған себетті көрсетеді де алаңның бір жағында өзімен бірге қатарласа тұруды ұсынады. Одан кейін кәрзеңкеден доптарды алып, балалардан алысқа, әр жаққа лақтырады. Балалар доптарға жүгіреді, оларды алып кәрзеңкеге салады. Ойын қайталанады.	**«Ұлттық ойын-ұлт қазынасы»** **«Асық ату» ойыны** **«Бір тұтас тәрбие жоспары** **Саусақ ойыны: «Тасбақа» /ҚАЙТАЛАУ/** **Міндеті:** Ұсақ моториканың қимылдары мен қолдың икемдігі бас миының құрылымының даму деңгейін көрсетеді. саусақтардың көмегі арқылы қандай да бір ұйқастырылған тарихты, тақпақтарды, ертегілерді сахналау, қолмен орындау. **1.Тасбақа** Тасбақа, тасбақа, Тас астында тұрады. Басын баяу шығарып, Тиіссең кері тығады.	**«Ұлттық ойын-ұлт қазынасы»** Ұлттық құндылықты қалыптастыру **«Тоғыз құмалақ» ойыны** **«Бір тұтас тәрбие жоспары»** **Суреттік боямалар: «Суреттерді аяқтайық»** жаттығуы. **/ҚАЙТАЛАУ/** **Міндеті:** Оқушылардың логикалық ойлауын , көру арқылы есте сақтауын , ойша жұмыс істей білуін дамыту . **Ойын шарты:** Алдын-ала тақтаға мысықтың және қоянның құлақтары салынған плакат ілініп дайындалады . Оқушылардың көздері шарфпен байланады да , олар кезек-кезекпен шығып , бірі денесін , бірі басын , бірі аяғын салады , осылайша жалғаса береді .
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата-анаға кеңес:** «Балаңызды тыңдауды үйреніңіз. Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз» **«Өнегелі 15 минут»**	**Ата-анаға кеңес:** Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру. **«Өнегелі 15 минут»**	**Ата-анаға кеңес:** Балалармен өз отбасы туралы әңгімелесу. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айт **«Өнегелі 15 минут»**у.	**Ата-анаға кеңес:** - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз. **«Өнегелі 15 минут»**	**Ата –аналарға кеңес:** - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысына)сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы. **«Өнегелі 15 минут»**

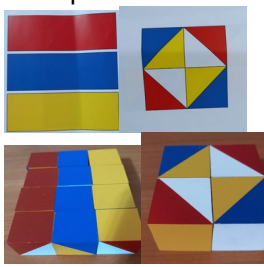
Мектепалды сыныбының тәрбиешісі:Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Топ: Мектепалды сынып
Балалардың жасы: 5-6 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 23.09.-27.09. 2024 жыл
(апта күндерін, айды, жылды көрсету)

Күн тәртібінің үлгісі	**Дүйсенбі 23.09**	**Сейсенбі 24.09**	**Сәрсенбі 25.09**	**Бейсенбі 26.09**	**Жұма 27.09**
08:00-08:25 **Балаларды қабылдау**	**Еңбекқорлық және кәсіби біліктілік айы** **«Апта дәйексөздері»-** Бала тәрбиесі бір өнер, өнер болғанда ауыр өнер, жеке бір ғылым иесі болуды тілейтін өнер Мағжан Жұмабаев Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен,	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				

<table>
<tr><td>кеңес, әңгімелесу</td><td colspan="5">«Өнегелі 15минут»</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)</td><td colspan="5">Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.
Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка).
Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу,
Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау,
Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау)
Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс (Біртұтас тәрбие)</td></tr>
<tr>
<td>Сөйлеуді дамыту–коммуникативтік, ойын әрекеті(үстел үсті ойындары пазлдар, домино және т.б.);
Үстел үсті ойыны : «Гүлді түсіне қарай жинау» ойнау.
Мідеттері: Түстерді ажырата білу, күз туралы білімдерін толықтырып, гүлдердің түрлерімен таныстыру. Гүлдердің атауларын, сырт келбетін, жеке бөлшек атауларын айтуын, оларды баптап, күту ережелерімен таныстыру.
Дағды: гүлдің бөліктерін нақтылы құрай білуге және түстерді анықтай алуға дағдыландыру.
Әдістемелік нұсқаулар: Үстел үстінен Жасырын тұрған қай түсті атасам жерде шашылып жатқан гүлдердің ішінен сол түсті тауып көрсетілген түске әкеліп саласыңдар , біз түстерді ажырата біледі екенбіз балалар.
Ықтимал күрделендіру: тез жаса.
  </td>
<td>ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет
Қима құрастыру ойыны:
Ойын: Үстел үсті ойындары:
«Гүлдерді топта»
Міндет:Әдемілікті сезіне білуге,шырайлы жаз талғамдарының жетілуіне ықпал ету. Табиғатты қорғауға, адамгершілікке, ұқыптылыққа, бастаған ісін аяқтай білуге тәрбиелеу.
Дағды: дала гүлдері мен бөлме гүлдерін айыра білуге дағдыландыру.
Әдістемелік нұсқаулар:
Дала гүлдерін көк қыстырғышпен, бөлме гүлдерін қызыл қыстырғышпен қыстырып белгілеуді ұсынады.
Биыл көктемде гүлдер аз өсіпті, сондықтан гүл жасауды ұсынады.
Ықтимал күрделендірулер:. Өз ойларын еркін жеткізу
Берілген үлгі
  </td>
<td>Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі(іс әрекет арқылы қимылды ойын)
Сәйкестендіру жаттығу ойыны:
«Ою құрастыру,қимыл арқылы көрсет»
Міндет: ою элементтерін біліп, оларды дене қимыл жаттығуларын жасауға үйрету.
Дағды:оюларды құрастырады, атын атайды, дене қимыл жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру.
Әдістемелік нұсқаулар:
Балалар бірнеше бөліктерден тұратын оюларды құрастырады, атын атайды, ұқсас оюларды топтастырады.
Ықтимал күрделендіру:
тез жаса, өз ойынша басқа сурет құрастыр.
Ойынның нұсқаулары:
дене жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау.
  </td>
<td>Көркем әдебиет - коммуникативтік, ойын әрекеті
Үстел үсті ойындары:
Ойын жаттығу: «Сәйкесін тап»
Міндет: Балалардың ойлау қабілеттерін дамыту.
Ойын шарты: үстел үстінде гүлдер мен ойыншықтар берілген. Арасынан әдемі гүлдерді таба білу.
Дағды:ұқсас гүлдерді бір-бірімен сәйкестендіруге дағдыландыру.
Ықтимал күрделендіру:
тез жаса, өз ойынша басқа гүлдер,ойыншықтар сурет құрастыр.
  </td>
<td>Жапсыру–шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті
Үстел үсті ойындары:
«Әдемі өю өрнек құрастыр»
Міндет:ойынға қызығушылықты тудыру және зейіндерін дамыту.
Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар:
Тәрбиеші үстелге әр түсті текшелер бар қорапты қояды. Балалар берілген үлгі бойынша құрастырады. Команда бойынша "Бастайды!"балалар кірпіш жинайды. Тезірек жинайтын адам жеңеді.
Ықтимал күрделендіру:
1.Текшелерден құрастырған заттарын атап айтады
2. Өз ойларынан құрастыруды ұсыну
Ойынның нұқсаулары:
Түстерді шатастырмай бастапқыда үлгі бойынша жұмыс жасау.
Біртұтас тәрбие)</td>
</tr>
</table>

			 	 	 бері лген үлгі **жасалған жұмыс** .
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі	№ 17 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№ 4 жиынтық** 1.«Таяқша жоғарыда». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – таяқшаны жоғары көтеріп, созылу; 2 – қолдарын бүгіп, таяқшаны басынан асырып, иықтарына қою; 3 – таяқшаны қайта жоғары көтеру; 4 – таяқшаны төмен	№ 18 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№ 5 *жиынтық*** 1.Б.қ.: тұру. 1-2 – таяқшаны жоғары баяу көтеру, оң (сол) аяқ басын артқа басып, өкшесін өзіне тарту, демін ішіне тарту; 3-4 – б.қ. 4–6 рет қайталау. 2.«Алдыға қара». Б.қ. – аяқтарын алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1-2 – басын түзу ұстап, алдыға	№ 19 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№ 6 *жиынтық*** **(бір таяқшамен жұптасып орындайды)** 1.«Зілтемірші». Б.қ.: бір қадам қашықтықта бір-біріне арқасымен қарап, таяқшаны төмен ұстап тұрады. 1-2– қолдарын жоғары көтеріп, таяқшаны серігіне	№ 20 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі кішкентай доппен орындалатын жаттығулар** **№ 1 *жиынтық*** 1.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2 – қолдарын жоғары көтеріп, допты сол қолына алу; 3 – қолдарын екі жаққа созу; 4 – б.қ. (8 рет)	№ 21 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі кішкентай доппен орындалатын жаттығулар** **№ 2 *жиынтық*** 1.Б.қ.: еркін тұру. Допты кеудесінен жоғарыға көтеру; жоғары, қайта кеудесіне, төмен, қайта кеудесіне ауыстыру. (8–10 рет) 2.Б.қ.: еркін тұру. Қолдарын кеуде тұсына

жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	түсіру, б.қ. (8 рет). 2.«Таяқшаны жоғары көтеру». Б.қ.: – тұру. Таяқшаны жоғары көтеру. 1-3 – таяқшаны жоғары-артқа көтеру, аяқ басына тұрып, жоғарыға ұмтылу; 4 – б.қ. 8 рет. 3.«Отырып-тұру». Б.қ.: – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – отыру, таяқша төменде; 2 – б.қ. (8 рет). 4.«Еңкею». Б.қ.: – аяқтарын алшақ қойып, таяқшаны төменде ұстау; 1-2 – алдыға еңкею, таяқшаны жоғары көтеру, керілу; 3-4 – б.қ. (8 рет). 5.«Өткеншек». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – оң аяқпен оңға аттау; 2 – оңға иілу: 3 – денені түзеу; 4 – б.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет). 6.«Уқалау». Б.қ.: – тұру. Бармақтары таяқшаның үстінде, таяқшаны аяғымен дөңгелету (бармақтарынан бастап, өкшесіне дейін). Сол аяғымен осы қимылдарды қайталау. 8 рет. 7.«Секірулер». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. Секіру – аяқтарын екі жаққа ашу, қайта жинау. 1–8 дейін. Шағын үзіліс жасап, қайта 8 рет қайталау	еңкею; 3-4 – б.қ. Аяқтарын бүкпеу. 5–8 рет қайталау. 3.«Жанына иілу». Б.қ. – аяқтарын айқастырып қойып тұру. Таяқты артынан шынтақтың бүгілген жеріне қою. 1 - 2 – оңға иілу, таяқты жерге тигізу; 3 - 4 – б.қ. (6 рет). 4.Б.қ.: шалқалап жату. 1 – таяқшаны жоғары көтеру; 2 – екі аяғын бірдей сермеу, аяқ басын созу, таяқшаға тигізу. 3-4 – б.қ. 6–8 рет қайталау. 5.Б.қ.: тұру. Таяқшаны арт жақта ұстау. 1-2 – отыру, таяқшаны көтеру. Арқасын түзетіп, тізелерін ашып, өкшелерін көтереді. 8–10 рет қайталау. «Құрсау». Б.қ.: – аяқтарын алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – оң аяқпен оңға аттау; 2 – оңға иілу; 3 – денені түзеу; 4 – б.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет). 6.Аяқтарын алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1-2 – «ш-ш-ш» – деп оңға бұрылу; 3-4 – екінші жағына қайталау. Үш-төрт рет қайталаған соң, үзіліс жасау. 5 рет қайталау. 7.«Секектеу». Б.қ.: тұру. Жанына қарай секіргенде таяқшаны алдыға созу, аяқтарын қосқанда таяқшаны төмен түсіру. 4 рет 20 секіруден жай жүріспен алмастырып, қайталау.	басынан асырып береді, демін ішіне тартады; 3-4 – қолдарын төмен түсіреді, демін сыртқа шығарады. 8 рет қайталау. 2.«Ескекшілер». Б.қ.: бір-біріне табанымен тіреліп, қарсы қарап, таяқшадан ұстанып отырады, аяқтарын тік ұстайды; таяқшаны бірі тартып, шалқайса, бірі еңкейіп қозғалады. 8– 10 рет қайталау. 3.«Таяқшаны тарту». Б.қ.: бір-біріне қарап қолдарымен арт жаққа тіреліп отырады; таяқшаны ортаға қояды; таяқшаны аяқтарының бармақтарымен әркім өзіне қарай тартуға тырысады. 4–6 рет қайталау. 4.«Таяқшаны бірге көтереміз» Б.қ.: бір-біріне қарап етпеттеп жатады; аздап бүгілген қолдарымен таяқшадан ұстанады; 1-2 – таяқшаны бірге көтереді; 3-4 б.қ. 4–6 рет қайталау. 5.«Тұруға көмектес». Б.қ.: созылған қолдарындай қашықтықта бір-біріне қарап отырады; аяқтарын бүгіп, таяқты ортаға қояды; бір-біріне оң қолын созып, қолдарымен ұстасады. Екеуі бір уақытта тұрып, қайта отырады. Келесі қолымен осы қимылдарды қайталайды. 5 рет қайталау. 6.«Секектеу». Б.қ.: таяқшаны еденге қояды, таяқтың бойымен қолдарын беліне қойып, 4	2.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2 – оңға бұрылып, допты еденге ұрып, қайта екі қолмен қағып алу; 3-4 – б.қ. (8 рет) 3.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– алдыға еңкею, допты сол аяғының артынан сол қолына алу; 3-4– денені түзеп тұру, сол қолдан оң қолға допты ауыстыру. (8 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– отырып, допты еденге ұрып, қайта қағып алу; 3-4– б.қ. (8 рет) 5.Б.қ.: тізерлеп тұру. Өкшелеп отырып, допты оң қолына алу; 1-4– оңға иілу; допты оңға қарай сыртқа домалату; 5-8– б.қ.: сол жаққа қайталау (8 рет) 6.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын беліне қою, допты еденге қою. Допты айналып, оңға (солға) екі аяғын кезектестіріп секіріп айналу мен жай жүрісті алмастырып орындау.	қою; оңға (солға) бұрылу; доп ұстап тұрып, қолдарын бұрылған жағына апару. (8–10 рет) 3.Б.қ.: тұру, алға еңкею, допты оң (сол) аяқтарын айналдырып дөңгелету, денесін қайта түзеу. (8–10 рет) 4.Б.қ.: еденге қолдарын арт жағында жерге тіреп отыру; допты екі аяғының басымен қысып ұстап, түсіріп алмай, аяқтарын бүгу, қайта созу. (8–10 рет) 5.Б.қ.: арқасына шалқалап, қолдарына допты басынан асырып ұстап жату; арқасынан ішіне, ішінен арқасына қарай аударылып, дөңгелеу. (8–10 рет) 6.Б.қ.: оң аяқ, сол аяқпен бір орында тұрып, аяқтарын кезектестіріп, секіру. (2-3 рет).

			рет секектеу, тізесін жоғары көтеріп, 4 рет аттайды. 5-6 рет қайталау.		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Менің Қазақстаным»** Ән ұран орындау **Мақсаты:**рухани-патриоттық сезімге тәрбиелеу Ұлттық құндылықты нығайту **Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты					
ҰІӘ уақыты 08.30.	**23.09.24 Дүйсенбі**	**24.09.24 Сейсенбі**	**25.09.24 Сәрсенбі**	**26.09.24 Бейсенбі**	**27.09.24 Жұма**
	Математика негіздері **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене шынықтыру**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **шығармашылық** **Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 09.00-09.25					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** 7 саны және цифры. **ҰІӘ міндеттері:** цифр мен заттар санын сәйкестендіруді үйрету; заттарды санау дағдыларын жетілдіру; заттарды дұрыс тану мен 7 санның бейнелеуді үйрету; зейін мен логикалық ойлауды дамыту; есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Дағды**: есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** 7 сандарын айтуды; **Түсінеді:** заттардың саны мен осы заттар санын белгілейтін цифрды қалай сәйкестендіру керектігін; **Қолданады:** заттарды топқа бөлуді, 7сандарын тануды. 6-ға дейін санау, берілген заттар санына қарай тобын табуды.	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дауыссыз дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** сөйлеу тілінің дыбыстық ерекшелігін меңгерту; сөйлеу тілін жетілдіру. Дауысты,дауыссыз дыбыс ерекшелігін түсіндіру. **Дағды**: Дауысты және дауыссыз дыбыстарды бір-бірінен ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауыссыз, дауысты дыбыстарды ажыратады, түсіп қалған дыбыстарды сөз ішінде табады. **Түсінеді:** дауыссыз дыбыстар көк түспен белгіленетінін. **Қолданады:** дауыссыз, дауысты дыбыстарды анықтау, сөз ойлайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:**	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** 8 саны және цифры. **ҰІӘ міндеттері:** цифр мен заттар санын сәйкестендіруді үйрету; заттарды санау дағдыларын жетілдіру; заттарды дұрыс тану мен 7 және 8 санның бейнелеуді үйрету; зейін мен логикалық ойлауды дамыту; есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Дағды**: есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** 8 сандарын айтуды; **Түсінеді:** заттардың саны мен осы заттар санын белгілейтін цифрды қалай сәйкестендіру керектігін; **Қолданады:** заттарды топқа бөлуді, 8сандарын тануды.	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** 9 саны және цифры. **ҰІӘ міндеттері:** цифр мен заттар санын сәйкестендіруді үйрету; заттарды санау дағдыларын жетілдіру; заттарды дұрыс тану мен 7,8 және 9 санның бейнелеуді үйрету; зейін мен логикалық ойлауды дамыту; есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Дағды**: есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** 9 сандарын айтуды; **Түсінеді:** заттардың саны мен осы заттар санын белгілейтін цифрды қалай сәйкестендіру керектігін; **Қолданады:** заттарды топқа бөлуді, 9сандарын тануды.	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дауыссыз дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** сөйлеу тілінің дыбыстық ерекшелігін меңгерту; сөйлеу тілін жетілдіру. Дауысты,дауыссыз дыбыс ерекшелігін түсіндіру. **Дағды**: Дауысты және дауыссыз дыбыстарды бір-бірінен ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауыссыз, дауысты дыбыстарды ажыратады, түсіп қалған дыбыстарды сөз ішінде табады. **Түсінеді:** дауыссыз дыбыстар көк түспен белгіленетінін. **Қолданады:** дауыссыз, дауысты дыбыстарды анықтау, сөз ойлайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:**

	Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Демонстрациялық материалмен жұмыс** Балалар ойын алаңында ойнады. Төбешіктен сырғанауды шешті. Кестеден 6 баланы төбешікке орналастырады. Ал 7-ші баланы төменгі баспалдақтың қасына қояды. Қанша бала төбешікте сырғанағысы келіп тұр? 6 цифры жазылған карточканы қояды. Қараңдаршы, тағы бір бала жүгіріп келіп, төбешікке көтеріліп жатыр. Олар енді нешеу болады? Санайық. (7 бала.) **Түсіну деңгейі:** **Демонстрациялық материалмен жұмыс** Педагог 7, 8, 9 цифрларын көрсетеді. Қажетті заттар саны бар суреттерді табуды ұсынады. Балалар заттар санын белгілейтін цифрды қалай сәйкестендіру керектігін үйренеді. **Қолдану деңгейі:** **«Шашыраңқы сандар » дидактикалық ойыны** Педагог ойын шартын түсіндіреді: тоғыз балаға бірден тоғызға дейінгі сан беріледі. Әр- қайсысы бір-бірден алады. Шартты дабыл бойынша «тірі» цифрлар бөлмеде шашыраңқы болып жүгіреді. Жүргізушінің екінші дабылмен барлық сандар өз ретімен бірден тоғызға дейін сол жақтан оң жаққа қарай тұрады. Содан соң әр цифрға бөлек тапсырма беріледі. Цифры қанша	**Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Күрекше»*** – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. ***«Ине»*** – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. ***«Төбешік»*** – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. ***«Түтікше»*** – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Түсіну деңгейі:** «Мұқият бол» дидактикалық жаттығуы Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, қызыл түсті шаршыны, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызыл түсті тіктөртбұрышты көтереді. «Дауысты дыбыстан басталатын сөз қос» дидактикалық ойыны – Мен сендерге суретті көрсетіп, сол суреттегі заттың атын айтамын. Сендер сол сөзге мағынасына сәйкестендіріп, дауысты дыбыстан басталатын сөзді айтып жалғастырасыңдар. Мысалы: *үлкен (алма), тәтті (алмұрт), дәмді (айран), домалақ (өрік), сопақ (асқабақ), қоңыр (етік), жасыл (айва), сары (апельсин), қалың (орман), мамық (орамал), ақылды*	7 санына дейін санау, берілген заттар санына қарай тобын табуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Демонстрациялық материалмен жұмыс** Балалар ойын алаңында ойнады. Төбешіктен сырғанауды шешті. Кестеден 6 баланы төбешікке орналастырады. Ал 7-ші баланы төменгі баспалдақтың қасына қояды. Қанша бала төбешікте сырғанағысы келіп тұр? 6 цифры жазылған карточканы қояды. Қараңдаршы, тағы бір бала жүгіріп келіп, төбешікке көтеріліп жатыр. Олар енді нешеу болады? Санайық. (7 бала.) Тағы бір бала жүгіріп келіп, төбешікке көтеріліп жатыр. Олар енді нешеу болады? Санайық (8 бала.) **Түсіну деңгейі:** **Демонстрациялық материалмен жұмыс** Педагог 7, 8, 9 цифрларын көрсетеді. Қажетті заттар саны бар суреттерді табуды ұсынады. Балалар заттар санын белгілейтін цифрды қалай сәйкестендіру керектігін үйренеді. **Қолдану деңгейі:** **«Шашыраңқы сандар » дидактикалық ойыны** Педагог ойын шартын түсіндіреді: тоғыз балаға бірден тоғызға дейінгі сан	8 санына дейін санау, берілген заттар санына қарай тобын табуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Демонстрациялық материалмен жұмыс** Балалар ойын алаңында ойнады. Төбешіктен сырғанауды шешті. Кестеден 6 баланы төбешікке орналастырады. Ал 7-ші баланы төменгі баспалдақтың қасына қояды. Қанша бала төбешікте сырғанағысы келіп тұр? 6 цифры жазылған карточканы қояды. Қараңдаршы, тағы бір бала жүгіріп келіп, төбешікке көтеріліп жатыр. Олар енді нешеу болады? Санайық. (7 бала.) Тағы бір бала жүгіріп келіп, төбешікке көтеріліп жатыр. Олар енді нешеу болады? Санайық (8 бала.) Тағы бір бала жүгіріп келіп, төбешікке көтеріліп жатыр. Олар енді нешеу болады? Санайық. (9 бала.) Санағанымызда суретте 9 бала бар. Тағы бір рет санайық (әр баланы төбешіктен домалатып, бәрі хормен санайды) біз ешкімді жіберіп алған жоқпыз ба? **Түсіну деңгейі:** **Демонстрациялық материалмен жұмыс** Педагог 7, 8, 9 цифрларын көрсетеді. Қажетті заттар саны бар суреттерді табуды ұсынады. Балалар заттар	**Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Күрекше»*** – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. ***«Ине»*** – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. ***«Төбешік»*** – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. ***«Түтікше»*** – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Түсіну деңгейі:** «Мұқият бол» дидактикалық жаттығуы Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, қызыл түсті шаршыны, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызыл түсті тіктөртбұрышты көтереді. «Дауысты дыбыстан басталатын сөз қос» дидактикалық ойыны – Мен сендерге суретті көрсетіп, сол суреттегі заттың атын айтамын. Сендер сол сөзге мағынасына сәйкестендіріп, дауысты дыбыстан басталатын сөзді айтып жалғастырасыңдар. Мысалы: *үлкен (алма), тәтті (алмұрт), дәмді (айран), домалақ (өрік), сопақ (асқабақ), қоңыр (етік), жасыл (айва), сары*

	болса сонша алақанын соғу, алға қарай қадам жасау. «Тірі» цифрлар тапсырмасын орындайды, топтағы басқа балаға цифрды береді. Барлық қатысушылар ауысқаннан кейін ойын қайтадан басталады. **Сергіту сәті.** 8 рет секіру, 9 рет қол соғу, 7 рет әрбір аяқпен еденді топылдату, 6 рет көршіңмен алақан соғыстыру.	*(әже), үлкен (ата), жүйрік (ат), ұзын (ожау),бұзық (әтеш), үлкен (акула), кең (алқап), дәмді (ас), мықты (ит), батыр (адам), ақымақ (Омар) т.б.* «Қайтала»**(доппен)** дидактикалық ойыны Балалар, мен сендерге допты лақтырып, бірінші дыбысты айқынырақ айтып, сөздер айтамын, ал сендер сол айқынырақ айтқан дыбысты дәл мен сияқты бәрімізге естілетіндей етіп қайталап, допты кері лақтырасыңдар. Мысалы: *ттттиін(т), құқасқыр(қ), бббаққа(б), ввваагон(в), ғғарыш(ғ), дддоп(д), жжжалбыз(ж), зззәкір(з), ккккітап(к), лллақ(л(, ммммақта(м), ннннан(н), сссағыз(с), пппарта(п), рррадио(р), hhhah((h), ффффабрика(ф), чччупа-чччупс(ч), цццуиркуль(ц),шшшахмат(ш) щщщетка(щ), ххххат(х), ууууылдырық(у) т.б.* **Қолдану деңгейі:** «Тиісті түсті көрсет» дидактикалық ойыны. Педагог а, б, у, о, и,с, п, р, л, д, ф, ж дыбыстарын айтады. Балалар тиісті түсті көтереді, егер дыбыс дауысты болса – қызыл, ал дыбыс дауыссыз болса, көк фишканы көтеру керек. ***«Түсіп қалған дыбысты тап» дидактикалық ойыны*** *Педагог заттың суреттерін көрсетеді.* – Балалар, мен сендерге сурет көрсетіп, сөздердің бір дыбысын түсіріп айтамын, сендер түсіп қалған дыбысты қосып, толық сөзді айтуларың керек. *(Балалар*	беріледі. Әр- қайсысы бір-бірден алады. Шартты дабыл бойынша «тірі» цифрлар бөлмеде шашыраңқы болып жүгіреді. Жүргізушінің екінші дабылмен барлық сандар өз ретімен бірден тоғызға дейін сол жақтан оң жаққа қарай тұрады. Содан соң әр цифрға бөлек тапсырма беріледі. Цифры қанша болса сонша алақанын соғу, алға қарай қадам жасау. «Тірі» цифрлар тапсырмасын орындайды, топтағы басқа балаға цифрды береді. Барлық қатысушылар ауысқаннан кейін ойын қайтадан басталады. **Сергіту сәті.** 8 рет секіру, 9 рет қол соғу, 7 рет әрбір аяқпен еденді топылдату, 6 рет көршіңмен алақан соғыстыру.	санын белгілейтін цифрды қалай сәйкестендіру керектігін үйренеді. **Қолдану деңгейі:** **«Шашыраңқы сандар » дидактикалық ойыны** Педагог ойын шартын түсіндіреді: тоғыз балаға бірден тоғызға дейінгі сан беріледі. Әр- қайсысы бір-бірден алады. Шартты дабыл бойынша «тірі» цифрлар бөлмеде шашыраңқы болып жүгіреді. Жүргізушінің екінші дабылмен барлық сандар өз ретімен бірден тоғызға дейін сол жақтан оң жаққа қарай тұрады. Содан соң әр цифрға бөлек тапсырма беріледі. Цифры қанша болса сонша алақанын соғу, алға қарай қадам жасау. «Тірі» цифрлар тапсырмасын орындайды, топтағы басқа балаға цифрды береді. Барлық қатысушылар ауысқаннан кейін ойын қайтадан басталады. **Сергіту сәті.** 8 рет секіру, 9 рет қол соғу, 7 рет әрбір аяқпен еденді топылдату, 6 рет көршіңмен алақан соғыстыру.	*(апельсин), қалың (орман), мамық (орамал), ақылды (әже), үлкен (ата), жүйрік (ат), ұзын (ожау),бұзық (әтеш), үлкен (акула), кең (алқап), дәмді (ас), мықты (ит), батыр (адам), ақымақ (Омар) т.б.* «Қайтала»**(доппен)** дидактикалық ойыны Балалар, мен сендерге допты лақтырып, бірінші дыбысты айқынырақ айтып, сөздер айтамын, ал сендер сол айқынырақ айтқан дыбысты дәл мен сияқты бәрімізге естілетіндей етіп қайталап, допты кері лақтырасыңдар. Мысалы: *ттттиін(т), құқасқыр(қ), бббаққа(б), ввваагон(в), ғғарыш(ғ), дддоп(д), жжжалбыз(ж), зззәкір(з), ккккітап(к), лллақ(л(, ммммақта(м), ннннан(н), сссағыз(с), пппарта(п), рррадио(р), hhhah((h), ффффабрика(ф), чччупа-чччупс(ч), цццуиркуль(ц),шшшахмат(ш)щщщетка(щ), ххххат(х), ууууылдырық(у) т.б.* **Қолдану деңгейі:** «Тиісті түсті көрсет» дидактикалық ойыны. Педагог а, б, у, о, и,с, п, р, л, д, ф, ж дыбыстарын айтады. Балалар тиісті түсті көтереді, егер дыбыс дауысты болса – қызыл, ал дыбыс дауыссыз болса, көк фишканы көтеру керек. ***«Түсіп қалған дыбысты тап» дидактикалық ойыны*** *Педагог заттың суреттерін көрсетеді.* – Балалар, мен сендерге сурет көрсетіп, сөздердің бір дыбысын түсіріп

		суретке қарап, педагогтің қатесін түзеп, түсіп қалған дыбысты айқынырақ айтады. Мысалы: *ұша...(қ), қызына...(қ), бана...(н), тор..(т), апельси ...(н), қоя...(н), автоб...(с), шәйне...(к), қо...(й), текш...(е), до...(п), күші...(к), сыпырғы...(ш), қамш...(ы), телефо...(н), қылы...(ш), қайы...(қ), балапа...(н), тырн...(а), тара...(қ), бақ...(а), балмұзда...(қ), қан...(т), қия...(р).*			айтамын, сендер түсіп қалған дыбысты қосып, толық сөзді айтуларың керек. *(Балалар суретке қарап, педагогтің қатесін түзеп, түсіп қалған дыбысты айқынырақ айтады.* Мысалы: *ұша...(қ), қызына...(қ), бана...(н), тор..(т), апельси ...(н), қоя...(н), автоб...(с), шәйне...(к), қо...(й), текш...(е), до...(п), күші...(к), сыпырғы...(ш), қамш...(ы), телефо...(н), қылы...(ш), қайы...(қ), балапа...(н), тырн...(а), тара...(қ), бақ...(а), балмұзда...(қ), қан...(т), қия...(р*

1 үзіліс - 08:50 - 09:00

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету)** түрінде іске асырылады.

«Еркін қозғалу, өз әрекеттерімен қимылдауға » арналған ойын: «Қарлығаш»

Басты мақсат: балаларды шапшаңдыққа әрі шыдамдыққа,ұйымшылдыққа үйрету.

Артикуляциялық жаттығулар:

Ойын: **«Күз туралы» /ҚАЙТАЛАУ/**

Міндеті: Тілдерінде артикуляциялық кемістігі бар балалармен үзбей күнделікті жасау арқылы біз алдымызға қойған мақсатымызға жетеміз. Сабақ үстінде, ойын кезінде қадағалап балалардың тілін дұрыс дамуына бағыт беру.

Ата – аналармен бірлесе қарым – қатынас жасай отырып ортақ мақсатымызға жетеміз.

Әдістемелік нұсқау.

1. Жаттығуда орындаған кезде тек тіл жұмыс істеуін, иектің қимылдамауын қадағалау кере.
2. Тіл жалпақ болып бүйірлер ауыз бұрыштарына тиіп тұруы керек.
3. Тіл оңға - солға емес, тек төмен және жоғары қозғалу керек.
4. Егер бала жаттығуды жасай алмай жатса, «пя - пя - пя» жаттығуына оралу қажет. Бала тілін жалпақ қалпына келтірген сон шпательмен тілді жоғары ерінің үстіне қайыру керек.

Күз туралы

Үз – үз – үз,
Жаңбырлы Күз.
Рақ – рақ – рақ,

Еркін ойын түрі: «Қарлығаш»

Мақсаты: балаларды шапшаңдыққа әрі шыдамдыққа,ұйымшылдыққа үйрету.

Дағды: зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.

Әдістемелік нұсқаулар:

Залда ойыншылар саны бойынша шеңберлер қойылады, олар – қарлығаштардың ұялары. Қарлығаштар болып ойнайтын ойыншылар залды шарлап жүгіріп, қанаттарын қағып жүреді. «Қарлығаш, қарлығаш, қарлығаш – біздің үйге ұшып кел!» пәрмені бойынша олар тез орын алуға тырысуы керек.

II нұсқа

Әдістемелік нұсқаулар:

Бұл ойынды өткізу үшін міндетті түрде дөңгелек қажет. Одан кейін «қарлығашты» және «күзетшіні» таңдайды, қарлығаш дөңгелек ортасында отырады, ал күзетші басқа ойыншылардың шабуылынан қорғап жүреді. «Күзетші» шабуылдың біреуін ұстап алуға тырысады. Егер ол тырысып, ойыншының біреуін ұстап алса, ол «күзетші» атанады.

Ұсыныс: ойында әртүрлі ойын іс-әрекеттер пайдалануға болады.

Саулайды жапырақ. Ел – ел – ел, Соғадыжел. Іс – іс – іс, Піседі жеміс. Дай – дай – дай, Жинаймыз бидай.					
2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қорыққанға қос көрінеді (ертегі)сахналау. **ҰІӘ міндеттері:** ертегіні соңына дейін тыңдауға үйрету;балалардың сөйлеу шеберлігін, сөздік қорларын дамыту; баланы өжеттілікке, батырлыққа тәрбиелеу. **Дағды**: "г" "к" дыбыстарға сөз ойлап, сөйлем құрай білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** "г" "к" дыбыстарына сөз ойлап айтады, ертегі мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді, әр кейіпкерлердің өз шелегін өз орынына қояды; **Түсінеді:** ертегі мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** өз ойларыннан ертегіге тақырып қояды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, сендер айтқан жауаптардың басындағы дыбыстар, бүгінгі жаңадан танысатын дыбыстарың. Балалар, «күн» сөзі қандай дыбыстан басталады? Бәріміз бірге «күн» деп айтайықшы. «Гүл» сөзі қандай дыбыстан басталады? «Г» мен «К» дыбыстарының	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Су – тіршілік көзі. (ойын,танымдық зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** судың қасиеттерін таныстыру; танымдық мүмкіндіктерін арттыру, **Дағды**: тәжірибе жасай білу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Ал енді балалар барлығымыз жайғасып отырайық, арқамызды тік ұстап, әдемі отырамыз. Бүгінгі оқу қызметінің тақырыбын айтпас бұрын, мен сендерге жұмбақ жасырғым келіп тұр, ал сендер мұқият тыңдаңдар: **Дәмі де жоқ, түсі жоқ** **Пайдаланбас кісі жоқ. Ол не?** Дұрыс балалар, әрине су. Ал ендеше бүгінгі. Оқу қызметінің тақырыбы «Су тіршілік көзі» екен. Судың дыбысын тыңдау. - Балалар сендер қандай дыбыс естіп тұрсыңдар? Су бізге не үшін қажет? - Қалай ойлайсыңдар, мұз, қарды жылы жерге әкелсек не болады?	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: Менің ойыншықтарым** **Міндеттері:** Өлеңді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттауға үйрету. Өлең мазмұнын түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге баулу. Сурет бойынша сюжеттік бірізділікті сақтай отырып, көңіл күймен мазмұндау, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойыншықтарды ұқыпты, таза ұстауға, жақсылыққа, ізгілікке тәрбиелеу. **Күтілетін нәтижелер:** **Жасайды**: әдеби жанрды ажыратады, сұрақтарға жауап береді. Өлеңнің авторын, атын, мазмұнын біледі. Өлеңді жаттайды; **Түсінеді**: өлең	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Отбасының күзгі еңбегі. **ҰІӘ міндеттері:** отбасының күзгі бақшадағы еңбектері жайлы әңгімелесу; отбасының еңбегі туралы шығармашылық әңгіме құрауға үйрету; балалардың сөйлеу және ойлау қабілетін дамыту; балаларды еңбек етуге тәрбиелеу. **Дағды**: күз мезгілінің ерекшеліктерін, сипаттайтын көркем сөздер құрай білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды: «**Отбасының күзгі еңбегі» тақырыбына әңгіме құрайды, көгөністермен жемістерді ажыратады; **Түсінеді :** сөздің дыбыстан құралатынын; **Қолданады:**күз мезгілінің ерекшеліктерін, сипаттайтын көркем сөздер қолдана алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** -Қазір жылдың қай мезгілі? -Күз мезгілі екенін қайдан білеміз?	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Су – тіршілік көзі. (ойын,танымдық зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** судың қасиеттерін таныстыру; танымдық мүмкіндіктерін арттыру, **Дағды**: тәжірибе жасай білу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Ал енді балалар барлығымыз жайғасып отырайық, арқамызды тік ұстап, әдемі отырамыз. Бүгінгі оқу қызметінің тақырыбын айтпас бұрын, мен сендерге жұмбақ жасырғым келіп тұр, ал сендер мұқият тыңдаңдар: **Дәмі де жоқ, түсі жоқ** **Пайдаланбас кісі жоқ. Ол не?** Дұрыс балалар, әрине су. Ал ендеше бүгінгі. Оқу қызметінің тақырыбы «Су тіршілік көзі» екен. Судың дыбысын тыңдау. - Балалар сендер қандай дыбыс естіп тұрсыңдар? Су бізге не үшін қажет? - Қалай ойлайсыңдар, мұз, қарды жылы жерге әкелсек не болады?

	дұрыс артикуляциясы мынадай: ерін ашылып тілдің ұшы астыңғы тістің түбіне тиеді. Тілдің үстіңгі жағы таңдайға тиеді. Дем жоғары көтеріліп, тіл мен таңдайдың арасынан шыққанда «К» дыбысы жасалады. Дауыс шымылдығының дірілінен «Г» дыбысы естіледі. Бұл екі дыбыс та – дауыссыз дыбыстар. Қолайналарыңды алып, «Г», «К» деп айтып көріңдер. Бұл екі дыбыс бір-біріне ұқсас ағайынды дыбыстар. «Г», «К» дыбыстарынан басталатын сөздерді айтыңдаршы? Иә, сендер осы екі дыбыстан басталатын біраз сөз біледі екенсіңдер. **Түсіну деңгейі:** Балалар, мына сөздерде "г" "к" дыбыстары қай буында кездесіп тұрғанын айтыңдар: Гү-лім, кө-гім. Гү-ріл, жү-гір. Кө-лік, кө-лең-ке. Ке-се, кес-те. **Қолдану деңгейі:** Қорыққанға қос көрінеді Баяғыда қартайған әже, күлегеш немере, қыт-қыттай беретін Тауық және пештің астын мекендейтін Тышқан болыпты. Олар күнде су тасиды екен. Әжесінің қолында үлкен шелек, немересінің қолында кішірек шелек, Тауықта қиярдың үлкендігіндей, Тышқанда оймақтай шелек бар. Әжесі суды құдықтан, немересі астаудан, Тауық шалшықтан, Тышқан Торайдың тұяғы кірген	- Әрине ериді, бүгінгі оқу іс-әрекетімізде сендермен тәжірбелер жасаймыз. Ендеше соны дәлелдеу үшін 1-тәжірбеміз: ыдыстағы қар мен мұзды оқу іс-әрекетінің соңына дейін үстелдің үстіне қоямыз. **Түсіну деңгейі:** **Тәжірбелер.** **І.Ал судың иісі бар ма, иіскеп көріңдерші?** **Судың иісі жоқ** (Балалар суды иіскеп көреді, судың иісінің жоқ екенін сезінгенше, тағы да қайталап иіскету керек. Ал екінші ыдыста түссіз тәтті суға ванилин араластырған суды құйып, балаларға иіскету керек. Балалар екі ыдыстағы судың айырмашылықтарын айтады). **ІІ.Судың пішіні бар ма?** **«Суда пішіні жоқ»** Біз қазір судың пішіні бар ма, жоқ па соны тексереміз. (тәрелкеге су құю) Әрине жоқ, суды қай ыдысқа құйсаң ол сондай пішінді болады. **ІІІ. Судың дәмі бар ма?** **«Суда дәм жоқ»** Осыны да біз тексерейік, алдарында ыдысқа су құйылған. Сол суды түтікше арқылы ішіп көріңдер. **Қолдану деңгейі: Су туралы қандай өлең шумақтарын білесіндер.** **Ойын.** Жарайсыңдар балалар, ал енді **«Күн мен жаңбыр» деген ойынды ойнайық.** **Ойын шарты:** Мен сендерге күн дегенде сендер жүгіресіңдер,	мазмұнын сюжет бойынша түсінеді; **Қолданады :** сурет бойынша әңгіме құрастыруда сюжеттің бірізділігін сақтайды, әңгімелесуде өзінің іскерлігін қолданады.	-Қандай көгөніс түрлерін білесіңдер? -Күз мезгілі несімен ұнайды? -Күз мезгілінде адамдар, жан-жануарлар қысқа дайындалады. Тиіндар жаңғақтарын жинаса, кірпілер індеріне саңырауқұлақтар тасып алады. Ал адамдар күзде қалай еңбек етеді? **Түсіну деңгейі:** Демонстрациялық материалмен жұмыс. Күз мезгілінің суретіне қарап, әңгіме құрайды: «Күз мезгілі, бақшаның іші сары алтындай жарқырап тұр. Ағаштардан түскен жапырақтар жерде саудырап жатыр». Жапырақтардың түстері қандай? Бақшада кімдер жүр? Бақшадағы балаларға ат қойыңдаршы? Бақшада балалар не істеп жүр? Әкесі мен анасы не жинап жүр? Балалар суретке қарап, әңгіме құрайды. Педагог «азық» сөзінің мағынасын түсіндіреді. **Азық** – тамақ, қысқы қорек. **Қолдану деңгейі:** Сөйлеу үшін бізге қандай мүшелер көмектеседі? (Балалардың жауаптары тыңдалады). Иә, тіл, ауыз керек, онсыз түсінісу өте қиын. Педагог бір баланы тақтаға шығарып, картоп қазып жатқан, алма теріп жатқан, қияр, қызанақ	- Әрине ериді, бүгінгі оқу іс-әрекетімізде сендермен тәжірбелер жасаймыз. Ендеше соны дәлелдеу үшін 1-тәжірбеміз: ыдыстағы қар мен мұзды оқу іс-әрекетінің соңына дейін үстелдің үстіне қоямыз. **Түсіну деңгейі:** **Тәжірбелер.** **І.Ал судың иісі бар ма, иіскеп көріңдерші?** **Судың иісі жоқ** (Балалар суды иіскеп көреді, судың иісінің жоқ екенін сезінгенше, тағы да қайталап иіскету керек. Ал екінші ыдыста түссіз тәтті суға ванилин араластырған суды құйып, балаларға иіскету керек. Балалар екі ыдыстағы судың айырмашылықтарын айтады). **ІІ.Судың пішіні бар ма?** **«Суда пішіні жоқ»** Біз қазір судың пішіні бар ма, жоқ па соны тексереміз. (тәрелкеге су құю) Әрине жоқ, суды қай ыдысқа құйсаң ол сондай пішінді болады. **ІІІ. Судың дәмі бар ма?** **«Суда дәм жоқ»** Осыны да біз тексерейік, алдарында ыдысқа су құйылған. Сол суды түтікше арқылы ішіп көріңдер. **Қолдану деңгейі: Су туралы қандай өлең шумақтарын білесіндер.** **Ойын.** Жарайсыңдар балалар, ал енді **«Күн мен жаңбыр» деген ойынды ойнайық.** **Ойын шарты:** Мен

	жерден алады екен. Олар кейін қайтқанда су шолп-шолп етеді екен. Жол бойындағы бақшада самсап алмаағашы өсіп тұратын. Бұтақтарында самсаған алма болатын. Оның астында Қоян отыратын. Бір жолы суға барып қайтып келе жатқанда жел соғып, алмаағашының бұтағынан бір алма түсіп, қоянның басына тиеді. Қоян атқып жөнеліп, су әкеле жатқандардың аяғына оралды. Сушылар үрейлері ұшып, үйлеріне қашады. Әжесі сәкіге құлай кетеді, немересі әжесіне тығылады, Тауық пештің үстіне қонақтайды, Тышқан пеш астындағы інге тығылады. Әжесі: «Ойпырмай! Аюдың мені таптап кете жаздағаны-ай!» – деп сарнайды. Немересі: «Әже, бір құбыжықтай қасқыр маған тап берді!» – деп жылайды. Тауық: «Қыт-қыт-қыт! Түлкі мені аңдып жүр екен, жеп қоя жаздады!» – дейді. Тышқан: «Әлгі мұрты едірейген дәу Мысықтың үрейімді ұшырғаны, жаным шығып кете жаздады!» – дейді.Ал бұл кезде зытып орманға келген Қоян: «Басыма мұндай қауіп төнбес! Төрт бірдей аңшы соңыма түсті, бәрінің де Иті бар, зорға қашып құтылып кеттім-ау!» – деп ентігіп отырды. «Қорыққанға қос көрінеді» деген осы. Ертегі сендерге ұнады ма? Сөздік жұмысы: немере – внук, әже – бабушка, тауық – петух – шелек – ведро.	серуендейсіңдер, ал жаңбыр дегенде қолшатырдың астына тығыласыңдар жақсы ма? Ал, балалар жаңа ғана біз сендермен жұмбақтардың жауабын шештік, бірнеше тәжірибелер жасадық. Ал енди мен сендерге сыйқыр көрсетейін ***Сыйқыр (фокус)*** ***көрсету:*** *(осы сәтте жай ғана музыка ойнап тұрады)Керек заттар:шикі жұмыртқа, стақан, бірнеше шай қасық тұз.* 1.Стақанға таза су құйып, суға шикі жұмыртқаны саламын. Жұмыртқа су түбіне батып кетеді 2.Жұмыртқаны стаканнан шығарып қоя тұрып, стақандағы суға тұзды жақсылап ерітемін. 3.Енді жұмыртқаны қайтадан осы суға саламын. Жұмыртқа суға батқан жоқ! 4.Тұз судың тұздылығын арттырады. Судағытұздың мөлшері көбейген сайын оның тығыздылығы күшейіп, ол суға түскен кезкелген зат батып кетпей су бетінде қалқып жүреді.		жинап жатқан адамдардың қимыл-қозғалысын келтіреді. Қалған балалар табады. Бірақ балаларға сөзсіз қимылмен түсіну қиындау болады, сөздің маңыздылығын түсінеді. Міне, қимылмен келтіргенмен толық, еңбек қозғалыстарын аша алмаймыз. Сондықтан да сөйлеу тілі өте маңызды. Әңгіме айту үшін сөз керек екен. Сөз дыбыстан құралады. Әңгімелесу арқылы бір- бірімізбен қарым-қатынас жасаймыз. Ойын: «Сөйлемей көрейікші» (үндемес ойыны ойналады). Педагог: «Орындарыңнан тұрыңдар», – деп ымдайды. Міне, көрдіңдер ме, сөзсіз өмір сүру өте қиын. Сондықтан да сөйлеу тілі өте маңызды. **Сергіту сәті: (жаттығуды қимыл-қозғалыс арқылы орындау).** Шөп үстімен жүреміз, сырт-сырт. Тас үстімен жүреміз, тырс-тырс. Шалшық сумен жүреміз, шолп-шолп, Жолдарменен жүреміз , топ-топ.	сендерге күн дегенде сендер жүгіресіңдер, серуендейсіңдер, ал жаңбыр дегенде қолшатырдың астына тығыласыңдар жақсы ма? Ал, балалар жаңа ғана біз сендермен жұмбақтардың жауабын шештік, бірнеше тәжірибелер жасадық. Ал енди мен сендерге сыйқыр көрсетейін ***Сыйқыр (фокус)*** ***көрсету:*** *(осы сәтте жай ғана музыка ойнап тұрады)Керек заттар:шикі жұмыртқа, стақан, бірнеше шай қасық тұз.* 1.Стақанға таза су құйып, суға шикі жұмыртқаны саламын. Жұмыртқа су түбіне батып кетеді 2.Жұмыртқаны стаканнан шығарып қоя тұрып, стақандағы суға тұзды жақсылап ерітемін. 3.Енді жұмыртқаны қайтадан осы суға саламын. Жұмыртқа суға батқан жоқ! 4.Тұз судың тұздылығын арттырады. Судағытұздың мөлшері көбейген сайын оның тығыздылығы күшейіп, ол суға түскен кезкелген зат батып кетпей су бетінде қалқып жүреді. .

	Оймақтай – кішкентай мағынада екенін айтып өтеді. Ертегі кейіпкерлерін атап беріңдерші? Олар күнде не тасиды? Суды немен тасиды? Суды олар қайдан тасиды? Сушылар қайтарда қай жолмен жүреді? Бақта ағаш түбінде не отырады? Бірде қоянның төбесіне не түсті?Қоян қорқып не істейді?Қорыққан сушылар не істеді? Сушыларға қоян қалай елестеді?Ал қоянға ше? Міне, балалар, "қорыққанға қос көрінеді " деген осы екен.Балалар осы ертегінің авторы сендер болсаңдар, ертегіге қандай тақырып қойған болар едіңдер, ойланып көріңдерші? **Дидактикалық ойын: «Белгілі дыбысқа сөз таңда».** Ойын шарты: Ертегідегі кейіпкерлердің бас әрпіне сөз ойлап айтады.Мысалы: «Әже» сөзіндегі «Ә» дыбысына; «Қыз» дегендегі «Қ» дыбысына;«Тауық» және «тышқан» деген сөздегі «Т» дыбысына сөз ойлайды.				
2 үзіліс –					
Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.					
Аз қимылды,жүгіруге арналған ойын:«Таудан тауға» **Басты міндет: Балалардың қозғалмалы ойынына қызығушылығын арттыру, қозғалмалы ойындар технологиясын терең меңгерту; ептілік, икемділік қабілеттерін дамыту.** **Денсаулықтарын шынықтыру.**					

		Аз қимылды,жүгіруге арналған ойын:«Таудан тауға» **Міндет:** Балалардың қозғалмалы ойынына қызығушылығын арттыру, қозғалмалы ойындар технологиясын терең меңгерту; ептілік, икемділік қабілеттерін дамыту; бәсекеге қабілетті болуға, ұйымшылдыққа, өзара көмектестікке тәрбиелеу. **Дағды:** Балаларды алғырлыққа, қырағылыққа, татулыққабейім дағдыларын қалыптастыру. **Ойын шарты:** **Әдістемелік нұсқаулар:** Ойыншылар жанындағы көршісінің басына қолы жететіндей болып, шеңбер құрып отырады. Барлығы баскиімсіз отырады, тек жүргізушінің басында ғана тақия бар. Жүргізуші келесі сөздерді айтады: «Таудан тауға ! Таудан тауға!». Осыдан кейін басынан тақияны алып, оны оң жағындағы көршісінің басына кигізеді. Ал тақия кигізілген ойыншы дәл сол сөздермен солай келесі көршіге кигізеді. Тақия жүргізуші басын жауып «Таудың басына! Таудың басына!» сөздерін айтқанша шеңбер бойымен жүре береді. Сол кезде тақия басында қалған ойыншы қандай да бір тапсырманы орындайды. **Ұсыныс:** Ойынның басқа нұсқасы болуы мүмкін...

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Көгөністер. **ҰІӘ міндеттері:** тақпақты жаттау, көгөністердің қазақша атауларын дұрыс айтып, диалог құруға үйрету, қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. сөздік қорларындағы сөздерді белсенді қолдана білуге жаттықтыру, қарапайым сұрақтарға жай сөйлеммен жауап беру, сөздік қорларын дамыту. **Дағды**: 2-3 сөйлеммен затты сипаттай білу дағдыларын дамыту.	**3. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Біздің аспаптар. **ҰІӘ міндеттері:** ұлттық домбырада орындалатын күй жанрымен таныстыру; әннің сипатын қабылдау,дауысын дұрыс келтіріп орындау,дауысын дұрыс келтіріп орындау,ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру; әуеннің би сипатын сезіну,би қимылдарының элементтерін орындау; балалардың музыка аспабына деген қызығушылығын арттыру. **Дағды**: аспаптың дыбысталу тембрін ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**:	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дауыссыз дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** сөйлеу тілінің дыбыстық ерекшелігін меңгерту; сөйлеу тілін жетілдіру. Дауысты,дауыссыз дыбыс ерекшелігін түсіндіру. **Дағды**: Дауысты және дауыссыз дыбыстарды бір-бірінен ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауыссыз, дауысты дыбыстарды ажыратады, түсіп қалған дыбыстарды сөз ішінде табады. **Түсінеді:** дауыссыз	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жемістер. **ҰІӘ міндеттері:** жаңылтпашты жылдам әрі жатқа айта білуге үйрету; диалогке қатысуға үйрету; сөздерді сөйлемдерде байланыстырып құрауға дағдыландыру, сөздік қорларын байыту; қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды**: жемістердің атауларын айтып, сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздердегі қазақ тіліне тән дыбыстарды айтады,	**3. Құрастыру-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ұшақ. **ҰІӘ міндеттері:** құрылыс материалдарынан ұшақты құрастыра білуге үйрету; ұшақты құрастыруда оның негізгі бөлігі мен ұсақ бөлшектерін ажырата алу және балалардың ой-қиялын дамыту; өзінің іс-әрекетін алдын ала жоспарлау дағдыларын қалыптастыру, батылдыққа, ерлікке тәрбиелеу. **Дағды**: өзінің іс-әрекетін алдын-ала жоспарлай алуға, еркін жұмыстануға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** құрылыс

	Күтілетін нәтиже: **Жасайды:** көгөністердің қазақша атауларын атайды, диалог құрайды, тақпақты жаттайды. **Түсінеді:** көгөністер бақшада өседі. **Қолданады:** тыңдайды, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Өткен «Алтын күз» тақырыпты қайталау. Аз қимылды ойын: «Кім жылдам?». Педагог себеттегі жапырақтарды шашады, балалар жылдам жинап алады. Педагог сұрақтар қояды: -Қазір жылдың қай мезгілі? -Күзде табиғатта қандай өзгерістер болады? -Күзде ағаштың жапырақтары сарғаяды, жерге түседі. Жаңбыр жауады. Күн салқындайды. **Түсіну деңгейі:** Міне, күз сыйлығы (табақта көгөніс-муляждар). -Мынау нелер? -Мынау – көгөністер. Өткен жылдан таныс көгөніс атауларын естеріне түсіруге көмектесіп, жаңа сөздермен таныстырады. -Мынау – қияр. -Мынау – қызанақ. -Мынау – пияз. -Мынау – сәбіз. -Мынау – қызылша, қы-зыл-ша. -Мынау не? -Мынау – қызылша. -Қызылша күзде піседі. -Қызылша қай жыл мезгілінде піседі? -Қызылша күзде піседі. -Қызылша қызыл. -Қызылшаның түсі қандай?	**Жасайды:** әннің дыбысталуын тембрі бойынша ажыратады. **Түсінеді**:регистр деген не екенін. **Қолданады:** ырғақты, мәнерлі қимылдарды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Марш» (В. Дешевов). Әуенді тыңдап, ырғақты сезіне жеңіл жүруге дағдыландыру. Марш екпінімен тізені көтере адымдай басу, бірге қимылдауды үйрету. *1-2 такт.* Шеңбер бойымен қозғалмай тұру. *3-18 такт.* Әуенінде шеңбер бойымен адымдай басып, жүру. Әуен екінші рет қайталанғанда 3-16 тактіде шеңбер ішіне бұрылып тұрып, бір орында адымдау. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Балбырауын» (Құрманғазы). Композитор туралы мағлұмат беру, суретін көрсету. Құрманғазының күйлеріне тоқталу. Күйдің шығу тарихын айтып беру. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Балдырғандар әні» (Г. Жотаева). Әнді орындап, сипаты мен мазмұнына мән беріп, талдап, әңгімелеу. Әнді орындау кезінде бір-бірін тыңдап, үндесіп айтуға көңіл аудару. Таныс «Мен өнерлі	дыбыстар көк түспен белгіленетінін. **Қолданады:** дауыссыз, дауысты дыбыстарды анықтау, сөз ойлайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Артикуляциялық жаттығу жасау.** *«Күрекше»* – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. *«Ине»* – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. *«Төбешік»* – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. *«Түтікше»* – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Түсіну деңгейі:** «Мұқият бол» дидактикалық жаттығуы Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, қызыл түсті шаршыны, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызыл түсті тіктөртбұрышты көтереді. «Дауысты дыбыстан басталатын сөз қос» дидактикалық ойыны – Мен сендерге суретті көрсетіп, сол суреттегі заттың атын айтамын. Сендер сол сөзге	сөздерді сөйлемдерде байланыстырып құрайды, жаңылтпашты қайталайды. Диалогке қатысады. **Түсінеді:** сөздер мен сөйлемдерді түсінеді. **Қолданады:** жемістердің атауларын қолданады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Қайырлы таң, балалар! Бүгін сендермен ойын ойнаймыз. **Дидактикалық ойын: «Көгөністер мен жемістер».** Қоржындағы көгөністерді бөліп алады, қайталап, сипаттайды (көлемін, түсін). Білетін жемістерді атайды. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **Дидактикалық ойын: «Ғажайып қоржын».** Қоржынның екінші жағын ашады. *Педагог жемістерді бір-бірлеп алады, жаңа сөздермен таныстырады.* Күз мезгілінде жемістер піседі. Мынау – өрік. Ік-ік – міне, өрік. Мынау не? Мынау – өрік. Өрік – жеміс. Өрік не? Өрік – жеміс. Өрік дәмді. Өрік қандай? Өрік дәмді. Мынау – анар. Мынау не? Мынау – анар. Анар – жеміс.	материалдарынан ұшақты құрастыра алуды; **Түсінеді:** ұшақты құрастыруда оның негізгі бөлігі мен ұсақ бөлшектерін ажыратуды және балалардың ой-қиялы дамитынын; **Қолданады:** өзінің іс-әрекетін алдын-ала жоспарлай алады және өз іс- әрекетінде пайдаланады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Педагог ұшақ туралы жұмбақ жасырады. «Құстан аумайды, Көкті жаулайды». Ұшақ қандай көлік түріне жатады? – Ұшақтың қандай түрлерін білесіңдер? – Өздерің ұшақпен ұштыңдар ма? Педагог ұшақтардың суреттерін көрсетеді. Балалар қандай ұшақ екенін айтады. **Түсіну деңгейі:** балалармен бірге ұшақтардың құрылысына талдау жасайды. Үлгіден ұшақтың негізгі бөлігін, қанаттарын, құйрығын, дөңгелектерін (шасси) көрсетеді. Осындай ұшақ жасау үшін оның қандай бөлігінен бастаған дұрыс деп ойлайсыңдар? Педагог тәрбиеленушілерге жұмыстың ретін түсіндіреді. –Алдымен негізгі үлкен бөлігін, одан кейін ұшақтың қанаттарын, соңынан құйрығы мен дөңгелектерін орналастырамыз. –Ол үшін қандай құрылыс материалдары керек? **Көптілділік:** ұшақ –

	-Қызылша қызыл. -Қызылша дәмді, өте пайдалы. -Қызылша қандай? -Қызылша дәмді, өте пайдалы. -Мынау – орамжапырақ. -Мынау не? -Мынау – орамжапырақ. -Орамжапырақ күзде піседі. -Қызылша қай жыл мезгілінде піседі? -Орамжапырақ күзде піседі. -Орамжапырақ жасыл. Өте пайдалы. -Орамжапырақ қандай? -Орамжапырақ жасыл. Өте пайдалы. -Көгөністер бақшада өседі. -Көгөністер қайда өседі? -Көгөністер бақшада өседі. Балалар жаңа сөздерді және сөйлемдерді қайталайды. *Орамжапырақ, қияр, қызылша, қызанақ* сөздеріндегі «қ» дыбысына көңіл бөлу. **Қолдану деңгейі:** Тақпақ жаттау. Көгөністі көп ектік, «Өссін, піссін», – деп ектік. Көктемде еккен көгөніс, Күзде берді көп өнім. Педагог тақпақты оқиды, мазмұнын түсіндіреді, балалармен жаттайды. **Сергіту сәті.** Ойын: «Кім жылдам?» себетке көгөністерді жинайды, атайды, сипаттайды. «Жеміс-көгөніс дүкені» демонстрациялық материалдармен жұмыс. Балалар суретке қарап, дүкенде қандай көгөніс сатылатынын атайды. Педагог алдымен өзі айтады: Дүкенде қияр бар. Дүкенде қызанақ бар.	баламын» әнін (М. Омаров) қайталау, әнді үйренуді жалғастыру. Жеке және хормен айту. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Шабандоздар биі» (үнтаспада «Жұмыр қылыш», «Жұптасу биі» (чех халық әуені). ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Еркем-ай» қазақтың халық әні (өңдеген Б. Дәлденбай).	мағынасына сәйкестендіріп, дауысты дыбыстан басталатын сөзді айтып жалғастырасыңдар. Мысалы: *үлкен (алма), тәтті (алмұрт), дәмді (айран), домалақ (өрік), сопақ (асқабақ), қоңыр (етік), жасыл (айва), сары (апельсин), қалың (орман), мамық (орамал), ақылды (әже), үлкен (ата), жүйрік (ат), ұзын (ожау),бұзық (әтеш), үлкен (акула), кең (алқап), дәмді (ас), мықты (ит), батыр (адам), ақымақ (Омар) т.б.* «Қайтала»**(доппен)** дидактикалық ойыны Балалар, мен сендерге допты лақтырып, бірінші дыбысты айқынырақ айтып, сөздер айтамын, ал сендер сол айқынырақ айтқан дыбысты дәл мен сияқты бәрімізге естілетіндей етіп қайталап, допты кері лақтырасыңдар. Мысалы: *ттттиін(т), қққасқыр(қ), ббббаққа(б), ввваго́н(в), ғғарыш(ғ), дддоп(д), жжжалбыз(ж), зззәкір(з), ккккітап(к), лллақ(л(, ммммақта(м), ннннан(н), сссағыз(с), пппарта(п), рррадио(р), hhhah((h), ффффабрика(ф), чччупа-чччупс(ч), цццуіркуль(ц), шшшахмат(ш), щщщетка(щ), ххххат(х), ууууылдырық(у) т.б.* **Қолдану деңгейі:** «Тиісті түсті көрсет» дидактикалық ойыны	Анар не? Анар – жеміс. Анар дәмді, пайдалы. Анар қандай? Анар дәмді, пайдалы. Мынау – құрма. Мынау не? Мынау – құрма. Құрма дәмді, пайдалы. Құрма қандай? Құрма дәмді, пайдалы. Мынау – шабдалы. Мынау не? Мынау – шабдалы. Шабдалы – жеміс. Шабдалы не? Шабдалы – жеміс. Шабдалы дәмді, пайдалы. Шабдалы қандай? Шабдалы дәмді, пайдалы. Бұлар – жемістер. **Түсіну деңгейі:** **Дыбыстық жаттығу**. (айнамен орындалады) Ө-ө-өр-өр - өрік. І-і-і-іс-әс – жеміс. Қ -қ-қ - құрма. **«Дүкен» ойыны**. Балалармен қима материалдарды қолданып, сұрақ-жауап әдісі арқылы диалог құру. Жемістердің қазақша атауын қайталау, есте сақтау. Санамақпен сатушыны таңдайды. Бала дүкенге келеді. Сәлеметсіз бе! Сәлеметсіз бе! Маған өрік беріңізші. Алыңыз. Рақмет. Сау болыңыз. Ойынды күрделендіруге болады. Бала жемісті сипаттайды. Сатушы оның қандай жеміс екенін табады. **Қолдану деңгейі:** Сөздік ойын: «Мен қай жемісті	самолет – aircraft, ұшқыш – летчик – pilot, әуежай – аэропорт – airport. **Қолдану деңгейі:** Балалардың өздігінен дербес жұмыс жасауларына жағдай жасайды. Жеке жұмыс барысында педагог балалардың құрылыс материалдарын дұрыс пайдалануына бағыт беріп, оның берік орналасуын, бөліктердің қатынастарының сәйкестігін қадағалайды, бағыт береді. **Сергіту сәті:** Көлдерді көктей өт Тауларға жетпей өт! Бұлттарды жарып ұш, Бұлттан да әріге ұш! Тоқтаусыз төтеле, Жетейік көкеме...

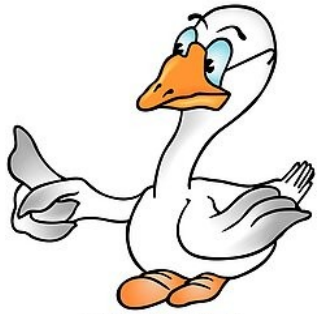
	«Дүкен» ойыны. Қима материалдармен жұмыс. Көгөністердің қазақша атауын қайталау, есте сақтау. Санамақпен сатушыны таңдайды. Балалар дүкенге келеді. Диалог: Сәлеметсіз бе! Сәлеметсіз бе! Маған қияр беріңізші. Алыңыз. Рақмет. Сау болыңыз. Ойынды күрделендіруге болады. Балалар көгөністі сипаттайды. Сатушы оның қандай көгөніс екенін табады. **Жаңылтпашты жаттап ал.** *Бақшада көп көгөніс,* *Бақтарда да көп жеміс.* *Өседі, піседі,* *Көп жеміс пен көгөніс.*		Педагог а, б, у, о, и,с, п, р, л, д, ф, ж дыбыстарын айтады. Балалар тиісті түсті көтереді, егер дыбыс дауысты болса – қызыл, ал дыбыс дауыссыз болса, көк фишканы көтеру керек. ***«Түсіп қалған дыбысты тап» дидактикалық ойыны*** *Педагог заттың суреттерін көрсетеді.* – Балалар, мен сендерге сурет көрсетіп, сөздердің бір дыбысын түсіріп айтамын, сендер түсіп қалған дыбысты қосып, толық сөзді айтуларың керек. *(Балалар суретке қарап, педагогтің қатесін түзеп, түсіп қалған дыбысты айқынырақ айтады.* Мысалы: *ұша...(қ), қызына...(қ), бана...(н), тор..(т), апельси ...(н), қоя...(н), автоб...(с), шәйне...(к), қо...(й), текш...(е), до...(п), күші...(к), сыпырғы...(ш), қамш...(ы), телефо...(н), қылы...(ш), қайы...(қ), балапа...(н), тырн...(а), тара...(қ), бақ...(а), балмұзда...(қ), қан...(т), қия...(р).*	көрсеттім». *Педагог себеттен жемістерді алып көрсетеді, балалар атын атайды.* **Жаңылтпашты жаттап ал.** Алма базарда Алма алма алар ма? Ақ алма алар ма? Әлде алары анар ма? **Сергіту сәті.** Ауладағы бағымда Самсаған көп алмалар, Жете алмаймын санына. Бір ағашта қанша бар Бұтақтан үзілген? Жарылса анарым, Моншақтай тізілген, Дәндерін аламын.	
Балалардың дербес іс-әрекеті **Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.** **Аз қимылды ойын: «Үйрек үйрек, қаз»** **Басты міндет: Бір-бірімен кездескенде амандасу мәдениетіне тәрбиелеу, жылдамдыққа баулу. (Біртұтас тәрбие)**					

Аз қимылды ойын: «Үйрек үйрек, қаз»
Міндет: Бір-бірімен кездескенде амандасу мәдениетіне тәрбиелеу, жылдамдыққа баулу.
Дағды: Балалардың позитивті және топта игілік қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру.
Барысы: Қатысушылар дөңгелене шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші шеңбердің ішінде айналып жүріп, қолымен көрсетіп "үйрек, үйрек, үйрек, ... қаз" дейді. Қаз жүргізушіге қарай, қарама-қарсы жүгіреді. Бұл екеуінің орындайтын тапсырмасы тезірек босаған орынға барып түру.
Ойынның қиындығы : олар ортада кездескенде бір-бірінің қолын алып, реферанс (қимылмен ілтипат) жасау керек, бір-біріне күліп қарап: "Қайырлы таң, қайырлы күн, қайырлы кеш" деп сәлемдеседі де, бос орынға қайтадан жүгіреді. Осылай ойын жалғаса береді. Ескерту: Жүргізуші барлық балалар "Қаз" рөлінде ойнап шығуын қадағалап тұрады. Сәлемдесу және реферанс нақты көтеріңкі дауыс ырғағымен орындалу қажет**. (Біртұтас тәрбие)**

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің сүйікті жануарларым. **ҰІӘ міндеттері:** Әртүрлі бағыт және қарқынмен қолды қадамдарымен үйлестіре қозғап жүгірулерін жетілдіру; экологиялық мәдениетке,ұйымшылдыққа, психологиялық жайсыздық тудыратын мінез-құлықтарын тәрбиелеу. **Дағды**: Гимнастикалық орындық үстінде алақан мен табанның көмегімен төрттағандап еңбектеуге жаттықтыруды жалғастыру; талдап ойлау, қабылдау, үйлесімді қозғалу қабілеттері және жалпы шыдамдылық секілді дене	**4.Көркем әдебиет Менің ойыншықтарым Міндеттері:** Өлеңді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттауға үйрету. Өлең мазмұнын түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге баулу. Сурет бойынша сюжеттік бірізділікті сақтай отырып, көңіл күймен мазмұндау, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойыншықтарды	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **көркем ойла!** Бейнені көрсетіп қоймай,өз таңдауының дұрыстығын дәлелдейді.Демін сыртқа шығарғанда, ойша бейнелер тудырады. «Мен – мықты арыстанмын!» «Мен – ең шапшаң қабыланмын!» «Мен – жүйрік жолбарыспын!» «Мен – қайсар қасқырмын!»	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Біздің аспаптар. **ҰІӘ міндеттері:** ұлттық домбырада орындалатын күй жанрымен таныстыру; әннің сипатын қабылдау,дауысын дұрыс келтіріп орындау,дауысын дұрыс келтіріп орындау,ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру; әуеннің би сипатын сезіну,би қимылдарының элементтерін орындау; балалардың музыка аспабына деген қызығушылығын арттыру. **Дағды**: аспаптың дыбысталу тембрін ажырата білуге	**4. дене шынықтыру Дене қабілеттерін дамыту. . Дене шынықтыру - ҰІӘ тақырыбы:** Дене қабілеттерін дамыту. **ҰІӘ міндеттері:** денені дұрыс ұстау дағдыларын бекіту. Допты оң, сол қолымен жерге соғуға жаттықтыру; беті сүргіленген бөренеңің үстімен оң-сол жанына қарай қырындап жүріп өтуде тепе-теңдік сақтауға үйрете түсу – дене бітімінің ақауларының алдын алу. **Дағды**: Жүгіріп келіп, жерден екі аяқпен бірдей итеріліп екпінмен биіктікке секіру дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтиже: Жасайды:** орындайды:

	сапаларын дамытуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** алақан мен тізеге таянып, гимнастикалық орындық үстінде еңбектеуді, әртүрлі бағытта және әртүрлі шапшаңдықпен жүгіруді, бір орнында тұрып айналып **секіруді.** **Түсінеді***:* әртүрлі бағыт және қырқынмен қолды адамдарымен үйлестіре қозғап жүгірудің, гимнастикалық орындық үстінде алақан мен табанның көмегімен төрттағандап еңбектеудің маңызын. **Қолданады:** музыка әуенімен нұсқауларды аса дәлдікпен орындау машықтарын, секіру машықтарын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «**Ерекше жануар» тренингі Бір-біріміздің қолдарымыздан ұстап, шеңберге тұрайық. Әрқайсысың өздеріңді бір ерекше жануармын деп ойлаңдар. Дем алу – дем шығару жаттығуларын орындаймыз (3 рет). Өте жақсы. Жүрегіміздің қалай соққанын тыңдайық. Түк – бір адым алға, түк – бір адым артқа (3 рет). **Түсіну деңгейі:** «Қазақстан жануарлары» ойын-жаттығуы – (музыка әуеніне сай әртүрлі жануарлардың жүрісін салады). Тізбекте бір-бірден тұрып, аңдардың жүрісін, жүгірісін салып жүреді, жүгіреді, түрлі тапсырмаларды	ұқыпты, таза ұстауға, жақсылыққа, ізгілікке тәрбиелеу. **Күтілетін нәтижелер:** **Жасайды**: әдеби жанрды ажыратады, сұрақтарға жауап береді. Өлеңнің авторын, атын, мазмұнын біледі. Өленді жаттайды; **Түсінеді**: өлең мазмұнын сюжет бойынша түсінеді; **Қолданады:** сурет бойынша әңгіме құрастыруда сюжеттің бірізділігін сақтайды, әңгімелесуде өзінің іскерлігін қолданады. ,		дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әннің дыбысталуын тембрі бойынша ажыратады. **Түсінеді**:регистр деген не екенін. **Қолданады:** ырғақты, мәнерлі қимылдарды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Марш» (В. Дешевов). Әуенді тыңдап, ырғақты сезіне жеңіл жүруге дағдыландыру. Марш екпінімен тізені көтере адымдай басу, бірге қимылдауды үйрету. *1-2 такт.* Шеңбер бойымен қозғалмай тұру. *3-18 такт.* Әуенінде шеңбер бойымен адымдай басып, жүру. Әуен екінші рет қайталанғанда 3-16 тактіде шеңбер ішіне бұрылып тұрып, бір орында адымдау. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Балбырауын» (Құрманғазы). Композитор туралы мағлұмат беру, суретін көрсету. Құрманғазының күйлеріне тоқталу. Күйдің шығу тарихын айтып беру. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Балдырғандар әні» (Г. Жотаева). Әнді орындап, сипаты мен мазмұнына мән беріп, талдап, әңгімелеу. Әнді орындау кезінде бір-	құлақ қалқанын уқалау, алаңқайдың бір жағынан екінші жағына қатармен жүру. **Түсінеді:** залда қауіпсіздік ережелерді сақтау керектігін, бөрененің үстімен жүргенде қауіпсіздік ережелерін сақтауды, өз қимылдарын оң жақ, сол жақ көршілес балалармен үйлестіруді. **Қолданады:** баяу жүгіру дағдыларын, негізгі қимыл-қозғалыс жаттығуларын, қолды сермеу мен аяқпен итерілу күшін мөлшерлеуді, кеңістікті бағдарлау біліктілігін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Бір-бірден тізбекке, қатарға тұру. Бір-бірден тізені жоғары көтере отырып, тізбекке тұру. Екі қатарға қайта сап түзеу. Алаңқайдың бір жағынан екінші жағына дейін қатарды бұзбай барып қайту. **І.Гантельдермен жалпы дамыту жаттығуларын орындау (№1).** Жүгірістен кейін тыныс алуын қалыпқа келтіреді. (1,5минут) (У-шу жаттығулары кешенін орындайды) Баланың жоғары көтерген қолынан 20 см биіктікте ілулі тұрған затты (қоңырау) жүгіріп келіп секіріп алу (3 рет) **.** **ІІ.Аяқтың итерілу күші мен қолын айналдырып қозғалтуын түзете білуіне балалардың назарын аудару.**

	орындайды. Бір-біріне кедергі келтірмеуге тырысады. Ритмикалық гимнастика – музыка әуенімен нұсқауларды аса дәлдікпен орындату. Кешен бойы дене бітімдерін түзу ұстау. **Қолдану деңгейі:** Ойын-жаттығуы: «Тұлпар» **Әртүрлі бағыт және қарқынмен жүгіру (музыка әуенімен)** Бір-біріне кедергі келтірмеуге тырысады. Бірінші сапта тұрған балалар тізелерін сіл бүгіп секіреді, ал екінші саптағылар шапалақ ұрады. **«Ор қоян»** (4 рет) Бір орнында тұрып айналып **секіру.** Ырғақпен секіреді, шапалақтың дауысын мұқият тыңдап, бір мезетте ұруға тырысады. **Қимыл-қозғалыс ойыны: «**Қасқыр мен лақтар**».** (4 рет) Шарты: қарама-қарсы жаққа тек белгіден кейін жүгіру қажет. Залдың бір шетінде сап түзеп тұрады. «Қасқыр» зал ортасына орналасады. *Бөрте, бөрте, бөрте лақ,* *Бөрте лақ тым ерке-ақ.* *Кетесің кейде секеңдеп,* *Байламаса көкем кеп.* «Лақтар» залдың қарама-қарсы жағына жүгіреді, «қасқыр» оларды қуып ұстайды.			бірін тыңдап, үндесіп айтуға көңіл аудару. Таныс «Мен өнерлі баламын» әнін (М. Омаров) қайталау, әнді үйренуді жалғастыру. Жеке және хормен айту. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Шабандоздар биі» (үнтаспада «Жұмыр қылыш», «Жұптасу биі» (чех халық әуені). ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Еркем-ай» қазақтың халық әні (өңдеген Б. Дәлденбай).	Нұсқау – аяқпен қажетті жерден итеріліп секіруге тырысу керек: өте алыстан да емес, тым жақындап, дәл ілулі заттың түбінен де емес. **Түсіну деңгейі: Тепе-теңдік сақтау** – беті сүргіленген бөренеңің үстімен оң-сол жанына қарай қырындап (сүйем қадам жасап) жүріп өту. (4 рет) **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қаршығалар мен қарлығаштар».** (4 рет) Ойыншылар екі топқа бөлініп, бір-біріне арқаларын қаратып тұра қалады. Ұлдар командасы – «Қаршығалар», қыздар командасы – «Қарлығаштар». «Қаршығалар!» деп команда берілген кезде ұлдар қыздарды ұстап алуға тырысады. «Қарлығаштар!» деп команда берілген кезде қыздар ұлдарды ұстап алуға тырысады. Ұсталғандары қарсылас командаға өтеді. **Қолдану деңгейі: Құлақ қалқанын уқалау** (3 рет). Құлақ сырғалықтарын екі қолдың барлық саусақтарымен жылығанын сезінгенше жоғары-төмен, алдынан-артынан сипаудан бастайды. Психикалық күйзелістегі бала осы сәтте терісінің сезімталдығын байқатады. Ал эмоцияналды қалыпты бала сол теріге әсер етуді тіпті байқамай да қалуы мүмкін.Енді аздаған шымшыма жаттығуларды орындайды. Құлақ

					қалқанын 1, 3, 4 - саусақтармен ұстап, ақырындап умаждау. Жаттығуды терісі аздап қызарып, балалар құлағы ысығанша жасай береді. **Ойын жаттығуы: «Еркін тыныс ал,** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.
Серуенге дайындық	**Өзіне-өзі қызмет ету дағдысын қалыптастыру**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Қыркүйек Серуен кешені №17 Гүлзарды бақылау** ***Міндеттері:*** — Табиғаттың жыл мезгілдеріне қарай өзгеруі туралы түсініктерін қалыптастыруды жалғастыру; — Гүлдер аттары мен бөліктерін есте сақтау (бұтақ, жапырақ, гүл, тамыр). ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз*** *Кешкілік пе, күндіз бе,* *Өсіп тұрған гүлді үзбе.* *Туған жерді далаға,* *Тастай алмай жүрміз бе?* *Жайнап өсіп далада,* *Көздің жауын ала ма?* *Бірде бірін жұлғызба,* *Қасыңдағы балаға.* Тәрбиеші сұрақтары:. ♦ Қазір жылдың қай мезгілі? ♦ Күзде өсімдіктер қандай қзгерістерге ұшырайды? ♦ Мына гүлзардан не көріп тұрсыңдар? ♦ Гүлзарда өсетін гүлдер қалай аталады? ♦ Гүлдер көктемде қайта өсуі үшін не істеу керек? ♦ Гүлдің өсуіне нелер көмектеседі? ♦ Гүлдерді жұлуға бола ма?	**Қыркүйек Серуен кешені №18 Ұшып кететін құстарды бақылау** ***Міндет****: ұшып кететін құстар туралы түсініктерін кеңейту*; — Құстарға деген танымдық қызығушылығын арттыру. ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз*** Қайтқан құсты көрдің бе? Қаптай ұшқан әуелеп. Күткен күзім келдің бе, Сыңсып бағың мәуелеп. Жаз қызығы өтті енді, Құстар қайтып кетті енді. Қол бұлғап қоштасамыз, Төбеден құстар өткенде **Балалармен әңгімелесу, сұрақтар:** *Күз келгенде құстар тіршілігі қалай өзгереді? (құстар жемі азаяды, күн суытады, құстар ұшып кетуге дайындалады, балапандарын ұшуға жаттықтырады) *Бұрынғы бақылағандар бойынша жазғы және күзгі құстар жайлы айтыңдар? (жазда жем көп, олар балапандарына жем тасиды, қоректендіреді) *Құстар жемі күзде қайда кетеді? (жәндіктер жоқ болады, өсімдіктер құрайды,	**Қыркүйек Серуен кешені №19 Үйеңкі ағашын бақылау** ***Міндет****: үйеңкі ағашының әртүрлілігі туралы білімдерін кеңейту* *(қызыл тал, қызыл шілік, боз тал, үйеңкі тал т.б.)* ***Бақылау барысы:*** ***Көркем сөз*** *Күзде жауын. Бұлт. Тұман.* *Тапталады табанға,* *Судыр-судыр жапырақ.* *Судыр-судыр жапырақ* *Сары жапырақ жауады.* *Сары құйын ұйтқыған,* *Өрттей сары бояуға,* *Малынғандай атырап.* *Балаларға сұрақтар:* ♦ Үйеңкі ағашының жапырақтары мен бұталары қандай? ♦ Үйеңкі ағашы қай жерлерде жиі өседі?*(өзен жағалауында.)* ♦ үйеңкі ағашының қандай түрлерін білесіңдер?*(қызыл тал, қызыл шілік, боз тал, үйеңкі тал).* ♦ Үйеңкі ағашы адамдарға не береді? *(бұтақтарынан себет (корзина) тоқиды)* ***Зерттеу жұмысы*** *Үйеңкі ағашының*	**Қыркүйек Серуен кешені №20 Терек ағашын бақылау** ***Міндет****: Терек ағашының ерекшелігі туралы білімдерін кеңейту* ***Бақылау барысы:*** ***Көркем сөз*** *Көк орманда тау таза, бой таза,* *Мұнда таңның қоңыр салқын лебі бар* *Көк орманда адам таза, ой таза* *Көк орманда әнші құстар елі бар.* *Орман өзін күнде таза ұстайды,* *Іздесеңдер қандай ағаш керегін-* *Көк орманда шаң бұрқырап* *Бәрі, бәрі осы орманнан табылар.* *Д/О: «Мен көрсеткен жапырағы бойынша ағашын тап»* *Балаларға сұрақтар:* - Бұл қай ағаш деп ойлайсыңдар? ♦ Терек ағашының жапырақтары мен бұталары қандай? ♦ Терек ағашы қай жерлерде жиі өседі? *(барлық жерде: саябақтарда, көшелерде, аулаларда.)* ♦ Терек ағашының қандай	

	Зерттеу жұмысы: Гүлдерді салыстыру (гүлдер дің бір-бірінен айырмашылығы және ұқсастығы қандай). **Еңбек:** Әр қалтаға гүлдер дәнін жинап салу ***Міндет:*** *піскен, піспеген дәндерді ажырата білуге үйрету.* **Қ/О:** «Құстар қалай ұшады?**».** ***Міндет:*** *белгілі бағытқа жүкіруге жаттықтыру* **Жаттығу ойындары** Доппен жаттығу ***Міндет:*** *допты лақтыруға, қағып алуға жаттықтыру* ***Тыйым сөздер:*** ***Гүлді үзбе, көк шөпті баспа.*** (Экологиялық мәдениет)	дәндер мен тұқымдар азаяды) *Құстардың ұшу мерзімі неге байланысты деп ойлайсыңдар, ең әуелі қандай құстар ұшып кетеді? (Ең әуелі жәндәктермен қоректенетін құстар, сонан соң дәнмен, тұқыммен, астықпен қоректенетін құстар ұшып кетеді) *Құстар ұшуға қалай дайындалады? (олар үйір-үйір болып жиналады, ұзақ жолға ұшуға дайындалады, тамыздың аяғынан бастап ұшып кете бастайды) *Ең соңынан қандай құстар ұшып кетеді? (үйрек, қаздар-су тоғандары қатқанша ұшпайды, су астында қорек табылады) **Еңбек:** Қыста құстарға беруге өсімдіктер дәнін жинау *Міндет:құстарға деген аяушылық, қамқорлық сезімдерін тәрбиелеу* **Қ/О:** «Аққу-қаздар». *Міндет: тапсырманы нақты, жеңіл орындауға жаттықтыру, жүкіру техникасын меңгерту* **Жаттығу ойындары** Жүрудің әртүрлі тәсілдерін қолданып (тырна, құтан, балапан сияқты жүру) жүруге жаттықтыру *Міндет:қозғалыс белсенділіктерін дамыту.* (Экологиялық мәдениет)	*жапырақтарын басқа ағаш жапырақтарымен салыстыру. Айырмашылығы қандай?* **Еңбек:** Бұйымдар жасауға жапырақ жинау. *Міндет:еңбек ету іскерліктері мен дағдыларын дамытуды жалғастыру* **Қимылды ойын** «Аңшылар мен аңдар». *Міндет:* — *әртүрлі кедергілерден өтіп жүкіруге* — *ептіліктерін дамыту.* **Жаттығу ойындары** Секіргіш жіппен секіру. *Міндет:екі аяқпен бірдей секіруге жаттықтыру.* ***Мақал-мәтел:*** ***Бір тал кесссең, он тал ек.*** (Экологиялық мәдениет)	ерекшелігі бар?*(олардың салпыншақ гүлдері бар, көктемде олардың қауыздарынан ақ ұлпа ұшады, жерді қар басқандай болады, балаларға оны өртеп ойнауға болмайды-өте қауіпті).* ♦ Терек ағашы адамдарға не береді? *(эфир майы, қышқылдар бар. Медицинада, халық емшілігінде қолданады)* ***Зерттеу жұмысы*** *Терек ағашының жапырақтарын басқа ағаш жапырақтарымен салыстыру. Айырмашылығы қандай? Мақал-мәтел «Ауыл сәні терек, Терек егу керек»* **Еңбек:** Құмсалғыштағы құмға су себу. *Міндет: кіші топ балаларына көмектесу, қамқорлық сезімге тәрбиелеу***.** **Қ/О:** «Допты капитанға бер». ***Міндет:*** — доппен ойын кезінде әртүрлі қозғалыстарды қолдану, серіктесінің іс-әрекетімен санаса білуге, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **Жаттығу ойындары** Екі-екіден колоннаға тұру. ***Міндет:****мүсіндерінің дұрыс жетілуін қалыптастыру***.** (Экологиялық мәдениет)	
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	жеке жұмыс. Жыл мезгілдеріне арналған суреттерге қарап, әңгіме құрай білуге үйрету.	Ислам менжеке жұмыс. Дыбыстың дауысты, дауыссыз болып бөлінетіні жөнінде суреттер арқылы үйрету.	айзеремен жұмыс. Жуан, жіңішке дауысты дыбыстар бойынша сұрақтарға толық жауап беруге үйрету.	Жігермен жұуыс	

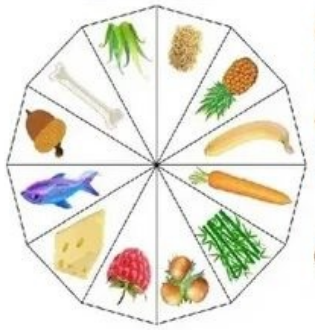
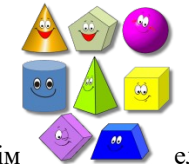
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Дербес ойын:** **«Қай мезгілде киеміз»** **Міндет**: Балалардың жыл мезгілдері туралы түсініктерін кеңейту,жыл мезгілдеріне сәйкес келетін киім атауларымен таныстыру,сөздік қорларын молайтып, ауыз екі сөйлеуге баулу. **Дағды:** Әр жыл мезгілінің киімдерін ажырата білу. Киімдердің адамға қандай пайдасы барын айтып беруге дағдыландыру. **«Ұлттық ойын-ұлт қазынасы»** Ұлттық құндылықты қалыптастыру **«Тоғыз құмалақ» ойыны** **«Бір тұтас тәрбие жоспары»**	**Танымдық-қимылды ойын: «Тату тәтті отбасы»** **Міндет:** Тез шешім қабылдай алуға, жылдамдыққа, ептілікке, сыйластыққа үйрету. **Дағды:** Үлкенді сыйлауға, кішіге қамқор болуға,бауырмалдыққа, мейірбандыққа дағдыландыру. **Ережесі:** Алаңда балалар әр отбасы болып бөлінеді. Әуенмен билеп жүреді. Педагог әуенді тоқтатады да: «Тату тәтті жанұяда 2 (3,4) адам тұрады!» деп хабарлайды. Сол кезде балалар аталған санға қарай бөлінуі тиіс. Осылайша ойын жалғаса береді. **(Біртұтас тәрбие)**	**Ойын: “Белгіні тыңда”** **Міндет:**Балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын , бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру. **Дағды:** Ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыруға дағдыландыру. **Ойынның шарты:**балалар шеңбер бойында тұрады. Тәрбиеші жалаушамен алға деген белгі бергенде балалар мәреге жету керек, жете алмаған бала өз өнерін көрсетеді.	**Қимылды ойын:** **«Білектесу»** **Міндет:** Балаларды жылдамдыққа, ептілікке, шымырлыққа тәрбиелеу. **Дағды:** үйлесімді қозғалу қабілеттері және жалпы шыдамдылық секілді дене сапаларын дамытуға дағдыландыру. **Ойын шарты:** Ойыншылар бір-бірмен білектесіп жарысады. Екі бала бір-біріне қарама-қарсы отырып, шынтағын үстелге тегіс тигізе, қол күштерін сынасады.	
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата-анаға кеңес:** «Балаңызды тыңдауды үйреніңіз. Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз» ***«Өнегелі 15 минут»***	**Ата-анаға кеңес:** Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру. ***«Өнегелі 15 минут»***	**Ата-анаға кеңес:** Балалармен өз отбасы туралы әңгімелесу. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту . ***«Өнегелі 15 минут»***	**Ата-анаға кеңес:** - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз. ***«Өнегелі 15 минут»***	**Ата –аналарға кеңес:** - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысына)сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы. ***«Өнегелі 15 минут»***

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Топ: Мектепалды сынып
Балалардың жасы: 5-жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 30.09.-04.10.2024 жыл
(апта күндерін, айды, жылды көрсету)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 30.09	Сейсенбі 01.10	Сәрсенбі 02.10	Бейсенбі 03.10	Жұма 04.10
08:30-09:00 **Балаларды қабылдау**	**Тәуелсіздік және отаншылдық айы** **Апта дәйек сөздері:Ел жұртымның бақыты аталатын,сөнбесін мәңгі сенің Отан атың.** Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар. **«Өнегелі 15 минут»**				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау)(**Біртұтас тәрбие)** Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын әрекеті(үстел үсті ойындары пазлдар, домино және т.б.); **Үстел үсті ойыны** : ***«Гүлді түсіне қарай жинау» ойнау.*** **Мідеттері:** Түстерді ажырата білу, күз туралы білімдерін толықтырып, гүлдердің түрлерімен таныстыру. Гүлдердің атауларын, сырт келбетін,	. **Қоршаған ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет** **Үстел үсті ойыны: «Бауда әлде бақшада?»** **«Мозайка»** **Міндет:** балаларға берілген суреттердің бөлігін тауып орналастыра білуге үйрету. Тапқырлыққа баулу . **Дағды:** көкөністер мен жемістерді айыра білуге дағдыландыру. **Ойынның шарты:**	**Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі**(іс әрекет арқылы қимылды ойын) **Сәйкестендіру жаттығу ойыны:«Спортлото құрастыру»** **Міндет:** балалардың дене тәрбиесі мен спортқа деген қызығушылығын дамыту; балаларды спорт түрлерін тануға және атауға үйрету; зейінін,	**Сөйлеуді дамыту коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары:** **Ойын жаттығу:** «Қайсысы нені жақсы көреді?» **Міндет:** баланың ойлау қабілетін дамыту, кейіпкерлер бейнесін сомдауға баулу. **Ойын шарты:** үстел үстінде берілген жануарларды, құстарды жақсы көретін	**Сурет салу– шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары: «Ғажайып фигуралар»** **Міндет:** геометриялық пішіндер мен заттардың ұқсатығын таба білуге үйрету **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: Ортада 2 үстел қойылып,

	жеке бөлшек атауларын айтуын, оларды баптап, күту ережелерімен таныстыру. **Дағды:** гүлдің бөліктерін нақтылы құрай білуге және түстерді анықтай алуға дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** Үстел үстінен Жасырын тұрған қай түсті атасам жерде шашылып жатқан гүлдердің ішінен сол түсті тауып көрсетілген түске әкеліп саласыңдар , біз түстерді ажырата біледі екенбіз балалар. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса. 	балаларға көкөністер мен жемістердің қайда өсетінін атап айтқызу, ажырата білуге үйрету. **Ықтимал күрделендірулер:**. Өз ойларын еркін жеткізу 	есте сақтауын дамыту. **Дағды:**спорт түрлерін атап,сол спорт түрлеріне байланысты дене қимыл жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** Әр ойыншы 2-3 ойын суреттер беріледі,оларды құрастыру арқылы бір спорт түрлерін жинақтау. Жүргізуші, спорт түрін атайды және оны ойыншыларға көрсетеді. Ойын картасында осындай белгі бар суретті табады. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, өз ойынша басқа сурет құрастыр. **Ойынның нұсқаулары:** дене жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау. 	тағамдарымен қосу. Мысалы: мысық – сүт, ит – сүйек, тауық – тары, лақ – шөп. **Дағды:** бір-бірімен сәйкестендіруге дағдыландыру. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, дәптердегі жануарлар мен құстардың дауысын, қимылын келтіріп ойнату. 	оның біріншісіне геометриялық пішіндер ал, екіншісіне ұқсас заттар қойылады. Үстелдегі заттар арасынан осы пішінге ұқсас затты табады.Табылған зат жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: Геометриялық фигураларға байланысты жұмбақтар шешу **Ойынның нұсқаулары**: Геометриялық фигураларды ажыратқан соң,атауларын жатқа айту.Геометриялық пішіндерден тағы не құрауға болатыны жайлы әңгім елеу .
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек	№ 22 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.**	№ 23 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.**	№ 24 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын**	№ 25 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.**	№ 26 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.**

және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	**ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі үлкен доппен орындалатын жаттығулар** **№ 1 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1-2– допты басынан асырып барып, артқа жіберіп, аяқ басына көтерілу, демін ішіне тарту; 3-4– б.қ. – демін сыртқа шығару. 10 рет қайталау. 2.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын бүгіп, доп алып тұру. 1-2– доп ұстаған қолын жанына қарай апарып, оңға (солға) бұрылу; 3-4– б.қ.: аяқтарын бүкпей, түзу ұстау. 5 рет қайталау. 3.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1-3– оңға (солға) иіліп, допты аяғынан айналдыра дөңгелету; 4- б.қ. 4 рет қайталау. 4.Б.қ.: арқасымен шалқалап жату, допты басынан жоғары көтеру. Допты бір жағынан екінші жағына өзін айналдыра дөңгелету. 5-6 рет қайталау. 5.Б.қ.: қолын артынан еденге таянып отыру, допты балтырының тұсына қою. 1-2– аяқтарын түзу созу, жоғары көтеріп, допты балтыр тұсымен оңға-солға дөңгелету; 3-4– б.қ. Басын төмен түсірмеу. 4–6 рет қайталау. 6.Б.қ.: етпеттеп жатып, допты түзу аяқтарының ортасына қысу; қолдарының шынтағымен еденге тірену; аяқтарын допты түсірмей бүгу, жазу. 3–5 рет қайталап, үзіліс жасап, 4–6 рет қайталау.	**ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі үлкен доппен орындалатын жаттығулар** **№ 2 жаттығулар кешені** 1.«Допты жоғарыға». Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1 – қолдарын бүгіп, допты кеуде тұсына ұстау; 2 – допты жоғары көтеру; 3 – допты кеуде тұсыны ұстау; 4 – б.қ.қ. (8 рет). 2.«Отырып-тұру». Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолын бүгіп, доп алып тұру. 1 –отыру, допты алдына шығару; 2 – тұру, б.қ.қ. (8 рет). 3.«Еңкею». Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолына доп алып кеуде тұсына ұстап тұру. 1оң аяғына қарай иілу; 2-3 – допты оң жағына оң қолымен домалату, екі қолымен алу; 4 –б.қ.қ. (8 рет). 4.«Қайық». Б.қ.– етпетінен жатып, аяқтарын біріктіру, допты қолдарында ұстау. 1-3 – қолдарын жоғары көтеру, допқа қарау; 4 – б.қ.қ. (8 рет) 5.«Отырып иілу». Б.қ.: отыру, аяқтарын аздап ашу, допты арасына қою; 1-2 – аяқтарын бүкпей допты ілгері домалату; 3-4 – допты артқа дөңгелету. 6.«Секірулер». Б.қ.: – аяқтарын аздап ашу, допты еденге қою. Допты айнала екі аяқпен секіріп жүру. 8 рет	**әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі үлкен доппен орындалатын жаттығулар** **№ 3 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2– қолдарын жоғары көтеріп, допты сол қолына алу; 3– қолдарын екі жаққа созу; 4– б.қ.қ. (8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2 – оңға бұрылып, допты еденге ұрып, қайта екі қолмен қағып алу; 3-4– б.қ.қ. (8 рет) 3.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– алдыға еңкею, допты сол аяғының артынан сол қолына алу; 3-4– денені түзеп тұру, сол қолдан оң қолға допты ауыстыру. (8 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– орырып, допты еденге ұрып, қайта қағып алу; 3-4– б.қ.қ. (8 рет) 5.Б.қ.: тізерлеп тұру. Өкшелеп отырып, допты оң қолына алу; 1–4– оңға иілу; допты оңға қарай сыртқа домалату; 5–8– б.қ.қ. сол жаққа қайталау (8 рет). 6.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын беліне қою, допты еденге қою. Допты айналып,	**ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Заттарсыз орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолдарын беліне қою. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2– қолдарын жоғарыға апарып, аяқ басына көтерілу; 3– қолдарын қайтадан екі жаққа созу; 4 – б.қ.қ. (7-8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын желкесіне қою. 1 – денені оңға бұру, қолдарын екі жаққа созу; 2– б.қ.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет) 3.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын төмен қою. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2– оң (сол) аяққа иілу, қолдарының саусақтарын аяқ бастарына тигізу; 3– қолдарын екі жаққа жазып, денесін түзулеу; 4– б.қ.қ. (8 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолдарын беліне қою. 1-2 – отыру, қолдарын алдыға созу; 3-4– б.қ.қ. (8 рет) 5.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын төмен қою. 1– оң аяғын жанына, қолдарын екі жаққа созу; 2– оң қолын төмен, сол қолын жоғары көтеру; 3– қолдарын екі жаққа созу; 4–оң аяғын орнына қайтарып сүйем қадам жасау, б.қ.қ. Сол жағына сол қимылдарды қайталау (8 рет). 6.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолдарын беліне қою. 1 – оң аяғының басын созып басып, алдыға	**ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Заттарсыз орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.Б.қ. – негізгі тұрыс. Аяқтарының аяғын ашып, қолдарын беліне қояды. 1– қолдарын желкесіне қояды, оң аяғының басымен артқа қояды; 2– б.қ.қ. сол аяғымен сол қимылдарды қайталайды (6-7 рет). 2.Б.қ. – негізгі тұрыс. Аяқтарының аяғын ашып, қолдарын беліне қояды. 1– оңға бұрылып, оң қолын оңға созады; 2– б.қ.қ. Сол қимылдарды сол жағымен қайталайды (8–10 рет) 3.Б.қ. – негізгі тұрыс. Аяқтарының аяғын ашып, қолдарын жанына төмен түсіріп қояды. 1– оң аяғымен алдыға құлайды; 2-3– серпіліп тербелу; 4– б.қ.қ. Сол аяғымен қайталау (8–10 рет) 4.Б.қ.: тізерлеп тұру, қолдарды беліне қою; 1-2– оң жаққа отырып-тұру, қолдарын алдыға созу; 3-4– б.қ.қ. Сол жағына қайталау (8–10 рет). 5.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып қою. Қолдары төмен түсірілген. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2– алдыға еңкейіп, қолдарын сол аяғының басына тигізу; 3– денені түзеп, қолдарын екі жаққа созу; 4– б.қ.қ. Оң аяғымен сол қимылдарды қайталау (8–10 рет). 6.Б.қ.: еденде қолдарын артқа қойып, тіреліп отыру. 1– түзу аяқтарын алдыға жоғары (бұрыш жасап)

			оңға (солға) екі аяғын кезектестіріп секіріп айналу мен жай жүрісті алмастырып орындау.	қою; 2 – оң жақ жанына қарай апару; 3 – артқа; 4– б.қ.қ. Сол аяқпен сол қимылдарды қайталау (8 рет). 7.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолдарын беліне қою; 1 – секіріп аяқтарын алшақтатып, қолдарын екі жаққа созу; 2 – б.қ.қ. 1–8 санап, 3-4 рет қайтару. Музыка әуенімен немесе орташа жылдамдықта қайталау.	көтеру; 2– б.қ.қ. (8–10 рет) 7.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып қою. Қолдары төмен түсірілген. Оң аяғын алдыға, сол аяғын артқа қойып, секіру. Секіре тұрып, аяқтарын ауыстыру (1–8 санап), үзіліс жасау, қайта қайталау (3-4 рет).
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Мемлекеттік әнұран (Біртұтас тәрбие)**				
Менің қазақстаным.Мемлекеттік әнұран орындау ***Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты***					
ҰІӘ уақыты 08.30	-	**30.09.24** **Дүйсенбі**	**01.10.24** **Сейсенбі**	**02.10.24** **Сәрсенбі**	**03.10.24** **Бейсенбі**	**04.10.24** **Жұма**
		Математика негіздері **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене шынықтыру**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Сурет** **Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 08.30						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** 10 саны және цифры. **ҰІӘ міндеттері:** 10 санының жазбасын заттардың санымен сәйкестендіруге үйрету;заттарды санау және ретімен санау, тура және кері санау дағдыларын жетілдіру; 10 санын дұрыс тануға 1 және 0 цифрларымен бейнелеуге үйрету; зейін мен ойлауды дамыту; **Дағды**: есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** 10 санын, ретімен, тура және кері санауды. Логикаға арналған	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік,нені білдік? **ҰІӘ міндеттері:** берілген дыбысқа сөз ойлап айта білу қабілеттерін жетілдіру; тақырып бойынша берілген дидактикалық ойын арқылы сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру; білімге деген қызығушылықтарын арттыру арқылы білімпаздыққа тәрбиелеу. **Дағды**: сөз ішінен берілген дыбыстарды бір-бірінен ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауысты, дауыссыз дыбыстарды	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** 10 саны және цифры.(қайталау) **ҰІӘ міндеттері:** 10 санының жазбасын заттардың санымен сәйкестендіруге үйрету;заттарды санау және ретімен санау, тура және кері санау дағдыларын жетілдіру; 10 санын дұрыс тануға 1 және 0 цифрларымен бейнелеуге үйрету; зейін мен ойлауды дамыту; **Дағды**: есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** 10 санын, ретімен, тура және кері санауды. Логикаға	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Заттарды өлшемі бойынша салыстыру. **ҰІӘ міндеттері:** әртүрлі заттар ұзындығы (5 және одан да көп), биіктігі, ені немесе қалыңдығы арасындағы өлшемдік қатынасты дұрыс, заттарды өлшемі бойынша өсу және кему ретімен қоя білуге үйрету; сөйлеу барысында «үлкен - кішкентай», «артық - кем», «өлшемі бірдей», түсі бірдей және әртүрлі, сөздерді қолдана білуге жаттықтыру; логикалық ойлау, талдау, зейін, есте сақтау, сөйлеу, саусақтардың ұсақ моторикасын дамыту.	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қатаң дауыссыз дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** қатаң дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату; суреттер бойынша заттардың атын ататып, сол сөздердегі қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын дыбыстарды ажыратып айтуға дағдыландыру; бастаған істі тиянақты аяқтай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: қатаң дауыссыз дыбыстарды ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтады.

	ойын тапсырмаларын орындауды; **Түсінеді:** заттардың санын және осы санды белгілейтін цифрды қалай сәйкестендіру керектігін; **Қолданады:** 10 заттан тұратын топтарды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым балаларды спорт алаңына шақырады. -Спорт алаңына 9 баладан тұратын команда келді. Бірақ балалар өз орындарын таба алмады. Терме полотнода (тақта) балалар нөмірлері бойынша орналастырады. **Түсіну деңгейі:** Сабағымызға тағы бір спортшы келді. Оған қандай нөмір береміз? Балалар оны оныншы деп айтады, бірақ, кейбіреуі бұл санды қалай жазуды білмейді. Біз оны оқып және жазып үйренеміз. Бірақ бұл сан үшін бізге екі цифра қажет: 1 және 0. Ешкім (ештеңе) болмаған кезде олар: жоқ, немесе НӨЛ деп айтады. Біз 0 рет секіре аламыз ба? 0 рет қол соға аламыз ба? Неліктен? Аспандағы Ай, Цифрға ұқсас қай? Толған кезде ол, Аумай қалған «Нөл» «0» дегенде өздерің, Көріп тұр ғой көздерің. Үйлеспесе айналмас, 0-сіз 1-ің 10 болмас. **Қолдану деңгейі: Ойын жаттығуы: «Дұрыс көрсет».** Сан мен цифрдың	айтады. **Түсінеді:** сөздің дыбыстардан тұратынын. **Қолданады:**сөз ішінен берілген дыбысты табады, дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Артикуляциялық жаттығу жасау. *«Күрекше»*** – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. ***«Ине»*** – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. ***«Төбешік»*** – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. ***«Түтікше»*** – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Түсіну деңгейі: Дыбыстармен жұмыс.** «Тиісті түсті көрсет» дидактикалық ойыны Дыбыстарды айтылады: а, б, у, о, и,с, п, р, л, д, ф, ж. Балалар тиісті түсті көтереді, егер дыбыс дауысты болса, қызыл, ал дыбыс дауыссыз болса, көк фишканы көтеру керек. 1-тапсырма. *«Берілген дыбысқа сөз ойла» дидактикалық жаттығуы* *Дұрыс жауапқа фишка беріледі.* Балаларға «е» дыбысынан басталатын сөз айтуға тапсырма береді. *Етік, ешкі, елгезек.* *Емізік, ел, есік, есеп, елек,*	арналған ойын тапсырмаларын орындауды; **Түсінеді:** заттардың санын және осы санды белгілейтін цифрды қалай сәйкестендіру керектігін; **Қолданады:** 10 заттан тұратын топтарды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым балаларды спорт алаңына шақырады. -Спорт алаңына 9 баладан тұратын команда келді. Бірақ балалар өз орындарын таба алмады. Терме полотнода (тақта) балалар нөмірлері бойынша орналастырады. **Түсіну деңгейі:** Сабағымызға тағы бір спортшы келді. Оған қандай нөмір береміз? Балалар оны оныншы деп айтады, бірақ, кейбіреуі бұл санды қалай жазуды білмейді. Біз оны оқып және жазып үйренеміз. Бірақ бұл сан үшін бізге екі цифра қажет: 1 және 0. Ешкім (ештеңе) болмаған кезде олар: жоқ, немесе НӨЛ деп айтады. Біз 0 рет секіре аламыз ба? 0 рет қол соға аламыз ба? Неліктен? Аспандағы Ай, Цифрға ұқсас қай? Толған кезде ол, Аумай қалған «Нөл» «0» дегенде өздерің, Көріп тұр ғой көздерің. Үйлеспесе айналмас, 0-сіз 1-ің 10 болмас.	**Дағды**: есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттарды салыстырады, заттардың өлшемін сипаттайтын сөздерді айтады: үлкен, кішкентай, орташа, негізгі түстерді атауды; сипаттамаларына сәйкес жіктеуді; **Түсінеді:** заттарды өлшемі бойынша қалай салыстыруға болатынын; **Қолданады:** заттарды көзбен көру арқылы салыстыруды, заттардың белгілерін анықтауды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты**. 1-ден 9-ға дейінгі сандар еденде шашыраңқы болып жатады, бірақ бір-бірінен онша алыс емес. Көрсетілген цифр ретімен, аяқтарын «суламай» «тастардың» үстімен жүреді (цифрды ретін шатастырмайды). **Түсіну деңгейі: Тосын сый сәті.** «Гномдар бізге қонаққа келді. **Проблемалық сұрақ.** Барлық гномдар бірдей ме? «Олармен жақынырақ танысайық». Педагог балаларға «үлкен - кішкентай», «түс», «алдында - артында», «алды», «арасында», «жанында» деген сөздерді пайдалана отырып, суретте бейнеленген әр гномды сипаттауға көмектеседі.Балалар ойын жағдаятына қосылады.	**Түсінеді:** қатаң дауыссыздарда мүлде үн болмайтынын түсінеді. **Қолданады:** қатаң дауыссыз дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Артикуляциялық жаттығу жасау.** *«Күрекше»* – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. *«Ине»* – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. *«Төбешік»* – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. *«Түтікше»* – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Қатаң дауыссыз дыбыстармен таныстыру.** – Үн мен салдырдың дыбысқа қатысуына қарай тілдегі дыбыстар дауысты және дауыссыз болып келеді. Дауыссыз дыбыстар үш топқа бөлінеді. Бүгін біз солардың ішіндегі қатаң дауыссыздардың жасалу жолдарымен танысамыз. Айнамызды қолымызға алып қарайық. Мен айтқан дыбыстарды қайталаңдар: *п, к, қ, т, с, ф, ч, ц, ш, щ, һ*. Бұл дыбыстарды айтқанда нелер кедергі жасады? Иа

	арақатынасы туралы 15-кестедегі сандық суреттермен жұмыс жасайды. Балалар 21-кестедегі демонстрациялық материалдан саны бар карточканы көрсетеді. - Адамның қолында неше саусақ бар? *(10 саусақ).* **Топтағы практикалық жұмыс.** 10 санын үшбұрыш пішінінде орналастырылған нүктелер арқылы бейнелеуге болады. Бұл санды үшбұрыш деп атауға болады. 10 дөңгелек санап, үшбұрыш құрастырады. **Ойын жаттығуы: «Сана»** 1-ден 10-ға дейін санауды ұсынады. Бұны тура санау деп атайды. 10-нан 1-ге дейін кері санауды ұсынады. Бұны кері санау деп атайды. Ойыншыларды ретімен: бірінші, екінші, үшінші онышы, және кері: онышы, тоғызышы, сегізінші, санауын сұрайды. **Сергіту сәті.** Иығыңды көтер, Шегірткедей секір. Түрлі түсті етікпен 10 рет секір екі аяқпен. Ал енді оң аяқпен Соқпақ жолмен, Одан кейін сол аяқпен Соқпақ жолмен. Иықтарын көтереді. Екі аяқпен 10 рет секіру. Оң аяқпен 10 рет секіру. Сол аяқпен 10 рет секіру.	*елпілдеп, Елжас, Ернар, Елдана, Ернұр.* Балаларға «ы» дыбысынан басталатын сөз айтуға тапсырма береді. *Ыдыс, ырыс, ымырт, Ыбырай, ылғал, ық ықылық, ырым т.б.*Ойын соңында фишкаларды санап, жеңімпазды анықтайды. **Қолдану деңгейі:** 2-тапсырма. «Дыбыстар тізбегі» дидактикалық ойыны –Балалар мен сендерге допты лақтырып, бір сөз айтамын. Сендер сол сөз қай дыбыспен аяқталса, сол дыбыстан басталатын сөз айтып, допты келесі балаға лақтырасыңдар. Мысалы: *ана-арман-нар-рақат-тағам-мандарин-нан-нәтиже-елгезер-рамазан-нәзік т.б.*). 3-тапсырма. «Кім тапқыр?» дидактикалық ойыны Берілген дыбыстың сөздің басында, ортасында, соңында келетінін айтады. Балалар зейін қойып тыңдап, егер педагог айтқан дыбыс сөздің басында болса көк жалаушаны, егер сөз соңында болса, жасыл түсті жалаушаны жоғары көтереді, ал ортасында болса, жалауша көтермейді. **Дауыссыз дыбыстармен жұмыс:**Мысалы: *(С) Самат, сағыз, тіс, қасық, сабын, тас; (Ғ) ғалым, ғарыш, аға, таға, жаға, сағыз, тоғыз,Ғазиз, Ғалымжан, Тоғжан, ғанибет*; *(Б) бидон, Бейбіт, бейбітшілік, былғары, жабық, жалбыз, бала, балабақша, бақа, жабық,*	**Қолдану деңгейі: Ойын жаттығуы: «Дұрыс көрсет».** Сан мен цифрдың арақатынасы туралы 15-кестедегі сандық суреттермен жұмыс жасайды. Балалар 21-кестедегі демонстрациялық материалдан саны бар карточканы көрсетеді. - Адамның қолында неше саусақ бар? *(10 саусақ).* **Топтағы практикалық жұмыс.** 10 санын үшбұрыш пішінінде орналастырылған нүктелер арқылы бейнелеуге болады. Бұл санды үшбұрыш деп атауға болады. 10 дөңгелек санап, үшбұрыш құрастырады. **Ойын жаттығуы: «Сана»** 1-ден 10-ға дейін санауды ұсынады. Бұны тура санау деп атайды. 10-нан 1-ге дейін кері санауды ұсынады. Бұны кері санау деп атайды. Ойыншыларды ретімен: бірінші, екінші, үшінші онышы, және кері: онышы, тоғызышы, сегізінші, санауын сұрайды. **Сергіту сәті.** Иығыңды көтер, Шегірткедей секір. Түрлі түсті етікпен 10 рет секір екі аяқпен. Ал енді оң аяқпен Соқпақ жолмен, Одан кейін сол аяқпен Соқпақ жолмен. Иықтарын көтереді. Екі аяқпен 10 рет секіру.	Гномдар бейнеленген суреттерді қарайды, олардың өлшемін, түсін, кеңістікте орналасуын анықтайды.Біз гномдарды үлкенді - кішілі және киімінің түсімен салыстырдық деп түсіндіреді. Енді оларды биіктігі мен қалыңдығы бойынша салыстыруды үйренейік. кесте - гномдар орналасқан фон, 2.1 және 2.2. кесте - сурет кескіндері. Гномдарды өсу ретімен орналастыруды ұсынады: алдымен ең аласасы, содан кейін биігі. Сіз мұны қалай жасайсыз? Шалбар мен кеудешелерді қалың немесе жұқа деп айтпайды, оларды ені кең-тар деп айтады. Шалбарды енімен қалай орналастырамыз? Балаларды алдымен көзбен, содан кейін бір- бірінін үстіне қою арқылы таңдауға шақырады. Топтағы балалармен осыған ұқсас жұмыс жүргізіледі. Бірнеше балаға (5 адам) шығып, бір-бірінің артынан тізіліп тұруды ұсынады. Қалған балалар оларды сипаттайды: үлкен-кішкентай, киімінің түсі, бір-бірінің артына орналасуы. Топ балаларының осы қасиеттерін анықтайды. Балалар тапсырманы орындап, 5 және одан да көп заттардың өлшемін анықтайды және олардың қасиеттерін үлкен, кіші, орташа, негізгі түстер сөзін	дұрыс айтасыңдар (ерін, тіс, тіл). Бұл дыбыстарды қандай дауыспен айттыңдар (тез және қысқа) **Түсіну деңгейі:** ***«Тиісті түсті көрсет» дидактикалық ойыны.*** Педагог дыбыстарды айтады: п, а, к, қ, о, т, с, ә, ф, і, ш, щ, h, ц. Балалар дауысты дыбысқа қызыл, дауыссыз дыбыстарға көк фишканы көтереді. ***«Кім көп сөз ойлайды» дидактикалық ойыны*** *– К* дыбысынан басталатын сөздер ойлап айтыңдар. *Кітап, кілем, кім, кілт, киіз.* *Т* дыбысынан басталатын сөздерге мысал келтіріңдер. *Таға, тарақ, тау, тиін, темір, тұлпар, тоқ, тоқылдақ, тотықұс, торсық, теңіз, тіс*. **Қолдану деңгейі:** ***«Дыбысты балға» дидактикалық жаттығуы*** Мен сендерге дауысты дыбыстар мен қатаң дауыссыз дыбыстарды айтамын, сендер дауысты дыбысты естігенде бір рет шапалақ ұрасыңдар да, ал дауысыз қатаң дыбыстарды естігенде жұдырықпен партаны ұрасыңдар. Мысалы*: сағат, автобус, тарақ, факел, ожау, қайрақ, орындық, күшік, үкі, чупа-чупс, қобыз, шар, шахмат, өшіргіш, щетка, ит, ірімшік, әтеш, ыдыс, тау, киіз, циркуль.* «Сөзге қатаң дауыссыз дыбысты қос» дидактикалық жаттығуы – Мен қандай да бір сөздің басын айтамын, ал сендер

		тобық, білім, табыл, Абыз, қарбыз, қобыз, бақыр; (Қ) қаша, арық,қорық, қол, қолтық, қоян, бұтақ, сұғанақ, қошақан, құлын, таяқ,ақ, жақ, тақ, бақа, сақал, мақал, Ақиық, ақылды, ақылшы, ақын, ақылды, аққу,алжапқыш, қыс, қайшы, пышақ т.б. **Саусақ жаттығуы:** Қолды алға созамыз, Алақанды бұрамыз. Алақанның сыртымен Шапалақты ұрамыз.	Оң аяқпен 10 рет секіру. Сол аяқпен 10 рет секіру.	қолдана отырып дауыстап айтады. **Қолдану деңгейі:** **Дәптермен жұмыс** **1-тапсырманы** орындауды ұсынады. Суретке қарап, не бейнеленгенін айтады. Барлық заттардың көлемі бірдей ме? Үлкен заттарды - көк, кішкентай заттарды - қызыл түспен қоршап сызады. **2-тапсырманы** орындайды. Заттарды қарайды, оларды белгілеріне қарай бөледі: түсі мен өлшемі. Осы екі белгіге сәйкес суреттерді жапсырады. Заттардың орналасуын сипаттайды. Педагог жеке жұмыс жүргізеді.	түсіп қалған қатаң дауыссыз дыбысты жалғап, толық сөзді айтуларың керек. Мысалы: *қа..., ша.., автобу..., тара..., голь..., үті..., шахма..., пла..., әте..., күші..., пыша..., қаламса.., қайра..., қамы.., қайы... т.б.* **Саусақ жаттығуы** Екі үйрек келеді, Бірін-бірі көреді. Бір-біріне қарайды, Сәлемдесіп алады.

1 үзіліс -

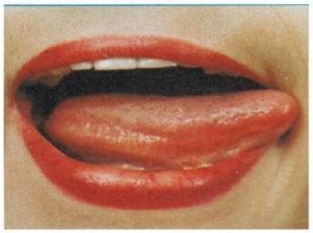
Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

«Еркін қозғалу, өз әрекеттерімен қимылдауға » арналған ойын: «Қарлығаш»

Басты мақсат: балаларды шапшаңдыққа әрі шыдамдыққа,ұйымшылдыққа үйрету.

Артикуляциялық жаттығулар дегеніміз – ол сөйлеу тілі аппаратының бұлшық еттерін шынықтыратын, оның мүшелерінің қимыл-қозғалыстарын қалыптастыратын және нығайтып, жетілдіретін арнайы іріктеліп алынған жаттығулар болып табылады. Артикуляциялық жаттығулардың негізгі мақсаты тіл дыбыстарын дұрыс айтуға керекті сөйлеу мүшелерінің қимыл – қозғалыстарын толық жетілдіру. Артикуляциялық жаттығудың басты талабы – жүйелілік. Әр жаттығудың өзіндік аты бар және сол аттарын балалар есіне сақтап білуі қажет. **Артикуляциялық жаттығу №1. «Сағат»** **Жаттығуды сипаттау:** жымиямыз, ауызды ашамыз. Жіңішке тілді кезекпен оң және сол езуге жеткізе қозғалтамыз. Тіл өзін сәндеп болған соң, үйге қайтатын уақыт болды ма екен, сағатқа қарады.Кане біздің сағаттарымыз қалай жұмыс істеп тұр екен.	**Артикуляциялық жаттығу №2. «Футбол»** 1.Тіл далаға шықса балалар футбол ойнап жатыр екен, ол да ойнағысы келіп кетті. Біз де балалармен бірге футбол ойнаық. **Жаттығуды сипаттау:** ауыз жабық, тілді қатты ұстап ұрттың іш жағынан тілді біресе оң ұртқа, біресе сол ұртқа тіреп допша жүгірту. 2.Балалар ойнап болған соң, допты кім алысқа ұшырады, деп жарысқа көшті. Жаттығуды сипаттау: ерінді түтікшеге қылып алдыға соз да, мақтаға үреміз. Ауаны мұрын арқылы жұтып, ауыз арқылы шығарамыз. Ұртың томпайып, үріліп кетпесін қадағалап отыр. **“Футбол”** 	**Еркін ойын түрі: «Қарлығаш»** **Мақсаты:** балаларды шапшаңдыққа әрі шыдамдыққа,ұйымшылдыққа үйрету. **Дағды:** зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. **Әдістемелік нұсқаулар:** Залда ойыншылар саны бойынша шеңберлер қойылады, олар – қарлығаштардың ұялары. Қарлығаштар болып ойнайтын ойыншылар залды шарлап жүгіріп, қанаттарын қағып жүреді. «Қарлығаш, қарлығаш, қарлығаш – біздің үйге ұшып кел!» пәрмені бойынша олар тез орын алуға тырысуы керек. **II нұсқа** **Әдістемелік нұсқаулар:** Бұл ойынды өткізу үшін міндетті түрде дөңгелек қажет. Одан кейін «қарлығашты» және «күзетшіні» таңдайды, қарлығаш дөңгелек ортасында отырады, ал күзетші басқа ойыншылардың шабуылынан қорғап жүреді. «Күзетші» шабуылдың біреуін ұстап алуға тырысады. Егер ол тырысып, ойыншының біреуін ұстап алса, ол «күзетші»

 		Артикуляциялық жаттығу №3. «Әткеншек» Тіл футбол ойнап болған соң, әткеншек тепкісі келді: «төмен-жоғары» Тілмен әткеншек тепкен көңілді ме? **Жаттығуды сипаттау:** Жымиямыз, ауылды кең ашамыз «бір»-дегенде тілді төменгі тістің артына түсіреміз, «екі»-дегенде тілді жоғарғы тістің артына көтереміз. 4-5 рет қайталаймыз. 	атанады. **Ұсыныс:** ойында әртүрлі ойын іс-әрекеттер пайдалануға болады.		
2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Отбасының күзгі еңбегі. **ҰІӘ міндеттері:** отбасының күзгі бақшадағы еңбектері жайлы әңгімелесу; отбасының еңбегі туралы шығармашылық әңгіме құрауға үйрету; балалардың сөйлеу және ойлау қабілетін дамыту; балаларды еңбек етуге тәрбиелеу. **Дағды**: күз мезгілінің ерекшеліктерін, сипаттайтын көркем сөздер құрай білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды: «**Отбасының күзгі еңбегі» тақырыбына әңгіме құрайды, көгөністермен жемістерді ажыратады; **Түсінеді :** сөздің дыбыстан құралатынын; **Қолданады:**күз мезгілінің ерекшеліктерін, сипаттайтын көркем сөздер қолдана алады.	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Біздің өлкемізде қандай жануарлар тіршілік етеді? (ойын,еңбек,танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** жабайы жануарлардың тіршілігі жайлы түсініктерін кеңейту; жануарлардың сырт келбетіндегі ерекшеліктері мен жылдың әртүрлі мезгіліндегі тіршілігі жайлы сипаттама жасау қабілеттерін қалыптастыру; себеп-салдар байланысын анықтау қабілеттерін дамыту. **Дағды**: жабайы жануарлардың бірнеше түрін ажырата білу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жануарлардың бірнеше түрін, олардың өзіне тән ерекшеліктерін атап береді. **Түсінеді:** жабайы жануарлар	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мақтақыз бен мысық(қазақ халық ертегісі)танысу.(суреттер арқылы) **ҰІӘ міндеттері:** ертегі мазмұнын эмоциялық, бейнелі қабылдауға, баяндауда бейнелеуіш сөздерді қолдануға, ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау арқылы қисынды мазмұндауға үйрету; ертегі мазмұнында қоршаған орта, табиғат туралы түсініктерін және ойлау орта, қабілеттерін дамыту; адал дос болуға тәрбиелеу. **Дағды**: Ертегіні мазмұндауда балалардың қабілеттілігін қалыптастыру. Ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ертегіні	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Күзгі жапырақтар. **ҰІӘ міндеттері:** балалардың сөйлеу мәдениетін жетілдіру; Қ. Шаңғытбаевтың «Күзгі жапырақтар» өлеңінің мазмұнын түсіндіру арқылы күз мезгілін сипаттап айтуға үйрету. Сұрақтарға жауап бергізу арқылы балалардың сөздік қорларын дамыту; балаларды еңбексүйгіштікке, еңбек етуге тәрбиелеу. **Дағды**: күз мезгілінің ерекшеліктерін, сипаттайтын көркем сөздер құрай білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өлеңнің бір шумағын шумағын жаттайды; **Түсінеді:** күз мезгілінің	**22.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Біздің өлкемізде қандай жануарлар тіршілік етеді? (ойын,еңбек,танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** жабайы жануарлардың тіршілігі жайлы түсініктерін кеңейту; жануарлардың сырт келбетіндегі ерекшеліктері мен жылдың әртүрлі мезгіліндегі тіршілігі жайлы сипаттама жасау қабілеттерін қалыптастыру; себеп-салдар байланысын анықтау қабілеттерін дамыту. **Дағды**: жабайы жануарлардың бірнеше түрін ажырата білу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жануарлардың бірнеше түрін, олардың өзіне тән ерекшеліктерін атап береді.

	Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** -Қазір жылдың қай мезгілі? -Күз мезгілі екенін қайдан білеміз? -Қандай көгөніс түрлерін білесіңдер? -Күз мезгілі несімен ұнайды? -Күз мезгілінде адамдар, жан-жануарлар қысқа дайындалады. Тиіндар жаңғақтарын жинаса, кірпілер індеріне саңырауқұлақтар тасып алады. Ал адамдар күзде қалай еңбек етеді? **Түсіну деңгейі:** Демонстрациялық материалмен жұмыс. Күз мезгілінің суретіне қарап, әңгіме құрайды: «Күз мезгілі, бақшаның іші сары алтындай жарқырап тұр. Ағаштардан түскен жапырақтар жерде саудырап жатыр». Жапырақтардың түстері қандай? Бақшада кімдер жүр? Бақшадағы балаларға ат қойыңдаршы? Бақшада балалар не істеп жүр? Әкесі мен анасы не жинап жүр? Балалар суретке қарап, әңгіме құрайды. Педагог «азық» сөзінің мағынасын түсіндіреді**.** **Азық** – тамақ, қысқы қорек. **Қолдану деңгейі:** Сөйлеу үшін бізге қандай мүшелер көмектеседі? (Балалардың жауаптары тыңдалады). Иә, тіл, ауыз керек, онсыз түсінісу өте қиын. Педагог бір баланы тақтаға	мен үй жануарларының арасындағы айырмашылықты түсінеді. **Қолданады:** кесте бойынша сипаттамалық әңгіме құрастыра алады **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** балалардың жұмыс істеуіне қолайлы эмоционалдық көңіл күй қалыптастыру мақсатында жұмбақ жасырады. Сылдырдан қорқады, Шошынып жортады. (Қоян) Сұрғылт тартқан түсі бар. Ақсиған көп тісі бар Тыным таппай жүгіріп, Сілекейі шұбырған, Қыстау маңынториды, Ауылдың өш бар иті. (Қасқыр) Үстінен тоны түспеген, Сонда да араз қыспенен. (Аю) **Түсіну деңгейі: Өзекті мәселе**: жабайы жануарлар немен қоректенеді? Қандай жануарды жыртқыш дейміз? Қай аң шөппен қоректенеді? **Педагог балаларды жарнама агенттігіне жұмыс** істеуге шақырады және кез келген жабайы аң туралы жарнама жасауға шақырады. Балалар өз қалауы бойынша жабайы жануарды жарнамалайды. Жарнама мынадай жоспарға сай жасалуы тиіс: Жануардың атауы қандай (оның сырт келбеті, дене мүшелері, терісі)? Қай жерде тіршілік етеді (апан, ін, үңгір, ағаш қуысы)? Немен қоректенеді? Төлі қалай аталады? **«Объективті деректер бойынша бөлу»**	тыңдайды, кейіпкерлерді атайды; **Түсінеді:** ертегінің мазмұнын түсінеді, сұрақтарға жауап береді; **Қолданады**: сюжетті сурет бойынша ертегі мазмұнын шығармашылықпен құрастыра алады, жұмбақтың шешімін айта алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Тонын киіп туған, Жалап бетін жуған». *(Мысық)* – Балалар, бүгін «Мақтақыз бен мысық» ертегісімен танысамыз. Ертегі – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Ертегіні оқып, мазмұнын ашу. **Түсіну деңгейі:** ***Сұрақ-жауап:*** Ертегі қалай аталады? Мақтақыз не тауып алды? Мысық не істеді? Мақтақыз мысықты қалай жазалады? Мысық қатық іздеп нелерге кездеседі? Мысық құйрығын қалай қайтарып алды? **Қолдану деңгейі:** Ертегіні қайталап, есімізге түсірейік. Оқылған ертегі сюжеті бойынша мазмұнын шығармашылықпен әңгімелейді. 3-4 балаға айтқызып қайталату. **Дәптермен жұмыс:** Сурет бойынша ертегі жүйесін сақтап баянда. Мысық не істеді? Мақтақыз неге ашуланды	ерекшеліктерін; **Қолданады:** ағаштардың жапырақтарын ажыратып орнына қояды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Күз мезгілі екенін қайдан білесіңдер? Күз мезгілінде неше ай бар? Қазір сендерге мен күз мезгілі туралы жұмбақ жасырамын. Жұмбақ Ағайынды бәрі, Шықса – жасыл, Түссе – сары. Иә, балалар, күз мезгілінде жапырақтар жерге түсіп, сары алтындай болып жарқырап жатады. Байқап қарасаңдар, жапырақтардың бәрі бірдей сары емес, қызғылт, қоңыр болып көрінеді. Тура бір даланы бояп тастаған тәрізді. Ақын Қ. Шаңғытбаев табиғат туралы көптеген өлеңдер жазған. **Түсіну деңгейі:** **Күзгі жапырақтар** Алтын, сары, қызыл, көк, Алуан-алуан жапырық. Күзгі бақта күлімдеп, Көз тартады атырап. Күншуаққа маужырап, Жатыр еді атырап. Ағаштардан жамырап, Ұшты кенет жапырақ. Ой, алақай, тамаша, Шашу шашты жапырақ. Бақтың іші алаша, Аунар ма еді жатып ап. Өлеңде қай мезгіл бейнеленген? Не жайлы айтылған? Ақын жапырақтарды	**Түсінеді:** жабайы жануарлар мен үй жануарларының арасындағы айырмашылықты түсінеді. **Қолданады:** кесте бойынша сипаттамалық әңгіме құрастыра алады **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** балалардың жұмыс істеуіне қолайлы эмоционалдық көңіл күй қалыптастыру мақсатында жұмбақ жасырады. Сылдырдан қорқады, Шошынып жортады. (Қоян) Сұрғылт тартқан түсі бар. Ақсиған көп тісі бар Тыным таппай жүгіріп, Сілекейі шұбырған, Қыстау маңынториды, Ауылдың өш бар иті. (Қасқыр) Үстінен тоны түспеген, Сонда да араз қыспенен. (Аю) **Түсіну деңгейі: Өзекті мәселе**: жабайы жануарлар немен қоректенеді? Қандай жануарды жыртқыш дейміз? Қай аң шөппен қоректенеді? **Педагог балаларды жарнама агенттігіне жұмыс** істеуге шақырады және кез келген жабайы аң туралы жарнама жасауға шақырады. Балалар өз қалауы бойынша жабайы жануарды жарнамалайды. Жарнама мынадай жоспарға сай жасалуы тиіс: Жануардың атауы қандай (оның сырт келбеті, дене мүшелері, терісі)? Қай жерде тіршілік етеді (апан, ін, үңгір, ағаш қуысы)? Немен қоректенеді? Төлі

	шығарып, картоп қазып жатқан, алма теріп жатқан, қияр, қызанақ жинап жатқан адамдардың қимыл-қозғалысын келтіреді. Қалған балалар табады. Бірақ балаларға сөзсіз қимылмен түсіну қиындау болады, сөздің маңыздылығын түсінеді. Міне, қимылмен келтіргенмен толық, еңбек қозғалыстарын аша алмаймыз. Сондықтан да сөйлеу тілі өте маңызды. Әңгіме айту үшін сөз керек екен. Сөз дыбыстан құралады. Әңгімелесу арқылы бір- бірімізбен қарым-қатынас жасаймыз. Ойын: «Сөйлемей көрейікші» (үндемес ойыны ойналады). Педагог: «Орындарыңнан тұрыңдар», – деп ымдайды. Міне, көрдіңдер ме, сөзсіз өмір сүру өте қиын. Сондықтан да сөйлеу тілі өте маңызды. **Сергіту сәті: (жаттығуды қимыл-қозғалыс арқылы орындау).** Шөп үстімен жүреміз, сырт-сырт. Тас үстімен жүреміз, тырс-тырс. Шалшық сумен жүреміз, шолп-шолп, Жолдарменен жүреміз , топ-топ.	**техникасының көмегімен балаларды топтарға бөледі.** Бір топқа жеке басына қатысты ерекшеліктеріне қарай топтасады (ақ құба, қараторы, сары балалар; қой көзділер, көк көздер, көзінің түсі жасылдар; бойына қарай; белгілі бір жұмысқа – сурет салуға, құрылысқа, балықтарға күтім жасауға, биге және өлең айтуға қызығушылықтарына қарай). **«ВЕНН ДИАГРАММАСЫ» техникасының көмегімен орындауды ұсынады: «Сен жануарлар туралы не білесің?» дидактикалық ойыны.** Тапсырманы түсіндіреді: Сиыр мен қасқырдың арасында айырмашылықтар да, ұқсастықтар да бар. Қызыл бұрышқа қасқырдың тіршілігіне қатысы бар карточкаларды қойып, сөздерді жазыңдар (орман, тырнақтар, қасқырдың аузы, азу тіс, жыртқыш). Ал жасыл бұрышқа – сиырдың тіршілігіне қатысы барларын жазыңдар (пішен, шөп, сүт, ет, мүйіз, құйрық, бұзау, му- му...). Сары секторға жануарларға тән ортақ белгілерді жазыңдар (мәселен, жүн қаптаған). 5 минут уақыт беріледі. **Қолдану деңгейі: Балаларды «Ойлан, тап» атты ойын ойнауға шақырады**: Педагог қоршаған ортадағы заттарды атайды. Балалар сол нысандардың тіршілік ететін ортасын немесе тұрған	деп ойлайсың? Мысықтың әрекетін ретімен әңгімеле. Жұбыңмен бірге кейіпкерлер диалогін ойнап көрсетіңдер. Сен Мақтақыздың орнында болсаң не істер едің? **Сергіту сәті:** Біз балдырған баламыз, Дос құшағын елге ашқан. Тілегіміз тыныштық, Ашық болсын көк аспан. Мықты болсын іргеміз, Бәріміз де біргеміз.	неге теңеген? Бұл өлеңнен жапырақтардың жерде алаша сияқты жататынын, алтындай жалтырайтынын, желмен түскен жапырақтар шашуға ұқсап шашылатынын, күз мезгілінің дарқан, кең екенін білдік. Күз мезгілі қандай? Күз мезгілінде айнала сары болады. Ағаш жапырақтары жерге судырап түседі. Жер бетін жапырақ жапқан. Бір жер сары, бір жер – қызғылт сары. Керемет көрініс. **Сөздік жұмыс:** *Алаша, жамырап* деген сөздердің мағынасын түсіндіреді. *Алаша – төсеніш, жамырап түсу – жапырақтардың көп түсуі.* Сендерге өлең ұнады ма ? Ендеше мен қайталап оқимын, сендер естеріңе сақтап алуға тырысыңдар. Балаларға өлең жолдарын бірнеше рет қайталату арқылы өлеңнің бірінші шумағын жаттатады. **Қолдану деңгейі:** Қазір есікті қағайық. Не естідіңдер? –Тағы тыңдаңдар (дабыл соғылады). Ненің дыбысын естідіңдер? Дыбыстар бірдей болып шықты ма? Дыбыстар әртүрлі болады. Кейбір дыбыстар созылып әндетіп айтылады. Кейбіреуі	қалай аталады? **«Объективті деректер бойынша бөлу» техникасының көмегімен балаларды топтарға бөледі.** Бір топқа жеке басына қатысты ерекшеліктеріне қарай топтасады (ақ құба, қараторы, сары балалар; қой көзділер, көк көздер, көзінің түсі жасылдар; бойына қарай; белгілі бір жұмысқа – сурет салуға, құрылысқа, балықтарға күтім жасауға, биге және өлең айтуға қызығушылықтарына қарай). **«ВЕНН ДИАГРАММАСЫ» техникасының көмегімен орындауды ұсынады: «Сен жануарлар туралы не білесің?» дидактикалық ойыны.** Тапсырманы түсіндіреді: Сиыр мен қасқырдың арасында айырмашылықтар да, ұқсастықтар да бар. Қызыл бұрышқа қасқырдың тіршілігіне қатысы бар карточкаларды қойып, сөздерді жазыңдар (орман, тырнақтар, қасқырдың аузы, азу тіс, жыртқыш). Ал жасыл бұрышқа – сиырдың тіршілігіне қатысы барларын жазыңдар (пішен, шөп, сүт, ет, мүйіз, құйрық, бұзау, му- му...). Сары секторға жануарларға тән ортақ белгілерді жазыңдар (мәселен, жүн қаптаған). 5 минут уақыт беріледі. **Қолдану деңгейі: Балаларды «Ойлан, тап» атты ойын ойнауға шақырады**: Педагог

		жерін атап көрсетеді. П: Қасқыр қай жерде жүреді? Б: Орманда, далада, хайуанаттар бағында. П: Тағы қай жерден кездестіруге болады? Б: Ертегіден, мультфильмнен, егер ойыншық болса, сөреден… **«Кім адасты?» ойынын ойнайды.** Педагог бірнеше нысанды атап көрсетеді. Оның біреуі қалғандарымен бір топқа жіктеуге келмейді. Ойынға кірісіп, кімнің адасып кеткенін табады. П: Сиыр, маймыл, ит, тасбақа, кенгуру. Б: Тасбақа. Қалған жануарлардың бәрі – сүтқоректілер, ал, тасбақа олай емес. Немесе кенгуру. Оның қалтасы бар, басқаларда қалта жоқ. **Сергіту сәті** Көңілді орманда қояндар ерте тұрды *(бір орында тұрып секіру)* Ытқып-ытқып секірді *(бір орында тұрып жүреді)* Түлкі келеді қылмыңдап *(қолын алға созып алға қарай тартылу),* Мыршайы жүр жылмаңдап *(бір орында тұрып секіру).* Көжектер де жүгірді *(бір орында тұрып жүгіру),* Аш түлкіден қаш-қаш *(қолын алға созып алға қарай тартылу),* Құтыларсың болсаң сақ *(терең дем алады, демін сыртқа шығарады).* Қояндар тыныңады (отырып, тыныңамыз).		кедергіге ұшырап қысылып айтылады. Мысалы,«А-а-а» деп айтайықшы. Дыбыс ешқандай кедергісіз ұзақ айтылды. Кедергісіз айтылатын дыбыстарды дауысты дыбыстар дейміз. Мысалы: «А», «Ә», – дыбыстары дауысты дыбыстар. Екі дыбысты да әндетіп айтуға болады. Дидактикалық ой*ын: «Қай ағаштың жапырағы*?» Ойын шарты: Әр жапырақтарды өзі өсетін ағаштарына апарып ілу. **Мақал-мәтелмен жұмыс:** 1. Диқан жерін мақтайды, Балықшы көлін мақтайды, Кәсіпкер кенін мақтайды. 2.Жердің сәні – егін, Ердің сәні – білім. 3.Не ексең соны орарсың. 4.Қырман басы – береке, Көп жүрген жер – мереке. Балалар, мақал-мәтелдерде егін жайлы, күз мезгілінің берекесі жайында айтылған. Егін бітік болса, елімізде береке, тоқшылық болады. «Күз мезгілі жомарт» деп бекер айтылмаған.	қоршаған ортадағы заттарды атайды. Балалар сол нысандардың тіршілік ететін ортасын немесе тұрған жерін атап көрсетеді. П: Қасқыр қай жерде жүреді? Б: Орманда, далада, хайуанаттар бағында. П: Тағы қай жерден кездестіруге болады? Б: Ертегіден, мультфильмнен, егер ойыншық болса, сөреден… **«Кім адасты?» ойынын ойнайды.** Педагог бірнеше нысанды атап көрсетеді. Оның біреуі қалғандарымен бір топқа жіктеуге келмейді. Ойынға кірісіп, кімнің адасып кеткенін табады. П: Сиыр, маймыл, ит, тасбақа, кенгуру. Б: Тасбақа. Қалған жануарлардың бәрі – сүтқоректілер, ал, тасбақа олай емес. Немесе кенгуру. Оның қалтасы бар, басқаларда қалта жоқ. **Сергіту сәті** Көңілді орманда қояндар ерте тұрды *(бір орында тұрып секіру)* Ытқып-ытқып секірді *(бір орында тұрып жүреді)* Түлкі келеді қылмыңдап *(қолын алға созып алға қарай тартылу),* Мыршайы жүр жылмаңдап *(бір орында тұрып секіру).* Көжектер де жүгірді *(бір орында тұрып жүгіру),* Аш түлкіден қаш-қаш *(қолын алға созып алға қарай тартылу),* Құтыларсың болсаң сақ *(терең дем алады, демін*

					сыртқа шығарады). Қояндар тынығады (отырып, тынығамыз).

2 үзіліс –

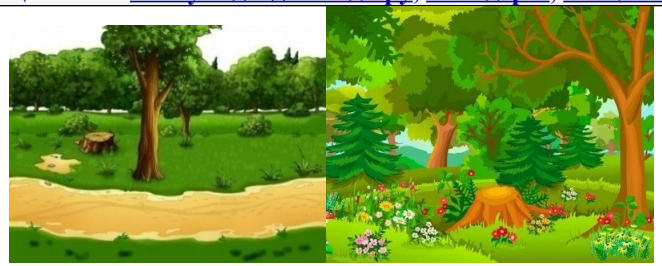
Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

«Жылдам қозғалу, тез қимылдауға» арналған ойын: «*Сиқырлы ғажайып орман»*

Басты мақсат: белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.

Сиқырлы саусақтар.
1 Таң қалу (екі қолдың бас бармағын көтеру)
2 Өзіңді көрсету (Бір саусақпен)
3 Сәлемдесу (қолды жоғары көтеру)
4 Қорқыту (сұқ саусақпен)
5 Жеңіс! (екі қолды жоғары көтеру)

Жылдам қозғалу, тез қимылдауға арналған ойын: «*Сиқырлы ғажайып орман»*
Міндет: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.
Дағды: Балаларды алғырлыққа, қырағылыққа, татулыққабейім дағдыларын қалыптастыру.
Ойын шарты:
Әдістемелік нұсқаулар:
Қазір біз ғажаптарға толы, жайдарман әрі сиқырлы орманға айналамыз. Екі топқа бөлінеміз: орман-тоғай болып екі қатарға тұрамыз. Біздің қолдарымыз – орманда серуендеп келе жатқан адамды нәзік, абайлап қана сипалайтын ағаштардың бұтақтары болады. Ал енді барлықтарыңызды бір-бірден осы сиқырлы орман ішінен өтуге шақырамыз, ал қалғандарың серуендеуші адамның басынан, қолынан, арқасынан сипалап, сиқырлы ағаштар болуға шақырамыз.
Ұсыныс: Ойынның басқа нұсқасы болуы мүмкін...

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жидектер. **ҰІӘ міндеттері:** қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету; 2-3 сөйлеммен затты сипаттай білу дағдыларын дамыту;диалогке қатысуға үйрету; қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру;	**3Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Күзгі серуен. **ҰІӘ міндеттері:** әннің сипатын қабылдау,дауысын дұрыс келтіріп орындау, дауысын дұрыс келтіріп орындау,ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру; музыка сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау:музыкалық тіркестерге сәйкес қимылдарды өзгерту;	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қатаң дауыссыз дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** қатаң дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату; суреттер бойынша заттардың атын ататып, сол сөздердегі қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын дыбыстарды ажыратып айтуға	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ойнайық та ойлайық. **ҰІӘ міндеттері:** меңгерген сөздерді ауызекі сөйлеу тілінде қолдануға талпындыру; қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету; ойлау қабілеттерін дамыту, сұраққа толық жауап	**3.Сурет салу-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жаңбырлы күн. *(Акварель бояу)* **ҰІӘ міндеттері:** мазмұнды сурет салудағы сүйкей жағу арқылы қағаз бетіне дақ түсіру тәсілін үйрету; қылқаламмен және бояумен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру; ұқыпты жұмыс істеуге

	сұраққа толық жауап бере алу дағдыларын және артикуляциялық аппаратты дамыту. **Дағды**: Сөздерді байланыстырып, сөйлемдер құрауды дағдыландыру **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздердегі қазақ тіліне тән дыбыстарды айтады, сөздерді сөйлемдерде байланыстырады, диалогке қатысады. **Түсінеді:** қарапайым сұрақтарды түсінеді. **Қолданады:** жаңа сөздерін сөйлем құруда қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Ойын: «Дұрыс па, бұрыс па?». Ойынның міндеті: зейін қойып тыңдауға, сөйлемді дұрыс құруға жаттықтыру. Ойынның шарты: сөйлемді тыңдап, қатесін түзету. Алма, алмұрт, өрік – көгөніс. Дұрыс емес, алма, алмұрт, өрік – жеміс. т.б **Түсіну деңгейі:** Дидактикалық ойын: «Күз сыйы». Себетте жемістер, көгөністер және жидектер бар. *Педагог жемістер мен көгөністерді бір-бірлеп алып қайталау, жидектермен таныстырады.* Мынау қандай жеміс? Ол – өрік. Өрік дәмді. Мынау қандай көгөніс? Ол – қияр. Қиярда пайдалы дәрумендер көп. т.б Мынау – қарақат. Мынау не? Мынау – қарақат. Қарақат дәмді, пайдалы.	қимылдарды музыкаға ілесе орындауларын қадағалау. **Дағды**: Музыка тыңдау арқылы күз көріністерін сезіне білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауысын дұрыс келтіріп, ән орындайды. **Түсінеді:** музыка сипатына сәйкес қимылдарды өзгерту. **Қолданады:** музыкалық аспаптарда жеке және бүкіл топпен ойнайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар***: «Марш» (Е. Андосов). Марш екпінімен тізені көтере адымдай басуды, бірге қимылдауды үйрету. Педагог балалармен күзгі серуен туралы әңгіме өткізеді. ***Музыка тыңдау:*** «Қазан» (П. Чайковский). Балаларға музыканы тыңдатып, күздің қандай құбылыстарын елестете алғанын сұрау. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Күзгі әуен» (А. Досмағанбет). Педагог әнді орындайды. Әннің мазмұнына көңіл бөліп, күз көріністерін елестету, шумағын жәй, сабырмен орындау. Үйренген «Балдырғандар әні» әнін (Г. Жотаева) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** «Шабандоздар биі» (үнтаспада «Жұмыр	дағдыландыру; бастаған істі тиянақты аяқтай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: қатаң дауыссыз дыбыстарды ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтады. **Түсінеді:** қатаң дауыссыздарда мүлде үн болмайтынын түсінеді. **Қолданады:** қатаң дауыссыз дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Артикуляциялық жаттығу жасау.** *«Күрекше»* – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. *«Ине»* – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. *«Төбешік»* – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. *«Түтікше»* – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Қатаң дауыссыз дыбыстармен таныстыру.** – Үн мен салдырдың дыбысқа қатысуына қарай тілдегі дыбыстар дауысты және дауыссыз болып келеді.	беруге машықтандыру; қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды**: сөздерді сөз тіркестерімен айтуға, сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** берілген тақырыптар бойынша сөздер біледі. **Түсінеді:** ұжымдық ойында бір-біріне көмектесу керек екенін түсінеді. **Қолданады:** сөздерді сөз тіркестерімен айтады, сұраққа сөйлеммен жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Қызық екен» ойыныБалалар екі топқа бөлінеді. Педагог балаларға түрлі түсті суреті бар парақтарды таратады. Олар түсі бірдей парақтарды бір-бірімен біріктіреді. Екі топқа ортақ тапсырма беріледі, топтар кезекпен жауап береді. Әрбір жауап бір ұпай. Тапсырма. Күз тақырыбы бойынша сұрақтар: Күз мезгілінің ерекшеліктерін ата? Күз айларын ата? Күз туралы тақпақ оқы? Сурет бойынша сөйлем құра. Көгөністер. Қандай көгөністерді білесің? Артығын тап? (Қызанақ, сәбіз, алма, пияз) *қима суреттерден көрсету.* Сурет бойынша сөйлем құра **Түсіну деңгейі:** Жемістер.	үйрету, тиянақтылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: өзінің іс-әрекетін алдын-ала жоспарлай алуға, еркін жұмыстануға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңбырдың түрлері және оны қағаз бетінде түсіру ерекшеліктерін игере отырып, губкамен немесе қылқаламмен қағаз бетіне жаңбыр тамшыларын салады; **Түсінеді:** табиғат құбылыстары жайлы түсініктері кеңейіп, жаңбырлы күннің ерекшеліктерін біледі; **Қолданады:** қағаз бетінде атаулы суретті дұрыс орналастырып қолдана алады, жұмысты орындау барысында қойылған талаптарды дұрыс сақтайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Губкамен жұмыс жасауға, яғни бір бұрышын ақ түсті бояуға батырып алып, бір рет бастыру арқылы тамшы бейнесін түсіреді. Қылқаламмен сүйкей жағып, дақтар түсіру тәсілімен де орындап, қағаз бетіне біркелкі шашырата салуларын көрсетеді. **Түсіну деңгейі:** –Менің жұмбағымның шешуін тауып көріңдер. Тырс-тырс тамады, Тереземді қағады. (*Жаңбыр*). Бүгін күн қандай? Ашық па? Бұлтты ма? Жаңбыр жауып тұр ма?

	Қарақат қандай? Қарақат дәмді, пайдалы. Қарақат кішкентай, түсі қара. Қарақат қандай? Қарақат кішкентай, түсі қара. Мынау – құлпынай, қ-құ-ұ-л-пы-най. Мынау не? Мынау – құлпынай. Құлпынай дәмді, пайдалы. Құлпынай қандай? Құлпынай дәмді, пайдалы. Мынау – таңқурай. Мынау не? Мынау – таңқурай. Таңқурай дәмді, пайдалы. Таңқурай қандай? Таңқурай дәмді, пайдалы. Мыналар – жи-дек-тер. *Жидектер дәмді, пайдалы.* **Қолдану деңгейі:** Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады). Қ- қ-қ- қа-ра-қ-қат. Ұ-ұ-ұ- құ-ұ-л-пы-най Ң-ң-ң-таң-ң-ку-рай. «Дүкен» ойыны. Балалармен қима материалдарды қолданып, сұрақ-жауап әдісі арқылы диалог құру. Жидектер, жемістер, көгөністердің қазақша атауын қайталау, есте сақтау. Санамақпен сатушыны таңдайды. Бала дүкенге келеді. Сәлеметсіз бе! Сәлеметсіз бе! Маған қияр қарақат беріңізші. Алыңыз. Рақмет. Сау болыңыз. Ойынды күрделендіруге болады. Бала көгөністі, жемісті, жидекті сипаттайды. Сатушы оның қандай көгөніс, жеміс,	қылыш», «Билеп үйренейік» жинағынан). Би қимылдарын үйренуді жалғастыру, еске сақтауға үйрету. **Қолдану деңгейі:** ***Ойындар, хороводтар:*** Ән-ойын "Етек-етек" (Т. Сарыбаева). ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Еркем-ай» қазақтың халық әні (өңдеген Б. Дәлденбай). Балаларды музыкалық ұрмалы аспаптарында әуен ырғағымен еркін ойнауға үйретуді жалғастыру .	Дауыссыз дыбыстар үш топқа бөлінеді. Бүгін біз солардың ішіндегі қатаң дауыссыздардың жасалу жолдарымен танысамыз. Айнамызды қолымызға алып қарайық. Мен айтқан дыбыстарды қайталаңдар: *п, к, қ, т, с, ф, ч, ц, ш, щ, һ*. Бұл дыбыстарды айтқанда нелер кедергі жасады? Иа дұрыс айтасыңдар (ерін, тіс, тіл). Бұл дыбыстарды қандай дауыспен айттыңдар (тез және қысқа) **Түсіну деңгейі:** ***«Тиісті түсті көрсет» дидактикалық ойыны.*** Педагог дыбыстарды айтады: п, а, к, қ, о, т, с, ә, ф, і, ш, щ, һ, ц. Балалар дауысты дыбысқа қызыл, дауыссыз дыбыстарға көк фишканы көтереді. ***«Кім көп сөз ойлайды» дидактикалық ойыны*** – *К* дыбысынан басталатын сөздер ойлап айтыңдар. *Кітап, кілем, кім, кілт, киіз.* *Т* дыбысынан басталатын сөздерге мысал келтіріңдер. *Таға, тарақ, тау, тиін, темір, тұлпар, тоқ, тоқылдақ, тотықұс, торсық, теңіз, тіс*. **Қолдану деңгейі:** ***«Дыбысты балға» дидактикалық жаттығуы*** Мен сендерге дауысты дыбыстар мен қатаң дауыссыз дыбыстарды айтамын, сендер дауысты дыбысты естігенде бір рет	Қандай жемістерді білесің? Артығын тап? (Алма, өрік, алмұрт, құлпынай). Жемістер туралы жұмбақтар айтыңдар? Сурет бойынша сөйлем құра. Жидектер. Қандай жидектерді білесің? Аудармасын тап? ягоды – ... (жидектер), смородина – ... (қарақат), клубника – ... (құлпынай), малина – ... (таңқурай). Сурет бойынша сөйлем құра. Ойын соңында ұпайларын санап жеңімпазды анықтайды. **Қолдану деңгейі:** Суреттермен жұмыс. Суретте қай жыл мезгілі бейнеленген? Күз мезгілінің суретін аяқтап сал. Күздің белгілерін ата. **Сергіту сәті:** Ал, балалар, тұрамыз, Айналаны шоламыз. Біз гүлдерше өсеміз, Жапырағы жайқалған. Сабақтары салалы, Желге ырғалып шайқалған.	Тақтадағы суретке мұқият қараңдаршы, бұл не? Түсі қандай? – Жаңбыр жауғанда қандай дыбыс естіледі? Кәне, тыңдап көрейік. Педагог үстел үстіне саусақтарымен тысырлатып жаңбыр дыбысын бейнелейді. Ой, жаңбыр құйып жауып кетті. **Қолдану деңгейі:** Жаңбыр жаумас бұрын, алдымен аспанда не пайда болады? – Олай болса қағаз бетіне алдымен бұлтты салып аламыз. Бұлт қоюланғанда түсі сұр болады. Енді жаңбыр тамшыларын қағазға былай түсіреміз (салу тәсілін көрсетеді). Үзік сызықтарды қылқаламның ұшымен сүйкей жағу тәсілімен немесе губканың бір бұрышын ақ түсті бояуға батырып алып, бір рет бастыру арқылы тамшы бейнесін түсіреді. Қылқаламмен сүйкей жағып, дақтар түсіру тәсілімен де орындауға болады. Қағаз бетіне біркелкі шашырата салуларын қадағалайды. Жұмыстарына басшылық жасайды, аяқтаған жұмыстарын ауызша бағалайды. Музыка әуенімен «Жаңбыр тамшыларын тосамыз» деген қимылды ойын ойнатады. Үйретілген жаңа әдістермен сурет салғызып, алған білімдері мен іскерліктерін бекітеді. Мұнда дақтарды біркелкі түсіруге дағдыландыру

	жидек екенін табады. Ойын жаттығуы: «Бір сөзбен айт» Таңқурай, қарақат, құлпынай бір сөзбен қалай аталады? Жидектер. Алма, өрік, құрма бір сөзбен қалай аталады? Жемістер. Қияр, қызанақ, сәбіз, пияз бір сөзбен қалай аталады? Көгөністер. **Сергіту сәті:** Бұлт қабағын түйіп ап, Бүркеп алды аспанды. Тырс-тырс тырсылдап, Жаңбыр жауа бастады. Күнге қолды созамыз, Күннен жылу аламыз. Бойымызға таратып, Біз көңілді боламыз. **Сөздік ойын:** «Мен қай жидекті көрсеттім?». *Педагог себеттен жидектерді алып көрсетеді, балалар атын атайды.*		шапалақ ұрасыңдар да, ал дауысыз қатаң дыбыстарды естігенде жұдырықпен партаны ұрасыңдар. Мысалы*: сағат, автобус, тарақ, факел, ожау, қайрақ, орындық, күшік, үкі, чупа-чупс, қобыз, шар, шахмат, өшіргіш, щетка, ит, ірімшік, әтеш, ыдыс, тау, киіз, циркуль.* «Сөзге қатаң дауыссыз дыбысты қос» дидактикалық жаттығуы – Мен қандай да бір сөздің басын айтамын, ал сендер түсіп қалған қатаң дауыссыз дыбысты жалғап, толық сөзді айтуларың керек. Мысалы: *қа..., ша.., автобу..., тара..., голь..., үті..., шахма..., пла..., әте..., күші..., пыша..., қаламса.., қайра..., қамы.., қайы... т.б.* **Саусақ жаттығуы** Екі үйрек келеді, Бірін-бірі көреді. Бір-біріне қарайды, Сәлемдесіп алады.		қажет. Балаларға берілетін қағаздың төменгі бөлігінде сәбіз, қызылша т.б. көгөністер салынған немесе қиып жапсырылған. Көгөністердің шөлін қандыру үшін, нөсер жаңбыр жауғызуымыз керек деген тапсырма беріледі. **Көркем сөз оқу.** Көптілділік компонент бойынша жауын – дождь – rain, бұлт – туча (облака) – cloud ұғымдарын сурет салу барысында тиімді қолдануға көңіл бөлу керек. **Сергіту сәті.** Жауын-жауын жауады, Бәрін суға малады. Біз қарындаш аламыз, Тамшыларды саламыз
3 үзіліс – **Балалардың дербес іс-әрекеті** Үлкен үзіліс **«Күй күмбірі» : «Детство» күйі Асылбек Енсепов Мақсаты:** балалардың бойында музыканы тыңдауға қызығушылықтарын, музыканы эмоционады қабылдауды, түсінуді, қадірлей білуді қалыптастыру, ұлттық мәдениетке қызығушылықты арттыру					
			 		
4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының	**4 ҮІӘ тақырыбы:** Доппен	**.Көркем әдебиет-** қарым-	**4.**	**4. Музыка-**	**4Дене шынықтыру -** ойын

кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	ойнап, көңіліңді көтер! **ҰІӘ міндеттері:** кеңістік пен ондағы заттарды бағдарлай білулерін дамыту. Қолды әртүрлі қалыпта қозғалтып секіруге жаттықтыруды жалғастыру. **Дағды**: Қол мен аяқты үйлесімді қозғай білу шеберліктерін (машықтарын) жетілдіру, қол бұлшық еттерін, шыдамдылық пен ептілік дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру . **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** допты жоғары лақтырып, еденге түсіп, қайтадан ыршыған допты екі қолмен қағып алуды, 5 метр арақашықтыққа допты баспен итеріп, түзу бағытта еңбектеп жүруді. **Түсінеді:** спорттың пайдасын; ептілік, өз-өзін бақылай алу дағдыларын қалай дамыту керектігін; салауатты өмір сүру үшін не істеу қажеттігін. **Қолданады:** допты жоғары лақтырып, еденге түсіп, қайтадан ыршыған допты екі қолмен қағып алу, жоғарыға лақтырған допты саусақтарды ашып, допты қағып алу машықтарын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Тізбекке бір-бірден тұрады. Доппен түзету жаттығуларын орындайды: доп ұстап жүру (доп оң қолда), аяқтың ұшымен жүру – допты бастан жоғары көтеріп жүру, өкшемен жүру – допты алдыда ұстау. Тізбекке екі-екіден тұру.	қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мақтақыз бен мысық(қазақ халық ертегісі) **ҰІӘ міндеттері:** -ертегі мазмұнын эмоциялық, бейнелі қабылдауға, баяндауда бейнелеуіш сөздерді қолдануға, ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау арқылы қисынды мазмұндауға үйрету; ертегі мазмұнында қоршаған орта, табиғат туралы түсініктерін және ойлау орта, қабілеттерін дамыту; адал дос болуға тәрбиелеу. **Дағды**: Ертегіні мазмұндауда балалардың қабілеттілігін қалыптастыру. Ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ертегіні тыңдайды, кейіпкерлерді атайды; **Түсінеді:** ертегінің мазмұнын түсінеді, сұрақтарға жауап береді; **Қолданады**: сюжетті сурет бойынша ертегі мазмұнын шығармашылықпен құрастыра алады, жұмбақтың шешімін айта алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Тонын киіп туған, Жалап бетін жуған». *(Мысық)* – Балалар, бүгін «Мақтақыз бен мысық» ертегісімен танысамыз. Ертегі – әдеби жанрдың бір түрі екенін	**Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз әртүрліміз. **ҰІӘ міндеттері:** кедергілер арасымен еңбектеп өту жүрісімен жүруге, бір-бірінің артынан еңбектеп жүруге, шеңбер бойында қол ұстасып, шашырап және тоқтамай жүгіруге жаттықтыру. Биіктігі 20 см кедергілерден секіріп өту **Дағды**: Жерде созылып жатқан арқан үстінде бір бүйірмен динамикалық тепе- теңдікті сақтап жүруге үйретуді жалғастыру. Бір қатарға қойылған заттар арасымен доптарды домалатып алып жүру дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жерде созылып жатқан арқан үстінде бір бүйірмен жүруді, гимнастикалық орындық үстімен етпетінен жатып еңбектеуді, бір қатарға қойылған заттар арасымен доптарды домалатып алып жүруді. **Түсінеді:** саусақтарымен допты қалай ширақ домалату және гимнастикалық орындық үстімен етпетінен жатып қалай еңбектеу керектігін. **Қолданады:** жерде созылып жатқан арқан үстінде бір бүйірмен динамикалық тепе-теңдікті сақтап жүруді, бір қатарға қойылған	шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Күзгі серуен. **ҰІӘ міндеттері:** әннің сипатын қабылдау,дауысын дұрыс келтіріп орындау, дауысын дұрыс келтіріп орындау,ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру; музыка сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау:музыкалық тіркестерге сәйкес қимылдарды өзгерту; қимылдарды музыкаға ілесе орындауларын қадағалау. **Дағды**: Музыка тыңдау арқылы күз көріністерін сезіне білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауысын дұрыс келтіріп, ән орындайды. **Түсінеді:** музыка сипатына сәйкес қимылдарды өзгерту. **Қолданады:** музыкалық аспаптарда жеке және бүкіл топпен ойнайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар***: «Марш» (Е. Андосов). Марш екпінімен тізені көтере адымдай басуды, бірге қимылдауды үйрету. Педагог балалармен күзгі серуен туралы әңгіме өткізеді. ***Музыка тыңдау:*** «Қазан» (П. Чайковский). Балаларға музыканы тыңдатып, күздің қандай құбылыстарын елестете алғанын сұрау.	әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Зейінді боламыз. **ҰІӘ міндеттері:** денені дұрыс ұстай білу дағдысын қалыптастыру. Түрлі тапсырмаларды орындау арқылы жүру және жүгіру жаттығуларын қайталау. Доппен жаттығулар жасау **Дағды**: зейін қойып тыңдай білу және жаттығуды көрсетуін мұқият қарап, еске сақтап алу қабілеттерін дамыту. Басқа балалармен бірге жаттығуды қалмай жасауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** қысқа секіртпемен секіруді, бастан асыра ұстап, екі қолмен бір-біріне допты лақтыруды, екі жаққа тартылған жіптің астымен қолды еденге тигізбей бір бүйірмен өтуді, «Ғажайып кемпірқосақ» жаттығуын. **Түсінеді:** екі жаққа тартылған жіптің астымен қолды еденге тигізбей бір бүйірмен қалай өту, допты бастан асыра ұстап, екі қолмен бір-біріне қалай лақтыру және допты ашылған саусақтарымен қалай қағып алу керектігін. **Қолданады:** күнделікті өмірде кеңістікті бағдарлай алу, екі жаққа тартылған жіптің астымен қолды еденге тигізбей бір бүйірмен өту машықтарын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Саусақ гимнастикасы Халің қалай? Хал мынандай?

	Доппен жалпы дамыту жаттығуларын орындау (№2). Арақашықтықтарын сақтау. Бастапқы қалыпты сақтай білу машықтары мен допты жерге түсірмеулерін қадағалау. **Түсіну деңгейі:** «Бір орында тұрып секіру» Қолды әртүрлі қалыпта қозғалтып секіруге жаттықтыру. Қол мен аяқты музыка ырғағымен үйлесімді қозғай білу (20 рет). Музыканы мұқият тыңдайды, тізелерін сәл бүгіп, ырғақпен және жеңіл секіруге тырысады. Қолды иыққа қойып, желкеге қойып секіреді. **Қолдану деңгейі:** Қимыл-қозғалыс ойыны: «Шеңбер» **(4 рет)** Ойын бойы жұптарын ауыстырмаған ойыншыларды мадақтайды. Ойыншылар екі-екіден құрсау ішіне кіріп, үлкен шеңбер құрып тұрады. Ойыншылардың біреуі осы үлкен шеңбердің ортасында тұрады. Ол белгі бойынша құрсау ішінде тұрған бір баланың орнын тартып алуға тырысады. Орынсыз қалған бала ортаға тұрып, ойын қайтадан жалғасады. **ҰІӘ міндеттері:** қозғалыс мәнерлігін,ырғақтылығын дамыту;азаматтық және экологиялық мәдениеттіліктерін қалыптастыруға мүмкіндік жасау. **Дағды**: Ептілік, көзбен мөлшерлей алу, ерекше заттармен (құралдармен)	түсіндіру. Ертегіні оқып, мазмұнын ашу. **Түсіну деңгейі:** ***Сұрақ-жауап:*** Ертегі қалай аталады? Мақтақыз не тауып алды? Мысық не істеді? Мақтақыз мысықты қалай жазалады? Мысық қатық іздеп нелерге кездеседі? Мысық құйрығын қалай қайтарып алды? **Қолдану деңгейі:** Ертегіні қайталап, есімізге түсірейік. Оқылған ертегі сюжеті бойынша мазмұнын шығармашылықпен әңгімелейді. 3-4 балаға айтқызып қайталату. **Дәптермен жұмыс:** Сурет бойынша ертегі жүйесін сақтап баянда. Мысық не істеді? Мақтақыз неге ашуланды деп ойлайсың? Мысықтың әрекетін ретімен әңгімеле. Жұбыңмен бірге кейіпкерлер диалогін ойнап көрсетіңдер. Сен Мақтақыздың орнында болсаң не істер едің? **Сергіту сәті:** Біз балдырған баламыз, Дос құшағын елге ашқан. Тілегіміз тыныштық, Ашық болсын көк аспан. Мықты болсын іргеміз, Бәріміз де біргеміз **4.** .	заттар арасымен доптарды домалатып алып жүру дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Сиқырлы шумақ» тренинг-ойыны. Қазір біз өзіміз туралы білеміз. Менің қолымда бір шумақ жіп бар. Мен саусағымды жіппен бір рет орап, сендердің біреуіне жіпті лақтырып, сонан соң сұрақ қоямын. Сол бала жіпті қағып алып, бір саусағын орап, келесі балаға шумақты лақтырып, сұрақ қояды. Енді қолдарыңды жоғары көтеріп, саусақтарыңдағы жіпті шығарыңдар. **Түсіну деңгейі:** Тізбекке бір-бірден тұрады. Доппен түзету жаттығуларын орындайды: доп ұстап жүру (доп оң қолда), аяқтың ұшымен жүру – допты бастан жоғары көтеріп жүру, өкшемен жүру – допты алдыда ұстау. Тізбекке екі-екіден тұру. **Доппен жалпы дамыту жаттығуларын орындау (№2).** Арақашықтықтарын сақтау. Бастапқы қалыпты сақтай білу машықтары мен допты жереге түсірмеулерін қадағалау. **Негізгі қимыл-қозғалыстарды орындату** (4 рет) Бір қатарға қойылған заттар арасымен доптарды домалатып алып жүру. Саусақтарымен допты	Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Күзгі әуен» (А. Досмағанбет). Педагог әнді орындайды. Әннің мазмұнына көңіл бөліп, күз көріністерін елестету, шумағын жәй, сабырмен орындау. Үйренген «Балдырғандар әні» әнін (Г. Жотаева) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** **«**Шабандоздар биі» (үнтаспада «Жұмыр қылыш», «Билеп үйренейік» жинағынан). Би қимылдарын үйренуді жалғастыру, еске сақтауға үйрету. **Қолдану деңгейі:** ***Ойындар, хороводтар:*** Ән-ойын "Етек-етек" (Т. Сарыбаева). ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Еркем-ай» қазақтың халық әні (өңдеген Б. Дәлденбай). Балаларды музыкалық ұрмалы аспаптарында әуен ырғағымен еркін ойнауға үйретуді жалғастыру.	(Саусақтарды жұмып, бас бармақты жоғары көтеру). Қалай жүзесің? Мынандай! (Қалай жүзетіндерін қимылмен көрсетеді). Қалай жүгіресің? Мынандай! (Қалай жүгіретіндерін қимылмен көрсетеді). Қалай алысты көресің? Былай! (Қолдарын маңдайға қойып, алысқа қарайды). **Түсіну деңгейі: Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Қасқырға қақпан» (4 рет). Шеңберде қол ұстасып тұрады.Бұл – аңшылардың қақпанын құруы. Белгі бойынша «аңшылар» қолдарын көтереді, «қасқырлар» әртүрлі бағытта еңбектеп жүреді. «Аңшылар»: *«Кәне, кәне, халайық, Қасқыр қақпан құрайық. Кәне, қақпан берік бол, Қасқыр, қасқыр, келіп көр!»* деген тақпақты хормен айтып, қолдарын түсіреді. Қақпан ішінде қалып қойған «қасқырлар» ойыннан шығады. **Қолдану деңгейі: «Ғажайып кемпірқосақ»** Көздерін жұмып жатып, терең, бірқалыпты тыныс алады. Ғажайып кемпірқосақты көз алдарына елестетеді. «Бірінші түс – көгілдір. Көгілдір түс су сияқты. Су түскендей сергіп қаласың. Өзімізді су түскендей сезінейік. Келесі түс – сары. Сары түс күн сияқты бізді жылытады, қуаныш

	орындалатын жаттығуларда назарларын тек орындайтын іс-әрекетіне сала білу сияқты қабілеттерін дамыту дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** бөрене үстінде еңбектеп жүруді, бір-біріне допты лақтырып, оны екі қолмен қағып алуды. **Түсінеді:** модульдер үстімен (із салынған парақтар, арқан т.б.) тепе-теңдік сақтап қалай жүру керектігін, күзгі табиғаттың кереметтігін. **Қолданады:** бөрене үстінде еңбектеу; 2.5 метр арақашықтықта бір-біріне доп лақтыру шеберліктерін (машықтарын), доптың ұшу бағытын бақылап, ұшып келе жатқан допты қолды бүгіп, қағып алу шеберліктерін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Жалпы дамыту жаттығуларын орындау: (орман алаңқайында «жылынуға» жиналады) «Артымнан қайтала» жаттығу-ойыны. Тыныс алу гимнастикасы: «Жел». Күннің көзі бұлт басып, қатты жел соғады. Кәне, бәріміз жел сияқты дыбыс шығарайық. Ууу – ууу – ууу... Сол қатты желден ағаштардың жапырақтары шулай бастайды. Жапырақтар жел соққанда қандай дыбыс шығарады? Шшш – шшш – шшш. **Түсіну деңгейі:** Негізгі қимыл-қозғалыстар:		ширақ домалатады. **Қолдану деңгейі:** **Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Мысық пен торғайлар» (4 рет) . «Торғайлар» орындықта, гимнастикалық қабырғаның тепкішегінде отырады. Балалар торғайлардың қимылын ым- ишарамен көрсетіп отырады. Белгі бойынша «мысық» келіп, «торғайларды» қуады. Олар бағыттарын өзгертіп қашады. Ұсталғандар ойыннан шығады. «Мен осындаймын, біз осындаймыз» ойын-жаттығуы. Шеңбер бойына тұрады. Балалардың біреуі ортағы шығып: «Мен сұлумын!» – деп айтады. Қалған балалар қимылмен «Біз сұлумыз!» – деп хормен айтады. Осыдан кейін келесі бала басқа сөздерді айтады		сыйлайды, ол үлпілдеген балапан сияқты. Егер көңілсіз болсаң, осы түске қараңдар. Көңілдерін көтереді. Жасыл түс көгорай шалғынның түсі, жаз мезгілінің белгісі. Жасыл түс адамның көңіл күйін көтереді. Олай болса осы түстерге көбірек қараңдар. Су сияқты салмақты, күн сияқты көңілді, жаз сияқты мейірімді болайық

	Бөрене үстінде еңбектеу барысында қол мен аяқтарын үйлестіріп қозғауға үйрету. «Сілеусін» жаттығуы: бөренеден түсу. **Қолдану деңгейі:** Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қасқыр мен лақтар» (4 рет). Шарты: қарама-қарсы жаққа тек белгіден кейін жүгіру қажет. Залдың бір шетінде сап түзеп тұрады. «Қасқыр» зал ортасында орналасады. *«Бөрте, бөрте, бөрте лақ, Бөрте лақ тым ерке-ақ. Кетесің кейде секеңдеп, Байламаса көкем кеп».* «Лақтар» залдың қарама-қарсы жағына жүгіреді, «қасқыр» оларды қуып ұстайды.				
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.** Өз-өзіне қызмет ету)				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Қыркүйек** **Серуен кешені №21** **(Біртұтас тәрбие)** **Қауіпсіздік ережесі** **Жүк көліктерін бақылау** ***Міндет****: жүк көліктерін ажырата білуге, олардың қолданылатын орындарын айыра білуге үйрету.* ***Бақылау барысы*** Адамдарды, жүктерді суда-кемелер, жерде поездер, әуеде-ұшақтар тасиды. Ал, аулада, көшеде жиі кездесетін көліктер-машиналар. Машиналар түрлеріне қарай адамдарға әртүрлі қызмет көрсетеді. Адамдарды жұмыс орнына тасиды, дәрігерлерді ауруларға жеткізеді, өртсөндірушіні өрт болған жерге апарады, әртүрлі	**Қазан** **Серуен кешені № 2** **Қазан айының алғашқы күндерде жапырақтардың түсуін бақылау.** ***Міндет****:* —табиғаттың мезгілге байланысты құбылыстары туралы түсініктерін кеңейту; —бақылағандарын сөйлеу тілінде қолдану қабылеттерін қалыптастыру. ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз*** ***Күзгі жапырақтар.*** ***Қ. Шаңғытбаев*** *Алтын сары, қызыл, көк,* *Алуан-алуан жапырақ.* *Күзгі бақта күлімдеп,* *Көз тартады атырап.* *Күн шуақта маужырап,* *Жатыр еді атырап.* *Ағаштардан жамырап,*	**Қазан** **Серуен кешені № 3** **Торғайларды бақылау.** **(Экология)** ***Міндет:*** *т*орғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; —күздің екінші айында құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. ***Бақылау барысы:*** ***Көркемсөз*** *Қалатындай қиқылдап,* *Әдетіңді білемін,* *«Шиық, шиық» еттің* *шиқылдап ,* *Дайын асқа ортақсың* *Шашып берген жемімді* *Торғай, торғай* *торғайым,* *Жейсің сонша қиқымдап,*	**Қазан** **Серуен кешені № 4** **Экология** **Көгершіндерді (кептерлер) бақылау** ***Міндет****:* — Құстар әлемі туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; — Құстар немен қоректенеді, қайда өмір сүреді, адамдар оларға қандай қамқорлық жасайды, жабайы көгершіндер неге Қызыл кітапқа енгізілгендігін тиянақтау. ***Бақылау барысы*** **Көркем сөз:** Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін	**Қазан** **Серуен кешені № 5** **Қазан айының алғашқы көрністерін бақылау.** ***Міндет:*** *Күз туралы білімдерін молайту, күз көрністерін бақылауды жалғастыру.* ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз:*** ***«КҮЗ»*** *Қ. Ыдырысов* Күзім-ау, күзім-ау, Мінезің бұзық-ау. Жаңбырың сіркіреп, Келгенің қызық-ау. Жап-жасыл тал мынау, Сары шапан киіпті-ау Айнала тұнжырап, Қабағын аспан түйіпті-ау. **Тәрбиеші сұрақтары:** ♦ Қазір жылдың қай мезгілі? ♦ Күз айының нешінші

	жүктерді тиісті жеріне апарады, көшеге су себеді, сыпырады, қар тасиды. Олар адамдардың бірінші көмекшісі. **Балаларға сұрақтар.** - Сендер қандай көлік түрлерін білесіңдер? ♦ Адамдар жүк көліктерін не үшін пайдаланады? *(әртүрлі жүктерді тасу үшін.)* ♦ Жүк тиейтін машиналар қандай көлік түрлеріне жатады? *(жүк таситын көліктерге).* ♦ Жүк таситын басқа қандай көлік түрлерін білесіңдер? *(жүк таситын ұшақтар, тікұшақтар, поездар,кемелер.)* ♦ Машиналар бағдаршамның қай түсі жанғанда жүреді? *(жасыл.)* ♦ Машинаны жүргізетін мамандықтағы адамды кім деп атайды? *(жүргізуші, шофер)* ♦ Бағдаршамның неше түсі бар? *(Үш: қызыл, сары, жасыл.)* ♦ Адамдар бағдаршам жоқ жерден қалай өтеді? **Еңбек** Түскен жапырақтарды жинау. ***Міндет:*** *Бастаған істі аяғына дейін жеткізуге баулу;* — ұқыптылыққа, жауапкершілікке тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Тоқта--жүгір». ***Міндет:*** — *белгі бойынша әрекет етуге үйрету*; *—ептіліктерін дамыту*. **Жаттығу ойындары:** **Бөрене үстімен жүру**.	*Үшты кенет жапырақ.* **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦ Барлық ағаштардың жапырақтарының түсі өзгерді ме? ♦ Ағаштар мен бұталардың түстері жазда қандай еді? ♦ Күздің келуімен олар қалай өзгерді? ♦ Қайың жапырақтарының түсі қандай? (алтын-сары) шетеннің ше? (қызыл) ♦ Бәрінен бұрын қай ағаштың жапырағы түсін өзгертеді? (қайың) ♦ Жапырақтардың түсуі кезінде қай ағаштың жапырағы ұзақ уақыт сақталады? (қайыңда) Тәрбиеші балаларға ағаш жапырақтарының жерге түсуін бақылауды ұсынады, сұрақтар қояды, өлеңді қайталайды ♦Жапырақтардың түсуінің қандай маңызы бар? (қысқы суыққа бейімделеді, аязда ағаштардың ауыр салмақтан сынуынан сақтайды, жапырақтармен бірге ағаш бойындағы керексіз заттар сыртқа шығады) ♦Барлық жапырақтар бірдей түсе ме? (жоқ) Түскен жапырақтармен бірге ағаштар да өле ме? (жоқ) **Зерттеу жұмысы:** Қайың мен шетен т.б. ағаш жапырақтарын табу, олардан асфальтқа өрнек құру. **Еңбек** Алаңдағы жапырақтарды жинауға аула сыпырушыға көмектесу *Міндет:бірлесе жұмыс*	*Сені әркез қорғаймын* *Қорқақсың-ау, қорқақсың,* *Қыстың қамын жаз ойлап,* *Еңбек десе шорқақсың.* *Бәріне де бол дайын!* **Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді.** ♦ Торғай қандай болып көрінеді? *(Бұл кішкентай пысық құс.)* ♦ Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) ♦ Ал қанаты мен құйрығы қандай? *(құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген)* ♦ Ал басының түсі қандай? *(Сұр)* ♦ Торғайлар қайда өмір сүреді? *(қалада және ауылда.)* ♦ Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? *(адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.)* ♦ Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? *(подъездің немесе балконның күнқағарларына.)* ♦ Қане, жақсылап қарайықшы біздің	Үйшік жасай білемін Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін Шаттық әнге салады. ♦ Қандай құстар алаңға келіп қонады? ♦ Олар қайда тіршілік етеді? ♦ Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? ♦ Оларды кім қоректендіреді? ♦ Көгершіндер қайда мекендейді? ♦ Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. **Зерттеу қызметі:** Кептер мен торғайды салыстыру **Еңбек:** Мектеп аумағына жем салғыш ілу *Міндет: еңбек әрекетін орындауға үйрету.* **Қимылды ойын:** «Ұшады, секіреді, жүзеді». *Міндет:* —балаларды жүкіруге үйрету; —құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау. **Жаттығу ойындары:** «Қаданы (кегли) құлат». *Міндет:* — Допты нысанаға лақтыру; — Назар аударуларын, дәлдіктерін дамыту. **Халық болжамы:** *құс жүнін үрпитсе, жауын болады;	айы? ♦ Неге күз деп ойлайсыңдар? ♦ Күзде ауа-райы қандай болады? ♦ Тағы қандай табиғат өзгерістерін білесіңдер? **Зерттеу жұмысы:** Жапырақтарды, өсімдіктерді, тастарды ұстар көру. Олар қолға тигенде қандай әсер (суық немесе ылғал) береді Неге? (өйткені күн салқын немесе жаңбыр) **Еңбек:** Ойын алаңын тазалау *Міндет:* — Еңбек тапсырмаларын орындауды үйрету; — Ұжыммен жұмыс істеуге баулу. **Қ/О:** «Ормандағы соқпақтар». *Міндет: жағдайға байланысты қозғалыстарды түрлендіру.* **Жеке жұмыс:** Жалпы дамыту жаттығулары. *Міндет:жалпы дамыту жаттығуларына деген қызығушылықтарын арттыру, қалыпты жағдайларды, қозғалыстарды, қимылдарды түрлендіру,* **Халық болжамы:** *Егер қазан айында күн күркіресе, қыс қамшы сабындай келте болады. *Тауықтар мен кекіліктердің қауырсындары үрпиіп, айдары қызарса, күн суытып жауын жауады. *Егер тікендер мен алабота сабақтары төмен қарай

	Міндет:тепе-теңдікті сақтай отырып, жүру техникасын жақсарту. ***Мақал-мәтел: «Бастаған істі тастама»***	*істеуге, мақсатқа жетуге баулу.* **Қ/О:** «Түлкі мен қояндар». *Міндет: жануарлар мінез-құлқын ажырата білу* **Жаттығу ойындары:** Қозғалысты дамыту. *Міндет:аяқ қозғалыстарын түрлендіре жаттығу жасау.*	балабақша ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек? *(*Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп тұру керек*)* ♦ Күзде торғайлар немен қоректенеді? *(өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды)* **Еңбек:** Ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. *Міндет:* — Ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету; — Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Қ/О: «Құстардың ұшуы». *Міндет: белгі бойынша қимыл жасауға үйрету*. **Жаттығу ойындары:** «Жалауды құлатпа» *Міндет: заттар арасымен, оларды құлатпай ирелеңдеп жүру*	*жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы болады; *құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады**.**	иілсе, онда күн суытады. **(Біртұтас тәрбие)**
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	Жігер,Алинур мен жеке жұмыс. Тіл ұстартуға байланысты суреттер арқылы,мәтіндер құрауға үйрету.	Ислам Нұралимен жеке жұмыс. Дыбыстың дауысты, дауыссыз болып бөлінетіні жөнінде суреттер арқылы үйрету.	Тұрсынбек Алимен жеке жұмыс. Жуан, жіңішке дауысты дыбыстар бойынша сұрақтарға толық жауап беруге үйрету.	Нұралимен жеке ыс. 9 және 10 цифрларын дұрыс тану мен бейнелеуді үйрету.	Ғалым Алимен жеке жұмыс. Тіл ұстартуға байланысты суреттер арқылы,мәтіндер құрауға үйрету.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Суреттік боямалар: «Көгөністер»** жаттығуы. **Міндеті:** Оқушылардың логикалық ойлауын , көру арқылы есте сақтауын , ойша жұмыс істей білуін дамыту . **Ойын шарты:** Алдын-ала тақтаға қияр,сәбіз,пияз салынған плакат ілініп дайындалады . Рет-ретімен шығып әр	**Біртұтас тәрбие)** **Танымдық-қимылды ойын:**«Отбасының күзгі еңбегі» **Міндет:** Тез шешім қабылдай алуға, жылдамдыққа, ептілікке, сыйластыққа үйрету. **Дағды:** Үлкенді сыйлауға, кішіге қамқор болуға,бауырмалдыққа, мейірбандыққа	**Біртұтас тәрбие** **Ойын: “Белгіні тыңда”** **Міндет:**Балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын , бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру. **Дағды:** Ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға	**Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Мысық пен торғайлар» **Міндет:** Балаларды жылдамдыққа, ептілікке, шымырлыққа тәрбиелеу. **Дағды:** үйлесімді қозғалу қабілеттері және жалпы шыдамдылық секілді дене сапаларын дамытуға дағдыландыру. **Ойын шарты:**	**Суреттік боямалар: «Жидектер»** жаттығуы. **Міндеті:** Оқушылардың логикалық ойлауын , көру арқылы есте сақтауын , ойша жұмыс істей білуін дамыту . **Ойын шарты:** Алдын-ала тақтаға бүлдірген,шие,құлпынай салынған плакат ілініп дайындалады .

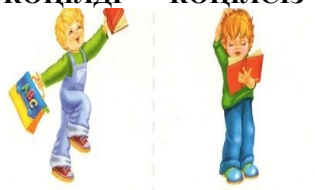
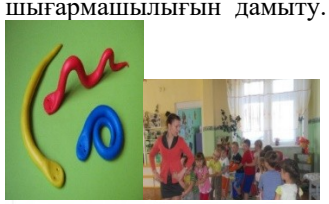
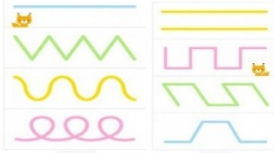
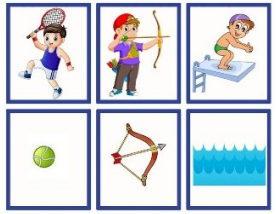
	көгөністерді бояймыз.	дағдыландыру. **Ережесі:** Алаңда 2 топқа бөлінеді. 1-топ жемістер жинаса,ал 2-топ көгеністер жинайды. Осылайша ойын жалғаса береді.(Біртұтас тәрбие)	ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыруға дағдыландыру. **Ойынның шарты:**балалар шеңбер бойында тұрады. Тәрбиеші жалаушамен алға деген белгі бергенде балалар мәреге жету керек, жете алмаған бала өз өнерін көрсетеді.	«Торғайлар» орындықта, гимнастикалық қабырғаның тепкішегінде отырады. Балалар торғайлардың қимылын ым- ишарамен көрсетіп отырады. Белгі бойынша «мысық» келіп, «торғайларды» қуады. Олар бағыттарын өзгертіп қашады. Ұсталғандар ойыннан шығады. «Мен осындаймын, біз осындаймыз» ойын-жаттығуы. Шеңбер бойына тұрады. Балалардың біреуі ортағы шығып: «Мен сұлумын!» – деп айтады. Қалған балалар қимылмен «Біз сұлумыз!» – деп хормен айтады. Осыдан кейін келесі бала басқа сөздерді айтады.	Рет-ретімен шығып әр жидектерді бояймыз.
Балаларды үйге қайтару					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата-анаға кеңес:** «Балаңызды тыңдауды үйреніңіз. Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз» **«Өнегелі 15 минут»**	**Ата-анаға кеңес:** Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру. **«Өнегелі 15 минут»**	**Ата-анаға кеңес:** Балалармен өз отбасы туралы әңгімелесу. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту. **«Өнегелі 15 минут»**	**Ата-анаға кеңес:** - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.	**Ата –аналарға кеңес:** - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысына)сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы. **«Өнегелі 15 минут»**

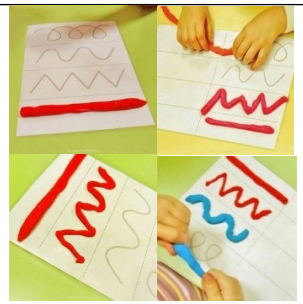
Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Топ: Мектепалды сынып
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 07.10.-11.10.2024 жыл
(апта күндерін, айды, жылды көрсету)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 07.10	Сейсенбі 08.10	Сәрсенбі 09.10	Бейсенбі 10.10	Жұма 11.10
07-55 **Балаларды қабылдау**	**Әділдік және жауапкершілік айы** **Дәйек сөз:Ел жұртымның бақыты аталатын,сөнбесін мәңгі сенің Отан атың** Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру. Бала үнін тыңдау **«Өнегелі 15 минут»**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. (Біртұтас тәрбие) Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс **Біртұтас тәрбие**				
	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын әрекеті(үстел үсті ойындары пазлдар, домино және т.б.); **Үстел үсті ойыны**: «Керісінше айт» **Мідеттері:** логикалық ойлауды дамыту, қарама-қарсы мағынасы бойынша айта алуды үйрету. **Дағды:** қарама-қарсы сөз айтып,анықтай алуға дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** Тәрбиеші бір сөзді айтады, ал балалар оған мағынасы	**Музыка шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары:** «Жылан» **Міндет:** Жорғалаған жыланға сипаттама бере отырып таныстыру. Жыланның тіршілігі, қозғалуы туралы ұғым қалыптастыру. Табиғаттағы тіршілік иелеріне деген қызығушылығын оята отырып қамқор болуға тәрбиелеу.Мүсіндеу әдістерін жақсарту. **Дағды:** Алақанмен илеп	**Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі**(іс әрекет арқылы қимылды ойын) **Сәйкестендіру жаттығу ойыны:«Спортлото құрастыру»** **Міндет:** балалардың дене тәрбиесі мен спортқа деген қызығушылығын дамыту; балаларды спорт түрлерін тануға және атауға үйрету; зейінін, есте сақтауын дамыту. **Дағды:**спорт түрлерін атап,сол спорт түрлеріне	**Көркем әдебиет - коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары:** **Ойын жаттығу:** «Бірізді суреттер»ойыны **Міндет:** қиялды, логикалық ойлауды, сөйлеуді және шығармашылық тілді дамыту . **Дағды:** бір-бірімен сәйкестендіруге дағдыландыру. **Ойын шарты:** Ойын материалы ретінде бір сюжетпен өзара	**Қоршаған ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет** **Үстел үсті ойыны:** «Жапырағы бойынша ағашты тап» **«Мозайка»** **Міндет:** Балаларды ағаштардың түрлерімен таныстыру. Жапырақтар арқылы ағаштарды тауып ағаш аттарын айта білуге үйрету; балалар көрген суреттерін есте сақтай отырып, әр суретті реті бойынша атайды. Ағаш түрлері туралы өз

	бойынша қарама-қарсы сөз айтуы тиіс. Мысалы: «ақ-қара» ,«жер-аспан», «жарық-қараңғы» және т.б. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса. **Ойынның нұсқаулары:** Өздік жұмыс, мысалдар келтіру. **ТАЗА** **КІР** **ҚАТТЫ** **ЖҰМСАҚ** **АШЫҚ** **ЖАБЫҚ** **ҚҰРҒАҚ** **СУ** **БОС** **ТОЛЫҚ** **КӨҢІЛДІ** **КӨҢІЛСІЗ** 	бөліктерге бөліп, қоса білуе дағдыландыру.Ермексаздың өзіндік ерекшеліктерімен таныстыру, тегістеу, тарту, әдіс бойынша жаттықтыру ұсақ қол моторикасын дамыту. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар:** Ойынға балалардың барлығы қатысады.Олар бір-бірінің белдерінен ұстап жылан сияқты иреленеңдейді,бірде тоқтап орнында қалуы тиіс . Тәрбиешінің қадағалануымен ойналады **Ықтимал күрделендірулер:** Жыланға ұқсап жүру . Өз ойларын еркін жеткізу.Жыланның қалай ысқыратының еске түсіру. **Ойынның нұқсаулары:** Дидактикалық ойындарды мүсіндеу ұйымдастырылған іс-әрекеттінің тиімділігін тәжірибе көрсетіп отыр. Сабақты бекіту, сабақта меңгерген материал туралы түсінігін кеңейту, баланың шығармашылығын дамыту. 	байланысты дене қимыл жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** Әр ойыншы 2-3 ойын суреттер беріледі,оларды құрастыру арқылы бір спорт түрлерін жинақтау. Жүргізуші, спорт түрін атайды және оны ойыншыларға көрсетеді. Ойын картасында осындай белгі бар суретті табады. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, өз ойынша басқа сурет құрастыр. **Ойынның нұсқаулары:** дене жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау. 	байланысқан 3-4 сурет пайданылады. Суреттер бөлшектеліп және араласып беріледі. Тәрбиеші баланың алдында суретті қойып,өзара байланысты әңгіме құрастыруға болатынын түсіндіреді .Бала суретті ретімен құрауы тиіс. **Ықтимал күрделендіру:** Суретке қарап ертегі құрауды ұсынуға болады. **Ойынның нұсқаулары:** Ертегіні ,әңгімені сахналап көрсету. 	ойыңызды дәл жеткізуге үйрету. Логикалық ойлауды дамыту.Ой-өрісін, сөздік қорларын дамыту; табиғатты қорғауға, сүйіспеншілікке тәрбиелеу. **Ойынның нұсқаулары:** Балаларға ағаштар суреті бар карточкалар таратылады. Суретке қарап ағаштың жапырағына сәйкес жапырақтарды тауып толықтырады және ағаштың атын айтады. **Дағды:** Жапырақтар арқылы ағаштарды тауып ағаш аттарын айта білуге дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулық:** Ағаштардың суреттері бар суреттерді салады және олар туралы әңгімелейді, балалардың назарын ағаштың жапырақтарына аударады, олар ұсынылған әр картада да бар. Содан кейін ол балаларға әртүрлі ағаштардың жапырақтары бейнеленген карталарды таратады және жапырақ құлаған ағашты табуды ұсынады. (Қайың, емен, шырша, тал, каштан, балқарағай, үйеңкі, жөке, балқарағай, көктерек, қарағай, терек) **Ойынның шарты:** 1.Тәрбиешінің сигналы бойынша жұмысты бастау 2. Командада тапсырмаларды бірге орындау 3. Парақтың суреті бар картаны тиісті ағашқа лотоға салыңыз. **Ойын барысында болатын қиындықтар**: 1. Карточкалар бойынша балалар ұсыныстар

					жасайды және айтады сөйлейді. Мысалы: Қайың-береза-birch 2. Балалар бір-бірден парақтың суреті бар картаны алады, ағашты атайды, картаны тиісті ағашқа лотоға салады.
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	№ 27 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. Заттарсыз орындалатын жаттығулар** **№ 3 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: қолдары екі жанында, 1– сол аяғымен жанына қарай қадам аттау, қолдарын екі жаққа созу; 2– б.қ.қ. Сол қимылдарды екінші аяғымен қайталау (7-8 рет). 2.Б.қ.: аяқтарын арасын ашып қою, қолдары белінде. 1–3 серпіле отырып-тұру, қолдарын алға созу. 4-б.қ.қ. (6-7 рет) 3.Б.қ.: аяқтарын арасын ашып, қолдарын төмен түсіріп тұру. 1– қолдары кеудесінде, шынтақтан бүгілген; оңға бұрылып, қолдарын екі жаққа созу; 3– қолдарын кеудесіне әкелу; 4– б.қ.қ. (6–8 рет) 4.Б.қ.: аяқтары параллель, қолдары белінде 1– бір аяғын (сол) жоғары көтеру:	№ 28 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. Заттарсыз орындалатын жаттығулар** **№ 4 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: тұру. Қолдарын түзу басынан жоғары көтеріп, қолдарымен шапалақ ұрады. Қолдарын төмен түсіреді. 2.Б.қ.: «боксшы» қимылын жасап, қолдарын кезек-кезек алдыға-жанына жұдырықтап, серпу. 7-8 рет 3.Б.қ.: тұру. Алдыға еңкею. Қолдарымен аяқтарының артынан шапалақ ұру – 7-8 рет. 4.Б.қ.: оң аяғын түзулеп, жоғары көтеріп қалып, аяғының астынан шапалақ ұру. Сол аяғымен соны қайталау. 5.Б.қ.: арқасына шалқалап жату, түзулеп екі аяғын бірдей жоғары көтеріп апарып, басынан асырып, жерге тигізу. Аяқтарын	№ 29 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **Таспамен жаттығулар орындау** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Бастарын ию» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – басын алдыға ию; 2 – б.қ.; 3 – басын артқа шалқайту; 4 – б.қ. – 8 рет. 2.«Секіртпе жоғарыда, аяқ басына тұру» Б.қ. – негізгі тұрыс, таспаны төмен ұстау. 1– оң аяқ басына көтеріліп, таспаны жоғары көтеру; 2 – б.қ.қ.; 3 – сол аяқпен сол қимылдарды орындау (8 рет). 3.«Күн» Б.қ. - түзу тұру, қолдарында таспа, төменде. 1 – 4 – қолдарын параллель	№ 30 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. Таспамен жаттығулар орындау** **№ 2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ. : түзу тұру, 1– қолдарын жоғары көтеріп, таспаны бір қолынан екінші қолына береді. 2– қолдарын екі жаққа айналдыра отырып, төмен түсіреді (8 рет). 2.Б.қ. : түзу тұру, қолдары төменде. Таспаны жанына қарай созып, денені оңға (солға) бұрады (8 рет). 3.Б.қ.: түзу тұру, алдыға еңкею, таспаны бір қолынан екінші қолына оң (сол) аяғының артынан беру (8 рет). 4.Б.қ. : өкшелеп отыру. Тізесіне көтеріліп, оң (сол) қолдарын жоғары сермейді. Б.қ. қайта келеді (8 рет). 5.Б.қ.: қолдарымен артқа тіреліп отыру, аяқтарын	№ 31 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. Секіртпемен орындалатын жаттығулар** **№ 1 жаттығулар кешені** 1.«Бастарын ию» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – басын алдыға ию; 2 – б.қ.; 3 –басын артқа шалқайту; 4 – б.қ. – 8 рет. 2.«Секіртпе жоғарыда, аяқ басына тұру» Б.қ. – негізгі тұрыс, секіртпені екіге бүктеп, төмен ұстау. 1-2 – аяқ басына көтеріліп, секіртпені жоғары созу; 3-4 – б.қ.қ. (6 рет). 3.«Еңкею»Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – секіртпені жоғары көтеру; 2– оңға (солға) еңкею; 3– денені түзеу, секіртпені

	аяғының астына шапалық ұру. 2 – б.қ.қ. (7-8 рет) 5.Б.қ.: аяқтарының арасын ашып, қолдарын беліне қойып, отыру. 1 – қолдарын екі жаққа созу. 2– алдыға еңкейіп, оң (сол) аяғына тигізу; 3– қолдарын екі жаққа жазу. 4– б.қ.қ. (6–8 рет) 6.Б.қ.: тізерлеп тұру, қолдарды беліне қою; 1-2– оң жаққа отырып-тұру, қолдарын алдыға созу; 3-4– б.қ.қ. Сол жағына қайталау (6–8 рет) Санап тұрып (1–8), оң (сол) аяқпен секіру (3-4 рет).	қайта төмен түсіріп, б.қ. қайту. 7-8 рет. 6.Б.қ.: ішімен етпетінен жатып, қолдарын иегінің астынан таянып жату. Екі қолдарын екі жаққа жазып, арқасымен артқа қайырылу. Жаттығу кезінде аяқтарын жерден алмайды. 7-8 рет. 7.Б.қ.: аяқтарын біресе бірге ұстап, біресе екі жаққа ашып, бір орында секіру. Секіруді жүрумен алмастыру. 2-3 рет.	ұстап, оң жаққа қарай айналдыру; 5 – 8 сол жаққа. 4 рет. 4.«Бұлақ» Б.қ. – түзу тұру, қолдарында таспа, төменде; 1 – қолдарын алдыға қарай түзеп, созу; 2 – 8 қолдарын алдыда ұстап, жоғары-төмен қозғалту, 9-10 – б.қ. 4 рет. 5.«Еңкею» Б.қ. – аяқтарының арасын ашып тұру, таспа ұстаған қолдары төменде. 1-2 – алдыға еңкею, таспаларды жоғары көтеру, артқа шалқаю; 3-4 – б.қ. (5-6 рет). 6.«Бесік» Б.қ. – жерде жатып, таспаларды алдыға созу, 1 – шалқайып, аяқ-қолдарын көтеру, 2 – б.қ. 8рет. 7.«Секіру». Б.қ. – алдыға-артқа секіру 8 рет.	түзу ұстайды. Екі аяғын бірдей бүгіп, таспаны қолдан-қолға ауыстырады. Аяқтарын қайта түзейді. (8 рет) 6.Б.қ.: етпетінен жату. Денесінің алдыңғы жағын көтеріп, қайта түсіреді. (Екі қолына да таспа ұстайды) (8 рет) 7.Б.қ.: бір орында тұрып, бір аяқпен секіреді (6 рет).	жоғары көтеру; 4 – б.қ.қ. (6 рет). 4.«Отырып-тұру» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1-2 – отыру, секіртпені алдыға шығару; 3-4 – б.қ.қ. (6 рет). 5.«Қадам аттау, еңкею» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдарындағы секіртпе екі жанына төмен түсірілген. 1 – оңға аттап, секіртпені жоғары көтеру; 2– оңға еңкею; 3 – денесін түзеу,секіртпе жоғары; 4 – б.қ.қ. (6 рет). 6.«Аяғыңның басына жеткіз»Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдарындағы секіртпе екі жанына төмен түсірілген. 1 – секіртпені жоғары көтеру; 2 – алдыға еңкейіп, секіртпені оң (сол) аяқтың басына тигізу; 3 – денені түзеп, секіртпені жоғары көтеру; 4 – б.қ.қ. (6 рет). 7.«Секіру»Б.қ. – аяқтарының арасы ашық, секіртпе артта төмен; екі аяқпен бірге секіртпені айналдыра отырып секіру.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Мемлекеттік гимн (Біртұтас тәрбие)**					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты 08.30		**07.10.24 Дүйсенбі**	**08.10.24 Сейсенбі**	**091.10.24 Сәрсенбі**	**02.10.24 Бейсенбі**	**11.10.24 Жұма**
		Математика негіздері **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене шынықтыру**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Мүсіндеу** **Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті						

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Заттарды өлшемі бойынша салыстыру. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** әртүрлі заттар ұзындығы (5 және одан да көп), биіктігі, ені немесе қалыңдығы арасындағы өлшемдік қатынасты дұрыс, заттарды өлшемі бойынша өсу және кему ретімен қоя білуге үйрету; сөйлеу барысында «үлкен - кішкентай», «артық - кем», «өлшемі бірдей», түсі бірдей және әртүрлі, сөздерді қолдана білуге жаттықтыру; логикалық ойлау, талдау, зейін, есте сақтау, сөйлеу, саусақтардың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды**: есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттарды салыстырады, заттардың өлшемін сипаттайтын сөздерді айтады: үлкен, кішкентай, орташа, негізгі түстерді атауды; сипаттамаларына сәйкес жіктеуді; **Түсінеді:** заттарды өлшемі бойынша қалай салыстыруға болатынын; **Қолданады:** заттарды көзбен көру арқылы салыстыруды, заттардың белгілерін анықтауды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты**. 1-ден 9-ға дейінгі сандар еденде шашыраңқы болып	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қатаң дауыссыз дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** қатаң дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату; суреттер бойынша заттардың атын ататып, сол сөздердегі қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын дыбыстарды ажыратып айтуға дағдыландыру; бастаған істі тиянақты аяқтай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: қатаң дауыссыз дыбыстарды ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтады. **Түсінеді:** қатаң дауыссыздарда мүлде үн болмайтынын түсінеді. **Қолданады:** қатаң дауыссыз дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Артикуляциялық жаттығу жасау.** *«Күрекше»* – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. *«Ине»* – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. *«Төбешік»* – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. *«Түтікше»* – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп,	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ұзындық. **ҰІӘ міндеттері:** шартты өлшеуішті ұзындықты өлшейтін құрал ретінде таныстыру; шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын өлшеу мен салыстыруды үйрету, әртүрлі ұзындықтағы, биіктіктегі заттар арасындағы өлшемдік қатынастарды орнату; логикалық ойлау, есте сақтау, сөйлеу, назар аудару қабілеттерін дамыту. **Дағды**: ұзындықты шартты өлшемнің көмегімен қалай өлшеуге болатынына назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:**«ұзын - қысқа» сөздерін айтуды, ұзындық бойынша салыстыру тәсілдерін атауды: бір-бірінің үстіне салу, бір-біріне жақындату арқылы өлшеуді; «ұзынырақ қысқарырақ», «ұзындығы бірдей», «жоғары - төмен», «биіктігі бірдей», «тар - кең», ені бірдей; жуан, жіңішке, қалыңдығы бірдей, сөздерін сөйлеу барысында қолдана білуге үйрету; **Түсінеді:** ұзындықты шартты өлшемнің көмегімен қалай өлшеуге болатынын; **Қолданады:** заттарды бір-бірінің үстіне қоюды, бір-	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ұзындық. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** шартты өлшеуішті ұзындықты өлшейтін құрал ретінде таныстыру; шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын өлшеу мен салыстыруды үйрету, әртүрлі ұзындықтағы, биіктіктегі заттар арасындағы өлшемдік қатынастарды орнату; логикалық ойлау, есте сақтау, сөйлеу, назар аудару қабілеттерін дамыту. **Дағды**: ұзындықты шартты өлшемнің көмегімен қалай өлшеуге болатынына назар аудару дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:**«ұзын - қысқа» сөздерін айтуды, ұзындық бойынша салыстыру тәсілдерін атауды: бір-бірінің үстіне салу, бір-біріне жақындату арқылы өлшеуді; «ұзынырақ қысқарырақ», «ұзындығы бірдей», «жоғары - төмен», «биіктігі бірдей», «тар - кең», ені бірдей; жуан, жіңішке, қалыңдығы бірдей, сөздерін сөйлеу барысында қолдана білуге үйрету; **Түсінеді:** ұзындықты шартты өлшемнің көмегімен қалай өлшеуге болатынын; **Қолданады:** заттарды бір-бірінің үстіне қоюды, бір-біріне жақындату арқылы,	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ұяң дауыссыз дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** ұяң дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату; **Дағды**: Суреттер бойынша заттардың атын ататып, сол сөздердегі ұяң дауыссыз дыбыстан басталатын дыбыстарды ажыратып айтуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ұяң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтады. **Түсінеді:** ұяң дауыссыз дыбыстарды көтеруге, созуға, әуенін өзгертуге мүлде болмайтынын түсінеді. **Қолданады:** ұяң дауыссыз дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Артығын тап» ойынын ұйымдастыру арқылы бастайды. Қарға, қамыс, қалам, қамшы, тамшы. *(тамшы)* Орындық, орман, ожау, олақ, шолақ. *(шолақ)* Дариға, Дархан, Орхан, Дина, Диана. *(Орхан)* Сандық, сағат, сақал, мақал, сағыз, соғыс. *(мақал)* Бөтелке, балға, бал, мал, бала, қала. *(мал)* Балалар сөздердің ішінен артық сөзді шатаспай, жылдам табулары керек. Балалар сөздің бірінші дыбысы бойынша артық сөздерді табады. **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Сағат»*** – тілді

	жатады, бірақ бір-бірінен онша алыс емес. Көрсетілген цифр ретімен, аяқтарын «суламай» «тастардың» үстімен жүреді (цифрды ретін шатастырмайды). **Түсіну деңгейі: Тосын сый сәті.** «Гномдар бізге қонаққа келді. **Проблемалық сұрақ.** Барлық гномдар бірдей ме? «Олармен жақынырақ танысайық». Педагог балаларға «үлкен - кішкентай», «түс», «алдында - артында», «алды», «арасында», «жанында» деген сөздерді пайдалана отырып, суретте бейнеленген әр гномды сипаттауға көмектеседі.Балалар ойын жағдаятына қосылады. Гномдар бейнеленген суреттерді қарайды, олардың өлшемін, түсін, кеңістікте орналасуын анықтайды.Біз гномдарды үлкенді - кішілі және киімінің түсімен салыстырдық деп түсіндіреді. Енді оларды биіктігі мен қалыңдығы бойынша салыстыруды үйренейік. кесте - гномдар орналасқан фон, 2.1 және 2.2. кесте - сурет кескіндері. Гномдарды өсу ретімен орналастыруды ұсынады: алдымен ең аласасы, содан кейін биігі. Сіз мұны қалай жасайсыз? Шалбар мен кеудешелерді қалың немесе жұқа деп айтпайды, оларды ені кең-тар деп айтады. Шалбарды енімен қалай	түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Қатаң дауыссыз дыбыстармен таныстыру.** – Үн мен салдырдың дыбысқа қатысуына қарай тілдегі дыбыстар дауысты және дауыссыз болып келеді. Дауыссыз дыбыстар үш топқа бөлінеді. Бүгін біз солардың ішіндегі қатаң дауыссыздардың жасалу жолдарымен танысамыз. Айнамызды қолымызға алып қарайық. Мен айтқан дыбыстарды қайталаңдар: *п, к, қ, т, с, ф, ч, ц, ш, щ, һ*. Бұл дыбыстарды айтқанда нелер кедергі жасады? Иа дұрыс айтасыңдар (ерін, тіс, тіл). Бұл дыбыстарды қандай дауыспен айттыңдар (тез және қысқа) **Түсіну деңгейі:** ***«Тиісті түсті көрсет» дидактикалық ойыны.*** Педагог дыбыстарды айтады: п, а, к, қ, о, т, с, ә, ф, і, ш, щ, һ, ц. Балалар дауысты дыбысқа қызыл, дауыссыз дыбыстарға көк фишканы көтереді. ***«Кім көп сөз ойлайды» дидактикалық ойыны*** *– К* дыбысынан басталатын сөздер ойлап айтыңдар. *Кітап, кілем, кім, кілт, киіз.* *Т* дыбысынан басталатын сөздерге мысал келтіріңдер. *Таға, тарақ, тау, тиін, темір, тұлпар, тоқ, тоқылдақ, тотықұс, торсық, теңіз, тіс*. **Қолдану деңгейі:** ***«Дыбысты балға» дидактикалық жаттығуы*** Мен сендерге дауысты	бір-біріне жақындату арқылы, шартты өлшемнің көмегімен өлшеуді, салыстыруды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты:** Әлия мен Сырым ойын ойнауға шақырады. **«Керісінше айт» дидактикалық ойыны** Бала педагогқа допты қайта лақтырып, антонимін айтады. Ұзын - қысқа, биік - аласа, кең - тар, жуан - жіңішке, ауыр - жеңіл. **Ойын жаттығуы: «Ретімен орналастыр»** «Түрлі түсті Куйзенер санау таяқшалар» жиынтықтан таяқшалар таратады, оларды ұзындықтарының өсу ретімен орналастыруды ұсынады. Балалар тапсырманы орындайды.Балалардан таяқшаларды қалай орналасқанын сұрайды, қайсысы ұзын, қайсысы қысқа екенін білді. Балалар таяқшаларды бір-біріне жақындату арқылы деп түсіндіреді. Бір-бірінің үстіне салу тәсілі арқылы да заттын қайсысы ұзын немесе қысқа екенін өлшеуге болатындығын қосымша айтады. Көрсетеді. **Түсіну деңгейі: Эксперименттік іс-әрекет:** Балаларға үстелдің ұзындығын алақанымен өлшеуді ұсынады. Балалар алақанмен	шартты өлшемнің көмегімен өлшеуді, салыстыруды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты:** Әлия мен Сырым ойын ойнауға шақырады. **«Керісінше айт» дидактикалық ойыны** Бала педагогқа допты қайта лақтырып, антонимін айтады. Ұзын - қысқа, биік - аласа, кең - тар, жуан - жіңішке, ауыр - жеңіл. **Ойын жаттығуы: «Ретімен орналастыр»** «Түрлі түсті Куйзенер санау таяқшалар» жиынтықтан таяқшалар таратады, оларды ұзындықтарының өсу ретімен орналастыруды ұсынады. Балалар тапсырманы орындайды.Балалардан таяқшаларды қалай орналасқанын сұрайды, қайсысы ұзын, қайсысы қысқа екенін білді. Балалар таяқшаларды бір-біріне жақындату арқылы деп түсіндіреді. Бір-бірінің үстіне салу тәсілі арқылы да заттын қайсысы ұзын немесе қысқа екенін өлшеуге болатындығын қосымша айтады. Көрсетеді. **Түсіну деңгейі: Эксперименттік іс-әрекет:** Балаларға үстелдің ұзындығын алақанымен өлшеуді ұсынады. Балалар алақанмен өлшейді. Жауаптарын салыстырады. Сонда қалай, үстел біреу,	жіңішкертіп оңға, солға жайлап қозғау. Осылай санап отырып, 15–20 рет қайталау. ***«Саңырауқұлақ»*** – ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұру. ***«Алтыбақан»***– тілді ауыздан жіңішкертіп шығарып, біресе мұрынға, біресе иекке созу. **Түсіну деңгейі: Ұяң дауыссыз дыбыстармен таныстыру.** Балалар біз бүгін дауыссыз дыбыстардың ішіндегі ұяң дауыссыз дыбыстармен танысамыз және жасалу жолдарын білетін боламыз.Ұяң дауыссыз дыбыстардан басталатын заттардың суреттерін тақтаға іледі: балға, вагон, гүл, ғарыш, доп, жүзім, зырылдауық. Атайды, сөздің бірінші дыбысын ерекше етіп айтады. Мен айтқан дыбыстарды қайталаңдар: б, в, г, ғ, д, ж, з. Дауыссыз дыбыстарды айтқанда көмейде кедергіге ұшырамаған ауа ауыз қуысына күшті қарқынмен келеді. Ауыз тар ашылғандықтан, көмей арқылы келген қарқында ауа әртүрлі артикулярлық мүшелермен соқтығысады. ***«Кім көп сөз ойлап айтады» дидактикалық ойыны*** – Б дыбысынан басталатын сөздер ойлаңдар. *Бақа, бақыт, бал, би, Берік, бор, балық, бас, боти, быламық, ботқа.* *Г* дыбысынан басталатын сөз ойлаңдар.

	орналастырамыз? Балаларды алдымен көзбен, содан кейін бір- бірінін үстіне қою арқылы таңдауға шақырады. Топтағы балалармен осыған ұқсас жұмыс жүргізіледі. Бірнеше балаға (5 адам) шығып, бір-бірінің артынан тізіліп тұруды ұсынады. Қалған балалар оларды сипаттайды: үлкен-кішкентай, киімінің түсі, бір-бірінің артына орналасуы. Топ балаларының осы қасиеттерін анықтайды. Балалар тапсырманы орындап, 5 және одан да көп заттардың өлшемін анықтайды және олардың қасиеттерін үлкен, кіші, орташа, негізгі түстер сөзін қолдана отырып дауыстап айтады. **Қолдану деңгейі:** **Дәптермен жұмыс** **1-тапсырманы** орындауды ұсынады. Суретке қарап, не бейнеленгенін айтады. Барлық заттардың көлемі бірдей ме? Үлкен заттарды - көк, кішкентай заттарды - қызыл түспен қоршап сызады. **2-тапсырманы** орындайды. Заттарды қарайды, оларды белгілеріне қарай бөледі: түсі мен өлшемі. Осы екі белгіге сәйкес суреттерді жапсырады. Заттардың орналасуын сипаттайды. Педагог жеке жұмыс жүргізеді.	дыбыстар мен қатаң дауыссыз дыбыстарды айтамын, сендер дауысты дыбысты естігенде бір рет шапалақ ұрасыңдар да, ал дауысыз қатаң дыбыстарды естігенде жұдырықпен партаны ұрасыңдар. Мысалы*: сағат, автобус, тарақ, факел, ожау, қайрақ, орындық, күшік, үкі, чупа-чупс, қобыз, шар, шахмат, өшіргіш, щетка, ит, ірімшік, әтеш, ыдыс, тау, киіз, циркуль.* «Сөзге қатаң дауыссыз дыбысты қос» дидактикалық жаттығуы – Мен қандай да бір сөздің басын айтамын, ал сендер түсіп қалған қатаң дауыссыз дыбысты жалғап, толық сөзді айтуларың керек. Мысалы: *қа..., ша.., автобу..., тара..., голь..., үті..., шахма..., пла..., әте..., күші..., пыша..., қаламса.., қайра..., қамы.., қайы... т.б.* **Саусақ жаттығуы** Екі үйрек келеді, Бірін-бірі көреді. Бір-біріне қарайды, Сәлемдесіп алады.	өлшейді. Жауаптарын салыстырады. Сонда қалай, үстел біреу, бірақ жауап әртүрлі? (Алақанның көлемі әртүрлі) Үстелдің ұзындығын шынтақпен өлшейміз. Балалар үстелдің ұзындығын шынтақпен өлшейді. Жауаптарын салыстырады. Жауаптың әртүрлі болуы шынтақтың ұзындығына байланысты деп, қорытынды жасайды. Екі баланы шақырады ойын бұрышындағы кілемнің ұзындығын қадамдармен өлшеуді сұрайды. Екі бала кілемді өлшейді. Жауаптарын салыстырады. Балалардың қадам өлшемдері әр түрлі, сондықтан өлшеу нәтижелері әр түрлі деген педагогпен бірге қорытынды жасайды. Проблемалық сұрақ: заттардың ұзындығын қалай анықтауға болады? Балаларға ата-аналар үйдегі заттарды қалай өлшейтінін еске түсіруін сұрайды. Пікірталастан кейін педагог бір ғана өлшеуіш-метрді ойлап тапқанын түсіндіреді. (көрсету). **Қолдану деңгейі:** **Логикаға арналған ойын жаттығулары.** Балалардың түсінігін тексеру және білімін түзету үшін мынадай үлгіде логикалық тапсырма ұсынуға	бірақ жауап әртүрлі? (Алақанның көлемі әртүрлі) Үстелдің ұзындығын шынтақпен өлшейміз. Балалар үстелдің ұзындығын шынтақпен өлшейді. Жауаптарын салыстырады. Жауаптың әртүрлі болуы шынтақтың ұзындығына байланысты деп, қорытынды жасайды. Екі баланы шақырады ойын бұрышындағы кілемнің ұзындығын қадамдармен өлшеуді сұрайды. Екі бала кілемді өлшейді. Жауаптарын салыстырады. Балалардың қадам өлшемдері әр түрлі, сондықтан өлшеу нәтижелері әр түрлі деген педагогпен бірге қорытынды жасайды. Проблемалық сұрақ: заттардың ұзындығын қалай анықтауға болады? Балаларға ата-аналар үйдегі заттарды қалай өлшейтінін еске түсіруін сұрайды. Пікірталастан кейін педагог бір ғана өлшеуіш-метрді ойлап тапқанын түсіндіреді. (көрсету). **Қолдану деңгейі:** **Логикаға арналған ойын жаттығулары.** Балалардың түсінігін тексеру және білімін түзету үшін мынадай үлгіде логикалық тапсырма ұсынуға болады: Қызыл қарындаш жасыл қарындаштан ұзынырақ, жасыл қарындаш көгілдірден ұзынырақ. Ең қысқа қарындаш қандай? Жасыл таспа көгілдірден жіңішкерек, көгілдір қызылдан жіңішкерек. Ең	Г*үл, гитара, гамаж, галстук, газ, газель, гауһар, газет.* Кім көп сөз ойласа, соған бір фишкадан беріліп отырады. **Қолдану деңгейі:** «Дыбыс бер» дидактикалық жаттығуы. Мен сендерге сөздер айтамын, ұяң дауыстыдан басталған сөзді естісеңдер, қол шапалақтайсыңдар. Парта, балық, вагон, сәбіз, тарақ, доп, жалау, шырша, таға, домбыра, гүл, бәтеңке. «Сөзге ұяң дауыссыздан басталатын сөзді қос» дидактикалық жаттығуы – Мен сендерге бірінші сөзді айтамын, ал сендер мағынасы бойынша келетін, ұяң дауыссыз дыбыстан басталатын сөзді жалғап айтуларың керек. Мысалы: *үстел ...(биік), қоян ... (жүйрік), сағат ... (домалақ), қызыл ...(доп), ала ...(жолбарыс), ақ-қара ... (жолақ), әдемі ... (гүл), ұзын ... (вагон), бақылдауық ... (бақа), білімді ... (ғалым), жайылып жүр ... (жылқы), күмбірлеген ...(домбыра), желбірейді ...(жалау), зымыран ... (ұшты), әдемі ... (зырылдауық) т.б.* **Сергіту сәті:** Кәне, енді тұрайық, Бір қатарды құрайық. Белімізден ұстасып, Алға бағыт бұрайық. Паровоз боп ойнайық, Вагондарды жалғайық. Сапар шегіп алысқа, Алға қарай зулайық. **Саусақ жаттығуы:** Айдын шалқар көлдерде,

			болады: Қызыл қарындаш жасыл қарындаштан ұзынырақ, жасыл қарындаш көгілдірден ұзынырақ. Ең қысқа қарындаш қандай? Жасыл таспа көгілдірден жіңішкерек, көгілдір қызылдан жіңішкерек. Ең жалпақ таспа қайсысы? **Топтық жұмыс.** Балалар санамақ арқылы топқа бөлінеді. Педагог балаларға ұзындығы әртүрлі санағыш, қарындаш таратады. Өсу және кему ретімен орналастыруды сұрайды. **Сергіту сәті:** *Орман алаңында* *Көк шалғында* *Қоңыз жорғалайды,* *Кесіртке секіреді,* *Көбелектер қалықтайды,* *Гүлден-гүлге қонақтайды.*	жалпақ таспа қайсысы? **Топтық жұмыс.** Балалар санамақ арқылы топқа бөлінеді. Педагог балаларға ұзындығы әртүрлі санағыш, қарындаш таратады. Өсу және кему ретімен орналастыруды сұрайды. **Сергіту сәті:** *Орман алаңында* *Көк шалғында* *Қоңыз жорғалайды,* *Кесіртке секіреді,* *Көбелектер қалықтайды,* *Гүлден-гүлге қонақтайды.*	Балықтар өмір сүреді. Шолпылдатып құйрығын, Әрі-бері жүзеді.

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету)** түрінде іске асырылады. **(Тәрбие)**

«Еркін қозғалу, өз әрекеттерімен қимылдауға » арналған ойын: «Патша»

Басты міндет: балаларды зейін қоюға, мейірімділікке, досына көмектесуге тәрбиелеу.

Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады).
Көру – көзбен көру.
Тыныс алу – мұрынмен дем алу.
Есту – құлақпен есту.
Ұстау – қолмен ұстау.
Қолдану: Дыбыстық жаттығу (айнамен қайталау).
Қ-қ-қ-та-за-лық-ты сүй-е-мі-із - тазалықты сүйеміз.
Ү-ү-ү-ү- сү-үл-гі- сүлгі.
Артикулляциялық тіл жаттығулары
Тілге арналған:
Суретті тіл ұстарту
Ша – ша – ша
Айшаның шанасы тама (ша)
Са – са – са
Қасқыр соқты Мұ (са)
Ол – ол – ол
Ағашта лимон м(ол)
Ра – ра – ра

Еркін ойын түрі: «Патша»
Міндеті: балаларды зейін қоюға, мейірімділікке, досына көмектесуге тәрбиелеу.
Дағды: зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.
Әдістемелік нұсқаулар:
Жүргізуші келесі сөзді айтады: «Барлық балалар, патшадан басқа бөлменің әр жеріне тұра қалады. Патша саусағын ауызына тигізіп, «Ш-ш-ш, ханзада келе жатыр!» деп, бөлмені аралай бастайды. Барлығы «қатып» қалу керек, ал патша әрқайсысын айналып шығады. Кез келген баланың қасына келіп, саусағын баланың мұрнына тигізеді. Сол бала аяқтың ұшымен патшаның артынан жүре бастайды. Келесі балаға жақындаған патша саусағын баланың мұрнына тигізеді, ол бірінші баланың соңына тұрып, аяқтың ұшымен патшаның артынан жүре бастайды. Сол тәртіппен ойын жалғаса береді. Барлық балалар патшаның артына жиналғаннан кейін, патша кез

Дүкеннен нан алды Са (ра) Із – із – із Тамаққа қосты сәб(із) Жу – жу – жу Ыдысты тазалап (жу)				келген артындағы балаға қарап, «Ш-ш-ш» дейді, сонда сол бала өз орнына тыныш, аяқ ұшымен оралады. Барлығы орнына тұрғаннан кейін ойын аяқталады. **Ұсыныс:** ойында әртүрлі ойын іс-әрекеттер пайдалануға болады.	
2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Күзгі жапырақтар.(тілдік қарым-қатынас,жаттау) **ҰІӘ міндеттері:** балалардың сөйлеу мәдениетін жетілдіру; Қ. Шаңғытбаевтың «Күзгі жапырақтар» өлеңінің мазмұнын түсіндіру арқылы күз мезгілін сипаттап айтуға үйрету. Сұрақтарға жауап бергізу арқылы балалардың сөздік қорларын дамыту; балаларды еңбексүйгіштікке, еңбек етуге тәрбиелеу. **Дағды**: күз мезгілінің ерекшеліктерін, сипаттайтын көркем сөздер құрай білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өлеңнің бір шумағын шумағын жаттайды; **Түсінеді:** күз мезгілінің ерекшеліктерін; **Қолданады:** ағаштардың жапырақтарын ажыратып орнына қояды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Күз мезгілі екенін қайдан білесіңдер? Күз мезгілінде неше ай бар? Қазір сендерге мен күз	**2.Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Барлық ағаштардың жапырағы түсе ме? (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** күзгі табиғаттағы маусымдық өзгерістерді бақылап, бір-бірінен ажырата білуге үйрету; балалардың табиғатқа қатысты қарапайым білімдерін күшейтіп, табиғатпен қатынас жасау мәдениетін қалыптастыру; баланың тұлғалық қасиеттерін дамыту. **Дағды**:мектеп маңында, үйдің ауласында өсіп тұрған ағаштардың атауларын айтып ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** балабақша маңында, үйдің ауласында өсіп тұрған ағаштардың атауларын атап береді. **Түсінеді**: күзде жапырақтардың не себептен түсетінін біледі. **Қолданады**: гербарий жасауға жапырақ жинауды біледі; қарапайым зерттеулер. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: Экскурсия кезінде балаларға түсіндіреді:** Күзде	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:Тәуелсіз Қазақстан** **Міндеттері:** Өлең мазмұнына деген қатынасын бере білуге, тілдің бейнелілігін сезінуге үйрету. «Мәңгілік ел» жалпы ұлттық идеясына негізделген рухани-адамгершілік, жалпы адамзаттық құндылықтарды, патриоттық тәрбие арқылы туған жерге деген сүйіспеншілік сезімдерін дамыту. Туған жерін сүюге, қадірлеуге, татулықта, бірлікте өмір сүруге тәрбиелеу **Күтілетін нәтижелер:** **Жасайды:** өлеңнің авторын, атын, мазмұнын біледі, өлеңді мәнерлеп айтады; **Түсінеді:** өлең мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** өлең мазмұнының жүйесін сақтай отырып айтып береді, қарым-қатынас	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Шаштараз.(Өлең) **ҰІӘ міндеттері:** балалардың ойлау қабілетін дамыту; балаларды тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: таза, ұқыпты жүре білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**өлеңді жатқа айтады, жұмбақтың шешуінің түбірлес сөздерін табады; **Түсінеді:** өлең мазмұнын, таза, ұқыпты жүруді; **Қолданады:**өлең сөздерінің ішінен түбірлес сөздерді табады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, таза, ұқыпты бала деп қандай баланы айтамыз? Енді «ұқыпты бала» дегенге мағынасы қарама-қарсы сөз айтыңдаршы? Сендер өздеріңді қандай балаға жатқызар едіңдер? Өздерің таза жүресіңдер ме? **Түсіну деңгейі:** Түбірлес сөздер деп түбірі бір сөздерді айтамыз. Мысалы: талап – талапты, талапсыз;өсір – өсіру, өсірмеу; өнер – өнерлі, өнерпаз; бақыт бақытты,	**2Қоршаған орта негіздері** - тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Барлық ағаштардың жапырағы түсе ме? (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** күзгі табиғаттағы маусымдық өзгерістерді бақылап, бір-бірінен ажырата білуге үйрету; балалардың табиғатқа қатысты қарапайым білімдерін күшейтіп, табиғатпен қатынас жасау мәдениетін қалыптастыру; баланың тұлғалық қасиеттерін дамыту. **Дағды**:мектеп маңында, үйдің ауласында өсіп тұрған ағаштардың атауларын айтып ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** балабақша маңында, үйдің ауласында өсіп тұрған ағаштардың атауларын атап береді. **Түсінеді**: күзде жапырақтардың не себептен түсетінін біледі. **Қолданады**: гербарий жасауға жапырақ жинауды біледі; қарапайым зерттеулер. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: Экскурсия кезінде балаларға**

	мезгілі туралы жұмбақ жасырамын. Жұмбақ Ағайынды бәрі, Шықса – жасыл, Түссе – сары. Иә, балалар, күз мезгілінде жапырақтар жерге түсіп, сары алтындай болып жарқырап жатады. Байқап қарасаңдар, жапырақтардың бәрі бірдей сары емес, қызғылт, қоңыр болып көрінеді. Тура бір даланы бояп тастаған тәрізді. Ақын Қ. Шаңғытбаев табиғат туралы көптеген өлеңдер жазған. **Түсіну деңгейі:** **Күзгі жапырақтар** Алтын, сары, қызыл, көк, Алуан-алуан жапырық. Күзгі бақта күлімдеп, Көз тартады атырап. Күншуаққа маужырап, Жатыр еді атырап. Ағаштардан жамырап, Ұшты кенет жапырақ. Ой, алақай, тамаша, Шашу шашты жапырақ. Бақтың іші алаша, Аунар ма еді жатып ап. Өлеңде қай мезгіл бейнеленген? Не жайлы айтылған? Ақын жапырақтарды неге теңеген? Бұл өлеңнен жапырақтардың жерде алаша сияқты жататынын, алтындай жалтырайтынын, желмен түскен жапырақтар шашуға ұқсап шашылатынын, күз мезгілінің дарқан, кең екенін білдік. Күз мезгілі қандай? Күз мезгілінде айнала сары болады. Ағаш жапырақтары жерге судырап түседі.	жапырақты ағаштардың жапырағы түседі. Ал көктемде жапырақтар қайта шығады. Жайпақ жапырақты ағаштарға тал, жөке, үйеңкі, емен, қайың, терек жатады. Қылқанжапырақтыларға майқарағай, шырша, қарағай жатады. Зерттеу жұмысы барысында қылқанжапырақты ағаштардың жалпақ жапырақты ағаштардан айырмашылығын атап көрсетеді (жайпақжапырақты ағаштардың жапырағы жалпақ, үлкен болып келеді. Ал қылқан жапырақтылардың жапырағы үшкір ине тәріздес болады; жалпақжапырақтылар қыста жапырағын тастайды, ал, қылқанжапырақты-лардың жапырағы түспейді). Шырша мен қарағайдың жапырақтарын салыстырады. (Қарағайдың қылқандары ұзын, бір жағынан жалпақ, екінші жағынан қарағанда дөңес болып келеді. Түсі – ашық-жасыл, жұптасып орналасқан. Қарағайдың бүрлері (шишка) қысқа, үшбұрыш пішіндес болып келеді. Қабыршағында дөңес жерлері бар. Ал шыршаның қылқандары қысқа, қою жасыл түсті. Бүршіктері ұзын, жылтыр, қабыршағы жұқа болып келеді.) Қыста шырша мен қарағайдың қылқандары неге түспейді? (Қылқандар жіңішке, кішкентай, олар көп суды қажет етпейді. Сондықтан	жасауда Отаны туралы қысқа мәлімет береді. Мақалдың мағынасын айтады Бүгін ақын Оразақын Асқардың «Тәуелсіз Қазақстан» атты өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіреністерін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді.	бақытсыз; ар – арлы, арсыз,кітап – кітапхана, кітапша, ойын – ойыншы, ойыншық, ойна, бала – балақай, балалық, балақан, бота – ботақан, ботагөз. Балалар, енді түбірлес сөздер құрастырып көріңдер. Балалар, мен жұмбақ жасырамын, тапқан жауаптарыңа түбірлес сөздер құрастырып беріңдер. **Жұмбақтар шешу:** Ертемен күнде сен, Қолыңды сүйкесең, Кетіп кір, ласың, Тап-таза боласың. Бұл не? (Сабын) Шомылған баланы, Аймалап алады. Сүйеді қолын да, Сүртеді жанын да. Бұл не? (Сүлгі) **Қолдану деңгейі:** **Демонстрациялық материал.** Балалар, мен Әнуарбек Дүйсенбиевтің «Шаштараз» өлеңін оқып беремін. Сендер суретке қарап жаттап алуға және өлең ішінен түбірлері бір сөздерді тауып айтуға тырысыңдар. **Шаштараз.** Ұжымшарға жаңадан, Келген еді шаштараз. Өзі сондай таза адам, Өсіп кеткен шашқа араз. Кім бөлмесе көңілін, Өсті екен деп баста шаш. Салақ болса кімде-кім, Соны ұнатпас шаштараз. Ал ұқыпты баланы Өте жақсы көреді. Шашын сәндеп алады,	**түсіндіреді:** Күзде жапырақты ағаштардың жапырағы түседі. Ал көктемде жапырақтар қайта шығады. Жайпақ жапырақты ағаштарға тал, жөке, үйеңкі, емен, қайың, терек жатады. Қылқанжапырақтыларға майқарағай, шырша, қарағай жатады. Зерттеу жұмысы барысында қылқанжапырақты ағаштардың жалпақ жапырақты ағаштардан айырмашылығын атап көрсетеді (жайпақжапырақты ағаштардың жапырағы жалпақ, үлкен болып келеді. Ал қылқан жапырақтылардың жапырағы үшкір ине тәріздес болады; жалпақжапырақтылар қыста жапырағын тастайды, ал, қылқанжапырақты-лардың жапырағы түспейді). Шырша мен қарағайдың жапырақтарын салыстырады. (Қарағайдың қылқандары ұзын, бір жағынан жалпақ, екінші жағынан қарағанда дөңес болып келеді. Түсі – ашық-жасыл, жұптасып орналасқан. Қарағайдың бүрлері (шишка) қысқа, үшбұрыш пішіндес болып келеді. Қабыршағында дөңес жерлері бар. Ал шыршаның қылқандары қысқа, қою жасыл түсті. Бүршіктері ұзын, жылтыр, қабыршағы жұқа болып келеді.) Қыста шырша мен қарағайдың қылқандары

	Жер бетін жапырақ жапқан. Бір жер сары, бір жер – қызғылт сары. Керемет көрініс. **Сөздік жұмыс:** *Алаша, жамырап* деген сөздердің мағынасын түсіндіреді. *Алаша – төсеніш, жамырап түсу – жапырақтардың көп түсуі.* Сендерге өлең ұнады ма ? Ендеше мен қайталап оқимын, сендер естеріңе сақтап алуға тырысыңдар. Балаларға өлең жолдарын бірнеше рет қайталату арқылы өлеңнің бірінші шумағын жаттатады. **Қолдану деңгейі:** Қазір есікті қағайық. Не естідіңдер? –Тағы тыңдаңдар (дабыл соғылады). Ненің дыбысын естідіңдер? Дыбыстар бірдей болып шықты ма? Дыбыстар әртүрлі болады. Кейбір дыбыстар созылып әндетіп айтылады. Кейбіреуі кедергіге ұшырап қысылып айтылады. Мысалы,«А-а-а» деп айтайықшы. Дыбыс ешқандай кедергісіз ұзақ айтылды. Кедергісіз айтылатын дыбыстарды дауысты дыбыстар дейміз. Мысалы: «А», «Ә», – дыбыстары дауысты дыбыстар. Екі дыбысты да әндетіп айтуға болады. Дидактикалық ой*ын: «Қай ағаштың жапырағы*?» Ойын шарты: Әр жапырақтарды өзі өсетін ағаштарына апарып ілу. **Мақал-мәтелмен жұмыс:** 1. Диқан жерін мақтайды,	бұл ағаштардың жапырақтары қыста түспейді.) **Өзекті мәселе**: Неліктен күзде ағаштардың жапырақтары түседі? Болжамдарын айтады: Күзде күн сәулесі азайып, күн қысқарады. Бұл ағаштарға қысқа дайындалу қажеттігі туралы белгі болып есептеледі. Егер ағаштар түспейтін болса қыста бұтақтар қалың қарды көтере алмай сынып кетуі мүмкін. Ағаштар жапырақтарын тастау арқылы қысқа дайындалады және өзін қорғайды. Сонымен қатар ағаштар жаз бойы діңі мен бұтақтарына крахмал жинайды. Ол аязды күндері қантқа айналады. Ағаш қыс бойы сонымен қоректенеді. **Түсіну деңгейі: Үлкейткіш әйнектің көмегімен күзгі жапырақты зерттеу**. Балалар жапырақтың құрылымымен танысады, сабақ, тамыршаларын байқайды. Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды. **«Қайсысының жапырағы екенін тап» атты дидактикалық ойын** Балаларды ағашты жапырағына қарап тануға үйрету. Ағаштар мен бұталардан түскен жапырақтарды жинау. Жапырақтың қандай ағаштан немесе бұтадан түскенін анықтауды, түспеген жапырақтарға қарап дәлелдеуді (ұқсастығын табуды) ұсынады. Ойын аяқталған кезде		Жұпар сеуіп береді. **Сөздік жұмыс:** Араз – қарсы мағынасында; Жұпар – әтір, иіс судың исі. **Сергіту сәті:** Қанатымды жазамын, Жоғары-төмен қағамын. Биік көкке айналып, Жұлдыздай жылдам ағамын.	неге түспейді? (Қылқандар жіңішке, кішкентай, олар көп суды қажет етпейді. Сондықтан бұл ағаштардың жапырақтары қыста түспейді.) **Өзекті мәселе**: Неліктен күзде ағаштардың жапырақтары түседі? Болжамдарын айтады: Күзде күн сәулесі азайып, күн қысқарады. Бұл ағаштарға қысқа дайындалу қажеттігі туралы белгі болып есептеледі. Егер ағаштар түспейтін болса қыста бұтақтар қалың қарды көтере алмай сынып кетуі мүмкін. Ағаштар жапырақтарын тастау арқылы қысқа дайындалады және өзін қорғайды. Сонымен қатар ағаштар жаз бойы діңі мен бұтақтарына крахмал жинайды. Ол аязды күндері қантқа айналады. Ағаш қыс бойы сонымен қоректенеді. **Түсіну деңгейі: Үлкейткіш әйнектің көмегімен күзгі жапырақты зерттеу**. Балалар жапырақтың құрылымымен танысады, сабақ, тамыршаларын байқайды. Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды. **«Қайсысының жапырағы екенін тап» атты дидактикалық ойын** Балаларды ағашты жапырағына қарап тануға үйрету. Ағаштар мен бұталардан түскен жапырақтарды жинау. Жапырақтың қандай ағаштан немесе бұтадан түскенін анықтауды, түспеген жапырақтарға

	Балықшы көлін мақтайды, Кәсіпкер кенін мақтайды. 2.Жердің сәні – егін, Ердің сәні – білім. 3.Не ексең соны орарсың. 4.Қырман басы – береке, Көп жүрген жер – мереке. Балалар, мақал-мәтелдерде егін жайлы, күз мезгілінің берекесі жайында айтылған. Егін бітік болса, елімізде береке, тоқшылық болады. «Күз мезгілі жомарт» деп бекер айтылмаған.	педагог мынадай уәде береді: (балалар қайталайды). *Ағаштардың бұтақтарын жұлмауға уәде береміз!* *Ағаштарды суғаруға уәде береміз!* *Ағаш жапырақтарын жұлмауға уәде береміз!* *Ағаштың қабығын сыдырмауға уәде береміз!* *Ағаштардың түбін қопсытуға уәде береміз!* *Ағаш діңдерін әктеуге!* *Айғайлап құстарды үркітпеуге уәде береміз!* **Қолдану деңгейі: «Пайда-зиян» ойынын ойнауға шақырады**. Ойынның соңында балаларға: пайдасы көп пе әлде зияны көп пе деген тақырыпта ой түйіндеуді ұсынады. Екі командаға бөлінеді. 1-ші команда аталған нысанның пайдасын іздейді, ал, 2-ші команда – зиянды жақтарын табады. П: Түскен жапырақтар қандай пайда әкеледі, зияны қандай? 1-ші командадағы балалар: Жапырақтар аяқ астында сыбдырлап жатады, жерге түскені әдемі, одан әсем гүлдесте жасап, кептіріп қоюға болады. 2-ші команданың балалары: Жауын жауған кезде аяққиімге жабысады. Жапырақтардың астында саңырауқұлақтарда көрінбейді. Жердегі төмпешікті байқамай сүрініп кетіп, құлап қаласың.			қарап дәлелдеуді (ұқсастығын табуды) ұсынады. Ойын аяқталған кезде педагог мынадай уәде береді: (балалар қайталайды). *Ағаштардың бұтақтарын жұлмауға уәде береміз!* *Ағаштарды суғаруға уәде береміз!* *Ағаш жапырақтарын жұлмауға уәде береміз!* *Ағаштың қабығын сыдырмауға уәде береміз!* *Ағаштардың түбін қопсытуға уәде береміз!* *Ағаш діңдерін әктеуге!* *Айғайлап құстарды үркітпеуге уәде береміз!* **Қолдану деңгейі: «Пайда-зиян» ойынын ойнауға шақырады**. Ойынның соңында балаларға: пайдасы көп пе әлде зияны көп пе деген тақырыпта ой түйіндеуді ұсынады. Екі командаға бөлінеді. 1-ші команда аталған нысанның пайдасын іздейді, ал, 2-ші команда – зиянды жақтарын табады. П: Түскен жапырақтар қандай пайда әкеледі, зияны қандай? 1-ші командадағы балалар: Жапырақтар аяқ астында сыбдырлап жатады, жерге түскені әдемі, одан әсем гүлдесте жасап, кептіріп қоюға болады. 2-ші команданың балалары: Жауын жауған кезде аяққиімге жабысады. Жапырақтардың астында саңырауқұлақтарда көрінбейді. Жердегі төмпешікті байқамай сүрініп кетіп, құлап

					қаласың.

2 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Қимылды ,еңбек ойын:«Ойын алаңын тазалау» Экалогия

Басты міндет: белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, балаларды білесіп жұмыс істеуге, тазалыққа үйрету.

Тіл гимнастикасы

«Тізімізді тазалаймыз» - Бала, ерінің күлген секілді жасап, тілімен төменгі тістерінің ішкі жағынан, сосын үстіңгі тістерін тазалағандай қимылдар жасату.

«Чистим, зубки» - улыбнуться, открыть рот. Кончиком языка с внутренней стороны "почистить" поочередно нижние и верхние зубы

«Сағат» – тілді жіңішкертіп ұстап оңға, солға жайлап қозғау керек. Осылай санап отырып 15-20 рет қайталау керек.

«Часики» - улыбнуться, открыть рот, кончик языка (как часовую стрелку) переводить из одного уголка рта в другой.

Қимылды ,еңбек ойын:«Ойын алаңын тазалау»

Міндет: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру,балаларды білесіп жұмыс істеуге, тазалыққа үйрету.

Дағды: Балаларды алғырлыққа, қырағылыққа, татулыққабейім дағдыларын қалыптастыру.

Құралдар: Сыпыртқы, күрек, қап;

Әдістемелік нұсқаулар:

Ойын шарты: Қыздар ойын алаңын сыпырады, ал ұлдар қоқысты күрекпен қапқа салады. Тәрбиешінің басшылығымен қапты қоқысқа төгеді.

Жеке жұмыс Камиллаға қазақша қыс туралы тақпақты

Жаттату:

Қандай қызық күз деген,
Бәрін шебер істеген.
Бақша, бауды, тауды да
Бояған сары түспенен.

Ұсыныс: Ойынның басқа нұсқасы болуы мүмкін...

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті уақыты:

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Неше? Санау. **ҰІӘ міндеттері:** санамақтар жаттау, тура және кері санау. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету;	**3. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Күз – жомарт.Күзгі жаңбыр. **ҰІӘ міндеттері:** күйші Тәттімбет шығармашылығы-мен таныстыру; музыкалық шығармаға өзінің қатынасын білдіру, оның мазмұны мен сипаты туралы пікірін айтуға	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ұяң дауыссыз дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** ұяң дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату; **Дағды**: Суреттер бойынша заттардың атын	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Апта күндері. **ҰІӘ міндеттері:** апта күндерінің қазақша атауын дұрыс айту, есте сақтауға үйрету; жаңа сөздердегі қазақ тіліне тән дыбыстарды	**3.Мүсіндеу-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Көгөністер. Саңырауқұлақтар. **ҰІӘ міндеттері:** геометриялық фигураларды қияр, қызылша, сәбіз,т.б. көгөністер пішініне келтіру

	қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. Дикцияны, яғни сөзді анық, дұрыс айта білу дағдыларын дамыту. **Дағды**: сөйлемдердегі сөздерді байланыстырып сөйлеуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** онға дейін тура және кері санайды, санға сәйкес суретті көрсетеді. **Түсінеді:** сұрақтарды түсінеді. **Қолданады:** санамақтар айтады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Дидактикалық ойын: «Кім жылдам?» Жемістер, көгөністер, жидектерді үш себетке бөліп салу, атау, сипаттау. **Дидактикалық ойын: «Аудармашы».** Педагог сөздерді орыс тілінде айтады, балалар қазақ тіліне аударады. Фрукты – ... (жемістер). Овощи – ... (көгөністер). Ягоды – ... (жидектер). **Түсіну деңгейі:** Постердің көмегімен ойыншықтарды санау. Бір ит, екі мысық, үш доп, төрт аю, бес ұшақ. Дидактикалық ойын: «Кім тапқыр?». Бірден онға дейін сандарды ретімен қою, санау. 2 3 4 1 5 7 6 10 8 9 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 **Ойын: «Баспалдақпен жоғары көтеру».** Басбармақ пен сұқ саусақтың көмегімен жоғары тура санау, төмен кері санау	үйрету; әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажыратуға дамыту. **Дағды**: Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** күйді тыңдайды, ажыратады, әндерді орындайды, музыкалық тіркестерге сәйкес қозғалыстарды өзгертеді. **Түсінеді:** күй жанрының ерекшеліктерін. **Қолданады:** музыкаға сәйкес қимылдар және би қимылдарының элементтерін орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Жеңіл би» (Т. Ломова). Балалар шеңбер бойында аяқтың ұшымен жүгіреді де, тоқтайды. Орындарында тұрып серіппе жасап, шеңбердің ортасына жиналып, қолдарын шапалақтайды да, артқа шегінгенде аяқты топылдатып қимылдар жасайды. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Саржайлау» (Тәттімбет). Күй өнері туралы түсінік беру. Күй – халық музыкасы. Балаларға жұмбақ жасырып, тапқырлықтарын сынайды.	ататып, сол сөздердегі ұяң дауыссыз дыбыстан басталатын дыбыстарды ажыратып айтуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ұяң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтады. **Түсінеді:** ұяң дауыссыз дыбыстарды көтеруге, созуға, әуенін өзгертуге мүлде болмайтынын түсінеді. **Қолданады:** ұяң дауыссыз дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Артығын тап» ойынын ұйымдастыру арқылы бастайды. Қарға, қамыс, қалам, қамшы, тамшы. *(тамшы)* Орындық, орман, ожау, олақ, шолақ. *(шолақ)* Дариға, Дархан, Орхан, Дина, Диана. *(Орхан)* Сандық, сағат, сақал, мақал, сағыз, соғыс. *(мақал)* Бөтелке, балға, бал, мал, бала, қала. *(мал)* Балалар сөздердің ішінен артық сөзді шатаспай, жылдам табулары керек. Балалар сөздің бірінші дыбысы бойынша артық сөздерді табады. **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Сағат»*** – тілді жіңішкертіп оңға, солға жайлап қозғау. Осылай санап отырып, 15–20 рет қайталау. ***«Саңырауқұлақ»*** – ауызды кең ашып, тілді	дұрыс айту, сөздік қорларын дамыту. артикуляциялық моторикасын жаттықтыру, сөйлеу кезіндегі тыныс алуды және дикцияны дамыту. **Дағды**: апта күндерінің қазақша атауын дұрыс айтуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** апта күндерінің қазақша айтады. **Түсінеді:** қойылған сұрақты түсінеді. **Қолданады:**апта күндерін ретімен қолданады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** **Дидактикалық ойын: «Көршісін тап?»** Шарты: бірден онға дейін сандарды ретсіз қою, балалар сандарды дұрыс қойып тура және кері санайды. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **Түсіну деңгейі:** Тақпақ «Апта күндері». Апта деген атайдың Жеті бірдей ұлы бар. Біріншісі – дүйсенбі, Екіншісі – сейсенбі, Үшіншісі – сәрсенбі, Төртіншісі – бейсенбі, Бесіншісі – жұма, Алтыншысы – сенбі, Жетіншісі – жексенбі. Педагог апта күндерін қайталауды ұсынады. Аптада неше күн? Бүгін аптаның қай күні? Аптаның бірінші күні? Екінші күні? т.б.	арқылы мүсіндеу; қолдың ұсақ моторикасын, ойлау қабілеттерін дамыту; адамгершілік,эстетикалық тәрбие беру. **Дағды**: өзінің іс-әрекетін алдын-ала жоспарлай алуға, еркін жұмыстануға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**әртүрлі тәсілдерді пайдалана отырып көгөністерді мүсіндейді; әртүрлі тәсілдерді пайдалана отырып саңырауқұлақты мүсіндейді; **Түсінеді:** заттық мүсіндеу дегеннің не екенін; саңырауқұлақтың әртүрлі болатынын; **Қолданады:**домалақтау, жалпақтау, есу тәсілдерін; саңырауқұлақтың пішінін келтіруде мүсіндеудің әртүрлі тәсілдерін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** *«Кім не біледі?» дидактикалық ойынын ұйымдастыру.* Кім тез және көп ұпай жинаса,сол бала жеңімпаз атанады. – Қандай көгөністі білесіңдер? Көгөністер қайда өседі? Көгөністің пайдасын айт, т.б. –Балалар,бізге орманнан қоян сиқырлы қап беріп жіберіпті. Кәне,ішін ашып көрейікші. Балалар қап ішіндегі көгөністерді алып, оның пішінін, түрін, түсін зерттеп көреді. Балалар, мына суреттен не көріп тұрсыңдар?

	(қол моторикасын дамыту). Санамақ жаттау. Бақшада жақсы аға Ойыншық береді. Бір балық, Екі шелек, Үш үйрек, Төрт түлкі, Бес бүркіт. **Қолдану деңгейі:** Ойын жаттығуы: асықпен орындалады. Педагог қандай бір санды айтады, балалар сонша асықты санап алады да, «неше?» сұрағына жауап береді. **Сергіту сәті.** Бір, екі, үш, Біз жинаймыз күш. Төрт, бес, Үлкен болып өс! Алты, жеті, Қолымыз еденге жетті. Сегіз, тоғыз, он, Орындарыңа қон.	Ұзын мойын, екі ішек. Қатар-қатар тепкішек. Басып қалсаң бір-бірлеп, Күй шығады күмбірлеп. *(Домбыра)* Күйді домбыра аспабында орындайды. Күй тыңдауды ұсынады. Музыка тыңдай отырып балалардың көз алдына не елестете алғанын сұрақ-жауап арқылы талдау жасау. Күзгі жайлауды бейнелейтін суреттерін көрсету. **Қолдану деңгейі:** ***Ән айту:*** «Күзгі әуен» (А. Досмағанбет). Өткен оқу қызметінде үйренген әнді әрі қарай жалғастыру. Күз көріністерін елестете отырып әнді баяу, сазды етіп орындау. Таныс «Балдырғандар әнін» (Г. Жотаева) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** «Шабандоздар биі» (үнтаспада «Жұмыр қылыш» «Билеп үйренейік» жинағынан). Би элементтерін еске сақтауға, мәнерлеп орындауға дағдыландыру. ***Ойындар, хороводтар:*** «Қандай ырғақ» (К. Қуатбаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар шеңбер бойымен жүріп, ән мәтініне сай қимылдар жасайды. Ойынға белсене қатысуға, әуен ырғақтырын ажырата білуге үйрету	таңдайға жапсыра ұстап тұру. ***«Алтыбақан»***– тілді ауыздан жіңішкертіп шығарып, біресе мұрынға, біресе иекке созу. **Түсіну деңгейі: Ұяң дауыссыз дыбыстармен таныстыру.** Балалар біз бүгін дауыссыз дыбыстардың ішіндегі ұяң дауыссыз дыбыстармен танысамыз және жасалу жолдарын білетін боламыз.Ұяң дауыссыз дыбыстардан басталатын заттардың суреттерін тақтаға іледі: балға, вагон, гүл, ғарыш, доп, жүзім, зырылдауық. Атайды, сөздің бірінші дыбысын ерекше етіп айтады. Мен айтқан дыбыстарды қайталаңдар: б, в, г, ғ, д, ж, з. Дауыссыз дыбыстарды айтқанда көмейде кедергіге ұшырамаған ауа ауыз қуысына күшті қарқынмен келеді. Ауыз тар ашылғандықтан, көмей арқылы келген қарқында ауа әртүрлі артикулярлық мүшелермен соқтығысады. ***«Кім көп сөз ойлап айтады» дидактикалық ойыны*** – Б дыбысынан басталатын сөздер ойлаңдар. *Бақа, бақыт, бал, би, Берік, бор, балық, бас, боти, быламық, ботқа.* *Г* дыбысынан басталатын сөз ойлаңдар. *Гүл, гитара, гамаж, галстук, газ, газель,*	**Қолдану деңгейі:** Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады). Ү-ү-ү- дүүй-сенбі Ә-ә-ә- сәәр-сенбі Ұ-ұ-ұ- жұұ-ма Сөйлемдерді тыңда. Балалар әр апта күнінде не істеді? Суреттен көрсет. Балалар дүйсенбіде доп ойнады. Сейсенбі күні серуенге шықты. Сәрсенбіде сурет салды. Бейсенбіде би билеп, ән салды. Жұмада жидек терді. Сенбіде кино көрді. Жексенбіде үйлерінде демалды. Балалар осылай бір аптаны өткізді. Педагог сөйлемдерді оқиды, мазмұнын түсіндіреді. Апта күндерін бірнеше рет қайталатып айтқызады: *дүйсенбі, сейсенбі, сәрсенбі, бейсенбі, жұма, сенбі, жексенбі.* **Сергіту сәті:** Таңертең тұрамын, Қолымды жуамын. Тісімді тазалап, Бетімді жуамын. Шашымды тараймын, Киімімді киемін, Бақшама барамын.	Саңырауқұлақтар бір-біріне ұқсай ма? Иә, саңырауқұлақтың бойлары, түстері әртүрлі екен. Осы саңырауқұлақтар туралы не білеміз? Қандай ертегі білесіңдер? Балалар,саңырауқұлақ туралы тақпақ, ертегі біледі екенбіз. Енді осы саңырауқұлақтарды ермексазбен мүсіндеп көрейікші. **Түсіну деңгейі:** Қызғылт сары түсті ермексазды алып,жұмсартып конус тәрізді пішінге келтіреміз.Жасыл түсті ермексазды жіңішкелеп есу арқылы жапырақтарын жасаймыз. –Енді,қызылшаны мүсіндейміз. Ол үшін алақанға қызыл түсті ермексазды салып жұмсартып, содан соң домалақтаймыз. Үш жағын шымшып созу арқылы жіңішкертеміз. Жасыл түсті ермексаздан есіп жіңішке сабағын дайындап, біріктіреміз. **Қолдану деңгейі:** Саңырауқұлақты мүсіндеу жолдарын көрсету, түсіндіру: Алдымен бір кесек ермексазды алақанның арасына салып жұмсартамыз. Созу тәсілі арқылы саңырауқұлақтың аяғын жасап, сопақша пішінге келтіреміз. Қызыл түсті ермексазды домалақтап алып, тақтайша үстіне қойып, алақанмен басып жалпақтаймыз. Ақ түсті ермексаздан

			гауһар, газет. Кім көп сөз ойласа, соған бір фишкадан беріліп отырады. **Қолдану деңгейі:** «Дыбыс бер» дидактикалық жаттығуы. Мен сендерге сөздер айтамын, ұяң дауыстыдан басталған сөзді естісеңдер, қол шапалақтайсыңдар. Парта, балық, вагон, сәбіз, тарақ, доп, жалау, шырша, таға, домбыра, гүл, бәтеңке. «Сөзге ұяң дауыссыздан басталатын сөзді қос» дидактикалық жаттығуы – Мен сендерге бірінші сөзді айтамын, ал сендер мағынасы бойынша келетін, ұяң дауыссыз дыбыстан басталатын сөзді жалғап айтуларың керек. Мысалы: *үстел ... (биік), қоян ... (жүйрік), сағат ... (домалақ), қызыл ...(доп), ала ...(жолбарыс), ақ-қара ... (жолақ), әдемі ... (гүл), ұзын ... (вагон), бақылдауық ... (бақа), білімді ... (ғалым), жайылып жүр ... (жылқы), күмбірлеген ... (домбыра), желбірейді ... (жалау), зымыран ... (ұшты), әдемі ... (зырылдауық) т.б.* **Сергіту сәті:** Кәне, енді тұрайық, Бір қатарды құрайық. Белімізден ұстасып, Алға бағыт бұрайық. Паровоз боп ойнайық, Вагондарды жалғайық. Сапар шегіп алысқа, Алға қарай зулайық. **Саусақ жаттығуы:**		бірнеше кіші домалақ пішіндер жасаймыз. Саңырауқұлақтың қалпағын аяғына орналастырамыз. Ақ түсті ермексаздармен саңырауқұлақтың қалпағын безендіреміз. Енді қиярды мүсіндеуге кірісейік. Ол үшін жасыл түсті ермексазды алып жұмсартып, есу арқылы сопақша пішінге келтіреміз. Шымшу арқылы бүршіктерін жасаймыз. Тағы бір кішкене бөлігін алып есіп, қиярдың сабағын орналастырамыз. **Сергіту сәті:** Көгөністер бейнеленген суреттерді балаларға үлестіріп береді. Әуен ырғағымен балалар билейді,айналады, музыка тоқтағанда олар бірігіп, **«салат»** болады. .

			Айдын шалқар көлдерде, Балықтар өмір сүреді. Шолпылдатып құйрығын, Әрі-бері жүзеді.		

3 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Секіруге арналған ойын: «Сызықтан секіру»

Басты міндет: Қос аяқтап секіру тәсілдерін үйрету. Қауіпсіздік

Секіруге арналған ойын: «Сызықтан секіру»

Міндеті: қос аяқтап секіру тәсілдерін үйрету, қарым-қатынас дағдыларын дамыту, құрдастарымен ортақ тіл табыса білуге үйрету.

Дағды: Балалардың позитивті және топта игілік қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру.

Мазмұны: Ойын алаңының бір шетінен түзу сызық сызылады. Сыныптағы оқушылар санау арқылы төрт командаға бөлініп, олардың біріншілері сол сызықтың үстінде тұрады. Осы сызықтан 4-5 қашықтықта бір-бірінен ара қашықтығы 40-50 см болатындай өзара параллель 8-10 сызық жүргізіледі.

Мұғалімнің белгісі бойынша әр команданың бірінші тұрған ойыншысы бірінші сызыққа дейін жүгіріп келіп , аяқтарын біріктіріп ұстап, паралелль сызықтардан қос аяқтап секіріп өтеді де, қайтып келіп, тізбектің артына барып тұрады.

Мұғалім секіріп өткен балалардың секіру әдістерін бағалап, басқа ойыншыларды көмекке шақырады. Бұдан соң келесі қатардағы төрт ойыншы секіріп өтеді.

Ойын осылай барлық ойыншылар секіріп өткенше жалғасабереді. Ойынның соңында әр қатардағы қос аяқтап жақсы секіретін балалардың аты аталады.

Ойынды бірнеше рет қайталап ойнатуға болады.

Ойынның ережесі

1. Ойыншылардың тез секіргені емес, дұрыс секіргені бағаланады.
2. Секіру кезінде балалар арасындағы ара қашықтықтар сақталуы керек.
3. Оқулықта көрсетілген секіру техникасы орындалуға тиіс.

Әдістемелік нұсқаулар.

Ойынды 1-2 рет өткізгеннен кейін, сыныптағы қос аяқтап секіру техникасын жақсы меңгерген екі-үш баланың секіргенін басқа ойыншыларға көрсетіп , басқа ойыншылардан солар сияқты секіруді талап ету керек.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Секіру жаттығулары бала аяқтарының бұлшық еттерінің ,қарын, арқа,бұлшық еттерінің жетілуіне ықпалын тигізеді. Қимыл-қозғалыс әдістерін көбейтіп, қимыл сапаларының үйлесімі артады. Бала өз күшіне сенуге үйренеді.

Ойынның қиындығы : тез ойнау.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	Дене шынықтыру ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Бірінші бол! **ҰІӘ міндеттері:** бір сызық	**.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мақтақыз бен мысық (қазақ халық ертегісі)саусақ театры	**. Дене шынықтыру -** **4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:**	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Күз – жомарт.Күзгі жаңбыр.	**4. Дене шынықтыру - ҰІӘ тақырыбы:** Ерекше сабақтар. **ҰІӘ міндеттері:** гимнастикалық орындық үстінде қолды иық пен

	бойына қойылған заттар арасында оң және сол аяқпен секіру. Сапқа тұрып, допты екі қолмен бастан асыра бір – біріне лақтыру **Дағды**: Зал кеңістігін бағдарлап, сапқа және сапқа қайта тұруға жаттықтыруды жалғастыру. Биік заттың үстінде статикалық тепе-теңдіктерін сақтай білу шеберліктерін (машықтарын) жетілдіру әрі дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жүргізуші мен бағытты өзгертіп, баяу қарқынмен жүгіруді; қысқа секіртпемен секіруді; гимнастикалық орындық үстінде белгі бойынша көзді жұмып, бір аяқты көтеріп тұруды. **Түсінеді:** биік заттың үстінде статикалық тепе-теңдіктерін сақтай білу шеберліктерін (машықтарын) жетілдіру және шапшаңдық, ептілік, тәртіптілік, жинақылық секілді дене сапаларын дамыту керектігін. **Қолданады:** қолды еркін қозғап, бағытты өзгертіп, баяу қарқынмен жүгіруді және достық, сыйластық секілді адамгершілік қасиеттерді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Жинақылыққа тәрбиелеу: Тізбекке бір-бірден тұрады. «Шашырап жүру» ойын-жаттығуы: Жүру, зал ішінде аяқтың ұшымен жүгіру, тізбекке, сапқа тұру. Екі-екіден тізбекке тұрады.	арқылы сомдау. **ҰІӘ міндеттері:** ертегі мазмұнын эмоциялық, бейнелі қабылдауға, баяндауда бейнелеуіш сөздерді қолдануға, ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау арқылы қисынды мазмұндауға үйрету; ертегі мазмұнында қоршаған орта, табиғат туралы түсініктерін және ойлау орта, қабілеттерін дамыту; адал дос болуға тәрбиелеу. **Дағды**: Ертегіні мазмұндауда балалардың қабілеттілігін қалыптастыру. Ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ертегіні тыңдайды, кейіпкерлерді атайды; **Түсінеді:** ертегінің мазмұнын түсінеді, сұрақтарға жауап береді; **Қолданады**: сюжетті сурет бойынша ертегі мазмұнын шығармашылықпен құрастыра алады, жұмбақтың шешімін айта алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Тонын киіп туған, Жалап бетін жуған». *(Мысық)* – Балалар, бүгін «Мақтақыз бен мысық» ертегісімен танысамыз. Ертегі – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Ертегіні оқып, мазмұнын ашу. **Түсіну деңгейі:**	Командалық эстафеталар(таза ауада) **ҰІӘ міндеттері:** гимнастикалық орындық үстінде тепе-теңдікті сақтап жүруге үйрету. Допты жоғары лақтырып, екі қолмен қағып алуға жаттықтыру. Доппен жасалатын тепе – теңдік сақтау және секіру жаттығулары. **Дағды**: тізбекпен жүруді, жүгіру дағдыларын, командамен жұмыс істеу дағдыларын, секіру кезінде дұрыс итерілуді, кеңістікті бағдарлау дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** алыстан көре алмаудың алдын алу. Тізбекпен бірінің іші мен бірінің арқасының арасына допты қыстырып жүру. **Түсінеді:** эстафеталарда қауіпсіздік ережелерін сақтау керектігі, командалармен қимыл кезінде тепе-теңдік сақтай білудің маңызы мен жауапкершілігі, өз әрекеттерін басқа ойыншылардың әрекеттерімен үйлестіру, жолақтан-жолаққа секіре білу. **Қолданады:** тізбекпен жүруді, жүгіру дағдыларын, командамен жұмыс істеу дағдыларын, секіру кезінде дұрыс итерілуді, кеңістікті бағдарлау дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Алыстан	**ҰІӘ міндеттері:** күйші Тәттімбет шығармашылығы-мен таныстыру; музыкалық шығармаға өзінің қатынасын білдіру, оның мазмұны мен сипаты туралы пікірін айтуға үйрету; әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажыратуға дамыту. **Дағды**: Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** күйді тыңдайды, ажыратады, әндерді орындайды, музыкалық тіркестерге сәйкес қозғалыстарды өзгертеді. **Түсінеді:** күй жанрының ерекшеліктерін. **Қолданады:** музыкаға сәйкес қимылдар және би қимылдарының элементтерін орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Жеңіл би» (Т. Ломова). Балалар шеңбер бойында аяқтың ұшымен жүгіреді де, тоқтайды. Орындарында тұрып серіппе жасап, шеңбердің ортасына жиналып, қолдарын шапалақтайды	белге, желке мен басына қойып, жан-жаққа созып, тепе-теңдік сақтап жүруді; кеглилердің арасымен допты басымен итере алға еңбектеуді үйрету. **Дағды**: Допты жоғары лақтырып, қолды шапалақтап, допты қағып алу шеберліктерін (машықтарын) қалыптастыруға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** белгіленген жерден шұңқырға секіруді; бағытты өзгертіп, баяу қарқынмен жүгіруді; допты жоғары лақтырып, қолды шапалақтап, допты қағып алуды. **Түсінеді:** допты жоғары лақтырып, қолды шапалақтап, допты қалай қағып алу керектігін және жаттығуларды педагогтің нұсқауы бойынша орындау қажеттігін. **Қолданады:** зал кеңістігін бағдарлап, сапқа қайта тұру. Допты жоғары лақтырып, қолды шапалақтап, допты қағып алу, биік заттың үстінде статикалық тепе-теңдіктерін сақтай білу шеберліктерін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Денсаулық сабағы**».** Орындықтарды өз еріктерімен таңдайды. ЖДЖ-ны гимнастикалық орындық үстінде орындайды, сонымен қатар тепе-теңдікке арналған жаттығуларды да орындайды. Бес-бестен звеноларға бөлініп,

	Гимнастиалық орындық үстінде ЖДЖ орындау (№1). Педагогтің нұсқауын дәл орындауға тырысады. Әр жаттығудың бастапқы қалыптарын сақтап орындайды. **Түсіну деңгейі:** Негізгі қимыл-қозғалыстарды орындату (3рет): Зейіндерін дамыту. Тепе-теңдік: орындық үстінде белгі бойынша көзді жұмып, бір аяқпен тұру. Статикалық тепе-теңдікті сақтап, жаттығуды алдыға еңкеймей орындайды. Көшбасшы болуға талпынғыш қасиеттерін дамыту. «Бірінші бол!» ойын-жаттығуы: жүргізушіні ауыстырып отырып, баяу жүгіру. Қолды кеуде тұсына дейін алға әкеліп, сонан соң шынтақтарын артқа жібереді. Педагогтің бұйрығы бойынша есімі аталған бала жүргізуші болып, жүгіру бағытын өзгертеді. Шапшаңдықты дамытамыз. Қысқа секіртпемен секіруге үйретуді жалғастыру, қолдарымен секіртпені шеңбер бойымен және тік айналдыра білу іскерліктерін дамыту. Жаттығуды дұрыс орындауларын қадағалау. Бастапқы қалып: секіртпені артында ұстап тұрады. Сонан кейін алдыға лақтырып, секіруді бастайды. Секіртпемен еркін секіреді. Қол мен аяқты үйлестіріп қозғауға тырысады.	***Сұрақ-жауап:*** Ертегі қалай аталады? Мақтақыз не тауып алды? Мысық не істеді? Мақтақыз мысықты қалай жазалады? Мысық қатық іздеп нелерге кездеседі? Мысық құйрығын қалай қайтарып алды? **Қолдану деңгейі:** Ертегіні қайталап, есімізге түсірейік. Оқылған ертегі сюжеті бойынша мазмұнын шығармашылықпен әңгімелейді. 3-4 балаға айтқызып қайталату. **Дәптермен жұмыс:** Сурет бойынша ертегі жүйесін сақтап баянда. Мысық не істеді? Мақтақыз неге ашуланды деп ойлайсың? Мысықтың әрекетін ретімен әңгімеле. Жұбыңмен бірге кейіпкерлер диалогін ойнап көрсетіңдер. Сен Мақтақыздың орнында болсаң не істер едің? **Сергіту сәті:** Біз балдырған баламыз, Дос құшағын елге ашқан. Тілегіміз тыныштық, Ашық болсын көк аспан. Мықты болсын іргеміз, Бәріміз де біргеміз. .	көре алмаудың алдын алу жаттығуларын орындау. «Көз – саяхатшы»: Бастапқы қалып – еркін тұру.Атаған заттарын бастарын қозғалтпай, тек көзбен табу. «Оңға көз тастау, солға көз тастау»: Оң қолмен иектен ұстап, басын «бекіту». Ойыншықты сол көзін жапқанда, оң көзімен көре алмайтындай болуы керек. Сол ойыншыққа 7 секунд қарайды, сосын ендігі 7 секундта алдыға қарап тұрады. Жаттығуды 3 рет қайталайды. Сосын ойыншықты оң қолына алып, керісінше қайталайды. «Айдаһар» (3рет). Балалар бір тізбекке тұра қалады. Бұл – «айдаһар». Балалар арқасымен, кеудесімен допты қысып тұрады. Белгі бойынша «айдаһарлар» мәреге қарай бет алады. **Түсіну деңгейі:** Жолақтарға аттап секіру» (3 рет). Ені 50 см жолақтардың үстінде секіріп басып жүру. Жерден екі аяқпен бірдей екпіндеп итерілу керектігіне назар аудару. Белгі бойынша ойыншылар бір-бірден жолақтан-жолаққа секіре бастайды. **«Жүрдек пойыз» (6 рет).** Ойыншылар санын біртіндеп арттыра отырып жүгіру. Әр команданың алдында 6 метр жерде конустар	да, артқа шегінгенде аяқты топылдатып қимылдар жасайды. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** **«**Саржайлау» (Тәттімбет). Күй өнері туралы түсінік беру. Күй – халық музыкасы. Балаларға жұмбақ жасырып, тапқырлықтарын сынайды. Ұзын мойын, екі ішек. Қатар-қатар тепкішек. Басып қалсаң бір-бірлеп, Күй шығады күмбірлеп. *(Домбыра)* Күйді домбыра аспабында орындайды. Күй тыңдауды ұсынады. Музыка тыңдай отырып балалардың көз алдына не елестете алғанын сұрақ-жауап арқылы талдау жасау. Күзгі жайлауды бейнелейтін суреттерін көрсету. **Қолдану деңгейі:** ***Ән айту:*** «Күзгі әуен» (А. Досмағанбет). Өткен оқу қызметінде үйренген әнді әрі қарай жалғастыру. Күз көріністерін елестете отырып әнді баяу, сазды етіп орындау. Таныс «Балдырғандар әнін» (Г. Жотаева) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** «Шабандоздар биі» (үнтаспада «Жұмыр қылыш» «Билеп үйренейік» жинағынан). Би элементтерін еске сақтауға, мәнерлеп орындауға дағдыландыру. ***Ойындар, хороводтар:*** «Қандай ырғақ» (К.	орындық жанына келіп тұрады. Кешенді орындау барысында бастапқы қалыпты дұрыс ұстап, педагогтің нұсқауларын дұрыс орындайды. Негізгі қимыл-қозғалыстарды орындату: Тепе-теңдік: гимнастикалық орындық үстінде бір аяқпен тұру; педагогтің белгісі бойынша көздерін жұму. Статикалық тепе-теңдіктерін сақтап, денелерін алға еңкейтпеуге тырысады. **Түсіну деңгейі:** «Геометрия сабағы» Белгіленген жерден шұңқырға секіруге үйрету (таспадан жасалған геометриялық фигуралар). Табандарын белсенді түрде июге үйрету, көзімен мөлшерлей білу қабілеттерін дамыту және жерге түскенде тепе-теңдіктерін сақтай білуге үйрету. Таспадан жерге геометриялық фигураларды қалай жасау керектігін көрсету. Фигураның дәл ортасына секіріп түсуге тырысады. **«Бағдарлау сабағы» (2 минут)** Екпіндерін өзгертпей, бірақ бағыттарын өзгертіп жүгірту. Қол мен аяқты үйлесімді қозғауларына назар аударту: қолдарын алдыға, жоғары кеуде тұсына дейін көтереді, сонан соң шынтақтарын артқа жібереді; жерге аяқтарының басымен басып, қысқа адымдайды. **Қолдану деңгейі:** «Әртүрлі білімдер сабағы»

	Қолдану деңгейі: Қимыл-қозғалыс ойыны: «Тығылмақ» **(3 рет).** Ойыншылар шеңбер бойына тұрады. Көзі байланған жүргізуші ортада тұрады. Педагогтің белгісі бойынша балаларды тауып ұстауға тырысады, ал балалар зал ішінде әртүрлі бағытта ақырын қозғалып жүреді.		орналастырылған. Бірінші ойыншы жүгіріп барып, конусты айналып өтіп, орнына қайтып келеді. Оған екінші ойыншы жармасады. Енді олар конусқа дейін бірге жүгіріп кетеді. Конусты айналып өтіп орындарына қайтып келгенде оларға үшінші ойыншы жабысады ... Жүгіріс кезінде шашырап кетпей, бірінші болып бітірген команда жеңіске жетеді. **«Өткел»** Әр командаға құрсау «қайық» беріледі. Командалар бір «жағадан» екіншісіне «қайықпен» өтуі керек. **Қолдану деңгейі: «Құрсаудан өту»** (3рет). Бір-бірінен 3 м, 5 м арақашақтықта құрсаулар орналастырылған. Бірінші құрсауды жоғары көтеріп, өзіне кигізіп, жерге қою, ал екінші құрсаудың ішіне тұрып, оны жерден жоғары көтеріп, басынан асырып, шығарып, жерге қою. Әр команданың алғашқы ойыншылары бірінші құрсауға жүгіріп келеді. Оны жоғары көтеріп, өзіне кигізеді. Аяғын бүгіп, отырыңқырап барып жерге қояды да, екінші құрсауға қарай барады. Ал екінші құрсауға өздері ішіне тұрып, оны жерден жоғары көтеріп, басынан асырып, шығарып, жерге қояды да, конусты айналып жүгіріп келіп, өз	Қуатбаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар шеңбер бойымен жүріп, ән мәтініне сай қимылдар жасайды. Ойынға белсене қатысуға, әуен ырғақтырын ажырата білуге үйрету.	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Мен білемін»** Допты жоғары лақтырып, қолды шапалақтап, допты қағып алу шеберліктерін (машықтарын) дамыту. Допты «Мен бес қаланың атын білемін» деген сөздермен қағып алады. Допты жоғары лақтыруға тырысады, допты қағып алар кезде саусақтарын еркін ұстайды. Жандарындағы балаларға кедергі келтірмейтіндей сөздерді ақырын айтады. Саусақ гимнастикасы: «Сәлем! Сәлем! Сәлем! Сәлеметсің бе!» деген сөздерді әндетіп, бас бармақтарының ұштарын барлық саусақтарының ұштарына тигізіп шығады. Алдымен оң қол саусақтарын, сонан соң сол қол саусақтарымен орындайды. ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.

			орнына тұра қалады. Сол сәтте екінші ойыншы жүгіріп, тапсырманы орындауға кіріседі. Ойынды бірінші аяқтаған команда жеңіске жетеді. **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Мүсін».** Балалар залда шашырап жүреді. «Тоқта!» деп белгі берілгенде, олар бір мүсінге ұқсап,«қатып қалады». Ең әдемі, қызықты «мүсіндерді» атап өту керек.		
Серуенге дайындық					
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Серуен кешені № 9** **Тікенекті және жапырақты ағаштарды бақылау** **Міндет:** ағаштар туралы түсініктерін қалыптастыру (оларға ортақ ұқсастықтары мен айырмашылықтары). **Бақылау барысы** **Біртұтас БМ.Экология** **Көркем сөз** **С. Оспанов** Өсе бере сан ғасыр Шыршаларға тимек кім Болып таудың түр-сәні Қорғалады орманы Жапырағы жап-жасыл Ол жеміс пен жидектің, Көрдің бе сен, шыршаны? Топырақтың қорғаны. **Балаларға сұрақтар:** Біздің аулада қандай ағаштар өседі? (қайың, терек, үйеңкі, шырша, қарағаш, алма және алмұрт ағаштары.) Ал, бұлар қандай ағаштар? (тікенекті, жапырақты.) Жапырақты ағаштардың тікенекті ағаштардан қандай айырмашылықтары бар? Олардың ортақ қандай	**Қазан** **Серуен кешені № 7** **Біртұтас БМ.Экология** **Қазан айының алғашқы күндерде жапырақтардың түсуін бақылау.** ***Міндет:*** табиғаттың мезгілге байланысты құбылыстары туралы түсініктерін кеңейту; бақылағандарын сөйлеу тілінде қолдану қабылеттерін қалыптастыру. **Бақылау барысы** ***Көркем сөз*** ***Күзгі жапырақтар.*** ***Қ. Шаңғытбаев*** *Алтын сары, қызыл, көк,* *Алуан-алуан жапырақ.* *Күзгі бақта күлімдеп,* *Көз тартады атырап.* *Күн шуақта маужырап,* *Жатыр еді атырап.* *Ағаштардан жамырап,* *Үшты кенет жапырақ.* **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦ Барлық ағаштардың жапырақтарының түсі өзгерді ме? ♦ Ағаштар мен бұталардың түстері жазда	**Қазан** **Серуен кешені № 6** **Қазан айының алғашқы көрністерін бақылау.** ***Міндет:*** күз туралы білімдерін молайту, күз көрністерін бақылауды жалғастыру**.** **Бақылау барысы** ***Көркем сөз:*** ***«КҮЗ»*** *Қ. Ыдырысов* Күзім-ау, күзім-ау, Мінезің бұзық-ау. Жаңбырың сіркіреп, Келгенің қызық-ау. Жап-жасыл тал мынау, Сары шапан киіпті-ау Айнала тұнжырап, Қабағын аспан түйіпті-ау. **Тәрбиеші сұрақтары:** ♦ Қазір жылдың қай мезгілі? ♦ Күз айының нешінші айы? ♦ Неге күз деп ойлайсыңдар? ♦ Күзде ауа-райы қандай болады? ♦ Тағы қандай табиғат өзгерістерін білесіңдер? **Зерттеу жұмысы:**	**Қазан** **Серуен кешені № 9** **Тікенекті және жапырақты ағаштарды бақылау** **Міндет:** ағаштар туралы түсініктерін қалыптастыру (оларға ортақ ұқсастықтары мен айырмашылықтары). **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **С. Оспанов** Өсе бере сан ғасыр Шыршаларға тимек кім Болып таудың түр-сәні Қорғалады орманы Жапырағы жап-жасыл Ол жеміс пен жидектің, Көрдің бе сен, шыршаны? Топырақтың қорғаны. **Балаларға сұрақтар:** Біздің аулада қандай ағаштар өседі? (қайың, терек, үйеңкі, шырша, қарағаш, алма және алмұрт ағаштары.) Ал, бұлар қандай ағаштар? (тікенекті, жапырақты.) Жапырақты ағаштардың тікенекті ағаштардан қандай айырмашылықтары бар?	**Қазан** **Серуен кешені № 10** **Біртұтас БМ.Экология** **Суды бақылау** **Міндет:** күз мезгіліндегі судың жай – күйі жайлы түсініктерін қалыптастыру. **Бақылау барысы.** Балаларға сұрақтар. *Судың қандай қасиеттерін білесіңдер? *Судың көлемі (қалпы) болама? *Өзеннің, көлдің, мұхиттың, шалшықтың сулары бәріде мөлдір ме? *Суды аязға шығарса не болады? Су өте мөлдір. Оның түбіндегі жатқан зат көрінеді. Су - сұйық зат, оның өзіндік қалпы (көлемі) жоқ. Оны қандай ыдысқа құйсаң сол ыдыстың көлемін береді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су мөлдір болады. Лай немесе лас су мөлдір болмайды. Лас судың жаман иісі болады. Ауа температурасы 0 градустан	

	ұқсастықтары бар? (діңі, бұтағы, тамыры) Ағаштар өсу үшін қандай жағдайлар сақталуы керек? Ағаштардың халық шаруашылығына және медицинаға қандай пайдасы бар? **Еңбек:** Ойын алаңын тазалау. Міндет:жұмысты өзара бөлісіп атқаруға үйрету **Қ/О:** «Жұбыңды қуып жет». Міндет: кедергіден өтіп жүкіруге жаттықтыру **Жаттығу ойындары:** Орнында тұрып ұзындыққа секіру. Міндет: Екі аяқпен серпи секіруге жаттықтыру **Мақал-мәтел.** Жалғыз ағаш орман болмас Жалғыз ағаш желге төтеп бере алмайды.	қандай еді? ♦ Күздің келуімен олар қалай өзгерді? ♦ Қайың жапырақтарының түсі қандай? (алтын-сары) шетеннің ше? (қызыл) ♦ Бәрінен бұрын қай ағаштың жапырағы түсін өзгертеді? (қайың) ♦ Жапырақтардың түсуі кезінде қай ағаштың жапырағы ұзақ уақыт сақталады? (қайыңда) Тәрбиеші балаларға ағаш жапырақтарының жерге түсуін бақылауды ұсынады, сұрақтар қояды, өлеңді қайталайды ♦Жапырақтардың түсуінің қандай маңызы бар? (қысқы суыққа бейімделеді, аязда ағаштардың ауыр салмақтан сынуынан сақтайды, жапырақтармен бірге ағаш бойындағы керексіз заттар сыртқа шығады) ♦Барлық жапырақтар бірдей түсе ме? (жоқ) Түскен жапырақтармен бірге ағаштар да өле ме? (жоқ) **Зерттеу жұмысы:** Қайың мен шетен т.б. ағаш жапырақтарын табу, олардан асфальтқа өрнек құру. **Еңбек** Алаңдағы жапырақтарды жинауға аула сыпырушыға көмектесу Міндет:бірлесе жұмыс істеуге, мақсатқа жетуге баулу. **Қ/О:** «Түлкі мен қояндар». Міндет: жануарлар мінез-құлқын ажырата білу **Жаттығу ойындары:** Қозғалысты дамыту.	Жапырақтарды, өсімдіктерді, тастарды ұстар көру. Олар қолға тигенде қандай әсер (суық немесе ылғал) береді Неге? (өйткені күн салқын немесе жаңбыр) **Еңбек:** Ойын алаңын тазалау *Міндет:* — Еңбек тапсырмаларын орындауды үйрету; — Ұжыммен жұмыс істеуге баулу. **Қ/О:** «Ормандағы соқпақтар». *Міндет: жағдайға байланысты қозғалыстарды түрлендіру.* **Жеке жұмыс:** Жалпы дамыту жаттығулары. *Міндет:жалпы дамыту жаттығуларына деген қызығушылықтарын арттыру, қалыпты жағдайларды, қозғалыстарды, қимылдарды түрлендіру,* **Халық болжамы:** *Егер қазан айында күн күркіресе, қыс қамшы сабындай келте болады. *Тауықтар мен кекіліктердің қауырсындары үрпиіп, айдары қызарса, күн суытып жауын жауады. *Егер тікендер мен алабота сабақтары төмен қарай иілсе, онда күн суытады.	Олардың ортақ қандай ұқсастықтары бар? (діңі, бұтағы, тамыры) Ағаштар өсу үшін қандай жағдайлар сақталуы керек? Ағаштардың халық шаруашылығына және медицинаға қандай пайдасы бар? **Еңбек:** Ойын алаңын тазалау. Міндет:жұмысты өзара бөлісіп атқаруға үйрету **Қ/О:** «Жұбыңды қуып жет». Міндет: кедергіден өтіп жүкіруге жаттықтыру **Жаттығу ойындары:** Орнында тұрып ұзындыққа секіру. Міндет: Екі аяқпен серпи секіруге жаттықтыру **Мақал-мәтел.** Жалғыз ағаш орман болмас Жалғыз ағаш желге төтеп бере алмайды.	төмен болған жағдайда су мұз болып қатады. **Зерттеу жұмысы:** Тәрбиеші балалармен зерттеу жұмысын жүргізуге ұсынады. Шыны ыдысқа толтырып су құйып, аузын мықтап жауып, бір түнге далаға шығарып қою неболмаса тоңазытқышқа қойса, біраз уақыттан соң ыдыс жарылып сынады да, оның орнында бір кесек мұз қалады. Қатқан су, яғни мұз сұйық судың өзіне қарағанда көп орын алады. Яғни мұз болып қатқанда судың көлемі ұлғаяды да, ыдысты сындырады. Ең алғаш аяз болған күні ақ өзендер, көлдер, шалшықтар мұз болып қатады. Аяз қатайған сайын мұз қалыңдай түседі. Ал, егер мұзды жылы жерге әкелсе не болар еді? (Мұз ериді де су болады). -Үлкен және кіші ыдыстардағы таза сумен бояу қосылған судың қатуын бақылау. -Ыдыстағы тығыз салынған және жәй салынған қардың еру жылдамдығы бақылау. **Еңбек:** Топ бөлмесіндегі өсімдіктерді күту. Міндет: табиғат бұрышында еңбек етуге қызығушылықтарын арттыру. Қ/О: «Қасқыр қақпан» Міндет: -Белгі бойынша әрекет етуге жаттықтыру; -Жылдамдықтарын,ептіліктерін, шыдамдылықтарын

		Міндет:аяқ қозғалыстарын түрлендіре жаттығу жасау.			дамыту. Жаттығу ойындары: Еңбектеу. Міндет: қозғалыстарын үйлестіруін дамыту; шешім қабылдауға, батылдыққа тәрбиелеу.
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Жеке жұмыс:** Серік Арлан Қыста жылы жаққа ұшып кететін жыл құстары мен қыстап қалатын құстардың атын атап, бір-бірінен айыра білуге үйрету.	**Жеке жұмыс:** Бейбарыс Әртүрлі заттар ұзындығы (5 және одан да көп), биіктігі, ені немесе қалыңдығы арасындағы өлшемдік қатынасты дұрыс, заттарды өлшемі бойынша өсу және кему ретімен қоя білуге үйрету.	**Жеке жұмыс:** Дарын Қатаң дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату; суреттер бойынша заттардың атын ататып, сол сөздердегі қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын дыбыстарды ажыратып айтуға сұрақтарға толық жауап беруге үйрету.	**Жеке жұмыс:** Нұрали Ұяң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтып беруге үйрету.	**Жеке жұмыс:** Ислам Сюжетті сурет бойынша ертегі мазмұнын шығармашылықпен құрастыра алуға, жұмбақтың шешімін логикалық ойлау арқылы таба білуге үйрету.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Дербес ойын:** «Көршісін тап?» **Міндет**: 1-5 дейін тура және кері санау түсініктерін кеңейту, сөздік қорларын молайтып, ауыз екі сөйлеуге баулу. **Дағды:** тура және кері санауға дағдыландыру. **Ойынның шарты:** бірден онға дейін сандарды ретсіз қою, балалар сандарды дұрыс қойып тура және кері санайды. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады.	**Танымдық-қимылды ойын:** «Баспалдақпен жоғары көтеру» **Міндет:**Тез шешім қабылдай алуға, жылдамдыққа, ептілікке, сыйластыққа үйрету. **Дағды:** тура санау, төмен кері санауға (қол моторикасын дамыту). дағдыландыру. **Ережесі:** Басбармақ пен сұқ саусақтың көмегімен жоғары тура санау, төмен кері санау (қол моторикасын дамыту). Санамақ жаттау. Бақшада жақсы аға Ойыншық береді. Бір балық, Екі шелек, Үш үйрек, Төрт түлкі, Бес бүркіт.	**Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Мен білемін» **Міндет:**Балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын , бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру. **Дағды:** Ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыруға дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Допты жоғары лақтырып, қолды шапалақтап, допты қағып алу шеберліктерін (машықтарын) дамыту. Допты «Мен бес қаланың атын білемін» деген	**Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Жүрдек пойыз» **Міндет:** Балаларды жылдамдыққа, ептілікке, шымырлыққа тәрбиелеу. **Дағды:** үйлесімді қозғалу қабілеттері және жалпы шыдамдылық секілді дене сапаларын дамытуға дағдыландыру. **Ойын шарты:** Ойыншылар санын біртіндеп арттыра отырып жүгіру. Әр команданың алдында 6 метр жерде конустар орналастырылған. Бірінші ойыншы жүгіріп барып, конусты айналып өтіп, орнына қайтып келеді. Оған екінші ойыншы жармасады. Енді олар конусқа дейін	**Ұлттық ойын** **Арқан тартыс** **Біртұтас БМ**

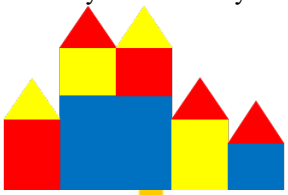
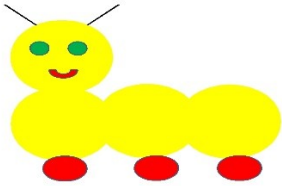
			сөздермен қағып алады. Допты жоғары лақтыруға тырысады, допты қағып алар кезде саусақтарын еркін ұстайды. Жандарындағы балаларға кедергі келтірмейтіндей сөздерді ақырын айтады. Саусақ гимнастикасы: «Сәлем! Сәлем! Сәлем! Сәлеметсің бе!» деген сөздерді әндетіп, бас бармақтарының ұштарын барлық саусақтарының ұштарына тигізіп шығады. Алдымен оң қол саусақтарын, сонан соң сол қол саусақтарымен орындайды.	бірге жүгіріп кетеді. Конусты айналып өтіп орындарына қайтып келгенде оларға үшінші ойыншы жабысады ... Жүгіріс кезінде шашырап кетпей, бірінші болып бітірген команда жеңіске жетеді.	
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата-анаға кеңес:** «Балаңызды тыңдауды үйреніңіз. Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз» **«Өнегелі 15 минут»**	**Ата-анаға кеңес:** Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру. **«Өнегелі 15 минут»**	**Ата-анаға кеңес:** Балалармен өз отбасы туралы әңгімелесу. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту. **«Өнегелі 15 минут»**	**Ата-анаға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз. **«Өнегелі 15 минут»**	**Ата –аналарға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысына)сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы. **«Өнегелі 15 минут»**

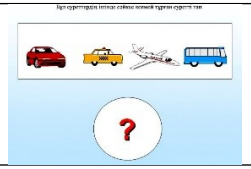
Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Топ: Мектепалды сынып
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 14.10.-18.10.2024оқу жылы
(апта күндерін, айды, жылды көрсету)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 14.10	Сейсенбі 15.10	Сәрсенбі 16.10	Бейсенбі 17.10	Жұма 18.10
07-55 **Балаларды қабылдау**	**Әділдік және жауапкершілік айы** **Апта дәйек сөзі:Туған жердей жер болмас,туған елдей ел блмас!**Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
	Пж ойын: «Кім көп сөз айтады?» Шарты: Педагогтың артынан бірнеше сөзді қайталап айтады	Еркін ойын: « Бұл үйде кімдер тұрады?» Шарты: Қуыршақтарымен үй жасап ойнайды	Құрылымдалған ойын: «Орнын тап» Шарты: Жемістер мен көкөністердің көлеңкесін табады	Еркін ойын: «Бауын байла» Шарты: Фетрдан жасалған аяқ киімдердің бауын байлап ойнайды.	Еркін ойын: «Ертегілер елінде» Шарты: Саусақ театр арқылы ойнайды
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың тазалығы жөнінде кеңес беру **«Өнегелі15 минут»**	Ата-аналармен әңгіме:Ата-аналарға балаларын ертеңгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту. **Өнегелі15 минут»**	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың жетістік пен дәрежесі үшін емес, сол қалпында сөзсіз қабылдап жақсы көретініңізді сездіріңіз. **Өнегелі15 минут»**	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту. **Өнегелі15 минут»**	Ата –аналармен әңгіме: «Дұрыс тамақтануға баулу» **Өнегелі15 минут»**
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. (Біртұтас тәрбие) Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары дойбы. Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс **Үнемді тұтыну**				
	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын әрекеті(үстел үсті ойындары пазлдар, домино және т.б.); **Сәйкестендіру ойыны:** **Ойын жаттығу:«**Біздің көңіл күйіміз» **Міндеттері:**Балаларды сурет бойынша бет әлбетімен мимикаға байланысты көңіл күйді ажырата білуге үйрету; көңіл-күйді бейнелейтін	**Қоршаған ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет** **Үстел үсті ойыны:** **Сипаттау ойыны:** «Ойыншықты сипатта». **Міндет:** Есте сақтау қабілетіу дамыту. **Дағды:**Үстелдегі ойыншықтарды қандай пішінге ұқсас және суреттей білуге дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** Ойын үстел үстінде тұрған	**Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі**(іс әрекет арқылы қимылды ойын) **Белсенділік жаттығу ойыны:** «Мұнара құрастыр» **Міндет:** Балаларда ойын барысында бірнеше әрекеттерді логикалық бірізділікте байланыстыру, ойын жағдайына кіру, сәйкес	**Қазақ тілі коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары:** **Ойын жаттығу:** «Сәйкес келмейтін суреттерді тап»ойыны **Міндет:** Қиялды, логикалық ойлауды, сөйлеуді және шығармашылық тілді дамыту . **Дағды:** сәкес емес суреттерді табуға	**Жапсыру– шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары:** «Сиқырлы көбелек» **Міндет:** Геометриялық пішіндерден жасалған бөліктерді ажырату,балалардың желімдеу кезегін дұрыс қолдана отырып «Сиқырлы көбелек»құрастыруы.

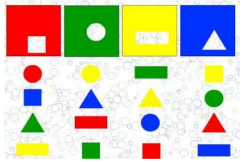
	сөздерді дұрыс айта білу. **Дағды:** әр түрлі мимикадағы балалардың суреттерін ажыратып, анықтай алуға дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** Бет-әлбеттің мимикасына қарап,сөйлем ойланады,оның ішінен бет-әлбеттің мимикасын білдіретін сөздерді бөліп айтады. Әр түрлі көңіл-күйді білдіретін сәттерді салу. Күліп тұрған бала. Ренжіп тұрған бала. Аузын ашып тұрған т.б. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса. 	ойыншықты мұқият қарап алуға ұсынады (1 минут). Алынатын ойыншықтар түрлі-түсті және бөліктері бірнешеу болуы шарт. Ойыншықты жасырып, балалардан сол ойыншықты көргендегі түр-түсі, көлемі, пішіні, дене бөліктерін есінде сақтағанын сипаттап тауып беруді талап етеді. Ойыншықты дәл, нақты сипаттап берген бала ойынды әрі қарай жалғастырады. 	әрекет ету біліктерін қалыптастыру. **Дағды:**Балалардың позитивті және топта игілік қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** Шашылған дөңгелектерді бір-бірінің үстіне қойып жинастыру қажет. Әр бала бір дөңгелектен салып отыру керек. Орнымызға отырып көзімізге арналған жаттығу жасап жасау. 	дағдыландыру. **Ойын шарты:** Ойын материалы ретінде бір сюжетпен өзара байланысқан және сәйкес келмейтін суреттерді сызып тастау. 3-4 сурет пайданылады. Суреттер бөлшектеліп және араласып беріледі. Тәрбиеші баланың алдында суретті қойып,өзара байланысты әңгіме құрастыруға болатынын түсіндіреді .Бала суреттер ішінен сәйкес келмейтін суреттерді сызып тастау. ретімен құрауы тиіс. **Ықтимал күрделендіру:** Суретке қарап ертегі құрауды ұсынуға болады. **Ойынның нұсқаулары:** Ертегіні ,әңгімені сахналап көрсету. 	**Дағды:** әр түрлі Геометриялық пішіндер бөліктеріне бөліп, қоса білуе дағдыландыру;ұсақ қол моторикасын дамыту. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар:** Тәрбиеші балаларға түрлі түсті қағаздан қиылған, геометриялық пішіндерден көбелекті жинауын сұрайды. **Ережесі:** 1. Тәрбиешінің белгісі бойынша жұмысты бастау. 2. Топтық тапсырманы ұйымшылдықпен бірге орындау. **Ықтимал күрделендірулер:** Жылдамдық. **Ойынның нұсқаулары:** 1. Түстерді және пішіндерді ажырату. 2. Түрлі түсті қағаздан қиылған пішіндерді ажырату. 3. Көбелекті жинау барысында желімдеу ретін дұрыс пайдалану.

					
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	№ 32 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Секіртпемен орындалатын жаттығулар** **№ 2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген; секіртпені екі жаққа салбыратып ұстап, шеңберге қарап тұру; 1– секіртпені жоғары көтеру,оң аяғын артқа басына қою; 2– б.қ.қ. Сол аяқпен қайталау (8 рет). 2.Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына секіртпені ұстап, төмен түсірілген. 1– секіртпені жоғары көтеру; 2– алдыға еңкейіп, еденге қолдарын тигізу; 3– денені түзулеп, секіртпені жоғары көтеру; 4– б.қ.қ. (8 рет) 3.Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдарына секіртпені ұстап, кеуде тұсына ұстау. 1-2 – отырып, секіртпені алға созу. 3-4 – б.қ.қ. (8 рет) 4.Б.қ. – негізгі тұрыс, тізерлеп тұру, қолдары екі жанына секіртпені ұстап, төмен түсірілген. 1– оңға бұрылу, қолын сол жақ аяғының өкшесіне тигізу; 2– б.қ.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет). 5.Б.қ.: етпетінен жату, қолдарын секіртпе ұстап, шынтақтан бүгу; 1- секіртпені жоғары- алдыға шығару; 2– б.қ.қ.	№ 33 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Гантельдермен жаттығулар орындау** 1.«Бастарын ию» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – басын алдыға ию; 2 – б.қ.; 3 –басын артқа шалқайту; 4 – б.қ. – 6 рет. 2.«Гантель жоғарыда» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген, қолдарында гантельдер ұсталған, 1 – қолдарын екі жанына түзеп, айналдырып, жоғары көтеру; 2 – б.қ. – 6 рет. 3.«Гантельдер иықта» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдарындағы гантельдер екі жанына төмен түсірілген;1 – қолдарын шынтақтан бүгу, гантельдерді иықтарына әкелу; 2 – б.қ. – 6 рет. 4.«Еңкею» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген; 1 – алдыға еңкейіп, гантельдерді еденге қою; 2 – б.қ.; 3 – еңкейіп, гантельдерді алу; 4 – б.қ. – 6 рет. 5.«Секіру» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген; 1–8 бір аяқпен секіру.	№ 34 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Акробатика элементтері бар жаттығулар.** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Алдыға қадам аттау, қолдарын екі жаққа созу» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – оң жағына қарай қадам аттау, қолдарын екі жаққа созу; 2 – бастапқы қалыпқа келу. Сол аяқпен қимылдарды қайталау (8 рет) 2.«Бұрыш» Б.қ. – артына қолдарымен тіреліп, еденге отыру; 1– аяқтарын 45°бұрыш жасап көтеріп, ұстап тұру (8-ге дейін санағанша); бастапқы қалыпқа келу (5 рет қайталау). 3.«Қолдарын алдына кеуде тұсына ұстау» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген, аяқтары иық еніндей қойылған. 1– қолдарын кеудесінде бүгіп ұстау; 2 – оңға бұрылу, қолдарын екі жаққа жазу; 3 – қолдарын кеудесінде ұстау; 4 – б.қ. Сол жағына осы қимылдарды қайталау (8 рет)	№ 35 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Акробатика элементтері бар жаттығулар.** **№ 2 жаттығулар кешені** 1.«Қолдары жоғары» Б.қ. – қолдарын беліне қою. 1 – қолдарын желкесіне қою, оң (сол) аяқтарын артқа аяқ басымен басып тұру; 2 – бастапқы қалыпқа келу (8рет). 2.«Еңкею» Б.қ. – аяқтарын иықтарының еніне, қолдарын беліне қояды. 1 – қолдарын екі жаққа созады; – оң (сол) аяқтарына қарай кезек еңкею; 3 – денені қайта түзеп, қолдарын екі жаққа созу; 4– б.қ. (8 рет). 3.«Бұрылу» Б.қ. – аяқтарын иықтарының еніне, қолдарын желкесіне қояды. 1 – оңға (солға) бұрылу; 2 – б.қ. (8 рет). 4.«Отыру» Б.қ. – тізерлеп тұру, қолдарын денесінің бойымен екі жаққа ұстау. 1-2 – оңға (солға) отырып-тұру, қолдарын жоғары көтеру; б.қ. (6 рет). 5.«Қарлығаш» Б.қ. – тұру. 1–4 – оң аяғымен тұру, денені алдыға еңкею, оң аяғын түзеп жоғары көтеру (8	№ 36 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Аэробика жаттығуларын орындау** 1.Б.қ.: тұру. Қолдарын түзу басынан жоғары көтеріп, қолдарымен шапалақ ұрады. Қолдарын төмен түсіреді. 2.Б.қ.: «боксшы» қимылын жасап, қолдарын кезек-кезек алдыға-жанына жұдырықтап, серпу. 7-8 рет 3.Б.қ.: тұру. Алдыға еңкею. Қолдарымен аяқтарының артынан шапалақ ұру – 7-8 рет. 4.Б.қ.: оң аяғын түзулеп, жоғары көтеріп қалып, аяғының астынан шапалақ ұру. Сол аяғымен соны қайталау. 5.Б.қ.: арқасына шалқалап жату, түзулеп екі аяғын бірдей жоғары көтеріп апарып, басынан асырып, жерге тигізу. Аяқтарын қайта төмен түсіріп, б.қ. қайту. 7-8 рет. 6.Б.қ.: ішімен етпетінен жатып, қолдарын иегінің астынан таянып жату. Екі қолдарын екі жаққа жазып, арқасымен артқа қайырылу. Жаттығу кезінде аяқтарын жерден алмайды. 7-8 рет. 7.Б.қ.: аяқтарын біресе бірге ұстап, біресе екі жаққа ашып бір орында секіру. Секіруді жүрумен алмастыру. 2-3 рет.

	6.Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына секіртпені ұстап, төмен түсірілген. 1 – оң аяғын бүгіп, секіртпені тізесіне қою; 2– б.қ.қ. Сол аяқпен сол қимылдарды қайталау. (8 рет) 7.Б.қ. – секіртпені еденге қойып, секіртпеге қырындап тұру; секіртпеден аттап, қырындап секіру. Секіруді жай жүріспен кезектестіріп орындау. (2-3 рет)		4.«Қолдары тізеде» Б.қ. – аяқтары параллель, қолдары дене бойымен төмен түскен. 1 – қолдарын екі жаққа жазу; 2 – оң аяғын бүгу, қолдарын тізесіне қою; 3 – аяғын түсіру, қолдарын қайта екі жаққа жазу. Сол аяғымен сол қимылдарды қайталау (9 рет). 5.«Қарлығаш» Б.қ. – тұру. 1–4 – оң аяғымен тұру, денені алдыға еңкею, оң аяғын түзеп жоғары көтеру (8 рет). 6.«Қорапша» Б.қ. – еденге етпетінен жатып, 1 – 4 – аяқтарын жоғары басына тигенше көтеру – 6 рет «Көпір» Б.қ. — жерде жату, қолдарымен басынан асырып, еденге тірелу. Қол-аяғына тіреліп, денесін жерден көтеру – 5 рет.	рет). 6.«Қорапша» Б.қ. – еденге етпетінен жатып, 1 – 4 – аяқтарын жоғары басына тигенше көтеру – 6 рет	
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**					
«Менің Қазақстаным»мемлекеттік әнұран ***Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты***						
ҰІӘ уақыты 8.30		**14.10.24** **Дүйсенбі**	**15.10.24** **Сейсенбі**	**16.10.24** **Сәрсенбі**	**17.10.24** **Бейсенбі**	**18.10.24** **Жұма**
		Математика негіздері **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене шынықтыру**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Жапсыру** **Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 08.30						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Шартты өлшеуішті пайдаланып заттарды ұзындығы бойынша салыстыру.	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ұяң дауыссыз дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** ұяң	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Шартты өлшеуішті пайдаланып заттарды ұзындығы бойынша салыстыру.	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дөңгелек.Шаршы. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:**	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Үнді дауыссыз дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** үнді

	ҰІӘ міндеттері: шартты өлшеуішті ұзындықты өлшейтін құрал ретінде таныстыру; шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын өлшеу мен салыстыруды үйрету, әртүрлі ұзындықтағы, биіктіктегі заттар арасындағы өлшемдік қатынастарды орнату; -логикалық ойлау, есте сақтау, сөйлеу, назар аудару қабілеттерін дамыту. **Дағды**: заттарды бір-бірінің үстіне қоюды, бір-біріне жақындату арқылы, шартты өлшемнің көмегімен өлшеуді, салыстыру дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** «ұзын - қысқа» сөздерін айтуды, ұзындық бойынша салыстыру тәсілдерін атауды: бір-бірінің үстіне салу, бір-біріне жақындату арқылы өлшеуді; «ұзынырақ қысқарырақ», «ұзындығы бірдей», «жоғары - төмен», «биіктігі бірдей», «тар - кең», ені бірдей; жуан, жіңішке, қалыңдығы бірдей, сөздерін сөйлеу барысында қолдана білуге үйрету; **Түсінеді:** ұзындықты шартты өлшемнің көмегімен қалай өлшеуге болатынын; **Қолданады:** заттарды бір-бірінің үстіне қоюды, бір-біріне жақындату арқылы, шартты өлшемнің көмегімен өлшеуді, салыстыруды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ойын жаттығуы: «Ретімен орналастыр» «Түрлі түсті Куйзенер санау	дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату; **Дағды**: Суреттер бойынша заттардың атын ататып, сол сөздердегі ұяң дауыссыз дыбыстан басталатын дыбыстарды ажыратып айтуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ұяң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтады. **Түсінеді:** ұяң дауыссыз дыбыстарды көтеруге, созуға, әуенін өзгертуге мүлде болмайтынын түсінеді. **Қолданады:** ұяң дауыссыз дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Артығын тап» ойынын ұйымдастыру арқылы бастайды. Қарға, қамыс, қалам, қамшы, тамшы. *(тамшы)* Орындық, орман, ожау, олақ, шолақ. *(шолақ)* Дариға, Дархан, Орхан, Дина, Диана. *(Орхан)* Сандық, сағат, сақал, мақал, сағыз, соғыс. *(мақал)* Бөтелке, балға, бал, мал, бала, қала. *(мал)* Балалар сөздердің ішінен артық сөзді шатаспай, жылдам табулары керек. Балалар сөздің бірінші дыбысы бойынша артық сөздерді табады. **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Сағат»*** – тілді жіңішкертіп оңға, солға жайлап қозғау. Осылай санап отырып, 15–20 рет қайталау. ***«Саңырауқұлақ»*** – ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұру.	**ҰІӘ міндеттері:** шартты өлшеуішті ұзындықты өлшейтін құрал ретінде таныстыру; шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын өлшеу мен салыстыруды үйрету, әртүрлі ұзындықтағы, биіктіктегі заттар арасындағы өлшемдік қатынастарды орнату; -логикалық ойлау, есте сақтау, сөйлеу, назар аудару қабілеттерін дамыту. **Дағды**: заттарды бір-бірінің үстіне қоюды, бір-біріне жақындату арқылы, шартты өлшемнің көмегімен өлшеуді, салыстыру дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** «ұзын - қысқа» сөздерін айтуды, ұзындық бойынша салыстыру тәсілдерін атауды: бір-бірінің үстіне салу, бір-біріне жақындату арқылы өлшеуді; «ұзынырақ қысқарырақ», «ұзындығы бірдей», «жоғары - төмен», «биіктігі бірдей», «тар - кең», ені бірдей; жуан, жіңішке, қалыңдығы бірдей, сөздерін сөйлеу барысында қолдана білуге үйрету; **Түсінеді:** ұзындықты шартты өлшемнің көмегімен қалай өлшеуге болатынын; **Қолданады:** заттарды бір-бірінің үстіне қоюды, бір-біріне жақындату арқылы, шартты	геометриялық фигура - тіктөртбұрышпен таныстыру; геометриялық фигураларды тануға және атауға: дөңгелек, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, ұқсастығы мен айырмашылығын табуға үйрету; -логикалық байланыстар мен заңдылықтарды орнату, санау дағдыларын дамыту; санау білігін бекіту, қоршаған ортадан геометриялық пішіндегі заттарды табуға үйрету; -зейін, есте сақтау, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды**: қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш пішінді заттарды табуды, пішіндерді ажырата білу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** пішіндерді атауды, сандықты безендіруді; **Түсінеді:** шаршы мен тіктөртбұрыштың айырмашылығы, пішіні, өлшемі және түсі әртүрлі болуы мүмкіндігін; **Қолданады:** қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш пішінді заттарды табуды, пішіндерді ажыратуды және олардың түсі мен өлшемін анықтауды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын сәті.** Осы пішіндердің қалай	дауыссыз дыбыстарды басқа дыбыстардан ажыратуға үйрету; -үнді дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату. -бастаған істі тиянақты аяқтай білуге үйрету. **Дағды**: үнді дауыссыз дыбыстарды басқа дыбыстардан ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтады. **Түсінеді:** үнді дыбыстарда бәсең үн болатынын түсінеді. **Қолданады:** үнді дауыссыз дыбыстарды басқа дыбыстардан ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дауыссыз дыбыстар деген не? Дауыссыз дыбыстар қалай белгіленеді? Қатаң дауыссыз дыбыстар қалай жасалады? Ұяң дауыссыз дыбыстар ше? **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Сағат»*** – тілді жіңішкертіп оңға, солға жайлап қозғау. Осылай санап отырып, 15–20 рет қайталау. ***«Саңырауқұлақ»*** – ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұру. ***«Алтыбақан»*** – тілді ауыздан жіңішкертіп шығарып, біресе мұрынға, біресе иекке созу. Осылай

	таяқшалар» жиынтықтан таяқшалар таратады, оларды ұзындықтарының өсу ретімен орналастыруды ұсынады. Балалар тапсырманы орындайды. Балалардан таяқшаларды қалай орналасқанын сұрайды, қайсысы ұзын, қайсысы қысқа екенін білді. Балалар таяқшаларды бір-біріне жақындату арқылы деп түсіндіреді. Педагог бір-бірінің үстіне салу тәсілі арқылы да заттын қайсысы ұзын немесе қысқа екенін өлшеуге болатындығын қосымша айтады. Көрсетеді. **Түсіну деңгейі:** **Эксперименттік іс-әрекет:** Педагог балаларға үстелдің ұзындығын алақанымен өлшеуді ұсынады. Балалар алақанмен өлшейді. Жауаптарын салыстырады. Сонда қалай, үстел біреу, бірақ жауап әртүрлі? (Алақанның көлемі әртүрлі) Үстелдің ұзындығын шынтақпен өлшейміз. Балалар үстелдің ұзындығын шынтақпен өлшейді. Жауаптарын салыстырады. Жауаптың әртүрлі болуы шынтақтың ұзындығына байланысты деп, қорытынды жасайды. Педагог екі баланы шақырады ойын бұрышындағы кілемнің ұзындығын қадамдармен өлшеуді сұрайды. Екі бала кілемді өлшейді. Жауаптарын салыстырады. Балалардың қадам өлшемдері әр түрлі, сондықтан өлшеу	***«Алтыбақан»***– тілді ауыздан жіңішкертіп шығарып, біресе мұрынға, біресе иекке созу. **Түсіну деңгейі: Ұяң дауыссыз дыбыстармен таныстыру.** Балалар біз бүгін дауыссыз дыбыстардың ішіндегі ұяң дауыссыз дыбыстармен танысамыз және жасалу жолдарын білетін боламыз.Ұяң дауыссыз дыбыстардан басталатын заттардың суреттерін тақтаға іледі: балға, вагон, гүл, ғарыш, доп, жүзім, зырылдауық. Атайды, сөздің бірінші дыбысын ерекше етіп айтады. Мен айтқан дыбыстарды қайталаңдар: б, в, г, ғ, д, ж, з. Дауыссыз дыбыстарды айтқанда көмейде кедергіге ұшырамаған ауа ауыз қуысына күшті қарқынмен келеді. Ауыз тар ашылғандықтан, көмей арқылы келген қарқында ауа әртүрлі артикулярлық мүшелермен соқтығысады. ***«Кім көп сөз ойлап айтады» дидактикалық ойыны*** – Б дыбысынан басталатын сөздер ойлаңдар. *Бақа, бақыт, бал, би, Берік, бор, балық, бас, боти, быламық, ботқа.* *Г* дыбысынан басталатын сөз ойлаңдар. Г*үл, гитара, гамаж, галстук, газ, газель, гауһар, газет.* Кім көп сөз ойласа, соған бір фишкадан беріліп отырады. **Қолдану деңгейі:** «Дыбыс бер» дидактикалық	өлшемнің көмегімен өлшеуді, салыстыруды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ойын жаттығуы: «Ретімен орналастыр» «Түрлі түсті Куйзенер санау таяқшалар» жиынтықтан таяқшалар таратады, оларды ұзындықтарының өсу ретімен орналастыруды ұсынады. Балалар тапсырманы орындайды. Балалардан таяқшаларды қалай орналасқанын сұрайды, қайсысы ұзын, қайсысы қысқа екенін білді. Балалар таяқшаларды бір-біріне жақындату арқылы деп түсіндіреді. Педагог бір-бірінің үстіне салу тәсілі арқылы да заттын қайсысы ұзын немесе қысқа екенін өлшеуге болатындығын қосымша айтады. Көрсетеді. **Түсіну деңгейі:** **Эксперименттік іс-әрекет:** Педагог балаларға үстелдің ұзындығын алақанымен өлшеуді ұсынады. Балалар алақанмен өлшейді. Жауаптарын салыстырады. Сонда қалай, үстел біреу, бірақ жауап әртүрлі? (Алақанның көлемі әртүрлі) Үстелдің ұзындығын шынтақпен өлшейміз. Балалар үстелдің ұзындығын шынтақпен	аталатынын білесіңдер ме? Балалар суретті талқылап, өздеріне таныс пішіндерді атайды: дөңгелек, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш. Бұл не? (Шаршы.) Оның жиектерін саусағыңмен жүргіз. Саусағыңды дайында. Саусағыңмен солдан оңға қарай жүргізесің, бұрышқа жетіп бұрыласың, саусақпен жоғарыдан төменге түсесің, бұрыласың, саусағың оңнан солға қарай жүреді, бұрышқа жетіп төменнен жоғарыға саусағыңды жүргізесің. (Әр баланың үстелінде белгілі бір түрдегі фигуралар жиынтығы бар.) Біз саусағымызбен нені қоршап жүргіздік? (Шаршы.) - Тіктөртбұрышты көрсетеді, атайды, бұл геометриялық фигура - тіктөртбұрыш. Оның жиектерін саусағыңмен жүргіз. Саусағыңды дайында... Тіктөртбұрыш пен шаршының не айырмашылығы бар? Шаршыны тіктөртбұрышпен беттестіреді. Қараңдар, бір қабырғалары бірдей, ал басқа екі қабырғалары әртүрлі. Тіктөртбұрыштың қабырғалары шаршыға қарағанда ұзынырық. Балалар, тәрелкедегі шаршы мен тіктөртбұрышты алып, алдарыңа қойындар. - Тіктөртбұрыш пен шаршыны салыстырыңдар.	10–15 рет қайталау. **Үнді дауыссыз дыбыстармен, олардың жасалу жолдарымен таныстыру.** Дауыссыз дыбыстардың ішіндегі үнді дауыссыз дыбыстармен танысамыз және жасалу жолдарын білетін боламыз. Мен айтқан дыбыстарды айнаға қарап қайталаңдар: л, м, н, ң, р, у, й. Балалар бұл дауыссыздарды айтқанда не байқадыңдар? Бұл дыбыстарды айтқанда көтеруге, созуға, әуенді өзгертуге болады. Қатаң, ұяң дауыссыз дыбыстарға қарағанда үнді дауыссыз дыбыстар дауыс шымылдығының қатысуымен жасалады, салдырға қарағанда үн басым шығады. Сондықтан да үнді дауыссыз дыбыстар деп аталады. Үнді дауыссыз дыбыстарды айтқанда сөйлеу мүшелерінің (тіл, ерін, жақ) бір-біріне жуықтауы, түрленуі, көлемін өзгертуі көмей арқылы келген ауаға пәлендей кедергі бола алмайды. Дауыссыз қатаңдарда мүлде үн болмаса, ұяңда үннің қатысы жартылай болатынын біз білеміз, ал үнді дыбыстарда бәсең үн болады. Дауыссыздардың үн сапасында жаңғырық болмайды. **Түсіну деңгейі:** «Кім көп сөз айтады» дидактикалық ойыны – Балалар, үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын

	нәтижелері әр түрлі деген педагогпен бірге қорытынды жасайды. Проблемалық сұрақ: заттардың ұзындығын қалай анықтауға болады? Балаларға ата-аналар үйдегі заттарды қалай өлшейтінін еске түсіруін сұрайды. Пікірталастан кейін педагог бір ғана өлшеуіш-метрді ойлап тапқанын түсіндіреді. (көрсету). **Қолдану деңгейі:** Логикаға арналған ойын жаттығулары. Балалардың түсінігін тексеру және білімін түзету үшін мынадай үлгіде логикалық тапсырма ұсынуға болады: Қызыл қарындаш жасыл қарындаштан ұзынырақ, жасыл қарындаш көгілдірден ұзынырақ. Ең қысқа қарындаш қандай? Жасыл таспа көгілдірден жіңішкерек, көгілдір қызылдан жіңішкерек. Ең жалпақ таспа қайсысы? Топтық жұмыс. Балалар санамақ арқылы топқа бөлінеді. Педагог балаларға ұзындығы әртүрлі санағыш, қарындаш таратады. Өсу және кему ретімен орналастыруды сұрайды.	жаттығуы. Мен сендерге сөздер айтамын, ұяң дауыстыдан басталған сөзді естісеңдер, қол шапалақтайсыңдар. Парта, балық, вагон, сәбіз, тарақ, доп, жалау, шырша, таға, домбыра, гүл, бәтеңке. «Сөзге ұяң дауыссыздан басталатын сөзді қос» дидактикалық жаттығуы – Мен сендерге бірінші сөзді айтамын, ал сендер мағынасы бойынша келетін, ұяң дауыссыз дыбыстан басталатын сөзді жалғап айтуларың керек. Мысалы: *үстел ...(биік), қоян ... (жүйрік), сағат ... (домалақ), қызыл ...(доп), ала ...(жолбарыс), ақ-қара ... (жолақ), әдемі ... (гүл), ұзын ... (вагон), бақылдауық ... (бақа), білімді ... (ғалым), жайылып жүр ... (жылқы), күмбірлеген ...(домбыра), желбірейді ...(жалау), зымыран ... (ұшты), әдемі ... (зырылдауық) т.б.* **Сергіту сәті:** Кәне, енді тұрайық, Бір қатарды құрайық. Белімізден ұстасып, Алға бағыт бұрайық. Паровоз боп ойнайық, Вагондарды жалғайық. Сапар шегіп алысқа, Алға қарай зулайық. **Саусақ жаттығуы:** Айдын шалқар көлдерде, Балықтар өмір сүреді. Шолпылдатып құйрығын, Әрі-бері жүзеді.	өлшейді. Жауаптарын салыстырады. Жауаптың әртүрлі болуы шынтақтың ұзындығына байланысты деп, қорытынды жасайды. Педагог екі баланы шақырады ойын бұрышындағы кілемнің ұзындығын қадамдармен өлшеуді сұрайды. Екі бала кілемді өлшейді. Жауаптарын салыстырады. Балалардың қадам өлшемдері әр түрлі, сондықтан өлшеу нәтижелері әр түрлі деген педагогпен бірге қорытынды жасайды. Проблемалық сұрақ: заттардың ұзындығын қалай анықтауға болады? Балаларға ата-аналар үйдегі заттарды қалай өлшейтінін еске түсіруін сұрайды. Пікірталастан кейін педагог бір ғана өлшеуіш-метрді ойлап тапқанын түсіндіреді. (көрсету). **Қолдану деңгейі:** Логикаға арналған ойын жаттығулары. Балалардың түсінігін тексеру және білімін түзету үшін мынадай үлгіде логикалық тапсырма ұсынуға болады: Қызыл қарындаш жасыл қарындаштан ұзынырақ, жасыл қарындаш көгілдірден ұзынырақ. Ең қысқа қарындаш қандай? Жасыл таспа көгілдірден жіңішкерек, көгілдір қызылдан жіңішкерек. Ең жалпақ таспа қайсысы? Топтық жұмыс. Балалар санамақ арқылы	Шаршыны тіктөртбұрышпен беттестіріндер. Тіктөртбұрыш пен шаршының қабырғалары туралы не айтуға болады? (бір қабырғалары бірдей, ал тіктөртбұрыштың екі қабырғалары шаршыға қарағанда ұзынырақ). **Түсіну деңгейі: Топпен жұмыс** Санамақ арқылы балалар 4 топқа бөлінеді. Педагог балаларға белгілі бір түрдегі фигуралар жиынтығын(әртүрлі өлшем мен пішіндегі кесілген дөңгелектер, шаршылар, тіктөртбұрыштар, үшбұрыштар) таратады. Әрбір топқа бір пішіндегі фигуралар беріледі. Балалар пішіндер қандай да бір белгі - үлкен - кіші, сондай-ақ түс бойынша бөлуі және бөлудің өз нұсқаларын ұсынуы тиіс. Дөңгелектер, шаршылар, тіктөртбұрыштар, үшбұрыштарды топтан бөледі. Әр топта әртүрлі нұсқалар болуы мүмкін. Біреулер түстер бойынша орналастыруы мүмкін (мұндай 3 топ болады). Басқалары өлшемі бойынша бөледі (мұндай 2 топ болады). **Қолдану деңгейі: «Сәйкес қиықты таңда» дидактикалық ойыны** **«Сипаттап табу» дидактикалық ойыны**	сөз айтуларың керек. Кім көп сөз ойлап айтады, соған фишка беріліп отырады. Ойын соңында жеңімпаз анықталады. Үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын бір суреттермен жұмыс. Мысалы, *лақ, мысық, нан, радио, уық, аң, үй.* ң дыбысынан сөздер басталмайтынын ескертеді. Мысалы: *«л»– Ләззат, лақ, лаула,люк, лақтыр, лағыл, Ләйлә;* *«м» – мақта, малта, маймыл, малақай;* *«н»– нар, Нариман, Нартай, Назгүл, наз, намаз, нақышына келтір; «р» – рауғаш, Рауан, Раушан, риза; «у» – уылдырық, уақ.* **Қолдану деңгейі: «Дыбыс бер»** дидактикалық ойыны . Мен сендерге сөздер айтамын, сол сөздердің ішінде үнді дауыссыз дыбыстар кездессе, алақандарыңды соғып шапалақтаңдар. Үй, алма, анар, тат, оқ, ру, бау, сағат, арқан, тарақ, жаңғақ, нан, доп, тор, ми, сый, тый, аң, оң, шаш, тас, ата, әже, тәте, пысық, тышқан, ат т.б. «Сөзге үнді дыбыстан басталатын сөз қос» дидактикалық жаттығуы –Мен сендерге бірінші сөзді айтамын, ал сендер сол сөзге мазмұны сәйкес келетін, үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын сөз жалғауларың керек. Мысалы: *сүйкімді ... (мысық), жүйрік ... (лақ), дәмді ... (нан), әдемі ... (раушан), дәмді ... (рауғаш), қағаз ... (умаждалған),*

			топқа бөлінеді. Педагог балаларға ұзындығы әртүрлі санағыш, қарындаш таратады. Өсу және кему ретімен орналастыруды сұрайды.	Балалар топтағы кез келген затты, оның қандай геометриялық пішінге ұқсайтынын, түсін сипаттайды. Қалған балалар шешуін тауып, затты атайды.	*атам ... (риза), бала ... (малтыды), ақылды ... (мұғалім), үлкен ... (үй), әкем ... (риза), киіз үйдің (уығы), ... жайылды (мал) т.б.*

1 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті (ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету) түрінде іске асырылады.

«Еркін қозғалу, өз әрекеттерімен қимылдауға » арналған ойын: «Жер, су, ауа»

Басты міндет: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге;жылдам жауап беруге,жерде ,ауада,суда не болатынны дұрыс айтуға төселдіру;

қоршаған ортаға қамқорлық сезімен тәрбиелеу**(.Экалогия тәрбиесі)**

Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады). **Көру** – көзбен көру. **Тыныс алу** – мұрынмен дем алу. **Есту** – құлақпен есту. **Ұстау** – қолмен ұстау. **Қолдану:** Дыбыстық жаттығу (айнамен қайталау). Қ-қ-қ-та-за-лық-ты сүй-е-мі-із - тазалықты сүйеміз. Ү-ү-ү-ү- сү-үл-гі- сүлгі. **Артикулляциялық тіл жаттығулары** **Тілге арналған:** Суретті тіл ұстарту Ша – ша – ша Айшаның шанасы тама (ша) Са – са – са Қасқыр соқты Мұ (са) Ол – ол – ол Ағашта лимон м(ол) Ра – ра – ра Дүкеннен нан алды Са (ра) Із – із – із Тамаққа қосты сәб(із) Жу – жу – жу Ыдысты тазалап (жу)	 	**Еркін ойын түрі: «Жер, су, ауа»** **Ойын міндеттері**: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге; жылдам жауап беруге,жерде ,ауада,суда не болатынны дұрыс айтуға төселдіру; қоршаған ортаға қамқорлық сезімен тәрбиелеу. **Дағды:**Балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** **Ойын шарты**: Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. **Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады.** «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ең тәтті дүние.(Ертегі) (Қ.Мырза Әли.) **ҰІӘ міндеттері:** әңгіме мазмұнын толық айту арқылы сөздік қорларын	**2.Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Жыл құстары. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** қыста	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Әдептілік әлемі(өлең оқу)Ермек Өтетілеуұлы танысу. **ҰІӘ міндеттері:** өлеңді дауыс ырғағымен мәнерлей оқу, өлең мазмұнын	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ең тәтті дүние.(Ертегі)сахналау. **ҰІӘ міндеттері:** әңгіме мазмұнын толық айту арқылы сөздік қорларын дамыту;	Қоршаған ортамен таныстыру **Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Жыл құстары. (ойын, зерттеу іс-

	дамыту; -дауыссыз дыбыстарды ажырата білу дағдыларын дамыту; -хайуанаттарды жақсы көруге тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстарды дауысты, дауыссыз деп екіге бөле алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**әңгіме мазмұнын айта алады, жаңылтпашты жылдам айтуға жаттығады; **Түсінеді:** хайуанаттарға қамқорлық көрсету керек екенін; **Қолданады:** дыбыстарды дауысты, дауыссыз деп екіге бөле алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, дыбыстар –дауысты дыбыс және дауыссыз дыбыс болып екіге бөлінеді. Әліпбиде 42 дыбыс болса, соның 27-сі – дауыссыз дыбыстар. Дауыссыз дыбыстарды атап айтайық. Дауыссыз дыбыстар кеудемізден сығылып, кедергіге ұшырап шығып жатыр. Дауыссыз дыбыстар қатаң, ұяң, үнді болып үшке бөлінеді. Мысалы: Қ, К, П дыбыстары – қатаң дауыссыз дыбыстар. Айтылған кезде қатты естіледі. В, Г дыбыстары – ұяң дауыссыз дыбыстар, жай естіледі. М, Л дыбыстары – үнді дауыссыз дыбыстар, созылып естіледі. **Түсіну деңгейі:** Қ.Мырза Әлидің **«Ең тәтті дүние»** әңгімесін мәнерлеп оқиды. Ең тәтті дүние. Хайуанаттар бағының	жылы жаққа ұшып кететін жыл құстары мен қыстап қалатын құстардың атын атап, бір-бірінен айыра білуге үйрету; құстардың пайдасы туралы түсініктерін нығайту; табиғатқа қатысты қарапайым ғылыми түсінікті дамыту; заттарды салыстыру арқылы талдау қасиетін дамыту; табиғатқа қамқорлықпен, жанашырлықпен қарауға үйрету. **Дағды**: құстардың атауларын айтып ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**құстардың атауларын біледі. **Түсінеді:** қыстап қалатын құстар мен жылы жаққа ұшып кететін құстардың арасындағы айырмашылықты түсінеді; құстардың пайдасын жақсы біледі. **Қолданады:** құстарды бақылау әдістерін меңгерген,құрастырушылық қабілеті бар. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: «Ой қозғау»жұмбақ жасыру.** Табиғатта құстардың көптеген түрлері бар. Біз қайда қыдырсақ та – қалалық саябақта болсын, теңіз жағалауында болсын, ауылда немесе орманда болсын, құстарды кездестіреміз. Және олардың барлығы дерлік ұша алады. Құстар – қанаты мен қауырсыны бар жануарлар. Қауырсыны олардың денесіндегі жылуды сақтауға көмектеседі және құстарға қайталанбайтын, ешкімдікіне ұқсамайтын әр беріп тұрады.	түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге үйрету; -сурет бойынша әңгіме құрастыртуда сюжеттің бірізділігін сақтау, шығармашылық қабілеттерін дамыту. **Дағды**: Өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өлеңнің авторын, атын, мазмұнын айтады, өлеңді жаттайды; **Түсінеді**: өлеңнің мазмұнына сәйкес сұрақтарға жауап береді, өлең жанрын ажыратады; **Қолданады:** өлең мазмұнының жүйесін сақтай отырып, қайталап айтып береді. Қарым-қатынас жасауда өзі туралы қысқа мәлімет береді. Әдептілік туралы сөздерді есіне сақтайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Әдептілік деп үлкенді сыйлау, кішіге қамқор болу, тазалықты сүю, достарын ренжітпей ойнау, қиын кезде көмектесуді айтамыз. **Түсіну деңгейі:** Ермек Өтетілеуұлының «Әдептілік әлемі» өлеңімен таныстыру. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Айырықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді. Қарсы ал ерте күн көзін, Төсегіңді жина өзің. Асықпай іш тамақты, Жина аяқ-табақты.	-дауыссыз дыбыстарды ажырата білу дағдыларын дамыту; -хайуанаттарды жақсы көруге тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстарды дауысты, дауыссыз деп екіге бөле алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**әңгіме мазмұнын айта алады, жаңылтпашты жылдам айтуға жаттығады; **Түсінеді:** хайуанаттарға қамқорлық көрсету керек екенін; **Қолданады:** дыбыстарды дауысты, дауыссыз деп екіге бөле алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, дыбыстар –дауысты дыбыс және дауыссыз дыбыс болып екіге бөлінеді. Әліпбиде 42 дыбыс болса, соның 27-сі – дауыссыз дыбыстар. Дауыссыз дыбыстарды атап айтайық. Дауыссыз дыбыстар кеудемізден сығылып, кедергіге ұшырап шығып жатыр. Дауыссыз дыбыстар қатаң, ұяң, үнді болып үшке бөлінеді. Мысалы: Қ, К, П дыбыстары – қатаң дауыссыз дыбыстар. Айтылған кезде қатты естіледі. В, Г дыбыстары – ұяң дауыссыз дыбыстар, жай естіледі. М, Л дыбыстары – үнді дауыссыз дыбыстар, созылып естіледі. **Түсіну деңгейі:** Қ.Мырза Әлидің **«Ең тәтті дүние»**	әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** қыста жылы жаққа ұшып кететін жыл құстары мен қыстап қалатын құстардың атын атап, бір-бірінен айыра білуге үйрету; құстардың пайдасы туралы түсініктерін нығайту; табиғатқа қатысты қарапайым ғылыми түсінікті дамыту; заттарды салыстыру арқылы талдау қасиетін дамыту; табиғатқа қамқорлықпен, жанашырлықпен қарауға үйрету. **Дағды**: құстардың атауларын айтып ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**құстардың атауларын біледі. **Түсінеді:** қыстап қалатын құстар мен жылы жаққа ұшып кететін құстардың арасындағы айырмашылықты түсінеді; құстардың пайдасын жақсы біледі. **Қолданады:** құстарды бақылау әдістерін меңгерген,құрастырушылық қабілеті бар. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: «Ой қозғау»жұмбақ жасыру.** Табиғатта құстардың көптеген түрлері бар. Біз қайда қыдырсақ та – қалалық саябақта болсын, теңіз жағалауында болсын, ауылда немесе орманда болсын, құстарды кездестіреміз. Және олардың барлығы дерлік ұша алады. Құстар – қанаты мен қауырсыны бар жануарлар. Қауырсыны олардың денесіндегі жылуды сақтауға көмектеседі және

	хайуандары түскі асқа жиналды. Дастарқан басында Қоян, Ешкі, Борсық және оларға қонаққа келген Аю отырды. Дәмді тағамдар туралы әңгіме басталды. Ең дәмді тағам сәбіз ғой, шіркін! – деді Қоян. Мә-ә, мә-ә, – деді Ешкі. – Сәбіз, әрине, жақсы, бірақ, орамжапыраққа жетпейді. Тапқан екенсіңдер тәттіні! – деп Аю гүр ете түсті. – Сәбіз бен орамжапырақ та сөз болып па! Дүниедегі ең дәмді нәрсе – бал! Үндемей қалған Борсық қана болатын. Ол бір есінеп алдыда: Дүниедегі ең тәтті нәрсе – ұйқы! – деді. Әңгіме де нелер жайлы айтылған? **Тілдік бейнелілігімен жұмыс:** Хайуанаттар – животные, ешкі – коза, қоян – заяц, аю – медведь. Бірге қайталайық . Педагог борсық деген жыртқыш жануар екенін айтып өтеді. Хайуанаттар қайда кездесті? Олар не жайлы әңгіме айтты? Қоян үшін не тәтті екен? Ешкі үшін не тәтті екен? Аю үшін не тәтті екен? Ал борсық үшін не тәтті екен? Балалар әңгімеде жанурлар нені ұнатса, сол тәтті екен. Әңгіме мазмұны сендерге ұнады ма? **Қолдану деңгейі:** Дидактикалық ойын: **«Таңдап ал да, атын айт».** **Ойын шарты**: Аңдар мен	Құстар өз-өзін күтеді. Қауырсындарын жиі-жиі тазартып, оған май жағып тұрады. Сонымен қатар олар ескі қауырсындарды жұлып тастайды. Көп ұзамай орнына жаңасы шығады. Құстар ұяда тіршілік етеді. Әдетте олар ұясын жапырақтардан, шөптен, ағаш бұтақтарынан салады. Бірақ тас үйінділерінің арасында, тауың басында өмір сүретін құстар да бар. Құстың анасы жұмыртқа салады, содан соң оны денесімен жылытып, балапандар жарып шыққанша басып отырады. **Күрделі сұрақ**: құстар неліктен жылы жаққа күзде ұшып кетеді? Ал күзде құстар топталып, жылы жаққа қыстауға дайындалады. Жәндіктермен қоректенетін құстармен таныстырады. **Олар:** қараторғай, қарлығаш, көкек, сарыторғай, бұлбұл, қаратамақ торғай. **Балалар:** «Күн суытқан соң құстарға жейтін азық қалмайды» деген тұжырым жасайды. Себебі, күзде көптеген жәндіктер жоғалып кетеді: біреулері тіршілігін тоқтатса, енді біреулері ұясына жасырынып қалады. Яғни жәндіктермен қоректенетін құстардың жейтін тамағы болмай қалады. Жәндіктермен қоректенетін құстарды қалай ажыратуға болатынын талқылайды. Оларды тік, ұзын немесе ұшты болып келетін тұмсығына қарай тануға болады. Бұл жәндіктерді ұстауға өте қолайлы. **Балаларға мынадай мәлімет береді**: Сіз көк аспанда қалықтап ұшқан құсты,	**Сөздік жұмыс:** *Аяқ-табақ* – тамақ ішетін ыдыстар. *Асықпай іш* – тамақты асықпай ішу. **Қолдану деңгейі:** **Сұрақ-жауап:** Өлең қалай аталады? Өлең сендерге ұнады ма? Өлеңде не туралы айтылған? Асты қалай ішу керек? *(Асықпай ішкен ас сіңімді болады).* Ас ішкен соң не істеу керек? *(Ыдыс-аяқты жинаймыз).* Әдепті бала деп қандай баланы айтамыз? ***Есіңе сақта:*** «Адам әдебімен көрікті». **Сергіту сәті** Көшелерден біз өткен, Ата көрсем, жақын кеп, Сәлем берем ізетпен. Алдан әже жолықса, Бөгелем де әдейілеп, Сәлемдесем сол тұста: «Есенсіз бе, әжей?» – деп.	әңгімесін мәнерлеп оқиды. Ең тәтті дүние. Хайуанаттар бағының хайуандары түскі асқа жиналды. Дастарқан басында Қоян, Ешкі, Борсық және оларға қонаққа келген Аю отырды. Дәмді тағамдар туралы әңгіме басталды. Ең дәмді тағам сәбіз ғой, шіркін! – деді Қоян. Мә-ә, мә-ә, – деді Ешкі. – Сәбіз, әрине, жақсы, бірақ, орамжапыраққа жетпейді. Тапқан екенсіңдер тәттіні! – деп Аю гүр ете түсті. – Сәбіз бен орамжапырақ та сөз болып па! Дүниедегі ең дәмді нәрсе – бал! Үндемей қалған Борсық қана болатын. Ол бір есінеп алдыда: Дүниедегі ең тәтті нәрсе – ұйқы! – деді. Әңгіме де нелер жайлы айтылған? **Тілдік бейнелілігімен жұмыс:** Хайуанаттар – животные, ешкі – коза, қоян – заяц, аю – медведь. Бірге қайталайық . Педагог борсық деген жыртқыш жануар екенін айтып өтеді. Хайуанаттар қайда кездесті? Олар не жайлы әңгіме айтты? Қоян үшін не тәтті екен? Ешкі үшін не тәтті екен? Аю үшін не тәтті екен? Ал борсық үшін не тәтті екен? Балалар әңгімеде	құстарға қайталанбайтын, ешкімдікіне ұқсамайтын әр беріп тұрады. Құстар өз-өзін күтеді. Қауырсындарын жиі-жиі тазартып, оған май жағып тұрады. Сонымен қатар олар ескі қауырсындарды жұлып тастайды. Көп ұзамай орнына жаңасы шығады. Құстар ұяда тіршілік етеді. Әдетте олар ұясын жапырақтардан, шөптен, ағаш бұтақтарынан салады. Бірақ тас үйінділерінің арасында, тауың басында өмір сүретін құстар да бар. Құстың анасы жұмыртқа салады, содан соң оны денесімен жылытып, балапандар жарып шыққанша басып отырады. **Күрделі сұрақ**: құстар неліктен жылы жаққа күзде ұшып кетеді? Ал күзде құстар топталып, жылы жаққа қыстауға дайындалады. Жәндіктермен қоректенетін құстармен таныстырады. **Олар:** қараторғай, қарлығаш, көкек, сарыторғай, бұлбұл, қаратамақ торғай. **Балалар:** «Күн суытқан соң құстарға жейтін азық қалмайды» деген тұжырым жасайды. Себебі, күзде көптеген жәндіктер жоғалып кетеді: біреулері тіршілігін тоқтатса, енді біреулері ұясына жасырынып қалады. Яғни жәндіктермен қоректенетін құстардың жейтін тамағы болмай қалады. Жәндіктермен қоректенетін құстарды қалай ажыратуға болатынын талқылайды. Оларды тік, ұзын немесе ұшты болып келетін тұмсығына қарай тануға болады. Бұл жәндіктерді ұстауға өте

	жануарлардың қиынды суреттері ішінен біреуін таңдап алып, атын айтады және оның жүрісін салып береді. **Жаңылтпаш жаттау:** **Міндеті:**Жаңылтпашты қайталау арқылы балалардың тілін жаттықтырады. Қай тай лақтай? Қай лақ бармақтай? **Сергіту сәті:** (Сергіту жаттығуларын А.Меңжанованың «Қайда екен?» өлеңімен жасатуға болады). Қайда екен? Қайда екен қолымыз, Оңымыз бен солымыз. Білеміз бе оны біз? Міне, оң мен солымыз, Міне, алақай, қолымыз. Қол соғайық: бір, екі. Ал санайық: бір, екі. Топылдатып билейтін, Аяғымыз қайда екен?	құстардың топталып ұшып бара жатқанын көрдің бе? Біз олардың жылы жаққа ұшып бара жатқанын көп көре бермейміз. Себебі олар қауіпсіздеу болғандықтан негізінен түнде ұшады екен. Ал сендер қыстау үшін жылы жаққа кететін құстардың белгілі бір тәртіпті сақтап ұшатынын блесің бе? Және құстардың ұшу тәртібі де бөлек, бір-біріне ұқсамайды. Суреттерді ұшып кету тәртібі бойынша қарастырады: тырналар, үйректер, аққулар сыналап ұшады, көккұтан, тырна, тырнақұтан – қанаттарын бір-біріне қарай жазып, сап түзеп ұшады, үйректер, шалшықшы құстар тік сызық түзеп немесе доға құрап ұшады. Қараторғайлар, барылдақ торғайлар мен өзге де ұсақ құстар ешқандай тәртіп сақтамай, қалай болса солай ұша береді. Ал бүркіт, қаршыға сынды ірі құстар жалғыз ұшқанды жақсы көреді. **Түсіну деңгейі: «Тұңғиық гүлі» техникасының көмегімен «Қыстап қалатын құстар» тақырыбымен танысуға шақырады**. Балалар еркін талқылау барысында біздің өлкемізде қыстап қалатын 8 құсты таңдап алады. **Тәжірибеалдық жұмыс:**Балалар қауырсынмен жасалатын тәжірибе жұмысына қатысады. Қауырсынға қылқаламның көмегімен май (өсімдікмайы) жағады, содан соң оған тамшуырмен май тамызады. Су қауырсынға сіңбей, жерге тамып түседі. Осылайша, құстар өздерін су мен жаңбырдан қорғайды. «Бәрі де қаз қалпында» деген мақал,		жанурлар нені ұнатса, сол тәтті екен. Әңгіме мазмұны сендерге ұнады ма? **Қолдану деңгейі:** Дидактикалық ойын: **«Таңдап ал да, атын айт».** **Ойын шарты**: Аңдар мен жануарлардың қиынды суреттері ішінен біреуін таңдап алып, атын айтады және оның жүрісін салып береді. **Жаңылтпаш жаттау:** **Міндеті:**Жаңылтпашты қайталау арқылы балалардың тілін жаттықтырады. Қай тай лақтай? Қай лақ бармақтай? **Сергіту сәті:** (Сергіту жаттығуларын А.Меңжанованың «Қайда екен?» өлеңімен жасатуға болады). Қайда екен? Қайда екен қолымыз, Оңымыз бен солымыз. Білеміз бе оны біз? Міне, оң мен солымыз, Міне, алақай, қолымыз. Қол соғайық: бір, екі. Ал санайық: бір, екі. Топылдатып билейтін, Аяғымыз қайда екен?	қолайлы. **Балаларға мынадай мәлімет береді**: Сіз көк аспанда қалықтап ұшқан құсты, құстардың топталып ұшып бара жатқанын көрдің бе? Біз олардың жылы жаққа ұшып бара жатқанын көп көре бермейміз. Себебі олар қауіпсіздеу болғандықтан негізінен түнде ұшады екен. Ал сендер қыстау үшін жылы жаққа кететін құстардың белгілі бір тәртіпті сақтап ұшатынын блесің бе? Және құстардың ұшу тәртібі де бөлек, бір-біріне ұқсамайды. Суреттерді ұшып кету тәртібі бойынша қарастырады: тырналар, үйректер, аққулар сыналап ұшады, көккұтан, тырна, тырнақұтан – қанаттарын бір-біріне қарай жазып, сап түзеп ұшады, үйректер, шалшықшы құстар тік сызық түзеп немесе доға құрап ұшады. Қараторғайлар, барылдақ торғайлар мен өзге де ұсақ құстар ешқандай тәртіп сақтамай, қалай болса солай ұша береді. Ал бүркіт, қаршыға сынды ірі құстар жалғыз ұшқанды жақсы көреді. **Түсіну деңгейі: «Тұңғиық гүлі» техникасының көмегімен «Қыстап қалатын құстар» тақырыбымен танысуға шақырады**. Балалар еркін талқылау барысында біздің өлкемізде қыстап қалатын 8 құсты таңдап алады. **Тәжірибеалдық жұмыс:**Балалар қауырсынмен жасалатын тәжірибе жұмысына қатысады. Қауырсынға қылқаламның көмегімен май (өсімдікмайы) жағады, содан соң оған тамшуырмен май тамызады. Су қауырсынға

		міне, осыдан қалған болса керек. **Қолдану деңгейі:** **Тәжірибелік жұмыс:**Ұя – құстардың үйі. Әртүрлі құстардың ұялары да бір-біріне ұқсамайды. Ал, сендер торғайлар, қарғалар, көгершіндермен сауысқандардың ұясының қандай болатынын білесіңдер ме? Ондай ұяны көрдіңдер ме? (Үйдің кіре берісінің немесе балконның үстіңгі жағына салады). Мысалы,торғайдың ұясы шағын ғана болады. Балаларға құстарға арнап ұя жасауға шақырады.Сынған бұтақтардан, сабан мен жүннен, қауырсыннан, мақта түйіршіктерінен ұя жасау туралы ұсынысын қабыл алады. «Мүлдем ұя салмайтын құстар бола ма?» деген сұрақты талқылап, жауап іздейді. Әлбетте, болады. Ол – көкек! Көкек өз жұмыртқасын басқа құстардың ұясына тастайды. **«Үйшік» ойыны:**өз қолындағы заттың педагогтің қолындағыдан айырмасын немесе ұқсастығын табуды ұсынады. Б: Түк-түк. Үйшікте қай жануар тұрады? П: Бұл – мен, әтеш. Өзіңше? Б: Мен қарғамын. Киргізші мені үйіңе. П: Киргізейін. Бірақ сен ол үшін біз бір-бірімізге ұқсаймыз деуің керек. Б: Біз құстармыз ғой. Сен де сайрай аласың, мен де... сенің де қанатың бар, менің де қанатым бар. Мен астықпен қоректенемін, сен де... П: Ал енді біздің айырмашылықтарымызды айтып бер. Б: Сен әтешсің, үй құсысың.			сіңбей, жерге тамып түседі. Осылайша, құстар өздерін су мен жаңбырдан қорғайды. «Бәрі де қаз қалпында» деген мақал, міне, осыдан қалған болса керек. **Қолдану деңгейі:** **Тәжірибелік жұмыс:**Ұя – құстардың үйі. Әртүрлі құстардың ұялары да бір-біріне ұқсамайды. Ал, сендер торғайлар, қарғалар, көгершіндермен сауысқандардың ұясының қандай болатынын білесіңдер ме? Ондай ұяны көрдіңдер ме? (Үйдің кіре берісінің немесе балконның үстіңгі жағына салады). Мысалы,торғайдың ұясы шағын ғана болады. Балаларға құстарға арнап ұя жасауға шақырады.Сынған бұтақтардан, сабан мен жүннен, қауырсыннан, мақта түйіршіктерінен ұя жасау туралы ұсынысын қабыл алады. «Мүлдем ұя салмайтын құстар бола ма?» деген сұрақты талқылап, жауап іздейді. Әлбетте, болады. Ол – көкек! Көкек өз жұмыртқасын басқа құстардың ұясына тастайды. **«Үйшік» ойыны:**өз қолындағы заттың педагогтің қолындағыдан айырмасын немесе ұқсастығын табуды ұсынады. Б: Түк-түк. Үйшікте қай жануар тұрады? П: Бұл – мен, әтеш. Өзіңше? Б: Мен қарғамын. Киргізші мені үйіңе. П: Киргізейін. Бірақ сен ол үшін біз бір-бірімізге ұқсаймыз деуің керек. Б: Біз құстармыз ғой. Сен де сайрай аласың, мен де... сенің де қанатың бар, менің де қанатым бар. Мен астықпен қоректенемін, сен

		Ал мен дала құсымын. Бір-бірімізге түсіміз де ұқсамайды. Мен жақсы ұшамын, ал сен ұша алмайсың… **«Үшіншісі артық» дидактикалық ойын:** Міндеттері: балалардың құстардың алуан түрлілігі туралы білімдерін бекіту. Құстардың аттарын араластырып, шатастырып айтады. Қатені байқаған бала қол шапалақтауы тиіс (торғай, қарға, шыбын, суықторғай және т.б.). **Өзекті мәселе**: Құстар бізге қандай пайда әкеледі? Талқылайды. «Зиянкес жәндіктер мен кеміргіштерді жояды» деген қорытынды жасайды. Сонымен қатар өсімдіктердің тұқымдарын таратып, олардың көбеюіне көмектеседі. **Қимыл-қозғалыс жаттығулары,сергіту сәті:** Шымшық ұшып-қонады, *(Бір орында тұрып қос аяқтап секіреміз).* Бір орнында отыра алмас, *(бір орында тұрып сол аяқпен секіреміз).* Бір-екі, бір-екі, *(Бір орында тұрып оң аяқпен секіреміз).* Зуылдады тоқтамай. *(Бір орында тұрып айналамыз).* Міне, бір минутқа отырды, *(Отырамыз.)* Тұмсығымен кеудесін қасыды, *(Орнымыздан тұрып, басымызды оңға-солға иеміз).* Ұшты, қонды, *(Бір орында тұрып сол аяқпен секіреміз).* Шыр-шыр, *(Бір орында тұрып оң аяқпен секіреміз).* Шыр-шыр! *(Бір орында тұрып қос аяқтап секіреміз).*			де... П: Ал енді біздің айырмашылықтарымызды айтып бер. Б: Сен әтешсің, үй құсысың. Ал мен дала құсымын. Бір-бірімізге түсіміз де ұқсамайды. Мен жақсы ұшамын, ал сен ұша алмайсың… **«Үшіншісі артық» дидактикалық ойын:** Міндеттері: балалардың құстардың алуан түрлілігі туралы білімдерін бекіту. Құстардың аттарын араластырып, шатастырып айтады. Қатені байқаған бала қол шапалақтауы тиіс (торғай, қарға, шыбын, суықторғай және т.б.). **Өзекті мәселе**: Құстар бізге қандай пайда әкеледі? Талқылайды. «Зиянкес жәндіктер мен кеміргіштерді жояды» деген қорытынды жасайды. Сонымен қатар өсімдіктердің тұқымдарын таратып, олардың көбеюіне көмектеседі. **Қимыл-қозғалыс жаттығулары,сергіту сәті:** Шымшық ұшып-қонады, *(Бір орында тұрып қос аяқтап секіреміз).* Бір орнында отыра алмас, *(бір орында тұрып сол аяқпен секіреміз).* Бір-екі, бір-екі, *(Бір орында тұрып оң аяқпен секіреміз).* Зуылдады тоқтамай. *(Бір орында тұрып айналамыз).* Міне, бір минутқа отырды, *(Отырамыз.)* Тұмсығымен кеудесін қасыды, *(Орнымыздан тұрып, басымызды оңға-солға иеміз).* Ұшты, қонды, *(Бір орында тұрып сол аяқпен секіреміз).* Шыр-шыр, *(Бір орында*

					тұрып оң аяқпен секіреміз). Шыр-шыр! *(Бір орында тұрып қос аяқтап секіреміз).*

2 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Біртұтас тәрбие Ұмыт бола бастаған ұлттық ойындар: «Ақшамшық»

Басты міндет: балаларды тапқырлыққа,шапшаңдыққа,ептілікке баулу.

Сөйлеуді дамытуға арналған логопедиялық жаттығулар.

Артикуляциялық гимнастика - логопедиялық қыздыру - логотип жаттығулары - бұл арнайы жаттығуларартикуляциялық аппараттың қозғалғыштығын жақсартады. Гимнастика сөйлеуді анық айтуға көмектеседі, ал бала өзін мәжбүрлеп жатқанын сезбеуі керек. Әр мүмкіндікте жаттығуларды қайталаңыз. Сондай-ақ тыныс алу жаттығуларын бастау керек. Тыныс алу жаттығуларын ойын стилінде орындауға болады. Міне, сіздің балаңызға ұнайтын және өте пайдалы болатын кейбір танымал жаттығулар:

1. 1. «Сабын көпіршігін үрле». Жуынатын бөлмеде үрлеп ойнауға болады сабын көбіктеріалақан арасында, немесе көшеде, сабын ерітіндісін жасау үшін су құмырасына сусабынды сұйылтқаннан кейін.
2. 2. «Бақбақ (Одуванчикті) үрле» (егер бақбақ (одуванчик) маусымы әлі келмесе, дәптер парағынан үлпілдек немесе мақтаны үрлеуге болады).
3. 3. «Кімнің қайығы ары қарай жүзеді». Қағаздан қайықтар жасап, оларды су құйылған ыдысқа салыңыз. Қайыққа соқ, жарысып, кімнің қайығы ары қарай жүзеді. Баланың басы айналмауы үшін 7 секундтан артық емес үрлеңіз.
4. 4. «Көңілді маймыл». Бетіңізді үрлеп, құлағыңызды ұстаңыз. Тілді көрсету және жасыру. Айна алдында беттерді жасаңыз. Енді байсалды бет жасаңыз, содан кейін маймылды қайтадан көрсетіңіз.
5. 5. «Шарларды үрлеу». Дүкеннен түрлі-түсті шарларды сатып алып, балаңызбен бірге үрлеңіз. Шарларды үрлегеннен кейін, оларды үстелдің үстіне жинап, содан кейін оларды үстелден үрлеңіз.
6. 6. «Жылан қалай ысқырады». Баланы кішкентай жыланның қалай ысқыратынын көрсетуге шақырыңыз (тыныш ысқырады). Үлкен жылан қалай ысқырады (орташа дыбыс) Үлкен жылан қалай ысқырады (өте қатты дыбыс).

Ұмыт бола бастаған ұлттық ойындар: «Ақшамшық»

Міндет:балаларды тапқырлыққа,шапшаңдыққа,ептілікке баулу.

Әдістемелік нұсқау: Ойыншылар ойын кезінде арасынан бір кісі өтетіндей етіп дөңгелене отырады. Ал жүргізуші ортаға шығып, екі алақанын беттестіре ұстайды. Қалғандарына да солай істеуді тапсырады. Кейін алақандарының арасындағы сақинаны ойыншылардың біріне тастау үшін айнала жүгіріп, бәріне сақина тастаудың белгісін жасайды. Алайда, ол сақинаны білдірмей біреуіне ғана тастайды.

Ойын шарты: Сақина жасырылған адам да оны басқаларға байқатпауға тырысады. Жүргізуші түгел айналып шыққан соң ортаға келіп, «Ақшамшығымды бер!» деп дауыстайды. Сонда сақинаны алған ойыншы орнынан атып тұруы керек. Әрбір ойыншы оң жағында отырған көршісін аңдиды. Сондықтан сақинаның онда барын білсе орнынан тұрғызбауға тырысады. Ал сақинаны алған ойыншы білдірмей тұрып кетсе, өзі жаза тартады, ол тұра алмай қалса, айыпкер көпшіліктің ұйғаруымен не өлең айтады, не би билейді, не домбыра тартады. Өнерін көрсетіп, жазасын өтеуі тиіс. Содан кейін ойын қайта жалғасады.

II нұсқасы: «Сақина»

Ойынға қатысушылар шеңбер құрып отырады. Шеңбер ортасына жүргізуші шығады. Оның тас жабылған алақандарының ортасында сақина салынған. Жүргізуші балалардың барлығын аралап, әрқайсысының қолын жабылған алақандарымен ашып, біреуінің қолына сақинаны салып кетеді. Бірақ сол кезде екінші жүргізуші оны қай ойыншыға салғанын байқамау керек. Жалған қимылдарды жасауды жалғастыра отырып, жүргізуші шеңберді толығымен аралап шығады. Содан кейін ортаға тұрып, келесі сөздерді айтады:

«1-2-3Сақина маған ұшып кел!»

Сақинаны ұстаған ойыншы орнынан тез тұрады. Оның көршісі ойыншыны ұстап үлгеруі керек. Үлгермесе жазаланады. Үлгерсе – көршісінің өзі жазаланады. Жазаланған оқушы жүргізушінің немесе ойыншылардың

				тілегін орындайды.	
3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті уақыты:					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің отбасым. **ҰІӘ міндеттері:** отбасы мүшелерінің атын қазақша айтуға, сөз тіркестерін дұрыс қолдануға үйрету, тақпақ, мақал-мәтел жаттау. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету; -қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру, байланыстырып сөйлеуді дамыту. Тілдік және артикуляциялық аппаратты дамыту. **Дағды**: отбасы мүшелерін ажыратып, сөйлемдердегі сөздерді байланыстырып сөйлеуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** отбасы мүшелерін ажыратып, сөз тіркестерін дұрыс қолданып, байланыстырып сөйлейді, тақпақ жаттайды. **Түсінеді:** үлкенге құрмет, кішіге ізет көрсету керектігін түсінеді. **Қолданады:** таныс сөздерді күнделікті өмірде қолданады, мақал-мәтел айтады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Сөздік ойын: **«Мен бастаймын, сен қошта».** Апта күндері. Апта деген атайдың Жеті бірдей ұлы бар. Біріншісі – дүйсенбі, Екіншісі – сейсенбі,	**3. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Сабантойды тойлаймыз. **ҰІӘ міндеттері:** -қолымен бағытын (жоғары-төмен) көрсете білу, дауыстардың биіктіктерін ажыратып, жоғары-төменгі қозғалысын ажырату; -музыка сипатына сәйкес қимылдар орындау; -ұлттық ойындардың көңілді сипатын бере білу. **Дағды**: пластикалық, ырғақты, мәнерлі қимылдарды нақтылы орындай білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауыстардың биіктіктерін ажыратып, жоғары-төменгі қозғалысын ажыратады, ән орындайды. **Түсінеді:** қарапайым музыкалық терминдерді. **Қолданады:** пластикалық, ырғақты, мәнерлі қимылдарды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Марш» (Е. Андосов). Шығарманың 1-бөлімінде балалар зал ішінде шеңбер бойымен екеуден қол ұстасып, жай жүреді. Әуеннің 2-бөлімі орындалғанда зал ішінде біреуден жеңіл секіре басып шашырап жүреді. Әуен рет 2-3 рет қайталанады. Балалармен сабантой туралы әңгіме өткізіп, ол мерекенің қандай кезде болатынын, не үшін	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ұяң дауыссыз дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** ұяң дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату; **Дағды**: Суреттер бойынша заттардың атын ататып, сол сөздердегі ұяң дауыссыз дыбыстан басталатын дыбыстарды ажыратып айтуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ұяң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтады. **Түсінеді:** ұяң дауыссыз дыбыстарды көтеруге, созуға, әуенін өзгертуге мүлде болмайтынын түсінеді. **Қолданады:** ұяң дауыссыз дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Артығын тап» ойынын ұйымдастыру арқылы бастайды. Қарға, қамыс, қалам, қамшы, тамшы. *(тамшы)* Орындық, орман, ожау, олақ, шолақ. *(шолақ)* Дариға, Дархан, Орхан, Дина, Диана. *(Орхан)* Сандық, сағат, сақал, мақал, сағыз, соғыс. *(мақал)* Бөтелке, балға, бал, мал, бала, қала. *(мал)* Балалар сөздердің ішінен артық сөзді шатаспай, жылдам табулары керек.	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ғажайып алаң. **ҰІӘ міндеттері:** отбасы мүшелерінің атын қазақша айтуға, сөз тіркестерін дұрыс қолдануға үйрету, диалогке қатысуға үйрету. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету; -қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру, байланыстырып сөйлеуді дамыту. **Дағды**: қарапайым сұрақтар қоюды және оларға жай сөйлеммен жауап беруді дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** отбасы мүшелерін ажыратып, сөз тіркестерін дұрыс қолданып, байланыстырып сөйлейді. **Түсінеді:** қарапайым сұрақтар қоюды және оларға жай сөйлеммен жауап беруді. **Қолданады:** таныс сөздерді күнделікті өмірде қолданады, мақал-мәтел айтады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: Бірінші тапсырма:** Санамақты еске түсіру, отбасы мүшелерін атау. Атам, әжем, Әкем, шешем. Әпкем, сіңілім, Ағам, інім және мен.	**3.Жапсыру-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Күзгі жапырақтар. **ҰІӘ міндеттері:** -қол, саусақ қимылдарын арттыру; көркем сөйлеу тілін дамыту; -табиғатты сүюге, еңбекке тәрбиелеу. **Дағды**: жапырақтарды қатпарлап бүктеу;өзінің іс-әрекетін алдын-ала жоспарлай алуға, еркін жұмыстануға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жапырақтарды қатпарлап бүктейді; **Түсінеді:** күзді неге «алтын күз», «жомарт күз» деп атайтынын; **Қолданады:** жапырақтарды бүктеп қию тәсілін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Жұмбақ Жиын-терін болатын, Қамбаға астық толатын. Қызыл қырман ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? (Күз) **Түсіну деңгейі:** Балаларға әртүрлі жапырақтарды таратып береді.Күз мезгілінің ерекшелігі мен ағаш жапырақтарының түрлерін әңгімелейді. – Күзде табиғатта қандай өзгерістер болады? – Күзді неге «жомарт күз», «алтын күз» деп атаймыз? **Қолдану деңгейі:** Балалардың назарын сюжетті суретке аудару.

	Үшіншісі – сәрсенбі, Төртіншісі – бейсенбі, Бесіншісі – жұма, Алтыншысы – сенбі, Жетіншісі – жексенбі. Бүгін аптаның қай күні? Біріншісі қай күн? Жетіншісі қай күн? **Түсіну деңгейі: «Тосын сый»** бізге хат келіпті (ішінде алдын ала салынған отбасы суреті). Қандай керемет, мына суретте кім бар? Бала өз отбасы мүшелері туралы әңгімелейді. Жаңа сөздермен таныстыру. Аға – старший брат. А-а – аға. Мынау кім? Мынау – аға. Әпке – старшая сестра. Ә-ә – әпке. Мынау кім? Мынау – әпке. Іні – младший брат. Мынау кім? Мынау – іні. Сіңлі – младшая сестра сестры. Мынау кім? Сіңлі, сің-лі. Қарындас – младшая сестра брата. Қарындас, қа-рын-дас. Мынау кім? Мынау – қарындас. **Қолдану деңгейі:** балаларды **менің** есімдігімен таныстырады. Өзі айтады: **Менің қарындасым.** **Менің сіңлім.** Қарындасың бар ма? Сіңлің бар ма? Менің сіңлім/қарындасым бар. Сенің ағаң бар ма? Менің ағам бар. Сенің әпкең бар ма? Менің әпкем бар. Сенің отбасыңда неше адам	тойланатыны туралы мәлімет беру. **Түсіну деңгейі:** Музыка тыңдау: «Тойбастар» күйі (Д. Нұрпейісова). Күйді тыңдай отырып алған әсерлерін ортаға салу, күйдің мағынасын түсіндіру. Д. Нұрпейісова туралы мәлімет беру, портретін көрсету. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. Ән айту: «Сабантой» (Е. Хасанғалиев). Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір-бірін тыңдай отырып, айғайламай, дауысқа күш түсірмей, табиғи дауыспен айтуға үйрету. **Қолдану деңгейі:** Билер: «Көңілді қолшатырлар биі» (педагогтің таңдауымен үнтаспада). Би элементтерін мәнерлеп орындауға үйрету. Еске сақтауға, ырғақты сезіне орындауға қалыптастыру. Ойындар, хороводтар: «Теңге алу» – қазақтың ұлттық ойыны. (Күй «Адай» Құрманғазы, үнтаспадан). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балаларды ептілікке, батырлыққа, табандылыққа баулу. Ұлттық ойынға қызығушылықтарын арттыру.	Балалар сөздің бірінші дыбысы бойынша артық сөздерді табады. **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Сағат»*** – тілді жіңішкертіп оңға, солға жайлап қозғау. Осылай санап отырып, 15–20 рет қайталау. ***«Саңырауқұлақ»*** – ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұру. ***«Алтыбақан»***– тілді ауыздан жіңішкертіп шығарып, біресе мұрынға, біресе иекке созу. **Түсіну деңгейі: Ұяң дауыссыз дыбыстармен таныстыру.** Балалар біз бүгін дауыссыз дыбыстардың ішіндегі ұяң дауыссыз дыбыстармен танысамыз және жасалу жолдарын білетін боламыз.Ұяң дауыссыз дыбыстардан басталатын заттардың суреттерін тақтаға іледі: балға, вагон, гүл, ғарыш, доп, жүзім, зырылдауық. Атайды, сөздің бірінші дыбысын ерекше етіп айтады. Мен айтқан дыбыстарды қайталаңдар: б, в, г, ғ, д, ж, з. Дауыссыз дыбыстарды айтқанда көмейде кедергіге ұшырамаған ауа ауыз қуысына күшті қарқынмен келеді. Ауыз тар ашылғандықтан, көмей арқылы келген қарқында ауа әртүрлі артикулярлық мүшелермен соқтығысады. ***«Кім көп сөз ойлап***	Бір үйде біз нешеуміз? Кел, санайық екеуміз. **Түсіну деңгейі:** Екінші тапсырма: Отбасы туралы қандай мақал білесіңлер? *Балалар мақалдарды естеріне түсіреді.* 1.Отан отбасынан басталады. 2.Баланың бас ұстазы – ата-ана. 3.Інісі бардың – тынысы бар, Ағасы бардың – жағасы бар. 4.Аға әдепті болса, іні әдепті, Апа әдепті болса, сіңлі әдепті. **Қолдану деңгейі:** Үшінші тапсырма: Отбасымен түскен суреттер, фотоальбоммен жұмыс. Балалар өздеріне таныс сөздерді атайды және сөздерден сөйлем құрайды. Мынау – менің отбасым. Мынау – ата. Атамның аты Атам теледидар көреді. Мынау – менің әжем. Әжемнің аты Әжем ән айтады. Мынау – менің әкем. Әкемнің аты Әкем ойыншық берді. Мынау – менің анам. Анамның аты Анам тамақ пісіреді. Біз тату тұрамыз. Төртінші тапсырма: Диалог құру. Сұрақтарға жауап беру. Балалар бір-біріне сұрақтар қояды. Сенің ағаң бар ма? Ағаңның аты кім? Сенің әпкең бар ма? Әпкеңнің аты кім? т.с.с Бесінші тапсырма. **Дидактикалық ойын:**	**Жұптық жұмыс** барысында емен және тал ағаштарын күзгі жапырақтармен әсемдейміз. Педагог бүктеп қию әдісін көрсетеді. Ол жұмыс барысында жекелеген балаларға көмектеседі, сондай-ақ сақтық шараларын еске салып, бірлесе жұмыс істеуде тату болуды ескертеді. **Сергіту сәті: «Балалық»** Балалық-ау, балалық! Кел, бір ойнап тарайық! Бірім, бірім, бірім деп, Саусақты да санайық! Көзді тас қып жұмайық, Кім түрткенін табайық! Кел, жарыса шабайық!

	бар? Балалар сөздерді, сөйлемдерді жеке және хормен қайталайды. **Дыбыстық жаттығу:** (айнамен орындалады). Ә-ә-ә – әже Ә-ә-ә – әке І-і-і- ің-ің – сің-лі. **Тақпақ жаттау.***Отбасы мүшелерін қайталап, тақпақты бірге қимылмен жасап, жаттауды ұсынады.* Бір үйде біз нешеуміз? Кел, санайық екеуміз, Басбармақ – әкем, Балаң үйрек – анам, Ортан терек – ағам, Шылдыр шүмек – мен, Кішкентай бөбек – сен Бір үйде біз нешеуміз? Бір үйде біз бесеуміз. **Мақал-мәтілдерді жаттап ал.** Отан отбасынан басталады. Баланың бас ұстазы – ата-ана.		***айтады» дидактикалық ойыны*** – Б дыбысынан басталатын сөздер ойлаңдар. *Бақа, бақыт, бал, би, Берік, бор, балық, бас, боти, быламық, ботқа.* *Г* дыбысынан басталатын сөз ойлаңдар. Г*ұл, гитара, гамаж, галстук, газ, газель, гауһар, газет.* Кім көп сөз ойласа, соған бір фишкадан беріліп отырады. **Қолдану деңгейі:** «Дыбыс бер» дидактикалық жаттығуы. Мен сендерге сөздер айтамын, ұяң дауыстыдан басталған сөзді естісеңдер, қол шапалақтайсыңдар. Парта, балық, вагон, сәбіз, тарақ, доп, жалау, шырша, таға, домбыра, гүл, бәтеңке. «Сөзге ұяң дауыссыздан басталатын сөзді қос» дидактикалық жаттығуы – Мен сендерге бірінші сөзді айтамын, ал сендер мағынасы бойынша келетін, ұяң дауыссыз дыбыстан басталатын сөзді жалғап айтуларың керек. Мысалы: *үстел ... (биік), қоян ... (жүйрік), сағат ... (домалақ), қызыл ...(доп), ала ...(жолбарыс), ақ-қара ... (жолақ), әдемі ... (гүл), ұзын ... (вагон), бақылдауық ... (бақа), білімді ... (ғалым), жайылып жүр ... (жылқы), күмбірлеген ... (домбыра), желбірейді ... (жалау), зымыран ... (ұшты), әдемі ...*	**«Тыңда, есте сақта, қайтала».** Сан тіркесімен отбасы мүшелерін айтады, балалар тыңдап алып, қайталаулары керек. Мысалы: *менің 2 әжем, 1 атам, анам, 3 інім бар.*	

			(зырылдауық) т.б. **Сергіту сәті:** Кәне, енді тұрайық, Бір қатарды құрайық. Белімізден ұстасып, Алға бағыт бұрайық. Паровоз боп ойнайық, Вагондарды жалғайық. Сапар шегіп алысқа, Алға қарай зулайық. **Саусақ жаттығуы:** Айдын шалқар көлдерде, Балықтар өмір сүреді. Шолпылдатып құйрығын, Әрі-бері жүзеді.		

3 үзіліс –

қауіпсіздікті қамтамасыз етуге бағытталған ойын Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Жүгіруге арналған ойын: «Қасқырлар мен лақтар»

Басты міндет: Қозғалмалы ойындарды ойнату арқылы төзімділік, жинақтылық, ептілік,шапшаңдылық сынды қимыл сапаларын дамыту.

Жүгіруге арналған ойын: «Қасқырлар мен лақтар»

Ойын міндеттері: Қозғалмалы ойындарды ойнату арқылы төзімділік, жинақтылық, ептілік,шапшаңдылық сынды қимыл сапаларын дамыту.

Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.

Ойын шарты: Алдымен ұзындығы 50 м және ені 20 м болатындай ойын алаңы белгіленеді. Ойын алдында алаңда «лақтар» мен «қожайын» орналасатын «ауыл» белгіленеді. Алаңның басқа жағында дәл солай «жайылым» тағайындалады. Өрістің ортасында «қасқырдың апаны» болады. Содан кейін үш «қасқыр» мен «қожайын» таңдалады. Барлық басқа балалар – лақтар. Қожайын лақтарды ауылға апарады, ал қасқырлар өз апанына барады.

Қожайын айтады:

«Бөрте, бөрте, бөрте лақ,
Бөрте лақ тым ерке лақ
Кетесің кейде секеңдеп,
Байламаса көкем кеп»

Осы сөздерден кейін лақтардың барлығы жайылымға қарай жүгіреді. Жолда оларды қасқырлар апанында күтіп тұрады. Лақтар апанның шетіне жетерге жарты жолда қасқырлар оларға тап бере алады және жайылымды бөліп тұрған сызыққа дейін қуалай алады. Лақтардың Мақсаты – жайылымға қасқырлардың қолына тимей, аман-есен жету. Лақтарды қасқырлардан қожайын ғана алып алады. Ұсталған лақтар ойын соңына дейін апанда болады. Неғұрлым көп лақ ұстаған қасқыр көп атаққа ие болады. Ойынды қайталау үшін жаңа қасқырларды апанға түспей, аман қалған лақтар ішінен таңдалады.

Ойынның қиындығы : тез ойнау.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша	**4 ҮІӘ тақырыбы:** Акробат болғым келеді.	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл	**4. Музыка-** шығармашылық ойын	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл

ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**ҰІӘ міндеттері:** заттар арасымен аттап өту жаттығуларын қайталау. Гимнастикалық орындықтың астымен өтуді үйрету. **Дағды**: Шапшаңдық, ептілік, тәртіптілік, жинақылық секілді дене сапаларын дамыту. Салауатты өмір сүруге баулу. Өздерінің денсаулықтарына қамқорлықпен қарауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жүрудің әртүрлі түрлерін; еденнен 50 см биіктікке көтеріп, көлбеу қойылған саты тепкішектерімен еңбектеп жүруді; белгіленген жерден шұңқырға секіруді; гимнастикалық орындық үстінде басқа құм салынған қапшық (салмағы – 400 г) қойып жүруді; «Теңіз жағасында» релаксациясын. **Түсінеді:** әртүрлі жүру түрлерімен қалай жүру керектігін (аяқты айқастырып жүру, отырып және жартылай отырып жүру, артпен жүру – 4 метр), ырғақпен қозғалу шеберліктерін (машықтарын) дамыту керектігін. **Қолданады:** топтық әдіс және толассыз әдіс түрлерін, еңбектеу және шұңқырға секіру әдістерін, сондай-ақ ойын барысында қарлығаштың ұшуын салған имитацияларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: Тізбекте бір-бірден жүру, кәдімгі жүріс**	әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:Тәуелсіз Қазақстан** **Міндеттері:** Өлең мазмұнына деген қатынасын бере білуге, тілдің бейнелілігін сезінуге үйрету. «Мәңгілік ел» жалпы ұлттық идеясына негізделген рухани-адамгершілік, жалпы адамзаттық құндылықтарды, патриоттық тәрбие арқылы туған жерге деген сүйіспеншілік сезімдерін дамыту. Туған жерін сүюге, қадірлеуге, татулықта, бірлікте өмір сүруге тәрбиелеу **Күтілетін нәтижелер:** **Жасайды:** өлеңнің авторын, атын, мазмұнын біледі, өлеңді мәнерлеп айтады; **Түсінеді:** өлең мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** өлең мазмұнының жүйесін сақтай отырып айтып береді, қарым-қатынас жасауда Отаны туралы қысқа мәлімет береді. Мақалдың мағынасын айтады Бүгін ақын Оразақын Асқардың «Тәуелсіз Қазақстан» атты өлеңімен	белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Ақылдылар. **ҰІӘ міндеттері:** допты алып жүру (қашықтық 5 м)жаттығуымен таныстыру. Құрсаудың жоғарғы жиегіне жанаспай, қолдағы доппен құрсау ішіне кіруге жаттықтыру; -гимнастикалық орындық үстінде аяқтың ұшымен жүріп өту жаттығуын жасауға бейімдеу. **Дағды**: Кішкене допты бір және екі қолымен алысқа лақтыруды, көлбеу қойылған тақтай үстімен қолды жан-жаққа соза тура жүруді үйрету. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жүрудің әртүрлі түрлерін алмастырып жүруді; еденнен 50 см биіктікке көтеріп, көлбеу қойылған саты тепкішектерімен еңбектеуді; бір-бірінен 5 м арақашықтықта тұрған заттардың арасынан фитболды домалатып жүруді; екі аяқпен заттар арасымен секіруді. **Түсінеді:** ұлдар мен қыздар арасындағы гендерлік айырмашылықты; көлбеу қойылған саты тепкішектерімен қалай еңбектеп жүру; қол мен аяқ қозғалыстарының үйлесімділігін қалай жетілдіру; заттардың арасымен фитболды	әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Сабантойды тойлаймыз. **ҰІӘ міндеттері:** -қолымен бағытын (жоғары-төмен) көрсете білу, дауыстардың биіктіктерін ажыратып, жоғары-төменгі қозғалысын ажырату; -музыка сипатына сәйкес қимылдар орындау; -ұлттық ойындардың көңілді сипатын бере білу. **Дағды**: пластикалық, ырғақты, мәнерлі қимылдарды нақтылы орындай білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауыстардың биіктіктерін ажыратып, жоғары-төменгі қозғалысын ажыратады, ән орындайды. **Түсінеді:** қарапайым музыкалық терминдерді. **Қолданады:** пластикалық, ырғақты, мәнерлі қимылдарды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Марш» (Е. Андосов). Шығарманың 1-бөлімінде балалар зал ішінде шеңбер бойымен екеуден қол ұстасып, жай жүреді. Әуеннің 2-бөлімі орындалғанда зал ішінде біреуден жеңіл секіре басып шашырап жүреді. Әуен рет 2-3 рет қайталанады. Балалармен сабантой туралы әңгіме өткізіп, ол мерекенің қандай кезде болатынын, не үшін	белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Бізбен бірге және бізден артық орында. **ҰІӘ міндеттері:** балаларға үздіксіз баяу жүгіру, сапта тұрып, допты асыра лақтыру жаттығулары дұрыс жасауды үйрету. Секіру және жүгіру жаттығулары қайталату. **Дағды**: Малдас құрып отырып, бір-біріне допты бастан асыра лақтыруға және допты саусақтарын ашқан күйде қағып алу (машықтарын) қалыптастыруға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** әртүрлі жүру түрлерін алмастырып жүруді; допты бір-біріне бастан асыра лақтырып беруді; арқаннан бір бүйірмен екі аяқпен секіруді. **Түсінеді:** малдас құрып отырып, бір-біріне допты бастан асыра лақтыруға және допты саусақтарын ашқан күйде қалай қағып алуды; бір бүйірмен арқаннан екі аяқпен қалай секіру керектігін. **Қолданады: к**үш, ептілік секілді дене сапаларын және коммуникативтік құзыреттіліктерін; ұжым болып бірлесіп тапсырмаларды орындау дағдыларын және мейірімділік пен тәртіптілік нормаларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Тізбекке бір-бірден тұрғызып, кәдімгі жүріс түрін орындатады.

	және аяқты айқастырып жүру. Жартылай отырып, толық отырып жүру. Теріс қарап жүру: қолды сәйкес амлитудада ұстап, 4 метр жерге дейін жүру. Төрт тізбеке тұру. **Таспамен орындалатан жалпы дамыту жаттығулары (№1)** Сұлу дене бітімі де денсаулыққа байланысты екенін түсіндіру. Кешенді орындау барысында бастапқы қалыпты дұрыс ұстап, педагогтің нұсқауларын дұрыс орындайды. Арқаларын бүкпей, төмен иіледі, алдыға тура қарайды. **Түсіну деңгейі: Негізгі қимыл-қозғалыстарды орындату (1-2 – топтық әдіс, 3 – толассыз әдіс):** Белгіленген жерге орындық үстінен секіреді (таспадан аса): табандарын белсенді қозғап, жерге түскенде тепе-теңдіктерін қалай сақтау керектігін түсіндіру. Топтарға бөлініп, негізгі қимыл-қозғалыстарды орындайды. 1-топ (1-2-тізбек) шұңқырға секіреді, 2-топ (3-4-тізбек) көлбеу қойылған сатының тепкішектері арқылы төрттағандап еңбектейді. Тепе-теңдік: (4 рет). Гимнастикалық орындық үстінде басқа құм салынған қапшық (салмағы – 400 г) қойып жүру шеберліктерін (машықтарын) бекіту. Егер бастарын төмен түсірсе, қапшық жерге құлап кетеді, сондықтан тепе-теңдік сақтап, табандарын сырық	танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіреністерін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді.	саусақпен қалай жеңіл қозғалту керектігін. **Қолданады:**сапқа, тізбекке, шеңберге (оң-сол, алды-арты) қайта тұру; заттардың арасымен фитболды саусақпен жеңіл қозғалту шеберліктерін (машықтарын) күнделікті өмірде. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Мен өте жақсымын»** ойын-жаттығуы. Алдымен «Мен» дегенді сыбырлап, одан кейін «өте» дегенді, одан кейін «жақсымын» дегенді сыбырлап айту қажет. Соңында «Мен өте жақсымын!» сөйлемді толық айтады. **Түсіну деңгейі: «Кім зейінді?»** ойын-жаттығуы. Педагогтің бұйрығы бойынша тізбек және сапқа тұрады. Сапқа тұруды қыздар мен ұлдар бөлек орындайды. Педагогтің сол жағына қыздар, оң жағына ұлдар сап түзеп тұрады. Педагогтің бұйрықтарын жылдам орындап, сапты бұзбауға тырысады. Сызық алдына екі тізбекке тұрады. **Қолдану деңгейі:** Саусақ гимнастикасы. Біздің топтың қыздары мен ұлдары бір-бірімен тату – саусақтарын бір-бірімен айқастырады. Шынашақтар дос болады – шынашақтарын әрі-бері қозғайды. 1, 2, 3, 4, 5 – қайтадан	тойланатыны туралы мәлімет беру. **Түсіну деңгейі:** Музыка тыңдау: «Тойбастар» күйі (Д. Нұрпейісова). Күйді тыңдай отырып алған әсерлерін ортаға салу, күйдің мағынасын түсіндіру. Д. Нұрпейісова туралы мәлімет беру, портретін көрсету. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. Ән айту: «Сабантой» (Е. Хасанғалиев). Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір-бірін тыңдай отырып, айғайламай, дауысқа күш түсірмей, табиғи дауыспен айтуға үйрету. **Қолдану деңгейі:** Билер: «Көңілді қолшатырлар биі» (педагогтің таңдауымен үнтаспада). Би элементтерін мәнерлеп орындауға үйрету. Еске сақтауға, ырғақты сезіне орындауға қалыптастыру. Ойындар, хороводтар: «Теңге алу» – қазақтың ұлттық ойыны. (Күй «Адай» Құрманғазы, үнтаспадан). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балаларды ептілікке, батырлыққа, табандылыққа баулу. Ұлттық ойынға қызығушылықтарын арттыру.	Орташа қарқынмен тізелерін жоғары көтертіп жүгірту. Жеңіл, ырғақпен жүреді. Дене бітімдерін, бастарын түзу ұстайды. Теріс қарап жүру: қолды сәйкес амлитудада ұстап, 3 метрге дейін жүру. **Түсіну деңгейі: Жұппен ЖДЖ «Жұп фигура» ойын-жаттығуы.** Педагогтің нұсқауларын дұрыс және жұбы екеуі қимыл-қозғалыстарын үйлестіріп орындауға тырысады. **Қолдану деңгейі: Ойын: «Орындарыңды ауыстырыңдар». (6 рет).** Зал ортасына арқан төсейді, осылайша зал екіге бөлінеді. Әр команда залдың екі шетінде тұрады. «Қаш!» деген белгі бойынша өз алаңдарынан қарама-қарсы алаңға шашырап жүгіреді. Ойыншылары толық екінші алаңға өткен команда жеңімпаз атанады. **«Мейірімділік деген не?» ойын-тренингі** Әрқайсысымыздың жүрегіміз мейірімге толы. Бір-бірімізге қарап, жылы сөздер айтайық. Мен бәріңе денсаулық тілеймін! Мен бәріңе мейірім тілеймін! Мен бәріңе шуақты күн тілеймін!

	үстіне қояды. Сырықтарды залға периметр бойынша орналастырады. **Қолдану деңгейі:** **Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Қарлығаш» **(5 рет).** Зал ішіне ойыншылардың санына қарай құрсауларды – «ұяларды» орналастырады. Ойыншылар – «қарлығаштар». Олар зал ішінде қолдарын сермеп жүгіріп жүреді. «Қарлығаш, қарлығаш, қарлығаш – біздің үйге ұшып кел!» деген бұйрық бойынша «ұяларына келіп қонады». «Теңіз жағасында» релаксациясы. Өздерін теңіз жағасында жатырмыз деп ойлап, кілем үстіне жатады. Үш рет терең дем алады, дем шығарады, сонан соң тып-тыныш жатады. .		бастап сана. (Шынашақтан бастап әрбір саусақты бір-біріне тигізеді). 1, 2, 3, 4, 5 – біз санап болдық (қолдарын төмен түсіріп, білезіктерін сілкілейді).		
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру. Өз өзіне қызмет ету (тәрбие)**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Қазан Серуен кешені № 11 (Экавлогия)** **Қазан айының 3-ші аптасындағы белгілерін бақылау** ***Міндет:*** — Жыл мезгілдерінің өзгеруі туралы түсініктерін молайту; — Күздің алғашқы белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру. ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз «КҮЗ»*** *Қ. Ыдырысов* Күзім-ау, күзім-ау, Мінезің бұзық-ау.	**Қазан Серуен кешені № 12 Жапырақтардың түсуін бақылау** ***Міндет:*** **(Экавлогия)** —табиғаттың мезгілге байланысты құбылыстары туралы түсініктерін кеңейту; —бақылағандарын сөйлеу тілінде қолдану қабілеттерін қалыптастыру. ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз*** ***Күзгі жапырақтар.*** ***Қ. Шаңғытбаев*** *Алтын сары, қызыл, көк, Алуан-алуан жапырақ.*	**Қазан Серуен кешені № 13 (Экавлогия)** **Қазан айының алғашқы күндерде жылы жаққа ұшып кететін құстарды бақылау** ***Міндет:*** ұшып кететін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарға деген танымдық қызығушылығын арттыру. **Бақылау барысы** ***Көркем сөз*** Қайтқан құсты көрдің бе? Қаптай ұшқан әуелеп.	**Қазан Серуен кешені № 14 Біртұтас БМҚауіпсіздік ережесі** **Жаяу адамдарды бақылау** **Міндет**: жолда жүру ережесі туралы, жолдың жаяулар жүретін бөлігі туралы білімдерін тиянақтау. ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз*** Жаяу жүргінші білуі тиіс: Бағдаршамның өз белгісі бар-оған ешқандай қарсылықсыз көнуің керек! Сары түс-ескерту: қозғалыс белгісін асықпай күте біл!	**Қазан Серуен кешені № 15 Экалогия** **Аспанға бақылау жасау.** **Міндет:** Бұлттың түзілуі және олардың түрлерін: шарпы, будақ, қабатты бұлттарды ажырату. Аспанға назар аударуларын талап ету; күз мезгіліндегі өзгерістер;аспанның жазда қандай болатынын, қазіргі кезі қандай екенін нақтылау. (жазда аспан- ақ және күннің көзі ашық,ал қазір –көкшіл,жаңбырлы күнде сұр,қара бұлтты) **Бақылау барысы.**

	Жаңбырың сіркіреп, Келгенің қызық-ау. Жап-жасыл тал мынау, Сары шапан киіпті-ау Айнала тұнжырап, Қабағын аспан түйіпті-ау. Қазан айының 3-ші аптасындағы күндері суық,жаңбырлы болады. Ағаштарда сары түске айналып жапырақтар толық түсе бастайды. Жердегі шөптер сарғайып, гүлдер сола бастайды Үлкендер егіс даласындағы жиын-терін жұмыстарын аяқтауға, мал азығын мол етіп жинап алуға асығады. **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦ Күздің қандай белгілерін білесіңдер? ♦ Күзде ауа-райы қалай өзгереді? ♦ Күзде өсімдіктер қандай өзгеріске ұшырайды? ♦ Адамдар күзде не істейді? ♦ Жануарлар күзгі тіршілікке қалай бейімделеді? **Зерттеу жұмысы:** Д/О: «Күзге ең алғашқы дайындалған ағашты тап» (қайың, көк терек) Д/О: «Қайың мен теректің ең әдемі күзгі жапырағын тап» **Еңбек:** Ойын алаңындағы жапырақтарды жинау. Міндет: —орындалған жұмыс нәтижесін көріп қуануға үйрету; —экологиялық мәдениеттерін тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Қуып жет». ***Міндет:*** *Т*ез жүгіруге,	*Күзгі бақта күлімдеп,* *Көз тартады атырап.* *Күн шуақта маужырап,* *Жатыр еді атырап.* *Ағаштардан жамырап,* *Үшты кенет жапырақ.* **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦ Барлық ағаштардың жапырақтарының түсі өзгерді ме? ♦ Ағаштар мен бұталардың түстері жазда қандай еді? ♦ Күздің келуімен олар қалай өзгерді? ♦ Қайың жапырақтарының түсі қандай? (алтын-сары) шетеннің ше? (қызыл) ♦ Бәрінен бұрын қай ағаштың жапырағы түсін өзгертеді? (қайың) ♦ Жапырақтардың түсуі кезінде қай ағаштың жапырағы ұзақ уақыт сақталады? (қайыңда) Тәрбиеші балаларға ағаш жапырақтарының жерге түсуін бақылауды ұсынады, сұрақтар қояды, өлеңді қайталайды ♦Жапырақтардың түсуінің қандай маңызы бар? (қысқы суыққа бейімделеді, аязда ағаштардың ауыр салмақтан сынуынан сақтайды, жапырақтармен бірге ағаш бойындағы керексіз заттар сыртқа шығады) ♦Барлық жапырақтар бірдей түсе ме? (жоқ) Түскен жапырақтармен бірге ағаштар да өле ме? (жоқ) **Зерттеу жұмысы** Қайың мен шетен т.б. ағаш жапырақтарын табу, олардан асфальтқа өрнек құру.	Күткен күзім келдің бе, Сыңсып бағың мәуелеп. Жаз қызығы өтті енді, Құстар қайтып кетті енді. Қол бұлғап қоштасамыз, Төбеден құстар өткенде **Балалармен әңгімелесу, сұрақтар:** *Күз келгенде құстар тіршілігі қалай өзгереді? (құстар жемі азаяды, күн суытады, құстар ұшып кетуге дайындалады, балапандарын ұшуға жаттықтырады) *Бұрынғы бақылағандар бойынша жазғы және күзгі құстар жайлы айтыңдар?(жазда жем көп, олар балапандарына жем тасиды, қоректендіреді) *Құстар жемі күзде қайда кетеді? (жәндіктер жоқ болады, өсімдіктер құрайды, дәндер мен тұқымдар азаяды) *Құстардың ұшу мерзімі неге байланысты деп ойлайсыңдар, ең әуелі қандай құстар ұшып кетеді? (Ең әуелі жәндәктермен қоректенетін құстар, сонан соң дәнмен, тұқыммен, астықпен қоректенетін құстар ұшып кетеді) *Құстар ұшуға қалай дайындалады? (олар үйір-үйір болып жиналады, ұзақ жолға ұшуға дайындалады, тамыздың аяғынан бастап ұшып кете бастайды) *Ең соңынан қандай құстар ұшып кетеді? (үйрек, қаздар-су тоғандары қатқанша	Жасыл түс-жол ашық. Жолдан еркін өте бер! Қызыл түс бізге ТОҚТА дегенді білдіреді. Қауіпті! Жол жабық! Балалар жолдан өтерде өте сақ болыңдар! Жолда жүру ережесін үнемі есте сақта! Тәрбиеші балаларды жолдың жаяулар жүретін бөлігіне әкеліп, әңгіме өткізеді. ♦Жаяу жүргінші жолдың қай бөлігімен жүруі керек? (тротуармен) Жүргенде жолдың оң жағымен , өзгелерге соқтықпай, басқаларға кедергі келтірмей жүруге тырысу керек. Көшеде сабырлы болу керек. Жолдан өтерде бағдаршамның жасыл түсінің жануын күтіп, жаяулар жүретін жолақтан өту керек. ♦Жаяулардың тек осы жерден өтуі керегін сендер қайдан білдіңдер? - Дұрыс айтасыңдар, «Жүргіншілер жолы» деген белгі бар және жолға жалпақ ақ жолақ сызылған. **Еңбек:** Гербарий жасау үшін әдемі жапырақтарды жинау; Түскен жапырақтарды ағаш түбіне тырмамен жинау. Міндет: табиғатқа деген сүйіспеншілік сезімге тәрбиелеу. **Қ/О:** «Бағдаршам». Міндет: *бағдаршам маңызы туралы білімдерін бекіту *ептіліктерін дамыту. **Жаттығу ойындары** Қозғалыстарын дамыту. Міндет: затты қашықтыққа	Балаларға сұрақтар. *Аспаның өзгеруі туралы қандай қасиеттерін білесіңдер? **Еңбек:** Ауладағы жерге түскен жапырақтарды жинау. Міндет: Балаларды қоршаған әлемге қамқорлықпен қарауға, табиғат әсемдігін сезіне білуге тәрбиелеу. Оны анықталған орынға апару. Еңбекті ынтамен жасауларын қалыптастыру. **Жеке жұмыс:** Аспанға ұшар бу болып Жерге қайтар су болып. (Бұлт) Міндет: Жұмбақ жаттата отырып, балалардың тіл байлығын байыту, дыбыстардың дұрыс айтуын қадағалау. Ойлау қабілетін арттыру. **Тәжірибе мен сараптама: «Бұлт неге ұқсайды?»** Міндет:Түрлі заттар мен жануарлардың келбетін таба білуге үйрету. Қиялын, шығармашылық қабылдауын дамыту. Өзіндік іс-әрекет Балалардың бірлескен нәтижелі еңбегіне баға беріп,құптау. **Қимылдық ойын: «Кілттер»** Міндет:Кеңістікті бағдарлап жылдам әрекет жасауға үйрету. Бастаушы шеңбер бойымен жүріп, кілт кімде деп сұрайды. Балалар жауап беріп орындарын ауыстырады. Бастаушы бос шеңберді жылдам алып қою керек. Шеңберсіз бос қалған бала бастаушы орнына болады.

	ептілікке жаттықтыру. **Жаттығу ойындары:Бөрене үстімен жүру** *Міндет:* Тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру. ***Мақал:*** ***Күз байлыы-ел ырысы.***	**Еңбек** Алаңдағы жапырақтарды жинауға аула сыпырушыға көмектесу *Мақсаты:бірлесе жұмыс істеуге, мақсатқа жетуге баулу.* **Қ/О:** «Түлкі мен қояндар». *Міндет: жануарлар мінез-құлқын ажырата білу* **Жаттығу ойындары:** Қозғалысты дамыту. *Міндет:аяқ қозғалыстарын түрлендіре жаттығу жасау.*	ұшпайды, су астында қорек табылады) **Еңбек:** Қыста құстарға беруге өсімдіктер дәнін жинау Міндет:құстарға деген аяушылық, қамқорлық сезімдерін тәрбиелеу Қ/О: «Торғай-қарға». Міндет: тапсырманы нақты, жеңіл орындауға жаттықтыру, жүкіру техникасын меңгерту **Жаттығу ойындары:** Жүрудің әртүрлі тәсілдерін қолданып (тырна, құтан, балапан сияқты жүру) жүруге жаттықтыру Міндет:қозғалыс белсенділіктерін дамыту.	лақтыру дағдыларын дамыту.	Балалардың ойынға деген қызығушылығын арттыру.
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Қоршаған ортамен таныстыру – коммуникативтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Ашкон Ислам тұрмыста қолданылатын заттарды қалай пайдалану керектігін; олардың атқаратын қызметін білуге үйрету. **Міндет:**Сурет бойынша өз ойын айытқызу.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Сағидолда Дарын әртүрлі заттар ұзындығы (5 және одан да көп), биіктігі, ені немесе қалыңдығы арасындағы өлшемдік қатынасты дұрыс, заттарды өлшемі бойынша өсу және кему ретімен қоя білуге үйрету.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Сағадиев Мансұр үнді дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату; суреттер бойынша заттардың атын ататып, сол сөздердегі қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын дыбыстарды ажыратып айтуға сұрақтарға толық жауап беруге үйрету.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Болатқызы Мүслима үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтып беруге үйрету.	**Сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру - танымдық,коммуника-тивтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Алинур Нұрали сюжетті сурет бойынша ертегі мазмұнын шығармашылықпен құрастыра алуға, жұмбақтың шешімін логикалық ойлау арқылы таба білуге үйрету.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру	**Дербес ойын:** «Санамақ баспалдақ» **Міндет**: 1-10 дейін тура және кері санау түсініктерін кеңейту, сөздік қорларын молайтып, ауыз екі сөйлеуге баулу. **Дағды:** тура және кері санауға дағдыландыру.	**Танымдық-қимылды ойын: «Сәйкес қиықты таңда» дидактикалық ойыны** **Міндет:**Тез шешім қабылдай алуға, жылдамдыққа, ептілікке, сыйластыққа үйрету. **Дағды:** Балалар топтағы кез	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Орындарыңды ауыстырыңдар»** **Міндет:**Балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын , бұлшық еттерін жетілдіру, ойын	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Үшіншісі артық» дидактикалық ойын:** **Міндеттері:** балалардың құстардың алуан түрлілігі туралы білімдерін бекіту. **Дағды:** үйлесімді қозғалу қабілеттері және жалпы шыдамдылық секілді дене	**Дидактикалық ойын: «Таңдап ал да, атын айт».** **Міндеті:** сөздік қорларын дамыту; хайуанаттарды жақсы көруге тәрбиелеу. **Ойын шарты**: Аңдар мен жануарлардың қиынды

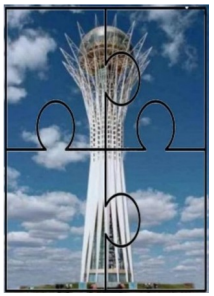
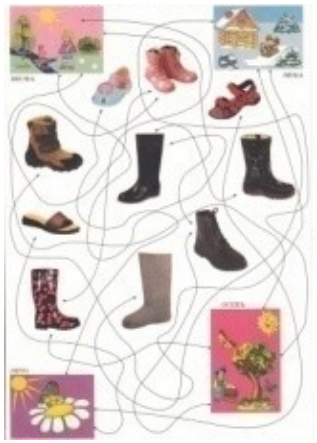
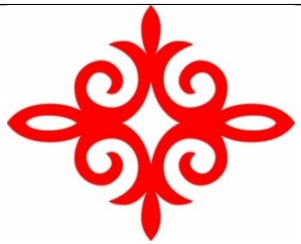
т.б.)	**Ойынның шарты:** бірден онға дейін сандарды ретсіз қою, балалар сандарды дұрыс қойып тура және кері санайды. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады.	келген затты, оның қандай геометриялық пішінге ұқсайтынын, түсін сипаттайды. Қалған балалар шешуін тауып, затты атауға дағдыландыру. **Ережесі:** Балалар тапсырманы орындайды, суреттен дөңгелек, тіктөртбұрыш, үшбұрыш пішінді заттарды табады. Сәйкес пішіндермен сызып қосады.	арқылы көңіл-күйлерін көтеру. **Дағды:** Ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыруға дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Зал ортасына арқан төсейді, осылайша зал екіге бөлінеді. Әр команда залдың екі шетінде тұрады. «Қаш!» деген белгі бойынша өз алаңдарынан қарама-қарсы алаңға шашырап жүгіреді. Ойыншылары толық екінші алаңға өткен команда жеңімпаз атанады.	сапаларын дамытуға дағдыландыру. **Ойын шарты:** Құстардың аттарын араластырып, шатастырып айтады. Қатені байқаған бала қол шапалақтауы тиіс (торғай, қарға, шыбын, суықторғай және т.б.).	суреттері ішінен біреуін таңдап алып, атын айтады және оның жүрісін салып береді.
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	***Ата –аналарға кеңес*** Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз. **«Өнегелі 15 минут»**	***Ата –аналарға кеңес*** Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз. **«Өнегелі 15 минут»**	***Ата –аналарға кеңес*** - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз. **«Өнегелі 15 минут»**	***Ата –аналарға кеңес*** Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз. **«Өнегелі 15 минут»**	***Ата –аналарға кеңес*** - баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Балаңыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз. **«Өнегелі 15 минут»**

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Топ: Мектепалды сынып
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 21.10.-25.10.2024-2025 оқу жылы
(апта күндерін, айды, жылды көрсету)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 21.10	Сейсенбі 22.10	Сәрсенбі 23.10	Бейсенбі 24.10	Жұма 25.10
07-55 **Балаларды қабылдау**	**Әділдік және жауапкершілік айы** **Апта дәйек сөзі:Отанді сүю-отбасынан басталады** Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) **.(Үнемді тұтыну)** Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын әрекеті(үстел үсті ойындары пазлдар, домино және т.б.); **Үстел үсті ойындары: Құрастыру сәйкестік ойыны:** **Ойын жаттығу:**«Бәйтерек» **Міндеттері:** Балалардың есте сақтау,көру қабілетін дамыту; Тиянақтылыққа және ұқыптыллыққа үйрету. **Дағды:** ажыратып, анықтай алуға дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** балалар берілген суреттерді қарастырады, «Бәйтерек» моделін құрастыру. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса.	көлеңкелерін ажырату. Дұрыс екенін тексеріп, беттестіру. **Ықтимал күрделендірулер:** Жылдамдық. (Біртұтас тәрбие) 	**Қоршаған ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет** **Үстел үсті ойыны:** **«Оюларды құрастыр»** **Міндеттері:** Қазақ халқының қолданбалы сәндік өнері туралы балаларға түсінік беру..Танымдық қабілеттерін арттыру. Балалар өз елін, халқын сүюге қазақ өнерін құрметтеуге тәрбиелеу. Ұлттық мақтаныш сезіміз ояту.Эстетикалық талғамын ұштау. **Дағды:** Ою-өрнектің түрлерімен таныстыру, ою-өрнектерді құрастыра білуге, түстердің үйлесілімділігін білуге дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** Қазақтың ұлтық әр түрлі оюлармен сәндей	**Қазақ тілі - коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары: Сәйкестендіру ойыны: Ойын жаттығу: «Кім дұрыс киінеді?»** **Міндеттері:** Есте сақтау қабілетіу дамыту;ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Дағды:** Киімдерін дұрыс кие білуге дағдыландыру. **Ойын шарттары:** серуенге дайындық ,серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстарын құрастыру,сәйкестік табу арқылы түсіндіру. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. **Ықтимал күрделендіру:** Суретке қарап ауызша айтып беруді ұсынуға болады.	**Құрастыру– шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары: Сәйкестендіру ойыны:** «Суреттер сыр шертеді тереңінен» **«Көлеңкесін тап?»** **Міндет:** Балалардың логикалық ойлау қабілетін, ес, зейін, қабылдау процесстерін дамыту. **Дағды:** әр түрлі Геометриялық пішіндер бөліктеріне бөліп, қоса білуе дағдыландыру;ұсақ қол моторикасын дамыту. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар:** Суреттерде бейнеленген басқа заттардың

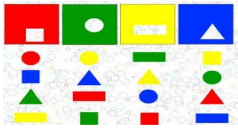
	    	 	білу,оюларды құрастырып аттарын атау.	 	
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу	№ 37 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК Ұзын жіппен жаттығулар**	№ 38 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК Жолдорбамен жаттығулар**	№ 40 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. ӘДІСТЕМЕЛІК**	№ 39 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК Жалпақ табандылықтың**	№ 40 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК Жалпақ табандылықтың**

жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	**орындау** 1.Б.қ. : түзу тұру, 1 – қолдарын жоғары көтеріп, таспаны бір қолынан екінші қолына береді. 2– қолдарын екі жаққа айналдыра отырып, төмен түсіреді (8 рет). 2.Б.қ. : түзу тұру, қолдары төменде. Таспаны жанына қарай созып, денені оңға (солға) бұрады (8 рет). 3.Б.қ. : түзу тұру, алдыға еңкею, таспаны бір қолынан екінші қолына оң (сол) аяғының артынан беру (8 рет). 4.Б.қ. : өкшелеп отыру. Тізесіне көтеріліп, оң (сол) қолдарын жоғары сермейді. Б.қ. қайта келеді (8рет). 5.Б.қ.: қолдарымен артқа тіреліп отыру, аяқтарын түзу ұстайды. Екі аяғын бірдей бүгіп, таспаны қолдан-қолға ауыстырады. Аяқтарын қайта түзейді. (8 рет) 6.Б.қ. Етпетінен жату. Денесінің алдыңғы жағын көтеріп, қайта түсіреді. (Екі қолына да таспа ұстайды) (8 рет) 7.Б.қ. бір орында тұрып, бір аяқпен секіреді (6 рет).	**орындау** 1.Б.қ. : түзу тұру, 1– қолдарын жоғары көтеріп, таспаны бір қолынан екінші қолына береді. 2– қолдарын екі жаққа айналдыра отырып, төмен түсіреді (8 рет). 2.Б.қ. : түзу тұру, қолдары төменде. Таспаны жанына қарай созып, денені оңға (солға) бұрады (8 рет) 3.Б.қ.: түзу тұру, алдыға еңкею, таспаны бір қолынан екінші қолына оң (сол) аяғының артынан беру (8 рет). 4.Б.қ.: өкшелеп отыру. Тізесіне көтеріліп, оң (сол) қолдарын жоғары сермейді. Б.қ. қайта келеді (8рет). 5.Б.қ.: қолдарымен артқа тіреліп отыру, аяқтарын түзу ұстайды. Екі аяғын бірдей бүгіп, таспаны қолдан-қолға ауыстырады. Аяқтарын қайта түзейді. (8 рет) 6.Б.қ.: етпетінен жату. Денесінің алдыңғы жағын көтеріп, қайта түсіреді. (Екі қолына да таспа ұстайды) (8 рет) 7.Б.қ. бір орында тұрып, бір аяқпен секіреді (6 рет).	**КУӘЛІК** **Жалпақ табандылықтың алдын алу** **№2 жаттығулар кешені (жалпақ табанды түзету үшін)** 1.Б.т. – арқамен жатқан қалпында, аяқты екі жаққа. Оң аяқ табанымен сол ақты сырғанап өту. Табан бетімен аяқты қамтып бармақтарды бүгу. **2.«Балерина»** – б.т. – орындықта отырып, аяқтың басына тұрып жүру. **3.«Көңілді секіру»** – б.т. – отырып, аяқтары тығыз бір-біріне басылған. Аяқты көтеріп, астында жатқан кесекті (15–20 см биіктігі) жерге қою. Аяқты жердің үстінен көтеріп бастапқы тұрысқа оралу. **4.«Көтергіш»** – допты (сөмкені) екі аяқпен көтеріп, оңға қарай ауыстырып жерге қою. Допты (сөмкені) бастапқы тұрған орнына қайтарып, солға жылжытып қайтадан орнына қою. **5.«Шатыр»** – б.т. – тұрған қалыпта өкшелерді бірге ұста, аяқ басы екі жақта. Аяқ басына, кейін өкшеге көтеріліп тұру, ауада дөңгелек сызу. Аяқтарды шатыр тәрізді қою. Бастапқы тұрысқа оралу. **6.«Лианамен серуен»** – балаларға гимнастикалық қабырғада рейканың орнында лиана тұрғанын елестету керек. *Лиана – маймылдар секіріп жүретін арқанда тәрізді шырмауық өсімдік.* Маймылдардың орнына балалар болады, рейкаға табанның ортасымен басуға тырысу керек.	**алдын алу** **№1 жаттығулар кешені (доппен)** 1.Б.т. – отырып жерде жатқан допты екі табанмен бірге алдыға-артқа жүргізу. 2.Б.т. – отырып жерде жатқан допты екі аяқтың табандарымен бөлек бір-бірлеп алдыға-артқа жүргізу. 3.Б.т. – отырған қалыпта. Аяқ бүгілген, қолдары артқы жағында, доп табан астында. Допты екі табанмен солға-оңға айналдыра жүргізу. 4.Б.т. – арқамен жатқан қалыпта, доп аяқ табандарының ортасында. 1-2– аяқты көтерген қалпында допты ұстап тұру. 3-4– бастапқы дене қалпына оралу. 5.Б.т. – арқамен жатқан қалыпта, доп аяқ табандарының ортасында. 1-2– аяқты көтерген қалпында допты ұстап тұру. 3-6– аяқ қимылдарымен допты оңға-солға жүргізу. 7-8– б.т. 6.Б.т. – отырған тұрыста, аяқты екі жаққа, доп жерде оң аяқ табанының ішкі жағында. Аяқ басының қозғалысымен допты екінші аяқтың жанына ауыстыру. *Ескертпе:* Пайдалануға ұсынылатын резеңке доп диаметрі – 8–12 см.	**алдын алу** **№2 жаттығулар кешені (жалпақ табанды түзету үшін)** 1.Б.т. – арқамен жатқан қалпында, аяқты екі жаққа. Оң аяқ табанымен сол ақты сырғанап өту. Табан бетімен аяқты қамтып бармақтарды бүгу. **2.«Балерина»** – б.т. – орындықта отырып, аяқтың басына тұрып жүру. **3.«Көңілді секіру»** – б.т. – отырып, аяқтары тығыз бір-біріне басылған. Аяқты көтеріп, астында жатқан кесекті (15–20 см биіктігі) жерге қою. Аяқты жердің үстінен көтеріп бастапқы тұрысқа оралу. **4.«Көтергіш»** – допты (сөмкені) екі аяқпен көтеріп, оңға қарай ауыстырып жерге қою. Допты (сөмкені) бастапқы тұрған орнына қайтарып, солға жылжытып қайтадан орнына қою. **5.«Шатыр»** – б.т. – тұрған қалыпта өкшелерді бірге ұста, аяқ басы екі жақта. Аяқ басына, кейін өкшеге көтеріліп тұру, ауада дөңгелек сызу. Аяқтарды шатыр тәрізді қою. Бастапқы тұрысқа оралу. **6.«Лианамен серуен»** – балаларға гимнастикалық қабырғада рейканың орнында лиана тұрғанын елестету керек. *Лиана – маймылдар секіріп жүретін арқанда тәрізді шырмауық өсімдік.* Маймылдардың орнына балалар болады, рейкаға табанның ортасымен басуға тырысу керек.

			маймылдар секіріп жүретін арқанда тәрізді шырмауық өсімдік. Маймылдардың орнына балалар болады, рейкаға табанның ортасымен басуға тырысу керек. **7.**Б.т. – жерде отыру. Табанмен кішкене доптарды ұстап, ауада сол доппен елестеткен суретті салу керек. Мысалы: дөңгелек, үшбұрыш, тікбұрыш.		**7.**Б.т. – жерде отыру. Табанмен кішкене доптарды ұстап, ауада сол доппен елестеткен суретті салу керек. Мысалы: дөңгелек, үшбұрыш, тікбұрыш.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**«Менің Қазақстаным»Мемлекеттік әнұранды орындау** **Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты					
ҰІӘ уақыты 08-30	**21.10.24 Дүйсенбі**	**22.10.24 Сейсенбі**	**23.10.24 Сәрсенбі**	**24.10.24 Бейсенбі**	**25.10.24 Жұма (кіріктіру)**
	Математика негіздері **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене шынықтыру**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Құрастыру** **Музыка**		**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Көркем әдебиет** **Қоршаған ортамен танысу** **Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Тіктөртбұрыш. Үшбұрыш. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** геометриялық фигура - тіктөртбұрышпен таныстыру; геометриялық фигураларды тануға және атауға: дөңгелек, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, ұқсастығы мен айырмашылығын табуға үйрету; -логикалық байланыстар мен заңдылықтарды орнату, санау дағдыларын дамыту; санау білігін бекіту, қоршаған ортадан геометриялық пішіндегі заттарды табуға үйрету; -зейін, есте сақтау, сөйлеу,	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Үнді дауыссыз дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** үнді дауыссыз дыбыстарды басқа дыбыстардан ажыратуға үйрету; -үнді дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату. -бастаған істі тиянақты аяқтай білуге үйрету. **Дағды**: үнді дауыссыз дыбыстарды басқа дыбыстардан ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтады. **Түсінеді:** үнді дыбыстарда бәсең үн болатынын	Математика негіздері ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дөңгелек және сопақша. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** - сопақша геометриялық фигураны тануға және атауға үйрету; дөңгелек және сопақша, сопақша және тікбұрыш арасындағы айырмашылық пен ұқсастықты табуға; заттардың пішіндерін анықтауға үйрету; заттарды түсі, пішіні, шамасы бойынша ажырату білігін бекіту; заттарды әртүрлі белгісі бойынша салыстыруға (заттар тобынан 2-3 белгісі бойынша затты ерекшелеу).	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Шар, текше, цилиндр (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** текше, шар, цилиндрді тануды, атауды үйрету; санау білігін бекіту, қоршаған ортадан геометриялық пішіндегі заттарды табуға үйрету; зейін, есте сақтау, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды**: логикалық байланыстар мен заңдылықтарды орнату, санау дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** текше, шар, цилиндр атауларын айтуды;	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік,нені білдік? **ҰІӘ міндеттері:** дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажыратуға жаттығулар жасату, қатаң, ұяң, үнді дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату; -дауыссыз дыбыстардың айтылу барысындағы ерекшелікті ұғындыру арқылы логикалық ойлау қабілеттерін дамыту; -ұжым болып жұмыс істеуге тәрбиелеу. **Дағды**: дауыссыз дыбыстардың қатаң, ұяң, үнді болатынын білуге,ажыратуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**:

	қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды**: қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш пішінді заттарды табуды, пішіндерді ажырата білу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** пішіндерді атауды, сандықты безендіруді; **Түсінеді:** шаршы мен тіктөртбұрыштың айырмашылығы, пішіні, өлшемі және түсі әртүрлі болуы мүмкіндігін; **Қолданады:** қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш пішінді заттарды табуды, пішіндерді ажыратуды және олардың түсі мен өлшемін анықтауды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын сәті.** Осы пішіндердің қалай аталатынын білесіңдер ме? Балалар суретті талқылап, өздеріне таныс пішіндерді атайды: дөңгелек, шаршы, тіктөртбұрыш, үшбұрыш. Бұл не? (Шаршы.) Оның жиектерін саусағыңмен жүргіз. Саусағыңды дайында. Саусағыңмен солдан оңға қарай жүргізесің, бұрышқа жетіп бұрыласың, саусақпен жоғарыдан төменге түсесің, бұрыласың, саусағың оңнан солға қарай жүреді, бұрышқа жетіп төменнен жоғарыға саусағыңды	түсінеді. **Қолданады:** үнді дауыссыз дыбыстарды басқа дыбыстардан ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дауыссыз дыбыстар деген не? Дауыссыз дыбыстар қалай белгіленеді? Қатаң дауыссыз дыбыстар қалай жасалады? Ұяң дауыссыз дыбыстар ше? **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Сағат»*** – тілді жіңішкертіп оңға, солға жайлап қозғау. Осылай санап отырып, 15–20 рет қайталау. ***«Саңырауқұлақ»*** – ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұру. ***«Алтыбақан»*** – тілді ауыздан жіңішкертіп шығарып, біресе мұрынға, біресе иекке созу. Осылай 10–15 рет қайталау. **Үнді дауыссыз дыбыстармен, олардың жасалу жолдарымен таныстыру.** Дауыссыз дыбыстардың ішіндегі үнді дауыссыз дыбыстармен танысамыз және жасалу жолдарын білетін боламыз. Мен айтқан дыбыстарды айнаға қарап қайталаңдар: л, м, н, ң, р, у, й. Балалар бұл дауыссыздарды айтқанда не байқадыңдар? Бұл дыбыстарды айтқанда көтеруге, созуға, әуенді өзгертуге болады. Қатаң, ұяң дауыссыз дыбыстарға қарағанда үнді	-есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды**: Геометриялық фигуралардан және олардың бөліктерінен модельдеуді жаттықтыруға дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** фигуралардың атауларын атайды: дөңгелек, сопақша; геометриялық пішіндерден ою-өрнек құрастыруды; **Түсінеді:** дөңгелек және сопақша арасындағы айырмашылықты; **Қолданады:** заттар мен фигураларды үш белгісі бойынша салыстыруды: түсі, пішіні, өлшемі. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Геометриялық фигура-сопақшамен танысу. Тақтаға қараңдар-бұл сопақша. Бәріміз қайталаймыз - сопақша. Педагог өлең оқиды. Мен сопақпын, мен сопақ Ұзартылған домалақ . Соңым жоқ, басым жоқ Енді бірде жапалақ. Мен жұмыртқамын Мен айнамын Мен, міне, осындай пішінмін. Мен қоңыз, мен картоп Аяқпенен топ - топ - топ. Сопақшаның қасиетін білу үшін тәжірибе жүргіземіз. Сопақшаның бұрышы жоқ (саусақпен сопақшаны жүргіз.)Сопақша жазық, егер сопақшаны үстел	**Түсінеді:** осы пішіндердің ерекше қасиеттерін; **Қолданады:**. қоршаған ортадан геометриялық денелердің пішіні бар заттарды табуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым балаларды «Сиқырлы пішіндер» әлеміне шақырады. Бұл елде барлығы осы пішіндерден құрастырылған. Барлық пішіндерді қарап, бірдейін табуды және атауларымен танысуды ұсынады. Геометриялық денелердің атауларымен таныстырады. Текшені көрсетеді. Бұл текше. Шарды көрсетеді. Бұл шар. Цилиндрді көрсетеді. Бұл цилиндр. Жалпылау, куб, доп, цилиндр - бұл геометриялық денелер. Балалар атауларын қайталайды. **Түсіну деңгейі:** **Топпен жұмыс.** Балалар санамақ арқылы топқа бөлінеді. Ол әр топқа фигуралар береді. Мүмкіндігінше балаларға көлемді пішіндерді қолмен ұстап көруге беріп, топтарға пішіндерден өз сарайларын салуды және олардың оны қандай пішіндерден жасағанын айтып беруді ұсыну қажет.	**Жасайды:** дауыссыз қатаң, ұяң, үнді дыбыстарды бір-бірінен ажыратады. **Түсінеді:** дауыссыз дыбыстардың қатаң, ұяң, үнді болатынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Артығын тап» ойынын ойнатады. 1.Жол, жаға, жастық, қастық. *(қастық)* 2.Кәмпит, киік, керует, төрлет. *(төрлет)* 3.Шана, шаңғы, шалма, қалма. *(қалма)* 4.Сурет, сәбіз, сағыз, қоңыз. *(қоңыз)* 5.Домбыра, долана, дорба, арба. *(арба)* **Түсіну деңгейі: «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дауыссыз дыбыстар нешеге бөлінеді? Қанадай-қандай болып? Қатаң дауыссыз дыбыстарға қандай дыбыстар жатады? Олар қалай жасалады? Дауыссыз дыбыстарға ауыз қуысында нелер кедергі жасайды? Ұяң дауыссыз дыбыстарды ата? Үнді дауыссыз дыбыстарды ата? –Балалар біз өткен оқу қызметімізде дауыссыз дыбыстар қатаң, ұяң, үнді болып, бөлінетінін білдік. Сол дауыссыз дыбыстарға жаттығулар жасайық. **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Сағат»*** – тілді жіңішкертіп оңға, солға

	жүргізесің. (Әр баланың үстелінде белгілі бір түрдегі фигуралар жиынтығы бар.) Біз саусағымызбен нені қоршап жүргіздік? (Шаршы.) -Тіктөртбұрышты көрсетеді, атайды, бұл геометриялық фигура - тіктөртбұрыш. Онын жиектерін саусағыңмен жүргіз. Саусағыңды дайында... Тіктөртбұрыш пен шаршының не айырмашылығы бар? Шаршыны тіктөртбұрышпен беттестіреді. Қараңдар, бір қабырғалары бірдей, ал басқа екі қабырғалары әртүрлі. Тіктөртбұрыштың қабырғалары шаршыға қарағанда ұзынырық. Балалар, тәрелкедегі шаршы мен тіктөртбұрышты алып, алдарыңа қойындар. -Тіктөртбұрыш пен шаршыны салыстырыңдар. Шаршыны тіктөртбұрышпен беттестіріндер. Тіктөртбұрыш пен шаршының қабырғалары туралы не айтуға болады? (бір қабырғалары бірдей, ал тіктөртбұрыштың екі қабырғалары шаршыға қарағанда ұзынырақ). **Түсіну деңгейі: Топпен жұмыс** Санамақ арқылы балалар 4 топқа бөлінеді. Педагог балаларға белгілі бір түрдегі фигуралар жиынтығын(әртүрлі өлшем мен пішіндегі кесілген дөңгелектер, шаршылар,	дауыссыз дыбыстар дауыс шымылдығының қатысуымен жасалады, салдырға қарағанда үн басым шығады. Сондықтан да үнді дауыссыз дыбыстар деп аталады. Үнді дауыссыз дыбыстарды айтқанда сөйлеу мүшелерінің (тіл, ерін, жақ) бір-біріне жуықтауы, түрленуі, көлемін өзгертуі көмей арқылы келген ауаға пәлендей кедергі бола алмайды. Дауыссыз қатаңдарда мүлде үн болмаса, ұяңда үннің қатысы жартылай болатынын біз білеміз, ал үнді дыбыстарда бәсең үн болады. Дауыссыздардың үн сапасында жаңғырық болмайды. **Түсіну деңгейі:** «Кім көп сөз айтады» дидактикалық ойыны – Балалар, үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын сөз айтуларың керек. Кім көп сөз ойлап айтады, соған фишка беріліп отырады. Ойын соңында жеңімпаз анықталады. Үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын бір суреттермен жұмыс. Мысалы, *лақ, мысық, нан, радио, уық, аң, үй.* ң дыбысынан сөздер басталмайтынын ескертеді. Мысалы: *«л»– Ләззат, лақ, лаула,люк, лақтыр, лағыл, Ләйлә;* *«м» – мақта, малта, маймыл, малақай;* *«н»– нар, Нариман, Нартай, Назгүл, наз, намаз, нақышына келтір; «р» – рауғаш, Рауан, Раушан,*	үстіне немесе тақтаға беттестірсе ол көрінбейді. Қайталайық - жазық. **Сопақшаның қасиеттерін зерттеуді жалғастырайық.** Тақтада, балалар үстел басында жұмыс істейді (үстел үстінде әр балаға арналған геометриялық фигуралар жиынтығы жатыр). Оны үстелге қоюға тырысайық (сопақшаны қырымен қоюға тырысамыз). Ол тұрмайды. Біздің тәжірибеміз сопақшаның қандай қасиеттерін көрсетеді? Олар талқылайды, сопақша орнықсыз екенін қорытындылайды. Сопақшаға мұқият қарап, айтыңызшы, сопақша қандай геометриялық пішінге ұқсайды? **Түсіну деңгейі:** Сопақша несімен шеңберге ұқсайды? Олар талқылайды, сопақша мен шеңбердің бұрыштары жоқ, жазық, орнықсыз деп қорытынды жасайды. Шеңбер мен сопақша дөңгелек пішінді. Онда несімен олар ерекшелінеді? Педагог шеңбер мен сопақшаны беттестіреді. Сопақша қаншалықты созылғанын қараңыздар. Сонымен сопақша қандай? Шеңбердің ұзартылған, созылыңқы түрі. Сіздердің ойларыңызша сопақша дөңгелек сияқты	**Ойын жаттығуы:** «Пішіндер неге ұқсайды?» Суреттен шар, текше, цилиндрге ұқсас бейнеленген заттарды қарауға ұсынады. Шар неге ұқсайды? (қарбыз, доп, глобус) Цилиндр неге ұқсайды? (кружка, стақанға) -Текше неге ұқсайды? (текшелер, сыйлық қорапшасына). **Қолдану деңгейі:** **Кеңістіктік ұғымдарды дамытуға арналған ойын**: «Фигураны атап көрсет» үш сөреге ойыншықтар қойылады, педагог сөренің жоғарғы оң жақ бұрышында орналасқан пішін бейнеленген карточканы көтеруді сұрайды. Екінші сөренің ортасында. Төменгі сөренің сол жағында және т.б. Балалар карточканы көтергеннен кейін пішіннің қалай аталатынын дауыстап айтуы қажет. **«Пішінді табыңдар» дидактикалық ойыны.** Дорбада (мөлдір емес) әртүрлі геометриялық пішіндегі заттар бар. Тапсырманы күрделендіру үшін жүргізуші дорбадан нақты пішінді табуға тапсырма береді. Бұл ретте бала қажетті пішінді тапқанға дейін бірнеше пішінді кезек-кезек ұстап көреді. Балалардың әрқайсысында «Сиқырлы» дорбаның болуы орынды. Пішіндерді өзара салыстырып: «Шардың қабырғалары бар ма? Шар, текше домалайды ма?» -	жайлап қозғау. Осылай санап отырып, 15–20 рет қайталау. ***«Саңырауқұлақ»*** – ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұру. ***«Алтыбақан»*** – тілді ауыздан жіңішкертіп шығарып, біресе мұрынға, біресе иекке созу. Осылай 10–15 рет қайталау. «Дұрыс көрсет» дидактикалық ойыны Балаларға дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздер айтады, балалар сөз қатаң дыбыстан басталса, көк төртбұрыш, ұяң дауыссыз дыбыстан басталса, көк түсті дөңгелекті, ал егер сөз үнді дауыссыз дыбыстан басталса, көк түсті үшбұрышты көрсетеді және қандай дауыссыз дыбыс екенін атап береді. «Буынды өзгерт» дидактикалық жаттығуы – Мен сендерге қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын буындар айтамын, ал сендер қатаң дауыссыз дыбыстарды ұяң немесе үнді дауыссыз дыбыстарға ауыстырып айтасыңдар. Мысалы: па-ба, фа-ва, ка-га, қо-ғо, то-до, ше-же, са-за, ха-ма, һа-ла, ца-на, чо-ро, ще-уе, хо-йо. **Қолдану деңгейі:** «Белгі бер» дидактикалық жаттығуы. Балаларға ұяң (б) дыбысын басқа дыбыстармен араластырып айтады, балалар (б) дыбысын естігенде, қол шапалақтап дыбыс береулері керек. Сол

	тіктөртбұрыштар, үшбұрыштар) таратады. Әрбір топқа бір пішіндегі фигуралар беріледі. Балалар пішіндер қандай да бір белгі - үлкен - кіші, сондай-ақ түс бойынша бөлуі және бөлудің өз нұсқаларын ұсынуы тиіс. Дөңгелектер, шаршылар, тіктөртбұрыштар, үшбұрыштарды топтан бөледі. Әр топта әртүрлі нұсқалар болуы мүмкін. Біреулер түстер бойынша орналастыруы мүмкін (мұндай 3 топ болады). Басқалары өлшемі бойынша бөледі (мұндай 2 топ болады). **Қолдану деңгейі: «Сәйкес қиықты таңда» дидактикалық ойыны** **«Сипаттап табу» дидактикалық ойыны** Балалар топтағы кез келген затты, оның қандай геометриялық пішінге ұқсайтынын, түсін сипаттайды. Қалған балалар шешуін тауып, затты атайды.	*риза; «у» – уылдырық, уақ.* **Қолдану деңгейі: «Дыбыс бер»** дидактикалық ойыны . Мен сендерге сөздер айтамын, сол сөздердің ішінде үнді дауыссыз дыбыстар кездессе, алақандарыңды соғып шапалақтаңдар. Үй, алма, анар, тат, оқ, ру, бау, сағат, арқан, тарақ, жаңғақ, нан, доп, тор, ми, сый, тый, аң, оң, шаш, тас, ата, әже, тәте, пысық, тышқан, ат т.б. «Сөзге үнді дыбыстан басталатын сөз қос» дидактикалық жаттығуы –Мен сендерге бірінші сөзді айтамын, ал сендер сол сөзге мазмұны сәйкес келетін, үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын сөз жалғауларын керек. Мысалы: *сүйкімді ... (мысық), жүйрік ... (лақ), дәмді ... (нан), әдемі ... (раушан), дәмді ... (рауғаш), қағаз ... (умаждалған), атам ... (риза), бала ... (малтыды), ақылды ... (мұғалім), үлкен ... (үй), әкем ... (риза), киіз үйдің (уығы), ... жайылды (мал) т.б.*	домалайды ма? Тексерейік. Сопақшаны үстелге домалатуға тырысады. Сопақшаның айналуына не кедергі? Сопақша созылған, сондықтан ол домаламайды деп тұжырымдайды. Сопақша тағы қандай геометриялық пішінге ұқсайды? Тақтаға тіктөртбұрышты іліп қояды. Атауын сұрайды. Балалар тіктөртбұрышты атайды. Олардың ұқсастығы қандай? Пішіндерді бір-біріне беттестіруге ұсынады. Қорытындысында, тіктөртбұрыш пен сопақша - созылған жазық фигуралар, домаламайды. Айырмашылықтары неде? Фигуралардың жиегін саусақпен жүргізеді. Олар талқылайды, қорытындылайды, тіктөртбұрыштың бұрыштары бар, бірақ сопақшада бұрыштары болмайды. **Қолдану деңгейі: «Көліктерді гаражға кіргізу» дидактикалық ойыны.** Балаларға геометриялық фигуралар таратылады. Балаларға ойын ережелері түсіндіріледі. Өздеріңді мәшинемін деп елестетіңдер, ал геометриялық пішіндер - «мәшинелердің нөмірлері», «гараждар» - белгілер - геометриялық фигуралар бейнеленген орындықтар. Белгі	деген сұрақтарға жауап береді. Ойын ойнайды. Бала пішіндерді қолымен ұстап, сипалап, атауын атайды. Пішіндерді өзара салыстырады. Оларды қоршаған ортадағы заттармен салыстырады. Заттардың неге ұқсайтыны туралы қорытынды жасайды. Қызығушылық танытады, педагогті мұқият тыңдайды, ойын ережелерін орындайды. **Сергіту сәті:** *Кәне, қанат жазайық,* *Қарлығашқа ұқсайық.* *Ұшып-ұшып алайық.* *Орнымызға қонайық.* *Білімде алда болайық.*	сияқты басқа ұяң в, г, ғ, д, ж, з дыбыстарымен ойнатылады. **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық, Алақанды ұрайық. Бір отырып, бір тұрып, Біз бір дем алайық. **Саусақ жаттығуы:** Қолымызды қайшы етіп, Қағаздарды қиямыз. Қиып-қиып аламыз, Біз көңілді баламыз.

			бойынша «мәшинелер» топ бойынша жүріп өтіп, гаражға «кіреді». «Мәшинедегі» гометриялық фигура «гараждағы» фигурамен бірдей болуы тиіс. Орындықтардың орындары ауыстырылады. Ойын қайталанады. **Ойын-тапсырма:** «Бейнеле» Заттарды геометриялық пішінмен қағаз бетінде бейнелеу. Педагог заттарды атайды, балалар оларды қағазға геометриялық пішінімен бейнелеуі керек. Зейін салыңыз: тарелка, есік, шатыр, текшенің қыры, қияр. Қандай геометриялық фигуралар шықты, атаңыз? Балалар: шеңбер, тіктөртбұрыш, үшбұрыш, шаршы, сопақша деп атайды. ***«Не өзгерді?»*** дидактикалық ойыны. Педагог балаларға фигуралардың орналасуын есте сақтауды ұсынады. Олардан көздерін жұмуды сұрап, бір фигураны алып тастайды. Ойын екі рет қайталанады. Балалар ойынға қатысады: көздерін жұмады, көздерін ашып, қандай өзгеріс болғанын айтады. **«Домалайды - домаламайды» дидактикалық ойыны** Егер аталған зат домаласа, қол		

			шапалақтайды, егер домаламаса, аяғын топылдатады. Мысалы, қарбыз, текше, кітап, дөңгелек, қарындаш, сәбіз, банка, жапырақ, апельсин, үйшік, доп. Балалар заттардың пішінін анықтайды, сәйкес әрекеттерді орындайды. Педагог балалардан іс-әрекеттерін сұрайды.		

1 үзіліс -

Қауіпсіздікке қамтамасыз етілген ойын

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

«Еркін қозғалу, өз әрекеттерімен қимылдауға » арналған ойын: «Құстардың ұшып өтуі»

Басты міндет: Қозғалмалы ойындарды ойнату арқылы төзімділік, жинақтылық, ептілік,шапшаңдылық сынды қимыл сапаларын дамыту.

Артикуляциялық жаттығулардың жасалуын үйрету.

«Көңілді тіл туралы ертегі»

Ертеде бір қып-қызыл еріндердің артында аппақ тістердің арғы жығында көңілді тіл өмір сүріпті. Күнде таңертең оны сүйікті **САҒАТ** оятыпты.

Сырт-сырт соғады сағат,

Таппайды бір тағат.

Тілді ауыз қуысынан шығарып,оңға, солға қимылдату керек.

Сағат қалай жұмыс істейтінін көрсетейік.

Сағат қалай жүреді. **Тик-Так**

Сағат қалай жұмыс істейтінін көрсетейік.

Тіл оянып, керіліп жуынуға барады.

ТІСІН ЫСАДЫ Күлімсіреу, тістерді көсету. Жалпақ тілмен үстіңгі астыңғы тістердің сыртқы жағынан өту (тіс тазалауға еліктеу арқылы) және астыңғы тістердің де сыртқы жағын тазалау.

Тісімізді калай ысу керек екенін көрсетейік.

ШАШЫН ТАРАЙДЫ

Тілдің қарны ашып, таңғы асқа **ШЕЛПЕК** дайындағысы келеді. Ол үшін **ҚАМЫР ИЛЕУ** керек. Біз оған көмектесейік. **ТА-ТА –ТА** тісімізбен тілімізді тістейміз. Қамырымыз дайын енді **ШЕЛПЕК** дайындау керек. **ЛЯ-ЛЯ-ЛЯ**. Шелпек дайын. Оны **ТӘТТІ ТОСАППЕН** жеу керек .Күлімсіреу, ауызды ашып, шыныаяқ формасындағы тілмен, үстінен астына қарай қимыл жасап, ерінді жалау. Қозғалысты жалғастыруға болады және шыныаяқ формасын бұзбай

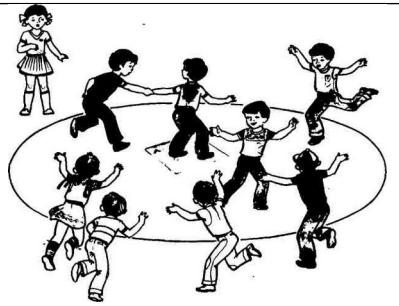
Еркін қозғалмалы ойын: «Құстардың ұшып өтуі»

Ойын міндет: Қозғалмалы ойындарды ойнату арқылы төзімділік, жинақтылық, ептілік,шапшаңдылық сынды қимыл сапаларын дамыту.

Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.

Ойын шарты:

Залдың бір жағында балалар орналасқан, олар – құстар. Залдың басқа жағында «ұшып» шығуға болатын көрнекіліктер орналасқан (гимнастикалық орындықтар, шаршылар және т.б.) олар – тоғайлар. Ұстаздың «Құстар ұшады!» белгісінен кейін – балалар қолдарын қанаттар сияқты қағып, бүкіл залды шарлап, жан-жаққа қарай жүгіреді. Келесі «Боран!» белгісі бойынша тоғайларға қарай қашып, солардың арасында тығылады. «Боран тоқтады!» деген ұстаз сөздерінен кейін балалар жерге түсіп, залды аралап «ұша» бастайды. Ойын барысында ұстаз міндетті түрде балалар шығып-түскенде оларды сақтандыруы қажет.

тілді алуға болады. **Жасайды анам тосап,** **жидекке шекер қосып,** **Көрсем тілмен жалап,** **тәтті екен балдай** Ой тәтті тосап ерінге жағылып қалыпты. Таңертеңгі асымыз осымен бітті,енді серуенге шыңайын. Сендер ойнағанды жақсы көресіндер ме? **ТІЛМЕН ОЙНАУ. Ойнап болған соң МАШИНАСЫНА отырып кетеді.** Машина қалай жүреді көрсетейік. Тіл машинасымен келе жатса жанынан **АТ ШАУЫП КЕЛЕДІ** Күлімсіреу, ауызды ашып түлдің ұшымен сыртылдату. «ат тұяғыман сыртылдатады»		

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты:

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Әжесін қайсысы жақсы көреді? (Әңгіме) **ҰІӘ міндеттері:** балаларды әңгімені толық тыңдап, мазмұнын айтуға үйрету; -мақал- мәтел, жаңылтпаш жаттату арқылы сөздік қорларын дамыту; -отбасындағы үлкен кісілерді құрметтеп, сыйлауға тәрбиелеу. **Дағды**: дәрігердің айтқан ақыл кеңесін, дауысты – дауыссыз дыбыстарды ажырата алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әңгіме мазмұнын бірін-бірі жалғастыру арқылы айтады; **Түсінеді:** әңгіменің мазмұнын, мақал-мәтелдің мағынасын, алғашқы көмектің қажеттілігін; **Қолданады:** дәрігердің	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Тұрмыстық техника, оның қажеттілігі. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** тұрмыстық техника, оның қолданылуы туралы білімдерін жетілдіру. Олардың атқаратын қызметімен таныстыру; -қауіпсіздік ережесі туралы алған білімдерін дамыту; -қауіпсіздік ережелерін сақтауға дағдыландыру, тазалыққа, жинақылыққа баулу. **Дағды**: өмір қауіпсіздігі ережелерін, үлкендердің айтқан ескертпелерін еске сақтай білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** тұрмыстық техниканы қолдану ережесін дұрыс сақтайды, үлкендердің көмегінсіз электр тогына қоспайды; **Түсінеді:** тұрмыста	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы** ҰІӘ тақырыбы: Арыстан мен тышқан **ҰІӘ міндеттері:** ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау, қисынды мазмұндауға үйрету; ертегіні әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді қолдану, еңбек дағдыларын дамыту; ертегі арқылы балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Дағды**: Ертегіні әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді қолдану, еңбек дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді, ертегінің ерекшеліктеріне көңіл бөледі;	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Әжесін қайсысы жақсы көреді? (Әңгіме)қайталау. **ҰІӘ міндеттері:** балаларды әңгімені толық тыңдап, мазмұнын айтуға үйрету; -мақал- мәтел, жаңылтпаш жаттату арқылы сөздік қорларын дамыту; -отбасындағы үлкен кісілерді құрметтеп, сыйлауға тәрбиелеу. **Дағды**: дәрігердің айтқан ақыл кеңесін, дауысты – дауыссыз дыбыстарды ажырата алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әңгіме мазмұнын бірін-бірі жалғастыру арқылы айтады; **Түсінеді:** әңгіменің мазмұнын, мақал-	**.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. жабады **ҰІӘ тақырыбы:** Тұрмыстық техника, оның қажеттілігі. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** тұрмыстық техника, оның қолданылуы туралы білімдерін жетілдіру. Олардың атқаратын қызметімен таныстыру; -қауіпсіздік ережесі туралы алған білімдерін дамыту; -қауіпсіздік ережелерін сақтауға дағдыландыру, тазалыққа, жинақылыққа баулу. **Дағды**: өмір қауіпсіздігі ережелерін, үлкендердің айтқан ескертпелерін еске сақтай білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** тұрмыстық техниканы қолдану

	айтқан ақыл кеңесін, дауысты – дауыссыз дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, кімнің анасы немесе әкесі дәрігер? Егер сен ауырып қалсаң, анаң емдейді ме? Балалар, «дәрігерлерді ақ халатты абзал жандар», – деп айтады. Көптеген кісілердің өміріне араша түсетін мамандар. Дәрігерлер туралы М.Төрежанов ағаларың да әңгіме жазған. Ол кісінің балаларға арналған қызықты әңгімелері көп. Атап айтатын болсақ, "Ана алғысы", "Үш дос", "Адал дос", "Біз де ойнаймыз", "Шие тергенде" деген әңгімелері бар. Дәрігер туралы "Әжесі қайсысы жақсы көреді" әңгімесін мәнерлеп оқып беремін: **Түсіну деңгейі: Әжесін қайсысы жақсы көреді?** Қанат пен Болат әжесінің жанында ойнап отыр. Бір кезде Қанат әжесін құшақтап: Әжем менікі, мен әжемді жақсы көремін, – деді. Болат Қанаттан қалыспай әжесінің екінші жағына шығып: Әже сенікі емес, әжем менікі, мен жақсы көремін. Мен сен сияқты әжемнің басын қатырмаймын, – деп таласты. Әже немерелерінің таласына риза болып отырады. Бір кезде қарттың көзі бұлдырап, қысылып, диванға қисая кетті.	қолданылатын заттарды қалай пайдалану керектігін; олардың атқаратын қызметін; **Қолданады:** өмір қауіпсіздігі ережелерін, үлкендердің айтқан ескертпелерін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** *Шаңсорғыш» ойыны.* Жүргізуші сайланады. Ол –«шаңсорғыш». Қалған балалар – «шаң». «Шаң» айналып, ақырын жерге «қонады» (отырады). «Шаңсорғыш» іске қосылады. «Шаңсорғыш» «шаңдарды» жинай бастайды, оның қолы кімге тиеді, сол бала орнынан тұрып кетеді. – Үйдегі заттарды атаңдар. Сендердің бөлмелеріңде қандай қажетті бұйымдар, заттар бар? Балалар үйлеріндегі жиһаздар мен бұйымдарды атайды. **Демонстрациялық материалдармен жұмыс.** Суреттердегі заттарды атап, тұрмыстық техниканың қандай қажеттілігі барын айтыңдар. (Газ плитасы, теледидар, кіржуғыш мәшине, шаңсорғыш, электр шәйнегі, микротолқынды пеш) – Балалар, біз бұл заттарды қалай топтастырар едік? Балалар әр затты атап, олардың жалпы атауын табады: *электр бұйымдары, тұрмыстық техника.* – Тұрмыстық техникаға не жатады? – Тоңазытқыш, кіржуатын мәшине, газ плитасы,	**Түсінеді:**ертегінің мазмұнын түсінеді; **Қолданады**: мазмұнының жүйесін сақтай отырып, ертегіні айтып бере алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Ойлан тап!»балаларға жұмбақ жасырады: Арыстан мен тышқан халық ертегісімен танысамыз. Әдеби жанрдың бір түрі – ертегі екенін түсіндіру. Балаларға ертегіні толық оқып, мазмұнын түсіндіру. **Түсіну деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** **Сұрақ-жауап** -Ертегі қалай аталады? -Ертегіде қандай кейіпкерлер кездесті? - **Қолдану деңгейі:** Ертегі желісі бойынша іс-әрекетті қимылмен қайталау. - Оқылған ертегі мазмұны бойынша көмекші сұрақтар қоя отырып, 3-4 балаға ертегінің мазмұнын айтқызып қайталау.	мәтелдің мағынасын, алғашқы көмектің қажеттілігін; **Қолданады:** дәрігердің айтқан ақыл кеңесін, дауысты – дауыссыз дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, кімнің анасы немесе әкесі дәрігер? Егер сен ауырып қалсаң, анаң емдейді ме? Балалар, «дәрігерлерді ақ халатты абзал жандар», – деп айтады. Көптеген кісілердің өміріне араша түсетін мамандар. Дәрігерлер туралы М.Төрежанов ағаларың да әңгіме жазған. Ол кісінің балаларға арналған қызықты әңгімелері көп. Атап айтатын болсақ, "Ана алғысы", "Үш дос", "Адал дос", "Біз де ойнаймыз", "Шие тергенде" деген әңгімелері бар. Дәрігер туралы "Әжесі қайсысы жақсы көреді" әңгімесін мәнерлеп оқып беремін: **Түсіну деңгейі: Әжесін қайсысы жақсы көреді?** Қанат пен Болат әжесінің жанында ойнап отыр. Бір кезде Қанат әжесін құшақтап: Әжем менікі, мен әжемді жақсы көремін, – деді. Болат Қанаттан қалыспай әжесінің екінші жағына шығып: Әже сенікі емес, әжем менікі, мен жақсы көремін. Мен сен сияқты әжемнің басын	ережесін дұрыс сақтайды, үлкендердің көмегінсіз электр тогына қоспайды; **Түсінеді:** тұрмыста қолданылатын заттарды қалай пайдалану керектігін; олардың атқаратын қызметін; **Қолданады:** өмір қауіпсіздігі ережелерін, үлкендердің айтқан ескертпелерін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** *Шаңсорғыш» ойыны.* Жүргізуші сайланады. Ол –«шаңсорғыш». Қалған балалар – «шаң». «Шаң» айналып, ақырын жерге «қонады» (отырады). «Шаңсорғыш» іске қосылады. «Шаңсорғыш» «шаңдарды» жинай бастайды, оның қолы кімге тиеді, сол бала орнынан тұрып кетеді. – Үйдегі заттарды атаңдар. Сендердің бөлмелеріңде қандай қажетті бұйымдар, заттар бар? Балалар үйлеріндегі жиһаздар мен бұйымдарды атайды. **Демонстрациялық материалдармен жұмыс.** Суреттердегі заттарды атап, тұрмыстық техниканың қандай қажеттілігі барын айтыңдар. (Газ плитасы, теледидар, кіржуғыш мәшине, шаңсорғыш, электр шәйнегі, микротолқынды пеш) – Балалар, біз бұл заттарды қалай топтастырар едік? Балалар әр затты атап, олардың жалпы атауын табады: *электр бұйымдары, тұрмыстық*

	Қанаттың зәресі ұшып, бақырып жылап жіберді. Болат абыржымай, үлкен кісіше телефонға барып, жедел жәрдем шақырды. Ақ халатты дәрігер келіп, әжесіне ине шаншып, дәрі берді. Әжесі басын көтеріп, дәрігерге алғыс айтты. Дәрігер Болат пен Қанаттан: Телефонмен жедел жәрдем шақырған қайсыларың? – деп сұрады. Болат: Менмін, – деді. Ақылды бала екенсің. Әжеңді жақсы көреді екенсің, – деді дәрігер. **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық ойын:** «Дауысты дыбыстарды ата». **Ойын шарты:** Педагог дыбыстарды айтып отырады, балалар дауысты дыбыс кездессе, қолдарын шапалақтайды. Дауыссыз дыбыс кездессе, тыныш отырады. **Мақал-мәтелдерді қайталау.** 1.Анаға бала алтыннан да қымбат. 2.Жаны саудың – тәні сау. 3.Ата – балаға сыншы. 4.Ата – бәйтерек, Бала – жапырақ. **Тіл жаттықтыру жұмыс:** жаңылтпашты қайталатады. Шеше, неше кесе сынды кеше?	компьютер, үтік, теледидар, магнитофон, радио, электронды сағат т.б. **Түсіну деңгейі:** Мына суретке назар аударыңдар. – Газ плитасы не үшін қажет? – Тамақ пісіру үшін. – Ол болмаған жағдайда адамдар тамақты қалай пісіреді? – Қазан астына от жағып пісіреді. – Газ плитасы немен жанады? – Газбен. – Қазанды немен қайнатады? – Отынмен. – Қайсысында тамақ пісірген жеңіл әрі тез? – Газ плитасында. – Балалар, көріп отырсыңдар, адамдар уақытын үнемдеу үшін, еңбекті жеңілдету үшін тұрмыстық техниканы ойлап тапты. – Тұрмыстық техника қалай жұмыс істейді? – Электр тогымен жұмыс істейді. **Қолдану деңгейі:** Тұрмыстық техникалардың шығу тарихы бар. Бүгінгі күні адамзаттың техникаға арқа сүйегені сондай, онсыз өмір сүруді ұмытып қалғандай. Сыпырғыш орнын ауыстырған шаң сорғыш үй тазалауды жеңілдетсе, кір жуатын, ыдыс жуатын мәшинелер адамдардың уақытын үнемдейді. Мұздатқыш, үтік, қысқа толқынды пештің де көмегі аз емес, сондықтан да олар әркімнің-ақ үйінде кездеседі.		қатырмаймын, – деп таласты. Әже немерелерінің таласына риза болып отырады. Бір кезде қарттың көзі бұлдырап, қысылып, диванға қисая кетті. Қанаттың зәресі ұшып, бақырып жылап жіберді. Болат абыржымай, үлкен кісіше телефонға барып, жедел жәрдем шақырды. Ақ халатты дәрігер келіп, әжесіне ине шаншып, дәрі берді. Әжесі басын көтеріп, дәрігерге алғыс айтты. Дәрігер Болат пен Қанаттан: Телефонмен жедел жәрдем шақырған қайсыларың? – деп сұрады. Болат: Менмін, – деді. Ақылды бала екенсің. Әжеңді жақсы көреді екенсің, – деді дәрігер. **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық ойын:** «Дауысты дыбыстарды ата». **Ойын шарты:** Педагог дыбыстарды айтып отырады, балалар дауысты дыбыс кездессе, қолдарын шапалақтайды. Дауыссыз дыбыс кездессе, тыныш отырады. **Мақал-мәтелдерді қайталау.** 1.Анаға бала алтыннан да қымбат. 2.Жаны саудың – тәні сау. 3.Ата – балаға сыншы. 4.Ата – бәйтерек, Бала – жапырақ. **Тіл жаттықтыру**	*техника.* – Тұрмыстық техникаға не жатады? – Тоңазытқыш, кіржуатын мәшине, газ плитасы, компьютер, үтік, теледидар, магнитофон, радио, электронды сағат т.б. **Түсіну деңгейі:** Мына суретке назар аударыңдар. – Газ плитасы не үшін қажет? – Тамақ пісіру үшін. – Ол болмаған жағдайда адамдар тамақты қалай пісіреді? – Қазан астына от жағып пісіреді. – Газ плитасы немен жанады? – Газбен. – Қазанды немен қайнатады? – Отынмен. – Қайсысында тамақ пісірген жеңіл әрі тез? – Газ плитасында. – Балалар, көріп отырсыңдар, адамдар уақытын үнемдеу үшін, еңбекті жеңілдету үшін тұрмыстық техниканы ойлап тапты. – Тұрмыстық техника қалай жұмыс істейді? – Электр тогымен жұмыс істейді. **Қолдану деңгейі:** Тұрмыстық техникалардың шығу тарихы бар. Бүгінгі күні адамзаттың техникаға арқа сүйегені сондай, онсыз өмір сүруді ұмытып қалғандай. Сыпырғыш орнын ауыстырған шаң сорғыш үй тазалауды жеңілдетсе, кір жуатын, ыдыс жуатын мәшинелер адамдардың уақытын

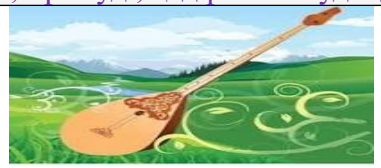
		«Көп ойла, сөз ойла» ойыны. Балалар екі топқа бөлінеді. *Бірінші топ:*үй жиһаздарын атайды. *Екінші топ:* тұрмыстық техника заттарын атайды. Қай топ көп сөз айтса, сол топ жеңімпаз атанады.		**жұмыс:** жаңылтпашты қайталатады. Шеше, неше кесе сынды кеше?	үнемдейді. Мұздатқыш, үтік, қысқа толқынды пештің де көмегі аз емес, сондықтан да олар әркімнің-ақ үйінде кездеседі. **«Көп ойла, сөз ойла» ойыны**. Балалар екі топқа бөлінеді. *Бірінші топ:*үй жиһаздарын пайдасын айтады *Екінші топ:* тұрмыстық техника пайдасын айтады. Қай топ көп сөз айтса, сол топ жеңімпаз атанады.

2 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Үлкен **үзіліс «Күй күмбірі» «Көңіл толқыны» С.Тұрысбек Мақсаты:** балалардың бойында музыканы тыңдауға қызығушылықтарын, музыканы эмоционады қабылдауды, түсінуді, қадірлей білуді қалыптастыру, ұлттық мәдениетке қызығушылықты арттыру

7.	**«Шалқан» ертегісін арналған тілдік жаттығулар.** **Тіл ұстарту жаттығуы** -қан, -қан, -қан үп-үлкен шалқан. -қан, -қан, -қан ата оны тартқан. -кен, -кен, -кен әже көмектескен. -кен, -кен, -кен қызы көмектескен. -кен, -кен, -кен иті көмектескен. -кен, -кен, -кен мысық көмектескен. -кен, -кен, -кен тышқан қайда? Жоқ екен		

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті уақыты:

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мен және менің достарым. **ҰІӘ міндеттері:** қазақ тіліндегі сөздері дұрыс айтуға және оларды қолдана білуге үйрету, достық туралы түсініктерін кеңейту. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті	**3.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. ҰІӘ тақырыбы: Арыстан мен тышқан **ҰІӘ міндеттері:** ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау, қисынды мазмұндауға үйрету; ертегіні әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді қолдану, еңбек дағдыларын дамыту; ертегі арқылы балаларды	Сауат ашу негіздері **ҰІӘ тақырыбы:** Үнді дауыссыз дыбыстар. **ҰІӘ міндеттері:** үнді дауыссыз дыбыстарды басқа дыбыстардан ажыратуға үйрету; -үнді дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату. -бастаған істі тиянақты аяқтай білуге үйрету. **Дағды**: үнді дауыссыз дыбыстарды басқа	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мамандықтың бәрі жақсы. **ҰІӘ міндеттері:** мамандықтардың ерекшелігін түсіндіріп, байланыстырып сөйлеуге, жаңылтпаштар айтуға үйрету; -қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және	**3 .Құрастыру-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жәндіктер. Жануарлар әлемі. жапырақтар. **ҰІӘ міндеттері:** табиғи материалдардын түрлерімен таныстыру және олардан жәндіктерді құрастыруды үйрету; -кепкен жапырақтардың

	өмірде қолдана білуге үйрету. **Дағды**: сөздерді сөз тіркесімен айтуға, сөйлем құрауға жаттықтыру, сөздегі қазақ тіліне тән дыбыстарды ойын жаттығуларында дұрыс айтуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздерді және сол сөздерде кездесетін қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтады. Сөйлемдер құрастырады. **Түсінеді:** дос, тату, достар сөздерін түсінеді. **Қолданады:** өзі және достары туралы айтады, қарапайым сұраққа жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Менің отбасым» тақырыпты қайталау. **Сөздік ойын: «Мен бастаймын, сен қошта».** Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **Түсіну деңгейі:** Демонстрациялық материалдармен жұмыс. Балаларға мектептің суретін көрсетіп, сұрақтар қояды. Мынау не? Бұл – мектеп. Балалар қайда келді? Балалар мектепке келді. Балалар не істеп жүр? Мектеп ауласында ойнап жүр. Саған мектепте көңілді ме? Иә, балабақшада көңілді.Мектепте балалар көп. Олар бір-бірімен дос.	еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Дағды**: Ертегіні әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді қолдану, еңбек дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді, ертегінің ерекшеліктеріне көңіл бөледі; **Түсінеді:**ертегінің мазмұнын түсінеді; **Қолданады**: мазмұнының жүйесін сақтай отырып, ертегіні айтып бере алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Ойлан тап!»балаларға жұмбақ жасырады: Арыстан мен тышқан халық ертегісімен танысамыз. Әдеби жанрдың бір түрі – ертегі екенін түсіндіру. Балаларға ертегіні толық оқып, мазмұнын түсіндіру. **Түсіну деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** **Сұрақ-жауап** -Ертегі қалай аталады? -Ертегіде қандай кейіпкерлер кездесті? - **Қолдану деңгейі:** Ертегі желісі бойынша іс-әрекетті қимылмен қайталау. - Оқылған ертегі мазмұны бойынша көмекші сұрақтар қоя отырып, 3-4 балаға ертегінің мазмұнын айтқызып қайталау.	дыбыстардан ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтады. **Түсінеді:** үнді дыбыстарда бәсең үн болатынын түсінеді. **Қолданады:** үнді дауыссыз дыбыстарды басқа дыбыстардан ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дауыссыз дыбыстар деген не? Дауыссыз дыбыстар қалай белгіленеді? Қатаң дауыссыз дыбыстар қалай жасалады? Ұяң дауыссыз дыбыстар ше? **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Сағат»*** – тілді жіңішкертіп оңға, солға жайлап қозғау. Осылай санап отырып, 15–20 рет қайталау. ***«Саңырауқұлақ»*** – ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұру. ***«Алтыбақан»*** – тілді ауыздан жіңішкертіп шығарып, біресе мұрынға, біресе иекке созу. Осылай 10–15 рет қайталау. **Үнді дауыссыз дыбыстармен, олардың жасалу жолдарымен таныстыру.** Дауыссыз дыбыстардың ішіндегі үнді дауыссыз дыбыстармен танысамыз	күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. **Дағды**: қарапайым сұрақтар қоюды және оларға жай сөйлеммен жауап беруді дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздерді және сол сөздерде кездесетін қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтады, жаңылтпашты қайталайды. **Түсінеді:** қарапайым сұрақтарды түсінеді. **Қолданады:** мамандық атауларын қазақша атайды, жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Мамандықтар». Мамандықтарды суреттермен таныстырады. **Жаңа сөздермен таныстыру.** Мынау – ұшқыш. Мынау кім? Мынау – ұшқыш. Мынау – ғарышкер. Мынау кім? Мынау – ғарышкер. Мынау – дәрігер. Мынау кім? Мынау – дәрігер. Мынау – құрылысшы. Мынау кім? Мынау – құрылысшы. Мынау – сатушы. Мынау кім? Мынау – сатушы. Балалар сөздерді қайталайды. **Түсіну деңгейі:** Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады). Ұ-ұ-ұш- ұш-қыш – ұшқыш. Ә-ә-ә-дә-рі-і-і-гер – дәрігер. Қ-қ-қ-ұ-ұ-құ-құр-ыл-ыс-шы	пішініне сәйкес әртүрлі ұсақ заттар дайындау, шығармашылық қабілеттерін дамыту; -киндер қауашақтарынан аңдардың бейнесін жасай білуге үйрету; **Дағды**:Қалдық заттармен жұмыс жасауда шығармашылық ойлауды дамыту, сөзбен сипаттауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** табиғи материалдардың түрлерімен танысады және олардан жәндіктерді құрастыра алады; **Түсінеді:** кепкен жапырақтардың пішініне сәйкес әртүрлі ұсақ заттар дайындай білуге үйренеді; **Қолданады:** табиғи материалдармен ұқыпты жұмыс жасайды, еңбек ете білуге дағдыланады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Жапырақтардан жасалған үлгіні көрсетіп талдау жасау және балалармен не жасағысы келетінін таңдау; жапырақтарды өзі жасайтын бейнелерге сәйкес таңдап алады. **Орындалу реті:** алдымен көбелектің екі қанатын орналастырады; -төменгі қанатын кіші жапырақтардан орналастырамыз; ортасына ұзынша жапырақты қойып денесін және мұрттарын жасаймыз. Жапырақтарды бір-біріне желіммен немес ермексазбен бекіту

	Дос, дос-ы-ң, се-н-і-ң до-сың. Ме-н-і-ң до-сым. Арман, сен кіммен ойнайсың? Арман, Арлан сенің досың ба? Иә. Менің досым – Арлан. Арман, Арлан – достар. Достар қалай ойнайды? Достар тату ойнайды. Біз Арман екеуміз дос-пыз, та-ту ойнаймыз. Біз-дің до-сы-мыз көп (балалар қайталайды). ***Мақал-мәтелді*** *түсіндіреді.* «Адам досымен, ағаш тамырымен мықты» . Жаңа сөздерді естерінде сақтату: дос – друг, достар – друзья, тату – дружно, біздің достарымыз – наши друзья **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық ойын**: «Өзіңнің досың туралы әңгімеле». Балалар өздері туралы және достары туралы әңгімелеу. *Менің атым – Наргиз.* *Мен бес жастамын. Менің досымның аты – Сәуле.* *Біз тату ойнаймыз.* *Менің атым – Арман.* *Мен бес жастамын.* *Менің достарымның аттары – Арлан,Нұрым. Біз достарымызбен татумыз.* **Сергіту сәті.** Зеңгір көктем, нұрын төккен, Ортақ біздің гүліміз, Жайнап өскен, жайдары өскен, Біз өмірдің гүліміз. Бал достыққа, жолдастыққа Шақырады әніміз. Тыныштықта, нұр құшақта Бақыттымыз бәріміз.		және жасалу жолдарын білетін боламыз. Мен айтқан дыбыстарды айнаға қарап қайталаңдар: л, м, н, ң, р, у, й. Балалар бұл дауыссыздарды айтқанда не байқадыңдар? Бұл дыбыстарды айтқанда көтеруге, созуға, әуенді өзгертуге болады. Қатаң, ұяң дауыссыз дыбыстарға қарағанда үнді дауыссыз дыбыстар дауыс шымылдығының қатысуымен жасалады, салдырға қарағанда үн басым шығады. Сондықтан да үнді дауыссыз дыбыстар деп аталады. Үнді дауыссыз дыбыстарды айтқанда сөйлеу мүшелерінің (тіл, ерін, жақ) бір-біріне жуықтауы, түрленуі, көлемін өзгертуі көмей арқылы келген ауаға пәлендей кедергі бола алмайды. Дауыссыз қатаңдарда мүлде үн болмаса, ұяңда үннің қатысы жартылай болатынын біз білеміз, ал үнді дыбыстарда бәсең үн болады. Дауыссыздардың үн сапасында жаңғырық болмайды. **Түсіну деңгейі:** «Кім көп сөз айтады» дидактикалық ойыны – Балалар, үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын сөз айтуларың керек. Кім көп сөз ойлап айтады, соған фишка беріліп отырады. Ойын соңында жеңімпаз анықталады. Үнді дауыссыз	– құрылысшы. Ғ-ғ-ғ-ғ- ға-ға-рыш-кер-ғарышкер. **Қолдану деңгейі:** **Ойын: Кім не істейді?** Ұшқыш ұшады. Ғарышкер ұшады. Дәрігер емдейді. Құрылысшы үй салады. Сатушы сатады. Балалар сөйлемдерді қайталайды. «Кім болып істейді?» сұрағымен таныстырады. Ата-аналарының кім болып істейтінін сұрайды. Сенің әкең кім болып істейді? Сенің анаң кім болып істейді? *Балалар Менің* есімдігін жауаптарында қолданады. Ата-аналарының мамандықтарын атайды. Менің әкем құрылысшы болып істейді. Менің анам дәрігер болып істейді. Жаңылтпашпен таныстыру. Ұшқыш меңгергенді Дәрігер меңгере ала ма? Дәрігер меңгергенді Ұшқыш меңгере ала ма? Жаңылтапшты қатты және ақырын әрі жылдам айтқызу. **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрамыз, Аяқты нық басамыз. Бір отырып, бір тұрып, Біз демалып аламыз. Бала, бала, баламыз Бақшамызға барамыз, Күні бойы қызыққа Батамыз да қаламыз.	жолдарын көрсетіді. Осы тәсілмен иниеліктің жасалу жолдары түсіндіріледі. Иниеліктің қанатын жасауға жұқа, ұзынша жапырақтар таңдалады. **Түсіну деңгейі:** Педагог аю, қоян, түлкі т.б. аңдар бейнесін жасау ретімен таныстырады, ол үшін әр аңның бет бейнесінің ерекшелігіне назар аударады: түрлі түсті қағаздан бет бейнелерді қиып алудың жолдары көрсетіліп, түсіндіріледі; оларды киндер қораптарына жапсыруда орындарын нақты табуға бағыт беріледі; ермексаз, жұқа түссіз қағаздар, гуашь бояулар т.б. пайдалануға болады; дайын болған аңдармен үстел үсті театрын құрып, ертегі құрастырып айтуға ұсыныс жасалады. **Қолдану деңгейі:** «Не қалай дауыстайды?» ойынын ұсынады. Педагог қалдық заттардан алуан түрлі ойыншықтарды жасауға болатынын көрсетіп әңгімелейді. Киндерден жасалған «аңдар» бейнесіне талдау жасайды, кім қандай аңды жасайтындықтарын таңдауды сұрайды. **Сергіту сәті.** Ормандағы аюдың Құлпынайы көп екен. Теріп-теріп алайық Қалтамызға салайық.

			дыбыстардан басталатын бір суреттермен жұмыс. Мысалы, *лақ, мысық, нан, радио, уық, аң, үй.* ң дыбысынан сөздер басталмайтынын ескертеді. Мысалы: *«л»– Ләззат, лақ, лаула,люк, лақтыр, лағыл, Ләйлә;* *«м» – мақта, малта, маймыл, малақай;* *«н»– нар, Нариман, Нартай, Назгүл, наз, намаз, нақышына келтір;* *«р» – рауғаш, Рауан, Раушан, риза; «у» – уылдырық, уақ.* **Қолдану деңгейі:** **«Дыбыс бер»** дидактикалық ойыны . Мен сендерге сөздер айтамын, сол сөздердің ішінде үнді дауыссыз дыбыстар кездессе, алақандарыңды соғып шапалақтаңдар. Үй, алма, анар, тат, оқ, ру, бау, сағат, арқан, тарақ, жаңғақ, нан, доп, тор, ми, сый, тый, аң, оң, шаш, тас, ата, әже, тәте, пысық, тышқан, ат т.б. «Сөзге үнді дыбыстан басталатын сөз қос» дидактикалық жаттығуы –Мен сендерге бірінші сөзді айтамын, ал сендер сол сөзге мазмұны сәйкес келетін, үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын сөз жалғауларың керек. Мысалы: *сүйкімді ... (мысық), жүйрік ... (лақ), дәмді ... (нан), әдемі ... (раушан), дәмді ... (рауғаш), қағаз ... (умаждалған), атам ... (риза), бала ... (малтыды),*		

			ақылды ... (мұғалім), үлкен ... (үй), әкем ... (риза), киіз үйдің (уығы), ... жайылды (мал) т.б.		

Қауіпсіздікке қамтамасыз етілген ойын ***3 үзіліс – 10:40 – 10:50***

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

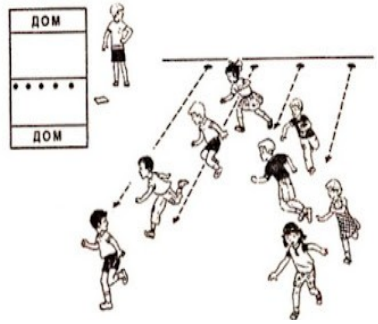
Жүгіруге арналған ойын: «Күн мен түн»

Басты міндет: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.

Жүгіруге арналған ойын: «Күн мен түн»

Міндеттері: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.

Дағды: Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалуға дағдыландыру.

Шарты: “Күн” мен “Түн” деген екі топ алаң ортасындағы сызықтан 1,5-2м арақашықтықта бір-біріне арқасымен қарап тұрады. Жүргізуші біресе бір, біресе екінші топты атайды. Аталған топ сол сәтте өз үйіне жүгіреді. Басқа топ ойыншылары айналып, қашып бара жатқан қатысушыларды ұстап қалуға тырысады. Содан соң топтар орнына қайта оралады. Ұсталған ойыншылар саны есептелінеді. Жүгіріс бірнеше рет қайталанады. Өзге топтың ойыншыларын көп ұстаған топ жеңіске жетеді.

Ереже:

1.Өз үйіне белгі берілмей тұрып жүгіруге тыйым салынады.

2. Тек үйдің сызығына дейін ғана ұстауға болады.

3. Ұсталған ойыншылар есептелген соң қайтадан ойынға кіреді.

Ойынның қиындығы : тез ойнау.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4** **ҰІӘ тақырыбы:Бізбен бірге және бізден артық орында** **ҰІӘ міндеттері:** кедергілер арқылы жүгіруге жаттықтыру.Доппен жасалатын секіру, жүгіру жаттығулары дұрыс жасай алуға дағдыландыру. **Дағды**: әртүрлі жүру түрлерін алмастырып жүруді; допты бір-біріне	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Елтаңбасы елімнің.Гүлдене бер, Нұр Сұлтан. **ҰІӘ міндеттері:** музыкалық шығармаға өзінің қатынасын білдіру; -әуеннің би сипатын сезіну, би қимылдарының элементтерін орындау, халық биін үйрену	**. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз – болашақ әскерміз! **ҰІӘ міндеттері:** заттар арасында кезектестіріп, оң және сол аяқпен секіру жаттығуларын жасай алуға жаттықтыру; -қапшықты төбеге қойып, гимнастикалық орындық	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Елтаңбасы елімнің.Гүлдене бер, Нұр Сұлтан. **ҰІӘ міндеттері:** музыкалық шығармаға өзінің қатынасын білдіру; -әуеннің би сипатын сезіну, би қимылдарының элементтерін орындау,	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Біздің стадион. **ҰІӘ міндеттері:** кедергілер арқылы жүгіруге жаттықтыру.Доппен жасалатын секіру, жүгіру жаттығулары дұрыс жасай алуға дағдыландыру. **Дағды**: әртүрлі жүру

	бастан асыра лақтырып беруді; 25 см биіктікте ілініп тұрған затқа екпінмен жүгіріп келіп секіріп, қолын жеткізуді дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** әртүрлі жүру түрлерін алмастырып жүруді; допты бір-біріне бастан асыра лақтырып беруді; 25 см биіктікте ілініп тұрған затқа екпінмен жүгіріп келіп секіріп, қолын жеткізуді. **Түсінеді:** гимнастикалық орындық үстінде алақан мен табанына таянып қалай еңбектеу керектігін. **Қолданады:** шапшаңдық секілді дене сапасын және кез келген іс-әрекетті ақылға салып, талдап шеше білу машықтарын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Жүріп қайта сапқа құруды орындайды. Бұйрық бойынша бір іс-әрекеттен кейін екінші іс-әрекетті орындайды. «Жеңіл атлетика» Тізбекте бір-бірден, сонан кейін екі-екіден сап түзеп жүру, қайтадан бір тізбек болып жүру. Аяқты айқастырып жүру, жартылай отырып, толық отырып жүру, көзді жұмып, 4 метр жерге дейін жүру. Тізені қатты бүгіп, артқа жіберіп; тізені жоғары көтеріп жүгіру. Тыныс алу жаттығуы «Спортпен айналыссақ, жылдам өсеміз» – аяқтың ұшымен тұру, қолды жоғары көтеріп, дем алады. «Күннен-күнге бойымыз өсіп жатыр» – қолды төмен	арқылы көркем мұраның кейбір элементтерімен таныстыру. **Дағды**: пластикалық, ырғақты, мәнерлі қимылдарды нақтылы орындай білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** шығарманы тыңдайды, сипаттайды; дауысқа күш түсірмей ән орындайды. **Түсінеді:** қарапайым музыкалық терминдерді. **Қолданады:** мәнерлі қимылдарды және би қимылдарының элементтерін орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Шеңберге тұр» (Л. Бетховен). Көңілді әуен ырғағына сәйкес шеңбер бойында би қимылдарын орындау. ***Музыка тыңдау:*** «Аққу» (Н. Тілендиев, үнтаспа). Балалардан музыка тыңдай отырып көз алдарына не елестеткенін сұрау. Күй қалай орындалды, күйдің көңіл күйі қалай? Рәміздер суреттері немесе слайд арқылы көрсету. Рәміздер туралы әңгіме өткізу. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Елтаңбасы елімнің» (Д. Омаров). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау	үстімен жүріп өтуге тәрбиелеу. **Дағды**: екі аяқпен бірдей итерілуді, баяу жүгіріс дағдыларын, кеңістікті бағдарлау дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** кинезиологиялық гимнастика, алысқа доп лақтыру. **Түсінеді:** жүру түрлеріне сәйкес қол қозғалы амплитудасы, секірулерді ретпен орындау, қолды алдымен төмен, сосын жоғары-артқа жіберу қимылы. **Қолданады:** екі аяқпен бірдей итерілуді, баяу жүгіріс дағдыларын, кеңістікті бағдарлау дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Бір-бірден тізбекке сап түзеп, жай жүрісті орындайды. Тізесін жоғары көтеріп, сосын арт жағына жіліншегін сілкіп жүгіреді. Артпен жүру, сүйем қадам аттап жүруді орындайды. Жүру мен жүгірудің әр түріне сәйкес қол қимылының амплитудасын сақтауға басты назар аудару. Кинезиологиялық гимнастика «Бірінші бол!» (3 рет). Жүргізушіні алмастырып жүгіру. Аты аталған ойыншы ең алдыға тұра қалып, жүргізуші болып, жүгірісті басқа бағытта	халық биін үйрену арқылы көркем мұраның кейбір элементтерімен таныстыру. **Дағды**: пластикалық, ырғақты, мәнерлі қимылдарды нақтылы орындай білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** шығарманы тыңдайды, сипаттайды; дауысқа күш түсірмей ән орындайды. **Түсінеді:** қарапайым музыкалық терминдерді. **Қолданады:** мәнерлі қимылдарды және би қимылдарының элементтерін орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Шеңберге тұр» (Л. Бетховен). Көңілді әуен ырғағына сәйкес шеңбер бойында би қимылдарын орындау. ***Музыка тыңдау:*** «Аққу» (Н. Тілендиев, үнтаспа). Балалардан музыка тыңдай отырып көз алдарына не елестеткенін сұрау. Күй қалай орындалды, күйдің көңіл күйі қалай? Рәміздер суреттері немесе слайд арқылы көрсету. Рәміздер туралы әңгіме өткізу. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Елтаңбасы елімнің» (Д. Омаров). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді.	түрлерін алмастырып жүруді; допты бір-біріне бастан асыра лақтырып беруді; 25 см биіктікте ілініп тұрған затқа екпінмен жүгіріп келіп секіріп, қолын жеткізуді дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** әртүрлі жүру түрлерін алмастырып жүруді; допты бір-біріне бастан асыра лақтырып беруді; 25 см биіктікте ілініп тұрған затқа екпінмен жүгіріп келіп секіріп, қолын жеткізуді. **Түсінеді:** гимнастикалық орындық үстінде алақан мен табанына таянып қалай еңбектеу керектігін. **Қолданады:** шапшаңдық секілді дене сапасын және кез келген іс-әрекетті ақылға салып, талдап шеше білу машықтарын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Жүріп қайта сапқа құруды орындайды. Бұйрық бойынша бір іс-әрекеттен кейін екінші іс-әрекетті орындайды. «Жеңіл атлетика» Тізбекте бір-бірден, сонан кейін екі-екіден сап түзеп жүру, қайтадан бір тізбек болып жүру. Аяқты айқастырып жүру, жартылай отырып, толық отырып жүру, көзді жұмып, 4 метр жерге дейін жүру. Тізені қатты бүгіп, артқа жіберіп; тізені жоғары көтеріп жүгіру. Тыныс алу жаттығуы «Спортпен айналыссақ, жылдам өсеміз» – аяқтың ұшымен тұру, қолды жоғары көтеріп, дем алады.

	түсіріп, табанды жерге толық басып, дем шығару. **Түсіну деңгейі:** «Волейбол» **Жұппен ЖДЖ орындау.** Жұп болып зал ішінде еркін тұрады. Бірақ бір-бірінің бойлары мен дене массаларын ескереді. Өзінің қимылын серіктесінің қимылымен үйлестіреді. **Негізгі қимыл-қозғалыстарды орындау: «Волейбол»** Допты бір-біріне бастан асыра лақтырып беруді түсіндіру. Бір-бірінен 2.5 метр арақашықтықта жұп болып тұрады. Малдас құрып отырады. Допты бір-бірінің қолына дәл лақтыруға тырысады. Лақтыру бағытын сақтап, қолдарын лақтыру кезінде түзу ұстауға тырысады. «Баскетбол» 25 см биіктікте ілініп тұрған затқа екпінмен жүгіріп келіп секіріп, қолын жеткізу. Қолды дұрыс серпу мен аяқпен дұрыс итерілу машықтарын қалыптастыруға назар аудару. **Қолдану деңгейі:** «Күрес» Гимнастикалық орындық үстінде алақан мен табанына таянып еңбектеу. Қол мен аяқты үйлестіріп қозғау, қауіпсіздік техниасын сақтау. **Аяқты уқалау** (Б.қ. – малдас құрып отыру). Міндеті: аяқтағы белсенді биологиялық нүктелерді уқалау. Аяқтың энергетикалық каналдарын тазалау.Сол аяқтың табанын алдына тартып, башпайларды уқалайды,	және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Ән орындау кезінде иықты көтермей, денені тік ұстау керектігін еске салу. Үйренген ән «Сабантой» (Е. Хасанғалиев) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Ойындар, хороводтар:*** «Аспаптардың дауысын ажырату». Ойын ойнап көрейік, Көңілденіп жүрейік. Аспаптардың дауысын Ажыратып көрейік. ***Билер****:* «Асатаяқ биі» қыздардың қатысуымен. («Билеп үйренейік» жинағынан). *Айналма, ашамай, сырға, толқын, ирек, буын би* элементтерін мәнерлеп жасауға үйрету. ***Ойындар, хороводтар:*** «Мен күйшімін». Педагог ойын шартын түсіндіреді. Ойынға ойыншық домбыра аспабы қолданылады. Балалар шеңбер бойымен отырып, бастаушы «күйші бала» күйге ілесе домбырада «ойнайды». Күй тоқталғанда, шеңберде отырған қай бала бірінші орнынан тұрса, сол бастаушы-«күйші» болады. Ойын шартын сақтап, белсене қатысуларын қадағалау.	жалғастырады. Басқа баланың аты аталғанда сол бала жүргізуші болады. Осылайша олар ауысып отырады. Қолдарын кеудесіне дейін жоғары қарай алдыға қозғалтып, ішке тартып, шынтағымен артқа шығару керектігіне назар аударту. Нұсқау: қысқа қадамдар жасап, аяқ басымен аттап жүгіру. **Түсіну деңгейі:** «Кімнің добы алысқа ұшады?» (3 рет). Допты алдыға-жоғары бағытында, бүгілген қолдарын жазып барып, шұғыл лақтыруға тырысады. Допқа қайтадан барып алып келу үшін Белгі берілген кезде оң жақ (сол жаққа) айнала жүгіріп барып, допты сол жолымен алып келіп, қатардың артына, қауіпсіз жерге тұра қалады. Бастапқы қалыпқа дұрыс келу: Үш саусағын доптың артында, шынашақ пен басбармағын доптың екі жағына орналастырады. Лақтыру техникасына басты назар аудару: қолдарын айналмалы қозғалысқа келтіріп, алдымен төмен апарып барып, жоғары-алға серпіп лақтырады. Қауіпсіздік ережелерін естен шығармау. **Қолдану деңгейі:** «Секіргіштер». Екі тізбекке қайта сап құрады.	Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Ән орындау кезінде иықты көтермей, денені тік ұстау керектігін еске салу. Үйренген ән «Сабантой» (Е. Хасанғалиев) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Ойындар, хороводтар:*** «Аспаптардың дауысын ажырату». Ойын ойнап көрейік, Көңілденіп жүрейік. Аспаптардың дауысын Ажыратып көрейік. ***Билер****:* «Асатаяқ биі» қыздардың қатысуымен. («Билеп үйренейік» жинағынан). *Айналма, ашамай, сырға, толқын, ирек, буын би* элементтерін мәнерлеп жасауға үйрету. ***Ойындар, хороводтар:*** «Мен күйшімін». Педагог ойын шартын түсіндіреді. Ойынға ойыншық домбыра аспабы қолданылады. Балалар шеңбер бойымен отырып, бастаушы «күйші бала» күйге ілесе домбырада «ойнайды». Күй тоқталғанда, шеңберде отырған қай бала бірінші орнынан тұрса, сол бастаушы-«күйші» болады. Ойын шартын сақтап, белсене қатысуларын қадағалау.	«Күннен-күнге бойымыз өсіп жатыр» – қолды төмен түсіріп, табанды жерге толық басып, дем шығару. **Түсіну деңгейі:** «Волейбол» **Жұппен ЖДЖ орындау.** Жұп болып зал ішінде еркін тұрады. Бірақ бір-бірінің бойлары мен дене массаларын ескереді. Өзінің қимылын серіктесінің қимылымен үйлестіреді. **Негізгі қимыл-қозғалыстарды орындау: «Волейбол»** Допты бір-біріне бастан асыра лақтырып беруді түсіндіру. Бір-бірінен 2.5 метр арақашықтықта жұп болып тұрады. Малдас құрып отырады. Допты бір-бірінің қолына дәл лақтыруға тырысады. Лақтыру бағытын сақтап, қолдарын лақтыру кезінде түзу ұстауға тырысады. «Баскетбол» 25 см биіктікте ілініп тұрған затқа екпінмен жүгіріп келіп секіріп, қолын жеткізу. Қолды дұрыс серпу мен аяқпен дұрыс итерілу машықтарын қалыптастыруға назар аудару. **Қолдану деңгейі:** «Күрес» Гимнастикалық орындық үстінде алақан мен табанына таянып еңбектеу. Қол мен аяқты үйлестіріп қозғау, қауіпсіздік техниасын сақтау. **Аяқты уқалау** (Б.қ. – малдас құрып отыру). Міндеті: аяқтағы белсенді биологиялық нүктелерді

	башпай араларын сипалайды, башпайлардың арасын ашады. Өкшені қатты қысады, табанды сипалайды, шымшиды. Табандарын айналдырады, табанды алақандарымен шапалақтайды. Осылайша оң табанды уқалайды. Сирақтары мен сандарын қатты уқалайды, шұлық кигендей және шешкендей қимыл жасап, сонан соң қолдарын сілкиді.		Бірінші ойыншы бір орыннан ұзындыққа секіреді. Екінші ойыншы сол жерден әрі қарай дәл солай секіреді. Сөйтіп барлық ойыншылар секіріп болған соң, қашықтықтарын салыстырады. Команданың барлық ойыншылары бір орыннан ұзындыққа секіреді. Барлығы секірген соң жүргізуші әр команданың секіру қашықтықтарын қосып, ұзаққа секірген команданы анықтайды. Сөйтіп, олар жеңіске жетеді. **«Кегельдерді жина!»** Әр тізбектің алдына әрбір метр сайын кегельдер орналастырылған. Соңғы кегельден соң жалаушалар қойылған. Белгі бойынша бірінші ойыншы бірінші (өзіне жақын) тұрған кегельді жүгіріп барып алып келіп, орнына тұра қалады. Келесі ойыншы сол сәтте жүгіре кетеді де, келесі кегельді алып келеді. Ойын жалғасқан сайын, қашықтық ұзара береді. Соңғы ойыншы жалаушаны алып келіп, орнына тұра қалып, жалауды көтереді. Бұл ойынды бітірдік деген сөз. Бірінші бітірген команда жеңеді.		уқалау. Аяқтың энергетикалық каналдарын тазалау.Сол аяқтың табанын алдына тартып, башпайларды уқалайды, башпай араларын сипалайды, башпайлардың арасын ашады. Өкшені қатты қысады, табанды сипалайды, шымшиды. Табандарын айналдырады, табанды алақандарымен шапалақтайды. Осылайша оң табанды уқалайды. Сирақтары мен сандарын қатты уқалайды, шұлық кигендей және шешкендей қимыл жасап, сонан соң қолдарын сілкиді.
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Қазан Серуен кешені № 15 Қазан айының 4-ші аптасындағы белгілерін**	**Қазан Серуен кешені № 16 Қазан айының соңғы белгілерін бақылау**	**Қазан — Серуен кешені № 17 Экология**	**Қазан Серуен кешені № 18 — Экология Итті бақылау**	жаманшылық үйіріледі.

	бақылау ***Міндет:*** — Жыл мезгілдерінің өзгеруі туралы түсініктерін молайту; — Күздің алғашқы белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру. **— Экология** ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз «КҮЗ»*** *Қ. Ыдырысов* Күзім-ау, күзім-ау, Мінезің бұзық-ау. Жаңбырың сіркіреп, Келгенің қызық-ау. Жап-жасыл тал мынау, Сары шапан киіпті-ау Айнала тұнжырап, Қабағын аспан түйіпті-ау. Қазан айының 3-ші аптасындағы күндері суық,жаңбырлы болады. Ағаштарда сары түске айналып жапырақтар толық түсе бастайды. Жердегі шөптер сарғайып, гүлдер сола бастайды Үлкендер егіс даласындағы жиын-терін жұмыстарын аяқтауға, мал азығын мол етіп жинап алуға асығады. **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦ Күздің қандай белгілерін білесіңдер? ♦ Күзде ауа-райы қалай өзгереді? ♦ Күзде өсімдіктер қандай өзгеріске ұшырайды? ♦ Адамдар күзде не істейді? ♦ Жануарлар күзгі тіршілікке қалай бейімделеді? **Зерттеу жұмысы:** Д/О: «Күзге ең алғашқы дайындалған ағашты тап» (қайың, көк терек) Д/О: «Қайың мен теректің	***Міндеттері:*** — Жыл мезгілдерінің яғни қазан айының соңғы күндеріндегі өзгеруі туралы түсініктерін молайту; — Күздің алғашқы және соңғы қазан айының белгілері туралы түсініктерін қалыптастыру. ***Бақылау барысы*** **Көркем сөз *«КҮЗ»*** *Қ. Ыдырысов* Күзім-ау, күзім-ау, Мінезің бұзық-ау. Жаңбырың сіркіреп, Келгенің қызық-ау. Жап-жасыл тал мынау, Сары шапан киіпті-ау Айнала тұнжырап, Қабағын аспан түйіпті-ау. Қазан айының алғашқы күндері жылы болады. Ағаштарда ең алғашқы сары жапырақтар пайда болады. Жердегі шөптер сарғайып, гүлдер сола бастайды Үлкендер егіс даласындағы жиын-терін жұмыстарын аяқтауға, мал азығын мол етіп жинап алуға асығады. **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦ Күздің қандай белгілерін білесіңдер? ♦ Күзде ауа-райы қалай өзгереді? ♦ Күзде өсімдіктер қандай өзгеріске ұшырайды? ♦ Адамдар күзде не істейді? ♦ Жануарлар күзгі тіршілікке қалай бейімделеді? **Зерттеу жұмысы:** Д/О: «Күзге ең алғашқы дайындалған ағашты тап» (қайың, көк терек) Д/О: «Қайың мен теректің ең әдемі күзгі жапырағын тап» **Еңбек** Ойын алаңындағы жапырақтарды жинау. *Міндет:* —орындалған жұмыс нәтижесін көріп қуануға үйрету; —экологиялық	**Тастарды бақылау** ***Міндеттері:*** Тастардың өлі табиғат мүшесі екендігі жайлы түсініктерін молайту, олардың әртүрлілігі мен пайдасы туралы білім беру. ***Бақылау барысы*** Балаларға сұрақтар. ♦Табиғат нешеге бөлінеді? Қандай-қандай? ♦Өлі табиғатқа нелер жатады? - Тастардың қандай түрлері болады (үгілмелі, қатты) ♦ Үгілмелі тастарды атаңдар? (бор, көмір, графит) ♦ Қатты тастарды атаңдар? ♦ Қандай таспен асфальтқа сурет салуға болады? (бормен)\ ♦ Неге? (ол жұмсақ, жұғады) ♦ Көмір қандай тасқа жатады? (үгілмелі) ♦ Көмір не үшін керек? (отынға) ♦ Асыл тастар деген не? (қымбат тастар) ♦ Қалай ойлайсыңдар, адамдар тастарды қолдана ма? Қай жерлерде? (асыл тастарды әшекей бұйымдарға, жәй тастарды құрлысқа т.б.) **Зерттеу жұмысы** Бор таспен қатты тасты салыстырып көру, ұру, сындыру (бор үгітіледі, тас сынбайды) **Еңбек** Ауладағы тастарды жинау және олардан композиция құрау. ***Міндет:*** — Бірігіп жұмыс істеуге үйрету; — Шығармашылық қиялын дамыту. **Қ/О** «Ұшты-ұшты». ***Міндет:*** — Тәрбиешіні мұқият тыңдауға үйрету;	***Міндеттері:*** Жануарлар өміріне деген қызығушылықтарын арттыру, қиын жағдайда көмек беруге дайын болуға тәрбиелеу. ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз*** Ей, адамдар, адамдар! Айналаға қараңдар, Зардап шегіп жатпасын, Аш үйіңнің қақпасын, Жануарлар қорғансыз, Далада қалып қоймасын. Балаларға сұрақтар. ♦ Иттің тұратын орны қалай аталады? ♦ Иттің сүйікті тамағы не? ♦ Иттің сыртқы кейпі қандай? Иттің қандай түрлерін білесіңдер? ♦ Кейбір иттерді неге «үйсіз иттер» (жабайы) деп атайды? Иттердің жақсы өмір сүруі, оның иесіне байланысты. Иттер әртүрлі тағамдармен тамақтанады. Олар ботқаларды, ірімшікті, сүтті жей береді. Иттер бәрінен де піскен етті жақсы көреді. Иттің тұқымы (түрлері) өте көп-неміс овчаркасы, тазы (аңшы ит), такса, пудель (бұйра жүнді ит), ротвеилер тағы басқа иттер. Олардың бәрінің бір-бірінен айырмашылығы бар. Иттер ақылды және зиінді. Есте сақтау қабілеттері өте күшті, есту қабілеті өте зор болады. Ол өзінің иесін еш уақытта еш уақытта қиын жағдайда далада қалдырмайды, өз иесіне сатқандық жасамайды. Кейбір адамдар иттер мен мысықтарды далаға	

	ең әдемі күзгі жапырағын тап» **Еңбек:** Ойын алаңындағы жапырақтарды жинау. Міндет: —орындалған жұмыс нәтижесін көріп қуануға үйрету; —экологиялық мәдениеттерін тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Қуып жет». ***Міндет:*** *Т*ез жүкіруге, ептілікке жаттықтыру. **Жаттығу ойындары:Бөрене үстімен жүру** *Міндет:* Тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру. ***Мақал:*** ***Күз байлыы-ел ырысы.***	мәдениеттерін тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Жапырық жина». *Міндет: Т*ез жүкіруге, ептілікке жаттықтыру. **Жаттығу ойындары:** **Бөрене үстімен жүру** ***Міндет:*** Тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру ***Мақал:*** *Күз байлығы-ел ырысы.*	**Жаттығу ойындары:** Қозғалысты дамыту. *Міндет:*допты нысанаға лақтыруға жаттықтыру Балалармен асфальтқа түрлі-түсті бормен сурет салу егер күн жылы болса,суық болса елес *арқылы салу.* **«Күзгі табиғат»** **Мақал-мәтел** Асыл тастан шығады, Ақыл жастан шығады.	қуып жібереді. Ол кезде жануардың өмірі тозаққа айналады. Олардың ішер тамағы нашар, жылы орын жоқ, ешкім еркелетпейді, үй астындағы жертөледе, көшеде мекендеулеріне тура келеді. Олар суықпен аштықтан ауырады, өледі. Мұндай адамдарды жүрексіз адамдар дейді. Сондықтан да үй жануарларын далаға тастамаңдар, оларға қамқор болыңдар! Еңбек. Сынған ағаш бұтақтары мен жапырақтарды жинап қоқысқа апару. *Міндет.* Бірлесе жұмыс істеу, мақсатқа жету. Қ/О: «Біз көңілді балалармыз». *Міндет:* Ойын шартын сақтап ойнауға баулу. Жаттығу ойындары: Қозғалыстарын дамыту. *Міндет:* *Затты көлденең бағытта лақтыру тәсілін меңгерту; *Көз өлшемін, қозғалыс координатын, ептіліктерін дамыту. ***Тыйым сөз:*** Ит – жеті қазынаның бірі. Сондықтан оны өлтіруге, азаптауға, қаңғыртып жіберуге болмайды. Олай етсе, иесінің басына	
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Ермекова Айбике Әртүрлі заттар ұзындығы (5 және одан да көп), биіктігі, ені немесе қалыңдығы арасындағы	**Қоршаған ортамен таныстыру – коммуникативтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Базарбек Мансұр Тұрмыста қолданылатын заттарды қалай пайдалану керектігін; олардың атқаратын қызметін білуге	**Сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру - танымдық,коммуника-тивтік әрекет** **Жеке жұмыс:** 2-ші қатар оқушыларымен «Кім болғым келеді?»сурет	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Қадылбек Адия,Қадылбек Жания Үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтып беруге	

	өлшемдік қатынасты дұрыс, заттарды өлшемі бойынша өсу және кему ретімен қоя білуге үйрету.	үйрету. **Міндет:**Сурет бойынша өз ойын айытқызу.	бойынша әңгіме құрастырту. **Міндеті:** сұрақтарға толық жауап беруге үйрету.	үйрету.	
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Дербес ойын:** **«Санау» дидактикалық ойыны** **Міндет:**Дөңгелек және сопақша, сопақша және тікбұрыш арасындағы айырмашылық пен ұқсастықты табуға; заттардың пішіндерін анықтауға үйрету; **Дағды:** Сопақша геометриялық фигураны тануға және атауға үйрету. **Ойынның шарты:** - Барлығы қанша шаршы(сопақша, шеңбер,үшбұрыш)? -Барлығы неше кішкентай шаршы (сопақша, шеңбер)? -Барлығы қанша үлкен шаршы(сопақша, шеңбер)? -Барлығы қанша кішкентай, үлкен фигуралар бар. -Қанша қызыл (көк, сары, жасыл ...) фигуралар бар. -Қандай фигуралардың түсі көбірек (мөлшері, пішіні). -Белгілі бір бағанда немесе қатарда қанша үлкен (кіші) фигура бар? -Қай қатарда түсі (өлшемі, пішіні) бойынша пішіндері көп. -Жалпылау тапсырмасы. -Фигураларды қандай топтарға бөлуге болады?	**Танымдық-қимылды ойын: «Сәйкес қиықты таңда» дидактикалық ойыны** **Міндет:**Тез шешім қабылдай алуға, жылдамдыққа, ептілікке, сыйластыққа үйрету. **Дағды:** Балалар топтағы кез келген затты, оның қандай геометриялық пішінге ұқсайтынын, түсін сипаттайды. Қалған балалар шешуін тауып, затты атауға дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Балалар тапсырманы орындайды, суреттен дөңгелек, тіктөртбұрыш, үшбұрыш пішінді заттарды табады. Сәйкес пішіндермен сызып қосады.	**Дидактикалық ойын: «Дауысты дыбыстарды ата»** **Міндеті:** сөздік қорларын дамыту; **Дағды**:Дауысты, дауыссыз дыбыстарды ойын барысында бекіту. **Ойынның шарты**: Педагог дыбыстарды айтып отырады, балалар дауысты дыбыс кездессе, қолдарын шапалақтайды. Дауыссыз дыбыс кездессе, тыныш отырады.	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Кілттер»** **Міндет:**Кеңістікті бағдарлап жылдам әрекет жасауға үйрету. **Дағды:**үйлесімді қозғалу қабілеттері және жалпы шыдамдылық секілді дене сапаларын дамытуға дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Бастаушы шеңбер бойымен жүріп, кілт кімде деп сұрайды. Балалар жауап беріп орындарын ауыстырады. Бастаушы бос шеңберді жылдам алып қою керек. Шеңберсіз бос қалған бала бастаушы орнына болады. Балалардың ойынға деген қызығушылығын арттыру.	
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата-анаға кеңес:** «Балаңызды тыңдауды үйреніңіз. Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз» **«Өнегелі 15 минут»**	**Ата-анаға кеңес:** Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру. **«Өнегелі 15 минут»**	**Ата –аналарға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде	**Ата-анаға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде	.

			қасықты пайдалану,(өз жұмысына)сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы **«Өнегелі 15 минут»**	қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз. **«Өнегелі 15 минут»**	

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ

Топ: Мектепалды сынып

Балалардың жасы: 5- жас

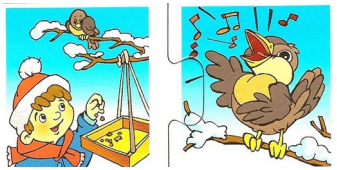
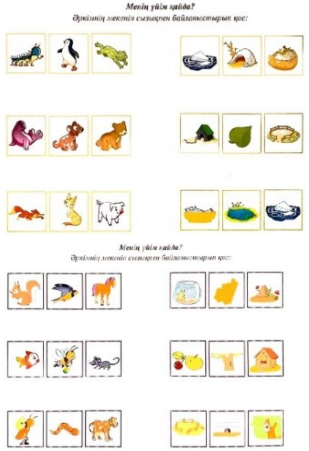
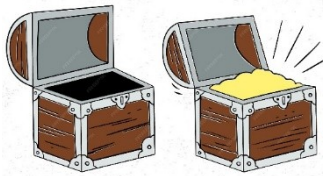
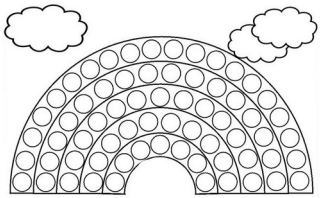
Жоспардың құрылу кезеңі: 04.11.-08.11.2024-2025 оқу жылы

(апта күндерін, айды, жылды көрсету) **Әділдік және жауапкершілік айы**

Апта дәйек сөзі: Отанды сүю-отбасынан басталады

Күн тәртібінің үлгісі	**Дүйсенбі 04.11**	**Сейсенбі 05.11**	**Сәрсенбі 06.11**	**Бейсенбі 07.11**	**Жұма 08.11**
08:30 **Балаларды қабылдау**	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла				

	отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру. Өз киімдерін реттеу өздерінің ойыншықтарын жиыстыру туралы әңгімелесу **(«Өнегелі-15 минут») Біртұтас бағдарлама**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс **(Біртұтас тәрбие)**				
	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын әрекеті(үстел үсті ойындары пазлдар, домино және т.б.); **Сәйкестендіру ойыны:** **Ойын жаттығу:** «Алтын бала» **Міндеттері:** Тәртіп жайлы балалардың білімдерін қалыптастыру . Тәртіпсіздік қандай жағдайға әкелетінің түсіндіру. **Дағды:** жақсы мен жаман іс-әрекеттерді суреттерін ажыратып, анықтай алуға дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** Тәртіпті бала ағаш егеді. Тәртіпсіз бала ағашты сындырады.Ойын осылайша өз жалғасын табады. **Ойынның нұсқаулары:** Балаларға тәртіпсіздік қандай жағдайға әкелетін туралы суреттер таратылып беріледі. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса. 	**Қоршаған ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет** **Үстел үсті ойыны: «Менің мекенім, менің отбасым»** **Міндеті:** Балалардың үй және дала жануарлары туралы білімдерін бекіту Жануарлар мен олардың төлдері туралы, олар мекендейтін жерлері туралы білімдерін нығайту. **Дағды:** Жабайы және үй жануарларын ажыратқан соң, олардың пайдасы мен зиянды жақтарын айтуға дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар: Ойынның ережелері.** Жануарлар отбасын біріктіріп, олардың «үйін» атау. **Ойын барысы:** Балаларға жануарлардың суреті бар үлкен карточкалар және олардың кішкентай төлдері бейнеленген шағын карточкалар беріледі. Барлық үлкен карточкалар араластырылады да, «Аңның балаларына» өзінің отбасын тауып, «ата-анасының» не екенін және «үйі» қайда екенін айту тапсырылады. Қоян-көжек; қасқыр-шулан-бөлтірік; түлкі-түлкішек-жаутаң; кірпі-ұрғашы кірпі-	**Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі**(іс әрекет арқылы қимылды ойын) **Белсенділік жаттығу ойыны: «Табиғат құбылыстарын ажыратып олардың қасиеттеріне іс-қимыл арқылы көрсету»** **Міндеті:**Қассиетіне қарай:қар мен жаңбырды ажырата білу,табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту,қатты, жұмсақ,ериді,буға айналады. **Дағды:**Балалардың позитивті және топта игілік қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру. **Әдістемелік нұсқаулар: Ойын барысы:** Балаларға қар мен жаңбырдың суреттерін көрсетіп,олардың бір-бірінен ажыратып айту тапсырылады. Білімдерін анықтау барысында табиғат құбылыстардың қасиеттерін айтып,іс-қимыл арқылы көрсетіп берулері керек.	**(Біртұтас тәрбие)Қазақ тілі -коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары:** **Ойын жаттығу:** «Жақсы мен жаман» **Міндет:** Әдептілік туралы түсініктерін кеңейту. Үлкенге құрмет, кішіге ізет көрсету, жай сөйлеммен жауап беру. **Дағды:** Жағымды қарым – қатынас дағдыларын дамыту. **Әдістемелік нұсқаулар:** Тәрбиеші осы суреттер арқылы , әдепті және әдепсіз екенің айырмашылығын тауып алып , сурет арқылы белгілейді. Балалар жақсы мен жаман әдептерді ажыратып ,жақсылыққа аударып, өзінің ақылдығын таныта білу керек. **Ойынның нұсқаулары:** Әдепті болуға үйрету.Үстелдің үстінде ойын орталығында жақсы мен жаманды құрастыру.Осы картачкаларды тауып алып , әр сурет арқылы «Ақыл сөз» мозайка құмыраға суреттерін жинаймыз. «Сиқырлы сандық» жаман қасиеттерді	**Сурет салу– шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары:** «Кемпірқосақ» **Міндет:** Түстерді ажырата білуге үйрету. **Дағды:** Бейнені түсіне қарай таңдап алу іскерліктеріне дағдыландыру;ұсақ қол моторикасын дамыту. **Әдістемелік нұсқаулар:** Бұл ойынды балалар мұғаліммен бірге орындайды. Қағаз бетінде жеті түсті кемпірқосақ бейнеленген сурет салынады. Кімнің карточкасы түсі бойынша сәйкес келсе, сол бала заттық суретті алады. **Ойынның нұсқаулары:** Қағаз бетінде жеті түсті кемпірқосақ бейнеленген сурет салынады. Балалар жеті түсті кемпірқосақтың барлық түсінің реті бойынша және оған өз суреттерін сәйкестендіре отырып орналастырады. **Ықтимал күрделендірулер:** Жылдамдық. Тақпақтарды айтқызып, жұмбақтар

	   	кірпінің баласы; аю-кірекей-қонжық; тиін-ұрғашы тиін-тиіннің баласы; тышқан мен балалары. Ат-байтал-құлын; қой-саулық қой-қозы; ешкі-текелақ; бұқа-сиыр-бұзау; шошқа –торай; қораз-тауық-балапан; ит-кәндек-күшік. **Ықтимал күрделендіру:** Жабайы және үй жануарларын аты мен төлдерінің аттарымен атап айту ұсынылады берілген сызбаны арқылы сәйкестендіреді. 	 	салып,сандықтың ауызын жабамыз.Бойымызда жаман қасиеттері аулақ болсын деп тілейміз. **Ықтимал күрделендіру:** Балалардың болашағында жаман қасиеттері болғызбауға, жақсы қасиетерге жасап үйретеміз. 	шешеді.
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс.	№ 41 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жалпақ табандылықтың алдын алу** **№ 3 жаттығулар кешені (жалпақ табанды түзету үшін)** 1.Б.т. – тұрған қалыпта аяқ бастары бірге, қолдар	№ 42 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жалпақ табандылықтың алдын алу** **№ 4 жаттығулар кешені** (табан бұлшық етінің нығаюына және табан жиынының қалыптасуына арналған)	№ 43 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жалпақ табандылықтың алдын алу** **№ 5 жаттығулар кешені (ойын түрінде)**	№ 44 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жалпақ табандылықтың алдын алу** **Қатты доппен жасалатын жаттығулар .** 1.Б.т.: отырып. Сырты тегіс емес допты домалату – өкшеден ұшына дейін, сол	№ 45 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жалпақтабандылықтың алдын алуға арналған ойын жаттығулары «Медуза»** Б.т.: қарынмен жатып, қолдарды жан-жаққа. Аяқтар тік және иықтың

Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	белдікте. Аяқ бармақтарын үстіге көтеру, кейін бастапқы қалыпқа оралу. (10–15 рет) 2.Б.т. – тұрған қалыпта, өкшелер екі жақта. Аяқ басына көтерілу. Бастапқы тұрысқа оралу. (10–15 рет) 3.Б.т. – тұрған қалыпта, аяқты иық деңгейіне қою. Қолды екі жаққа. Толық табанға отырып, бастапқы тұрысқа оралу. (6–8 рет) 4.Б.т. – тұрған қалыпта, оң аяқ сол аяқ алдында (бірінен кейін бірі). Аяқ басына көтеріліп бастапқы тұрысқа оралу. (8–10 рет) 5.Б.т. – аяқ басында тұрып, өкшеге түсу. Жаттығуды қайталау. (8–10 рет) 6.Жартылай отырып жүру. (2–5 мин). 7.«Қоян» сияқты секіру (30-40 сек). 8.Б.т. – негізгі тұрыс. Табанды тез-тез бүгіп ашу. (10–12 рет аяқпен). 9.Б.т. – негізгі тұрыс. Сол аяқты (кейін оң аяқты) көтеру. Табанды сыртқа қарай, кейін ішке қарай бүгу. (4–6 рет)	**Көңілді хайуанаттар бағы** **1.Биші түйе.** Б.т. – тұрған қалыпта, аяқты екі жаққа, табандар параллель орналасқан, қолы арт жағында. Кезектеп өкше көтеру, бірақ аяқ басын жерден алмаймыз. **2.Күлкілі аю.** Б.т. – тұрған қалыпта, аяқты бірге, қолдары кеуде алдында, шынтақ астыға қарайды, қол саусақтары астыға қараған. 1-2– аяқ басымен жартылай отырып күлу. 3-4 – б.т. **3.Жолбарыс созылады.** Б.т. – өкшемен отырып, қолдары алдыда. 1-2 – аяқты барынша созу. 3-4 – б.т. **4.Мазасыз маймылдар**. Б.т. – түріше отырыс, қолдарыңыз өзіңізге ыңғайлы қалыпта. 1-2– тұру 3-4 –тұрыс: аяқ айқасқан, табанның сыртқы жағына сүйенген. 5-6 – отыру 7-8 – б.т. оралып, дене қалмын сақтау керек. **5.Көңілді көжектер:** Б.т. – тұрған қалыпта, аяқты бірге, қолдар белдікте 1-16– аяқ басында секіру (өкшелер бірге).	«Жұмбақтар». Әр жаттығуды орындар алдында инструктор балаға жұмбақ жасырады, ол жұмбақтың шешімін аяқ табанымен суреттеу керек. **1.«Ай». Табақ астында жарты күлше.** Б.т. – отырған күйде, аяқты екі жаққа, қолды артқа қарай тіреп отыр. Оң, сол, екі аяқтың табанымен бір мезгілде кезектесіп ауада бірнеше рет дөңгелектің жартысын көрсету. **2.«Күн».** Ақ сандығым ашылды, Қызарып жалын шашылды. Б.т. – отырған күйде, аяқты екі жаққа, қолды артқа қарай тіреп отыр. Оң, сол, екі аяқтың табанымен бір мезгілде кезектесіп ауада бірнеше рет дөңгелеп, олардан жан-жаққа шыққан сызықтарды көрсету. **3.«Бұлт».** Бір халық аспанда ұшқан, аяғы жоқ, Ұстаған қолдарында таяғы жоқ. Күніне талай жерге кетер кезіп, Нәрсенің бұл секілді саяғы жоқ. Б.т. – отырған күйде, аяқты екі жаққа, қолды артқа қарай тіреп отыр. Оң, сол, екі аяқтың табанымен бір мезгілде кезектесіп ауада бірнеше рет бұлттардың кескінін бейнелеу. **4.«Жаңбыр».** Көтеріліп теңізден,	және оң аяқтарды кезектестіріп, доптың сыртын ақырындап тигізу. Бұл ретте көп таралған қате, тірекке қатты басу. 2.Бір аяқпен бір сарында, басусыз, допты бір аяқтың табанынан екінші аяқтың табанына домалату (көтерілген жерімен). 3.Б.т.: орындықта отырып. Табанның ішкі жағымен, жіліншік жағына жақындау, допты қысу. Аяқ бармақтарымен тіреліп, өкшені көтеру және түсіру, бұл ретте допты жібермеу керек. 4.Б.т.: еденде отыру. Допты екі жағынан табанмен ұстау, 5–10 секунд ұстау, қысу және ақырын ұстауды кезектестіру. 5.Б.т.: еденде отыру. Допты екі жағынан табанмен ұстау. Аяқтың ұшын екі жаққа айыру, допты өкшемен ұстау. 6.Б.т.: отырып. Допты домалату, екі аяқпен бір уақытта орындау, бұл ретте допты табанмен өкшеден ұшына дейін домалату. 7.Б.т.: отырып. Табанды допқа қою. Допқа сәл басумен оңға/солға айналма қимылдар жасау. 8.Б.т.: отырып. Бармақтар еденде, табан мен өкше допта. Допты басу, оң және сол аяқты кезектестіріп немесе екі аяқпен басуға да болады. 9.Өкшелер еденде. Допты башпайларының жастықшаларымен басу. 10.Допты башпаймен және оның жастықшасымен басу, оң және сол аяқпен	еніне дейін ажыраған. Қолды тізеде бүгу және өкшемен бір-біріне қосу. Б.т.: қайтып бару. **«Суретші»** Б. т.: отырып. Аяқ бармақтарымен еденде немесе кілемде шеңберлердің суретін «салу» – үлкен, орташа, кішкентай және ең кішкентай шеңбер. Аяқ бармақтарымен қарындашты ұстап, қарапайым фигуралардың суретін салу – шаршы, шеңбер, үшбұрыш. Оң және сол аяқтарымен кезектестіріп орындау. **«Епті саусақтар»** Б.т.: отырып. Бармақтармен құмды жинау және итеруді келтіру (қауіпсіз ұсақ заттарды қолдануға болады – бұршақ, үрме бұршақ) **«Жинаушы».** Б.т.: – еденде отыру (аяқ тізеден бүгілген) бір аяқтың бармақтарымен ұсақ заттарды жинау (өшіргіш, қағаз шары, ысқыш және т.б.) және оларды басқа жаққа қою. Жаттығуды басқа аяқпен сонша уақыт кетіріп қайталау. **«Жұлдызқұрт».** Б.т. – еденде отыру, аяқ бүгілген, өкше жерге қойылған. Аяқ бармақтарын бүгу, сол кезде өкшені бармақтарға қарай созу, содан кейін бармақтарды жазу, жұлдызқұрттың жүрісін келтіріп, қимылды қайталау. Жаттығуды екі аяқпен бір уақытта 30–50 секунд орындау керек.

			Аспанға биік шығамын. Өрінен мен түскенде, Өңі кірер даланың. Б.т. – отырған күйде, аяқты екі жаққа, табан бір-біріне параллель, қолды артқа қарай тіреп отыр. Бір аяқтың басымен еденді ақырын тоқылдату, екінші аяқтың кейін екеуімен бір мезгілде орында. Өкше еденде қозғалмай тұрады. **5.«Кемпірқосақ».** Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. Б.т. – отырған күйде, аяқты екі жаққа, қолды артқа қарай тіреп отыр. Оң, сол, екі аяқтың табанымен бір мезгілде кезектесіп ауада бірнеше еет кемпірқосақты бейнелеу.	бір уақытта, кезектестіріп. 11.Б.т.: арқамен жатып, қолдар желкеде. Аяқтар жіліншіктің астында. Әр аяқпен кезектестіріп. 12.Б.т.: арқамен жатып. Табанды допқа тіреп, аяқ тізесінен 10–20 градус бұрышпен бүгу. Жамбасты ақырын көтеру және түсіру. Баланс сақтап, допта табанды ұстау.	**«Футбол»** Бала жерде отырады, аяқтары екі жаққа жазылады, ол – «қақпа». Ойыншылардың біреуі допты домалатып әкеліп, оны қақпаны соғуға тырысады, бала табанмен допты қайтарады.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**				

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері

ҰІӘ уақыты 8.30	**04.11.24 Дүйсенбі**	**05.11.24 Сейсенбі**	**06.11.24 Сәрсенбі**	**07.11.24 Бейсенбі**	**08.11.24 Жұма**
	Математика негіздері **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене шынықтыру**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Шығармашылық(сурет)** **Дене шынықтыру**
«Менің Қазақстаным» Мемлекеттік Әнұран (Біртұтас тәрбие) **1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті**					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Шар, текше, цилиндр (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** текше, шар, цилиндрді тануды, атауды үйрету; санау білігін бекіту, қоршаған ортадан геометриялық пішіндегі	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстар әлемі. **ҰІӘ міндеттері:** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратуды үйретуді жалғастыру; достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу.	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Шар, текше, цилиндр (тілдік қарым-қатынас) **ҰІӘ міндеттері:** текше, шар, цилиндрді тануды, атауды үйрету; санау білігін бекіту, қоршаған ортадан геометриялық пішіндегі	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Таңертең, күндіз, кеш, түн. Кеше, бүгін, ертең.(бүрсігүні) (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -уақытты сипаттайтын сөздердің атауларын анықтау; -таңертең, күндіз, кеш, түн	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстар әлемі. **ҰІӘ міндеттері:** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратуды үйретуді жалғастыру; достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу.

	заттарды табуға үйрету; зейін, есте сақтау, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды**: логикалық байланыстар мен заңдылықтарды орнату, санау дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** текше, шар, цилиндр атауларын айтуды; **Түсінеді:** осы пішіндердің ерекше қасиеттерін; **Қолданады:**. қоршаған ортадан геометриялық денелердің пішіні бар заттарды табуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым балаларды «Сиқырлы пішіндер» әлеміне шақырады. Бұл елде барлығы осы пішіндерден құрастырылған. Барлық пішіндерді қарап, бірдейін табуды және атауларымен танысуды ұсынады. Геометриялық денелердің атауларымен таныстырады. Текшені көрсетеді. Бұл текше. Шарды көрсетеді. Бұл шар. Цилиндрді көрсетеді. Бұл цилиндр. Жалпылау, куб, доп, цилиндр - бұл геометриялық денелер. Балалар атауларын қайталайды. **Түсіну деңгейі:** **Топпен жұмыс.** Балалар санамақ арқылы топқа бөлінеді.	**Дағды**: Тапсырмалар арқылы сұраққа толық, тиянақты, нақты жауап беруге дағдыландыру; **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауысты, дауыссыз дыбыстарды атайды, сөздерді айтылған дыбыспен айтады. **Түсінеді:** дауысты, дауыссыз дыбыстардың жасалу жолдарын. **Қолданады:** дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажыратады. Тыйым сөздерді сөз барысында қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Не қалай дыбыстайды?» ойыны арқылы бастайды. Балаларға сұрақтар қойылады, балалар жауап беріп, әр құстың даусын салады. Әтеш қалай дыбыстайды? Қарға қалай дыбыстайды? Бұлбұл қалай дыбыстайды? Аққу қалай дыбыстайды? 5. Торғай қалай дыбыстайды? Сұрақтарға дұрыс әрі жылдам жауап берген балаларға фишка беріледі. **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Сағат»*** – тілді жіңішкертіп оңға, солға жайлап қозғау. Осылай санап отырып, 15–20 рет қайталау. ***«Саңырауқұлақ»*** – ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұру. ***«Алтыбақан»*** – тілді ауыздан жіңішкертіп шығарып, біресе мұрынға, біресе иекке созу. Осылай 10–15 рет қайталау.	заттарды табуға үйрету; зейін, есте сақтау, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды**: логикалық байланыстар мен заңдылықтарды орнату, санау дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** текше, шар, цилиндр атауларын айтуды; **Түсінеді:** осы пішіндердің ерекше қасиеттерін; **Қолданады:**. қоршаған ортадан геометриялық денелердің пішіні бар заттарды табуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым балаларды «Сиқырлы пішіндер» әлеміне шақырады. Бұл елде барлығы осы пішіндерден құрастырылған. Барлық пішіндерді қарап, бірдейін табуды және атауларымен танысуды ұсынады. Геометриялық денелердің атауларымен таныстырады. Текшені көрсетеді. Бұл текше. Шарды көрсетеді. Бұл шар. Цилиндрді көрсетеді. Бұл цилиндр. Жалпылау, куб, доп, цилиндр - бұл геометриялық денелер.	бір тәулікті құрайтыны туралы түсінік беру; тәуліктің бөліктерін тану, атауды үйрену, атау кезінде дұрыс реттілікті сақтау: кеше, бүгін, ертең; -зейін, есте сақтау, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын, логикалық ойлауды дамыту. **Дағды**: оқиғалардың уақыттағы реттілігін сипаттайтын сөздерді айтуды: кеше, бүгін, ертең, таңертең, күндіз, кеш, түн; уақытты циферблат арқылы анықтау дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** оқиғалардың уақыттағы реттілігін сипаттайтын сөздерді айтуды: кеше, бүгін, ертең, таңертең, күндіз, кеш, түн; уақытты циферблат арқылы анықтауды; **Түсінеді:** тәулік мезгілдерінің кезектілігін; **Қолданады:** болған, болып жатқан және болатын оқиғаларға қатысты кеше, бүгін, ертең сөздерін қолдануды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** жұмбақ шешуді ұсынады: Қабырғадан қарап тұр, Уақытты санап тұр. (Сағат) Ағайынды екеуі Шеңбер бойы жүгірген. Аласа бойлы ағасы Бір айналып өтеді, Ұзынтұра інісі Сағат сайын өтеді. (Сағат тілдері.) Сағат адамға нені білуге көмектеседі? (Уақытты.) Бүгін біз оқиғалардың	**Дағды**: Тапсырмалар арқылы сұраққа толық, тиянақты, нақты жауап беруге дағдыландыру; **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауысты, дауыссыз дыбыстарды атайды, сөздерді айтылған дыбыспен айтады. **Түсінеді:** дауысты, дауыссыз дыбыстардың жасалу жолдарын. **Қолданады:** дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажыратады. Тыйым сөздерді сөз барысында қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Не қалай дыбыстайды?» ойыны арқылы бастайды. Балаларға сұрақтар қойылады, балалар жауап беріп, әр құстың даусын салады. Әтеш қалай дыбыстайды? Қарға қалай дыбыстайды? Бұлбұл қалай дыбыстайды? Аққу қалай дыбыстайды? 5. Торғай қалай дыбыстайды? Сұрақтарға дұрыс әрі жылдам жауап берген балаларға фишка беріледі. **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Сағат»*** – тілді жіңішкертіп оңға, солға жайлап қозғау. Осылай санап отырып, 15–20 рет қайталау. ***«Саңырауқұлақ»*** – ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұру. ***«Алтыбақан»*** – тілді ауыздан жіңішкертіп шығарып, біресе мұрынға, біресе иекке созу. Осылай

	Ол әр топқа фигуралар береді. Мүмкіндігінше балаларға көлемді пішіндерді қолмен ұстап көруге беріп, топтарға пішіндерден өз сарайларын салуды және олардың оны қандай пішіндерден жасағанын айтып беруді ұсыну қажет. **Ойын жаттығуы:** «Пішіндер неге ұқсайды?» Суреттен шар, текше, цилиндрге ұқсас бейнеленген заттарды қарауға ұсынады. Шар неге ұқсайды? (қарбыз, доп, глобус) Цилиндр неге ұқсайды? (кружка, стақанға) -Текше неге ұқсайды? (текшелер, сыйлық қорапшасына). **Қолдану деңгейі:** **Кеңістіктік ұғымдарды дамытуға арналған ойын**: «Фигураны атап көрсет» үш сөреге ойыншықтар қойылады, педагог сөренің жоғарғы оң жақ бұрышында орналасқан пішін бейнеленген карточканы көтеруді сұрайды. Екінші сөренің ортасында. Төменгі сөренің сол жағында және т.б. Балалар карточканы көтергеннен кейін пішіннің қалай аталатынын дауыстап айтуы қажет. **«Пішінді табыңдар» дидактикалық ойыны.** Дорбада (мөлдір емес) әртүрлі геометриялық пішіндегі заттар бар. Тапсырманы күрделендіру үшін жүргізуші дорбадан нақты пішінді табуға тапсырма береді. Бұл ретте бала қажетті пішінді	**Түсіну деңгейі:** Құстардың суреттерін *тақтаға іледі.* Балалар, қандай құстарды білесіңдер? Қарға, тоқылдақ т.б. Мен сендерге құстарға байланысты тақпақ үзінділерін оқимын. Ал сендер не туралы айтылғанын және қандай дыбыстан басталып, қай дыбыстың қайталанып тұрғанын табуларың керек. Қайталанып тұрған дыбыстың жуан дауысты ма, жіңішке дауысты ма, ұяң, үнді, қатаң дауыссыз дыбыстардың қайсысына жататынын анықтау. Аққу – құстың төресі, Ақ мамықтай денесі. Өлең не туралы және қай дыбыс көп қайталанып тұр? Дұрыс, [а] дыбысы. [А] дыбысының қай дыбысқа жататынын анықта? Жуан дауысты дыбыс). Дауысты дыбысты қалай белгілейміз? Қызыл түспен. Әтеш әнге басады, Әтеш ұйқы ашады. [Ә] дыбысының қандай дыбысқа жататынын анықта? Жіңішке дауысты дыбыс. Дауысты дыбысты қалай белгілейміз? Қызыл түспен. Га-га-га қыста тоңбайды, Га-га-га талға қонбайды. **[Г]** дыбысының қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. Ұяң дауыссыз дыбыс. Дауыссыз дыбысты қалай белгілейміз?	Балалар атауларын қайталайды. **Түсіну деңгейі:** **Топпен жұмыс.** Балалар санамақ арқылы топқа бөлінеді. Ол әр топқа фигуралар береді. Мүмкіндігінше балаларға көлемді пішіндерді қолмен ұстап көруге беріп, топтарға пішіндерден өз сарайларын салуды және олардың оны қандай пішіндерден жасағанын айтып беруді ұсыну қажет. **Ойын жаттығуы:** «Пішіндер неге ұқсайды?» Суреттен шар, текше, цилиндрге ұқсас бейнеленген заттарды қарауға ұсынады. Шар неге ұқсайды? (қарбыз, доп, глобус) Цилиндр неге ұқсайды? (кружка, стақанға) -Текше неге ұқсайды? (текшелер, сыйлық қорапшасына). **Қолдану деңгейі:** **Кеңістіктік ұғымдарды дамытуға арналған ойын**: «Фигураны атап көрсет» үш сөреге ойыншықтар қойылады, педагог сөренің жоғарғы оң жақ бұрышында орналасқан пішін бейнеленген карточканы көтеруді сұрайды. Екінші сөренің ортасында. Төменгі сөренің сол жағында және т.б. Балалар карточканы көтергеннен кейін пішіннің қалай аталатынын дауыстап	ұзақтығы мен кезектілігін, яғни ненің бұрын, ненің кейін болғанын анықтап білеміз. **Түсіну деңгейі:** Педагог балалардың таңертең, күндіз, кешке, түнде не істейтіні туралы сұхбат жүргізеді. Ата-аналар балаларды балабақшаға қашан әкеледі және қашан алып кетеді? Балалар қай уақытта ұйықтайды, түскі тамағын қай кезде ішеді? Сағаттың үлгісін қолданады (циферблат сағат тілімен). **Демонстрациялық материалмен жұмыс** Педагог балалардан тәуліктің қай мезгілі бейнеленгенін сұрайды. Балалар күннің бөліктерін анықтайды, атайды. Педагог балалардан жауаптарын түсіндіріп беруін сұрайды: таңертең балалар беттерін жуады, тістерін тазалайды. Күндіз балалар балабақшада ойнайды. Кешке анасы ұйықтар алдында балаларға кітап оқиды. Балалар түнде ұйықтайды. -Бұл қай мезгілде болады? **Сағатпен танысу**. **(** № 23 демонстрациялық материал (циферблат сағат тілімен). Сағат не үшін керек? Сағаттың қай түрін көрдің? (қабырға сағаты, қол сағаты, үстелге қоятын сағат) Саны бар шеңберді циферблат деп атаймыз. Циферблатта уақытты анықтайтын ұзын және қысқа тілдері бар. Егер ұзын тілі 12-ні, ал қысқа тілі 1 цифрасын	10–15 рет қайталау. **Түсіну деңгейі:** Құстардың суреттерін *тақтаға іледі.* Балалар, қандай құстарды білесіңдер? Қарға, тоқылдақ т.б. Мен сендерге құстарға байланысты тақпақ үзінділерін оқимын. Ал сендер не туралы айтылғанын және қандай дыбыстан басталып, қай дыбыстың қайталанып тұрғанын табуларың керек. Қайталанып тұрған дыбыстың жуан дауысты ма, жіңішке дауысты ма, ұяң, үнді, қатаң дауыссыз дыбыстардың қайсысына жататынын анықтау. Аққу – құстың төресі, Ақ мамықтай денесі. Өлең не туралы және қай дыбыс көп қайталанып тұр? Дұрыс, [а] дыбысы. [А] дыбысының қай дыбысқа жататынын анықта? Жуан дауысты дыбыс). Дауысты дыбысты қалай белгілейміз? Қызыл түспен. Әтеш әнге басады, Әтеш ұйқы ашады. [Ә] дыбысының қандай дыбысқа жататынын анықта? Жіңішке дауысты дыбыс. Дауысты дыбысты қалай белгілейміз? Қызыл түспен. Га-га-га қыста тоңбайды, Га-га-га талға қонбайды. **[Г]** дыбысының қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. Ұяң дауыссыз дыбыс. Дауыссыз дыбысты қалай

	тапқанға дейін бірнеше пішінді кезек-кезек ұстап көреді. Балалардың әрқайсысында «Сиқырлы» дорбаның болуы орынды. Пішіндерді өзара салыстырып: «Шардың қабырғалары бар ма? Шар, текше домалайды ма?» - деген сұрақтарға жауап береді. Ойын ойнайды. Бала пішіндерді қолымен ұстап, сипалап, атауын атайды. Пішіндерді өзара салыстырады. Оларды қоршаған ортадағы заттармен салыстырады. Заттардың неге ұқсайтыны туралы қорытынды жасайды. Қызығушылық танытады, педагогті мұқият тыңдайды, ойын ережелерін орындайды. **Сергіту сәті:** *Кәне, қанат жазайық, Қарлығашқа ұқсайық. Ұшып-ұшып алайық. Орнымызға қонайық. Білімде алда болайық.*	Көк түспен. Қарға-қарға қарғалар, Қар үстінде жорғалар. **Өлең не туралы, қай дыбыс қайталанып тұр?** **[Қ]** дыбысының қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. –Қатаң дауыссыз дыбыс. Дауыссыз дыбысты қалай белгілейміз? Көк түспен. Кекілік-ау, кекілік, Кетіп қалма секіріп. Өлең не туралы, қай дыбыс қайталанып тұр? **[К]** дыбысының қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер.Қатаң дауыссыз дыбыс. Дауыссыз дыбысты қалай белгілейміз? Көк түспен. Ителгі алмас күшті аңды, Ителгі аулар тышқанды. Өлең не туралы және қай дыбыс қайталанып тұр? [И] дауысты ма, дауыссыз ба? Қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. Жіңішке дауысты дыбыс. Дауысты дыбысты қалай белгілейміз? Қызыл түспен. Сауысқан-ау, сауысқан, Сақтанасың дауыстан. Өлең не туралы, қай дыбыс қайталанып тұр? [С] дауысты ма, дауыссыз ба? Қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. Қатаң дауыссыз дыбыс. Тырау, тырау, тырналар, Тамаша әнін тыңдап ал. Өлең не туралы және қай	айтуы қажет. **«Пішінді табыңдар» дидактикалық ойыны.** Дорбада (мөлдір емес) әртүрлі геометриялық пішіндегі заттар бар. Тапсырманы күрделендіру үшін жүргізуші дорбадан нақты пішінді табуға тапсырма береді. Бұл ретте бала қажетті пішінді тапқанға дейін бірнеше пішінді кезек-кезек ұстап көреді. Балалардың әрқайсысында «Сиқырлы» дорбаның болуы орынды. Пішіндерді өзара салыстырып: «Шардың қабырғалары бар ма? Шар, текше домалайды ма?» - деген сұрақтарға жауап береді. Ойын ойнайды. Бала пішіндерді қолымен ұстап, сипалап, атауын атайды. Пішіндерді өзара салыстырады. Оларды қоршаған ортадағы заттармен салыстырады. Заттардың неге ұқсайтыны туралы қорытынды жасайды. Қызығушылық танытады, педагогті мұқият тыңдайды, ойын ережелерін орындайды. **Сергіту сәті:** *Кәне, қанат жазайық, Қарлығашқа ұқсайық. Ұшып-ұшып алайық. Орнымызға қонайық. Білімде алда болайық.*	көрсетсе, бұл сағаттың 1 болғанын көрсетеді. **Сағаттың модельдерімен жұмыс** Алдарыңызда жылжымалы тілі бар сағат моделі. Мен атаған уақытты сағат тілімен көрсету керек. Сағаттың 5 болғанын сағат тілімен қойыңдар. Сағат тілдерін қалай қойдыңдар? (Сағаттың қысқа тілі 5 цифрын, ал ұзыны 12-ні көрсетеді.) **Қолдану деңгейі: «Күн мен түн» дәстүрлі ойыны**. Педагог «күн» деген кезде, балалар секіреді, «түн» дегенде, тоқтап қалады. Балалар ережеге сәйкес орындайды. -Балалар таңғы сағат 8-де балабақшаға барады. - Суретке қараңыз, сағат тілі қай жерде орналасуы керек? Оны салыңыз. Содан кейін педагог тапсырманы оқиды, ал балалар оны өз бетінше орындайды. -Отбасы кешкі сағат 7-де тамақ ішеді. -Сырым кешкі сағат 9-да ұйықтайды. Тапсырманы жұппен тексерген дұрыс. Педагог «кеше», «бүгін», «ертең» сөздерін енгізеді. Балалардан кеше не болғанын еске түсіруді сұрайды. Ал бүгін не істеп жатыр? Ертең не істегілері келеді? Сондықтан педагог олардың мағынасын нақтылау үшін бір-бірінен кейін бірізді болған 3 оқиға бейнеленген суреттерді іріктеп дайындайды. Мысалы, кеше олар ертегі	белгілейміз? Көк түспен. Қарға-қарға қарғалар, Қар үстінде жорғалар. **Өлең не туралы, қай дыбыс қайталанып тұр?** **[Қ]** дыбысының қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. –Қатаң дауыссыз дыбыс. Дауыссыз дыбысты қалай белгілейміз? Көк түспен. Кекілік-ау, кекілік, Кетіп қалма секіріп. Өлең не туралы, қай дыбыс қайталанып тұр? **[К]** дыбысының қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер.Қатаң дауыссыз дыбыс. Дауыссыз дыбысты қалай белгілейміз? Көк түспен. Ителгі алмас күшті аңды, Ителгі аулар тышқанды. Өлең не туралы және қай дыбыс қайталанып тұр? [И] дауысты ма, дауыссыз ба? Қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. Жіңішке дауысты дыбыс. Дауысты дыбысты қалай белгілейміз? Қызыл түспен. Сауысқан-ау, сауысқан, Сақтанасың дауыстан. Өлең не туралы, қай дыбыс қайталанып тұр? [С] дауысты ма, дауыссыз ба? Қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. Қатаң дауыссыз дыбыс. Тырау, тырау, тырналар,

		дыбыс қайталанып тұр? **[Т]** дауысты ма, дауыссыз ба? Қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. Қатаң дауыссыз дыбыс. Шаңқ, шаңқ етіп шағала, Шабақ ілер жағада. Өлең не туралы және қай дыбыс қайталанып тұр? **[Ш]** дауысты ма, дауыссыз ба? Қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. (Қатаң дауыссыз дыбыс). Лашын көкте самғайды, Лашын көкті шарлайды. Өлең не туралы және қай дыбыс қайталанып тұр? [**Л**] дауысты ма, дауыссыз ба? Қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. (үнді дауыссыз дыбыс) **Қолдану деңгейі:** құстарға байланысты тыйым сөздермен таныстырады. 1.Құстың ұясын бұзба, Ағашты сындырма. Құстардың жұмыртқасын сындырма. Құсқа тас лақтырма **Дәптермен жұмыс** Суреттердегі заттарды ата. Дауысты дыбыстан басталатын заттың суретін , дауыссыз дыбастан басталатын заттың суретін сал. Құстардың атын дыбыстық сызбаға қарай сәйкестендір. Сызықпен қос. Педагог балалармен бірге тапсырмаларды талқылайды. Дыбыстарды анықтайды, сандықтармен қосады. Екінші тапсырмада		оқыды, бүгін сурет салды, ертең олар гүлдерді суарады. Балалар сөздерді хормен қайталайды: кеше - ол өтіп кеткен. Бүгін - қазір болып жатыр. Ертең - ол болады. **Дәптермен жұмыс тапсырма**. Суретке қараңдар. Онда не бейнеленген? Алдымен не болды? Одан кейін? Соңында не болды? Суреттерді ретімен жалғайды. Суреттерге сәйкестендіріп айтады алдымен гүл (гүлшанақ) болды - бұл кеше болды; одан кейін бүгін гүл ашылды, ал ертең ол құрайды.	Тамаша әнін тыңдап ал. Өлең не туралы және қай дыбыс қайталанып тұр? **[Т]** дауысты ма, дауыссыз ба? Қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. Қатаң дауыссыз дыбыс. Шаңқ, шаңқ етіп шағала, Шабақ ілер жағада. Өлең не туралы және қай дыбыс қайталанып тұр? **[Ш]** дауысты ма, дауыссыз ба? Қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. (Қатаң дауыссыз дыбыс). Лашын көкте самғайды, Лашын көкті шарлайды. Өлең не туралы және қай дыбыс қайталанып тұр? [**Л**] дауысты ма, дауыссыз ба? Қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. (үнді дауыссыз дыбыс) **Қолдану деңгейі:** құстарға байланысты тыйым сөздермен таныстырады. 1.Құстың ұясын бұзба, Ағашты сындырма. Құстардың жұмыртқасын сындырма. Құсқа тас лақтырма **Дәптермен жұмыс** Суреттердегі заттарды ата. Дауысты дыбыстан басталатын заттың суретін , дауыссыз дыбастан басталатын заттың суретін сал. Құстардың атын дыбыстық сызбаға қарай сәйкестендір. Сызықпен қос. Педагог балалармен бірге тапсырмаларды талқылайды. Дыбыстарды анықтайды, сандықтармен

		сөздердегі дыбыс санын анықтап, тиісті сызбамен сәйкестендіреді. Мысалы, *қарға* сөзінде 5 дыбыс бар, қарғаның суретін 5 дыбысты сызбамен қосады. **Саусақ жаттығуы** Қолымызды қайшы етіп, Қағаздарды қиямыз. Қиып-қиып аламыз, Біз көңілді баламыз.			қосады. Екінші тапсырмада сөздердегі дыбыс санын анықтап, тиісті сызбамен сәйкестендіреді. Мысалы, *қарға* сөзінде 5 дыбыс бар, қарғаның суретін 5 дыбысты сызбамен қосады. **Саусақ жаттығуы** Қолымызды қайшы етіп, Қағаздарды қиямыз. Қиып-қиып аламыз, Біз көңілді баламыз.

1 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекеті (Біртұтас тәрбие)

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

«Еркін қозғалу, өз әрекеттерімен қимылдауға » арналған ойын: «Құпия заттар»

Басты міндет: Өзін - өзі одан әрі ашу, өзін - өзі тану, өзінің және айналасындағылардың психологиялық мінездемесін анықтау және талдау іскерлігін дамыту.

Ойын: «Сыпайы сөздер дүкені» **Мақсаты:** белгілі бір жағдайда сыпайы сөздерді қолдана білуді қалыптастыру. **Шарты:**Дүкендегі сөрелерге «сыпайы сөздер» орналастырылған: алғыс айту (рахмет, алғыс білдіремін), өтініштер (өтінемін, мархабат), сәлемдесу (сәлеметсіз бе, қайырлы күн, қайырлы таң), кешірім сұрау (кешіріңіз, ғафу етіңіз, өкінішті), жылы сөздер (құрметті ана, әке, анашым, әжетайым). Педагог жағдаяттарды сипаттайды, ал балалар сөреге кезек-кезек келіп, сатушыдан өзіне қажетті сөздерді «сатып алады» және жағдаяттарды талдай отырып, оларды қолданады. **Жағдаят:**Анаң дүкеннен дәмді алма әкелді. Сен алмалардың дәмін татып көргің келді, бірақ анаң түскі асқа дейін күтуің керек деді. Сен анаңнан оны қалай сұрайсың?		**Еркін қозғалу, өз әрекеттерімен қимылдауға арналған ойын:«Құпия заттар»** **Ойынның мақсаты:** қарым-қатынас дағдыларын дамыту, құрдастарымен ортақ тіл табыса білуге үйрету. **Дағды:** Ойын жаттығулары арқылы қимыл-қозғалыс тәжірибелерін толықтыру, шыдамдылық, ептілік секілді дене сапаларын, кеңістікті бағдарлай білу қабілеттерін дамыту арқылы орындауға дағдыландыру. **Шарты:** Жүргізуші барлық қатысушыларға әдемі қобдишадан (түйме, моншақ, сағат) «құпия заттарды» таратады, оны алақандарының арасына салып, ешкімге көрсетпеуін сұрайды. Құпия затты таратып болғаннан кейін ойынға қатысушылар бөлмені аралап жүреді, олар қызығушылық танытып, бір-бірін құпия затын көрсетуге көндірудің жолын табуға тырысады. Тәрбиеші балалардың әрекетін бақылайды, ұялшақ балалардың басқалармен ортақ тіл табысуына көмектеседі.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қысқа дайындық(Максим Зверев). (ертегі) **ҰІӘ міндеттері:** әңгіме мазмұнын өз сөзімен жеткізе білуге, сюжеттік суреттер бойынша әңгіме	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Бөлме өсімдіктері және оларды күту. (еңбек,танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** Өсімдіктердің тірі ағза	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ақымақ қасқыр.(ертегі) **Сахналау** **ҰІӘ міндеттері:** -ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау, қисынды мазмұндауға, ертегіні әңгімелеу	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қысқа дайындық(Максим Зверев). (ертегі) **ҰІӘ міндеттері:** әңгіме мазмұнын өз сөзімен жеткізе білуге, сюжеттік суреттер бойынша әңгіме	**2.** **Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Бөлме өсімдіктері және оларды күту. (еңбек,танымдық іс-әрекеті)

	құрауға үйрету; -еңбекқорлыққа тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстарды түріне қарай ажырата алу дағдыларын дамыту; **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**сұрақтарға жауап береді, әңгіме мазмұнын айтады; **Түсінеді:** әңгіменің мазмұнын, еңбексіз зейнет жоқ екенін; **Қолданады:**.бірінің ойын бірі келген жерінен жалғастырып айтуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Демонстрациялық материал: Балаларға бақта, бақшада адамдар жемістер мен көгөністерді жинап жатқан суреттерді көрсету. Адамдардың қысқа дайындалып жатқаны туралы айту. Адамдар сияқты аңдар да, жәндіктер де қысқа дайындалатынын айтып өту. **Түсіну деңгейі:** Балалар, біз М.Зверевтің "Су торғайы" әңгімесімен таныспыз. Бұл кісінің балаларға арналған әңгімелері көп. Соның ішінде «Қысқа дайындық» әңгімесімен танысамыз. Әңгімені мәнерлеп оқып береді. **Қысқа дайындық.** Бал арасы таңның атысы, күннің батысы бір сәт тыным таппай, гүлден-гүлге қонып шырын тасып, өзіне де, өзгеге де жетерлік бал жинады. Егістікке жақындау жерге ертелеу көшіп келіп, мекенжайын алдын ала дайындап алған Сарышұнақ күз бойы масақ теріп, інінің	екенін және өсу үшін барлық тіршілік иесі секілді оларға да белгілі бір қолайлы жағдайлар қажеттігі туралы түсінік қалыптастыру; -өсімдіктердің адам өмірі үшін маңыздылығы туралы түсінікті бекіту; топпен бірге жұмыс істеу, келісімге келу, жанындағы серіктесінің пікірін ескеру сынды әлеуметтік құзіреттіліктерін дамыту. **Дағды**: өсімдіктерді салыстыра білу, олардың айырмашылығы мен ұқсастығын таба алу; олардың өсуіне қажетті жағдаймен танысып күтуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** бөлме өсімдіктеріне дұрыс күтім жасауды; оның өсуіне қажетті жағдайды; **Түсінеді:** өсімдіктердің ұқсастығы мен айырмашылығын; өсімдік мүшелерін ажырата білуді; өсімдіктердің өсуі үшін ауа, жылу, жарық, судың қажет екендігін; **Қолданады:** практикалық жұмыс істеу дағдыларын; өсімдіктерді күту туралы білімін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Біздің топта бөлме өсімдіктері қандай көп. Балалар, осы өсімдіктердің атын атап көрейікші. Балалар педагогтің көмегімен өсімдіктердің атын атайды: бегония, қынагүл, қазтамақ, қырыққұлақ, кактус т.б. – Балалар, өсімдіктердің	барысында бейнелеуіш сөздерді қолдануға үйрету; -ертегі мазмұнын эмоциялық-бейнелі қабылдау, қоршаған орта, табиғат туралы түсініктерін және өзара жағымды қарым-қатынасын дамыту; -жағымды әдеттерді бағалай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды**: ертегінің мазмұнын сақтай отырып айтып береді; **Түсінеді:** ертегінің мазмұнын түсінеді, кейіпкерлерді ажыратады; **Қолданады:** ертегіні бейнелеуіш сөздер арқылы шығармашылықпен мазмұндайды **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** балаларға жұмбақ жасырады: Бүгін біз **«Ақымақ қасқыр»** деген ертегімен танысамыз. Ертегіні мәнерлеп оқып береді. Мазмұнын түсіндіреді. **Түсіну деңгейі: Сөздік жұмыс:** *Қасқыр ол аң жыртқыш* *Қой – үй жануары* *Шап беріп* – тез ұстап алу. *Тәкаппар* – менсінбей, кеудесін көтеруді айтамыз. **Сұрақ-жауап** Ертегі қалай аталады? Ертегі ұнады ма? Ертегіде не туралы айтылған? Қай кейіпкер саған ұнады? Орманда қасқыр мен бірге	құрауға үйрету; -еңбекқорлыққа тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстарды түріне қарай ажырата алу дағдыларын дамыту; **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**сұрақтарға жауап береді, әңгіме мазмұнын айтады; **Түсінеді:** әңгіменің мазмұнын, еңбексіз зейнет жоқ екенін; **Қолданады:**.бірінің ойын бірі келген жерінен жалғастырып айтуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Демонстрациялық материал: Балаларға бақта, бақшада адамдар жемістер мен көгөністерді жинап жатқан суреттерді көрсету. Адамдардың қысқа дайындалып жатқаны туралы айту. Адамдар сияқты аңдар да, жәндіктер де қысқа дайындалатынын айтып өту. **Түсіну деңгейі:** Балалар, біз М.Зверевтің "Су торғайы" әңгімесімен таныспыз. Бұл кісінің балаларға арналған әңгімелері көп. Соның ішінде «Қысқа дайындық» әңгімесімен танысамыз. Әңгімені мәнерлеп оқып береді. **Қысқа дайындық.** Бал арасы таңның атысы, күннің батысы бір сәт тыным таппай, гүлден-гүлге қонып шырын тасып, өзіне де, өзгеге де жетерлік бал жинады.	**ҰІӘ міндеттері:** Өсімдіктердің тірі ағза екенін және өсу үшін барлық тіршілік иесі секілді оларға да белгілі бір қолайлы жағдайлар қажеттігі туралы түсінік қалыптастыру; -өсімдіктердің адам өмірі үшін маңыздылығы туралы түсінікті бекіту; топпен бірге жұмыс істеу, келісімге келу, жанындағы серіктесінің пікірін ескеру сынды әлеуметтік құзіреттіліктерін дамыту. **Дағды**: өсімдіктерді салыстыра білу, олардың айырмашылығы мен ұқсастығын таба алу; олардың өсуіне қажетті жағдаймен танысып күтуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** бөлме өсімдіктеріне дұрыс күтім жасауды; оның өсуіне қажетті жағдайды; **Түсінеді:** өсімдіктердің ұқсастығы мен айырмашылығын; өсімдік мүшелерін ажырата білуді; өсімдіктердің өсуі үшін ауа, жылу, жарық, судың қажет екендігін; **Қолданады:** практикалық жұмыс істеу дағдыларын; өсімдіктерді күту туралы білімін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Біздің топта бөлме өсімдіктері қандай көп. Балалар, осы өсімдіктердің атын атап көрейікші. Балалар педагогтің көмегімен өсімдіктердің атын атайды: бегония, қынагүл, қазтамақ,

	бүйір бөлмелерін астыққа әбден толтырады. Тоғайдағы жирен Тиін де қарап жатқан жоқ. Цирктің ойыншысы сияқты бұтақтан-бұтаққа қарғып жүріп, ұясына жақын жердегі қуыс – тесіктің бәріне балқарағайдың жаңғағын үйіп тастады. Қыс алты аймен аяқталмай, түгел бір жылға дейін созылса да, оның мұртын балта шапайды. Ал бұралқы Ит түк ойлаған жоқ. Биыл тіпті қыс түспейтіндей көрінді. Қас қылғандай, қар ерте жауды. Енді, міне, құлағы салбырап, қарны қабысып, қаншардай қатып, әркімнің босағасына бір түнеп, өлермен күн кешіп жүр. Әрі бүрсеңдеп тоңып, әрі қарны ашып, әрең-әрең кірпік іледі. Кірпік ілсе болды, тәтті-тәтті түс көреді. Түсінде өңшең майлы сүйек кеміріп жүреді. Оянып кеткен бойда қатты өкінеді. «Енді осыдан жазға аман-есен жетер болсам, сүйектен үй салам», – деп өзіне-өзі серт берді. Бұл – оның жылдағы әдеті. **Әңгіме мазмұны бойынша сұрақтар:** Балалар, әңгіме нелер туралы айтылған? Бал арасы не істеді? Балды қанша жинады? Сарышұнақ не жинайды? Ал тоғайдағы жирен Тиін не істеді? Барлық аңдар қысқа азық жинап жатқанда, Ит не істеп жүрді? Ит ойлағандай қыс келмей қалды ма? Қыстағы Иттің жағдайын	бәріне ортақ ұқсастықты айтып беріңдерші. – Олардың тамыры, жапырағы, сабағы бар. – Олардың бір-бірінен қандай айырмашылығы бар? – Олардың жапырақтары әртүрлі, бірінің сабағы жуан, бірінің сабағы жіңішке. **Түсіну деңгейі:** **Демонстрациялық материалдармен жұмыс.** – Өсімдіктер өседі, қоректенеді, су ішеді, ауамен демалады, өсуін тоқтатады. – Олар аузы жоқ болса, қалай қоректенеді, су ішеді? – Ол тамыры арқылы топырақтан қоректік затты, суды алады. – Ал ауамен қалай демалады? – Жапырағы арқылы демалады. **Қолдану деңгейі:** **Практикалық жұмыс.** – Балалар, енді Қоянға өсімдіктерді қалай күту керек екендігін көрсетейік. Балалар алжапқыштарын киеді, қолдарына таяқшаларын, су сепкішті алады. – Өсімдік жақсы өсу үшін не керек? – Өсімдік жақсы өсу үшін ауа, жарық керек. Олай болса, өсімдіктерді жарық жерге қойып, өсімдіктерге күтім жасайық. Балалар екі-үштен бірігіп, топтағы өсімдіктердің топырағын қопсытып, су құяды. Топырақты таяқшамен қопсытамыз. Жапырақтарының шаңын жұмсақ шүберекпен	не өмір сүрді? **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті** *Балалар ертегі желісі бойынша қимылмен жасайды.* Сурет бойынша ертегі мазмұнын, оқиға жүйесін сақтап баяндау. Ертегіде қандай кейіпкерлер кездеседі? Жұбыңмен бірге кейіпкерлер диалогін ойнап көрсетіңдер. ***Есіңе сақта:*** «Дос болсаң, берік бол, Досыңа серік бол». Ертегіні мазмұндау	Егістікке жақындау жерге ертелеу көшіп келіп, мекенжайын алдын ала дайындап алған Сарышұнақ күз бойы масақ теріп, інінің бүйір бөлмелерін астыққа әбден толтырады. Тоғайдағы жирен Тиін де қарап жатқан жоқ. Цирктің ойыншысы сияқты бұтақтан-бұтаққа қарғып жүріп, ұясына жақын жердегі қуыс – тесіктің бәріне балқарағайдың жаңғағын үйіп тастады. Қыс алты аймен аяқталмай, түгел бір жылға дейін созылса да, оның мұртын балта шапайды. Ал бұралқы Ит түк ойлаған жоқ. Биыл тіпті қыс түспейтіндей көрінді. Қас қылғандай, қар ерте жауды. Енді, міне, құлағы салбырап, қарны қабысып, қаншардай қатып, әркімнің босағасына бір түнеп, өлермен күн кешіп жүр. Әрі бүрсеңдеп тоңып, әрі қарны ашып, әрең-әрең кірпік іледі. Кірпік ілсе болды, тәтті-тәтті түс көреді. Түсінде өңшең майлы сүйек кеміріп жүреді. Оянып кеткен бойда қатты өкінеді. «Енді осыдан жазға аман-есен жетер болсам, сүйектен үй салам», – деп өзіне-өзі серт берді. Бұл – оның жылдағы әдеті. **Әңгіме мазмұны бойынша сұрақтар:** Балалар, әңгіме нелер туралы айтылған?	қырыққұлақ, кактус т.б. – Балалар, өсімдіктердің бәріне ортақ ұқсастықты айтып беріңдерші. – Олардың тамыры, жапырағы, сабағы бар. – Олардың бір-бірінен қандай айырмашылығы бар? – Олардың жапырақтары әртүрлі, бірінің сабағы жуан, бірінің сабағы жіңішке. **Түсіну деңгейі:** **Демонстрациялық материалдармен жұмыс.** – Өсімдіктер өседі, қоректенеді, су ішеді, ауамен демалады, өсуін тоқтатады. – Олар аузы жоқ болса, қалай қоректенеді, су ішеді? – Ол тамыры арқылы топырақтан қоректік затты, суды алады. – Ал ауамен қалай демалады? – Жапырағы арқылы демалады. **Қолдану деңгейі:** **Практикалық жұмыс.** – Балалар, енді Қоянға өсімдіктерді қалай күту керек екендігін көрсетейік. Балалар алжапқыштарын киеді, қолдарына таяқшаларын, су сепкішті алады. – Өсімдік жақсы өсу үшін не керек? – Өсімдік жақсы өсу үшін ауа, жарық керек. Олай болса, өсімдіктерді жарық жерге қойып, өсімдіктерге күтім жасайық. Балалар екі-үштен бірігіп, топтағы өсімдіктердің топырағын

	кім айтады? Жаз келгенде Ит өзіне-өзі берген сертті орындады ма? Балалар, берген сертті орындамаған дұрыс па? Әңгімеде жағымды кейіпкерлерге нелер жатады? Жағымсыз кейіпкерлерді атаңдаршы? Бал арасын, тиінді, Сарышұнақты неге жағымды кейіпкерлерге жатқыздыңдар? Ит неге жағымсыз кейіпкер? **Қолдану деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** Сарышұнақ кемігіш жануар екенін түсіндіреді. **Мақал-мәтел:** Еңбек етсең ерінбей, Тояды қарның тіленбей. 2.Еңбек түбі – береке, Көптің түбі – мереке. Бейнетсіз рақат жоқ. **Дидактикалық ойын: «Қандай дыбыс екенін анықта».** Ойын шарты: Педагог дыбысты айтады. Ал балалар дыбыстың дауысты, дауыссыз екенін анықтап берулері қажет. Бірінші болып қол көтерген бала жауап беру құқығына ие болып, жауап берген бала келесі балаға басқа дыбысты айтады.	сүртеміз. Су құямыз. Жапырақтарына су бүркеміз. – Өсімдіктердің жапырағы, тамырына зақым келтірмес үшін, күту жұмысын қалай орындадыңдар? – Мұқият, ұқыпты, баппен, мейіріммен. – Жарайсыңдар, балалар! Сендер Қоянға өсімдіктерді күтуді үйреттіңдер. Енді ол да өсімдіктер өсіретін болады. – Ал енді олар неге бөлме өсімдіктері деп аталады? – Өйткені олар бөлмеде өсіріледі. **Сергіту сәті:** – Өсімдіктер алғаш өнген кезде қандай болады? (Балалар отырады). – Қалай өседі? – Жайлап көтеріледі. – Жапырағын қалай жаяды? – Қолдарын екі жағына жаяды. – Гүлдері қайда өседі? – Қолдарын жоғары созады. – Жаңбыр жауғанда гүлдер қайтеді? – Қолдарымен бастарын жабады. Тәжірибе: Бөлме гүлдеріне күтім жасау(суару,түбін қопсыту,шаңдарын сүрту) Бөлме гүлдерін ің суретін бояу ,мүсіндеу жапсыру		Бал арасы не істеді? Балды қанша жинады? Сарышұнақ не жинайды? Ал тоғайдағы жирен Тиін не істеді? Барлық аңдар қысқа азық жинап жатқанда, Ит не істеп жүрді? Ит ойлағандай қыс келмей қалды ма? Қыстағы Иттің жағдайын кім айтады? Жаз келгенде Ит өзіне-өзі берген сертті орындады ма? Балалар, берген сертті орындамаған дұрыс па? Әңгімеде жағымды кейіпкерлерге нелер жатады? Жағымсыз кейіпкерлерді атаңдаршы? Бал арасын, тиінді, Сарышұнақты неге жағымды кейіпкерлерге жатқыздыңдар? Ит неге жағымсыз кейіпкер? **Қолдану деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** Сарышұнақ кемігіш жануар екенін түсіндіреді. **Мақал-мәтел:** Еңбек етсең ерінбей, Тояды қарның тіленбей. 2.Еңбек түбі – береке, Көптің түбі – мереке. Бейнетсіз рақат жоқ. **Дидактикалық ойын: «Қандай дыбыс екенін анықта».** Ойын шарты: Педагог дыбысты айтады. Ал балалар дыбыстың дауысты, дауыссыз екенін анықтап берулері қажет. Бірінші болып қол көтерген бала жауап беру	қопсытып, су құяды. Топырақты таяқшамен қопсытамыз. Жапырақтарының шаңын жұмсақ шүберекпен сүртеміз. Су құямыз. Жапырақтарына су бүркеміз. – Өсімдіктердің жапырағы, тамырына зақым келтірмес үшін, күту жұмысын қалай орындадыңдар? – Мұқият, ұқыпты, баппен, мейіріммен. – Жарайсыңдар, балалар! Сендер Қоянға өсімдіктерді күтуді үйреттіңдер. Енді ол да өсімдіктер өсіретін болады. – Ал енді олар неге бөлме өсімдіктері деп аталады? – Өйткені олар бөлмеде өсіріледі. **Сергіту сәті:** – Өсімдіктер алғаш өнген кезде қандай болады? (Балалар отырады). – Қалай өседі? – Жайлап көтеріледі. – Жапырағын қалай жаяды? – Қолдарын екі жағына жаяды. – Гүлдері қайда өседі? – Қолдарын жоғары созады. – Жаңбыр жауғанда гүлдер қайтеді? – Қолдарымен бастарын жабады. Сұрақ жауап әдісі Үйлеріңде қандай гүлдер бар ? Аттарын ата Оған қандай күтім жасайсың Ойын: Гүлдердің жапырағын тап сәйкестендір

				құқығына ие болып, жауап берген бала келесі балаға басқа дыбысты айтады.	

2 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Жүгіруге арналған ойын: «Қайда жасырылғанын тап»

Басты міндет: Балаларды қырағылыққа, байқампаздыққа үйрету,бірлікке,татулыққа тәрбиелеу (Біртұтас тәрбие)

Сөйлеуді дамытуға арналған логопедиялық жаттығулар.

Артикуляциялық гимнастика - логопедиялық қыздыру - логотип жаттығулары - бұл арнайы жаттығуларартикуляциялық аппараттың қозғалғыштығын жақсартады. Гимнастика сөйлеуді анық айтуға көмектеседі, ал бала өзін мәжбүрлеп жатқанын сезбеуі керек. Әр мүмкіндікте жаттығуларды қайталаңыз. Сондай-ақ тыныс алу жаттығуларын бастау керек. Тыныс алу жаттығуларын ойын стилінде орындауға болады. Міне, сіздің балаңызға ұнайтын және өте пайдалы болатын кейбір танымал жаттығулар:

Тіл ұстарту жаттығуы

Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады).

1)Ә- ә - ә - ә – ә – ә әдеп-ті, әдепті.

Ө -ө-ө-өөті- не-мін, өтінемін.

І-і-і - ке-ші-і-р-і-і-ң-ң-і-і-з, кешіріңіз

2) Ша-ша-ша
Жап жасыл шырша.

3) Ар-ар-ар
Қандай аппақ қар.

4) Ыс-ыс-ыс
Келіп қалды қыс.

5) Лар-лар-лар
Далада ойнаиды балалар.

6) Ла-ла-ла
Соғамыз қардан аққала.

Тілді жаттықтыратын жаттығулар...

1. « Айнаға қарап жаттығу жасау»

2. Бағынбайтын тілді жазала.

Міндеті: Тіл еттерін бағынышты етіп, кең түрде жалпийтып ұстауға үйрету;

Бейнелеуі : Ауызды кішкене ашып, тілді астынғы ерінге салу керек. Ерінді еппен қимылдатып, мынадай дыбысты шығару керек: «пя-пя-пя». Жалпақ тілді қалыпты жағдайда ұстай отырып, ауызды ашып, 1-10 дейін санау.

Әдістемелік нұсқау :

Төменгі ерінді бұрап, астынғы тістерге тартпау керек;
Тіл жалпақ болып , қырлары ауыздың бұрыштарына тимеу керек;
Тілді ерінмен бірнеше рет, бір дем шығаруда шапалақтау керек. Бала демді бөгемеу керек. Жаттығудын орындауын былай бақылауға болады: мақтаны баланың аузына қарай әкеліп ұстау. Бала жаттығуды дұрыс істеп отырса, мақта ауытқып кетеді. Бұл жаттығу басқасымен қатар, бағытталған ауа ағынын істеп шығаруына мүмкіндік жасайды.

Жүгіруге арналған ойын:
«Қайда жасырылғанын тап»

Мақсаты:

Балаларды қырағылыққа, байқампаздыққа үйрету,бірлікке,татулыққа тәрбиелеу

Әдістемелік нұсқау:

Ойының шарты: Балалар бөлменің бұрышында тұрады. Тәрбиеші жалаушаны тығатынын айтады. Балалар теріс қарап көзін жұмады,тәрбиеші жалаушаны тығып қояды да «болды» ,деген де балалар жалаушаны іздейді.Тапқан бала жалаушаны тығады.Ойын 2-3 рет қайталанады.

8.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті уақыты:

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті.	3.**Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:**	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті.	**3.Сурет салу-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын

(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**ҰІӘ тақырыбы:** Жақсы өнеге. **ҰІӘ міндеттері:** Қарапайым сұрақтарға жай сөйлем мен жауап беру, артикуляциялық моторикасын жаттықтыру, сөйлеу кезіндегі тыныс алуды және дикцияны дамыту. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды**: Сыпайылықты білдіретін сөздермен сөздік қорларын толықтыру, оларды күнделікті өмірде қолдана білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сыпайы сөздер мен сөйлемдерді айтады. **Түсінеді:** қарапайым сұрақтарды, сыпайы сөздер мен сөйлемдерді түсінеді. **Қолданады:** үлкенге құрмет, кішіге ізет көрсетеді, жай сөйлеммен жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Балалар, қандай сыпайы сөздер білесіңдер? Қазір бәріміз жағдаят шешейік. **1-жағдаят:** Жанына екі баланы шығарып, екеуінің біреуіне ойыншық береді. – Досыңның ойыншығын сұрау үшін, оған қандай сыпайы сөз айтасың? Балалар жауап береді. **2-жағдаят:** екі баланың біреуі екіншісіне ренжігені туралы. Егер байқамай досыңды ренжітіп алсаң, оған не айтасың? Мен кешірім сұраймын.	Біздің рәміздер. **ҰІӘ міндеттері:** Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажырату; халық биін үйрену арқылы көркем мұраның кейбір элементтерімен таныстыру; қазақтың ұлттық аспабының дыбысталуымен таныстыру. **Дағды**: Ересектердің орындауындағы музыкалық пьесаларды тыңдау, жоғарғы регистр, аспаптың дыбысталу тембрін ажыратуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар****:* «Көңілді балалар» литва халық әуені (өңдеген Т. Ломова). Музыка ойналғанда екеуден жұптасқан күйі жеңіл, тізені көтере секіре айналады. ***Музыка тыңдау****:* «Қазақстан жалауы» (Д. Омаров). Балалармен еліміздің рәміздері туралы әңгіме өткізу. Елтаңба, Ту суреттерін көрсету. Әннің мәтініне, сипатына назарларын аудару. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Тәуелсіздік таңы» (А. Шырынбекова). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап,	әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстар әлемі. **ҰІӘ міндеттері:** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратуды үйретуді жалғастыру; достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. **Дағды**: Тапсырмалар арқылы сұраққа толық, тиянақты, нақты жауап беруге дағдыландыру; **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауысты, дауыссыз дыбыстарды атайды, сөздерді айтылған дыбыспен айтады. **Түсінеді:** дауысты, дауыссыз дыбыстардың жасалу жолдарын. **Қолданады:** дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажыратады. Тыйым сөздерді сөз барысында қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Не қалай дыбыстайды?» ойыны арқылы бастайды. Балаларға сұрақтар қойылады, балалар жауап беріп, әр құстың даусын салады. Әтеш қалай дыбыстайды? Қарға қалай дыбыстайды? Бұлбұл қалай дыбыстайды? Аққу қалай дыбыстайды? 5. Торғай қалай дыбыстайды? Сұрақтарға дұрыс әрі жылдам жауап берген балаларға фишка беріледі. **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Сағат»*** – тілді	**ҰІӘ тақырыбы:** Менің пәтерім (үйім) **ҰІӘ міндеттері:** қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. Неше? нешінші? сұрақтарына жауап беруге жаттықтыру; **-қ**азақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты дамыту. **Дағды**: жаңа сөздермен сөйлем құрап,сұрақтарға нақтылы жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздерін айтады, сөйлем құрастырады. **Түсінеді:** сұрақтарды түсінеді, дұрыс толық жауап береді. **Қолданады:** сөздерді дұрыс қолданады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** *Ойын* «Сұрақ-жауап» Сен қай Республикада тұрасың? (Қазақстан Республикасында тұрамын.) Қай қалада (ауылда) тұрасың? (Қаласының, ауылының атын айтады) Қай көшеде тұрасың? (Өз көшелерін айтады). Қандай үйде тұрасың? (Үлкен, кішкентай үйде тұрамын). Үйдің нөмірі қандай? **Түсіну деңгейі:** екі баланы шақырып, ойыншық	әрекеті. **Күй күмбірі** **(Біртұтас тәрбие)** **ҰІӘ тақырыбы:** Гүлдене бер, Қазақстан! *(Акварель бояу)* **ҰІӘ міндеттері:** Балалардың қоршаған ортадан алған әсерлерін көрсете білуге үйрету,Қазақстанның кең байтақ екенін түсіндіріп, білімдерін кеңейту; Балалардың туған жердің көрінісін қағазға түсіре білудегі шығармашылық ойлауын дамыту. **Дағды**: мазмұнды сурет салуда бейнелерді бүкіл параққа орналастыра білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** көз алдына елестету арқылы сурет салады; **Түсінеді:** туған жердің кең-байтақ екенін, өз елінің әсем жерлері мен ерекшеліктері туралы түсініктері кеңейеді; **Қолданады:** өз ойларын суретте жеткізіп, жұмысты орындауда тиянақтылық мен ептілік танытады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Қазақстан туралы, Қазақстан қалалары туралы мазмұнды сурет тақтаға орналастыру. Психологиялық сәт: Балалар, бір сәт көзімізді жұмып, көз алдымызға туып-өскен жерімізді елестетейік. (Педагог өздері тұрған аймақтың көрікті жерлері туралы қысқаша түсінік береді.) Ал енді

	«Кешір» деген сөзді айтамын. Дұрыс, сыпайы сөздерді жиі айтатын балаларды әдепті бала деп атайды. **Ойын: «Ғажайып сөздер»** Сәлеметсіз бе? Өтінемін. Рақмет, рақ-мет. Кешіріңіз. Балалар жаңа сөздерді қайталайды. **Түсіну деңгейі:** Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады). Ә- ә - ә - ә – ә – ә – әәдеп-ті, әдепті. Ө -ө-ө-өөті- не-мін, өтінемін. І-і-і - ке-ші-і-р-і-і-ң-ң-і-і-з, кешіріңіз **Дидактикалық ойын: «Не деу керек?»** Тақпақтарды тыңдап, назар аударамыз. Қай жауабы дұрыс? Апаң сенің базардан Алма сатып әкелді. Ең үлкенін, жақсысын Сағаң таңдап әперді. Не деп айтып жеу керек? «Рақмет, апа!» – деу керек. Балалар жүр көшеде, Естілді шу-айғай. Сен де шықтың досыңды, Қағып кеттің байқамай. Мұндайда не деу керек? «Кешір досым», – деу керек. Осы келген бетіңде, Допты құдың жарыстың. Көшенің сол шетінде, Кезікті бір апайың, Ұмыттың сен не деу керек? «Сәлеметсіз бе!» – деу керек. **Қолдану деңгейі:** Мақал-мәтелдерді жаттап ал. Әдептілікті данадан үйрен. «Сіз» деген – әдеп,	қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әнді айту кезінде жігерлі орындауға,бір-бірін тыңдап үндесе айтуға көңіл бөлу. Сөздеріне мән беріп, әуенін таза айту. Үйренген ән «Жомарт елім» (И. Нүсіпбаев) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. Жеке және хормен айту. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Қара бала» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). Ұлдардың қатысуымен би қимылдарын жасау, би элементтерін біркелкі, мәнерлеп орындауға дағдыландыру. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Илигай» қ.х.ә. (өңд. Б. Дәлденбай). Балалар қосылып, бір-бірін тыңдап, үндесе ойнауға талпынады. *Асатаяқ, тоқылдақ, тұяқтас* ұрмалы ұлттық аспаптарын қолдану	жіңішкертіп оңға, солға жайлап қозғау. Осылай санап отырып, 15–20 рет қайталау. ***«Саңырауқұлақ»*** – ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұру. ***«Алтыбақан»*** – тілді ауыздан жіңішкертіп шығарып, біресе мұрынға, біресе иекке созу. Осылай 10–15 рет қайталау. **Түсіну деңгейі:** Құстардың суреттерін *тақтаға іледі.* Балалар, қандай құстарды білесіңдер? Қарға, тоқылдақ т.б. Мен сендерге құстарға байланысты тақпақ үзінділерін оқимын. Ал сендер не туралы айтылғанын және қандай дыбыстан басталып, қай дыбыстың қайталанып тұрғанын табуларың керек. Қайталанып тұрған дыбыстың жуан дауысты ма, жіңішке дауысты ма, ұяң, үнді, қатаң дауыссыз дыбыстардың қайсысына жататынын анықтау. Аққу – құстың төресі, Ақ мамықтай денесі. Өлең не туралы және қай дыбыс көп қайталанып тұр? Дұрыс, [а] дыбысы. [А] дыбысының қай дыбысқа жататынын анықта? Жуан дауысты дыбыс). Дауысты дыбысты қалай белгілейміз? Қызыл түспен. Әтеш әнге басады, Әтеш ұйқы ашады.	құрылыс материалы немесе LEGO-ны пайдаланып, бірқабатты немесе көпқабатты үй тұрғызуға тапсырма береді. Мынау қандай үй? Мынау – көпқабатты үй. Мынау бірқабатты үй. Кім көпқабатты үйде тұрады? Сен нешінші қабатта тұрасың? Бірнеше бала жауап береді. Көпқабатты үйде пәтерлер бар. Сурет бойынша жұмыс. Мынау – пәтер. Мынау не? Мынау – пәтер (жеке-жеке жауап береді). Пәтерде (үйде) бөлмелер бар. Мынау – бөлме. Сенің пәтеріңде (үйіңде) неше бөлме бар? Бөлмелерді санайды. Суреттер арқылы әр бөлме (балалар бөлмесі, дәліз, асүй) қалай аталатынын айтады. Ондағы таныс заттарды естеріне түсірту. Мынау – дәліз. Дә-ліз. Дәліз үлкен. Дәлізде шкаф тұр. Шкафта нелер болады? (Киім). Мынау – балалар бөлмесі. Балалар бөлмесінде нелер бар? (Ойыншықтар, кітаптар). Мынау қандай бөлме? Мынау – асүй. Мынау – ... Асүйде нелер бар? (Орындықтар, үстел, ыдыс ...) **Қолдану деңгейі:** **Үлестірмелі суреттермен жұмыс: «Кімде не бар?»** суреттегі заттарды атап, көрсетеді. Менде кереует бар. т.с.с Суреттерде қандай үйлер	көзімізді ашайық. Балалар, енді тақтаға қараңдар, не көріп тұрсыңдар? Қазақстан туралы, Қазақстан қалалары туралы қандай тақпақтар білесіңдер. Қазақстан туралы тағы да не айта аласыңдар? Біз қай жерде тұрамыз? Біз тұратын жердің көрікті орындарын айтып беріңдерші? Балалар, болашақта Қазақстанның қандай болғанын қалайсыңдар? **Түсіну деңгейі:** Кәнеки, еліміздің астанасы – әсем қаламызды бейнелеп, сурет салуды бастайық. Көзге бірден түсетін, аса биік «Бәйтеректің» суретін салуды неден бастаймыз? Алдымен тік төртбұрыш саламыз, оның орта бөлігі жіңішке, төменгі және жоғарғы бөліктері жуандап кетеді. Енді оның жоғарғы бөлігіне дөңгелек, яғни шар тәрізді «жұмыртқа» саламыз, көрік беру үшін үлгідегідей етіп дөңгелек жаққа қарай күннің шуағындай етіп ұзынша сызықтар жүргіземіз. Бәйтеректің түсін өздерің таңдауларыңа болады, өйткені ол түнде алуан түрлі болып өзгереді. **Қолдану деңгейі:** Балалардың суретті салуына басшылық жасалады, жеке көмек көрсетіледі. Мазмұнды сурет салуда балаларға нақты неден бастауға болатыны айтылады, балалардың қандай сурет салғысы келетіні

	«Біз» деген – көмек. Жеке жұмыс: Ойын «Сұраққа жауап бер». Сен әдепті баласың ба? Иә. Мен әдепті баламын. Досыңды ренжітсең, кешірім сұрайсың ба? Иә. Досымды ренжітсем, кешірім сұраймын. т.б **Сергіту сәті:** Біз әдепті баламыз, Ойнап асыр саламыз. Айтқан тілді аламыз, Сәлем беріп үлкенге, Жол көрсете аламыз.		[Ә] дыбысының қандай дыбысқа жататынын анықта? Жіңішке дауысты дыбыс. Дауысты дыбысты қалай белгілейміз? Қызыл түспен. Га-га-га қыста тоңбайды, Га-га-га талға қонбайды. [Г] дыбысының қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. Ұяң дауыссыз дыбыс. Дауыссыз дыбысты қалай белгілейміз? Көк түспен. Қарға-қарға қарғалар, Қар үстінде жорғалар. **Өлең не туралы, қай дыбыс қайталанып тұр?** [Қ] дыбысының қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. –Қатаң дауыссыз дыбыс. Дауыссыз дыбысты қалай белгілейміз? Көк түспен. Кекілік-ау, кекілік, Кетіп қалма секіріп. Өлең не туралы, қай дыбыс қайталанып тұр? [К] дыбысының қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер.Қатаң дауыссыз дыбыс. Дауыссыз дыбысты қалай белгілейміз? Көк түспен. Ителгі алмас күшті аңды, Ителгі аулар тышқанды. Өлең не туралы және қай дыбыс қайталанып тұр? [И] дауысты ма, дауыссыз ба? Қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер.	бейнеленген? Сен қай үйде тұрасың? Бөлмелерді ата. Бөлмелерде нелер бар? Мысалы: Қонақ бөлме жарық, таза, әдемі. Қонақ бөлмеде әдемі кілем бар. Қандай үйде тұрғың келеді? Суретін сал. **Сергіту сәті:** Дөңгелене тұрайық, Керегені құрайық. Уық болып иіліп, Шаңыраққа киіліп, Киіз үйді құрайық.	анықталып, бағыт беріледі. **Сергіту сәті:** Көңілді балалар Жалқаулықты тастаймыз, Жаттығуды бастаймыз. Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Иілеміз оңға бір, Иілеміз солға бір. Қимылдайды әр сәтте, Аяқ та бір, қол да бір. *(Е. Өтетілеуұлы)*

			Жіңішке дауысты дыбыс. Дауысты дыбысты қалай белгілейміз? Қызыл түспен. Сауысқан-ау, сауысқан, Сақтанасың дауыстан. Өлең не туралы, қай дыбыс қайталанып тұр? [С] дауысты ма, дауыссыз ба? Қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. Қатаң дауыссыз дыбыс. Тырау, тырау, тырналар, Тамаша әнін тыңдап ал. Өлең не туралы және қай дыбыс қайталанып тұр? **[Т]** дауысты ма, дауыссыз ба? Қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. Қатаң дауыссыз дыбыс. Шаңқ, шаңқ етіп шағала, Шабақ ілер жағада. Өлең не туралы және қай дыбыс қайталанып тұр? **[Ш]** дауысты ма, дауыссыз ба? Қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. (Қатаң дауыссыз дыбыс). Лашын көкте самғайды, Лашын көкті шарлайды. Өлең не туралы және қай дыбыс қайталанып тұр? [**Л]** дауысты ма, дауыссыз ба? Қай дыбысқа жататынын анықта? Жасалу жолына мән бер. (үнді дауыссыз дыбыс) **Қолдану деңгейі:** құстарға байланысты тыйым сөздермен таныстырады. 1.Құстың ұясын бұзба, Ағашты сындырма. Құстардың жұмыртқасын сындырма.		

			Құсқа тас лақтырма **Дәптермен жұмыс** Суреттердегі заттарды ата. Дауысты дыбыстан басталатын заттың суретін -қа, дауыссыз дыбастан басталатын заттың суретін -қа сал. Құстардың атын дыбыстық сызбаға қарай сәйкестендір. Сызықпен қос. Педагог балалармен бірге тапсырмаларды талқылайды. Дыбыстарды анықтайды, сандықтармен қосады. Екінші тапсырмада сөздердегі дыбыс санын анықтап, тиісті сызбамен сәйкестендіреді. Мысалы, *қарға* сөзінде 5 дыбыс бар, қарғаның суретін 5 дыбысты сызбамен қосады. **Саусақ жаттығуы** Қолымызды қайшы етіп, Қағаздарды қиямыз. Қиып-қиып аламыз, Біз көңілді баламыз.		
3 үзіліс – Балалардың дербес іс-әрекеті **(Біртұтас тәрбие)** Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу. Жүгіруге арналған ойын: «Мысықтар мен балалар» Басты міндет: Берілген белгіні дұрыс тыңдай білуге, ойын ойнағанда қауіпсіздік ережелерін сақтай білуге, топпен ойнауды ойнай білуге үйрету.					
Психологиялық ойын: **Ойын:« Сәлемдесу»** жаттығуы. **Міндеті:** Бір-бірімен кездескенде амандасу мәдениетіне тәрбиелеу, жылдамдыққа баулу. **Ойын шарты:** Қазір біз сендермен ойын ойнаймыз, қимылды тез жасауларың керек. «Бастаймыз» деген белгі берілгенде, мен қалай амандасу керек екенін айтамын, сонда сендер бір-бірлеріңмен тез-тез амандасасыңдар. Әр адаммен әртүрлі амандасасыңдар. Сонымен, көзбен… қолмен… иықпен… құлақпен… тіземен… иекпен… өкшемен… арқамен.			**Жүгіруге арналған ойын: «Мысықтар мен балалар»** **Міндеттері:** Берілген белгіні дұрыс тыңдай білуге, ойын ойнағанда қауіпсіздік ережелерін сақтай білуге, топпен ойнауды ойнай білуге үйрету. Ептілікке,алғырлыққа тәрбиелеу. **Дағды**:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Балалардың жартысы мысықтар болады, ал жартысы олардың иесі болады. Мысықтар баспалдақта отырады, олардың иелері жүрелерінен алаңның екінші жағында отырады. Тәрбиеші сүт кімге керек деп сүт құйғандай болады.Балалар «кис-кис», деп шақырады.Мысықтар жақындаған да балалар алаңның екінші жағына қашып шығады. Ойын 2-3 рет қайталанады.		

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Күшті, батыл және үлкен боламын! **ҰІӘ міндеттері:** Балаларға ілгері жылжи отырып, аяқтан – аяққа секіруге жаттықтыру.Алақанды соққан соң қағып алған допты екі қолмен жоғары лақтыра алуға тәрбиелеу. Ағаш қадалар арағынан еңбектеп өту жаттығуларын дұрыс орындай алуға жаттықтыру. **Дағды**: Оң және сол қолмен алысқа лақтыруға үйрету, қолды айналдырып алдымен төмен түсіріп, сонан соң көтеріп, түзу ұстап артқа жіберіп барып лақтыру шеберліктерін (машықтарын) дамыту. Баяу қарқынмен жүгіруге үйрету, қозғалыс қарқынын сақтап жүгіру және аяқты өкшеден аяқтың ұшына қарай басып жүгіру дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** оң және сол қолмен алысқа лақтыруды; шұңқырға секіру: 30 см биік орындықтан секіруді; заттар арасымен алақан мен тізеге таянып еңбектеуді; екі минут баяу қарқынмен жүгіруді.	**4 Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы**Ақымақ қасқыр.(ертегі) танысу. **ҰІӘ міндеттері:** -ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау, қисынды мазмұндауға, ертегіні әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді қолдануға үйрету; -ертегі мазмұнын эмоциялық-бейнелі қабылдау, қоршаған орта, табиғат туралы түсініктерін және өзара жағымды қарым-қатынасын дамыту; -жағымды әдеттерді бағалай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды**: ертегінің мазмұнын сақтай отырып айтып береді; **Түсінеді:** ертегінің мазмұнын түсінеді, кейіпкерлерді ажыратады; **Қолданады:** ертегіні бейнелеуіш сөздер арқылы шығармашылықпен мазмұндайды **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Командалық қимыл қозғалыстарды орындау біліктілігін қалыптастыру(таза ауада) **ҰІӘ міндеттері:** Қардан тұрғызылған құрылыстар арасынан қатармен жүру, жүгіру жаттығуларын жасауға жаттықтыру.Затқа дейін екі аяқтап секіру, қар кесегін нысанаға дәл лақтыра алуға тәрбиелеу. **Дағды**: Командалық қимыл-әрекеттерді орындай отырып есте сақтау мен зейінін жақсартуына жағдай жасау. Лек-легімен келіп, кедергілер алабынан өтуге, өз әрекеттерін командасымен үйлестіруге, қалыптастыруға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жолақпен жүру, заттардың арасымен тізбектеліп жүруді. **Түсінеді:** кедергілер алабынан қалай өту керектігін, өз әрекеттерін	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Біздің рәміздер. **ҰІӘ міндеттері:** Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажырату; халық биін үйрену арқылы көркем мұраның кейбір элементтерімен таныстыру; қазақтың ұлттық аспабының дыбысталуымен таныстыру. **Дағды**: Ересектердің орындауындағы музыкалық пьесаларды тыңдау, жоғарғы регистр, аспаптың дыбысталу тембрін ажыратуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар***: «Көңілді балалар» литва халық әуені (өңдеген Т. Ломова). Музыка ойналғанда екеуден жұптасқан күйі жеңіл, тізені көтере секіре айналады.	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Мерген болғым келеді. **ҰІӘ міндеттері:** Сапқа тұрып, төмен ұстаған екі қолмен допты бір – біріне лақтыру жаттығуын жасай алуға жаттықтыру; -қапшықты арқаға қойып, еңбектеп өту. Қапшықты төбеге қойып, гимнастикалық орындық үстімен жүріп өтуге тәрбиелеу. **Дағды**: Баяу қарқынмен жүгіруге үйрету, қозғалыс қарқынын сақтап жүгіру және аяқты өкшеден аяқтың ұшына қарай басып жүгіру дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** оң және сол қолмен алысқа лақтыруды; 30 см биік орындықтан секіруді; екі минут баяу қарқынмен жүгіруді; еденде иректеліп жатқан жіп үстімен басына құм салынған қапшықпен қолды екі жаққа созып жүруді. **Түсінеді**: еденде иректеліп жатқан жіп үстімен басына құм салынған қапшықпен қолды екі жаққа созып, тепе-теңдік сақтап қалай

	Түсінеді: оң және сол қолмен алысқа қалай лақтыру керектігін; баяу қарқынмен жүгіру кезінде қозғалыс қарқынын қалай сақтап жүгіру және аяқты өкшеден аяқтың ұшына қарай қалай басып жүгіру керектігін. **Қолданады:** қозғалыс кезінде тапқырлық таныта білу шеберліктерін (машықтарын). **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ойын жаттығуы: «Тыңда, орында». Бастаушы 1-2 қимылды көрсетеді, бірақ түсіндірмейді. Ал балалар ол қимылдарды ретімен қайталайды. Қазақстан Республикасының ауыр атлетші спортшылардың суреттерін көрсетіп, олармен таныстырады. Осы спортшылар тәрізді мықты болу үшін, спортпен айналысу қажеттігін айтады. Бастаушы 1-2 қимылды көрсетеді, бірақ түсіндірмейді. Ал балалар ол қимылдарды ретімен қайталайды. «Жаттығуды бастаймыз – бір! Аяғыңды алшақ бас – екі! Тоқтамай жаса – үш! Күлімдейді күн. Тамаша! Мықты, күшті болайық біз!» Бір, екі тізбекпен жүру. Қозғалыс үстінде бір тізбектен екі тізбекке сап түзеп жүреді. **Түсіну деңгейі:** Негізгі қимыл-қозғалыстарды орындау: Оң және сол қолмен алысқа	**Білу деңгейі:** балаларға жұмбақ жасырады: Бүгін біз **«Ақымақ қасқыр»** деген ертегімен танысамыз. Ертегіні мәнерлеп оқып береді. Мазмұнын түсіндіреді. **Түсіну деңгейі: Сөздік жұмыс:** *Қасқыр ол аң жыртқыш* *Қой – үй жануары* *Шап беріп* – тез ұстап алу. *Тәкаппар* – менсінбей, кеудесін көтеруді айтамыз. **Сұрақ-жауап** Ертегі қалай аталады? Ертегі ұнады ма? Ертегіде не туралы айтылған? Қай кейіпкер саған ұнады? Орманда қасқыр мен бірге не өмір сүрді? **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті** *Балалар ертегі желісі бойынша қимылмен жасайды.* Сурет бойынша ертегі мазмұнын, оқиға жүйесін сақтап баяндау. Ертегіде қандай кейіпкерлер кездеседі? Жұбыңмен бірге кейіпкерлер диалогін ойнап көрсетіңдер. ***Есіңе сақта:*** «Дос болсаң, берік бол, Досыңа серік бол ***Ертегіні сахналау*** .	командасымен үйлестіруді, шектеулі жазық бетімен жүргенде тепе-теңдік сақтауды. **Қолданады:** екі аяқпен бірдей итерілуді, баяу жүгіріс дағдыларын, кеңістікті бағдарлау дағдыларын, қол ұстасып шеңбермен жүруді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Команда» тренингі. Барлығы қол ұстасып тұрады. Педагогтің нұсқауы бойынша қимылдар жасайды. «Кәне, барлығымыз шеңберге қол ұстасып тұрайық. Біз – бір командамыз. Бір команда –бір ағза, бір бүтін деп елестетейікші... Кәне, оның тынысын естиік: барлығымыз бірге демімізді ішке тартып, бірге сыртқа шығарайық... естідік пе? Енді оның жүрегін тыңдап көрелік... түк-түк!» (түк – бәрі бірге артқа бір қадам, түк – алдыға бір қадам аттайды) **Түсіну деңгейі: «Қол ұстасып сауық құру»** Ойыншылар бірінің ішінде бірі тұрған екі шеңбер құрады. Педагогтің белгісімен көрсеткен бағытта олар жүру, жүгіру қозғалыстарын бастайды. **Секірулер –** әртүрлі бастапқы қалыптан қол қимылдарын орындай отырып бір орында секіру (30 рет). Қалауынша бір бала ортаға шығып,	***Музыка тыңдау****:* «Қазақстан жалауы» (Д. Омаров). Балалармен еліміздің рәміздері туралы әңгіме өткізу. Елтаңба, Ту суреттерін көрсету. Әннің мәтініне, сипатына назарларын аудару. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі: *Ән айту:*** **«**Тәуелсіздік таңы» (А. Шырынбекова). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әнді айту кезінде жігерлі орындауға,бір-бірін тыңдап үндесе айтуға көңіл бөлу. Сөздеріне мән беріп, әуенін таза айту. Үйренген ән **«**Жомарт елім**»** (И. Нүсіпбаев) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. Жеке және хормен айту. **Қолдану деңгейі: *Билер:*** **«**Қара бала» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). Ұлдардың қатысуымен би қимылдарын жасау, би элементтерін біркелкі, мәнерлеп орындауға дағдыландыру. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Илигай» қ.х.ә. (өңд. Б. Дәлденбай). Балалар қосылып, бір-бірін тыңдап, үндесе ойнауға талпынады. *Асатаяқ, тоқылдақ,*	жүру керектігін. **Қолданады:** күнделікті өмірде: ойын барысында тапқырлық таныта білу шеберліктерін (машықтарын), мейірімді, тез тіл табысқыш қасиеттерін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Көңіл күйіңді көрсет» ойын-жаттығуы. Бір сызық бойында тұрып, жүргізушінің сұрағына им-ишарамен жауап береді. Жүргізуші төмендегідей сұрақты қояды: Көңіл күйлерің қандай? Балаларға көңіл күйді көтеру үшін доппен орындалатын ойын ойнауды ұсынады. Тізбек бойынша жүру және жүгіру. «Жұбыңды тап!» ойын-жаттығуы. Жұп болып шалқадан жатып, қолды желкеге қойып, пресс жасау (5 рет). Шашырап жүреді, педагогтің бұйрығы бойынша «1-2-3 – жұбыңды тап!» жұп болып тұрып, қолдарын көтереді. **Түсіну деңгейі:** Көзге арналған гимнастика: «Әдемі көбелек» «Әдемі көбелек бізге ұшып келді». «Әдемі көбелек, көзімізді тынықтырайық». Негізгі қимыл-қозғалыстарды орындау: **Екі минут баяу жүгіреді:** табандарын өкшеден аяққа қарай басып, қолды үйлесімді қозғап жүгіру. Біркелкі қарқынмен,

	лақтыруға үйрету, қолды айналдырып алдымен төмен түсіріп, сонан соң көтеріп, түзу ұстап артқа жіберіп барып лақтыру шеберліктерін (машықтарын) дамыту. Лақтыру барысында қауіпсіздік техникасын сақтайды. Сызылған сызық бойына екі қатарға сап түзеп тұрады. Допты дұрыс ұстау қалпы: үш саусақпен доптың арт жағынан, бас бармақ және шынашақпен доптың екі жағынан ұстайды. Допты алысқа лақтыруға тырысады. Педагогтің бұйрығы бойынша допты жүгіріп барып алып келіп, саптың алдында тұрған баланың артына келіп тұрады. (4 рет) **Қолдану деңгейі: Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Орнынды тап!» (4 рет). «Орнынды тап!» бұйрығы бойынша түрлі бастапқы қалыптарға тұра қалады: малдас құрып отырады, өкшемен отырады, тізерлеп тұрады. Зал ішінде модульдерге соқтықпай еңбектеп жүреді. «Орнынды тап!» бұйрығы бойынша түрлі бастапқы қалыптарға тұра қалады. **Көзге арналған гимнастика.** Жаттығуларды ретімен орындайды. Көздерді оңға-солға, солдан оңға қарай қозғалту; Көз қарашығын көкке одан төменге қарату; Сағат тілі бойымен көзді айналдыру; Тез арада көзді ашып-жұму; Көздерді сол жақ астыңғы бұрыштан оң жақ үстіңгі бұрышқа қарату. Дәл солай,		қолдың түрлі қалыптарын көрсете алады (желкесіне қойып, беліне қойып, артына ұстап т.с.с.).Шеңбер бойына тұрып, бір орында секірулерді орындайды. Аяқтарын тізеден бүгіп, біркелкі, жеңіл секіруге тырысады. Жаттығу соңында қай баланың көрсеткен секіру түрі қиын, қызықты болғанын атап өтеді. **Қолдану деңгейі:** Тізбекпен кедергілер алабынан өту. Тізбек құрып, кедергілер алабының қасына келеді. (Кегельдер, доғалар, құрсаулар, жолақтар). Белгі бойынша кедергілер алабынан өтеді: кегельдерді айналып өтіп, доғалардың астынан өтіп, жолақтың үстімен жүгіріп өтеді. Нұсқау – тізбек шашырап кетпеуі керек. «Бастаушыға доп бер!» Ойыншылар мен жүргізушілерге арнап бау қояды. Бірінші ойыншыларға қарама-қарсы 2 м қашықтықта жүргізушілер доп ұстап тұрады. Ойыншылар тізбекте тұрып, қолдарын алдындағы ойыншының иығына қояды. Белгі бойынша жүргізушінің артынан кедергілерден жүгіріп өте бастайды. Өтіп болған соң келесі бала жүргізуші болады да, алдыңғы бала артқа барып тұрады. **Белгі бойынша** жүргізуші допты ойыншының дәл қолына	*тұяқтас* ұрмалы ұлттық аспаптарын қолдану.	біркелкі тыныс алып, баяу жүгіреді. Оң және сол қолмен алысқа лақтыруға үйрету, қолды айналдырып алдымен төмен түсіріп, сонан соң көтеріп, түзу ұстап артқа жіберіп барып лақтыру шеберліктерін (машықтарын) дамыту. **Қолдану деңгейі:** Тепе-теңдік «Түсіріп алма» ойын-жаттығуы: еденде иректеліп жатқан жіп үстімен басына құм салынған қапшықпен қолды екі жаққа созып жүру. Тепе-теңдіктерін сақтауға тырысады: дене бітімдерін түзу ұстап, бастарын төмен түсірмей, қолдарын екі жаққа созып, жіп үстімен жүреді. Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қу түлкі» **«Көңіл күй»** Ым-ишарамен түрлі көңіл күйлерді көрсету. Шеңберге тұрады. Күзгі бұлт сияқты Күн, самал жел сияқты күлімсірейді. Құйын, қарлы боран сияқты ашуға басады. Найзағайды көріп, қорыққан адамның кейпін салады. Боран ішінде шаршап келе жатқан адамды салады. Бұтақта отырған немесе толқынмен тербеліп тұрған кемені салады.

	бірақ енді керісінше жасау. Әрбір жаттығуды кемінде 6 рет қайталау қажет.		лақтырып береді. Допты ойыншы екі қолмен екі жағынан ұстап қағып алады да, жүргізушіге қайта қайтарып, жүгіріп барып, тізбектің ең артына барып тұра қалады. Барлық ойыншылар алға, сызыққа жылжып келіп, дайын тұрады. Бірінші ойыншы қайтып, қайтадан бірінші болып тізбектің басына келгенде қолын дереу көтереді. Олар жеңді, ойын аяқталды. 		
Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру**. (Біртұтас тәрбие)**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Қараша** **Серуен кешені № 1** **— Жыл мезгілінің өзгеруін бақылау** **— Экалогия** ***Міндеттері:*** — Табиғат өзгерістері туралы түсініктерін кеңейту (қырау, суық соғу, күннің қысқаруы, түннің ұзаруы) — Күн туралы білімдерін тиянақтау (күн ашақ, бірақ жылытпайды). ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз*** *А. Сәрсеков* *Күзгі ауланың талдары* *Кейде құйын өтеді* *Желмен басын шайқайды* *Тозаңдатып жан-жақты* *Дәурен өтіп жаздағы* *Кейде құйын кетеді* *Күздің желі соғады* *Доп қылып ап жапырақты* *Бейне тентек баладай* *Ойран-асыр салады* *Алма бағын жағалай* *Алмаларын қағады* Күз мезгілінің аяқ жағын «күміс күз» деп те атайды. Суларда алғашқы жылтыр мұздар пайда болады. Жерге алғашқы күмістей	**Қараша** **Серуен кешені № 2** **Жапырақтардың түсуін бақылау** **— Экалогия** ***Міндет:*** —табиғаттың мезгілге байланысты құбылыстары туралы түсініктерін кеңейту; —бақылағандарын сөйлеу тілінде қолдану қабылеттерін қалыптастыру. ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз*** ***Күзгі жапырақтар.*** ***Қ. Шаңғытбаев*** *Алтын сары, қызыл, көк,* *Алуан-алуан жапырақ.* *Күзгі бақта күлімдеп,* *Көз тартады атырап.* *Күн шуақта маужырап,* *Жатыр еді атырап.* *Ағаштардан жамырап,* *Үшты кенет жапырақ.* **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦ Барлық ағаштардың жапырақтарының түсі өзгерді ме?	**Қараша** **Серуен кешені № 3** **Қараша айының алғашқы күндерде жылы жаққа ұшып кететін құстарды бақылау** ***Міндет:*** ұшып кететін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарға деген танымдық қызығушылығын арттыру. **Бақылау барысы** ***Көркем сөз*** Қайтқан құсты көрдің бе? Қаптай ұшқан әуелеп. Күткен күзім келдің бе, Сыңсып бағың мәуелеп. Жаз қызығы өтті енді, Құстар қайтып кетті енді. Қол бұлғап қоштасамыз, Төбеден құстар өткенде **Балалармен әңгімелесу, сұрақтар:** *Күз келгенде құстар тіршілігі қалай өзгереді? (құстар жемі азаяды, күн суытады, құстар ұшып	**Қараша** **Серуен кешені № 4** **— Экалогия** **Емен ағашын бақылау** **Міндеті**: Күзгі емен туралы түсініктерін қалыптастыру,ағаштардың жыл мезгілдеріне қарай бейімделуі туралы түсінік беру. ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз*** *Білмейтіні жоқ елдің-* *Өзім де ішіп көргенмін* *Дейді әжейім* *Ішектің емі-қашаннан* *Қабығында еменнің* *Қайнатындысы Еменнің* *Қасиеті бар дәрілік.* *Қабығынан жасалған.* *Орманда жасыл еменнен құдыретті де әсем ағаш жоқ. Халық ертегілері мен батырлар жырларында алып емендер тегіннен-тегін айтылмаса керек. Ол алыптар бейнесінде бейнеленеді. Кәрі еменнің діңі мығым, бұтақтары тарам-тарам болады. Емендер мың жылға дейін өмір сүреде, олар көктемде	**Қараша** **Серуен кешені № 5** **— Тікенекті және Экалогия жапырақты ағаштарды бақылау** **Міндеті:** ағаштар туралы түсініктерін қалыптастыру *(оларға ортақ ұқсастықтары мен айырмашылықтары).* ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз С. Оспанов*** ***Өсе бере сан ғасыр*** ***Шыршаларға тимек кім*** ***Болып таудың түр-сәні*** ***Қорғалады орманы*** ***Жапырағы жап-жасыл*** ***Ол жеміс пен жидектің,*** ***Көрдің бе сен, шыршаны?*** ***Топырақтың қорғаны.*** **Балаларға сұрақтар:** -Біздің аулада қандай ағаштар өседі? *(қайың, терек, үйеңкі, шырша, қарағаш, алма және алмұрт ағаштары.)* -Ал, бұлар қандай ағаштар? *(тікенекті, жапырақты.)* -Жапырақты ағаштардың тікенекті ағаштардан қандай айырмашылықтары

	жылтыраған алғашқы қар ұшқындары түседі. Жердегі жапырақтар үстіне қонған қыраумен күн сәулесінен күмістей жылтырайды. Күзде күн көзі сирек көрінеді, ауа-райы бұлыңғыр, бұлтты болады. Алғашқы қар түседі, ол бірақ еріп кетуі мүмкін **Балаларға сұрақтар:** ♦ Қыс алдындағы күндерді қалай атайды? *(Күміс күз.)* ♦ Неліктен? Жұмбақ шешу: Қар да емес, мұз да емес, Ағаштар күміс жамылған (қырау) **Еңбек:** Ауладағы қоқыстарды жинау. *Мақсаты: жасаған жұмыстарынан қанағат алуға тәрбиелеу .* **Қ/О:** «Бәйге» *Міндеттері:* — Бір-біріне соқтықпай жүгіруге жаттықтыру ; — Төзімділікке, ептілікке тәрбиелеу. **Жаттығу ойындары:** Тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру. *Міндеті: Төбешікке жүгіріп шығу, жүгіріп түсу* ***Халық болжамы:*** ***-Түнде қырау түссе, күндіз қар жаумайды*** ***-Ағашты қырау басса аяз болады.***	♦ Ағаштар мен бұталардың түстері жазда қандай еді? ♦ Күздің келуімен олар қалай өзгерді? ♦ Қайың жапырақтарының түсі қандай? (алтын-сары) шетеннің ше? (қызыл) ♦ Бәрінен бұрын қай ағаштың жапырағы түсін өзгертеді? (қайың) ♦ Жапырақтардың түсуі кезінде қай ағаштың жапырағы ұзақ уақыт сақталады? (қайыңда) Тәрбиеші балаларға ағаш жапырақтарының жерге түсуін бақылауды ұсынады, сұрақтар қояды, өлеңді қайталайды ♦Жапырақтардың түсуінің қандай маңызы бар? (қысқы суыққа бейімделеді, аязда ағаштардың ауыр салмақтан сынуынан сақтайды, жапырақтармен бірге ағаш бойындағы керексіз заттар сыртқа шығады) ♦Барлық жапырақтар бірдей түсе ме? (жоқ) Түскен жапырақтармен бірге ағаштар да өле ме? (жоқ) **Зерттеу жұмысы** Қайың мен шетен т.б. ағаш жапырақтарын табу, олардан асфальтқа өрнек құру. **Еңбек** Алаңдағы жапырақтарды жинауға аула сыпырушыға көмектесу *Мақсаты:бірлесе жұмыс істеуге, мақсатқа жетуге баулу.* **Қ/О:** «Түлкі мен қояндар». *Міндет: жануарлар мінез-құлқын ажырата білу*	кетуге дайындалады, балапандарын ұшуға жаттықтырады) *Бұрынғы бақылағандар бойынша жазғы және күзгі құстар жайлы айтыңдар?(жазда жем көп, олар балапандарына жем тасиды, қоректендіреді) *Құстар жемі күзде қайда кетеді? (жәндіктер жоқ болады, өсімдіктер құрайды, дәндер мен тұқымдар азаяды) *Құстардың ұшу мерзімі неге байланысты деп ойлайсыңдар, ең әуелі қандай құстар ұшып кетеді? (Ең әуелі жәндәктермен қоректенетін құстар, сонан соң дәнмен, тұқыммен, астықпен қоректенетін құстар ұшып кетеді) *Құстар ұшуға қалай дайындалады? (олар үйір-үйір болып жиналады, ұзақ жолға ұшуға дайындалады, тамыздың аяғынан бастап ұшып кете бастайды) *Ең соңынан қандай құстар ұшып кетеді? (үйрек, қаздар-су тоғандары қатқанша ұшпайды, су астында қорек табылады) **Еңбек:** Қыста құстарға беруге өсімдіктер дәнін жинау Міндет:құстарға деген аяушылық, қамқорлық сезімдерін тәрбиелеу Қ/О: «Торғай-қарға». Міндет: тапсырманы нақты, жеңіл орындауға жаттықтыру, жүгіру	*ең кеш көктейді. Ол өте зор, мықты ағаш болғанмен, қатты аяздарда жарылып кетеді.* ♦ Емендер көбіне қайда өседі? *(орманда.)* ♦ Ал бұл ағаш қайда өсіп тұр? *(қалада.)* ♦ Қалада тағы қандай ағаштар өседі? ♦ Ағаштар қалаға не үшіни керек? *(ағаш жапырақтары ауадағы көмір қышқыл газын бойына сіңіріп оттегін бөліп шығарады..)* ♦ Ағаш жапырақтары қай уақытта түседі? *(күз айларында.)* ♦ Ағаш жапырақтары неге түседі? *(ағаштардың қыста көп ылғалды жоғалтпасы үшін)* ♦ Емен ағашының адамға қандай пайдасы бар? *(құрлысқа, жиһаздар жасауға және емдік қасиеттері бар)* **Зерттеу жұмысы** Ауладағы бірнеше ағаш жапырақтарының түстерін салыстыру Міндеті: ағаш жапырақтарының түстерінің әртүрлілігін аңғарту **Еңбек** Жерге түскен ағаш жапырақтарын тырмамен жинау және оны тазалау *Міндеті:* ұжыммен жұмыс істеуге деген қызығушылықтарын арттыру. **Қ/О:** «Торғайлар мен мысық». *Міндеті:берілген тапсырма бойынша жүгіруге жаттықтыру* **Жаттығу ойындары** Бір аяқпен секіру. *Міндеті: барынша биік секіруге жене жерге дұрыс түсуге жаттықтыру* ***Мақал-мәтел*** **Аяламасаң ағаш та аспандап өспес**	бар? -Олардың ортақ қандай ұқсастықтары бар? *(діңі, бұтағы, тамыры)* -Ағаштар өсу үшін қандай жағдайлар сақталуы керек? -Ағаштардың халық шаруашылығына және медицинаға қандай пайдасы бар? **Еңбек:** Ойын алаңын тазалау. Міндеті:жұмысты өзара бөлісіп атқаруға үйрету **Қ/О:** «Жұбыңды қуып жет». *Міндеті: кедергіден өтіп жүкіруге жаттықтыру* **Жаттығу ойындары:** Орнында тұрып ұзындыққа секіру *Міндеті:* Екі аяқпен серпи секіруге жаттықтыру ***Мақал-мәтел.*** **Жалғыз ағаш орман болмас,** **Жалғыз ағаш желге төтеп бере алмайды.**

		Жаттығу ойындары: Қозғалысты дамыту. *Міндет:аяқ қозғалыстарын түрлендіре жаттығу жасау.*	техникасын меңгерту **Жаттығу ойындары:** Жүрудің әртүрлі тәсілдерін қолданып (тырна, құтан, балапан сияқты жүру) жүруге жаттықтыру Міндет:қозғалыс белсенділіктерін дамыту.	**Орман ел дәулеті, жер сәулеті.**	
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс 11.55 – 12:15	**Қоршаған ортамен таныстыру – коммуникативтік әрекет Жеке жұмыс:** Алинұр Нұрали Ойын: Не артық. **Міндет:**Сурет бойынша өз ойын айытқызу.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті Жеке жұмыс:** Ашкон Ислам Ойын Менің үйім Геометриялық денелердің: текше, шар, цилиндр ерекше қасиеттері туралы ұғым қалыптастыру.Мүмкіндігін ше балаларға көлемді пішіндерді қолмен ұстап көруге беріп, топтарға пішіндерден өз сарайларын салуды және олардың оны қандай пішіндерден жасағанын айтып беруді ұсыну қажет.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет Жеке жұмыс:** Сағидолда Дарин Үнді дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату; суреттер бойынша заттардың атын ататып, сол сөздердегі қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын дыбыстарды ажыратып айтуға сұрақтарға толық жауап беруге үйрету.	**Көркем әдебиет-коммуникативтік, танымдық әрекет Жеке жұмыс:** Серік Жігер Суреттер бойынша ертегі желісі бойынша құрастырып, айтып беруге үйрету.	**Сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру - танымдық,коммуника-тивтік әрекет Жеке жұмыс:** Шаштараз ойыны Сюжетті сурет бойынша ертегі мазмұнын шығармашылықпен құрастыра алуға, жұмбақтың шешімін логикалық ойлау арқылы таба білуге үйрету.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Дербес ойын:** «Санамақ баспалдақ» **Міндет**: 1-10 дейін тура және кері санау түсініктерін кеңейту, сөздік қорларын молайтып, ауыз екі сөйлеуге баулу. **Дағды:** тура және кері санауға дағдыландыру. **Ойынның шарты:** бірден онға дейін сандарды ретсіз қою, балалар сандарды дұрыс қойып тура және кері санайды. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында	**Танымдық-қимылды ойын: Дидактикалық ойын: «Пішінді табыңдар»** **Міндет:** Санау білігін бекіту, қоршаған ортадан геометриялық фигуралардың пішіні бар заттарды табуға үйрету. **Дағды:** Логикалық байланыстар мен заңдылықтарды орнату, санау дағдыларын дамыту. **Ережесі:** Дорбада (мөлдір емес) әртүрлі геометриялық пішіндегі заттар бар. Тапсырманы күрделендіру	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Бастаушыға доп бер!»** **Міндет:** Бір-бірден қозғалыс кезінде қол мен аяқтың қимылдарын үйлестіріп, тізбекпен жүру, жүгіруге жаттығу. **Дағды:** Салауаттылыққа, коммуникативтік құзыреттілікке, мәселені шешу, ол үшін сыни ойлау, команда мүддесін өзінен жоғары қоя білуге дағдыландыру. **Ойынның шарты:**	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Үшіншісі артық» дидактикалық ойын: Міндеттері:** балалардың құстардың алуан түрлілігі туралы білімдерін бекіту. **Дағды:** үйлесімді қозғалу қабілеттері және жалпы шыдамдылық секілді дене сапаларын дамытуға дағдыландыру. **Ойын шарты:** Құстардың аттарын араластырып, шатастырып айтады. Қатені байқаған бала қол шапалақтауы тиіс	**Дидактикалық ойын: «Таңдап ал да, атын айт». Міндеті:** сөздік қорларын дамыту; хайуанаттарды жақсы көруге тәрбиелеу. **Ойын шарты**: Аңдар мен жануарлардың қиынды суреттері ішінен біреуін таңдап алып, атын айтады және оның жүрісін салып береді.

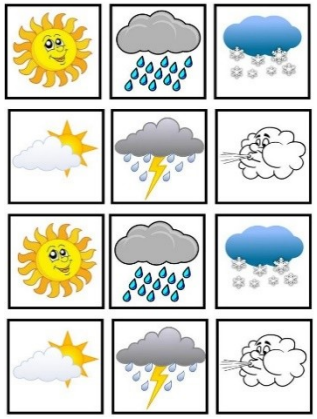
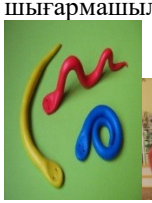
	фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады.	үшін жүргізуші дорбадан нақты пішінді табуға тапсырма береді. Бұл ретте бала қажетті пішінді тапқанға дейін бірнеше пішінді кезек-кезек ұстап көреді. Балалардың әрқайсысында «Сиқырлы» дорбаның болуы орынды. Пішіндерді өзара салыстырып: «Шардың қабырғалары бар ма? Шар, текше домалайды ма?» - деген сұрақтарға жауап береді. Ойын ойнайды. Бала пішіндерді қолымен ұстап, сипалап, атауын атайды. Пішіндерді өзара салыстырады. Оларды қоршаған ортадағы заттармен салыстырады. Заттардың неге ұқсайтыны туралы қорытынды жасайды.	Бірінші ойыншыларға қарама-қарсы 2 м қашықтықта жүргізушілер доп ұстап тұрады. Ойыншылар тізбекте тұрып, қолдарын алдындағы ойыншының иығына қояды. Белгі бойынша жүргізушінің артынан кедергілерден жүгіріп өте бастайды. Өтіп болған соң келесі бала жүргізуші болады да, алдыңғы бала артқа барып тұрады. **Белгі бойынша** жүргізуші допты ойыншының дәл қолына лақтырып береді. Допты ойыншы екі қолмен екі жағынан ұстап қағып алады да, жүргізушіге қайта қайтарып, жүгіріп барып, тізбектің ең артына барып тұра қалады. Барлық ойыншылар алға, сызыққа жылжып келіп, дайын тұрады. Бірінші ойыншы қайтып, қайтадан бірінші болып тізбектің басына келгенде қолын дереу көтереді. Олар жеңді, ойын аяқталды.	(торғай, қарға, шыбын, суықторғай және т.б.).	
Балаларды үйге қайтару. Уақыты:					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата-анаға кеңес:** «Балаңызды тыңдауды үйреніңіз. Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз» Үйде балаға ертегі кітаптар оқып беріңіз	**Ата-анаға кеңес:** Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру.Үйге келгенде өз киімін реттеп қоюға және өз киімін реттеп қоюды	**Ата-анаға кеңес:** Балалармен өз отбасы туралы әңгімелесу. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту.	**Ата-анаға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.	**Ата –аналарға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысына)сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы.

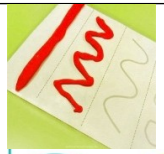
Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі»КММ
Топ: Мектепалды сынып
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 11.11.-15.11.2024-2025 оқу жылы

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 11.11	Сейсенбі 12.11	Сәрсенбі 13.11	Бейсенбі 14.11	Жұма 15.11
Балаларды қабылдау	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	**«Бір тұтас тәрбие» бағдарламасы аясында Әділдік және жауапкершілік айы** **Апта дәйек сөзі: Отаным-Алтын бесігім** Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) гүлдерге су құю шаңдарын сүрту **(Біртұтас тәрбие)** Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын әрекеті(үстел үсті ойындары пазлдар, домино және т.б.); **Сәйкестендіру ойыны: «Не болды, не бар?»** **Міндеті:** Балаларға күнделікті тұрмыста қолданылатын заттар туралы білімдерін шыңдау. **Дағды:**Күнделікті үй шаруасына,тұрмыста қолданылатын заттардың пайдасын білуге және суретке қарап әңгімелеу	**Қоршаған ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет** **Үстел үсті ойыны: «Бұл кімнің құйрығы?»** **Міндет:** Балалардың үй жануарларының сыртқы кейпінің ерекшіліктері, олардың дене мүшелерінің жеке бөлігі: құйрықтарының көмегімен тіршілік ететін ортаға бейімделу ерекшіліктері туралы білімдерін нақтылау. **Дағды:** Жабайы және үй жануарларын ажыратқан	**Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі**(іс әрекет арқылы қимылды ойын) **Белсенділік жаттығу ойыны: «Табиғат құбылыстарын ажыратып олардың қасиеттеріне іс-қимыл арқылы көрсету»** **Міндеті:**Қасиетіне қарай:қар мен жаңбырды ажырата білу,табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту,қатты,	**Көркем әдебиет - коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары: «Кімге не керек?»** **Мақсаты:** құрылысшы мамандықтары бейнеленген қиындылар. Тас қалаушы, сырлаушы, шатыр жасаушы, ағаш шебері, электрик т.б. **Дағды:** сюжеттік суретке қарап, әңгіме құрап айтуға дағдыландыру. **Ойналатын орны**: топта, үстел үстінде	**Мүсіндеу– шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары:** «Жылан» **Міндет:** Жорғалаған жыланға сипаттама бере отырып таныстыру. Жыланның тіршілігі, қозғалуы туралы ұғым қалыптастыру. Табиғаттағы тіршілік иелеріне деген қызығушылығын оята отырып қамқор болуға тәрбиелеу.Мүсіндеу

	дағдыларын қалыптастыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** Балалар жұпты қағаздарды таңдайды. 1. сыпырғыш – шаңсорғыш; 2. ине – тігін машинасы; 3. арба – көлік; 4. есепшот – компьютер; 5. шылапшын – кір жуғыш машина; 6. қайық – кеме; 7. пеш – газ плита; **Ықтимал күрделендіру:** Жаңылтпаштар, тақпақтарды айтқызып, жұмбақтар шешу. **Ойынның нұсқаулары:** «Не істей аласың?» деген тақырыпта балалар сюжеттік суретке қарап, әңгіме құрап айтады. 	соң, олардың пайдасы мен зиянды жақтарын айтуға дағдыландыру. **Ойналатын орны**: топта, үстел үстінде **Әдістемелік нұсқаулар**: Құйрықтардың қай жануарларға тиесілі екенін анықтау, олардың сыртқы келбетін бейнелеу, құйрықтардың қандай көмегі бар екенін айту. Тәрбиеші әрбір жануардың құйрығы туралы әңгіме үлгісін ұсынады, оның жануар үшін маңызы туралы мәлімет береді. Балалар карточка таңдап алады. Оны мұқият қарап алып, не бейнеленгенін табады. Сонан кейін карточкадағы суреттің жұбын іздейді (жануардың бет пішіні және құйрығы). Бір бала жануардың құйрығы туралы әңгімелейді, ал оның қасындағы бала оның жануар үшін қалай қызмет ететінін айтады. **Ықтимал күрделендіру**: Тақпақтарды айтқызып, жұмбақтар шеші. **Ойынның нұсқаулары**: «Дұрыспа? Бұрыспа?» деген тақырыпта балалар сюжеттік суретке қарап, әңгіме құрап айтады. 	жұмсақ,ериді,буға айналады. **Дағды:**Балалардың позитивті және топта игілік қарым-қатынас дағдыларын қалыптастыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** **Ойын барысы:** Балаларға қар мен жаңбырдың суреттерін көрсетіп,олардың бір-бірінен ажыратып айту тапсырылады. Білімдерін анықтау барысында табиғат құбылыстардың қасиеттерін айтып,іс-қимыл арқылы көрсетіп берулері керек. 	**Әдістемелік нұсқаулар**: Балалар, мына суреттерге қараңдар: тас қалаушыны, шатыр жасағышты, сырлағышты, ағаш ұстасын, ағаш зергерін бір ғана сөзбен қалай атауға болады? Бұл кісілер не істейді? (үй салады, олар – құрылысшылар). Олардың әрқайсысынын жұмыста қолданатын өз заттары бар. Бұл заттарды бір сөзбен қалай атауға болады? (құрал – саймандар). Адамдар үй салғанда қолданатын құрал – саймандарды атаңдар? (олар: лай батырмасы, сүргі, бояғыш, балға, кілт, ағытқыш). Кімге қандай саймандар жұмыс үшін қажет? **Ықтимал күрделендіру**: Тақпақтарды айтқызып, жұмбақтар шешу. **Ойынның нұсқаулары**: «Шеберхана» деген тақырыпта балалар сюжеттік суретке қарап, әңгіме құрап айтады. 	әдістерін жақсарту. **Дағды:** Алақанмен илеп бөліктерге бөліп, қоса білуе дағдыландыру.Ермексазды ң өзіндік ерекшеліктерімен таныстыру, тегістеу, тарту, әдіс бойынша жаттықтыру ұсақ қол моторикасын дамыту. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар:** Ойынға балалардың барлығы қатысады.Олар бір-бірінің белдерінен ұстап жылан сияқты иреленеңдейді,бірде тоқтап орнында қалуы тиіс . Тәрбиешінің қадағалануымен ойналады **Ықтимал күрделендірулер:** Жыланға ұқсап жүру . Өз ойларын еркін жеткізу.Жыланның қалай ысқыратының еске түсіру. **Ойынның нұқсаулары:** Дидактикалық ойындарды мүсіндеу ұйымдастырылған іс-әрекеттінің тиімділігін тәжірибе көрсетіп отыр. Сабақты бекіту, сабақта меңгерген материал туралы түсінігін кеңейту, баланың шығармашылығын .

	  			 	
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда	№ 46 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жалпы дамыту жаттығуларын орындау кезіндегі тыныс алу ережелері:** 1.Қолды жан-жаққа және жоғары көтеріп, осыдан кейін қолдарды артқа қарай қайырып тыныс алу. 2.Қолдарды кеуде алдында айқастырып, төмен түсіреміз – дем шығару. 3.Денені ілгері, солға, оңға бүгу – дем шығару. 4.Тік тұру немесе денені	№ 47 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№2 жаттығулар кешені:** **Диафрагмалық тыныс алу.** 1.Біртіндеп жылдамдығын арттыру, отырып тыныс алыңыз. 10–12 рет. Еденде жатып орындау керек. 2.Тыныс алғаннан кейін жұлқи дем шығару, әр дем шығарған кезде «ча» деген дыбыстарды айту керек. Бір рет дем шығару кезінде бірнеше рет жұлқып шығару керек.	№ 48 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№3 жаттығулар кешені:** **Жоғарғы тыныс жолдарына арналған алдын алу жаттығулары.** **Мақсаты**: балаларды мұрынмен дем алуға үйрету, оларды күрделі тыныс алу жаттығуларын орындауға дайындау. 1.Мұрынды ұшынан (екі шетін) кеңсірікке қарай	№ 49 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№4 жаттығулар кешені.** 1.Жүру, тік ұсталу, қолдармен еркін сермеу. 2.Б.т.: аяқты екі жаққа, қолдар иықпен. Қолдарды жоғары көтеру және қол білезігіне қарау – тыныс алу; б.т. қайту – дем шығару. 3.Б.т.: негізгі тұрыс. Қолдар ілгері, аяқтың ұшына көтеріліп, тыныс алу; қолдарды түсіру және ілгері иіліп, артқа қайыру,	№ 50 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№5 жаттығулар кешені.** 1.Аяқтарды иық енімен қойып, толығымен дем шығару, әрі қарай толық дем алу кезіндегідей мұрынмен ақырын тыныс алу. Тыныс алудың биігінде кідіріс жасамай, ысқыратын кездегідей қылып жиналған ерін арқылы дем шығару (жақты кермей). Ауаны қысқа және қатты итерулермен шығару керек, ол үшін дем шығару

ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	артқа қарай бүгу – тыныс алу. 5.Аяқты ілгері немесе бір жаққа көтеру, отырып немесе қолды кеудеге бүгу – дем шығару. 6.Аяқты түсіру, оны артқа қарай апару, жартылай отырып созу – тыныс алу. **№1 жаттығулар кешені** Жаттығуды орындау кезінде тыныс алу мен дем шығару басын анықтау қиындық тудырса, онда тыныстоқтатпай, бірқалыпты тыныс алу керек. Тыныс алу мен дем шығаруды дұрыс кезектестіру, дем шығаруды еркін баяулата алу, оны бірқалыпты немесе ырғақты қылу келесі жаттығуларды орындауда мүмкін болады: 1.Мұрын арқылы тыныс алу – ауыз арқылы дем шығару; 2.Қысқа терең тыныс алу – баяу дем шығару; 3.Баяу терең тыныс алу – қысқа қатты дем шығару; 4.Баяу дем шығару, ауа тар ағынмен шығу керек; 5.Демді шығару, дүмпілдетіп шығару; 6.Мұрын арқылы ауаны баяу алып, терең тыныс алыңыз, тыныстоқтатып, дем шығаруда 1 – 10 дейін санаңыз, бұл ретте ауа демнің соңына дейін жету керек; 7.Ауаны жұтып, бірнеше секунд тыныс алмаңыз, содан кейін өкпені ауаға толтырыңыз, бірақ бір ретке емес, бірнеше қысқа, белсенді тыныс алуға жететін ауа жұтыңыз;	3.Кезектестіріп тыныс алу. Бірінші тыныс алу кезінде қарын шығарылады, ал келесіде – тартылады. 4.Төменгі қабырғалы тыныс алу. Мұрын мен ауыз арқылы жағаға шығып қалған балық ауаны қапқанын келтіріп тыныс алу. 5.Ауызды жауып, есінегендегідей дем шығару. Орташа темппен орындау. 6.Ауаны алақанға тар ағынмен дем шығару. Арқаны тіреп орындалады. Жылу сезімі сақталатындай етіп ақырын дем шығару. Тыныс алу кезінде қолдар тізеге тіреледі. 7.Жөтеліп, дем шығару кезінде орналасады. Терең емес тыныс алу, дем шығаруда ауыз арқылы қысқа, үнсіз жөтелмен.	сипау – тыныс алу. Дем шығаруда мұрынның қанаттары бойынша сұқ саусақпен шерту (5-6 рет). 2.8–10 рет оң танау арқылы тыныс алу мен шығару, ал содан кейін сол жағы арқылы, «демалатын» танауды сұқ саусақпен кезектестіріп жауып. 3.Мұрынмен тыныс алу. Демді шығарған кезде «м-м-м» дыбысын созу және сонымен бір уақытта мұрын қанаттарын саусақтармен шерту. 4.Тыныс алу кезінде кіретін ауаға мұрын қанаттарымен саусақпен басып, кедергі жасау. Неғұрлым ұзақ тыныс алу кезіндегі кедергіні мұрын қанаттарын саусақтармен шерту арқылы кезекті қылу. 5.Мұрын арқылы ақырын тыныс алу. Дем шығару кезінде бір уақытта мұрын қанаттарын шертіп отырып, «ба-бо-бу» және «г-м-м-м» дыбыстарын айту.	4–6 секунд ұстау – дем шығару. Табанмен толық басып тұру, ілгері қарау. 4.Б.т.: аяқты бірге, қолдар белдікте. Солға бүгілу, оң қолды басының үстінен бүгу (қолдың буыны желкеде) – тыныс алу, б.т. қайту – дем шығару. Дәл солай – оңға. 5.Б.т.: аяқты екі жаққа, оң қол үстінде, сол қолы түсірілген. Қолдармен ілгері айналма қимылдар жасау, содан кейін артқа қарай. Тыныс алу еркін. 6.Б.т.: негізгі тұрыс. Аяқтың ұшымен отыру, тізелерді екі жаққа, қолдарды жан- жаққа – тыныс алу; б.т. қайту – дем шығару. 7.Б.т.: аяқты екі жаққа, қолдарды иыққа – дем шығару. Қолдарды «брасс» тәсілімен жүзу кезіндегідей қимылдату. 8.Б.т.: негізгі тұрыс. Қолдарды жан-жаққа, аяқты бір жаққа көтеру – тыныс алу; б.т. қайту – дем шығару. 9.Б.т.: арқада жатып, қолдары дене бойымен. Аяқпен айналма қимылдар жасау (велосипедпен жүрген кездегідей). Қимылдар еркін. 10.Б.т.: арқада жатып, қолдар бастан жоғары созылған. Аяқты 10–15 см көтеру және 4–6 секунд ұстау – дем шығару; б.т. қайту – дем шығару. 11.Б.т.: отырып, қолдар арқаға – еденде. Жамбасты қолдар мен табанға тіреп, көтеру – тыныс алу; б.т.	кезінде ақ бұлшық пен диаграмманы босатып, іш бұлшық еттерін тырыстыру (тарту) керек. Егер ауа соққылары дем шығару кезінде әлсіз болса, жаттығу мағынасын жоғалтады. Бір тыныс алуды үш соққыға бөлу керек. 2.Орындықта отырып, терең тыныс алу және мұрын арқылы баяу дем шығару, бұл ретте дем шығару уақытын секундпен белгілеп отыру керек. Жаттығу барысында дем шығару ұзарады (жаттыққан әр аптада шамамен 2-3 секундқа), бірақ дем шығаруды қинап орындауға болмайды. 3.Тұрып немесе отырып 3-4 рет мұрын арқылы үзік-үзік тыныс алу, яғни әр тыныс алған сайын қысқа дем шығару, бұл ретте әр келесі тыныс алу алдыңғысынан тереңірек болуы керек. Өкпе ауаға толған кезде қысқа уақытқа тынысты тоқтатып, содан кейін кеңінен ашылған ауыз арқылы жылдам және қатты дем шығару. 3 рет қайталау. 4.Тік тұру күш салмай. Әр дем алу кезінде қарынды керіп (диафрагманы төмен түсіріп) 3-4 рет үзілмелі тыныс алу керек. Дем шығару мұрын арқылы соққылармен жасалады. Әр соққы кезінде қарын сәл тартылады. 5.Тік тұру, еркін, күш салмай. Мұрын арқылы толық тыныс алу. Қысқа кідіріс жасау (3–5 сек), дем шығару ауыз арқылы «с»

	8.Бір дем шығаруда дыбыстарды қаттыратып, азайтыңыз: араның ызылы: Ж-Ж-Ж-Ж... ұшып жүрген масаның дыбысын: 33-3-3... иттің ырылдағанын: Р-Р-Р... велосипедтің тесілген шинасынан шығатын дыбыс: с-с-с-с... 9.«Майшам» – бірқалыпты баяу дем шығару, терең тыныс алу, тоқтау және майшам отына баяу үрлеу және оны осы жағдайда дем шығару соңына дейін ұстау; 10.«Майшамды өшіру» – белсенді, ырғақты дем шығару; 11.Бір тыныс алу – дыбыстар арасында қысқа үзілістер жасап, 5–10 рет «ф» дыбысын айту: ф! -ф!-ф!- ф! ... Санамақты жаңылтпай айтыңыз.			қайту – дем шығару. 12.Арқаны тік ұстап, жүру; аяқтың ұшынан өкшеге аунатып жүру, қолдар белдікте; әр қадамда қолдарды оңға және солға кезектестіріп серпіп жүру. 13.Б.т.: н.т.: аяқтармен және қолдармен ілгері-кейін бұлғау. Тыныс алу еркін.	дыбысымен, содан кейін қайтадан мұрын арқылы толық тыныс алу, дем шығару ауыз арқылы «фу-фу-фу» дыбысымен. Әр «фу» дыбысымен қарынды тарту және босату керек. Иықты көтермеу. 3 рет қайталау. 6.Тыныс алуды біртіндеп ұзартумен дем алуды жаттықтыру (дем алу ойда санаумен жасалады). Тыныс алудан кейінгі кідіріс тыныс алудың жартысына тең болу керек. Сегіз тыныс циклі тыныс алуды біртіндеп ұзартумен (4-тен 8-ге дейін санағанға дейін) және қысқа дем шығарумен жүргізіледі.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері ***Менің Қазақстаным-оқу аптасының басында мемлекеттік Әнұранын орындау***						
ҰІӘ уақыты: 8.30		**11.11.24 Дүйсенбі**	**12.11.24 Сейсенбі**	**13.11.24 Сәрсенбі**	**14.11.24 Бейсенбі**	**15.11.24 Жұма**
		Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Дене шынықтыру	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Музыка Көркем әдебиет**	**Математика негіздері Көркем әдебиет Сауат ашу негіздері Дене шынықтыру**	**Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка**	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Мүсіндеу Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Таңертең, күндіз, кеш, түн. Кеше, бүгін, ертең.(бүрсігүні) (тілдік қарым-қатынас) **ҰІӘ міндеттері:** -уақытты сипаттайтын сөздердің атауларын анықтау;	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Буын. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерді буынға түрлі әдістермен бөлуді үйрету; -сөздердің лексикалық мағынасына мән бергізу арқылы логикалық ойларын	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Апта күндері. (тілдік қарым-қатынас) **ҰІӘ міндеттері:** -уақыт туралы ұғымдарды қалыптастыру жұмысын жалғастыру; сандық және реттік санау дағдыларын	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Апта күндері. (тілдік қарым-қатынас) **ҰІӘ міндеттері:** -уақыт туралы ұғымдарды қалыптастыру жұмысын жалғастыру; сандық және реттік санау дағдыларын	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Буынға бөлейік. **ҰІӘ міндеттері:** басталған буынға буын қосып, сөз құрауға үйрету; -сөздік қорларын толықтыру;

	-таңертең, күндіз, кеш, түн бір тәулікті құрайтыны туралы түсінік беру; тәуліктің бөліктерін тану, атауды үйрену, атау кезінде дұрыс реттілікті сақтау: кеше, бүгін, ертең; -зейін, есте сақтау, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын, логикалық ойлауды дамыту. **Дағды**: оқиғалардың уақыттағы реттілігін сипаттайтын сөздерді айтуды: кеше, бүгін, ертең, таңертең, күндіз, кеш, түн; уақытты циферблат арқылы анықтау дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** оқиғалардың уақыттағы реттілігін сипаттайтын сөздерді айтуды: кеше, бүгін, ертең, таңертең, күндіз, кеш, түн; уақытты циферблат арқылы анықтауды; **Түсінеді:** тәулік мезгілдерінің кезектілігін; **Қолданады:** болған, болып жатқан және болатын оқиғаларға қатысты кеше, бүгін, ертең сөздерін қолдануды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** жұмбақ шешуді ұсынады: Қабырғадан қарап тұр, Уақытты санап тұр. (Сағат) Ағайынды екеуі Шеңбер бойы жүгірген. Аласа бойлы ағасы Бір айналып өтеді, Ұзынтұра інісі Сағат сайын өтеді. (Сағат тілдері.) Сағат адамға нені білуге көмектеседі? (Уақытты.) Бүгін біз оқиғалардың	дамыту; -ұқыптылыққа, білімпаздыққа тәрбиелеу. **Дағды**: дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажыратуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөздерді буынға бөледі. **Түсінеді:** сөзде қанша дауысты дыбыс болса, сонша буын болатынын. **Қолданады:** дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өткен тақырыптарды қайталау. **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дауысты дыбыстар деген не? Дауыссыз дыбыстар деген не? Дауыссыз дыбыстар қалай белгіленеді? Қатаң дауыссыз дыбыстар қалай жасалады? Ұяң дауыссыз дыбыстар ше? Үнді дауыссыз дыбыстар ше? **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Сағат»*** – тілді жіңішкертіп оңға, солға жайлап қозғау. Осылай санап отырып, 15–20 рет қайталау. ***«Саңырауқұлақ»*** – ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұру. ***«Алтыбақан»*** – тілді ауыздан жіңішкертіп шығарып, біресе мұрынға, біресе иекке созу. Осылай 10–15 рет қайталау. **Түсіну деңгейі:** Суреттен не көріп тұрсыңдар? Ал енді осы сөздерді сендерден	жетілдіру; -зейін, есте сақтау, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын, логикалық ойлауды дамыту. **Дағды:** апта күндерінің атаулары мен кезектілігін айту дағдыларын жетілдіру; **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді**: апта күндерінің атаулары мен кезектілігін айтуды; **Түсінеді:** оқиғалар уақытының кезектілігін (алдымен, одан кейін, бұрын, кейінірек); **Қолданады:** апта күндерін рет-ретімен және шашыраңқы айта алуды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ойын сәті. Әлия мен Сырым балаларға әжесінің сенбіге қонаққа шақырғанын айтады. Апта күндері атауларын үйретуді, сенбі аптаның қай күні екенін айтуын сұрайды. Педагог «Апта күндері» деген өлең тындауды ұсынады. Дүйсенбіде доп ойнадық алаңда, Сейсенбіде серуен құрдық далада, Сәрсенбіде сурет салдық сәндетіп, Бейсенбіде би биледік әндетіп, Жұма күні жидек тердік ағаштан, Сенбі күні кино көрдік театрдан, Жексенбіде үйде болдық демалдық. Осылайша өте шықты бір апта. Балалар, өлең не туралы? *Жеті ата* Атанып батыр атқа мін,	жетілдіру; -зейін, есте сақтау, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын, логикалық ойлауды дамыту. **Дағды:** апта күндерінің атаулары мен кезектілігін айту дағдыларын жетілдіру; **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді**: апта күндерінің атаулары мен кезектілігін айтуды; **Түсінеді:** оқиғалар уақытының кезектілігін (алдымен, одан кейін, бұрын, кейінірек); **Қолданады:** апта күндерін рет-ретімен және шашыраңқы айта алуды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ойын сәті. Әлия мен Сырым балаларға әжесінің сенбіге қонаққа шақырғанын айтады. Апта күндері атауларын үйретуді, сенбі аптаның қай күні екенін айтуын сұрайды. Педагог «Апта күндері» деген өлең тындауды ұсынады. Дүйсенбіде доп ойнадық алаңда, Сейсенбіде серуен құрдық далада, Сәрсенбіде сурет салдық сәндетіп, Бейсенбіде би биледік әндетіп, Жұма күні жидек тердік ағаштан, Сенбі күні кино көрдік театрдан, Жексенбіде үйде болдық демалдық. Осылайша өте шықты бір апта. Балалар, өлең не туралы? *Жеті ата* Атанып батыр атқа мін, Ата-тегіңді ұлықта! Жеті күніндей аптаның, Жеті атаңды ұмытпа!	-ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: сөздерді буынға бөлдіру арқылы шапшаң ойлауға дағдыландыру **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөздерді буынға бөледі. Буындарды бөліп жеке айтады. **Түсінеді:** бір буында бір дауысты дыбыс барын. **Қолданады:** сөздегі буынның екінші жартысын табады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дауысты дыбыстар деген не? Дауысты дыбыстар қалай белгіленеді? Дауыссыз дыбыстар деген не? Дауыссыз дыбыстар қалай белгіленеді? Буында неше дауысты дыбыс болады? Дауысты дыбыссыз буын болады ма? Дауысты дыбыстың өзі буын буын құрай алады ма? Қандай дыбыстар буын құрайды? **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Сағат»*** – тілді жіңішкертіп оңға, солға жайлап қозғау. Осылай санап отырып, 15–20 рет қайталау. ***«Саңырауқұлақ»*** – ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұру. ***«Алтыбақан»*** – тілді ауыздан жіңішкертіп шығарып, біресе мұрынға, біресе иекке созу. Осылай 10–15 рет қайталау.

	ұзақтығы мен кезектілігін, яғни ненің бұрын, ненің кейін болғанын анықтап білеміз. **Түсіну деңгейі:** Педагог балалардың таңертең, күндіз, кешке, түнде не істейтіні туралы сұхбат жүргізеді. Ата-аналар балаларды балабақшаға қашан әкеледі және қашан алып кетеді? Балалар қай уақытта ұйықтайды, түскі тамағын қай кезде ішеді? Сағаттың үлгісін қолданады (циферблат сағат тілімен). **Демонстрациялық материалмен жұмыс** Педагог балалардан тәуліктің қай мезгілі бейнеленгенін сұрайды. Балалар күннің бөліктерін анықтайды, атайды. Педагог балалардан жауаптарын түсіндіріп беруін сұрайды: таңертең балалар беттерін жуады, тістерін тазалайды. Күндіз балалар балабақшада ойнайды. Кешке анасы ұйықтар алдында балаларға кітап оқиды. Балалар түнде ұйықтайды. -Бұл қай мезгілде болады? **Сағатпен танысу**. **(** № 23 демонстрациялық материал (циферблат сағат тілімен). Сағат не үшін керек? Сағаттың қай түрін көрдің? (қабырға сағаты, қол сағаты, үстелге қоятын сағат) Саны бар шеңберді циферблат деп атаймыз. Циферблатта уақытты анықтайтын ұзын және қысқа тілдері бар. Егер ұзын тілі 12-ні, ал қысқа тілі 1 цифрасын көрсетсе, бұл сағаттың 1	алыста тұрған сияқты созып, айғайлап айтып көріңдер. *Балалар сөздерді айғайлап, созып айтады:* ***лақ, қасқыр, бағ-дар-шам.*** Сөздерді қайталатқызады және буынға бөлдіртіп айтқызады. Дауысты дыбыстар буын құрайды. Сөзде қанша дауысты дыбыс болса, сонша буын болады. Сөздерді созып, дауыстап айтқанда, сөздің қанша буыннын тұратынын білуге болады. Буын – сөйлеу мүшелерінің тұтастай қимылынан пайда болған бір немесе бірнеше дыбыстың тіркесі. Дауысты дыбыс өз алдына тұрып та, төңірегіне дауыссыз дыбыстарды алып та буын құрайды. Сөзде қанша буын бар екенін білу үшін, алақандарымызбен шапалақтаймыз. *Қолын шапалақтау арқылы лақ сөзін буынға бөледі ,* ***«лақ»*** *деп бір рет шапалақтап, «лақ» сөзі бір буыннан тұратындығын түсіндіреді.* Балаларға «*қасқыр»*сөзін буынға бөлдіреді. *«Қасқыр» сөзін* екі рет шапалақтаап айтады. «*Қасқыр* сөзі неше буыннан тұрады? Екі буыннан тұрады. Иә, екі буыннан тұрады екен, өйткені «*қасқыр»* сөзінде созылып айтылатын екі дауысты дыбыс бар. Балаларға «*бағ-дар-шам»* сөзін буынға бөлдіреді. Осы сөзде үш дауысты дыбыс бар екенін анықтатып, сондықтан бұл сөз үш	Ата-тегіңді ұлықта! Жеті күніндей аптаның, Жеті атаңды ұмытпа! **Түсіну деңгейі:** апта күндеріне сәйкес келетін ағайындылармен ойын ойнауға шақырады: дүйсенбі ... жексенбі. Ағайынды апта күндері бейнеленген суреттерді қарайды. Оларды санайды (7). Атауы мен ретін хормен қайталауды сұрайды: дүйсенбі - бірінші күн, сейсенбі - екінші күн. Педагог ағайынды апта күндері әрқашан рет-ретімен келетінін айтады. Олардың реттілігін жаттап алу керек. Одан кейін күндерге реттік нөмірлер тағайындауды сұрайды және олардың астына 1-ден 7-ге дейін цифрлар жазылған карточкаларды қояды. Олардың атауларын қайталайды. Ойын жаттығуы: «Дұрыс ата» Педагог цифрды көрсетеді, балалар апта күндерін атайды. **Қолдану деңгейі:** **Ойын жаттығуы: «Ұқыпты бол»** Педагог ойын шартын түсіндіреді:мен апта күндерін атаймын, сендер алақан соғасыңдар. Аптаның Сәрсенбі күнін атағанда алақан соқпайсыңдар. Дәптермен жұмыс тапсырма. Суретке қарайды. Қыз аптаның әр күні немен айналысқанын айтады. Балалар	**Түсіну деңгейі:** апта күндеріне сәйкес келетін ағайындылармен ойын ойнауға шақырады: дүйсенбі ... жексенбі. Ағайынды апта күндері бейнеленген суреттерді қарайды. Оларды санайды (7). Атауы мен ретін хормен қайталауды сұрайды: дүйсенбі - бірінші күн, сейсенбі - екінші күн. Педагог ағайынды апта күндері әрқашан рет-ретімен келетінін айтады. Олардың реттілігін жаттап алу керек. Одан кейін күндерге реттік нөмірлер тағайындауды сұрайды және олардың астына 1-ден 7-ге дейін цифрлар жазылған карточкаларды қояды. Олардың атауларын қайталайды. Ойын жаттығуы: «Дұрыс ата» Педагог цифрды көрсетеді, балалар апта күндерін атайды. **Қолдану деңгейі:** **Ойын жаттығуы: «Ұқыпты бол»** Педагог ойын шартын түсіндіреді:мен апта күндерін атаймын, сендер алақан соғасыңдар. Аптаның Сәрсенбі күнін атағанда алақан соқпайсыңдар. Дәптермен жұмыс тапсырма. Суретке қарайды. Қыз аптаның әр күні немен айналысқанын айтады. Балалар тапсырманы орындайды, аптаның күніне қарай қыздың әрекетін атайды.	**Түсіну деңгейі: «Өз атыңды буынға бөл»** ойын-жаттығуын ойнатады. Сенденен өзінің атын буынға бөліп беруін сұрап отыр. Енді Айсұлу сөзі неше буыннан тұрады екен, ойлап көрелік: Ай-сұ-лу. Бірінші буынын кім айтады? Бірінші буыны – Ай. Екінші буыны – -сұ. Үшінші буыны – -лу. Дұрыс, үш буыннан тұрады. Себебі үш дауысты дыбыс бар. Балалар өз аттарын буынға бөліп айтып береді. Дауысты дыбыс жеке өзі ғана бір буын құрай алады. Мысалы: А-рай, А-сыл. **Қолдану деңгейі:** «Буынға буын қос» дидактикалық жаттығуы ***Мақсаты:*** басталған буынға буын қосып, сөз құрап , айта білуге, шапшаңдыққа, зейінділікке баулу. Көрнекілік: ұсақ жалаушалар, ойыншықтар. ***Ойын шарты****:* балалармен жеке-жеке немесе 2 топқа бөліп, өткізуге болады. Жылдам ойлап, келесі буынды табу. Педагог сөздің басқы буынын айтады, балалар сөзді тез аяқтайды. *Ау- (ла). Ал- (ма). Са- (ра). Сә- (біз). Қа- (уын).* *Мысалы: үй-рек, бүр-кіт , қар-ға , тыр-на, тор-ғай, та-бақ , ә-теш, же-лім, қа-ғаз, қайшы, қа-лам, кі-тап.* **Саусақ жаттығуы**

	болғанын көрсетеді. **Сағаттың модельдерімен жұмыс** Алдарыңызда жылжымалы тілі бар сағат моделі. Мен атаған уақытты сағат тілімен көрсету керек. Сағаттың 5 болғанын сағат тілімен қойыңдар. Сағат тілдерін қалай қойдыңдар? (Сағаттың қысқа тілі 5 цифрын, ал ұзыны 12-ні көрсетеді.) **Қолдану деңгейі: «Күн мен түн» дәстүрлі ойыны**. Педагог «күн» деген кезде, балалар секіреді, «түн» дегенде, тоқтап қалады. Балалар ережеге сәйкес орындайды. -Балалар таңғы сағат 8-де балабақшаға барады. - Суретке қараңыз, сағат тілі қай жерде орналасуы керек? Оны салыңыз. Содан кейін педагог тапсырманы оқиды, ал балалар оны өз бетінше орындайды. -Отбасы кешкі сағат 7-де тамақ ішеді. -Сырым кешкі сағат 9-да ұйықтайды. Тапсырманы жұппен тексерген дұрыс. Педагог «кеше», «бүгін», «ертең» сөздерін енгізеді. Балалардан кеше не болғанын еске түсіруді сұрайды. Ал бүгін не істеп жатыр? Ертең не істегілері келеді? Сондықтан педагог олардың мағынасын нақтылау үшін бір-бірінен кейін бірізді болған 3 оқиға бейнеленген суреттерді іріктеп дайындайды. Мысалы, кеше олар ертегі оқыды, бүгін сурет салды, ертең олар гүлдерді суарады.	буыннан тұратындығын түсіндіреді. Буынға тән негізгі белгілері: Дауыссыз дыбыс буын болмайды. Дауысты дыбыстың өзі де буын бола алады (а-та, а-па) 3) Бір буында бір ғана дауысты дыбыс болады. 4) Сөздің құрамында қанша дауысты дыбыс болса, сонша буын болады. Буынды қол шапалақтау арқылы көрсетуге үйрету. – Балалар, мен сендерге бір, екі, үш буынды сөздерді айтамын, сендер менімен бірге шапалақтау арқылы буынға бөліп, қайталап отырыңдар. **Қолдану деңгейі:** **Бір буынды сөздер***:* ақ, ат, бақ, бас, доп, тас, топ т.б. **Екі буынды сөздер:** ал-ғыс, а-дал, а-дым, а-зат, ай-бын, ай-на, жа-зық, жаң-быр т.б. **Үш буынды сөздер***:* а-за-мат, бал-мұз-дақ, бас-пал-дақ, көл-гіл-дір, сыр-ға-нақ т.б. **Дидактикалық ойын: «Кім көп сөз біледі?»** **Шарты:** әр балаға түрлі түсті қаламдары немесе санамақтар, бос стақан беріледі. Сөз айтқан бала, сөзді буынға бөліп, айтқан әр сөзіне бір қаламнан стақанға салып отыруы керек. Бір сөз екі рет қайталауға болмайды. Ойлаған сөздерін буынға бөлгізу. **Билингвалды компонент:** буын – слог. «Сөз жарыс» дидактикалық ойыны – Балалар, «*Сөз жарысын»* ұйымдастырайық. Мен бір	тапсырманы орындайды, аптаның күніне қарай қыздың әрекетін атайды. тапсырма. Апта күндерін атайды. Оларды үйлерге орналастырады. Үйлердің нөмірін жазады. Балалар тапсырманы орындайды. Жұмбақ шешуді сұрайды. Жаңбыр жауып басылды, Аспан шәйдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көк те бір зат асылды. (Кемпірқосақ) Кемпірқосақтың неше түсі бар? Апта күндеріндей Кемпірқосақтың да жеті түсі бар. тапсырма. Апта күндерін кемпірқосақтың түсімен бояйды. Балалар тапсырманы орындайды. «Келесі апта күнін ата» (доппен) дидактикалық ойыны Балалар шеңберге тұрады. Бір бала допты лақтырады, аптаның күнін атайды. Екінші бала допты ұстап алып, аптаның келесі күнін атауы керек.	тапсырма. Апта күндерін атайды. Оларды үйлерге орналастырады. Үйлердің нөмірін жазады. Балалар тапсырманы орындайды. Жұмбақ шешуді сұрайды. Жаңбыр жауып басылды, Аспан шәйдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көк те бір зат асылды. (Кемпірқосақ) Кемпірқосақтың неше түсі бар? Апта күндеріндей Кемпірқосақтың да жеті түсі бар.қайталау тапсырма. Апта күндерін кемпірқосақтың түсімен бояйды. Жұма күні аналарымыз не пісіреді (жеті нан жеті шелпек Балалар тапсырманы орындайды. «Келесі апта күнін ата» (жіппен) дидактикалық ойыны Балалар шеңберге тұрады. Бір бала шиыршықталған жіпті лақтырады, аптаның күнін атайды. Екінші бала жіпті ұстап алып, аптаның келесі күнін атауы керек.ойын әрі қарай жалғаса береді.	Алақанды ысқылап, Қыздырайық, балақай. Алақанның ысыды, Қараңдаршы, алақай!

	Балалар сөздерді хормен қайталайды: кеше - ол өтіп кеткен. Бүгін - қазір болып жатыр. Ертең - ол болады. **Дәптермен жұмыс тапсырма**. Суретке қараңдар. Онда не бейнеленген? Алдымен не болды? Одан кейін? Соңында не болды? Суреттерді ретімен жалғайды. Суреттерге сәйкестендіріп айтады алдымен гүл (гүлшанақ) болды - бұл кеше болды; одан кейін бүгін гүл ашылды, ал ертең ол қурайды.	тақырып айтамын сендер сол тақырыпқа байланысты ғана сөздерді буынға бөлулерің қажет. Мысалы: ыдыстар, жануарлар, түстер т.б. Кім көп сөз айтып, буынға бөлсе, сол жеңімпаз болады (сөз айтып, буынға бөлген балаға түрлі түсті қаламнан беріліп отырады). Қаламдарды санау арқылы жеңімпаз анықталады. **Сергіту сәті** Кірпі орманды Аралайды кезеді. Қара тұмсық мұрыны Иісті жақсы сезеді. Тікенекті инесімен Жемістерді тереді. Жинап алып азығын, Әне, кірпі келеді. **Саусақ жаттығуы** Саусақтар шықты қыдырып, Балетке келді жүгіріп. Залдың шамы сөнеді, Бишілер билеп береді. Балет қандай тамаша! Қол соғайық таласа.			

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

«Еркін қозғалу, өз әрекеттерімен қимылдауға » арналған ойын: «Ойын алаңын тазалау», « Құрылысшы »

Басты міндет: Балаларды білесіп жұмыс істеуге, тазалыққа үйрету. Құрылысшы маманының еңбегі зор екенін саналарына сіңіру.

Артикуляциялық жаттығулар:Балықтар

Кіп-кішкентай балықтар өзенде жүзеді,
Үп-үлкен ағаш жағада жатты,
Балық: «Мына жерде сүңгу оңай»- деп
Екіншісі «Жоқ, бұл жер терең»- деді,
Ал үшіншісі «Менің ұйқым келіп тұр»- деп,
Ал төртіншісі тоңа бастады,
Ал бесіншісі «Мында қолтырауын»- деп айғайлады,
-Жүзіндер мына жерден,
Әйтпесе жұтып қояды!

Сюжетті-рөлді ойын:« Құрылысшы »

Міндеті: Балаларды құрылысшының қызметімен таныстыру.

Дағды: Құрылысшы маманының еңбегі зор екенін саналарына сіңіру.

Тәрбиешінің іс-әректі: Қаншама үйлер, мектеп, балабақшаны құрылысшылар салатынын түсіндіру. Ойын арқылы үйлерді қалай салатынын көрсету.. Еңбекті сүйе білуге тәрбиелеу.

Қимылды ,еңбек ойын: **«Ойын алаңын тазалау»(экалогия) қауіпсіздік ойыны**

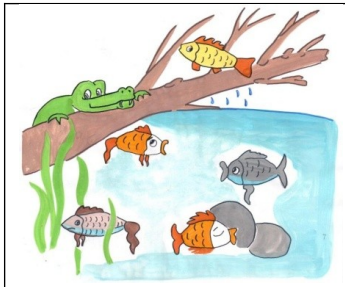
Міндеті: Балаларды білесіп жұмыс істеуге, тазалыққа үйрету.

Дағды: Ойын жаттығулары арқылы қимыл-қозғалыс тәжірибелерін толықтыру, шыдамдылық, ептілік секілді дене сапалы қабілеттерін дамыту арқылы орындауға дағдыландыру.

Құралдар: Сыпыртқы, күрек, қап;

Ойын шарты: Қыздар ойын алаңын сыпырады, ал ұлдар қоқысты күрекпен қапқа салады. Тәрбиешінің басшылығымен қапты қоқысқа төгеді.

Жеке жұмыс Камиллаға қазақша қыс туралы тақпақты жаттату:

«Тіс щеткасымен ойын» жаттығу.

Ойын шарты: Балаларға тіс щеткалары таратылады. Щеткаларды бір-бірден алып саусақ ұштарына қойып, үйкелеп массаж жасайды. Бұл ойын балалардың миын дамытады, тілдерін дамытады, зейіннің тұрақтандырады, қол белсендігін, икемділігін арттырады.

Қандай қызық қыс деген,
Бәрін шебер істеген.
Бақша, бауды, тауды да
Бояған аппақ түспенен.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Алғашқы қар. **ҰІӘ міндеттері:** -дауыссыз дыбыс түрлерін ажырата білуге баулу; -балалардың ойлау қабілетін және тілін дамыту; -туған табиғатты сүйе білуге тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстарды түріне қарай ажырата алу дағдыларын дамыту; **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**жаттаған өлеңнің тақырыбын және авторын біледі, дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажыратады, сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** күзден кейін қыс	**2.Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Аңдар қысқа қалай дайындалады? (ойын, зерттеу танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** Жануарлардың (аңдардың) қоршаған ортадағы өзгерістерге бейімделуі туралы түсінік қалыптастыру; логикалық ойлау, талқылау, салыстыру, пікір білдіру қабілеттерін дамыту; табиғатқа деген сүйіспеншіліктерін арттыру, оның сұлулығын қабылдап, терең түйсінуге, жануарлар мен өсімдікке қамқорлықпен	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мысық, әтеш және түлкі.(ертегі сомдау) **ҰІӘ міндеттері:** -ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау, қисынды мазмұндауға, ертегіні әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді қолдануға үйрету; -ертегі мазмұнын эмоциялық-бейнелі қабылдау, қоршаған орта, табиғат туралы түсініктерін және өзара жағымды қарым-қатынасын дамыту; -жағымды әдеттерді бағалай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Ертегінің мазмұны	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Алғашқы қар.(қайталау) **ҰІӘ міндеттері:** - дауыссыз дыбыс түрлерін ажырата білуге баулу; -балалардың ойлау қабілетін және тілін дамыту; -туған табиғатты сүйе білуге тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстарды түріне қарай ажырата алу дағдыларын дамыту; **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**жаттаған өлеңнің тақырыбын және авторын біледі, дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажыратады, сұрақтарға жауап береді;	**3.Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Аңдар қысқа қалай дайындалады? (еңбек,танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** Жануарлардың (аңдардың) қоршаған ортадағы өзгерістерге бейімделуі туралы түсінік қалыптастыру; логикалық ойлау, талқылау, салыстыру, пікір білдіру қабілеттерін дамыту; табиғатқа деген сүйіспеншіліктерін арттыру, оның сұлулығын қабылдап, терең түйсінуге, жануарлар мен өсімдікке қамқорлықпен қарай білуге

	мезгілі келетінін, суретші тілінде «табиғатты пейзаж» деп айтатынын, қарды ақ мақтаға, көбелекке теңеуге болатынын; **Қолданады:**суретке қарап өлеңді жаттайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, қыс мезгіліне арнап көптеген ақын жазушылыр өлеңдер, тақпақтар, әңгімелер жазған. М.Жаманбалинов ағамыздың да "Суретші", "Алғашқы қар" деген өлеңдері бар. Қазір біз "Алғашқы қар " өлеңімен танысамыз. О, керемет, керемет! Бейне аппақ көбелек. Ақша қар жай көлбеңдеп, Қонып жатыр жерге кеп. Қонып жатыр жерге кеп, Бақшаға кеп, бауға кеп. Қонып жатыр көлге кеп – Кетті ұласып жер мен көк. Шыр көбелек айналып, Қонып жатыр жайланып: Енді қайтып ұшпаймыз, Осы жерде қыстаймыз. **Түсіну деңгейі:** **Сұраққа жауап.** -Өлеңді тыңдағанда көз алдыларыңа не елестеді? Бір сөзбен айтқанда, қысқы табиғат. Бұны сурет жанрында «пейзаж» деп айтады. -Өлеңде автор қарды неге теңейді? -Қарды түсі мен түріне қарап тағы неге теңеуге болады? -Сендерге өлең ұнады ма? -Өлеңнің қай жолдарын қайта тыңдағыларың келеді, қандай жолдары сендерде ерекше әсер қалдырды?	қарай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Жанды және жансыз табиғат нысандарына қатысты дұрыс көзқарас пен мінезқұлық қарауға, үйренген дағдыларын өмірлік тәжірибеде қолдану. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**жәндіктер мен аңдардың түрлерін атап береді. **Түсінеді**: жәндіктер мен аңдардың табиғаттағы өзгерістерге тәуелді екенін түсінеді. **Қолданады:**жанды және жансыз табиғат нысандарына қатысты дұрыс көзқарас пен мінезқұлық танытады, үйренген дағдыларын өмірлік тәжірибеде. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «СӨЗ ҚОСПАЙ АЙТЫП БЕР» ойынының көмегімен балаларды алда өтетін сабаққа дайындайды. Мақсаттары: күз маусымында табиғатта болатын өзгерістер жайлы түсініктерін нығайту; шығармашылық ой-қиялын, аңғарымпаздық қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрап тұрады. Педагогтің өтініші бойынша беттерін қимылдату, қолымен, қимылмен көрсетіп ымдау арқылы: күннің суытқанын (балалар бүрісіп тоңады, қолдарын жылытады, бір-біріне үйкелейді, баскиім киіп, мойынорағыш салғандай қимылдар жасайды); салқын жаңбыр жауғанын (қолшатырларын	бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды**: ертегінің мазмұнын сақтай отырып айтып береді; **Түсінеді:** ертегінің мазмұнын түсінеді, кейіпкерлерді ажыратады; **Қолданады:** ертегіні бейнелеуіш сөздер арқылы шығармашылықпен мазмұндайды **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** балаларға жұмбақ жасырады: «Бұрап қойған сағаттай, Айғайлайды таң атпай». *(Әтеш)* Қандай жан-жануарлар туралы ертегі білесіңдер? Бүгін біз **«Мысық, әтеш және түлкі»** деген ертегіні сомдаймыз Ертегіні естеріне түсіру **Сұрақ-жауап әдісі** **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті** Мысық қалай жүреді? Қалай дыбыстайды? Әтеш қалай секіреді? Қалай шақырады? Түлкі қалай қуланады? Құйрығын қалай қозғалтады? *Балалар ертегі желісі бойынша қимылмен жасайды.* Сурет бойынша ертегі мазмұнын, оқиға жүйесін сақтап баяндау. Ертегіде қандай кейіпкерлер кездеседі? Жұбыңмен бірге кейіпкерлер диалогін ойнап көрсетіңдер. ***Есіңе сақта:*** «Дос болсаң, берік бол,	**Түсінеді:** күзден кейін қыс мезгілі келетінін, суретші тілінде «табиғатты пейзаж» деп айтатынын, қарды ақ мақтаға, көбелекке теңеуге болатынын; **Қолданады:**суретке қарап өлеңді жаттайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, қыс мезгіліне арнап көптеген ақын жазушылыр өлеңдер, тақпақтар, әңгімелер жазған. М.Жаманбалинов ағамыздың да "Суретші", "Алғашқы қар" деген өлеңдері бар. Қазір біз "Алғашқы қар " өлеңімен танысамыз. О, керемет, керемет! Бейне аппақ көбелек. Ақша қар жай көлбеңдеп, Қонып жатыр жерге кеп. Қонып жатыр жерге кеп, Бақшаға кеп, бауға кеп. Қонып жатыр көлге кеп – Кетті ұласып жер мен көк. Шыр көбелек айналып, Қонып жатыр жайланып: Енді қайтып ұшпаймыз, Осы жерде қыстаймыз. **Түсіну деңгейі:** **Сұраққа жауап.** -Өлеңді тыңдағанда көз алдыларыңа не елестеді? Бір сөзбен айтқанда, қысқы табиғат. Бұны сурет жанрында «пейзаж» деп айтады. -Өлеңде автор қарды неге теңейді? -Қарды түсі мен түріне қарап тағы неге теңеуге болады? -Сендерге өлең ұнады ма?	тәрбиелеу. **Дағды**: Жанды және жансыз табиғат нысандарына қатысты дұрыс көзқарас пен мінезқұлық қарауға, үйренген дағдыларын өмірлік тәжірибеде қолдану. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**жәндіктер мен аңдардың түрлерін атап береді. **Түсінеді**: жәндіктер мен аңдардың табиғаттағы өзгерістерге тәуелді екенін түсінеді. **Қолданады:**жанды және жансыз табиғат нысандарына қатысты дұрыс көзқарас пен мінезқұлық танытады, үйренген дағдыларын өмірлік тәжірибеде. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «СӨЗ ҚОСПАЙ АЙТЫП БЕР» ойынының көмегімен балаларды алда өтетін сабаққа дайындайды. Мақсаттары: күз маусымында табиғатта болатын өзгерістер жайлы түсініктерін нығайту; шығармашылық ой-қиялын, аңғарымпаздық қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрап тұрады. Педагогтің өтініші бойынша беттерін қимылдату, қолымен, қимылмен көрсетіп ымдау арқылы: күннің суытқанын (балалар бүрісіп тоңады, қолдарын жылытады, бір-біріне үйкелейді, баскиім киіп, мойынорағыш салғандай қимылдар

	-Мен қазір өлең жолдарын қайталап оқимын, сендер қайталап айтыңдар. Енді осы өлеңді қайталап отырып естеріңе сақтап қалуға тырысыңдар. Суретке қарап қайталау арқылы өлең жолдарын жаттатады. **Қолдану деңгейі:** Педагог балаларға дауыссыз дыбыстардың айтылу кезіндегі ерекшеліктерін түсіндіреді. Дауыссыз дыбыстар үн мен салдырдың қатысына қарай қатаң, ұяң, үнді болып үшке бөлінеді. Қатаң дауыссыздар: дауыс шымылдығы қатыспай, тек салдырдан жасалатын дауыссыз дыбыстар: к, қ, п, т, с, ф, х, ц, ч, ш, щ. Ұяң дауыссыздар: салдыр мен үннің қатысы арқылы жасалған, бірақ үннен салдыры басым дауыссыз дыбыстарды ұяң дауыссыздар дейміз. ұяң дауыссыз дыбыстар: б, в, г, ғ, д, ж, з, h. үнді дауыссыздар: үн мен салдырдың қатынасынан жасалып, бірақ салдырдан үн басым болатын дауыссыз дыбыстарды үнді дыбыстар деп атаймыз. Үнді дауыссыздар мыналар: р, л, и, у, м, н, ң. **Дидактикалық ойын:** «Дыбыстарды дауыстап айтайық». А-а-а, ә-ә-ә. Дауыссыз дыбыстарды айтқызып қатаң, ұяң, үнді дыбыстарды тапқызу: **б, в, г** т.б. **Сергіту сәті:** (Сергіту жаттығуларын И.Токмаковаңың «Аю» өлеңімен жасатуға болады.)	ашады, киімдерінің жағасын көтереді) көрсетеді. **Күрделі сұрақ**: Адамдар қысқа қалай дайындалады? Ал жануарлардың қысқа дайындығы жайлы не білесің? педагог суреттерді қарап шығып, құстардың қысқа қалай дайындалатынын, ненің көмегімен қорғанатынын айтып беруді ұсынады. Мысалы, кірпі күзде інін дайындайды, ішіне мүк пен құрғақ жапырақ төсейді.Жапырағы құрғақ жерді таңдап алып, сол жерге ары-бері домалайды. Инесіне жапырақтарды қадап алғаннан кейін, ініне апарып тастайды да, қайтадан жүгіреді. Кірпілер тамағын түнде аулайды. Күзде жақсылап қоректеніп, семіріп алады. Бұл – оның қысқа дайындығы. Енді ініне кіріп, көктемге дейін ұйықтауына болады. Кірпі қыста ұзақ ұйқыға кетеді. Балалар аюдың да жаз бойы және күзде жақсылап қоректенетінін айтады **Түсіну деңгейі:** Қыста аюдың апанын қалың қар басып тастайды. Оның іші жылжылы болып тұрады. Аюдың кірпіге ұқсастығы қандай? Ал айырмашылығы неде? (Екеуі де қыста қалың ұйқыға кетеді, жаз бен күзде жақсылап тамақтанады, содан соң аю апанына, кірпі ініне кіріп ұйықтайды). Аю немен қоректенгенді жақсы көреді? (Таңқурай, бал, ағаш қабығы, балық, құстар мен құмырсқаларды жейді). Кірпі жаз бойы немен	Досыңа серік бол». **Мысық, әтеш және түлкі** (ертегі) сомдау Ормандағы бір үйшікті мысық пен әтеш мекен етіпті. Мысық таңертең ерте тұрып, ылғи аңға шығады, ал әтеш үйді күзетіп қалады. Мысық аңға кеткенде, әтеш үйдің ішін жақсылап жинайды, еденді айнадай етіп жуады, содан кейін сырғауылға шығып алып, өзінің үйреншікті даусымен ку-ка-ре-куге басады, мысықтың келуін күтеді. Бірде жақын маңда жортып жүрген түлкі әтештің даусын естиді. Сол-ақ екен, оның әтеш етін жегісі келіп кетеді. Ол терезенің түбіне келіп отыра қалады да, сызылта үн қатып былай дейді: Әтешім-ай, әтешім, Алтын айдар, уа, әтеш. Терезеден қарай ғой, Бұршақ берем, ала ғой. Әтеш терезеден басын шығарып қарайды, түлкі оны шап беріп ұстап алады да, арқалап ала жөнеледі. Түлкі мені арқалап ну орманмен қашпақшы, биік таудан аспақшы. Бауырым, менің мысығым, құтқарсаңшы, қайдасың! – деп айғай салады үрейі ұшқан әтеш. Мысық жақын жерде жүр еді, әтештің даусын естиді де, түлкінің соңынан қуып кеп береді. Әтешті аман алып қалып, үйге ертіп әкеледі. Келесі күні аңға шығуға дайындалып жатып, мысық әтешке былай дейді:	-Өлеңнің қай жолдарын қайта тыңдағыларың келеді, қандай жолдары сендерде ерекше әсер қалдырды? -өлең жолдарын айтқызу. Енді осы өлеңді қайталап отырып естеріңе сақтап қалуға тырысыңдар. Суретке қарап қайталау арқылы өлең жолдарын жаттатады. **Қолдану деңгейі:** Педагог балаларға дауыссыз дыбыстардың айтылу кезіндегі ерекшеліктерін түсіндіреді. Дауыссыз дыбыстар үн мен салдырдың қатысына қарай қатаң, ұяң, үнді болып үшке бөлінеді. Қатаң дауыссыздар: дауыс шымылдығы қатыспай, тек салдырдан жасалатын дауыссыз дыбыстар: к, қ, п, т, с, ф, х, ц, ч, ш, щ. Ұяң дауыссыздар: салдыр мен үннің қатысы арқылы жасалған, бірақ үннен салдыры басым дауыссыз дыбыстарды ұяң дауыссыздар дейміз. ұяң дауыссыз дыбыстар: б, в, г, ғ, д, ж, з, h. үнді дауыссыздар: үн мен салдырдың қатынасынан жасалып, бірақ салдырдан үн басым болатын дауыссыз дыбыстарды үнді дыбыстар деп атаймыз. Үнді дауыссыздар мыналар: р, л, и, у, м, н, ң. **Дидактикалық ойын:** «Дыбыстарды дауыстап айтайық». А-а-а, ә-ә-ә. Дауыссыз дыбыстарды	жасайды); салқын жаңбыр жауғанын (қолшатырларын ашады, киімдерінің жағасын көтереді) көрсетеді. **Күрделі сұрақ**: Адамдар қысқа қалай дайындалады? Ал жануарлардың қысқа дайындығы жайлы не білесің? педагог суреттерді қарап шығып, құстардың қысқа қалай дайындалатынын, ненің көмегімен қорғанатынын айтып беруді ұсынады. Мысалы, кірпі күзде інін дайындайды, ішіне мүк пен құрғақ жапырақ төсейді.Жапырағы құрғақ жерді таңдап алып, сол жерге ары-бері домалайды. Инесіне жапырақтарды қадап алғаннан кейін, ініне апарып тастайды да, қайтадан жүгіреді. Кірпілер тамағын түнде аулайды. Күзде жақсылап қоректеніп, семіріп алады. Бұл – оның қысқа дайындығы. Енді ініне кіріп, көктемге дейін ұйықтауына болады. Кірпі қыста ұзақ ұйқыға кетеді. Балалар аюдың да жаз бойы және күзде жақсылап қоректенетінін айтады **Түсіну деңгейі:** Қыста аюдың апанын қалың қар басып тастайды. Оның іші жылжылы болып тұрады. Аюдың кірпіге ұқсастығы қандай? Ал айырмашылығы неде? (Екеуі де қыста қалың ұйқыға кетеді, жаз бен күзде жақсылап тамақтанады, содан соң аю апанына, кірпі ініне кіріп ұйықтайды). Аю немен

	Тауға шықсаң – қалың қар, Сайға түссең – қалың қар, Шырша үсті – қалың қар. Байқаңдар, қар астында, Ұйықтап жатқан аю бар.	қоректенеді? (Бақа,жылан, құмырсқа). Қасқырдың жүні жазда және күзде ұзарып өседі, қалыңдап, жып-жылы «тонға» айналады. Бұл қасқырға ауадай қажет. Өйткені ол тұмсығы мен аяқтарын құйрығымен жауып, қардың үстінде ұйықтайды. Қыста түлкінің аяғына қалың, жылы жүн өседі. Бұл оның аяқтарын жылытып тұрады. Былайша айтқанда, түлкінің байпағы бар деуге болады. Ол тышқан аулағанды жақсы көреді. Түлкі тіпті, қардың астында жатқан тышқандарды тауып алып жейді. Балалар «түлкі мен қасқырға тонының түсін ауыстырудың қажеті жоқ» деген болжам жасайды. Ал қоян тонының түсін өзгертеді. Алдымен құйрығы, кейін артқы аяқтарының түсі ағарады. Балалар қоянның не үшін тонының түсін ауыстыруы қажеттігін, оның кімнен қорқып, жасырынатынын сөз етіседі. Қоян ешқашан ін қазбайды. Күндіз ол бұталардың түбінде ұйықтайды. Ал күн суытқан кезде үйілген қардың арасына кіріп алады. Өйткені ол жер өте жылы болады. Түнде қорек табуға шығады.Тиін де тонын жылы тонға ауыстырады. Ал өзі бұталардың арасынан шұңқыр қазып, соған жаңғақ жинайды. Ал үйшігінің ішіне құрғақ жапырақ төсейді; ағаш діңіне салынған қуыстың бір ғана аузы болады. Күн қатты суытқан кезде тиін оны	Байқа, терезеден қарама, түлкіні тыңдама, әйтпесе ол сені ұстап алады да, жеп қояды. Мысық аңға кетеді, ал әтеш үйдің ішін жақсылап жинайды, еденді айнадай етіп жуады, содан кейін сырғауылға ұшып шығады. Сырғауылдың үстінде қонақтап отырып шақырады. Бұл кезде түлкі де жылмаңдап келе қалған еді. Ол бұл жолы да терезенің түбіне отыра қалып, былай дейді: Әтешім-ай, әтешім, Алтын айдар, уа, әтеш. Терезеден қарай ғой, Бұршақ берем, ала ғой. Әтеш оның сөзін тыңдағанмен, сыртқа қарамайды. Түлкі бір уыс бұршақты терезеден шашып жібереді. Әтеш бұршақты шоқып жейді, бірақ терезеден қарамайды. Сонда түлкі былай дейді: Сен өзің мүлде тәкаппар болып кетіпсің ғой. Қарасаңшы, бұршағым көп-ақ, мұның бәрін қайда қоямын? Әтеш терезеден басын шығарып қарайды, түлкі оны шап беріп ұстап, арқалап ала жөнеледі. Әтеш үрейі ұшып айғай салады: Түлкі мені арқалап ну орманмен қашпақшы, биік таудан аспақшы. Бауырым, менің мысығым, құтқарсаңшы, қайдасың! Мысық алыста жүрсе де әтештің даусын естиді. Түлкінің соңынан бар пәрменімен қуа жөнеледі, әтешті аман алып қалып, үйге ертіп әкеледі.	айтқызып қатаң, ұяң, үнді дыбыстарды тапқызу: **б, в, г** т.б. **Сергіту сәті:** (Сергіту жаттығуларын И.Токмакованың «Аю» өлеңімен жасатуға болады.) Тауға шықсаң – қалың қар, Сайға түссең – қалың қар, Шырша үсті – қалың қар. Байқаңдар, қар астында, Ұйықтап жатқан аю бар.	қоректенгенді жақсы көреді? (Таңқурай, бал, ағаш қабығы, балық, құстар мен құмырсқаларды жейді). Кірпі жаз бойы немен қоректенеді? (Бақа,жылан, құмырсқа). Қасқырдың жүні жазда және күзде ұзарып өседі, қалыңдап, жып-жылы «тонға» айналады. Бұл қасқырға ауадай қажет. Өйткені ол тұмсығы мен аяқтарын құйрығымен жауып, қардың үстінде ұйықтайды. Қыста түлкінің аяғына қалың, жылы жүн өседі. Бұл оның аяқтарын жылытып тұрады. Былайша айтқанда, түлкінің байпағы бар деуге болады. Ол тышқан аулағанды жақсы көреді. Түлкі тіпті, қардың астында жатқан тышқандарды тауып алып жейді. Балалар «түлкі мен қасқырға тонының түсін ауыстырудың қажеті жоқ» деген болжам жасайды. Ал қоян тонының түсін өзгертеді. Алдымен құйрығы, кейін артқы аяқтарының түсі ағарады. Балалар қоянның не үшін тонының түсін ауыстыруы қажеттігін, оның кімнен қорқып, жасырынатынын сөз етіседі. Қоян ешқашан ін қазбайды. Күндіз ол бұталардың түбінде ұйықтайды. Ал күн суытқан кезде үйілген қардың арасына кіріп алады. Өйткені ол жер өте жылы болады. Түнде қорек табуға шығады.Тиін де тонын жылы тонға ауыстырады. Ал өзі бұталардың арасынан шұңқыр қазып,

		құйрығымен жауып тастайды. **Қолдану деңгейі: «Пайда-зиян» ойынын ұйымдастырады**: Балаларды екі топқа бөледі және белгілі бір нысанның атын айтады. **Ойын соңында «Пайдасы көп пе әлде зияны көп пе?» деген сұраққа жауап іздейді.** 1-ші команда сол нысанның пайдалы жақтарын іздейді. Ал 2-ші команда зиянын іздейді. П: Қасқыр. Пайдасы және зияны. 1-ші командадағы балалар: Қасқыр ормандағы өліп қалған жануарларды жейді; оның терісінен малақай, тон тігуге болады. Егер қасқырлар болмаса, қоян көбейіп кететін еді. Ал олар ағаштарды кеміріп құртар еді. 2-ші командадағы балалар: Қасқыр ормандағы кішкентай аңдарды құртады. Тіпті адамға да шабуыл жасауы мүмкін. Қасқырлар қойларды, ешкілер мен өзге де үй жануарларын жейді.	Үшінші күні мысық аңға шығуға дайындалып жатып, ақылын айтады: Байқа, әтеш, мен бүгін алысқа барып аң аулаймын, қалай айғайласаң да бәрібір маған даусың естілмейтін болады. Түлкіні тыңдама, терезеден қарама, әйтпесе ол сені ұстап алады да, жеп қояды. Мысық аңға кетеді, ал әтеш үйді жақсылап жинайды, еденді айнадай етіп жуады, содан кейін сырғауылға шығып қонақтайды да, шақыра бастайды, мысықтың келуін күтеді. Түлкі тағы да келе қалады. Ал әтеш қарамай қояды. Сонда түлкі былай дейді: Уа, әтешім, саған айтайын деген сөзім бар еді. Асығып келу себебім де сол. Жолмен жортып келе жатып көргенім: адамдар тары тасыды, бір қап тесік екен, ішіндегі барлық тарысы жолға шашылып қалыпты, теріп алатын ешкім жоқ. Терезеден қарасаң, көресің... Әтеш терезеден басын шығарып қарайды, түлкі оны шап беріп ұстап, үйіне алып кетеді. Мысық аңнан келсе, әтеш жоқ. Іздеп, түлкінің үйіне келеді. Есік сыртында тұрып, мысық әндетеді: Дыңғырлаттым гуслиді, Ішегі алтын мінекей. Үйде ме екен бұл түлкі, Шықшы сыртқа, әй, түлкі! Құймақ құйып жатқан түлкі қызын жұмсайды. Мысық оны қапқа салып алады. Екінші қызы шығады. Оны		соған жаңғақ жинайды. Ал үйшігінің ішіне құрғақ жапырақ төсейді; ағаш діңіне салынған қуыстың бір ғана аузы болады. Күн қатты суытқан кезде тиін оны құйрығымен жауып тастайды. **Қолдану деңгейі: «Пайда-зиян» ойынын ұйымдастырады**: Балаларды екі топқа бөледі және белгілі бір нысанның атын айтады. **Ойын соңында «Пайдасы көп пе әлде зияны көп пе?» деген сұраққа жауап іздейді.** 1-ші команда сол нысанның пайдалы жақтарын іздейді. Ал 2-ші команда зиянын іздейді. П: Қасқыр. Пайдасы және зияны. 1-ші командадағы балалар: Қасқыр ормандағы өліп қалған жануарларды жейді; оның терісінен малақай, тон тігуге болады. Егер қасқырлар болмаса, қоян көбейіп кететін еді. Ал олар ағаштарды кеміріп құртар еді. 2-ші командадағы балалар: Қасқыр ормандағы кішкентай аңдарды құртады. Тіпті адамға да шабуыл жасауы мүмкін. Қасқырлар қойларды, ешкілер мен өзге де үй жануарларын жей

			да оны қапқа салып алады. Мысық тағы әндетеді. Түлкі әтешті жұмсайды. Мысық әтешті ертіп, үйіне қайтады.		

2 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Іс-қимыл арқылы көрсету және сюжеттік ойын: «Кім болғым келеді?», «Азық - түлік дүкені»

Басты міндеттері: Балаларды еңбекке, еңбекті құрметтей білуге, сыпайыгершілікке, ізгілікке, адалдыққа баулу. Мамандықтар туралы білімдерін толықтыру. Олар қандай заттармен қолданатыны жайлы түсінік беру.

Сюжеттік ойын.
Тақырыбы: «Азық - түлік дүкені»
Міндеті: Балаларды еңбекке, еңбекті құрметтей білуге, сыпайыгершілікке, ізгілікке, адалдыққа баулу.
Қажетті атрибуттар: ойыншықтар, ыдыс-аяқтар, папье-машеден жасалынған тағам түрлері, ақ халат, қалпақ, есеп шот, қағаздан жасалған дөңгелектер.
Ойын шарты: Бұл ойынды әуелі жеке-жеке ойнатып, әбден жаттыққаннан кейін үш дүкенді қатар ашып ойынды күрделендіру.
Балаларды рөлдерге бөлу: 2 бала сатушы, 1 бала кассир, қалғандары тұтынушылар.
Тәрбиеші ойын ережесін түсіндіреді. Ереже бойынша сатушылар да, тұтынушылар да бір-бірімен сыпайы сөйлеседі. Бір затты сатып алған соң, рахмет айтуды ұмытпауы керек. Сатушыда өз кезегінде «Тағы да келіп тұрыңыз», - деп ілтипат білдіреді.
Бірінші ойыншық дүкенін ұйымдастыру. Ойыншық сөресінің жанына үстел қойылып сөреде «Дүкен» деген жазу ілулі тұрады. Кассирдің алдында есепшот, ақша салатын қорап, ақ қағаз, қарындаш. Ойыншық алғысы келген балалар ең әуелі кассирге ақшасын төлейді. Не алғысы келетінін айтады. Кассир чек жазып береді. Чекті алып сатушыға береді. Сатушы «тағы да келіп тұрыңыз» - дейді.
Тәрбиеші ойынға жалпы басшылық жасайды.

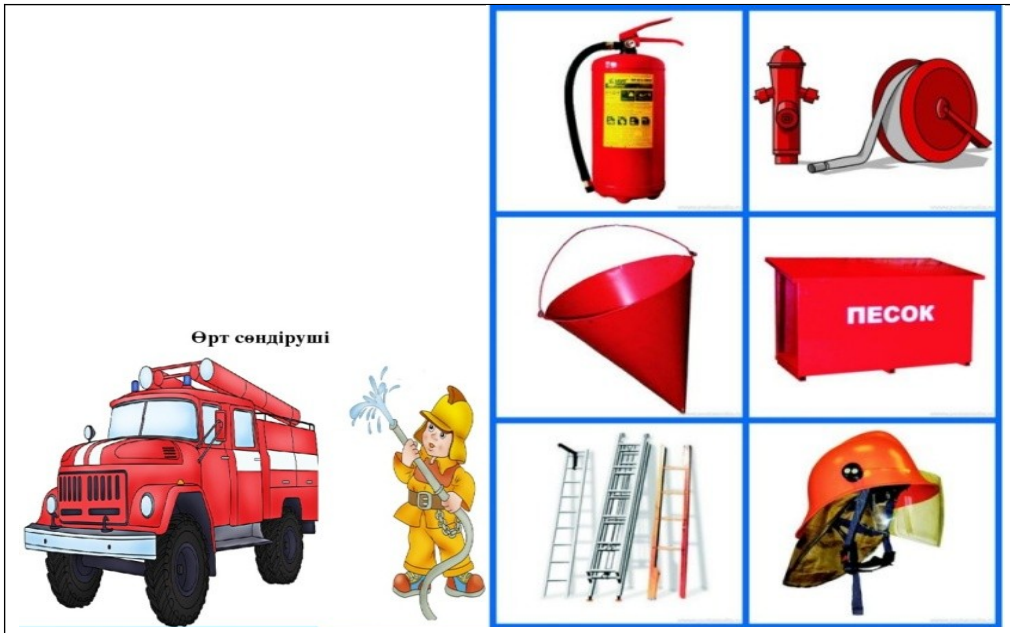
Іс-қимыл арқылы көрсету ойын: «Кім болғым келеді?»
Міндеттері: Мамандықтар туралы білімдерін толықтыру. Олар қандай заттармен қолданатыны жайлы түсінік беру.
Дағды: Сурет бойынша қойылған сұрақтарға толық жауап беруге дағдыландыру арқылы зейіндерін дамыту.
Ойынның шарты:Тәрбиеші картиналарды көрсете отырып,былай деп сұрайды, «Дәрігер не істейді? Жүргізуші не істейді? Мұғалім не істейді? Тігінші не істейді?» Балалар қай мамандық иесі екенін қандай құралдармен жұмыс істейтін жайлы айтып.сол мамандыққа сай заттарды жинайды.
Ықтимал күрделендіру:тез ойла
Ойынның нұсқаулары:Балаларға мамандық иелерінің суреттері таратылып беріледі.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің бөлмем. **ҰІӘ міндеттері:** Сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, ретін сақтай отырып сөйлем құрауға жаттығуды жалғастыру. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. қарапайым сұрақтарға жай сөйлеммен жауап беру, артикуляциялық моторикасын жаттықтыру, сөйлеу кезіндегі тыныс алуды және дикцияны дамыту. **Дағды**: Шағын мәтін құрастыра білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздерін айтады, шағын мәтін құрастырады. **Түсінеді:** сөйлемдердің дұрыс, қателігін түсінеді. **Қолданады:** меңгерген сөздерін қолданып, сөйлемдер құрайды, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Ойын: «Қандай сөз артық?». Педагог сөздерді айтады, балалар мұқият тыңдап қандай сөз артық екенін табады. Мысалы: кереует, үстел, нан, кілем. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **Түсіну деңгейі:** Ойын жаттығуы: «Сен қайда	**. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Жомарт өлкем. **ҰІӘ міндеттері:** -қазақ халқының музыкасын қабылдау; -әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын,қайырмасын ажырату; -музыка сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау. Халық биін үйрену арқылы көркем мұраның кейбір элементтерімен таныстыру. **Дағды**: Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажыратуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** шығарманы тыңдайды, сипаттайды; әннің дыбысталуын тембрі бойынша ажыратады, ән орындайды. **Түсінеді:** музыкаға сәйкес қимылдар орындау. **Қолданады:** музыкалық аспаптарда жеке және топпен ойнайды, ойынға катысады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар***: «Көңілді балалар» литва халық әуені (өңдеген Т. Ломова). Балалар жұптасып, бірінен соң бірі тұрады, тізені көтеріп жеңіл секіріп, серіппе жасап, шапалақтап,	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Буынды сызба түрінде көрсетіп үйренеміз. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерді буынға бөлуді үйретуді жалғастыру; -суреттерді өз сызбасымен дұрыс сәйкестендіру арқылы ойлау қабілеттерін, қиялын дамыту; -бастаған істі аяқтай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Буынға бөлуді, оны сызба түрінде көрсете білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөздерді буынға бөледі. **Түсінеді:** буынға бөлуді, оны сызба түрінде көрсетуді. **Қолданады:** буынға бөлуді көрсетуде сызбаны қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Жалпы атауын айт» ойынымен бастайды. – Балалар, мен сөздер айтамын, сендер мүдірместен және тез жалпы атауын атауларың керек. 1.Үтік, шаңсорғыш, тоңазытқыш – ... *(тұрмыстық құралдар)* Анар, Жанар, Фарида – ... *(адам есімдері)* Тақия, орамал, тымақ – ... *(баскиім)* Етік, бәтеңке, кроссовки – ... *(аяққиім)*	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің Отаным. **ҰІӘ міндеттері:** Отан туралы тақпақ үйрету. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету; **-с**өздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру.; -қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды**: үлгі бойынша шағын мәтін құрастыруды дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды**: жаңа сөздерді, қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтып, тақпақ, мәтін қайталайды. **Түсінеді:** *жаңа* сөздер және қарапайым сұрақтарды түсінеді. **Қолданады:** сөйлем құрайды, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Өткен тақырыпты қайталайды. Ойын «Кім көп біледі?» қойылған сұраққа толық жауап беру. Сенің бөлмеңде не бар? Мысалы, Менің бөлмемде ойыншықтар, ертегі кітап, кереует, үстел, орындық бар. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **Түсіну деңгейі: Жаңа**	**3.Мүсіндеу** **- (Күй күмбірі)- балалар сазды әуенмен жұмыс жасайды** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Күзгі жапырақтар. (бедерлі мүсіндеу) Жаңғақ кемірген тиін. **ҰІӘ міндеттері:** -маусымдық өзгерістер туралы білімін кеңейту; -балалардың қиялын, ойлау қабілетін дамыту; -еңбекқорлыққа, ұйымшылдыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: әртүрлі тәсілмен мүсіндей білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**әртүрлі тәсілдерді пайдалана отырып мүсіндеуді; **Түсінеді:**күз мезгілінің басқа мезгілдерден ерекшелігін; **Қолданады:**өзіне және өзгенің еңбегіне баға беруді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Күзгі жапырақтар** Алтын, сары, қызыл, көк... Алуан-алуан жапырақ. Күзгі бақта күлімдеп, Көз тартады атырап. Күн шуақта маужырап, Жатыр енді атырап. Ағаштардан жамырап, Ұшты кенет жапырақ. Ой, алақай, тамаша! Шашу шашты жапырақ. Бақтың іші алаша,

	тұрасың?». Мнемо кесте арқылы әр бала қайда тұратынын айтады. Қай көшеде, қандай үйде тұрасың? Педагог балалармен бірге мнемо кестедегі символдар нені білдіретінін талқылайды. Мен ... (көшенің аты) көшесінде, 2 қабатты (көпқабатты) үйде тұрамын. Сенің пәтеріңде (үйіңде) неше бөлме? Сенің пәтеріңде (үйіңде) қандай бөлме бар? Суретпен жұмыс. Мынау – балалар бөлмесі. Мынау қандай бөлме? Мынау – балалар бөлмесі. Бірнеше бала жауап береді. Бөлмеде нелер бар? Бөлмедегі заттарды атап, көрсетеді. Бөлмеде кілем, кереует, үстел, орындық бар. Бөлмеде ойыншықтар бар. Бөлме қандай? (әдемі, жарық) Терезеде перде бар. Перде әдемі. Мынау не? (Перде сөзін жеке, хормен қайталайды). Бөлмеде шам бар. Мынау шам. Шам үстелдің үстінде тұр. Шам қайда тұр? Бөлмеде кітаптар бар. Кі-тап-тар. Сенің бөлмең бар ма? Бөлмеңде не бар? Балалар сөздерді, сөйлемдерді қайталайды, жеке-жеке жауап береді. **Қолдану деңгейі:** Сәуле өзінің бөлмесі туралы айтады: *Менің бөлмем үлкен, жарық, таза. Бөлмемде кереует, үстел, орындық*	топылдатып, екеуі екі жаққа қарап айналады. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Туған ел» (Л. Хамиди). Әнді мұқият тыңдап, мазмұны, шығарманың көңіл күйі туралы айтылады. Туған жерге сүйіспеншіліктерін арттыруға баулу. Композитор Л. Хамидидің портреті көрсетіліп, шығармашылығы туралы қысқаша мәлімет беріледі. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Жомарт елім» (И. Нүсіпбаев). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әннің әуенін дұрыс орындауға, сөздерін анық, таза айтуға үйрету. Үйренген «Астана» әнін (А. Досмағанбет) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Қара бала» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). Ұлдардың қатысуымен бидің элементтерімен таныстыру. Батырлар мен шабандоздар қимылдарына еліктеп би элементтерін үйрету, денені жеңіл ұстап, ырғаққа ілесе қимылдар жасау. «Асатаяқ биі» қыздардың қатысуымен («Билеп үйренейік» жинағынан).	Дәптер, өшіргіш, сызғыш – ... *(мектеп құралдары)* Балаларды мақтап, мадақтау. **Түсіну деңгейі:** Сөзде қанша дауысты дыбыс болса, сонша буын болады. Сөздерді созып, дауыстап айтқанда, сөздің қанша буыннын тұратынын білуге болады. Буын – бір немесе бірнеше дыбыстың тіркесі. Дауысты дыбыс өз алдына тұрып та, төңірегіне дауыссыз дыбыстарды алып та буын құрайды. Педагог сызғыштың суретін көрсетіп, осы сөзді буынға бөлдіреді. Сыз-ғыш – екі буын. Балалар, сендер сөзді тіктөртбұрышпен белгілейтінімізді білесіңдер. Сөзді буынға бөлу үшін, осы тіктөртбұрышты сызықшалармен бөлеміз. Буындардың жазылуын сызба түрінде былай көрсетеді (тақтаға сызып көрсетеді немесе сызбасын іледі): сыз-ғыш. Педагог суреттерді көрсетіп, осы сөздерді буынға бөлдіреді. ө-шір-гіш кі-тап Тіктөртбұрыш сөзді білдіреді, ал сөзде неше буын болса, төртбұрышты сонша бөлікке жоғарғы жағын сәл шығарып бөлеміз. **Қолдану деңгейі:** ***Дидактикалық ойын:***	**сөздермен таныстыру**: менің Отаным, тәуелсіз, мемлекет. Менің Отаным - ме-нің О-та-ным. Тәуелсіз - ә-ә -ә – тә-уел-сіз – тәуелсіз Мемлекет – мем-ле-кет, мемлекет. *Біздің Отанымыз – Қазақстан. Отанымыздың бас қаласы – Нұр-Сұлтан. Қазақстан – тәуелсіз мемлекет. Қазақстан мемлекетінің Президенті бар. ҚР Президенті – Қ.К.Тоқаев* **Қолдану деңгейі:** Дидактикалық ойын: «Аудармашы». Педагог орыс тілінде сөздерді айтады, балалар аударады. Моя Родина – Менің Отаным. Независимый – тәуелсіз. Государство – мемлекет. **Тақпақ жаттау.** Отан – сенің ата-анаң, Отан – досың, бауырың, Отан – өлкең, астанаң, Отан – аудан, ауылың. Е. Өтетілеуұлы Педагог тақпақты 2-3 рет қайталап айтады. Балалар жаттайды. **Сергіту сәті:** Керегені жазайық, Шаңырақты құрайық. Уық болып, иіліп, Киіз үйдей болайық. ***Сөздік ойын:*** **«Сұрақ-жауап»** Сенің Отаның қалай аталады? Менің Отаным – Қазақстан. Қай қалада (ауылда) тұрасың? (Қаласының, ауылының атын айтады). Отанымыздың бас қаласын ата? Отанымыздың бас қаласы –	Аунар ма еді, жатып ап! (Қ. Шаңғыбаев) **Түсіну деңгейі:** Ал қазір сол жапырақтарды мүсіндейміз: Бір кесек ермексазды алып, алақанымызға салып домалақтаймыз. Домалақ ермексазды алақанымызға салып басу тәсілі арқылы жалпақтаймыз. Ермексазды қатты қағаздың үстіне қойып, үлгіқалыптың шетін кескішпен бастырып, кесеміз. Ал енді жапыраққа ұқсады ма? **Қолдану деңгейі:** *«Даусынан таны» ойыны.* DVD дисктен аңдардың даусы,ағаштың,шөптің сыбдырлағаны,құстардың сайрағаны,тиіннің ағаштан ағашқа секіргені, жыланның ысылы естіледі. – Балалар, кәне, құлағымызды тосып,бірге естиік.Ана ағаштың басынан бір кішкене ақтиін қолында жаңғағы бар,секіріп түсіп қашып кетті.Құйрығы ұзын,құлағы кішкентай екен. Ол не балалар? Өте жақсы, балалар.Мына өлеңді бірге қайталап айтайық. Мен тиінмін,тиінмін, Қысқа жылы киіндім. Қоймам толы жаңғаққа, Іші жылы үйімнің. Педагог тиіннің суретін көрсетеді. Тиіннің түсі қандай? Құйрығы қандай? Қанша аяғы бар екен? Құлағы, көзі қанша? Енді,осы тиіннің мүсінін

	бар. Ойыншықтар бар. Мен бөлмемде ойнаймын. Ойыншықты жинаймын. Балалар үлгі бойынша мәтін құрайды. **Сергіту сәті:** Дөңгелене тұрайық, Керегені құрайық. Уық болып иіліп, Шаңыраққа киіліп, Киіз үйді құрайық.	Биді қайталау, еске түсіру, би қимылдарын мәнерлеп орындауға үйрену. ***Ойындар, хороводтар:*** «Ноталарды орналастыр» («Дидактикалық ойындар» жинағынан). Педагог ойын шартын түсіндіреді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Илигай» қ.х.ә. (өңд. Б. Дәлденбай). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. *Асатаяқ, тоқылдақ, тұяқтас* ұрмалы ұлттық аспаптарын қолдану.	***«Сөйлемдерді толықтыру».*** **Ойын шарты:** балалар педагогтің бастаған сөйлемін жалғастырады және сол сөзді буынға бөліп созып айтады. Өзімнің үлкен бауырым ... *(а-ға)* Қыз құлағындағы әшекей ...*(сыр-ға)* Ат тұяғындағы темір ... *(та-ға)* Қап-қара құс ... (*қар-ға)* Шегені қағатын ... (*бал-ға*) Ең үздік баға ...*(бес)* Білім алатын құрал ... (*кі-тап)* Дәптерге жазатын ... (*қа-лам-сап).* Өздерің жалғастырған сөздерді буынға сызба арқылы көрсетейік. Балалар тақтада жұмыс жасайды. **Саусақ жаттығуы** Қолды алға созамыз, Алақанды бұрамыз. Алақанның сыртымен Шапалақты ұрамыз.	Нұр-Сұлтан. Қазақстан қандай мемлекет? Қазақстан – тәуелсіз мемлекет. **Мақал-мәтелді жатта.** Мағынасын түсіндір. Отан – оттан да ыстық.	жасайық. Мен жасап көрсетейін,бәрін мұқият көріп отырыңдар. Тиінді жасау жолы: Ең алдымен ермексаздың бір бөлшегін алақанға салып,жұмсартып сопақша пішін жасаймыз. Бұл– денесі болады. Кішкене бөлшекті алып, домалақтап басын орналастырамыз.Шымшу арқылы екі құлағын, мұрнын шығарамыз. Төрт кішкене бөлшекті есіп, аяқ-қолын жасаймыз.Оны тиіннің денесіне біріктіреміз. Құйрығын жасау үшін бір бөлшек ермексазды есіп, денесінің артқы жағына орналастырамыз. Мұрны мен көзінің орнына ұсақ қара моншақтарды орналастырамыз. Енді,тиінге жаңғақ сыйлайық.Тиіннің қолына қарағайдың бүрін қыстырып қоямыз.
3 үзіліс – **Балалардың дербес іс-әрекеті** **Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.** **Жүгіруге арналған ойын. *Сюжеті-рөлдік ойын:* «Сақтау қызметі»** **Басты міндеттері: Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру,сюжетіне байланысты топтарға бөлініп,ойын аяқталған соң бір ұжымға жинала білу әдетін қалыптастыру .Сақтау қызметкерлерінің жұмыстары,олардың күтпеген жағдай туғанда қажетілігі жайында түсінігін молайту .Балалардың сөйлеу тілін дамыту .**					

Жүгіруге арналған ойын. ***Сюжеті-рөлдік ойын:*** **«Сақтау қызметі»**
Тақырыбы : «Сақтау қызметі»
Міндеттері : Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру,сюжетіне байланысты топтарға бөлініп,ойын аяқталған соң бір ұжымға жинала білу әдетін қалыптастыру .Сақтау қызметкерлерінің жұмыстары,олардың күтпеген жағдай туғанда қажетілігі жайында түсінігін молайту .Балалардың сөйлеу тілін дамыту .
Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.
Жағдаят: Дабыл бойынша шақыру;
Жағдай болған жерді қарап,сақтау қызметкерлерін бірнеше топтарға бөлу;
Арнайы техникалық құрал жабдықты пайдалану;
Жазғырылғандарды құтқару Алғашы медециналық көмек көрсету ;
Жағдай болған жерге керекті жабдықтарды жеткізу ;
Тәрбиешінің іс-әрекеті: ТЖМ басшысы рөлінде жағдай болған жерге шығар алдында арнайы құрал-жабдықты естеріне түсіртіп,арнайы үйретілген иттермен бағыттаушыларды,жедел жәрдемді шақырады
Балалардың іс-әректі: Сақтау қызметі диспетчер сызба бойынша жағдай боған жерде жанатын қызыл оттшаларды бақылап ,желі бойынша , қандай сақтау қыдметінін жұмыс атқаратынын қадағалайды
ТЖМ әр түрлі жағдайдада ,әр уақыта ауа райы болжамына да қарамай қызмет көрсетеді,адамдарды табу үшін иттермен жұмыс істейді .
Арнайы техника жүргізушісі зардап шекендері тамақ .киімен қамтамасыз етеді .Өртен сақтандыру қызметі өртті болдырмайды .Жедел жәрдем науқасттын шақыру бойынша қызмет көрсетеді
Фотоға түсірушілер ТЖМ мен жағдай болған жерді фотаға түсіреді.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Әкем, анам және мен! Отбасымызбен бірге жаттығамыз. **ҰІӘ міндеттері:** - қысқа секіртпемен секіруге үйретуді жалғастыру, қол мен аяқты қозғау (айналдыра және тік, адымдарды алмастырып секіру) үйлесімділігін жетілдіру. -допты жоғары лақтырып, қолды артқа жіберіп шапалақтап, допты саусақтарын ашып, қайтадан қағып алуға жаттықтыру. Тапсырманы өз бетімен орындауға баулу және шыдамдылық, ептілік, күш секілді дене сапаларын дамыту. **Дағды**: Өзінің	**4.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мысық, әтеш және түлкі.(ертегі) жеке ертегі (сомдау)кейіпкерлерімен танысу. **ҰІӘ міндеттері:** -ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау, қисынды мазмұндауға, ертегіні әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді қолдануға үйрету; -ертегі мазмұнын эмоциялық-бейнелі қабылдау, қоршаған орта, табиғат туралы түсініктерін және өзара жағымды қарым-қатынасын дамыту; -жағымды әдеттерді бағалай білуге тәрбиелеу.	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Тату-тәтті баламыз. **ҰІӘ міндеттері:** балалар арасындағы достық қарым-қатынасты орнатуға және ұжымның ұйымшыл болуына жағдай жасау. Допты оң және сол қолмен еденге кезекпен ұруды жаттықтыруға жалғастыру. **Дағды**: Қозғалыс үйлесімділігін дамыту, қозғалыс кезінде тапқырлық таныта білу шеберліктерін (машықтарын) қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** допты оң және	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Жомарт өлкем. **ҰІӘ міндеттері:** -қазақ халқының музыкасын қабылдау; -әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын,қайырмасын ажырату; -музыка сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау. Халық биін үйрену арқылы көркем мұраның кейбір элементтерімен таныстыру. **Дағды**: Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Тату-тәтті баламыз. **ҰІӘ міндеттері:** балалар арасындағы достық қарым-қатынасты орнатуға және ұжымның ұйымшыл болуына жағдай жасау. Допты оң және сол қолмен еденге кезекпен ұруды жаттықтыруға жалғастыру. **Дағды**: Қозғалыс үйлесімділігін дамыту, қозғалыс кезінде тапқырлық таныта білу шеберліктерін (машықтарын) қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** допты оң және сол қолмен еденге кезекпен ұруды; гимнастикалық

	денсаулығына және отбасы мүшелерінің денсаулығына қамқорлықпен қарау керектігін түсіндіру; Ептілік, шапшаңдық секілді дене сапа даму дағдысын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** гимнастикалық қабырғаның жоғарғы жағына дейін өрмелеу. Қысқа секіртпемен секіру. Допты жоғары лақтырып, қолды артқа жіберіп шапалақтап, допты қайтадан қағып алу. **Түсінеді:** кинестикалық (көру мен тыңдау арқылы қабылдауы) қабілеттерін және қозғалыс анализаторларын дамыту, қысқа секіртпемен секіруге үйретуді жалғастыру керектігін, қол мен аяқты қозғау (айналдыра және тік, адымдарды алмастырып секіру) үйлесімділігін жетілдіру керектігін. **Қолданады:** отбасы мүшелерімен бірге салауатты өмір салтын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Саусақ гимнастикасы:** «Отбасы» Бас бармағым – атам, Балалы үйрек – әжем, Ортан терек – әкем, Шылдыр шүмек – анам, Кішкене бөбек – мен. Міне – менің спорт сүйер отбасым. **«Зейіндерін жаттықтыру»** **Ойын жаттығуы:** **«Жылдам шеңберге тұр!»:** көрсетілген жерге: сол, оң, алдыға, артқа шеңберге жылдам тұру. **Түсіну деңгейі:** «Ептілікті	**Дағды**: Ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды**: ертегінің мазмұнын сақтай отырып айтып береді; **Түсінеді:** ертегінің мазмұнын түсінеді, кейіпкерлерді ажыратады; **Қолданады:** ертегіні бейнелеуіш сөздер арқылы шығармашылықпен мазмұндайды **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** балаларға жұмбақ жасырады: «Бұрап қойған сағаттай, Айғайлайды таң атпай». *(Әтеш)* Қандай жан-жануарлар туралы ертегі білесіңдер? Бүгін біз **«Мысық, әтеш және түлкі»** деген ертегімен танысамыз. Ертегіні мәнерлеп оқып береді. Мазмұнын түсіндіреді. **Түсіну деңгейі: Сөздік жұмыс:** *Әтеш* – үй құсы, жем, тарыны тұмсығымен шоқып жейді. «Ку-ка-ре-ку!» деп шақырады. *Мысық* – үй хайуанаты. Ол мияулайды. *Шап беріп* – тез ұстап алу. *Тәкаппар* – менсінбей, кеудесін көтеруді айтамыз. **Сұрақ-жауап** Ертегі қалай аталады? Ертегі ұнады ма? Ертегіде не туралы айтылған? Қай кейіпкер саған ұнады? Орманда мысықпен бірге не өмір сүрді? Мысық қайда кетеді?	сол қолмен еденге кезекпен ұруды; гимнастикалық қабырғаның жоғарғы жағына дейін өрмелеуді; арақашықтығы 70 см заттардың арасымен оң және сол аяқпен кезекпен секіруді. **Түсінеді:** төзімділік, ұйымшылдық тәрізді қасиеттер жеке тұлға болып дамуына қажет екенін. **Қолданады:** түрлі жүктемелерде тыныс алуды қалыпқа келтіру, дұрыс тыныс алу, топтарға бөлініп негізгі жаттығуларды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Бұл – мен, бұлар – менің достарым» ойыны Шеңберге тұрады. Сұрақтарға «Бұл – мен, бұлар – менің достарым» деген жауап қайтарады. Балабақшаға кім көтеріңкі көңіл күймен келеді? Кім үйінде анасына, әкесіне көмектеседі? Кім үйінде ойыншықтары мен кітаптарын шашпайды? Кім жуынуды ұмытып кетеді? Кім футболды жақсы ойнайды? Кім спортпен айналысқанды ұнатады? **Түсіну деңгейі:** Қимыл-қозғалыс ойыны: «Жұбыңды тап!», тізбекке екі-екіден тұрады. Жүру, жүгіру. Бір- бірінің аяқтарын басып	дәл беру, әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажыратуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** шығарманы тыңдайды, сипаттайды; әннің дыбысталуын тембрі бойынша ажыратады, ән орындайды. **Түсінеді:** музыкаға сәйкес қимылдар орындау. **Қолданады:** музыкалық аспаптарда жеке және топпен ойнайды, ойынға қатысады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар***: «Көңілді балалар» литва халық әуені (өңдеген Т. Ломова). Балалар жұптасып, бірінен соң бірі тұрады, тізені көтеріп жеңіл секіріп, серіппе жасап, шапалақтап, топылдатып, екеуі екі жаққа қарап айналады. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Туған ел» (Л. Хамиди). Әнді мұқият тыңдап, мазмұны, шығарманың көңіл күйі туралы айтылады. Туған жерге сүйіспеншіліктерін арттыруға баулу. Композитор Л. Хамидидің портреті көрсетіліп, шығармашылығы туралы қысқаша мәлімет беріледі. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Жомарт елім» (И. Нүсіпбаев). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап,	қабырғаның жоғарғы жағына дейін өрмелеуді; арақашықтығы 70 см заттардың арасымен оң және сол аяқпен кезекпен секіруді. **Түсінеді:** төзімділік, ұйымшылдық тәрізді қасиеттер жеке тұлға болып дамуына қажет екенін. **Қолданады:** түрлі жүктемелерде тыныс алуды қалыпқа келтіру, дұрыс тыныс алу, топтарға бөлініп негізгі жаттығуларды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Бұл – мен, бұлар – менің достарым» ойыны Шеңберге тұрады. Сұрақтарға «Бұл – мен, бұлар – менің достарым» деген жауап қайтарады. Балабақшаға кім көтеріңкі көңіл күймен келеді? Кім үйінде анасына, әкесіне көмектеседі? Кім үйінде ойыншықтары мен кітаптарын шашпайды? Кім жуынуды ұмытып кетеді? Кім футболды жақсы ойнайды? Кім спортпен айналысқанды ұнатады? **Түсіну деңгейі:** Қимыл-қозғалыс ойыны: «Жұбыңды тап!», тізбекке екі-екіден тұрады. Жүру, жүгіру. Бір- бірінің аяқтарын басып кетпеулерін қадағалау. Түрлі түсті қолорамалдарын алып, орамалдардың түстеріне сәйкес жұп болып тұрады. Зал ішінде педагогтің

	жаттықтырамыз» **Құрсаумен орындалатын ЖДЖ (№2)**, құрсауды айналдыру, құрсауды тігінен қойып айналдыру қолдың моторикасын, шапшаңдық секілді дене сапасын дамытады. Педагогтің нұсқауын нақты орындауға тырысады: тезелерін бүкпейді, алдыға еңкейгенде дем алуларын кідіртпейді. Құрсауды айналдыру барысында бір-біріне кедергі келтірмеуге тырысады. «Қозғалыс үйлесімділігін жаттықтырамыз» Негізгі қимыл-қозғалыстарды алмастыру тәсілімен орындау: гимнастикалық қабырғаның жоғарғы жағына дейін біраттас тәсілмен өрмелеуге үйрету, қол мен аяқ қозғалыстарының үйлесімділігін дамыту. Алма-кезек адымдап өрмелеу, тепкішектерден дұрыс ұстау, қауіпсіздік техникасына басты назар аудару қажет. Тепкішектерден дұрыс ұстауға талпынады: басбармағын төмен жақтан, қалған төрт саусақпен тепкішектің жоғарғы жағынан ұстайды. Сатыдан асығыс өрмелемейді және секіріп түспейді. **Қолдану деңгейі:** Ойын жаттығуы: «Допты қағып ал!» Допты жоғары лақтырып, қолды артқа жіберіп шапалақтап, допты саусақтарын ашып, қайтадан қағып алады.	Әтешті түлкі қалай алдады? Мысық әтешті қалай құтқарды? Түлкінің жасағаны дұрыс па? **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті** Мысық қалай жүреді? Қалай дыбыстайды? Әтеш қалай секіреді? Қалай шақырады? Түлкі қалай қуланады? Құйрығын қалай қозғалтады? *Балалар ертегі желісі бойынша қимылмен жасайды.* Сурет бойынша ертегі мазмұнын, оқиға жүйесін сақтап баяндау. Ертегіде қандай кейіпкерлер кездеседі? Жұбыңмен бірге кейіпкерлер диалогін ойнап көрсетіңдер. ***Есіңе сақта:*** «Дос болсаң, берік бол, Досыңа серік бол». **Мысық, әтеш және түлкі** (ертегі) Ормандағы бір үйшікті мысық пен әтеш мекен етіпті. Мысық таңертең ерте тұрып, ылғи аңға шығады, ал әтеш үйді күзетіп қалады. Мысық аңға кеткенде, әтеш үйдің ішін жақсылап жинайды, еденді айнадай етіп жуады, содан кейін сырғауылға шығып алып, өзінің үйреншікті даусымен ку-ка-ре-куге басады, мысықтың келуін күтеді. Бірде жақын маңда жортып жүрген түлкі әтештің даусын естиді. Сол-ақ екен, оның әтеш етін жегісі келіп кетеді. Ол терезенің түбіне келіп отыра қалады да,	кетпеулерін қадағалау. Түрлі түсті қолорамалдарын алып, орамалдардың түстеріне сәйкес жұп болып тұрады. Зал ішінде педагогтің белгісі бойынша шашырап жүреді. «1, 2, 3 – Өз түсіңді тап!» деген бұйрық бойынша жұп болып екі тізбекке жылдам тұрады. Жүруді жүгірумен алмастырады. Бағыт қозғалысын сақтайды. Ырғақты гимнастика (№2). Негізгі қимыл-қозғалыстарды алмастыру тәсілімен орындау: **«Баскетбол» –** допты оң және сол қолдың саусақ ұштарымен еденге кезекпен ұруға үйрету. Нұсқау – бастапқы қалыпты дұрыс қабылдау, допты алақанмен соқпау. Допды еденге бір қолмен соғады, еденнен ыршыған допты саусақтарын ашқан күйде күтіп алады. Тапсырманы орындап болғаннан кейін допты себетке салады. **Қолдану деңгейі: Қимыл-қозғалыс ойыны: «Еденде тұрып қалма».** (4 рет) Ұстаушы бала таңдалады. Қалған балалар биіктігі 30 см заттардың үстінде тұрады. Балалар секіріп түсіп, зал ішінде жүгіріп жүреді. Педагогтің: «Ұста!» деген бұйрығы бойынша орындарына жүгіреді. Ұстаушы бала секіріп орындарына шыға алмаған балаларды	қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әннің әуенін дұрыс орындауға, сөздерін анық, таза айтуға үйрету. Үйренген «Астана» әнін (А. Досмағанбет) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Қара бала» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). Ұлдардың қатысуымен бидің элементтерімен таныстыру. Батырлар мен шабандоздар қимылдарына еліктеп би элементтерін үйрету, денені жеңіл ұстап, ырғаққа ілесе қимылдар жасау. «Асатаяқ биі» қыздардың қатысуымен («Билеп үйренейік» жинағынан). Биді қайталау, еске түсіру, би қимылдарын мәнерлеп орындауға үйрену. ***Ойындар, хороводтар:*** «Ноталарды орналастыр» («Дидактикалық ойындар» жинағынан). Педагог ойын шартын түсіндіреді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Илигай» қ.х.ә. (өңд. Б. Дәлденбай). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. *Асатаяқ, тоқылдақ, тұяқтас* ұрмалы ұлттық аспаптарын қолдану.	белгісі бойынша шашырап жүреді. «1, 2, 3 – Өз түсіңді тап!» деген бұйрық бойынша жұп болып екі тізбекке жылдам тұрады. Жүруді жүгірумен алмастырады. Бағыт қозғалысын сақтайды. Ырғақты гимнастика (№2). Негізгі қимыл-қозғалыстарды алмастыру тәсілімен орындау: **«Баскетбол» –** допты оң және сол қолдың саусақ ұштарымен еденге кезекпен ұруға үйрету. Нұсқау – бастапқы қалыпты дұрыс қабылдау, допты алақанмен соқпау. Допды еденге бір қолмен соғады, еденнен ыршыған допты саусақтарын ашқан күйде күтіп алады. Тапсырманы орындап болғаннан кейін допты себетке салады. **Қолдану деңгейі: Қимыл-қозғалыс ойыны: «Еденде тұрып қалма».** (4 рет) Ұстаушы бала таңдалады. Қалған балалар биіктігі 30 см заттардың үстінде тұрады. Балалар секіріп түсіп, зал ішінде жүгіріп жүреді. Педагогтің: «Ұста!» деген бұйрығы бойынша орындарына жүгіреді. Ұстаушы бала секіріп орындарына шыға алмаған балаларды ұстайды. Ұсталған балалар бір шетте отырады. Сауықтыру массажы: «Шапалақта». **(3 рет)** Алақандарын бір-біріне үйкелейді. Алақандарымен шекелерін шапалақтап соғады. Беттерін шапалақтап

		сызылта үн қатып былай дейді: Әтешім-ай, әтешім, Алтын айдар, уа, әтеш. Терезеден қарай ғой, Бұршақ берем, ала ғой. Әтеш терезеден басын шығарып қарайды, түлкі оны шап беріп ұстап алады да, арқалап ала жөнеледі. Түлкі мені арқалап ну орманмен қашпақшы, биік таудан аспақшы. Бауырым, менің мысығым, құтқарсаңшы, қайдасың! – деп айғай салады үрейі ұшқан әтеш. Мысық жақын жерде жүр еді, әтештің даусын естиді де, түлкінің соңынан қуып кеп береді. Әтешті аман алып қалып, үйге ертіп әкеледі.Келесі күні аңға шығуға дайындалып жатып, мысық әтешке былай дейді: Байқа, терезеден қарама, түлкіні тыңдама, әйтпесе ол сені ұстап алады да, жеп қояды. Мысық аңға кетеді, ал әтеш үйдің ішін жақсылап жинайды, еденді айнадай етіп жуады, содан кейін сырғауылға ұшып шығады. Сырғауылдың үстінде қонақтап отырып шақырады. Бұл кезде түлкі де жылмаңдап келе қалған еді. Ол бұл жолы да терезенің түбіне отыра қалып, былай дейді: Әтешім-ай, әтешім, Алтын айдар, уа, әтеш. Терезеден қарай ғой, Бұршақ берем, ала ғой. Әтеш оның сөзін тыңдағанмен, сыртқа қарамайды. Түлкі бір уыс бұршақты терезеден шашып	ұстайды. Ұсталған балалар бір шетте отырады. Сауықтыру массажы: «Шапалақта». **(3 рет)** Алақандарын бір-біріне үйкелейді. Алақандарымен шекелерін шапалақтап соғады. Беттерін шапалақтап соғады. Мойындарын шапалақтап соғады. Кеуделерін шапалақтап соғады.		соғады. Мойындарын шапалақтап соғады. Кеуделерін шапалақтап соғады.

		жібереді. Әтеш бұршақты шоқып жейді, бірақ терезеден қарамайды. Сонда түлкі былай дейді: Сен өзің мүлде тәкаппар болып кетіпсің ғой. Қарасаңшы, бұршағым көп-ақ, мұның бәрін қайда қоямын? Әтеш терезеден басын шығарып қарайды, түлкі оны шап беріп ұстап, арқалап ала жөнеледі. Әтеш үрейі ұшып айғай салады: Түлкі мені арқалап ну орманмен қашпақшы, биік таудан аспақшы. Бауырым, менің мысығым, құтқарсаңшы, қайдасың! Мысық алыста жүрсе де әтештің даусын естиді. Түлкінің соңынан бар пәрменімен қуа жөнеледі, әтешті аман алып қалып, үйге ертіп әкеледі. Үшінші күні мысық аңға шығуға дайындалып жатып, ақылын айтады: Байқа, әтеш, мен бүгін алысқа барып аң аулаймын, қалай айғайласаң да бәрібір маған даусың естілмейтін болады. Түлкіні тыңдама, терезеден қарама, әйтпесе ол сені ұстап алады да, жеп қояды. Мысық аңға кетеді, ал әтеш үйді жақсылап жинайды, еденді айнадай етіп жуады, содан кейін сырғауылға шығып қонақтайды да, шақыра бастайды, мысықтың келуін күтеді. Түлкі тағы да келе қалады. Ал әтеш қарамай қояды. Сонда түлкі былай дейді: Уа, әтешім, саған айтайын деген сөзім бар еді. Асығып келу себебім де сол. Жолмен			

		жортып келе жатып көргенім: адамдар тары тасыды, бір қап тесік екен, ішіндегі барлық тарысы жолға шашылып қалыпты, теріп алатын ешкім жоқ. Терезеден қарасаң, көресің... Әтеш терезеден басын шығарып қарайды, түлкі оны шап беріп ұстап, үйіне алып кетеді. Мысық аңнан келсе, әтеш жоқ. Іздеп, түлкінің үйіне келеді. Есік сыртында тұрып, мысық әндетеді: Дыңғырлаттым гуслиді, Ішегі алтын мінекей. Үйде ме екен бұл түлкі, Шықшы сыртқа, әй, түлкі! Құймақ құйып жатқан түлкі қызын жұмсайды. Мысық оны қапқа салып алады. Екінші қызы шығады. Оны да оны қапқа салып алады. Мысық тағы әндетеді. Түлкі әтешті жұмсайды. Мысық әтешті ертіп, үйіне қайтады.			
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.(Біртұтас тәрбие)**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Қараша** **Серуен кешені № 6** **Емен ағашын бақылау** ***Міндеті****: Күзгі емен туралы түсініктерін қалыптастыру,ағаштарды ң жыл мезгілдеріне қарай бейімделуі туралы түсінік беру.* ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз*** *Білмейтіні жоқ елдің-* *Өзім де ішіп көргенмін* *Дейді әжейім* *Ішектің емі-қашаннан* *Қабығында еменнің* *Қайнатындысы Еменнің*	**Қараша** **Серуен кешені № 7** **Суды бақылау** **Міндеттері:** Күз мезгіліндегі судың жай – күйі жайлы түсініктерін қалыптастыру. Бақылау барысы. Балаларға сұрақтар. *Судың қандай қасиеттерін білесіңдер? *Судың көлемі (қалпы) болама? *Өзеннің, көлдің, мұхиттың, шалшықтың сулары бәріде мөлдір ме? *Суды аязға шығарса не	**Қараша** **Серуен кешені № 8** **Алғашқы қарды бақылау** **Міндеті:** табиғат өзгерістерін көре білуге ұйрету, әдемілікті сезіну. Бақылау барысы. Көркем сөз «Алғашқы қар» *Қ. Ыбраев* Бейне ақ бұлт қонып ты, Аулаға қар толыпты. Атам аңға шығатын, Нағыз сонар болыпты. Інім тұрып ертерек:	**Қараша** **Серуен кешені № 9** **Бақшаны бақылау** **Міндеттері***:* —күз мезгіліндегі бақшада болатын өзгерістермен таныстыру; —зерттеу қызметіне деген қызығушылықта-рын арттыру. **Бақылау барысы** **Көркем сөз .** Далада қар болрайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады қатады,	**Қараша** **Серуен кешені № 10** **Қара қарғаны бақылау** **Экалогия** **Міндеттері:** — Қарғалардың қысқы тіршілігін бақылау; — Басқа құстардан айырмашылығын табу. (сыртқы түрі, дауысы, жүрісі). **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **Құстар қыста тоңады** Ө. Ақыпбеков

	Қасиеті бар дәрілік. Қабығынан жасалған. Орманда жасыл еменнен құдыретті де әсем ағаш жоқ. Халық ертегілері мен батырлар жырларында алып емендер тегіннен-тегін айтылмаса керек. Ол алыптар бейнесінде бейнеленеді. Кәрі еменнің діңі мығым, бұтақтары тарам-тарам болады. Емендер мың жылға дейін өмір сүреде, олар көктемде ең кеш көктейді. Ол өте зор, мықты ағаш болғанмен, қатты аяздарда жарылып кетеді. ♦ Емендер көбіне қайда өседі? *(орманда.)* ♦ Ал бұл ағаш қайда өсіп тұр? *(қалада.)* ♦ Қалада тағы қандай ағаштар өседі? ♦ Ағаштар қалаға не үшіни керек? *(ағаш жапырақтары ауадағы көмір қышқыл газын бойына сіңіріп оттегін бөліп шығарады..)* ♦ Ағаш жапырақтары қай уақытта түседі? *(күз айларында.)* ♦ Ағаш жапырақтары неге түседі? *(ағаштардың қыста көп ылғалды жоғалтпасы үшін)* ♦ Емен ағашының адамға қандай пайдасы бар? *(құрлысқа, жиһаздар жасауға және емдік қасиеттері бар)* **Зерттеу жұмысы** Ауладағы бірнеше ағаш жапырақтарының түстерін салыстыру **Мақсаты:** ағаш жапырақтарының түстерінің әртүрлілігін аңғарту **Еңбек** Жерге түскен ағаш жапырақтарын тырмамен жинау және оны тазалау *Мақсаты:* ұжыммен жұмыс істеуге деген қызығушылықтарын арттыру.	болады? Су өте мөлдір. Оның түбіндегі жатқан зат көрінеді. Су - сұйық зат, оның өзіндік қалпы (көлемі) жоқ. Оны қандай ыдысқа құйсаң сол ыдыстың көлемін береді. Су түссіз, дәмсіз, иіссіз. Таза су мөлдір болады. Лай немесе лас су мөлдір болмайды. Лас судың жаман иісі болады. Ауа температурасы 0 градустан төмен болған жағдайда су мұз болып қатады. Зерттеу жұмысы. Тәрбиеші балалармен зерттеу жұмысын жүргізуге ұсынады. Шыны ыдысқа толтырып су құйып, аузын мықтап жауып, далаға аязға шығарып қою. Біраз уақыттан соң ыдыс жарылып сынады да, оның орнында бір кесек мұз қалады. Қатқан су, яғни мұз сұйық судың өзіне қарағанда көп орын алады. Яғни мұз болып қатқанда судың көлемі ұлғаяды да, ыдысты сындырады. Ең алғаш аяз болған күні ақ өзендер, көлдер, шалшықтар мұз болып қатады. Аяз қатайған сайын мұз қалыңдай түседі. Ал, егер мұзды жылы жерге әкелсе не болар еді? (Мұз ериді де су болады). -Үлкен және кіші ыдыстардағы таза сумен бояу қосылған судың қатуын бақылау. -Ыдыстағы тығыз салынған және жәй салынған қардың еру жылдамдығы бақылау. Еңбек: Топ бөлмесіндегі өсімдіктерді күту. *Мақсаты: табиғат бұрышында еңбек етуге қызығушылықтарын арттыру.* К/О: «Қасқыр қақпан» *Мақсаты:* -Белгі бойынша әрекет етуге	«Бір – ақ түнде қарашы, Қар өсіпті жерге» - деп (тәрбиеші өлең мазмұны бойынша әңгіме жүргізеді) Тәрбиеші сұрақтары: *Алғашқы қар қанша уақыт ерімей жатады? *(екі – үш күн)* *Ол ұстағанда қандай болып сезіледі? *(ылғал)* *Алғашқы қар күннің қай мезгілінде жауады? *(түнде)* Зерттеу жұмысы: Қар ұшқынын алақанға қағып алып, оған қарау. Екі қарды салыстыру. Қай жердегі қардың тез еритінін анықтау. Әлі қар ерімеген жерді табу. Еңбек: Ағаш түптерін қармен жабу. *Мақсаты: қардың қорғаныштық қасиеті туралы түсініктерін бекіту.* Қимылды ойын: «Бір, екі, үш - тез жүгір!» *Мақсаты: ептіліктерін, жүгіру жылдамдықтарын дамыту.* Жаттығу ойындары: «Шеңберге түсір». *Мақсаты:* -Белгі бойынша әрекет ету дағдыларына жаттықтыру; -Затты нысанаға лақтыра білу әрекеттерін тиянақтау. ***Халық болжамы:*** *Қарашаның қары екі күн жатса – екі ай қыс,* *Үш күн жатса – үш ай қыс болады.*	Жып-жылтыр болып жатады. Аралайды бақшаны, Үзілмейді жақсы әні. Гүлденеді бақшалар, Жауса-жаусын ақша қар. ♦ Қыстың келуімен бақшалықта қандай өзгерістер пайда болды? ? *(барлық жерді қар басты.)* ♦ өсімдіктер үшін қардың қандай пайдасы бар? *(аяз бен желден сақтайтын «көрпе»)* ♦бақшалықта қар көп болса, ол-жақсыма, жаман ба? *(жақсы, себебі жерде ылғал мол болады)* ♦ Қар бақшалықтың барлық бөлігінде тегіс жата ма? *(жоқ, тегіс жерлерде бірыңғай болады, ал биік жерлер мен ылди жерлерде әртүрлі жиналады)* ♦ Қар ғимарат жанында көп жинала ма, әлде орталықта ма? *(ғимарат жанында)* ♦неліктен? *(соққан жел орталықтағы қарды ғимарат жанына ысырады.).* **Зерттеу жұмысы** Бақшаның әртүрлі бөлігіндегі қар қалыңдығын қар өлшеуіш құралмен өлшеу.. **Еңбек:** қардан құрлыс тұрғызу *Мақсаты: қардан әртүрлі денелер жасауға үйрету;* — Достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. **Қимылды ойындар:** «Қу түлкі». *Мақсаты: балаларды байқампаздыққа, алғырлыққа баулу, тапсырманы дұрыс*	**Мақсаты:** Құстар қыста тоңады, Жоқ киетін ішігі. Желде қатты соғады, Қарды көзге ұшырып. Қалатындай қайта ұшпай, Ұя тапса шаттанып. Жем іздейді байғұстар, Қардың астын ақтарып. Балаларға сұрақтар: * Балалар, сендер қарғаның қалай дыбыстайтынын білесіңдер ме? (қар...қар). * Қарғаның түсі қандай? * Оның басқа құстардан қандай айырмашылығы бар? * Иә, қарға қыстап қалатын құс. Ол көбіне ағаштың басына шығып, айналаны бақылап отырады. Қарғаның мамығы қалың, тұмсығы мықты болады. Қарғалар ешқандай тамақ талғамайды, көзіне түскендердің бәрін: дәндерді, тұқымдарды, жәндіктер мен құрттарды, тіпті ұсақ жәндіктер мен құстарды да жейді. **Еңбек** Алаңды қардан тазалау. *Мақсаты: ұжыммен бірлесе жұмыс істеуге деген ықыласын тәрбиелеу* **Қимылды ойын:** «Бәйге». *Мақсаты: жүкіру жылдамдығын, ептілігін, қызығушылығын дамыту.* **Жаттығу ойындары** Шаңғымен жүруге жаттықтыру *Мақсаты: күштіліктері мен мықтылықтарын дамыту*.

	Қ/О: «Аққу-қаздар». *Мақсаты:берілген тапсырма бойынша жүкіруге жаттықтыру* **Жаттығу ойындары:** Бір аяқпен секіру. *Мақсаты: барынша биік секіруге жене жерге дұрыс түсуге жаттықтыру* ***Мақал-мәтел*** Аяламасаң ағаш та аспандап өспес. Орман ел дәулеті, жер сәулеті.	жаттықтыру; -Жылдамдықтарын, ептіліктерін, шыдамдылықтарын дамыту. Жаттығу ойындары: Еңбектеу. *Мақсаты:* -Қозғалыстарын үйлестіруін дамыту; -Шешім қабылдауға, батылдыққа тәрбиелеу.		*орындауларын бақылау.* **Жаттығу ойындары:** «Нысанаға тигіз». *Мақсаты: көз мөлшерін және лақтыру күшін дамыту.*	
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Қоршаған ортамен таныстыру – коммуникативтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Малика,Ислам,Көркем Тұрмыста қолданылатын заттарды қалай пайдалану керектігін; олардың атқаратын қызметін білуге үйрету. **Міндет:**Сурет бойынша өз ойын айтқызу.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Ниязбекқызы Махфуза Геометриялық денелердің: текше, шар, цилиндр ерекше қасиеттері туралы ұғым қалыптастыру. Мүмкіндігінше балаларға көлемді пішіндерді қолмен ұстап көруге беріп, топтарға пішіндерден өз сарайларын салуды және олардың оны қандай пішіндерден жасағанын айтып беруді ұсыну қажет.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Мансұр, Мина Үнді дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату; суреттер бойынша заттардың атын ататып, сол сөздердегі қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын дыбыстарды ажыратып айтуға сұрақтарға толық жауап беруге үйрету.	**Көркем әдебиет-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Жігер,Есбол Суреттер бойынша ертегі желісі бойынша құрастырып, айтып беруге үйрету.	**Сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру - танымдық,коммуника-тивтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Дарын, Әли Ғ Сюжетті сурет бойынша ертегі мазмұнын шығармашылықпен құрастыра алуға, жұмбақтың шешімін логикалық ойлау арқылы таба білуге үйрету.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Ұлттық ойын** **Ақсерек,Көксерек**	**Танымдық-қимылды ойын: Дидактикалық ойын:«Кім болғым келеді?»** **Міндет:** сұрақтарға толық жауап беруге үйрету. **Дағды:** «Кім болғым келеді?»сурет бойынша әңгіме құрастырту дағдыларын дамыту.	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Еденде тұрып қалма».** **Міндет:** Балалар арасындағы достық қарым-қатынасты орнатуға және ұжымның ұйымшыл болуына жағдай жасау. **Дағды:** төзімділік, ұйымшылдық тәрізді қасиеттер жеке тұлға болып дамуына қажет екенін білуге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Ұстаушы бала таңдалады. Қалған балалар биіктігі 30	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Үшіншісі артық» дидактикалық ойын:** **Міндеттері:** балалардың құстардың алуан түрлілігі туралы білімдерін бекіту. **Дағды:** үйлесімді қозғалу қабілеттері және жалпы шыдамдылық секілді дене сапаларын дамытуға дағдыландыру. **Ойын шарты:** Құстардың аттарын араластырып, шатастырып айтады. Қатені байқаған бала қол шапалақтауы тиіс (торғай, қарға, шыбын, суықторғай және т.б.).	**Дидактикалық ойын: «Дыбыстарды дауыстап айтайық»** **Міндеті:** Дауыссыз дыбыс түрлерін ажырата білуге баулу. **Ойын шарты**: А-а-а, ә-ә-ә. Дауыссыз дыбыстарды айтқызып қатаң, ұяң, үнді дыбыстарды тапқызу: **б, в, г** т.б.

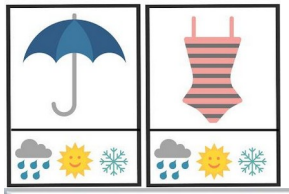
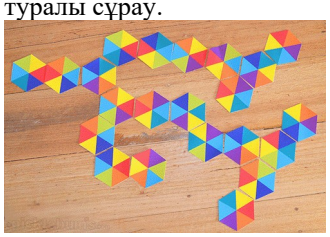
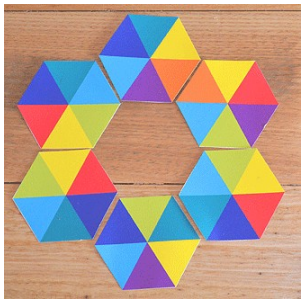
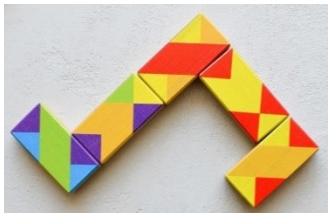
			см заттардың үстінде тұрады. Балалар секіріп түсіп, зал ішінде жүгіріп жүреді. Педагогтің: «Ұста!» деген бұйрығы бойынша орындарына жүгіреді. Ұстаушы бала секіріп орындарына шыға алмаған балаларды ұстайды. Ұсталған балалар бір шетте отырады.		
Балаларды үйге қайтару. Уақыты: 12.15					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару. **12:15**	**Ата-анаға кеңес:** «Балаңызды тыңдауды үйреніңіз. Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз»\ «Өнегелі 15 минут»	**Ата-анаға кеңес:** Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру. «Өнегелі 15 минут»	**Ата-анаға кеңес:** Балалармен өз отбасы туралы әңгімелесу. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту. «Өнегелі 15 минут»	**Ата-анаға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз. «Өнегелі 15 минут»	**Ата –аналарға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысына)сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы. «Өнегелі 15 минут»

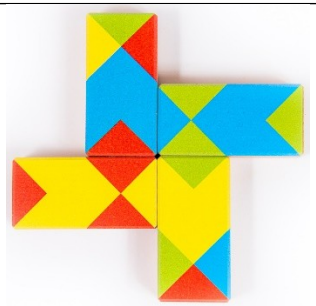
Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі»КММ
Топ: Мектепалды сынып
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 18.11.-22.11.2024-2025 оқу жылы
(апта күндерін, айды, жылды көрсету)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 18.11	Сейсенбі 19.11	Сәрсенбі 20.11	Бейсенбі 21.11	Жұма 22.11
Балаларды қабылдау	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	**«Бір тұтас тәрбие» бағдарламасы аясында Әділдік және жауапкершілік айы** **Апта дәйек сөзі: Әділдік пен жауапкершілік-біртұтас ұғым!** Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) гүл топырағын қопсыту ,шіріген жапырақтарын тазарту (Біртұтас тәрбие) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын әрекеті(үстел үсті ойындары пазлдар, домино және т.б.); **Сәйкестендіру ойыны:** **Үстел үсті ойындары:** **«Меңін кім болып жұмыс істейтінімді тап?»** **Міндеттері:** Балалардың мамандықтар туралы білімдерін бекіту. Және де сол мамандық иелерін сыйлап, құрметтей білуге тәрбиелеу. **Дағды:** Суреттерге қарап,рөлдеріне сәйкес суреттерді қоюға дағдыландыру.	**Қоршаған ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет** **Мозайка үстел үсті ойындары: Сәйкестендіру ойыны:** **Ойын жаттығу: «Кім дұрыс киінеді?»** **Міндеті:**Жыл мезгілдеріне байланысты дұрыс киіне білу. **Дағды:** Балалардың ойлау қабілеттерін дамыту. **Әдістемелік нұсқаулар**: **Ойын шарттары:** серуенге дайындық ,серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру	**Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі**(іс әрекет арқылы қимылды ойын) **Белсенділік жаттығу ойыны: Ойын:** «Көңілді апта күндері» **Міндеттері:** Апта күндерді есте сақтау; балалардың апта күндері және олардың реттілігі туралы түсініктерін қалыптастыру. **Дағды:** Апта күндерін рет-ретімен айта білуге дағдыландыру. Бүгін қандай күн, кеше қандай болды, ертең қандай	**Көркем әдебиет - коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары:** **Дидактикалық ойын:** «Шексіз домино» **Міндеттері:** Есту қабілетін, ойлау қабілетін, тез тапқырлығын дамыту.Шыдамдылыққа, ептілікке үйрету. **Дағды:** Балаларды заттарды белгілі қасиеті бойынша сәйкестендіруге дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** Ойынның шарты: доминоның бөліктерін сәйкестендіріп суретті	**Жапсыру– шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары:** «Сиқырлы суреттер» **Міндеті:** Балалардың логикалық ойлау қабілетін, ес, зейін, қабылдау процесстерін дамыту. **Дағды:** сюжеттік суретке қарап, әңгіме құрап айтуға дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар:**Қиынды суреттерден қыс, жаз, көктем және күз мезгілдерінің ерекшеліктерін білдіретін

	Әдістемелік нұсқаулар: Тәрбиеші балалардан қандай мамандықтарды білетіндерін еске түсіруді сұрайды. Содан кейін әр балаға түрлі мамандық иелері бейнеленген суреттерді үлестіріп береді. Сендер өздеріңнің суреттеріңді мұқият қарап, бейнеленген мамандық туралы таңдап айтып беруге тырысып көріңдер. Ал біз сендердің қайда және кім болып жұмыс істейтіндіктеріңді тауып көрейік. Балалардың суреттерді өздері таңдауына болады. **Ықтимал күрделендіру**: Тақпақтарды айтқызып, жұмбақтар шеші. **Ойынның нұсқаулары**: «Кім болғын келеді?» деген тақырыпта балалар сюжеттік суретке қарап, әңгіме құрап айтады. 	жұмыстарын құрастыру,сәйкестік табу арқылы түсіндіру. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. **Ықтимал күрделендіру**: Тақпақтарды айтқызып, жұмбақтар шешу. 	болатынын анықтау қабілетін шыңдау. **Әдістемелік нұсқаулар:** Тәрбиеші балалардың мынаған келісіп алуын өтінеді. Бір таңба бар тәж аптаның бірінші күні дүйсенбі, екі таңба бар тәж аптаның екінші күні сейсенбі және т.б. білдіреді. Балалар апта күндерінің атын хормен қайталайды. Тәрбиеші 7 баланы шақырып оларға тәждерді таратып береді. Шақырылған балалардың әрқайсысы тәжбен таңбаның санына қарап: “Сабыр – сәрсенбі”, “Мен – жұмамын” және т.с.с. дейді. **Ықтимал күрделендіру:** Тәрбиеші аптаның кез-келген күнінің атын дауыстап атайды. Білетін бала алдына шығып тұрады. “Апта күндері, сапқа тұрыңдар” деген бұйрық берілісімен, басқа балалар оның қатарына дұрыс ретпен сапқа тұруы тиіс. **Ойынның нұқсаулары:** Тәрбиешінің белгісі бойынша жұмысты бастау. **II нұсқа** **Белсенділік** жаттығу ойын апта күндерін (дүйсенбі, сейсенбі, сәрсенбі, бейсенбі, жұма, сенбі, жексенбі) бейнелейтін 7 фигурадан тұрады. Аптаның әрбір күнінде апта күнінің реттік нөміріне сәйкес нөмір бар. Артқы жағында	құрастырады. Балалар жеке, жұппен немесе топпен жұмыс жасауға болады. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса. **Ойынның нұсқаулары:** пазлдағы суреттің не екенін және оның қолданылуы туралы сұрау. 	суреттерді тауып құрастыру. **Ықтимал күрделендіру:** Жыл мезгілдеріне байланысты әңгіме құрау ұсынылады. **Ойынның нұқсаулары:** Балаларға қыс және көктем, жаз бен күз мезгілдерінің ерекшеліктерін, жыл мезгілдерінің айырмашылықтарын айтып түсіндіру.

	 		күннің атын білдіретін сөз бар. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 1 2 3 4 5 6 7		
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу	№ 51 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК Жоғарғы тыныс**	№ 52 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК Емдеудің дәстүрлі емес**	№ 53 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. ӘДІСТЕМЕЛІК**	№ 54 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК №3 жаттығулар кешені**	№ 55 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК №4 жаттығулар кешені**

жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	**жолдарына арналған алдын алу жаттығулары.** **№ 6 жаттығулар кешені** 1.Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, қолдар белдікте. Тыныс алу кезінде сәл артқа қарай шалқайып, дем шығару кезінде алдыға еңкею, бұл ретте иықты түйістіру және қолдарды төмен түсіру. 2.Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, қолдар жамбаста. Тыныс алу және онымен бір уақытта сол аяқпен алдыға адымдау, бас сәл артқа қарай шалқайған, оң аяқ ұшымен тұрып. Дем шығару кезінде аяқты орнына қойып, басты сәл түсіру. Дәл соны оң аяқпен қайталау. 3.Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, қолдары дене бойымен түсірілген. Терең тыныс алу, сол уақытта қолдарды бастан жоғары көтеріп, сәл артқа қарай шалқаю. Дем шығаруда ілгері еңкейіп, тізені бүкпей, қолдар саусақтарымен жерді ұстауға тырысу. 4.Б.т.– тұрып, аяқты бірге, қолдар белдікте. Тыныс алып, солға бұрылу, аяқтар өз орнында қалады, қолдар жан-жаққа иықтар деңгейіне дейін көтеріледі. Дем шығаруда солға және ілгері иілу, қолдарды артқа қарай қайыру. Келесі тыныс алу кезінде тік тұрып, денені оңға қарай бұру, қолдарды жан-жаққа көтеру (иық деңгейінде). Дем шығару кезінде ілгері және оңға иілу, қолдарды артқа қарай қайыру. Кезекті тыныс алу	**түрлері У – ШУ.** **У–ШУ** – қимылдарды нақты орындау мен дұрыс тыныс алуға негізделген арнайы жаттығулар кешені. Бұл жаттығулар – жануарлардың қимылдарын келтіретін, шаруалардың бастапқы қимылдарының жеңілдетілген нұсқасы, олар Қытайда өте танымал болып табылады. Ұсынылған жаттығулар бір-бірінен тәуелсіз және кез келген кезекпен орындала береді. **№1 жаттығулар кешені.** 1.**Басты бұру.** Б.т. – аяқты екі жаққа, қол белде, үлкен саусақтары артқа қарай бағытталған. - басты ақырын солға бұру - б.т. - басты ақырын оңға бұру - б.т. – дем шығару **2 Аспанға созылу.** Б.т. – аяқты екі жаққа, қолдар шынтақта бүгілген, жұдырық жұмылған. - қолды жоғарыға созу, алақанды ашу – тыныс алу - б.т. – дем шығару **3.Кеудені керу.** Б.т. – аяқты екі жаққа, қолдар іші тұсында айқасқан, сол қол оң қол алдында. - айқасқан қолды жоғары көтеру – жоғары – тыныс алу. - Екі қол да бүйірден доғамен қозғалады – дем шығару. Бас көтеріледі, кеуде керіледі, іш тартылады. **4 Бұрылыстар.** Б.т. – аяқты екі жаққа, екі қолда да жұдырық түюлі, саусақтар жоғарыға, денеге қысылған.	**КУӘЛІК** **№2 жаттығулар кешені** **1.Балапан ұяны тастайды.** Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою. Қолдар кеуде тұсында білегінен бүгілген, иықалды көлденең, алақандар денеге қаратылған, жоғары бүгілген, саусақтар ашылған. - шынтақтарды шекке дейін ашу – тыныс алу - б.т. – дем шығару. Аяқтың ұшы ілгері6 – 8 рет **2.Тырна қанатын ашады** (жан-жаққа бұрылыстармен). Б.т. – қолды ақырын алдыға көтеру – жоғары – жан-жаққа. Сонымен бір уақытта тізеде бүгілген оң жақ аяқты жоғары көтеру (жамбас еденге параллель) – тыныс алу. - Дем шығару, б.т. - дәл соны екінші аяқпен. **3.Жылан билейді.** Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, қолды желкеге қойып бекіту, шынтақтар максималды артқа қарай қарату. - бас пен табанды қозғалтпай, бөксемен сағат тіліне қарсы 7 айналма қозғалыс жасау. **4.Қамыс желде шайқалады.** Б.т. – еденде отыру, аяқтар жан-жаққа, аяқтың ұшы өзіне тартылған. - сол аяққа еңкею, қолды бармақтарға тигізу – дем шығару. 2 рет - б.т. – тыныс алу. - Дәл соны оң аяқпен,	**1.Таң қалды :** Б.т. – аяқты бірге, иықтар қалыпты жағдайда иықты көтеру – тыныс алу б.т. – дем шығару **2.Кобра:** Б.т. – аяқтар сәл жан-жаққа, қолдар белдікте тыныс алу, иықты алдыға итеру, басты төмен тік тұру – дем шығару **3.Мысық:** Б.т. – еденде тізерлеп, алақанмен тұрып белінен бүгілу, басты ілгері созу – жоғары. Осы жағдайда демді тоқтатпай – 5–10 секунд қалу керек. Басты төмен түсіру, арқаны дөңгелету (5–10 секунд). 3-4 бүгілу. **4.Тентек қонжық:** Б.т. – еденде отыру, айқасқан саусақтар тізеге қойылған. арқа еденге тигенге дейін артқа қарай ақырын аунау. Б.т. **5.Ойнақы мәулен:** Б.т. – арқамен жатып, аяқтар созылған, қолдар бос, дене бойымен. Аяқты жоғары көтеру, қолдармен тізені құшақтау арқаны еденнен алмай, тізені бүгу және созу.	**1.Тырна қанат қағады**: Б.т. негізгі сымбат. 1-3 қолды жан-жаққа көтеру, иық тұсында қолдармен шынтақтарды сәл бүгіп, одан кейін созып үш толқынды қимыл жасау. Шынтақты бүккен кезде қолдың білезігі түсіріледі, ал созылған кезде – көтеріледі. 4 – қолдарды толқынды қимылмен жазу. 5-6 – шынтақтан бүгілген қолдарды жан-жаққа ақырын «төме-ен» түсіру (дем шығару); қолдың білезігі бұл ретте сәл жоғары көтерілген. 7 – ұстану. Қайталау: ақырын қарқынмен 4 рет. **2.Тырна қанат қағады:** Б.т.: аяқты иық деңгейінде қою, қолдар т. – денесін сол жаққа бұру, тік қолмен бүйірден ұрғылап, аяқ қозғалмайды. - б.т. қайту – денесін оң жаққа бұру, тік қолмен бүйірден ұрғылап, аяқ қозғалмайды. – б.т. қайту. Әр жаққа 2 реттен қайталау. **3.Тырна еңкейеді:** Б.т.: аяқтар иықтан кеңірек, қолдары түсірілген, салақтаған. – алдыға еңкею, тік қолдар бір уақытта артқа қарай қайырылады, тізені бүгуге болмайды, алдыға қарау – б.т. қайту. 6 рет қайталау. **4.Тырна бір аяқпен тұрады:** Б.т.: негізгі тұрыс, қолдар белдікте.

	кезінде түзуленіп, қолдарды жоғары көтеру және бір уақытта қолдарды түсірумен байыпты дем шығару. 5.Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, қолдар дене бойымен түсірілген. Шағын тыныс алып, баяу дем шығару, басты кеудеге түсіру, иықты ілгері түйістіру, қолдармен тізені ұстау, төмен қарау. Дем шығаруда басты көтеру, иықты керу, қолдарды жан-жаққа иық деңгейінде көтеру, жоғары қарау, қолдарды түсіру. 6.Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, қолдарды қабырға қимылдарын сезетіндей етіп кеудеге орналастыру. Шынтақпен ілгері, жоғары, кейін, содан кейін кері қарай айналма қимылдар жасау. Бірқалыпты, кідіріссіз тыныс алу. 7.Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, қолдар белдікте. Алақандарды арқаға салу, бас бармақтарды – ілгері. Денені артқа, алдыға және оңға, солға бүгу, ал түзелу кезінде арқаны қолдармен сәл қысу; иілген кезде дем шығару, ал түзелу кезінде – тыныс алу. 8.Б.т.– дәл сондай. Дененің орта бөлігі мен жамбаспен айналма қимылдар жасау. Тыныс алу еркін, кідіріссіз. 9.Б.т.– орындыққа арқасына бетті қаратып отыру, арқа түзу, қолдар орындық арқалығына сүйену. Тыныс алу, дем шығаруда иілу, қолдармен бетті ұстау және қарынды қатты тарту.	- оң қол алақанмен ілгері ауаны алдыға итереді, сонымен бірге дене 90 градусқа бұрылады, солға қарау – алдыға. - Б.т. - Дәл сол сияқты сол қолмен. **5.Қолмен тізені кеуде тұсында құшақтау.** Б.т. – аяқты бірге, қолды жоғары көтеру, алақанмен бір-біріне қарама-қарсы. Кеудені ілгері керу. - Тізеден бүгілген аяқты ол кеуде тұсында болатындай етіп көтеру. Тізені екі қолмен құшу – тыныс алу. - Б.т. – дем шығару. - Дәл соны сол аяқпен.	қолдары дене бойымен. 2–6 рет. **5.Қолдар аспанды итереді.** Б.т. – н.т. - қолдарды ақырын алдыға көтеру. - демді қалпына келтіруге жаттығу. Көзді жауып 8 рет дем алу, сымбат.		– аяқтың ұшын төмен қарай созып, тізесінен бүгілген сол аяқты көтеру, қолдарды жан-жаққа жіберу. – б.т.: қайту. – аяқтың ұшын төмен қарай созып, тізесінен бүгілген оң аяқты көтеру, қолдарды жан-жаққа жіберу. – б.т.: қайту. Екі аяқпен де 4 рет қайталау. **5.Тырна билейді:** Б.т.: негізгі тұрыс, қолдар белдікте. 1 – 4 – бүгілген оң аяқпен жүрелеу, сол аяқ ол кезде ілгері созылады, өкшесін алдыға, бір уақытта шынтақта сәл бүгілген қолдарды көтеру, түсіру – тік тұру – ұстау дәл солай сол аяқпен. Екі аяқпен де 4 рет қайталау.

	10.Б.т. – тұрып, аяқты бірге, қолдарды арқаға жұдырықты түйіп, қайыру (жұдырықтар бір-біріне түйісіп тұру керек). Ақырын жүру, тыныс алу кезінде өкшеге басып, қолдарды арқамен жоғары көтеріп, басты артқа қарай шалқайту. Дем шығару кезінде аяқты табанға қойып, қолдарды түсіріп, иекті кеудеге түсіру. 11.Б.т.– тұрып, аяқты бірге, қолдары дене бойымен түсірілген. Тыныс алу кезінде артқа қарай шалқаю, солға қарай адымдау (оң аяқ орнында қалады), қолдарды жан-жаққа иық деңгейінде көтеріп ұстау және олармен оңға және солға орташа шеңбер сызу. Дем шығаруда б.т. қайту. Жаттығуды оң аяқпен адымдап қайталау. 12.Б.т.– тұрып, аяқты бірге, қолдар желкеде, саусақтар айқасқан. Тыныс алу кезінде аяқ ұшына көтеріліп, артқа қарай шалқаю, дем шығару кезінде өкшеге тұрып, қолдарды жан-жаққа ашып, төмен түсіру.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет «Менің Қазақстаным»мемлекеттік Әнұран орындау**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты 8.30	**18.11.24 Дүйсенбі**	**19.11.24 Сейсенбі**	**20.11.24 Сәрсенбі**	**21.11.24 Бейсенбі**	**22.11.24 Жұма**	
	Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Дене шынықтыру	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Музыка Көркем әдебиет**	**Математика негіздері Көркем әдебиет Сауат ашу негіздері Дене шынықтыру**	**Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка**	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Жапсыру Дене шынықтыру**	
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Апта күндері. (тілдік қарым-қатынас) **ҰІӘ міндеттері:**	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ойнай отырып оқимыз. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерді	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. Жыл мезгілдері. (тілдік қарым-қатынас) **ҰІӘ міндеттері:** -ай атауларын жыл	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жыл мезгілдері. (тілдік қарым-қатынас) **ҰІӘ міндеттері:**	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. **ҰІӘ міндеттері:**	

	-уақыт туралы ұғымдарды қалыптастыру жұмысын жалғастыру; сандық және реттік санау дағдыларын жетілдіру; -зейін, есте сақтау, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын, логикалық ойлауды дамыту. **Дағды:** апта күндерінің атаулары мен кезектілігін айту дағдыларын жетілдіру; **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді**: апта күндерінің атаулары мен кезектілігін айтуды; **Түсінеді:** оқиғалар уақытының кезектілігін (алдымен, одан кейін, бұрын, кейінірек); **Қолданады:** апта күндерін рет-ретімен және шашыраңқы айта алуды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ойын сәті. Әлия мен Сырым балаларға әжесінің сенбіге қонаққа шақырғанын айтады. Апта күндері атауларын үйретуді, сенбі аптаның қай күні екенін айтуын сұрайды. Педагог «Апта күндері» деген өлеңді сұрау Дүйсенбіде доп ойнадық алаңда, Сейсенбіде серуен құрдық далада, Сәрсенбіде сурет салдық сәндетіп, Бейсенбіде би биледік әндетіп, Жұма күні жидек тердік ағаштан, Сенбі күні кино көрдік театрдан, Жексенбіде үйде болдық демалдық. Осылайша өте шықты бір апта. Балалар, өлең не туралы? *Жеті ата* Атанып батыр атқа мін, Ата-тегіңді ұлықта! Жеті күніндей аптаның,	буынға бөлу, буын санын ажырата алуға жаттықтыру; -дидактикалық ойындар арқылы буындардан сөз құрай алу дағдыларын дамыту; -шығармашылықпен жұмыс істеуге тәрбиелеу. **Дағды:** Сөздерді буынға түрлі әдістермен бөлуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жұмбақтарды шешеді, сөздерді буынға бөледі. Буындардан сөз құрайды. **Түсінеді:** бір буында бір дауысты дыбыс болатынын. **Қолданады:** сөздерді буынға бөлу. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өткен тақырыптарды қайталау. **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дауысты дыбыстар деген не? Дауысты дыбыстар қалай белгіленеді? Дауыссыз дыбыстар деген не? Дауыссыз дыбыстар қалай белгіленеді? Буында неше дауысты дыбыс болады? Дауысты дыбыссыз буын болады ма? Дауысты дыбыстың өзі буын буын құрай алады ма? Қандай дыбыстар буын құрайды? **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Сағат»*** – тілді жіңішкертіп оңға, солға жайлап қозғау. Осылай санап отырып, 15–20 рет қайталау. ***«Саңырауқұлақ»*** – ауызды	мезгілдері бойынша рет-ретімен атауға үйрету және табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын бекіту; -зейін, жад, сөйлеу, логикалық ойлауды, сәйкестік табуды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; -дербестікке баулу. **Дағды:** жыл мезгілдерінің, айлардың олардың реттілігімен айту дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтижелер:** **меңгереді:** жыл айларының реттілігімен таныстыру. **түсінеді:** жыл мезгілдерінің маусымдық айырмашылықтарын; **қолданады:** жыл мезгілдерінің, айлардың олардың реттілігімен айту дағдысы. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын сәті.** Әлия мен Сырым «Бұл қашан болады?» деген жұмбақ шешуді ұсынады. Бұл қашан болады? Күн суық, жаңбыр жиі жауады. Жапырақтар сарғайып, жерге үзіліп түседі. Құстар жылы жақтарға ұшып кетеді. Адамдар жеміс-жидек пен көкөністерді жинап алады. Бұл қашан болады? Далада аяз болады, қар жауады. Үлпілдек қар жауса, одан аққала соғуға болады. Сусылдақ қар да жауады. Өзен-көлдердің суы мұз болып қатады. Мұз қатты, салқын және	-ай атауларын жыл мезгілдері бойынша рет-ретімен атауға үйрету және табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын бекіту; -зейін, жад, сөйлеу, логикалық ойлауды, сәйкестік табуды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; -дербестікке баулу. **Дағды:** жыл мезгілдерінің, айлардың олардың реттілігімен айту дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтижелер:** **меңгереді:** жыл айларының реттілігімен таныстыру. **түсінеді:** жыл мезгілдерінің маусымдық айырмашылықтарын; **қолданады:** жыл мезгілдерінің, айлардың олардың реттілігімен айту дағдысы. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын сәті.** Әлия мен Сырым «Бұл қашан болады?» деген жұмбақ шешуді ұсынады. Бұл қашан болады? Күн суық, жаңбыр жиі жауады. Жапырақтар сарғайып, жерге үзіліп түседі. Құстар жылы жақтарға ұшып кетеді. Адамдар жеміс-жидек пен көкөністерді жинап алады. Бұл қашан болады? Далада аяз болады, қар жауады. Үлпілдек қар жауса, одан аққала соғуға болады. Сусылдақ қар да жауады. Өзен-көлдердің суы мұз болып қатады. Мұз қатты, салқын және тайғанақ Бұл қашан болады? Күн жылынып, қар ери бастайды, жылғалардан су	-дыбысты талдау жасату арқылы дауысты, дауыссыз дыбыстар туралы алған білімдерін естеріне түсіру; -сәйкес қызыл және көк түсті фишкалармен дыбыстарды белгілей алу қабілеттерін, зейіндерін дамыту; -тыңғылықты жұмыс істеуге, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Буынға бөлуді, оны сызба түрінде көрсете білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** үш дыбысты сөздерге дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** дауысты дыбыстардың жуан және жіңішке, дауыссыз дыбыстардың қатаң, ұяң, үнді болып бөлінетінін. **Қолданады:** сөздерді буынға бөлуді, дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Артығын тап»**ойынын ұйымдастыру. Ара, өрмекші, маса, көбелек, аю. *(аю)* Тауық, әтеш, үйрек, қаз, сауысқан. *(сауысқан)* Мысық, түлкі, аю, қасқыр. *(мысық)* Колғап, көйлек, шалбар, етік. *(көйлек)* Май, шай, нан, қант, қасық. *(қасық)* **Түсіну деңгейі:**Балаларға сөзге дыбыстық талдау жасауды түсіндіреді. Ең бірінші берілген сөзді білуіміз керек. Сөзде неше буын, неше дыбыс бар екенін анықтауымыз керек.

	Жеті атаңды ұмытпа! **Түсіну деңгейі:** апта күндеріне сәйкес келетін ағайындылармен ойын ойнауға шақырады: дүйсенбі ... жексенбі. Ағайынды апта күндері бейнеленген суреттерді қарайды. Оларды санайды (7). Атауы мен ретін хормен қайталауды сұрайды: дүйсенбі - бірінші күн, сейсенбі - екінші күн. Педагог ағайынды апта күндері әрқашан рет-ретімен келетінін айтады. Олардың реттілігін жаттап алу керек. Одан кейін күндерге реттік нөмірлер тағайындауды сұрайды және олардың астына 1-ден 7-ге дейін цифрлар жазылған карточкаларды қояды. Олардың атауларын қайталайды. Ойын жаттығуы: «Дұрыс ата» Педагог цифрды көрсетеді, балалар апта күндерін атайды. **Қолдану деңгейі:** **Ойын жаттығуы:** **«Ұқыпты бол»** Педагог ойын шартын түсіндіреді:мен апта күндерін атаймын, сендер алақан соғасыңдар. Аптаның Сәрсенбі күнін атағанда алақан соқпайсыңдар. Дәптермен жұмыс тапсырма. Суретке қарайды. Қыз аптаның әр күні немен айналысқанын айтады. Балалар тапсырманы орындайды, аптаның күніне қарай қыздың әрекетін атайды. тапсырма. Апта күндерін	кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұру. ***«Алтыбақан»*** – тілді ауыздан жіңішкертіп шығарып, біресе мұрынға, біресе иекке созу. Осылай 10–15 рет қайталау. – Балалар, «Болады, болмайды» дидактикалық ойынын ойнаймыз. Мен сендерге өлең жолдарын оқимын. Мен өлеңдегі сөйлемді бастаймын, ал сендер «болады» немесе «болмайды» деп сөйлемді аяқтайсыңдар. Күйші болуға ... (*болады),* Биші болуға ... (*болады),* Ерке болуға ... (*болмайды).* Серке болуға ... *(болмайды),* Пысық болуға ... (*болады)*. Кішік болуға ... (*болады)*, Әкім болуға ... (*болады)*. Ақын болуға ... (*болады)*, Маман болуға ... (*болады).* Жаман болуға ... *(болмайды),* Айтпақшы, Жаман болуға ... *(болмайды).* *(*Қадыр Мырза Әли) – Жарайсыңдар, балалар, сендер ненің болатынын, ненің болмайтынын жақсы біледі екенсіңдер. «Буынға бөл» дидактикалық жаттығуы Балалар сөздерді буынға бөледі, неше буын бар екенін айтады. Буынға бөлуге болатын сөздер: *күй-ші, би-ші, пысық, кі-ші, ә-кім, а-қын, маман.* **Түсіну деңгейі: Ғажайып сәт.** Педагог топқа қоржын алып кіреді.	тайғанақ Бұл қашан болады? Күн жылынып, қар ери бастайды, жылғалардан су ағады. Жерде шөп және алғашқы гүлдер шығады, ағаштар бүршік атып, жапырақ жаяды. Жылы жақтардан құстар оралып, ұя салады. Бұл қашан болады? Күн ыстық болады. Өсімдіктер гүл атады. Адамдар өзен-суларға шомылады. Құстардың ұяларында балапандар пайда болады. Жағдаятқа қызығушылық танытады. Балалар өз таңдауын түсіндіре отырып, жұмбақтарды шешеді. **Түсіну деңгейі: Жыл мезгілдері** Самал желі өскен, Гүлі жәйнап өскен. Сыңғыр қаққан бұлағы- Көк көйлекті *көктем.* Көңіліңның назы, Көлде үйрек, қазы. Жеміске бай, ыстық- Көктемнен соң *жазы*. Жер байлығын жиған, Қоймаға ел құйған Сары алтындай түсі- *Күз* мақтауға сыйған. Үстінде аппақ шапаны, Күмістей мұрт, сақалы. Төрт мезгілдің атасы- Әйгілі *қыс* атағы. **Қолдану деңгейі:** ***«Жыл бойы»*** Педагог допты лақтырып, сұрақ қояды: Ақпан жыл ішінде нешінші ай? Жылдың соңғы айы қандай? Қазаннан кейінгі қандай ай?	ағады. Жерде шөп және алғашқы гүлдер шығады, ағаштар бүршік атып, жапырақ жаяды. Жылы жақтардан құстар оралып, ұя салады. Бұл қашан болады? Күн ыстық болады. Өсімдіктер гүл атады. Адамдар өзен-суларға шомылады. Құстардың ұяларында балапандар пайда болады. Жағдаятқа қызығушылық танытады. Балалар өз таңдауын түсіндіре отырып, жұмбақтарды шешеді. **Түсіну деңгейі: Жыл мезгілдері** Самал желі өскен, Гүлі жәйнап өскен. Сыңғыр қаққан бұлағы- Көк көйлекті *көктем.* Көңіліңның назы, Көлде үйрек, қазы. Жеміске бай, ыстық- Көктемнен соң *жазы*. Жер байлығын жиған, Қоймаға ел құйған Сары алтындай түсі- *Күз* мақтауға сыйған. Үстінде аппақ шапаны, Күмістей мұрт, сақалы. Төрт мезгілдің атасы- Әйгілі *қыс* атағы. **Қолдану деңгейі:** ***«Жыл бойы»*** Педагог допты лақтырып, сұрақ қояды: Ақпан жыл ішінде нешінші ай? Жылдың соңғы айы қандай? Қазаннан кейінгі қандай ай? Жаз айларын ата және т.б. **Дәптермен жұмыс** - Ай аттарын есіңде сақта. Әр жыл мезгілінде неше ай	Сөздегі дыбыстардың дауысты, дауыссыз екенін анықтау. Дауысты дыбыстардың жуан, немесе жіңішке екенін анықтау керек. Дауыссыз дыбыстардың қатаң, ұяң, үнді екенін анықтау керек. Аяз қысып, Өрнек сызып, Терезені торлайды. Қарға омбығып, Бет домбығып, Сырғанап балалар ойнайды. /Қыс/ –**Қыс** сөзіне дыбыстық талдау жасайық. Тақтаға ***қыс*** сөзінің сызбасын іледі. Балалар мен ***қыс***сөзіндегі дыбыстарды кезек-кезек оқимын, ал сендер дыбысты анықтап, тиісті дөңгелектермен белгілеп отырыңдар. ***Қыс***сөзінде неше буын бар? Дұрыс айтасыңдар,бір буын, өйткені бір дауысты дыбыс бар. **Қыс** сөзінде барлығы неше дыбыс? Үш дыбыс екен. Бірінші дыбысы қандай дыбыс? Бірінші дыбысы – «қ» дыбысы. «Қ» дыбысы дауысты дыбыс па, әлде дауыссыз дыбыс па? «Қ» дыбысы – дауыссыз қатаң дыбыс, өйткені айтылғанда, тек салдырдан жасалады. Қандай түспен белгілейміз? Иә, көк түсті дөңгелекпен белгілейміз. Педагог екінші дыбысты айқындап *қыыыс* сөзін оқиды.

	атайды. Оларды үйлерге орналастырады. Үйлердің нөмірін жазады. Балалар тапсырманы орындайды. Жұмбақ шешуді сұрайды. Жаңбыр жауып басылды, Аспан шәйдай ашылды. Қызыл, сары, жасылды, Көк те бір зат асылды. (Кемпірқосақ) Кемпірқосақтың неше түсі бар? Апта күндеріндей Кемпірқосақтың да жеті түсі бар. тапсырма. Апта күндерін кемпірқосақтың түсімен бояйды. Балалар тапсырманы орындайды. «Келесі апта күнін ата» (доппен) дидактикалық ойыны Балалар шеңберге тұрады. Бір бала допты лақтырады, аптаның күнін атайды. Екінші бала допты ұстап алып, аптаның келесі күнін атауы керек.	–Балалар, бізге Жұмбақпай ата бір қоржын жұмбақтар беріп жіберіпті. Жұмбақпай атаның шарты бойынша жұмбақ жауаптарын буынға бөліп айтуымыз керек. **Қолдану деңгейі:** «Жоғалған буын» дидактикалық ойыны ***Шарты:*** педагог бір буынды айтады, балалар жалғастырып, келесі буынды табады. Бір буыннан бірнеше сөз құраса болады. те -(*геш)*, те -(*рек)*, те -(*мір)*, те -(*сік)*, те -(*тік).ор -(та),* ор -*(ман),* ор -(*ақ).* өр -(*мек)*, өр -(*кеш)*, өр -(*ле)*, өр -(*мек-ші)* **«Буынды қос» дидактикалық ойыны** –Балалар шеңберге тұрайық. Мен буынды айтып, бір балаға допты лақтырамын, бала допты ұстап алып, буынды қосып, сөзді жалғастырады. Мысалы:(*ас+паз, кі+тап, ба+лық, ба+ла)*. Ойынды өзгертуге болады. **Сергіту сәті:Робот** Шалқаямыз артқа, аспанға қараймыз, Аспанға қараймыз, жұлдызды санаймыз. Басымызды енді алдыға иеміз, Қозғалмайды қол мен аяқ, денеміз.	Жаз айларын ата және т.б. **Дәптермен жұмыс** - Ай аттарын есіңде сақта. Әр жыл мезгілінде неше ай бар?	бар?	«Ы» дыбысы, дауысты ма, дауыссыз ба? Дұрыс айтасыңдар, дауысты дыбыс. Дауысты жуан дыбыс па, әлде жіңішке дыбыс па? Жуан дауысты дыбыс, өйткені [*ы]* дыбысы айтылған кезде тіл артқа жиырылып, үсті дөңестеледі, бұлай дауысты жуан дыбыстар жасалады, жасалу жолына қарап дауысты жуан дыбысқа жатқызамыз. Қызыл түсті дөңгелекпен белгілейміз. Педагог *«қыссс»*сөзін үшінші дыбысты айқындап оқиды. Үшінші қандай дыбыс естіліп тұр? Дұрыс айтасыңдар, «с» дыбысы естіліп тұр. «С» дыбысы дауысты ма, дауыссыз ба? «С» дыбысы дауыссыз дыбыс. Қандай дауыссыз дыбыс қатаң дауыссыз ба, ұяң дауыссыз ба, үнді дауыссыз ба? «С» дыбысы – қатаң дауыссыз дыбыс, айтылғанда тек салдырдан жасалады. Сызбада қандай түспен белгілейміз? Көк түсті дөңгелекпен белгілейміз. *Қыс* – 1 буын, 3 дыбыс. **Қолдану деңгейі: Дәптермен жұмыс** 1.Бұл жылдың қай мезгілі? Дыбыстық талдау жаса. Балалар, «қар» сөзіне дыбыстық талдау жасайық. *«қар»* сөзінің сызбасын іледі, балалар дәптердегі сызба бойынша жұмыс

					жасайды.Балаларға сызбадағы әр төртбұрышты көрсете отырып «*қар»* сөзін оқиды. Балалар мен *«қар»* сөзіндегі дыбыстарды кезек-кезек оқимын, ал сендер дыбысты анықтап, тиісті дөңгелектермен белгілеп отырыңдар. *«Қар»* сөзінде неше буын бар? Дұрыс айтасыңдар,бір буын, өйткені бір дауысты дыбыс бар. «Қар» сөзінде барлығы неше дыбыс? Үш дыбыс екен. «*Қар «* бірінші дыбыс қандай дыбыс? Иә, бірінші дыбыс – «қ» дыбысы. «Қ» дыбысы дауысты дыбыс па, әлде дауыссыз дыбыс па? «Қ» дыбысы дауыссыз қатаң дыбыс, өйткені айтылғанда тек салдырдан жасалады. Қандай түспен белгілейміз? Иә, көк түсті дөңгелекпен белгілейміз. Педагог екінші дыбысты айқындап *қааар* сөзін оқиды. *«А»* дыбысы, дауысты ма, дауыссыз ба? Дауысты дыбыс. Дауысты жуан дыбыс па, әлде жіңішке дыбыс па? Жуан дауысты дыбыс, өйткені *[а]* дыбысы айтылған кезде тіл артқа жиырылып, үсті дөңестеледі, бұлай дауысты жуан дыбыстар жасалады, жасалу жолына қарап дауысты жуан дыбысқа жатқызамыз. Қызыл түсті

					дөңгелекпен белгілейміз. Педагог *«қаррр»* сөзін үшінші дыбысты айқындап оқиды. Үшінші қандай дыбыс естіліп тұр? Дұрыс айтасыңдар, «р» дыбысы естіліп тұр. «Р» дыбысы дауысты ма, дауыссыз ба? «Р» дыбысы – дауыссыз дыбыс. Қандай дауыссыз дыбыс қатаң дауыссыз ба, ұяң дауыссыз ба, үнді дауыссыз ба? «Р» дыбысы үнді дауыссыз дыбыс, өйткені салдырға қарағанда үн басым, айтылу кезінде дауыс ырғағын өзгертуге келеді. Сызбада қандай түспен белгілейміз? Көк түсті дөңгелекпен белгілейміз. *Қар* –1 буын, 3 дыбыс. **Саусақ жаттығуы** Алақанды ысқылап, Қыздырайық, балақай. Алақаның ысыды, Қараңдаршы, алақай!
1 үзіліс - **Балалардың дербес іс-әрекеті** Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады. **«Еркін қозғалу, өз әрекеттерімен қимылдауға » арналған ойын: «Құстардың ұшып өтуі»** **Басты міндет: Қозғалмалы ойындарды ойнату арқылы төзімділік, жинақтылық,ептілік,шапшаңдылық сынды қимыл сапаларын дамыту.**					

Артикуляциялық аппаратты тілдік жаттығулар

Мақсаты:Тілдерінде артикуляциялық кемістігі бар балалармен үзбей күнделікті жасау арқылы біз алдымызға қойған мақсатымызға жетеміз. Сабақ үстінде, ойын кезінде қадағалап балалардың тілін дұрыс дамуына бағыт беру.

Міндеттері:

-балалардың сөздік қорын молайту;

-үйренген дыбыстарды дұрыс және анық айтып жаттықтыру;

-балаларға сөз тіркестерді, сөйлемдерді құрастырып айтқызу;

-заттардың түрін, пішінін, түсін, дәмінін қандай екенін қайталату;

-үйренген дыбыстың сөздегі орынын тауып айту;

Дағды: балалардың еске сақтау, ойлау, есту қабілеттерін, зейіндерін дамыту,үйренген дыбыстарды дұрыс айтуға, артикуляциялық аппаратты, сөйлеу кезінде тыныс алуды және таза дикцияны дамыту, сұрақтарға жауап беру дағдыларын жетілдіру;

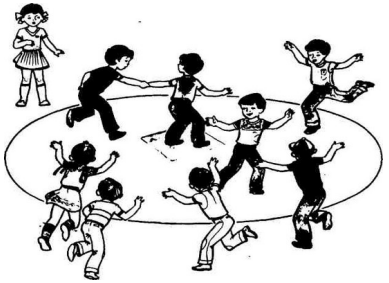
Еркін қозғалу,қимылды ойын: **«Құстардың ұшып өтуі»**

Ойын міндеті: Қозғалмалы ойындарды ойнату арқылы төзімділік, жинақтылық, ептілік,шапшаңдылық сынды қимыл сапаларын дамыту.

Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.

Ойын шарты:

Залдың бір жағында балалар орналасқан, олар – құстар. Залдың басқа жағында «ұшып» шығуға болатын көрнекіліктер орналасқан (гимнастикалық орындықтар, шаршылар және т.б.) олар – тоғайлар. Ұстаздың «Құстар ұшады!» белгісінен кейін – балалар қолдарын қанаттар сияқты қағып, бүкіл залды шарлап, жан-жаққа қарай жүгіреді. Келесі «Боран!» белгісі бойынша тоғайларға қарай қашып, солардың арасында тығылады. «Боран тоқтады!» деген ұстаз сөздерінен кейін балалар жерге түсіп, залды аралап «ұша» бастайды. Ойын барысында ұстаз міндетті түрде балалар шығып-түскенде оларды сақтандыруы қажет.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты:

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің Отаным.(Өлең) **ҰІӘ міндеттері:** -тақырыпқа байланысты әңгіме құрай білуге үйрету; -дауыс ырғағына қарай сөйлемдерді ажырата білу іскерлігін дамыту; -Туған өлке, Отанды сүюге баулу. **Дағды**: сөйлем түрлерін ажыратып , тыныс белгілерін қою, суретке қарап әңгіме құрай алу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөйлем түрлерін ажыратып , тыныс белгілерін қояды, суретке қарап әңгіме құрайды, өлең жолдарынан сөйлем түрлерін табады; **Түсінеді:** *өңір, желу* сөздерінің мағынасын; **Қолданады:**қыс мезгіліне байланысты ойын түрлерін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Сөйлемдердің үш түрі болады. Біріншісі – хабарлы сөйлем. Бір нәрсені хабарлап айтады. Сөйлем соңынан нүкте қойылады. Мысалы: Менің Отаным – Қазақстан. **Нүкте** Нүкте деген білгенге, Жай ғана бір ноқат па?! Жоқ онсыз сөйлем де, Жоқ өлең де, жоқ хат та!.. Жазып жатқан кездерде Асықпай ол күтеді, Асқан дана сөздер де, Сол нүктемен бітеді. *(Қ.Мырза Әли)* Ал енді сендер хабарлы	**2. Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:Терезе алдында не өсіп тұр** **Міндеттері:**Бөлме өсімдіктер жайлы білімдерін жалғастыру **Дағды:**Терезе алдындағы өсімдіктің қалай өсетіні жайлы білуге дағдыландыру **Күтілетін Нәтиже:**Гүлдерді ажыратады оларға күтім жасауды біледі **Ойлау деңгейі**: білу,түсіну қолдану. Өсімдіктер өседі, қоректенеді, су ішеді, ауамен демалады, өсуін тоқтатады. – Олар аузы жоқ болса, қалай қоректенеді, су ішеді? – Ол тамыры арқылы топырақтан қоректік затты, суды алады. – Ал ауамен қалай демалады? – Жапырағы арқылы демалады. – Өсімдіктер алғаш өнген кезде қандай болады? (Балалар отырады). – Қалай өседі? – Жайлап көтеріледі. – Жапырағын қалай жаяды? – Қолдарын екі жағына	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: Орман емшілері М Зервтің әңгімесі** **Міндеті:** .Театрландырылған қойылым арқылы балалар тілін дамыту, сөздік қорын молайту, ауызша сөйлегенде дыбыстарды анық айтуға үйрету,кейіпкерлердің іс-әрекеті мен дауыс ырғақтарын сәйкестендіре дұрыс сөйлеуге баулу, ертегі барысын, мазмұнын ұғынуға, рөлдерді түсініп ойнауға үйрету, адамгершілікке,қайырымды болуға тәрб.у. 2.Сахнада еркін қимылдап, өз ойын толық жеткізе білуге үйрету, театрлық іс-әрекетте ертегілерді пайдалана отырып балалардың анық, дұрыс сөйлеу мәдениетін қалыптас **Күтілетін нәтиже:** жыл құстары туралы білімдерін толықтыру **Жұмбақ** Тоқылджатып мазаны ап Ағаштарды тазалайды Ормандарды емдейді Зиянкесті жазалап (тоқылдақ)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің Отаным.(Өлең) (тілдік қарым-қатынас,жаттау) **ҰІӘ міндеттері:** -тақырыпқа байланысты әңгіме құрай білуге үйрету; -дауыс ырғағына қарай сөйлемдерді ажырата білу іскерлігін дамыту; -Туған өлке, Отанды сүюге баулу. **Дағды**: сөйлем түрлерін ажыратып , тыныс белгілерін қою, суретке қарап әңгіме құрай алу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөйлем түрлерін ажыратып , тыныс белгілерін қояды, суретке қарап әңгіме құрайды, өлең жолдарынан сөйлем түрлерін табады; **Түсінеді:** *өңір, желу* сөздерінің мағынасын; **Қолданады:**қыс мезгіліне байланысты ойын түрлерін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Сөйлемдердің үш түрі болады. Біріншісі – хабарлы сөйлем. Бір нәрсені хабарлап айтады. Сөйлем соңынан нүкте қойылады. Мысалы: Менің Отаным – Қазақстан. **Нүкте** Нүкте деген білгенге, Жай ғана бір ноқат па?! Жоқ онсыз сөйлем де,	**2 Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Тұқымнан не өсіп шығады? (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың өсімдіктердің көбею тәсілдері, оның өсуіне кері әсер ететін белгілі бір жағдайлар, өсімдіктің өсу және дамуының негізгі кезеңдері туралы түсініктерін кеңейту; -қарапайым экологиялық және зерттеушілік мәдениетін дамыту. **Дағды**: бөлме гүлдерінің түрлері мен құрылымын мен өсімдіктердің тұқыммен, баданамен, тамыр арқылы өсетінін айтып,ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** бөлме гүлдерінің түрлері мен құрылымын атайды; өсімдіктердің тұқыммен, баданамен, тамыр арқылы өсетінін айтады; өсімдіктердің дұрыс өсуіне кедергі келтіретін жағдайларды атап көрсетеді. **Түсінеді**: өсімдіктердің дамып жетілу кезеңдерін түсінеді. **Қолданады**: өсімдіктерді күтім жасаудың қарапайым жолдарын; тәжірибелік жұмыстар жүргізу қабілеттерін пайдаланады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: «Қандай өсімдік екенін тап» атты**

	сөйлемге мысал келтіріңдер. Сөйлем соңына не қойылады? Сөйлемнің екінші түрі – лепті сөйлем. Адамның түрлі көңіл күйін – қуану, ренжу, өкіну, таңдану т.б. білдіреді. Мысалы: *Жасай бер, Қазақстан! Желбіре, желбіре, көк туым!* Лепті сөйлем ерекше сезіммен айтылады. Ал енді сендер мысал келтіріңдер. **Түсіну деңгейі:** Үшінші сөйлемнің түрін сұраулы сөйлем дейміз. Сұраулы сөйлемдер бір нәрсені сұрап білуді білдіреді. Соңынан сұрақ белгісі қойылады. Мысалы: Сен Астанаға бардың ба? Рәміздерді білесің бе? Ал енді сендер сұраулы сөйлемге мысал келтіріңдер. Балалар, сендерге өлең жолдарын оқимын. Өлең жолдары арасынан сөйлемнің қандай түрін естігендеріңді табуларың керек. Шанамен зырлап желетін, Шаңғы, коньки тебетін, Аққала жасап ойнайтын Қай мезгіл деп ойлайсың? *(А.Меңжанова)* **Қолдану деңгейі:** **Менің Отаным** Әйнегі – күн, Шатыры – аспан, Кең далам асқақ. Төсі толған егін, Көлдері күміс шашқан, Қазақстан Республикам менің! **Дидактикалық ойын: «Қажетті тыныс белгілерін қой».** **Ойын шарты:** Берілген суреттердің мағынасына	жаяды. – Гүлдері қайда өседі **Дидактикалық ойын: Қай гүлдің жапырағы**	**Түсінеді**:Балаларға тоқылдақ құс туралы сурет көрсете отырып айту Неге орман дәрігері дейді? түсіндіру Жасырын құсты тап тоқылдақты боя **Білу деңгейі**:Торғайлар қайда ұшып барды олар немен қоректенді Әңгіме бойынша сұрақ қоюОрманда қандай құстар өмір сүреді? – Тоқылдақ не істеп жатыр? – Тоқылдақтың тұмсығы өткір, мықты. Ағашты тесіп, құрттарды теріп жейді. Құйрығы қатты, ұзын. Оны «орман дәрігері» деп атайды. Тоқылдақтың, құстардың пайдасы өте көп. Бүгін осы құстар туралы жазушы Максим Зверевтің «Орман емшілері» әңгімесімен танысамыз. Әңгіме – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Әңгіменің басқа жанрлардан ерекшелігі – болған оқиғаны қысқа баяндайды. Әңгімені мәнерлеп оқып, мазмұнын айтып береді (қосымшаны қараңыз	Жоқ өлең де, жоқ хат та!.. Жазып жатқан кездерде Асықпай ол күтеді, Асқан дана сөздер де, Сол нүктемен бітеді. *(Қ.Мырза Әли)* Ал енді сендер хабарлы сөйлемге мысал келтіріңдер. Сөйлем соңына не қойылады? Сөйлемнің екінші түрі – лепті сөйлем. Адамның түрлі көңіл күйін – қуану, ренжу, өкіну, таңдану т.б. білдіреді. Мысалы: *Жасай бер, Қазақстан! Желбіре, желбіре, көк туым!* Лепті сөйлем ерекше сезіммен айтылады. Ал енді сендер мысал келтіріңдер. **Түсіну деңгейі:** Үшінші сөйлемнің түрін сұраулы сөйлем дейміз. Сұраулы сөйлемдер бір нәрсені сұрап білуді білдіреді. Соңынан сұрақ белгісі қойылады. Мысалы: Сен Астанаға бардың ба? Рәміздерді білесің бе? Ал енді сендер сұраулы сөйлемге мысал келтіріңдер. Балалардан өлең жолдарын сұрау Шанамен зырлап желетін, Шаңғы, коньки тебетін, Аққала жасап ойнайтын Қай мезгіл деп ойлайсың? *(А.Меңжанова)* **Қолдану деңгейі:** **Менің Отаным** Әйнегі – күн, Шатыры – аспан, Кең далам асқақ. Төсі толған егін, Көлдері күміс шашқан,	**ойынның** көмегімен алдағы жұмысқа қолайлы эмоционалдық жағдай қалыптастырады. Мақсаттары: балалардың затты суреттеу және оларды суреттемеге қарай тану қабілеттерін дамыту. Балалардың бірі өсімдікті суреттейді. Басқа балалар оның қандай өсімдік екенін табады. Сабаққа қызығушылық танытады. **Түсіну деңгейі:** Гүлдің даму кезеңдерімен танысады. Алдымен болашақ гүл жерге құлап түсіп,өсіпжетілуіне мүмкіндік беретін тұқым-бесікте кішкентай сәби секілді күш жинайды. Содан соң мен тұқымды құнарлы жерге көміп, үстінен су құйдым. Жылы әрі ылғал топыраққа түскен гүл-балақай ұйқысынан оянып, өсе берді, өсе берді... Міне, ол аздап өсті. Енді оның«жаялықтары» кішілік ете бастады. Гүл-балақай «жаялықтан» шыға бастады. Бірақ оны әлі гүл деуге болмайды. Ол әлі өскін. Су құйылып тұрған соң, күн нұрынан нәр алған өскін нығайып, көлемі үлкейді және ең алғашқы жапырағы пайда болды. Жапырақтары біртіндеп көбейе берді, көбейе берді. Енді, міне, ең алғашқы гүлдері де пайда болды. Бірер күнде қайталанбас сұлулыққа толы гүл ашылды. Біз оған сүйсініп қызықтай қараймыз. Гүлдің ашылуы – нағыз таңғажайып оқиға! Педагог балаларды

	байланысты құрастырылған сөйлемдердің тыныс белгілерін қою.			Қазақстан Республикам менің! **Дидактикалық ойын: «Қажетті тыныс белгілерін қой».** **Ойын шарты:** Берілген суреттердің мағынасына байланысты құрастырылған сөйлемдердің тыныс белгілерін қою.	тәжірибеалдық жұмысқа тарта отырып (әліппе-дәптердегі тапсырма) олардың тану үдерісіне деген қызығушылықтарын арттырады. Тәрбиеленушілерге гүлдердің баданасын, түйнегі, өскіні, тұқымын көрсетеді. Бұл не? Бұлардың өсімдіктерге не қажеті бар? деген сұрақтар қояды. Балалар үлкейткіш әйнектің көмегімен тұқымдар жиынтығымен танысады. Олардың пішіні, түсі мен көлемі туралы әңгімелейді. Қайсысының салмағы ауыр екенін анықтау үшін оларды өлшейді. **Қолдану деңгейі:** Балаларды өсімдіктердің көбею жолдары жайында қарапайым түсініктермен таныстырады (бадана, түйнек, өркен). Балаларды тәжірибе жұмысына қатысуға шақырады: Гүлдің баданасын қалай егеміз? (Педагог көрсетіп береді). шұңқыр жасап, таяқшаны топыраққа тығамыз және айналдырамыз; бадананы (тұқым) қазылған шұңқырға орналастырамыз; •төңірегіндегі топырақты басып, нығыздаймыз, бірақ оның сабағына қатты жақындамаймыз сонан соң оған су құямыз. Балалар гүлдің баданасын егеді. Балалар жапырақтарды санап, есінде сақтайды. Жаңа жапырақ шығып, бадана топыраққа тамыр жая бастады деген сөз. Гүлге су құяды.

					Педагог балалардан бұршақтың не екенін сұрайды. Ол дән бе, тұқым ба? Тұқыммен тағы қандай дақылдарды егуге болады? (Қызанақ, қияр және т.б.) **«Кімге/неге айналамыз?»** ойынына қатысады. Тұқым неге айналады? Жұлдызқұрт неге айналады? Жұмыртқа кімге айналады? Балапан кімге айналады? Ұн не болады? Бала кім болады? Педагогтің айтқан сөздерін қайталайды. **Сергіту сәті** Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды. Шаршағанда ырғалып, Гүлге ұқсап демалам. Қанатымды бір қағып, Гүлдей болып жайқалам. Балалар мәтінге қарай қимылдар жасайды.
«Ас – адамның арқауы» түскі ас. **10:00-10:15**	Түскі ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыра отырып дағдыландыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Кезекшілік жұмысын ұйымдастыру.Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту.				
2 үзіліс –					
Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.					
Қозғалмалы жүгіруге арналған ойын:«Қасқырлар мен лақтар» **Басты міндеттері: Қозғалмалы ойындарды ойнату арқылы төзімділік, жинақтылық,ептілік,шапшаңдылық сынды қимыл сапаларын дамыту.**					
Сөйлеуді дамытуға арналған логопедиялық жаттығулар. Артикуляциялық гимнастика - логопедиялық қыздыру - логотип жаттығулары - бұл арнайы жаттығуларартикуляциялық аппараттың қозғалғыштығын жақсартады. Гимнастика сөйлеуді анық айтуға көмектеседі, ал бала өзін мәжбүрлеп жатқанын сезбеуі керек. Әр мүмкіндікте жаттығуларды қайталаңыз. Сондай-ақ тыныс алу жаттығуларын бастау керек. Тыныс алу жаттығуларын ойын стилінде орындауға болады. Міне, сіздің балаңызға ұнайтын және өте пайдалы болатын кейбір		**Қозғалмалы,жүгіруге арналған ойын:** **«Қасқырлар мен лақтар»** **Ойын міндеті**: Қозғалмалы ойындарды ойнату арқылы төзімділік, жинақтылық, ептілік,шапшаңдылық сынды қимыл сапаларын дамыту. **Дағды**:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалуға дағдыландыру. **Ықтимал күрделендіру:**тез ойла,тез қозғал. **Ойын шарты**: Алдымен ұзындығы 50 м және ені 20 м болатындай ойын алаңы белгіленеді. Ойын алдында алаңда «лақтар» мен «қожайын» орналасатын «ауыл» белгіленеді. Алаңның басқа жағында дәл солай	

танымал жаттығулар:

9. **1. «Сабын көпіршігін үрле».** Жуынатын бөлмеде үрлеп ойнауға болады сабын көбіктеріалақан арасында, немесе көшеде, сабын ерітіндісін жасау үшін су құмырасына сусабынды сұйылтқаннан кейін.
10. **2. «Бақбақ (Одуванчикті) үрле»** (егер бақбақ (одуванчик) маусымы әлі келмесе, дәптер парағынан үлпілдек немесе мақтаны үрлеуге болады).
11. **3. «Кімнің қайығы ары қарай жүзеді».** Қағаздан қайықтар жасап, оларды су құйылған ыдысқа салыңыз. Қайыққа соқ, жарысып, кімнің қайығы ары қарай жүзеді. Баланың басы айналмауы үшін 7 секундтан артық емес үрлеңіз.
12. **4. «Көңілді маймыл».** Бетіңізді үрлеп, құлағыңызды ұстаңыз. Тілді көрсету және жасыру. Айна алдында беттерді жасаңыз. Енді байсалды бет жасаңыз, содан кейін маймылды қайтадан көрсетіңіз.
13. **5. «Шарларды үрлеу».** Дүкеннен түрлі-түсті шарларды сатып алып, балаңызбен бірге үрлеңіз. Шарларды үрлегеннен кейін, оларды үстелдің үстіне жинап, содан кейін оларды үстелден үрлеңіз.
14. **6. «Жылан қалай ысқырады».** Баланы кішкентай жыланның қалай ысқыратынын көрсетуге шақырыңыз (тыныш ысқырады). Үлкен жылан қалай ысқырады (орташа дыбыс) Үлкен жылан қалай ысқырады (өте қатты дыбыс).

«жайылым» тағайындалады. Өрістің ортасында «қасқырдың апаны» болады. Содан кейін үш «қасқыр» мен «қожайын» таңдалады. Барлық басқа балалар – лақтар. Қожайын лақтарды ауылға апарады, ал қасқырлар өз апанына барады. Қожайын айтады:

«Бөрте, бөрте, бөрте лақ,
Бөрте лақ тым ерке лақ
Кетесің кейде секеңдеп,
Байламаса көкем кеп»

Осы сөздерден кейін лақтардың барлығы жайылымға қарай жүгіреді. Жолда оларды қасқырлар апанында күтіп тұрады. Лақтар апанның шетіне жетерге жарты жолда қасқырлар оларға тап бере алады және жайылымды бөліп тұрған сызыққа дейін қуалай алады. Лақтардың Мақсаты – жайылымға қасқырлардың қолына тимей, аман-есен жету. Лақтарды қасқырлардан қожайын ғана алып алады. Ұсталған лақтар ойын соңына дейін апанда болады. Неғұрлым көп лақ ұстаған қасқыр көп атаққа ие болады.

Ойынды қайталау үшін жаңа қасқырларды апанға түспей, аман қалған лақтар ішінен таңдалады.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мемлекеттік рәміздер. Мемлекеттік Ту. **ҰІӘ міндеттері:** Мемлекеттік Туды сипаттай білуге үйрету, тақпақты жаттау. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету;	**3.Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Егеменді елім **ҰІӘ міндеттері:** -әннің ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажырату; -музыка сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау: қол ұстасып шеңберде айтылатын әндермен шеңберді айналып жүру,	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. **ҰІӘ міндеттері:** -дыбысты талдау жасату арқылы дауысты, дауыссыз дыбыстар туралы алған білімдерін естеріне түсіру; -сәйкес қызыл және көк түсті фишкалармен	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мемлекеттік рәміздер. Мемлекеттік Елтаңба. **ҰІӘ міндеттері:** Мемлекеттік Туды сипаттай білуге үйрету, тақпақты жаттау. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету;	**3. 3.Жапсыру-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Бұлттар. **ҰІӘ міндеттері:** -қағаз бетіне бейнені дұрыс орналастыра білу машығына баулу; -шығармашылық қабілеттерін дамыту; -табиғатты сүюге, әсемдікке тәрбиелеу. **Дағды**: әртүрлі тәсілмен

	-қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айту, ауызекі сөйлеу тілдерін жетілдіру. **Дағды**: Қазақстан Республикасының рәміздерін дұрыс айта білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** Мемлекеттік Туды сипаттайды, тақпақты қайталайды. **Түсінеді:** сөздерді, сұрақтарды түсінеді. **Қолданады:** Қазақстан Республикасының рәміздерін айтады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Слайд: «Менің Отаным». Өткен тақырыпты қайталау. Біздің Отанымыз қалай аталады? Біздің Отанымыз – Қазақстан. Біздің Отанымыз – қандай мемлекет? Біздің Отанымыз – тәуелсіз мемлекет. **Түсіну деңгейі: Жаңа сөздермен танысу**. Мемлекеттік рәміздер, гимн, ту, қыран, ою, күн шуақтары. Постермен жұмыс. Мынау – **Мемлекеттік Ту**. Тудың шетінде ою-өрнек, ортасында күн, күннің астында қыран құс бейнеленген. Түсі көгілдір. Мемлекеттік Туда не бейнеленген? Мемлекеттік Туда қыран, күн, ою-өрнек бейнеленген. Тудың түсі қандай? Түсі көгілдір. Мемлекеттік Тудың авторы	музыкалық тіркестерге сәйкес қимылдарды өзгерту; -ойын арқылы балаларды достыққа, бірлікке тәрбиелеу. **Дағды**: Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажыратуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ырғақты, мәнерлі қимылдарды, әндерді орындайды. **Түсінеді:** әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажырату. **Қолданады:** үйренген би қимылдарын әуенге ілесе отырып қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Айна» орыс халық әуені (өңдеген М. Раухвергер). Көңілді әуен ырғағына сәйкес шеңбер бойында би қимылдарын орындауға үйрету. Шеңберді кеңейту-кішірейту, шағын топтармен бірнеше шеңберге бөлініп айналу қимылдарын жасауға дағдыландыру. Педагог А. Сәрсековтің «Туған елдің ұлымын» атты өлеңін мәнерлеп оқиды. Қуат алған өзіңнен, Туған елдің ұлымын. Бақытты етіп өсірген, Отанымның гүлімін. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Алатау» (Н. Тілендиев, үнтаспа). Ән туралы мәлімет беру, бұл таудың қай жерде орналасқанын айту, әннің	дыбыстарды белгілей алу қабілеттерін, зейіндерін дамыту; -тыңғылықты жұмыс істеуге, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Буынға бөлуді, оны сызба түрінде көрсете білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** үш дыбысты сөздерге дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** дауысты дыбыстардың жуан және жіңішке, дауыссыз дыбыстардың қатаң, ұяң, үнді болып бөлінетінін. **Қолданады:** сөздерді буынға бөлуді, дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Артығын тап»**ойынын ұйымдастыру. Ара, өрмекші, маса, көбелек, аю. *(аю)* Тауық, әтеш, үйрек, қаз, сауысқан. *(сауысқан)* Мысық, түлкі, аю, қасқыр. *(мысық)* Колғап, көйлек, шалбар, етік. *(көйлек)* Май, шай, нан, қант, қасық. *(қасық)* **Түсіну деңгейі:**Балаларға сөзге дыбыстық талдау жасауды түсіндіреді. Ең бірінші берілген сөзді білуіміз керек. Сөзде неше буын, неше дыбыс бар екенін анықтауымыз керек. Сөздегі дыбыстардың дауысты, дауыссыз екенін анықтау. Дауысты дыбыстардың	-қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айту, ауызекі сөйлеу тілдерін жетілдіру. **Дағды**: Қазақстан Республикасының рәміздерін дұрыс айта білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** Мемлекеттік Елтаңбаны сипаттайды, тақпақты жаттайды. **Түсінеді:** тақпақтың мағынасын, сұрақтарды түсінеді. **Қолданады:** Қазақстан Республикасының рәміздерін айтады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Мемлекетіміздің рәміздерін ата? (Мемлекетіміздің рәміздері: гимн, ту, елтаңба). Мемлекеттік Туда не бейнеленген? (Қыран, күн, ою-өрнек бейнеленген). Мемлекеттік Тудың авторы кім? (Мемлекеттің Тудың авторы – Шәкен Ниязбеков). **Түсіну деңгейі:** Постермен жұмыс. Педагог шағын мәтінді оқиды. *Мынау – Мемлекеттік Елтаңба. Елтаңбамызда шаңырақ, күн шуақтары, тұлпар, жұлдыз бейнеленген. Төменгі бөлігінде «Қазақстан» деген жазу бар. Мемлекеттік Елтаңбаның авторы – Жандарбек Мәлібеков пен Шот-Аман Уәлиханов.* Мемлекеттік Елтаңбада не	жапсыра білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** қағазды ұсақтап жыртып ; **Түсінеді:** жаңбырдың жаууына бұлттардың әсер ететінін; **Қолданады:** бұлттарды жасау үшін жырту тәсілін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Жұмбақ** Көзі жасты-жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) –Ол не? – Балалар, естеріңде болса, серуен кезінде бұлттарды бақыладық. – Бұлттар қайда болады? – Бұлттардың түсі қандай? – Бұлттар қозғала ма? **Түсіну деңгейі:** **–** Балалар, сендер бұлт туралы жақсы жауап бердіңдер. Ал жаңбырдың жаууына бұлттардың әсер ететінін білесіңдер ме? Бүгін біз бұлттарды жапсырамыз. Педагог жырту әдісін түсіндіріп, жапсыру техникасын көрсетеді. Үлестірмелі материалдың 16-бетіндегі сюжетті суретке назар аударады. Педагог жұмыс барысында жекелеген балаларға көмектеседі. Ақ қағазды ұсақтап жыртқызады. **Қолдану деңгейі: Сергіту сәті. « Біз тамшылармыз»** қимылды ойыны. Педагог бұлт кейпіндегі тәжді киеді. Балаларға да тамшы бейнеленген

	– Шәкен Ниязбеков. Мемлекеттік Тудың авторы кім? Мемлекеттің Тудың авторы – Шәкен Ниязбеков. *Балалар жаңа сөздерді және сөйлемдерді қайталайды.* **Қолдану деңгейі:** Дидактикалық ойын: «Аудармашы». Педагог сөздерді орыс тілінде айтады, балалар аударады. Мемлекеттік Рәміздер – Государственные Символы Ту – Флаг қыран – орел ою – орнамент күн шуақтары – лучи солнца «Мнемо кестесі» бойынша Мемлекеттік Туды сипатта, сөйлем құра. *Мемлекеттік Туда күн бейнеленген. Күннің түсі сары. Мемлекеттік Туда қыран құс бейнеленген. Мемлекеттік Туда ою-өрнек бейнеленген. Мемлекеттік Тудың түсі көгілдір.* Тақпақ жатта. **Қазақстан жалауы** Жалауымда көгілдір, Күн күледі төгіп нұр. Қыран-бейне қанатты, Көкке самғар – еліммен! Ө.Ақыпбекұлы Педагог жеке жұмыс жүргізеді.	сөзін талдау. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Қазақтың жері» (Б. Түзелбекова). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әнді орындау барысында бір-бірін тыңдап, дауысқа күш түсірмей, жігерлі орындауды ұсыну. Үйренген «Тәуелсіздік таңы» (А. Шырынбекова) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Еркебұлан» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). ***Ойындар, хороводтар:*** «Шаңырақ» ойыны. Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар шеңбер бойымен музыка әуеніне ілесе қимылдар жасап жүреді. Музыка тоқтағанда дөңгелене тұрып, киіз үйдің «шаңырағын» жасайды. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Илигай» қ.х.ә. (өңд. Б. Дәлденбай). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сай қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Бубен, қоңырау, металлофон аспаптарын қолданады.	жуан, немесе жіңішке екенін анықтау керек. Дауыссыз дыбыстардың қатаң, ұяң, үнді екенін анықтау керек. Аяз қысып, Өрнек сызып, Терезені торлайды. Қарға омбығып, Бет домбығып, Сырғанап балалар ойнайды. /Қыс/ –**Қыс** сөзіне дыбыстық талдау жасайық. Тақтаға ***қыс*** сөзінің сызбасын іледі. Балалар мен ***қыс***сөзіндегі дыбыстарды кезек-кезек оқимын, ал сендер дыбысты анықтап, тиісті дөңгелектермен белгілеп отырыңдар. ***Қыс***сөзінде неше буын бар? Дұрыс айтасыңдар,бір буын, өйткені бір дауысты дыбыс бар. **Қыс** сөзінде барлығы неше дыбыс? Үш дыбыс екен. Бірінші дыбысы қандай дыбыс? Бірінші дыбысы – «қ» дыбысы. «Қ» дыбысы дауысты дыбыс па, әлде дауыссыз дыбыс па? «Қ» дыбысы – дауыссыз қатаң дыбыс, өйткені айтылғанда, тек салдырдан жасалады. Қандай түспен белгілейміз? Иә, көк түсті дөңгелекпен белгілейміз. Педагог екінші дыбысты айқындап *қыыыс* сөзін оқиды. «Ы» дыбысы, дауысты ма, дауыссыз ба?	бейнеленген? Мемлекеттік Елтаңбада шаңырақ, күн шуақтары, тұлпар, жұлдыз бейнеленген. Мемлекеттік Елтаңбаның авторы кім? Мемлекеттің Елтаңбаның авторы – Жандарбек Мәлібеков, Шот-Аман Уәлиханов. **Қолдану деңгейі:** «Мнемо кестесі» бойынша Мемлекеттік Елтаңбаны сипатта, сөйлем құра. Елтаңбада шаңырақ бейнеленген. Елтаңбада тұлпар бейнеленген. Елтаңбада жұлдыз бейнеленген. **Мемлекеттік Елтаңба** Елтаңбамыз – ел беті, Төрге ілінер көрнекі. Анам таққан шолпыдай Дөп-дөңгелек, өрнекті. Ө. Ақыпбекұлы **Дидактикалық ойын: «Жалғастыр»** **Ойынның шарты:** ойынды бастаушы сөздің бірінші буынын айтады, басқа балалар жалғастырып, сөз құрайды. Сөйлем құрауға жаттықтыру үшін бірінші сөзі айтылады. Бұл ойынды екі топ болып ойнауға да болады. **Сергіту сәті** Достығымыз жарасқан, Ақпыз, қара, сарымыз. Қара жер мен көк аспан, Ортақ дала тауымыз.	қағаздан тәж кигізеді. Өзі бұлт-ана, ал балалар – оның тамшылары болады. Бұлт-ана тамшыларды жер бетіне қыдыруға жібереді, өсімдіктерді суғару, жер бетін жуу туралы кеңес береді. Ә.Табылдиевтің «Бұлт» өлеңін мәнерлеп оқи отырып, оқу қызметін қорытындылайды. Өлең мәтінін жаттауға таратып береді. – Балалар, әдемі бұлттар жасадыңдар, жарайсыңдар!

			Дұрыс айтасыңдар, дауысты дыбыс. Дауысты жуан дыбыс па, әлде жіңішке дыбыс па? Жуан дауысты дыбыс, өйткені [*ы]* дыбысы айтылған кезде тіл артқа жиырылып, үсті дөңестеледі, бұлай дауысты жуан дыбыстар жасалады, жасалу жолына қарап дауысты жуан дыбысқа жатқызамыз. Қызыл түсті дөңгелекпен белгілейміз. Педагог *«қыссс»*сөзін үшінші дыбысты айқындап оқиды. Үшінші қандай дыбыс естіліп тұр? Дұрыс айтасыңдар, «с» дыбысы естіліп тұр. «С» дыбысы дауысты ма, дауыссыз ба? «С» дыбысы дауыссыз дыбыс. Қандай дауыссыз дыбыс қатаң дауыссыз ба, ұяң дауыссыз ба, үнді дауыссыз ба? «С» дыбысы – қатаң дауыссыз дыбыс, айтылғанда тек салдырдан жасалады. Сызбада қандай түспен белгілейміз? Көк түсті дөңгелекпен белгілейміз. *Қыс* – 1 буын, 3 дыбыс. **Қолдану деңгейі:** **Дәптермен жұмыс** 1.Бұл жылдың қай мезгілі? Дыбыстық талдау жаса. Балалар, «қар» сөзіне дыбыстық талдау жасайық. *«қар»* сөзінің сызбасын іледі, балалар дәптердегі сызба		

			бойынша жұмыс жасайды.Балаларға сызбадағы әр төртбұрышты көрсете отырып «*қар»* сөзін оқиды. Балалар мен *«қар»* сөзіндегі дыбыстарды кезек-кезек оқимын, ал сендер дыбысты анықтап, тиісті дөңгелектермен белгілеп отырыңдар. *«Қар»* сөзінде неше буын бар? Дұрыс айтасыңдар,бір буын, өйткені бір дауысты дыбыс бар. «Қар» сөзінде барлығы неше дыбыс? Үш дыбыс екен. «*Қар «* бірінші дыбыс қандай дыбыс? Иә, бірінші дыбыс – «қ» дыбысы. «Қ» дыбысы дауысты дыбыс па, әлде дауыссыз дыбыс па? «Қ» дыбысы дауыссыз қатаң дыбыс, өйткені айтылғанда тек салдырдан жасалады. Қандай түспен белгілейміз? Иә, көк түсті дөңгелекпен белгілейміз. Педагог екінші дыбысты айқындап *қааар* сөзін оқиды. *«А»* дыбысы, дауысты ма, дауыссыз ба? Дауысты дыбыс. Дауысты жуан дыбыс па, әлде жіңішке дыбыс па? Жуан дауысты дыбыс, өйткені *[а]* дыбысы айтылған кезде тіл артқа жиырылып, үсті дөңестеледі, бұлай дауысты жуан дыбыстар		

			жасалады, жасалу жолына қарап дауысты жуан дыбысқа жатқызамыз. Қызыл түсті дөңгелекпен белгілейміз. Педагог *«қаррр»* сөзін үшінші дыбысты айқындап оқиды. Үшінші қандай дыбыс естіліп тұр? Дұрыс айтасыңдар, «р» дыбысы естіліп тұр. «Р» дыбысы дауысты ма, дауыссыз ба? «Р» дыбысы – дауыссыз дыбыс. Қандай дауыссыз дыбыс қатаң дауыссыз ба, ұяң дауыссыз ба, үнді дауыссыз ба? «Р» дыбысы үнді дауыссыз дыбыс, өйткені салдырға қарағанда үн басым, айтылу кезінде дауыс ырғағын өзгертуге келеді. Сызбада қандай түспен белгілейміз? Көк түсті дөңгелекпен белгілейміз. *Қар* –1 буын, 3 дыбыс. **Саусақ жаттығуы** Алақанды ысқылап, Қыздырайық, балақай. Алақаның ысыды, Қараңдаршы, алақай!		
3 үзіліс – Үлкен үзіліс **«Күй күмбірі» : «Детство» күйі Асылбек Енсепов Мақсаты:** балалардың бойында музыканы тыңдауға қызығушылықтарын, музыканы эмоционады қабылдауды, түсінуді, қадірлей білуді қалыптастыру, ұлттық мәдениетке қызығушылықты арттыру					
			 		

					
4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің көңілді добым. **ҰІӘ міндеттері:** -доппен орындалатын жаттығулардың маңызы туралы түсініктерін толықтыру және жалпы қозғалыстар туралы танымдық көзқарастарын дамыту. Түзу жүріп, допты бір қолмен соғып жүруге үйрету. Доппен орындалатын қозғалыс түрлеріндегі іскерліктерді дамыту. **Дағды**: Қозғалыс кезінде тапқырлық таныта білу шеберлік (машықтарын) дағдысын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** түзу жүріп, допты бір қолмен соғып жүруді; қолға допты ұстап, арқанның астымен түрлі тәсілдермен өтуді; айналып тұрған арқанның астымен жүгіріп өтуді; айналып тұрған арқанның астына бір орнында тұрып секіру. **Түсінеді:** сезіну (сенсорлы) үдерістері арқылы және қимыл-қозғалыстарын үнемі толықтырып отырып дамытуды. **Қолданады:** денсаулығын нығайтуға арналған жұмыстарды, тапсырмаларды орындай	**4. Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мысық, әтеш және түлкі.(ертегі) саусақ театры арқылы сомдау. **ҰІӘ міндеттері:** -ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау, қисынды мазмұндауға, ертегіні әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді қолдануға үйрету; -ертегі мазмұнын эмоциялық-бейнелі қабылдау, қоршаған орта, табиғат туралы түсініктерін және өзара жағымды қарым-қатынасын дамыту; -жағымды әдеттерді бағалай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды**: ертегінің мазмұнын сақтай отырып айтып береді; **Түсінеді:** ертегінің мазмұнын түсінеді, кейіпкерлерді ажыратады; **Қолданады:** ертегіні бейнелеуіш сөздер арқылы шығармашылықпен мазмұндайды **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** балаларға	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Аулада ойнайтын ойындар (таза ауада) **ҰІӘ міндеттері:** -баланы сезіну (сенсорлы) үдерістері арқылы және қимыл- қозғалыстарын үнемі толықтырып отырып дамытуға жағдай жасау; -түзу жүріп, допты бір қолмен соғып жүруге жаттықтыруды жалғастыру, допты соға білу шеберліктерін (машықтарын) бекіту. ә) Айналып тұрған арқанның астымен түрлі тәсілмен жүгіріп өтуге жаттықтыру; -айналып тұрған арқан астымен шапшаң өтіп кету сапасын дамыту. **Дағды**: Баланың денсаулығын нығайтуға арналған жаттығу жұмыстарды орындай алуға дағдыландырып жалғастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** түзу жүріп, допты бір қолмен соғып жүруді; қолға допты ұстап, арқанның астымен түрлі тәсілдермен өтуді; айналып тұрған арқанның астымен жүгіріп өтуді;	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Егеменді елім **ҰІӘ міндеттері:** -әннің ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажырату; -музыка сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау: қол ұстасып шеңберде айтылатын әндермен шеңберді айналып жүру, музыкалық тіркестерге сәйкес қимылдарды өзгерту; -ойын арқылы балаларды достыққа, бірлікке тәрбиелеу. **Дағды**: Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажыратуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ырғақты, мәнерлі қимылдарды, әндерді орындайды. **Түсінеді:** әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажырату. **Қолданады:** үйренген би қимылдарын әуенге ілесе отырып қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-***	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Асықпен ойналатын ойындар. **ҰІӘ міндеттері:** -малдас құрып отырып, ұсақ заттарды (асықтарды) лақтырып, оны қайтадан қағып алуға үйрету; -гимнастикалық орындық үстінде асықтарды алдында, артында ұстап, тепе-теңдік сақтап жүру. -көзмөлшерлеуін,ептілік, төзімділік секілді дене сапаларын дамыту. **Дағды**: Түрлі жағдайларда (шу) зейіндерін шоғырландырып,тапсырманы дұрыс орындай білу шеберлік машықтарына дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** 2,5 м арақашықтықтағы көлбеу қойылған нысанаға заттарды лақтыруды; гимнастикалық орындық үстінде тапсырмаларды орындап жүруді; малдас құрып отырып, ұсақ заттарды (асықтарды) лақтырып, оны қайтадан қағып алуды. **Түсінеді:** көзмөлшерлеуін,ептілік, төзімділік секілді дене сапаларын дамыту керектігін. **Қолданады:** түрлі

	білу машықтарын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ойын жаттығуы: «Ғажайып қап». Әдемі қап ішінен допты алып шығады. Доппен жүреді, белгі бойынша тоқтайды, музыка әуенімен тапсырмаларды орындайды. Музыка әуеніне сай орындауға тырысады. **Доппен орындалатын ЖДЖ (№3)** Шығармашылықтарын дамытуға және ұялшақтық қасиеттерін жеңуге арналған жаттығулар. Төрт тізбек, сапқа тұрады. Аралықтарын дұрыс сақтайды. Допты жерге түсіріп алмауға тырысады және дұрыс тыныс алуларын қадағалайды. **Түсіну деңгейі:** Негізгі қимыл-қозғалыстарды ойын түрінде орындау: **«Допты еденге соқ» -** түзу жүріп, допты бір қолмен (оң, сол) соғып жүруге үйрету. Доппен орындалатын қозғалыс түрлеріндегі іскерліктерді дамыту. Нұсқау **–** допты тура алдыға бағыттамай, сәл шет жақпен алып жүру (өйткені аяққа соғылып, домалап кетуі мүмкін). Егер допты оң қолмен соғып алып жүретін болса, онда оң аяқтың ұшының оң жағынан алып жүру қажет. Төрт тізбекке тұрады: екі тізбек залдың бір шетіне, екі тізбек оларға қарама-қарсы тұрады. Алғашқы екі тізбектегі балалар допты еденге соғып жүріп, қарама-қарсы тұрған екі тізбекке	жұмбақ жасырады: «Бұрап қойған сағаттай, Айғайлайды таң атпай». *(Әтеш)* Қандай жан-жануарлар туралы ертегі білесіңдер? Бүгін біз **«Мысық, әтеш және түлкі»** деген ертегімен танысамыз. Ертегіні мәнерлеп оқып береді. Мазмұнын түсіндіреді. **Түсіну деңгейі: Сөздік жұмыс:** *Әтеш* – үй құсы, жем, тарыны тұмсығымен шоқып жейді. «Ку-ка-ре-ку!» деп шақырады. *Мысық* – үй хайуанаты. Ол мияулайды. *Шап беріп* – тез ұстап алу. *Тәкаппар* – менсінбей, кеудесін көтеруді айтамыз. **Сұрақ-жауап** Ертегі қалай аталады? Ертегі ұнады ма? Ертегіде не туралы айтылған? Қай кейіпкер саған ұнады? Орманда мысықпен бірге не өмір сүрді? Мысық қайда кетеді? Әтешті түлкі қалай алдады? Мысық әтешті қалай құтқарды? Түлкінің жасағаны дұрыс па? **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті** Мысық қалай жүреді? Қалай дыбыстайды? Әтеш қалай секіреді? Қалай шақырады? Түлкі қалай қуланады? Құйрығын қалай қозғалтады? *Балалар ертегі желісі бойынша қимылмен жасайды.*	айналып тұрған арқанның астына бір орнында тұрып секіру. **Түсінеді:** сезіну (сенсорлы) үдерістері арқылы және қимыл-қозғалыстарын үнемі толықтырып отырып дамытуды. **Қолданады:** денсаулығын нығайтуға арналған жұмыстарды, тапсырмаларды орындай білу машықтарын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: «Допты еденге соқ».** Топтарға бөлініп, негізгі қимыл-қозғалыстарды орындайды. Төрт тізбекке тұрады: екі тізбек залдың бір шетіне, екі тізбек оларға қарама-қарсы тұрады. Алғашқы екі тізбектегі балалар допты еденге соғып жүріп, қарама-қарсы тұрған екі тізбекке дейін келеді. Допты оларға беріп, өздері олардың арттарына барып тұрады. Допты алған балалар залдың екінші шетіне допты еденге соғып алып жүреді. Допты қатты соқпайды, саусақтарын ашып ұстайды. Нұсқау **–** допты тура алдыға бағыттамай, сәл шет жақпен алып жүру (өйткені аяққа соғылып, домалап кетуі мүмкін). Егер допты оң қолмен соғып алып жүретін болса, онда оң аяқтың ұшының оң жағынан алып жүру қажет. **Түсіну деңгейі:**	***ырғақтық қимылдар:*** «Айна» орыс халық әуені (өңдеген М. Раухвергер). Көңілді әуен ырғағына сәйкес шеңбер бойында би қимылдарын орындауға үйрету. Шеңберді кеңейту-кішірейту, шағын топтармен бірнеше шеңберге бөлініп айналу қимылдарын жасауға дағдыландыру. Педагог А. Сәрсековтің «Туған елдің ұлымын» атты өлеңін мәнерлеп оқиды. Қуат алған өзіңнен, Туған елдің ұлымын. Бақытты етіп өсірген, Отанымның гүлімін. **Түсіну деңгейі: *Музыка тыңдау:*** «Алатау» (Н. Тілендиев, үнтаспа). Ән туралы мәлімет беру, бұл таудың қай жерде орналасқанын айту, әннің сөзін талдау. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Қазақтың жері» (Б. Түзелбекова). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әнді орындау барысында бір-бірін тыңдап, дауысқа күш түсірмей, жігерлі орындауды ұсыну. Үйренген «Тәуелсіздік таңы» (А. Шырынбекова) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу.	жағдайларда (шу) зейіндерін шоғырландырып, тапсырманы дұрыс орындай білу шеберліктерін (машықтарын). **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Ойын-жаттығуы: «Затты тап». Қоржын ішінен асықты іздеп табады. Оны көреді. Асық туралы білетіндерін айтады. Асық және асық ойыны жайлы түсіндіреді. Шеңберге тұрғызу. Қимыл-қозғалыс ойыны: «Асық алу». Шашырап жүреді, жүгіреді, педагогтің: «Асықты ал!» деген бұйрығымен асықты көтеріп алады. **Түсіну деңгейі: Негізгі қимыл-қозғалыстарды ойын түрінде орындау:** **«Қазан» –** 2,5 м арақашықтықтағы көлбеу қойылған нысанаға заттарды (асықтарды) лақтыру. Б.қ.: аяқты иық деңгейінен алшақ қою: оң аяқты артқа жіберіп, оң қолды шынтақтан жартылай бүгіп, кеуде тұсында ұстап тұру. Асықты лақтырар алдында алдымен қолды төмен түсіріп, сонан соң артқа жібереді, ал лақтыру кезінде қолды алдыға жіберіп, жоғары көтеріп, сонан соң асықты лақтырады. Құрсауларды (4 құрсау) айнала шеңберге тұрады. «Қазан» ішіне көп асық тастаған бала жеңімпаз атанады. (Топ болып орындау тәсілі)

	дейін келеді. Допты оларға беріп, өздері олардың арттарына барып тұрады. Допты алған балалар залдың екінші шетіне допты еденге соғып алып жүреді. Допты қатты соқпайды, саусақтарын ашып ұстайды. **Қолдану деңгейі:** «Епті балалар» Екі тізенің ортасына допты қысып, екі аяқпен секірулерін жетілдіру (арақашықтығы – 2 м). Нұсқау: екі аяқтарымен бір уақытта серпілу, қолдарымен итерілуге көмектесу.Қолға допты ұстап, арқанның астымен түрлі тәсілдермен өтуге жаттықтыру. Топ болып орындауға да болады. Тізбекпен жүріп, қимыл-қозғалыстарды ретімен орындайды. **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Аңшылар мен қояндар» (4 рет).** Ойыншылар «аңшылар» және «қояндар» болып екіге бөлінеді. «Аңшылар» сызықтың сыртында тұрады, «қояндар» сызықтың ортасында тұрады. Белгі бойынша «қояндар» сызықтың сыртына секіріп шығады. Осы кезде оларды «аңшылар» ұстауға тырысады. «Қояндарды» көп ұстаған бала жеңімпаз атанады. **Басқа массаж жасау.** **Мақсаты:** қан жүруді жақсарту мақсатында бастағы белсенді нүктелерді уқалау. Балалар еденге отырып, бастарын жууды бейнелейді. Саусақтарымен	Сурет бойынша ертегі мазмұнын, оқиға жүйесін сақтап баяндау. Ертегіде қандай кейіпкерлер кездеседі? Жұбыңмен бірге кейіпкерлер диалогін ойнап көрсетіңдер. ***Есіңе сақта:*** «Дос болсаң, берік бол, Досыңа серік бол». **Мысық, әтеш және түлкі** (ертегі) Ормандағы бір үйшікті мысық пен әтеш мекен етіпті. Мысық таңертең ерте тұрып, ылғи аңға шығады, ал әтеш үйді күзетіп қалады. Мысық аңға кеткенде, әтеш үйдің ішін жақсылап жинайды, еденді айнадай етіп жуады, содан кейін сырғауылға шығып алып, өзінің үйреншікті даусымен ку-ка-ре-куге басады, мысықтың келуін күтеді. Бірде жақын маңда жортып жүрген түлкі әтештің даусын естиді. Сол-ақ екен, оның әтеш етін жегісі келіп кетеді. Ол терезенің түбіне келіп отыра қалады да, сызылта үн қатып былай дейді: Әтешім-ай, әтешім, Алтын айдар, уа, әтеш. Терезеден қарай ғой, Бұршақ берем, ала ғой. Әтеш терезеден басын шығарып қарайды, түлкі оны шап беріп ұстап алады да, арқалап ала жөнеледі. Түлкі мені арқалап ну орманмен қашпақшы, биік таудан аспақшы. Бауырым, менің мысығым, құтқарсаңшы, қайдасың! – деп айғай салады үрейі ұшқан әтеш.	**«Арқаннан секіру» –** айналып тұрған арқанның астымен түрлі тәсілмен жүгіріп өтуге жаттықтыру. (5 рет) Айналып тұрған арқан астымен шапшаң өтіп кету сапасын дамыту. Жүргізуші шеңбер ортасында секіртпені тізесінің деңгейімен біресе қатты, біресе ақырын секіртпені ойыншыларға тигізетіндей етіп айналдырып тұрады. Ойыншылар аяқтарын секіртпеге тигізбейтіндей етіп секіруге тырысады. **Қолдану деңгейі:** **Қимыл-қозғалыс ойыны:«Асық кімде?»** – малдас құрып отырып, асықты бір-біріне беру. Денелерін түзу ұстауларын қадағалау. Малдас құрып шеңбер бойы отырады. Асықты бір-біріне жылдам береді. Жүргізуші асықты алып алуға тырысады. «Төбелес» «Сен досыңмен ренжісіп қалдың делік. Міне, міне, төбелес басталғалы тұр. Терең дем алып, астыңғы ерніңді жымқырып, иегіңді алдыға тарт. Жұдырығыңды қатты түй. Бірнеше секунд дем алмай тұр. Енді ойлан: мүмкін төбелесудің қажеті жоқ шығар? Деміңді шығар, денеңді еркін ұста. Алақай! Ашуым қайтты!» Балаларға төбелес ешқандай жақсылық әкелмейтінін түсіндіру.	**Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Еркебұлан» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). ***Ойындар, хороводтар:*** «Шаңырақ» ойыны. Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар шеңбер бойымен музыка әуеніне ілесе қимылдар жасап жүреді. Музыка тоқтағанда дөңгелене тұрып, киіз үйдің «шаңырағын» жасайды. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Илигай» қ.х.ә. (өңд. Б. Дәлденбай). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сай қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Бубен, қоңырау, металлофон аспаптарын қолданады.	**Тепе-теңдік** – гимнастикалық орындық үстінде тапсырмаларды орындап жүру. **(3 рет)** Гимнастикалық орындық үстінде асықтарды алдында, артында ұстап, тепе-теңдік сақтап жүру. Орындықтан түскен кезде алдымен аяқтың ұшымен түсіп, сонан соң толық табанды жерге қояды. Малдас құрып отырып, ұсақ заттарды (асықтарды) лақтырып, оны қайтадан қағып алуды бекіту. Көзмөлшерлеуін, ептілік, төзімділік секілді дене сапаларын дамыту. Көрпелерге отырып, ұсақ заттарды (асықтарды) лақтырып, оны қайтадан қағып алады. Бұл тапсырманы әр бала жеке-жеке орындайды. Алдымен асықты алақандарының ішкі жағымен, сонан кейін сырт жағымен қағып алады. **Қолдану деңгейі:** Қимыл-қозғалыс ойыны: «Үшінші артық» (3 рет) Бір-бірінің желкелерінен қарап, екі-екіден үлкен шеңбер құрып тұрады. Жұптардың арақашықтығы – 2-3 адым. «Артық» ойыншы қашады, жүргізуші оны қуады. «Артық» бала кез келген жұптың алдына тұра қалады, енді қатарда үшінші болып тұрған бала қашады. Жүргізушіге ұстатпауға тырысады.

	тарақ сияқты желкеден шекеге, шекеден бастың төбесіне дейін тарайды. **«Қуаласпақ»:** саусақтарының ұшымен клавиатураны басқан сияқты бейнелеп, басты «соғу». Саусақтарды біресе жылдам, біресе бір-бірін қуған сияқты жүгірту. Саусақтарымен шаштарын әдемілеп тарайды.	Мысық жақын жерде жүр еді, әтештің даусын естиді де, түлкінің соңынан қуып кеп береді. Әтешті аман алып қалып, үйге ертіп әкеледі. Келесі күні аңға шығуға дайындалып жатып, мысық әтешке былай дейді: Байқа, терезеден қарама, түлкіні тыңдама, әйтпесе ол сені ұстап алады да, жеп қояды. Мысық аңға кетеді, ал әтеш үйдің ішін жақсылап жинайды, еденді айнадай етіп жуады, содан кейін сырғауылға ұшып шығады. Сырғауылдың үстінде қонақтап отырып шақырады. Бұл кезде түлкі де жылмаңдап келе қалған еді. Ол бұл жолы да терезенің түбіне отыра қалып, былай дейді: Әтешім-ай, әтешім, Алтын айдар, уа, әтеш. Терезеден қарай ғой, Бұршақ берем, ала ғой. Әтеш оның сөзін тыңдағанмен, сыртқа қарамайды. Түлкі бір уыс бұршақты терезеден шашып жібереді. Әтеш бұршақты шоқып жейді, бірақ терезеден қарамайды. Сонда түлкі былай дейді: Сен өзің мүлде тәкаппар болып кетіпсің ғой. Қарасаңшы, бұршағым көп-ақ, мұның бәрін қайда қоямын? Әтеш терезеден басын шығарып қарайды, түлкі оны шап беріп ұстап, арқалап ала жөнеледі. Әтеш үрейі ұшып айғай салады: Түлкі мені арқалап ну орманмен қашпақшы, биік			

		таудан аспақшы. Бауырым, менің мысығым, құтқарсаңшы, қайдасың! Мысық алыста жүрсе де әтештің даусын естиді. Түлкінің соңынан бар пәрменімен қуа жөнеледі, әтешті аман алып қалып, үйге ертіп әкеледі. Үшінші күні мысық аңға шығуға дайындалып жатып, ақылын айтады: Байқа, әтеш, мен бүгін алысқа барып аң аулаймын, қалай айғайласаң да бәрібір маған даусың естілмейтін болады. Түлкіні тыңдама, терезеден қарама, әйтпесе ол сені ұстап алады да, жеп қояды. Мысық аңға кетеді, ал әтеш үйді жақсылап жинайды, еденді айнадай етіп жуады, содан кейін сырғауылға шығып қонақтайды да, шақыра бастайды, мысықтың келуін күтеді. Түлкі тағы да келе қалады. Ал әтеш қарамай қояды. Сонда түлкі былай дейді: Уа, әтешім, саған айтайын деген сөзім бар еді. Асығып келу себебім де сол. Жолмен жортып келе жатып көргенім: адамдар тары тасыды, бір қап тесік екен, ішіндегі барлық тарысы жолға шашылып қалыпты, теріп алатын ешкім жоқ. Терезеден қарасаң, көресің... Әтеш терезеден басын шығарып қарайды, түлкі оны шап беріп ұстап, үйіне алып кетеді. Мысық аңнан келсе, әтеш жоқ. Іздеп, түлкінің үйіне келеді. Есік сыртында тұрып, мысық әндетеді: Дыңғырлаттым гуслиді,			

		Ішегі алтын мінекей. Үйде ме екен бұл түлкі, Шықшы сыртқа, әй, түлкі! Құймақ құйып жатқан түлкі қызын жұмсайды. Мысық оны қапқа салып алады. Екінші қызы шығады. Оны да оны қапқа салып алады. Мысық тағы әндетеді. Түлкі әтешті жұмсайды. Мысық әтешті ертіп, үйіне қайтады.			
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Қараша** **Серуен кешені № 11** **Қараша айында торғайларды бақылау** **Міндеттері:** торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; —күздің келуімен құстар мінез-құлқының өзгеруін көре білуге үйрету; зейіндері мен есте сақтауларын белсендіру. ***Бақылау барысы:*** ***Көркемсөз*** *Қалатындай қықылдап,* *Әдетіңді білемін,* *«Шиық, шиық» еттің* *шықылдап ,* *Дайын асқа ортақсың* *Шашып берген жемімді* *Торғай, торғай торғайым,* *Жейсің сонша қықымдап,* *Сені әркез қорғаймын* *Қорқақсың-ау, қорқақсың,* *Қыстың қамын жаз ойлап,* *Еңбек десе шорқақсың.* *Бәріне де бол дайын!* **Тәрбиеші балалармен әңгіме өткізеді.** ♦ Торғай қандай болып көрінеді? *(Бұл кішкентай пысық құс.)* ♦ Ол жайлы үнемі «сұр торғай» деп айтады. Ал шындығында торғай сұр емес Ал қандай? (оның	**Қараша** **Серуен кешені № 12** **Көгершіндерді (кептерлер) бақылау** **Міндеттері:** — Құстар әлемі туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; — Құстар немен қоректенеді, қайда өмір сүреді, адамдар оларға қандай қамқорлық жасайды, жабайы көгершіндер неге Қызыл кітапқа енгізілгендігін тиянақтау. ***Бақылау барысы*** Көркем сөз: Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін Шаттық әнге салады. ♦ Қандай құстар аланға келіп қонады? ♦ Олар қайда тіршілік етеді? ♦ Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? ♦ Оларды кім қоректендіреді? ♦ Көгершіндер қайда мекендейді? ♦ Өте ерте кезден-ақ	**Қараша** **Серуен кешені № 13** **Қыстап қалатын құстарды бақылау** **экалогия** **Міндеттері:** — Қыстап қалатын құс торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; — Құстардың қысқы тіршілігі жайлы түсініктерін кеңейту; — Құстарға қамқор болуға тәрбиелеу. ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз Ж. Смақов*** ***Шыр, шыр еткен торғайды*** ***Таспен атып торғайды*** ***Қорғамаса болмайды*** ***Ұя бұзған оңбайды.*** ***Кіп-кішкене торғайлар*** ***Құс өкпелеп кетеді*** ***Ағаштарды қорғайды*** ***Ауламызға қонбайды.*** Балалармен әңгімелесу:. ♦ Қараңдаршы, балалар, біздің аулада қандай құстар ұшып жүргенін. Бізде күзде ұшпай қалған құстарды қандай құстар деп атайды? (қыстап қалатын құстар) ♦ Қыстап қалатын құстар мен жыл	**Қараша** **Серуен кешені № 14** **Жапырақтардың түсуін бақылау** ***Міндеттері:*** —табиғаттың мезгілге байланысты құбылыстары туралы түсініктерін кеңейту; —бақылағандарын сөйлеу тілінде қолдану қабылеттерін қалыптастыру. ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз*** ***Күзгі жапырақтар.*** ***Қ. Шаңғытбаев*** *Алтын сары, қызыл, көк,* *Алуан-алуан жапырақ.* *Күзгі бақта күлімдеп,* *Көз тартады атырап.* *Күн шуақта маужырап,* *Жатыр еді атырап.* *Ағаштардан жамырап,* *Үшты кенет жапырақ.* **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦ Барлық ағаштардың жапырақтарының түсі өзгерді ме? ♦ Ағаштар мен бұталардың түстері жазда қандай еді? ♦ Күздің келуімен олар қалай өзгерді? ♦ Қайың жапырақтарының түсі	**Қараша** **Серуен кешені № 15** **Қараша айының күз көрністерін бақылау** **Міндеті:** Күз туралы білімдерін молайту, күз көрністерін бақылауды жалғастыру**.** ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз «КҮЗ»*** *Қ . Ыдырысов* Күзім-ау, күзім-ау, Мінезің бұзық-ау. Жаңбырың сіркіреп, Келгенің қызық-ау. Жап-жасыл тал мынау, Сары шапан киіпті-ау Айнала тұнжырап, Қабағын аспан түйіпті-ау. **Тәрбиеші сұрақтары:** ♦ Қазір жылдың қай мезгілі? ♦ Неге күз деп ойлайсыңдар? ♦ Күзде ауа-райы қандай болады? ♦ Тағы қандай табиғат өзгерістерін білесіңдер? **Зерттеу жұмысы** Жапырақтарды, өсімдіктерді, тастарды ұстар көру. Олар қолға тигенде қандай әсер (суық немесе ылғал) береді Неге? (өйткені күн салқын немесе жаңбыр)

	арқасы қызыл қоңыр, жіңішке қара жолақтары бар) ♦ Ал қанаты мен құйрығы қандай? *(құйрығы-қара-қоңыр, қанаттары да қара-қоңыр, жирен түспен жиектелген)* ♦ Ал басының түсі қандай? *(Сұр)* ♦ Торғайлар қайда өмір сүреді? *(қалада және ауылда.)* ♦ Ия, олар әркез адамдарға жақын жерге мекендейді. Торғайлар неге адамдарға көрші болғанды жақсы көреді? *(адамдардың қасында олар жыртқыштардан аулақ болады, жемді де тез тауып жейді, оңаша мекен де табады.)* ♦ Торғайлар әсіресе өз «үйлерін» ағаш үйлердің терезе қондырғыларына салады. Ал қалада торғайлар қайда мекендейді? *(подъездің немесе балконның күнқағарларына.)* ♦ Қане, жақсылап қарайықшы біздің мектеп ауласында қай жерге мекендеді екен? Адамдар құстарға қандай қамқорлық жасауы керек? *(*Жемсалғыш жасап, күнде жем сеуіп тұру керек*)* ♦ Күзде торғайлар немен қоректенеді? *(өсімдіктердің дәндері мен тұқымдарын шоқиды)* **Еңбек** Ағаштарды емдеу мақсатында еңбек ұйымдастыру. **Міндеті:** — Ағаштарға дұрыс көмек жасауды үйрету; — Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Қ/О: «Құстардың ұшуы». **Міндеті:** белгі бойынша қимыл жасауға үйрету. **Жаттығу ойындары:** «Жалауды құлатпа» **Мақсаты:** заттар арасымен,	көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да іздеп табады. **Зерттеу қызметі** Кептер мен торғайды салыстыру **Еңбек:** Балабақша аумағына жем салғыш ілу *Мақсаты: еңбек әрекетін орындауға үйрету.* **Қимылды ойын:** «Ұшады, с екіреді, жүзеді». *Мақсаты:* —- балаларды жүкіруге үйрету; — зверей.құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау **Жаттығу ойындары:** «Қаданы (кегли) құлат». *Мақсаты:* — Допты нысанаға лақтыру; — Назар аударуларын, дәлдіктерін дамыту. **Халық болжамы:** *құс жүнін үрпитсе, жауын болады; *жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы болады; *құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады.	құстарының қандай айырмашылығы бар? (қыстап қалатын құстардың жүні қалың, мамық, тұмсықтары мықты) ♦ Біз жақта қандай құстар қыстап қалады? (қарға, торғай, кептер) ♦ Қыста торғайлар немен қоректенеді? (дәндермен, тамақтың ұсақ қалдықтарымен) ♦ Қыстап қалған құстарды неге тамақтандыру керек? (оларға тамақ жетіспейді, ал олар тоқ болса жылы жүреді) ♦ Қазір бақылап торғайлардың не істеп жүргеніне көңіл бөлейік және көргенімізді әңгімелеп берейік. ♦ Торғайлар неге адамға жақын жүреді? (адамдар оларға тамақ береді, яғни ұсақтарды тастайды) **Еңбек** Ағаш жапырақтары мен бұтақтарды жинау *Мақсаты:бірлесе жұмыс істеуге деген қызығушылықтарын арттыру* **Қ/О:** «Бір, екі, үш-жүкір!» *Мақсаты: тез жүкіруге жаттықтыру, ептілікке, ұжым жетістігіне ұмтылуға баулу.* **Жаттығу ойындары** «Шығыршыққа түсір». ***Мақсаты:*** — Белгі бойынша әрекет ету дағдысын жаттықтыру; — Затты көздеген нысанаға түсіруге жаттықтыру.	қандай? (алтын-сары) шетеннің ше? (қызыл) ♦ Бәрінен бұрын қай ағаштың жапырағы түсін өзгертеді? (қайың) ♦ Жапырақтардың түсуі кезінде қай ағаштың жапырағы ұзақ уақыт сақталады? (қайыңда) Тәрбиеші балаларға ағаш жапырақтарының жерге түсуін бақылауды ұсынады, сұрақтар қояды, өлеңді қайталайды ♦Жапырақтардың түсуінің қандай маңызы бар? (қысқы суыққа бейімделеді, аязда ағаштардың ауыр салмақтан сынуынан сақтайды, жапырақтармен бірге ағаш бойындағы керексіз заттар сыртқа шығады) ♦Барлық жапырақтар бірдей түсе ме? (жоқ) Түскен жапырақтармен бірге ағаштар да өле ме? (жоқ) **Зерттеу жұмысы** Қайың мен шетен т.б. ағаш жапырақтарын табу, олардан асфальтқа өрнек құру. **Еңбек** Алаңдағы жапырақтарды жинауға аула сыпырушыға көмектесу *Мақсаты:бірлесе жұмыс істеуге, мақсатқа жетуге баулу.* **Қ/О:** «Түлкі мен қояндар». *Мақсаты: жануарлар мінез-құлқын ажырата білу* **Жаттығу ойындары:** Қозғалысты дамыту. *Мақсаты:аяқ қозғалыстарын түрлендіре жаттығу жасау.*	**Еңбек** Ойын алаңын тазалау *Мақсаты:* — Еңбек тапсырмаларын орындауды үйрету; — Ұжыммен жұмыс істеуге баулу. **Қ/О:** «Ормандағы соқпақтар». *Мақсаты: жағдайға байланысты қозғалыстарды түрлендіру.* **Жеке жұмыс:** **Жалпы дамыту жаттығулары** *Мақсаты:жалпы дамыту жаттығуларына деген қызығушылықтарын арттыру, қалыпты жағдайларды, қозғалыстарды, қимылдарды түрлендіру,* **Халық болжамы:** Қараша айында күн жылы болса,қыста аяз болмайды деген нышанын білдіреді.

	оларды құлатпай ирелеңдеп жүру				
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Қоршаған ортамен таныстыру – коммуникативтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Айзере ,Айшабибі Тұрмыста қолданылатын заттарды қалай пайдалану керектігін; олардың атқаратын қызметін білуге үйрету. **Міндет:**Сурет бойынша өз ойын айытқызу.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Жігер Геометриялық денелердің: текше, шар, цилиндр ерекше қасиеттері туралы ұғым қалыптастыру.Мүмкіндігін ше балаларға көлемді пішіндерді қолмен ұстап көруге беріп, топтарға пішіндерден өз сарайларын салуды және олардың оны қандай пішіндерден жасағанын айтып беруді ұсыну қажет.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Әли Т Үнді дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату; суреттер бойынша заттардың атын ататып, сол сөздердегі қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын дыбыстарды ажыратып айтуға сұрақтарға толық жауап беруге үйрету.	**Көркем әдебиет-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Бейбарыс Суреттер бойынша ертегі желісі бойынша құрастырып, айтып беруге үйрету.	**Сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру - танымдық,коммуника-тивтік әрекет** **Жеке жұмыс:** МүслимаАйзерке **«Ертегілерді құрастыр»** **Мақсаты:** Талдау және біріктіру қабілетін, сөздік,тілдік кеңістік ара қатынастарының заңдылықтарын құру, үлгіні көшіру іскерлігін дамыту .
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Дербес ойын: «Шаңырақ» ойыны.** **Міндеті:**Ырғақтық бейнесі мен динамикасын білу. **Дағды:** ырғақты, мәнерлі қимылдарды орындай алуға дағдыландыру. Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар шеңбер бойымен музыка әуеніне ілесе қимылдар жасап жүреді. Музыка тоқтағанда дөңгелене тұрып, киіз үйдің «шаңырағын» жасайды.	**Танымдық-қимылды ойын: Дидактикалық ойын:«Кім болғым келеді?»** **Міндет:** сұрақтарға толық жауап беруге үйрету. **Дағды:** «Кім болғым келеді?»сурет бойынша әңгіме құрастырту дағдыларын дамыту.	**Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Аңшылар мен қояндар» **Міндеттері:** Балалар арасындағы достық қарым-қатынасты орнатуға және ұжымның ұйымшыл болуына жағдай жасау; Команда болып тапсырмаларды орындауға баулу, мейірімділікке тәрбиелеу. **Дағды:** төзімділік, ұйымшылдық тәрізді қасиеттер жеке тұлға болып дамуына қажет екенін білуге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Ойыншылар «аңшылар» және «қояндар» болып екіге бөлінеді. «Аңшылар» сызықтың сыртында тұрады, «қояндар» сызықтың ортасында тұрады.Педагогтің белгісімен «қояндар»	**Қимыл-қозғалыс жаттығу ойыны:** **Басқа массаж жасау.** **Мақсаты:** қан жүруді жақсарту мақсатында бастағы белсенді нүктелерді уқалау. **Дағды:** үйлесімді қозғалу қабілеттері және жалпы шыдамдылық секілді дене сапаларын дамытуға дағдыландыру. **Жаттығу шарты:** Балалар еденге отырып, бастарын жууды бейнелейді. Саусақтарымен тарақ сияқты желкеден шекеге, шекеден бастың төбесіне дейін тарайды. **«Қуаласпақ»:** саусақтарының ұшымен клавиатураны басқан сияқты бейнелеп, басты «соғу». Саусақтарды біресе жылдам, біресе бір-бірін қуған сияқты жүгірту. Саусақтарымен шаштарын әдемілеп тарайды.	**Ұлттық ойын: Арқан тартыс**

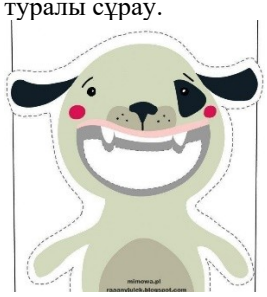
			сызықтың сыртына секіріп шығады. Осы кезде оларды «аңшылар» ұстауға тырысады. «Қояндарды» көп ұстаған бала жеңімпаз атанады.		
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата-анаға кеңес:** «Балаңызды тыңдауды үйреніңіз. Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз» «Өнегелі 15 минут»	**Ата-анаға кеңес:** Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру. «Өнегелі 15 минут»	**Ата-анаға кеңес:** Балалармен өз отбасы туралы әңгімелесу. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту. «Өнегелі 15 минут»	**Ата-анаға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз. «Өнегелі 15 минут»	**Ата –аналарға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысына)сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы. «Өнегелі 15 минут»

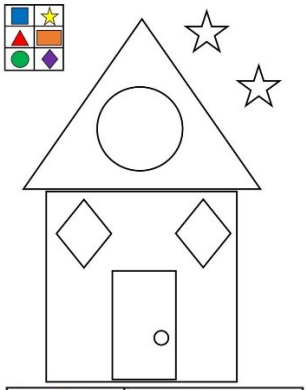
Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

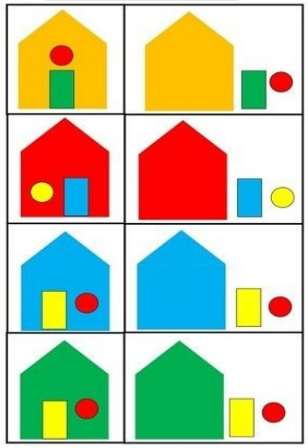
Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

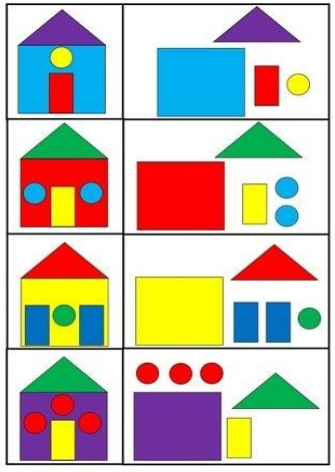
Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі»КММ
Топ: Мектепалды сынып
Балалардың жасы: 5 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 25.11.- 29.11. 2024-2025 оқу жылы
Апта дәйек сөзі:Жауапкершілік-адамгершіліктің қасиеті
Қараша-Әділдік және жауапкершілік айы

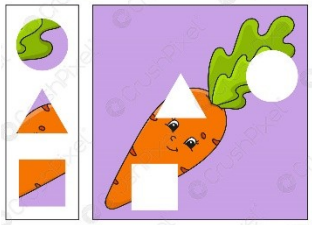
Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 27.11	Сейсенбі 28.11	Сәрсенбі 29.11	Бейсенбі 30.11	Жұма 01.12
7.30 **Балаларды қабылдау**	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру. «Өнегелі 15 минут»				
Балалардың дербес	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.				

әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс Біртұтас тәрбие				
	Математика негіздері– ойын, зерттеу іс-әрекеті. (үстел үсті ойындары пазлдар, домино және т.б.); **Сәйкестендіру ойыны: Үстел үсті ойындары: «Геометриялық пішіндерден үй құрастыр»** **Міндет:** геометриялық пішіндер мен заттардың ұқсатығын таба білуге үйрету **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: Ортада 2 үстел қойылып, оның біріншісіне геометриялық пішіндер ал, екіншісіне ұқсас заттар қойылады. Үстелдегі заттар арасынан осы пішінге ұқсас затты табады.Табылған зат жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: Геометриялық фигураларға байланысты жұмбақтар шешу **Ойынның нұсқаулары**: Геометриялық фигураларды ажыратқан соң,атауларын жатқа айту.Геометриялық пішіндерден тағы не құрауға болатыны жайлы әңгімелеу.	**Қоршаған ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет** **Мозайка үстел үсті ойындары:** **Ойын жаттығу: «Бүтін жеміс құрап,жинау»** **Міндет:** балаларға берілген суреттердің бөлігін тауып орналастыра білуге үйрету. Тапқырлыққа баулу . **Дағды:** көкөністер мен жемістерді айыра білуге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** балаларға көкөністер мен жемістердің қайда өсетінін атап айтқызу, ажырата білуге үйрету. **Ықтимал күрделендірулер :**Геометриялық пішіндердің атауын айтып беру. Өз ойларын еркін жеткізу. 	**Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі**(іс әрекет арқылы қимылды ойын) **Белсенділік жаттығу ойыны: Ойын: *«Адам қимылын құрастыр және оны қайталап көрсет таяқшалармен», «Жануарлар қимыл тұрысын құрастырып көрсет»*** **Міндет:** Балаларды кеңістікте бағдарлауды (жоғарыда, төменде, сол жақ, оң жақ) үйрету. Сәйкес түсті тез табуға дағдыландыру. **Дағды:**Күнделікті өмірде дене қимыл жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** ***Ойынның шарты:*** карточкадағы берілген схема бойынша адам бейнесіне сәйкес санамақ таяқшалармен суретті құрастырады және ол қимылды қайталап көрсетеді. Балалар жеке, жұппен немесе топпен жұмыс жасауға болады. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, өз ойынша басқа сурет құрастыр. **Ойынның нұсқаулары:** дене жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау.	**Көркем әдебиет - коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары:** **Дидактикалық ойын:** «Қайсысы нені жақсы көреді?» **Міндет:** баланың ойлау қабілетін дамыту, кейіпкерлер бейнесін сомдауға баулу. **Ойын шарты:** үстел үстінде берілген жануарларды, құстарды жақсы көретін тағамдарымен қосу. Мысалы: мысық – балық, ит – сүйек, қоян – сәбіз. **Дағды:** бір-бірімен сәйкестендіруге не болмаса беруге дағдыландыру. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, дәптердегі жануарлар мен құстардың дауысын, қимылын келтіріп ойнату. **Ойынның нұсқаулары:** пазлдағы суреттің не екенін және оның қолданылуы туралы сұрау. 	**Құрастыру– шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары:** ***«Көбелек және гүлді түсіне қарай орналастыр» ойнау.*** **Мідеттері:** Түстерді ажырата білу, күз туралы білімдерін толықтырып, гүлдердің түрлерімен таныстыру. Гүлдердің атауларын, сырт келбетін, жеке бөлшек атауларын айтуын, оларды баптап, күту ережелерімен таныстыру. **Дағды:** гүлдің бөліктерін нақтылы құрай білуге және түстерді анықтай алуға дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** Үстел үстінен Жасырын тұрған қай түсті атасам жерде шашылып жатқан гүлдердің ішінен сол түсті тауып көрсетілген түске әкеліп саласыңдар , біз түстерді ажырата біледі екенбіз балалар. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса.

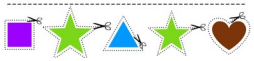

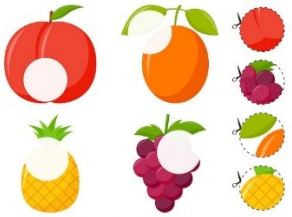

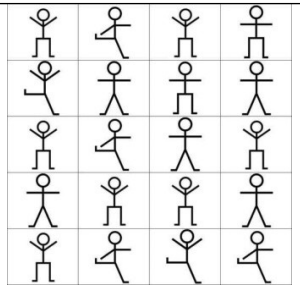

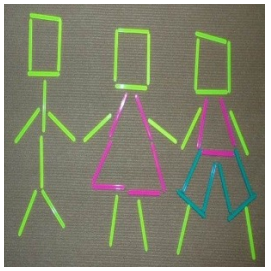

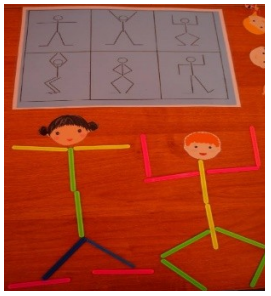

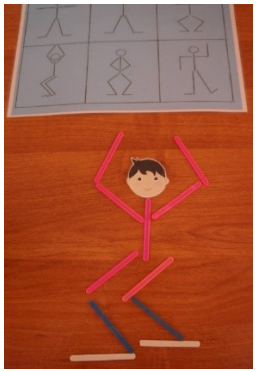

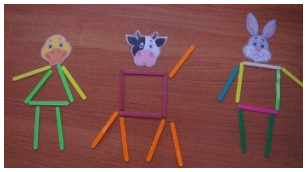

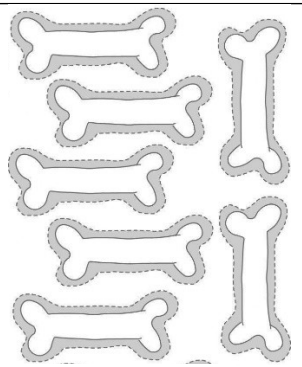

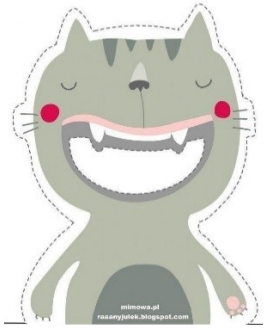

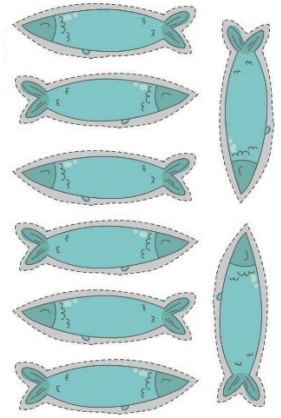

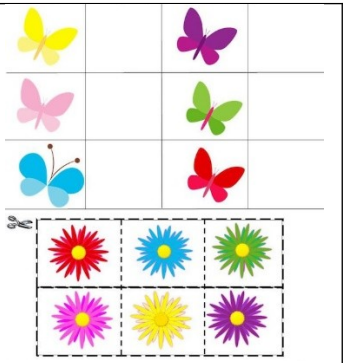

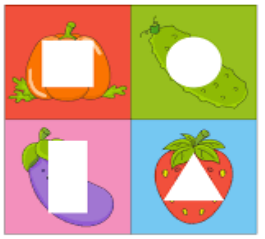

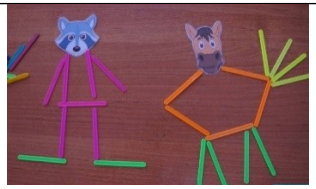
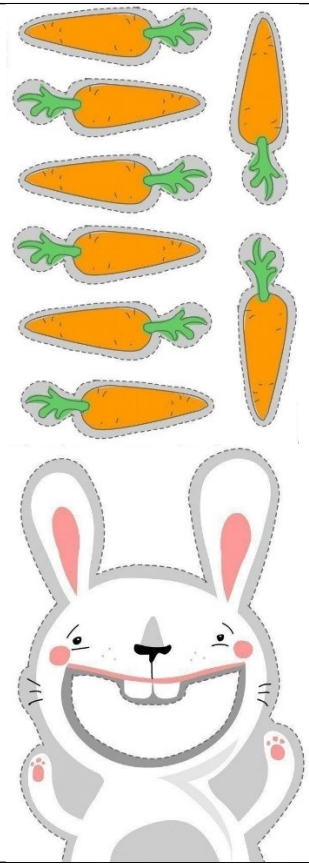

					
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады,	№ 56 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК Жоғарғы тыныс жолдарына арналған алдын алу жаттығулары. № 5 жаттығулар кешені Жұдырықты түйіп тыныс алу.** Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, жұдырық жұмылған, бас бармақтар жамбасқа қысылған. Иық пен кеудені бос ұстау, тура алдыңызға қараңыз, ауыз жабық, тіл таңдайға тигізілген, барлық іштің төмен жағына аударылған. Іш бұлшық еттерін тыныс алу кезінде	№ 57 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК № 6 жаттығулар кешені. Алақандарды бірге түйістіріп және жан-жаққа ажыратып тыныс алу**. Б.т. – н.т., аяқты иық деңгейінде қою. Алақандарды бірге ұстап, бас бармақтарды кеудеге тигізіп ұстау. Шынтақтарды жан-жаққа ажырату. Тыныс алу кезінде алақанды баяу, бас бармақтарды кеуде бойымен тигізіп, бір-бірінен ажырату, ал дем шығару кезінде алақанды баяу түйістіріңіз. Тыныс алу бірқалыпты,	№ 58 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК № 7 жаттығулар кешені. Жартылай отырып тыныс алу**. Б.т. – еркін тұру, аяқтар иықтан сәл кеңірек қойылған. Қолдарды арқаға, оң жұдырықты түйіп, оны сол қолмен ұстау. Тізені сәл бүгіп (жартылай жүрелеп отыру) және іш пресін қолданумен тыныс алу, бұл ретте қарынды тыныс алуда созып, дем шығаруда барынша тарту	№ 59 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК № 8 жаттығулар кешені. Аяқ бармақтарын көтеру**. Тік тұру, өкшелер бірге, аяқ ұштары жан-жаққа. Бас бармақтарды бүгу, оларды қалған төрт саусақпен ұстау және қолдарды жан-жаққа иық деңгейіне көтеру. Аяқ бармақтарын еденнен көтеріп, сол уақытта қолдарды артқа қайырып, сәл арқаны бүгу. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіңіз, бір уақытта денені максималды тырыстыру.	№ 60 гимнастика кешені **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК № 9 жаттығулар кешені. Бас бармақтарды көтеру.** Жинақталу, жұдырықтар жамбаста, саусақтарды бүгу және бас бармақтарды бір-біріне бұру. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, бас бармақтарды көтеру, ал қалған саусақтарды қысу, бүкіл денені тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды қайталау. **Бас бармақтарды ұстау**. Тік тұрыңыз, аяқты иық деңгейінде қою, қолдар жамбастың бойымен. Бас

эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	созып, дем шығарған кезде қатты қысып тыныс алыңыз. Қолдарды төмен қарай басып тұрып тыныс алу. Б.т. – н.т., аяқты иық деңгейінде қою, қолдар жамбастың бойымен, алақандар төмен қараған, саусақтар сыртқа. Аяқтар тік, қарын пресінің бұлшық еттерін қолданып және сол уақытта алақанмен астыға қарай басып тыныс алу. Тыныс алу кезінде қарын созылған, ал демді шығарған кезде іштің астына қысымды арттырыңыз және сол уақытта саусақты жоғары қарай барынша бұрыңыз, ол бүкіл дененің тырысуына көмектеседі. **Қолмен сыртқа басып, дем алу**. Б.т. – н.т., аяқты иық деңгейінде қою. Қолдарды жан- жаққа, алақанмен сыртқа қарай, иық деңгейінде созу және білезікті қолмен тік бұрыш құрайтындай етіп бүгу. Тыныс алу кезінде іш бұлшық еттерін керу, ал дем шығару кезінде бүкіл дене тырысқанға дейін алақанмен жоғары қарай қатты басу. Саусақтарды барынша жоғары бүгу.	баяулатылған. Бүкіл денені тырыстыру үшін күш қолданыңыз. **Бір қолды көтеріп тыныс алу**. Б.т. – солға адымдау, сол аяқты бүгу, оң аяқты түзеу, ал дененің жоғарғы жағын тік ұстаңыз. Сол қолды алақанмен жоғары қаратып көтеру, оң қолды алақанды ішке қаратып түсіру. Саусақтардың ұштары жерге «қаратылған». Тыныс алу кезінде сол қолды жоғары қарату, ал оң қолды денені тырыстырып, төмен түсіру. Қимылдарды кері ретпен орындау. **Жүрелеп отырып тыныс алу.** Б.т. – н.т., аяқтар иық енінен кеңірек. Қолдарды алақандарын жоғары қаратып созу. Алақандарды ішке қарай бұрып, бас бармақтар жерге параллель болғанға дейін жүрелеп отыру, дененің жоғарғы жағын тік ұстау. Отырғаннан кейін алақандарды жоғары қаратып, баяу тұра бастау. Содан кейін алақандарды ішке қарай бұрып, қайтадан жүрелеу. Жаттығуды бірнеше рет қайталау керек. Алақандар жоғары қарап тұрған кезде терең тыныс алу қажет.	керек. **Ілгері иілген кезде тыныс алу**. Б.т. – еркін тұру, аяқ табандарының арасындағы қашықтық иық енінен сәл ғана кеңірек. Баяу ілгері иіліп (еденге қатысты 90^0 бұрышпен), қолдар еркін түсіп тұрады, иықтар босаңсытылған, алақандар ішке қаратылған (өзіне), саусақтар еденге қарай. Иілу кезінде дем шығару, түзелген кезде тыныс алу. **Артқа қарай бұралып тыныс алу**. Б.т.- еркін тұру. Солға адымдау, сол аяқты бүгу, оң аяқты түзету. Денені солға бұрып, сол қолды алақанмен сыртқа қаратып, белге қою, оң қолды бүгу, оны алақанмен сыртқа қаратып, маңдайдан бір жұдырық қашықтықта орналастырыңыз. Бұл кезде оң аяқтың өкшесіне қарау керек. Тыныс алу іш бұлшық еттері көмегімен жүзеге асырылады: тыныс алу кезінде денені созуға тырысып, ал дем шығару кезінде – барлық салмақты оң аяқтың өкшесіне көшірем деп елестету керек. Дәл соны оң жаққа қайталау керек.	Босаңсып, аяқтарды жерге қойып, жаттығуларды қайталау керек. **Мұрынды жұдырықпен жабу.** Тік тұру, өкшелер бірге, аяқ ұштары жан-жаққа. Бас бармақтарды бүгу, оларды қалған төрт саусақпен ұстау. Қолдарды жан-жаққа созу, оларды иық алдына бүгу, жұдырықтарды мұрынға (қашықтығы 5 см). Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіп, бір уақытта денені максималды тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды қайталау. **Жұдырықтарды тігінен**. Тік тұру, өкшелер бірге, аяқ ұштары жан-жаққа. Бас бармақтарды бүгу, оларды қалған төрт саусақпен ұстау. Қолдарды жан-жаққа созып, оларды иық алдына бүгу және жұдырықтарды алақанмен сыртқа тігінен ұстау. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіп, бір уақытта денені максималды тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды қайталау. **Жұдырықтар кіндікте**. Тік тұру, өкшелер бірге, аяқ ұштары жан-жаққа. Бас бармақтарды бүгу, оларды қалған төрт саусақпен ұстау. Қолдарды жан-жаққа созып, оларды иық алдына бүгу және жұдырықтарды алақанмен денеге қаратып, кіндікке орналастыру. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіңіз, бір уақытта денені максималды тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды	бармақтарды бүгу және оны қалған төрт саусақпен ұстау. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіңіз, бір уақытта денені максималды тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды қайталау. **Қолдар алдыда.** Тік тұру, аяқты бірге, аяқ бармақтары ілгері қараған. Бас бармақтарды бүгу және оны қалған төрт саусақпен ұстау. Қолдарды баяу иық деңгейіне дейін көтеру, шынтақ сәл бүгілген. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіңіз, бір уақытта денені максималды тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды қайталау. **Жоғары көтерілген қолдар.** Тік тұру. Өкшелер бірге, аяқ ұштары жан-жаққа. Бас бармақтарды бүгу және оны қалған төрт саусақпен ұстау. Қолдарды баяу көтеру, шынтақтар сәл бүгілген, жұдырықтар бір-біріне қараған, олардың арасындағы қашықтық – 30 см. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіп, бір уақытта өкшелерді көтеріп, денені максималды тырыстыру. Босаңсу және аяқ өкшелерін түсіру, жаттығуды қайталау. **Құлақты жұдырықпен жабу.** Тік тұру, аяқты иық деңгейінде қою, аяқтың ұштары жан- жаққа. Бас бармақтарды бүгу, оларды қалған төрт саусақпен ұстау және қолдарды жан- жаққа көтеру, содан кейін жұдырықтар құлақтарды

					қайталау. **Жұдырықтар кеудеде**. Тік тұру, аяқты иық деңгейінде қою. Бас бармақтарды бүгу, оларды қалған төрт саусақпен ұстау. Қолдарды жан-жаққа созып, оларды иық алдына бүгу және жұдырықтарды алақанмен төмен қаратып, кеудеге. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіп, бір уақытта денені максималды тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды қайталау. Қимылдарды аяқтағаннан кейін 3–5 рет терең тыныс алу.	жабатындай етіп, иық алдын бүгу. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіңіз, бір уақытта денені максималды тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды қайталау.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық		**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет «Менің Қазақстаным»Мемлекеттік Әнұран орындау**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты:	8.30	**25.11.24 Дүйсенбі**	**26.11.24 Сейсенбі**	**27.11.24 Сәрсенбі**	**28.11.24 Бейсенбі**	**29.11.24 Жұма**
		Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Дене шынықтыру	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Музыка Көркем әдебиет Көркем әдебиет**	**Математика негіздері Көркем әдебиет Сауат ашу негіздері Дене шынықтыру**	**Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка**	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Құрастыру Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы** Ауыр. Жеңіл. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -«жеңіл - ауыр» сөздерін пайдалану арқылы салыстыруға үйрету; заттарды қолға алып, салмағы бойынша салыстыруға және өлшемі бойынша салмағын анықтауға үйрету; -логикалық байланыстар мен заңдылықтарды орнату біліктілігін бекіту; -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтай алу дағдыларын бекіту; -сөз құрамын анықтау, сұраққа толық, тиянақты, нақты жауап беру дағдыларын дамыту; -ұқыпты жұмыс жасауға тәрбиелеу; **Дағды:** Сөздерді буынға түрлі әдістермен бөлуге дағдыландыру.	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ауыр. Жеңіл. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -«жеңіл - ауыр» сөздерін пайдалану арқылы салыстыруға үйрету; заттарды қолға алып, салмағы бойынша салыстыруға және өлшемі бойынша салмағын анықтауға үйрету; -логикалық байланыстар мен заңдылықтарды орнату біліктілігін бекіту; -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ауыр. Жеңіл. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -«жеңіл - ауыр» сөздерін пайдалану арқылы салыстыруға үйрету; заттарды қолға алып, салмағы бойынша салыстыруға және өлшемі бойынша салмағын анықтауға үйрету; -логикалық байланыстар мен заңдылықтарды орнату біліктілігін бекіту; -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау.(Ң) **ҰІӘ міндеттері:** -дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратуларын жетілдіру; -берілген дыбысқа сөз құрай алу дағдыларын бекіту және графикалық жұмысты орындау кезінде жаза білу қабілеттерін дамыту; -тиянақты және мұқият болуға тәрбиелеу. **Дағды**: Буынға бөлуді, оны сызба түрінде көрсете

	моторикасын дамыту. **Дағды:** заттардың салмағын қолға салып, көзбен көріп, қарапайым таразының көмегімен салыстыра алуға дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттарды салмағы бойынша салыстыруды сипаттайтын сөздерді айтады: («ауыр - жеңіл», «ауырлау - жеңілірек»; **Түсінеді:** заттарды қарапайым таразының көмегімен немесе екі қолға салып, салмағы бойынша қалай салыстыруға болатынын; **Қолданады:** заттардың салмағын қолға салып, көзбен көріп, қарапайым таразының көмегімен салыстыру. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Алдымен үлкен рюкзакты әкеледі, көтеруге өте ауыр деген кейіп танытады. Одан кейін шағын рюкзакты оңай және көңілді әкеледі. Балаларға сұрақ қояды: «Осы рюкзактар туралы не айта аласыңдар?» Салмақ туралы болжамдар айтады. Педагог балалардың жауаптарын қорытындылайды: үлкен рюкзак ауыр, екіншісі кішкентай және жеңіл. Бүгін біз заттарды салмағы (массасы) бойынша салыстырамыз. Ол үшін қандай сөздерді қолданамыз? (Ауыр және жеңіл). **Түсіну деңгейі: Ойын**	**Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** сөздің құрамында дауысты, дауыссыз дыбыстар болатынын түсінеді. **Қолданады:** сызбаға сәйкес сөзді анықтайды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Заттың жекеше түрін айт» ойынын балалармен ұйымдастыру. Ұлдар – ұл. Торғайлар – ... *(торғай)* Көбелектер – ... *(көбелек)* Таулар – ... *тау)* 5.Жапырақтар – ... *(жапырақ)* **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Күрекше»*** – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. ***«Ине»*** – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. ***«Төбешік»*** – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. ***«Түтікше»*** – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Түсіну деңгейі:** «Жалауша»дидактикалық ойын-жаттығуы Педагог дыбыстар айтады. Егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. Балаларға сөзге дыбыстық	моторикасын дамыту. **Дағды:** заттардың салмағын қолға салып, көзбен көріп, қарапайым таразының көмегімен салыстыра алуға дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттарды салмағы бойынша салыстыруды сипаттайтын сөздерді айтады: («ауыр - жеңіл», «ауырлау - жеңілірек»; **Түсінеді:** заттарды қарапайым таразының көмегімен немесе екі қолға салып, салмағы бойынша қалай салыстыруға болатынын; **Қолданады:** заттардың салмағын қолға салып, көзбен көріп, қарапайым таразының көмегімен салыстыру. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Алдымен үлкен рюкзакты әкеледі, көтеруге өте ауыр деген кейіп танытады. Одан кейін шағын рюкзакты оңай және көңілді әкеледі. Балаларға сұрақ қояды: «Осы рюкзактар туралы не айта аласыңдар?» Салмақ туралы болжамдар айтады. Педагог балалардың жауаптарын қорытындылайды: үлкен рюкзак ауыр, екіншісі кішкентай және жеңіл. Бүгін біз заттарды салмағы (массасы) бойынша салыстырамыз. Ол үшін қандай сөздерді қолданамыз? (Ауыр және жеңіл).	моторикасын дамыту. **Дағды:** заттардың салмағын қолға салып, көзбен көріп, қарапайым таразының көмегімен салыстыра алуға дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттарды салмағы бойынша салыстыруды сипаттайтын сөздерді айтады: («ауыр - жеңіл», «ауырлау - жеңілірек»; **Түсінеді:** заттарды қарапайым таразының көмегімен немесе екі қолға салып, салмағы бойынша қалай салыстыруға болатынын; **Қолданады:** заттардың салмағын қолға салып, көзбен көріп, қарапайым таразының көмегімен салыстыру. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Алдымен үлкен рюкзакты әкеледі, көтеруге өте ауыр деген кейіп танытады. Одан кейін шағын рюкзакты оңай және көңілді әкеледі. Балаларға сұрақ қояды: «Осы рюкзактар туралы не айта аласыңдар?» Салмақ туралы болжамдар айтады. Педагог балалардың жауаптарын қорытындылайды: үлкен рюкзак ауыр, екіншісі кішкентай және жеңіл. Бүгін біз заттарды салмағы (массасы) бойынша салыстырамыз. Ол үшін қандай сөздерді қолданамыз? (Ауыр және жеңіл).	білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** сөздер әртүрлі дыбыстардан тұратынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Телефон» дидактикалық ойынын ойнатады. ***Ойын шарты:*** балалар, бір-бірінің құлағына сыбырлау арқылы айтылған сөзді басқа балаға жеткізеді. Егер ойын барысында сөзді кімде-кім дұрыс естімей қате естіп, сөзді шатастырып алса, «айыбын» төлейді. **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Күрекше»*** – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. ***«Ине»*** – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. ***«Төбешік»*** – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. ***«Түтікше»*** – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Түсіну деңгейі:** **Дыбыстармен жұмыс.** «Дұрыс көрсет» дидактикалық жаттығуы Балалар мен сендерге сөздер айтамын ал сендер

	тапсырмасы: «Ауыр және жеңіл заттарды табу». Бөлмеден ауыр және жеңіл заттарды табуды сұрайды, сол арқылы балалардың салмақ туралы ұғымдарын анықтайды. Балалар ауыр және жеңіл заттарды табады: үстел, шкаф, орындықтар, **1 -тапсырманы** орындауға ұсынады. Суреттерді қарайды. -Кімнің жолдорбасы ауыр? -Кімнің жолдорбасы жеңіл? Педагог балалармен бірге тапсырманы орындайды, талқылайды. Баланың жолдорбасы жеңіл екенін анықтайды, ол оны оңай көтеріп, жүгіреді. Атасының жолдорбасы ауыр, сондықтан бала атасына көмектеседі. **Эксперименттік іс-әрекет** Педагог кейбір материалдарды өлшеуге ұсынады. Балалардың үстелдерінде заттары бар: металл және жеңіл ұлпа, мақта, қауырсындар . Педагог алақанға салуды сұрайды. Сол және оң жақ қолымда не бар? (Сол жақ алақанда мақта, оң жақта металл гайкасы). Не жеңіл? Не ауыр? (мақта жеңіл, ал металл ауыр). Ал енді терең дем алып, алдымен мақтаны үрлеңіз. Не болды? (Мақта ұшып кетті). Енді металл заттарды үрлеңіз. Олармен күресу оңай ма? (Гайкілер қозғалмайды). Неліктен? (Гайка ауыр, ол - металл. Металл мақтаға қарағанда	талдау жасауды түсіндіреді. Ең бірінші берілген сөзді білуіміз керек. Сөзде неше буын, неше дыбыс бар екенін анықтауымыз керек. Сөздегі дыбыстардың дауысты, дауыссыз екенін анықтау. Дауысты дыбыстардың жуан, немесе жіңішке екенін анықтау керек. Дауыссыз дыбыстардың қатаң, ұяң, үнді екенін анықтау керек. Педагог **доп, шар**сөздерінің дыбыстық сызбасын тақтаға іледі. Екі бала тақтада **доп, шар** сөздеріне дыбыстық талдау жасайды. Қалған балалар орындарында талдау жасайды, қателескендер тақтамен тексеріп, қателерін түзейді. **Шар** сөзін баяу айтып, сөздегі әр дыбыстық дыбысталуына назар аударыңдар. ***Шар*** сөзінде неше буын бар? Дұрыс айтасыңдар,бір буын, өйткені бір дауысты дыбыс бар. **Шар** сөзінде барлығы неше дыбыс? Үш дыбыс екен. *Шашар* бірінші дыбыс қандай дыбыс? Иә, бірінші дыбыс – ш дыбысы. Ш дыбысы дауысты дыбыс па, әлде дауыссыз дыбыс па? Ш дыбысы – қатаң дауыссыз дыбыс, өйткені айтылғанда тек салдырдан жасалады. Қандай түспен белгілейміз? Көк түсті дөңгелекпен белгілейміз.	**Түсіну деңгейі: Ойын тапсырмасы:** «Ауыр және жеңіл заттарды табу». Бөлмеден ауыр және жеңіл заттарды табуды сұрайды, сол арқылы балалардың салмақ туралы ұғымдарын анықтайды. Балалар ауыр және жеңіл заттарды табады: үстел, шкаф, орындықтар, **Эксперименттік іс-әрекет** Педагог кейбір материалдарды өлшеуге ұсынады. Балалардың үстелдерінде заттары бар: металл және жеңіл ұлпа, мақта, қауырсындар . Педагог алақанға салуды сұрайды. Сол және оң жақ қолымда не бар? (Сол жақ алақанда мақта, оң жақта металл гайкасы). Не жеңіл? Не ауыр? (мақта жеңіл, ал металл ауыр). Ал енді терең дем алып, алдымен мақтаны үрлеңіз. Не болды? (Мақта ұшып кетті). Енді металл заттарды үрлеңіз. Олармен күресу оңай ма? (Гайкілер қозғалмайды). Неліктен? (Гайка ауыр, ол - металл. Металл мақтаға қарағанда ауыр, ал мақта металдан жеңіл дегенді білдіреді). **Қолдану деңгейі: Дәптермен жұмыс істеу** **1-тапсырманы** жұппен немесе топпен орындауға ұсынады. Балалар суреттерді қарайды, не бейнеленгені туралы айтады.	**Түсіну деңгейі: Ойын тапсырмасы:** «Ауыр және жеңіл заттарды табу». Бөлмеден ауыр және жеңіл заттарды табуды сұрайды, сол арқылы балалардың салмақ туралы ұғымдарын анықтайды. Балалар ауыр және жеңіл заттарды табады: үстел, шкаф, орындықтар, **тапсырманы** Өз ойларынан ауыр жеңіл сөздеріне мысал келтіру . **Эксперименттік іс-әрекет** Педагог кейбір материалдарды өлшеуге ұсынады. Балалардың үстелдерінде заттары бар: металл және жеңіл ұлпа, мақта, қауырсындар . Педагог алақанға салуды сұрайды. Сол және оң жақ қолымда не бар? (Сол жақ алақанда мақта, оң жақта металл гайкасы). Не жеңіл? Не ауыр? (мақта жеңіл, ал металл ауыр). Ал енді терең дем алып, алдымен мақтаны үрлеңіз. Не болды? (Мақта ұшып кетті). Енді металл заттарды үрлеңіз. Олармен күресу оңай ма? (Гайкілер қозғалмайды). Неліктен? (Гайка ауыр, ол - металл. Металл мақтаға қарағанда ауыр, ал мақта металдан жеңіл дегенді білдіреді). **Қолдану деңгейі: Үлестірмелі тапсырманы** жұппен немесе топпен орындауға ұсынады. Балалар суреттерді қарайды, не бейнеленгені туралы айтады.	сөз үш дыбыстан тұрса, үш цифрын, егер сөз екі дыбыстан тұрса, екі цифрын көтересіңдер. Мысалы: *тай, май, су, бор, қол, бу, жақ, тақ, ақ, қар, лақ, ту, көл, ал, бал, жал, ол, ит, құс, он, сан, ар, бір, тұр, іл, ыр, ор, көр, із, көз, төз, мұз, шөп, көк, ұлу, сүт, үкі, би, қи, ұр, қал, бау, ау, уақ, ай* т.б. «Кім алғыр» дидактикалық ойыны –Балалар, алдарыңда көк түсті төртбұрыш, дөңгелек, үшбұрыш бар. Мен сендерге дауыссыз дыбыстарды айтамын, сендер дыбыс қатаң болса, көк төртбұрышты, ұяң болса, көк дөңгелекті, үнді болса, көк үшбұрышты көтересіңдер. Мысалы: б, в, г, ғ, д, ж, з, й, к, қ, л, м, н, ң, п, р, с, т, h, ф, х, ц, ч, ш, у. **Қолдану деңгейі:** Балалар, біз бүгін дыбыстық құрылымы әртүрлі үш дыбысты сөздерге дыбыстық талдауды жасауды жалғастырайық. Педагог балаларды кезекпен тақтаға шығарып, дыбыстық талдау жасатады. Қалған балалар орындарында дыбыстық талдау жасайды. Қателескен жерлерін тақтадағы сызбамен түзейді. «Әже» сөзінің дыбыстық сызбасын педагог тақтаға іледі. «Әже» сөзінде 2 буын, 3 дыбыс бар. Бірінші дыбыс – ә жіңішке дауысты, қызыл түсті

	ауыр, ал мақта металдан жеңіл дегенді білдіреді). **Қолдану деңгейі:** **Дәптермен жұмыс істеу** **1-тапсырманы** жұппен немесе топпен орындауға ұсынады. Балалар суреттерді қарайды, не бейнеленгені туралы айтады. -Жүк көліктері туралы не айтуға болады? - Сол жақтағы жүк көлігі ауыр заттарды тасиды. -Оң жақтағы жүк көлігі жеңіл заттарды тасиды. Бір топ (жұп) сол жақтағы жүк мәшинесіне ауыр заттарды, екінші топ (жұп) оң жақтағы мәшинеге жеңіл заттарды тиейді. Тапсырманы орындайды, тексерген кезде жұптардың әрқайсысы өз таңдауын түсіндіреді. **2-тапсырма.** Балалар салмағы ауыр заттарды бояйды, жеңіл заттарды қоршап сызады. Тапсырманы орындайды, салмағы ауыр затты қалай анықтағанын айтады. Педагог жеке жұмыс жүргізеді. Сұрақтарға жауап береді: салмақты салыстыру үшін затты көтеріп көруге, немесе екі қолға салып салыстыруға немесе таразыға салып өлшеуге болады.	Педагог екінші дыбысты айқындап *шааар* сөзін оқиды. *А*дыбысы дауысты ма, дауыссыз ба? Дұрыс айтасыңдар, дауысты дыбыс. Дауысты жуан дыбыс па, әлде жіңішке дыбыс па? Жуан дауысты дыбыс, өйткені [*а]* дыбысы айтылған кезде тіл артқа жиырылып, үсті дөңестеледі, бұлай дауысты жуан дыбыстар жасалады, жасалу жолына қарап дауысты жуан дыбысқа жатқызамыз. Қызыл түсті дөңгелекпен белгілейміз. Педагог *«шаррр»* сөзін үшінші дыбысты айқындап оқиды. Үшінші қандай дыбыс естіліп тұр? Дұрыс айтасыңдар, «р» дыбысы естіліп тұр. «Р» дыбысы дауысты ма, дауыссыз ба? «Р» дыбысы дауыссыз дыбыс. Қандай дауыссыз дыбыс қатаң дауыссыз ба, ұяң дауыссыз ба, үнді дауыссыз ба? «Р» дыбысы үнді дауыссыз дыбыс, өйткені салдырға қарағанда үн басым, айтылу кезінде дауыс ырғағын өзгертуге келеді. Сызбада қандай түспен белгілейміз? Көк түсті дөңгелекпен белгілейміз. *Шар – 1 буын, 3 дыбыс.* **Қолдану деңгейі:** Осы үлгі бойынша **доп** сөзіне дыбыстық талдау жасатылады. Д – ұяң дауыссыз дыбыс,	-Жүк көліктері туралы не айтуға болады? - Сол жақтағы жүк көлігі ауыр заттарды тасиды. -Оң жақтағы жүк көлігі жеңіл заттарды тасиды. Бір топ (жұп) сол жақтағы жүк мәшинесіне ауыр заттарды, екінші топ (жұп) оң жақтағы мәшинеге жеңіл заттарды тиейді. Тапсырманы орындайды, тексерген кезде жұптардың әрқайсысы өз таңдауын түсіндіреді. **Үлестірмелі -тапсырма.** Балалар салмағы ауыр заттарды бояйды, жеңіл заттарды қоршап сызады. Тапсырманы орындайды, салмағы ауыр затты қалай анықтағанын айтады. Педагог жеке жұмыс жүргізеді. Сұрақтарға жауап береді: салмақты салыстыру үшін затты көтеріп көруге, немесе екі қолға салып салыстыруға немесе таразыға салып өлшеуге болады.	-Жүк көліктері туралы не айтуға болады? - Сол жақтағы жүк көлігі ауыр заттарды тасиды. -Оң жақтағы жүк көлігі жеңіл заттарды тасиды. Бір топ (жұп) сол жақтағы жүк мәшинесіне ауыр заттарды, екінші топ (жұп) оң жақтағы мәшинеге жеңіл заттарды тиейді. Тапсырманы орындайды, тексерген кезде жұптардың әрқайсысы өз таңдауын түсіндіреді. **-тапсырма.** Балалар салмағы ауыр заттарды сызады, жеңіл заттарды қоршап бояу Тапсырманы орындайды, салмағы ауыр затты қалай анықтағанын айтады. Педагог жеке жұмыс жүргізеді. Сұрақтарға жауап береді: салмақты салыстыру үшін затты көтеріп көруге, немесе екі қолға салып салыстыруға немесе таразыға салып өлшеуге болады.	дөңгелекпен белгілейік. Екіншісі – ж ұяң, дауыссыз, көк түсті дөңгелекпен белгіленеді. Үшіншісі – е жіңішке дауысты, қызыл түсті дөңгелекпен белгіленеді. **«Тай»** сөзінің дыбыстық сызбасын тақтаға іледі. Тай – 1 буын, 3 дыбыс. Бірінші дыбыс – т қатаң дауыссыз дыбыс, көк дөңгелекпен белгіленеді. Екіншісі – а жуан дауысты дыбыс, қызыл дөңгелекпен белгіленеді. Үшіншісі – й үнді дауыссыз дыбыс, көк дөңгелекпен белгіленеді. **«Нар»** сөзінің дыбыстық сызбасын тақтаға іледі. Нар сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. Н – үнді дауыссыз дыбыс, көк дөңгелекпен белгіленеді. А – жуан дауысты дыбыс, қызыл дөңгелекпен белгіленеді. Р – үнді дауыссыз дыбыс, көк дөңгелекпен белгіленеді. **Саусақ жаттығуы** Бір, екі, үш, Кәне, жина күш. Саусақтарды басайық, Жаттығуды жасайық.

		көк түсті дөңгелекпен белгілейміз. О – жуан дауысты дыбыс, қызыл түсті дөңгелекпен белгілейміз. П – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түсті дөңгелекпен белгілейміз. *Доп – 3 -дыбыс,1 буын.* **Сергіту сәті** **Биле, биле, балақай** Бір, екі, үш, төрт Біз билейміз күш көп. Бес, алты, жеті, сегіз Ән менен би егіз. Қолдармен биле, аяқты серме. Билейік айнала, бос тұрма қайтала! **Саусақ жаттығуы** Саусақтар шықты қыдырып, Балетке келді жүгіріп. Залдың шамы сөнеді, Бишілер билеп береді. Балет қандай тамаша! Қол соғайық таласа.			
1 үзіліс - **Балалардың дербес іс-әрекеті (қауіпсіздікке қамтамасыз етілген ойын)** Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады. **«Еркін қозғалу, өз әрекеттерімен қимылдауға » арналған ойын: «Мен ұшқыштарша ұшамын»** **Басты міндет: Балаларды бір - біріне соғылмай жүгіруге, белгі бойынша қозғалуға үйрету; кеңістікті дұрыс бағдарлауларын дамыту.**					

Артикуляциялық аппаратты тілдік жаттығулар

Тынымсыз Тіл туралы ертегі жаттығулары:

Шегіртке.

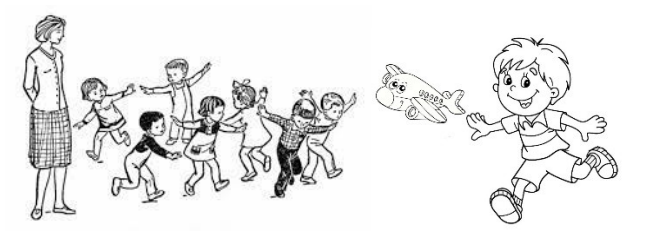
Ш-ш-ш-шегірткемін ш-ш-ш-шырылдақ,
Ән саламын ш-шырылдап:
-ш-ш-ш-ш-ш
Жоқ тұрақты мекенім,
Ш-ш-ш-шөпті қорек етемін.
-ш-ш-ш-ш-ш
(Шегіртке болып «ш»дыбысын айтып көр.)

Қоңыз.

Тым қатулы кескіні,
Жақтырмаймын ешкімді,
Үлкен қара қоңыздың
Дауысы алыстан естілді:
-ж-ж-ж-ж-ж
Мұндай сұмдық бола ма?
Келе салып сонаға
Гүжілдеді: «Бұл ж-ж-ж-жерге
Енді қайтіп ж-ж-ж-жолама!»
-ж-ж-ж-ж-ж
Көбелек пен инелік
Қалды тіптен иреніп.
Мұңды әуен басталды
Шегірткеміз күйзеліп:
-ш-ш-ш-ш
Ызылдады ара да:
-з-з-з-з-з
Ызылдады маса да:
-з-з-з-з-з
Ал өрмекші үн түнсіз
Жасырынды тасаға
«Тыныштықты бүгінгі
Келді дағы бүлдірді»-
Деп қоңызға құмырсқа
Өз ренішін білдірді.
Ал қоңызға бәрібір,
Айтатыны: «Ары ж-ж-жүр!»
Жанында еш досы жоқ,
Гүж-гүж етіп әлі жүр.
(Балақай, ойыншық жәндіктермен үстел театрын жасап ойнауға болады. Әр жәндіктің сөзін айтып болған соң, оның дыбысын салуды ұмытпа)

Еркін қозғалу,қимылды ойын: **«Мен ұшқыштарша ұшамын»**

Мақсаты: Балаларды бір - біріне соғылмай жүгіруге, белгі бойынша қозғалуға үйрету; кеңістікті дұрыс бағдарлауларын дамыту.

Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.

Ойынның шарты: Балалар 3 - 4 топқа бөлінеді. Олар бірінің соңынан бірі қолбасшының артында тұрады. Түрлі - түсті жалаушалармен белгіленген алаңдарда топтар орналасқан. Бұл - әуежай. «Ұшқыштар ұшуға дайындалыңдар» - деген тәрбиешінің белгісімен балалар әртүрлі бағытта жүгіреді, өз ұшағының қасында тоқтайды, жанармай құйып алады /еңкейеді/, моторды айландырады /қолдарымен кеуденің тұсында айландырады/, қанаттарын жан - жаққа созады, ұшады /әртүрлі бағытта жан - жаққа жүгіреді/. Ұшақтар тәрбиеші «қоныңдар», - деген белгі бергенше ауада ұшып жүреді. Бұдан кейін қолбасшы топтарын жинап әуежайға қонуға әкеледі. Қай топ бірінші келеді, сол жеңеді. Ойын 4 - 5 рет қайталанады.

Ұсыныс: ойында әртүрлі құралдарды пайдалануға болады. Әуежайды белгілеп қойған жалаушаларды тәрбиеші білдірмей ауыстырып қояды. Қолбасшының топтарын әуежайға дұрыс орналастыруы қажет.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қыс. (Өлең)А.Құнанбаев **ҰІӘ міндеттері:** -кейбір дауыссыз дыбыстардың айтылуындағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды ажырата білуге баулу; -мазмұны бойынша әңгімелесуге үйрету; балалардың өз сөзімен суреттеп, сөйлей білу қабілеттерін дамыту; -еңбекқорлыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Жыл мезгілі «Қыс» туралы әңгімелеп айтып, сұраққа жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** қоңырау соғып қуаныш сезімін білдіреді, суретті жалғастырып салады; **Түсінеді:** өлең мазмұнын**,** аяздың ашулы, қаһарлы екенін, "м" "н" дыбыстарының үнді дауыссыз дыбыс екенін; **Қолданады:** көргенін әңгімелеп айтып, сұраққа жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, мен бүгін Аязды көрдім. Ол: «Қыс мезгілі келгеніне балалар қуанды ма?» – деп сұрады. Мен: «Әрине, қуанды», – дедім. Сендер қуандыңдар ма? Ендеше мына күміс қоңырауды ал да, балаларға бер, қоңырауды сылдырлатып, қыс келгеніне қалай қуанғандарын білдірсін. Қысқы	**2 Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Өсімдіктерге өсу үшін не қажет? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың өсімдіктердің көбею тәсілдері, оның өсуіне кері әсер ететін белгілі бір жағдайлар, өсімдіктің өсу және дамуының негізгі кезеңдері туралы түсініктерін кеңейту; -қарапайым экологиялық және зерттеушілік мәдениетін дамыту. **Дағды**: өсімдіктерге күтім жасаудың қарапайым тәсілдерін пайдалана алу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өсімдіктердің өсуіне қажетті жағдайларды атап көрсетеді. **Түсінеді**: өсімдіктердің күтімге тәуелді екенін түсінеді. **Қолданады**: өсімдіктерге күтім жасаудың қарапайым тәсілдерін пайдалана алады **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «ГҮЛ ДҮКЕНІ» ойынының көмегімен алдағы жұмысқа қолайлы эмоционалдық жағдай қалыптастырады. Мақсаттары: балаларды өсімдіктерді өсетін орнына қарай топтастыра білуге, олардың сырт келбетін сипаттап беруге үйрету. Педагог мынадай сұрақтарды қолданады: Өсімдіктерге не қажет?	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жаңа жыл келді. (өлеңді жаттау)Сағи Жиенбаев танысу. **ҰІӘ міндеттері:** -өлеңді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттату, көтеріңкі көңіл күймен жатқа айтуға үйрету; -балалардың өлең мазмұнына деген қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге баулу және өзара қарым-қатынасын дамыту; -ұйымшылдыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өлеңнің авторын атайды, өлеңді жаттайды; **Түсінеді**: өлеңнің мазмұнын түсінеді; **Қолданады**: өлең мазмұнына сәйкес ойын әрекеттерін орындайды, мәнерлеп жатқа айтады. Сұрақтарға жауап беріп, өз ойымен бөліседі, жаңа жылда алған әсерлері туралы айтады. Жұмбақтың шешімін айта алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** – Қазір жылдың қай мезгілі? – Жақында қандай мереке болады? – Жаңа жыл мерекесі саған несімен ұнайды? Жаңа жыл мерекесі қай мезгілде тойланады?	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қыс. (Өлең),(тілдік қарым-қатынас,жаттау) **ҰІӘ міндеттері:** -кейбір дауыссыз дыбыстардың айтылуындағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды ажырата білуге баулу; -мазмұны бойынша әңгімелесуге үйрету; балалардың өз сөзімен суреттеп, сөйлей білу қабілеттерін дамыту; -еңбекқорлыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Жыл мезгілі «Қыс» туралы әңгімелеп айтып, сұраққа жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** қоңырау соғып қуаныш сезімін білдіреді, суретті жалғастырып салады; **Түсінеді:** өлең мазмұнын**,** аяздың ашулы, қаһарлы екенін, "м" "н" дыбыстарының үнді дауыссыз дыбыс екенін; **Қолданады:** көргенін әңгімелеп айтып, сұраққа жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, мен бүгін Аязды көрдім. Ол: «Қыс мезгілі келгеніне балалар қуанды ма?» – деп сұрады. Мен: «Әрине, қуанды», – дедім. Сендер қуандыңдар ма? Ендеше мына күміс қоңырауды ал да,	**Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Табиғат бұрышын мекендеушілерді білесің бе? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -табиғат бұрышын мекендейтін атжалман, теңіз шошқасы сынды тіршілік иелері туралы білімдерін жетілдіру; -өз нысанын суреттеу қабілеттерін; зейінін және есте сақтау қабілеттерін дамыту; -жануарлар әлеміне деген сүйіспеншілікке, оларға қамқорлық жасауға құштар етіп тәрбиелеу. **Дағды**: оларға күтім жасаудың қарапайым тәсілдерін пайдалана білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**жанды табиғат бұрышын мекендейтін жануарлардың бірнеше түрін атап көрсетеді. **Түсінеді:** олардың өздеріне тән белгілерін, қимылдарын, мінез-құлқын, қандай тамақ жейтінін түсінеді. **Қолданады:** оларға күтім жасаудың қарапайым тәсілдерін пайдалана алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** балалардың жұмыс істеуіне қолайлы эмоционалдық көңіл күй қалыптастыру мақсатында өлең оқиды. Қол алысып, кәне, біз (қол алысады),

	мерекелерді, ойын түрлерін айтып, қоңырауды сылдырлатсын. Мен терезеден қарап тұрамын, әйтпесе қатты боран соғып, аяз қысады, – деді. Кәне, балалар, Аяздың айтқанын орындаймыз ба? Орындамасақ, Аязды ашуландырып алармыз. Өте жақсы, балалар. Қыс мезгілінің келгеніне қатты қуанғандарыңды Аязда көріп, риза болып қалған шығар. Балалар, бүгін А.Құнанбаевтың шығармаларының бірімен танысамыз. Ол кісі қазақтың ұлы тұлғасы, ақын жазушысы, аудармашы. Шетел жазушыларының көптеген шығармаларын қазақ тіліне аударған ақын. Жылдың төрт мезгіліне де арнап өлең жазған. "Жазғытұрым", "Жаз", "Күз", "Қыс". Біз бүгін қыс мезгіліне арналған "Қыс" өлеңімен танысамыз. **Түсіну деңгейі: Қыс** Ақ киімді, денелі, ақ сақалды, Соқыр, мылқау, танымас тірі жанды. Үсті-басы ақ қырау, түсі суық, Басқан жері сықырлап, келіп қалды. Өлеңді оқып жатқанда көз алдарыңа кімді елестеттіңдер? Иә, балалар, Абай атамыз өлеңде қысты үлкен қарияға, яғни шалға теңеп отыр. Қалай ойлайсыңдар, қарияны Абай атамыз не үшін ашулы, соқыр, мылқау түрінде бейнелеген. Қыс мезгіліне қай кезде дайындалуымыз керек?	Өсімдіктің біздің бес саусағымыз сияқты бес түрлі көмекшісі бар. Балалар сатушылар мен сатып алушылар рөлдерін ойнайды. Сатып алу үшін балалар өздері таңдаған гүлді суреттеп беруі тиіс. Бірақ оның атауын атамай, тек оның қай жерде өсетінін айтады. Оның қандай гүл екенін сатушының өзі табуы тиіс. Содан соң оның атын айтады және сатады. **Түсіну деңгейі: Балаларды экологиялық ертегі тыңдауға шақырады.** «Рәбиға әжей мен Қазтамақ» ертегісін мұқият тыңдайды. Ертеде Қазтамақ өмір сүріпті. Ол бақытсыз болыпты. Бір кезде ол өте әдемі болатын, ал, қазір... Гүлдері солып қалды. Жапырақтарының түсі қашып, нәр беретін тамырларының әлдеқашан әлі құрыды... Сызат түскен жарық құмырадағы топырақ су сұрап, шөлдеп тұр... Бірақ топыраққа да, гүлдерге де, жапыраққа да ешкім көмектесе алмады. Мұның бәріне Рәбиға әжей кінәлі болатын. Өйткені ол Қазтамақты күтіп-баптамайтын. Оны есінен шығарғалы қашан... Бір күні шөліркеген Қазтамақтың діңкесі әбден құрыды. Бұл үйден кетпекке бел буды. Түнде әжей ұйықтап жатқан кезде үйден шығып кетті. Кетіп бара жатып өзі өмір сүрген үйді қимай ұзақ қарады. Таңертең ұйқыдан тұрған Рәбиға әжей өзін жайсыз сезіне бастады. Бірақ не болғанын түсіне	Бүгін ақын Сағи Жиенбаевтың «Жаңа жыл келді» атты өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді. **Түсіну деңгейі:** Жаңа жыл да келеді, Бізге қарай жылыстап. Өлең де әзір, ән де әзір, Ойын да әзір, бәрі әзір. Кел, Жаңа жыл, біздерге, Кел, Жаңа жыл, Жаңа жыл! **Сөздік жұмыс:** *Жылыстап* – ақырындап, біртіндеп. *Әзір* – дайын. **Қолдану деңгейі:** **Сұрақ-жауап:** Өлең қалай аталады? Жаңа жылда балалар не істейді? Жаңа жылда бізге кім келеді? Өлең шумағындағы сөздерді есімізге түсірейік. *Жылыстап, әзір* сөздерінің мағынасын қайталау. Өлеңді мәнерлеп жатқа айтады. 3-4 балаға өлеңді қайталап айтқызу. ***Дидактикалық ойын: «Кім жылдам?»*** ***Ойын шарты*:** екі үлкен шырша қойылады. Балалар екі топқа бөлінеді. Шыршаны ойыншықтармен безендіру. Қай топ тез безендірсе, сол топ жеңімпаз атанады. **Сергіту сәті:** Қар борайды оң жақтан, Қар борайды сол жақтан.	балаларға бер, қоңырауды сылдырлатып, қыс келгеніне қалай қуанғандарын білдірсін. Қысқы мерекелерді, ойын түрлерін айтып, қоңырауды сылдырлатсын. Мен терезеден қарап тұрамын, әйтпесе қатты боран соғып, аяз қысады, – деді. Кәне, балалар, Аяздың айтқанын орындаймыз ба? Орындамасақ, Аязды ашуландырып алармыз. Өте жақсы, балалар. Қыс мезгілінің келгеніне қатты қуанғандарыңды Аязда көріп, риза болып қалған шығар. Балалар, бүгін А.Құнанбаевтың шығармаларының бірімен танысамыз. Ол кісі қазақтың ұлы тұлғасы, ақын жазушысы, аудармашы. Шетел жазушыларының көптеген шығармаларын қазақ тіліне аударған ақын. Жылдың төрт мезгіліне де арнап өлең жазған. "Жазғытұрым", "Жаз", "Күз", "Қыс". Біз бүгін қыс мезгіліне арналған "Қыс" өлеңімен танысамыз. **Түсіну деңгейі: Қыс** Ақ киімді, денелі, ақ сақалды, Соқыр, мылқау, танымас тірі жанды. Үсті-басы ақ қырау, түсі суық, Басқан жері сықырлап, келіп қалды. Өлеңді оқып жатқанда көз алдарыңа кімді елестеттіңдер? Иә, балалар, Абай атамыз өлеңде қысты үлкен	Достасайық бәріміз (бәрі құшақтасады). Армысың, алтын күнім! (Екі қолын жоғары көтереді). Армысың, балабақшам! (Жан-жағына қарайды). Армысың, достарым, (Достарына қарайды). Сіздерді көргеніме қуаныштымын. (Қолдарын шапалақтайды). – Жаңды табиғаттың бір бұрышын мекендейтін жануарлар біздің қамқорлығымызды қажет ете ме? Атжалманның (немесе теңіз шошқасының) іс-қимылын бақылау жұмысын ұйымдастырады. Тірі нысанды мұқият қарап шығып, оның іс-қимылдарына, сыртқы келбетіне назар аударады. Атжалманды қатырғықағаз қорапшада немесе ағаштан жасалған жәшікте ұстауға болмайтынын түсіндіреді.Торкөздің ішінде атжалманның үйі бар. Ол үйшікке жасырынып жатқанды жақсы көреді. Үйдің жанында «қойма» бар. Ол қоймаға қор жинайды. Атжалманды қанша тойдырып тамақтандырсаң да, ол бәрібір қор жинағанды жақсы көреді. Оның осындай қызықты мінездері бар. Балалар атжалманға көгөніс береді. Оның артқы аяқтарына тұрып, тамақты алдыңғы аяқтарымен ұстап тұрып кеміретінін атап көрсетеді. Астықты аузына толтырып салып, тістерімен

	Қыстың қаһарына ұшырамас үшін адамдар не істейді? Ауыл адамдары малдарын қысқа қалай дайындайды? –Иә, дұрыс айтасыңдар. **Қолдану деңгейі:** Бүгін "н" "м" дыбыстарымен танысамыз. Бұл екі дыбыстар үнді дауыссыз дыбыстар. «М» дыбысының дұрыс артикуляциясы: Ерін бір-біріне қатты тиеді, кішкене тіл төмен түсіп, демнің мұрын арқылы шығуынан жасалады. «М» дыбысының дұрыс айтылуын қадағалау. Ма-ма-ма – қыс деген бұл шалма. Ма-ма-ма – апорт тәтті алма. «Н» дыбысының дұрыс артикуляциясы: Ерін сәл ашылып, жіңішкерген тіл үстіңгі тістердің түбіне тиеді. «Н» дыбысының дұрыс айтылуын қадағалау. «Н» дыбысы кездесетін сөздерге мысалдар келтіреді, сол сөздерді бірнеше рет қайталап айтады. **Дидактикалық ойын: «Суретті жалғастыр».** Мақсаты: Салынған суретті тез жалғастыру. Жылдамдыққа үйрету. Ашулы шалдың суретін бірінші болып жалғастырып, аяқта.Тіл дамыту дәптеріндегі тапсырма бойынша орындалады.	алмады. Бүгін өзімді сондай жайсыз сезініп тұрмын. Түсінсем бұйырмасын, маған не болды? Тышқан әжейге бәрін түсіндіріп берді: Себебі сенің Қазтамақ гүлің үйден кетіп қалды. Рәбиға әжей мән-жайды содан кейін түсінді. Қараса, лас, шаң басқан терезенің алдындағы тақтай босап қалыпты. Сен білмейтін шығарсың, – деді Тышқан сөзін әрі қарай жалғап, – бірақ Қазтамақ – ерекше гүл. Оның жұпар иісі адамның жанына дәру, оны қорғап жүреді және қиындықтармен күресуге күш береді. Ал сен оған күтім жасадың ба? Оны да баптау керек па еді? Әрине! Топыраққа су құйып, қопсытып, тамырларын қоректендіріп тұру қажет қой. Және оған жарық керек... Сен өзіңнің терезеңе қарашы – лас пен шаңнан көрінбейді! Ой, енді қайттім? – деп күрсінді Рәбиға әжей. Бар да гүліңді алып кел, – деді Тышқан. Әжей даланы, шабындықтарды аралап, гүлін іздеп кетті... Көп жүрді. Қанша жүргені есінде жоқ... Әйтеуір бір қараса байғұс Қазтамақ егіліп жылап отыр екен. Өзі сондай бейшара, бақытсыз... Қазтамақ, кешірші мені. Сенсіз қиын екен. Үйге қайтшы, өтінемін. Мен саған күтім жасаймын. Енді ренжітпеймін. Қазтамақ Рәбиға әжейді кешірді.	Қар лақтырып ойнасақ, Су өтеді қолғаптан. *Балалар қимылмен орындайды.* **Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мысық, әтеш және түлкі.(ертегі) ермексаз театры театры арқылы сомдау. **ҰІӘ міндеттері:** -ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау, қисынды мазмұндауға, ертегіні әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді қолдануға үйрету; -ертегі мазмұнын эмоциялық-бейнелі қабылдау, қоршаған орта, табиғат туралы түсініктерін және өзара жағымды қарым-қатынасын дамыту; -жағымды әдеттерді бағалай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды**: ертегінің мазмұнын сақтай отырып айтып береді; **Түсінеді:** ертегінің мазмұнын түсінеді, кейіпкерлерді ажыратады; **Қолданады:** ертегіні бейнелеуіш сөздер арқылы шығармашылықпен мазмұндайды **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** балаларға жұмбақ жасырады: «Бұрап қойған сағаттай, Айғайлайды таң атпай».	қарияға, яғни шалға теңеп отыр. Қалай ойлайсыңдар, қарияны Абай атамыз не үшін ашулы, соқыр, мылқау түрінде бейнелеген. Қыс мезгіліне қай кезде дайындалуымыз керек? Қыстың қаһарына ұшырамас үшін адамдар не істейді? Ауыл адамдары малдарын қысқа қалай дайындайды? –Иә, дұрыс айтасыңдар. **Қолдану деңгейі:** Бүгін "н" "м" дыбыстарымен танысамыз. Бұл екі дыбыстар үнді дауыссыз дыбыстар. «М» дыбысының дұрыс артикуляциясы: Ерін бір-біріне қатты тиеді, кішкене тіл төмен түсіп, демнің мұрын арқылы шығуынан жасалады. «М» дыбысының дұрыс айтылуын қадағалау. Ма-ма-ма – қыс деген бұл шалма. Ма-ма-ма – апорт тәтті алма. «Н» дыбысының дұрыс артикуляциясы: Ерін сәл ашылып, жіңішкерген тіл үстіңгі тістердің түбіне тиеді. «Н» дыбысының дұрыс айтылуын қадағалау. «Н» дыбысы кездесетін сөздерге мысалдар келтіреді, сол сөздерді бірнеше рет қайталап айтады. **Дидактикалық ойын: «Суретті жалғастыр».** Мақсаты: Салынған	қыртылдатып кеміреді. Атжалманның кеміруші деп аталуы тегін болмаса керек. Оның ұртында кішігірім қапшықтары бар. Ол қарны тойғаннан кейін қалған астықты сол қапшықтарға толтырып алып, қоймаға әкеп төгеді. **Түсіну деңгейі:** **Балаларды топқа бөлініп жұмыс істеуге шақырады.** Педагог балаларға «кездейсоқ бірігу» техникасының көмегімен топтарға бөлінуді ұсынады.1-4-ке дейін санайды, педагогтің белгісінен кейін бірдей нөмір иеленген балалар бір топқа бірігеді. **Педагог «Текше» техникасын пайдалана отырып,** «Жанды табиғаттың бір бұрышын мекендейтіндер» тақырыбында *салыстыру, ұқсас заттарды табу, сараптау, пайдалану, пікірін дәлелдеуді ұсынады*. Тәрбиеленушілер текшені лақтырып, оның қай бүйірімен түскенін және не «айтып» тұрғанын табады: *Сипатта* – балалар табиғаттың бір бұрышын мекендейтін жануарды сипаттайтын белгілерді мейлінше көбірек атап беруі тиіс. *Салыстыр* – балалар қыс пен күздік арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды анықтауы тиіс. *Ұқсас заттарды тап* – тақпақтың үстел үстіндегі суретке сәйкес келетін жерлерін тауып, үзінді оқу (балықтар, атжалман, теңіз

		Үйіне қайтып келді. Әжей Қазтамақты басқа құмыраға отырғызып, жаңа, құнарлы топырақ салды. Топырақты қопсытып, жапырақтарының шаңын сүртті. Су құйды. Оған қоса, терезесін жарқыратып жуып қойды. Содан соң күн сәулесі түсіп, бойына жылу тарап, Қазтамақ бақыттан басы айналып, гүл атты және Рәбиға әжейдің үйін тамаша жұпар иісімен толтырды. **Қолдану деңгейі: «Өсімдіктерге тіршілік ету үшін не қажет?» деген тақырып бойынша «Жиынтық» құрауға шақырады.** Нұсқалар Өзіндік жұмыс. Әр бала қолындағы материалдардан жиынтық жасайды. Мәселен, әр бала өзінде бар материалдардан жиынтық құрады. Мысалы, сөздің айналасына. Жұптасып жұмыс істейміз. Әр бала жанындағы серіктесіне өзінің жасаған жиынтығын көрсетеді және оны жаңа мәліметпен толықтырады. Топпен бірігіп жұмыс істеу. Әр жұп өзінің жиынтығын екінші топқа көрсетіп, жаңа сөздер/суреттер/жетондар қосады. Жалпылама жұмыс. Балалар педагогпен бірге ватманға бейнеленген жиынтықты толықтырады. **Балаларды дидактикалық ойын ойнауға шақырады: «Не болар еді…»** Балалар ойды аяқтайды. Сұрақтарға жауап береді. Егер өсімдікті қараңғы жерге қойса не болар еді? Егер өсімдікке су құюды	*(Әтеш)* Қандай жан-жануарлар туралы ертегі білесіңдер? Бүгін біз **«Мысық, әтеш және түлкі»** деген ертегімен танысамыз. Ертегіні мәнерлеп оқып береді. Мазмұнын түсіндіреді. **Түсіну деңгейі: Сөздік жұмыс:** *Әтеш* – үй құсы, жем, тарыны тұмсығымен шоқып жейді. «Ку-ка-ре-ку!» деп шақырады. *Мысық* – үй хайуанаты. Ол мияулайды. *Шап беріп* – тез ұстап алу. *Тәкаппар* – менсінбей, кеудесін көтеруді айтамыз. **Сұрақ-жауап** Ертегі қалай аталады? Ертегі ұнады ма? Ертегіде не туралы айтылған? Қай кейіпкер саған ұнады? Орманда мысықпен бірге не өмір сүрді? Мысық қайда кетеді? Әтешті түлкі қалай алдады? Мысық әтешті қалай құтқарды? Түлкінің жасағаны дұрыс па? **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті** Мысық қалай жүреді? Қалай дыбыстайды? Әтеш қалай секіреді? Қалай шақырады? Түлкі қалай қуланады? Құйрығын қалай қозғалтады? *Балалар ертегі желісі бойынша қимылмен жасайды.* Сурет бойынша ертегі мазмұнын, оқиға жүйесін сақтап баяндау.	суретті тез жалғастыру. Жылдамдыққа үйрету. Ашулы шалдың суретін бірінші болып жалғастырып, аяқта.Тіл дамыту дәптеріндегі тапсырма бойынша орындалады. Ойын:Бұл қай мезгілде болады Жыл мезгілдеріне байланысты жұмбақтар жауабын шешу	шошқасы, қояын, тасбақа). *Талда* – жанды табиғаттың бір бұрышын мекендейтін жануарлардың дене мүшелерін атап көрсету керек. *Пайдалан* – балалар табиғаттың бұрышына тән элементтердің суреттерін көптеп салуы тиіс. *Дәлелде* – балабақшадағы жануарлар тіршілік ететін бұрыштың пайдалы жақтарын дәлелдеу қажет. **Қолдану деңгейі: Балаларды «Ұқсайды – ұқсамайды» дидактикалық ойынына қатысуға шақырады.** Балалардың бірі белгілі бір жануардың атын жасырып, сипаттайды. Қалғандары оның атын табады. **Сергіту сәті** Атжалман-ау, атжалман, секеңдейсің, *(Балалар секіреді).* Судан қарғып өтем дейсің *(Аяқтарын алғаь қарай адымдап басады).* Құлап түстің, *(Қол қимылымен көрсетіп сұрайды).* Не болды ал, үстің? *(Киімдерін сүртіп , екі аяқтарымен секіреді).*

		ұмытып кетсе не болар еді? Егер өсімдікке уақтылы су құйып, топырағын қопсытып, қоректендіріп тұрса не болар еді? .	Ертегіде қандай кейіпкерлер кездеседі? Жұбыңмен бірге кейіпкерлер диалогін ойнап көрсетіңдер. ***Есіңе сақта:*** «Дос болсаң, берік бол, Досыңа серік бол». **Мысық, әтеш және түлкі** (ертегі) Ормандағы бір үйшікті мысық пен әтеш мекен етіпті. Мысық таңертең ерте тұрып, ылғи аңға шығады, ал әтеш үйді күзетіп қалады. Мысық аңға кеткенде, әтеш үйдің ішін жақсылап жинайды, еденді айнадай етіп жуады, содан кейін сырғауылға шығып алып, өзінің үйреншікті даусымен ку-ка-ре-куге басады, мысықтың келуін күтеді. Бірде жақын маңда жортып жүрген түлкі әтештің даусын естиді. Сол-ақ екен, оның әтеш етін жегісі келіп кетеді. Ол терезенің түбіне келіп отыра қалады да, сызылта үн қатып былай дейді: Әтешім-ай, әтешім, Алтын айдар, уа, әтеш. Терезеден қарай ғой, Бұршақ берем, ала ғой. Әтеш терезеден басын шығарып қарайды, түлкі оны шап беріп ұстап алады да, арқалап ала жөнеледі. Түлкі мені арқалап ну орманмен қашпақшы, биік таудан аспақшы. Бауырым, менің мысығым, құтқарсаңшы, қайдасың! – деп айғай салады үрейі ұшқан әтеш. Мысық жақын жерде жүр еді, әтештің даусын естиді		

			де, түлкінің соңынан қуып кеп береді. Әтешті аман алып қалып, үйге ертіп әкеледі. Келесі күні аңға шығуға дайындалып жатып, мысық әтешке былай дейді: Байқа, терезеден қарама, түлкіні тыңдама, әйтпесе ол сені ұстап алады да, жеп қояды. Мысық аңға кетеді, ал әтеш үйдің ішін жақсылап жинайды, еденді айнадай етіп жуады, содан кейін сырғауылға ұшып шығады. Сырғауылдың үстінде қонақтап отырып шақырады. Бұл кезде түлкі де жылмаңдап келе қалған еді. Ол бұл жолы да терезенің түбіне отыра қалып, былай дейді: Әтешім-ай, әтешім, Алтын айдар, уа, әтеш. Терезеден қарай ғой, Бұршақ берем, ала ғой. Әтеш оның сөзін тыңдағанмен, сыртқа қарамайды. Түлкі бір уыс бұршақты терезеден шашып жібереді. Әтеш бұршақты шоқып жейді, бірақ терезеден қарамайды. Сонда түлкі былай дейді: Сен өзің мүлде тәкаппар болып кетіпсің ғой. Қарасаңшы, бұршағым көп-ақ, мұның бәрін қайда қоямын? Әтеш терезеден басын шығарып қарайды, түлкі оны шап беріп ұстап, арқалап ала жөнеледі. Әтеш үрейі ұшып айғай салады: Түлкі мені арқалап ну орманмен қашпақшы, биік таудан аспақшы. Бауырым, менің мысығым,		

			құтқарсаңшы, қайдасың! Мысық алыста жүрсе де әтештің даусын естиді. Түлкінің соңынан бар пәрменімен қуа жөнеледі, әтешті аман алып қалып, үйге ертіп әкеледі. Үшінші күні мысық аңға шығуға дайындалып жатып, ақылын айтады: Байқа, әтеш, мен бүгін алысқа барып аң аулаймын, қалай айғайласаң да бәрібір маған даусың естілмейтін болады. Түлкіні тыңдама, терезеден қарама, әйтпесе ол сені ұстап алады да, жеп қояды. Мысық аңға кетеді, ал әтеш үйді жақсылап жинайды, еденді айнадай етіп жуады, содан кейін сырғауылға шығып қонақтайды да, шақыра бастайды, мысықтың келуін күтеді. Түлкі тағы да келе қалады. Ал әтеш қарамай қояды. Сонда түлкі былай дейді: Уа, әтешім, саған айтайын деген сөзім бар еді. Асығып келу себебім де сол. Жолмен жортып келе жатып көргенім: адамдар тары тасыды, бір қап тесік екен, ішіндегі барлық тарысы жолға шашылып қалыпты, теріп алатын ешкім жоқ. Терезеден қарасаң, көресің... Әтеш терезеден басын шығарып қарайды, түлкі оны шап беріп ұстап, үйіне алып кетеді. Мысық аңнан келсе, әтеш жоқ. Іздеп, түлкінің үйіне келеді. Есік сыртында тұрып, мысық әндетеді: Дыңғырлаттым гуслиді,		

			Ішегі алтын мінекей. Үйде ме екен бұл түлкі, Шықшы сыртқа, әй, түлкі! Құймақ құйып жатқан түлкі қызын жұмсайды. Мысық оны қапқа салып алады. Екінші қызы шығады. Оны да оны қапқа салып алады. Мысық тағы әндетеді. Түлкі әтешті жұмсайды. Мысық әтешті ертіп, үйіне қайтады.		

2 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Қозғалмалы жүгіруге арналған ойын:«Күн мен түн»

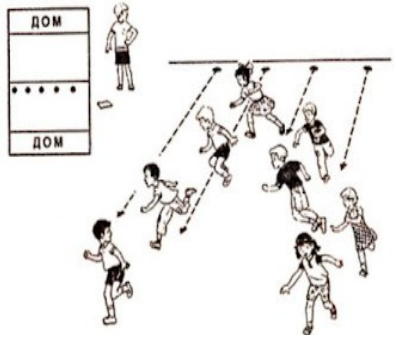
Басты міндеттері: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.

15.

Қозғалмалы,жүгіруге арналған ойын:
«Күн мен түн»
Ойын міндеті: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.
Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалуға дағдыландыру.
Ықтимал күрделендіру:тез ойла,тез қозғал.
Ойын шарты: “Күн” мен “Түн” деген екі топ алаң ортасындағы сызықтан 1,5-2м арақашықтықта бір-біріне арқасымен қарап тұрады. Жүргізуші біресе бір, біресе екінші топты атайды. Аталған топ сол сәтте өз үйіне жүгіреді. Басқа топ ойыншылары айналып, қашып бара жатқан қатысушыларды ұстап қалуға тырысады. Содан соң топтар орнына қайта оралады. Ұсталған ойыншылар саны есептелінеді. Жүгіріс бірнеше рет қайталанады. Өзге топтың ойыншыларын көп ұстаған топ жеңіске жетеді.
Ереже:
1.Өз үйіне белгі берілмей тұрып жүгіруге тыйым салынады.
2. Тек үйдің сызығына дейін ғана ұстауға болады.
3. Ұсталған ойыншылар есептелген соң қайтадан ойынға кіреді.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті.	**. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Қысқы	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті.	**3.Құрастыру-** **(Күй күмбірі)** шығармашылық,

(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**ҰІӘ тақырыбы:** Еліміздің бас қаласы – Астана **ҰІӘ міндеттері:** -сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, тақпақ жаттау. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. Зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану дағдыларың қалыптастыру; -сөздерді сөйлемдерге байланыстырып құрастыруды дағдыландыру. Қандай? сұрағына жауап беру дағдысын дамыту. **Дағды**: Қазақстан Республикасының рәміздерін дұрыс айта білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздерді қайталайды, тақпақты жаттайды, сөздерді жекеше және көпше түрде айтады. **Түсінеді:** бас қала астана екенін. **Қолданады:** астананы атай алады, көрікті орындарын біледі, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Өткен тақырыпты қайталау. Мемлекеттік Рәміздерді ата? (Мемлекетіміздің рәміздері: гимн, ту, елтаңба). Мемлекеттік Елтаңбада не бейнеленген? (Шаңырақ, күн шуақтары, тұлпар, жұлдыз бейнеленген) Мемлекеттік Елтаңбаның авторы кім? (Жандарбек Мәлібеков, Шот-Аман Уәлиханов). **Түсіну деңгейі:** Нұр-Сұлтан	орманда. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық шығармаға өзінің қатынасын білдіру; -әуеннің би сипатын сезіну, би қимылдарының элементтерін орындау.Музыка сипатына сәйкес қол ұстасып шеңберде айтылатын әндермен шеңберді айналып жүру; -әуеннің ырғақтық бейнесін ұрмалы аспаптарда жеке немесе кішігірім топпен ойнау. **Дағды**: әннің ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауысын дұрыс келтіріп әндерді орындайды. **Түсінеді:** әннің ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру. **Қолданады:** пластикалық, мәнерлі қимылдарды би кезінде орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Жеңіл басып, шеңбер бойымен жүреді, бір аяқтан бір аяққа секіреді. Педагог балаларды қысқы орманға шақырады. Қысқы орманда жуан-жіңішке, сабырлы, ақырын, көңілді-көңілсіз жолдардың болатынын ескертеді. ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар****:* «Айна» орыс халық әуені (өңдеген М. Раухвергер). Ортаға бір бала шығады да, барлық балалар сол қимылдарды қайталайды. Көңілді әуен сипатына сәйкес тізбектеле, аяқ ұшымен жеңіл жүгіру,	әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. [ң] **ҰІӘ міндеттері:** -берілген дыбысқа сөз құрай алу дағдыларын бекіту; -графикалық жұмысты орындау кезінде әртүрлі құрылымды сызықтарды өрнек бойынша, сұлба бойымен қолды көтермей, үзбей жаза білу қабілеттерін дамыту; -дербес жұмыс істеу алуға және ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстық талдау жасай алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** сөздердің әртүрлі дыбыстардан тұратынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы оқу қызметін бастайды. Педагог қойған сұрақтардың жалпы атауын балалар жылдам, әрі дұрыс айтып отырулары керек. Нұр-Сұлтан, Алматы, Тараз – ... *(қалалар)* Ертіс, Еділ, Жайық, Іле – ... *(өзендер)* Ту, гимн, елтаңба – ... *(рәміздер)* Мұғалім, дәрігер, аспазшы – ... *(мамандар)* Кітап, дәптер, портфель – ... *(мектеп құралдары)* Дұрыс жылдам жауап	**ҰІӘ тақырыбы:** «Мың бір мақал, жүз бір жұмбақ, жаңылтпаш» ойыны **ҰІӘ міндеттері:** -сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, мақал-мәтел, жұмбақ жаттау дағдыларын қалыптастыру; -қазақ тіліндегі сөздерді дұрыс айта білу және оларды қолдана білу дағдыларын дамыту. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айту, ауызекі сөйлеу тілдерін жетілдіру. **Дағды**: қарапайым сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** тапсырмаларды орындайды, сөздерді қайталайды. **Түсінеді:** мақал-мәтелді, жұмбақтарды, жаңылпаштарды түсінеді. **Қолданады:** қарапайым сұрақтарға жауап бере алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Өткен «Еліміздің астанасы – Нұр-Сұлтан» тақырыпты қайталау. Ойын: «Жалғастыр». Сөздерді, сөйлемдерді бекітіп, қайталау. Қа...(қала) Кө... (көше) Та... (таза) Нұр-Сұлтан – жаңа... (Нұр-Сұлтан – жаңа қала.) Нұр-Сұлтан – ... (Нұр-Сұлтан – таза қала. Нұр-Сұлтан – әдемі қала.) Бүгін сендермен «Мың бір мақал, жүз бір жұмбақ» ойын ойнаймыз. Әрбір	коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Орманды мекендеушілер. **ҰІӘ міндеттері:** -табиғи материалдардан әртүрлі орман мекендеушілерін жасай білуге үйрету; -табиғи материалдарды пайдаланып әртүрлі бейнелер жасай білу, шығармашылық ойлау қабілеттерін дамыту; -ұжымдық жұмыс жасау арқылы мазмұнды құрастыруға қозғау салу, шығармашылық ойлауды және қиялдауды дамыту; - ұқыпты жұмыс жасай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: табиғи материалдардан ұсақ заттар жасай білуге үйрету, оларды пайдалана отырып әртүрлі бейнелер жасай білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** табиғи материалдардан әртүрлі ұсақ заттар жасай алады; **Түсінеді:** табиғи материалдарды пайдаланып әртүрлі бейнелер жасай білу дағдылары қалыптасады; **Қолданады:** ұжымдық жұмыс жасай біледі және мазмұнды құрастыру арқылы шығармашылық қиялдары дамиды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балаларға жұмбақ жасырады. Есек құлақты, Мысық аяқты. Түйе еріндi Ешкі құйрықты Халық «қу» деп,

	қандай қала? Нұр-Сұлтан – астана. Қуыршақ Сәуле: Мен сендерге Нұр-Сұлтанның көрікті орындарын көрсете аламын. Интербелсенді тақтада көрсету. Нұр-Сұлтан – біздің астана. Мынау – Нұр-Сұлтан қаласы. Мынау – көше. Астанада көшелер көп. Көше таза. Көшелер таза. Мынау – үй. Үй – үйлер. Биік үй. Биік үйлер. Әдемі үйлер. Мынау – Бәйтерек. (Түсінік беріледі). Бәйтерек әдемі. Мынау – ескерткіш. Мынау – үш би ескерткіші. Нұр-Сұлтан – жаңа қала. Нұр-Сұлтан қандай қала екен? (Балалар «әдемі», «таза», жаңа сөздерін қолданып, жауап береді). Нұр-Сұлтан – жаңа қала. Нұр-Сұлтан – әдемі, таза қала. Балалар сөздерді, сөйлемдерді педагогтен кейін қайталап, жаттығады. **Қолдану деңгейі:** Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады). Ә-ә-ә-ә – бә-ә-ә й-те-рек – бәйтерек. І -і-і, іс, ін, іні, іш-кіш – мынау – ескерткіш. **Ойын: «Жалғастыр».** Сөздерді, сөйлемдерді бекітіп, қайталау. Қа...(қала) Кө... (көше) Та... (таза) Нұр-Сұлтан – жаңа... (Нұр-Сұлтан – жаңа қала.)	секіру, қол ұстасып, шеңбер бойымен айналу қимылдарын алмастыра отырып, өз таңдауы бойынша ырғақтық қимылдар орындау. Би шығармашылығына баулу. **Түсіну деңгейі: Музыка тыңдау:** «Желтоқсан» (П. Чайковский). Композитор П.И. Чайковский портретін көрсету. Педагог балалармен әңгіме жүргізеді. – Қалай ойлайсыңдар, қысқы орманда кімдер болуы мүмкін? – Қандай аңдар болуы мүмкін? – Қазір музыка тыңдаймыз, сол музыканы тыңдай отырып көз алдарыңа не елестете аласыңдар, сондықтан мұқият тыңдайық. Балалардан музыка қандай темпте (қарқында) орындалғанын, қандай әсерде болғанын сұрау. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Қолдану деңгейі:** ***Ән айту:*** **«**Шырша әні» (К. Қуатбаев). Ән туралы балалармен әңгіме өткізу. Композитор К. Қуатбаев шығармашылығы туралы айту. Бұл ән әдетте жылдың қай мезгілінде орындалады? Қандай мерекеге арналған ән? Үйренген «Қазақтың жері» (Б. Түзелбекова) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу.	берген балаларды педагог мақтап мақтап, оларға жетістікке жету үшін еңбектену керектігін айтады. **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Күрекше»*** – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. ***«Ине»*** – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. ***«Төбешік»*** – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. ***«Түтікше»*** – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу **Түсіну деңгейі:** «Кім білгіш?»дидактикалық ойыны Мысалы: *б, л, р, ө, т, и, м, с, о, г, н, е, щ, у, ш, д, ж, з, с, ч, і, з, в, ы, ф, й, ц, у, к, а, н*. Педагог дыбыстарды айтады, балалар дөңгелектерді көтеру арқылы дауысты немесе дауыссыз дыбыс екенін ажыратады. Дауысты дыбыстарға қызыл текше; дауыссыз дыбыстарға көк текше көтеру арқылы ажыратады. ***«Айтылған дыбысқа сөз ойла» дидактикалық ойыны.*** *Дұрыс жауапқа педагог жұлдызша беріп отырады, ойын соңында*	жауапқа асық беріледі, көп асық жинаған бала жеңімпаз аталады. **І айналым:** Педагогтің мақалын жалғастырады. Отан – оттан да ... (ыстық) Жақсы – ... (өнеге) Отан ... т.б **Түсіну деңгейі:** **ІІ айналым:** педагог жұмбақ жасырады. Өскен жері бау-бақша, Күрең қызыл шіркін-ай, Жидектің аты – ... (құлпынай) Астық пісіп, орақ түсіп, Қырман дәнге толады. Бөбектерім, айтыңдаршы, Бұл қай кезде болады? (Күзде). Шелек қалпақ басында, Сәбіз екен танауы. Қыста қардан туатын, Тауып көрші, сен оны. (Аққала) Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Керіліп, созылып, Беті-қолын жуады. Бұл не? (Мысық) т.б. **Қолдану деңгейі:** **ІІІ айналым:** Жаңылтпаштарды қайталап айту арқылы жарысу. Педагог жаңылтпаштарды айтады, балалар жай, жылдам қайталайды. Доп теп, Дөп теп. Жағажайды жағалай, Жүгіреді Қамажай. Пай-пай-пай, Жайылып жүр тай. Ай-ай-ай, Ұшып кетті торғай. Үш кіші ішік піштім, Бес кіші ішік піштім, Неше кіші ішік піштім? **Сергіту сәті** Көп отырып, шаршадық,	Күлкі еткен. Айласы көп Бұл не? (Түлкі) Қорбаң- қорбаң етеді, Орман оның мекені. Тәтті балға тойып ап, Қыста ұйқыға кетеді. (Аю) **Түсіну деңгейі:** Еменжаңғақпен таныстыра отырып,үлгі бойынша талдау жасайды: балалармен құстарды, аңдарды немесе баланың ненің бейнесін жасағысы келетінін келісіп алады; -еменжаңғақты қалай пайдалану керектігін көрсете отырып, түсіндіреді; жаңғақты тігінен немесе көлденеңінен пайдалану заттың пішініне сәйкес екенін ескерту, дене бөліктеріне сай келетін табиғи материалдарды таңдап алу; оларды заттың пішініне ұқсастыра отырып бір-бірімен ермексаз арқылы жабыстырады; ұсақ дене бөліктерін (құлағы, көзі, қолға ұстайтын заттары т.б.) толықтырады; -жасалған жұмыстарды ұжымдық жұмыс ретінде тұтас көрініс бере орналастырады. **Қолдану деңгейі:** Сергіту сәті Ал, балалар, тұрайық, Қолды белге қояйық Оң аяқ, сол аяқ Шынығып алайық. Шаршасаңдар, балалар, Қолдарыңды созыңдар, Бір, екі, үш, төрт, бес Саусақтармен ойнаңдар

	Нұр-Сұлтан – ... (Нұр-Сұлтан – таза қала. Нұр-Сұлтан – әдемі қала.) **Жаттап ал.** Астанамыз – жас қала, Жас та болса – бас қала. Күндеп өсіп келеді, Гүлдеп өсе береді. А. Асылбеков	***Билер:*** «Еркебұлан» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). ***Ойындар, хороводтар:*** «Айналмалы дөңгелек» («Дидактикалық ойындар» жинағынан). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Орындалған әндерді тыңдап, әннің мазмұнына сәйкес суретті көрсету. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Илигай» қ.х.ә. (өңд. Б. Дәлденбай). *Бубен, қоңырау, металлофон* аспаптары қолданылады. Балаларды жеке және топпен аспапта үндесе ойнауға үйрету.	*жеңімпаз анықталады.* **1-тапсырма.** Педагог балаларға ***«д»*** дыбысы кездесетін сөздерге мысалдар келтіруге тапсырма береді. *Доп, дос, дорба, дән, дақыл, Дарын, дала, домбыра, Думан, дуадақ т.б.* **2-тапсырма.** Педагог балаларға «м» дыбысы кездесетін сөздерге мысалдар келтіруге тапсырма береді. *Мақта, мысық, моншақ, мал, малта, Маржан, магнит, мейіз, мол, мақұл т.б***3-тапсырма.** Педагог балаларға «т» дыбысы кездесетін сөздерге мысалдар келтіруге тапсырма береді. *Тарақ, тақия, тазы, тоқым, толық, толқын, темір, табақ, тиек, тара, тамақ, тал, тон, тұз т.б.* Педагог бір баланы тақтаға «тал « сөзіне дыбыстық талдау жасатады. Қалған балалар орындарында жасайды. **Қолдану деңгейі:** ***«Тал»*****сөзінің дыбыстық талдауы.** [Т] дыбысы тек салдырдан жасалады, тіл тіске тиіп, кері қайтады, үн мүлде шықпайды сондықтан қатаң дауыссыз дыбыс. Көк түсті дөңгелекпен белгіленеді. [А] дыбысы айтылған кезде тіл артқа жиырылады, үсті дөңестеледі. Бұлай дауысты жуан дыбыстар	Қозғалуды аңсадық. Билегіміз келеді, Әдемілеп ән салып.	Денелерің шынықсын Саналарың тынықсын. Балалар жұмыстарын жалғастырады. Педагог жеке жұмыс жүргізеді. Үстел үстіне орман көрнісі дайындалады, балалар өздері жасаған аңдарын әкеліп орналастырады.

			жасалады, жасалу жолына қарай жуан дауысты дыбыс. А – жуан дауысты дыбыс, қызыл түсті дөңгелекпен белгіленеді. [Л] – үнді дауыссыз дыбыс, өйткені салдырға қарағанда үн басым, айтылу кезінде дауыс ырғағын өзгертуге келеді. л – үнді дауыссыз дыбыс, көк түсті дөңгелекпен белгіленеді. *«Тал» сөзінде* 1 буын, 3 дыбыс бар. **Саусақ жаттығуы** Партадағы саусақтар Адымдайды, жүреді. Өнерлі бұл саусақтар Сурет сала біледі. Ортанғы мен сұқ саусақ Түйеқұсты салады. Төңкеріліп аспанға, Қоян да бола қалады.		

3 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Қозғалмалы ойын:« Белгіні тыңда»

Басты міндеттері: Балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын , бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру.

		Қозғалмалы ойын: «Белгіні тыңда» **Ойын міндеттері:** Балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын , бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру.Ептілікке, шапшаңдыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. балаларды салауатты өмір салтына тәрбиелеу. **Дағды:** балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. **Ойын шарты:** балалар шеңбер бойында тұрады. Тәрбиеші жалаушамен алға деген белгі бергенде балалар мәреге жету керек, жете алмаған бала өз өнерін көрсетеді. **Ұсыныс:**ойынды әрі қарай жалғастырады.

					
4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 10.50 – 11.15					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Хоккей ойнаймыз! (таза ауада) **ҰІӘ міндеттері:** -қимыл әрекеттің дұрыс басталуының кепілі болатын бастапқы қалыпқа дұрыс келуге, шайбаны ілгері бағытта ұшыруға үйрету. -жұпта қасына қарай аттау арқылы қозғала отырып заттарды орнынан басқа жерге апаруға, қол мен аяқтың қимылдарын үйлестіруге, түсетін күшті мөлшерлеп бөлуге жаттықтыру. **Дағды**: тізбекпен жүгіру ,кеңістікті бағдарлау дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Денсаулықты сүйеміз, Шынығамыз күнде біз. Бір-екі-үш! Бір-екі-үш! Бұлшық етте, міне, күш!» Имек ағашпен зейін мен бұлшық еттерге арналған жаттығу түрлерін көрсету ұсынылады. Ойын кезінде мұз бетімен қауіпсіз қозғалыс ережелеріне басты назар аударылады.	**4 көркем Әдебиет** **ҰІӘ тақырыбы: Жаңа жыл келді** **ҰІӘ міндеттері:** өлеңді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттату, көтеріңкі көңіл күймен жатқа айтуға үйрету; балалардың өлең мазмұнына деген қатынасын,тілдік бейнелілігін сезінуге баулу және өзарақарым-қатынасын дамыту;ұйымшылдыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу. **Дағды:**Өлең жолдарын жаттап алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**:түсініп айтады Жаңа жыл да келеді, Бізге қ Өлең де әзір, ән де әзір, Ойын да әзір, бәрі әзір	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Керуен. **ҰІӘ міндеттері:** -әртүрлі бағытта бір аяқпен секіре білу шеберліктерін (машықтарын) жетілдіру, табанның алдыңғы жағымен таянып итерілулерін бекіту. -өкшемен отырып, ұсақ заттарды (тастарды) лақтырып, оны қайтадан қағып алу шеберліктерін (машықтарын) бекіту. Көзмөлшерлеуін,ептілік, төзімділік секілді дене сапаларын дамыту. **Дағды**: «Өкшемен отырып» бастапқы қалпы бойынша көлбеу қойылған нысанаға ұсақ заттарды (тастарды) лақтыру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** 3 м арақашықтағы көлбеу қойылған нысанаға заттарды лақтыруды; өкшемен отырып, ұсақ заттарды (тастарды) лақтырып, оны қайтадан қағып алуды. **Түсінеді:** Азия	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Қысқы орманда. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық шығармаға өзінің қатынасын білдіру; -әуеннің би сипатын сезіну, би қимылдарының элементтерін орындау.Музыка сипатына сәйкес қол ұстасып шеңберде айтылатын әндермен шеңберді айналып жүру; -әуеннің ырғақтық бейнесін ұрмалы аспаптарда жеке немесе кішігірім топпен ойнау. **Дағды**: әннің ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауысын дұрыс келтіріп әндерді орындайды. **Түсінеді:** әннің ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру. **Қолданады:** пластикалық, мәнерлі қимылдарды би кезінде орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Жеңіл басып, шеңбер бойымен жүреді,	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Керуен. **ҰІӘ міндеттері:** -әртүрлі бағытта бір аяқпен секіре білу шеберліктерін (машықтарын) жетілдіру, табанның алдыңғы жағымен таянып итерілулерін бекіту. -өкшемен отырып, ұсақ заттарды (тастарды) лақтырып, оны қайтадан қағып алу шеберліктерін (машықтарын) бекіту. Көзмөлшерлеуін,ептілік, төзімділік секілді дене сапаларын дамыту. **Дағды**: «Өкшемен отырып» бастапқы қалпы бойынша көлбеу қойылған нысанаға ұсақ заттарды (тастарды) лақтыру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** 3 м арақашықтағы көлбеу қойылған нысанаға заттарды лақтыруды; өкшемен отырып, ұсақ заттарды (тастарды) лақтырып, оны қайтадан қағып алуды. **Түсінеді:** Азия халықтарының ойындарын пайдалана отырып,

	Имек ағашпен жаттығулар орындау: бір қолынан екінші қолына ауыстыру, айналдыру, ұстап тұрып қолын сермеу, имек ағашты өзін айналдырып қозғалту, екі қолмен ұстап айналдыру. Балалардың бір-бірінен жеткілікті арақашықтықта тұрғанына, қауіпсіздік ережелерін қатаң сақтауға назар аудару. **Түсіну деңгейі:** «Жолмен ұзақ кім сырғиды?» Ең жақсы нәтиже көрсеткен бала жеңеді. Тепе-теңдік сақтап, бастарын түзу ұстап, еңкеймеуге тырысады. «Түсіріп алма!». (3 рет) Жұпта сүйем қадамдар аттап, алаңның бір жағынан екінші жағына заттарды жеткізу ұсынылады. Балалар екі-екіден бір-біріне қарап тұрады. Имек ағаштарына екеуіне ортақ бір текшені қойып, алаңның екінші жағына бірігіп жеткізеді. Әрекеттерін үйлестіріп, затты түсіріп алмауға тырысады. «Мерген имек ағаш». (3 рет) Алаңқайдың ортасында текше тұр. Оны имек ағашпен бір ойыншы қорғайды. Қалған ойыншылар текшеге шайбаны имек ағаштарымен атып, тигізуге тырысады. Имек ағаштың қыры толық мұзды жататындай етіп ұстауын қадағалайды. **Қолдану деңгейі: Ойыншылар санын біртіндеп арттыра отырып, заттардың арасымен жүгіру. (5 рет)** Арақашықтығы 1м 5	арай жылыстап. Кел жаңа жыл ,жаңа жыл Өлең қалай аталады? Жаңа жылда балалар не істейді? ***Жаңа жылда бізге кім келеді Дидактикалық ойын: «Кім жылдам?»*** *Ойын шарты*: екі үлкен шырша қойылады. Балалар екі топқа бөлінеді. Шыршаны ойыншықтар мен безендіру. Қай топ тез безендірсе, сол топ жеңімпаз атанады. **Қорытынды бөлім. Рефлексия** Педагогқорытынды жасайды. Балаларды мадақтайды. Сендерге жаңа жыл мерекесі несімен ұнайды? Аязатадан қандай	халықтарының ойындарын пайдалана отырып, балалардың қимыл-қозғалыс тәжірибелеріндегі маңызын, Қазақстан Республикасындағы халықтар достығы туралы мәліметті. **Қолданады:** «Өкшемен отырып» бастапқы қалпы бойынша көлбеу қойылған нысанаға ұсақ заттарды (тастарды) лақтыру дағдыларын, шашырап жүріп, тапсырмаларды орындай білу машықтарын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: Қимыл-қозғалыс ойыны: «Асық алу».** Шашырап жүреді, жүгіреді, педагогтің бұйрығымен жерден асықтарды алады. Негізгі қимыл-қозғалыстарды орындайды. «Асық лақтыру» – дұрыс бастапқы қалыпта тұрып, көлбеу қойылған нысанаға асықтарды лақтыру (арақашықтығы – 3 метр) Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінен сәл ашық қойылады, оң аяқты арт жаққа жіберу, оң қол шынтақтан бүгіліп, кеуде тұсында. Асықты лақтырғанда оң қол төмен түсіріліп, төмен, артқа жіберіледі. Асықты қолды алдыға созып, сонан соң жоғары көтеріп лақтырады. **Түсіну деңгейі: «Терек»**	бір аяқтан бір аяққа секіреді. Педагог балаларды қысқы орманға шақырады. Қысқы орманда жуан-жіңішке, сабырлы, ақырын, көңілді-көңілсіз жолдардың болатынын ескертеді. ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Айна» орыс халық әуені (өңдеген М. Раухвергер). Ортаға бір бала шығады да, барлық балалар сол қимылдарды қайталайды. Көңілді әуен сипатына сәйкес тізбектеле, аяқ ұшымен жеңіл жүгіру, секіру, қол ұстасып, шеңбер бойымен айналу қимылдарын алмастыра отырып, өз таңдауы бойынша ырғақтық қимылдар орындау. Би шығармашылығына баулу. **Түсіну деңгейі: Музыка тыңдау:** «Желтоқсан» (П. Чайковский). Композитор П.И. Чайковский портретін көрсету. Педагог балалармен әңгіме жүргізеді. – Қалай ойлайсыңдар, қысқы орманда кімдер болуы мүмкін? – Қандай аңдар болуы мүмкін? – Қазір музыка тыңдаймыз, сол музыканы тыңдай отырып көз алдарыңа не елестете аласыңдар, сондықтан мұқият тыңдайық. Балалардан музыка қандай темпте (қарқында) орындалғанын, қандай әсерде болғанын сұрау. Ән айтар алдында дауыс	балалардың қимыл-қозғалыс тәжірибелеріндегі маңызын, Қазақстан Республикасындағы халықтар достығы туралы мәліметті. **Қолданады:** «Өкшемен отырып» бастапқы қалпы бойынша көлбеу қойылған нысанаға ұсақ заттарды (тастарды) лақтыру дағдыларын, шашырап жүріп, тапсырмаларды орындай білу машықтарын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: Қимыл-қозғалыс ойыны: «Асық алу».** Шашырап жүреді, жүгіреді, педагогтің бұйрығымен жерден асықтарды алады. Негізгі қимыл-қозғалыстарды орындайды. «Асық лақтыру» – дұрыс бастапқы қалыпта тұрып, көлбеу қойылған нысанаға асықтарды лақтыру (арақашықтығы – 3 метр) Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінен сәл ашық қойылады, оң аяқты арт жаққа жіберу, оң қол шынтақтан бүгіліп, кеуде тұсында. Асықты лақтырғанда оң қол төмен түсіріліп, төмен, артқа жіберіледі. Асықты қолды алдыға созып, сонан соң жоғары көтеріп лақтырады. **Түсіну деңгейі: «Терек» (Қырғыз халқының ойыны).** Жүргізуші сайлайды. Ол – «терек». Жүргізуші шеңбер ортасында тұрады. Ойыншылар шеңбер бойында тұрып, түрлі қимыл-қозғалыстар

	конусты алаңның ортасына қояды. Конустарды аралап жүгіретін ойыншы саны қима қағаздарға жазылған сандар арқылы анықталады. Әр команданың ойыншылары конустардың арасымен педагог белгісі бойынша жүгіре бастайды. Заттарды оң (сол) жағынан айналып өтіп, өз қимылын басқа ойыншылармен үйлестіреді. **(5 рет)** **Көз ауруларының алдын алу,көз бұлшық еттерін белсендендіріп, жақсарту жаттығулары.** **1.**Болам десең көреген, Көзді айналдыр, ерінбе! **Әрекет**: 2-3 секунд көздерін айналдырып қимылдатады. **2.**Болам десең көреген, Уқалап қой көзді де! **Әрекет:** Көздерін жұмбай көз үсті мен астын абайлап бір минут уқалау. **3.**Болам десең көреген, Көзіңді аздап басып көр! **Әрекет:** Әр қолдарының үш саусағымен көздерінің үстін ақырындап 1-2 секунд басып тұру. **4.**Үлкен шеңбер саламыз, Төңіректі қарап аламыз! **Әрекет:** Көздерімен және тілін шығарып, бір мезетте жан- жаққа айналдырып, қимылдар жасау. **5.**Көзді оңға бұрамыз, Көзді солға бұрамыз. Жоғары-төмен қозғалтып, Қайталап қайта бұрамыз! **Әрекет:** Көздерін жоғары көтеру, көздерін төмен түсіру, оңға қарап бұру, солға қарап бұру. **6.**Жыпылықтат көзіңді, Дамылдасын көз енді!	жақсы сыйлық күтесің?	**(Қырғыз халқының ойыны).** Жүргізуші сайлайды. Ол – «терек». Жүргізуші шеңбер ортасында тұрады. Ойыншылар шеңбер бойында тұрып, түрлі қимыл-қозғалыстар жасайды. «Терек!» дегенде, жылдам орындарын ауыстырады. Жүргізуші бос орынның біреуіне жылдам тұруға тырысады. Орынсыз қалған бала жүргізуші болады. Ойында бірде-бір рет орнын бермеген бала жеңімпаз атанады. **«Ырғып секіру» (Татар халқының ойыны)** (3 рет) Әртүрлі бағытта бір аяқпен секіру. Ойыншылар шеңбер бойына тұрады. Жүргізуші шеңбердің ортасында тұрады. Жүргізуші: «Ырғып секір!» дегенде, ойыншылар жылдам бір аяқтарымен секіріп, орындарын ауыстырады. Жүргізуші де бір аяғымен секіріп, олардың біреуінің орнына тұрып алуға тырысады. **«Тастар» (Орыс халқының ойыны)** «Өкшемен отырып» бастапқы қалпы бойынша ұсақ заттарды (тастарды) лақтыру, жоғары лақтыру. Өкшемен отырып, ұсақ тастарды жоғары лақтырып, оны алақандарымен қағып алады. Ал келесі лақтырғанда алақандарын теріс қойып, тастарды	жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Қолдану деңгейі: *Ән айту:* «**Шырша әні» (К. Қуатбаев). Ән туралы балалармен әңгіме өткізу. Композитор К. Қуатбаев шығармашылығы туралы айту. Бұл ән әдетте жылдың қай мезгілінде орындалады? Қандай мерекеге арналған ән? Үйренген «Қазақтың жері» (Б. Түзелбекова) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** «Еркебұлан» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). ***Ойындар, хороводтар:*** «Айналмалы дөңгелек» («Дидактикалық ойындар» жинағынан). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Орындалған әндерді тыңдап, әннің мазмұнына сәйкес суретті көрсету. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Илигай» қ.х.ә. (өңд. Б. Дәлденбай). *Бубен, қоңырау, металлофон* аспаптары қолданылады. Балаларды жеке және топпен аспапта үндесе ойнауға үйрету.	жасайды. «Терек!» дегенде, жылдам орындарын ауыстырады. Жүргізуші бос орынның біреуіне жылдам тұруға тырысады. Орынсыз қалған бала жүргізуші болады. Ойында бірде-бір рет орнын бермеген бала жеңімпаз атанады. **«Ырғып секіру» (Татар халқының ойыны)** (3 рет) Әртүрлі бағытта бір аяқпен секіру. Ойыншылар шеңбер бойына тұрады. Жүргізуші шеңбердің ортасында тұрады. Жүргізуші: «Ырғып секір!» дегенде, ойыншылар жылдам бір аяқтарымен секіріп, орындарын ауыстырады. Жүргізуші де бір аяғымен секіріп, олардың біреуінің орнына тұрып алуға тырысады. **«Тастар» (Орыс халқының ойыны)** «Өкшемен отырып» бастапқы қалпы бойынша ұсақ заттарды (тастарды) лақтыру, жоғары лақтыру. Өкшемен отырып, ұсақ тастарды жоғары лақтырып, оны алақандарымен қағып алады. Ал келесі лақтырғанда алақандарын теріс қойып, тастарды қағып алуға тырысады. **Қолдану деңгейі: Қимылы аз ойын:** **«Үндемес» ойыны** (Тәжік халқының ойыны) Ойыншылар шеңбер бойында отырады. Жүргізуші өзінің оң немесе сол жағында отырған балаға бір қимыл түрін көрсетеді. Ол өзінен екінші

	Әрекет: 1минут тез-тез оңға,сосын солға қарап жыпылықтату. **7.**Ашық болсын көздерің, Тамашалап көр бірін! **Әрекет:** Көздерін 30 секундтан бақырайтып ашып, қайта жұмып қайталау. **8.**Үшбұрыштар саламыз, Текше, шеңбер саламыз, Көзбен сала аламыз! **Әрекет:** Көздерімен геометриялық фигураларды әуеде, қиялында салу (шеңбер, шаршы, үшбұрыш), алдымен сағат тілімен жүргізіп, сосын сағат тіліне қарсы жүргізіп салу.		қағып алуға тырысады. **Қолдану деңгейі:** **Қимылы аз ойын:** **«Үндемес» ойыны** (Тәжік халқының ойыны) Ойыншылар шеңбер бойында отырады. Жүргізуші өзінің оң немесе сол жағында отырған балаға бір қимыл түрін көрсетеді. Ол өзінен екінші жағында тұрған балаға көрсетеді. Ойын шарты: көршісін сөйлету немесе күлдіру. Күлмеген немесе сөйлемеген бала жеңімпаз атанады. **Қорытынды кезең (рефлексия).** Қазақта «Отаны бірдің тілегі бір, жүрегі бір» деген жақсы сөз бар. Жүзі басқа болса да, жүрегі бір, тілі басқа болса да, тілегі бір, атасы басқа болса да, Отаны бір қаншама ұлттар мен ұлыстарды біріктіріп отырған Қазақстан атты елміз. Көп ұлт өкілдері тұратын ел болуымыз – біздің байлығымыз, мақтанышымыз. Енді бүгін қарасам, Айналам бақыт, кең жатыр. Бірімен-бірі туысқан, Қол ұстасқан ел жатыр. Қырғыз, қазақ, өзбектер, Моңғол, ұйғыр, дүнгендер, Армян, қазақ, грузин, Орыс пенен украин Терезесі тең жатыр. Бақыттың әні асқақтап, Құлаққа даусы кеп жатыр.		жағында тұрған балаға көрсетеді. Ойын шарты: көршісін сөйлету немесе күлдіру. Күлмеген немесе сөйлемеген бала жеңімпаз атанады. **Қорытынды кезең (рефлексия).** Қазақта «Отаны бірдің тілегі бір, жүрегі бір» деген жақсы сөз бар. Жүзі басқа болса да, жүрегі бір, тілі басқа болса да, тілегі бір, атасы басқа болса да, Отаны бір қаншама ұлттар мен ұлыстарды біріктіріп отырған Қазақстан атты елміз. Көп ұлт өкілдері тұратын ел болуымыз – біздің байлығымыз, мақтанышымыз. Енді бүгін қарасам, Айналам бақыт, кең жатыр. Бірімен-бірі туысқан, Қол ұстасқан ел жатыр. Қырғыз, қазақ, өзбектер, Моңғол, ұйғыр, дүнгендер, Армян, қазақ, грузин, Орыс пенен украин Терезесі тең жатыр. Бақыттың әні асқақтап, Құлаққа даусы кеп жатыр.
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.(Біртұтас тәрбие)**				
«Табиғат аясында»	**Қараша**	**Қараша**	**Қараша**	**Қараша**	**Желтоқсан**

Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**(Экалогия)** **Серуен кешені № 16** **Қыстап қалатын құстарды бақылау** **Міндеттері:** — Қыстап қалатын құс торғай туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; — Құстардың қысқы тіршілігі жайлы түсініктерін кеңейту; — Құстарға қамқор болуға тәрбиелеу. ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз Ж. Смақов*** ***Шыр, шыр еткен торғайды*** ***Таспен атып торғайды*** ***Қорғамаса болмайды*** ***Ұя бұзған оңбайды.*** ***Кіп-кішкене торғайлар*** ***Құс өкпелеп кетеді*** ***Ағаштарды қорғайды*** ***Ауламызға қонбайды.*** Балалармен әңгімелесу:. ♦ Қараңдаршы, балалар, біздің аулада қандай құстар ұшып жүргенін. Бізде күзде ұшпай қалған құстарды қандай құстар деп атайды? (қыстап қалатын құстар) ♦ Қыстап қалатын құстар мен жыл құстарының қандай айырмашылығы бар? (қыстап қалатын құстардың жүні қалың, мамық, тұмсықтары мықты) ♦ Біз жақта қандай құстар қыстап қалады? (қарға, торғай, кептер) ♦ Қыста торғайлар немен қоректенеді? (дәндермен, тамақтың ұсақ қалдықтарымен) ♦ Қыстап қалған құстарды неге тамақтандыру керек? (оларға тамақ жетіспейді, ал олар тоқ болса жылы жүреді) ♦ Қазір бақылап торғайлардың не істеп жүргеніне көңіл бөлейік және көргенімізді әңгімелеп берейік. ♦ Торғайлар неге адамға жақын жүреді? (адамдар	**Серуен кешені № 17** **Ауладағы ағаштарды бақылау** **Міндеттері**: — Ағаштар туралы білімдерін бекіту; — Салыстыру, сараптау, қортынды жасай білулерін дамыту. **Бақылау барысы** **Көркем сөз «Ағаштар»** **М.Әлімбаев** Қысында да шырайлы, Жасыл шырша ұнайды. Түні бойы жауды қар, Салбырады сәнді тал. Тау баурайы төменде, Өседі жас емендер. Ауыл сәні терек, Терек егу керек. Сырғалы қайың, ақ қайың, Баптайын, күтіп, сақтайын. Басқа ағашпен аралас, Жайқалады қарағаш Көк қарағай, қарағай, Мейірбанды анадай, Көкке бойын созады, Көпке қолын созады. Балаларға сұрақтар: ♦ Сендер тыңдаған өлең жолдарында қандай ағаштар туралы айтылған ♦ Ағаштар не үшін керек? ♦ Ол адамға не береді? ♦ Қыста ағаштар бейнесі қандай болады? ♦ Қысқы, жазғы түстері бойынша басқа ағаштардан айырмашылығы бар қандай ағаштарды білесіңдер? ♦ Шырша мен қарағай туралы неге қысы-жазы бір түсте деп айтады? ♦ Ағаштардың бір-бірінен қандай айырмашылықтары болады? **Зерттеу жұмысы:** Балалар алаңдағы әр	**Серуен кешені № 18** **Желді бақылау** **Міндеттері**: — өлі табиғат туралы білімдерін байыту; — табиғат құбылыстарына деген қызығушылықтарын қалыптастыру. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **Ұйытқыма жел** Ө. Ақыпбекұлы Ұбырып-шұбырып, Ұйтқиды құбылып. Ұлпадай ақ қарды, Ұршықтай үйіріп. Ұлиды қасқырдай, Ұйтқып көз аштырмай. Екпіндей соғады, Алдыға бастырмай. **Балаға сұрақтар** ♦ Бүгін ауа райы қандай? *(суық, желді, аязды)* ♦ Қыс мезгілінде желді қалай атайды? *(боран,үскірік)* ♦ Бүгін жел қай жақтан соғып тұр? Оны қалай анықтауғаболады? (компаспен, зырылдауықпен) ♦ Жел қалай пайда болады? ♦ *Тәрбиеші түсіндіреді:* Күн ауаны бірдей жылытпайды, бір жерде-жылы, бір жерде-суық. Жылы ауа жоғары көтеріледі, суық ауа төмен түседі. Ауаның осындай қозғалысынан жел пайда болады. **Еңбек** Сырғанақ төбешік соғу *Мақсаты:* бір-біріне деген жағымды көзқараста болуға	**Серуен кешені № 19** **Көпшілік көліктерін бақылау** **Міндеттері**: — көпшілік көліктері туралы білімдерін тиянақтау, жолда жүру ережелерін білу; —үлкендер еңбегі мен техникаға деген қызығушылыққа тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Балалармен әңгімелесу өткізу.** ♦сендер қандай көпшілікке арналған көлік түрлерін білесіңдер? ♦ Автобустар тоқтайтын жер қалай аталады? *(аялдама.)* ♦ Аялдамаға автобустардан басқа тағы қандай көліктер тоқтайды? *(Маршруттар, таксилер.)* ♦ Автобусқа қай есіктен міну керек? *(алдыңғы)* ♦ Қай есіктен шығу керек?? *(артқы)* ♦ Автобустың қай жағынан айналып өту керек? *(арт жағынан)* ♦ Неге? *(жолда келе жатқан көліктер жақсы көрінеді)* ♦ Сен автобуста келе жатырсың. Бос орындар жоқ. Автобусқа карт кісі мінді. Сен не істейсің? Неге? ♦ Жолдан қалай өту керек? *(асықпай, үлкендермен бірге, алдымен сол жаққа, сонан соң оң жаққа қарау керек)* ♦Бағдаршамның қай түсінде өту керек? *(жасыл)* **Еңбек:** Аула тазалаушыға көмектесу.	**Серуен кешені № 1** **Маусымдық өзгерістерді бақылау** **Міндеттері:** — Қыс басындағы табиғаттағы өзгерістер туралы түсініктерін қалыптастыру (күн қысқарады, түн ұзарады); — Қыс мезгілінің басындағы қысқа тән белгілерді көре білу және өлең жолдарынан таба білу. — **Бақылау барысы:** **Көркем сөз** Желтоқсан - қыстың алғашқы айы. Қоңыр бұлт астынан күн әлсіз сығалайды. Сондықтан да қысты «тұнжыр қыс деп атайды». Күн қысқа, түн ұзақ, бұл айда күн көзі сирек көрінеді. Желтоқсанда түнде қатты аяз болады, өзендер мен көлдерде қалың мұз қатады. **Балаларға сұрақтар**: ♦*желтоқсан айы қай айдан соң келеді?* ♦*қараша айына қарағанда балабақша ауласында қандай өзгерістер болды*? ♦ Құз мезгілімен салыстырғанда адамдар киімінде қандай өзгерістер пайда болды? ♦ Біздің ауладан қыс белгілерін іздеп табыңдар? **Еңбек** Ағаштар түбін қармен көму. Мақсаты: тірі табиғатқа деген көмек көрсету ықыласын арттыруға тәрбиелеу. **Қимылды ойындар:** Қар лақтырып ойнау Мақсаты: затты лақтыру

	оларға тамақ береді, яғни ұсақтарды тастайды) **Еңбек** Ағаш жапырақтары мен бұтақтарды жинау *Мақсаты:бірлесе жұмыс істеуге деген қызығушылықтарын арттыру* **Қ/О:** «Бір, екі, үш-жүкір!» Мақсаты: тез жүкіруге жаттықтыру, ептілікке, ұжым жетістігіне ұмтылуға баулу. **Жаттығу ойындары** «Шығыршыққа түсір». ***Мақсаты:*** — Белгі бойынша әрекет ету дағдысын жаттықтыру; — Затты көздеген нысанаға түсіруге жаттықтыру.	ағаштың бұтақтары, діңдері және көрністері бойынша салыстырып, айырмашылықтарын анықтап қортынды жасайды. **Еңбек** Ағаш түптеріне қар үю. *Мақсаты:* ағаштарға деген қамқорлық сезімге тәрбиелеу.. **Қимылды ойын** «Аулада қандай ағаштар өседі?». *Мақсаты:* — Ағаштардың аттарын есте сақтауларын тиянақтау; — Сөздік қорларын байыту; — Табиғатқа қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу. **Жаттығу ойындары** Қозғалыстарын дамыту: Аңдар биі Мақсаты: әртүрлі аңдар қозғалыстары арқылы ептілікке, жылдамдыққа, тапқырлыққа баулу.	тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Ең мерген кім?». *Мақсаты:* — Заттарды лақтыруға жаттықтыру; — Көзбен мөлшерлей білулерін дамыту. **«Ағаш суретін сал».** Мақсаты:қар бетіне әртүрлі ағаш суретін сала білулерін бекіту. **Жеке жұмыс:** «Затты тап». *Мақсаты:* — Балабақша ауласын бағдарлай білулерін бекіту; Затты сипаттау бойынша табу.	Мақсаты:еңбекке деген оң көзқарастарын тәрбиелеу, тапсырманы жауапкершілікпен орындауға баулу. **Қимылды ойын** «Жүргізушілер және жаяулар». Мақсаты**:** Жолда жүру ережесін сақтауға тәрбиелеу **Жаттығу ойындары** Қозғалыстарын дамыту. Мақсаты: 20 см биіктікке секіру дағдыларын бекіту.	дағдыларын бекіту. Бір аяқпен секіру. Мақсаты: тепе-теңдікті сақтауға баулу. **Жаттығу ойындары:** Қозғалыстарын дамыту. Мақсаты: тепе-теңдікті сақтап қозғалыс жасағанда өз-өзін сақтандыруға үйрету. **Халық болжамы:** **Егер тауық ерте қонақтаса, аяз болады.**
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Қоршаған ортамен таныстыру – коммуникативтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Жігер Табиғат бұрышында мекндеушілер туралы; олардың атқаратын қызметін білуге үйрету. **Міндет:**Сурет бойынша өз ойын айытқызу.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Бейбарыс Геометриялық денелердің: текше, шар, цилиндр ерекше қасиеттері туралы ұғым қалыптастыру.Мүмкіндігін ше балаларға көлемді пішіндерді қолмен ұстап көруге беріп, топтарға пішіндерден өз сарайларын салуды және олардың оны қандай пішіндерден жасағанын айтып беруді ұсыну қажет.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Айзере Үнді дауыссыздарды қайталату арқылы естерінде сақтату; суреттер бойынша заттардың атын ататып, сол сөздердегі қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын дыбыстарды ажыратып айтуға сұрақтарға толық жауап беруге үйрету.	**Көркем әдебиет-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Ермекова Айбике Жыл мезгілі қыс туралы құрастырып, айтып беруге үйрету.	**Сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру - танымдық,коммуника-тивтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Сәулетбек Нұрәли «Қыс көрініс бейнелерін құрастыр» **Мақсаты:** Талдау және біріктіру қабілетін, сөздік,тілдік кеңістік ара қатынастарының заңдылықтарын құру, үлгіні көшіру іскерлігін дамыту .
Балалардың дербес	**Дербес ойын:** «Үндемес» ойыны (Тәжік халқының	**Танымдық-қимылды ойын: Дидактикалық**	**Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Аңшылар мен	**Қимыл-қозғалыс жаттығу ойыны:**	**Дидактикалық ойын: «Дыбыстарды дауыстап**

әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	ойыны) **Міндеті:** Түрлі жағдайларда (шу) зейіндерін шоғырландырып, тапсырманы дұрыс орындай білу шеберліктерін (машықтарын) дамыту. **Дағды:** тапсырмаларды орындай білу машықтарын жетілдіру. **Ойынның шарты:** Ойыншылар шеңбер бойында отырады. Жүргізуші өзінің оң немесе сол жағында отырған балаға бір қимыл түрін көрсетеді. Ол өзінен екінші жағында тұрған балаға көрсетеді. Ойын шарты: көршісін сөйлету немесе күлдіру. Күлмеген немесе сөйлемеген бала жеңімпаз атанады.	**ойын:«Кім болғым келеді?»** **Міндет:** сұрақтарға толық жауап беруге үйрету. **Дағды:** «Кім болғым келеді?»сурет бойынша әңгіме құрастырту дағдыларын дамыту.	қояндар» **Міндеттері:** Балалар арасындағы достық қарым-қатынасты орнатуға және ұжымның ұйымшыл болуына жағдай жасау; Команда болып тапсырмаларды орындауға баулу, мейірімділікке тәрбиелеу. **Дағды:** төзімділік, ұйымшылдық тәрізді қасиеттер жеке тұлға болып дамуына қажет екенін білуге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Ойыншылар «аңшылар» және «қояндар» болып екіге бөлінеді. «Аңшылар» сызықтың сыртында тұрады, «қояндар» сызықтың ортасында тұрады.Педагогтің белгісімен «қояндар» сызықтың сыртына секіріп шығады. Осы кезде оларды «аңшылар» ұстауға тырысады. «Қояндарды» көп ұстаған бала жеңімпаз атанады.	**Көз ауруларының алдын алу,көз бұлшық еттерін белсендендіріп, жақсарту жаттығулары.** **Мақсаты:** қимыл әрекеттің дұрыс басталуының кепілі болатын бастапқы қалыпқа дұрыс келуге,белсенді нүктелерді уқалау. **Дағды:** үйлесімді қозғалу қабілеттері және жалпы шыдамдылық секілді дене сапаларын дамытуға дағдыландыру. **1.**Болам десең көреген, Көзді айналдыр, ерінбе! **Әрекет**: 2-3 секунд көздерін айналдырып қимылдатады. **2.**Болам десең көреген, Уқалап қой көзді де! **Әрекет:** Көздерін жұмбай көз үсті мен астын абайлап бір минут уқалау. **3.**Болам десең көреген, Көзіңді аздап басып көр! **Әрекет:** Әр қолдарының үш саусағымен көздерінің үстін ақырындап 1-2 секунд басып тұру. **4.**Үлкен шеңбер саламыз, Төңіректі қарап аламыз! **Әрекет:** Көздерімен және тілін шығарып, бір мезетте жан- жаққа айналдырып, қимылдар жасау. **5.**Көзді оңға бұрамыз, Көзді солға бұрамыз. Жоғары-төмен қозғалтып, Қайталап қайта бұрамыз! **Әрекет:** Көздерін жоғары көтеру, көздерін төмен түсіру, оңға қарап бұру, солға қарап бұру.	**айтайық»** **Міндеті:** Дауыссыз дыбыс түрлерін ажырата білуге баулу. **Ойын шарты**: А-а-а, ә-ә-ә. Дауыссыз дыбыстарды айтқызып қатаң, ұяң, үнді дыбыстарды тапқызу: **б, в, г** т.б.
Балаларды үйге қайтару.					

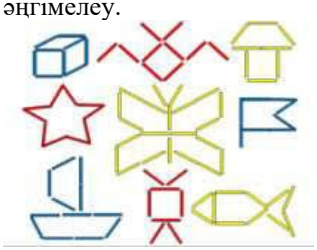
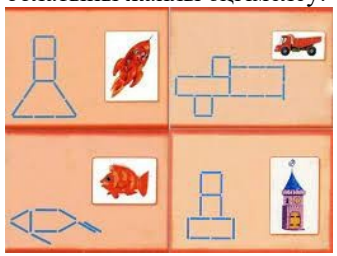
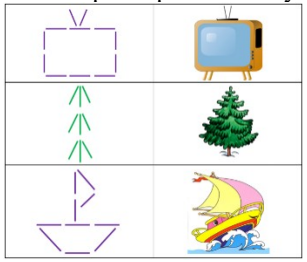
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата-анаға кеңес:** «Балаңызды тыңдауды үйреніңіз. Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз»	**Ата-анаға кеңес:** Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру.	**Ата-анаға кеңес:** Балалармен өз отбасы туралы әңгімелесу. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту.	**Ата-анаға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.	**Ата –аналарға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысына)сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы.

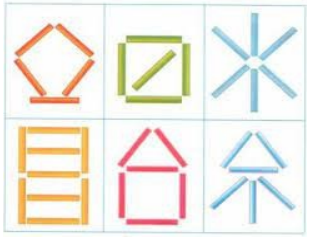
Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

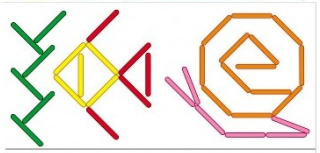
Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

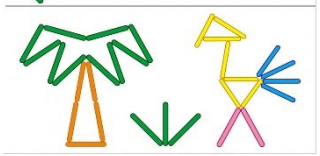
Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Топ: Мектепалды даярлық0 а сынып
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 02.12.-06.12.2024-2025 оқу жылы
(апта күндерін, айды, жылды көрсету)
Бірлік және ынтымақ айы
Апта дәйек сөзі:Әділетте берік болсын аяғың таймайды

Күн тәртібінің үлгісі	**Дүйсенбі 02.12**	**Сейсенбі 03.12**	**Сәрсенбі 04.12**	**Бейсенбі 05.12**	**Жұма 06.12**
7.30 **Балаларды қабылдау**	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.балаларға көбірек сұрақ қойып бала мен әңгімелесу «Өнегелі -15 минут »-ата аналармен әңгіме»				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Математика негіздері– ойын, зерттеу іс-әрекеті. (үстел үсті ойындары	**Сауат ашу негіздері**– **шығармашылық, коммуникативтік, ойын**	**Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл**	**Көркем әдебиет - коммуникативтік, ойын әрекеті**	**Қоршаған ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет**

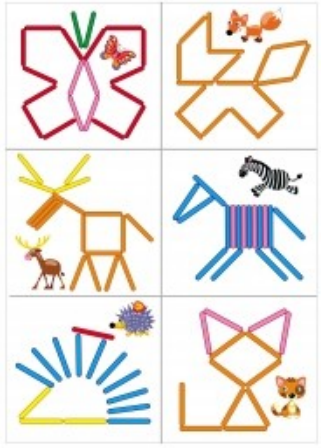
	пазлдар, домино және т.б.); **Үстел үсті ойындары: «Санағыш таяқшалары арқылы«Не істеу керек, табамыз,құрастырамыз»»** **Міндет:** Зейінді дамыту, себебін анықтай білу – байланыс арқылы, болжамдарды тексеру, образдық қиялды дамыту, оқиғаларды ойлап табу, заттардың ұқсатығын таба білуге үйрету. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: Ортада 2 үстел қойылып, оның біріншісіне санағыш таяқшалары ал, екіншісіне ұқсас заттар қойылады. Үстелдегі заттар арасынан осы пішінге ұқсас затты табады.Табылған зат жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: Құрастырылған заттарға байланысты жұмбақтар шешу. **Ойынның нұсқаулары**: Құрастырылған жұмыстарын қандай геометриялық фигураларға ұқсайды,атауларын жатқа айту.Осы санағыш таяқшалары арқылы тағы не құрауға болатыны жайлы әңгімелеу. 	**әрекеті** **Үстел үсті ойындары: Ұсақ саусақ моторикасына байланысты,санағыш таяқшаларымен ойын:** **Үстел үсті ойындары:** «Дыбыс арқылы ссурет құрастыр» **Міндет:** Есту,көру мүшелері арқылы баланың ойлау қабілетін анықтау. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: Әр баланың алдына санағыш таяқшалар мен жұмыс жасау суреттер қойылады,оның біріншісіне әріптер «Ә», «С», «К», «Ө», «Ұ», «Т», «Ж», «Қ», «Б», «М», «Ш»ал, екіншісіне сол әріптен басталатын суреттер қойылады. Үстелдегі суреттерге қарап құрастырады.Кім жұмысты бітірсе қолды жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: тілдік әріптерге байланысты іс-қимыл арқылы көрсете білу. **Ойынның нұсқаулары**: әріптерді ажыратқан соң,құраастырылған сурет атауларын жатқа айту. Санағыш таяқшылар көмегімен тағы не құрауға болатыны жайлы әңгімелеу. 	**белсенділігі**(іс әрекет арқылы қимылды ойын) **Белсенділік жаттығу ойыны: Көруді жақсарту үшін бірнеше тиімді көз жаттығулары** **Ойын: *«Көзге арналған суретті жаттығулар»*** **Міндеттері:** Көру арқылы қабылдауды дамыту (пішін, көлем). Санау дағдыларын жетілдіру. Жадында сақтауды және ойлауды дамыту. Көріп есте сақтауды дамыту, сөйлеуін дамыту. Ұсақ мотириканы дамыту. Қарым - қатынас дағдыларын жетілдіру. **Дағды:** Жай қимылмен, линзасыз және көзілдіріксіз жасаған дұрыс. Сонда көздің көргіштігі жақсарып, қалыпты жұмыс жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** ***Ойынның шарты:*** карточкадағы берілген схема бойынша көру көз арқылы және ол қимылды қайталап көрсетеді. Жалпы, көз бұлшықеттер арқылы жұмыс жасайды. Дәрігерлер сол бұлшықеттерге күн сайын жаттығу жасау керектігін айтады. Әсіресе таңертең және кешкілік уақытта көзді шынықтырған әлдеқайда пайдалы екен. Сонымен қатар жаттығуды алдымен аздан бастап, үйрене келе көзді көбірек шынықтыруға болады. Жай қимылмен, линзасыз	**Үстел үсті ойындары:** **Дидактикалық ойын:** «Нені жақсы көреді?» **Міндет:** баланың ойлау қабілетін дамыту, кейіпкерлер бейнесін сомдауға баулу. **Ойын шарты:** үстел үстінде берілген жануарларды, құстарды жақсы көретін тағамдарымен қосу. Мысалы: Ит- Ит сүйекті жақсы көреді. Жылқы-Жылқы шөп жейді Мысық- Мысық сүт ішеді. Т.б. **Дағды:** бір-бірімен сәйкестендіруге не болмаса беруге дағдыландыру. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, дәптердегі жануарлар мен құстардың дауысын, қимылын келтіріп ойнату. **Ойынның нұсқаулары:** пазлдағы суреттің не екенін және оның қолданылуы туралы сұрау. 	**Мозайка үстел үсті ойындары:** **Ойын жаттығу: «Суреттен сол затты жаса»** **Міндет:** балаларға берілген суреттердің бөлігін тауып санағыш таяқшаларымен жұмыс жасай білуге үйрету. Тапқырлыққа баулу . **Дағды:** көзқарасын дамыту, суреттер бойынша өзінің әңгімелерін құрастыра білуіне үйрету, негізі ойды анықтап, есте сақтау қабілеттерін арттыру, сөздерді дұрыс айтқызу, тыныс алу жүйесін тұрақты жұмыстану дағдыларын қалыптастыру. **Ойынның шарты:** Балаларға толық жобасымен сурет беріледі. Ол қандай сурет екенің анықтау керек. **Ықтимал күрделендірулер:** Балалар тез жауап беруі керек: дұрыс және дұрыс емес жауапты талқыға салады (басында уақыт саналмайды, одан кейін кім тез жауап береді, сол жеңген болып саналады). Өз ойларын еркін жеткізу.

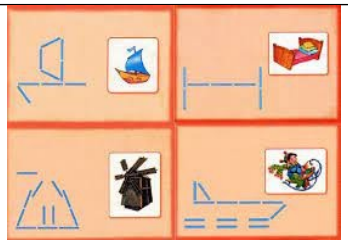

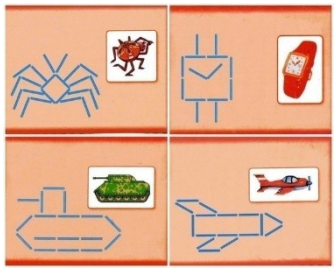

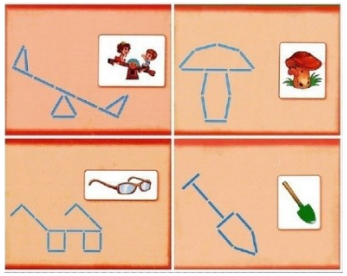

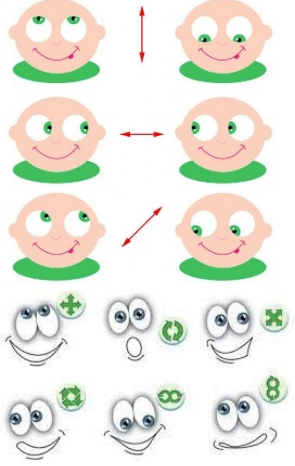

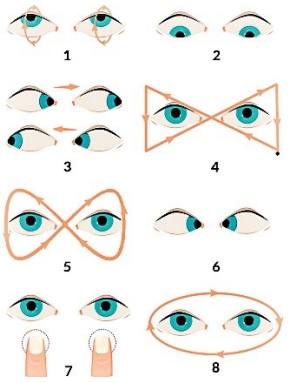
және көзілдіріксіз жасағандұрыс. Сонда көздің көргіштігі жақсарып, қалыпты жұмыс жасай бастайды.

Ықтимал күрделендіру: тез жаса, өз ойынша басқа көз жаттығу құрастыр.

Ойынның нұсқаулары: көз жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау.

Есте сақтаңыз! Әрбір жаттығуды жасап болған соң көзді жұмып, бір минуттай отыру керек.

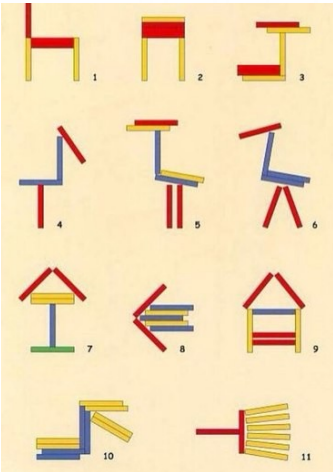

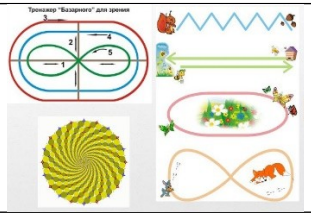

					
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	№ 1 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жұпта орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Қолды көтеру» Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қол ұстасып тұру; 1 – қолдарды екі жаққа созу; 2 –қолдарды көтеру; 3 – қолдарды екі жаққа созу; 4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 2.«Отырып-тұру» Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қол ұстасып тұру; 1-2 – серігінің қолын жіберместен кезек-кезек отырып-тұру; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 3.«Бұрылу» Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қолдарын айқастырып, аяғын иық ені деңгейінде қойып тұру; 1 – денені оңға (солға) бұру; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 4.«Құрсақ тығыршығын қатайту» Б.қ. – бірінің аяғын екінші аяғымен қысып, қолдарын желкесіне қойып, шалқалап	№ 2 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: қолдарын жанына салбыратып, құрсаудың ішіне тұру. 1– отырып барып, құрсауды екі жанынан ұстау; 2– денені түзеу, құрсау бел тұсына келеді; 3 – отырып, қайта орнына қою. 4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (7-8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық деңгейінде ашыңқырап қою, құрсауды тігінен артына ұстайды. 1-2 – денені оңға бұру; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу. Сол жаққа осы қимылдарды қайталау (7-8 рет) 3.Б.қ.: негізгі тұрыс, құрсауды үстінен ұстап, тігінен еденге қою. 1-2 – құрсауға сүйеніп, оң аяғын артқа созу. 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу. Сол аяқпен қайталау. (7 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, құрсауды бүгілген қолдарымен ұстап	№ 3 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар** **№2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: қолдарын жанына салбыратып, құрсаудың ішіне тұру. 1– отырып барып, құрсауды екі жанынан ұстау; 2 – денені түзеу, құрсау бел тұсына келеді; 3 – отырып, қайта орнына қою. 4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (7-8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық деңгейінде ашыңқырап қою, құрсауды тігінен артына ұстайды. 1-2– денені оңға бұру; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу. Сол жаққа осы қимылдарды қайталау (7-8 рет) 3.Б.қ.: негізгі тұрыс, құрсауды үстінен ұстап, тігінен еденге қою. 1-2 – құрсауға сүйеніп, оң аяғын артқа созу. 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу. Сол	№ 4 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар** **№3 жаттығулар кешені** 1.«Өкшеге». Б.қ.: негізгі тұрыс, құрсау иық тұсында. 1-2– құрсауды жоғары көтеріп, оған қарау, оң (сол) аяғын жанына шығарып, ұшымен қою; 3-4– қайтадан бастапқы қалыпқа келу. 5 рет қайталау. (Басын төмен түсірмеу) 2.Б.қ.: отырып, аяқ арасын ашу, құрсауды иық деңгейінде ұстау; 1-2– оңға (солға) бұрылу, құрсауды жоғары көтеру; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (6 рет). «Аяғы құрсауда». Б.қ.: шалқалап жату, құрсауды сан тұсына ұстау. 1-2– құрсауды тік қою, аяқты тізеден бүгіп, құрсауға сұғып, қайта түзеу; 3-4– қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (4-6 рет). «Құрсауға жеткіз». Б.қ.: құрсауды басының артына	№ 5 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар** **№4 жаттығулар кешені** **«Құрсауды жоғары көтеру»** 1.Б.қ. – тұру, аяқтарын табан енінде ашып қою, құрсауды иыққа ілу; 1 – құрсауды жоғары көтеріп, оған қарау; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (8 рет). 2.«Құрсауды көтеру» Б.қ.: қолдарын жанына салбыратып, құрсаудың ішіне тұру. 1– отырып барып, құрсауды екі жанынан ұстау; 2 –денені түзеу, құрсау бел тұсына келеді; 3 – отырып, қайта орнына қою. 4 қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 3.«Бұрыш» Б.қ. – құрсаудың ішінде отыру, қолдарымен артта еденге тірелу. 1– екі аяғын бірдей түзетіп, жоғары көтеру; 2 – аяқтарын екі жаққа ашып, еденге құрсаудан шығарып қою; 3 – аяқтарын қосып, қатарластырып, түзеп

	жату, 1-2 – кезек- кезек денесін көтеріп, отырады; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 5.«Еңкею» Б.қ. – аяғын иық деңгейінде етіп қойып, қолдарын төменде ұстап тұрады. 1– оңға бұрылады, оң қолы төменде қалады да, сол қолы жоғары көтеріледі. 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 6.«Секіру» Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қол ұстасып тұру; 1-2 – орнында тұрып секіру – 8 рет.	тұру. 1-2 – құрсауды алдыға шығарып, отыру; қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (7-8 рет). 5.Б.қ.: шалқалап жату. Түзу қолдарымен құрсауды басынан асырып ұстау. 1 – оң аяғын тізеден бүгіп, құрсауды тізесіне тигізеді; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу; сол аяғымен осы қимылдарды орындау. (7-8 рет қайталау) 6.Б.қ.: құрсаудың ішінде тұру. Қолдары белде. Бір құрсаудан екіншіге қос аяқтап секіру.	аяқпен қайталау. (7 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, құрсауды бүгілген қолдарымен ұстап тұру. 1-2– құрсауды алдыға шығарып, отыру; қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (7-8 рет). 5.Б.қ.: шалқалап жату. Түзу қолдарымен құрсауды басынан асырып ұстау. 1– оң аяғын тізеден бүгіп, құрсауды тізесіне тигізеді; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу; сол аяғымен осы қимылдарды орындау. (7-8 рет қайталау) 6.Б.қ.: құрсаудың ішінде тұру. Қолдары белде. Бір құрсаудан екіншіге қос аяқтап секіру.	ұстап, шалқалап жату. 1-4– аяқтарын жоғары көтеру, аздап арасын ашу, құрсауға дейін көтеріп апару; 5-8– баяу төмен түсіру. Аяқтарын бүкпей, басын керу. Қайталау (6-8 рет). 5 «Құрсау арқада». Б.қ.: аяқтарын иық деңгейінде алшақтатып қою, Құрсау төмен түсірілген; 1-2 – құрсауды жоғары көтеру, жоғары қарау, керілу; 3-4– қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (4 рет). 6. Б.қ.: негізгі тұрыс, құрсауды жанына еденге қою. Артпен секіріп құрсауды 3 рет айналу. Бағытын өзгертіп, 4 рет жай жүріспен алмастырып, қайталау.	жоғары көтеру; 4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (8 рет). 4.«Құлау» Б.қ. – тұру, құрсауды екі қолмен төменге қаратып ұстау; 1 – сол аяқпен құлап, құрсаудың ортасына қадам аттау; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу; 3 – сол аяқпен сол қимылдарды қайталау (8 рет). 5.«Айналдыру» Б.қ. – тұру, құрсауды еденге қою; құрсауды бір қолмен айналдыру (3 рет). 6.«Массаж» Б.қ. – тұру, құрсауды еденге қою; оны оң аяқтың бармақтарымен көтеру. Сол аяқпен қимылдарды қайталау (3 рет). 7.«Табанды сергіту» Б.қ. – құрсаудың ішінде тұру. Құрсаумен өкшелеп жүру, бармақтарымен жүру; (2 айналу) 8.«Секіру» Б.қ. – құрсауға қарап тұру, аяқтары аздап алшақтатылған, қолдары жанында; екі аяқтап құрсауды секіріп, бағытын кезек өзгерте отырып, аздаған үзіліс жасап, айналу.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет** **Менің Отаным Қазақстан Әнұран**					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты:	08.30	**02.12.24** **Дүйсенбі**	**03.12.24** **Сейсенбі**	**04.12.24** **Сәрсенбі**	**05.12.24** **Бейсенбі**	**06.12.24** **Жұма**
		Математика негіздері **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене шынықтыру**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **шығармашылық** **Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті.	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын,	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті.	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті.	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас,

ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**ҰІӘ тақырыбы:** Салмағы бойынша тең және тең емес заттар. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -«жеңіл - ауыр» сөздерін пайдалану арқылы салыстыруға үйрету; заттарды қолға алып, салмағы бойынша салыстыруға және өлшемі бойынша салмағын анықтауға үйрету; -логикалық байланыстар мен заңдылықтарды орнату біліктілігін бекіту; -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** заттардың салмағын қолға салып, көзбен көріп, қарапайым таразының көмегімен салыстыра алуға дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттарды салмағы бойынша салыстыруды сипаттайтын сөздерді айтуды: «ауыр - жеңіл», «ауырлау - жеңілірек»; **Түсінеді:** заттарды қарапайым таразының көмегімен немесе екі қолға салып, салмағы бойынша қалай салыстаруды; заттың өлшемі мен оның массасының байланысы туралы (біртекті заттарға қатысты); **Қолданады:** заттарды қолға салып, көзбен салыстырып, қарапайым таразының көмегімен салыстыруды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** үстелге екі бірдей балалар жолдорбасын қойып,	танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. **ҰІӘ міндеттері:**-дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратуларын жетілдіру; -берілген дыбысқа сөз құрай алу дағдыларын бекіту және графикалық жұмысты орындау кезінде жаза білу қабілеттерін дамыту; -тиянақты және мұқият болуға тәрбиелеу. **Дағды**: Буынға бөлуді, оны сызба түрінде көрсете білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** сөздер әртүрлі дыбыстардан тұратынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Телефон» дидактикалық ойынын ойнатады. ***Ойын шарты:*** балалар, бір-бірінің құлағына сыбырлау арқылы айтылған сөзді басқа балаға жеткізеді. Егер ойын барысында сөзді кімде-кім дұрыс естімей қате естіп, сөзді шатастырып алса, «айыбын» төлейді. **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Күрекше»*** – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. ***«Ине»*** – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. ***«Төбешік»*** – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде	**ҰІӘ тақырыбы:** Салмағы бойынша тең және тең емес заттар. (танымдық ойын іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -«жеңіл - ауыр» сөздерін пайдалану арқылы салыстыруға үйрету; заттарды қолға алып, салмағы бойынша салыстыруға және өлшемі бойынша салмағын анықтауға үйрету; -логикалық байланыстар мен заңдылықтарды орнату біліктілігін бекіту; -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** заттардың салмағын қолға салып, көзбен көріп, қарапайым таразының көмегімен салыстыра алуға дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттарды салмағы бойынша салыстыруды сипаттайтын сөздерді айтуды: «ауыр - жеңіл», «ауырлау - жеңілірек»; **Түсінеді:** заттарды қарапайым таразының көмегімен немесе екі қолға салып, салмағы бойынша қалай салыстаруды; заттың өлшемі мен оның массасының байланысы туралы (біртекті заттарға қатысты); **Қолданады:** заттарды қолға салып, көзбен салыстырып, қарапайым таразының көмегімен салыстыруды. **Ойлау деңгейі:** білу,	**ҰІӘ тақырыбы:** **:** Бүтін және бөлік. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -бөліктерден бүтінді құрастыруға және бүтінді бөліктерге бөлуге үйрету.Түпкілікті жиын мен оның құрамдас бөліктерінің арасындағы қатынасты анықтау білігін дамыту; бүтін өзінің бөлшегінен үлкен сандарды салыстыру. «+», «-» таңбасымен таныстыру білігін қалыптастыруды жалғастыру; сандарды санау, салыстыру, цифрларды тануға және атау қабілеттерін бекіту. -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** сандарды санау, салыстыру, цифрларды тануға және атауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** «бүтін», «бөлік» сөздерін айтуды; **Түсінеді:** затты (фигураны) өзінің бөліктерінен қалай құрастыруға болатынын; **Қолданады:** сандарды санауды және салыстыра білуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог қызғылтсары шеңберді алып екіге бөледі. Әлия апельсинді екіге бөлді. Әр бөлікті қалай атауға болады? (жарты) Ал егер біз екі жартыны бір-біріне біріктірсек, неболады? (Бүтін апельсин болады. Барлығы	ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. [н] **ҰІӘ міндеттері:** -қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстарды айтылу барысында ажыратуды жетілдіру; -дыбыстардың сөз ішіндегі орнын анықтай алу дағдыларын дамыту; -дұрыс отырмаудың денсаулыққа зиян екенін түсіндіріп, салауатты өмір сүруге тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстықтарды дұрыс ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Түсінеді:** дыбыстардың жасалу жолын түсінеді. **Қолданады:** дыбыстықтарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Тіл ұстарту** Ба-ба-ба, Бақылдайды бақа. Ыс-ыс-ыс, Келді, міне, қыс. Оп-оп-оп, Балалар ойнады доп. Жау-жау-жау, Желбіреп тұр жалау. Ой-ой-ой, Қорада тұр қой. Ай-ай-ай, Ұшып кетті торғай. Ай-ай-ай, Жайылып жүр тай. Ға-ға-ға, Ұшып кетті қарға. «Кім зерек» дидактикалық ойыны –Балалар, көк түсті тұртбұрышты, дөңгелекті, үшбұрышты алдыларыңа

	балаларға сұрақ қояды: Мына жолдорбалар туралы не айта аласыңдар? Олар бірдей ме, немесе әртүрлі ме? Масса туралы не айтуға болады? Олар бірдей ме, немесе әртүрлі ме? Мұны түсіну үшін не істеу керек? Балалар жолдорбаның пішіні, өлшемі, түсі, материалы бойынша бірдей екенін айтады. Салмақ туралы болжамдар айтады. Балалар салмақты көзбен анықтау мүмкін емес, қолға алып, салыстыру керек деген қорытындыға келеді. **Негізгі кезең.** Педагог бірнеше балаларға жолдорбаларды қолдарына алып, (біреуі бос, екіншісі толтырылған, ауыр екені анық) тексеруді, сондай-ақ «қолында» анықталған екі заттың массаларын салыстыру нәтижелерін тексеру үшін екі табақшасы бар, ең қарапайым таразыларды қолдануды ұсынады. **Түсіну деңгейі:** **Эксперименттік іс-әрекет** Табақшаның тепе-теңдігі балаларға массаның теңдігін көрсетеді. Балалар қолдарындағы жолдорбалардың массасын салыстырады, таразыда үлкен массасы бар табақша төмен түсіп жатқанын бақылайды. Педагог екінші жолдорбаны ұқсас заттармен толтырады. Жолдорбалардың массасының теңдігі таразы табақшасымен тексеріледі. Әрі қарай, өлшемі бойынша	ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. ***«Түтікше»*** – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Түсіну деңгейі:** **Дыбыстармен жұмыс.** «Дұрыс көрсет» дидактикалық жаттығуы Балалар мен сендерге сөздер айтамын ал сендер сөз үш дыбыстан тұрса, үш цифрын, егер сөз екі дыбыстан тұрса, екі цифрын көтересіңдер. Мысалы: *тай, май, су, бор, қол, бу, жақ, тақ, ақ, қар, лақ, ту, көл, ал, бал, жал, ол, ит, құс, он, сан, ар, бір, тұр, іл, ыр, ор, көр, із, көз, төз, мұз, шөп, көк, ұлу, сүт, үкі, би, қи, ұр, қал, бау, ау, уақ, ай* т.б. «Кім алғыр» дидактикалық ойыны –Балалар, алдарыңда көк түсті төртбұрыш, дөңгелек, үшбұрыш бар. Мен сендерге дауыссыз дыбыстарды айтамын, сендер дыбыс қатаң болса, көк төртбұрышты, ұяң болса, көк дөңгелекті, үнді болса, көк үшбұрышты көтересіңдер. Мысалы: б, в, г, ғ, д, ж, з, й, к, қ, л, м, н, ң, п, р, с, т, h, ф, х, ц, ч, ш, у. **Қолдану деңгейі:** Балалар, біз бүгін дыбыстық құрылымы әртүрлі үш дыбысты сөздерге дыбыстық талдауды жасауды жалғастырайық. Педагог балаларды кезекпен тақтаға шығарып, дыбыстық талдау жасатады. Қалған балалар орындарында	түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** үстелге екі бірдей балалар жолдорбасын қойып, балаларға сұрақ қояды: Мына жолдорбалар туралы не айта аласыңдар? Олар бірдей ме, немесе әртүрлі ме? Масса туралы не айтуға болады? Олар бірдей ме, немесе әртүрлі ме? Мұны түсіну үшін не істеу керек? Балалар жолдорбаның пішіні, өлшемі, түсі, материалы бойынша бірдей екенін айтады. Салмақ туралы болжамдар айтады. Балалар салмақты көзбен анықтау мүмкін емес, қолға алып, салыстыру керек деген қорытындыға келеді. **Негізгі кезең.** Педагог бірнеше балаларға жолдорбаларды қолдарына алып, (біреуі бос, екіншісі толтырылған, ауыр екені анық) тексеруді, сондай-ақ «қолында» анықталған екі заттың массаларын салыстыру нәтижелерін тексеру үшін екі табақшасы бар, ең қарапайым таразыларды қолдануды ұсынады. **Түсіну деңгейі:** **Эксперименттік іс-әрекет** Табақшаның тепе-теңдігі балаларға массаның теңдігін көрсетеді. Балалар қолдарындағы жолдорбалардың массасын салыстырады, таразыда үлкен массасы	біріктіреді). Әлия апельсинді неше бөлікке бөлді? Қайсысы көп: бүтін бе, әлде бөлік пе? Бөліктерден бүтінді қалай жасауға болады? (бөліктерді қосамыз). Сырым апельсинді төрт бірдей бөлікке бөлді. Бұл бөліктерін- ширек,төрттен бір бөлігі деп атайды. Барлық бөліктерін біріктірсе, не болады? (*Бүтін)* Сырым апельсинді неше бөлікке бөлді? Не көп: жарты ма, әлде төрттен бір бөлігі ме? 2 немесе 4 пе? **Түсіну деңгейі:** **Практикалық жұмыс** Педагог пицца немесе тәтті(пирог) нанды жарты немесе төрт бөлікке кесуге ұсынады. Бөліктерден бүтінді қалай жасауға болады? (*Біріктіру арқылы.)* Қорытынды: бөліктерден бүтінді алу үшін бөліктерді біріктіру немесе қосу қажет. **Дәптермен жұмыс 1-тапсырманы** педагог балалармен бірге ауызша орындайды. Заттарды атайды. Әр суреттің қандай бөліктері бейнеленген? Оларды көрсет. Педагог қосымша сұрақтар қояды: Компьютердің неше бөлігі бар? Олар бірдей ме? Апельсиннің қандай бөліктерін көріп тұрсың? Ойыншықтардың неше бөлігі бар? Шаршының бөліктерін	алыңдар. Мен сендерге қатаң дыбысты айтсам, төртбұрышты, ұяң дыбысты айтсам, дөңгелекті, үнді дауыссыз дыбысты айтсам, үшбұрышты көтересіңдер. Мысалы: қатаң дыбыстар: *п, ф, к, қ, т, ш, с, х, һ, ц, ч, щ.* Ұяң дыбыстар: *б, в, г, ғ, д, ж, з.* Үнді дыбыстар: *й, л, м ,н, ң, р, у.* **Түсіну деңгейі:** «Жалауша» дидактикалық ойыны – Балалар, мен сендерге дыбыс айтып, сол дыбысы бар сөздерді айтамын. Егер дыбыс сөз басында болса, қызыл жалаушаны, сөз соңында болса, көк жалаушаны, сөз ортасында болса, екі жалаушаны да желбіретесіңдер. Мысалы: (Е) *етік, керік, себет, серке, Берік, ет, ер, елік, текемет, ел, тер, Ерлан, тәрелке, ешкі, күлтеше, жүрек, тірек, бәтеңке, есік* т.б. (Ә*) әтеш, бәтеңке, бәсіре, бәліш, әтір, әңгелек, әміре, Кәмилә, Кәмшат, әйнек, мәсі* т.б. (Ұ) *ұршық, ұлу, ұшақ, ұзын, құмыра, ұн, құндыз, құлып, Ұлжан, ұлпа, құс, ұрыс, ұрық, ұмыт, ұқыпты, құм* т.б. **Қолдану деңгейі:** Дыбыстық талдау жаса. Педагог *«лақ»* сөзінің сызбасын тақтаға іледі. Бір баланы тақтаға жұмыс жасауға шақырады. Қалған балалар орындарында жасайды. Дыбыстық талдау жасау барысында әр дыбысты

	үлкен, бірақ жеңіл зат, кішкентай, бірақ ауыр заттармен сәйкестендіруді ұсынады: өлшемі бойынша үлкен шарды, металл шарикпен немесе доппен сәйкестендіреді. Балалар бақылап, қорытынды жасайды. -Заттың салмағы өлшеміне байланысты ма? *Салмақ өлшемге байланысты емес* -Қалай тексеруге болады? Қорытындылайды, массаның өлшемге байланысты емес екендігі туралы қорытынды жасайды. **Қолдану деңгейі:** **«Ауыр - жеңіл», «бірдей» дидактикалық ойыны**.Балаларға сыныпта бар заттарды қолға қойып, салыстырып, заттардың қайсысы жеңілірек, қайсысы ауырлау екенін салыстырып білуді ұсынады: кітап және қарындаш, тас және қағаз парағы, текше және кесек, әуе шары және футбол добы, моншақ және шеге, шеге және дән және т.с.с. Сондай-ақ салмағы бірдей жұптарды анықтауды ұсынады. «Өлшеу» бойынша жұптық жұмыс. Балалар тапсырманы орындайды.Тексерген кезде жұптардың әрқайсысы өз жауабын түсіндіреді. **Дәптермен жұмыс істеу** **2-тапсырманы** педагог орындауға ұсынады . Суреттерді карайды. - Таразыда тұрған заттар туралы не айтасың? Қарбызды теңестіру үшін таразыға неше қауын салу	дыбыстық талдау жасайды. Қателескен жерлерін тақтадағы сызбамен түзейді. «Әже» сөзінің дыбыстық сызбасын педагог тақтаға іледі. «Әже» сөзінде 2 буын, 3 дыбыс бар. Бірінші дыбыс – ә жіңішке дауысты, қызыл түсті дөңгелекпен белгілейік. Екіншісі – ж ұяң, дауыссыз, көк түсті дөңгелекпен белгіленеді. Үшіншісі – е жіңішке дауысты, қызыл түсті дөңгелекпен белгіленеді. **«Тай»** сөзінің дыбыстық сызбасын тақтаға іледі. Тай – 1 буын, 3 дыбыс. Бірінші дыбыс – т қатаң дауыссыз дыбыс, көк дөңгелекпен белгіленеді. Екіншісі – а жуан дауысты дыбыс, қызыл дөңгелекпен белгіленеді. Үшіншісі – й үнді дауыссыз дыбыс, көк дөңгелекпен белгіленеді. **«Нар»** сөзінің дыбыстық сызбасын тақтаға іледі. Нар сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. Н – үнді дауыссыз дыбыс, көк дөңгелекпен белгіленеді. А – жуан дауысты дыбыс, қызыл дөңгелекпен белгіленеді. Р – үнді дауыссыз дыбыс, көк дөңгелекпен белгіленеді. **Саусақ жаттығуы** Бір, екі, үш, Кәне, жина күш. Саусақтарды басайық, Жаттығуды жасайық.	бар табақша төмен түсіп жатқанын бақылайды. Педагог екінші жолдорбаны ұқсас заттармен толтырады. Жолдорбалардың массасының теңдігі таразы табақшасымен тексеріледі. Әрі қарай, өлшемі бойынша үлкен, бірақ жеңіл зат, кішкентай, бірақ ауыр заттармен сәйкестендіруді ұсынады: өлшемі бойынша үлкен шарды, металл шарикпен немесе доппен сәйкестендіреді. Балалар бақылап, қорытынды жасайды. -Заттың салмағы өлшеміне байланысты ма? *Салмақ өлшемге байланысты емес* -Қалай тексеруге болады? Қорытындылайды, массаның өлшемге байланысты емес екендігі туралы қорытынды жасайды. **Қолдану деңгейі:** **«Ауыр - жеңіл», «бірдей» дидактикалық ойыны**.Балаларға сыныпта бар заттарды қолға қойып, салыстырып, заттардың қайсысы жеңілірек, қайсысы ауырлау екенін салыстырып білуді ұсынады: кітап және қарындаш, тас және қағаз парағы, текше және кесек, әуе шары және футбол добы, моншақ және шеге, шеге және дән және т.с.с. Сондай-ақ салмағы бірдей жұптарды анықтауды ұсынады. «Өлшеу»	қара. Шаршының парағын осындай бөліктерге кес. Шаршыны бүкте. Паровоз вагондарды алып жүреді. Олар нешеу, санаймыз. Паровоздан кейін бірден сол жақтағы вагондардан бастап санайық. Балалар санайды. (10) Барлық вагондар бірдей ме? Пішіні, өлшемі, түсі бойынша? -Пойыздың 10 вагонын біртұтас деп айтуға болады. -Текшелер жиынтығы - бұл бүтін. Жиынтықта қанша текше бар? Олар бірдей ме? (Пішіні мен өлшемі бірдей, түсі әртүрлі) Жиынтықтағы текшелерді сана. Осыдан кейін педагог қағаздан жасалған шаршыларды таратады, оны тең бөлікке, содан кейін тағы бүктеуді ұсынады. Ашып бөліктерді санайды. Шаршының екіден бір бөлігін, төрттен бір бөлігін басқаша қалай атауға болады? (жарты, ширек) Сондай-ақ, тең және тең емес бөліктерге бөлінген ашықхатты таратуға болады. Педагог бүктеуді сұрайды. Бөліктерді санайды. **Қолдану деңгейі: Ойын жаттығуы: «Дұрыс ата»** Педагог суреттерді көрсетеді, балалар бүтін немесе бөлік деп айтады. Бүтін алманы, текшелер жиынтығын көрсетеді, содан соң бөліктерін-жарты, төрттен бір бөлігін.	жеке-жеке дыбыстап айтуға тапсырма беріледі. «Лақ» сөзінде1 буын, 3 дыбыс бар. Л – үнді дауыссыз, көк түсті дөңгелекпен белгіленеді. А – жуан дауысты дыбыс, қызыл дөңгелекпен белгіленеді. Қ – қатаң дауыссыз дыбыс, көк дөңгелекпен белгіленеді. Педагог «гүл» сөзінің дыбыстық сызбасын тақтаға іледі. «Гүл» сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. Г – ұяң дауыссыз, көк түсті дөңгелекпен белгіленеді. Ү – жіңішке дауысты, қызыл түсті дөңгелекпен белгіленеді. Л – үнді дауыссыз, көк түсті дөңгелекпен белгіленеді. «Тор» сөзінің дыбыстық сызбасын тақтаға іледі. «Тор» сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. Т – қатаң дауыссыз дыбыс, көк дөңгелекпен белгіленеді. О – жуан дауысты дыбыс, қызыл дөңгелекпен белгіленеді. Р – үнді дауыссыз дыбыс көк түсті дөңгелекпен белгілейміз. **Сергіту сәті** Оңға, оңға түзу тұр, Солға, солға түзу тұр. Артқа қарай бір адым, Алға қарай бір адым. Жоғары-төмен қарайық, Орнымызды табайық.

	керек? Балалармен бірге қарбызды теңестіру үшін неше қауын салу керектігін анықтайды. Қауынның суретін салады. **3-тапсырманы** орындауға ұсынады. Әр жұптағы ауыр затты қоршап сызады, өз ойларын айтып отырады. Балалар тапсырманы орындайды. Таразыдағы ауыр заттарды қоршайды. Массасы бойынша заттарды қалай салыстыруға болатынын түсіндіреді. Жеке жұмыс жасайды. **4-тапсырма**. Алдымен педагог сол жақтағы суретте не зат ауыр екенін, таразының табақшасы қалай орналасқанын түсіндіруді сұрайды (балалар алақанда көрсетеді). Содан кейін оң жақ суреттегі таразының орналасуына назар аударылады. - Таразының бос табақшасындағы зат қандай болуы тиіс? (жеңіл). Әрі қарай балалар тапсырманы өз бетінше орындап, тексереді өз ойларын түсіндіреді.		бойынша жұптық жұмыс. Балалар тапсырманы орындайды.Тексерген кезде жұптардың әрқайсысы өз жауабын түсіндіреді. **Үлестірмелі тапсырмаларды орындау** педагог орындауға ұсынады . Суреттерді карайды. - Таразыда тұрған заттар туралы не айтасың? картопты теңестіру үшін таразыға неше сәбіз салу керек? Балалармен бірге қарбызды теңестіру үшін неше қауын салу керектігін анықтайды. сәбіздің суретін салады. **3-тапсырманы** орындауға ұсынады. Әр жұптағы жеңіл затты қоршап сызады, өз ойларын айтып отырады. Балалар тапсырманы орындайды. Таразыдағы жеңіл заттарды қоршайды. Массасы бойынша заттарды қалай салыстыруға болатынын түсіндіреді. Жеке жұмыс жасайды.	Балалар атайды. **Дәптермен жұмыс** Балалар **2-тапсырманы** орындайды. Бүтін мен бөліктердің үстінен саусақтарымен жүргізеді. Практикалық жұмыс жүргізеді, сұрақтарға жауап береді. Алма қандай бөліктерге бөлінген? (*Жоғарыда алма екі бөлікке, төменде төрт бөлікке бөлінген).* Барлық бөліктерін біріктірсе, не болады? (*Бүтін)* Алманың екіден бір бөлігін, төрттен бір бөлігін, басқаша қалай атауға болады? (Жарты, ширек.) Педагог мұны «+» белгісінің көмегімен көрсетеді. Екінші суретте алманың төрт бөлігінен бір бөлігін алады, қанша бөлік қалады? Педагог мұны «-» таңбасының көмегімен көрсетеді. 3 бөлігі қалады. Одан кейін **3-тапсырманы** орындау ұсынылады. Бәліштің бөліктерін табуды ұсынады. **тапсырмада** бүтінді бөліктерге бөліп жапсыру тапсырылады. Жеке жұмыс жасалады. **«Қай сан жоғалды?» дидактикалық ойыны** Таныс цифрдан сандық қатар құрылады. Балалар көздерін жұмған кезде, бір сан алынады (түн). Балалар сандарға қарап, қай сан жоғалғанын айтады.	

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Қимылды жүгіруге арналған ойын:«Жалғыз аяқ жолмен»

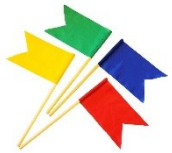
Басты міндет: Балаларды бір - біріне соғылмай жүгіруге, белгі бойынша қозғалуға үйрету; ес, зейін, тыныс алу ырғағын дамыту.

Артикуляциялық аппаратты тілдік жаттығулар

Тіл ұстарту

Ба-ба-ба,
Бақылдайды **бақа.**
Ыс-ыс-ыс,
Келді, міне, **қыс.**
Оп-оп-оп,
Балалар ойнады **доп.**
Жау-жау-жау,
Желбіреп тұр **жалау.**
Ой-ой-ой,
Қорада тұр **қой.**
Ай-ай-ай,
Ұшып кетті **торғай.**
Ай-ай-ай,
Жайылып жүр **тай.**
Ға-ға-ға,
Ұшып кетті **қарға.**

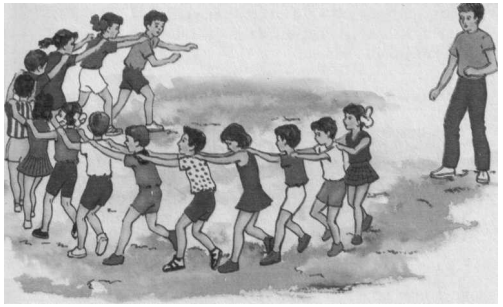

Қимылды жүгіруге арналған ойын☹қауіпсіздік)

«Жалғыз аяқ жолмен»

Міндеттері: Балаларды бір - біріне соғылмай жүгіруге, белгі бойынша қозғалуға үйрету; ес, зейін, тыныс алу ырғағын дамыту.

Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.

Ойынның шарты: Тәрбиеші өзіне балаларды шақырады да суретті көрсетіп, жолдың қандай түзу екеніне назар аударады (аралығы см екі қатар сызық). Бұдан кейін балаларға, сызықтан шықпастан, осы жол бойымен қыдыруды ұсынады. Балалар бірінің артынан бірі бір бағытпен жүреді де, сол тәртіппен қайта қайтады. Бұл ойынды учаскеде өткізген жақсы. Балалардың бір-бірімен соқтықпасы үшін, ойынға бір мезгілде 5-6 адам қатыстырылады. Күзде учаскедегі жолды ағашқа қарай бағыттап, балаларға сол жолмен жүріп отырып 2-3 жапырақ әкеліңдер деп ұсынған жақсы болады.

Ұсыныс: бұл тапсырма ойынды жандандыра түседі. Ойын үйдің ішінде өткізілгенде, жолдың аяқталар жеріне жалаулар немесе басқа ойыншықтар қою керек, балалар оларды алып келеді.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті.	**2.Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті.	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті.	**3.Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу

(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**ҰІӘ тақырыбы:** Ажарлы қыс. (Өлең) **ҰІӘ міндеттері:** -«Ажарлы қыс» үлгі суреті бойынша әңгіме құрауға үйрету; -әртүрлі ойын арқылы, балалардың қимыл-қозғалысын дамыту; -балаларды бірігіп ойнауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Жыл мезгілі «Қыс» туралы әңгімелеп айтып, сұраққа жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** берілген суретке тақырып қояды, әңгіме құрайды; **Түсінеді:** сөйлем түрлерін, сөз бен сөйлемді айырмашылығын; **Қолданады**: айырмашылықтарын табады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, мен өлең оқып берейін, сендер қай жыл мезгіліне арналғанын айтыңдар. Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады. Жып-жылтыр боп жатады. Педагог балалардан қыс мезгілінде неше ай бар екенін сұрайды? Қыс мезгілі ұнай ма, несімен ұнайды? – деп сұрақ қойады. Демонстрациялық материал. Ендеше, мына үлгі суретке қарап, әңгіме құрайық. Суретте қарап, көргендеріңді өз қиялдарыңмен толықтырып, әңгіме құрап көріңдер. Суретке мұқият қарап, тақырып қойыңдар. Сендер	әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Табиғат бұрышын мекендеушілерді білесің бе? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -табиғат бұрышын мекендейтін атжалман, теңіз шошқасы сынды тіршілік иелері туралы білімдерін жетілдіру; -өз нысанын суреттеу қабілеттерін; зейінін және есте сақтау қабілеттерін дамыту; -жануарлар әлеміне деген сүйіспеншілікке, оларға қамқорлық жасауға құштар етіп тәрбиелеу. **Дағды**: оларға күтім жасаудың қарапайым тәсілдерін пайдалана білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**жанды табиғат бұрышын мекендейтін жануарлардың бірнеше түрін атап көрсетеді. **Түсінеді:** олардың өздеріне тән белгілерін, қимылдарын, мінез-құлқын, қандай тамақ жейтінін түсінеді. **Қолданады:** оларға күтім жасаудың қарапайым тәсілдерін пайдалана алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** балалардың жұмыс істеуіне қолайлы эмоционалдық көңіл күй қалыптастыру мақсатында өлең оқиды. Қол алысып, кәне, біз (қол алысады), Достасайық бәріміз (бәрі құшақтасады). Армысың, алтын күнім! (Екі қолын жоғары көтереді).	**ҰІӘ тақырыбы:** Түлкі мен қоян **ҰІӘ міндеттері:** -Түлкі мен қоян ертегісін мазмұндауға үйрету; -әртүрлі ойын арқылы, балалардың қимыл-қозғалысын дамыту; -балаларды бірігіп ойнауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Ертегі туралы әңгімелеп айтып, сұраққа жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** берілген суретке тақырып қояды, әңгіме құрайды; **Түсінеді:** сөйлем түрлерін, сөз бен сөйлемді айырмашылығын; **Қолданады**: айырмашылықтарын табады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** жұмбақ жасыру Өзі бір қу Жүрген жері айқай да шу (түлкі) **Түсіну деңгейі:** Түлкі туралы өз ойларын сұрау **Қолдану деңгейі:** «Айырмашылығын тап». Екі аң суреті **Сергіту сәті:** Қар үстінде қар, қар, Шырша үсті қар, қар, Ағаш түбінде ақ аю, Ұйықтап қапты. Тыныш, тыныш, балақай. Шуламаймыз біз бұлай! Ертегіні мазмұнын айту сұраққа жауап алу	**ҰІӘ тақырыбы:** Ажарлы қыс. (Өлең),(тілдік қарым-қатынас,жаттау) **ҰІӘ міндеттері:** -«Ажарлы қыс» үлгі суреті бойынша әңгіме құрауға үйрету; -әртүрлі ойын арқылы, балалардың қимыл-қозғалысын дамыту; -балаларды бірігіп ойнауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Жыл мезгілі «Қыс» туралы әңгімелеп айтып, сұраққа жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** берілген суретке тақырып қояды, әңгіме құрайды; **Түсінеді:** сөйлем түрлерін, сөз бен сөйлемді айырмашылығын; **Қолданады**: айырмашылықтарын табады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, мен өлең оқып берейін, сендер қай жыл мезгіліне арналғанын айтыңдар. Далада қар борайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады, қатады. Жып-жылтыр боп жатады. Педагог балалардан қыс мезгілінде неше ай бар екенін сұрайды? Қыс мезгілі ұнай ма, несімен ұнайды? – деп сұрақ қойады. Демонстрациялық материал. Ендеше, мына үлгі суретке қарап, әңгіме	әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Аквариумда не тіршілік етеді?(ойын,еңбек, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -балаларды жанды табиғат бұрышындағы тіршілікпен таныстыру; -құрбы-құрдастарымен және ересектермен еркін араласу үдерісі арқылы олардың танымдықзерттеушілік қызметпен айналысуына жағдай жасау; -балаларды еңбекқорлыққа, құрбыларымен достық қарым-қатынас жасауға үйрету. **Дағды**: оларға күтім жасаудың қарапайым тәсілдерін пайдалана білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** аквариумда тіршілік ететін балықтардың бірнеше түрін атап көрсетеді. **Түсінеді:** балықтардың құрылымын, өзіне тән белгілерін, қимылдарын түсінеді. **Қолданады**: оларға күтім жасаудың қарапайым тәсілдерін пайдалана алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Балықтар» психологиялық жаттығуының көмегімен алдағы сабаққа жағымды эмоциялық көңіл күй қалыптастырады. Балалар өздерін суда жүзген балықтың рөлінде елестетеді. Денесімен жүзген адамның қимылдарын жасайды. –

	суретте шанамен сырғанап жүрген балаларды, коньки теуіп жүрген баланы көріп отырсыңдар, балаларға ат қоя отырып, әңгіме құраңдар. «Бұл суреттің тақырыбын сендер қалай деп атайтын едіңдер?» деген ұсыныс айтады педагог. **Түсіну деңгейі:** Педагог балалардың ойларын қорыта келе: «Бұл суреттің тақырыбын "Ажарлы қыс " деп атасақ қайтеді, келісесіңдер ме?» – деп сұрады. Балалар "ажарлы " – сөзі «көрікті, әсем, тамаша, сұлу» деген мағынаны береді. Педагог қол көтеріп, әңгіме құрауға қызығушылық танытқан балалардың бәрінің ойын тыңдайды. Жақсы әңгіме құраған баланы мақтайды. Педагог балалардың, құраған әңгімелері ұнағанын айтады, балалардың өздеріне ұнаған, ұнамағандарын сұрайды. Балалар, сендер құраған әңгімелерің сөйлемнен тұрады, ал сөйлем сөзден құралады. Балалар, сөз дегеніміз айтылатын бір ой. Егер сен «қыс», «қар», «шаңғы» деген сөздерді ойлап айтсаң, сол сөзді өрбітіп сөйлем құрауға болады. Сөйлем дегеніміз – тиянақты жинақталған бір ой. Сөйлемдер сұраулы сөйлем, хабарлы сөйлем болып бөлінеді. Әр сөйлемнің өзінің тыныс белгілері бар. Хабарлы сөйлемнен соң нүкте	Армысың, балабақшам! (Жан-жағына қарайды). Армысың, достарым, (Достарына қарайды). Сіздерді көргеніме қуаныштымын. (Қолдарын шапалақтайды). – Жанды табиғаттың бір бұрышын мекендейтін жануарлар біздің қамқорлығымызды қажет ете ме? Атжалманның (немесе теңіз шошқасының) іс-қимылын бақылау жұмысын ұйымдастырады. Тірі нысанды мұқият қарап шығып, оның іс-қимылдарына, сыртқы келбетіне назар аударады. Атжалманды қатырғықағаз қорапшада немесе ағаштан жасалған жәшікте ұстауға болмайтынын түсіндіреді.Торкөздің ішінде атжалманның үйі бар. Ол үйшікке жасырынып жатқанды жақсы көреді. Үйдің жанында «қойма» бар. Ол қоймаға қор жинайды. Атжалманды қанша тойдырып тамақтандырсаң да, ол бәрібір қор жинағанды жақсы көреді. Оның осындай қызықты мінездері бар. Балалар атжалманға көгөніс береді. Оның артқы аяқтарына тұрып, тамақты алдыңғы аяқтарымен ұстап тұрып кеміретінін атап көрсетеді. Астықты аузына толтырып салып, тістерімен қыртылдатып кеміреді. Атжалманның кеміруші деп аталуы тегін болмаса керек. Оның ұртында кішігірім қапшықтары бар. Ол қарны тойғаннан кейін қалған		құрайық. Суретте қарап, көргендеріңді өз қиялдарыңмен толықтырып, әңгіме құрап көріңдер. Суретке мұқият қарап, тақырып қойыңдар. Сендер суретте шанамен сырғанап жүрген балаларды, коньки теуіп жүрген баланы көріп отырсыңдар, балаларға ат қоя отырып, әңгіме құраңдар. «Бұл суреттің тақырыбын сендер қалай деп атайтын едіңдер?» деген ұсыныс айтады педагог. **Түсіну деңгейі:** Педагог балалардың ойларын қорыта келе: «Бұл суреттің тақырыбын "Ажарлы қыс " деп атасақ қайтеді, келісесіңдер ме?» – деп сұрады. Балалар "ажарлы " – сөзі «көрікті, әсем, тамаша, сұлу» деген мағынаны береді. Педагог қол көтеріп, әңгіме құрауға қызығушылық танытқан балалардың бәрінің ойын тыңдайды. Жақсы әңгіме құраған баланы мақтайды. Педагог балалардың, құраған әңгімелері ұнағанын айтады, балалардың өздеріне ұнаған, ұнамағандарын сұрайды. Балалар, сендер құраған әңгімелерің сөйлемнен тұрады, ал сөйлем сөзден құралады. Балалар, сөз дегеніміз айтылатын бір ой. Егер сен «қыс», «қар», «шаңғы» деген сөздерді	Декоративті балықтарға арналған үй қалай аталады? Балықтарды не үшін үйде, аквариумда ұстайды? Суреттерді қарап шығып, балықтар мекендейтін үйдің аквариум деп аталатанын айтады. Балықтарды аквариумда ұстайтын себебі: ол өте әдемі. Онда тіршілік ететін балықтар аквариум балықтары немесе декоративті балықтар деп аталады. Үйінде аквариумы барлар әсерлерімен бөліседі. Балықтардың атауларын атайды: гуппи, семсербалық, кішкентай лақа, шілтеқұйрық. **Түсіну деңгейі: Зерттеу жұмысы**: Балықтарды аквариумға салмас бұрын не істеу керек? Талқылайды, тәжірибелік жұмысқа қатысады. Алдымен аквариумның түбіне құм саламыз, құмның үстіне тастар саламыз. Балықтар аквариумның түбінде, тастардың арасында демалады, жасырынады. Содан соң өсімдіктер егеміз. Өйткені өсімдіктер оттегі бөледі. Балықтар сол оттегімен тыныстайды. Және өсімдіктер суды тазартады. Оның жапырағына балықтар уылдырық шашады. Кейін одан кішкентай балықтар пайда болады. Балықтар өсімдіктердің арасында ойнайды,тығылады. Және оларды жейді. Балықтың тіршілік етуі үшін судың маңызы зор. Аквариумға

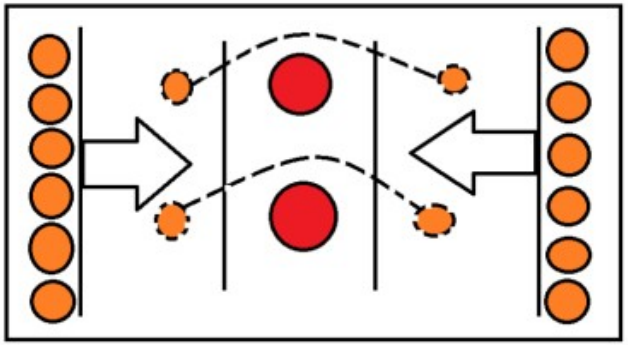
	қойылады. Қуанышты, көңіл күйді білдіретін сөзддерге леп белгісі қойылады, сұраулы сөйлемнен кейін сұрақ белгісі қойылады. Мысалы, «Менің Отаным – кең-байтақ Қазақстан!» "Сүйем сені, туған ел!" деген сөйлемнен соң қандай белгі қойылады? – деп педагог сұрайды балалардан. «Сен Астанада болдың ба?» деген сөйлемнен соң қандай белгі қойылады? Енді біз сөз, сөйлем деген не екенін білеміз. **Қолдану деңгейі:** «Айырмашылығын тап». Екі аққаланың суреті беріледі. Суретке қарап, аққалалардың айырмашылығын табу керек. Дәптердегі тапсырма орындалады. **Мақал-мәтел жаттау.** Отан – оттан да ыстық. Балалар, қыс мезгілінің қандай ерекшеліктері бар? Біз бүгін қандай тақырыпқа сөйлем құрадық? Қандай сөйлем түрлерімен таныстыңдар? **Сергіту сәті:** Қар үстінде қар, қар, Шырша үсті қар, қар, Ағаш түбінде ақ аю, Ұйықтап қапты. Тыныш, тыныш, балақай. Шуламаймыз біз бұлай!	астықты сол қапшықтарға толтырып алып, қоймаға әкеп төгеді. **Түсіну деңгейі: Балаларды топқа бөлініп жұмыс істеуге шақырады.** Педагог балаларға «кездейсоқ бірігу» техникасының көмегімен топтарға бөлінуді ұсынады.1-4-ке дейін санайды, педагогтің белгісінен кейін бірдей нөмір иеленген балалар бір топқа бірігеді. **Педагог «Текше» техникасын пайдалана отырып,** «Жанды табиғаттың бір бұрышын мекендейтіндер» тақырыбында *салыстыру, ұқсас заттарды табу, сараптау, пайдалану, пікірін дәлелдеуді ұсынады*. Тәрбиеленушілер текшені лақтырып, оның қай бүйірімен түскенін және не «айтып» тұрғанын табады: *Сипатта* – балалар табиғаттың бір бұрышын мекендейтін жануарды сипаттайтын белгілерді мейлінше көбірек атап беруі тиіс. *Салыстыр* – балалар қыс пен күздік арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды анықтауы тиіс. *Ұқсас заттарды тап* – тақпақтың үстел үстіндегі суретке сәйкес келетін жерлерін тауып, үзінді оқу (балықтар, атжалман, теңіз шошқасы, қояын, тасбақа). *Талда* – жанды табиғаттың бір бұрышын мекендейтін жануарлардың дене мүшелерін атап көрсету керек. *Пайдалан* – балалар табиғаттың бұрышына тән		ойлап айтсаң, сол сөзді өрбітіп сөйлем құрауға болады. Сөйлем дегеніміз – тиянақты жинақталған бір ой. Сөйлемдер сұраулы сөйлем, хабарлы сөйлем болып бөлінеді. Әр сөйлемнің өзінің тыныс белгілері бар. Хабарлы сөйлемнен соң нүкте қойылады. Қуанышты, көңіл күйді білдіретін сөзддерге леп белгісі қойылады, сұраулы сөйлемнен кейін сұрақ белгісі қойылады. Мысалы, «Менің Отаным – кең-байтақ Қазақстан!» "Сүйем сені, туған ел!" деген сөйлемнен соң қандай белгі қойылады? – деп педагог сұрайды балалардан. «Сен Астанада болдың ба?» деген сөйлемнен соң қандай белгі қойылады? Енді біз сөз, сөйлем деген не екенін білеміз. **Қолдану деңгейі:** «Айырмашылығын тап». Екі аққаланың суреті беріледі. Суретке қарап, аққалалардың айырмашылығын табу керек. Дәптердегі тапсырма орындалады. **Мақал-мәтел жаттау.** Отан – оттан да ыстық. Балалар, қыс мезгілінің қандай ерекшеліктері бар? Біз бүгін қандай тақырыпқа сөйлем құрадық? Қандай сөйлем түрлерімен таныстыңдар? **Сергіту сәті:** Қар үстінде қар, қар,	құятын суды бірнеше күн бұрын тұндырып қоямыз. Себебі, судың құрамындағы балықтарға зиянды заттар түбіне шөгуі тиіс. Содан кейін аквариумға ұлуларды саламыз. Олар аквариумның қабырғаларын, түбін тазалап, балықтардан қалған тамақтардың қалдығын жейді. Ұлулар – аквариумның санитарлары. Балықтар ауа жетпей жатса, аквариумның бетіне шығып тыныстап алады. Суда оттегі жеткілікті болуы үшін аквариумға компрессордың көмегімен ауа жібереміз. Жарық болуы үшін үстіне лампа қоямыз. Егер аквариумдағы су тым салқын болса, кейбір балықтар тіршілік ете алмауы мүмкін. Бірақ ондағы суды қатты жылытуға да болмайды. Қатты жылытылған су лайланып кетеді және онда оттегі аз болады. Салдарынан экожүйедегі тепе-теңдік жойылып, балықтар өліп қалуы мүмкін. Сондықтан аквариумда белгілі бір температура сақтаған жөн. **Қолдану деңгейі:** Достарыңмен бірге балықты бақыла. Сызба бойынша әңгіме құрастыра. Балықтарға күтім жасауға қажетті құралды қоршап сыз. Педагог балаларды шкафта жатқан: алжапқыш, балықтарға арналған тамақ, құстарға арналған тамақ, су құятын ыдыс, майлық т.б.

		элементтердің суреттерін көптеп салуы тиіс. *Дәлелде* – балабақшадағы жануарлар тіршілік ететін бұрыштың пайдалы жақтарын дәлелдеу қажет. **Қолдану деңгейі:** **Балаларды «Ұқсайды – ұқсамайды» дидактикалық ойынына қатысуға шақырады.** Балалардың бірі белгілі бір жануардың атын жасырып, сипаттайды. Қалғандары оның атын табады. **Сергіту сәті** Атжалман-ау, атжалман, секеңдейсің, *(Балалар секіреді).* Судан қарғып өтем дейсің *(Аяқтарын алғаь қарай адымдап басады).* Құлап түстің, *(Қол қимылымен көрсетіп сұрайды).* Не болды ал, үстің? *(Киімдерін сүртіп , екі аяқтарымен секіреді).* Аквариумда не тіршілік етеді? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -балаларды жанды табиғат бұрышындағы тіршілікпен таныстыру; -құрбы-құрдастарымен және ересектермен еркін араласу үдерісі арқылы олардың танымдықзерттеушілік қызметпен айналысуына жағдай жасау; -балаларды еңбекқорлыққа, құрбыларымен достық қарым-қатынас жасауға үйрету. **Дағды**: оларға күтім		Шырша үсті қар, қар, Ағаш түбінде ақ аю, Ұйықтап қапты. Тыныш, тыныш, балақай. Шуламаймыз біз бұлай!	заттарды мұқият қарап шығуға шақырады. Ересек адамның көмегімен балыққа күтім жасау тәсілдерін көрсетеді (алжапқыш тағады, балыққа арналған тамақты шығарады, қорапты ашады т.б.) Педагог баланың іс-қимылын түсіндіріп отырады, қажет жерінде түзетеді. Жұмыс аяқталғаннан кейін заттарды бір жерге алып қояды. Педагог белгілі бір нысанды жасырады. Балалар сұрақтар қоя отырып, оның қандай зат екенін табады. Тек «иә» немесе «жоқ» деп жауап беруге болатын сұрақтарды ғана қоюға болады. П: Мен бір жанурады жасырамын. Б: Жануарлар әлеміне жататын зат па? (Иә) Ол жанды табиғатқа жата ма? (Иә) Ол жануар ма? (Иә) Ол жәндік пе? (Жоқ) Құс па? (Жоқ) Ол балық па? (Иә) Ол аквариум балығы ма? (Жоқ) Өзенде тіршілік ететін балық па? (Жоқ) Ол жыртқыш балық па? (Иә) Ол адамға шабуылдай ма? (Иә) Оның ала түрі бола ма? (Иә) Ендеше ол – акула! (Иә) Педагог балаларға мынадай сұрақ қояды: акула аквариумда тіршілік ете ала ма? Балалар пікір

		жасаудың қарапайым тәсілдерін пайдалана білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** аквариумда тіршілік ететін балықтардың бірнеше түрін атап көрсетеді. **Түсінеді:** балықтардың құрылымын, өзіне тән белгілерін, қимылдарын түсінеді. **Қолданады**: оларға күтім жасаудың қарапайым тәсілдерін пайдалана алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Балықтар» психологиялық жаттығуының көмегімен алдағы сабаққа жағымды эмоциялық көңіл күй қалыптастырады. Балалар өздерін суда жүзген балықтың рөлінде елестетеді. Денесімен жүзген адамның қимылдарын жасайды. – Декоративті балықтарға арналған үй қалай аталады? Балықтарды не үшін үйде, аквариумда ұстайды? Суреттерді қарап шығып, балықтар мекендейтін үйдің аквариум деп аталатанын айтады. Балықтарды аквариумда ұстайтын себебі: ол өте әдемі. Онда тіршілік ететін балықтар аквариум балықтары немесе декоративті балықтар деп аталады. Үйінде аквариумы барлар әсерлерімен бөліседі. Балықтардың атауларын атайды: гуппи, семсербалық, кішкентай лақа, шілтеқұйрық. **Түсіну деңгейі: Зерттеу**			таластырып, акулаға өте үлкен аквариум қажет деген қорытынды жасайды. Мысалы, Астанада океанариум бар. Онда үлкен балықтар, тіпті акулалар да тіршілік етеді.

		жұмысы: Балықтарды аквариумға салмас бұрын не істеу керек? Талқылайды, тәжірибелік жұмысқа қатысады. Алдымен аквариумның түбіне құм саламыз, құмның үстіне тастар саламыз. Балықтар аквариумның түбінде, тастардың арасында демалады, жасырынады. Содан соң өсімдіктер егеміз. Өйткені өсімдіктер оттегі бөледі. Балықтар сол оттегімен тыныстайды. Және өсімдіктер суды тазартады. Оның жапырағына балықтар уылдырық шашады. Кейін одан кішкентай балықтар пайда болады. Балықтар өсімдіктердің арасында ойнайды,тығылады. Және оларды жейді. Балықтың тіршілік етуі үшін судың маңызы зор. Аквариумға құятын суды бірнеше күн бұрын тұндырып қоямыз. Себебі, судың құрамындағы балықтарға зиянды заттар түбіне шөгуі тиіс. Содан кейін аквариумға ұлуларды саламыз. Олар аквариумның қабырғаларын, түбін тазалап, балықтардан қалған тамақтардың қалдығын жейді. Ұлулар – аквариумның санитарлары. Балықтар ауа жетпей жатса, аквариумның бетіне шығып тыныстап алады. Суда оттегі жеткілікті болуы үшін аквариумға компрессордың көмегімен ауа жібереміз. Жарық болуы үшін үстіне лампа қоямыз. Егер аквариумдағы су тым салқын болса, кейбір балықтар тіршілік ете			

		алмауы мүмкін. Бірақ ондағы суды қатты жылытуға да болмайды. Қатты жылытылған су лайланып кетеді және онда оттегі аз болады. Салдарынан экожүйедегі тепе-теңдік жойылып, балықтар өліп қалуы мүмкін. Сондықтан аквариумда белгілі бір температура сақтаған жөн. **Қолдану деңгейі:** Достарыңмен бірге балықты бақыла. Сызба бойынша әңгіме құрастыра. Балықтарға күтім жасауға қажетті құралды қоршап сыз. Педагог балаларды шкафта жатқан: алжапқыш, балықтарға арналған тамақ, құстарға арналған тамақ, су құятын ыдыс, майлық т.б. заттарды мұқият қарап шығуға шақырады. Ересек адамның көмегімен балыққа күтім жасау тәсілдерін көрсетеді (алжапқыш тағады, балыққа арналған тамақты шығарады, қорапты ашады т.б.) Педагог баланың іс-қимылын түсіндіріп отырады, қажет жерінде түзетеді. Жұмыс аяқталғаннан кейін заттарды бір жерге алып қояды. Педагог белгілі бір нысанды жасырады. Балалар сұрақтар қоя отырып, оның қандай зат екенін табады. Тек «иә» немесе «жоқ» деп жауап беруге болатын сұрақтарды ғана қоюға болады. П: Мен бір жанурады жасырамын. Б: Жануарлар әлеміне			

		жататын зат па? (Иә) Ол жанды табиғатқа жата ма? (Иә) Ол жануар ма? (Иә) Ол жәндік пе? (Жоқ) Құс па? (Жоқ) Ол балық па? (Иә) Ол аквариум балығы ма? (Жоқ) Өзенде тіршілік ететін балық па? (Жоқ) Ол жыртқыш балық па? (Иә) Ол адамға шабуылдай ма? (Иә) Оның ала түрі бола ма? (Иә) Ендеше ол – акула! (Иә) Педагог балаларға мынадай сұрақ қояды: акула аквариумда тіршілік ете ала ма? Балалар пікір таластырып, акулаға өте үлкен аквариум қажет деген қорытынды жасайды. Мысалы, Астанада океанариум бар. Онда үлкен балықтар, тіпті акулалар да тіршілік етеді.			
		2 үзіліс –			
		Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.		
		Қозғалмалы жүгіруге арналған ойын: «Екі Аяз» **Басты міндеттері: Топпен қарым-қатынасты нығайту, шапшаң қозғалуға баулу.**			
16.			**Қозғалмалы,жүгіруге арналған ойын:** **«Екі Аяз»** **Ойын міндеті**: Топпен қарым-қатынасты нығайту, шапшаң қозғалуға баулу. **Дағды**:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалуға дағдыландыру. **Ойын шарты**: Ойын алаңынан екі жақ шетінде «үй» болады. Алаңның бір жақ шетінде барлық ойыншылар тұрады. Аяздар: « Мен Аяз қызыл мұрын, мен Аяз көк мұрын, кім аяздан қорықпайды, сол батылдық жасайды» дейді. «Біз аяздан қорықпаймыз» деп ойыншылар алаңның екінші шетіне жүгіріп өтуге тырысады. Кімге Аяздың қолы тисе сол қатып қалу керек. Аяздың қолы тимеген ойыншылар жеңеді. **Ықтимал күрделендіру:**тез ойла,тез қозғал.	
		3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті уақыты:			

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Әсем қала–Алматы. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, жаңа сөздерді дұрыс айтуға жаттықтыру. Сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. -қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру, ауызекі сөйлеу тілдерін жетілдіру. **Дағды**: сұрақтарға дұрыс жауап беру дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** таныс сөздерді естеріне түсіреді, жаңа сөздерді қайталайды, сөйлемдер дұрыс құрастырады. **Түсінеді:** Алматының үлкен, әсем қала екенін түсінеді. **Қолданады:** Алматының көрікті орындарын көрсетіп атай алады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Жоғары қараймыз, Шаңырақты көреміз. Төмен қараймыз, Жерді көреміз. Оңға бұрылып, солға бұрылып, Егеменді елді көреміз. **Ғажайып сәт.** Қонаққа қуыршақтар – Сәуле мен Арман келеді.	3**. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Орманда серуендейміз. **ҰІӘ міндеттері:** -шығармалардың эмоциялық мазмұнын, олардың сипатын, көңіл күйін ажырату, әсерлі реңктерін ажырату; -мерекелік әннің шаттық көңілін көңілді жеткізіп, жеңіл, ширақ дауыспен шумақтардың соңын жұмсартып айту; -әуеннің би сипатын сезіну, би қимылдарының элементтерін орындау. Музыкалық аспаптарда ойнауға үйрету. **Дағды**: әннің ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** аспаптарда ойнайды, мерекелік әнді көңілді орындайды. **Түсінеді:** ән айту дағдыларын. **Қолданады:** би қимылдарын және ырғақты, мәнерлі қимылдарды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар көңілді музыка әуенімен музыка залына кіреді. Шеңбер құру. Мереке қарсаңында балалар бір-біріне жылы лебіздерін жеткізеді. **Негізгі кезең** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар****:* «Сағат» (Е. Андосов). Сағаттың қимылымен балалар иіледі, шапалақтайды, қол ұстасып, аяқтарымен топылдатады.	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерді буынға бөле алу дағдыларын бекіту; -тақырыпқа сай дидактикалық ойындар арқылы дыбыс және дыбыстық талдау туралы алған білімдерін пысықтау; -дербес жұмыс істеу алуға еңбеккорлыққа тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстық талдау жасай алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** сөздер әртүрлі дыбыстардан тұратынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Жалпы атауын ата» ойынын ойнату арқылы бастайды. Алмұрт, алма, жүзім – ... *(жемістер)* Сәбіз,бұрыш, қарбыз – ... *(көгөністер)* Қайың, терек, шырша – ... *(ағаштар)* Қаңтар,ақпан, желтоқсан – ... *(қыс айлары)* Қыргүйек, қазан, қараша – ... *(күз айлары)* **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыстар қандай екі топқа бөлінеді? Дауысты дыбыстар нешеге бөлінеді? Дауысты дыбыстар	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қыс қызығы. **ҰІӘ міндеттері:** -қыс мезгілінің ерекшеліктерін қазақша айтуға үйрету, тақпақ, жаңылтпаш жаттауға және диалогке қатысуға үйрету; -жаңа сөздерде қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айту, қоршаған орта жайлы ұғымдарды қалыптастыру барысында сөздік қорды байыту және дамыту. **Дағды**: қоршаған орта жайлы ұғымдарды қалыптастыру барысында сөздік қорды байыту және дамыту,қарапайым сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздерді қайталайды, қарапайым диалогке қатыса алады. **Түсінеді:** сұрақтарды түсінеді. **Қолданады:** шағын мәтіндер қайталайды, сұрақтарға толық жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** *Шеңберге тұрып, достарымызбен қол ұстасайық.* *Барлығымыз жақсы көңіл күйде бір-бірімізге тілегімізді айтайық!* Қол алысып, кәне, біз, Достасайық бәріміз. Айтарым бар сендерге, Тез тұрыңдар шеңберге. Қандай жақсы бір тұру, Қандай жақсы дос болу!	**(Күй күмбірі)** **3.Сурет салу-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің сүйікті ертегім *(Акварель бояу)* **ҰІӘ міндеттері:** -балаларды сурет салғанда ертегілер сюжетін, өздері ұнататын кейіпкерлерге тән сипаттарды бере білуге баулу. -балаларды елестете отырып сурет салу тәсілдерімен таныстыру; **Дағды**: балаларды ертегі кейіпкерлерін реттілігімен қағаз бетіне орналастыруды үйрету дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өз таңдауы бойынша ертегі кейіпкерлерін қағаз бетіне түсіре алады; **Түсінеді:** ертегі сюжетінен бір кейіпкерді салу тәсілдерін, кейіпкерлердің әртүрлі сезімдерін сурет арқылы бейнелеуге болатыны туралы түсінеді; **Қолданады:** ертегі кейіпкерлерінің жағымсыз немесе жағымды мінез-құлықтары мен істерін ажыратып, оларды бейнелеудегі білім, білік, дағдыларын қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өзі айлакер, өзі қу, Жүрген жері айқай-шу. (*Түлкі*) «Түлкі мен ешкі», «Алты түлкі»,

	Сәлеметсіздер ме?! Бәрін ойын ойнауға шақырады. **Ойын: «Алтын сақа».** Нұр-Сұлтан қаласы туралы қайталау. Балалар сақаны бір-біріне береді. Сақаны қолына алған бала тақырып бойынша сөз айтады. Нұр-Сұлтан – бас қала. Нұр-Сұлтан – әдемі қала. Нұр-Сұлтанда көшелер кең. Нұр-Сұлтанда биік үйлер көп. т.б **Түсіну деңгейі:** Электронды қазақ үйінен «Алматы – гүл қала» әнін тыңдату. Бұл ән не туралы? (Алматы қала туралы). Қуыршақ Сәуле: Біз сендерге Алматының көрікті орындарын көрсете аламыз, диск көрсетеді. Интербелсенді тақтада Алматымен таныстыру. Мынау – Алматы қаласы. Мынау – метро. Баратын жерімізге жылдам апарады. Мынау – саябақ. Алматыда саябақ бар. Саябақ көп. Саябақтар әдемі. (Бірнеше саябақ суреттері көрсетіледі). Мынау – Медеу мұзайдыны. Мынау – Көктөбе. Медеу, Көктөбе туралы қысқаша айтып өту. Алматы қандай қала екен? Алматы – әдемі, әсем қала. Әдемі, әсем. Балалар сөздерді, сөйлемдерді педагогтен кейін қайталап, жаттығады. Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады). Ө-ө-ө-ө – көөөк-төбе-көктөбе Ә-ә-ә-ә - әсем- әсем. **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті**: *педагог*	Жеңіл әуенге ілесіп би қимылдарының элементтерін жасау. ***Музыка тыңдау:*** «Жаңа жыл» (Қ. Шілдебаев). Әннің сипаты мен екпіні және мазмұны туралы әңгімелеу. Балалардың музыка тыңдай отырып алған әсерлерімен бөлісу.Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі: *Ән айту:*** «Ақша қар» (Е. Өміров). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әнді көңілді, ырғақты сақтай отырып табиғи дауыспен айтуға көңіл бөлу. Үйренген ән «Шырша әні» (К. Қуатбаев) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. Жеке және хормен айту. **Қолдану деңгейі: *Билер.*** «Ұлпақарлар биі» («Вальс» П. Чайковский үнтаспада, «Билеп үйренейік» жинағынан). Қимылды орындағанда аяқтың ұшымен жеңіл жүгіріп, қолдағы «ұлпақар»-таяқша атрибуттарымен музыка әуеніне ілесе, ырғақты сақтай отырып билеу. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Полька» (А. Филиппенко). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка	қандай топтарға бөлінеді? Дауыссыз дыбыстар нешеге бөлінеді? Дауыссыз дыбыстар қандай топтарға бөлінеді? **Түсіну деңгейі:** «Тиістісін көтер» дидактикалық ойыны Педагог дауысты жуан және жіңішке дыбыстарды айтады, балалар қандай дыбыс екенін ажыратып, дауысты жуан дыбысқа сары түсті дөңгелекті, дауысты жіңішке дыбыстарға қызғылт сары түсті дөңгелекті көтереді. Мысалы: жуан дауысты дыбыстар – *а, о, ұ, ы, у;* жіңішке дауысты дыбыстар – *ә, ө, е, э, і, и, ү, у*. «Сөздерді буынға бөл» дидактикалық ойыны –Мен суреттерін көрсетіп, сөздер айтамын, ал сендер қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді буынға шапалақтау арқылы бөліңдер. Мысалы: *та-қи-я, ба-лет, та-ма-ша, ба-қа, жол-ба-рыс, түл-кі, мон-шақ, ал-ма, а-пель-син, ба-нан, қам-шы, қа-лам, та-на, тү-йе, ба-ла, қар-ға, са-уыс-қан, сый-лық, шал-ма, қол-ты-рау-ын, жыл-қы, көй-лек, шал-бар, ты-мақ, қар-быз, бал-мұз-дақ, ұ-шақ, ке-ме, вагон, ша-на, шал-ғы, кі-лем т.б.* **Қолдану деңгейі:** 1. Суреттен қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді ата.	***Өткен «****Әсем қала – Алматы» *тақырыпты қайталау.* **Ойын: «Алтын сақа».** Балалар сақаны бір-біріне береді. Сақаны қолына алған бала тақырып бойынша сөз, сөйлем айтады. Алматы – әсем қала. Алматыда метро бар. Алматыда саябақ бар. Саябақ көп. Саябақтар әдемі. Алматыда Медеу мұзайдыны бар. Алматыда Көктөбе бар. **Түсіну деңгейі: Жаңа сөздермен таныстыру**. Демонстрациялық материалдармен жұмыс. Суреттегі балалардың іс-әрекетіне көңіл аудару. Сұрақ қоя отырып, таныс сөздерді қайталау және жаңа сөздермен таныстыру. Суретте қай жыл мезгілі бейнеленген? Жыл мезгілі – қыс. Мынау не? Мынау – қар. Ақ-ақ – ақ қар. Қардан не жасаймыз? Аққала жасаймыз. Мынау – сырғанақ. Мынау не? Мынау – сырғанақ. Балалар сырғанап жүр. Балалар не істеп жүр? Балалар сырғанап жүр. Шанамен сырғанап жүр. Конькимен сырғанап жүр. Немен сырғанап жүр? Шанамен сырғанап жүр. Конькимен сырғанап жүр. Бұлар – қыс қызығы. Балалар таныс және жаңа сөздерді қайталайды. **Дыбыстық жаттығу**	«Сазайын тартқан түлкі», «Түлкі мен жолбарыс», «Түлкі мен қоян». Осылардың қайсысын тыңдағыларың келеді? Ерден ата ертегіні мәнерлеп, қызықтыра айтып береді. **Түсіну деңгейі:** Педагог ойыншық түлкіні (немесе ермексаздан дайындалған үлгіні) көрсетіп, дене бөліктерін салу тәсілдеріне тоқталып өтеді. Алдымен қара қарындашпен өзімізге таныс геометриялық фигуралардың көмегімен түлкі немесе қоянның сұлбаларын салып аламыз. Бірінші, тұтас денесін салу үшін сопақша пішін салып аламыз, одан кейін кіші сопақшалардан алдыңғы аяқтарын саламыз, түлкіге конус пішінді қолдана отырып көйлек кигізсек, ал дөңгелек пен сопақша пішінді қолдана отырып қоянның аяқтарын жасаймыз. Кіші сопақшаларды қолдана отырып түлкінің табандарын, қолдарын жасаймыз. Қоянды да дәл солай саламыз. Айтыңдаршы, балалар, түлкінің құлағы ұзын ба, әлде қоянның құлағы ұзын ба?! Онда ұзынша сопақшаны қолданып қоянның құлақтарын жасайық, ал түлкінің құлақтарын жасау үшін кіші үшбұрыштарды қолданамыз. Түлкінің құйрығы ұзын, ал қоянның құйрығы кішірек екенін білесіңдер. Суретіміз дайын

	балаларға сұрақ қойып, жауап алып қимылмен орындайды. Күннің шыққаны жақсы ма? Жақсы! (Күнді бейнелейді). Желдің соққаны жақсы ма? Жақсы! (Қолдарын көтеріп тербеледі). Достарыңмен жүрген жақсы ма? Жақсы! (Алға қарай адымдайды). Туған өлкеде жақсы ма? Жақсы! (Құшақтарын жаяды). Балабақша жақсы ма? Жақсы! (Басбармақтарын көрсетіп, қол соғады). Ойын: «Жалғастыр». Сөздерді, сөйлемдерді бекітіп, қайталау. Қа...(қала) Кө... (көше) Сая.. (саябақ) Алматы... (Алматы – әдемі, әсем қала). Жұмыс дәптерімен жұмыс. 1.Суретте нелер бейнеленген? Қайтала. Сен Алматыда болдың ба? Саған ұнады ма? 2.Тыңда. Таныс сөздерді тап, ата. Алматымыз – күн қала, Желек жайған гүл қала. Көктөбе мен Медеуі Таңғажайып тұр дара. Алматы – нұр қала, Алматы – жыр қала, Күн сайын құлпырған, Мәңгі жас – бұл қала. (А. Асылбеков)	ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді.	Ферма, сиыр, сүт, қоян, сөре, қора, күнбағыс, комбайн, камаз, тал, шөп, сауыншы, қызанақ, қияр, пияз, сәбіз, фляга т.б. Бүгін біз дыбыстық талдауды жасауды жалғастырамыз. Дыбыстық талдауды қалай жасайтын едік, бірінші сөзден нені анықтауымыз керек? Әрине, балалар, дұрыс айтасыңдар, сөзде неше буын бар, соны анықтап алады екенбіз. – Содан кейін не істейміз? Сөздегі дыбыстарды жеке-жеке талдап, жасалуына қарай қандай дыбысқа жататынын анықтаймыз. Сызбаға әр дыбысты өз белгісімен көрсетеміз. Педагог тақтаға *«нан»* сөзінің дыбыстық сызбасын іледі. Тақтаға балаларды кезекпен дыбыстық талдау жасауға шақырады. Қалған балалар орындарында орындайды. *Нан сөзінде* 1 буын, 3 дыбыс бар. Н – үнді дауыссыз, өйкені созып әндетіп айтылмайды, салдырға қарағанда үн басым, бәсең үн бар. Сызбада көк дөңгелекпен белгілеп көрсетеміз. *а* – жуан дауысты, дауыстап әндетіп айтуға болады. Жуан дыбысқа жатқызамыз өйкені а дыбысын айтқанда тілдің үсті дөңестеліп, кері шегінеді. Қызыл дөңгелекпен белгіленеді.	**(айнамен орындалады).** Қ-қ- қ - қа – қар. Қ-қ-қ-қ -нақ-нақ – сырғанақ. Педагог шағын әңгіме құрап айтады. *Мынау – қыс мезгілі. Дала аппақ қар. Қыста балалар аққала жасады. Балалар шанамен, конькимен сырғанап ойнап жүр. Бұлар – қыс қызығы.* Балалар қайталайды. **Қолдану деңгейі:** **Тақпақ жаттау**. *Педагог тақпақ жаттауды ұсынады.* Қыста қармен ойнаймыз, Қызыққа біз тоймаймыз. Таудан төмен сырғанап, Шаңғы, шана тебеміз. **Жаңылтпашпен таныстыру.** Тұз – мұздай, Мұз – тұздай. Балалар жаңылтпашты жай, жылдам қайталайды. Жұмыс дәптерімен жұмыс. Суретте қай жыл мезгілі бейнеленген? Қыста балалар не істейді? Сөйлем құра. Қыс мезгіліне тән заттарды қорша. Оларды ата. **«Аудармасын айт» дидактикалық ойыны.** Педагог сөздерді орыс тілінде айтады, балалар аударады. зима – қыс қар – снег снеговик – аққала мұз – лед замерзает – қатады шана – сани. **Сергіту сәті.** Аспан болсын көгілдір, Жайнай берсін бұл өмір. Ақ мамық қар жауып, Біз аққала жасаймыз.	болса, қылқаламның көмегімен түлкі немесе қоянды түрлі түспен бояп, суретті көңілді ете түсейік. Жұмыс барысында педагог кейбір балаларға жеке нұсқау береді, көмектеседі. Жұмыс аяқталғанда Ерден ата балалардың жұмысына ризашылығын білдіріп, ішінен ең таңдаулы жұмыстардың бірнешеуін алып, басқа балабақшадағы балаларға апарып көрсететінін айтады. **Қолдану деңгейі:** Педагог көптілділік компонент бойынша түлкі – лиса – a fox, қоян – заяц – hare. ұғымдарын сурет салу барысында тиімді қолдануға көңіл бөледі, іс-әрекетте нақтылап, қайталап отырады. **Сергіту сәті:** Күнге қарайық, Шашымызды тарайық. Керіліп дем алып, Бойымызды жазайық. Балалар жұмыстарын жалғастырады. Педагог балалармен жеке жұмыс жүргізеді.

			н – үнді дауыссыз дыбыс. Көк дөңгелекпен белгілейміз. **Саусақ жаттығуы** Саусағымыз айқасып, «Жеңемін» деп шайқасып. Бірін-бірі тартады, Білекке сенім артады.		

3 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Қозғалмалы ойын: «Аңшы мен қояндар»

Басты міндеттері: Балаларды жылдам қозғалуға үйрету.Топпен қарым-қатынасты нығайту, тез қимылдау.

Алғашқы қар
Жалықтырып мал-жанды,
Тынған кезі жауынның.
Жапалақтап қар жауды,
Көбігіндей сабынның.
Жаз өткесін қайырлы,
Алмақ болып тынығып,
Көпіртіп ақ сабынды,
Жатыр дала жуынып.
Қ. Баянбай

Қыс
Қыс келді, қыс иықтап,
Қалды аюлар ұйықтап.
Қыс келді, қыс мұз-қарлы,
Қыраулы да,ызғарлы.
Қ.Мырзағалиев

Қозғалмалы ойын: «Аңшы мен қояндар»
Ойын міндеттері: Балаларды жылдам қозғалуға үйрету.Топпен қарым-қатынасты нығайту, тез қимылдау.
Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.
Ойын шарты: Аңшыны балалардың арасынан сайлайды. Қалған балалар – қояндар. Залдың бір жағында аңшының орны, екінші жағында – қояндардың іні. Аңшы залды айналып жүреді, қояндардың ізін аңдиды, содан кейін орнына қайтып оралады. Қояндар бұтаның арасынан шығып, әртүрлі бағытқа қарай қос аяқтап секіреді (оң, сол аяқпен). «Аңшы» деген белгі берілген кезде – қояндар үйлеріне қашып кіреді. Ал, аңшы оларға доп лақтырады (қолында 2-3 доп болады). Доп тиген балаларды өз үйіне алып кетеді. Аңшы аңға шыққан сайын ауысып отырады (бірақ қолға түскендерден сайланбайды).
Ұсыныс:ойынды әрі қарай жалғастырады.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Керуен. **ҰІӘ міндеттері:** -әртүрлі бағытта бір аяқпен секіре білу шеберліктерін (машықтарын) жетілдіру, табанның алдыңғы жағымен	**4.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жаңа жыл келді. (өлеңді жаттау)Сағи Жиенбаев жаттау. **ҰІӘ міндеттері:** -өлеңді дауыс ырғағымен	**4.** Ержүрек құмырсқалар. **ҰІӘ міндеттері:** -нақты қимыл-қозғалыс жасай білу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру, анализатор орталықтарын белсендіруге мүмкіндік	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Орманда серуендейміз. **ҰІӘ міндеттері:** -шығармалардың эмоциялық мазмұнын,	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы: Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Мультфильмдер әлемі.

	таянып итерілулерін бекіту. -өкшемен отырып, ұсақ заттарды (тастарды) лақтырып, оны қайтадан қағып алу шеберліктерін (машықтарын) бекіту. Көзмөлшерлеуін, ептілік, төзімділік секілді дене сапаларын дамыту. **Дағды**: «Өкшемен отырып» бастапқы қалпы бойынша көлбеу қойылған нысанаға ұсақ заттарды (тастарды) лақтыру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** 3 м арақашықтағы көлбеу қойылған нысанаға заттарды лақтыруды; өкшемен отырып, ұсақ заттарды (тастарды) лақтырып, оны қайтадан қағып алуды. **Түсінеді:** Азия халықтарының ойындарын пайдалана отырып, балалардың қимыл-қозғалыс тәжірибелеріндегі маңызын, Қазақстан Республикасындағы халықтар достығы туралы мәліметті. **Қолданады:** «Өкшемен отырып» бастапқы қалпы бойынша көлбеу қойылған нысанаға ұсақ заттарды (тастарды) лақтыру дағдыларын, шашырап жүріп, тапсырмаларды орындай білу машықтарын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: Қимыл-қозғалыс ойыны: «Асық алу».** Шашырап жүреді, жүгіреді, педагогтің бұйрығымен жерден асықтарды алады. Негізгі қимыл-	мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттату, көтеріңкі көңіл күймен жатқа айтуға үйрету; -балалардың өлең мазмұнына деген қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге баулу және өзара қарым-қатынасын дамыту; -ұйымшылдыққа, бірлікке, татулыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өлеңнің авторын атайды, өлеңді жаттайды; **Түсінеді**: өлеңнің мазмұнын түсінеді; **Қолданады**: өлең мазмұнына сәйкес ойын әрекеттерін орындайды, мәнерлеп жатқа айтады. Сұрақтарға жауап беріп, өз ойымен бөліседі, жаңа жылда алған әсерлері туралы айтады. Жұмбақтың шешімін айта алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** – Қазір жылдың қай мезгілі? – Жақында қандай мереке болады? – Жаңа жыл мерекесі саған несімен ұнайды? Жаңа жыл мерекесі қай мезгілде тойланады? Бүгін ақын Сағи Жиенбаевтың «Жаңа жыл келді» атты өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас	жасау. -гимнастикалық қабырғада әртүрлі тәсілмен өрмелеу. Бір орында тұрып биіктікке түрлі тәсілдермен секіруге (30 см) үйрету. Гимнастикалық қабырғада әртүрлі тәсілмен өрмелеуге жаттықтыру. **Дағды**: Заттар арасымен (томаршалар) және заттарды аттап жүру және жүгіруді жалғастыру, жерде созылып жатқан арқан үстімен басқа зат қойып, тепе-теңдік сақтап жүруге жаттықтыру дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** гимнастикалық қабырғада әртүрлі тәсілмен өрмелеу. Бір орында тұрып биіктікке секіру (30 см). Тепе-теңдік: жерде созылып жатқан арқан үстімен басқа зат қойып жүру. Заттар арасымен (томаршалар) және заттарды аттап жүру және жүгіру. **Түсінеді:** гимнастикалық қабырғаға аяқты аяқтың қасына қоя отырып, қиғаш қозғалып өрмелеп шығу керектігін. **Қолданады:** түрлі жүктемелерде тыныс алуды қалыпқа келтіру, дұрыс тыныс алу, қозғалыс кезінде тепе-теңдік сақтау, кеңістікті барлауды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Құмырсқалар туралы	олардың сипатын, көңіл күйін ажырату, әсерлі реңктерін ажырату; -мерекелік әннің шаттық көңілін көңілді жеткізіп, жеңіл, ширақ дауыспен шумақтардың соңын жұмсартып айту; -әуеннің би сипатын сезіну, би қимылдарының элементтерін орындау. Музыкалық аспаптарда ойнауға үйрету. **Дағды**: әннің ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** аспаптарда ойнайды, мерекелік әнді көңілді орындайды. **Түсінеді:** ән айту дағдыларын. **Қолданады:** би қимылдарын және ырғақты, мәнерлі қимылдарды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар көңілді музыка әуенімен музыка залына кіреді. Шеңбер құру. Мереке қарсаңында балалар бір-біріне жылы лебіздерін жеткізеді. **Негізгі кезең** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар***: «Сағат» (Е. Андосов). Сағаттың қимылымен балалар иіледі, шапалақтайды, қол ұстасып, аяқтарымен топылдатады. Жеңіл әуенге ілесіп би қимылдарының элементтерін жасау. ***Музыка тыңдау:*** «Жаңа жыл» (Қ. Шілдебаев). Әннің сипаты мен екпіні	**ҰІӘ міндеттері:** -екі жақтан бір-біріне қарама-қарсы келіп, орындық ортасынан кері бұрылып қайтуды бекіту. Шұңқырға секіру: 30 см биік заттың үстінен белгіленген жерге дәл секіріп түсулерін бекіту. **Дағды**: Зейіндерін, ақыл-ойларын және тапсырманы өз бетімен орындай алу қабілеттерін дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** орындық үстінде тапсырманы орындап жүру: екі жақтан бір-біріне қарама- қарсы келіп, орындық ортасынан кері бұрылып қайту. Гимнастикалық қабырғаның бір сатысынан екінші сатысына диагональ бойынша адымдап өту, өрмелеу. Шұңқырға секіру: 30 см биік заттың үстінен белгіленген жерге секіру. **Түсінеді:** педагогтің бұйрығына сәйкес және суретте көрсетілген жаттығу түрін дәл орындай білу керектігін; зейіндерін, ақыл-ойларын және тапсырманы өз бетімен орындай алу машықтарын жетілдіру қажет екендігін. **Қолданады:** өмірге, қоршаған ортаға деген жағымды көзқарастарын білдіреді, айналаға және өзін қоршаған адамдарға қайырымды болуға тырысады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Көңілді шарлардың» тапсырмасын балаларға айтады. Бір тізбекте жүреді,

	қозғалыстарды орындайды. «Асық лақтыру» – дұрыс бастапқы қалыпта тұрып, көлбеу қойылған нысанаға асықтарды лақтыру (арақашықтығы – 3 метр) Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінен сәл ашық қойылады, оң аяқты арт жаққа жіберу, оң қол шынтақтан бүгіліп, кеуде тұсында. Асықты лақтырғанда оң қол төмен түсіріліп, төмен, артқа жіберіледі. Асықты қолды алдыға созып, сонан соң жоғары көтеріп лақтырады. **Түсіну деңгейі: «Терек» (Қырғыз халқының ойыны).** Жүргізуші сайлайды. Ол – «терек». Жүргізуші шеңбер ортасында тұрады. Ойыншылар шеңбер бойында тұрып, түрлі қимыл-қозғалыстар жасайды. «Терек!» дегенде, жылдам орындарын ауыстырады. Жүргізуші бос орынның біреуіне жылдам тұруға тырысады. Орынсыз қалған бала жүргізуші болады. Ойында бірде-бір рет орнын бермеген бала жеңімпаз атанады. **«Ырғып секіру» (Татар халқының ойыны)** (3 рет) Әртүрлі бағытта бір аяқпен секіру. Ойыншылар шеңбер бойына тұрады. Жүргізуші шеңбердің ортасында тұрады. Жүргізуші: «Ырғып секір!» дегенде, ойыншылар жылдам бір аяқтарымен секіріп, орындарын ауыстырады. Жүргізуші де бір аяғымен секіріп, олардың біреуінің орнына	сөздермен суреттейді. **Түсіну деңгейі:** Жаңа жыл да келеді, Бізге қарай жылыстап. Өлең де әзір, ән де әзір, Ойын да әзір, бәрі әзір. Кел, Жаңа жыл, біздерге, Кел, Жаңа жыл, Жаңа жыл! **Сөздік жұмыс:** *Жылыстап* – ақырындап, біртіндеп. *Әзір* – дайын. **Қолдану деңгейі:** **Сұрақ-жауап:** Өлең қалай аталады? Жаңа жылда балалар не істейді? Жаңа жылда бізге кім келеді? Өлең шумағындағы сөздерді есімізге түсірейік. *Жылыстап, әзір* сөздерінің мағынасын қайталау. Өлеңді мәнерлеп жатқа айтады. 3-4 балаға өлеңді қайталап айтқызу. ***Дидактикалық ойын: «Кім жылдам?»*** ***Ойын шарты*:** екі үлкен шырша қойылады. Балалар екі топқа бөлінеді. Шыршаны ойыншықтармен безендіру. Қай топ тез безендірсе, сол топ жеңімпаз атанады. **Сергіту сәті:** Қар борайды оң жақтан, Қар борайды сол жақтан. Қар лақтырып ойнасақ, Су өтеді қолғаптан. *Балалар қимылмен орындайды.*	жұмбақ шешеді. Құмырсқалар еңбекқор, ержүрек жәндіктер екенін түсіндіреді. **«Құмырсқалар соқпақпен келеді».** Шеңбер бойымен тізбектеле бағытты өзгертіп жүру және жүгіру. Бір тізбекпен жүру, орташа қарқынмен жүгіру. «Артқа бұрыл!» бұйрығы бойынша бағыттарын өзгертіп жүгіреді. Тізбектен шықпай қозғалыста қимылдарын үйлестіріп жүруге, жүгіруге тырысады. Заттар арасымен (томаршалар) және заттарды аттап жүру және жүгіру. **Түсіну деңгейі:** «Бұлшық еттерді жаттықтырамыз». ЖДЖ-ны текшемен орындайды (№2): кешен бойы дене бітімдерін түзу ұстауларын қадағалайды. Негізгі қимыл-қозғалыстарды орындау (3 рет): Бір орында тұрып биіктікке түрлі тәсілдермен секіруге (30 см) үйрету. Секіру кезінде бүгілген тізені барынша кеудеге қарай тартып, сонан соң жылдам аяқты жіберіп, аяқты жерге жұмсақ түсіру, тыныс алуды кідіртпеу қажет. **Қолдану деңгейі:** **«Тауға өрмелеп шығу».** Гимнастикалық қабырғада әртүрлі тәсілмен өрмелеуге жаттықтыру. Қауіпсіздік	және мазмұны туралы әңгімелеу.Балалардың музыка тыңдай отырып алған әсерлерімен бөлісу. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі: *Ән айту:*** «Ақша қар» (Е. Өміров). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әнді көңілді, ырғақты сақтай отырып табиғи дауыспен айтуға көңіл бөлу. Үйренген ән «Шырша әні» (К. Қуатбаев) еске түсіру, сөздерін анық айтуға,ән ырғағымен орындауға баулу. Жеке және хормен айту. **Қолдану деңгейі: *Билер.*** «Ұлпақарлар биі» («Вальс» П. Чайковский үнтаспада, «Билеп үйренейік» жинағынан). Қимылды орындағанда аяқтың ұшымен жеңіл жүгіріп, қолдағы «ұлпақар»-таяқша атрибуттарымен музыка әуеніне ілесе, ырғақты сақтай отырып билеу. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Полька» (А. Филиппенко). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді.	жүгіреді. Көңілді шар көрсеткен тапсырманы орындайды: жүгіріп келе жатып тоқтайды, бағыттарын өзгертіп жүгіреді. Тепе-теңдіктерін сақтап, дене бітімдерін түзу ұстауларын қадағалау. Топтарға бөлініп, негізгі қимыл-қозғалыстарды орындайды. 30 см биік заттың үстінен белгіленген жерге дәл секіреді. Шеңбер ішіне аяқтың ұшымен түседі. Қолдарын еденге тигізбеуге тырысады. **Түсіну деңгейі:** Гимнастикалық қабырғаның бір сатысынан екінші сатысына диагональ бойынша адымдап өтуге, өрмелеуге және түсуге үйрету, қол мен аяқты үйлестіріп қозғау шеберліктерін (машықтарын) жетілдіру (тіркемелі адыммен адымдау, саты тепкішектерін қолмен ұстап). **Қолдану деңгейі:** Қимыл-қозғалыс ойыны: «**Лақтыр-қағып ал**» Үш тізбекке тұрады. Бірінші ойыншылардан 2 м арақашықтықта доп ұстаған жүргізушілер тұрады. Педагогтің белгісі бойынша олар бірінші ойыншыларға допты лақтырады. Ал олар допты жүргізушіге қайта лақтырып, өздері тізбектің артына барып тұрады. Бірінші бала тізбектің басына қайтып оралғанда ол қолын көтереді. Тапсырманы жылдам

	тұрып алуға тырысады. **«Тастар» (Орыс халқының ойыны)** «Өкшемен отырып» бастапқы қалпы бойынша ұсақ заттарды (тастарды) лақтыру, жоғары лақтыру. Өкшемен отырып, ұсақ тастарды жоғары лақтырып, оны алақандарымен қағып алады. Ал келесі лақтырғанда алақандарын теріс қойып, тастарды қағып алуға тырысады. **Қолдану деңгейі: Қимылы аз ойын:** **«Үндемес» ойыны** (Тәжік халқының ойыны) Ойыншылар шеңбер бойында отырады. Жүргізуші өзінің оң немесе сол жағында отырған балаға бір қимыл түрін көрсетеді. Ол өзінен екінші жағында тұрған балаға көрсетеді. Ойын шарты: көршісін сөйлету немесе күлдіру. Күлмеген немесе сөйлемеген бала жеңімпаз атанады. **Қорытынды кезең (рефлексия).** Қазақта «Отаны бірдің тілегі бір, жүрегі бір» деген жақсы сөз бар. Жүзі басқа болса да, жүрегі бір, тілі басқа болса да, тілегі бір, атасы басқа болса да, Отаны бір қаншама ұлттар мен ұлыстарды біріктіріп отырған Қазақстан атты елміз. Көп ұлт өкілдері тұратын ел болуымыз – біздің байлығымыз, мақтанышымыз. Енді бүгін қарасам, Айналам бақыт, кең жатыр. Бірімен-бірі туысқан, Қол ұстасқан ел жатыр.		техникасын сақтайды. Гимнастикалық қабырғаға жақындап келеді, әртүрлі тәсілмен өрмелейді. Қол мен аяқты үйлесімді түрде қозғауға тырысады. Ең жоғарғы тепкішекке дейін шығып, ең төменгі тепкішекке дейін түседі. **Тепе-теңдік –** жерде созылып жатқан арқан үстімен басқа зат қойып, тепе-теңдік сақтап жүруге жаттықтыру. «Құмырсқаға үй тұрғызу»: поролон кірпіштерді қалап, үй тұрғызады.		орындаған топ жеңіске жетеді. «Дұрыс көрсет» ойын-жаттығуы. Сұрақтарға жауап береді, ым-ишарамен көңіл күйлерінің қандай екенін көрсетеді. Ойын жүргізуші сұрақ қояды: «Көңіл күйлерің қандай?», «Көңіл күй қалай?» Жанында жақсы достарың болса, бәрі жақсы дегенді ым-ишарамен көрсетеді, сұраққа жауап береді.

	Қырғыз, қазақ, өзбектер, Моңғол, ұйғыр, дүнгендер, Армян, қазақ, грузин, Орыс пенен украин Терезесі тең жатыр. Бақыттың әні асқақтап, Құлаққа даусы кеп жатыр				
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Желтоқсан Экалогия** **Серуен кешені № 2** **Торғайларды бақылау** **Міндеттері:** — қыстап қалатын құстар жайлы білімдерін толықтыру; — қыс мезгіліндегі құстардың мінез-құлықтарындағы өзгешеліктер туралы түсініктерін қалыптастыру; — құстарға қамқор болуға тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **Торғайларды қорға**. Ө. Ақыпбекұлы Шыр-шыр еткен торғайды Қорғамасаң болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды, Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды. Тәрбиеші балармен әңгімелесу өткізеді. ♦ Біздерде жылы жаққа ұшпай қалған құстарды қалай атаймыз?(қыстап қалатын құстар) ♦ Қыстап қалатын құстар мен ұшып кететін құстардың қандай айырмашылығы бар? *(қыстап қалатын құстардың мамықтары қалың және тұмсықтары*	**Желтоқсан Экалогия** **Серуен кешені № 3** **Бақшаны бақылау** **Міндеттері***:* —қыс мезгіліндегі бақшада болатын өзгерістермен таныстыру; —зерттеу қызметіне деген қызығушылықта-рын арттыру. **Бақылау барысы** **Көркем сөз .** Далада қар болрайды, Ақ мамыққа орайды. Мұз болады қатады, Жып-жылтыр болып жатады. Аралайды бақшаны, Үзілмейді жақсы әні. Гүлденеді бақшалар, Жауса-жаусын ақша қар. ♦ Қыстың келуімен бақшалықта қандай өзгерістер пайда болды? ? *(барлық жерді қар басты.)* ♦ өсімдіктер үшін қардың қандай пайдасы бар? *(аяз бен желден сақтайтын «көрпе»)* ♦бақшалықта қар көп болса, ол-жақсыма, жаман ба? *(жақсы, себебі жерде ылғал мол болады)* ♦ Қар бақшалықтың барлық бөлігінде тегіс жата ма? *(жоқ, тегіс жерлерде бірыңғай болады, ал биік жерлер мен ылди жерлерде әртүрлі жиналады)*	**Желтоқсан Экалогия** **Серуен кешені № 4** **Қара қарғаны бақылау** **Міндеттері:** — Қарғалардың қысқы тіршілігін бақылау; — Басқа құстардан айырмашылығын табу. (сыртқы түрі, дауысы, жүрісі). **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **Құстар қыста тоңады** Ө. Ақыпбеков Құстар қыста тоңады, Жоқ киетін ішігі. Желде қатты соғады, Қарды көзге ұшырып. Қалатындай қайта ұшпай, Ұя тапса шаттанып. Жем іздейді байғұстар, Қардың астын ақтарып. Балаларға сұрақтар: * Балалар, сендер қарғаның қалай дыбыстайтынын білесіңдер ме? (қар...қар). * Қарғаның түсі қандай? * Оның басқа құстардан қандай айырмашылығы бар? * Иә, қарға қыстап қалатын құс. Ол көбіне ағаштың басына шығып, айналаны бақылап отырады. Қарғаның мамығы қалың, тұмсығы мықты болады. Қарғалар	**Желтоқсан Экалогия** **Серуен кешені № 5** **Желді бақылау** **Міндеттері***:* — өлі табиғат туралы білімдерін байыту; — табиғат құбылыстарына деген қызығушылықтарын қалыптастыру. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **Ұйытқыма жел** Ө. Ақыпбекұлы Ұбырып-шұбырып, Ұйтқиды құбылып. Ұлпадай ақ қарды, Ұршықтай үйіріп. Ұлиды қасқырдай, Ұйтқып көз аштырмай. Екпіндей соғады, Алдыға бастырмай. **Балаға сұрақтар** ♦ Бүгін ауа райы қандай? *(суық, желді, аязды)* ♦ Қыс мезгілінде желді қалай атайды? *(боран,үскірік)* ♦ Бүгін жел қай жақтан соғып тұр? Оны қалай анықтауғаболады? (компаспен, зырылдауықпен) ♦ Жел қалай пайда болады? ♦ *Тәрбиеші түсіндіреді:* ***Күн ауаны бірдей жылытпайды, бір жерде-***	**Желтоқсан Экалогия** **Серуен кешені № 6** **Көпшілік көліктерін бақылау** **Міндеттері***:* — көпшілік көліктері туралы білімдерін тиянақтау, жолда жүру ережелерін білу; —үлкендер еңбегі мен техникаға деген қызығушылыққа тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Балалармен әңгімелесу өткізу.** ♦ сендер қандай көпшілікке арналған көлік түрлерін білесіңдер? ♦ Автобустар тоқтайтын жер қалай аталады? *(аялдама.)* ♦ Аялдамаға автобустардан басқа тағы қандай көліктер тоқтайды? *(Маршруттар, таксилер.)* ♦ Автобусқа қай есіктен міну керек? *(алдыңғы)* ♦ Қай есіктен шығу керек?? *(артқы)* ♦ Автобустың қай жағынан айналып өту керек? *(арт жағынан)* ♦ Неге? *(жолда келе жатқан көліктер жақсы көрінеді)* ♦ Сен автобуста келе жатырсың. Бос орындар жоқ. Автобусқа қарт кісі мінді. Сен не істейсің?

	мықты борлады.) ♦ Қыстап қалатын қандай құстарды білесіңдер? *(торғай, қарға, тоқылдақ, сауысқан,кептер)* ♦ Торғайлар қыста немен қоректенеді? *(дәндермен, қалдықтармен.)* ♦ Қыстап қалған құстарды неге тамақтандыру керек? *(қыста құстарға азық жетіспейді, ал, егер олар тоқ болса аязға тоңбайды.)* ♦ Құстарды бақылаған кезде олардың мінез-құлықтарынан нені байқадыңдар?. *(өздерінің азықтарын нан ұсақтары мен қалдықтарды, дәндерді тез табады. Тұмсықтарын қанаттарының астына тығып суықтан қорғанады)* ♦ Торғайлар неге адамдарға жақын маңға қоныстанады? *(себебі адамдар жанында азық көп болады)* Торғай, торғай, торғайсың, Жақын келіп қонғайсың. Жем шашайын тере ғойғ Сонда суыққа тоңбайсың. **Еңбек қызметі** Құстар қонақтайтын, жем шашатын жерді қардан тазалау. *Мақсаты:* еңбекке деген ықыластарын арттыру. **Қимылды ойын** «Нысанаға тигіз». *Мақсаты: қашып бара жатқан заттың бағытын бақылау, қозғалыстың дұрыс орындалуын есептей білу.* **Жаттығу ойындары** Қимылдарын дамыту Қарды алыс нысанаға лақтыру	♦ Қар ғимарат жанында көп жинала ма, әлде орталықта ма? *(ғимарат жанында)* ♦неліктен? *(соққан жел орталықтағы қарды ғимарат жанына ысырады.).* **Зерттеу жұмысы** Бақшаның әртүрлі бөлігіндегі қар қалыңдығын қар өлшеуіш құралмен өлшеу.. **Еңбек:** қардан құрлыс тұрғызу *Мақсаты: қардан әртүрлі денелер жасауға үйрету;* — Достық қарым-қатынасқа тәрбиелеу. **Қимылды ойындар:** «Құ тұлкі». *Мақсаты: балаларды байқампаздыққа, алғырлыққа баулу, тапсырманы дұрыс орындауларын бақылау.* **Жаттығу ойындары:** «Нысанаға тигіз». *Мақсаты: көз мөлшерін және лақтыру күшін дамыту*.	ешқандай тамақ талғамайды, көзіне түскендердің бәрін: дәндерді, тұқымдарды, жәндіктер мен құрттарды, тіпті ұсақ жәндіктер мен құстарды да жейді. **Еңбек** Алаңды қардан тазалау. *Мақсаты: ұжыммен бірлесе жұмыс істеуге деген ықыласын тәрбиелеу* **Қимылды ойын:** «Бәйге». *Мақсаты: жүкіру жылдамдығын, ептілігін, қызығушылығын дамыту.* **Жаттығу ойындары** Шаңғымен жүруге жаттықтыру *Мақсаты: күштіліктері мен мықтылықтарын дамыту*.	***жылы, бір жерде-суық. Жылы ауа жоғары көтеріледі, суық ауа төмен түседі. Ауаның осындай қозғалысынан жел пайда болады.*** **Еңбек** Сырғанақ төбешік соғу. (Егер қар болған жағдайда) *Мақсаты:* бір-біріне деген жағымды көзқараста болуға тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Ең мерген кім?». *Мақсаты:* — Заттарды лақтыруға жаттықтыру; — Көзбен мөлшерлей білулерін дамыту. — «Ағаш суретін сал». *Мақсаты:қар бетіне әртүрлі ағаш суретін сала білулерін бекіту.* **Жеке жұмыс:** «Затты тап». *Мақсаты:* — Балабақша ауласын бағдарлай білулерін бекіту; Затты сипаттау бойынша табу.	Неге? ♦ Жолдан қалай өту керек? *(асықпай, үлкендермен бірге, алдымен сол жаққа, сонан соң оң жаққа қарау керек)* ♦Бағдаршамның қай түсінде өту керек? *(жасыл)* **Еңбек:** Аула тазалаушыға көмектесу. *Мақсаты:еңбекке деген оң көзқарастарын тәрбиелеу, тапсырманы жауапкершілікпен орындауға баулу.* **Қимылды ойын** «Жүргізушілер және жаяулар». *Мақсаты: Жолда жүру ережесін сақтауға тәрбиелеу* **Жаттығу ойындары** Қозғалыстарын дамыту. *Мақсаты: 20 см биіктікке секіру дағдыларын бекіту..*

	Мақсаты:қозғалыс координациясын дамыту.				
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Қоршаған ортамен таныстыру – коммуникативтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Ислам ,Муслима Табиғат бұрышында мекендеушілер туралы; олардың атқаратын қызметін білуге үйрету. **Міндет:**Сурет бойынша өз ойын айытқызу. Д/ойын Не артық	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Жігер, Әли Ғ,Әли Т «жеңіл - ауыр» сөздерін пайдалану арқылы салыстыруға үйрету; заттарды қолға алып, салмағы бойынша салыстыруға және өлшемі бойынша салмағын анықтауға үйрету. Д/ойын: Бірдей затты тап	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Дарын,Нұрали Дыбыстық талдауды меңгертуді жалғастыру. Қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстарды айтылу барысында ажыратуды жетілдіру. Дыбыстардың сөз ішіндегі орнын анықтай алу дағдыларын дамыту. Дұрыс отырмаудың денсаулыққа зиян екенін түсіндіріп, салауатты өмір сүруге тәрбиелеу. д/ойын: Артығын тап	**Көркем әдебиет-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Мансұр,Малика Жыл мезгілі қыс туралы құрастырып, айтып беруге үйрету. Д/ойын:суретшінің қатесін тап	**Сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру - танымдық, коммуника-тивтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Көркем,Ерсайын «Ажарлы қыс» бейнелерін құрастыру. **Мақсаты:** Талдау және біріктіру қабілетін, сөздік,тілдік кеңістік ара қатынастарының заңдылықтарын құру, үлгіні көшіру іскерлігін дамыту . қыс мезгілінің суретін тап
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Дербес ойын:** **«Құмырсқалар соқпақпен келеді»** **Міндеті:** Нақты қимыл-қозғалыс жасай білу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру, анализатор орталықтарын белсендіруге мүмкіндік жасау. **Дағды:** Тепе-теңдік: жерде созылып жатқан арқан үстімен басқа зат қойып жүру. Заттар арасымен (томаршалар) және заттарды аттап жүру және жүгіру тапсырмаларды орындай білу машықтарын жетілдіру. **Ойынның шарты:** Шеңбер бойымен тізбектеле бағытты өзгертіп жүру және жүгіру. Бір тізбекпен жүру, орташа қарқынмен жүгіру. «Артқа бұрыл!» бұйрығы бойынша	**Танымдық-қимылды ойын:** **Дидактикалық ойын:** **«Ауыр - жеңіл», «бірдей»** **Міндет:** заттарды қолға салып, көзбен салыстырып, қарапайым таразының көмегімен салыстыруды. **Дағды:** Есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторика дағдыларын дамыту. **Ойынның шарты:** балаларға сыныпта бар заттарды қолға қойып, салыстырып, заттардың қайсысы жеңілірек, қайсысы ауырлау екенін салыстырып білуді ұсынады: кітап және қарындаш, тас және қағаз парағы, текше және кесек, әуе шары және футбол добы, моншақ және шеге, шеге және дән және т.с.с.	**Дидактикалық ойын:** **«Кім зерек»** **Міндеттері:** дыбыстық талдауды меңгертуді жалғастыру. Қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстарды айтылу барысында ажыратуды жетілдіру. **Дағды:** Дыбыстардың сөз ішіндегі орнын анықтай алу дағдыларын дамыту. **Ойынның шарты:** көк түсті тұртбұрышты, дөңгелекті, үшбұрышты алдыларыңа алыңдар. Мен сендерге қатаң дыбысты айтсам, төртбұрышты, ұяң дыбысты айтсам, дөңгелекті, үнді дауыссыз дыбысты айтсам, үшбұрышты көтересіңдер. Мысалы: қатаң дыбыстар:	**Қимыл-қозғалыс жаттығу ойыны:** **Көз ауруларының алдын алу,көз бұлшық еттерін белсендендіріп, жақсарту жаттығулары.** **Мақсаты:** қимыл әрекеттің дұрыс басталуының кепілі болатын бастапқы қалыпқа дұрыс келуге,белсенді нүктелерді уқалау. **Дағды:** үйлесімді қозғалу қабілеттері және жалпы шыдамдылық секілді дене сапаларын дамытуға дағдыландыру. **1.**Болам десең көреген, Көзді айналдыр, ерінбе! **Әрекет**: 2-3 секунд көздерін айналдырып қимылдатады. **2.**Болам десең көреген, Уқалап қой көзді де! **Әрекет:** Көздерін жұмбай көз үсті мен	**Дидактикалық ойын:** **«Дыбыстарды дауыстап айтайық»** **Міндеті:** Дауыссыз дыбыс түрлерін ажырата білуге баулу. **Ойын шарты**: А-а-а, ә-ә-ә. Дауыссыз дыбыстарды айтқызып қатаң, ұяң, үнді дыбыстарды тапқызу: **б, в, г** т.б. **Ұлттық ойын : Тақия тастамақ**

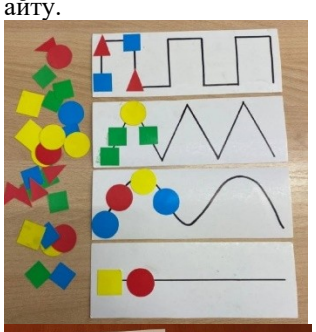
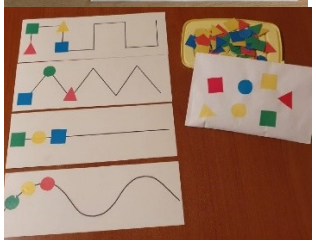
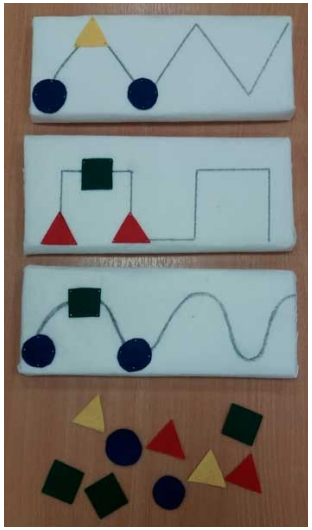
	бағыттарын өзгертіп жүгіреді. Тізбектен шықпай қозғалыста қимылдарын үйлестіріп жүруге, жүгіруге тырысады. Заттар арасымен (томаршалар) және заттарды аттап жүру және жүгіру.		*п, ф, к, қ, т, ш, с, х, һ, ц, ч, щ.* Ұяң дыбыстар: *б, в, г, ғ, д, ж, з.* Үнді дыбыстар: *й, л, м ,н, ң, р, у.*	астын абайлап бір минут уқалау. **3.**Болам десең көреген, Көзіңді аздап басып көр! **Әрекет:** Әр қолдарының үш саусағымен көздерінің үстін ақырындап 1-2 секунд басып тұру. **4.**Үлкен шеңбер саламыз, Төңіректі қарап аламыз! **Әрекет:** Көздерімен және тілін шығарып, бір мезетте жан- жаққа айналдырып, қимылдар жасау. **5.**Көзді оңға бұрамыз, Көзді солға бұрамыз. Жоғары-төмен қозғалтып, Қайталап қайта бұрамыз! **Әрекет:** Көздерін жоғары көтеру, көздерін төмен түсіру, оңға қарап бұру, солға қарап бұру.	
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата-анаға кеңес:** «Балаңызды тыңдауды үйреніңіз. Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз» «Өнегелі 15 минут»	**Ата-анаға кеңес:** Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру.	**Ата-анаға кеңес:** Балалармен өз отбасы туралы әңгімелесу. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту.	**Ата-анаға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.	**Ата –аналарға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысы әжетханаға) сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы.

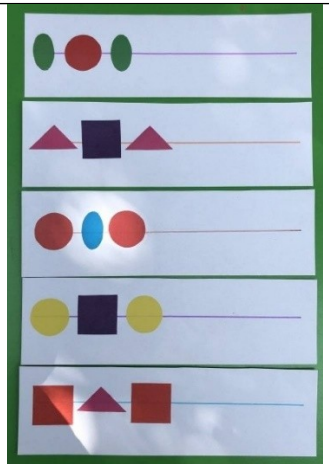
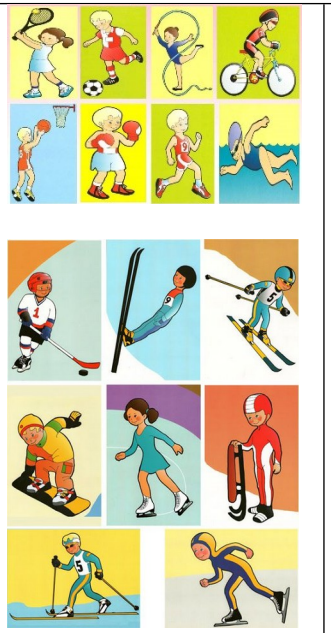
Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Топ: Мектепалды 0 а сынып
Балалардың жасы: 5-жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.12.-13.12.2024-2025 оқу жылы
Бірлік және ынтымақ айы
Апта дәйек сөзі – Бірлігі күшті ел озады

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 09.12	Сейсенбі 10.12	Сәрсенбі 11.12	Бейсенбі 12.12	Жұма 13.12
7.30 **Балаларды қабылдау**	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Математика негіздері– ойын, зерттеу іс-әрекеті. (үстел үсті ойындары пазлдар, домино және т.б.); **Үстел үсті ойындары: «Бос торларды сәйкес пішіндермен толтыр»** **Міндет:** Геометриялық пішіндерді танып, атай білуге үйрету; Бос торларды сәйкес пішіндермен толтырту. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: Балаларға суреттер таратылып беріледі. Суреттердегі бос торларды сәйкес пішіндермен толтыр. **Ықтимал күрделендіру**: Құрастырылған заттарға	**Сауат ашу негіздері– шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары: Ұсақ саусақ моторикасына байланысты,санағыш таяқшаларымен ойын:** **Үстел үсті ойындары:** «Дыбыс арқылы ссурет құрастыр» **Міндет:** Есту,көру мүшелері арқылы баланың ойлау қабілетін анықтау. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: Әр баланың алдына санағыш таяқшалар мен жұмыс жасау суреттер қойылады,оның біріншісіне	**Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі**(іс әрекет арқылы қимылды ойын) **Белсенділік жаттығу ойыны: Көруді жақсарту үшін бірнеше тиімді көз жаттығулары** **Ойын:** «Қыс пен жаздағы спорт ойындары» **Міндеттері:** Балалардың дене шынықтыру мен спортқа қызығушылығын дамыту; балаларды спорт түрлерін тануға және атауға үйрету; логикасын, есте сақтауын, ойлауын, спорт түрлерін топтастыру және	**Көркем әдебиет - коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары: Дидактикалық ойын:** «Нені жақсы көреді?» **Міндет:** баланың ойлау қабілетін дамыту, кейіпкерлер бейнесін сомдауға баулу. **Ойын шарты:** үстел үстінде берілген жануарларды, құстарды жақсы көретін тағамдарымен қосу. Мысалы: Ит- Ит сүйекті жақсы көреді. Жылқы-Жылқы шөп жейді Мысық- Мысық сүт ішеді.	**Қоршаған ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет** **Мозайка үстел үсті ойындары:** **Ойын жаттығу: «Жүріп өт,абайла!»** **Міндет:** балаларға берілген суреттер арқылы ұсақ саусақ мотрикаңың дамуына байланысты ,берілген кескін арқылы өту. Тапқырлыққа баулу . **Дағды:** көзқарасын дамыту, суреттер бойынша өзінің әңгімелерін құрастыра білуіне үйрету, негізі ойды анықтап, есте сақтау қабілеттерін

	байланысты жұмбақтар шешу. **Ойынның нұсқаулары**: Құрастырылған жұмыстарын қандай геометриялық фигураларға ұқсайды,атауларын жатқа айту. 	әріптер «П», «С», «К», «Ө», «Ұ», «Т», «Ж», «Қ», «Б», «М», «Ш»ал, екіншісіне сол әріптен басталатын суреттер қойылады. Үстелдегі суреттерге қарап құрастырады.Кім жұмысты бітірсе қолды жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: тілдік әріптерге байланысты іс-қимыл арқылы көрсете білу. **Ойынның нұсқаулары**: әріптерді ажыратқан соң,құраастырылған сурет атауларын жатқа айту. Санағыш таяқшылар көмегімен тағы не құрауға болатыны жайлы әңгімелеу. 	сұрыптау қабілеттерін дамыту. **Дағды:** Күнделікті өмірде дене қимыл жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** ***Ойынның шарты:*** Ойыншыға тек қысқы немесе тек жазғы спорт түрлерінің символдарын (суреттерін) таңдау ұсынылады. Әр баланың алдына жазда,қыста ойналатын суреттер беріледі,сол суреттерді топтастырып жинақтау,жазда ойналатын ойындар бір жаққа,қыста ойналатын суреттерді екінші жаққа жиап қою.Содан кейін ол осы спорт түрлерін айтып сәйкестендіреді; олардың неліктен жаз немесе қыс екенін түсіндіреді; жеңімпаздың қалай анықталғанын айтады. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, өз ойынша басқа сурет құрастыр. **Ойынның нұсқаулары:** дене жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау. 	Т.б. **Дағды:** бір-бірімен сәйкестендіруге не болмаса беруге дағдыландыру. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, дәптердегі жануарлар мен құстардың дауысын, қимылын келтіріп ойнату. **Ойынның нұсқаулары:** пазлдағы суреттің не екенін және оның қолданылуы туралы сұрау. 	арттыру, сөздерді дұрыс айтқызу, тыныс алу жүйесін тұрақты жұмыстану дағдыларын қалыптастыру. **Ойынның шарты:** Балаларға толық жобасымен сурет беріледі. Ол қандай сурет екенің анықтау керек. **Ықтимал күрделендірулер:** Балалар тез жауап беруі керек: дұрыс және дұрыс емес жауапты талқыға салады (басында уақыт саналмайды, одан кейін кім тез жауап береді, сол жеңген болып саналады). Өз ойларын еркін жеткізу.

					
Таңертенгі жаттығу	№ 6 Жалпы дамыту	№ 7 Жалпы дамыту	№ 8 Жалпы дамыту	№ 9 Жалпы дамыту	№ 10 Жалпы дамыту

Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Құрсаумен жұпта орындалатын жаттығулар** **№ 5 жаттығулар кешені** 1.Б.қ. – құрсаудың ортасына арқаларын түйістіріп тұру. Құрсау иықтың тұсында. 1-2– құрсауды аяқ басына жоғары көтеру – демін ішіне тарту; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (6–8 рет). 2.Б.қ. – құрсаудың ортасына арқаларын түйістіріп тұру. 1-2 – құрсауды жоғары көтеріп, оңға (солға) иілу – демін ішіне тарту; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (6 рет). 3.Б.қ. – балалардың біреуі құрсауды жерден 30 см көтеріп, тігінен ұстайды, ал екіншісі құрсауға еш жерін тигізбей, оның ішінен еңбектеп өтіп, түрегеліп, қайта ішімен орнына қайтуы керек. (3–5 рет қайталау). Балалар орындарын ауыстырып, қимылдарды қайтадан бастайды. 4.Б.қ.: құрсауды бармақтары және өкшелерімен басып тұру. 1-2 – аяқ басына көтерілу, қолдарын көтеру; 3-4 – өкшесіне түсу, қолдарын төмен түсіру; 8– 10 рет қайталау. «Айналада». Б.қ.: құрсауға қырындап, бірінің артынан бірі тұру; бір қолдары белінде, екіншімен	жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Құрсаумен жұпта орындалатын жаттығулар** **№ 6 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: құрсаудың шеттеріне арқаларын түйістіріп тұру. 1-4– қолдарын артқа, екі жаққа, оң (сол) аяқтарын ұшымен құрсаудың сыртына басу – демін ішіне тарту; 5–8 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу – демін сыртқа шығару, қайталау (8–10 рет). 2.Б.қ.: бір-біріне қарама-қарсы өкшесімен отыру, құрсау екеуінің ортасында. Біреуі еңкейіп, құрсауды итереді, ал екіншісі құрсауды өзіне тартады. Қайталау (4-5 рет). 3.Б.қ.: құрсаудың ішінде арқаларын түйістіріп тұру. Құрсауды қолдарымен ұстап тұрады. 1-2 – арқаларын түзу ұстап, отыра бергенде құрсауды жоғары көтере бастау; қайталау (8–10 рет). 4.Б.қ.: арқасына шалқалап, өкшелерін құрсауға қойып жату. 1-4– аяқтарын жоғары көтеру; 5–8 – аяқ бастарын құрсауға баяу тарту. Қайталау (8 рет). 5.Б.қ.: біреуі құрсауды еденге параллель 40 см	жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Біз – зілтеміршіміз». Б.қ.: аяқтарын аздап алшақтатып қойып, тұру; 1 – таяқшаны кеудесіне қояды; 2 – кеудесін жоғары көтереді; 3 – кеудесіне; 4 – б.қ. 8 рет қайталау. 2.«Ескекшілер». Б.қ.: аяқтарын иық енінде қою, таяқшаны ортасына таман көлденең ұстау; оңға, солға бұрылып, ескекті келтіріп қозғалту. 6–8 рет қайталау. 3.«Отыруға тырыс». Б.қ.: шалқалап жату, таяқшаны төмен түсірілген қолдарында ұстау; 1 – таяқты серпіп, басынан жоғары асыру; 2-3 – таяқты сермеп алдыға шығару, тартылып отыру; 4 – б.қ. 8 рет қайталау. 4.«Таяқшаға қара». Б.қ.: етбеттеп жату, жұдырықтарын иектің астына тіреу, таяқшаны алдына қою. 1-2– таяқшаны жоғары көтереді, таяқшаға қарау; 3-4 – б.қ. - босаңсу. 6 рет қайталау. 5.«Таяқшаны тізесіне қою». Б.қ.: шалқасынан	жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№ 2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: тұру. 14 – таяқшаны жоғары көтеру, демін ішіне тарту; 5–8 – таяқшаны төмен түсіру, демін сыртқа шығару. 8 рет қайталау. 2.Б.қ.: аяқтарын тіреп қою, шынтақтары бүгілген, таяқшаны кеудесінде ортасына қарай ұстау. 1-2 – оңға бұрылу, таяқшаны оңға қарай оң қолымен апару (таяқша еденге параллель); баяу қозғалу; 3-4 – б.қ. Сол жағына 5 рет қайталау. 3.Б.қ.: тұру. 1–3 – таяқты алдыға ұстау, оң аяғын басына-өкшесіне-басына басу; 4 – б.қ. Сол аяқпен осы қимылдарды қайталау. 1.Б.қ.: тұру. Таяқты үстіңгі шетінен ұстап, тігінен аяқтарының ортасына орналастыру, демін ішіне тарту. 1-2 – еңкею (тікбұрыш жасап), қолдарын таяқты жылжыта алға созу, басы түзу, демін сыртқа шығару; 3-4 – б.қ. Аяқтарын бүкпей 6–8 рет қайталау. 2.Б.қ.: етбеттеп жату. Таяқшаны артына қолдарын бүгіп ұстау. 1-2– таяқша мен денесін жоғары көтеру; 3-4 – б.қ. Баяу 4–6 рет қайталау.	жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№ 3 жаттығулар кешені** 1.«Таяқшаны жоғарыға көтеру». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқшаны иық еніндей шетінен ұстап төменге қою. 1 – таяқшаны жоғары көтеріп созылу; 2қолдарын бүгіп, таяқшаны жауырынына қояды; 3 – таяқшаны жоғары көтереді; 4 – таяқшаны төмен түсіреді, б.қ. (8 рет). 2.«Созылғыштар». Б.қ.: – тұру, таяқты төмен ұстау. 1-3 – таяқты жоғары көтеріп, артқа жіберу, аяқтың басымен тұрып, созылу; 4 – б.қ. 8 рет қайталау. 3.«Отырып-тұру» Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқшаны иық еніндей шетінен ұстап төменге қою. 1 – отыру, таяқшаны алға шығару; 2 – б.қ. (8 рет). 4.«Еңкею» Б.қ.: – аяқтарын алшақ қою, таяқшаны төмен ұстау; 1-2 – алдыға еңкею, таяқшаны жоғары көтеру, керілу; 3-4 – б.қ. (8 рет) 5.«Жанына иілу». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – оң

		құрсауды ұстау; аяқ ұшына отырып, құрсауды үш рет айналу; тұрып, денені түзеу, бағытты өзгертіп, қайталау (3-4 рет). 5.Б.қ.: құрсауға қырындап, бірінің артынан бірі тұру; шеңбер бойымен аяқтарын жоғары көтеріп, шапшаң жүгіріп үш рет айналу; бір орында жай жүру; бағытын өзгерту, қайталау (3-4 рет).	биіктікке ұстап, тізерлеп тұру; екіншісі құрсауға қырындап тұрады; құрсаудың астына өтіп, ішінен аттап шығады. 6 рет қайталау. Балалар орындарын ауыстырады. 6.Б.қ.: екеуі де оң қолдарымен құрсауды ұстап тұрады. Оңға айналу, тоқтау; сол жаққа айналу. Қайталау (4-5 рет) 7.Б.қ.: қолдары артта, құрсауды еденге қою; екі аяқтап құрсауды артпен үш рет айналу; тоқтау. Бағытты өзгерту, жай жүріспен алмастырып, қайталау (2-3 рет).	жату, таяқша санында, 1 – таяқшаны жоғары көтеру; 2 – оң (сол) аяғын бүгу, таяқшаны тізесіне көтеру; 3 – таяқшаны жоғары көтеру; 4 – б.қ. Басы мен иықтарын жерден алмай, аяғының басын созады. 6 рет қайталау. 6.«Аяғыңның басына жеткіз». Б.қ.: отыру, аяқтарын ашу, таяқшаны кеуде тұсында ұстау; 1–3 – алдыға еңкею, таяқшамен аяқтарының басына дейін жету; 4 – б.қ. 6 рет қайталау. 7.«Стадионға». Б.қ.: тұру. Таяқшаны шынтақ бүгілуіне ұстау. Бір орында тізесін жоғары көтеріп жүгіру. 3 рет 20 секундтан жүрумен алмастырып, қайталау.	3.Б.қ.: тұру. Таяқшаны төмен түсіріп шетіне қарай ұстау. 1-2– аяқ басымен отырып-тұру; тізелерін ашып қою, арқасын түзеу – демін сыртқа шығару; 3-4 – б.қ. -демін сыртқа шығару. 8–10 рет қайталау. 4.Б.қ.: тұру. Таяқшаны алдына қою. 9 рет секектеу, 9-рет таяқшадан секіріп өту; 4 қадам орынында тұрып ату. 4–6 рет қайталау.	аяқпен оңға аттау; 2 – оңға иілу: 3 – денені түзеу; 4 – б.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет). 6.«Уқалау» Б.қ.: – тұру. Бармақтары таяқшаның үстінде, таяқшаны аяғымен дөңгелету (бармақтарынан бастап, өкшесіне дейін). Сол аяғымен осы қимылдарды қайталау. 8 рет. 7.«Секірулер». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. Секіру – аяқтарын екі жаққа ашу, қайта жинау. 1–8 дейін. Шағын үзіліс жасап, қайта 8 рет қайталау.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық		**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет** **Менің Отаным Қазақстан мемлекеттік Әнұран**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты: 8.30		**09.12.24** **Дүйсенбі**	**10.12.24** **Сейсенбі**	**11.12.24** **Сәрсенбі**	**12.12.24** **Бейсенбі**	**13.12.24** **Жұма**
		Математика негіздері **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене шынықтыру**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Шығармашылық(мүсіндеу)** **Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Бүтін және бөлік. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -бөліктерден бүтінді құрастыруға және бүтінді бөліктерге бөлуге үйрету.Түпкілікті жиын мен оның құрамдас бөліктерінің арасындағы қатынасты анықтау білігін дамыту; бүтін өзінің бөлшегінен	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. [н] **ҰІӘ міндеттері:** -қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстарды айтылу барысында ажыратуды жетілдіру; -дыбыстардың сөз ішіндегі орнын анықтай алу дағдыларын дамыту; -дұрыс отырмаудың	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Бүтін және бөлік. (тілдік қарым-қатынас) **ҰІӘ міндеттері:** -бөліктерден бүтінді құрастыруға және бүтінді бөліктерге бөлуге үйрету.Түпкілікті жиын мен оның құрамдас бөліктерінің арасындағы қатынасты анықтау	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: :** Артық, кем, тең. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -бөліктерден бүтінді құрастыруға және бүтінді бөліктерге бөлуге үйрету.Түпкілікті жиын мен оның құрамдас бөліктерінің арасындағы қатынасты анықтау білігін	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау.[н],[л](қайталау) **ҰІӘ міндеттері:** -дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратуларын жетілдіру; -берілген дыбысқа сөз құрап, сөздегі сол дыбыстың орнын анықтай алу дағдыларын бекіту;

	үлкен сандарды салыстыру. «+», «-» таңбасымен таныстыру білігін қалыптастыруды жалғастыру; сандарды санау, салыстыру, цифрларды тануға және атау қабілеттерін бекіту. -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** сандарды санау, салыстыру, цифрларды тануға және атауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** «бүтін», «бөлік» сөздерін айтуды; **Түсінеді:** затты (фигураны) өзінің бөліктерінен қалай құрастыруға болатынын; **Қолданады:** сандарды санауды және салыстыра білуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог қызғылтсары шеңберді алып екіге бөледі. Әлия апельсинді екіге бөлді. Әр бөлікті қалай атауға болады? (жарты) Ал егер біз екі жартыны бір-біріне біріктірсек, неболады? (Бүтін апельсин болады. Барлығы біріктіреді). Әлия апельсинді неше бөлікке бөлді? Қайсысы көп: бүтін бе, әлде бөлік пе? Бөліктерден бүтінді қалай жасауға болады? (бөліктерді қосамыз). Сырым апельсинді төрт бірдей бөлікке бөлді. Бұл бөліктерін- ширек,төрттен бір бөлігі деп атайды. Барлық бөліктерін	денсаулыққа зиян екенін түсіндіріп, салауатты өмір сүруге тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстықтарды дұрыс ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Түсінеді:** дыбыстардың жасалу жолын түсінеді. **Қолданады:** дыбыстықтарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Тіл ұстарту** Ба-ба-ба, Бақылдайды бақа. Ыс-ыс-ыс, Келді, міне, қыс. Оп-оп-оп, Балалар ойнады доп. Жау-жау-жау, Желбіреп тұр жалау. Ой-ой-ой, Қорада тұр қой. Ай-ай-ай, Ұшып кетті торғай. Ай-ай-ай, Жайылып жүр тай. Ға-ға-ға, Ұшып кетті қарға. «Кім зерек» дидактикалық ойыны –Балалар, көк түсті тұртбұрышты, дөңгелекті, үшбұрышты алдыларыңа алыңдар. Мен сендерге қатаң дыбысты айтсам, төртбұрышты, ұяң дыбысты айтсам, дөңгелекті, үнді дауыссыз дыбысты айтсам, үшбұрышты көтересіңдер. Мысалы: қатаң дыбыстар: *п, ф, к, қ, т, ш, с, х, һ, ц, ч, щ.* Ұяң дыбыстар: *б, в, г, ғ, д, ж, з.* Үнді дыбыстар: *й, л, м ,н, ң, р, у.* **Түсіну деңгейі:** «Жалауша»	білігін дамыту; бүтін өзінің бөлшегінен үлкен сандарды салыстыру. «+», «-» таңбасымен таныстыру білігін қалыптастыруды жалғастыру; сандарды санау, салыстыру, цифрларды тануға және атау қабілеттерін бекіту. -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** сандарды санау, салыстыру, цифрларды тануға және атауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** «бүтін», «бөлік» сөздерін айтуды; **Түсінеді:** затты (фигураны) өзінің бөліктерінен қалай құрастыруға болатынын; **Қолданады:** сандарды санауды және салыстыра білуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог қызғылтсары шеңберді алып екіге бөледі. Әлия мандаринді екіге бөлді. Әр бөлікті қалай атауға болады? (жарты) Ал егер біз екі жартыны бір-біріне біріктірсек, неболады? (Бүтін апельсин болады. Барлығы біріктіреді). Әлия мандаринді неше бөлікке бөлді? Қайсысы көп: бүтін бе, әлде бөлік пе? Бөліктерден бүтінді қалай жасауға болады? (бөліктерді қосамыз). Сырым апельсинді төрт	дамыту; бүтін өзінің бөлшегінен үлкен сандарды салыстыру. «+», «-» таңбасымен таныстыру білігін қалыптастыруды жалғастыру; сандарды санау, салыстыру, цифрларды тануға және атау қабілеттерін бекіту. -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** салыстыру, санды цифрмен белгілеу,еркін жұмыс жасауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** санауды,«көбірек», «азырақ», «бірдей», «тең» сөздерін айтуды; **Түсінеді:** белгінің мәні мен мағынасын; **Қолданады:** сандарды санауды және салыстыруды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым печенье пісірді. Олар печеньелерді қораптарға орналастыруға көмек сұрайды. Қораптардың әрқайсысында (мөлдір файлдарды, нағыз қорапшаларды, маркермен бөлінген тақтаның бір бөлігін пайдалануға болады) печеньенің түрлері (пішін) белгіленген. Педагог балаларды печеньені (көлемі шамамен бірдей, түрлі түсті үшбұрыштар, дөңгелектер, сопақшалар, шаршылар 22-кестеде) қораптарға салуға көмектесуге шақырады.	-артикуляциялық жаттығу жасату арқылы әдемі сөйлеуге баулу. **Дағды**: дыбыстарды ажыратып, сөздегі дыбыстың орнын анықтай алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** үш дыбыстан тұратын сөздерге дыбыстық талдау жасайды, берілген дыбысқа сөз құрайды. **Түсінеді:** сөздер әртүрлі дыбыстардан тұратынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады, сөздегі дыбыстың орнын анықтайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Артығын тап» ойынын ұйымдастыру. Ара, өрмекші, маса, көбелек,аю. *(аю)* Тауық, әтеш, үйрек, қаз, сауысқан. *(сауысқан)* Мысық, түлкі, аю, қасқыр. *(мысық)* Колғап, көйлек, шалбар, етік. *(көйлек)* Май, шай, нан, қант, қасық. *(қасық)* Балалар сөздердің лексикалық мағынасына қарай артық сөзді табады. Өкпеден шыққан ауаға ауыз қуысында қандай мүшелер кедергі жасайды? –Балалар, тіл, ерін, тіс түбі, таңдай, кішкене тіл, иек, езу өкпеден шыққан ауаға кедергі жасайды екен. **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Күрекше»*** – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек.

	біріктірсе, не болады? (*Бүтін)* Сырым апельсинді неше бөлікке бөлді? Не көп: жарты ма, әлде төрттен бір бөлігі ме? 2 немесе 4 пе? **Түсіну деңгейі:** **Практикалық жұмыс** Педагог пицца немесе тәтті(пирог) нанды жарты немесе төрт бөлікке кесуге ұсынады. Бөліктерден бүтінді қалай жасауға болады? (*Біріктіру арқылы.)* Қорытынды: бөліктерден бүтінді алу үшін бөліктерді біріктіру немесе қосу қажет. **Үлестірмелі тапсырма** **1-тапсырманы** педагог балалармен бірге ауызша орындайды. Заттарды атайды. Әр суреттің қандай бөліктері бейнеленген? Оларды көрсет. Педагог қосымша сұрақтар қояды: теледидардың неше бөлігі бар? Олар бірдей ме? алманың қандай бөліктерін көріп тұрсың? Ойыншықтардың неше бөлігі бар? Шаршының бөліктерін қара. Шаршының парағын осындай бөліктерге кес. Шаршыны бүкте. Паровоз вагондарды алып жүреді. Олар нешеу, санаймыз. Паровоздан кейін бірден сол жақтағы вагондардан бастап санайық. Балалар санайды. (10) Барлық вагондар бірдей ме? Пішіні, өлшемі, түсі бойынша?	дидактикалық ойыны – Балалар, мен сендерге дыбыс айтып, сол дыбысы бар сөздерді айтамын. Егер дыбыс сөз басында болса, қызыл жалаушаны, сөз соңында болса, көк жалаушаны, сөз ортасында болса, екі жалаушаны да желбіретесіңдер. Мысалы: (Е) *етік, керік, себет, серке, Берік, ет, ер, елік, текемет, ел, тер, Ерлан, тәрелке, ешкі, күлтеше, жүрек, тірек, бәтеңке, есік* т.б. (Ә*) әтеш, бәтеңке, бәсіре, бәліш, әтір, әңгелек, әміре, Кәмилә, Кәмшат, әйнек, мәсі* т.б. (Ұ) *ұршық, ұлу, ұшақ, ұзын, құмыра, ұн, құндыз, құлып, Ұлжан, ұлпа, құс, ұрыс, ұрық, ұмыт, ұқыпты, құм* т.б. **Қолдану деңгейі:** Дыбыстық талдау жаса. Педагог *«нар»* сөзінің сызбасын тақтаға іледі. Бір баланы тақтаға жұмыс жасауға шақырады. Қалған балалар орындарында жасайды. Дыбыстық талдау жасау барысында әр дыбысты жеке-жеке дыбыстап айтуға тапсырма беріледі. «нар» сөзінде1 буын, 3 дыбыс бар. н – үнді дауыссыз, көк түсті дөңгелекпен белгіленеді. А – жуан дауысты дыбыс, қызыл дөңгелекпен белгіленеді. р – үнді дауыссыз дыбыс, көк дөңгелекпен белгіленеді. Педагог «гүл» сөзінің дыбыстық сызбасын тақтаға іледі.	бірдей бөлікке бөлді. Бұл бөліктерін- ширек,төрттен бір бөлігі деп атайды. Барлық бөліктерін біріктірсе, не болады? (*Бүтін)* Сырым апельсинді неше бөлікке бөлді? Не көп: жарты ма, әлде төрттен бір бөлігі ме? 2 немесе 4 пе? **Түсіну деңгейі:** **Практикалық жұмыс** Педагог пицца немесе тәтті(пирог) нанды жарты немесе төрт бөлікке кесуге ұсынады. Бөліктерден бүтінді қалай жасауға болады? (*Біріктіру арқылы.)* Қорытынды: бөліктерден бүтінді алу үшін бөліктерді біріктіру немесе қосу қажет. **Үлестірмелі сурет** **1-тапсырманы** педагог балалармен бірге ауызша орындайды. Заттарды атайды. Әр суреттің қандай бөліктері бейнеленген? Оларды көрсет. Педагог қосымша сұрақтар қояды: партаның неше бөлігі бар? Олар бірдей ме? Мандариннің қандай бөліктерін көріп тұрсың? Ойыншықтардың неше бөлігі бар? Шаршының бөліктерін қара. Шаршының парағын осындай бөліктерге кес. Шаршыны бүкте. Барлық вагондар бірдей ме? Пішіні, өлшемі, түсі бойынша? -Пойыздың 10 вагонын біртұтас деп айтуға	Балалар печеньемен жүргізілетін ойынға тартылады және печеньелер жиынының қандай элементтерден тұратынын анықтайды. Мөлдір дорбаны немесе тақтаның жоғарғы бөлігінде араластырылып бекітілген пішіндер жиынын көрсете отырып, педагог сұрақ қояды: бізде қандай печеньелер бар? Печеньенің пішінін анықтайды: дөңгелек, үшбұрыш, шаршы және сопақша. - Жиын қандай пішіндерден тұрады (немесе дорбадағы печеньелердің пішіндері қандай?) Балалардың әрқайсысына тақтаға шығып, қарамай (көздерін жұмып, пішінін сипалау арқылы анықтауға болады) бір пішіннен алып, қорапшаға салуды ұсынады. Барлық пішіндер қорапшаларға салынғаннан кейін олардың әрқайсысындағы печеньелер саналады. Мысалы, педагог бір пішіндерден шығарады, ал балалар дауыстап санап отырады. Сан жазылған карточка шығарылып, қорапшаның жанына немесе қорапша бейнеленген бөлікке қойылады немесе ілінеді. Қорапта сопақша пішінді 4 печенье бар, 4 цифрын көрсетеді. Басқа қорапта - дөңгелек пішінді 4 печенье, 4 цифрын көрсетеді. Сопақшалар мен дөңгелектер төрт-төрттен	***«Ине»*** – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. ***«Төбешік»*** – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. ***«Түтікше»*** – Тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Түсіну деңгейі:** «Сөз айт, дұрыс айт» дидактикалық ойыны Педагог балаларға көк түсті төртбұрышты көрсетіп, қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын сөздерге мысалдар келтіруге тапсырма береді. Мысалы: (пима, фабрика, кілт, қант, тұз, шана, сабын, хат, қайық, циркуль, щетка т.б.). Қызыл түсті домалақты көрсетіп, жіңішке дауысты дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. (Әтеш, өшіргіш, өмір, елгезек, ірімшік, элеватор, ін, иық, үтік т.б.) Енді үнді дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. (Лақ, мысық, нағашы, радио, уық т.б.). Педагог тіл ұстарту барысында балаларға үнді дауыссыз дыбыстарды естігенде, бір рет қол шапалақтауға ұсыныс тастайды. **Тіл ұстарту** Ақ-ақ-ақ, Тастан-тасқа секірді лақ. Ма-ма-ма,

	-Пойыздың 10 вагонын біртұтас деп айтуға болады. -Текшелер жиынтығы - бұл бүтін. Жиынтықта қанша текше бар? Олар бірдей ме? (Пішіні мен өлшемі бірдей, түсі әртүрлі) Жиынтықтағы текшелерді сана. Осыдан кейін педагог қағаздан жасалған шаршыларды таратады, оны тең бөлікке, содан кейін тағы бүктеуді ұсынады. Ашып бөліктерді санайды. Шаршының екіден бір бөлігін, төрттен бір бөлігін басқаша қалай атауға болады? (жарты, ширек) Сондай-ақ, тең және тең емес бөліктерге бөлінген ашықхатты таратуға болады. Педагог бүктеуді сұрайды. Бөліктерді санайды. **Қолдану деңгейі: Ойын жаттығуы: «Дұрыс ата»** Педагог суреттерді көрсетеді, балалар бүтін немесе бөлік деп айтады. Бүтін алманы, текшелер жиынтығын көрсетеді, содан соң бөліктерін-жарты, төрттен бір бөлігін. Балалар атайды. Балалар **берілген сурет бойынша тапсырманы** орындайды. Бүтін мен бөліктердің үстінен саусақтарымен жүргізеді. Практикалық жұмыс жүргізеді, сұрақтарға жауап береді. Алма қандай бөліктерге бөлінген? (*Жоғарыда алма екі бөлікке, төменде төрт бөлікке бөлінген).* Барлық бөліктерін біріктірсе, не болады? (*Бүтін)*	«жаз» сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. Ж – ұяң дауыссыз, көк түсті дөңгелекпен белгіленеді. а – жуан дауысты, қызыл түсті дөңгелекпен белгіленеді. З – ұяң дауыссыз, көк түсті дөңгелекпен белгіленеді. «Төр» сөзінің дыбыстық сызбасын тақтаға іледі. «Төр» сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. Т – қатаң дауыссыз дыбыс, көк дөңгелекпен белгіленеді. Ө – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл дөңгелекпен белгіленеді. Р – үнді дауыссыз дыбыс көк түсті дөңгелекпен белгілейміз. **Сергіту сәті** Оңға, оңға түзу тұр, Солға, солға түзу тұр. Артқа қарай бір адым, Алға қарай бір адым. Жоғары-төмен қарайық, Орнымызды табайық.	болады. -Текшелер жиынтығы - бұл бүтін. Жиынтықта қанша текше бар? Олар бірдей ме? (Пішіні мен өлшемі бірдей, түсі әртүрлі) Жиынтықтағы текшелерді сана. Осыдан кейін педагог қағаздан жасалған шаршыларды таратады, оны тең бөлікке, содан кейін тағы бүктеуді ұсынады. Ашып бөліктерді санайды. Шаршының екіден бір бөлігін, төрттен бір бөлігін басқаша қалай атауға болады? (жарты, ширек) Сондай-ақ, тең және тең емес бөліктерге бөлінген ашықхатты таратуға болады. Педагог бүктеуді сұрайды. Бөліктерді санайды. **Қолдану деңгейі: Ойын жаттығуы: «Дұрыс ата»** Педагог суреттерді көрсетеді, балалар бүтін немесе бөлік деп айтады. Бүтін алманы, текшелер жиынтығын көрсетеді, содан соң бөліктерін-жарты, төрттен бір бөлігін. Балалар атайды. **Дәптермен жұмыс** Балалар **2-тапсырманы** орындайды. Бүтін мен бөліктердің үстінен саусақтарымен жүргізеді. Практикалық жұмыс жүргізеді, сұрақтарға жауап береді. Алма қандай бөліктерге бөлінген? (*Жоғарыда алма екі бөлікке, төменде төрт бөлікке бөлінген).*	болды. Олардың саны бірдей. Қанша сопақша болса, сонша дөңгелек деп айтуға болады. Мұғалім «=» белгісі бар карточканы шығарады және оны қораптар мен сандар арасына орналастырады. Бұл белгі «тең» дегенді білдіреді. Бұл белгі бір топта қанша зат болса, екінші топта сонша зат бар екенін білдіреді. **Түсіну деңгейі: Ойын жаттығуы: «Сана»** Педагог цифрлар және теңдік таңбасы бейнеленген карточкаларды, сондай-ақ нүктелер және сандық суреттер бейнеленген карточкаларды таратады. Бес нүкте бейнеленген карточканы шығаруды сұрайды. Бес зат бейнеленген карточканы шығаруды сұрайды. Осы карточкалар туралы не айтуға болады? Нүктелер санын, суреттегі заттардың санын белгілейтін карточканы салыңдар. Қандай цифрларды алдыңдар? Олар бірдей ме? Демек, 5=5, яғни нүктелер саны карточкада бейнеленген заттар санына тең деп айтуға болады. Нүктелер және заттар бейнеленген карточкаларды алады. Нүктелер саны суретте бейнеленген заттардың санына тең екенін айтады. «=» белгісін қоюға болады. **Қолдану деңгейі: Жұптық жұмыс** Балалар жиынтықтан	Лақты қораға қама. Аң-аң-аң, Аңның ізіне болдым таң. Рақ-рақ-рақ, Керек маған тарақ. Уық-ұық-ұық, Қорада тұр тауық. **Қолдану деңгейі:** Заттардың атында естілген **н, л** дыбыстарының дыбыстық белгілерін қой. Дыбыстық талдау жаса. Балалар, дәптерімізді ашып, үш дыбыстан тұратын сөздерге дыбыстық талдау жасайық. Балалар орындарында дыбыстық талдау жасайды. Тексеру үшін педагог дыбыстық сызбаларды тақтаға іліп, балаларды тақтада шақырады. Балалар жұмыстарының дұрыс-бұрыстығын тақтамен тексереді. Суреттерде не бейнеленген? Хат, бал, уық. Педагог дыбыстық талдау жасаған кезінде сөздегі әр дыбысты анық айтуларына тапсырма береді. «Хат»сөзіне дыбыстық талдау. Х – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. А – жуан дауысты дыбыс, қызыл түсті белгімен белгілейміз. Т – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түсті белгімен белгілейміз. Хат сөзінде 1 буын, 3 дыбыс. «Бал» сөзінің дыбыстық талдауы. Б – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түсті белгімен белгілейміз.

	Алманың екіден бір бөлігін, төрттен бір бөлігін, басқаша қалай атауға болады? (Жарты, ширек.) Педагог мұны «+» белгісінің көмегімен көрсетеді. Екінші суретте алманың төрт бөлігінен бір бөлігін алады, қанша бөлік қалады? Педагог мұны «-» таңбасының көмегімен көрсетеді. 3 бөлігі қалады. **«Көршісін тап дидактикалық ойыны** Таныс цифрдан сандық қатар құрылады. Балалар көздерін жұмған кезде, бір сан алынады (түн). Балалар сандарға қарап, қай сан жоғалғанын айтады.		Барлық бөліктерін біріктірсе, не болады? (*Бүтін)* Алманың екіден бір бөлігін, төрттен бір бөлігін, басқаша қалай атауға болады? (Жарты, ширек.) **Көршісін тап** ойыннын ойнатылады	заттар тобын құруды қалай үйренгенін тексеру үшін, тапсырманы жұппен орындауды ұсынады. Әр балада белгілі бір түрдегі фигуралар жиынтығы бар (шаршылар, үшбұрыштар, сопақша, шеңберлер). Педагог саны бар карточканы көрсетеді (мысалы, 3). Жұптың әр ойыншысы көрсетілген санға қарай фигура көрсетеді. Әрқайсысында неше фигура бар? (3). Олардың саны туралы не айтуға болады? (олар тең). Балалар фигуралармен практикалық жұмыс жасайды. Фигуралардың тең екендігі туралы қорытынды жасайды.	А – жуан дауысты дыбыс, қызыл түсті белгімен белгілейміз. Л – үнді дауыссыз дыбыс, көк түсті белгі қоямыз. «Бал» сөзінде 1 буын, 3 дыбыс 3. Суреттердегі заттардың бірінші дыбысын анықта. Қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын заттың суретін үшбұрышқа, ұяң дауыссыз дыбыстан басталатын заттың суретін дөңгелекке, үнді дауыссыз дыбыстан басталатын заттың суретін төртбұрышқа қос. **Саусақ жаттығуы** Партадағы саусақтар Адымдайды, жүреді. Өнерлі бұл саусақтар Сурет сала біледі. Ортанғы мен сұқ саусақ Түйеқұсты салады, Төңкеріліп аспанға Қоян да бола қалады.

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету)** түрінде іске асырылады.

Қимылды жүгіруге арналған ойын: «Джунглидағы жаңбыр»

Басты міндет: қарым-қатынас дағдыларын дамыту, құрдастарымен ортақ тіл табыса білуге үйрету.

Үлкен үзіліс **«Күй күмбірі» : «Детство» күйі Асылбек Енсепов Мақсаты:** балалардың бойында музыканы тыңдауға қызығушылықтарын, музыканы эмоционады қабылдауды, түсінуді, қадірлей білуді қалыптастыру, ұлттық мәдениетке қызығушылықты арттыру

Африкаға саяхатқа шығуды ұсынады.

Африка – ыстық ел. Онда арыстан, маймыл, керік, піл т.б. көптеген жануарлар тіршілік етеді. Түрлі түсті құстар өте көп. Бегемоттар мен қолтырауындар да бар.

Африка, Африка,
Ғажайып ел!
Африка, Африка,

Қимылды жүгіруге арналған ойын:(қауіпсіздікті сақтау)

«Джунглидағы жаңбыр»

Міндеттері: қарым-қатынас дағдыларын дамыту, құрдастарымен ортақ тіл табыса білуге үйрету.

Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.

Ыстық ел! Африка, Африка, Тәтті банандар! Өйткені Африкада жыл бойы жаз! **«Ыстық елдің жануарлары»:** Қол-қол – мынау – қолтырауын. (Балалар ұйықтап жатқан қолтырауынды салады). Мот-мот-мот – пайда болды бегемот. (Ауыздарын кең ашып, бегемот сияқты жүреді.) Ке-ке-ке – мойны ұзын керік. (Керік сияқты аспанға созылады). Пі-пі-пі – су шашады піл. (Піл сияқты су шашады: ұрттарын толтырып, су бүркіген сияқты қимылдайды.) Май-май-май – маймылды қара, пай-пай! (Секіріп жүрген маймылды салады).		**Ойынның шарты: Нұсқау:** -Бір-біріңіздің соңынан шеңбер жасап тұрыңыздар. Джунглида жүрміз деп елестетіңіздер. Ауа райы өте тамаша, күн жарқырап, ыстық және қапырық болып тұр. Бір уақытта самал жел соқты, (алдыңызда тұрған адамның арқасына жұғысып жеңіл қимылдар жасаңыз). - Жел көтеріліп желкіді (арқаны қаттырақ басамыз) . - Қатты дауыл соқты (қимылдарыңыз күшейіп шеңбер бойында жүргізіледі) - Ұсақ жаңбыр сіркіреді (серіктесіңіздің арқасын саусағыңызбен басасыз) - Кенет нөсер жауын құйды (алақандарыңызбен жоғарыдан төмен қимылдар жасаңыздар). - Бұршақ жауды (арқаны қаттырақ соғамыз). - Тағы да нөсер жауын жауды. - Ұсақ жаңбыр сіркіреді. - Дауыл соқты. - Жел соқты. - Жел басылып келеді. **Ұсыныс:** бұл тапсырма ойынды жандандыра түседі.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз де ойнаймыз.(Ертегі сахналау) **ҰІӘ міндеттері:** -балаларды бірігіп ойнауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу**.** Әңгімемен таныстырып, мазмұнын айтуға үйрету; -ой-өрісін кеңейту, есте сақтау қабілетін дамыту; -туған жердің табиғатына қамқор бола білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Әңгімеменің мазмұнын айтуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**:	**Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы: ҰІӘ тақырыбы:** Аквариумда не тіршілік етеді? (ойын,еңбек, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -балаларды жанды табиғат бұрышындағы тіршілікпен таныстыру; -құрбы-құрдастарымен және ересектермен еркін араласу үдерісі арқылы олардың танымдықзерттеушілік қызметпен айналысуына жағдай жасау; -балаларды еңбекқорлыққа,	**2 Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жақсы мен жаман.(өлеңді жаттау) Рақым Тышқанбаев танысу. **ҰІӘ міндеттері:** -өлеңді мәнерлей оқи отырып,логикалық екпінмен, үзілістермен жаттауға үйрету; -сурет бойынша әңгіме құрастыруда эмоциялық-бейнелік мазмұнды баяндау суреттегі кейіпкерлерді атау, оларға сипаттама беру; -сюжет бойынша шығармашылықпен әңгімелеуде	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз де ойнаймыз. (Ертегі)сахналау. **ҰІӘ міндеттері:** **ҰІӘ міндеттері:** -балаларды бірігіп ойнауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу**.** Әңгімемен таныстырып, мазмұнын айтуға үйрету; -ой-өрісін кеңейту, есте сақтау қабілетін дамыту; -туған жердің табиғатына қамқор бола білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Әңгімеменің мазмұнын айтуға	**2. 2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Жануарлардың тіршілігі үшін не қажет? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -жануарлардың бәрінің тірі жан иесі екендігі және олардың тіршілік етуіне белгілі бір жағдайлар қажеттігі туралы түсінікті пысықтау; -олардың зейін қойып тыңдау, көзбен көргенін естеу сақтау және сөздік-логикалық жадын, ойлау

	Жасайды: диалогті түрде сөйлеуді, ертегінің мазмұнын айтады**;** **Түсінеді:**шырша мен қайыңның айырмашылығын; **Қолданады:** берілген дыбыстан басталатын сөз айтады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Бүгін қай күн? Кеше қандай күн болды? Ертең қандай күн болады? Бүгін ауа райы қандай? Табиғат өзгерістерін атайық. балаларға көктем мезгілін естеріне түсіреді.Көктем келгенде ерекше құлпырып өсетін өсімдіктердің бірі – ағаштар. Ағашқа байланысты мақал-мәтелдердің мағынасын түсініп алайық. Мақал-мәтелдер: Ағаш – тамырымен, адам – достарымен мықты. Адамға үш нәрсе көмек: шөл далада қазылған құдық, салынған көпір және жол бойына егілген ағаш. Қарағайға қарап – тал өсер, Қатарына қарап – бала өсер. **Түсіну деңгейі:** Балалар, сендер ертегі тыңдағанды ұнатасыңдар ма? Тақтаға ертегі мазмұнына байланысты сурет ілінеді. Алдымен балаларды екі топқа бөліп, бір топқа «шыршаның», екінші топқа «қайыңның» сөзін педагогтің соңынан қайталап отыруды ұсынысады. Педагог М.Төрежановтың «Біз де ойнаймыз» әңгімесін оқып береді. **Біз де ойнаймыз**	құрбыларымен достық қарым-қатынас жасауға үйрету. **Дағды**: оларға күтім жасаудың қарапайым тәсілдерін пайдалана білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** аквариумда тіршілік ететін балықтардың бірнеше түрін атап көрсетеді. **Түсінеді:** балықтардың құрылымын, өзіне тән белгілерін, қимылдарын түсінеді. **Қолданады**: оларға күтім жасаудың қарапайым тәсілдерін пайдалана алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Балықтар» психологиялық жаттығуының көмегімен алдағы сабаққа жағымды эмоциялық көңіл күй қалыптастырады. Балалар өздерін суда жүзген балықтың рөлінде елестетеді. Денесімен жүзген адамның қимылдарын жасайды. – Декоративті балықтарға арналған үй қалай аталады? Балықтарды не үшін үйде, аквариумда ұстайды? Суреттерді қарап шығып, балықтар мекендейтін үйдің аквариум деп аталатанын айтады. Балықтарды аквариумда ұстайтын себебі: ол өте әдемі. Онда тіршілік ететін балықтар аквариум балықтары немесе декоративті балықтар деп аталады. Үйінде аквариумы барлар әсерлерімен бөліседі. Балықтардың атауларын	эпитеттерді,теңеулерді қолдану, ойлау қабілеттерін дамыту. **Дағды**: Өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өлеңнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, сурет бойынша әңгіме құрайды; **Түсінеді:** жақсылық пен жамандықты түсінеді, ажыратады; **Қолданады:** өлең мазмұнына сәйкес сұрақтарға жауап береді, мәнерлеп жатқа айтады. Жақсылық туралы сөздерді есіне сақтайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Тыныштық сәті (релаксация). Балалар көздерін жұмып, терең тыныс алады. «Біз қазір көңіл күйіміздің әлеміне сапар шегеміз. Бұлттың үстінде, биікте қалқып келе жатырмыз. Айналамыз жап-жарық, таза ауа, әсем гүлдердің хош иісі. Өзіне ұнайтын адамдарды, достарыңды кездестіріңдер. Барлығы өте мейірімді, көңілді. Бізге қол бұлғайды. Біз де қол бұлғаймыз. Ал енді бәрімен қоштасайық. Біздің қайтатын кезіміз келді. Бұл сендердің көңіл күйлеріңнің әлемі. Көздеріңді ашыңдар. Көз алдарыңа нені елестеттіңдер?» **Түсіну деңгейі:** Бүгін біз Рақым Тышқанбаевтың «Жақсы мен жаман»	дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** диалогті түрде сөйлеуді, ертегінің мазмұнын айтады**;** **Түсінеді:**шырша мен қайыңның айырмашылығын; **Қолданады:** берілген дыбыстан басталатын сөз айтады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Бүгін қай күн? Кеше қандай күн болды? Ертең қандай күн болады? Бүгін ауа райы қандай? Табиғат өзгерістерін атайық. балаларға көктем мезгілін естеріне түсіреді.Көктем келгенде ерекше құлпырып өсетін өсімдіктердің бірі – ағаштар. Ағашқа байланысты мақал-мәтелдердің мағынасын түсініп алайық. Мақал-мәтелдер: Ағаш – тамырымен, адам – достарымен мықты. Адамға үш нәрсе көмек: шөл далада қазылған құдық, салынған көпір және жол бойына егілген ағаш. Қарағайға қарап – тал өсер, Қатарына қарап – бала өсер. **Түсіну деңгейі:** Балалар, сендер ертегі тыңдағанды ұнатасыңдар ма? Тақтаға ертегі мазмұнына байланысты сурет ілінеді. Алдымен балаларды екі топқа бөліп, бір топқа «шыршаның», екінші	қабілеттерін дамыту; -зерттеушілік мәдениетін дамыту. **Дағды**: Жануарлардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларын білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**жануарлардың тіршілік етуіне қажеттіжағдайларды атап береді. **Түсінеді**: жануарлардың бәрінің тірі ағзаға жататынын түсінеді. **Қолданады:** коммуникативтік машық, топпен бірігіп жұмыс істеу дағдысы. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: Әліппе-дәптердегі табиғат күнтізбесіне ауа райын белгілеуге шақырады.** Күрделі сұрақ: Табиғатта қандай жануарларды кездестіруге болады? Жануарлар тірі ағзаға жата ма? Қандай жануарларды жабайы, қандайларын үй жануарлары деп атайтынымызды түсіндіреді. Үй жануарлары мен жабайы аңдардың түрлерін атап шығады. Жануарлардың тірі ағзаға жататынын түсіндіреді (қоректенеді, көбейеді, өседі, қозғалады, тыныстайды, өледі). **Түсіну деңгейі:** Балалардың тану үдерісіне деген қызығушылықтарын арттырады: жабайы аңдар мен үй жануарларының атауларын атап бер. Олардың қай жерлерді мекендейтінін білесің бе?

	Шырша мен қайың қатар өсті. Жас қайың ерке, ойыншыл болатын, ол алаңғасарлығына басып, шыршаға соқтығып, бұрымын жұлып, аяғынан шалып, алыса ойнағысы келіп, мазалай берді. Бізге тиіспе! – деп ақырды шырша, – сотқармен ойнамаймыз. Шыбық тисе, шыңқ етердің өзі екенсің. Жай ғана сипап өткенге нең кетті? Сипап та өтпе. Біз өзіміздің киімімізді күтіп киеміз. Соншама қадірлейтін сенің киіміңнің біздің киімімізден қандай артықшылығы бар? Біз сендердей киімімізді жыл сайын ауыстырмаймыз. Біздің үстімізге кигеніміз жапырақ емес, жасыл ине. Өткір-өткір найзаңды көріп тұрмын. Ол инеңнен қорқатын біз жоқ. Жіңішке бұтаққа өскен инелер – біздің көркіміз, ыстық-суықтан қорғайтын сауытымыз. Сондықтан бұл көк инелерімізді жеті жылда бір-ақ рет ауыстырамыз. Қалай ұзақ киесіңдер? Сондықтан да сақтап, баптап киюге тырысамыз. Қымбат, құнды киімнің күтімі де өзіне сай болғаны жөн. Солайы солай ғой, сонда да, ойнамай отырсаң зерігіп кетпейсің бе? Бала болған соң, біз де ойнаймыз. Бірақ киімімізді кірлетіп, ластап, жыртып ойнамаймыз. Педагог әңгіме мазмұнын балалармен бірге талқылайды. Педагог екі тілде аудармаларды айтып	атайды: гуппи, семсербалық, кішкентай лақа, шілтеқұйрық. **Түсіну деңгейі: Зерттеу жұмысы**: Балықтарды аквариумға салмас бұрын не істеу керек? Талқылайды, тәжірибелік жұмысқа **Қолдану деңгейі:** Достарыңмен бірге балықты бақыла.қандай балық түрлерін білесің Педагог баланың іс-қимылын түсіндіріп отырады, қажет жерінде түзетеді. Жұмыс аяқталғаннан кейін заттарды бір жерге алып қояды. Педагог белгілі бір нысанды жасырады. Балалар сұрақтар қоя отырып, оның қандай зат екенін табады. Тек «иә» немесе «жоқ» деп жауап беруге болатын сұрақтарды ғана қоюға болады. П: Мен бір жанурады жасырамын. Б: Жануарлар әлеміне жататын зат па? (Иә) Ол жанды табиғатқа жата ма? (Иә) Ол жануар ма? (Иә) Ол жәндік пе? (Жоқ) Құс па? (Жоқ) Ол балық па? (Иә) Ол аквариум балығы ма? (Жоқ) Өзенде тіршілік ететін балық па? (Жоқ) Ол жыртқыш балық па? (Иә) Ол адамға шабуылдай ма? (Иә) Оның ала түрі бола ма? (Иә) Ендеше ол – акула! (Иә) Педагог балаларға мынадай сұрақ қояды: акула аквариумда	өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді. Жақсы бала ол анық, Істемейді шалалық. Тап-таза боп жуынып, Алады ол таранып. **Қолдану деңгейі:** **Сөздік жұмыс**: *Жақсы бала* – ақылды, таза, ұқыпты бала. *Шалалық* – бастаған жұмысын аяқтамау, дұрыс жасамау. **Сұрақ жауап:** Өлең қалай аталады, не туралы айтылған? Сендерге ұнады ма? Жақсы бала деп қандай баланы айтамыз? Жаман бала деп кімді айтамыз? Сен қандай бала болғың келеді? ***Есіңе сақта:*** «Болғың келсе жақсы адам, Жақсылық жаса әрқашан». **Сергіту сәті:** Қол алысып қане біз, Достасайық бәріміз. Айтарым бар сендерге, Тік тұрыңдар шеңберге. Қандай жақсы бір тұру, Қандай жақсы дос болу. Жылуыма жылу қос, Міне, менің қолым, дос.	топқа «қайыңның» сөзін педагогтің соңынан қайталап отыруды ұсынысады. Педагог М.Төрежановтың «Біз де ойнаймыз» әңгімесін оқып береді. **Біз де ойнаймыз** Шырша мен қайың қатар өсті. Жас қайың ерке, ойыншыл болатын, ол алаңғасарлығына басып, шыршаға соқтығып, бұрымын жұлып, аяғынан шалып, алыса ойнағысы келіп, мазалай берді. Бізге тиіспе! – деп ақырды шырша, – сотқармен ойнамаймыз. Шыбық тисе, шыңқ етердің өзі екенсің. Жай ғана сипап өткенге нең кетті? Сипап та өтпе. Біз өзіміздің киімімізді күтіп киеміз. Соншама қадірлейтін сенің киіміңнің біздің киімімізден қандай артықшылығы бар? Біз сендердей киімімізді жыл сайын ауыстырмаймыз. Біздің үстімізге кигеніміз жапырақ емес, жасыл ине. Өткір-өткір найзаңды көріп тұрмын. Ол инеңнен қорқатын біз жоқ. Жіңішке бұтаққа өскен инелер – біздің көркіміз, ыстық-суықтан қорғайтын сауытымыз. Сондықтан бұл көк инелерімізді жеті жылда бір-ақ рет ауыстырамыз. Қалай ұзақ киесіңдер? Сондықтан да сақтап, баптап киюге тырысамыз.	Бағыт сызығымен сызып көрсет. Балалар әліппе-дәптердегі суреттерді мұқият қарап шығады. Үй жануарларының қандай пайда әкелетінін айтады. Жабайы аңдар туралы әңгімелейді. Жабайы аңдар мен үй жануарларының сырт келбетіндегі ерекшеліктерін атап өтеді. Дәптердегі кейіпкерлер – Қуаныш немесе Айсұлудың сұрақтарына жауап береді. Зерттеу жұмысына қатысып, жануарлардың тіршілік етуі үшін қандай жағдайлар қажеттігін анықтайды. Балалар екі топқа бөлінеді. Бірінші топ – үй жануарлары – оларға жылу, ауа, қорек, жылы қора (сарай, қора) қажеттігін дәлелдейді. Екінші топ жабайы аңдарға қандай жағдайлар қажеттігін түсіндіреді. **Қолдану деңгейі: «Жануарды қоректендір» атты дидактикалық ойынды ұйымдастырады**. Балалар екі командаға бөлінеді. Бірінші команда жануардың атауын атайды, екіншісі оның немен қоректенетінін айтады. Содан кейін керісінше ойнайды. Балалар өз қалауы бойынша ұнататын жануарына ас мәзірін дайындайды (муляж немесе суреттер пайдаланады). **Әліппе-дәптермен жұмыс істеуге шақырады.** Балалармен жеке-жеке жұмыс істейді. Жабайы аңдардың тіршілік етуіне қажеттілерін – көк қарындашпен, ал, үй

	өтеді. Шыбық тисе шыңқ етер – өте ашуланшақ екенін түсіндіреді. **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық ойын: «Берілген дыбысқа сөзді ата».** Ойын шарты: Ойынды педагог бастап, бір сөзді айтады, сол сөз қандай дыбыспен аяқталса, ойынды жалғастырушы бала сол дыбыстан басталатын жаңа сөз айтуы тиіс. Ойын осылай жалғасын табады. Педагог: Шырша. Сергіту сәті: **Таудай биік боламыз** Шыршадай жасыл жайқалып, Көңіл күйді ашамыз. Нұрын төккен әлемге, Күн боп шуақ шашамыз. Ақ қайыңдай тербеліп, Мөлдір судай ағамыз. Қыран құстай самғаймыз, Таудай биік боламыз. *(Г.Оразбаева)*	тіршілік ете ала ма? Балалар пікір таластырып, акулаға өте үлкен аквариум қажет деген қорытынды жасайды. Мысалы, Астанада аквариум бар. Онда үлкен балықтар, тіпті акулалар да тіршілік етеді. Балалардан аквариум туралы сұрау астанаға барғандарың бар ма Қандай балық түрлерін балық суретін салу ,жапсыру,мүсіндеу		Қымбат, құнды киімнің күтімі де өзіне сай болғаны жөн. Солайы солай ғой, сонда да, ойнамай отырсаң зерігіп кетпейсің бе? Бала болған соң, біз де ойнаймыз. Бірақ киімімізді кірлетіп, ластап, жыртып ойнамаймыз. Педагог әңгіме мазмұнын балалармен бірге талқылайды. Педагог екі тілде аудармаларды айтып өтеді. Шыбық тисе шыңқ етер – өте ашуланшақ екенін түсіндіреді. **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық ойын: «Берілген дыбысқа сөзді ата».** Ойын шарты: Ойынды педагог бастап, бір сөзді айтады, сол сөз қандай дыбыспен аяқталса, ойынды жалғастырушы бала сол дыбыстан басталатын жаңа сөз айтуы тиіс. Ойын осылай жалғасын табады. Педагог: Шырша. Сергіту сәті: **Таудай биік боламыз** Шыршадай жасыл жайқалып, Көңіл күйді ашамыз. Нұрын төккен әлемге, Күн боп шуақ шашамыз. Ақ қайыңдай тербеліп, Мөлдір судай ағамыз. Қыран құстай самғаймыз, Таудай биік боламыз. *(Г.Оразбаева)*	жануарларына қажеттісін – қызылмен қоршап сыз. Сен неге олай ойлайсың? Тек жер астындағы тіршілікке бейімделген жануардың суретін боя. Ол туралы не білесің? Ол неге зәру?

2 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Кинезиологиялық гимнастика

Басты міндеттері: Өзін - өзі одан әрі ашу, өзін - өзі тану, өзінің және айналасындағылардың психологиялық мінездемесін анықтау және талдау іскерлігін дамыту.

Негізгі гимнастика түрі:Тазару үшін, балақан, Дұрыс, терең тыныс ал! **Орындалу шарты:** Мұрынның оң жақ тесігінен демін ішіне тартып, сол жақ тесігінен сыртқа шығарады. Демін ішіне тартқанда «алтын-күміс энергияның» мұрынның оң жақ тесігінен кіріп, кеңірдектің оң жағынан, жүрек, асқазан арқылы құйымшаққа дейін жеткенін, дем шығарғанда «сары ауру энергияның» сол жағынан шығып жатқанын елестетеді (бауыр, бүйрек, жүректің бір жағы, кеңірдек пен мұрынның сол жағымен). 3 рет екі жағымен кезек-кезек қайталау.	**Негізгі гимнастика түрі: *«Есіне».*** Есінеген пайдалы, Тісіңді ашсаң болғаны. **Орындалу шарты:** Көздерін жұмады. Екі жақ үстіңгі, астыңғы азу тістерінің түйісу тұсын сұқ саусақ және ортаңғы бармақпен басып, уқалау. Қатты дыбыстап, есінеу.	**Негізгі гимнастика түрі: *«Қолдар».*** Күшті болсын қолдарым, Қысып-қысып аламын! **Орындалу шарты:** Қолдарын шынтақтан бүгіп ұстап, қол басы, жұдырығын біртіндеп жылдамдата қысып, қайта босатып, бірнеше рет қайталайды. Қолдары шаршағанша жаттығады. Болған соң қолдарын босатып, сілкіп жібереді.	**Негізгі гимнастика түрі: *«Білезік».*** Уқаладым білезікті, Болсын деп буыным мықты. **Орындалу шарты:** Оң қолмен сол қолдың білезігінен ұстап, аздап уқалау. Сосын керісінше қайталау.	**Негізгі гимнастика түрі: *«Алақан».*** Алақаннан қатты бас, Күшің тасып сарқылмас! **Орындалу шарты:** Бір қолдың жұдырығымен екінші қолдың алақанын «бұрғылау». Қолдарын ауыстырып алып, екінші қолмен керісінше орындау.	**Негізгі гимнастика түрі: *«Ұшу».*** Құсқа ұқсап ұшамыз, Жерді көктен құшамыз! **Орындалу шарты:** Бір орында тұрып, қолдарымен құсша ұшады. Көздерін жұмып, қанатын қағып, қаншалықты биіктікке ұшып бара жатқанын елестету.	**Негізгі гимнастика түрі: *«Тыныштал».*** Көзді жұмып тұрамыз, Біртіндеп барып тынамыз. **Орындалу шарты:** Басбармағын ішіне бүріп, жұдырықтарын түю. Демін асықпай шығарып тұрып жұдырығын қыса түсу. Сосын қолдарын босаңсыта бастағанда демін асықпай ішке тарту. Екі қолмен қатар орындау.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті уақыты: 10.15 – 10.40

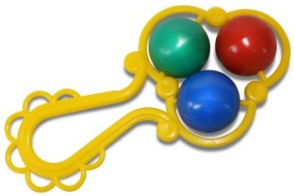
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** «Қолғап»ертегісі **ҰІӘ міндеттері:** -сөз тіркестерін, сөйлемдер құрауға, сұрақтарға толық жауап беруге үйрету, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін мәнерлеп, дауыс ырғағын келтіріп айтуды үйрету. -есте сақтау қабілеттерін,балалардың	**3 Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Қысқы әуен сыңғырлайды. **ҰІӘ міндеттері:** -шығармалардың эмоциялық мазмұнын, олардың сипатын, көңіл күйін ажырату; -қолмен музыка бағытын (жоғары- төмен) көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырату, әнмен шеңберді	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау.[н],[л] **ҰІӘ міндеттері:** -дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратуларын жетілдіру; -берілген дыбысқа сөз құрап, сөздегі сол дыбыстың орнын анықтай алу дағдыларын бекіту;	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** «Саяхатшы» ертегісі **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу, өз ойларын дұрыс жеткізе білу дағдыларын және сөйлеу мәдениетін дамыту. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және	**3. .Мүсіндеу-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Кесе. **ҰІӘ міндеттері:** -ыдыстың шығу тарихымен, ыдысты жасайтын материал түрімен (тас, әйнек, ағаш, металл, қыш, пластик) таныстыру; -белсенділігін, шығармашылығын дамыту; -тазалыққа, ұқыптылыққа

	байланыстырып, мәнерлеп сөйлеуін дамыту, сөздік қорларын дамыту. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды**: ертегі кейіпкерлерінің сөздерін мәнерлеп, дауыс ырғағын келтіріп айтуды үйрету, сұрақтарға дұрыс жауап беру дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ертегіні сахналайды. **Түсінеді:** ертегінін мазмұнын түсінеді. **Қолданады:** ертегі кейіпкерлерінің сөздерін мәнерлеп айтады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** **Шаттық шеңбер** Аспан болсын көгілдір, Жайнай берсін бұл өмір. Ақ мамық қар жауып, Біз аққала жасаймыз. **Суреттер бойынша «Қыс қызығы» тақырыпты қайталау.** Педагог суреттерді көрсетеді, балалар атайды, сөйлем құрастырады. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **Түсіну деңгейі:** Балалар, қандай ертегі білесіңдер? Қандай ертегі ұнайды? Бүгін сендерге қуыршақтар – Сәуле мен Арман «Қолғап» ертегісін сыйлық ретінде алып келді. Педагог суреттің көмегімен «Қолғап» ертегісін балаларға айтып береді. Ертегі ұнады ма?	айналып жүру; -ойын арқылы балаларды ұйымшылдыққа баулу. **Дағды**: әннің ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** музыка әуенімен дауыс жаттығуын жасайды, ән орындайды. **Түсінеді:** музыканы қызыға тыңдап, сипатын ажыратып, мағынасын түсінеді. **Қолданады:** музыкалық аспаптарда жеке және топпен ойнайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***шаттық шеңберін*** жасайды. Қараңдаршы далаға! Дала - аппақ, ақша қар. Тал мен үйлер қалада Жамылыпты ақ шатыр! Жаусын, жаусын, ақша қар Қар лақтырсын балалар! ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Шеңберге тұр» (Л. Бетховен). Көңілді әуен ырғағына сәйкес шеңбер бойында – шырша айналасында би қимылдарын орындау. Балалар, сендер қыс туралы не білесіңдер? Қыс несімен ұнайды? Қандай мерекені тойладыңдар және оған кімдер, қандай кейіпкерлер келді? **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Қыс» (А. Вивальди, үнтаспа). Балалардан музыкадан алған әсерлерін сұрау, ойларын ортаға салып, бөлісу. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу.	-артикуляциялық жаттығу жасату арқылы әдемі сөйлеуге баулу. **Дағды**: дыбыстарды ажыратып, сөздегі дыбыстың орнын анықтай алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** үш дыбыстан тұратын сөздерге дыбыстық талдау жасайды, берілген дыбысқа сөз құрайды. **Түсінеді:** сөздер әртүрлі дыбыстардан тұратынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады, сөздегі дыбыстың орнын анықтайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Артығын тап» ойынын ұйымдастыру. Ара, өрмекші, маса, көбелек,аю. *(аю)* Тауық, әтеш, үйрек, қаз, сауысқан. *(сауысқан)* Мысық, түлкі, аю, қасқыр. *(мысық)* Колғап, көйлек, шалбар, етік. *(көйлек)* Май, шай, нан, қант, қасық. *(қасық)* Балалар сөздердің лексикалық мағынасына қарай артық сөзді табады. Өкпеден шыққан ауаға ауыз қуысында қандай мүшелер кедергі жасайды? –Балалар, тіл, ерін, тіс түбі, таңдай, кішкене тіл, иек, езу өкпеден шыққан ауаға кедергі жасайды екен. **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Күрекше»*** – тілді	күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету; **-**сөздік қорларын, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін мәнерлеп, дауыс ырғағын келтіріп айтуды дамыту. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды**: ертегі кейіпкерлерінің сөздерін мәнерлеп, дауыс ырғағын келтіріп айтуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өз сөзін интонациямен жеткізе алады, ертегіні сахналайды. **Түсінеді:** ертегінің мазмұның түсінеді. **Қолданады:** ертегі кейіпкерлерінің сөздерін мәнерлеп, дауыс ырғағын келтіріп айтады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** **Ғажайып сәт.** Қонаққа қуыршақтар – Сәуле мен Арман келеді. Сәлеметсіздер ме?! Өткен тақырыпты қайталау, «Қолғап» ертегісіндегі кейіпкерлерді атауды ұсынады. «Не жоқ?» Ойынның мақсаты: сөздерді бекіту, зейіндерін дамыту. **Ойынның шарты:** балалар көздерін жұмады, педагог бір ойыншықты жасырады. Мысалы: түлкіні жасырып сұрайды: Не жоқ? (Түлкі жоқ) т.б. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз	тәрбиелеу. **Дағды**: Мүсіндеудің созу, тегістеу, сылау сияқты техникалық әдістерін қолдануға, ермексазды дұрыс қолдануға үйрету дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды**:кесені мүсіндеуді; **Түсінеді**:кесенің күнделікті қажет бұйым екенін; **Қолданады:**өрнектің түрін ермексаздан жасауды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** *Шаттық шеңбері:* Балдырған баламыз, Досты көп табамыз. Қашан да, қайда да, Достар бір-біріне, Сенімді боламыз. Екі деген екі дос, Бірін-бірі қимайтын. Артық-кемді етпей сөз, Бірін-бірі сыйлайтын. (Е.Өтетілеуұлы) Есіктен Балдырған (қуыршақ) жылап кіреді. Педагог: Балдырған, саған не болды, неге жылап тұрсың? Балдырған: –Мен таңғы асымды ішіп отырып кесемді сындырып алдым. Педагог: –Болды, жылама, Балдырған, біз саған кесе жасап береміз.Балалар, онда бүгін біз Балдырғанға кесе жасап берейік. Кесені біз қайдан табамыз, мүмкін бізге теледидар көмектесетін шығар. Қараңдар, қандай әдемі кеселер, осының ішінен ең әдемісін таңдап алып, сол кесені мүсіндейік.

	Ертегіде кімдер бар? Мынау – қолғап. Мынау не? (Қолғап). Бірінші кім келді? (Тышқан) Тышқан қандай? Тышқан кішкентай. Екінші? (Бақа) Бақа не деді? Бақа не істейді? Тышқан не деді? Соңғы кім келді? (Аю) Барлығы неше болды? (6) Аю қандай? Аю үлкен. Аю қалай жүреді? Сұрақтар беру арқылы кейіпкерлер сөзін мәнерлеп қайталату арқылы тілдерін жетілдіріледі. **Қолдану деңгейі:** Балаларға кейіпкерлердің бетперделерін таңдап ойнауды ұсынады. Ертегіні сахналау. Суретке қара. Ертегідегі кейіпкерлерді ата. Қай жануардан кейін қайсысы келді? Цифрмен көрсет. *Бірінші тышқан келді.* Сыңарын тап. Сызықпен қос. Баламен жеке жұмыс жүргізеді. **Сергіту сәті.** Боран соғар оң жақтан, Боран соғар сол жақтан. Қар лақтырып ойнасақ, Су өтер мына қолғаптан.	***Ән айту**:* «Ақша қар» (К. Қуатбаев). Әнді педагогтің орындауынан кейін мазмұны туралы айтып, әннің көңіл күйін ажыратып әңгмелеу. Дауысқа күш түсірмей, табиғи дауыспен орындауға үйретуді жалғастыру. Үйренген әнді «Ақша қар» (Е. Өміров) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. Жеке және хормен айту. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Ұлпақарлар биі» («Вальс» П. Чайковский, үнтаспада, «Билеп үйренейік» жинағынан). Биді әрі қарай билеуді жалғастыру, қимылдарды синхронды түрде біркелкі жасауға талпындыру. ***Ойындар, хороводтар:*** «Жылдам құрастыр» ойыны, музыка аяқталғанша бөлшектерден суреттерді құрастыру. Педагог ойын шартын түсіндіреді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Полька» (А. Филиппенко). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. *Бубен, маракас, барабан, қоңырау* аспаптарын қолданып, ырғақты сезіне кезекпен және қосыла ойнауға үйрету.	жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. ***«Ине»*** – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. ***«Төбешік»*** – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. ***«Түтікше»*** – Тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Түсіну деңгейі:** «Сөз айт, дұрыс айт» дидактикалық ойыны Педагог балаларға көк түсті төртбұрышты көрсетіп, қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын сөздерге мысалдар келтіруге тапсырма береді. Мысалы: (пима, фабрика, кілт, қант, тұз, шана, сабын, хат, қайық, циркуль, щетка т.б.). Қызыл түсті домалақты көрсетіп, жіңішке дауысты дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. (Әтеш, өшіргіш, өмір, елгезек, ірімшік, элеватор, ін, иық, үтік т.б.) Енді үнді дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. (Лақ, мысық, нағашы, радио, уық т.б.). Педагог тіл ұстарту барысында балаларға үнді дауыссыз дыбыстарды естігенде, бір рет қол	анықталады. **Түсіну деңгейі:** Балалар, біз бүгін сендерге «Саяхатшы» ертегісін сыйлық ретінде алып келдік. Педагог «Саяхатшы» ертегісін мәнерлеп оқиды. Орманмен Қоян қашқанда, Сәбізі түсіп қалады. Бара жатқан Қасқырға Түлкі тауып алады. «Жей салар ем мұны мен Ішіме бірақ жаға ма? Құттықтап туған күніңмен, Берейін Қасқыр ағама», – Деп Түлкі сары сәбізді Қасқырға сәндеп ұсынды. Ол суға оны ағызды, «Қайтем, – деп, – былғап тісімді». Судан Мысық тауып ап, Тастауға оны қимады. Түлкінің туған күнінде Сәбізді оған сыйлады. «Қайтем – деп, – мұны», – таңданды, Мысыққа Түлкі шамданды. Лақтырған Түлкі сәбізді Қуанып Қоян тауып алды. **Қолдану деңгейі:** Ертегі мазмұны бойынша әңгіме жүргізу: Ертегі ұнады ма? Ертегідегі кейіпкерлерін ата. Қоян нені жоғалтты? Сәбізді нелер тауып алады? Педагог ертегіні сахналауға ұсынады. Көрсетілім барысында балаларға кезек-кезек кейіпкерлер сөзін айтқызып отырады. Балалар ұнаған кейіпкерлерін таңдайды, кейіпкерлердің басқа киетін бейнелерін киеді, сахналап ойнайды. Автордың сөздерін педагог	**Түсіну деңгейі:** Педагог жұмысты бастамас бұрын ермексазбен жұмыс істеу ережесін еске түсіреді: 1.Ермексазды үстелге емес, арнайы тақтайшаларға қою керек. 2.Жұмыстан кейін қолды ыстық сумен сабындап жуған дұрыс. 3.Тақтайша мен таяқшаны жұмыстан кейін міндетті түрде тазалаған немесе жуған жөн. Кесе жасау үшін көк түсті ермексаздың ортасынан бөлеміз. Енді оны алақанымызға салып домалақтаймыз.Оның ортасын қарындашпен оямыз.Енді саусақтың ұшымен шетін кеңейтеміз және екі саусақпен шымшу арқылы түбін шығарамыз. **Қолдану деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** кесе. **Көптілділік:** кесе – пиала – cup, шай – чай –tea, қасық – ложка–spoon. Сергіту сәті. Біз қандаймыз, қандаймыз? Шұғылалы таңдаймыз. Күлімдеген күндейміз, Ренжісуді білмейміз. (М.Жаманбалиев) Шаршағанымыз басылды ма? Ал енді дайын болған кесемізді өрнектеп безендірейік. Қызыл түсті ермексазды алып, алақанымызға салып есіп, шығыршақтап өрнек жасап орнатамыз. Міне, әдемі кесеміз дайын болды. – Балдырған, мынау саған арнап жасаған кесеміз, енді бұны біз саған сыйлаймыз.

			шапалақтауға ұсыныс тастайды. **Тіл ұстарту** Ақ-ақ-ақ, Тастан-тасқа секірді лақ. Ма-ма-ма, Лақты қораға қама. Аң-аң-аң, Аңның ізіне болдым таң. Рақ-рақ-рақ, Керек маған тарақ. Уық-ұық-ұық, Қорада тұр тауық. **Қолдану деңгейі:** Заттардың атында естілген **н, л** дыбыстарының дыбыстық белгілерін қой. Дыбыстық талдау жаса. Балалар, дәптерімізді ашып, үш дыбыстан тұратын сөздерге дыбыстық талдау жасайық. Балалар орындарында дыбыстық талдау жасайды. Тексеру үшін педагог дыбыстық сызбаларды тақтаға іліп, балаларды тақтада шақырады. Балалар жұмыстарының дұрыс-бұрыстығын тақтамен тексереді. Суреттерде не бейнеленген? Хат, бал, уық. Педагог дыбыстық талдау жасаған кезінде сөздегі әр дыбысты анық айтуларына тапсырма береді. «Хат»сөзіне дыбыстық талдау. Х – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. А – жуан дауысты дыбыс, қызыл түсті белгімен	оқиды. **Сергіту сәті** Тепе-теңдік жолменен Арасында мен келем. Бір, екі, үш, төрт, Келе жатқан жете алмай, Мынау – біздің мекенжай.	Рақмет, балалар, енді мен бұл кесемен шай ішіп отырып сендерді еске аламын. Балалар, менің кететін уақытым таяп қалды.Мен қайтайын. Сау болыңдар! Балаларды шеңберге жинап, төмендегі өлеңді қайталату: Ыдыстарды жинаймын, Үлкендерді сыйлаймын. Кесе, қасық – бәрін де, Өз орнына қоямын. ?

			белгілейміз. Т – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түсті белгімен белгілейміз. Хат сөзінде 1 буын, 3 дыбыс. «Бал» сөзінің дыбыстық талдауы. Б – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түсті белгімен белгілейміз. А – жуан дауысты дыбыс, қызыл түсті белгімен белгілейміз. Л – үнді дауыссыз дыбыс, көк түсті белгі қоямыз. «Бал» сөзінде 1 буын, 3 дыбыс 3. Суреттердегі заттардың бірінші дыбысын анықта. Қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын заттың суретін үшбұрышқа, ұяң дауыссыз дыбыстан басталатын заттың суретін дөңгелекке, үнді дауыссыз дыбыстан басталатын заттың суретін төртбұрышқа қос. **Саусақ жаттығуы** Партадағы саусақтар Адымдайды, жүреді. Өнерлі бұл саусақтар Сурет сала біледі. Ортанғы мен сұқ саусақ Түйеқұсты салады, Төңкеріліп аспанға Қоян да бола қалады.		
3 үзіліс – 10:40 – 10:50 **Балалардың дербес іс-әрекеті** **Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.** **Қозғалмалы ойын:«Сылдырмақпен сылдырлат»** **Басты міндеттері: Балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша, мәтіннің сөзіне сай қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.**					

		Қозғалмалы ойын:«Сылдырмақпен сылдырлат» **Ойын міндеттері:** Балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша, мәтіннің сөзіне сай қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Есту қабілеттерін жақсарту. **Дағды:** балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. **Ойын шарты:** 5-6 балалар аланның бір жағында сызықтың ар жағында тұрады. Қарама-қарсы жақта орындықтарда бір бірінен арақашықтығы бірдей болып сылдырмақтар /бал-ң санына сай/ жатады. «1-2-3, жүгіріңдер»- деген белгі бойынша балалар сылдырмақтарға қарай жүгіреді, жоғарыға көтереді де сылдырлатады. Бірінші жетіп, сылдырлатқан бала жеңіске жетеді. Сол балалар орындарына барады, басқа ойнаушылар қатысады. **Ұсыныс**: Ойынды қиындатуға болады: кедергілерден секіртіп /жіптен, текшелерден, шеңберден өту, т.б./
		

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 10.50 – 11.15

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Шаңғымен жүру(таза ауада) **ҰІӘ міндеттері:** -балаларды шаңғымен жүрумен таныстыру, қозғалысқа дұрыс бастама болатын бастапқы қалыпқа дұрыс келуді үйрету; -дене қимыл жаттығуларын төзімділік пен жаттыққандықты арттыру үшін біртіндеп көбейте отырып орындауға дағдыландыру. **Дағды**: Кеңістікті бағдарлау, төзімділік, реакция шапшаңдық дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** шаңғымен жүру, дайындық жаттығулары. **Түсінеді:** шаңғышының тұрысы, яғни, шаңғымен жүрудің бастапқы қалпы, құлау мен қауіпті неғұрлым	**4Көркем әдебиет** **ҰІӘ тақырыбы.** Түлкі мен қоян (сахналау) **ҰІӘ міндеттері:** -Түлкі мен қоян ертегісін мазмұндауға үйрету; -әртүрлі ойын арқылы, балалардың қимыл-қозғалысын дамыту; -балаларды бірігіп ойнауға, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Ертегі туралы әңгімелеп айтып, сұраққа жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** берілген суретке тақырып қояды, әңгіме құрайды; **Түсінеді:** сөйлем түрлерін, сөз бен сөйлемді айырмашылығын; **Қолданады**: айырмашылықтарын табады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** жұмбақ	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Шаңғымен жүру(таза ауада) **ҰІӘ міндеттері:** -балаларды шаңғымен жүрумен таныстыру, қозғалысқа дұрыс бастама болатын бастапқы қалыпқа дұрыс келуді үйрету; -дене қимыл жаттығуларын төзімділік пен жаттыққандықты арттыру үшін біртіндеп көбейте отырып орындауға дағдыландыру. **Дағды**: Кеңістікті бағдарлау, төзімділік, реакция шапшаңдық дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** шаңғымен жүру, дайындық	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Қысқы әуен сыңғырлайды. **ҰІӘ міндеттері:** -шығармалардың эмоциялық мазмұнын, олардың сипатын, көңіл күйін ажырату; -қолмен музыка бағытын (жоғары- төмен) көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырату, әнмен шеңберді айналып жүру; -ойын арқылы балаларды ұйымшылдыққа баулу. **Дағды**: әннің ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** музыка әуенімен дауыс жаттығуын жасайды, ән орындайды. **Түсінеді:** музыканы қызыға тыңдап, сипатын	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** . Біздің айналамыздағы әлем. **ҰІӘ міндеттері:** -гимнастикалық қабырғаның бір сатысынан екінші сатысына диагональ бойынша адымдап өтуге, өрмелеуге жаттықтыруды жалғастыру, қол мен аяқ қозғалысын үйлесімді қозғау қабілеттерін жетілдіру. Шынтақтарын бүгіп, қысқа адыммен және бірқалыпты ырғақпен жүгіру шеберліктерін (машықтарын) жетілдіру. Еркін бағытта фитболдарды (доптарды) домалатуға жаттықтыру. **Дағды**: Қимыл-қозғалыс қабілеттерін, жалпы шыдамдылықтарын, дұрыс тыныс ала білуге дағдыландыру.

	болдырмау жолдары. **Қолданады:** кеңістікті дұрыс бағдарлау дағдылары, денесі мен кеңістікті басқару, түзету жаттығуларын жасай алу, өз қимыл-әрекетін шынайы бағалау дағдылары. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Түзету жаттығуларын орындау. Шынығамыз күнде біз! (Қолдарын иығына қарай бүгіп-жазу) Шымыр болып өсеміз! (Бірлесіп адымдап жүру) Мұрнымызбен тыныс алып, аузымызбен шығарамыз! (Қолдарын белге қойып, тыныс алу: демін ішіне тарту, демін сыртқа шығару Терең-терең дем аламыз! (Қолдарын жоғары көтеру – демін ішке тарту, төмен түсіру –демін сыртқа шығару) Қатар-қатар тұрайық! Қадам басып, сап құрайық! (Бірге адымдап жүру) Табиғатты тамашалап, Кереметке қуанайық! (Бір орында тұрып жоғары секіру) Боранна да қорықпаймыз! (Адымдап жүру) Қарды қағып ұстаймыз! (Шапалақ ұру) Қолымызды түзейміз, (Екі жанына түзеп қояды) Қар жетеді, ойнаймыз! (Шапалақ ұру) Біз енді қар лақтырамыз! (Сол қолмен лақтыруды бейнелеу) Қар лақтырып ойнасақ, суық өтер қолғаптан (Қар лақтыруды көрсетеді) Сонда да біз қорықтаймыз!	жасыру Өзі бір қу Жүрген жері айқай да шу (түлкі) **Түсіну деңгейі:** Түлкі туралы өз ойларын сұрау **Қолдану деңгейі:** «Айырмашылығын тап». Екі аң суреті **Сергіту сәті:** Қар үстінде қар, қар, Шырша үсті қар, қар, Ағаш түбінде ақ аю, Ұйықтап қапты. Тыныш, тыныш, балақай. Шуламаймыз біз бұлай! Ертегіні мазмұнын айту сұраққа жауап алу	жаттығулары. **Түсінеді:** шаңғышының тұрысы, яғни, шаңғымен жүрудің бастапқы қалпы, құлау мен қауіпті неғұрлым болдырмау жолдары. **Қолданады:** кеңістікті дұрыс бағдарлау дағдылары, денесі мен кеңістікті басқару, түзету жаттығуларын жасай алу, өз қимыл-әрекетін шынайы бағалау дағдылары. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Түзету жаттығуларын орындау. Шынығамыз күнде біз! (Қолдарын иығына қарай бүгіп-жазу) Шымыр болып өсеміз! (Бірлесіп адымдап жүру) Мұрнымызбен тыныс алып, аузымызбен шығарамыз! (Қолдарын белге қойып, тыныс алу: демін ішіне тарту, демін сыртқа шығару Терең-терең дем аламыз! (Қолдарын жоғары көтеру – демін ішке тарту, төмен түсіру –демін сыртқа шығару) Қатар-қатар тұрайық! Қадам басып, сап құрайық! (Бірге адымдап жүру) Табиғатты тамашалап, Кереметке қуанайық! (Бір орында тұрып жоғары секіру) Боранна да қорықпаймыз! (Адымдап жүру) Қарды қағып ұстаймыз! (Шапалақ ұру) Қолымызды түзейміз,	ажыратып, мағынасын түсінеді. **Қолданады:** музыкалық аспаптарда жеке және топпен ойнайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***шаттық шеңберін*** жасайды. Қараңдаршы далаға! Дала - аппақ, ақша қар. Тал мен үйлер қалада Жамылыпты ақ шатыр! Жаусын, жаусын, ақша қар Қар лақтырсын балалар! ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Шеңберге тұр» (Л. Бетховен). Көңілді әуен ырғағына сәйкес шеңбер бойында – шырша айналасында би қимылдарын орындау. Балалар, сендер қыс туралы не білесіңдер? Қыс несімен ұнайды? Қандай мерекені тойладыңдар және оған кімдер, қандай кейіпкерлер келді? **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Қыс» (А. Вивальди, үнтаспа). Балалардан музыкадан алған әсерлерін сұрау, ойларын ортаға салып, бөлісу. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту****:* «Ақша қар» (К. Қуатбаев). Әнді педагогтің орындауынан кейін мазмұны туралы айтып, әннің көңіл күйін ажыратып әңгмелеу. Дауысқа күш түсірмей, табиғи дауыспен орындауға үйретуді жалғастыру.	**Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** баяу қарқынмен 2 минут жүгіру. Бір орында тұрып биіктікке түрлі тәсілдермен секіру (30 см). Еркін бағытта фитболдарды (доптарды) домалату. Гимнастикалық қабырғаның бір сатысынан екінші сатысына диагональ бойынша адымдап өту, өрмелеу. **Түсінеді:** сенсорлы-моторлы үдерістерді жүзеге асыру арқылы сенсорлы және қимыл-қозғалыстарының дамуына мүмкіндік жасау керектігін. **Қолданады:** қимыл-қозғалыс қабілеттерін, жалпы шыдамдылықтарын күнделікті өмірде қолданады; өмірге, қоршаған ортаға деген жағымды көзқарастарын білдіреді, адамдарға қайырымды болуға тырысады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Саусақ гимнастикасы: «Гүл». «Алаңқайда үлкен гүл өсті. Таңертең күлтелерін ашты. Гүлдің өсуі үшін су керек». **(**Алақандарын ашып, саусақтарын ашады; саусақтарын қозғайды; бірге және жеке-жеке. Алақандарын төмен түсіреді, алақандарының сырт жақтарын бір-біріне жапсырып, саусақтарын жыбырлатады). Ғажайып гүлдердің үлгілерін көрсетеді: көк гүл – су әлемі; сары гүл – шөл; жасыл гүл – орман;

	(Оң қол (сол қолмен) лақтыруды көрсетеді) Нысананы атқылаймыз! (Шапалақ ұрады) **Түсіну деңгейі:** Шаңғыға тұру, бастапқы қалыпқа дұрыс келуді үйрету. Дайындық жаттығулары. «Құламас қайсар» Дайындық жаттығуларын орындау: екі шаңғыда тұрып отырып-тұру. «Секек-секек» Бір орында тұрып бір аяқтан екінші аяққа секіру Шаңғымен адымдап жүру. Қол мен аяқтың қимылдарын түзету. Шаңғымен жүреді. Қол мен аяқ қимылдарын үйлестіріп, белгіленген жерге санаулы қадам жасап (8–10), жетіп алуға тырысады. **Қозғалыс ойындары: «Сағат»** Екі ойыншы бірдей қашықтықта шеңбер бойымен тұрып алып, белгі берілгенде бір бағытта жүгіріп, бірін-бірі қуып жетуге тырысады. Ойында жаттығуларды екі бағытта қайталау керек (сағат тілімен, сағат тіліне қарсы). **Қолдану деңгейі:** Көзге арналған жаттығулар (И.В. Чупаха) Көз қарашығын оңға, солға, жоғары, төмен айналдырып қозғалту. 10–20 секундқа қатты қысып жұмып тұрып, бұлшық еттерін босатып, көзін ашу. Көздің үсті-астын саусақтың жұмсақ жерімен ақырын уқалу. Көздің үсті-астын, айналасын, қастарының		(Екі жанына түзеп қояды) Қар жетеді, ойнаймыз! (Шапалақ ұру) Біз енді қар лақтырамыз! (Сол қолмен лақтыруды бейнелеу) Қар лақтырып ойнасақ, суық өтер қолғаптан (Қар лақтыруды көрсетеді) Сонда да біз қорықтаймыз! (Оң қол (сол қолмен) лақтыруды көрсетеді) Нысананы атқылаймыз! (Шапалақ ұрады) **Түсіну деңгейі:** Шаңғыға тұру, бастапқы қалыпқа дұрыс келуді үйрету. Дайындық жаттығулары. «Құламас қайсар» Дайындық жаттығуларын орындау: екі шаңғыда тұрып отырып-тұру. «Секек-секек» Бір орында тұрып бір аяқтан екінші аяққа секіру Шаңғымен адымдап жүру. Қол мен аяқтың қимылдарын түзету. Шаңғымен жүреді. Қол мен аяқ қимылдарын үйлестіріп, белгіленген жерге санаулы қадам жасап (8–10), жетіп алуға тырысады. **Қозғалыс ойындары: «Сағат»** Екі ойыншы бірдей қашықтықта шеңбер бойымен тұрып алып, белгі берілгенде бір бағытта жүгіріп, бірін-бірі қуып жетуге тырысады. Ойында жаттығуларды екі бағытта қайталау керек (сағат тілімен, сағат тіліне қарсы). **Қолдану деңгейі:** Көзге	Үйренген әнді «Ақша қар» (Е. Өміров) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. Жеке және хормен айту. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Ұлпақарлар биі» («Вальс» П. Чайковский, үнтаспада, «Билеп үйренейік» жинағынан). Биді әрі қарай билеуді жалғастыру, қимылдарды синхронды түрде біркелкі жасауға талпындыру. ***Ойындар, хороводтар:*** «Жылдам құрастыр» ойыны, музыка аяқталғанша бөлшектерден суреттерді құрастыру. Педагог ойын шартын түсіндіреді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Полька» (А. Филиппенко). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. *Бубен, маракас, барабан, қоңырау* аспаптарын қолданып, ырғақты сезіне кезекпен және қосыла ойнауға үйрету.	қоңыр – тау. **Түсіну деңгейі: Орман әлемі** Бір тізбекпен жүру: екі минут баяу қарқынмен жүгіру; мұрын арқылы дем алу, ырғақ пен қарқынды сақтау. Тыныс алуды қалпына келтіру. **Көзге арналған гимнастика** «Біз қысқы орманға келдік. Неткен ғажайып! Оң жақта қайың аппақ тон киіп алыпты. Сол жақта шыршалардағы қарлар жылт-жылт етеді. Аспаннан қар қиыршықтары айналып түсіп жатыр. Балалардың алақандарына да түсті». Бір орында тұрып биіктікке түрлі тәсілдермен секіру (30 см). Топтарға бөлініп, негізгі қимыл-қозғалыстарды орындайды. Қолдарымен тепкішектерді ұстайды, аяқтарымен оларды тіркемелі адыммен басады. Секірген кезде бүгілген тізелерін кеуделеріне қарай созып, сонан соң жылдам төмен жіберіп, жерге жұмсақ түсу керектігін түсіндіреді. Жерге түскеннен кейін денені түзу ұстап, табанмен жерді толық басып тұрады. Гимнастикалық қабырғаның бір сатысынан екінші сатысына диагональ бойынша адымдап өтуге, өрмелеуге жаттықтыруды жалғастыру, қол мен аяқ қозғалысын үйлесімді қозғау қабілеттерін жетілдіру. **Қолдану деңгейі: «Қи қоңыз» ойын-**

	үстінен ақырын сипау. (Бұл қимылдар рахат сыйлап, ұйқыны келтіреді) Қабырғаға қарап 2–5 метр қашықтықта тұру. Қабырғадан бір-бірінен 50 см қашықтықта, бірінің астында бірі тұрған екі нүктені белгілеп, сол нүктелердің бірінен екіншісіне көзден жол салу. 5 метр қашықтықтан 10–20 секунд бойы бір нүктеге қарап, тамашалау (йоганың тыныңу тәсілдерінің бірі). Көзді жұмып, бірақ бос ұстап, көзді ішінен жоғары қозғалту. Көздің үстіңгі қабығы өзі төменге түсе бастайды. Бастапқы қалыпқа келтіру. Бірнеше рет қайталағанда, тыныштық орнағанын сезінеді.		арналған жаттығулар (И.В. Чупаха) Көз қарашығын оңға, солға, жоғары, төмен айналдырып қозғалту. 10–20 секундқа қатты қысып жұмып тұрып, бұлшық еттерін босатып, көзін ашу. Көздің үсті-астын саусақтың жұмсақ жерімен ақырын уқалу. Көздің үсті-астын, айналасын, қастарының үстінен ақырын сипау. (Бұл қимылдар рахат сыйлап, ұйқыны келтіреді) Қабырғаға қарап 2–5 метр қашықтықта тұру. Қабырғадан бір-бірінен 50 см қашықтықта, бірінің астында бірі тұрған екі нүктені белгілеп, сол нүктелердің бірінен екіншісіне көзден жол салу. 5 метр қашықтықтан 10–20 секунд бойы бір нүктеге қарап, тамашалау (йоганың тыныңу тәсілдерінің бірі). Көзді жұмып, бірақ бос ұстап, көзді ішінен жоғары қозғалту. Көздің үстіңгі қабығы өзі төменге түсе бастайды. Бастапқы қалыпқа келтіру. Бірнеше рет қайталағанда, тыныштық орнағанын сезінеді		**жаттығуы.** Еркін бағытта фитболдарды (доптарды) домалатуға жаттықтыру. Фитболдарды зал бойымен домалатып жүреді. Доптарды қатты итермейді. Батпақ әлемі Қимыл-қозғалыс ойыны: «**Төбешіктен-төбешікке**». Ойыншылар еденге тақтайшаларды қойып, оның үстіне тұрады, сонан кейін екіншісін қояды. Осыдан кейін екінші тақтайшаға секіріп тұрады да, бірінші таяқшаны алып, оны алдыға тастайды. Осылайша залдың екінші шетіне дейін тақтайдан-тақтайға секіріп барады. «Теңіз шуы» үнтаспасын тыңдайды.
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.(Біртұтас тәрбие)**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!» к	**Желтоқсан** **Серуен кешені № 7** **Қардың түсуін бақылау** **Міндеттері**: - Қардың қасиеттері туралы түсініктерін қалыптастыру; — Қардың түсуі туралы білімдерін молайту; — әдемілікке деген	**Желтоқсан** **Серуен кешені № 8** **Қардағы құс іздері** **Мақсаты**:*қардағы құс іздерін тани білуге үйрету.* **Бақылау барысы** Балаларға сұрақтар ♦ Із дегеніміз не? (қардың үстінде қалған	**Желтоқсан** **Серуен кешені № 9** **Қар ұшқындарын бақылау** **Міндеттері**: — Қар ұшқындарының әртүрлі формада болатынына назар аудару;	**Желтоқсан** **Серуен кешені № 10** **Қарды бақылау** **Мақсаты**: Қыс аяғында қарда болатын өзгерістер туралы түсініктерін қалыптастыру **Бақылау барысы** **Көркем сөз «Қыс»**	**Желтоқсан** **Серуен кешені № 11** **Бұлттарды бақылау** **Міндеттері**: — Аспан және оның біздің планетамызға әсері жайлы түсініктерін кеңейту; — Аспан әлемінің

	сезімдерін тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Көркем сөз «Қыс»** **Т. Молдағалиев** Жауа-жауа, қар жауып көп, Шұқырларға толады. Иығына қонады кеп, Мойыңа да қонады. Жауып бітер қарды тосып, Үйіңе де сыймайсың, Табиғаттың ақ көрпесін Басуға да қимайсың **Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды.** ♦ Ауа-райы қандай болғанда қар жабысқақ болады? ♦ Аяқ астында қар неге сықырлайды? ♦ Қар неге ұлпа болады? ♦ Айналаға қараңдаршы, қандай әсем көрністерді көріп тұрсыңдар? (айнала аппақ, қар беті тап-таза т.б.) **Зерттеу жұмысы** Ұшып келе жатқан қарды парақ бетіне қондыру, қардың қасиеттерін анықтау (ұлпа, мамық). **Еңбек:** өз алаңындағы ағаш түптерін қармен көму. *Мақсаты: бір мақсатта, бірлесе жұмыс істеу дағдыларын дамыту* **Қимылды ойын** «Ыстық-суық». *Мақсаты:* тәрбиешінің белгісі бойынша әрекет етуге үйрету **Жаттығу ойындары** Қимылдарын дамыту**.** *Мақсаты:* Қарды алысқа лақтыруға үйрету ***Халық болжамы:*** ***Қыс қарлы болса, жаз жаңбырлы болады.***	белгі) Балаларға ауладағы жем шашылған жерде қалған құс іздерін бақылауға ұсыну.. ♦ Қалай ойлайсыңдер, мынау ненің іздері, құстың ба, әлде жануардың ба? ♦ Қар бетінде неліктен құс іздері қалады? (құстардың салмағынан табаны астындағы қар ұшқындары сынады) Балаларға құстар ізі салынған парақтар таратылады және оларға қай құстың ізі екенін анықтау тапсырылады. Қар бетінен ұқсас із іздестіріледі.. ♦Құстардың ізі арқылы нені білуге болады? *(құстың көлемі қандай, қалай қарай жүрген, бір жерде аялдаған ба?)* **Зерттеу жұмысы** Алаңдағы шағын жердегі қарды нығыздау және таяқшамен құс ізінің суретін салу. **Еңбек** Қардан қала тұрғызуға қар жинау. *Мақсаты:* — Ұжыммен жұмыс істей білулерен қалыптастыру; — Жұмысты жоспарлау. **Қимылды ойын** «Ізбе із». *Мақсаты: тепе-теңдікті сақтау. Алдыңғы түскен із үстіне дәл түсуге тырысу. Ептілікке баулу..* **Жаттығу ойындары** Алға жылжи отырып екі аяқпен секіру.. *Мақсаты: қимыл-қозғалыстарын дамыту.* ***Халық болжамы:*** ****Қар көп болса, нан мол болады.*** ****Қатты аязда әтеш ерте шақырса, күн жылынады.*** ****Ит қарға аунаса, қарлы боран болады.*** ****Қыс аязды болса, жаз ыстық болады.***	— Салыстыра білуге үйрету, танымдық белсенділіктерін дамыту.. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Суретші қыс»** **К. Нүсіпов** Қонақтайды бақтарға, Ақ көбелек, ақ мамық. Аунап таза ақ қарға, Балалар жүр мақтанып. Тазарып бар кір, шаңнан, Қыс өнерін бастады. Терезеге қыраудан, Сурет сала бастады. Балаларға сұрақтар: ♦ Жауған қар қандай? ♦ Ұшқан қарды алақандарыңа қондырыңдар, қар ұшқындары қандай? ♦ Жақсылап қараңдаршы, қардың әр ұшқыны әртүрлі өрнекте екенін көреміз. Байқадыңдар ма?. Д/О: «Ұқсас өрнекті тап». Алақанға қар ұшқындарын қондырып, олардың бір-біріне ұқсастарын табу **Зерттеу жұмысы** Алақандағы қар неге ериді? Қардың қай жерде, алақанда ма, әлде қолқап сыртында ма тез еритінін бақылау. Неге? Қар ерігенде не пайда болады? Еңбек: Қардан қамал тұрғызу Мақсаты: -Бірлесе жұмыс істеуге тәрбиелеу; -Бастаған істі аяқтауға үйрету. **Қимылды ойын** «Екі аяз» *Мақсаты: тәрбиеші белгісі бойынша әрекет ете білу және назар аудара білу дағдыларын дамыту.* **Жаттығу ойындары** «Байқап өт». *Мақсаты: заттар*	**Қ. Жұмағалиев** Қысым-ақ, қысым-ақ, Жібердің қысып-ақ. Қалмаспыз біз деген, Боранға ұшырап. Аппақ қар жауа бер, Риза ғой саған ел. Боратты-ау бораным, Қайратын қарай көр. Біз батыл баламыз, Жылы үй, қорамыз. Ақ ұлпа қарыңнан, Аққала соғамыз. Халықта мынадай болжам бар: қарға қарқылдаса, қар жауады. Қыс мезгілі басталған уақыттан бастап, қалың қар түседі. Кейде жел соғып боран болады. Күндер жылжыған сайын қардың қабаты қалыңдай түседі. Кей уақытта оңтүстіктен жылы жел соғады. Бұндай жылы желден қар сәл босап ериді де, жылылықтан кейінгі аяздың әсерінен қар мұзқатқақа айналады. Бұл кезде жан-жануарларға қатты қар үстімен жүру, өз қоректерін табу қиынға соғады. Бұлан, бұғы, тауешкілері өздерінің өткір тұяқтарымен қарды теуіп ояды, оның астынан мүктер мен жапырақтарды қиындықпен алып жейді. Кей кезде тұяқтарын мұзқатқақ қар қиып жаралайды. **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦қыс айларын атаңдар? ♦қар бетінде пайда болған жұқа қабықша қалай аталады? ♦қарқатқақ қалай пайда болады? **Зерттеу жұмысы** Балабақша ауласындағы ашық алаңдағы және қоршау жиегіндегі қар қалыңдығын өлшеу. Қай жерде қар қалың, қай жерде жұқа. Неге? **Еңбек** Сырғанаққа су себу *Мақсаты: суық суды*	әсемдігін қабылдауларын дамыту **Бақылау барысы** **Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады:** 1.Етек жеңі жиналмай, Дауыл тұрса дым қалмай. Түйдектеліп көшеді, Тоз-тоз болып өшеді. 2.Көшіп жүріп желменен, Сеуіп шықты тамшысын, Қыраттарға шөлдеген. Күн сайын күн өзендер мен көлдерді, теңіздер мен мұхиттарды қыздырады. Судың ұсақ түйіршіктері аспанға көтеріліп бірігеді де, аспанда бұлт пайда болады. Бұлттағы су түйіршіктері ауыр тартқан кезде, олар жерге жаңбыр болып төгіледі. Бұлттар – шарбы бұлттар және түйдек бұлттар деп аталады. Шарбы бұлттар ашық күндері пайда болады, ал, түйдек бұлттар жауын немесе қар жауарда пайда болады. **Балаларға сұрақтар.** ♦ Бұлттар қандай болады? ♦ Олар қайдан пайда болады? ♦ Бұлттар нелерге ұқсайды? **Зерттеу жұмысы** Апспаннан атқа немесе түйеге ұқсас бұлтты табу. Шарбы бұлттар мен түйдек бұлттарды салыстыру. **Еңбек** Жолдар мен сырғанақтарды қардан тазалау.. *Мақсаты: бірлесе жұмыс істеуге үйрету, жұмыс нәтижесіне қуана білу.* **Қимылды ойын:** «Қар үстіндегі хоккей». *Мақсаты: шайбаны қақпаға домалатуға үйрету.* **Жаттығу ойындары** Қимылдарын дамыту. *Мақсаты:* — Сырғанауға үйрету; — Сырғанау кезінде

			арасынан, оларды құлатпай ирелеңдеп жүруге үйрету.	*ақырын алып жүруге, сырғанақ бетіне тегіс себуге үйрету.* **Қимылды ойын:** «Ажарлы қыс». *Мақсаты:* кеңістікті бағдарлай білуге жаттықтыру. **Жаттығу ойындары** «Кім алысқа секіреді?». *Мақсаты:* белгіленгшен жерге дейін екі аяқпен секіру. ***Халық болжамы:*** ***Қар көп болса,*** ***нан мол болады.***	отыруға үйрету. ***Мақал-мәтел:*** ***Мезгіл жетсе мұз ерір.***
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Қоршаған ортамен таныстыру – коммуникативтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Айзере, Айшабибі жануарлардың бәрінің тірі жан иесі екендігі және олардың тіршілік етуіне белгілі бір жағдайлар қажеттігі туралы түсінікті пысықтау. **Міндет:** Олардың зейін қойып тыңдау, көзбен көргенін естеу сақтау және сөздік-логикалық жадын, ойлау қабілеттерін дамыту. Сурет бойынша өз ойын айытқызу. Д/ойын қай жануардың құйрығы	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Дарын, муслима Исламға бөліктерден бүтінді құрастыруға және бүтінді бөліктерге бөлуге үйрету Д/ойын : қай сан жоқ.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Жігер, Ерсайын, Есболмен дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратуларын жетілдіру; берілген дыбысқа сөз құрап, сөздегі сол дыбыстың орнын анықтай алу дағдыларын бекіту; артикуляциялық жаттығу жасату арқылы әдемі сөйлеуге баулу.	**Көркем әдебиет-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Малика,Көркеммен жыл мезгілі қыс туралы құрастырып, айтып беруге үйрету. Бұл қай кезде болады сурет бойынша жыл мезгілін айыра білу	**Сөйлеуді дамыту, қоршаған ортамен таныстыру - танымдық,коммуника-тивтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Әли Ғ,Нұралй «Біз де ойнаймыз» бейнелерін құрастыру. (Шырша,қайың,шыбық) **Мақсаты:** Дидактикалық ойындар арқылы дыбыс туралы алған білімдерін бекіту; тілдік кеңістік ара қатынастарының заңдылықтарын құру, үлгіні көшіру іскерлігін дамыту .
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Дидактикалық ойын: «Жануарды қоректендір»** **Міндеті:** Жануарлардың бәрінің тірі жан иесі екендігі және олардың тіршілік етуіне белгілі бір жағдайлар қажеттігі туралы түсінікті пысықтау. **Дағды:** Коммуникативтік машық, топпен бірігіп жұмыс істеу дағдысын жетілдіру. **Ойынның шарты:** Балалар екі командаға	**Танымдық-қимылды ойын:** **Дидактикалық ойын: «Қай сан жоғалды?»** **Міндет:** **Дағды:** Есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторика дағдыларын дамыту. **Ойынның шарты:** Таныс цифрдан сандық қатар құрылады. Балалар көздерін жұмған кезде, бір сан алынады (түн). Балалар	**Дидактикалық ойын: «Артығын тап»** ойынын ұйымдастыру. **Міндеттері:** дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратуларын жетілдіру; Қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстарды айтылу барысында ажыратуды жетілдіру. **Дағды:** дыбыстардың сөз ішіндегі орнын анықтай алу дағдыларын дамыту; **Ойынның шарты:**	**Қимыл-қозғалыс жаттығу ойыны:** **Көз ауруларының алдын алу,көз бұлшық еттерін белсендендіріп, жақсарту жаттығулары.** **Мақсаты:** қимыл әрекеттің дұрыс басталуының кепілі болатын бастапқы қалыпқа дұрыс келуге,белсенді нүктелерді уқалау. **Дағды:** үйлесімді қозғалу қабілеттері және жалпы шыдамдылық секілді дене	**Дидактикалық ойын: «Берілген дыбысқа сөзді ата»** **Міндеті:** Ой-өрісін кеңейту, есте сақтау қабілетін дамыту. **Ойын шарты**: Ойынды педагог бастап, бір сөзді айтады, сол сөз қандай дыбыспен аяқталса, ойынды жалғастырушы бала сол дыбыстан басталатын жаңа сөз айтуы тиіс. Ойын осылай

	бөлінеді. Бірінші команда жануардың атауын атайды, екіншісі оның немен қоректенетінін айтады. Содан кейін керісінше ойнайды. Балалар өз қалауы бойынша ұнататын жануарына ас мәзірін дайындайды (муляж немесе суреттер пайдаланады).	сандарға қарап, қай сан жоғалғанын айтады.	Ара, өрмекші, маса, көбелек,аю. *(аю)* Тауық, әтеш, үйрек, қаз, сауысқан. *(сауысқан)* Мысық, түлкі, аю, қасқыр. *(мысық)* Колғап, көйлек, шалбар, етік. *(көйлек)* Май, шай, нан, қант, қасық. *(қасық)*	сапаларын дамытуға дағдыландыру. **1.**Болам десең көреген, Көзді айналдыр, ерінбе! **Әрекет**: 2-3 секунд көздерін айналдырып қимылдатады. **2.**Болам десең көреген, Уқалап қой көзді де! **Әрекет:** Көздерін жұмбай көз үсті мен астын абайлап бір минут уқалау. **3.**Болам десең көреген, Көзіңді аздап басып көр! **Әрекет:** Әр қолдарының үш саусағымен көздерінің үстін ақырындап 1-2 секунд басып тұру. **4.**Үлкен шеңбер саламыз, Төңіректі қарап аламыз! **Әрекет:** Көздерімен және тілін шығарып, бір мезетте жан- жаққа айналдырып, қимылдар жасау. **5.**Көзді оңға бұрамыз, Көзді солға бұрамыз. Жоғары-төмен қозғалтып, Қайталап қайта бұрамыз! **Әрекет:** Көздерін жоғары көтеру, көздерін төмен түсіру, оңға қарап бұру, солға қарап бұру.	жалғасын табады. Педагог: Шырша.
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата-анаға кеңес:** «Балаңызды тыңдауды үйреніңіз. Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз» «Өнегелі 15 минут»	**Ата-анаға кеңес:** Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру. «Өнегелі 15 минут»	**Ата-анаға кеңес:** Балалармен өз отбасы туралы әңгімелесу. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту. «Өнегелі 15 минут»	**Ата-анаға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, (өз жұмысы әжетханаға) сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз. «Өнегелі 15 минут»	**Ата –аналарға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысы әжетханаға) сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы. «Өнегелі 15 минут»

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

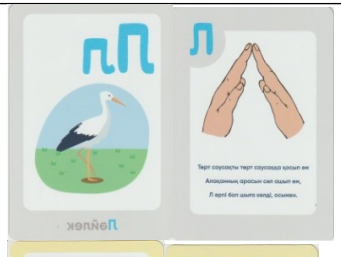
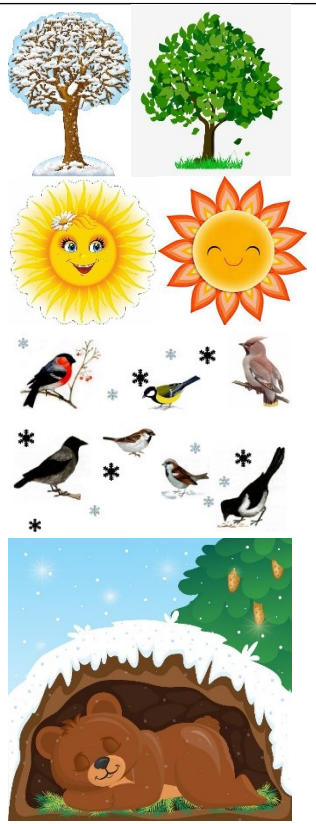
Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Топ: Мектепалды сынып
Балалардың жасы: 5 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 16.12.-20.12. 2024-2025 оқу жылы
(апта күндерін, айды, жылды көрсету)

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 16.12	Сейсенбі 17.12	Сәрсенбі 18.12	Бейсенбі 19.12	Жұма 20.12
08:30-09:00 **Балаларды қабылдау**	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
		Сауат ашу негіздері– шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті **Үстел үсті ойындары:** «Берілген дыбысқа сөз ойлап айт,көрсете біл» **Міндеттері:** Есту,көру мүшелері арқылы баланың ойлау қабілетін анықтау; сөздің дыбыстан құралатынын,дыбыстың дауысты,дауыссыз болып бөлінетіні жөнінде мағлұмат беру. **Дағды:**Қысқа және ұзын	**Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі**(іс әрекет арқылы қимылды ойын) **Белсенділік жаттығу ойыны:** **Ойын:** «Жаттығуға дайындал» **Міндет:** Балалардың дене шынықтыру мен спортқа қызығушылығын дамыту; балаларды таңғы жаттығуларға жаттығулар құрастыруға үйрету; есте сақтауын, ойлауын,	**Көркем әдебиет - коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары:** **Сәкестендіру ойын:** «Қысқы ойындарды атап, тап» **Міндеттері:** Қыс мезгілі туралы түсініктерін кеңейту, қыстағы мерекелер, қысқы ойындар туралы түсінік беру; есту қабілетін, логикалық зейінді дамыту. **Дағды:** Сөздікті белсендіру-сөйлеудегі	**Қоршаған ортамен таныстыру – еңбек, коммуникативтік әрекет** **Мозайка үстел үсті ойындары:** **Ойын жаттығу:** «Қыста не болады?» **Міндеттері:** Табиғат көрінісін сипаттап, қызықтарын әңгімелету арқылы балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту;**с**ұраққа нақты жауап беріп, сурет мазмұнына сай әңгіме

		сөздерді ажырату арқылы фонематикалық естулері мен есте сақтау қабілеттеріне қарай дағдыға айналдыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** «а» дыбысынан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. *(Дұрыс жауап берген балаға педагог бір фишкадан беріп отырады).* Мысалы айтылатын сөздер:*алма, алақан, алмұрт,ананас, алша, автобус, акула, алжапқыш, Асқар, Айжан, Асылбек, аспан, ақ, арғымақ, ақыл, алпауыт, апта, асқазан, арыстан, арқан, алқап, алтын т.б.* Әр баланың алдына суреттер қойылады,оның біріншісіне әріптер «Ә», «С», «К», «Ө», «Ұ», «Т», «Ж», «Қ», «Б», «М», «Ш»ал, екіншісіне сол әріптен басталатын сөздер айтып,көрсетеді. Үстелдегі суреттерге қарап табады.Кім жұмысты бітірсе қолды жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: тілдік әріптерге байланысты іс-қимыл арқылы көрсете білу. **Ойынның нұсқаулары**: Балаларға әртүрлі сөздер айтады, балалар сөздің ұзын немесе қысқа екенін анықтайды. Алақанды бір-біріне жақындату арқылы сөздерді өлшеуге болатындығын айтады. Егер	логикасын дамыту. **Дағды:**Күнделікті өмірде дене қимыл жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ойыншы бастапқы орынға сурет картасын таңдайды. Содан кейін ол дене мен аяқ-қолдардың аралық позициялары біріктірілетін етіп жаттығудың өзі үшін қозғалыстарды таңдайды (1-2 немесе 1-4 санайды). Жаттығуды құрастырғаннан кейін бала оны орындауы керек. Бірнеше адам ойнауы мүмкін. Олар кезекпен жаттығу жасайды, ал қалғандары тапсырманы орындауы керек.Сол сурет бойынша бала жаттығу жасайды,өзі таңдап алған суреттері бойынша. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, өз ойынша басқа сурет құрастыр. **Ойынның нұсқаулары:** дене жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау. 	антонимдерді бекіту;сұраққа дұрыс жауап беруге дағдыландыру. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Мұғалім логикалық тұрғыдан дұрыс емес сөйлемді айтады, балалар оны жоққа шығарады. Мысалы, қыста қар қара (жоқ, ақ), Аққала ыстық (жоқ, суық), жапырақтары бар ағаштар (жоқ, жалаңаш), күн жылынады (жоқ, жарқырайды), құстар ұшып кеткенде ән айтады (жоқ, қатып қалады), аю орманда серуендейді (жоқ, Орда ұйықтайды). **Ықтимал күрделендіру**: тез ойлау. **Ойынның нұсқаулары**: Үстел үстінде суреттерді көрсете отырып,еркін сәйкестендіру арқылы құрастыру.Балалар суреттерді тауып,қыстырғышпен қыстырып,сұрақтарға жауап береді,әңгіме құрастырады «Керісінше». **Тіл ұстарту жаттығуы:** ***Қыс туралы*** Ыс – ыс – ыс, Келіп жетті қыс. Ар – ар – ар, Жауады қар. Яз – яз – яз Сақылдаған сары аяз. Ран – ран – ран, Соғады боран. На – на – на, Зулайды шана. **Шығармашылық жұмыс:** Аққаланың суретін салу.	құрап айтуға үйрету. **Дағды:** Бір - біріне қамқор болуға, ұйымшылдықпен ойнауға дағдыларын қалыптастыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,көркем әдебиет,дене шынықтыру,шығармашылық дағдылар. **ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** - Балалар аяз жылдың қай мезгілінде болады? - Қыс мезгілінде болады. - Қыс мезгілін де ауа райының ерекшеліктері қандай болады? - Қар жауады, күн суық, аяз болады. - Салқын болады, беті - қолымыз тоңады. Қар жауады, боран болады. - Қыста біздер қалай киінеміз? - Жылы киімдерімізді киеміз. - Қандай қысқы ойындарды білеміз? - Аққала соғамыз, шанамен сырғанаймыз, шаңғы, коньки тебеміз. Хоккей ойнаймыз. -Қар атысу, Шаңғы тебу, Шана мен сырғанау. **Ықтимал күрделендіру**: қыс айларын айтып шығу. Балалар: Желтоқсан, қаңтар, ақпан. Тәрбиеші: *Желтоқсан — жылдың аяғы, қыстың басы ол, суық, ызғарлы. * Қаңтар — жыл басы, қыстың ортасы, ол ең қарлы ай, бұл айда қатты суық, үскірік аяз болады. *Ақпан — жел мен боранның айы. Бұл айда ең

		қысқа сөз болса, онда екі алақанды бір-біріне жақын, ал ұзын сөз болса, онда екі алақанды бір-бірінен алшақ ұстайды. Мысалға айтылатын сөздер: *көз, бағдаршам, лақ, жолбарыс, бақа, тасбақа, доп, секіртпе.* **Тіл ұстарту жаттығуы: Сиқырлы саусақтар.** 1 Таң қалу (екі қолдың бас бармағын көтеру) 2 Өзіңді көрсету (Бір саусақпен) 3 Сәлемдесу (қолды жоғары көтеру) 4 Қорқыту (сұқ саусақпен) 5 Жеңіс! (екі қолды жоғары көтеру) **Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады).** **Көру** – көзбен көру. **Тыныс алу** – мұрынмен дем алу. **Есту** – құлақпен есту. **Ұстау** – қолмен ұстау. **Қолдану:** Дыбыстық жаттығу (айнамен қайталау). Қ-қ-қ-та-за-лық-ты сүй-е-мі-із - тазалықты сүйеміз. Ү-ү-ү-ү- сү-үл-гі- сүлгі. 	 	 	ауыр, әрі суық, дүлей боранды. **Ойынның нұсқаулары**: Қыс мезгілінің ерекшеліктеріне сай суреттерді жинау. **Тіл ұстарту жаттығулары:** Ша - ша - ша Жап - жасыл шырша. Ар - ар - ар Қандай аппақ қар. Ыс - ыс - ыс Келіп қалды қыс. Ыс-ыс-ыс, келді қыс. Ан- -ан-ан соқты боран, Ар-ар-ар үлпілдек қар. Ты-ты-ты аяз қатты. **Сергіту сәті:** Жан-жағымызға қарайық Аю шықты қорбаңдап, Қасқыр шықты Р-Р-Р. Түлкі шықты майысып, Қоян шықты секіріп, Қорықпаңдар балалар Қар лақтырып ойнаңдар. **Тыныс алу жаттығуы:** «Ұлпа қарды үрлеу».

		 Лл Лалагек Тарт саусақты тарт саусақша қосып ек Алақанның арасын сал ашып ек, Л әрпі боп шыға келді, осымен. Рр Робот Р Ту дегенің, жалпы Секілді Р әрпі. Оо От О Бос барынша, пен сұқ саусақтың ұшын Түйістіріп берідің бір ішік. Ой пішінді О әрпі деп түсін.	 Весёлая зарядка Весёлая зарядка		

					
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.		№ 11 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№ 4 жаттығулар кешені** 1.«Таяқша жоғарыда». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – таяқшаны жоғары көтеріп, созылу; 2 – қолдарын бүгіп, таяқшаны басынан асырып, иықтарына қою; 3 – таяқшаны қайта жоғары көтеру; 4 – таяқшаны төмен түсіру, б.қ. (8 рет). 2.«Таяқшаны жоғары көтеру». Б.қ.: – тұру. Таяқшаны жоғары көтеру. 1-3 – таяқшаны жоғары-артқа көтеру, аяқ басына тұрып, жоғарыға ұмтылу; 4 – б.қ. 8 рет. 3.«Отырып-тұру». Б.қ.: – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – отыру, таяқша төменде; 2 – б.қ. (8 рет). 4.«Еңкею». Б.қ.: – аяқтарын	№ 12 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№5 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: тұру. 1-2 – таяқшаны жоғары баяу көтеру, оң (сол) аяқ басын артқа басып, өкшесін өзіне тарту, демін ішіне тарту; 3-4 – б.қ. 4–6 рет қайталау. 2.«Алдыға қара». Б.қ. – аяқтарын алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1-2 – басын түзу ұстап, алдыға еңкею; 3-4 – б.қ. Аяқтарын бүкпеу. 5–8 рет қайталау. 3.«Жанына иілу». Б.қ. – аяқтарын айқастырып қойып тұру. Таяқты артынан шынтақтың бүгілген жеріне қою. 1 - 2 – оңға иілу, таяқты жерге тигізу; 3 - 4 – б.қ. (6 рет). 4.Б.қ.: шалқалап жату. 1 – таяқшаны жоғары көтеру; 2 – екі аяғын	№ 13 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№6 жаттығулар кешені.** **(бір таяқшамен жұптасып орындайды)** 1.«Зілтемірші». Б.қ.: бір қадам қашықтықта бір-біріне арқасымен қарап, таяқшаны төмен ұстап тұрады. 1-2– қолдарын жоғары көтеріп, таяқшаны серігіне басынан асырып береді, демін ішіне тартады; 3-4 – қолдарын төмен түсіреді, демін сыртқа шығарады. 8 рет қайталау. 2.«Ескекшілер». Б.қ.: бір-біріне табанымен тіреліп, қарсы қарап, таяқшадан ұстанып отырады, аяқтарын тік ұстайды; таяқшаны бірі тартып, шалқайса, бірі еңкейіп қозғалады. 8– 10 рет қайталау. 3.«Таяқшаны тарту». Б.қ.: бір-біріне қарап қолдарымен арт жаққа тіреліп отырады; таяқшаны ортаға қояды; таяқшаны	№ 14 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі кішкентай доппен орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2 – қолдарын жоғары көтеріп, допты сол қолына алу; 3 – қолдарын екі жаққа созу; 4 – б.қ. (8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2 – оңға бұрылып, допты еденге ұрып, қайта екі қолмен қағып алу; 3-4 – б.қ. (8 рет) 3.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– алдыға еңкею, допты сол аяғының артынан сол қолына алу; 3-4– денені түзеп тұру, сол қолдан оң қолға допты ауыстыру. (8 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– отырып, допты еденге ұрып, қайта қағып алу; 3-4– б.қ. (8 рет)

		алшақ қойып, таяқшаны төменде ұстау; 1-2 – алдыға еңкею, таяқшаны жоғары көтеру, керілу; 3-4 – б.қ. (8 рет). 5.«Әткеншек». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – оң аяқпен оңға аттау; 2 – оңға иілу: 3 – денені түзеу; 4 – б.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет). 6.«Уқалау». Б.қ.: – тұру. Бармақтары таяқшаның үстінде, таяқшаны аяғымен дөңгелету (бармақтарынан бастап, өкшесіне дейін). Сол аяғымен осы қимылдарды қайталау. 8 рет. 7.«Секірулер». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. Секіру – аяқтарын екі жаққа ашу, қайта жинау. 1–8 дейін. Шағын үзіліс жасап, қайта 8 рет қайталау.	бірдей сермеу, аяқ басын созу, таяқшаға тигізу. 3-4 – б.қ. 6–8 рет қайталау. 5.Б.қ.: тұру. Таяқшаны арт жақта ұстау. 1-2 – отыру, таяқшаны көтеру. Арқасын түзетіп, тізелерін ашып, өкшелерін көтереді. 8–10 рет қайталау. «Құрсау». Б.қ.: – аяқтарын алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – оң аяқпен оңға аттау; 2 – оңға иілу; 3 – денені түзеу; 4 – б.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет). 6.Аяқтарын алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1-2 – «ш-ш-ш» – деп оңға бұрылу; 3-4 – екінші жағына қайталау. Үш-төрт рет қайталаған соң, үзіліс жасау. 5 рет қайталау. 7.«Секектеу». Б.қ.: тұру. Жанына қарай секіргенде таяқшаны алдыға созу, аяқтарын қосқанда таяқшаны төмен түсіру. 4 рет 20 секіруден жай жүріспен алмастырып, қайталау.	аяқтарының бармақтарымен әркім өзіне қарай тартуға тырысады. 4–6 рет қайталау. 4.«Таяқшаны бірге көтереміз» Б.қ.: бір-біріне қарап етпеттеп жатады; аздап бүгілген қолдарымен таяқшадан ұстанады; 1-2 – таяқшаны бірге көтереді; 3-4 б.қ. 4–6 рет қайталау. 5.«Тұруға көмектес». Б.қ.: созылған қолдарындай қашықтықта бір-біріне қарап отырады; аяқтарын бүгіп, таяқты ортаға қояды; бір-біріне оң қолын созып, қолдарымен ұстасады. Екеуі бір уақытта тұрып, қайта отырады. Келесі қолымен осы қимылдарды қайталайды. 5 рет қайталау. 6.«Секектеу». Б.қ.: таяқшаны еденге қояды, таяқтың бойымен қолдарын беліне қойып, 4 рет секектеу, тізесін жоғары көтеріп, 4 рет аттайды. 5-6 рет қайталау.	5.Б.қ.: тізерлеп тұру. Өкшелеп отырып, допты оң қолына алу; 1-4– оңға иілу; допты оңға қарай сыртқа домалату; 5-8– б.қ.: сол жаққа қайталау (8 рет) 6.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын беліне қою, допты еденге қою. Допты айналып, оңға (солға) екі аяғын кезектестіріп секіріп айналу мен жай жүрісті алмастырып орындау.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық		**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет** **Менің Отаным Қазақстан Әнұран**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты: 8.30		**16.12.24** **Дүйсенбі**	**17.12.24** **Сейсенбі**	**18.12.24** **Сәрсенбі**	**19.12.24** **Бейсенбі**	**20.11.24** **Жұма**
			Сауат ашу негіздері **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Шығармашылық (жапсыру)** **Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті						

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. [о] **ҰІӘ міндеттері:** -берілген дыбысқа сөз құрап, сөздегі сол дыбыстың орнын анықтай алу дағдыларын жетілдіру; -дыбыстар туралы сұрақтарға жауап алу арқылы жылдам ойлауға және ойларын дұрыс жеткізе алуға жаттықтыру. **Дағды**: дыбыстықтарды дұрыс ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** үш дыбыстан тұратын сөздерге дыбыстық талдау жасайды, сөздегі дыбыстың орнын анықтайды. **Түсінеді:** сөздер әртүрлі дыбыстардан тұратынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Күрекше»*** – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. ***«Ине»*** – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. ***«Төбешік»*** – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. ***«Түтікше»*** – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп,	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** **.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** 10 көлемінде тура және кері санау. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -келесі санды 1-ді қосу арқылы және 1-ді азайту арқылы алу тәсілімен таныстыру. Сандық кесіндіден 1-ді қосу және 1-ді азайту арқылы мысалдар шығару ұғымдарын қалыптастыру. 1-ді қосу және азайтуды үйрету. 10-ға дейін тура және кері санауды жүргізу. Талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасауды үйрету. -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** 10 көлемінде тура және кері санау дағдысын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** қарапайым мысалдар шығару, 1-ден 10-ға дейін тура және кері бағытта санауды; **Түсінеді:** 1 санды қоса есептеу арқылы келесі санды және 1 санға азайту арқылы алдыңғы санды алу тәсілін; **Қолданады:** 1-ден 10-ға дейін санау дағдысын. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым балаларға пойызбен саяхат жасауды	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** 10 көлемінде тура және кері санау. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -келесі санды 1-ді қосу арқылы және 1-ді азайту арқылы алу тәсілімен таныстыру. Сандық кесіндіден 1-ді қосу және 1-ді азайту арқылы мысалдар шығару ұғымдарын қалыптастыру. 1-ді қосу және азайтуды үйрету. 10-ға дейін тура және кері санауды жүргізу. Талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасауды үйрету. -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** 10 көлемінде тура және кері санау дағдысын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** қарапайым мысалдар шығару, 1-ден 10-ға дейін тура және кері бағытта санауды; **Түсінеді:** 1 санды қоса есептеу арқылы келесі санды және 1 санға азайту арқылы алдыңғы санды алу тәсілін; **Қолданады:** 1-ден 10-ға дейін санау дағдысын. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым балаларға пойызбен саяхат жасауды ұсынады. Педагог балаларды вагондар болуға	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау.[с]. **ҰІӘ міндеттері:** -дауысты дыбыстардың түрлерін ажырата алу дағдыларын бекіту; -«Дауыссыз дыбыстан басталатын сөз жалға» ойыны арқылы логикалық ойлауларын дамыту; -шығармашылықпен жұмыс жасауға баулу арқылы еңбекқорлыққа тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстарды ажыратып, сөздегі дыбыстың орнын анықтай алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** дыбыстардың жасалу жолын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Күрекше»*** – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. ***«Ине»*** – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. ***«Төбешік»*** – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. ***«Түтікше»*** – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп,

		түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Дыбыстармен жұмыс.** Дидактикалық ойын: «Кім білгіш?» Мысалы: *б, л, р, ө, т, и, м, с, о, г, н, е, щ, у, ш, д, ж, з, с, ч, і, з, в, ы, ф, й, ц, у, к, а, н*. Балалар дөңгелектерді көтеру арқылы дауысты немесе дауыссыз дыбыс екенін ажыратады. Дауысты дыбыстарға қызыл текшені; дауыссыз дыбыстарға көк текшені көтеру арқылы ажыратады. **Түсіну деңгейі:** «Ж дыбысы бар сөз айт» ойын-жаттығуы Педагог балаларға «ж» дыбысы ортасында келетін сөз ойлап айтуларын сұрайды. Мысалы: Ажар, қоржын, Қожа, Бағжан т.б. «Ж» дыбысы сөз басында келетін сөз ойла: жапалақ, жаз, жадыра, жайлау, жалқы, жалбыз, жан, жоқ, жоғал, жұлдыз, жолақ, жомарт, жұт, жорық, жол, жалпақ, жаным т.б. «Дауысты дыбысты сөз қос»дидактикалық ойыны –Мен сөз айтамын, сендер сол сөзге дауысты дыбыстан басталатын сөз жалғауларың керек, мағынасы бойынша ұқсайтын сөз болу керек. *Алма ...(үлкен), қой ... (арық), домалық ... (өрік), жасыл ... (жапырақ), тәтті ... (ірімшік), сары ... (өрік), кішкентай ... (ұлу), әдемі ... (әтеш), жылы ... (етік), мықты ... (экскаватор), ұзын ... (уық), жаман ... (ит), пайдалы ...(кітап), мүйізді ... (жануар),*	ұсынады. Педагог балаларды вагондар болуға шақырады. Он бала бір-біріне тіркесіп, пойыздың қозғалысын еліктейді. Балаларға 1-ден 10-ға дейін цифр жазылған карточкалар таратылады. Педагог басқа балаларға вагондарды 1-ден 10-ға дейін тура және кері санауды сұрайды. **Түсіну деңгейі:** Вагондармен көрініс ойнатылады. Педагог вагондардың бір-бірден туннельге қарай кетіп жатқанын хабарлайды. Сандық сәуле бойынша педагог 1-ге азайту амалын -1 -1 -1-көрсетеді. **Карточкамен жұмыс** Тақтада (демонстрациялық материал 21- кесте) 1 -ден 10-ға дейін сандар қатары ретімен тұрады. Топтан екі баланы шақырады, олар цифрды тез және дұрыс қояды, тура және кері санайды. Бір бала санауды бастайды, екіншісі жалғастырады деген тәсілді пайдаланамыз. **Қолдану деңгейі: Ойын жаттығуы**: «Жазбаны шеш». Балалар карточкалардың көмегімен үстелде және тақтада математикалық жазбалар жасайды. **Дәптермен жұмыс** Осыдан кейін балаларға **3-тапсырманы** жұппен орындауды ұсынады,	шақырады. Он бала бір-біріне тіркесіп, пойыздың қозғалысын еліктейді. Балаларға 1-ден 10-ға дейін цифр жазылған карточкалар таратылады. Педагог басқа балаларға гүлдерді тура кері санауды қайталату **Түсіну деңгейі:** гүлдерді бір бірден азайту амалын орындау **Карточкамен жұмыс** Тақтада (демонстрациялық материал 21- кесте) 1 -ден 10-ға дейін сандар қатары ретімен тұрады. Топтан екі баланы шақырады, олар цифрды тез және дұрыс қояды, тура және кері санайды. Бір бала санауды бастайды, екіншісі жалғастырады деген тәсілді пайдаланамыз. **Қолдану деңгейі: Ойын жаттығуы**: «Жазбаны шеш». Балалар карточкалардың көмегімен үстелде және тақтада математикалық жазбалар жасайды. **Таратпа жұмыс** Осыдан кейін балаларға жұппен орындауды ұсынады, балалар суретте не бейнеленгенін санайды және атайды. Мысалдар құрастырып, оларды шығарады. Сұрақтарға жауап береді. -Суреттерде не бейнеленген, қандай әрекеттер орын алады? Бұл сурет үшін қандай математикалық жазба сай келеді?	түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Дыбыстармен жаттығулар.** Дидактикалық ойын «Дұрыс көрсет» Педагог балаларға дыбыстарды айтады, балалар алдарындағы қызыл, көк түсті белгілерді көрсету арқылы дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратады. Мысалы: *й, ц, к, е, н, г, ш, щ, з, х, ф, ы, в, а, п, р, о, л, д, ж, э, с, м, и, т, б.* Педагог балаларға дауысты дыбыстарды айтады, балалар жіңішке дауысты дыбыстарға қызыл, жуан дауысты дыбыс айтылса, қара түсті белгілерді көрсетеді. Мысалы: *а, о, ұ, ы, ә, ө, е, э, і, у, и, ү, у.* **Түсіну деңгейі:** **Сөздермен жаттығулар.** «Дауыссыз дыбыстан басталатын сөз жалға»дидактикалық ойыны Педагог балаларға суреттер көрсетеді де, балалар суретті атайды, сол сөзге дауыссыз дыбыстан басталатын сөз жалғайды. Мысалы: *доп ... (қызыл), бал ... (тәтті), ара ... (сары), етік ... (жылы), ет ... (дәмді), мысық ... (сүйкімді), қыз ... (пысық), алма ...(дәмді), құмыра ... (қызыл), ата ... (еңбеккор), қазан ...(қара), жүзім ... (дәмді), ешкі ... (мүйізді), орындық ... (ыңғайлы), ат ... (жүйрік), түйе ... (қоңыр), маса ... (кішкентай), кітап ... (қалың), үй ... (жасыл),*

		ашты ...(алма) т.б. **Қолдану деңгейі: «Сөзді буынға бөл» дидактикалық ойыны** Педагог қандай да бір сөзді айтады, балалар қолдарын шапалақтап, сөзді буынға бөледі. Осы сөзде неше буын бар екенін айтады. Кітап, қалам, дәптер, қарындаш, өшіргіш, бес, мектеп. **Дыбыстық талдау жаса.** Балаларға үш дыбысты сөздерге дыбыстық талдау жасауды жалғастыратынын айтып жер, бес сөздерінің сызбасын тақтаға іледі. Балаларға дәптерлерін ашып, өз беттерінше дыбыстық талдау жасатады. Тексеру үшін «жер», «бес» сөздеріне дыбыстық талдау жасауға балаларды тақтаға шығарады. Балалар жұмыстарының дұрыс, бұрыстығын тақтадағы жұмыспен салыстырады. Дыбыстық талдау жасау барысында әр дыбысты жеке-жеке дыбыстап айтуға тапсырма беріледі. **«Бор»** сөзінің дыбыстық талдауы «Бор» сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. Б – ұяң дауысты дыбыс, көк дөңгелекпен белгіленеді. О – жуан дауысты дыбыс, ауыз қуысынан еш кедергісіз шығады, қызыл түсті домалақ қоямыз. Р – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Саусақ жаттығуы** Алақанды ысқылап, Қыздырайық, балақай. Алақаның ысыды,	балалар суретте не бейнеленгенін санайды және атайды. Мысалдар құрастырып, оларды шығарады. Сұрақтарға жауап береді. -Суреттерде не бейнеленген, қандай әрекеттер орын алады? Бұл сурет үшін қандай математикалық жазба сай келеді? **4-тапсырманы** орындауды ұсынады, әр пойызға тағы бір вагонды тіркеу керек. Вагондарды бояйды. Әр қатарға неше вагон боядың? Әр қатарда неше вагоннан болды? Тапсырманы жұппен тексеруге болады. Әр бала көршісіне дәптерін көрсетеді. Педагог балаларды сыпайы сөйлесуге және тапсырманың дұрыстығы туралы пікір білдіруге үйретеді. .	**4-тапсырманы** орындауды ұсынады, әр пойызға тағы бір вагонды тіркеу керек. Гүлдерді бояйды. Әр қатарға неше гүлбоядың? Әр қатарда неше гүлден болды? Тапсырманы жұппен тексеруге болады. Әр бала көршісіне дәптерін көрсетеді. Педагог балаларды сыпайы сөйлесуге және тапсырманың дұрыстығы туралы пікір білдіруге үйретеді.	*шырша ... (биік), кілем ... (қысқа), үстел ... (қоңыр) т.б.* **Қолдану деңгейі:** Дыбыстық талдау жаса. Педагог балаларға жұмыс дәптерлерінде өз беттерімен дыбыстық талдау жасауға тапсырма береді. Балалар тапсырманы орындайды. Педагог тексеру үшін, тақтаға жұмыс жасауға балаларды шақырады.Тақтаға **тіс, көз, қол** сөздерінің сызбалары ілінеді. Балалар өз жұмыстарын тақтадағы дыбыстық талдаумен салыстырып, тексереді. –Балалар, «тіс» сөзінде неше дыбыс, неше буын бар? «Тіс» сөзінің дыбыстық талдауы. «Тіс»сөзінде 1-буын, 3 дыбыс бар. Т – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. І – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. С – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. «Көз»сөзіне дыбыстық талдау. «Көз»сөзінде1 буын, 3 дыбыс бар. К – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. Ө – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. З – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. «Қол»сөзіне дыбыстық талдау. «Қол» сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. Қ – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз.

		Қараңдаршы, алақай! **Сергіту сәті** Оңға, оңға түзу тұр, Солға, солға түзу тұр. Артқа қарай бір адым Алға қарай бір адым. Жоғары-төмен қарайық, Орнымызды табайық.			О – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. Л – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. Педагог осы сөздерде неше дауысты, неше дауыссыз дыбыс бар екенін балалардан сұрайды. **Саусақ жаттығуы** Бір, екі, үш, Кәне жина күш. Саусақтарды басайық, Жаттығуды жасайық. **Сергіту сәті** **Робот** Шалқаямыз артқа, аспанға қараймыз, Аспанға қараймыз, жұлдызды санаймыз. Басымызды енді алдыға иеміз, Қозғалмайды қол мен аяқ, денеміз.

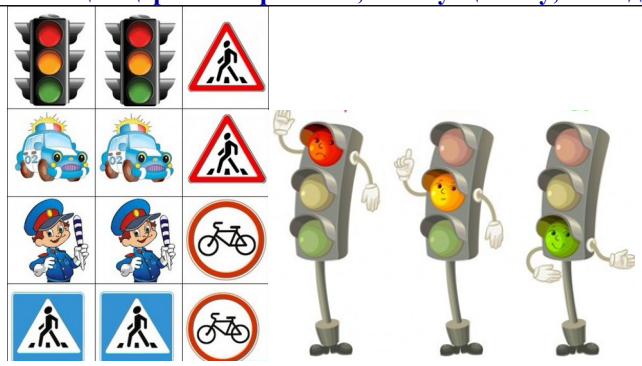
1 үзіліс - 09:25 - 09:35

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Қимылды,сюжеттік - рөлді ойын: «Көше»

Басты міндеттері: Балалардың көшеде өзін-өзі ұстау ережелері, жолда жүру ережелері, әртүрлі көлік түрлері туралы білімдерін нақтылау және бекіту; Балаларға бағдаршамның атқаратын жұмысын, автобусқа міну, көшеден өту ережелерін үйрету.

Қолдану танымдық іс-әрекеті **1.Жұмбақ:** Өзі сөйлей білмейді Бірақ Тоқта!Жүр!дейді. (Бағдаршам) **2.**Ашса кезек үш көзін, Айтты деп ұқ сөзін: «Тоқта! Сақтан! Жол ашық! Жүрме жолға таласып», Қызыл көзін ашқанда, Сынық сүйем баспа алға. Сары көзін ашқанда, Қарап қалма аспанға. Жасыл көзін ашқанда,		**Қимылды,сюжеттік - рөлді ойын: «Көше»** **Міндеттері:** Балалардың көшеде өзін-өзі ұстау ережелері, жолда жүру ережелері, әртүрлі көлік түрлері туралы білімдерін нақтылау және бекіту; Балаларға бағдаршамның атқаратын жұмысын, автобусқа міну, көшеден өту ережелерін үйрету. **Дағды**:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** **Бағдарламалық мазмұны:** 1.Балаларға көліктердің түрлері, жүргізушілердің еңбегі және көше қозғалыстарының ережесі туралы түсінік беру. Көше ережелерінің белгілерін түсінуге, ажырата білуге үйрету, көше қозғалыстарының ережелері жайлы білімдерін кеңейту. 2.Көше қозғалыстарының негізгі ережелеріне бағына

Өте бергін, жасқанба! Көзін ашып-жұмады, Бағыт сілтеп тұрады. **3.Сергіту сәті:«Бағдаршам»** Балалар бағдаршамның қызыл түсі көрсеткенде **(тұрамыз),** сары түсін көрсеткенде **(қол шапалақтаймыз),** жасыл түсін көрсеткенде **(аяқтарыңды топылдатамыз).**	 	білуге тәрбиелеу. Ойын атрибуттарын жасау, реттеушіні, жаяуларды, жүргізушілердің рөлін ойнауды үйрету. 3. Екі топқа бөлініп жолаушылар тасимыз.Жүргізуші боламыз. **Атрибуттар:** түрлі көліктер, коляскалар, велосипедтер, бағдаршам, белгілер, реттеушінің жұмыс киімі, жаяуларға арналған белгілер, жаяулар, жүргізушінің куәлігі,реттеушінің таяғы. Қатысушылар: полиция-реттеушісі, МАИ инспекторы, жүргізушілер, жаяулар. ***Жағдаят:***Балаларға арналған сұрақтар: -Біздің көшеде қандай үйлер бар? - Біздің көшеде қандай қозғалыс бір жақты ма, екі жақты ма? - Жаяу жүргіншілер қайда жүру керек? Көліктер қайда баруы керек? - Жол айрығы дегеніміз не? Көшеден қай жерде және қалай өту керек? - Жаяу жүргіншілер өткелі қалай белгіленеді? – Көшеде көлік қозғалысы қалай реттеледі? - Қандай бағдаршамдарды білесіңдер? -Көшеде қандай жол белгілері бар? Олар не үшін? - Жолаушылар көлігі бізге не үшін қажет? Оны адамдар қайда күтіп отыр? - Автобуста өзіңді қалай ұстау керек? - Сыртта ойнауға бола ма? -Келесі кезекте мұғалім балаларды жол ережесін сақтай отырып, көше бойымен «көлік жүргізуге» шақырады. Содан кейін балалардың бірі жаяу жүргіншінің рөлін ойнайды. Жеңімпаз - жүргізуші мен жаяу жүргінші рөлдерін жақсы және қатесіз орындаған адам. -Келесі кезекте жыл мезгілі қыста ойын кезінде өзімізді қалай ұстаймыз.		

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**2. .Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Боран қай кезде соғады?Қар тоқтату жұмысы. (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -қыста табиғатта болатын маусымдық өзгерістерді бақылап, олардың атын атау	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: :** Бір уыс мақта. (әңгіме) Ыбырай Алтынсарин **ҰІӘ міндеттері:** -әңгімені эмоциялық-бейнелік мазмұндап, баяндауға баулу; -әңгімені жалғастырып, сюжет бойынша құрастыруға, қисынды	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ақсақ құлан.(Аңызы) **ҰІӘ міндеттері:** -«Ақсақ құлан» аңызын мазмұны бойынша әңгімелету; -балалардың тілдік қорларын байыту, аңшылық туралы ұғымдарын кеңейту;	**2. .Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Боран қай кезде соғады?Қар тоқтату жұмысы. (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -қыста табиғатта болатын маусымдық өзгерістерді бақылап, олардың атын

		және бір-бірінен ажыратуға үйрету; -қарапайым зерттеушілік және экологиялық мәдениет қалыптастыру. Қоршаған ортаны тануға деген қызығушылықтарын арттыру; -құрбы-құрдастарымен және ересектермен қарымқатынас жасай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: қыстың белгілерін атап бере,олардың қасиеттерін анықтай алу, білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**қыста табиғатта болатын маусымдық өзгерістерді атап бере алады. **Түсінеді:** қыстағы табиғат құбылыстарының ерекшеліктерін түсінеді. **Қолданады**: зерттеушілік дағдысын пайдаланады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Балалар сабаққа белсенді қатысып, мәліметті мұқият тыңдайды: Қыста өте көп қар жауады. Әдемі, үлпілдеген, аппақ қар жерге, үйлердің шатырына, ағаштарға жауады. Олар да жаңбыр сияқты бұлттан пайда болады. Бірақ олардың түзілу жолы сәл өзгешелеу. Бұрын біз қар дегеніміз қатып қалған су тамшылары деп ойлайтынбыз. Бірақ олай емес екен. Ғалымдар қардың пайда болу құпиясын ашты. Қардың ешқашан тамшыдан пайда болмайтынын білді. Су тамшылары қатып, мұзға, яғни бұршаққа айналуы мүмкін. Ондай	мазмұндауға үйрету; -әңгіме кейіпкерлерімен таныстыру; -сурет бойынша қоршаған орта мен табиғат туралы түсініктерін, еңбек дағдыларын дамыту; -еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Дағды**: Сөздік қорларын молайтып, байланыстыра сөйлеуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әңгіменің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, әдеби жанрдың түрін ажыратады; **Түсінеді:** әр заттың пайдасы бар екенін түсінеді; **Қолданады:** әңгімені сюжет бойынша шығармашылықпен айтады, әңгіменің соңын ойдан шығарып аяқтайды. Жұмбақтың шешімін айта алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** – «Өзі аппақ қардай, жұмсақтығы мамықтай». Ол не? *(Мақта)* – Мақта – жұмсақ, аппақ болады. Мақтадан киімдер дайындайды, көрпе жасайды. – Бүгін біз мақта туралы Ыбырай Алтынсарин атамыздың «Бір уыс мақта» деген қызықты әңгімесімен танысамыз. Әдеби жанрдың бір түрі – әңгіме екенін түсіндіру. Әңгіменің басқадан ерекшелігі – қысқа оқиғаны баяндайды. Әңгімені мәнерлеп оқып	-хайуанаттарға қастық жасамауға тәрбиелеу. **Дағды**: Қойылған сұрақтарға жауап береді, төлдердің дауысын сала білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**қойылған сұрақтарға жауап береді, төлдердің дауысын салады; **Түсінеді**: аңыздың мазмұнын, құланның қандай аң екенін, аңдарға жамандық жасауға болмайтынын; **Қолданады:** сөздерді буынға бөледі. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, құлан – жылқы тектес жануар. Сендер жылқыны білесіңдер ме? Құланың да, жылқы сияқты, жалы бар, бірақ ол – жабайы жануар. Ертеде аң сияқты, құланды да аулап етін жеген. Мен сендерге «Ақсақ құлан» аңызын оқып берейін. Аңыз – бұл түп нұсқасы болған оқиға. Ауыздан-ауызға ұмытылмай жеткен оқиғаны аңыз деп айтамыз. Қазір мен сендерге «Ақсақ құлан» аңызын мәнерлеп оқып беремін. **Түсіну деңгейі:** Жошы ханның ашамайға мінгізген жас баласы аңшылармен бірге жүріп, бір жерде қашып бара жатқан ақсақ құланды қуып кетіпті. Ақсақ құлан	атау және бір-бірінен ажыратуға үйрету; -қарапайым зерттеушілік және экологиялық мәдениет қалыптастыру. Қоршаған ортаны тануға деген қызығушылықтарын арттыру; -құрбы-құрдастарымен және ересектермен қарымқатынас жасай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: қыстың белгілерін атап бере,олардың қасиеттерін анықтай алу, білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**қыста табиғатта болатын маусымдық өзгерістерді атап бере алады. **Түсінеді:** қыстағы табиғат құбылыстарының ерекшеліктерін түсінеді. **Қолданады**: зерттеушілік дағдысын пайдаланады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Балалар сабаққа белсенді қатысып, мәліметті мұқият тыңдайды: Қыста өте көп қар жауады. Әдемі, үлпілдеген, аппақ қар жерге, үйлердің шатырына, ағаштарға жауады. Олар да жаңбыр сияқты бұлттан пайда болады. Бірақ олардың түзілу жолы сәл өзгешелеу. Бұрын біз қар дегеніміз қатып қалған су тамшылары деп ойлайтынбыз. Бірақ олай емес екен. Ғалымдар қардың пайда болу құпиясын ашты. Қардың ешқашан тамшыдан пайда болмайтынын білді. Су

		бұршақтарды біз жаздыгүні күн күркіреп, қатты жаңбыр жауғанда көреміз. Ал қар жерден өте биікке, ауасы үнемі суық болып тұратын жерлерге көтерілген су буынан пайда болады екен. Су буынан бастапқыда кішкентай мұз түйіршіктері – кристалдар пайда болады. Бірақ оларды жерге жауатын қар деуге болмайды. Өйткені олар өте ұсақ. Сол ұсақ кристалдар біртіндеп үлкейіп, қарға айналады. Қолға қолғап киіп, қарды ұстап алуға болады. Негізінен қар кристалдарының түрі бар. Оларға мынадай қызықты атаулар берілген: *тілімше, жұлдыз, баған, ине, үлпілдек, кірпі, ілмек, мұзды қар және қиыршық қар.* Кейде қар кристалдары бір-бірлеп түссе, бірде бірігіп, жапалақтап жауады. Жерге түскен қар бірінің үстіне бірі жиналып, жерді ақ көрпеге орайды. Қар жердегі жылуды сыртқа шығармай ұстап тұрады. Қар астында жатқан өсімдіктер үсіп кетпейді. Кішігірім аңдар да өз індерінде жылынып жата береді. Қар кешігіп, жерді жаппаса, олар тоңады. Қардың қалыңдығы да әртүрлі болады: кейде қар жердің бетін болар-болмас жауып жатады. Кей өлкелерде қардың қалыңдығы адамның бойынан да асып кетуі мүмкін. Үлпілдеген құрғақ қар желмен тез ұшып кетеді. **Түсіну деңгейі: Қыстың белгілерін атап көрсетеді**:	береді. Мазмұнын түсіндіреді. **Түсіну деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *Күн өтпей жатып* – бір күннің ішінде болған оқиға. *Шапан* – қазақтың ұлттық сырт киімі. **Сұрақ-жауап:** Әңгіме қалай аталады? Кішкентай қыз не істеп отырды? Анасы қызына қандай ақыл айтты? Қыз мақтаның қалған қиқымын қайда лақтырды? Оны не алып кетті? Анасы оған не деді? Әңгімені қалай аяқтауға болады? **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық, Торғай болып ұшайық. Бір отырып, бір тұрып, Жақсы сергіп қалайық. Әңгімені есімізге түсіріп қайталайық. *Күн өтпей жатып, шапан* сөздерінің мағынасын қайталау. 3-4 балаға сюжет бойынша шығармашылықпен әңгімелету. **Дәптермен жұмыс:** Сурет бойынша оқиға жүйесін сақтап баянда. Анасы мен қызы не істеп отыр? Анасы мен қызы терезеден нені көрді? Торғайдың аузындағы не деп ойлайсың? Сен қыздың орнында болсаң, не істер едің? **Бір уыс мақта** (әңгіме) Бір кішкентай қыз әкесінің	жүйіткіп бара жатқан бір топ құланға қосылыпты. Баланың астындағы жүйрік тұлпар елігіп, құйрығын шаншып құйғытып, құландарға қосылады. Құланның әңгісі баланы шайнап өлтіріп кетеді. Аңшылар баланы іздеп таба алмайды. Жошы хан аңшыларға қаһарын төгіп: «Баламды тауып бер», – деп қалың кісіге іздетеді. «Баламды өлді деп естірткен адамның аузына қорғасын құямын» деп жарлық айтады. Аңшылар бір жерден баланың жұлмаланған қолын табады. Енді ешкім баласының өлгенін Жошы ханға айта алмайды. Ақыры көпшілік ордада отырып, бір домбырашыға күймен айтқызады. Сендерге «Ақсақ құлан» аңызы ұнады ма? Аңызда не туралы айтылған? Ашуына тиген құлан әңгісі балаға не істеді? Міне, балалар, аң екеш аңға да зәбір көрсетіп, қорлауға болмайды екен. Аңыз әңгімедегі құлан сөзі орыс тілінде «кулан» деп айтылады. Әңгі – үйірді басқаратын, бастап жүретін айғыры. **Қолдану деңгейі:** Балалар, «Л» – «Р» дыбыстарымен танысайық. «Л» – «Р» дыбыстарының дұрыс артикуляциясы мынадай: ерін, тіл сәл ашылып, тілдің ұшы үстіңгі тістің	тамшылары қатып, мұзға, яғни бұршаққа айналуы мүмкін. Ондай бұршақтарды біз жаздыгүні күн күркіреп, қатты жаңбыр жауғанда көреміз. Ал қар жерден өте биікке, ауасы үнемі суық болып тұратын жерлерге көтерілген су буынан пайда болады екен. Су буынан бастапқыда кішкентай мұз түйіршіктері – кристалдар пайда болады. Бірақ оларды жерге жауатын қар деуге болмайды. Өйткені олар өте ұсақ. Сол ұсақ кристалдар біртіндеп үлкейіп, қарға айналады. Қолға қолғап киіп, қарды ұстап алуға болады. Негізінен қар кристалдарының түрі бар. Оларға мынадай қызықты атаулар берілген: *тілімше, жұлдыз, баған, ине, үлпілдек, кірпі, ілмек, мұзды қар және қиыршық қар.* Кейде қар кристалдары бір-бірлеп түссе, бірде бірігіп, жапалақтап жауады. Жерге түскен қар бірінің үстіне бірі жиналып, жерді ақ көрпеге орайды. Қар жердегі жылуды сыртқа шығармай ұстап тұрады. Қар астында жатқан өсімдіктер үсіп кетпейді. Кішігірім аңдар да өз індерінде жылынып жата береді. Қар кешігіп, жерді жаппаса, олар тоңады. Қардың қалыңдығы да әртүрлі болады: кейде қар жердің бетін болар-болмас жауып жатады. Кей өлкелерде қардың қалыңдығы адамның бойынан да асып кетуі мүмкін. Үлпілдеген құрғақ

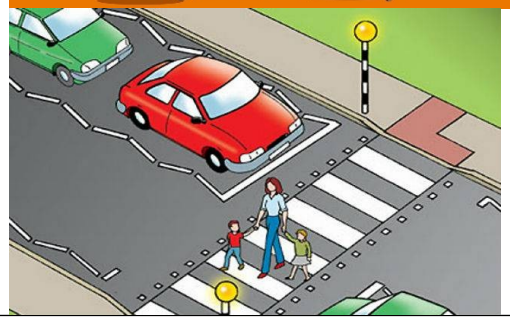
		Күн суытады. Жерде қалың қар жатады. Топырақ тоңдайды. Су тоғандары на мұз қатады. Күн қысқарып, түн ұзарады. Қараңғы ерте түседі. Құстар азайып кетеді. Жәндіктер де жоғалып кетті. Өсімдіктер қалың ұйқыда. Кейбір жануарлар түсін өзгертеді. Суретші қандай ауа райының суретін салғанын атап өтеді. Талқылайды, пікірлерін ортаға салады: Кейде қатты жел жердегі қарды көтеріп әкететін кездері де болады. Оны БОРАН деп те атайды. Күшті боран тұрып, қар жауып, бет қаратпайтын үскірік жел соғатын кездер де болады. Оны қарлы боран, бұрқасын дейміз. **Қолдану деңгейі:** **«Қардың қасиеттері» атты тәжірибеалдық** жұмысқа тарту арқылы (әліппе-дәптердегі тапсырма) балалардың тану үдерісіне деген қызығушылықтарын арттырады. Қардан түрлі заттар, пішіндер жасайды. Қар үгілгіш (бірікпейді). Жылынып, аздап еріді, қар жабысқақ болды. Қар ақ түсті. Бірақ оны бояуға болады! Қарға су құйса еріп кетеді. Қарды түтікшеден өткізуге болмайды. **«Жақсы-жаман» ойынын ойнауға болады.** Қыс бойы қардан қалың көрпе жамылып жататын жануардың сұлбасын сал. Су – бұл ЖАҚСЫ, су – бұл ЖАМАН Қар – бұл ЖАҚСЫ,	шапанын жамап отырды. Шешесі қасында отырып, оған ақыл айтыпты: Балам, дүниедегі жаратылған жанды-жансыздардың керексіз болып, жерде қалатыны болмайды, – депті. Шешесі сол сөзді айтып отырғанда қыз бала киімін жамап болып, жердегі мақтаның қиқымын терезеден лақтырып, далаға тастапты. Әже, осы қиқымның ешнәрсеге керегі бола қоймас, – депті. Шешесі: Балам, ол да жерде қалмайды, – депті. Осылайша сөйлесіп терезеден қарап отырса, мақтаны жел көтеріп ұшырады, мұны бір торғай көріп, қуып барып, мақтаны тұмсығымен тістеп алып, ұшып кетеді. Қыз мұны көріп әжесінен: Жаңағы мақтаның қиқымын бір торғай тұмсығымен тістеп алып кетті, оны не қылады? – деп сұрапты. Шешесі: Көрдің бе, балам, күн айналмай-ақ жаңағы айтқан сөздің келгенін. Ол кішкентай мақтаны торғай ұясына төсеп, жас балапандарына мамық етеді, – депті. *Ыбырай Алтынсарин*	түбіне тиеді. «Л» дыбысын айтқанда тілдің ұшы жоғары көтеріліп, тістің түбіне тиеді. Ал тілдің артқы жағы көтеріңкі, ортасы ашық болып, екі жағы тіске тимей, дем осы тілдің ортасынан шығады. Бірге айтып қайталайық. «Л» – дауыссыз дыбыс. "Л" дыбысының буын арасында кездесуі. Ла-ла-ла – лақ. Лә-лә-лә – Ләззәт. Да-да-да – дала. До-до-до – долана. Құ-лан. Құ-лақ.	қар желмен тез ұшып кетеді. **Түсіну деңгейі: Қыстың белгілерін атап көрсетеді**: Күн суытады. Жерде қалың қар жатады. Топырақ тоңдайды. Су тоғандары на мұз қатады. Күн қысқарып, түн ұзарады. Қараңғы ерте түседі. Құстар азайып кетеді. Жәндіктер де жоғалып кетті. Өсімдіктер қалың ұйқыда. Кейбір жануарлар түсін өзгертеді. Суретші қандай ауа райының суретін салғанын атап өтеді. Талқылайды, пікірлерін ортаға салады: Кейде қатты жел жердегі қарды көтеріп әкететін кездері де болады. Оны БОРАН деп те атайды. Күшті боран тұрып, қар жауып, бет қаратпайтын үскірік жел соғатын кездер де болады. Оны қарлы боран, бұрқасын дейміз. **Қолдану деңгейі:** **«Қардың қасиеттері» атты тәжірибеалдық** жұмысқа тарту арқылы (әліппе-дәптердегі тапсырма) балалардың тану үдерісіне деген қызығушылықтарын арттырады. Қардан түрлі заттар, пішіндер жасайды. Қар үгілгіш (бірікпейді). Жылынып, аздап еріді, қар жабысқақ болды. Қар ақ түсті. Бірақ оны бояуға болады! Қарға су құйса еріп кетеді. Қарды түтікшеден өткізуге болмайды. **«Жақсы-жаман» ойынын ойнауға болады.** Қыс бойы қардан қалың

		қар – бұл ЖАМАН Мұз – бұл ЖАҚСЫ, мұз – бұл ЖАМАН Бу – бұл ЖАҚСЫ, бу – бұл ЖАМАН Балалар неге ЖАҚСЫ, неге ЖАМАН екенін түсіндіреді. «Мен қандай пайда әкелемін?» атты дидактикалық ойын ұйымдастырады: Балаларға нысанның суреті бейнеленген карточканы көрсетеді. Дұрыс жауап бергендерге фишка беріледі. Көрсетілген нысанның пайдасын мейлінше көбірек айтуға тырысады. П: Судың қандай пайдасы бар? Б: Ыстықта ішсең, шөлің қанады. Жауын өсімдіктерге көп пайда әкеледі. Адам суға жуынады.			көрпе жамылып жататын жануардың сұлбасын сал. Су – бұл ЖАҚСЫ, су – бұл ЖАМАН Қар – бұл ЖАҚСЫ, қар – бұл ЖАМАН Мұз – бұл ЖАҚСЫ, мұз – бұл ЖАМАН Бу – бұл ЖАҚСЫ, бу – бұл ЖАМАН Балалар неге ЖАҚСЫ, неге ЖАМАН екенін түсіндіреді. «Мен қандай пайда әкелемін?» атты дидактикалық ойын ұйымдастырады: Балаларға нысанның суреті бейнеленген карточканы көрсетеді. Дұрыс жауап бергендерге фишка беріледі. Көрсетілген нысанның пайдасын мейлінше көбірек айтуға тырысады. П: Судың қандай пайдасы бар? Б: Ыстықта ішсең, шөлің қанады. Жауын өсімдіктерге көп пайда әкеледі. Адам суға жуынады. Д/Ойын: Шатасқан суретті тап
2 үзіліс –					
Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.					
Қимылды,сюжеттік - рөлді ойын: «Кім үздік жүргінші?» **Басты міндеттері: Жол жүру ережесі бойынша балалардың білімдерін бекіту;бағдаршамның берген белгісі, жүргінші жол белсенділігін, көшеден өту ережелерін үйрету.**					

Дыбыстық есту арқылы ойын:
«Көліктердің дыбысын ажырат»
Мақсаты:Балалардың ойлау қабілетіндамыта отырып,есте сақтау қабілетін арттыру,байқампаздыққа баулу.
Артикуляциялық жаттығу:
«Машина»
*Гараждын есігін ашамыз.Машина шығады. Ауызды ашамыз, 3-5 сек жабамыз.
***Машина көңілді** – ерінді күлімсіреп, барлық тістерді көрсету.
***Машинаның құбыры бар** –ол өте ұзын! Ерінді құбыр түрінде алға созамыз.
***Машинаның бағы жаңар майға толық** - бетімізді үрлеп толтырамыз
***Машинада жанар май таусылып қалды**- бетімізді ішке тартамыз.
***Кең жол**- машиналар кең жолға шықты. Ауызды кең ашып, тіл төменгі ернінде жатады.
*Жақсы, енді арқаларынды түзетіп, аяқтарын бірге қойып отырамыз.

Қимылды,сюжеттік - рөлді ойын: «Кім үздік жүргінші?»
Міндеттері: Жол жүру ережесі бойынша балалардың білімдерін бекіту;бағдаршамның берген белгісі, жүргінші жол белсенділігін, көшеден өту ережелерін үйрету.
Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.
Көрнекіліктер:1,2,3,4,5,6 сандармен текшелер және 2 фишка. Ойын алаңы.
Ойынның шарты:
Бағдарламалық мазмұны:
Бірінші жүргінші №1 үйден, екінші №2 үйден шығады. Текшелерді өздерінің сандары шыққанша лақтыра береді, және қайтадан лақтырады. Сонымен бір түрлі-түсті суреттерге мұқият қарау керек. Бірінші суретте бағдаршамның қызыл шамы жанып тұр. Демек, жүргінші бағдаршамнан тұрған дөңгелекке секіре алмайды. Ол орнында тұра береді. Екінші суретте көлік. Жолды кесіп өтуге болмайды, орнында тұру керек. Үшінші суретте бағдаршамның жасыл шамы жанып тұр. Текшені текшенің санына байланысты дөңгелектерге жылжытуға болады. Төртінші суретте мотоциклшы. Оны тоқтап, өткізу керек. Алтыншы суретте бағдаршамның сары шамы жанып тұр. Жүргінші сол суреттің бойында тоқтай алады. Жетінші суретте реттеуші онымен қауіпсіз, бірден әженің үйіне баруға болады. Кім жол ережесін бұзбай әжесіне келсе сол жеңіске жетеді.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**3. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Қыс қызығы. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық шығармаға өзінің қатынасын білдіру, оның мазмұны мен сипаты туралы пікірін айту; -әннің сипатын қабылдау дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру; -әуеннің ырғақтық бейнесін ұрмалы аспаптарда жеке немесе кішігірім топпен ойнау. **Дағды**: Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін,	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. [о] **ҰІӘ міндеттері:** -берілген дыбысқа сөз құрап, сөздегі сол дыбыстың орнын анықтай алу дағдыларын жетілдіру; -дыбыстар туралы сұрақтарға жауап алу арқылы жылдам ойлауға және ойларын дұрыс жеткізе алуға жаттықтыру. **Дағды**: дыбыстықтарды дұрыс ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**:	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің киімдерім. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздік қорларындағы сөздерді белсенді қолдана білуге жаттықтыру, Сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру. Киімдерін меншіктеп айта алуға үйрету; -киімдерді жекеше және көпше түрде айта алуға үйрету. -сөздегі қазақ тіліне тән дыбыстарды ажырата алу дағдыларын	**3 Жапсыру-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. Күй күмбірі **ҰІӘ тақырыбы:** Айдарлы әтеш.Түлкі. **ҰІӘ міндеттері:** -үй құстарына деген қамқорлық сезімдерін ояту; -ойлау қабілеттерін , қиялын дамыту. -бұрынғы үйренген әдіс-тәсілдерді өз еріктерімен қолдана білу дағдыларын қалыптастыру; -ұсақ қол қимылдарын, ойлау қабілетін дамыту , -ұқыптылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: үйлестіре отырып жапсыруды, дұрыс

		басын, қайырмасын ажыратуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауысын дұрыс келтіріп ән орындайды, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл береді. **Түсінеді:** вальс музыкасына қандай қозғалыс жасау керек екенін. **Қолданады:** пластикалық, ырғақты, мәнерлі қимылдарды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Шаттық шеңберін*** Қыс келді, қыс мықты анық, Қайтсе де біз ықпадық. Қыс келді, қыс уайым ба, Қандық біздер ойынға! ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар****:* «Аюлар биі» (Е. Тиличеева). Балалар музыкаға ілесіп, қорбаңдап, аюлардың жүрісін салады. Ауыр қимылдап отырып-тұрады, отырғанда аяқтарын кезек-кезек созады, айналады. Интерактивті тақтадан қыс туралы суреттерін көрсету. Қыс мезгіліндегі табиғат құбылыстары туралы әңгімелеу. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау.*** «Вальс» (С. Майкапар). Балалар, музыканы көздеріңді жұмып отырып тыңдауға болады. Сендер бұл музыкаға қандай қимылдар жасар едіңдер? Мұздың үстінде қалықтап сырғанауға болады, аяқтың ұшымен жеңіл жүгіріп,жұбыңмен билеуге болады.	**Жасайды:** үш дыбыстан тұратын сөздерге дыбыстық талдау жасайды, сөздегі дыбыстың орнын анықтайды. **Түсінеді:** сөздер әртүрлі дыбыстардан тұратынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Артикуляциялық жаттығу жасау.** ***«Күрекше»*** – тілді жалпайтып шығарып, астыңғы ерінге тигізу керек. ***«Ине»*** – ауызды кең ашып, тілді алға қарай сүйірлей шығарып, 10–15 секунд ұстап тұру керек. ***«Төбешік»*** – жоғарғы тістерді төменгі тістерге тигізіп тұрып, ерінді түтікше етіп алға созу. Осы күйде ерінді 5–10 секунд ұстап тұру керек. ***«Түтікше»*** – тілді ауыздан жалпайтып шығарып, тілдің екі шетін көтеріп, түтікшемен үрлегендей үрлеу. **Дыбыстармен жұмыс.** Дидактикалық ойын: «Кім білгіш?» Мысалы: *б, л, р, ө, т, и, м, с, о, г, н, е, щ, у, ш, д, ж, з, с, ч, і, з, в, ы, ф, й, ц, у, к, а, н*. Балалар дөңгелектерді көтеру арқылы дауысты немесе дауыссыз дыбыс екенін ажыратады. Дауысты дыбыстарға қызыл текшені; дауыссыз дыбыстарға көк текшені көтеру арқылы	дамыту.Артикуляциялық аппаратты дамыту. **Дағды**:сұрақтарға дұрыс жауап беру дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** киімдерін меншіктеп және жекеше және көпше түрде айтады. **Түсінеді:** киім атауларын түсініп, дұрыс көрсетеді. **Қолданады:** дыбыстарды, сөздерді дұрыс айтады,сұраққа қысқа сөйлеммен жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Өткен «Қысқы орманға саяхат» тақырып бойынша сөздерді естеріне түсіреді. Педагог құстарды атайды, балалар олардың суреттерін тақтаға іледі. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **Дидактикалық ойын:** «Не артық?». Тақтадағы суреттерді атап, ондағы артық суретті табады. (Жануарлар және көйлек суреттері). – Көйлек неге артық? – Көйлек – киім. – Сендерде қандай киім бар? Қуыршақ киімдері арқылы *жейде, шалбар* сөздерін естеріне түсіру. – Көйлек, шалбар, жейде – нелер? – Көйлек – киім. Шалбар – киім. Көйлек, жейде, шалбар – киімдер. Мынау – ұзын жең жейде. Мынау қандай жейде? Мынау – ұзын жең жейде.	қолдануға үйрету дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әтешті бірнеше бөліктерден жапсырады; **Түсінеді:** әтештің таңертең шақыратынын; **Қолданады:** үйлестіре отырып жапсыруды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, үй құстары – қаз, тауық, әтеш, үйрек бір-бірімен қалай амандасатынын білесіңдер ме? Құстар сөйлесе білмесе де өздеріне тән дыбыс шығарып, өзара бір- бірімен амандасады. Адамдар сияқты қарым-қатынаста болып, бір-бірін жақсы түсініседі. Мысалы: әтеш шақырады, тауық қыт-қыттайды, қаз қаңқылдайды т.с.с. **Түсіну деңгейі:** –Кәне, бір-бірімізбен әтеш, тауық, қаз сияқты амандасайық. №1, 2, 3, 4 слайдтан үй құстарын көрсете отырып, әңгімелеу (тауық, әтеш, қаз, үйрек). – Үй құстарын қалай күтіп-баптау керек? – Өте дұрыс айтасыңдар. Мен сендерге жұмбақ жасырайын. Сол жұмбақты шешсеңдер, бүгінгі оқу қызметінде қиып жапсыратын қандай үй құсы екені белгілі болады. **Қолдану деңгейі:** Бұрап қойған сағаттай, Айқайлайды таң атпай. – Ол не? (Әтеш) Жұмысымызды бастамас бұрын, сюжетті суретте бейнеленген әтешке назар

		Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту***:«Қыс қызығы» (И. Нүсіпбаев). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Әнде не туралы айтылған? Әннің көңіл күйі қандай? Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Үйренген әнді «Ақша қар» (К. Қуатбаев) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. Жеке және хормен айту. ***Билер:*** «Испан биі» («Билеп үйренейік» жинағынан). Балалар биге жұптасып қатысады. Қимылдарды анық жасауға ұмтылады. **Қолдану деңгейі:** ***Ойындар, хороводтар:*** «Төмен және жоғары дыбыстар» ойыны. Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балаларды жоғары және төменгі дыбыстарды ажыратуға үйрету. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Полька» (А. Филиппенко). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. *Бубен, маракас, барабан, қоңырау* аспаптарында әуен ырғағын сезіне еркін ойнауға баулу.	ажыратады. **Түсіну деңгейі:** «Ж дыбысы бар сөз айт» ойын-жаттығуы Педагог балаларға «ж» дыбысы ортасында келетін сөз ойлап айтуларын сұрайды. Мысалы: Ажар, қоржын, Қожа, Бағжан т.б. «Ж» дыбысы сөз басында келетін сөз ойла: жапалақ, жаз, жадыра, жайлау, жалқы, жалбыз, жан, жоқ, жоғал, жұлдыз, жолақ, жомарт, жұт, жорық, жол, жалпақ, жаным т.б. «Дауысты дыбысты сөз қос»дидактикалық ойыны –Мен сөз айтамын, сендер сол сөзге дауысты дыбыстан басталатын сөз жалғауларың керек, мағынасы бойынша ұқсайтын сөз болу керек. *қарбыз...(үлкен), қой ... (арық), домалық ... (алма), жасыл ... (шырша), тәтті ... (ірімшік), сары ... (алма), кішкентай ... (гүл), әдемі ... (торғай), жылы ... (тон), мықты ... (экскаватор), ұзын ... (ағаш), жаман ... (баға), пайдалы ...(жеміс), мүйізді ... (жануар), ашты ...(бұрыш) т.б.* **Қолдану деңгейі: «Сөзді буынға бөл» дидактикалық ойыны** Педагог қандай да бір сөзді айтады, балалар қолдарын шапалақтап, сөзді буынға бөледі. Осы сөзде неше буын бар екенін айтады. Кітап, қалам, дәптер, қарындаш, өшіргіш, бес, мектеп.	Мынау – қысқа жең көйлек. Мынау қандай көйлек? Мынау – қысқа жең көйлек. Сөйлемдерді айтып жаттығады. *Жең, ұзын* сөздерін дұрыс айтып жаттығу. Ең-ең-жең. Ұұзын жең. Қа-қа-қысқа – қысқа жең. **Түсіну деңгейі:** Суреттермен жұмыс. – Мынау – шұлық. Шұ-лық. – Мынау не? – Мынау – шұлық. – Мынау – шұлықтар. – Мынау нелер? – Мынау – шұлықтар. – Мынау – жемпір. Жем-пір. – Мынау не? – Мынау – жемпір. – Мынау – жемпірлер. – Мынау нелер? – Мынау – жемпірлер. – Жемпір – киім – Жемпір не? – Жемпір – киім. – Сен не кидің? (Балалар өз киімдерін атайды). – Сенің көйлегің қандай? – Менің көйлегім қызыл (ұзын жеңді, әдемі). **Қолдану деңгейі:** Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады). Ұ-ұ-ұ-ұ- шұұ-лық – шұлық І-і-і-і- жем-жем-піір-жемпір Қима материалдар арқылы меншіктеп айтып жаттығу. *Менің жейдем ақ. Менің жемпірім көк. т.с.с.* Сергіту сәті. Жаттығу жасаймын 1 – 2 – 3, 1 – 2 – 3, Сымбатты боламын. Айнаға қараймын Шашымды тараймын. Әдемі көйлек киемін Таза	аударайық. – Әтештің басында несі бар? – Қанатын қалай атауға болады? **Сергіту сәті:** **«Балапандар»** ойыны. Бәрі бірігіп топ болып ойнайды. Ойынды сүйемелдеу үшін көңілді музыка қоюға болады. Қалған бөліктерін асықпай қию керек, өйткені ойық тұстарын абайлап қимасаң, дұрыс болмай қалады немесе басқа жері қиылып кетуі мүмкін. Енді осы қиып алған бөліктерді үлгіге жапсырамыз. .

			Дыбыстық талдау жаса. Балаларға үш дыбысты сөздерге дыбыстық талдау жасауды жалғастыратынын айтып жер, бес сөздерінің сызбасын тақтаға іледі. Балаларға дәптерлерін ашып, өз беттерінше дыбыстық талдау жасатады. Тексеру үшін «көл», «ору» сөздеріне дыбыстық талдау жасауға балаларды тақтаға шығарады. Балалар жұмыстарының дұрыс, бұрыстығын тақтадағы жұмыспен салыстырады. Дыбыстық талдау жасау барысында әр дыбысты жеке-жеке дыбыстап айтуға тапсырма беріледі. **қайталау** **«Бор»** сөзінің дыбыстық талдауы «Бор» сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. Б – ұяң дауысты дыбыс, көк дөңгелекпен белгіленеді. О – жуан дауысты дыбыс, ауыз қуысынан еш кедергісіз шығады, қызыл түсті домалақ қоямыз. Р – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Саусақ жаттығуы** Алақанды ысқылап, Қыздырайық, балақай. Алақаның ысыды, Қараңдаршы, алақай! **Сергіту сәті** Оңға, оңға түзу тұр, Солға, солға түзу тұр. Артқа қарай бір адым Алға қарай бір адым. Жоғары-төмен қарайық, Орнымызды табайық.	болып жүремін. Қима суреттермен жұмыс. Дидактикалық ойын: «Қайтала, көрсет». Педагог киімдердің атауларын жекеше, көпше түрде және олардың түр-түстерін атайды. Балалар сөздерді қайталап, сөзге сәйкес суретті көрсетеді. Мысалы: көйлек, көйлектер, сары көйлек, қысқа жең жейде.	

3 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Аз қимылды ойын:«Қуғыншыдан құтқару»

Басты міндеттері: балаларға тез бұлтарып жүгіру тәсілдерін,байқағыштықтарын меңгерту.

Аз қимылды ойын:«Қуғыншыдан құтқару»

Ойын міндеттері: балаларға тез бұлтарып жүгіру тәсілдерін,байқағыштықтарын меңгерту.

Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, жүгіру дағдыларын дамыту.

Ойын шарты:

Мазмұны: Алаңда үлкен шеңбер немесе төртбұрыш сызылып, ойнайтын жер алдын ала дайындалады. Ойыншылардың арасынан санамақ арқылы бір «қуғыншы» сайланады. Ойын алаңнан шықпай, ішінде жүріп ойналады.

Мұғалімнің «Қуғыншы табылды!» деген белгісінен кейін сайланған бала қолын жоғары көтеріп: «Мен қуғыншы»! – деп айқайлайды да, балаларды қуа жөнеледі.

Қуғыншының қолы тиген ойыншы қолын жоғары көтеріп , қуғыншы болғанын білдіреді де, ойынды әрі қарай жалғастырады.

Бірақ ойыншылар қуғыншыдан бір-бірін құтқаруларына болады. Ол үшін : қашып келе жатқан ойыншы мен қуғыншы екеуінің арасынан кесіп жүгіріп өтсе;

Қашып келе жатқан ойыншыға қол тигізсе;

Қашып келе жатқан ойыншымен қол алысса, онда қуғыншы сол ойыншыны қуады.

Ойынның ережесі:

1. Қуғыншы қолын көтеріп: «Мен қуғыншы» деп басқаларға ескерткеннен кейін ғана ойыншыларды ұстауына болады.
2. Ойын алаңынан шығып кеткен ойыншы ойыннан шығады.

Әдістемелік нұсқаулар.

Бұл ойынды ұйымдастыру үшін алаңды дұрыс таңдаған жөн. Ойыншылар жүгірген кезде бір-біріне немесе басқа заттарға соғылып қалмау үшін қадағалау керек.

Ойын қызықты өтуі үшін ойынныі мазмұнына әртүрлі қосымша тапсырмалар енгізуге болады.

Бір ойында бір қуғыншы ғана емес, бірнеше қуғыншы сайлауға болады.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Ойынның педагогикалық маңызы өте зор. Ойыншылар жолдастықты іс жүзінде көрсете алады. Достары көп болғанның пайдасын көреді.Қауіптен қорықпай, қиыншылыққа қарсы тұруға дағдыланады.

Ойын барысында ойыншылар жүгіру жаттығуларын орындау тәсілдерін жетілдіреді. Өз қимыл –қозғалысын өзгелермен үйлестіруге үіренеді. Шапшаң, епті қимылдауға жаттығады.

Ұсыныс: Ойынды қиындатуға болады: кедергілерден секіртіп /жіптен, текшелерден, шеңберден өту, т.б./

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)		**4. Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жақсы мен жаман. Рақым Тышқанбаев (қайталау) **ҰІӘ міндеттері:**	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Құрлықтар бойынша саяхат. **ҰІӘ міндеттері:**	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Қыс қызығы. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық шығармаға	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Байқоңыр. **ҰІӘ міндеттері:** -еңкіш тақтай үстімен тепе-теңдік сақтап жүруге,

		-өленді мәнерлей оқи отырып,логикалық екпінмен, үзілістермен жаттауға үйрету; -сурет бойынша әңгіме құрастыруда эмоциялық-бейнелік мазмұнды баяндау суреттегі кейіпкерлерді атау, оларға сипаттама беру; -сюжет бойынша шығармашылықпен әңгімелеуде эпитеттерді,теңеулерді қолдану, ойлау қабілеттерін дамыту. **Дағды**: Өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өленнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, сурет бойынша әңгіме құрайды; **Түсінеді:** жақсылық пен жамандықты түсінеді, ажыратады; **Қолданады:** өлең мазмұнына сәйкес сұрақтарға жауап береді, мәнерлеп жатқа айтады. Жақсылық туралы сөздерді есіне сақтайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Тыныштық сәті (релаксация). Балалар көздерін жұмып, терең тыныс алады. «Біз қазір көңіл күйіміздің әлеміне сапар шегеміз. Бұлттың үстінде, биікте қалқып келе жатырмыз. Айналамыз жап-жарық, таза ауа, әсем гүлдердің хош иісі. Өзіңе ұнайтын адамдарды, достарыңды кездестірдіңдер. Барлығы өте мейірімді, көңілді. Бізге	-балаларды тоқтамай жүгіруге, коньки, шаңғы тебушінің қимылын келтіріп, кең адымдап сырғанап жүруге жаттықтыру. Допты алып жүру (қашықтық 5 м)жаттығуымен таныстыру. Құрсаудың жоғарғы жиегіне жанаспай, қолдағы доппен құрсау ішіне кіруге жаттықтыру **Дағды**: Ойын жаттығулары арқылы қимыл-қозғалыс тәжірибелерін толықтыру, шыдамдылық, ептілік секілді дене сапаларын, кеңістікті бағдарлай білу қабілеттерін жетілдіруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** екі тізе ортасына допты қысып, екі аяқпен секіру. Екі табанның шетімен допты қысып алып жүру. Қар кесектерін оң және сол қолмен лақтыру. Гимнастикалық қабырғаның бір сатысынан екінші сатысына диагональ бойынша адымдап өту, өрмелеу. **Түсінеді:** ойын жаттығулары арқылы қимыл-қозғалыс тәжірибелерін толықтыру, шыдамдылық, ептілік секілді дене сапаларын, кеңістікті бағдарлай білу қабілеттерін дамыту керектігін; өмірге, қоршаған ортаға деген жағымды көзқарастарын қалыптастыру керектігін. **Қолданады:** екі аяғымен	өзінің қатынасын білдіру, оның мазмұны мен сипаты туралы пікірін айту; -әннің сипатын қабылдау дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру; -әуеннің ырғақтық бейнесін ұрмалы аспаптарда жеке немесе кішігірім топпен ойнау. **Дағды**: Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажыратуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауысын дұрыс келтіріп ән орындайды, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл береді. **Түсінеді:** вальс музыкасына қандай қозғалыс жасау керек екенін. **Қолданады:** пластикалық, ырғақты, мәнерлі қимылдарды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Шаттық шеңберін*** Қыс келді, қыс мықты анық, Қайтсе де біз ықпадық. Қыс келді, қыс уайым ба, Қандық біздер ойынға! ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Аюлар биі» (Е. Тиличеева). Балалар музыкаға ілесіп, қорбаңдап, аюлардың жүрісін салады. Ауыр қимылдап отырып-тұрады, отырғанда аяқтарын кезек-кезек созады, айналады.	заттардың үстімен екі аяқтап секіруге, секіртпемен еркін секіруге үйрету. **Дағды**: баяу қарқынмен жүгіру, жалпы дамыту жаттығуларын орындау, екі аяқпен секіру, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** қысқа және кең адыммен жүгіру. Заттар арқылы екі аяқпен секіру (биіктігі –30 см). Гимнастикалық қабырғада әртүрлі тәсілмен өрмелеу. Гимнастикалық орындық үстінде бір аяқпен отырып, ал екінші аяқты орындықтың бір қырымен алып жүру. **Түсінеді:** спорттық құрал-жабдықтардың қажеттілігін, зал ішінде қауіпсіздік техникасын сақтау керектігін, заттарды аттағанда тепе-теңдік сақтау қажеттігін. **Қолданады:** баяу қарқынмен жүгіру, жалпы дамыту жаттығуларын орындау, екі аяқпен секіру, кеңістікті бағдарлай білу дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Байқоңыр» ғарыш айлағында барлығымыз жаттығудан өттік. Енді зымырандармен ғарышқа ұшып, саяхатқа шығамыз. Бір, екі тізбекпен жүру; кең және қысқа адыммен, қолдарын сермеп, бір бүйірмен жүру. У-шу кешені бойынша тыныс алуларын қалпына келтіру.

		қол бұлғайды. Біз де қол бұлғаймыз. Ал енді бәрімен қоштасайық. Біздің қайтатын кезіміз келді. Бұл сендердің көңіл күйлеріңнің әлемі. Көздеріңді ашыңдар. Көз алдарыңа нені елестеттіңдер?» **Түсіну деңгейі:** Бүгін біз Рақым Тышқанбаевтың «Жақсы мен жаман» өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді. Жақсы бала ол анық, Істемейді шалалық. Тап-таза боп жуынып, Алады ол таранып. **Қолдану деңгейі:** **Сөздік жұмыс**: *Жақсы бала* – ақылды, таза, ұқыпты бала. *Шалалық* – бастаған жұмысын аяқтамау, дұрыс жасамау. **Сұрақ жауап:** Өлең қалай аталады, не туралы айтылған? Сендерге ұнады ма? Жақсы бала деп қандай баланы айтамыз? Жаман бала деп кімді айтамыз? Сен қандай бала болғың келеді? ***Есіңе сақта:*** «Болғың келсе жақсы адам, Жақсылық жаса әрқашан». **Сергіту сәті:** Қол алысып қане біз, Достасайық бәріміз. Айтарым бар сендерге, Тік тұрыңдар шеңберге. Қандай жақсы бір тұру, Қандай жақсы дос болу.	бірдей екпінді итеріле алуы, жартылай бүгілген аяғына секіріп түсе білу, педагог белгісі бойынша шұғыл тоқтай алу, кез келген нұсқауды мұқият орындау, үлкен-кіші қадамдармен жүре білу дағдылары мен көзді жұмып кеңістікте қимылдай алу дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Пойыз» ойын-жаттығуы Ирелеңдеп жүгіру: жүгіру қарқынын және бағытын өзгертіп жүгіреді. «Ұшақтар» ойын-жаттығуы: Африка Африка, Африка, ғажайып ел! Африка, Африка, ыстық ел! Африка, Африка, тәтті банандар! Өйткені Африкада жыл бойы жаз! Ұшақтың ұшуын салады: қолдарын екі жаққа созып қалқиды, солға, оңға, төмен иіледі, жоғарыға созылады. **Түсіну деңгейі:** «Ыстық елдің жануарлары»: Қол-қол – мынау – қолтырауын. (Балалар ұйықтап жатқан қолтырауынды салады). Мот-мот-мот – пайда болды бегемот. (Ауыздарын кең ашып, бегемот сияқты жүреді) Ке-ке-ке – мойны ұзын керік. (Керік сияқты аспанға созылады). Пі-пі-пі – су шашады піл. (Піл сияқты су шашады: ұрттарын толтырып, су бүркіген сияқты	Интерактивті тақтадан қыс туралы суреттерін көрсету. Қыс мезгіліндегі табиғат құбылыстары туралы әңгімелеу. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау.*** «Вальс» (С. Майкапар). Балалар, музыканы көздеріңді жұмып отырып тыңдауға болады. Сендер бұл музыкаға қандай қимылдар жасар едіңдер? Мұздың үстінде қалықтап сырғанауға болады, аяқтың ұшымен жеңіл жүгіріп,жұбыңмен билеуге болады. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:***«Қыс қызығы» (И. Нүсіпбаев). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Әнде не туралы айтылған? Әннің көңіл күйі қандай? Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Үйренген әнді «Ақша қар» (К. Қуатбаев) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. Жеке және хормен айту. ***Билер:*** «Испан биі» («Билеп үйренейік» жинағынан). Балалар биге жұптасып қатысады. Қимылдарды анық жасауға ұмтылады. **Қолдану деңгейі:** ***Ойындар, хороводтар:*** «Төмен және жоғары дыбыстар» ойыны.	Сапқа тұрып, бірінші-екінші санағы бойынша санайды. Тізбекпен жүреді, залдың ортасында екі тізбек құрып жүреді. Педагогтің бұйрығына сәйкес бір іс-әрекеттен екінші іс-әрекетке көшеді. Қолмен аяқты үйлестіріп қозғайды. Баяу қарқынмен жүгіру. **Түсіну деңгейі:** «Қатып қал!» ойын жаттығуы. Шашырап жүру, жүгіру. «Қатып қал!» бұйрығы бойынша бір орындарында қатып қалады. Топтарға бөлініп, негізгі қимыл-қозғалыстарды орындайды. Нөмірлері бойынша топ болып сапқа тұрады. 30 см биік заттар арқылы кезекпен секіруге үйретуді жалғастыру. Нұсқау – екі аяқпен ширақ серпіліп, қолды алға шығарады. Заттардың жанында екі тізбекке тұрады. Топтарға ат қояды. Поролон текшелерден секіріп, құрсауды айналып өтіп, таяқшаны келесі балаға алып келіп, өзі тізбектің соңына тұрады. Келесі жолы топ болып секіріп барып, қайтарда жүгіріп қайтып келеді. Екі аяқпен ширақ серпіліп, қолды алға шығарады. Саптан шықпай, бір-біріне кедергі келтірмеуге тырысады. **Қолдану деңгейі:** **«Ержүректілікке жаттықтыру»** **«Бұлтқа қол жеткізу»** Гимнастикалық қабырғада қол мен аяқ қозғалыстарын үйлестіріп өрмелеуге жаттықтыруды жалғастыру.

		Жылуыма жылу қос, Міне, менің қолым, дос. Өлеңді мәнерлеп айтқызу	қимылдайды.) Май-май-май – маймылды қара, пай-пай! (Секіріп жүрген маймылды салады). Негізгі қимыл-қозғалыстарды орындау: **Арктика.** Арктикада аяз. Жиі қарлы боран соғады. Аппақ аю мекендейді. Іші толтырылған допты алысқа бір қолмен лақтыруға үйрету: қолды алдыға, жоғары созып, ширақ сермеп, доптың ұшу траекториясын дұрыс беру және бастапқы қалыпқа қайтадан тұра білу шеберліктерін (машықтарын) қалыптастыру. **(2 рет)** Доптың артынан залдың сол немесе оң жағынан жүгіріп барып, алып келіп, сапқа тұрады. Допты сол қолмен лақтырады. **Қолдану деңгейі:** Азия (Эверестке шығу) Эверест – дүниежүзінің ең биік шыңы. Гимнастикалық қабырғаның бір сатысынан екінші сатысына диагональ бойынша адымдап өту, өрмелеуді бекіту. **(3 рет)** Антарктида Антарктидада жыл бойы қыс болады. Пингвин – оның мекені. «Пингвиндер» **ойын-жаттығуы** Екі тіземен допты қысып алып жүру. Екі топқа бөлінеді. Екі топ екі тізбек болып тұрады.	Педагог ойын шартын түсіндіреді.Балаларды жоғары және төменгі дыбыстарды ажыратуға үйрету. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Полька» (А. Филиппенко). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. *Бубен, маракас, барабан, қоңырау* аспаптарында әуен ырғағын сезіне еркін ойнауға баулу.	Тапсырмаларды бұлжытпай орындап, өздерін ержүрек екендіктерін көрсетуге тырысады. **Тепе-теңдік:** Гимнастикалық орындық үстінде бір аяқпен отырып, ал екінші аяқты орындықтың бір қырымен алып жүру шеберліктерін (машықтарын) қалыптастыру. Орындықтан түскенде жерге аяқтарының ұшымен түседі. **Зейіндерін жаттықтыру.** **Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Кім шапшаң?» Төрт бастаушыны таңдап, олар түрлі жұлдызшалар береді. Төрт тізбекке тұрады. Бастаушы – командир. Көздерін жұмып тұрады. Осы кезде бастаушылар педагогтің көрсеткен жеріне барып тұрады. Белгі бойынша көздерін ашып, орындарын жылдам табуға тырысады, бастаушының артына тізбекке тұрады.

			Бастаушы балалар екі тізе ортасына допты қысып, белгіленген жерге екі аяқпен секіріп барып, кері жүгіріп келіп, тізбектің соңына тұрады. Ойын осылай жалғаса береді. «Қайықта» ойын-жаттығуы Аустралия Үнді мұхитын жүзіп өтіп, Аустралияға жеттік. Ғажайып материк Кел, досым, көрелік. Қалталы аңдар – Тиін, егеуқұйрық, кенгуру Коала деген аю және бар. Релаксация: «Жұлдыз» «Күн бәрімізге бірдей түседі және бәрімізді бірдей жылытады. Көздеріңді жұмып, «жүрегімде кішкентай жұлдыз ба», – деп ойлаңдар. Осы жұлдызға ойымызбен күн шуағын түсірейік. Күн шуағы денсаулық, қуаныш, жарық, жылу береді. Ен күн шуағы Күн сияқты үлкен болды. Ол барлығымызға жылу жібереді (қолдарын екі жаққа жаяды)».		
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру. Өз –өзіне қызмет жасау(Біртұтас тәрбие)**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»		**Желтоқсан** **Серуен кешені № 12** **Қардың түсуін бақылау** **Міндеттері**: *- Қардың қасиеттері туралы түсініктерін қалыптастыру;* *— Қардың түсуі туралы білімдерін молайту;* *— әдемілікке деген сезімдерін тәрбиелеу.* **Бақылау барысы** **Көркем сөз:** **«Қыс» Т. Молдағалиев** Жауа-жауа, қар жауып көп, Шұқырларға толады.	**Желтоқсан** **Серуен кешені № 13** **Боранды күнді бақылау** **Мақсаты:** желді күнгі қардың қозғалысы туралы түсінік беру. **Бақылау барысы** Тәрбиеші жұмбақ жасырады: Жерді тырнап, бұтаны ырғап, Шөпті сипап, ұшады зырлап, Жанын қинап, ұлиды	**Желтоқсан** **Серуен кешені № 14** **Қардағы құс іздері** **Мақсаты**:қардағы құс іздерін тани білуге үйрету. **Бақылау барысы** Балаларға сұрақтар ♦ Із дегеніміз не? (қардың үстінде қалған белгі) Балаларға ауладағы жем шашылған жерде қалған құс іздерін бақылауға ұсыну.. ♦ Қалай ойлайсыңдер, мынау ненің іздері, құстың	**Желтоқсан** **Серуен кешені № 15** **Ауладағы ағаштарды бақылау** **Міндеттері**: — ағаштар туралы білімдерін молайту; — ағаштардың қысқы бейнесін бақылауды жалғастыру **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Қыс» Р.Сәбитұлы** Қар жамылды бақтарым Қыратым да, сайым да. Тағыпты қыс ақ қарын,

		Иығыңа қонады кеп, Мойныңа да қонады. Жауып бітер қарды тосып, Үйіңе де сыймайсың, Табиғаттың ақ көрпесін Басуға да қимайсың **Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды.** ♦ Ауа-райы қандай болғанда қар жабысқақ болады? ♦ Аяқ астында қар неге сықырлайды? ♦ Қар неге ұлпа болады? ♦ Айналаға қараңдаршы, қандай әсем көрністерді көріп тұрсыңдар? (айнала аппақ, қар беті тап-таза т.б.) **Зерттеу жұмысы:** Ұшып келе жатқан қарды парақ бетіне қондыру, қардың қасиеттерін анықтау (ұлпа, мамық). **Еңбек:** өз алаңындағы ағаш түптерін қармен көму. **Мақсаты:** бір мақсатта, бірлесе жұмыс істеу дағдыларын дамыту **Қимылды ойын** «Ыстық-суық». **Мақсаты:** тәрбиешінің белгісі бойынша әрекет етуге үйрету **Жаттығу ойындары** Қимылдарын дамыту**.** **Мақсаты:** Қарды алысқа лақтыруға үйрету **Халық болжамы:** Қыс қарлы болса, жаз жаңбырлы болады.	зарлап. (боран) **Көркем сөз:** «Ақ боран» Ә. Табылды Ақ көрпесін жапты да, Ақ боран-ау, ақ боран, Аяз кенет аптыға, Алай-түлей соқ боран. Айналаны үрледі, Ақ қар ұшып үйрілсін, Ақ бораны гуледі. Ауламызға үйілсін. Жас ұланмын шыныққан, Жасқанбаймын суықтан. Қардан жасап аққала, Сырғанаймын шаттана. **Тәрбиеші сұрақтары:** Қалай ойлайсыңдар, боран дегеніміз не? (қатты соққан желдің әсерінен ұшқан қардың бір-біріне араласуы) Мұқият қараңдаршы қар не жағдайға ұшырап жатыр? (қарлар желдің бағытымен ұшып жатыр) Боран кезінде неліктен күртік қар пайда болады? (қатты желдің әсерінен араласып ұшқан қарлар, алдында кездескен кедергінің әсерінен бір жерге жиналады, сондықтан күртік қар пайда болады) Қалай ойлайсыңдар, боран болғаны жақсы ма, әлде жаман ба? (ағаш түптері жалаңаштанып қалуы, содан үсікке ұшырауы мүмкін, жиналған қарға малтығып, жүру қиындайды) **Зерттеу жұмысы:** Келесі күні ауланы қарау. Түбі ашылып қалған ағаш түптерін іздеп табу. **Еңбек:** Бораннан соң ашылып	ба, әлде жануардың ба? ♦ Қар бетінде неліктен құс іздері қалады? (құстардың салмағынан табаны астындағы қар ұшқындары сынады) Балаларға құстар ізі салынған парақтар таратылады және оларға қай құстың ізі екенін анықтау тапсырылады. Қар бетінен ұқсас із іздестіріледі.. ♦Құстардың ізі арқылы нені білуге болады? *(құстың көлемі қандай, қалай қарай жүрген, бір жерде аялдаған ба?)* **Зерттеу жұмысы:** Алаңдағы шағын жердегі қарды нығыздау және таяқшамен құс ізінің суретін салу. **Еңбек:** Қардан қала тұрғызуға қар жинау. **Міндеттері:** — Ұжыммен жұмыс істей білулерен қалыптастыру; — Жұмысты жоспарлау. **Қимылды ойын** «Ізбе із». **Мақсаты:** тепе-теңдікті сақтау. Алдыңғы түскен із үстіне дәл түсуге тырысу. Ептілікке баулу. **Жаттығу ойындары** Алға жылжи отырып екі аяқпен секіру. **Мақсаты:** қимыл-қозғалыстарын дамыту. **Халық болжамы:** *Қар көп болса, нан мол болады. *Қатты аязда әтеш ерте шақырса, күн жылынады. *Ит қарға аунаса, қарлы боран болады. *Қыс аязды болса, жаз ыстық болады.	Үкі етіп қайыңға. Бүркеніп ақ желекті, Жарқырайды маңайым. Ойға шомып теректің, Ақ шалыпты самайын. **Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды:.** ♦ Ағаштардың жазғы бейнесі қандай еді?? ♦ Күзде қандай болды? ♦ Қазіргі бейнесі қандай? ♦ Кімнің есінде, ағаштар жапырағын неге түсіреді? ♦ Айналадағы ағаштар бейнесі қандай? **Зерттеу жұмысы** Алма ағашы мен қайың ағашының қысқы тұрқын салыстыру **Еңбек** Жолды қардан тазалау. **Мақсаты***:* аула қараушыға көмектесу. **Қимылды ойын:** «Кім аққалаға бұрын жетеді?» **Мақсаты:** доға астынан еңбектеп өту дағдыларын жетілдіру. **Жаттығу ойындары** Секіру **Мақсаты:**орнында тұрып секіру техникасын меңгерулерін жетілдіру. **Халық болжамы.** Ит қарға аунаса, қарлы боран болады. Мысық қабырғаны тырналаса, бұрқасын боран болады.

			қалған ағаш түптеріне қар үю. **Мақсаты:** Бірлесе еңбек етуге, ағаштарға қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын: «Желдіірмен».** **Мақсаты:** ойын мазмұнына сай қимылдар жасау. **Жаттығу ойындары** Қимылдарды дамыту. **Мақсаты:** секіру техникаларын дамыту (барлық түрінен).		
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру. (қауіпсіздік ережесін сақтау)**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс		**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Бейбарыс,дарын Нұрали** **Д/ойын : Пішін неге ұқсайды** **Пішіндерден зат құрау**	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Муслима.Әли Т,Арслан Дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратуларын жетілдіру; берілген дыбысқа сөз құрап, сөздегі сол дыбыстың орнын анықтай алу дағдыларын бекіту; артикуляциялық жаттығу жасату арқылы әдемі сөйлеуге баулу.	**Көркем әдебиет-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Мина, Айзере Жыл мезгілі қыс туралы құрастырып, айтып беруге үйрету.	**Қоршаған ортамен таныстыру - танымдық,коммуника-тивтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Есбол, Ерсайын Нұрали С «Мен қандай пайда әкелемін?» **Мақсаты:** Балалардың бойында қарапайым ғылыми білім қалыптастыру
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)		**Танымдық-қимылды ойын:** **Дидактикалық ойын: «Қай сан жоғалды?»** **Міндет:** **Дағды:** Есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторика дағдыларын дамыту. **Ойынның шарты:** Таныс цифрдан сандық қатар құрылады. Балалар көздерін жұмған кезде, бір сан алынады (түн). Балалар сандарға қарап, қай сан жоғалғанын айтады.	**Дидактикалық ойын: «Артығын тап»** ойынын ұйымдастыру. **Міндеттері:** дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратуларын жетілдіру; Қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстарды айтылу барысында ажыратуды жетілдіру. **Дағды:** дыбыстардың сөз ішіндегі орнын анықтай алу дағдыларын дамыту; **Ойынның шарты:** Ара, өрмекші, маса, көбелек,аю. *(аю)*	**Қимыл-қозғалыс жаттығу ойыны:** «Кім шапшаң?» **Мақсаты:** Қозғалыс міндеттерін шешуде қимыл-қозғалыстарын үйлестіре білу шеберліктерін (машықтарын) қалыптастыру. Сапта тұрып бір-екі санаққа санауға және сапта тұрып түзелуге үйрету. **Дағды:** үйлесімді қозғалу қабілеттері және жалпы шыдамдылық секілді дене	Дидактикалық ойын: «Жақсы-жаман» ойынын Міндеті: Қыста табиғатта болатын маусымдық өзгерістерді бақылап, олардың атын атау және бір-бірінен ажыратуға үйрету. Дағды: Судың: қатты, сұйық және газ тәріздес үш түрлі күйін біліп,дұрыс қолдана алуға дағдыландыру. Ойынның шарты: Қыс бойы қардан қалың көрпе жамылып жататын

			Тауық, әтеш, үйрек, қаз, сауысқан. *(сауысқан)* Мысық, түлкі, аю, қасқыр. *(мысық)* Колғап, көйлек, шалбар, етік. *(көйлек)* Май, шай, нан, қант, қасық. *(қасық)*	сапаларын дамытуға дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Төрт бастаушыны таңдап, олар түрлі жұлдызшалар береді. Төрт тізбекке тұрады. Бастаушы – командир. Көздерін жұмып тұрады. Осы кезде бастаушылар педагогтің көрсеткен жеріне барып тұрады. Белгі бойынша көздерін ашып, орындарын жылдам табуға тырысады, бастаушының артына тізбекке тұрады.	жануардың сұлбасын сал. Су – бұл ЖАҚСЫ, су – бұл ЖАМАН Қар – бұл ЖАҚСЫ, қар – бұл ЖАМАН Мұз – бұл ЖАҚСЫ, мұз – бұл ЖАМАН Бу – бұл ЖАҚСЫ, бу – бұл ЖАМАН Балалар неге ЖАҚСЫ, неге ЖАМАН екенін түсіндіреді.
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.		**Ата-анаға кеңес:** Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру.	**Ата-анаға кеңес:** Балалармен өз отбасы туралы әңгімелесу. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту.	**Ата-анаға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, (өз жұмысы әжетханаға) сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.	**Ата –аналарға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысы әжетханаға) сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы.

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы«Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ**:**

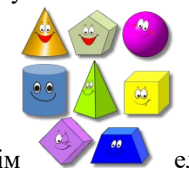
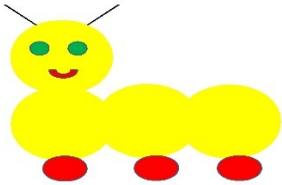
Топ: Мектепалды 0 а сынып

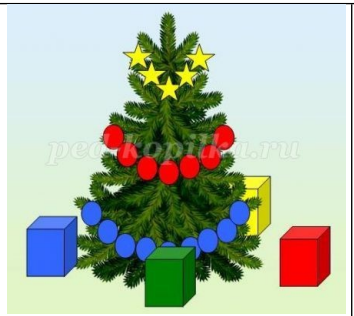
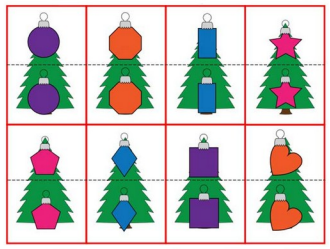
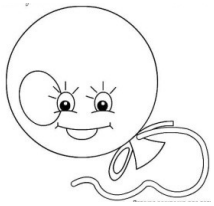
Балалардың жасы: 5 жас

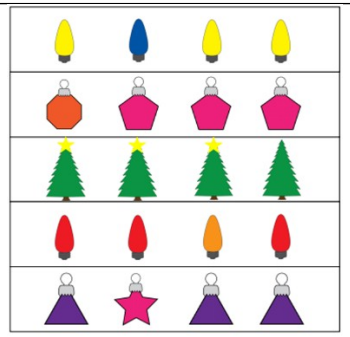
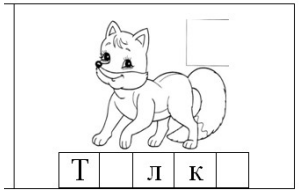
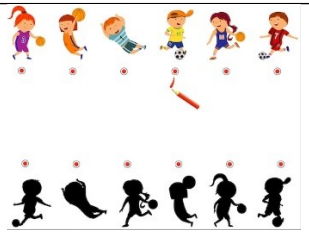
Жоспардың құрылу кезеңі: 23.12.-27.12. 2024-2025 оқу жылы

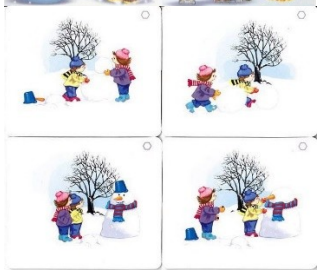
(апта күндерін, айды, жылды көрсету)

Күн тәртібінің үлгісі	**Дүйсенбі 23.12**	**Сейсенбі 24.12**	**Сәрсенбі 25.12**	**Бейсенбі 26.12**	**Жұма 27.12**
08:30-09:00 **Балаларды қабылдау**	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Сөйлеуді дамыту - коммуникативтік, ойын әрекеті **Үстел үсті ойындары:** «Шыршаға әшекей ойыншықтарын жина» **Міндеттері:** Балаларға заттарды топтастыруға жаттықтыру, әңгіме құрастыра білу, тіл байлығын, ой-өрісін дамыту, негізгі түстерді ажыратуды, әр түрлі мазмұнды суреттер құрастыруға деген балалардың	**Сауат ашу негіздері**–**шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары. Ойын жаттығу:**«Теледидар» **Міндеттері:** Балаларды сөздердегі алғашқы дыбысты анықтауға және олардан жаңа сөздер құрастыруға үйрету; талдау мен салыстыру, ойлау қабілетін анықтау. **Дағды:** дауысты, дауыссыз	**Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі**(іс әрекет арқылы қимылды ойын) **Белсенділік жаттығу ойыны:** **Ойын:** «Мен және менің көлеңкем» **Міндет:** балалардың дене шынықтыру мен спортқа деген қызығушылығын дамыту; балаларды бастапқы нүктелерді тануға үйрету;	**Көркем әдебиет - коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары. Сәкестендіру ойын:** «Абайла,балақай!» (Қыс мезгіліндегі қауіпсіздік ережелері) **Міндеттері:** Балалардың қыс мезгілінде үйде, көшеде, табиғатта қауіпсіздік ережесін сақтай білу жөніндегі білімдерін бекіту; жақсылық пен жамандық туралы түснік	**құрастыру шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті** **Үстел үсті ойындары: «Ғажайып фигуралар»** **Міндет:** геометриялық пішіндер мен заттардың ұқсатығын таба білуге үйрету **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: Ортада 2 үстел қойылып,

	қызығушылығын арттыру. **Дағды:** Өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру. **Кіріктірілген:** көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Балалар үстел үстіндегі әр түрлі шыршының ойыншықтарын жинап, арналған қораптарға салады. Шырша әшекейлеріне керек ойыншықтарды сәйкес қораптарға жинау.Неге дайындық, не жайында екенін әңгімелеп айтады.Жаңа Жыл мерекесіне байланысты суреттер. **Ықтимал күрделендіру:** Жаңа Жыл туралы тақпақ айту,өз ойларымен.Мысалы:Аяз Ата келіп тұр,... **Ойынның нұсқаулары:** Жылдың тамаша мезгілі, қыс!Қыс айында Жаңа Жыл мерекесін тойлаймыз. Қызыл,жасыл,сары ойыншықтарды бірдей сәйкес түсті қорапқа салу керек. Бала тапсырманы орындағаннан кейін оны қорапқа қандай ойыншықтарды және қандай түсті қойғанын айтуға шақырыңыз. **Есіңе сақтап ал:** Оларға сипаттама беру,ойыншықтарына таза,мұқият болуға үйрету. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Әдемілеп біз ілген, Ойыншықтар тізілген Қандай жақсы шыршамыз Ән шырқайық баршамыз	дыбыстарды ажырата білуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**. ***Ойынның шарты:*** Теледидардың астында суреттері бар карталар салынған қалталар бар; бірінші дыбысы теледидар кескініндегі әріптерге сәйкес келетін суреттер және т.б. Мұғалім балаларды теледидар көруге және сөзді оқуға шақырады (мысалы, МАС). Осыдан кейін балалар үстелге келіп, төңкерілген суреттерді алып, сөздегі бірінші дыбысты өз бетінше анықтайды. Содан кейін мұғалім теледидардағы кескіндегі әріпке бірінші дыбыс сәйкес келетін суреттерді енгізуді ұсынады. **Ықтимал күрделендіру**: тілдік әріптерге байланысты іс-қимыл арқылы көрсете білу. **Ойынның нұсқаулары**: әріптерді ажыратқан соң,құраастырылған сурет атауларын жатқа айту. Теледидар көмегімен тағы қандай буын сөздер құрауға болатыны жайлы әңгімелеу. **Тіл ұстарту жаттығуы: «Саусақ жаттығуы»** Екі үйрек келеді, Бірін-бірі көреді. Бір-біріне қарайды, Сәлемдесіп алады. **Шығармашылық жұмыс:**«Шар» суретін дауысты,дауыссыз дыбыстардың түсіне сәйкес бояу.	зейінін, есте сақтауын дамыту. **Дағды:**Күнделікті өмірде дене қимыл жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Әрбір ойыншы 2-3 ойын картасын алады, оларда бастапқы позициялар мен қозғалыстардың силуэттері бейнеленген. Жүргізуші сөмкеден түрлі-түсті суреті бар чипты алып, ойыншыларға көрсетеді. Ойын картасында осы суреттің сұлбасы бар адам чипті алып, онымен силуэтті жабады. Барлық силуэттерді кескіндермен жабатын ойыншы ең жылдам жеңеді. **II нұсқа** Әр бала өз таңдауы бойынша үстел-үстінен суреттер алады,сол анық берілген суреттің көлеңкесін тауып сәйкестендіреді.Сол көлеңкесін тауып құрастырса,анық тауып жатқан жағдайда жеңімпаз болып көрсетілген суреттің іс-қимылын жасап береді. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, өз ойынша басқа сурет құрастыр. **Ойынның нұсқаулары:** дене жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау.Қай спорт түрлеріне жатады қысқаша айтып беру.	қалыптастыру;адам бойындағы ұнамды, ұнамсыз қылықтарды ажырата отырып, баланың жан-жақты ойлау қабілетін ,тіл байлығын дамыту. **Дағды:** Ойлау, пайымдау, еске сақтау, логикалық ойлау дағдыларын дамыту; балаларды «жақсы» «жаман» сөздерінің мағынасы мен оларды орынды қолдануға үйрету;күнделікті өмірде бойына сіңірген жақсы әдеттерді пайдаланып, адамдарға мейірімділік, қайырымдылық, қамқорлық, жақсылық жасай алуға дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Қоршаған ортамен танысу,сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Үстел үстіне бірнеше суреттер болады,балалар бірінші «жақсы»атауына ие суреттерді жинап қояды,екінші «жаман» атауына ие суреттерді бөлек жинайды.Не себепті жақсы,жаман өз ойларымен бөлісіп айтады. **«Имидж»**әдісі арқылы жұмыс жасау. **Педагог:** Адманың бойындағы жақсы ,асыл қасиеттерге не жатады деп ойлайсыңдар? **Балалар:** Мейірімділік, адалдық, қайырымдылық, үлкенді сыйлау, ізеттілік, табиғатты қорғау, тазалық сақтау, әділ болу, достыққа	оның біріншісіне геометриялық пішіндер ал, екіншісіне ұқсас заттар қойылады. Үстелдегі заттар арасынан осы пішінге ұқсас затты табады.Табылған зат жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: Геометриялық фигураларға байланысты жұмбақтар шешу **Ойынның нұсқаулары**: Геометриялық фигураларды ажыратқан соң,атауларын жатқа айту.Геометриялық пішіндерден тағы не құрауға болатыны жайлы әңгім елеу .

	   	 А Қ Қ А Л А Т А Ғ А О Ж А У О Ю 	 	берік болу, уәдеге тұру. **Педагог:** Ал адамның бойындағы жаман қасиеттерге не жатады? Балалар:Әдепсіз, жалқау, сөзінде тұрмау еріншек, қызғаншақ, шыдамсыз, қатыгез ,өтірікші. -Жарайсыңдар балалар. **Ықтимал күрделендіру**: тез ойлау. **Ойынның нұсқаулары**: Үстел үстінде суреттерді көрсете отырып,еркін сәйкестендіру арқылы құрастыру.Балалар суреттерді тауып, сұрақтарға жауап береді,әңгіме құрастырады. **ЕСТЕ САҚТАҢЫЗ!** **Көктайғақ кезінде зардап шеккіңіз келмесе, келесі ережелерді орындаңыз:** - Өзіңіздің аяқ киіміңізге көңіл аударыңыз: - Аяқастына қараңыз, қауіпті жерлермен жүрмеңіз. - Егер мұзды жерді айналып өту мүмкін болмаса, мұз үстімен шаңғышы сияқты қысқа адымдармен жүріңіз: - Жолдың келесі бетке өтетін жерлерде абай болыңыз, асықпаңыз, жүгірмеңіз; - Аяғыңызды тізеден бос ұстап, табаңыңызды нық төсеп жүріңіз; - Қолды қалтаға салып жүру құлау қаупін ұлғайтады. - Егер тайып кетсеңіз ауыр жарақат алмас үшін, жүрелеп отыра қалуға тырысыңыз. - Құлаған кезде қатты соққы алмас үшін	

	 	 Ш А Р К Е С Е А С Ы Қ й р к Т л к		бүктетіліп, аунап түсуге тырысыңыз. - Құлаған кезде қолыңыздағы заттың емес, өзіңіздің аман қалуыңызды ойлаңыз. - Құлаған соң орныңыздан бірден көтерілмей, жарақат алмағаныңызға көз жеткізіп, жаныңыздағылардан көмек сұраңыз. Әсіресе арқамен құлау, шалқасынан құлау ең қауіпті болып табылады, себебі, осы кезде мидың шайқалуы мүмкін. Жарақат алған кезде міндетті түрде жедел жәрдем қызметіне хабарласу қажет. - Әдетте мұз сүңгілері су жиналған жерде пайда болады, сол себепті үйлердің фасадын айналып өту керек. - Тыйым салынған жерлерден, су қоймаларындағы мұздан өтеуге болмайды. - Мұзды аяғыңызбен жармаңыз. - Мұздағы тесіктерге, жарықтарға, ойықтарға жақын келмеңіз. - Мұздың бөлек бөлігінде топталып тұрма. - Шанамен, шаңғымен тік жар жағадан жұқа мұзға қарай сырғанамаңыз.. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Далада қар борайды,(қар-қар) Ақ мамыққа орайды.(ақ-ақ) Мұз болады, қатады (мұз-мұз) Жып-жылтыр болып жатады. (жып-жылтыр) **Қосымша жабдықтар**:	

				    ОСТОРОЖНО! ЗИМА!	

Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	№ 15 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі кішкентай доппен орындалатын жаттығулар** **№ 2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: еркін тұру. Допты кеудесінен жоғарыға көтеру; жоғары, қайта кеудесіне, төмен, қайта кеудесіне ауыстыру. (8–10 рет) 2.Б.қ.: еркін тұру. Қолдарын кеуде тұсына қою; оңға (солға) бұрылу; доп ұстап тұрып, қолдарын бұрылған жағына апару. (8–10 рет) 3.Б.қ.: тұру, алға еңкею, допты оң (сол) аяқтарын айналдырып дөңгелету, денесін қайта түзеу. (8–10 рет) 4.Б.қ.: еденге қолдарын арт жағында жерге тіреп отыру; допты екі аяғының басымен қысып ұстап, түсіріп алмай, аяқтарын бүгу, қайта созу. (8–10 рет) 5.Б.қ.: арқасына шалқалап, қолдарына допты басынан асырып ұстап жату; арқасынан ішіне, ішінен арқасына қарай аударылып,	№ 16 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі үлкен доппен орындалатын жаттығулар** **№ 1 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1-2– допты басынан асырып барып, артқа жіберіп, аяқ басына көтерілу, демін ішіне тарту; 3-4– б.қ. – демін сыртқа шығару. 10 рет қайталау. 2.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын бүгіп, доп алып тұру. 1-2– доп ұстаған қолын жанына қарай апарып, оңға (солға) бұрылу; 3-4– б.қ.: аяқтарын бүкпей, түзу ұстау. 5 рет қайталау. 3.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1-3– оңға (солға) иіліп, допты аяғынан айналдыра дөңгелету; 4- б.қ. 4 рет қайталау. 4.Б.қ.: арқасымен шалқалап жату, допты басынан жоғары көтеру. Допты бір жағынан екінші жағына өзін айналдыра дөңгелету. 5-6	№ 17 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі үлкен доппен орындалатын жаттығулар** **№ 2 жаттығулар кешені** 1.«Допты жоғарыға». Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1 – қолдарын бүгіп, допты кеуде тұсына ұстау; 2 – допты жоғары көтеру; 3 – допты кеуде тұсыны ұстау; 4 – б.қ.қ. (8 рет). 2.«Отырып-тұру». Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолын бүгіп, доп алып тұру. 1 –отыру, допты алдына шығару; 2 – тұру, б.қ.қ. (8 рет). 3.«Еңкею». Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолына доп алып кеуде тұсына ұстап тұру. 1оң аяғына қарай иілу; 2-3 – допты оң жағына оң қолымен домалату, екі қолымен алу; 4 –б.қ.қ. (8 рет).	№ 18 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі үлкен доппен орындалатын жаттығулар** **№ 3 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2– қолдарын жоғары көтеріп, допты сол қолына алу; 3– қолдарын екі жаққа созу; 4– б.қ.қ. (8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2 – оңға бұрылып, допты еденге ұрып, қайта екі қолмен қағып алу; 3-4– б.қ.қ. (8 рет) 3.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– алдыға еңкею, допты сол аяғының артынан сол қолына алу; 3-4– денені түзеп тұру, сол қолдан оң қолға допты ауыстыру. (8 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2–	№ 15 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі кішкентай доппен орындалатын жаттығулар** **№ 2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: еркін тұру. Допты кеудесінен жоғарыға көтеру; жоғары, қайта кеудесіне, төмен, қайта кеудесіне ауыстыру. (8–10 рет) 2.Б.қ.: еркін тұру. Қолдарын кеуде тұсына қою; оңға (солға) бұрылу; доп ұстап тұрып, қолдарын бұрылған жағына апару. (8–10 рет) 3.Б.қ.: тұру, алға еңкею, допты оң (сол) аяқтарын айналдырып дөңгелету, денесін қайта түзеу. (8–10 рет) 4.Б.қ.: еденге қолдарын арт жағында жерге тіреп отыру; допты екі аяғының басымен қысып ұстап, түсіріп алмай, аяқтарын бүгу, қайта созу. (8–10 рет) 5.Б.қ.: арқасына шалқалап, қолдарына допты басынан асырып ұстап жату;

	дөңгелеу. (8–10 рет) 6.Б.қ.: оң аяқ, сол аяқпен бір орында тұрып, аяқтарын кезектестіріп, секіру. (2-3 рет).	рет қайталау. 5.Б.қ.: қолын артынан еденге таянып отыру, допты балтырының тұсына қою. 1-2– аяқтарын түзу созу, жоғары көтеріп, допты балтыр тұсымен оңға-солға дөңгелету; 3-4– б.қ. Басын төмен түсірмеу. 4–6 рет қайталау. 6.Б.қ.: етпеттеп жатып, допты түзу аяқтарының ортасына қысу; қолдарының шынтағымен еденге тірену; аяқтарын допты түсірмей бүгу, жазу. 3–5 рет қайталап, үзіліс жасап, 4–6 рет қайталау.	4.«Қайық». Б.қ.– етпетінен жатып, аяқтарын біріктіру, допты қолдарында ұстау. 1-3 – қолдарын жоғары көтеру, допқа қарау; 4 – б.қ.қ. (8 рет) 5.«Отырып иілу». Б.қ.: отыру, аяқтарын аздап ашу, допты арасына қою; 1-2 – аяқтарын бүкпей допты ілгері домалату; 3-4 – допты артқа дөңгелету. 6.«Секірулер». Б.қ.: – аяқтарын аздап ашу, допты еденге қою. Допты айнала екі аяқпен секіріп жүру. 8 рет	орырып, допты еденге ұрып, қайта қағып алу; 3-4– б.қ.қ. (8 рет) 5.Б.қ.: тізерлеп тұру. Өкшелеп отырып, допты оң қолына алу; 1–4– оңға иілу; допты оңға қарай сыртқа домалату; 5–8– б.қ.қ. сол жаққа қайталау (8 рет). 6.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын беліне қою, допты еденге қою. Допты айналып, оңға (солға) екі аяғын кезектестіріп секіріп айналу мен жай жүрісті алмастырып орындау.	арқасынан ішіне, ішінен арқасына қарай аударылып, дөңгелеу. (8–10 рет) 6.Б.қ.: оң аяқ, сол аяқпен бір орында тұрып, аяқтарын кезектестіріп, секіру. (2-3 рет).
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты: 8.30	**23.12.24 Дүйсенбі**	**24.12.24 Сейсенбі**	**25.12.24 Сәрсенбі**	**26.12.24 Бейсенбі**	**Жұма 27.12.24**	
	Математика негіздері **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене шынықтыру**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Құрастыру** **Музыка**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**		
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 09.00-09.25						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** 10 көлемінде тура және кері санау. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -келесі санды 1-ді қосу арқылы және 1-ді азайту арқылы алу тәсілімен таныстыру. Сандық кесіндіден 1-ді қосу және 1-ді азайту арқылы мысалдар шығару ұғымдарын қалыптастыру. 1-ді қосу және азайтуды үйрету. 10-ға дейін тура және кері санауды жүргізу. Талдау, салыстыру, қарапайым	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. [л] **ҰІӘ міндеттері:** -берілген дыбысқа сөз ойлап айта білуге жаттықтыру; -дауысты, дауыссыз дыбыстар туралы білімдерін бекіту арқылы сөз құрап, сол сөзді буынға бөле алу дағдыларын бекіту; -ұсақ қол моторикасына арналған тапсырмаларды орындату арқылы шыдамдылыққа, тиянақтылыққа тәрбиелеу.	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: :** Заттар тобын салыстыру және санау. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -топтарда заттардың тең және тең емес санын анықтауға, санау және топтарды салыстыру негізінде сандық мәндерді дұрыс қорытындылау; талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасауға үйрету; 10- ға дейін санауды; заттарды белгілі бір	**1Математика негіздері** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: :** Заттар тобын салыстыру және санау. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -топтарда заттардың тең және тең емес санын анықтауға, санау және топтарды салыстыру негізінде сандық мәндерді дұрыс қорытындылау; талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасауға үйрету; 10- ға дейін санауды; заттарды белгілі бір	Сауат ашу негіздері -тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Сызба бойынша сөздерді буынға бөлу. **ҰІӘ міндеттері:** -берілген буынға сөз құрай алу дағдыларын жетілдіру. -«Кері іс-әрекетті айт» ойыны арқылы сөйлем құрату арқылы шығармашылықпен ойлауларын дамыту; -білімпаз болуға тәрбиелеу. **Дағды**: кез келген сөздерді буынға бөле білуге

	тұжырымдар жасауды үйрету. -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** 10 көлемінде тура және кері санау дағдысын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** қарапайым мысалдар шығару, 1-ден 10-ға дейін тура және кері бағытта санауды; **Түсінеді:** 1 санды қоса есептеу арқылы келесі санды және 1 санға азайту арқылы алдыңғы санды алу тәсілін; **Қолданады:** 1-ден 10-ға дейін санау дағдысын. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым балаларға пойызбен саяхат жасауды ұсынады. Педагог балаларды вагондар болуға шақырады. Он бала бір-біріне тіркесіп, пойыздың қозғалысын еліктейді. Балаларға 1-ден 10-ға дейін цифр жазылған карточкалар таратылады. Педагог басқа балаларға вагондарды 1-ден 10-ға дейін тура және кері санауды сұрайды. **Түсіну деңгейі:** Вагондармен көрініс ойнатылады. Педагог вагондардың бір-бірден туннельге қарай кетіп жатқанын хабарлайды. Сандық сәуле бойынша педагог 1-ге азайту амалын -1 -1 -1-көрсетеді. **Карточкамен жұмыс** Тақтада (демонстрациялық материал 21- кесте)	**Дағды**: дыбыстықтарды дұрыс ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** дыбыстардың жасалу жолын түсінеді. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады, белгілейді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыстар нешеге бөлінеді? Дауысты дыбыстардың жасалу жолы қандай? Жуан дауысты дыбыстардың жасалу жолын түсіндір. Жіңішке дауысты дыбыстар жасалу жолын түсіндір? Дауыссыз дыбыстар нешеге бөлінеді және қалай аталады? 10) Буында неше дауысты дыбыс болады? **Дыбыстармен жаттығулар.** **«Соңғы дыбыстан баста»дидактикалық ойыны** Балаларға сөз айтады да бір баланы көрсетеді, бала сол сөз қандай дыбыспен аяқталса, сол дыбыстан басталатын сөз айтады, келесі бала жалғастырады. Мысалы: м*аймыл - лақ - қарбыз - зәкір - радио - от - тауық - қарлығаш -шапалақ - қайық - қасық - қылыш - шаш - шахмат - тамыз - зырылдауық -қант - ту - уық - қу - уәде - емізік т.б.* Көмек керек балаларға педагог көмектеседі. ***«Дұрыс көрсет»***	ерекшелігіне қарай топтастыруды бекіту; -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** өзара бірмәнді сәйкестікті анықтау арқылы заттардың топтарын салыстыру тәсілін топтастыра алу дағдысын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** санайды, заттар тобын салыстырады, сөздерді айтады: «азырақ, көбірек, тең»; **Түсінеді:** өзара бірмәнді сәйкестікті анықтау арқылы заттардың топтарын салыстыру тәсілін; **Қолданады:** санап, салыстыру білігін. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Жұмбақтар шеше білейік. 1.Ұшады қанатсыз, Зырлайды аяқсыз. (Зымыран) 2.Уақытты өлшеп, санап, Таппайды бір тағат. Бұл не сонда?… (сағат) 3.Қарап тұрсаң өзіңе, Сурет түсер көзіңе. Ол суретің ұқсайды, Тура сенің өзіңе (айна) 4.Үш көзді батыр Жолды аңдып жатыр. (Бағдаршам) 5. Керек санды тересің, Елге сәлем бересің. (телефон) 6.Аяғы бар,басы бар, Арқасында тасы бар. (тасбақа) 7. Жазу жазып	ерекшелігіне қарай топтастыруды бекіту; -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** өзара бірмәнді сәйкестікті анықтау арқылы заттардың топтарын салыстыру тәсілін топтастыра алу дағдысын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** санайды, заттар тобын салыстырады, сөздерді айтады: «азырақ, көбірек, тең»; **Түсінеді:** өзара бірмәнді сәйкестікті анықтау арқылы заттардың топтарын салыстыру тәсілін; **Қолданады:** санап, салыстыру білігін. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Жұмбақтар шеше білейік. **Түсіну деңгейі:** Ойыншықтарға қарайды, сол және оң жақтағы суреттерді салыстырады. Қайсысы көп, қайсысы аз? Қалай бірдей жасауға болады? Балалар салыстыру және теңестіру әдісін ұсынады. Тақтаның алдына шыққан балаларға бір сөренің екі жағында орналасқан заттардың арасында өзара бірмәнді сәйкестікті анықтауға көмектеседі. Олар тең болуы үшін не істеу керек? Дұрыс. Бір жағынан артығын алып тастау керек немесе жетіспейтін ойыншықтарды қою қажет.	дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** буын санына қарай сөздерді ажыратады **Түсінеді:** буында бір ғана дауысты дыбыс болатынын. **Қолданады:** сөздерді буынға бөледі. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Кері іс-әрекетті айт» ойынымен оқу қызметін бастайды. Әкем киімін киді, інім ... *(шешті)* Анам отырды, әкем ... *(тұрды)* Анар отырды, Ажар ... *(тұрды)*4. Асан кірді, Қасан ... *(шықты)* – Жарайсыңдар, балалар! «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау. Дыбыс деген не? Дыбыстар біздің айналамызда толып тұр, біз оларды көрмейміз, бірақ естиміз, айтамыз. – Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты, дауыссыз. Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстар әндетіп, созылып айтылады, ал дауыссыз дыбыстар ауыз қуысында кедергіге ұшырап шығады. Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? –Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? **Түсіну деңгейі:** «Сөздерді буынға бөл»дидактикалық жаттығуы

	1 -ден 10-ға дейін сандар қатары ретімен тұрады. Топтан екі баланы шақырады, олар цифрды тез және дұрыс қояды, тура және кері санайды. Бір бала санауды бастайды, екіншісі жалғастырады деген тәсілді пайдаланамыз. **Қолдану деңгейі: Ойын жаттығуы**: «Жазбаны шеш». Балалар карточкалардың көмегімен үстелде және тақтада математикалық жазбалар жасайды. **Дәптермен жұмыс** Осыдан кейін балаларға **3-тапсырманы** жұппен орындауды ұсынады, балалар суретте не бейнеленгенін санайды және атайды. Мысалдар құрастырып, оларды шығарады. Сұрақтарға жауап береді. -Суреттерде не бейнеленген, қандай әрекеттер орын алады? Бұл сурет үшін қандай математикалық жазба сай келеді? **4-тапсырманы** орындауды ұсынады, әр пойызға тағы бір вагонды тіркеу керек. Вагондарды бояйды. Әр қатарға неше вагон боядың? Әр қатарда неше вагоннан болды? Тапсырманы жұппен тексеруге болады. Әр бала көршісіне дәптерін көрсетеді. Педагог балаларды сыпайы сөйлесуге және тапсырманың дұрыстығы	***дидактикалық ойыны*** Дыбыстарды айтады, ал балалар дыбысқа тиісті түстерді көрсетеді (қызыл, көк). **Түсіну деңгейі:** **«Бірінші дыбысты анықта»дидактикалық ойыны** Балалар, мен суреттерді көрсетемін, сендер суретте бейнеленгендердің атындағы бірінші дыбысты айтасыңдар. Мысалы: *ана(а), әке(ә), етік(е), нан(н), гүл(г), ыдыс(ы), алма(а), есек(е), ұшақ(ұ), аң(а), омыртқа(о), ине(и), алмұрт(а), от(о), орындық(о), елгезек(е), ешкі(е), өмір,(ө), ұлу(ұ), ұршық(ұ), ірімшік(і), ін(і).* Қандай дыбыстан басталатын сөздерді айттыңдар? (Дауысты дыбыстан басталатын). – Оны қайдан білдік? Өкпеден шыққан ауа еш кедергісіз шықты. Бұлай дауысты дыбыстар жасалады. Балалар, мен тағы суреттер көрсетем айтып, бірінші дыбысына мән беріңдер. Мысалы: *пияз(п), ферма(ф), пима(п), түн(т), күй(к), хат(х), щетка(щ), күрек(к), шана(ш), сырмақ(с), таға(т), халық(х).* Қандай сөздерді айтып, қандай дыбыстарды анықтадыңдар? Қатаң дауыссыз дыбыстарды. Қатаң дауыссыз дыбыстарды айттыңдар. Бұл дыбыстар тез және қысқа айтылады, созып айтуға мүлдем келмейді. Өйткені	жалықпаған, Жаза-жаза арықтаған. (бор) **Түсіну деңгейі:** Ойыншықтарға қарайды, сол және оң жақтағы суреттерді салыстырады. Қайсысы көп, қайсысы аз? Қалай бірдей жасауға болады? Балалар салыстыру және теңестіру әдісін ұсынады. Тақтаның алдына шыққан балаларға бір сөренің екі жағында орналасқан заттардың арасында өзара бірмәнді сәйкестікті анықтауға көмектеседі. Олар тең болуы үшін не істеу керек? Дұрыс. Бір жағынан артығын алып тастау керек немесе жетіспейтін ойыншықтарды қою қажет. Артығының бар-жоғын білу үшін ойыншықтарды бір-бірінің астына қоямыз немесе жұптарды сызықпен жалғаймыз. Неше піл бар? (5). Неше доп бар? (6) Одан кейін педагог екі түрлі ойыншықтардың саны тең болған жағдайда оларды салыстыруды ұйымдастырады. Қуыршақты санаңдар. Олар неше? (5). Мәшинелерді санаңдар. (5). Қайсысы көбірек? Қайсысы азырақ? Олар тең. Олардың санының тең (бірдей) екенін белгілеу үшін біз білетін қандай таңба бар? Дұрыс, ол «=» таңбасы. Жазбаны оқыңдар: 5=5.	Артығының бар-жоғын білу үшін ойыншықтарды бір-бірінің астына қоямыз немесе жұптарды сызықпен жалғаймыз. Неше аю бар? (4). Неше шар бар? (5) Одан кейін педагог екі түрлі ойыншықтардың саны тең болған жағдайда оларды салыстыруды ұйымдастырады. Машиналарды санаңдар. Олар неше? (7). Ұшақты сансңдар. (7). Қайсысы көбірек? Қайсысы азырақ? Олар тең. Олардың санының тең (бірдей) екенін белгілеу үшін біз білетін қандай таңба бар? Дұрыс, ол «=» таңбасы. Жазбаны оқыңдар: 7=7 **Қолдану деңгейі:** **«Сонша жина» дидактикалық ойыны** Балалар топқа бөлінеді. Әр топта үстелде біртекті заттар жиынтығы бар (текшелер, «Лего» бөлшектері, геометриялық фигуралар, бұршақтар, қыстырғыш немесе басқа материалдар). Ойынды былай түрлендіруге болады, жүргізуші көзін жұмып, саны бар карточканы шығарады, содан кейін кез-келген топтағы заттарды санайды және нөмірін атайды. Балалар ойынға қатысады. Балалардың бірі - жүргізуші 1-ден 10-ға дейінгі карточканы көрсетеді, балалар сонша заттарды орналастырады **таратпа** **-тапсырманы** ұсынады,	– Мен сендерге заттардың атын айтамын, сендер қол шапалақтау арқылы буынға бөліңдер. Мысалы: са-ғат, жас-тық, сө-ре, қа-лам, көр-пе, көй-лек, ал-тын, сыр-ға, құ-лақ, қол-ғап, си-ыр, қас-қыр, жыл-қы, май-мыл, қо-ян, та-уық, үс-тел, тыш-қан, қа-сық, ав-то-бус, қа-лам, те-ле-фон, қа-рын-даш, ар-ба, тор-ғай, то-ты-құс, ұ-шақ, ба-ра-бан, сый-лық, тас-ба-қа т.б. **Қолдану деңгейі:** «Сөз ойла» дидактикалық жаттығуы (*Әр дұрыс жауапқа педагог балаларға фишка беріп отырады)* –Айсұлу бізге **-та** буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты. Мысалы: *тарақ, тамыз, тал, табыс, тап, тапқыр, тау, тауық, таутеке, тазы, тамызық, таға, тақылдақ, тақ т.б.* **-ба** буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты. Мысалы: *балық, батпақ, бақа, бағдат, бақ, бақ-бақ, банка, бақыр, Бағжан, байғазы, бай, байлық, базар, Базаргүл, балшық т.б.* **-са** буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты. Мысалы: *сағыз, сабын, салт, Самал, сарай, сары, сай, самал, сал, сауық, сауыншы, сатушы, сауап, сауықшыл, сан т.б.* **Сергіту сәті:** Қолды қойып зілтемірге,

	туралы пікір білдіруге үйретеді.	тек салдырдан жасалады. Үн мүлдем болмайды. Келесі суреттердегі заттардың атын атап, бірінші дыбысын қайталайық. Мысалы: *бала (б), доп(д), зер(з), бақа(б), би(б), вагон(в), бұрыш(б), ғалым(ғ), бұлт(б), домбыра(д), дақ (д), вагон(в), жидек(ж), гүл(г), ғарыш(ғ),бидон(б), жалау(ж), жалбыз(ж).* Балалар, сендер қандай дыбыстарды атадыңдар? (Ұяң дауыссыз дыбыстар). Дұрыс айтасыңдар, ұяңдарда салдыр мен үн жартылай қатысады, үнге қарағанда салдыр басымырақ. Келесі суреттерді айтып, бірінші естілген дыбысты анықтаңдар. Мысалы: *рауғаш(р), уыз(у), лақ(л), мысық(м), нан(н), мылтық(м), моншақ(м), литр(л), нар(н).* Бұл дыбыстар қалай айтылды? Қалай аталады? Үнді дауыссыз дыбыстар. Өкпеден шыққан ауа кедергіге ұшырайды. Балалар үнді дауыссыз дыбыстарда салдыр мен үн жартылай қатысады, салдырға қарағанда үн басымырақ. Сондықтанда үнді дыбыстар деп атайды екенбіз. **Қолдану деңгейі:** Тақтаға **бір, екі, бес** сөздерінің сызбалары ілінеді. Балалар өз жұмыстарын тақтадағы дыбыстық талдаумен салыстырып, тексереді. **«Бір»** сөзі 1 буын, 3 дыбыстан тұрады. **Б** – ұяң дауыссыз дыбыс, үн мен салдырдың жартылай	**Қолдану деңгейі:** **«Сонша жина» дидактикалық ойыны** Балалар топқа бөлінеді. Әр топта үстелде біртекті заттар жиынтығы бар (текшелер, «Лего» бөлшектері, геометриялық фигуралар, бұршақтар, қыстырғыш немесе басқа материалдар). Ойынды былай түрлендіруге болады, жүргізуші көзін жұмып, саны бар карточканы шығарады, содан кейін кез-келген топтағы заттарды санайды және нөмірін атайды. Балалар ойынға қатысады. Балалардың бірі - жүргізуші 1-ден 10-ға дейінгі карточканы көрсетеді, балалар сонша заттарды орналастырады **Дәптермен жұмыс** **3-тапсырманы** ұсынады, суретте қанша гүл болса, сонша торкөзді бояйды. Гүлдердің қайсысы азырақ? -Гүлдердің қайсысы тең? Қызыл гүл қанша? -Көк гүл қанша? -Гүлдердің қайсысы көбірек? Қайсысы тең? Балалар санайды, салыстырады. Педагог жеке жұмыс жасайды. **Сергіту сәті:** ***«Ойыншықтар»*** Тұрады барлығы үлкен қорапта - Мен ұйықтап жатқанда. Барлығы ойнай бастайды! Оңға, солға бұрылдық, Алға, артқа иілдік. Тіземізді бүктіріп,	суретте қанша гүл болса, сонша торкөзді бояйды. Гүлдердің қайсысы азырақ? -Гүлдердің қайсысы тең? Қызыл гүл қанша? -Көк гүл қанша? -Гүлдердің қайсысы көбірек? Қайсысы тең? Балалар санайды, салыстырады. Педагог жеке жұмыс жасайды. **Сергіту сәті:** ***«Ойыншықтар»*** Тұрады барлығы үлкен қорапта - Мен ұйықтап жатқанда. Барлығы ойнай бастайды! Оңға, солға бұрылдық, Алға, артқа иілдік. Тіземізді бүктіріп, Қолды создық тік тұрып, Секіреміз топ-топ, Шапалақтап көп-көп. Иілеміз оңға қарай бір,екі,үш, Иілеміз солға қарай бір,екі,үш.	Көтереміз, сілке бірге. Түсіреміз ақырындап, Көтер қайта бірте-бірте. **Саусақ жаттығуы:** Алақанды ысқылап, Қыздырайық, балақай. Алақаның ысыды, Қараңдаршы, алақай!

		қатысуынан жасалады, көк түспен белгілейміз. **І** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Р** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **«Екі»** сөзі 1 буын, 3 дыбыстан тұрады. **Е** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **К** – қатаң дауыссыз дыбыс, тек қана салдырдың қатысуымен жасалады, созып айтуға мүлдем келмейді, көк түспен белгілейміз. **І** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **«Бес»** сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. **Б** – ұяң дауыссыз дыбыс. **Е** – жіңішке дауысты дыбыс, ауыз қуысынан еш кедергісіз шығады, қызыл түсті домалақ қоямыз. **С** – қатаң дауыссыз дыбыс, қысқа да нақты айтылады созып айтуға келмейді, көк түспен белгілейміз. **Сергіту сәті** Бір, екі, үш Жинап алдық күш. Төрт, бес, алты Біз жазамыз мықты. Дәптерімізді ашайық Көрсетілген үлгіге, Әдемі етіп жазайық. **Саусақ жаттығуы** Саусағымыз айқасып, «Жеңемін» деп шайқасып, Бірін-бірі тартады. Білекке сенім артады.	Қолды создық тік тұрып, Секіреміз топ-топ, Шапалақтап көп-көп. Иілеміз оңға қарай бір,екі,үш, Иілеміз солға қарай бір,екі,үш.		
1 үзіліс - **Балалардың дербес іс-әрекеті** Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады. **Қимылды,сюжеттік - рөлді ойын: «Көше»Қауіпсіздікке қамтамасыз етілген ойын** **Басты міндеттері: Балалардың көшеде өзін-өзі ұстау ережелері, жолда жүру ережелері, әртүрлі көлік түрлері туралы білімдерін нақтылау және бекіту;** **Балаларға бағдаршамның атқаратын жұмысын, автобусқа міну, көшеден өту ережелерін үйрету.**					

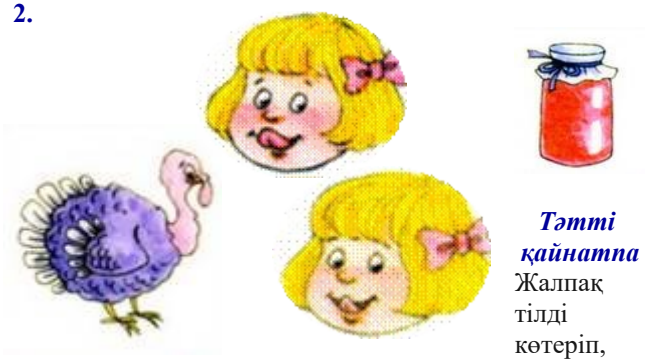
«Лл» дыбыстарына арналған артикуляциялық жаттығулар :

1.

Тыңдамайтын тілді жазалаймыз!

Ерін «Жымию», жалпақ тілді төменгі ерінге қойып, жоғары ерінмен соғу: пя-пя-пя деп

2.

Тәтті қайнатпа

Жалпақ тілді көтеріп, «кесе» тәрізді ұстап жоғарғыдан төменге жоғарғы ерінді жалау.

3.

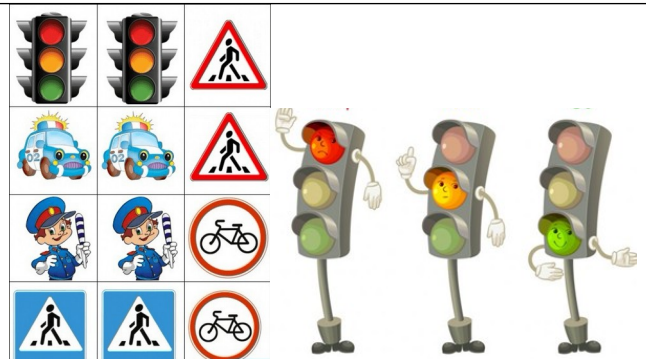

Күрке тауық

«бл-бл-бл-бл…» Жалпақ тілді шығарып «бл-бл-бл-бл…» қозғалту

4.

Қимылды,сюжеттік - рөлді ойын: «Көше»

Міндеттері: Балалардың көшеде өзін-өзі ұстау ережелері, жолда жүру ережелері, әртүрлі көлік түрлері туралы білімдерін нақтылау және бекіту;

Балаларға бағдаршамның атқаратын жұмысын, автобусқа міну, көшеден өту ережелерін үйрету.

Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.

Ойынның шарты:

Бағдарламалық мазмұны:

1.Балаларға көліктердің түрлері, жүргізушілердің еңбегі және көше қозғалыстарының ережесі туралы түсінік беру. Көше ережелерінің белгілерін түсінуге, ажырата білуге үйрету, көше қозғалыстарының ережелері жайлы білімдерін кеңейту.

2.Көше қозғалыстарының негізгі ережелеріне бағына білуге тәрбиелеу. Ойын атрибуттарын жасау, реттеушіні, жаяуларды, жүргізушілердің рөлін ойнауды үйрету.

3. Екі топқа бөлініп жолаушылар тасимыз.Жүргізуші боламыз.

Атрибуттар: түрлі көліктер, коляскалар, велосипедтер, бағдаршам, белгілер, реттеушінің жұмыс киімі, жаяуларға арналған белгілер, жаяулар, жүргізушінің куәлігі,реттеушінің таяғы.

Қатысушылар: полиция-реттеушісі, МАИ инспекторы, жүргізушілер, жаяулар.

Жағдаят:Балаларға арналған сұрақтар:

-Біздің көшеде қандай үйлер бар?

- Біздің көшеде қандай қозғалыс бір жақты ма, екі жақты ма?

- Жаяу жүргіншілер қайда жүру керек? Көліктер қайда баруы керек?

- Жол айрығы дегеніміз не? Көшеден қай жерде және қалай өту керек?

- Жаяу жүргіншілер өткелі қалай белгіленеді?

– Көшеде көлік қозғалысы қалай реттеледі?

- Қандай бағдаршамдарды білесіңдер?

-Көшеде қандай жол белгілері бар? Олар не үшін?

- Жолаушылар көлігі бізге не үшін қажет? Оны адамдар қайда күтіп отыр?

- Автобуста өзіңді қалай ұстау керек?

- Сыртта ойнауға бола ма?

-Келесі кезекте мұғалім балаларды жол ережесін сақтай отырып, көше бойымен «көлік жүргізуге» шақырады. Содан кейін балалардың бірі жаяу жүргіншінің рөлін ойнайды. Жеңімпаз - жүргізуші мен жаяу жүргінші рөлдерін жақсы және қатесіз орындаған адам.

-Келесі кезекте жыл мезгілі қыста ойын кезінде өзімізді қалай ұстаймыз.

Ат шауып келеді

Жалпақ тілдің шетін көтеріп, «кесе» тәрізді ұстау.

5.

Кеме жүзіп келеді

Жалпақ тілді жоғары ерінге қойып, ұстап тұрып «ы-ы-ы…» деп айтқызу.

6.

Саңырауқұлақ

тілді көтеріп, таңдайға жабыстырып, төменге тілдің асты жүесін созып, «саңырауқұлақ» тәрізді ұстау.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы** Су торғайы. (М.Зверевтің әңгімесі»). **ҰІӘ міндеттері:** -әңгімені оқып, сұраққа	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы: ҰІӘ тақырыбы:** Боран қай кезде соғады?Қар	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: :** Бір уыс мақта. (әңгіме) Ыбырай Алтынсарин Мазмұндау **ҰІӘ міндеттері:**	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Су торғайы. (М.Зверевтің әңгімесі»).қайталау **ҰІӘ міндеттері:**	Қоршаған ортамен таныстыру **ҰІӘ тақырыбы:** Қыстап қалатын құстар немен қоректенеді? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері)

	жауап беруге үйрету; -құрастыру қабілеттерін, шығармашылығын, дыбыстарды дұрыс айта білуін дамыту; -құстарға қамқорлық жасау мен қорғауға тәрбиелеу. **Дағды**: Құстарға қамқорлық жасауға, қойылған сұрақтарға еркін жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әңгіменің тақырыбын және авторын біледі, мазмұнын түсініп сұраққа жауап береді; **Түсінеді:** құстардың үй құстары мен жабайы құстар, жабайы құстардың жыл құстары, отырықшы құстары және жыртқыш құстары болып бөлінетінін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Торғайлар мен мысық» ойыны. Педагог – «мысық», ал қалғандары «торғайлар» болады. Бөлмеде жағымды баяу әуен ойналады. «Торғайлар» алаңқайда секіріп, ұшып-қонып жүреді. Мысықтың дауысын естісімен «торғайлар» өз ұяларына ұша жөнеледі. Ұсталған «торғай» «мысық» болып ауысады. Ойын осылай жалғаса береді. Балалар, біз бүгін торғайлар туралы ойынды бекер ойнаған жоқпыз. Өйткені сендерге қазір жазушысы М.Зверевтің «Су торғайы» атты әңгімесін мәнерлеп оқып беремін. Әңгімені мәнерлеп оқиды. «Су торғайы» Қыстыгүні қатты аязда	тоқтату жұмысы. (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -қыста табиғатта болатын маусымдық өзгерістерді бақылап, олардың атын атау және бір-бірінен ажыратуға үйрету; -қарапайым зерттеушілік және экологиялық мәдениет қалыптастыру. Қоршаған ортаны тануға деген қызығушылықтарын арттыру; -құрбы-құрдастарымен және ересектермен қарымқатынас жасай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: қыстың белгілерін атап бере,олардың қасиеттерін анықтай алу, білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**қыста табиғатта болатын маусымдық өзгерістерді атап бере алады. **Түсінеді:** қыстағы табиғат құбылыстарының ерекшеліктерін түсінеді. **Қолданады**: зерттеушілік дағдысын пайдаланады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Балалар сабаққа белсенді қатысып, мәліметті мұқият тыңдайды: Қыста өте көп қар жауады. Әдемі, үлпілдеген, аппақ қар жерге, үйлердің шатырына, ағаштарға жауады. Олар да жаңбыр сияқты бұлттан пайда болады. Бірақ олардың түзілу жолы сәл өзгешелеу. Бұрын біз қар дегеніміз қатып қалған су тамшылары деп ойлайтынбыз. Бірақ олай	-әңгімені эмоциялық-бейнелік мазмұндап, баяндауға баулу; -әңгімені жалғастырып, сюжет бойынша құрастыруға, қисынды мазмұндауға үйрету; -әңгіме кейіпкерлерімен таныстыру; -сурет бойынша қоршаған орта мен табиғат туралы түсініктерін, еңбек дағдыларын дамыту; -еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Дағды**: Сөздік қорларын молайтып, байланыстыра сөйлеуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әңгіменің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, әдеби жанрдың түрін ажыратады; **Түсінеді:** әр заттың пайдасы бар екенін түсінеді; **Қолданады:** әңгімені сюжет бойынша шығармашылықпен айтады, әңгіменің соңын ойдан шығарып аяқтайды. Жұмбақтың шешімін айта алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** – «Өзі аппақ қардай, жұмсақтығы мамықтай». Ол не? *(Мақта)* – Мақта – жұмсақ, аппақ болады. Мақтадан киімдер дайындайды, көрпе жасайды. – Бүгін біз мақта туралы Ыбырай Алтынсарин атамыздың «Бір уыс мақта» деген қызықты әңгімесімен танысамыз.	-әңгімені оқып, сұраққа жауап беруге үйрету; -құрастыру қабілеттерін, шығармашылығын, дыбыстарды дұрыс айта білуін дамыту; -құстарға қамқорлық жасау мен қорғауға тәрбиелеу. **Дағды**: Құстарға қамқорлық жасауға, қойылған сұрақтарға еркін жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әңгіменің тақырыбын және авторын біледі, мазмұнын түсініп сұраққа жауап береді; **Түсінеді:** құстардың үй құстары мен жабайы құстар, жабайы құстардың жыл құстары, отырықшы құстары және жыртқыш құстары болып бөлінетінін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Торғайлар мен мысық» ойыны. Педагог – «мысық», ал қалғандары «торғайлар» болады. Бөлмеде жағымды баяу әуен ойналады. «Торғайлар» алаңқайда секіріп, ұшып-қонып жүреді. Мысықтың дауысын естісімен «торғайлар» өз ұяларына ұша жөнеледі. Ұсталған «торғай» «мысық» болып ауысады. Ойын осылай жалғаса береді. Балалар, біз бүгін торғайлар туралы ойынды бекер ойнаған жоқпыз. Өйткені сендерге қазір	**ҰІӘ міндеттері:** -құстардың қыстағы тіршілігі туралы түсініктерін кеңейту; -қарапайым ғылыми түсініктерін дамыту; заттарды салыстырғанда талдау қабілеттерін дамыту; -тірі нысандарға адамгершілік қарым-қатынас жасауға тәрбиелеу. **Дағды**: Құстардың қыстағы тіршілігі туралы, құстарға қамқорлық жасаЙ білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**өз өлкесінде қыстап қалатын құстарды атап бере алады. **Түсінеді:** құстардың қыстағы тіршілігін түсінеді. **Қолданады:** зерттеушілік дағдысын, топпен бірігіп жұмыс істеу, құстарға қамқорлық жасау қабілеттерін пайдаланады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: Әліппе-дәптердегі табиғат күнтізбесіне ауа райын белгілеуге шақырады.** Әліппе-дәптердегі тапсырманы пайдалана отырып, балалардың тану үдерісіне деген қызығушылықтарын арттырады: Суреттермен мұқият танысып, құстардың атауларын атауды ұсынады. Біз өлкемізде қыстап қалатын құстарды қалай атаймыз? Көктемде біздің өлкеге ұшып келетін құстарды қалай атайды? Қыстап қалатын құстар біздің өлкеде қалады, ал жыл құстары неге қала

	таудан аққан өзеннен бу шығып жатады. Екі жағаға көкпеңбек жалтыр мұз қатады. Өзеннің тек ортасы ғана мұзсыз. Осындай кезде шыр-шыр етіп, мұз үстінде жорғалап торғай жүреді. Ол – қайқы құйрық, кішкентай қара торғай. Торғай шолп етіп ағынды суға сүңгіп кетеді. Оның мөлдір судың түбінде жорғалап, тастардың ара-арасын шұқылап жүргенін анық көруге болады. Әне, ол пыр етіп қайтадан жағаға ұшып шықты. Тырнақтарының ұшына мұз қатып қалған. Оны да елең қылмастан зыр-зыр жорғалап, баяғысынша әндетумен болады. Бұл қандай ғажап құс! Бұл құсты су торғайы дейді. Ол қысы-жазы бірдей жемін су түбінен табады. **Түсіну деңгейі:** Балаларға әңгіме мазмұны бойынша сұрақтар қояды. 1.Әңгімеде жылдың қай мезгілі? Әңгімеде не туралы? Су торғайын кім сипаттап береді? Су торғайы жемін қайдан табады? Су торғайын не үшін ғажап құсқа теңеӊ Педагог әңгіме мазмұнын 5–6 балаға қайталап айтқызады. Балалалар, құстар үй құстары және жабайы құстар болып екіге бөлінеді. Әңгімедегі су торғай қандай құсқа жатады деп ойлайсындар? Қыстап қалатын құстар, жылы жаққа ұшып кететін құстар және жыртқыш	емес екен. Ғалымдар қардың пайда болу құпиясын ашты. Қардың ешқашан тамшыдан пайда болмайтынын білді. Су тамшылары қатып, мұзға, яғни бұршаққа айналуы мүмкін. Ондай бұршақтарды біз жаздыгүні күн күркіреп, қатты жаңбыр жауғанда көреміз. Ал қар жерден өте биікке, ауасы үнемі суық болып тұратын жерлерге көтерілген су буынан пайда болады екен. Су буынан бастапқыда кішкентай мұз түйіршіктері – кристалдар пайда болады. Бірақ оларды жерге жауатын қар деуге болмайды. Өйткені олар өте ұсақ. Сол ұсақ кристалдар біртіндеп үлкейіп, қарға айналады. Қолға қолғап киіп, қарды ұстап алуға болады. Негізінен қар кристалдарының түрі бар. Оларға мынадай қызықты атаулар берілген: *тілімше, жұлдыз, бағаӊ, ине, үлпілдек, кірпі, ілмек, мұзды қар және қиыршық қар.* Кейде қар кристалдары бір-бірлеп түссе, бірде бірігіп, жапалақтап жауады. Жерге түскен қар бірінің үстіне бірі жиналып, жерді ақ көрпеге орайды. Қар жердегі жылуды сыртқа шығармай ұстап тұрады. Қар астында жатқан өсімдіктер үсіп кетпейді. Кішігірім аңдар да өз індерінде жылынып жата береді. Қар кешігіп, жерді жаппаса, олар тоңады. Қардың қалыңдығы да әртүрлі болады: кейде қар жердің бетін болар-болмас жауып жатады. Кей	Әдеби жанрдың бір түрі – әңгіме екенін түсіндіру. Әңгіменің басқадан ерекшелігі – қысқа оқиғаны баяндайды. Әңгімені мәнерлеп оқып береді. Мазмұнын түсіндіреді. **Түсіну деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *Күн өтпей жатып* – бір күннің ішінде болған оқиға. *Шапан* – қазақтың ұлттық сырт киімі. **Сұрақ-жауап:** Әңгіме қалай аталады? Кішкентай қыз не істеп отырды? Анасы қызына қандай ақыл айтты? Қыз мақтаның қалған қиқымын қайда лақтырды? Оны не алып кетті? Анасы оған не деді? Әңгімені қалай аяқтауға болады? Балалар әңгімелейді,сұраққа жауап береді Өз ойларын айтады **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық, Торғай болып ұшайық. Бір отырып, бір тұрып, Жақсы сергіп қалайық. Әңгімені есімізге түсіріп қайталайық. *Күн өтпей жатып, шапан* сөздерінің мағынасын қайталау. 3-4 балаға сюжет бойынша шығармашылықпен әңгімелету. **Дәптермен жұмыс:** Сурет бойынша оқиға жүйесін сақтап баянда. Анасы мен қызы не істеп	жазушысы М.Зверевтің «Су торғайы» атты әңгімесін мәнерлеп оқып беремін. Әңгімені мәнерлеп оқиды. «Су торғайы» Қыстыгүні қатты аязда таудан аққан өзеннен бу шығып жатады. Екі жағаға көкпеңбек жалтыр мұз қатады. Өзеннің тек ортасы ғана мұзсыз. Осындай кезде шыр-шыр етіп, мұз үстінде жорғалап торғай жүреді. Ол – қайқы құйрық, кішкентай қара торғай. Торғай шолп етіп ағынды суға сүңгіп кетеді. Оның мөлдір судың түбінде жорғалап, тастардың ара-арасын шұқылап жүргенін анық көруге болады. Әне, ол пыр етіп қайтадан жағаға ұшып шықты. Тырнақтарының ұшына мұз қатып қалған. Оны да елең қылмастан зыр-зыр жорғалап, баяғысынша әндетумен болады. Бұл қандай ғажап құс! Бұл құсты су торғайы дейді. Ол қысы-жазы бірдей жемін су түбінен табады. **Түсіну деңгейі:** Балаларға әңгіме мазмұны бойынша сұрақтар қояды. 1.Әңгімеде жылдың қай мезгілі? Әңгімеде не туралы? Су торғайын кім сипаттап береді? Су торғайы жемін қайдан табады? Су торғайын не үшін ғажап құсқа теңеӊ	алмайды? Балаларды әңгімеге тартады. Балалар педагогті мұқият тыңдайды, жеке өміріндегі тәжірибесімен бөліседі.Өздері білетін құстардың атауларын айтады. Қыстап қалатын құстар және жыл құстары. Өлкеде қыстап қалатын құстарды атайды. Күз жақындаған кезде күн қысқара бастайды. Бұл – құстарға жолға шығу керектігін білдіретін өзіндік белгі. Жәндіктер де жоғалып кетеді. Олар ағаш қабықтарының арасындағы жарықшақтарға, үйлер мен қоршаулардың тесіктеріне, құрғақ жапырақтар арасына жасырынады. Шөп курайды.Тоғанда су мен өзендер қатады.Топырақты қар басады. Жарық күн сайын азайған үстіне азаяды. **Түсіну деңгейі:** **Ұқсастықтары**: құстардың бәрінің тұмсығы, қанаттары мен қауырсыны бар. Олар бірбірінен құйрығының пішінімен және үлкендігімен, қанаттарының көлемімен ерекшеленеді. Құстардың денесіндегі қауырсындарының бәрі бірдей ма? Қанатында желпуіш қауырсындар болады. Олар құстарға ұшуға көмектеседі. Құйрығында бағыттаушы қауырсындар болады. Ол ұшуды басқаруға көмектеседі.Ал мамық қауырсындар денесін жарақаттан, сызаттан, суық пен ыстықтан, су өтуден

	құстар болып бөлінеді. Жыртқыш құстарға қандай құстар жатады? Педагог балаларға суретін көрсетеді Суретпен жұмыс. Педагог жемсауытта отырған құстарды – торғай, қарға, көгершін, сауысқанды көрсетеді. Балалар, қазір аулаларыңнан қай құсты көріп жүрсіңдер? Оларға ерекше қамқорлық көрсетіп, жем, нан үгінділерін сеуіп жүру керектігін ұмытпаңдар. Балалардың назарын екінші суретке аударады. Мына жерден өздерің білетін құстарды атаңдаршы, қандай құсты білесіңдер?. Балалар, құстардың қандай пайдасы бар? Тоқылдақты алатын болсақ, ол ағаштың арасынан құрттарды теріп жейді, сондықтан оны ағаш дәрігері деп те атайды екен. Ал қарлығаш болса, ол – адамға дос. Қарлығаш ұясын қандай жерлерге салады? Торғайдың ұясын бұзған баланы қандай бала дейміз? **Қолдану деңгейі:** «Ж» – «Ш» дыбыстарының дұрыс артикуляциясы: «Ш» – «Ж» дыбыстарын айтқанда ерін дөңгеленеді де алға қарай жиырылады.Тіл ұшы жалпақтанып, тістердің түбіне жуықтайды, бірақ тимейді. «Ш» дыбысын дұрыс естіп, ажыратуға арналған жаттығулар: Ша-ша-ша – шана. Шу-шу-шу – шуда. Шы-шы-шы – шыны.	өлкелерде қардың қалыңдығы адамның бойынан да асып кетуі мүмкін. Үлпілдеген құрғақ қар желмен тез ұшып кетеді. **Түсіну деңгейі: Қыстың белгілерін атап көрсетеді**: Күн суытады. Жерде қалың қар жатады. Топырақ тоңдайды. Су тоғандары на мұз қатады. Күн қысқарып, түн ұзарады. Қараңғы ерте түседі. Құстар азайып кетеді. Жәндіктер де жоғалып кетті. Өсімдіктер қалың ұйқыда. Кейбір жануарлар түсін өзгертеді. Суретші қандай ауа райының суретін салғанын атап өтеді. Талқылайды, пікірлерін ортаға салады: Кейде қатты жел жердегі қарды көтеріп әкететін кездері де болады. Оны БОРАН деп те атайды. Күшті боран тұрып, қар жауып, бет қаратпайтын үскірік жел соғатын кездер де болады. Оны қарлы боран, бұрқасын дейміз. **Қолдану деңгейі:** **«Қардың қасиеттері» атты тәжірибеалдық** жұмысқа тарту арқылы (әліппе-дәптердегі тапсырма) балалардың тану үдерісіне деген қызығушылықтарын арттырады. Қардан түрлі заттар, пішіндер жасайды. Қар үгілгіш (бірікпейді). Жылынып, аздап еріді, қар жабысқақ болды. Қар ақ түсті. Бірақ оны бояуға болады! Қарға су құйса еріп кетеді. Қарды түтікшеден өткізуге болмайды. **«Жақсы-жаман» ойынын**	отыр? Анасы мен қызы терезеден нені көрді? Торғайдың аузындағы не деп ойлайсың? Сен қыздың орнында болсаң, не істер едің? **Бір уыс мақта** (әңгіме) Бір кішкентай қыз әкесінің шапанын жамап отырды. Шешесі қасында отырып, оған ақыл айтыпты: Балам, дүниедегі жаратылған жанды-жансыздардың керексіз болып, жерде қалатыны болмайды, – депті. Шешесі сол сөзді айтып отырғанда қыз бала киімін жамап болып, жердегі мақтаның қиқымын терезеден лақтырып, далаға тастапты. Әже, осы қиқымның ешнәрсеге керегі бола қоймас, – депті. Шешесі: Балам, ол да жерде қалмайды, – депті. Осылайша сөйлесіп терезеден қарап отырса, мақтаны жел көтеріп ұшырады, мұны бір торғай көріп, қуып барып, мақтаны тұмсығымен тістеп алып, ұшып кетеді. Қыз мұны көріп әжесінен: Жаңағы мақтаның қиқымын бір торғай тұмсығымен тістеп алып кетті, оны не қылады? – деп сұрапты. Шешесі: Көрдің бе, балам, күн айналмай-ақ жаңағы айтқан сөздің келгенін. Ол кішкентай мақтаны торғай ұясына төсеп, жас	Педагог әңгіме мазмұнын 5– 6 балаға қайталап айтқызады. Балалалар, құстар үй құстары және жабайы құстар болып екіге бөлінеді. Әңгімедегі су торғай қандай құсқа жатады деп ойлайсындар? Қыстап қалатын құстар, жылы жаққа ұшып кететін құстар және жыртқыш құстар болып бөлінеді. Жыртқыш құстарға қандай құстар жатады? Балалар жыртқыш құстарды атайды ,айладағы күнделікті көріп жүрген құстарды атайды. Балалар, құстардың қандай пайдасы бар? Тоқылдақты алатын болсақ, ол ағаштың арасынан құрттарды теріп жейді, сондықтан оны ағаш дәрігері деп те атайды екен. Ал қарлығаш болса, ол – адамға дос. Қарлығаш ұясын қандай жерлерге салады? Торғайдың ұясын бұзған баланы қандай бала дейміз? **Қолдану деңгейі:** «Ж» – «Ш» дыбыстарының дұрыс артикуляциясы: «Ш» – «Ж» дыбыстарын айтқанда ерін дөңгеленеді де алға қарай жиырылады.Тіл ұшы жалпақтанып, тістердің түбіне жуықтайды, бірақ тимейді. «Ш» дыбысын дұрыс	және кеуіп кетуден сақтайды. Құстардың бір-бірімен ұқсастықтары мен айырмашылықтары қандай? Құстарға қауырсын не үшін қажет? Талқылауға Қуаныш пен Айсұлуда қатысады. «Құстар болмаса не болады?» деген сұраққа қатысты пікірлерін айтады. «Біз құстарды тамақтандыру үшін жемсауыт іліп қойсақ болады, ата-аналарымызбен бірге оларға ұя жасауға болады, ағаштардың бұталарына мақта мен жүн қиындыларын іліп қоюға болады» деген тұжырым жасайды. Өзара ақылдасып, «Құстар үшін ең қиын уақыт – ақпан айы» деген қорытындыға келеді. Өйткені ақпанда қарлы боран соғады. Құстардың жемі таусылады. **Қолдану деңгейі:** **«Жұлдызды жарылыс» техникасы.** Бұл әдіс креативті ойлау қабілеттерін шыңдауға, балалардың бойын сергітуге көмектеседі. Ол тапсырмаларды шешуге арналған сұрақтарқалыптастыруға негізделген және балаларды жаңалықтар ашуға, өздері айтқан идеялар арасындағы байланыстарды көре білуге үйретеді. Балалар жарты шеңбер құрып отырады. Тапсырманы шешу туралы ұсыныс жасалады. Үлкен жұлдыздың ортасына басты идея жазылады. Үлкен жұлдыздың айналасына 5

	Ше-ше-ше – шелек. Ши-ши-ши – шие. Шө-шө-шө – шөп. Аш-аш-аш – ашық. Ұш-ұш-ұш – ұшқыш . Ыш-ыш-ыш – қыш. Өш-өш-өш – көш. Жаңылтпаш айтқызу – дыбысты дұрыс айтқызуда ұтымды тәсілдерінің бірі. Шемішке шақсаң шақ, Шапшаң шақ. Шөбіңді шапсаң шап, Шапшаң шап. (Қ.Мырза Әли) «Ж» дыбысын буын ішінде келтіру: Жа-жа-жа – жалау. Жо-жо-жо – жол. Жу-жу-жу – жусан. Жы-жы-жы – жылан. Жи-жи-жи – жиек. Же-же-же – жер. Жә-жә-жә – жәшік. Аж-аж-аж – гараж. **Жаңылтпаш айту.** Жоғалды бес шыбыш, Жоқ әлі еш сыбыс. Жоқ әлі еш сыбыс, Жоғалды бес шыбыш. (Қ.Мырза Әли) **Дидактикалық ойын: «Не жақсы, не жаман?»** Ойын шарты: Берілген суреттерден жақсы және жаман істерді тауып көрсету керек. **Сергіту сәті:** (Сергіту жаттығуларын Х.Талғаровтың «Торғай» өлеңімен жасатуға болады.) Торғай, торғай, торғайсың, Таяу келіп қонғайсың. Жем шашайын, тойып ал, Сонда аязға тонбайсың.	**ойнауға болады.** Қыс бойы қардан қалың көрпе жамылып жататын жануардың сұлбасын сал. Су – бұл ЖАҚСЫ, су – бұл ЖАМАН Қар – бұл ЖАҚСЫ, қар – бұл ЖАМАН Мұз – бұл ЖАҚСЫ, мұз – бұл ЖАМАН Бу – бұл ЖАҚСЫ, бу – бұл ЖАМАН Балалар неге ЖАҚСЫ, неге ЖАМАН екенін түсіндіреді. «Мен қандай пайда әкелемін?» атты дидактикалық ойын ұйымдастырады: Балаларға нысанның суреті бейнеленген карточканы көрсетеді. Дұрыс жауап бергендерге фишка беріледі. Көрсетілген нысанның пайдасын мейлінше көбірек айтуға тырысады. П: Судың қандай пайдасы бар? Б: Ыстықта ішсең, шөлің қанады. Жауын өсімдіктерге көп пайда әкеледі. Адам суға жуынады. Д/Ойын: Шатасқан суретті тап	балапандарына мамық етеді, – депті. *Ыбырай Алтынсарин*	естіп, ажыратуға арналған жаттығулар: Ша-ша-ша – шана. Шу-шу-шу – шуда. Шы-шы-шы – шыны. Ше-ше-ше – шелек. Ши-ши-ши – шие. Шө-шө-шө – шөп. Аш-аш-аш – ашық. Ұш-ұш-ұш – ұшқыш . Ыш-ыш-ыш – қыш. Өш-өш-өш – көш. Жаңылтпаш айтқызу – дыбысты дұрыс айтқызуда ұтымды тәсілдерінің бірі. Шемішке шақсаң шақ, Шапшаң шақ. Шөбіңді шапсаң шап, Шапшаң шап. (Қ.Мырза Әли) «Ж» дыбысын буын ішінде келтіру: Жа-жа-жа – жалау. Жо-жо-жо – жол. Жу-жу-жу – жусан. Жы-жы-жы – жылан. Жи-жи-жи – жиек. Же-же-же – жер. Жә-жә-жә – жәшік. Аж-аж-аж – гараж. **Жаңылтпаш айту.** Жоғалды бес шыбыш, Жоқ әлі еш сыбыс. Жоқ әлі еш сыбыс, Жоғалды бес шыбыш. (Қ.Мырза Әли) **Дидактикалық ойын: «Не жақсы, не жаман?»** Ойын шарты: Берілген суреттерден жақсы және жаман істерді тауып көрсету керек. **Сергіту сәті:** (Сергіту жаттығуларын Х.Талғаровтың «Торғай» өлеңімен жасатуға болады.) Торғай, торғай,	жұлдызша орналасады. Олардың әрқайсысының ортасына бір сұрақтан жазылады: КІМ? НЕ? ҚАЙДА? ҚАШАН? НЕЛІКТЕН? Қай құстың кеудесінің түсі сары? – Сарышымшық. Сары шымшық немен қоректенеді? Жемсауытты қайда іліп қоюға болады? Құстарды қай кезде жем беріп, қоректендіреді? Сары шымшық неліктен өліп қалуы мүмкін? **Қосымша мәлімет.** Педагог құстарға беретін жемнің түрлерін көрсетіп, олар жайлы әңгімелеп береді: – Күнбағыстың дәндері құстардың бәрі жейді. Оны әсіресе, сары шымшық пен көктеке құс жақсы көреді. Қауын мен асқабақтың тұқымын осы сары шымшық пен көктекеден басқа құстардың бәрі жейді. Бидай мен тары – торғайлардың сүйікті асы. Ошағанның дәнін пайызторғай жейді. Алабота, жусан, кендір, атқұлақ, қалақайдың тұқымдарын дәнмен қоректенетін құстардың бәрі жақсы көреді. Шетен мен бүргеннің жидектерін суықторғай мен самыркұс сүйсініп жейді. Нанның ұнтағын сары шымшық пен торғайлар жейді. Қыстап қалатын құстардың жемсауытынане салу керектігін сызып көрсет. Өзің қандай жемсауыт

				торғайсың, Таяу келіп қонғайсың. Жем шашайын, тойып ал, Сонда аязға тонбайсың. **Д/ ойын жартысын тап**	жасар едің? Суретін сал. **«БҰЛ ҚАЙ ҚҰС?» атты дидактикалық ойын ұйымдастырады.** Мақсаты: балаларға құстарды өздеріне тән белгілеріне қарай суреттеуді үйретеді. Балалар екі топқа бөлінеді: бір топ құсты суреттейді (немесе жұмбақтар жасырады), ал, екіншісі оның қандай құс екенін табуы тиіс. Содан кейін орындарымен ауысады.

2 үзіліс

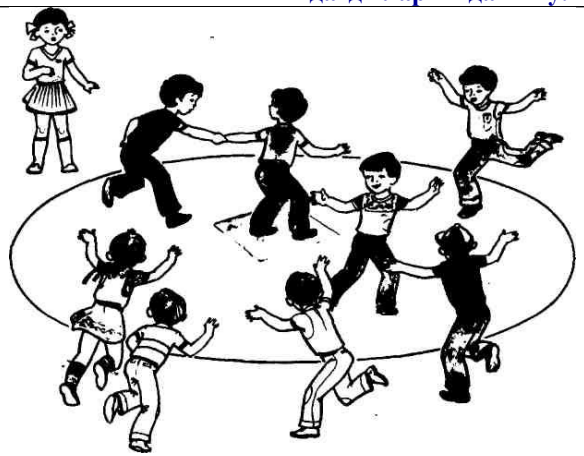
Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Жүгіруге арналған ойын: «**Торғайлар мен мысық**» қауіпсіздік ережесін сақтау

Басты міндеттері: Балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.

Дыбыстық есту арқылы ойын:
«Көліктердің дыбысын ажырат»
Мақсаты:Балалардың ойлау қабілетіндамыта отырып,есте сақтау қабілетін арттыру,байқампаздыққа баулу.
Артикуляциялық жаттығу:
«Машина»
*Гараждын есігін ашамыз.Машина шығады. Ауызды ашамыз, 3-5 сек жабамыз.
***Машина көңілді** – ерінді күлімсіреп, барлық тістерді көрсету.
***Машинаның құбыры бар** –ол өте ұзын! Ерінді құбыр түрінде алға созамыз.
***Машинаның бағы жаңар майға толық** - бетімізді үрлеп толтырамыз
***Машинада жанар май таусылып қалды**- бетімізді ішке тартамыз.
***Кең жол**- машиналар кең жолға шықты. Ауызды кең ашып, тіл төменгі ернінде жатады.
*Жақсы, енді арқаларынды түзетіп, аяқтарын бірге қойып отырамыз.

Жүгіруге арналған ойын: «**Торғайлар мен мысық**»
Міндеттері: Балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.
Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.
Ойынның шарты.
Бағдарламалық мазмұны:
Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады.
Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.

	3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті				Күй күмбірі
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** **:** Қысқы киім. **ҰІӘ міндеттері:** -2-3 сөйлеммен затты сипаттай білу дағдыларын дамыту. Сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету. Тақпақ жаттау үйрету; -қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтып, игерген сөздерін қолданып, сөйлем құру дағдыларын дамыту. **Дағды:** киімдерді атап, топтай алу, сұраққа қысқа сөйлеммен жауап беруге,дұрыс айтуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** киімдердің қазақша атауларын, сөз тіркестерін айтады, тақпақ жаттайды. **Түсінеді:** киімдердің атын, сынын білдіретін сөздерді түсінеді. **Қолданады:** киімдерді атап, топтай алады, сұраққа қысқа сөйлеммен жауап береді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Өткен «Менің киімдерім» тақырыпты қайталау. Дидактикалық ойын: «Бұл кім?». Аталған киімдері (көйлек, шалбар, жейде) бойынша баланы табады. Қазір жылдың қай мезгілі? (Қыс). – Қыс қандай? (Қыс суық). Адамдар қыста жылы киім киеді. Жылы, жы-лы. Жылы киім.	3**. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Бұл қай кезде болады? **ҰІӘ міндеттері:** -әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау; -ұлттық ойындардың көңілді сипатын бере білу, дауыс биіктіктерін ажыратып,үлкен шеңберден кіші шеңберге қайта тұру; -ойын арқылы балаларды әдептілікке тәрбиелеу. **Дағды**: Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әннің сипатын қабылдайды, дауысын дұрыс келтіріп орындайды. **Түсінеді:** жұмбақ өлеңнің мағынасын түсінеді. **Қолданады:** пластикалық, ырғақты, мәнерлі қимылдарды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Ленталармен жаттығу» (В. Моцарт). Балалар қолдарына лента ұстап, сол лентамен қимылдар жасайды. Қолдарын жоғары көтеріп, қолды кезектестіріп айналдырып, орындарында тұрып айналып, қимылдар жасайды. ***Музыка тыңдау:*** «Қыс» (Б. Ерзакович). Педагог балаларға жұмбақ өлеңді оқып, қыс туралы, ондағы құбылыстар туралы сұхбат жүргізеді. Интерактивті тақтада қыс	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Сөздерді буынға бөлеміз. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерді буынға бөлуді жалғастыру, берілген буынға сөз құрауды үйрету; -дауысты, дауыссыз дыбыстар туралы білімдерін бекітуге арналған тапсырмаларды орындату арқылы логикалық ойлау қабілеттерін дамыту; -дербес жұмыс істей алуға тәрбиелеу. **Дағды**: сөздегі дыбыс санын анықтап, сөздерді буынға бөле білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөздегі дыбыс санын анықтайды, сөздерді буынға бөледі. **Түсінеді:** сөздерді қалай буынға бөлуді. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыстардың қандай түрлерін білесіңдер? Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауысты дыбыстар деген қандай дыбыстар? Дауыссыз дыбыстар деген қандай дыбыстар? 6. Дауыссыз дыбыстарды қандай түспен	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ұлттық киім. **ҰІӘ міндеттері:** -қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. Жай сөйлемдер құра білу дағдыларын қалыптастыру. -зейін қойып тыңдау, көру, таныс сөздерді таба білу секілді қабілеттерін дамыту. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды**: ұлттық киімдерді дұрыс айтуға дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ұлттық киімдерді, сөйлемдерді қайталайды. **Түсінеді:** әр ұлттың ұлттық киімдері болатынын **Қолданады:** тақпақты ынта қойып тыңдап, таныс сөздерді табады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** – Қазір жылдың қай мезгілі? – Қазір қай ай? – Бүгін аптаның қай күні? Өткен «Қысқы киім» тақырыпты қайталау. **Түсіну деңгейі:** ұлттық киімдер атауымен таныстырады (ұлттық киімдер немесе суреттер). Балалар педагогтен кейін жеке, хормен қайталап, сөздерді есте сақтауға, дұрыс айтуға жаттығады. – Мынау – шапан.	**3.Құрастыру-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ою- өрнектер. Киіз үй. **ҰІӘ міндеттері:** -сым темірден ою-өрнек құрастыра білуді үйрету; - көрнекіліктерді қолдану және ойдан шығару, өзінің көз алдына елестету арқылы жұмыс жасай білуді дамыту; -киіз үй құрастыруда оның негізгі бөліктерін ажырата алу және оған тән бөлшектерін анықтай білуге үйрету; -киіз үйдің бөліктерінің атауларымен таныстыру, оның адам өміріндегі маңызын түсіндіру, жасаған құрылысын талдай білу; -құрастыру барысында өзара келісімге келуге, қарым-қатынас мәдениетіне тәрбиелеу. **Дағды**: Сым темірмен жұмыс жасауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** қалдық материалдардың түрлерімен танысады, сым темірден ою-өрнек құрастыра біледі; **Түсінеді:** көрнекіліктерді қолданып, ойдан шығарып және өзінің көз алдына елестету арқылы қалдық материалдармен жұмыс жасай алады; **Қолданады:**ою-өрнектердің түрлерін атай біледі және ою-өрнектерді сым темірден ию арқылы жасай алады.

	Қысқы киім жылы. Қысқы киім ...(жылы). Балалар сөйлемді жеке-жеке, хормен аяқтайды **Түсіну деңгейі:** Интербелсенді тақтада компьютерлік ойын: **«Қуыршақты киіндіру».** – Қуыршақ не киді? *Балалар ойын барысында қуыршаққа кигізген таныс киімдерді атайды.Жаңа сөздермен таныстырады. Балалар жаңа сөздерді жеке, хормен айтып жаттығады.* – Қуыршақ күрте киді. – Қуыршақ не киді? – Қуыршақ күрте киді – Күрте жылы. – Күрте қандай? – Күрте жылы. – Мынау – тон. – Мынау не? – Мынау – тон. – Тон жылы. – Тон қандай? – Тон жылы. – Қыста тон киеді. – Қыста не киеді? – Қыста тон киеді. – Мынау – қолғап. – Мынау не? – Мынау – қолғап. – Қолғап – қысқы киім. – Мынау – құлақшын. – Мынау не? – Мынау – құлақшын. – Құлақшын жылы. – Құлақшын қандай? – Құлақшын жылы. – Мынау – етік. – Мынау не? – Мынау – етік – Етік жылы. – Етік қандай? – Етік жылы. Тон, күрте, қолғап, құрақшын, етік – қысқы	көріністерін бейнелейтін суреттерін көрсету. Бұл жұмбақ өлеңде жылдың қай мезгілі айтылып отыр? Қазір жылдың қай мезгілі? Қыс сендерге несімен ұнайды? Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Зырлайды шанамыз» (М. Маңғытаев) Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балалардан әнде не туралы айтылғанын, әннің көңіл күйін, қандай жылдамдықта орындалғанын сұрау. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу, дауысын дұрыс келтіріп орындау. Үйренген «Қыс қызығы» әнін (И. Нүсіпбаев) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** «Испан биі» («Билеп үйренейік» жинағынан). Би қимылдарын үйренуді жалғастыру. **Қолдану деңгейі:** **Ойындар, хороводтар**: «Кешікпе» орыстың халық әуені (өңдеген М. Раухвергер). Педагог ойын шартын түсіндіреді. *1-4 такт.* Балалар әр бағытта жүгіреді. *5-6 такт.* Орындарында тұрып, алақандарын шапалақтайды. *7-8 такт.* Соңғы аккордқа	белгілейміз? **Дыбыстармен жаттығулар.** **«Кім білгіш?» дидакикалық ойыны** Мысалы: *б, л, р, ө, т, и, м, с, о, г, н, е, щ, у, ш, д, ж, з, с, ч, і, з, в, ы, ф, й, ц, у, к, а, н*. Педагог дыбыстарды айтады, балалар дөңгелектерді көтеру арқылы дауысты немесе дауыссыз дыбыс екенін ажыратады. Дауысты дыбыстарға қызыл текшені; дауыссыз дыбыстарға көк текшені көтеру арқылы ажыратады. **Түсіну деңгейі:** «Жұп құр» ойын-жаттығуы Тақтаға шеңбер бойымен бір дыбыстан басталатын екі суреттен тақтаға іліп шығады, балаларға екі бірдей дыбыстан басталатын суреттерді қосуға тапсырма беріледі. Тапсырманы орындау үшін, балаларды кезекпен тақтаға шығарады. Мысалы: *алма-алмұрт, қызанақ-қызылша, етік-емізік, тақия-тарақ, от-орындық, керует-күрек, сағат-сағыз, қоян-қоңыз, ит-ине.* **«Буынды айтып сөз құра» дидакикалық ойыны** Ойын шарты: педагог айтқан буынға балалар сөз құрап айтады. Мысалы*: На... , та... , қа..., жа..., ал..., мон..., ке..., те..., шал...,қар..., қа..., пи.., бә... т.б.* **Қолдану деңгейі:** **Дәптермен жұмыс**	– Мынау не? – Мынау – шапан. Мынау – көк шапан. Мынау қандай шапан? Мынау – көк шапан. – Ата шапан киді. – Ата не киді? – Ата шапан киді. – Мынау – қалпақ. – Мынау не? – Мынау – қалпақ. – Ата қалпақ киді. – Ата не киді? – Ата қалпақ киді. – Мынау – бөрік. – Мынау не? – Мынау – бөрік. – Мынау – тақия. – Мынау не? – Мынау – тақия. – Мынау – қамзол. – Мынау не? – Мынау – қамзол. – Әже қамзол киді. – Әже не киді? – Әже қамзол киді. – Мынау – мәсі. – Мынау не? – Мынау – мәсі. – Ата мәсі киеді. – Ата не киеді? – Ата мәсі киеді. Жауапты жеке-жеке айтады. – Шапан, қамзол, қалпақ, бөрік, тақия, мәсі – қазақ халқының ұлттық киімдері. Сөздерді бекітуге арналған ойын: «Ата, көрсет, қайтала» (мультимедиа арқылы тексеру). Өткенді қайталауға, сөздерді бекітуге ойын «Менде, сенде...». Балалар алдарындағы суреттегі киімді атайды, көршісінде қандай киім екенін сұрайды. Мысалы: Менде шапан бар. Сенде не бар?	**Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, сендерге саяхатқа шыққан ұнай ма? Олай болса, кәне балалар, саяхатқа дайындалайық. Балалар, сендер қалай ойлайсыңдар, қайда келдіңдер? Ою-өрнек әлеміне келдік. Қандай ою түрлерін білесіңдер? (Тақтаға ілінген басқа оюлар түрін көрсетіп), «ботакөз», «бота мойын», «қызғалдақ», «сынық мүйіз» т.б. атайды. Балалар, біз бұл қаладан өзімізбен бірге ескерткішке оюлар алып кетейік, бірақ дайын оюларды емес, өзіміз жасайтын, келістік пе? **Түсіну деңгейі:** Педагог жұмыс ретін таныстырады: сым темірден жасалған ою-өрнектерді қарау және оның жасалу жолдарына тоқталу; 3, 5, 6, 8, 10 см сым темірлерді иіп бүктеу арқылы ою-өрнек құрастыру жолдарын көрсетіп, түсіндіру; 3 см сым темірді ортасынан бүктеп, екі шетін ішіне қарай бүктеп ию арқылы «қошқармүйіз» өрнегін жасау; 5 см сым темірді ортасынан бүктеп, екі шетін сәл ию арқылы «құс қанаты» өрнегін жасап, екеуін біріктіріп, композиция құрастыру;«ботакөз»,«бота-мойын»,«қызғалдақ», «сынықмүйіз»т.б.ою элементтерін құрастырып, одан композиция құрастыруға бағыт береді.

	киім. **Қолдану деңгейі:** **Дыбыстық жаттығу** (айнамен орындалады). Ғ-ғ-ғ- ғап-қолғап- қолғап Ұ-ұ-ұ-ұл-құл-құ-лақ-шын. Тақпақ жаттау: *педагог киімдерді қайталап, тақпақ жаттауды ұсынады.* Мен естияр баламын, Өзім кие аламын. Көйлегімді, күртемді, Аяққиім, пәлтемді. Інімді де үйретем, Жөн жобамды көрсетем. Е.Өтетілеуұлы **Сергіту сәті.** Тоңса біздің қолымыз, Қолғап киіп аламыз. Сарт-сарт-сарт Шапалақты соғамыз. Тоңса біздің аяғымыз, Етік киіп аламыз. Топ-топ-топ Топылдатып билейміз. Тоңса біздің денеміз, Тонды киіп аламыз. Зу-зу-зу етіп, Шанаменен зулаймыз. Шынығамыз жалықпай, Коньки, шаңғы тебеміз. **Қима суреттермен жұмыс.** **Дидактикалық ойын:** «Қайтала, көрсет». Педагог киімдерді атайды, балалар сөзді қайталап	дейін орындықтарға отырып үлгеру үшін, өз орындарына жүгіреді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Полька» (А. Филиппенко). *Бубен, маракас, барабан, қоңырау* аспаптарында ойнауды үйретуді жалғастыру.	Суретте бейнеленген заттарды ата. Сөзде қанша дыбыс болса, сонша дөңгелек сал. Сөздерді буынға бөл. Бір буынды сөзді бір терезелі, екі буынды сөзді екі терезелі, үш буынды сөзді үш терезелі үймен сәйкестендір. Педагог суреттерді буынның санына қарай өз үйшіктеріне қосуға тапсырма береді, неше буыннан тұрса, сонша терезелі үйге қосу қажет. **Билингвалды компонент:** тышқан – мышь, сауысқан – сорока, шалқан – репка. **Сергіту сәті** Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен Жаттығуды бастаймыз. Иілеміз оңға бір, Иілеміз солға бір, Қолды жоғары көтеріп, Қолды төмен түсіріп, Терең тыныс алайық. **Саусақ жаттығуы** Алақанның біреуін Кері қарай бұрайық. Алақаны демалсын, Қол үстінен ұрайық.	**Қолдану деңгейі:** «Киім – бұйым» Бір дегенім – бөрік, Кисең береді көрік. Екі дегенім – етік, Киер сәнді етіп. Үш дегенім – ішік, Теріден тігер пішіп. Төрт дегенім – тымақ, Қыста кисең, жылы-ақ. Бес дегенім – байпақ, Іші жылы, жайпақ. Алты дегенім – алқа, Мойныңа тақ, қалқа. Жеті дегенім – жейде, Көйлек деп жүр кейде. Сегіз дегенім – сеңсең, Жылысы тонның сенсең. Тоғыз дегенім – телпек, Болма, бала, тентек. Он дегенім – оймақ, Жүрме босқа ойнап. Қандай таныс сөздер бар? (Балалар таныс сөздерді атайды: бөрік, етік, жейде, тон).	**Қолдану деңгейі:** **Көптілділік:** сым темір – проволока – wire, ою-өрнектер – орнаменты – ornaments, қызғалдақ – тюльпан – tulip, сынық мүйіз – сломанный рог **Сергіту сәті.** Сыңғыр,сыңғыр, сырғалар, Құлағыңда ырғалар. Оң қолымда білезік, Сол қолымда білезік Санап көрші кәнекей: 1,2,3,4,5 Сым темірді алайық Сәнді өрнек салайық. Қолға алып қайшыны, Ою-өрнек жасайық. (Ф.Ниязбекқызы) Балалар жұмыстарын жалғастырады. Педагог жеке жұмыс жүргізеді, балаға өздері жасаған өрнектеріне ат қоюды, оны әдемілеп әшекейлеуді тапсырады.
3 үзіліс – **Балалардың дербес іс-әрекеті** **Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.** **Аз қимылды ойын:«Құғыншыдан құтқару»** **Басты міндеттері: балаларға тез бұлтарып жүгіру тәсілдерін,байқағыштықтарын меңгерту.**					

Аз қимылды ойын: «Жылдам ал, жылдам қой»
Ойын міндеттері: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша, мәтіннің сөзіне сай қимыл - қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.
Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, жүгіру дағдыларын дамыту.
Ойын шарты:
Әдістемелік нұсқаулар:
Бүкіл залда заттар шашылған (доптар, шаршылар, таспалар). Балалар жан-жаққа бұл заттарды басып кетпеуге тырысып жүгіреді. «Жылдам ал!» пәрмені бойынша барлық балалар бір-бір заттан алып, қолдарын жоғары көтеріп, қимылсыз тұрып қалады. Осыдан кейін затты қолдарынан тастамай жүгіруін жалғастырады. Біраз уақыттан кейін ұстаз
«Жылдам қой!» пәрменін береді. Осы кезде балалар қолдарындағы заттарды барынша жылдам жерге қойып, қозғалыссыз тұруы керек.
Ұсыныс: Ойынды қиындатуға болады: тез жүгір.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Байқоңыр. **ҰІӘ міндеттері:** -еңкіш тақтай үстімен тепе-теңдік сақтап жүруге, заттардың үстімен екі аяқтап секіруге, секіртпемен еркін секіруге үйрету. **Дағды**: баяу қарқынмен жүгіру, жалпы дамыту жаттығуларын орындау, екі аяқпен секіру, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** қысқа және кең адыммен жүгіру. Заттар арқылы екі аяқпен секіру (биіктігі –30 см). Гимнастикалық қабырғада әртүрлі тәсілмен өрмелеу. Гимнастикалық орындық үстінде бір аяқпен отырып, ал екінші аяқты орындықтың бір қырымен алып жүру. **Түсінеді:** спорттық құрал-жабдықтардың қажеттілігін,	**Көркем әдебиет** **ҰІӘ тақырыбы:**Бір уыс мақта. (әңгіме) ЫбырайАлтынсарин **ҰІӘ міндеттері:** -әңгімені эмоциялық-бейнелік мазмұндап, баяндауға баулу; -әңгімені жалғастырып, сюжет бойынша құрастыруға, қисынды мазмұндауға үйрету; -әңгіме кейіпкерлерімен таныстыру; -сурет бойынша қоршаған орта мен табиғат туралы түсініктерін, еңбек дағдыларын дамыту; -еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Дағды**: Сөздік қорларын молайтып, байланыстыра сөйлеуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әңгіменің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, әдеби жанрдың түрін	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Шаңғымен жүру(таза ауада) **ҰІӘ міндеттері:** -шаңғы жолымен сырғу арқылы жүру жаттығуларын жасауға дағдыландыру. Таудан түсу және оған көтерілу үлгісі бойынша жаттығулар жасату.Шайбаны бір – біріне лақтыру және мұз жолымен сырғу жаттығулары. **Дағды**: Өз бетінше қозғалыс белсенділігін дамыту, күнделікті қимыл қозғалыс қажеттілігін, салауатты өмір салтында қимыл-қозғалыстың маңызын саналы түсінуіне білу қабілеттерін жетілдіруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:**	**4. Музыка-**шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Қыс қызығы. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық шығармаға өзінің қатынасын білдіру, оның мазмұны мен сипаты туралы пікірін айту; -әннің сипатын қабылдау дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру; -әуеннің ырғақтық бейнесін ұрмалы аспаптарда жеке немесе кішігірім топпен ойнау. **Дағды**: Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындау, ырғақтық бейнесі мен динамикасын дәл беру, әннің кіріспесін, басын, қайырмасын ажыратуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауысын дұрыс келтіріп ән орындайды, ырғақтық бейнесі мен	Дене шынықтыру ҮІӘ тақырыбы: Шаңғымен жүру(таза ауада) **ҰІӘ міндеттері:** -шаңғы жолымен сырғу арқылы жүру жаттығуларын жасауға дағдыландыру. Таудан түсу және оған көтерілу үлгісі бойынша жаттығулар жасату.Шайбаны бір – біріне лақтыру және мұз жолымен сырғу жаттығулары. **Дағды**: Өз бетінше қозғалыс белсенділігін дамыту, күнделікті қимыл қозғалыс қажеттілігін, салауатты өмір салтында қимыл-қозғалыстың маңызын саналы түсінуіне білу қабілеттерін жетілдіруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды**: «көз-қол» түзету жаттығуларын, бір-бірінің артынан шаңғы жолымен дұрыс сырғып жүруді. **Түсінеді:** шаңғышының

	зал ішінде қауіпсіздік техникасын сақтау керектігін, заттарды аттағанда тепе-теңдік сақтау қажеттігін. **Қолданады:** баяу қарқынмен жүгіру, жалпы дамыту жаттығуларын орындау, екі аяқпен секіру, кеңістікті бағдарлай білу дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Байқоңыр» ғарыш айлағында барлығымыз жаттығудан өттік. Енді зымырандармен ғарышқа ұшып, саяхатқа шығамыз. Бір, екі тізбекпен жүру; кең және қысқа адыммен, қолдарын сермеп, бір бүйірмен жүру. У-шу кешені бойынша тыныс алуларын қалпына келтіру. Сапқа тұрып, бірінші-екінші санағы бойынша санайды. Тізбекпен жүреді, залдың ортасында екі тізбек құрып жүреді. Педагогтің бұйрығына сәйкес бір іс-әрекеттен екінші іс-әрекетке көшеді. Қолмен аяқты үйлестіріп қозғайды. Баяу қарқынмен жүгіру. **Түсіну деңгейі:** «Қатып қал!» ойын жаттығуы. Шашырап жүру, жүгіру. «Қатып қал!» бұйрығы бойынша бір орындарында қатып қалады. Топтарға бөлініп, негізгі қимыл-қозғалыстарды орындайды. Нөмірлері бойынша топ болып сапқа тұрады. 30 см биік заттар арқылы кезекпен секіруге үйретуді жалғастыру. Нұсқау – екі	ажыратады; **Түсінеді:** әр заттың пайдасы бар екенін түсінеді; **Қолданады:** әңгімені сюжет бойынша шығармашылықпен айтады, әңгіменің соңын ойдан шығарып аяқтайды. Жұмбақтың шешімін айта алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** – «Өзі аппақ қардай, жұмсақтығы мамықтай». Ол не? *(Мақта)* – Мақта – жұмсақ, аппақ болады. Мақтадан киімдер дайындайды, көрпе жасайды. – Бүгін біз мақта туралы Ыбырай Алтынсарин атамыздың «Бір уыс мақта» деген қызықты әңгімесімен танысамыз. Әдеби жанрдың бір түрі – әңгіме екенін түсіндіру. Әңгіменің басқадан ерекшелігі – қысқа оқиғаны баяндайды. Әңгімені мәнерлеп оқып береді. Мазмұнын түсіндіреді. **Түсіну деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *Күн өтпей жатып* – бір күннің ішінде болған оқиға. *Шапан* – қазақтың ұлттық сырт киімі. **Сұрақ-жауап:** Әңгіме қалай аталады? Кішкентай қыз не істеп отырды? Анасы қызына қандай ақыл айтты? Қыз мақтаның қалған қиқымын қайда лақтырды? Оны не алып кетті?	**Жасайды**: «көз-қол» түзету жаттығуларын, бір-бірінің артынан шаңғы жолымен дұрыс сырғып жүруді. **Түсінеді:** шаңғышының тұрысын орындау, яғни шаңғымен жүру үшін бастапқы қалыпқа дұрыс тұра білу, алшақ адымдар, тек аяғымен жақсы итерілу, қолын екпінмен дұрыс сермеу, аздап бүгілген аяқпен барынша ұзаққа сырғығанда ғана мүмкін болатындығы, шаңғымен жүру денсаулықтың жақсаруына ықпал етеді, құлау мен қауіпті қалай болдырмау жолдары. **Қолданады:** кеңістікті бағдарлауды, статикалық тепе-теңдікті сақтау дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Бір-бірден тізбекке тұру. Қолдарды ауыстырып, жартылай отырып, тапсырмаларды орындау. Бір тізбекке сап құрып жүру. Қолдарын еркін ұстап, ырғақпен қимылдауға тырысады. Үш-үштен тізбекке қайта тұру. **Түзету жаттығуларын орындау:** «Көз – қол» «Пілді бейнелеу» Пілдің отырысындай отыру, немесе тұру. Аяқтарын аздап бүгу, басын иығына қисайту, қолдарын алдыға созып, үлкен қылқаламмен салғандай бір нәрсені бейнелеу. Сосын екінші	динамикасын дәл береді. **Түсінеді:** вальс музыкасына қандай қозғалыс жасау керек екенін. **Қолданады:** пластикалық, ырғақты, мәнерлі қимылдарды орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Шаттық шеңберін*** Қыс келді, қыс мықты анық, Қайтсе де біз ықпадық. Қыс келді, қыс уайым ба, Қандық біздер ойынға! ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Аюлар биі» (Е. Тиличеева). Балалар музыкаға ілесіп, қорбаңдап, аюлардың жүрісін салады. Ауыр қимылдап отырып-тұрады, отырғанда аяқтарын кезек-кезек созады, айналады. Интерактивті тақтадан қыс туралы суреттерін көрсету. Қыс мезгіліндегі табиғат құбылыстары туралы әңгімелеу. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау.*** «Вальс» (С. Майкапар). Балалар, музыканы көздеріңді жұмып отырып тыңдауға болады. Сендер бұл музыкаға қандай қимылдар жасар едіңдер? Мұздың үстінде қалықтап сырғанауға болады, аяқтың ұшымен жеңіл жүгіріп,жұбыңмен билеуге болады. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу.	тұрысын орындау, яғни шаңғымен жүру үшін бастапқы қалыпқа дұрыс тұра білу, алшақ адымдар, тек аяғымен жақсы итерілу, қолын екпінмен дұрыс сермеу, аздап бүгілген аяқпен барынша ұзаққа сырғығанда ғана мүмкін болатындығы, шаңғымен жүру денсаулықтың жақсаруына ықпал етеді, құлау мен қауіпті қалай болдырмау жолдары. **Қолданады:** кеңістікті бағдарлауды, статикалық тепе-теңдікті сақтау дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Бір-бірден тізбекке тұру. Қолдарды ауыстырып, жартылай отырып, тапсырмаларды орындау. Бір тізбекке сап құрып жүру. Қолдарын еркін ұстап, ырғақпен қимылдауға тырысады. Үш-үштен тізбекке қайта тұру. **Түзету жаттығуларын орындау:** «Көз – қол» «Пілді бейнелеу» Пілдің отырысындай отыру, немесе тұру. Аяқтарын аздап бүгу, басын иығына қисайту, қолдарын алдыға созып, үлкен қылқаламмен салғандай бір нәрсені бейнелеу. Сосын екінші қолмен сол қимылдарды қайталау. Сол қолмен оң қолдың білезігін ұстап, уқалау. Оң қолмен сол қимылдарды қайталау. 3.Қолдарын көздің деңгейіне дейін

	аяқпен ширақ серпіліп, қолды алға шығарады. Заттардың жанында екі тізбекке тұрады. Топтарға ат қояды. Поролон текшелерден секіріп, құрсауды айналып өтіп, таяқшаны келесі балаға алып келіп, өзі тізбектің соңына тұрады. Келесі жолы топ болып секіріп барып, қайтарда жүгіріп қайтып келеді. Екі аяқпен ширақ серпіліп, қолды алға шығарады. Саптан шықпай, бір-біріне кедергі келтірмеуге тырысады. **Қолдану деңгейі:** **«Ер жүректілікке жаттықтыру»** **«Бұлтқа қол жеткізу»** Гимнастикалық қабырғада қол мен аяқ қозғалыстарын үйлестіріп өрмелеуге жаттықтыруды жалғастыру. Тапсырмаларды бұлжытпай орындап, өздерін ержүрек екендіктерін көрсетуге тырысады. **Тепе-теңдік:** Гимнастикалық орындық үстінде бір аяқпен отырып, ал екінші аяқты орындықтың бір қырымен алып жүру шеберліктерін (машықтарын) қалыптастыру. Орындықтан түскенде жерге аяқтарының ұшымен түседі. **Зейіндерін жаттықтыру.** **Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Кім шапшаң?» Төрт бастаушыны таңдап, олар түрлі жұлдызшалар береді. Төрт тізбекке тұрады. Бастаушы – командир. Көздерін жұмып тұрады. Осы кезде бастаушылар	Анасы оған не деді? Әңгімені қалай аяқтауға болады? **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық, Торғай болып ұшайық. Бір отырып, бір тұрып, Жақсы сергіп қалайық. Әңгімені есімізге түсіріп қайталайық. *Күн өтпей жатып, шапан* сөздерінің мағынасын қайталау. 3-4 балаға сюжет бойынша шығармашылықпен әңгімелету. **Дәптермен жұмыс:** Сурет бойынша оқиға жүйесін сақтап баянда. Анасы мен қызы не істеп отыр? Анасы мен қызы терезеден нені көрді? Торғайдың аузындағы не деп ойлайсың? Сен қыздың орнында болсаң, не істер едің? **Бір уыс мақта** (әңгіме) Бір кішкентай қыз әкесінің шапанын жамап отырды. Шешесі қасында отырып, оған ақыл айтыпты: Балам, дүниедегі жаратылған жанды-жансыздардың керексіз болып, жерде қалатыны болмайды, – депті. Шешесі сол сөзді айтып отырғанда қыз бала киімін жамап болып, жердегі мақтаның қиқымын терезеден лақтырып, далаға тастапты. Әже, осы қиқымның ешнәрсеге керегі бола қоймас, – депті. Шешесі:	қолмен сол қимылдарды қайталау. Сол қолмен оң қолдың білезігін ұстап, уқалау. Оң қолмен сол қимылдарды қайталау. 3.Қолдарын көздің деңгейіне дейін көтеріп, түйістіру. Мұрнымен бір қолдың алақанынан бастап, бойымен жүргізе отырып, иығына дейін сызық салу. Сосын көз алдына шеңбер сызып, келесі қолмен осы қимылдарды қайталау. **Түсіну деңгейі:** **«Дегелек» жаттығуы.** Тізелерін аздап бүгіп, иығын аздап алдыға еңкейтіп, қолдарын төмен салбыратып, алдыға қарап тұру. Тізесін бүккен бір аяғын көтереді де, шаңғыны көлденең ұстап, кідіріс жасайды. Шаңғы жолымен сырғыта аттап, бірінің артынан бірі жүру. Шаңғымен қозғалыста жылдамдық дұрыс қадам аттағаны мен қадамдар жиілігіне тікелей байланысты екендігіне басты назар аударту. **Қолдану деңгейі:** **Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Алшақ бас!». *Нұсқау* – алшақ адымдар тек аяғымен жақсы итерілу, қолын екпінмен дұрыс сермеу, аздап бүгілген аяқпен барынша ұзаққа сырғығанда ғана мүмкін болатынына басты назар аудару керек. 15 метр қашықтықты ойыншылар қанша қадам	***Ән айту:***«Қыс қызығы» (И. Нүсіпбаев). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Әнде не туралы айтылған? Әннің көңіл күйі қандай? Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Үйренген әнді «Ақша қар» (К. Қуатбаев) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. Жеке және хормен айту. ***Билер:*** «Испан биі» («Билеп үйренейік» жинағынан). Балалар биге жұптасып қатысады. Қимылдарды анық жасауға ұмтылады. **Қолдану деңгейі:** ***Ойындар, хороводтар:*** «Төмен және жоғары дыбыстар» ойыны. Педагог ойын шартын түсіндіреді.Балаларды жоғары және төменгі дыбыстарды ажыратуға үйрету. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Полька» (А. Филиппенко). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. *Бубен, маракас, барабан, қоңырау* аспаптарында әуен ырғағын сезіне еркін ойнауға баулу.	көтеріп, түйістіру. Мұрнымен бір қолдың алақанынан бастап, бойымен жүргізе отырып, иығына дейін сызық салу. Сосын көз алдына шеңбер сызып, келесі қолмен осы қимылдарды қайталау. **Түсіну деңгейі: «Дегелек» жаттығуы.** Тізелерін аздап бүгіп, иығын аздап алдыға еңкейтіп, қолдарын төмен салбыратып, алдыға қарап тұру. Тізесін бүккен бір аяғын көтереді де, шаңғыны көлденең ұстап, кідіріс жасайды. Шаңғы жолымен сырғыта аттап, бірінің артынан бірі жүру. Шаңғымен қозғалыста жылдамдық дұрыс қадам аттағаны мен қадамдар жиілігіне тікелей байланысты екендігіне басты назар аударту. **Қолдану деңгейі:** **Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Алшақ бас!». *Нұсқау* – алшақ адымдар тек аяғымен жақсы итерілу, қолын екпінмен дұрыс сермеу, аздап бүгілген аяқпен барынша ұзаққа сырғығанда ғана мүмкін болатынына басты назар аудару керек. 15 метр қашықтықты ойыншылар қанша қадам жасап жүріп өтетінін есептеп байқау. Ойыншылар шаңғы жолымен 15 метр жүріп өтеді. Әр аяғымен мүмкіндігінше алысқа сырғуға тырысады. Қайтадан орнына жай

	педагогтің көрсеткен жеріне барып тұрады. Белгі бойынша көздерін ашып, орындарын жылдам табуға тырысады, бастаушының артына тізбекке тұрады.	Балам, ол да жерде қалмайды, – депті. Осылайша сөйлесіп терезеден қарап отырса, мақтаны жел көтеріп ұшырады, мұны бір торғай көріп, қуып барып, мақтаны тұмсығымен тістеп алып, ұшып кетеді. Қыз мұны көріп әжесінен: Жаңағы мақтаның қиқымын бір торғай тұмсығымен тістеп алып кетті, оны не қылады? – деп сұрапты. Шешесі: Көрдің бе, балам, күн айналмай-ақ жаңағы айтқан сөздің келгенін. Ол кішкентай мақтаны торғай ұясына төсеп, жас балапандарына мамық етеді, – депті. *Ыбырай Алтынсарин*	жасап жүріп өтетінін есептеп байқау. Ойыншылар шаңғы жолымен 15 метр жүріп өтеді. Әр аяғымен мүмкіндігінше алысқа сырғуға тырысады. Қайтадан орнына жай жүріп қайтады. Шаңғымен жүріп келген соң өздерінде қандай өзгерістер болғанын айтып беру ұсынылады. Шаңғымен жаттығу – таза ауадағы ең пайдалы белсенді демалыс және салауатты өмір салтының алдыңғы қатардағы бір формасы екендігіне назар аудару.		жүріп қайтады. Шаңғымен жүріп келген соң өздерінде қандай өзгерістер болғанын айтып беру ұсынылады. Шаңғымен жаттығу – таза ауадағы ең пайдалы белсенді демалыс және салауатты өмір салтының алдыңғы қатардағы бір формасы екендігіне назар аудару.
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру. Өз киімдерін өздері дұрыс киінулерін дағдыландыру**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Желтоқсан** **Серуен кешені № 15** **Жеңіл көліктерді бақылау** **Міндеттері:** автомобильдер туралы білімдерін *бекіту, оларды түрлері бойынша ажырата білу, жолда жүру тәртібі туралы білімдерін кеңейту.* **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Тәртіп керек баршаға» Е.Елубаев** Бұзба көше тәртібін, Ұрынасың апатқа. Қызықты өтсін әр күнің, Жақын болма шатаққа. Көшеден өтер кезіңде,	**Желтоқсан** **Серуен кешені № 16** **Бұлттарды бақылау** **Міндеттері***:* — Аспан және оның біздің планетамызға әсері жайлы түсініктерін кеңейту; — Аспан әлемінің әсемдігін қабылдауларын дамыту **Бақылау барысы** **Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады:** **1.**Етек жеңі жиналмай, Дауыл тұрса дым қалмай. Түйдектеліп көшеді, Тоз-тоз болып өшеді. 2.Көшіп жүріп желменен,	**Желтоқсан** **Серуен кешені № 17** **Желді бақылау** **Міндеттері***:* — өлі табиғат туралы білімдерін байыту; — табиғат құбылыстарына деген қызығушылықтарын қалыптастыру. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **Ұйытқыма жел** **Ө. Ақыпбекұлы** Ұбырып-шұбырып, Ұйтқиды құбылып. Ұлпадай ақ қарды, Ұршықтай үйіріп.	**Желтоқсан** **Серуен кешені № 18** **Қардың түсуін бақылау** **Міндеттері***:* *- Қардың қасиеттері туралы түсініктерін қалыптастыру;* *- Қардың түсуі туралы білімдерін молайту;* *- әдемілікке деген сезімдерін тәрбиелеу.* **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Қыс» Т. Молдағалиев** Жауа-жауа, қар жауып көп, Шұқырларға толады. Иығыңа қонады кеп, Мойныңа да қонады. Жауып бітер қарды тосып,	**Серуен кешені № 15** **Жеңіл көліктерді бақылау** **Міндеттері:** автомобильдер туралы білімдерін *бекіту, оларды түрлері бойынша ажырата білу, жолда жүру тәртібі туралы білімдерін кеңейту.* **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Тәртіп керек баршаға» Е.Елубаев** Бұзба көше тәртібін, Ұрынасың апатқа. Қызықты өтсін әр күнің, Жақын болма шатаққа. Көшеден өтер кезіңде,

	Абайлап қара жан-жаққа, Келе жатқан көлікке, Жол бер, өтсін, асықпа! Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды: ♦ Балабақша жанындағы жолдан өтетін қандай көліктерді білесіңдер? ♦ Барлық көліктерді қандай топтарға бөлуге болады? *(жеңіл, жүк, қоғамдық, арнайы көліктер)* ♦ Көліктер қоршаған ортаға қандай әсер етеді? *(ауаны түтіндерімен, асфальт бетін бензин тамшыларымен ластайды)* ♦ Көліктердің қандай пайдасы бар? *(адамдарды, жүктерді қажет жеріне тез апарады)* ♦ Көліктердің адамға қандай кедергісі бар? *(таңертең дыбыстап, ұйықтауға кедергі болады, ауаға ащы түтін шығарады)* ♦ Қандай машиналар көп шулайды, ауаны көп ластайды? *(Жүк машиналары)* ♦Біздің қалада қандай машиналар көп? Неліктен? ♦ Жолдан өтерде не істеу керек, қандай ережелерді сақтау керек? **Еңбек** Ауланы бірлесе отырып тазалау. *Мақсаты :* —бірлесе еңбек етуге, еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу; —жылдамдық пен күштерін есептей білуге үйрету. **Қимылды ойын** «Бағдаршам». *Мақсаты: белгі бойынша әрекет етуге, қимыл-қозғалыстарды дұрыс орындай білуге үйрету.* **Жаттығу ойындары** Ұзындыққа секіру *Мақсаты:* Ұзындыққа секіруге, екі аяқпен итере қимылдауға үйрету.	Сеуіп шықты тамшысын, Қыраттарға шөлдеген. Күн сайын күн өзендер мен көлдерді, теңіздер мен мұхиттарды қыздырады. Судың ұсақ түйіршіктері аспанға көтеріліп бірігеді де, аспанда бұлт пайда болады. Бұлттағы су түйіршіктері ауыр тартқан кезде, олар жерге жаңбыр болып төгіледі. Бұлттар – шарбы бұлттар және түйдек бұлттар деп аталады. Шарбы бұлттар ашық күндері пайда болады, ал, түйдек бұлттар жауын немесе қар жауарда пайда болады. **Балаларға сұрақтар.** ♦ Бұлттар қандай болады? ♦ Олар қайдан пайда болады? ♦ Бұлттар нелерге ұқсайды? **Зерттеу жұмысы** Апспаннан атқа немесе түгеге ұқсас бұлтты табу. Шарбы бұлттар мен түйдек бұлттарды салыстыру. **Еңбек** Жолдар мен сырғанақтарды қардан тазалау.. *Мақсаты: бірлесе жұмыс істеуге үйрету, жұмыс нәтижесіне қуана білу.* **Қимылды ойын:** «Қар үстіндегі хоккей». *Мақсаты: шайбаны қақпаға домалатуға үйрету.* **Жаттығу ойындары** Қимылдарын дамыту. *Мақсаты:* — Сырғанауға үйрету; — Сырғанау кезінде отыруға үйрету. ***Мақал-мәтел:*** ***Мезгіл жетсе мұз ерір.***	Ұлиды қасқырдай, Үйтқып көз аштырмай. Екпіндей соғады, Алдыға бастырмай. **Балаға сұрақтар** ♦ Бүгін ауа райы қандай? *(суық, желді, аязды)* ♦ Қыс мезгілінде желді қалай атайды? *(боран,үскірік)* ♦ Бүгін жел қай жақтан соғып тұр? Оны қалай анықтауғаболады? (компаспен, зырылдауықпен) ♦ Жел қалай пайда болады? ♦ *Тәрбиеші түсіндіреді:* ***Күн ауаны бірдей жылытпайды, бір жерде-жылы, бір жерде-суық. Жылы ауа жоғары көтеріледі, суық ауа төмен түседі. Ауаның осындай қозғалысынан жел пайда болады.*** **Еңбек** Сырғанақ төбешік соғу *Мақсаты:* бір-біріне деген жағымды көзқараста болуға тәрбиелеу. **Қимылды ойын** «ең мерген кім?». *Мақсаты:* — Заттарды лақтыруға жаттықтыру; — Көзбен мөлшерлей білулерін дамыту. — «Ағаш суретін сал». *Мақсаты:қар бетіне әртүрлі ағаш суретін сала білулерін бекіту.* **Жеке жұмыс:** «Затты тап». *Мақсаты:* — Балабақша ауласын бағдарлай білулерін бекіту; Затты сипаттау бойынша табу.	Үйіңе де сыймайсың, Табиғаттың ақ көрпесін Басуға да қимайсың **Тәрбиеші балаларға сұрақ қояды.** ♦ Ауа-райы қандай болғанда қар жабысқақ болады? ♦ Аяқ астында қар неге сықырлайды? ♦ Қар неге ұлпа болады? ♦ Айналаға қараңдаршы, қандай әсем көрністерді көріп тұрсыңдар? (айнала аппақ, қар беті тап-таза т.б.) **Зерттеу жұмысы** Ұшып келе жатқан қарды парақ бетіне қондыру, қардың қасиеттерін анықтау (ұлпа, мамық). **Еңбек:** өз алаңындағы ағаш түптерін қармен көму. *Мақсаты: бір мақсатта, бірлесе жұмыс істеу дағдыларын дамыту* **Қимылды ойын** «Ыстық-суық». *Мақсаты:* тәрбиешінің белгісі бойынша әрекет етуге үйрету **Жаттығу ойындары** Қимылдарын дамыту. *Мақсаты:* Қарды алысқа лақтыруға үйрету ***Халық болжамы:*** ***Қыс қарлы болса, жаз жаңбырлы болады.***	Абайлап қара жан-жаққа, Келе жатқан көлікке, Жол бер, өтсін, асықпа! Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды: ♦ Балабақша жанындағы жолдан өтетін қандай көліктерді білесіңдер? ♦ Барлық көліктерді қандай топтарға бөлуге болады? *(жеңіл, жүк, қоғамдық, арнайы көліктер)* ♦ Көліктер қоршаған ортаға қандай әсер етеді? *(ауаны түтіндерімен, асфальт бетін бензин тамшыларымен ластайды)* ♦ Көліктердің қандай пайдасы бар? *(адамдарды, жүктерді қажет жеріне тез апарады)* ♦ Көліктердің адамға қандай кедергісі бар? *(таңертең дыбыстап, ұйықтауға кедергі болады, ауаға ащы түтін шығарады)* ♦ Қандай машиналар көп шулайды, ауаны көп ластайды? *(Жүк машиналары)* ♦Біздің қалада қандай машиналар көп? Неліктен? ♦ Жолдан өтерде не істеу керек, қандай ережелерді сақтау керек? **Еңбек** Ауланы бірлесе отырып тазалау. *Мақсаты :* —бірлесе еңбек етуге, еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу; —жылдамдық пен күштерін есептей білуге үйрету Ұлттық ойын: Ақсерек,көксерек

Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Малик ,Муслима Кеңістікті бағдарлау, төзімділік, реакция шапшаңдығын дамыту. Спортпен шұғылдануға қызығушылығын қалыптастыру; дене қимыл жаттығуларын біртіндеп көбейте отырып, төзімділік пен жаттыққандықты арттыру.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Нұрали,дарын Бөліктерден бүтінді құрастыруға және бүтінді бөліктерге бөлуге үйрету.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Арслан, Ерсайын Сөздерді буынға бөлуді жалғастыру, берілген буынға сөз құрауды үйрету.	**Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** *жігер* Су торғайы әңгімені оқып, сұраққа жауап беруге үйрету. Құрастыру қабілеттерін, шығармашылығын, дыбыстарды дұрыс айта білуін дамыту. Құстарға қамқорлық жасау мен қорғауға тәрбиелеу.	
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Төбешіктен-төбешікке»** **Міндеттері:** Өз бетінше қозғалыс белсенділігін дамыту, күнделікті қимыл қозғалыс қажеттілігін, салауатты өмір салтында қимыл-қозғалыстың маңызын саналы түсінуін қалыптастыру. **Дағды:** кеңістікті бағдарлауды, статикалық тепе-теңдікті сақтау дағдыларын жетілдіру. **Ойынның шарты:** Ойыншылар еденге тақтайшаларды қойып, оның үстіне тұрады, сонан кейін екіншісін қояды. Осыдан кейін екінші тақтайшаға секіріп тұрады да, бірінші таяқшаны алып, оны алдыға тастайды. Осылайша залдың екінші шетіне дейін тақтайдан-тақтайға секіріп барады. «Теңіз шуы» үнтаспасын тыңдайды.	**Танымдық-қимылды ойын:** **Дидактикалық ойын: «Қай сан жоғалды?»** **Міндет:** **Дағды:** Есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторика дағдыларын дамыту. **Ойынның шарты:** Таныс цифрдан сандық қатар құрылады. Балалар көздерін жұмған кезде, бір сан алынады (түн). Балалар сандарға қарап, қай сан жоғалғанын айтады.	**Дидактикалық ойын:** «Буынды айтып сөз құра» ойынын ұйымдастыру. **Міндеттері:** Сөзді буынға бөле алу дағдыларын бекіту; Дауысты, дауыссыз дыбыстар туралы білімдерін бекітуге арналған тапсырмаларды орындату арқылы логикалық ойлау қабілеттерін дамыту. **Дағды:** дыбыстардың сөз ішіндегі орнын анықтай алу дағдыларын дамыту; **Ойынның шарты:** Педагог айтқан буынға балалар сөз құрап айтады. Мысалы*: На... , та... , ка..., жа..., ал..., мон..., ке..., те..., шал...,қар..., қа..., пи.., бә... т.б.*	**Дидактикалық ойын:** «Не жақсы, не жаман?» **Міндеттері:** құстардың үй құстары мен жабайы құстар, жабайы құстардың жыл құстары, отырықшы құстары және жыртқыш құстары болып бөлінетінін меңгерту. **Дағды:** әңгіме мазмұнын түсініп сұраққа жауап береді дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Берілген суреттерден жақсы және жаман істерді тауып көрсету керек. «Ж» – «Ш» дыбыстарының дұрыс артикуляциясы: «Ш» дыбысын дұрыс естіп, ажыратуға арналған жаттығулар: Ша-ша-ша – шана. Шу-шу-шу – шуда. Шы-шы-шы – шыны. Ше-ше-ше – шелек. Ши-ши-ши – шие. Шө-шө-шө – шөп. Аш-аш-аш – ашық. Ұш-ұш-ұш – ұшқыш. Ыш-ыш-ыш – қыш. Өш-өш-өш – көш. «Ж» дыбысын буын ішінде	

				келтіру: Жа-жа-жа – жалау. Жо-жо-жо – жол. Жу-жу-жу – жусан. Жы-жы-жы – жылан. Жи-жи-жи – жиек. Же-же-же – жер. Жә-жә-жә – жәшік. Аж-аж-аж – гараж.	
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысы әжетханаға) сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы. Өнегелі -15 минут	**Ата-анаға кеңес:** Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру. Өнегелі -15 минут	**Ата-анаға кеңес:** Балалармен өз отбасы туралы әңгімелесу. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту. Өнегелі -15 минут	**Ата-анаға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, (өз жұмысы әжетханаға) сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз. Өнегелі -15 минут	**Ата-анаға кеңес:** Балаларды ауа райына қарай киіндірулерін сұрау Ойыннан келгенде өз киімдерін реттеп қоюларын айту Өнегелі -15 минут

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

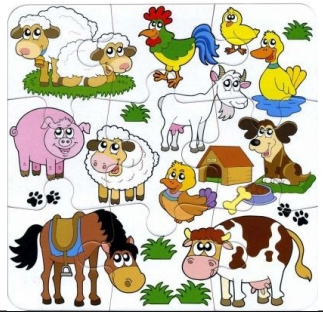
Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

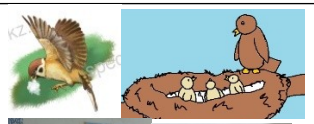
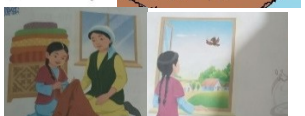
Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Топ: Мектепалды сынып
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 09.01.-10.01.2024-2025 оқу жылы
Апта дәйек сөзі: Ынтымақ бұзылмайтын қорған

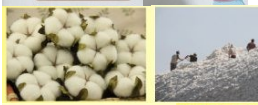
Заң және тәртіп айы

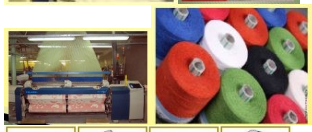
Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі 09.01.25	Жұма 10.01.25
08:30-09:00 **Балаларды қабылдау**	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
				Сауат ашу –тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Көркем әдебиет» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Тауып көр» (Ыбырай Алтынсариннің «Бір уыс мақта»)әңгіме желісі бойынша және мақта неден жасалған,оны қайда қолдланамыз?) **Міндеттері:** Әңгіме мазмұнымен таныстыру, суреттерге қарай отырып айтып білуге талпындыру,түсінгенін айта білуге үйрету. Есте сақтау қабілеттерін дамыту. Балалардың тілдерін жетілдіру, тіл байлығын дамыту, тыңдау,құрастыру қабілеттерін арттыру, еңбек етуге, үнемшіл болуға тәрбиелеу, шығармашылыққа тәрбиелеу. **Дағды:** Сөздік қорларын	**Қоршаған ортамен танысу** - тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **Құзыреттілік:** «Қоршаған ортамен танысу» **Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру: «**тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Не береді?»(пазылы арқылы) **Міндеттері:** Ойын арқылы үй жануарларының түрлерін білуге, төлдерінің қалай аталуын үйрету.Балалардың айтылған ойды тыңдауға және ұғыну зейінін дамыту. Үй жануарларының қандай, пайдасы бар екені жайлы айту. Жануарларға қамқор бола білуге тәрбиелеу. **Дағды:** Үй жануарларының әрқайсысының өзіне тән қасиеттері туралы пікірлерін айтқызу арқылы кез-келген тақырып бойынша ойларын еркін жеткізе білуге баулу.Сөздік

				молайтып, байланыстыра сөйлеуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Қоршаған ортамен танысу,сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Үстел үстіне бірнеше суреттер болады,балалар өз ойларымен құрастыру. **Ықтимал күрделендіру**: Ы. Алтынсариннің «Бір уыс мақта» әңгімеден еңбек ету және ысырапшылдыққа жол бермеу керектігін түсіну. Дүниедегі жаратылған жанды - жансыздардың ешқайсысының да керексіз болып, жерде қалатыны болмайды. Мысалы: мата қалдықтарынан көрпе құрауға болады. Адал еңбектің нәтижесі адамды қуанышқа бөлейді. Адам өз мақсатына ерінбей еңбек еткеннің арқасында ғана қол жеткізеді. **Ойынның нұсқаулары**: Үстел үстінде суреттерді көрсете отырып,еркін сәйкестендіру арқылы құрастыру.Балалар суреттерді тауып, сұрақтарға жауап береді,әңгіме құрастырады. **Зерттеу жұмысы:** Кубизм стратегиясы бойынша зерттеу. **-** Балалар менің қолымда мақта, осы мақтаны бәріміз зерттеп, суреттеп, қолдануы жөнінде анықтап көрейік. - Мақта неден жасалады?	қорларын молайту.Бір - біріне қамқор болуға, ұйымшылдықпен ойнауға дағдыларын қалыптастыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,көркем әдебиет,дене шынықтыру,шығармашы-лық дағдылар. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Үй жануарлары бейнеленген пазылы суреттерді көрсету, сол суреттегі жануарды атап,олардын адамдарға қандай пайдасы бар екенін айтып құрау немесе сәйкестендіріп жинақтау. **Ықтимал күрделендіру**: **Ойынның нұсқаулары**: «Адамдар үй жануарларын неге ұстайды және олардың қандай пайдасы бар?» Неліктен адамдар түйе, сиыр, жылқы, қой мен ешкіні үй жануары деп атаған?Үй жануарларының пайдасын тауып құрастыру. **Тіл ұстарту жаттығулары:** «Үй жануарлары»туралы Ие – ие – ие, Маң – маң басқан түйе. Та- та – та, Жібек жүнді бота. Иыр – иыр – иыр, Сүт береді сиыр. Зау – зау – зау, Мөңірейді бұзау. Қы – қы – қы, Кісінейді жылқы. Шақ – шақ – шақ, Құлдырайды құлыншақ. Ой – ой – ой, Қорада тұр қой. Зы – зы – зы, Моп – момақан қозы.

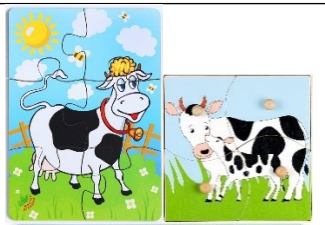
				- Ол қандай? - Оны қайда қолданамыз? **Сергіту сәті:** «Мұның аты-еңбек» Қырға шықсаң өрлеп (қолдарын кезек жоғары көтереді) Мұның аты - еңбек (екі қолын жаяды) Кесте тіксең зерлеп (оң қолмен ине ұстап тіккен қимыл көрсету) Мұның аты - еңбек (екі қолын жаяды) Сабағыңа жөндеп (жанындағы көршісіне қолын жаяды) Әзірленсең еңбек Қиындықтың бәрін (құшағын жаяды) Еңбек қана жеңбек (екі қолын жаяды) **Тіл ұстарту жаттығуы:** ***Жаңылтпашты жаңылмай, жатқа айту*** Мақталы дала, Аппақ қой, қара. Қарашы бала, Мақталы дала. 	Кі – кі – кі, Сақалды ешкі. Ақ – ақ – ақ, Секеңдеген лақ. Ік – ік – ік, Шәукілдейді күшік. Ық – ық – ық, Тышқан жейді мысық. **Сергіту сәті** арқылы төлдерді шақыру. Биені құраулап,(құрау-құрау...) Түйені көс-көс деп.(көс-көс...) Сиырды аухаулап,(аухау-аухау...) Ешкіні шөрелеп.(шөре-шөре...) Шақырып аламыз, Сауамыз бағамыз. **Тыйым сөдер** 1.Малды ұруға болмайды. 2.Ақты төкпе. 3.Малды теріс мінбе. **Мақал – мәтел:** 1.Ер қанаты- ат. 2.Ел көркі - мал,өзен көркі - тал. 3.Малдың жайын баққан білер, Оттың жайын жаққан білер.

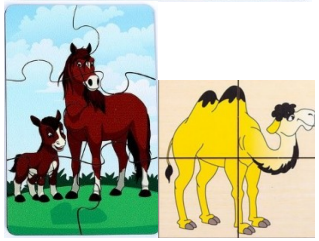
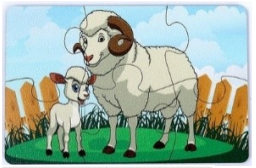

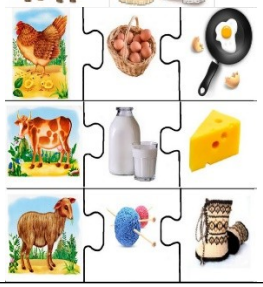

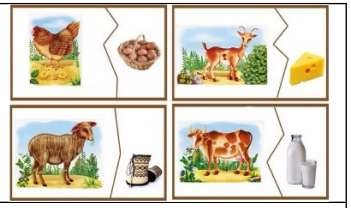

					
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.				№ 22 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Заттарсыз орындалатын жаттығулар** **№4 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: тұру. Қолдарын түзу басынан жоғары көтеріп, қолдарымен шапалақ ұрады. Қолдарын төмен түсіреді. 2.Б.қ.: «боксшы» қимылын жасап, қолдарын кезек-кезек алдыға-жанына жұдырықтап, серпу. 7-8 рет 3.Б.қ.: тұру. Алдыға еңкею. Қолдарымен аяқтарының артынан шапалақ ұру – 7-8 рет. 4.Б.қ.: оң аяғын түзулеп, жоғары көтеріп қалып, аяғының астынан шапалақ ұру. Сол аяғымен соны қайталау. 5.Б.қ.: арқасына шалқалап жату, түзулеп екі аяғын бірдей жоғары көтеріп апарып, басынан асырып, жерге тигізу. Аяқтарын қайта төмен түсіріп, б.қ. қайту. 7-8 рет. 6.Б.қ.: ішімен етпетінен жатып, қолдарын иегінің астынан таянып жату. Екі қолдарын екі жаққа жазып, арқасымен артқа қайырылу. Жаттығу кезінде аяқтарын	№ 23 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Таспамен жаттығулар орындау** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Бастарын ию» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – басын алдыға ию; 2 – б.қ.; 3 – басын артқа шалқайту; 4 – б.қ. – 8 рет. 2.«Секіртпе жоғарыда, аяқ басына тұру» Б.қ. – негізгі тұрыс, таспаны төмен ұстау. 1– оң аяқ басына көтеріліп, таспаны жоғары көтеру; 2 – б.қ.қ.; 3 – сол аяқпен сол қимылдарды орындау (8 рет). 3.«Күн» Б.қ. - түзу тұру, қолдарында таспа, төменде. 1 – 4 – қолдарын параллель ұстап, оң жаққа қарай айналдыру; 5 – 8 сол жаққа. 4 рет. 4.«Бұлақ» Б.қ. – түзу тұру, қолдарында таспа, төменде; 1 – қолдарын алдыға қарай түзеп, созу; 2 – 8 қолдарын алдыда ұстап,

					жерден алмайды. 7-8 рет. 7.Б.қ.: аяқтарын біресе бірге ұстап, біресе екі жаққа ашып, бір орында секіру. Секіруді жүрумен алмастыру. 2-3 рет.	жоғары-төмен қозғалту, 9-10 – б.қ. 4 рет. 5.«Еңкею» Б.қ. – аяқтарының арасын ашып тұру, таспа ұстаған қолдары төменде. 1-2 – алдыға еңкею, таспаларды жоғары көтеру, артқа шалқаю; 3-4 – б.қ. (5-6 рет). 6.«Бесік» Б.қ. – жерде жатып, таспаларды алдыға созу, 1 – шалқайып, аяқ-қолдарын көтеру, 2 – б.қ. 8рет. 7.«Секіру». Б.қ. – алдыға-артқа секіру 8 рет.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық		**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты Менің Отаным Қазақстан Мемлекеттік әнұран						
ҰІӘ уақыты					**09.01.25 Бейсенбі**	**10.01.25 Жұма**
					Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу шығармашылық Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 8.30						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)					**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Заттар тобын салыстыру және санау. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -топтарда заттардың тең және тең емес санын анықтауға, санау және топтарды салыстыру негізінде сандық мәндерді дұрыс қорытындылау; талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасауға үйрету; 10- ға дейін санауды; заттарды белгілі бір	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Сызба бойынша сөздерді буынға бөлу. **ҰІӘ міндеттері:** -берілген буынға сөз құрай алу дағдыларын жетілдіру. -«Кері іс-әрекетті айт» ойыны арқылы сөйлем құрату арқылы шығармашылықпен ойлауларын дамыту; -білімпаз болуға тәрбиелеу. **Дағды**: кез келген сөздерді буынға бөле білуге дағдыландыру.

				ерекшелігіне қарай топтастыруды бекіту; -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** өзара бірмәнді сәйкестікті анықтау арқылы заттардың топтарын салыстыру тәсілін топтастыра алу дағдысын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** санайды, заттар тобын салыстырады, сөздерді айтады: «азырақ, көбірек, тең»; **Түсінеді:** өзара бірмәнді сәйкестікті анықтау арқылы заттардың топтарын салыстыру тәсілін; **Қолданады:** санап, салыстыру білігін. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Жұмбақтар шеше білейік. 1.Ұшады қанатсыз, Зырлайды аяқсыз. (Зымыран) 2.Уақытты өлшеп, санап, Таппайды бір тағат. Бұл не сонда?… (сағат) 3.Қарап тұрсаң өзіңе, Сурет түсер көзіңе. Ол суретің ұқсайды, Тура сенің өзіңе (айна) 4.Үш көзді батыр Жолды аңдып жатыр. (Бағдаршам) 5. Керек санды тересің, Елге сәлем бересің. (телефон) 6.Аяғы бар,басы бар, Арқасында тасы бар. (тасбақа) 7. Жазу жазып жалықпаған,	**Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** буын санына қарай сөздерді ажыратады **Түсінеді:** буында бір ғана дауысты дыбыс болатынын. **Қолданады:** сөздерді буынға бөледі. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Кері іс-әрекетті айт» ойынымен оқу қызметін бастайды. Әкем киімін киді, інім ... *(шешті)* Анам отырды, әкем ... *(тұрды)* Анар отырды, Ажар ... *(тұрды)*4. Асан кірді, Қасан ... *(шықты)* – Жарайсыңдар, балалар! «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау. Дыбыс деген не? Дыбыстар біздің айналамызда толып тұр, біз оларды көрмейміз, бірақ естиміз, айтамыз. – Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты, дауыссыз. Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстар әндетіп, созылып айтылады, ал дауыссыз дыбыстар ауыз қуысында кедергіге ұшырап шығады. Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? –Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? **Түсіну деңгейі:** «Сөздерді буынға бөл»дидактикалық жаттығуы – Мен сендерге заттардың

				Жаза-жаза арықтаған. (бор) **Түсіну деңгейі:** Ойыншықтарға қарайды, сол және оң жақтағы суреттерді салыстырады. Қайсысы көп, қайсысы аз? Қалай бірдей жасауға болады? Балалар салыстыру және теңестіру әдісін ұсынады. Тақтаның алдына шыққан балаларға бір сөренің екі жағында орналасқан заттардың арасында өзара бірмәнді сәйкестікті анықтауға көмектеседі. Олар тең болуы үшін не істеу керек? Дұрыс. Бір жағынан артығын алып тастау керек немесе жетіспейтін ойыншықтарды қою қажет. Артығының бар-жоғын білу үшін ойыншықтарды бір-бірінің астына қоямыз немесе жұптарды сызықпен жалғаймыз. Неше піл бар? (5). Неше доп бар? (6) Одан кейін педагог екі түрлі ойыншықтардың саны тең болған жағдайда оларды салыстыруды ұйымдастырады. Қуыршақты санаңдар. Олар неше? (5). Мәшинелерді санаңдар. (5). Қайсысы көбірек? Қайсысы азырақ? Олар тең. Олардың санының тең (бірдей) екенін белгілеу үшін біз білетін қандай таңба бар? Дұрыс, ол «=» таңбасы. Жазбаны оқыңдар: 5=5. **Қолдану деңгейі:** **«Сонша жина» дидактикалық ойыны**	атын айтамын, сендер қол шапалақтау арқылы буынға бөліңдер. Мысалы: са-ғат, жас-тық, сө-ре, қа-лам, көр-пе, көй-лек, ал-тын, сыр-ға, құ-лақ, қол-ғап, си-ыр, қас-қыр, жыл-қы, май-мыл, қо-ян, та-уық, үс-тел, тыш-қан, қа-сық, ав-то-бус, қа-лам, те-ле-фон, қа-рын-даш, ар-ба, тор-ғай, то-ты-құс, ұ-шақ, ба-ра-бан, сый-лық, тас-ба-қа т.б. **Қолдану деңгейі:** «Сөз ойла» дидактикалық жаттығуы (*Әр дұрыс жауапқа педагог балаларға фишка беріп отырады)* –Айсұлу бізге **-та** буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты. Мысалы: *тарақ, тамыз, тал, табыс, тап, тапқыр, тау, тауық, таутеке, тазы, тамызық, таға, тақылдақ, таң т.б.* **-ба** буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты. Мысалы: *балық, батпақ, бақа, бағдат, бақ, бақ-бақ, банка, бақыр, Бағжан, байғазы, бай, байлық, базар, Базаргүл, балшық т.б.* **-са** буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты. Мысалы: *сағыз, сабын, салт, Самал, сарай, сары, сай, самал, сал, сауық, сауыншы, сатушы, сауап, сауықшыл, сан т.б.* **Сергіту сәті:** Қолды қойып зілтемірге, Көтереміз, сілке бірге.

				Балалар топқа бөлінеді. Әр топта үстелде біртекті заттар жиынтығы бар (текшелер, «Лего» бөлшектері, геометриялық фигуралар, бұршақтар, қыстырғыш немесе басқа материалдар). Ойынды былай түрлендіруге болады, жүргізуші көзін жұмып, саны бар карточканы шығарады, содан кейін кез-келген топтағы заттарды санайды және нөмірін атайды. Балалар ойынға қатысады. Балалардың бірі - жүргізуші 1-ден 10-ға дейінгі карточканы көрсетеді, балалар сонша заттарды орналастырады **Дәптермен жұмыс** **3-тапсырманы** ұсынады, суретте қанша гүл болса, сонша торкөзді бояйды. Гүлдердің қайсысы азырақ? -Гүлдердің қайсысы тең? Қызыл гүл қанша? -Көк гүл қанша? -Гүлдердің қайсысы көбірек? Қайсысы тең? Балалар санайды, салыстырады. Педагог жеке жұмыс жасайды. **Сергіту сәті:** ***«Ойыншықтар»*** Тұрады барлығы үлкен қорапта - Мен ұйықтап жатқанда. Барлығы ойнай бастайды! Оңға, солға бұрылдық, Алға, артқа иілдік. Тіземізді бүктіріп, Қолды создық тік тұрып, Секіреміз топ-топ, Шапалақтап көп-көп. Иілеміз оңға қарай бір,екі,үш, Иілеміз солға қарай	Түсіреміз ақырындап, Көтер қайта бірте-бірте. **Саусақ жаттығуы:** Алақанды ысқылап, Қыздырайық, балақай. Алақаның ысыды, Қараңдаршы, алақай!

				бір,екі,үш.	

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Аз қозғалмалы ойын: «Құстардың ұшып өтуі»

Басты міндеттері: Қозғалмалы ойындарды ойнату арқылы төзімділік, жинақтылық,ептілік,шапшаңдылық сынды қимыл сапаларын дамыту.

«Лл» дыбыстарына арналған артикуляциялық жаттығулар :

1.

Тыңдамайтын тілді жазалаймыз!

Ерін «Жымию», жалпақ тілді төменгі ерінге қойып, жоғары ерінмен соғу: пя-пя-пя деп

2.

Тәтті қайнатпа

Жалпақ тілді көтеріп, «кесе» тәрізді ұстап жоғарғыдан төменге жоғарғы ерінді жалау.

3.

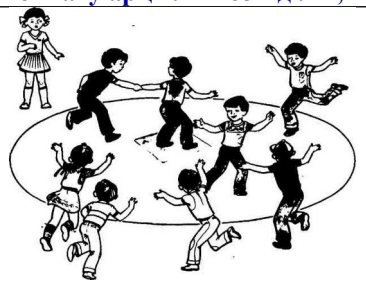

Күрке тауық

«бл-бл-бл-бл…»

Жалпақ тілді шығарып «бл-бл-бл-бл…» қозғалту

Аз қозғалмалы ойын: «Құстардың ұшып өтуі»

Міндеттері: Қозғалмалы ойындарды ойнату арқылы төзімділік, жинақтылық, ептілік,шапшаңдылық сынды қимыл сапаларын дамыту.

Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.

Ойынның шарты:

Бағдарламалық мазмұны:

Залдың бір жағында балалар орналасқан, олар – құстар. Залдың басқа жағында «ұшып» шығуға болатын көрнекіліктер орналасқан (гимнастикалық орындықтар, шаршылар және т.б.) олар – тоғайлар. Ұстаздың «Құстар ұшады!» белгісінен кейін – балалар қолдарын қанаттар сияқты қағып, бүкіл залды шарлап, жан-жаққа қарай жүгіреді. Келесі «Боран!» белгісі бойынша тоғайларға қарай қашып, солардың арасында тығылады. «Боран тоқтады!» деген ұстаз сөздерінен кейін балалар жерге түсіп, залды аралап «ұша» бастайды. Ойын барысында ұстаз міндетті түрде балалар шығып-түскенде оларды сақтандыруы қажет.

4.

Ат шауып келеді

Жалпақ тілдің шетін көтеріп, «кесе» тәрізді ұстау.

5.

Кеме жүзіп келеді

Жалпақ тілді жоғары ерінге қойып, ұстап тұрып «ы-ы-ы…» деп айтқызу.

6.

Саңырауқұлақ

тілді көтеріп, таңдайға жабыстырып, төменге тілдің асты жүесін созып, «саңырауқұлақ» тәрізді ұстау.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 09.35 – 10.00

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)				**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қыс қызықтары.	**2.Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Қыстап

				ҰІӘ міндеттері: -қыс белгілері жайлы әңгімелесу; -балалардың қыс мезгілі жайлы білімдерін дамыту; -табиғатты қорғай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: шығармашылық әңгіме құрауға, қойылған сұрақтарға еркін жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** шығармашылық әңгіме құрайды, қыс мезгілінің ойындарын бөледі; **Түсінеді:** ертегі мазмұнын түсінеді, қардың қандай болатынын ; **Қолданады:** сөздерге дыбыстық талдау жасайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** -Қазір жылдың қай мезгілі? -Қыс мезгілінің ерекшеліктері қандай? -Қардың түсі қандай? -Қар қайтіп жауады? -Қыс мезгілінде неше ай бар? -Бүгін аптаның нешінші күні? –Бейсенбі. -Қыс мезгілі, тамаша мезгіл, қандай ойын ойнайсыңдар? -Бәріміз асыға күтетін мерекеміз қандай мереке? Балалар, осы қыс мезгілінің қызықтарын айта отырып әңгіме құрайық. *Даладағы аппақ қар күмістей жарқ-жұрқ етеді. Қардың аппақ*	қалатын құстар немен қоректенеді? (ойын,еңбек, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -құстардың қыстағы тіршілігі туралы түсініктерін кеңейту; -қарапайым ғылыми түсініктерін дамыту; заттарды салыстырғанда талдау қабілеттерін дамыту; -тірі нысандарға адамгершілік қарым-қатынас жасауға тәрбиелеу. **Дағды**: Құстардың қыстағы тіршілігі туралы, құстарға қамқорлық жасай білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**өз өлкесінде қыстап қалатын құстарды атап бере алады. **Түсінеді:** құстардың қыстағы тіршілігін түсінеді. **Қолданады:** зерттеушілік дағдысын, топпен бірігіп жұмыс істеу, құстарға қамқорлық жасау қабілеттерін пайдаланады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі: Әліппе-дәптердегі табиғат күнтізбесіне ауа райын белгілеуге шақырады.** Әліппе-дәптердегі тапсырманы пайдалана отырып, балалардың тану үдерісіне деген қызығушылықтарын арттырады: Суреттермен мұқият танысып, құстардың атауларын атауды ұсынады. Біз өлкемізде қыстап қалатын құстарды қалай атаймыз? Көктемде біздің өлкеге ұшып келетін

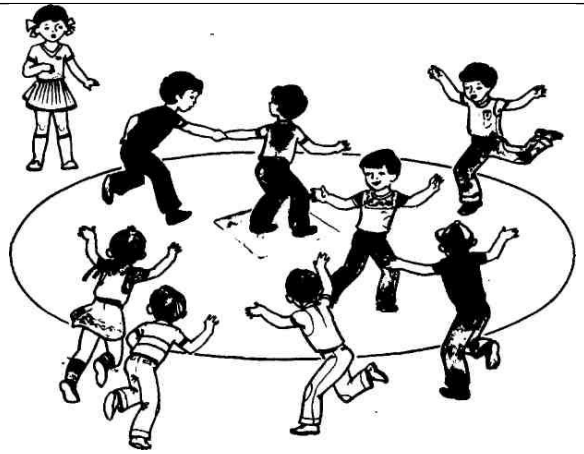
				тазалығы сондай, бетіне ештең тастағың келмейді. **Түсіну деңгейі:** Қыс мезгілінде сендер қармен көп ойнайтындарың ды әңгімелеріңнен байқадым. Қар туралы «Қар қандай?» ертегісін оқып берейін. «Қар қандай?» Бірде құстар дауласады. Олар қардың, кәдімгі қардың қандай болатынын анықтайды. Ұшып жүріп сұрақ қояды: Қар қандай болушы еді? Алтындай жарқырап тұрады, – дейді Таң. Көгілдір түсті, – дейді мұнтаздай көгілдір Аспан. Тастай суық, – деп жауап береді Үйрек, тұмсығын қанатының астына тыға түсіп. Жып-жылы шығар, – деп жауап қатады Тауық. Жеп-жеңіл! Сондай жеңіл! – деп шу ете қалады Жел. Сондай ауыр! Кереметтей ауыр! – деп күрсінеді ағаш Бұтақтары. Күмістей, әрине! – деп күлімсірейді аспандағы сұлу да сымбатты Ай. Жер-көкті шарлаған құстар алуан түрлі жауаптар естиді, бірақ олар әртүрлі болып шығады. Балалар қар қандай?– деген сұраққа әр қайсысы әртүрлі жауап берді, неге? **Қолдану деңгейі:** Балалар енді **«қыс»**	құстарды қалай атайды? Қыстап қалатын құстар біздің өлкеде қалады, ал жыл құстары неге қала алмайды? Балаларды әңгімеге тартады. Балалар педагогті мұқият тыңдайды, жеке өміріндегі тәжірибесімен бөліседі.Өздері білетін құстардың атауларын айтады. Қыстап қалатын құстар және жыл құстары. Өлкеде қыстап қалатын құстарды атайды. Күз жақындаған кезде күн қысқара бастайды. Бұл – құстарға жолға шығу керектігін білдіретін өзіндік белгі. Жәндіктер де жоғалып кетеді. Олар ағаш қабықтарының арасындағы жарықшақтарға, үйлер мен қоршаулардың тесіктеріне, құрғақ жапырақтар арасына жасырынады. Шөп қурайды.Тоғанда су мен өзендер қатады.Топырақты қар басады. Жарық күн сайын азайған үстіне азаяды. **Түсіну деңгейі:** **Ұқсастықтары**: құстардың бәрінің тұмсығы, қанаттары мен қауырсыны бар. Олар бірбірінен құйрығының пішінімен және үлкендігімен, қанаттарының көлемімен ерекшеленеді. Құстардың денесіндегі қауырсындарының бәрі бірдей ма? Қанатында желпуіш қауырсындар болады. Олар құстарға ұшуға көмектеседі. Құйрығында бағыттаушы қауырсындар болады. Ол ұшуды басқаруға

				сөзіне дыбыстық талдау жасату әріп қималарымен. **Қ**– дауыссыз дыбыс. **Ы** – дауысты дыбыс. **С**– дауыссыз дыбыс. Дауысты дыбысты қандай түспен белгілейміз? Ал дауыссыз дыбысты ше? **Дидактикалық ойын: «Қай мезгілде ойнаймыз?»** Ойын шарты: Шаңғы, асық, шана, доп, хоккей, секіргіш жіп суреттеріне қарап, қай мезгілде ойнайтынын айту.	көмектеседі.Ал мамық қауырсындар денесін жарақаттан, сызаттан, суық пен ыстықтан, су өтуден және кеуіп кетуден сақтайды. Құстардың бір-бірімен ұқсастықтары мен айырмашылықтары қандай? Құстарға қауырсын не үшін қажет? Талқылауға Қуаныш пен Айсұлуда қатысады. «Құстар болмаса не болады?» деген сұраққа қатысты пікірлерін айтады. «Біз құстарды тамақтандыру үшін жемсауыт іліп қойсақ болады, ата-аналарымызбен бірге оларға ұя жасауға болады, ағаштардың бұталарына мақта мен жүн қиындыларын іліп қоюға болады» деген тұжырым жасайды. Өзара ақылдасып, «Құстар үшін ең қиын уақыт – ақпан айы» деген қорытындыға келеді. Өйткені ақпанда қарлы боран соғады. Құстардың жемі таусылады. **Қолдану деңгейі: «Жұлдызды жарылыс» техникасы.** Бұл әдіс креативті ойлау қабілеттерін шыңдауға, балалардың бойын сергітуге көмектеседі. Ол тапсырмаларды шешуге арналған сұрақтарқалыптастыруға негізделген және балаларды жаңалықтар ашуға, өздері айтқан идеялар арасындағы байланыстарды көре білуге үйретеді. Балалар жарты шеңбер құрып отырады. Тапсырманы шешу туралы

					ұсыныс жасалады. Үлкен жұлдыздың ортасына басты идея жазылады. Үлкен жұлдыздың айналасына 5 жұлдызша орналасады. Олардың әрқайсысының ортасына бір сұрақтан жазылады: КІМ? НЕ? ҚАЙДА? ҚАШАН? НЕЛІКТЕН? Қай құстың кеудесінің түсі сары? – Сарышымшық. Сары шымшық немен қоректенеді? Жемсауытты қайда іліп қоюға болады? Құстарды қай кезде жем беріп, қоректендіреді? Сары шымшық неліктен өліп қалуы мүмкін? **Қосымша мәлімет.** Педагог құстарға беретін жемнің түрлерін көрсетіп, олар жайлы әңгімелеп береді: – Күнбағыстың дәндері құстардың бәрі жейді. Оны әсіресе, сары шымшық пен көктеке құс жақсы көреді. Қауын мен асқабақтың тұқымын осы сары шымшық пен көктекеден басқа құстардың бәрі жейді. Бидай мен тары – торғайлардың сүйікті асы. Ошағанның дәнін пайызторғай жейді. Алабота, жусан, кендір, атқұлақ, қалақайдың тұқымдарын дәнмен қоректенетін құстардың бәрі жақсы көреді. Шетен мен бүргеннің жидектерін суықторғай мен самыркүс сүйсініп жейді. Нанның ұнтағын сары шымшық пен торғайлар жейді.

					Қыстап қалатын құстардың жемсауытынане салу керектігін сызып көрсет. Өзің қандай жемсауыт жасар едің? Суретін сал. **«БҰЛ ҚАЙ ҚҰС?» атты дидактикалық ойын ұйымдастырады.** Мақсаты: балаларға құстарды өздеріне тән белгілеріне қарай суреттеуді үйретеді. Балалар екі топқа бөлінеді: бір топ құсты суреттейді (немесе жұмбақтар жасырады), ал, екіншісі оның қандай құс екенін табуы тиіс. Содан кейін орындарымен ауысады..**Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті.
«Ас – адамның арқауы» түскі ас. **10:00-10:15**	Түскі ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыра отырып дағдыландыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Кезекшілік жұмысын ұйымдастыру.Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту.				
2 үзіліс – 10:00 – 10:15					
Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.					
Жүгіруге арналған ойын: «Торғайлар мен мысық» **Басты міндеттері: Балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.**					

Дыбыстық есту арқылы ойын:
«Көліктердің дыбысын ажырат»
Мақсаты:Балалардың ойлау қабілетіндамыта отырып,есте сақтау қабілетін арттыру,байқампаздыққа баулу.
Артикуляциялық жаттығу:
«Машина»
*Гараждын есігін ашамыз.Машина шығады. Ауызды ашамыз, 3-5 сек жабамыз.
***Машина көңілді** – ерінді күлімсіреп, барлық тістерді көрсету.
***Машинаның құбыры бар** –ол өте ұзын! Ерінді құбыр түрінде алға созамыз.
***Машинаның бағы жаңар майға толық** - бетімізді үрлеп толтырамыз
***Машинада жанар май таусылып қалды**- бетімізді ішке тартамыз.
***Кең жол**- машиналар кең жолға шықты. Ауызды кең ашып, тіл төменгі ернінде жатады.
*Жақсы, енді арқаларынды түзетіп, аяқтарын бірге қойып отырамыз.

Жүгіруге арналған ойын: «Торғайлар мен мысық»
Міндеттері: Балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.
Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.
Ойынның шарты.
Бағдарламалық мазмұны:
Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердін ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады.
Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті уақыты: 10.15 – 10.40

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)			!	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дене мүшелерінің атқаратын қызметі **ҰІӘ міндеттері:** -қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. Сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру; жаңа сөздердегі қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға машықтандыру, тіл мәдениетін дамыту. **Дағды:** Тақпақты жатқа айтуға дағдыландыру. Сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру.	**3.Сурет салу-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мерекелік дастарқан. *(Акварель бояу)* **ҰІӘ міндеттері:** -балаларды қазақтың қонақжайлылығымен таныстыру; -дастарқанды әшекейлеу арқылы көркемдік талғамын қалыптастыру. **Дағды**: -қонақ күту рәсімі туралы түсініктерін жетілдіру; -іс-әрекет барысында өз ойын толық жеткізе әңгімелеу арқылы дұрыс сөйлей білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дастарқанды әшекейлеп, безендіре алады;

				Күтілетін нәтиже: **Жасайды:** дене мүшелерінің атқаратын қызметін ажыратып қазақша атайды, жаңа сөздердегі қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс қайталайды. **Түсінеді:** сөздерді, қарапайым сұрақтарды түсінеді. **Қолданады:** сөздер мен сөйлемдерді қолданады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Дидактикалық ойын: «Не көріп тұрсың?» Қуыршақтың дене мүшелерін атаймыз. Мынау – басы. Мынау – қолы. Мынау – аяғы. Бұлар – дене мүшелері. Жаңа сөздермен таныстыру. – Көз көру үшін керек. – Көз не үшін керек? – Көз көру үшін керек. – Құлақ не үшін керек? – Құлақ есту үшін керек. – Мұрын дем алу үшін керек. – Мұрын не үшін керек? – Мұрын дем алу үшін керек. – Қол ұстау үшін керек. – Қол не үшін керек? – Қол ұстау үшін керек. – Қол жазу үшін керек. – Қол не үшін керек? – Қол жазу үшін керек. – Қол сурет салу үшін керек. – Қол не үшін керек? – Қол сурет салу үшін керек. – Аяқ жүру үшін керек. – Аяқ не үшін керек? – Аяқ жүру үшін керек.	**Түсінеді:** дастарқанның, қонақжайлылықтың мән-мағынасын, маңыздылығын; **Қолданады:** ұқыпты жұмыс жасайды, эстетикалық талғамын қолдана біледі. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Дастарқан» әнін тыңдату. Педагог әннің не жайында айтылғанын әңгімелеп, дастарқанның мән-мағынасына қысқаша тоқталады. **Түсіну деңгейі:** Үлгіні талдау барысында дастарқанды салу техникасы мен ою-өрнектерге назар аударады. Алдымен дастарқанның суретін салып аламыз. Дастарқан қандай геометриялық пішінге ұқсас? Дастарқанды бір түсті бояумен салайық. **Қолдану деңгейі:** **Көркем сөз:** Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ наны, Кең пейілді, арайлы, Осы жерден тарайды. Педагог дастарқанды әшекейлеу жолдарын көрсетеді, салып түсіндіреді. Өрнектерді салу жолдарын көрсетеді. Тік төртбұрышты дастарқанның шеттеріне, бұрыштарына, ортасына түрлі түсті«қызғалдақ», «қошқармүйіз» өрнектерін үйлестіре салайық. **Сөздік жұмыс:** дастарқан – дастархан, ою – орнамент,

				– Аяқ жүгіру үшін керек. – Аяқ не үшін керек? – Аяқ жүгіру үшін керек. – Көз, құлақ, мұрын, қол – бұлар сезім мүшелері. Балалар жаңа сөздерді, сөйлемдерді қайталайды. **Түсіну деңгейі:** Дыбыстық жаттығу (айнамен қайталау). Көру – көзбен көру. Тыныс алу – мұрынмен дем алу. Есту – құлақпен есту. Ұстау – қолмен ұстау. **Не үшін?** Екі көзің не үшін керек? Жақсыларды көру үшін. Екі қолың не үшін керек? Елге көмек беру үшін. Құлақ деген не үшін керек? Ақыл-кеңес тыңдау үшін. (Қадыр Мырза Әли) **Қолдану деңгейі:** 1.Суреттерге қара. Дене және сезім мүшелерінің атқаратын қызметіне қарай сөйлем құра. Педагог жеке жұмыс жүргізеді. Үлгі бойынша сөйлем құрастыру. Үлгі: *Көзбен көреді.* Дидактикалық ойын: «Мұрын, мұрын, мұрын » Мұрын, мұрын, мұрын – бас. Мұрын, мұрын, мұрын – қол. Мұрын, мұрын, мұрын – аяқ. Балаларды шатастырып, басқа дене мүшелерін көрсетуге болады.	өрнек – узор ұғымдарын сурет салу барысында тиімді қолдануға көңіл бөледі, іс-әрекетте нақтылап, қайталап отырады. **Сергіту сәті:** **Сөзұйқас** Аз, аз, аз... Алдым қағаз Рет, рет, рет... Сурет салдым бірінші рет. Мен, мен, мен... Ою ойдым қайшымен! Кес, кес, кес... Сен де маған көмектес. Балалар жұмыстарын жалғастырады. Педагог балалармен жеке жұмыс жүргізеді.
3 үзіліс – 10:40 – 10:50					

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Аз қимылды ойын:«Жылдам ал, жылдам қой»

Басты міндеттері: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша, мәтіннің сөзіне сай қимыл - қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.

Аз қимылды ойын: «Жылдам ал, жылдам қой»

Ойын міндеттері: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша, мәтіннің сөзіне сай қимыл - қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.

Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, жүгіру дағдыларын дамыту.

Ойын шарты:

Әдістемелік нұсқаулар:

Бүкіл залда заттар шашылған (доптар, шаршылар, таспалар). Балалар жан-жаққа бұл заттарды басып кетпеуге тырысып жүгіреді. «Жылдам ал!» пәрмені бойынша барлық балалар бір-бір заттан алып, қолдарын жоғары көтеріп, қимылсыз тұрып қалады. Осыдан кейін затты қолдарынан тастамай жүгіруін жалғастырады. Біраз уақыттан кейін ұстаз

«Жылдам қой!» пәрменін береді. Осы кезде балалар қолдарындағы заттарды барынша жылдам жерге қойып, қозғалыссыз тұруы керек.

Ұсыныс: Ойынды қиындатуға болады: тез жүгір.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)				**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Айнала ақша қар. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерліліктің элементтерімен байланыстыру, дыбыстарды ажырату, қолымен бағытын көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырату; -музыканың ширақ сипатын жеңіл, ырғақты жүгіріспен беру, тізені көтеріп жүгіруді орындау; -би элементтері арқылы балаларға эстетикалық тәрбие беру.	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Ғарышқа саяхат. **ҰІӘ міндеттері:** -сапты бұзбай бірінші-екінші деп саналуға үйрету. -бір қолмен допты еденге соғуды үйретуді жалғастыру, допты алақанды ашып қағып алу, кеудеден саусақтардың басымен итеріп лақтыру және аяқтың қасында еденге қырындап бір қолмен соғуға дағдыландыру. **Дағды**: кез келген нұсқауды мұқият орындау, үлкен-кіші қадамдармен жүре білу дағдылары мен көзді жұмып кеңістікте қимылдай алуды дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** бірінші-

				Дағды: Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындауға дағдыландыру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Вальс» (Қ. Шілдебаев) **Ән айту:**«Айнала ақша қар» (И. Мамақов) «Қыс келді» (Б. Жұмабекова) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Көңілді балалар» литва х.ә. (өңдеген Т. Ломова) **Билер:** «Қоян биі» (В. Питерцев) **Ойындар, хороводтар:** «Көлеңке» (К. Қуатбаев) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Тамшылар» румын х.ә. (өңдеген Т. Попатенко) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажыратады, ән орындайды. **Түсінеді:** бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерліліктің элементтерімен байланысу. **Қолданады:** музыканың сипатына сәйкес қозғалады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Көңілді балалар» литва халық әуені (өңдеген Т. Ломова). Балалар шеңберде жүріп, музыкаға ілесіп қимылдар жасайды. ***Музыка тыңдау:*** «Вальс» (Қ. Шілдебаев). Балаларға Қ. Шілдебаевтың суретін көрсетіп, оның өмірі туралы қысқаша	екіншіге саналу, тізбекпен жүру, допты еденге бір қолмен соғу, ойындарда рөлдік әрекеттер жасау, релаксация. **Түсінеді:** «ғарышкер, зымыран, жұлдыз» сөздерін біледі, өз әрекетін командаңың әрекетімен үйлестірудің маңызын түсінеді, допты саусақтың ұшымен жұмсақ итеріп соғуды, кедергілерден аттап өтуді біледі. **Қолданады:** ырғақты гимнастика жасау дағдылары, екі аяғымен бірдей екпінді итеріле алуы, жартылай бүгілген аяғына секіріп түсе білу, педагог белгісі бойынша шұғыл тоқтай алу, кез келген нұсқауды мұқият орындау, үлкен-кіші қадамдармен жүре білу дағдылары мен көзді жұмып кеңістікте қимылдай алуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Кім зейінді?» Зейінді тексеруге қимыл-қозғалыс ойыны. «Ғарышкерлердің» әрқайсысы зымырандағы өз орнын есте сақтап алуы керек.Ойыншылар өз командирлерін тез тауып, зымыранға отырып үлгеруі керек. Командир қолына батареялы ойыншық рөлді алады. Балалар «паровоз» жасап, төрт тізбекке бес-бестен тұрып, залмен командирлерінің артынан шеңбер бойымен түрлі бағытта жүре бастайды. **Ойын жаттығуы: «Зымыранның ұшуы».** Зымырандарды басқару

				мәлімет беру. «Вальс» – би музыкасы, көбіне ол музыкаға жұптасып билейді. Балалар қыс көріністерінің бейнелейтін суреттерге көз салыңдаршы, қандай құбылысты байқадыңдар? Қазір жылдың қай мезгілі? Қыс сендерге несімен ұнайды? **Түсіну деңгейі: *Ән айту:*** «Айнала ақша қар» (И. Мамақов). Ән айтар алдында дауысты қалыпқа келтіріп, денені тік ұстап, ережені еске түсіру. Әуенді дұрыс айтуына көңіл аудару. Өткен оқу қызметінде үйренген әнді еске түсіру. «Қыс келді» әнін (Б. Жұмабекова) сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** «Қоян биі» (В. Питерцев). Балалар музыкаға ілесіп қоянның қимылдарын үйренеді, «шөп жұлу», «үрку», «айбат көрсету» секілді қимылдарды үйренеді. **Қолдану деңгейі:** ***Ойындар, хороводтар:*** «Көлеңке» (К. Қуатбаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар шеңбер бойымен тұрады. Педагог топ ішінен бойы ұзын бір баланы және бойы аласа баланы таңдап алады. Бойы қысқа баланың «көлеңке» болатынын түсіндіреді. Яғни, әнді айта жүріп, бойы ұзын бала қандай қимыл жасаса, «көлеңке» соның қимылын шатаспай	тетігін қосу, «1-2-3 – кеттік!» сигналы. Нұсқау – тура педагогтің артынан «ұшу». **Түсіну деңгейі:** **«Секектегіш»** ғаламшары. Бұл ғаламшарда балалар секіріп жүреді. Екі аяқтап биіктігі 20-30см заттардан аттап секіру. **«Түрлі түсті ғаламшар»** – бұл ғаламшардың тұрғындары түрлі түсті доптарды жақсы көреді. Допты еденге бір қолмен соғып, алақан жайып қайта саусақтың басымен қарсы алып, қайтарып, аяқтың жанына қарай еденге соғу. Себеттен түрлі доптарды алып, қалауынша тұра қалады. Допты еденге бір қолмен соғып, алақан жайып, саусақтың басымен қарсы алып, қайта қайтарып аяқтың жанына қарай еденге соғуға тырысады. Допты соққанда күш мөлшерін есептеп, дұрыс пайдалануға тырысады. Педагогтің белгісімен келесі ғаламшарға ұшады – (көзді жұмып) қараңғыда залмен қозғалысын жалғастырады. **Қолдану деңгейі:** **«Жорғалаушылар ғаламшары» –** бұл ғаламшардың тұрғындары тек еңбектеп, жорғалап қозғалады. Модульдерден аттап шынтақтап, тізерлеп, еңбектеп жүруге жаттығу. Шынтақтап, тізерлеп, еңбектеп залдың келесі жағына модульдерден асып өтеді. Қолдары мен аяқтарының жұмысын үйлестіруге,

				қайталауы тиіс. Ойын шарты бұзылса, айып ретінде тақпақ немесе ән орындап береді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Тамшылар» румын халық әні (өңдеген Т. Попатенко). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді.	бағытын сақтап қозғалуға, басқа балаларға соғылмауға тырысады. «**Сиқырлы ғаламшар»** – бұл ғаламшардың тұрғындары алыптардан қортықтарға айнала алады. «Алыптар мен қортықтар» қимыл-қозғалыс ойыны. Залға шашырап бытырыңқы жүрісті орындайды. Әртүрлі музыка әуенімен сәйкес қимылдар жасайды: шапшаң әуенге үлкен адымдап, қолын жоғары көтеріп жүреді. Баяу әуенге кішкентай қадамдар жасап, қолдарын беліне қойып жүреді. «Табиғат дыбыстары» музыкасын тыңдау. Жер – ең керемет ғаламшар екендігін, біздің үйіміз екендігін естеріне сала кету.
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»		♦ ?		**Қаңтар** **Серуен кешені № 4** **«Қардағы құс іздері»** **Міндеті**:қардағы құс іздерін тани білуге үйрету. ***Бақылау барысы*** Балаларға сұрақтар ♦ Із дегеніміз не? (қардың үстінде қалған белгі) Балаларға ауладағы жем шашылған жерде қалған құс іздерін бақылауға ұсыну.. ♦ Қалай ойлайсыңдер, мынау ненің іздері, құстың ба, әлде жануардың ба? ♦ Қар бетінде	**Қаңтар** **Серуен кешені № 5** **Күн мен түн неге ауысады?** **Міндеті**:Күн мен түннің ауысуы қалай жүретіні туралы түсінік беру. **Бақылау барысы** Сендер қалай ойлайсыңдар, күн мен түн неге ауысады? Күн жерге күндіз жарық береді. Жер кеңістікте үлкен жылдамдықпен айналады. Жердің бір айналысы 24 сағатта өтеді. Жердің айналған уақытында жердің күнге қарамайтын бетінде түн болады да, жердің күнге қараған бетінде түн болады. **Балаларға сұрақтар.** ♦ Жұлдыздар түнде қайда

				неліктен құс іздері қалады? (құстардың салмағынан табаны астындағы қар ұшқындары сынады) Балаларға құстар ізі салынған парақтар таратылады және оларға қай құстың ізі екенін анықтау тапсырылады. Қар бетінен ұқсас із іздестіріледі.. ♦Құстардың ізі арқылы нені білуге болады? *(құстың көлемі қандай, қалай қарай жүрген, бір жерде аялдаған ба?)* **Зерттеу жұмысы** Алаңдағы шағын жердегі қарды нығыздау және таяқшамен құс ізінің суретін салу. **Еңбек** Қардан қала тұрғызуға қар жинау. *Мақсаты:* — Ұжыммен жұмыс істей білулерен қалыптастыру; — Жұмысты жоспарлау. **Қимылды ойын** «Ізбе із». *Мақсаты: тепе-теңдікті сақтау. Алдыңғы түскен із үстіне дәл түсуге тырысу. Ептілікке баулу..* **Жаттығу ойындары** Алға жылжи отырып екі аяқпен секіру.. *Мақсаты: қимыл-қозғалыстарын дамыту.* **Халық болжамы:** *Қар көп болса, нан мол болады. *Қатты аязда әтеш ерте шақырса, күн жылынады. *Ит қарға аунаса, қарлы боран болады. Қыс аязды болса, жаз ыстық болады.	кетеді? *(жұлдыздар күндіз де аспанда болады. Тек күннің жарығы жұлдыздың жарығынан да күшті болғандықтан, жұлдыздар көрінбейді)* ♦ Күн неге батады? *(жер күнді айналады, сонықтан да шығыстан күн шығып, батыста батқандай әсер қалдырады.)* **Зерттеу жұмысы** Жарық сәулелері жерге тура түседі, егер оған жолда бірнәрсе кедергі жасаса, онда одан көлеңке пайда болады. Таңертең, түсте, кешке зерттеу жұмысын жүргізу. Таңертең және кешке көлеңке ұзын болады, ал, түсте көлеңке қысқа болады (түсте күн дәл төбеден түседі, сондықтан көлеңке қысқа). **Еңбек:** Ойын алаңындағы қарды сыртқа шығару. *Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бірлесе еңбек етуге тәрбиелеу.* **Қимылды ойын** «Жердің күнді айналуы». *Мақсаты: күн туралы білімдерін бекіту.* **Жаттығу ойындары** Қимылдарын дамыту «Шығырыққа лақтыру». *Мақсаты:мергендіктерін дамыту.* **Мақал-мәтел:** Туған жердің күні де ыстық, түні де ыстық.
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				

Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс		.		**Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Әли Ғ Қыс белгілері жайлы әңгімелесу,қыс мезгілі жайлы білімдерін дамыту.	**Қоршаған ортамен таныстыру – коммуникативтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Жігер Үй жануарлары мен олардың төлдері; олардың адамға әкелетін пайдасы туралы түсініктерін жинақтау.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)				**Дидактикалық ойын:** «Қай мезгілде ойнаймыз?» **Міндеттері:** шығармашылық әңгіме құрау, қыс мезгілінің ойындарын білу. **Дағды:** қардың қандай болатынын білу, қыс мезгілінің ерекшеліктерін біле отырып табиғатты қорғай білуге дағдыларын қалыптастыру. **Ойынның шарты:** Шаңғы, асық, шана, доп, хоккей, секіргіш жіп суреттеріне қарап, қай мезгілде ойнайтынын айту.	**Танымдық-қимылды ойын: «Сәйкес қиықты таңда» дидактикалық ойыны** **Міндет:**Тез шешім қабылдай алуға, жылдамдыққа, ептілікке, сыйластыққа үйрету. **Дағды:** Балалар топтағы кез келген затты, оның қандай геометриялық пішінге ұқсайтынын, түсін сипаттайды. Қалған балалар шешуін тауып, затты атауға дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Балалар тапсырманы орындайды, суреттен дөңгелек, тіктөртбұрыш, үшбұрыш пішінді заттарды табады. Сәйкес пішіндермен сызып қосады.
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	.			**Ата-анаға кеңес:** Есіңізде болса, балаға үш негізгі қасиетті дарытуға міндеттісіз: шешім шығару, құрмет, жауапкершілік. Қандай жағдай болса да, еңсесін тік ұстайтын, жан-қоршаған адамдарына құрметпен қарайтын және өз қадамдары үшін жауап бере алатын адамдар көп жағдайда табысқа жететіні белгілі. Ғарышқа саяхат.	**Ата-анаға кеңес:** Бір мезетте қатал да мейірімді бола біліңіз. Егер сіз балаңызға деген ыстық ықыласыңызды үнемі білдіре отырып, тек керек уақытында ғана ұрсатын болсаңыз, онда бұл сіздің тәрбиеңіз барысында міндетті түрде жемісін береді.

				ҰІӘ міндеттері: -сапты бұзбай бірінші-екінші деп саналуға үйрету. -бір қолмен допты еденге соғуды үйретуді жалғастыру, допты алақанды ашып қағып алу, кеудеден саусақтардың басымен итеріп лақтыру және аяқтың қасында еденге қырындап бір қолмен соғуға дағдыландыру. **Дағды**: кез келген нұсқауды мұқият орындау, үлкен-кіші қадамдармен жүре білу дағдылары мен көзді жұмып кеңістікте қимылдай алуды дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** бірінші-екіншіге саналу, тізбекпен жүру, допты еденге бір қолмен соғу, ойындарда рөлдік әрекеттер жасау, релаксация. **Түсінеді:** «ғарышкер, зымыран, жұлдыз» сөздерін біледі, өз әрекетін команданың әрекетімен үйлестірудің маңызын түсінеді, допты саусақтың ұшымен жұмсақ итеріп соғуды, кедергілерден аттап өтуді біледі. **Қолданады:** ырғақты гимнастика жасау дағдылары, екі аяғымен бірдей екпінді итеріле алуы, жартылай бүгілген аяғына секіріп түсе білу, педагог белгісі бойынша шұғыл тоқтай алу, кез келген нұсқауды мұқият орындау, үлкен-кіші қадамдармен жүре білу дағдылары мен көзді жұмып кеңістікте қимылдай алуды.	

				Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Кім зейінді?» Зейінді тексеруге қимыл-қозғалыс ойыны. «Ғарышкерлердің» әрқайсысы зымырандағы өз орнын есте сақтап алуы керек.Ойыншылар өз командирлерін тез тауып, зымыранға отырып үлгеруі керек. Командир қолына батареялы ойыншық рөлді алады. Балалар «паровоз» жасап, төрт тізбекке бес-бестен тұрып, залмен командирлерінің артынан шеңбер бойымен түрлі бағытта жүре бастайды. **Ойын жаттығуы: «Зымыранның ұшуы».** Зымырандарды басқару тетігін қосу, «1-2-3 – кеттік!» сигналы. Нұсқау – тура педагогтің артынан «ұшу». **Түсіну деңгейі: «Секектегіш»** ғаламшары. Бұл ғаламшарда балалар секіріп жүреді. Екі аяқтап биіктігі 20-30см заттардан аттап секіру. **«Түрлі түсті ғаламшар»** – бұл ғаламшардың тұрғындары түрлі түсті доптарды жақсы көреді. Допты еденге бір қолмен соғып, алақан жайып қайта саусақтың басымен қарсы алып, қайтарып, аяқтың жанына қарай еденге соғу. Себеттен түрлі доптарды алып, қалауынша тұра қалады. Допты еденге бір қолмен соғып, алақан жайып, саусақтың басымен қарсы алып, қайта қайтарып аяқтың жанына қарай еденге соғуға	

				тырысады. Допты соққанда күш мөлшерін есептеп, дұрыс пайдалануға тырысады. Педагогтің белгісімен келесі ғаламшарға ұшады – (көзді жұмып) қараңғыда залмен қозғалысын жалғастырады. **Қолдану деңгейі:** **«Жорғалаушылар ғаламшары» –** бұл ғаламшардың тұрғындары тек еңбектеп, жорғалап қозғалады. Модульдерден аттап шынтақтап, тізерлеп, еңбектеп жүруге жаттығу. Шынтақтап, тізерлеп, еңбектеп залдың келесі жағына модульдерден асып өтеді. Қолдары мен аяқтарының жұмысын үйлестіруге, бағытын сақтап қозғалуға, басқа балаларға соғылмауға тырысады. «**Сиқырлы ғаламшар»** **–** бұл ғаламшардың тұрғындары алыптардан қортықтарға айнала алады. «Алыптар мен қортықтар» қимыл-қозғалыс ойыны. Залға шашырап бытырыңқы жүрісті орындайды. Әртүрлі музыка әуенімен сәйкес қимылдар жасайды: шапшаң әуенге үлкен адымдап, қолын жоғары көтеріп жүреді. Баяу әуенге кішкентай қадамдар жасап, қолдарын беліне қойып жүреді. «Табиғат дыбыстары» музыкасын тыңдау. Жер – ең керемет ғаламшар екендігін, біздің үйіміз екендігін естеріне сала кету.	

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі:Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі»КММ
Топ: Мектепалды 0 а сынып
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 13.01.-17.01.2024-2025 оқу жылы
Заң және тәртіп айы
Апта дәйек сөзі:Талап бар жерде тәртіп бар

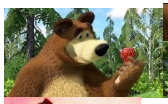
Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 13.01.25	Сейсенбі 14.01.25	Сәрсенбі 15.01.25	Бейсенбі 16.01.25	Жұма 17.01.25
8,00 **Балаларды қабылдау**	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар. «Өнегелі 15 минут»				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				

өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу					
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс (Біртұтас тәрбте)				
	Математика негіздері – ойын, зерттеу іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Математика негіздері» **Танымдық және зияткерлік дағдылары:** «Ойын,зерттеу танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «*Жете ме?»(«Маша мен аю», «*Абайлаңыздар, маймылдар»)м.ф желісі бойынша. (Әртүрлі заттар тобын салыстыру және теңеу) **Міндеттері:** Баланың қарапайым математикалық түсініктерден алған білімін тиянақтау, қарапайым сан мен санау түсініктерін қалыптастыру, сандарды ажырата білуге үйрету. Балалардың үлкен - кіші, көп - аз туралы ұғымдарын қалыптастыру. Заттарды түстеріне, түрлеріне қарай ажыратып салыстыруды меңгерту. **Дағды:** сандарды санау, салыстыру, цифрларды тануға және атауға ,дұрыс құрастыра білуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Балаларға суреттер	**Қоршаған ортамен танысу** - тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **Құзыреттілік:** «Қоршаған ортамен танысу» **Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру: «**тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Не береді?»(пазылы арқылы) **Міндеттері:** Ойын арқылы үй жануарларының түрлерін білуге, төлдерінің қалай аталуын үйрету.Балалардың айтылған ойды тыңдауға және ұғыну зейінін дамыту. Үй жануарларының қандай, пайдасы бар екені жайлы айту. Жануарларға қамқор бола білуге тәрбиелеу. **Дағды:** Үй жануарларының әрқайсысының өзіне тән қасиеттері туралы пікірлерін айтқызу арқылы кез-келген тақырып бойынша ойларын еркін жеткізе білуге баулу.Сөздік қорларын молайту.Бір - біріне қамқор болуға, ұйымшылдықпен ойнауға дағдыларын қалыптастыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,көркем әдебиет,дене шынықтыру,шығармашылық дағдылар. **Ойынды өткізуге арналған**	**Сауат ашу негіздері** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сауат ашу негіздері» **Коммуникативтік дағдылары:«**Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Түсіп қалған дыбысты тап» **Міндеттері:** Дауыссыз дыбыстардың жасалу жолдарымен таныстыру. Суреттен дауыссыз дыбыстардан басталатын суреттерді таба білу қабілеттерін дамыту. **Дағды:** Дауысты және дауыссыз дыбыстарды бір-бірінен ажырата білуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Балаларға әріптер беріледі, олар жұбын тауып, буын шығатындай етіп (қолдауыш дауыссыз немесе дауысты дыбыс бойынша) беріледі. Әр бала өз қалауы бойынша суреттер	**Көркем әдебиет** –тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Көркем әдебиет» **Коммуникативтік дағдылары:«**Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Тауып көр» (Ыбырай Алтынсариннің «Бір уыс мақта»)әңгіме желісі бойынша және мақта неден жасалған,оны қайда қолданамыз?) **Міндеттері:** Әңгіме мазмұнымен таныстыру, суреттерге қарай отырып айтып білуге талпындыру,түсінгенін айта білуге үйрету. Есте сақтау қабілеттерін дамыту. Балалардың тілдерін жетілдіру, тіл байлығын дамыту, тыңдау,құрастыру қабілеттерін арттыру, еңбек етуге, үнемшіл болуға тәрбиелеу, шығармашылыққа тәрбиелеу. **Дағды:** Сөздік қорларын молайтып, байланыстыра сөйлеуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Қоршаған ортамен танысу,сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік**	**Сурет салу-**шығармашылық,коммуникативтік, ойын әрекеті **Құзыреттілік:** «Сурет салу» **Коммуникативтік дағдылары:** «Шығармашылық дағдыларының, зерттеу іс-әрекетінің дамуы» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Мерекелік дастархан - Жаңа жыл» **Міндеттері:** Қағаз бетіне түрлі пішіндерден заттың дайын суретін құрастыра білуге үйрету. Балалардың ойлау қабілеттерін,қиялы мен шығармашылығын дамыту. Еңбекке тәрбиелеу. **Дағды:** Дастарқанды әшекейлеу ерекшеліктерін игеруге,ұқыпты жұмыс жасауды,сұлулықты сезіне білуге дағдыландыру. **Талапты болуы:** «Дастархан басында өзін-өзі ұстай білу» дағдылары болуы керек. **Қолынан келуі керек:** Ыдыстарды ұқыпты, таза ұстау керектігін білді. **Кіріктірілген:**сөйлеуді дамыту,қоршаған ортамен танысу. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**:

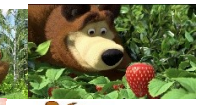
	таратылып беріледі. Бірінші суретті үстелдің ортасына қояды, қалған балалар суреттерді салыстыру арқылы сәйкес өзінің суретін қояды, суретте бейнеленген заттар бір-біріне жетті ма жоқ әлде жетпей қалды ма айтады.Ойын осылай жалғаса береді. - Суреттегі қонжықтар көңілсіз сияқты. - Балалар қараңдаршы, мына жерде неше қонжықты көріп тұрсыңдар? - Санайықшы, төрт қонжық. - Ал мына құлпынайларды санайық, нешеу екен? - Құлпынайлар үшеу. - Қонжықтардың әрқайсысына құлпынайдың жеткен жетпегенін қайдан білеміз? - Қонжықтарға құлпынайлар жетті ме? - Олар бірдей болу үшін не істеу керек? - Тағы бір құлпынай керек. - Қайсысы көбірек: қонжықтар ма, әлде құлпынайлар ме? - Бірдей болды.Тағыда бірнеше суреттер беріледі. **Ықтимал күрделендіру**: Құрастырылған заттарға байланысты жұмбақтар шешу. **Ойынның нұсқаулары**: Құрастырылған жұмыстарын қандай геометриялық фигураларға ұқсайды,атауларын жатқа айту. **Тіл ұстарту жаттығуы: «Аю»** Ормандағы аюдың, Құлпынайы көп екен. Теріп, теріп алайық,	**әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Үй жануарлары бейнеленген пазылы суреттерді көрсету, сол суреттегі жануарды атап,олардын адамдарға қандай пайдасы бар екенін айтып құрау немесе сәйкестендіріп жинақтау. **Ықтимал күрделендіру**: **Ойынның нұсқаулары**: «Адамдар үй жануарларын неге ұстайды және олардың қандай пайдасы бар?» Неліктен адамдар түйе, сиыр, жылқы, қой мен ешкіні үй жануары деп атаған?Үй жануарларының пайдасын тауып құрастыру. **Тіл ұстарту жаттығулары:** «Үй жануарлары»туралы Ие – ие – ие, Маң – маң басқан түйе. Та- та – та, Жібек жүнді бота. Иыр – иыр – иыр, Сүт береді сиыр. Зау – зау – зау, Мөңірейді бұзау. Қы – қы – қы, Кісінейді жылқы. Шақ – шақ – шақ, Құлдырайды құлыншақ. Ой – ой – ой, Қорада тұр қой. Зы – зы – зы, Моп – момақан қозы. Кі – кі – кі, Сақалды ешкі. Ақ – ақ – ақ, Секеңдеген лақ. Ік – ік – ік, Шәукілдейді күшік. Ық – ық – ық, Тышқан жейді мысық. **Сергіту сәті** арқылы төлдерді шақыру. Биені құраулап,(құрау-құрау...)	алып,сөздердің бір дыбысын түсіріп айтамын, сендер түсіп қалған дыбысты қосып, толық сөзді айтуларың керек. *Балалар суретке қарап,түсіп қалған дыбысты айқынырақ айтады.* Мысалы: *ұша...(қ), қызана...(қ), бана...(н), тор..(т), апельси ...(н), қоя...(н), автоб...(с), шәйне...(к), қо...(й), текш...(е), до...(п), күші...(к), сыпырғы...(ш), қамш...(ы), телефо...(н), қылы...(ш), қайы...(қ), балапа...(н), тырн...(а), тара...(қ), бақ...(а), балмұзда...(қ), қан...(т), қия...(р).* **Ықтимал күрделендіру**: тілдік әріптерге байланысты іс-қимыл арқылы көрсете білу. **Ойынның нұсқаулары**: заттың суреттерін көрсету арқылы әріпті табу. **Тіл ұстарту жаттығуы: «Саусақ жаттығуы»** Партадағы саусақтар, Адымдайды, жүреді. Өнерлі бұл саусақтар, Сурет сала біледі. Ортанғы мен сұқ саусақ, Түйеқұсты салады. Төңкеріліп аспанға, Қоянда бола қалады **Шығармашылық жұмыс:**«Доп» суретін дауысты,дауыссыз дыбыстардың түсіне сәйкес бояу. 	**нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Үстел үстіне бірнеше суреттер болады,балалар өз ойларымен құрастыру. **Ықтимал күрделендіру**: Ы. Алтынсариннің «Бір уыс мақта» әңгімеден еңбек ету және ысырапшылдыққа жол бермеу керектігін түсіну. Дүниедегі жаратылған жанды - жансыздардың ешқайсысының да керексіз болып, жерде қалатыны болмайды. Мысалы: мата қалдықтарынан көрпе құрауға болады. Адал еңбектің нәтижесі адамды қуанышқа бөлейді. Адам өз мақсатына ерінбей еңбек еткеннің арқасында ғана қол жеткізеді. **Ойынның нұсқаулары**: Үстел үстінде суреттерді көрсете отырып,еркін сәйкестендіру арқылы құрастыру.Балалар суреттерді тауып, сұрақтарға жауап береді,әңгіме құрастырады. **Зерттеу жұмысы:** Кубизм стратегиясы бойынша зерттеу. **-** Балалар менің қолымда мақта, осы мақтаны бәріміз зерттеп, суреттеп, қолдануы жөнінде анықтап көрейік. - Мақта неден жасалады? - Ол қандай? - Оны қайда қолданамыз? **Сергіту сәті:** «Мұның аты-еңбек» Қырға шықсаң өрлеп (қолдарын кезек жоғары көтереді) Мұның аты - еңбек (екі	***Ойынның шарты:*** Дастарқанның,қонақжайлылықтың мән мағынасын,маңыздылығын түсіне отырып, дастарқанды әшекейлеу ерекшеліктерін сай жасау. Дастарқанның мән-мағынасына қысқаша тоқталады.Үлгіні талдау барысында дастарқанды жасауына назар аударады. **Ықтимал күрделендіру:** «Дастарқан»әнін тыңдату.Қосылып айтуға мүмкіндік тудыру. **Ойынның нұсқаулары:** Мұғалім балалармен бірге үлгілік суреттерге қарап, қандай тағам қоюға болады атап шығады. Дастарханның үлгісі қарастырылады. Өздерінің ұнатқан дастарқандарын көрсетулері үшін бірнеше балалар тәрбиешінің айтқанын мұқият тыңдап, орындайды. Іс-қимылмен орындайды. Сұрақтарға жауап береді. II нұсқасы бойынша бірнеше тағам түрлері берілген,сол үлгідегі тағам түрлері мерекелік дастарханға қоюға болатын тағам түрлерін белгілейді.Екінші тапсырма керек емес тағам түрлерін сызып тастайды. **Есіңе сақтап ал:** Ыдыс-аяқтарды үстелге қалай қою керек соны көрсету. Асқа отырар кезде ең алдымен қолды жуу керек. Кір қолмен тамақ жеуге болмайды. Кір қолда көптеген

Аюға біз сыйлайық.

Түйені көс-көс деп.(көс-көс...)
Сиырды аухаулап,(аухау-аухау...)
Ешкіні шөрелеп.(шөре-шөре...)
Шақырып аламыз,
Сауамыз бағамыз.

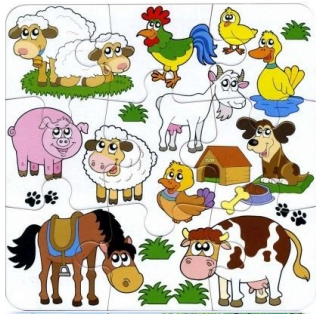
Тыйым сөдер

1.Малды ұруға болмайды.
2.Ақты төкпе.
3.Малды теріс мінбе.

Мақал – мәтел:

1.Ер қанаты- ат.
2.Ел көркі - мал,өзен көркі - тал.
3.Малдың жайын баққан білер,
Оттың жайын жаққан білер

ұша...(к) қызана...(к)

бана...(н) тор..(т)

апельси ...(н) қоя...(н)

автобу...(с)

шәйне...(к)

қо...(й) текш...(е)

до...(п) күші...(к)

сыпырғы...(ш) қамш...(ы)

телефо...(н) қылы...(ш)

қолын жаяды)
Кесте тіксең зерлеп (оң қолмен ине ұстап тіккен қимыл көрсету)
Мұның аты - еңбек (екі қолын жаяды)
Сабағыңа жөндеп (жанындағы көршісіне қолын жаяды)
Әзірленсең еңбек
Қиындықтың бәрін (құшағын жаяды)
Еңбек қана жеңбек (екі қолын жаяды)

Тіл ұстарту жаттығуы:
Жаңылтпашты жаңылмай, жатқа айту

Мақталы дала,
Аппақ қой, қара.
Қарашы бала,
Мақталы дала.

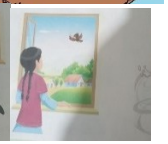

микробтар болады.
Ал сабын мен су оларды құрытады.

Бой сергіту:

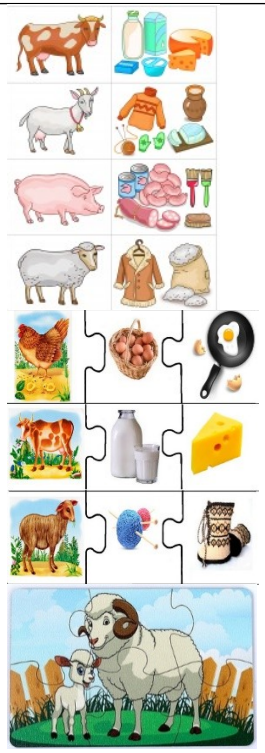
Алма баққа барайық,
Алма теріп алайық.
Ең үлкенің дәмдісін,
Тәрелкеге салайық.

Қандай өлең жолдарын білеміз?:

1.Асты-шашпай төкпей іш,
Сораптамай аппен іш.
Ақырын алып қолын,
Шашпай же нанды да.
Келген асты алдына,
Тауысып іш қалдырма.
Дастарханның басында,
Әдептен біз бас озбаймыз.
Үлендердің қасында,
Қолды бұрын созбаймыз.
2.Тамақ ішер кезде біз,
Сөйлемейміз, күлмейміз.
Астан басқа өзгені,
Елемейміз білмейміз.
Кісі келсе қонаққа,
Етпен шайын қамдаймыз.
Қымыз құйып қонаққа,
Әңгімесін тыңдаймыз.
3.Нан болса-ойнап күлеміз
Нан болса-еркін жүреміз.

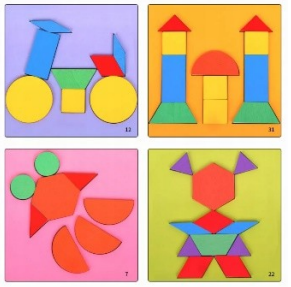

			      		
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және құні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады,	№ 19 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Заттарсыз орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолдарын беліне қою. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2– қолдарын жоғарыға апарып, аяқ басына көтерілу; 3– қолдарын қайтадан екі жаққа созу; 4 – б.қ.қ. (7-8 рет)	№ 20 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Заттарсыз орындалатын жаттығулар** **№2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ. – негізгі тұрыс. Аяқтарының аяғын ашып, қолдарын беліне қояды. 1– қолдарын желкесіне қояды, оң аяғының басымен артқа қояды; 2– б.қ.қ. сол аяғымен сол қимылдарды қайталайды (6-7 рет).	№ 21 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Заттарсыз орындалатын жаттығулар** **№3 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: қолдары екі жанында, 1– сол аяғымен жанына қарай қадам аттау, қолдарын екі жаққа созу; 2– б.қ.қ. Сол қимылдарды екінші аяғымен қайталау (7-8 рет).	№ 22 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Заттарсыз орындалатын жаттығулар** **№4 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: тұру. Қолдарын түзу басынан жоғары көтеріп, қолдарымен шапалақ ұрады. Қолдарын төмен түсіреді. 2.Б.қ.: «боксшы» қимылын жасап, қолдарын кезек-кезек алдыға-жанына жұдырықтап, серпу. 7-8 рет	№ 23 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Таспамен жаттығулар орындау** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Бастарын ию» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – басын алдыға ию; 2 – б.қ.; 3 – басын артқа шалқайту; 4 – б.қ. – 8 рет. 2.«Секіртпе жоғарыда, аяқ

эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	2.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын желкесіне қою. 1 – денені оңға бұру, қолдарын екі жаққа созу; 2– б.қ.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет) 3.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын төмен қою. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2– оң (сол) аяққа иілу, қолдарының саусақтарын аяқ бастарына тигізу; 3– қолдарын екі жаққа жазып, денесін түзулеу; 4– б.қ.қ. (8 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолдарын беліне қою. 1-2 – отыру, қолдарын алдыға созу; 3-4– б.қ.қ. (8 рет) 5.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын төмен қою. 1– оң аяғын жанына, қолдарын екі жаққа созу; 2– оң қолын төмен, сол қолын жоғары көтеру; 3– қолдарын екі жаққа созу; 4– оң аяғын орнына қайтарып сүйем қадам жасау, б.қ.қ. Сол жағына сол қимылдарды қайталау (8 рет). 6.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолдарын беліне қою. 1 – оң аяғының басын созып басып, алдыға қою; 2 – оң жақ жанына қарай апару; 3 – артқа; 4– б.қ.қ. Сол аяқпен сол қимылдарды қайталау (8 рет). 7.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолдарын беліне қою; 1 – секіріп аяқтарын алшақтатып, қолдарын екі жаққа созу; 2 – б.қ.қ. 1–8 санап, 3-4 рет қайтару. Музыка әуенімен немесе орташа	2.Б.қ. – негізгі тұрыс. Аяқтарының аяғын ашып, қолдарын беліне қояды. 1– оңға бұрылып, оң қолын оңға созады; 2– б.қ.қ. Сол қимылдарды сол жағымен қайталайды (8–10 рет) 3.Б.қ. – негізгі тұрыс. Аяқтарының аяғын ашып, қолдарын жанына төмен түсіріп қояды. 1– оң аяғымен алдыға құлайды; 2-3– серпіліп тербелу; 4– б.қ.қ. Сол аяғымен қайталау (8–10 рет) 4.Б.қ.: тізерлеп тұру, қолдарды беліне қою; 1-2– оң жаққа отырып-тұру, қолдарын алдыға созу; 3-4– б.қ.қ. Сол жағына қайталау (8–10 рет). 5.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып қою. Қолдары төмен түсірілген. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2– алдыға еңкейіп, қолдарын сол аяғының басына тигізу; 3– денені түзеп, қолдарын екі жаққа созу; 4– б.қ.қ. Оң аяғымен сол қимылдарды қайталау (8–10 рет). 6.Б.қ.: еденде қолдарын артқа қойып, тіреліп отыру. 1– түзу аяқтарын алдыға жоғары (бұрыш жасап) көтеру; 2– б.қ.қ. (8–10 рет) 7.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып қою. Қолдары төмен түсірілген. Оң аяғын алдыға, сол аяғын артқа қойып, секіру. Секіре тұрып, аяқтарын ауыстыру (1–8 санап), үзіліс жасау, қайта қайталау (3-4 рет).	2.Б.қ.: аяқтарын арасын ашып қою, қолдары белінде. 1–3 серпіле отырып-тұру, қолдарын алға созу. 4-б.қ.қ. (6-7 рет) 3.Б.қ.: аяқтарын арасын ашып, қолдарын төмен түсіріп тұру. 1– қолдары кеудесінде, шынтақтан бүгілген; оңға бұрылып, қолдарын екі жаққа созу; 3– қолдарын кеудесіне әкелу; 4– б.қ.қ. (6–8 рет) 4.Б.қ.: аяқтары параллель, қолдары белінде 1– бір аяғын (сол) жоғары көтеру: аяғының астына шапалық ұру. 2 – б.қ.қ. (7-8 рет) 5.Б.қ.: аяқтарының арасын ашып, қолдарын беліне қойып, отыру. 1 – қолдарын екі жаққа созу. 2– алдыға еңкейіп, оң (сол) аяғына тигізу; 3– қолдарын екі жаққа жазу. 4– б.қ.қ. (6–8 рет) 6.Б.қ.: тізерлеп тұру, қолдарды беліне қою; 1-2– оң жаққа отырып-тұру, қолдарын алдыға созу; 3-4– б.қ.қ. Сол жағына қайталау (6–8 рет) Санап тұрып (1–8), оң (сол) аяқпен секіру (3-4 рет).	3.Б.қ.: тұру. Алдыға еңкею. Қолдарымен аяқтарының артынан шапалақ ұру – 7-8 рет. 4.Б.қ.: оң аяғын түзулеп, жоғары көтеріп қалып, аяғының астынан шапалақ ұру. Сол аяғымен соны қайталау. 5.Б.қ.: арқасына шалқалап жату, түзулеп екі аяғын бірдей жоғары көтеріп апарып, басынан асырып, жерге тигізу. Аяқтарын қайта төмен түсіріп, б.қ. қайту. 7-8 рет. 6.Б.қ.: ішімен етпетінен жатып, қолдарын иегінің астынан таянып жату. Екі қолдарын екі жаққа жазып, арқасымен артқа қайырылу. Жаттығу кезінде аяқтарын жерден алмайды. 7-8 рет. 7.Б.қ.: аяқтарын біресе бірге ұстап, біресе екі жаққа ашып, бір орында секіру. Секіруді жүрумен алмастыру. 2-3 рет.	басына тұру» Б.қ. – негізгі тұрыс, таспаны төмен ұстау. 1– оң аяқ басына көтеріліп, таспаны жоғары көтеру; 2 – б.қ.қ.; 3 – сол аяқпен сол қимылдарды орындау (8 рет). 3.«Күн» Б.қ. - түзу тұру, қолдарында таспа, төменде. 1 – 4 – қолдарын параллель ұстап, оң жаққа қарай айналдыру; 5 – 8 сол жаққа. 4 рет. 4.«Бұлақ» Б.қ. – түзу тұру, қолдарында таспа, төменде; 1 – қолдарын алдыға қарай түзеп, созу; 2 – 8 қолдарын алдыда ұстап, жоғары-төмен қозғалту, 9-10 – б.қ. 4 рет. 5.«Еңкею» Б.қ. – аяқтарының арасын ашып тұру, таспа ұстаған қолдары төменде. 1-2 – алдыға еңкею, таспаларды жоғары көтеру, артқа шалқаю; 3-4 – б.қ. (5-6 рет). 6.«Бесік» Б.қ. – жерде жатып, таспаларды алдыға созу, 1 – шалқайып, аяқ-қолдарын көтеру, 2 – б.қ. 8рет. 7.«Секіру». Б.қ. – алдыға-артқа секіру 8 рет.

		жылдамдықта қайталау.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық		**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты Менің Отаным Қазақстан(мемлекеттік әнұран)						
ҰІӘ уақыты		**13.01.25 Дүйсенбі**	**14.01.25 Сейсенбі**	**15.01.25 Сәрсенбі**	**16.01.25 Бейсенбі**	**17.01.25 Жұма**
		Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Дене шынықтыру	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Музыка Көркем әдебиет**	**Математика негіздері Көркем әдебиет Сауат ашу негіздері Дене шынықтыру**	**Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка**	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу шығармашылық Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 8.30 Менің Отаным Қазақстан(мемлекеттік әнұран)						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: :** Заттың бірнеше тең бөліктері (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -затты бірнеше тең бөлікке бөлуге үйрету, осы бөліктерді атауға, бүтін мен бөліктерді салыстыру; талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; белгілі бір бағытта үзік сызықтармен сызуды және бояуды үйрету; бүтіннің тең бөліктерінің атауларымен таныстыру: «жарты», «төрттен бір бөлік», «үштен бір бөлік»; -есте сақтау, зейінді, ойлауды, сөйлеу дағдысын дамыту. **Дағды:** Есте сақтау, зейінді, ойлауды, сөйлеу дағдысын дамыту, -бөліктерден пішін құрастыра білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттарды бірнеше тең бөлікке бөледі, «бүтін», «бөлік» сөздерін айтуды; **Түсінеді:** затты (пішінді) оны бөліктерінен	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Сызба бойынша сөздерді буынға бөлеміз. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерді буынға бөлуді жалғастыру, берілген буынға сөз құрауды үйрету; -дауысты, дауыссыз дыбыстар туралы білімдерін бекітуге арналған тапсырмаларды орындату арқылы логикалық ойлау қабілеттерін дамыту; -дербес жұмыс істей алуға тәрбиелеу. **Дағды**: сөздегі дыбыс санын анықтап, сөздерді буынға бөле білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөздегі дыбыс санын анықтайды, сөздерді буынға бөледі. **Түсінеді:** сөздерді қалай буынға бөлуді. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.**	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Заттың бірнеше тең бөліктері (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -затты бірнеше тең бөлікке бөлуге үйрету, осы бөліктерді атауға, бүтін мен бөліктерді салыстыру; талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; белгілі бір бағытта үзік сызықтармен сызуды және бояуды үйрету; бүтіннің тең бөліктерінің атауларымен таныстыру: «жарты», «төрттен бір бөлік», «үштен бір бөлік»; -есте сақтау, зейінді, ойлауды, сөйлеу дағдысын дамыту. **Дағды:** Есте сақтау, зейінді, ойлауды, сөйлеу дағдысын дамыту, -бөліктерден пішін құрастыра білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттарды бірнеше тең бөлікке бөледі, «бүтін», «бөлік» сөздерін айтуды;	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ міндеттері:** -Заттың бірнеше тең бөлікке бөлуге үйрету, осы бөліктерді атауға, бүтін мен бөліктерді салыстыру; талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; белгілі бір бағытта үзік сызықтармен сызуды және бояуды үйрету; бүтіннің тең бөліктерінің атауларымен таныстыру: «жарты», «төрттен бір бөлік», «үштен бір бөлік»; -есте сақтау, зейінді, ойлауды, сөйлеу дағдысын дамыту. **Дағды:** Есте сақтау, зейінді, ойлауды, сөйлеу дағдысын дамыту, -бөліктерден пішін құрастыра білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттарды бірнеше тең бөлікке бөледі, «бүтін», «бөлік» сөздерін айтуды; **Түсінеді:** затты (пішінді) оны бөліктерінен қалай құрастыруға болатынын; **Қолданады:** бөліктерден	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ойнай отырып оқимыз [к] **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерді буынға бөлу, буындарды ретімен айту және сызбамен белгілей алу дағдыларын бекіту; -берілген буынға сөз құрай алу дағдыларын бекіту; -ойындар арқылы шапшаңдық, төзімділік секілді қасиеттерін дамыту. **Дағды**: кез келген сөздерді буынға бөле білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** буындардан сөз құрайды, буын, сөз, дыбысты есту арқылы ажыратады. **Түсінеді:** дыбыстан буын, буыннан сөз құралатынын түсінеді. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Жалпы атауын айт» дидактикалық ойынымен оқу қызметін бастайды.

	қалай құрастыруға болатынын; **Қолданады:** бөліктерден пішін құрастыруды; **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балаларға шаршылар, дөңгелектер, сопақшалар, тіктөртбұрыштар таратады. Одан кейін тақтаға геометриялық пішіндердің бөлшектерінен құрастырылған жапсырманы іледі. Жапсырманы талдайды. -Сендер жапсырмадан не көріп тұрсыңдар? Саңырауқұлақтың қалпағы жасалған пішінді қалай атауға болады? Дөңгелек бөліктерге бөлінген. Мына бөлік - жартысы. Пішіндерді ортасынан бөлуді үйренеміз. Ол үшін дөңгелектің жиектерін сәйкестендіріп мұқият бүктейміз. (Үлкен көрнекі құралда көрсетеді). **Түсіну деңгейі:** **Практикалық жұмыс жүргізеді** Педагог балаларға қызыл және жасыл шеңберлерді көрсетеді. - Фигуралар қалай аталады? (дөңгелек) Қызыл дөңгелекті алып, екіге бүктейді, оны қиып бір-біріне беттестіреді, бөліктер бір- бірінің үстіне қойылған кезде сәйкес келеді. Дөңгелектер қандай бөліктерге бөлінді? (тең) Неше бөлік шықты? (екі)	Дыбыстардың қандай түрлерін білесіңдер? Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауысты дыбыстар деген қандай дыбыстар? Дауыссыз дыбыстар деген қандай дыбыстар? 6. Дауыссыз дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? **Дыбыстармен жаттығулар.** **«Кім білгіш?» дидакикалық ойыны** Мысалы: *б, л, р, ө, т, и, м, с, о, г, н, е, щ, у, ш, д, ж, з, с, ч, і, з, в, ы, ф, й, ц, у, к, а, н*. Педагог дыбыстарды айтады, балалар дөңгелектерді көтеру арқылы дауысты немесе дауыссыз дыбыс екенін ажыратады. Дауысты дыбыстарға қызыл текшені; дауыссыз дыбыстарға көк текшені көтеру арқылы ажыратады. **Түсіну деңгейі:** «Жұп құр» ойын-жаттығуы Тақтаға шеңбер бойымен бір дыбыстан басталатын екі суреттен тақтаға іліп шығады, балаларға екі бірдей дыбыстан басталатын суреттерді қосуға тапсырма беріледі. Тапсырманы орындау үшін, балаларды кезекпен тақтаға шығарады. Мысалы: *алма-алмұрт, қызанақ-қызылша, етік-емізік, тақия-тарақ, от-орындық, керует-күрек, сағат-сағыз, қоян-қоңыз, ит-ине.* **«Буынды айтып сөз құра» дидакикалық ойыны** Ойын шарты: педагог айтқан буынға балалар сөз	**Түсінеді:** затты (пішінді) оны бөліктерінен қалай құрастыруға болатынын; **Қолданады:** бөліктерден пішін құрастыруды; **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балаларға шаршылар, дөңгелектер, сопақшалар, тіктөртбұрыштар таратады. Одан кейін тақтаға геометриялық пішіндердің бөлшектерінен құрастырылған жапсырманы іледі. Жапсырманы талдайды. -Сендер жапсырмадан не көріп тұрсыңдар? пицца бөліктері Дөңгелек бөліктерге бөлінген. Мына бөлік - жартысы. Пішіндерді ортасынан бөлуді үйренеміз. Ол үшін дөңгелектің жиектерін сәйкестендіріп мұқият бүктейміз. (Үлкен көрнекі құралда көрсетеді). **Түсіну деңгейі:** **Практикалық жұмыс жүргізеді** Педагог балаларға қызыл және жасыл шеңберлерді көрсетеді. - Фигуралар қалай аталады? (дөңгелек) Қызыл дөңгелекті алып, екіге бүктейді, оны қиып бір-біріне беттестіреді, бөліктер бір- бірінің үстіне қойылған кезде сәйкес келеді. Дөңгелектер қандай бөліктерге бөлінді? (тең) Неше бөлік шықты? (екі) -Бұл бөліктер	пішін құрастыруды; **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балаларға шаршылар, дөңгелектер, сопақшалар, тіктөртбұрыштар таратады. Одан кейін тақтаға геометриялық пішіндердің бөлшектерінен құрастырылған жапсырманы іледі. Жапсырманы талдайды. -Сендер жапсырмадан не көріп тұрсыңдар? Дөңгелек бөліктерге бөлінген. Мына бөлік - жартысы. Пішіндерді ортасынан бөлуді үйренеміз. Ол үшін дөңгелектің жиектерін сәйкестендіріп мұқият бүктейміз. (Үлкен көрнекі құралда көрсетеді). **Түсіну деңгейі:** **Практикалық жұмыс жүргізеді** Педагог балаларға қызыл және жасыл шеңберлерді көрсетеді. - Фигуралар қалай аталады? (дөңгелек) Қызыл дөңгелекті алып, екіге бүктейді, оны қиып бір-біріне беттестіреді, бөліктер бір- бірінің үстіне қойылған кезде сәйкес келеді. Дөңгелектер қандай	1.Тәрелке, құмыра, кесе, шанышқы – ... *(ыдыстар).* Басбармақ, балаң үйрек, ортан терек, кішкене бөбек, шылдыр шүмек – ... *(саусақтар)* Күрте, пальто, тон, плащ – ... *(киім).* Құлақшын, қалпақ, малақай – ... (баскиім). **2. Негізгі бөлім** **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Қандай дыбыстар болады? Дауысты дыбысты қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстар қаншаға бөлінеді? Дауыссыз дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Сөздерді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? Буын неден жасалады? **Түсіну деңгейі:** **Буындармен жаттығулар.** «Буынды қос» дидактикалық ойыны (доппен) – Балалар, шеңберге тұрайық. Мен буынды айтып, бір балаға допты лақтырамын, бала допты ұстап алып, бір немесе бірнеше буынды қосып, сөзді жалғастырады. Кім дұрыс айта алмаса немесе тез буынды айтпаса, айыбын өтейді. Мысалы: (ас+паз, кі+тап, ба+лық, ба+ла). Ойынды өзгертуге болады. «Бір буыннан басталатын бірнеше сөз» дидактикалық ойыны Педагог балаларды екі топқа бөледі. Педагог бір буынды айтады, балалар жалғастырып, келесі

	-Бұл бөліктер "дөңгелектің жартысы" деп аталады. Уақыт беріп, дөңгелекті екі бөлікке қиюға көмектеседі. Педагог жасыл дөңгелекті алады. Екі рет бүктеп, тең төрт бөлікке қиып, бір-біріне беттестіріп сәйкес келетінін көрсетеді. Дөңгелек қандай бөліктерге бөлінді? (тең) Дөңгелектің неше бөлігі пайда болды? (төрт) Бұл бөліктер «төрттен бір бөлік» деп аталады. Уақыт беріп, шеңбердің төрттен бір бөлігін қиюға көмектеседі. Сонымен қатар педагог қосымша қоңыр жолақты алады. Қазір бұл жолақ бүтін болып тұр. Педагог жолақты 3 тең бөлікке бөліп бүктейді. Бөліктер бойынша қиып, бір-бірінің үстіне қояды, бұл бөліктердің сәйкес келетінін көрсетеді. Жолақты қандай бөліктерге бөлдім? (тең) Қанша бөлік шықты? (үш) -Бұл бөліктердің әрқайсысын "үштен бір бөлік" деп атайды. Балалар «үштен бір бөлік» деп қайталайды. Балалар хормен бөліктердің атауын қайталайды (жартысы, төрттен бір бөлік, үштен бір бөлік) Уақыт беріп, жолақтың үштен бір бөлігін қиюға көмектеседі. **Қолдану деңгейі:** **«Дөңгелекті құрастыр» ойынын өткізеді.** Балалар дөңгелек жасау	құрап айтады. Мысалы*: На... , та... , қа..., жа..., ал..., мон..., ке..., те..., шал...,қар..., қа..., пи.., бә... т.б.* **Қолдану деңгейі:** **Дәптермен жұмыс** Суретте бейнеленген заттарды ата. Сөзде қанша дыбыс болса, сонша дөңгелек сал. Сөздерді буынға бөл. Бір буынды сөзді бір терезелі, екі буынды сөзді екі терезелі, үш буынды сөзді үш терезелі үймен сәйкестендір. Педагог суреттерді буынның санына қарай өз үйшіктеріне қосуға тапсырма береді, неше буыннан тұрса, сонша терезелі үйге қосу қажет. **Билингвалды компонент:** тышқан – мышь, сауысқан – сорока, шалқан – репка. **Сергіту сәті** Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен Жаттығуды бастаймыз. Иілеміз оңға бір, Иілеміз солға бір, Қолды жоғары көтеріп, Қолды төмен түсіріп, Терең тыныс алайық. **Саусақ жаттығуы** Алақанның біреуін, Кері қарай бұрайық. Алақаны демалсын, Қол үстінен ұрайық.	"дөңгелектің жартысы" деп аталады. Уақыт беріп, дөңгелекті екі бөлікке қиюға көмектеседі. Педагог жасыл дөңгелекті алады. Екі рет бүктеп, тең төрт бөлікке қиып, бір-біріне беттестіріп сәйкес келетінін көрсетеді. Дөңгелек қандай бөліктерге бөлінді? (тең) Дөңгелектің неше бөлігі пайда болды? (төрт) Бұл бөліктер «төрттен бір бөлік» деп аталады. Уақыт беріп, шеңбердің төрттен бір бөлігін қиюға көмектеседі. Сонымен қатар педагог қосымша қоңыр жолақты алады. Қазір бұл жолақ бүтін болып тұр. Педагог жолақты 3 тең бөлікке бөліп бүктейді. Бөліктер бойынша қиып, бір-бірінің үстіне қояды, бұл бөліктердің сәйкес келетінін көрсетеді. Жолақты қандай бөліктерге бөлдім? (тең) Қанша бөлік шықты? (үш) -Бұл бөліктердің әрқайсысын "үштен бір бөлік" деп атайды. Балалар «үштен бір бөлік» деп қайталайды. Балалар хормен бөліктердің атауын қайталайды (жартысы, төрттен бір бөлік, үштен бір бөлік) Уақыт беріп, жолақтың үштен бір бөлігін қиюға көмектеседі. **Қолдану деңгейі:** **«Дөңгелекті құрастыр»**	бөліктерге бөлінді? (тең) Неше бөлік шықты? (екі) -Бұл бөліктер "дөңгелектің жартысы" деп аталады. Уақыт беріп, дөңгелекті екі бөлікке қиюға көмектеседі. Педагог жасыл дөңгелекті алады. Екі рет бүктеп, тең төрт бөлікке қиып, бір-біріне беттестіріп сәйкес келетінін көрсетеді. Дөңгелек қандай бөліктерге бөлінді? (тең) Дөңгелектің неше бөлігі пайда болды? (төрт) Бұл бөліктер «төрттен бір бөлік» деп аталады. Уақыт беріп, шеңбердің төрттен бір бөлігін қиюға көмектеседі. Сонымен қатар педагог қосымша қоңыр жолақты алады. Қазір бұл жолақ бүтін болып тұр. Педагог жолақты 3 тең бөлікке бөліп бүктейді. Бөліктер бойынша қиып, бір-бірінің үстіне қояды, бұл бөліктердің сәйкес келетінін көрсетеді. Жолақты қандай бөліктерге бөлдім? (тең) Қанша бөлік шықты? (үш) -Бұл бөліктердің әрқайсысын "үштен бір бөлік" деп атайды. Балалар «үштен бір бөлік» деп қайталайды. Балалар хормен бөліктердің атауын қайталайды (жартысы, төрттен бір бөлік, үштен бір бөлік) Уақыт беріп, жолақтың үштен бір бөлігін қиюға көмектеседі. **Қолдану деңгейі:** **«Дөңгелекті құрастыр»**	буынды табады. Бір буыннан бірнеше сөз құрауға жарысады. Сөз айтқан балаларға жұлдызшы беріліп отырады. Қай топ бір буыннан ең көп сөз айтады екен. Мысалы: **(те-)** те-(геш) , те-(рек), те-(мір), те-(тік), көр-(пе), **(ор-)** ор-(та), ор-(ман), о-(рақ), **(өр-)** өр-(мек), өр-(кеш), өр-(ле), өр-(мек-ші), өр(т), **(да-)** да(мыл-да),да(был), да(қыл), да(уыс), Да(риға), Дә(рия)**.** **Қолдану деңгейі:** «Сөзді аяқта»дидактикалық жаттығуы –Мен сендерге сөздің ең соңғы буынын айтпай аяқталмаған сөздер айтамын, сендер соңғы буынды қосып, сөзді аяқтап қайтадан айтасыңдар. Мысалы: аққа...ла, ба...ла, ба...нан, бан...тик, асқа...бақ, сә...біз, домбы...ра, қам...шы, балмұз...дақ, аялда...ма, дәріха...на, емха...на, балабақ...ша, бағдар...шам, қа...лам, қыза...нақ, бұл...ақ, көзілді...рік, тоңазыт...қыш, тоқыл...дақ, тер...ек, ша...тыр, ал...қа, апель...син, ау...ыл, ас...пан, қарын..дас, кер...ует, қа...зан, шаныш...қы, ба...лық, қал...қан, қаң...бақ, қа...мыр, шал...бар, кі...лем, жү...рек, жүге...рі, жұл...дыз. **Саусақ жаттығуы** Алақанның біреуін Кері қарай бұрайық. Алақаны демалсын, Қол үстінен ұрайық.

	үшін, бөліктерді қосады. Бөліктерден бүтін фигура жасайды. Қорытынды, фигураны бөліктерге бөлуге және бөліктерден жинауға болады. Шаршының жартысын жасауға тырысыңыз. Оны қалай жасауға болады? (жиектерін сәйкестендіріп шаршыны екіге бүктейміз). Сосын 4 бөлікке. (жиектерін сәйкестендіріп шаршыны төртке бүктейміз) Қорытынды жасайды, тең бөліктер бір-бірінің үстіне қойылған кезде сәйкес келеді және олардың атауы бар (жарты, ширек). -Біз шаршының жартысын кескенде, қандай фигуралар шықты? (Екі кішкентай тіктөртбұрыш). Ал шаршының төрттен бірі? (Ол да шаршылар, бірақ кішкентай). Жартылар тең бе екенін тексерейік. Оларды бір-бірінің үстіне қойыңыз. Фигуралар сәйкес пе? Рас, бұл біздің фигурамыздың тең бөліктері. Жарты және төрттен бір фигурадан бүтін фигураны жасайды. Фигураны тең емес бөліктерге кесуге болады. Педагог қарапайым геометриялық конструкторды таратады (суретті 5-6 бөлікке кесуге болады) және фигураны (суретті) бүктеуді сұрайды. Тіктөртбұрышты бөліктерге кесуге болады және т. б. Осыдан кейін ол парталарға өрнек немесе ою-өрнек		**ойынын өткізеді.** Балалар дөңгелек жасау үшін, бөліктерді қосады. Бөліктерден бүтін фигура жасайды. Қорытынды, фигураны бөліктерге бөлуге және бөліктерден жинауға болады. Шаршының жартысын жасауға тырысыңыз. Оны қалай жасауға болады? (жиектерін сәйкестендіріп шаршыны екіге бүктейміз). Сосын 4 бөлікке. (жиектерін сәйкестендіріп шаршыны төртке бүктейміз) Қорытынды жасайды, тең бөліктер бір-бірінің үстіне қойылған кезде сәйкес келеді және олардың атауы бар (жарты, ширек). -Біз шаршының жартысын кескенде, қандай фигуралар шықты? (Екі кішкентай тіктөртбұрыш). Ал шаршының төрттен бірі? (Ол да шаршылар, бірақ кішкентай). Жартылар тең бе екенін тексерейік. Оларды бір-бірінің үстіне қойыңыз. Фигуралар сәйкес пе? Рас, бұл біздің фигурамыздың тең бөліктері. Жарты және төрттен бір фигурадан бүтін фигураны жасайды. Фигураны тең емес бөліктерге кесуге болады. Педагог қарапайым геометриялық	**ойынын өткізеді.** Балалар дөңгелек жасау үшін, бөліктерді қосады. Бөліктерден бүтін фигура жасайды. Қорытынды, фигураны бөліктерге бөлуге және бөліктерден жинауға болады. Шаршының жартысын жасауға тырысыңыз. Оны қалай жасауға болады? (жиектерін сәйкестендіріп шаршыны екіге бүктейміз). Сосын 4 бөлікке. (жиектерін сәйкестендіріп шаршыны төртке бүктейміз) Қорытынды жасайды, тең бөліктер бір-бірінің үстіне қойылған кезде сәйкес келеді және олардың атауы бар (жарты, ширек). -Біз шаршының жартысын кескенде, қандай фигуралар шықты? (Екі кішкентай тіктөртбұрыш). Ал шаршының төрттен бірі? (Ол да шаршылар, бірақ кішкентай). Жартылар тең бе екенін тексерейік. Оларды бір-бірінің үстіне қойыңыз. Фигуралар сәйкес пе? Рас, бұл біздің фигурамыздың тең бөліктері. Жарты және төрттен бір фигурадан бүтін фигураны жасайды. Фигураны тең емес бөліктерге кесуге болады. Педагог қарапайым геометриялық конструкторды таратады (суретті 5-6 бөлікке кесуге болады) және фигураны	

	шығаруды ұсынады, мысалы,мынадай: **Проблемалық сұрақ:** Не көп: бүтін бе, әлде бөлік пе? Талқылайды, бүтін бөліктен көп деген қорытынды жасайды. ***Сергіту сәті*** *Оңға, оңға түзу тұр, Солға, солға түзу тұр. Артқа қарай бір адым Алдыға қарай бір адым* *Жоғары төмен қарайық Орнымызды табайық.* **1-тапсырманы** орындауды ұсынады, бүтін мен бөліктердің үстінен саусағыңмен жүргіз. Педагог жиегі бойынша бүкіл шеңберді, шеңбердің бір бөлігін дұрыс көрсетуге көмектеседі. Сонымен қатар, бүтін, жарты, төрттен бір, үштен бір - сөздерін айтуға көмектеседі. -Қарбыз қандай бөліктерге бөлінген? (тең) Олардың саны қанша? (екі бөлік) Қарбыздың бір бөлігін қалай атауға болады? (жарты) Алманы қандай бөліктерге бөлген?(тең) Олардың саны қанша? (төрт бөлік) Алманың бір бөлігін қалай атауға болады? (төрттен бір) Шоколад қандай бөліктерге бөлінген? (тең) Олардың саны қанша? (үш бөлік) Шоколадтың бір бөлігін қалай атауға болады? (үштен бір) Педагог сөздерді қайталауды ұсынады: жарты, төрттен бір, үштен бір бөлігі.		конструкторды таратады (суретті 5-6 бөлікке кесуге болады) және фигураны (суретті) бүктеуді сұрайды. Тіктөртбұрышты бөліктерге кесуге болады және т. б. Осыдан кейін ол парталарға өрнек немесе ою-өрнек шығаруды ұсынады, мысалы,мынадай: **Проблемалық сұрақ:** Не көп: бүтін бе, әлде бөлік пе? Талқылайды, бүтін бөліктен көп деген қорытынды жасайды. ***Сергіту сәті*** *Оңға, оңға түзу тұр, Солға, солға түзу тұр. Артқа қарай бір адым Алдыға қарай бір адым Жоғары төмен қарайық Орнымызды табайық.* **1-тапсырманы** орындауды ұсынады, бүтін мен бөліктердің үстінен саусағыңмен жүргіз. Педагог жиегі бойынша бүкіл шеңберді, шеңбердің бір бөлігін дұрыс көрсетуге көмектеседі. Сонымен қатар, бүтін, жарты, төрттен бір, үштен бір - сөздерін айтуға көмектеседі. -Қауын қандай бөліктерге бөлінген? (тең) Олардың саны қанша? (екі бөлік) Қауынның бір бөлігін қалай атауға болады? (жарты) қызанақты қандай бөліктерге бөлген?(тең)	(суретті) бүктеуді сұрайды. Тіктөртбұрышты бөліктерге кесуге болады және т. б. Осыдан кейін ол парталарға өрнек немесе ою-өрнек шығаруды ұсынады, мысалы,мынадай: **Проблемалық сұрақ:** Не көп: бүтін бе, әлде бөлік пе? Талқылайды, бүтін бөліктен көп деген қорытынды жасайды. ***Сергіту сәті*** *Оңға, оңға түзу тұр, Солға, солға түзу тұр. Артқа қарай бір адым Алдыға қарай бір адым Жоғары төмен қарайық Орнымызды табайық.* **2 тапсырманы** орындауды ұсынады. Қандай бөлігі жетіспейді? (Жартысы) Суретті аяқтап сал.Үлгі бойынша штрихта**ҰІӘ тақырыбы:** Заттар тобын салыстыру және санау. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -топтарда заттардың тең және тең емес санын анықтауға, санау және топтарды салыстыру негізінде сандық мәндерді дұрыс қорытындылау; талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасауға үйрету; 10- ға дейін санауды; заттарды белгілі бір ерекшелігіне қарай топтастыруды бекіту; -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** өзара бірмәнді сәйкестікті анықтау	

			Олардың саны қанша? (төрт бөлік) қызанақтың бір бөлігін қалай атауға болады? (төрттен бір) Шоколад қандай бөліктерге бөлінген? (тең) Олардың саны қанша? (үш бөлік) Шоколадтың бір бөлігін қалай атауға болады? (үштен бір) Педагог сөздерді қайталауды ұсынады: жарты, төрттен бір, үштен бір бөлігі.	арқылы заттардың топтарын салыстыру тәсілін топтастыра алу дағдысын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер: Меңгереді:** санайды, заттар тобын салыстырады, сөздерді айтады: «азырақ, көбірек, тең»; **Түсінеді:** өзара бірмәнді сәйкестікті анықтау арқылы заттардың топтарын салыстыру тәсілін; **Қолданады:** санап, салыстыру білігін. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Жұмбақтар шеше білейік. 1.Ұшады қанатсыз, Зырлайды аяқсыз. (Зымыран) 2.Уақытты өлшеп, санап, Таппайды бір тағат. Бұл не сонда?… (сағат) 3.Қарап тұрсаң өзіңе, Сурет түсер көзіңе. Ол суретің ұқсайды, Тура сенің өзіңе (айна) 4.Үш көзді батыр Жолды аңдып жатыр. (Бағдаршам) 5. Керек санды тересің, Елге сәлем бересің. (телефон) 6.Аяғы бар,басы бар, Арқасында тасы бар. (тасбақа) 7. Жазу жазып жалықпаған, Жаза-жаза арықтаған. (бор) **Түсіну деңгейі:** Ойыншықтарға қарайды, сол және оң жақтағы суреттерді салыстырады. Қайсысы көп, қайсысы аз?	

				Қалай бірдей жасауға болады? Балалар салыстыру және теңестіру әдісін ұсынады. Тақтаның алдына шыққан балаларға бір сөренің екі жағында орналасқан заттардың арасында өзара бірмәнді сәйкестікті анықтауға көмектеседі. Олар тең болуы үшін не істеу керек? Дұрыс. Бір жағынан артығын алып тастау керек немесе жетіспейтін ойыншықтарды қою қажет. Артығының бар-жоғын білу үшін ойыншықтарды бір-бірінің астына қоямыз немесе жұптарды сызықпен жалғаймыз. Неше піл бар? (5). Неше доп бар? (6) Одан кейін педагог екі түрлі ойыншықтардың саны тең болған жағдайда оларды салыстыруды ұйымдастырады. Қуыршақты санаңдар. Олар неше? (5). Мәшинелерді санаңдар. (5). Қайсысы көбірек? Қайсысы азырақ? Олар тең. Олардың санының тең (бірдей) екенін белгілеу үшін біз білетін қандай таңба бар? Дұрыс, ол «=» таңбасы. Жазбаны оқыңдар: 5=5. **Қолдану деңгейі:** **«Сонша жина» дидактикалық ойыны** Балалар топқа бөлінеді. Әр топта үстелде біртекті заттар жиынтығы бар (текшелер, «Лего» бөлшектері, геометриялық фигуралар, бұршақтар, қыстырғыш немесе басқа	

				материалдар). Ойынды былай түрлендіруге болады, жүргізуші көзін жұмып, саны бар карточканы шығарады, содан кейін кез-келген топтағы заттарды санайды және нөмірін атайды. Балалар ойынға қатысады. Балалардың бірі - жүргізуші 1-ден 10-ға дейінгі карточканы көрсетеді, балалар сонша заттарды орналастырады **Дәптермен жұмыс 3-тапсырманы** ұсынады, суретте қанша гүл болса, сонша торкөзді бояйды. Гүлдердің қайсысы азырақ? -Гүлдердің қайсысы тең? Қызыл гүл қанша? -Көк гүл қанша? -Гүлдердің қайсысы көбірек? Қайсысы тең? Балалар санайды, салыстырады. Педагог жеке жұмыс жасайды. **Сергіту сәті:** ***«Ойыншықтар»*** Тұрады барлығы үлкен қорапта - Мен ұйықтап жатқанда. Барлығы ойнай бастайды! Оңға, солға бұрылдық, Алға, артқа иілдік. Тіземізді бүктіріп, Қолды создық тік тұрып, Секіреміз топ-топ, Шапалақтап көп-көп. Иілеміз оңға қарай бір,екі,үш, Иілеміз солға қарай бір,екі,үш.	

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Қимылды,сюжеттік - рөлді ойын: «Көше»

Басты міндеттері: Балалардың көшеде өзін-өзі ұстау ережелері, жолда жүру ережелері, әртүрлі көлік түрлері туралы білімдерін нақтылау және бекіту;

Балаларға бағдаршамның атқаратын жұмысын, автобусқа міну, көшеден өту ережелерін үйрету.

Қолдану танымдық іс-әрекеті

1.Жұмбақ:

Өзі сөйлей білмейді
Бірақ Тоқта!Жүр!дейді.
(Бағдаршам)

2.Ашса кезек үш көзін,
Айтты деп ұқ сөзін:
«Тоқта!
Сақтан!
Жол ашық!
Жүрме жолға таласып»,
Қызыл көзін ашқанда,
Сынық сүйем баспа алға.
Сары көзін ашқанда,
Қарап қалма аспанға.
Жасыл көзін ашқанда,
Өте бергін, жасқанба!
Көзін ашып-жұмады,
Бағыт сілтеп тұрады.

3.Сергіту сәті:«Бағдаршам»

Балалар бағдаршамның қызыл түсі көрсеткенде **(тұрамыз),**
сары түсін көрсеткенде **(қол шапалақтаймыз),**
жасыл түсін көрсеткенде **(аяқтарыңды топылдатамыз).**

Қимылды,сюжеттік - рөлді ойын: «Көше»

Міндеттері: Балалардың көшеде өзін-өзі ұстау ережелері, жолда жүру ережелері, әртүрлі көлік түрлері туралы білімдерін нақтылау және бекіту;
Балаларға бағдаршамның атқаратын жұмысын, автобусқа міну, көшеден өту ережелерін үйрету.

Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.

Ойынның шарты:

Бағдарламалық мазмұны:

1.Балаларға көліктердің түрлері, жүргізушілердің еңбегі және көше қозғалыстарының ережесі туралы түсінік беру. Көше ережелерінің белгілерін түсінуге, ажырата білуге үйрету, көше қозғалыстарының ережелері жайлы білімдерін кеңейту.

2.Көше қозғалыстарының негізгі ережелеріне бағына білуге тәрбиелеу. Ойын атрибуттарын жасау, реттеушіні, жаяуларды, жүргізушілердің рөлін ойнауды үйрету.

3. Екі топқа бөлініп жолаушылар тасимыз.Жүргізуші боламыз.

Атрибуттар: түрлі көліктер, коляскалар, велосипедтер, бағдаршам, белгілер, реттеушінің жұмыс киімі, жаяуларға арналған белгілер, жаяулар, жүргізушінің куәлігі,реттеушінің таяғы.

Қатысушылар: полиция-реттеушісі, МАИ инспекторы, жүргізушілер, жаяулар.

Жағдаят:Балаларға арналған сұрақтар:

-Біздің көшеде қандай үйлер бар?
- Біздің көшеде қандай қозғалыс бір жақты ма, екі жақты ма?
- Жаяу жүргіншілер қайда жүру керек? Көліктер қайда баруы керек?
- Жол айрығы дегеніміз не? Көшеден қай жерде және қалай өту керек?
- Жаяу жүргіншілер өткелі қалай белгіленеді?
– Көшеде көлік қозғалысы қалай реттеледі?
- Қандай бағдаршамдарды білесіңдер?
-Көшеде қандай жол белгілері бар? Олар не үшін?
- Жолаушылар көлігі бізге не үшін қажет? Оны адамдар қайда күтіп отыр?
- Автобуста өзіңді қалай ұстау керек?
- Сыртта ойнауға бола ма?
-Келесі кезекте мұғалім балаларды жол ережесін сақтай отырып, көше бойымен «көлік жүргізуге» шақырады.

.

Білім беру ұйымының кестесі бойынша	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын,	**2.Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын,	**2. .Қоршаған ортамен**

ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қыс қызықтары. **ҰІӘ міндеттері:** -қыс белгілері жайлы әңгімелесу; -балалардың қыс мезгілі жайлы білімдерін дамыту; -табиғатты қорғай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: шығармашылық әңгіме құрауға, қойылған сұрақтарға еркін жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** шығармашылық әңгіме құрайды, қыс мезгілінің ойындарын бөледі; **Түсінеді:** ертегі мазмұнын түсінеді, қардың қандай болатынын ; **Қолданады:** сөздерге дыбыстық талдау жасайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** -Қазір жылдың қай мезгілі? -Қыс мезгілінің ерекшеліктері қандай? -Қардың түсі қандай? -Қар қайтіп жауады? -Қыс мезгілінде неше ай бар? -Бүгін аптаның нешінші күні? –Бейсенбі. -Қыс мезгілі, тамаша мезгіл, қандай ойын ойнайсыңдар? -Бәріміз асыға күтетін мерекеміз қандай мереке? Балалар, осы қыс мезгілінің қызықтарын айта отырып әңгіме құрайық. *Даладағы аппақ қар күмістей жарқ-жұрқ етеді. Қардың аппақ тазалығы сондай, бетіне ештең тастағың келмейді.*	қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы: :** Үй жануарларының қандай пайдасы бар? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -үй жануарлары мен олардың төлдері; олардың адамға әкелетін пайдасы туралы түсініктерін жинақтау; үй жануарлары мен жабай аңдардың атын атап, оларды бір-бірінен айыра білуге үйрету; -тірі нысанды суреттеу қабілеттерін дамыту; зейінін, есте сақтау қабілеттерін дамыту; -табиғатты бағалай білуге, оған адамгершілік қарымқатынас жасауға үйрету. **Дағды**: -үй жануарларының әрқайсысының өзіне тән қасиеттері туралы пікірлерін айтқызу арқылы кез-келген тақырып бойынша ойларын еркін жеткізе білуге баулу; -сөздік қорларын молайту; -бір - біріне қамқор болуға, ұйымшылдықпен ойнауға дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** үй жануарларының түрлерін атап береді, үй жануарлары мен жабайы аңдардың бір-бірінен ажыратады. **Түсінеді**: адамға әкелетін пайдасын түсінеді. **Қолданады**: коммуникативтік байланыс орната біледі, топпен жұмыс істей алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Суреттерді	іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбыҮш қыз ертегісі** **ҰІӘ міндеттері:** -әңгімені эмоциялық-бейнелік мазмұндап, баяндауға баулу; -әңгімені жалғастырып, сюжет бойынша құрастыруға, қисынды мазмұндауға үйрету; -әңгіме кейіпкерлерімен таныстыру; -сурет бойынша қоршаған орта мен табиғат туралы түсініктерін, еңбек дағдыларын дамыту; -еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Дағды**: Сөздік қорларын молайтып, байланыстыра сөйлеуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әңгіменің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, әдеби жанрдың түрін ажыратады; **Түсінеді:** әр заттың пайдасы бар екенін түсінеді; **Қолданады:** әңгімені сюжет бойынша шығармашылықпен айтады, әңгіменің соңын ойдан шығарып аяқтайды. Жұмбақтың шешімін айта алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** – **Түсіну деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *Науқастанып-ауырып қалды* **Сұрақ-жауап:** Әңгіме қалай аталады?	танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қыс қызықтары. **ҰІӘ міндеттері:** -қыс белгілері жайлы әңгімелесу; -балалардың қыс мезгілі жайлы білімдерін дамыту; -табиғатты қорғай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: шығармашылық әңгіме құрауға, қойылған сұрақтарға еркін жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** шығармашылық әңгіме құрайды, қыс мезгілінің ойындарын бөледі; **Түсінеді:** ертегі мазмұнын түсінеді, қардың қандай болатынын ; **Қолданады:** сөздерге дыбыстық талдау жасайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** -Қазір жылдың қай мезгілі? -Қыс мезгілінің ерекшеліктері қандай? -Қардың түсі қандай? -Қар қайтіп жауады? -Қыс мезгілінде неше ай бар? -Бүгін аптаның нешінші күні? –Бейсенбі. -Қыс мезгілі, тамаша мезгіл, қандай ойын ойнайсыңдар? -Бәріміз асыға күтетін мерекеміз қандай мереке? Балалар, осы қыс мезгілінің қызықтарын айта отырып әңгіме құрайық.	**танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Үй жануарларының қандай пайдасы бар? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -үй жануарлары мен олардың төлдері; олардың адамға әкелетін пайдасы туралы түсініктерін жинақтау; үй жануарлары мен жабай аңдардың атын атап, оларды бір-бірінен айыра білуге үйрету; -тірі нысанды суреттеу қабілеттерін дамыту; зейінін, есте сақтау қабілеттерін дамыту; -табиғатты бағалай білуге, оған адамгершілік қарымқатынас жасауға үйрету. **Дағды**: -үй жануарларының әрқайсысының өзіне тән қасиеттері туралы пікірлерін айтқызу арқылы кез-келген тақырып бойынша ойларын еркін жеткізе білуге баулу; -сөздік қорларын молайту; -бір - біріне қамқор болуға, ұйымшылдықпен ойнауға дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** үй жануарларының түрлерін атап береді, үй жануарлары мен жабайы аңдардың бір-бірінен ажыратады. **Түсінеді**: адамға әкелетін пайдасын түсінеді. **Қолданады**: коммуникативтік байланыс орната біледі, топпен жұмыс істей алады. **Ойлау деңгейі**: білу,

	Түсіну деңгейі: Қыс мезгілінде сендер қармен көп ойнайтындарың ды әңгімелеріңнен байқадым. Қар туралы «Қар қандай?» ертегісін оқып берейін. «Қар қандай?» Бірде құстар дауласады. Олар қардың, кәдімгі қардың қандай болатынын анықтайды. Ұшып жүріп сұрақ қояды: Қар қандай болушы еді? Алтындай жарқырап тұрады, – дейді Таң. Көгілдір түсті, – дейді мұнтаздай көгілдір Аспан. Тастай суық, – деп жауап береді Үйрек, тұмсығын қанатының астына тыға түсіп. Жып-жылы шығар, – деп жауап қатады Тауық. Жеп-жеңіл! Сондай жеңіл! – деп шу ете қалады Жел. Сондай ауыр! Кереметтей ауыр! – деп күрсінеді ағаш Бұтақтары. Күмістей, әрине! – деп күлімсірейді аспандағы сұлу да сымбатты Ай. Жер-көкті шарлаған құстар алуан түрлі жауаптар естиді, бірақ олар әртүрлі болып шығады. Балалар қар қандай?– деген сұраққа әр қайсысы әртүрлі жауап берді, неге? **Қолдану деңгейі:** Балалар енді **«қыс»** сөзіне дыбыстық талдау жасату әріп қималарымен. **Қ**– дауыссыз дыбыс. **Ы** – дауысты дыбыс. **С**– дауыссыз дыбыс. Дауысты дыбысты қандай түспен белгілейміз? Ал дауыссыз дыбысты ше?	қарап шығып, үй жануарларын атайды және олардың жабайы аңдардан айырмашылығын табады. Адамдар үй жануарларына қалай күтім жасайды? Талқылауға Қуаныш та қатысады. Балалар «Адамдар үй жануарларын неге ұстайды және олардың қандай пайдасы бар?» деген сұраққа жауап іздейді. Неге үйде мысық пен ит ұстайды? Адамдар қандай жануарлардан жүн алады? Неліктен адамдар түйе, сиыр, жылқы, қой мен ешкіні үй жануары деп атаған? Олардың төлдерін қалай атайды? **Түсіну деңгейі: Балаларды зерттеу жұмысына қатысуға шақырады** (әліппе-дәптердегі тапсырма): жануарлар терісінің түрлерін зерттеу. (Қой, ешкі мен қоянның терісін салыстырып, үлкейткіш әйнектің көмегімен қарап шығады). Педагог балаларды сұрақтардың жауабын бірігіп іздеуге жұмылдырады: Сендер қалай ойлайсыңдар, жануарлар әрқашан адамның жанында тіршілік етті ме? Сендер ит, мысық сынды өзгеде үй жануарларының арғы атасы кім болғанын білесіңдер ме? Үй жануарлары орманда өз бетінше тіршілік ете ала ма еді? Орманда оларға қандай қауіп төніп тұр? Адамдар жабайы аңдарды өте ерте замандарда қолға үйреткен. Иттердің арғы атасы – қасқырлар, үй мысығының	Үлкен қыз не істеп отырды отырды? Үлкен қыз неге айналды(бақаға) Екінші қыз не айтты Мата тоқып отырмын дейді өрмекшіге айналады Кенже қыз не жасап отыр еді Кенже қыз қамырын тазаламастан анасына жетті **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық, Торғай болып ұшайық. Бір отырып, бір тұрып, Жақсы сергіп қалайық. Әңгімені есімізге түсіріп қайталайық. . 3-4 балаға сюжет бойынша шығармашылықпен әңгімелету. (әңгіме) Соңында кенже қыз араға айналыпты Әртегіні оқып беру сұрақ қоя отырып мазмұнын түсінгендерін сұрау	*Даладағы аппақ қар күмістей жарқ-жұрқ етеді. Қардың аппақ тазалығы сондай, бетіне ештең тастағың келмейді.* **Түсіну деңгейі:** Қыс мезгілінде сендер қармен көп ойнайтындарың ды әңгімелеріңнен байқадым. Қар туралы «Қар қандай?» ертегісін сұрау Естеріне түсіру «Қар қандай?» Бірде құстар дауласады. Олар қардың, кәдімгі қардың қандай болатынын анықтайды. Ұшып жүріп сұрақ қояды: Қар қандай болушы еді? Алтындай жарқырап тұрады, – дейді Таң. Көгілдір түсті, – дейді мұнтаздай көгілдір Аспан. Тастай суық, – деп жауап береді Үйрек, тұмсығын қанатының астына тыға түсіп. Жып-жылы шығар, – деп жауап қатады Тауық. Жеп-жеңіл! Сондай жеңіл! – деп шу ете қалады Жел. Сондай ауыр! Кереметтей ауыр! – деп күрсінеді ағаш Бұтақтары. Күмістей, әрине! – деп күлімсірейді аспандағы сұлу да сымбатты Ай. Жер-көкті шарлаған құстар алуан түрлі жауаптар естиді, бірақ олар әртүрлі болып шығады. Балалар қар қандай?– деген сұраққа әр қайсысы әртүрлі жауап берді,	түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Суреттерді қарап шығып, үй жануарларын атайды және олардың жабайы аңдардан айырмашылығын табады. Адамдар үй жануарларына қалай күтім жасайды? Талқылауға Қуаныш та қатысады. Балалар «Адамдар үй жануарларын неге ұстайды және олардың қандай пайдасы бар?» деген сұраққа жауап іздейді. Неге үйде мысық пен ит ұстайды? Адамдар қандай жануарлардан жүн алады? Неліктен адамдар түйе, сиыр, жылқы, қой мен ешкіні үй жануары деп атаған? Олардың төлдерін қалай атайды? **Түсіну деңгейі:** **Балаларды зерттеу жұмысына қатысуға шақырады** (әліппе-дәптердегі тапсырма): жануарлар терісінің түрлерін зерттеу. (Қой, ешкі мен қоянның терісін салыстырып, үлкейткіш әйнектің көмегімен қарап шығады). Педагог балаларды сұрақтардың жауабын бірігіп іздеуге жұмылдырады: Сендер қалай ойлайсыңдар, жануарлар әрқашан адамның жанында тіршілік етті ме? Сендер ит, мысық сынды өзгеде үй жануарларының арғы атасы кім болғанын білесіңдер ме? Үй жануарлары орманда өз бетінше тіршілік ете ала ма еді? Орманда оларға қандай қауіп төніп тұр? Адамдар жабайы аңдарды өте ерте

	Дидактикалық ойын: «Қай мезгілде ойнаймыз?» Ойын шарты: Шаңғы, асық, шана, доп, хоккей, секіргіш жіп суреттеріне қарап, қай мезгілде ойнайтынын айту.	арғы атасы – жабайы мысық, сиырлардың атасы – жабайы бұқалар, шошқалардың атасы – жабайы қабандар, жылқылар мен есектердің атасы – жолақ құландар. Жануарлардың тұратын жерлерін атап береді: сиырлар (сиыр қорада, фермада), жылқылар (ат қорада), қойлар (қой қорада) тұрады. Үй жануарлары орманда тіршілік ете алмайды. Себебі олар ондай жағдайда тіршілік етуге үйренбеген. **Қолдану деңгейі: «Кездейсоқ бірігу» техникасының көмегімен бірнеше топқа бөлінуге шақырады.** Геометриялық фигуралар бейнеленген карточкаларды тарату арқылы; өтіп жатқан тақырыпқа қарай, гүлдердің, жануарлардың атауларына қарай. Педагог сұрақтар немесе ескертпелердің көмегімен балалардың топтағы жұмысына бағыт сілтеп отырады. Сол арқылы мәліметтерді дұрыс қабылдауға, дұрыс сөйлеуге үйретеді: Қандай дыбыс шығарады? Не жейді? Қандай пайда әкеледі? Балалардың назарын иттердің үйде және аулада өсірілетініне аударады. Үйде ұстайтын иттің астына төсем төселеді, ал аула иттері үйшікте жатады. Үйшіктің жанында ылғи ыдыс тұрады. Ол – иттің итаяғы. Қосымша мәлімет береді: әдетте, үйшіктің қасында екі итаяқ тұрады:		неге? **Қолдану деңгейі:** Балалар енді **«қыс»** сөзіне дыбыстық талдау жасату әріп қималарымен. **Қ**– дауыссыз дыбыс. **Ы** – дауысты дыбыс. **С**– дауыссыз дыбыс. Дауысты дыбысты қандай түспен белгілейміз? Ал дауыссыз дыбысты ше? **Дидактикалық ойын: «Не артық?»** Ойын шарты: суреттерге қарап, қай мезгілде ойнайтынын айту.	замандарда қолға үйреткен. Иттердің арғы атасы – қасқырлар, үй мысығының арғы атасы – жабайы мысық, сиырлардың атасы – жабайы бұқалар, шошқалардың атасы – жабайы қабандар, жылқылар мен есектердің атасы – жолақ құландар. Жануарлардың тұратын жерлерін атап береді: сиырлар (сиыр қорада, фермада), жылқылар (ат қорада), қойлар (қой қорада) тұрады. Үй жануарлары орманда тіршілік ете алмайды. Себебі олар ондай жағдайда тіршілік етуге үйренбеген. **Қолдану деңгейі: «Кездейсоқ бірігу» техникасының көмегімен бірнеше топқа бөлінуге шақырады.** Геометриялық фигуралар бейнеленген карточкаларды тарату арқылы; өтіп жатқан тақырыпқа қарай, гүлдердің, жануарлардың атауларына қарай. Педагог сұрақтар немесе ескертпелердің көмегімен балалардың топтағы жұмысына бағыт сілтеп отырады. Сол арқылы мәліметтерді дұрыс қабылдауға, дұрыс сөйлеуге үйретеді: Қандай дыбыс шығарады? Не жейді? Қандай пайда әкеледі? Балалардың назарын иттердің үйде және аулада өсірілетініне аударады. Үйде ұстайтын иттің астына төсем төселеді, ал аула иттері үйшікте жатады. Үйшіктің жанында ылғи ыдыс тұрады. Ол –

		біріне су, екіншісіне тамақ салынады. Қожайын итке тамақты белгілі бір уақытта құйып отырады. Сұрақтарға жауап береді: Иттің өзіне тән белгілері қандай? Сиырдың ше? Олардың арасында ұқсастық бар ма?Айырмашылықтары қандай? **«Ой-пой-пой» дидактикалық ойыны.** Үй жануарлары орманда тіршілік ете алады. Адам үй жануарларын бағады. Шошқа бағушы жылқыға күтім жасайды. Жылқыларға арнап жылқы қора салады. Балалар ойынға қосылады. Егер балалар педагогтің айтқанымен келіссе: «Ой-пой-пой, дәл солай!» – деп жауап береді. Егер келіспейтін болса: «Ой-пой-пой, олай емес!» – деп жауап береді.			иттің итаяғы. Қосымша мәлімет береді: әдетте, үйшіктің қасында екі итаяқ тұрады: біріне су, екіншісіне тамақ салынады. Қожайын итке тамақты белгілі бір уақытта құйып отырады. Сұрақтарға жауап береді: Иттің өзіне тән белгілері қандай? Сиырдың ше? Олардың арасында ұқсастық бар ма? Айырмашылықтары қандай? **«Ой-пой-пой» дидактикалық ойыны.** Дауысынан таны

2 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Үлкен үзіліс **«Күй күмбірі» : «Детство» күйі Асылбек Енсепов Мақсаты:** балалардың бойында музыканы тыңдауға қызығушылықтарын, музыканы эмоционады қабылдауды, түсінуді, қадірлей білуді қалыптастыру, ұлттық мәдениетке қызығушылықты арттыру

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті уақыты: 10.15 – 10.40

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Тазалықты сүйеміз	**3 Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Айнала ақша қар.	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: :**	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: :** Таңертең не істейміз?	**33.Мүсіндеу-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Тостаған.

	ҰІӘ міндеттері: -тазалыққа байланысты сөздердің қазақша атауларын және осы сөздерді қатыстырып, сөйлем құрауға үйрету. Тақпақты жаттау жолдарын үйретіп, жатқа айта білу дағдыларын жетілдіру; жаңа сөздердегі қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды**: тазалыққа байланысты сөздердің қазақша атауларын және осы сөздерді қатыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** тазалық заттарын атайды, сөйлемдер құрады. **Түсінеді:** жұмбақтарды, мақалды түсінеді. **Қолданады:** қарапайым сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Тазалық – денсаулық кепілі» мақалын балаларға түсіндіру. Біздің денсаулығымыз мықты болу үшін тазалықты сақтауымыз керек. Жаңа сөздермен таңыстыру. Тазалық сақтауға сабын, жөке, сүлгі, тарақ қолданамыз. -Мынау – сабын. -Мынау не? -Мынау – сабын. -Сабынмен қолымызды тазалап жуамыз. -Сабынмен не істейміз? -Сабынмен қолымызды тазалап жуамыз. -Мынау – жөке. -Мынау не? -Мынау – жөке. -Жөкемен дене	**ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерліліктің элементтерімен байланыстыру, дыбыстарды ажырату, қолымен бағытын көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырату; -музыканың ширақ сипатын жеңіл, ырғақты жүгіріспен беру, тізені көтеріп жүгіруді орындау; -би элементтері арқылы балаларға эстетикалық тәрбие беру. **Дағды**: Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындауға дағдыландыру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Вальс» (Қ. Шілдебаев) **Ән айту:**«Айнала ақша қар» (И. Мамақов) «Қыс келді» (Б. Жұмабекова) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Көңілді балалар» литва х.ә. (өңдеген Т. Ломова) **Билер:** «Қоян биі» (В. Питерцев) **Ойындар, хороводтар:** «Көлеңке» (К. Қуатбаев) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Тамшылар» румын х.ә. (өңдеген Т. Попатенко) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажыратады, ән орындайды. **Түсінеді:** бейненің мазмұны мен музыкалық	Дыбыстың сөздегі орны[т] **ҰІӘ міндеттері:** -балаларды дыбыстың сөздегі орнын таба білуге үйрету; -берілген буынға сөз құрап, сөздерді буынға бөле алу дағдыларын бекіту. -дербес жұмыс істеу алуға және ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: сөздегі дыбыс санын анықтап, сөздерді буынға бөле білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**дыбыстың сөз ішіндегі орнын анықтайды. **Түсінеді:** дыбыстардың сөз ішінде өз орындары бар екенін түсінеді. **Қолданады:** дыбыстар туралы білімдерін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***«Жалпы атауын ата»*** ойынын педагог ойнатады. 1. Автобус, такси, трамвай – ... *(көліктер)* 3.Қыс, көктем, жаз, күз – ... *(жыл мезгілдері)* Кептер, қарға, сауысқан – ... *(құстар)* Қызанақ, қияр, қызылша – ... *(көгөністер)* **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Дыбыстар біздің айналамызда, біз оларды көрмейміз бірақ естиміз, айтамыз. Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты, дауыссыз.	**ҰІӘ міндеттері:** -өз іс-әрекеттерін айта алуға үйрету. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. Шағын мәтіндер құрауға жаттықтыру; -сөздегі қазақ тіліне тән дыбыстарды ойын жаттығуларында дұрыс айтуға дағдыландыру. **Дағды:** тәулік бөліктерін біліп,қолдана білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жаңа сөздерді айтады, сөйлемдерді, шағын мәтіндер құрастырады. **Түсінеді:** тәулік бөліктері туралы ұғымдарды. **Қолданады:** сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өткен «Тазалықты сүйеміз» тақырыпты қайталау. Қима материалмен жұмыс. Педагог заттарды атайды, балалар суреттерді көрсетеді. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. Негізгі кезең Қуыршақ Сәуле балаларға тәулік бөліктерін атауды ұсынады. Балалар жауап береді: таң, күн, кеш, түн. Жаңа сөздермен таныстыру. Арман мен Сәуле диалог жүргізеді. Сәуле, сен таңертең не істейсің?	**ҰІӘ міндеттері:** -ұлттық ыдыстардың ерекшеліктеріне назар аудара отырып, оны мүсіндеудің әдіс-тәсілдерімен таныстыру; -ойын арқылы балалардың қимыл- қозғалыстарын, көркемдік талғамдарын дамыту; -балаларды ауызбірлікке,ұлттық дәстүрлерді құрметтеуге тәрбиелеу. **Дағды**: ұлттық ыдыстардың ерекшеліктеріне назар аудара отырып, оны мүсіндеудің әдіс-тәсілдерін дұрыс қолдана білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: *жасайды:*ермексаздан тостағанды мүсіндейді, әшекейлейді; *түсінеді:*тостағанның ағаштан жасалатынын; *қолданады:*мүсіндеу әдіс-тәсілдерін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** балалардың назарын үстел үстіндегі ыдыстарға (кесе,тостаған, саптаяқ, т.б.) аударады. Әрқайсысының атын айтқызып, білімдерін тексереді. Балаларға №1 слайдтан түрлі тостағандардың суретін көрсетеді. Бұл – тостаған. Балалар, тостаған не үшін қажет? Тостаған неден жасалған? –Балалар, осы тостағанды әрқайсымыз ермексаздан мүсіндеп жасап көрейік. **Түсіну деңгейі:**

	мүшелерімізді жуамыз. -Жөкемен не істейміз? -Жөкемен дене мүшелерімізді жуамыз. -Мынау – сүлгі. -Мынау не? -Мынау – сүлгі. -Сүлгімен денемізді сүртеміз. -Сүлгімен не істейміз? -Сүлгімен денемізді сүртеміз. -Мынау – тарақ. -Мынау не? -Мынау – тарақ. -Тарақпен шашымызды тараймыз. -Тарақпен не істейміз? -Тарақпен шашымызды тараймыз. *Балалар жаңа сөздерді, сөйлемдерді қайталайды.* **Түсіну деңгейі:** **Дыбыстық жаттығу** (айнамен қайталау). Қ-қ-қ-та-за-лық-ты сүй-е-мі-із - тазалықты сүйеміз. Ү-ү-ү-ү- сү-үл-гі- сүлгі. **Тақпақ жаттау.** Сырттан келіп үнемі, **Сабын**мен қол жуамын. **Сүлгі**мен сүртемін, Айнаға қараймын, Шашымды **тарақ**пен тараймын. Мен ұқыпты баламын. Тақпақ мазмұны бойынша әңгіме жүргізіледі. Тақпақ ұнады ма? Таныс сөздерді ата. Олармен не істейді? **Қолдану деңгейі:** Жұмбақтарды шеш. Жауаптарды суреттерден тауып, жұмбақтарға қос. Заттарды ата. Олар не үшін керек? Сөйлем құра. Педагог жеке жұмыс	мәнерліліктің элементтерімен байланысу. **Қолданады:** музыканың сипатына сәйкес қозғалады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Көңілді балалар» литва халық әуені (өңдеген Т. Ломова). Балалар шеңберде жүріп, музыкаға ілесіп қимылдар жасайды. ***Музыка тыңдау:*** «Вальс» (Қ. Шілдебаев). Балаларға Қ. Шілдебаевтың суретін көрсетіп, оның өмірі туралы қысқаша мәлімет беру. «Вальс» – би музыкасы, көбіне ол музыкаға жұптасып билейді. Балалар қыс көріністерінің бейнелейтін суреттерге көз салыңдаршы, қандай құбылысты байқадыңдар? Қазір жылдың қай мезгілі? Қыс сендерге несімен ұнайды? **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Айнала ақша қар» (И. Мамақов). Ән айтар алдында дауысты қалыпқа келтіріп, денені тік ұстап, ережені еске түсіру. Әуенді дұрыс айтуына көңіл аудару. Өткен оқу қызметінде үйренген әнді еске түсіру. «Қыс келді» әнін (Б. Жұмабекова) сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** «Қоян биі» (В. Питерцев). Балалар музыкаға ілесіп қоянның қимылдарын үйренеді, «шөп жұлу»,	Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстар әндетіп, созылып айтылады, ал дауыссыз дыбыстар ауыз қуысында кедергіге ұшырап шығады. Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? **Түсіну деңгейі:** «Сөз тізбек» дидактикалық ойыны Педагог қандай да бір сөзді айтып, допты бір балаға береді, сөз аяқталған дыбыстан бала бір сөз айтып, допты келесі балаға береді. Мысалы: б*ақа-алма-алмұрт- темір-рауғаш-шахмат-тал-лақ т.б.* Ойын өстіп жалғасын табады. Сөздегі бірінші дыбыс пен соңғы дыбысты айқынырақ айтып отыру керек. Сөз тізбегін ойнау барысында сендер нені көңіл бөліп тыңдауды үйрендіңдер? (Дыбыстарды). **Дыбыстармен жұмыс** Сызбаны тақтаға іледі. Сөздер дыбыстардан тұратынын білесіңдер, дыбыстар жеке тұрғанда ештеңені білдірмейді. Мысалы а, б, қ. Осылай айтсақ, ешкім ештеңе түсінбейді. Егер осы	Мен таңертең тұрамын. Таң-ер-тең- ң тұ-ұ-ұ-ра-мын. Таңертең тұрамын *(айнамен жұмыс).* Бе-ті-і-ім-ді-і-і жуа-мын – бетімді жуамын. Ті-с-і-і-ім-ді-і-і та-за-лай-мын – тісімді тазалаймын. Ша-шым-ды та-рай-мын – шашымды тараймын. Жат-ты- ғу жа-сай-мын - жаттығу жасаймын. Ки-і-м-і-і-м-д-і-і-і ки-е-мі-і-і-н – киімімді киемін. **Түсіну деңгейі:** Сөздік ойын: «Жалғасын тап». Үлестірмелі материалдардың көмегімен сөйлемді толықтырады. *Таңертең ... (тұрамын).* *Бетімді ... (жуамын).* *Тісімді ... (тазалаймын).* *Жаттығу ... (жасаймын).* *Шашымды ... (тараймын).* *Киімімді ... (киемін).* *Балабақшаға ... (барамын).* **Қолдану деңгейі:** Дидактикалық ойын: «Мен бес сөз білемін». Берілген тақырып бойынша 5 сөз құрайды. Суретке қара. Сұраққа жауап бер. Арман таңертең не істеді? Педагог жеке жұмыс жүргізеді. Балалар сөйлем құрайды. Арман төсегін жинады. Арман жаттығу жасады. Арман тісін тазалады. Арман анасымен балабақшаға барады. Ойын: «Мен не істегенімді айтпаймын, көрсетемін». Педагог жаттығу жасау, тамақ ішу, ән айту, билеу, сурет салу, ұйықтау дегендерді қимылмен көрсетеді, балалар не	Тостағанның жасалу жолын №2 слайдтан көрсетеді. Қоңыр түсті ермексазды алақанымызға салып домалақтаймыз. Домалақ ермексаздың үстіне қақпақшаны қойып, сәл басу арқылы ойық жасаймыз.Енді бас бармағымыз және сұқ саусағымызбен үңгу, қысу арқылы ішін ойып, шетін шығарамыз. Саусақпен шымшу арқылы тостағанның түбін шығарамыз. **Қолдану деңгейі:** Енді, балалар, осы дайын тостағанның сыртын әдемілеп әшекейлейік.Ол үшін ою-өрнек керек. №3слайд. Осының ішінен иректелген оюды алайық.Оны алақанымыздың ортасына салып ширату арқылы тостағанды безендіретін өрнекті жапсырамыз. **Сөздік жұмыс:** тостаған, өрнектеу, безендіру. **Көптілділік:** тостаған – тостаган, ою – узор– hack, өрнек – орнамент– pattern. –Міне, біздің әдемі тостағанымыз дайын болды. Енді бұл тостағанмен қымыз ішуге болады. –Балалар, мен сендерге **жұмбақ** жасырамын: Кесе, шыны, тостаған, Оларсыз шай құя ма? Қасықсыз тамақ жемейді, Бәрінің атын не дейді? Педагог жеке жұмыс жүргізеді.

	жүргізеді. Дидактикалық ойын: «Сөйлемді аяқта» Тазалықты.(сүйеміз) . Сабын, жөкемен (денемізді жуамыз). Сүлгімен(денемізді сүртеміз). Тарақпен(шашымызды тараймыз). **Сергіту сәті.** Шынығамыз жастай біз, Жаттығуды бастаймыз. Бір, екі, үш, бір, екі, үші, Бойымызға жинап күш. Денелерің шынықсын, Саналарың тынықсын.	«үрку», «айбат көрсету» секілді қимылдарды үйренеді. **Қолдану деңгейі:** ***Ойындар, хороводтар:*** «Көлеңке» (К. Қуатбаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар шеңбер бойымен тұрады. Педагог топ ішінен бойы ұзын бір баланы және бойы аласа баланы таңдап алады. Бойы қысқа баланың «көлеңке» болатынын түсіндіреді. Яғни, әнді айта жүріп, бойы ұзын бала қандай қимыл жасаса, «көлеңке» соның қимылын шатаспай қайталауы тиіс. Ойын шарты бұзылса, айып ретінде тақпақ немесе ән орындап береді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Тамшылар» румын халық әні (өңдеген Т. Попатенко). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. .	дыбыстарды қосып, «бақ», – деп айтсақ, онда бәріміз жеміс бағы туралы айтылғанын білеміз. Әр дыбыстың сөз ішінде өз орны бар. Мысалы «лақ» сөзінде: «Л» дыбысы бірінші тұр; «а» дыбысы екінші тұр; «қ» дыбысы үшінші тұр. Әр айтылған дыбыстың өз орны бар. Егер дыбыстарды дұрыс айтпасақ, сөз дұрыс құралмайды. **Қолдану деңгейі:** «Дұрыс тап» дидактикалық ойыны Балалар, мен тақтаға сызба ілемін, сендер мен айтқан дыбыс сөздің қай жерінде тұрғанын, яғни басында, ортасында, соңында тұрғанын тауып, төртбұрышты бояйсыңдар. Сендер бір төртбұрыштың бір дыбыс екенін білесіңдер. Л дыбысын орнан анықтаймыз. Мысалы: (п) піл, апа, қап. Есімізде сақтаймыз: берілген дыбыс сөздің басында, ортасында, соңында болуы мүмкін. ***«Дыбыстың сөздегі орнын тап»дидактикалық жаттығуы*** *Педагог сөз сызбасын тақтаға іледі.* Балалар, **піл, апа, қап** сөздерінде «п» дыбысы қай жерде орналасқанын табайық. Сызбаларға белгілейік. Балалар піл сөзінде «п» дыбысының бірінші тұрғанын, апа сөзінде	істегенін айтады. **Сергіту сәті.** Таңертең тұрамын, Қолымды жуамын, Бетімді жуамын. Тісімді тазалап, Шашымды тараймын. Айнаға қараймын.	

			ортасында тұрғанын, қап сөзінде соңында тұрғанын айтады. **Саусақ жаттығуы** Алақанның біреуін, Кері қарай бұрайық. Алақаны демалсын, Қол үстінен ұрайық. **Сергіту сәті:** **«Кенгуру»** Тіземізді сәл-сәл бүгіп тұрамыз, Секіреміз ыршып, кенгуру боламыз. Қайталаймыз тағы алға секіріп, Демаламыз енді бәріміз тұрып. Биікке секіріп, сәл демалайық, Тағы секірейік, кенгуру болайық. Биікке секіріп, ыршып алайық, Тағы секірейік, кенгуру болайық.		
3 үзіліс – **Балалардың дербес іс-әрекеті** **Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.** **Аз қимылды ойын:«Жылдам ал, жылдам қой»** **Басты міндеттері: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша, мәтіннің сөзіне сай қимыл - қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.**					

<table>
<tr>
<td colspan="2">   </td>
<td colspan="4">Аз қимылды ойын: «Жылдам ал, жылдам қой»
Ойын міндеттері: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша, мәтіннің сөзіне сай қимыл - қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.
Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, жүгіру дағдыларын дамыту.
Ойын шарты:
Әдістемелік нұсқаулар:
Бүкіл залда заттар шашылған (доптар, шаршылар, таспалар). Балалар жан-жаққа бұл заттарды басып кетпеуге тырысып жүгіреді. «Жылдам ал!» пәрмені бойынша барлық балалар бір-бір заттан алып, қолдарын жоғары көтеріп, қимылсыз тұрып қалады. Осыдан кейін затты қолдарынан тастамай жүгіруін жалғастырады. Біраз уақыттан кейін ұстаз
«Жылдам қой!» пәрменін береді. Осы кезде балалар қолдарындағы заттарды барынша жылдам жерге қойып, қозғалыссыз тұруы керек.
Ұсыныс: Ойынды қиындатуға болады: тез жүгір.</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="6">4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті</td>
</tr>
<tr>
<td>Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)</td>
<td>4. Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.
ҰІӘ тақырыбы: Жыл мезгілдеріне саяхат (таза ауада)
ҰІӘ міндеттері:
-бір орында тұрып ұзындыққа (60 см) секіру жаттығуларын жасату;
-үлкен адыммен «алақан» бейнеленген суреттерді басып еңбектеуге, «аяқтың ізі» ұзындыққа секіруді үйрету.
Дағды: Түрлі заттардың арасынан, кедергілер арқылы өтіп, жүгіруді дамыту. Қысқа секіртпеден секіру дағдыларын бекіту.
Күтілетін нәтиже:
Жасайды: суық тию ауруларының алдын алу, тік нысанаға қар кесектерін лақтыру,
«Жүрек» тренингі.
Түсінеді: бастапқы қалыпқа келу; жаттығуларды орындау ережелерін сақтау; қолбасының (айналмалы) қимылын, аяқтың (тігінен) қозғалуын үйлестіре білу;</td>
<td>4. Көркем әдебиет- қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті.
ҰІӘ тақырыбы:
тақырыбыҮш қыз ертегісі
ҰІӘ міндеттері:
-әңгімені эмоциялық-бейнелік мазмұндап, баяндауға баулу;
-әңгімені жалғастырып, сюжет бойынша құрастыруға, қисынды мазмұндауға үйрету;
-әңгіме кейіпкерлерімен таныстыру;
-сурет бойынша қоршаған орта мен табиғат туралы түсініктерін, еңбек дағдыларын дамыту;
-еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.
Дағды: Сөздік қорларын молайтып, байланыстыра сөйлеуге дағдыландыру.
Күтілетін нәтиже:
Жасайды: әңгіменің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, әдеби жанрдың түрін ажыратады;
Түсінеді: әр заттың пайдасы</td>
<td>4. Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.
ҰІӘ тақырыбы:
Жыл мезгілдеріне саяхат (таза ауада)
ҰІӘ міндеттері:
-бір орында тұрып ұзындыққа (60 см) секіру жаттығуларын жасату;
-үлкен адыммен «алақан» бейнеленген суреттерді басып еңбектеуге, «аяқтың ізі» ұзындыққа секіруді үйрету.
Дағды: Түрлі заттардың арасынан, кедергілер арқылы өтіп, жүгіруді дамыту. Қысқа секіртпеден секіру дағдыларын бекіту.
Күтілетін нәтиже:
Жасайды: суық тию ауруларының алдын алу, тік нысанаға қар кесектерін лақтыру,
«Жүрек» тренингі.
Түсінеді: бастапқы қалыпқа келу; жаттығуларды орындау ережелерін сақтау;</td>
<td>4. Музыка- шығармашылық ойын әрекет.
ҰІӘ тақырыбы:
Айнала ақша қар.
ҰІӘ міндеттері:
-музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерліліктің элементтерімен байланыстыру, дыбыстарды ажырату, қолымен бағытын көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырату;
-музыканың ширақ сипатын жеңіл, ырғақты жүгіріспен беру, тізені көтеріп жүгіруді орындау;
-би элементтері арқылы балаларға эстетикалық тәрбие беру.
Дағды: Әннің сипатын қабылдау, дауысын дұрыс келтіріп орындауға дағдыландыру.
Репертуар: Музыка</td>
<td>4. Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.
ҰІӘ тақырыбы: Жігіттер сайысы.
ҰІӘ міндеттері:
-балаларға дене қимыл жаттығулары арқылы жаттығуларды дұрыс жасауға дағдыландыру. Жүгіру және секіру ойын – жаттығуларын дамыту.
Дағды: Хоп-фитболмен текшелердің арасымен арқаны тік ұстап секіру, еденнен шұғыл итеріліп, жартылай бүгілген аяғымен жұмсақ секіріп қайта қону дағдыларын жалғастыру.
Күтілетін нәтиже:
Жасайды: омыртқасының қисаюы мен жалпақтабанның алдын алуға негізделегн жалпы дамыту жаттығуларын жасап, психоэмоциялық ширығуды, үрейді, қобалжуды басу.
Түсінеді: «Жігіт» ұғымын, эстафеталарды орындау ережелерін, командада</td>
</tr>
</table>

	шайбаны аяқпен ақырын итеріп жүргізу; қозғалыс ойындарының ережесін сақтау. **Қолданады:** жаттығуларды орындау барысында зейінді шоғырландыру, бөлу; сап түзеу, жүру, жай жүріс пен жүгіруді кезектестіріп, жартылай тізе бүгіп отырып жүру; ұжымда қимыл мен жүру бағытын қадағалау, қозғалыс әрекеттерінде өзін-өзі ұйымдастыру. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Күзгі орман» Бір-бірден тізбекке тұру. Жай жүріс. Тізені жоғары көтеріп жүгіру. Өкшемен, аяқтың басымен жүру. Кедергілерден – томарлардың арасымен өтіп жүгіру. Жай жүріс пен жартылай тізені бүгіп жүруді кезек алмастырып жүру. Екі тізбекке қайта сапқа тұру. **Түсіну деңгейі:** «Көктемге саяхат» «Жылы жаңбыр» (жерді сулап, ағаш жапырақтары мен ауаны тазартып, жауын тамшыларымен ойнаймыз). Жауыннан кейін ауа тап-таза. Балаларға осы таза ауамен дем алу ұсынылады. «Түрлі түсті кемпірқосақ» (түрлі түске боялып, өлкемізге сән берді). «Жан біткен жасыл желек» (ағаштар, гүлдер, күн көзіне ұмтылады). «Құстар-құстар» (әдемі құстар сиқырлы қанаттарын жайып, аспанға көтеріліп, қалқиды). «Аңдар оянды» (оянып бой	бар екенін түсінеді; **Қолданады:** әңгімені сюжет бойынша шығармашылықпен айтады, әңгіменің соңын ойдан шығарып аяқтайды. Жұмбақтың шешімін айта алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** – **Түсіну деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *Науқастанып-ауырып қалды* **Сұрақ-жауап:** Әңгіме қалай аталады? Үлкен қыз не істеп отырды отырды? Үлкен қыз неге айналды(бақаға) Екінші қыз не айтты Мата тоқып отырмын дейді өрмекшіге айналады Кенже қыз не жасап отыр еді Кенже қыз қамырын тазаламастан анасына жетті **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық, Торғай болып ұшайық. Бір отырып, бір тұрып, Жақсы сергіп қалайық. Әңгімені есімізге түсіріп қайталайық. . 3-4 балаға сюжет бойынша шығармашылықпен әңгімелету. (әңгіме) Соңында кенже қыз араға айналыпты Әртегіні рөлге бөліп сахналау Көлеңке театр арқылы сахналату	қолбасының (айналмалы) қимылын, аяқтың (тігінен) қозғалуын үйлестіре білу; шайбаны аяқпен ақырын итеріп жүргізу; қозғалыс ойындарының ережесін сақтау. **Қолданады:** жаттығуларды орындау барысында зейінді шоғырландыру, бөлу; сап түзеу, жүру, жай жүріс пен жүгіруді кезектестіріп, жартылай тізе бүгіп отырып жүру; ұжымда қимыл мен жүру бағытын қадағалау, қозғалыс әрекеттерінде өзін-өзі ұйымдастыру. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Күзгі орман» Бір-бірден тізбекке тұру. Жай жүріс. Тізені жоғары көтеріп жүгіру. Өкшемен, аяқтың басымен жүру. Кедергілерден – томарлардың арасымен өтіп жүгіру. Жай жүріс пен жартылай тізені бүгіп жүруді кезек алмастырып жүру. Екі тізбекке қайта сапқа тұру. **Түсіну деңгейі:** «Көктемге саяхат» «Жылы жаңбыр» (жерді сулап, ағаш жапырақтары мен ауаны тазартып, жауын тамшыларымен ойнаймыз). Жауыннан кейін ауа тап-таза. Балаларға осы таза ауамен дем алу ұсынылады. «Түрлі түсті кемпірқосақ» (түрлі түске боялып, өлкемізге сән берді).	**тыңдау:** «Вальс» (Қ. Шілдебаев) **Ән айту:**«Айнала ақша қар» (И. Мамақов) «Қыс келді» (Б. Жұмабекова) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Көңілді балалар» литва х.ә. (өңдеген Т. Ломова) **Билер:** «Қоян биі» (В. Питерцев) **Ойындар, хороводтар:** «Көлеңке» (К. Қуатбаев) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Тамшылар» румын х.ә. (өңдеген Т. Попатенко) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажыратады, ән орындайды. **Түсінеді:** бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерліліктің элементтерімен байланысу. **Қолданады:** музыканың сипатына сәйкес қозғалады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Көңілді балалар» литва халық әуені (өңдеген Т. Ломова). Балалар шеңберде жүріп, музыкаға ілесіп қимылдар жасайды. ***Музыка тыңдау:*** «Вальс» (Қ. Шілдебаев). Балаларға Қ. Шілдебаевтың суретін көрсетіп, оның өмірі туралы қысқаша мәлімет беру. «Вальс» – би музыкасы, көбіне ол музыкаға жұптасып билейді. Балалар қыс көріністерінің	қимыл-іс әрекеттерін келісуді, фитболмен секіру кезінде еденнен шұғыл итеріліп, жартылай бүгілген аяғымен жұмсақ секіріп, қайта қону. **Қолданады:** бастапқы қалыпқа оралу, фитболды заттардың арасымен сырғыту, сап түзеу, қайта сап түзеу, заттардың арасымен жорғалауды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Бастаушы шақырады: «Ау, жігіттер, келіңдер! Күш сынасып көріңдер! Тақияны алыңдар, Шауып келіп кідірмей, Күміс теңге алыңдар! Ер-тоқымнан айырылмай, Шапқан атқа мініңдер! Ат астынан өте шығып, Бірінші боп келіңдер! Жеңіп ойнақ салыңдар, Бас жүлдені алыңдар!» -«Тақия, теңге алу ма, Жігіттер одан қала ма? Бір, екі, үш, Жастар алды күш!». «Кім шапшаң?» Командалар сап түзеу шапшаңдығынан жарысады. Балалар бірнеше тізбекке сап түзейді. Белгі бойынша шашырап кетіп, қалауынша қимылдар жасайды. Олар өз орнын жаттап алуы керек. Қайтадан белгі бергенде өз орнына тез келіп тұра қалуы керек. Қамшымен қимыл жаттығуларын музыка әуенімен орындау: балалар атпен қамшы ұстап шабуды келтіріп қимыл жасайды.

	жазып, керіледі). «Көбелектер» (гүлдің үстінде қалбалақтап, қалқиды да, қонады. Гүл шырынын татқан соң қайта ұшып, басқа гүлге кетеді). «Шөпте жатып демалайық!» (Жасыл шөпте жатып, айналамыздағы кереметтерді тамашалаймыз). Залдың қарама-қарсы жағына қатарға тұру. Негізгі жаттығуларды топпен орындау. «Жаз»,«Секіртпе» Қысқа секіртпеден секіру. Жаттығуды топтарға бөлініп орындауға болады. Топтар алмасып келесі жаттығу түрін орындайды. Секіртпеден секіру кезінде аяқтың (тігінен) және қолдың (айналмалы) қимылдарын үйлестіруге тырысады. «Классиктер» бір аяқпен секіріп, екінші аяқпен шайбаны теуіп жүргізе отырып, ілгері қозғалу. Балалардың толық табанын баспай, аяқтың адыңғы жағымен итеріліп секіруін қадағалау керек. Жаттығуды тепе-теңдік сақтай отырып орындайды. Оң аяқпен секіріп, сол аяқпен шайбаны теуіп жүргізе отырып, ілгері қозғалады. Толық табанына баспай аяқтың адыңғы жағымен итеріліп, қатты теппей секіреді. Сонан соң аяғын ауыстырады. Төрт тізбекке сап түзеу. **Қолдану деңгейі:** «Қыс» Қар кесегін көлденең нысанаға лақтыру. Қолды екпінді қарқынмен жоғары,		«Жан біткен жасыл желек» (ағаштар, гүлдер, күн көзіне ұмтылады). «Құстар-құстар» (әдемі құстар сиқырлы қанаттарын жайып, аспанға көтеріліп, қалқиды). «Аңдар оянды» (оянып бой жазып, керіледі). «Көбелектер» (гүлдің үстінде қалбалақтап, қалқиды да, қонады. Гүл шырынын татқан соң қайта ұшып, басқа гүлге кетеді). «Шөпте жатып демалайық!» (Жасыл шөпте жатып, айналамыздағы кереметтерді тамашалаймыз). Залдың қарама-қарсы жағына қатарға тұру. Негізгі жаттығуларды топпен орындау. «Жаз»,«Секіртпе» Қысқа секіртпеден секіру. Жаттығуды топтарға бөлініп орындауға болады. Топтар алмасып келесі жаттығу түрін орындайды. Секіртпеден секіру кезінде аяқтың (тігінен) және қолдың (айналмалы) қимылдарын үйлестіруге тырысады. «Классиктер» бір аяқпен секіріп, екінші аяқпен шайбаны теуіп жүргізе отырып, ілгері қозғалу. Балалардың толық табанын баспай, аяқтың адыңғы жағымен итеріліп секіруін қадағалау керек. Жаттығуды тепе-теңдік сақтай отырып орындайды. Оң аяқпен	бейнелейтін суреттерге көз салыңдаршы, қандай құбылысты байқадыңдар? Қазір жылдың қай мезгілі? Қыс сендерге несімен ұнайды? **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Айнала ақша қар» (И. Мамақов). Ән айтар алдында дауысты қалыпқа келтіріп, денені тік ұстап, ережені еске түсіру. Әуенді дұрыс айтуына көңіл аудару. Өткен оқу қызметінде үйренген әнді еске түсіру. «Қыс келді» әнін (Б. Жұмабекова) сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** «Қоян биі» (В. Питерцев). Балалар музыкаға ілесіп қоянның қимылдарын үйренеді, «шөп жұлу», «үрку», «айбат көрсету» секілді қимылдарды үйренеді. **Қолдану деңгейі:** ***Ойындар, хороводтар:*** «Көлеңке» (К. Қуатбаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар шеңбер бойымен тұрады. Педагог топ ішінен бойы ұзын бір баланы және бойы аласа баланы таңдап алады. Бойы қысқа баланың «көлеңке» болатынын түсіндіреді. Яғни, әнді айта жүріп, бойы ұзын бала қандай қимыл жасаса, «көлеңке» соның қимылын шатаспай қайталауы тиіс. Ойын шарты бұзылса, айып ретінде тақпақ немесе ән орындап береді. ***Музыкалық аспапта***	Аяқтың ұшымен, өкшемен, қамшыны әртүрлі ұстап қимылдайды. **Түсіну деңгейі:** Омыртқаның қисаюы мен жалпақтабанның алдын алу. Қамшымен жалпы дамыту жаттығуларын жасау. Статикалық қалыпты сақтап, омыртқаны дұрыс ұстау қабілеттерін белсендендіру. Балалар бірнеше тізбекке өз орнын есте сақтап, сап түзеп тұрады. Белгі бойынша шашырап кетіп, қалауынша қимылдар жасайды. Қайтадан белгі бергенде өз орнына тез келіп тұра қалуы керек. Бастапқы қалып (Б.қ.): 1-2 қамшыны жоғары көтеріп, оң (сол) аяғын артқа жіберіп аяқтың ұшымен өкшесін өзіне тартып созылып – демін ішіне тартады, 3-4 – б.қ. 8 рет қайталайды. «Бір жағына еңкею» Б.қ.: аяқты айқастырып отыру, қамшы жоғарыда, 1-2 – оңға (солға) еңкею, қамшыны жерге тигізу, 3-4 – б.қ. 6 рет қайталау. Б.қ.: шалқалап жатып алып 1– қамшыны жоғары көтеру, 2 – екі аяқты бірдей сермеп, аяқтың ұшын қамшыға тигізу. 3-4 – б.қ. 8 рет қайталау. Б.қ.: қамшыны арт жағына қолын төменге түсіріп ұстау. 1-2 – қамшыны жоғары көтеріп отыру. Арқаны тік ұстап, тізені ашу, өкшені көтеру. 3-4 – б.қ. 8 рет қайталау. «Қамшыны тізеге қою». Б.қ.: қамшы төменде, 1–

	алға шығара отырып, айналдыра қимылдату арқылы сермеп лақтыру. Допты көлденең нысанаға бір қолмен лақтырады. Допты екпінді қарқынмен жоғары, алға шығара отырып, айналдырып сермеп алдымен оң қолмен, сосын сол қолмен лақтырады. **«Диірменші»** Массаж – суық тию ауруларының алдын алу. Диірменші аспандап, бұлтта отырып ойнапты. *Саусақтарын маңдайдың ортасынан самайға қарай жүргізеді.* Қабының түбі тесіліп, ұны төгіліп қалыпты. *Беттеріне саусақпен ақырын жыбырлатады.* Балалар оған қуанып, бауырсақ жасап илепті. *Жұдырығын түйіп, бас бармақтарымен мұрынның шеттерін уқалайды.* Шаңғы, шанамен сырғанап, конькилермен билепті. *Сұқ саусақ пен ортаңғы саусақтарын жазып, құлақтарының алды мен артқы жағын уқалайды.*		секіріп, сол аяқпен шайбаны теуіп жүргізе отырып, ілгері қозғалады. Толық табанына баспай аяқтың адыңғы жағымен итеріліп, қатты теппей секіреді. Сонан соң аяғын ауыстырады. Төрт тізбекке сап түзеу. **Қолдану деңгейі:** «Қыс» Қар кесегін көлденең нысанаға лақтыру. Қолды екпінді қарқынмен жоғары, алға шығара отырып, айналдыра қимылдату арқылы сермеп лақтыру. Допты көлденең нысанаға бір қолмен лақтырады. Допты екпінді қарқынмен жоғары, алға шығара отырып, айналдырып сермеп алдымен оң қолмен, сосын сол қолмен лақтырады. **«Диірменші»** Массаж – суық тию ауруларының алдын алу. Диірменші аспандап, бұлтта отырып ойнапты. *Саусақтарын маңдайдың ортасынан самайға қарай жүргізеді.* Қабының түбі тесіліп, ұны төгіліп қалыпты. *Беттеріне саусақпен ақырын жыбырлатады.* Балалар оған қуанып, бауырсақ жасап илепті. *Жұдырығын түйіп, бас бармақтарымен мұрынның шеттерін уқалайды.* Шаңғы, шанамен сырғанап, конькилермен билепті. *Сұқ саусақ пен ортаңғы саусақтарын жазып, құлақтарының алды мен*	***ойнау:*** «Тамшылар» румын халық әні (өңдеген Т. Попатенко). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді.	қамшыны жоғары көтеру, 2 – бүгілген сол аяқты көтеру, қамшыны тізеге апарып, 3 – қамшыны жоғары көтеру, арқаны түзу ұстау. Аяқты түсіру. 4 – б.қ.: орнықты тұрып, аяқ ұшын тарту. 5 рет қайталау. Б.қ.: қамшыны табанымен қысып отыру, 1– тізені бүгіп, жоғары көтеріп денені оңға- солға бұру. 5 рет қайталау. Б.қ.: жерде отырып, еңкейіп, қамшымен оң (сол) аяқтың ұшын іліп алып, мүмкіндігінше жоғары көтеріп, ұстап тұру. 5 реттен қайталау. Б.қ.: отырып алып аяқтың ұшымен қамшыны жинау. Б.қ.: жерде жатқан қамшыдан оң (сол) қырымен секіру. 10 секіруді 2 рет қамшыдан аттаумен алмастырып қайталау. **Қолдану деңгейі:** Жарыс түріндегі **негізгі қимылдарды орындау. «Ең ептілер»**. Баспалдақ сатыларының арасымен жорғалау. (2рет) Белгі бойынша алғашқы ойыншы баспалдақ сатыларының арасымен жорғалайды, модульды айналып өтіп дәл сол тәсілмен қайта қайтып, қолындағы қамшыны келесі ойыншыға береді. Ойын жалғаса береді. **«Қаңбақтар» (**3 рет) Фитболды заттардың арасынан ирек жолмен алып жүру. Белгі бойынша алғашқы ойыншы заттардың арасымен модульды айналып фитболды алып

			артқы жағын уқалайды.		жүреді де, қажетті жерге жеткен соң дәл сол тәсілмен қайта қайтып, қолындағы фитболды келесі ойыншыға береді. Ойыншылар екі аяқпен бірдей екпіндеп сырғып жүруге тырысады. «**Жігіттер»** (3 рет) Хоп-фитболмен текшелердің арасымен арқаны тік ұстап секіру, еденнен шұғыл итеріліп, жартылай бүгілген аяғымен жұмсақ секіріп қайта қону. Жігіттер жайлы мақал-мәтелдер. Ер сүрінбей ел танымас, Ат сүрінбей жер танымас. Жеті қырлы балықты, сегіз қырлы жігіт алады. Арманы жоқ жігіттің дәрмені жоқ. Ер байлығы – еңбекте. Жігіт – жігіттің көзі. Ер жігіт айтқанын екі етпес. Ер жігіттің екі айтқаны – өлгені. Жігіт жанған шоқ болсын, Шоқ болмаса, жоқ болсын
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Қаңтар** **Серуен кешені № 1** **Термометр көмегімен ауа температурасын бақылау** **Міндеттері:** -балалардың термометрді қолданып ауа температурасын өлшеу ептілігін бекіту,сынап бағанасы қызыл сызықтан жоғары болған кезде жылы екенін білдіретініне назар аудару; -қаншалықты бағана жоғары болса,сонша жылы болады; цифрлар неше градус жылы болып тұрғанын анықтауға	**Қаңтар** **Серуен кешені № 2** **Ауа райының жайсыз жағдайын бақылау.** **Міндеттері**: -балаларға ауа райының жағдайын байқап, белгілеуді ұсыну; -қатты желге назар аудару; -қатты жел әсіресе қаңтар айында жиі болады, ұйтқыған боран мен бұрқасын борандарда қар бір жерден бір жерге жөңкіліп жүреді. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** Қыстсың кенже баласы	**Қаңтар** **Серуен кешені № 3** **Заттардың көлеңкесін бақылау.** **Міндеттері**: -күннің жоғары тұрғанын анықтау, заттардың көлеңкесін,таңертең балалардың өздерінің көлеңкесін күн әлі жоғары шықпағанда және күндіз,ол әлі бастан жоғары тұрғанда бақылауға болады,көлеңкенің ұзындығын өлшеу,көлеңкеде заттар	**Қаңтар** **Серуен кешені № 4** **Экалогия** **«Қардағы құс іздері»** **Міндеті**:қардағы құс іздерін тани білуге үйрету. ***Бақылау барысы*** Балаларға сұрақтар ♦ Із дегеніміз не? (қардың үстінде қалған белгі) Балаларға ауладағы жем шашылған жерде қалған құс іздерін бақылауға ұсыну.. ♦ Қалай ойлайсыңдер, мынау ненің іздері, құстың ба, әлде жануардың ба? ♦ Қар бетінде неліктен	**Қаңтар** **Серуен кешені № 5** **Күн мен түн неге ауысады?** **Міндеті**:Күн мен түннің ауысуы қалай жүретіні туралы түсінік беру. **Бақылау барысы** Сендер қалай ойлайсыңдар, күн мен түн неге ауысады? Күн жерге күндіз жарық береді. Жер кеңістікте үлкен жылдамдықпен айналады. Жердің бір айналысы 24 сағатта өтеді. Жердің айналған уақытында жердің күнге қарамайтын бетінде түн болады да, жердің күнге

	көмектеседі; әрбір сызық бір градусты білдіреді. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** А.Асылбеков **Қыс** Қандай суық қыс деген? Қалтырайды құс деген. Құлақшынды кимесең, Құлағыңды тістеген. Қандай қызық қыс деген? Бәрін шебер істеген. Бақша-бауды, тауды да, Болған ақ түспенен. **Тәрбиеші балаларға сұрақтар қояды:** Даладағы және топтағы ауа температурасын өлшеу.Қыста далаға қарағанда топтағы температура жоғары әрі жылы деген қорытынды жасау.Балалардың қызығушылығын,ақылды белсенділігін ояту. **Зерттеу жұмысы:** Барлық терезе әйнектеріне қарап болжам жасауға болады.Егер аяз болса онда қыраумен өрнекті көреміз.Егер күн жылы болса ,терезелерде қырау болмайды. **Дидактикалық ойындар.Тәжірибелер мен эксперименттер.** «Не жылы,не суық?» Күннің көзінде әртүрлі заттар түрліше қызатыны туралы ұғымын кеңейту,себебі-олар әр түрлі материалдан жасалған,қызығушылығын дамыту. **Еңбек** Ауланы бірлесе отырып тазалау. **Мақсаты :** —бірлесе еңбек етуге, еңбек	ақпанбысың, Аспан астың ораған ақ ьқармысың. Алай-түлей бораның, язында, Әппағым-ау аз –аздан шақтармысың?! **Балаларға сұрақтар.** ♦ Жайсыз ауа райы қандай болады? ♦ Олар қайдан пайда болады? ♦ Неліктен жайсыз деп айтамыз? ♦ Ауа райының қолайсыздығынан сабақтар неге болмайды? **Зерттеу жұмысы** Қыс мезгілінде қар аралас жаңбыр жауған кездегімен,жай қар жауған күндерді елес әрі көктайғақ пайда болуын анықтау. **Еңбек** Ауланы қардан тазалау. Мақсаты: күректі пайдалана білуге үйрету. **Қимылды ойын:** «Үшінші артық» Мақсаты:Шапшандыққа баулу. Денені тік ұстап, жатығуларды дұрыс білу. **Жаңылпаштар:** Қар аппақ, дала аппақ-бәрі аппақ.... Қыс қыспаса, қыс па? Құс ұшпаса, құс па?	суығырақ, күннің көзінде жылырақ болатынына көңіл аудару; -балаларды күн аспанда қозғалады деген қорытындыға келтіру; -бақыланған затқа қызығушылығын ояту. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Қыс» Т. Молдағалиев** Жауа-жауа, қар жауып көп, Шұқырларға толады. Иығыңа қонады кеп, Мойныңа да қонады. Жауып бітер қарды тосып, Үйіңе де сыймайсың, Табиғаттың ақ көрпесін Басуға да қимайсың **Балаларға сұрақтар** Балалар,қазір жылдың қай мезгілі ? - Қыс айларын атап беріңдерші ? - Қыстың ерекшеліктерін білесіңдер ме ? - Далада ауа – райы қандай? Қыз мезгілінде ауа райы қандай болады? -аяз болады, жел соғады, қар жауады т.с.с Осы құбылысты не деп атаймыз? -табиғат құбылыстары дейміз. **Еңбек:** Кішкентай балдырғандардың ойнайтын ауласын қардан тазарту. Мақсаты: балаларды өздерінен кішілерге қамқоршы болуға тәрбиелеу. **Жеке жұмыс:** алдағы тоскауылдан өтерде: жүгіру, еңбектеп жүгіруге, секіруге жаттықтыру. **Қимылды ойын:**	құс іздері қалады? (құстардың салмағынан табаны астындағы қар ұшқындары сынады) Балаларға құстар ізі салынған парақтар таратылады және оларға қай құстың ізі екенін анықтау тапсырылады. Қар бетінен ұқсас із іздестіріледі.. ♦Құстардың ізі арқылы нені білуге болады? *(құстың көлемі қандай, қалай қарай жүрген, бір жерде аялдаған ба?)* **Зерттеу жұмысы** Алаңдағы шағын жердегі қарды нығыздау және таяқшамен құс ізінің суретін салу. **Еңбек** Қардан қала тұрғызуға қар жинау. *Мақсаты:* — Ұжыммен жұмыс істей білулерен қалыптастыру; — Жұмысты жоспарлау. **Қимылды ойын** «Ізбе із». *Мақсаты: тепе-теңдікті сақтау. Алдыңғы түскен із үстіне дәл түсуге тырысу. Ептілікке баулу..* **Жаттығу ойындары** Алға жылжи отырып екі аяқпен секіру.. *Мақсаты: қимыл-қозғалыстарын дамыту.* **Халық болжамы:** *Қар көп болса, нан мол болады. *Қатты аязда әтеш ерте шақырса, күн жылынады. *Ит қарға аунаса, қарлы боран болады. Қыс аязды болса, жаз ыстық болады.	қараған бетінде түн болады. **Балаларға сұрақтар.** ♦ Жұлдыздар түнде қайда кетеді?*(жұлдыздар күндіз де аспанда болады. Тек күннің жарығы жұлдыздың жарығынан да күшті болғандықтан, жұлдыздар көрінбейді)* ♦ Күн неге батады? *(жер күнді айналады, сонықтан да шығыстан күн шығып, батыста батқандай әсер қалдырады.)* **Зерттеу жұмысы** Жарық сәулелері жерге тура түседі, егер оған жолда бірнәрсе кедергі жасаса, онда одан көлеңке пайда болады. Таңертең, түсте, кешке зерттеу жұмысын жүргізу. Таңертең және кешке көлеңке ұзын болады, ал, түсте көлеңке қысқа болады (түсте күн дәл төбеден түседі, сондықтан көлеңке қысқа). **Еңбек:** Ойын алаңындағы қарды сыртқа шығару. *Мақсаты: еңбексүйгіштікке, бірлесе еңбек етуге тәрбиелеу.* **Қимылды ойын** «Жердің күнді айналуы». *Мақсаты: күн туралы білімдерін бекіту.* **Жаттығу ойындары** Қимылдарын дамыту «Шығырыққа лақтыру». *Мақсаты:мергендіктерін дамыту.* **Мақал-мәтел:** Туған жердің күні де ыстық, түні де ыстық.

	сүйгіштікке тәрбиелеу; —жылдамдық пен күштерін есептей білуге үйрету. **Қимылды ойын:** **«Дөңгелек бойынша пас беру»** Мақсаты: Әртүрлі әдіспен бір-біріне қар(доп) лақтыру және ұстай білуді бекіту.Физикалық қасиеттерін – шапшаңдылық,икемділікті дамытуды.Үйлестіру қимылдарын жетілдіру. **Жаттығу ойындары** Ұзындыққа секіру *Мақсаты:* Ұзындыққа секіруге, екі аяқпен итере қимылдауға үйрету.		«Қақпашы» Мақсаты:Жарысу элементтері бар спорттық ойындарға қызығушылығын дамыту. **Еркін ойын:** «Өз көлеңке суретін сал». *Мақсаты:қар бетіне әртүрлі ағаш суретін сала білулерін бекіту.*		
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** **Әли Ғ** Кеңістікті бағдарлау, төзімділік, реакция шапшаңдығын дамыту. Спортпен шұғылдануға қызығушылығын қалыптастыру; дене қимыл жаттығуларын біртіндеп көбейте отырып, төзімділік пен жаттыққанды арттыру.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Малика, Көркем Теңдік және теңсіздік туралы ұғым қалыптастыру.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Дарын ,Ислам Жігер Сөздерді буынға бөлуді жалғастыру, берілген буынға сөз құрауды үйрету.	**Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Жігер Қыс белгілері жайлы әңгімелесу,қыс мезгілі жайлы білімдерін дамыту.	**Қоршаған ортамен таныстыру – коммуникативтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Елхан Үй жануарлары мен олардың төлдері; олардың адамға әкелетін пайдасы туралы түсініктерін жинақтау.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Түрлі түсті ғаламшар»** **Міндеттері:** бір қолмен допты еденге соғуды үйретуді жалғастыру, допты алақанды ашып қағып алу, кеудеден саусақтардың басымен итеріп лақтыру және аяқтың қасында еденге қырындап бір қолмен соғуға дағдыландыру. **Дағды:** үлкен-кіші қадамдармен жүре білу дағдылары мен көзді жұмып	**Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын: «Сонша жина»** **Міндет:** Топтарда заттардың тең және тең емес санын анықтауға, санау және топтарды салыстыру негізінде сандық мәндерді дұрыс қорытындылау; талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасауға үйрету; 10-ға дейін санауды; заттарды белгілі	**Дидактикалық ойын:** «Буынды айтып сөз құра» ойынын ұйымдастыру. **Міндеттері:** Сөзді буынға бөле алу дағдыларын бекіту; Дауысты, дауыссыз дыбыстар туралы білімдерін бекітуге арналған тапсырмаларды орындату арқылы логикалық ойлау қабілеттерін дамыту. **Дағды:** дыбыстардың сөз ішіндегі орнын анықтай	**Дидактикалық ойын:** «Қай мезгілде ойнаймыз?» **Міндеттері:** шығармашылық әңгіме құрау, қыс мезгілінің ойындарын білу. **Дағды:** қардың қандай болатынын білу, қыс мезгілінің ерекшеліктерін біле отырып табиғатты қорғай білуге дағдыларын қалыптастыру. **Ойынның шарты:** Шаңғы, асық, шана, доп, хоккей,	**Танымдық-қимылды ойын: «Сәйкес қиықты таңда» дидактикалық ойыны** **Міндет:**Тез шешім қабылдай алуға, жылдамдыққа, ептілікке, сыйластыққа үйрету. **Дағды:** Балалар топтағы кез келген затты, оның қандай геометриялық пішінге ұқсайтынын, түсін сипаттайды. Қалған балалар шешуін тауып, затты атауға

	кеңістікте қимылдай алуды. **Ойынның шарты:** **«Түрлі түсті ғаламшар»** – бұл ғаламшардың тұрғындары түрлі түсті доптарды жақсы көреді. Допты еденге бір қолмен соғып, алақан жайып қайта саусақтың басымен қарсы алып, қайтарып, аяқтың жанына қарай еденге соғу. Себеттен түрлі доптарды алып, қалауынша тұра қалады. Допты еденге бір қолмен соғып, алақан жайып, саусақтың басымен қарсы алып, қайта қайтарып аяқтың жанына қарай еденге соғуға тырысады.	бір ерекшелігіне қарай топтастыруды бекіту. **Дағды:** Дербестікке тәрбиелеу. Басталған істі соңына дейін жеткізу дағдыларын дамыту. **Ойынның шарты:** Үстелде біртекті заттар жиынтығы бар (текшелер, «Лего» бөлшектері, геометриялық фигуралар, бұршақтар, қыстырғыш немесе басқа материалдар). Ойынды былай түрлендіруге болады, жүргізуші көзін жұмып, саны бар карточканы шығарады, содан кейін кез-келген топтағы заттарды санайды және нөмірін атайды. Балалар ойынға қатысады. Балалардың бірі - жүргізуші 1-ден 10-ға дейінгі карточканы көрсетеді,	алу дағдыларын дамыту; **Ойынның шарты:** Педагог айтқан буынға балалар сөз құрап айтады. Мысалы*: На... , та... , қа..., жа..., ал..., мон..., ке..., те..., шал...,қар..., қа..., пи.., бә... т.б.*	секіргіш жіп суреттеріне қарап, қай мезгілде ойнайтынын айту.	дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Балалар тапсырманы орындайды, суреттен дөңгелек, тіктөртбұрыш, үшбұрыш пішінді заттарды табады. Сәйкес пішіндермен сызып қосады.
Балаларды үйге қайтару. Уақыты:					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысы әжетханаға) сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы. Ең жақсысы өзі сенімсіздік танытқан мәселелерде ата-анасымен кеңесуге болатынын білуі қажет. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту. Өнегелі 15 минут	**Ата-анаға кеңес:** Көңіл күйіңіз болмай тұрған кезде ешқашан да бала тәрбиесімен айналыспаңыз. Өз балаңызбен тығыз қарым-қатынас орнатуға тек қана Сіздің көтеріңкі көңіл күйіңіз, оң көзқарасыңыз ғана әсер етеді. Тәрбие сатылы деңгейде жүргізілгені дұрыс. Әр биікке өз уақытында, біртіндеп көтеріліп отырған дұрыс. Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру. Өнегелі 15 минут	**Ата-анаға кеңес:** Сіз тек осы жұмыстардың орындалуын қадағалауыңыз керек. Мейлі қаншалықты тиянақты әрі жылдам орындасаңызда, балаға жүктелген жұмыстарды өзіңіз орындауға тырыспаңыз.Балаңызды тыңдауды үйреніңіз.Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз және баланы асықтырмаңыз.Балаңызға өз көзқарасыңызды тықпаламаңыз. Өзіңіздің нұсқаңыздың дұрыс екенін дәлелдермен түсіндіріңіз.Баланың кез-келген қалауын орындауға асықпаңыз.	**Ата-анаға кеңес:** Есіңізде болса, балаға үш негізгі қасиетті дарытуға міндеттісіз: шешім шығару, құрмет, жауапкершілік. Қандай жағдай болса да, еңсесін тік ұстайтын, жан-қоршаған адамдарына құрметпен қарайтын және өз қадамдары үшін жауап бере алатын адамдар көп жағдайда табысқа жететіні белгілі. Өнегелі 15 минут	**Ата-анаға кеңес:** Бір мезетте қатал да мейірімді бола біліңіз. Егер сіз балаңызға деген ыстық ықыласыңызды үнемі білдіре отырып, тек керек уақытында ғана ұрсатын болсаңыз, онда бұл сіздің тәрбиеңіз барысында міндетті түрде жемісін береді. Өнегелі 15 минут

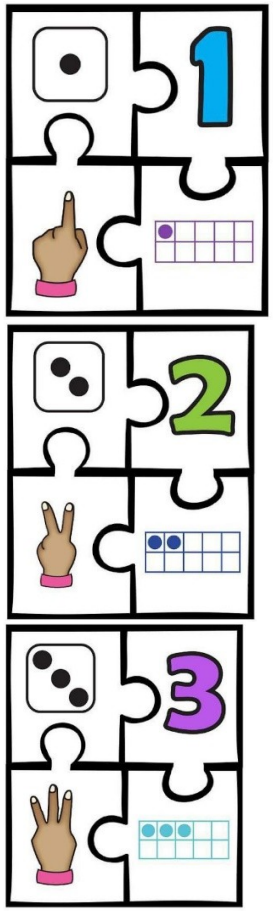
			Балаға өзінің іс әрекетін түсіндіруді үйретіңіз. Яғни бала ең алдымен ойланып содан соң ғана шешім қабылдауды үйрену керек.		

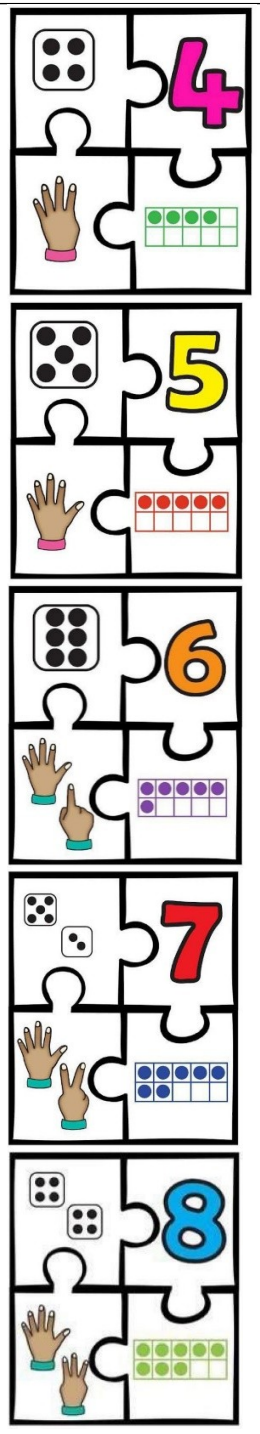
Мектепалды сыныбының тәрбиешісі:Абаханова К.М

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Сынып/Топ: Мектепалды 0 а сынып
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 20.01.-24.01.2024-2025 оқу жылы
Заң және тәртіп айы
Апта дәйек сөзі:Тәртіп-тәрбие бастауы

Күн тәртібінің үлгісі	**Дүйсенбі 16.01.25**	**Сейсенбі 17.01.25**	**Сәрсенбі 18.01.25**	**Бейсенбі 19.01.25**	**Жұма 20.01.25**
8,00 **Балаларды қабылдау**	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Математика негіздері – ойын, зерттеу іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Математика негіздері» **Танымдық және зияткерлік дағдылары:** «Ойын,зерттеу танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Сан-домино» **Міндеттері:** 1-ден 10-ға	**Қоршаған ортамен танысу** - тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **Құзыреттілік:** «Қоршаған ортамен танысу» **Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру: «**тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу»	**Дене шынықтыру -** коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі іс - әрекет арқылы қимылды ойын. **Құзыреттілік:** «Дене шынықтыру» **Физикалық қасиеттері:** «Коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі» **Дидактикалық ойын**	**Сауат ашу негіздері** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сауат ашу негіздері» **Коммуникативтік дағдылары:«**Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:**	**Мүсіндеу-** шығармашылық,коммуникативтік, ойын әрекеті **Құзыреттілік: Коммуникативтік дағдылары:** «Шығармашылық дағдыларының, зерттеу іс-әрекетінің дамуы» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Ізін тап»

	дейін санау, не бейнеленгенін, түсін, неше бірліктен тұратынын, саусақпен санап көрсету, балалардың ой-өрісін кеңейту; ойлау қабілеттерін, қабылдау, ес, зейін процесстерін дамыту. **Дағды:** 1-ден 10-ға дейін санды танып,дұрыс құрастыра білуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: суреттер, сандар. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ойынға 3-4 бала қатысуға болады. Балалар суреті бар текшелерді (доминоны) бөліп алады да, ойын бастайды. Аталған бала бірінші болып текшені қояды, қалған балалар қойылған суретке байланысты өздерінде бар текшелерді ретімен қояды.Кімнің қолындағы текше бұрын бітсе, сол жеңеді. Табылған зат жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: Сандарға байланысты тура және кері санап,санның құрамын айтып беруге ынталандыру. **Ойынның нұсқаулары**: Бала аталған санды сурет арқылы, саусақпен санау арқылы көрсетіп, санның неше бірліктен тұратынын айтады және қойылған	**Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Әр құсқа өз орны» **Міндеттері:** Әр құстың өзі мекендейтін орны туралы түсінік беру, ойлау қабілеттерін дамыту. Дала құстары мен үй құстарының суреттерін ажырата таба білу, есте сақтау қабілеттерін байқау. Балалардың ойлау қабілетін дамыту арқылы құстың ұясын құрастыра білуге үйрету. Балаларды ұйымшылдыққа, бірлесіп еңбек нәтижесіне жетуге тәрбиелеу. **Дағды:** Құстарға қамқорлық жасай білу дағдыларын бекіту. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,көркем әдебиет,дене шынықтыру,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: Құстар суреттері,ойыншық құстар **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Жүргізуші қарлығаш пен тоқылдақтың суреттерін балаларға көрсетіп, әр қайсының ерекшелігін суреттеп беруді ұсынады. Балалар бұл құстардың ерекшелігін суреттеп, аттарын атайды. Бұл құстарды тағы қалай атауға болады? Олардың қандай пайдасы бар?(тоқылдақ орман дәрігері, қарлығаш адамның досы) Дидактикалық және үстел үсті ойындар үшін құстың бейнесі салынған сурет қиындылары, құстың ұясын	**жаттығу:** *«Чемпион болуға әзірмін»(Қай спорт түрі қызықтырады)* **Міндет:** балалардың дене шынықтыру мен спортқа деген қызығушылығын дамыту; балаларды спорттық жабдықтармен таныстыру; балаларды спорттық құрал-жабдықтарды тануға және атауға үйрету, оның мақсатын анықтау; ойлауын, зейінін, есте сақтауын, логикасын дамыту. **Дағды:** Балаларға спорт түрлерін үйрету, олардың бір-бірінен айырмашылығын танып білу; спортқа деген қызығушылығын арттыру; -қалыпты дене жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Қосымша жабдықтар**: **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Жинақтық үстел үстінде спорттық құрал-жабдықтардың суреттері бар карталар және сол суреттердің түрлі-түсті бөліктері (3-тен 12 бөлікке дейін) кіреді. Әрбір спорт түрлерінің ойналатын құралдарын тауып қою,сол спорт түрлерін айтып,іс-қимыл арқылы көрсете білу. Бала ақ-қара суретті таңдап, оның үстіне суреттің түрлі-түсті бөліктерін қосады. Бала суретті	«Суреттер дыбыстап буын арқылы сөйлейді» **Міндеттері:** Балаларға ұсақ суреттерден бір мазмұнды сурет құрастыруды үйрету, әңгіме құрастыра білу, тіл байлығын, ой-өрісін дамыту, әр түрлі мазмұнды суреттер құрастыруға деген балалардың қызығушылығын арттыру. **Дағды:** Тиісті сөздерді тауып құрастыру, буынға бөлу арқылы фонематикалық естулері мен есте сақтау қабілеттеріне қарай дағдыға айналдыру. Баланың ой-өрісін, зейінін дамыту. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**:дыбыстық үлестірме жұмыстар. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** бейнеленген суретті атап бірнеше дыбыстарға байланысты суреттер беріледі. Олар суреттегі суретті айтып,буын схемасы арқылы буынға бөледі.Неше дауысты дыбыс болса,соншы буын бар екендігіне көз жеткізу үшін дыбыстық белгі қояды. **Ықтимал күрделендіру**: тілдік әріптерге байланысты іс-қимыл арқылы көрсете білу. **Ойынның нұсқаулары**: Берілген текшелерге ұйқастырып тілдік жаттығулар жасау.Бір буын	**Міндеттері:** "Пластилинография" арқылы ұсақ мотораканы дамыту. Балаларды мүсіндеуге деген қызығушылықтарын ояту. **Дағды:** Алақанмен илеп бөліктерге бөліп, қоса білуге дағдыландыру. Ермексаздың өзіндік ерекшеліктерімен таныстыру, тегістеу, тарту, әдіс бойынша жаттықтыру ұсақ қол моторикасын дамыту. **Кіріктірілген:**сөйлеуді дамыту,қоршаған ортамен танысу. **Қосымша жабдықтар**: Ермексаз,таяқшалар,арнайы пышақ, тақтайшалар, суреттер. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Тәрбиеші ермексазды жұқағылып жаюды ұсынады. Жайылған ермексаздың үстіне қарындаш пен қаламсапты қолдана отырып тесу. **Ықтимал күрделендіру:** Жануарлар туралы жұмбақ жасырып, тақпақ, ән орындау. **Ойынның нұсқаулары:** Жануарлардың төлдерін ажыратқаннаң соң олардың қимылын, қалай дыбыстайтының айтқызу. (олардын пайдасы туралы айтұызу) Жануарлардың іздерінің суретін тауып жандарына орналастыру. **II Нұсқа** Егер сыныпта жануарлар,аңдар ойыншықтары болса онда

	текше доминоны дұрыс қоя білу. бірге құрастырады. **Тіл ұстарту жаттығуы:«Құймақ пісіреміз»** Жымиып, ауызды ашамыз, тілдің алдыңғы бөлігін төменгі ерінге саламыз. Тілді бірқалыпты, жағдайда санау арқылы 1 - ден 5 - ке дейін, дан кейін 1 - ден 10 - ға дейін ұстап тұру керек. **Математикалық жаңылтпаш:** Үш кіші ішік піштім Бес кіші ішік біштім Неше кіші ішік піштім 	құрастыруға арналған геометриялық пішіндер. **Ықтимал күрделендіру**: Балаларға құстардың суреті бар үлкен карточкалар және олардың кішкентай балалары бейнеленген шағын карточкалар беріледі. Құстардың көлеңкесін табу.Үйшік етіп дайындалған макет ішінде құстардың мекен ететін суреттері көрсетілген, сол суретке сәйкестендіріп, құстар суретін орналастырады. **Ойынның нұсқаулары**: **Саусақ жаттығуы: «Құстар қанат қағады»** Балалар, барлығымыз қолымызды үшбұрыштап жоғары ұстаймыз. Біз құстарға ұя саламыз, құс ұядан басын шығарып жан - жағына қарайды.(Қосылған алақандарын жан - жаққа бұрады.) Құстың ұшқысы келді,(алақандарын ашады, алақандарын қимылдатады) ұша алмады, құс ұшу үшін қанаттарын жаттықтырды. Алақанымызды өзімізге қаратып жайып, ашып - жұмайық, бір, екі, үш, кері қарай санаймыз үш, екі, бір. Енді, басбармағымызды қозғалтайық. Алақанымызды өзімізге қаратып жайып, екі басбармақты айқастырамыз. Алақанымызды құс қанатын қаққан секілді қозғалыстар жасаймыз. (Бірнеше рет қайталау) Құстар ұшып барады, Көкте қанат қағады. Барлық құстар қосылып, Шиқ - шиқ - деп, ән салады Құс ұшып келіп ұясына	жинап болған соң, онда бейнеленген спорттық құрал-жабдықтарды атау керек. Балаларға спорт түрлері салынған сурет карточкасы үлестіріліп беріледі не болмаса өздеріне ұнаған спорт түрлеріне қарап таңдап алады. Оны балалар тиісті суреттермен жабады. Карточканы кім бұрын жауып таса, сол жеңіске жетеді **Ықтимал күрделендіру:** Топтық жұмыс арқылы ойнауға болады.тез жасап, құрастыр. Ал үстел үсті ойын болған жағдайда лабиринт,пазылы,спорт-лото арқылы жұмыс жасауға ниеттендіру. **Ойынның нұсқаулары:** тапңдау бойынша алынған спорт түрлеріне байланысты жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау. **Тілдік құрама жаттығулары: «Өз тобыңды таныстыр»** Олай болса, ортаға **«Жалын», «Шымыр», «Ептілер», «Қыран»** топтарын ортаға шақырамыз. **«Жалын»** тобы Топтың ұраны: Жалындаймыз, жанамыз, Біз спортшы боламыз! **«Шымыр»** тобы Топтың ұраны: Біз шымыр, сергек денеміз, Спорт сүйер өренбіз! **«Ептілер»**тобы Топтың ұраны: Біз әрқашанда мықтымыз,	сөзге екінші буын сөз айтып қайталау. **Тіл ұстарту жаттығуы:** МЕ-ме-ме-мынау алып кеме. АҚ-ақ-ақ-ұшады ұшақ. ПА-па-па-бидай менен арпа. ЫҚ-ық-ық-жүзеді қайық. ІК-ік-ік-бәрінің аты көлік. АР-ар-ар-бұл шулаған базар. РА-ра-ра-бұл түс қара. БА-ба-ба-кетіп барады арба. МА-ма-ма-гүл беремін анама. ТА-та-та-бұл өткір зат балта. ПЕ-пе-пе-ақты төкпе. ТЕ-те-те-бөдене құйрығы келте. **Тілдің қозғалғыштық қабілетін дамытуға арналған жаттығулар:** 1. Кеме келе жатыр Жымиып, ауызды ашу, күшпен «ы - ы - ы…» деп айту. 2. «Алып кеме - параход» **Мақсаты:** тілді жоғары көтеріп үйрету, тілдің алдыңғы жағынның қимыл - қозғалысын жетілдіру. **Қысқаша сипаттамасы:** ауызды кішкене ашып ы дыбысын ұзақ айту. Әдістемелік нұсқау: 1.Тілдің ұшы төмен және ауыз құысында терең орналасуы керек, ал тіл арқасы таңдайға қара көтеріңкі болуы керек. **Қосымша жабдықтар**:	соларды қолданып іздерін басуға болады. **Тілдік және дене қозғалысына арналған жаттығу: «Орман аңдары»** 1. «Аю» Қолды белге қойып, (қорбандап) табанды нық басып жүру. 2. «Түлкі» Қолды жанға ұстап, (қуланып) бір сызықпен жүру. 3. «Көжек» Қолды кеуденің алдында иіп, қос аяқпен секіру. 4. «Қасқыр» Баяу жүгіру, жылдам жүгіру. Балаларға әр түсті екі текшелерден беріп,бірінің соңынан бірін жүргізіп, шеңберге тұрғызу. **Ұсақ қол моторикасын дамыту жаттығулары:** Ойын барысында бала бөлшектермен қозғалыс жасайды, байқағыштық, төзімділік, табандылық пайда болады.Саусақ ойыны арқылы баланың сөйлеуге деген талпынысы, қабілеті дамып, ынтасы артады. Сөйлеу тілі мүшелері әрекетінің қозғауларының дамуы қол саусақтарының нәзік қимылдарының дамуымен тығыз байланыста болғандықтан, бала қолыныңептілігін толық жетілдіру, түзету-тәрбие жұмысын жүйелі жүргізуді қалайды.

қайта қонды.(Саусақтарын үшбұрыштап жоғары ұстайды.)

Тіл ұстарту жаттығулары: «Күркетауық»

Мақсаты: тілді жоғары көтеріп үйрету, тілдің алдыңғы жағының қимыл-қозғалысын жетілдіру

Қысқаша сипаттамасы: Ауызды аздап ашып, тілді жлғарғы ерінге, қойып тілдің жалпақ ұшын алға - артқа жылжыту керек. Тілді еріннен ажыратпау керек - ерінді сипағандай. Алғашқыда тіл қимылы баяу, содан кейін жылдамдатып, дауыс қосылады.

Әдістемелік нұсқау.

1. Тілдің жалпақ, қимылы артқа - алға болуын қадағалау керек.
2. Тілмен жоғары ерінді «жала» керек.

Саусақ жаттығуы: «Қаз»

Судан шықпас жаздайын,
Қаңқылдаған қаздарым.
Мойындарын білемін,
Мойынындай түйенің.

Бәрін жеңіп шығамыз.

«Қыран» тобы

Топтың ұраны: Біз биіктен самғаймыз,
Қарсыластан қалмаймыз.

Спорт туралы коммуникативтік жаттығу жаттаулар:

Спорт – көркі өмірдің,
Спорт- досың, серігің.
Жаттықсаң шымыр боларсың,
Шынығып, өсіп, торларсың,
Жеңімпаз болу оңай ма?
Арман болған талайға.
Болмасаңда ұқсап бақ,
Жарысқа түсіп қалайда.

Артикуляциялық жаттығу: «Футбол»

Допты қай спорт түріне жатады,сәкестендіру.

БАСКЕТБОЛ

ФУТБОЛ

МЕ-ме-ме-мынау алып кеме.

АҚ-ақ-ақ-ұшады ұшақ.

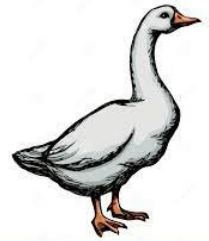

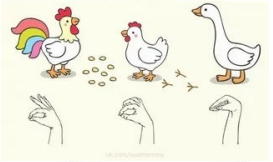
ПА-па-па-бидай менен арпа.

ЫҚ-ық-ық-жүзеді қайық.

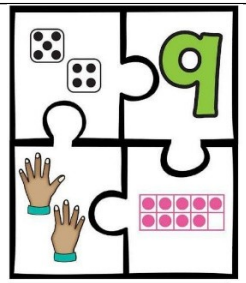

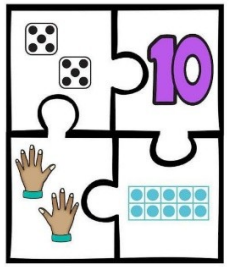

Қосымша жабдықтар:

Қосымша жабдықтар:

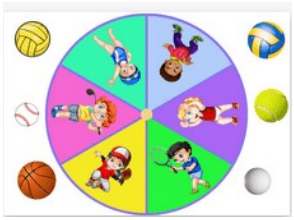

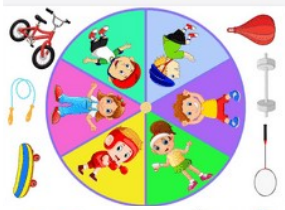

ГИМНАСТИКА

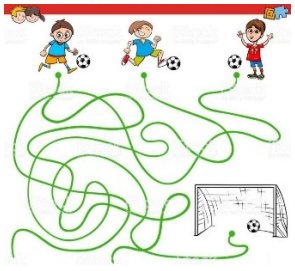

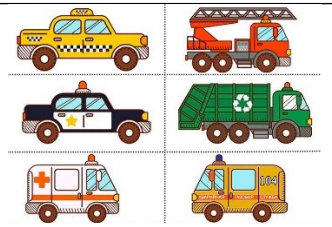
ВОЛЕЙБОЛ

ІК-ік-ік-бәрінің аты көлік.

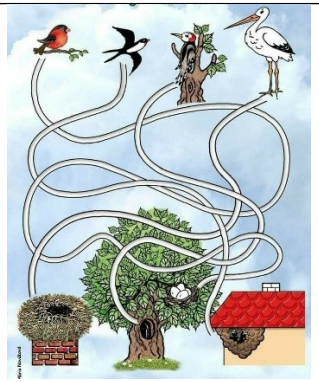

АР-ар-ар-бұл шулаған базар.

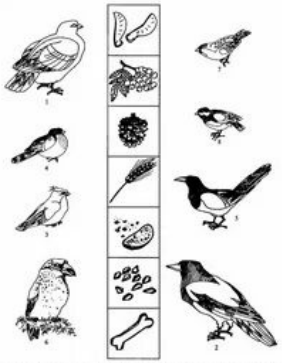

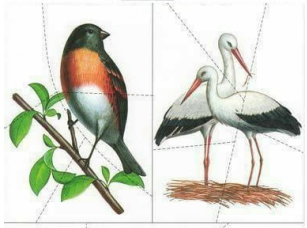
РА-ра-ра-бұл түс қара.

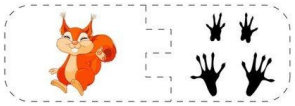
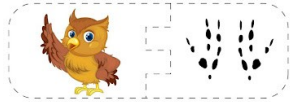
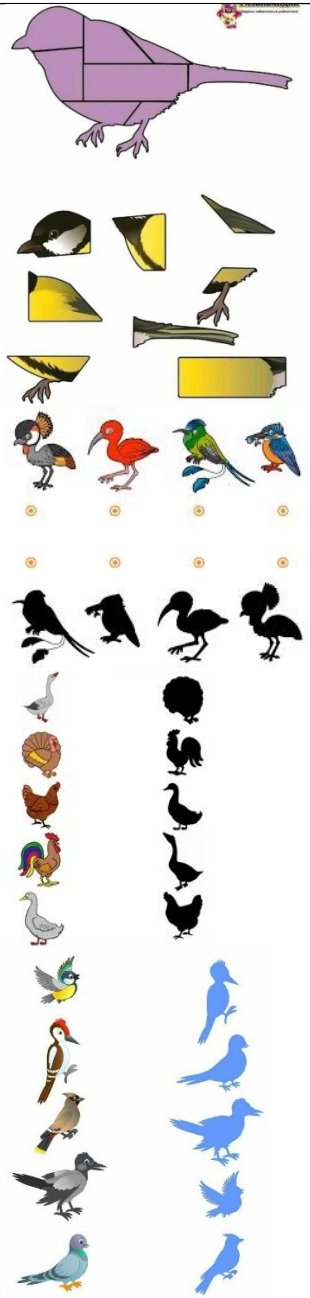

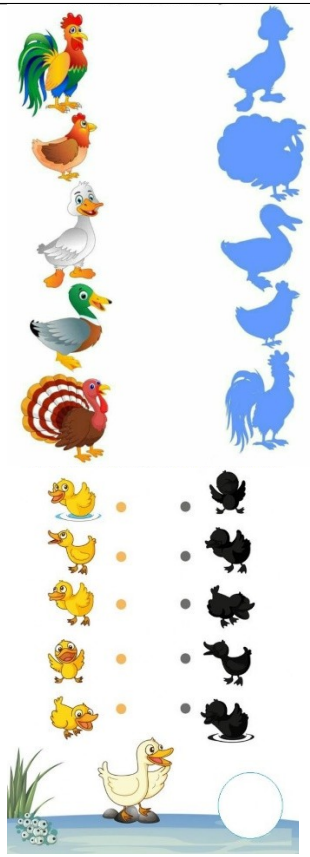

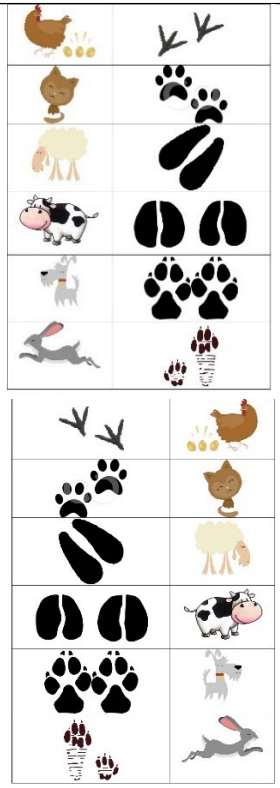

		       		 БА-ба-ба-кетіп барады арба. **МА**-ма-ма-гүл беремін анама. **ТА**-та-та-бұл өткір зат балта. **ПЕ**-пе-пе-ақты төкпе.	

				 ТЕ-те-те-бөдене құйрығы келте.	

					
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады,	№ 24 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Таспамен жаттығулар орындау** **№ 2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ. : түзу тұру, 1– қолдарын жоғары көтеріп, таспаны бір қолынан екінші қолына береді. 2– қолдарын екі жаққа айналдыра отырып, төмен түсіреді (8 рет). 2.Б.қ. : түзу тұру, қолдары	№ 25 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Секіртпемен орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Бастарын ию» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – басын алдыға ию; 2 – б.қ.; 3 –басын артқа шалқайту; 4 – б.қ. – 8 рет. 2.«Секіртпе жоғарыда, аяқ басына тұру» Б.қ. – негізгі тұрыс,	№ 26 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Секіртпемен орындалатын жаттығулар** **№2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген; секіртпені екі жаққа салбыратып ұстап, шеңберге қарап тұру; 1– секіртпені жоғары	№ 27 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Гантельдермен жаттығулар орындау** 1.«Бастарын ию» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – басын алдыға ию; 2 – б.қ.; 3 –басын артқа шалқайту; 4 – б.қ. – 6 рет. 2.«Гантель жоғарыда» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен	№ 28 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Акробатика элементтері бар жаттығулар.** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Алдыға қадам аттау, қолдарын екі жаққа созу» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – оң жағына қарай қадам аттау, қолдарын екі жаққа созу; 2 – бастапқы қалыпқа келу. Сол аяқпен қимылдарды

эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	төменде. Таспаны жанына қарай созып, денені оңға (солға) бұрады (8 рет). 3.Б.қ.: түзу тұру, алдыға еңкею, таспаны бір қолынан екінші қолына оң (сол) аяғының артынан беру (8 рет). 4.Б.қ. : өкшелеп отыру. Тізесіне көтеріліп, оң (сол) қолдарын жоғары сермейді. Б.қ. қайта келеді (8 рет). 5.Б.қ.: қолдарымен артқа тіреліп отыру, аяқтарын түзу ұстайды. Екі аяғын бірдей бүгіп, таспаны қолдан-қолға ауыстырады. Аяқтарын қайта түзейді. (8 рет) 6.Б.қ.: етпетінен жату. Денесінің алдыңғы жағын көтеріп, қайта түсіреді. (Екі қолына да таспа ұстайды) (8 рет) 7.Б.қ.: бір орында тұрып, бір аяқпен секіреді (6 рет).	секіртпені екіге бүктеп, төмен ұстау. 1-2 – аяқ басына көтеріліп, секіртпені жоғары созу; 3-4 – б.қ.қ. (6 рет). 3.«Еңкею» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – секіртпені жоғары көтеру; 2– оңға (солға) еңкею; 3– денені түзеу, секіртпені жоғары көтеру; 4 – б.қ.қ. (6 рет). 4.«Отырып-тұру» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1-2 – отыру, секіртпені алдыға шығару; 3-4 – б.қ.қ.(6 рет). 5.«Қадам аттау, еңкею» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдарындағы секіртпе екі жанына төмен түсірілген. 1 – оңға аттап, секіртпені жоғары көтеру; 2– оңға еңкею; 3 – денесін түзеу,секіртпе жоғары; 4 – б.қ.қ. (6 рет). 6.«Аяғыңның басына жеткіз» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдарындағы секіртпе екі жанына төмен түсірілген. 1 – секіртпені жоғары көтеру; 2 – алдыға еңкейіп, секіртпені оң (сол) аяқтың басына тигізу; 3 – денені түзеп, секіртпені жоғары көтеру; 4 – б.қ.қ. (6 рет). 7.«Секіру» Б.қ. – аяқтарының арасы ашық, секіртпе артта төмен; екі аяқпен бірге секіртпені айналдыра отырып секіру.	көтеру,оң аяғын артқа басына қою; 2– б.қ.қ. Сол аяқпен қайталау (8 рет). 2.Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына секіртпені ұстап, төмен түсірілген. 1– секіртпені жоғары көтеру; 2– алдыға еңкейіп, еденге қолдарын тигізу; 3– денені түзулеп, секіртпені жоғары көтеру; 4– б.қ.қ. (8 рет) 3.Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдарына секіртпені ұстап, кеуде тұсына ұстау. 1-2 – отырып, секіртпені алға созу. 3-4 – б.қ.қ. (8 рет) 4.Б.қ. – негізгі тұрыс, тізерлеп тұру, қолдары екі жанына секіртпені ұстап, төмен түсірілген. 1– оңға бұрылу, қолын сол жақ аяғының өкшесіне тигізу; 2– б.қ.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет). 5.Б.қ.: етпетінен жату, қолдарын секіртпе ұстап, шынтақтан бүгу; 1-секіртпені жоғары-алдыға шығару; 2– б.қ.қ. 6.Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына секіртпені ұстап, төмен түсірілген. 1 – оң аяғын бүгіп, секіртпені тізесіне қою; 2– б.қ.қ. Сол аяқпен сол қимылдарды қайталау. (8 рет) 7.Б.қ. – секіртпені еденге қойып, секіртпеге қырындап тұру; секіртпеден аттап, қырындап секіру. Секіруді жай жүріспен кезектестіріп орындау. (2-3 рет)	түсірілген, қолдарында гантельдер ұсталған, 1 – қолдарын екі жанына түзеп, айналдырып, жоғары көтеру; 2 – б.қ. – 6 рет. 3.«Гантельдер иықта» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдарындағы гантельдер екі жанына төмен түсірілген;1 – қолдарын шынтақтан бүгу, гантельдерді иықтарына әкелу; 2 – б.қ. – 6 рет. 4.«Еңкею» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген; 1 – алдыға еңкейіп, гантельдерді еденге қою; 2 – б.қ.; 3 – еңкейіп, гантельдерді алу; 4 – б.қ. – 6 рет. 5.«Секіру» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген; 1–8 бір аяқпен секіру.	қайталау (8 рет) 2.«Бұрыш» Б.қ. – артына қолдарымен тіреліп, еденге отыру; 1– аяқтарын 45°бұрыш жасап көтеріп, ұстап тұру (8-ге дейін санағанша); бастапқы қалыпқа келу (5 рет қайталау). 3.«Қолдарын алдына кеуде тұсына ұстау» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген, аяқтары иық еніндей қойылған. 1– қолдарын кеудесінде бүгіп ұстау; 2 – оңға бұрылу, қолдарын екі жаққа жазу; 3 – қолдарын кеудесінде ұстау; 4 – б.қ. Сол жағына осы қимылдарды қайталау (8 рет) 4.«Қолдары тізеде» Б.қ. – аяқтары параллель, қолдары дене бойымен төмен түскен. 1 – қолдарын екі жаққа жазу; 2 – оң аяғын бүгу, қолдарын тізесіне қою; 3 – аяғын түсіру, қолдарын қайта екі жаққа жазу. Сол аяғымен сол қимылдарды қайталау (9 рет). 5.«Қарлығаш» Б.қ. – тұру. 1–4 – оң аяғымен тұру, денені алдыға еңкею, оң аяғын түзеп жоғары көтеру (8 рет). 6.«Қорапша» Б.қ. – еденге етпетінен жатып, 1 – 4 – аяқтарын жоғары басына тигенше көтеру – 6 рет «Көпір» Б.қ. — жерде жату, қолдарымен басынан асырып, еденге тірелу. Қол-

						аяғына тіреліп, денесін жерден көтеру – 5 рет.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық		**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты Менің Отаным Қазақстан(Мемлекеттік әнұран)						
ҰІӘ уақыты 8,30		**20.01.25 Дүйсенбі**	**21.01.25 Сейсенбі**	**22.01.25 Сәрсенбі**	**23.01.25 Бейсенбі**	**24.01.25 Жұма**
		Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Дене шынықтыру	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Музыка Көркем әдебиет**	**Математика негіздері Көркем әдебиет Сауат ашу негіздері Дене шынықтыру**	**Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка**	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу шығармашылық Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 09.00-09.25						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қарапайым мысалдар мен есептерді шығару (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -көрнекілік негізінде қарапайым мысалдар мен есептерді шығару; цифр мен таңбаларды пайдаланып жазбалар жасау; санау білігін бекіту, кеңістікте және қағаз бетінде бағдарлау; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** есепке қойылған сұраққа жауап беру білігін дамытуды, құрастыра білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** қарапайым мысалдар мен есептерді құрастыруды, шығаруды; жазба жасауды; **Түсінеді:** сандар мен таңбалардың көмегімен жазуды; **Қолданады:** есепке	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: :** Біз нені үйрендік,нені білдік? **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерді буынға бөлу дағдыларын жетілдіру.; -сөздегі жетіспейтін буынды аяқтауға, берілген дыбысқа сөздерді жылдам құрауға жаттықтыру; -дербес жұмыс істеу алуға және ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Сөздерді буынға бөлу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөздің дыбыс санын анықтайды, дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:**дыбыстардың жасалу жолын. **Қолданады:**дыбыстарды ажыратады, сөздерді буынға бөледі. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау. Дыбыстар нешеге бөлінеді? Дауысты дыбыстардың	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қарапайым мысалдар мен есептерді шығару (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -көрнекілік негізінде қарапайым мысалдар мен есептерді шығару; цифр мен таңбаларды пайдаланып жазбалар жасау; санау білігін бекіту, кеңістікте және қағаз бетінде бағдарлау; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** есепке қойылған сұраққа жауап беру білігін дамытуды, құрастыра білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** қарапайым мысалдар мен есептерді құрастыруды, шығаруды; жазба жасауды; **Түсінеді:** сандар мен таңбалардың көмегімен жазуды;	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қарапайым мысалдар мен есептерді шығару (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -көрнекілік негізінде қарапайым мысалдар мен есептерді шығару; цифр мен таңбаларды пайдаланып жазбалар жасау; санау білігін бекіту, кеңістікте және қағаз бетінде бағдарлау; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** есепке қойылған сұраққа жауап беру білігін дамытуды, құрастыра білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** қарапайым мысалдар мен есептерді құрастыруды, шығаруды; жазба жасауды; **Түсінеді:** сандар мен таңбалардың көмегімен жазуды;	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы** Дыбыстық талдау. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерге дыбыстық талдау жасату үйрету; -суреттер қандай дыбыстан басталатынын ауызша анықтауға үйрету, белгілермен қоршату, жасалу жолдарын естеріне түсіру дағдыларын бекіту; -дұрыс отыру, дұрыс жазу ережелерін таныстыра отырып, дене сымбатын дұрыс қалыптастыруға тәрбиелеу. **Дағды**: дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды, берілген дыбысқа сөз ойлайды. **Түсінеді:** дыбыстардың жасалуын. **Қолданады:** дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану.

	қойылған сұраққа жауап беру білігін дамытуды **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Шағын топпен жұмыс.** Санамақ арқылы балалар екі топқа бөлінеді. Педагог әрбір топқа екі түсті балықтарды (немесе дөңгелектер, сопақшалар немесе басқа да кесетін материалдар) таратады. Тапсырманы орындауды ұсынады. Алдымен қызыл түсті балық сатып аламыз. Олардың 4-уін аламыз (карточканы көрсетеді). Ал енді көк түсті (2 саны жазылған карточканы көрсетеді). Аквариумда неше балық бар? Сандар жазылған карточкаларды шығарады: 4 + 2 = 6 **Түсіну деңгейі:** **Дәптермен жұмыс тапсырма.** Суретті қарайды, есеп құрастырады, шығарады. Педагог есеп құрастырудың үлгісін көрсетеді: аквариумда қызғылтсары түсті 3 балық және күлгін түсті 2 балық жүзіп жүрді. Аквариумда қанша балық жүзіп жүр? Балалар үлгіге сүйене отырып, қалған суреттердегі тапсырмаларды құрастырады, шешеді, жауабын атайды. -Екінші аквариумда неше балық бар? Олар бірдей ме? -Үшінші аквариумда неше балық бар? Балалар сұрақтарға жауап береді.	жасалу жолы қандай? Дауыссыз дыбыстар нешеге бөлінеді және қалай аталады? 4) Буында неше дауысты дыбыс болады? «Жалауша»дидактикалық ойыны Педагог қандай да бір дыбысты айтады, егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. «Тиісті белгіні көтер»дидактикалық жаттығуы Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызғылт сары дөңгелекті көтереді. **Түсіну деңгейі:** «Кім көп сөз ойлап айтады?» дидактикалық ойыны *Н* дыбысынан басталатын сөздер ойлаңдар, сөздерді шапалақпен буынға бөліндер, қанша буын атасындар. *Нан, нар, ну, нарын, немене, не, неге, нағыз, Нұрлан, Нұргүл, неке, нақ, неліктен*. *Р* дыбысынан басталатын сөз ойлаңдар. Кім көп сөз ойласа, соған бір фишкадан беріліп отырады. *Радио, рауғаш, рас, рет, резеңке, рең*. Ойын соңында фишкаларды санап, жеңімпазды анықтайды. «Сөздерді буынға бөл»дидактикалық жаттығуы – Мен сендерге заттардың	**Қолданады:** есепке қойылған сұраққа жауап беру білігін дамытуды **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Шағын топпен жұмыс.** Санамақ арқылы балалар екі топқа бөлінеді. Педагог әрбір топқа екі түсті балапан(немесе дөңгелектер, сопақшалар немесе басқа да кесетін материалдар) таратады. Тапсырманы орындауды ұсынады. Алдымен сары түсті балапан сатып аламыз. Олардың 3-уін аламыз (карточканы көрсетеді). Ал енді көк түсті (3 саны жазылған карточканы көрсетеді). неше балапан бар? Сандар жазылған карточкаларды шығарады: 3 + 2 = 5 **Түсіну деңгейі:** **Таратпа жұмыс тапсырма.** Суретті қарайды, есеп құрастырады, шығарады. Педагог есеп құрастырудың үлгісін көрсетеді: ақ балапан 3 сары балапан 2 Барлығы қанша Балалар үлгіге сүйене отырып, қалған суреттердегі тапсырмаларды құрастырады, шешеді, жауабын атайды. -барлығы бірдей ме - **Қолдану деңгейі:** **Үлестірмелі**	**Қолданады:** есепке қойылған сұраққа жауап беру білігін дамытуды **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Шағын топпен жұмыс.** Санамақ арқылы балалар екі топқа бөлінеді. Педагог әрбір топқа екі түсті балықтарды (немесе дөңгелектер, сопақшалар немесе басқа да кесетін материалдар) таратады. Тапсырманы орындауды ұсынады. Алдымен қызыл түсті алма сатып аламыз. Олардың 4-уін аламыз (карточканы көрсетеді). Ал енді сары түсті (2 саны жазылған карточканы көрсетеді). Барлығы қанша Сандар жазылған карточкаларды шығарады: 4 + 2 = 6 **Түсіну деңгейі:** **жұмыс тапсырма.** Суретті қарайды, есеп құрастырады, шығарады. Педагог есеп құрастырудың үлгісін көрсетеді: аквариумда қызғылтсары түсті 3 алмажәне сары түсті 2 алма бар барлығы қанша Қайсы алма көп Қайсы алма аз немесе кем 6-4 =2 6+4=10 Балаларға таратпа суреттер арқылы есептер шығарту	**Білу деңгейі:** «Артығын тап» ойынын педагог балалармен ұйымдастырады**.** Бас, қол, көз, қас, тас. *(тас)* Алма, алмұрт, шие, бие. *(бие)* Шахмат, хоккей, футбол, волейбол, бокс, фокус. *(фокус)* Пияз, қияр, қызанақ, сәбіз, жүзім. *(жүзім)* Балға, балта, ара, егеу, шеге, терезе. *(терезе)* **Түсіну деңгейі:** **Дыбыстармен жұмыс.** **«Тізбекті жалғастыр»дидактикалық жаттығуы** Балалар, мен бір сөз айтып, допты біреуіне беремін, мен айтқан сөз қандай дыбыспен аяқталса, ол сол дыбыстан басталатын сөз ойлап айтады да, келесі балаға допты береді. Мысалы: *қала – алмұрт – тарақ – қымыз – зәкір – рауғаш – шопан - нан - нақыл – лақ – қала – алма – алтын – нар – нәзік – кәмпит – табақ – қант – тоқ – қоңыз т.б.* ***«Берілген дыбысқа сөз ойла»дидактикалық жаттығуы*** Педагог сөз ойлап айтқан балаларға жұлдызша беріп отырады, кімде көп жұлдызша болса, сол жеңімпаз атанады. **1-тапсырма:** Педагог балаларға «и» дыбысынан келетін сөздер ойлап айтуларын сұрайды. Мен білемін бұндай сөздерді: *ине, инелік, ирек, иық, Иманали т.б.* **2-тапсырма:**

	Аквариумдағы балықтарды санап, есеп құрастырады. **Қолдану деңгейі:** **Үлестірмелі материалмен жұмыс.** **Практикалық жұмыс ұсынылады.** Алдарыңа 5 дөңгелек қойыңдар. Үш дөңгелекті алып тастаңдар. Неше дөңгелек қалды? Педагог тақтаға сандар мен таңбаларды іледі. **Жұптық жұмыс.** Педагогті мұқият тыңдап, есептерді шығарады. Педагогтің нұсқауы бойынша фигураларды шығарады, қалғанын санайды, өздерінің іс-қимылдарын түсіндір	атын айтамын, сендер қол шапалақтау арқылы буынға бөліңдер. Мысалы: са-ғат, жас-тық, сө-ре, қа-лам, көр-пе, көй-лек, ал-тын, сыр-ға, құ-лақ, қол-ғап, си-ыр, қас-қыр, жыл-қы, май-мыл, қо-ян, та-уық, үс-тел, тыш-қан, қа-сық, ав-то-бус, қа-лам, те-ле-фон, қа-рын-даш, ар-ба, тор-ғай, то-ты-құс, ұ-шақ, ба-ра-бан, сый-лық, тас-ба-қа т.б. **Дәптермен жұмыс** Суреттердегі заттарды ата. Буынға бөл. Тиісті сызбамен қос. Суретке қара. Жыл мезгілдерінің қайсысы **к** дыбысынан басталады? Суреттен **к** дыбысы естілетін сөздерді ата. Буынға бөл. Дыбыстық талдау жаса. **Қолдану деңгейі:** **«Мұз»** сөзінің дыбыстық сызбасы. **«Мұз»** сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. М – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. Ұ – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. З – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Сергіту сәті :** **«Мысық»** Басты иіп, алға созыл керіліп, Жиналамыз артқа қайта шегініп. Тағы созыл алға қара қиылып, Бүкірейтіп көтер арқаны жиырып. **Дәптермен жұмыс (графикалық жұмыс)** 3. Үзік сызықтарды бастыр. Педагог графикалық	**материалмен жұмыс.** **Практикалық жұмыс ұсынылады.** Алдарыңа 4 дөңгелек қойыңдар. Үш дөңгелекті алып тастаңдар. Неше дөңгелек қалды? Педагог тақтаға сандар мен таңбаларды іледі. **Жұптық жұмыс.** Педагогті мұқият тыңдап, есептерді шығарады. Педагогтің нұсқауы бойынша фигураларды шығарады, қалғанын санайды, өздерінің іс- қимылдарын түсіндір		Педагог балаларға «о» дыбысынан келетін сөздер ойлап айтуларын сұрайды. Мен бұндай сөздерді білемін: *орындық, ожау, омыртқа, оқыс, оқы, ойна,ойын т.б* .**3-тапсырма:** Педагог балаларға «д» дыбысынан келетін сөздер ойлап айтуларын сұрайды. Мен бұндай сөздерді білемін: *доп, дақ, домалақ, дорба, дән, диқан, дарын, дария, даң, Дидар, дырылдақ т.б.* **Қолдану деңгейі:** «Сөз жина»дидактикалық жаттығуы Мен сендерге дыбыстар айтамын, сендер алақандарыңмен кесе жасап, дыбыстарды қағып алып отырыңдар. Айтылған дыбыстарды түсіріп немесе орнын ауыстырып алуға болмайды Жинаған дыбыстарыңнан сөз құрап айтасыңдар. Мысалы: - «а.л.м.а.», – «а.ғ.а.ш.», - «к.ұ.н.», - «қ.ұ.с.», «қ.о.я.н.», - «с.и.ы.р.» ,- «а.с.ы.қ.» , - «е.с.і.к.», - «с.а.ғ.а.т.», - «т.а.б.а.қ.», - «ж.е.р.». Балалар, сендер қандай тағамдарды ұнатасыңдар? Балалар, денсаулыққа пайдалы тағамдармен тамақтану қажет. Ал А, В, С, Д, Е – осы адам ағзасына қажетті дәрумендердің атаулары. Біз оларды тағамдардан аламыз. А дәрумені өсу мен көру дәрумені деп атауға болады, себебі ол арқылы сен жақсы өсесің, ал көзің тамаша көреді.

		жұмысты бастамас бұрын үстелде отыру ережесін естеріне түсіріп қайталайды. Дұрыс отырмаудың денсаулыққа, адам сымбатына зиян екенін айтып өтеді. Қарындашты қолдарына алып, алдымен ауада жаздырады. **Саусақ жаттығуы** Саусағымыз айқасып, «Жеңемін» деп шайқасып, Бірін-бірі тартады. Білекке сенім артады.			В тобының дәрумендері мидың дамуына әсер етеді. С дәруменін «күшті имунитет дәрумені» деп атауға болады, себебі ол арқылы сен аурулардан қорғанасың. Е дәрумені сені күшті, әрі төзімді етеді. Д дәрумені сенің сүйегіңді мықты етеді. Дыбыстық талдау жаса. *«Май», «сүт»* сөздеріне дыбыстық талдау жасайық. Балалар орындарында жұмыс дәптермен өз беттерінше жұмыс жасайды. Педагог көмек керек балаларға көмектеседі. Суретті дыбыстық сызбаларды тақтаға іліп, балаларды тақтада жұмыс жасауға шақырады. Балалар жұмыстарын тақтамен тексереді, түзетеді. Дыбыстық талдау жасау барысында әр дыбысты анық айтуға тапсырма беріледі. ***«Май»*** сөзіне дыбыстық талдау. ***«Май»*** сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. **М** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс , қызыл түспен белгілейміз. **Й** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. «Сүт» сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. **С** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Ү** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Т** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз.

					Саусақ жаттығуы Қолымызды қайшылап, Қағаздарды қиямыз. Қиып-қиып аламыз, Біз көңілді баламыз.

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Аз қозғалмалы ойын: «Доп капитанға»

Басты міндеттері: допты бір-біріне қарсылас команда ойыншыларының кедергі жасауына қармай лақтырып ұстауға үйрету.

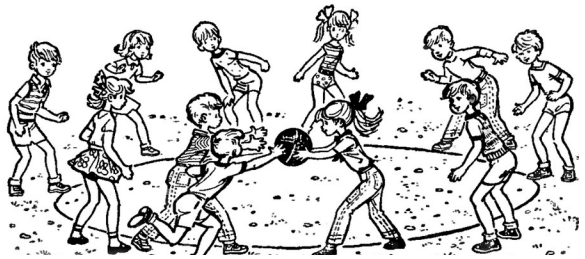
II БӨЛІМ Сөзді, әуенді және қимылды біріктіру

Ритмика, логоритмика, дауыс арналған артикуляциялық жаттығулар.

	Күрекше Жалпақ тілді төменгі ерінге қойып, шығарып ұстап тұру – 1 – 10 дейін ұстап тұрып санау.	
	Ине Тілінің ұшын алға шығарып – 1 – 10 дейін ұстап тұрып санау, «ине» тәрізді.	
	Жылан Ерін «Жымию», жалпақ тілді көтеріп, алға-артқа қозғап, «жылан» тілі тәрізді	
	Әткеншек Ерін «Жымию», жалпақ тілді төменгі-жоғары тістерге тигізіп, «әйткеншек»	

Аз қозғалмалы ойын: «Доп капитанға»

Міндеттері: допты бір-біріне қарсылас команда ойыншыларының кедергі жасауына қармай лақтырып ұстауға үйрету.

Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.

Керекті құралдыр: резеңке доп немесе волейбол добы, ысқырық.

Мазмұны.

Ойыншылар екі командыға бөлінеді. Әр команда өзіне капитан сайлайды.

Ойын алаңының қарама-қарсы бұрыштарынан 1 метр қашықтықта екі сызық жүргізіп, капитанның тұратын жерін басқа ойыншылардан бөліп қояды. Қалған ойыншылар араласып алаңда тұрады.

Ойын бастаушы алаңның ортасындағы сызықтың үстінде тұрып командалардың екі ойыншысының арасынан допты лақтырады.

Допты қағып алған ойыншы өз капитаны жақта жақын тұрған ойыншыға лақтырып береді.

Қарсылас команда ойыншылары өз капитанына лақтыру үшін допты ұстап алуға әрекет жасайды. Осындай тартыс кезінде қай команда капитанына допты лақтырып бере алса, соларға бір ұпай жазылады.

Ойынның ережесі.

1. Капитан тұрған жердің сызығын басуға болмайды.
2. Капитанға ұшып келе жатқан допты ғана ұстауға болады.
3. Ойыншы доппен тек екі қадам ғана жасай алады.
4. Доппен жүгіруге, жерге соғып ыршытуға болмайды.
5. Доп үшін бірін-бірі итеруге, жұлқуға болмайды.

Әдістемелік нұсқаулар.

Бұл ойынды оқушылар доппен орындайтын жаттығуларды жақсы меңгергенде ойнатса, ойын қызықты өтеді. Әр команданың киетін киімдері немесе қолдарына байлайтын арнаулы байлағыштары болуы қажет. Ойын ережесінің дұрыс сақталуын қадағалап отырған жөн.

Ойынның педагогикалық маңызы.

	тәрізді қозғалту.				
	Тіс тазалау Ерін «Жымию», тілінің ұшымен тістерді тазалау.				
	Мысықтың арқасы Ерін«Жымию», тілдің ұшын төменгі тістерге тіреп, тілдің ортасын көтеріп ұстап тұру, еркелеп тұрған мысық тәрізді				

Ойын барсында тез, шұғыл шешімге келуге үйренеді. Жан-жағын жылдам барлап, өз командасының ойыншысына допты дәлдеп лақтырып, әр уақытта одан допты тосып, қағып алуға дайын тұрады. Жасаған жұмысын мұқият, тиянақты орындауға жаттығады.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 09.35 – 10.00

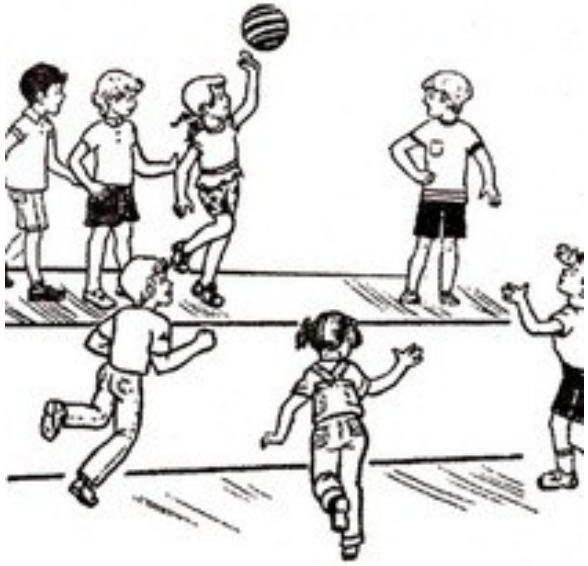
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қаңтар. (Өлең) (Ә.Дүйсенбиев). **ҰІӘ міндеттері:** -қыс мезгілінің ерекшеліктерін түсіндіру. -балаларға өлең жаттатқызу,мақал-мәтел,жаңылтпашты қайталату,сөздік қорларын дамыту. -табиғатты сүюге баулу. **Дағды**: өлең ішіндегі сөздерден, дауыссыз дыбыстарды таба білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды**: педагогпен бірге қайталап өленді жаттайды; **Түсінеді:**өлең	**2.Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Әтеш қай кезде шақырады? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -үй құстарының атауларын білу және оларды бірбірінен ажырата білу қабілеттерін нығайту; -тәжірибелік-тәжірибеалдық жұмыстарға деген қызығушылықтарын, бақылау нәтижелерін талдау, салыстыру және қорытынды жасау қабілеттерін дамыту; -табиғатқа қайырымды болуға, эмоционалдық, эстетикалық және этикалық сезімдерін қалыптастыру. **Дағды**: адамға әкелетін	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: Алтын балта** **ҰІӘ міндеттері:** -әңгімені эмоциялық-бейнелік мазмұндап, баяндауға баулу; -әңгімені жалғастырып, сюжет бойынша құрастыруға, қисынды мазмұндауға үйрету; -әңгіме кейіпкерлерімен таныстыру; -сурет бойынша қоршаған орта мен табиғат туралы түсініктерін, еңбек дағдыларын дамыту; -еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Дағды**: Сөздік қорларын молайтып, байланыстыра сөйлеуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**:	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Кеме (Өлең) **ҰІӘ міндеттері:** -өлең арқылы көлік түрлерінің маңызын түсіндіру; -есте сақтау, танымдық қабілеттерін, байқағыштығын дамыту; -еңбекүйгіштікке тәрбиелеу. **Дағды**: өлең мазмұнына байланысты сұрақтарға жауап берді, суретке қарап өленді жаттап алу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** Жұмбақ шешті, өлең мазмұнына байланысты сұрақтарға жауап берді, суретке	**2 .Қоршаған ортамен танысу-** тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Әтеш қай кезде шақырады? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -үй құстарының атауларын білу және оларды бірбірінен ажырата білу қабілеттерін нығайту; -тәжірибелік-тәжірибеалдық жұмыстарға деген қызығушылықтарын, бақылау нәтижелерін талдау, салыстыру және қорытынды жасау қабілеттерін дамыту; -табиғатқа қайырымды болуға, эмоционалдық, эстетикалық және этикалық сезімдерін қалыптастыру.

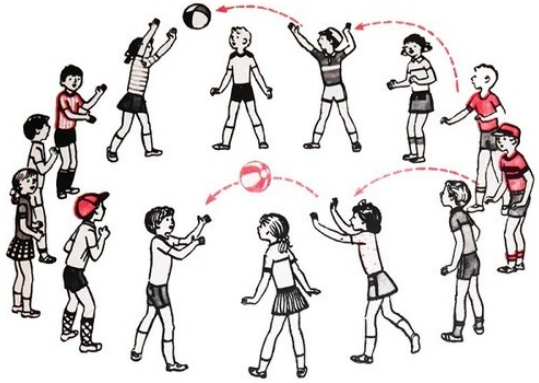
	мазмұнын ,қардың «жапалақтап», «түйіршектеніп" жауатынын; **Қолданады:**өлең ішіндегі сөздерден, дауыссыз дыбыстарды табуды **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Иә, балалар, жылдың қай мезгіл басталды? Қыс мезгілі қай мезгілдің соңынан келеді? Дұрыс, күз мезгілінің соңғы айы қарлы, суық болып, жаңбырлатып, арты қарға ұласады. Міне, сөйтіп қыс мезгілінің алғашқы айы да басталады. Қыс мезгілінде неше ай бар? Балалар, қыс мезгілінің үш айы да қарлы, аяз, ызғарлы суықпен өтеді. Балалар, сендер қар қайтіп жауатынын білесіңдер ме? Дұрыс, қар жапалақтап, түйіршектеніп те жауады. Кәне, бәріміз бірге «жапалақтап», «түйіршектеніп» деген сөздерді қайталайық. Балалар, қардың түсі аппақ, жер бетінде күмістей, жып-жылтыр болып жалтырап жатады. Қар – жұмсақ ұлпа. Педагог сөздік жұмысын жүргізеді. Түйіршік – түйір-түйір , Ұлпа – жұмсақ, нәзік, *Жапалақтап* сөзінің мағынасын айтып түсіндіреді. *Жапалақтап – жалпақ, үлкен қарлардың көп жаууы.* Балалар, қыс мезгілін суреттеп, өлең, әңгіме жазған көптеген ақын,	пайдасын, қылықтары мен ерекшеліктерін,қамқорлық жасау дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**үй құстарының бірнеше түрін атап береді. **Түсінеді:**адамға әкелетін пайдасын, қылықтары мен ерекшеліктерін түсінеді. **Қолданад ы**:коммуникативтік байланыс орната біледі. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ақылдылар тартысы.**Педагог үдеріске жетекшіліп етіп, идеяларды бақылайды, бірақ пікірталасқа араласпайды. Ол идея тастау үшін ойынға жалпы тәртіп бойынша қосылуы тиіс. Ақылдылар тартысында төмендегідей талаптар сақталуы тиіс: талқыланатын мәселені таңдау – ол балаларға қызықты және олардың даму деңгейіне сай болуы тиіс; қатысушыларды мұқият іріктеу қажет; креативтілікке баулитын тәрбие орталығын қалыптастыру; идея, жақсы ойлары үшін мадақтау: идеяларды түсуіне қарау тіркеу. Әр бала «Әтеш қай кезде шақырады?» деген сұраққа қысқаша жауап береді. Бұрын айтылған жауаптарды қайталамауға тырысады. **Түсіну деңгейі: Табиғат күнтізбесіне ауа райын белгілеуді сұрайды.** Әліппе-дәптердегі	**Жасайды:** ертегініңавторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, әдеби жанрдың түрін ажыратады; **Түсінеді:** әр заттың пайдасы бар екенін түсінеді; **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** – **Түсіну деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *сараң* **Сұрақ-жауап:** ертегі қалай аталады? диірменші мен байды салыстыр **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық, Торғай болып ұшайық. Бір отырып, бір тұрып, Жақсы сергіп қалайық. Әртегіні оқып беру сұрақ қоя отырып мазмұнын түсінгендерін сұрау Ертеде бай мен кедей көрші болады. Кедей диірменге барса, байдың балтасын сұрап алады. Бір күні кедей диірменге барып балтасын ағып жатқан диірменге түсіріп алады. Ол диірменшіге балтамды алып бер дейді. Ол қолын диірменге салып бір алтын балтаны алып шығады. Ол кедейден «Мынау ма сенің балтаң?» деп сұрайды. Кедей «Жоқ. Бұл менің балтам емес» дейді. Диірменші екінші рет қолын салғанда, күміс балтаны алып шығады.	қарап өлеңді жаттап алады; **Түсінеді:**өлең мазмұнын**,** көліктердің әр салада пайдалануын; **Қолданады:** әртүрлі көліктерді жолдарымен қосады.. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Жұмбақ жасыру. Бір көзім «кідір», – дейді, Бір көзім «жүгір», – дейді, Бір көзім «абайла», – дейді, «Қарап ал маңайға» , – дейді. Педагог балаларға бағдаршамның суретін көрсетіп, әңгімелеседі. Мынау не? Бағдаршам не істейді? Педагог әртүрлі көліктердің суретін көрсетеді. Дәптердегі тапсырманы орындау. Адамдар мәшинемен, автобуспен, пойызбен жерде жүреді, тікұшақпен, ұшақпен аспанда ұшады, кememен, қайықпен суда жүзеді. Бұл заттарды бір сөзбен көліктер деп атаймыз. Педагог жүк мәшинесін көрсетіп, әңгімелеседі. Мынау қандай мәшине? Жүк мәшинесі не тасиды? Мәшинеңің қорабы, кабинасы, дөңгелегі, моторы бар. Мәшинені кім жүргізеді? Суда жүзетін қандай көлік түрлерін білесіңдер? Кемеде матростар жұмыс істейді, оларды капитан	**Дағды**: адамға әкелетін пайдасын, қылықтары мен ерекшеліктерін,қамқорлық жасау дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**үй құстарының бірнеше түрін атап береді. **Түсінеді:**адамға әкелетін пайдасын, қылықтары мен ерекшеліктерін түсінеді. **Қолданад ы**:коммуникативтік байланыс орната біледі. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ақылдылар тартысы.**Педагог үдеріске жетекшіліп етіп, идеяларды бақылайды, бірақ пікірталасқа араласпайды. Ол идея тастау үшін ойынға жалпы тәртіп бойынша қосылуы тиіс. Ақылдылар тартысында төмендегідей талаптар сақталуы тиіс: талқыланатын мәселені таңдау – ол балаларға қызықты және олардың даму деңгейіне сай болуы тиіс; қатысушыларды мұқият іріктеу қажет; креативтілікке баулитын тәрбие орталығын қалыптастыру; идея, жақсы ойлары үшін мадақтау: идеяларды түсуіне қарау тіркеу. Әр бала «Әтеш қай кезде шақырады?» деген сұраққа қысқаша жауап береді. Бұрын айтылған жауаптарды қайталамауға тырысады. **Түсіну деңгейі: Табиғат күнтізбесіне ауа райын белгілеуді сұрайды.**

	жазушылар бар. Бүгін сендер Ә.Дүйсенбиевтің "Қаңтар" өлеңін жаттап аласыңдар. Бұл ақынның "Ақ мамам", "Ақылшым – мұғалім", "Қарлығаш", "Не деу керек?" деген балаларға арналған өлеңдері бар. **Түсіну деңгейі:** Педагог өлеңді мәнерлеп оқып, мазмұнын түсіндіреді. **Қаңтар** Лебі мұздай ызғарлы, Алып келді қыс қарды. Қысқы түндер ұзарды, Ұзақ күндер қысқарды. Аяз сүйіп қарсы алған, Жердің аппақ тұлғасы. Басталады қаңтардан, Қыс айының ортасы. Балалар, мен өлеңді тағыда мәнерлеп оқып беремін, сендер естеріңе сақтап қалыңдар. Балалар, менімен бірге өлең жолдарын қайталайық. **Қолдану деңгейі:** Мақал-мәтелдер 1. Қысына қарай – көктемі, Диқанына қарай – егіні. 2.Қар жауды деп қуанба, Артынан келер аязы. 3.Қыс қамыңды жаз ойла. **Дидактикалық ойын:** «Дауыссыз дыбыстарды анықта». Ойын шарты: «Қаңтар» өлеңіндегі «мұздай», «ызғарлы», «қарлы», «түндер», «ұзарды», «қысқарды» сөздерінің ішінен дауыссыз дыбыстарды педагогтің көмегімен табу. Мысалы: «мұздай» сөзіндегі «д» дыбысы – дауыссыз дыбыс. «Ызғарлы» сөзіндегі «з» дыбысы – дауыссыз дыбыс. Тапсырма	тапсырманы пайдалана отырып, балалардың тану үдерісіне деген қызығушылықтарын арттырады: Суреттерді қарап шығып, ондақандай құстар бейнеленгенін атап беруді сұрайды. Өзге құстардан айырмашылығы қандай? Балапандар қалай аталады? Балалар суреттерді қарап шығады. Үй құстарын атайды. Адам күтіп-бағатын құстарды үй құстары деп атайды. Адамдар оларға қамқорлық жасайды. Балапандарды: балапан, үйректің балапаны, бала қаз, күрке тауық балапаны деп атайды. Адамдар құстарға жем, су береді, оларға арнап күрке, қора салады. Құстардың пайдасы көп. Олардың еті мен жұмыртқасы – тамақ, жүнін тұрмыста қолданады, яғни көрпе. Жастық жасайды. Қарындашпен қоршап сызады. Балалардан суреттерді құрастырып, онда ненің бейнеленгенін айтып беруді сұрайды. Балалар бөлінген бөліктерден әтеш, күркетауық, қаз, үйрек, тауықтың суреттері бейнеленген карточкалар құрастырады. **Қолдану деңгейі: «Іс-әрекетті таңда» ойынын ұйымдастырады (доппен ойналады).** Балалар бір-біріне доп лақтырып, құстардың іс-қимылдарын атайды: ұшады, шоқиды, секіреді, сайрайды, қауырсынын тазалайды, ұя	Сонда диірменші оған «Мынау ма сенің балтаң?» деп сұрайды. Кедей «Жоқ. Бұл менің балтам емес» дейді. Сонда диірменші үшінші қолын салғанда бір ағаш балтаны алып шығады. Ол кедейден «Мынау ма сенің балтаң?» деп сұрайды. Сонда кедей «Йа, осы менің балтам» дейді. Сонда диірменші «Пейілің таза адам екенсің. Сондықтан мына алтын балтаны ал!» дейді. Ол үйіне барып, не болғанын айтып береді. Балтаны ағып жатқан диірменге қалай түсіргенін айтады. Бай кедейдің айтқанының бәрін қайталап істейді. Ол балтасын суға түсіріп, диірменшіге балтамды алып бер дейді. Сонда диірменші алтын балтаны алып шығады. Ол байдан «Мынау ма сенің балтаң?» дейді. Сонда бай «Менің балтам!» дейді. Диірменші оған «Өтірік айтпа, мынау сенің балтаң емес!» деп өзінің ағаш балтасын береді.	басқарады. Кемелер жүзу үшін не керек? Педагог ыдысқа су құйып, қағаз кемені суға жібереді. Кеме не үшін керек? Кеме тез жүзу үшін үрлеп толқын жасайық. Енді кемеге ат қояйық. **Түсіну деңгейі:** Өзімізді кемеде отырмыз деп елестетейік те, Ермек Өтетілеуұлы ағамыздың «Кеме» өлеңінмен танысамыз. Өлеңді мәнерлеп оқып береді. Міне, Кеме, Мінем, Мен де. Сапарға алыс шығамын, Теңіз сырын ұғамын. Жолсеріктей, жан достардай бізден қалмай, Шағалалар шаршамастан шарқ ұрады: Сағымданған, бұлдыраған түзде шалғай. Кемемізді жағалаулар шақырады. **Қолдану деңгейі:** Педагог өлең мазмұнын сұрақ қою арқылы сұрайды. Өлең не туралы? Кемеге жол серік – деп нелерді айтып отыр? Алыс шалғайда не көрінеді? Енді осы өлеңді суретке қарап отырып, қайталап жаттап алыңдар. Балалар, бүгінгі оқу қызметінде нелер жайлы айтылды? Педагог екі тілде аудармаларды айтып өтеді. Сөздік жұмыс.	Әліппе-дәптердегі тапсырманы пайдалана отырып, балалардың тану үдерісіне деген қызығушылықтарын арттырады: Суреттерді қарап шығып, ондақандай құстар бейнеленгенін атап беруді сұрайды. Өзге құстардан айырмашылығы қандай? Балапандар қалай аталады? Балалар суреттерді қарап шығады. Үй құстарын атайды. Адам күтіп-бағатын құстарды үй құстары деп атайды. Адамдар оларға қамқорлық жасайды. Балапандарды: балапан, үйректің балапаны, бала қаз, күрке тауық балапаны деп атайды. Адамдар құстарға жем, су береді, оларға арнап күрке, қора салады. Құстардың пайдасы көп. Олардың еті мен жұмыртқасы – тамақ, жүнін тұрмыста қолданады, яғни көрпе. Жастық жасайды. Қарындашпен қоршап сызады. Балалардан суреттерді құрастырып, онда ненің бейнеленгенін айтып беруді сұрайды. Балалар бөлінген бөліктерден әтеш, күркетауық, қаз, үйрек, тауықтың суреттері бейнеленген карточкалар құрастырады. **Қолдану деңгейі: «Іс-әрекетті таңда» ойынын ұйымдастырады (доппен ойналады).** Балалар бір-біріне доп лақтырып, құстардың іс-қимылдарын атайды: ұшады, шоқиды, секіреді, сайрайды,

	ауызша орындалады. **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық, Қолды белге қояйық. Бұрыламыз оңға бір, Бұрыламыз солға бір. Бір, екі, үш Бір, екі ,үш (мұрнымен дем алып) Демімізді алайық.	салады, балапан басады, балапандарына қамқорлық жасайды, ұйықтайды, ағаштың бұтағына қонып отырады, қорек іздейді. **Сергіту сәті** : Тауық тары жинапты, Оны ешкімге қимапты. Бөтекесін толтырып, Қамбасына құймапты. Қыста тауық қақылдап, Тары іздеп жүр тақылдап. **Балаларды ынталандырады.** Өздерінің жұмысына баға беріп, сөйлемдерді аяқтауға шақырады. Мен бүгін ... білдім. Маған ... өте қызықты болды. ... орындау қиындық тудырды. Енді мен ... орындай аламын. Мен ... үйрендім. Мен қолымнан ... келеді. Мен ... өзім істеп көремін.		Бұл жердегі «Сағымданған, бұлдыраған түзде шалғай» деген өлең жолдары «өте алыста, көз ұшында» деген мағынада. **Сергіту сәті:** (Сергіту жаттығуларын Ж.Смақовтың «Пойыз» өлеңі бойынша жасатуға болады.) Кәне, кімнің бойы ұзын, Паравозы ол пойыздың. Қатар-қатар тұрайық, Пойызды бір құрайық. Ал, паравоз, баста алға, Бәрімізді басқар да. Піш-піш, піш-піш, біз кеттік, Жүрісті тым үдеттік. Гу-гу,гу-гу гуілде, Қалып қойма бәрің де. *(Ж.Смақов)* Дәптердегі тапсырма орындалады. **Ойын шарты:** Суреттегі көлік түрлерінің жолдарын салу. Құрлықта жолмен жүретін болса астына жол, аспанда ұшатын болса бұлттар, суда жүзетіндерге көл салып беру керек.	қауырсынын тазалайды, ұя салады, балапан басады, балапандарына қамқорлық жасайды, ұйықтайды, ағаштың бұтағына қонып отырады, қорек іздейді. **Сергіту сәті** : Тауық тары жинапты, Оны ешкімге қимапты. Бөтекесін толтырып, Қамбасына құймапты. Қыста тауық қақылдап, Тары іздеп жүр тақылдап. **Балаларды ынталандырады.** Өздерінің жұмысына баға беріп, сөйлемдерді аяқтауға шақырады. Мен бүгін ... білдім. Маған ... өте қызықты болды. ... орындау қиындық тудырды. Енді мен ... орындай аламын. Мен ... үйрендім. Мен қолымнан ... келеді. Мен ... өзім істеп көремін. **Д/ойын: Көлеңкесінен таны**
«Ас – адамның арқауы» түскі ас. **10:00-10:15**	Түскі ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыра отырып дағдыландыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Кезекшілік жұмысын ұйымдастыру.Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту.				
2 үзіліс – 10:00 – 10:15					
Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.					
Жүгіруге арналған ойын: «Төрт бағаң» **Басты міндеттері: доп соғу мен тез бұлтарып жүгіру арқылы жеке басының қимыл-қозғалыс әрекеттерін үйлестіруге үйрету.**					

Дыбыстық есту арқылы ойын:
«Менімен қайтала»
Мақсаты: Балаларды «а», «у» дыбыстарын сөздерде, буындарда таза, анық айтуға үйрету: гу, му, ну, ух,
Шарты: - Сендерде қандай ойыншықтар бар екенін көрейік: тауық, қаз, балапан, бұзау, Балалар картачкалардағы суреттерге қарап нелер бар екенін атай отыра олардың қалай дыбыс білдіретіндерін айтады.
Маса өлеңі- зу-зу-зу
Қоңыз өлеңі- жу-жу-жу
Даулпаз өлеңі- бум-бум-бум
Пойыз өлеңі- чух-чух-чух
Сиыр өлеңі - му-му-му
Көкек өлеңі- ку-ку-ку
Құбыр (дудочка- ду-ду-ду) өлеңі-ыр-ыр-ыр (Музыкалық құбыр)
Жел өлеңі- у-у-у-у

Жүгіруге арналған ойын: «Төрт бағаң»
Міндеттері: доп соғу мен тез бұлтарып жүгіру арқылы жеке басының қимыл-қозғалыс әрекеттерін үйлестіруге үйрету.
Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.
Керекті құралдар: кішкентай резеңке доп.
Мазмұны.
Балалар араларынан екі капитан сайлайды. Қалған ойыншылар екі командаға бөлінеді. Бірінші команда сөре сызығында тізбектеліп тұрады.
Екінші команданың балалары ойын алаңында бытырап жүреді. Алаңның төрт жеріне ара қашықтықтарын 8-10 м етіп, биіктігі 1,5-2 м төрт бағаң қойылады.
Сөре сызығының үстінде тұрған бірінші ойыншыға доп береді. Ойын басталуға белгі берілгеннен кейін осы ойыншы неғұрлым алаңның алыс шетіне допты бір қолмен соғады да, өзі тез жүгіріп, төрт бағанға да қолын тигізіп, қайта сөре сызығына жүгіріп келеді. Егер үлгерсе, командасына бір ұпай әкеледі.
Алаңда тұрған ойыншылар соғылған допты тез ұстап алып, бағандарды айналып жүрген ойыншыны доппен соғулары керек. Жүгіріп жүрген бала доптан қашып бір бағанның қасына тұра қалса, оны соғуға болмайды.
Ойыншы үлгермей қалып, оған доп тисе, командалар орындарын тез ауыстырады да, ойынды әрі қарай жалғастырады.
Ойынды белгілі бір уақыттың ішінде қай команда көп ұпай жинаса, солар ұтады.
Ойынның ережесі.
1. Алаңдағы ойыншы доп алаңда болғанда бағандардың арасымен жүгіре алады. Допты соғатын екінші балаға бергенде жүгіруге болмайды.
2. Бағаннан ұстап тұрған ойыншыны соғуға болмайды.
3. Басқа немесе аса қатты соққан ойыншыны ойыннан шығып кетеді.
4. Алаңда тұрған ойыншылар бір-біріне допты лақтырып беріп тұрады.
Әдістемелік нұсқаулар.
Басқа да эстафетадағыдай бұл ойынға сыныптағы ұлдар мен қыздар бірдей қатысса, өте қызықты өтеді.
Мұғалім сырттай бақылап, төрешілікті балалардың өздеріне беріп, ойынға басшылық жасауға үйретіп отыруы қажет.
Ойынның педагогикалық маңызы.
Баланы ойын барысында туындайтын сан алуан жағдайларда шұғыл қимыл-әрекет жасауға үйретеді. Батыл, епті қимыл-қозғалыста болуға дағдыландырады.
Допты өзі қалай соқса, солай қимыл-әрекет жасауға жағдай туатынына көзі жетіп, батыл, епті қозғалуға жаттығады. Өзінің шамасын анықтап, күш қуатын, шапшаңдығын, төзімділігін арттыруға тырысады.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ұлттық ыдыстар. **ҰІӘ міндеттері:** **-**қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. Сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру. 2-3 сөйлеммен затты сипаттай білу дағдыларын дамыту; -жаңылтпашты жатқа және жылдам айта білуге үйрету; **-**қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру.Қарапайым сұрақтар қоюды және оларға жай сөйлеммен жауап беруді дағдыландыру. **Дағды**: Қарапайым сұрақтар қоюды және оларға жай сөйлеммен жауап беруді дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздерді қайталайды, ыдыстарды сипаттайды. жаңылтпашты айтады. **Түсінеді:** ұлттық ыдыстар болатынын түсінеді. **Қолданады:** сөйлемдерді құрастырады, қарапайым сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ойын: «Сиқырлы қоржын». (Ішінде кесе, қасық, тәрелке). Балалар таныс заттарды атайды, сұрақтарға жауап береді. Қандай кесе? Неше кесе? Түсі қандай? Қандай қасық? Қандай тәрелке? (Үлкен,	**Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Бесік жыры. **ҰІӘ міндеттері:** -лирикалық вальс ырғағындағы байсалды әуендерді қабылдап, пьесаның билеуге икемді сипатын сезініп, қарқындық өзгерісін белгілеу, фортепианоның сүйемелдеуімен немесе сүйемелдеуінсіз, жалғыз немесе топпен айту; -бесік жыры арқылы балаларды имандылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: музыкаға сәйкес қозғалыс бағытын жеңіл, еркін және нақты ауыстыра отырып орындауға дағдыландыру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Бесік жыры» (Ш. Мұхамеджанов) **Ән айту:** «Бесік жыры» (И. Нүсіпбаев) «Айнала ақша қар» (И. Мамақов) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Қоян», «Аю» (Е. Тиличеева) **Билер:** «Полька» хорват х.ә. (өңдеген В. Герчик) **Ойындар, хороводтар**: «Көлеңке» (К. Қуатбаев) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Құлыншақ» (С. Урбах) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жақсы таныс әнді музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз орындайды. **Түсінеді**:	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерге дыбыстық талдау жасату үйрету; -суреттер қандай дыбыстан басталатынын ауызша анықтауға үйрету, белгілермен қоршату, жасалу жолдарын естеріне түсіру дағдыларын бекіту; -дұрыс отыру, дұрыс жазу ережелерін таныстыра отырып, дене сымбатын дұрыс қалыптастыруға тәрбиелеу. **Дағды**: дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды, берілген дыбысқа сөз ойлайды. **Түсінеді:** дыбыстардың жасалуын. **Қолданады:** дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Артығын тап» ойынын педагог балалармен ұйымдастырады**.** Бас, қол, көз, қас, тас. *(тас)* Алма, алмұрт, шие, бие. *(бие)* Шахмат, хоккей, футбол, волейбол, бокс, фокус. *(фокус)* Пияз, қияр, қызанақ, сәбіз, жүзім. *(жүзім)*	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ыдыс-аяқ дүкені. **ҰІӘ міндеттері:** **-**қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. Сөздерді сөз тіркесімен айтуға дағдыландыру. 2-3 сөйлеммен затты сипаттай білу дағдыларын дамыту; -диалог құрып сөйлеуге дағдыландыру; қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтып, анықтай білуге жаттықтыру. **Дағды:** сөйлемдер құрастырып, қарапайым сұрақтарға жауап беру дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жаңа сөздерді қайталайды, сипаттайды, диалогке қатысады. **Түсінеді:** ыдыстардың әртүрлі болатынын түсінеді. **Қолданады:** сөйлемдер құрастырады, қарапайым сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өткен «Ұлттық ыдыстар» тақырыпты қайталау. – Бүгін не жедің, не іштің? – Ботқаны немен жедің? – Қымызды немен ішеді? – Тостаған, торсық – нелер? **Демонстрациялық суретпен жұмыс.** – Мынау қандай дүкен? – Ыдыс – дүкені. – Дүкенде қандай ыдыстар бар? Балалар таныс ыдыстарды атап, көрсетеді.	**3** шығармашылық Тақырыбы:Домбыра. **ҰІӘ міндеттері:** -бүктелген қағаздан симметриялы пішінді қия білуді жалғастыру; -шығармашылық қасиеттерін дамыту; -қол қимылдарын жаттықтыру; -өнерді бағалай білуге, өнерлі болуға талпынуға ықпал ету. **Дағды**: ұлттық ою-өрнек элементтерін қию әдісіне және үйлесімді сәндеуге үйрету, дұрыс қолдана білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ұлттық ою-өрнек салынған музыкалық аспапты; **Түсінеді:** күй тек домбырада орындалатынын; **Қолданады:** бүктеп, симметриялы қиюды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Оқу қызметін үнтаспадан түрлі музыка аспаптарының дыбыстарын тыңдатудан бастаймыз. Педагог: –Бұл қай аспаптың дыбысы? Музыка жетекшісі бірнеше шығармалардан үзінді орындайды. – Музыкалық аспаптардың ішінде қазақ халқының негізгі ұлттық аспабы қай аспап? **Түсіну деңгейі:** Педагог домбыраны көрсетіп, №1,2 слайдтан атақты күйшілерді және домбыраның түрлерін көрсете отырып, домбыра ата-бабамыздан келе

	кішкентай). Қоржынның екінші жағынан ұлттық ыдыстарды алып, **жаңа сөздермен таныстыру**, ұлттық ыдыстар туралы қысқаша мағлұмат беру. **Түсіну деңгейі:** – Мынау – торсық. – Мынау не? (Жеке-жеке «торсық» сөзін дұрыс айтып жаттығып, естеріне сақтайды). – Торсық теріден жасалады. – Торсық неден жасалады? – Торсық теріден жасалады. – Мынау – тостаған. – Мынау не? – Мынау – тостаған. – Мынау қандай тостаған? (Үлкен, кішкентай). – Тостағанмен қымыз, айран ішеді. – Тостағанмен не ішеді? – Тостағанмен қымыз, айран ішеді. – Тостаған ағаштан жасалған. – Тостаған неден жасалған? – Тостаған ағаштан жасалған. – Мынау – ожау. – Мынау не? – Мынау – ожау. – Мынау – ұлттық ыдыстар. – Мыналар – нелер? – Мынау – ұлттық ыдыстар. Балалар сөздерді және сөйлемдерді тыңдап, қайталайды. – Тостаған, торсық сөздеріндегі бірінші дыбыс қандай? **«Т» дыбысынан басталатын сөздер айтыңдаршы.** (Табақ, тауық, тәрелке, тышқан, түлкі,. Қима материалдармен жұмыс.	музыкаға сәйкес қозғалыс бағытын жеңіл, еркін және нақты ауыстыра отырып орындау. **Қолданады:** музыканың сипатына сәйкес қозғалады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Қоян», «Аю» (Е. Тиличеева). Балалар шеңбер бойында тұрып, қосаяқтап қоянша секіреді де, музыка өзгергенде аюдың жүрісін салып, қорбаңдап жүреді. Балаларға интерактивті тақтадан «бесікке салу» рәсімдерімен таныстыру. Бесікке салудың қандай пайдасы бар екенімен таныстыру. Бесікті не үшін аластайтынын айта кету. Бала ұйықтар алдында айтылатын әнді «Бесік жыры» дейміз. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Бесік жыры» (Ш. Мұхамеджанов). Бесік жыры қалай орындалады? Бесік жыры күннің қай мезгілінде орындалады? Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:***«Бесік жыры» (И. Нүсіпбаев). Ән айту ережелерін еске түсіріп, баяу, бірқалыпты, дауысты көтермей айту. Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау	Балға, балта, ара, егеу, шеге, терезе. *(терезе)* **Түсіну деңгейі:** **Дыбыстармен жұмыс.** **«Тізбекті жалғастыр»дидактикалық жаттығуы** Балалар, мен бір сөз айтып, допты біреуіне беремін, мен айтқан сөз қандай дыбыспен аяқталса, ол сол дыбыстан басталатын сөз ойлап айтады да, келесі балаға допты береді. Мысалы: *қала – алмұрт – тарақ – қымыз – зәкір – рауғаш – шопан - нан - нақыл – лақ – қала – алма – алтын – нар – нәзік – кәмпит – табақ – қант – тоқ – қоңыз т.б.* ***«Берілген дыбысқа сөз ойла»дидактикалық жаттығуы*** Педагог сөз ойлап айтқан балаларға жұлдызша беріп отырады, кімде көп жұлдызша болса, сол жеңімпаз атанады. **1-тапсырма:** Педагог балаларға «и» дыбысынан келетін сөздер ойлап айтуларын сұрайды. Мен білемін бұндай сөздерді: *ине, инелік, ирек, иық, Иманали т.б.* **2-тапсырма:** Педагог балаларға «о» дыбысынан келетін сөздер ойлап айтуларын сұрайды. Мен бұндай сөздерді білемін: *орындық, ожау, омыртқа, оқыс, оқы, ойна,ойын т.б* .**3-тапсырма:** Педагог балаларға «д»	**Түсіну деңгейі: Жаңа сөздермен таныстыру**. Дүкенде қазан бар. Мынау – қазан. *Мынау ... қазан* сөзін айтып жаттығады. Дүкенде не бар? Дүкенде қазан бар. – Мынау – аққұман. Мынау – ... аққұман. Аққұман – ыдыс. Дүкенде не бар? Дүкенде аққұман бар. **Қолдану деңгейі:** **Сюжеттік ойын: «Дүкен»** Балалар кезекпен дүкенге келеді. Педагог – сатушы. Диалог үлгісі: – Сәлеметсіз бе! – Сәлеметсіз бе! – Кесе беріңізші. – Қандай кесе? – Үлкен, екі жасыл кесе. – Міне, кесе алыңыз. – Рақмет. Сау болыңыз. – Сау болыңыз. Үлгі бойынша балалар кезекпен ойнайды. **Сергіту сәті.** *Ән: «Дастарқан».* Ей, халайық, халайық, Бар өнерге салайық. Ас ұсынып, бас тартқан, Жаюлы тұр дастарқан. Дастарқан-ау, дастарқан, Берекелі дастарқан, Мерекелі дастарқан О-о-о! **Жаңылтпаш қайталау.** Шеше, неше кесе сынды кеше? Қатты, ақырын, жай және жылдам қайталап айту Таңертең не істейміз? **ҰІӘ міндеттері:** -өз іс-әрекеттерін айта алуға үйрету. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және	жатқан мұра екендігін, негізінен күй шертуге арналғанын, ағаштан жасалатынын, оны күтіп, қастерлеп ұстау керектігін айтады. №3 слайд. Музыка жетекшісі домбыра құрылысымен таныстырады: – шанағы; – мойны, құлағы; – пернелері; – тиегі; – ішегі. Балалардың назарын үлестірмелі материалдың 44-бетіндегі домбыраның суретіне аудару. **Қолдану деңгейі:** – Әдемі ме? Қалай, немен безендіріліп сәнделген? – Ою қалай аталады? – Балалар, домбыра туралы көп нәрсе білдік. Енді осы домбыраны жапсырып көрейік. Педагог жұмыс барысында оюды қиғанда жекелеген балаларға көмектеседі. Жұмыс барысында күй ойнап тұрады. – Алдымен домбыраның бөліктерін қиып дайындап аламыз. 1.46-беттегі домбыраның шанағын және басқа да ұсақ бөліктерін қиямыз.

	Сөздерді бекітуге ойын: «Менде, сенде...». Балалар алдарындағы суреттерін атап, көршісінде ненің суреті екенін сұрайды. Мысалы: Менде тостаған. Сенде не? **Қолдану деңгейі:** Жаңылтпашпен таныстыру. Шеше, неше кесе сынды кеше? Қатты, ақырын, жай және жылдам қайталап айту. **Сергіту сәті:** *Ән: «Дастарқан».* Ей, халайық, халайық, Бар өнерге салайық. Ас ұсынып, бас тартқан, Жаюлы тұр дастарқан. Дастарқан-ау, дастарқан, Берекелі дастарқан, Мерекелі дастарқан О-о-о!	және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Өткен оқу қызметінде үйренген әнін еске түсіру. «Айнала ақша қар» әнін (И. Мамақов) сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. Жеке және хормен айту. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Полька» хорват халық әуені (өңдеген В. Герчик). Балалармен полька музыкасына жеңіл, аяқты жеңіл көтеріп секіру (подскоки) биін үйрену. ***Ойындар, хороводтар****:* «Көлеңке» (К. Қуатбаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар шеңбер бойымен тұрады. Педагог топ ішінен бойы ұзын бір баланы және бойы аласа баланы таңдап алады. Бойы қысқа баланың «көлеңке» болатынын түсіндіреді. Яғни, әнді айта жүріп, бойы ұзын бала қандай қимыл жасаса, «көлеңке» соның қимылын шатаспай қайталауы тиіс. Ойын шарты бұзылса, айып ретінде тақпақ немесе ән орындап береді. ***Музыкалық аспапта ойнау****:* «Құлыншақ» (С. Урбах). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді.	дыбысынан келетін сөздер ойлап айтуларын сұрайды. Мен бұндай сөздерді білемін: *доп, дақ, домалақ, дорба, дән, диқан, дарын, дария, даң, Дидар, дырылдақ т.б.* **Қолдану деңгейі:** «Сөз жина»дидактикалық жаттығуы Мен сендерге дыбыстар айтамын, сендер алақандарыңмен кесе жасап, дыбыстарды қағып алып отырыңдар. Айтылған дыбыстарды түсіріп немесе орнын ауыстырып алуға болмайды Жинаған дыбыстарыңнан сөз құрап айтасыңдар. Мысалы: - «а.л.м.а.», – «а.ғ.а.ш.», - «к.ү.н.», - «қ.ұ.с.», «қ.о.я.н.», - «с.и.ы.р.» ,- «а.с.ы.қ.» , - «е.с.і.к.», - «с.а.ғ.а.т.», - «т.а.б.а.қ.», - «ж.е.р.». Балалар, сендер қандай тағамдарды ұнатасыңдар? Балалар, денсаулыққа пайдалы тағамдармен тамақтану қажет. Ал А, В, С, Д, Е – осы адам ағзасына қажетті дәрумендердің атаулары. Біз оларды тағамдардан аламыз. А дәрумені өсу мен көру дәрумені деп атауға болады, себебі ол арқылы сен жақсы өсесің, ал көзің тамаша көреді. В тобының дәрумендері мидың дамуына әсер етеді. С дәруменін «күшті имунитет дәрумені» деп атауға болады, себебі ол арқылы сен аурулардан	күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. Шағын мәтіндер құрауға жаттықтыру; -сөздегі қазақ тіліне тән дыбыстарды ойын жаттығуларында дұрыс айтуға дағдыландыру. **Дағды:** тәулік бөліктерін біліп,қолдана білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже: Жасайды:** жаңа сөздерді айтады, сөйлемдерді, шағын мәтіндер құрастырады. **Түсінеді:** тәулік бөліктері туралы ұғымдарды. **Қолданады:** сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өткен «Тазалықты сүйеміз» тақырыпты қайталау. Қима материалмен жұмыс. Педагог заттарды атайды, балалар суреттерді көрсетеді. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. Негізгі кезең Қуыршақ Сәуле балаларға тәулік бөліктерін атауды ұсынады. Балалар жауап береді: таң, күн, кеш, түн. Жаңа сөздермен таныстыру. Арман мен Сәуле диалог жүргізеді. Сәуле, сен таңертең не істейсің? Мен таңертең тұрамын. Таң-ер-тең- ң тұ-ұ-ұ-ра-мын. Таңертең тұрамын *(айнамен жұмыс).* Бе-ті-і-ім-ді-і-і	

			қорғанасың. Е дәрумені сені күшті, әрі төзімді етеді. Д дәрумені сенің сүйегіңді мықты етеді. Дыбыстық талдау жаса. *«Май», «сүт»* сөздеріне дыбыстық талдау жасайық. Балалар орындарында жұмыс дәптермен өз беттерінше жұмыс жасайды. Педагог көмек керек балаларға көмектеседі. Суретті дыбыстық сызбаларды тақтаға іліп, балаларды тақтада жұмыс жасауға шақырады. Балалар жұмыстарын тақтамен тексереді, түзетеді. Дыбыстық талдау жасау барысында әр дыбысты анық айтуға тапсырма беріледі. ***«Май»*** сөзіне дыбыстық талдау. ***«Май»*** сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. **М** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс , қызыл түспен белгілейміз. **Й** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. «Сүт» сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. **С** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Ү** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Т** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Саусақ жаттығуы** Қолымызды қайшылап,	жуа-мын – бетімді жуамын. Ті-с-і-і-ім-ді-і-і та-за-лай-мын – тісімді тазалаймын. Ша-шым-ды та-рай-мын – шашымды тараймын. Жат-ты- ғу жа-сай-мын - жаттығу жасаймын. Ки-і-м-і-і-м-д-і-і-і ки-е-мі-і-і-н – киімімді киемін. **Түсіну деңгейі:** Сөздік ойын: «Жалғасын тап». Үлестірмелі материалдардың көмегімен сөйлемді толықтырады. *Таңертең ... (тұрамын).* *Бетімді ... (жуамын).* *Тісімді ... (тазалаймын).* *Жаттығу ... (жасаймын).* *Шашымды ... (тараймын).* *Киімімді ... (киемін).* *Балабақшаға ... (барамын).* **Қолдану деңгейі:** Дидактикалық ойын: «Мен бес сөз білемін». Берілген тақырып бойынша 5 сөз құрайды. Суретке қара. Сұраққа жауап бер. Арман таңертең не істеді? Педагог жеке жұмыс жүргізеді. Балалар сөйлем құрайды. Арман төсегін жинады. Арман жаттығу жасады. Арман тісін тазалады. Арман анасымен балабақшаға барады. Ойын: «Мен не істегенімді айтпаймын, көрсетемін». Педагог жаттығу жасау, тамақ ішу, ән айту, билеу, сурет салу, ұйықтау дегендерді қимылмен көрсетеді, балалар не істегенін айтады. **Сергіту сәті.** Таңертең тұрамын, Қолымды жуамын, Бетімді жуамын.	

			Қағаздарды қиямыз. Қиып-қиып аламыз, Біз көңілді баламыз	Тісімді тазалап, Шашымды тараймын. Айнаға қараймын.	

3 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Аз қимылды ойын:« Түйілген орамал»

Басты міндеттері: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, жүгіріп жүргенде қосымша жаттығулар орындауға үйрету.

Аз қимылды ойын: «Түйілген орамал»

Ойын міндеттері: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, жүгіріп жүргенде қосымша жаттығулар орындауға үйрету.

Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, жүгіру дағдыларын дамыту.

Керекті құралдар: ортасынан түйілген орамал және ысқырық.

Мазмұны.

Шеттері белгіленген ойын алаңында ойыншылар өз беттерімен жаттығулар жасап, бірін-бірі қуалап, жүгіріп ойнап жүреді. Балалардың қалауымен араларынан бір ойын жүргізушіні сайлайды.

Ол қолына түйілген орамалды алып, алыста тұрған бір балаға лақтырып жіберіп: «Бір, екі, үш!», - деп санап, сол ойыншыны қуа жөнеледі. Қашып келе жатқан бала ойын жүргізуші қасына жақындап қалғанда, қолындағы орамалын басқа ойыншыға лақтырып, ойынды әрі қарай жалғастыра береді.

Ойын берілген уақыт арасында жүргізіліп, кімдер орамалды аз уақытта көп рет бір-біріне лақтырғанын, қай қуғыншының орамалды тез ұстап алғанын атап өтеді.

Ойынның ережесі.

1. Алаңның шетінен шығып кеткен ойыншы ойыннан шығып тұрады.
2. Орамалды лақтырғанда баланың атын атап лақтыру керек.
3. Орамалды қағып ала алмай қалған бала орамалды басқа балаға береді.
4. Қашып келе жатқан баланы ойын жүргізуші қуып жетсе, ол орамалды бере салуы керек.

Әдістемелік нұсқаулар.

Ойыншылар орамалды ұстамаған күннің өзінде жүгіріп, бірін-бірі қуалап ойнап жүрулері керек. Ол үшін орамал тек жүгіріп келе жатқан ойыншыға беріледі деп айтып қою қажет.

Орамалдың орнына басқа зат алуға болады, бірақ ол лақтырғанда ойыншылардың бір жерін ауыртып, жараламайтындай болғаны дұрыс.

Ойынның ұзақтығын сабаққа не басқа арнаулы уақытқа байланысты өзгертіп отыруға болады.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Балалар өздерінің шамаларына қарай керегінше жүгіріп жаттығуларды да еріктерімен жасайды.Жаттығу мен тынығуды өздері білгенінше орындап тұруға дағдыланады. Жүгіріп жүріп айналаны тез бағдарлап,өз қимылын соған байланысты сәйкестендіріп тұрады.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Ұлы есімдер. **ҰІӘ міндеттері:** -балаларға қапшықты иық тұсынан лақтыру жаттығуларымен таныстыру.Бір қатарға қойылған ағаштардың арасымен аяқтың ұшымен, өкшемен алма-кезек секіруге, жетекшінің белгісі бойынша бұрылуға, жүруге жаттықтыру. Еліміздегі атақты спортшылардың еңбегін құрметтй білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Заттарды тік нысанаға лақтыруды үйрене түсу, иықтан жоғары алға қарай шұғыл шығарып, қолды айналдыра сермеп лақтыру дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** тыныс алу жаттығуларын, допты тік нысанаға лақтыру, қолына доп ұстап денемен аунау. **Түсіну:** «батыр» ұғымы, Қазақстан тарихындағы батырлар рөлі, «малдас құру», жүрелеп отыру, жатып тірену, етпетінен жатып, шалқалап жатып оң (сол) тізеге тіреліп тұру, нысананың тура ортасына тигізу, таяқтардың арасына секіру, команданың жеңісіне ұмтылу. **Қолданады:** жүру, жүгіру кезінде арақашықтықты сақтай білу, сап түзеу, қайта сап түзеу, таяқтардан аттап секіру, бауырлап жүру. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану	**4. Көркем әдебиет** **Тақырыбы: тақырыбыҮш қыз ертегісі** **ҰІӘ міндеттері:** -әңгімені эмоциялық-бейнелік мазмұндап, баяндауға баулу; -әңгімені жалғастырып, сюжет бойынша құрастыруға, қисынды мазмұндауға үйрету; -әңгіме кейіпкерлерімен таныстыру; -сурет бойынша қоршаған орта мен табиғат туралы түсініктерін, еңбек дағдыларын дамыту; -еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Дағды**: Сөздік қорларын молайтып, байланыстыра сөйлеуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әңгіменің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, әдеби жанрдың түрін ажыратады; **Түсінеді:** әр заттың пайдасы бар екенін түсінеді; **Қолданады:** әңгімені сюжет бойынша шығармашылықпен айтады, әңгіменің соңын ойдан шығарып аяқтайды. Жұмбақтың шешімін айта алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** – **Түсіну деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *Науқастанып-ауырып қалды* **Сұрақ-жауап:** Әңгіме қалай аталады?	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Ұлы есімдер. **ҰІӘ міндеттері:** -балаларға қапшықты иық тұсынан лақтыру жаттығуларымен таныстыру.Бір қатарға қойылған ағаштардың арасымен аяқтың ұшымен, өкшемен алма-кезек секіруге, жетекшінің белгісі бойынша бұрылуға, жүруге жаттықтыру. Еліміздегі атақты спортшылардың еңбегін құрметтй білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Заттарды тік нысанаға лақтыруды үйрене түсу, иықтан жоғары алға қарай шұғыл шығарып, қолды айналдыра сермеп лақтыру дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** тыныс алу жаттығуларын, допты тік нысанаға лақтыру, қолына доп ұстап денемен аунау. **Түсіну:** «батыр» ұғымы, Қазақстан тарихындағы батырлар рөлі, «малдас құру», жүрелеп отыру, жатып тірену, етпетінен жатып, шалқалап жатып оң (сол) тізеге тіреліп тұру, нысананың тура ортасына тигізу, таяқтардың арасына секіру, команданың жеңісіне ұмтылу. **Қолданады:** жүру, жүгіру	**4. Музыка-**шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** **:** Ақ әжем. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерлілік элементтерімен байланыстыру, шығарманы сипаттай білу; -жеңіл әуендерді ансамбльмен, балаларға арналған музыкалық аспаптарда,фортепианоның сүйемелдеуімен, уақытында қосылып айту, ырғақтық бейнесін анық бере отырып ойнау; -үлкенге ілтипат, кішіге қамқор болуға тәрбиелеу. **Дағды**: Музыкалық-ырғақты қимылдарды бірге жасау дағдыларын қалыптастыру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Ақ әжем» (К. Қуатбаев) **Ән айту:** «Әже тілегі» (Т. Қоңыратбай) «Екеуміз әйбат баламыз» (И. Нүсіпбаев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Сағат» (Е. Андосов) **Билер:** «Полька» эстон халық биі **Ойындар, хороводтар:** «Қоянды ұстаңдар» (К. Қуатбаев) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Янка» беларусь халық биі **Күтілетін нәтиже**:	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы: :** Желаяқтар. **ҰІӘ міндеттері:** -қатар-қатар қойылған таяқтардан екі аяқтап аттап секіруге жаттығу, екі аяқты бірдей жазып барып итерілу арқылы құламай түсу, қол мен аяқтың қимылын үйлестіруді дамыту; -өз денесін басқаруды жалғастыру, қолға доп ұстап жатып етпетінен арқаға аунап ілгері қозғалу. **Дағды**: -заттарды тік нысанаға лақтыруды үйрене түсу, иықтан жоғары алға қарай шұғыл шығарып, қолды айналдыра сермеп лақтыру дағдыларын дамыту. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **эмоционалды ахуал тудыру** Денсаулықты сүйеміз, Шынығамыз күнде біз. Бір-екі-үш! Бір-екі-үш! Бұлшық етте, міне, күш! Санайық жаңаша, Бір, екі, үш! Желбірейік жалауша, Достықта біздің күш! **Дайындық жаттығулары.** «Дегелек» ойыны. Тізелерін аздап бүгіп, иығын аздап алдыға еңкейтіп, қолдарын төмен салбыратып, алдыға қарап тұрды. Тізесін бүккен бір аяғын көтереді де, шаңғыны

	Білу деңгейі: Батырлар жайлы сұхбат Батыр деп кімді айтады? Жамбыл ата қай батыр жайлы «Еліктен тез, қыраннан қырағы, арыстаннан айбатты» деп жазған? (Өтеген батыр) Батырлар ұрпақтарына қандай өсиеттер қалдырды деп ойлайсыңдар? (Басқа да сұрақтар қойылады) -Әрқашан Отанын қорғау. Әлсіздерге қамқор болу. Жақсылық әрқашан жеңіп шығады. Бір-бірден тізбекке сап түзеу, саппен жүру, бірден-екіден қайта сап түзеп тұру, жүру, жүгіру. Жүру, жүгіру кезінде Педагогтің белгісімен түрлі қалыпқа тұрады. Динамикалық жаттығу Жүру, жүгіру кезінде спорттық жаттығулармен кезектестіріп, түрлі бастапқы қалыптарға тұрады: «малдас құру», отыру, отырып тірену, жатып тірену, етпетінен жатып, шалқалап жатып оң (сол) тіземен тұру. 3 тізбекке сап түзеу. Жарыс түрінде негізгі қимыл жаттығуларын орындау. Қолға доп ұстап жатып етпетінен арқаға аунап ілгері қозғалу. **Түсіну деңгейі:** Команда ойыншыларының аяғының арасынан еңбектеп өту Бірінші ойыншы ілгері бір қадам жасап, аяғын иық деңгейінде ашып, қолын беліне қойып, бастапқы қалыпқа тұрады. Екінші ойыншы оның аяқтарының	Үлкен қыз не істеп отырды отырды? Үлкен қыз неге айналды(бақаға) Екінші қыз не айтты Мата тоқып отырмын дейді өрмекшіге айналады Кенже қыз не жасап отыр еді Кенже қыз қамырын тазаламастан анасына жетті **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық, Торғай болып ұшайық. Бір отырып, бір тұрып, Жақсы сергіп қалайық. Әңгімені есімізге түсіріп қайталайық. . 3-4 балаға сюжет бойынша шығармашылықпен әңгімелету. (әңгіме) Соңында кенже қыз араға айналыпты ертегіні оқып беру сұрақ қоя отырып мазмұнын түсінгендерін сұрау **Сахналау саусақ театры арқылы**	кезінде арақашықтықты сақтай білу, сап түзеу, қайта сап түзеу, таяқтардан аттап секіру, бауырлап жүру. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Батырлар жайлы сұхбат Батыр деп кімді айтады? Жамбыл ата қай батыр жайлы «Еліктен тез, қыраннан қырағы, арыстаннан айбатты» деп жазған? (Өтеген батыр) Батырлар ұрпақтарына қандай өсиеттер қалдырды деп ойлайсыңдар? (Басқа да сұрақтар қойылады) -Әрқашан Отанын қорғау. Әлсіздерге қамқор болу. Жақсылық әрқашан жеңіп шығады. Бір-бірден тізбекке сап түзеу, саппен жүру, бірден-екіден қайта сап түзеп тұру, жүру, жүгіру. Жүру, жүгіру кезінде Педагогтің белгісімен түрлі қалыпқа тұрады. Динамикалық жаттығу Жүру, жүгіру кезінде спорттық жаттығулармен кезектестіріп, түрлі бастапқы қалыптарға тұрады: «малдас құру», отыру, отырып тірену, жатып тірену, етпетінен жатып, шалқалап жатып оң (сол) тіземен тұру. 3 тізбекке сап түзеу. Жарыс түрінде негізгі қимыл жаттығуларын орындау. Қолға доп ұстап жатып етпетінен арқаға аунап ілгері қозғалу. **Түсіну деңгейі:** Команда	**Жасайды:** ән орындайды, сөздерді анық және таза тыныс алып, бастап айтады, музыканың сипатына сәйкес қозғалады. **Түсінеді:** сезіммен, ырғақтық бейнесін сақтау отырып айтуды. **Қолданады:** аспаптарда ойнаудың қарапайым дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Сағат» (Е. Андосов). Балалар шеңбер бойында жүріп, қолды белге қойып, сағат тілі секілді оңға, солға иіліп, сол ырғақпен ортаға жиналып, кері қайтып, қимылдар жасайды. «Әже мен немересі», «Менің әжем» суреттерін көрсету. Балалармен отбасындағы анамыздың, әкеміздің аналары – әже туралы сұхбат жүргізу. Әжелеріңнің сүйікті немересіңдер, оларға қамқор болуды ұмытпаңдар. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Ақ әжем» (К. Қуатбаев). Әнде кім туралы айтылып отыр? Ән қандай көңіл күйде жазылған? Әжелерің сендерді қалай еркелетеді? Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Әже тілегі» (Т. Қоңыратбай). Әннің мәтінін балаларға түсіндіріп, әуенін үйрету.	көлденең ұстап, кідіріс жасайды **Түсіну деңгейі:** Дуал саламыз!» ойыны Шаңғымен оң жаққа, сол жаққа сүйем қадамдар жасап жүреді. Бірнеше заттарды айналып, арасымен шаңғыны сырғыта жүріп өту. Асықсаң сырғу азайып, жылдамдықты жоғалтатынына басты назар аударту керек. Заттардың арасымен өткенде қауіпсіздікке қатты көңіл бөлу керек. Заттардың арасымен шаңғымен жүріп өтеді. Қол мен аяқтарының қимылын үйлестіруге тырысады. Шаңғының ұшымен іліп кетпес үшін, заттарға жақындамауға тырысады. «Мұқият бол!» ойыны Балалардың барлығы Педагогтің белгісіне мұқият қарап, сәйкес қимылдар жасайды. Жасыл жалау көтерілсе – жүреді, қызыл көтерілсе – шұғыл тоқтайды. **Қолдану деңгейі:** Мимикалық жаттығулар 1.Маңдайын жиырып, қабағын көтереді, босатады. 1 мин маңдайын жап-жазық етіп ұстауға тырысады. 2.Қабағын түйіп (ашуланып), қасын босатады. 3.Көздерін бақырайтып (қорқып), көздерінің үстін қайта босату (жалқаулану). 4.Танауын керіп (бір иісті сезгендей демін ішіне тартып), демін сыртқа шығарып, босаңсу. 5.Көздерін қысып, жұмып,

	арасынан өтіп, алдына дәл сондай бастапқы қалыпқа тұра қалады. Келесі ойыншы да қайталайды. Соңғы ойыншы тұрып болған соң, керісінше орындау басталады. «Тақия тастау» (4рет) Тік нысанаға допты иықтан жоғары алға қарай шұғыл шығарып, қолды айналдыра сермеп лақтыру. Тік нысанаға допты бір қолмен лақтырады. Иықтан жоғары алға қарай шұғыл шығарып, қолды айналдыра сермеп бар күшімен лақтырады. Нысананың тура ортасына тигізуге тырысады. Алдымен оң қолмен, сосын сол қолмен орындалады. Тыныс алу жаттығулары Бастапқы қалып – еденге аяқты айқастырып отыру. Арқаны тік ұстап, қолдарын жоғары көтергенде терең тыныс алып, иіліп, алға қарай қолдарын түсіргенде дем шығару. Бастапқы қалып – сол қалып. Қолдарын жоғары созып, терең тыныс алады. Төмен түсіргенде маңдайы мен қолдарын еденге тигізіп, дем шығарады. Бастапқы қалып – сол қалып. Қолдарын иық деңгейінде алдыға немесе екі жаққа түзу созып, алақанын төменге қарату. Тыныс алғанда сол қолдың басын жоғары көтеріп, оң қолдың басын төмен түсіру. Дем шығарғанда керісінше, сол қолдың басын төмен, оң қолдың басын жоғары		ойыншыларының аяғының арасынан еңбектеп өту Бірінші ойыншы ілгері бір қадам жасап, аяғын иық деңгейінде ашып, қолын беліне қойып, бастапқы қалыпқа тұрады. Екінші ойыншы оның аяқтарының арасынан өтіп, алдына дәл сондай бастапқы қалыпқа тұра қалады. Келесі ойыншы да қайталайды. Соңғы ойыншы тұрып болған соң, керісінше орындау басталады. «Тақия тастау» (4рет) Тік нысанаға допты иықтан жоғары алға қарай шұғыл шығарып, қолды айналдыра сермеп лақтыру. Тік нысанаға допты бір қолмен лақтырады. Иықтан жоғары алға қарай шұғыл шығарып, қолды айналдыра сермеп бар күшімен лақтырады. Нысананың тура ортасына тигізуге тырысады. Алдымен оң қолмен, сосын сол қолмен орындалады. Тыныс алу жаттығулары Бастапқы қалып – еденге аяқты айқастырып отыру. Арқаны тік ұстап, қолдарын жоғары көтергенде терең тыныс алып, иіліп, алға қарай қолдарын түсіргенде дем шығару. Бастапқы қалып – сол қалып. Қолдарын жоғары созып, терең тыныс алады. Төмен түсіргенде маңдайы мен қолдарын	Ән айту кезіндегі ережелерді еске түсіріп, бір-бірін тыңдай отырып, қатты айғайламай, мәнерлеп айту. Өткен оқу қызметінде үйренген әнді еске түсіру. «Екеуміз әйбат баламыз» (И. Нүсіпбаев), ән сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Полька» эстон халық биі. Балаларға полька қимылдарын жасату, аяқты тізеден бүгіп жоғары көтеру дағдыларын қайталап үйрету. ***Ойындар, хороводтар:*** «Қоянды ұстаңдар» (К. Қуатбаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар шеңбер бойында тұрады да, ортада бір бала қоян болады, ортадағы қоянның қимылдарын шеңберде тұрған балалар қайталайды. Қоян шеңберден шығуға тырысады, балалар жібермейді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Янка» беларусь халық биі. Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар аспапта ойнағанда ырғақты ұстап, әуенге ілесе ұрмалы аспаптармен ойнайды.	қайта босаңсу. 6.Көздерін сығырайту, қайта босаңсу. 7.Үстіңгі ернін көтеріп, мұрнын жиыру, қайта босаңсу. .

	қозғалту. Бастапқы қалып – сол қалыпта балалар екі қолын екі жаққа жұдырығын түйіп, басбармағын шошайтып созады. Тыныс алғанда бас бармақты баяу жоғары, дем шығарғанда төмен қаратады. **Қолдану деңгейі:** «Ұлы дала дарқандығы». Өздеріңді кең далада от басында демалып жатқан батырлармыз деп елестетіңдер. Отын шытырлап жанып жатыр, анандайда тұлпарың жайылып жүр. Айнала керемет кең дала... **«Ұлы дала кереметі».** Өздерін далада, ортада от жағып, отты айнала демалып отырған батырлардай сезінуді ұсыну. Жан-жақта шексіз дала, жайылып жүрген жылқылар, отта жанып жатқан құрғақ отын шытыр-шытыр етеді. Дала дыбыстарын мұқият тыңдау. (Көздерін жұмып елестетеді). Батырлар жайлы алдын ала әңгіме жүргізіледі. Халқымыздың батырларының ерлігін біз әрқашан мақтан тұтамыз .		еденге тигізіп, дем шығарады. Бастапқы қалып – сол қалып. Қолдарын иық деңгейінде алдыға немесе екі жаққа түзу созып, алақанын төменге қарату. Тыныс алғанда сол қолдың басын жоғары көтеріп, оң қолдың басын төмен түсіру. Дем шығарғанда керісінше, сол қолдың басын төмен, оң қолдың басын жоғары қозғалту. Бастапқы қалып – сол қалыпта балалар екі қолын екі жаққа жұдырығын түйіп, басбармағын шошайтып созады. Тыныс алғанда бас бармақты баяу жоғары, дем шығарғанда төмен қаратады. **Қолдану деңгейі:** «Ұлы дала дарқандығы». Өздеріңді кең далада от басында демалып жатқан батырлармыз деп елестетіңдер. Отын шытырлап жанып жатыр, анандайда тұлпарың жайылып жүр. Айнала керемет кең дала... **«Ұлы дала кереметі».** Өздерін далада, ортада от жағып, отты айнала демалып отырған батырлардай сезінуді ұсыну. Жан-жақта шексіз дала, жайылып жүрген жылқылар, отта жанып жатқан құрғақ отын шытыр-шытыр етеді. Дала дыбыстарын мұқият тыңдау. (Көздерін жұмып елестетеді). Батырлар жайлы алдын		

			ала әңгіме жүргізіледі. Халқымыздың батырларының ерлігін біз әрқашан мақтан тұтамыз.		
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Қаңтар** **Серуен кешені № 6** **Қарды бақылау қаңтар айы.** **Міндеті***:* Қыс аяғында қарда болатын өзгерістер туралы түсініктерін қалыптастыру **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Қыс» Қ. Жұмағалиев** Қысым-ақ, қысым-ақ, Жібердің қысып-ақ. Қалмаспыз біз деген, Боранға ұшырап. Аппақ қар жауа бер, Риза ғой сағаң ел. Боратты-ау бораным, Қайратын қарай көр. Біз батыл баламыз, Жылы үй, қорамыз. Ақ ұлпа қарыңнан, Аққала соғамыз. Халықта мынадай болжам бар: қарға қарқылдаса, қар жауады. Қыс мезгілі басталған уақыттан бастап, қалың қар түседі. Кейде жел соғып боран болады. Күндер жылжыған сайын қардың қабаты қалыңдай түседі. Кей уақытта оңтүстіктен жылы жел соғады. Бұндай жылы желден қар сәл босап ериді де, жылылықтан кейінгі аяздың әсерінен қар мұзқатқақа айналады. Бұл кезде жан-жануарларға қатты қар үстімен жүру, өз қоректерін табу қиынға соғады. Бұлан, бұғы, тауешкілері өздерінің өткір тұяқтарымен қарды теуіп ояды, оның астынан мүктер мен жапырақтарды қиындықпен алып жейді. Кей кезде тұяқтарын мұзқатқақ қар қиып	**Қаңтар** **Серуен кешені № 7** **Боранды күнді бақылау** **Міндеті***:* желді күнгі қардың қозғалысы туралы түсінік беру. **Бақылау барысы** **Тәрбиеші жұмбақ жасырады:** Жерді тырнап, бұтаны ырғап, Шөпті сипап, ұшады зырлап, Жанын қинап, ұлиды зарлап. (боран) **Көркем сөз «Ақ боран» Ә. Табылды** Ақ көрпесін жапты да, Ақ боран-ау, ақ боран, Аяз кенет аптыға, Алай-түлей соқ боран. Айналаны үрледі, Ақ қар ұшып үйрілсін, Ақ бораны гуледі. Ауламызға үйілсін. Жас ұланмын шыныққан, Жасқанбаймын суықтан. Қардан жасап аққала, Сырғанаймын шаттана. **Тәрбиеші сұрақтары:** *Қалай ойлайсыңдар, боран дегеніміз не? (қатты соққан желдің әсерінен ұшқан қардың бір-біріне араласуы) *Мұқият қараңдаршы қар не жағдайға ұшырап жатыр? (қарлар желдің бағытымен ұшып жатыр) *Боран кезінде неліктен күртік қар пайда болады? (қатты желдің әсерінен араласып ұшқан қарлар, алдында кездескен кедергінің әсерінен бір жерге жиналады, сондықтан күртік қар пайда болады) *Қалай ойлайсыңдар, боран	**Қаңтар** **Серуен кешені № 8** **Қар тазалайтын машина жұмысын бақылау** **Міндеттері***:* — Ауыр жұмыстарды орындауға арналған машиналар ролі, олардың құрлысының ерекшеліктері туралы түсініктерін молайту, — Техникаға деген қызығушылықтарын арттыру, үлкендер еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады** Бұл неткен күшті тазалаушы еді, Үйілген қарды Әп- сәтте жинап алды? (қар жинайтын машина) Қар жинайтын машинаның алдына үлкен қырғыш бекітілген. Алдыңғы және артқы дөңгелектерінің ортасында түкті дөңгелек щетка айналып тұрады. ♦ Олар неден жасалған? (темір сымдардан) ♦ Олардың қылшықтары қандай? (қатты, тікенекті) ♦ Ал, мына екінші машинаға назар аударыңдар, оның несі бар? (үлкен екі бұрандасы бар) ♦ Бұл бұрандалар не істейді? (еттартқыш сияқты қарды іліп алады да, қарды алысқа лақтыратын желдеткіш	**Қаңтар** **Серуен кешені № 9** **Желді бақылау** **Міндеттері***:* — өлі табиғат туралы білімдерін байыту; — табиғат құбылыстарына деген қызығушылықтарын қалыптастыру. **Бақылау барысы** **Ұйытқыма жел** Ө. Ақыпбекұлы Ұбырып-шұбырып, Ұйтқиды құбылып. Ұлпадай ақ қарды, Ұршықтай үйіріп. Ұлиды қасқырдай, Ұйтқып көз аштырмай. Екпіндей соғады, Алдыға бастырмай. **Балаға сұрақтар** ♦ Бүгін ауа райы қандай? *(суық, желді, аязды)* ♦ Қыс мезгілінде желді қалай атайды? *(боран,үскірік)* ♦ Бүгін жел қай жақтан соғып тұр? Оны қалай анықтауғаболады? (компаспен, зырылдауықпен) ♦ Жел қалай пайда болады? ♦ *Тәрбиеші түсіндіреді:* ***Күн ауаны бірдей жылытпайды, бір жерде-жылы, бір жерде-суық. Жылы ауа жоғары көтеріледі, суық ауа төмен түседі. Ауаның осындай қозғалысынан жел пайда болады.*** **Еңбек** Жолдарды, орындықтарды, ұсақ архитектуралық	**Қаңтар** **Серуен кешені № 10** **Көпшілік көліктерін бақылау** **Міндеттері***:* — көпшілік көліктері туралы білімдерін тиянақтау, жолда жүру ережелерін білу; —үлкендер еңбегі мен техникаға деген қызығушылыққа тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Балалармен әңгімелесу өткізу.** ♦ сендер қандай көпшілікке арналған көлік түрлерін білесіңдер? ♦ Автобустар тоқтайтын жер қалай аталады? *(аялдама.)* ♦ Аялдамаға автобустардан басқа тағы қандай көліктер тоқтайды? *(Маршруттар, таксилер.)* ♦ Автобусқа қай есіктен міну керек? *(алдыңғы)* ♦ Қай есіктен шығу керек?? *(артқы)* ♦ Автобустың қай жағынан айналып өту керек? *(арт жағынан)* ♦ Неге? *(жолда келе жатқан көліктер жақсы көрінеді)* ♦ Сен автобуста келе жатырсың. Бос орындар жоқ. Автобусқа карт кісі мінді. Сен не істейсің? Неге? ♦ Жолдан қалай өту керек? *(асықпай, үлкендермен бірге, алдымен сол жаққа, сонан соң оң жаққа қарау керек)* ♦Бағдаршамның қай түсінде өту керек? *(жасыл)* **Еңбек:** Аула тазалаушыға көмектесу. *Мақсаты:еңбекке деген оң*

	жаралайды. **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦қыс айларын атаңдар? ♦қар бетінде пайда болған жұқа қабықша қалай аталады? ♦қарқатқақ қалай пайда болады? **Зерттеу жұмысы** Мектеп ауласындағы ашық алаңдағы және қоршау жиегіндегі қар қалыңдығын өлшеу. Қай жерде қар қалың, қай жерде жұқа. Неге? **Еңбек** Сырғанаққа су себу *Мақсаты: суық суды ақырын алып жүруге, сырғанақ бетіне тегіс себуге үйрету.* **Қимылды ойын** «Екі аяз». *Мақсаты:* кеңістікті бағдарлай білуге жаттықтыру. **Жаттығу ойындары** «Кім алысқа секіреді *Мақсаты:* белгіленгшен жерге дейін екі аяқпен секіру. ***Халық болжамы:*** ***Қар көп болса, нан мол болады.***	болғаны жақсы ма, әлде жаман ба? (ағаш түптері жалаңаштанып қалуы, содан үсікке ұшырауы мүмкін, жиналған қарға малтығып, жүру қиындайды) **Зерттеу жұмысы** Келесі күні ауланы қарау. Түбі ашылып қалған ағаш түптерін іздеп табу. **Еңбек** Боранна соң ашылып қалған ағаш түптеріне қар үю. *Мақсаты:*Бірлесе еңбек етуге, ағаштарға қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын** «Желдиірмен». *Мақсаты*: ойын мазмұнына сай қимылдар жасау. **Жаттығу ойындары** Қимылдарды дамыту. Мақсаты: секіру техникаларын дамыту (барлық түрінен).	астына апарады, ол қарды алысқа лақтырады) ♦ Бұл машиналар несімен ұқсас? (екеуі де көшені қардан тазалайды) ♦ қар тазалағыш машиналар көліктің қай түріне жатады? (арнайы көлік түрлеріне) **Зерттеу жұмысы** Қар тазалайтын машина мен «Жедел жәрдем» машинасын салыстыру **Еңбек** Алаңды қардан тазалау, қардан көше қиылысын құрастыру *Мақсаты:* — Бірлесе жұмыс істеуге, бастаған істі аяқтауға үйрету; — Еңбек дағдыларына тәрбиелеу. **Қимылды ойын** «Аңшылар мен аңдар» *Мақсаты:* — Қозғалыс дағдыларын бекіту; — Батылдықтары менептіліктерін дамыту. **Жаттығу ойындары** «Көпірден өт». *Мақсаты:* тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру ***Халық болжамы:*** ***Мұржадан түтін аспанға тік көтерілсе, аяз болады***	мүсіндерді қардан тазалау. *Мақсаты: бір-біріне достық көмек беруге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.* **Қимылды ойын** «Мысық пен тышқан». *Мақсаты:* — Ептіліктері мен жылдамдықтарын дамыту; — Әр бағытта жүкіруге жаттықтыру **Жаттығу ойындары** Қозғалыстарын дамыту. *Мақсаты:* қар лақтыру кезінде көз мөлшерлей білулерін дамыту, лақтыру кезінде қол сүйектерін белсенді қозғалта отырып, нысанаға тигізу ***Халық болжамы: Мысық жылы жерді паналаса, қатты аяз болады***	*көзқарастарын тәрбиелеу, тапсырманы жауапкершілікпен орындауға баулу.* **Қимылды ойын** «Жүргізушілер және жаяулар». — *Мақсаты: Жолда жүру ережесін сақтауға тәрбиелеу* **Жаттығу ойындары** Қозғалыстарын дамыту. *Мақсаты: 20 см биіктікке секіру дағдыларын бекіту..*
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Әли Т Есбол Тік баспалдақ сатыларымен жорғалауға жаттығу. Қол мен аяқтың қимыл үйлесімдігін дамыту. Фитболды түрлі заттардың арасынан ирек жолмен алып жүру қабілеті мен ұсақ бұлшық еттер моторикасын дамыту.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Малика Айзере қағаз бетінде бағдарлай білуге, апта күндерін, жыл мезгілдері бойынша айларды ретімен атап үйретуді жалғастыру.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Мансұр Дарын Ануар сөздерді буынға бөлуді жалғастыру, берілген буынға сөз құрауды үйрету.	**Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Мина, Бейбарыс тәжірибесіне сүйеніп, қыс белгілері жайлы әңгімелесу,қыс мезгілі жайлы білімдерін дамыту. Суреттер бойынша әңгіме құрастыру.	**Қоршаған ортамен таныстыру – коммуникативтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Ислам Ерсайын Үй жануарлары мен олардың төлдері; олардың адамға әкелетін пайдасы туралы түсініктерін жинақтау.

Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Кім шапшаң?» **Міндеттері:** Ептілік, күш, төзімділік, көпшілдік қасиеттерін дамыту. **Дағды:** Қозғалыс тәжірибесін эстафеталардың ережелерін сақтай отырып орындауды қолдана білу дағдыларын қалыптастыру. **Ойынның шарты:** Командалар сап түзеу шапшаңдығынан жарысады. Балалар бірнеше тізбекке сап түзейді. Белгі бойынша шашырап кетіп, қалауынша қимылдар жасайды. Олар өз орнын жаттап алуы керек. Қайтадан белгі бергенде өз орнына тез келіп тұра қалуы керек. Қамшымен қимыл жаттығуларын музыка әуенімен орындау: балалар атпен қамшы ұстап шабуды келтіріп қимыл жасайды. Аяқтың ұшымен, өкшемен, қамшыны әртүрлі ұстап қимылдайды.	**Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын: «Сонша жина»** **Міндет:** Топтарда заттардың тең және тең емес санын анықтауға, санау және топтарды салыстыру негізінде сандық мәндерді дұрыс қорытындылау; талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасауға үйрету; 10-ға дейін санауды; заттарды белгілі бір ерекшелігіне қарай топтастыруды бекіту. **Дағды:** Дербестікке тәрбиелеу. Басталған істі соңына дейін жеткізу дағдыларын дамыту. **Ойынның шарты:** Үстелде біртекті заттар жиынтығы бар (текшелер, «Лего» бөлшектері, геометриялық фигуралар, бұршақтар, қыстырғыш немесе басқа материалдар). Ойынды былай түрлендіруге болады, жүргізуші көзін жұмып, саны бар карточканы шығарады, содан кейін кез-келген топтағы заттарды санайды және нөмірін атайды. Балалар ойынға қатысады. Балалардың бірі - жүргізуші 1-ден 10-ға дейінгі карточканы көрсетеді, балалар сонша заттарды орналастырады	**Дидактикалық ойын:** «Буынды айтып сөз құра» ойынын ұйымдастыру. **Міндеттері:** Сөзді буынға бөле алу дағдыларын бекіту; Дауысты, дауыссыз дыбыстар туралы білімдерін бекітуге арналған тапсырмаларды орындату арқылы логикалық ойлау қабілеттерін дамыту. **Дағды:** дыбыстардың сөз ішіндегі орнын анықтай алу дағдыларын дамыту; **Ойынның шарты:** Педагог айтқан буынға балалар сөз құрап айтады. Мысалы*: На... , та... , қа..., жа..., ал..., мон..., ке..., те..., шал...,қар..., қа..., пи.., бә... т.б.*	**Дидактикалық ойын:** «Дауыссыз дыбыстарды анықта» **Міндеттері:** Дауыссыз дыбыстарды анықтауды ойын барысында үйрету. **Дағды:** қыс мезгілінің ерекшеліктерін біле отырып табиғатты қорғай білуге дағдыларын қалыптастыру. **Ойынның шарты:** Ойын шарты: «Қаңтар» өлеңіндегі «мұздай», «ызғарлы», «қарлы», «түндер», «ұзарды», «қысқарды» сөздерінің ішінен дауыссыз дыбыстарды педагогтің көмегімен табу. Мысалы: «мұздай» сөзіндегі «д» дыбысы – дауыссыз дыбыс. «Ызғарлы» сөзіндегі «з» дыбысы – дауыссыз дыбыс. Тапсырма ауызша орындалады.	**Танымдық-қимылды ойын: «Сәйкес қиықты таңда» дидактикалық ойыны** **Міндет:**Тез шешім қабылдай алуға, жылдамдыққа, ептілікке, сыйластыққа үйрету. **Дағды:** Балалар топтағы кез келген затты, оның қандай геометриялық пішінге ұқсайтынын, түсін сипаттайды. Қалған балалар шешуін тауып, затты атауға дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Балалар тапсырманы орындайды, суреттен дөңгелек, тіктөртбұрыш, үшбұрыш пішінді заттарды табады. Сәйкес пішіндермен сызып қосады.
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз	**Ата-анаға кеңес:** Көңіл күйіңіз болмай тұрған кезде ешқашан да бала тәрбиесімен айналыспаңыз. Өз балаңызбен тығыз қарым-қатынас орнатуға тек қана Сіздің көтеріңкі көңіл күйіңіз, оң көзқарасыңыз	**Ата-анаға кеңес:** Сіз тек осы жұмыстардың орындалуын қадағалауыңыз керек. Мейлі қаншалықты тиянақты әрі жылдам орындасаңызда, балаға жүктелген жұмыстарды	**Ата-анаға кеңес:** Есіңізде болса, балаға үш негізгі қасиетті дарытуға міндеттісіз: шешім шығару, құрмет, жауапкершілік. Қандай жағдай болса да, еңсесін тік ұстайтын, жан-қоршаған адамдарына	**Ата-анаға кеңес:** Бір мезетте қатал да мейірімді бола біліңіз. Егер сіз балаңызға деген ыстық ықыласыңызды үнемі білдіре отырып, тек керек уақытында ғана ұрсатын болсаңыз, онда бұл сіздің

	жұмысы әжетханаға) сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы. Ең жақсысы өзі сенімсіздік танытқан мәселелерде ата-анасымен кеңесуге болатынын білуі қажет. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту. Өнегелі 15 минут	ғана әсер етеді. Тәрбие сатылы деңгейде жүргізілгені дұрыс. Әр биікке өз уақытында, біртіндеп көтеріліп отырған дұрыс. Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру. Өнегелі 15 минут	өзіңіз орындауға тырыспаңыз.Балаңызды тыңдауды үйреніңіз.Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз және баланы асықтырмаңыз.Балаңызға өз көзқарасыңызды тықпаламаңыз. Өзіңіздің нұсқаңыздың дұрыс екенін дәлелдермен түсіндіріңіз.Баланың кез-келген қалауын орындауға асықпаңыз. Балаға өзінің іс әрекетін түсіндіруді үйретіңіз. Яғни бала ең алдымен ойланып содан соң ғана шешім қабылдауды үйрену керек.	құрметпен қарайтын және өз қадамдары үшін жауап бере алатын адамдар көп жағдайда табысқа жететіні белгілі. Өнегелі 15 минут	тәрбиеңіз барысында міндетті түрде жемісін береді. Өнегелі 15 минут

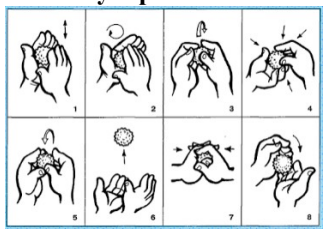
Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

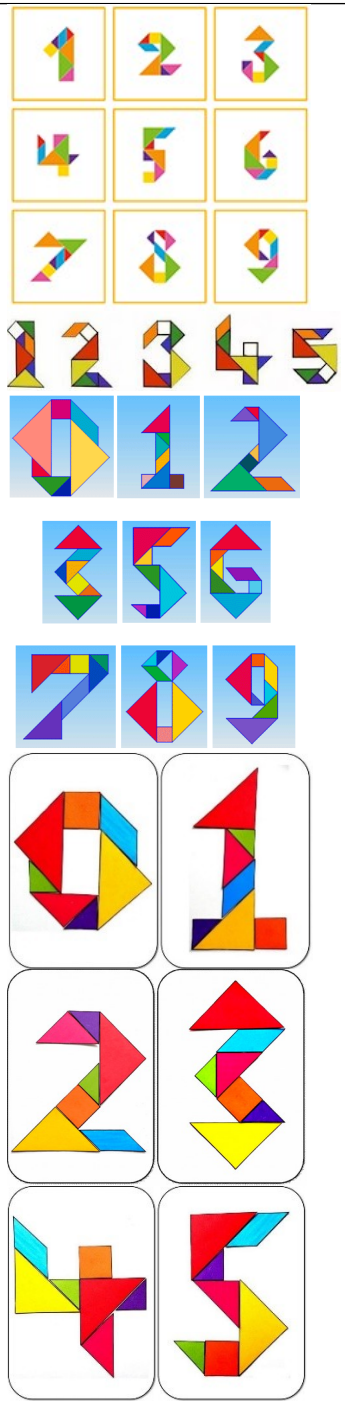
Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі»КММ
Сынып/Топ: Мектепалды 0 а сынып
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 27.01.-31.01. 2024-2025 оқу жылы
Апта дәйек сөзі:Әділет жолы-адал жол
Заң және тәртіп айы

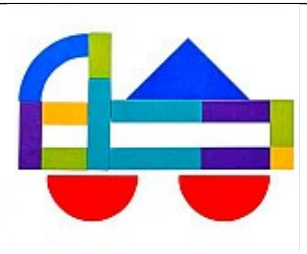
Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 27.01.25	Сейсенбі 28.01.25	Сәрсенбі 29.01.25	Бейсенбі 30.01.25	Жұма 31.01.25
8.00 **Балаларды қабылдау**	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу.				

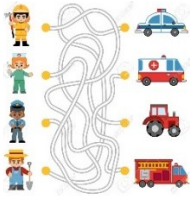
әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Математика негіздері – ойын, зерттеу іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Математика негіздері» **Танымдық және зияткерлік дағдылары:** **«**Ойын,зерттеу танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Жазылмай қалған,жоғалған сандарды тауып жаз» **Міндеттері:** «Танграм» ойыны арқылы, бала әртүрлі бейнелерді тануға, талдауға, геометриялық пішіндерді тануға, барлық объектіні жекелеген бөліктерге бөлуге және керісінше - элементтерден үлгі жасайды және ең бастысы, логикалық тұрғыдан ойлауды үйренеді. Балалардың сандардың реті туралы білімдерін бекіту; 1 — ден 10 – ға дейін тура және кері санау; ойын ойнау арқылы байқағыштыққа, тез орналастыруға баулу; ойын элементтерін пайдалана отырып математикаға қызығушылығын арттыру. **Дағды:** 1-ден 10-ға дейін санды танып,дұрыс құрастыра білуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Тәрбиеші балаларға	: **Қоршаған ортамен танысу** - тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **Құзыреттілік:** «Қоршаған ортамен танысу» **Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру: «**тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Өз көлігіне отыр!» **Міндеттері:** Көліктерді ажырата білуге,не үшін керек екендігі туралы түсінік беру. Көліктердің жеке бөліктерімен таныстыру. Әр көліктің пайдасын айта отырып, еңбекқорлыққа баулу. Өзін-өзі қоршаған ортада мәдениетті ұстауға,әдепті,әдемі болуға үйрету. **Дағды:** Балалардың сөйлеу,ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту, сөздік қорын жетілдіру,алған ақпараттарын жүйелеп қорытындылай білу дағдыларын бекіту. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,көркем әдебиет,дене шынықтыру,шығармашылық дағдылар. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Адамдар көліктерді алыс жерлерге қатынас жасау үшін пайдаланады. Ертеде	**Дене шынықтыру -** коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі іс - әрекет арқылы қимылды ойын. **Құзыреттілік:** «Дене шынықтыру» **Физикалық қасиеттері:** «Коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** *«Егер саған ұнаса былай жаса!»* **Міндет:** Балаларды «Танграм» ойыны арқылы, бала әртүрлі бейнелерді тануға, талдауға, геометриялық пішіндерді тануға, барлық объектіні жекелеген бөліктерге бөлуге және керісінше - элементтерден үлгі жасайды және ең бастысы, логикалық тұрғыдан ойлауды үйренеді. Балаларды ептілікке, шапшандыққа, жылдамдыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. **Дағды:**Күнделікті өмірде дене қимыл жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** сурет үлгісі бойынша контурды жасау. Әрбір санның	**Көркем әдебиет** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Көркем әдебиет» **Коммуникативтік дағдылары:«**Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Жасырылған аң,құсты тап» **Міндеттері:** Балаға жабайы аңдар мен құстар туралы түсінік беру, атын дұрыс атауға жаттықтыру және олардың тіршілік ететін ортасы туралы түсініктерін бекіту; **Коррекциялығы:** жабайы аңдар мен құстарға байланысты көрнекіліктер пайдалана отырып, баланың ой - өрісін дамыту; Тез ойлау қабілетін, зейінің тәрбиелеу,белсенділігін артыру. **Дағды:** Сөздік қорларын молайтып, байланыстыра сөйлеуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Қоршаған ортамен танысу,сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Үстел үстіне бірнеше суреттер болады,балалар өз ойларымен құрастыру.Әр	**Жапсыру-** шығармашылық,коммуникативтік, ойын әрекеті **Құзыреттілік:** «Жапсыру» **Коммуникативтік дағдылары:** «Шығармашылық дағдыларының, зерттеу іс-әрекетінің дамуы» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Киімді жуып кептірейік» **Міндеттері:** Ойынға деген қызығушылықтарын,сенсорлық қабілеттерін дамыту.Балалар арасында жағымды қарым-қатынасты қалыптастыру,логикалық ойлау қабілеттерін арттыру; түстерді ажырату, қиялын дамыту,үлгі бойынша композиция құру мүмкіндігін жетілдіру. Балаларды кір жуушының еңбегін құрметтеуге, тазалыққа ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Дағды:** балалардағы негізгі түстердің атауларын білуге, оларды дұрыс айтуға үйрету, әртүрлі киім түр түстерін (көйлек, юбка, шалбар) білуге; - түстерді нақтылы ажыратып қабылдауы(бала түстерді жақсы ажыратуы керек); - логикалық ойлауды дамыту (қай кір жуғыш машинаға көк көйлек немесе сары түстес киімдерді жуу,кептіру кезінде); - қолдың ұсақ моторикасын

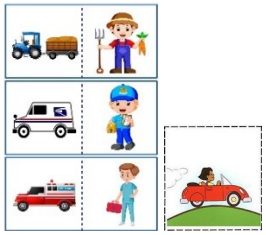
	текшелер таратып береді. Ол текшелерде сандар жазылады, сандар ретімен толық жазылмайды. Мысалы: 1 3 6 8 9. Балалардың міндеті сол қолдарындағы текшелерден жазылмай қалған санды анықтап атау. Егер сандар ретін анық атап шықса, жұлдыздармен марапатталады. Ал егер сандар қатарындағы жоқ санды таба алмаса, текшедегі бар сандардың құрамын анықтайды. **Ықтимал күрделендіру**: Сандарға байланысты тура және кері санап,санның құрамын айтып беруге ынталандыру. **Ойынның нұсқаулары**: Бала аталған санды танграм арқылы дұрыс қоя білу,құрастырады. **Тіл ұстарту және сергіту жаттығуы:** Жаттығуды жасаймыз Бір дегенде – тік тұрамыз. Екі дегенде – екі рет айналамыз, Үш дегенде – үш рет секіреміз Төрт дегенде – отырамыз. **Суджок терепиясы арқылы саусақ жаттығулар:** **Қосымша жабдықтар**:	адамдар алыс жерлерге жануарлар арқылы және жануарларға жегілген екі дөңгелекті арбамен қатынаған. Кейінірек адамдар машина, автобус сияқты жерде жүретін көліктерді, содан кейін темір жол көліктері: пойыз, трамвайды ойлап тапқан. -Көліктердің өзі екіге бөлінеді:жеңіл көліктер және ауыр көліктер . Жеңіл көліктердің түрі өте көп олар адамдарды тасыйды. Ал ауыр жүк көліктері тастарды,топырақтарды ауыр жүктерді тасиды. Адамдарға көп қызмет ететін көліктер де бар олар:Жедел жәрдем көлігі,өрт сөндіруші көліктер. Балалар осы көліктерді кімдер жүргізеді? Жүргізушілер түнімен,күнімен қызмет атқарады бұзылған көліктерді жөндеп жүргізеді екен сондықтан ол кісілердің еңбегін бағалауымыз керек. Сендерге қай көлік ұнайды соған отырып жүргізуші болуларына болады. **Ықтимал күрделендіру**: II нұсқа Балаларға таратылған билеттер бойынша балалар өзінің көліктеріне отырады.Көліктердің орындары ауысып, өз орындарын жүргізуші есебінде табады. **Ойынның нұсқаулары**: Алдарыңдағы көлік түрлері бейнеленген суретті аламыз.Сол көлік иелерін тауып сәйкестендіреміз және көліктің түрлеріне қарап қандай мамандық	барлығы жеті бөліктен тұрады және олар бір-біріне жақпауы керек; элементтерге арналған үлгілерге (жауаптарға) арналған үлгіні жинайды, мысалы, адам бейнесі сол бейнені іс-қимыл арқылы көрсетуге болады. Көрсетілген нұсқа бойынша түсімді тек контур бойымен ғана толтырып, өз нұсқаларын ойлап таба алмайды.Өз қолымен жасалған Tangram: Көңілді және пайдалы Хобби болары анық. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, өз ойынша басқа сурет құрастыр. **Ойынның нұсқаулары:** дене жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау. **Жалпы дамыту жаттығулар кешені : Акробатика элементтері бар жаттығулар.** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Алдыға қадам аттау, қолдарын екі жаққа созу» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – оң жағына қарай қадам аттау, қолдарын екі жаққа созу; 2 – бастапқы қалыпқа келу. Сол аяқпен қимылдарды қайталау (8 рет) 2.«Бұрыш» Б.қ. – артына қолдарымен тіреліп, еденге отыру; 1– аяқтарын 45°бұрыш жасап көтеріп, ұстап тұру (8-ге дейін санағанша); бастапқы қалыпқа келу (5 рет қайталау).	бала өздері таңдап алынған алдындағы тапсырмаларын орындайды. Әр аң,құстардың бет-пердесіне сай тауып,аттарын айтады. Кім бос тор көздерді толтырып, жануарларды дұрыс тауып атаса,сол жеңіске жетеді. **Ықтимал күрделендіру**: Егер тапсырмаларды уақытынан бұрын орындалса онда дидактикалық,үстел үсті ойындарына байланысты кіріктірілген тапсырмалар беріледі, баланың өз қалаулары бойынша . **Ойынның нұсқаулары**: Үстел үстінде суреттерді көрсете отырып,не жасырылғанын бала іздеп табады.Балалар суреттерді тауып, сұрақтарға жауап береді,әңгіме құрастырады. **Тыныс алу жаттығуы:** «Алақанды жылыту», «Қаршаларды ұшыру». **Сергіту сәті:** Көлбең, көлбең, көлеңкем Көлбеңдеген көлеңкем Қоян қалай жүреді, Кім көрсете біледі? Көлбең, көлбең, көлеңкем Көлбеңдеген көлеңкем Түлкі қалай жүреді, Кім көрсете біледі? Көлбең, көлбең, көлеңкем Көлбеңдеген көлеңкем Аю қалай жүреді, Кім көрсете біледі? **Тіл ұстарту жаттығуы:** Ян – ян – ян – секеңдеген ақ қоян, Ю – ю – ю – қорбаңдаған аю, Кі – кі – кі – бұл айлакер түлкі,	дамыту; - зейінділікке, табандылыққа, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге ұмтылуға,берілген тапсырманы аяғына дейін орындауға дағдыландыру. **Кіріктірілген:**сөйлеуді дамыту,көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу. **Ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Балаларды киімдерін кір жуғыш машиналарға түсіне қарай салу арқылы жууға шақырамын (киім дұрыс орналаспаса, олар жақсы жуылмайды деп сақтық шарасы ескеріледі). Балалар киімдерді кір жуғыш машинаға киім түсінің кездейсоқ таңдауымен немесе мұғалімнің нұсқауы бойынша сала алады (әр бала белгілі бір түсті киім таңдайды).Балалармен бірге орындалған жұмыстың дұрыстығын тексереді. Егер қателер жіберілсе, мұғалім балаларды оларды түзетуге шақырады. Тәрбиешінің белгісі бойынша жұмысты бастау. Топтық тапсырманы ұйымшылдықпен бірге орындау. **Ықтимал күрделендіру:** қиялдау,елестету. **Ойынның нұсқаулары:** II нұсқа «Жуудан» кейін киімдерді кептіретін етіп арқанға ілуді ұсынады. Сондай-ақ киімдерді түсіне қарай ілу керек (егер қате іліп қойсаңыз, кептіруге көп уақыт кетеді).

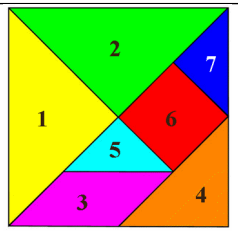
		иелері туралы айтуға болады.Ең бастысы әр көліктің пайдасы мен қызметі туралы айтамыз. **Пайдасы мен зяны:** **Пайдалы жағы:** адамдар баратын жерлеріне осы көлікпен жетіп қалады.Ауыр жүктерін осы көліктермен тиеп апарады. Ауырған жағдайда біз жедел жәрдем көлігін шақырамыз,өрт шыққан кезде өрт сөндіру көлігін шақырамыз. Зиянды жағы: көліктерден шыққан түтін,улы газдар қоршаған ортаның ауасын ластайды, адамдардың ағзасына яғни ден саулығына кері әсерін тигізеді. Кейбір жағдайларда жол апатына ұшырап адамдар қаза табады,сондықтанда жолдан өткенде абай болып өткен жөн. Үлкен қалаларға барғанда бағдаршамға қарап өту керек. **Дыбыстық жаттығу:** Дан-дан-дан-манадан, Дан-дан-дан-шанадан, Ем-ем-ем– мінгізем. Ем-ем-ем – жүргізем. **Саусақ жаттығуы:** Танграм ойыны: Үстел үстіндегі қағаз қиындыларынан көлік жасауды сұрайды. Балалар тапсырманы орындайды.	3.«Қолдарын алдына кеуде тұсына ұстау» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген, аяқтары иық еніндей қойылған. 1 – қолдарын кеудесінде бүгіп ұстау; 2 – оңға бұрылу, қолдарын екі жаққа жазу; 3 – қолдарын кеудесінде ұстау; 4 – б.қ. Сол жағына осы қимылдарды қайталау (8 рет) 4.«Қолдары тізеде» Б.қ. – аяқтары параллель, қолдары дене бойымен төмен түскен. 1 – қолдарын екі жаққа жазу; 2 – оң аяғын бүгу, қолдарын тізесіне қою; 3 – аяғын түсіру, қолдарын қайта екі жаққа жазу. Сол аяғымен сол қимылдарды қайталау (9 рет). 5.«Қарлығаш» Б.қ. – тұру. 1–4 – оң аяғымен тұру, денені алдыға еңкею, оң аяғын түзеп жоғары көтеру (8 рет). 6.«Қорапша» Б.қ. – еденге етпетінен жатып, 1 – 4 – аяқтарын жоғары басына тигенше көтеру – 6 рет «Көпір» Б.қ. — жерде жату, қолдарымен басынан асырып, еденге тірелу. Қол-аяғына тіреліп, денесін жерден көтеру – 5 рет. **Қосымша жабдықтар**:	Қыр – қыр – қыр – бұл көкжал қасқыр. **Қосымша жабдықтар**: 	Тапсырманы орындағаннан кейін мұғалім балалармен бірге орындалу дұрыстығын тексереді, қажет болған жағдайда балаларды қателерді түзетуге шақырады. **Практикалық жұмыс:** Балалар,мысалы жаңбыр,қар жауғанда киімдеріміз су болып қалады.Енді киімдерімізді шешіп ілгішке ілу керекпіз. -Киімдеріміз су, не істеу керек? -Кім көрсетеді?(Балалар киімдерді сілкіп ілгішке іледі) -Ал,егер пальтомыз шаң болса,дақ түссе не істейміз? -Киім щеткасымен тазалаймыз. **Тиым сөздер** 1.Бас киімді теріс киюге, лақтыруға болмайды. 2.Киімнің жағасын басуға болмайды. 3.Аяқ киімді,төңкеріп теріс киюге болмайды. 4.Киімді оң қолдан бастап киіп, сол қолдан бастап шешеді. **Тілдік жаттығулар:** То - то - то - тон Де - де - де - жейде Лек - лек - лек - көйлек Ім - ім - ім - киім Ғап - ғап - ғап - қолғап Тік - тік - тік - етік Шын - шын - шын - құлақшын. **Санамақ** 1-дегенім бөрік Кисең бойға көрік. 2-дегенім етік Киер сәнді етіп. 3-Дегенім ішік Теріден тігер пішіп. 4-Дегенім тымақ

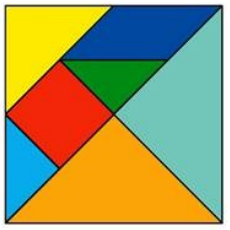

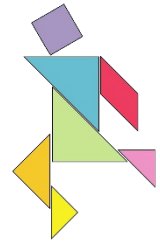

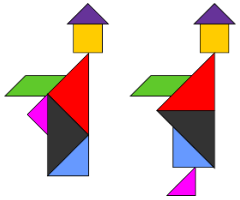

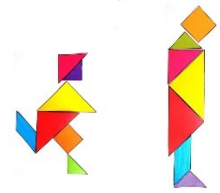

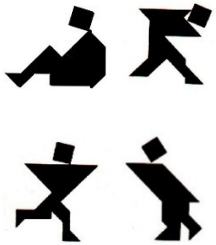

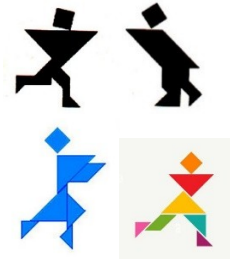

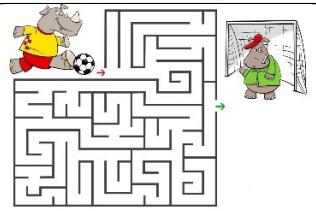

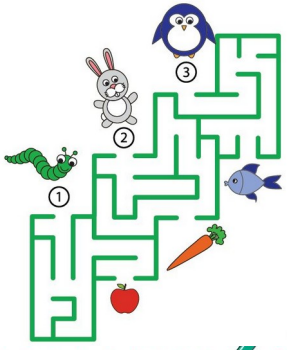

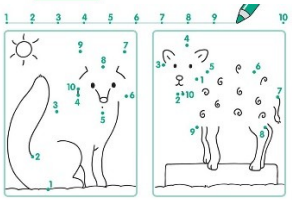

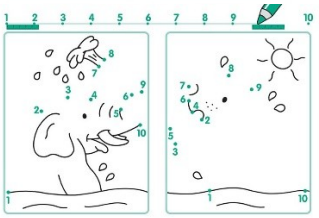

Қыста кисең жылы-ақ.
5-Дегенім байпақ
Іші жылы тайпақ.

Қосымша жабдықтар

Тіл ұстарту

Логоритмикалық жаттығу:

Машина:бип,бип-дейді,
Жолдан былай кет!-дейді.
Күшікті басуға,
Болмайды машина.

III НҰСҚА

Ойынның барысы:
Балаға суреттерді ретімен орналастыруды (немесе көрсетуді), алдымен не болғанын, содан кейін немен және қалай аяқталғанын және біртұтас болуын сұрайды.

					
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	№ 29 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Акробатика элементтері бар жаттығулар.** **№2 жаттығулар кешені** 1.«Қолдары жоғары» Б.қ. – қолдарын беліне қою. 1 – қолдарын желкесіне қою, оң (сол) аяқтарын артқа аяқ басымен басып тұру; 2 – бастапқы қалыпқа келу (8рет). 2.«Еңкею» Б.қ. – аяқтарын иықтарының еніне, қолдарын беліне қояды. 1 – қолдарын екі жаққа созады; – оң (сол) аяқтарына қарай кезек еңкею; 3 – денені қайта түзеп, қолдарын екі жаққа созу; 4– б.қ. (8 рет). 3.«Бұрылу» Б.қ. – аяқтарын иықтарының еніне, қолдарын желкесіне қояды. 1 – оңға (солға) бұрылу; 2 –б.қ. (8 рет).	№ 30 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Аэробика жаттығуларын орындау** 1.Б.қ.: тұру. Қолдарын түзу басынан жоғары көтеріп, қолдарымен шапалақ ұрады. Қолдарын төмен түсіреді. 2.Б.қ.: «боксшы» қимылын жасап, қолдарын кезек-кезек алдыға-жанына жұдырықтап, серпу. 7-8 рет 3.Б.қ.: тұру. Алдыға еңкею. Қолдарымен аяқтарының артынан шапалақ ұру – 7-8 рет. 4.Б.қ.: оң аяғын түзулеп, жоғары көтеріп қалып, аяғының астынан шапалақ ұру. Сол аяғымен соны қайталау. 5.Б.қ.: арқасына шалқалап жату, түзулеп екі аяғын бірдей жоғары көтеріп апарып, басынан асырып, жерге тигізу. Аяқтарын қайта төмен түсіріп, б.қ. қайту. 7-8 рет.	№ 31Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Ұзын жіппен жаттығулар орындау.** 1.Б.қ. : түзу тұру, 1 – қолдарын жоғары көтеріп, таспаны бір қолынан екінші қолына береді. 2– қолдарын екі жаққа айналдыра отырып, төмен түсіреді (8 рет). 2.Б.қ. : түзу тұру, қолдары төменде. Таспаны жанына қарай созып, денені оңға (солға) бұрады (8 рет). 3.Б.қ. : түзу тұру, алдыға еңкею, таспаны бір қолынан екінші қолына оң (сол) аяғының артынан беру (8 рет). 4.Б.қ. : өкшелеп отыру. Тізесіне көтеріліп, оң (сол) қолдарын жоғары сермейді. Б.қ. қайта келеді (8рет). 5.Б.қ.: қолдарымен артқа тіреліп отыру, аяқтарын	№ 32 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жолдорбамен жаттығулар орындау** 1.Б.қ. : түзу тұру, 1– қолдарын жоғары көтеріп, таспаны бір қолынан екінші қолына береді. 2– қолдарын екі жаққа айналдыра отырып, төмен түсіреді (8 рет). 2.Б.қ. : түзу тұру, қолдары төменде. Таспаны жанына қарай созып, денені оңға (солға) бұрады (8 рет) 3.Б.қ.: түзу тұру, алдыға еңкею, таспаны бір қолынан екінші қолына оң (сол) аяғының артынан беру (8 рет). 4.Б.қ.: өкшелеп отыру. Тізесіне көтеріліп, оң (сол) қолдарын жоғары сермейді. Б.қ. қайта келеді (8рет). 5.Б.қ.: қолдарымен артқа тіреліп отыру, аяқтарын түзу ұстайды. Екі аяғын бірдей бүгіп, таспаны	№ 33 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жалпақтабандылықтың алдын алу** **№1 жаттығулар кешені (доппен)** 1.Б.т. – отырып жерде жатқан допты екі табанмен бірге алдыға-артқа жүргізу. 2.Б.т. – отырып жерде жатқан допты екі аяқтың табандарымен бөлек бір-бірлеп алдыға-артқа жүргізу. 3.Б.т. – отырған қалыпта. Аяқ бүгілген, қолдары артқы жағында, доп табан астында. Допты екі табанмен солға-оңға айналдыра жүргізу. 4.Б.т. – арқамен жатқан қалыпта, доп аяқ табандарының ортасында. 1-2– аяқты көтерген қалпында допты ұстап тұру. 3-4– бастапқы дене қалпына оралу. 5.Б.т. – арқамен жатқан

	4.«Отыру» Б.қ. – тізерлеп тұру, қолдарын денесінің бойымен екі жаққа ұстау. 1-2 – оңға (солға) отырып-тұру, қолдарын жоғары көтеру; б.қ. (6 рет). 5.«Қарлығаш» Б.қ. – тұру. 1–4 – оң аяғымен тұру, денені алдыға еңкею, оң аяғын түзеп жоғары көтеру (8 рет). 6.«Қорапша» Б.қ. – еденге етпетінен жатып, 1 – 4 – аяқтарын жоғары басына тигенше көтеру – 6 рет	6.Б.қ.: ішімен етпетінен жатып, қолдарын иегінің астынан таянып жату. Екі қолдарын екі жаққа жазып, арқасымен артқа қайырылу. Жаттығу кезінде аяқтарын жерден алмайды. 7-8 рет. 7.Б.қ.: аяқтарын біресе бірге ұстап, біресе екі жаққа ашып бір орында секіру. Секіруді жүрумен алмастыру. 2-3 рет.	түзу ұстайды. Екі аяғын бірдей бүгіп, таспаны қолдан-қолға ауыстырады. Аяқтарын кайта түзейді. (8 рет) 6.Б.қ.: Етпетінен жату. Денесінің алдыңғы жағын көтеріп, қайта түсіреді. (Екі қолына да таспа ұстайды) (8 рет) 7.Б.қ. бір орында тұрып, бір аяқпен секіреді (6 рет).	қолдан-қолға ауыстырады. Аяқтарын қайта түзейді. (8 рет) 6.Б.қ.: етпетінен жату. Денесінің алдыңғы жағын көтеріп, қайта түсіреді. (Екі қолына да таспа ұстайды) (8 рет) 7.Б.қ. бір орында тұрып, бір аяқпен секіреді (6 рет).	қалыпта, доп аяқ табандарының ортасында. 1-2– аяқты көтерген қалпында допты ұстап тұру. 3-6– аяқ қимылдарымен допты оңға-солға жүргізу. 7-8– б.т. 6.Б.т. – отырған тұрыста, аяқты екі жаққа, доп жерде оң аяқ табанының ішкі жағында. Аяқ басының қозғалысымен допты екінші аяқтың жанына ауыстыру. *Ескертпе:* Пайдалануға ұсынылатын резеңке доп диаметрі – 8–12 см.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты Менің Отаным қазақстан (мемлекеттік әнұран)						
ҰІӘ уақыты: 8.30		**Дүйсенбі 27.01.25**	**Сейсенбі 28.01.25**	**Сәрсенбі 29.01.25**	**Бейсенбі 30.01.25**	**Жұма 31.01.24**
		Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Дене шынықтыру	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Музыка Көркем әдебиет**	**Математика негіздері Көркем әдебиет Сауат ашу негіздері Дене шынықтыру**	**Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка**	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Жапсыру Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 09.00-09.25						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: :** Шартты өлшем(танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -үлгіден ұзынырақ (қысқарақ), және оған тең заттарды табуды үйрету. Санау, заттар санын цифрмен сәйкестендіру, қарапайым мысалдарды шығару дағдыларын бекіту; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** қарапайым мысалдар шығаруға дағдыландыру.	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау(Ү). **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерге дыбыстық талдау жасату үйрету; -суреттер қандай дыбыстан басталатынын ауызша анықтауға үйрету, белгілермен қоршату, жасалу жолдарын естеріне түсіру дағдыларын бекіту; -дұрыс отыру, дұрыс жазу ережелерін таныстыра отырып, дене сымбатын дұрыс қалыптастыруға тәрбиелеу.	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: :** Шартты өлшем (ойын,танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -үлгіден ұзынырақ (қысқарақ), және оған тең заттарды табуды үйрету. Санау, заттар санын цифрмен сәйкестендіру, қарапайым мысалдарды шығару дағдыларын бекіту; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: ҰІӘ тақырыбы:** Шартты өлшем (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -үлгіден ұзынырақ (қысқарақ), және оған тең заттарды табуды үйрету. Санау, заттар санын цифрмен сәйкестендіру, қарапайым мысалдарды шығару дағдыларын бекіту; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту.	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау [Р] **ҰІӘ міндеттері:** -сөздегі дыбыс санын анықтай алуға үйрету, дыбыстық талдау жасауды үйретуді жалғастыру; -сөзді буынға бөле алу дағдыларын бекіту; -дербес жұмыс істеу алуға және әрқашанда ақжарқын жүруге тәрбиелеу. **Дағды**: Сөздерді буынға бөлу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Ойлау деңгейі**: білу,

	Күтілетін нәтижелер: **Меңгереді:** заттың ұзындығын өлшеуді, «ұзынырақ», «қысқарақ», «өлшем» сөздерін айтуды; **Түсінеді:** өлшемнің көмегімен ұзындықты (ені, биіктігі) қалай өлшеуге болатынын; **Қолданады:** бір-бірінің үстіне салуды, бір-біріне жақындату тәсілдерін, өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын өлшеу білігін. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Проблемалық іздеу тапсырмасы: Кәділердің ұзындығын қалай салыстыруға болады (бір-бірінің үстіне салу арқылы)? Педагог: Кәділерді сабағынан үзбей өлшеуге бола ма? Заттың ұзындығын өлшеуге арналған басқа да тәсілдер бар. Кез келген затты шартты өлшемнің көмегімен өлшеуге болады. Шартты өлшем ретінде таспаны, бауды, қаламды немесе кез келген басқа затты пайдалануға болады. Бүгін біз шартты өлшем ретінде жасыл қағаз таспаны пайдаланамыз. Менің қалай өлшейтінімді мұқият қараңдар. Екеуінің де бұрышын бір-біріне сәйкес келтіріп, шартты өлшемді кесіндінің үстіне саламын. Шартты өлшемнің шеті қай жерде болса, сол жерге белгі саламын. Келесі өлшем осы жерден басталады. Балалар өздерінің салыстыру тәсілдерін ұсынады.	**Дағды**: дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды, берілген дыбысқа сөз ойлайды. **Түсінеді:** дыбыстардың жасалуын. **Қолданады:** дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Артығын тап» ойынын педагог балалармен ұйымдастырады**.** Бас, қол, көз, қас, тас. *(тас)* Алма, алмұрт, шие, бие. *(бие)* Шахмат, хоккей, футбол, волейбол, бокс, фокус. *(фокус)* Пияз, қияр, қызанақ, сәбіз, жүзім. *(жүзім)* Балға, балта, ара, егеу, шеге, терезе. *(терезе)* **Түсіну деңгейі:** **Дыбыстармен жұмыс.** **«Тізбекті жалғастыр»дидактикалық жаттығуы** Балалар, мен бір сөз айтып, допты біреуіне беремін, мен айтқан сөз қандай дыбыспен аяқталса, ол сол дыбыстан басталатын сөз ойлап айтады да, келесі балаға допты береді. Мысалы: *қала – алмұрт – тарақ – қымыз – зәкір – рауғаш – шопан - нан - нақыл – лақ – қала – алма – алтын – нар – нәзік – кәмпит – табақ – қант – тоқ – қоңыз т.б.* ***«Берілген дыбысқа сөз ойла»дидактикалық***	дамыту. **Дағды:** қарапайым мысалдар шығаруға дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттың ұзындығын өлшеуді, «ұзынырақ», «қысқарақ», «өлшем» сөздерін айтуды; **Түсінеді:** өлшемнің көмегімен ұзындықты (ені, биіктігі) қалай өлшеуге болатынын; **Қолданады:** бір-бірінің үстіне салуды, бір-біріне жақындату тәсілдерін, өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын өлшеу білігін. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Проблемалық іздеу тапсырмасы: Кәділердің ұзындығын қалай салыстыруға болады (бір-бірінің үстіне салу арқылы)? Педагог: Кәділерді сабағынан үзбей өлшеуге бола ма? Заттың ұзындығын өлшеуге арналған басқа да тәсілдер бар. Кез келген затты шартты өлшемнің көмегімен өлшеуге болады. Шартты өлшем ретінде таспаны, бауды, қаламды немесе кез келген басқа затты пайдалануға болады. Бүгін біз шартты өлшем ретінде жасыл қағаз таспаны пайдаланамыз. Менің қалай өлшейтінімді мұқият қараңдар. Екеуінің де бұрышын бір-біріне сәйкес келтіріп, шартты өлшемді кесіндінің үстіне	**Дағды:** қарапайым мысалдар шығаруға дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттың ұзындығын өлшеуді, «ұзынырақ», «қысқарақ», «өлшем» сөздерін айтуды; **Түсінеді:** өлшемнің көмегімен ұзындықты (ені, биіктігі) қалай өлшеуге болатынын; **Қолданады:** бір-бірінің үстіне салуды, бір-біріне жақындату тәсілдерін, өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын өлшеу білігін. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Проблемалық іздеу тапсырмасы: Кәділердің ұзындығын қалай салыстыруға болады (бір-бірінің үстіне салу арқылы)? Педагог: Кәділерді сабағынан үзбей өлшеуге бола ма? Заттың ұзындығын өлшеуге арналған басқа да тәсілдер бар. Кез келген затты шартты өлшемнің көмегімен өлшеуге болады. Шартты өлшем ретінде таспаны, бауды, қаламды немесе кез келген басқа затты пайдалануға болады. Бүгін біз шартты өлшем ретінде жасыл қағаз таспаны пайдаланамыз. Менің қалай өлшейтінімді мұқият қараңдар. Екеуінің де бұрышын бір-біріне сәйкес келтіріп, шартты өлшемді кесіндінің үстіне саламын. Шартты өлшемнің шеті қай	түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Жалауша»дидактикалық ойын-жаттығуы Педагог дыбыстарды айтады, егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. «Тиісті белгіні көтер» дидактикалық жаттығуы Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, қара түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызыл дөңгелекті көтереді. **Түсіну деңгейі:** ***«Кім көп сөз ойлап айтады»дидактикалық ойыны*** *– Н* дыбысынан басталатын сөздер ойлаңдар. *Нан, нар, ну, нарын, немене, не, неге, нағыз, Нұрлан, Нұргүл, неке, нақ, неліктен*. Қолдарын шапалақтап, сөздерді буынға бөледі, сонан соң буындары ретімен айтады. *Р* дыбысынан басталатын сөз ойлаңдар. *Радио, раушан, рас, рет, резеңке, рең*. Қолдарын шапалақтап, сөздерді буынға бөледі, сонан соң буындары ретімен айтады. Кім көп сөз ойласа, соған бір фишкадан беріліп отырады. Ойын соңында фишкаларды санап, жеңімпазды анықтайды. **Қолдану деңгейі:** Дыбыстық талдау жаса.

	Балаларға кәділердің макеттері (муляждар, суреттер) беріледі және олар кәділерді ұзындығы бойынша салыстырады. Санайды. Осы кесіндінің неше шартты белгіге тең екенін санауды ұсынады. Кәдінің ұзындығын кім өлшейді? Кәді неше шартты өлшемге тең? Біз кәділердің қайсысы ұзынырақ екенін білдік. Бақша күтушілердің дауын шештік. Әлия мен Сырымның дауын шештік. **Түсіну деңгейі:** **1-тапсырма** жаңа «ұзынырақ-қысқарақ», «өлшем» терминдерін бекітуге арналған. Педагог әрбір құрттың суретіндегі шеңберлердің санын санауды (шеңбер - шартты өлшем) және оны сәйкес санмен байланыстыруды ұсынады. - Қай құрт ұзын, қайсысы қысқа екенін көрсет. Әр жұлдызқұрттың дөңгелегін санайды ұзындығының артуына қарай сызып қосады. **Қолдану деңгейі:** **Практикалық жұмыс** Педагог балаларға: көк және қызыл қағаз таспаларын таратады. Кішкентай жасыл таспа - шартты өлшем. Педагог балаларға: алдарыңдағы тәрелкелерде көк және қызыл қағаз таспалар жатыр. Тәжірибелік жолмен таспалардың қайсысы ұзынырақ екенін дәлелдеп көріңдер. Таспалардың қайсысы	***жаттығуы*** Педагог сөз ойлап айтқан балаларға жұлдызша беріп отырады, кімде көп жұлдызша болса, сол жеңімпаз атанады. **1-тапсырма:** Педагог балаларға «и» дыбысынан келетін сөздер ойлап айтуларын сұрайды. Мен білемін бұндай сөздерді: *ине, инелік, ирек, иық, Иманали т.б.* **2-тапсырма:** Педагог балаларға «о» дыбысынан келетін сөздер ойлап айтуларын сұрайды. Мен бұндай сөздерді білемін: *орындық, ожау, омыртқа, оқыс, оқы, ойна,ойын т.б* .**3-тапсырма:** Педагог балаларға «д» дыбысынан келетін сөздер ойлап айтуларын сұрайды. Мен бұндай сөздерді білемін: *доп, дақ, домалақ, дорба, дән, диқан, дарын, дария, даң, Дидар, дырылдақ т.б.* **Қолдану деңгейі:** «Сөз жина»дидактикалық жаттығуы Мен сендерге дыбыстар айтамын, сендер алақандарыңмен кесе жасап, дыбыстарды қағып алып отырыңдар. Айтылған дыбыстарды түсіріп немесе орнын ауыстырып алуға болмайды Жинаған дыбыстарыңнан сөз құрап айтасыңдар. Мысалы: - «а.л.м.а.», – «а.ғ.а.ш.», - «к.ұ.н.», - «қ.ұ.с.», «қ.о.я.н.», - «с.и.ы.р.» ,- «а.с.ы.қ.» , - «е.с.і.к.», - «с.а.ғ.а.т.», - «т.а.б.а.қ.», - «ж.е.р.».	саламын. Шартты өлшемнің шеті қай жерде болса, сол жерге белгі саламын. Келесі өлшем осы жерден басталады. Балалар өздерінің салыстыру тәсілдерін ұсынады. Балаларға кәділердің макеттері (муляждар, суреттер) беріледі және олар кәділерді ұзындығы бойынша салыстырады. Санайды. Осы кесіндінің неше шартты белгіге тең екенін санауды ұсынады. Кәдінің ұзындығын кім өлшейді? Кәді неше шартты өлшемге тең? Біз кәділердің қайсысы ұзынырақ екенін білдік. Бақша күтушілердің дауын шештік. Әлия мен Сырымның дауын шештік. **Түсіну деңгейі:** **2-тапсырманы** орындауды ұсынады. Әр шөпте неше қанқыздан бар, санайды және атайды. Қай шөп ұзын екенін анықтайды. Балалар шөптің әр жүзіндегі қанқызды санайды, олардың санын атайды, жоғарғы шөпте 10, ал төменгі шөпте7 қанқыз бар. 10 - 7-ден артық. Бұл жоғарғы шөптің ұзынырақ екенін білдіреді. **3-тапсырманы** орындауды ұсынады. Суретке қарайды. Жапырақтарды бояйды. Педагог балалармен тапсырманы талқылайды,	жерде болса, сол жерге белгі саламын. Келесі өлшем осы жерден басталады. Балалар өздерінің салыстыру тәсілдерін ұсынады. Балаларға кәділердің макеттері (муляждар, суреттер) беріледі және олар кәділерді ұзындығы бойынша салыстырады. Санайды. Осы кесіндінің неше шартты белгіге тең екенін санауды ұсынады. Кәдінің ұзындығын кім өлшейді? Кәді неше шартты өлшемге тең? Біз кәділердің қайсысы ұзынырақ екенін білдік. Бақша күтушілердің дауын шештік. Әлия мен Сырымның дауын шештік. **Түсіну деңгейі:** **Дәптермен жұмыс** Педагог **4-тапсырманы** орындауды ұсынады. Гномдарға өз қарындашын табуға көмектес. Оларды сызып қос. Тапқан қарындаштарды әр гномның қалпағының түсімен сәйкесінше бояйды. Тапсырмаларды жұптық жұмыс арқылы тексеруге болады.Педагог жеке жұмыс жүргізеді.. **«Математикалық жазулар» дәптерімен жұмыс.** Педагог 8-беттегі № 6 тапсырманы орындауға ұсынады. Балалар жұмысқа кіріспес бұрын ауада түзу, көлбеу және толқынды сызықтарды салады. Педагог балалардың партада дұрыс отыруына назар аударады. Жеке	**«Түн»** сөзінің дыбыстық талдауы. Педагог «түн» сөзінің сызбасын тақтаға іледі. Балаларға өз орындарында дәптерлеріне дыбыстық талдау жасауға тапсырма береді. Педагог балалармен бірге жасайды. Педагог бір баланы тақтадағы сызбаны белгілеуге шақырады. **«Түн»** сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. **Т** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Ү** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Н** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. Суреттерді ата. Буынға бөл. **Билингвалды компонент:** түн – ночь. **Сергіту сәті** **Мысық** Басты иіп алға созыл керіліп, Жиналамыз артқа қайта шегініп. Тағы созыл алға қара қиылып, Бүкірейтіп көтер арқаны жиырып. **Саусақ жаттығуы** Саусағымыз айқасып, «Жеңемін» деп шайқасып, Бірін-бірі тартады. Білекке сенім артады.

	ұзынырақ? Неліктен қызыл таспа ұзынырақ? Қызыл таспа неше шартты өлшемге тең? Көк таспа неше шартты өлшемге тең? Қайсысы көбірек: 3 пе, немесе 4 пе? Шартты өлшемнің көмегімен таспалардың ұзындығын өлшейді. Қорытынды жасайды: қызыл таспа ұзынырақ, оның ұзындығы 4 шартты өлшемге тең. Көк таспа қысқарырақ, ол 3 шартты өлшемге тең. Тапсырмаларды орындап, өздерінің іс-қимылдарын түсіндіреді. **Сергіту сәті.** *Бір, екі - басыңды көтер,* *Үш, төрт - қолдарыңды соз,* *Бес, алты - жаймен отыр.* *Бір - созыл, созыл,* *Екі - еңкей, түзу тұр,* *Үш - үш рет қол соқ.* *Басыңды үш рет изе.* *Төрт - қолдарыңды соз,* *Бес - қолдарыңды серме,* *Алты - орныңа отыр.*	Балалар, сендер қандай тағамдарды ұнатасыңдар? Балалар, денсаулыққа пайдалы тағамдармен тамақтану қажет. Ал А, В, С, Д, Е – осы адам ағзасына қажетті дәрумендердің атаулары. Біз оларды тағамдардан аламыз. А дәрумені өсу мен көру дәрумені деп атауға болады, себебі ол арқылы сен жақсы өсесің, ал көзің тамаша көреді. В тобының дәрумендері мидың дамуына әсер етеді. С дәруменін «күшті имунитет дәрумені» деп атауға болады, себебі ол арқылы сен аурулардан қорғанасың. Е дәрумені сені күшті, әрі төзімді етеді. Д дәрумені сенің сүйегіңді мықты етеді. Дыбыстық талдау жаса. *«Май», «сүт»* сөздеріне дыбыстық талдау жасайық. Балалар орындарында жұмыс дәптермен өз беттерінше жұмыс жасайды. Педагог көмек керек балаларға көмектеседі. Суретті дыбыстық сызбаларды тақтаға іліп, балаларды тақтада жұмыс жасауға шақырады. Балалар жұмыстарын тақтамен тексереді, түзетеді. Дыбыстық талдау жасау барысында әр дыбысты анық айтуға тапсырма беріледі. ***«Май»*** сөзіне дыбыстық талдау. ***«Май»*** сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. **М** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз.	жоғарыда барлығы неше жапырақша - 7. мысалды шешеді 4 + 3, жауабы 7 деп атайды. **Қолдану деңгейі:** **Практикалық жұмыс** Педагог балаларға: көк және қызыл қағаз таспаларын таратады. Кішкентай жасыл таспа - шартты өлшем. Педагог балаларға: алдарыңдағы тәрелкелерде көк және қызыл қағаз таспалар жатыр. Тәжірибелік жолмен таспалардың қайсысы ұзынырақ екенін дәлелдеп көріңдер. Таспалардың қайсысы ұзынырақ? Неліктен қызыл таспа ұзынырақ? Қызыл таспа неше шартты өлшемге тең? Көк таспа неше шартты өлшемге тең? Қайсысы көбірек: 3 пе, немесе 4 пе? Шартты өлшемнің көмегімен таспалардың ұзындығын өлшейді. Қорытынды жасайды: қызыл таспа ұзынырақ, оның ұзындығы 4 шартты өлшемге тең. Көк таспа қысқарырақ, ол 3 шартты өлшемге тең. Тапсырмаларды орындап, өздерінің іс-қимылдарын түсіндіреді. **Сергіту сәті.** *Бір, екі - басыңды көтер,* *Үш, төрт - қолдарыңды соз,* *Бес, алты - жаймен отыр.* *Бір - созыл, созыл,* *Екі - еңкей, түзу тұр,*	жұмыс жүргізеді. **Қолдану деңгейі:** **Практикалық жұмыс** Педагог балаларға: көк және қызыл қағаз таспаларын таратады. Кішкентай жасыл таспа - шартты өлшем. Педагог балаларға: алдарыңдағы тәрелкелерде көк және қызыл қағаз таспалар жатыр. Тәжірибелік жолмен таспалардың қайсысы ұзынырақ екенін дәлелдеп көріңдер. Таспалардың қайсысы ұзынырақ? Неліктен қызыл таспа ұзынырақ? Қызыл таспа неше шартты өлшемге тең? Көк таспа неше шартты өлшемге тең? Қайсысы көбірек: 3 пе, немесе 4 пе? Шартты өлшемнің көмегімен таспалардың ұзындығын өлшейді. Қорытынды жасайды: қызыл таспа ұзынырақ, оның ұзындығы 4 шартты өлшемге тең. Көк таспа қысқарырақ, ол 3 шартты өлшемге тең. Тапсырмаларды орындап, өздерінің іс-қимылдарын түсіндіреді. **Сергіту сәті.** *Бір, екі - басыңды көтер,* *Үш, төрт - қолдарыңды соз,* *Бес, алты - жаймен отыр.* *Бір - созыл, созыл,* *Екі - еңкей, түзу тұр,* *Үш - үш рет қол соқ.* *Басыңды үш рет изе.* *Төрт - қолдарыңды соз,* *Бес - қолдарыңды серме,*	

		А – жуан дауысты дыбыс , қызыл түспен белгілейміз. **Й** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. «Сүт» сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. **С** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Ү** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Т** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Саусақ жаттығуы** Қолымызды қайшылап, Қағаздарды қиямыз. Қиып-қиып аламыз, Біз көңілді баламыз.	*Үш - үш рет қол соқ.* *Басыңды үш рет изе.* *Төрт - қолдарыңды соз,* *Бес - қолдарыңды серме,* *Алты - орныңа отыр.*	*Алты - орныңа отыр.* .	

1 үзіліс - 09:25 - 09:35

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету)** түрінде іске асырылады.

Мазмұнды сюжетті-рөлдік ойын:«Дүкен»

«Супермаркет. Жайлаудағы дүкен» сюжетті – рөлді ойын.

Басты міндеттері: Балаларды ойындағы өз түпкі ойын құрдастардың ойымен мақұлдау,ойын барысымен рөлдерді ауыстыру. Балаларды ойында тұрмыс, дәстүр және қазақ халықтың өмірі туралы білімдерін кең деңгейде қалыптастыру.

II БӨЛІМ Сөзді, әуенді және қимылды біріктіру
Ритмика, логоритмика, дауыс арналған артикуляциялық жаттығулар.

	Күрекше Жалпақ тілді төменгі ерінге қойып, шығарып ұстап тұру – 1 – 10 дейін ұстап тұрып санау.	
	Ине Тілінің ұшын алға шығарып – 1 – 10 дейін ұстап тұрып санау, «ине» тәрізді.	

1.Жағдаят:
Супермаркетке келу
Керекті тауаларды сатып алу;
Менеджерлердің кеңесі;Сатып алған заттарды төлеу;
тауарды безендіру;
Директормен болған кикілжіңді жағдайларды шешу.
Тауармен(қазақтың тұрмыс заттары)жайлауға бару.
Бағбандар ұнайтын барлық заттарды сатып алады.Қазақ және орыс тілінде сөйлейді.Малшылар жиналады және басбармақ жейді, шай ішеді.

2. Көрнекіліктер:
Касса, өнімдер жиыны;
Сатушылар, менеджерлер, кассир үшін киім; сыйлықтар; чек, сөмкелер, қалталар, ақша; кішкентай ойыншықтар жиынтығы; журнал, газеттер; киім, аяқ киім, бас киімдер тағы басқа; есеп кітаптар, баға,көрсеткіштер, бөлім атаулары;
Телефондар, рациялар, микрофондар;орауыш,өнімдер үшін арба.
Қазақтың тұрмыс заттары: дастархан, кесе, шайнөк, ұлттық киім.

3. Тәрбиешінің іс- әрекеті:
Дүкен директоры рөлінде : дүкенүшін тауар дайындайды

Мазмұнды сюжетті-рөлдік ойын:«Дүкен»
«Супермаркет. Жайлаудағы дүкен» сюжетті – рөлді ойынының технологиялық картасы
Міндеттері: Балаларды ойындағы өз түпкі ойын құрдастардың ойымен мақұлдау,ойын барысымен рөлдерді ауыстыру. Балаларды ойында тұрмыс, дәстүр және қазақ халықтың өмірі туралы білімдерін кең деңгейде қалыптастыру. Балаларға дүкен, дүкенші (тұтынушы туралы түсінік беру) Дүкен адамдарға өте қажет екенін, дүкеннен азық - түлік, ойыншық, аяқ киімдер, ыдыстар т. б. ақшаға алатыны туралы түсінік түсіндіру.
Дағды: Сұрақ - жауап арқылы балалардың тілдерін дамыту, сөздік қорларын молайту, ойынға деген қызығушылығын дамыту;балалар арасында өзара жағымды қарым-қатынасын қалыптастыруға дағдыландыру.
Әдістемелік нұсқаулар.
Балалар дүкеннен қажет деген тауарларын таңдайды, кейде сипаттайды және сатып алады. Дүкендегі қарым-қатынасты балалардың өздері атқарғаны дұрыс. Тәрбиеші бір балаға дүкеншіден өзіне қажет тауар бар ма, әлде жоқ па, егер бар болса қанша тұратынын сұрауға тапсырма

Жылан

Ерін «Жымию», жалпақ тілді көтеріп, алға-артқа қозғап, «жылан» тілі тәрізді

Әткен шек

Ерін «Жымию», жалпақ тілді төменгі-жоғары тістерге тигізіп, «әйткеншек» тәрізді қозғалту.

Тіс тазалау

Ерін «Жымию», тілінің ұшымен тістерді тазалау.

Мысықтың арқасы

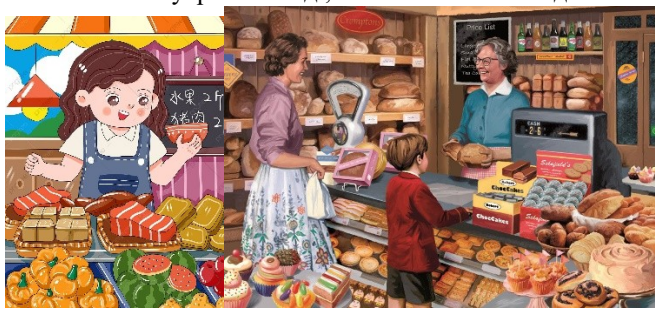
Ерін«Жымию», тілдің ұшын төменгі тістерге тіреп, тілдің ортасын көтеріп ұстап тұру, еркелеп тұрған мысық тәрізді

(азық – түлік және өнеркәсіп);
Дүкеннің жайлауға шығуына ұйымдастырады, керекті тауар әзірлейді, жүкпен айналысатын жұмысшларды басқарады, тауардың сақтануы туралы айтады.

4. Балалардың іс- әрекеті:

Жүргізуші машина жүргізеді, тауар берушіден тауар алады, оны жүктеу және алу, тапсырыс беруші, оны санайды және оны жазады.
Сатушылар тауар алады. Ветринаға қойылады , сатып алушыларға қызмет көрсетіледі (ақша алады, қалған ақшаны береді, чек, тауар),
Менеджер тауардың сапасын айтып береді,жарнамалайды , сатып алуға кеңес береді; тауарды әр түрлі бөліке үлестіреді., телефон бойынша тауарға тапсырыс береді , көмек көрсетеді; еңбек ақысын береді.
Сатып алушылыр өздеріне керекті тауарды сатып алады , сатып алған тауарға төлейді, затты сөмкеге салады.

Ауылдық жердегі дүкен

Супермаркет

беред. Енді біріне тауарды таңдап алып, кассадан төлем жасауды ұсынады. Ал үшінші балаға дүкеншіден тауар алуды тапсырады. Бұл жағдайда балалар ересектермен қарым-қатынас жасайды, еңбек әрекетін орындайды, сатып алушы не тұтынушы ретінде ойынға қатысады. Осы орайда балалар ересектердің қызметіне араласа отырып, оның мәнін, мақсатын, оны орындау тәсілдерін айқындайды.

Жайлау тынысы

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 09.35 – 10.00

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: ҰІӘ тақырыбы:** Кеме (Өлең) **ҰІӘ міндеттері:** -өлең арқылы көлік түрлерінің маңызын түсіндіру; -есте сақтау, танымдық қабілеттерін, байқағыштығын дамыту; -еңбекүйгіштікке тәрбиелеу. **Дағды**: өлең мазмұнына байланысты сұрақтарға жауап берді, суретке қарап өленді жаттап алу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** Жұмбақ шешті, өлең мазмұнына байланысты сұрақтарға жауап берді, суретке қарап өленді жаттап алады; **Түсінеді:**өлең мазмұнын**,** көліктердің әр салада пайдалануын; **Қолданады:** әртүрлі көліктерді жолдарымен қосады.. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Жұмбақ жасыру. Бір көзім «кідір», – дейді, Бір көзім «жүгір», – дейді, Бір көзім «абайла», – дейді, «Қарап ал маңайға» , – дейді. Педагог балаларға бағдаршамның суретін көрсетіп, әңгімелеседі. Мынау не? Бағдаршам не істейді? Педагог әртүрлі көліктердің суретін көрсетеді. Дәптердегі тапсырманы орындау.	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы** Асыранды үй жануарларын қалай күтіп баптаймыз (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -үй жануарлары мен олардың төлдері; олардың адамға әкелетін пайдасы туралы түсініктерін жинақтау; үй жануарлары мен жабай аңдардың атын атап, оларды бір-бірінен айыра білуге үйрету; -тірі нысанды суреттеу қабілеттерін дамыту; зейінін, есте сақтау қабілеттерін дамыту; -табиғатты бағалай білуге, оған адамгершілік қарымқатынас жасауға үйрету. **Дағды**: -үй жануарларының әрқайсысының өзіне тән қасиеттері туралы пікірлерін айтқызу арқылы кез-келген тақырып бойынша ойларын еркін жеткізе білуге баулу; -сөздік қорларын молайту; -бір - біріне қамқор болуға, ұйымшылдықпен ойнауға дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** үй жануарларының түрлерін атап береді, үй жануарлары мен жабайы аңдардың бір-бірінен ажыратады. **Түсінеді**: адамға әкелетін пайдасын түсінеді. **Қолданады**: коммуникативтік байланыс орната біледі, топпен жұмыс істей алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну,	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Әже(өленді жаттау) Әбубәкір Қайранов танысу. **ҰІӘ міндеттері:** -өлең мазмұнын эмоциялық-бейнелі қабылдау, баяндау сипатын сезінуге баулу; -өленді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттауға үйрету; -өлең мазмұнындағы бейнелеуіш сөздерді қолдану. **Дағды**: өзара сыйластық қарым-қатынас дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өленнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** әженің қамқорлығын, мейірімділігін, тәрбиесін түсінеді; **Қолданады:** әңгімелесу барысында әже туралы айтып береді, өленді мәнерлеп жатқа айтады. Әже туралы сөздерді есіне сақтайды **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Балалардан Наурыз айында қандай мереке келе жатқанын сұрайды. – Қаңтар,ақпан қыс айларынан кейін көктемнің ең алғашқы мерекесі – аналар, әжелер, қыздар мерекесі.	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. Кім ақылды? (әңгіме) **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерді буынға бөлуді үйрету; -сөздерді дұрыс, анық айтқызу арқылы сөйлеу тілдерін дамыту; **Дағды**: сөздерді буынға бөлу, сұрақтарға тиянақты жауап беру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**сөздерді буынға бөледі, сұрақтарға тиянақты жауап береді; **Түсінеді:**әңгіме мазмұнын түсінеді, достарымен бірігіп ойнаған кезде оларды ренжітіп алмауды; **Қолданады:** буынға буын жалғап сөз құрайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** орнымыздан тұрып, бір-бірімізге жақсы көзқарас білдірейік. Арайлап атты алтын таң, Нұрын шашып біздерге. Шуағы түсті күннің де, Жылуын беріп жерге де. Қайырлы таң, балабақша!!! Қайырлы таң, достарым!!! (Қ.Үкібас) **Түсіну деңгейі:** Сендер М.Төрежановтың өленderін, әңгімелерін білесіңдер. Ол кісінің әңгімесімен, өленderімен танысқанбыз. Ал қазір мен сендерге осы кісінің «Кім ақылды?» әңгімесін оқып, мазмұнын	**2.Қоршаған орта:** Алақай, көктем келді! (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың жануарлар мен өсімдіктер үшін жылу көзі болып табылатын күн туралы түсініктерін пысықтау; -өзіндік тәжірибеалды жұмыстарды ұйымдастыру арқылы балалардың осыған қатысты түсініктерін кеңейту; -танымдық қызығушылықтарын арттыру, зерттеушілік мәдениетін қалыптастыру. **Дағды**: тірі ағзалардың күнге тәуелділігін түсіне білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**күнді негізгі жылу көзі ретіндеп атап көрсетеді. **Түсінеді:** тірі ағзалардың күнге тәуелділігін түсінеді. **Қолданады**: тәжірибеалдық жұмыстар жасау қабілеттерін пайдалана алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: табиғат күнтізбесіне ауа райын белгілеуді сұрайды.** Әліппе дәптердегі тапсырманы пайдалана отырып, балаларды тану үдерісіне бағыттайды: Әліппе дәптердегі суреттерді қарап шығу, талқылау. Қосымша мәлімет береді: Қазір ғалымдар Күн – жұлдыз, қатты ыстық шар деп жүр. Күн бізге өзге

	Адамдар мәшинемен, автобуспен, пойызбен жерде жүреді, тікұшақпен, ұшақпен аспанда ұшады, кememен, қайықпен суда жүзеді. Бұл заттарды бір сөзбен көліктер деп атаймыз. Педагог жүк мәшинесін көрсетіп, әңгімелеседі. Мынау қандай мәшине? Жүк мәшинесі не тасиды? Мәшинеңің қорабы, кабинасы, дөңгелегі, моторы бар. Мәшинені кім жүргізеді? Суда жүзетін қандай көлік түрлерін білесіңдер? Кемеде матростар жұмыс істейді, оларды капитан басқарады. Кемелер жүзу үшін не керек? Педагог ыдысқа су құйып, қағаз кемені суға жібереді. Кеме не үшін керек? Кеме тез жүзу үшін үрлеп толқын жасайық. Енді кемеге ат қояйық. **Түсіну деңгейі:** Өзімізді кемеде отырмыз деп елестетейік те, Ермек Өтетілеуұлы ағамыздың «Кеме» өлеңінмен танысамыз. Өлеңді мәнерлеп оқып береді. Міне, Кеме, Мінем, Мен де. Сапарға алыс шығамын, Теңіз сырын ұғамын. Жолсеріктей, жан достардай Бізден қалмай, Шағалалар шаршамастан шарқ ұрады: Сағымданған, бұлдыраған түзде шалғай. Кемемізді жағалаулар шақырады.	қолдану. **Білу деңгейі:** Суреттерді қарап шығып, үй жануарларын атайды және олардың жабайы аңдардан айырмашылығын табады. Адамдар үй жануарларына қалай күтім жасайды? Талқылауға Қуаныш та қатысады. Балалар «Адамдар үй жануарларын неге ұстайды және олардың қандай пайдасы бар?» деген сұраққа жауап іздейді. Неге үйде мысық пен ит ұстайды? Адамдар қандай жануарлардан жүн алады? Неліктен адамдар түйе, сиыр, жылқы, қой мен ешкіні үй жануары деп атаған? Олардың төлдерін қалай атайды? **Түсіну деңгейі: Балаларды зерттеу жұмысына қатысуға шақырады** (әліппе-дәптердегі тапсырма): жануарлар терісінің түрлерін зерттеу. (Қой, ешкі мен қоянның терісін салыстырып, үлкейткіш әйнектің көмегімен қарап шығады). Педагог балаларды сұрақтардың жауабын бірігіп іздеуге жұмылдырады: Сендер қалай ойлайсыңдар, жануарлар әрқашан адамның жанында тіршілік етті ме? Сендер ит, мысық сынды өзгеде үй жануарларының арғы атасы кім болғанын білесіңдер ме? Үй жануарлары орманда өз бетінше тіршілік ете ала ма еді? Орманда оларға қандай қауіп төніп тұр? Адамдар жабайы аңдарды өте ерте замандарда қолға үйреткен.	– Біз аналарымыз бен әжелерімізге арнап қандай тақпақ жаттадық? **Түсіну деңгейі:** Бүгін ақын Әбубәкір Қайранның «Әже» деген өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді. Кимешегін, жаулығын Теңеп аппақ гүлге мен. Әжемнің денсаулығын Тілеп жүрем күнде мен. **Қолдану деңгейі:** **Сөздік жұмыс**: *Кимешек, жаулық* – әжелер киетін баскиім. **Полилингвальді компонент:** әже – бабушка**;**мереке – праздник**.** ***Сұрақ-жауап:*** Әже қандай адам***?*** Өлең кімге арналған? Сен әжеңе қандай сөздер арнар едің? Әжелер – өте мейірімді, балаларға, немерелеріне ертегі оқып береді. Немерелері әжесіне тақпақ, өлең айтып береді. Әжелер кимешек, жаулық киеді. **Сергіту сәті:** Біз балдырған баламыз, *(өздерін көрсетеді)* Өсіп-өніп толамыз. *(екі қолын жоғары-төмен қозғайды)* Күнге қарай талпынып, *(бәрі Күнге қарсы қолын маңдайға қояды)* Көкке қолды созамыз. *(екі қолды алға созады)* Қанат қағып ұшамыз,	түсіндіремін. **Кім ақылды?** Ерден мен Еркебұлан жұптарын жазбай, жап-жақсы ойнап жүр еді. Бір кезде қолдан жасалған көпірдің үстінде бірінe-бірі қарсы келіп, түйісіп қалды. Ерден: Мен саған жол бермеймін! – деп, қасқайып, безеріп тұрып алды. Ал Еркебұлан: Мен саған бола ерегескім де, ойынды да бұзғым келмейді, сен өте бер, – деді де, оған жол берді. Педагог әңгіме мазмұнын балалардан сұрақ қою арқылы сұрайды. Балалар, сендерге әңгіме ұнадыма? Әңгіме кімдер туралы? Екі бала не істеп жүр еді? Олар неге таласты? Екі балаланың қайсысы ақылды екен? Неге ақылды, қай іс әрекетіне қарап ақылды екенін білдің дер? әңгімедегі «ойнап», «көпір», «балалар» деген әр сөздерді буынға бөліңдерші? **Қолдану деңгейі:** Енді, балалар, біз ақылдылық, батырлық жайлы **мақал жаттайық.** Ақыл азбайды, білім тозбайды. **Дидактикалық ойыны:** «Ойлап,тап!» Ойын шарты: педагог буын айтады, балалар жалғасын ойлап тауып жалғастырады. мысалы: ал– Кір–	жұлдыздардан үлкен, жарық сияқты көрінеді. Себебі ол Жерге өзге жұлдыздарға қарағанда жақын орналасқан.Суреттерді мұқият қарап шығып, табиғаттағы өзгерістер жайлы әңгімелеп береді. Қыстың орнына көктем келеді. Педагог берген қосымша мәліметті **талқылауға** қатысады: Күн бізге жылу береді. Күн болмаса, жарық пен жылусыз жер бетінде тіршілік тоқтап қалар еді. Жарықсыз, қараңғы үңгірлерде өсімдіктер, ағаштар мен гүлдердің өспейтінін немесе мүлдем аз өсетінін айтады. Өйткені өсімдіктерге су, топырақ, жарық пен жылу қажет. Қалың орманда да ағаш бұтақтары Күн сәулесін дұрыс өткізбейді. Сондықтан онда күн жарқырап тұратын көгалдағыға қарағанда шөп пен әдемі гүлдер аз болып келеді. Ал адам Күнсіз өмір сүре ала ма? Иә, өмір сүре алады. Бірақ көпке ұзамайды. Ұзақ уақыт бойы жер астында жұмыс істейтін адамдардың беті бозарып кетеді. Күннің қасиеттерін атайды (жылы, жұмсақ, мейірімді, көңілді...). Ол қатал, қорқынышты бола ма? Әлбетте, жазда, қатты ыстықта адамдар көлеңкеге тығылуға мәжбүр. Ондай ыстықпен ойнауға болмайды. Басыңа күн өтіп, денең күйіп қалады, басың да ауыруы мүмкін. Күн

	Қолдану деңгейі: Педагог өлең мазмұнын сұрақ қою арқылы сұрайды. Өлең не туралы? Кемеге жол серік – деп нелерді айтып отыр? Алыс шалғайда не көрінеді? Енді осы өлеңді суретке қарап отырып, қайталап жаттап алыңдар. Балалар, бүгінгі оқу қызметінде нелер жайлы айтылды? Педагог екі тілде аудармаларды айтып өтеді. Сөздік жұмыс. Бұл жердегі «Сағымданған, бұлдыраған түзде шалғай» деген өлең жолдары «өте алыста, көз ұшында» деген мағынада. **Сергіту сәті:** (Сергіту жаттығуларын Ж.Смақовтың «Пойыз» өлеңі бойынша жасатуға болады.) Кәне, кімнің бойы ұзын, Паравозы ол пойыздың. Қатар-қатар тұрайық, Пойызды бір құрайық. Ал, паравоз, баста алға, Бәрімізді басқар да. Піш-піш, піш-піш, біз кеттік, Жүрісті тым үдеттік. Гу-гу,гу-гу гуілде, Қалып қойма бәрің де. *(Ж.Смақов)* Дәптердегі тапсырма орындалады. **Ойын шарты:** Суреттегі көлік түрлерінің жолдарын салу. Құрлықта жолмен жүретін болса астына жол, аспанда ұшатын болса бұлттар, суда жүзетіндерге көл салып беру керек.	Иттердің арғы атасы – қасқырлар, үй мысығының арғы атасы – жабайы мысық, сиырлардың атасы – жабайы бұқалар, шошқалардың атасы – жабайы қабандар, жылқылар мен есектердің атасы – жолақ құландар. Жануарлардың тұратын жерлерін атап береді: сиырлар (сиыр қорада, фермада), жылқылар (ат қорада), қойлар (қой қорада) тұрады. Үй жануарлары бізге азық болады **Қолдану деңгейі: «Кездейсоқ бірігу» техникасының көмегімен бірнеше топқа бөлінуге шақырады.** Оларға су шөп,жем беріп баптаймыз Д/ойын суретпен жұмыс Балаларға суретбойынша сөз құрату Мысалы Мен қолыммен қойға су берді Мен қолыммен сиырға шөп бердім	*(екі қолмен қанат қағатын қимыл көрсетеді)* Қарлығаштай самғаймыз. *(самғап ұшуды бейнелейді)* Өлеңді қайталап есімізге түсірейік. Өлең шумағындағы *кимешек, жаулық* сөздерінің мағынасын қайталау. 3-4 балаға өлеңді мәнерлеп қайталатып айтқызу. **Есіңе сақта:** «Асыл әжем, қуанышым берекем, Өнегенің өрісі де сен екен».		қуаңшылық кезінде де қаталдық танытады. Су азайып, құрғақтықтан зардап шеккен өсімдіктер құрап қалады, жануарлар өледі, өзендер мен бұлақтар сарқылып қалады. **Түсіну деңгейі: «Текше» техникасын пайдалана отырып, «Күн» тақырыбында салыстыру, ұқсас заттарды табу, сараптау, пайдалану, пікірін дәлелдеуді ұсынады.** Тәрбиеленушілер текшені лақтырып, оның қай бүйірімен түскенін және не «айтып» тұрғанын табады: Сипатта – балалар күнге тән белгілерді мейлінше көбірек атап беруі тиіс. Салыстыр – балалар күн мен шамның (лампочка) арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды анықтауы тиіс. Ұқсас заттарды тап – тақпақтың үстел үстіндегі картинаға сәйкес келетін жерлерін тауып, үзінді оқу (күн, көбелектер, жаз, қыс). Талда – күннің құрамдас бөліктерін атап көрсету керек (шеңберлер, сәуле). Пайдалан – балалар күнді, күннің жылуын қалай пайдалану керектігін айтып береді. Дәлелде – күннің жақсы жақтары мен жаман жақтарын дәлелдеу қажет. **Қолдану деңгейі: Тәжірибеалдық жұмыстарға** тарта отырып, тану үдерісін ұйымдастырады. Күн зертханасына шақырады. Сабақтың басында терезенің алдына, күн

					жақсы түсетін жерге түрлі түсті қағаздың бірнеше парағын жайып қоямыз (ақ, қара түстісі міндетті түрде болуы тиіс). Балалар оларды ұстап көріп, қайсысының ысығанын, қайсысының салқындау болып тұрғанын айтады. Ең қатты ысығаны – қара түсті қағаз. Ал ең салқыны – ақ түсті қағаз. Өйткені қара түсті заттар күннің жылуын өзіне сіңіріп алады, ал, ашық түсті заттар керісінше, оны шағылыстырады. **«Ертерек-кейінірек» ойынына қатысуға шақырады:** педагог белгілі бір жағдай туралы айтады, ал балалар оған дейін немесе одан кейін не болғанын айтады. П: Таңертең күн шықты. Оған дейін не болды? Б: Аспанда күн болған жоқ. П: Кейін күн қайда кетеді? Б: Күн ұясына батады, оның орнына түн келеді..**Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Әже(өлеңді жаттау)Әбубәкір Қайранов суретті жұмыс. **ҰІӘ міндеттері:** -өлең мазмұнын эмоциялық-бейнелі қабылдау, баяндау сипатын сезінуге баулу; -өлеңді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттауға үйрету; -өлең мазмұнындағы бейнелеуіш сөздерді

					қолдану. **Дағды**: өзара сыйластық қарым-қатынас дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өлеңнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** әженің қамқорлығын, мейірімділігін, тәрбиесін түсінеді; **Қолданады:** әңгімелесу барысында әже туралы айтып береді, өлеңді мәнерлеп жатқа айтады. Әже туралы сөздерді есіне сақтайды **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Балалардан Наурыз айында қандай мереке келе жатқанын сұрайды. – Қаңтар,ақпан қыс айларынан кейін көктемнің ең алғашқы мерекесі – аналар, әжелер, қыздар мерекесі. – Біз аналарымыз бен әжелерімізге арнап қандай тақпақ жаттадық? **Түсіну деңгейі:** Бүгін ақын Әбубәкір Қайранның «Әже» деген өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді. Кимешегін, жаулығын Теңеп аппақ гүлге мен. Әжемнің денсаулығын Тілеп жүрем күнде мен.

					Қолдану деңгейі: **Сөздік жұмыс**: *Кимешек, жаулық* – әжелер киетін баскиім. **Полилингвальді компонент:** әже – бабушка**;**мереке – праздник**.** ***Сұрақ-жауап:*** Әже қандай адам***?*** Өлең кімге арналған? Сен әжеңе қандай сөздер арнар едің? Әжелер – өте мейірімді, балаларға, немерелеріне ертегі оқып береді. Немерелері әжесіне тақпақ, өлең айтып береді. Әжелер кимешек, жаулық киеді. **Сергіту сәті:** Біз балдырған баламыз, *(өздерін көрсетеді)* Өсіп-өніп толамыз. *(екі қолын жоғары-төмен қозғайды)* Күнге қарай талпынып, *(бәрі Күнге қарсы қолын маңдайға қояды)* Көкке қолды созамыз. *(екі қолды алға созады)* Қанат қағып ұшамыз,

					(екі қолмен қанат қағатын қимыл көрсетеді) Қарлығаштай самғаймыз. *(самғап ұшуды бейнелейді)* Өленді қайталап есімізге түсірейік. Өлең шумағындағы *кимешек, жаулық* сөздерінің мағынасын қайталау. 3-4 балаға өленді мәнерлеп қайталатып айтқызу. **Есіңе сақта:** «Асыл әжем, қуанышым берекем, Өнегенің өрісі де сен екен». **Әже** Еркелетіп ертемен, Оятады ол мені. Таңғы таза ауамен Тазалаймыз бөлмені. Ертегісі өзінің, Таусылмайды не түрлі. Әжімдері көзінің, Мейірімі секілді. Кимешегін, жаулығын, Теңеп аппақ гүлге мен. Әжемнің денсаулығын, Тілеп жүрем күнде мен. *Әбубәкір Қайран*
«Ас – адамның арқауы» түскі ас. **10:00-10:15**	Түскі ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыра отырып дағдыландыру. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету, кезекшілердің еңбек әрекеті)** Кезекшілік жұмысын ұйымдастыру.Өз орнын тауып отыру. Таза және ұқыпты тамақтануды, қасықты дұрыс ұстауды, тамақтанған кезінде ауызын жауып отырып, асықпай әбден шайнауды үйрету.Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айту.				
2 үзіліс – 10:00 – 10:15					
Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.					
Жүгіруге арналған ойын: «Көліктер» **Басты міндеттері: берілген белгіні мұқият тыңдап, нақтылы қимыл-қозғалыс орындауға үйрету.**					
Дыбыстық есту арқылы ойын: **«Менімен қайтала»** **Мақсаты:** Балаларды «а», «у» дыбыстарын сөздерде, буындарда таза, анық айтуға үйрету: гу, му, ну, ух, **Шарты:** - Сендерде қандай ойыншықтар бар			**Жүгіруге арналған ойын: «Көліктер»** **Ойын міндеттері:** берілген белгіні мұқият тыңдап, нақтылы қимыл-қозғалыс орындауға үйрету. **Дағды**:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру. **Мазмұны.**		

екенін көрейік: тауық, қаз, балапан, бұзау, Балалар картачкалардағы суреттерге қарап нелер бар екенін атай отыра олардың қалай дыбыс білдіретіндерін айтады. Маса өлеңі- зу-зу-зу Қоңыз өлеңі- жу-жу-жу Даулпаз өлеңі- бум-бум-бум Пойыз өлеңі- чух-чух-чух Сиыр өлеңі - му-му-му Көкек өлеңі- ку-ку-ку Құбыр (дудочка- ду-ду-ду) өлеңі-ыр-ыр-ыр (Музыкалық құбыр) Жел өлеңі- у-у-у-у		Ойыншылар өз еріктерімен арнаулы ойын алаңында жүгіріп, бірін-бірі қуалап ойнап жүреді. Мұғалімнің немесе ойын бастаушының «Ұшақ!» деген белгісінен кейін балалар орындарында тұра қалып, қолдарының басын кеуде тұсына ұстап, айналдырып (ұшақтарын от алдырып), орындарынан ақырындап жүре бастайды, жүгіруге көшіп, екі қанаттарын екі жаққа созып, алаңды айнала жүгіреді. «Ұшақтар аэродромға қонды!» дегенде барлық ойыншылар шеттерінен келіп, бір қатар болып, жүрелерінен отыра қалады. Мұғалім «Аттар!» дегенде бірден не екіден бөлініп, қатарласа тұра қалып, қолдарын айқара ұстап, тізелерін жоғары көтере шауып кетеді немесе жорғалай жөнеледі. Мұғалім уақытына қарай басқа да көліктердің атын атайды. Мәселен: трамвай, автобус, троллллейбус, кеме, түйе, асу есек тағы басқа. Ойынның соңында айтылған көліктерді ерекше көрсете алған балалар өздерінің қабілеттерін басқаларға қайтадан көрсетуге мүмкіншілік алады. **Ойынның ережесі.** 1. Белгіден кейін айтылған көліктің қозғалысын, дыбысын бар ойыншы бірдей салып, қимыл-әрекеттер жасап жүреді. 2. Ойын алаңның түгелдей пайдалану қажет. 3. Ойын бастаушының белгісін мүдіртпей орындау қажет. **Әдістемелік нұсқаулар.** Ойынды жүргізбес бұрын көліктер туралы әңгіме, ертегі-аңыздар айтып, балалардың ойынға деген қызығушылығын арттыруға әрекет жасалынуы қажет. Көліктердің бір-бірінен айырмашылығын, қажеттілігін, олардың адамға келтіретін пайдасын жақсы ажыратуға үйреткен жөн. Көліктердің қозғалыстары мен дыбыстарын өте ұқсатып жасаған оқушыларға басқалардың алдында өнерлерін көрсетіп, тамашалауға уақыт беріледі. **Ойынның педагогикалық маңызы.** Оқушылар өмірдегі болып жатқан құбылыстар мен өзгерістерге көңіл бөліп, оларды ескеріп, есте сақтауға үйренеді. Үй жанаурларына басқа бір көзқараспен қарап, олардың пайдалылығына көздері жетеді. Жануарлардың өмір сүру ерекшеліктерін анықтап білуге талпынады.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті уақыты: 10.15 – 10.40

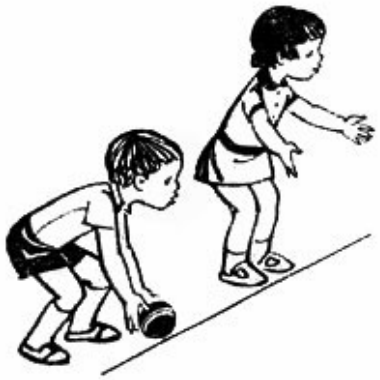
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Азық-түлік. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздік қорларын тағам атауларымен молайту. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана	**3.Жапсыру-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Домбыра. **ҰІӘ міндеттері:** -бүктелген қағаздан симметриялы пішінді қия білуді жалғастыру; -шығармашылық	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерге дыбыстық талдау жасату үйрету; -суреттер қандай	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Асханада **ҰІӘ міндеттері: -**тақпақты зейін қойып тыңдауға, оның ішінен таныс сөздерді табуға жаттықтыру, сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету;	**3. ҰІӘ тақырыбы:** Көліктер. **ҰІӘ міндеттері:** -құрылыс материалдары мен «Лего» конструкторларды пайдалана отырып көлік түрлерін құрастыруға үйрету; -бірнеше бөліктен тұратын

	білуге үйрету. Сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру; -ойлау қабілеттерін дамыту, сұраққа толық жауап беруге машықтандыру. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды**: ойлау қабілеттерін дамыту, сұраққа толық жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** тағам атауларын қайталап, есте сақтайды. **Түсінеді:** нені жеп, нені ішетінімізді түсінеді. **Қолданады:** сөздерді сөз тіркестерімен айтады, сұраққа сөйлеммен жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Дидактикалық ойын: «Сиқырлы дорба», ішінде азық түлік (суреттер нан, сүт, май) бар. Сиқырлы дорбада не бар? Балалар дорбадан таныс азық түлікті (нан, сүт, май) алады, атайды. –Сиқырлы дорбаны көрейік, тағы не бар екен. Ол үшін дорбамызды сиқырлайық, дорба туралы жақсы сөздер айтыңдар: Дорба әдемі, дорба жақсы. 1, 2, 3, 4, 5 5, 4, 3, 2, 1 Міне, дорба ашылды! Дорбаның екінші түбінен тағамдарды (суреттерді) алып, **Түсіну деңгейі: Жаңа сөздермен таныстырады.** Мынау – ет. Мынау не? Мынау – ет. Мынау – жұмыртқа.	қасиеттерін дамыту; -қол қимылдарын жаттықтыру; -өнерді бағалай білуге, өнерлі болуға талпынуға ықпал ету. **Дағды**: ұлттық ою-өрнек элементтерін қию әдісіне және үйлесімді сәндеуге үйрету, дұрыс қолдана білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ұлттық ою-өрнек салынған музыкалық аспапты; **Түсінеді:** күй тек домбырада орындалатынын; **Қолданады:** бүктеп, симметриялы қиюды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Оқу қызметін үнтаспадан түрлі музыка аспаптарының дыбыстарын тыңдатудан бастаймыз. Педагог: –Бұл қай аспаптың дыбысы? Музыка жетекшісі бірнеше шығармалардан үзінді орындайды. – Музыкалық аспаптардың ішінде қазақ халқының негізгі ұлттық аспабы қай аспап? **Түсіну деңгейі:** Педагог домбыраны көрсетіп, №1,2 слайдтан атақты күйшілерді және домбыраның түрлерін көрсете отырып, домбыра ата-бабамыздан келе жатқан мұра екендігін, негізінен күй шертуге арналғанын, ағаштан жасалатынын, оны күтіп, қастерлеп ұстау керектігін айтады. №3 слайд. Музыка жетекшісі домбыра құрылысымен таныстырады: – шанағы;	дыбыстан басталатынын ауызша анықтауға үйрету, белгілермен қоршату, жасалу жолдарын естеріне түсіру дағдыларын бекіту; -дұрыс отыру, дұрыс жазу ережелерін таныстыра отырып, дене сымбатын дұрыс қалыптастыруға тәрбиелеу. **Дағды**: дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды, берілген дыбысқа сөз ойлайды. **Түсінеді:** дыбыстардың жасалуын. **Қолданады:** дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Артығын тап» ойынын педагог балалармен ұйымдастырады**.** Бас, қол, көз, қас, тас. *(тас)* Алма, алмұрт, шие, бие. *(бие)* Шахмат, хоккей, футбол, волейбол, бокс, фокус. *(фокус)* Пияз, қияр, қызанақ, сәбіз, жүзім. *(жүзім)* Балға, балта, ара, егеу, шеге, терезе. *(терезе)* **Түсіну деңгейі: Дыбыстармен жұмыс. «Тізбекті жалғастыр»дидактикалық жаттығуы** Балалар, мен бір сөз айтып, допты біреуіне беремін, мен айтқан сөз	-ойлау, елестету қабілеттерін дамыту. Қазақ тілінетән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты, сөйлеу кезінде тыныс алуды және таза дикцияны дамыту, сұрақтарға жауап беру дағдыларын жетілдіру. **Дағды:** сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету, қарапайым сұрақтарға жауап беру дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** тағам атауларын біледі, сөздерді анық дұрыс айтады, диалог құрастырады. **Түсінеді:** тақпақтағы сөздерді түсінеді. **Қолданады:** сұрақтарға жауап береді, сөйлем құрайды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өткен «Азық-түлік» тақырыпты қайталау. Балалармен әңгіме құрайды. Бүгін таңғы асқа не жедің? Сәуле: Мен ботқа жедім, шырын іштім. Арман: Мен жұмыртқа жедім, шырын іштім. Балалар үлгі бойынша сұраққа жауап береді. Әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **Өзің пісірген ас дәмді** Дуылдасты балалар, Шуылдасты балалар, Өздеріне ойнайды, Өздеріне тойлайды. Шай әкелді біреуі,	заттарды құрастыру, олардың бөлшектерін берік орнату және шығармашылық ойлауды дамыту; -берілген тақырыпқа сурет, фотосуреттер бойынша құрылыс салу оны сөзбен сипаттау арқылы сөздік қорын дамыту. Өзі жасаған құрылысын талдау негізінде шешімдер табу, оларды құру кезеңдерін жоспарлау, еңбек нәтижесіне жете білуге тәрбиелеу. **Дағды**: құрылыс материалдарымен және «Лего» конструкторлармен жұмыс жасай білуге үйрету, дұрыс қолдана білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** құрылыс материалдары мен «Лего» конструкторларды пайдалана отырып көлік түрлерін құрастыра алады. **Түсінеді:** бірнеше бөліктен тұратын заттарды құрастырады, олардың бөлшектерін берік орнатады және бөліктерінің аттарын атай алады. **Қолданады:** «Лего» конструкторлардың пішініне, көлеміне қарай таңдай отырып одан әртүрлі көліктер құрастырады, оларды сөзбен сипаттап айтып береді, оларды құру кезеңдерін жоспарлай алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** балаларға бүгін ағаш құрылыс материалдары емес, «Лего»

	Жұ-мырт-қа. Мынау не? Мынау – жұмыртқа. Жұмыртқа – тағам. Жұмыртқа – ... (тағам) Мынау – ірімшік. І-рім-шік. Мынау не? Мынау – ірімшік. Ірімшік дәмді. Ірімшік дәмді ме? Ірімшік дәмді. Ірімшік – тағам. Ірімшік не? Ірімшік – тағам. Мынау – қант. Мынау не? Мынау – қант. Қант тәтті. Қант қандай? Қант тәтті. Қанттың түсі ақ. Қанттың түсі қандай? Қанттың түсі ақ. Мынау – шырын. Мынау не? Мынау – шырын. Шырын дәмді. Шырын қандай? Шырын дәмді. **Қолдану деңгейі:** Балалар сөздерді, сөйлемдерді жеке, хормен айтып жаттығады. Сөздік ойын «Тыңда, қайтала». Мен шырын іштім. Сен не іштің? Мен шырын іштім. Мен алма шырынын іштім. Сен қандай шырын іштің? Мен алма шырынын іштім. Үлгі бойынша балалар сөйлем құрайды: Мен нан, ірімшік жедім. Ірімшік дәмді. Шырын іштім. Шырын дәмді. Тағамдардың барлығы қадірлі, оларды ысырап етуге болмайтынын түсіндіріп, **тыйым сөзді**	– мойны, құлағы; – пернелері; – тиегі; – ішегі. Балалардың назарын үлестірмелі материалдың 44-бетіндегі домбыраның суретіне аудару. **Қолдану деңгейі:** – Әдемі ме? Қалай, немен безендіріліп сәнделген? – Ою қалай аталады? – Балалар, домбыра туралы көп нәрсе білдік. Енді осы домбыраны жапсырып көрейік. Педагог жұмыс барысында оюды қиғанда жекелеген балаларға көмектеседі. Жұмыс барысында күй ойнап тұрады. – Алдымен домбыраның бөліктерін қиып дайындап аламыз. 1.46-беттегі домбыраның шанағын және басқа да ұсақ бөліктерін қиямыз.	қандай дыбыспен аяқталса, ол сол дыбыстан басталатын сөз ойлап айтады да, келесі балаға допты береді. Мысалы: *қала – алмұрт – тарақ – қымыз – зәкір – рауғаш – шопан - нан - нақыл – лақ – қала – алма – алтын – нар – нәзік – кәмпит – табақ – қант – тоқ – қоңыз т.б.* ***«Берілген дыбысқа сөз ойла»дидактикалық жаттығуы*** Педагог сөз ойлап айтқан балаларға жұлдызша беріп отырады, кімде көп жұлдызша болса, сол жеңімпаз атанады. **1-тапсырма:** Педагог балаларға «и» дыбысынан келетін сөздер ойлап айтуларын сұрайды. Мен білемін бұндай сөздерді: *ине, инелік, ирек, иық, Иманали т.б.* **2-тапсырма:** Педагог балаларға «о» дыбысынан келетін сөздер ойлап айтуларын сұрайды. Мен бұндай сөздерді білемін: *орындық, ожау, омыртқа, оқыс, оқы, ойна,ойын т.б* .**3-тапсырма:** Педагог балаларға «д» дыбысынан келетін сөздер ойлап айтуларын сұрайды. Мен бұндай сөздерді білемін: *доп, дақ, домалақ, дорба, дән, диқан, дарын, дария, даң, Дидар, дырылдақ т.б.* **Қолдану деңгейі:** «Сөз жина»дидактикалық	Май әкелді біреуі, Сүт әкелді біреуі, Ет әкелді біреуі. Бірі күріш әкелді, Бірі бұрыш әкелді, Бірі алма әкелді, Бірі нан да әкелді. Бірі сүртіп табақты Бірі құйды тамақты. Дөңгелене отырып, Тостағанды толтырып, Палауларын жеді де, «Қандай тәтті», – деді олар. Қ. Мырза Әли **Түсіну деңгейі:** Оқылған тақпақ мазмұны бойынша сұрақ-жауап арқылы әңгіме өткізу. – Тақпақ не туралы? Балалар не әкелді? Қандай тағам дайындалды? Балалар сұрақтарға жауап береді, тағамдарды атайды. Педагог тапсырма береді. – Оля, сүт әкел. – Дима, ет әкел. т.с.с. **Жаңа сөздермен таныстыру.** Суреттермен жұмыс. – Мынау – күріш, кү-ріш. – Мынау не? – Мынау – күріш. – Мынау – палау. – Мынау не? – Мынау – палау. – Палау – тағам. – Палау – не? – Палау – тағам. – Мынау – бұрыш. Бұ-рыш. – Мынау не? – Мынау – бұрыш. – Балалар палау жеді. – Балалар не жеді? – Балалар палау жеді. – Палау дәмді. – Палау қандай? – Палау дәмді. Балалар сөздерді, сөйлемді жеке-жеке айтып	құрылыс материалдарынан әртүрлі көлік түрлерін жасайтындықтарын айтады. 4–5 баладан шағын топтарға бөлінеді. **Түсіну деңгейі:** Педагог балалармен көлік түрлерінің суреттерін және фото суреттерді қарап, олардың жеке бөліктеріне назар аударады. Осыдан кейін балаларға ұшақтың, мәшинеңің, қайықтың, мотоциклдің үлгілерін қарап көруді ұсынады. –Қандай негізгі бөліктері бар? – деп сұрайды. Көліктердің қайсысын құрастыратынын таңдап, оларды құрастыру үшін үлгі суреттерді қарап көруге және ҰОҚ-де қарауға нұсқау береді. Әр бала өзінің қалауы бойынша көлік түрлерін таңдайды, ол көлікті жасау үшін қандай бөлшектер қажет екенін ойланып, таңдап алыңдар деп ұсыныс жасайды. Олар өздері көліктерді және оның бөлшектерін таңдап, құрастыру іс-әрекетіне кіріседі. Педагог «Лего» констукторлардың тетіктерін, бұрандаларын, басқа да бөлшектерін бір-біріне бекітуге, дұрыс орналастыруға көмектеседі. **Қолдану деңгейі:** Сергіту сәті Бағанға ілінген Аспалы сым жолы бар. Көшелерде жүгірген Троллейбус жолығар. Сым жолымен зырлайды Басқа жаққа аумайды. Балалар жұмыстарын жалғастырады.

	жаттату. Нанды баспа, ақты төкпе. Қазақ халқы «ақ», – деп сүт, айран, қымыз, шұбатты айтқан. Нан, сүт және етті қайдан аламыз? Азық-түлік дүкеннен аламыз. **Сюжеттік ойын:** «Дүкен». Педагог – сатушы. Сәлеметсіз бе! Сәлеметсіз бе! Нан беріңізші. Қандай нан? Ақ нан. Міне, нан, алыңыз. Рақмет. Сау болыңыз. Балалар үлгі бойынша диалог құрайды.		жаттығуы Мен сендерге дыбыстар айтамын, сендер алақандарыңмен кесе жасап, дыбыстарды қағып алып отырыңдар. Айтылған дыбыстарды түсіріп немесе орнын ауыстырып алуға болмайды Жинаған дыбыстарыңнан сөз құрап айтасыңдар. Мысалы: - «а.л.м.а.», – «а.ғ.а.ш.», - «к.ү.н.», - «қ.ұ.с.», «қ.о.я.н.», - «с.и.ы.р.» ,- «а.с.ы.қ.» , - «е.с.і.к.», - «с.а.ғ.а.т.», - «т.а.б.а.қ.», - «ж.е.р.». Балалар, сендер қандай тағамдарды ұнатасыңдар? Балалар, денсаулыққа пайдалы тағамдармен тамақтану қажет. Ал А, В, С, Д, Е – осы адам ағзасына қажетті дәрумендердің атаулары. Біз оларды тағамдардан аламыз. А дәрумені өсу мен көру дәрумені деп атауға болады, себебі ол арқылы сен жақсы өсесің, ал көзің тамаша көреді. В тобының дәрумендері мидың дамуына әсер етеді. С дәруменін «күшті имунитет дәрумені» деп атауға болады, себебі ол арқылы сен аурулардан қорғанасың. Е дәрумені сені күшті, әрі төзімді етеді. Д дәрумені сенің сүйегіңді мықты етеді. Дыбыстық талдау жаса. *«Май», «сүт»* сөздеріне дыбыстық талдау жасайық. Балалар орындарында жұмыс	жаттығады. **Қолдану деңгейі:** Ойын «Асханада». Педагог асхана туралы түсініктеме береді: Асханада аспаз жұмыс істейді. Аспаз тамақ пісіреді. Асханада адамдар тамақ ішеді. Балалар кезекпен аспаз болады. Балалар тағамға (өздеріне таныс күнделікті тағамдар) тапсырыс береді. Аспаз ол тағамға қажетті азық түлікті таңдап алып атайды. Мысалы: Мен палау жеймін. Палау беріңізші. (Аспаз ет, сәбіз, пияз, күріш суреттерін тауып атайды). – Рақмет. Палау дәмді болды. **Жаңылпаш жаттау** Ас аспай бас аспаз, Ас асты жас аспаз. Қатты, ақырын, жай және жылдам қайталап айту.	Кім тез, жылдам жасағандары болса, оларға педагог тапсырманы күрделендіріп, жол, автотұрақ, қақпа жасауға тапсырма береді. Әр балаға жеке көмек көрсетіліп, нұсқау беріп, іс-әрекетке басшылық жасайды

			дәптермен өз беттерінше жұмыс жасайды. Педагог көмек керек балаларға көмектеседі. Суретті дыбыстық сызбаларды тақтаға іліп, балаларды тақтада жұмыс жасауға шақырады. Балалар жұмыстарын тақтамен тексереді, түзетеді. Дыбыстық талдау жасау барысында әр дыбысты анық айтуға тапсырма беріледі. ***«Май»*** сөзіне дыбыстық талдау. ***«Май»*** сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. **М** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс , қызыл түспен белгілейміз. **Й** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. «Сүт» сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. **С** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Ү** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Т** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Саусақ жаттығуы** Қолымызды қайшылап, Қағаздарды қиямыз. Қиып-қиып аламыз, Біз көңілді баламыз.		
3 үзіліс – 10:40 – 10:50 **Балалардың дербес іс-әрекеті** **Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.** **Аз қимылды ойын: «Жеті қалбыр» (ұмыт бола бастаған ойын,ескерту:кегли арқылы ойнауға болады қалбыр орнына)** **Басты міндеттері: қарсыласының добын тигізбей, қалбырларды бірінің үстіне бірін жинау.**					

Аз қимылды ойын: «Жеті қалбыр» (ұмыт бола бастаған ойын,ескерту:кегли арқылы ойнауға болады қалбыр орнына)

Ойын міндеттері: қарсыласының добын тигізбей, қалбырларды бірінің үстіне бірін жинау.

Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, жүгіру дағдыларын дамыту.

Керекті құралдар: жеті қалбыр, бір команда ойыншыларына жететін кішкентай резеңке доптар.

Мазмұны.

Ойыншылар араларынан екі капитан сайлайды. Қалғандары екі командаға бөлінеді. Ойын алаңының ортасына жеті қалбырды бірінің үстіне бірін жинап қояды. Ол қалбырлардың қасында бірінші команда ойыншылары шашырап жүреді. Олар – «күзетшілер».

Қалбырлар жиналып тұрған жерден 5-6 м жерде екінші команда балалары қолдарына бір-бір доп ұстап, бір қатар болып тізіліп тұрады. Олар – «соққыштар».

Ойынның басталуына берілген белгіден кейін доп ұстап тұрған «соққыштар» қолдарындағы доптарын лақтырып, жүгіріп жүрген күзетшілерді соғып, ойыннан шығаруға тырысып, қалбырларды құлата бастайды.

Ал «күзетшілер» кезекпен жүгіріп жүріп, өздеріне допты тигізбей, құлаған қалбырларды орындарына қайта жинап жүреді. Доп тиген бала ойыннан шығып отырады.

Ойын осылай келісім бойынша барлық ойыншылар ойыннан шыққанша немесе арнаулы бір уақыт арасында аяқталады.

Ойынның соңында доп тигізбей көп қалбыр жинаған ойыншы мен мерген баланы атап өтеді.

Ойын әрі қарай жалғасу үшін командалар орындарын ауыстырады.

Ойынның ережесі.

1. Құлаған қалбырды кезекпен барлық ойыншылар қалаулары қажет.
2. Бірнеше бала бір уақытта қалбырларды жинауы мүмкін. Ол қалбырлардың санына байланысты.
3. Допты барлық бала бірдей лақтыруға болады.
4. Доппен бастан соғуға болмайды.
5. Жерден ыршып тиген доп саналмайды.
6. Допты қағып алуға болмайды.

Әдістемелік нұсқаулар.

Сыныптағы оқушылардың шамасына қарай қалбыр мен соққыштардың ара қашықтықтары әр түрлі болуы мүмкін. Ол қалбырларға шамасы аз бала да лақтырып жеткізе алатын болуы керек.

Келісім бойынша күзетшілердің барлығы бірдей жүріп, қалбыр жинауларына болады. Ойыншылар тез, тоқтаусыз қимыл-қозғалыста болғанда ғана ойын қызықты өтеді. Сондықтан мұғалім бұл ойынды оқушылардың өз бетімен ұйымдасып, өздері басшылық жасап ойнауына мүмкіндік бергені дұрыс.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Қалбырларды жинай жүріп, әр бала көпшіліктің мүддесі үшін әрекеттенумен қатар өзінің жеке басының сақтығы арқылы мақсатқа жетуге болатынына көзі жетеді. Қиыншылықты көре тұра соған қарсыласуға, батыл қимыл-әрекет жасауға дағдыланады. Ерік-жігерін шыңдап, қайсар болуға үйренеді.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 10.50 – 11.15

Білім беру ұйымының	**4. Дене шынықтыру -** ойын	**4. Музыка-** шығармашылық	**4. Дене шынықтыру -**	**4. Музыка-**	**4. Дене шынықтыру -**

кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** «Батырлар» (айналмалы жаттығуларды қолдану). **ҰІӘ міндеттері:** -жүгіріп келіп биіктікке секіруді дұрыс орындауға үйрету, екпін алып жүгіру мен белгіленген орыннан итеріліп секіруді үйлестіруге үйрену; -«Түзу қолмен төменнен» лақтыруды орындап жаттығу; -баяу жүгіру, жүгіру кезінде алған қарқынын жоғалтпауды, аяқты өкшеден басына қарай қоюды, иықты босатып, қолды еркін қоюды қадағалай білу; -гимнастикалық қабырғада қиғаш өрмелеуге, түрлі тәсілмен түсуге жаттығу, қол мен аяқтың үйлесімді қозғалысын жалғастыру. **Дағды**: Көлденең нысанаға асық лақтыру дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жұппен орындалатын жалпы дамыту жаттығулары, тыныс алу жаттығулары мен«түзу қолмен төменнен» асық ату, арқаннан ұстап салбырап тұруды. **Түсінеді:** «батыр» ұғымы, Қазақстан тарихындағы батыр бабалардың рөлі, нысананың дәл ортасына тигізу, жұптағы іс әрекетін үйлестіріп, жүгіру мен белгілеген жерден итеріліп, секіруді үйлестіруді. **Қолданады:** жүру мен жүгіруде қалыпты арақашықтықты сақтау, бастапқы қалыпқа келу,	ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Ақ әжем. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерлілік элементтерімен байланыстыру, шығарманы сипаттай білу; -жеңіл әуендерді ансамбльмен, балаларға арналған музыкалық аспаптарда,фортепианоның сүйемелдеуімен, уақытында қосылып айту, ырғақтық бейнесін анық бере отырып ойнау; -үлкенге ілтипат, кішіге қамқор болуға тәрбиелеу. **Дағды**: Музыкалық-ырғақты қимылдарды бірге жасау дағдыларын қалыптастыру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Ақ әжем» (К. Қуатбаев) **Ән айту:** «Әже тілегі» (Т. Қоңыратбай) «Екеуміз әйбат баламыз» (И. Нүсіпбаев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Сағат» (Е. Андосов) **Билер:** «Полька» эстон халық биі **Ойындар, хороводтар:** «Қоянды ұстаңдар» (К. Қуатбаев) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Янка» беларусь халық биі **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ән орындайды, сөздерді анық және таза тыныс алып, бастап айтады, музыканың сипатына сәйкес	ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** керек. **:** Мерген. **ҰІӘ міндеттері:** -тік нысанаға заттарды лақтырып, тура ортасына тигізу; түрлі қимылдарды қосып орындауға жаттықтыру; -жерден биіктетілген тақтайдың астынан өту, биік тақтай үстінде жинақталып нысананың ішінен тепе-теңдікті сақтай отырып өтуге жаттығуды жалғастыру; -өз денесін басқаруды, арқаннан ұстап салбырап тұруды,ептілік, өз бетімен әрекет ету, күштілікті дамыту. **Дағды:** -көлбеу тақтайға жүгіріп шығу, түсу, биіктен салмақ түсіру, тірелу нүктесінде тепе-теңдік сақтауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жүгіріп келген соң тыныс алуды қалыпқа келтіру. Психологиялық күйзелісті тарқатуға арналған арнайы жаттығулар орындау. **Түсінеді:** «аңшылық» адамның ең көне кәсіптерінің бірі екенін, аңшылыққа арналған құралдар; таза ауадағы қимыл әрекетінің денсаулыққа пайдасы; аяқты саннан 90°-қа көтеру; таяқтарға жақын жүру және рөлдік ойындардың мазмұнын. **Қолданады:** таяқпен жаттығулар орындау дағдысын, заттардың	шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Ана – өмір шырағы. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық мәнерлілік құралдары мен сипатын егжей-тегжейлі ажырату қабілетін дамыту. Дағдыларды қалыптастыру: бір дыбыста құрылған әуеннің бөліктерін дәл ырғағымен дербес орындау; -жеңіл әуендерді ансамбльмен балаларға арналған музыкалық аспаптарда фортепианоның сүйемелдеуімен, уақытында қосылып, ырғақтық бейнесін анық бере отырып ойнау; -анаға сүйіспеншілігін арттыру, анаға қамқор болуға, құрметтеуге тәрбиелеу. **Дағды**: Музыкалық-ырғақты қимылдарды бірге жасау дағдыларын қалыптастыру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Ақ әжем» (К. Қуатбаев) **Ән айту:** «Әже тілегі» (Т. Қоңыратбай) «Екеуміз әйбат баламыз» (И. Нүсіпбаев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Сағат» (Е. Андосов) **Билер:** «Полька» эстон халық биі **Ойындар, хороводтар:** «Қоянды ұстаңдар» (К. Қуатбаев) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Янка» беларусь халық биі	ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы** Аңшылар. **ҰІӘ міндеттері:** -еденде созылып жатқан арқан үстімен жүруге, көлбеу қойылған тақтай үстімен жүріп келіп, келесі тақтайға ауысуға жаттықтыру. **Дағды**: Тізені жоғары көтеріп, тепе-теңдікті сақтап жүруге жаттығу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жүгіріп келген соң тыныс алуды қалыпқа келтіру. Психологиялық күйзелісті тарқатуға арналған арнайы жаттығулар орындау. **Түсінеді:** «аңшылық» адамның ең көне кәсіптерінің бірі – аңшылыққа арналған құралдар; таза ауадағы қимыл әрекетінің денсаулыққа пайдасы; аяқты саннан 90°-қа көтеру; таяқтарға жақын жүру және рөлдік ойындардың мазмұны. **Қолданады:** таяқпен жаттығулар орындау дағдысы, заттардың арасымен жүгіру, сенсомоторлық үйлесімді, көзмөлшерін, қимыл дағдылары, тепе-теңдікті сақтау, қол мен аяқтың қимылдарының үйлестіру дағдылары. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Аңшылар із кеседі» – жерге жорғалау мен таяқты әртүрлі қалыпта ұстап жүру, жүгірумен алмастыру. 3 тізбекке қайта

	шеңбер бойымен өз бетімен тапсырмаларды орындау, сапқа тұру, қайта тұру, гимнастикалық қабырғамен әртүрлі тәсілмен өрмелеу дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Тыныс алу жаттығулары Бастапқы қалып – еденге аяқты айқастырып отыру. Арқаны тік ұстап, қолдарын жоғары көтергенде терең тыныс алып, иіліп, алға қарай қолдарын түсіргенде дем шығару. Бастапқы қалып – сол қалып. Қолдарын жоғары созып, терең тыныс алады. Төмен түсіргенде маңдайы мен қолдарын еденге тигізіп, дем шығарады. Бастапқы қалып – сол қалып. Қолдарын иық деңгейінде алдыға немесе екі жаққа түзу созып, алақанын төменге қарату. Тыныс алғанда сол қолдың басын жоғары көтеріп, оң қолдың басын төмен түсіру. Дем шығарғанда керісінше сол қолдың басын төмен, оң қолдың басын жоғары қозғалту. Бастапқы қалып – сол қалыпта балалар екі қолын екі жаққа жұдырығын түйіп, басбармағын шошайтып созады. Тыныс алғанда бас бармақты баяу жоғары, дем шығарғанда төмен қаратады. **Түсіну деңгейі:** Биіктікке секіру.Жүгіріп келіп, биіктікке (20 см) секіреді. Белгіленген жерге келгенде жүгіріс пен аяқпен итерілуді үйлестіре білу керек. Екі аяқты бірдей созып	қозғалады. **Түсінеді:** сезіммен, ырғақтық бейнесін сақтау отырып айтуды. **Қолданады:** аспаптарда ойнаудың қарапайым дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Сағат» (Е. Андосов). Балалар шеңбер бойында жүріп, қолды белге қойып, сағат тілі секілді оңға, солға иіліп, сол ырғақпен ортаға жиналып, кері қайтып, қимылдар жасайды. «Әже мен немересі», «Менің әжем» суреттерін көрсету. Балалармен отбасындағы анамыздың, әкеміздің аналары – әже туралы сұхбат жүргізу. Әжелеріңнің сүйікті немересіңдер, оларға қамқор болуды ұмытпаңдар. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Ақ әжем» (К. Қуатбаев). Әнде кім туралы айтылып отыр? Ән қандай көңіл күйде жазылған? Әжелерің сендерді қалай еркелетеді? Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Әже тілегі» (Т. Қоңыратбай). Әннің мәтінін балаларға түсіндіріп, әуенін үйрету. Ән айту кезіндегі ережелерді еске түсіріп, бір-бірін тыңдай отырып, қатты айғайламай, мәнерлеп айту. Өткен оқу қызметінде үйренген әнді еске түсіру.	арасымен жүгіру, сенсомоторлық үйлесімді, көзмөлшерін, қимыл дағдыларын, тепе-теңдікті сақтау, қол мен аяқтың қимылдарының үйлестіру дағдыларын. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Бір-бірден тізбекпен жүру, ирек жолмен жүру, тізені жоғары көтеріп жүру, көзді жұмып 4 м жүру, жіңішке жол, жуан жолмен жүру, жануарлардың ізімен жүру. мин. үздіксіз баяу жүгіру. Тыныс алуды қалыпқа келтіру. Мұрынмен дем алып, ауызбен шығару; Қысқа шұғыл дем алып – демін созып өте баяу шығару; Баяу, созылмалы тыныс алу – қысқа, шұғыл дем шығару; Ауа жіңішке ағыспен шығатындай етіп, баяу созылмалы дем шығару; Жұлқып дем шығару; Мұрын арқылы баяу тартып, терең тыныс алу, демін кідірте отырып, шығарғанда ауа санап болғанша жететіндей етіп, 1–10 дейін санау. **Түсіну деңгейі: «Ептілікке жаттығамыз!»** Ұзын орындықпен жүру (ені – 25 см, биіктігі – 30 см), жүріп келіп орта тұсында айналадағылардан өтіп кету. Тепе-теңдік сақтап ұзын	**Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**бір дыбысты құрылған әуеннің бөліктерін дәл ырғағымен дербес орындайды, музыканың сипатына сәйкес қозғалады. **Түсінеді:** әннің мазмұнын түсінеді. **Қолданады:** таныс әнді музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Ленталармен жаттығу» (В. Моцарт). Балалар шеңбер бойында, қолдарына лента ұстап, сол ленталармен музыкаға ілесіп қимылдар жасайды, екі қолды кезек кезек көтеріп, бастан жоғары ұстап, айналады. Балалармен ана туралы әңгіме өткізу, өз сезімдері, ой-пікірлері туралы сұхбаттасу. Балаларға әртүрлі көңіл күйдегі аналардың суреттерін көрсетіп, әңгіме құрастыру. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Аман болшы, анашым» (Б. Қабиева). Әнді тыңдап болып, әннің кім туралы айтылып отырғанын сұрау. Музыканың көңіл күйі, сипаты қандай? Музыка тыңдап отырып сендер ана туралы не ойладыңдар? Ән айтар алдында дауыс жаттығуын орындатып, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Анашым»	сап түзеу. Аң ізімен келе жатқан аңшының қимылдарын жасайды. Дала кезіп жүгіреді. Тыныс алуын қалыпқа келтіреді де, әртүрлі қимылдарды жасайды. Сапта арақашықтықты сақтап, таяқпен орындалатын жалпы дамыту жаттығуларын орындайды (№2). Екі тізбекке, бір қатарға сап түзеп тұру. Педагогтің айтқандарын бұлжытпай орындауға тырысады. Бүкіл жаттығулар кешенін орындап біткенше арқасын түзу ұстауға тырысады. Таяқшалардан жол салып келесі жаттығуларды жасауға дайындалады. **Түсіну деңгейі: Негізгі қимыл жаттығуларын** ойын тапсырмалар түрінде орындайды. (Екі команда бір мезетте бастайды). Біріншіде таяқшалардан аяқты жоғары көтеріп аттап өтеді. Қолдарын белге қояды. Екіншіде көзді жұмып өтіп көреді. Таяқшаларды баспауға тырысады. **Қолдану деңгейі: Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Аңшылар мен қояндар» Қозғалып бара жатқан нысананы «ату» кезіндегі қауіпсіздік ережелерін еске салады. Ойыншылар «аңшылар» мен «қояндарға» бөлінеді. «Аңшылар» сызықтың сыртына тұрады, ал «қояндар» сызықтардың ортасына тұрады. «Аңшылар» доппен

	барып екпінмен шапшаң итерілуге тырысады. Қолмен сермеп көмектеседі. Жүгіріп екпін алған соң кідірмей кедергіге келгенде екі аяқты бүгіп барып қайта жазып итеріліп секіреді. **«Тақиятастау»** Көлденең нысанаға асықты 3 м қашықтықтан лақтыру. «Қолын түзеп жазып барып, төменнен лақтыру» тәсілін қолданады. Бастапқы қалыпта аяқтарын иықтан шығыңқы деңгейге қойып, оң аяқты артқа қалдырып, оң қолды кеуде тұсында шынтақтан бүгіп, артқа төмен сермеп барып, жоғары қарай алдыға лақтырады. Көлденең нысанаға асықты бір қолмен лақтырады. Бастапқы қалыпқа нұсқау бойынша тұрады. Иықтан жоғары алға қарай шұғыл шығарып, қолды айналдыра сермеп күшін мөлшерлеп лақтырады. Нысанаға тура тигізуге тырысады. Алдымен оң қолмен, сосын сол қолмен орындалады. **Қолдану деңгейі:** **Гимнастикалық қабырғаға өрмелеу.** Қиғаш қозғала отырып өрмелеп, арқаннан ұстап салбырап тұрады. Жаттығу жеке-жеке орындалады. Қауіпсіздік ережелерін өте мұқият сақтау керек. **«Аламан» қимыл-қозғалыс ойыны.** Бір-бірден тізбекке тұрып, әр ойыншы алдыңғы ойыншының белінен ұстайды. Бастаушы тізбектің ең басындағы ойыншыға	«Екеуміз әйбат баламыз» (И. Нүсіпбаев), ән сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Полька» эстон халық биі. Балаларға полька қимылдарын жасату, аяқты тізеден бүгіп жоғары көтеру дағдыларын қайталап үйрету. ***Ойындар, хороводтар:*** «Қоянды ұстаңдар» (К. Қуатбаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар шеңбер бойында тұрады да, ортада бір бала қоян болады, ортадағы қоянның қимылдарын шеңберде тұрған балалар қайталайды. Қоян шеңберден шығуға тырысады, балалар жібермейді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Янка» беларусь халық биі. Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар аспапта ойнағанда ырғақты ұстап, әуенге ілесе ұрмалы аспаптармен ойнайды.	орындықпен жүріп, жаттығулар орындау. Орта тұсында құрсаудан-құрсауға өтіп, модульден айналып, жүгіріп қайтып келеді. Құрсаудан өткенде басы мен аяғын тигізбей жұмыр жиналуға тырысады. «Тепе-теңдікті сақтауға жаттығамыз!» Жоғары жағы 40 см көтерілген көлбеу тақтайға жүгіріп шығып-түседі. Бірінші көлбеу тақтаймен төменнен жоғары қарай жүгіріп шығып, екінші тақтайдан биіктен төменге қарай жүгіріп түседі. Командаға қайтып келеді. **Қолдану деңгейі:** **«Мергендер», «Таяқтастау»** (нысанаға дәл тигіз). метр қашықтықтан тік нысанаға дорбаларды ату. Бастапқы қалыпқа келу. Кішкентай дорбаларды қолды жоғары алға сермеп лақтырады. Нысананың дәл ортасына тигізуге тырысады. Алдымен оң қолмен, сосын сол қолмен орындайды. **« Мерген»** **Психологиялық күйзелісті тарқату жаттығуларын жасайды.** **Тістенеді.** Қатты қысымды сезініп, қайта босаңсиды. 2-3 рет қайталау. Аузын ашып тұрады. 3–5 сек. Сосын қайта босаңсиды. 2-3 рет	(Е. Хасанғалиев). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Әнді тыңдағанда қандай әсерде болдыңдар? Әннің көңіл күйі қандай? Ән сендерге ұнады ма, несімен ұнады? Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Өткен оқу қызметінде үйренген әнді еске түсіру. «Әже тілегі» (Т. Қоңыратбай), ән сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Киіз басу» («Келіншек» халық күйі, өңдеген Б. Дәлденбай). Қыздар қолдарына екі таяқша ұстап, биге шығады. Қыздар шеңбер бойымен жүгіріп, таяқшаны бір-біріне соққылап, Бір қатарға тізіліп, тізерлеп отырады. Таяқты жерге кезек-кезек ұрғылайды, «сабау сабап» отырған қимылды көрсетеді. Таяқшаны жерге қойып, алақандарымен еденді шапалақтайды, Жүнді жөндеп қойып жатқан қимылды көрсетеді. Таяқтың біреуін алып, қамыр жайған секілді қимыл жасайды. Білектерін кезек-кезек жерге тигізіп, «киіз басуды» әрі қарай жалғастырады. Орындарынан тұрып, таяқшаларын басынан	«қояндарды» атып алуға тырысады. «Оқ тиген» қояндар ойыннан шығады. Барлық қояндарды атып алған соң командалар орнын ауыстырады. **Релаксация: «Мерген».** Психологиялық күйзелісті тарқату жаттығуларын жасайды. Тістенеді. Қатты қысымды сезініп, қайта босаңсиды. 2-3 рет қайталау. Аузын ашып тұрады. 3–5 сек. Сосын қайта босаңсиды. 2-3 рет қайталау. Басын солға иіп, оң жақ мойын бұлшық еттерін қатайту. Қайта босаңсып, бастапқы қалыпқа келу. Ішті ішке тартып, бұлшық етті қатайту. 5–10 сек ұстап тұрып, қайта босату. Аяқты жерден аздап қана көтеріп, 5–10 сек ұстап тұрып, қайта түсіріп, босату.

	қарап тұрып, оңға, солға ұмтылып, ең соңғы ойыншыны ұстап алуға тырысады. Дүниені позитивті сезінуді қалыптастыру: «Домбыра не деп жырлайды». Балалар, батырлар бейбітшілік орнағанда не істеген деп ойлайсыңдар? Қалай жаттыққан? Бейбіт заманда батырлар сайыстар өткізіп, аңға шығып, түрлі жаттығулар өткізген. Өз отбасымен уақыт өткізіп, өнерге құлшынған. Өздеріңді домбырада ойнап отырған батыр баба деп елестетейік... Балалардың жауабы. Батыр өз отбасы мен Отанын сүйіп, оған қамқорлық етуі керек. Шешен сөйлеп, өз ойын, ұстанымын дәлелдей алатын, мейірімді, дені сау, епті, мықты болуы		қайталау. Басын солға иіп, оң жақ мойын бұлшық еттерін қатайту. Қайта босаңсып, бастапқы қалыпқа келу. Қарнын ішке тартып, бұлшық етті қатайту. 5–10 сек ұстап тұрып, қайта босату. Аяқты жерден аздап қана көтеріп, 5–10 сек ұстап тұрып, қайта түсіріп, босату.	жоғары көтеріп, бір-біріне соғып, шығып кетеді. «Полька» эстон халық биі. Би қимылдарын үйренуді жалғастыру, қайталау. Әуенге ілесе мәнерлі орындауға дағдылану. ***Ойындар, хороводтар:*** «Балақан да алақан» (Ө. Байділдаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Шеңберде тұрып, ырғаққа ілесіп шапалақпен қимылдар жасайды. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Күншуақ» (Е. Құсайынов). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар аспапта ойнағанда ырғақты ұстап, әуенге ілесе ұрмалы аспаптармен ойнайды.	
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Қаңтар** **Серуен кешені № 11** **Қарды бақылау қаңтар айы.** **(өткен апта мен бүгінгі күндегі қарларды бақылап салыстыру)** **Міндеті**: Қыс аяғында қарда болатын өзгерістер туралы түсініктерін қалыптастыру **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **Қаңтар. (Ә.Дүйсенбиев).** Лебі мұздай ызғарлы, Алып келді қыс қарды. Қысқы түндер ұзарды, Ұзақ күндер қысқарды. Аяз сүйіп қарсы алған, Жердің аппақ тұлғасы. Басталады қаңтардан,	**Қаңтар** **Серуен кешені № 12** **Ауладағы ағаштарды бақылау** **(желтоқсан,қаңтар айымен салыстыру)** **Міндеттері**: — Ағаштар туралы білімдерін бекіту; — Салыстыру, сараптау, қортынды жасай білулерін дамыту. **Бақылау барысы** **Көркем сөз «Ағаштар»** **М.Әлімбаев** Қысында да шырайлы, Жасыл шырша ұнайды. Түні бойы жауды қар, Салбырады сәнді тал. Тау баурайы төменде, Өседі жас емендер.	**Қаңтар** **Серуен кешені № 13** **«Қардағы құс іздері» бақылау** **Міндеттері**: қардағы құс іздерін тани білуге үйрету. **Бақылау барысы** Балаларға сұрақтар ♦ Із дегеніміз не? (қардың үстінде қалған белгі) Балаларға ауладағы жем шашылған жерде қалған құс іздерін бақылауға ұсыну.. ♦ Қалай ойлайсыңдер, мынау ненің іздері, құстың ба, әлде жануардың ба? ♦ Қар бетінде	**Қаңтар** **Серуен кешені № 14** **Суық желді бақылау** **Міндеттері**: -балаларды таза ауаға серуенге шығарып, табиғат құбылысы күзгі суық желдің бағытын лентамен анықтатып үйрету; -жазғы желмен қысқы желді салыстыру. **Бақылау барысы** Тербеледі ағаштар, Алдымнан жел еседі. Кіп-кішкентай ағаштар, Үлкен болып өседі. **Баларға сұрақтар** ♦ Бүгін ауа райы қандай? *(суық, желді, аязды)*	**Қаңтар** **Серуен кешені № 15** **Көпшілік көліктерін бақылау** **Міндеттері**: — көпшілік көліктері туралы білімдерін тиянақтау, жолда жүру ережелерін білу; —үлкендер еңбегі мен техникаға деген қызығушылыққа тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Балалармен әңгімелесу өткізу.** ♦ сендер қандай көпшілікке арналған көлік түрлерін білесіңдер? ♦ Автобустар тоқтайтын жер қалай аталады? *(аялдама.)* ♦ Аялдамаға

	Қыс айының ортасы. Балалар, мен өлеңді тағыда мәнерлеп оқып беремін, сендер естеріңе сақтап қалыңдар. Балалар, менімен бірге өлең жолдарын қайталайық. Халықта мынадай болжам бар: қарға қарқылдаса, қар жауады. Қыс мезгілі басталған уақыттан бастап, қалың қар түседі. Кейде жел соғып боран болады. Күндер жылжыған сайын қардың қабаты қалыңдай түседі. Кей уақытта оңтүстіктен жылы жел соғады. Бұндай жылы желден қар сәл босап ериді де, жылылықтан кейінгі аяздың әсерінен қар мұзқатқақа айналады. Бұл кезде жан-жануарларға қатты қар үстімен жүру, өз қоректерін табу қиынға соғады. Бұлан, бұғы, тауешкілері өздерінің өткір тұяқтарымен қарды теуіп ояды, оның астынан мүктер мен жапырақтарды қиындықпен алып жейді. Кей кезде тұяқтарын мұзқатқақ қар қиып жаралайды. **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦қыс айларын атаңдар? ♦қар бетінде пайда болған жұқа қабықша қалай аталады? ♦қарқатқақ қалай пайда болады? **Зерттеу жұмысы** Мектеп ауласындағы ашық алаңдағы және қоршау жиегіндегі қар қалыңдығын өлшеу. Қай жерде қар қалың, қай жерде жұқа. Неге? **Еңбек** Сырғанаққа су себу *Мақсаты: суық суды ақырын алып жүруге, сырғанақ бетіне тегіс себуге үйрету.* **Қимылды ойын** «Екі аяз». *Мақсаты:* кеңістікті бағдарлай білуге	Ауыл сәні терек, Терек егу керек. Сырғалы қайың, ақ қайың, Баптайын, күтіп, сақтайын. Басқа ағашпен аралас, Жайқалады қарағаш Көк қарағай, қарағай, Мейірбанды анадай, Көкке бойын созады, Көпке қолын созады. Балаларға сұрақтар: ♦ Сендер тыңдаған өлең жолдарында қандай ағаштар туралы айтылған ♦ Ағаштар не үшін керек? ♦ Ол адамға не береді? ♦ Қыста ағаштар бейнесі қандай болады? ♦ Қысқы, жазғы түстері бойынша басқа ағаштардан айырмашылығы бар қандай ағаштарды білесіңдер? ♦ Шырша мен қарағай туралы неге қысы-жазы бір түсте деп айтады? ♦ Ағаштардың бір-бірінен қандай айырмашылықтары болады? **Зерттеу жұмысы:** Балалар алаңдағы әр ағаштың бұтақтары, діңдері және көрністері бойынша салыстырып, айырмашылықтарын анықтап қортынды жасайды. **Еңбек** Ағаш түптеріне қар үю. *Мақсаты:* ағаштарға деген қамқорлық сезімге тәрбиелеу.. **Қимылды ойын** «Аулада қандай ағаштар өседі?». *Мақсаты:* — Ағаштардың аттарын есте сақтауларын тиянақтау; — Сөздік қорларын байыту; — Табиғатқа қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу. **Жаттығу ойындары** Қозғалыстарын дамыту: Аңдар биі Мақсаты: әртүрлі аңдар қозғалыстары арқылы	неліктен құс іздері қалады? (құстардың салмағынан табаны астындағы қар ұшқындары сынады) Балаларға құстар ізі салынған парақтар таратылады және оларға қай құстың ізі екенін анықтау тапсырылады. Қар бетінен ұқсас із іздестіріледі.. ♦Құстардың ізі арқылы нені білуге болады? *(құстың көлемі қандай, қалай қарай жүрген, бір жерде аялдаған ба?)* **Зерттеу жұмысы** Алаңдағы шағын жердегі қарды нығыздау және таяқшамен құс ізінің суретін салу. **Еңбек** Қардан қала тұрғызуға қар жинау. *Мақсаты:* — Ұжыммен жұмыс істей білулерен қалыптастыру; — Жұмысты жоспарлау. **Қимылды ойын** «Ізбе із». *Мақсаты: тепе-теңдікті сақтау. Алдыңғы түскен із үстіне дәл түсуге тырысу. Ептілікке баулу..* **Жаттығу ойындары** Алға жылжи отырып екі аяқпен секіру.. *Мақсаты: қимыл-қозғалыстарын дамыту.* **Халық болжамы:** *Қар көп болса, нан мол болады. *Қатты аязда әтеш ерте шақырса, күн жылынады. *Ит қарға аунаса, қарлы боран болады. *Қыс аязды болса, жаз ыстық болады. Экалогия	♦ Қыс мезгілінде желді қалай атайды? *(боран,үскірік)* ♦ Бүгін жел қай жақтан соғып тұр? Оны қалай анықтауғаболады? (компаспен, зырылдауықпен) ♦ Жел қалай пайда болады? ♦ *Тәрбиеші түсіндіреді:* ***Күн ауаны бірдей жылытпайды, бір жерде-жылы, бір жерде-суық. Жылы ауа жоғары көтеріледі, суық ауа төмен түседі. Ауаның осындай қозғалысынан жел пайда болады.*** **Еңбек** Жолдарды, орындықтарды, ұсақ архитектуралық мүсіндерді қардан тазалау. *Мақсаты: бір-біріне достық көмек беруге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.* **Қимылды ойын:** «Мысық пен күшік». *Мақсаты:* — Ептіліктері мен жылдамдықтарын дамыту; — Әр бағытта жүгіруге жаттықтыру **Жаттығу ойындары** Қозғалыстарын дамыту. *Мақсаты:* қар лақтыру кезінде көз мөлшерлей білулерін дамыту, лақтыру кезінде қол сүйектерін белсенді қозғалта отырып, нысанаға тигізу. **Жаңылтпаш** Қаштым қатты-ақ, Ұшты қалпақ Балақ сатпақ, Аяқ батпақ. ***Халық болжамы:*** ***Мысық жылы жерді паналаса, қатты аяз болады*** Аңшылар. **ҰІӘ міндеттері:** -еденде созылып жатқан	автобустардан басқа тағы қандай көліктер тоқтайды? *(Маршруттар, таксилер.)* ♦ Автобусқа қай есіктен міну керек? *(алдыңғы)* ♦ Қай есіктен шығу керек?? *(артқы)* ♦ Автобустың қай жағынан айналып өту керек? *(арт жағынан)* ♦ Неге? *(жолда келе жатқан көліктер жақсы көрінеді)* ♦ Сен автобуста келе жатырсың. Бос орындар жоқ. Автобусқа қарт кісі мінді. Сен не істейсің? Неге? ♦ Жолдан қалай өту керек? *(асықпай, үлкендермен бірге, алдымен сол жаққа, сонан соң оң жаққа қарау керек)* ♦Бағдаршамның қай түсінде өту керек? *(жасыл)* **Еңбек:** Аула тазалаушыға көмектесу. *Мақсаты:еңбекке деген оң көзқарастарын тәрбиелеу, тапсырманы жауапкершілікпен орындауға баулу.* **Қимылды ойын** «Жүргізушілер және жаяулар». — *Мақсаты: Жолда жүру ережесін сақтауға тәрбиелеу* **Жаттығу ойындары** Қозғалыстарын дамыту. *Мақсаты: 20 см биіктікке секіру дағдыларын бекіту..*

	жаттықтыру. **Жаттығу ойындары** «Кім алысқа секіреді *Мақсаты:* белгіленгшен жерге дейін екі аяқпен секіру. **Мақал-мәтелдер** 1. Қысына қарай – көктемі, Диқанына қарай – егіні. 2.Қар жауды деп қуанба, Артынан келер аязы. 3.Қыс қамыңды жаз ойла	ептілікке, жылдамдыққа, тапқырлыққа баулу.		арқан үстімен жүруге, көлбеу қойылған тақтай үстімен жүріп келіп, келесі тақтайға ауысуға жаттықтыру. **Дағды**: Тізені жоғары көтеріп, тепе-теңдікті сақтап жүруге жаттығу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жүгіріп келген соң тыныс алуды қалыпқа келтіру. Психологиялық күйзелісті тарқатуға арналған арнайы жаттығулар орындау. **Түсінеді:** «аңшылық» адамның ең көне кәсіптерінің бірі – аңшылыққа арналған құралдар; таза ауадағы қимыл әрекетінің денсаулыққа пайдасы; аяқты саннан 90°-қа көтеру; таяқтарға жақын жүру және рөлдік ойындардың мазмұны. **Қолданады:** таяқпен жаттығулар орындау дағдысы, заттардың арасымен жүгіру, сенсомоторлық үйлесімді, көзмөлшерін, қимыл дағдылары, тепе-теңдікті сақтау, қол мен аяқтың қимылдарының үйлестіру дағдылары. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Аңшылар із кеседі» – жерге жорғалау мен таяқты әртүрлі қалыпта ұстап жүру, жүгірумен алмастыру. 3 тізбекке қайта сап түзеу. Аң ізімен келе жатқан аңшының қимылдарын жасайды. Дала кезіп жүгіреді. Тынысын қалыпқа	

				келтіреді де, әртүрлі қимылдарды жасайды. Сапта арақашықтықты сақтап, таяқпен орындалатын жалпы дамыту жаттығуларын орындайды (№2). Екі тізбекке, бір қатарға сап түзеп тұру. Педагогтің айтқандарын бұлжытпай орындауға тырысады. Бүкіл жаттығулар кешенін орындап біткенше арқасын түзу ұстауға тырысады. Таяқшалардан жол салып келесі жаттығуларды жасауға дайындалады. **Түсіну деңгейі: Негізгі қимыл жаттығуларын** ойын тапсырмалар түрінде орындайды. (Екі команда бір мезетте бастайды). Біріншіде таяқшалардан аяқты жоғары көтеріп аттап өтеді. Қолдарын белге қояды. Екіншіде көзді жұмып өтіп көреді. Таяқшаларды баспауға тырысады. **Қолдану деңгейі: Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Аңшылар мен қояндар» Қозғалып бара жатқан нысананы «ату» кезіндегі қауіпсіздік ережелерін еске салады. Ойыншылар «аңшылар» мен «қояндарға» бөлінеді. «Аңшылар» сызықтың сыртына тұрады, ал «қояндар» сызықтардың ортасына тұрады. «Аңшылар» доппен «қояндарды» атып алуға тырысады. «Оқ тиген» қояндар ойыннан шығады. Барлық қояндарды атып алған соң командалар	

				орнын ауыстырады. **Релаксация: «Мерген».** Психологиялық күйзелісті тарқату жаттығуларын жасайды. Тістенеді. Қатты қысымды сезініп, қайта босаңсиды. 2-3 рет қайталау. Аузын ашып тұрады. 3–5 сек. Сосын қайта босаңсиды. 2-3 рет қайталау. Басын солға иіп, оң жақ мойын бұлшық еттерін қатайту. Қайта босаңсып, бастапқы қалыпқа келу. Ішті ішке тартып, бұлшық етті қатайту. 5–10 сек ұстап тұрып, қайта босату. Аяқты жерден аздап қана көтеріп, 5–10 сек ұстап тұрып, қайта түсіріп, босату.	
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Ерсайын Елхан мен **Мимикалық жаттығулар жасату:** 1.Маңдайын жиырып, қабағын көтереді, босатады. 1 мин маңдайын жап-жазық етіп ұстауға тырысады. 2.Қабағын түйіп (ашуланып), қасын босатады. 3.Көздерін бақырайтып (қорқып), көздерінің үстін қайта босату (жалқаулану). 4.Танауын керіп (бір иісті сезгендей демін ішіне тартып), демін сыртқа шығарып, босаңсу.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Айзере Арлан Қарапайым мысалдар мен есептерді шығару; санау білігін бекіту. 10 көлеміндегі сандарды тура және кері санауды жаттықтыру. «Қанша?», «нешінші?» сұрақтарын ажырата алуға, оларға дұрыс жауап бере білуге үйрету.	**Қазақ тілі- коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Бейбарыс Есбол Сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру. 2-3 сөйлеммен затты сипаттай білу дағдысын дамыту.	**Сөйлеуді дамыту- коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Мина Елхан көліктер, олардың түрлері туралы түсініктерін жинақтау.	**Қоршаған ортамен таныстыру – коммуникативтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Малика Көркем Үй жануарлары мен олардың төлдері; олардың адамға әкелетін пайдасы туралы түсініктерін жинақтау.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті	**Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Аламан» ойыны. **Міндеттері:** Баяу жүгіру,	**Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын:**	**Дидактикалық ойын:** **Сөздерді бекітуге ойын:** «Менде, сенде...».	**Дидактикалық ойын:** **«Көлік»** **Міндеттері:**	**Танымдық-қимылды ойын: «Жануарға ат қой»** **Міндет:** Балалардың үйде

ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	жүгіру кезінде алған қарқынын жоғалтпауды, аяқты өкшеден басына қарай қоюды, иықты босатып, қолды еркін қоюды қадағалай білу. **Дағды:** жүру мен жүгіруде қалыпты арақашықтықты сақтау, бастапқы қалыпқа келу, сапқа тұру, қайта тұру дағдыларын қалыптастыру. **Ойынның шарты:** Бір-бірден тізбекке тұрып, әр ойыншы алдыңғы ойыншының белінен ұстайды. Бастаушы тізбектің ең басындағы ойыншыға қарап тұрып, оңға, солға ұмтылып, ең соңғы ойыншыны ұстап алуға тырысады.	**«Қармақ»** **Міндет:** талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** есепке қойылған сұраққа жауап беру білігін дамытуды, құрастыра білуге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** есеп құрастырудың үлгісін көрсетеді: аквариумда қызғылтсары түсті 3 балық және күлгін түсті 2 балық жүзіп жүрді. Аквариумда қанша балық жүзіп жүр? Балалар үлгіге сүйене отырып, қалған суреттердегі тапсырмаларды құрастырады, шешеді, жауабын атайды. -Екінші аквариумда неше балық бар? Олар бірдей ме? -Үшінші аквариумда неше балық бар? Балалар сұрақтарға жауап береді. Аквариумдағы балықтарды санап, есеп құрастырады.	**Міндеттері:** Сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, ұлттық ыдыстардың атауымен таныстыру. **Дағды:** Қарапайым сұрақтар қоюды және оларға жай сөйлеммен жауап беруді дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Балалар алдарындағы суреттерін атап, көршісінде ненің суреті екенін сұрайды. Мысалы: Менде тостаған. Сенде не?	Көлік түрлерінің маңызын түсіндіру. Есте сақтау, танымдық қабілеттерін, байқағыштығын дамыту. **Дағды:** көліктердің әр салада пайдалануын анықтай алу дағдыларын дамыту; **Ойынның шарты:** Суреттегі көлік түрлерінің жолдарын салу. Құрлықта жолмен жүретін болса астына жол, аспанда ұшатын болса бұлттар, суда жүзетіндерге көл салып беру керек.	асырайтын жануарлар туралы түсініктерін кеңейту **Дағды:** Балалардың бойында табиғат туралы қарапайым түсінік, табиғатпен қарым-қатынас жасау мәдениетін қалыптастыруға дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Қиялдайды, үйде асырайтын жануарларға жаңа аттар ойлап табады.
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысы әжетханаға) сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы. Ең жақсысы өзі сенімсіздік танытқан мәселелерде ата-анасымен кеңесуге болатынын білуі қажет. Балалардың ата-анасымен	**Ата-анаға кеңес:** Көңіл күйіңіз болмай тұрған кезде ешқашан да бала тәрбиесімен айналыспаңыз. Өз балаңызбен тығыз қарым-қатынас орнатуға тек қана Сіздің көтеріңкі көңіл күйіңіз, оң көзқарасыңыз ғана әсер етеді. Тәрбие сатылы деңгейде жүргізілгені дұрыс. Әр биікке өз уақытында, біртіндеп көтеріліп отырған дұрыс. Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру. Өнегелі 15 минут	**Ата-анаға кеңес:** Сіз тек осы жұмыстардың орындалуын қадағалауыңыз керек. Мейлі қаншалықты тиянақты әрі жылдам орындасаңызда, балаға жүктелген жұмыстарды өзіңіз орындауға тырыспаңыз.Балаңызды тыңдауды үйреніңіз.Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз және баланы асықтырмаңыз.Балаңызға өз көзқарасыңызды	**Ата-анаға кеңес:** Есіңізде болса, балаға үш негізгі қасиетті дарытуға міндеттісіз: шешім шығару, құрмет, жауапкершілік. Қандай жағдай болса да, еңсесін тік ұстайтын, жан-қоршаған адамдарына құрметпен қарайтын және өз қадамдары үшін жауап бере алатын адамдар көп жағдайда табысқа жететіні белгілі. Өнегелі 15 минут	**Ата-анаға кеңес:** Бір мезетте қатал да мейірімді бола біліңіз. Егер сіз балаңызға деген ыстық ықыласыңызды үнемі білдіре отырып, тек керек уақытында ғана ұрсатын болсаңыз, онда бұл сіздің тәрбиеңіз барысында міндетті түрде жемісін береді. Өнегелі 15 минут

	сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту. Өнегелі 15 минут		тықпаламаңыз. Өзіңіздің нұсқаңыздың дұрыс екенін дәлелдермен түсіндіріңіз.Баланың кез-келген қалауын орындауға асықпаңыз. Балаға өзінің іс әрекетін түсіндіруді үйретіңіз. Яғни бала ең алдымен ойланып содан соң ғана шешім қабылдауды үйрену керек.		

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі. Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

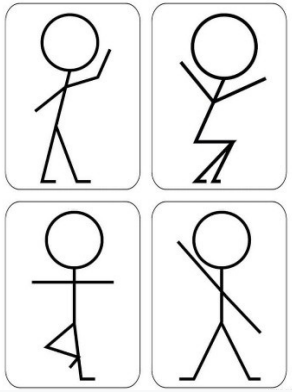
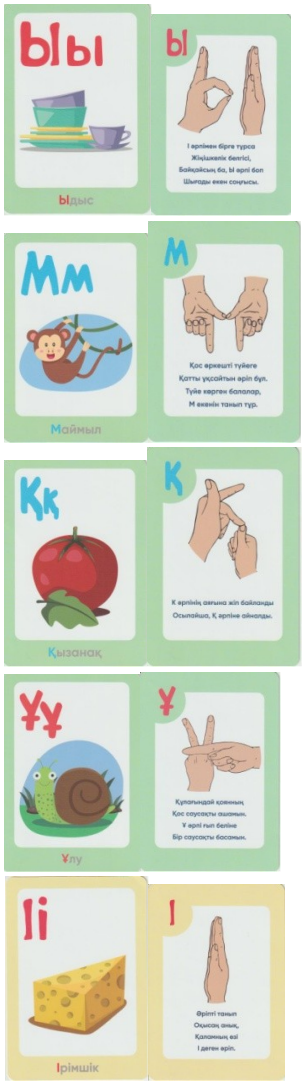
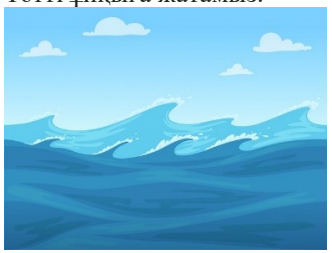
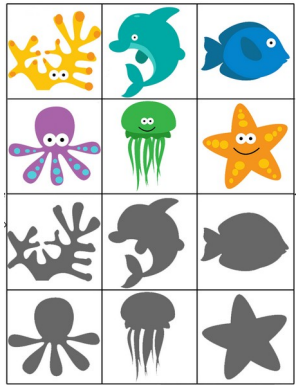
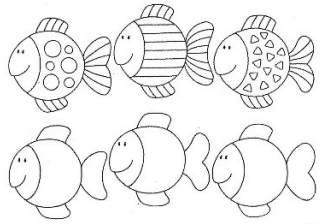
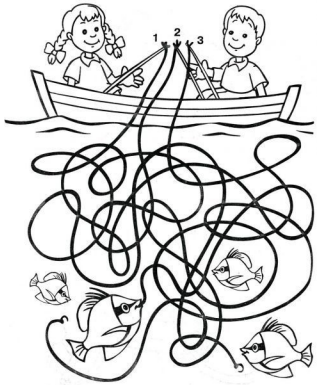
Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі»КММ
Сынып/Топ: Мектепалды сынып
Балалардың жасы: 5 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: .03.-07.02.2024-2025 оқу жылы
Жасампаздық-бәрімізге өнеге
Жасампаздық-жаңашылдық айы

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 03.02.25	Сейсенбі 04.02.25	Сәрсенбі 05.02.25	Бейсенбі 06.02.25	Жұма 07.02.25
08:30-09:00 **Балаларды қабылдау**	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру. «Өнегелі-15 минут»				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті,	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау)				

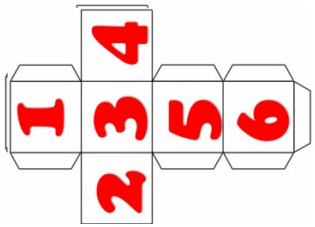
кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Математика негіздері – ойын, зерттеу іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Математика негіздері» **Танымдық және зияткерлік дағдылары:** **«**Ойын,зерттеу танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Қазақтың ұлттық ойыны «Арқан тартыс»додекаэдр кубигі - бұл он екі қырлы **Міндеттері:** -жарыс кезінде әділ ойын көрсету, патриотизм және ынтымақтастыққа жататын мінез-құлық көрсету және түсіндіру; 1-ден 10-ға дейін санау, санның құрамын білу,балалардың ой-өрісін кеңейту; ойлау қабілеттерін, қабылдау, ес, зейін процесстерін дамыту. **Дағды:** 1-ден 10-ға дейін санды танып,дұрыс құрастыра білуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: «Арқан тартыс» суреттері, сандар. **Қысқаша сипаттама:** Топқа бөлу. **Үйрету:** Бірінші, екіншіге саналу арқылы 2 топқа бөлу, жағына бір – біріне қарама –қарсы тұрғызу. **Меңгеру:** 2. Қарама –қарсы тұрған оқушылар бір – бірінің қолынан ұстап, әр бақталас топ өз жағына қарай бірін – бірі тартады.	**: Сауат ашу негіздері** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сауат ашу негіздері» **Коммуникативтік дағдылары:«**Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Сөздің бірінші дыбысын айт,көрсете біл» **Міндеттері:** -дауыссыз, дауысты дыбыстарды ажыратуға жаттығулар жасатуға жаттықтыру; -буынға бөлгізу арқылы, буынға бөлуді меңгертуді жалғастыру арқылы ауызекі сөйлеулерін дамыту. **Дағды:** -сөзді дыбыстық талдай алу дағдыларын бекіту; -сөздерді ажырату арқылы фонематикалық естулері мен есте сақтау қабілеттеріне қарай дағдыға айналдыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: дыбыстық үлестірме жұмыстар. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Мен сендерге сурет көрсетем не болмаса сендер суреттегі заттың атын атап, бірінші дыбысын анықтап айтасыңдар. Әр баланың алдына суреттер қойылады,оның біріншісіне әріптер «Ы», «М», «Қ», «Ұ»,	**Дене тәрбиесі -** коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі іс - әрекет арқылы қимылды ойын. **Құзыреттілік:** «Дене шынықтыру» **Физикалық қасиеттері:** «Коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Мен істей аламын немесе істей алмаймын» **Міндет:** балалардың дене мүшелері туралы білімдерін бекіту, олардың дағдылары мен денесінің физикалық мүмкіндіктеріне балалардың назарын белсендіру; балаларды ептілікке, шапшандыққа, жылдамдыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. **Дағды:**Күнделікті өмірде дене қимыл жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Қосымша жабдықтар**:Адамның бет-пердесі, сіріңке қорабшасы (шырпы). **Түсініктеме: Сіріңке** – бір жақ ұшына оңай жанатын қоспа жағылған жіңішке ағаш таяқша (шырпы). **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ойынға барлық балалар	**Сөйлеуді дамыту** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сөйлеуді дамыту» **Коммуникативтік дағдылары:«**Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Дұрыс па,бұрыс па?»(Мамандық иесі туралы) **Міндеттері:** Әр түрлі мамандық түрлері туралы түсінік беру; -Мамандық иелерінің қызметі және олардың еңбегімен таныстыра отырып,олардың маңыздылығы туралы білім беру; -Әр түрлі мамандық түрлеріне қызығушылығын тудыру және еңбек адамдарына құрмет сезіммен қарауға тәрбиелеу. **Дағды:** берілген құралдардан мамандық иесіне тек ғана керек құралын табуға, өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру. **Кіріктірілген:** көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Қосымша жабдықтар**:әр түрлі мамандықтар туралы пазылы суреттер. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Үстел үстіне түрлі сурет қиындыларын құрастырып	**Сурет салу-** шығармашылық,коммуникативтік, ойын әрекеті **Құзыреттілік:** «Сурет салу» **Коммуникативтік дағдылары:** «Шығармашылық дағдыларының, зерттеу іс-әрекетінің дамуы» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Өзендер мен теңіздердің тұрғындары» **Міндеттері:** Балалардың өзендер мен теңіздердің балықтары, олардың құрылысы, тіршілік ету ортасының ерекшеліктері туралы білімдерін ашу. Тірі тіршілік иесінің құрылысын қоршаған ортамен және өмір сүру салтымен байланыстыра білу қабілетін дамыту. Балалардың ойлау қабілеттерін,қиялы мен шығармашылығын дамыту. Еңбекке тәрбиелеу. **Дағды:** Табиғат әлеміне деген қызығушылықты ояту, ерекшеліктерін игеруге,ұқыпты жұмыс жасауды,сұлулықты сезіне білуге дағдыландыру. **Талапты болуы:** Балықтардың түсі оларға өзендер мен теңіздердің басқа тұрғындарынан жасыруға немесе қорғануға қалай көмектесетінін білу дағдылары болуы керек. **Қолынан келуі керек:** Аквариум техникалық құралдармен де жабдықталған. Онда суды арнайы жылытатын,ауа жіберетін,жарық түсіретін

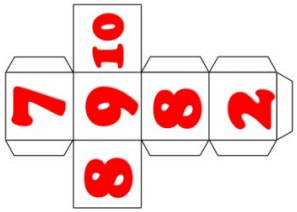
	Кімнің тобы мықтырақ, қай топ өз жағына көп тартып алады, сол топ жеңіске жетеді. **Жетілдіру:** 3. «Арқан тарту» Ойынның ережесі. Арқан тарту. Алаң ортасына көлденең сызық сызылады. Ойынға ортасына қызыл жіп байланған арқан қойылады. Ойынға қатысатын оқушылар өз топтарымен бірге екі жақтан арқанды тартады. Ортадағы көлденең сызықтан қай топ бұрын сүйреп өткізсе , солар жеңіске жетеді. **Қолдану:** 4.**Ауызша** додекаэдр кубигі - бұл он екі қырлы лақтыру арқылы сандар құрамы бойынша жұмыс. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ойынға барлық балалар қатысуға болады. Балалар суреті бар текшелерді (1-ден 10-ға дейін) бөліп алады да, ойын бастайды. Барлық балаларға 1-ден 10-ға дейін сандар үлестіріп беріледі не болмаса әр бала өзіне керек санды алады,сол санның артында тапсырмалар болады.Мысалы: 2 саны болса оның құрамы 1+1 деп айтып арқанның қасына барады,егер жауап болмаса онда арқанның ұшынан ұстай алмайды.Аталған бала бірінші болып тапсырма орындаса,санның ретімен арқанды тартады, қалған балалар өздерінде бар текшелерді ретімен қояды.Қай топ тапсырмаларды дұрыс	«І», «Е», «К», «Ү» ал, екіншісіне сол әріптен басталатын сөздер айтып,көрсетеді. Үстелдегі суреттерге қарап табады.Жұптық жұмыс,парталас отырған көршісімен бірге жұмыс жасайды.ІІ нұсқасы балаларды үш топға бөледі, бірінші бір топпен содан кейін екінші топпен одан кейін үшінші топпен ойнайды. Мысалы: *ыдыс (ы),маймыл (м),қызанақ (қ), ұлу (ұ), ірімшік(і), есек(е), көбелек (к), үтік(ү)* т.б. Кім жұмысты бітірсе қолды жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Практикалық жұмыс:** - Балалар, сендер қандай дыбыстардан басталатын сөздер айттыңдар. - Иә, дауысты,дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздер. - Дауысты дыбыс екенін қайдан білдіңдер? - Дыбысты айтқанда кедергіге ұшырамайды. Ауа өкпеден кедергісіз шығып,үннен ғана тұратын дыбыстарды дауысты дыбыстар дейміз. - Дауыссыз дыбыс екенін қайдан білдіңдер? - Өкпеден шыққан ауаның кедергіге ұшырап шығуынан жасалған дыбыстарды дауыссыз дыбыстар дейміз. **Ықтимал күрделендіру**: тілдік әріптерге байланысты іс-қимыл арқылы көрсете білу. **Ойынның нұсқаулары**: Балаларға әртүрлі сөздер айтады, Мысылы: -ы-	саны қатыса алады,сыныпта қанша балалар бар сонша (1-ден 20-ға дейін). Балалар арнайы үстелден үлестірмелі таратпа карточканы өз қалаулары бойынша алады. Жүргізуші балаға гимнастикалық доп береді,сол баланың жұмысы тексеріледі.Үлестірмелі карточкадағы берілген схема бойынша адам бейнесіне сәйкес сіріңке шырпы арқылы суретті құрастырады және ол қимылды қайталап көрсетеді. Балалар жеке, жұппен немесе топпен жұмыс жасауға болады. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, өз ойынша басқа сурет құрастыр. **Ойынның іс-қимыл арқылы жасау нұсқаулары:** Дене жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау. «Мен істей аламын» немесе «Мен істей алмаймын» дейді. Бала допты ұстап алып, неліктен мұны қалай білетінін (оған не көмектесетінін) немесе мұны қалай істейтінін (үйренуі мүмкін) түсіндіріп, сөйлемді жалғастыруы керек және допты көшбасшыға қайтаруы керек. Мысалы: «Мен жүгіре аламын, өйткені аяғым бар», «Мен ұша алмаймын, өйткені қанатым жоқ». **Жалпы дамыту жаттығулар кешені Жұпта орындалатын**	маман иелерін шығару. (шаштараз, дәрігер, мұғалім, аспаз, құрылысшы, өрт сөндіруші, тәрбиеші, суретші, жол сақшысы,диқаншы,сатушы, тігінші) **Ықтимал күрделендіру:** Әр мамандық иесіне тән құралды тауып, орналастыру. - Балалар бағанадан бері сендер көптеген мамандық иелерінің еңбегімен таныстыңдар. Енді өздерің де өскенде кім болғыларың келетінін айтатын кез келді. **Ойынның нұсқаулары:** Балалар үстел үстіндегі мамандық иелерінің қолданатын құралдарын, аз уақыттың ішінде табулары керек. **Есіңе сақтап ал:** Сын тұрғысынан сұрақтар: 1.Мамандық адамға керек пе? (иә) 2.Әр мамандықтың ерекшелігі бар ма? (иә) 3.Дәрігер балаларды оқытады? (жоқ, мұғалім оқытады?) 4.Мұғалім адамдарды емдейді? (жоқ, дәрігер емдейді) 5. Шаштараз шаш қимайды? (жоқ, қияды) 6.Аспаз тамақ даярламайды? (жоқ, даярлайды) **Тіл ұстарту жаттығуы:** Еңбек етсең ерінбей, Абыройыңды асырған. Бірақ өзі көрінбей, Бізден бойын жасырған. (Мамандық) **Жұмбақтар:** 1) Мектептің жүрегі, Білімнің тірегі. (Мұғалім)	құралдар бар.Аквариумдағы балықтар үнемі адамдардың қамқорлығында болады. Аквариумдағы балықтар күніне таңертең кешке екі шымшымнан ғана ас жей алады, одан артық беруге болмайды. **Кіріктірілген:**сөйлеуді дамыту,қоршаған ортамен танысу. **Өтетін орны:** Сыныпта,ойын бөлмесі. **Қосымша жабдықтар**: Теңіз бен өзенді бейнелейтін дидактикалық картиналар, өзен мен теңіз тұрғындарының ойылған бейнелері,әртүрлі дамытушы үлестірмелі суреттер. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** **Ықтимал күрделендіру:** мазмұны мен жанры бойынша ерекшеленетін репродукцияларды пайдаланып көрмені құрастыруды тапсырады. Олар жұмыс істеп жатқанда, қалған балалар экскурсия жүргізуші ретінде әрекет етеді - олар келесі жоспар бойынша әңгіме құрастырады: «Үздік дизайнер» төсбелгісі картиналарды ең сәтті орналастырған, тақырыптарына, жанрына және түс үйлесіміне қарай таңдаған адамға беріледі. **Ойынның нұсқаулары:** Ойынды барлық сынып балалар ойнай алады. Балаларға теңіз және өзен бейнелері бар карточкалар

	орындаса, сол жеңеді. **Ықтимал күрделендіру**: Сандарға байланысты тура және кері санап,санның құрамын айтып беруге ынталандыру. **Ойынның нұсқаулары**: Рубик додекаэдр кубигі - бұл он екі қырлы жұмбақ арқылы ойнайды. Бала аталған сан бойынша орындау керек,үстел-үсті ойыны болғандықтан әр бала тапсырма кезінде мұқият,зерек болу абзал.Жазылған тапсырманы орындап,реттік санау бойынша дұрыс тұра білу керек мысалы,1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 . **Практикалық зерттеу жұмыс:** Рубик додекаэдр кубигі арқылы 1 1+0, 2 1+1 ,3 2+1, 4 2+2 , 5 3+2 ,6 3+3,7 3+4, 8 4+4, 9 4+5, 10 5+5 Тура және кері санау:0,1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 10,9,8,7,6,5,4,3,2,1,0 **Тарихи түсініктеме:** **Арқан тартыс** ойыны — ұлттық ойын. Ойынды жазда көгалды алаңда, спорт залында өткізуге болады. Ойынға ұзындығы 10 метрдей жуан кендір арқан керек. Ол арқанның тең ортасынан орамалмен орап белгі жасайды, белгінің екі жағынан бір жарым-екі метрдей жерден тағы да жоғарыдағы тәртіппен белгілейді. Ойынға қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Олардың саны 10—12 адам болуы мүмкін, ойыншылар бойларына қарай қатар түзеп тұрады.	дыбысы сөз басында: *ыдыс, ымырт, ынта, Ықылас, ыстық, ырыс, ылғи, ырылдады т.б.* -ы- сөз ортасында: *маймыл, мамық, жастық, қатық, қымыз, қылыш, қытық, қырғыз, қылқалам, қалжын, қақтығыс, құдық, құйрық, мың, жылқы, жалбыз, қарбыз, қауын, қоңыз т.б.* -ү- дыбысы кездесетін сөз: *үтік, үміт, күл, күшік, түтік, күнделік, күн, күш, күнбағыс, күміс, үміт, үзеңгі, күз, түз, түс, үзінді т.б.* Егер «ы» дыбысы туралы сөздің басында болса онда алақанымызды бір рет шапалақтаймыз,ал енді «ы» дыбысы сөздің ортасында естілсе ,алақанымызды екі рет шапалақтаймыз болса, «ы» дыбысы сөздің соңында болса онда екі алақанымызды екі рет шапалақтаймыз. **Тіл ұстарту және тыныс алу жаттығу (іс-қимылмен орындалады).** *Қолға алып шарды,* *Үрлеймін мен былай.* *Үф-ф-ф,уф-ффф-ф* *Үрлеймін деп қатты.* *Жарып алдым шарды* *пааааах...* **Қолдың саусақтарын дамытуға арналған жаттығу** **«Кірпі» жаттығуы** Момақанмын алайда, (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады) Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің	**жаттығулар** **Диаметрі кішкентай доппен орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2 – қолдарын жоғары көтеріп, допты сол қолына алу; 3 – қолдарын екі жаққа созу; 4 – б.қ. (8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2 – оңға бұрылып, допты еденге ұрып, қайта екі қолмен қағып алу; 3-4 – б.қ. (8 рет) 3.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– алдыға еңкею, допты сол аяғының артынан сол қолына алу; 3-4– денені түзеп тұру, сол қолдан оң қолға допты ауыстыру. (8 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– отырып, допты еденге ұрып, қайта қағып алу; 3-4– б.қ. (8 рет) 5.Б.қ.: тізерлеп тұру. Өкшелеп отырып, допты оң қолына алу; 1-4– оңға иілу; допты оңға қарай сыртқа домалату; 5-8– б.қ.: сол жаққа қайталау (8 рет) 6.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын беліне қою, допты еденге қою. Допты айналып, оңға (солға) екі аяғын кезектестіріп секіріп	2) Сауықтырар сырқатты, Жылы үнмен тіл қатты. (Дәрігер) 3) Тікті әсем киімді, Дүкенге әкеп ілінді. (Тігінші) 4) Зымыранды ерттеген, Ай – жұлдызды зерттеген. (Ғарышкер) 5) Тыныштығын Отанның, Күзететін адам кім? (Шекарашы) 6) Тәртіп, заңды сақтайды, Ел сенімін ақтайды. (Полиция) **Қосымша жабдықтар**: 	таратылады. Педагог (жетекші) алдына өзен мен теңіз тұрғындарының бейнелері салынған кесілген карточкаларды қояды. Әрі қарай мұғалім (жүргізуші) кездейсоқ түрде картаны алып, нысанды атайды. Карточкада аты аталған элементі бар ойыншы картаны алып, оны бос төртбұрышқа орналастырады. Барлық төртбұрыштарды бірінші жапқан қатысушы жеңеді. II нұсқа берілген нүктелі сызықтарды қосу арқылы жұмыстану.Әр суреттің нақыштарына келтіре отырып бояу немесе орналастыру. **Ғажайып сәт.** **Тыныс алу жаттығуы:** (жағаға соққан теңіз толқындарының дауысы естіледі.) -Балалар тыңдаңдаршы ненің дауысы естіліп тұр? -Теңіз суларының дауысы естіліп тұр -Дұрыс балалар! Бұл кім екен? -Теңіз патшайымы! **Бой сергіту:** Балық суда жүзеді, Өте таза жылы су. Бірде жазылады, Бірде жиырылады, Сөйтіп інге тығылады. **Саусақ жаттығуы:** Жұмысқа кіріспей тұрып, саусағымызды жаттықтырып алайық. Біз жүземіз оң жаққа Біз жүземіз сол жаққа Шоршимыз көл астында Ыршимыз көл үстінде

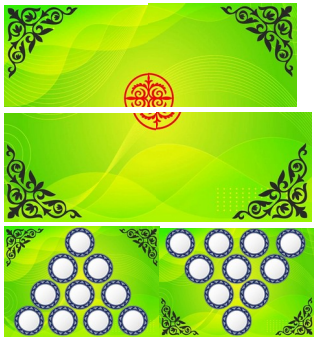
	Ойын басқарушының берген командасы бойынша қатар түзеп сапта түрған ойыншылар оң жақ шетінен бастап қатар санын «бір, екі, үш»... деп сол жақ шетіне дейін санап шыгады. Сөйтіп тақ жағы бір бөлек, жұп жағы бір бөлек бөлініп шығады. Күн ілгері сызып қойған үш сызықтың ортасына арқандағы үш белгінің екі шеткісін дәл келтіріп керіп тұрады да, арқанның шеткі белгісінен бастап ұшына дейін ойыншылар қос қолдап ұстап тартып тұрады. Содан соң ойын басқарушының берген командасы бойынша екі топ тартысқа түседі. Ойыншылардың мақсаты — тартысқа түскен екі топ бірін-бірі тартып, жердегі орталық сызықтан бұрын сүйретіп өткізіп әкету. Екі топтың қай жағы орталық сызықтан қарсы топты бұрын сүйреп өткізіп әкетсе, сол жағы ұтқан болады, жеңген жағы бәйгесін алады. Ойынды осы жоғарыдағы тәртіппен жүргізе беруге болады. Ойын қимыл бірлігін қалыптастырып, коллективтік іс-әрекетке тәрбиелейді. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Аяқты алға тіре де, Шірене тарт, шірене. Арқан тартыс ойынында, Күш атасын біле ме? Ақыл, айла керекте, Мықтыларға жоқ өкпе. Қарап тұрмай қанеки, Кел, достарым, көмекке. **Қосымша жабдықтар**:	тікенектері жасайды). Кіріп кетсе қолыңа, Өкпелеме жарайма! **Қосымша жабдықтар**: **Қосымша жабдықтар**: 	айналу мен жай жүрісті алмастырып орындау. **Қосымша жабдықтар**: 		Тұңғиыққа батамыз Тәтті ұйқыға жатамыз. **Баланың еңбегін бағалау**

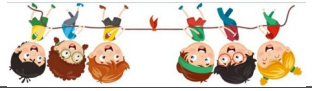

1
2
3
4
5
6

7
8
9
10
8
2

Ee
Есек

	      				
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу	№ 39 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК Жалпы дамыту жаттығуларын орындау кезіндегі тыныс алу ережелері:**	№ 40 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК №2 жаттығулар кешені: Диафрагмалық тыныс алу.** 1.Біртіндеп жылдамдығын	№ 41 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК №3 жаттығулар кешені: Жоғарғы тыныс жолдарына арналған**	№ 42 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК №4 жаттығулар кешені.** 1.Жүру, тік ұсталу, қолдармен еркін сермеу. 2.Б.т.: аяқты екі жаққа,	№ 43 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК №5 жаттығулар кешені.** 1.Аяқтарды иық енімен қойып, толығымен дем шығару, әрі қарай толық

балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	1.Қолды жан-жаққа және жоғары көтеріп, осыдан кейін қолдарды артқа қарай қайырып тыныс алу. 2.Қолдарды кеуде алдында айқастырып, төмен түсіреміз – дем шығару. 3.Денені ілгері, солға, оңға бүгу – дем шығару. 4.Тік тұру немесе денені артқа қарай бүгу – тыныс алу. 5.Аяқты ілгері немесе бір жаққа көтеру, отырып немесе қолды кеудеге бүгу – дем шығару. 6.Аяқты түсіру, оны артқа қарай апару, жартылай отырып созу – тыныс алу. **№1 жаттығулар кешені** Жаттығуды орындау кезінде тыныс алу мен дем шығару басын анықтау қиындық тудырса, онда тыныстыдоқтатпай, бірқалыпты тыныс алу керек. Тыныс алу мен дем шығаруды дұрыс кезектестіру, дем шығаруды еркін баяулата алу, оны бірқалыпты немесе ырғақты қылу келесі жаттығуларды орындауда мүмкін болады: 1.Мұрын арқылы тыныс алу – ауыз арқылы дем шығару; 2.Қысқа терең тыныс алу – баяу дем шығару; 3.Баяу терең тыныс алу – қысқа қатты дем шығару; 4.Баяу дем шығару, ауа тар ағынмен шығу керек; 5.Демді шығару, дүмпілдетіп шығару; 6.Мұрын арқылы ауаны баяу алып, терең тыныс алыңыз, тыныстыдоқтатып, дем шығаруда 1 – 10 дейін	арттыру, отырып тыныс алыңыз. 10–12 рет. Еденде жатып орындау керек. 2.Тыныс алғаннан кейін жұлқи дем шығару, әр дем шығарған кезде «ча» деген дыбыстарды айту керек. Бір рет дем шығару кезінде бірнеше рет жұлқып шығару керек. 3.Кезектестіріп тыныс алу. Бірінші тыныс алу кезінде қарын шығарылады, ал келесіде – тартылады. 4.Төменгі қабырғалы тыныс алу. Мұрын мен ауыз арқылы жағаға шығып қалған балық ауаны қапқанын келтіріп тыныс алу. 5.Ауызды жауып, есінегендегідей дем шығару. Орташа темппен орындау. 6.Ауаны алақанға тар ағынмен дем шығару. Арқаны тіреп орындалады. Жылу сезімі сақталатындай етіп ақырын дем шығару. Тыныс алу кезінде қолдар тізеге тіреледі. 7.Жөтеліп, дем шығару кезінде орналасады. Терең емес тыныс алу, дем шығаруда ауыз арқылы қысқа, үнсіз жөтелмен.	**алдын алу жаттығулары.** **Мақсаты**: балаларды мұрынмен дем алуға үйрету, оларды күрделі тыныс алу жаттығуларын орындауға дайындау. 1.Мұрынды ұшынан (екі шетін) кеңсірікке қарай сипау – тыныс алу. Дем шығаруда мұрынның қанаттары бойынша сұқ саусақпен шерту (5-6 рет). 2.8–10 рет оң танау арқылы тыныс алу мен шығару, ал содан кейін сол жағы арқылы, «демалатын» танауды сұқ саусақпен кезектестіріп жауып. 3.Мұрынмен тыныс алу. Демді шығарған кезде «м-м-м» дыбысын созу және сонымен бір уақытта мұрын қанаттарын саусақтармен шерту. 4.Тыныс алу кезінде кіретін ауаға мұрын қанаттарымен саусақпен басып, кедергі жасау. Неғұрлым ұзақ тыныс алу кезіндегі кедергіні мұрын қанаттарын саусақтармен шерту арқылы кезекті қылу. 5.Мұрын арқылы ақырын тыныс алу. Дем шығару кезінде бір уақытта мұрын қанаттарын шертіп отырып, «ба-бо-бу» және «г-м-м-м» дыбыстарын айту.	қолдар иықпен. Қолдарды жоғары көтеру және қол білезігіне қарау – тыныс алу; б.т. қайту – дем шығару. 3.Б.т.: негізгі тұрыс. Қолдар ілгері, аяқтың ұшына көтеріліп, тыныс алу; қолдарды түсіру және ілгері иіліп, артқа қайыру, 4–6 секунд ұстау – дем шығару. Табанмен толық басып тұру, ілгері қарау. 4.Б.т.: аяқты бірге, қолдар белдікте. Солға бүгілу, оң қолды басының үстінен бүгу (қолдың буыны желкеде) – тыныс алу, б.т. қайту – дем шығару. Дәл солай – оңға. 5.Б.т.: аяқты екі жаққа, оң қол үстінде, сол қолы түсірілген. Қолдармен ілгері айналма қимылдар жасау, содан кейін артқа қарай. Тыныс алу еркін. 6.Б.т.: негізгі тұрыс. Аяқтың ұшымен отыру, тізелерді екі жаққа, қолдарды жан- жаққа – тыныс алу; б.т. қайту – дем шығару. 7.Б.т.: аяқты екі жаққа, қолдарды иыққа – дем шығару. Қолдарды «брасс» тәсілімен жүзу кезіндегідей қимылдату. 8.Б.т.: негізгі тұрыс. Қолдарды жан-жаққа, аяқты бір жаққа көтеру – тыныс алу; б.т. қайту – дем шығару. 9.Б.т.: арқада жатып, қолдары дене бойымен. Аяқпен айналма қимылдар жасау (велосипедпен жүрген кездегідей). Қимылдар еркін.	дем алу кезіндегідей мұрынмен ақырын тыныс алу. Тыныс алудың биігінде кідіріс жасамай, ысқыратын кездегідей қылып жиналған ерін арқылы дем шығару (жақты кермей). Ауаны қысқа және қатты итерулермен шығару керек, ол үшін дем шығару кезінде ақ бұлшық пен диаграмманы босатып, іш бұлшық еттерін тырыстыру (тарту) керек. Егер ауа соққылары дем шығару кезінде әлсіз болса, жаттығу мағынасын жоғалтады. Бір тыныс алуды үш соққыға бөлу керек. 2.Орындықта отырып, терең тыныс алу және мұрын арқылы баяу дем шығару, бұл ретте дем шығару уақытын секундпен белгілеп отыру керек. Жаттығу барысында дем шығару ұзарады (жаттыққан әр аптада шамамен 2-3 секундқа), бірақ дем шығаруды қинап орындауға болмайды. 3.Тұрып немесе отырып 3-4 рет мұрын арқылы үзік-үзік тыныс алу, яғни әр тыныс алған сайын қысқа дем шығару, бұл ретте әр келесі тыныс алу алдыңғысынан тереңірек болуы керек. Өкпе ауаға толған кезде қысқа уақытқа тыныстытоқтатып, содан кейін кеңінен ашылған ауыз арқылы жылдам және қатты дем шығару. 3 рет қайталау. 4.Тік тұру күш салмай. Әр дем алу кезінде қарынды керіп (диафрагманы төмен түсіріп) 3-4 рет үзілмелі

	санаңыз, бұл ретте ауа демнің соңына дейін жету керек; 7.Ауаны жұтып, бірнеше секунд тыныс алмаңыз, содан кейін өкпені ауаға толтырыңыз, бірақ бір ретке емес, бірнеше қысқа, белсенді тыныс алуға жететін ауа жұтыңыз; 8.Бір дем шығаруда дыбыстарды қаттыратып, азайтыңыз: араның ызылы: Ж-Ж-Ж-Ж... ұшып жүрген масаның дыбысын: 33-3-3... иттің ырылдағанын: Р-Р-Р... велосипедтің тесілген шинасынан шығатын дыбыс: с-с-с-с... 9.«Майшам» – бірқалыпты баяу дем шығару, терең тыныс алу, тоқтау және майшам отына баяу үрлеу және оны осы жағдайда дем шығару соңына дейін ұстау; 10.«Майшамды өшіру» – белсенді, ырғақты дем шығару; 11.Бір тыныс алу – дыбыстар арасында қысқа үзілістер жасап, 5–10 рет «ф» дыбысын айту: ф! -ф!-ф!- ф! ... Санамақты жаңылтпай айтыңыз.			10.Б.т.: арқада жатып, қолдар бастан жоғары созылған. Аяқты 10–15 см көтеру және 4–6 секунд ұстау – дем шығару; б.т. қайту – дем шығару. 11.Б.т.: отырып, қолдар арқаға – еденде. Жамбасты қолдар мен табанға тіреп, көтеру – тыныс алу; б.т. қайту – дем шығару. 12.Арқаны тік ұстап, жүру; аяқтың ұшынан өкшеге аунатып жүру, қолдар белдікте; әр қадамда қолдарды оңға және солға кезектестіріп серпіп жүру. 13.Б.т.: н.т.: аяқтармен және қолдармен ілгері-кейін бұлғау. Тыныс алу еркін.	тыныс алу керек. Дем шығару мұрын арқылы соққылармен жасалады. Әр соққы кезінде қарын сәл тартылады. 5.Тік тұру, еркін, күш салмай. Мұрын арқылы толық тыныс алу. Қысқа кідіріс жасау (3–5 сек), дем шығару ауыз арқылы «с» дыбысымен, содан кейін қайтадан мұрын арқылы толық тыныс алу, дем шығару ауыз арқылы «фу-фу-фу» дыбысымен. Әр «фу» дыбысымен қарынды тарту және босату керек. Иықты көтермеу. 3 рет қайталау. 6.Тыныс алуды біртіндеп ұзартумен дем алуды жаттықтыру (дем алу ойда санаумен жасалады). Тыныс алудан кейінгі кідіріс тыныс алудың жартысына тең болу керек. Сегіз тыныс циклі тыныс алуды біртіндеп ұзартумен (4-тен 8-ге дейін санағанға дейін) және қысқа дем шығарумен жүргізіледі.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты ***Менің Отаным қазақстан***					
ҰІӘ уақыты: 8-30	**Дүйсенбі 03.02.2025**	**Сейсенбі 04.02.2025**	**Сәрсенбі 05.02.2025**	**Бейсенбі 06.02.25**	**Жұма 07.02.25**
	Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Дене тәрбиесі	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Музыка Көркем әдебиет**	**Математика негіздері Көркем әдебиет Сауат ашу негіздері Дене тәрбиесі**	**Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка**	**Сауат ашу негіздері Сурет салу Қоршаған ортамен танысу Дене тәрбиесі**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының	**1.Математика негіздері–**	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік	**1.Математика негіздері–**	**1.Математика негіздері–**	**1. Сауат ашу негіздері-**

кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ұзын – қысқа, биік – аласа, кең – тар, қалың – жұқа. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -үлгіден ұзынырақ (қысқарақ), жоғарырақ (төменірек), жуанырақ (жіңішкерек) және оған тең заттарды табуды, белгілі бір бағытта үзік сызықтармен сызуды және бояуды үйрету; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, есте сақтау, сөйлеу ұсақ қол моторикасын дамыту. **Дағды:** шартты өлшемнің көмегімен заттарды шамасы бойынша салыстыру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттың ұзындығын өлшейді; «ұзынырақ», «қысқарырақ», «өлшем», жоғары - төмен, жуан - жіңішке (тар - кең), сөздерін айтуды; **Түсінеді:** өлшемнің көмегімен ұзындықты (енді, биіктікті) қалай өлшеу керектігін; **Қолданады:** ұзындықты бір-бірінің үстіне салу, бір-біріне жақындату арқылы, өлшемнің көмегімен салыстыру білігін **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өздерінің салыстыру тәсілдерін ұсынады.Балаларға мойынорағыштарды көзбен алдымен екеуден, одан кейін үшеуден салыстыруды ұсынады. Жауаптың толық болуы керек екеніне назар	қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Сөйлем **ҰІӘ міндеттері:** -сөйлем сызбасымен таныстырып, 2–3 сөзден тұратын сөйлем құрауды үйрету; -сөйлем сызбасын құруды үйретіп, сөйлемдегі сөздерді ретімен айтқызып, берілген буынға сөз құрап, дыбыстық сызба бойынша сөз құрай алу дағдыларын бекіту; -басталған жұмысты аяғына дейін жеткізе білуге тәрбиелеу. **Дағды**: берілген буынға сөз құрап, дыбыстық сызба бойынша сөз құрай алу дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөйлем сызбасын анықтайды, сызады. **Түсінеді:** сөз дыбыстан, сөзден сөйлем құралатынын түсінеді. **Қолданады:** сөйлем құрады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **«Бөлшектерінен тап»** ойынымен бастайды. Көз, ауыз, желбезек – ... *(балық)* Бас, қанат, аяқ – ... *(құс)* Құлақ, көз, жал – ... *(жылқы)* Бас, мүйіз, сақал – ... *(ешкі)* **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Дыбыстар біздің айналамызда, біз оларды көрмейміз бірақ естиміз, айтамыз. Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты, дауыссыз.	ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ұзын – қысқа, биік – аласа, кең – тар, қалың – жұқа. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -үлгіден ұзынырақ (қысқарақ), жоғарырақ (төменірек), жуанырақ (жіңішкерек) және оған тең заттарды табуды, белгілі бір бағытта үзік сызықтармен сызуды және бояуды үйрету; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, есте сақтау, сөйлеу ұсақ қол моторикасын дамыту. **Дағды:** шартты өлшемнің көмегімен заттарды шамасы бойынша салыстыру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттың ұзындығын өлшейді; «ұзынырақ», «қысқарырақ», «өлшем», жоғары - төмен, жуан - жіңішке (тар - кең), сөздерін айтуды; **Түсінеді:** өлшемнің көмегімен ұзындықты (енді, биіктікті) қалай өлшеу керектігін; **Қолданады:** ұзындықты бір-бірінің үстіне салу, бір-біріне жақындату арқылы, өлшемнің көмегімен салыстыру білігін **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өздерінің салыстыру тәсілдерін ұсынады.Балаларға сызғышты салыстыру	ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ұзын – қысқа, биік – аласа, кең – тар, қалың – жұқа. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -үлгіден ұзынырақ (қысқарақ), жоғарырақ (төменірек), жуанырақ (жіңішкерек) және оған тең заттарды табуды, белгілі бір бағытта үзік сызықтармен сызуды және бояуды үйрету; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, есте сақтау, сөйлеу ұсақ қол моторикасын дамыту. **Дағды:** шартты өлшемнің көмегімен заттарды шамасы бойынша салыстыру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттың ұзындығын өлшейді; «ұзынырақ», «қысқарырақ», «өлшем», жоғары - төмен, жуан - жіңішке (тар - кең), сөздерін айтуды; **Түсінеді:** өлшемнің көмегімен ұзындықты (енді, биіктікті) қалай өлшеу керектігін; **Қолданады:** ұзындықты бір-бірінің үстіне салу, бір-біріне жақындату арқылы, өлшемнің көмегімен салыстыру білігін **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өздерінің салыстыру тәсілдерін ұсынады.Балаларға әртүрлі заттарды көзбен алдымен екеуден, одан кейін үшеуден салыстыруды	тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Сөйлем сызбасы **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерді қатыстырып, белгілі ретімен сөйлем құрай алу және сөйлемдегі бірінші, екінші, үшінші сөздерді ретімен айта алу дағдыларын бекіту; -сөйлем сызбасын құруға және сөйлемге мағынасына қарай сөз қоса алуға жаттықтыру; -дербес жұмыс істей алуға және шыдамдылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Сөйлемді дұрыс құрай білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөйлемді жалғастырады, сурет мазмұнына байланысты сөйлем құрайды. **Түсінеді:** сөйлемнің аяқталған ойды білдіретінін түсінеді. **Қолданады:** сөздердің жалпы атауын атайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Жалпы атауын ата» ойынын ойнауға шақырады. Балалар педагог айтқан сөздердің жалпы атауын жылдам айтып берулері керек. Құлпынай, таңқурай, қарақат – ... *(жидектер)* Түймедақ, қызғалдақ, раушан – ... *(гүлдер)* Көбелек, қоңыз, маса, құмырсқа – ... *(жәндіктер)* Сиыр, ешкі, қой, жылқы – ... *(малдар)* Күн, түн, таңертең, кеш – ...

	аударады: (қызыл мойынорағыш ақ мойынорағыштан ұзынырақ, жасыл мойынорағыш қызыл мойынорағыштан қысқарырақ).Балалар мойынорағыштардың ұзындығын өлшеу бойынша практикалық жұмысқа қатысады.Оларды ұзындығы бойынша қалай салыстыруға болатынын кім біледі? Оларды бір-бірінің жанына осылай жақындатуға бола ма? (Қате жақындатуды көрсетеді). Тыңдайды, бір-біріне жақындату керек деп жауап береді. Екеуінің шеті сәйкес келетіндей етіп жақындату керек.Заттың ұзындығын өлшеудің және салыстырудың басқа тәсілдері бар ма? Бір-бірінің үстіне салу техникасын қолданамыз.Өлшеу кезінде мойынорағыштың бір ұшы сәйкес келетініне көз жеткізеді.Балалардың өткен ұйымдастырылған оқу қызметінде заттың ұзындығын шартты өлшеуіш арқылы өлшеп үйренгенін еске түсіреді. Шартты өлшеуіш ретінде қағаз жолағын ұсынады. Балалар шартты өлшеуішті пайдаланып нәтижелерін айтады, қызыл мойынорағыш ақтан ұзынырақ, жасыл мойынорағыш ақтан қысқарырақ. **Түсіну деңгейі:** «Тең заттар» ұғымымен таныстыру. Ұзындығы мен ені тең жолақтарды әр қолына	Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстар әндетіп, созылып айтылады, ал дауыссыз дыбыстар ауыз қуысында кедергіге ұшырап шығады. Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? **«Жоғалған дыбысты тап»**дидактикалық ойыны –Мен сендерге суреттерді көрсетіп бір дыбысы жоғалған сөз айтамын, сендер сол жоғалған дыбысты орнына қойып қайта айтасыңдар. Мысалы: *көгерші...(н), балмұзда...(қ), домбыр...(а), қасқы...(р), шырш...(а), банк...(а), шеле...(к), арб...(а), сегі...(з), уылдыры...(қ), күнбағы...(с), моншқ...(а), кіта...(п), журна...(л), үсте...(л), орынды...(қ), баспалда...(қ), мекте...(п), қолға...(п); (а)...лқа, (м)...оншақ, (т)...ауық, (а)...лжапқыш, (б)...ояу, (ж)...олбарыс, (а)...рыстан, (ж)...ылқы, (б)...алық, (т)...өсбелгіт.б.* **Түсіну деңгейі:** «Дұрыскөрсет» дидактикалық ойыны –Балалар, мен сендерге қандай да бір дыбыстың сөздің басында, ортасында, соңында кездесетініне мысал келтіремін. Егер дыбыс сөздің басында тұрса, қызыл жалаушаны, соңында тұрса, көк жалаушаны, ортасында тұрса, екі жалаушаны да көтересіңдер.	ұзын қысқа оларды салыстыру және де осы сызғыштардың көмегімен әртүрлі заттарды өлшеп салыстыру. Ұзын қысқа немесе бірдей деген сөздерді . **Түсіну деңгейі:** «Тең заттар» ұғымымен таныстыру. Ұзындығы мен ені тең жолақтарды әр қолына ұстап, балаларға көрсетеді. -Қай жолақ ұзынырақ? Қалай тексеруге болады? Балалар талқылайды, өлшеу жолдарын ұсынады. **Ойын жаттығуы: «Кім биік, аласа немесе тең»** - Балалар, кімнің бойы биік, кімнің бойы аласа, кімнің бойы бірдей екенін қалай білесіңдер? Топтың жартысына жұптасып тұруды ұсынады. Топтың екінші жартысы жұптарды салыстырады; одан кейін балалар орын алмастырады. Сұрақтарға жауап береді, бір-бірімізге жақын немесе бір-бірімізге арқамызды тақап тұрамыз. **Қолдану деңгейі: демонстрациялық материалмен жұмыс** - . **Дәптермен жұмыс3-тапсырманы** орындауға ұсынады. Суреттегі заттарға қарап оларды атайды. Заттарды көрсетілген үлгі бойынша	ұсынады. Жауаптың толық болуы керек екеніне назар аударады Тыңдайды, бір-біріне жақындату керек деп жауап береді. **Рефлексия.** ҰІӘ қорытындылайды. Балаларды мадақтайды. Бүгінгі ҰІӘ қандай жаңа мағлұматтарды білдіңдер? Ең қызықты не болды? Балалар, сендерге үйде өлшем жасап, ең сүйікті ойыншықтарыңды өлшеуді ұсынамын. Педагог өзін-өзі бағалауға ұсынады. Егер ҰІӘ дұрыс орындасаң, жасыл дөңгелекті боя. Егер тапсырмалар жартылай орындалса, сары дөңгелекті боя. Егер ҰІӘ қиын болып, түсініксіз болса, қызыл дөңгелекті боя.	*(күн уақыты)* Жылдам әрі дұрыс жауап берген балаларды мадақтау. **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Қандай дыбыстарды дауысты дыбыстар дейміз? Дауысты дыбыстарды қалай белгілейміз? Жуан дауысты дыбыстар қалай жасалады? Жіңішке дауысты дыбыстар қалай жасалады? Қандай дыбыстарды дауыссыз дыбыстар дейміз? Дауыссыз дыбыстарды қалай белгілейміз? **Түсіну деңгейі:** **Дыбыстармен жұмыс** «Тиісті түсті көрсет»дидактикалық ойыны Педагог дыбыстарды айтады: а, б, у, о, и,с, п, р, л, д, ф, ж. Балалар тиісті түсті көтереді, егер дыбыс дауысты болса, қызыл, ал дыбыс дауыссыз болса, көк фишканы көтеру керек. «Сөз айт, тез айт»дидактикалық ойыны Педагог балаларды үш топқа бөледі. Бірінші топқа дауысты дыбыстардан басталатын сөздер, екінші топқа қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын, үшінші топқа ұяң және үнді дыбыстардан басталатын сөздер айтуға тапсырма береді. Сөз айтқан командаға педагог жалауша беріп отырады. Ойын соңында жеңімпаз команда анықталады. Мысалы: дауысты дыбыстардан басталатын сөздер: *алма, ана, арна, ай,*

	ұстап, балаларға көрсетеді. -Қай жолақ ұзынырақ? Қалай тексеруге болады? Балалар талқылайды, өлшеу жолдарын ұсынады. Педагог жолақтарды бір-бірінің үстіне салып, сәйкес екенін көрсетеді. -Жолақтар туралы не айтуға болады? (жолақтардың ұзындығы тең) **Ойын жаттығуы: «Кім биік, аласа немесе тең»** - Балалар, кімнің бойы биік, кімнің бойы аласа, кімнің бойы бірдей екенін қалай білесіңдер? Топтың жартысына жұптасып тұруды ұсынады. Топтың екінші жартысы жұптарды салыстырады; одан кейін балалар орын алмастырады. Сұрақтарға жауап береді, бір-бірімізге жақын немесе бір-бірімізге арқамызды тақап тұрамыз. **Қолдану деңгейі: демонстрациялық материалмен жұмыс** - Қай ағаштың ең биік екенін қалай анықтауға болады? Ең төмен? Педагог көз арқылы анықтауды ұсынады, балалар қайың - ең биік ағаш деп атайды. Мүмкін біз қателескен болармыз? Қалай тексереміз? Біз қандай шартты өлшемді аламыз? Жолақ - таяқшаны ұсынады. Қай ағаштың биік екенін салыстыру үшін, балалармен бірге осындай таяқтарды бүкіл биіктікте орналастырады. Балалар әр ағаштың астына саны бар карточка қояды. Балалар ең	Мысалы: **-к дыбысы:** (*қасқыр, қамыс, асқабақ, бақ, мақта, қымбат, ақылды, барлық, бақа, балық, қаймақ, қант, лақ, қылыш, қоңыз, қораз, дақ, аңқау, қанат, қарлығаш, сауысқан, аққу, таңқурай, домалақ, кемпірқосақ, қаз, жастық, батпақ, қымыз, қаңылтыр, құймақ, қоңыр, қол, қорап, тоқ т.б.)* **-т дыбысы:***(тор, тоқылдақ, отыр, теп, кет, жат, тамақ, қақпа, қатық, торсық, от, тотықұс, кептер, трактор, темір, терең, кактус, шахмат, тау, тазы, трамвай, троллейбус, автобус, тарақ, тонт.б.)* Сөз дыбыстан, сөзден сөйлем құрылатынын білеміз. **Қолдану деңгейі: Сызбамен жұмыс** Сөйлемдегі сөздерді тіктөртбұрыштармен белгілейміз. Әр сөздің арасына арақашықтық қалдырамыз. Сөйлемнің сызбасының басындағы тіктөртбұрыштың бірінші сызығы биігірек болады. Педагог тақтаға сызып көрсетеді. Сөйлемде қанша сөз болса, сонша тіктөртбұрыштың арасына бірдей арақашықтық қалдырылады. Соңынан нүкте қойылады. Балалардан түсінгендерін сұрау. 1.Сөз неден жасалады? 2.Сөздің сызбасы немен белгіленеді? 3.Сөйлем сызбасы қалай	жапсырады. Өздерінің іс-қимылдарын түсіндіре отырып, тапсырманы орындайды. Көзбен өлшемі бірдей заттарды жұптап, қандай заттар кең, тар, ұзынырақ-қысқарырақ екенін анықтайды. **Сергіту сәті.** *Біз қол соғамыз,* *Қол соғамыз.* *Аяқпен еденді* *топылдатамыз.* *Тіземізді соққылаймыз.* *Қолымызды көтереміз.* *Қолдарымыз айналады,* *Төмен түседі.* *Айналады, айналады.* *Тоқтайды.* **Рефлексия.** ҰІӘ қорытындылайды. Балаларды мадақтайды. Бүгінгі ҰІӘ қандай жаңа мағлұматтарды білдіңдер? Ең қызықты не болды? Балалар, сендерге үйде өлшем жасап, ең сүйікті ойыншықтарыңды өлшеуді ұсынамын. Педагог өзін-өзі бағалауға ұсынады. Егер ҰІӘ дұрыс орындасаң, жасыл дөңгелекті боя. Егер тапсырмалар жартылай орындалса, сары дөңгелекті боя. Егер ҰІӘ қиын болып, түсініксіз болса, қызыл дөңгелекті боя.		*алқа, ауыз, орындық, от, Омар, он, оң, ол, ыдыс, ымырт,ірімшік, ілгіш, үтік, үй, үйшік, үлкен, өрмекші, өшіргіш, уық, уыз т.б.* Қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын сөздер: *қаймақ, қалта, қазан, қоңыз, қора, қап, қатық, құй, қасқыр, қоқыс, таң, ферма, шаш, сабын, хат, циркуль, щетка, картоп, парта, сағыз т.б.* Ұяң және үнді дыбыстардан басталатын сөздер: *бақа, вагон, гараж, ғарыш, доп, жаңбыр, зәкір, лақ, мақта, нағашы, радио, суық, гүл, балық, май, литр, жұлдызқұрт, жұдырық, жұмыртқа, дақ, Дана т.б* **Қолдану деңгейі:** «Сөйлемді жалғастыр» дидактикалық ойыны – Балалар, мен сөйлемнің басын бастап айтамын, сендер мағынасына қарай аяқтайсыңдар. **Ойын шарты:** педагог сөйлемнің басын айтады, сөйлемді балалар аяқтау керек. Мысалы: **Педагог:** *Балалар бақта Атам шалғымен* *Атам шалғымен* *Ағаштың түбі –* *Аю қыста* *Малдар жайлауда* *Малдар жайлауда* **Балалар:** *жүгірді.* *шөп шапты.* *сауды.* *қалың қар.* *Ұйықтайды.* *жайылды.* *ойнады.* *жуды.*

	көп санды табады. Осы ағаш ең биік болады. Енді ең төмен ағашты табыңыз. **Дәптермен жұмыс** **1-тапсырмада** балалар өлшеуіштерді бояйды, салыстырады. - Әр қарындаш үшін қанша өлшем боялған? Ең ұзынын табыңыз. Онда қанша өлшем бар? Ең қысқа қарындаш қандай түсті. Онда қанша өлшем бар? Сол сияқты, күнбағыспен берілген тапсырма орындалады. Педагог балаларды тапсырманы орындау кезінде ұқыптылыққа шақырады. Дәптерлерін үстелдегі көршісіне көрсетуді ұсынады. Өз пікірін бір-біріне білдіруді болатынын айтады. **Сергіту сәті.** *Біз қол соғамыз,* *Қол соғамыз.* *Аяқпен еденді* *топылдатамыз.* *Тіземізді соққылаймыз.* *Қолымызды көтереміз.* *Қолдарымыз айналады,* *Төмен түседі.* *Айналады, айналады.* *Тоқтайды.* **Рефлексия.** ҰІӘ қорытындылайды. Балаларды мадақтайды. Бүгінгі ҰІӘ қандай жаңа мағлұматтарды білдіңдер? Ең қызықты не болды? Балалар, сендерге үйде өлшем жасап, ең сүйікті ойыншықтарыңды өлшеуді ұсынамын. Педагог өзін-өзі бағалауға ұсынады. Егер ҰІӘ дұрыс орындасаң, жасыл дөңгелекті боя. Егер	сызылады? 4. Дыбыс сызбасы немен белгіленеді? **«Сөйлемді толықтыр»** дидактикалық ойыны **Ойын шарты:** балалар педагогтің бастаған сөйлемін өз ойларымен жалғастыру керек. Бәрін жасап қоятын (ол кім?) – (пысық). Тышқанның жауы – (мысық). Әжем иірді – (ұршық). Шәуілдеп үрді – (күшік). Ең қу аң – (түлкі). Үсті ине – (кірпі). Қол жуғышта ілулі – (сүлгі). **Дыбыстық талдау** **«Әтеш»** сөзінің дыбыстық сызбасын іліп, балаларға өз орындарында отырып, дыбыстық талдау жасауға тапсырма береді. Педагог тақтаға балалардың жұмысын тексеру үшін, бір баланы шығарады. Балалар тақтадағы дыбыстық талдау мен өздерінің дыбыстық талдауларын тексереді. ***«Әтеш»*** сөзінде 2 буын, 4 дыбыс бар. **Ә** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Т** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз, **Е** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Ш** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Сергіту сәті** Шелекті аламыз, Құдыққа саламыз. Иіліп еңкейіп, Су тартып аламыз. Толтырып шелекті, Қайтадан тартамыз. Демалып асықпай,			**Сергіту сәті:** Сағат тілі соғады оңға-солға, оңға-солға, Тықылдатып қағады, қағады. Шырылдайды тым қатты, тым қатты, «Шырр!» деп дауыс шығарады. **Саусақ жаттығуы** Екі үйрек келеді, Бірін-бірі көреді. Бір-біріне қарайды, Сәлемдесіп алады.

	тапсырмалар жартылай орындалса, сары дөңгелекті боя. Егер ҰІӘ қиын болып, түсініксіз болса, қызыл дөңгелекті боя.	Ауылға қайтамыз. **Саусақ жаттығуы** Бір, екі, үш, Кәне жина күш. Саусақтарды басайық, Жаттығуды жасайық.			

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Қазақтың ұлттық ойыны: «Арқан тартыс»

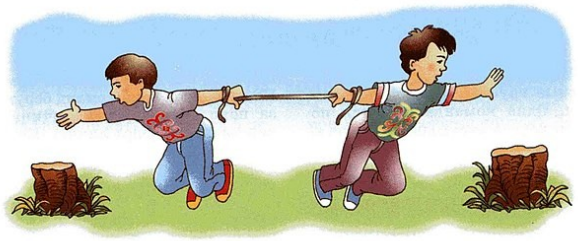
Басты міндеттері: Жарыс кезінде әділ ойын көрсету, патриотизм және ынтымақтастыққа жататын мінез-құлық көрсету және түсіндіру. Ұлттық спорт ойындарын халыққа әдіс тәсілдерін түсіндіріп жеткізу.

Сөйлеуді дамытуға арналған логопедиялық жаттығулар.

Артикуляциялық гимнастика - логопедиялық қыздыру - логотип жаттығулары - бұл арнайы жаттығуларартикуляциялық аппараттың қозғалғыштығын жақсартады. Гимнастика сөйлеуді анық айтуға көмектеседі, ал бала өзін мәжбүрлеп жатқанын сезбеуі керек. Әр мүмкіндікте жаттығуларды қайталаңыз. Сондай-ақ тыныс алу жаттығуларын бастау керек. Тыныс алу жаттығуларын ойын стилінде орындауға болады. Міне, сіздің балаңызға ұнайтын және өте пайдалы болатын кейбір танымал жаттығулар:

17. **1. «Сабын көпіршігін үрле».** Жуынатын бөлмеде үрлеп ойнауға болады сабын көбіктеріалақан арасында, немесе көшеде, сабын ерітіндісін жасау үшін су құмырасына сусабынды сұйылтқаннан кейін.
18. **2. «Бақбақ (Одуванчикті) үрле»** (егер бақбақ (одуванчик) маусымы әлі келмесе, дәптер парағынан үлпілдек немесе мақтаны үрлеуге болады).
19. **3. «Кімнің қайығы ары қарай жүзеді».** Қағаздан қайықтар жасап, оларды су құйылған ыдысқа салыңыз. Қайыққа соқ, жарысып, кімнің қайығы ары қарай жүзеді. Баланың басы айналмауы үшін 7 секундтан артық емес үрлеңіз.
20. **4. «Көңілді маймыл».** Бетіңізді үрлеп, құлағыңызды ұстаңыз. Тілді көрсету және жасыру. Айна алдында беттерді жасаңыз. Енді байсалды бет жасаңыз, содан кейін маймылды қайтадан көрсетіңіз.
21. **5. «Шарларды үрлеу».** Дүкеннен түрлі-түсті шарларды сатып алып, балаңызбен бірге үрлеңіз. Шарларды үрлегеннен кейін, оларды үстелдің үстіне жинап, содан кейін оларды үстелден үрлеңіз.

6. «Жылан қалай ысқырады». Баланы кішкентай жыланның қалай ысқыратынын көрсетуге шақырыңыз (тыныш ысқырады). Үлкен жылан қалай ысқырады

Қазақтың ұлттық ойыны: «Арқан тартыс»

Ойын міндеттері:Жарыс кезінде әділ ойын көрсету, патриотизм және ынтымақтастыққа жататын мінез-құлық көрсету және түсіндіру. Ұлттық спорт ойындарын халыққа әдіс тәсілдерін түсіндіріп жеткізу.

Дағды:

Оқушыларды шыдамдылыққа,ептілікке, төзімділікке тәрбиелеу.

Қимыл қозғалыстарын шапшаң орындауға дағдыландыру.

Ойынның ережесі : тартысқа түскен екі топ бірін-бірі тартып, жердегі орталық сызықтан бұрын сүйретіп өткізіп әкету. Екі топтың қай жағы орталық сызықтан қарсы топты бұрын сүйреп өткізіп әкетсе, сол жағы ұтқан болады, жеңген жағы бәйгесін алады. Ойынды осы жоғарыдағы тәртіппен жүргізе беруге болады. Ойын қимыл бірлігін қалыптастырып, коллективтік іс-әрекетке тәрбиелейді.

Әдістемелік нұсқаулар.

Арқан тартыс ойыны — ұлттық ойын. Ойынды жазда көгалды алаңда, спорт залында өткізуге болады. Ойынға ұзындығы 10 метрдей жуан кендір арқан керек. Ол арқанның тең ортасынан орамалмен орап белгі жасайды, белгінің екі жағынан бір жарым-екі метрдей жерден тағы да жоғарыдағы тәртіппен белгілейді. Ойынға қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Олардың саны 10—12 адам болуы мүмкін, ойыншылар бойларына қарай қатар түзеп тұрады.

Ойын басқарушының берген командасы бойынша қатар түзеп сапта тұрған ойыншылар оң жақ шетінен бастап қатар санын «бір, екі, үш»... деп сол жақ шетіне дейін санап шығады. Сөйтіп тақ жағы бір бөлек, жұп жағы бір бөлек бөлініп шығады.

Күн ілгері сызып қойған үш сызықтың ортасына арқандағы үш белгінің екі шеткісін дәл келтіріп керіп тұрады да, арқанның шеткі белгісінен бастап ұшына дейін ойыншылар қос қолдап ұстап тартып тұрады. Содан соң

(орташа дыбыс) Үлкен жылан қалай ысқырады (өте қатты дыбыс).			ойын басқарушының берген командасы бойынша екі топ тартысқа түседі. **Ойынның педагогикалық маңызы.** Бірінші, екіншіге саналу арқылы 2 топқа бөлу, жағына бір –біріне қарама –қарсы тұрғызу.		
2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Кім ақылды? (Әңгіме)қайталау **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерді буынға бөлуді үйрету; -сөздерді дұрыс, анық айтқызу арқылы сөйлеу тілдерін дамыту; **Дағды**: сөздерді буынға бөлу, сұрақтарға тиянақты жауап беру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**сөздерді буынға бөледі, сұрақтарға тиянақты жауап береді; **Түсінеді:**әңгіме мазмұнын түсінеді, достарымен бірігіп ойнаған кезде оларды ренжітіп алмауды; **Қолданады:** буынға буын жалғап сөз құрайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** орнымыздан тұрып, бір-бірімізге жақсы көзқарас білдірейік. Арайлап атты алтын таң, Нұрын шашып біздерге. Шуағы түсті күннің де, Жылуын беріп жерге де. Қайырлы таң, балабақша!!! Қайырлы таң, достарым!!! (Қ.Үкібас) **Түсіну деңгейі:** Сендер М.Төрежановтың өлеңдерін, әңгімелерін білесіңдер. Ол кісінің әңгімесімен, өлеңдерімен танысқанбыз. Ал қазір мен сендерге осы	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:Алақай көктем келеді ҰІӘ міндеттері:** -сюжеттік бірізділікті сақтау, эмоциялық көңіл күймен жатқа айтуға үйрету; -әдеби шығармалардағы қоғамдық өмір оқиғалары, табиғат туралы түсінігін ұлттық дәстүрге деген қызығушылығын дамыту; - **Дағды:** Ұлттар мен ұлыстардың салт-дәстүрі, мәдениеті, ауыз әдебиеті шығармалары туралы түсінік ала отырып, сұрақтарға тиянақты жауап беру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:**Көктем туралы сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** көктем туралы түсінеді . **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Көктем келді, балалар, Көктеді қыр, жағалар. көктем тойын тойлайық, Жаңа жылда, балалар. Барша адамның көптен күтетін жыл мезгілі – көктем де келді. Көктемде Жер-ана, табиғат – барлығы ерекше әдемі болып кетеді.	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:Орман емшілері** **Орман емшілері М Звервтің әңгімесі** **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың «адам, жануар және өсімдіктер үшін тіршілік көзі – ауа» деген түсініктерін кеңейту; -тәжірибелік-тәжірибеалдық жұмыстарға деген қызығушылықтарын ояту, бақылау нәтижелерін салыстыру, талдау және қорытынды жасау қабілеттерін дамыту; -балалардың бойында табиғат туралы қарапайым түсінік, табиғатпен қарым-қатынас жасау мәдениетін қалыптастыру. Табиғатпен адамгершілік қарымқатынаста болуға үйрету. **Дағды**: ауа – негізгі тіршілік көзінің бірі екенін білуге ,сұрақтарға нақтылы жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**Құстар тіршілік көзі ,орман емшісі **Түсінеді**:құстың табиғаттың бір бөлшегі екенін білу **Қолданады**:тәжірибеалдық жұмыстар жасау қабілеттерін пайдалана	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мамандықтың бәрі жақсы. **ҰІӘ міндеттері:** -мамандықтар жайлы әңгіме жүргізу арқылы сөздік қорларын толықтыру.; -ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту; -мамандық иелерін құрметтеуге тәрбиелеу. **Дағды**: әр алуан мамандақтар бар екенін, бәрі де қажет екенін; сұрақтарға тиянақты жауап беру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** бір-біріне жақсы тілектер айтып бойтұмар сыйлайды, келген қонаққа сұрақтар қояды, өлең жолдарындағы мамандықтарды санап айтады, өз ата-аналарының мамандықтары туралы айтып береді, шығармашылық әңгіме құрайды; **Түсінеді:**әр алуан мамандақтар бар екенін, бәрі де қажет екенін; **Қолданады:**әр мамандық иесіне қажетті затты тауып, орнына қояды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану.	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Ауа не үшін қажет? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың «адам, жануар және өсімдіктер үшін тіршілік көзі – ауа» деген түсініктерін кеңейту; -тәжірибелік-тәжірибеалдық жұмыстарға деген қызығушылықтарын ояту, бақылау нәтижелерін салыстыру, талдау және қорытынды жасау қабілеттерін дамыту; -балалардың бойында табиғат туралы қарапайым түсінік, табиғатпен қарым-қатынас жасау мәдениетін қалыптастыру. Табиғатпен адамгершілік қарымқатынаста болуға үйрету. **Дағды**: ауа – негізгі тіршілік көзінің бірі екенін білуге ,сұрақтарға нақтылы жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**ауа – негізгі тіршілік көзінің бірі екенін айтады. **Түсінеді**:ауаның тіршілік үшін маңызын түсінеді. **Қолданады**:тәжірибеалдық жұмыстар жасау қабілеттерін пайдалана алады.

	кісінің «Кім ақылды?» әңгімесін оқып, мазмұнын түсіндіремін. **Кім ақылды?** Ерден мен Еркебұлан жұптарын жазбай, жап-жақсы ойнап жүр еді. Бір кезде қолдан жасалған көпірдің үстінде біріне-бірі қарсы келіп, түйісіп қалды. Ерден: Мен саған жол бермеймін! – деп, қасқайып, безеріп тұрып алды. Ал Еркебұлан: Мен саған бола ерегескім де, ойынды да бұзғым келмейді, сен өте бер, – деді де, оған жол берді. Педагог әңгіме мазмұнын балалардан сұрақ қою арқылы сұрайды. Балалар, сендерге әңгіме ұнадыма? Әңгіме кімдер туралы? Екі бала не істеп жүр еді? Олар неге таласты? Екі балаланың қайсысы ақылды екен? Неге ақылды, қай іс әрекетіне қарап ақылды екенін білдің дер? әңгімедегі «ойнап», «көпір», «балалар» деген әр сөздерді буынға бөліңдерші? **Қолдану деңгейі:** Енді, балалар, біз ақылдылық, батырлық жайлы **мақал жаттайық.** Ақыл азбайды, білім тозбайды. **Дидактикалық ойыны:** «Ойлап,тап!» Ойын шарты: педагог буын айтады, балалар жалғасын ойлап тауып жалғастырады. мысалы: ал– Кір–	**Түсіну деңгейі:** Әдеби жанрдың бір түрі өлең екенін түсіндіру. Көктем мезгілінің ерекшеліктерін айту **Қолдану деңгейі:** **Сұрақ-жауап:** Өлеңде не туралы айтылған? Сендерге ұнады ма? Қай мезгілде ағаштар бүршік жарады, малдар төлдейді? **Сергіту сәті:** Тербеледі ағаштар, Алдымнан жел еседі. Кіп-кішкентай ағаштар Үп-үлкен боп өседі. Өлеңді қайталап есімізге түсірейік. **Дәптермен жұмыс:** Суреттен не көріп тұрсыңдар? Қай мезгіл деп ойлайсың? Балалардың көңіл күйлері қандай?	алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Табиғат күнтізбесіне ауа райын белгілеуді сұрайды.** Әліппедәптердегі тапсырманы пайдалана отырып, балаларды мәселені іздеу, зерттеу үдерісіне бағыттайды: Әліппе-дәптердегі суреттерді қарап шығып, танымдық материалды талқылауға қатысуға шақырады. . **Жұмбақ** Тоқылдатып мазаны ап Ағаштарды тазалайды Ормандарды емдейді Зиянкесті жазалап (тоқылдақ) Балаларға тоқылдақ құс туралы сурет көрсете отырып айту Неге орман дәрігері дейді? түсіндіру Жасырын құсты тап тоқылдақты боя Торғайлар қайда ұшып барды олар немен қоректенді Әңгіме бойынша сұрақ қоюОрманда қандай құстар өмір сүреді? – Тоқылдақ не істеп жатыр? – Тоқылдақтың тұмсығы өткір, мықты. Ағашты тесіп, құрттарды теріп жейді. Құйрығы қатты, ұзын. Оны «орман дәрігері» деп атайды. Тоқылдақтың, құстардың пайдасы өте көп. Бүгін осы құстар туралы жазушы Максим Зверевтің «Орман емшілері» әңгімесімен танысамыз. Әңгіме – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Әңгіменің басқа жанрлардан ерекшелігі – болған оқиғаны қысқа баяндайды.	**Білу деңгейі:** Балалар бір-бірінің қолдарынан ұстап тұрады.**«Бақытты бала»** деп жазылған бойтұмарды қасындағы баланың мойнына тағып: «Сен бақытты баласың, өйткені сенің достарың көп», – дейді. Негізгі кезең Осы кезде есік қағылып, топқа аспазшы апай кіреді. **Аспаз:** Сәлеметсіңдер ме, балалар! Мен сендердің денсаулықтарың жақсы болсын деп, дәрумендер әкелдім. (Дәрумендерді балаларға таратады.) Енді аспаз апайдан тамақты дәмдеу үшін қандай көгөністер қосатынын сұрайық. Аспазшы тағамға сәбіз, картоп, жуа, асқабақ қосатынын айтады. (азпазшы дәмді тағам дайындауғакетеді) Балалар, аспаз бізге дәмді тағамдар пісіреді екен, ол бізге өте қажет адам. Сендер басқа қандай мамандықтарды білесіңдер? Көптеген мамандық иелерін біледі екенсіңдер, бұл мамандықтардың бәрі адам баласына қажет. **Түсіну деңгейі:** Өз ата-аналарың қандай жұмыс жасайды? Қандай мамандық иесі? Білесіңдер ме? Педагог балаларға М.Хакімжановаңың «Кім немен ойнайды?» өлеңін	**Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Түсі бар көрінбейтін, Бір тұтас бөлінбейтін. Тынысы ол тіршіліктің, Ешқашан жерінбейтін. (Ауа) **Табиғат күнтізбесіне ауа райын белгілеуді сұрайды.** Әліппедәптердегі тапсырманы пайдалана отырып, балаларды мәселені іздеу, зерттеу үдерісіне бағыттайды: Әліппе-дәптердегі суреттерді қарап шығып, танымдық материалды талқылауға қатысуға шақырады. Суреттерді қарап шығады. Әуе шарларының бейнеленгенін, олардың түстерін атап береді және неліктен «әуе шары» атанғанын түсіндіреді. Өйткені шардың ішінде ауа бар. Ауа шардың ішіне қалай түсті? Үрлеген кезде. Далада жел соғып тұрғанын қалай білуге болады? Жел – тез жылжитын ауа ағымы. Дәптердегі кейіпкерлер – Қуаныш немесе Айсұлудың сұрақтарына жауап береді.. Далада жел соғып тұрғанын ағаш бұтақтарының қозғалуына, су бетіндегі қозғалысқа, аспандағы бұлттардың көшуіне (қыста – боран, бұрқасын) қарап білуге болады**.** **Түсіну деңгейі: Күрделі сұрақ: ауа кімдерге керек?** Балалар ауаның адамдарға да, жануарлар мен өсімдіктерге де тіршілік ету үшін өте қажеттігін

			Әңгімені мәнерлеп оқып, мазмұнын айтып береді (қосымшаны қараңыз	мәнерлеп оқып береді. Теңізші болатын бала, Бұлақпен ойнайды. Емші болатын бала, Сынаппен ойнайды. Батыр болатын бала, Қынаппен ойнайды. Жарықты жағатын бала, Шырақпен ойнайды. Шопан болатын бала, Диқан болатын бала, Топырақпен ойнайды. Ғалым болатын бала, Кітаппен ойнайды. Балаларға өлеңді екінші рет оқығанда, өлең жолдарында кездесетін мамандақтарды саусақтарымен санап отыруды тапсырады. **Қолдану деңгейі:** Сөздік жұмыс: Қынап – қылыш, пышақ салатын қорап. Жарықты жағатын бала – электрик. Балалар, неше мамандық иелерін санап үлгердіңдер? Балалармен бірге өлең мазмұнын талқылайды.Екі тілде аудармаларды орындайды. **Сергіту сәті:** Тіс ауырса, Іш ауырса, Мамам дәрі береді. Барлық ана, Барлық бала, Оны жақсы көреді. *(Ә.Мұсаханов)* **Дидактикалық ойын: «Кімге не керек?»** Ойын шарты: Әртүрлі мамандық иелеріне қандай құрал қажет, жапсырмалар орнын тауып жабыстырады. **Дәптермен жұмыс:** Дәптердегі тапсырма	дәлелдейді. Ауа таза болуы үшін не істеу керектігі туралы болжамдарын айтады (ағаш егу қажет, терезелерді ашып, бөлмелердің ауасын жаңартып тұру керек, қоқыс тастамау қажет, көліктер мен зауыт-фабрикалардан шығатын зиянды газдарды азайту керек). **Қолдану деңгейі:** Топтағы тәрбиеленушілерді тәжірибеалдық жұмыстарға тарта отырып, тану үдерісін ұйымдастырады. Адамдардың ішінде ауа бар-жоғын зерттеуге шақырады. Балалар әліппедәптердегі суретті негізге ала отырып тәжірибе жасайды. Әр баланың алдында стақан мен түтікше тұр. Балалар түтікшені суға салып үрлейді, көпіршік шығады. Көпіршіктер дегеніміз – біздің ішіміздегі ауа. Біз түтікшені үрлеген кезде ішіміздегі ауа көпіршік болып шығады. Бірақ, тағы да үрлеу үшін біз тағы да ауа жұтып аламыз. Содан соң түтікшені үрлеген кезде, суда көпіршіктер пайда болады. Полиэтилен қалташаны аламыз. Ішінде ештеңе жоқ, бос. Оны бірнеше рет бүктейды. Бос. Содан соң ішіне ауа толтырып, айналдырады. Қалтамызға не болды? Шынымен де, ішіне ауа толтырылған қалтаның пішіні өзгеріп шыға келді. Ол неге ұқсайды? Енді қалтаны шешіп, ішіндегі ауаны шығарамыз. Ол

				орындалады. Педагог балалардан «Кім болам?» деген тақырыпта шағын әңгіме құрауларын сұрайды.	қайтадан босап қалды. Не өзгерді? Себебі, қалта қайтадан босады. Балалар осыған қатысты пікірлерін білдіреді. Ауаны көзбен көруге бола ма деген сұрақтың жауабын табу мақсатында тәжірибе жұмысын ұйымдастырады. Талқылайды, тіршілік ету үшін ауа өте қажет деген қорытынды жасайды. Балаларды ауаны сезінуге шақырады.Парақты алып, оны жиырады. Бетіне апарып, желпиді. Жеңіл, салқын ауа сезіледі. **Сергіту сәті :** **Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды.** Жел улейді у-у-у. Құйын келіп билейді зу-зу. Қатты, қатты жел соқты гу-гу. Жапырақтар қол соқты ду-ду. «Ауаның дыбысын ненің арқасында естуге болады?» деген сұрақ қояды. .

2 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Аз қимылды ойын: *«БОТАҚАН»(Қазақ халқының ойыны)*

Басты міндеттері: Балалардың денсаулығын, ой-өрісін, икемділігін, шапшаңдылығын, ұлттық ойынға қызығушылығын дамыту.

Аз қимылды ойын: *«БОТАҚАН»(Қазақ халқының ойыны)*

Ойынның міндеттері:Балалардың денсаулығын, ой-өрісін, икемділігін, шапшаңдылығын, ұлттық ойынға қызығушылығын дамыту.

Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.

Мазмұны: Ойыншылар өз орталарынан атан түйе мен мыстан кемпір сайлап алады. Қалғандары, яғни ботақандар атан түйенің артынан бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрады. Мыстан кемпір «ұшқыш сыпыртқысымен» атан түйенің алдына «ұшып келіп»: «Керуен, қайдан келе жатырсың, қайда кетіп барасың?» деп, артындағы ботақандарының біреуін беріп кетуін сұрайды. Бірақ оған атан түйе келіспейді. Сонда мыстан кемпір жүгіріп жүріп

керуеннің соңындағы ботақанды күшпен тартып алуға әрекеттенеді. Ал атан түйе мыстан кемпірді ең соңғы ботақанға жібермеуге тырысады. Ботақанды ұстап алса, мыстан кемпір оны үйіне апарып қойып келіп, енді келесі соңғы ботақанды ұстап алуға әрекет етеді. Осылай 2-3-рет қайталанған соң, атан түйе мен мыстан кемпір басқадан сайланып, ойын әрі қарай жалғастырылады.

Ойынның ережесі

1. Ойыншылардың бір – бірінің белінен ұстап тізіліп жүргені бағаланады.
2. Тартып алу кезінде балалар арасындағы ара қашықтықтар сақталуы керек.

Әдістемелік нұсқаулар.

Ойынды 2-3-рет қайталанған соң, атан түйе мен мыстан кемпір басқадан сайланып, ойын әрі қарай жалғастырылады.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Секіру,жүгіру жаттығулары бала аяқтарының бұлшық еттерінің ,қарын, арқа,бұлшық еттерінің жетілуіне ықпалын тигізеді. Қимыл-қозғалыс әдістерін көбейтіп, қимыл сапаларының үйлесімі артады. Бала өз күшіне сенуге үйренеді.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Әжемнің базарлығы. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету; қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс, анық айтуға жаттықтыру. **Дағды**: Сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздерін қайталайды, сөйлемдер құрастырады. **Түсінеді:** әр ұлттың ұлттық тағамдары болатынын түсінеді. **Қолданады:** тағамдар	**3.** Музыка **Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Ана – өмір шырағы. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық мәнерлілік құралдары мен сипатын егжей-тегжейлі ажырату қабілетін дамыту. Дағдыларды қалыптастыру: бір дыбыста құрылған әуеннің бөліктерін дәл ырғағымен дербес орындау; -жеңіл әуендерді ансамбльмен балаларға арналған музыкалық аспаптарда фортепианоның сүйемелдеуімен, уақытында қосылып, ырғақтық бейнесін анық бере отырып ойнау; -анаға сүйіспеншілігін арттыру, анаға қамқор болуға, құрметтеуге тәрбиелеу.	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Сөйлем сызбасы. **ҰІӘ міндеттері:** -сөйлем сызбасымен таныстырып, 2–3 сөзден тұратын сөйлем құрауды үйрету; -сөйлем сызбасын құруды үйретіп, сөйлемдегі сөздерді ретімен айтқызып, берілген буынға сөз құрап, дыбыстық сызба бойынша сөз құрай алу дағдыларын бекіту; -басталған жұмысты аяғына дейін жеткізе білуге тәрбиелеу. **Дағды**: берілген буынға сөз құрап, дыбыстық сызба бойынша сөз құрай алу дағдыларын бекіту.	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Нан қайдан келеді? **ҰІӘ міндеттері:** -қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету; - ойлау қабілеттерін, артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамыту. Қазақ тіліне тән дыбыстарды(і дыбысы) дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды:** Тақпақты тыңдап, оның ішінен таныс сөздерді таба білу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** ертегі кейіпкерлерін және олардың іс-әрекеттерін атайды, тақпақта таныс	**Күй күмбірі** **3. Сурет салу-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қысқы табиғат *(Акварель бояу* **ҰІӘ міндеттері:** -балалар бойында байқағыштық, қысқы табиғат құбылыстары ерекшелігін сезіне білуге үйрету. -балалардың қысқы табиғат құбылыстары туралы білімдерін нығайту; -табиғат құбылыстарын бейнелей білу, балаларға табиғатқа деген қамқорлық жасаудың қажеттілігін түсіндіру; **Дағды**: қағаз бетінде жұмыс жасау дағдыларын жетілдіру, ой- қиялын дамыту; **Күтілетін нәтиже**:

	ішінен ұлттық тағамдарды айыра біледі, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өткен «Асханада» тақырыпты қайталау. Суреттермен жұмыс. Педагог суреттерді көрсетеді, балалар атайды, сөйлем құрастырады. Асханада аспаз жұмыс істейді. Аспаз тамақ пісіреді. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. Балалар, әже бізге мына қоржынды беріп жіберіпті. Онда не бар екен? Дидактикалық ойын:«Ғажайып қоржын». Суреттермен жұмыс. **Түсіну деңгейі:** **Жаңа сөздермен таныстыру**. Мынау – бауырсақ. – Мынау не? – Мынау – бауырсақ (балалар жеке, хормен, жай, жылдам айтады). – Бауырсақтың дәмі қандай? Сақ-сақ – дәмді бауырсақ. Сақ-сақ – жеймін бауырсақ. – Мынау – құрт. Құ-ұ-ұрт, құрт. «Құрт» сөзін жеке-жеке айтып жаттығады. – Мынау не? – Мынау – құрт. – Мынау – қымыз. Мынау не? – Мынау – қымыз. – Қымыз өте дәмді. – Қымыздың дәмі қандай? – Қымыз өте дәмді. – Мен қымыз ішемін. – Сен не ішесін?	**Дағды**: Музыкалық-ырғақты қимылдарды бірге жасау дағдыларын қалыптастыру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Ақ әжем» (К. Қуатбаев) **Ән айту:** «Әже тілегі» (Т. Қоңыратбай) «Екеуміз әйбат баламыз» (И. Нүсіпбаев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Сағат» (Е. Андосов) **Билер:** «Полька» эстон халық биі **Ойындар, хороводтар:** «Қоянды ұстаңдар» (К. Қуатбаев) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Янка» беларусь халық биі **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**бір дыбыста құрылған әуеннің бөліктерін дәл ырғағымен дербес орындайды, музыканың сипатына сәйкес қозғалады. **Түсінеді:** әннің мазмұнын түсінеді. **Қолданады:** таныс әнді музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Ленталармен жаттығу» В. Моцарт). Балалар шеңбер бойында, қолдарына лента ұстап, сол ленталармен музыкаға ілесіп қимылдар жасайды, екі қолды кезек кезек көтеріп, бастан жоғары ұстап, айналады. Балалармен ана туралы	**Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөйлем сызбасын анықтайды, сызады. **Түсінеді:** сөз дыбыстан, сөзден сөйлем құралатынын түсінеді. **Қолданады:** сөйлем құрады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **«Бөлшектерінен тап»** ойынымен бастайды. Көз, ауыз, желбезек – ... *(балық)* Бас, қанат, аяқ – ... *(құс)* Құлақ, көз, жал – ... *(жылқы)* Бас, мүйіз, сақал – ... *(ешкі)* **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Дыбыстар біздің айналамызда, біз оларды көрмейміз бірақ естиміз, айтамыз. Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты, дауыссыз. Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстар әндетіп, созылып айтылады, ал дауыссыз дыбыстар ауыз қуысында кедергіге ұшырап шығады. Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз?	сөздерді табады, атайды, диалогке қатысады. **Түсінеді:** нан дастарқанға келу үшін көп еңбек керек екенін түсінеді; **Қолданады:** сөздерді байланыстырып сөйлейді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өткен «Әжемнің базарлығы» тақырыпты қайталау. Қима материалмен жұмыс. Ұлттық тағамдар атауларын қайталау. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. Балалар, аналарың нанды қайдан алады? Дүкенге нан қайдан келеді білесіңдер ме? Педагог «Нан қайдан шығады?» (М. Етекбаев) ертегісін балаларға ұсынады. Иллюстрациялар көрсетіле отырып, ертегі оқылады. Ертегі не туралы? **Түсіну деңгейі:** Жаңа сөздермен таныстыру. Мынау – сатушы. Са-ту-шы. Мынау кім? Мынау – сатушы. Сатушы нан сатады. Сатушы не істейді? Сатушы нан сатады. Мынау наубайшы. Нау – бай - шы. Мынау кім? Мынау – наубайшы. Наубайшы нан пісіреді. Наубайшы не пісіреді? Наубайшы нан пісіреді. Мынау – бидай. Мынау не? Мынау – бидай.	**Жасайды:** қыс бейнесінде шуақты күнді салу арқылы көңілді, шуақты қыс бейнесін көрсетіп салады; **Түсінеді***:* қыс мезгілінің негізгі белгілері мен ерекшеліктерін біледі, табиғатқа деген қамқорлық жасаудың қажеттігін түсінеді; **Қолданады:** сурет салу барысында әр жыл мезгілінің ерекшелігін ескеріп қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Қысым-ақ, қысым-ақ, Жібердің қысып-ақ. Қалмаспыз біз деген, Боранға ұшырап. Аппақ қар жауа бер, Риза ғой саған ел! (*Қ.Ыдырысов*) Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Қыс мезгілінің қандай ерекше белгілері бар? Қыс мезгілі сендерге несімен ұнайды? **Түсіну деңгейі:** Бүгін қыстың бір жайдарлы, жылы, шуақты күнін салып көрейік. Алдарыңдағы үлгі ретіндегі үлкен суретке назар аударыңдар. Жылы, аспан ашық, қыстағы шуақты күн. Енді өзіміз осы қыстағы шуақты күннің суретін салып үйренейік. Суретті салу жолдары, орындалу реті түсіндіріледі. **Қолдану деңгейі:** көптілділік компонент бойынша – шуақты күн – солнечный день – sunny day ұғымдарын сурет салу барысында тиімді

	– Мен қымыз ішемін. – Мынау – шұбат. Шұ-ұ-ұ-бат. – Мынау не? – Мынау – шұбат. – Шұбат өте дәмді. – Шұбаттың дәмі қандай? – Шұбат өте дәмді. Балалар сөздерді және сөйлемдерді қайталайды. – Құрт, қымыз сөздерінде бірінші дыбыс қандай? –«Қ» дыбысы. Педагог дыбыстардың дұрыс дыбысталуын қадағалайды. Жұмысты айнамен жүргізеді. **Қолдану деңгейі:** Дыбыстық жаттығу**.** Қ-қ-қ-қ – қққымыз - қымыз Қ-қ-қ-қ – ққұрт - құрт **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық, Қолымызды созайық. Бойымызды жазайық, Алақанды соғайық. Бір отырып, бір тұрып, Біз тынығып алайық. **«Сиқырлы қаламмен» жұмыс: Тағамдар** **Ойын: «Дұрыс ата».** Тағамдарды атайды, қаламмен тексереді. Жұмыс дәптерімен жұмыс. Ұлттық тағамдарды ата. Суреттен ұлттық тағамдарды тап. Оларды үстел үстіне сызып көрсет. Сен не жедің? Не іштің? Педагог жеке жұмыс жүргізеді. Балалар сөйлем құрайды. *Мен бауырсақ жедім.* *Мен қымыз іштім.*	әңгіме өткізу, өз сезімдері, ой-пікірлері туралы сұхбаттасу. Балаларға әртүрлі көңіл күйдегі аналардың суреттерін көрсетіп, әңгіме құрастыру. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Аман болшы, анашым» (Б. Қабиева). Әнді тыңдап болып, әннің кім туралы айтылып отырғанын сұрау. Музыканың көңіл күйі, сипаты қандай? Музыка тыңдап отырып сендер ана туралы не ойладыңдар? Ән айтар алдында дауыс жаттығуын орындатып, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Анашым» (Е. Хасанғалиев). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Әнді тыңдағанда қандай әсерде болдыңдар? Әннің көңіл күйі қандай? Ән сендерге ұнады ма, несімен ұнады? Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Өткен оқу қызметінде үйренген әнді еске түсіру. «Әже тілегі» (Т. Қоңыратбай), ән сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Киіз басу» («Келіншек» халық күйі, өңдеген Б. Дәлденбай). Қыздар қолдарына екі таяқша ұстап, биге шығады. Қыздар шеңбер бойымен	**«Жоғалған дыбысты тап»**дидактикалық ойыны –Мен сендерге суреттерді көрсетіп бір дыбысы жоғалған сөз айтамын, сендер сол жоғалған дыбысты орнына қойып қайта айтасыңдар. Мысалы: *көгерші...(н), балмұзда...(қ), домбыр...(а), қасқы...(р), шырш...(а), банк...(а), шеле...(к), арб...(а), сегі...(з), уылдыры...(қ), күнбағы...(с), монш...(а), кіта...(п), журна...(л), үсте...(л), орынды...(қ), баспалда...(қ), мекте...(п), қолға...(п); (а)...лқа, (м)...оншақ, (т)...ауық, (а)...лжапқыш, (б)...ояу, (ж)...олбарыс, (а)...рыстан, (ж)...ылқы, (б)...алық, (т)...өсбелгіт.б.* **Түсіну деңгейі:** «Дұрыс көрсет» дидактикалық ойыны –Балалар, мен сендерге қандай да бір дыбыстың сөздің басында, ортасында, соңында кездесетініне мысал келтіремін. Егер дыбыс сөздің басында тұрса, қызыл жалаушаны, соңында тұрса, көк жалаушаны, ортасында тұрса, екі жалаушаны да көтересіңдер. Мысалы: **-қ дыбысы:** (*қасқыр, қамыс, асқабақ, бақ, мақта, қымбат, ақылды, барлық, бақа, балық, қаймақ, қант, лақ, қылыш, қоңыз, қораз, дақ, аңқау, қанат, қарлығаш, сауысқан, аққу, таңқурай, домалақ, кемпірқосақ,*	Мынау – диірменші. Мынау кім? Мынау – диірменші. Диірменші бидайдан ұн жасайды. Диірменші бидайдан не жасайды? Диірменші бидайдан ұн жасайды. Мынау – ұн. Мынау не? Мынау – ұн. Мынау – егінші. Мынау кім? Мынау – егінші. Егінші егін егеді. Егінші не істейді? Егінші егін егеді. Сөздерді балалар жеке, хормен дұрыс айтып жаттығады. Педагог і дыбысының дұрыс айтылуына назар аударады: диірменші, егінші. **Қолдану деңгейі:** **Дыбыстық жаттығу** (айнамен орындалады) І-і-і-і – егінші – егінші І-і-і-і – диірменші – диірменші. Сұрақтар қою арқылы балаларға ертегі мазмұнын қайталату. – Тышқан қайда келді? Ол не көрді? – Тышқан не деді? – Сатушы, нан қайдан келді? – Наубайшыдан сұра. – Наубайшы, наубайшы, нан қайдан келді? Балалар педагогтің көмегімен кейіпкерлер сөзін кезекпен мәнерлеп, диалог құрып қайталайды. – Егінші қандай адам? (Егінші – еңбекшіл, еңбекқор адам).	қолдануға көңіл бөледі, іс-әрекетте нақтылап, қайталап отырады. **Сергіту сәті** Қолды белге қояйық, Басты оңға бұрайық. Басты солға бұрайық. Бір отырып, бір тұрып, Бір отырып, бір тұрып, Біз демалып қалайық. –Балалар жұмыстарын жалғастырады. Педагог балалармен жеке жұмыс жүргізеді.

		жүгіріп, таяқшаны бір-біріне соққылап, Бір қатарға тізіліп, тізерлеп отырады. Таяқты жерге кезек-кезек ұрғылайды, «сабау сабап» отырған қимылды көрсетеді. Таяқшаны жерге қойып, алақандарымен еденді шапалақтайды, Жүнді жөндеп қойып жатқан қимылды көрсетеді. Таяқтың біреуін алып, қамыр жайған секілді қимыл жасайды. Білектерін кезек-кезек жерге тигізіп, «киіз басуды» әрі қарай жалғастырады. Орындарынан тұрып, таяқшаларын басынан жоғары көтеріп, бір-біріне соғып, шығып кетеді. «Полька» эстон халық биі. Би қимылдарын үйренуді жалғастыру, қайталау. Әуенге ілесе мәнерлі орындауға дағдылану. ***Ойындар, хороводтар:*** «Балақан да алақан» (Ө. Байділдаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Шеңберде тұрып, ырғаққа ілесіп шапалақпен қимылдар жасайды. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Күншуақ» (Е. Құсайынов). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар аспапта ойнағанда ырғақты ұстап, әуенге ілесе ұрмалы аспаптармен ойнайды.	*қаз, жастық, батпақ, қымыз, қаңылтыр, құймақ, қоңыр, қол, қорап, тоқ т.б.)* **-т дыбысы:***(тор, тоқылдақ, отыр, теп, кет, жат, тамақ, қақпа, қатық, торсық, от, тотықұс, кептер, трактор, темір, терең, кактус, шахмат, тау, тазы, трамвай, троллейбус, автобус, тарақ, тонт.б.)* Сөз дыбыстан, сөзден сөйлем құрылатынын білеміз. **Қолдану деңгейі:** **Сызбамен жұмыс** Сөйлемдегі сөздерді тіктөртбұрыштармен белгілейміз. Әр сөздің арасына арақашықтық қалдырамыз. Сөйлемнің сызбасының басындағы тіктөртбұрыштың бірінші сызығы биігірек болады. Педагог тақтаға сызып көрсетеді. Сөйлемде қанша сөз болса, сонша тіктөртбұрыштың арасына бірдей арақашықтық қалдырылады. Соңынан нүкте қойылады. Балалардан түсінгендерін сұрау. 1.Сөз неден жасалады? 2.Сөздің сызбасы немен белгіленеді? 3.Сөйлем сызбасы қалай сызылады? 4. Дыбыс сызбасы немен белгіленеді? **«Сөйлемді толықтыр»** дидактикалық ойыны **Ойын шарты:** балалар педагогтің бастаған	– Тышқан қандай? (Тышқан жалқау). **Қанатты сөз.** Ас атасы – нан, Нан атасы – дән. – Қандай тыйым сөз білесіңдер? – Нанды баспа, ақты төкпе. **Сергіту сәті** Орнымыздан тұрайық, Қолымызды созайық. Бойымызды жазайық, Алақанды соғайық. Бір отырып, бір тұрып, Біз тынығып алайық. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар. Теріп алып қастерлеп, Торғайларға тастаңдар. (Ө. Тұрманжанов) Тақпақ не туралы? Педагог тақпақтың мазмұнын балалармен бірге талқылайды. Қандай таныс сөздер бар? Балалар таныс сөздерді атайды: нан, жер, торғайлар. Жұмыс дәптерімен жұмыс. 1. Нан дастарқанға қалай келеді? Суреттерді ретімен белгіле. 2.Атауында «І» дыбысы бар суреттерді ата. Белгіле. **Жеке жұмыс жүргізеді.** **Дидактикалық ойын: «Мен 5 тағам білемін».** Ойынның мақсаты: сөздерді бекіту, ойлауға дағдыландыру. Шарты: Допты жерге ұрған сайын бір сөз айтады. Балалар білетін тағамдарын айтады.	

			сөйлемін өз ойларымен жалғастыру керек. Бәрін жасап қоятын (ол кім?) – (пысық). Тышқанның жауы – (мысық). Әжем иірді – (ұршық). Шәуілдеп үрді – (күшік). Ең қу аң – (түлкі). Үсті ине – (кірпі). Қол жуғышта ілулі – (сүлгі). **Дыбыстық талдау** **«Әтеш»** сөзінің дыбыстық сызбасын іліп, балаларға өз орындарында отырып, дыбыстық талдау жасауға тапсырма береді. Педагог тақтаға балалардың жұмысын тексеру үшін, бір баланы шығарады. Балалар тақтадағы дыбыстық талдау мен өздерінің дыбыстық талдауларын тексереді. ***«Әтеш»*** сөзінде 2 буын, 4 дыбыс бар. **Ә** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Т** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз, **Е** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Ш** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Сергіту сәті** Шелекті аламыз, Құдыққа саламыз. Иіліп еңкейіп, Су тартып аламыз. Толтырып шелекті, Қайтадан тартамыз. Демалып асықпай, Ауылға қайтамыз.		

			Саусақ жаттығуы Бір, екі, үш, Кәне жина күш. Саусақтарды басайық, Жаттығуды жасайық.		
3 үзіліс – 10:40 – 10:50 **Балалардың дербес іс-әрекеті** **Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.** **Аз қимылды ойын Ұмыт бола бастаған ұлттық ойындар: «Тымақ ұру»** **Басты міндеттері: Өмірде белсенді болуға, алға қойған мақсатты орындауға үйрету,қимыл-қозғалыс қабілеттерін дамыту. Балаларды шапшаңдыққа, жылдамдыққа, төзімдікке, салауатты өмір салтына тәрбиелеу.**					
			Аз қимылды ойын. **Ұмыт бола бастаған ұлттық ойындар: «Тымақ ұру»** **Ойын міндеттері:** Өмірде белсенді болуға, алға қойған мақсатты орындауға үйрету, қимыл-қозғалыс қабілеттерін дамыту. Балаларды шапшаңдыққа, жылдамдыққа, төзімдікке, салауатты өмір салтына тәрбиелеу. **Дағды:** балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқау:** “Тымақ ұру” ойыны үшін газеттен жасалған “тымақ” та жарай береді. Оған қоса биіктігі бір метрдей қада, белбеу мен орамал қажет. Қаданы мәреден 20 қадамдай жерге қағып, соның басына тымақ кигізіледі. Ойыншының көзі орамалмен байланып, қолына белбеу ұстатылып, мәреден жіберіледі. Ол көзі ашық кезде көрген зердесіне сүйене отырып қазықты тауып, белбеумен соның басына кигізілген бас киімді ұрып түсіруі керек. **Ойын шарты:** Ойын жазық кең алаңда ойналады. Ойынға қатынасушылар екі жарым метрдей таяқты жерге қадайды да, оның басына тымақ, не малақайды іліп қояды. Ортаға бір ойыншы шығады. Оған таяқтың басында ілулі тұрған тымақты (не малақайды) көрсетеді де орамалмен көзін көрмейтіндей етіп мықтап байлайды. Ойын кезектесіп жүргізіле береді. Тымақты ұрып түсіре алмағандар айып тартады. Олар айыптарына ән, тақпақ орындап, аяғы ойын-сауыққа айналады		
4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты:					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** қыстаудағы ойындар (таза ауада) **ҰІӘ міндеттері:** -екі аяқпен алға секіріп жүруді;Екі аяқпен тепе-теңдікті сақтап секіруді үйрету. **Дағды:** -құбылмалы жағдайларға байланысты әрекет етуде түрлі тактикаларды қолданып, қимыл еркіндігінің деңгейін арттыру дағдыларын бекіту.	**4. Алдар көсе ме шықбермес шығайбай** **Міндеті: -** Айналасында болып жатқан оқиғаларға өзінің көзқарасын білдіруге құлшынысын дамыту **Дағды:** -құбылмалы жағдайларға байланысты әрекет етуде түрлі тактикаларды қолданып, қимыл еркіндігінің деңгейін арттыру дағдыларын бекіту.	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Желді қуып жет. **ҰІӘ міндеттері:** -қабырғаға допты соғып, одан ыршыған допты жерге түсірмей қағып алуды, заттар арасымен үздіксіз жүруді. Доппен жасалатын жаттығуларды үйрету. **Дағды**: Фитболды түрлі бағыттарда алып жүруге, фитболды саусақ басымен ақырын күштемей итеріп	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Ана – өмір шырағы. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық мәнерлілік құралдары мен сипатын егжей-тегжейлі ажырату қабілетін дамыту. Дағдыларды қалыптастыру: бір дыбыста құрылған әуеннің бөліктерін дәл ырғағымен дербес орындау; -жеңіл әуендерді ансамбльмен балаларға	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Жайлаудағы ойындар **ҰІӘ міндеттері:** -арқанмен жасалатын дене қимылдарын жасай білуге дағдыландыру.Белгілі бір белгіге көтерілген арқанның астынан қте білуге тәрбиелеу. **Дағды:** Фитболды түрлі бағыттарда алып жүруге, фитболды саусақ басымен ақырын күштемей серпіп жүргізуге, балаларды жұпта

	Күтілетін нәтиже: **Жасайды:** шаңғымен сүйем қадам жасап жүру, шаңғымен сырғытып жүру. **Түсінеді:** денені жинап алу, жұмырлану астынан өтетін баудың іліну биіктігіне байланысты екендігі, жаттығуларды орындағанда қауіпсіздікті сақтау, кеңістікті мөлшерлегенде өзгелердің мүддесін ұмытпау керектігін. **Қолданады:** жүріп келе жатып аяқтарын аздап бүгіп, бар салмақты алға шығарылған аяққа түсіре білу, кеңістікті бағдарлау дағдыларын. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Сапқа және тізбекке бір-бірден тұрады, тізбекпен жүру; тізені жоғары көтеріп жүру; тоқтамастан баяу қарқынмен жүгіру (1,5 минут). Тыныс алу жаттығуы «Біз спортпен айналысамыз, сондықтан жылдам өсеміз» – қолды жоғары көтеріп, аяқтың ұшымен тұру – тыныс алу. «Күннен-күнге бойымыз өсіп барады» – қолды төмен түсіріп, барлық табанмен еденге түсу – дем шығару. Сап түзеп залдың бір шетінен қарама-қарсы жаққа жүру. Екі-екіден тізбекке, сапқа тұрады, қарама-қарсы жаққа жүреді, жүгіреді, адымдарын байқап басады, бір-біріне кедергі келтірмеуге тырысады. **Түсіну деңгейі:** Жаттығуды	**Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану **Қолдану деңгейі:** . ертегіні ым-ишарамен сахналауға дағдыландыру Алдаркөсенің басынан кешкен бір оқиғасы туралы қызықты ертегімен танысамыз. Алдаркөсе қулығымен, айласымен адамдарға жақсылық жасап, көмектесіп отырған. Ол әрдайым ән айтып, көңілді жүреді. Ертегі – әдеби жанрдың бір түрі екенін еске түсіру. Ертегіде шындық пен қиял-ғажайып оқиға аралас келіп отырады. Қиялдан туындайды. Педагог «Шықбермес Шығайбай» ертегісін оқып береді Ертегі мазмұны бойынша сұрақтар: – Ертегі ұнады ма? – Ертегі қалай аталады? – Шықбермес Шығайбай қандай адам? – Алдаркөсе Шығайбайды алдау үшін қандай қулық ойлап тапты? – Алдаркөсе жабықтан сығалағанда не көрді? – Алдаркөсе үйге кіргенде, үйдегілер қандай әрекет жасады?	жүргізу, ұсақ моториканы, балаларды жұпта ақылдасып әрекет етуге дағдылануға жаттықтыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** фитболмен жаттығуды, **Түсінеді:** «жайлау» жазғы тұрақ, арқандардың астынан өту, үстінен секіріп өтудегі жоғары нәтижеге жету үшін ең тиімді жолдарын таңдай білудің маңызы, таза ауаның денсаулық пайдасын. **Қолданады:** бірден-екіден тізбекке қайта сап түзеп тұру, фитболды алып жүру, итеріліп аяқпен екпін алу мен уақытылы қол сермеу, түрлі қимылдарда тепе-теңдікті сақтай алу дағдылары. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Сезімдік ойын: «Табиғаттың төрт құдіреті» Жайлаудағы ойындар мен шопандардың, жылқышылардың шаруасы жайлы әңгімелерді жалғастыру. Балалар залда бытырап жүреді. Бастаушының нұсқауларын бұлжытпай орындайды. Егер «жер» десе, қолдарын төмен түсіреді, егер «су» десе, қолдарын алға созып, суда малтаған сыңай көрсетеді, «ауа» десе, құстай ұшып бара жатқандай болады, «от» десе, қолдарын созып алай-дүлей айналдыра	арналған музыкалық аспаптарда фортепианоның сүйемелдеуімен, уақытында қосылып, ырғақтық бейнесін анық бере отырып ойнау; -анаға сүйіспеншілігін арттыру, анаға қамқор болуға, құрметтеуге тәрбиелеу. **Дағды**: Музыкалық-ырғақты қимылдарды бірге жасау дағдыларын қалыптастыру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Ақ әжем» (К. Қуатбаев) **Ән айту:** «Әже тілегі» (Т. Қоңыратбай) «Екеуміз әйбат баламыз» (И. Нүсіпбаев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Сағат» (Е. Андосов) **Билер:** «Полька» эстон халық биі **Ойындар, хороводтар:** «Қоянды ұстаңдар» (К. Қуатбаев) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Янка» беларусь халық биі **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**бір дыбысты құрылған әуеннің бөліктерін дәл ырғағымен дербес орындайды, музыканың сипатына сәйкес қозғалады. **Түсінеді:** әннің мазмұнын түсінеді. **Қолданады:** таныс әнді музыкалық сүйемелдеумен және сүйемелдеусіз орындайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-***	ақылдасып әрекет етуге, айналып тұрған арқанмен бүкіл зейінін қойып жаттығуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** остеопатиялық жаттығулар, денені артқа шалқайтып, тартылып тұрған арқанның астынан өту. **Түсінеді:** ең тиімді қимыл тәсілдерін таңдау, тақтайшадағы жазуларды қимылдарымен үйлестіру, айналдырып тұрған арқаннан, арқанның ең биік нүктедегі шағында, жүгіріп өту; қауіпсіздік ережелерін сақтау. **Қолданады:** бір-бірден тізбекпен жүру және жүгіру, түрлі жүктемелерде дұрыс тыныс алу, топтарға бөлініп негізгі жаттығуларды жасау, биіктікке секіру, түрлі қимылдар кезінде тепе-теңдік сақтау дағдаларын қолдану. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** **Ұйымдастыру кезеңі** Арқанмен жаттығып, бұлшық еттерін нығайту ұсынылады. «Үлкен шеңбер бойына, Жиналыпты достарым. Алдымен солға жүреміз, Сосын оңға жүреміз. Ортасына жиналып, Шыркөбелек айналып, Жымиямыз, күлеміз, Ойын құрып жүреміз!» **Негізгі кезең** Бір тізбекпен жүру, шашырап жүгіру. Алдымен тізбекке белгі бойынша сап құрады; «ине- жіп» ойыны,

	орындағанда әуеде бейнелеуге саусақпен жүргізіп, сурет салып көмектесу. Координацияны дамыту жаттығулары: «Көз-қол» «Көздерімен атыс» оңға – солға, жоғары – төмен (6 рет). көздерімен сағат тілімен 6 шеңбер, сағат тіліне қарсы 6 шеңбер салу. 1–9 сандарын көздерімен жазу. Көздерімен көлденең 6 сегізді жазу. Көздерімен сағат тілімен 6 үшбұрыш, сағат тіліне қарсы 6 үшбұрыш салу. Сағат тілімен көздерімен үшбұрыш, шаршы, шеңбер салу, сағат тіліне қарсы сол фигураларды салу. **Қолдану деңгейі:** «Желпуіш саламыз» Шаңғының ұшын 180°айнала қозғалып, бұрылады. «Тоннель». Алаң бойымен бағандарға байланған бауларды түрлі биіктікте тартып қою. Осы баулардың астымен өткенде биіктігіне байланысты әртүрлі әдісті пайдаланатынын ескеру керек. Балалардың қажетті арақашықтықты, қауіпсіздік ережелерін қатаң сақтауын қадағалау керек. **Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Ақшақарлар мен тентек жел» (тыныс алу гимнастикасын орындау) Балалар екі топқа бөлінеді. «Ақшақарлар» аяғының ұшымен билеп, айнала ұшып жүреді. «Тентек	– Шығайбай Алдаркөседен не туралы сұрады? – Алдаркөсе не деп жауап берді? Ертегінің мазмұнын сұрау ертегіні кейіпкерлендіру	бастайды. **Түсіну деңгейі:** Балалар залда бытырап жүреді. Бастаушының нұсқауларын бұлжытпай орындайды. Егер «жер» - десе қолдарын төмен түсіреді, егер «су» - десе қолдарын алға созып, суда малтаған сыңай көрсетеді, «ауа» - десе құстай ұшып бара жатқандай болады, «от» десе қолдарын созып, алға, артқа айналдыра бастайды. Фитболмен орындалатын арқа омыртқасын түзету жалпы жаттығуларын орындау. Ешқандай жаттығу балалардың еш жеріне ауыртпашылық немесе ыңғайсыздық тудырмау керек. Шұғыл шапшаң қимылдар мен мойын, бел омыртқаларын айналдырудан, көп мөлшердегі жүктемеден абай болу керек. Доптың үстінде жатып жаттығуларды орындағанда қимылдың баяу болуын, дұрыс тыныс алуды, етпетінен жатып, арқасымен допта жатып жаттығу орындағанда бас пен арқа омыртқасын бір түзудің бойында ұстап, түзетуін қадағалаған абзал. Бастапқы қалып: фитболға ішпен жатып, сырғанау (денені толқындатып, созылып қимылдау). Допқа арқасымен жатып алып, иіліп, созылып, допты домалатып, допқа	***ырғақтық қимылдар:*** «Ленталармен жаттығу» В. Моцарт). Балалар шеңбер бойында, қолдарына лента ұстап, сол ленталармен музыкаға ілесіп қимылдар жасайды, екі қолды кезек кезек көтеріп, бастан жоғары ұстап, айналады. Балалармен ана туралы әңгіме өткізу, өз сезімдері, ой-пікірлері туралы сұхбаттасу. Балаларға әртүрлі көңіл күйдегі аналардың суреттерін көрсетіп, әңгіме құрастыру. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Аман болшы, анашым» (Б. Қабиева). Әнді тыңдап болып, әннің кім туралы айтылып отырғанын сұрау. Музыканың көңіл күйі, сипаты қандай? Музыка тыңдап отырып сендер ана туралы не ойладыңдар? Ән айтар алдында дауыс жаттығуын орындатып, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Анашым» (Е. Хасанғалиев). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Әнді тыңдағанда қандай әсерде болдыңдар? Әннің көңіл күйі қандай? Ән сендерге ұнады ма, несімен ұнады? Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Өткен оқу қызметінде үйренген әнді еске түсіру.	арқаны алға қаратып 4 м жүру. Секіру, секектеу, бір орында тұрып секіріп айналу. Оң аяқ пен сол аяқты алмастырып секіреді. Сандарынан аяқты 90°-қа көтереді. Әртүрлі екпінде үзіліссіз жүгіру. (1,5 минут) Тыныс алуды қалыпқа келтіру. Қолдарын еркін жіберіп, қажет ырғақты сақтап жүру, жүгіруге тырысады. Фигуралар жасап жүреді. Өз қозғалысын басқа балалармен үйлестіруге тырысады. **Түсіну деңгейі:** Остеопатиялық жаттығулар. Жаттығуларды баяу үйлестіріп қажетті екпінде жасайды. Бастапқы қалып: аяқтарын иық еніндей қойып тұру. Оң қолды алдына созып, аздап бүгеді. Сол қолды оң қолдың шынтағына қойып, ақырын басады, оң қолдың шынтақ буынын мүмкіндігінше сол иыққа жақындатады. 10–15 секунд қайталап орындайды. Бастапқы қалып: аяқтарын иықтың мөлшеріне қойып тұру, қолдарын артына түйістіріп ұстап, ақырындап жоғары көтеру. Қолдарын шынтақта бүкпей,10–15 секунд орындайды. Бастапқы қалып: аяқтарын иық еніндей ашып қойып тұру, қолдарын жоғары көтеріп, оң қолын шынтақтан бүгіп, қол басын мойынның артына қойып,

	желдер» дем алады. Педагог: «Жел тұрды!» – дегенде «тентек желдер» шығып, «ш-ш-ш-ш-ш» деп оларды ұшыра бастайды. «Ақшақарлар» қашып, жата қалады, тығылады.		жатудан отыруға көшу. Бастапқы қалып – допта ішпен жатып қолмен жүру. Бастапқы қалып: ішпен доптың үстінде жатып, аяғымен жерге тіреліп, қолдарын жоғары көтеріп, денені артқа қайқайту. Көтерілгенде демін ішке алу, қайта түскенде демін шығару. Бастапқы қалып: допқа арқасымен жатып, алдыға еңкейіп, қайта отыру. Бастапқы қалып: допқа қолын жоғары көтеріп, бір бүйірімен ұстанып қалуға тырысу. Допты шалқалап жатып аяқтырымен қысып, тербелту, айналдыру, жоғары көтеру. 5-6 рет қайталау. Фитболды түрлі бағыттарға сырғанату. Музыка әуенімен фитболды, басқаларды қағып кетпей, түрлі бағытта алып жүреді. Музыка тоқтағанда барлығы орнында тоқтап, қатып қалады. **Қолдану деңгейі:** Түрлі биіктіктегі арқандардан секіру. Әр арқанға сай екпін алу, аяқпен тірелу және қолдарын уақытылы сермеп секіру. Бірінен соң бірі қажетті арақашықтықты сақтай отырып, секіреді. Осы уақытқа дейін білген-үйренгендерін қолданады. Әр арқанға өз екпінін таңдап алады. Қажет болса, орнынан итеріліп секіріп өтеді.	«Әже тілегі» (Т. Қоңыратбай), ән сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Киіз басу» («Келіншек» халық күйі, өңдеген Б. Дәлденбай). Қыздар қолдарына екі таяқша ұстап, биге шығады. Қыздар шеңбер бойымен жүгіріп, таяқшаны бір-біріне соққылап, Бір қатарға тізіліп, тізерлеп отырады. Таяқты жерге кезек-кезек ұрғылайды, «сабау сабап» отырған қимылды көрсетеді. Таяқшаны жерге қойып, алақандарымен еденді шапалақтайды, Жүнді жөндеп қойып жатқан қимылды көрсетеді. Таяқтың біреуін алып, қамыр жайған секілді қимыл жасайды. Білектерін кезек-кезек жерге тигізіп, «киіз басуды» әрі қарай жалғастырады. Орындарынан тұрып, таяқшаларын басынан жоғары көтеріп, бір-біріне соғып, шығып кетеді. «Полька» эстон халық биі. Би қимылдарын үйренуді жалғастыру, қайталау. Әуенге ілесе мәнерлі орындауға дағдылану. ***Ойындар, хороводтар:*** «Балақан да алақан» (Ө. Байділдаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Шеңберде тұрып, ырғаққа ілесіп шапалақпен қимылдар жасайды. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Күншуақ» (Е.	сол қолмен оң қолдың шынтағынан ұстап, солға қарай бірнеше рет тарту. Сосын қолдарын ауыстырып, жаттығуды жалғастырады. «Жаңылысқан ұтылады» «Доп» тақтайшасын көрсеткенде секіре жөнеледі, «тас» тақтайшасын көрсеткенде арқасын дөңгелетіп отыра қалады, «тырна» тақтайшасын көрсеткенде бір аяқпен тұра қалады. Топтарға бөлініп, негізгі жаттығуларды орындау. Қауіпсіздік ережелерін үнемі еске салып отыру керек. Топтардағы бастаушылардың дұрыс ауысып тұруын қадағалау. **Қолдану деңгейі:** айналмалы жаттығуалар «Қайтпас қайсарлар» Арқандармен қырындап жүру. Аяқ басы еденде, өкшелерін арқан үстіне басып, қырындап жүру. Арқан үстіне аяғының өкшелерін қойып, аяғының басын жерге қойып, дұрыс жүруін қадағалау. «Ең шапшаң» – айналдырып тұрған арқаннан жүгіріп өту. Айналдырып тұрған арқаннан арқанның ең биік нүктеден өтер шағында жүгіріп өтіп үлгеруі керек. Айналып жүгіріп келіп, тізбекке тұра қалады. Бір-біріне кедергі жасамауға тырысады. «Мың бұралып майысқан» – арқан төмендеген сайын, арқасын артқа шалқайтып

			40-30-20 см биіктіктегі арқанның астынан өту. Кедергінің биіктігіне қарай одан өту тәсілі таңдалады. Кедергінің биіктігіне қарай одан өту тәсілін таңдай отырып, барлық білім-біліктерін қолдануға тырысады. Арқанды іліп кетпес үшін өз қимылын қадағалап, мүмкіндігінше жұмырланады. **Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Қарсыласыңды көтер» Балалар бір-біріне қарама-қарсы отырады. Түзу қолдарына гимнастикалық таяқшаны ұстап, табанымен тіреледі. Белгі бойынша, әр ойыншы таяқты өзіне тартып, қарсыласын орнынан жұлып алуға тырысады. Қарсыласын жұлып тұрғызған бала жеңеді. Таяқты жоғары көтеріп, жан-жаққа сермеуге болмайды.	Құсайынов). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар аспапта ойнағанда ырғақты ұстап, әуенге ілесе ұрмалы аспаптармен ойнайды.	тартылған арқаннан өтіп кетуде күш сынасады. Топтарға бөлініп, ең аласа бойы бар баламен өлшеп тартылған арқанның астынан өтеді. Тепе-теңдікті сақтап, артқа қарай тек қана арқанның тұсына келгенде қайырылып өтуге машықтанады. **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Арқаннан секіру»** Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. Шеңбердің ортасында бастаушы тұрып алып, арқанның бір ұшынан ұстап екінші ұшын жерге домалата отырып, айналдырады. Айналдыруды баяулап, тездетіп тұрады. Айналдырып тұрып, ойыншыларғы тигізуге тырысады. Ойыншылар аяғының дәл астына келген сәтте арқаннан секіріп, аяғын алып қашып үлгереді. **Сезімдік ойын: «Тыныста, ойлан»** Әрқашан, тіпті қобалжысаң да терең, бірқалыпты тыныс алуға тырыс. Көзіңді жұм.Терең тыныс ал, іштей қайтала: дем алу мен дем шығаруды дұрыс алмастыруға тырыс. «Мен құспын» – дем шығару, дем алу. «Мен тастаймын» – дем шығару, дем алу. «Мен гүлмін» – дем шығару, дем алу. «Мен сабырлымын» – дем шығару, дем алу. Сен шынымен сабырлысың! Дем алу, дем шығаруды алмастырып орындайды.

Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Ақпан** **Серуен кешені № 3** **Аязды күнді бақылау.** **Міндеттері:** Аяз туралы түсінік бере отырып, оның адам денсаулығы үшін пайдасын түсіндіру. Жұқпалы аурулардың микробтарын өлтіруге аяздың қосар үлесі зор екендігін айту. **Бақылау барысы** **Көркемсөз** Аққу мамық ұлпа қар, Жамылады қырқалар. Шымшып аяз бетінді, Ширатады етіңді. **Қимылды ойын:** **«Қар лақтыру».** Балалардың ойынға ынтасын арттыру. **Еңбек:** Ауладағы қарды жинау. **Жеке жұмыс:** Аяз туралы жұмбақ жаттату. Қолы жоқ, сурет салады. Тісі жоқ, тістеп алады.(Аяз)	**Ақпан** **Серуен кешені № 4** **Ауа райының жайсыз жағдайын бақылау.** **Міндеттері:** Балаларға ауа райының жағдайын байқап, белгілеуді ұсыну. Қатты желге назар аудару. Қатты жел әсіресе ақпан айында жиі болады, ұйтқыған боран мен бұрқасын борандарда қар бір жерден бір жерге жөңкіліп жүреді. **Бақылау барысы** **Көркем сөз:** Қыстың кенже баласы ақпанбысың, Аспан астың ораған ақ ьқармысың. Алай-түлей бораның, язында, Әппағым-ау аз –аздан шақтармысың?! **Қимылды ойын:** «Үшінші артық» Мақсаты:Шапшандыққа баулу. **Еңбек:**Ауланы қардан тазалау. Мақсаты: күректі пайдалана білуге үйрету. **Қимылды ойын:** Денені тік ұстап, жатығуларды дұрыс білу. **Жаңылпаштар:** Қар аппақ, дала аппақ-бәрі аппақ.... Қыс қыспаса, қыс па? Құс ұшпаса, құс па?	**Ақпан** **Серуен кешені № 5** **Қарды бақылау** **Міндеттері**: Қыс аяғында қарда болатын өзгерістер туралы түсініктерін қалыптастыру ***Бақылау барысы*** ***Көркем сөз «Қыс»*** ***Қ. Жұмағалиев*** *Қысым-ақ, қысым-ақ,* *Жібердің қысып-ақ.* *Қалмаспыз біз деген,* *Боранға ұшырап.* *Аппақ қар жауа бер,* *Риза ғой саған ел.* *Боратты-ау бораным,* *Қайратын қарай көр.* *Біз батыл баламыз,* *Жылы үй, қорамыз.* *Ақ ұлпа қарыңнан,* *Аққала соғамыз.* **Халықта мынадай болжам бар:** қарға қарқылдаса, қар жауады. Қыс мезгілі басталған уақыттан бастап, қалың қар түседі. Кейде жел соғып боран болады. Күндер жылжыған сайын қардың қабаты қалыңдай түседі. Кей уақытта оңтүстіктен жылы жел соғады. Бұндай жылы желден қар сәл босап ериді де, жылылықтан кейінгі аяздың әсерінен қар мұзқатқақа айналады. Бұл кезде жан-жануарларға қатты қар үстімен жүру, өз қоректерін табу қиынға соғады. Бұлан, бұғы, тауешкілері өздерінің өткір тұяқтарымен қарды теуіп ояды, оның астынан мүктер мен	**Ақпан** **Серуен кешені № 6** **Қар тазалайтын машина жұмысын бақылау** **Міндеттері:** — Ауыр жұмыстарды орындауға арналған машиналар ролі, олардың құрлысының ерекшеліктері туралы түсініктерін молайту, — Техникаға деген қызығушылықтарын арттыру, үлкендер еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады** Бұл неткен күшті тазалаушы еді, Үйілген қарды Әп- сәтте жинап алды? (қар жинайтын машина) Қар жинайтын машинаның алдына үлкен қырғыш бекітілген. Алдыңғы және артқы дөңгелектерінің ортасында түкті дөңгелек щетка айналып тұрады. ♦ Олар неден жасалған? (темір сымдардан) ♦ Олардың қылшықтары қандай? (қатты, тікенекті) ♦ Ал, мына екінші машинаға назар аударыңдар, оның несі бар? (үлкен екі бұрандасы бар) ♦ Бұл бұрандалар не істейді? (еттартқыш сияқты қарды іліп алады да, қарды алысқа лақтыратын желдеткіш астына апарады, ол қарды алысқа лақтырады) ♦ Бұл машиналар несімен ұқсас? (екеуі де көшені қардан тазалайды)	**Ақпан** **Серуен кешені № 7** **Көгершіндерді (кептерлер) бақылау** **Міндеттері**: — Құстар әлемі туралы білімдерін тиянақтауды жалғастыру; — Құстар немен қоректенеді, қайда өмір сүреді, адамдар оларға қандай қамқорлық жасайды, жабайы көгершіндер неге Қызыл кітапқа енгізілгендігін тиянақтау. ***Бақылау барысы*** **Көркем сөз:** Құстар менің достарым, Жемін, суын керекгін, Құспен қызық аспаным. Күнде апарып беремін Үйшік жасай білемін Олар мәз боп қалады, Ағаштарға ілемін Шаттық әнге салады. ♦ Қандай құстар алаңға келіп қонады? ♦ Олар қайда тіршілік етеді? ♦ Олар нені шоқып жегенді жақсы көреді? ♦ Оларды кім қоректендіреді? ♦ Көгершіндер қайда мекендейді? ♦ Өте ерте кезден-ақ көгершіндер бейбітшілік пен достық құсы деп саналған. Ол өте әдемі және адамдарға тез бауыр басады. Көгершіндердің ерекше қасиеті олар өз үйлерін қанша қашықта болса да ізденп табады. **Зерттеу қызметі** Кептер мен торғайды салыстыру **Еңбек:** Мектеп аумағына жем салғыш ілу *Мақсаты: еңбек әрекетін орындауға үйрету.* **Қимылды ойын:**

			жапырақтарды қиындықпен алып жейді. Кей кезде тұяқтарын мұзқатқақ қар қиып жаралайды. **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦қыстың соңғы айы? ♦қар бетінде пайда болған жұқа қабықша қалай аталады? ♦қарқатқақ қалай пайда болады? **Зерттеу жұмысы** Мектеп ауласындағы ашық алаңдағы және қоршау жиегіндегі қар қалыңдығын өлшеу. Қай жерде қар қалың, қай жерде жұқа. Неге? **Еңбек** Қар тазалау. *Мақсаты:күнделікті жүріп жүрген жолды тазалауға үйрету*. **Қимылды ойын:** «Боран-боран» Мақсаты: кеңістікті бағдарлай білуге жаттықтыру. **Жаттығу ойындары** «Кім алысқа қар лақтыра алады? **Мақсаты:** белгіленгшен жерге дейін қар лақтыру. **Халық болжамы:** **Қар көп болса, нан мол болады.**	♦ қар тазалағыш машиналар көліктің қай түріне жатады? (арнайы көлік түрлеріне) **Зерттеу жұмысы** Қар тазалайтын машина мен «Жедел жәрдем» машинасын салыстыру **Еңбек** Алаңды қардан тазалау, қардан көше қиылысын құрастыру *Мақсаты:* — Бірлесе жұмыс істеуге, бастаған істі аяқтауға үйрету; — Еңбек дағдыларына тәрбиелеу. **Қимылды ойын** «Аңшылар мен аңдар» ***Мақсаты:*** — Қозғалыс дағдыларын бекіту; — Батылдықтары менептіліктерін дамыту. **Жаттығу ойындары** «Көпірден өт». ***Мақсаты****:* тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру ***Халық болжамы:*** ***Мұржадан түтін аспанға тік көтерілсе, аяз болады***	«Ұшады, секіреді, жүзеді». *Мақсаты:* —- балаларды жүкіруге үйрету; — зверей.құстардың, аңдардың, балықтардың аттарын есте сақтау **Жаттығу ойындары:** «Қаданы (кегли) құлат». *Мақсаты:* — Допты нысанаға лақтыру; — Назар аударуларын, дәлдіктерін дамыту. **Халық болжамы:** ***-құс жүнін үрпитсе, жауын болады;*** ***-жыл құстары кеш ұшса, қыс жылы болады;*** ***-құстар асыға қоректенсе ауа-райы бұзылады.***
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Ғалым Малика ,Ашкон Ислам салауатты өмір салтының құндылығын қимылды ойындар арқылы түсіндіру.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Алинұр,Нұрали Дарын Қарапайым мысалдар мен есептерді шығару; санау білігін бекіту. Ұлттық «Ханталапай» ойыны арқылы	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Көркем, Арнар Сөздер буыннан тұрады, сөзде неше дауысты дыбыс болса, сонша буын болатынын түсініктерін жинақтау.	**Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Жігер, Нұрали Ойыншықтар мен заттарды 5-6 сөйлеммен сипаттауға үйрету. Суретке қарап сөйлемдер құрау. Балалардың ой-өрісін, тілін	**Қоршаған ортамен таныстыру – коммуникативтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Айзере,Елхан Табиғат құбылыстарын ажыратып олардың қасиеттері туралы түсініктерін кеңейту.

		интеллектуалды жарыс ұйымдастыру. Ойын шарты: ойын барысында берілген тапсырмаларға дұрыс жауап берген бала қорапқа асық салып отырады. Ойын соңында қай бала көп асық жинаса, сол бала жеңімпаз болады.	Сағат, доп, айна, кітап, үстел, орындық, кілем, сөре, сүлгі, ойыншықтар. Балалар қолдарын шапалақтау арқылы педагогпен бірге бөледі, неше буыннан тұратынын анықтайды. О-йын-шық-тар.	дамыту.	
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Тыныста, ойлан» **Міндеттері:** Фитболды түрлі бағыттарда алып жүруге, фитболды саусақ басымен ақырын күштемей серпіп жүргізуге, балаларды жұпта ақылдасып әрекет етуге, айналып тұрған арқанмен бүкіл зейінін қойып жаттығуға дағдыландыру. **Дағды:** Аналитикалық ойлауын, қимыл дағдыларын қолдана білуін, ептілік пен күштілігін, төзімділігін дамыту. **Ойынның шарты:** Әрқашан, тіпті қобалжысаң да терең, бірқалыпты тыныс алуға тырыс. Көзіңді жұм. Терең тыныс ал, іштей қайтала: дем алу мен дем шығаруды дұрыс алмастыруға тырыс. «Мен құспын» – дем шығару, дем алу. «Мен тастаймын» – дем шығару, дем алу. «Мен гүлмін» – дем шығару, дем алу. «Мен сабырлымын» – дем шығару, дем алу. Сен шынымен сабырлысың! Дем алу, дем шығаруды алмастырып орындайды. **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Арқаннан секіру»** Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. Шеңбердің	**Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын: «Қармақ»** **Міндет:** талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** есепке қойылған сұраққа жауап беру білігін дамытуды, құрастыра білуге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** есеп құрастырудың үлгісін көрсетеді: аквариумда қызғылтсары түсті 5 балық және күлгін түсті 3 балық жүзіп жүрді. Аквариумда қанша балық жүзіп жүр? Балалар үлгіге сүйене отырып, қалған суреттердегі тапсырмаларды құрастырады, шешеді, жауабын атайды. -Екінші аквариумда неше балық бар? Олар бірдей ме? -Үшінші аквариумда неше балық бар? Балалар сұрақтарға жауап береді. Аквариумдағы балықтарды санап, есеп құрастырады.	**Дидактикалық ойын: Міндеттері:** «Сөйлем сызбасын құруға және сөйлемге мағынасына қарай сөз қоса алуға жаттықтыру. **Дағды:** Сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру. **Ойынның шарты:** «Сөз айт, тез айт»дидактикалық ойыны Педагог балаларды үш топқа бөледі. Бірінші топқа дауысты дыбыстардан басталатын сөздер, екінші топқа қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын, үшінші топқа ұяң және үнді дыбыстардан басталатын сөздер айтуға тапсырма береді. Сөз айтқан командаға педагог жалауша беріп отырады. Ойын соңында жеңімпаз команда анықталады. Мысалы: дауысты дыбыстардан басталатын сөздер: *алма, ана, арна, ай, алқа, ауыз, орындық, от, Омар, он, оң, ол, ыдыс, ымырт,ірімшік, ілгіш, үтік, үй, үйшік, үлкен, өрмекші, өширгіш, уық, уыз т.б.* Қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын сөздер: *қаймақ, қалта, қазан,*	**Дидактикалық ойын:** «Ойлап,тап!» **Міндеттері:** Сөздерде неше дауысты дыбыс болса, сонша буын болатынын түсіндіру. **Дағды:** Сөздерді дұрыс, анық айтқызу арқылы сөйлеу тілдерін дамыту дағдыларын қалыптастыру. **Ойынның шарты:** педагог буын айтады, балалар жалғасын ойлап тауып жалғастырады. мысалы: ал– Кір–	**Танымдық-қимылды ойын:** «Жер,су,ауа» **Міндеттері**: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге,жылдам жауап беруге,жерде ,ауада,суда не болатынны дұрыс айтуға төселдіру,қоршаған ортаға қамқорлық сезімен тәрбиелеу. **Дағды:** Балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар: Ойын шарты**: Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, ұй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан, бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді.

	ортасында бастаушы тұрып алып, арқанның бір ұшынан ұстап екінші ұшын жерге домалата отырып, айналдырады. Айналдыруды баяулап, тездетіп тұрады. Айналдырып тұрып, ойыншыларғы тигізуге тырысады. Ойыншылар аяғының дәл астына келген сәтте арқаннан секіріп, аяғын алып қашып үлгереді.		*қоңыз, қора, қап, қатық, құй, қасқыр, қоқыс, таң, ферма, шаш, сабын, хат, циркуль, щетка, картоп, парта, сағыз т.б.* Ұяң және үнді дыбыстардан басталатын сөздер: *бақа, вагон, гараж, ғарыш, доп, жаңбыр, зәкір, лақ, мақта, нағашы, радио, суық, гүл, балық, май, литр, жұлдызқұрт, жұдырық, жұмыртқа, дақ, Дана т.б.* «Сөйлемді жалғастыр» дидактикалық ойыны – Балалар, мен сөйлемнің басын бастап айтамын, сендер мағынасына қарай аяқтайсыңдар.		
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысы әжетханаға) сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы. Ең жақсысы өзі сенімсіздік танытқан мәселелерде ата-анасымен кеңесуге болатынын білуі қажет. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту.	**Ата-анаға кеңес:** Көңіл күйіңіз болмай тұрған кезде ешқашан да бала тәрбиесімен айналыспаңыз. Өз балаңызбен тығыз қарым-қатынас орнатуға тек қана Сіздің көтеріңкі көңіл күйіңіз, оң көзқарасыңыз ғана әсер етеді. Тәрбие сатылы деңгейде жүргізілгені дұрыс. Әр биікке өз уақытында, біртіндеп көтеріліп отырған дұрыс. Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру.	**Ата-анаға кеңес:** Сіз тек осы жұмыстардың орындалуын қадағалауыңыз керек. Мейлі қаншалықты тиянақты әрі жылдам орындасаңызда, балаға жүктелген жұмыстарды өзіңіз орындауға тырыспаңыз.Балаңызды тыңдауды үйреніңіз.Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз және баланы асықтырмаңыз.Балаңызға өз көзқарасыңызды тықпаламаңыз. Өзіңіздің нұсқаңыздың дұрыс екенін дәлелдермен түсіндіріңіз.Баланың кез-келген қалауын орындауға асықпаңыз. Балаға өзінің іс әрекетін түсіндіруді үйретіңіз. Яғни бала ең алдымен	**Ата-анаға кеңес:** Есіңізде болса, балаға үш негізгі қасиетті дарытуға міндеттісіз: шешім шығару, құрмет, жауапкершілік. Қандай жағдай болса да, еңсесін тік ұстайтын, жан-қоршаған адамдарына құрметпен қарайтын және өз қадамдары үшін жауап бере алатын адамдар көп жағдайда табысқа жететіні белгілі.	**Ата-анаға кеңес:** Бір мезетте қатал да мейірімді бола біліңіз. Егер сіз балаңызға деген ыстық ықыласыңызды үнемі білдіре отырып, тек керек уақытында ғана ұрсатын болсаңыз, онда бұл сіздің тәрбиеңіз барысында міндетті түрде жемісін береді.

			ойланып содан соң ғана шешім қабылдауды үйрену керек.		

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі»КММ
Сынып/Топ: Мектепалды сынып 0 а
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 17.02.-21.02. 2024-2025 оқу жылы
Жасампаздық пен жаңашылдық айы
Апта дәйек сөзі:шығармашыл бала-ойлы бала

Күн тәртібінің үлгісі	**Дүйсенбі 17.02.25**	**Сейсенбі 18.02.25**	**Сәрсенбі 19.02.25**	**Бейсенбі 20.02.25**	**Жұма 21.02.25**
07.40 **Балаларды қабылдау**	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; «Өнегелі- 15 минут»				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Математика негіздері – ойын, зерттеу іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Математика негіздері» **Танымдық және зияткерлік дағдылары:** «Ойын,зерттеу танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Қазақтың ұлттық ойыны «Арқан тартыс»додекаэдр кубигі - бұл он екі қырлы **Міндеттері:** -жарыс кезінде	**Сауат ашу негіздері** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сауат ашу негіздері» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Сөздің бірінші дыбысын айт,көрсете біл»	: **Қосымша жабдықтар**:**Дене шынықтыру -** коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі іс - әрекет арқылы қимылды ойын. **Құзыреттілік:** «Дене шынықтыру» **Физикалық қасиеттері:** «Коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі»	**Сөйлеуді дамыту** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сөйлеуді дамыту» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Дұрыс па,бұрыс па?»(Мамандық иесі	**Мүсіндеу-** шығармашылық,коммуникативтік, ойын әрекеті **Құзыреттілік:** «Мүсіндеу» **Коммуникативтік дағдылары:** «Шығармашылық дағдыларының, зерттеу іс-әрекетінің дамуы» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Ермексаз салаты» **Міндеттері:**

	әділ ойын көрсету, патриотизм және ынтымақтастыққа жататын мінез-құлық көрсету және түсіндіру; 1-ден 10-ға дейін санау, санның құрамын білу,балалардың ой-өрісін кеңейту; ойлау қабілеттерін, қабылдау, ес, зейін процесстерін дамыту. **Дағды:** 1-ден 10-ға дейін санды танып,дұрыс құрастыра білуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: «Арқан тартыс» суреттері, сандар. **Қысқаша сипаттама:** Топқа бөлу. **Үйрету:** Бірінші, екіншіге саналу арқылы 2 топқа бөлу, жағына бір – біріне қарама –қарсы тұрғызу. **Меңгеру:** 2. Қарама –қарсы тұрған оқушылар бір – бірінің қолынан ұстап, әр бақталас топ өз жағына қарай бірін – бірі тартады. Кімнің тобы мықтырақ, қай топ өз жағына көп тартып алады, сол топ жеңіске жетеді. **Жетілдіру:** 3. «Арқан тарту» Ойынның ережесі. Арқан тарту. Алаң ортасына көлденең сызық сызылады. Ойынға ортасына қызыл жіп байланған арқан қойылады. Ойынға қатысатын оқушылар өз топтарымен бірге екі жақтан арқанды тартады. Ортадағы көлденең сызықтан қай топ бұрын	**Міндеттері:** -дауыссыз, дауысты дыбыстарды ажыратуға жаттығулар жасатуға жаттықтыру; -буынға бөлгізу арқылы, буынға бөлуді меңгертуді жалғастыру арқылы ауызекі сөйлеулерін дамыту. **Дағды:** -сөзді дыбыстық талдай алу дағдыларын бекіту; -сөздерді ажырату арқылы фонематикалық естулері мен есте сақтау қабілеттеріне қарай дағдыға айналдыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: дыбыстық үлестірме жұмыстар. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Мен сендерге сурет көрсетем не болмаса сендер суреттегі заттың атын атап, бірінші дыбысын анықтап айтасыңдар. Әр баланың алдына суреттер қойылады,оның біріншісіне әріптер «Ы», «М», «Қ», «Ұ», «І», «Е», «К», «Ү» ал, екіншісіне сол әріптен басталатын сөздер айтып,көрсетеді. Үстелдегі суреттерге қарап табады.Жұптық жұмыс,парталас отырған көршісімен бірге жұмыс жасайды.ІІ нұсқасы балаларды үш топға бөледі, бірінші бір топпен содан кейін екінші топпен одан кейін үшінші топпен ойнайды. Мысалы: *ыдыс (ы),маймыл*	**Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Мен істей аламын немесе істей алмаймын» **Міндет:** балалардың дене мүшелері туралы білімдерін бекіту, олардың дағдылары мен денесінің физикалық мүмкіндіктеріне балалардың назарын белсендіру; балаларды ептілікке, шапшандыққа, жылдамдыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. **Дағды:**Күнделікті өмірде дене қимыл жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Қосымша жабдықтар**:Адамның бет-пердесі, сіріңке қорабшасы (шырпы). **Түсініктеме: Сіріңке** – бір жақ ұшына оңай жанатын қоспа жағылған жіңішке ағаш таяқша (шырпы). **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ойынға барлық балалар саны қатыса алады,сыныпта қанша балалар бар сонша (1-ден 20-ға дейін). Балалар арнайы үстелден үлестірмелі таратпа карточканы өз қалаулары бойынша алады. Жүргізуші балаға гимнастикалық доп береді,сол баланың жұмысы	туралы) **Міндеттері:** Әр түрлі мамандық түрлері туралы түсінік беру; -Мамандық иелерінің қызметі және олардың еңбегімен таныстыра отырып,олардың маңыздылығы туралы білім беру; -Әр түрлі мамандық түрлеріне қызығушылығын тудыру және еңбек адамдарына құрмет сезіммен қарауға тәрбиелеу. **Дағды:** берілген құралдардан мамандық иесіне тек ғана керек құралын табуға, өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру. **Кіріктірілген:** көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Қосымша жабдықтар**:әр түрлі мамандықтар туралы пазылы суреттер. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Үстел үстіне түрлі сурет қиындыларын құрастырып маман иелерін шығару. (шаштараз, дәрігер, мұғалім, аспаз, құрылысшы, өрт сөндіруші, тәрбиеші, суретші, жол сақшысы,диқаншы,сатушы, тігінші) **Ықтимал күрделендіру:** Әр мамандық иесіне тән құралды тауып, орналастыру. - Балалар бағанадан бері сендер көптеген мамандық иелерінің еңбегімен таныстыңдар. Енді өздерің	"Пластилинография" арқылы ұсақ моториканы дамыту. Балаларды мүсіндеуге деген қызығушылықтарын ояту. **Дағды:** Алақанмен илеп бөліктерге бөліп, қоса білуге дағдыландыру. Ермексаздың өзіндік ерекшеліктерімен таныстыру, тегістеу, тарту, әдіс бойынша жаттықтыру ұсақ қол моторикасын дамыту. **Кіріктірілген:**сөйлеуді дамыту,қоршаған ортамен танысу. **Қосымша жабдықтар**: Ермексаз,таяқшалар,арнайы пышақ, тақтайшалар, суреттер. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Берілген суреттерге қарап,салат жасау үшін не қажет еске түсіріп жұмыс жасаймыз. Тәрбиеші ермексазды жұқағылып жаюды ұсынады.Жайылған ермексазды бөлу, ермексазды алып алақан әдісі арқылы домалақтап алып,берілген суреттер ішіндегі тор көзге жабыстырып қоямыз. **Ықтимал күрделендіру:** Жеміс жидектер мен көкөністер туралы жұмбақ жасырып, тақпақ, ән орындау. **Ойынның нұсқаулары:** Жеміс жидектер мен көкөністер ажыратқаннаң соң олардың қимылын, қалай пайдалануға,не үшін айтқызу. (олардын пайдасы

	сүйреп өткізсе , солар жеңіске жетеді. **Қолдану:** 4.**Ауызша** додекаэдр кубигі - бұл он екі қырлы лақтыру арқылы сандар құрамы бойынша жұмыс. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ойынға барлық балалар қатысуға болады. Балалар суреті бар текшелерді (1-ден 10-ға дейін) бөліп алады да, ойын бастайды. Барлық балаларға 1-ден 10-ға дейін сандар үлестіріп беріледі не болмаса әр бала өзіне керек санды алады,сол санның артында тапсырмалар болады.Мысалы: 2 саны болса оның құрамы 1+1 деп айтып арқанның қасына барады,егер жауап болмаса онда арқанның ұшынан ұстай алмайды.Аталған бала бірінші болып тапсырма орындаса,санның ретімен арқанды тартады, қалған балалар өздерінде бар текшелерді ретімен қояды.Қай топ тапсырмаларды дұрыс орындаса, сол жеңеді. **Ықтимал күрделендіру**: Сандарға байланысты тура және кері санап,санның құрамын айтып беруге ынталандыру. **Ойынның нұсқаулары**: Рубик додекаэдр кубигі - бұл он екі қырлы жұмбақ арқылы ойнайды. Бала аталған сан бойынша орындау керек,үстел-үсті ойыны болғандықтан әр бала тапсырма кезінде мұқият,зерек болу	*(м),қызанақ (қ), ұлу (ұ), ірімшік(і), есек(е), көбелек (к), үтік(ү)* т.б. Кім жұмысты бітірсе қолды жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Практикалық жұмыс:** - Балалар, сендер қандай дыбыстардан басталатын сөздер айттыңдар. - Иә, дауысты,дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздер. - Дауысты дыбыс екенін қайдан білдіңдер? - Дыбысты айтқанда кедергіге ұшырамайды. Ауа өкпеден кедергісіз шығып,үннен ғана тұратын дыбыстарды дауысты дыбыстар дейміз. - Дауыссыз дыбыс екенін қайдан білдіңдер? - Өкпеден шыққан ауаның кедергіге ұшырап шығуынан жасалған дыбыстарды дауыссыз дыбыстар дейміз. **Ықтимал күрделендіру**: тілдік әріптерге байланысты іс-қимыл арқылы көрсете білу. **Ойынның нұсқаулары**: Балаларға әртүрлі сөздер айтады, Мысылы: -ы- дыбысы сөз басында: *ыдыс, ымырт, ынта, Ықылас, ыстық, ырыс, ылғи, ырылдады т.б.* -ы- сөз ортасында: *маймыл, мамық, жастық, қатық, қымыз, қылыш, қытық, қырғыз, қылқалам, қалжын, қақтығыс, құдық, құйрық, мың, жылқы, жалбыз, қарбыз, қауын, қоңыз т.б.* -ү- дыбысы кездесетін сөз: *үтік, үміт, күл, күшік, түтік, күнделік, күн, күш,*	тексеріледі.Үлестірмелі карточкадағы берілген схема бойынша адам бейнесіне сәйкес сіріңке шырпы арқылы суретті құрастырады және ол қимылды қайталап көрсетеді. Балалар жеке, жұппен немесе топпен жұмыс жасауға болады. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, өз ойынша басқа сурет құрастыр. **Ойынның іс-қимыл арқылы жасау нұсқаулары:** Дене жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау. «Мен істей аламын» немесе «Мен істей алмаймын» дейді. Бала допты ұстап алып, неліктен мұны қалай білетінін (оған не көмектесетінін) немесе мұны қалай істейтінін (үйренуі мүмкін) түсіндіріп, сөйлемді жалғастыруы керек және допты көшбасшыға қайтаруы керек. Мысалы: «Мен жүгіре аламын, өйткені аяғым бар», «Мен ұша алмаймын, өйткені қанатым жоқ». **Жалпы дамыту жаттығулар кешені** **Жұпта орындалатын жаттығулар** **Диаметрі кішкентай доппен орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2 – қолдарын жоғары көтеріп, допты сол қолына алу; 3 – қолдарын	де өскенде кім болғыларың келетінін айтатын кез келді. **Ойынның нұсқаулары:** Балалар үстел үстіндегі мамандық иелерінің қолданатын құралдарын, аз уақыттың ішінде табулары керек. **Есіңе сақтап ал:** Сын тұрғысынан сұрақтар: 1.Мамандық адамға керек пе? (иә) 2.Әр мамандықтың ерекшелігі бар ма? (иә) 3.Дәрігер балаларды оқытады? (жоқ, мұғалім оқытады?) 4.Мұғалім адамдарды емдейді? (жоқ, дәрігер емдейді) 5. Шаштараз шаш қимайды? (жоқ, қияды) 6.Аспаз тамақ даярламайды? (жоқ, даярлайды) **Тіл ұстарту жаттығуы:** Еңбек етсең ерінбей, Абыройыңды асырған. Бірақ өзі көрінбей, Бізден бойын жасырған. (Мамандық) **Жұмбақтар:** 1) Мектептің жүрегі, Білімнің тірегі. (Мұғалім) 2) Сауықтырар сырқатты, Жылы үнмен тіл қатты. (Дәрігер) 3) Тікті әсем киімді, Дүкенге әкеп ілінді. (Тігінші) 4) Зымыранды ерттеген, Ай – жұлдызды зерттеген. (Ғарышкер) 5) Тыныштығын Отанның, Күзететін адам кім? (Шекарашы) 6) Тәртіп, заңды сақтайды, Ел сенімін ақтайды. (Полиция)	туралы айтқызу) Жеміс жидектер мен көкөністер суретін тауып,екінші қатарға сәкестендіру. (жандарына орналастыру) **Тілдік және дене қозғалысына арналған жаттығу:** **Дыбыстық жаттығулар** кө-кө-кө-көкөніс міс-міс-міс-жеміс сә-сә-сә-сәбіз

	абзал.Жазылған тапсырманы орындап,реттік санау бойынша дұрыс тұра білу керек мысалы,1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 . **Практикалық зерттеу жұмыс:** Рубик додекаэдр кубигі арқылы 1 1+0, 2 1+1 ,3 2+1, 4 2+2 , 5 3+2 ,6 3+3,7 3+4, 8 4+4, 9 4+5, 10 5+5 Тура және кері санау:0,1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 10,9,8,7,6,5,4,3,2,1,0 **Тарихи түсініктеме:** **Арқан тартыс** ойыны — ұлттық ойын. Ойынды жазда көгалды алаңда, спорт залында өткізуге болады. Ойынға ұзындығы 10 метрдей жуан кендір арқан керек. Ол арқанның тең ортасынан орамалмен орап белгі жасайды, белгінің екі жағынан бір жарым-екі метрдей жерден тағы да жоғарыдағы тәртіппен белгілейді. Ойынға қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Олардың саны 10—12 адам болуы мүмкін, ойыншылар бойларына қарай қатар түзеп тұрады. Ойын басқарушының берген командасы бойынша қатар түзеп сапта түрған ойыншылар оң жақ шетінен бастап қатар санын «бір, екі, үш»... деп сол жақ шетіне дейін санап шығады. Сөйтіп тақ жағы бір бөлек, жұп жағы бір бөлек бөлініп шығады. Күн ілгері сызып қойған үш сызықтың ортасына арқандағы үш белгінің екі шеткісін дәл келтіріп керіп тұрады да, арқанның шеткі	*күнбағыс, күміс, үміт, үзеңгі, күз, түз, түс, үзінді т.б.* Егер «ы» дыбысы туралы сөздің басында болса онда алақанымызды бір рет шапалақтаймыз,ал енді «ы» дыбысы сөздің ортасында естілсе ,алақанымызды екі рет шапалақтаймыз болса, «ы» дыбысы сөздің соңында болса онда екі алақанымызды екі рет шапалақтаймыз. **Тіл ұстарту және тыныс алу жаттығу (іс-қимылмен орындалады).** *Қолға алып шарды,* *Үрлеймін мен былай.* *Уф-ф-ф,уф-ффф-ф* *Үрлеймін деп қатты.* *Жарып алдым шарды* *пааааах...* **Қолдың саусақтарын дамытуға арналған жаттығу** **«Кірпі» жаттығуы** Момақанмын алайда, (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады) Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің тікенектері жасайды). Кіріп кетсе қолыңа, Өкпелеме жарайма! **Қосымша жабдықтар** 	екі жаққа созу; 4 – б.қ. (8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2 – оңға бұрылып, допты еденге ұрып, қайта екі қолмен қағып алу; 3-4 – б.қ. (8 рет) 3.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– алдыға еңкею, допты сол аяғының артынан сол қолына алу; 3-4– денені түзеп тұру, сол қолдан оң қолға допты ауыстыру. (8 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– отырып, допты еденге ұрып, қайта қағып алу; 3-4– б.қ. (8 рет) 5.Б.қ.: тізерлеп тұру. Өкшелеп отырып, допты оң қолына алу; 1-4– оңға иілу; допты оңға қарай сыртқа домалату; 5-8– б.қ.: сол жаққа қайталау (8 рет) 6.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын беліне қою, допты еденге қою. Допты айналып, оңға (солға) екі аяғын кезектестіріп секіріп айналу мен жай жүрісті алмастырып орындау. **Қосымша жабдықтар**:	**Қосымша жабдықтар**: 	

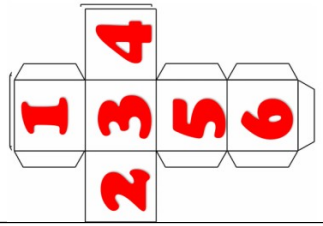
белгісінен бастап ұшына дейін ойыншылар қос қолдап ұстап тартып тұрады. Содан соң ойын басқарушының берген командасы бойынша екі топ тартысқа түседі. Ойыншылардың мақсаты — тартысқа түскен екі топ бірін-бірі тартып, жердегі орталық сызықтан бұрын сүйретіп өткізіп әкету. Екі топтың қай жағы орталық сызықтан қарсы топты бұрын сүйреп өткізіп әкетсе, сол жағы ұтқан болады, жеңген жағы бәйгесін алады. Ойынды осы жоғарыдағы тәртіппен жүргізе беруге болады. Ойын қимыл бірлігін қалыптастырып, коллективтік іс-әрекетке тәрбиелейді.

Тіл ұстарту жаттығуы:

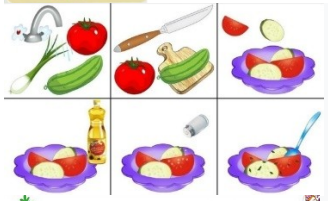
Аяқты алға тіре де,
Шірене тарт, шірене.
Арқан тартыс ойынында,
Күш атасын біле ме?
Ақыл, айла керекте,
Мықтыларға жоқ өкпе.
Қарап тұрмай қанеки,
Кел, достарым, көмекке.

Қосымша жабдықтар:

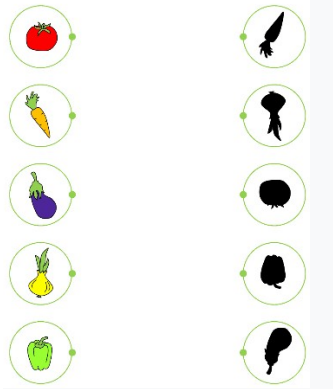

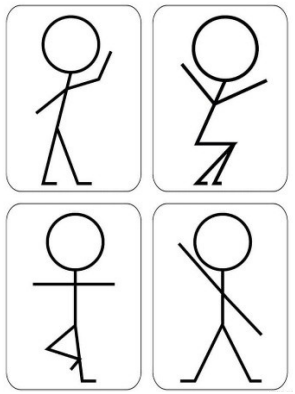

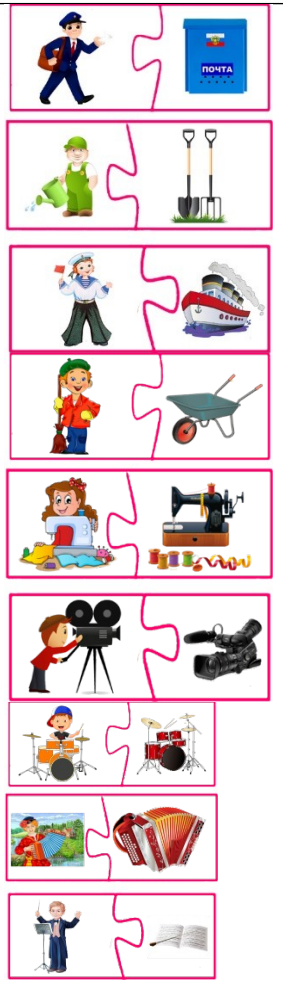

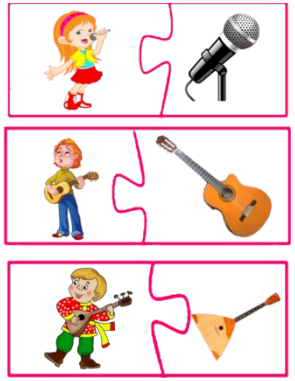

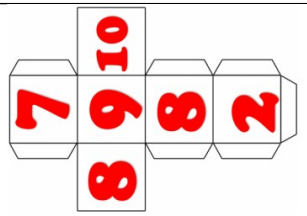

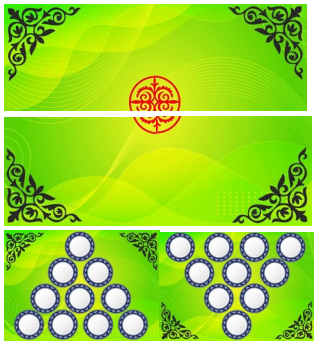

10
7
9
8
2
8

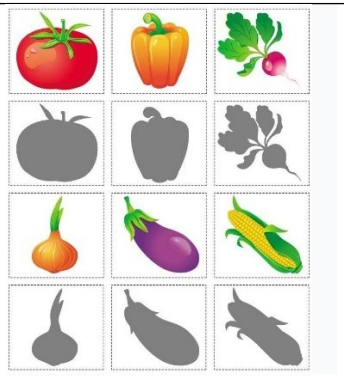

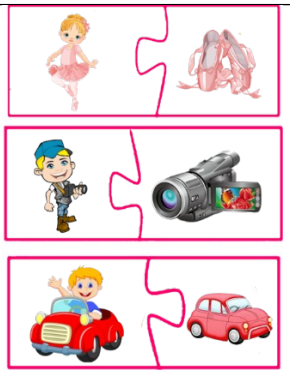

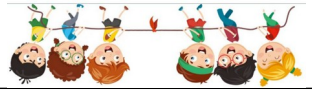

	    				
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және құні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	№ 44 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жалпы дамыту жаттығуларын орындау кезіндегі тыныс алу ережелері:** **№6 жаттығулар кешені.** 1.Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, қолдар белдікте. Тыныс алу кезінде сәл артқа қарай шалқайып, дем шығару кезінде алдыға еңкею, бұл ретте иықты түйістіру және қолдарды төмен түсіру. 2.Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, қолдар жамбаста. Тыныс алу және онымен бір уақытта сол аяқпен алдыға адымдау, бас сәл артқа қарай шалқайған,	№ 45 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **№6 жаттығулар кешені.** 7.Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, қолдар белдікте. Алақандарды арқаға салу, бас бармақтарды – ілгері. Денені артқа, алдыға және оңға, солға бұгу, ал түзелу кезінде арқаны қолдармен сәл қысу; иілген кезде дем шығару, ал түзелу кезінде – тыныс алу. 8.Б.т.– дәл сондай. Дененің орта бөлігі мен жамбаспен айналма қимылдар жасау. Тыныс алу еркін, кідіріссіз. 9.Б.т.– орындыққа арқасына бетті қаратып отыру, арқа түзу, қолдар орындық арқалығына сүйену. Тыныс	№ 46 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **У–ШУ** – қимылдарды нақты орындау мен дұрыс тыныс алуға негізделген арнайы жаттығулар кешені. Бұл жаттығулар – жануарлардың қимылдарын келтіретін, шаруалардың бастапқы қимылдарының жеңілдетілген нұсқасы, олар Қытайда өте танымал болып табылады. Ұсынылған жаттығулар бір-бірінен тәуелсіз және кез келген кезекпен орындала береді. **№1 жаттығулар кешені.**	№ 47 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **У–ШУ** – қимылдарды нақты орындау мен дұрыс тыныс алуға негізделген арнайы жаттығулар кешені. **№2 жаттығулар кешені** **1.Балапан ұяны тастайды.** Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою. Қолдар кеуде тұсында білегінен бүгілген, иықалды көлденең, алақандар денеге қаратылған, жоғары бүгілген, саусақтар ашылған. - шынтақтарды шекке дейін ашу – тыныс алу - б.т. – дем шығару. Аяқтың ұшы ілгері6 – 8 рет **2.Тырна қанатын ашады**	№ 48 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **У–ШУ** – қимылдарды нақты орындау мен дұрыс тыныс алуға негізделген арнайы жаттығулар кешені. **№3 жаттығулар кешені** **1.Таң қалды :** Б.т. – аяқты бірге, иықтар қалыпты жағдайда иықты көтеру – тыныс алу б.т. – дем шығару **2.Кобра:** Б.т. – аяқтар сәл жан-жаққа, қолдар белдікте тыныс алу, иықты алдыға итеру, басты төмен тік тұру – дем шығару **3.Мысық:** Б.т. – еденде тізерлеп, алақанмен тұрып

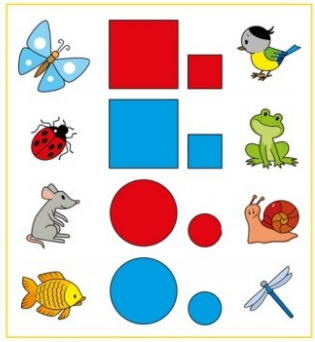
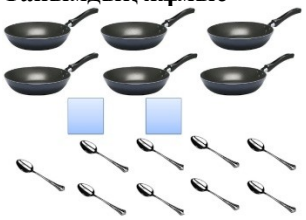
	оң аяқ ұшымен тұрып. Дем шығару кезінде аяқты орнына қойып, басты сәл түсіру. Дәл соны оң аяқпен қайталау. 3.Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, қолдары дене бойымен түсірілген. Терең тыныс алу, сол уақытта қолдарды бастан жоғары көтеріп, сәл артқа қарай шалқаю. Дем шығаруда ілгері еңкейіп, тізені бүкпей, қолдар саусақтарымен жерді ұстауға тырысу. 4.Б.т.– тұрып, аяқты бірге, қолдар белдікте. Тыныс алып, солға бұрылу, аяқтар өз орнында қалады, қолдар жан-жаққа иықтар деңгейіне дейін көтеріледі. Дем шығаруда солға және ілгері иілу, қолдарды артқа қарай қайыру. Келесі тыныс алу кезінде тік тұрып, денені оңға қарай бұру, қолдарды жан-жаққа көтеру (иық деңгейінде). Дем шығару кезінде ілгері және оңға иілу, қолдарды артқа қарай қайыру. Кезекті тыныс алу кезінде түзуленіп, қолдарды жоғары көтеру және бір уақытта қолдарды түсірумен байыпты дем шығару. 5.Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, қолдар дене бойымен түсірілген. Шағын тыныс алып, баяу дем шығару, басты кеудеге түсіру, иықты ілгері түйістіру, қолдармен тізені ұстау, төмен қарау. Дем шығаруда басты көтеру, иықты керу, қолдарды жан-жаққа иық деңгейінде көтеру, жоғары қарау, қолдарды түсіру.	алу, дем шығаруда иілу, қолдармен бетті ұстау және қарынды қатты тарту. 10.Б.т. – тұрып, аяқты бірге, қолдарды арқаға жұдырықты түйіп, қайыру (жұдырықтар бір-біріне түйісіп тұру керек). Ақырын жүру, тыныс алу кезінде өкшеге басып, қолдарды арқамен жоғары көтеріп, басты артқа қарай шалқайту. Дем шығару кезінде аяқты табанға қойып, қолдарды түсіріп, иекті кеудеге түсіру. 11.Б.т.– тұрып, аяқты бірге, қолдары дене бойымен түсірілген. Тыныс алу кезінде артқа қарай шалқаю, солға қарай адымдау (оң аяқ орнында қалады), қолдарды жан-жаққа иық деңгейінде көтеріп ұстау және олармен оңға және солға орташа шеңбер сызу. Дем шығаруда б.т. қайту. Жаттығуды оң аяқпен адымдап қайталау. 12.Б.т.– тұрып, аяқты бірге, қолдар желкеде, саусақтар айқасқан. Тыныс алу кезінде аяқ ұшына көтеріліп, артқа қарай шалқаю, дем шығару кезінде өкшеге тұрып, қолдарды жан-жаққа ашып, төмен түсіру.	1.**Басты бұру.** Б.т. – аяқты екі жаққа, қол белде, үлкен саусақтары артқа қарай бағытталған. - басты ақырын солға бұру - б.т. - басты ақырын оңға бұру - б.т. – дем шығару **2 Аспанға созылу.** Б.т. – аяқты екі жаққа, қолдар шынтақта бүгілген, жұдырық жұмылған. - қолды жоғарыға созу, алақанды ашу – тыныс алу - б.т. – дем шығару **3.Кеудені керу.** Б.т. – аяқты екі жаққа, қолдар іші тұсында айқасқан, сол қол оң қол алдында. - айқасқан қолды жоғары көтеру – жоғары – тыныс алу. - Екі қол да бүйірден доғамен қозғалады – дем шығару. Бас көтеріледі, кеуде керіледі, іш тартылады. **4 Бұрылыстар.** Б.т. – аяқты екі жаққа, екі қолда да жұдырық түюлі, саусақтар жоғарыға, денеге қысылған. - оң қол алақанмен ілгері ауаны алдыға итереді, сонымен бірге дене 90 градусқа бұрылады, солға қарау – алдыға. - Б.т. - Дәл сол сияқты сол қолмен. **5.Қолмен тізені кеуде тұсында құшақтау.** Б.т. – аяқты бірге, қолды жоғары көтеру,	(жан-жаққа бұрылыстармен). Б.т. – қолды ақырын алдыға көтеру – жоғары – жан-жаққа. Сонымен бір уақытта тізеде бүгілген оң жақ аяқты жоғары көтеру (жамбас еденге параллель) – тыныс алу. - Дем шығару, б.т. - дәл соны екінші аяқпен. **3.Жылан билейді.** Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, қолды желкеге қойып бекіту, шынтақтар максималды артқа қарай қарату. - бас пен табанды қозғалтпай, бөксемен сағат тіліне қарсы 7 айналма қозғалыс жасау. **4.Қамыс желде шайқалады.** Б.т. – еденде отыру, аяқтар жан-жаққа, аяқтың ұшы өзіне тартылған. - сол аяққа еңкею, қолды бармақтарға тигізу – дем шығару. 2 рет - б.т. – тыныс алу. - Дәл соны оң аяқпен, қолдары дене бойымен. 2–6 рет. **5.Қолдар аспанды итереді.** Б.т. – н.т. - қолдарды ақырын алдыға көтеру. - демді қалпына келтіруге жаттығу. Көзді жауып 8 рет дем алу, сымбат.	белінен бүгілу, басты ілгері созу – жоғары. Осы жағдайда демді тоқтатпай – 5–10 секунд қалу керек. Басты төмен түсіру, арқаны дөңгелету (5–10 секунд). 3-4 бүгілу. **4.Тентек қонжық:** Б.т. – еденде отыру, айқасқан саусақтар тізеге қойылған. арқа еденге тигенге дейін артқа қарай ақырын аунау. Б.т. **5.Ойнақы мәулен:** Б.т. – арқамен жатып, аяқтар созылған, қолдар бос, дене бойымен. Аяқты жоғары көтеру, қолдармен тізені құшақтау арқаны еденнен алмай, тізені бүгу және созу.

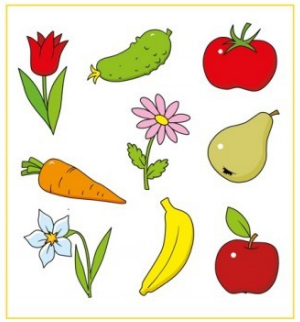
	6.Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, қолдарды қабырға қимылдарын сезетіндей етіп кеудеге орналастыру. Шынтақпен ілгері, жоғары, кейін, содан кейін кері қарай айналма қимылдар жасау. Бірқалыпты, кідіріссіз тыныс алу.		алақанмен бір-біріне қарама-қарсы. Кеудені ілгері керу. - Тізеден бүгілген аяқты ол кеуде тұсында болатындай етіп көтеру. Тізені екі қолмен құшу – тыныс алу. - Б.т. – дем шығару. - Дәл соны сол аяқпен.		

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық		**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты Менің Отаным Қазақстан						
ҰІӘ уақыты:	08.30	**Дүйсенбі 17.02.25**	**Сейсенбі 18.02.25**	**Сәрсенбі 19.02.25**	**Бейсенбі 21.02.25**	**Жұма 21.02.25**
		Математика негіздері **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене тәрбиесі**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене тәрбиесі**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Мүсіндеу** **Қоршаған ортамен танысу** **Денетәрбиесі**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 09.00-09.25						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Тең заттар. (танымдық іс-әрекеті) -үлгіден ұзынырақ (қысқарақ), жоғарырақ (төменірек), жуанырақ (жіңішкерек) және оған тең заттарды табуды, белгілі бір бағытта үзік сызықтармен сызуды және бояуды үйрету; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, есте сақтау, сөйлеу ұсақ қол моторикасын дамыту. **Дағды:** шартты өлшемнің көмегімен заттарды шамасы бойынша салыстыру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттың ұзындығын өлшейді;	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Сөйлем құрау **ҰІӘ міндеттері:** -сөйлем құрып, сөйлемдегі сөздерді ретімен айта алу және құрылған сөйлемнің сызбасын құрай алу дағдыларын жетілдіру; -көлік түрлерінің пайдасын айта отырып, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Сөзді дыбыстық талдай алу дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөйлем құрайды, сызбасын сызады, сөздерге дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** сөйлемнің сөзден тұратынын түсінеді. **Қолданады:** тақырыпқа байланысты сөздерді дұрыс	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Тең заттар. (ойын,танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -үлгіден ұзынырақ (қысқарақ), жоғарырақ (төменірек), жуанырақ (жіңішкерек) және оған тең заттарды табуды, белгілі бір бағытта үзік сызықтармен сызуды және бояуды үйрету; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, есте сақтау, сөйлеу ұсақ қол моторикасын дамыту. **Дағды:** шартты өлшемнің көмегімен заттарды шамасы бойынша салыстыру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:**	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Тең заттар. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -үлгіден ұзынырақ (қысқарақ), жоғарырақ (төменірек), жуанырақ (жіңішкерек) және оған тең заттарды табуды, белгілі бір бағытта үзік сызықтармен сызуды және бояуды үйрету; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, есте сақтау, сөйлеу ұсақ қол моторикасын дамыту. **Дағды:** шартты өлшемнің көмегімен заттарды шамасы бойынша салыстыру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:**	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау [р] **ҰІӘ міндеттері:** -дыбыстық талдау жасауға жаттықтыру; -дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлеріне жатығулар жасату, сөйлем құрату арқылы зейіндері мен логикалық ойлауларын дамыту; -мамандық түрлерімен таныстыру арқылы әр мамандық иелерінің жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу. **Дағды**: Сөйлемді дұрыс құрай білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды, сөздерді

	«ұзынырақ», «қысқарырақ», «өлшем», жоғары - төмен, жуан - жіңішке (тар - кең), сөздерін айтуды; **Түсінеді:** өлшемнің көмегімен ұзындықты (енді, биіктікті) қалай өлшеу керектігін; **Қолданады:** ұзындықты бір-бірінің үстіне салу, бір-біріне жақындату арқылы, өлшемнің көмегімен салыстыру білігін **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өздерінің салыстыру тәсілдерін ұсынады.Балаларға мойынорағыштарды көзбен алдымен екеуден, одан кейін үшеуден салыстыруды ұсынады. Жауаптың толық болуы керек екеніне назар аударады: (қызыл мойынорағыш ақ мойынорағыштан ұзынырақ, жасыл мойынорағыш қызыл мойынорағыштан қысқарырақ).Балалар мойынорағыштардың ұзындығын өлшеу бойынша практикалық жұмысқа қатысады.Оларды ұзындығы бойынша қалай салыстыруға болатынын кім біледі? Оларды бір-бірінің жанына осылай жақындатуға бола ма? (Қате жақындатуды көрсетеді). Тыңдайды, бір-біріне жақындату керек деп жауап береді. Екеуінің шеті сәйкес келетіндей етіп жақындату керек.Заттың ұзындығын өлшеудің және салыстырудың басқа тәсілдері бар ма? Бір-бірінің үстіне салу техникасын	қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ҮІӘ «Бөлшектерінен тап» ойынымен бастайды. Педагог бір заттың бөлшектерін тізіп айтады. Балалар ненің бөлшегі екенін тез табу керек. 1.Терезе, шатыр, қабырға – ...*(үй)* Жапырақ, діңгек, бұтақ – ... *(ағаш)* Дөңгелек, кузов, кабина, руль – ...*(көлік)* Бас, аяқ, ауыз, өркеш – ... *(түйе)* **2. Негізгі бөлім** **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Дыбыстар біздің айналамызда, біз оларды көрмейміз бірақ естиміз, айтамыз. Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты, дауыссыз. Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстар әндетіп, созылып айтылады, ал дауыссыз дыбыстар ауыз қуысында кедергіге ұшырап шығады. Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? Балалар сендер ойын ойнағанды ұнасатындар ма? **Түсіну деңгейі:** ***Дидактикалық ойын: «Сөздің бірінші дыбысын айт»*** (Педагог суреттерді көрсетеді).	**Меңгереді:** заттың ұзындығын өлшейді; «ұзынырақ», «қысқарырақ», «өлшем», жоғары - төмен, жуан - жіңішке (тар - кең), сөздерін айтуды; **Түсінеді:** өлшемнің көмегімен ұзындықты (енді, биіктікті) қалай өлшеу керектігін; **Қолданады:** ұзындықты бір-бірінің үстіне салу, бір-біріне жақындату арқылы, өлшемнің көмегімен салыстыру білігін **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өздерінің салыстыру тәсілдерін ұсынады.Балаларға мойынорағыштарды көзбен алдымен екеуден, одан кейін үшеуден салыстыруды ұсынады. Жауаптың толық болуы керек екеніне назар аударады: (қызыл мойынорағыш ақ мойынорағыштан ұзынырақ, жасыл мойынорағыш қызыл мойынорағыштан қысқарырақ).Балалар мойынорағыштардың ұзындығын өлшеу бойынша практикалық жұмысқа қатысады.Оларды ұзындығы бойынша қалай салыстыруға болатынын кім біледі? Оларды бір-бірінің жанына осылай жақындатуға бола ма? (Қате жақындатуды көрсетеді). Тыңдайды, бір-біріне жақындату керек деп	**Меңгереді:** заттың ұзындығын өлшейді; «ұзынырақ», «қысқарырақ», «өлшем», жоғары - төмен, жуан - жіңішке (тар - кең), сөздерін айтуды; **Түсінеді:** өлшемнің көмегімен ұзындықты (енді, биіктікті) қалай өлшеу керектігін; **Қолданады:** ұзындықты бір-бірінің үстіне салу, бір-біріне жақындату арқылы, өлшемнің көмегімен салыстыру білігін **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өздерінің салыстыру тәсілдерін ұсынады.Балаларға мойынорағыштарды көзбен алдымен екеуден, одан кейін үшеуден салыстыруды ұсынады. Жауаптың толық болуы керек екеніне назар аударады: (қызыл мойынорағыш ақ мойынорағыштан ұзынырақ, жасыл мойынорағыш қызыл мойынорағыштан қысқарырақ).Балалар мойынорағыштардың ұзындығын өлшеу бойынша практикалық жұмысқа қатысады.Оларды ұзындығы бойынша қалай салыстыруға болатынын кім біледі? Оларды бір-бірінің жанына осылай жақындатуға бола ма? (Қате жақындатуды көрсетеді). Тыңдайды, бір-біріне жақындату керек деп жауап береді. Екеуінің шеті сәйкес	буынға бөледі. **Түсінеді:** сөзде қанша дауысты дыбыс болса, сонша буын болатынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Қарама-қарсы іс-әрекетті айт» ойынын ойнату. Үміт жылады, Іңкәр ... *(жыламады)* Марат үндемей отыр, Таңат ... отыр. *(шулап)* Ардақ жазып отыр , Асыл ... *(жазбай отыр)* Қыздар биледі, ұлдар ... *(билемеді)* Ақтөс үрді, Құтжол ... *(үрмеді)* **2. Негізгі бөлім** **«Сұрақ-жауап»** әдісі арқылы қайталау. Дыбыстар нешеге бөлінеді? Дауысты дыбыстардың жасалу жолы қандай? Дауыссыз дыбыстар нешеге бөлінеді және қалай аталады? Буында неше дауысты дыбыс болады? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? Дидактикалық ойын-жаттығу: «Жалауша» Қандай да бір дыбысты айтады. Егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. **Түсіну деңгейі:** Дидактикалық жаттығуы: «Жуан дауысты сөзден баста» Педагог қойған сұрақтарға

	қолданамыз.Өлшеу кезінде мойынорағыштың бір ұшы сәйкес келетініне көз жеткізеді.Балалардың өткен ұйымдастырылған оқу қызметінде заттың ұзындығын шартты өлшеуіш арқылы өлшеп үйренгенін еске түсіреді. Шартты өлшеуіш ретінде қағаз жолағын ұсынады. Балалар шартты өлшеуішті пайдаланып нәтижелерін айтады, қызыл мойынорағыш ақтан ұзынырақ, жасыл мойынорағыш ақтан қысқарырақ. **Түсіну деңгейі:** «Тең заттар» ұғымымен таныстыру. Ұзындығы мен ені тең жолақтарды әр қолына ұстап, балаларға көрсетеді. -Қай жолақ ұзынырақ? Қалай тексеруге болады? Балалар талқылайды, өлшеу жолдарын ұсынады. Педагог жолақтарды бір-бірінің үстіне салып, сәйкес екенін көрсетеді. -Жолақтар туралы не айтуға болады? (жолақтардың ұзындығы тең) **Ойын жаттығуы: «Кім биік, аласа немесе тең»** - Балалар, кімнің бойы биік, кімнің бойы аласа, кімнің бойы бірдей екенін қалай білесіңдер? Топтың жартысына жұптасып тұруды ұсынады. Топтың екінші жартысы жұптарды салыстырады; одан кейін балалар орын алмастырады. Сұрақтарға жауап береді, бір-бірімізге жақын немесе бір-бірімізге арқамызды	Мен сендерге сурет көрсетем, сендер суреттегі заттың атын атап, бірінші дыбысын анықтап айтасыңдар. Педагог балаларды екі командаға бөледі, бірінші бір командамен содан кейін екінші командамен ойнайды. Мысалы: *апельсин (а), оқтау (о), ұя (ұ), ыдыс (ы), уық (у), әткеншек(ә), өрмекші(ө), ешк(е)і, элеватор(э), ірімшік(і), ине(и), үтік(ү), арыстан(а), оймақ(о), ұлу(ұ), әтеш(ә), өшіргіш (ө), етік(е), экскаватор (э), ілгіш(і), ит(и), үкі(ү)* т.б. Балалар, сендер қандай дыбыстардан басталатын сөздер айттыңдар. Иә, дауысты дыбыстардан басталатын сөздер. Дауысты дыбыс екенін қайдан білдіңдер? Дыбысты айтқанда кедергіге ұшырамайды. Қатаң дауыссыз дыбыстарға сөздер: *пима (п), фабрика (ф), кілт (к), киіз (к), қант (қ), тышқан (т), шымшық (ш), сақина (с), хат (х), циркуль (ц), щетк (щ), күре к(к), трактор (т), сағыз (с), тау (т), қайшы (қ), қамшы (қ), парта (п), шар (ш), сиыр (с), су (с), қап (қ) т.б.* Балалар, сендер қандай дыбыстардан басталатын сөздер айттыңдар. Балалардың жауаптары тыңдалады. Иә, қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздер. Өйткені ауыз қуысынан кедергіге ұшырап шығып тұр, тек салдырдан	жауап береді. Екеуінің шеті сәйкес келетіндей етіп жақындату керек.Заттың ұзындығын өлшеудің және салыстырудың басқа тәсілдері бар ма? Бір-бірінің үстіне салу техникасын қолданамыз.Өлшеу кезінде мойынорағыштың бір ұшы сәйкес келетініне көз жеткізеді.Балалардың өткен ұйымдастырылған оқу қызметінде заттың ұзындығын шартты өлшеуіш арқылы өлшеп үйренгенін еске түсіреді. Шартты өлшеуіш ретінде қағаз жолағын ұсынады. Балалар шартты өлшеуішті пайдаланып нәтижелерін айтады, қызыл мойынорағыш ақтан ұзынырақ, жасыл мойынорағыш ақтан қысқарырақ. **Түсіну деңгейі:** «Тең заттар» ұғымымен таныстыру. Ұзындығы мен ені тең жолақтарды әр қолына ұстап, балаларға көрсетеді. -Қай жолақ ұзынырақ? Қалай тексеруге болады? Балалар талқылайды, өлшеу жолдарын ұсынады. Педагог жолақтарды бір-бірінің үстіне салып, сәйкес екенін көрсетеді. -Жолақтар туралы не айтуға болады? (жолақтардың ұзындығы тең) **Ойын жаттығуы: «Кім биік, аласа немесе тең»** - Балалар, кімнің бойы	келетіндей етіп жақындату керек.Заттың ұзындығын өлшеудің және салыстырудың басқа тәсілдері бар ма? Бір-бірінің үстіне салу техникасын қолданамыз.Өлшеу кезінде мойынорағыштың бір ұшы сәйкес келетініне көз жеткізеді.Балалардың өткен ұйымдастырылған оқу қызметінде заттың ұзындығын шартты өлшеуіш арқылы өлшеп үйренгенін еске түсіреді. Шартты өлшеуіш ретінде қағаз жолағын ұсынады. Балалар шартты өлшеуішті пайдаланып нәтижелерін айтады, қызыл мойынорағыш ақтан ұзынырақ, жасыл мойынорағыш ақтан қысқарырақ. **Түсіну деңгейі:** «Тең заттар» ұғымымен таныстыру. Ұзындығы мен ені тең жолақтарды әр қолына ұстап, балаларға көрсетеді. -Қай жолақ ұзынырақ? Қалай тексеруге болады? Балалар талқылайды, өлшеу жолдарын ұсынады. Педагог жолақтарды бір-бірінің үстіне салып, сәйкес екенін көрсетеді. -Жолақтар туралы не айтуға болады? (жолақтардың ұзындығы тең) **Ойын жаттығуы: «Кім биік, аласа немесе тең»** - Балалар, кімнің бойы биік, кімнің бойы аласа, кімнің бойы бірдей екенін қалай білесіңдер? Топтың жартысына	балалар жуан дауысты дыбыстан басталатын сөздермен жауап беру керек. Қандай көлікпен бардың? (Ұшақпен ұштым т.б.) Сүйікті сусының? (Айран т.б.) Достарыңның аты? (Орал, Ұлпан, Омар, Асқар, Ынтымақ, Олжас.) Сүйікті ойыныңның аты қандай? («Асық», «Арқан тартыс» т.б.) Ойын: «Дұрыс қос» Педагог тақтаға екі қатарға суреттер іледі. Балаларға әр қайсысын атап айтқызады. Балаларды бір-бірден тақтаға шақырып, тапсырманы орындатады. Бір буыннан тұрып, тамақты білдіретін екі суретті қос (нан-қант). Екі буыннан тұрып, төсек-орынды білдіретін екі суретті қос (жастық, көрпе). Үш буыннан тұрып, көгөністі білдіретін екі суретті қос (асқабақ, қызанақ). Педагог суреттерді дұрыс қосқан балаларды мақтап, оларға жетістікке жету үшін еңбектену керектігін айтады. **Қолдану деңгейі:** **Ойын-жаттығу:** **«Сөз таңда»** Педагог мақалды оқиды, мақалдың мазмұнын балаларға түсіндіреді. Балалар суреттегі заттардың тиістісін айтып, мақалды толықтырады. Суреттегі заттардың атын буынға бөледі. **Мақал – сөздің мәйегі.** Оқу ... құдық қазғандай.

	тақап тұрамыз. **Қолдану деңгейі: демонстрациялық материалмен жұмыс** - Қай ағаштың ең биік екенін қалай анықтауға болады? Ең төмен? Педагог көз арқылы анықтауды ұсынады, балалар қайың - ең биік ағаш деп атайды. Мүмкін біз қателескен болармыз? Қалай тексереміз? Біз қандай шартты өлшемді аламыз? Жолақ - таяқшаны ұсынады. Қай ағаштың биік екенін салыстыру үшін, балалармен бірге осындай таяқтарды бүкіл биіктікте орналастырады. Балалар әр ағаштың астына саны бар карточка қояды. Балалар ең көп санды табады. Осы ағаш ең биік болады. Енді ең төмен ағашты табыңыз. **Танымдық жұмыс** **1-тапсырмада** 	тұрады, созып айтылмайды. **Қолдану деңгейі:** «Берілген дыбысқа сөз ойла»ойын-жаттығуы –Мен сендерге қандай да бір дыбысты айтамын, сендер сол дыбыс кездесетін сөздерге мысал келтіресіңдер. Мысылы: -ы- дыбысы сөз басында: *ыдыс, ымырт, ынта, Ықылас, ыстық, ырыс, ылғи, ырылдады т.б.* -ы- сөз ортасында: *маймыл, мамық, жастық, қатық, қымыз, қылыш, қытық, қырғыз, қылқалам, қалжын, қақтығыс, құдық, құйрық, мың, жылқы, жалбыз, қарбыз, қауын, қоңыз т.б.* -у- дыбысы кездесетін сөз: *тауық, қауын, жауын, бау, тау, уық, уыз, бу, қу, сау т.б.)* -ү- дыбысы кездесетін сөз: *үтік, үміт, күл, күшік, түтік, күнделік, күн, күш, күнбағыс, күміс, үміт, үзеңгі, күз, түз, түс, үзінді т.б.* «Сөзді өлшейміз» дидактикалық жаттығуы – Алақандарыңды үстелге қойыңдар. Сөз айта бастағанда алақанды бір-бірінен алшақтата беріңдер. Егер алақандардың арасы жақын болса, онда сөздің қысқа болғаны, егер алыс болса, онда сөз ұзын болғаны. Мына сөздерді өлшейік: *дос, бейбітшілік.* **Дәптермен жұмыс** Суреттегі көліктерді ата. Дауыссыз дыбыстардан басталатын көліктер туралы сөйлем құра. Сызбасын сыз. Дыбыстық талдау жаса. Педагогарбаның суретін,	биік, кімнің бойы аласа, кімнің бойы бірдей екенін қалай білесіңдер? Топтың жартысына жұптасып тұруды ұсынады. Топтың екінші жартысы жұптарды салыстырады; одан кейін балалар орын алмастырады. Сұрақтарға жауап береді, бір-бірімізге жақын немесе бір-бірімізге арқамызды тақап тұрамыз. **Қолдану деңгейі: демонстрациялық материалмен жұмыс** - Қай ағаштың ең биік екенін қалай анықтауға болады? Ең төмен? Педагог көз арқылы анықтауды ұсынады, балалар қайың - ең биік ағаш деп атайды. Мүмкін біз қателескен болармыз? Қалай тексереміз? Біз қандай шартты өлшемді аламыз? Жолақ - таяқшаны ұсынады. Қай ағаштың биік екенін салыстыру үшін, балалармен бірге осындай таяқтарды бүкіл биіктікте орналастырады. Балалар әр ағаштың астына саны бар карточка қояды. Балалар ең көп санды табады. Осы ағаш ең биік болады. Енді ең төмен ағашты табыңыз. **Танымдық жұмыс** 	жұптасып тұруды ұсынады. Топтың екінші жартысы жұптарды салыстырады; одан кейін балалар орын алмастырады. Сұрақтарға жауап береді, бір-бірімізге жақын немесе бір-бірімізге арқамызды тақап тұрамыз. **Қолдану деңгейі: демонстрациялық материалмен жұмыс** - Қай ағаштың ең биік екенін қалай анықтауға болады? Ең төмен? Педагог көз арқылы анықтауды ұсынады, балалар қайың - ең биік ағаш деп атайды. Мүмкін біз қателескен болармыз? Қалай тексереміз? Біз қандай шартты өлшемді аламыз? Жолақ - таяқшаны ұсынады. Қай ағаштың биік екенін салыстыру үшін, балалармен бірге осындай таяқтарды бүкіл биіктікте орналастырады. Балалар әр ағаштың астына саны бар карточка қояды. Балалар ең көп санды табады. Осы ағаш ең биік болады. Енді ең төмен ағашты табыңыз. **Танымдық жұмыс** 	*и-не, кү-рек, қа-сық.* Ата көрген ... жонар *оқ, оқ-тау, ер.* Ана көрген ... пішер. *жей-де, тон, көй-лек.* Асықпаған арбамен . . . алады. *тұл-кі, қо-ян, а-ю.* **Дәптермен жұмыс** Суреттерді ата. Сөздерді буынға бөл. Дыбыстық талдау жаса. Педагог тақтаға **есік** сөзінің дыбыстық сызбасын іледі. Балаларға дәптерлерінде өз беттерінше дыбыстық талдау жасауға тапсырма береді. Балалардың жұмысын тесеру үшін, тақтаға бір баланы шақырып, талдау жасатады. Қалған балалар тақтадағы жұмыспен өз талдауларын салыстырып тексереді. *Есік* сөзінің дыбыстық талдауы. *Есік* сөзінде 2 буын, 4 дыбыс бар. **Е** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **С** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **І** – жіңішке дауысты дыбыс. **К** – қатаң дауысты дыбыс, көк түспен белгілейміз. Шкаф сөзіне дыбыстық талдау жасатылады. 3.3 дыбысы бар сөзбен сөзбен сөйлем құра. [З] дыбысы бар сөзді қатыстырып, сөйлем құра. Сызбасын сыз. **Сергіту жаттығуы** **Үйрек** Жай жүреміз, балпаңдаймыз, Аяқты басып алшаңдаймыз.

	 Сергіту сәті. *Біз қол соғамыз,* *Қол соғамыз.* *Аяқпен еденді* *топылдатамыз.* *Тіземізді соққылаймыз.* *Қолымызды көтереміз.* *Қолдарымыз айналады,* *Төмен түседі.* *Айналады, айналады.* *Тоқтайды.* **Рефлексия.** ҰІӘ қорытындылайды. Балаларды мадақтайды. Бүгінгі ҰІӘ қандай жаңа мағлұматтарды білдіңдер? Ең қызықты не болды? Балалар, сендерге үйде өлшем жасап, ең сүйікті ойыншықтарыңды өлшеуді ұсынамын. Педагог өзін-өзі бағалауға ұсынады. Егер ҰІӘ дұрыс орындасаң, жасыл дөңгелекті боя. Егер тапсырмалар жартылай орындалса, сары дөңгелекті боя. Егер ҰІӘ қиын болып, түсініксіз болса, қызыл дөңгелекті боя.	сызбасымен тақтаға іледі, бір баланы тақтада дыбыстық талдау жасатады. Басқа балалар орындарында жасайды.Балаларға сөздегі әр дыбысты анық айтып, оның дауысты, дауыссыз екенін анықтауға тапсырма береді. ***«Арба»*** сөзіне дыбыстық талдау. «Арба» сөзінде 2 буын, 4 дыбыс бар. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Р** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Б** – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. Шананың суретін, сызбасымен тақтаға іледі, бір баланы тақтада дыбыстық талдау жасатады. Басқа балалар орындарында жасайды. ***«Шана»*** сөзіне дыбыстық талдау. «Шана» сөзінде 2 буын, 4 дыбыс бар. **Ш** – қатаң дауысыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Н** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. Педагог **шана, арба** сөздерінде неше дауысты, неше дауыссыз дыбыс бар екенін балалардан сұрайды. **Саусақ жаттығуы** Айдын шалқар көлдерде Балықтар өмір сүреді. Шолпылдатып құйрығын, Әрі-бері жүзеді.	**3тапсырманы** **Сергіту сәті.** *Біз қол соғамыз,* *Қол соғамыз.* *Аяқпен еденді* *топылдатамыз.* *Тіземізді соққылаймыз.* *Қолымызды көтереміз.* *Қолдарымыз айналады,* *Төмен түседі.* *Айналады, айналады.* *Тоқтайды.* **Рефлексия.** ҰІӘ қорытындылайды. Балаларды мадақтайды. Бүгінгі ҰІӘ қандай жаңа мағлұматтарды білдіңдер? Ең қызықты не болды? Балалар, сендерге үйде өлшем жасап, ең сүйікті ойыншықтарыңды өлшеуді ұсынамын. Педагог өзін-өзі бағалауға ұсынады. Егер ҰІӘ дұрыс орындасаң, жасыл дөңгелекті боя. Егер тапсырмалар жартылай орындалса, сары дөңгелекті боя. Егер ҰІӘ қиын болып, түсініксіз болса, қызыл дөңгелекті боя.	 **3-тапсырманы** **Сергіту сәті.** *Біз қол соғамыз,* *Қол соғамыз.* *Аяқпен еденді* *топылдатамыз.* *Тіземізді соққылаймыз.* *Қолымызды көтереміз.* *Қолдарымыз айналады,* *Төмен түседі.* *Айналады, айналады.* *Тоқтайды.* **Рефлексия.** ҰІӘ қорытындылайды. Балаларды мадақтайды. Бүгінгі ҰІӘ қандай жаңа мағлұматтарды білдіңдер? Ең қызықты не болды? Балалар, сендерге үйде өлшем жасап, ең сүйікті ойыншықтарыңды өлшеуді ұсынамын. Педагог өзін-өзі бағалауға ұсынады. Егер ҰІӘ дұрыс орындасаң, жасыл дөңгелекті боя. Егер тапсырмалар жартылай орындалса, сары дөңгелекті боя. Егер ҰІӘ қиын болып, түсініксіз болса, қызыл дөңгелекті боя.	Тұмсықты төмен түсірмейміз, Мойынды созып қайқаңдаймыз. Га-га-га, га-га-га Сызылтып біз ән айтамыз, Асықпай үйге біз қайтамыз. **Саусақ жаттығуы** Қолды алға созамыз, Алақанды бұрамыз. Алақанның сыртымен Шапалақты ұрамыз.

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, ең бек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету)** түрінде іске асырылады.

Қазақтың ұлттық ойыны: «Арқан тартыс»

Басты міндеттері: Жарыс кезінде әділ ойын көрсету, патриотизм және ынтымақтастыққа жататын мінез-құлық көрсету және түсіндіру. Ұлттық спорт ойындарын халыққа әдіс тәсілдерін түсіндіріп жеткізу.

Сөйлеуді дамытуға арналған логопедиялық жаттығулар.

Артикуляциялық гимнастика - логопедиялық қыздыру - логотип жаттығулары - бұл арнайы жаттығуларартикуляциялық аппараттың қозғалғыштығын жақсартады. Гимнастика сөйлеуді анық айтуға көмектеседі, ал бала өзін мәжбүрлеп жатқанын сезбеуі керек. Әр мүмкіндікте жаттығуларды қайталаңыз. Сондай-ақ тыныс алу жаттығуларын бастау керек. Тыныс алу жаттығуларын ойын стилінде орындауға болады. Міне, сіздің балаңызға ұнайтын және өте пайдалы болатын кейбір танымал жаттығулар:

22. **1. «Сабын көпіршігін үрле».** Жуынатын бөлмеде үрлеп ойнауға болады сабын көбіктеріалақан арасында, немесе көшеде, сабын ерітіндісін жасау үшін су құмырасына сусабынды сұйылтқаннан кейін.
23. **2. «Бақбақ (Одуванчикті) үрле»** (егер бақбақ (одуванчик) маусымы әлі келмесе, дәптер парағынан үлпілдек немесе мақтаны үрлеуге болады).
24. **3. «Кімнің қайығы ары қарай жүзеді».** Қағаздан қайықтар жасап, оларды су құйылған ыдысқа салыңыз. Қайыққа соқ, жарысып, кімнің қайығы ары қарай жүзеді. Баланың басы айналмауы үшін 7 секундтан артық емес үрлеңіз.
25. **4. «Көңілді маймыл».** Бетіңізді үрлеп, құлағыңызды ұстаңыз. Тілді көрсету және жасыру. Айна алдында беттерді жасаңыз. Енді байсалды бет жасаңыз, содан кейін маймылды қайтадан көрсетіңіз.
26. **5. «Шарларды үрлеу».** Дүкеннен түрлі-түсті шарларды сатып алып, балаңызбен бірге үрлеңіз. Шарларды үрлегеннен кейін, оларды үстелдің үстіне жинап, содан кейін оларды үстелден үрлеңіз.

6. «Жылан қалай ысқырады». Баланы кішкентай жыланның қалай ысқыратынын көрсетуге шақырыңыз (тыныш ысқырады). Үлкен жылан қалай ысқырады (орташа дыбыс) Үлкен жылан қалай ысқырады (өте қатты дыбыс).

Қазақтың ұлттық ойыны: «Арқан тартыс»

Ойын міндеттері:Жарыс кезінде әділ ойын көрсету, патриотизм және ынтымақтастыққа жататын мінез-құлық көрсету және түсіндіру. Ұлттық спорт ойындарын халыққа әдіс тәсілдерін түсіндіріп жеткізу.

Дағды:

Оқушыларды шыдамдылыққа, ептілікке, төзімділікке тәрбиелеу.

Қимыл қозғалыстарын шапшаң орындауға дағдыландыру.

Ойынның ережесі : тартысқа түскен екі топ бірін-бірі тартып, жердегі орталық сызықтан бұрын сүйретіп өткізіп әкету. Екі топтың қай жағы орталық сызықтан қарсы топты бұрын сүйреп өткізіп әкетсе, сол жағы ұтқан болады, жеңген жағы бәйгесін алады. Ойынды осы жоғарыдағы тәртіппен жүргізе беруге болады. Ойын қимыл бірлігін қалыптастырып, коллективтік іс-әрекетке тәрбиелейді.

Әдістемелік нұсқаулар.

Арқан тартыс ойыны — ұлттық ойын. Ойынды жазда көгалды алаңда, спорт залында өткізуге болады. Ойынға ұзындығы 10 метрдей жуан кендір арқан керек. Ол арқанның тең ортасынан орамалмен орап белгі жасайды, белгінің екі жағынан бір жарым-екі метрдей жерден тағы да жоғарыдағы тәртіппен белгілейді. Ойынға қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Олардың саны 10—12 адам болуы мүмкін, ойыншылар бойларына қарай қатар түзеп тұрады.

Ойын басқарушының берген командасы бойынша қатар түзеп сапта түрған ойыншылар оң жақ шетінен бастап қатар санын «бір, екі, үш»... деп сол жақ шетіне дейін санап шығады. Сөйтіп тақ жағы бір бөлек, жұп жағы бір бөлек бөлініп шығады.

Күн ілгері сызып қойған үш сызықтың ортасына арқандағы үш белгінің екі шеткісін дәл келтіріп керіп тұрады да, арқанның шеткі белгісінен бастап ұшына дейін ойыншылар қос қолдап ұстап тартып тұрады. Содан соң ойын басқарушының берген командасы бойынша екі топ тартысқа түседі.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Бірінші, екіншіге саналу арқылы 2 топқа бөлу, жағына бір –біріне қарама –қарсы тұрғызу.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының	**2.Сөйлеуді дамыту-**	**2.Қоршаған ортамен**	**2.Көркем әдебиет-** қарым-	**2.Сөйлеуді дамыту-**	**2кҚоршаған ортамен**

кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мамандықтың бәрі жақсы. (қайталау,еркін ойын іс-әрекет) **ҰІӘ міндеттері:** -мамандықтар жайлы әңгіме жүргізу арқылы сөздік қорларын толықтыру.; -ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту; -мамандық иелерін құрметтеуге тәрбиелеу. **Дағды**: әр алуан мамандақтар бар екенін, бәрі де қажет екенін; сұрақтарға тиянақты жауап беру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** бір-біріне жақсы тілектер айтып бойтұмар сыйлайды, келген қонаққа сұрақтар қояды, өлең жолдарындағы мамандықтарды санап айтады, өз ата-аналарының мамандықтары туралы айтып береді, шығармашылық әңгіме құрайды; **Түсінеді:**әр алуан мамандақтар бар екенін, бәрі де қажет екенін; **Қолданады:**әр мамандық иесіне қажетті затты тауып, орнына қояды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар бір-бірінің қолдарынан ұстап тұрады.**«Бақытты бала»** деп жазылған бойтұмарды қасындағы баланың мойнына тағып: «Сен бақытты баласың, өйткені сенің достарың көп», – дейді.	**танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Ауа не үшін қажет? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың «адам, жануар және өсімдіктер үшін тіршілік көзі – ауа» деген түсініктерін кеңейту; -тәжірибелік-тәжірибеалдық жұмыстарға деген қызығушылықтарын ояту, бақылау нәтижелерін салыстыру, талдау және қорытынды жасау қабілеттерін дамыту; -балалардың бойында табиғат туралы қарапайым түсінік, табиғатпен қарым-қатынас жасау мәдениетін қалыптастыру. Табиғатпен адамгершілік қарымқатынаста болуға үйрету. **Дағды**: ауа – негізгі тіршілік көзінің бірі екенін білуге ,сұрақтарға нақтылы жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**ауа – негізгі тіршілік көзінің бірі екенін айтады. **Түсінеді**:ауаның тіршілік үшін маңызын түсінеді. **Қолданады**:тәжірибеалдық жұмыстар жасау қабілеттерін пайдалана алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Түсі бар көрінбейтін, Бір тұтас бөлінбейтін. Тынысы ол тіршіліктің, Ешқашан жерінбейтін. (Ауа) **Табиғат күнтізбесіне ауа**	қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: Әкесі мен баласы ҰІӘ міндеттері:** -ана туралы өз ойларын айтқызу; -ойлау қабілеті мен тілдерін дамыту; -ананы сыйлап, аялай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Тақырыпқа байланысты әңгіме құрай білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**өз аналарын суреттеу арқылы әңгіме құрайды, сөзге дыбыстық талдау жасайды; **Түсінеді:**өлеңде кім туралы айтылғанын түсінді; **Қолданады:** мақалды үш дауыста айтуды, тақпақты тез жаттап алуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. Бір патша болыпты, оның Нумитор және Амулий деген екі ұлы болады. Патша өлерінің алдында ұлдарына: «Сендер байлықты өзара қалай бөлесіңдер? Кім өзіне Патшалықты алады, ал кім өзіне менің барлық байлығымды алады» - дейді. Нумитор патшалықты алады, Амулий байлықты	коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің анам. **ҰІӘ міндеттері:** -ана туралы өз ойларын айтқызу; -ойлау қабілеті мен тілдерін дамыту; -ананы сыйлап, аялай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Тақырыпқа байланысты әңгіме құрай білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**өз аналарын суреттеу арқылы әңгіме құрайды, сөзге дыбыстық талдау жасайды; **Түсінеді:**өлеңде кім туралы айтылғанын түсінді; **Қолданады:** мақалды үш дауыста айтуды, тақпақты тез жаттап алуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Құшағына кіргенде, Жылынамын бір демде. Не жетеді көзіңе, Мейірімді күннен де. Үн қатасың бал тілмен, Еркелеймін әр күн мен. *(Н.Айтов)* **Түсіну деңгейі:** Иә, балалар, дұрыс таптыңдар. Ана! Бұл сөз жер бетіндегі әр елде бар. Ол – көркем, сүйкімді әрі ұлы сөз.Әркайсымыздың да анамыз бар, дұрыс емес пе? Ендеше өз аналаларыңды суреттеп, **«Менің анам» тақырыбына әңгіме құраңдар.** Балаларға	**танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. атынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Пайдалы қазбалар дегеніміз не? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -жансыз табиғаттағы заттар туралы түсінік қалыптастыру; -олардың аттарын атап, бір-бірінен ажырата білу қабілетін дамыту; -қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: өз өлкесінде өндірілетін пайдалы қазбалардың бірнеше түрі барын ,сұрақтарға нақтылы жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**өз өлкесінде өндірілетін пайдалы қазбалардың бірнеше түрін атап береді. **Түсінеді:**пайдалы қазбалардың адам өміріндегі маңызын. **Қолданады:** зерттеу және тәжірибе жасау жұмысымен айналыса алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** балаларды Қазақстанның картасымен танысуға шақырады. Қазақстан табиғаты мен қойнауында тұнып жатқан байлық, өсімдіктер мен жануарлар әлемінің алуан түрлілігі жайлы әңгімелейді. Қазақстанның «жерасты байлығы – мол қойма» атануы тегін емес.

	Негізгі кезен Осы кезде есік қағылып, топқа аспазшы апай кіреді. **Аспаз:** Сәлеметсіңдер ме, балалар! Мен сендердің денсаулықтарың жақсы болсын деп, дәрумендер әкелдім. (Дәрумендерді балаларға таратады.) Енді аспаз апайдан тамақты дәмдеу үшін қандай көгөністер қосатынын сұрайық. Аспазшы тағамға сәбіз, картоп, жуа, асқабақ қосатынын айтады. (азпазшы дәмді тағам дайындауғакетеді) Балалар, аспаз бізге дәмді тағамдар пісіреді екен, ол бізге өте қажет адам. Сендер басқа қандай мамандықтарды білесіңдер? Көптеген мамандық иелерін біледі екенсіңдер, бұл мамандықтардың бәрі адам баласына қажет. **Түсіну деңгейі:** Өз ата-аналарың қандай жұмыс жасайды? Қандай мамандық иесі? Білесіңдер ме? Балаларға М.Хакімжановаңың «Кім немен ойнайды?» өлеңін мәнерлеп оқып береді. Теңізші болатын бала, Бұлақпен ойнайды. Емші болатын бала, Сынаппен ойнайды. Батыр болатын бала, Қынаппен ойнайды. Жарықты жағатын бала, Шырақпен ойнайды. Шопан болатын бала, Диқан болатын бала, Топырақпен ойнайды. Ғалым болатын бала, Кітаппен ойнайды. Балаларға өлеңді екінші рет	**райын белгілеуді сұрайды.** Әліппедәптердегі тапсырманы пайдалана отырып, балаларды мәселені іздеу, зерттеу үдерісіне бағыттайды: Әліппе-дәптердегі суреттерді қарап шығып, танымдық материалды талқылауға қатысуға шақырады. Суреттерді қарап шығады. Әуе шарларының бейнеленгенін, олардың түстерін атап береді және неліктен «әуе шары» атанғанын түсіндіреді. Өйткені шардың ішінде ауа бар. Ауа шардың ішіне қалай түсті? Үрлеген кезде. Далада жел соғып тұрғанын қалай білуге болады? Жел – тез жылжитын ауа ағымы. Дәптердегі кейіпкерлер – Қуаныш немесе Айсұлудың сұрақтарына жауап береді.. Далада жел соғып тұрғанын ағаш бұтақтарының қозғалуына, су бетіндегі қозғалысқа, аспандағы бұлттардың көшуіне (қыста – боран, бұрқасын) қарап білуге болады**.** **Түсіну деңгейі: Күрделі сұрақ: ауа кімдерге керек?** Балалар ауаның адамдарға да, жануарлар мен өсімдіктерге де тіршілік ету үшін өте қажеттігін дәлелдейді. Ауа таза болуы үшін не істеу керектігі туралы болжамдарын айтады (ағаш егу қажет, терезелерді ашып, бөлмелердің ауасын жаңартып тұру керек, қоқыс тастамау қажет, көліктер мен зауыт-фабрикалардан шығатын зиянды газдарды азайту керек).	қалайды. Байлыққа ие болған Амулий ағасының патша болғанын көре алмайды, содан ол патша болу үшін солдаттардың көңілін сыйлықтармен алдап, Нумиторді кетіру үшін айдап салады. Солдаттар Амулийдің айтқанын істейді, ол патша болады. Әңгімені ттолық аяғына дейін оқып беріп сұрақ қоя отоырып мазмұнын сұрау .	көмек ретінде қосымша сұрақтар қояды: Анаңның аты кім? Кім болып жұмыс істейді? Анаңды сипаттап бере аласың ба? Ол қандай адам? Анаң сені жақсы көреді ме? Оны қайдан білесің? Педагог қол көтерген балалардың бәрінің ойларын тыңдайды. **Сөздік жұмыс:** Үн қатасың – тіл қатасың, сөйлейді мағынасында. **Мақал-мәтелдер:** «Ананың сүті – бал, баланың тілі – бал». Педагог балаларға мақал-мәтелді көтеріңкі дауыспен, орта дауыспен, төмен дауыспен қайталатады **Қолдану деңгейі:** **«Ана»** сөзіне дыбыстық талдау жасауды ұсынады. **А** – жуан дауысты. **Н** – үнді дауыссыз. **А** – жуан дауысты. Дидактикалық ойын: «Анама сыйлық». Дәптермен жұмыс. Дәптердегі тапсырманы орындау. Анасына таңдаған әшекейді түрлі түсті қаламмен бояйды. Әшекей бұйымды қай жерге тағатыны, қалай аталатыны туралы айтып береді.Аналарына өмір бойы көмекші болу әр баланың парызы екенін айта келе, өлең жолдарын жаттап алуды ұсынады. Апам үшін күнде мен, Отынға ағаш жарамын. Су құямын гүлге мен, Дүкенге де барамын.	себебі мұнда көптеген пайдалы қазба байлықтар өндіріледі. Әңгімені тақпақпен жалғастырады. Шахтер келді шахтаға, Көмір қазып халқына. Дайын болған көмірді, Ұсынады халқына. **Түсіну деңгейі: Ауа райының қазіргі қалпын күнтізбеге белгілеп көрсетуді ұсынады.** **Әліппе дәптердегі тапсырмалардың** көмегімен балаларды тану үдерісіне жұмылдырады. Суретті қарап шығып, көліктер мен ұшақтардың неден жасалғанын талқылайды.Олар жанар-жағармайсыз жүре ала ма? **Қосымша мәлімет:** Пайдалы қазбалар деп жер қойнауынан өндірілетін және адамзаттың қажеттіліктері үшін пайдаланылатын тау жыныстарын атайды. Жанар-жағармай мұнайдан алынады. Әтірлер, иіссудың түрлері де мұнайдан жасалады. Кешке сендер отбасымен бірге үйде бас қосасыңдар. Үйді құрылысшылар салды: кірпішін қалады, жылы болсын деп сыртын қаптады, терезесі мен есіктерін салды, ақтады. Үйді біз газбен немесе тас көмірмен жылытамыз. Таскөмір қара түсті, қатты, бірақ үгілгіш болып келеді. Темір рудасы қара түсті, қатты, нығыз зат. Ол металл заттарды өзіне тартады. **Қолдану деңгейі:** **Балаларды «объективті**

	оқығанда, өлең жолдарында кездесетін мамандақтарды саусақтарымен санап отыруды тапсырады. **Қолдану деңгейі:** Сөздік жұмыс: Қынап – қылыш, пышақ салатын қорап. Жарықты жағатын бала – электрик. Балалар, неше мамандық иелерін санап үлгердіңдер? Балалармен бірге өлең мазмұнын талқылайды.Екі тілде аудармаларды орындайды. **Сергіту сәті:** Тіс ауырса, Іш ауырса, Мамам дәрі береді. Барлық ана, Барлық бала, Оны жақсы көреді. *(Ә.Мұсаханов)* **Дидактикалық ойын: «Кімге не керек?»** Ойын шарты: Әртүрлі мамандық иелеріне қандай құрал қажет, жапсырмалар орнын тауып жабыстырады. **Дәптермен жұмыс:** Дәптердегі тапсырма орындалады. Педагог балалардан «Кім болам?» деген тақырыпта шағын әңгіме құрауларын сұрайды.	**Қолдану деңгейі:** Топтағы тәрбиеленушілерді тәжірибеалдық жұмыстарға тарта отырып, тану үдерісін ұйымдастырады. Адамдардың ішінде ауа бар-жоғын зерттеуге шақырады. Балалар әліппедәптердегі суретті негізге ала отырып тәжірибе жасайды. Әр баланың алдында стақан мен түтікше тұр. Балалар түтікшені суға салып үрлейді, көпіршік шығады. Көпіршіктер дегеніміз – біздің ішіміздегі ауа. Біз түтікшені үрлеген кезде ішіміздегі ауа көпіршік болып шығады. Бірақ, тағы да үрлеу үшін біз тағы да ауа жұтып аламыз. Содан соң түтікшені үрлеген кезде, суда көпіршіктер пайда болады. Полиэтилен қалташаны аламыз. Ішінде ештеңе жоқ, бос. Оны бірнеше рет бүктейды. Бос. Содан соң ішіне ауа толтырып, айналдырады. Қалтамызға не болды? Шынымен де, ішіне ауа толтырылған қалтаның пішіні өзгеріп шыға келді. Ол неге ұқсайды? Енді қалтаны шешіп, ішіндегі ауаны шығарамыз. Ол қайтадан босап қалды. Не өзгерді? Себебі, қалта қайтадан босады. Балалар осыған қатысты пікірлерін білдіреді. Ауаны көзбен көруге бола ма деген сұрақтың жауабын табу мақсатында тәжірибе жұмысын ұйымдастырады. Талқылайды, тіршілік ету үшін ауа өте қажет деген қорытынды жасайды. Балаларды ауаны сезінуге		*(Қ.Мырза Әли)*	**деректер бойынша бөлу» техникасының көмегімен топтарға бөлінуге шақырады.** Балаларға құм, сазбалшық пен көмірді зерттеп көру туралы ұсыныс жасайды. Адамның оларды қалай пайдаланатынын нақтылауды сұрайды. Балалар: Шағын зертханаларда (шағын топта) жұмыс істейді. Пайдалы қазбалардың өздеріне тән ерекшеліктерін айтады. Сазбалшық құрылыста кеңінен қолданылады. Кірпішті балшықтан жасайды. Сонымен қатар, балшықтың түрлі сұрыптарынан фарфор, фаянс, отқа төзімді материалдар жасайды. Балшық – қалдық жыныс. Таскөмір қара түсті, қатты, бірақ үгілгіш келеді. Құм – өте ұсақ түйірлі жыныс. Құм түйіршік түрінде болып келеді, сусылдақ. Оны құрылыста қолданады. Балалармен жеке-жеке жұмыс істейді. Темір кенінен (темір рудасынан) жасалған заттарды белгіле. Құмнан не соғуға болады? Ойланып көр және суретін сал. **Балаларды «Аукцион» ойынын ойнауға шақырады:**Әртүрлі заттарды аукционға шығарады. Ең соңында заттың пайдаланылуы туралы ұсыныс жасаған бала жеңеді. Кезекпен нысанды пайдалану жолдарын атап береді.

		шақырады.Парақты алып, оны жиырады. Бетіне апарып, желпиді. Жеңіл, салқын ауа сезіледі. **Сергіту сәті :** **Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды.** Жел улейді у-у-у. Құйын келіп билейді зу-зу. Қатты, қатты жел соқты гу-гу. Жапырақтар қол соқты ду-ду. «Ауаның дыбысын ненің арқасында естуге болады?» деген сұрақ қояды. .			П: Құм қай жерлерде пайдаланылады? Б: Құрылыста, біздің құмсалғышта пайдаланады, құммен өрт сөндіреді, эксперименттер жасауға болады. **Сергіту сәті** Еркін ұста денеңді, Тарсылдатпай еденді. Орнымыздан тұрып ап, Жүгірейік бір уақ. Бір, екі, үш, бір, екі, үш. Аяқты алға созайық, Тік көтеріп, қозғайық. Тым сылбыр да болмайық, Алға қарай озбайық. Бір, екі, үші, бір, екі, үш.

2 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Секіруге арналған ойын: «Қосаяқ-сызықтан секіру»

Басты міндеттері: Қос аяқтап секіру тәсілдерін үйрету,берілген белгіні мұқият тыңдап, нақтылы қимыл-қозғалыс орындауға үйрету.

Аз қимылды ойын: *«БОТАҚАН»(Қазақ халқының ойыны)*

Ойынның міндеттері:Балалардың денсаулығын, ой-өрісін, икемділігін, шапшаңдылығын, ұлттық ойынға қызығушылығын дамыту.

Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.

Мазмұны: Ойыншылар өз орталарынан атан түйе мен мыстан кемпір сайлап алады. Қалғандары, яғни ботақандар атан түйенің артынан бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрады. Мыстан кемпір «ұшқыш сыпыртқысымен» атан түйенің алдына «ұшып келіп»: «Керуен, қайдан келе жатырсың, қайда кетіп барасың?» деп, артындағы ботақандарының біреуін беріп кетуін сұрайды. Бірақ оған атан түйе келіспейді. Сонда мыстан кемпір жүгіріп жүріп керуеннің соңындағы ботақанды күшпен тартып алуға әрекеттенеді. Ал атан түйе мыстан кемпірді ең соңғы ботақанға жібермеуге тырысады. Ботақанды ұстап алса, мыстан кемпір оны үйіне апарып қойып келіп, енді келесі соңғы ботақанды ұстап алуға әрекет етеді. Осылай 2-3-рет қайталанған соң, атан түйе мен мыстан кемпір басқадан сайланып, ойын әрі қарай жалғастырылады.

Ойынның ережесі

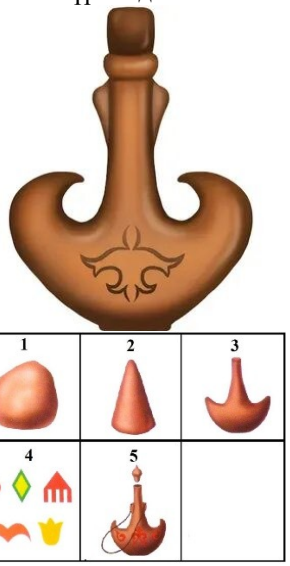
1. Ойыншылардың бір – бірінің белінен ұстап тізіліп жүргені бағаланады.

		2. Тартып алу кезінде балалар арасындағы ара қашықтықтар сақталуы керек. **Әдістемелік нұсқаулар.** Ойынды 2-3-рет қайталанған соң, атан түйе мен мыстан кемпір басқадан сайланып, ойын әрі қарай жалғастырылады. **Ойынның педагогикалық маңызы.** Секіру,жүгіру жаттығулары бала аяқтарының бұлшық еттерінің ,қарын, арқа,бұлшық еттерінің жетілуіне ықпалын тигізеді. Қимыл-қозғалыс әдістерін көбейтіп, қимыл сапаларының үйлесімі артады. Бала өз күшіне сенуге үйренеді.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Үй жануарлары. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, үй жануарлары мен төлдерін топтай алуға жаттықтыру, мәтінді мұқият тыңдап, оның ішінен таныс сөздерді таба білуге жаттықтыру. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету; Артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамыту. **Дағды**: ойлау қабілеттерін дамыту, сөздегі қазақ тіліне тән ***«ұ»*** дыбысын дұрыс айтуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** үй жануарлары мен төлдерін атайды, үй жануарлары мен төлдерін топтай алады, ***«ұ»*** дыбысын дұрыс айтып жаттығады. **Түсінеді:** жануарларды қалай шақыруға болатынын түсінеді. **Қолданады:** зейін қойып тыңдайды, таныс сөздерді	**3. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Домбыра сазы. **ҰІӘ міндеттері:** -домбыраның дыбысталуы бейнеленген пьесаларды әсерлі реңкі мен музыкалық мәнерлілік құралдарын белгілей отырып тыңдау; -фортепианоның сүйемелдеуімен немесе сүйемелдеуінсіз, жалғыз немесе топпен ән айту, ұлттық билердің элементтерін орындау, музыка сипатын би қимылдарында беру**.** **Дағды**: Музыкалық-ырғақты қимылдарды бірге жасау дағдыларын қалыптастыру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Келіншек» қ.х.к. (өңд. Б. Дәлденбай) **Ән айту:** «Домбыра сазы» (И. Нүсіпбаев) «Анашым» (Е. Хасанғалиев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Айна» орыс х.ә. (өңд М. Раухвергер) **Билер:** «Апатайым-ай» биі («Билеп үйренейік»	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. **ҰІӘ міндеттері:** -дыбыстық талдау жасауға жаттықтыру; -дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлеріне жатығулар жасату, сөйлем құрату арқылы зейіндері мен логикалық ойлауларын дамыту; -мамандық түрлерімен таныстыру арқылы әр мамандық иелерінің жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу. **Дағды**: Дыбыстық талдау, сөйлем құрай алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** Дыбыстық талдау жасайды, сөйлем құрайды. **Түсінеді:** дыбыстық талдау тәсілін. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Мамандықты тап» ойынын ойнату арқылы	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** «Екі лақ» ертегісі. **ҰІӘ міндеттері:** -қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. -сөздік қорларын дамыту. Сөздердегі қазақ тіліне тән ***«қ»*** дыбысын дұрыс айтуға дағдыландыру. Артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және таза дикцияны дамыту. **Дағды:** Сөздерді байланыстырып сөйлемдер құрай білу дағдыларын жетілдіру, әрбір сөзді анық айтып, өз ойларын дұрыс жеткізе білуге үйрету. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** кейіпкерлерінің іс-қимылын, сөзін интонациямен жеткізе алады, диалогке катысады. **Түсінеді:** ертегінің мазмұның түсінеді. **Қолданады:** ертегіні сахналай алады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану.	**3. Мүсіндеу-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Торсық. **ҰІӘ міндеттері:** -торсықты әртүрлі әдіс-тәсілдермен безендіру; торсықтың пішініне сәйкес ою-өрнектерді шығармашылықпен таңдап, әшекейлеу жолдарын түсіндіру; -ұсақ қол қимылдарын дамыту, көру арқылы мүсіндей білу іскерліктерін қалыптастыру; -ұлттық бұйымға деген қызығушылықтарын ояту,өнерді сүюге тәрбиелеу. **Дағды**: заттық мүсіндеуде жұмсарту, созу, жаю, тегістеу, жалпақтау, домалату тәсілдерін еркін қолдана алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**ермексаздан торсықты мүсіндеп, ою-өрнекпен әшекейлейді; **Түсінеді:**торсықтың қымыз, шұбат сияқты сусындарға арналған ыдыс екенін; **Қолданады:** заттық мүсіндеуде жұмсарту, созу,

	мәтіннен таба алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өткен «Нан қайдан келеді?» тақырыпты қайталау. Иллюстрациялар бойынша «Нан қайдан шығады?» (М. Етекбаев) ертегісін еске алу. Наубайшы не істейді? – Наубайшы нан пісіреді. – Диірменші не істейді? – Диірменші бидайдан ұн жасайды. – Егінші не істейді? – Егінші егін егеді. **Түсіну деңгейі:** *Үнтаспадан жануарлардың дауыстары естіледі.* Балалар бұл ненің даусы? Мәтін оқу. *«Адам жылқы, түйе, сиыр, қой, ешкі, ит, мысықты күтіп-баптап өсіреді. Сол үшін үй жануарлары деп аталады. Үй жануарлары адамға көп пайда келтіреді. Жылқы – көлік, оны арба мен шанаға жегеді. Жылқының сүтін ашытып, қымыз жасайды. Қымыз – сусын. Сиыр, қой, түйе, ешкінің сүті мен еті – тамақ. Қой, түйе, ешкі жүнінен киім және тағы да басқа тұрмыстық заттар жасалады».* Мәтінде қандай таныс сөздер бар? Қой, түйе, сиыр, ешкі, жылқы. Үй жануарларының пайдасы қандай? Үй жануарларының еті мен сүті бізге тамақ болады. Жүнінен киім т.б. заттар жасалады. Адамдар үй жануарларын қалай күтеді?	жинағынан) **Ойындар, хороводтар:** «Қос дабыл» (А. Райымқұлова) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Ұйықташы, бөпешім» (В. Агафонников) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** фортепианоның сүйемелдеуімен немесе сүйемелдеуінсіз, жеке немесе топпен әндерді орындайды. **Түсінеді:** домбыраның, күй үнінің ерекшелігін түсінеді. **Қолданады:** әуенге лайық қимылдарды жасайды, ойын кезінде қолданады, аспаптарда ойнайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Көңілді әуенмен музыка залына келіп, жеңіл әуенмен жүгіру, жай жүру. **Негізгі кезең** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Айна» орыс халық әуені (өңдеген М. Раухвергер). Бір бала ортаға шығып, түрлі қимылдарды көрсетіп тұрады, балалар айнаның көрсеткен қимылдарын музыкаға ілесіп жасайды. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Келіншек» халық күйі (өңдеген Б. Дәлденбай). Балаларға күй мағынасын түсіндіру. Өлеңге қоспай-ақ әуенмен түрлі оқиғаларды суреттеуге болатынын түсіндіру. Қазақтың ұлттық аспабы домбыраны көрсету. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді	оқу қызметті бастайды. Науқасты кім емдейді? *(Дәрігер)* Шашты кім қияды? *(Шаштараз)* Үйлерді кім салады? *(Құрылысшы)* Көмірді кім табады? *(Шахтер)* Кітапты кім жазады? *(Жазушы)* **2. Негізгі бөлім** **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Дыбыстар біздің айналамызда, біз оларды көрмейміз бірақ естиміз, айтамыз. Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты, дауыссыз. Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстар әндетіп, созылып айтылады, ал дауыссыз дыбыстар ауыз қуысында кедергіге ұшырап шығады. Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? **«Түсіне қара» дидактикалық ойыны** Балаларға көк түсті шаршыны көрсетіп, қатаң дауыссыз дыбыстардан	**Білу деңгейі:** Өткен ұйымдастырылған оқу қызметін қайталайды. **Дидактикалық ойын: «Төлдерің ата және көрсет»** Балалар үй жануарларын атап, ойыншықтарды көрсетеді, төлдерін атайды және көрсетеді. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. Сәлеметсіздер ме?! Сендер ертегіні ұнатасыңдар ма? *Біз сендерге «Екі лақ» ертегісін сыйлыққа әкелдік.* Балалар, ертегіні тыңдап қана қоймаймыз, ертегі кейіпкерлерінің рөлінде өзіміз сахналап көреміз. *Үнтаспадан ертегіні тыңдаймыз. Сөздік ойын: «Сұрақ-жауап».* Ертегі не туралы? Ертегіде неше лақ? Ертегідегі лақтарды сипатта. (Ақ лақ және Қара лақ). Ақ лақ пен қара лақ нелерге жолығады? (Түлкіге, қасқырға) Түлкіден екі лақ қалай құтылады? (Қырдың астында қасқыр күтіп отыр). Қасқырдан екі лақ қалай құтылады? (Арыстан күтіп отыр). Қойші ата Ақ лаққа не деді? Педагог сөздерде қ дыбысының дұрыс айтылуына назар аударады. **Түсіну деңгейі:** Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады). Қ-қ-қ-қ – лақ-лақ-лақ,	жаю, тегістеу, жалпақтау, домалату тәсілдерін. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Топ бөлмесі ұлттық бұйымдармен безендірілген, үнтаспадан күй ойнап тұрады. Педагог балаларға торсықтың тұрмыста қолданылуы жайлы әңгімелейді. –Балалар, бұл ұлттық бұйым – торсық. Торсыққа ұзақ жолға шыққан жолаушы (ержігіт) қымызды толтырып алып шығады, жолда ішкен қымыз әрі шөл қандырады, әрі күш береді. Педагог қымыз құятын ыдысты (немесе суретін) көрсетіп, оның пішініне, көлеміне, ою-өрнектермен әшекейленуіне, теріден жасалатынына, жеңіл болатынына назарларын аударады. **Түсіну деңгейі:** Балалар, бүгін осы ұлттық бұйым, қымыз құятын әдемі торсықты мүсіндейік. Ермексазды алақандарына салып, сопақша пішінге келтіріп, осы бөліктен шымшып созу арқылы мойнын шығарамыз, екі бүйірінен үшінші саусақпен созып шымшып, қысу арқылы үшбұрыштап оюлап иіп, мүсінін келтіреміз. **Қолдану деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** торсық, шұбат құятын ыдыс, қошқармүйіз. **Көптілділік:** торсық – торсык – tursyk;, бұйым – изделие – representative.

	Адамдар қойға, түйеге, сиырға, ешкіге, жылқыға шөп, су береді. **Қолдану деңгейі:** Жаңа сөздермен танысу. Үй жануарларының төлдері бар. **Демонстрациялық материалдар және қима материалмен жұмыс.** Мынау – құлын. Мынау не? Мынау – құлын. Құлын кішкентай. Құлын қандай? Құлын кішкентай. Мынау – бұзау. Мынау не? Мынау – бұзау. Бұзау кішкентай. Бұзау қандай? Бұзау кішкентай. Мынау – қошақан. Мынау не? Мынау – қошақан. Қошақан кішкентай. Қошақан қандай? Қошақан кішкентай. Мынау – бота. Мынау не? Мынау – бота. Мынау – лақ. Мынау не? Мынау – лақ. Лақ кішкентай. Лақ қандай? Лақ кішкентай. Балалар жаңа сөздерді қайталайды. Сөздерде ұ дыбысының дұрыс айтылуына назар аударады. **Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады).** Ұ-ұ-ұ-ұ- құлын-құлын – құлын Ұ-ұ-ұ-ұ – бұзау – бұзау - бұзау **Сергіту сәті:** Қошақаны қойдың, Қайда қалып қойдың? Бұлтиып тұр бүйірің Қай өрістен тойдың?	таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Домбыра сазы» (И. Нүсіпбаев). Елдің жырын жырлаған, Қайғысын да толғаған, Домбырасыз ешқашан Жүрекке ем қонбаған, – деп халқымыз қасиет тұтқан аспап туралы әнді И. Нүсіпбаев ағамыз жазған. Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. **Қолдану деңгейі:** Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әнді асықпай, мәнеріне келтіріп орындау керек. Өткен оқу қызметінде үйренген әнін еске түсіру. «Анашым» (Е. Хасанғалиев) әнінің сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** «Апатайым-ай» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). Би өте көңілді, жеңіл, ойнақы биленеді. ***Ойындар, хороводтар:*** «Қос дабыл» (А. Райымқұлова). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балаларды екі түрлі дыбысты ажырата білуге ұмтылдыру. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Ұйықташы, бөпешім» (В. Агафонников). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді.	басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. Мысалы: *палатка, ферма, көбелек, қала, трактор, шахмат, сағыз, хат, циркуль, чемпион, щетка, піл, фотоаппарат, киіз, қасық, тасбақа, шегіртке, сүт, халық, цирк, чек т.б.* Балаларға көк түсті дөңгелекті көрсетіп, ұяң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. Мысалы: *вагон, балық гараж, ғалым, диктор, жүзім, зәкір, баспахана, велосипед, газ, ғарыш, дос, зырылдауық, жалбыз, гүл, дөңгелек, ғарышкер, жер, бал т.б.* Балаларға көк түсті үшбұрышты көрсетіп, үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. Мысалы: *лақ, мысық, нан, уық, мылтық, литр, нәреste, раушан, уылдырық, мәшине, радио, рауғаш, лалагүл, марғау, мал, мерген, нар, лашын, уыс т.б.* **Түсіну деңгейі:** ***«Буынға буын қос»дидактикалық жаттығуы*** *(Педагог балаларға суреттер көрсетеді).* –Мен сендерге сурет көрсетіп бірінші буынын айтамын, сендер екінші буынын айтасыңдар. Мысалы: *ал...ма, бақта...шы, қар...быз, қа...уын, қала...қай, қыза...нақ, қор...жын, дәп...тер,*	Ақ лақ. Қ-қ-қ- қ – лақ-лақ-лақ- Қара лақ. **Сергіту сәті:** Тіктеп титтей құлағын, Ботам былай жүреді. Сыртылдатып тұяғын, Бұзау былай жүреді. Алға созып мойынын, Ойнақтайды ботақан. Таудан тасқа шұнағым, Секеңдейді лағым. **Қолдану деңгейі:** Балалар ертегіні сахналайды. Санамақ арқылы қасқыр, түлкі және лақтардың рөлдері бөлінеді. Балалар қалпақтарды киеді. Автордың сөзін педагог айтады**.** Педагог: *Ақ лақ пен қара лақ әрі жүгіреді, бері жүгіреді.* Қара лақ: Сен Ақ Лақсың, түк білмейтін ақымақсың. Мені әрлі-берлі сүйреп жүріп, ақыры адастырдың. Педагог: *Ақ лақ әрі ойланып, бері ойланып, жүрген жерлерін еске түсіреді де жүгіре жөнеледі, алдарынан түлкі шыға келеді.* Түлкі: Әдемі лақтар, менің үйіме қонақ болып кетіңдер. Ақ лақ: Түлкі, бізді Қасқыр қонаққа шақырды. Бізбен бірге жүр. Педагог: *Түлкі лақтарға еріп жүреді, алдарынан ақырып Қасқыр шыға келгенде Түлкі қашып кетеді.* Қасқыр: Р-р-р, менің қарным аш, сендерді жеп қоям!	Сергіту сәті: күйсандықта ойнау; домбыра шерту; баян тарту; қобыз тарту; скрипкада ойнау. Торсықтың қақпағын жасау. Ермексазды алақанға салып домалақтап, фломастердің қақпағы арқылы дайын болған домалақ пішіннің ортасына ойық жасаймыз.Ойыққа саусақтың көмегімен қақпақтың пішінін орналастырамыз. Педагогтің көмегімен балалар торсықты қалауы бойынша безендіреді. Ермексазды ұзыншалап созып және есіп, «Қошқармүйіз» оюымен әшекейлеуге болады. Балалар жұмысқа кіріседі. Педагог әр баламен жеке жұмыс жүргізеді

	Үй жануарларын қалай шақыратыны туралы айтылады, балалар айтып жаттығады. Қойды «пұшайт-пұшайт», – деп шақырады. Жылқы – құрау-құрау Сиыр – аухау-аухау Ешкі – шөре-шөре Түйе – көс-көс **Дидактикалық ойын: «Нені шақырдым?»** үй жануарларын шақырады, балалар оны атап, ойыншықтарды көрсетеді. Жұмыс дәптермен жұмыс. Суретке қара. Аулада не бар? Енесі мен төлдерін жұптастыр. Суретке қара. Ата. Атауында «Ұ» дыбысы бар төлдердің суреттерін қызыл қарындашпен қорша. Жеке жұмыс жүргізеді. **Доппен ойын: «Мен 5 үй жануарын білемін».** **Ойынның мақсаты:** сөздерді бекіту, ойлауға дағдыландыру. **Шарты:** допты жерге ұрған сайын бір сөз айтады.	.	*қа...лам, қай...шы, жыл...қы, бе...сік, бал...та, көр...пе, сә...біз, бара...бан, қо...зы, құмырс...қа, шы...бын, қо...ян, ал...мұрт, май..мыл, бал..та, бал..ға, пар..та, қызғал..дақ, түйме..дақ, ке..рует, кәм..пит, ке..се, ке..ме, қуыр..шақ т.б.* **«Сөздегі дыбыстың орнын дұрыс анықта»дидактикалық жаттығуы** – Балалар мен сендерге сөздер айтамын, мен айтқан дыбыс сөздің басында болса, қызыл жалаушаны желбіретесіңдер, соңында болса, көк жалаушаны, ортасында болса, екі жалаушаны да желбіретесіңдер. -р- (*ара, арман, арық, рақмет, қарбыз, қырық, рахат, рауғаш, ару, Ардақ, көзілдірік, көрік, көмір, күрес, күрек, рухани, қару, қарыз, қорық, қар, қарақат, қора, сиыр, сырмақ, қоңыр, қарға, қарлығаш, қарт, қырғыз, қырыққабат* т.б.); -ә- (*әтеш, әткеншек, әңгіме, кәрі, әтір, күнә, Күләш, бәтеңке, бәліш, әріп, Мәлік, Әлімжан, Әмір, тәтті, тәкәпар, тәрелке т.б*.); -м- (*мақта, мал, мамық, қамыр, монша, моншақ, Әмина, қамзол, қаймақ, тамыр, тамыз, көмір, комбайн, мата, мысық, том, әмір, темір, жемір т.б.)*.	Ақ лақ: Қасеке, әнеки, ана төбенің басында, қара тастың қасында, бізді Арыстан күтіп отыр. Қара лақ: Бәәәә, Арыстанды қара. Педагог: Қасқыр қатты сасқалақтайды, әрі-бері алақтап тұрады. Қасқыр: Бәлесінен аулақ. Бар жандарыңның барында кетіңдер, түге! Педагог: *Қасқыр қаша жөнеледі.* Ақ лақ, Қара лақ: Алақай!!! Педагог: *осылайша қорықпаған екі лақ, қырды асып өз үйірлерін табады.* **Жұмыс дәптермен жұмыс.** Суреттер бойынша ертегіні ретімен әңгімеле. Суретке қарап, ата. Атауында «Қ» дыбысы бар жануарларды қорша. Педагог жеке жұмыс жүргізеді.	

			Дидактикалық ойын: «Сиқырлы сандық» Әдемі сиқырлы сандықтан неше түрлі ойыншықтарды шығарады (*бота, құлыншақ, аю, мысық, мәшине*). Балалар ойыншықтар арқылы бір-бірімен байланысқан сөйлемдер құрап береді. Педагог балалардан сөйлемдегі сөздерді ретімен айтуға тапсырма береді. Мысалы, бірінші сөз – Мәлік, екінші сөз – ботамен, үшінші сөз – ойнады. Сөйлемнің сызбасын сызады. **Қолдану деңгейі:** Суреттерді ата. Бірінші дыбысты анықта. Жуан дауысты дыбыстан басталса сары шарға, ал жіңішке дауысты дыбыстан басталса, қызыл шарға сызықпен қос. Дыбыстық талдау жаса. Тақтаға «кесе» сөзінің дыбыстық сызбасын іліп, балаларға өз орындарында дыбыстық талдау жасауға тапсырма береді. Балалар орындарында орындайды. Балалар тақтадағы дыбыстық талдау мен өз дыбыстық талдауларын тексереді. **Кесе** сөзіне дыбыстық талдау жасайды. **Кесе** сөзінде 2 буын, 4 дыбыс, 2 дауысты дыбыс, 2 дауыссыз дыбыс бар. **К** – қатаң дауыссыз дыбыс. **Е** – жіңішке дауысты дыбыс.		

			С – қатаң дауыссыз дыбыс. **Е** – жіңішке дауысты дыбыс. Педагог тақтаға «асық» сөзінің дыбыстық сызбасын іледі. **Асық** сөзіне дыбыстық талдау жасайды. 2 буын, 4 дыбыс, 2 дауысты дыбыс, 2 дауыссыз дыбыс. **А** – жуан дауысты дыбыс. **С** – қатаң дауыссыз дыбыс. **Ы** – жуан дауысты дыбыс. **Қ** – қатаң, дауыссыз дыбыс. **Сергіту сәті:** **Қайшы** Қолымызды алшақ алып тұрамыз, Қайшы болып қағазды да қиямыз. Қолды соз, шынтақты бүкпе, Жаттығу қиын емес түк те. **Дәптермен жұмыс (графикалық жұмыс)** **Саусақ жаттығуы** Кіп-кішкентай саусақтар Шаршамайды, тынбайды. Себебі бұл саусақтар Жаттығулар жасайды. Түрлі-түрлі сызықтарды Дәптерлерге жазады. Еңбексүйгіш саусақтар Бәрінен де озады.		
3 үзіліс – **Балалардың дербес іс-әрекеті** **Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.** **Аз қимылды ойын.** **Ұмыт бола бастаған ұлттық ойындар: «Тымақ ұру»** **Басты міндеттері: Өмірде белсенді болуға, алға қойған мақсатты орындауға үйрету,қимыл-қозғалыс қабілеттерін дамыту. Балаларды шапшаңдыққа, жылдамдыққа, төзімдікке, салауатты өмір салтына тәрбиелеу.**					

Аз қимылды ойын.
Ұмыт бола бастаған ұлттық ойындар: «Тымақ ұру»
Ойын міндеттері: Өмірде белсенді болуға, алға қойған мақсатты орындауға үйрету, қимыл-қозғалыс қабілеттерін дамыту. Балаларды шапшаңдыққа, жылдамдыққа, төзімдікке, салауатты өмір салтына тәрбиелеу.
Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру.
Әдістемелік нұсқау: "Тымақ ұру" ойыны үшін газеттен жасалған "тымақ" та жарай береді. Оған қоса биіктігі бір метрдей қада, белбеу мен орамал қажет. Қаданы мәреден 20 қадамдай жерге қағып, соның басына тымақ кигізіледі. Ойыншының көзі орамалмен байланып, қолына белбеу ұстатылып, мәреден жіберіледі. Ол көзі ашық кезде көрген зердесіне сүйене отырып қазықты тауып, белбеумен соның басына кигізілген бас киімді ұрып түсіруі керек.
Ойын шарты:
Ойын жазық кең алаңда ойналады. Ойынға қатынасушылар екі жарым метрдей таяқты жерге қадайды да, оның басына тымақ, не малақайды іліп қояды.
Ортаға бір ойыншы шығады. Оған таяқтың басында ілулі тұрған тымақты (не малақайды) көрсетеді де орамалмен көзін көрмейтіндей етіп мықтап байлайды. Ойын кезектесіп жүргізіле береді. Тымақты ұрып түсіре алмағандар айып тартады. Олар айыптарына ән, тақпақ орындап, аяғы ойын-сауыққа айналады

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 10.50 – 11.15

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене тәрбиесі -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбыАрқанмен ойнау шынықтырады** **ҰІӘ міндеттері:** -балаларды қашықтыққа жүріспен кезектестіре отырып жүгіру жаттығуларымен таныстыру. **Дағды:** Қозғалыс әрекеттерінің тиімділігін арттыруға жағдай жасау. Допты себетке дұрыс лақтыруға, бастапқы қалыпқа тұруға, аяқты жазып барып доп лақтыруға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** үлкен қадамдармен аттап жүгіріп келіп, себетке доптарды лақтырады. Остеопатиялық жаттығуларды орындайды. **Түсінеді:** допты бір орында тұрып, кеуде тұстан екі қолмен себетке лақтыру техникасын, қауіпсіздік	**4. Көркем әдебиет** **Орман емшілері М Звервтің әңгімесі** **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың «адам, жануар және өсімдіктер үшін тіршілік көзі – ауа» деген түсініктерін кеңейту; -тәжірибелік-тәжірибеалдық жұмыстарға деген қызығушылықтарын ояту, бақылау нәтижелерін салыстыру, талдау және қорытынды жасау қабілеттерін дамыту; -балалардың бойында табиғат туралы қарапайым түсінік, табиғатпен қарым-қатынас жасау мәдениетін қалыптастыру. Табиғатпен адамгершілік қарымқатынаста болуға үйрету. **Дағды**: ауа – негізгі тіршілік көзінің бірі екенін білуге ,сұрақтарға нақтылы жауап беруге дағдыландыру.	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Өз бетімізбен жаттығамыз. **ҰІӘ міндеттері:** -балаларды қашықтыққа жүріспен кезектестіре отырып жүгіру жаттығуларымен таныстыру. **Дағды:** Қозғалыс әрекеттерінің тиімділігін арттыруға жағдай жасау. Допты себетке дұрыс лақтыруға, бастапқы қалыпқа тұруға, аяқты жазып барып доп лақтыруға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** үлкен қадамдармен аттап жүгіріп келіп, себетке доптарды лақтырады. Остеопатиялық жаттығуларды орындайды. **Түсінеді:** допты бір	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Домбыра сазы. **ҰІӘ міндеттері:** -домбыраның дыбысталуы бейнеленген пьесаларды әсерлі реңкі мен музыкалық мәнерлілік құралдарын белгілей отырып тыңдау; -фортепианоның сүйемелдеуімен немесе сүйемелдеуінсіз, жалғыз немесе топпен ән айту, ұлттық билердің элементтерін орындау, музыка сипатын би қимылдарында беру. **Дағды**: Музыкалық-ырғақты қимылдарды бірге жасау дағдыларын қалыптастыру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Келіншек» қ.х.к. (өңд. Б. Дәлденбай) **Ән айту:**	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы: :** Өз бетімізбен жаттығамыз. **ҰІӘ міндеттері:** -балаларды қашықтыққа жүріспен кезектестіре отырып жүгіру жаттығуларымен таныстыру. **Дағды:** Қозғалыс әрекеттерінің тиімділігін арттыруға жағдай жасау. Допты себетке дұрыс лақтыруға, бастапқы қалыпқа тұруға, аяқты жазып барып доп лақтыруға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** үлкен қадамдармен аттап жүгіріп келіп, себетке доптарды лақтырады. Остеопатиялық жаттығуларды орындайды. **Түсінеді:** допты бір орында тұрып, кеуде тұстан екі қолмен себетке лақтыру

	ережелерін сақтауды, сатылармен көтерілу, төмен түсу, қиғаш түсуді. **Қолданады:** түрлі жүктемелерде тыныс алуды қалыпқа келтіру, дұрыс тыныс алу, топтарға бөлініп негізгі жаттығуларды орындау, шеңбердің ішіне немесе шеңбердің сыртына екі аяқтап секіру, қозғалыс кезінде тепе-теңдік сақтау, кеңістікті барлауды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Ойын жаттығулары «Тыңда, орында» Бастаушы 1-2 қимылды көрсетеді, бірақ түсіндірмейді. Ал балалар ол қимылдарды ретімен қайталайды. Бір-бірден тізбекке тұру. Қолдарды ауыстырып, жартылай отырып, тапсырмаларды орындау. Бір тізбекке сап құрып жүру. Қолдарын еркін ұстап, ырғақпен қимылдауға тырысады. Үш-үштен тізбекке қайта тұру. Остеопатиялық жаттығулар Бастапқы қалып: аяқтарын иықтың мөлшеріне қойып тұру, оң қолды алдына созып, аздап бүгеді. Сол қолды оң қолдың шынтағына қойып, ақырын басады, оң қолдың шынтақ буынын мүмкіндігінше сол иыққа жақындатады. 10–15 секунд қайталап орындайды. Бастапқы қалып: аяқтарын иықтың мөлшеріне қойып тұру, қолдарын артына түйістіріп ұстап, ақырындап жоғары көтеру. Қолдарын	**Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**Құстар тіршілік көзі ,орман емшісі **Түсінеді**:құстың табиғаттың бір бөлшегі екенін білу **Қолданады**:тәжірибеалдық жұмыстар жасау қабілеттерін пайдалана алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Табиғат күнтізбесіне ауа райын белгілеуді сұрайды.** Әліппедәптердегі тапсырманы пайдалана отырып, балаларды мәселені іздеу, зерттеу үдерісіне бағыттайды: Әліппе-дәптердегі суреттерді қарап шығып, танымдық материалды талқылауға қатысуға шақырады. . **Жұмбақ** Тоқылдатып мазаны ап Ағаштарды тазалайды Ормандарды емдейді Зиянкесті жазалап (тоқылдақ) Балаларға тоқылдақ құс туралы сурет көрсете отырып айту Неге орман дәрігері дейді? түсіндіру Жасырын құсты тап тоқылдақты боя Торғайлар қайда ұшып барды олар немен қоректенді Әңгіме бойынша сұрақ қоюОрманда қандай құстар өмір сүреді? – Тоқылдақ не істеп жатыр? – Тоқылдақтың тұмсығы өткір, мықты. Ағашты тесіп, құрттарды теріп жейді. Құйрығы қатты, ұзын. Оны «орман дәрігері» деп атайды. Тоқылдақтың, құстардың пайдасы өте көп. Бүгін осы құстар туралы жазушы Максим Зверевтің «Орман	орында тұрып, кеуде тұстан екі қолмен себетке лақтыру техникасын, қауіпсіздік ережелерін сақтауды, сатылармен көтерілу, төмен түсу, қиғаш түсуді. **Қолданады:** түрлі жүктемелерде тыныс алуды қалыпқа келтіру, дұрыс тыныс алу, топтарға бөлініп негізгі жаттығуларды орындау, шеңбердің ішіне немесе шеңбердің сыртына екі аяқтап секіру, қозғалыс кезінде тепе-теңдік сақтау, кеңістікті барлауды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Ойын жаттығулары «Тыңда, орында» Бастаушы 1-2 қимылды көрсетеді, бірақ түсіндірмейді. Ал балалар ол қимылдарды ретімен қайталайды. Бір-бірден тізбекке тұру. Қолдарды ауыстырып, жартылай отырып, тапсырмаларды орындау. Бір тізбекке сап құрып жүру. Қолдарын еркін ұстап, ырғақпен қимылдауға тырысады. Үш-үштен тізбекке қайта тұру. Остеопатиялық жаттығулар Бастапқы қалып: аяқтарын иықтың мөлшеріне қойып тұру, оң қолды алдына созып, аздап бүгеді. Сол қолды оң қолдың шынтағына қойып, ақырын басады, оң қолдың шынтақ	«Домбыра сазы» (И. Нүсіпбаев) «Анашым» (Е. Хасанғалиев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Айна» орыс х.ә. (өңд М. Раухвергер) **Билер:** «Апатайым-ай» биі («Билеп үйренейік» жинағынан) **Ойындар, хороводтар:** «Қос дабыл» (А. Райымқұлова) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Ұйықташы, бөпешім» (В. Агафонников) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** фортепианоның сүйемелдеуімен немесе сүйемелдеуінсіз, жеке немесе топпен әндерді орындайды. **Түсінеді:** домбыраның, күй үнінің ерекшелігін түсінеді. **Қолданады:** әуенге лайық қимылдарды жасайды, ойын кезінде қолданады, аспаптарда ойнайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Көңілді әуенмен музыка залына келіп, жеңіл әуенмен жүгіру, жай жүру. **Негізгі кезең** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Айна» орыс халық әуені (өңдеген М. Раухвергер). Бір бала ортаға шығып, түрлі қимылдарды көрсетіп тұрады, балалар айнаның көрсеткен қимылдарын музыкаға ілесіп жасайды. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Келіншек» халық күйі (өңдеген Б.	техникасын, қауіпсіздік ережелерін сақтауды, сатылармен көтерілу, төмен түсу, қиғаш түсуді. **Қолданады:** түрлі жүктемелерде тыныс алуды қалыпқа келтіру, дұрыс тыныс алу, топтарға бөлініп негізгі жаттығуларды орындау, шеңбердің ішіне немесе шеңбердің сыртына екі аяқтап секіру, қозғалыс кезінде тепе-теңдік сақтау, кеңістікті барлауды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Ойын жаттығулары «Тыңда, орында» Бастаушы 1-2 қимылды көрсетеді, бірақ түсіндірмейді. Ал балалар ол қимылдарды ретімен қайталайды. Бір-бірден тізбекке тұру. Қолдарды ауыстырып, жартылай отырып, тапсырмаларды орындау. Бір тізбекке сап құрып жүру. Қолдарын еркін ұстап, ырғақпен қимылдауға тырысады. Үш-үштен тізбекке қайта тұру. Остеопатиялық жаттығулар Бастапқы қалып: аяқтарын иықтың мөлшеріне қойып тұру, оң қолды алдына созып, аздап бүгеді. Сол қолды оң қолдың шынтағына қойып, ақырын басады, оң қолдың шынтақ буынын мүмкіндігінше сол иыққа жақындатады. 10–15 секунд қайталап орындайды. Бастапқы қалып: аяқтарын иықтың мөлшеріне қойып тұру, қолдарын артына

	шынтақта бүкпей, 10–15 секунд орындайды. Бастапқы қалып: аяқтарын иықтың мөлшеріне қойып тұру, қолдарын жоғары көтеріп, оң қолын шынтақтан бүгіп, қол басын мойынның артына қойып, сол қолмен оң қолдың шынтағынан ұстап, солға қарай бірнеше рет тарту. Сосын қолдарын ауыстырып, жаттығуды жалғастырады. **Түсіну деңгейі:** Топтарға бөлініп, негізгі жаттығуларды орындау (әр бекеттер бойынша). Педагогтің белгісі бойынша топтар орын ауыстырады. **Тепе-теңдік сақтау жаттығулары** Тепе-теңдікті сақтап жаттығулар орындау. Педагогтің нұсқауларын толақ орындауға тырысады. Орындау барысында тепе-теңдікті сақтап, арқаны тік ұстау ұсынылады. Тақтайдың шетіне қарап, қолдарын екі жаққа қойып, тепе-теңдік сақтауға көмектеседі. **Себетке доп лақтыру.** Допты кеуде тұсында ұстап, төменнен доға сызады. Саусақтары жазылып, сермейді. Баскетбол қалқанынан 2 метр қашықтықта тізбектерге тұрады. Бастапқы қалыпқа дұрыстап тұрады. Аяқтарын тізеден аздап бүгеді. Аяқтарын иық деңгейіне қойып, бір аяғын аздап алдыға шығарады. Денесі алдыға итеріліп, бар салмақ екі аяққа бөлінеді. Қолдар шынтақтан аздап	емшілері» әңгімесімен танысамыз. Әңгіме – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Әңгіменің басқа жанрлардан ерекшелігі – болған оқиғаны қысқа баяндайды. Әңгімені мәнерлеп оқып, мазмұнын айтып береді (қосымшаны қараңыз	буынын мүмкіндігінше сол иыққа жақындатады. 10–15 секунд қайталап орындайды. Бастапқы қалып: аяқтарын иықтың мөлшеріне қойып тұру, қолдарын артына түйістіріп ұстап, ақырындап жоғары көтеру. Қолдарын шынтақта бүкпей, 10–15 секунд орындайды. Бастапқы қалып: аяқтарын иықтың мөлшеріне қойып тұру, қолдарын жоғары көтеріп, оң қолын шынтақтан бүгіп, қол басын мойынның артына қойып, сол қолмен оң қолдың шынтағынан ұстап, солға қарай бірнеше рет тарту. Сосын қолдарын ауыстырып, жаттығуды жалғастырады. **Түсіну деңгейі:** Топтарға бөлініп, негізгі жаттығуларды орындау (әр бекеттер бойынша). Педагогтің белгісі бойынша топтар орын ауыстырады. **Тепе-теңдік сақтау жаттығулары** Тепе-теңдікті сақтап жаттығулар орындау. Педагогтің нұсқауларын толақ орындауға тырысады. Орындау барысында тепе-теңдікті сақтап, арқаны тік ұстау ұсынылады. Тақтайдың шетіне қарап, қолдарын екі жаққа қойып, тепе-теңдік сақтауға көмектеседі. **Себетке доп лақтыру.** Допты кеуде тұсында	Дәлденбай). Балаларға күй мағынасын түсіндіру. Өлеңге қоспай-ақ әуенмен түрлі оқиғаларды суреттеуге болатынын түсіндіру. Қазақтың ұлттық аспабы домбыраны көрсету. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Домбыра сазы» (И. Нүсіпбаев). Елдің жырын жырлаған, Қайғысын да толғаған, Домбырасыз ешқашан Жүрекке ем қонбаған, – деп халқымыз қасиет тұтқан аспап туралы әнді И. Нүсіпбаев ағамыз жазған. Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. **Қолдану деңгейі:** Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әнді асықпай, мәнеріне келтіріп орындау керек. Өткен оқу қызметінде үйренген әнін еске түсіру. «Анашым» (Е. Хасанғалиев) әнінің сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** «Апатайым-ай» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). Би өте көңілді, жеңіл, ойнақы биленеді. ***Ойындар, хороводтар:*** «Қос дабыл» (А. Райымқұлова). Педагог ойын шартын	түйістіріп ұстап, ақырындап жоғары көтеру. Қолдарын шынтақта бүкпей, 10–15 секунд орындайды. Бастапқы қалып: аяқтарын иықтың мөлшеріне қойып тұру, қолдарын жоғары көтеріп, оң қолын шынтақтан бүгіп, қол басын мойынның артына қойып, сол қолмен оң қолдың шынтағынан ұстап, солға қарай бірнеше рет тарту. Сосын қолдарын ауыстырып, жаттығуды жалғастырады. **Түсіну деңгейі:** Топтарға бөлініп, негізгі жаттығуларды орындау (әр бекеттер бойынша). Педагогтің белгісі бойынша топтар орын ауыстырады. **Тепе-теңдік сақтау жаттығулары** Тепе-теңдікті сақтап жаттығулар орындау. Педагогтің нұсқауларын толақ орындауға тырысады. Орындау барысында тепе-теңдікті сақтап, арқаны тік ұстау ұсынылады. Тақтайдың шетіне қарап, қолдарын екі жаққа қойып, тепе-теңдік сақтауға көмектеседі. **Себетке доп лақтыру.** Допты кеуде тұсында ұстап, төменнен доға сызады. Саусақтары жазылып, сермейді. Баскетбол қалқанынан 2 метр қашықтықта тізбектерге тұрады. Бастапқы қалыпқа дұрыстап тұрады. Аяқтарын тізеден аздап бүгеді. Аяқтарын иық деңгейіне қойып, бір аяғын

	бүгіліп, кеуденің тұсында тұруы керек. Допты бір орында тұрып, екі қолмен кеудеден себетке лақтырады. **Қолдану деңгейі: Гимнастикалық қабырғаға қиғаш өрмелеу**. Қол мен аяқтың қимылын үйлестіру. Гимнастикалық қабырғамен жоғары өрмелеп, төмен қарай қиғаш түсу.Қолмен сатылардан ұстап алып отырады. Сосын аяқтарын сатыларға қояды. Қолды дұрыс қойып ұстау. Төрт саусақты үстінен, бас бармақты астынан қойып ұстайды. **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Кім түртті** Ойыншылар еденге шеңбер жасап қойылған жіп бойымен тұрады. Шеңбер ортасында екі бастаушы тұрады. Педагогтің белгісімен балалар алдымен екі аяқтап шеңберге, сосын шеңберден сыртқа секіреді. Бастаушылар оларды тек шеңбердің ортасында ғана ұстай алады. «Ұсталған» ойыншы ойыннан шығады. Тапсырмалардың орындалуын талдайды. Ең жақсы орындаған топты атап өтіп, мадақтайды.		ұстап, төменнен доға сызады. Саусақтары жазылып, сермейді. Баскетбол қалқанынан 2 метр қашықтықта тізбектерге тұрады. Бастапқы қалыпқа дұрыстап тұрады. Аяқтарын тізеден аздап бүгеді. Аяқтарын иық деңгейіне қойып, бір аяғын аздап алдыға шығарады. Денесі алдыға итеріліп, бар салмақ екі аяққа бөлінеді. Қолдар шынтақтан аздап бүгіліп, кеуденің тұсында тұруы керек. Допты бір орында тұрып, екі қолмен кеудеден себетке лақтырады. **Қолдану деңгейі: Гимнастикалық қабырғаға қиғаш өрмелеу**. Қол мен аяқтың қимылын үйлестіру. Гимнастикалық қабырғамен жоғары өрмелеп, төмен қарай қиғаш түсу.Қолмен сатылардан ұстап алып отырады. Сосын аяқтарын сатыларға қояды. Қолды дұрыс қойып ұстау. Төрт саусақты үстінен, бас бармақты астынан қойып ұстайды. **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұсталып қалма!»** Ойыншылар еденге шеңбер жасап қойылған жіп бойымен тұрады. Шеңбер ортасында екі бастаушы тұрады. Педагогтің белгісімен балалар алдымен екі аяқтап шеңберге, сосын	түсіндіреді. Балаларды екі түрлі дыбысты ажырата білуге ұмтылдыру. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Ұйықташы, бөпешім» (В. Агафонников). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді.	аздап алдыға шығарады. Денесі алдыға итеріліп, бар салмақ екі аяққа бөлінеді. Қолдар шынтақтан аздап бүгіліп, кеуденің тұсында тұруы керек. Допты бір орында тұрып, екі қолмен кеудеден себетке лақтырады. **Қолдану деңгейі: Гимнастикалық қабырғаға қиғаш өрмелеу**. Қол мен аяқтың қимылын үйлестіру. Гимнастикалық қабырғамен жоғары өрмелеп, төмен қарай қиғаш түсу.Қолмен сатылардан ұстап алып отырады. Сосын аяқтарын сатыларға қояды. Қолды дұрыс қойып ұстау. Төрт саусақты үстінен, бас бармақты астынан қойып ұстайды. **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ұсталып қалма!»** Ойыншылар еденге шеңбер жасап қойылған жіп бойымен тұрады. Шеңбер ортасында екі бастаушы тұрады. Педагогтің белгісімен балалар алдымен екі аяқтап шеңберге, сосын шеңберден сыртқа секіреді. Бастаушылар оларды тек шеңбердің ортасында ғана ұстай алады. «Ұсталған» ойыншы ойыннан шығады. Тапсырмалардың орындалуын талдайды. Ең жақсы орындаған топты атап өтіп, мадақтайды. !

			шеңберден сыртқа секіреді. Бастаушылар оларды тек шеңбердің ортасында ғана ұстай алады. «Ұсталған» ойыншы ойыннан шығады. Тапсырмалардың орындалуын талдайды. Ең жақсы орындаған топты атап өтіп, мадақтайды.		
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.өз өзіне қызмет жасау**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Ақпан** **Серуен кешені № 8** **Маусымдық өзгерістерді бақылау.Ақпан айының соңғы күндері** **Міндеттері:** -Табиғат өзгерістері туралы түсініктерін қалыптастыру; Қыс аяғындағы табиғат көрністерін (су тамшылары, қардың жібуі т.б.) көре білуге баулу; -өлең жолдарындағы қыс көрністері туралы бейнелеуді таба білу туралы білімдерін бекіту. **Бақылау барысы** Оңтүстіктен жел соқты. Ол өзімен жылылық ала келді. Түс кезінде төбелерден су тамшылары көрінді. Көктемнің жақын қалғаны табиғатта біліне бастады. Ақпан қыстың соңғы айы. Ақпан айында күн ұзара бастайды. Күннің шуағы молаяды. Үй шатырларынан мұз сүңгілер пайда болады. Ақпанда жылылық сезіледі. Күртік қарлар аласара бастайды. Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады: Жиегіне шатырдың,	**Ақпан** **Серуен кешені № 9** **Ауа райының жайсыз жағдайын бақылау.** **Міндеттері:** -Балаларға ауа райының жағдайын байқап, белгілеуді ұсыну. Қатты желге назар аудару; -Қатты жел әсіресе ақпан айында жиі болады, ұйтқыған боран мен бұрқасын борандарда қар бір жердең бір жерге жөңкіліп жүреді. **Бақылау барысы** **Көркем сөз:** Қыстсың кенже баласы ақпанбысың, Аспан астың ораған ақ ьқармысың. Алай-түлей бораның, язында, Әппағым-ау аз –аздан шақтармысың?! **Қимылды ойын:** «Үшінші артық» Мақсаты:Шапшандыққа баулу. **Еңбек:**Ауланы қардан тазалау. Мақсаты: күректі пайдалана білуге үйрету. **Қимылды ойын:** Денені тік	**Ақпан** **Серуен кешені № 10** **Боранды күнді бақылау** **Міндеттері**: -Желді күнгі қардың қозғалысы туралы түсінік беру. **Бақылау барысы** **Тәрбиеші жұмбақ жасырады:** Жерді тырнап, бұтаны ырғап, Шөпті сипап, ұшады зырлап, Жанын қинап, ұлиды зарлап. (боран) **Көркем сөз «Ақ боран»** **Ә. Табылды** Ақ көрпесін жапты да, Ақ боран-ау, ақ боран, Аяз кенет аптыға, Алай-түлей соқ боран. Айналаны үрледі, Ақ қар ұшып үйрілсін, Ақ бораны гуледі. Ауламызға үйілсін. Жас ұланмын шыныққан, Жасқанбаймын суықтан. Қардан жасап аққала, Сырғанаймын шаттана. **Тәрбиеші сұрақтары:** Қалай ойлайсыңдар, боран дегеніміз не? (қатты соққан желдің	**Ақпан** **Серуен кешені №11** **Қар тазалайтын машина жұмысын бақылау** **Міндеттері:** — Ауыр жұмыстарды орындауға арналған машиналар ролі, олардың құрлысының ерекшеліктері туралы түсініктерін молайту, — Техникаға деген қызығушылықтарын арттыру, үлкендер еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады** Бұл неткен күшті тазалаушы еді, Үйілген қарды Әп- сәтте жинап алды? (қар жинайтын машина) Қар жинайтын машинаның алдына үлкен қырғыш бекітілген. Алдыңғы және артқы дөңгелектерінің ортасында түкті дөңгелек щетка айналып тұрады. ♦ Олар неден жасалған? (темір сымдардан) ♦ Олардың қылшықтары қандай? (қатты, тікенекті) ♦ Ал, мына екінші	**Ақпан** **Серуен кешені № 12** **Қар жауып тұрған көрініст бақылау** **Міндеттері:** - Қар ұшқындарының әртүрлі формада болатынына назар аудару; -Салыстыра білуге үйрету, танымдық белсенділіктерін дамыту.. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** «Суретші қыс» К. Нүсіпов Қонақтайды бақтарға, Ақ көбелек, ақ мамық. Аунап таза ақ қарға, Балалар жүр мақтанып. Тазарып бар кір, шаңнан, Қыс өнерін бастады. Терезеге қыраудан, Сурет сала бастады. Балаларға сұрақтар: Жауған қар қандай? Ұшқан қарды алақандарыңа қондырыңдар, қар ұшқындары қандай? Жақсылап қараңдаршы, қардың әр ұшқыны әртүрлі өрнекте екенін көреміз. Байқадыңдар ма?. **Д/О: «Ұқсас өрнекті тап».** Алақанға қар ұшқындарын қондырып, олардың бір-

	Мұздан шеге қатырдым. (сүңгі) Балаларға сұрақтар Қыста неше ай бар? Қыс айларын ата? Қыстың ең соңғы айы қай ай? Ақпан айында табиғатта қандай өзгерістер болады? Мұз сүңгілері қайдан пайда болады? **Зерттеу жұмысы** Ыдыстарға қар толтырып, біреуін көлеңкеге, біреуін күннің астына қою. Серуен аяғында қай ыдыстағы қар төмен түскенін салыстыру **Еңбек** Кіші балалар тобының алаңын қардан тазалауға көмектесу *Мақсаты: достық қарым-қатынаста еңбек етуге тәрбиелеу.* **Қимылды ойын** «Төбешіктен-төбешікке». *Мақсаты: ұзындыққа секіру дағдыларын қалыптастыру* **Жаттығу ойындары** «Кім жылдам». *Мақсаты:*- Жылдам жүгіруге жаттықтыру; Орнында тұрып ұзындыққа секіру техникасын меңгерту. **Халық болжамы:** **Мұзсүңгі ұзын және жиі болса, көктем ұзақ, ас мол болады.**	ұстап, жатығуларды дұрыс білу. **Жаңылпаштар:** Қар аппақ, дала аппақ-бәрі аппақ.... Қыс қыспаса, қыс па? Құс ұшпаса, құс па?	әсерінен ұшқан қардың бір-біріне араласуы) Мұқият қараңдаршы қар не жағдайға ұшырап жатыр? (қарлар желдің бағытымен ұшып жатыр) Боран кезінде неліктен күртік қар пайда болады? (қатты желдің әсерінен араласып ұшқан қарлар, алдында кездескен кедергінің әсерінен бір жерге жиналады, сондықтан күртік қар пайда болады) Қалай ойлайсыңдар, боран болғаны жақсы ма, әлде жаман ба? (ағаш түптері жалаңаштанып қалуы, содан үсікке ұшырауы мүмкін, жиналған қарға малтығып, жүру қиындайды) **Зерттеу жұмысы** Келесі күні ауланы қарау. Түбі ашылып қалған ағаш түптерін іздеп табу. **Еңбек** Боранан соң ашылып қалған ағаш түптеріне қар үю. Мақсаты:Бірлесе еңбек етуге, ағаштарға қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын** «Желдиірмен». Мақсаты: ойын мазмұнына сай қимылдар жасау. **Жаттығу ойындары** Қимылдарды дамыту. Мақсаты: секіру техникаларын дамыту (барлық түрінен).	машинаға назар аударыңдар, оның несі бар? (үлкен екі бұрандасы бар) ♦ Бұл бұрандалар не істейді? (еттартқыш сияқты қарды іліп алады да, қарды алысқа лақтыратын желдеткіш астына апарады, ол қарды алысқа лақтырады) ♦ Бұл машиналар несімен ұқсас? (екеуі де көшені қардан тазалайды) ♦ қар тазалағыш машиналар көліктің қай түріне жатады? (арнайы көлік түрлеріне) **Зерттеу жұмысы** Қар тазалайтын машина мен «Жедел жәрдем» машинасын салыстыру **Еңбек** Алаңды қардан тазалау, қардан көше қиылысын құрастыру ***Мақсаты:*** -Бірлесе жұмыс істеуге, бастаған істі аяқтауға үйрету; -Еңбек дағдыларына тәрбиелеу. **Қимылды ойын** «Аңшылар мен аңдар» ***Мақсаты:*** -Қозғалыс дағдыларын бекіту; -Батылдықтары менептіліктерін дамыту. **Жаттығу ойындары** «Көпірден өт». ***Мақсаты****:* тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру **Халық болжамы:** **Мұржадан түтін аспанға тік көтерілсе, аяз болады**	біріне ұқсастарын табу **Зерттеу жұмысы** Алақандағы қар неге ериді? Қардың қай жерде, алақанда ма, әлде қолқап сыртында ма тез еритінін бақылау. Неге? Қар ерігенде не пайда болады? **Еңбек:** Қардан қамал тұрғызу. **Мақсаты:** Бірлесе жұмыс істеуге тәрбиелеу; Бастаған істі аяқтауға үйрету. **Қимылды ойын** **«Қар жауып тұр»** **Мақсаты:** тәрбиеші белгісі бойынша әрекет ете білу және назар аудара білу дағдыларын дамыту. **Жаттығу ойындары** **«Байқап өт».** **Мақсаты:** заттар арасынан, оларды құлатпай ирелеңдеп жүруге үйрету.
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму	**Дене шынықтыру - ойын**	**Математика негіздері –**	**Сауат ашу негіздері-**	**Қазақ тілі-**	**Қоршаған ортамен**

картасына сәйкес жеке жұмыс	**әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Жігер Нұрәли **Остеопатиялық жаттығулар:** Бастапқы қалып: аяқтарын иықтың мөлшеріне қойып тұру, оң қолды алдына созып, аздап бүгеді. Сол қолды оң қолдың шынтағына қойып, ақырын басады, оң қолдың шынтақ буынын мүмкіндігінше сол иыққа жақындатады. 10–15 секунд қайталап орындайды. Бастапқы қалып: аяқтарын иықтың мөлшеріне қойып тұру, қолдарын артына түйістіріп ұстап, ақырындап жоғары көтеру. Қолдарын шынтақта бүкпей, 10–15 секунд орындайды.	**коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Айзере мен Айшабибі Қарапайым мысалдар мен есептерді шығару; санау білігін бекіту.	**коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Жігер Арлан Сөзді буынға бөлу дағдыларын жетілдіру; берілген дыбысқа сөз құрай алуға жаттықтыру.	**коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Ғалым Әли 1.Суретке қара. Аулада не бар? Енесі мен төлдерін жұптастыр. 2.Суретке қара. Ата. Атауында «Ұ» дыбысы бар төлдердің суреттерін қызыл қарындашпен қорша.	**таныстыру – коммуникативтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Нұрәли Табиғат құбылыстарын ажыратып олардың қасиеттері туралы түсініктерін кеңейту.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Ұсталып қалма!» **Міндеттері:** Қозғалу және есте сақтауды қалыптастыруды жалғастыру. Сенсомоторлық үйлесімділікті дамыту. **Дағды:** бастапқы қалыпқа тұруға, аяқты жазып барып доп лақтыруға дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Ойыншылар еденге шеңбер жасап қойылған жіп бойымен тұрады. Шеңбер ортасында екі бастаушы тұрады. Педагогтің белгісімен балалар алдымен екі аяқтап шеңберге, сосын шеңберден сыртқа секіреді. Бастаушылар оларды тек шеңбердің ортасында ғана ұстай алады. «Ұсталған» ойыншы ойыннан шығады.	**Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын: «Қармақ»** **Міндет:** талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** есепке қойылған сұраққа жауап беру білігін дамытуды, құрастыра білуге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** есеп құрастырудың үлгісін көрсетеді: аквариумда қызғылтсары түсті 5 балық және күлгін түсті 3 балық жүзіп жүрді. Аквариумда қанша балық жүзіп жүр? Балалар үлгіге сүйене отырып, қалған суреттердегі тапсырмаларды құрастырады, шешеді, жауабын атайды. -Екінші аквариумда неше	**Дидактикалық жаттығуы:** «Жуан дауысты сөзден баста» **Міндеттері:** Сөзді буынға бөлу дағдыларын жетілдіру; берілген дыбысқа сөз құрай алуға жаттықтыру. **Дағды:** Сөздерге дыбыстық талдау жасай білу дағдыларын жетілдіру. **Ойынның шарты:** Педагог қойған сұрақтарға балалар жуан дауысты дыбыстан басталатын сөздердермен жауап беру керек. Қандай көлікпен бардың? (Ұшақпен ұштым т.б.) Сүйікті сусының? (Айран т.б.) Достарыңның аты? (Орал, Ұлпан, Омар, Асқар, Ынтымақ, Олжас.) Сүйікті ойыныңның аты	**Дидактикалық ойын:** «Мен 5 үй жануарын білемін». **Міндеттері:** сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, үй жануарлары мен төлдерін топтай алуға жаттықтыру. **Дағды:** сөздерді бекіту, ойлауға дағдыландыру. **Ойынның шарты:** допты жерге ұрған сайын бір сөз айтады.	**Танымдық-қимылды ойын:** «Жер,су,ауа» **Міндеттері**: балаларға берілген тапсырманы тез шешуге,жылдам жауап беруге,жерде ,ауада,суда не болатынны дұрыс айтуға төселдіру,қоршаған ортаға қамқорлық сезімен тәрбиелеу. **Дағды:** Балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** **Ойын шарты**: Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, үй, жануарларды атап айтады, «су» дегенде суда тіршілік ететін балық аттарын, су көліктерін атайды, «ауа» дегенде ұшақ түрлерін, құстардың атарын, аспан,

		балық бар? Олар бірдей ме? -Үшінші аквариумда неше балық бар? Балалар сұрақтарға жауап береді. Аквариумдағы балықтарды санап, есеп құрастырады.	қандай? («Асық», «Арқан тартыс» т.б.)		бұлт, ай, жұлдыздың аттарын атайды. Бұл ойынды екінші бағытпен ойнатуға болады. «Ауа» дегенде кезде балалар қолдарын жоғары көтереді, «Су» дегенде қолдарын алға созып жүзеді, «от» дегенде қолдарын былғайды, «Жер» дегенде қолдарын төмен түсіреді.
Балаларды үйге қайтару. Уақыты:					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес:** Үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану,(өз жұмысы әжетханаға) сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт.Ауысымдық аяқ – киім баламен бірге болуы. Ең жақсысы өзі сенімсіздік танытқан мәселелерде ата-анасымен кеңесуге болатынын білуі қажет. Балалардың ата-анасымен сөйлесу, жетістіктері мен тәртібі туралы айту.	**Ата-анаға кеңес:** Көңіл күйіңіз болмай тұрған кезде ешқашан да бала тәрбиесімен айналыспаңыз. Өз балаңызбен тығыз қарым-қатынас орнатуға тек қана Сіздің көтеріңкі көңіл күйіңіз, оң көзқарасыңыз ғана әсер етеді. Тәрбие сатылы деңгейде жүргізілгені дұрыс. Әр биікке өз уақытында, біртіндеп көтеріліп отырған дұрыс. Өз құралдарын күтіп ұстау туралы керектігін жиі айтып тұру.	**Ата-анаға кеңес:** Сіз тек осы жұмыстардың орындалуын қадағалауыңыз керек. Мейлі қаншалықты тиянақты әрі жылдам орындасаңызда, балаға жүктелген жұмыстарды өзіңіз орындауға тырыспаңыз.Балаңызды тыңдауды үйреніңіз.Шыдамды болыңыз, балаңыздың сөзін бөліп, оның ойын өзіңіз аяқтауға тырыспаңыз және баланы асықтырмаңыз.Балаңызға өз көзқарасыңызды тықпаламаңыз. Өзіңіздің нұсқаңыздың дұрыс екенін дәлелдермен түсіндіріңіз.Баланың кез-келген қалауын орындауға асықпаңыз. Балаға өзінің іс әрекетін түсіндіруді үйретіңіз. Яғни бала ең алдымен ойланып содан соң ғана шешім қабылдауды үйрену керек.	**Ата-анаға кеңес:** Есіңізде болса, балаға үш негізгі қасиетті дарытуға міндеттісіз: шешім шығару, құрмет, жауапкершілік. Қандай жағдай болса да, еңсесін тік ұстайтын, жан-қоршаған адамдарына құрметпен қарайтын және өз қадамдары үшін жауап бере алатын адамдар көп жағдайда табысқа жететіні белгілі.	**Ата-анаға кеңес:** Бір мезетте қатал да мейірімді бола біліңіз. Егер сіз балаңызға деген ыстық ықыласыңызды үнемі білдіре отырып, тек керек уақытында ғана ұрсатын болсаңыз, онда бұл сіздің тәрбиеңіз барысында міндетті түрде жемісін береді.

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі»КММ
Сынып/Топ: Мектепалды сынып 0 а
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 24.02.-28.02.2024-2025 оқу жылы
Жасампаздық пен жаңашылдық айы
Апта дәйек сөзі:Өнерлі бала -өрге жүзеді

Күн тәртібінің үлгісі	**Дүйсенбі 24.02.25**	**Сейсенбі 25.02.25**	**Сәрсенбі 26.02.25**	**Бейсенбі 27.02.25**	**Жұма 28.02.25**
08:30-09:00 **Балаларды қабылдау**	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; Өнегелі -15 минут				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Математика негіздері – ойын, зерттеу іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Математика негіздері» **Танымдық және зияткерлік дағдылары:** «Ойын,зерттеу танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Көзбен қарап,қолмен жаса» **Міндеттері:** -зейінді дамыту, себебін анықтай білу – байланыс арқылы, болжамдарды тексеру, образдық қиялды дамыту, оқиғаларды ойлап табу, заттардың ұқсатығын таба білуге үйрету.	**Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сөйлеуді дамыту» **Коммуникативтік дағдылары:** «коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Жанғыш заттар» (Үйдегі қауіпсіздік ережелерін сақтай біл!») **Міндеттері:** -төтенше жағдайлар, жөнінде білімдерін кеңейтіп, олардан сақтану жолдарымен, балалардың	**Сауат ашу негіздері** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сауат ашу негіздері» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Суреттің жалғасын тап» **Міндеттері:-**балалардың ойлау қабілеттерін дамыту; -суреттерді дұрыс құратуға үйрету. **Дағды:** -ұқсас заттарды	**Қазақ тілі** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Қазақ тілі» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Суреттерді сөйлетіп,құрай біл» **Міндеттері:** - сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, ретін сақтай отырып сөйлем құрауға жаттығуды жалғастыру;	**Жапсыру-** шығармашылық,коммуникативтік, ойын әрекеті **Құзыреттілік:** «Мүсіндеу» **Коммуникативтік дағдылары:** «Шығармашылық дағдыларының, зерттеу іс-әрекетінің дамуы» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Жұбын тап» **Аннотация:** Ойын 5-6 жастағы балаларға арналған.Ойын балалардың ұсақ моторикасын, зейінін, көру қабілетін дамытады, сенсорлық тәжірибесін

	Дағды: берілген суретке тақырып қою,дұрыс құрастыра білуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: Санағыш таяқшалары **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ортада 2 үстел қойылып, оның біріншісіне санағыш таяқшалары ал, екіншісіне ұқсас заттар қойылады. Үстелдегі заттар арасынан осы пішінге ұқсас затты табады.Табылған зат жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: Құрастырылған заттарға байланысты жұмбақтар шешу. **Ойынның нұсқаулары**: Құрастырылған жұмыстарын қандай геометриялық фигураларға ұқсайды,атауларын жатқа айту.Осы санағыш таяқшалары арқылы тағы не құрауға болатыны жайлы әңгімелеу. **Артикуляциялық жаттығу:** **1.«Саңырауқұлақ»** «Саңырауқұлақ» - ауызды кең ашып, тілді таңдайға жапсыра ұстап тұрып төменгі жақты басып ауызды кең ашып ұстау. Аз – аз – аз, Жайдары жаз. Үн – үн – үн Ыстық күн.	ой–өрісін, тілін дамыту; Балаларды қауіпсіздік ережелерін сақтауға,оттың адам өміріндегі маңызын, сонымен қатар оның тілсіз жау екендігін түсіндіру. **Дағды:** Балаларға оттан сақтанудың жолдарын, өрттің табиғатқа, адамға әкелетін зардабын түсіндіре отырып, сіріңке, оттық т.б қатерлі заттардан аулақ болуға,өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру. **Кіріктірілген:** көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Қосымша жабдықтар**: тақырыпқа сай пазылы суреттер. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** **1 ойын нұсқасы**: карталар ойыншылар арасында бөлінеді, карталар екі топқа бөлінуі керек: жанғыш заттар және өрт қаупі жоқ заттар. **2 ойын нұсқасы:**мұғалім ойыншылардың алдына бірнеше карталарды қояды, олардың арасында жанғыш (немесе керісінше, қауіпті емес) заттардың негізгі бөлігі. Ойыншылардың міндеті - қосымша затты табу. **Ықтимал күрделендіру:** «Болады — болмайды» Ойынның шарты: Қолдарыңа бағдаршам алыңдар.Қызыл түсті – болмайтын жағдайда көтересіңдер,ал жасыл түсті-болатын жағдайда көтересіңдер. Өрт болғанда 101 нөміріне қоңырау	топтастыра отырып сөйлеу дағдыларын арттыру; -балаларды сөздерді дұрыс айтуға және сөздердің лексикалық мағынасын түсіне білуге үйрету, дағдыға айналдыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: үлестірме жұмыстар. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Мұғалім сұрыпталған суреттерді бетін жоғары қаратып үстел үстіне қояды. Содан кейін ол балалардан суретте не көрсетілгенін сұрайды. Әрі қарай, баланы жетіспейтін жартысын табу. Екі бөлікті біріктіріңіз - олар тұтас кескінге біріктірілуі керек.Балаға барлық жұп карталарды табуға және қосуға жұмыстану. Балалар үстелдің үстіндегі суреттердің екінші жартысын табады, затты атайды. Ұқсас заттарды топтастырады. Қиылған суреттер ойынның нұсқалары болып табылады, оның мәні жеке бөліктерден тұтас бейнені құрастыру.Кесілген сурет – түзу сызықтар бойымен қиылған сурет. Балаға кесінділердің пішіні туралы ойланудың қажеті жоқ және кескінге назар аудару. Суретті жинау кезінде бала не жинап жатқанын елестетуі керек,	**Дағды:** - қарапайым сұрақтарға жай сөйлеммен жауап беру, артикуляциялық моторикасын жаттықтыру, сөйлеу кезіндегі тыныс алуды және дикцияны дамыту. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: Санағыш таяқшалары **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ортада 2 үстел қойылып, оның біріншісіне санағыш таяқшалары ал, екіншісіне ұқсас заттар қойылады. Үстелдегі заттар арасынан осы пішінге ұқсас затты табады.Табылған зат жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: Құрастырылған заттарға байланысты жұмбақтар шешу. **Ойынның нұсқаулары**: Құрастырылған жұмыстарын қандай геометриялық фигураларға ұқсайды,атауларын жатқа айту.Осы санағыш таяқшалары арқылы тағы не құрауға болатыны жайлы әңгімелеу. **Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады).** Ү -ү –тү-түл-кі – түлкі. І -і -пі –кір-пі – кірпі. **Қолдың саусақтарын дамытуға арналған жаттығу** **«Доп» жаттығуы** Добым, добым, домалақ, Қайда кеттің домалап? Секіресің, зырлайсың,	байытады. **Міндеттері:** -ойынға деген қызығушылықтарын,сенсорлық қабілеттерін дамыту; Б-балалар арасында жағымды қарым-қатынасты қалыптастыру,логикалық ойлау қабілеттерін арттыру; түстерді ажырату, қиялын дамыту,үлгі бойынша композиция құру мүмкіндігін жетілдіру. **Дағды:** -әр түрлі пішіндерді ажырату және оны желімсіз жапсыру дағдыларын қалыптастыру; - қолдың ұсақ моторикасын дамыту; - зейінділікке, табандылыққа, бастаған істі аяғына дейін жеткізуге ұмтылуға,берілген тапсырманы аяғына дейін орындауға дағдыландыру. **Кіріктірілген:**сөйлеуді дамыту,көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу. **Қосымша жабдықтар**: көк, жасыл, қызыл, сары түсті қуыршақтар, қалпақшалар, қолғаптар және шарфтар. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** 1- нұсқа Мұғалім үстелге қолғаптарды немесе мойын орағыш (шарф,шапка) салады. Балаларды оларға қарауға шақырады, қолғаптардың бір-бірінен қалай ерекшеленетінін (түсі, үлгісі) атап өтеді. Әрбір қолғап үшін жұпты қалай таңдау керектігін көрсетеді. Осыдан кейін ол ойынға қатысушыларды жұптарды өздері таңдауға

2. «Күрекше»
Тіл босаңсытылады, жалпақ күйге енгізіледі де, төменгі ерін үстіне қойылады. Осы қалыпта бірнеше секунд ұстап тұру керек.

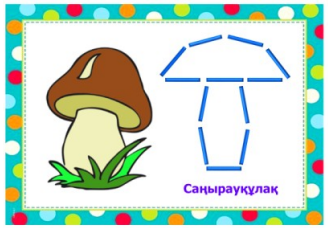
«Ер - ер – ер»
Қасиетті жер.
Төгілді көп тер.
Жемістерді тер.
Аға соңынан ер.
Сұрағанын бер.

3. «Қоршау»

Қосымша жабдықтар:

шалуға……..
Жанып тұрған сіріңкені тастауға ……..
Үлкендерді айқайлап көмекке шақыруға…….
Өрт шыққан жерде қалуға …….
Өрт кезінде керует астына , шкаф ішіне тығылуға …….
Өрт кезінде жарға, еденге су шашуға……..
Қорықпай өрт сөндірушінің айтқанын тыңдауға …….
Өрт кезінде газды ,жарықты,тоққа қосылатын құралдарды қосуға……

Ойынның нұсқаулары: дайындық:Өрт кезінде пайдалы болуы мүмкін заттарды және өрт кезінде қажет емес заттарды бейнелейтін суреттерді дайындау немесе ұсынылғандарын басып шығару қажет. Ойыншылар карталарды орналастыратын ойын алаңдарын дайындаңыз.

1 ойын нұсқасы: «Лото». Көшбасшы және 2 ойыншы ойнайды.

2 ойын нұсқасы: 2 ойыншы ойнайды. Карталар ойыншылар арасында тең бөлінеді, әр ойыншы өз карталарынан қолайлыларын таңдайды (мысалы, өрт кезінде пайдалы болады). Ойыншыға сәйкес келмейтін карталарды екінші ойыншымен ауыстыру керек. Сіз оларды келесідей алмастыра аласыз: өрт кезінде осы немесе басқа басқаша айтқанда, оның іс-әрекетіне бағыт беретін бейнесі болуы керек. Сонымен бірге ол фигураларды бір-бірімен және тұтас суретпен корреляциялауы керек, яғни әрбір бөліктің өзіндік, жалғыз дұрыс орнын табуы керек. Әйтпесе, сурет жұмыс істемейді. Бұл баладан байыпты ойлауды, зейінді және шоғырлануды талап етеді. Қиылған суреттерді бүктеу арқылы бала заттың тұтастығын тануға, бөлшектерді біртұтас етіп біріктіруге үйренеді, ойлауы, кеңістікті бағдарлауы, есте сақтау қабілетін жаттықтырады. Қима суреттер ұсақ моториканың дамуына үлкен әсер етеді. Ойыннан кейін баладан осы немесе басқа заттың аты қандай екенін сұрауға болады.

Практикалық жұмыс: «Суреттегі бірінші дыбысты айт»,«Суреттегі соңғы дыбысты айт» фонематикалық қабылдауын дамыту.

Ықтимал күрделендіру: тілдік әріптерге байланысты іс-қимыл арқылы көрсете білу.

Ойынның нұсқаулары: Бастапқыда жеке бөлшектердің аз саны бар қарапайым суреттерді қолданған дұрыс. Суреттегі сурет балаға танылатын және таныс болуы керек. Сізде екі бірдей сурет болса жақсы.

Бір орныңда тұрмайсың.

Қосымша жабдықтар:

1.Жұлдыз

Көп моншақ үй үстіне
қойдым шашып,
Қарасам толып жатыр
көзін ашып.
Үйіме сәулеленіп түссе
жарық,
Кетеді әлгі моншақ бәрі
қашып.

2.Үй

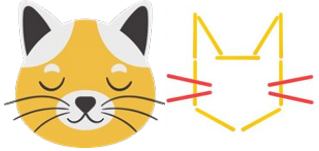
Төрт қарны бар,
Бір аузы бар.

3. Мысық

Мұртын сипап күн бойы,
Бетін сусыз жуады.
Тысырды аңдып түн бойы,
Тышқанды көп қуады.

4. Керік

Мойыны сорайған,
Сирағы серейген.
Теңбіл шұбар терісі,
Шөлдегі аңның ірісі.
Жонында жалы бар,
Бұл қандай жануар.

шақырады. Ойын балалар қолғаптың барлық жұптарын дұрыс таңдаған кезде аяқталады.

Ықтимал күрделендіру: қиялдау,елестету.

Ойынның нұсқаулары:

2-нұсқа
Мұғалім балаларға бір қолғап береді. Музыка әуенімен балалар топтың айналасына шашырап жүгіреді. Мұғалімнің «Бір, екі, үш, жұпты тап» деген сигналы бойынша балалар қолғаптың түсі де, үлгісі де оның қолғаптарына сәйкес келетін баланы табады.

3-нұсқа
Мұғалім балаларға бір қолғап береді. Педагог балаларды қолғаптарына қарап, өрнектің қандай геометриялық пішіндерден тұратынын, олардың түсі қандай екенін атайды, содан кейін осы қолғаптың жұбын табуға шақырады. Әрі қарай, қолғапты жіпке іліп қою керек, оны киім жіпімен бекітіңіз.

Практикалық жұмыс: Балалар,мысалы жаңбыр,қар жауғанда киімдеріміз су болып қалады.Енді киімдерімізді шешіп ілгішке ілу керекпіз.
-Киімдеріміз су, не істеу керек?
-Кім көрсетеді?(Балалар киімдерді сілкіп ілгішке іледі)
-Ал,егер пальтомыз шаң болса,дақ түссе не істейміз?
-Киім щеткасымен тазалаймыз.

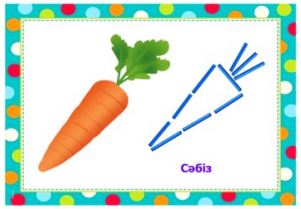
Тиым сөздер
1.Бас киімді теріс киюге, лақтыруға болмайды.

нысанның не үшін қажет екенін (немесе не үшін қажет емес) түсіндіріңіз.

Есіңе сақтап ал:

Оттың пайдасы мен зияны туралы қорыту.

1.Сіріңке мен оттықпен ойнамауымыз керек. Олар өртке әкеліп соқтыруы мүмкін.

2. Газ плитасына жақындамау керек.

3. Газ плитасы жанып тұрған кезде асханада жалғыз қалмау.

4. Разеткаға жақындама,оған әрбір заттарды тықпа,әйтпесе ток ұрады.

5. Аулада от жақпа ол өртке әкеліп соғуы мүмкін.

6. Отпен жұмыс істегенде абай болу керек; Қоқысты үйге, аулаға, орманды жерлерге өртеуге болмайды; өрт болған жағдайда телефон арқылы 101 нөміріне қоңырау шалу керек.

Біздің пәтерлерде, балалар тез жанып кетуі мүмкін қауіпті заттар көп, сондықтан барлық үлкендер және балалар отпен өте сақ болулары қажет.Ауқымды жиһаз, киім, ойыншықтарын және адам да жанып кетуі мүмкін.

Зерттеу жұмыс:

Ойыншық өрт сөндіретін машинасын көрсетеу арқылы...

Қарап өрт

Содан кейін біреуін үлгі ретінде қалдыруға болады.

Тіл ұстарту және тыныс алу жаттығу (іс-қимылмен орындалады).

Ба-ба-ба,
Бақылдайды бақа.
Ыс-ыс-ыс,
Келді, міне, қыс.
Оп-оп-оп,
Балалар ойнады доп.
Жау-жау-жау,
Желбіреп тұр жалау.
Ой-ой-ой,
Қорада тұр қой.
Ай-ай-ай,
Ұшып кетті торғай.
Ай-ай-ай,
Жайылып жүр тай.
Ға-ға-ға,
Ұшып кетті қарға.

Қолдың саусақтарын дамытуға арналған жаттығу

«Қаз» жаттығуы

Ауыл маңы саз, саз - саз, (екі саусақтарын тік қойып түйістіріп, қаздың жүрісін салады)

Жайылады қаз, қаз - қаз. (бес саусақтарын тік қойып,қозғайды)

Тоймай қалса қаз, қаз - қаз, (бес саусақты жұдырықтап түйіп ашып,қозғайды)

Шашқан дәнің аз, аз - аз. (екі қолының саусақтарын айқастырып, оңға солға айналдырып жасайды).

Қосымша жабдықтар:

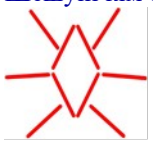
5. Көбелек

Гүл ұшып гүлге қонады,
Гүл бақшам гүлге толады.

6. Қоңыз

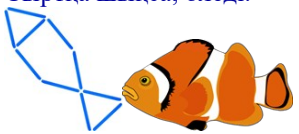
Ұшқанда өлең айтады,
Қонғанда жер қазады.
Мұны да ойлап көріңіз,
Шешуін кім табады?

7. Балық

Суда өседі, өнеді,
Сыртқа шықса, өледі.

8. Кітап

Жаны жоқ болса да,
Ақылды адам ісін істейді.

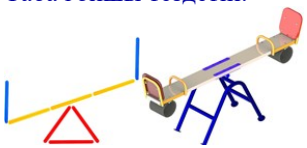

.

9. Әткеншек

Жоғары төмен,
Ойнатамыз тербетіп.
Жауабын сен,
Таба ғойшы тездетіп.

10. Күрек

Жұмылмайтын жұдырық,

2.Киімнің жағасын басуға болмайды.

3.Аяқ киімді,төңкеріп теріс киюге болмайды.

4.Киімді оң қолдан бастап киіп, сол қолдан бастап шешеді.

Тілдік жаттығулар:

То - то - то - тон
Де - де - де - жейде
Лек - лек - лек - көйлек
Ім - ім - ім - киім
Ғап - ғап - ғап - қолғап
Тік - тік - тік - етік
Шын - шын - шын - құлақшын.

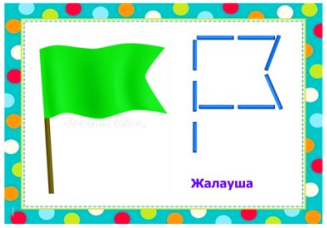

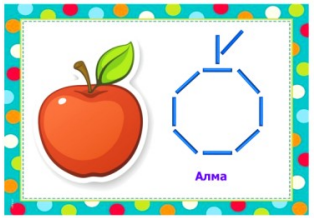
Қосымша жабдықтар:

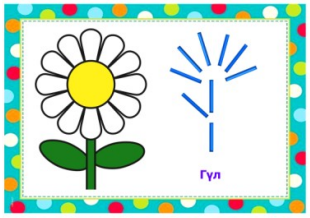

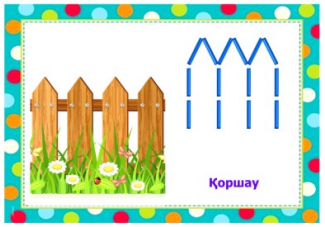

сөндіру машинасы басқа машиналардан ерекшеленетінін айтыңдар.

Балалар:

Ол қызыл түсті,сатысы бар, жүріп бара жатқанда дабыл шығады.

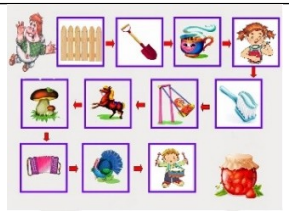
Дабыл қалай? (У-у-у, у-у-у)

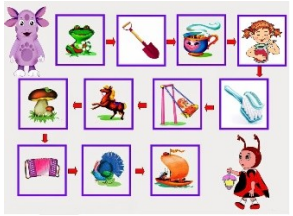
Қосымша жабдықтар:

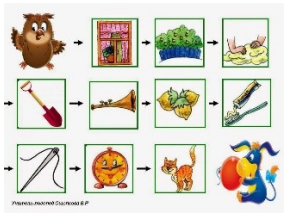

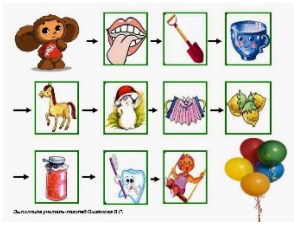

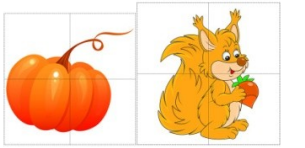

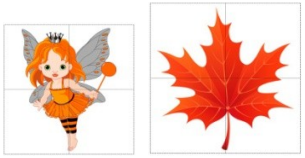

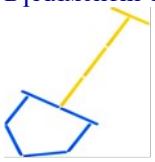

Бүгілмейтін білек.

11. Орындық

Аяғы төртеу, жүре алмайды,
Не жатып бір сәт те дем алмайды.
Отырған адамға дап – дайын,
Тік ұстап тұрар тақтайын.

12. Кеме

Ақ шатырлы бір қала,
Суда жүзіп жүр дара.

13. Саңырауқұлақ

Аяғы бар,қалпағы бар,
Орманда ол өседі.

14. Сәбіз

Жаздай інге тығылып,
Жатқан қызыл түлкіні.
Құйрығынан суырып,
Әкелді әжем бір күні.

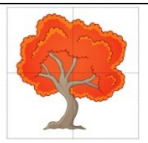

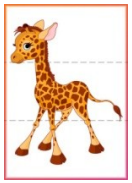

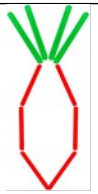

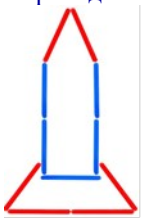
15. Ту

Айнымайды аспаннан,
Көгілдір оның бояуы.
Оны халық қашанда,
Биікке іліп қояды.

16.Зымыран

Ұшады қанатсыз,
Зырлайды аяқсыз.

17. Шырша

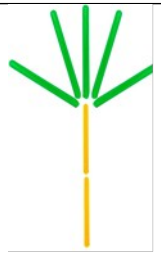
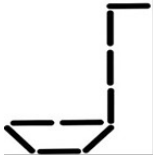
Жасыл ине киімім,
Жайлаймын тау биігін.
Жаңа жылды тойласаң,
Төріңдемін үйіңнің.

18. Пальма ағашы

Сыйдиған бойы –
Сырықтай,
Жапырағы үлкен –
Ұлтандай.
Даңғарадай баскиім,
Басына киген сұлтандай.

			   	 19. Хат Аяғы жоқ жүреді, Аузы жоқ сөйлейді. **20. Ожау (шөміш)** Басы құдық – Сабы сырық. 	
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді	№ 49 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК**	№ 50 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК**	№ 50 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК**	№ 51 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК**	№ 52 Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК**

және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	**У–ШУ** – қимылдарды нақты орындау мен дұрыс тыныс алуға негізделген арнайы жаттығулар кешені. **№ 4 жаттығулар кешені** **1.Тырна қанат қағады**: Б.т. негізгі сымбат. 1-3 қолды жан-жаққа көтеру, иық тұсында қолдармен шынтақтарды сәл бүгіп, одан кейін созып үш толқынды қимыл жасау. Шынтақты бүккен кезде қолдың білезігі түсіріледі, ал созылған кезде – көтеріледі. 4 – қолдарды толқынды қимылмен жазу. 5-6 – шынтақтан бүгілген қолдарды жан-жаққа ақырын «төме-ен» түсіру (дем шығару); қолдың білезігі бұл ретте сәл жоғары көтерілген. 7 – ұстану. Қайталау: ақырын қарқынмен 4 рет. **2.Тырна қанат қағады:** Б.т.: аяқты иық деңгейінде қою, қолдар т. – денесін сол жаққа бұру, тік қолмен бүйірден ұрғылап, аяқ қозғалмайды. - б.т. қайту – денесін оң жаққа бұру, тік қолмен бүйірден ұрғылап, аяқ қозғалмайды. – б.т. қайту. Әр жаққа 2 реттен қайталау. **3.Тырна еңкейеді:** Б.т.: аяқтар иықтан кеңірек, қолдары түсірілген, салақтаған. – алдыға еңкею, тік қолдар бір уақытта артқа қарай қайырылады, тізені бүгуге болмайды, алдыға қарау – б.т. қайту.	**У–ШУ** – қимылдарды нақты орындау мен дұрыс тыныс алуға негізделген арнайы жаттығулар кешені. **№ 5 жаттығулар кешені** **Жұдырықты түйіп тыныс алу.** 1.Б.т. – аяқты иық деңгейінде қою, жұдырық жұмылған, бас бармақтар жамбасқа қысылған. Иық пен кеудені бос ұстау, тура алдыңызға қараңыз, ауыз жабық, тіл таңдайға тигізілген, барлық іштің төмен жағына аударылған. Іш бұлшық еттерін тыныс алу кезінде созып, дем шығарған кезде қатты қысып тыныс алыңыз. Қолдарды төмен қарай басып тұрып тыныс алу. Б.т. – н.т., аяқты иық деңгейінде қою, қолдар жамбастың бойымен, алақандар төмен қараған, саусақтар сыртқа. Аяқтар тік, қарын пресінің бұлшық еттерін қолданып және сол уақытта алақанмен астыға қарай басып тыныс алу. Тыныс алу кезінде қарын созылған, ал демді шығарған кезде іштің астына қысымды арттырыңыз және сол уақытта саусақты жоғары қарай барынша бұрыңыз, ол бүкіл дененің тырысуына көмектеседі. **2.Қолмен сыртқа басып, дем алу**. Б.т. – н.т., аяқты иық деңгейінде қою. Қолдарды жан- жаққа, алақанмен сыртқа қарай, иық деңгейінде созу және білезікті қолмен тік бұрыш құрайтындай етіп бүгу. Тыныс алу кезінде іш	**КУӘЛІК** **У–ШУ** – қимылдарды нақты орындау мен дұрыс тыныс алуға негізделген арнайы жаттығулар кешені. **№ 5 жаттығулар кешені** **5.Жүрелеп отырып тыныс алу.** Б.т. – н.т., аяқтар иық енінен кеңірек. Қолдарды алақандарын жоғары қаратып созу. Алақандарды ішке қарай бұрып, бас бармақтар жерге параллель болғанға дейін жүрелеп отыру, дененің жоғарғы жағын тік ұстау. Отырғаннан кейін алақандарды жоғары қаратып, баяу тұра бастау. Содан кейін алақандарды ішке қарай бұрып, қайтадан жүрелеу. Жаттығуды бірнеше рет қайталау керек. Алақандар жоғары қарап тұрған кезде терең тыныс алу қажет. **6.Жартылай отырып тыныс алу**. Б.т. – еркін тұру, аяқтар иықтан сәл кеңірек қойылған. Қолдарды арқаға, оң жұдырықты түйіп, оны сол қолмен ұстау. Тізені сәл бүгіп (жартылай жүрелеп отыру) және іш пресін қолданумен тыныс алу, бұл ретте қарынды тыныс алуда созып, дем шығаруда барынша тарту керек. **7.Ілгері иілген кезде тыныс алу**. Б.т. – еркін тұру, аяқ табандарының арасындағы қашықтық иық енінен сәл ғана кеңірек. Баяу ілгері иіліп	**У–ШУ** – қимылдарды нақты орындау мен дұрыс тыныс алуға негізделген арнайы жаттығулар кешені. **№ 6 жаттығулар кешені** **1.Бас бармақтарды көтеру.** Жинақталу, жұдырықтар жамбаста, саусақтарды бүгу және бас бармақтарды бір-біріне бұру. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, бас бармақтарды көтеру, ал қалған саусақтарды қысу, бүкіл денені тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды қайталау. **2.Бас бармақтарды ұстау**. Тік тұрыңыз, аяқты иық деңгейінде қою, қолдар жамбастың бойымен. Бас бармақтарды бүгу және оны қалған төрт саусақпен ұстау. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіңіз, бір уақытта денені максималды тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды қайталау. **3.Қолдар алдыда.** Тік тұру, аяқты бірге, аяқ бармақтары ілгері қараған. Бас бармақтарды бүгу және оны қалған төрт саусақпен ұстау. Қолдарды баяу иық деңгейіне дейін көтеру, шынтақ сәл бүгілген. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіңіз, бір уақытта денені максималды тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды қайталау. **4.Жоғары көтерілген қолдар.** Тік тұру. Өкшелер бірге, аяқ ұштары жан-жаққа. Бас бармақтарды бүгу және оны қалған төрт	**У–ШУ** – қимылдарды нақты орындау мен дұрыс тыныс алуға негізделген арнайы жаттығулар кешені. **№ 6 жаттығулар кешені** **6.Аяқ бармақтарын көтеру**. Тік тұру, өкшелер бірге, аяқ ұштары жан-жаққа. Бас бармақтарды бүгу, оларды қалған төрт саусақпен ұстау және қолдарды жан-жаққа иық деңгейіне көтеру. Аяқ бармақтарын еденнен көтеріп, сол уақытта қолдарды артқа қайырып, сәл арқаны бүгу. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіңіз, бір уақытта денені максималды тырыстыру. Босаңсып, аяқтарды жерге қойып, жаттығуларды қайталау керек. **7.Мұрынды жұдырықпен жабу.** Тік тұру, өкшелер бірге, аяқ ұштары жан-жаққа. Бас бармақтарды бүгу, оларды қалған төрт саусақпен ұстау. Қолдарды жан-жаққа созу, оларды иық алдына бүгу, жұдырықтарды мұрынға (қашықтығы 5 см). Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіп, бір уақытта денені максималды тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды қайталау. **8.Жұдырықтарды тігінен**. Тік тұру, өкшелер бірге, аяқ ұштары жан-жаққа. Бас бармақтарды бүгу, оларды қалған төрт саусақпен ұстау. Қолдарды жан-жаққа созып, оларды иық алдына бүгу және жұдырықтарды алақанмен сыртқа тігінен

	6 рет қайталау. **4.Тырна бір аяқпен тұрады:** Б.т.: негізгі тұрыс, қолдар белдікте. – аяқтың ұшын төмен қарай созып, тізесінен бүгілген сол аяқты көтеру, қолдарды жан-жаққа жіберу. – б.т.: қайту. – аяқтың ұшын төмен қарай созып, тізесінен бүгілген оң аяқты көтеру, қолдарды жан-жаққа жіберу. – б.т.: қайту. Екі аяқпен де 4 рет қайталау. **5.Тырна билейді:** Б.т.: негізгі тұрыс, қолдар белдікте. 1 – 4 – бүгілген оң аяқпен жүрелеу, сол аяқ ол кезде ілгері созылады, өкшесін алдыға, бір уақытта шынтақта сәл бүгілген қолдарды көтеру, түсіру – тік тұру – ұстау дәл солай сол аяқпен. Екі аяқпен де 4 рет қайталау.	бұлшық еттерін керу, ал дем шығару кезінде бүкіл дене тырысқанға дейін алақанмен жоғары қарай қатты басу. Саусақтарды барынша жоғары бүгу. **3.Алақандарды бірге түйістіріп және жан-жаққа ажыратып тыныс алу**. Б.т. – н.т., аяқты иық деңгейінде қою. Алақандарды бірге ұстап, бас бармақтарды кеудеге тигізіп ұстау. Шынтақтарды жан-жаққа ажырату. Тыныс алу кезінде алақанды баяу, бас бармақтарды кеуде бойымен тигізіп, бір-бірінен ажырату, ал дем шығару кезінде алақанды баяу түйістіріңіз. Тыныс алу бірқалыпты, баяулатылған. Бүкіл денені тырыстыру үшін күш қолданыңыз. **4.Бір қолды көтеріп тыныс алу**. Б.т. – солға адымдау, сол аяқты бүгу, оң аяқты түзеу, ал дененің жоғарғы жағын тік ұстаңыз. Сол қолды алақанмен жоғары қаратып көтеру, оң қолды алақанды ішке қаратып түсіру. Саусақтардың ұштары жерге «қаратылған». Тыныс алу кезінде сол қолды жоғары қарату, ал оң қолды денені тырыстырып, төмен түсіру. Қимылдарды кері ретпен орындау.	(еденге қатысты 90^0 бұрышпен), қолдар еркін түсіп тұрады, иықтар босаңсытылған, алақандар ішке қаратылған (өзіне), саусақтар еденге қарай. Иілу кезінде дем шығару, түзелген кезде тыныс алу. **8.Артқа қарай бұралып тыныс алу**. Б.т.- еркін тұру. Солға адымдау, сол аяқты бүгу, оң аяқты түзету. Денені солға бұрып, сол қолды алақанмен сыртқа қаратып, белге қою, оң қолды бүгу, оны алақанмен сыртқа қаратып, маңдайдан бір жұдырық қашықтықта орналастырыңыз. Бұл кезде оң аяқтың өкшесіне қарау керек. Тыныс алу іш бұлшық еттері көмегімен жүзеге асырылады: тыныс алу кезінде денені созуға тырысып, ал дем шығару кезінде – барлық салмақты оң аяқтың өкшесіне көшірем деп елестету керек. Дәл соны оң жаққа қайталау керек.	саусақпен ұстау. Қолдарды баяу көтеру, шынтақтар сәл бүгілген, жұдырықтар бір-біріне қараған, олардың арасындағы қашықтық – 30 см. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіп, бір уақытта өкшелерді көтеріп, денені максималды тырыстыру. Босаңсу және аяқ өкшелерін түсіру, жаттығуды қайталау. **5.Құлақты жұдырықпен жабу.** Тік тұру, аяқты иық деңгейінде қою, аяқтың ұштары жан- жаққа. Бас бармақтарды бүгу, оларды қалған төрт саусақпен ұстау және қолдарды жан-жаққа көтеру, содан кейін жұдырықтар құлақтарды жабатындай етіп, иық алдын бүгу. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіңіз, бір уақытта денені максималды тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды қайталау.	ұстау. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіп, бір уақытта денені максималды тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды қайталау. **9.Жұдырықтар кіндікте**. Тік тұру, өкшелер бірге, аяқ ұштары жан-жаққа. Бас бармақтарды бүгу, оларды қалған төрт саусақпен ұстау. Қолдарды жан-жаққа созып, оларды иық алдына бүгу және жұдырықтарды алақанмен денеге қаратып, кіндікке орналастыру. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіңіз, бір уақытта денені максималды тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды қайталау. **10.Жұдырықтар кеудеде**. Тік тұру, аяқты иық деңгейінде қою. Бас бармақтарды бүгу, оларды қалған төрт саусақпен ұстау. Қолдарды жан-жаққа созып, оларды иық алдына бүгу және жұдырықтарды алақанмен төмен қаратып, кеудеге. Осы жағдайда ішкі күшті қолданып, жұдырықтарды түйіп, бір уақытта денені максималды тырыстыру. Босаңсып, жаттығуды қайталау. Қимылдарды аяқтағаннан кейін 3–5 рет терең тыныс алу.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет Менің Отаным қазақстан(мемлекеттік әнұран)**					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты 08.30		**Дүйсенбі 24.02.25**	**Сейсенбі 25.02.25**	**Сәрсенбі 26.02.25**	**Бейсенбі 27.02.24**	**Жұма 28.02.25**
		Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Дене тәрбиесі	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Музыка Көркем әдебиет**	**Математика негіздері Көркем әдебиет Сауат ашу негіздері Дене тәрбиесі**	**Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка**	**Сауат ашу негіздері жапсыру Қоршаған ортамен танысу**

						Дене тәрбиесі
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Геометриялық фигуралар(пішіндер) және денелер(танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -фигулардың атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауларын: текше, шар, цилиндр бекіту; көлемді пішіндер мен денелерді ажыратуға, осы пішіндерді қоршаған ортадан табу; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға, графикалық диктантты орындауға үйрету; **Дағды:** -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау, зейін, жады мен ауызша сөйлеу дағдысын дамыту. **Күтілетін нәтижелер: Меңгереді:** пішіндердің атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауын атауды: текше, шар, цилиндр; **Түсінеді:** пішіндер мен денелердің арасындағы айырмашылықтарды; **Қолданады:** геометриялық пішіндер мен денелерді танып, қоршаған ортадан осындай пішіндегі заттарды табуды. Өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға үйрету. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану.	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау [р] **ҰІӘ міндеттері:** -дыбыстық талдау жасауға жаттықтыру; -дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлеріне жатығулар жасату, сөйлем құрату арқылы зейіндері мен логикалық ойлауларын дамыту; -мамандық түрлерімен таныстыру арқылы әр мамандық иелерінің жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу. **Дағды**: Сөйлемді дұрыс құрай білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды, сөздерді буынға бөледі. **Түсінеді:** сөзде қанша дауысты дыбыс болса, сонша буын болатынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Қарама-қарсы іс-әрекетті айт» ойынын ойнату. Үміт жылады, Іңкәр ... *(жыламады)* Марат үндемей отыр, Таңат ... отыр. *(шулап)* Ардақ жазып отыр , Асыл ... *(жазбай отыр)* Қыздар биледі, ұлдар ... *(билемеді)* Ақтөс үрді, Құтжол ... *(үрмеді)* **2. Негізгі бөлім**	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Геометриялық фигуралар(пішіндер) және денелер(ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -фигулардың атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауларын: текше, шар, цилиндр бекіту; көлемді пішіндер мен денелерді ажыратуға, осы пішіндерді қоршаған ортадан табу; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға, графикалық диктантты орындауға үйрету; **Дағды:** -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау, зейін, жады мен ауызша сөйлеу дағдысын дамыту. **Күтілетін нәтижелер: Меңгереді:** пішіндердің атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауын атауды: текше, шар, цилиндр; **Түсінеді:** пішіндер мен денелердің арасындағы айырмашылықтарды; **Қолданады:** геометриялық пішіндер мен денелерді танып, қоршаған ортадан осындай пішіндегі заттарды табуды. Өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Геометриялық фигуралар(пішіндер) және денелер(ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -фигулардың атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауларын: текше, шар, цилиндр бекіту; көлемді пішіндер мен денелерді ажыратуға, осы пішіндерді қоршаған ортадан табу; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға, графикалық диктантты орындауға үйрету; **Дағды:** -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау, зейін, жады мен ауызша сөйлеу дағдысын дамыту. **Күтілетін нәтижелер: Меңгереді:** пішіндердің атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауын атауды: текше, шар, цилиндр; **Түсінеді:** пішіндер мен денелердің арасындағы айырмашылықтарды; **Қолданады:** геометриялық пішіндер мен денелерді танып, қоршаған ортадан осындай пішіндегі заттарды табуды. Өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға үйрету. **Ойлау деңгейі:** білу,	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені білдік нені үйрендік(ч) **ҰІӘ міндеттері:** -суреттер бойынша сөйлемдер құрай білу дағдыларын жетілдіру; *-қайырымдылық, қамқорлық* сөздерінің мағынасын түсіндіру арқылы ақыл-ойларын дамыту; - жыл мезгілдерінің ерекшеліктерін түсіндіре отырып, табиғатты сүюге, қорғауға тәрбиелеу. **Дағды**: сөйлем құрау, дыбыстық талдау жасау іскерліктеріне дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөйлем құрайды, сөздерге дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** сөйлемдегі сөздердің белгілі бір ретпен тұратынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады, буынға бөледі. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Артығын тап» ойынын ойнату.** Қыс, көктем, жаз, күз , үз. *(үз)* Жел, жаңбыр, қар, боран, қуыршақ, бұршақ. *(қуыршақ)* Шаңғы, коньки, шана, ана. *(ана)* Әке, ана, ата, әже, аға, таға. *(таға)* Таңқурай, құлпынай, бүлдірген, күлдірген. *(күлдірген)* **«Сұрақ-жауап» әдісі**

	Білу деңгейі: «Мені таны» ойынын ойнауды ұсынады. Жұмбақ оқиды, балалар оның шешімін тауып, пішіндер бейнеленген карточкаларды көрсетеді. *Сен маған мұқият қара,* *Менің үш қабырғам,* *Үш бұрышым, үш ұшым бар. (Үшбұрыш.)* *Сопақша да емеспін,* *Үшбұрышқа дос емеспін,* *Тікбұрышқа аға болам,* *Шаршы деген мен болам. (Шаршы.)* *Денемнен бұрыштар табылмайды,* *Бірақ көп нәрсе бір маған ұқсайды:* *Әртүрлі табақтар,* *Легендер, медальдар.* *Олар адамдарға өте керек,* *Атым менің (дөңгелек).* *Менен де бұрыштар таппайсың,* *Дөңгелекке аз ғана ұқсаймын,* *Екі жағымнан қысыңқырап,* *Екі жағымнан сәл созыңқырап. (Сопақша.)* *Мына шелекке қара -* *Қақпағы мен түбі бар,* *Екі дөңгелекті қосқан -* *Бір фигураны алған. (Цилиндр.)* *Бұл дене доп болып секіреді,* *Қарбыз болып домалайды,* *Толықсыған ай болып күлімдейді,* *Күн болып жарқырайды.* *Ол қалай аталады? (Шар.)* **Түсіну деңгейі: «Бұл неге ұқсайды?» дидактикалық ойыны** Қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, текше, шар, цилиндрге ұқсайтын заттарды атаңдар. Балалар атайды, неге	**«Сұрақ-жауап»** әдісі арқылы қайталау. Дыбыстар нешеге бөлінеді? Дауысты дыбыстардың жасалу жолы қандай? Дауыссыз дыбыстар нешеге бөлінеді және қалай аталады? Буында неше дауысты дыбыс болады? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? Дидактикалық ойын-жаттығу: «Жалауша» Қандай да бір дыбысты айтады. Егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. **Түсіну деңгейі:** Дидактикалық жаттығуы: «Жуан дауысты сөзден баста» Педагог қойған сұрақтарға балалар жуан дауысты дыбыстан басталатын сөздердермен жауап беру керек. Қандай көлікпен бардың? (Ұшақпен ұштым т.б.) Сүйікті сусының? (Айран т.б.) Достарыңның аты? (Орал, Ұлпан, Омар, Асқар, Ынтымақ, Олжас.) Сүйікті ойыныңның аты қандай? («Асық», «Арқан тартыс» т.б.) Ойын: «Дұрыс қос» Педагог тақтаға екі қатарға суреттер іледі. Балаларға әр қайсысын атап айтқызады. Балаларды бір-бірден тақтаға шақырып, тапсырманы орындатады. Бір буыннан тұрып, тамақты	композициялар жасауға үйрету. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Мені таны» ойынын ойнауды ұсынады. «Суретті жұмбақ» *(Үшбұрыш.)* *(Шаршы.)* *(Дөңгелек).* *(Сопақша.)* *(Цилиндр.)* *(Шар.)* **Түсіну деңгейі: «Бұл неге ұқсайды?» дидактикалық ойыны** Қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, текше, шар, цилиндрге ұқсайтын заттарды атаңдар. Балалар атайды, неге ұқсайтынын қорытындылайды. **Геометриялық материалмен топтарда практикалық жұмыс жасау.** Санамақ арқылы топқа бөлінеді. Балаларға әртүрлі мөлшердегі текшелер жиынтығын (шаршылар, шарлар, шеңберлер және т.б.) қарастыруды және оларды өлшемнің өсуіне (кемуіне) қарай орналастыруды ұсынады. Ойынға қатысады. Фигураларды талдайды. Фигураларды бір-бірімен салыстырады. **Практикалық жұмыс.** Балалар үлестірме материалмен жұмыс істейді, сопақша мен шеңбердің геометриялық фигураларын зерттейді,	түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Мені таны» ойынын ойнауды ұсынады. Пішіндер бейнеленген карточкаларды көрсетеді. **Түсіну деңгейі: «Бұл неге ұқсайды?» дидактикалық ойыны** Қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, текше, шар, цилиндрге ұқсайтын заттарды атаңдар. Балалар атайды, неге ұқсайтынын қорытындылайды. **Геометриялық материалмен топтарда практикалық жұмыс жасау.** Санамақ арқылы топқа бөлінеді. Балаларға әртүрлі мөлшердегі текшелер жиынтығын (шаршылар, шарлар, шеңберлер және т.б.) қарастыруды және оларды өлшемнің өсуіне (кемуіне) қарай орналастыруды ұсынады. Ойынға қатысады. Фигураларды талдайды. Фигураларды бір-бірімен салыстырады. **Практикалық жұмыс.** Балалар үлестірме материалмен жұмыс істейді, сопақша мен шеңбердің геометриялық фигураларын зерттейді, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табады, бұрыштары мен қабырғасы жоқ, сопақша ұзартылған, бірақ шеңбер жоқ.Балалар, қызыл сопақшаны аламыз, жиектеріне саусағымызбен жүргіземіз. Сопақшаның бұрыштары бар ма?	**арқылы қайталау.** Дыбыстар нешеге бөлінеді? Дауысты дыбыстардың жасалу жолы қандай? Дауыссыз дыбыстар нешеге бөлінеді және қалай аталады? Буында неше дауысты дыбыс болады? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? **Түсіну деңгейі:** **Дидактикалық ойын-жаттығу: «Жалауша»** Педагог дыбыстар айтады, егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. **Дидактикалық жаттығуы: «Сөзді аяқта»** Мен сендерге сөздің ең соңғы буынын айтпай аяқталмаған сөздер айтамын сендер соңғы буынды қосып сөзді аяқтап қайтадан айтасыңдар. Мысалы: аққа...ла, ба..ла, ба..нан, бан..тик, асқа..бақ, сә..біз, домбы..ра, қам..шы, балмұз..дақ, аялда..ма, дәріха..на, емха..на, балабақ..ша, бағдар..шам, қалам...сап, қыза..нақ, бұл..ақ, көзілді..рік, тоңазт..қыш, тер..ек, ша..тыр, ал..қа, апель..син, ау..ыл, ас...пан, қарын..дас, кер...ует, қа..зан, шаныш...қы, ба..лық, қал..қан, қаң..бақ, қа..мыр, шал..бар, кі..лем, жү..рек, жүге..рі, жұл..дыз. Әр дұрыс айтылған сөзге педагог жұлдызша беріп отырады. Ойын соңында

	ұқсайтынын қорытындылайды. **Геометриялық материалмен топтарда практикалық жұмыс жасау.** Санамақ арқылы топқа бөлінеді. Балаларға әртүрлі мөлшердегі текшелер жиынтығын (шаршылар, шарлар, шеңберлер және т.б.) қарастыруды және оларды өлшемнің өсуіне (кемуіне) қарай орналастыруды ұсынады. Ойынға қатысады. Фигураларды талдайды. Фигураларды бір-бірімен салыстырады. **Практикалық жұмыс.** Балалар үлестірме материалмен жұмыс істейді, сопақша мен шеңбердің геометриялық фигураларын зерттейді, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табады, бұрыштары мен қабырғасы жоқ, сопақша ұзартылған, бірақ шеңбер жоқ.Балалар, қызыл сопақшаны аламыз, жиектеріне саусағымызбен жүргіземіз. Сопақшаның бұрыштары бар ма? Қабырғалары? Сопақша қандай фигураға ұқсайды? Қызыл сопақшаға жасыл шеңбер салыңыз. (Фигуралар бірдей мөлшерде болуы керек.) Сіз не байқадыңыз? Олар бір-бірінен несімен ерекшеленеді? Сопақшаға ұқсас заттарды тауып, оларды атайды. Сопақшаға қандай заттар ұқсас? (Сопақшаға ұқсас заттарды бейнелейтін суреттерді	білдіретін екі суретті қос (нан-қант). Екі буыннан тұрып, төсек-орынды білдіретін екі суретті қос (жастық, көрпе). Үш буыннан тұрып, көгөністі білдіретін екі суретті қос (асқабақ, қызанақ). Педагог суреттерді дұрыс қосқан балаларды мақтап, оларға жетістікке жету үшін еңбектену керектігін айтады. **Қолдану деңгейі:** **Ойын-жаттығу:** **«Сөз таңда»** Педагог мақалды оқиды, мақалдың мазмұнын балаларға түсіндіреді. Балалар суреттегі заттардың тиістісін айтып, мақалды толықтырады. Суреттегі заттардың атын буынға бөледі. **Мақал – сөздің мәйегі.** Оқу ... құдық қазғандай. *и-не, кү-рек, қа-сық.* Ата көрген ... жонар *оқ, оқ-тау, ер.* Ана көрген ... пішер. *жей-де, тон, көй-лек.* Асықпаған арбамен . . . алады. *түл-кі, қо-ян, а-ю.* **Дәптермен жұмыс** Суреттерді ата. Сөздерді буынға бөл. Дыбыстық талдау жаса. Педагог тақтаға **есік** сөзінің дыбыстық сызбасын іледі. Балаларға дәптерлерінде өз беттерінше дыбыстық талдау жасауға тапсырма береді. Балалардың жұмысын тесеру үшін, тақтаға бір баланы шақырып, талдау жасатады. Қалған балалар тақтадағы	ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табады, бұрыштары мен қабырғасы жоқ, сопақша ұзартылған, бірақ шеңбер жоқ.Балалар, қызыл сопақшаны аламыз, жиектеріне саусағымызбен жүргіземіз. Сопақшаның бұрыштары бар ма? Қабырғалары? Сопақша қандай фигураға ұқсайды? Қызыл сопақшаға жасыл шеңбер салыңыз. (Фигуралар бірдей мөлшерде болуы керек.) Сіз не байқадыңыз? Олар бір-бірінен несімен ерекшеленеді? Сопақшаға ұқсас заттарды тауып, оларды атайды. Сопақшаға қандай заттар ұқсас? (Сопақшаға ұқсас заттарды бейнелейтін суреттерді көрсетеді.) Балалар сопақшаға ұқсайтын заттарды табады, оларды атайды. Енді балалар, қолдарыңызға сары тіктөртбұрышты аламыз. Жиектерін саусағымызбен жүргіземіз. Оның бұрыштары бар ма? Қанша бұрышы бар? Қабырғалары бар ма? Қанша қабырғасы бар? Тіктөртбұрыш пен шаршыны салыстырады, сұрақтарға жауап береді. Тіктөртбұрыш қандай геометриялық фигураға ұқсайды? (Шаршыға.) Сары тіктөртбұрышқа бірдей өлшемдегі жасыл	Қабырғалары? Сопақша қандай фигураға ұқсайды? Қызыл сопақшаға жасыл шеңбер салыңыз. (Фигуралар бірдей мөлшерде болуы керек.) Сіз не байқадыңыз? Олар бір-бірінен несімен ерекшеленеді? Сопақшаға ұқсас заттарды тауып, оларды атайды. Сопақшаға қандай заттар ұқсас? (Сопақшаға ұқсас заттарды бейнелейтін суреттерді көрсетеді.) Балалар сопақшаға ұқсайтын заттарды табады, оларды атайды. Енді балалар, қолдарыңызға сары тіктөртбұрышты аламыз. Жиектерін саусағымызбен жүргіземіз. Оның бұрыштары бар ма? Қанша бұрышы бар? Қабырғалары бар ма? Қанша қабырғасы бар? Тіктөртбұрыш пен шаршыны салыстырады, сұрақтарға жауап береді. Тіктөртбұрыш қандай геометриялық фигураға ұқсайды? (Шаршыға.) Сары тіктөртбұрышқа бірдей өлшемдегі жасыл шаршыны саламыз. Бұл фигуралар несімен ерекшеленеді? Бұл фигуралар несімен ұқсас?Балалар ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табады, шаршыда барлық қабырғалары тең, тіктөртбұрышта қарама-қарсықабырғалары тең. Тіктөртбұрыш пен шаршының 4 бұрышы, 4 қабырғасы бар. Әрі қарай олар топтарға	жұлдызша саналып, жеңімпаз анықталады. Балалар, мен сендерге А.Меңжанова апайларымыздың «Бұл қай мезгіл?» өлеңін оқып беремін. Сендер мұқият тыңдап, қай мезгіл туралы айтылғанын табуларың керек. Жиып-теріп болатын, Қамбаға астық толатын. Қызыл қырман ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Шанамен зырлап желетін, Шаңғы, коньки тебетін. Аққала жасап ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Бұлтты айдай желдеткен, Нөсерлеткен, селдеткен. Шалшық кешіп ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Қойның толы жеміске, Көк майсалы еңісте. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? Балалар өлең қай жыл мезгілі туралы айтылғанын табады. **Қолдану деңгейі:** Балалар тақтадағы дыбыстық талдау мен өз дыбыстық талдауларын тексереді. ***Жаз*** **сөзінің дыбыстық талдауы.** ***Жаз*** – 1 буын, 3 дыбыс. **Ж** – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз **З** – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Жаз** сөзінде бір дауысты дыбыс, екі дауыссыз дыбыс бар. Тақтаға **«күз»** сөзінің дыбыстық сызбасын іледі. **Күз** сөзінің дыбыстық

	көрсетеді.) Балалар сопақшаға ұқсайтын заттарды табады, оларды атайды. Енді балалар, қолдарыңызға сары тіктөртбұрышты аламыз. Жиектерін саусағымызбен жүргіземіз. Оның бұрыштары бар ма? Қанша бұрышы бар? Қабырғалары бар ма? Қанша қабырғасы бар? Тіктөртбұрыш пен шаршыны салыстырады, сұрақтарға жауап береді. Тіктөртбұрыш қандай геометриялық фигураға ұқсайды? (Шаршыға.) Сары тіктөртбұрышқа бірдей өлшемдегі жасыл шаршыны саламыз. Бұл фигуралар несімен ерекшеленеді? Бұл фигуралар несімен ұқсас?Балалар ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табады, шаршыда барлық қабырғалары тең, тіктөртбұрышта қарама-қарсықабырғалары тең. Тіктөртбұрыш пен шаршының 4 бұрышы, 4 қабырғасы бар. Әрі қарай олар топтарға бөлінеді, геометриялық фигуралармен тапсырманы орындайды, педагогтың нұсқауы бойынша олар өсу, кему ретімен орналасады, әрекеттерін түсіндіреді. **Қолдану деңгейі:** **1-тапсырманы** орындауға ұсынады. Жануарлардың пішіндерін қарастырады. Қандай геометриялық фигуралар пайдаланғанын айтады.Түрлі-түсті қағаз дайындамаларын таратады - 10 кішкентай шеңбер және	жұмыспен өз талдауларын салыстырып тексереді. *Есік* сөзінің дыбыстық талдауы. *Есік* сөзінде 2 буын, 4 дыбыс бар. **Е** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **С** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **І** – жіңішке дауысты дыбыс. **К** – қатаң дауысты дыбыс, көк түспен белгілейміз. Шкаф сөзіне дыбыстық талдау жасатылады. 3.3 дыбысы бар сөзбен сөзбен сөйлем құра. [3] дыбысы бар сөзді қатыстырып, сөйлем құра. Сызбасын сыз. **Сергіту жаттығуы:** **«Үйрек»** Жай жүреміз, балпаңдаймыз, Аяқты басып алшаңдаймыз. Тұмсықты төмен түсірмейміз, Мойынды созып қайқаңдаймыз. Га-га-га, га-га-га Сызылтып біз ән айтамыз, Асықпай үйге біз қайтамыз. **Саусақ жаттығуы** Қолды алға созамыз, Алақанды бұрамыз. Алақанның сыртымен Шапалақты ұрамыз.	шаршыны саламыз. Бұл фигуралар несімен ерекшеленеді? Бұл фигуралар несімен ұқсас?Балалар ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табады, шаршыда барлық қабырғалары тең, тіктөртбұрышта қарама-қарсықабырғалары тең. Тіктөртбұрыш пен шаршының 4 бұрышы, 4 қабырғасы бар. Әрі қарай олар топтарға бөлінеді, геометриялық фигуралармен тапсырманы орындайды, педагогтың нұсқауы бойынша олар өсу, кему ретімен орналасады, әрекеттерін түсіндіреді. **Қолдану деңгейі:** **3-тапсырма** Педагог бәліштерді көрсетілген пішінге сәйкес келетін тағам түрлерімен безендіруге ұсынады. Оларды жапсырады. Балалар тапсырманы талқылайды, тәтті нанның пішінін анықтайды: төртбұрыш пен шеңбер, пішіні бірдей заттарды табады, жапсырады. **«Сиқырлы дорба» ойыны.** «Сиқырлы дорбада» - шар, текше, цилиндр, шаршы, үшбұрыш, шеңбер бар. Ал үстелде олардың суреттері бар. Ойын жағдайын жасайды: Балалар, геометриялық фигуралар мен денелер өмір сүрген, бір патшалықта бақытсыздық болды. Зұлым сиқыршы	бөлінеді, геометриялық фигуралармен тапсырманы орындайды, педагогтың нұсқауы бойынша олар өсу, кему ретімен орналасады, әрекеттерін түсіндіреді. **Қолдану деңгейі:** **4-тапсырма** Фигуралардың орындары ауысқан. Фигуралар қозғалғаннан кейін қай жерде болатынын анықтайды. Сол торкөзді бояйды. Педагог балалармен бірге талқылайды, схемадағы цифр мен көрсеткіш нені білдіретінін еске түсіреді. Балалар тапсырманы өз бетінше орындайды. Орындалуын тексеру үшін 2-3 баладан түсініктемелер сұрайды. **«Сиқырлы дорба» ойыны.** «Сиқырлы дорбада» - шар, текше, цилиндр, шаршы, үшбұрыш, шеңбер бар. Ал үстелде олардың суреттері бар.Ойын жағдайын жасайды: Балалар, геометриялық фигуралар мен денелер өмір сүрген, бір патшалықта бақытсыздық болды. Зұлым сиқыршы сиқырлы таяқшаның бір соққысымен оның барлық тұрғындарын терең зыңданға жіберді. Оларды құтқарудың бірден - бір жолы - оның қандай зат екенін, қолымен ұстап, сипалау арқылы анықтап және оның суретін табу. Балалар кезек-кезек екі қолымен фигураларды ұстап қарап, оны дорбадан шығарады, оның суретін	талдауы. ***Күз*** – 1 буын, 3 дыбыс бар. **К** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Ү** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **З** – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Күз** сөзінде бір дауысты дыбыс, екі дауыссыз дыбыс бар. **Сергіту сәті:** **«Бұғы»** Айқастырып қос қолды, Бұғы мүйіз жасаймыз. Оңға қарап, солға қарап, Азық іздей бастаймыз. Тастай мықты мүйізі бар, Біз бұғымыз қараңыз. Қар астынан мүйізбен Азық іздеп табамыз. Кәне, кәне, қарайық, Азық іздеп табайық. **Дәптермен жұмыс** **Саусақ жаттығуы:** Саусақтар шықты қыдырып, Балетке келді жүгіріп. Залдың шамы сөнеді, Бишілер билеп береді. Балет қандай тамаш! Қол соғайық таласа.

	ақ қағаз парағы. Жұпта немесе топта жұмыс істеуге болады. Шеңберлерден жапсырма ойлап табады. Жапсырады. **«Сиқырлы дорба» ойыны.** «Сиқырлы дорбада» - шар, текше, цилиндр, шаршы, үшбұрыш, шеңбер бар. Ал үстелде олардың суреттері бар. Ойын жағдайын жасайды: Балалар, геометриялық фигуралар мен денелер өмір сүрген, бір патшалықта бақытсыздық болды. Зұлым сиқыршы сиқырлы таяқшаның бір соққысымен оның барлық тұрғындарын терең зыңданға жіберді. Оларды құтқарудың бірден - бір жолы - оның қандай зат екенін, қолымен ұстап, сипалау арқылы анықтап және оның суретін табу. Балалар кезек-кезек екі қолымен фигураларды ұстап қарап, оны дорбадан шығарады, оның суретін тауып, үстіне фигураны қояды. Балалар көздерін жұмып, әрқайсысы команда бойынша дорбадан заттарды алады. Қозғалыстар мәтін бойынша орындалады. Педагог **2- тапсырманы** орындауға ұсынады. Шарды көрсетіңіз. Оны қызыл түспен бояңыз. Текшені көрсетіңіз. Оны көк түспен бояңыз. Цилиндрді көрсетіңіз. Оны сары түспен бояңыз. **Ойын жаттығуы:** «Фигураларды орналастыр» Қорапта әртүрлі пішіндегі және түрлі түсті фигуралардың аралас		сиқырлы таяқшаның бір соққысымен оның барлық тұрғындарын терең зыңданға жіберді. Оларды құтқарудың бірден - бір жолы - оның қандай зат екенін, қолымен ұстап, сипалау арқылы анықтап және оның суретін табу. Балалар кезек-кезек екі қолымен фигураларды ұстап қарап, оны дорбадан шығарады, оның суретін тауып, үстіне фигураны қояды. Балалар көздерін жұмып, әрқайсысы команда бойынша дорбадан заттарды алады. Қозғалыстар мәтін бойынша орындалады. **Ойын жаттығуы:** «Фигураларды орналастыр» Қорапта әртүрлі пішіндегі және түрлі түсті фигуралардың аралас макеттері жатыр. Фигуралар риза болу үшін, заттарды қалай қою керек екенін ойланыңыздар. Фигуралар балаларға алғысын білдіріп жатыр: енді оларды орындарына орналастыруға болады. Фигураларды тағы қалай орналастыруға болады? Балалар фигураларды пішініне немесе түсіне қарай бөлуге болады деген қорытындыға келуі керек. Үстелдерде әрқайсысында екі өлшемді және екі түсті текшелер бар. Текшелерді қарайды, тексереді, пішін белгілері (немесе түсі)	тауып, үстіне фигураны қояды. Балалар көздерін жұмып, әрқайсысы команда бойынша дорбадан заттарды алады. Қозғалыстар мәтін бойынша орындалады. **Ойын жаттығуы:** «Фигураларды орналастыр» Қорапта әртүрлі пішіндегі және түрлі түсті фигуралардың аралас макеттері жатыр. Фигуралар риза болу үшін, заттарды қалай қою керек екенін ойланыңыздар. Фигуралар балаларға алғысын білдіріп жатыр: енді оларды орындарына орналастыруға болады. Фигураларды тағы қалай орналастыруға болады? Балалар фигураларды пішініне немесе түсіне қарай бөлуге болады деген қорытындыға келуі керек. Үстелдерде әрқайсысында екі өлшемді және екі түсті текшелер бар. Текшелерді қарайды, тексереді, пішін белгілері (немесе түсі) бойынша бөледі.	

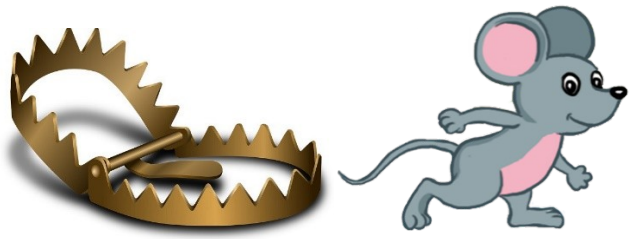
	макеттері жатыр. Фигуралар риза болу үшін, заттарды қалай қою керек екенін ойланыңыздар. Фигуралар балаларға алғысын білдіріп жатыр: енді оларды орындарына орналастыруға болады. Фигураларды тағы қалай орналастыруға болады? Балалар фигураларды пішініне немесе түсіне қарай бөлуге болады деген қорытындыға келуі керек. Үстелдерде әрқайсысында екі өлшемді және екі түсті текшелер бар. Текшелерді қарайды, тексереді, пішін белгілері (немесе түсі) бойынша бөледі.		бойынша бөледі.		
1 үзіліс - **Балалардың дербес іс-әрекеті** Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады. **Қазақтың ұлттық ойыны: «Тышқан мен қақпан»** **Басты міндеттері: Балалардың қимыл-қозғалыс әрекеттерін ұлттық ойындар арқылы жан-жақты дамыту, денсаулықтарын нығайту. Ұлттық және қимыл-қозғалыстық ойынға деген балалардың қызығушылықтарын арттыру.**					

Сөйлеуді дамытуға арналған логопедиялық жаттығулар.

Артикуляциялық гимнастика - логопедиялық қыздыру - логотип жаттығулары - бұл арнайы жаттығуларартикуляциялық аппараттың қозғалғыштығын жақсартады. Гимнастика сөйлеуді анық айтуға көмектеседі, ал бала өзін мәжбүрлеп жатқанын сезбеуі керек. Әр мүмкіндікте жаттығуларды қайталаңыз. Сондай-ақ тыныс алу жаттығуларын бастау керек. Тыныс алу жаттығуларын ойын стилінде орындауға болады. Міне, сіздің балаңызға ұнайтын және өте пайдалы болатын кейбір танымал жаттығулар:

27. **1. «Сабын көпіршігін үрле».** Жуынатын бөлмеде үрлеп ойнауға болады сабын көбіктеріалақан арасында, немесе көшеде, сабын ерітіндісін жасау үшін су құмырасына сусабынды сұйылтқаннан кейін.
28. **2. «Бақбақ (Одуванчикті) үрле»** (егер бақбақ (одуванчик) маусымы әлі келмесе, дәптер парағынан үлпілдек немесе мақтаны үрлеуге болады).
29. **3. «Кімнің қайығы ары қарай жүзеді».** Қағаздан қайықтар жасап, оларды су құйылған ыдысқа салыңыз. Қайыққа соқ, жарысып, кімнің қайығы ары қарай жүзеді. Баланың басы айналмауы үшін 7 секундтан артық емес үрлеңіз.
30. **4. «Көңілді маймыл».** Бетіңізді үрлеп, құлағыңызды ұстаңыз. Тілді көрсету және жасыру. Айна алдында беттерді жасаңыз. Енді байсалды бет жасаңыз, содан кейін маймылды қайтадан көрсетіңіз.
31. **5. «Шарларды үрлеу».** Дүкеннен түрлі-түсті шарларды сатып алып, балаңызбен бірге үрлеңіз. Шарларды үрлегеннен кейін, оларды үстелдің үстіне жинап, содан кейін оларды үстелден үрлеңіз.

6. «Жылан қалай ысқырады». Баланы кішкентай жыланның қалай ысқыратынын көрсетуге шақырыңыз (тыныш ысқырады). Үлкен жылан қалай ысқырады (орташа дыбыс) Үлкен жылан қалай ысқырады (өте қатты дыбыс).

Қазақтың ұлттық ойыны: «Тышқан мен қақпан»

Ойынның міндеттері:Балалардың қимыл-қозғалыс әрекеттерін ұлттық ойындар арқылы жан-жақты дамыту, денсаулықтарын нығайту. Ұлттық және қимыл-қозғалыстық ойынға деген балалардың қызығушылықтарын арттыру.

Дағды: Жүгіру, отыру, шеңбер құру, шеңбер бойымен жүруге жаттықтыру,қимыл қозғалыстарын шапшаң орындауға дағдыландыру.

Ойынның ережесі : Ойыншылар екі топқа бөлінеді. Бірінші топ аз да, екінші топ көп. Шеңберлердегі балалар бір-бірінің қолдарынан ұстап, қарама-қарсы бағытта жүреді. Жүргізушінің белгісі бойынша екі шеңбер де тоқтайды. Ішкі шеңберде тұрғандар қолдарын жоғары көтереді – қақпа құрайды. Қалған ойыншылар шеңберге кіріп-шығып жүгіреді. Кенеттен жүргізуші келесі белгіні береді, осы кезде ішкі шеңбер ойыншылары қолдарын лезде түсіреді. Шеңбер ішінде қалып қалған ойыншылар қақпанға түскен болып саналады. Олар ішкі шеңберде тұрғандарға қосылады да, ойыншылар қайтадан қол ұстасады. Осыдан кейін ойын жалғасады.

Әдістемелік нұсқаулар.

Мұғалім белгі берісімен қолдарын жаздырмастан жоғары көтеріп тұра қалады, осы кезде тышқан ойыншылар шеңбердің ішіне кіріп шығуы керек.Төрешінің белгісімен ойыншылар қолдарын түсіреді.Осы кезде шеңбердің ішінде қалған тышқандар ұсталған болып саналады. Олар шеңбердегі ойыншылардың қатарына қосылады.Ойын екі-үш тышқан қалғанша жалғасады. Содан кейін топтар орын ауыстырады. Ойынның соңында ұсталған тышқандар саналады. Көп тышқан ұстаған топ жеңіске жетеді.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Бірінші, екіншіге саналу арқылы 2 топқа бөлу, жүгіру, отыру, шеңбер құру, шеңбер бойымен жүруге жаттықтыру.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің анам.(қайталау) **ҰІӘ міндеттері:** -ана туралы өз ойларын айтқызу; -ойлау қабілеті мен тілдерін дамыту;	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы: :** Пайдалы қазбалар дегеніміз не? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -жансыз табиғаттағы заттар	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы Қыс өлеңі (А Асылбек)** **ҰІӘ міндеттері:** қыс туралы өз ойларын айтқызу; -ойлау қабілеті мен тілдерін дамыту;	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** «Күшік пен мысық» ертегісі. **ҰІӘ міндеттері:** -көркем шығармаларды сахналауға үйрету. -балаларды ертегіні	**2. Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:Орман** Орман (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -қылқанжапырақты ағаштар

	-ананы сыйлап, аялай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Тақырыпқа байланысты әңгіме құрай білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**өз аналарын суреттеу арқылы әңгіме құрайды, сөзге дыбыстық талдау жасайды; **Түсінеді:**өлеңде кім туралы айтылғанын түсінді; **Қолданады:** мақалды үш дауыста айтуды, тақпақты тез жаттап алуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Құшағына кіргенде, Жылынамын бір демде. Не жетеді көзіңе, Мейірімді күннен де. Үн қатасың бал тілмен, Еркелеймін әр күн мен. *(Н.Айтов)* **Түсіну деңгейі:** Иә, балалар, дұрыс таптыңдар. Ана! Бұл сөз жер бетіндегі әр елде бар. Ол – көркем, сүйкімді әрі ұлы сөз.Әрқайсымыздың да анамыз бар, дұрыс емес пе? Ендеше өз аналаларыңды суреттеп, **«Менің анам» тақырыбына әңгіме құрандар.** Балаларға көмек ретінде қосымша сұрақтар қояды: Анаңның аты кім? Кім болып жұмыс істейді? Анаңды сипаттап бере аласың ба? Ол қандай адам? Анаң сені жақсы көреді ме? Оны қайдан білесің? Педагог қол көтерген балалардың бәрінің ойларын тыңдайды. **Сөздік жұмыс:**	туралы түсінік қалыптастыру; -олардың аттарын атап, бір-бірінен ажырата білу қабілетін дамыту; -қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: өз өлкесінде өндірілетін пайдалы қазбалардың бірнеше түрі барын ,сұрақтарға нақтылы жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**өз өлкесінде өндірілетін пайдалы қазбалардың бірнеше түрін атап береді. **Түсінеді:**пайдалы қазбалардың адам өміріндегі маңызын. **Қолданады:** зерттеу және тәжірибе жасау жұмысымен айналыса алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** балаларды Қазақстанның картасымен танысуға шақырады. Қазақстан табиғаты мен қойнауында тұнып жатқан байлық, өсімдіктер мен жануарлар әлемінің алуан түрлілігі жайлы әңгімелейді. Қазақстанның «жерасты байлығы – мол қойма» атануы тегін емес. себебі мұнда көптеген пайдалы қазба байлықтар өндіріледі. Әңгімені тақпақпен жалғастырады. Шахтер келді шахтаға, Көмір қазып халқына. Дайын болған көмірді, Ұсынады халқына. **Түсіну деңгейі: Ауа райының қазіргі қалпын күнтізбеге белгілеп көрсетуді ұсынады. Әліппе**	-ананы сыйлап, аялай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Тақырыпқа байланысты әңгіме құрай білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**қыс туралы суреттеу арқылы әңгіме құрайды, сөзге дыбыстық талдау жасайды; **Түсінеді:**өлеңде кім туралы айтылғанын түсінді; **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. Қандай суық қыс деген? Қалтырайды құс деген. Құлақшынды кимесең Құлағыңды тістеген. Қандай қызық қыс деген? Бәрін шебер істеген: Бақша-бауды, тауды да Бояған ақ түспенен. Қыс дегенің ақ қана Үлбіреген мақта ма? Тыным таппай күнұзақ Тұрғызады аққала. Қыс дегенің аймақта Қатып қалған қаймақ па? Құлдырайды балалар Шанаменен сай жаққа. Өлеңді жаттату мағынасын түсіндіру Өз ойларын сұрау	рөлдерге бөліп сахналату арқылы әртістік қабілеттерін дамыту; -үй жануарларына қамқор болуға тәрбиелеу. **Дағды**: -сөздерді буынға бөлуге үйрету, дауыс ырғағын, дауыс көркемділігін дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ертегіні сахналап, ертегі кейіпкерлерін буынға бөледі; **Түсінеді:** ертегі мазмұнын, бір буында бір дауысты дыбыс болатынын; **Қолданады:** дауыс ырғағын келтіріп жүрістерін салады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, бүгін бізге «мысық» пен «күшік» қонаққа келіпті. Екі қонағымызды үстел басына отырғызайық. Ал сендердің үйлеріңде мысық пен күшік бар ма? Сендер мысық пен күшіктеріңе не бересіңдер? Олар қандай тамақ жейді? Мысықтың дауысын кім салып береді? Ал сенің күшігің қандай дыбыс шығарады? **Түсіну деңгейі:** Педагог күшік пен мысықтың үлгі суреттерін іліп қояды. Балалар, сендер ненің суретін көріп отырсыңдар? Күшіктің анасын қалай атаймыз? «Ит» деген сөз неше буыннан тұрады? Балалар, дауысты дыбыс	мен қарағай ормандарын мекендейтін жануарлар арасындағы байланыстар туралы түсінік қалыптастыру; -топпен жұмыс істеу, келісімге келу, жанындағы серіктесінің пікірін ескеру сынды әлеуметтік компетенцияларды дамыту; -туған табиғатқа деген сүйіспеншілігін қалыптастыру, оның сұлулығын қабылдап, терең түйсінуге, жануарлар мен өсімдікке қамқорлықпен қарай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: жануарлар мен өсімдікке қамқорлықпен қарай білуге,сұрақтарға нақтылы жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**орманды мекендейтін бірнеше жануарды атап береді. **Түсінеді:**жануарлардың орманда орналасу қағидасын; өсімдіктер мен жануарлар әлемінің тіршілік ететін орманмен байланысын. **Қолданады**:өз бетінше жұмыс істеу қабілеті, үлгілеу қабілеті. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Орман» өлеңін тыңдайды. Аппақ қайың, қарағай Қосылыпты табысып. Сұлу терек, жасыл желек Құшақтасып қабысып, Қарағайым, жұпар майың Жібек жолмен аңқиды. Балалардың алған білімін нығайту мақсатында сұрақтар қояды. Балалардан орманның «орман үйі» деп

	Үн қатасың – тіл қатасың, сөйлейді мағынасында. **Мақал-мәтелдер:** «Ананың сүті – бал, баланың тілі – бал». Педагог балаларға мақал-мәтелді көтеріңкі дауыспен, орта дауыспен, төмен дауыспен қайталатады **Қолдану деңгейі:** **«Ана»** сөзіне дыбыстық талдау жасауды ұсынады. **А** – жуан дауысты. **Н** – үнді дауыссыз. **А** – жуан дауысты. Дидактикалық ойын: «Анама сыйлық». Дәптермен жұмыс. Дәптердегі тапсырманы орындау. Анасына таңдаған әшекейді түрлі түсті қаламмен бояйды. Әшекей бұйымды қай жерге тағатыны, қалай аталатыны туралы айтып береді.Аналарына өмір бойы көмекші болу әр баланың парызы екенін айта келе, өлең жолдарын жаттап алуды ұсынады. Апам үшін күнде мен, Отынға ағаш жарамын. Су құямын гүлге мен, Дүкенге де барамын. *(Қ.Мырза Әли)*	**дәптердегі тапсырмалардың** көмегімен балаларды тану үдерісіне жұмылдырады. Суретті қарап шығып, көліктер мен ұшақтардың неден жасалғанын талқылайды.Олар жанар-жағармайсыз жүре ала ма? **Қосымша мәлімет:** Пайдалы қазбалар деп жер қойнауынан өндірілетін және адамзаттың қажеттіліктері үшін пайдаланылатын тау жыныстарын атайды. Жанар-жағармай мұнайдан алынады. Әтірлер, иіссудың түрлері де мұнайдан жасалады. Кешке сендер отбасымен бірге үйде бас қосасыңдар. Үйді құрылысшылар салды: кірпішін қалады, жылы болсын деп сыртын қаптады, терезесі мен есіктерін салды, ақтады. Үйді біз газбен немесе тас көмірмен жылытамыз. Таскөмір қара түсті, қатты, бірақ үгілгіш болып келеді. Темір рудасы қара түсті, қатты, нығыз зат. Ол металл заттарды өзіне тартады. **Қолдану деңгейі:** **Балаларды «объективті деректер бойынша бөлу» техникасының көмегімен топтарға бөлінуге шақырады.** Балаларға құм, сазбалшық пен көмірді зерттеп көру туралы ұсыныс жасайды. Адамның оларды қалай пайдаланатынын нақтылауды сұрайды. Балалар: Шағын зертханаларда (шағын топта) жұмыс істейді.	.	жеке бір буынды құрайды. Ал мысықтың баласын «марғау» деп айтамыз? Енді осы күшік пен мысыққа ат қойындаршы. «Ақтөс» пен «мамық» сөздері неше буыннан тұрады? Қазір «Күшік пен Мысық» ертегісін мәнерлеп оқып беремін. «Күшік пен Мысық» Қарны ашқан Күшік, тауда қаңғып жүріп Қасқырға кездеседі. Ей, күшік, мен сені жеймін, – дейді Қасқыр. Қой, жеме, мені әуелі тойдыр, сонан соң жейсің, – дейді Күшік. Жарайды, жүр, соңымнан қалмай жүре бер, – дейді Қасқыр. Екеуі бір топ Сиырды көреді. Күшік, менің көздерім, құлақтарым, құйрығым қандай? – дейді Қасқыр. Қасқыр: Енді маған қара, – деп бір Бұзаудың тамағына жабысып өлтіріп, Күшікті де тойғызады, өзі де тояды. Күшік, енді сені жемеймін. Сау бол! – деп кетіп қалады. Іші пысқан Күшік Мысыққа кездеседі. Мысық, мен сені жеймін, – дейді. Мені тойдыр, күшік. Жарайды, менімен бірге жүр, – дейді Күшік. Екеуі бір топ Түйені көреді. Мысық, маған қара, құлағым, көзім, құйрығым қандай? Көзің бозарып, құлағың	аталу себептерін сұрайды. Балалар орман туралы жұмбақтың шешуін табады: Ағаштардан тұратын үй – қызық үй. Үй толы – жан-жануар. Бұл не ғажайып үй? (Орман) **Түсіну деңгейі: Күнтізбеде бүгінгі ауа райын белгілеуге шақырады.** Балаларға орманға серуендеп қайту туралы ұсыныс жасайды. Әліппе-дәптердегі тапсырмалардың көмегімен балаларды мәселені іздеуге, шешуге жұмылдыру: Орманның суретін мұқият қарап шығып, сұрақтарға жауап бер. Суретте не бейнеленген? Ең биік ағаштарды ата (қарағай, шырша). Суретші мұнда қандай бұталардың суретін салыпты? (Бөртегүл). Суретте шөп бар ма? Орманда нелер мекендейді? Балалар суреттерді қарап шығады. Орманды қандай жануарлар мекендейтінін, онда қандай ағаштар өсетінін айтады. Суретте қайсы ағаштың биік, қайсысының аласа екенін, орманда қандай бұталар өсетінін анықтайды. Ормандағы өсімдіктерді көп қабатты үйдің қабаттарымен салыстыруға болады деген тұжырым жасайды. Үлгілеумен айналысады.Топтарға бөлініп, педагогтің алдын ала дайындаған орман суретіне жануарларды орналастырады. Орман қабаттарын айтады.

		Пайдалы қазбалардың өздеріне тән ерекшеліктерін айтады. Сазбалшық құрылыста кеңінен қолданылады. Кірпішті балшықтан жасайды. Сонымен қатар, балшықтың түрлі сұрыптарынан фарфор, фаянс, отқа төзімді материалдар жасайды. Балшық – қалдық жыныс. Таскөмір қара түсті, қатты, бірақ үгілгіш келеді. Құм – өте ұсақ түйірлі жыныс. Құм түйіршік түрінде болып келеді, сусылдақ. Оны құрылыста қолданады. Балалармен жеке-жеке жұмыс істейді. Темір кенінен (темір рудасынан) жасалған заттарды белгіле. Құмнан не соғуға болады? Ойланып көр және суретін сал. **Балаларды «Аукцион» ойынын ойнауға шақырады:**Әртүрлі заттарды аукционға шығарады. Ең соңында заттың пайдаланылуы туралы ұсыныс жасаған бала жеңеді. Кезекпен нысанды пайдалану жолдарын атап береді. П: Құм қай жерлерде пайдаланылады? Б: Құрылыста, біздің құмсалғышта пайдаланады, құммен өрт сөндіреді, эксперименттер жасауға болады. **Сергіту сәті** Еркін ұста денеңді, Тарсылдатпай еденді. Орнымыздан тұрып ап, Жүгірейік бір уақ. Бір, екі, үш, бір, екі, үш.		салпиып, тілің салақтап тұр. Күшік: Қара маған, не қылырымды? – деп Түйенің тірсегіне жабыса кетеді. Түйе қақ маңдайдан бір тебеді. Күшік сол арада ұшып түседі. Сонда Мысық: Әй, мақтаншақ, әліңе қара, сен Қасқыр бола алмайсың, – дейді. **Қолдану деңгейі:** Педагог сұрақ қою арқылы ертегі мазмұнын сұрайды. Балалар, ертегі сендерге ұнады ма? Ертегі кейіпкерлерін атап беріңдерші. Күшік келе жатып неге жолығады? Қасқыр не дейді? Күшік не дейді? Екеуі келе жатып нелерді көреді? Қасқыр нені жейді? Тойған Қасқыр Күшікке не дейді? Іші пысқан Күшік неге жолығады? Мысыққа не дейді? Мысық не дейді? Күшік жолда нелерді көреді? Түйеге күшіктің шамасы келе ме? Міне, балалар әлін білмеген әлек деген осыдан қалған екен. Енді осы ертегіні рөлдерге бөліп сахналайық (атрибуттарын кигізу). **Сергіту сәті:** Керіледі мысық, Көзін жаймен қысып. Жүгіреді күшік,	Жануарлардың көпшілігі төменгі қабаттарды тұрады. Жерде жауынқұрттар мен түрлі қоңыздар тұрады. Көртышқандар жер астын мекен етеді. **Қолдану деңгейі:** Біздің әрқайсымыздың үйіміз бар. Сол сияқты орман тұрғындарының да өз үйлері бар. Досыңды «Қайсысы қайда тұрады?» ойынын ойнауға шақыр. Қарындашты пайдаланып, жануарды тұратын үйімен қос. Кітаптардың, энциклопедиялар мен ересектердің көмегімен қылқанжапырақты орманды нелер мекендейтінін анықтап біл. Анықтайды: Аю қайда тұрады? Апанда тұрады. Қасқыр қайда тұрады? Інде, апанда. Құстар қайда тұрады? Тиін қайда тұрады? Түлкі қайда тұрады? Құмырсқа қайда тұрады? Балалармен жеке-жеке жұмыс істейді. Қылқанжапырақты орманда тіршілік ететін бір жануардың суретін салады. Әңгімелеп беруді, орманға саяхаттан алған әсерлерімен бөлісуді сұрайды. **Сергіту сәті :** Орманның біз емшісіміз Тоқ, тоқ, тоқ *(Партаны үш рет ұрады).* Құрт біткенді жоқ етеміз. Жоқ, жоқ, жоқ, *(Қимылмен көрсетеді).* Тоқ, тоқ, тоқ, Жоқ, жоқ, жоқ.

		Аяқты алға созайық, Тік көтеріп, қозғайық. Тым сылбыр да болмайық, Алға қарай озбайық. Бір, екі, үші, бір, екі, үш.		Аула ішін кезіп. Екі тілде аудармаларды айтып өтеді. Марғау мысықтың баласы екенін түсіндіреді. **Дидактикалық ойын: «Ертегі кейіпкерлерін тауып жүрісін сал».** Ойын шарты: Ертегі кейіпкерлерінің жүрісін салады.	

2 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

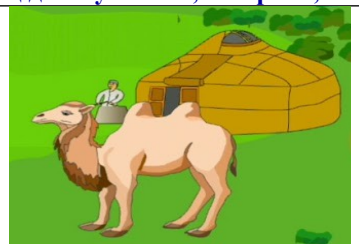
Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Аз қимылды ойын: ***«БОТАҚАН»(Қазақ халқының ойыны)***

Басты міндеттері: Балалардың денсаулығын, ой-өрісін, икемділігін, шапшаңдылығын, ұлттық ойынға қызығушылығын дамыту.

Аз қимылды ойын: ***«БОТАҚАН»(Қазақ халқының ойыны)***

Ойынның міндеттері:Балалардың денсаулығын, ой-өрісін, икемділігін, шапшаңдылығын, ұлттық ойынға қызығушылығын дамыту.

Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.

Мазмұны: Ойыншылар өз орталарынан атан түйе мен мыстан кемпір сайлап алады. Қалғандары, яғни ботақандар атан түйенің артынан бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрады. Мыстан кемпір «ұшқыш сыпыртқысымен» атан түйенің алдына «ұшып келіп»: «Керуен, қайдан келе жатырсың, қайда кетіп барасың?» деп, артындағы ботақандарының біреуін беріп кетуін сұрайды. Бірақ оған атан түйе келіспейді. Сонда мыстан кемпір жүгіріп жүріп керуеннің соңындағы ботақанды күшпен тартып алуға әрекеттенеді. Ал атан түйе мыстан кемпірді ең соңғы ботақанға жібермеуге тырысады. Ботақанды ұстап алса, мыстан кемпір оны үйіне апарып қойып келіп, енді келесі соңғы ботақанды ұстап алуға әрекет етеді. Осылай 2-3-рет қайталанған соң, атан түйе мен мыстан кемпір басқадан сайланып, ойын әрі қарай жалғастырылады.

Ойынның ережесі

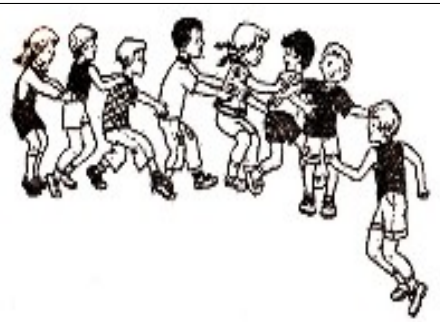
1. Ойыншылардың бір – бірінің белінен ұстап тізіліп жүргені бағаланады.
2. Тартып алу кезінде балалар арасындағы ара қашықтықтар сақталуы керек.

Әдістемелік нұсқаулар.

Ойынды 2-3-рет қайталанған соң, атан түйе мен мыстан кемпір басқадан сайланып, ойын әрі қарай жалғастырылады.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Секіру,жүгіру жаттығулары бала аяқтарының бұлшық еттерінің ,қарын, арқа,бұлшық еттерінің жетілуіне ықпалын

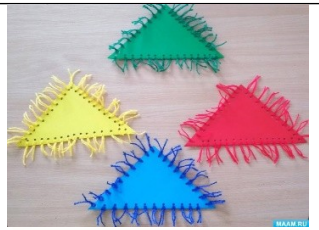
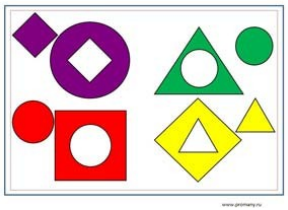
		тигізеді. Қимыл-қозғалыс әдістерін көбейтіп, қимыл сапаларының үйлесімі артады. Бала өз күшіне сенуге үйренеді.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті уақыты: Күй күмбірі

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Аулада. **ҰІӘ міндеттері: -**қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. Сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрауға жаттықтыру. Үй жануарлары туралы алған білімдерін, яғни жаңа сөздерді бекіту. -ойлау, зейін қойып тыңдау секілді қабілеттерін дамыту. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. Есту және мәтіннен таныс сөздерді таба білу қабілеттерін дамыту. **Дағды**: Сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** үй құстарын және үй жануарларын атайды. **Түсінеді:** үй жануарлары мен үй құстарына адамдар қамқор болатынын түсінеді. **Қолданады:** зейін қойып тыңдайды, таныс сөздерді мәтіннен таба алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Кішкентай	**3. . Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Көктем әндері. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерлілік элементтерін байланыстыру; -сезіммен, ырғақтық бейнесін сақтай отырып, сөздерді анық және фразалар арасында дұрыс тыныс алып әндерді айту. -ойын арқылы балаларды ептілікке,жылдамдыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Балаларға арналған аспапта ойнаудың қарапайым дағдыларын игеру. **Репертуар:** Музыка тыңдау: «Қараторғай» (Ақан сері, өңд. Б. Ерзакович) Ән айту: «Көктем» (Д. Гусинцев) «Домбыра сазы» (И. Нүсіпбаев) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Ленталармен жаттығу» (В. Моцарт) Билер: «Апатайым-ай» биі («Билеп үйренейік» жинағынан) Ойындар, хороводтар:	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** дыбыстық талдау (Р) **ҰІӘ міндеттері:** -сөзді буынға бөлу дағдыларын жетілдіру; берілген дыбысқа сөз құрай алуға жаттықтыру; -сөздерге дыбыстық талдау жасай білу дағдыларын жетілдіру; -қайырымды болуға тәрбиелеу. **Дағды**: Суреттер бойынша сөйлемдер құрай білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** суретке қарап сөйлем құрайды, сызбасын сызады, суреттегі заттың атауына сызба құрайды. **Түсінеді:** сөйлем неден құралатынын түсінеді. **Қолданады:** сөйлем сызбасын дұрыс қолдана алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Кім не істейді?» ойынын ойнау арқылы балаларды ұйымшылдыққа шақыра отырып оқу қызметін	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жабайы жануарлар. **ҰІӘ міндеттері: -**қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. -жаңылтпаш, ойындар арқылы тіл байлықтарын дамыту. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. Тілдік және артикуляциялық аппаратты, тыныс алуды және дикцияны дамыту. **Дағды:** Сөздік қорларындағы сөздерді белсенді қолдана білуге жаттықтыру, қарапайым сұрақ қойып, оларға жай сөйлеммен жауап беруді дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жаңылтпаш, жабайы жануарларды қайталайды**.** **Түсінеді:** қарапайым сұрақтарды түсінеді. **Қолданады:** жабайы жануарлардың қазақша атауын айтады, жай сөйлеммен жауап береді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өткен	**3. Жапсыру-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Орамалды әшекейле. **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың геометриялық пішіндер туралы білімдерін пысықтау; -ұқыпты жапсыруға үйрету; -саусақ моторикасын дамыта отырып, өнерге баулу; -сенсорикалық тәрбиені дамыту; -достарына көмектесе білуге тәрбиелеу. **Дағды**: түстерді сәйкестендіріп сәндеу техникасы бойынша түрлі өлшемдегі үшбұрыштарды қиюға, бұйымды әшекейлеу тәсілдерін еркін қолдана алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** геометриялық пішіндерді қиып жасайды; **Түсінеді:** орамалдың тұрмыста қажеттігін; 8 Наурыз аналар мерекесіне сыйлық жасау керектігін; **Қолданады:** түстерді сәйкестендіріп отырып ұқыпты жұмыс істеуді. **Ойлау деңгейі**: білу,

	әліппе Бота: Б-ны Ө- ге қосып, «Бө», – дейді. Лақ: М-ны Е-ге қосып, «Ме», – дейді. Қозы: М- ны Ә- ге қосып, «Мә» – дейді. Ал мен: М-ны А-ға қосып, «Ма», – деймін, «Ма-ма», – деймін, «Мама!» – деймін. Ж. Смақов Қандай төлдер аталды? Бота не дейді? Лақ не дейді? Қозы не дейді? Үй жануарлары қайда тұрады? Жылжымалы суреттермен ойын: «Аулада». **Түсіну деңгейі: Жаңа сөздермен таныстыру.** Балалар, мынау – аула. Мынау не? Мынау – аула. Мынау – ... (аула сөзін айтып жаттығады). Аулада не болуы мүмкін? *Үнтаспадан жануарлардың дауыстары естіледі.* Балалар дауысы бойынша жануарды атап, суретін аулаға орналастырады. Аулада сиыр бар. т.с.с. Педагог үй құстарын (тауық, әтеш) естеріне түсіреді. Мынау не? Аулада тауық (әтеш) бар. Құстардың суреттерін аулаға орналастырады Мынау – қаз. Қаз – үй құсы. Мынау – ... (қаз). Қаз қандай құс? Қаз – үй құсы. Аулада қаз бар. Аулада не бар? Аулада қаз бар. Мынау – үйрек. Үй-рек.	«Балақан да алақан» (Ө. Байділдаев) Музыкалық аспапта ойнау: «Латыш полькасы» (М. Раухвергер) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ән орындайды, сөздерді анық және фразалар арасында дұрыс тыныс алып айтады, музыканың сипатына сәйкес қозғалыстар жасайды. **Түсінеді:** жыл құстары, қараторғай туралы мәліметтерді біледі, түсінеді. **Қолданады:** аспаптарда ойнаудың қарапайым дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Ленталармен жаттығу» (В. Моцарт). Түрлі түсті ленталармен әуенді сезіне ырғақтық қимылдарды бірге, мәнерлеп орындауға үйретуді жалғастыру. Педагог балаларға жұмбақ жасырады: Сулар ағып жылғадан, Құстар әнін жырлаған. Бұлт айдары желбірейді, Бұл мезгілді қалай дейді? Балалармен көктем туралы, көктемде қайтып оралатын жыл құстары туралы сұхбат жүргізу. Көктемде табиғатта болатын құбылыстар туралы әңгімелесу. Интерактивті тақтада көктем көріністері, жыл құстары туралы суреттер көрсету. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Қараторғай» (Ақан сері, өңдеген Б. Ерзакович). Көптеген әндер табиғатпен	бастайды. Шофер не істейді? Ұшқыш не істейді? Етікші не істейді? Бағбан не істейді? Ұста не істейді? **2. Негізгі бөлім** «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау. Педагог: Дыбыстар нешеге бөлінеді? Дауысты дыбыстардың жасалу жолы қандай? Дауыссыз дыбыстар нешеге бөлінеді және қалай аталады? Буында неше дауысты дыбыс болады? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? Дидактикалық ойын-жаттығу: «Жалауша» Педагог дыбыстар айтады. Егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. **Түсіну деңгейі:** Дидактикалық ойын: «Дұрыс таңда» (*Педагог тақтаға алма, ағаш суреттерін және олардың дыбыстық сызбасын іледі.* – Сөздегі дыбыстарды анықтаңдар. Қай сөзге қандай дыбыстық сызба тиісті? Балалар дыбыстық талдау жүргізеді. Суреттерді тиісті сызбамен саластырады. Педагог көмек керек балаларға көмектеседі.	«Аулада» тақырыпты қайталау. Ойын: «Мен 5 үй құстарын білемін» *үй құстарының атауларын қима суреттер арқылы қайталау.* Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **ТРИЗ: «Бұл қандай жабайы жануар?»** *берілген суреттерден білетін жабайы жануарларды сипаттап табу.* Мынау қандай жабайы жануар? Мынау – қоян. Бұл қоянның құлағы. Мынау – қасқыр. Бұл қасқырдың аяғы. Мынау – аю. Аюға бал ұнайды. Мынау – түлкі. Бұл – түлкінің құйрығы. Кима материалдармен жұмыс. **Түсіну деңгейі: Жаңа сөздермен таныстыру.** Мынау – арыстан. Мынау не? Мынау – арыстан. Арыстан үлкен. Арыстан қандай? Арыстан үлкен. Мынау – жолбарыс. Мынау не? Мынау – жолбарыс. Жолбарыс үлкен. Жолбарыс қандай? Жолбарыс үлкен. Мынау – піл. Мынау не? Мынау – піл.	түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог балаларды орамалдан жасалған көрмеге алып барып, көрмедегі заттардың атауы, пішіні, өрнегі, түсі, қолданылуы жайлы сұрайды. – Балалар, нені тамашалап тұрсыңдар? Наурыз айында болатын қандай мерекелерді білесіңдер? 8 Наурыз қандай мереке? – Ал сендер аналарыңа сыйлық жасағыларың келе ме? Олай болса, аналарға арналған орамалды әшекейлейік. Үлестірмелі материалдың 70-бетіндегі орамалдың суретіне назар саламыз. – Орамалдың пішіні неге ұқсайды? – Түсі қандай? – Өрнектері қандай пішінді? **Түсіну деңгейі:** Үлгі сызық бойымен үшбұрыштарды қиып, оларды бәріміз бірге қосылып санаймыз. – Балалар, неше үшбұрыш қидық? – Неше үлкен үшбұрыш бар? – Дұрыс айтасыңдар, қалған17-сі кішкене үшбұрыштар. Жұмыс жасау барысында көмек қажет болған балаларға педагог көмектеседі. Қиып алған үшбұрыштарымызбен 71-беттегі үлгі орамалды әшекейлеп жапсырайық. Сол жағына 7 үшбұрыш жапсырамыз. Оң жағына да 7 үшбұрыш жапсырамыз. Бір үшбұрышты орамалдың ұшына жапсырамыз.

	Мынау не? Мынау – үйрек. Үйрек – үй құсы. Үйрек қандай құс? Үйрек – үй құсы. Аулада үйрек бар. Аулада не бар? Аулада үйрек бар. Мынау – күркетауық. Күр- ке- тау- ық. Мынау не? Мынау – күркетауық. Күркетауық – үй құсы. Күркетауық қандай құс? Күркетауық – үй құсы. Аулада күркетауық бар. Аулада не бар? Аулада күркетауық бар. **Қолдану деңгейі:** шағын мәтінді оқиды. Мынау – аула. Аулада үй жануарлары бар. Олар сиыр, қой, жалқы, ит, мысық. Аулада үй құстары да бар: әтеш, тауық, қаз, үйрек, күркетауық. Адам үй жануарларға және құстарға шөп, жем береді. Ойын: «Жалғастыр». Педагог бастайды, балалар аяқтайды. Үй жануарлары не жейді? Үй жануарлары ... жейді. Мысық нені жақсы көреді? Мысық ... жақсы көреді. Мысыққа сүтті кім береді? Адамдар мысыққа ... береді. Адамдар құстарға жем береді. Адамдар құстарға не береді? Адамдар құстарға ... береді. (Жем сөзін айтып жаттығады). Малдың баласын сүюі Қой сүйеді баласын: «Қоңырым», – деп, – Ештеңені білмейтін момыным», – деп.	байланысты, тау-тас, өзен-сумен байланысты болса, енді біреулер табиғат аясында жүрген құстарды әнге қосқан. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Көктем» (Д. Гусинцев). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Бұл әнде құстардың қайтуы, өлкенің жаңаруы көтеріңкі көңіл күймен жырланады. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Үйренген «Домбыра сазы» әнін (И. Нүсіпбаев) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. Жеке және хормен айту. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Апатайым-ай» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). Өткен сабақта үйренген би қимылдарын әрі қарай жалғастырып, биді таза үйлесімді билеуге талпыну. Әуенді тыңдай отырып, ырғаққа ілесе нық қимылдар жасау. ***Ойындар, хороводтар:*** «Балақан да алақан» (Ө. Байділдаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Шеңберде тұрып, ырғаққа ілесіп шапалақпен қимылдар жасайды. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Латыш полькасы» (М. Раухвергер). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка	**Дидактикалық ойын «Үйшігін дұрыс тап»** –Балалар, мен сендерге суретті карточкалар таратып беремін, сендер карточкадағы суретті атайсыңдар. Сол сөз дауысты дыбыстан басталса, тақтада тұрған қызыл үйшікке, ал дауыссыз дыбыстан басталса, көк үйшікке саласыңдар. Балалар жеке-жеке түсіндіріп, суреттерді өз үйшіктеріне салады. Дидактикалық ойын: «Кері сөзді ата»(доппен) –Балалар мен сендерге допты лақтырып сөз айтамын, сендер сол сөзге кері сөзді тауып айтасыңдар да, допты кері лақтырасыңдар. Мысалы: *жаман-жақсы, ақ-қара, ақылды-ақымақ, білімді-білімсіз, қайырымдықайырымсыз, биік-аласа, жылады-күлді, отырды-тұрды, ашты- тәтті, жапты-ашты, кіршық, таза-лас, ыстық-суық, көрікті-көріксіз, жұмды-ашты, қатты-жұмсақ, ұзын-қысқа, жалпақ-жіңішке т.б.* **Қолдану деңгейі:** Дидактикалық ойын: «Буынға бөл» –Мен сендерге суреттер көрсетем, сендер суретті атап, атуын шапалақпен буынға бөліңдер. Мысалы: *жа-пы-рақ, жү-зім, ке-ру-ет, тү-йе, та-бақ, ке-рік, пи-яз, ө-рік, жыл-қы, ше, мы-сық, а-ғаш, ал-ша, қа-ла, үс-тел,*	Піл ең үлкен жануар. Піл қандай жануар? Піл ең үлкен жануар. Мынау – керік. Мынау не? Мынау – керік. Керіктің мойны ұзын. Керіктің мойны қандай?. Керіктің мойны ұзын. Мынау– маймыл. Мынау не? Мынау– маймыл. Балалар жаңа сөздерді қайталайды. **Қолдану деңгейі:** **Дыбыстық жаттығу** (айнамен орындалады). І-і-і-і- піл-піл- піл. І-і-і-і – керік – керік – керік. **Дидактикалық ойын:** **«Аудармашы»:** педагог орыс тілінде жануарларды атайды, балалар қазақ тіліне аударады: лев, тигр, обезьяна, слон, жираф, медведь, дикие животные. Жаңылтпаш жаттау. Арыстан Арысқа Барса да, Арыстан ары Алысқа бара алмайды. Педагог жеке жұмыс жүргізеді. **Ойын: «Дауысынан таны»:** *үнтаспадан жабайы жануарлардың дауысын тыңдап, ажырату.* **Сергіту сәті:** Ұзын құлақ сұр қоян Естіп қалып сыбдырды. Ойлы-қырлы жерлерден Ытқып-ытқып жүгірді. Қарап еді артына, Қиығын салып көзінің. Келе жатқан томпаңдап Көжегі екен өзінің.	Үлкен үшбұрышты және екі кішкене үшбұрышты ортасына жапсырамыз. **Қолдану деңгейі:** Балалар, орамал әр-түрлі болады. төрт бұрышты, үш бұрышты,гүлді, әртүрлі өрнекті, түрлі түсті немесе аппақ бір түсті болады. Орамалыды әжелер, мамалар бастарына тартады. Жұқа, қалың түрлері де болады. **Ойын: «Орныңды тап»** - Балалар ойын ұнады ма? - Сендер бүгін не жасап үйрендіңдер? - Оны кімге жасап бердіңдер? - Осылай үлкендерге көмектесіп жүрелік, ойынға жақсы қатыстыңдар, рахмет! Релаксация. Орамалды сыйқырлау. Балалар үстелді айналып тұрады, ең әдемі жасалған орамалды сыйқырлайды. (қолдарымен қимылдар жасап,ауыздарымен үрлейді , осы кезде әдемі шын орамал шыға келеді) Тербеледі ағаштар, Бетіме жел еседі. Кіп-кішкентай ағаштар, Биік болып өседі

	Сиыр сүйеді баласын: «Торпағым, – деп, – Қараңғыға баспайтын қорқағым», – деп. Түйе сүйеді баласын: «Боташым, – деп, – Жәудіреген көзіңнен, тоташым», – деп. Ешкі сүйеді баласын: «Лағым, – деп, – Тастан тасқа секірген шұнағым», – деп. Жылқы сүйеді баласын: «Құлыным», – деп, – Тұлпар болып жүгірер жұлыным», – деп Педагог оқып, мазмұнын түсіндіреді. Таныс сөздерді атау: қой, сиыр, түйе, ешкі, жылқы, бала. Мамаларың сендерді не деп еркелетеді? (Балалардың жауаптары). Мен ботақаным, құлыным, қозым – деп еркелетемін. Ата-әже, аналар балаларын осылай еркелетеді.	ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді.	*шал- ма, тек-ше, те-ре-зе, са-ғат, са-ғыз, қой, қо-ян, түл-кі, піл, ке-се, ша-ныш-қы, ти-ін, и-не, пи-ма, ли-мон, ал-мұрт, қар-быз, қа-лам, ше-лек, қы-за-нақ, а-рыс-тан, жол-ба-рыс, тас-ба-қа, ба-қа, қай-мақ, кө-бе-лек* т.б. **Дәптермен жұмыс** **Сергіту сәті:** **«Толқын»** Айқастырып саусақтарды біз, Толқындарды тербетеміз. Шалқытып көк толқындарды, Жайменен біз әндетеміз. **Саусақ жаттығуы:** Партадағы саусақтар Адымдайды, жүреді. Өнерлі бұл саусақтар Сурет сала біледі. Ортанғы мен сұқ саусақ Түйеқұсты салады. Төңкеріліп аспанға, Қоян да бола қалады.		

3 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Аз қимылды ойын.

Ұмыт бола бастаған ұлттық ойындар: «Ақырын – қатты»

Басты міндеттері: Өмірде белсенді болуға, алға қойған мақсатты орындауға үйрету,қимыл-қозғалыс қабілеттерін дамыту. Балаларды шапшаңдыққа, жылдамдыққа, төзімдікке, салауатты өмір салтына тәрбиелеу.

Аз қимылды ойын.

Ұмыт бола бастаған ұлттық ойындар: «Ақырын – қатты»

Ойын міндеттері: Өмірде белсенді болуға, алға қойған мақсатты орындауға үйрету, қимыл-қозғалыс қабілеттерін дамыту. Балаларды шапшаңдыққа, жылдамдыққа, төзімдікке, салауатты өмір салтына тәрбиелеу.

Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру.

Әдістемелік нұсқау: Жүргізуші ойыншыларға теріс қарап тұрады, ал ұстаз балалардың біреуіне жасыруға бір зат береді. Барлық балалар зат кімде екендігін біледі. Жүргізуші затты жасырған ойыншыға жақындап келсе, балалар қатты шапалақтай бастайды, ал ол алыстаған сайын шапалақтар тыныш бола бастайды. Егер жүргізуші ұзақ уақыт сәтсіздікке тап болса, оны басқа ойыншы алмастырады.

Ойын шарты:

«Тап та үндеме»

Ұстаз алдын ала қандай да бір затты тығады және оны табуды ұсынады. Кімде-кім көрегер болса, ол ұстазға жақындап, оның құлағына айтады. Балалардың көпшілігі тапсырманы орындағаннан кейін, ұстаз неғұрлым зейінді ойыншыларды атайды.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене тәрбиесі -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Жан-жағыңа жылулық сыйла! **ҰІӘ міндеттері:** -кең адымдап жүгіруді, гимнастикалық қабырғаға аяқты аяқтың қасына қоя отырып, қиғаштап қозғалып өрмелеп, алма-кезек адымдап түсуді жалғастыру; -ептілікті, төзімділікті, ойлауды, майысқақтықты дамыту; -салауатты өмірге, денсаулығын сақтауға, әлсіздерге көмек беруге, күштілікке тәрбиелеу.	**4:** Әкесі мен баласы л Толстойдың әңгімесі **ҰІӘ міндеттері:** -ана туралы өз ойларын айтқызу; -ойлау қабілеті мен тілдерін дамыту; -ананы сыйлап, аялай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Тақырыпқа байланысты әңгіме құрай білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**өз аналарын суреттеу арқылы әңгіме құрайды, сөзге дыбыстық талдау жасайды;	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Жан-жағыңа жылулық сыйла! **ҰІӘ міндеттері:** -кең адымдап жүгіруді, гимнастикалық қабырғаға аяқты аяқтың қасына қоя отырып, қиғаштап қозғалып өрмелеп, алма-кезек адымдап түсуді жалғастыру; -ептілікті, төзімділікті, ойлауды, майысқақтықты дамыту; -салауатты өмірге, денсаулығын сақтауға,	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Көктем әндері. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерлілік элементтерін байланыстыру; -сезіммен, ырғақтық бейнесін сақтай отырып, сөздерді анық және фразалар арасында дұрыс тыныс алып әндерді айту.	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Мұздағы ойын. **ҰІӘ міндеттері:** -денені түзу ұстап, тізені жоғары көтере еркін жүруге, жүгіруге, тізе мен санды жоғары көтеріп, ырғақпен жүруге; зал ішінде бір-біріне доп лақтырып жүгіруге жаттықтыру. **Дағды:** -көзмөлшерін, заттарды имек ағашпен алып жүргенде зейінін шоғырландырып,

	Дағды: -қимыл әрекеттердің еркін орындалуын, себетке допты аяқты бүгіп, жаза келе дәлдеп лақтыруды, бастапқы қалыпқа дұрыс келе білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** өзін-өзі уқалау, себетке доп лақтыру. **Түсінеді:** гимнастикалық қабырғаға аяқты аяқтың қасына қоя отырып, қиғаш қозғалып өрмелеп, алма-кезек адымдап түскенде қимылын түзетеді. Допты кеуде деңгейінде ұстап, балалар қолдарын өзіне қарай төмен айналдырып, сосын түзете жазып жоғары көтереді де, қолының басы мен саусақтарын ашып, итерген қимыл жасайды. Доптан көзін алмай, шынтақтарын екі жаққа жібермей, жинап ұстайды. **Қолданады:** түрлі жүктемелерде тыныс алуды қалыпқа келтіру, дұрыс тыныс алу, топтарға бөлініп негізгі жаттығуларды орындау, шеңбердің ішіне немесе шеңбердің сыртына екі аяқтап секіру, қозғалыс кезінде тепе-теңдік сақтау, кеңістікті барлау. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Жан-жағыңа жылулық сыйла». «Балалар, бір-біріңнің көздеріңе жылулықпен қарасаңдар, сол жылулықты жүректеріңмен, алақандарыңмен сезінесіңдер. Кәне, сезесіңдер ме? Енді әрқайсысымыз қасымыздағыларға жылы лебіз білдіріп, ізгі ниеттер	**Түсінеді:**өлеңде кім туралы айтылғанын түсінді; **Қолданады:** мақалды үш дауыста айтуды, тақпақты тез жаттап алуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. Бір патша болыпты, оның Нумитор және Амулий деген екі ұлы болады. Патша өлерінің алдында ұлдарына: «Сендер байлықты өзара қалай бөлесіңдер? Кім өзіне Патшалықты алады, ал кім өзіне менің барлық байлығымды алады» - дейді. Нумитор патшалықты алады, Амулий байлықты қалайды. Байлыққа ие болған Амулий ағасының патша болғанын көре алмайды, содан ол патша болу үшін солдаттардың көңілін сыйлықтармен алдап, Нумиторді кетіру үшін айдап салады. Солдаттар Амулийдің айтқанын істейді, ол патша болады.	әлсіздерге көмек беруге, күштілікке тәрбиелеу. **Дағды:** -қимыл әрекеттердің еркін орындалуын, себетке допты аяқты бүгіп, жаза келе дәлдеп лақтыруды, бастапқы қалыпқа дұрыс келе білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** өзін-өзі уқалау, себетке доп лақтыру. **Түсінеді:** гимнастикалық қабырғаға аяқты аяқтың қасына қоя отырып, қиғаш қозғалып өрмелеп, алма-кезек адымдап түскенде қимылын түзетеді. Допты кеуде деңгейінде ұстап, балалар қолдарын өзіне қарай төмен айналдырып, сосын түзете жазып жоғары көтереді де, қолының басы мен саусақтарын ашып, итерген қимыл жасайды. Доптан көзін алмай, шынтақтарын екі жаққа жібермей, жинап ұстайды. **Қолданады:** түрлі жүктемелерде тыныс алуды қалыпқа келтіру, дұрыс тыныс алу, топтарға бөлініп негізгі жаттығуларды орындау, шеңбердің ішіне немесе шеңбердің сыртына екі аяқтап секіру, қозғалыс кезінде тепе-теңдік сақтау, кеңістікті барлау. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** «Жан-жағыңа жылулық сыйла». «Балалар, бір-біріңнің көздеріңе жылулықпен	-ойын арқылы балаларды ептілікке,жылдамдыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Балаларға арналған аспапта ойнаудың қарапайым дағдыларын игеру. **Репертуар:** Музыка тыңдау: «Қараторғай» (Ақан сері, өңд. Б. Ерзакович) Ән айту: «Көктем» (Д. Гусинцев) «Домбыра сазы» (И. Нүсіпбаев) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Ленталармен жаттығу» (В. Моцарт) Билер: «Апатайым-ай» биі («Билеп үйренейік» жинағынан) Ойындар, хороводтар: «Балақан да алақан» (Ө. Байділдаев) Музыкалық аспапта ойнау: «Латыш полькасы» (М. Раухвергер) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ән орындайды, сөздерді анық және фразалар арасында дұрыс тыныс алып айтады, музыканың сипатына сәйкес қозғалыстар жасайды. **Түсінеді:** жыл құстары, қараторғай туралы мәліметтерді біледі, түсінеді. **Қолданады:** аспаптарда ойнаудың қарапайым дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Ленталармен жаттығу» (В. Моцарт). Түрлі түсті ленталармен әуенді сезіне	тұрақтандыруын, шайбаны соғу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** имек ағаш пен түрлі тактикаларды пайдаланып целлулоид шарларды алып жүру, шайбамен кегельдерді соғып түсіру. **Түсінеді:** геометриялық фигуралардың ерекшеліктерін**,** түрлі қимыл-қозғалыстар кезінде өзінің әрекеттерін басқалармен үйлестіруді. **Қолданады:** кеңістікті бағдарлау, жағдайларға байланысты қозғалыс кезінде бағытты өзгерте алу дағдыларын. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** **Тренинг-ойын:«Өзіңді тыңда»** «Өзіңе қалай ыңғайлы, солай тұр. Көздеріңді жұмыңдар. Не естідіңдер? Сендерге не кедергі жасайды? Қандай дыбыстар кедергі жасайды? Сендерге шыныққан, дені сау болуға не кедергі болуы мүмкін?» Балалар қоршаған ортадағы денсаулыққа зиянды, жағымсыз факторларды атап айтады. Денсаулығын қалыптан тыс жабдықтарды пайдаланып, нығайту ұсынылады». **Түсіну деңгейі:** **«Ине-жіп»** Бір-бірден тізбекпен бұраландап (ирелеңдеп) жүру. Жүріп келе жатып, бағытты өзгертуге назар аударту – геометриялық фигуралар түрінде көрсету: шеңбер, үшбұрыш, шаршы,

	айтайық. Айтқан сөздерден жүрек жылуы бойымызға тарап, алақандарымыз ысып бара жатыр» Жай жүріс пен аяқтың басымен қолдарын жоғары көтеріп жүруді, өкшемен қолдарын екі жаққа созып жүруді, аяғын бүгіп қолдарын беліне қойып жүруді, аяқтарын қолымен артқа сілкіп қағып жүруді кезектестіру. Тізбекпен жылдамдықты өзгерте отырып жүгіру. **Түсіну деңгейі: Тыныс алуды қалыпқа келтіру.** Төрт-төрттен тізбекке қайта тұру.**Текшелермен орындалатын жалпы дамыту жаттығулары. (№2)** Топтарға бөлініп негізгі қимылдарды жасау. Баскетбол себетіне доп лақтыру. Допты кеуде деңгейінде ұстап, балалар қолдарын өзіне қарай төмен айналдырып, сосын түзете жазып жоғары көтереді де, қолының басы мен саусақтарын ашып, итерген қимыл жасайды. Доптан көзін алмай, шынтақтарын екі жаққа жібермей, жинап ұстайды. Баскетбол қалқанынан 2,5 метр қашықтықта тізбектерге тұрады. Бастапқы қалыпқа дұрыстап тұрады. Аяқтарын тізеден аздап бүгеді. Аяқтарын иық деңгейіне қойып, бір аяғын аздап алдыға шығарады. Денесі алдыға итеріліп, бар салмақ екі аяққа бөлінеді. Қолдар шынтақтан аздап бүгіліп, кеуденің тұсында	Әңгімені өздеріне мазмұндату сахналау	қарасаңдар, сол жылулықты жүректеріңмен, алақандарыңмен сезінесіңдер. Кәне, сезесіңдер ме? Енді әрқайсысымыз қасымыздағыларға жылы лебіз білдіріп, ізгі ниеттер айтайық. Айтқан сөздерден жүрек жылуы бойымызға тарап, алақандарымыз ысып бара жатыр» Жай жүріс пен аяқтың басымен қолдарын жоғары көтеріп жүруді, өкшемен қолдарын екі жаққа созып жүруді, аяғын бүгіп қолдарын беліне қойып жүруді, аяқтарын қолымен артқа сілкіп қағып жүруді кезектестіру. Тізбекпен жылдамдықты өзгерте отырып жүгіру. **Түсіну деңгейі: Тыныс алуды қалыпқа келтіру.** Төрт-төрттен тізбекке қайта тұру.**Текшелермен орындалатын жалпы дамыту жаттығулары. (№2)** Топтарға бөлініп негізгі қимылдарды жасау. Баскетбол себетіне доп лақтыру. Допты кеуде деңгейінде ұстап, балалар қолдарын өзіне қарай төмен айналдырып, сосын түзете жазып жоғары көтереді де, қолының басы мен саусақтарын ашып, итерген қимыл жасайды. Доптан көзін алмай, шынтақтарын екі жаққа жібермей, жинап ұстайды.	ырғақтық қимылдарды бірге, мәнерлеп орындауға үйретуді жалғастыру. Педагог балаларға жұмбақ жасырады: Сулар ағып жылғадан, Құстар әнін жырлаған. Бұлт айдары желбірейді, Бұл мезгілді қалай дейді? Балалармен көктем туралы, көктемде қайтып оралатын жыл құстары туралы сұхбат жүргізу. Көктемде табиғатта болатын құбылыстар туралы әңгімелесу. Интерактивті тақтада көктем көріністері, жыл құстары туралы суреттер көрсету. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Қараторғай» (Ақан сері, өңдеген Б. Ерзакович). Көптеген әндер табиғатпен байланысты, тау-тас, өзен-сумен байланысты болса, енді біреулер табиғат аясында жүрген құстарды әнге қосқан. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Көктем» (Д. Гусинцев). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Бұл әнде құстардың қайтуы, өлкенің жаңаруы көтеріңкі көңіл күймен жырланады. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Үйренген «Домбыра сазы» әнін (И. Нүсіпбаев) еске түсіру, сөздерін анық	сопақ. **«Түсіріп алма!».** Бір затты алаң бойымен жұпта, сүйем қадам аттай отырып алып жүру ұсынылады. Балалар екі-екіден бір-біріне қарап тұрады. Имек ағаштарына екеуіне ортақ бір затты қойып, алаңның екінші жағына бірігіп жеткізеді. Әрекеттерін үйлестіріп, затты түсіріп алмауға тырысады. **«Мұздағы кегельдер».** Алаңқайдың ортасында кегельдер тұр. Ойыншылар кегельге шайбаны имек ағаштарымен атып, тигізуге тырысады. Имек ағашты дұрыс ұстауларын еске салу керек: бір қолымен (күші басымдау) имек ағаштың ұшынан, екінші қолымен (күші аздау) имек ағаштың ортасына таман ұстап, шайбаны осы қолымен бағыттау. Шайбаны соққанда имек ағаштың астыңғы қыры толық мұз бетінде жататындай етіп ұстауға тырысады. Жаттығуды орындағанда бұрын білгендерін пайдаланады. **Қолдану деңгейі:** **«Шарларды қуалау».** Баумен жасалған жіңішке дәліз бойымен имек ағаштарды пайдаланып, целлулоид шарларды алаңқайдың қарама-қарсы шетіне жеткізу. **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Жердің төрт күші»** Ойыншылар шеңбер бойында тұрады. Жүргізушінің нұсқауларын

	тұруы керек. Допты бір орында тұрып, екі қолмен кеудеден себетке лақтырады. **Қолдану деңгейі:** Гимнастикалық қабырғамен өрмелеу. Гимнастикалық қабырғаға аяқты аяқтың қасына қоя отырып, қиғаш қозғалып өрмелеп, алма-кезек адымдап түсу. Қолдарымен сатыдан мықтап ұстап, алма-кезек адымдап қозғалады. Сатыдан ұстағанда төрт саусағын сатының үстінен, басбармағын астынан келтіріп, дұрыс ұстайды. **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Тұзақ»** Ойыншылар бірінің ішінде бірі орналасқан екі шеңберге тұрады. Екі шеңбер екі бағытта қозғалады. Бастаушының белгісімен екі шеңбер бір уақытта тоқтап, ішкі шеңбердегі балалар қолдарын жоғары көтеріп, «қақпа» жасайды.Сыртқы шеңбердегі балалар «қақпадан»бір кіріп, бір шығып жүреді.Бастаушы тағы белгі бергенде ішкі шеңбер«қақпаны» күрт жабады да, шеңбер ішінде қалып қойған балалар тұзаққа түседі. Олар енді ішкі шеңберге қосылады. Ойын осылайша жалғаса береді. **Өзін-өзі ұқалау:** **«Балақан, қандай жақсы алақан!»** Балалар өлең жолдарын айтып тұрып, шапалақтап қимылдар жасайды.		Баскетбол қалқанынан 2,5 метр қашықтықта тізбектерге тұрады. Бастапқы қалыпқа дұрыстап тұрады. Аяқтарын тізеден аздап бүгеді. Аяқтарын иық деңгейіне қойып, бір аяғын аздап алдыға шығарады. Денесі алдыға итеріліп, бар салмақ екі аяққа бөлінеді. Қолдар шынтақтан аздап бүгіліп, кеуденің тұсында тұруы керек. Допты бір орында тұрып, екі қолмен кеудеден себетке лақтырады. **Қолдану деңгейі:** Гимнастикалық қабырғамен өрмелеу. Гимнастикалық қабырғаға аяқты аяқтың қасына қоя отырып, қиғаш қозғалып өрмелеп, алма-кезек адымдап түсу. Қолдарымен сатыдан мықтап ұстап, алма-кезек адымдап қозғалады. Сатыдан ұстағанда төрт саусағын сатының үстінен, басбармағын астынан келтіріп, дұрыс ұстайды. **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Тұзақ»** Ойыншылар бірінің ішінде бірі орналасқан екі шеңберге тұрады. Екі шеңбер екі бағытта қозғалады. Бастаушының белгісімен екі шеңбер бір уақытта тоқтап, ішкі шеңбердегі балалар қолдарын жоғары көтеріп, «қақпа» жасайды.Сыртқы шеңбердегі балалар	айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. Жеке және хормен айту. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Апатайым-ай» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). Өткен сабақта үйренген би қимылдарын әрі қарай жалғастырып, биді таза үйлесімді билеуге талпыну. Әуенді тыңдай отырып, ырғаққа ілесе нық қимылдар жасау. ***Ойындар, хороводтар:*** «Балақан да алақан» (Ө. Байділдаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Шеңберде тұрып, ырғаққа ілесіп шапалақпен қимылдар жасайды. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Латыш полькасы» (М. Раухвергер). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді.	орындайды. Егер «жер» десе, қолдарын төмен түсіреді, «су» десе, қолдарын алға созып, жүзу қимылдарын жасайды,«ауа» десе, құстай ұшады, «от» десе, қолдарын айналдырады. Қателескен бала ойыннан шығады. **Көзге арналған жаттығулар** (И.В. Чупаха) 1.Көз қарашығын оңға, солға, жоғары, төмен айналдырып қозғалту. 10–20 секундқа татты қысып жұмып тұрып, бұлшық еттерін босатып, көзін ашу. Көздің үсті-астын саусақтың жұмсақ жерімен ақырын уқалу. 2.Көздің үсті-астын, айналасын, қастарының үстінен ақырын сипау. (Бұл қимылдар рахат сыйлап, ұйқыны келтіреді). 3.Қабырғаға қарап 2–5 метр қашықтықта тұру. Қабырғадан бір-бірінен 50 см қашықтықта, бірінің астында бірі тұрған екі нүктені белгілеп, сол нүктелердің бірінен екіншісіне көзден жол салу. 4.5 метр қашықтықтан 10–20 секунд бойы бір нүктеге қарап, тамашалау (йоганың тыныңу тәсілдерінің бірі) Көзді жұмып, бірақ бос ұстап, көзді ішінен жоғары қозғалту. Көздің үстіңгі қабығы өзі төменге түсе бастайды. Бастапқы қалыпқа келтіру. Бірнеше рет қайталағанда, тыныштық орнағанын сезінеді.

	Балақан, балақан, Қандай жақсы алақан! Оң жағымнан қағамын, *Ақырын, абайлап,* *беттерінен қағады.* Мен тамаша баламын! *Қолдарын биік көтеріп,* *жоғарыда қолдарын* *шапалақтайды.* Сол жағымнан қағамын, Мен керемет баламын! *Тізелерінен шапалақтап* *қағады.* Қолымды биік көтеріп, *Иықтарынан шапалақтап* *қағады.* Шапалақтап аламын! *Бүйірлерінен, арқасынан* *шапалақтап қағады.* Тіземнен де шап, шап, *Кеудесінің оң жағынан, сол* *жағынан шапалақтап* *қағады.* Иықтан да шап, шап, Шапалақтап аламын! *Алақанын алақанына қойып,* *ақырындап сипайды.* Бүйірден де шап, шап, Артымнан да шап, шап, Алдымнан да шап, шап, Айқастырып қағамын! Алақанға алақан, Сипап-сипап аламын. Мен ғаламат баламын!		«қақпадан»бір кіріп, бір шығып жүреді.Бастаушы тағы белгі бергенде ішкі шеңбер«қақпаны» күрт жабады да, шеңбер ішінде қалып қойған балалар тұзаққа түседі. Олар енді ішкі шеңберге қосылады. Ойын осылайша жалғаса береді. **Өзін-өзі уқалау:** **«Балақан, қандай жақсы алақан!»** Балалар өлең жолдарын айтып тұрып, шапалақтап қимылдар жасайды. Балақан, балақан, Қандай жақсы алақан! Оң жағымнан қағамын, *Ақырын, абайлап,* *беттерінен қағады.* Мен тамаша баламын! *Қолдарын биік көтеріп,* *жоғарыда қолдарын* *шапалақтайды.* Сол жағымнан қағамын, Мен керемет баламын! *Тізелерінен шапалақтап* *қағады.* Қолымды биік көтеріп, *Иықтарынан* *шапалақтап қағады.* Шапалақтап аламын! *Бүйірлерінен, арқасынан* *шапалақтап қағады.* Тіземнен де шап, шап, *Кеудесінің оң жағынан,* *сол жағынан шапалақтап* *қағады.* Иықтан да шап, шап, Шапалақтап аламын! *Алақанын алақанына* *қойып, ақырындап* *сипайды.* Бүйірден де шап, шап, Артымнан да шап, шап, Алдымнан да шап, шап, Айқастырып қағамын! Алақанға алақан,		

			Сипап-сипап аламын. Мен ғаламат баламын!		
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**ЭкалогияАқпан** **Серуен кешені № 13** **Қар жауып тұрған көріністі бақылау** **Міндеттері:** - Қар ұшқындарының әртүрлі формада болатынына назар аудару; -Салыстыра білуге үйрету, танымдық белсенділіктерін дамыту.. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** «Суретші қыс» К. Нүсіпов Қонақтайды бақтарға, Ақ көбелек, ақ мамық. Аунап таза ақ қарға, Балалар жүр мақтанып. Тазарып бар кір, шаңнан, Қыс өнерін бастады. Терезеге қыраудан, Сурет сала бастады. Балаларға сұрақтар: Жауған қар қандай? Ұшқан қарды алақандарыңа қондырыңдар, қар ұшқындары қандай? Жақсылап қараңдаршы, қардың әр ұшқыны әртүрлі өрнекте екенін көреміз. Байқадыңдар ма?. **Д/О: «Ұқсас өрнекті тап».** Алақанға қар ұшқындарын қондырып, олардың бір-біріне ұқсастарын табу **Зерттеу жұмысы:** Алақандағы қар неге ериді? Қардың қай жерде, алақанда ма, әлде қолқап сыртында ма тез еритінін бақылау. Неге? Қар ерігенде не пайда болады? **Еңбек:** Қардан қамал тұрғызу.	**Ақпан** **Серуен кешені № 14** **Бұлттарды бақылау** **Міндеттері:** **-**Әлемді жалпы түсінудің негізі ретінде жер мен аспанды біртұтас деп ұғынуды қалыптастыруды жалғастыру **Бақылау барысы** **Көркем сөз «Бұлт»** **Ә. Ақыпбекұлы** Бұлттың қайда тұрағы, Біле алмадым мұны әлі. Білерім көк аспанның Бұлт көшпелі бұлағы. **Тәрбиеші балаларға сұрақ береді.** Аспанға қараңдар, не көріп тұрсыңдар? Бүгінгі бұлттар қандай? Қалай ойлайсыңдар, бүгін қар немесе жаңбыр жауады ма? Бұлт қай бағытқа жүзіп барады? **Еңбек:** Бүлдіршіндердің алаңындағы сырғанақ құрылысының орнын тазалауға көмектесу **Мақсаты:** бірлесіп жұмыс істеуді, жасалған жұмыстан рахат алуды үйрету. Кішкентайларға көмектесуге дайын болуға тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Үйсіз қоян». **Мақсаты:** —бір-біріне соқтықпай жүгіре білуді үйрету; —жылдамдыққа және шыдамдылыққа тәрбиелеу.	**Ақпан** **Серуен кешені № 15** **Табиғаттың құбылмалы өзгерістерді бақылау** **Міндеттері**: Табиғаттағы көктемгі өзгерістер туралы түсініктерін қалыптастыру; айнала қоршаған ортадан көктем өзгерістерін көре білуге үйрету; табиғатты бақылауға деген қызығушылығын арттыру, қамқор болуға тәрбиелеу. ***Бақылау барысы*** **Тәрбиеші:** Балалар, мені тыңдаңдар, қазір мен сендерге өлең оқимын, сендер жасырынған сөздерді табыңдар. Жауған қарымен, ... құнар береді. (қыс) Үлкендер қарбалас, ... дән себеді. (көктемде) Бақ пенен бақшаны, ... баптап өсіреді. (жазда) Дихандар жемісін, ... жинап береді. (күзде) Тәрбиеші сұрақтары: Өлеңде қандай жыл мезгілдері туралы айтылған? Қазір жылдың қай мезгілі? Көктемнің алдында қай мезгіл болды? Көктемнің келуімен табиғатта қандай	**Ақпан** **Серуен кешені №16** **Маусымдық өзгерістерді бақылау.** **Ақпан айының соңғы күні** **Міндеттері:** -Табиғат өзгерістері туралы түсініктерін қалыптастыру; Қыс аяғындағы табиғат көрністерін (су тамшылары, қардың жібуі т.б.) көре білуге баулу; -өлең жолдарындағы қыс көрністері туралы бейнелеуді таба білу туралы білімдерін бекіту. **Бақылау барысы** Оңтүстіктен жел соқты. Ол өзімен жылылық ала келді. Түс кезінде төбелерден су тамшылары көрінді. Көктемнің жақын қалғаны табиғатта біліне бастады. Ақпан қыстың соңғы айы. Ақпан айында күн ұзара бастайды. Күннің шуағы молаяды. Үй шатырларынан мұз сүңгілер пайда болады. Ақпанда жылылық сезіледі. Күртік қарлар аласара бастайды. Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады: Жиегіне шатырдың, Мұздан шеге қатырдым. (сүңгі) Балаларға сұрақтар Қыста неше ай бар? Қыс айларын ата? Қыстың ең соңғы айы қай ай? Ақпан айында табиғатта	**Наурыз** **Серуен кешені № 1** **Көктемнің бірінші күні,қарды бақылау** **Міндеттері:** — Табиғаттағы маусымдық өзгерістерге бақылауды жүргізуге үйрету — Өлі табиғаттағы (күн – қар) болатын өзара байланыстар туралы білімін тиянақтау **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Бұл қай кезде болады»** **Ш. Ахметов** Ақ қар еріп, Су көбейіп, Сай-салаға ағады. Бұршік шашып, Жапырақ ашап, Гүл, бәйшешек басады. Бөбектерім, айтыңдаршы, Бұл қай кезде болады? Балаларға сұрақтар *Қазір жылдың қай мезгілі? *Көктемде табиғатта қандай өзгерістер болады? *Аулада қар еріп жатқан жер байқала ма? *Неге бұл жердің қары еріп жатыр? Халық болжамдары бар: қар ұлпалары іріленсе — күннің жылынуын күт; қараторғай келсе көктемді қарсы ал. Көктемнің алғашқы күндерінен бастап күннің шуағы молаяды. Күннің көзі көбірек түсетін жерлердегі қарлар еріп, жер бусана бастайды. Аяққа басқан қар тапталып, кешкі аязбен қатқақ пайда болады. Бірақ, бұл ұзаққа созылмайды. Күннен күнге күннің жылуы молайып, жердегі қар еріп, суға айналады. **Зерттеу жұмыстары:**

	Мақсаты: Бірлесе жұмыс істеуге тәрбиелеу; Бастаған істі аяқтауға үйрету. **Қимылды ойын:** **«Қар жауып тұр»** **Мақсаты:** тәрбиеші белгісі бойынша әрекет ете білу және назар аудара білу дағдыларын дамыту. **Жаттығу ойындары** **«Байқап өт».** **Мақсаты:** заттар арасынан, оларды құлатпай ирелеңдеп жүруге үйрету.	**Жеке жұмыс:** Жаңылтпаш айту: «Ала бұлт ақ па, Ақ бұлт ақ па? Ала бұлт ақ емес, Ақ бұлт ақ» «Анау арал қай арал, Қайыңды арал, талды арал» **Жұмбақ:** Етек-жеңі жиналмай, Дауыл тұрса дым қалмай, Түйдектеліп көшеді, Тоз-тоз болып өшеді. (Бұлт)	өзгерістер болады? Қазір айналадан қандай өзгерістерді көруге болады? **Зерттеу жұмысы:**Мектеп ауласынан күннің жылуымен еріген қар суын (қар айналасындағы ылғалды жер) табу, оның неге ерігенін әңгімелеу. (көктемде күн шуағы молаяды, күн көзі көп түскен жердегі қар жібиді де, ылғал пайда болады) **Еңбек:** Гүл егетін жерді тазалау. *Мақсаты:* Еңбекке деген оң көзқарастарын тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Кім жылдам?». Мақсаты: жүкіруге жаттықтыру, жылдамдықтарын дамыту. **Жаттығу ойыны:** Орнында тұрып биіктікке секіру. Мақсаты: секіре білу дағдыларын дамыту, жылдамдықтары мен күштерін есептей білу.	қандай өзгерістер болады? Мұз сүңгілері қайдан пайда болады? **Зерттеу жұмысы:** Ыдыстарға қар толтырып, біреуін көлеңкеге, біреуін күннің астына қою. Серуен аяғында қай ыдыстағы қар төмен түскенін салыстыру **Еңбек:** Кіші балалар тобының алаңын қардан тазалауға көмектесу Мақсаты: достық қарым-қатынаста еңбек етуге тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Төбешіктен-төбешікке». Мақсаты: ұзындыққа секіру дағдыларын қалыптастыру **Жаттығу ойындары:** «Кім жылдам». Мақсаты:- Жылдам жүкіруге жаттықтыру; Орнында тұрып ұзындыққа секіру техникасын меңгерту. **Халық болжамы:** Мұзсүңгі ұзын және жиі болса, көктем ұзақ, ас мол болады.	Күн астындағы және көлеңкеде жатқан қардың тереңдігін өлшеу. Күннің көзі көп түсетін жердегі қар неге аласа, көлеңкедегі қар неге биік? **Еңбек:** Жолдарды қоқыстан тазалау. Мақсаты: бірлесе жұмыс істеуді үйрету. **Қимылды ойын:** «Қояндар мен аңшылар». Мақсаты: қуушыдан қашып құтылуларын, тез жүкіре білулерін дамыту. **Жаттығу ойыны:** Қозғалыстарын дамыту Мақсаты: лақтырған затты нысанаға түсіруге жаттығу. **Халық болжамы:** Жыл құстары тобымен келсе, көктем бірден болып, жаз ерте шығады.
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Әли Ғ Дарын Дене тәрбиесі жаттығуларын орындауға қызығушылықты, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Нұриман,Елхан Фигулардың атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауларын: текше, шар, цилиндр бекіту; көлемді пішіндер мен денелерді ажыратуға, осы пішіндерді қоршаған ортадан табу; өз ойы бойынша пішіндерден	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Нурали мен Малика Сөйлем құрауды үйретуді жалғастыру.	**Қазақ тілі-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Жігер Ерсайын Сөздік қорларындағы сөздерді белсенді қолдана білуге жаттықтыру, қарапайым сұрақ қойып, оларға жай сөйлеммен жауап беруді дағдыландыру.	**Қоршаған ортамен таныстыру – коммуникативтік әрекет** **Жеке жұмыс:** Айзере Алинұр Қылқанжапырақты ағаштар мен қарағай ормандарын мекендейтін жануарлар арасындағы байланыстар туралы түсінік қалыптастыру.

		тақырыптық композициялар жасауға, графикалық диктантты орындауға үйрету.			
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Жердің төрт күші». **Міндеттері:** Түрлі қимыл әрекеттерді орындағанда тізбектегі өз әрекетін өзге ойыншыларының қимылдарымен үйлестіре білуін қалыптастыру. Кеңістікті бағдарлай білу, төзімділігін, реакция шапшаңдығын дамыту. Балаларды алған білім біліктерін алдыңғы өмірде қолдану мен салауатты өмір салтына баулу. **Дағды:** Көзмөлшерін, заттарды имек ағашпен алып жүргенде зейінін шоғырландырып, тұрақтандыруын, шайбаны соғу дағдыларын дамыту. **Ойынның шарты:** Ойыншылар шеңбер бойында тұрады. Жүргізушінің нұсқауларын орындайды. Егер «жер» десе, қолдарын төмен түсіреді, «су» десе, қолдарын алға созып, жүзу қимылдарын жасайды, «ауа» десе, құстай ұшады, «от» десе, қолдарын айналдырады. Қателескен бала ойыннан шығады.	**Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын: «Бұл неге ұқсайды?»** **Міндеттері:** геометриялық фигулар мен денелер туралы білімін қалыптастыру. **Дағды:** Талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау, зейін, жады мен ауызша сөйлеу дағдысын дамыту. **Ойынның шарты:** Қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, текше, шар, цилиндрге ұқсайтын заттарды атаңдар. Балалар атайды, неге ұқсайтынын қорытындылайды.	**Дидактикалық жаттығуы: «Артығын тап»** **Міндеттері:** сөйлем құрау, дыбыстық талдау жасау іскерліктерін қалыптастыру. **Дағды:** Сөзді буынға бөле алу дағдыларын бекіту. **Ойынның шарты:** 1.Қыс, көктем, жаз, күз , үз. *(үз)* 2.Жел, жаңбыр, қар, боран, қуыршақ, бұршақ. *(қуыршақ)* 3.Шаңғы, коньки, шана, ана. *(ана)* 4.Әке, ана, ата, әже, аға, таға. *(таға)* 5.Таңқурай, құлпынай, бүлдірген, күлдірген. *(күлдірген)*	**Дидактикалық ойын:** «Дауысынан таны»: **Міндеттері:** жабайы жануарлардың қазақша атауларымен таныстыру. **Дағды:** жабайы жануарлардың қазақша атауын айту, жай сөйлеммен жауап беруге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** *үнтаспадан жабайы жануарлардың дауысын тыңдап, ажырату.* **Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады).** І-і-і-і- піл-піл- піл. І-і-і-і – керік – керік – керік.	**Танымдық-қимылды ойын:** «Қайсысы қайда тұрады?» **Міндеттері**: Туған табиғатқа деген сүйіспеншілігін қалыптастыру, оның сұлулығын қабылдап, терең түйсінуге, жануарлар мен өсімдікке қамқорлықпен қарай білуге тәрбиелеу. **Дағды:** Балалардың ойлау қабілеттерін дамытып, тез жауап беруге дағдыландыру. **Әдістемелік нұсқаулар:** **Ойын шарты**: Анықтайды: Аю қайда тұрады? Апанда тұрады. Қасқыр қайда тұрады? Інде, апанда. Құстар қайда тұрады? Тиін қайда тұрады? Түлкі қайда тұрады? Құмырсқа қайда тұрады? Балалармен жеке-жеке жұмыс істейді. Қылқанжапырақты орманда тіршілік ететін бір жануардың суретін салады.
Балаларды үйге қайтару. Уақыты:					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес:** **1. Баланы қиындықтардан қорғамаңыз.** Егер сіз оны кез-келген жағдайда үнемі қорғайтын болсаңыз, ол өздігінен әрекет етуді үйренбейді. Қиындықтар мен қажырлы	**Ата-анаға кеңес:** **3. Жәбірленушінің ойлауын мақұлдамаңыз.** "Балалар өздерінің қиындықтары туралы сөйлескенде, олар көбінесе жауапкершілікті басқаларға беруге тырысады", — деп	**Ата-анаға кеңес:** **5. Эмоцияны қалай білдіруге болатынын түсіндіріңіз.** Балалар өз сезімдері туралы айта алмаса, олар әдетте оны басқаларға шығарады. Нәтижесінде	**Ата-анаға кеңес:** **7. Өз қателіктеріңізді мойындаңыз. Және оларды түзетіңіз.** Ата-ананың қателіктері – балаңызға бәріміздің қателесетінімізді көрсету мүмкіндігі. Кез келген адам	**Ата-анаға кеңес:** **«1 наурыз-Алғыс айту күні»**

	еңбек өмірдің бір бөлігі, кейде бұл өте қиын. Мұны түсінетін балалар барлық жағдайларға жақсы бейімделеді. "Ата — ананың міндеті — балаға психологиялық төзімділік дағдыларын дамытуға көмектесу", - дейді Морин. "Және қиындықтар болған кезде оған қолдау көрсету". **2. Бас тартуды дұрыс қабылдауға үйретіңіз.** "Жоқ" деген сөзді жеңу өте маңызды дағды және Морин оны дамытуға мысал келтіреді. Сіздің балаңыз спорт командасына қабылданбады деп елестетіп көріңіз. Әрине, сіз жаттықтырушыға қоңырау шалып, бәрін шешуге тырысқыңыз келеді. Бірақ асықпаңыз. Қабылдамау балаға жақсы өмірлік сабақ алуға көмектеседі: сәтсіздік — бұл соңы емес. Оның сәтсіздікке төтеп беруге жеткілікті күші жетеді, ал сәтсіздіктен кейін әрқашан таңдау болады.	түсіндіреді Морин. — Мысалы, бала тест қағазын нашар жазды және мұғалім материалды түсініксіз түсіндірді"дейді. Әрине, ата-аналар баласын қолдағысы келеді: оның жағында тұрып, жағдайды әділетті ету. Бірақ бұл қауіпті ұмтылыс. Өмір әділетсіз, бірақ оны қабылдауға күші жетеді екенін балаға түсіндіру керек. Ата-ананың барлығын түзетуге тырысуы балаларда оларға дұрыс емес қарым-қатынас жасалды, олар құрбан болды деген ойды нығайтады. Егер бұл қайта-қайта қайталанса, балада үйренген дәрменсіздік дамуы мүмкін. Бұған жол бермеңіз. **4. Эмоционалды түрде көмектесіп, қажетті дағдыларды беріңіз.** Егер балаңызға мәселені өз бетімен шешу үшін қандай да бір дағдылар немесе құралдар қажет болса, оларға беруге тырысыңыз. Балаларыңызды қолдаусыз қалдырмаңыз және олардың эмоционалды түрде қиын екенін ескермеңіз. Бұл жерде тепе-теңдікті сақтау маңызды: баланы түсінетіндігіңізді және оған жанашырлық танытатыныңызды көрсетіңіз, бірақ уақытында шегініп, оған проблеманы өзі жеңуге мүмкіндік беріңіз. Сондай-ақ балалармен олардың сезімдері туралы сөйлесу өте маңызды. Бұл ересек жаста эмоцияларды талқылау дағдысын	олар ашуланса немесе мұңайса не істерін білмейтін адамдарға айналады. Балаларға эмоциялары туралы дауыстап айтқан кезде өздерін жайлы сезінуге көмектесіңіз. Бұл оларға жағымсыз сезімдерге не себеп болғаны туралы ойлауға үйретеді және оларға шыдау оңайырақ болады. **6. Көмексіз тыныштандыруды үйреніңіз.** Мысалы, бояу мен пластилиннен "тыныштандыру жиынтығын" жасаңыз және ол ренжіген кезде баланы еске түсіріңіз. Бұл біздің сезімдеріміз үшін жауаптымыз және өзімізді тыныштандыра аламыз деген ойды оятады. Және біртіндеп қиын жағдайларды жеңу қабілетін күшейтеді.	ашуланып, біреуге айқайлауы немесе маңызды істі ұмытуы мүмкін. Ата-аналар қателіктерін мойындап, оларды қалай түзетуге болатынын үлгі көрсетуі керек. Бұл балаға қателігіңіз туралы шын айтып, оны түзетуге тырыссаңыз, бәрі жақсы болатынын түсінуге мүмкіндік береді. **8. Нәтиже үшін емес, күш-жігер үшін мақтаңыз.** Әдетте олар: «Сен ақылды болғаның үшін жақсы баға алдың» дейді. «Оқығаның үшін жақсы баға алдың» деген дұрыс болар еді. Бірінші нұсқа ұзақ мерзімді жағымсыз салдарға әкелуі мүмкін. «Егер сіз тек нәтижелерді мақтасаңыз, балалар ең бастысы қандай жолмен болса да алу деп ойлап, алдай бастайды», - деп түсіндіреді Морин. – Ал біз оларға адалдық пен мейірімділік, күш салу маңызды екенін үйретуіміз керек. Сондықтан күш-жігерді мақтаған дұрыс. Нәтижеден гөрі күш-жігер маңыздырақ екенін білетін бала ересек жаста сәтсіздіктерге және қабылдамауларға төтеп беру оңайырақ болады ».	 «Ата – анаңа мың алғыс!» Ата-ана – отбасының негізгі діңгегі, бастапқы дәнекері. Дәстүрлі қазақ отбасында ата – ананың қадірі ерекше әспеттелген. Әсіресе тіршіліктің қайнар көзі, махабаттың шуақ күні, мейірім кәусар бұлағы Ана есіміне қаттыссыз дүниеде ештеңе жоқ. Сондықтан ананы ардақтамайтын халық та жоқ. Ана баланы тоғыз ай көтеріп, толғатып, дүниеге келтіріп қана қоймайды. Әр адам көзін ашып дүниеге келгенде мейірімді, жүрегі жылы жанды көреді. Ол – Ана. Қанаттыға қақтырмай, тұмсықтыға шоқтырмай бауырына басып, біз үшін жанұшыра шырылдайтын да – Ана. Ана – бұл жел жағымызға пана, біріміз үшін дара, дана тұлға. Ана дегенде сөзге келмейтін тіл, лүпіл қақпайтын жүрек, мөлтілдемейтін жанар жоқ. Балаға анадан артық, анадан қымбат жан жоқ. Әрбір ана отының өшпеуін, бақытының көшпеуін, шаңырағының құламауын, сәбидің жыламауын, сұм соғыстың болмауын, қызыл гүлдің солмауын тілейді.

		дамытады. Сонымен қатар, бұл қиындықтарды оңай жеңуге көмектеседі.			

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ

Сынып/Топ: Мектепалды сынып

Балалардың жасы: 5- жас

Жоспардың құрылу кезеңі: 03.03.-07.03. 2024-2025 оқу жылы

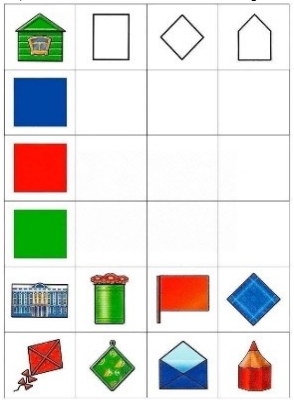
Тәуелсіздік және Отаншылдық айы

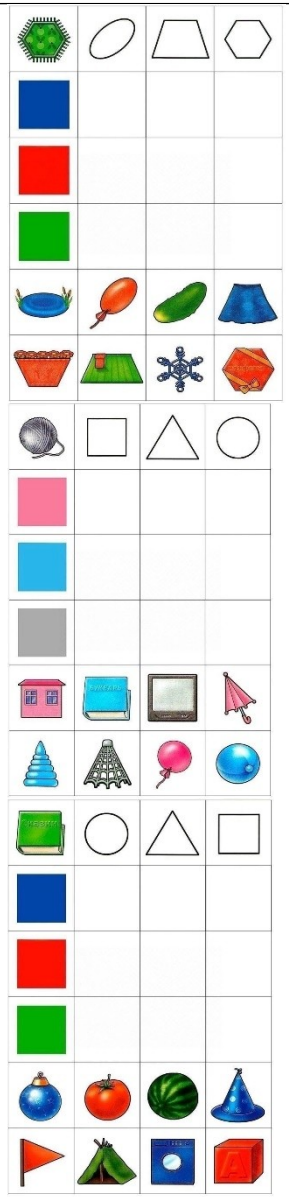
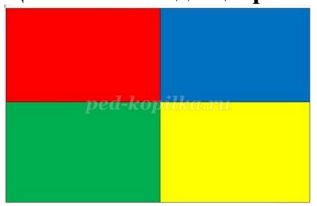
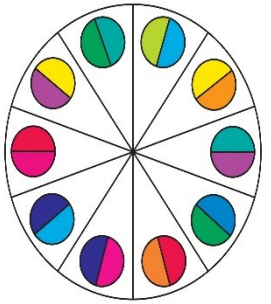
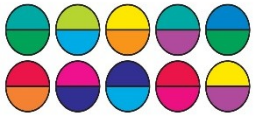
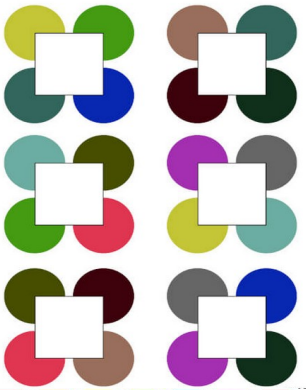
апта дәйек сөзі: Жаңашылдық заман талабы

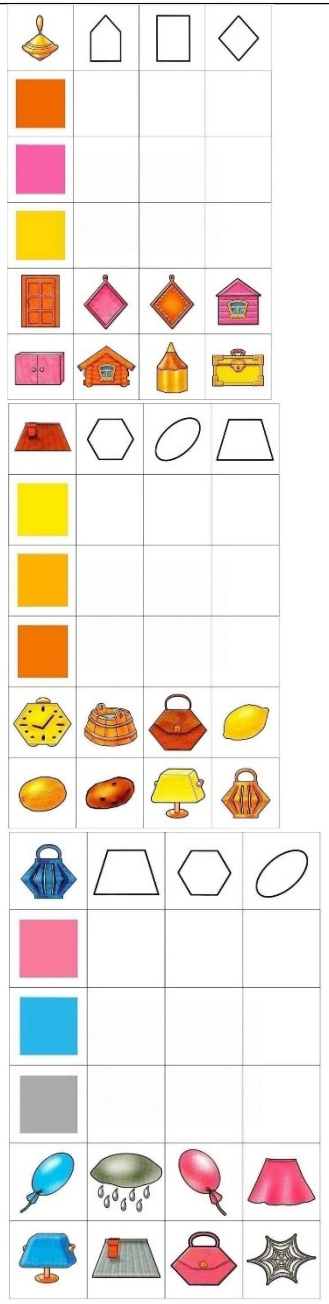
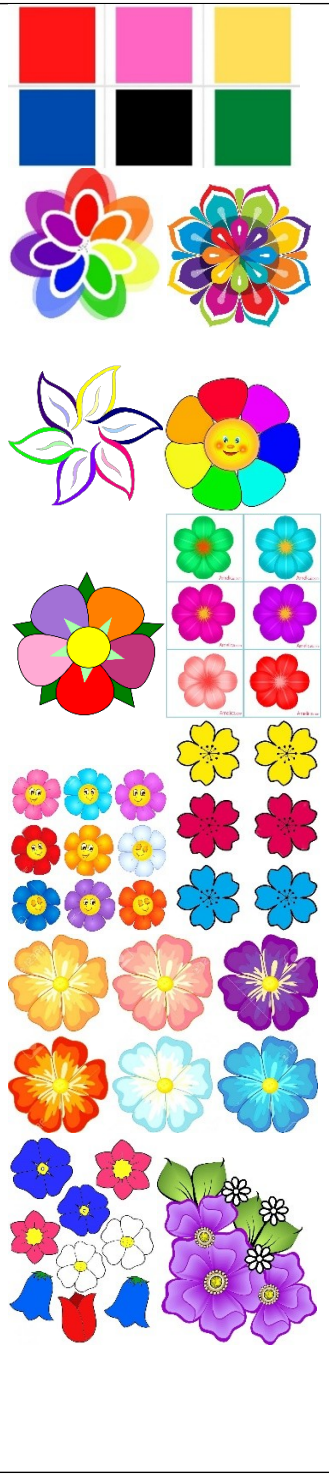
Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма

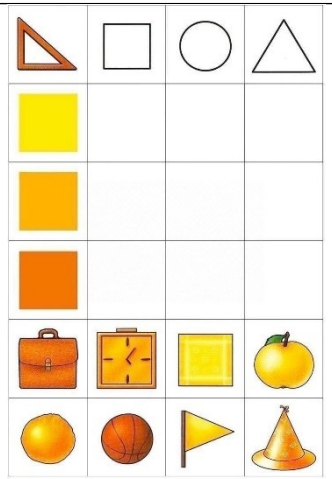
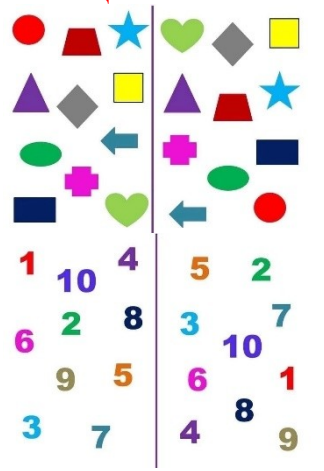
	03.03.25	04.03.25	05.03.25	06.03.25	07.03.25
Балаларды қабылдау	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; мағлұматтар Өнегелі-5 минут				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Математика негіздері – ойын, зерттеу іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Математика негіздері» **Танымдық және зияткерлік дағдылары:** **«**Ойын,зерттеу танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Дәл тап,толтыр» **Аннотация:** «Дәл тап,толтыр» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала түстерді тани білуге үйрету. Ойын элементтерін пайдалана отырып математикаға қызығушылықтарын арттыру. **Міндеттері:** Геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту, пішіндерді атауға, ажыратуға, салыстыруға жаттықтыру.; Бос торларды сәйкес пішіндермен толтырту. **Дағды:** Балалардың ес,логиалық ойлау қабілетерін,қолдарының	: **Дене тәрбиесі -** коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі іс - әрекет арқылы қимылды ойын. **Құзыреттілік:** «Дене шынықтыру» **Физикалық қасиеттері:** «Коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Мен істей аламын немесе істей алмаймын» **Міндет:** балалардың дене мүшелері туралы білімдерін бекіту, олардың дағдылары мен денесінің физикалық мүмкіндіктеріне балалардың назарын белсендіру; балаларды ептілікке, шапшандыққа, жылдамдыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. **Дағды:**Күнделікті өмірде дене қимыл жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Қосымша жабдықтар**:Адамның бет-пердесі, сіріңке қорабшасы (шырпы). **Түсініктеме: Сіріңке** – бір	**Сауат ашу негіздері** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сауат ашу негіздері» **Коммуникативтік дағдылары:«**Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Берілген дыбысқа сөз ойла» **Аннотация:** «Берілген дыбысқа сөз ойла»дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала, дауыссыз дыбыстардың жасалу жолдарымен, суреттен дауысты және дауыссыз дыбыстардан басталатын суреттерді таба білу қабілеттерін дамыту, дауысты және дауыссыз дыбыстарды бір-бірінен ажырата білуге,ұжымдық жұмысына және дербес	**Сөйлеуді дамыту** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сөйлеуді дамыту» **Коммуникативтік дағдылары:«**Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Гүлді түсі бойынша таңда» **Аннотация:** «Гүлді түсі бойынша таңда»дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала гүлді түсі бойынша сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері:** -түстерді ажырата білу, көктем туралы білімдерін толықтырып, гүлдердің	**Құрастыру-** шығармашылық,коммуникативтік, ойын әрекеті **Құзыреттілік:** «Құрастыру» **Коммуникативтік дағдылары:** «Шығармашылық дағдыларының, зерттеу іс-әрекетінің дамуы» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Жаяу жүргіншілер үшін көпір сал» **Аннотация:** «Жаяу жүргіншілер үшін көпір сал»дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала жаяу жүргіншілер үшін көпір салу бойынша сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері:** Балалардың көпірлер, олардың құрылымы, мақсаты туралы

	ұсақ қол моторикаларын қалыптастыру,дұрыс құрастыра білуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**:Әр балаға жеткілікті таратпа суреттер. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Үстел – үстінен өз қалаулары бойынша кластер суреттер алады. Суреттердегі бос торларды сәйкес пішіндерге сәйкес заттармен толтыр. **Ықтимал күрделендіру**: Құрастырылған заттарға байланысты тіл ұстарту жаттығулар айтуға жұмыстану,баланың жас ерекшеліктерін ескере отырып. **Ойынның нұсқаулары**: Құрастырылған жұмыстарын қандай геометриялық фигураларға ұқсайды,атауларын жатқа айту. **II нұсқа:** Балаларды ұйымдастырып, оларға ақ бет қағаздағы пішіндердің суреттері таратылып беріледі. Бұл суреттегі пішіндер боялмаған. Тәрбиеші балаларға тақтаға боялған пішіндерді ұсынады. Балалардың міндеті сол тақтадағы түстеріне қарап алдарындағы пішіндерді сондай түспен бояйды. Мұндай ойын балалардың түсінулерін және шапшаңдықтарын шыңдайды. **Тіл ұстарту жаттығуы: «Көктем»**	жақ ұшына оңай жанатын қоспа жағылған жіңішке ағаш таяқша (шырпы). **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ойынға барлық балалар саны қатыса алады,сыныпта қанша балалар бар сонша (1-ден 20-ға дейін). Балалар арнайы үстелден үлестірмелі таратпа карточканы өз қалаулары бойынша алады. Жүргізуші балаға гимнастикалық доп береді,сол баланың жұмысы тексеріледі.Үлестірмелі карточкадағы берілген схема бойынша адам бейнесіне сәйкес сіріңке шырпы арқылы суретті құрастырады және ол қимылды қайталап көрсетеді. Балалар жеке, жұппен немесе топпен жұмыс жасауға болады. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, өз ойынша басқа сурет құрастыр. **Ойынның іс-қимыл арқылы жасау нұсқаулары:** Дене жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау. «Мен істей аламын» немесе «Мен істей алмаймын» дейді. Бала допты ұстап алып, неліктен мұны қалай білетінін (оған не көмектесетінін) немесе мұны қалай істейтінін (үйренуі мүмкін) түсіндіріп, сөйлемді жалғастыруы керек және допты көшбасшыға қайтаруы керек. Мысалы: «Мен жүгіре аламын, өйткені аяғым бар», «Мен ұша алмаймын, өйткені қанатым жоқ».	әрекетіне арналған. **Міндеттері:** -дауыссыз, дауысты дыбыстарды ажыратуға жаттығулар жасатуға жаттықтыру; -буынға бөлгізу арқылы, буынға бөлуді меңгертуді жалғастыру арқылы ауызекі сөйлеулерін дамыту. **Дағды:** -сөзді дыбыстық талдай алу дағдыларын бекіту; -сөздерді ажырату арқылы фонематикалық естулері мен есте сақтау қабілеттеріне қарай дағдыға айналдыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**:дыбыстық үлестірме жұмыстар. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Мен сендерге сурет көрсетем не болмаса сендер суреттегі заттың атын атап, бірінші дыбысын анықтап айтасыңдар. Әр баланың алдына суреттер қойылады,оның біріншісіне әріптер «И», «Й», «Ғ», «Г», «Ң», «О», «З», «І» ал, екіншісіне сол әріптен басталатын сөздер айтып,көрсетеді. Үстелдегі суреттерге қарап табады.Жұптық жұмыс,парталас отырған көршісімен бірге жұмыс жасайды.II нұсқасы балаларды үш топқа бөледі, бірінші бір топпен содан кейін екінші топпен одан кейін үшінші топпен ойнайды.	түрлерімен таныстыру;-гүлдердің атауларын білуге машықтандыру, сырт келбетін, жеке бөлшек атауларын айтуын, оларды баптап, күту ережелерімен таныстыру. **Дағды:** -бір-бірінің үстіне қою арқылы сәйкестендіруге үйрету; Саусақ бұлшық еттерін дамыту;-сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру; -табиғатты танып, оны қорғай білуге,өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру. **Кіріктірілген:** көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Қосымша жабдықтар**: тақырыпқа сай пазылы суреттер. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** **1 ойын нұсқасы**: Үстел-үстінен жасырын тұрған қай түсті атасам жерде шашылып жатқан гүлдердің ішінен сол түсті тауып көрсетілген түске әкеліп саласыңдар , біз түстерді ажырата біледі екенбіз балалар. **2 ойын нұсқасы:** Барлық суреттер үстелге қойылған. Бала өзіне ұнаған кез келген суретті алып, оның қандай зат екенін, түсі қандай екенін түсіндіреді және суретті ойын алаңының сәйкес түсті бөліміне салады. Төрт бала кезекпен суреттерді алып ойнай алады. **Ықтимал күрделендіру:** - танымдық процестерді (ойлау, зейін, есте сақтау)	түсініктерін кеңейту; көпірді жобалауға машықтандыру, жобалау дағдыларын жетілдіру; сызбалар арқылы бөлшектерді таңдауды үйрену; Талдау негізінде конструктивті шешімдер табуына және өз ғимаратыңызды құруды жоспарлай білу қиялын дамыту. Кейбір бөлшектерді басқалармен ауыстыру құрастырудың әдіс-тәсілдерін меңгерту,логикалық ойлау қабілеттерін арттыру,мүмкіндігін күшейту. **Дағды:** Жасалып жатқан ғимараттар мен балалардың айналасындағы өмірде көретін нәрселері арасында байланыс орнату қабілетін дамытуды жалғастыру, берілген тапсырманы аяғына дейін орындауға дағдыландыру. Құрылымдардың негізгі бөліктері мен сипаттамалық бөлшектерін анықтау қабілетін нығайту. **Кіріктірілген:**сөйлеуді дамыту,көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу. **Қосымша жабдықтар**: әр балаға арналған бөліктердің сызбалары бар карточка, әр балаға арналған әртүрлі ені бар көк қағаз жолақтары, көпір туралы жұмбақ, құрылыс бөліктерінің сызбалары «жоғарғы көрініс - түзу көрініс - бүйірлік көрініс», иллюстрациялар - әртүрлі көпірлердің суреттері .

	Тем – тем – тем, Көңілді көктем. Ыр – ыр – ыр, Жауады жаңбыр. Ғай – ғай – ғай, Жарқылдайды найзағай. Шек – шек – шек, Шығады бәйшешек. Ал –ал –ал, Төлдейді мал. **Артикуляциялық жаттығулар:** **Тіл бұлшықетіне арналған жаттығулар** **«Көңілді тіл»** а) Біздің ауызымызда Көңілді Тіл өмір сүреді. Оның үйшігі - ауыз. Көңілді, тентек Тіл бір орында отыра алмайды. Сондықтан ол үйшігінен шығып жан-жағына қарайды. Оң жағына қарайды, сол жағына қарайды. ә) Көңілді Тіл күнде ертемен далаға шығып, жан-жағына амандасады. Тілді сыртқа шығарып, ырғақпен оңға –солға, солға-оңға бұрады. Жаттығу 5-6 рет қайталанады. **Қосымша жабдықтар**: 	**Жалпы дамыту жаттығулар кешені** **Жұпта орындалатын жаттығулар** **Диаметрі кішкентай доппен орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2 – қолдарын жоғары көтеріп, допты сол қолына алу; 3 – қолдарын екі жаққа созу; 4 – б.қ. (8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2 – оңға бұрылып, допты еденге ұрып, қайта екі қолмен қағып алу; 3-4 – б.қ. (8 рет) 3.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– алдыға еңкею, допты сол аяғының артынан сол қолына алу; 3-4– денені түзеп тұру, сол қолдан оң қолға допты ауыстыру. (8 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– отырып, допты еденге ұрып, қайта қағып алу; 3-4– б.қ. (8 рет) 5.Б.қ.: тізерлеп тұру. Өкшелеп отырып, допты оң қолына алу; 1-4– оңға иілу; допты оңға қарай сыртқа домалату; 5-8– б.қ.: сол жаққа қайталау (8 рет) 6.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын беліне қою, допты еденге қою. Допты айналып, оңға (солға) екі аяғын кезектестіріп секіріп айналу мен жай жүрісті алмастырып орындау	Мысалы: *инелік(и), йогурт (й),ғарышкер(ғ), гүл(г),саңырауқұлақ(ң), өрмекші(ө), зымыран (з),әріп(ә)* т.б. Кім жұмысты бітірсе қолды жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Практикалық жұмыс:** - Балалар, сендер қандай дыбыстардан басталатын сөздер айттыңдар. - Иә, дауысты,дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздер. - Дауысты дыбыс екенін қайдан білдіңдер? - Дыбысты айтқанда кедергіге ұшырамайды. Ауа өкпеден кедергісіз шығып,үннен ғана тұратын дыбыстарды дауысты дыбыстар дейміз. - Дауыссыз дыбыс екенін қайдан білдіңдер? - Өкпеден шыққан ауаның кедергіге ұшырап шығуынан жасалған дыбыстарды дауыссыз дыбыстар дейміз. **Ықтимал күрделендіру**: тілдік әріптерге байланысты іс-қимыл арқылы көрсете білу. **Ойынның нұсқаулары**: Мен сендерге дыбыстарды айтамын, сендер алақандарыңды біріктіріп, кесе жасап дыбыстарды жинап отырыңдар. Дыбыстар қалай айтылды, солай жиналуы керек, олардың орнын ауыстыруға бір дыбысты түсіріп алуға болмайды. Сендер сөзді дұрыс жинасаңдар, сол сөздің суреті тақтадан	дамыту. Балалар, қараңдаршы, біздің сыныпта қандай әдемі өсімдіктер (гүлдер) бар (гүлдерге қарап). - Оларда не бар? (сабақ, гүлдер) - Балалар, түбір қайда? (тамыр жерде жатыр). -Кәне, гүлдердің қалай ерекшеленетінін көрейік. - Бұл гүлдің түсі қандай? (балалардың жауаптары). -Өсімдіктердің бір-бірінен айырмашылығы қандай? (өсімдіктердің түрлі түсті гүлдері бар). **Тіл ұстарту жаттығуы:** Шек-шек-шек-бәйшешек Дақ-дақ-дақ-қызғалдақ Ақ-ақ-ақ-бақбақ **Практикалық әрекет:** Гүл отырғызу үшін ең әуелі бізге ыдыс қажет. Ыдысты алып, ішіне жай даладағы топырақ емес, құнарлы топырақ саламыз, жақсы өсу үшін. Содан соң, топырақ ортасына құдықша жасап, гүл өсіндісін отырғызамыз (тамырын көрсету). **Гүлдерді иіскейік.** Балалар біз өзімізді гүлдер бағында жүрміз деп елестетейік. Гүлдер әдемі және хош иісті болады. Кәне, гүлдерді иіскеп көрейікші. Тамаша! Жаттығу 2-3 рет қайталанады. **Есіңе сақтап ал.** **Күту ережелері:** -Гүлдердің жапырақтарының шаңын сулы мақтамен сүрту керек. -Жапырақтары ұсақ өсімдіктерді су шашатын ыдыспен бүркеп-шашып жуамыз.	**Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Алдын ала жұмыс. Көліктерге арналған көпір - қандай көпір? – Автокөлік көпірі Көлікке арналған көпір – Көлік тасымалдауға арналған көпір Темір жолға арналған көпір – көпір темір жол темір жолы – автомобиль Жаяу көпір – Жаяу жүргіншілер көпірі Бетон көпір – Бетон көпір Металл көпір – Металл металл көпір Мұздан жасалған көпір – мұз мұзынан жасалған көпір Кірпіш көпір – Кірпіш көпір Карталарыңызға мұқият қараңыз. Олар көпір салу үшін қандай бөліктер қажет екенін көрсетеді. Көрсетілген бөліктердің арасында текше жоқ, мұғалім балаларды бар бөліктерді (2 жарты текше) пайдаланып ауыстыруды табуға шақырады. Балалар сызбаларды басшылыққа ала отырып, өздеріне қажетті бөліктерді таңдайды.Мұғалім бөліктердің дұрыс таңдалғанын тексеріп, қиналған балаларға көмектеседі. **Ықтимал күрделендіру:** тез ойлау. **Ойынның нұсқаулары:** Жұмыс ретін бекіту. **Құрастырудан жұмыс реттілігі:** 1. Көпірдің бөліктерін атайды: тіректері, жүретін бөліктері, сүйеніштері,

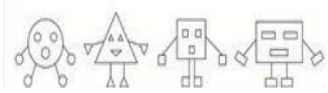
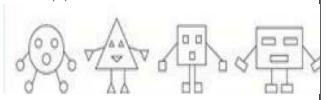
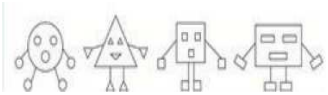
			ашылады. Мысалы: - «к.ү.й.», **Тыныс алу жаттығу (іс-қимылмен орындалады).** **«Ғ- Ғарышкерлер»** Тәрбиеші: Сендер өздеріңді ұшқыш ғарышкерлерміз деп есептеңдер. Зымыран әуе кемесін ұшыруға аз қалды. 10-нан 1-ге дейін санап үлгеруге жетерлік тыныстап дем жинаймыз, қаттырақ, әрі анық «Жібер» деген сөзді айтамыз да, дем шығарамыз. Егер кімде-кімге ауа жетпесе, ол өз орнына отырады. Сонымен, мұрын арқылы ауа жинаймыз не жұтамыз ..... Уақытты санауды бастаймыз: 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1. Жібер! Жаттығу 3-4 рет орындалады. **Тіл ұстарту жаттығу** Маса өлеңі- зу-зу-зу Қоңыз өлеңі- жу-жу-жу Даулпаз өлеңі- бум-бум-бум Пойыз өлеңі- чух-чух-чух Сиыр өлеңі - му-му-му Көкек өлеңі- ку-ку-ку Дудочка өлеңі- ду-ду-ду Жел өлеңі- у-у-у-у **Қосымша жабдықтар**: 	-Суды жапырақтарына тигізбей топырағына құямыз. -Жарайсыңдар, бәрін көріп, ұғып алған екенсіңдер. **Қосымша жабдықтар**: 	төмен түсетін ылдиы (екі көпірде әртүрлі пішінде: біреуі- басқыштармен, біреуі- тегіс). 2. Алдымен көпірдің тіреулері, содан соң баетонның үстіңгі бөлігі, төмен түсетін ылдилары, сүйеніштері жасалады. 3. Құрылыс материалдарын кезектестіріп қойып, астынан машиналар ары-бері өтетіндкей көпірді құрастырып көрсетеді. Жұмыстың соңында балалар құрылыста қандай бөлшектерді және не үшін пайдаланғанын айтады. **Тілдік жаттығулар:** «Бип-бип-бип», — дейді «Жолдан былай кет!» — дейді. «Жол шетінде күт!» — дейді. Көшеде жүруге асыға, Күшікті басуға, басуға, Болмайды, болмайды, машина! «Бип-бип-бип», — дейді, Болмайды, болмайды, машина. Бип-бип-бип! **Дыбыстық жаттығулар:** Мәшинені көрсетеу және оның қалай гүрілдейтінін сұрайды(«бң-ң, бң-ң). Сосын үлкен мәшинені көрсетіп, айтады: «Үлкен мәшине қатты гүрілдейді тыңда , былай «бң-ң, бң-ң»(дыбысқа еліктеуді әдеттегіден қатты айтады), ал кіші мәшине жай гүрілдейді (сыбырлап ақырын айтады) «бң-ң,бң-ң».Балаға дыбыс тіркестерін біресе қатты, біресе жай қайталау ұсынылады.

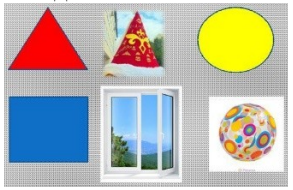
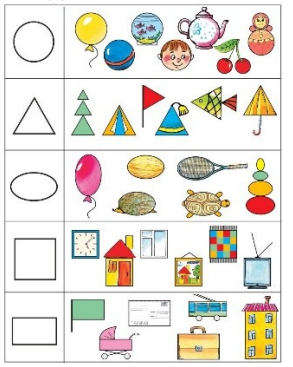
					Сарамандық жұмыс:Балалар жүргізушілерді бейнелеп, қолдарында тұтқа сынып ішінде «бң-ң, бң-ң» деп айтып бытырап жүруге болады. **Қосымш** **а жабдықтар**

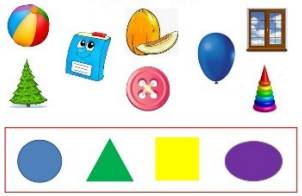
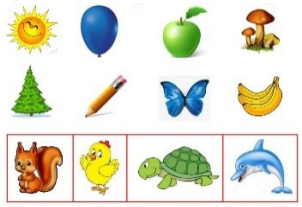
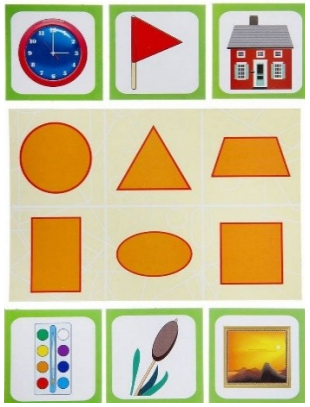
	 II НҰСҚА 				
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу	**№ 1** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жұпта орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Қолды көтеру»	**№ 2** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: қолдарын жанына	**№ 3** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар**	**№ 4** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар** **№3 жаттығулар кешені** 1.«Өкшеге». Б.қ.: негізгі	

балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қол ұстасып тұру; 1 – қолдарды екі жаққа созу; 2 –қолдарды көтеру; 3 – қолдарды екі жаққа созу; 4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 2.«Отырып-тұру» Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қол ұстасып тұру; 1-2 – серігінің қолын жіберместен кезек-кезек отырып-тұру; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 3.«Бұрылу» Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қолдарын айқастырып, аяғын иық ені деңгейінде қойып тұру; 1 – денені оңға (солға) бұру; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 4.«Құрсақ тығыршығын қатайту» Б.қ. – бірінің аяғын екінші аяғымен қысып, қолдарын желкесіне қойып, шалқалап жату, 1-2 – кезек- кезек денесін көтеріп, отырады; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 5.«Еңкею» Б.қ. – аяғын иық деңгейінде етіп қойып, қолдарын төменде ұстап тұрады. 1– оңға бұрылады, оң қолы төменде қалады да, сол қолы жоғары көтеріледі. 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 6.«Секіру» Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қол ұстасып тұру; 1-2 – орнында тұрып секіру – 8 рет.	салбыратып, құрсаудың ішіне тұру. 1– отырып барып, құрсауды екі жанынан ұстау; 2– денені түзеу, құрсау бел тұсына келеді; 3 – отырып, қайта орнына қою. 4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (7-8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық деңгейінде ашыңқырап қою, құрсауды тігінен артына ұстайды. 1-2 – денені оңға бұру; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу. Сол жаққа осы қимылдарды қайталау (7-8 рет) 3.Б.қ.: негізгі тұрыс, құрсауды үстінен ұстап, тігінен еденге қою. 1-2 – құрсауға сүйеніп, оң аяғын артқа созу. 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу. Сол аяқпен қайталау. (7 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, құрсауды бүгілген қолдарымен ұстап тұру. 1-2 – құрсауды алдыға шығарып, отыру; қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (7-8 рет). 5.Б.қ.: шалқалап жату. Түзу қолдарымен құрсауды басынан асырып ұстау. 1 – оң аяғын тізеден бүгіп, құрсауды тізесіне тигізеді; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу; сол аяғымен осы қимылдарды орындау. (7-8 рет қайталау) 6.Б.қ.: құрсаудың ішінде тұру. Қолдары белде. Бір құрсаудан екіншіге қос аяқтап секіру.	**№ 2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: қолдарын жанына салбыратып, құрсаудың ішіне тұру. 1– отырып барып, құрсауды екі жанынан ұстау; 2 – денені түзеу, құрсау бел тұсына келеді; 3 – отырып, қайта орнына қою. 4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (7-8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық деңгейінде ашыңқырап қою, құрсауды тігінен артына ұстайды. 1-2– денені оңға бұру; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу. Сол жаққа осы қимылдарды қайталау (7-8 рет) 3.Б.қ.: негізгі тұрыс, құрсауды үстінен ұстап, тігінен еденге қою. 1-2 – құрсауға сүйеніп, оң аяғын артқа созу. 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу. Сол аяқпен қайталау. (7 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, құрсауды бүгілген қолдарымен ұстап тұру. 1-2– құрсауды алдыға шығарып, отыру; қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (7-8 рет). 5.Б.қ.: шалқалап жату. Түзу қолдарымен құрсауды басынан асырып ұстау. 1– оң аяғын тізеден бүгіп, құрсауды тізесіне тигізеді; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу; сол аяғымен осы қимылдарды	тұрыс, құрсау иық тұсында. 1-2– құрсауды жоғары көтеріп, оған қарау, оң (сол) аяғын жанына шығарып, ұшымен қою; 3-4– қайтадан бастапқы қалыпқа келу. 5 рет қайталау. (Басын төмен түсірмеу) 2.Б.қ.: отырып, аяқ арасын ашу, құрсауды иық деңгейінде ұстау; 1-2– оңға (солға) бұрылу, құрсауды жоғары көтеру; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (6 рет). «Аяғы құрсауда». Б.қ.: шалқалап жату, құрсауды сан тұсына ұстау. 1-2– құрсауды тік қою, аяқты тізеден бүгіп, құрсауға сұғып, қайта түзеу; 3-4– қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (4-6 рет). «Құрсауға жеткіз». Б.қ.: құрсауды басының артына ұстап, шалқалап жату. 1-4– аяқтарын жоғары көтеру, аздап арасын ашу, құрсауға дейін көтеріп апару; 5-8– баяу төмен түсіру. Аяқтарын бүкпей, басын керу. Қайталау (6-8 рет). 5 «Құрсау арқада». Б.қ.: аяқтарын иық деңгейінде алшақтатып қою, Құрсау төмен түсірілген; 1-2 – құрсауды жоғары көтеру, жоғары қарау, керілу; 3-4– қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (4 рет).	

				орындау. (7-8 рет қайталау) 6.Б.қ.: құрсаудың ішінде тұру. Қолдары белде. Бір құрсаудан екіншіге қос аяқтап секіру.	6. Б.қ.: негізгі тұрыс, құрсауды жанына еденге қою. Артпен секіріп құрсауды 3 рет айналу. Бағытын өзгертіп, 4 рет жай жүріспен алмастырып, қайталау.	
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық		**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты	8,30	**Дүйсенбі 03.03.25**	**Сейсенбі 04.03.25**	**Сәрсенбі 05.03.25**	**Бейсенбі 06.03.25**	**Жұма 07.03.25**
		Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Дене шынықтыру	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Музыка Көркем әдебиет**	**Математика негіздері Көркем әдебиет Сауат ашу негіздері Дене шынықтыру**	**Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка**	**Сауат ашу негіздері ҚОРШАҒАН ОРТАМЕН ТАНЫСТЫРУ ҚҰРАСТЫРУ ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 09.00-09.25						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Геометриялық пішіндегі заттар. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -пішіндердің атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауларын: текше, шар, цилиндр бекіту; пішіндер мен денелердің ерекше қасиеттері туралы ұғымдарды қалыптастыру; -көлемді пішіндер мен денелерді ажыратуға, осы пішіндерді қоршаған ортадан табу; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға, графикалық диктантты орындауға үйрету; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау, зейін, жады мен ауызша сөйлеу дағдысын дамыту. **Дағды:** пішіндер мен	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз сөйлем құрай аламыз **ҰІӘ міндеттері:** -сөзді буынға бөлу, дыбыстық талдау жасау, сөйлем құрай алу дағдыларын бекіту; -буындарға буын қосып сөз құрап айтуға жаттықтыру арқылы зейін мен есте сақтауларын дамыту; -ересектердің айтқанын мұқият тыңдауға тәрбиелеу. **Дағды**: Сөйлемді дұрыс құрай білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** буындардан сөз құрайды, дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** дыбыстан буын, буыннан сөз құралатынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Жалпы атауын айт»** дидактикалық	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Геометриялық пішіндегі заттар. (ойын,танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -пішіндердің атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауларын: текше, шар, цилиндр бекіту; пішіндер мен денелердің ерекше қасиеттері туралы ұғымдарды қалыптастыру; -көлемді пішіндер мен денелерді ажыратуға, осы пішіндерді қоршаған ортадан табу; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға, графикалық диктантты орындауға үйрету; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау, зейін, жады мен ауызша сөйлеу дағдысын дамыту.	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Геометриялық пішіндегі заттар. (ойын,танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -пішіндердің атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауларын: текше, шар, цилиндр бекіту; пішіндер мен денелердің ерекше қасиеттері туралы ұғымдарды қалыптастыру; -көлемді пішіндер мен денелерді ажыратуға, осы пішіндерді қоршаған ортадан табу; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға, графикалық диктантты орындауға үйрету; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау, зейін, жады мен ауызша сөйлеу дағдысын дамыту. **Дағды:** пішіндер мен	**Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау [ұ] **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерге дыбыстық талдау жасай білу дағдыларын бекіту; -графикалық жұмысты орындау кезінде фонематикалық естуді, сөйлеуді, зейінді, есте сақтауды, ұсақ қол моторикасын дамыту; -дербес жұмыс істеу алуға және ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Суреттер бойынша сөйлемдер құрай білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** суретке қарап сөйлем құрайды, ауызша буынға бөледі, жасырын аңдарды іздейді. **Түсінеді:** сөйлемнің аяқталған ойды білдіретінін түсінеді. **Қолданады:** сөйлемнің сызбаны, дыбыстарды

	денелердің арасындағы айырмашылықтарды ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді**: пішіндердің атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауын атауды: текше, шар, цилиндр; **Түсінеді**: пішіндер мен денелердің арасындағы айырмашылықтарды; **Қолданады**: геометриялық пішіндер мен денелерді танып, қоршаған ортадан осындай пішіндегі заттарды табуды; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар құру. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Ойын жағдаяты.** Педагог Әлия, Сырыммен бірге ұйымдастырылған оқу қызметіне ерекше қонақтардың келгенін хабарлап, бүгінгі оқу қызметінің тақырыбын табуды ұсынады. Тыңдап, ойын жағдаятына қосылады. Адамдардың бейнелері құрастырылған пішіндерді атайды. **Түсіну деңгейі:** **Ойын жаттығуы.** «Пішінге ұқсас зат». Жұптық жұмыс. Үстелдерде пішіндердің: дөңгелек, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш жинақтары салынған хатқалта жатыр.	ойынымен оқу қызметін бастайды. 1.Тәрелке, құмыра, кесе, шанышқы – ... *(ыдыстар)* Карамель, ирис, шоколад – ... *(кәмпиттер)* Басбармақ, балаң үйрек, ортан терек, кішкене бөбек, шылдыр шүмек – ... *(саусақтар)* Күрте, пальто, тон, плащ – ... *(киім)* Тымақ, қалпақ – ...*(баскиім)* Дидактикалық жаттығуы»Тиісті белгіні көтер» Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызғылт сары дөңгелекті көтереді. **Түсіну деңгейі:** **Буындармен жаттығулар.** Дидактикалық ойын: «Буынды қос»(доппен) – Балалар, шеңберге тұрайық. Мен буынды айтып, бір балаға допты лақтырамын, бала допты ұстап алып, бір немесе бірнеше буынды қосып, сөзді жалғастырады. Кім дұрыс айта алмаса немесе тез буынды айтпаса, айыбын өтейді. Мысалы:(ас+паз, кі+тап, ба+лық, ба+ла). Ойынды өзгертуге болады. ***Дидактикалық ойын: «Бір буыннан басталатын бірнеше сөз».*** Педагог балаларды екі топқа бөледі. Педагог бір буынды айтады, балалар жалғастырып, келесі буынды табады. Бір	**Дағды:** пішіндер мен денелердің арасындағы айырмашылықтарды ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді**: пішіндердің атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауын атауды: текше, шар, цилиндр; **Түсінеді**: пішіндер мен денелердің арасындағы айырмашылықтарды; **Қолданады**: геометриялық пішіндер мен денелерді танып, қоршаған ортадан осындай пішіндегі заттарды табуды; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар құру. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Ойын жағдаяты.** Педагог Әлия, Сырыммен бірге ұйымдастырылған оқу қызметіне ерекше қонақтардың келгенін хабарлап, бүгінгі оқу қызметінің тақырыбын табуды ұсынады. Тыңдап, ойын жағдаятына қосылады. Адамдардың бейнелері құрастырылған пішіндерді атайды. **Түсіну деңгейі:** **Ойын жаттығуы.** «Пішінге ұқсас зат». Жеке жұмыс	денелердің арасындағы айырмашылықтарды ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді**: пішіндердің атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауын атауды: текше, шар, цилиндр; **Түсінеді**: пішіндер мен денелердің арасындағы айырмашылықтарды; **Қолданады**: геометриялық пішіндер мен денелерді танып, қоршаған ортадан осындай пішіндегі заттарды табуды; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар құру. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Ойын жағдаяты.** Педагог Әлия, Сырыммен бірге ұйымдастырылған оқу қызметіне ерекше қонақтардың келгенін хабарлап, бүгінгі оқу қызметінің тақырыбын табуды ұсынады. Тыңдап, ойын жағдаятына қосылады. Адамдардың бейнелері құрастырылған пішіндерді атайды. **Түсіну деңгейі:** **Ойын жаттығуы.** «Пішінге ұқсас зат». Жұптық жұмыс. Үстелдерде пішіндердің: дөңгелек, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш жинақтары салынған	ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Қарама-қарсы сөздер» ойынын балалармен ұйымдастырады. Артында – ... *(алдында)* Жақында – ... *(алыста)* Аласа – ... *(биік)* Ашық – ... *(жабық)* Үлкен – ... *(кіші)* Дидактикалық ойын-жаттығу: «Жалауша» Педагог қандай да бір дыбысты айтады, егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. ***Дидактикалық жаттығу: «Берілген дыбысқа сөз ойла»*** Дұрыс жауапқа педагог жұлдызша таратады. **1-тапсырма** Педагог балаларға «л» дыбысынан басталатын сөздер айтуға тапсырма береді. Мысалы: *лақ, лақтыр, лағыл, лимон, лайк.* **Түсіну деңгейі:** **2-тапсырма** Педагог балаларға «м» дыбысынан басталатын сөздер айтуға тапсырма береді. Мысалы: *маймыл, манты, мақта, махаббат, мал, ми,* мысық, *мылтық, мықты, маржан, Меруерт, минут, мейіз.* **3-тапсырма** Педагог балаларға «к» дыбысынан басталатын сөздер айтуға тапсырма береді. Мысалы: *күрек, күшік,*

	Тапсырманы түсіндіреді. Кез келген бала хатқалтадан пішінді шығарып,оны атайды,ал екінші бала қоршаған ортадағы осындай пішіндегі затты атайды. Одан кейін рөлдерімен ауысады. **Қолдану деңгейі:** **Дәптермен жұмыс** **1-тапсырманы** дәптерде өздігінен орындауды ұсынады. Педагогтің нұсқауларын тыңдап, практикалық жұмысты орындайды. Балалар практикалық жұмысты орындап, заттарды тексеріп, олардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарын табады, сұрақтарға жауап береді. Ұйымдастырылған оқу қызметі үшін пластиктен, ағаштан немесе басқа материалдан жасалған көлемді фигураларды, картоннан, фанерадан жасалған жазық фигураларды табу керек. Балалар қолдарына алып, жазық және көлемді фигураның арасындағы айырмашылықтарды атайды. **2-тапсырманы** орындауға ұсынады. Суреттердегі заттарды қарайды және атайды. - Бұл неге ұқсайды? Сызып қосады. Балалар өздігінен тапсырмаларды орындайды. **3-тапсырма** Педагог заттардың контурын тиісті түспен бояуды ұсынады. Арттық затты тауып, атау керек. Балалар тапсырманы	буыннан бірнеше сөз құрауға жарысады. Сөз айтқан балаларға жұлдызшы беріліп отырады. Мысалы: **(те-)** те -(геш) , те -(рек), те -(мір), те -(сік), те -(тік), көр -(пе), **(ор-)** ор -(та), ор -(ман), ор -(ақ), **(өр-)** өр -(мек), өр -(кеш), өр, -(ле), өр -(мек-ші), өр(т), **(да-)** да(мылда),да(был), да(қыл) , да(уыс), Да (риға), Да (рия)**.** **Қолдану деңгейі:** Ойын: «Кәне, тауып көр» –Балалар мен сендерге сөз, буын, дыбыс айтамын, сендер алдарыңдағы сызбадан мен не айтсам, соны дыбыс па, сөз ба, буын ба анықтап, сызбасын көтересіңдер. Педагог алдын ала балаларға дыбыс, сөз, буын сызбаларының үлгілері сызылған карточкалар таратып береді. Мысалы: [р], -ба-, аққала, ар-, ос- , қа-, [е], [т], [к], та-, ен-, ар-, алма, сабақ, жаңа, дә-, мы-, мон-, [г], [ш], сөз, көз, бала, жа-, үс-,ші-, то-, ки-, [з], [и], са-, ша- , ет, елік, блезік, күнбағыс, ұр-, ын-, лек-, діз-, тик-, қыш-, дол, қол, бол, сал, мал, тау, қы-, тық-, ем-, ек-,іс-, діз-, ік-. ***Дидактикалық ойын: «Эстафета».*** Педагог сөйлемді айтады, оны қайталайды. Бір баланың алдына текше немесе кішкене зат қояды, ол дереу бірінші сөзді айтады. Суреттерге қара. Суретте не бейнеленген ата дыбыстық талдау жаса. **Ағаш** сөздеріне дыбыстық	Үстелдерде пішіндердің: дөңгелек, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш жинақтары салынған хатқалта жатыр. Тапсырманы түсіндіреді. Кез келген бала хатқалтадан пішінді шығарып,оны атайды,ал екінші бала қоршаған ортадағы осындай пішіндегі затты атайды. Одан кейін рөлдерімен ауысады. **Қолдану деңгейі:** **Танымдық,шығармашылық жұмыс** **2-тапсырма** Педагогтің нұсқауларын тыңдап, практикалық жұмысты орындайды. Балалар практикалық жұмысты орындап, заттарды тексеріп, олардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарын табады, сұрақтарға жауап береді. Ұйымдастырылған оқу қызметі үшін пластиктен, ағаштан немесе басқа материалдан жасалған көлемді фигураларды, картоннан, фанерадан жасалған жазық фигураларды табу керек. Балалар қолдарына алып, жазық және көлемді фигураның арасындағы айырмашылықтарды атайды. Суреттердегі заттарды қарайды және атайды.	хатқалта жатыр. Тапсырманы түсіндіреді. Кез келген бала хатқалтадан пішінді шығарып,оны атайды,ал екінші бала қоршаған ортадағы осындай пішіндегі затты атайды. Одан кейін рөлдерімен ауысады. **Қолдану деңгейі:** **Танымдық,шығармашылық жұмыс** **3-тапсырма** Педагогтің нұсқауларын тыңдап, практикалық жұмысты орындайды. Балалар практикалық жұмысты орындап, заттарды тексеріп, олардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарын табады, сұрақтарға жауап береді. Ұйымдастырылған оқу қызметі үшін пластиктен, ағаштан немесе басқа материалдан жасалған көлемді фигураларды, картоннан, фанерадан жасалған жазық фигураларды табу керек. Балалар қолдарына алып, жазық және көлемді фигураның арасындағы айырмашылықтарды атайды. Суреттердегі заттарды	*күлкі, кесе, кеше, кеме, көлеңке, көтер, көңіл, көл, көмір, көмбе, көбелек, көлшік, кір, кілем, кілт, күміс.* Ойын соңында кім көп жұлдызша жинаса, сол жеңіске жетеді. **Дидактикалық жаттығуы: «Дауыссыз дыбыстан басталатын сөз қос»** – Мен сендерге сөздер айтамын сендер сол сөзге мағынасымен байланысты дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздер айтасыңдар. Мысалы: *жылы... (шұлық), тәтті ...(банан), қатты... (көмір), жасыл.... (шөп), қар..., (пима), дәмді ... (жүзім), сұйық ... (тамақ), қара... (тон), қорқақ ... (қоян), құ ... (түлкі), сүйкімді ... (мысық), пысық ...(қыз), ұзын ... (бала), ақылды ... (қыз), момын ... (қой), ұзын ... (моншақ), сары ...(шаш), дәмді...(шай), тәтті... (торт), жасыл...(қияр), ұзын.... (бантик)* т.б. **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық жаттығуы: «Сөз жина, тез жина»** – Мен сендерге дыбыстарды айтамын, сендер алақандарыңды біріктіріп, кесе жасап дыбыстарды жинап отырыңдар. Дыбыстар қалай айтылды, солай жиналуы керек, олардың орнын ауыстыруға бір дыбысты түсіріп алуға болмайды. Сендер сөзді дұрыс жинасаңдар, сол

	орындайды, артық затты тауып оны бояйды - қалпақ. **«Шын немесе жалған» дидактикалық ойыны** Педагог зат пен форманы атайды. Мысалы, «доп дөңгелек», «қорап доп тәрізді». Егер мәлімдеме дұрыс болмаса, онда балалар қолын айқастыра көкірегіне қояды немесе бастарын шайқайды. Егер дұрыс болса - қол шапалақтайды. **Сергіту сәті.** *«Аяқпен жерді бір тебінеміз,* *Бір рет шыр айналамыз.* *Қол ұстасып: «ах» дейміз,* *Фигураларға қонаққа барамыз.*	талдау. **Өгіз**-4әріп-4дыбыс-2буын. **а-** жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Гғ**- ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **а**- жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Иілейік, балақай** Түзу тұрып иілеміз оңға жаққа, Дәл осылай иілеміз солға жаққа. Жаттығуды қайтала, Екі жаққа жай ғана. Иілеміз, оңға-солға тоқтамай! **Саусақ жаттығуы:** Алақанның біреуін, Кері қарай бұрайық. Алақаны демалсын, Қол үстінен ұрайық.	- Бұл неге ұқсайды? Сызып қосады. Балалар өздігінен тапсырмаларды орындайды. Педагог заттардың контурын тиісті түспен бояуды ұсынады. Арттық затты тауып, атау керек. Балалар тапсырманы орындайды, артық затты тауып оны бояйды - қалпақ. **«Шын немесе жалған» дидактикалық ойыны** Педагог зат пен форманы атайды. Мысалы, «доп дөңгелек», «қорап доп тәрізді». Егер мәлімдеме дұрыс болмаса, онда балалар қолын айқастыра көкірегіне қояды немесе бастарын шайқайды. Егер дұрыс болса - қол шапалақтайды. **Сергіту сәті.** *«Аяқпен жерді бір тебінеміз,* *Бір рет шыр айналамыз.* *Қол ұстасып: «ах» дейміз,* *Фигураларға қонаққа барамыз.*	қарайды және атайды. - Бұл неге ұқсайды? Сызып қосады. Балалар өздігінен тапсырмаларды орындайды. Педагог заттардың контурын тиісті түспен бояуды ұсынады. Арттық затты тауып, атау керек. Балалар тапсырманы орындайды, артық затты тауып оны бояйды - қалпақ. 	сөздің суреті тақтадан ашылады. Мысалы: - «к.ү.й.», - «б.ү.р.», - «ә.н.ш.і.», - «м.а.л.», -«ж.е.л.», - «б.а.қ.а.», - «б.а.л.а.п.а.н.», - «с.ә.б.і.з.», - «а.л.м.а.», - «а.р.б.а.», - «ж.ү.р.е.к.», - «д.ә.р.і.». Сөз құраған балаларға жұлдызша үлестіріліп отырылады. **Дәптермен жұмыс** Суреттерді ата. Ұ дыбысы бар сөздерді буынға бөл. Суретке қарап, сызба бойынша сөйлем құра. Дыбыстық талдау жаса. Педагог балаларға орындарында дәптерде ***таға***сөзіне дыбыстық талдау жасауғу, буынға бөлуге тапсырма береді. Бір баланы тақтада жұмыс жасауға шақырады. Педагог суретті сызбаны тақтаға іледі. Балалар алдымен таға сөзін анықтап айтайық. Сөзде неше буын бар? Неше дыбыстан тұрады? *Таға сөзінде 2 буын,* *4 дыбыс.* **Т** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Ғ** – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. Сөзді қолды шапалақтап, буынға бөледі. Педагог тақтаға ***тырма*** сөзінін сызбасын іледі. Тырма сөзінде 2 буын, 6 дыбыс бар. **Т** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Ы** – жуан дауысты дыбыс,

				 «Шын немесе жалған» дидактикалық ойыны Педагог зат пен форманы атайды. Мысалы, «доп дөңгелек», «қорап доп тәрізді». Егер мәлімдеме дұрыс болмаса, онда балалар қолын айқастыра көкірегіне қояды немесе бастарын шайқайды. Егер дұрыс болса - қол шапалақтайды. **Сергіту сәті.** *«Аяқпен жерді бір тебінеміз,* *Бір рет шыр айналамыз.* *Қол ұстасып: «ах» дейміз,* *Фигураларға қонаққа барамыз.*	қызыл түспен белгілейміз. **Р** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **М** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Сергіту сәті:** **Гүлдер** Қызыл, сары аппақ гүлдей, Жайқалайық өсейік. Айналамыз құлпырсыншы, Гүлден кілем төсейік. Самал желмен тербелеміз, Біз әдемі гүлдерміз. Ауламызға өң береміз, Табиғаттың көркіміз. **Саусақ жаттығуы:** Айдын шалқар көлдерде Балықтар өмір сүреді. Шолпылдатып құйрығын Әрі-бері жүзеді

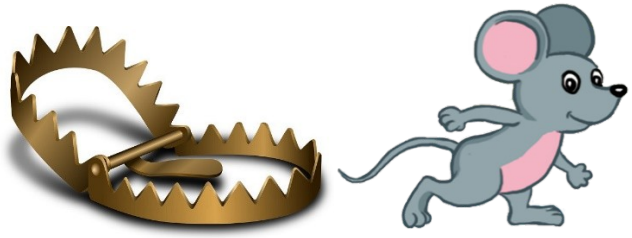
1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Қазақтың ұлттық ойыны: «Тышқан мен қақпан»

Басты міндеттері: Балалардың қимыл-қозғалыс әрекеттерін ұлттық ойындар арқылы жан-жақты дамыту, денсаулықтарын нығайту. Ұлттық және қимыл-қозғалыстық ойынға деген балалардың қызығушылықтарын арттыру.

БАЛАНЫҢ ТІЛІН ДАМЫТУҒА АРНАЛҒАН ОЙЫНДАР Дауыстарын қайтала. Аң біткенмен алысқан Ақырады **арыстан:** **А-а-а-а-а-а** Нәзік дауысы қозының Естіледі алыстан: **Мә-ә-ә-ә-ә** Дөңгелетіп аузыңды, Жіңішкертіп даусыңды, Бұзаумын деп ойла да, Дауысын оның қайтала: **Мө—ө-ө-ө**		**Қазақтың ұлттық ойыны: «Тышқан мен қақпан»** **Ойынның міндеттері:**Балалардың қимыл-қозғалыс әрекеттерін ұлттық ойындар арқылы жан-жақты дамыту, денсаулықтарын нығайту. Ұлттық және қимыл-қозғалыстық ойынға деген балалардың қызығушылықтарын арттыру. **Дағды:** Жүгіру, отыру, шеңбер құру, шеңбер бойымен жүруге жаттықтыру,қимыл қозғалыстарын шапшаң орындауға дағдыландыру. **Ойынның ережесі :** Ойыншылар екі топқа бөлінеді. Бірінші топ аз да, екінші топ көп. Шеңберлердегі балалар бір-бірінің қолдарынан ұстап, қарама-қарсы бағытта жүреді. Жүргізушінің белгісі бойынша екі шеңбер де тоқтайды. Ішкі шеңберде тұрғандар қолдарын жоғары

(Балақай, жан жануарлардың дауыстарые сала отырып, кей дыбыстардың жуан кей дыбыстардың жіңішке айтылатынына зер
сал)

Майлыаяқ.

Жайлау толы малды аяп,
Күзетіп жүр Майлыаяқ.
Жолатпайтын ешкімді,
Дауысы алыстан естілді:
(ақырын дауыспен) –р-р-р-р-р-р
«Тамақ жеймін ашпын д»,-деп,
«Қорқып иттер қашсын», -еп,
Күжірейтіп желкесін
Ырылдады қасқыр кеп:
(орташа дауыспен)-р-р-р-р-р-р
«Қорықпаймын сенен»,-деп,
«Сазайыңды берем»,-деп,
Дірілдетіп қасқырды
Айбатын ит асырды:
(қатты дауыспен) –р-р-р-р-р
«Мынау бәле екен» деп,
«Түбіме бұл жетер» деп,
Қорқып қасқыр жөнелді,
Қайтып келмес ол енді.
(Балақай, қасқырдан да қорықпайтын төбет иттердің болатынын сен білесің бе?
Өзара екі топқа бөлініңдер де,
қасқыр мен иттер болып алдымен ақырын, сосын орташа, ең соңында қатты дауыспен «р» дыбысын созып айтыдар.)

көтереді – қақпа құрайды. Қалған ойыншылар шеңберге кіріп-шығып жүгіреді. Кенеттен жүргізуші келесі белгіні береді, осы кезде ішкі шеңбер ойыншылары қолдарын лезде түсіреді. Шеңбер ішінде қалып қалған ойыншылар қақпанға түскен болып саналады. Олар ішкі шеңберде тұрғандарға қосылады да, ойыншылар қайтадан қол ұстасады. Осыдан кейін ойын жалғасады.

Әдістемелік нұсқаулар.

Мұғалім белгі берісімен қолдарын жаздырмастан жоғары көтеріп тұра қалады, осы кезде тышқан ойыншылар шеңбердің ішіне кіріп шығуы керек.Төрешінің белгісімен ойыншылар қолдарын түсіреді.Осы кезде шеңбердің ішінде қалған тышқандар ұсталған болып саналады. Олар шеңбердегі ойыншылардың қатарына қосылады.Ойын екі-үш тышқан қалғанша жалғасады. Содан кейін топтар орын ауыстырады. Ойынның соңында ұсталған тышқандар саналады. Көп тышқан ұстаған топ жеңіске жетеді.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Бірінші, екіншіге саналу арқылы 2 топқа бөлу, жүгіру, отыру, шеңбер құру, шеңбер бойымен жүруге жаттықтыру.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** «Күшік пен мысық» ертегісі сахналау. **ҰІӘ міндеттері:** -көркем шығармаларды сахналауға үйрету. -балаларды ертегіні рөлдерге бөліп сахналату арқылы әртістік қабілеттерін дамыту; -үй жануарларына қамқор болуға тәрбиелеу. **Дағды**: -сөздерді буынға бөлуге үйрету, дауыс ырғағын, дауыс көркемділігін дамыту.	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:Орман** танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -қылқанжапырақты ағаштар мен қарағай ормандарын мекендейтін жануарлар арасындағы байланыстар туралы түсінік қалыптастыру; -топпен жұмыс істеу, келісімге келу, жанындағы серіктесінің пікірін ескеру сынды әлеуметтік компетенцияларды дамыту;	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: Әже** . .Көркем әдебиет \ҰІӘ тақырыбы: Әже Ә Қайранов өлеңі **Міндеті:** Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту **Қолданады:** сөздерді сөз тіркестерімен айтады, сұраққа сөйлеммен жауап береді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ән «Кел, балалар, ойнайық» тыңдату.	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Наурыз – көктем мерекесі. **ҰІӘ міндеттері:** -Наурыз мерекесі туралы түсінік беру; -балалардың ойлау қабілетін дамыту; -салт-дәстүрді құрметтеуге тәрбиелеу. **Дағды**: Грамматикалық тұлғада жүйелі сөйлеуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жұмбақ айтысқа , жұмбақ	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Өсімдіктерді қалай күту қажет? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың өсімдіктерге күтім жасау, оларды өсіру тәсілдері туралы түсініктерін кеңейту; -танымдық-ізденімпаздық қызметке деген қызығушылығын дамыту; -өзімен қатар

	Күтілетін нәтиже: **Жасайды:** ертегіні сахналап, ертегі кейіпкерлерін буынға бөледі; **Түсінеді:** ертегі мазмұнын, бір буында бір дауысты дыбыс болатынын; **Қолданады:** дауыс ырғағын келтіріп жүрістерін салады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар, бүгін бізге «мысық» пен «күшік» қонаққа келіпті. Екі қонағымызды үстел басына отырғызайық. Ал сендердің үйлеріңде мысық пен күшік бар ма? Сендер мысық пен күшіктеріңе не бересіңдер? Олар қандай тамақ жейді? Мысықтың дауысын кім салып береді? Ал сенің күшігің қандай дыбыс шығарады? **Түсіну деңгейі:** Педагог күшік пен мысықтың үлгі суреттерін іліп қояды. Балалар, сендер ненің суретін көріп отырсыңдар? Күшіктің анасын қалай атаймыз? «Ит» деген сөз неше буыннан тұрады? Балалар, дауысты дыбыс жеке бір буынды құрайды. Ал мысықтың баласын «марғау» деп айтамыз? Енді осы күшік пен мысыққа ат қойыңдаршы. «Ақтөс» пен «мамық» сөздері неше буыннан тұрады? Қазір «Күшік пен Мысық» ертегісін мәнерлеп оқып беремін. «Күшік пен Мысық» Қарны ашқан Күшік, тауда	-туған табиғатқа деген сүйіспеншілігін қалыптастыру, оның сұлулығын қабылдап, терең түйсінуге, жануарлар мен өсімдікке қамқорлықпен қарай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: жануарлар мен өсімдікке қамқорлықпен қарай білуге,сұрақтарға нақтылы жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**орманды мекендейтін бірнеше жануарды атап береді. **Түсінеді:**жануарлардың орманда орналасу қағидасын; өсімдіктер мен жануарлар әлемінің тіршілік ететін орманмен байланысын. **Қолданады**:өз бетінше жұмыс істеу қабілеті, үлгілеу қабілеті. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Орман» өлеңін тыңдайды. Аппақ қайың, қарағай Қосылыпты табысып. Сұлу терек, жасыл желек Құшақтасып қабысып, Қарағайым, жұпар майың Жібек жолмен аңқиды. Балалардың алған білімін нығайту мақсатында сұрақтар қояды. Балалардан орманның «орман үйі» деп аталу себептерін сұрайды. Балалар орман туралы жұмбақтың шешуін табады: Ағаштардан тұратын үй – қызық үй. Үй толы – жан-жануар. Бұл не ғажайып үй? (Орман) **Түсіну деңгейі: Күнтізбеде бүгінгі ауа райын белгілеуге шақырады.**	Ән қандай? Ән көңілді. Көңіл-ді. Бәрін ойын ойнауға шақырады. **Көңілді ойын: «Көңілді тапқырлар клубы»** Балалар екі топқа бөлінеді. Педагог балаларға түрлі түсті қима материалдарды таратады. Балалар түрлі түсті қима материалдарды түстеріне сәйкес біріктіреді. Екі топқа ортақ тапсырма беріледі, топтар кезекпен жауап береді. Әрбір дұрыс жауап – бір ұпай. **Түсіну деңгейі:** І.Тапсырма. Әже тақырыбы бойынша сұрақтар: Суретте не бейнеленген? Әжесі мен немерелері немен айналысып жатыр? Сен әжеңе қалай көмектесер едің? 2. Әжеңе не сыйлайсың? Суретін сал. 3. Есіңде сақта! Асыл әжем, қуанышым, берекем, Өнегенің өрісі де сен екен. Педагог мағынасын түсіндіреді. Өнеге – үлгі деген мағынаны білдіреді Қайранның «Әже» өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін естеріне түсіру.	айтыспен жауап береді, өз ойларыннан шығармашылық әңгіме құрайды ; **Түсінеді:**қазақтың салт-дәстүрлерін, қамшының сабы тобылғы ағашы екенін; **Қолданады:**көп сөздің жалпылау сөзін, зерек бала атануға тырысады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** – Бүгін зерек болып, алғырлық танытқан балаларға мына оюлар сыйға беріліп отырады. Алдын ала педагог дайындаған «Ботагөз», «Қошқармүйіз», «Құс қанаты», «Қызғалдақ» оюлары сұраққа жауап берген әр балаға беріліп, сабақ соңында кімде қанша ою бар екені анықталып, сол арқылы «ең зерек бала» аталынып, марапатталынатынын айтады. Топ бұрышына кішкене көрме сахна құрылады. **Түсіну деңгейі:** Педагог балаларға өнер туралы түсінік беріп өтеді. Қазақ халқында өнер көп. Соның бірі – айтыс өнері. Айтыстың түрлері көп, соның бірі – жұмбақ айтыс. Ал бізге бүгін ақын Сара апамыздың жолын куған Кәмшат атты қыз жұмбақ айтысымен келіп отыр. (Үнтаспадан Кәмшаттың дауысы қосылады.) Сәлеметсіңдер ме, балалар. Менің атым –	құрбыларымен достық қарымқатынаста болуға, бірлесіп атқарған жұмысты оң қабылдауға тәрбиелеу. **Дағды**: өсімдіктерге күтім жасау тәсілдеріне қарай бейімдеу,сұрақтарға нақтылы жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**бөлме гүлдері мен дала гүлдерінің бірнеше түрін атап береді. **Түсінеді:**өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін біледі. **Қолданады**:өсімдіктерге күтім жасай алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Эмоционалдық көңіл күй қалыптастырады.** Балалардан бәйшешекті бөлме гүліне жатқызуға бола ма деп сұрайды? Бәйшешектен білеміз, Көктем келіп қалғанын. Мәз боламыз, күлеміз Көрсек гүлін жарғанын. Балалардың алған білімін нығайту мақсатында мынадай сұрақтар қояды: Ауа райында қандай өзгерістер байқадыңдар? Ең алғашқы гүлдер қай кезде пайда болады? Сендер көктем шыққанда бірінші болып бүр жаратын қандай гүлдерді білесіңдер? Оларға күтім жасау қажет пе? **Түсіну деңгейі:** **Пікірталасқа** қатысады. Сұрақтарға жауап береді. Көктемнің белгілерін атап көрсетеді. Алғашқы гүлдердің қар еріп, жердің ақ көрпесі түрілген кезде пайда болатынын айтады. Балалар

	қаңғып жүріп Қасқырға кездеседі. Ей, күшік, мен сені жеймін, – дейді Қасқыр. Қой, жеме, мені әуелі тойдыр, сонан соң жейсің, – дейді Күшік. Жарайды, жүр, соңымнан қалмай жүре бер, – дейді Қасқыр. Екеуі бір топ Сиырды көреді. Күшік, менің көздерім, құлақтарым, құйрығым қандай? – дейді Қасқыр. Қасқыр: Енді маған қара, – деп бір Бұзаудың тамағына жабысып өлтіріп, Күшікті де тойғызады, өзі де тояды. Күшік, енді сені жемеймін. Сау бол! – деп кетіп қалады. Іші пысқан Күшік Мысыққа кездеседі. Мысық, мен сені жеймін, – дейді. Мені тойдыр, күшік. Жарайды, менімен бірге жүр, – дейді Күшік. Екеуі бір топ Түйені көреді. Мысық, маған қара, құлағым, көзім, құйрығым қандай? Көзің бозарып, құлағың салпиып, тілің салақтап тұр. Күшік: Қара маған, не қылырымды? – деп Түйенің тірсегіне жабыса кетеді. Түйе қақ маңдайдан бір тебеді. Күшік сол арада ұшып түседі. Сонда Мысық: Әй, мақтаншақ, әліңе қара, сен Қасқыр бола алмайсың, – дейді. **Қолдану деңгейі:** Педагог сұрақ қою арқылы ертегі мазмұнын сұрайды. Балалар, ертегі сендерге ұнады ма?	Балаларға орманға серуендеп қайту туралы ұсыныс жасайды. Әліппе-дәптердегі тапсырмалардың көмегімен балаларды мәселені іздеуге, шешуге жұмылдыру: Орманның суретін мұқият қарап шығып, сұрақтарға жауап бер. Суретте не бейнеленген? Ең биік ағаштарды ата (қарағай, шырша). Суретші мұнда қандай бұталардың суретін салыпты? (Бөртегүл). Суретте шөп бар ма? Орманда нелер мекендейді? Балалар суреттерді қарап шығады. Орманды қандай жануарлар мекендейтінін, онда қандай ағаштар өсетінін айтады. Суретте қайсы ағаштың биік, қайсысының аласа екенін, орманда қандай бұталар өсетінін анықтайды. Ормандағы өсімдіктерді көп қабатты үйдің қабаттарымен салыстыруға болады деген тұжырым жасайды. Үлгілеумен айналысады.Топтарға бөлініп, педагогтің алдын ала дайындаған орман суретіне жануарларды орналастырады. Орман қабаттарын айтады. Жануарлардың көпшілігі төменгі қабаттарды тұрады. Жерде жауынқұрттар мен түрлі қоңыздар тұрады. Көртышқандар жер астын мекен етеді. **Қолдану деңгейі:** Біздің әрқайсымыздың үйіміз бар. Сол сияқты орман тұрғындарының да өз үйлері бар. Досыңды «Қайсысы	Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді Әже Еркелетіп ертемен Оятады ол мені. Таңғы таза ауамен, Тазалаймыз бөлмені. Ертегісі өзінің Таусылмайды не түрлі. Әжімдері көзінің Мейірімі секілді. Кимешегін, жаулығын Теңеп аппақ гүлге мен. Әжемнің денсаулығын Тілеп жүрем күнде мен! (Әбубәкір Қайран)	Кәмшат. Менің бүгін сендерге ұлттық киім киіп қонаққа келгенім тегін емес. Себебі жақында Наурыз мерекесі болады. Мен қазір жұмбақ жасырамын, егер жұмбақтың жауабын білсеңдер, айтыңдар. Дұрыс жауабы табылған жағдайда мен келесі жұмбаққа көшемін. Егер дұрыс болмаса, жасырылған бұйымды сипаттауды жалғастырамын. **Жұмбақ шешу.** Бір ауызды бұйым бар, Тіктөртбұрыш пішінде. Затыңды аман сақтайды, Салып қойсаң ішіне. Көлемі болар әртүрлі, Орташа, үлкен, кіші де. Оюлар зерлеп жасалған, Қызығасың түсіне. Айтыңдаршы, бұл не зат, Көрпе жинайтын үстіне? Ой, балалар, жұмбақты жақсы шешеді екенсіңдер. Сол үшін сендерге **Наурыз мерекесі туралы айтып берейін:** Наурыз шығыс күнтізбесінде Жаңа жыл басы деп саналады. Наурыздың 21-інен 22-сіне қараған түні күн мен түн теңеледі. Наурыз – жақсының жаршысы, ынтымақтың белгісі, халық қастерлейтін, бірігіп тойлайтын күн. Ал енді өздерің отбастарыңда бұл тойды қалай өткізесіңдер, соны айтып беріңдер. **Қолдану деңгейі:**	тек бөлме гүлдеріне күтім қажеттігін түсіндіреді. Ал, көктемнің алғашқы гүлдері табиғатта, өз бетінше өседі. Оларға күтім жасаудың қажеті жоқ. Олар еріген қар суын, жаңбыр суын ішеді. Күннен жылу алады деген тұжырым жасайды. **Қолдану деңгейі:** **Күнтізбеде бүгінгі ауа райын белгілеуге шақырады.** Әліппе-дәптердегі тапсырмалардың көмегімен балаларды тану үдерісіне жұмылдырады. «Миға шабуыл» техникасын қолданады.«Ақылдылар тартысы» техникасын айтып береді. Бөлме гүлдеріне күтім жасаудың негізгі ережелерін естеріне түсіреді. Тәрбиеленушілер өсімдіктерге қалай күтім жасау қажеттігі туралы ойларын айтады. Балаларға «Дала гүлдеріне күтім жасау қажет пе?» деген мәселені талқылауды ұсынады. Дала гүлдеріне күтімді күн, жылы жел мен жаңбыр жасайды деп ой қорытады. **Сергіту сәті:** **Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды.** Ұмытпай күнде, су құям гүлге. Тұрады гүлім, құлпыртып түрін. Жақсылықты қолдаймыз, Табиғатты қорғаймыз. Гүл егеміз бақтарға Айналасын қоршаймыз.

	Ертегі кейіпкерлерін атап беріңдерші. Күшік келе жатып неге жолығады? Қасқыр не дейді? Күшік не дейді? Екеуі келе жатып нелерді көреді? Қасқыр нені жейді? Тойған Қасқыр Күшікке не дейді? Іші пысқан Күшік неге жолығады? Мысыққа не дейді? Мысық не дейді? Күшік жолда нелерді көреді? Түйеге күшіктің шамасы келе ме? Міне, балалар әлін білмеген әлек деген осыдан қалған екен. Енді осы ертегіні рөлдерге бөліп сахналайық (атрибуттарын кигізу). **Сергіту сәті:** Керіледі мысық, Көзін жаймен қысып. Жүгіреді күшік, Аула ішін кезіп. Екі тілде аудармаларды айтып өтеді. Марғау мысықтың баласы екенін түсіндіреді. **Дидактикалық ойын: «Ертегі кейіпкерлерін тауып жүрісін сал».** Ойын шарты: Ертегі кейіпкерлерінің жүрісін салады. 	қайда тұрады?» ойынын ойнауға шақыр. Қарындашты пайдаланып, жануарды тұратын үйімен қос. Кітаптардың, энциклопедиялар мен ересектердің көмегімен қылқанжапырақты орманды нелер мекендейтінін анықтап біл. Анықтайды: қоян қайда тұрады? Өз інінде тұрады. Қасқыр қайда тұрады? Інде, апанда. Құстар қайда тұрады? Тиін қайда тұрады? Түлкі қайда тұрады? Құмырсқа қайда тұрады? Балалармен жеке-жеке жұмыс істейді. Қылқанжапырақты орманда тіршілік ететін бір түлкінің суретін салу. Әңгімелеп беруді, орманға саяхаттан алған әсерлерімен бөлісуді сұрайды. **Сергіту сәті :** Орманның біз емшісіміз Тоқ, тоқ, тоқ *(Партаны үш рет ұрады).* Құрт біткенді жоқ етеміз. Жоқ, жоқ, жоқ, *(Қимылмен көрсетеді).* Тоқ, тоқ, тоқ, Жоқ, жоқ, жоқ.		Сендер мерекеде наурызкөже пісіресіңдер ме? Оны кім пісіреді? Оған не қосады? Педагог қуыршақ Кәмшатты отырғызып, тақтаға Наурыз мерекесіне байланысты суреттер іледі. Наурыз қай мезгілде келеді? Педагог балаларға шығармашылық әңгіме құрауды ұсынады. **Сөздік жұмыс:** Тобылғы қамшы сап жасайтын ағаш екенін түсіндіреді. **Дидактикалық ойын: «Бір сөзбен ата».** **Ойын шарты:** Сұраққа жедел жауап беру көзделеді. Педагог көп сөз айтады да, қолындағы добын кез келген балаға лақтырады. Допты қағып алған бала, сол айтылған көп сөздердің бір сөзбен қалай аталатындығын айтып допты кері педагогке лақтырады. Өрік, шие, алмұрт – ...**Жемістер.** Түлкі, қоян, қасқыр – ...**Аңдар.** Шай, май, тұз – ...**Тағамдар.** Бет, мұрын, аяқ – ...**Дене мүшелері.** Қауын, қарбыз, сәбіз – ...**Көкөністер.** Үйрек,қаз,тауық - ...**Үй құстары.** Қызыл,жасыл,сары - ...**Түстер.** Ата,әже,әке,ана - ...**Отбасы мүшелері.** Қуыршақ балалармен қоштасып, кетеді.	

				Балалардың қолындағы оюлар саналып, ең зерек те алғыр бала марапатталады. Үйрек, қаз, тауық Дәптермен жұмыс. Дәптердегі тапсырма орындалады **Сергіту сәті:** Сергіту жаттығуларын үнтаспадағы ұлттық әуенмен («Қаражорға», «Айгөлек») жасатуға болады.	

2 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Аз қимылды ойын: *«Мысықтар мен балалар»*

Басты міндеттері: Берілген белгіні дұрыс тыңдай білуге, ойын ойнағанда қауіпсіздік ережелерін сақтай білуге, топпен ойнауды ойнай білуге үйрету. Ептілікке,алғырлыққа тәрбиелеу.

БАЛАНЫҢ ТІЛІН ДАМЫТУҒА АРНАЛҒАН ОЙЫНДАР

Дауыстарын қайтала.
Аң біткенмен алысқан
Ақырады **арыстан:**
А-а-а-а-а-а
Нәзік дауысы қозының
Естіледі алыстан:
Мә-ә-ә-ә-ә
Дөңгелетіп аузыңды,
Жіңішкертіп даусыңды,
Бұзаумын деп ойла да,
Дауысын оның қайтала:
Мө—ө-ө-ө
(Балақай, жан жануарлардың дауыстарые сала отырып, кей дыбыстардың жуан кей дыбыстардың жіңішке айтылатынына зер сал)
Майлыаяқ.
Жайлау толы малды аяп,
Күзетіп жүр Майлыаяқ.
Жолатпайтын ешкімді,
Дауысы алыстан естілді:

Аз қимылды ойын: *«Мысықтар мен балалар»*

Ойынның міндеттері: Берілген белгіні дұрыс тыңдай білуге, ойын ойнағанда қауіпсіздік ережелерін сақтай білуге, топпен ойнауды ойнай білуге үйрету. Ептілікке,алғырлыққа тәрбиелеу.

Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.

Мазмұны: Балалардың жартысы мысықтар болады, ал жартысы олардың иесі болады. Мысықтар баспалдақта отырады, олардың иелері жүрелерінен алаңның екінші жағында отырады.

Ойынның ережесі

Тәрбиеші сүт кімге керек деп сүт құйғандай болады.Балалар «кис-кис», деп шақырады.Мысықтар жақындаған да балалар алаңның екінші жағына қашып шығады. Ойын 2-3 рет қайталанады.

Әдістемелік нұсқаулар.

Ойынды 2-3-рет қайталанған соң, атан түйе мен мыстан кемпір басқадан сайланып, ойын әрі қарай жалғастырылады.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Секіру,жүгіру жаттығулары бала аяқтарының бұлшық еттерінің қарын, арқа,бұлшық еттерінің жетілуіне ықпалын тигізеді. Қимыл-қозғалыс әдістерін көбейтіп, қимыл сапаларының үйлесімі артады. Бала өз күшіне сенуге үйренеді.

(ақырын дауыспен) –р-р-р-р-р-р
«Тамақ жеймін ашпын д»,-деп,
«Қорқып иттер қашсын», -еп,
Күжірейтіп желкесін
Ырылдады қасқыр кеп:
(орташа дауыспен)-р-р-р-р-р-р
«Қорықпаймын сенен»,-деп,
«Сазайыңды берем»,-деп,
Дірілдетіп қасқырды
Айбатын ит асырды:
(қатты дауыспен) –р-р-р-р-р
«Мынау бәле екен» деп,
«Түбіме бұл жетер» деп,
Қорқып қасқыр жөнелді,
Қайтып келмес ол енді.
(Балақай, қасқырдан да қорықпайтын төбет иттердің болатынын сен білесің бе?
Өзара екі топқа бөлініңдер де,
қасқыр мен иттер болып алдымен ақырын, сосын орташа, ең соңында қатты дауыспен «р» дыбысын созып айтыдар.)

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** «Қазақстан барысы» ертегісі **ҰІӘ міндеттері:** -ертегі арқылы сынын, қимылын білдіретін сөздердің мағынасын түсіну және ауызекі тілде қолдануды дағдыландыру; -сөздік қорларындағы сөздерді белсенді қолдана білуге жаттықтыру, қарапайым сұрақтарға жай сөйлеммен жауап беру. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды**: сөздік қорларын жаңа сөздермен байланыстырып дұрыс айтуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жабайы жануарлардың қазақша	**3. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** **Қайырлы таң** **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұнын элементтерімен байланыстыру; -қолмен бағытын көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырату; -Қазақстан композиторларының шығармашылықтарымен таныстыруды жалғастыру **Дағды**: Балаларға арналған аспапта ойнаудың қарапайым дағдыларын игеру. **Репертуар:**	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік нені білдік **ҰІӘ міндеттері:** -сөзді буынға бөлу, дыбыстық талдау жасау, сөйлем құрай алу дағдыларын бекіту; -буындарға буын қосып сөз құрап айтуға жаттықтыру арқылы зейін мен есте сақтауларын дамыту; -ересектердің айтқанын мұқият тыңдауға тәрбиелеу. **Дағды**: Сөйлемді дұрыс құрай білу дағдыларын жетілдіру.	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Көңілді тапқырлар клубы (КТК) **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерге дыбыстық талдау жасай білу дағдыларын бекіту; -графикалық жұмысты орындау кезінде фонематикалық естуді, сөйлеуді, зейінді, есте сақтауды, ұсақ қол моторикасын дамыту; -дербес жұмыс істеу алуға және ұқыптылыққа тәрбиелеу. -меңгерген сөздерін ауызекі тілде қолдана білуге жаттықтыру; -ойлау қабілеттерін дамыту, сұраққа толық жауап беруге машықтандыру. **Дағды:** сөздерді сөз	**3.Құрастыру-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** «Сиқырлы» қораптар. **ҰІӘ міндеттері:** -тіктөртбұрышты және цилиндр пішіндерден түрлі түсті қағаздарды пайдалана отырып жануарларды жасай білуге үйрету; -қалдық заттарды, қораптарды пайдалана отырып көрсеткен үлгіге сәйкес бейнелерді жасай білу, ой-қиялын дамыту; -қалдық заттардан жасалған ойыншықтарды өздігінен безендіру және шығармашылықпен еңбек ету, ұқыпты жұмыс жасай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: Жазықтық қағаз пішіндерді көлемді пішіндерге өзгерте білуге

	атауын айтады, жай сөйлеммен жауап береді. **Түсінеді:** ертегі мазмұнын және қарапайым сұрақтарды түсінеді. **Қолданады:** тыңдайды, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өткен тақырыпты қайталау. **Ойын: «Мен 5 жабайы жануарын білемін»** *жабайы жануарлардың атауларын қима суреттер арқылы қайталау.* Мынау – арыстан. Арыстан үлкен. Мынау – жолбарыс. Жолбарыс үлкен. Ең үлкен жануар – піл. Мынау – керік. Керіктің мойны ұзын. Мынау– маймыл. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **Түсіну деңгейі:** Қазақстанның таулы қыратында барыс мекендейді. Барыс Алматы қаласының төлтаңбасында бейнеленген. **«Қазақстан барысы» ертегісін интербелсенді** тақтада көрсетеді. Ертегі ұнады ма? Ертегідегі таныс жабайы жануарларды ата? (Аю, қоян, қасқыр). Ертегідегі үй жануарларын ата? (Ит, қой). Педагог қима материал бойынша **жаңа сөздермен таныстырады**. Мынау – барыс. Мынау не?	**Музыка тыңдау:**«Бұлбұл» (Д. Нұрпейісова) **Ән айту:**«Қайырлы таң» (Е. Өміров) «Наурыз тойы» (Т. Мұратов) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Жеңіл би» (Т. Ломова) **Билер:**«Қоян биі» (В. Питерцев) **Ойындар, хороводтар:** «Төлдер» (Д. Ботбаев) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Латыш полькасы» (М. Раухвергер) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әуенге ілесіп би қимылдарын жасайды. **Түсінеді:** музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұнын элементтерімен байланыстыру. **Қолданады:** музыканың сипатына сәйкес қозғалады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Жеңіл би» (Т. Ломова). Балаларды шеңбер бойымен жүргізіп, музыка әуеніне ілесе жеңіл қимылдар жасауға талпынту, серіппе, аяқты өкшеге қойып үйрену, қол ұстасып жеңіл секіру. ***Музыка тыңдау:*** «Бұлбұл» (Д. Нұрпейісова). Дина Нұрпейісованың суретін көрсету, шығармалар туралы әңгіме өткізу. Балаларға күйді тыңдатып, ішінен бұлбұлдың сайрағанын есті білуге ұмтылдыру, қазақтың киелі аспабын құрметтей білуге	**Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** буындардан сөз құрайды, дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** дыбыстан буын, буыннан сөз құралатынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Жалпы атауын айт»** дидактикалық ойынымен оқу қызметін бастайды. 1.Тәрелке, құмыра, кесе, шанышқы – ... *(ыдыстар)* Карамель, ирис, шоколад – ... *(кәмпиттер)* Басбармақ, балаң үйрек, ортан терек, кішкене бөбек, шылдыр шүмек – ... *(саусақтар)* Күрте, пальто, тон, плащ – ... *(киім)* Тымақ, қалпақ – ... *(баскиім)* Дидактикалық жаттығуы»Тиісті белгіні көтер» Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызғылт сары дөңгелекті көтереді. **Түсіну деңгейі:** **Буындармен жаттығулар.** Дидактикалық ойын: «Буынды қос»(доппен) – Балалар, шеңберге тұрайық. Мен буынды айтып, бір балаға допты лақтырамын, бала допты ұстап алып, бір немесе	тіркестерімен айту, сұраққа сөйлеммен жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** берілген тақырыптар бойынша сөздер атайды. **Түсінеді:** ұжымдық ойында бір біріне көмектесу керек екенін түсінеді. **Қолданады:** сөздерді сөз тіркестерімен айтады, сұраққа сөйлеммен жауап береді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ән «Кел, балалар, ойнайық» тыңдату. Ән қандай? Ән көңілді. Кө-ңіл-ді. Бәрін ойын ойнауға шақырады. **Көңілді ойын: «Көңілді тапқырлар клубы»** Балалар екі топқа бөлінеді. Педагог балаларға түрлі түсті қима материалдарды таратады. Балалар түрлі түсті қима материалдарды түстеріне сәйкес біріктіреді. Екі топқа ортақ тапсырма беріледі, топтар кезекпен жауап береді. Әрбір дұрыс жауап – бір ұпай. **Түсіну деңгейі:** I.Тапсырма. Балабақша(Мектеп) тақырыбы бойынша сұрақтар: 1.Балабақша қандай? 2.Балабақшада кімдер жұмыс істейді? 3.Топтарың қандай? 4.Сурет бойынша сөйлем құра. II.Отбасы. 1.Отбасы мүшелерің ата.	дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** тіктөртбұрышты және цилиндр пішіндерден түрлі түсті қағаздарды пайдалана отырып жануарларды жасай алады; **Түсінеді:** қалдық заттарды, қораптарды пайдалана отырып көрсеткен үлгіге сәйкес бейнелерді жасайды; **Қолданады:** қалдық заттардан түрлі ойыншықтар жасауға дағдыланады, оларды өздігінен безендіреді және шығармашылықпен еңбек ете алады, ұқыпты жұмыс жасай біледі. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Қораптардан жасалған ойыншықтарды көрсетіп, әңгімелейді. Үлгіні талдау жасай отырып балалардың қандай бейнелер жасағысы келетінін ойландырады. **Түсіну деңгейі:** Балаларға пішіні әртүрлі қораптар беріледі, оны түрлі түсті қағазбен жапсыруды көрсетеді; сиыр, балық, қоян т.б. жануарларды жасау үшін оны орындау ретін түсіндіреді: денесі, басы, құйрығы, құлақтары, көздері т.б.;дене бөліктерінің жасалу жолдарын түсіндіреді; қағазды қиып жапсыруға бағыт беріп,көмектесіп, басшылық жасалады; **Қолдану деңгейі:** бұл қораптар жай қорап емес, «сиқырлы» қораптар екенін дәлелдейді; үлгілерді көрсетіп, қораптардан әртүрлі

	Мынау – барыс. Барыс жаттығулар жасады. Барыс не істейді? Барыс жаттығулар жасады. Мынау – борсық. Мынау не? Мынау – борсық. Борсық жаттығулар жасады. Борсық не істеді? Борсық жаттығулар жасады. Қар барысы мен борсық жарысқа қатысты. Балалар жаңа сөздерді қайталайды. **Қолдану деңгейі:** Жұмыс дәптерімен жұмыс. Ертегі кейіпкерлерін тап. Ата. Белгіле. Мақалды жатта. Күш білекте емес – жүректе. Баламен жеке жұмыс. **Дидактикалық ойын: «Аудармашы»:** педагог сөздерді орыс тілінде атайды, балалар қазақ тіліне аударады: сказка, барс, барсук, соревнование. **Сергіту сәті:** Тербеледі ағаштар, Алдымнан жел еседі. Қатты, қатты жел соқты гу-гу, Жапырақтар қол соқты ду-ду, Тына қалса қатты жел, Тоғай биік көрінер	дағдыландыру. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Қайырлы таң» (Е. Өміров). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әннің ішінде кездесетін «рауан», «шапақ» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Үйренген «Наурыз тойы» әнін (Т. Мұратов) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Қоян биі» (В. Питерцев). Балалар би үйрену барысында қоянның қимылдарын көрсетеді. Қосаяқтап секіріп, орындарында тұрып айналып билейді. ***Ойындар, хороводтар:*** «Төлдер» (Д. Ботбаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Ойын кезінде жануарлардың төлдерін шатастырмай атап, солардың қимыл-қозғалыстарына мән беріп ойнайды. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Латыш полькасы» (М. Раухвергер). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп,	бірнеше буынды қосып, сөзді жалғастырады. Кім дұрыс айта алмаса немесе тез буынды айтпаса, айыбын өтейді. Мысалы: (ас+паз, кі+тап, ба+лық, ба+ла). Ойынды өзгертуге болады. ***Дидактикалық ойын: «Бір буыннан басталатын бірнеше сөз».*** Педагог балаларды екі топқа бөледі. Педагог бір буынды айтады, балалар жалғастырып, келесі буынды табады. Бір буыннан бірнеше сөз құрауға жарысады. Сөз айтқан балаларға жұлдызшы беріліп отырады. Мысалы: **(те-)** те -(геш) , те -(рек), те -(мір), те -(сік), те -(тік), көр -(пе), **(ор-)** ор -(та), ор -(ман), ор -(ақ), **(өр-)** өр -(мек), өр -(кеш), өр, -(ле), өр -(мек-ші), өр(т), **(да-)** да(мылда),да(был), да(қыл) , да(уыс), Да (риға), Да (рия)**.** **Қолдану деңгейі:** Ойын: «Кәне, тауып көр» –Балалар мен сендерге сөз, буын, дыбыс айтамын, сендер алдарыңдағы сызбадан мен не айтсам, соны дыбыс па, сөз ба, буын ба анықтап, сызбасын көтересіңдер. Педагог алдын ала балаларға дыбыс, сөз, буын сызбаларының үлгілері сызылған карточкалар таратып береді. Мысалы: [р], -ба-, аққала, ар-, ос- ,	2.Сенің отбасыңда кімдер бар? 3.Сурет бойынша сөйлем құра. **Қолдану деңгейі:** ІІІ.Қазақстан Республикасы. 1.Қай Республикада тұрасың? 2.Қазақстан қандай республика? 3.Біздің Отан қалай аталады? 4.Республика рәміздерін ата, сипатта. 5.Елорда қай қала? Елорда қандай қала? 6.Қай қалада (ауылда) тұрасыңдар? Қай көшеде тұрасың? Қалада (ауылда) не бар? ІҮ.Жануарлар. 1.Үй жануарларын атаңдар. 2.Төлдерді атаңдар. 3.Жабайы жануарларды атаңдар. 4.Жануарлар туралы қандай ертегі, жұмбақ білесіңдер? Ойын соңында ұпайларын санап жеңімпазды анықтайды. Жұмыс дәптерімен жұмыс. Суреттерге қара. Ата. Олар не істейді? Сөйлем құра. Жануарларды ата. Олар қайда тұрады? Сызықпен қос. **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық, Қолымызды созайық, Бойымызды жазайық, Алақанды соғайық. Бір отырып, бір тұрып, Біз тынығып алайық.	бейнелер жасайды. **Сергіту сәті:** Орамжапырақ? Сәбіз бе? Жүрген шығар дәм іздеп. Көрген кезде көжекті Қас қағымдай тез өтті. Ұратындай қамшымды ап, Дір-дір етіп, қалшылдап, Қарғып өтіп көгалды, Атқан оқтай жоғалды. Балалар жұмыстарын жалғастырады. Педагог жеке жұмыс жүргізеді.

		орындау ретін түсіндіреді.	қа-, [е], [т], [к], та-, ен-, ар-, алма, сабақ, жаңа, дә-, мы-, мон-, [г], [ш], сөз, көз, бала, жа-, үс-,ші-, то-, ки-, [з], [и], са-, ша- , ет, елік, блезік, күнбағыс, ұр-, ын-, лек-, діз-, тик-, қыш-, дол, қол, бол, сал, мал, тау, қы-, тық-, ем-, ек-,іс-, діз-, ік-. ***Дидактикалық ойын: «Эстафета».*** Педагог сөйлемді айтады, оны қайталайды. Бір баланың алдына текше немесе кішкене зат қояды, ол дереу бірінші сөзді айтады. Суреттерге қара. Ө дыбысы бар сөздерді ата. **Өгіз, көл** сөздеріне дыбыстық талдау жаса. **Өгіз** сөздеріне дыбыстық талдау. **Өгіз**-4әріп-4дыбыс-2буын. **Ө-** жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Г**- ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **І**- жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **З**- ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Көл** сөздеріне дыбыстық талдау. **Көл** -3әріп-3дыбыс-1буын. **К**- қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Ө**- жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Л**- үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Сергіту сәті :** **Иілейік, балақай** Түзу тұрып иілеміз оңға жаққа,		

			Дәл осылай иілеміз солға жаққа. Жаттығуды қайтала, Екі жаққа жай ғана. Иілеміз, оңға-солға тоқтамай! **Саусақ жаттығуы:** Алақанның біреуін, Кері қарай бұрайық. Алақаны демалсын, Қол үстінен ұрайық.		

3 үзіліс –

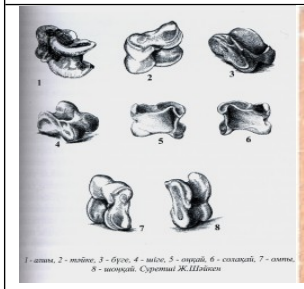
Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Аз қимылды ойын.

Ұлттық ойын: «Асық ату»,«Ханталапай»

Басты міндеттері: Қазақтың ұлттық ойындарын дәріптеу арқылы балалардың интеллектуалдық, тапқырлық, ептілік қабілеттерін дамытуға ықпал ету.Балалардың жылдамдығын жетілдіру, жүйке жүйелерін шыңдау, тілін дамытып, ойда сақтау қабілеттерін дамыту.

Аз қимылды ойын. Ұлттық ойын: «Асық ату»,«Ханталапай»

Ойын міндеттері: Қазақтың ұлттық ойындарын дәріптеу арқылы балалардың интеллектуалдық, тапқырлық, ептілік қабілеттерін дамытуға ықпал ету.Балалардың жылдамдығын жетілдіру, жүйке жүйелерін шыңдау, тілін дамытып, ойда сақтау қабілеттерін дамыту.

Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру.

Әдістемелік нұсқау: «Талапай - ау, талапай, табылды ойын алақай»- деп қоржындағы асықтарды балалар алдына тастаймын. Балалар жарыса асықтарды «ханталапай» деп дауыстап асықтарды таласып, бөліп алады. Жинаған асықтарын санап, әр бала 5 асықтан тігіп ойынға қатысады. Хан асығы қолына түскен бала алғашқы болып ойынды бастайды. Асықтарды атады да, тигізген асықтарын ұтып алады. Тигізе алмай қалған жағдайда, мұғалім қойған тапсырмаға жауап береді. Егер ойыншы бала жауап бере алмаса, қатысушы басқа балалар жауап береді. Осылайша ойын жалғасады. Ойын соңында сұрақтарға дұрыс жауап беріп, асықты көп жинаған бала жеңімпаз атанады.

Ойын шарты: Ал, «Ханталапай» ойыны бүкіл қазақ жеріне кең тараған. Ойынға екеуден он адамға дейін қатысады. Асықтың көп болғаны жақсы. Көп асықтың ішінде біреуін қызыл түске бояйды. Сол асық «хан» деп аталады. Ойынды бастайтын бала асықтың бәрін қос уысына жинап алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Балалар «ханның» қалай түскенін бақылап отырады. Егер «хан» бүк, шік, не тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере ыршытып бір-біріне дәл тигізуі қажет. Тигізген асықтарды ол өзіне алады. «Ханды» жатысы «хандікіндей» ең соңғы асықпен ғана атып алады. Сондықтан асықтарды атқан кезде есепке, дәлдікке, мергендікке жүгінуге тура келеді.

Ойынның педагогикалық маңызы. Ойын бастаушы баланың қолы басқа асықтарға тиіп кетсе, сондай-ақ атқан асығы басқа асыққа барып тисе, ойынды келесі бала жүргізеді. Ал, «хан» алшы түссе, балалар жарыса «ханталапай» деп дауыстап, «ханды»

	өз қолына түсіруге тырысады. «Хан» кімнің қолына түссе, сол бала жеңіске жеткен болып есептеледі. Онда ойынды сол бала қайта бастайды.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Спорт түрлері Қимыл әрекеттерді еркін орындауға, қалашықты ұратын таяқтың жер бауырлап ұшуына екпін беруге үйрету. Допты бір-біріне басынан асырып лақтыру, бір- біріне жоғарыдан алдыға қарай шұғыл лақтыруды жалғастыру. ә) Кең адымдап жүгіру, бір-біріне допты кеудеден қағып алып, кеудеден лақтырып беру, тепе-теңдік сақтау – гимнастикалық ұзын орындықпен бір аяғын бүгіп барып, екінші аяғын орындықтың қасымен айналдырып	4.Көркем әдебиет \ҰІӘ тақырыбы: Әже Ә Қайранов өлеңі **Міндеті:** Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту **Қолданады:** сөздерді сөз тіркестерімен айтады, сұраққа сөйлеммен жауап береді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ән «Кел, балалар, ойнайық» тыңдату. Ән қандай? Ән көңілді. Кө-ңіл-ді. Бәрін ойын ойнауға шақырады. **Көңілді ойын: «Көңілді тапқырлар клубы»** Балалар екі топқа бөлінеді. Педагог балаларға түрлі түсті қима материалдарды таратады. Балалар түрлі түсті қима материалдарды түстеріне сәйкес біріктіреді. Екі топқа ортақ тапсырма беріледі, топтар кезекпен жауап береді. Әрбір дұрыс жауап – бір ұпай. **Түсіну деңгейі:** І.Тапсырма.	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Жаттығу – жеңіс кепілі!. Айналмалы жаттығулар. **ҰІӘ міндеттері:** -жүру мен жүгіруді алмастыра отырып,эстафеталық жарыс ұйымдастыру. **Дағды:** -түрлі бастапқы қалыптан (етпетінен жатып, малдас құрып отырып) жүгіріп кетуге үйрете түсу; -қимыл әрекеттерді еркін орындау дағдыларын айналмалы жаттығулар арқылы дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** түрлі бастапқы қалыптан (етпетінен жатып, малдас құрып отырып) жүгіріп кету, «денсаулық» дискісінде денені айналдырып жаттығу, бір қолдан екінші қолға еденнен соғып ауыстыруды жалғастыру. **Түсінеді:** шапшаң әрекет ету мен зейіндерін	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** **Қайырлы таң** **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұнын элементтерімен байланыстыру; -қолмен бағытын көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырату; -Қазақстан композиторларының шығармашылықтарымен таныстыруды жалғастыру **Дағды**: Балаларға арналған аспапта ойнаудың қарапайым дағдыларын игеру. **Репертуар:** **Музыка тыңдау:**«Бұлбұл» (Д. Нұрпейісова) **Ән айту:**«Қайырлы таң» (Е. Өміров) «Наурыз тойы» (Т.	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Жаттығу – жеңіс кепілі!. Айналмалы жаттығулар. **ҰІӘ міндеттері:** -жүру мен жүгіруді алмастыра отырып,эстафеталық жарыс ұйымдастыру. **Дағды:** -түрлі бастапқы қалыптан (етпетінен жатып, малдас құрып отырып) жүгіріп кетуге үйрете түсу; -қимыл әрекеттерді еркін орындау дағдыларын айналмалы жаттығулар арқылы дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** түрлі бастапқы қалыптан (етпетінен жатып, малдас құрып отырып) жүгіріп кету, «денсаулық» дискісінде денені айналдырып жаттығу, бір қолдан екінші қолға еденнен соғып ауыстыруды жалғастыру. **Түсінеді:** шапшаң әрекет ету мен зейіндерін дамыту, модульдерде тұрып қолдарының көмегімен

	әкеліп аттап жүру дағдыларын, 3 метр қашықтықтан қалашықты қағып түсіру қабілетін, ептілікті, төзімділікті, ойлауды, майысқақтықты дамыту. **Жасайды:** қалашықты 3 метр қашықтықтан ұрып жығу, зат бейнесін елестетіп орындалатын бұлшық ет релаксациясын а арналған жаттығулар. **Түсінеді:** спорт түрлерін атау, спорттың денсаулыққа келтірер пайдасын саналы түсінеді, допты жұбының қолына лақтырып беру, доптан көз алмай қимылдау, нұсқауға қарама- қарсы қимылдарды орындау.	Әже тақырыбы бойынша сұрақтар: Суретте не бейнеленген? Әжесі мен немерелері немен айналысып жатыр? Сен әжеңе қалай көмектесер едің? 2. Әжеңе не сыйлайсың? Суретін сал. 3. Есіңде сақта! Асыл әжем, қуанышым, берекем, Өнегенің өрісі де сен екен. Педагог мағынасын түсіндіреді. Өнеге – үлгі деген мағынаны білдіреді Қайранның «Әже» өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін естеріне түсіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді Әже Еркелетіп ертемен Оятады ол мені. Таңғы таза ауамен, Тазалаймыз бөлмені. Ертегісі өзінің Таусылмайды не түрлі. Әжімдері көзінің Мейірімі секілді.	дамыту, модульдерде тұрып қолдарының көмегімен тепе-теңдік сақтау мен өз денесін еркін басқару. Бастаушының соңынан қимылдарды қайталау. **Қолданады:** сапқа тұру, қайта сап құру дағдыларын,секіртпеден секіру, қайталанба жаттығуларды өз бетімен орындау, кеңістікті барлап, басқалармен соқтығыспай, қауіпсіздік сақтауды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Мықты спортшы боламыз, Жаттығамыз, талмаймыз! Мейірімге де толамыз, Қиындықтан қашпаймыз! Спортта жеңіл жол болмас, Жеңіл жеңіс қол болмас, Жаттығудан қалмаймыз, Біз жеңімпаз боламыз! **Ойын жаттығулары: «Шашырау»** Шеңбер құрып тұру. Шеңбердің ортасында бастаушы тұрады. Бастаушының белгісімен хормен айқайлап айтады: *«Ау, балалар, санайық, Санап болсақ, қашайық!»* Балалар бірінші-екіншіге саналады. Саналу нұсқаушы көрсеткен ойыншыдан басталады. Саналу біткен соң барлығы жан-жаққа қаша жөнеледі. Бастаушының мақсаты –ойыншылардың біреуін ұстап қалу. **Түсіну деңгейі:** Түрлі бастапқы қалыптардын	Мұратов) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Жеңіл би» (Т. Ломова) **Билер:**«Қоян биі» (В. Питерцев) **Ойындар, хороводтар:** «Төлдер» (Д. Ботбаев) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Латыш полькасы» (М. Раухвергер) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әуенге ілесіп би қимылдарын жасайды. **Түсінеді:** музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұнын элементтерімен байланыстыру. **Қолданады:** музыканың сипатына сәйкес қозғалады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Жеңіл би» (Т. Ломова). Балаларды шеңбер бойымен жүргізіп, музыка әуеніне ілесе жеңіл қимылдар жасауға талпынту, серіппе, аяқты өкшеге қойып үйрену, қол ұстасып жеңіл секіру. ***Музыка тыңдау:*** «Бұлбұл» (Д. Нұрпейісова). Дина Нұрпейісованың суретін көрсету, шығармалар туралы әңгіме өткізу. Балаларға күйді тыңдатып, ішінен бұлбұлдың сайрағанын ести білуге ұмтылдыру, қазақтың киелі аспабын құрметтей білуге дағдыландыру. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып,	тепе-теңдік сақтау мен өз денесін еркін басқару. Бастаушының соңынан қимылдарды қайталау. **Қолданады:** сапқа тұру, қайта сап құру дағдыларын,секіртпеден секіру, қайталанба жаттығуларды өз бетімен орындау, кеңістікті барлап, басқалармен соқтығыспай, қауіпсіздік сақтауды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Мықты спортшы боламыз, Жаттығамыз, талмаймыз! Мейірімге де толамыз, Қиындықтан қашпаймыз! Спортта жеңіл жол болмас, Жеңіл жеңіс қол болмас, Жаттығудан қалмаймыз, Біз жеңімпаз боламыз! **Ойын жаттығулары: «Шашырау»** Шеңбер құрып тұру. Шеңбердің ортасында бастаушы тұрады. Бастаушының белгісімен хормен айқайлап айтады: *«Ау, балалар, санайық, Санап болсақ, қашайық!»* Балалар бірінші-екіншіге саналады. Саналу нұсқаушы көрсеткен ойыншыдан басталады. Саналу біткен соң барлығы жан-жаққа қаша жөнеледі. Бастаушының мақсаты – ойыншылардың біреуін ұстап қалу. **Түсіну деңгейі:** Түрлі бастапқы қалыпқа тұрады (етпетінен

	Қолдана ды: жүрістің түрлі техникасын орындау дағдыларын, сапқа тұру, қайта сап құру, Кең адымдап жүгіру, жалпы дамыту жаттығуларын жасау, кеңістікті мөлшерлеп, барлай білу. **Қолданылатын көрнекі құралдар:** «Спорт түрлері» презентациясы, биіктігі – 40 см, ені 20 см көлбеу тақтайлар (2 дана), 4 баскетбол добы, арқандар, биіктігі – 15 см модульдер 10 (5 данадан 2 қатар), гимнастикалық ұзын орындық (биіктігі – 40 см, ені –20 см) – 2 дана. Допты бір-біріне кеудеден лақтырып беру. Нұсқау – допты	Кимешегін, жаулығын Теңеп аппақ гүлге мен. Әжемнің денсаулығын Тілеп жүрем күнде мен! (Әбубәкір Қайран)	жүгіріп кету (етпетінен жатып, малдас құрып отырып). Шеңбер бойымен баяу жүгіреді, Педагогтің нұсқауымен түрлі бастапқы қалыпқа тұрады (етпетінен жатып, малдас құрып отырып), шапшаң қимылдап сол қалыптан жүгіріп кетеді. Жүгіргенде, жүгіріп келіп тоқтағанда қауіпсіз арақашықтықты сақтауға тырысады.Қайталанба жаттығулар түрінде негізгі қимылдарды орындау. Допты бір қолымен еденге соғып, екінші қолымен қағып алу. Аяғын иық еніндей, қолдарын белге қойып, бастапқы қалыпқа келіп тұрады.Допты оң қолына алып, еденге соғып, сол қолымен қайта қағып алады. Доп кеуде деңгейінен аспай ұшатындай етіп лақтыру үшін күшін бөлуге тырысады.Ұзын орындықтың жиіқшке қырымен жүру.Қажет жағдайда балалардың қолдарынан ұстап жүргізу.Шектеулі жазық бетімен жаттығулар орындайды. Орындықтың жиіқшке беті табанның ортасында болатындай етіп қою. **Қолдану деңгейі:** Секіртпеден бір орында тұрып секіру. Бастапқы қалыпқа тұрады.Ырғақпен секіртпенің дәл табан астының тұсына келген сәтте секіріп үлгеруге	әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Қайырлы таң» (Е. Өміров). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әннің ішінде кездесетін «рауан», «шапақ» сөздерінің мағынасын түсіндіру. Үйренген «Наурыз тойы» әнін (Т. Мұратов) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Қоян биі» (В. Питерцев). Балалар би үйрену барысында қоянның қимылдарын көрсетеді. Қосаяқтап секіріп, орындарында тұрып айналып билейді. ***Ойындар, хороводтар:*** «Төлдер» (Д. Ботбаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Ойын кезінде жануарлардың төлдерін шатастырмай атап, солардың қимыл-қозғалыстарына мән беріп ойнайды. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Латыш полькасы» (М. Раухвергер). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді.	жатып, малдас құрып отырып), шапшаң қимылдап сол қалыптан жүгіріп кетеді. Жүгіргенде, жүгіріп келіп тоқтағанда қауіпсіз арақашықтықты сақтауға тырысады.Қайталанба жаттығулар түрінде негізгі қимылдарды орындау. Допты бір қолымен еденге соғып, екінші қолымен қағып алу. Аяғын иық еніндей, қолдарын белге қойып, бастапқы қалыпқа келіп тұрады. Допты оң қолына алып, еденге соғып, сол қолымен қайта қағып алады. Доп кеуде деңгейінен аспай ұшатындай етіп лақтыру үшін күшін бөлуге тырысады.Ұзын орындықтың жиіқшке қырымен жүру.Қажет жағдайда балалардың қолдарынан ұстап жүргізу. Шектеулі жазық бетімен жаттығулар орындайды. Орындықтың жиіқшке беті табанның ортасында болатындай етіп қою. **Қолдану деңгейі:** Секіртпеден бір орында тұрып секіру. Бастапқы қалыпқа тұрады. Ырғақпен секіртпенің дәл табан астының тұсына келген сәтте секіріп үлгеруге тырысады. **Допты кегельдерге тигізбей бірқалыпты, оң және сол аяқпен кезек алып жүргізеді.** Кегельдер арасымен допты алып жүреді. Допты аяқ басының ішкі жағымен итеріп, кегельдерге тигізбей

	қағып алғанда мұқият болу керек, допты ұшып келе жатқанда көздеп, арақашықтықты тез мөлшерлеп, қажетті жаққа қозғалып, қағып алуға дайын тұру. Бір-бірінен 3 м қашықтыққа сап түзейді. Бастапқы қалыпқа дұрыс тұрады. Допты екі қолмен лақтырады. Лақтырған кезде қолдарын кеуде тұсында ұстап, шапшаң түзулеп, жоғары-алға траекториясымен жұбына береді. **Ойын жаттығуы: «Қарама-қарсы қозғалыс»** Ойыншылар екі қатарға бір-біріне қарама-қарсы тұрады. Бірінші қатар не істесе де, екінші қатар соған қарама-қарсы қимылдар жасайды.		тырысады. **Допты кегельдерге тигізбей бірқалыпты, оң және сол аяқпен кезек алып жүргізеді.** Кегельдер арасымен допты алып жүреді.Допты аяқ басының ішкі жағымен итеріп, кегельдерге тигізбей бірқалыпты, оң және сол аяқпен кезек алып жүргізеді. **«Денсаулық» дискісімен жаттығу.** Дискімен нұсқаулық бойынша жаттығулар орындау. Орындау барысында тепе-теңдік сақтап, қажет жағдайда дисктен түсіп кетеді. **Қозғалыс ойындары: «Қимылды есте сақта»** Жүргізушінің белгісімен қол мен аяқ қимылдарын қайталайды. Қимылдардың ретін сақтап алған соң, белгі бойынша ойыншылар оларды кері ретпен орындайды.		бірқалыпты, оң және сол аяқпен кезек алып жүргізеді. **«Денсаулық» дискісімен жаттығу.** Дискімен нұсқаулық бойынша жаттығулар орындау. Орындау барысында тепе-теңдік сақтап, қажет жағдайда дисктен түсіп кетеді. **Қозғалыс ойындары: «Қимылды есте сақта»** Жүргізушінің белгісімен қол мен аяқ қимылдарын қайталайды. Қимылдардың ретін сақтап алған соң, белгі бойынша ойыншылар оларды кері ретпен орындайды.

Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Наурыз** **Серуен кешені № 2** **Маусымдық өзгерістерді бақылау** **Міндеттері**: — Табиғаттағы көктемгі өзгерістер туралы түсініктерін қалыптастыру; — айнала қоршаған ортадан көктем өзгерістерін көре білуге үйрету; — табиғатты бақылауға деген қызығушылығын арттыру, қамқор болуға тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Тәрбиеші:** Балалар, мені тыңдаңдар, қазір мен сендерге өлең оқимын, сендер жасырынған сөздерді табыңдар. Жауған қарымен, ... құнар береді. (қыс) Үлкендер қарбалас, ... дән себеді. (көктемде) Бақ пенен бақшаны, ... баптап өсіреді.(жазда) Дихандар жемісін, ... жинап береді.(күзде) Тәрбиеші сұрақтары: *Өлеңде қандай жыл мезгілдері туралы айтылған? *Қазір жылдың қай мезгілі? *Көктемнің алдында қай мезгіл болды? *Көктемнің келуімен табиғатта қандай өзгерістер болады? *Қазір айналадан қандай өзгерістерді көруге болады? **Зерттеу жұмысы:** Мектеп ауласынан күннің жылуымен еріген қар суын (қар айналасындағы ылғалды жер) табу, оның неге ерігенін әңгімелеу. (көктемде күн шуағы молаяды, күн көзі көп	**Наурыз** **Серуен кешені № 3** **Қайың ағашын бақылау** **Міндеттері**: қайың ағашы туралы, ағаштардың көктемгі өзгерістері туралы білімдерін молайту. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Жас шыбық» А. Меңдібай** Көшетін әкеп қайыңның, Отырғыздым аулаға. Жіп-жіңішке жас шыбық, Өспейді деп ойлама. Жас шыбық өсіп толады, Әсем қайың болады, Суғарып, күтіп, баптасам. Қайың көп ағаштардың ішіндегі сұлу ағаштардың бірі. Оның аппақ діңі жұқа қабықпен қапталған. Қайың қыс шыққан бойда бүр жарып шыға келеді. Халық әндері мен ертегілеріне қайыңды жиі қосқан. Оны сүйіспеншілікпен «ақ қайың» деп атаған. Ерте кезде жолаушы жүретін үлкен жолдардың бойына қайың еккен. Қайыңның жұмсақ қабығынан жеңіл шабата (аяқ киім), жолаушы жүргенде киімдері мен тамағын салатын себеттер тоқыған. **Тәрбиеші сұрақтары:** *Қандай ағаш түрлерін білесіңдер? *Біздің ауламызда қандай ағаштар өседі? *Ағаштар жылдың қай мезгілінде көктейді? *Әуелі ағаш бұтақтарында не пайда болады? *Қазір аулаға ағаш көшетін отырғызуға бола ма? *Ағаштар жақсы өсуі үшін біз оларға не істеуіміз	**Наурыз** **Серуен кешені № 4** **Қарды бақылау** **Міндеттері:** — Табиғаттағы маусымдық өзгерістерге бақылауды жүргізуге үйрету — Өлі табиғаттағы (күн – қар) болатын өзара байланыстар туралы білімін тиянақтау **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Бұл қай кезде болады» Ш. Ахметов** Ақ қар еріп, Су көбейіп, Сай-салаға ағады. Бұршік шашып, Жапырақ ашап, Гүл, бәйшешек басады. Бөбектерім, айтыңдаршы, Бұл қай кезде болады? Балаларға сұрақтар *Қазір жылдың қай мезгілі? *Көктемде табиғатта қандай өзгерістер болады? *Аулада қар еріп жатқан жер байқала ма? *Неге бұл жердің қары еріп жатыр? Халық болжамдары бар: қар ұлпалары іріленсе — күннің жылынуын күт; қараторғай келсе көктемді қарсы ал. Көктемнің алғашқы күндерінен бастап күннің шуағы молаяды. Күннің көзі көбірек түсетін жерлердегі қарлар еріп, жер бусана бастайды. Аяққа басқан қар тапталып, кешкі аязбен қатқақ пайда болады. Бірақ, бұл ұзаққа	**Наурыз** **Серуен кешені № 5** **Су тамшыларын бақылау** **Міндеттері**: —Температураға байланысты су күйінің өзгеруі туралы білімдерін тиянақтау; —Зерттеу қызметін өздігінен орындай білу дағдыларын жетілдіру. **Бақылау барысы** **Көркем сөз.** **«Сүңгілер» А. Меңдібай** Күн сәулесін төкті кеп, Қар да ери бастады. Шатырынан әр үйдің, Төмен қарап салбырап, Мұз сүңгілер аспалы, Пайда бола бастады. Тырс - тырс тамып тамшылар, Тынымсыз жерге тамады. Қардың суы еріген, Сай қуалай ағады. **Балаларға сұрақтар** ♦ Мұз сүңгілер қай бетте ұзын болады – көлеңке бетте ме, әлде күн бетте ме? (күн бетте) ♦ Неге? (күн бетте күн қатты қыздырады да, сондықтан сүңгілер ұзын болады) ♦ Аязды күндері сүңгілер өсе ме, әлде қысқара ма? (қысқарады, аяз бен желден олар сынады) ♦ Шуақты күні ше? (өседі) ♦ Қай беттегі сүңгілер тез ериді? (күн беттегі, себебі күн мкзды қыздырады да, ол суға айналады) Қанекей, тексеріп көрейік: бір ыдысты көлеңке беттегі сүңгінің астына, екінші	

	түскен жердегі қар жібиді де, ылғал пайда болады) **Еңбек:** Гүл егетін жерді тазалау. *Мақсаты:* Еңбекке деген оң көзқарастарын тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Кім жылдам?». Мақсаты: жүкіруге жаттықтыру, жылдамдықтарын дамыту. **Жаттығу ойыны:** Орнында тұрып биіктікке секіру. Мақсаты: секіре білу дағдыларын дамыту, жылдамдықтары мен күштерін есептей білу.	керек? **Зерттеу жұмысы:** Қайың ағашы мен басқа ағаштарды салыстыру: оларды қандай айырмашылықтары арқылы ажыратуға болады? **Еңбек:** Ауланы өткен күзден қалған қоқыстан тазалауға көмектесу Мақсаты:өз еріктерімен топқа бөлінуге, өз еріктерімен еңбек етуге баулу. **Қимылды ойын:** «Орамал тастамақ» Мақсаты: _- ойын шартын түсініп ойнауға, аңғарымпаздыққа, шапшаңдыққа баулу. **Жаттығу ойыны:** Затты нысанаға лақтыру. Мақсаты: қол күштерін, көз мөлшерін дамыту.	созылмайды. Күннен күнге күннің жылуы молайып, жердегі қар еріп, суға айналады. **Зерттеу жұмысы:** Күн астындағы және көлеңкеде жатқан қардың тереңдігін өлшеу. Күннің көзі көп түсетін жердегі қар неге аласа, көлеңкедегі қар неге биік? **Еңбек:** Жолдарды қоқыстан тазалау. Мақсаты: *бірлесе жұмыс істеуді үйрету.* **Қимылды ойын:** «Қояндар мен аңшылар». *Мақсаты: қуушыдан қашып құтылуларын, тез жүкіре білулерін дамыту.* **Жаттығу ойыны** Қозғалыстарын дамыту Мақсаты: лақтырған затты нысанаға түсіруге жаттығу. **Халық болжамы:** Жыл құстары тобымен келсе, көктем бірден болып, жаз ерте шығады.	ыдысты күн беттегі сүңгінің астына қояйық. Қай ыдысқа су көп жиналады екен. Келесі күні серуенге шыққанда ыдыстарды қарайды, қай ыдыста су көп, қай ыдыста аз жиналған. **Еңбек:** Кішкентайлардың ойын алаңына баратын жолға құм шашуға тәрбиешіге көмектесу. Мақсаты: кішкентайлар мен олардың тәрбиешілеріне көмектесу, өзара көмек қолын беруге тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Аяғыңды сулама» Мақсаты: — Кедергіден секіріп өте білу және шашыраңқы жүкіре білу дағдыларын бекіту. — **Жаттығу ойыны.** **Қ**озғалыстарын дамыту Мақсаты: қозғалыс уақытында өздерін сақтандыра білуге оқыту. **Халық болжамы:** Мұз сүңгі ұзын және жиі болса, көктем ұзақ, ас мол болады.	
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Аитжанова Аделя Алтай Сұлтан Архатұлы Әбілмансұр Тренинг сөздерін қайталап, қимылдарды жасайды. «Жаттығуға ерінбе, Өмір көзі – шынығу Ауруды ұмытайық! Күш салайық, шынығайық!»	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Байтемір Айзере мен Ермекова Айбике Фигулардың атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауларын: текше, шар, цилиндр бекіту; көлемді пішіндер мен денелерді ажыратуға, осы пішіндерді қоршаған ортадан табу; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Байтемір Айзере Берікұлы Арнұр Өткен тақырыптарды қайталауға жаттығулар жасату.	**Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Оралхан Жігер Сөздік қорын дамыту, заттың сипатын беретін сөздерді белсендіру. Балалардың зейінділігн арттыру, ойлау қабілеттерін дамыту және сұрақтарға нақтылы жауап беруге дағдыландыру.	

		жасауға, графикалық диктантты орындауға үйрету.			
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қимылды есте сақта»** **Міндеттері:** Шапшаң әрекет ету мен зейіндерін дамыту. Модульдерде тұрып тепе-теңдік сақтау мен өз денесін еркін басқаруын қалыптастыру. Допты заттардың арасымен екі аяқпен кезек-кезек теуіп жүргізу және бір қолдан екінші қолға еденнен соғып ауыстыруды жалғастыру. **Дағды:** Қимыл әрекеттерді еркін орындау дағдыларын айналмалы жаттығулар арқылы дамыту. **Ойынның шарты:** Жүргізушінің белгісімен қол мен аяқ қимылдарын қайталайды. Қимылдардың ретін сақтап алған соң, белгі бойынша ойыншылар оларды кері ретпен орындайды.	**Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын: «Ойлап тап»** **Міндеттері:** геометриялық фигулар мен денелер туралы білімін қалыптастыру. **Дағды:** Талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау, зейін, жады мен ауызша сөйлеу дағдысын дамыту. **Ойынның шарты:** Қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, текше, шар, цилиндрге ұқсайтын заттарды атаңдар. Балалар атайды, неге ұқсайтынын қорытындылайды.	**Дидактикалық жаттығуы: «Жалпы атауын айт»** **Міндеттері:** Буындарға буын қосып сөз құрап айтуға жаттықтыру арқылы зейін мен есте сақтауларын дамыту **Дағды:** Сөзді буынға бөлу, дыбыстық талдау жасау, сөйлем құрай алу дағдыларын бекіту. **Ойынның шарты:** 1.Тәрелке, құмыра, кесе, шанышқы – ... *(ыдыстар)* 2.Карамель, ирис, шоколад – ... *(кәмпиттер)* 3.Басбармақ, балаң үйрек, ортан терек, кішкене бөбек, шылдыр шүмек – ... *(саусақтар)* 4.Күрте, пальто, тон, плащ – ... *(киім)* 5.Тымақ, қалпақ – ... *(баскиім)*	**Дидактикалық ойын: «Бір сөзбен ата».** **Міндеттері:** Жалпы атауға, топтастыруға үйрету. **Дағды:** Байланыстыра сөйлеуге үйрету, сұраққа толық жауап беруге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Сұраққа жедел жауап беру көзделеді. Педагог көп сөз айтады да, қолындағы добын кез келген балаға лақтырады. Допты қағып алған бала, сол айтылған көп сөздердің бір сөзбен қалай аталатындығын айтып допты кері педагогке лақтырады. Өрік, шие, алмұрт – ...**Жемістер.** Түлкі, қоян, қасқыр – ...**Аңдар.** Шай, май, тұз – ...**Тағамдар.** Бет, мұрын, аяқ – ...**Дене мүшелері.** Қауын, қарбыз, сәбіз – ... **Көкөністер.** Үйрек,қаз,тауық - ...**Үй құстары.** Қызыл,жасыл,сары - ...**Түстер.** Ата,әже,әке,ана - ...**Отбасы мүшелері.**	
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес: Сіздің балаңыздың қауіпсіздігі** Қылмыстың бір түрі – балаға зорлық көрсету. Озбырлық, зорлық-зомбылық көрсету, жаман қарау, ауыр физикалық және психологиялық зақым көрсету деректері күн сайын	**Ата-анаға ұсынымдар:** 1.Егер балаңыз сізді сыйлағанын қаласаңыз, онда өзіңізде оған сыйластықпен қараңыз, әр баланың жеке тұлға екенін естен шығармаңыз. 2.Баланың қылықтарын сынағанда, оның жеке басына тіл тигізбеңіз.	**Ата-анаға ұсынымдар: Баланың мектепке дайындығы.** Ата-аналар балаларды мектепке дайындаудағы ең бастысы оқу, жазу, санау емес екендігін білулері керек. Мақсаты — жаңа біліктер, таным әдістері, әрекет, қарым-	**Ата-анаға ұсынымдар: Баланың мектепке эмоционалды-еріктік дайындығы:** - баланың неге мектепке баратынын түсінуі, оқытудың маңыздылығы; - оқуға және жаңа білім алуға қызығушылықтың болуы;	

	газет беттерінде жиі кездесіп тұрады. Қауіп-қатер азайту, балаларды зейінділікке, сақтыққа, қауіпті жағдайлардың алдын алуға үйрету керек, ондай жағдайларды олар дала немесе үйде де кездестіруі мүмкін. Көп жағдайда милицияға ол туралы хабарлай алмайды, себебі білместік немесе қорқыныш сезім, үрей билейді. **Сондықтан да балаға мынаны түсіндірген жөн:** – Үйде жалғыз болғанда, бөтен адамдарды үйге кіргізбеу керек; – Бөтен біреудің машинасына отырмау, қыдырып жүргенде бөтен адамдардан тәтті, сыйлықтар алмау керектігін үйрету қажет; – Көшенің қараңғы жерлерінен, көпшілік жүрмейтін саябақтар мен стадиондардан аулақ жүруге үйрету.	3.Баладан оның жас немесе жеке мүмкіндіктеріне сәйкес келмейтінді талап етпеңіз. 4.Балаға ақыл айтып немесе сөгетін болсаңыз, ол 2-3 минуттан аспуы тиіс. 5.Баланың қателерін мойындатуға және «енді бұлай жасамаймын» деген уәдесін алуға тырыспаңыз. 6.Балаңыз кенеттен қатты дыбыс естігенде немесе қолыңыздың қозғалысынан (көтеру) үрейленетін болса, онда бұл сізді ойландыруы тиіс. 7.Сіздің үрейленуіңізді, алаңдауыңызды бала сезеді, сондықтан балаға білдіртпеуге тырысыңыз. 8.Баланы тыңдай біліңіз. Әрбір мәселе бойынша өз пікіріңізді айтуға асықпаңыз. 9.Балаға адал ниетпен сыйлықтар жасауды үйретіңіз.	қатынасты қалыптастыру арқылы балаларды мектепке баруға дайындау. **Негізгі міндеттер:** - мектепке дайындық барысында ата-ананың баламен әріптестік қарымқатынасын орнату және дамыту; - ата-аналарға өз балаларына, олардың қабілеттері мен мүмкіндіктеріне сенуге көмектесу; - балаларға өзін -өзі басқара алуына және өз қылықтарына жауап беруге көмектесу; - мектепке дайындық процесінде ата-ананың баламен серіктестік және ынтымақтастық қарым-қатынасын орнату және дамыту; - ата-аналарға өз балаларына, олардың қабілеттері мен мүмкіндіктеріне сенуге көмектесу; - балалардың мектепке барар алдында ата-аналардың қобалжу деңгейін төмендетуге ықпал ету. **Балалардың мектепке қызығушылығын арттыру бойынша кешенді дайындық:** - мектепке бару, мектеп мәселелерін талқылау; - баланың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, бірлескен дамытутүзету сабақтары.	- оқу бағдарламасы талап ететін, баланың өзіне тән емес тапсырманы орындау қабілеті; - шыдамдылық, белгілі бір уақыт ішінде ересектерді мұқият тыңдау және бөгде заттар мен істерге алаңдамай тапсырмаларды орындау қабілетін қарастырады. Ата-аналар мектеп жасына дейінгі балалардың өте маңызды психологиялық ерекшеліктерін білуі тиіс, олардың әрекетінің негізгі түрі ойын болып табылады, ойын арқылы бала дамиды және жаңа білім алады. 9.Барлық тапсырмалар балаға ойын түрінде берілуі тиіс, ал үй тапсырмалары оқу процесіне айналмауы тиіс. Бұл сұрақтарға жауаптарды әр бала білуі тиіс 1.Өзінің толық аты- жөнін атау. 2. Қанша жаста? 3. Әкесі мен анасының атын білу (бар болса). 4. Әкесі қайда және кім болып жұмыс істейді? 5. Анасы қайда және кім болып жұмыс істейді? 6. Ағасы немесе әпкесі бар ма? Олар қанша жаста? Олардың жасы үлкен немесе кіші ме? 7. Сіз тұратын қала? 8. Мекен-жайы 9. Қай елде тұрасың? 10. Сенің мектепке барғың келеді ме? Неліктен барғың келеді? Ұнайды ма?	

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі»КММ

Сынып/Топ: Мектепалды сынып

Балалардың жасы: 5- жас

Жоспардың құрылу кезеңі: 11.03.-15.03.2023-2025 оқу жылы

Апта дәйек сөзі: Патротизм—Ата анаңды құрметтей білуің

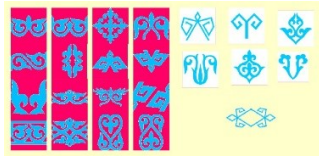
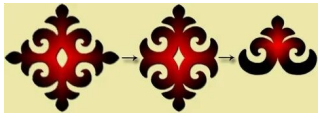
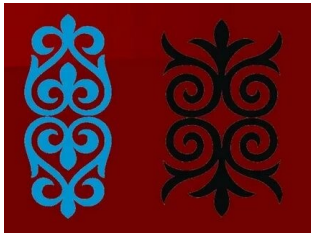
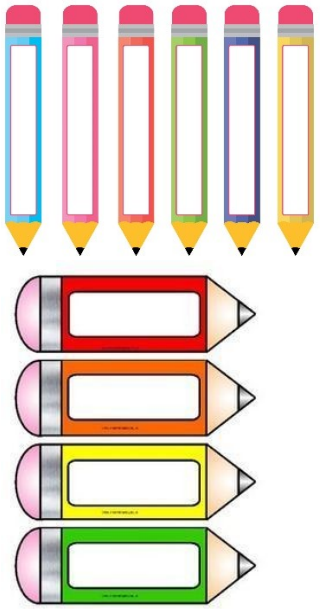
Тәуелсіздік және отаншылдық айы

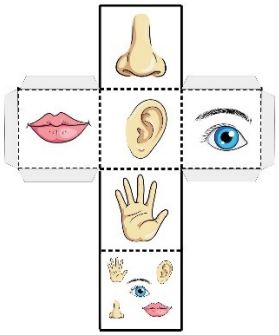
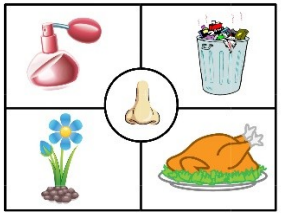
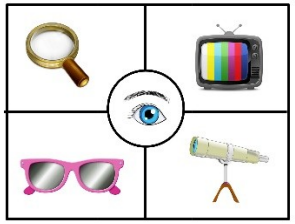
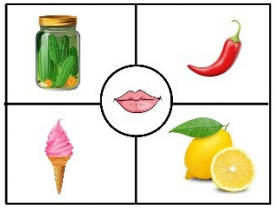
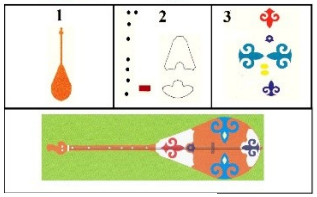
Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 10.03.25	Сейсенбі 11.03.25	Сәрсенбі 12.03.25	Бейсенбі 13.03.25	Жұма 14.03.25

08:30-09:00 **Балаларды қабылдау**	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.Өнегелі-15 минут				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
		Қоршаған ортамен танысу - тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **Құзыреттілік:** «Қоршаған ортамен танысу» **Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру: «**тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Кім қайда мекендейді» **Аннотация:** «Кім қайда мекендейді» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала жануарлардың түрлерін білуге, сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. Балалардың айтылған ойды тыңдауға және ұғыну зейінін дамыту. **Міндеттері: -** балалардың	**Қазақ тілі** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Қазақ тілі» **Коммуникативтік дағдылары:«**Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Сен білесің бе?» **Аннотация:** «Сен білесің бе?» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен адамның сезім мүшелері туралы толық түсінеді. Сезім мүшелері арқылы заттарды тануды, ой-өрістері, сөздік қорлары, тіл байлықтарын дамытуды меңгереді. Балалар ұқыптылықты, гигиеналық тазалық ережелерін сақтауды, әдемілікті, әсемдікті сүюді біледі. Тілдік және артикуляциялық аппаратты дамыту.	**Сөйлеуді дамыту** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сөйлеуді дамыту» **Коммуникативтік дағдылары:«**Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Оюларды құрастыр» **Аннотация:** «Оюларды құрастыр»дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала оюларды құрастыр бойынша сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері:** - Қазақ халқының қолданбалы сәндік өнері туралы балаларға түсінік беру; - өз елін, халқын сүюге қазақ	**Сурет салу-** шығармашылық,коммуникативтік, ойын әрекеті **Құзыреттілік:** «Сурет салу» **Коммуникативтік дағдылары:** «Шығармашылық дағдыларының, зерттеу іс-әрекетінің дамуы» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Заттың түсін сәйкестендір» **Аннотация:** 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, логикалық ойлауды, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала заттарды түсі бойынша сұрыптауды үйренеді, зейіні мен логикасын жаттықтырады, заттардың көрнекі қабылдауын күшейтеді. **Міндеттері:** - баланың заттарды түсі бойынша талдау және жіктеу қабілетін дамыту; - тақырып бойынша сөздік қорын молайту. - саусақтардың ұсақ моторикасын және заттарды көрнекі түрде

		жануарлар, құстар, балықтар және олардың мекендейтін жерлері туралы білімдерін бекіту; - жабайы аңдар білімдерін кеңейту, олардың тіршілігін сипаттап, аттарын айтып, сөздік қорын байыту, жұмбақтар шешу арқылы ой-өрісін дамыту, жылдам жауап беруге, шапшаңдыққа үйрету; - оларды қорғауға, қамқор болуға тәрбиелеу. **Дағды:** Балалардың жануарлардың бейнесін олардың мекендейтін ортасымен салыстыру дағдыларын қалыптастыру. **Коррекциялығы:** үй және жабайы жануарларға байланысты көрнекіліктер пайдалана отырып, баланың ой - өрісін дамыту.Кейбір жабайы жануарлардан өзің қорғау,абайлауға бағыт бағдар беру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,көркем әдебиет,дене шынықтыру,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: суреттері салынған үлкен картаның астындағы бос тор көздер,тиісті жануарлар **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** **Тапсырмалар:** - балаларға тақтада не бейнеленгенін түсіндіру (Мысалы: үй бейнеленген, бұл мұнда үй жануары тұрады; күн мен ерекше ағаштар бейнеленген - бұл ыстық ел; шырша, ағаш, бұта бейнеленген - бұл орман, орманда жабайы аңдар мекендейді, тоған және мысықкүйрықтар	**Міндеттері:** -сезім мүшелері арқылы заттарды таныта отырып, ойлау қабілеттерін, сөздік қорларын дамыту; -балаларды ұқыптылыққа, гигиеналық тазалық ережелерін сақтауға, әдемілікті, әсемдікті сүюге тәрбиелеу. **Дағды:** - түрлі заттардың қасиеттерін зерттеуге деген қызығушылығын дамыту; -тақпақты жатқа айтуға дағдыландыру; -сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: Адамның сезім мүшелері бар суреттер, ойын құралдары. **Әдістемелік нұсқаулар**: **Жоспарланатын нәтижелер:** **Пәндік нәтижелер:** көз, құлақ, мұрын, тіл, терінің маңызы мен қызметін білу; денсаулыққа пайдалы қызметті және зиянды әдеттерден сақтануды білу; **Тұлғалық нәтижелер:** салауатты өмір салтын сақтауынан, өз - өзіне қызмет етуінен, өз организмін күтуінен; **Жүйелі - әрекеттік нәтижелер:** танымдық, зерттеушілік, жобалаушылық, шығармашылық тұрғыдан жұмыс істеу білігінен	өнерін құрметтеуге тәрбиелеу;- Ұлттық мақтаныш сезіміз ояту,эстетикалық талғамын ұштау. **Дағды:** - ою-өрнектің түрлерімен таныстыру, ою-өрнектерді құрастыра білуге, түстердің үйлесілімділігін үйрету,танымдық қабілеттерін арттыру,іске тиянақты түрде дағдыландыру. **Кіріктірілген:** көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Қосымша жабдықтар**: Қазақтың ою — өрнектері бейнеленген суреттер, әр балаға үлестірмелі материалдар. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** **1 ойын нұсқасы**: Үстел-үстінен жасырын тұрған қазақтың ұлтық әр түрлі оюлармен сәндей білу,оюларды құрастырып аттарын атау. **2 ойын нұсқасы:** Барлық суреттер үстелге қойылған. Бала өзіне ұнаған кез келген суретті алып, оның қандай ою екенін, қайда пайдалану екенін түсіндіреді және суретті ойын алаңының сәйкес заттар бөліміне салады. Төрт бала кезекпен суреттерді алып ойнай алады. **Ықтимал күрделендіру:** Зооморфтық ою - өрнек. Өрнектер негізінен жануарларды, яғни аң, құс, балық т. б. түрлі жәндіктерді және олардың мүшелерін бейнелейді.Ою -	қабылдауын дамыту. **Дағды:** Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. Ойынға деген қызығушылықты ояту, ерекшеліктерін игеруге,ұқыпты жұмыс жасауды,сұлулықты сезіне білуге дағдыландыру. **Талапты болуы:** Қарындаштардың түсі оларға сәйкес заттармен біріктіру,түсіне байланысты. Ғалымдар сурет салу адамның есте ұстау қабылетін жақсартатындығын дәлелдеді. **Қолынан келуі керек:** Түстерді ажырата отырып,оларды кеңістікте бар заттармен,қоршаған ортамен айтып беру.Бала өзіне керегі бояу қарындаштарды таңдап алып,соған сәйкес суреттерді іздеп табады. **Кіріктірілген:**сөйлеуді дамыту,қоршаған ортамен танысу. **Қосымша жабдықтар**: балалар бір түсті картаны алады, әр бала ұсынылған суреттердің ішінен заттың бейнесін таңдауы керек. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** балалар бір түсті картаны алады, әр бала ұсынылған суреттердің ішінен заттың бейнесін таңдауы керек. **Ықтимал күрделендіру:** өз - ара бір - біріне жақын түстерді ажырата білу. **Ойынның нұсқаулары:** Ойынды барлық сынып балалар ойнай

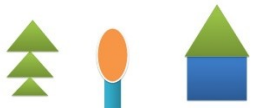
		бейненленген - бұл су айдыны, онда бақа, балық және т.б. - есту қабілетін және фразалық сөйлеуді дамыту; - жануарды тану кезінде қиялын дамыту. - жалпылау негізінде жануар бейнесін оның мекендеу ортасының бейнесімен салыстыра білу (тоғандағы үй жануары, орманда мекендейтін - жабайы жануар, ыстық елде тұратын); - өз сезімдерін дауыстап (жұмсақ, тегіс, жағымды) айту арқылы білдіру қабілетін дамыту; **Ықтимал күрделендіру**: Қояның, аюдың, түлкінің, қасқырдың қимылын салу. **Ойынның нұсқаулары**: Суреттерді сәйкестендіру.Сол суреттерге қарап әр жануарлардың сәйкестігін табасыңдар.Балалардың назарын үстел-үстіне аударады. Балаларды қарауға және көргендерін айтуға шақырады. Балалардың айтқанынан кейін ол түсіндіреді: Балалар, барлық жануарлардың өз үйлері бар. Ол өзін жақсы сезінетін жер. Басқа жерде ол өзін нашар және жайсыз сезінеді. Енді мен кімнің қайда тұратынын айтамын. Жоғарғы сол жақ бұрыштағы суретке кезекпен нұсқау: - Балалар, не көріп тұрсыңдар, мұнда не бейненленген? Балалардың жауаптарын тыңдап, әрі қарай жалғастырады. Мұнда үй көрсетілген. Бұл жерде	көрініс табуы қажет. **Жұмыс түрі:** жұппен, топпен жұмыс, әңгімелесу, үстел-үсті ойындармен жұмыс. ***Ойынның шарты:*** Ортада 2 үстел қойылып, оның біріншісіне басты суреттер ал, екіншісіне ұқсас заттық суреттер қойылады. Үстелдегі заттар арасынан бір-бірімен байланысқан заттарды тап. Сезім мүшелерін дұрыс тауып жабыстыру. **Ықтимал күрделендіру:** Құрастырылған заттарға байланысты тұжырым шығару. Сендердің қолдарыңда айна бар. Айнаға қарап айтыңдаршы, не көріп тұрсыңдар? -Көз, құлақ, мұрын, тіл, тері.Оларды бір сөзбен қалай атауға болады? Сезім мүшелері. Осы сезім мүшелерінің ең маңыздысын тауып, дәлелдеу. Ойынның нұсқаулары: Құрастырылған жұмыстарына байланысты түсінік беру суреттер арқылы.Біз көреміз, естиміз, әр түрлі иістерді, дәмді, ыстық пен суықты сезе аламыз. Осы бір ғажайып қабілеттер бізге 5сезім мүшесі арқылы беріледі. **Сауықтыру сәті.** **Көзге арналған жаттығулар:** · Көздерді оңға – солға, солдан оңға қарай қозғалту; · Көз қарашығын көкке одан төменге қарату;	өрнек күнделікті біз пайдаланып жүрген заттарда көп кездеседі. Мысалы: Қошқар мүйіз молшылықты меңзесе, ағаш оюы ынтымақ – бірлікті, ирек оюы адамның өмір жолын, судың белгісін, шеңбер ою жарық өмір жолы дегенді білдіреді. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Қазақта бір ою бар -«Қошқар мүйіз», Орын алар тұрағы, көрпе — киіз. Шеберлер осы өрнекпен сәндегенде, Көз тартып құбылады оюымыз. **Тілдік гимнастика жаттығуы:** **«Шаршасақ, дем алайық»** - бастапқы қалып: аяқтарыңды иық тұсына қойып, қолды бос жіберіңдер. Аяқтың ұшымен көтеріліп, қолымызды қатар көтеріп – тыныс аламыз. Босаңсыған денемізді төмен бос жібереміз де, түзуленбей-ақ, үш рет: «ох-ох-ох»деп қалған ауаны шығарамыз. Дене босаңсиды және төмен түсе береді. **Артикуляциялық жаттығулар:** **Қазы-қарта тураймыз.** Ауызымызды ашып, бір-бірімізге не айнаға қарайық. Ауызды ашсақ әдемі тістер көрінеді. Тісіміз өткір, пышақ секілді. Осы тістердің көмегімен біз ауызға түскен тамақты тістеп, кесіп, бөлшектеп жейміз. Ал тіліміз қазы-қарта секілді ет екен. Ендеше	алады.Берілген карта суреттерге байланысты әрбір қарындашқа жапсырады,егер толық түсінбей жатса онда II нұсқа бойынша жұмыс жасайды,яғни жұптық жұмысқа сәйкес. **Көзге арналған жаттығулар:** 1.1-4-ке дейін санап көзді қатты жұмып,сонан кейін ашып,жайбарақат ұстап, 1-6-ға дейін санай отырып,алысқа қарау қажет.4-5 рет қайталау қажет 2.1-4-ке дейін санай отырып,екі көзді оларға қатты күш салмай,бір-біріне қаратып,соңында 1-6-ға дейін санай отырып алысқа қарап,4-5 рет қайталау керек. 3.1-4-ке дейін санап,басты қозғамай,оңға қарап бір нүктеге көз тоқтату,соңында 1-6-ға дейін санап,алысқа қарау.Осы тәрізді басты қозғамай,солға,жоғары,төмен қарау керек. **Бой сергіту:** Аяқтарың орнында иә-иә-иә Алақанды соғайық иә-иә-иә Енді алға созамыз соқ-соқ-соқ Енді артқа созамыз тез-тез-тез Биік –биік шығамыз тез-тез-тез Қолымызды шайқаймыз шоқ шоқ-шоқ Демаламыз қане біз уф-уф-уф **Саусақ жаттығуы:** Болу үшін тым епті Қозғалтайық білекті Саусақтарым әйбат

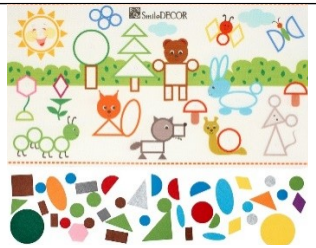
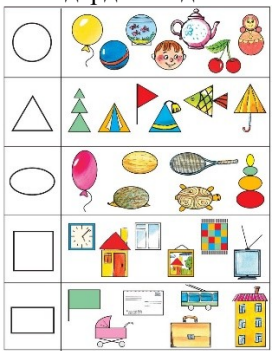
		үй жануарлары – ит, сиыр, т.б мекендейді деген сөз.Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Балалар жауап береді, ал мұғалім дұрыс немесе қате түзетеді. Соңында барлық жануарлар аталып, мекендеу орындарына қарай орналасады, мұғалім жалпы қорытынды жасайды: - Балалар, әр жануардың өз баспанасы болғанымен, барлық жануарлар біздегідей Жер деп аталатын ортақ үйде тұрады. біздің кілемде. Мұғалім жануарды көрсетіп: «Бұл кім?» - деп сұрайды. - балалар болжайды. Мұғалім: «Ол қайда тұрады?» деп сұрайды... Бала жауап береді: - Орманда бұл жабайы жануар. Бұл жануарды мекендеу ортасына қарай орналастыруды сұрайды. **Зерттеу жұмыс:** Қояндар — **сүтқоректілердің бір тұқымдасы, олардың 50-ге жуық түрлері бар.** Бұлардың ішінде тез жүгіруге, ін қазуға, жүзуге, ағашқа өрмелеуге бейімделген түрлері де кездеседі. Салмағы орташа 0,1- 4,5 кг, дене тұрқы 12-75 см болады. Артқы аяқтары алдыңғы аяқтарына қарағанда ұзын. Қояндардың тістері өткір келеді. Олар өздеріне үйшік дайындамайды, қысқа азық жинамайды себебі, бұта түбінде, орман жиегінде тіршілік етеді. Түнге қарай азық іздеуге шығады. Көктем мен жаз айларында	· Сағат тілі бойымен көзді айналдыру; · Тез арада көзді ашып – жұму; **Зерттеу жұмыс:** (иіс су) шашырату, иісін сездіру. Мұрын – иіс сезу мүшесі. Адам әр түрлі иісті мұрынымен сезіп, ажыратады. Сонымен қатар мұрын «тыныс алу» қызметін атқарады. **Тыныс алу жұмыс:** 1.Мұрынымызбен терең дем алып,дем шығарғанда екі шетін сұқ саусақпен сипалау керек. 2.Сұқ саусақпен сол жақ мұрынымыздың тесігін басып деміміз шығарған кезде екінші тесікті ұру. 3.Мұрынды кезекпен басып 8-10 рет терең дем алу алмастыру. **Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады).** Қ-қ-қ-та-за-лық-ты сүй-е-мі-із - тазалықты сүйеміз. Ү-ү-ү-ү- сү-үл-гі- сүлгі. **Қолдың саусақтарын дамытуға арналған жаттығу** **«Көпір» жаттығуы** Көпірден біз өтеміз, Көлде жүзген аққуларды көреміз Қақпамызды ашамыз, Үйге көзді саламыз. **Әдеби сәт:** **Не үшін?** Екі көзің не үшін керек? Жақсыларды көру үшін. Екі қолың не үшін керек? Елге көмек беру үшін. Құлақ деген не үшін керек? Ақыл-кеңес тыңдау үшін. (Қадыр Мырза Әли) **Қосымша жабдықтар:**	қазы-қарта турайық. Тілді біртіндеп баяу шығарып, тіспен тістейміз. Туралған қазы-қартаны ауызға саламыз. Осылайша тіл кері ауызға қайтарылады. 3-4 рет қайталайды. **Қосымша жабдықтар**: 	Былай-былай ойнат **Қосымша жабдықтар**:

		жасыл шөп, өсімдік тамырларымен қоректенеді. Ал қыста қалың қар астында тығылады. Қыс мезгілінде орманда азық өте аз болғандықтан қояндар ағаш қабығын кемиреді. **Гипотеза:** Қоян түрлерімен жан-жақты танысып, адам өміріндегі маңыздылығын анықтау.	 	 	
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді	**№ 5** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ) Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК**	**№ 6** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ) Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК**	**№ 7** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ) Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру. ӘДІСТЕМЕЛІК**	**№ 8** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ) Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК**	**№ 9** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ) Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК**

және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	**Құрсаумен орындалатын жаттығулар** **№4 жаттығулар кешені** **«Құрсауды жоғары көтеру»** 1.Б.қ. – тұру, аяқтарын табан енінде ашып қою, құрсауды иыққа ілу; 1 – құрсауды жоғары көтеріп, оған қарау; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (8 рет). 2.«Құрсауды көтеру» Б.қ.: қолдарын жанына салбыратып, құрсаудың ішіне тұру. 1– отырып барып, құрсауды екі жанынан ұстау; 2 –денені түзеу, құрсау бел тұсына келеді; 3 – отырып, қайта орнына қою. 4қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 3.«Бұрыш» Б.қ. – құрсаудың ішінде отыру, қолдарымен артта еденге тірелу. 1– екі аяғын бірдей түзетіп, жоғары көтеру; 2 – аяқтарын екі жаққа ашып, еденге құрсаудан шығарып қою; 3 – аяқтарын қосып, қатарластырып, түзеп жоғары көтеру; 4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (8 рет). 4.«Құлау» Б.қ. – тұру, құрсауды екі қолмен төменге қаратып ұстау; 1 – сол аяқпен құлап, құрсаудың ортасына қадам аттау; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу; 3 – сол аяқпен сол қимылдарды қайталау (8 рет). 5.«Айналдыру» Б.қ. – тұру, құрсауды еденге қою; құрсауды бір қолмен айналдыру (3 рет).	**Құрсаумен орындалатын жаттығулар** **№5 жаттығулар кешені** 1.Б.қ. – құрсаудың ортасына арқаларын түйістіріп тұру. Құрсау иықтың тұсында. 1-2– құрсауды аяқ басына жоғары көтеру – демін ішіне тарту; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (6–8 рет). 2.Б.қ. – құрсаудың ортасына арқаларын түйістіріп тұру. 1-2 – құрсауды жоғары көтеріп, оңға (солға) иілу – демін ішіне тарту; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (6 рет). 3.Б.қ. – балалардың біреуі құрсауды жерден 30 см көтеріп, тігінен ұстайды, ал екіншісі құрсауға еш жерін тигізбей, оның ішінен еңбектеп өтіп, түрегеліп, қайта ішімен орнына қайтуы керек. (3–5 рет қайталау). Балалар орындарын ауыстырып, қимылдарды қайтадан бастайды. 4.Б.қ.: құрсауды бармақтары және өкшелерімен басып тұру. 1-2 – аяқ басына көтерілу, қолдарын көтеру; 3-4 – өкшесіне түсу, қолдарын төмен түсіру; 8– 10 рет қайталау. «Айналада». Б.қ.: құрсауға қырындап, бірінің артынан бірі тұру; бір қолдары белінде, екіншімен құрсауды ұстау; аяқ ұшына отырып, құрсауды үш рет айналу; тұрып, денені түзеу, бағытты өзгертіп, қайталау (3-4 рет). 5.Б.қ.: құрсауға қырындап, бірінің артынан бірі тұру;	**КУӘЛІК** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар** **№6 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: құрсаудың шеттеріне арқаларын түйістіріп тұру. 1-4– қолдарын артқа, екі жаққа, оң (сол) аяқтарын ұшымен құрсаудың сыртына басу – демін ішіне тарту; 5–8 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу – демін сыртқа шығару, қайталау (8–10 рет). 2.Б.қ.: бір-біріне қарама-қарсы өкшесімен отыру, құрсау екеуінің ортасында. Біреуі еңкейіп, құрсауды итереді, ал екіншісі құрсауды өзіне тартады. Қайталау (4-5 рет). 3.Б.қ.: құрсаудың ішінде арқаларын түйістіріп тұру. Құрсауды қолдарымен ұстап тұрады. 1-2 – арқаларын түзу ұстап, отыра бергенде құрсауды жоғары көтере бастау; қайталау (8–10 рет). 4.Б.қ.: арқасына шалқалап, өкшелерін құрсауға қойып жату. 1-4– аяқтарын жоғары көтеру; 5–8 – аяқ бастарын құрсауға баяу тарту. Қайталау (8 рет). 5.Б.қ.: біреуі құрсауды еденге параллель 40 см биіктікке ұстап, тізерлеп тұру; екіншісі құрсауға қырындап тұрады; құрсаудың астына өтіп, ішінен аттап шығады. 6	**Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Біз – зілтеміршіміз». Б.қ.: аяқтарын аздап алшақтатып қойып, тұру; 1 – таяқшаны кеудесіне қояды; 2 – кеудесін жоғары көтереді; 3 – кеудесіне; 4 – б.қ. 8 рет қайталау. 2.«Ескекшілер». Б.қ.: аяқтарын иық енінде қою, таяқшаны ортасына таман көлденең ұстау; оңға, солға бұрылып, ескекті келтіріп қозғалту. 6–8 рет қайталау. 3.«Отыруға тырыс». Б.қ.: шалқалап жату, таяқшаны төмен түсірілген қолдарында ұстау; 1 – таяқты серпіп, басынан жоғары асыру; 2-3 – таяқты сермеп алдыға шығару, тартылып отыру; 4 – б.қ. 8 рет қайталау. 4.«Таяқшаға қара». Б.қ.: етбеттеп жату, жұдырықтарын иектің астына тіреу, таяқшаны алдына қою. 1-2– таяқшаны жоғары көтереді, таяқшаға қарау; 3-4 – б.қ. - босаңсу. 6 рет қайталау. 5.«Таяқшаны тізесіне қою». Б.қ.: шалқасынан жату, таяқша санында, 1 – таяқшаны жоғары көтеру; 2 – оң (сол) аяғын бүгу, таяқшаны тізесіне көтеру; 3 – таяқшаны жоғары көтеру; 4 – б.қ. Басы мен иықтарын жерден алмай, аяғының басын созады. 6 рет қайталау. 6.«Аяғыңның басына жеткіз». Б.қ.: отыру, аяқтарын ашу, таяқшаны	**Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№ 2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: тұру. 14 – таяқшаны жоғары көтеру, демін ішіне тарту; 5–8 – таяқшаны төмен түсіру, демін сыртқа шығару. 8 рет қайталау. 2.Б.қ.: аяқтарын тіреп қою, шынтақтары бүгілген, таяқшаны кеудесінде ортасына қарай ұстау. 1-2 – оңға бұрылу, таяқшаны оңға қарай оң қолымен апару (таяқша еденге параллель); баяу қозғалу; 3-4 – б.қ. Сол жағына 5 рет қайталау. 3.Б.қ.: тұру. 1–3 – таяқты алдыға ұстау, оң аяғын басына-өкшесіне-басына басу; 4 – б.қ. Сол аяқпен осы қимылдарды қайталау. 1.Б.қ.: тұру. Таяқты үстіңгі шетінен ұстап, тігінен аяқтарының ортасына орналастыру, демін ішіне тарту. 1-2 – еңкею (тікбұрыш жасап), қолдарын таяқты жылжыта алға созу, басы түзу, демін сыртқа шығару; 3-4 – б.қ. Аяқтарын бүкпей 6–8 рет қайталау. 2.Б.қ.: етбеттеп жату. Таяқшаны артына қолдарын бүгіп ұстау. 1-2– таяқша мен денесін жоғары көтеру; 3-4 – б.қ. Баяу 4–6 рет қайталау. 3.Б.қ.: тұру. Таяқшаны төмен түсіріп шетіне қарай ұстау. 1-2– аяқ басымен отырып-тұру; тізелерін ашып қою, арқасын түзеу – демін сыртқа шығару; 3-4 – б.қ. -демін сыртқа шығару. 8–10 рет қайталау.

	6.«Массаж» Б.қ. – тұру, құрсауды еденге қою; оны оң аяқтың бармақтарымен көтеру. Сол аяқпен қимылдарды қайталау (3 рет). 7.«Табанды сергіту» Б.қ. – құрсаудың ішінде тұру. Құрсаумен өкшелеп жүру, бармақтарымен жүру; (2 айналу) 8.«Секіру» Б.қ. – құрсауға қарап тұру, аяқтары аздап алшақтатылған, қолдары жанында; екі аяқтап құрсауды секіріп, бағытын кезек өзгерте отырып, аздаған үзіліс жасап, айналу.	шеңбер бойымен аяқтарын жоғары көтеріп, шапшаң жүгіріп үш рет айналу; бір орында жай жүру; бағытын өзгерту, қайталау (3-4 рет).	рет қайталау. Балалар орындарын ауыстырады. 6.Б.қ.: екеуі де оң қолдарымен құрсауды ұстап тұрады. Оңға айналу, тоқтау; сол жаққа айналу. Қайталау (4-5 рет) 7.Б.қ.: қолдары артта, құрсауды еденге қою; екі аяқтап құрсауды артпен үш рет айналу; тоқтау. Бағытты өзгерту, жай жүріспен алмастырып, қайталау (2-3 рет).	кеуде тұсында ұстау; 1–3 – алдыға еңкею, таяқшамен аяқтарының басына дейін жету; 4 – б.қ. 6 рет қайталау. 7.«Стадионға». Б.қ.: тұру. Таяқшаны шынтақ бүгілуіне ұстау. Бір орында тізесін жоғары көтеріп жүгіру. 3 рет 20 секундтан жүрумен алмастырып, қайталау.	4.Б.қ.: тұру. Таяқшаны алдына қою. 9 рет секектеу, 9-рет таяқшадан секіріп өту; 4 қадам орынында тұрып ату. 4–6 рет қайталау.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты		**Дүйсенбі**	**Сейсенбі 11.03.24**	**Сәрсенбі 12.03.24**	**Бейсенбі 13.03.24**	**Жұма 14.03.24**
		Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Дене шынықтыру	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Музыка Көркем әдебиет**	**Математика негіздері Көркем әдебиет Сауат ашу негіздері Дене шынықтыру**	**Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка**	**Сауат ашу негіздері Сурет салу Қоршаған ортамен танысу Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. **ҰІӘ міндеттері:** -төрт дыбысты сөзге дыбыстық талдау жасауды жетілдіру; -сұраққа толық, тиянақты, нақты жауап беруге үйрету арқылы ауызекі сөйлеулерін дамыту; -салт дәстүрді құрметтеуге тәрбиелеу. **Дағды**: Сөйлемді дұрыс құрай білу дағдыларын жетілдіру.	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Не (пішіндер) неге ұқсайды? (ойын,танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -геометриялық денелерді тануды және атауды бекіту, заттардың белгілерін, салыстыру, ұқсастығы мен айырмашылығын табуды; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға үйрету; -зейін, жады мен ауызша	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Не (пішіндер) неге ұқсайды? (ойын,танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -геометриялық денелерді тануды және атауды бекіту, заттардың белгілерін, салыстыру, ұқсастығы мен айырмашылығын табуды; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға үйрету; -зейін, жады мен ауызша сөйлеу дағдысын; талдау, салыстыру, қарапайым	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Сөздің дыбыстық сызбасы. **ҰІӘ міндеттері:** -қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстарға сөз ойлап айта білуге жаттықтыру; -сөзді дыбыстық сызбасымен сәйкестендіруді үйретуді жалғастыру арқылы есте сақтау қабілеттерін дамыту; -кез келген тапсырманы ұқыпты орындауға тәрбиелеу. **Дағды:** Кез келген

		Күтілетін нәтиже: **Жасайды:** суреттегі дауыссыз дыбыстан басталатын сөздерді тауып, буынға бөледі; дауыссыз, дауысты дыбыстарды екі топқа бөліп ажыратады, дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** салт дәстүрлердің мағынасын түсінеді. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Жалпы атауын айт»** дидактикалық ойынымен оқу қызметін бастайды. Уық, кереге, шаңырақ, текемет – ... (*киіз үй құралдары)*. Сырға, білезік, сақина – ... (*зергерлік бұйымдар)*. Асық ату, Ханталапай, Алтыбақан, Ақсүйек, Көкпар, Бәйге – ... *(ұлттық ойындар)*. Ірімшік, май, құрт, айран – ... (*сүттен жасалатын тағамдар)*. Тұсаукесер, бесікке салу, шілдехана – ... (*ұлттық салт- дәстүрлер).* **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыстар нешеге бөлінеді? Дауысты дыбыстар нешеге бөлінеді? Жуан дауысты дыбыстарға қандай дыбыстар жатады? Жуан дауысты дыбыстарды айтқанда тіл қайда жиырылады? Жіңішке дауысты дыбыстарға қандай дыбыстар жатады? Жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда тіл қайда созылады?	сөйлеу дағдысын; талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; -графикалық диктантты орындауға үйрету; -кеңістікте және қағаз бетінде бағдарлау, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** заттардың белгілерін, салыстыру, ұқсастығы мен айырмашылығын ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** геометриялық денелердің: текше, шар, цилиндр атауларын; **Түсінеді:** геометриялық пішіндер мен денелердің айырмашылығын; **Қолданады:** геометриялық пішіндерді қоршаған ортадан таба алуды; санауды, кеңістікте бағдарлауды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Геометриялық елдің барлық жерінде геометриялық пішіндер бар. Көздерін жұмып, 10-ға дейін санайды.Көздерін ашады. **Ортаны модельдеу** Тақтада геометриялық фигуралардан бейнеленген ағаштар суреті ілінген, педагогтің үстелінде көлемді фигуралардан ғимараттар салынған.	тұжырымдар жасау; -графикалық диктантты орындауға үйрету; -кеңістікте және қағаз бетінде бағдарлау, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** заттардың белгілерін, салыстыру, ұқсастығы мен айырмашылығын ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** геометриялық денелердің: текше, шар, цилиндр атауларын; **Түсінеді:** геометриялық пішіндер мен денелердің айырмашылығын; **Қолданады:** геометриялық пішіндерді қоршаған ортадан таба алуды; санауды, кеңістікте бағдарлауды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Геометриялық елдің барлық жерінде геометриялық пішіндер бар. Көздерін жұмып, 10-ға дейін санайды.Көздерін ашады. **Ортаны модельдеу** Тақтада геометриялық фигуралардан бейнеленген ағаштар суреті ілінген, педагогтің үстелінде көлемді фигуралардан ғимараттар салынған. Дойын: «Кім жылдам» Шарты: Геометриялық пішіндерді құрастыру Қандай геометриялық пішіндерді көріп тұрсыңдар?	тапсырманы ұқыпты орындауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Жасайды:** берілген бірінші буынға сөз айтады, сөздің дыбыстық сызбасын анықтайды. **Түсінеді:** сызбадағы белгілерді. **Қолданады:** дыбыс, буын туралы білімін. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** “Қайсысы қалай дыбыстайды?” ойынымен бастайды. Жылқы . . . *(кісінейді)* Сиыр . . . *(мөңірейді)* Ит . . . *(үреді)* Қой . . . *(маңырайды)* Мысық . . . *(миялайды)* Өткен тақырыпты қайталау. **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Сөйлем туралы не білесіндер? Сөйлем деген мағына жағынан бір-бірімен өзара байланысқан сөздердің жиынтығы, ол аяқталған ойды білдіреді. Сөйлем неден жасалады? Сөйлем сызбасы қалай сызылады? Буын неден жасалады? Дауысты дыбыстар нешеге бөлінеді? Дауыссыз дыбыстар ше? **Түсіну деңгейі:** **Дидактикалық ойын: «Пішініне қара»** Балаларға көк түсті шаршыны көрсетіп, қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. Мысалы: *парта, фабрика, көйлек, қала, трактор, шахмат, сағыз, хат,*

		Дыбыстарды сызбада немен белгілейміз? Дауысты дыбыстарды қандай түсті төртбұрышпен белгілейміз? **Түсіну деңгейі:** **Дидактикалық жаттығу: «Тиісті белгіні көтер»** Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда қара түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда қызыл түсті дөңгелекті көтереді. Мысалы: (*а, ө, о , і, и, ұ, ы, ә, е, у, э, ү).* **Дидактикалық жаттығуы: «Белгі бер»** Балаларға ұяң (д) дыбысын басқа дыбыстармен араластырып айтады, балалар (д) дыбысын естігенде, қол шапалақтап, дыбыс берулері керек. [А, Б, Д, Т, Р, Б, Л, Д, Ш, Г, Д, Б, К, Д У, Д, С, Д, Ч, Б, Д, Я, Ы, Ф, Д, Б, З, Д, Й, Д, Ц, Д, Б.] Сол сияқты басқа да дыбыстармен ойнатса болады. **Дидактикалық жаттығу: «Кім зейінді?»** –Балалар, алдарыңа көк түсті төртбұрыш, үшбұрыш, көк, сары және қызыл дөңгелектерді алыңдар. Мен сендерге қатаң дауыссыз дыбысты айтсам, көк төртбұрыштыны, үнді дауыссыз дыбысты айтсам, көк үшбұрышты, ұяң дауыссыз дыбысты айтсам, көк, жуан дауысты дыбысты айтсам, сары, жіңішке дауысты дыбысты айтсам, қызыл дөңгелекті	 Қандай геометриялық пішіндерді көріп тұрсыңдар? Суреттерге қарап, өздеріне белгілі пішіндерді атайды. Балалар, мына бұйымдарға қараңдар (көлемді фигуралардың мұнаралары). Олар қандай пішіндерден жасалған? Балалар үлестірмелі материалдармен жұмыс жасайды. бұйымдарға қарайды, фигураларды атайды. Өз бұйымдарыңды құрастырыңдар. Бүгінгі оқу қызметінде қандай пішіндермен жұмыс істейміз? (геометриялық денелер) Балалар өз бұйымдарын құрастырады. **Түсіну деңгейі:** **Шағын топпен жұмыс** кестені пайдаланып «Затты тап» ойынын ойнайды. Балалар санамақ	Суреттерге қарап, өздеріне белгілі пішіндерді атайды. Олар қандай пішіндерден жасалған? Балалар үлестірмелі материалдармен жұмыс жасайды. бұйымдарға қарайды, фигураларды атайды. Өз бұйымдарыңды құрастырыңдар. Бүгінгі оқу қызметінде қандай пішіндермен жұмыс істейміз? (геометриялық денелер) Балалар өз бұйымдарын құрастырады. **Түсіну деңгейі:** **Шағын топпен жұмыс** кестені пайдаланып «Затты тап» ойынын ойнайды. Балалар санамақ арқылы топтарға бөлінеді, топтарда талқылап, геометриялық денелерге ұқсайтын заттарды атайды. Әрбір дұрыс жауап үшін фишка алады. Жинақтағы геометриялық денелерді кезек-кезек көрсетіп, қандай заттардың оларға ұқсайтыны (осындай пішінге ие) туралы сұрайды. Фишкаларды ең көп жинаған топ жеңімпаз атанады. **Қолдану деңгейі:** **Жұмыс дәптері 3-тапсырма**. Фигуралардың орындары ауыстырылды. - Әр фигураның орнын	*циркуль, чемпион, щетка, піл, фотоаппарат, киіз, қасық, тасбақа, шегіртке, сүт, халық, цирк, шабадан, чек т.б.* Балаларға көк түсті дөңгелекті көрсетіп, ұяң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. Мысалы: *балық, вагон, гараж, ғалым, диктор, жүзім, зәкір, баспахана, велосипед, газ, ғарыш, дос, жалбыз, зырылдауық, баспалдақ, вагон, гүл, ғарышкер, дөңгелек, жер, зауза, бал т.б.* Балаларға көк түсті үшбұрышты көрсетіп, үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. Мысалы: *мысық, лақ, нан, радио, уық, мылтық, литр, нәресте, раушан, уылдырық, мәшине, нарын,рауғаш, лала гүл, марғау, мал, мерген, нар, лашын, уыс т.б.* Балаларға алдарындағы дыбыстық сызбасы бар карточкаларды алуларын сұрайды. **Дидактикалық ойын: «Сөйлемді жалғастыр»** Балалар, мен айтқан сөйлемді сендер мағынасына қарай жалғастыруларың керек. **Ойын шарты:** педагог сөйлемнің басын айтады, сөйлемді балалар аяқтау керек. Мысалы: **Педагог:Балалар:** Анам үйге кірді. Інім картоп аршыды. **Қолдану деңгейі:**

		көтересіңдер. Мысалы: « а-, -й-,-ц-,-у-,-к-,-е-,-н-,-г-,-ш-,-щ-,-з-,-х-,-ф-,-ы-,-в-,-а-,-п-,-р-,-о-,-л-,-д-,-ж-,-э,-я-,-ч-,-с-,-м-,-и-,-т-,-б-,-ю т.б.» **Қолдану деңгейі:** Дыбыстық талдау жаса. Балалар біз «шашу» сөзіне дыбыстық талдау жасайық. **Шашу** сөзінде неше буын, неше дыбыс бар екен алдымен соны анықтап аламыз. Педагог сызбадағы әр дыбыстың орнын көрсете отырып сөзді оқиды. Шашу сөзінде екі дауысты дыбыс бар сондықтанда екі буынға бөлінеді. ***Шашу*** сөзінде 2 буын, 4 дыбыс бар. **Ш** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Ш** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **У** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. *Етік* сөзіне дыбыстық талдау. *Етік* – 2 буын, 4 дыбыс. **Е** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Т** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **І** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **К** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. Балалар тақтадағы дыбыстық талдаумен өз дыбыстық талдауларын салыстырып тексереді. Қателерін түзетеді. **Сырмақ** сөзіне де дыбыстық талдауды осылай етіп жасайды. *Сырмақ сөзінде* 2 буын, 6	арқылы топтарға бөлінеді, топтарда талқылап, геометриялық денелерге ұқсайтын заттарды атайды. Әрбір дұрыс жауап үшін фишка алады. Жинақтағы геометриялық денелерді кезек-кезек көрсетіп, қандай заттардың оларға ұқсайтыны (осындай пішінге ие) туралы сұрайды. Фишкаларды ең көп жинаған топ жеңімпаз атанады. **Қолдану деңгейі:** **Жұмыс дәптері** **2-тапсырманы** орындауды ұсынады. Көрсетілген пішіндерге ұқсас заттардың суретін жапсырады, салады. Балалармен бірге тапсырманың орындалуы талқыланады. **Аз қимылдайтын ойын «Сиқырлы қозғалыстар»** Ойынды бөлмеде де, далада да өткізуге болады. Еденге ұяшықтарды сызады немесе оларды арқаннан салады (сызықтарды түрлі-түсті жұқа изолентамен желімдейді және т.б.). 1-2 баланы белгілі бір ұяшықтарға қояды. Жоғарғы және төменгі жағын шартты түрде белгілейді. Тапсырманы осы балалардың қолына береді және қалған балалар тексере алатындай етіп тақтаға іліп қояды. Бала маршрутта көрсетілгендей қадамдар	анықтап, суретін сал. Педагог балалармен бірге цифрлар мен көрсеткілерді көрсететін схемаларды талқылайды. **Үлестірмелі материалмен жұмыс.** Балалар мәтін бойынша қимылдар жасайды.Педагог балаларға топтарға бөлінуді ұсынады. Тапсырманы түсіндіреді, фигураларды екі белгі бойынша бөледі: пішін мен түс. Топтардың әрқайсысына пішін мен түс көрсетілген карточка таратады. Одан кейін өзара тексеру ұйымдастырылады. **Сергіту сәті** *Ақылды біз баламыз,* *Тез ұғып бәрін аламыз.* *Сөздерді анық айта алар,* *Біз дарынды баламыз.* *Ұрып қатты шапалақ,* *Аяқты нық басайық,* *Рақаттанып керіліп,* *Күлімдейік, шаттанып*.	Бүгін біз дыбыстық сызбасы салынған карточкаға сәйкес келетін сөздерді табамыз. Біз сөзге дыбыстық талдау жасауды, сөздегі дыбыстардың түрін анықтауды үйрендік. Дыбыстық талдау жасау үшін, сөздегі дыбыстарды оқып, олардың дауысты, дауыссыз екенін анықтап аламыз, буынға бөлеміз, неше дыбыс, неше әріптен тұратын анықтаймыз. Содан кейін әр дыбысты тиісті дөңгелектермен белгілейміз. Алдарыңдағы дыбыстық сызбаға назар аударыңдар, не көріп тұрсыңдар? Барлық торкөздер тиісті белгілермен белгіленіп тұр. Қасында сурет бар. Нені суреті? Күннің суреті. Бұл – күн сөзінің дыбыстық сызбасы екен. Келесі дыбыстық сызбаны қарайық. Ол жерде де барлық торкөздері белгіленген екен. Енді мен сендерге екі сурет көрсетейін. Бұлар – бақ пен гүл. Дыбыстық сызба осы екі суреттің қайсысына сәйкес келеді, тауып айтыңдар. Бұл – бақ сөзінің дыбыстық сызбасы екен. Дыбыстық сызбаны сөзге дұрыс таңдау үшін сөздің неше дыбыстан тұратынын, оның нешеуі дауысты, нешеуі дауыссыз екенін біліп алу керек. Дауысты дыбыс нешеу, дауыссыз дыбыс нешеу? Сөздегі дыбыс саны, сызбадағы дыбыс санына сәйкес келе ме? Сәйкес келетін дұрыс

		дыбыс бар. **С** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Ы** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Р** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **М** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Қ** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Сергіту сәті :** **Қырағы көздер** Көздеріміз қырағы екен, Бәрін көріп тұрады екен. Тамашалап оң жақты, Бақылайды сол жақты. Аспанға да қарайды екен, Жұлдыздарды санайды екен. Қарайды да төменге, Көз салады еденге. **Дәптермен жұмыс** **Саусақ жаттығуы:** Екі үйрек келеді, Бірін-бірі көреді. Бір-біріне қарайды, Сәлемдесіп алады.	жасайды. Егер бала дұрыс қозғалса, бүкіл топ қолын шапалақтайды. **Үлестірмелі материалмен жұмыс.** Балалар мәтін бойынша қимылдар жасайды.Педагог балаларға топтарға бөлінуді ұсынады. Тапсырманы түсіндіреді, фигураларды екі белгі бойынша бөледі: пішін мен түс. Топтардың әрқайсысына пішін мен түс көрсетілген карточка таратады. Одан кейін өзара тексеру ұйымдастырылады. **Сергіту сәті** *Ақылды біз баламыз,* *Тез ұғып бәрін аламыз.* *Сөздерді анық айта алар,* *Біз дарынды баламыз.* *Ұрып қатты шапалақ,* *Аяқты нық басайық,* *Рақаттанып керіліп,* *Күлімдейік, шаттанып.*		сызбаны таңдау керек. Педагог тақтаға сызбаны іліп бір баланы тақтада дыбыстық талдау жасауға шығарады.. **Жағажай** сөзіне дыбыстық талдау. **Жағажай** – 3 буын, 7 дыбыс. **Ж** – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Ғ** – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Ж** – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Й** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Дәрі** сөзінің дыбыстық талдауы. **Дәрі** – 2 буын, 4 дыбыс бар. **Д** – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Ә** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Р** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **І** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Саусақ жаттығуы:** Бір, екі, үш, кәне, жина күш. Саусақтарды басайық, Жаттығуды жасайық.

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Қазақтың ұлттық ойыны: «Соқыртеке»

Басты міндеттері: Балалардың тапқырлығын, жылдамдығын, шапшаңдығын, ойлау қабілеттерін дамыту.Халқымыздың ұлттық ойындарының қалай қалыптасқандығы,оның атадан балаға, үлкеннен – кішіге мұра болып жалғасып отырғандығы туралы мағұлмат беру.

Қол маторикасын дамытуға арналған санамақ

Ойын: «Жүретін саусақтар»

Мақсаты:Саусақтарын жүргізе отырып,саусақты шынықтыру және заттарды атау үшін логикалық есін ұлғайту.

Дағды: Сөйлеу, ес, зейін, қиял, кеңістікті бағдарлау, байқампаздық дамиды; мектепке дейінгі жастағы бала жазуды меңгеруге дайындала бастайды және жаттығу жұмыстарына дағдыланады.

Керекті құралдар: Суреттері бар кітапшалар.

Шарты: Суреті бар кітапшаны алып,ішін ашып,ішінде балалар білетін деген суреттерді парақ бетінде саусақтарды жүргізе отырып (2 саусақпен),суретті нұсқап оның атын сұрайды.балалар жауап береді.Сол ереже бойынша қайталанады.

«Саусақтар сәлемдеседі» - оң қолдың басбармағының ұшын кезек-кезек сұқ саусаққа, орта саусаққа, аты жоқ саусаққа және шынашаққа тигізесіз. Алдымен оң қолдың саусақтарымен амандасып, сосын бір мезгілде екі қолдың да саусақтарымен амандасуы керек.

«Кішкене адам» - қолдың (кейін сол қолдың да) сұқ саусағымен орта саусағы үстел үстіне жүгіреді.

«Кішкентай піл» - (орта саусақ алға қарай шығыңқы – тұмсығы, ал сұқ саусақ пен аты жоқ саусақ - аяқтар) үстел үстімен жүреді.

«Сона» - оң қолдың сұқ саусағын түзетіп, оны айналдыру керек. Сол қолдың сұқ саусмағымен және екі қолдың сұқ саусақтарымен бір мерзгілде осы қимылды (сона) жасау керек.

«Ағаштардың тамырлары» - қолдардың білезіктері қосылған, тарбиған саусақтары төменге түсірілген.

«Ағаштар» - екі қолдың алақанын өзіне қаратып, көтеру керек, саусақтарды кеңінен ашу керек.

«Көзілдірік» - қолдардың бас бармақ пен сұқ саусақтарынан екі дөңгелек жасап, оларды қосу керек.

Қазақтың ұлттық ойыны: «Соқыртеке»

Ойынның міндеттері: Балалардың тапқырлығын, жылдамдығын, шапшаңдығын, ойлау қабілеттерін дамыту.Халқымыздың ұлттық ойындарының қалай қалыптасқандығы,оның атадан балаға, үлкеннен – кішіге мұра болып жалғасып отырғандығы туралы мағұлмат беру.

Дағды: Жүгіру, отыру, шеңбер құру, шеңбер бойымен жүруге жаттықтыру,қимыл қозғалыстарын шапшаң орындауға дағдыландыру.

Ойынның ережесі : «Соқыртеке» — ұлттық ойын. Ойын үйде де, далада да ойнала береді. Ойын үйде де, далада да ойнала береді. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаған кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді.

Ойынға қатынасушылар жиылып, алқа-қотан тұрғаннан кейін, бір қыздың, не жігіттің көзін байлап, қолына бір метрдей жас шыбық беріп, ортаға шығарады. Ол:

Қараңғыда көзім жоқ,
Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан,
Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас,
Қала бермек көзім боп,
— деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала толған ойнаушылар қашып жүріп:

Соқыр — соқырақ,
Оң көзіңе топырақ. Топырағын алайын, Тотияйын салайын
Саған бір ем табайын,
—деп келіп, «Соқыр текеге» тиіп қашып жүреді. Осылай ойнап жүргенде «соқыр текенің» қолына түскен ойнаушы ұтылады да, екеуі орын ауыстырады. «Соқыр теке» мен оны түрткілеп қашып жүрушілердің өрісін мөлшерлеп сызып қояды.

Әдістемелік нұсқаулар.

Бәріміз қатар – қатар тұрып, бірге қайталайық:
Бұзау, бота, құлыншақ,
Тоқты, серке, торпақ,
Тана, тай, тайлақ,
Құнан, дөнен бесті бар.
Малдың жасын айыра біл.
Естіп ал!
Бұқа, айғыр, қошқар, теке бар.
Сүзегенсің, тентек теке, жеке қал,

				Көзін байла, теке – теке «Бақ – бақ» Соқыр теке қайдан бізді таппақ. Бастаушы қатар тұрған балаларды жоғарыда аталған атаулармен атайды. Ең соңғы аталған бала «Тентек теке» болады. Ойын басқарушы «Тентек теке» атаған баланы көзін орамалмен жауып, ортаға шығарады. Балалар: Соқыр теке бақ – бақ Біз айтамыз тақпақ. Мықты болсаң тауып көр. Бізді қайдан таппақ **Ойынның педагогикалық маңызы.** «Соқыр теке» балаларды ұстауға ұмтылады. Ұсталған бала «Соқыр теке» аталып, ойын жалғаса береді. Балалар шеңберге тұрады. Қосылып айтады Көзін жабады. Ойынды бірнеше рет ойнайды.	
2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Өсімдіктерді қалай күту қажет? (ойын,еңбек, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың өсімдіктерге күтім жасау, оларды өсіру тәсілдері туралы түсініктерін кеңейту; -танымдық-ізденімпаздық қызметке деген қызығушылығын дамыту; -өзімен қатар құрбыларымен достық қарымқатынаста болуға, бірлесіп атқарған жұмысты оң қабылдауға тәрбиелеу. **Дағды**: өсімдіктерге күтім жасау тәсілдеріне қарай бейімдеу,сұрақтарға нақтылы жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**бөлме гүлдері мен дала гүлдерінің бірнеше	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Әз, Наурызым, армысың. (өленді жаттау) Оразақын Асқар **ҰІӘ міндеттері:** -өленді тірек сызба бойынша мәнерлей оқи отырып,логикалық екпінмен үзілістермен жаттату; -сюжеттік бірізділікті сақтау, эмоциялық көңіл күймен жатқа айтуға үйрету; -әдеби шығармалардағы қоғамдық өмір оқиғалары, табиғат туралы түсінігін ұлттық дәстүрге деген қызығушылығын дамыту; -ұлттықдәстүрді құрметтеуге тәрбиелеу. **Дағды:** Ұлттар мен ұлыстардың салт-дәстүрі, мәдениеті, ауыз әдебиеті шығармалары туралы түсінік ала отырып, сұрақтарға тиянақты жауап	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** «Қасқыр мен түлкі» ертегісі. **ҰІӘ міндеттері:** -ертегіні мазмұны бойынша әңгімелету; -бала бойындағы шешендік қасиетті, сөздік қорларын дамыту; -балаларды ұқыптылыққа, батылдылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстарға сөз ойлан айтады, ертегіні сомдау,жүйелі сөйлеуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**дыбыстарға сөз ойлан айтады, ертегіні драмалайды ; **Түсінеді:**«з» «с» дыбыстарының ұқсастығын, бойларын қулық, айлакерліктен алыс ұстауды түсінеді; **Қолданады:**ертегі кейіпкерінің құйрығын тауып, суретті толықтыра алады**.**	**2.** Қоршаған ортамен танысу- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу ҰІӘ тақырыбы: Суда тіршілік ететін жануарлар-тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың балықтар, бақалар мен су жәндіктері және олардың тіршілігі жайлы түсініктерін кеңейту; -табиғат жөнінде қарапайым ғылыми түсінік қалыптастыру, табиғатпен қарым-қатынас мәдениетін қалыптастыру; -төңірегіндегі адамдармен жақсы қарым-қатынаста болуға тәрбиелеу. **Дағды:** балықтардың бірнеше түрін білуге , коммуникативтік дағды қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** балықтардың бірнеше түрін атап береді. **Түсінеді**: балықтардың

		түрін атап береді. **Түсінеді:**өсімдіктерге күтім жасау тәсілдерін біледі. **Қолданады**:өсімдіктерге күтім жасай алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Эмоционалдық көңіл күй қалыптастырады.** Балалардан бәйшешекті бөлме гүліне жатқызуға бола ма деп сұрайды? Бәйшешектен білеміз, Көктем келіп қалғанын. Мәз боламыз, күлеміз Көрсек гүлін жарғанын. Балалардың алған білімін нығайту мақсатында мынадай сұрақтар қояды: Ауа райында қандай өзгерістер байқадыңдар? Ең алғашқы гүлдер қай кезде пайда болады? Сендер көктем шыққанда бірінші болып бүр жаратын қандай гүлдерді білесіңдер? Оларға күтім жасау қажет пе? **Түсіну деңгейі:** **Пікірталасқа** қатысады. Сұрақтарға жауап береді. Көктемнің белгілерін атап көрсетеді. Алғашқы гүлдердің қар еріп, жердің ақ көрпесі түрілген кезде пайда болатынын айтады. Балалар тек бөлме гүлдеріне күтім қажеттігін түсіндіреді. Ал, көктемнің алғашқы гүлдері табиғатта, өз бетінше өседі. Оларға күтім жасаудың қажеті жоқ. Олар еріген қар суын, жаңбыр суын ішеді. Күннен жылу алады деген тұжырым жасайды. **Қолдану деңгейі:** **Күнтізбеде бүгінгі ауа райын белгілеуге**	беру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:**өлеңнің авторын,тақырыбын,мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** салт-дәстүр, мәдениет туралы түсінеді; **Қолданады:** өлеңді мәнерлеп жатқа айтып бере алады, Наурыз мерекесі туралы әңгімелейді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Наурыз келді, балалар, Көктеді қыр, жағалар. Наурыз тойын тойлайық, Жаңа жылда, балалар. Барша адамның көптен күтетін жыл мезгілі – көктем де келді. Көктемде Жер-ана, табиғат – барлығы ерекше әдемі болып кетеді. Көктемде ең тамаша ұлттық мерекелердің бірі – Наурыз мерекесін тойлаймыз. Наурыз мерекесінің басқа мерекеден ерекшелігі неде деп ойлайсыңдар? Қазақ халқының ұлттық мерекесі – Наурыз – Ұлыстың ұлы күні деп аталады. Бүгін біз Оразақын Асқар ағамыздың «Өз Наурызым, армысың» өлеңімен танысамыз. балалар. **Түсіну деңгейі:** Әдеби жанрдың бір түрі өлең екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді	**Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Жыл мезгілдері суретіне аудартады. Жыл мезгілдерінің ерекшеліктері қандай? Сендерге барлық жыл мезгілдері ұнай ма? Балалар, бір жылда неше мезгіл бар? Енді сол жыл мезгілдерін атаңдаршы? Қай мезгілдің атауында «С» дыбысы және «З» дыбысы бар екен? Кәне, қолымызға айна алып, «З-З-З»,«С-С-С», – деп айтайық. **Түсіну деңгейі:** «З», «С» дыбыстарын айтқанда ерін езу тартып, күлген кездегідей керіліп, тістер көрінеді, тілдің ұшы төменгі тістерге тиеді, тіл ортасы сәл дөңестеніп, екі жағы астыңғы тістерге жанасады. Деміміз тіл ортасынан шығады. **Тілімізді жаттықтырайық:** За-за-за – таза. Зе-зе-зе – зере. «З» дыбысының буын ішінде келуі: Жүзім – күзім, Жүзік – білезік, Жазым – назым. Енді айнаға қарап «С» дыбысын айтайық. Байқап көрсеңдер, еріндерің жай ғана ашылды. Са-са-са – сана. Се-се-се – кесе. Со-со-со – соқа. Сө-сө-сө – сөре. Енді «С» дыбысынан басталатын сөздерді	мінез-құлқының тіршілік ету ортасына тәуелділігін біледі. **Қолданады**: коммуникативтік дағды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ертістің ағынымен, Екі жағы, Ертістің бауыры кең, Айдын Ертіс, ақ Ертіс асырауда Айналасын өзінің сауырымен. М.Мақатаев Өлеңде не туралы айтылған? Суды нелер мекендейді? Балалардың қандай балықтарды білетінін сұрайды. Қолдарыңа балық ұстап көрдіңдер ме? Ол қандай болады? **Түсіну деңгейі: Күнтізбеде бүгінгі ауа райын белгілеуге шақырады.** Тапсырмалардың көмегімен балаларды мәселені іздеуге, шешуге жұмылдыру: суқоймасы мен оны мекендейтіндердің суреті мұқият қарап шығуды сұрайды. Балалардан суқоймаларында тіршілік ететін балықтар, бақалар мен жәндіктер туралы қызықты фактілер айтып берулерін өтінеді. Балалар педагогтің жетекші сұрақтарының көмегімен суда балықтар, бақалар мен жәндіктер тұратынын айтады. Балық – суда тіршілік ететін жануар. Оның денесі қабыршақпен қапталған. Олар тек қана суда тіршілік етеді. Балықтар су астында

		шақырады. Әліппе-дәптердегі тапсырмалардың көмегімен балаларды тану үдерісіне жұмылдырады. «Миға шабуыл» техникасын қолданады.«Ақылдылар тартысы» техникасын айтып береді. Бөлме гүлдеріне күтім жасаудың негізгі ережелерін естеріне түсіреді. Тәрбиеленушілер өсімдіктерге қалай күтім жасау қажеттігі туралы ойларын айтады. Балаларға «Дала гүлдеріне күтім жасау қажет пе?» деген мәселені талқылауды ұсынады. Дала гүлдеріне күтімді күн, жылы жел мен жаңбыр жасайды деп ой қорытады. **Сергіту сәті: Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды.** Ұмытпай күнде, су құям гүлге. Тұрады гүлім, құлпыртып түрін. Жақсылықты қолдаймыз, Табиғатты қорғаймыз. Гүл егеміз бақтарға Айналасын қоршаймыз.	Өніп еккен дәніміз, Бүршік жарды бағымыз. Сәскеде жаз, түнде қыс Секілді екен Наурыз. **Сөздік жұмыс:** *Сәске* – түс мезгілі. *Секілді* – ұқсайды деген мағынаны білдіреді. *Төлдеп жатыр малымыз* – көктемде малдар төлдейді. *Сары уыз* – жаңа бұзаулаған сиырдың сүті. **Қолдану деңгейі: Полилингвальді компонент:** Ұлыстың ұлы күні – праздник Наурыз – Nauryz holiday. **Сұрақ-жауап:** Өлеңде не туралы айтылған? Сендерге ұнады ма? Наурыз мерекесі қай мезгілде тойланады? Қай мезгілде ағаштар бүршік жарады, малдар төлдейді? **Сергіту сәті:** Тербеледі ағаштар, Алдымнан жел еседі. Кіп-кішкентай ағаштар Үп-үлкен боп өседі. Өлеңді қайталап есімізге түсірейік. Өлең шумағындағы *сәске, секілді, төлдеп жатыр малымыз, сары уыз* сөздерінің мағынасын қайталау. 2-3 балаға өлеңді мәнерлеп қайталап айтқызу. **Дәптермен жұмыс:** Суреттен не көріп тұрсыңдар? Қай мезгіл деп ойлайсың? Балалардың көңіл күйлері қандай? Наурыз көжеге қосатын дәндерді атайық. Наурыз мерекесі туралы не	айтайық. Бұл екі дыбыстар да – дауыссыз дыбыстар. Дауыссыз дыбыстарды көк түспен белгілейміз. Екі дыбыс – айтылуына қарағанда бір-біріне ұқсас дыбыстар. **Қолдану деңгейі:** Ертегі: «Қасқыр мен түлкі» («Қасқыр мен түлкі» ертегісін оқып береді. Мазмұнын айтып түсіндіреді. Сонан соң ұл балаларға қасқырдың, қыздарға түлкінің сөзін қайталауды ұсынады). Ертеде бір Қасқыр мен Түлкі дос болыпты. Екеуі келе жатып жол үстінен бір кесек ет көреді. Екеуінің де жегісі келіпті. Қасқыр Түлкіге: Сен жей ғой, досым, – депті. Түлкі арсаландап: Менің аузым ораза ғой, сен-ақ жей ғой, – депті. Қасқыр етті жейін деп тұмсығын соза бергенде мойнын қақпан қауып алып, ет ұшып кетіпті. Түлкі етті қағып алып жеп қойыпты. Қасқыр: Ей, досым-ау, сенің аузың ораза емес пе еді? – десе, Түлкі: Оразам сенің мойныңа түсті ғой, – деп зыта жөнеліпті. **Сөздік жұмыс:** «Ораза – тамақ жемей өзін ашқұрсақ ұстау» деген мағына екенін түсіндіреді. Педагог балаларға сұрақ қою арқылы ертегі мазмұнын пысықтайды. Ертегіде нелер жайлы	желбезегінің көмегімен тыныстайды. Судағы ауа да ерекше. Суда тіршілік ететін бақалар да, жәндіктер де ондағы ауаны «аулауға» әбден үйренген. Ал, мысалы, жүзгіш қоңыз ауа көбіршіктерін кеуде қуысына салып алып, суға сүңгиді. Суқоймаларын мекендейтіндердің де пайдасы көп. Олар суды тазартады, оның мөлдір болуына ықпал етеді, құрап қалған өсімдіктерді жейді, судың түбін тазалайды. Қуаныштың суқоймасын мекендейтіндердің қалай қозғалатынын көрсету туралы өтінішін орындауға шақырады. **Қолдану деңгейі:** Тапсырмаларды ретімен орындайды. Суреттер арқылы суқоймасында тіршілік ететін жануарлар жайлы біледі. Балаларды ынталандырады. «Түрлі түсті гүл» рефлексивтік жаттығуларын жасауға шақырады. Балалар гүлдің түсі өз көңіл күйіне сай келетін күлтесін таңдап алады. Содан кейін барлық күлтелер қосылып, бір гүлге айналады. **Сергіту сәті :** Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды. Бақа, бақа, балпақ, Басың неге жалпақ? Темір телпек көп киіп, Басым содан жалпақ. Бақа, бақа, балпақ, Көзің неге тостақ? Қырдан алыс көп қарап, Көзім содан тостақ.

			білесің? **Әз Наурызым, армысың!** Өніп еккен дәніміз, Бүршік жарды бағымыз. Сәскеде жаз, түнде қыс, Секілді екен Наурыз. Төлдеп жатыр малымыз, Қазан толы сары уыз. Сүті көп те, ет сүрлі Болады ғой Наурыз. Жайдарымыз бәріміз, Дастарқанда дәміміз. Көжесі көп, қыры көк, Қандай жақсы Наурыз! *Оразақын Асқар*	айтылған? Қасқыр мен Түлкі дос болған ба? Екеуі жолдан не көрді? Қасқыр Түлкіге не деді? Сонда Түлкі не дейді? Еттегі қақпанға қайсысы түседі? Түлкі сияқты айлакер, қу болу керек пе? Ертегі қызық бекен, сендерге ұнады ма? Жалғастырта 3– 4 баладан сұрап шығады. **Дидактикалық ойын:** «Түлкінің құйрығын тап». Ойын шарты: балалар қима суретерден Түлкінің құйрығын тауып көрсетеді.	әрекеттері, еңбекке баулу **Дағды**: жануарларды күтім жасау тәсілдеріне қарай бейімдеу,сұрақтарға нақтылы жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**суда тіршілік ететін жануарларды атап береді **Түсінеді:**жануарларға күтім жасау тәсілдерін біледі. **Қолданады**:өсімдіктерге күтім жасай алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Түсіну деңгейі:** **Пікірталасқа** қатысады. Сұрақтарға жауап береді. Суда тіршілік ететін балықты атап көрсетеді. . **Қолдану деңгейі:** **Күнтізбеде бүгінгі ауа райын белгілеуге шақырады.** Әліппе-дәптердегі тапсырмалардың көмегімен балаларды тану үдерісіне жұмылдырады. «Миға шабуыл» техникасын қолданады.«Ақылдылар тартысы» техникасын айтып береді. Бөлмедегі аквариум балық арға күтім жасаудың негізгі ережелерін естеріне түсіреді. Тәрбиеленушілер өсімдіктерге қалай күтім жасау қажеттігі туралы ойларын айтады. . **Сергіту сәті:** **Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды.** Ұмытпай күнде, жем салам

					балыққа. Тұрады балық, құлпыртып түрін. Жақсылықты қолдаймыз, Табиғатты қорғаймыз. .

2 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Қазақтың ұлттық ойыны: «Тақия тастамақ»

Басты міндеттері: Қазақтың ұлттық бас киімнің бірі тақиямен таныстыру, танымдық қабілеттерін жетілдіру. Бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді.

Дыбыстық жаттығу.

Міндеттері: Дыбыстық гимнастикамен таныстыру, рух пен дененің тынығуы.

*Дыбыстық жаттығуды бастамас бұрын, өзімізді бірқалыпты, жайлы сезінеміз, тік тұрамыз, арқамызды тік ұстаймыз. Алдымен мұрнымызбен терең дем аламыз, ал дем шығарғанда дыбысты қатты, әрі қуатты етіп шығарамыз.

*Келесі дыбыстарды «әндетіп» айтамыз:

*«А» — барлық ағзаға жайлы әсер береді;

*«Е» — қалқанша безге әсер етеді;

*«И» — миға, көзге, мұрынға, құлаққа әсер етеді;

*«О» — жүрекке өкпеге әсер етеді;

*«У» — асқазан маңындағы ағзаларға әсер етеді;

*«Я» — барлық ағзаның жұмыс істеуіне әсер етеді;

*«М» — барлық ағзаның жұмыс істеуіне әсер етеді;

*«Х» — көңіл-күйді көтеруге әсер етеді.

Қазақтың ұлттық ойыны: «Тақия тастамақ»

Ойынның міндеттері: Қазақтың ұлттық бас киімнің бірі тақиямен таныстыру, танымдық қабілеттерін жетілдіру. Бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді.

Дағды: Балаларға ойын шартын түсіндіру, баланың сезімталдығын қалыптастыру, қимыл қозғалысын жылдамдыққа дағдыландыру.

Мазмұны: Балалардың жартысы мысықтар болады, ал жартысы олардың иесі болады. Мысықтар баспалдақта отырады, олардың иелері жүрелерінен алаңның екінші жағында отырады.

Ойын тапсырмасы: Қарамау арқылы сезіп, дер кезінде қашып үлгіру.

Ойын іс әрекеті:Тақияның өзінде екенін сезсе, тез орнынан тұрып кету және тақиясы бар баланы көршілері ұстап үлгіру.

Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек. Ал, егер бала орнына тұрмай ұсталса немесе тақияны өзінде екенін сезбеген жағдайда, айыбы ретінде өз өнерін көрсетеді.

Әдістемелік нұсқаулар.

«Тақия тастамақ » — бұл ойын дене шынықтыру, спорт залында, мәдениет үйінде өткізіледі. Ертеде үйде өткізілетін болған. Ойынды жүргізу үшін биіктігі 25—30 см. орындық не спортшылар отыратын ұзын орындық — сәкі қажет болады. Сол орындықтың үстіне шығып, жүресінен отырған ойыншы, екі аяғының арасынан екі қолын әлгі орындыққа не сәкіге тіреп, еңкейіп барып, жерде жатқан тақияны аузымен тістеп алуы қажет. Бұл ойынды орындағанда адамның екі тізесі шалқайып сыртына қарай көтеріледі де, дене салмағы екі қолының білегіне түседі.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Ойын дене шынықтыруға, оның қуатын жетілдіре түсуге қолайлы Қозғалмалы ойындардың ережелерін, және техника қауіпсіздігін үйрету арқылы оқушыларды ептілікке, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу.

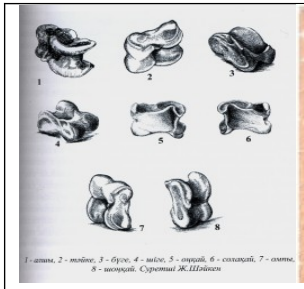
3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті уақыты: 10.15 – 10.40

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**3** **Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің туыстарым Менің туыстарым. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерліліктің элементтерімен байланыстыру; -музыкаға сәйкес заттармен қозғалу, саптағы орнын өзгерте отырып, кеңістікте еркін бағдарлау; -отбасы мүшелеріне деген сыйластықты дамыту. **Дағды**: Әуенге ілесе отырып, ырғақты сақтап аспапта ойнауға дағдыландыру. **Репертуар:** **Музыка тыңдау:** «Жан анам» (Е. Өміров) **Ән айту:** «Екеуміз әйбат баламыз» (И. Нүсіпбаев) «Бесік жыры» (И. Нүсіпбаев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Шеңберге тұр» (Л. Бетховен) **Билер:**«Тырналар биі» (Д. Абиров) **Ойындар, хороводтар**: «Төлдер» (Д. Ботбаев) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Атқа мініп шабамыз» (В. Агафонников) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ән орындайды, музыканың сипатына сәйкес қимылдар жасайды. **Түсінеді:** ән мазмұнын	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. **ҰІӘ міндеттері:** -сөзді буынға бөлу, дыбыстық талдау жасау, сөйлем құрай алу дағдыларын бекіту; -буындарға буын қосып сөз құрап айтуға жаттықтыру арқылы зейін, есте сақтауларын дамыту; -ұйымшыл болуға тәрбиелеу. **Дағды**: -сөзді буынға бөлу, дыбыстық талдау жасау, сөйлем құрай алу дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөздерге дыбыстық талдау жасайды, буынға бөледі, сөйлем құрайды, сөйлем сызбасын сызады. **Түсінеді:** сөйлемнің сөзден, сөздің буыннан, буынның дыбыстан тұратынын. **Қолданады:** сөйлемнің сызбасын сызады, дыбыстарды анықтайды, ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Сипатынан тап» Бұл – жейтін зат. Ақ, тәтті, қатты. *(қант)* Бұл – жеміс. Сары, сопақ, қышқыл. *(лимон)* Бұл – аң. Ақ, мамық, құлағы ұзын. *(қоян)* 4.Бұл – ойыншық. Домалақ, үлкен, жеңіл.*(доп)* – Жарайсыңдар!	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Көктемгі еңбек **ҰІӘ міндеттері:** -көктемгі еңбек түрлерін қазақша айта алу. Сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету. - сөйлем құруда сөздерді ретімен қолдануға жаттықтыру, «Ө» дыбысын дұрыс айтуға жаттықтыру, артикуляциялық аппаратты дамыту. **Дағды:** «Ө» дыбысын дұрыс айтуға жаттықтыру, артикуляциялық аппаратты дамыту, сұраққа сөйлеммен жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жаңа сөздерін қайталайды, сөйлемдерді құрастырады. **Түсінеді:** маусымдық жұмыстарды түсінеді. **Қолданады:** сұрақтарға жауап береді,меңгерген сөздермен сөйлем құрайды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өткен тақырыпты қайталауға ойын «Алтын сақа сөз жинайды» өткізеді. Бала сақаны қолына алып, бір сөз айтады, келесі бала сөзді қайталап оған тағы бір сөз қосады. Мысалы: бірінші бала «көктем», екінші бала «көктем, бүршік», т.с.с. Сөздер жиынтығы 2, 3, 4 сөз болуы мүмкін. «Құс келді» тақпағын қайталау. Құс келді	**3.Сурет салу-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Сәукелені әшекейлейміз. Алашаны әшекейлеу. *(Акварель бояу)* **ҰІӘ міндеттері:** -қазақ халқының тұрмысы, еңбегі, ұлттық киімдер туралы ұғымдарын бекіту; -балалардың шығармашылық қабілетін дамыту; -балаларды бір-біріне дұрыс қарым-қатынас жасауға, адамгершілік, ізгілік қасиеттерге тәрбиелеу. - сәндік-қолданбалы өнермен таныстыру, алашаны ою-өрнектермен әшекейлеуде оны қағаз бетіне дұрыс орналастыра білуге баулу, бояу түстері мен ою-өрнектерді үйлестіру арқылы балалардың көркемдік талғамын дамыту. **Дағды**: Сәукеленің пішініне сәйкес ою-өрнек элементтерін дұрыс орналастыра білуге үйрету**,** сурет салу іс-әрекеті арқылы баскиімдерді әшекейлеу, ұлттық ерекшеліктерін ажырата білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сурет салу іс-әрекеті арқылы сәукелені әшекейлей алады; - қазақтың ұлттық ою-өрнектерінің аттарын («балта», «иреқсу», «қошқармүйіз», «сыныкмүйіз», «қызғалдақ» т.б.) және сипатын біледі,

		түсінеді. **Қолданады:** үйренген дағдыларын іс жүзінде қолданады, аспаптарда ойнайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Шеңберге тұр» (Л. Бетховен). Балалар шеңберде тұрып, бір-бірінің қолынан ұстап ортаға жиналып, кері қайтып, қимылдар жасайды. *Кіріспе әңгіме.* Балалармен отбасы мүшелері туралы әңгімелесу. Сендер отбасы дегенді қалай түсінесіңдер? Отбасы мүшелеріне кімдер жатады және олар қайда тұрады? ***Музыка тыңдау:*** «Жан анам» (Е. Өміров). Әнді тыңдап, әнде кім туралы айтылып отырғанын сұрау. Сендер аналарыңа қандай көмек көрсетесіңдер? Ананың еңбегі туралы балаларға түсіндіру. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Екеуміз әйбат баламыз» (И. Нүсіпбаев). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әннің мазмұнына тоқталып, әуенді дұрыс айтуына көңіл	**2.**Өткен тақырыптарды қайталау. **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыстар деген не? Дыбыстар нешеге бөлінеді? Дауысты дыбыстар нешеге бөлінеді? Дауыссыз дыбыстар нешеге бөлінеді? Буында неше дауысты дыбыс болады? Дыбыстарды қалай белгілейміз? Буынды қалай белгілейміз? Сөйлем неден тұрады? Сөздің сызбасын қалай белгілейміз? **Түсіну деңгейі:** **Дидактикалық ойын-жаттығу: «Жалауша»** Қандай да бір дыбысты айтады, егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. **Дидактикалық жаттығу: «Тиісті белгіні көтер»** Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда қызыл дөңгелекті көтереді. ***Дидактикалық ойын: «Бірінші дыбысты қайтала»(доппен).*** Педагог бірінші дыбысын анықырақ етіп, қандай да бір сөзді айтып, допты балаларға лақтырады,	Қар су боп жөнелді – Қалды дала жалаңаш. Күн нұрына кенелді, Бүршік атып бар ағаш. (Б.Қозыкеев) **Түсіну деңгейі:** Демонстрациялық суретпен жұмыс. **Жаңа сөздермен таңыстыру.** Суретте жылдың қай мезгілі бейнеленген? (Көктем). Көктемде ауланы тазалайды. Таза – тазалайды. Көктемде не тазалайды? Көктемде ауланы тазалайды. Мынау – арық. (Суретті көрсетеді). Мынау не? Мынау – арық. Көктемде арықты тазалайды. Көктемде арықпен не істейді? Көктемде арықты тазалайды. Көктемде ағаш отырғызады. (Суретті көрсетеді). Көктемде не істейді? Көктемде ағаш отырғызады. Балалар сөздерді, сөйлемдерді қайталайды. Дидактикалық ойын: «Сөйлемді аяқта» Көктемде ағаш ... Көктемде(сөйлемді аяқтау үшін суреттер: ағаштар, гүл, гүлдер көрсетіледі). Көктемде ауланы тазалайды . Көктемде ... ... **Қолдану деңгейі:** Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады). Ө-ө-ө-ө-	суретін сала алады; **Түсінеді:** баскиімнің ұлттық ерекшеліктерін ажырата біледі, жұмыс барысында бір-бірімен дұрыс қарым-қатынас жасап, адамгершілік, ізгілік қасиеттердің мәнін түсінеді; қазақтың ұлттық ою-өрнектерін құрметтеп, үлкендер еңбегін сыйлау керектігін; **Қолданады:** алдыңғы игерген сурет салу дағдылары мен ептіліктерін. алашаны безендіруде ою-өрнектерді дұрыс сала білудің (ою-өрнектерді алашаның ортасына, жанына, шеттеріне, бұрыштарына орналастыру) іскерлік дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балаларға көркемөнер туындыларын (ұлттық баскиімдер) көрсетіп, әңгіме құрап айтқызу. Ою-өрнек әшекейлеріне, ер кісілер мен әйелдер, қыздар киетін баскиімдердің ерекшеліктеріне тоқталып өту. Қыз бала қалыңдық болғанда киетін сәукеле жайында әңгімелесу. Балалар, маған әйел адамдар киетін қазақтың қандай ұлттық баскиімдері бар екенін айтып беріңдерші? Дұрыс айтасыңдар, балалар, сендер әйел адамдарға арналған ұлттық баскиімді біледі екенсіңдер. Бүгін біз қалыңдықтың баскиімі – сәукелемен

		аудару. Өткен оқу қызметінде үйренген әнін еске түсіру, «Бесік жыры» (И. Нүсіпбаев) сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Тырналар биі» (Д. Абиров). Балалар екі топқа бөлініп, екі бұрыштан шығады. Жеңіл, құстарға тән қимылдар жасайды. Екі шеңберде жүруді үйренеді. ***Ойындар, хороводтар***: «Төлдер» (Д. Ботбаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Шеңбер бойында жүріп әндетіп сұрақ қойып, оған жауап береді. Төлдердің қылығына лайық қимылдар жасайды. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Атқа мініп шабамыз» (В. Агафонников). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар аспапта ойнағанда ырғақты ұстап, әуенге ілесе ұрмалы аспаптармен ойнайды.	балалар бірінші дыбысты қайталап допты, педагогке кері лақтырады. (Ойынға барлық бала қатысады.) Мысалы: *рррадио(р), ууылдырық(у), ааалма(а), қққасқыр(қ), ммақта(м), қққияр(қ), сссағат(с), қққыс(қ), ааалжапқыш(а), ттттышқан(т), сссазан(с), өөөшіргіш(ө), жжжұлдыз(ж), жжжастық(ж), дддиректор(д), жжжарық(ж), шшшұлық(ш), ммектеп(м), ууыз(у), ттттиін(т), қққолшатыр(қ), бббақа(б), ииит(и),* т.б **Қолдану деңгейі:** Дидактикалық жаттығу: «Жуан дауысты дыбысты тап» – Балалар, мен сендерге сөздерді айтамын, сендер жуан дауысты дыбыстан басталған сөзді естісеңдер, бір рет шапалақ ұрыңдар. Мысалы: *гүл, жүзім, алма, қатық, апорт, от, пима, Ұлбала, қайшы, ұл, ыдыс, оқтау, аққу, әтеш, тауық, Ұлжан, көбелек, ымырт, Алпамыс, айна, етік, қарлығаш, ұлу, жүген, түйе, ұста, ожау, тамаша, алмұрт, ірімшік, сыпырғыш, Олжас, жылан, отын, алақан т.б.* Тақтаға сөдердің сызбасын іледі. **Торт** сөзіне дыбыстық талдау жасатады. **Торт** –1 буын, 4 дыбыс.	көк- көк- көк- көктем Ө-ө-ө-ө- шөп-шөп-шөп **Сергіту сәті:** Тербеледі ағаштар, Алдымнан жел еседі. Кіп-кішкентай ағаштар Үп-үлкен боп өседі. **Дидактикалық ойын: «Дұрыс па, дұрыс емес пе?».** Сөйлем дұрыс болса, «иә» деп жауап беріп сөйлемді қайталайды. Сөйлем құрлымы қате болса, сөйлемді дұрыстап айтады. Көктемде гүл өседі. Көктемде көгөніс піседі. Көктемде отырғызады ағаш. т.с.с.	толығырақ танысамыз. Сәукеле – қыз бала тұрмысқа шыққанда киетін баскиім, ол арнайы басылған ақ киізден немесе арасына қыл салынып, сырған матадан жасалады. Сәукеленің төбесі конус пішінді болып келеді. Оны асыл тас, алтын, күміс, маржанмен өрнектеп, алтын жіппен әшекейлейді. Ең жоғарғы төбесіне үкі қадайды. **Түсіну деңгейі:** Балалар алаша мен текеметтің айырмашылығы жайында өз білгендерін айтады. Педагог сәндік қолданбалы өнер көрмесіне арнайы ұйымдастырылған саяхат жасап, қолөнер бұйымдарымен таныстырады. Суреттерін қарап көреді. Алашаға және оның суретіне балалардың назарын ерекше аударады. Алашаның қандай мақсатта қолданылатынын түсіндіреді. Алашаны тоқу әдісімен, өрмек құра отырып жасау әдістеріне тоқталып өтеді. Осындай алашаны біз бүгін сендермен бірге әшекейлейміз деп келіседі. Алашаның суреті бойынша үлгіге талдау жасайды. Ою-өрнек элементтерін таңдауға және оның орналасуына баса назар аударып түсіндіреді. Ою-өрнектерді салу жолдарын алдымен ауада көрсетеді, содан кейін барып қағаз бетіне түсіреді. Балалар бояу түстерін және ою-өрнек элементтерін таңдайды. Оны қағаз бетіне

			Т – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **О** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Р** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Т** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Ұшақ** сөзінің дыбыстық талдауы. **Ұшақ** – 2 буын, 4 дыбыс. **Ұ** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Ш** – қатаң дауысты дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Қ** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Сергіту сәті** Ұшты-ұшты құлын ұшты. Ұшты-ұшты мұрын ұшты. Ұшты-ұшты кептер ұшты. Ұшты-ұшты дәптер ұшты. Ұшты-ұшты қарға ұшты. Ұшты-ұшты арба ұшты. **Саусақ жаттығуы** Алақанды ысқылап, Қыздырайық балақай. Алақаның ысыды, Қараңдаршы алақай!		қалай орналастыруға болатыны жайлы ойланады. Өрнектерді салу жолдары көрсетіліп, ортасынан шеттеріне, оң және сол жақтарға симметриялы салу қажеттілігі түсіндіріледі. Педагог көптілділік компонент бойынша алаша – алаша (палас) ұғымдарын сурет салу барысында тиімді қолдануға көңіл бөледі, іс-әрекетте нақтылап, қайталап отырады. **Қолдану деңгейі:** Сәукелені салу үшін алдымен үшбұрыш салып аламыз, астыңғы бөлікті сәл дөңгелектеп, сәукеленің ең жоғарғы ұшына үкі тағамыз, сәукеленіз әдемі әрі тартымды болуы үшін оған ою-өрнек саламыз. Балалар үлгіден қарап немесе өз таңдаулары бойынша ою-өрнекпен безендіреді.
3 үзіліс – **Балалардың дербес іс-әрекеті** **Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.** **Аз қимылды ойын.** **Ұлттық ойын: «Асық ату»,«Ханталапай»** **Басты міндеттері: Қазақтың ұлттық ойындарын дәріптеу арқылы балалардың интеллектуалдық, тапқырлық, ептілік қабілеттерін дамытуға ықпал ету.Балалардың жылдамдығын жетілдіру, жүйке жүйелерін шыңдау, тілін дамытып, ойда сақтау қабілеттерін дамыту.**					

Аз қимылды ойын. Ұлттық ойын: «Асық ату»,«Ханталапай»

Ойын міндеттері: Қазақтың ұлттық ойындарын дәріптеу арқылы балалардың интеллектуалдық, тапқырлық, ептілік қабілеттерін дамытуға ықпал ету.Балалардың жылдамдығын жетілдіру, жүйке жүйелерін шыңдау, тілін дамытып, ойда сақтау қабілеттерін дамыту.

Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру.

Әдістемелік нұсқау: «Талапай - ау, талапай, табылды ойын алақай»- деп қоржындағы асықтарды балалар алдына тастаймын. Балалар жарыса асықтарды «ханталапай» деп дауыстап асықтарды таласып, бөліп алады. Жинаған асықтарын санап, әр бала 5 асықтан тігіп ойынға қатысады. Хан асығы қолына түскен бала алғашқы болып ойынды бастайды. Асықтарды атады да, тигізген асықтарын ұтып алады. Тигізе алмай қалған жағдайда, мұғалім қойған тапсырмаға жауап береді. Егер ойыншы бала жауап бере алмаса, қатысушы басқа балалар жауап береді. Осылайша ойын жалғасады. Ойын соңында сұрақтарға дұрыс жауап беріп, асықты көп жинаған бала жеңімпаз атанады.

Ойын шарты: Ал, «Ханталапай» ойыны бүкіл қазақ жеріне кең тараған. Ойынға екеуден он адамға дейін қатысады. Асықтың көп болғаны жақсы. Көп асықтың ішінде біреуін қызыл түске бояйды. Сол асық «хан» деп аталады. Ойынды бастайтын бала асықтың бәрін қос уысына жинап алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Балалар «ханның» қалай түскенін бақылап отырады. Егер «хан» бүк, шік, не тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере ыршытып бір-біріне дәл тигізуі қажет. Тигізген асықтарды ол өзіне алады. «Ханды» жатысы «хандікіндей» ең соңғы асықпен ғана атып алады. Сондықтан асықтарды атқан кезде есепке, дәлдікке, мергендікке жүгінуге тура келеді.

Ойынның педагогикалық маңызы. Ойын бастаушы баланың қолы басқа асықтарға тиіп кетсе, сондай-ақ атқан асығы басқа асыққа барып тисе, ойынды келесі бала жүргізеді. Ал, «хан» алшы түссе, балалар жарыса «ханталапай» деп дауыстап, «ханды» өз қолына түсіруге тырысады. «Хан» кімнің қолына түссе, сол бала жеңіске жеткен болып есептеледі. Онда ойынды сол бала қайта бастайды.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)		**4. .Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Әз, Наурызым, армысың. (өлеңді жаттау) Оразақын Асқар **ҰІӘ міндеттері:** -өлеңді тірек сызба бойынша мәнерлей оқи отырып,логикалық екпінмен үзілістермен жаттату; -сюжеттік бірізділікті	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** «Қазақстан Республикасы халықтарының ойындары (таза ауада) **ҰІӘ міндеттері:** -гимнастикалық орындық үстінен аяқтың ұшымен жүріп өту жаттығуларын дұрыс жасай алуға тәрбиелеу; -оң және сол қолымен	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің туыстарым Менің туыстарым. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Волейболшының жаттығуы. **ҰІӘ міндеттері:** -жер бауырлап еңбектеуге, жетекшінің белгісі бойынша жүруді жүгірумен, жүгіруді жүрумен алмастыруға, алға жүріп келе жатып бір-біріне доп лақтыруға жаттықтыру.

		сақтау, эмоциялық көңіл күймен жатқа айтуға үйрету; -әдеби шығармалардағы қоғамдық өмір оқиғалары, табиғат туралы түсінігін ұлттық дәстүрге деген қызығушылығын дамыту; -ұлттықдәстүрді құрметтеуге тәрбиелеу. **Дағды:** Ұлттар мен ұлыстардың салт-дәстүрі, мәдениеті, ауыз әдебиеті шығармалары туралы түсінік ала отырып, сұрақтарға тиянақты жауап беру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:**өлеңнің авторын,тақырыбын,мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** салт-дәстүр, мәдениет туралы түсінеді; **Қолданады:** өлеңді мәнерлеп жатқа айтып бере алады, Наурыз мерекесі туралы әңгімелейді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Наурыз келді, балалар, Көктеді қыр, жағалар. Наурыз тойын тойлайық, Жаңа жылда, балалар. Барша адамның көптен күтетін жыл мезгілі – көктем де келді. Көктемде Жер-ана, табиғат – барлығы ерекше әдемі болып кетеді. Көктемде ең тамаша ұлттық мерекелердің бірі – Наурыз мерекесін тойлаймыз. Наурыз мерекесінің басқа мерекеден ерекшелігі неде деп ойлайсыңдар? Қазақ халқының ұлттық	нысанаға дәл лақтыруға жаттықтыру; -ұлттық ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру. **Дағды:** -рөлдік әрекеттерді ұлттық ойын мәнмәтініндегі әрекеттермен орындай алуын бекіту; -ойын ережелеріне сай тізбекке, шеңберге, қатарға тұру дағдыларын жалғастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** айқасқан қадамдар жасау**,** «миға гимнастика» элементтері, ойындардағы рөлдік элементтерді. **Түсінеді:** ел мәдениетінің бір бөлігі болып табылатын барлық ұлттардың ойындарында ортақ нәрсе көп, ойын ережелерін сақтау керектігін. **Қолданады:** тізбектеліп жалғастырып орындалатын жаттығулар, кеңістікті бағдарлау, ойындарда өз әрекеттерін өзге ойыншылардың қимылдарымен үйлестіре білуі, жағдайға байланысты қозғалыс бағытын өзгерту, жағдайға сәйкес коммуникативті қатынасқа түсе білу дағдыларын. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Тренинг: «Күлкі сыйла»** ҚР қонақжайлылық пен толеранттылық дәстүрлеріне назар аудару.	мәнерліліктің элементтерімен байланыстыру; -музыкаға сәйкес заттармен қозғалу, саптағы орнын өзгерте отырып, кеңістікте еркін бағдарлау; -отбасы мүшелеріне деген сыйластықты дамыту. **Дағды**: Әуенге ілесе отырып, ырғақты сақтап аспапта ойнауға дағдыландыру. **Репертуар:** **Музыка тыңдау:** «Жан анам» (Е. Өміров) **Ән айту:** «Екеуміз әйбат баламыз» (И. Нүсіпбаев) «Бесік жыры» (И. Нүсіпбаев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Шеңберге тұр» (Л. Бетховен) **Билер:**«Тырналар биі» (Д. Абиров) **Ойындар, хороводтар**: «Төлдер» (Д. Ботбаев) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Атқа мініп шабамыз» (В. Агафонников) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ән орындайды, музыканың сипатына сәйкес қимылдар жасайды. **Түсінеді:** ән мазмұнын түсінеді. **Қолданады:** үйренген дағдыларын іс жүзінде қолданады, аспаптарда ойнайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Шеңберге тұр» (Л. Бетховен). Балалар шеңберде тұрып,	**Дағды:** -баланың қимыл-қозғалыс жүйесі мен арнайы даму факторларын интеграциялау, қолға арналған жаттығуларды жүріп келе жатып орындау, қол мен аяқ қимылдарын үйлестіре отырып үзіліссіз баяу жүгіру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** спортқа деген қызығушылыққа баулу. Допты тізесімен қысып, алақандары мен аяқтарының ұшына тіреніп жорғалау. Бір аяқпен секіру. **Түсінеді:** спортшылардың физикалық қасиеттері, тізбек пен қатарда жүргенде арақашықтық пен бағытты сақтап қимылдауды. Жаттығулардың соңына дейін денені тік ұстау, өз қимылдарын басқа ойыншылардың қимылымен келістіруді. **Қолданады:** жүгіргеннен кейінгі тыныс алуды қалыпқа келтіруді, тізені жоғары көтеріп жүру, үздіксіз баяу жүгіру, допты бір қолмен, екі қолмен домалатуды, артқа лақтыру дағдыларын. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ойын жаттығуы: **«Спорт түрлері»** «Шыныққан адам шырайлы Қызығып бәрі қарайды. Шынығуға спортты таңдап, Жаттықсаң, сол жарайды! Волейболшылардың ерекше жаттығуына шақыру. Спортшылар сапқа тұрады.

		мерекесі – Наурыз – Ұлыстың ұлы күні деп аталады. Бүгін біз Оразақын Асқар ағамыздың «Әз Наурызым, армысың» өлеңімен танысамыз. балалар. **Түсіну деңгейі:** Әдеби жанрдың бір түрі өлең екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді Өніп еккен дәніміз, Бүршік жарды бағымыз. Сәскеде жаз, түнде қыс Секілді екен Наурыз. **Сөздік жұмыс:** *Сәске* – түс мезгілі. *Секілді* – ұқсайды деген мағынаны білдіреді. *Төлдеп жатыр малымыз* – көктемде малдар төлдейді. *Сары уыз* – жаңа бұзаулаған сиырдың сүті. **Қолдану деңгейі:** **Полилингвальді компонент:** Ұлыстың ұлы күні – праздник Наурыз – Nauryz holiday. **Сұрақ-жауап:** Өлеңде не туралы айтылған? Сендерге ұнады ма? Наурыз мерекесі қай мезгілде тойланады? Қай мезгілде ағаштар бүршік жарады, малдар төлдейді? **Сергіту сәті:** Тербеледі ағаштар, Алдымнан жел еседі. Кіп-кішкентай ағаштар Үп-үлкен боп өседі. Өлеңді қайталап есімізге түсірейік. Өлең шумағындағы *сәске, секілді, төлдеп жатыр*	Шеңберге тұрып бір-біріне бастарын бұрып, күлімсірейді. Келесі балаға бұрылып, күлімсіреуді әрі қарай, келесі балаға сыйлайды. Осылайша күлімсіреуді бір-біріне бере отырып, бірінші ойыншыға қайтып келеді. **«Миға гимнастика»** **Жаттығу:** **«Айқас қадамдар»** Сол аяқтың ырғағымен оң қол қимылдайтындай етіп қозғалу. Ал енді оң аяқтың ырғағымен сол қол қимылдайды. Жүріп келе жатып, сол қолмен оң аяқты тигізу, оң қолмен, сол аяқты тигізу. **Жаттығу:** **«Жалқау сегіздер»** Оң қолдарында қарындаш бар деп ойлап, ауада жатып қалған сегіздің суретін салу. («шексіздік» таңбасы), енді – сол қолмен. Енді екі қолмен бірдей салу. **Түсіну деңгейі: «Отарға шапқан қасқыр» (Қырғыз ойыны).**(4 рет) Қасқыр тек соңғы лақты ұстай алады. Ұсталған лақтарды басқа жерге қамап қояды. Егер қасқыр лақты ұзақ уақыт ұстай алмаса, басқа қасқыр сайланады. Ойыншылар бірінің артына бірі тұрып, ұзын тізбек құрайды. Бір-бірін шынтағынан ұстайды. Бұл – лақтар. Ең бірінші болып олардың бастаушысы тұрады. Бір ойыншы қасқыр болады.	бір-бірінің қолынан ұстап ортаға жиналып, кері қайтып, қимылдар жасайды. *Кіріспе әңгіме.* Балалармен отбасы мүшелері туралы әңгімелесу. Сендер отбасы дегенді қалай түсінесіңдер? Отбасы мүшелеріне кімдер жатады және олар қайда тұрады? ***Музыка тыңдау:*** «Жан анам» (Е. Өміров). Әнді тыңдап, әнде кім туралы айтылып отырғанын сұрау. Сендер аналарыңа қандай көмек көрсетесіңдер? Ананың еңбегі туралы балаларға түсіндіру. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Екеуміз әйбат баламыз» (И. Нүсіпбаев). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әннің мазмұнына тоқталып, әуенді дұрыс айтуына көңіл аудару. Өткен оқу қызметінде үйренген әнін еске түсіру, «Бесік жыры» (И. Нүсіпбаев) сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Тырналар биі» (Д. Абиров). Балалар екі топқа бөлініп,	Тізбекке, қатарға қайта сап құрады. Бір-бірден қолдарын әртүрлі ұстап, тізені жоғары көтеріп, тізбекке сапқа тұру. Үздіксіз баяу 2 минут жүгіру. Қолдары мен аяқтарының қимылын үйлестіріп, баяу жүгірісті орындайды. Жүгіруден кейін тыныс алуды қалыпқа келтіреді. **Түсіну деңгейі: Тыныс алу жаттығулары** «Шұғылданып спортпенен, Тез үлкейіп өсеміз!» – аяқ ұшына көтерілу, қолдарын жоғары көтеру – демін ішке тарту. «Күнде-күнде өсеміз! Сағат санап өсеміз!– қолдарын төмен түсіріп, табанын толық басу – демін сыртқа шығару. Қимыл-қозғалыстарын бұрыннан орындап келе жатқан қимыл түрлерімен байланыстырады. Қолдары мен аяқтарының қимылдарын үйлестіреді. **Қолдану деңгейі:** **Негізгі қимыл-қозғалыстар:** Доппен орындалатын жаттығуларды орындағанда жұпта әрекет ету мен допты сезе білу қажет. Қолына доп алып 3 метр қашықтықта жүгіру. Аяқ басының арасына доп қыстырып жүру. Допты тізесімен қысып, қолдары мен аяғының ұшына тіреніп жорғалау. Допты бір қолмен, екі қолмен домалату. Допты артқа лақтыру. Нұсқауларды орындап,

		малымыз, сары уыз сөздерінің мағынасын қайталау. 2-3 балаға өлеңді мәнерлеп қайталап айтқызу. **Дәптермен жұмыс:** Суреттен не көріп тұрсыңдар? Қай мезгіл деп ойлайсың? Балалардың көңіл күйлері қандай? Наурыз көжеге қосатын дәндерді атайық. Наурыз мерекесі туралы не білесің? **Әз Наурызым, армысың!** Өніп еккен дәніміз, Бүршік жарды бағымыз. Сәскеде жаз, түнде қыс, Секілді екен Наурыз. Төлдеп жатыр малымыз, Қазан толы сары уыз. Сүті көп те, ет сүрлі Болады ғой Наурыз. Жайдарымыз бәріміз, Дастарқанда дәміміз. Көжесі көп, қыры көк, Қандай жақсы Наурыз! *Оразақын Асқар*	Қасқыр ақырындап, оны алдап келіп, соңғы лақты ұстап алуы керек. Ал бастаушы болса, қасқыр қай жақтан айналса, сол жаққа тұра қалып, оған кедергі жасайды. **«Орын ал»** **(Татар ойыны)** (5 рет) Шеңбер «Жүгір!» дегенде, тоқтай қалуы керек. Тек шеңбермен жүгіруге болады. Шеңберді кесіп өтуге болмайды. Жүгіріп келе жатып, шеңберге тиіп кеткен ойыншы ойыннан шығады. Ойыншылардың біреуін жүргізуші етіп сайлайды. Қалғандары қолдарынан ұстап, шеңбер бойымен жүреді. Жүргізуші шеңбер бойымен қарсы бағытта жүреді: Сауысқандай саңқылдап, Ата қаздай қаңқылдап, Үйшігімді қорғаймын, Қорқақ бала болмаймын! Сені иықтан ұрамын, Жүгір! Жүгір! «Жүгір!» дегенде, жүргізуші бір ойыншыны иықтан ақырын соғып қалады. Шеңбер күрт тоқтайды. Ал иығынан соққан бала шеңберден шығып, жүргізушіге қарама-қарсы бағытта жүгіре жөнеледі. Бос орынға жүгіріп келіп тұра қалуға тырысады. Орынсыз қалған ойыншы енді жүргізуші болады. **Қолдану деңгейі:** **«Соқыртеке» (орыс ойыны)** (5 рет) Жүргізуші сығалап	екі бұрыштан шығады. Жеңіл, құстарға тән қимылдар жасайды. Екі шеңберде жүруді үйренеді. ***Ойындар, хороводтар***: «Төлдер» (Д. Ботбаев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Шеңбер бойында жүріп әндетіп сұрақ қойып, оған жауап береді. Төлдердің қылығына лайық қимылдар жасайды. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Атқа мініп шабамыз» (В. Агафонников). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар аспапта ойнағанда ырғақты ұстап, әуенге ілесе ұрмалы аспаптармен ойнайды.	бастапқы қалыпқа тұруды дұрыс орындауға тырысады. Жаттығуды орындаған соң, қолдарын белге қойып, артпен жүріп өз орнына келеді. Барлық жаттығулар орындалып біткенше қимылдарын басқарып, денесін тік ұстауға тырысады. **Ойын жаттығулары:** «Допты жұпта ұстап қал», «Ғажайып фигура» – ұсақ моториканы дамыту жаттығулары. Өз жұбын көзді жұмып тауып алады. Допты екеулеп кішкентай бармақтарымен ғана ұстап тұруы керек. Сосын тек сұқ саусақтарымен, тек оң қолдарымен, тек сол қолдарымен, тек аяқтарымен, басқа да дене мүшелерімен ұстап тұрады. **Ойын-тренинг: «Өзіңді тыңда».** Ыңғайланып отырып алып, көздерін жұмады. Іштерінде не болып жатқанын сезінеді. Сұрақтарға жауап береді. -Сендер не сезініп тұрсыңдар? -Сендер нені қалайсыңдар? -Нені естідіңдер?

			қоймауы керек. Ойын кезінде ешкім шеңберден шыға алмайды. Ойыншылар үлкен шеңберге тұрады. Жүргізушіні сайлап, көздерін байлап, шеңбердің ортасына қояды. Жүргізуші ойыншыларды ұстап алып, атын атауы керек. Ал ойыншылар одан еңкейіп, шалқайып, ұстатпай қашады. Тек шеңберден шықпайды. Егер жүргізуші бір ойыншыны ұстап, атын дұрыс айтса, барлық балалар «көзіңді аш!» деп айқайлайды, ал егер дұрыс атай алмаса, балалар дыбысын шығармай, тек жан-жақтан шапалақ ұрып, қателескенін білдіреді. Ойын одан әрі жалғаса береді. **Сезімдік жаттығу: «Өз-өзіңді қолға ал!»** Шынтақтарын алақандарымен құшақтап алып, кеуделеріне қысады. «Егер біреуге ашуланып, біреуді ұрғың келсе, бірдеңеге мазасызданып тұрсаң, өзіңнің мықтылығыңды көрсетудің бір жақсы тәсілі бар: шынтақтарыңды алақандарыңмен құшақтап алып, кеуделеріңе қысыңдар. Бұл – сабырлы адамның тұрысы». Әртүрлі ұлттардың достығы жайлы айту.		
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				

«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Наурыз** **Серуен кешені № 6** **Маусымдық бұлттарды бақылау.** **Міндеттері:** әлемді жалпы түсінудің негізі ретінде жер мен аспанды біртұтас деп ұғынуды қалыптастыруды жалғастыру. **Бақылау барысы** **Көркем сөз «Бұлт»** **Ә. Ақыпбекұлы** Бұлттың қайда тұрағы, Біле алмадым мұны әлі. Білерім көк аспанның Бұлт көшпелі бұлағы. **Тәрбиеші балаларға сұрақ береді.** ♦ Аспанға қараңдар, не көріп тұрсыңдар? ♦ Бүгінгі бұлттар қандай? ♦ Қалай ойлайсыңдар, бүгін қар немесе жаңбыр жауады ма? ♦ Бұлт қай бағытқа жүзіп барады? **Еңбек** Бүлдіршіндердің алаңындағы сырғанақ құрылысының орнын тазалауға көмектесу Міндеттері: бірлесіп жұмыс істеуді, жасалған жұмыстан рахат алуды үйрету. Кішкентайларға көмектесуге дайын болуға тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Үйсіз қоян». **Міндеттері:** —бір-біріне соқтықпай жүгіре білуді үйрету; —жылдамдыққа және шыдамдылыққа тәрбиелеу. **Жеке жұмыс** Жаңылтпаш айту: «Ала бұлт ақ па, Ақ бұлт ақ па?	**Наурыз** **Серуен кешені № 7** **Күнді бақылау** **Міндеттері:** күн энергиясының адамдар, өсімдіктер және жануарлар өміріне әсері туралы білімдерін бекіту. **Бақылау барысы** Тәрбиеші жұмбақтар жасырады: Үлкен алтын табақтан, Әлемге нұр таратқан. (күн) Алауға оранып, Көкке өрлеп шығады. Бір айналып оралып, Көкжиекке бұғады.(күн) Күн биікке көтерілген сайын, күн жылы әрі ұзақ болады. Күннің жылуынан қар ериді, жер жылиды. Шөптер өсе бастайды. Ағаштар бүршік жарады. *Табиғатта тағы қандай өзгерістер болады? *Күн қай жақтан шығады? *Қай жаққа батады? *Жарқырап тұрған күнге тура қарауға бола ма? *Неге? **Зерттеу қызметі** Ағаш, пластмасса, металл заттарға қол тигізіп қарау, қайсысын күн көп қыздырады? Қандай заттар тез қызады, қоңыр түсті ме, әлде ашық түсті ме? Күннің көзіне ұзақ уақыт қандай заттың көмегімен қарауға болады? (қоңыр түсті әйнекпен) **Еңбек:** Ойын алаңы айналасындағы жолдарды тазалауға аула тазалаушыға көмектесу.. Мақсаты: үлкендерге	**Наурыз** **Серуен кешені № 8** **Қардың еруін бақылау** **Міндеттері:** табиғаттағы өзара байланысты көре білуге үйрету. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Көктем келді»** **Б.Қозыкеев** Қар су болып жөнелді, Қалды дала жалаңаш. Күн нұрына кенелді, Бүршік атып бар ағаш. Келіп көктем құстары, Бау бақшада ән салды. Оларды жас достары, Ұя жасап қарсы алды. Көктемде таңертең қар бетінде мұз қақтары пайда болатыны туралы айту. Бұның себебі күн көзінің шуағынан қардың үстіңгі беті ериді де, түнгі аяздан мұз болып қатады. Бұны мұзқатқақ деп атайды. **Зерттеу қызметі** Көлеңке беттегі қар үйінділері мен еріген қарды және сайдағы суды қарау. Көлеңкедегі қатқан қармен, күн беттегі қарқатқақты салыстыру. **Еңбек:** Тәрбиешімен бірге ауладағы сынған ағаш бұталарын шығару. **Мақсаты:**тек қана сынған бұталарды жинауға, аулада тазалық сақтауға үйрету. **Қимылды ойын:** «Ормандағы аюда». **Мақсаты:** белгі бойынша жүгіру, қуып жету, ойын ережесін сақтау.	**Наурыз** **Серуен кешені № 9** **Ұшып келген құстарды бақылау** **Міндеттері**: көктем құстары жайлы білімдерін бекіту. Құстарға деген қамқорлыққа тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Ұя» Қ.Баянбаев** Ұя жасап тақтайдан, Талға апарып байладым. Жыл құсының шаттанған, Күттім қашан сайрауын. Сол ұяны талдағы, Қараторғай мекендеп, Күні бойы сайрады, Жылы пәтер екен деп. Балаларға сұрақтар: *Балалар сендер қандай құстарды білесіңдер? *Жыл құстары деп неге айтамыз? *Құстар неге жылы жаққа ұшып кетеді? *Құстар туған жеріне қай уақытта ұшып келеді? *Ауламызға ұшып келген құстарға қандай қамқорлық жасау керек деп ойлайсыңдар? **Дидактикалық тапсырма:** Құстарды топқа бөл. **Міндеттері:** құстар суреттерін қыстап қалатын құстар және жыл құстары тобына бөліп, ұяларға орналастыру. **Еңбек:** Гүл егетін орынды тазалап, гүл отырғызуға дайындау. Мақсаты: бірлесе жұмыс істеуге деген құпшыныстарын арттыру. **Қимылды ойын:** «Ұшты ұшты».	**Наурыз** **Серуен кешені № 10** **Желді бақылау** **Міндеттері:** - жел туралы түсініктерін бекіту; - жел түрлерін есте сақтау. **Бақылау барысы** Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады: Ағаштарды шайқайды, Көзге көрінбейді. Шарлағанда сай-сайды, Бір сәт ерінбейді. (жел) Тәрбиеші балаларға айналаны бақылауға, ағаш бұтақтары қалай шайқалып тұрғанын байқауға ұсынады. Сұрақтар қояды: Желдің қандай түрлері болады? Жел неге соғады? Атмосферада ауа әртүрлі қызады: жылы ауа жеңіл болады, сондықтан жоғары көтеріледі, ал, суық ауа ауыр болады, ол төмен тартылады. Осыдан ауада қозғалыс пайда болады. Желдің күші жылы және суық ауаның температурасының айырмашылығына байланысты. Ауа массасы барынша тез қозғалған сайын, желдің күші де соншалықты қатты болады. Желдің бағытын анықтаумен айналысатын адамдарды метеорологтар және синоптиктер деп атайды. ♦Барынша қатты желдердің атын ата? (дауыл, құйын, бұрқасын, боран.) ♦Әлсіз желді қалай атайды? («самал жел» деп атайды) ♦Желдің ізін көруге болады

	Ала бұлт ақ емес, Ақ бұлт ақ» «Анау арал қай арал, Қайыңды арал, талды арал» **Жұмбақ:** Етек-жеңі жиналмай, Дауыл тұрса дым қалмай, Түйдектеліп көшеді, Тоз-тоз болып өшеді. (Бұлт)	көмектесуге деген ынталарын дамыту. **Қимылды ойын:** «Күн мен түн». **Міндеті:** күн мен түннің айырмашылығы жайлы білімдерін тиянақтау, берілген белгі бойынша әрекет етуге баулу. **Жаттығу ойыны** Орнында тұрып ұзындыққа секіру. Мақсаты:секіре білулерін, күштері мен көз өлшемдерін дамыту. **Мақал-мәтел:** Сәуір болса күн күркірер, Күн күркіресе, көк дүркірер. Сәуірдегі жауын-сауып тұрған сауын.	**Жаттығу ойыны**: Қозғалыстарын дамыту. **Мақсаты:** Допты оң және сол қолмен лақтыра білулерін тиянақтау; Ептіліктерін қалыптастыру; Қозғалыс координациясын жақсарту. **Халық болжамы:** Қарлығаш келсе күн күркірейді. Құстар ұясын күн жаққа қарай салса, жаз салқын болады. **Мақал:** Қыстың қамын жаз ойла.	**Мақсаты:** зейіндерін дамыту, байқампаздыққа, тез ойлап, тез шешім қабылдауға үйрету. **Жеке жұмыс** **Жаңылтпаштар жаттау:** Үйір, үйір үйректі, Қаз маңғаз, Үйірге кім үйретті? Маңғаз қаз. Үйір, үйір үйректі, Әр кез маңғаз, Үйірге өзім үйреттім. Қаз маңғаз. Мақсаты: сөздік қорларын байыту. **Тыйым сөздер:** Құс ұясын бұзба. Құсқа тас атпа. Құс жұмыртқасын сындырма.	ма? **Зерттеу жұмысы:** Компас арқылы желдің бағытын анықтау. Флюгердің көмегімен желдің күшін анықтау. **Еңбек:** Гүл өсіретін (клумба) алаңды дайындау Мақсаты: бірлесе жұмыс істей білу дағдыларын бекіту, жұмысты бар ынтасымен орындау. **Қимылды ойын:** «Кім жылдам?». Мақсаты: жүкіруге жаттықтыру, жылдамдықтарын дамыту. **Жаттығу ойыны:** Бір-біріне доп лақтыру. Мақсаты: қозғалыс координацияларын дамыту. **Халық болжамы.** Өрмекші бұрышқа тығылса, жел болады.
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Аитжанова Аделя Алтай Сұлтан Архатұлы Әбілмансұр **Ойын жаттығулары:** «Допты жұпта ұстап қал», «Ғажайып фигура» – ұсақ мотрикаңы дамыту жаттығулары. Өз жұбын көзді жұмып тауып алады. Допты екеулеп кішкентай бармақтарымен ғана ұстап тұруы керек. Сосын тек сұқ саусақтарымен, тек оң қолдарымен, тек сол қолдарымен, тек аяқтарымен, басқа да дене мүшелерімен ұстап тұрады.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Байтемір Айзере мен Ермекова Айбике Фигулардың атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауларын: текше, шар, цилиндр бекіту; көлемді пішіндер мен денелерді ажыратуға, осы пішіндерді қоршаған ортадан табу; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға, графикалық диктантты орындауға үйрету.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Байтемір Айзере Берікұлы Арнұр Сұраққа толық, тиянақты, нақты жауап беруге үйрету арқылы ауызекі сөйлеулерін дамыту.	**Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Оралхан Жігер «З» – «С» дыбыстарын дұрыс айтқызуға қалыптастыру. **Тіліміздің жаттықтырайық:** За-за-за – таза. Зе-зе-зе – зере. «З» дыбысының буын ішінде келуі: Жүзім – күзім, Жүзік – білезік, Жазым – назым. Енді айнаға қарап «С» дыбысын айтайық. Байқап көрсеңдер, еріндерің жай ғана ашылды. Са-са-са – сана.	**Көркем әдебиет-коммуникативтік, танымдық әрекет** Байтемір Айзере Әдеби жанрдың бір түрі – өлең туралы түсінігін бекіту.

				Се-се-се – кесе. Со-со-со – соқа. Сө-сө-сө – сөре.	
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Соқыртеке» (орыс ойыны) **Міндеттері:** Талдау жүйелерінің белсендендіруіне жағдай жасау. Түрлі қимыл әрекеттерді орындағанда тізбектегі өз әрекетін өзге ойыншыларының қимылдарымен үйлестіре білуін қалыптастыру. Ел мәдениетінің бір бөлігі болып табылатын барлық ұлттардың ойындарында ортақ нәрсе көп, ойын ережелерін сақтау керектігін түсіндіру. **Дағды:** Ойын ережелеріне сай тізбекке, шеңберге, қатарға тұру дағдыларын жалғастыру. **Ойынның шарты:** Жүргізуші сығалап қоймауы керек.Ойын кезінде ешкім шеңберден шыға алмайды. Ойыншылар үлкен шеңберге тұрады.Жүргізушіні сайлап, көздерін байлап, шеңбердің ортасына қояды. Жүргізуші ойыншыларды ұстап алып, атын атауы керек. Ал ойыншылар одан еңкейіп, шалқайып, ұстатпай қашады. Тек шеңберден шықпайды. Егер жүргізуші бір ойыншыны ұстап, атын дұрыс айтса, барлық балалар «көзіңді аш!» деп айқайлайды, ал егер дұрыс атай алмаса, балалар дыбысын шығармай, тек жан-жақтан шапалақ ұрып, қателескенін білдіреді. Ойын одан әрі жалғаса береді.	**Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын: «Кім зерек?»** **Міндеттері:** геометриялық фигулар мен денелер туралы білімін қалыптастыру. **Дағды:** Талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау, зейін, жады мен ауызша сөйлеу дағдысын дамыту. **Ойынның шарты:** Қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, текше, шар, цилиндрге ұқсайтын заттарды атаңдар. Балалар атайды, неге ұқсайтынын қорытындылайды.	**Дидактикалық жаттығуы:** «Белгі бер» **Міндеттері:** Буындарға буын қосып сөз құрап айтуға жаттықтыру арқылы зейін мен есте сақтауларын дамыту **Дағды:** Сөзді буынға бөлу, дыбыстық талдау жасау, сөйлем құрай алу дағдыларын бекіту. **Ойынның шарты:** Ұяң (д) дыбысын басқа дыбыстармен араластырып айтады, балалар (д) дыбысын естігенде, қол шапалақтап, дыбыс берулері керек. [А, Б, Д, Т, Р, Б, Л, Д, Ш, Г, Д, Б, К, Д У, Д, С, Д, Ч, Б, Д, Я, Ы, Ф, Д, Б, З, Д, Й, Д, Ц, Д, Б.] Сол сияқты басқа да дыбыстармен ойнатса болады.	**Дидактикалық ойын:** «Түлкінің құйрығын тап». **Міндеттері:** Бала бойындағы шешендік қасиетті, сөздік қорларын дамыту. **Дағды:** ертегі кейіпкерінің құйрығын тауып, суретті толықтыра отырып, сұраққа толық жауап беруге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** қима суретерден Түлкінің құйрығын тауып көрсетеді.	**Дидактикалық ойын:** «Ұшақ» **Міндеттері:** Балалардың өлеңді жаттауға қызығушылығын арттыру. Ғарышкер туралы түсінік беру. **Дағды:** Өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Балалар, ұшаққа отырып, ұшып көрейікші. *(Музыка әуені ойналады. Балалар «ұшады», музыка аяқталғанда «қонады»).* Кең аспанды шарлаған, Ұшқыш деген мен болам. Қыран құстай самғаған, Ерен жүйрік ер болам!
Балаларды үйге қайтару.					

«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес: Сіздің балаңыздың қауіпсіздігі** Қылмыстың бір түрі – балаға зорлық көрсету. Озбырлық, зорлық-зомбылық көрсету, жаман қарау, ауыр физикалық және психологиялық зақым көрсету деректері күн сайын газет беттерінде жиі кездесіп тұрады. Қауіп-қатер азайту, балаларды зейінділікке, сақтыққа, қауіпті жағдайлардың алдын алуға үйрету керек, ондай жағдайларды олар дала немесе үйде де кездестіруі мүмкін. Көп жағдайда милицияға ол туралы хабарлай алмайды, себебі білместік немесе қорқыныш сезім, үрей билейді. **Сондықтан да балаға мынаны түсіндірген жөн:** – Үйде жалғыз болғанда, бөтен адамдарды үйге кіргізбеу керек; – Бөтен біреудің машинасына отырмау, қыдырып жүргенде бөтен адамдардан тәтті, сыйлықтар алмау керектігін үйрету қажет; – Көшенің қараңғы жерлерінен, көпшілік жүрмейтін саябақтар мен стадиондардан аулақ жүруге үйрету.	**Ата-анаға ұсынымдар:** 1.Егер балаңыз сізді сыйлағанын қаласаңыз, онда өзіңізде оған сыйластықпен қараңыз, әр баланың жеке тұлға екенін естен шығармаңыз. 2.Баланың қылықтарын сынағанда, оның жеке басына тіл тигізбеңіз. 3.Баладан оның жас немесе жеке мүмкіндіктеріне сәйкес келмейтінді талап етпеңіз. 4.Балаға ақыл айтып немесе сөгетін болсаңыз, ол 2-3 минуттан аспуы тиіс. 5.Баланың қателерін мойындатуға және «енді бұлай жасамаймын» деген уәдесін алуға тырыспаңыз. 6.Балаңыз кенеттен қатты дыбыс естігенде немесе қолыңыздың қозғалысынан (көтеру) үрейленетін болса, онда бұл сізді ойландыруы тиіс. 7.Сіздің үрейленуіңізді, алаңдауыңызды бала сезеді, сондықтан балаға білдіртпеуге тырысыңыз. 8.Баланы тыңдай біліңіз. Әрбір мәселе бойынша өз пікіріңізді айтуға асықпаңыз. 9.Балаға адал ниетпен сыйлықтар жасауды үйретіңіз.	**Ата-анаға ұсынымдар: Баланың мектепке дайындығы.** Ата-аналар балаларды мектепке дайындаудағы ең бастысы оқу, жазу, санау емес екендігін білулері керек. Мақсаты — жаңа біліктер, таным әдістері, әрекет, қарым-қатынасты қалыптастыру арқылы балаларды мектепке баруға дайындау. **Негізгі міндеттер:** - мектепке дайындық барысында ата-ананың баламен әріптестік қарымқатынасын орнату және дамыту; - ата-аналарға өз балаларына, олардың қабілеттері мен мүмкіндіктеріне сенуге көмектесу; - балаларға өзін -өзі басқара алуына және өз қылықтарына жауап беруге көмектесу; - мектепке дайындық процесінде ата-ананың баламен серіктестік және ынтымақтастық қарым-қатынасын орнату және дамыту; - ата-аналарға өз балаларына, олардың қабілеттері мен мүмкіндіктеріне сенуге көмектесу; - балалардың мектепке барар алдында ата-аналардың қобалжу деңгейін төмендетуге ықпал ету. **Балалардың мектепке қызығушылығын арттыру бойынша кешенді дайындық:**	**Ата-анаға ұсынымдар: Баланың мектепке эмоционалды-еріктік дайындығы:** - баланың неге мектепке баратынын түсінуі, оқытудың маңыздылығы; - оқуға және жаңа білім алуға қызығушылықтың болуы; - оқу бағдарламасы талап ететін, баланың өзіне тән емес тапсырманы орындау қабілеті; - шыдамдылық, белгілі бір уақыт ішінде ересектерді мұқият тыңдау және бөгде заттар мен істерге алаңдамай тапсырмаларды орындау қабілетін қарастырады. Ата-аналар мектеп жасына дейінгі балалардың өте маңызды психологиялық ерекшеліктерін білуі тиіс, олардың әрекетінің негізгі түрі ойын болып табылады, ойын арқылы бала дамиды және жаңа білім алады. 9.Барлық тапсырмалар балаға ойын түрінде берілуі тиіс, ал үй тапсырмалары оқу процесіне айналмауы тиіс. Бұл сұрақтарға жауаптарды әр бала білуі тиіс 1.Өзінің толық аты- жөнін атау. 2. Қанша жаста? 3. Әкесі мен анасының атын білу (бар болса). 4. Әкесі қайда және кім болып жұмыс істейді? 5. Анасы қайда және кім болып жұмыс істейді? 6. Ағасы немесе әпкесі бар ма? Олар қанша жаста? Олардың жасы үлкен немесе кіші ме?	**Ата-анаға ұсынымдар: Шектен тыс қадағалау және көмек** Кейбір ата-аналар баласының орнына өзі оқып жатады. Сөмкесін жинап, киімдерін дайындап, сабағын бірге оқып, не істеу керектігін айтып отырады. Мұндай кезде баланың белсенділігі төмендейді. Өздігінен ойланғысы келмейді, ата-анасы айтпаса сабағын орындамайды. Қазір бұл жағдай көптеген, әсіресе жас, заманауи отбасыларда жиі кездеседі. Бұл өте үлкен мәселе. Ата-ана көмектесемін деп баланы өзі "бүлдіреді". Шектен тыс қамқорлық пен бақылау баланың дербестігі мен жауапкершілігін жояды. Бұл кейін ересек кезде де көрініс береді. Бұл жерде мәселені шешу үшін ең алдымен баланы өбектей беруді доғарыңыз және сабақтың, оқудың не үшін керек екенін жақсылап түсіндіріңіз. Әрине алғашында бала кішкене еркінсіп, ештеңе істемейді. Бірақ жақсылап, ұрыссыз түсіндіретін болсаңыз уақыт өте бәрі түзеледі.

			- мектепке бару, мектеп мәселелерін талқылау; - баланың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, бірлескен дамытутүзету сабақтары.	7. Сіз тұратын қала? 8. Мекен-жайы 9. Қай елде тұрасың? 10. Сенің мектепке барғың келеді ме? Неліктен барғың келеді? Ұнайды ма?	

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі»КММ

Сынып/Топ: Мектепалды сынып

Балалардың жасы: 5- жас

Жоспардың құрылу кезеңі: 17.03.-20.03.2024-2025 оқу жылы

Апта дәйек сөзі; тәуелсіздік тәтті сөз ғана емес ұлттық жауапкершілік

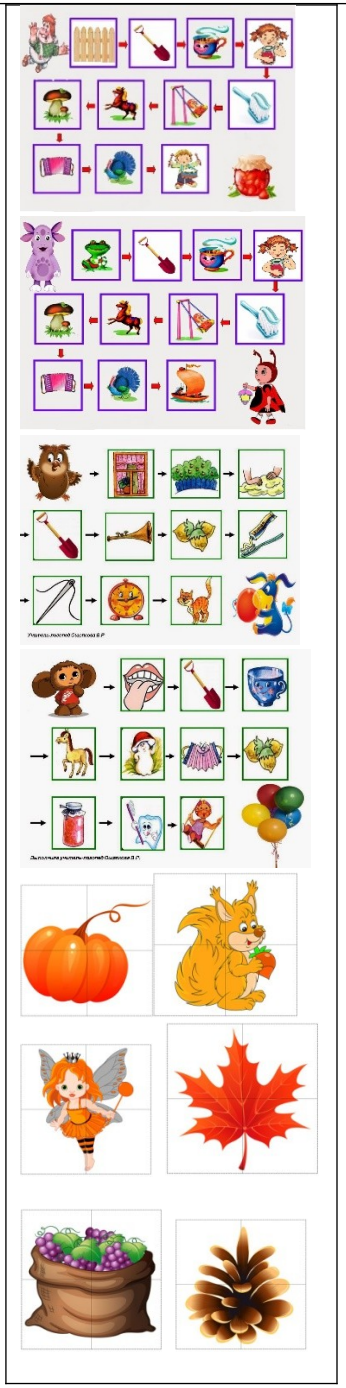
Тәуелсіздікжәне отаншылдық айы

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 17.03.25	Сейсенбі 18.03.25	Сәрсенбі 19.03.25	Бейсенбі 20.03.25	Жұма 21.03.24
Балаларды қабылдау	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.өнегелі-15 минут				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Математика негіздері – ойын, зерттеу іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Математика негіздері» **Танымдық және зияткерлік дағдылары:** «Ойын,зерттеу танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Қазақтың ұлттық ойыны «Арқан тартыс»додекаэдр кубигі - бұл он екі қырлы. **Аннотация:** Ойын барысында балалардың зейіні, логикасы, арифметикалық қабілеттері	**Сауат ашу негіздері** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сауат ашу негіздері» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Суреттің жалғасын тап» **Міндеттері:**-балалардың ойлау қабілеттерін дамыту;	**Қазақ тілі** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Қазақ тілі» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Ұтып алып,санап айт»(Модель ұлттық құндылықтар) **Аннотация:** «Ұтып алып,санап айт»	**Музыка-шығармашылық,коммуникативтік, ойын әрекеті** **Құзыреттілік:** «Музыка» **Коммуникативтік дағдылары:** «Шығармашылық дағдыларының, зерттеу іс-әрекетінің дамуы» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Қателесіп қалма» **Аннотация: Дивергентті ойлау әдістері** арқылы жұмыс жасау. Ойын барысында балалардың	

	мен ұсақ моторика да дамиды.Қарапайым мысалдар шығару, 1-ден 10-ға дейін тура және кері бағытта санауды; 1 таңбалы санды қоса есептеу арқылы келесі санды және 1таңбалы санға азайту арқылы алдыңғы санды алу тәсілін (ойша шешу) меңгерту. **Міндеттері:** -жарыс кезінде әділ ойын көрсету, патриотизм және ынтымақтастыққа жататын мінез-құлық көрсету және түсіндіру; 1-ден 10-ға дейін санау, санның құрамын білу,балалардың ой-өрісін кеңейту; ойлау қабілеттерін, қабылдау, ес, зейін процесстерін дамыту. **Дағды:** 1-ден 10-ға дейін санды танып,дұрыс құрастыра білуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: «Арқан тартыс» суреттері, сандар. **Қысқаша сипаттама:** Топқа бөлу. **Үйрету:** Бірінші, екіншіге саналу арқылы 2 топқа бөлу, жағына бір – біріне қарама –қарсы тұрғызу. **Меңгеру:** 2. Қарама –қарсы тұрған оқушылар бір – бірінің қолынан ұстап, әр бақталас топ өз жағына қарай бірін – бірі тартады. Кімнің тобы мықтырақ, қай топ өз жағына көп тартып алады, сол топ жеңіске	-суреттерді дұрыс құратуға үйрету. **Дағды:** -ұқсас заттарды топтастыра отырып сөйлеу дағдыларын арттыру; -балаларды сөздерді дұрыс айтуға және сөздердің лексикалық мағынасын түсіне білуге үйрету, дағдыға айналдыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: үлестірме жұмыстар. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Мұғалім сұрыпталған суреттерді бетін жоғары қаратып үстел үстіне қояды. Содан кейін ол балалардан суретте не көрсетілгенін сұрайды. Әрі қарай, баланы жетіспейтін жартысын табу. Екі бөлікті біріктіріңіз - олар тұтас кескінге біріктірілуі керек.Балаға барлық жұп карталарды табуға және қосуға жұмыстану. Балалар үстелдің үстіндегі суреттердің екінші жартысын табады, затты атайды. Ұқсас заттарды топтастырады. Қиылған суреттер ойынның нұсқалары болып табылады, оның мәні жеке бөліктерден тұтас бейнені құрастыру.Кесілген сурет – түзу сызықтар бойымен қиылған сурет. Балаға кесінділердің пішіні туралы ойланудың қажеті жоқ және кескінге назар	дидактикалық ойыны баланың бойына ұлттық құндылық қасиеттерін қалыптастыра отырып, құрметтеуге тәрбиелеу. 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, ұлттық құндылықтарды қалыптастыру үшін ұлттық мәдениет, салт-дәстүр, халық тағылымдарын құрметтеуге ,коммуникативтік және танымдық дағдыларын дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен «Ұлыстың ұлы күні – Наурыз» мейрамы туралы толық түсінеді. Суреттер арқылы заттарды тануды, ой-өрістері, сөздік қорлары, тіл байлықтарын дамытуды меңгереді. Тілдік және артикуляциялық аппаратты дамыту. **Міндеттері:** -Ұлттық құндылықтарарқылы заттарды таныта отырып, ойлау қабілеттерін, сөздік қорларын дамыту; -елін сүюге, дәстүрлі мерекелерді құрметтей білуге, бойларына адамгершілік жақсы қасиеттерді сіңіре білуге тәрбиелеу. **Дағды:** - түрлі заттардың қасиеттерін зерттеуге деген қызығушылығын дамыту; -тақпақты жатқа айтуға дағдыландыру; -сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем	шығармашылық,есте сақтау және жылдам ойлау қабілеттерін дамыту,саусақ қимыл қозғалыстарының ептілігін қалыптастыра дамыту. Логикалық ойлау қабілетін , өзін-өзі бақылауды, бағалауды үйрету. **Міндеттері: -** баланың жүрегіне ұлттық сана - сезімді ұялату, танымдық қабілетін және ұлттық өнер жайлы білімін кеңейту; - есте сақтау қабілетін, елесін дамыту. Балаларды шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. **Дағды:** Балалардың музыкаға деген құштарлығын арттыру, ән айту дағдыларын қалыптастыру. **Кіріктірілген:**сөйлеуді дамыту,көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу. **Қосымша жабдықтар**: тақырыпқа байланысты суреттер,асықтар. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Асық иіру,алақан бас әдісі арқыл ойын жүргізу.Жол сызықтармен жүре отырып негізгі мақсатты орындау. **Ықтимал күрделендіру:** тез ойлау. **Ойынның нұсқаулары:** Саусақ арқылы немесе қалам арқылы жол ортасындағы сықықпен басып жүру. **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:**	

	жетеді. **Жетілдіру:** 3. «Арқан тарту» Ойынның ережесі. Арқан тарту. Алаң ортасына көлденең сызық сызылады. Ойынға ортасына қызыл жіп байланған арқан қойылады. Ойынға қатысатын оқушылар өз топтарымен бірге екі жақтан арқанды тартады. Ортадағы көлденең сызықтан қай топ бұрын сүйреп өткізсе , солар жеңіске жетеді. **Қолдану:** 4.**Ауызша** додекаэдр кубигі - бұл он екі қырлы лақтыру арқылы сандар құрамы бойынша жұмыс. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ойынға барлық балалар қатысуға болады. Балалар суреті бар текшелерді (1-ден 10-ға дейін) бөліп алады да, ойын бастайды. Барлық балаларға 1-ден 10-ға дейін сандар үлестіріп беріледі не болмаса әр бала өзіне керек санды алады,сол санның артында тапсырмалар болады.Мысалы: 2 саны болса оның құрамы 1+1 деп айтып арқанның қасына барады,егер жауап болмаса онда арқанның ұшынан ұстай алмайды.Аталған бала бірінші болып тапсырма орындаса,санның ретімен арқанды тартады, қалған балалар өздерінде бар текшелерді ретімен қояды.Қай топ тапсырмаларды дұрыс орындаса, сол жеңеді. **Ықтимал күрделендіру**: Сандарға байланысты тура және кері санап,санның құрамын айтып беруге	аудару. Суретті жинау кезінде бала не жинап жатқанын елестетуі керек, басқаша айтқанда, оның іс-әрекетіне бағыт беретін бейнесі болуы керек. Сонымен бірге ол фигураларды бір-бірімен және тұтас суретпен корреляциялауы керек, яғни әрбір бөліктің өзіндік, жалғыз дұрыс орнын табуы керек. Әйтпесе, сурет жұмыс істемейді. Бұл баладан байыпты ойлауды, зейінді және шоғырлануды талап етеді. Қиылған суреттерді бүктеу арқылы бала заттың тұтастығын тануға, бөлшектерді біртұтас етіп біріктіруге үйренеді, ойлауы, кеңістікті бағдарлауы, есте сақтау қабілетін жаттықтырады. Қима суреттер ұсақ моториканың дамуына үлкен әсер етеді. Ойыннан кейін баладан осы немесе басқа заттың аты қандай екенін сұрауға болады. **Практикалық жұмыс:** «Суреттегі бірінші дыбысты айт»,«Суреттегі соңғы дыбысты айт» фонематикалық қабылдауын дамыту. **Ықтимал күрделендіру**: тілдік әріптерге байланысты іс-қимыл арқылы көрсете білу. **Ойынның нұсқаулары**: Бастапқыда жеке бөлшектердің аз саны бар қарапайым суреттерді қолданған дұрыс. Суреттегі сурет балаға	құрай білу дағдыларын жетілдіру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: суреттер, ойын құралдары. **Әдістемелік нұсқаулар:** ***Ойынның шарты:*** Ортада 2 үстел қойылып, оның біріншісіне басты суреттер ал, екіншісіне асық суреттер қойылады. Асықты текшені иіріп лақтыру арқылы суреттерді атап,екінші үстелде тұрған асықты еншілеп алады. **Ықтимал күрделендіру:** Құрастырылған заттарға байланысты тұжырым шығару. Оларды бір сөзбен қалай атауға болады? Ең маңыздысын тауып, дәлелдеу. **Ойынның нұсқаулары:** Құрастырылған жұмыстарына байланысты түсінік беру суреттер арқылы. **Жоспарланатын нәтижелер:** **Пәндік нәтижелер:** - Киіз үйдің жиһаздары мен жабдықтары; - Қазақтың ұлттық ер адамның, қыз баланың киімдері; - Ұлттық қазақ қыз баланың әшекей бұйымдары. - Ұлттық аспаптар; - Ұлттық ыдыс аяқ турлері; - Сүт тағамдары т.б. маңызы мен қызметін білу. **Жүйелі - әрекеттік**	**«Кім қалай жүреді?»** Мақсаты: Балаларды үш ырғақты суретті айыруға үйретуді жалғастыру. Г. Левкодимова бойынша. Бізге аю келіпті. Топ-топ, топ-топ. Ол әндетіп, билейді, Топ-топ, топ-топ. Түлкі ханым да келіпті, ля-ля-ля-ля. Әндері қандай жақсы Ке-ре-мет, ке-ре-мет. Сұр қасқыр келіп жетті Тістерін қайрап кепті. **Музыкалық саусақ жаттығу:** **«Тарсылдатамыз, тарсылдатамыз»** Саусағымды жаздым, Жұдырығымды түйдім. Қайшылайық 1,2,3 Бойға жинап күш. **Қосымша жабдықтар**:	

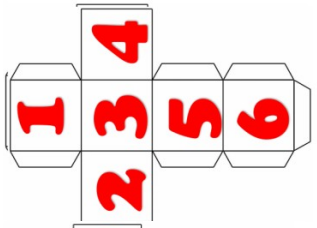
	ынталандыру. **Ойынның нұсқаулары**: Рубик додекаэдр кубигі - бұл он екі қырлы жұмбақ арқылы ойнайды.Бала аталған сан бойынша орындау керек,үстел-үсті ойыны болғандықтан әр бала тапсырма кезінде мұқият,зерек болу абзал.Жазылған тапсырманы орындап,реттік санау бойынша дұрыс тұра білу керек мысалы,1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 . **Практикалық зерттеу жұмыс:** Рубик додекаэдр кубигі арқылы 1. 1+1, 2. 0+2 ,3. 4-1, 4. 3+1 , 5. 6-1 ,6. 4+2,7. 8-1, 8, 5+3, 9. 10-1, 10. 6+4 Тура және кері санау:0,1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 10,9,8,7,6,5,4,3,2,1,0 **Тарихи түсініктеме:** **Арқан тартыс** ойыны — ұлттық ойын. Ойынды жазда көгалды алаңда, спорт залында өткізуге болады. Ойынға ұзындығы 10 метрдей жуан кендір арқан керек. Ол арқанның тең ортасынан орамалмен орап белгі жасайды, белгінің екі жағынан бір жарым-екі метрдей жерден тағы да жоғарыдағы тәртіппен белгілейді. Ойынға қатынасушылар тең екі топқа бөлінеді. Олардың саны 10—12 адам болуы мүмкін, ойыншылар бойларына қарай қатар түзеп тұрады. Ойын басқарушының берген командасы бойынша қатар түзеп сапта түрған ойыншылар оң жақ шетінен бастап қатар санын «бір, екі,	танылатын және таныс болуы керек. Сізде екі бірдей сурет болса жақсы. Содан кейін біреуін үлгі ретінде қалдыруға болады. **Тіл ұстарту және тыныс алу жаттығу (іс-қимылмен орындалады).** *Ба-ба-ба,* *Бақылдайды бақа.* *Ыс-ыс-ыс,* *Келді, міне, қыс.* *Оп-оп-оп,* *Балалар ойнады доп.* *Жау-жау-жау,* *Желбіреп тұр жалау.* *Ой-ой-ой,* *Қорада тұр қой.* *Ай-ай-ай,* *Ұшып кетті торғай.* *Ай-ай-ай,* *Жайылып жүр тай.* *Ға-ға-ға,* *Ұшып кетті қарға.* **Қолдың саусақтарын дамытуға арналған жаттығу** **«Қаз» жаттығуы** Ауыл маңы саз, саз - саз, (екі саусақтарын тік қойып түйістіріп, қаздың жүрісін салады) Жайылады қаз, қаз - қаз. (бес саусақтарын тік қойып,қозғайды) Тоймай қалса қаз, қаз - қаз, (бес саусақты жұдырықтап түіп ашып,қозғайды) Шашқан дәнің аз, аз - аз. (екі қолының саусақтарын айқастырып, оңға солға айналдырып жасайды). **Қосымша жабдықтар**:	**нәтижелер:** танымдық, зерттеушілік, жобалаушылық, шығармашылық тұрғыдан жұмыс істеу білігінен көрініс табуы қажет. **Жұмыс түрі:** жұппен, топпен жұмыс, әңгімелесу, үстел-үсті ойындармен жұмыс. **Сауықтыру сәті.** **Көзге арналған жаттығулар:** *Ақырын толық дем тарту. Алақанның жастықтарымен (шынашақ пен үлкен саусақ астындағы саусақ буыны үстіндегі орын) секундына 1 рет қимылдау желісімен дем тарту барысында оң жақтан және қайтып қабақтардан өткізу. Қолды алақандармен қабыстыру (жуынғанда сияқты) және бетке салу, көзді, ауызды және мұрынды жабу (көздер жұмылған). Бұл жағдайында демді максималды ұстау (шығуда), көзді ашу (жарық көзге түспеу керек) және алақанды алып тастамай, дем тарту. Алақанды жан-жаққа бір уақытта ақырындап жібере отырып, дем тарту. Жаттығу көз шаршаған кезде бір рет қана жасалады. **Артикуляциялық жаттығу:** **Қазы-қарта тураймыз.** Ауызымызды ашып, бір-бірімізге не айнаға қарайық. Ауызды		

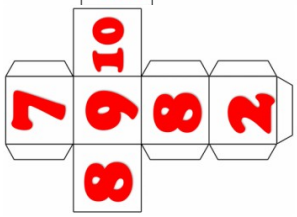
	үш»... деп сол жақ шетіне дейін санап шығады. Сөйтіп тақ жағы бір бөлек, жұп жағы бір бөлек бөлініп шығады. Күн ілгері сызып қойған үш сызықтың ортасына арқандағы үш белгінің екі шеткісін дәл келтіріп керіп тұрады да, арқанның шеткі белгісінен бастап ұшына дейін ойыншылар қос қолдап ұстап тартып тұрады. Содан соң ойын басқарушының берген командасы бойынша екі топ тартысқа түседі. Ойыншылардың мақсаты — тартысқа түскен екі топ бірін-бірі тартып, жердегі орталық сызықтан бұрын сүйретіп өткізіп әкету. Екі топтың қай жағы орталық сызықтан қарсы топты бұрын сүйреп өткізіп әкетсе, сол жағы ұтқан болады, жеңген жағы бәйгесін алады. Ойынды осы жоғарыдағы тәртіппен жүргізе беруге болады. Ойын қимыл бірлігін қалыптастырып, коллективтік іс-әрекетке тәрбиелейді. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Алақанды ашамыз Бесті беске қосамыз. Кел санайық ал мұны, Нешеу болды барлығы? Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Жасырып ем бесеуін, Қалды мұнда нешеуі? Бесеу екен қалдығы, Нешеу еді барлығы? **Сандарға байланысты мақал – мәтелдер:**		ашсақ әдемі тістер көрінеді. Тісіміз өткір, пышақ секілді. Осы тістердің көмегімен біз ауызға түскен тамақты тістеп, кесіп, бөлшектеп жейміз. Ал тіліміз қазы-қарта секілді ет екен. Ендеше қазы-қарта турайық. Тілді біртіндеп баяу шығарып, тіспен тістейміз. Туралған қазы-қартаны ауызға саламыз. Осылайша тіл кері ауызға қайтарылады. 3-4 рет қайталайды. **Қолдың саусақтарын дамытуға арналған жаттығу** **«Қара жорға» жаттығуы** 1-қимыл. Қол қимылы. «Толқын».2-қимыл. «Самал жел» Қолды жоғары көтеріп екі жаққа теңселте, тербелте қозғалту. 3-қимыл. Екі иықты ырғалта қозғау. 4-қимыл. Қолды алға созып, «Тізгін тарту» қимлын жасау 5-қимыл. «Ат шабыс» қимылын істеу. **Поэзия сәт:** Саспа, таста, балақай, Асық озды қара, қай. Шиыр енді сақаңды – АЛШЫ ТҮСТІ, АЛАҚАЙ **Қосымша жабдықтар:**		

Бес бармақ жиналса,
жұдырық болады.

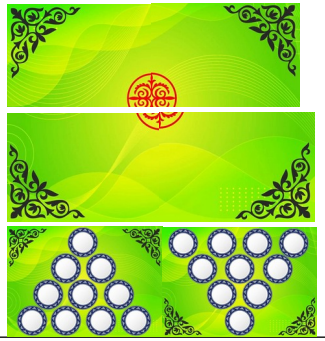
Қосымша жабдықтар:

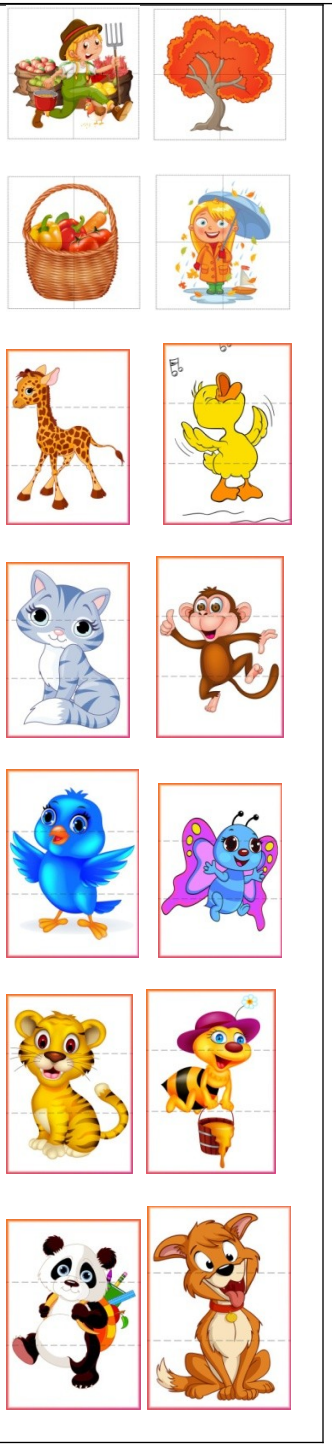

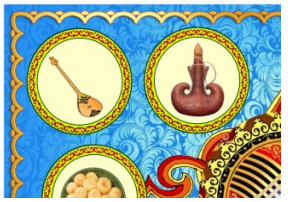

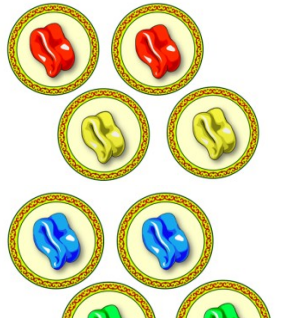

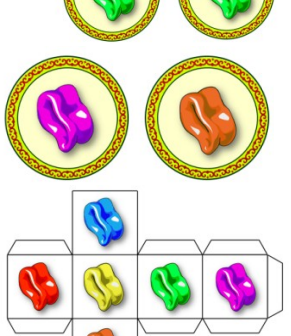

	 	 			
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді	**№ 10** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК**	**№ 11** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК**	**№ 12** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру. ӘДІСТЕМЕЛІК**	**№ 10** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру. ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК**	

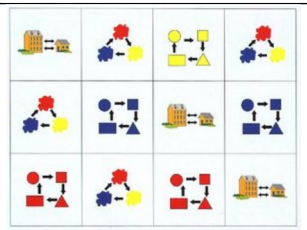
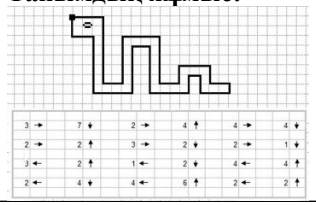
және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	**Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№ 3 жаттығулар кешені** 1.«Таяқшаны жоғарыға көтеру». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқшаны иық еніндей шетінен ұстап төменге қою. 1 – таяқшаны жоғары көтеріп созылу; 2қолдарын бүгіп, таяқшаны жауырынына қояды; 3 – таяқшаны жоғары көтереді; 4 – таяқшаны төмен түсіреді, б.қ. (8 рет). 2.«Созылғыштар». Б.қ.: – тұру, таяқты төмен ұстау. 1-3 – таяқты жоғары көтеріп, артқа жіберу, аяқтың басымен тұрып, созылу; 4 – б.қ. 8 рет қайталау. 3.«Отырып-тұру» Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқшаны иық еніндей шетінен ұстап төменге қою. 1 – отыру, таяқшаны алға шығару; 2 – б.қ. (8 рет). 4.«Еңкею» Б.қ.: – аяқтарын алшақ қою, таяқшаны төмен ұстау; 1-2 – алдыға еңкею, таяқшаны жоғары көтеру, керілу; 3-4 – б.қ. (8 рет) 5.«Жанына иілу». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – оң аяқпен оңға аттау; 2 – оңға иілу: 3 – денені түзеу; 4 – б.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет). 6.«Уқалау» Б.қ.: – тұру. Бармақтары таяқшаның үстінде, таяқшаны аяғымен	**Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№ 4 жаттығулар кешені** 1.«Таяқша жоғарыда». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – таяқшаны жоғары көтеріп, созылу; 2 – қолдарын бүгіп, таяқшаны басынан асырып, иықтарына қою; 3 – таяқшаны қайта жоғары көтеру; 4 – таяқшаны төмен түсіру, б.қ. (8 рет). 2.«Таяқшаны жоғары көтеру». Б.қ.: – тұру. Таяқшаны жоғары көтеру. 1-3 – таяқшаны жоғары-артқа көтеру, аяқ басына тұрып, жоғарыға ұмтылу; 4 – б.қ. 8 рет. 3.«Отырып-тұру». Б.қ.: – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – отыру, таяқша төменде; 2 – б.қ. (8 рет). 4.«Еңкею». Б.қ.: – аяқтарын алшақ қойып, таяқшаны төменде ұстау; 1-2 – алдыға еңкею, таяқшаны жоғары көтеру, керілу; 3-4 – б.қ. (8 рет). 5.«Өткеншек». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – оң аяқпен оңға аттау; 2 – оңға иілу: 3 – денені түзеу; 4 – б.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет). 6.«Уқалау». Б.қ.: – тұру. Бармақтары	**КҮӘЛІК Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№ 5 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: тұру. 1-2 – таяқшаны жоғары баяу көтеру, оң (сол) аяқ басын артқа басып, өкшесін өзіне тарту, демін ішіне тарту; 3-4 – б.қ. 4–6 рет қайталау. 2.«Алдыға қара». Б.қ. – аяқтарын алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1-2 – басын түзу ұстап, алдыға еңкею; 3-4 – б.қ. Аяқтарын бүкпеу. 5–8 рет қайталау. 3.«Жанына иілу». Б.қ. – аяқтарын айқастырып қойып тұру. Таяқты артынан шынтақтың бүгілген жеріне қою. 1 - 2 – оңға иілу, таяқты жерге тигізу; 3 - 4 – б.қ. (6 рет). 4.Б.қ.: шалқалап жату. 1 – таяқшаны жоғары көтеру; 2 – екі аяғын бірдей сермеу, аяқ басын созу, таяқшаға тигізу. 3-4 – б.қ. 6–8 рет қайталау. 5.Б.қ.: тұру. Таяқшаны арт жақта ұстау. 1-2 – отыру, таяқшаны көтеру. Арқасын түзетіп, тізелерін ашып, өкшелерін көтереді. 8–10 рет қайталау. «Құрсау». Б.қ.: – аяқтарын алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою.	**Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№ 3 жаттығулар кешені** 1.«Таяқшаны жоғарыға көтеру». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқшаны иық еніндей шетінен ұстап төменге қою. 1 – таяқшаны жоғары көтеріп созылу; 2қолдарын бүгіп, таяқшаны жауырынына қояды; 3 – таяқшаны жоғары көтереді; 4 – таяқшаны төмен түсіреді, б.қ. (8 рет). 2.«Созылғыштар». Б.қ.: – тұру, таяқты төмен ұстау. 1-3 – таяқты жоғары көтеріп, артқа жіберу, аяқтың басымен тұрып, созылу; 4 – б.қ. 8 рет қайталау. 3.«Отырып-тұру» Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқшаны иық еніндей шетінен ұстап төменге қою. 1 – отыру, таяқшаны алға шығару; 2 – б.қ. (8 рет). 4.«Еңкею» Б.қ.: – аяқтарын алшақ қою, таяқшаны төмен ұстау; 1-2 – алдыға еңкею, таяқшаны жоғары көтеру, керілу; 3-4 – б.қ. (8 рет) 5.«Жанына иілу». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – оң аяқпен оңға аттау; 2 – оңға иілу: 3 – денені түзеу; 4 – б.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет).	

		дөңгелету (бармақтарынан бастап, өкшесіне дейін). Сол аяғымен осы қимылдарды қайталау. 8 рет. 7.«Секірулер». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. Секіру – аяқтарын екі жаққа ашу, қайта жинау. 1–8 дейін. Шағын үзіліс жасап, қайта 8 рет қайталау.	таяқшаның үстінде, таяқшаны аяғымен дөңгелету (бармақтарынан бастап, өкшесіне дейін). Сол аяғымен осы қимылдарды қайталау. 8 рет. 7.«Секірулер». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. Секіру – аяқтарын екі жаққа ашу, қайта жинау. 1–8 дейін. Шағын үзіліс жасап, қайта 8 рет қайталау.	1 – оң аяқпен оңға аттау; 2 – оңға иілу; 3 – денені түзеу; 4 – б.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет). 6.Аяқтарын алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1-2 – «ш-ш-ш» – деп оңға бұрылу; 3-4 – екінші жағына қайталау. Үш-төрт рет қайталаған соң, үзіліс жасау. 5 рет қайталау. 7.«Секектеу». Б.қ.: тұру. Жанына қарай секіргенде таяқшаны алдыға созу, аяқтарын қосқанда таяқшаны төмен түсіру. 4 рет 20 секіруден жай жүріспен алмастырып, қайталау.	6.«Уқалау» Б.қ.: – тұру. Бармақтары таяқшаның үстінде, таяқшаны аяғымен дөңгелету (бармақтарынан бастап, өкшесіне дейін). Сол аяғымен осы қимылдарды қайталау. 8 рет. 7.«Секірулер». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. Секіру – аяқтарын екі жаққа ашу, қайта жинау. 1–8 дейін. Шағын үзіліс жасап, қайта 8 рет қайталау.	
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық		**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты:		**Дүйсенбі 17.03.25**	**Сейсенбі 18.03.25**	**Сәрсенбі 19.03.25**	**Бейсенбі 20.03.2025**	**Жұма 22.03.24**
		Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Дене шынықтыру	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Музыка Көркем әдебиет**	**Математика негіздері Көркем әдебиет Сауат ашу негіздері Дене шынықтыру**	**Математика Сөйлеуді дамыту Қазақ трілі Музыка**	
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты:						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Кім қайда тұр? (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -қоршаған ортада бағдарлануға үйрету, белгілі бір затты оның орналасуын сипаттау бойынша табуға үйрету; «жоғары, төмен, оң жақ, сол жақ, ортада» терминдерін пайдалануға жаттықтыру; Графикалық диктантты орындау, схемаға сәйкес затты табу, қарапайым	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік? [к] **ҰІӘ міндеттері:** -сызба бойынша сөйлем құрауларын жетілдіру, сөзді дыбыстық сызбасымен сәйкестендіруді үйретуді жалғастыру; -дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлерін меңгеруге жаттығулар жасату, сөздерді дұрыс айту дағдыларын қалыптастыру.	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Кім қайда тұр? (тілдік қарым-қатынас) **ҰІӘ міндеттері:** -қоршаған ортада бағдарлануға үйрету, белгілі бір затты оның орналасуын сипаттау бойынша табуға үйрету; «жоғары, төмен, оң жақ, сол жақ, ортада» терминдерін пайдалануға жаттықтыру; Графикалық диктантты	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Кім қайда тұр? (тілдік қарым-қатынас) **ҰІӘ міндеттері:** -қоршаған ортада бағдарлануға үйрету, белгілі бір затты оның орналасуын сипаттау бойынша табуға үйрету; «жоғары, төмен, оң жақ, сол жақ, ортада» терминдерін пайдалануға жаттықтыру; Графикалық диктантты	

	мысалдар шығару білігін бекіту; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, есте сақтау, сөйлеуді дамыту; қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** қоршаған ортада бағдарлана алуды; орналасуының сипаттамасы бойынша белгілі бір затты таба алуды; санауды, санды цифрмен белгілей білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттың орналасуын атауды: жоғары, төмен, оң жақ, сол жақ, орта; графикалық диктантты орындауды; қарапайым мысалдар шығаруды; **Түсінеді:** термин мағынасын**;** заттардың орналасуын; **Қолданады:** қоршаған ортада бағдарлана алуды; орналасуының сипаттамасы бойынша белгілі бір затты таба алуды; санауды, санды цифрмен белгілейді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Хатқалтаны ашып, оқиды: «Педагогтің үстелінің алдына тұр, тура жүр, шкафқа жақында, ондағы қорапта ойыншық жатыр». Оқуды жалғастырады: «терезеге жақында, сол жаққа бұрыл, перденің артында қуыршақ бар».Балалар қызығушылық танытады, педагогты тыңдайды. Балалардың біреуі тапсырманы орындайды, шкафтағы ойыншық жатқан қорапқа жақындайды. Басқа бала келесі тапсырманы	-штрихтау, үзік сызықтарды үзбей бастыру арқылы шыдамдылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Сөйлемді дұрыс құрай білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөзді дыбыстық сызбасымен сәйкестендіреді, сызба бойынша сөйлем құрайды. **Түсінеді:** сөйлемнің сөздерден құралатынын. **Қолданады:** дыбыстықтарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Дидактикалық ойын «Төлін айт» ойынын балалармен ұйымдастыру. Ешкінің төлі – . . . *(лақ)* Қойдың төлі – . . . *(қозы)* Сиырдың төлі – . . . *(бұзау)* Жылқының төлі – . . . *(құлын)* Түйенің төлі – . . . *(бота)* **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Сөйлем туралы не білесіңдер? Сөйлем деген мағына жағынан бір-бірімен өзара байланысқан сөздердің жиынтығы, ол аяқталған ойды білдіреді. Сөйлем неден жасалады? Сөйлем сызбасы қалай сызылады? Буын неден жасалады? Дауысты дыбыстар нешеге бөлінеді? Дауыссыз дыбыстар ше? **Түсіну деңгейі:** **Дидактикалық ойын:** «Көпше түрін айт» –Мен сендерге допты лақтырып бір сөз айтамын, сендер сол сөздің көпше (көп) түрін айтып допты	орындау, схемаға сәйкес затты табу, қарапайым мысалдар шығару білігін бекіту; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, есте сақтау, сөйлеуді дамыту; қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** қоршаған ортада бағдарлана алуды; орналасуының сипаттамасы бойынша белгілі бір затты таба алуды; санауды, санды цифрмен белгілей білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттың орналасуын атауды: жоғары, төмен, оң жақ, сол жақ, орта; графикалық диктантты орындауды; қарапайым мысалдар шығаруды; **Түсінеді:** термин мағынасын**;** заттардың орналасуын; **Қолданады:** қоршаған ортада бағдарлана алуды; орналасуының сипаттамасы бойынша белгілі бір затты таба алуды; санауды, санды цифрмен белгілеуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Хатқалтаны ашып, оқиды: «Педагогтің үстелінің алдына тұр, тура жүр, шкафқа жақында, ондағы қорапта ойыншық жатыр». Оқуды жалғастырады: «терезеге жақында, сол жаққа бұрыл, перденің артында қуыршақ бар».Балалар	орындау, схемаға сәйкес затты табу, қарапайым мысалдар шығару білігін бекіту; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, есте сақтау, сөйлеуді дамыту; қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** қоршаған ортада бағдарлана алуды; орналасуының сипаттамасы бойынша белгілі бір затты таба алуды; санауды, санды цифрмен белгілей білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттың орналасуын атауды: жоғары, төмен, оң жақ, сол жақ, орта; графикалық диктантты орындауды; қарапайым мысалдар шығаруды; **Түсінеді:** термин мағынасын**;** заттардың орналасуын; **Қолданады:** қоршаған ортада бағдарлана алуды; орналасуының сипаттамасы бойынша белгілі бір затты таба алуды; санауды, санды цифрмен белгілеуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Хатқалтаны ашып, оқиды: «Педагогтің үстелінің алдына тұр, тура жүр, шкафқа жақында, ондағы қорапта ойыншық жатыр». Оқуды жалғастырады: «терезеге жақында, сол жаққа бұрыл, перденің артында қуыршақ бар».Балалар қызығушылық танытады, педагогты тыңдайды. Балалардың біреуі тапсырманы орындайды,	

	орындайды: терезеге жақындап, солға бұрылып, перденің артындағы қуыршақты табады. **«Қарама-қарсы бағдарды ата» дидактикалық ойыны** Педагог ұйымдастырады. Кеңістіктік бағдарларды атайды, ал белгі (доп, көрсеткіш, фишка және т.с.с.) алған бала мағынасы бойынша қарама-қарсы бағдарды атайды. Мысалы, оң жақ - сол жақ, жоғары - төмен және т.б. Балаларға мағынасы бойынша қарама-қарсы сөздерді айтады. **Түсіну деңгейі:** **Топтық жұмыс. «Не өзгерді?» ойыны** Педагогтың үстелінде бірнеше зат жатыр. Балалар бір-біріне қатысты заттардың қалай орналасқанын есте сақтайды. Содан кейін олар көзін жұмады, осы кезде педагог бір немесе екі заттың орындарын ауыстырады. Балалар көзін ашып, қандай өзгерістер болғанын, заттар бұрын қайда тұрғанын және қазіргі тұрған жерін айтады. Балаларды заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сипаттайтын сөздерді пайдалануға ынталандырады.Мысалы, қоян мысықтың оң жағында тұрды, ал қазір оның оң жағында тұр, т.б. Қызығушылық танытып, педагогті тыңдайды. **Қолдану деңгейі:** **Дәптермен жұмыс**	кері лақтырасыңдар. Мысалы*: қыз-қыздар, ұл-ұлдар, аға-ағалар, дәптер-дәптерлер, қозы-қозылар, жүзімжүзімдер, орындық-орындықтар, алма-алмалар, қоян-қояндар, түлкі-түлкілер, жіпжіптер, ине-инелер, көбелек-көбелектер, етік-етіктер, сақина-сақиналар, дыбысдыбыстар, мысық-мысықтар, қасқыр-қасқырлар, аю-аюлар, жылқы-жылқылар* т.б. **Дидактикалық ойын:** «Тиісті белгіні көтер» Педагог дыбыстар, буындар, сөздер айтады, балалар -и- дыбысын естісе қызыл белгіні көтереді. Кім дұрыс көтереді жұлдызша беріліп отырады, ойын соңында жеңімпаз анықталады. Мысалы: а, р, о, и, м, и, а, к, е, и, т, и, б, ... Бар, ки, сық, ға, ман, ай, пи, ма, па, ға, қай, ти.... Лақ, ит, мал, ау, ми, сөз, тиін, кілем, киіз, түйе, ала, қаймақ... **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық ойын:** «Соңғы дыбысты ұста!» Балалар бүгін біз шеңберде сөз тізбегін жасаймыз. Мен «*құмыра*» сөзін айтып бастаймын да, соңғы «а» дыбысын созып тұрамын, келесі бала соңғы дыбыстан басталатын сөз ойлап, қолмен ұстағандай қимыл жасайды, соңғы дыбысқа жаңа сөз айтып, соңғы дыбысты созып айтады. Балалар созып айтқан дыбысқа сөз айтып, ойынды жалғастырады (ойын осылай жалғасын табады).	қызығушылық танытады, педагогты тыңдайды. Балалардың біреуі тапсырманы орындайды, шкафтағы ойыншық жатқан қорапқа жақындайды. Басқа бала келесі тапсырманы орындайды: терезеге жақындап, солға бұрылып, перденің артындағы қуыршақты табады. **«Қарама-қарсы бағдарды ата» дидактикалық ойыны** Педагог ұйымдастырады. Кеңістіктік бағдарларды атайды, ал белгі (доп, көрсеткіш, фишка және т.с.с.) алған бала мағынасы бойынша қарама-қарсы бағдарды атайды. Мысалы, оң жақ - сол жақ, жоғары - төмен және т.б. Балаларға мағынасы бойынша қарама-қарсы сөздерді айтады. **Түсіну деңгейі:** **Топтық жұмыс. «Не өзгерді?» ойыны** Педагогтың үстелінде бірнеше зат жатыр. Балалар бір-біріне қатысты заттардың қалай орналасқанын есте сақтайды. Содан кейін олар көзін жұмады, осы кезде педагог бір немесе екі заттың орындарын ауыстырады. Балалар көзін ашып, қандай өзгерістер болғанын, заттар бұрын қайда тұрғанын және қазіргі тұрған жерін айтады. Балаларды заттардың бір-біріне қатысты	шкафтағы ойыншық жатқан қорапқа жақындайды. Басқа бала келесі тапсырманы орындайды: терезеге жақындап, солға бұрылып, перденің артындағы қуыршақты табады. **«Қарама-қарсы бағдарды ата» дидактикалық ойыны** Педагог ұйымдастырады. Кеңістіктік бағдарларды атайды, ал белгі (доп, көрсеткіш, фишка және т.с.с.) алған бала мағынасы бойынша қарама-қарсы бағдарды атайды. Мысалы, оң жақ - сол жақ, жоғары - төмен және т.б. Балаларға мағынасы бойынша қарама-қарсы сөздерді айтады. **Түсіну деңгейі:** **Топтық жұмыс. «Не өзгерді?» ойыны** Педагогтың үстелінде бірнеше зат жатыр. Балалар бір-біріне қатысты заттардың қалай орналасқанын есте сақтайды. Содан кейін олар көзін жұмады, осы кезде педагог бір немесе екі заттың орындарын ауыстырады. Балалар көзін ашып, қандай өзгерістер болғанын, заттар бұрын қайда тұрғанын және қазіргі тұрған жерін айтады. Балаларды заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сипаттайтын сөздерді пайдалануға ынталандырады.Мысалы, қоян мысықтың оң жағында тұрды, ал қазір	

	1-тапсырманың суретін қарауды ұсынады. Бөлменің ортасында кім орналасқанын айтады. Оны қызыл түсті қарындашпен қоршап сызады. Оң жақта алыстау бұрышта тұрғанды жасыл, сол жақта жақындау тұрғанды көк түспен қоршайды. Қызғылт кофты киген қыз осы балаларға қатысты қай жерде орналасқанын айтады. Балалар мәтін бойынша қимылдар жасайды. **Топпен жұмыс:** Санамақ арқылы балалар топқа бөлінеді. Балалардың әрқайсысында өрнекті сурет (алаша) бар. **Ойын жаттығуы.** «Өз өрнегің туралы айтып бер». Балалар пішіндерді қарап, олардың орналасуын атауы тиіс.Балалар топтасып жұмыс істейді. Өрнектің элементтері қалай орналасқаны туралы айтады: оң жақтағы жоғарғы бұрышта - дөңгелек, сол жақтағы жоғарғы бұрышта шаршы, сол жақтағы төменгі бұрышта -сопақша, оң жақтағы төменгі бұрышта - тіктөртбұрыш, ал ортада үшбұрыш орналасқан. «**Сиқырлы қозғалыстар**» ойынын қайталауды ұсынады. Ойынды бөлмеде де, далада да өткізуге болады. Еденге ұяшықтарды сызады немесе оларды арқаннан салады (сызықтарды түрлі-түсті жұқа изолентамен желімдейді және т.б.). 1-2 баланы белгілі бір ұяшықтарға қояды. Жоғарғы	Мысалы: *Құмырааа - алмааа - айраннн - наррр - раушаннн - найзағаййй - инеее - ешкііі - іззз - зырылдауық - қамшыыы - ыдыссс - сағаттт - тасбақааа - алтыбақаннн - наннн - намыссс - сазаннн - нағашыыы - ысқырықққ - қанттт т.б.* Балалар сөз тізбегінде қандай дыбыстарды созып айту қиынға соқты? Не себепті деп ойлайсыңдар? Дауыссыз дыбыстыларды созып айтуға келмейтінін ұмытпаңдар. **Дәптермен жұмыс:** Суретерді ата. «С» дыбысынынң орнын анықта, сызбада белгіле. Сөздің басында болса – бірінші бөлікті, ортасында болса – екінші бөлікті, соңында болса – үшінші бөлікті көк түспен боя. Бұл қай суреттің дыбыстық сызбасы? Қос. Суреттерді ата. Қ дыбысы бар суреттерді белгіле. **Сергіту сәті:** **Көңілді секіртпе** Секіреміз орнымызда біз оңай, Секіреміз оңға, солға дәл солай. Тіземізді көтереміз жоғары, Тік ұстайық денемізді болғаны. **Саусақ жаттығуы:** Саусағымыз айқасып, «Жеңемін» деп шайқасып, Бірін-бірі тартады. Білекке сенім артады.	орналасуын сипаттайтын сөздерді пайдалануға ынталандырады.Мысалы, қоян мысықтың оң жағында тұрды, ал қазір оның оң жағында тұр, т.б. Қызығушылық танытып, педагогті тыңдайды. **Қолдану деңгейі:** **Дәптермен жұмыс** **2-тапсырманың** суретін қарауды ұсынады. **Топпен жұмыс:** Санамақ арқылы балалар топқа бөлінеді. Балалардың әрқайсысында өрнекті сурет (алаша) бар. **Ойын жаттығуы.** «Өз өрнегің туралы айтып бер». Балалар пішіндерді қарап, олардың орналасуын атауы тиіс.Балалар топтасып жұмыс істейді. Өрнектің элементтері қалай орналасқаны туралы айтады: оң жақтағы жоғарғы бұрышта - дөңгелек, сол жақтағы жоғарғы бұрышта шаршы, сол жақтағы төменгі бұрышта - сопақша, оң жақтағы төменгі бұрышта - тіктөртбұрыш, ал ортада үшбұрыш орналасқан. **Танымдық жұмыс:**	оның оң жағында тұр, т.б. Қызығушылық танытып, педагогті тыңдайды. **Қолдану деңгейі:** **Дәптермен жұмыс** **3-тапсырманың** суретін қарауды ұсынады	

	және төменгі жағын шартты түрде белгілейді. Тапсырманы осы балалардың қолына береді және қалған балалар тексере алатындай етіп тақтаға іліп қояды. Бала маршрутта көрсетілгендей қадамдар жасайды. Егер бала дұрыс қозғалса, бүкіл топ қолын шапалақтайды. **«Математикалық жазулар» дәптерімен жұмыс.** **Рефлексия.** Педагог балалардан оңай орындаған және орындауға қиналған немесе қателескен жұмыс түрлері туралы сұрайды. Педагог өзін-өзі бағалауға ұсынады. Егер ҮІӘ дұрыс орындасаң, жасыл дөңгелекті боя. Егер тапсырмалар жартылай орындалса, сары дөңгелекті боя. Егер ҰОҚ қиын болып, түсініксіз болса, қызыл дөңгелекті боя.		 «**Сиқырлы қозғалыстар**» ойынын қайталауды ұсынады. Ойынды бөлмеде де, далада да өткізуге болады. Еденге ұяшықтарды сызады немесе оларды арқаннан салады (сызықтарды түрлі-түсті жұқа изолентамен желімдейді және т.б.). 1-2 баланы белгілі бір ұяшықтарға қояды. Жоғарғы және төменгі жағын шартты түрде белгілейді. Тапсырманы осы балалардың қолына береді және қалған балалар тексере алатындай етіп тақтаға іліп қояды. Бала маршрутта көрсетілгендей қадамдар жасайды. Егер бала дұрыс қозғалса, бүкіл топ қолын шапалақтайды. **2-тапсырманы** қарауды және көрсеткіштердің бағыттарын (оң және сол жаққа, жоғары, төмен) атауды ұсынады. Балық қай жерде болуы мүмкін деген торкөзді бояйды. **Танымдық жұмыс:** 		

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Қазақтың ұлттық ойыны: «Соқыртеке»

Басты міндеттері: Балалардың тапқырлығын, жылдамдығын, шапшаңдығын, ойлау қабілеттерін дамыту.Халқымыздың ұлттық ойындарының қалай қалыптасқандығы,оның атадан балаға, үлкеннен – кішіге мұра болып жалғасып отырғандығы туралы мағұлмат беру.

Қол маторикасын дамытуға арналған санамақ

Ойын: «Жүретін саусақтар»

Мақсаты:Саусақтарын жүргізе отырып,саусақты шынықтыру және заттарды атау үшін логикалық есін ұлғайту.

Дағды: Сөйлеу, ес, зейін, қиял, кеңістікті бағдарлау, байқампаздық дамиды; мектепке дейінгі жастағы бала жазуды меңгеруге дайындала бастайды және жаттығу жұмыстарына дағдыланады.

Керекті құралдар: Суреттері бар кітапшалар.

Шарты: Суреті бар кітапшаны алып,ішін ашып,ішінде балалар білетін деген суреттерді парақ бетінде саусақтарды жүргізе отырып (2 саусақпен),суретті нұсқап оның атын сұрайды.балалар жауап береді.Сол ереже бойынша қайталанады.

«Саусақтар сәлемдеседі» - оң қолдың басбармағының ұшын кезек-кезек сұқ саусаққа, орта саусаққа, аты жоқ саусаққа және шынашаққа тигізесіз. Алдымен оң қолдың саусақтарымен амандасып, сосын бір мезгілде екі қолдың да саусақтарымен амандасуы керек.

«Кішкене адам» - қолдың (кейін сол қолдың да) сұқ саусағымен орта саусағы үстел үстіне жүгіреді. «Кішкентай піл» - (орта саусақ алға қарай шығыңқы – тұмсығы, ал сұқ саусақ пен аты жоқ саусақ - аяқтар) үстел үстімен жүреді.

«Сона» - оң қолдың сұқ саусағын түзетіп, оны айналдыру керек. Сол қолдың сұқ саусмағымен және екі қолдың сұқ саусақтарымен бір мерзгілде осы қимылды (сона) жасау керек.

«Ағаштардың тамырлары» - қолдардың білезіктері қосылған, тарбиған саусақтары төменге түсірілген.

«Ағаштар» - екі қолдың алақанын өзіңе қаратып, көтеру керек, саусақтарды кеңінен ашу керек.

«Көзілдірік» - қолдардың бас бармақ пен сұқ саусақтарынан екі дөңгелек жасап, оларды қосу керек.

Қазақтың ұлттық ойыны: «Соқыртеке»Біртұтас тәрбие

Ойынның міндеттері: Балалардың тапқырлығын, жылдамдығын, шапшаңдығын, ойлау қабілеттерін дамыту.Халқымыздың ұлттық ойындарының қалай қалыптасқандығы,оның атадан балаға, үлкеннен – кішіге мұра болып жалғасып отырғандығы туралы мағұлмат беру.

Дағды: Жүгіру, отыру, шеңбер құру, шеңбер бойымен жүруге жаттықтыру,қимыл қозғалыстарын шапшаң орындауға дағдыландыру.

Ойынның ережесі : «Соқыртеке» — ұлттық ойын. Ойын үйде де, далада да ойнала береді. Ойын үйде де, далада да ойнала береді. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаған кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді.

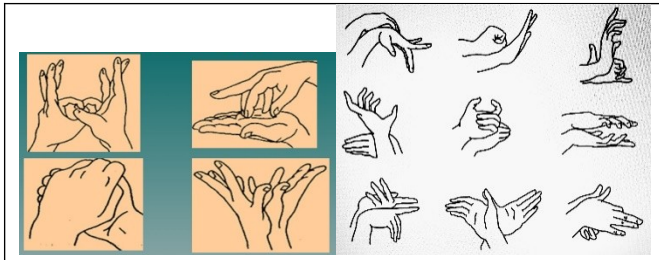
Ойынға қатынасушылар жиылып, алқа-қотан тұрғаннан кейін, бір қыздың, не жігіттің көзін байлап, қолына бір метрдей жас шыбық беріп, ортаға шығарады. Ол:

Қараңғыда көзім жоқ,
Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан,
Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас,
Қала бермек көзім боп,
— деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала толған ойнаушылар қашып жүріп:

Соқыр — соқырақ,
Оң көзіңе топырақ. Топырағын алайын, Тотияйын салайын
Саған бір ем табайын,
—деп келіп, «Соқыр текеге» тиіп қашып жүреді. Осылай ойнап жүргенде «соқыр текенің» қолына түскен ойнаушы ұтылады да, екеуі орын ауыстырады. «Соқыр теке» мен оны түрткілеп қашып жүрушілердің өрісін мөлшерлеп сызып қояды.

Әдістемелік нұсқаулар.

Бәріміз қатар – қатар тұрып, бірге қайталайық:

		Бұзау, бота, құлыншақ, Тоқты, серке, торпақ, Тана, тай, тайлақ, Құнан, дөнен бесті бар. Малдың жасын айыра біл. Естіп ал! Бұқа, айғыр, қошқар, теке бар. Сүзегенсің, тентек теке, жеке қал, Көзін байла, теке – теке «Бақ – бақ» Соқыр теке қайдан бізді таппақ. Бастаушы қатар тұрған балаларды жоғарыда аталған атаулармен атайды. Ең соңғы аталған бала «Тентек теке» болады. Ойын басқарушы «Тентек теке» атаған баланы көзін орамалмен жауып, ортаға шығарады. Балалар: Соқыр теке бақ – бақ Біз айтамыз тақпақ. Мықты болсаң тауып көр. Бізді қайдан таппақ **Ойынның педагогикалық маңызы.** «Соқыр теке» балаларды ұстауға ұмтылады. Ұсталған бала «Соқыр теке» аталып, ойын жалғаса береді. Балалар шеңберге тұрады. Қосылып айтады Көзін жабады. Ойынды бірнеше рет ойнайды.

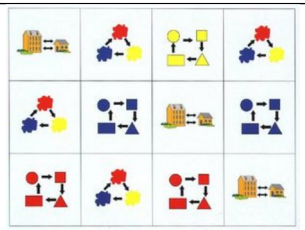
2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** «Қасқыр мен түлкі» ертегісі. (сахналау) **ҰІӘ міндеттері:** -ертегіні мазмұны бойынша әңгімелету; -бала бойындағы шешендік қасиетті, сөздік қорларын дамыту; -балаларды ұқыптылыққа, батылдылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстарға сөз ойлан айтады, ертегіні сомдау,жүйелі сөйлеуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**дыбыстарға сөз ойлан айтады, ертегіні драмалайды ;	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Көктем белгілері. (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың табиғаттағы маусымдық өзгерістер жайлы; сүңгі, тамшы сынды құбылыстар туралы түсініктерін кеңейту; -ізденімпаздық-танымдық қызметке деген құштарлығын күшейту; -бірлесіп зерттеулер жүргізуге деген қызығушылығын ояту. **Дағды**: көктемде табиғатта болатын өзгерістерді білу,	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мен ғарышкер боламын (өлеңді жаттау) Жақан Смақов суреттер арқылы түсіндіру. **ҰІӘ міндеттері:** -өлеңді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен үзілістермен, көтеріңкі көңіл күймен жатқа айтуға үйрету; -балалардың өлең мазмұнына деген қатынасын беруге, тілдік бейнелілігін сезінуге, өзара қарым- қатынасын дамыту. **Дағды:** Өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру.	**Математика негіздері** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Кім қайда тұр? (тілдік қарым-қатынас) **ҰІӘ міндеттері:** -қоршаған ортада бағдарлануға үйрету, белгілі бір затты оның орналасуын сипаттау бойынша табуға үйрету; «жоғары, төмен, оң жақ, сол жақ, ортада» терминдерін пайдалануға жаттықтыру; Графикалық диктантты орындау, схемаға сәйкес затты табу, қарапайым мысалдар шығару білігін бекіту; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар	

	Түсінеді:«з» «с» дыбыстарының ұқсастығын, бойларын қулық, айлакерліктен алыс ұстауды түсінеді; **Қолданады:**ертегі кейіпкерінің құйрығын тауып, суретті толықтыра алады**.** **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Жыл мезгілдері суретіне аудартады. Жыл мезгілдерінің ерекшеліктері қандай? Сендерге барлық жыл мезгілдері ұнай ма? Балалар, бір жылда неше мезгіл бар? Енді сол жыл мезгілдерін атаңдаршы? Қай мезгілдің атауында «С» дыбысы және «З» дыбысы бар екен? Кәне, қолымызға айна алып, «З-З-З»,«С-С-С», – деп айтайық. **Түсіну деңгейі:** «З», «С» дыбыстарын айтқанда ерін езу тартып, күлген кездегідей керіліп, тістер көрінеді, тілдің ұшы төменгі тістерге тиеді, тіл ортасы сәл дөңестеніп, екі жағы астыңғы тістерге жанасады. Деміміз тіл ортасынан шығады. **Тілімізді жаттықтырайық:** За-за-за – таза. Зе-зе-зе – зере. «З» дыбысының буын ішінде келуі: Жүзім – күзім, Жүзік – білезік, Жазым – назым. Енді айнаға қарап «С» дыбысын айтайық. Байқап көрсеңдер, еріндерің	сұрақтарға нақтылы жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** табиғат құбылыстарын атап береді. **Түсінеді**: көктемде табиғатта болатын өзгерістерді біледі. **Қолданады:** құрбыларымен бірлесіп зерттеу жұмыстарын жүргізе алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: сабаққа қолайлы эмоционалдық көңіл күй қалыптастырады.** «Көктемде не болады?» дидактикалық ойынын ұйымдастырады. Балалар: Қызығушылық танытып, ойынға атсалысады. Көктемде болатын құбылыстарды атап береді.Көктемде күн жарқырап сәуле шашады. Көктемде қар ериді. Көктемде қар еріп, әр жер қарайып жатады. Көктемде шалшықтар пайда болады. Көктемде ағаштар бүршік жарады. Педагог мәтінді мұқият тыңдауға шақырады. Мұнда не жайлы айтылған? Сендер мұз сүңгілерін бақылап көрдіңдер ме? Қыста айналаны қар басады. Үйдің шатырлары да қарға оранды. Күннің шуағынан сол шатырлардағы қар еріп, мұз сүңгілеріне айналады. Бірі ұзын, бірі қысқа неше түрлі сүңгілерді көруге болады. (Түрлі мұз сүңгілерінің суреттерін көріп тамашалайды). – Бірақ сүңгілері бар үйлердің жанында ойнау қауіпті.	**Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** өлеңнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді**: өлеңнің мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** өлеңді мәнерлеп жатқа айтады, жұмбақтың шешімін айта алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Балалар, біз далаға шыққанда аяғымызбен нені басамыз, жоғарыға қарағанда нені көреміз? Аяғымызбен Жерді басамыз. Жоғарыға қарап, көк аспанды, Күнді көреміз. Кім ғарышкер болғысы келеді? Қандай ғарышкерлерді білесің? Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Аспанда бір алып құс, Ызғып ұшып барады. Қарап тұрсаң ғажайып, Соңында із қалады. *(Ғарышкеме)* **Түсіну деңгейі:** Бүгін біз ақын Жақан Смақовтың «Мен ғарышкер боламын» деген өлеңімен танысамыз. Әдеби жанрдың бір түрі өлең екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді. Аспан, аспан, арайлым, Саған жиі қараймын. Сені көзбен шоламын, Мен ғарышкер боламын. **Сөздік жұмыс:** *Ғарышкер* – ғарыш	жасау; зейін, есте сақтау, сөйлеуді дамыту; қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** қоршаған ортада бағдарлана алуды; орналасуының сипаттамасы бойынша белгілі бір затты таба алуды; санауды, санды цифрмен белгілей білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** заттың орналасуын атауды: жоғары, төмен, оң жақ, сол жақ, орта; графикалық диктантты орындауды; қарапайым мысалдар шығаруды; **Түсінеді:** термин мағынасын**;** заттардың орналасуын; **Қолданады:** қоршаған ортада бағдарлана алуды; орналасуының сипаттамасы бойынша белгілі бір затты таба алуды; санауды, санды цифрмен белгілеуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Хатқалтаны ашып, оқиды: «Педагогтің үстелінің алдына тұр, тура жүр, шкафқа жақында, ондағы қорапта ойыншық жатыр». Оқуды жалғастырады: «терезеге жақында, сол жаққа бұрыл, перденің артында қуыршақ бар».Балалар қызығушылық танытады, педагогты тыңдайды. Балалардың біреуі тапсырманы орындайды, шкафтағы ойыншық жатқан қорапқа	

	жай ғана ашылды. Са-са-са – сана. Се-се-се – кесе. Со-со-со – соқа. Сө-сө-сө – сөре. Енді «С» дыбысынан басталатын сөздерді айтайық. Бұл екі дыбыстар да – дауыссыз дыбыстар. Дауыссыз дыбыстарды көк түспен белгілейміз. Екі дыбыс – айтылуына қарағанда бір-біріне ұқсас дыбыстар. **Қолдану деңгейі:** Ертегі: «Қасқыр мен түлкі» («Қасқыр мен түлкі» ертегісін оқып береді. Мазмұнын айтып түсіндіреді. Сонан соң ұл балаларға қасқырдың, қыздарға түлкінің сөзін қайталауды ұсынады). Ертеде бір Қасқыр мен Түлкі дос болыпты. Екеуі келе жатып жол үстінен бір кесек ет көреді. Екеуінің де жегісі келіпті. Қасқыр Түлкіге: Сен жей ғой, досым, – депті. Түлкі арсаңдап: Менің аузым ораза ғой, сен-ақ жей ғой, – депті. Қасқыр етті жейін деп тұмсығын соза бергенде мойнын қақпан қауып алып, ет ұшып кетіпті. Түлкі етті қағып алып жеп қойыпты. Қасқыр: Ей, досым-ау, сенің аузың ораза емес пе еді? – десе, Түлкі: Оразам сенің мойныңа түсті ғой, – деп зыта жөнеліпті. **Сөздік жұмыс:** «Ораза – тамақ жемей өзін ашқұрсақ ұстау» деген мағына екенін түсіндіреді.	Оның себебін білесіңдер ме? **Түсіну деңгейі:** Табиғат күнтізбесіндегі ауа райын белгілеуге шақырады. Әліппе-дәптердегі жұмыс арқылы балалардың тану процесін ұйымдастырады:Суретші жылдың қай мезгілін суреттеген? Көктемде табиғаттың қандай құбылыстарын байқауға болады? Суретті мұқият қарап шығып, табиғатта қандай өзгерістер болғанын айтады. Неліктен көктем келді деуге болады? Көктем қалай басталады? Көктемнің барлық белгілерін еске түсіреді. **Ойын түріндегі жаттығу. «Күнмен ойнайық».** Тақтада сары түсті дөңгелектің суреті ілінеді. Педагог үстел үстін жатқан сары түсті жолақ қағаздарды дөңгелектің айналасына ілу керектігін айтады. Күн сәулесі қандай болады? Жылы, – деп, бір жолақты шеңбердің айналасына жапсырады. Жарық. ... **Қолдану деңгейі:** «Бұл не?» атты дидактикалық ойын ойнауға шақырады:заттың қасиетін немесе қызметін атайды**.** Сол қызметті атқаратын немесе аталған қасиетке сай келетін заттардың атауын мейлінше көбірек атап көрсетуге тырысады. П: Тамшылайтын зат, ол не? Б: Жаңбыр, нөсер жауын, сүңгі, кранның шүмегінен тамшылаған су… **Сергіту сәті**	кемесімен ғарышқа ұшатын, аспан әлемін зерттейтін адам. *Ғарышкеме* – жер мен ғарыш арасында ең тез ұшатын көлік. **Қолдану деңгейі:** **Сұрақ жауап**: Өлеңде не туралы айтылған? Саған ұнады ма? Ғарышкер деп кімді айтамыз? Ғарышкер – ғарышқа ұшатын адам. Ғарышкеме (ракета) бізге не үшін қажет? Ғарышқа кімдер ұшады? Ғарышкер қандай болуы керек? *(Денсаулығы мықты, ақылды, білімді, батыр болуы керек.)* ***«Ұшақ» ойыны:*** Балалар, ұшаққа отырып, ұшып көрейікші. *(Музыка әуені ойналады. Балалар «ұшады», музыка аяқталғанда «қонады»).* Кең аспанды шарлаған, Ұшқыш деген мен болам. Қыран құстай самғаған, Ерен жүйрік ер болам! **Пазылы арқылы жұмыс.** 	жақындайды. Басқа бала келесі тапсырманы орындайды: терезеге жақындап, солға бұрылып, перденің артындағы қуыршақты табады. **«Қарама-қарсы бағдарды ата» дидактикалық ойыны** Педагог ұйымдастырады. Кеңістіктік бағдарларды атайды, ал белгі (доп, көрсеткіш, фишка және т.с.с.) алған бала мағынасы бойынша қарама-қарсы бағдарды атайды. Мысалы, оң жақ - сол жақ, жоғары - төмен және т.б. Балаларға мағынасы бойынша қарама-қарсы сөздерді айтады. **Түсіну деңгейі:** **Топтық жұмыс. «Не өзгерді?» ойыны** Педагогтың үстелінде бірнеше зат жатыр. Балалар бір-біріне қатысты заттардың қалай орналасқанын есте сақтайды. Содан кейін олар көзін жұмады, осы кезде педагог бір немесе екі заттың орындарын ауыстырады. Балалар көзін ашып, қандай өзгерістер болғанын, заттар бұрын қайда тұрғанын және қазіргі тұрған жерін айтады. Балаларды заттардың бір-біріне қатысты орналасуын сипаттайтын сөздерді пайдалануға ынталандырады.Мысалы, қоян мысықтың оң жағында тұрды, ал қазір оның оң жағында тұр, т.б.	

	Педагог балаларға сұрақ қою арқылы ертегі мазмұнын пысықтайды. Ертегіде нелер жайлы айтылған? Қасқыр мен Түлкі дос болған ба? Екеуі жолдан не көрді? Қасқыр Түлкіге не деді? Сонда Түлкі не дейді? Еттегі қақпанға қайсысы түседі? Түлкі сияқты айлакер, қу болу керек пе? Ертегі қызық бекен, сендерге ұнады ма? Жалғастырта 3– 4 баладан сұрап шығады. **Дидактикалық ойын:** «Түлкінің құйрығын тап». Ойын шарты: балалар қима суретерден Түлкінің құйрығын тауып көрсетеді.	Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды. Тоңса біздің қолымыз, Қолғап киіп аламыз. Сарт-сарт-сарт Шапалақ соғамыз. Тоңса біздің аяғымыз, Етік киіп аламыз. Топ-топ-топ, Топылдатып билейміз.	 Зымыран Ғарышкер	Қызығушылық танытып, педагогті тыңдайды. **Қолдану деңгейі:** **Дәптермен жұмыс 2-тапсырманың** суретін қарауды ұсынады. **Топпен жұмыс:** Санамақ арқылы балалар топқа бөлінеді. Балалардың әрқайсысында өрнекті сурет (алаша) бар. **Ойын жаттығуы.** «Өз өрнегің туралы айтып бер». Балалар пішіндерді қарап, олардың орналасуын атауы тиіс.Балалар топтасып жұмыс істейді. Өрнектің элементтері қалай орналасқаны туралы айтады: оң жақтағы жоғарғы бұрышта - дөңгелек, сол жақтағы жоғарғы бұрышта шаршы, сол жақтағы төменгі бұрышта - сопақша, оң жақтағы төменгі бұрышта - тіктөртбұрыш, ал ортада үшбұрыш орналасқан. **Танымдық жұмыс:**	

				 «**Сиқырлы қозғалыстар**» ойынын қайталауды ұсынады. Ойынды бөлмеде де, далада да өткізуге болады. Еденге ұяшықтарды сызады немесе оларды арқаннан салады (сызықтарды түрлі-түсті жұқа изолентамен желімдейді және т.б.). 1-2 баланы белгілі бір ұяшықтарға қояды. Жоғарғы және төменгі жағын шартты түрде белгілейді. Тапсырманы осы балалардың қолына береді және қалған балалар тексере алатындай етіп тақтаға іліп қояды. Бала маршрутта көрсетілгендей қадамдар жасайды. Егер бала дұрыс қозғалса, бүкіл топ қолын шапалақтайды. **3-тапсырманы** қарауды және көрсеткіштердің бағыттарын (оң және сол жаққа, жоғары, төмен) атауды ұсынады. Балық қай жерде болуы мүмкін деген торкөзді бояйды. **Танымдық жұмыс:**	

2 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Қазақтың ұлттық ойыны: «Тақия тастамақ»

Басты міндеттері: Қазақтың ұлттық бас киімнің бірі тақиямен таныстыру, танымдық қабілеттерін жетілдіру. Бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке,

сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді.

Дыбыстық жаттығу.
Міндеттері: Дыбыстық гимнастикамен таныстыру, рух пен дененің тынығуы.
*Дыбыстық жаттығуды бастамас бұрын, өзімізді бірқалыпты, жайлы сезінеміз, тік тұрамыз, арқамызды тік ұстаймыз. Алдымен мұрнымызбен терең дем аламыз, ал дем шығарғанда дыбысты қатты, әрі қуатты етіп шығарамыз.
*Келесі дыбыстарды «әндетіп» айтамыз:
*«А» — барлық ағзаға жайлы әсер береді;
*«Е» — қалқанша безге әсер етеді;
*«И» — миға, көзге, мұрынға, құлаққа әсер етеді;
*«О» — жүрекке өкпеге әсер етеді;
*«У» — асқазан маңындағы ағзаларға әсер етеді;
*«Я» — барлық ағзаның жұмыс істеуіне әсер етеді;
*«М» — барлық ағзаның жұмыс істеуіне әсер етеді;
*«Х» — көңіл-күйді көтеруге әсер етеді.

Қазақтың ұлттық ойыны: «Тақия тастамақ» ***Біртұтас тәрбие***
Ойынның міндеттері: Қазақтың ұлттық бас киімнің бірі тақиямен таныстыру, танымдық қабілеттерін жетілдіру. Бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді.
Дағды: Балаларға ойын шартын түсіндіру, баланың сезімталдығын қалыптастыру, қимыл қозғалысын жылдамдыққа дағдыландыру.
Мазмұны: Балалардың жартысы мысықтар болады, ал жартысы олардың иесі болады. Мысықтар баспалдақта отырады, олардың иелері жүрелерінен алаңның екінші жағында отырады.
Ойын тапсырмасы: Қарамау арқылы сезіп, дер кезінде қашып үлгіру.
Ойын іс әрекеті:Тақияның өзінде екенін сезсе, тез орнынан тұрып кету және тақиясы бар баланы көршілері ұстап үлгіру.
Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек. Ал, егер бала орнына тұрмай ұсталса немесе тақияны өзінде екенін сезбеген жағдайда, айыбы ретінде өз өнерін көрсетеді.
Әдістемелік нұсқаулар.
«Тақия тастамақ » — бұл ойын дене шынықтыру, спорт залында, мәдениет үйінде өткізіледі. Ертеде үйде өткізілетін болған. Ойынды жүргізу үшін биіктігі 25—30 см. орындық не спортшылар отыратын ұзын орындық — сәкі қажет болады. Сол орындықтың үстіне шығып, жүресінен отырған ойыншы, екі аяғының арасынан екі қолын әлгі орындыққа не сәкіге тіреп, еңкейіп барып, жерде жатқан тақияны аузымен тістеп алуы қажет. Бұл ойынды орындағанда адамның екі тізесі шалқайып сыртына қарай көтеріледі де, дене салмағы екі қолының білегіне түседі.
Ойынның педагогикалық маңызы.
Ойын дене шынықтыруға, оның қуатын жетілдіре түсуге қолайлы Қозғалмалы ойындардың ережелерін, және техника қауіпсіздігін үйрету арқылы оқушыларды ептілікке, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

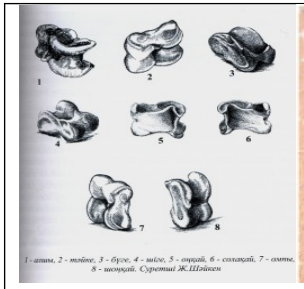
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Көктем келді, құс келді. **ҰІӘ міндеттері:** -жыл құстарды танып дұрыс атау, жаңылтпаштарды айтуға үйрету. Қимылын білдіретін сөздердің мағынасын түсіну және ауызекі тілде қолдануды дағдыландыру. Зат есімдерді жекеше және көпше түрде	3.Музыка	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. **ҰІӘ міндеттері:** -төрт дыбысты сөздерге дыбыстық талдау жасауды жетілдіру; -дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлерін меңгеруге жаттығулар жасату, сөздерді дұрыс	Қазақ тілі қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Әз, Наурызым, армысың. (өлеңді жаттау) Оразақын Асқар **ҰІӘ міндеттері:** -өлеңді тірек сызба бойынша мәнерлей оқи отырып,логикалық екпінмен үзілістермен жаттату; -сюжеттік бірізділікті	

	қолдану дағдыларын қалыптастыру; - «Ұ» дыбысын дұрыс айтып, ажыратуға жаттықтыруды жалғастыру. Сөздерді сөйлемдерде байланыстырып құрастыруды дамыту. **Дағды**: - Зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** тақырыпқа байланысты сөздерді қайталайды, жаңылтпашты жай, жылдам қайталайды. **Түсінеді:** қазақша жыл құстардың атауларын түсінеді. **Қолданады:** қазақ тіліне тән дыбыстарды ажыратып, сөздерді таба алады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ғажайып сәт.** «Көктемгі еңбек» өткен тақырыпты суреттер бойынша қайталау. «Көктемде не істейді?» сұрағына жауап беру. Педагог суреттерді көрсетеді, балалар атайды. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **Жаңылтпашпен таныстыру.** Мағынасын түсіндіру. Құс қайтты, қыс келді, Қыс қайтты, құс келді. Балалар жай, жылдам қайталайды. **Түсіну деңгейі:** Суреттермен жұмыс. Жаңа сөздермен таныстыру. – Көктемде құстар келеді.		айтуға қалыптастыру; -үзік сызықтарды үзбей бастыру арқылы эстетикалық талғамдарын және бастаған істі аяқтай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: - дыбыстарды ажыратып, сызбамен жұмыс істей алу дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** сөз тіркесінің мағынасын түсініп, оны жалғастырады. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады, сызбамен жұмыс істей алу дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Жалпы атауын айт»** ойынын балалармен ұйымдастыру. 1. Бір,екі, үш, төрт – ... *(сандар)* Шаңсорғыш, тоңазытқыш, газ плита – ... *(асхана жабдықтары)* Қазақ, орыс, қырғыз, өзбек, ұйғыр – ... *(ұлттар)* Майра, Анар, Жанар, Бағила – ... *(есімдер)* **2. «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше?	сақтау, эмоциялық көңіл күймен жатқа айтуға үйрету; -әдеби шығармалардағы қоғамдық өмір оқиғалары, табиғат туралы түсінігін ұлттық дәстүрге деген қызығушылығын дамыту; -ұлттықдәстүрді құрметтеуге тәрбиелеу. **Дағды:** Ұлттар мен ұлыстардың салт-дәстүрі, мәдениеті, ауыз әдебиеті шығармалары туралы түсінік ала отырып, сұрақтарға тиянақты жауап беру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:**өлеңнің авторын,тақырыбын,мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** салт-дәстүр, мәдениет туралы түсінеді; **Қолданады:** өлеңді мәнерлеп жатқа айтып бере алады, Наурыз мерекесі туралы әңгімелейді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Наурыз келді, балалар, Көктеді қыр, жағалар. Наурыз тойын тойлайық, Жаңа жылда, балалар. Барша адамның көптен күтетін жыл мезгілі – көктем де келді. Көктемде Жер-ана, табиғат – барлығы ерекше әдемі болып кетеді. Көктемде ең тамаша ұлттық мерекелердің бірі – Наурыз мерекесін тойлаймыз. Наурыз мерекесінің басқа мерекеден ерекшелігі неде деп ойлайсыңдар?	

	– Көктемде не келеді? – Көктемде құстар келеді. Мынау – қараторғай. Мынау не? Мынау – қараторғай. (Жеке, хормен айтып жаттығады). – Көктемде қараторғай келеді. – Көктемде қандай құс келеді? – Көктемде қараторғай келеді. – Мынау – қарлығаш. – Мынау не? – Мынау – ... (қарлығаш). Балалар «қарлығаш» сөзін айтып жаттығады, естеріне сақтайды. – Көктемде қарлығаш ұшып келеді. – Көктемде ... (қарлығаш) ұшып келеді. Көктемде келетін құстарды жыл құстары дейді. Көктемде келетін құстарды қалай атайды? Көктемде келетін құстарды жыл құстары дейді. Педагог шағын мәтінді оқиды. Көктемде келетін құстарды жыл құстары дейді. Жыл құстары: қарлығаш, қараторғай. Құстар – адамға дос. Оларға біз де қамқор болуымыз керек. Балалар қайталайды. **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық ойын: «Жыл құстарын ата, көрсет»** (сиқырлы қаламмен тексереді). **Ойын:** «Құстар не істейді» Құстар ұшады. Құстар не істейді? Құстар ұшады. Құстар ұя жасайды. Құстар не істейді?		Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? 10.Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? **Түсіну деңгейі:** **Дидактикалық ойын-жаттығу:** «Жалауша» Педагог дыбыстар айтады егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. Дидактикалық жаттығу: «Тиісті белгіні көтер» Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда қызыл дөңгелекті көтереді. **Дидактикалық ойын: «Сөз тізбегі»** Педагог бір сөз айтып допты балаларға лақтырады, допты қағып алған бала сол сөздің соңғы дыбысынан басталатын сөз айтып, допты бір балаға лақтырады. Ойын осылай жалғасын табады. Мысалы: (*ана-арба-алмұрт- тарақ- қармақ-қалта- айран-нан-нағашы- ыдыс-сағыз-зәкір- рауғаш- шана-алтын-неге- етік-көмір т.б.*) **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық жаттығу:** «Сөз тіркесі не	Қазақ халқының ұлттық мерекесі – Наурыз – Ұлыстың ұлы күні деп аталады. Бүгін біз Оразақын Асқар ағамыздың «Әз Наурызым, армысың» өлеңімен танысамыз. балалар. **Түсіну деңгейі:** Әдеби жанрдың бір түрі өлең екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді Өніп еккен дәніміз, Бүршік жарды бағымыз. Сәскеде жаз, түнде қыс Секілді екен Наурыз. **Сөздік жұмыс:** *Сәске* – түс мезгілі. *Секілді* – ұқсайды деген мағынаны білдіреді. *Төлдеп жатыр малымыз* – көктемде малдар төлдейді. *Сары уыз* – жаңа бұзаулаған сиырдың сүті. **Қолдану деңгейі:** **Полилингвальді компонент:** Ұлыстың ұлы күні – праздник Наурыз – Nauryz holiday. **Сұрақ-жауап:** Өлеңде не туралы айтылған? Сендерге ұнады ма? Наурыз мерекесі қай мезгілде тойланады? Қай мезгілде ағаштар бүршік жарады, малдар төлдейді? **Сергіту сәті:** Тербеледі ағаштар, Алдымнан жел еседі. Кіп-кішкентай ағаштар Үп-үлкен боп өседі. Өлеңді қайталап есімізге түсірейік.	

	Құстар ұя жасайды. «Ұя» сөзінде бірінші дыбыс – Ұ. **Дыбыстық жаттығу** (айнамен орындалады). Ұ-ұ-ұ-ұя – ұя - ұя **Дидактикалық ойын:** «Ұ» дыбысы бар ма, жоқ па». Педагог сөздерді айтады, балалар «иә»,«жоқ», – деп жауап береді. Сөздер: үстел, тақта, аю, жануар, құс, жұмыс, ұя, көктем, шөп. Ойын «Біреу – көп» Педагог бір және бірнеше құстың суретін көрсетіп, оны өзі айтады. Құс – құстар. Қарлығаш – қарлығаштар. Қараторғай – қараторғайлар. (Балалар қайталайды). Суретте нелер бейнеленген? Ата. Құстар не істейді? Сөйлем құра. Сөйлем үлгісі: Құстар ұшады. Құстарды ата. Сана. Жекеше, көпше түрде ата. Үш қараторғайлар, төрт қаздар, бес қарлығаштар. Қараторғай – қараторғайлар, қаз – қаздар, қарлығаш – қарлығаштар. Педагог жеке жұмыс жүргізеді. **Сергіту сәті:** Келіп көктем құстары, Бау-бақшада ән салды. Оларды жас достары, Ұя жасап қарсы алды.		дейді?» Педагог: – Мен сөз тіркесін айтамын, не туралы екенін айтыңдар. Онымен салат жейміз – . . .(шанышқы). Нан кесеміз – . . .(пышақ). Оған тамақ пісіреміз – . . . (қазан). Онымен шай ішеміз – . . . (кесе). Оған отырамыз – . . . (орындық). Оған нан саламыз – . . . (нан салғыш). Оған ыдыс саламыз – . . . (сөре). Онымен сорпа құямыз – . . . (ожау). Оған тамақ саламыз – . . . (табақ). ***Дидактикалық ойын: «Буынды жалға»*** Педагог: – Мен сендерге сөздің басы буынын айтамын да допты лақтырамын, сендер сөздің екінші буынын жалғап допты кері қайтарасыңдар. Мысалы: *ба-нан, сүл- гі, ора-мал, кі-тап, қай-шы, жү-зім, са-рай, ар-ман, ал-мұрт, күй-ші, са-ғат, шал-бар, көй-лек, қал-пақ, қам-шы, қа- мыс, құ-лын, қи-яр, қа-ғаз, ке-се, қобыз, қол-тық, жү-рек, тыр-нақ* т.б. **Дәптермен жұмыс** 1. Жұмбақтардың жауабын суреттерден тап, сызықпен қос. Табиғат құбылыстарын білдіретін суреттерді жасыл түсті қарындашпен белгіле. **Жұмбақтар** 1.Ауызы бар, тілі жоқ, Терісі бар, жүні жоқ.	Өлең шумағындағы *сәске, секілді, төлдеп жатыр малымыз, сары уыз* сөздерінің мағынасын қайталау. 2-3 балаға өлеңді мәнерлеп қайталап айтқызу. **Дәптермен жұмыс:** Суреттен не көріп тұрсыңдар? Қай мезгіл деп ойлайсың? Балалардың көңіл күйлері қандай? Наурыз көжеге қосатын дәндерді атайық. Наурыз мерекесі туралы не білесің? Наурыз көженің жеті дәмін ата Қандай ұлттық ойындарды білесің?	

			Қанаты бар ұшпайды, Су астында қыстайды. 2.Дегендей ешкім тимесін, Алыпты қадап инесін. 3.Жерді де мекен етеді, Көлді де мекен етеді. 4.Жөңкиді бұлттар дүркіреп, Жауады жауын күркіреп. Аспанның жүзі жарқ етті, Ақ найза жерге сарқ етті. 5.Қанаты жоқ ұшады, Аяғы жоқ желеді, Аузы жоқ ұлиды. **Дыбыстық талдау жаса.** Педагог **бала, төрт, қара** сөздерінің дыбыстық сызбасын тақтаға іледі. Үш бала тақтада **бала, төрт, қара** сөздеріне дыбыстық талдау жасайды. Қалған балалар орындарында талдау жасайды, қателескендер тақтамен тексеріп қателерін түзейді. **Сергіту сәті:** **Қайшы** Қолымызды алшақ алып тұрамыз, Қайшы болып қағазды да қиямыз. Қолды соз, шынтақты бүкпе, Жаттығу қиын емес түк те **Саусақ жаттығуы:** Алақанның біреуін, Кері қарай бұрайық. Алақаны демалсын, Қол үстінен ұрайық.		
3 үзіліс – **Балалардың дербес іс-әрекеті** **Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.** **Аз қимылды ойын.** **Ұлттық ойын: «Асық ату»,«Ханталапай»** **Басты міндеттері: Қазақтың ұлттық ойындарын дәріптеу арқылы балалардың интеллектуалдық, тапқырлық, ептілік қабілеттерін дамытуға ықпал ету.Балалардың жылдамдығын жетілдіру, жүйке жүйелерін шыңдау, тілін дамытып, ойда сақтау қабілеттерін дамыту.**					

Аз қимылды ойын. Ұлттық ойын: «Асық ату»,«Ханталапай»

Ойын міндеттері: Қазақтың ұлттық ойындарын дәріптеу арқылы балалардың интеллектуалдық, тапқырлық, ептілік қабілеттерін дамытуға ықпал ету.Балалардың жылдамдығын жетілдіру, жүйке жүйелерін шыңдау, тілін дамытып, ойда сақтау қабілеттерін дамыту.

Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру.

Әдістемелік нұсқау: «Талапай - ау, талапай, табылды ойын алақай»- деп қоржындағы асықтарды балалар алдына тастаймын. Балалар жарыса асықтарды «ханталапай» деп дауыстап асықтарды таласып, бөліп алады. Жинаған асықтарын санап, әр бала 5 асықтан тігіп ойынға қатысады. Хан асығы қолына түскен бала алғашқы болып ойынды бастайды. Асықтарды атады да, тигізген асықтарын ұтып алады. Тигізе алмай қалған жағдайда, мұғалім қойған тапсырмаға жауап береді. Егер ойыншы бала жауап бере алмаса, қатысушы басқа балалар жауап береді. Осылайша ойын жалғасады. Ойын соңында сұрақтарға дұрыс жауап беріп, асықты көп жинаған бала жеңімпаз атанады.

Ойын шарты: Ал, «Ханталапай» ойыны бүкіл қазақ жеріне кең тараған. Ойынға екеуден он адамға дейін қатысады. Асықтың көп болғаны жақсы. Көп асықтың ішінде біреуін қызыл түске бояйды. Сол асық «хан» деп аталады. Ойынды бастайтын бала асықтың бәрін қос уысына жинап алып, отырған балалардың алдына шашып жібереді. Балалар «ханның» қалай түскенін бақылап отырады. Егер «хан» бүк, шік, не тәйкі түссе, ойын бастаушы бала «ханның» түсуіне қарай жақын жатқан асықтарды бас бармақтың көмегі арқылы сұқ саусағымен итере ыршытып бір-біріне дәл тигізуі қажет. Тигізген асықтарды ол өзіне алады. «Ханды» жатысы «хандікіндей» ең соңғы асықпен ғана атып алады. Сондықтан асықтарды атқан кезде есепке, дәлдікке, мергендікке жүгінуге тура келеді.

Ойынның педагогикалық маңызы. Ойын бастаушы баланың қолы басқа асықтарға тиіп кетсе, сондай-ақ атқан асығы басқа асыққа барып тисе, ойынды келесі бала жүргізеді. Ал, «хан» алшы түссе, балалар жарыса «ханталапай» деп дауыстап, «ханды» өз қолына түсіруге тырысады. «Хан» кімнің қолына түссе, сол бала жеңіске жеткен болып есептеледі. Онда ойынды сол бала қайта бастайды.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Ойна, ойна, доптан айырылып қалма! **ҰІӘ міндеттері:** -гимнастикалық қабырғаның басына дейін бір әдіспен өрмелеу, одан келесі арқалыққа өтіп, төмен түсу жаттығуларын дұрыс жасай алуға бейімдеу. Допты жоғары лақтырып, екі қолмен қағып алуға жаттықтыру.	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Ғарыш әлеміне саяхатмузыкалық мәнерлілік құралдары мен сипатын егжей-тегжейлі ажырату қабілетін дамыту; -динамикалық ерекшелікті көрсете	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Футбол ойнаймыз (таза ауада) **ҰІӘ міндеттері:** -доппен жасалатын қимылдарды дұрыс жасай білуге жаттықтыру.Допты жоғары лақтырып, екі қолмен қағып алуға жаттықтыру. Жаттығу	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Ғарыш әлеміне саяхатмузыкалық мәнерлілік құралдары мен сипатын егжей-тегжейлі ажырату қабілетін дамыту; -динамикалық ерекшелікті көрсете	

	Дағды: Баланың қимыл-қозғалыс жүйесі мен арнайы даму факторларын интеграциялау, қолға арналған жаттығуларды жүріп келе жатып орындау, қол мен аяқ қимылдарын үйлестіре отырып үзіліссіз баяу жүгіру дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жалпақтабанның алдын алу, тыныс алу гимнастикаларын. **Түсінеді**: доппен орындалатын командалық ойындарды, жаттығудың маңыздылығын, допты аяқтың бас жағымен дөңгелетуді, өлең жолдарымен қимыл-әрекеттерді сәйкестендіруді. **Қолданады:** допты аяқ басымен қысып жүру, тізелерінің арасына қысып секіріп жүру дағдыларын, допты саусақтың басымен жеңіл, жұмсақ қайтару дағдылары мен кеңістікті бағдарлай білуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жаттығуы: «Допты тауып көр!».** Допты өздері таңдайды. Әртүрлі доптардың ішінен волейбол, футбол, баскетбол доптарын көзді жұмып тауып алады. Бұл доптардың басқа доптардан өзгешелігін айтып береді. **«Доптарды шеңберге қой!» ойын жаттығуы.** Допты әртүрлі жүргізіп жүреді, жүгіреді. Бір-біріне қақтығыспай шашырап жүреді, жүгіреді. «Допты шеңберге қой!» –	отырып, эмоционалды түрде ән айту, тыныс дұрыс алу; -музыка сипатына сәйкес таныс би қимылдарын қолданып, би ойластыру. «Қайырлы таң» (Е. Өміров) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Көңілді би» (И. Штраус) **Би шығармашылығы**: Өз беттерінше би ойлап шығару. **Ойындар, хороводтар:** «Қанша дыбыс» ойыны (Дидактикалық ойындар жинағынан) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Тамшылар» румын х.ә. (өңдеген Т. Попатенко)	денсаулыққа пайдалы екенін түсіндіру. **Дағды:** Допты жұпта бір-біріне лақтырып, түрлі қалыпта қағып алу, сол сәттегі жағдайды дұрыс бағалап, шешім қабылдау дағдыларын, допты екі аяқпен қысып, 2,5 метрге ілгері секіріп қозғалуды жалғастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жұпта жаттығулар орындау, допты бір-біріне ерекше тәсілдермен лақтыру, эмоциялық ахуалды қалыпқа келтіру. **Түсінеді**: «футбол» термині, ойын шарты, ойын кезіндегі қауіпсіздік ережелері, жаттығулардың маңызы, аяқ ұшының іш жағымен пас беру, әрекеттерін келісіп істеу. **Қолданады:** төрт аяқтап еңбектеу, тізесімен доп қысып секіру, доптың қозғалыс бағытын сақтай білу, жұппен келісіп әрекет ету. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Ойын жаттығуы:** «Әр нөмірді шақыру». Шақырылған нөмірлі ойыншылар ғана орындайды: «Артқа бұрыл!» командасы берілмейінше, бұрылмайды. Дұрыс дем алып, қозғалыс бағытын сақтауға тырысады. Залдың ортасы арқылы тізбекке, екі тізбекке қайта сап түзейді. Екі тізбек ойыншылары	отырып, эмоционалды түрде ән айту, тыныс дұрыс алу; -музыка сипатына сәйкес таныс би қимылдарын қолданып, би ойластыру. «Қайырлы таң» (Е. Өміров) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Көңілді би» (И. Штраус) **Би шығармашылығы**: Өз беттерінше би ойлап шығару. **Ойындар, хороводтар:** «Қанша дыбыс» ойыны (Дидактикалық ойындар жинағынан) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Тамшылар» румын х.ә. (өңдеген Т. Попатенко	

	дегенде доптарды құрсауларға тез әкеліп қояды. Допты қолына ұстап, әртүрлі жаттығуларды жүріп келе жатып орындау. **Түсіну деңгейі:** Допты аяқ басымен қысып жүреді. Залдың бір жағына екі қатарға тұрады. Допты аяқ басымен қысып, залдың екінші жағына дейін секіріп барады. Допты түсірмеуге тырысады. Жерден шұғыл итеріліп секіргенде қолмен серпіп көмектеседі. Бірқалыпты тыныс алуға тырысады. **Қолдану деңгейі:** «**Шапшаң доп»** (Баскетбол) Өлең жолдарына сәйкес қимылдар орындау. Допты жоғары лақтырып, қайта қағып алады. Допты жерге соғып, қағып алады. Қайта жоғары лақтырып, қағып алады да, қайта жерге соғады. Допты кеуде деңгейінен аспай секірту үшін күшін дифференциялау. Түрлі-түсті жүйрік доп Шалынбайды, шабады, Жиі, жиі жерге соғылып, Аласа секіріп барады. Секір, секір, секекте, Секір, төбеге жетпекке, Секір, секір, жетпейсің, Бізден қашып кетпейсің! **«Допты дәл беру»** (Футбол) Футбол добын бір-біріне дөңгелене тұрып оң аяғы және сол аяғымен беру. Қалауынша шеңберге тұрады. Допты оң аяқ пен сол аяқты алмастырып, күшін дифференциялайды. Допты		бір-біріне қарама-қарсы тұрады. Өз әрекетін жұптарындағы балалардың әрекетімен үйлестіреді. **Негізгі қимыл жаттығуларын орындау.** Футболшылардың жұппен орындайтын жаттығу түрлері. Алдымен 1 бала екіншіге, сосын 2 бала біріншіге қарай қозағалады. Қимыл-қозғалыстарын бұрыннан орындап келе жатқан қимыл түрлерімен байланыстырады. Қолдары мен аяқтарының қимылдарын үйлестіреді: **Түсіну деңгейі:** **«Қорғаушылар»** (6 рет). Аяқ басының арасына доп қыстырып секіріп жүру. Аяқтың ұшымен секіріп қонып, допты түсіріп алмауға тырысады. Алдымен 1 бала екіншіге қарай барып, орнына қайтып келеді де, сосын 2 бала біріншіге қарай қозғалады. Допты басымен итеріп, еңбектеп қозғалу. Алдымен 1 бала екіншіге қарай барып, орнына қайтып келеді де, сосын 2 бала біріншіге қарай қозағалады. **«Шабуылшылар»** Допты 2,5 м қашықтыққа әртүрлі тәсілмен апару – оң аяқпен, сол аяқпен, екі аяқпен. (9 рет). Аяқ басының ішкі жағымен сергек қимылдап, алдыға қарай, жұбына дейін алып бару. Педагогтің командасымен		

	аяқ басының ішкі жағымен тебеді. «И» дыбысын созып айту ми тамырларын тазартып, құлақ, көз жұмысы мен ұйқы бездерінің жұмысын жақсартады. Бастапқы қалып – еркінше тұру. Терең тыныс алады да, демін сыртқа баяу шығарып, «ииии» – деп дыбыстайды. Дыбысты ұзаққа созып, қолдарымен қимылдарды орындайды: екі алақанын алдымен маңдайына қояды, самайына, желкесіне, мойнына, кеудесіне, ішіне қояды.		допты алдымен бір аяқпен, сосын екінші аяқпен, сосын екі аяқпен бірге жүргізеді. Допты алысқа жібермей, доптың артынан үлгеруге тырысады. Доптың бағытын жоғалтпайды. **Қолдану деңгейі:** **«Қақпашылар»** (4 рет). «Артпен қарап, аяқтарының арасында допты қысып отыру» – бастапқы қалпынан допты лақтырады. 1– ойыншыға допты лақтырады. 1-ойыншы шапшаң орнынан атып тұрып, допты қағып алады. Барлық қимылдарында шапшаңдыққа тырысады. Ойын жаттығулары «Епті саусақтар» – допты жұпта екеулеп кішкентай бармақтарымен, сосын тек сұқ саусақтарымен, тек оң қолдарымен, тек сол қолдарымен, тек аяқтарымен, басқа да дене мүшелерімен ұстап қалу. Допты екеулеп кішкентай бармақтарымен ғана ұстап тұруға тырысады. Сосын тек сұқ саусақтарымен, тек оң қолдарымен, тек сол қолдарымен, тек аяқтарымен, басқа да дене мүшелерімен ұстап тұрады. Әрқайсысы өз әрекетін жұбымен келісіп істейді.		
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Наурыз** **Серуен кешені № 11** **Ауладағы бұталар мен өсімдіктерді бақылау** **Міндеттері**:- бұталар мен	**Наурыз** **Серуен кешені № 12** **Тастарды бақылау** **Міндеттері**: тастардың әртүрлілігімен және олардың қасиеттерімен	**Наурыз** **Серуен кешені № 13** **Топырақты бақылау** **Міндеті:** торф топырағының		

	кез келген ағаштардың тіршілік иелері екендігі туралы түсініктерін тиянақтау. **Бақылау барысы** **Көркемсөз** **«Көктем» Б. Жақып** Көктем келді бүгін, Күнім төкті нұрын. Сайрап барлық құстар, Ән салуға құштар. Түрлі_- түсті әйбат, Гүлдер шықты жайнап. Қызыл - жасыл аймақ, Қырға шықтық ойнап. Балаларға сұрақтар: *Көктем келгелі айнала қоршаған ортада қандай өзгерістерді байқадыңдар? *Ауламыздағы ағаштар бойында қандай өзгерістер бар? *Бұталар мен шөптерден қандай көктем бейнесін көріп тұрсыңдар? **Дидактикалық тапсырма:** Ауламыздағы ағаштардың қалай қыстап шыққанын қарау: сынған бұталар көп пе? **Еңбек:** Алаңдағы сынған ағаш бұталарын жинау, бұталар түбін тазалау. **Міндеті:** еңбексүйгіштікке баулу, бірлесе жұмыс істеу дағдыларын дамыту, істеген жұмыс нәтижесіне қуана білу. **Қимылды ойын:** «Кім аталған ағашқа тез жетеді?». **Мақсаты:** ағаш аттарын дұрыс атай білу, ойлау қабылеттерін дамыту, жылдамдыққа баулу. **Жаттығу ойыны:** Қозғалыстарын дамыту. **Мақсаты:** сапта дұрыс	таныстыру. **Бақылау барысы** Мектеп ауласындағы ойын алаңындағы бір ағаштың түбіне әртүрлі тастар салынған қапшықты тығу. Қапшық тығылған ағашты суреттеп айту. Қапшық табылғаннан кейін балалармен әңгіме өткізу. Тастар әртүрлі болады. Оларды жәй тас деп айтуға болмайды, себебі әр тастың өз ерекшелігі болады. Кейбір тастар бағалы, ал жәй тастардың да пайдасы өте көп. **Сұрақтар:** *Тастардың қандай түрлерін білесіңдер? *Асыл тастарды не үшін пайдаланады? *Жәй тастарды қай жерде, не үшін пайдаланады? *Гранит, мрамор тастарды көрген жерлерің бар ма, оларды не үшін пайдаланады? Тәрбиеші балалар жауабын толықтырып, түсіндіреді. *Балабақша ауласында, ғимарат құрлысында тастар бар ма? **Зерттеу жұмысы:** Мектеп ауласынан түсі, көлемі әртүрлі тастарды тауып, жинау. **Еңбек:** Ұжымдық жұмыс, мектеп аумағын тазалау. **Мақсаты:** ұжыммен бірлесе жұмыс істеуге,бастаған істі аяқтауға, біткен іске қуануға тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Бәйге». **Мақсаты:** нысанаға тез жетуге деген құлшыныстарын, жеңіске деген құштарлықтарын арттыру. **Жаттығу ойыны:** **«Қосаяқ»** Қозғалыстарын дамыту. **Мақсаты:** секіргіш жіппен секіруге жаттықтыру.	қыртысымен таныстыру . **Бақылау барысы** Біздің айналамызда шалшық көп. Ал, шалшықтар торфқа (шымтезек) бай болады. Торф-бұл әрі тыңайтқыш, әрі отын.ол қатты қызған кезде тез тұтанады. Торф дымқыл, жабысқақ, көктемде ылғал кезінде ол ауыр. Ол суды нашар өткізеді, егер ылғал торф үстімен өтсең, ол аяққиіміңе жабысып қалады. Сондықтан да бұндай соқпақпен (жолмен(жүрмеген дұрыс. Торфты атызға (жүйек) және ағаш түптеріне тыңайтқыш ретінде қосады.. **Зерттеу жұмысы:** Торфтың құрғақ және ылғал кесектерін салыстыру. Құммен торфты салыстыру; Жер қыртысы қай жерде тез кебеді. **Еңбек:** Ағаш түптері мен атызға торф тасу. **Мақсаты:** торфтың пайдалы қасиеттері туралы білімдерін тиянақтау. **Қимылды ойын:** «Күн-ай». **Мақсаты:** берілген кеңістікте белгі бойынша қашқандарды қуып жету, ойын шартын сақтау. **Жаттығу ойыны:** **«Сұр қоян»** Секіргіш жіппен жаттығу ойындары. **Мақсаты:** секіргіш жіпті алға, кері айналдыра		

	жүрулері мен жеңіл жүкірулерін тиянақтау **Мақал мәтел:** Бабасы еккенді, баласы орады. Сәуір айы су айы, мамыр айы гүл айы. Дана көптен, дәрі шөптен.		отырып секіруге үйрету. **Мақал-мәтел:** Жері байдың-елі бай. Қара жерге де, қамқорлық керек.		
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Аитжанова Аделя Алтай Сұлтан Архатұлы Әбілмансұр **Ойын жаттығулары:** **«Допты тауып көр!».** Допты өздері таңдайды. Әртүрлі доптардың ішінен волейбол, футбол, баскетбол доптарын көзді жұмып тауып алады. Бұл доптардың басқа доптардан өзгешелігін айтып береді.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Байтемір Айзере мен Ермекова Айбике Фигулардың атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауларын: текше, шар, цилиндр бекіту; көлемді пішіндер мен денелерді ажыратуға, осы пішіндерді қоршаған ортадан табу; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға, графикалық диктантты орындауға үйрету.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Байтемір Айзере Берікұлы Арнұр Дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлерін меңгеруге жаттығулар жасату, сөздерді дұрыс айтуға қалыптастыру.		
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Допты дәл беру» (Футбол)** **Міндеттері:** Баланың қимыл-қозғалыс жүйесі мен арнайы даму факторларын интеграциялау, қолға арналған жаттығуларды жүріп келе жатып орындау, қол мен аяқ қимылдарын үйлестіре отырып үзіліссіз баяу жүгіру дағдыларын қалыптастыру. **Дағды:** допты екі қолмен кезек домалату және екі аяқтың басымен қысып алып жүру, артқа қарай басынан асырып лақтыру арқылы қимыл-қозғалыс	**Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын: «Кім шапшаң?»** **Міндеттері:** геометриялық фигулар мен денелер туралы білімін қалыптастыру. **Дағды:** Талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау, зейін, жады мен ауызша сөйлеу дағдысын дамыту. **Ойынның шарты:** Қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, текше, шар, цилиндрге ұқсайтын заттарды атаңдар. Балалар атайды, неге ұқсайтынын	**Дидактикалық жаттығуы:** «Сөз тіркесі не дейді?» **Міндеттері:** Дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлерін меңгеруге жаттығулар жасату, сөздерді дұрыс айтуға қалыптастыру. **Дағды:** дыбыстарды ажыратып, сызбамен жұмыс істей алу дағдыларын дамыту. **Ойынның шарты:** Педагог: – Мен сөз тіркесін айтамын, не туралы екенін айтыңдар. Онымен салат жейміз – . . .(шанышқы).		

	дағдыларын дамыту. **Ойынның шарты:** Футбол добын бір-біріне дөңгелене тұрып оң аяғы және сол аяғымен беру. Қалауынша шеңберге тұрады.Допты оң аяқ пен сол аяқты алмастырып, күшін дифференциялайды. Допты аяқ басының ішкі жағымен тебеді.	қорытындылайды.	Нан кесеміз – . . .(пышақ). Оған тамақ пісіреміз – . . . (қазан). Онымен шай ішеміз – . . . (кесе). Оған отырамыз – . . . (орындық). Оған нан саламыз – . . . (нан салғыш). Оған ыдыс саламыз – . . . (сөре). Онымен сорпа құямыз – . . . (ожау). Оған тамақ саламыз – . . . (табақ).		
Балаларды үйге қайтару. Уақыты: 12.15					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару. **12:15**	**АТА-АНАҒА ПСИХОЛОГИЛЫҚ КЕҢЕС** **Бала тәрбиелеудің он ережесі.** 1.Баланды сүй! Яғни оның қасында барына қуан, ол өзі қандай болса, солай қабылда, оны қорлама, оны жәбірлеме, оны өзіне деген сенімділігінен айырма, оны нақақтан жазалама, оны өзіңнің сеніміңнен мақұрым етпе, сені жақсы көруіне жағдай тудыр. 2.Баланды қорға!Яғни оны жаны мен тәніне қауіпті нәрселерден сақта, тіпті-егер қажет болса-жеке мүдделерінді құрбан етіп, басынды қатерге байлай отырып қорға. 3.Балаңа жақсы үлгі бол! Оның бойына дәстүрлі құндылықтарға деген құрмет сезімін дарыт, өзің де сол құндылықтарға сәйкес өмір сүр, балаға жауапкершілік сезіммен қара. Балаға үй іші тату, қарттарын құрметтеп, жақсы көретін, барлық туған-туысқандармен және	**АТА-АНАҒА ПСИХОЛОГИЛЫҚ КЕҢЕС** **Бала тәрбиелеудің он ережесі.** 6.Баланың оңай болмаса да, өз бетімен өмірлік тәжірибе алуына жол қой! Бала өз басынан өткерген тәжірибені ғана мойындайды. Сенің жеке тәжірибелігің балаң үшін көп жағдайда құнсыз болып шығады. Оған өзінің жеке тәжірибесін жинақтауға мүмкіндік бер, тіпті бұл белгілі бір тәуекелмен байланысты болған күнде де солай істе. Шамадан тыс қорғаштаған, қауіптің қай-қайсысынан да «қамсыздандырылған» бала көп жағдайда әлеуметтік мүгедекке айналады. 7.Балаға адамдық бостандықтың мүмкіндіктері мен шектерін көрсет!Ата-анасы баланың алдымен әрқайсысының дарындары мен ерекшеліктеріне сәйкес адамның жеке басының дамуы мен тұлғалануының	**АТА-АНАҒА ПСИХОЛОГИЛЫҚ КЕҢЕС** 1. Балаларыңызды жетістік пен дәрежесі үшін емес, сол қалпында сөзсіз қабылдап жақсы көретіндігіңізді сездіртіңіз. 2. Қателескені үшін баланы кекетіп, бетінен алмаңыз, басқа балалармен оны салыстырмаңыз. 3. Баланың сұрақтарына жауап берген кезде шын және шыдамдылықпен жауап беріңіз. 4. Күнде балаңызбен жеке сөйлесуге уақыт бөліңіз. 5. Жас мөлшері әртүрлі адамдармен дұрыс қарым - қатынас жасауға үйретіңіз. 6. Баланың әрір жетістігі үшін мақтап отырыңыз. 7. Балаға баға бермеңіз, оның іс - әрекетін бағалаңыз. 8. Табысқа күшпен жетуге болмайды, сондықтан балаңызға күш көрсетіп, тапсырманы орында деп		

	досжарандармен етене жақын әрі шынайы байланыста болатын отбасы, ошақ қасы керек. Бала адалдық, кішіпейілділік, жарастық ұялаған отбасында өмір сүруге тиіс. Ата-ананың ерлі-зайыптылық адалдықты бұзуы, көре алмаушылық, арсыздық жолмен баю, балаға принципсіз байланыстар арқылы қандай да болсын пайда келтіру және т.б.-осының бәрі елдің ертеңгі азаматының моральдық бейнесіне мейлінше ұнамсыз әсер ететін «үлгі» құрайды. 4.Балаңмен ойна!Яғни балаңа қажет уақыт ажырат, оған қалай сөйлеп, қалай ойнау ұнаса, солай сөйлеп, солай ойна, оның ойындарына шындап ден қой, оның ұғым-түсініктер әлеміне бейімдел. 5.Балаңмен бірге еңбектен! Балаң жұмысқа қатысқысы келгенде, оны демеп жібер (үйде, бақта, бақшада). Балаң өсіңкірегенде шаруашылыққа қажетті барлық жұмыстарға қатыстырып үйрет. Қолы бос кездері мен каникул уақытында ол мектеп ұйымдастырған іс-қызмет түрлеріне қатысуға тиіс.	тамаша мүмкіндіктерін ашуға тиіс. Сонымен бірге оған кез-келген адам отбасында ...,ұжымда...және жалпы қоғамда өзінің іс-әрекеттерінің белгілі бір шектерін мойындауы және сақтауы тиіс екенін көрсету қажет (заңды ұстану және өмір салты ережелерін сақтау). 8.Баланы тіл алғыш етіп үйрет!Ата-анасы баланың мінез-құлқын қадағалап отыруға және оның іс-қылықтарын оның өзіне де, басқаларға да нұқсан келтірмейтіндей етіп бағыттап отыруға міндетті. Баланы белгіленген ережелерді сақтағаны үшін қолпаштап отырған жөн! Алайда қажет болған жағдайда жаза арқылы ережелерді құрметтетіп отыру керек. 9.Баладан пісіп–жетілу сатысына және өзіндік тәжірибесіне сәйкес шама-шарқы жететін пікірлер мен бағаларды ғана күт! Бала осынау соншама күрделі дүниеде бағдар жасап үйренгенше, оған ұзақ уақыт қажет. Оған қолыңнан келгенше көмектес, және де жинақтаған тәжірибесі мен өзінің пісіп-жетілу сатысына сәйкес өзіндік пікірін немесе қорытындысын айта алатын кезде ғана баладан оларды талап ет. 10.Балаға еске түсіруге болатын құндылыққа ие әсерлерді басынан кешіруге мүмкіндік бер! Бала да, үлкендер сияқты, әсерлермен «қоректенеді», олар балаға басқа	талап етпеңіз. 9. Баланың қателік жіберуге құқығы бар екенін айтыңыз. 10. Баланың «бақытты кездер банкісі» туралы ойлаңдар.		

		адамдардың өмір-тіршілігімен және айналадағы дүниемен танысуға мүмкіндік береді.			

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

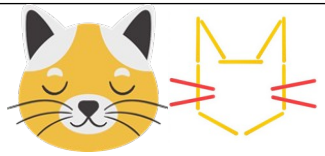
Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Сынып/Топ: Мектепалды сынып
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 01.04.-04.04. 2024-2025 оқу жылы
Апта дәйек сөзі: Ар-намыс қана тәуелсіздікке тірек бола алады
Еңбекқорлық және кәсіби біліктілік айы

Күн тәртібінің үлгісі	**Дүйсенбі**	**Сейсенбі 01.04.25**	**Сәрсенбі 02.04.25**	**Бейсенбі 03.04.25**	**Жұма 04.04.25**
Балаларды қабылдау	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
		Сауат ашу негіздері – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сауат ашу негіздері» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Суреттерді сөйлетіп,құрай біл» **Аннотация:** «Суреттерді сөйлетіп,құрай біл»дидактикалық ойыны	**Көркем әдебиет** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Көркем әдебиет» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Бағбанға не қажет?» **Аннотация:** «Бағбанға не қажет?»дидактикалық ойыны 5-6 жастағы	**Сөйлеуді дамыту** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сөйлеуді дамыту» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Мен ғарышкер боламын» **Аннотация:** «Мен ғарышкер боламын» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға	**Қоршаған ортамен танысу** - тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **Құзыреттілік:** «Қоршаған ортамен танысу» **Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру: «**тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Жануарларды ажырата біл» **Аннотация:**

		5-6 жастағы балаларға арналған және әртүрлі дыбыстан басталатын заттық суреттер арқылы сөйлемдерді дұрыс құратуға үйрету,фонематикалық қабылдауын дамыту.Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту.Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері:** - сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, ретін сақтай отырып сөйлем құрауға жаттығуды жалғастыру; **Дағды:** - қарапайым сұрақтарға жай сөйлеммен жауап беру, артикуляциялық моторикасын жаттықтыру, сөйлеу кезіндегі тыныс алуды және дикцияны дамыту. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: Санағыш таяқшалары **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ортада 2 үстел қойылып, оның біріншісіне санағыш таяқшалары ал, екіншісіне ұқсас заттар қойылады. Үстелдегі заттар арасынан осы пішінге ұқсас затты табады.Табылған зат жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: Құрастырылған заттарға байланысты жұмбақтар шешу. **Ойынның нұсқаулары**: Құрастырылған	балаларға арналған және өсімдіктер жөніндегі білімдерін бекіту,көктемгі адам еңбегі туралы, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау дағдысын дамыту,өсу орнына қарай өсімдіктерді топтастыру. Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту.Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері:** Балаға Бағбанның еңбегі туралы түсінік беру, атын дұрыс атауға жаттықтыру және олардың адам еңбегіне қажет ететін ортасы туралы түсініктерін бекіту;-тез ойлау қабілетін,белсенділігін артыру; -Балаларға бау-бақша туралы ұғымын қалыптастыру. **Коррекциялығы:** бағбанның бау-бақшаға байланысты көрнекіліктер пайдалана отырып, баланың ой - өрісін дамыту,көңіл-күйді басқару қабілетін дамыту. **Дағды:** Сөздік қорларын молайтып, байланыстыра сөйлеуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Қоршаған ортамен танысу,сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Үстел үстіне бірнеше суреттер болады,балалар өз ойларымен құрастыру.Әр бала өздері таңдап	арналған және көру,тыңдау,есте сақтау,қиялдау,ойлау қабілеттерін, зейіндерін,сөйлеу мәдениетін, дүниетанымдарын кеңейтіп,шығармашылық арқылы ұсақ саусақ моторикаларын дамыту,заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері: -** ғарышкерлердің қызметі жайлы ұғымдарын қалыптастыру,ғаламшарлармен таныстыру; - ғарышқа жасанды ғарыш кеңістігін(планетарий) ұйымдастырып саяхатап,ғарышкерлер,ғалашарлар,ғарышты зерттеу жайлы мағлұматтар беру арқылы білімдерін бекіту. **Дағды:** - білімдерін толықтыра түсу, ғарыш жайлы білетіндерін әңгімелету, құрастыра білуге, түстердің үйлесілімділігін үйрету,танымдық қабілеттерін арттыру,іске тиянақты түрде дағдыландыру. **Кіріктірілген:** көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Қосымша жабдықтар**: тақырыпқа байланысты суреттер, ғарышкерлер суреттері. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** **1 ойын нұсқасы**: Ойын үстел үстінде, зымыран ойыншығының жанында	«Жануарларды ажырата біл» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала жануарлардың түрлерін білуге, сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. Балалардың айтылған ойды тыңдауға және ұғыну зейінін дамыту. **Міндеттері: -** жануарлар туралы білімдерін бекіту; - табиғатқа, ондағы тіршілікке қамқор болуға тәрбиелеу; үй және жабайы жануарлар туралы түсінік беру, атын дұрыс атауға жаттықтыру және олардың тіршілік ететін ортасы туралы түсініктерін бекіту.- танымдық, есте сақтау қабілеттерін, сөздік қорларын арттыру. **Дағды:** Әңгімелету арқылы есте сақтау, ойлау қабілеттерін арттыру, өз ойларын еркін, әрі нақты жеткізе білуге дағдыландыру, ойын арқылы сөздік қорларын молайту. **Коррекциялығы:** үй және жабайы жануарларға байланысты көрнекіліктер пайдалана отырып, баланың ой - өрісін дамыту.Кейбір жабайы жануарлардан өзің қорғау,абайлауға бағыт бағдар беру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді

		жұмыстарын қандай геометриялық фигураларға ұқсайды,атауларын жатқа айту.Осы санағыш таяқшалары арқылы тағы не құрауға болатыны жайлы әңгімелеу. **Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады).** Ү -ү –тү-түл-кі – түлкі. І -і -пі –кір-пі – кірпі. **Қолдың саусақтарын дамытуға арналған жаттығу** **«Доп» жаттығуы** Добым, добым, домалақ, Қайда кеттің домалап? Секіресің, зырлайсың, Бір орныңда тұрмайсың. **Қосымша жабдықтар**: ***1.Жұлдыз*** *Көп моншақ үй үстіне* *қойдым шашып,* *Қарасам толып жатыр* *көзін ашып.* *Үйіме сәулеленіп түссе* *жарық,* *Кетеді әлгі моншақ бәрі* *қашып.* **2.Үй** Төрт қарны бар, Бір аузы бар. **3. Мысық** Мұртын сипап күн бойы, Бетін сусыз жуады. Тысырды аңдып түн бойы, Тышқанды көп қуады.	алынған алдындағы тапсырмаларын орындайды. Әр Бағбанға қажетті құралдарды дұрыс тауып атаса,сол жеңіске жетеді. **Ықтимал күрделендіру**: Егер тапсырмаларды уақытынан бұрын орындалса онда дидактикалық,үстел үсті ойындарына байланысты кіріктірілген тапсырмалар беріледі, баланың өз қалаулары бойынша . **Ойынның нұсқаулары**: Үстел үстінде суреттерді көрсете отырып,не жасырылғанын бала іздеп табады.Балалар суреттерді тауып, сұрақтарға жауап береді,әңгіме құрастырады. **Тыныс алу жаттығуы:** Таза ауада тыныс ал. **Саусақ жаттығуы:** Бір, екі – еңкей, Бүгілмесін тізең. Үш-төрт шалқай Иілмесін тізең. Қолды көтер аспанға Саусақты соз, жасқанба. **Сергіту сәті:** *Саябаққа барамыз,* *Жүзім теріп аламыз.* *Жүзім теріп аламыз,* *Себетке біз саламыз.* **Тіл ұстарту жаттығуы:** Доп-доп, Доп, доп, дөңгелек, Көп-көп, Көп, көп, көбелек. Гүл-гүл, Көбелекке гүл керек, Су-су, Ал гүлге жаңбыр мен су керек.	өткізіледі. Суреттерге қарап,жартысын,үлгі бойынша орналастыру,ғарышкерлерді киіндіру. **2 ойын нұсқасы:** Барлық суреттер үстелге қойылған. Бала өзіне ұнаған кез келген суретті алып, көлеңкесіне сәйкес суреттермен сызып қосу.Төрт бала кезекпен суреттерді алып ойнай алады. **3 ойын нұсқасы:** - постер арқылы,зымыран алгоритмін құрастыру, ғарыш әлемі тірек сызбалар мен ғарышкер схема (кесте, диаграмма, кластер) үлгі бойынша құрастыру. **Ықтимал күрделендіру:** Жерді қоршаған бүкіл дүние – Ғарыш деп аталады екен, Ғарыш әлемі кең байтақ!Оны адамзат әлі толығымен зерттеп болған жоқ. *Ғарыш әлемінде көптеген ғаламшарлар бар. Меркурий, Венера, Жер, Марс, Юпитер, Сатурн, Уран, Нептун, Плутон.* (суреттері көрсетіледі) **Меркурий**-ең жеңіл күнге жақын орналсқан. **Шолпан**-қызғылт сары дақтары бар ,екі серігі бар ғаламшар **Жер**-таңға жуық және кешке қарай көрінетін жұлдыз **Марс**— тіршілік белгілері бар жалғыз ғаламшар **Юпитер**-ең үлкеніғаламшар **Сатурн**-сақиналар жүйесі бар ғаламшар	дамыту,көркем әдебиет,дене шынықтыру,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: суреттері салынған үлкен картаның астындағы бос тор көздер,тиісті жануарлар. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ойын бес үй,орман,шөл,африка,су жануарларына сәйкес келетін үлкен бес шеңберден тұрады: Тапсырма: әрбір жануарларға сәйкес 6 шағын картаны таңдап, қойылған картаны осы осы жануарларға неліктен қолайлы екенін түсіндіру керек. **Ықтимал күрделендіру**: Жануарлардың дыбысталу жайын сұрау,үлгі бойынша. Жылқы — кісінейді, шұрқырайды, оқыранады, арқырайды. Сиыр — мөңірейді, өкіреді, азынайды. Қой-ешкі — маңырайды, мекіренеді. Түйе — боздайды. Шошқа — шыңғырады, қорсылдайды. Ит — үреді, ырылдайды, арсылдайды, үілдейді, қыңсылайды. Мысық — бырылдайды, мияулайды. Тышқан — шиқылдайды. Қаз — қаңқылдайды, шаңқылдайды. Үйрек — барқылдайды, қыңқылдайды. Мекиен — қыт-қыттайды. Әтеш — шақырады. Бүркіт — саңқылдайды, бістәктайды.

4. Керік

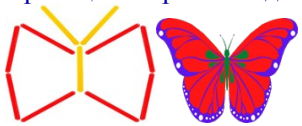
Мойыны сорайған,
Сирағы серейген.
Теңбіл шұбар терісі,
Шөлдегі аңның ірісі.
Жонында жалы бар,
Бұл қандай жануар.

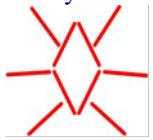
5. Көбелек

Гүл ұшып гүлге қонады,
Гүл бақшам гүлге толады.

6. Қоңыз

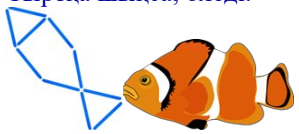
Ұшқанда өлең айтады,
Қонғанда жер қазады.
Мұны да ойлап көріңіз,
Шешуін кім табады?

7. Балық

Суда өседі, өнеді,
Сыртқа шықса, өледі.

8. Кітап

Жаны жоқ болса да,
Ақылды адам ісін істейді.

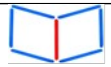
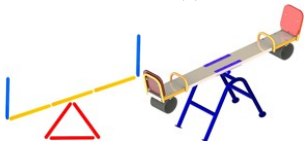
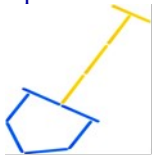
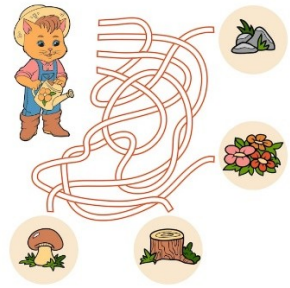
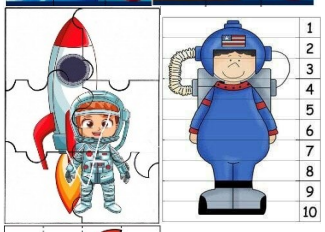
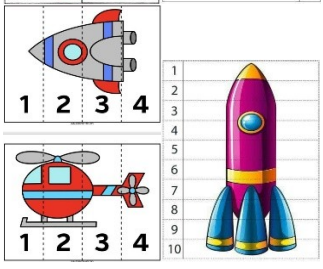
Қосымша жабдықтар:

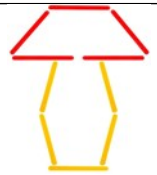

Уран-негізінен мұздан тұратын көгілдір түсті ғаламшар
Нептун-күнен ең алыс орналасқан үнемі жел болып тұратын ғаламшар.
Тіл ұстарту жаттығуы:
Үш-үш,бір, екі, үш,
Ұш-ұш,ғарышқа тез ұш.
Артикуляциялық жаттығулар:
«Зымыран-Ұшақ»
Мақсаты: Балалардың есте сақтау, зейіндерін дамыту.
Зымыран- қолымызды жоғару көтеріп, ш-ш-ш-ш-ш-ш дыбысын дыбыстаймыз;
Ұшақ- қолымызды созамыз, с-с-с-с-с дыбысын дыбыстаймыз.
«Зымыран» атты ұсақ саусақ моториканы дамытуға арналған ойын.
Мақсаты: Ұсақ саусақ моториканы, ойлау қабілеттерін дамыту.
Алақанды ашамыз
шапалақтап аламыз
Саусақтарды билетіп,
Зымыранмен от алып,
Ғаламшарға ұшамыз
Ұшып,ұшып аламыз
Шапалақты соғамыз
Біз өсенде ғарышкер боламыз.
«Шаршасақ, дем алайық»
«Күн мен Ай» сергіту сәті
Балалар жұлдыздарға айналып, шеңбер құрады. Күн мен Айдың бетпердесін киген балалар ортада тұрады.
«Күндіз күннің жарығынан жұлдыздар көрінбейді» деген сөздер айтылғанда «ай» мен «жұлдыздар» отырады.

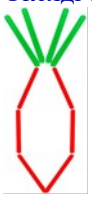
Торғай — шырылдайды.
Бұлбұл — сайрайды.
Қарға — қарқылдайды.
Безгелдек — безектейді.
Сауысқан — шықылықтайды.
Бөдене — бытпылдайды.
Шыбын — ызыңдайды.
Бөгелек — ызылдайды.
Бәкішек (шегіртке)— тызылдайды.
Жылан — ысылдайды, суылдайды.
Бақа — бақылдайды.
Аю — ақырады, өкіреді.
Қасқыр — ұлиды, ырылдайды.
Түлкі — ырсылдайды, шәңкілдейді.
Күзен — шақылдайды.
Суыр — шулайды.
Борсық — пырсылдайды.
Құндыз — сыңсиды.
Арыстан — гүрілдейді, ақырады.
Жолбарыс — күркілдейді, бұрқанады, т. т.
Ойынның нұсқаулары:
Суреттерді сәйкестендіру.Сол суреттерге қарап әр жануарлардың сәйкестігін табасыңдар. Әр бала жеке-жеке жауап береді. Үй жануарларын, дала жануарларыннан ажырата отырып қосу.. Үй жануарлары мен дала жануарларының қайда тіршілік ететінін біле отырып суреттегі реттіліктері мен графикалық элементтер бойынша жұмыстану..
Зерттеу жұмыс: Үй жануары сиыр өнімі қатық,құрт дәмін сездірту.
Гипотеза:Төрт түліктің түрлерімен жан-жақты

		  . **9. Әткеншек** Жоғары төмен, Ойнатамыз тербетіп. Жауабын сен, Таба ғойшы тездетіп. **10. Күрек** Жұмылмайтын жұдырық, Бүгілмейтін білек. **11. Орындық** Аяғы төртеу, жүре алмайды, Не жатып бір сәт те дем алмайды. Отырған адамға дап – дайын, Тік ұстап тұрар тақтайын. **12. Кеме** Ақ шатырлы бір қала, Суда жүзіп жүр дара. **13. Саңырауқұлақ** Аяғы бар,қалпағы бар, Орманда ол өседі.	 	«Кеш батып, түн болды» дегенде «ай» көтеріліп, әуен дыбысы арқылы «жұлдыздар» өздерінің жарық сәулесін түсіре бастайды (балалар орындарынан тұрып билейді) Әуен біткенде күн көтеріліп, ай мен жұлдыздар орындарына отырады. **Қосымша жабдықтар**: 	танысып, адам өміріндегі маңыздылығын анықтау. **Өзекті сұрақ: Сиырдың пірі** -Зеңгі баба адам өмірі үшін маңызы бар ма? **«Сиырдың сүті – тілінде»** Сиыр малы момақан, қазақтар үшін көбінесе тамаққа жараған, **ет, сүт, айран, қаймақ, май, құрт,ірімшік** осы сиырдың берген берекесі болған. Сиырды кейде көшке де, егіске де пайдаланып отырған.Дегенмен, сиыр да үйдің берекесі, айран - сүттің көзі,балаларының асыраушысы ретінде қадірлі мал болған. **Сиырды жасына қарай: бұзау,торпақ, тана, тайынша,қа- шар, құнажын, дөнежін, сиыр, өгіз, бұқа** деп атаған. **Сиырдың пірі** -Зеңгі баба, төлі-бұзау.Сиырды-«аухау-аухау» деп шақырады. **Сиырдың төлдеу мерзімі** -9 ай. Сиыр малы момақан, қазақтар үшін көбінесе тамаққа жараған, ет, сүт, айран, қаймақ, май, құрт, ірімшік осы сиырдың берген берекесі болған. **Сиырдың пірі** - Зеңгі баба, төлі-бұзау.Сиырды- **«аухау-аухау** » деп шақырады. **Сиырдың төлдеу мерзімі** -9 ай. **Дамытушылық жаттығулар:** **Тіл ұстарту:** Ян – ян – ян – секеңдеген ақ қоян, Ю – ю – ю – қорбаңдаған аю,

14. Сәбіз

Жаздай інге тығылып,
Жатқан қызыл түлкіні.
Құйрығынан суырып,
Әкелді әжем бір күні.

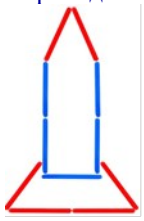

15. Ту

Айнымайды аспаннан,
Көгілдір оның бояуы.
Оны халық қашанда,
Биікке іліп қояды.

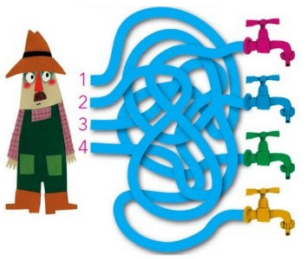
16.Зымыран

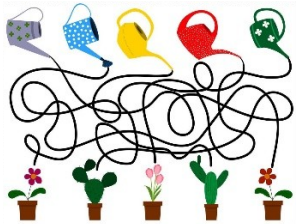
Ұшады қанатсыз,
Зырлайды аяқсыз.

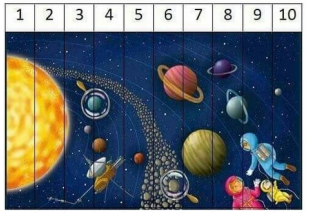

17. Шырша

Жасыл ине киімім,
Жайлаймын тау биігін.
Жаңа жылды тойласаң,
Төріңдемін үйіңнің.

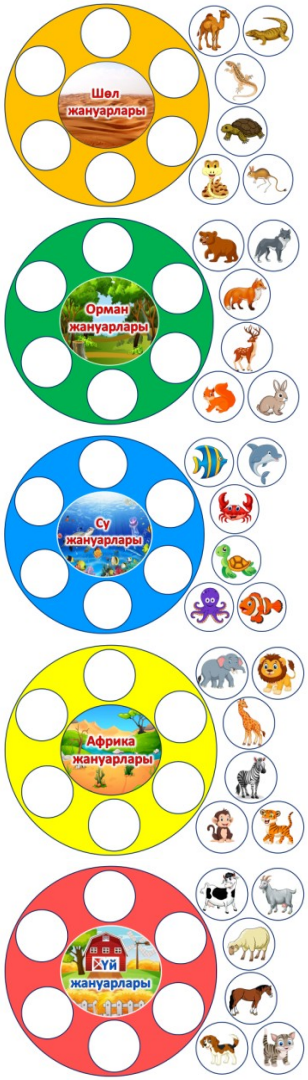

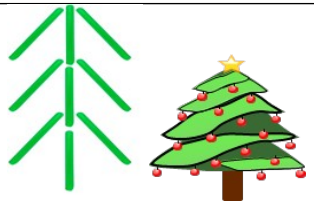
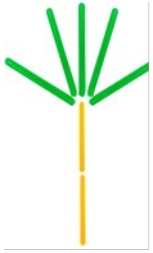
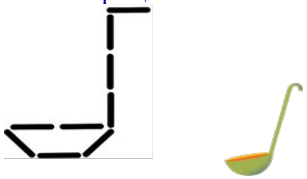
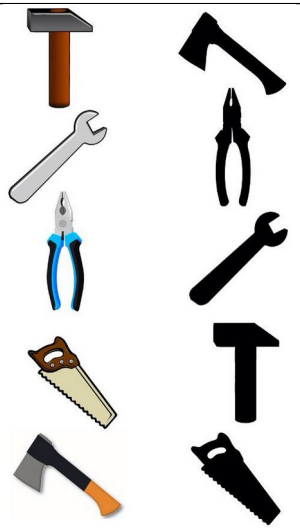
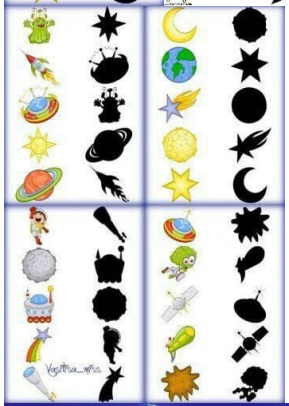
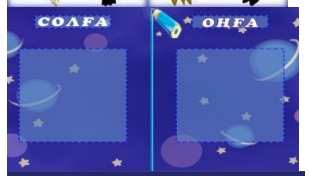
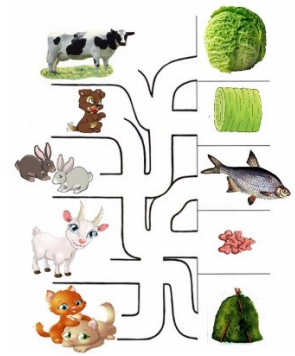
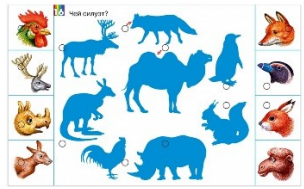
Кі – кі – кі – бұл айлакер түлкі,
Қыр – қыр – қыр – бұл көкжал қасқыр.

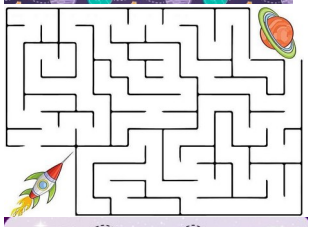
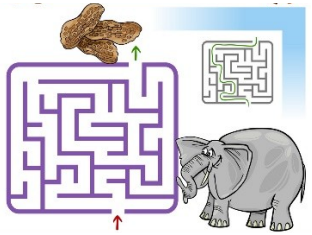
Сауықтыру сәті:

Орнымызда тұрайық
Қолымызды созайық
Қозы, лақ, болып секіріп
Құлын болып, ойнақтап
Бота болып бұрандап
Бұзау болып мөңіреп
Орнымызды табайық.

Қосымша жабдықтар:

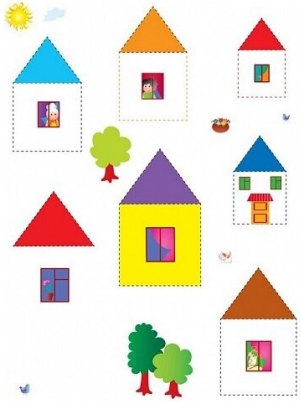
		 18. Пальма ағашы Сыйдиған бойы – Сырықтай, Жапырағы үлкен – Ұлтандай. Даңғарадай баскиім, Басына киген сұлтандай. **19. Хат** Аяғы жоқ жүреді, Аузы жоқ сөйлейді. **20. Ожау (шөміш)** Басы құдық – Сабы сырық. 	 	 	

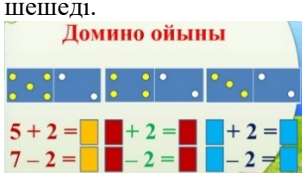
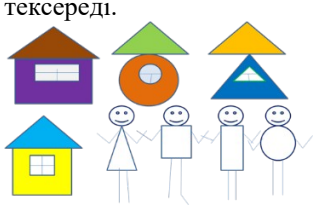
				   	 11
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.		**№ 14** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі кішкентай доппен орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2 – қолдарын жоғары көтеріп, допты сол қолына алу; 3 – қолдарын екі жаққа созу; 4 – б.қ. (8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2 – оңға бұрылып, допты еденге ұрып, қайта екі қолмен қағып алу; 3-4 –	**№ 15** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі кішкентай доппен орындалатын жаттығулар** **№ 2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: еркін тұру. Допты кеудесінен жоғарыға көтеру; жоғары, қайта кеудесіне, төмен, қайта кеудесіне ауыстыру. (8–10 рет) 2.Б.қ.: еркін тұру. Қолдарын кеуде тұсына қою; оңға (солға) бұрылу; доп ұстап тұрып, қолдарын бұрылған	**№ 16** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі үлкен доппен орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1-2– допты басынан асырып барып, артқа жіберіп, аяқ басына көтерілу, демін ішіне тарту; 3-4– б.қ. – демін сыртқа шығару. 10 рет қайталау. 2.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын бүгіп, доп алып тұру. 1-2– доп ұстаған қолын жанына	**№ 17** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі үлкен доппен орындалатын жаттығулар** **№ 2 жаттығулар кешені** 1.«Допты жоғарыға». Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1 – қолдарын бүгіп, допты кеуде тұсына ұстау; 2 – допты жоғары көтеру; 3 – допты кеуде тұсыны ұстау; 4 – б.қ.қ. (8 рет). 2.«Отырып-тұру». Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолын бүгіп, доп

		б.қ. (8 рет) 3.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– алдыға еңкею, допты сол аяғының артынан сол қолына алу; 3-4– денені түзеп тұру, сол қолдан оң қолға допты ауыстыру. (8 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– отырып, допты еденге ұрып, қайта қағып алу; 3-4– б.қ. (8 рет) 5.Б.қ.: тізерлеп тұру. Өкшелеп отырып, допты оң қолына алу; 1-4– оңға иілу; допты оңға қарай сыртқа домалату; 5-8– б.қ.: сол жаққа қайталау (8 рет) 6.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын беліне қою, допты еденге қою. Допты айналып, оңға (солға) екі аяғын кезектестіріп секіріп айналу мен жай жүрісті алмастырып орындау.	жағына апару. (8–10 рет) 3.Б.қ.: тұру, алға еңкею, допты оң (сол) аяқтарын айналдырып дөңгелету, денесін қайта түзеу. (8–10 рет) 4.Б.қ.: еденге қолдарын арт жағында жерге тіреп отыру; допты екі аяғының басымен қысып ұстап, түсіріп алмай, аяқтарын бүгу, қайта созу. (8–10 рет) 5.Б.қ.: арқасына шалқалап, қолдарына допты басынан асырып ұстап жату; арқасынан ішіне, ішінен арқасына қарай аударылып, дөңгелеу. (8–10 рет) 6.Б.қ.: оң аяқ, сол аяқпен бір орында тұрып, аяқтарын кезектестіріп, секіру. (2-3 рет).	қарай апарып, оңға (солға) бұрылу; 3-4– б.қ.: аяқтарын бүкпей, түзу ұстау. 5 рет қайталау. 3.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1-3– оңға (солға) иіліп, допты аяғынан айналдыра дөңгелету; 4- б.қ. 4 рет қайталау. 4.Б.қ.: арқасымен шалқалап жату, допты басынан жоғары көтеру. Допты бір жағынан екінші жағына өзін айналдыра дөңгелету. 5-6 рет қайталау. 5.Б.қ.: қолын артынан еденге таянып отыру, допты балтырының тұсына қою. 1-2– аяқтарын түзу созу, жоғары көтеріп, допты балтыр тұсымен оңға-солға дөңгелету; 3-4– б.қ. Басын төмен түсірмеу. 4–6 рет қайталау. 6.Б.қ.: етпеттеп жатып, допты түзу аяқтарының ортасына қысу; қолдарының шынтағымен еденге тірену; аяқтарын допты түсірмей бүгу, жазу. 3–5 рет қайталап, үзіліс жасап, 4–6 рет қайталау.	алып тұру. 1 –отыру, допты алдына шығару; 2 – тұру, б.қ.қ. (8 рет). 3.«Еңкею». Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолына доп алып кеуде тұсына ұстап тұру. 1оң аяғына қарай иілу; 2-3 – допты оң жағына оң қолымен домалату, екі қолымен алу; 4 –б.қ.қ. (8 рет). 4.«Қайық». Б.қ.– етпетінен жатып, аяқтарын біріктіру, допты қолдарында ұстау. 1-3 – қолдарын жоғары көтеру, допқа қарау; 4 – б.қ.қ. (8 рет) 5.«Отырып иілу». Б.қ.: отыру, аяқтарын аздап ашу, допты арасына қою; 1-2 – аяқтарын бүкпей допты ілгері домалату; 3-4 – допты артқа дөңгелету. 6.«Секірулер». Б.қ.: – аяқтарын аздап ашу, допты еденге қою. Допты айнала екі аяқпен секіріп жүру. 8 рет
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық		**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет** **Менің Отаным Қазақстан** **Мемлекеттік әнұран**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты: 8.30		**Дүйсенбі**	**Сейсенбі 01.04.25**	**Сәрсенбі 02.04.25**	**Бейсенбі 03.04.25**	**Жұма 04.04.25**
			Сауат ашу негіздері **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Мүсіндеу** **Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 8.30						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша			**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын,	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті.	1.Математика негіздері– ойын, зерттеу іс-әрекеті.	1. Сауат ашу негіздері- тілдік қарым-қатынас, ойын,

ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	.	танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ойнай отырып оқимыз. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерді буынға бөлуге, дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлерін меңгеруге жаттығулар жасату арқылы сөздерді дұрыс айту машықтарын қалыптастыру; -ойындар арқылы логикалық ойлауларын, есте сақтау қабілеттерін дамыту; -ұжым болып тапсырмаларды орындату арқылы ұйымшылдыққа тәрбиелеу. **Дағды**: жасырылған сөзді, сипаты арқылы табу, сөздің неше дыбыстан тұрғанын анықтайуы, берілген буынның жалғасын табу дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жасырылған сөзді, сипаты арқылы табады, сөздің неше дыбыстан тұрғанын анықтайды, берілген буынның жалғасын табады. **Түсінеді:** қарама-қарсы сөздерді түсінеді**.** **Қолданады:** буынға бөлуде сызбаны қолданады, дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстарды	**ҰІӘ тақырыбы:** Үстінде-астында, алдында-артында,оң жақта-сол жақта. (тілдік қарым-қатынас) **ҰІӘ міндеттері:** -балаларды қағаз парағының бетінде бағдарлау (жоғарыда, төменде, оң жақта, сол жақта); жад пен кеңістіктік ойлауды дамыту білігін қалыптастыру; -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. **Дағды: «**жоғарыда, төменде, оң жақта, сол жақта, ортада» ұғымдарын қолдана отырып,белгілі бір затты оның орналасқан орнын сипаттау бойынша таба алу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді: «**жоғарыда, төменде, оң жақта, сол жақта, ортада» сөздерін айтуды; **Түсінеді:** қағаз бетінде бағдарлауды; **Қолданады: «**жоғарыда, төменде, оң жақта, сол жақта, ортада» ұғымдарын қолдана алуды, белгілі бір затты оның орналасқан орнын сипаттау бойынша таба алуды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Суретпен жұмыс** Педагог қандай да бір заттың суретін тауып, анықтауды сұрайды: оның оң жағында не орналасқан,	ҰІӘ тақырыбы: Үстінде-астында, алдында-артында,оң жақта-сол жақта. (танымдық іс-әрекеті) ҰІӘ міндеттері: -балаларды қағаз парағының бетінде бағдарлау (жоғарыда, төменде, оң жақта, сол жақта); жад пен кеңістіктік ойлауды дамыту білігін қалыптастыру; -есте сақтау, сөйлеу, назар аудару дағдыларын дамыту. Дағды: «жоғарыда, төменде, оң жақта, сол жақта, ортада» ұғымдарын қолдана отырып,белгілі бір затты оның орналасқан орнын сипаттау бойынша таба алу дағдыларын дамыту. Күтілетін нәтижелер: Меңгереді: «жоғарыда, төменде, оң жақта, сол жақта, ортада» сөздерін айтуды; Түсінеді: қағаз бетінде бағдарлауды; Қолданады: «жоғарыда, төменде, оң жақта, сол жақта, ортада» ұғымдарын қолдана алуды, белгілі бір затты оның орналасқан орнын сипаттау бойынша таба алуды. Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану. Білу деңгейі: Суретпен жұмыс Педагог қандай да бір заттың суретін тауып, анықтауды сұрайды: оның оң жағында не орналасқан, оның астында ненің суреті бейнеленген,	танымдық іс-әрекеті. ҰІӘ тақырыбы: Дыбыстық талдау. ҰІӘ міндеттері: -сөзге дыбыстық талдау жасау дағдыларын жетілдіру; -суреттерден дауыссыз дыбыстан басталатын сөздерді тауып сөйлем құрату, қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстардың анықтату арқылы ойлау қабілеттерін дамыту; -әрқашанда ақжарқын жүруге тәрбиелеу. Дағды: дауыссыз дыбыстан басталатын заттарды анықтау, сөздерді буынға бөлу, дыбыстық талдау жасау дағдыларын қалыптастыру. Күтілетін нәтиже: Жасайды: дауыссыз дыбыстан басталатын заттарды анықтайды, сөздерді буынға бөледі, дыбыстық талдау жасайды. Түсінеді: қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстардың жасалу жолын түсінеді. Қолданады: дыбыстарды ажыратады, буынға бөледі. Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану. Білу деңгейі: «Жалпы атауын айт» дидактикалық ойыны. 1.Қайың, терек, шырша – . Сызғыш, дәптер, кітап, қаламсап – ... Манты, ет, сорпа, палау – . Орындық, үстел, сөре, диван – ... «Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау. Дыбыс деген не? Дыбыстар қандай болып бөлінеді?

		қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? 10.Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? **Дидактикалық ойын-жаттығу: «Жалауша»** Педагог қандай да бір дыбысты айтады, егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. **Түсіну деңгейі:** Дидактикалық жаттығу: «Тиісті белгіні көтер» Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызыл дөңгелекті көтереді. **Дыбыстық жаттығу: “Ұйқасын тап”** Педагог буынның аяғын айтады, балалар ұйқас сөзді тауып жалғастырып айтады. Ау-ау-ау, не деген биік **тау.** Гер-гер-гер, науқасты емдейтін . . . (дәрігер) Тік-тік-тік, қыста кидің . . . (етік) Қан-қан-қан, жайды әжем . . (дастарқан) Яр-яр-яр, тұздағынымыз . . . (қияр) Тап-тап-тап, оқып отырмын (кітап) Қы-қы-қы, жайылып жүр . . (жылқы) Иыр-иыр-иыр, сүті қою . . (сиыр) Не-не-не, қолыма кірді . . .	оның астында ненің суреті бейнеленген, берілген заттың үстінде оң жақта не орналасқан және т.с.с. Тапсырманы өзгертуге болады, педагог: оң жақтағы жоғарғы бұрышта; парақтың төменгі жиегінің бойында; -парақтың ортасында және т.с.с. орналасқан мына заттарды атауды немесе көрсетуді сұрайды. **Түсіну деңгейі: Шағын топтармен жұмыс.** **«Суретті тап» дидактикалық ойыны** Карточкалармен жұмыс ұсынады: Әрбір топта суреттері бар карточкаларды қараңдар. Одан кейін, мысалы, оң жақтағы жоғарғы бұрышта орналасқан суретті көрсетуді (фишкамен жабуды) ұсынады. Жаттығу бірнеше рет қайталанады. Мұқият тыңдап, заттардың орналасуын атайды. Карточкаларды қарайды. Педагогтің нұсқауы бойынша іс-қимыл жасайды. **Қолдану деңгейі:** **Дәптермен жұмыс** **1-тапсырманы** орындауды ұсынады. Суретке қарайды. Сөреде тұрған ойыншықтардың орналасуын айтады. Маймыл қандай сөреде отыр? (Оң жақтағы жоғарғы.) Оның жанында қандай заттар бар? (Бұл сөреде	берілген заттың үстінде оң жақта не орналасқан және т.с.с. Тапсырманы өзгертуге болады, педагог: оң жақтағы жоғарғы бұрышта; парақтың төменгі жиегінің бойында; -парақтың ортасында және т.с.с. орналасқан мына заттарды атауды немесе көрсетуді сұрайды. Түсіну деңгейі: Шағын топтармен жұмыс. «Суретті тап» дидактикалық ойыны Карточкалармен жұмыс ұсынады: Әрбір топта суреттері бар карточкаларды қараңдар. Одан кейін, мысалы, оң жақтағы жоғарғы бұрышта орналасқан суретті көрсетуді (фишкамен жабуды) ұсынады. Жаттығу бірнеше рет қайталанады. Мұқият тыңдап, заттардың орналасуын атайды. Карточкаларды қарайды. Педагогтің нұсқауы бойынша іс- қимыл жасайды. Қолдану деңгейі: Дәптермен жұмыс 2-тапсырманы орындауды ұсынады. Суретке қарайды. Сөреде тұрған ойыншықтардың орналасуын айтады. аю қандай сөреде отыр? (Оң жақтағы жоғарғы.) Оның жанында қандай заттар бар? (Бұл сөреде басқа заттар жоқ.) қарындаштардың үстіңгі жағында, астыңғы жағында нелер тұр? Жоғары - төмен, оң жақ - сол жақ сөздеріне сұрақ	Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? Дидактикалық ойын: «Пішініне қара» Педагог балаларға көк түсті шаршыны көрсетіп, қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. Мысалы: *палатка, ферма, көбелек, қала, трактор, шахмат, сағыз, хат, циркуль, чемпион, щетка, піл, фотоаппарат, киіз, қасық, тасбақа, шегіртке, сүт, халық, цирк, чек т.б.* Педагог балаларға көк түсті дөңгелекті көрсетіп ұяң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. Мысалы*: вагон, балық гараж, ғалым, диктор, жүзім, зәкір, баспахана, велосипед, газ, ғарыш, зебра, дос, зырылдауық, жалбыз, бантик, виньетка, гүл, дөңгелек, ғарышкер, жер, бал т.б.* *(қайталау)* Педагог балаларға көк түсті үшбұрышты көрсетіп үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. Мысалы: *лақ, мысық, нан, уық, мылтық, литр, нәресте, раушан,*

		(ине) Қа-қа-қа, бақылдайды . . . (бақа) **Қолдану деңгейі:** Дидактикалық жаттығу: “Қарама-қарсы сөзін айт” Ал енді мен айтқан сөздің қарама-қарсы сөзін тауып айтыңдар. жіңішке – . . . (жуан) ұзын – . . . (қысқа) ашты – . . . (жапты) қара – . . . (ақ) жұмсақ – . . . (қатты) үлкен – . . . (кіші) пысық – . . . (жалқау) құрғақ – . . . (ылғал) биік – . . . (аласа) ыстық – . . . (суық) **Дидактикалық жаттығу: “Жасырылған сөз”** **Шарты:** бала бір сөздің атын тура атамай, оны сипаттайды. Балалар сол сөзді табады. Мысалы: “*Ол күз мезгілінен кейін келеді*”, “*Ол келмесе, Аязата мен Ақшақар келмейді*”. Жауабы: қыс. Мысалы: *кітап, күз, теледидар, көбелек, терезе т.б.* **Саусақ жаттығуы** Қолды алға созамыз, Алақанды бұрамыз. Алақанның сыртымен Шапалақты ұрамыз. **Сергіту сәті** **Қырағы көздер** Көздеріміз қырағы екен, Бәрін көріп тұрады екен. Тамашалап оң жақты, Бақылайды сол жақты. Аспанға да қарайды екен, Жұлдыздарды санайды екен. Қарайды да төменге, Көз салады еденге.	басқа заттар жоқ.) Кітаптардың үстіңгі жағында, астыңғы жағында нелер тұр? Жоғары - төмен, оң жақ - сол жақ сөздеріне сұрақ құрастыру. Педагог балалардан досының сұрақтарына жауап беруін сұрайды. **Сергіту сәті.** **«Сол жақ - оң жақ»** *Өзіне қатысты бағдарлай алу.* Балалар өлең сөзі бойынша дене мүшелерін көрсетеді. *Бұл - сол қол.* *Бұл - оң қол.* *Бұл - сол аяқ.* *Бұл - оң аяқ.* *Мынау - біздің сол құлақ.* *Мынау - біздің оң құлақ.* *Ал, міне - сол жақ көз.* *Көзін алақанымен жабады.* *Ал, міне - оң жақ көз.* Шағын топпен жұмыс. Педагог «Суретті жұмбақта» ойынын ұйымдастырады. Сөздерді жұмбақтап бастуға ұсынады: ол парақтың төменгі сол жағында. **2-тапсырманы** орындауды ұсынады. - Шаршыдағы нүктелердің санын атаңдар. Мысалдарды шешіңдер. Нүктелердің суретін салыңдар. Балалар тапсырманы талқылайды, нүктелерді	құрастыру. Педагог балалардан досының сұрақтарына жауап беруін сұрайды. Сергіту сәті. «Сол жақ - оң жақ» *Өзіне қатысты бағдарлай алу.* Балалар өлең сөзі бойынша дене мүшелерін көрсетеді. *Бұл - сол қол.* *Бұл - оң қол.* *Бұл - сол аяқ.* *Бұл - оң аяқ.* *Мынау - біздің сол құлақ.* *Мынау - біздің оң құлақ.* *Ал, міне - сол жақ көз.* *Көзін алақанымен жабады.* *Ал, міне - оң жақ көз.* Шағын топпен жұмыс. Педагог «Суретті жұмбақта» ойынын ұйымдастырады. Сөздерді жұмбақтап бастуға ұсынады: ол парақтың төменгі сол жағында. 3-тапсырманы орындауды ұсынады. - Шаршыдағы нүктелердің санын атаңдар. Мысалдарды шешіңдер. Нүктелердің суретін салыңдар. Балалар тапсырманы талқылайды, нүктелерді санайды, мысалдарды	*уылдырық, мәшине, радио, нарын, рауғаш, лала гүл, марғау, мал, мерген, нар, лашын, уыс т.б.* Түсіну деңгейі: *Дидактикалық жаттығуы: «Буынға буын қос»* -Мен сендерге сурет көрсетіп бірінші буынын айтамын, сендер екінші буынын айтасыңдар. Мысалы: (ал...ма, бақта...шы, қар...быз, қа...уын, қала...қай, қыза...нақ, қор...жын,дәп...тер, қа...лам, қай...шы, жыл...қы, бе...сік, бал...та, көр...пе, сә...біз, бара...бан, қо...зы, құмырс...қа, шы...бын, қо...ян, ал...мұрт, май..мыл, бал..та, бал..ға, пар..та, қызғал..дақ, түйме..дақ, ке..рует, кәм..пит, ке..се, ке..ме, қуыр..шақ т.б.) Дидактикалық жаттығу: «Дауыссыз дыбыстан басталатын сөз қос» – Балалар мен сендерге заттың сипатын айтамын сендер сол сипатқа сай суреттен көрген дауыссыз дыбыстан басталатын затты айтыңдар. Мысалы: *әдемі ...(көлік), заманауи ...(қала), биік ... (ғимарат), жасыл ... (желек), ұзын ...(көше), жедел ..(жәрдем), үш түсті ...(бағдаршам), жылдам ...(метро), аппақ ... (бұлт), үлкен ... (терезе) т.б.* Қолдану деңгейі: Дыбыстық талдау жаса. Көше, ағаш сөздеріне дыбыстық талдау жаса. Педагог тақтаға сөздердің сызбасын іледі.

			санайды, мысалдарды шешеді. **3-тапсырманы** орындауды ұсынады. Тапсырма бойынша моншақтың суреті сандықшаның сол жағында, оң жағында, ішінде, үстінде, астында болатындай салады. Балалар тапсырманы жеке орындайды, педагог тексереді.	шешеді. 3-тапсырманы орындауды ұсынады. Тапсырма бойынша моншақтың суреті сандықшаның сол жағында, оң жағында, ішінде, үстінде, астында болатындай салады. Балалар тапсырманы жеке орындайды, педагог тексереді. 	*Көше* сөзіне дыбыстық талдау. *Көше* сөзінде 2 буын, 4 дыбыс бар. К – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. Ө – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. Ш – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. Е – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. *Ағаш* сөзіне дыбыстық талдау. *Ағаш* – 2 буын, 4 дыбыс. А – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. Ғ – ұяң дауысты дыбыс, көк түспен белгілейміз. А – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. Ш – қатаң дауысты дыбыс, көк түспен белгілейміз. Сөздерді буынға бөл. Сергіту сәті Жаттығуды біз бастаймыз, Орнымызда адымдаймыз. Қатар тұрып тізілеміз, Бір, екі деп біз санаймыз. Денемізді тік көтеріп, Аяқтарды нық басамыз. Оңға-солға қолды сермеп, Қатар болып жұптасамыз. Саусақ жаттығуы Екі үйрек келеді, Бірін-бірі көреді. Бір-біріне қарайды, Сәлемдесіп алады.

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Еркін ойын түрі: «Ұшқыштар»

Мақсаты: Қозғалмалы ойындар сабақтарында меңгертілетін теориялық мәліметтер мен техника қауіпсіздігі ережелерін хабардар ету. Педагог бақылауымен ойынды балалар өз еркімен, өздері рольге, топқа бөлініп ойнайды.

		Еркін ойын түрі: «Ұшқыштар» **Ойынның міндеттері:** Педагог бақылауымен ойынды балалар өз еркімен, өздері рольге, топқа бөлініп ойнайды. **Дағды:** Жүгіру, отыру, шеңбер құру, шеңбер бойымен жүруге жаттықтыру,қимыл қозғалыстарын шапшаң орындауға дағдыландыру. **Ойынның ережесі :** **Әдістемелік нұсқаулар:** Балалар 3-4 топқа бөлінеді. Олар бірінің соңынан бірі қолбасшының артында тұрады. Түрлі-түсті жалаушалармен белгіленген алаңдарда топтар орналасқан. Бұл- әуежай. «Ұшқыштар ұшуға дайындалыңдар» - деген тәрбиешінің белгісімен балалар әртүрлі бағытта жүгіріеді, өз ұшағының қасында тоқтайды, жанармай құйып алады /еңкейеді/, моторды айландырады /қолдарымен кеуденің тұсында айландырады/, қанаттарын жан-жаққа созады, ұшады /әртүрлі бағытта жан-жаққа жүгіреді/. Ұшақтар тәрбиеші «қоныңдар», - деген белгі бергенше ауада ұшып жүреді. Бұдан кейін қолбасшы топтарын жинап әуежайға қонуға әкеледі. Қай топ бірінші келеді, сол жеңеді. Ойын 4-5 рет қайталанады. **Ойынның педагогикалық маңызы.** Ойын дене шынықтыруға, оның қуатын жетілдіре түсуге қолайлы Қозғалмалы ойындардың ережелерін, және техника қауіпсіздігін үйрету арқылы оқушыларды ептілікке, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу. **Ұсыныс:** ойында әртүрлі құралдарды пайдалануға болады. Әуежайды белгілеп қойған жалаушаларды тәрбиеші білдірмей ауыстырып қояды. Қолбасшының топтарын әуежайға дұрыс орналастыруы қажет.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	.	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Көктем белгілері. (ойын,еңбек, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың табиғаттағы маусымдық өзгерістер жайлы; сүңгі, тамшы сынды құбылыстар туралы түсініктерін кеңейту; -ізденімпаздық-танымдық қызметке деген құштарлығын күшейту; -бірлесіп зерттеулер	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: . ҰІӘ тақырыбы:** Мен ғарышкер боламын. (қайталау) (өлеңді жатқа айтуға үйрету) Жақан Смақов **ҰІӘ міндеттері:** -өлеңді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен үзілістермен, көтеріңкі көңіл күймен жатқа айтуға үйрету; -балалардың өлең мазмұнына деген	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жайлауда.(Өлең),(тілдік қарым-қатынас,жаттау) **ҰІӘ міндеттері:** -балаларға жайлау өлеңінің мазмұнын түсіндіру; -балалардың сөздік қорын дамыту; -балаларды үй жануарларына қамқор болуға тәрбиелеу. **Дағды**: өлең мазмұнын, дыбыстардың ұқсастығын,жүйелі	**2. Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Жантақ қайда өседі? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың бойында түрлі өсімдіктердің өсетін жері (далалық, шабындық, орман, егіс алқабы, бақша және т.б.), аймақтың ерекшелігіне қарай өсетін: жантақ, сексеуіл, бетеге, құм акациясы, ебелек (қаңбақ), жүзгін сынды

		жүргізуге деген қызығушылығын ояту. **Дағды**: көктемде табиғатта болатын өзгерістерді білу, сұрақтарға нақтылы жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** табиғат құбылыстарын атап береді. **Түсінеді**: көктемде табиғатта болатын өзгерістерді біледі. **Қолданады:** құрбыларымен бірлесіп зерттеу жұмыстарын жүргізе алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: сабаққа қолайлы эмоционалдық көңіл күй қалыптастырады.** «Көктемде не болады?» дидактикалық ойынын ұйымдастырады. Балалар: Қызығушылық танытып, ойынға атсалысады. Көктемде болатын құбылыстарды атап береді.Көктемде күн жарқырап сәуле шашады. Көктемде қар ериді. Көктемде қар еріп, әр жер қарайып жатады. Көктемде шалшықтар пайда болады. Көктемде ағаштар бүршік жарады. Педагог мәтінді мұқият тыңдауға шақырады. Мұнда не жайлы айтылған? Сендер мұз сұңгілерін бақылап көрдіңдер ме? Қыста айналаны қар басады. Үйдің шатырлары да қарға оранды. Күннің шуағынан сол шатырлардағы қар еріп, мұз сұңгілеріне айналады. Бірі ұзын, бірі қысқа неше түрлі сұңгілерді көруге болады. (Түрлі мұз	қатынасын беруге, тілдік бейнелілігін сезінуге, өзара қарым- қатынасын дамыту. **Дағды:** Өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** өлеңнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді**: өлеңнің мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** өлеңді мәнерлеп жатқа айтады, жұмбақтың шешімін айта алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Балалар, біз далаға шыққанда аяғымызбен нені басамыз, жоғарыға қарағанда нені көреміз? Аяғымызбен Жерді басамыз. Жоғарыға қарап, көк аспанды, Күнді көреміз. Кім ғарышкер болғысы келеді? Қандай ғарышкерлерді білесің? Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Аспанда бір алып құс, Ызғып ұшып барады. Қарап тұрсаң ғажайып, Соңында із қалады. *(Ғарышкеме)* **Түсіну деңгейі:** Бүгін біз ақын Жақан Смақовтың «Мен ғарышкер боламын» деген өлеңімен танысамыз. Әдеби жанрдың бір түрі өлең екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді.	сөйлеуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды**: өлең мазмұнына байланысты сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:**өлең мазмұнын, дыбыстардың ұқсастығын; **Қолданады**: жануарлардың дауысын салуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Кәне, балалар, оқу қызметін бастамас бұрын бір-бірімізге жылы қабақ танытайық. Арайлап атқан алтын күн, Шуағын бізге шашады. Жылуын беріп біздерге, Амандық сұрап жатады. Қайырлы таң, достарым, Қайырлы күн, достарым. (Қ.Үкібас) Демонстрациялық құрал. Біздің елде бар үй жануарларының суреті ілінеді. Балалар, ненің суретін көріп отырсыңдар? Оқу қызметі сурет арқылы әңгімелесуден басталады. Қандай үй жануарларын білесіңдер? Оларды неге үй жануарлары деп атаймыз? Үй жануарларының адамдарға пайдасы бар ма? Ал осы жануарлардың төлдерін қалай атаймыз? Төлдер ең алғашында немен қоректенеді? Иә, дұрыс айтасыңдар, өз енелерінің сүтімен қоректенеді. Балалар, сендер төлдерді	өсімдіктер туралы түсінік қалыптастыру; -тәжірибелік жұмысқа деген қызығушылығын арттыру, бақылау нәтижелерін салыстыру, талдау және қорытынды жасау қабілетін күшейту; -туған өлкені сүйе білуге тәрбиелеу. **Дағды:** экологиялық мінез-құлықпен таныс; зерттеушілік қабілеті бар, бақылау арқылы себеп-салдар байланысын анықтай алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** экоаймақтарды, онда тұратын жануарлардың атауларын атап береді; Қазақстандағы өсімдіктер мен жануарлар әлемінің ерекшеліктері туралы түсінігі бар. **Түсінеді:** белгілі бір өсімдіктің неліктен белгілі жерлерде ғана өсетінін түсіндіріп бере алады. **Қолданады**: экологиялық мінез-құлықпен таныс; зерттеушілік қабілеті бар, бақылау арқылы себеп-салдар байланысын анықтай алады. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Жақсы – жаман» ойынын ұйымдастырады. Көктемнің келгенін білдіретін белгілерді атап беруді сұрайды. Балалар өз пікірлерін айтады. Мысалы, бұталар бүршік жарады, гүлдердің баданасынан өскін шығады, жасшөпп қайта шығады, жәндіктер мен құстарды

		сүңгілерінің суреттерін көріп тамашалайды). – Бірақ сүңгілері бар үйлердің жанында ойнау қауіпті. Оның себебін білесіңдер ме? **Түсіну деңгейі:** Табиғат күнтізбесіндегі ауа райын белгілеуге шақырады. Әліппе-дәптердегі жұмыс арқылы балалардың тану процесін ұйымдастырады:Суретші жылдың қай мезгілін суреттеген? Көктемде табиғаттың қандай құбылыстарын байқауға болады? Суретті мұқият қарап шығып, табиғатта қандай өзгерістер болғанын айтады. Неліктен көктем келді деуге болады? Көктем қалай басталады? Көктемнің барлық белгілерін еске түсіреді. **Ойын түріндегі жаттығу. «Күнмен ойнайық».** Тақтада сары түсті дөңгелектің суреті ілінеді. Педагог үстел үстін жатқан сары түсті жолақ қағаздарды дөңгелектің айналасына ілу керектігін айтады. Күн сәулесі қандай болады? Жылы, – деп, бір жолақты шеңбердің айналасына жапсырады. Жарық. ... **Қолдану деңгейі:** «Бұл не?» атты дидактикалық ойын ойнауға шақырады:заттың қасиетін немесе қызметін атайды**.** Сол қызметті атқаратын немесе аталған қасиетке сай келетін заттардың атауын мейлінше көбірек атап көрсетуге тырысады. П: Тамшылайтын зат, ол не?	Аспан, аспан, арайлым, Саған жиі қараймын. Сені көзбен шоламын, Мен ғарышкер боламын. **Сөздік жұмыс:** *Ғарышкер* – ғарыш кемесімен ғарышқа ұшатын, аспан әлемін зерттейтін адам. *Ғарышкеме* – жер мен ғарыш арасында ең тез ұшатын көлік. **Қолдану деңгейі:** **Сұрақ жауап**: Өлеңде не туралы айтылған? Саған ұнады ма? Ғарышкер деп кімді айтамыз? Ғарышкер – ғарышқа ұшатын адам. Ғарышкеме (ракета) бізге не үшін қажет? Ғарышқа кімдер ұшады? Ғарышкер қандай болуы керек? *(Денсаулығы мықты, ақылды, білімді, батыр болуы керек.)* ***«Ұшақ» ойыны:*** Балалар, ұшаққа отырып, ұшып көрейікші. *(Музыка әуені ойналады. Балалар «ұшады», музыка аяқталғанда «қонады»).* Кең аспанды шарлаған, Ұшқыш деген мен болам. Қыран құстай самғаған, Ерен жүйрік ер болам! Пазыл арқылы жұмыс	қалай шақыратынын білесіңдер ме? Қойдың қошақанын «Пұшайт-пұшайт!» – деп шақырады. Ешкі, лақты «Шөре-шөре!» – деп шақырады. Жылқы, құлынды «Құрау-құрау!» – деп шақырады. Сиыр, бұзауды«Аухау-аухау!» – деп шақырады. Түйе, ботақанды «Көс-көс!» – деп шақырады. Төлдер қай жануардың төлі екенін түсіндіреді. **Түсіну деңгейі:** Балалар, осы төрт түліктің атауы ішіндегі «жылқы» сөзі қай дыбыстан басталады? Ал «шөре-шөре» деген сөз қай дыбыстан басталады? Кәне, бәріміз бірге «Ж» – «Ш», – деп айтайық. «Ж» – «Ш» дыбыстарын айтқанда ерін дөңгеленеді де, алға қарай жиырылады. Үстіңгі, астыңғы тістердің аралығы «С» және «З» дыбыстарын айтқандай қалыпта. Тіл ұшы жалпақтанып, тістердің түбіне жуықтайды, бірақ тимейді. Тілдің алдыңғы жағы ойықталады да, екі жағы үстіңгі тіске тиеді. Жабық дауыс шымылдығының дірілінен «Ж» дыбысы жасалады. «Ж» дыбысының буын ішінде кездесуі. Жы-жы-жы – жылқы. Жа-жа-жа – Менің атым – Қожа. «Ш» дыбысының буын ішінде кездесуі. Шө-шө-шө – шөре.	көреміз. Адамдар киімдерін ауыстырады. Тақпақ оқиды. Жасыл көктем келеді, Самал беттен өбеді. Көкте бұлттар көбейсе, Мөлдір тамшы төгеді. Сендерге тақпақ ұнады ма? Көктемде қандай жел соғады? Қандай табиғат құбылыстары болады? **Түсіну деңгейі:** Табиғат күнтізбесіндегі ауа райын белгілеуге шақырады. Әліппе-дәптердегі жұмыс арқылы балалардың тануға деген қызығушылығын оятады. «Үйшік» ойынын ұйымдастырады: балаларға ҰОҚ-ға қатысты суреттерді үлестіреді. Педагог «үйшікте» отыр. Оған кіргісі келген адам өз қолындағы зат пен педагогтің қолындағы заттың ұқсастығы мен айырмашылығын айтып беруі тиіс. Ойынды балалар да жүргізе алады. Ойынға кіріседі. Б: Үйшікте кім тұрады? П: Бұл мен – көгал. Б: Ал мен – орманмын. Мені үйшікке кіргізші. П:Маған қай жерің ұқсайды? Соны айтсаң кіргізейін. Б: Менде де, сенде де шөптер мен гүлдер, саңырауқұлақ өседі, жәндіктер, ұсақ жануарлар тіршілік етеді. Көгалда да, орманда да серуендеуге болады. Жел соққан кезде сен де шулайсың, мен де шулаймын. Б: Тұк, тұк. Мен – көлмін. Мені де үйшікке кіргізіңізші.

		Б: Жаңбыр, нөсер жауын, сүңгі, кранның шүмегінен тамшылаған су… **Сергіту сәті** Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды. Тоңса біздің қолымыз, Қолғап киіп аламыз. Сарт-сарт-сарт Шапалақ соғамыз. Тоңса біздің аяғымыз, Етік киіп аламыз. Топ-топ-топ, Топылдатып билейміз.		Шы-шы-шы – әкем менің аңшы. Осы төрт түлік малдың бәрі жазда жайлауда болады. Үй жануарлары жазда қайда болады? Дұрыс айтасыңдар, жайлау – малға жайлы мекен. **Қолдану деңгейі:** Бүгін біз Н.Жанаев шығармашылығымен танысамыз. Ақынның «Жайлауда», "Боранда", "Лағым"өлеңдері бар. Соның ішіндегі "Жайлауда " өлеңін мәнерлеп оқып беремін. Жаздың күні жайлауда, Қандай жақсы ойнауға. Жүйрік желмен жарысып, Қозы, лақпен табысып, Көл бойында тынығып, Күнге күйіп, шынығып, Жүресің сен жайраңдап, Кең даланы сайрандап, Жайлау, жайлау – жасыл бақ, Мәз боламыз асыр сап. Балалар, жайлау қандай екен? Суға шомылып, күнге күйіп шынығуға болады ма екен? **Сөздік жұмыс:** **Сергіту сәті.** Тербеледі ағаштар Алдымнан жел еседі. Кіп-кішкентай ағаштар Үп-үлкен болып өседі. **Дидактикалық ойын: «Таңдап ал да, дауысын сал».** **Ойын шарты:** Дәптер бойынша орындалады. Дәптердегі тапсырма орындалады.Үй жануарларының суретін	П: Егер көгалдан айырмашылығыңды айтсаң кіргіземіз. Б: Мен судан тұрамын. Ал, көгалда су жоқ деуге болады. Менде тіршілік ететін жануарларды көгалда кездестіру мүмкін емес. Адамдар маған қыдыруға емес, суға түсуге келеді. **Қолдану деңгейі: «Нақты деректер бойынша бөлу» техникасының көмегімен балаларды топтарға бөледі.** Бір топқа жеке басына қатысты ерекшеліктеріне қарай топтасады (ақ құба,қара торы, сары балалар; қой көзділер, көк көздер, көзінің түсі жасылдар; бойына қарай; белгілі бір жұмысқа – сурет салуға, құрылысқа, балықтарға күтім жасауға, биге және өлең айтуға қызығушылығына қарай). Педагог балаларға мейлінше көмек көрсетеді, жергілікті жер мен өсімдіктердің өзіне тән ерекшеліктеріне тоқталып өтеді. Тапсырманы орындайды: экоаймақтардың бірін (дала, орман, тау, көгал, алқап, суқоймасы) таңдап алып, суреттерді бөледі. **Сергіту сәті** Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды. Далада қоян орғып жүр, Өсімдіктер жинап жүр. Кездесті, міне, керегі: Бақбақ, жантақ. Бақбақты жұлды шалғыннан,

				таңдап алып, дауысын салып береді. **Тыйым сөз жаттату.** Малды теппе.	Жантақты жұлды шөл құмнан. **Өзекті мәселе:** Мүлдем көктем келмеді деп елестетіп көрелік. Ондай жағдайда өсімдіктердің, жәндіктер мен жануарлардың жағдайы не болмақ? Жаз қандай болады?

2 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Аз қимылды ойыны: «Әуедегі атыс»

Басты міндеттері: Жылдамдықты, икемділікті, төзімділікті, күшті дамыту. Топпен қарым-қатынасты нығайту, тез қимылдау. Бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді.

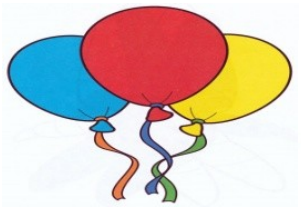
II нұсқа

«Шар жарылды »

Тәрбиеші мен он шақты бала қол ұстаса шеңбер жасап
« пф-пф-пф»-деп қолдарын кере шеңберді үлкейтіп кеңейте береді. Тәрбиеші « шар жарылды»-деп дауыстап қалғанда балалар қолдан жібере салып «ой»-деп отыра кетеді. Ойынды бірнеше рет қайталап ойнатып балаларды қол ұстаса шеңбер жасап тұруға үйретеді.

Аз қимылды ойыны: «Әуедегі атыс»

Ойынның міндеттері: Жылдамдықты, икемділікті, төзімділікті, күшті дамыту. Топпен қарым-қатынасты нығайту, тез қимылдау. Бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде тығырықтан шыға білуге үйретеді.

Дағды: Балаларға ойын шартын түсіндіру, баланың сезімталдығын қалыптастыру, қимыл қозғалысын жылдамдыққа дағдыландыру.

Ойын іс әрекеті:Әуеннің ырғағы бойынша шарды тез қарсылас топқа лақтыру.

Әдістемелік нұсқаулар.

Бұл сайыста оқушыларды екі топқа тең бөлесіз. 1-топқа бірыңғай қызыл түс (өз қалауыңыз бойынша да таңдауға болады), 2-топқа жасыл түсті үрленген шар беріп, екі команданың арасын түзу сызық етіп бормен сызып қоясыз. Музыка ырғағымен екі команда өз шарларын қарсылас команда жаққа лақтыру керек. Қай топ жылдам сол жеңіске жетеді.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Ойын дене шынықтыруға, оның қуатын жетілдіре түсуге қолайлы Қозғалмалы ойындардың ережелерін, және техника қауіпсіздігін үйрету арқылы оқушыларды ептілікке, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Құстар біздің досымыз. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. **ҰІӘ міндеттері:**	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ертегі әлемі. **ҰІӘ міндеттері:** -зейін қойып тыңдауға,	**3.Мүсіндеу-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ғарыш кемесі. **ҰІӘ міндеттері:**

		сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерлілік элементтерімен байланыстыру, фортепианоның сүйемелдеуімен немесе сүйемелдеуінсіз, жалғыз немесе топпен ән айту; -балаларды құстарға қамқорлық жасауға тәрбиелеу, құстар бізге дос екенін түсіндіру. **Дағды**: Музыкалық мәнерлілік құралдары мен сипатын егжей-тегжейлі ажырата білу дағдыларын игеру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Көкек» (Х. Мұхамедова) **Ән айту:** «Көктем» (А. Жайымов) «Ғарышкер боламыз» (Ш. Мұхамеджанов) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Құстар» (Т. Ломова) **Билер**: «Көкпар» биі («Билеп үйренейік» жинағынан) **Ойындар, хороводтар:** **«**Не қалай шақырады?» (Музыкалық-дидактикалық ойын) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Ұйықташы, бөпешім» **(**В. Агафонников) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әннің музыкасын әндете айтады, дұрыс тыныс алуды жасайды. **Түсінеді:** музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерлілік элементтерімен	-сөзге дыбыстық талдау жасау дағдыларын жетілдіру; -суреттерден дауыссыз дыбыстан басталатын сөздерді тауып сөйлем құрату, қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстардың анықтату арқылы ойлау қабілеттерін дамыту; -әрқашанда ақжарқын жүруге тәрбиелеу. **Дағды**: дауыссыз дыбыстан басталатын заттарды анықтау, сөздерді буынға бөлу, дыбыстық талдау жасау дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дауыссыз дыбыстан басталатын заттарды анықтайды, сөздерді буынға бөледі, дыбыстық талдау жасайды**.** **Түсінеді:** қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстардың жасалу жолын түсінеді. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады, буынға бөледі. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Жалпы атауын айт»** дидактикалық ойыны. 1.Қайың, терек, шырша – . Сызғыш, дәптер, кітап, қаламсап – ... Манты, ет, сорпа, палау – . Орындық, үстел, сөре, диван – ... **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты дыбысты,	қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету; -кейіпкер бейнесін көрсетуге ынталандыру. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды:** сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, диалогке қатыса білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** ертегі кейіпкерлерін атайды, диалогке қатысады. **Түсінеді:** сөйлемдерді түсініп, суреттерін көрсетеді. **Қолданады:** меңгерген сөздерін күнделікті өмірде қолданады. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Шаттық шеңбер** Арайлап таң атты Алтын сәуле таратты. Қайырлы таң, алтын күн! Қайырлы таң, кең далам! Қазір жылдың қай мезгілі? Қай ай? Бүгін аптаның қай күні? **Қима материалмен жұмыс.** Өткен «Армысың, әз Наурыз» тақырыпты суреттер бойынша қайталау. Педагог суреттерді көрсетеді, балалар атайды. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **Түсіну деңгейі:** Таныс ертегілер иллюстрациясыларымен	-ғарыш әлеміне деген қызығушылықтарын арттыру; -балардың ой-қиялын, эстетикалық талғамдарын дамыту; -Отанын, елін, жерін сүюге, адалдыққа,батылдыққа,ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: қарапайым үйлесімді сақтай отырып, таныс әдіс-тәсілдерді (домалақтау, жалпақтау, алақан арасына салып есу, шымшу) қолдана білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ермексаздан зымыранның бөліктерін; **Түсінеді:**ғарыш әлемі туралы қарапайым түсініктерді; **Қолданады:**қарапайым үйлесімді сақтай отырып, таныс әдіс-тәсілдерді (домалақтау, жалпақтау, алақан арасына салып есу, шымшу) қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** –Балалар, біздің тұратын жеріміз ғаламшар деп аталады. Төбемізде шеті мен шегі жоқ аспан әлемі бар. Оны ғарыш деп атайды. Біз өз ғаламшарымызда өте тату-тәтті өмір сүреміз. Бәріміз мейірімді достармыз. Кәне,бәріміз Жермен,аспанмен,бір-бірімізбен амандасып алайық! Амансың ба, Аспан Ата! Амансың ба, Жер-Ана! Амансыңдар ма, достарым! Сендерді көрсем қуанам! **Түсіну деңгейі:**

		байланыстыру. **Қолданады**: ұлттық билердің элементтерін орындайды, аспаптарда ойнайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар марш әуенімен кіріп, шеңбер бойында тұрып, «Жануарлар әлемі» әуенінен жануарлардың, құстардың қимылдарын жасайды. Педагог балалармен құстар туралы, оларға жасалатын қамқорлық туралы, жыл құстары туралы әңгіме өткізеді. Адамдар қолдан үйшіктер жасайды, олармен дос болып, күтім жасап, балапандарына жағдай жасайды. ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Құстар» (Т. Ломова). Балалар шеңбер бойында тұрып, қолдарын қанат секілді жайып, музыкаға ілесе жеңіл аяқтың ұшымен құс болып ұшады. ***Музыка тыңдау:*** «Көкек» (Х. Мұхамедова). Музыка тыңдап болған соң ән сипатын, мағынасын әңгімелеп, балалардан сұрау. Көктем, көктем, көктемде, Бұл құстардың бәрі де Әнші болып кеткен бе? Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі: *Ән айту:*** «Көктем» (А. Жайымов). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап,	дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? Дидактикалық ойын: «Пішініне қара» Педагог балаларға көк түсті шаршыны көрсетіп, қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. Мысалы: *палатка, ферма, көбелек, қала, трактор, шахмат, сағыз, хат, циркуль, чемпион, щетка, піл, фотоаппарат, киіз, қасық, тасбақа, шегіртке, сүт, халық, цирк, чек т.б.* Педагог балаларға көк түсті дөңгелекті көрсетіп ұяң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. Мысалы*: вагон, балық гараж, ғалым, диктор, жүзім, зәкір, баспахана, велосипед, газ, ғарыш, зебра, дос, зырылдауық, жалбыз, бантик, виньетка, гүл, дөңгелек, ғарышкер, жер, бал т.б.* Педагог балаларға көк түсті үшбұрышты көрсетіп үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын	жұмыс: «Екі лақ», «Қолғап». Балалар, мына суретте нелер бейнеленген? Таныс ертегілерді айтыңдаршы. Дидактикалық ойын: «Ата, көрсет». *Педагог ертегі кейіпкерлерінің сөзін айтады, балалар сол кейіпкерлерді атап көрсетеді.* Суреттермен жұмыс. Педагог қарлығаштың суретін көрсетеді. Мынау не? Мынау – қарлығаш. Қарлығаш туралы ертегі «Қарлығаш пен Дәуіт» ұсынады. Ертегісін тыңдату. Суреттер бойынша жұмыс. Мынау – Қарға. Мынау не? Мынау – Қарға. Мынау – Көкек. Мынау не? Мынау – Көкек. Мынау – Дәуіт. Мынау не? Мынау – Дәуіт. Мынау – Жылан. Мынау не? Мынау – Жылан Қарлығаш көмек сұрады. Қарлығаш не істеді? Қарлығаш көмек сұрады. Көмек, көмек. Қарлығаш Көкек және Қарғадан көмек сұрады. Қарлығаш нелерден көмек сұрады? Қарлығаш Көкек және Қарғадан көмек сұрады. Көкек: Бүркіт қонаққа шақырып еді, соған барғалы жатырмын, уақытым жоқ – деді. Көкек не деді? «Бүркіт қонаққа шақырып	Құстан аумайды, Көкте зулайды. Ол не? Педагог балаларға сурет арқылы ғарыш әлемі туралы әңгімелейді. Ғарышқа ұшатын ғарышкерлердің арнайы киімдері болады. Скафандр – бұл ғарышқа ұшуға арналған киім. Зымыран – жер мен аспан арасындағы ең жедел ұшатын көлік. Кейін есейгенде ғарыштың ашылмаған құпиясын ашуға жол салатын боласыңдар. Біз бүгін ермексаздан зымыранды мүсіндейміз. Зымыранның суретін компьютерден слайд арқылы көрсетеді. Көрсете отырып, балалардан сұрақ арқылы жауап алады. Балалар, мына суретте қазақтың тұңғыш ғарышкерлері Тоқтар Әубәкіров,Талғат Мұсабаев, Айдын Айымбетов ағаларыңды көріп отырсыңдар. Сендер де осы ағаларың сияқты ғарышкер болғыларың келе ме? Ағаларымыз осы ғарыш кемесіне отырып, аспан әлемін зерттейді. Ғарыш кемесінің қандай болатынын көрдіңдер ме? **Қолдану деңгейі:** **–** Балалар енді орнымызға отырып, осы зымыранды мүсіндейік. Балаларға суретті көрсету арқылы ұшақ бөліктерінің жасалуын жеке-жеке түсіндіріп, ермексазбен мүсіндеуді бастаймыз. Үлгіні көрсете отырып, негізгі бөлігі, тұмсығы, құйрығы болатынын

		қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әнді орындау барысында ырғақтық ерекшеліктерге тоқталу, дыбыс ұзақтықтарын алақандарымен шапалақтап көрсету. Үйренген «Ғарышкер боламыз» әнін (Ш. Мұхамеджанов) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. Жеке немесе топпен ән айту. ***Билер:*** «Көкпар» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). Балаларға «көкпар» сөзінің мағынасын түсіндіріп, атқа шауып жүріп қимыл жасау керектігін түсіндіру. Биге ұл балалар қатысады. ***Ойын:*** «Не қалай шақырады?» музыкалық-дидактикалық ойын. Педагог ойын шартын түсіндіреді. Ойында аңдардың, жануарлардың, құстардың қалай шақыратынын түсіндіріп, өздеріне сол дыбысталуды қайталауды талап ету. **Қолдану деңгейі:** **Музыкалық аспапта ойнау:** «Ұйықташы, бөпешім» (В. Агафонников). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар күннің қай мезгілде ұйықтататынын еске түсіріп, музыка қалай ойналатынын	сөздерді айтуларын сұрайды. Мысалы: *лақ, мысық, нан, уық, мылтық, литр, нәреste, раушан, уылдырық, мәшине, радио, нарын, рауғаш, лала гүл, марғау, мал, мерген, нар, лашын, уыс т.б.* **Түсіну деңгейі:** ***Дидактикалық жаттығуы: «Буынға буын қос»*** -Мен сендерге сурет көрсетіп бірінші буынын айтамын, сендер екінші буынын айтасыңдар. Мысалы: (ал...ма, бақта...шы, қар...быз, қа...уын, қала...қай, қыза...нақ, қор...жын,дәп...тер, қа...лам, қай...шы, жыл...қы, бе...сік, бал...та, көр...пе, сә...біз, бара...бан, қо...зы, құмырс...қа, шы...бын, қо...ян, ал...мұрт, май..мыл, бал..та, бал..ға, пар..та, қызғал..дақ, түйме..дақ, ке..рует, кәм..пит, ке..се, ке..ме, қуыр..шақ т.б.) **Дидактикалық жаттығу: «Дауыссыз дыбыстан басталатын сөз қос»** – Балалар мен сендерге заттың сипатын айтамын сендер сол сипатқа сай суреттен көрген дауыссыз дыбыстан басталатын затты айтыңдар. Мысалы: *әдемі ...(көлік), заманауи ...(қала), биік ... (ғимарат), жасыл ... (желек), ұзын ...(көше), жедел ..(жәрдем), үш*	еді, соған барғалы жатырмын, уақытым жоқ», – деді. Қарға: «Үйленгелі жатқанымда, мазамды алма», – деді. Қарға не деді? –«Үйленгелі жатқанымда, мазамды алма», – деді. – Осы істері дұрыс па? Қарлығашқа дәуіт көмек берді. Қарлығашқа не көмек берді? Қарлығашқа дәуіт көмек берді. Қарлығаш пен Дәуіт дос болды. – Қарлығаштың досы .... – Дәуіттің досы ... Сөздерді, сөйлемдерді жеке-жеке, хормен дұрыс айтып жаттығады, естеріне сақтайды. **Қолдану деңгейі:** Сергіту сәті: Қолымызды жаямыз, Құстай қанат қағамыз. Ұшып-ұшып аламыз, Орнымызды табамыз. Балаларға ертегіні сахналауды ұсыну. Балалар санамақпен ертегіні сахналауға қатысатын балаларды таңдайды. Ертегі кейіпкерлері – Қарлығаш, Дәуіт, Қарға, Көкек, Жылан бейнеленген қалпақтарды балаларға береді. Сахналау. Автордың сөздерін педагог айтады. Жұмыс дәптерімен жұмыс. 1. Суреттерге қара. «Қарлығаш пен Дәуіт» ертегісін ретімен айтып бер. Педагог жеке жұмыс жүргізеді.	айтады. Осы зымыранды жасау үшін негізгі үлкен бөлігінен бастайық. Алақанымызға ермексазды салып,жұмсартамыз,сопақша пішінге келтіріп негізгі бөлігін жасаймыз. Енді ермексазды жалпақтап, бір төртбұрыш және екі үшбұрыш жасаймыз. Дәптерге қарап жаңа жасаған негізгі бөлікке орналастырамыз. Ермексазды есу, домалақтау арқылы зымыранның терезесін, тұмсығын жасаймыз. **Сергіту сәті:** Бір шаңырақ астында, Тату-тәтті тұрамыз. Бірге ішеміз асты да, Бірге сайран құрамыз. (Н. Айтов) Дәптерге қарап зымыранды мүсіндеуді толық аяқтаймыз.Педагог кейбір балалармен жеке жұмыс жүргізеді. Балалармен жұмысты талдайды.Балалардың жұмыстарын көрмеге қою. «Ұшты- ұшты»ойынымен ҰІӘ қорытындылау.

		сұрау. Аспапта асықпай әуенге ілесе ойнау.	*түсті ...(бағдаршам), жылдам ...(метро), аппақ ... (бұлт), үлкен ...(терезе) т.б.* **Қолдану деңгейі:** Дыбыстық талдау жаса. **Көше, ағаш** сөздеріне дыбыстық талдау жаса. Педагог тақтаға сөздердің сызбасын іледі. ***Көше*** сөзіне дыбыстық талдау. ***Көше*** сөзінде 2 буын, 4 дыбыс бар. **К** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Ө** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Ш** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Е** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. ***Ағаш*** сөзіне дыбыстық талдау. ***Ағаш*** – 2 буын, 4 дыбыс. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Ғ** – ұяң дауысты дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Ш** – қатаң дауысты дыбыс, көк түспен белгілейміз. Сөздерді буынға бөл. **Сергіту сәті** Жаттығуды біз бастаймыз, Орнымызда адымдаймыз. Қатар тұрып тізілеміз, Бір, екі деп біз санаймыз. Денемізді тік көтеріп, Аяқтарды нық басамыз. Оңға-солға қолды сермеп, Қатар болып жұптасамыз.		

			Саусақ жаттығуы Екі үйрек келеді, Бірін-бірі көреді. Бір-біріне қарайды, Сәлемдесіп алады.		

3 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Аз қимылды ойын: «Үйрек үйрек, қаз»

Басты міндеттері: Бір-бірімен кездескенде амандасу мәдениетіне тәрбиелеу, жылдамдыққа баулу. Балалардың жылдамдығын жетілдіру, жүйке жүйелерін шыңдау, тілін дамытып, ойда сақтау қабілеттерін дамыту.

Аз қимылды ойын:«Үйрек үйрек, қаз»

Ойын міндеттері: Бір-бірімен кездескенде амандасу мәдениетіне тәрбиелеу, жылдамдыққа баулу.Балалардың жылдамдығын жетілдіру, жүйке жүйелерін шыңдау, тілін дамытып, ойда сақтау қабілеттерін дамыту.

Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру.

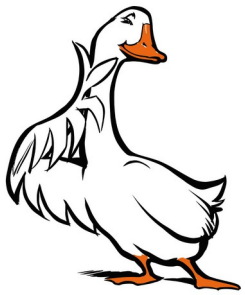
Әдістемелік нұсқау:

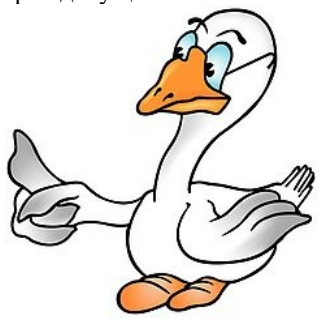
Ойын шарты: Қатысушылар дөңгелене шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші шеңбердің ішінде айналып жүріп, қолымен көрсетіп "үйрек, үйрек, үйрек, ... қаз" дейді. Қаз жүргізушіге қарай, қарама-қарсы жүгіреді. Бұл екеуінің орындайтын тапсырмасы тезірек босаған орынға барып тұру.

Ойынның педагогикалық маңызы.

олар ортада кездескенде бір-бірінің қолын алып, реферанс (қимылмен ілтипат) жасау керек, бір-біріне күліп қарап: "Қайырлы таң, қайырлы күн, қайырлы кеш" деп сәлемдеседі де, бос орынға қайтадан жүгіреді. Осылай ойын жалғаса береді. Ескерту: Жүргізуші барлық балалар "Қаз" рөлінде ойнап шығуын қадағалап тұрады. Сәлемдесу және реферанс нақты көтеріңкі дауыс ырғағымен орындалу қажет.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)		**4 Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мен ғарышкер боламын. (өлеңді жатқа айтуға үйрету) Жақан Смақов **ҰІӘ міндеттері:** -өлеңді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Волейбол алаңында жаттығу. **ҰІӘ міндеттері:** -еңкіш тақтай үстімен жүру. Ілгері жылжи отырып, аяқтан – аяққа	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Құстар біздің досымыз. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Волейбол алаңында жаттығу. **ҰІӘ міндеттері:** -еңкіш тақтай үстімен жүру. Ілгері жылжи отырып, аяқтан – аяққа

		үзілістермен, көтеріңкі көңіл күймен жатқа айтуға үйрету; -балалардың өлең мазмұнына деген қатынасын беруге, тілдік бейнелілігін сезінуге, өзара қарым-қатынасын дамыту. **Дағды:** Өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** өлеңнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді**: өлеңнің мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** өлеңді мәнерлеп жатқа айтады, жұмбақтың шешімін айта алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** Балалар, біз далаға шыққанда аяғымызбен нені басамыз, жоғарыға қарағанда нені көреміз? Аяғымызбен Жерді басамыз. Жоғарыға қарап, көк аспанды, Күнді көреміз. Кім ғарышкер болғысы келеді? Қандай ғарышкерлерді білесің? Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Аспанда бір алып құс, Ызғып ұшып барады. Қарап тұрсаң ғажайып, Соңында із қалады. *(Ғарышкеме)* **Түсіну деңгейі:** Бүгін біз ақын Жақан Смақовтың «Мен ғарышкер боламын» деген өлеңімен танысамыз. Әдеби жанрдың бір түрі өлең екенін түсіндіру. Өлең	секіру (қашықтық 4 м) жаттығуларын орындату. **Дағды:** -тиімді тыныс алу, волейбол добын қажет бағытта бір қолмен домалату, допты қақпақылдату, тартып керілген жіптен асырып допты лақтыру, қайта қағып алу, допты қолына ұстап, шынтаққа тіреліп жорғалау, 20 см биіктікке жүгіріп келіп секіріп шығу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды: «**У-шу» арнайы жаттығулар кешені арқылы тыныс алуды қалыпқа келтіру, допты қақпақылдау, 20 см биіктікке жүгіріп келіп, секіріп шығу, зейінді дамытуға арналған сезімдік ойын. **Түсінеді**: «волейбол» термині, ойын ережелері, ойын барысындағы қауіпсіздік ережелері, жаттығудың маңызы, команда ойыншыларына допты дәлдеп беру. **Қолданады:** көзді жұмып, айналып секіріп бұрылу дағдылары; қолға доп ұстап, шынтаққа тіреліп жорғалау мен орташа жылдамдықта жүгіруді тез алмастыру. Волейбол добын керілген жіптен асырып лақтырып, келесі жағынан қағып алу, жұпта үйлестіріп жұмыс істеу. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Сезімдік жаттығу: «Санауды тыңда». 1-2-3 – деп санап	мен музыкалық мәнерлілік элементтерімен байланыстыру, фортепианоның сүйемелдеуімен немесе сүйемелдеуінсіз, жалғыз немесе топпен ән айту; -балаларды құстарға қамқорлық жасауға тәрбиелеу, құстар бізге дос екенін түсіндіру. **Дағды**: Музыкалық мәнерлілік құралдары мен сипатын егжей-тегжейлі ажырата білу дағдыларын игеру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Көкек» (Х. Мұхамедова) **Ән айту:** «Көктем» (А. Жайымов) «Ғарышкер боламыз» (Ш. Мұхамеджанов) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Құстар» (Т. Ломова) **Билер**: «Көкпар» биі («Билеп үйренейік» жинағынан) **Ойындар, хороводтар:** «Не қалай шақырады?» (Музыкалық-дидактикалық ойын) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Ұйықташы, бөпешім» **(**В. Агафонников) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** әннің музыкасын әндете айтады, дұрыс тыныс алуды жасайды. **Түсінеді:** музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерлілік элементтерімен байланыстыру**.**	секіру (қашықтық 4 м) жаттығуларын орындату. **Дағды:** -тиімді тыныс алу, волейбол добын қажет бағытта бір қолмен домалату, допты қақпақылдату, тартып керілген жіптен асырып допты лақтыру, қайта қағып алу, допты қолына ұстап, шынтаққа тіреліп жорғалау, 20 см биіктікке жүгіріп келіп секіріп шығу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды: «**У-шу» арнайы жаттығулар кешені арқылы тыныс алуды қалыпқа келтіру, допты қақпақылдау, 20 см биіктікке жүгіріп келіп, секіріп шығу, зейінді дамытуға арналған сезімдік ойын. **Түсінеді**: «волейбол» термині, ойын ережелері, ойын барысындағы қауіпсіздік ережелері, жаттығудың маңызы, команда ойыншыларына допты дәлдеп беру. **Қолданады:** көзді жұмып, айналып секіріп бұрылу дағдылары; қолға доп ұстап, шынтаққа тіреліп жорғалау мен орташа жылдамдықта жүгіруді тез алмастыру. Волейбол добын керілген жіптен асырып лақтырып, келесі жағынан қағып алу, жұпта үйлестіріп жұмыс істеу. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Сезімдік жаттығу: «Санауды тыңда». 1-2-3 – деп санап жүреді. 4 – секіреді, 1-2-3 – жүреді, 4 – 360°-қа айналып

		сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді. Аспан, аспан, арайлым, Саған жиі қараймын. Сені көзбен шоламын, Мен ғарышкер боламын. **Сөздік жұмыс:** *Ғарышкер* – ғарыш кемесімен ғарышқа ұшатын, аспан әлемін зерттейтін адам. *Ғарышкеме* – жер мен ғарыш арасында ең тез ұшатын көлік. **Қолдану деңгейі:** **Сұрақ жауап**: Өлеңде не туралы айтылған? Саған ұнады ма? Ғарышкер деп кімді айтамыз? Ғарышкер – ғарышқа ұшатын адам. Ғарышкеме (ракета) бізге не үшін қажет? Ғарышқа кімдер ұшады? Ғарышкер қандай болуы керек? *(Денсаулығы мықты, ақылды, білімді, батыр болуы керек.)* ***«Ұшақ» ойыны:*** Балалар, ұшаққа отырып, ұшып көрейікші. *(Музыка әуені ойналады. Балалар «ұшады», музыка аяқталғанда «қонады»).* Кең аспанды шарлаған, Ұшқыш деген мен болам. Қыран құстай самғаған, Ерен жүйрік ер болам! Пазыл арқылы жұмыс	жүреді. 4 – секіреді, 1-2-3 – жүреді, 4 – 360°-қа айналып бұрылады, 1-2-3 – жүру, 4 – малдас құрып отыра қалады. Жүру, секектеу, бір орында көзін жұмып, айналып тұрып секектеу. 2 минут бағытты өзгерте отырып, орташа жылдамдықпен жүгіру. **Түсіну деңгейі: «**У-шу» жаттығулар кешенімен тыныс алуды қалыпқа келтіру. **«Басты бұру»** 1.Бастапқы қалып – аяқты алшақ, қолды бас бармағын артқа қаратып белге қою. Басын баяу солға бұрады. Бастапқы қалып – тыныс шығару Бастапқы қалып – басын баяу солға бұрады Бастапқы қалып – тыныс шығару **«Аспанға жетемін»** 2.Бастапқы қалып – аяғын алшақ қойып, қолдарын шынтағынан бүгіп, жұдырығын түйеді. қолдарын жоғары көтеріп, алақанын ашып, тыныс алады. Бастапқы қалып – тыныс шығару **«Кеудені түзету»** 3.Бастапқы қалып – аяғын алшақ қойып, қолдарын ішіне айқастырып қойып тұрады. Сол қолын оң қолының алдына қояды. - айқастырып қойған қолын алға-жоғары көтергенде, дем шығарады. Екі қолмен жанына қарай	**Қолданады**: ұлттық билердің элементтерін орындайды, аспаптарда ойнайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар марш әуенімен кіріп, шеңбер бойында тұрып, «Жануарлар әлемі» әуенінен жануарлардың, құстардың қимылдарын жасайды. Педагог балалармен құстар туралы, оларға жасалатын қамқорлық туралы, жыл құстары туралы әңгіме өткізеді. Адамдар қолдан үйшіктер жасайды, олармен дос болып, күтім жасап, балапандарына жағдай жасайды. ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Құстар» (Т. Ломова). Балалар шеңбер бойында тұрып, қолдарын қанат секілді жайып, музыкаға ілесе жеңіл аяқтың ұшымен құс болып ұшады. ***Музыка тыңдау:*** «Көкек» (Х. Мұхамедова). Музыка тыңдап болған соң ән сипатын, мағынасын әңгімелеп, балалардан сұрау. Көктем, көктем, көктемде, Бұл құстардың бәрі де Әнші болып кеткен бе? Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі: *Ән айту:*** «Көктем» (А. Жайымов). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап,	бұрылады, 1-2-3 – жүру, 4 – малдас құрып отыра қалады. Жүру, секектеу, бір орында көзін жұмып, айналып тұрып секектеу. 2 минут бағытты өзгерте отырып, орташа жылдамдықпен жүгіру. **Түсіну деңгейі: «**У-шу» жаттығулар кешенімен тыныс алуды қалыпқа келтіру. **«Басты бұру»** 1.Бастапқы қалып – аяқты алшақ, қолды бас бармағын артқа қаратып белге қою. Басын баяу солға бұрады. Бастапқы қалып – тыныс шығару Бастапқы қалып – басын баяу солға бұрады Бастапқы қалып – тыныс шығару **«Аспанға жетемін»** 2.Бастапқы қалып – аяғын алшақ қойып, қолдарын шынтағынан бүгіп, жұдырығын түйеді. қолдарын жоғары көтеріп, алақанын ашып, тыныс алады. Бастапқы қалып – тыныс шығару **«Кеудені түзету»** 3.Бастапқы қалып – аяғын алшақ қойып, қолдарын ішіне айқастырып қойып тұрады. Сол қолын оң қолының алдына қояды. - айқастырып қойған қолын алға-жоғары көтергенде, дем шығарады. Екі қолмен жанына қарай айналдыра доға жасайды. Доға жасап тұрып, демін сыртқа шығарады. Басын көтеріп, кеудесін шығарып, ішін тартады.

		 	айналдыра доға жасайды. Доға жасап тұрып, демін сыртқа шығарады. Басын көтеріп, кеудесін шығарып, ішін тартады. **«Денені бұру»** 5.Бастапқы қалып – аяқтарын алшақ қойып, жұдырығын саусақтарын жоғары келтіріп түйіп, кеудесіне қысып тұрады. Оң қолының алақанын жазып, ауаны алдына қарай итеріп, денесін солға 90° бұрылады. Солға-алдыға қарайды. Бастапқы қалыпқа қайта келіп, сол қолмен қайталайды. **«Тізесін қолдарымен құшақтап, кеудеге жинау»** 6.Бастапқы қалып – аяқтарын бірге қойып, қолдарын алақандарын бір-біріне қаратып жоғары көтеріп тұрады. Кеудені көтеріп шағару. Оң аяғын кеуде тұсына дейін көтеріп, екі қолмен құшақтап, демін ішке тарту. Бастапқы қалыпқа қайта келіп, тыныс шығарады. Сол аяғымен тура солай қайталайды. **Қолдану деңгейі:** Негізгі қимылдарды орындау. **«Саусақтарды жаттықтыру» – допты кез келген бағытта бір қолмен домалату.** Педагогтің нұсқауымен алдымен допты сол қолмен, сосын оң қолмен, кейін екі қолмен бірақ дөңгелетеді. Доптың бағытын өзгертпеуге, допты алысқа жібермеуге,	қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Әнді орындау барысында ырғақтық ерекшеліктерге тоқталу, дыбыс ұзақтықтарын алақандарымен шапалақтап көрсету. Үйренген «Ғарышкер боламыз» әнін (Ш. Мұхамеджанов) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. Жеке немесе топпен ән айту. ***Билер:*** «Көкпар» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). Балаларға «көкпар» сөзінің мағынасын түсіндіріп, атқа шауып жүріп қимыл жасау керектігін түсіндіру. Биге ұл балалар қатысады. ***Ойын:*** «Не қалай шақырады?» музыкалық-дидактикалық ойын. Педагог ойын шартын түсіндіреді. Ойында аңдардың, жануарлардың, құстардың қалай шақыратынын түсіндіріп, өздеріне сол дыбысталуды қайталауды талап ету. **Қолдану деңгейі:** **Музыкалық аспапта ойнау:** «Ұйықташы, бөпешім» (В. Агафонников). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар күннің қай	**«Денені бұру»** 5.Бастапқы қалып – аяқтарын алшақ қойып, жұдырығын саусақтарын жоғары келтіріп түйіп, кеудесіне қысып тұрады. Оң қолының алақанын жазып, ауаны алдына қарай итеріп, денесін солға 90° бұрылады. Солға-алдыға қарайды. Бастапқы қалыпқа қайта келіп, сол қолмен қайталайды. **«Тізесін қолдарымен құшақтап, кеудеге жинау»** 6.Бастапқы қалып – аяқтарын бірге қойып, қолдарын алақандарын бір-біріне қаратып жоғары көтеріп тұрады. Кеудені көтеріп шағару. Оң аяғын кеуде тұсына дейін көтеріп, екі қолмен құшақтап, демін ішке тарту. Бастапқы қалыпқа қайта келіп, тыныс шығарады. Сол аяғымен тура солай қайталайды. **Қолдану деңгейі:** Негізгі қимылдарды орындау. **«Саусақтарды жаттықтыру» – допты кез келген бағытта бір қолмен домалату.** Педагогтің нұсқауымен алдымен допты сол қолмен, сосын оң қолмен, кейін екі қолмен бірақ дөңгелетеді. Доптың бағытын өзгертпеуге, допты алысқа жібермеуге, доптың артынан үлгеруге тырысады. **«Допты керілген жіптен асырып лақтыру. Шапшаңдыққа жаттықтыру»**

			доптың артынан үлгеруге тырысады. **«Допты керілген жіптен асырып лақтыру. Шапшаңдыққа жаттықтыру»** Волейбол добын керілген жіптен асырып лақтырып, астынан өтіп, шапшаң аттап, екінші жағынан қайта қағып алады. **«Секіргіштікті жаттықтыру»** 20 см биіктікке жүгіріп келіп, секіріп шығу. Секіріп бір аяғына қонады. Еденнен шұғыл итеріледі. Секірген сәтте қолдарымен серпіліп көмектеседі. Қайта еденге қонғанда аяқтарын тізесінен бүгіп, қолдарын алдыға созады. **Зейінді дамытуға арналған Сезімдік ойын: «Еріккендер».** Ойыншылар қолдарынан ұстанып, шеңбер бойымен жүреді. Белгі бойынша тоқтап, бір шапалақ ұрып, шұғыл бұрылып, енді артпен жүгіре береді. Әрбір белгі бойынша қозғалыс бағыты өзгереді. Дұрыс бұрылмаған ойыншы ойыннан шығады.	мезгілде ұйықтататынын еске түсіріп, музыка қалай ойналатынын сұрау. Аспапта асықпай әуенге ілесе ойнау.	Волейбол добын керілген жіптен асырып лақтырып, астынан өтіп, шапшаң аттап, екінші жағынан қайта қағып алады. **«Секіргіштікті жаттықтыру»** 20 см биіктікке жүгіріп келіп, секіріп шығу. Секіріп бір аяғына қонады. Еденнен шұғыл итеріледі. Секірген сәтте қолдарымен серпіліп көмектеседі. Қайта еденге қонғанда аяқтарын тізесінен бүгіп, қолдарын алдыға созады. **Зейінді дамытуға арналған Сезімдік ойын: «Еріккендер».** Ойыншылар қолдарынан ұстанып, шеңбер бойымен жүреді. Белгі бойынша тоқтап, бір шапалақ ұрып, шұғыл бұрылып, енді артпен жүгіре береді. Әрбір белгі бойынша қозғалыс бағыты өзгереді. Дұрыс бұрылмаған ойыншы ойыннан шығады.
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»		**Сәуір** **Серуен кешені № 2** **Қардың еруін бақылау** **Міндеттері:** табиғаттағы өзара байланысты көре білуге үйрету. **Бақылау барысы**	**Сәуір** **Серуен кешені № 3** **Мойыл бұтасын бақылау** ***Міндеттері:*** — Бұталар туралы білімдерін молайту; — Бақылай, зерттей	**Сәуір** **Серуен кешені № 4** **Бұлттарды бақылау** **Міндеттері**: өлі табиғат құбылыстары туралы білімдерін тиянақтау, табиғатты бақылауға деген қызығушылықтарын	**Сәуір** **Серуен кешені № 5** **Сутоғанды бақылау** **Міндеттері**: мұздың қасиеттері туралы білімдерін тиянақтау. ***Бақылау барысы*** Күн өткен сайын көктем

		Көркем сөз **«Көктем келді»** **Б.Қозыкеев** Қар су болып жөнелді, Қалды дала жалаңаш. Күн нұрына кенелді, Бүршік атып бар ағаш. Келіп көктем құстары, Бау бақшада ән салды. Оларды жас достары, Ұя жасап қарсы алды. Көктемде таңертең қар бетінде мұз қақтары пайда болатыны туралы айту. Бұның себебі күн көзінің шуағынан қардың үстіңгі беті ериді де, түнгі аяздан мұз болып қатады. Бұны мұзқатқақ деп атайды. **Зерттеу қызметі** Көлеңке беттегі қар үйінділері мен еріген қарды және сайдағы суды қарау. Көлеңкедегі қатқан қармен, күн беттегі қарқатқақты салыстыру. **Еңбек:** Тәрбиешімен бірге ауладағы сынған ағаш бұталарын шығару. **Мақсаты:**тек қана сынған бұталарды жинауға, аулада тазалық сақтауға үйрету. **Қимылды ойын:** «Ормандағы аюда». **Мақсаты:** белгі бойынша жүгіру, қуып жету, ойын ережесін сақтау. **Жаттығу ойыны**: Қозғалыстарын дамыту. **Мақсаты:** Допты оң және сол қолмен лақтыра білулерін тиянақтау; Ептіліктерін қалыптастыру; Қозғалыс координациясын жақсарту. **Халық болжамы:** Қарлығаш келсе күн	білу қабылеттерін дамыту; — Табиғатты аялауға, қорғауға тәрбиелеу. ***Бақылау барысы*** **Тәрбиеші әңгімесі:** Мойыл әрі дәрілік, әрі сәндік өсімдік. Мойыл гүлдеген кезде әдемілігімен көздің жауын алып, хош иісі мұрыныңды жарады. Мойыл мамыр, маусым айларында гүлдейді, ал, жемісі тамыз, қыркүйек айларында піседі. Қоңыр күзде мойылдың жемістері өте дәмді болады. Жаңа піскен жидектерінен қант қосып тәтті сусындар мен кисельдер жасайды. Сол сияқты мойыл жидектерінің емдік қасиеті де өте жоғары. Одан жасалған дәрілермен іш ауруларын, көз ауруларын, безгек ауруларын емдейді. Сондықтан да мойылды кеспей, сындырмай сақтаған жөн. Мойыл гүлдері өте әдемі болғанмен, оның гүл шоғын көп етіп алсаңыз басыңыз ауырады, егер өте қызықсаңыз, бұтасын сындырмай ғана, екі-үш гүлін пышақпен кесіп алып, суға салып қойсаңыз, сол да жеткілікті болады. Мойылды өзіңіз де сындырмаңыз, өзгеге де жол бермеңіз. Балаларға сұрақтар ♦ Мойыл ағашы қай уақытта гүлдейді? ♦ Мойылдың	арттыру. **Бақылау барысы.** **Көркем сөз.** **«Бұлт»** Ө. Ақыпбекұлы Бұлттың қайда тұрағы? Біле алмадым мұны әлі. Білерім көк аспанның, Бұлт-көшпелі бұлағы. Тәрбиеші сұрақтары. ♦Бұлт дегеніміз не? ♦Бұлттардың түсі қандай болады? ♦Бұлттар неден тұрады? (сан жетпейтін су тамшыларынан немесе мұз түйіршіктерінен.) ♦ бұлттардың қандай түрлерін білесіңдер? (түйдек бұлттар, шарбы бұлттар, қат-қабат бұлттар, түнерген найзағайлы бұлттар) ♦ Неге түйдек бұлттар дейміз? (олар аспанда түйдек-түйдек болып тұрады) ♦ Шарбы бұлттар неге ұқсады? (ақ ұлпаға, мамыққа, жақсылап аңғарып қарасаң олардан таныс бейнелерді көруге болады) ♦ Ең үлкен бұлттар қай бұлттар? (түнерген найзағайлы бұлттар) ♦Қандай бұлттар жаңбыр әкеледі? (түйдек бұлттар, түнерген бұлттар) ♦Бұлттар неліктен аспанда жүреді? (оларды жел қуады) **Зерттеу жұмысы** Аспандағы қандай бұлттар екенін анықтау. Бір нәрсеге (өлі және тірі табиғатқа жататын) ұқсайтын бұлттарды табу. **Еңбек** Алаңды егу жұмыстарына	қысты ысырып, өз жылуын алып келуде. Көктемнің ең бірінші жеңісі-жерді жібітеді. Алдымен қары еріген алаңқайлар пайда болады, өгей шөптер өсіп шығады. ал, екінші жеңісі-өзен-көлдердің ери бастауы. Жердегі, қар үйінділеріндегі қарлар еріп, сай-саланы қуалап, өзенге барып құяды. Өзен сулары көтеріліп, мұзды жарады. Жарылған мұздар ағыспен бір-біріне соқтығады. Мұздар жарылып, өзендер арнасынан асқан кезде ауа температурасы кенет төмендейді. Ал, сутоғандардағы мұздар ұзақ уақыт тұрады. Себебі онда ағыс жоқ, су қозғалмайды. Бұл жерде мұздар жарылмайды, біртіндеп ериді. **Зерттеу жұмысы.** Сутоғандағы мұздың қалыңдығын мұз өлшегіш құралмен өлшеу. Тоған бетіндегі мұздың еруін бақылау **Еңбек** Ауланы қоқыстан, сынған бұталардан тазалау. *Мақсаты: үлкендерге көмектесуге деген ынталарын тәрбиелеу*. Экологияч **Қимылды ойын «Қасқыр қақпан»** *Мақсаты:* — белгі бойынша әрекет етуге үйрету; — ойын шартын сақтап ойнауға баулу; **Жаттығу ойыны** Ұзындыққа секіру. *Мақсаты:* ұзындыққа секіруге жаттықтыру.

		күркірейді. Құстар ұясын күн жаққа қарай салса, жаз салқын болады. **Мақал:** Қыстың қамын жаз ойла.	жемістері қай уақытта піседі? ♦ Мойыл жидектерінен не жасайды? ♦ Мойылдың басқа қандай қасиеті бар? ♦ Бұл ағашты не үшін сақтауымыз керек? **Еңбек** Үлкендерге ағаш отырғызуға көмектесу. *Мақсаты: ағаш отырғызу және оны өсіруге деген ынталарын ояту, табиғатты көркейтуге тәрбиелеу.* **Қимылды ойын** «Біздің аулада не өседі?». *Мақсаты: ағаштар аттарын есте сақтауларын тиянақтау, аталған жерге тез жетуге, тез ойлауға, тез шешім қабылдауға баулу.* **Жаттығу ойыны** Қимылдарын дамыту *Мақсаты: доп лақтыруға жаттықтыру.* ***Мақал-мәтел:*** *Бір тал кессең, он тал ек. *Бір ағаштан жасалады мың шырпы, Мың ағашты өртеп кетер бір шырпы.	дайындау; қоқыстарды жинау, сыпыру. Мақсаты: бірлесе жұмыс істеуге деген ынталарын қалыптастыру.. **Қимылды ойын** «Қасқыр қақпан». Мақсаты: ойын ережесін түсініп, шартын сақтап ойнауға, ептілікке, алғырлыққа баулу. **Жеке жұмыс** Математикалық жаттығулар. Мақсаты: тақ және жұп сандарды санай білу дағдыларын жетілдіру. **Халық болжамы.** Ерте көктемде найзағай ойнап, күн күркіремесе, жаз құрғақ болады. Экология	
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Ислам.Дарын Фигулардың атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауларын: текше, шар, цилиндр бекіту; көлемді пішіндер мен денелерді	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Малика Суреттерден дауыссыз дыбыстан басталатын сөздерді тауып сөйлем құрату, қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстардың анықтату арқылы ойлау қабілеттерін дамыту.	**Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Жігер сөздерді дұрыс айтқызуға қалыптастыру. **Тілімізді жаттықтырайық:** За-за-за – таза. Зе-зе-зе – зере. «З» дыбысының буын ішінде келуі:	**Қазақ тілі-коммуникативтік, танымдық әрекет** Алинұр,Айзере Сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, өткенді еске түсіру. Сөздерді сөйлемдерге байланыстырып құрауды дағдыландыру. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру.

		ажыратуға, осы пішіндерді қоршаған ортадан табу; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға, графикалық диктантты орындауға үйрету.		Жүзім – күзім, Жүзік – білезік, Жазым – назым. Енді айнаға қарап «С» дыбысын айтайық. Байқап көрсеңдер, еріндерің жай ғана ашылды. Са-са-са – сана. Се-се-се – кесе. Со-со-со – соқа. Сө-сө-сө – сөре.	
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	,	**Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын: «Кім зерек?»** **Міндеттері:** геометриялық фигулар мен денелер туралы білімін қалыптастыру. **Дағды:** Талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау, зейін, жады мен ауызша сөйлеу дағдысын дамыту. **Ойынның шарты:** Қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, текше, шар, цилиндрге ұқсайтын заттарды атаңдар. Балалар атайды, неге ұқсайтынын қорытындылайды.	**Дидактикалық дыбыстық жаттығу: “Ұйқасын тап”** **Міндеттері:** Ойындар арқылы логикалық ойлауларын, есте сақтау қабілеттерін дамыту. **Дағды:** Сөздерді буынға бөлуге, дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлерін меңгеруге жаттығулар жасату арқылы сөздерді дұрыс айту дағдыларын бекіту. **Ойынның шарты:** буынның аяғын айтады, балалар ұйқас сөзді тауып жалғастырып айтады. Ау-ау-ау, не деген биік **тау.** Гер-гер-гер, науқасты емдейтін **(дәрігер)** Тік-тік-тік, қыста кидің . . **(етік)** Қан-қан-қан, жайды әжем **(дастарқан)** Яр-яр-яр, тұздағынымыз . **(қияр)** Тап-тап-тап, оқып отырмын **(кітап)** Қы-қы-қы, жайылып жүр **(жылқы)** Иыр-иыр-иыр, сүті қою . **(сиыр)** Не-не-не, қолыма кірді . . . **(ине)** Қа-қа-қа, бақылдайды . . .	**Дидактикалық ойын:** «Түлкінің құйрығын тап». **Міндеттері:** Бала бойындағы шешендік қасиетті, сөздік қорларын дамыту. **Дағды:** ертегі кейіпкерінің құйрығын тауып, суретті толықтыра отырып, сұраққа толық жауап беруге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** қима суретерден Түлкінің құйрығын тауып көрсетеді.	Ұлттық ойын: «Сақина». **Міндеттері:** ұлттық салт-дәстүрлерге құрметпен қарауға тәрбиелеу. **Дағды:** ұлттық мерекеге байланысты сөздерді қазақша айту және оларды түсіну дағдыларын қалыптастыру. **Ойынның шарты:** Ойынды бастайтын баланы санамақ арқылы анықтайды. Санамақ айту. Бір, екі – Жердің беті. Сары шымшық, Тез ұшып шық. Балалар шеңбер болып қатарға отырады. Алақандарын бір-біріне қысып, қолдарын алдында, тізе үстінде ұстайды. Ойын бастаушының қолында сақина болады. Ол өз алақандарымен сақинаны балалардың алақандарын ашып салған сияқты боп, біреуінің алақанына салу керек. Бәрін аралап өткен соң ортаға келіп: «Бір, екі, үш – сақинам ұш!» – дейді. Сонда қолында сақинасы бар бала тұру керек. Оң жақта отырған көршінің тапсырмасы оны ұстау

			(бақа)		керек. Егер сақинаға ие болып жүрген ойнаушыны көршісі ұстай алмаса, онда көршісін жазалайды, ал егер сақина бар бала тұра алмаса, онда оның өзін жазалайды
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес: Сіздің балаңыздың қауіпсіздігі** Қылмыстың бір түрі – балаға зорлық көрсету. Озбырлық, зорлық-зомбылық көрсету, жаман қарау, ауыр физикалық және психологиялық зақым көрсету деректері күн сайын газет беттерінде жиі кездесіп тұрады. Қауіп-қатер азайту, балаларды зейінділікке, сақтыққа, қауіпті жағдайлардың алдын алуға үйрету керек, ондай жағдайларды олар дала немесе үйде де кездестіруі мүмкін. Көп жағдайда милицияға ол туралы хабарлай алмайды, себебі білместік немесе қорқыныш сезім, үрей билейді. **Сондықтан да балаға мынаны түсіндірген жөн:** – Үйде жалғыз болғанда, бөтен адамдарды үйге кіргізбеу керек; – Бөтен біреудің машинасына отырмау, қыдырып жүргенде бөтен адамдардан тәтті, сыйлықтар алмау керектігін үйрету қажет; – Көшенің қараңғы жерлерінен, көпшілік жүрмейтін саябақтар мен стадиондардан аулақ жүруге үйрету.	**Ата-анаға ұсынымдар:** 1.Егер балаңыз сізді сыйлағанын қаласаңыз, онда өзіңізде оған сыйластықпен қараңыз, әр баланың жеке тұлға екенін естен шығармаңыз. 2.Баланың қылықтарын сынағанда, оның жеке басына тіл тигізбеңіз. 3.Баладан оның жас немесе жеке мүмкіндіктеріне сәйкес келмейтінді талап етпеңіз. 4.Балаға ақыл айтып немесе сөгетін болсаңыз, ол 2-3 минуттан аспуы тиіс. 5.Баланың қателерін мойындатуға және «енді бұлай жасамаймын» деген уәдесін алуға тырыспаңыз. 6.Балаңыз кенеттен қатты дыбыс естігенде немесе қолыңыздың қозғалысынан (көтеру) үрейленетін болса, онда бұл сізді ойландыруы тиіс. 7.Сіздің үрейленуіңізді, алаңдауыңызды бала сезеді, сондықтан балаға білдіртпеуге тырысыңыз. 8.Баланы тыңдай біліңіз. Әрбір мәселе бойынша өз пікіріңізді айтуға асықпаңыз. 9.Балаға адал ниетпен сыйлықтар жасауды үйретіңіз. Өнегелі -15 минут	**Ата-анаға ұсынымдар: Баланың мектепке дайындығы.** Ата-аналар балаларды мектепке дайындаудағы ең бастысы оқу, жазу, санау емес екендігін білулері керек. Мақсаты — жаңа біліктер, таным әдістері, әрекет, қарым-қатынасты қалыптастыру арқылы балаларды мектепке баруға дайындау. **Негізгі міндеттер:** - мектепке дайындық барысында ата-ананың баламен әріптестік қарымқатынасын орнату және дамыту; - ата-аналарға өз балаларына, олардың қабілеттері мен мүмкіндіктеріне сенуге көмектесу; - балаларға өзін -өзі басқара алуына және өз қылықтарына жауап беруге көмектесу; - мектепке дайындық процесінде ата-ананың баламен серіктестік және ынтымақтастық қарым-қатынасын орнату және дамыту; - ата-аналарға өз балаларына, олардың қабілеттері мен мүмкіндіктеріне сенуге көмектесу;	**Ата-анаға ұсынымдар: Баланың мектепке эмоционалды-еріктік дайындығы:** - баланың неге мектепке баратынын түсінуі, оқытудың маңыздылығы; - оқуға және жаңа білім алуға қызығушылықтың болуы; - оқу бағдарламасы талап ететін, баланың өзіне тән емес тапсырманы орындау қабілеті; - шыдамдылық, белгілі бір уақыт ішінде ересектерді мұқият тыңдау және бөгде заттар мен істерге алаңдамай тапсырмаларды орындау қабілетін қарастырады. Ата-аналар мектеп жасына дейінгі балалардың өте маңызды психологиялық ерекшеліктерін білуі тиіс, олардың әрекетінің негізгі түрі ойын болып табылады, ойын арқылы бала дамиды және жаңа білім алады. 9.Барлық тапсырмалар балаға ойын түрінде берілуі тиіс, ал үй тапсырмалары оқу процесіне айналмауы тиіс. Бұл сұрақтарға жауаптарды әр бала білуі тиіс 1.Өзінің толық аты- жөнін атау. 2. Қанша жаста? 3. Әкесі мен анасының	**Ата-анаға ұсынымдар: Шектен тыс қадағалау және көмек** Кейбір ата-аналар баласының орнына өзі оқып жатады. Сөмкесін жинап, киімдерін дайындап, сабағын бірге оқып, не істеу керектігін айтып отырады. Мұндай кезде баланың белсенділігі төмендейді. Өздігінен ойланғысы келмейді, ата-анасы айтпаса сабағын орындамайды. Қазір бұл жағдай көптеген, әсіресе жас, заманауи отбасыларда жиі кездеседі. Бұл өте үлкен мәселе. Ата-ана көмектесемін деп баланы өзі "бүлдіреді". Шектен тыс қамқорлық пен бақылау баланың дербестігі мен жауапкершілігін жояды. Бұл кейін ересек кезде де көрініс береді. Бұл жерде мәселені шешу үшін ең алдымен баланы өбектей беруді доғарыңыз және сабақтың, оқудың не үшін керек екенін жақсылап түсіндіріңіз. Әрине алғашында бала кішкене еркінсіп, ештеңе істемейді. Бірақ жақсылап, ұрыссыз түсіндіретін болсаңыз уақыт өте бәрі түзеледі.

			- балалардың мектепке барар алдында ата-аналардың қобалжу деңгейін төмендетуге ықпал ету. **Балалардың мектепке қызығушылығын арттыру бойынша кешенді дайындық:** - мектепке бару, мектеп мәселелерін талқылау; - баланың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, бірлескен дамытутүзету сабақтары Өнегелі-15 минут.	атын білу (бар болса). 4. Әкесі қайда және кім болып жұмыс істейді? 5. Анасы қайда және кім болып жұмыс істейді? 6. Ағасы немесе әпкесі бар ма? Олар қанша жаста? Олардың жасы үлкен немесе кіші ме? 7. Сіз тұратын қала? 8. Мекен-жайы 9. Қай елде тұрасың? 10. Сенің мектепке барғың келеді ме? Неліктен барғың келеді? Ұнайды ма?	

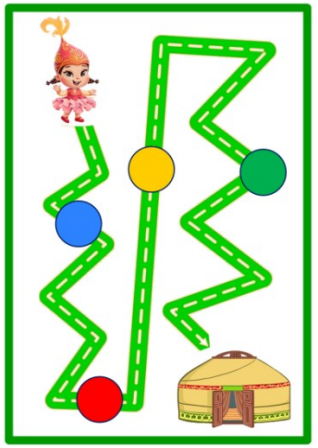
Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

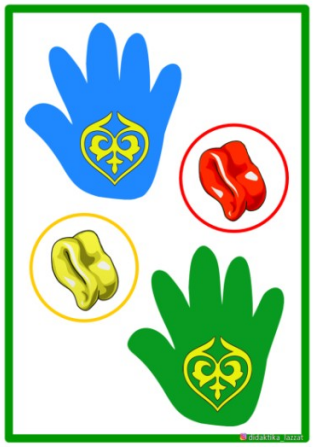
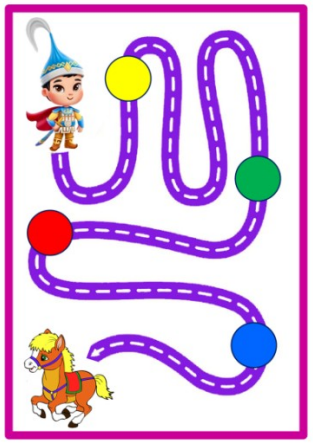
Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

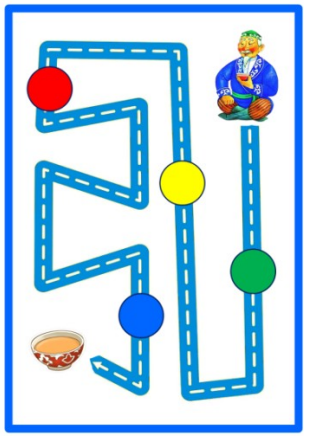
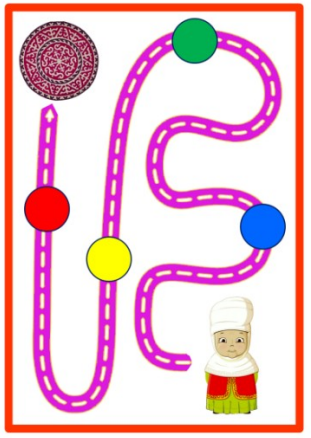
Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Топ: Мектепалды даярлық сынып 0 а
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 07.04.-11.04. 2024-2025 оқу жылы
Апта дәйек сөзі:Патриотизім жоқ халық жаны жоқ тәнмен тең
Еңбекқорлық және кәсіби біліктілік айы

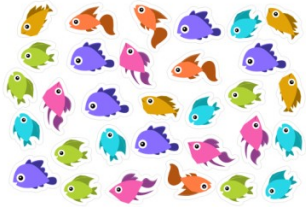
Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 07.04.25	Сейсенбі 08.04.25	Сәрсенбі 09.04.25	Бейсенбі 10.04.25	Жұма 11.04.25
Балаларды қабылдау	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Математика негіздері – ойын, зерттеу іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Математика негіздері» **Танымдық және зияткерлік дағдылары:** «Ойын,зерттеу танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Балық аулап сал» **Аннотация: Дивергентті ойлау әдістері** арқылы жұмыс жасау. Ойын барысында балалардың	**Сауат ашу негіздері** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сауат ашу негіздері» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Ойлан да аяқта» **Аннотация:** «Ойлан да аяқта» дидактикалық ойыны 5-6	**Көркем әдебиет** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Көркем әдебиет» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Ғарыш әлемі» **Аннотация: Дивергентті әр түрлі ойлау** әдісі арқылы бір ғана заттарға	**Музыка-шығармашылық,коммуникативтік, ойын әрекеті Құзыреттілік:** «Музыка» **Коммуникативтік дағдылары:** «Шығармашылық дағдыларының, зерттеу іс-әрекетінің дамуы» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Қателесіп қалма» **Аннотация: Дивергентті ойлау әдістері** арқылы жұмыс жасау. Ойын барысында	**Қоршаған ортамен танысу** - тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **Құзыреттілік:** «Қоршаған ортамен танысу» **Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру: «**тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Кім қайда мекендейді» **Аннотация:**

	шығармашылық, ойлау, есте сақтау және арифметикалық қабілеттерін дамыту, саусақ қимыл қозғалыстарының ептілігін қалыптастыра дамыту.Қарапайым мысалдар шығару, 1-ден 10-ға дейін тура және кері бағытта санауды; Логикалық ойлау қабілетін , математикалық тілін дамыту, өзін-өзі бақылауды, бағалауды үйрету. **Міндеттері: -**1-ден 10-ға дейін санау, не бейнеленгенін, түсін, неше бірліктен тұратынын, қосудың ауыстырымдылық қасиетін қолдану, балалардың ой-өрісін кеңейту; -ойлау қабілеттерін, қабылдау, ес, зейін процесстерін дамыту. **Дағды:** 1-ден -10-ға дейінгі сандардың құрамын қайталау, қосу және азайту дағдырланып қалыптастыру. **Дивергентті ойлау** **:**1+1=;2+1= ;1+2= ;4+1= ;1+4 = ;2+3= ;3+2= ;2+2= ;1+3= ;3 +1= ; 4+3= ;3+4= ;5+2= ;2+5= ;4+4 = ;5+3= ;3+5= ;3+3= ;4+2= ;2 +4= **.** **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық дағдылар. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ойынға 3-4 бала қатысуға болады. Берілген суреттерді атап, смысал есеп шығару қажет.Мысалы,қызыл балық,үлкен немесе кішкентай т.б. Балалар ауланған балықтың артында	жастағы балаларға арналған және әртүрлі дыбыстан басталатын заттық суреттер арқылы сөйлемдерді дұрыс құратуға үйрету,фонематикалық қабылдауын дамыту.Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту.Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері:** Есту,көру мүшелері арқылы баланың ойлау қабілетін анықтау; сөздің дыбыстан құралатынын,дыбыстың дауысты,дауыссыз болып бөлінетіні жөнінде мағлұмат беру. **Дағды:**Қысқа және ұзын сөздерді ажырату арқылы фонематикалық естулері мен есте сақтау қабілеттеріне қарай дағдыға айналдыру. **Лабиринт ойын әдісі** — әріптерге байланысты,бұл кез келген құрылым(әдетте екі немесе үш өлшемді кеңістікте),кездейсоқ түрде болатын, не шығу жолына немесе тұйыққа бағыттайтын жолдар). **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** «Ж» дыбысынан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. *(Дұрыс жауап берген балаға педагог бір фишкадан беріп отырады).* Мысалы айтылатын сөздер: Жол, жарық,жүзім,жұлдыз,жаға,жеміс,	емес, әр түрлі қырынан қарау. Дивергентті ойлау қиял мен қызығушылықты ынталандырады. Бұл идеяны екіншісімен еркін байланыстыруға мүмкіндік береді. Тіпті бір-бірімен байланыссыз болып көрінетін нәрселер әртүрлі объектив арқылы қараған кезде жаңа түсініктерді тудыруы мүмкін. «Ғарыш әлемі» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және көру,тыңдау,есте сақтау,қиялдау,ойлау қабілеттерін, зейіндерін,сөйлеу мәдениетін, дүниетанымдарын кеңейтіп,шығармашылық арқылы ұсақ саусақ моторикаларын дамыту,заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері: -**балаларға ғарыш әлемі жайлы түсінік беру, ғарыш әлемі және оның құпия сырларына деген қызығушылықтарын арттыру; -қазақтың тұңғыш ғарышкерлерімен таныстыру.Бақылау жасау, зерттеу жұмыстарын жүргізуге үйрету; **-** ғарышкерлердің қызметі жайлы ұғымдарын қалыптастыру,ғаламшарл	балалардың шығармашылық,есте сақтау және жылдам ойлау қабілеттерін дамыту,саусақ қимыл қозғалыстарының ептілігін қалыптастыра дамыту. Логикалық ойлау қабілетін , өзін-өзі бақылауды, бағалауды үйрету. **Міндеттері: -** баланың жүрегіне ұлттық сана - сезімді ұялату, танымдық қабілетін және ұлттық өнер жайлы білімін кеңейту; - есте сақтау қабілетін, елесін дамыту. Балаларды шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. **Дағды:** Балалардың музыкаға деген құштарлығын арттыру, ән айту дағдыларын қалыптастыру. **Кіріктірілген:**сөйлеуді дамыту,көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу. **Қосымша жабдықтар**: тақырыпқа байланысты суреттер,асықтар. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Асық иіру,алақан бас әдісі арқыл ойын жүргізу.Жол сызықтармен жүре отырып негізгі мақсатты орындау. **Ықтимал күрделендіру:** тез ойлау. **Ойынның нұсқаулары:** Саусақ арқылы немесе қалам арқылы жол ортасындағы сықықпен басып жүру. **Музыкалық-ырғақтық**	«Кім қайда мекендейді» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала жануарлардың түрлерін білуге, сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. Балалардың айтылған ойды тыңдауға және ұғыну зейінін дамыту. **Міндеттері: -** балалардың жануарлар, құстар, балықтар және олардың мекендейтін жерлері туралы білімдерін бекіту; - жабайы аңдар білімдерін кеңейту, олардың тіршілігін сипаттап, аттарын айтып, сөздік қорын байыту, жұмбақтар шешу арқылы ой-өрісін дамыту, жылдам жауап беруге, шапшаңдыққа үйрету; - оларды қорғауға, қамқор болуға тәрбиелеу. **Дағды:** Балалардың жануарлардың бейнесін олардың мекендейтін ортасымен салыстыру дағдыларын қалыптастыру. **Коррекциялығы:** үй және жабайы жануарларға байланысты көрнекіліктер пайдалана отырып, баланың ой - өрісін дамыту.Кейбір жабайы жануарлардан өзің қорғау,абайлауға бағыт бағдар беру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,көркем әдебиет,дене

	жасырылған мысалды шығарып ,жауабын көрсетілген шелекке саламыз.Айналаны зерттеуге қызығушылығы оянады, ой-өрісі кеңейді, зат бейнесін көру, есту арқылы да елестетеді, яғни, зейінін шоғырландыруға жағдай жасайды. **Ықтимал күрделендіру**: Сандарға байланысты тура және кері санап,санның құрамын айтып беруге ынталандыру. **Ойынның нұсқаулары**:Балықшылар өзеннен балық аулайды. Бала аталған санды сурет арқылы,берілген тапсырманы орындаймыз. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Сергіту сәті Балық жүзді таза суда. Бір керіліп, бір жиырылуда. Жүзіп, жүзіп шаршағанда. Тығылады тасты құмда. **Саусақ жаттығуы:«Балық»** Су астында балықтар Сазан, шортан, бекіре, Неше түрлі балық бар Шошытасың секірме. **Математикалық жаңылтпаш:** Жоғалды бес шыбыш, Жоқ әлі еш сыбыс. Жоқ әлі еш сыбыс, Жоғалды бес шыбыш. **Қосымша жабдықтар**: 	жасыл,жем,жылан,жолбарыс ,жүзік *т.б.* Әр баланың алдына суреттер қойылады,оның біріншісіне әріптер «Ж», «П», «Б», «Х», «Һ», «Я», «Ю»,«Ж»ал, екіншісіне сол әріптен басталатын сөздер айтып,көрсетеді. Үстелдегі суреттерге қарап табады.Өздерің таңдап алған суретті әріп үлестірме жұмыстарында дыбыс сөздің басында болса, қызыл жалаушаны желбіретесіңдер, соңында болса, көк жалаушаны, ортасында болса, екі жалаушаны да желбіретесіңдер Кім жұмысты бітірсе қолды жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: тілдік әріптерге байланысты іс-қимыл арқылы көрсете білу. **Ойынның нұсқаулары**: Балаларға әртүрлі сөздер айтады, балалар сөздің ұзын немесе қысқа екенін анықтайды. Алақанды бір-біріне жақындату арқылы сөздерді өлшеуге болатындығын айтады. Егер қысқа сөз болса, онда екі алақанды бір-біріне жақын, ал ұзын сөз болса, онда екі алақанды бір-бірінен алшақ ұстайды. Мысалға айтылатын сөздер: *ж ұмыртқа,піл,бақа,хат,жиһаз,ұя,фламинго,аю.(* **Ю әрпі** екі дыбыстан **құралады Ю = Й + У.** Ю — **дауысты дыбыс**, сөздің соңында кездеседі. Й	армен таныстыру; **Дағды:** - білімдерін толықтыра түсу, ғарыш жайлы білетіндерін әңгімелету, құрастыра білуге, түстердің үйлесілімділігін үйрету,танымдық қабілеттерін арттыру,іске тиянақты түрде дағдыландыру. **Кіріктірілген:** сөйлеуді дамыту,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Қосымша жабдықтар**: тақырыпқа байланысты суреттер, ғарышкерлер суреттері. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** **1 ойын нұсқасы**: Балалар жұптасып берілген тапсырма бойынша жұмыстанады.Ойын үстел үстінде, зымыран ойыншығының жанында өткізіледі. Суреттерге қарап, жартысын,үлгі бойынша орналастыру,ғарышкерлерді киіндіру. **2 ойын нұсқасы:** Барлық суреттер үстелге қойылған. Бала өзіне ұнаған кез келген суретті алып, көлеңкесіне сәйкес суреттермен сызып қосу.Төрт бала кезекпен суреттерді алып ойнай алады. **Ықтимал күрделендіру:** Жерді қоршаған бүкіл дүние – Ғарыш деп аталады екен, Ғарыш әлемі кең байтақ!Оны адамзат әлі толығымен зерттеп болған жоқ. *Ғарыш әлемінде көптеген ғаламшарлар*	**қимылдар:** **«Кім қалай жүреді?»** Мақсаты: Балаларды үш ырғақты суретті айыруға үйретуді жалғастыру. Г. Левкодимова бойынша. Бізге аю келіпті. Топ-топ, топ-топ. Ол әндетіп, билейді, Топ-топ, топ-топ. Түлкі ханым да келіпті, ля-ля-ля-ля. Әндері қандай жақсы Ке-ре-мет, ке-ре-мет. Сұр қасқыр келіп жетті Тістерін қайрап кепті. **Музыкалық саусақ жаттығу:** **«Тарсылдатамыз, тарсылдатамыз»** Саусағымды жаздым, Жұдырығымды түйдім. Қайшылайық 1,2,3 Бойға жинап күш. **Қосымша жабдықтар**: 	шынықтыру,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: суреттері салынған үлкен картаның астындағы бос тор көздер,тиісті жануарлар **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** **Тапсырмалар:** - балаларға тақтада не бейнеленгенін түсіндіру (Мысалы: үй бейнеленген, бұл мұнда үй жануары тұрады; күн мен ерекше ағаштар бейнеленген - бұл ыстық ел; шырша, ағаш, бұта бейнеленген - бұл орман, орманда жабайы аңдар мекендейді, тоған және мысыққұйрықтар бейнеленген - бұл су айдыны, онда бақа, балық және т.б. - есту қабілетін және фразалық сөйлеуді дамыту; - жануарды тану кезінде қиялын дамыту. - жалпылау негізінде жануар бейнесін оның мекендеу ортасының бейнесімен салыстыра білу (тоғандағы үй жануары, орманда мекендейтін - жабайы жануар, ыстық елде тұратын); - өз сезімдерін дауыстап (жұмсақ, тегіс, жағымды) айту арқылы білдіру қабілетін дамыту; **Ықтимал күрделендіру**: Қоянның, аюдың, түлкінің, қасқырдың қимылын салу. **Ойынның нұсқаулары**: Суреттерді сәйкестендіру.Сол суреттерге қарап әр жануарлардың сәйкестігін табасыңдар.Балалардың назарын үстел-үстіне

		мен у — дың қосарлануынан жасалған дыбыс.) **Саусақ жаттығуы:** «Бәрінен де мен күшті,» – Деп айтады оң қол. «Неге сен? Ал мен ше!» – Деп келіспейді сол қол. Екі қолдың күштерін, Кәне, сынап көрейік. Оңға солға тартайық, Достастырып қайтайық. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Тіл ұстартуға ұйқас сөз тіркестері: -яр-яр-яр – бізге берді қи-...*яр;* -тыр-тыр-ыр – керек бізге ба-....*тыр;* -кеш-кеш-кеш – түйеде бар екі өр-...*кеш;* -үй-үй-үй – домбырамен тарттық к- ...*үй;* -ін-ін-ін – келді, міне, ақ ти-... ін; - қа-қа-қа – көлшікте отырған ба -...*қа;* -қы-қы-қы – кісінеді жыл-...қы; -тай-тай-тай- – біздің Арман кішкен-...*тай;* -са-са-са - ызылдайды сары ма-...*са.* **Қосымша жабдықтар**: 	*бар. Меркурий, Венера, Жер, Марс, Юпитер, Сатурн, Уран, Нептун, Плутон.* (суреттері көрсетіледі) **Меркурий**-ең жеңіл күнге жақын орналсқан. **Шолпан**-қызғылт сары дақтары бар ,екі серігі бар ғаламшар **Жер**-таңға жуық және кешке қарай көрінетін жұлдыз **Марс**— тіршілік белгілері бар жалғыз ғаламшар **Юпитер**-ең үлкен ғаламшар **Сатурн**-сақиналар жүйесі бар ғаламшар **Уран**-негізінен мұздан тұратын көгілдір түсті ғаламшар **Нептун**-күнен ең алыс орналасқан үнемі жел болып тұратын ғаламшар. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Үш-үш,бір, екі, үш, Үш-үш,ғарышқа тез үш. **Жаңылтпаштан жаңылма:** Ғарышкер ұшты ғарышқа, Ғарышқа ұшты ғарышкер. Айтшы ғарыш алыс па? **Буын ұйқас.** Қа-қа-қа ғарышкер ұшты ғарышқа. Кер-кер-кер – Тоқтар аға ғарышкер. **Артикуляциялық жаттығулар:** **«Зымыран-Ұшақ»** ***Мақсаты:*** Балалардың есте сақтау, зейіндерін дамыту. Зымыран- қолымызды жоғару көтеріп, ш-ш-ш-ш-ш-ш дыбысын дыбыстаймыз; Ұшақ- қолымызды	 	аударады. Балаларды қарауға және көргендерін айтуға шақырады. Балалардың айтқанынан кейін ол түсіндіреді: Балалар, барлық жануарлардың өз үйлері бар. Ол өзін жақсы сезінетін жер. Басқа жерде ол өзін нашар және жайсыз сезінеді. Енді мен кімнің қайда тұратынын айтамын. Жоғарғы сол жақ бұрыштағы суретке кезекпен нұсқау: - Балалар, не көріп тұрсыңдар, мұнда не бейнеленген? Балалардың жауаптарын тыңдап, әрі қарай жалғастырады. Мұнда үй көрсетілген. Бұл жерде үй жануарлары – ит, сиыр, т.б мекендейді деген сөз.Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Балалар жауап береді, ал мұғалім дұрыс немесе қате түзетеді. Соңында барлық жануарлар аталып, мекендеу орындарына қарай орналасады, мұғалім жалпы қорытынды жасайды: - Балалар, әр жануардың өз баспанасы болғанымен, барлық жануарлар біздегідей Жер деп аталатын ортақ үйде тұрады. біздің кілемде. Мұғалім жануарды көрсетіп: «Бұл кім?» - деп сұрайды. - балалар болжайды. Мұғалім: «Ол қайда тұрады?» деп сұрайды... Бала жауап береді: - Орманда бұл жабайы жануар. Бұл жануарды мекендеу ортасына қарай

	  	 	созамыз, с-с-с-с-с дыбысын дыбыстаймыз. **«Зымыран»** атты ұсақ саусақ моторикаңы дамытуға арналған ойын. ***Мақсаты:*** Ұсақ саусақ моториканы, ойлау қабілеттерін дамыту. Алақанды ашамыз шапалақтап аламыз Саусақтарды билетіп, Зымыранмен от алып, Ғаламшарға ұшамыз Ұшып,ұшып аламыз Шапалақты соғамыз Біз өсенде ғарышкер боламыз. **«Шаршасақ, дем алайық»** «Күн мен Ай» сергіту сәті Балалар жұлдыздарға айналып, шеңбер құрады. Күн мен Айдың бетпердесін киген балалар ортада тұрады. «Күндіз күннің жарығынан жұлдыздар көрінбейді» деген сөздер айтылғанда «ай» мен «жұлдыздар» отырады. «Кеш батып, түн болды» дегенде «ай» көтеріліп, әуен дыбысы арқылы «жұлдыздар» өздерінің жарық сәулесін түсіре бастайды (балалар орындарынан тұрып билейді) Әуен біткенде күн көтеріліп, ай мен жұлдыздар орындарына отырады. **Сергіту жаттығуы**: «Ғарышкер болам» Біз ғарышкер боламыз, Ғарышқа самғап ұшамыз Шынығумен шыңдала, Тез-ақ өсіп толамыз.	 	орналастыруды сұрайды. **Зерттеу жұмыс:** Қояндар — **сүтқоректілердің бір тұқымдасы, олардың 50-ге жуық түрлері бар.** Бұлардың ішінде тез жүгіруге, ін қазуға, жүзуге, ағашқа өрмелеуге бейімделген түрлері де кездеседі. Салмағы орташа 0,1- 4,5 кг, дене тұрқы 12-75 см болады. Артқы аяқтары алдыңғы аяқтарына қарағанда ұзын. Қояндардың тістері өткір келеді. Олар өздеріне үйшік дайындамайды, қысқа азық жинамайды себебі, бұта түбінде, орман жиегінде тіршілік етеді. Түнге қарай азық іздеуге шығады. Көктем мен жаз айларында жасыл шөп, өсімдік тамырларымен қоректенеді. Ал қыста қалың қар астында тығылады. Қыс мезгілінде орманда азық өте аз болғандықтан қояндар ағаш қабығын кемиреді. **Гипотеза:** Қоян түрлерімен жан-жақты танысып, адам өміріндегі маңыздылығын анықтау. **Өзекті сұрақ:** -Бұл қандай аң?- Қорқақ, құлағы ұзын, сүйкімді аң. -Ол қайда мекендейді?- Орманда, үйде -Қоянның баласын қалай атаймыз?- Көжек -Қоян немен қоректенеді?- Сәбіз, орамжапырақ -Қоянның түсі қандай болады?- Ақ, сұр. - жастықшаны сезіну кезінде эмоционалды шиеленісті жеңілдету. **Дамытушылық**

Жұлдыздарды жағалай,
Айға барып қонамыз!

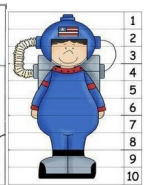
Қосымша жабдықтар:

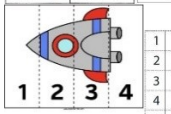

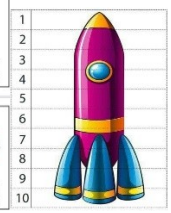

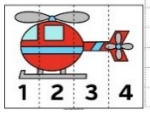

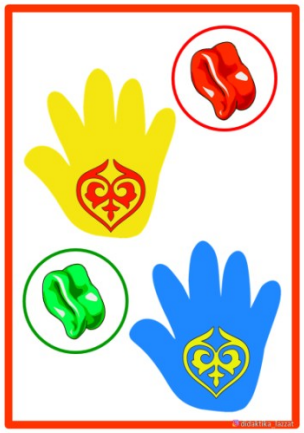

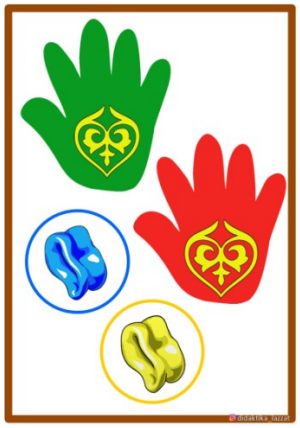

жаттығулар:

Тіл ұстарту:

Ян – ян – ян – секеңдеген ақ қоян,
Ю – ю – ю – қорбаңдаған аю,
Кі – кі – кі – бұл айлакер түлкі,
Қыр – қыр – қыр – бұл көкжал қасқыр.

Сауықтыру сәті:

Ұзын құлақ сұр қоян,
Естіп қалып сыбдырды.
Ойлы- қырлы жерлермен
Ытқып-ытқып секірді.
Қарап еді артына,
Қиығын сап көзінің.
Келе жатқан томпаңдап,
Көжегі екен өзінің.

Қосымша жабдықтар:

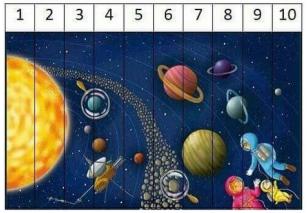

h
Сүйейтін арқасы бар
Екі аяқ, бір басы бар,
h әрпінің орындыққа
Ұқсайтын түлғасы бар.

Яя
Ұя

Я
Я әрпіндей болдым
Арқама қап салдым.
Құлап қалмас үшін
Таяқ тіреп алдым.

Фф
Фламинго

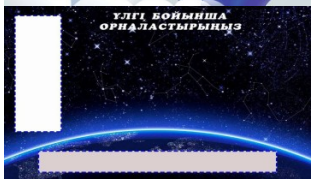

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

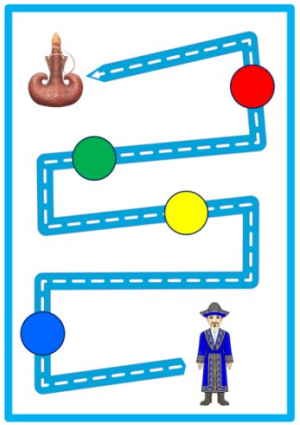

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

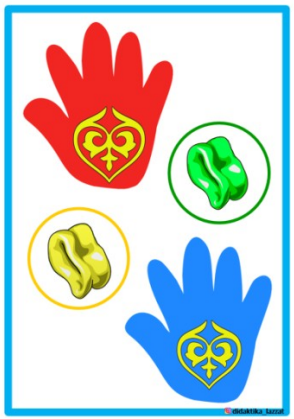

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

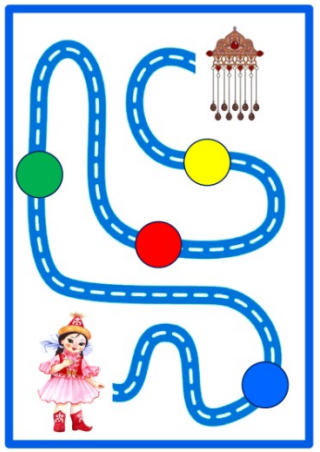

ЖАРТЫСЫН ТАП

ЖАРТЫСЫН ТАП
МЕРКУРИЙ
ВЕНЕРА
ЖЕР
ЮПИТЕР
САТУРН
УРАН
НЕПТУН

ҮЛГІ БОЙЫНША
ОРНАЛАСТЫРЫҢЫЗ

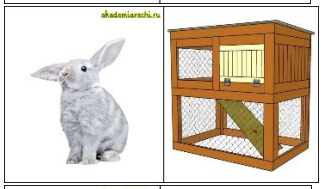

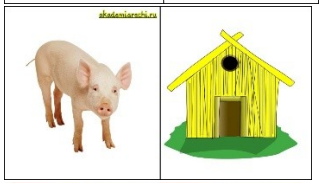

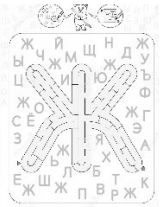

Ф
Қос қарбызды қос иықта ұстадым
Сол-ақ екен, Ф әрпіне ұқсадым.

Юю
Аю

Ю
Оң қолым күшті еді,
Тістеуік боп сол қолдың
Саусағын тістеді

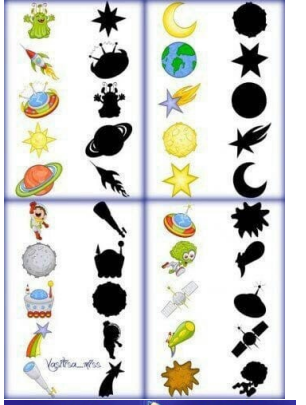

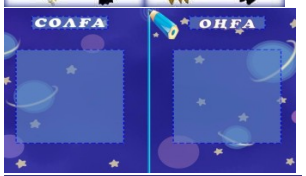

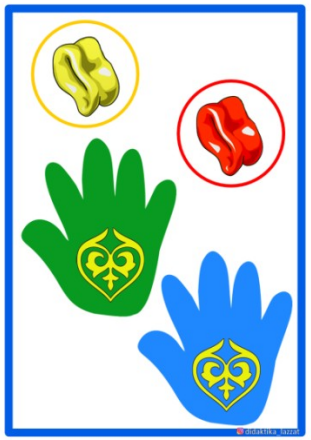

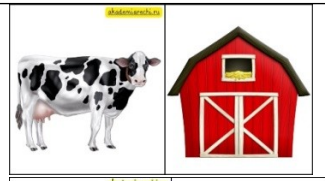

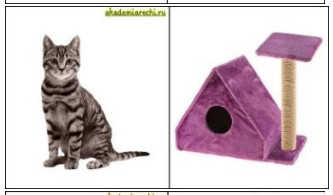

СОЛҒА
ОҢҒА

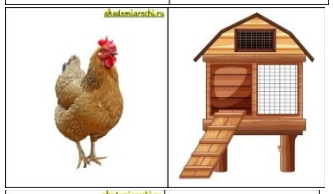

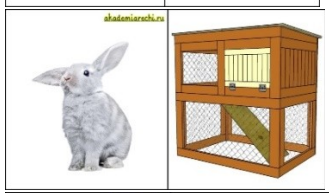

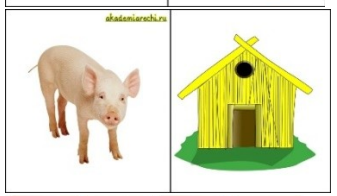

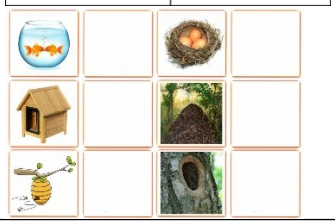

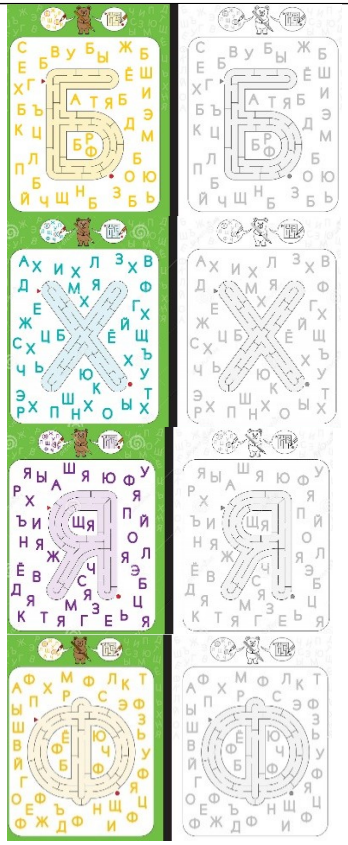

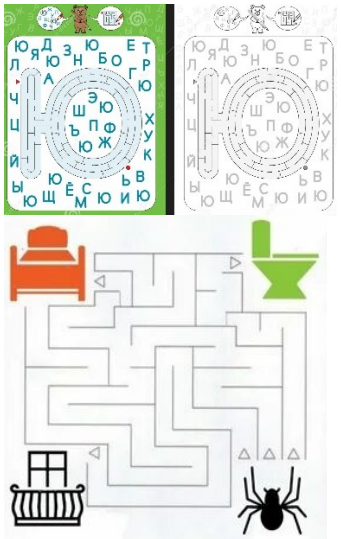

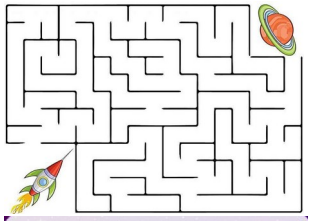

ШЫҢЫРМАН

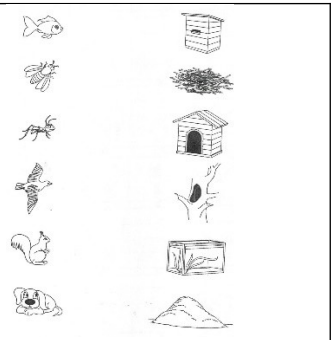

akademiarechi.ru

akademiarechi.ru

akademiarechi.ru

akademiarechi.ru

					
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	**№ 17** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Диаметрі үлкен доппен орындалатын жаттығулар** **№ 3 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарына доп алып тұру. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2– қолдарын жоғары көтеріп, допты сол қолына алу; 3– қолдарын екі жаққа созу; 4– б.қ.қ. (8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2 – оңға бұрылып, допты еденге ұрып, қайта екі қолмен қағып алу; 3-4– б.қ.қ. (8 рет) 3.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– алдыға еңкею, допты сол аяғының артынан сол қолына алу; 3-4– денені түзеп тұру, сол қолдан оң қолға допты ауыстыру. (8 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, оң қолына доп алып тұру. 1-2– орырып, допты еденге ұрып, қайта қағып алу; 3-4– б.қ.қ. (8 рет)	**№ 18** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Заттарсыз орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолдарын беліне қою. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2– қолдарын жоғарыға апарып, аяқ басына көтерілу; 3– қолдарын қайтадан екі жаққа созу; 4 – б.қ.қ. (7-8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын желкесіне қою. 1 – денені оңға бұру, қолдарын екі жаққа созу; 2– б.қ.қ. Сол жаққа қайтала (8 рет) 3.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын төмен қою. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2– оң (сол) аяққа иілу, қолдарының саусақтарын аяқ бастарына тигізу; 3– қолдарын екі жаққа жазып, денесін түзулеу; 4– б.қ.қ. (8 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолдарын	**№ 19** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Заттарсыз орындалатын жаттығулар** **№ 2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ. – негізгі тұрыс. Аяқтарының аяғын ашып, қолдарын беліне қояды. 1– қолдарын желкесіне қояды, оң аяғының басымен артқа қояды; 2– б.қ.қ. сол аяғымен сол қимылдарды қайталайды (6-7 рет). 2.Б.қ. – негізгі тұрыс. Аяқтарының аяғын ашып, қолдарын беліне қояды. 1– оңға бұрылып, оң қолын оңға созады; 2– б.қ.қ. Сол қимылдарды сол жағымен қайталайды (8–10 рет) 3.Б.қ. – негізгі тұрыс. Аяқтарының аяғын ашып, қолдарын жанына төмен түсіріп қояды. 1– оң аяғымен алдыға құлайды; 2-3– серпіліп тербелу; 4– б.қ.қ. Сол аяғымен қайталау	**№ 20** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Заттарсыз орындалатын жаттығулар** **№ 3 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: қолдары екі жанында, 1– сол аяғымен жанына қарай қадам аттау, қолдарын екі жаққа созу; 2– б.қ.қ. Сол қимылдарды екінші аяғымен қайталау (7-8 рет). 2.Б.қ.: аяқтарын арасын ашып қою, қолдары белінде. 1–3 серпіле отырып-тұру, қолдарын алға созу. 4-б.қ.қ. (6-7 рет) 3.Б.қ.: аяқтарын арасын ашып, қолдарын төмен түсіріп тұру. 1– қолдары кеудесінде, шынтақтан бүгілген; оңға бұрылып, қолдарын екі жаққа созу; 3– қолдарын кеудесіне әкелу; 4– б.қ.қ. (6–8 рет) 4.Б.қ.: аяқтары параллель, қолдары белінде 1– бір аяғын (сол) жоғары көтеру: аяғының астына шапалық ұру. 2 – б.қ.қ. (7-8 рет) 5.Б.қ.: аяқтарының арасын	**№ 21** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Заттарсыз орындалатын жаттығулар** **№ 4 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: тұру. Қолдарын түзу басынан жоғары көтеріп, қолдарымен шапалақ ұрады. Қолдарын төмен түсіреді. 2.Б.қ.: «боксшы» қимылын жасап, қолдарын кезек-кезек алдыға-жанына жұдырықтап, серпу. 7-8 рет 3.Б.қ.: тұру. Алдыға еңкею. Қолдарымен аяқтарының артынан шапалақ ұру – 7-8 рет. 4.Б.қ.: оң аяғын түзулеп, жоғары көтеріп қалып, аяғының астынан шапалақ ұру. Сол аяғымен соны қайталау. 5.Б.қ.: арқасына шалқалап жату, түзулеп екі аяғын бірдей жоғары көтеріп апарып, басынан асырып, жерге тигізу. Аяқтарын қайта төмен түсіріп, б.қ. қайту. 7-8 рет. 6.Б.қ.: ішімен етпетінен

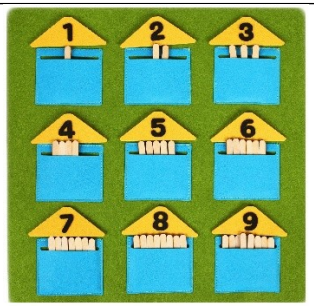
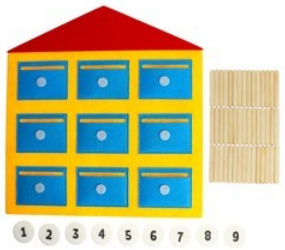
	5.Б.қ.: тізерлеп тұру. Өкшелеп отырып, допты оң қолына алу; 1–4– оңға иілу; допты оңға қарай сыртқа домалату; 5–8– б.қ.қ. сол жаққа қайталау (8 рет). 6.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын беліне қою, допты еденге қою. Допты айналып, оңға (солға) екі аяғын кезектестіріп секіріп айналу мен жай жүрісті алмастырып орындау.	беліне қою. 1-2 – отыру, қолдарын алдыға созу; 3-4– б.қ.қ. (8 рет) 5.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып, қолдарын төмен қою. 1– оң аяғын жанына, қолдарын екі жаққа созу; 2– оң қолын төмен, сол қолын жоғары көтеру; 3– қолдарын екі жаққа созу; 4– оң аяғын орнына қайтарып сүйем қадам жасау, б.қ.қ. Сол жағына сол қимылдарды қайталау (8 рет). 6.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолдарын беліне қою. 1 – оң аяғының басын созып басып, алдыға қою; 2 – оң жақ жанына қарай апару; 3 – артқа; 4– б.қ.қ. Сол аяқпен сол қимылдарды қайталау (8 рет). 7.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, қолдарын беліне қою; 1 – секіріп аяқтарын алшақтатып, қолдарын екі жаққа созу; 2 – б.қ.қ. 1–8 санап, 3-4 рет қайтару. Музыка әуенімен немесе орташа жылдамдықта қайталау.	(8–10 рет) 4.Б.қ.: тізерлеп тұру, қолдарды беліне қою; 1-2– оң жаққа отырып-тұру, қолдарын алдыға созу; 3-4– б.қ.қ. Сол жағына қайталау (8–10 рет). 5.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып қою. Қолдары төмен түсірілген. 1– қолдарын екі жаққа созу; 2– алдыға еңкейіп, қолдарын сол аяғының басына тигізу; 3– денені түзеп, қолдарын екі жаққа созу; 4– б.қ.қ. Оң аяғымен сол қимылдарды қайталау (8–10 рет). 6.Б.қ.: еденде қолдарын артқа қойып, тіреліп отыру. 1– түзу аяқтарын алдыға жоғары (бұрыш жасап) көтеру; 2– б.қ.қ. (8–10 рет) 7.Б.қ.: аяқтарын иық еніндей ашып қою. Қолдары төмен түсірілген. Оң аяғын алдыға, сол аяғын артқа қойып, секіру. Секіре тұрып, аяқтарын ауыстыру (1–8 санап), үзіліс жасау, қайта қайталау (3-4 рет).	ашып, қолдарын беліне қойып, отыру. 1 – қолдарын екі жаққа созу. 2– алдыға еңкейіп, оң (сол) аяғына тигізу; 3– қолдарын екі жаққа жазу. 4– б.қ.қ. (6–8 рет) 6.Б.қ.: тізерлеп тұру, қолдарды беліне қою; 1-2– оң жаққа отырып-тұру, қолдарын алдыға созу; 3-4– б.қ.қ. Сол жағына қайталау (6–8 рет) Санап тұрып (1–8), оң (сол) аяқпен секіру (3-4 рет).	жатып, қолдарын иегінің астынан таянып жату. Екі қолдарын екі жаққа жазып, арқасымен артқа қайырылу. Жаттығу кезінде аяқтарын жерден алмайды. 7-8 рет. 7.Б.қ.: аяқтарын біресе бірге ұстап, біресе екі жаққа ашып, бір орында секіру. Секіруді жүрумен алмастыру. 2-3 рет.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет** **Менің отаным Қазақстан мемлекеттік әнұран**					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты: 8.30		**Дүйсенбі 07.04.25**	**Сейсенбі 08.04.25**	**Сәрсенбі 09.04.25**	**Бейсенбі 10.04.25**	**Жұма 11.04.25**
		Математика негіздері **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене шынықтыру**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **жапсыру** **Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті.	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын,	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті.	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті.	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас,

ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**ҰІӘ тақырыбы: :** Жыл мезгілдері. (тілдік қарым-қатынас) **ҰІӘ міндеттері:** -ай атауларын жыл мезгілдері бойынша рет-ретімен атауға үйрету және табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын бекіту; -зейін, жад, сөйлеу, логикалық ойлауды, сәйкестік табуды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; -дербестікке баулу. **Дағды:** жыл мезгілінің ай атауларын ретімен атау дағдыларын, санды цифрмен белгілеу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** жыл мезгілдерінің атауларын, реттілігін, айлардың атауларын жыл мезгілдеріне қарай атау туралы білімін қалыптастыру. **Түсінеді:** оқиғалардың уақыт бойынша реттілігін; **Қолданады:** жыл мезгілінің ай атауларын ретімен атау дағдыларын, санды цифрмен белгілеуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым жыл мезгілдеріне байланысты сурет алып келді. «Бұл қашан болады?» ойынын ұйымдастырады. Педагог суреттерді (жыл мезгілдерін) көрсетеді, ал балалар оларды атайды. Әлия мен Тимур балалардан қандай ойындар қыста, жазда ойнағанды ұнатасыңдар соны мимика мен қимылдармен көрсетуін	танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік? **ҰІӘ міндеттері:** -сөйлем құрай білулерін, сөйлем сызбасын сыза білулерін жетілдіру; -буынға бөлу, дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлерін меңгеруге жаттығулар жасату арқылы және де дидактикалық ойындар арқылы логикалық ойлауларын дамыту; -еңбекқорлыққа тәрбиелеу. **Дағды**: дауысты, дауыссыз және сөйлем туралы, сөйлем сызбасын, дыбыстарды ажырату дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөздердің бірінші дыбысын анықтайды және талдау жасайды, сөздердегі буын санын анықтайды. **Түсінеді:** дауысты, дауыссыз дыбыстардың жасалу жолдарын, буынның жасалу жолын. **Қолданады:** сөйлем сызбасын, дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог балалармен «Көпше түрін айтамыз» ойынын ойнап оқу қызметін бастайды. Аю – ... *(аюлар)* Құс – ... *(құстар)* Аң – ... *(аңдар)* Қой – ... *(қойлар)* **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай	**ҰІӘ тақырыбы:** Жыл мезгілдері. (тілдік қарым-қатынас) **ҰІӘ міндеттері:** -ай атауларын жыл мезгілдері бойынша рет-ретімен атауға үйрету және табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын бекіту; -зейін, жад, сөйлеу, логикалық ойлауды, сәйкестік табуды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; -дербестікке баулу. **Дағды:** жыл мезгілінің ай атауларын ретімен атау дағдыларын, санды цифрмен белгілеу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** жыл мезгілдерінің атауларын, реттілігін, айлардың атауларын жыл мезгілдеріне қарай атау туралы білімін қалыптастыру. **Түсінеді:** оқиғалардың уақыт бойынша реттілігін; **Қолданады:** жыл мезгілінің ай атауларын ретімен атау дағдыларын, санды цифрмен белгілеуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым жыл мезгілдеріне байланысты сурет алып келді. «Бұл қашан болады?» ойынын ұйымдастырады. Педагог суреттерді (жыл мезгілдерін) көрсетеді, ал балалар оларды атайды.	**ҰІӘ тақырыбы:** Жыл мезгілдері. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -ай атауларын жыл мезгілдері бойынша рет-ретімен атауға үйрету және табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын бекіту; -зейін, жад, сөйлеу, логикалық ойлауды, сәйкестік табуды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; -дербестікке баулу. **Дағды:** жыл мезгілінің ай атауларын ретімен атау дағдыларын, санды цифрмен белгілеу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** жыл мезгілдерінің атауларын, реттілігін, айлардың атауларын жыл мезгілдеріне қарай атау туралы білімін қалыптастыру. **Түсінеді:** оқиғалардың уақыт бойынша реттілігін; **Қолданады:** жыл мезгілінің ай атауларын ретімен атау дағдыларын, санды цифрмен белгілеуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым жыл мезгілдеріне байланысты сурет алып келді. «Бұл қашан болады?» ойынын ұйымдастырады. Педагог суреттерді (жыл мезгілдерін) көрсетеді, ал балалар оларды атайды. Әлия мен Тимур балалардан қандай ойындар қыста, жазда ойнағанды ұнатасыңдар соны мимика	ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерге дыбыстық талдау жасау, суреттерді өз дыбыстық сызбасымен сәйкестендіру, сөзге буын жалғап сөз құрауды жалғастыру; -сызбадан дыбыстың орнын анықтауға жаттығулар жасату арқылы шапшаң ойлары мен есте сақтау қабілеттерін дамыту; -ойыншықтарды күтіп ұстауға тәрбиелеу. **Дағды**: төрт дыбысты сөздерге дыбыстық талдау жасау дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды**.** **Түсінеді:** дауысты, дауыссыз дыбыстардың жасалу жолдарын түсінеді**.** **Қолданады:** дыбыстық талдаудың сызбасын, дыбыстарды ажырытады**.** **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** жалпы атауын ата. Дәрігер, аспазшы, тігінші – . . . *(мамандықтар)* Ұшақ, зымыран, тікұшақ, дельтаплан – . . . *(ұшатын көліктер)* Футбол, волейбол, хоккей – . . . *(спорт түрлері)* Қасқыр, арыстан, қоян, керік – . . . *(жабайы аңдар)* Көлік, қуыршақ, доп, секіртпе – . .*(ойыншықтар)* **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Дыбыстар қандай болып бөлінеді?

	сұрады. Маусымдық ойындарды (шанамен сырғанау, шаңғы тебу, коньки тебу, жүзу және т.б.) ұсынылды. **Түсіну деңгейі:** **Демонстрациялық материалмен** жұмыс. Педагог жылдың әр мезгілі мен киімнің белгілерін атауды ұсынады, қуыршаққа маусымдық киім бейнеленген карталарды таңдайды. **Дәптермен жұмыс** Педагог **1-тапсырманы** орындауға ұсынады. Суреттерді қарайды. Әр жыл мезгілінің айларын атайды. Жұмыс дәптеріндегі **1-тапсырманы** қарайды. Барлық суреттер араласып кеткенін айтады. Жұмбақты оқиды. Жұмбақтың шешуіне байланысты заттарды қоршап сызады: қыс, көктем, жаз, күз. Педагог жыл мезгілдері туралы өлең оқиды. **Жыл мезгілдері** Гүл-гүл жайнап жер беті, Гүрілдейді сайда өзен. Гүлжазира жарасқан Гүлдерімен қай кезең? Күннің көзі шуақты, Балалар жүр шомылып. Көбелек қуып ойнайтын Қай мезгіл деп ойлайсың? Жиып-теріп болатын, Қамбаға астық толатын. Жапырақтар сарғайып, Қай мезгіл деп ойлайсың? Шана зырғып желетін, Шаңғы, коньки тебетін, Аққала жасап ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? **Сергіту сәті.**	ажыратамыз? Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? **Түсіну деңгейі:** **Ойын: «Сөз тізбегі»** Допты балаға беріп бір сөз айтады. Бала педагог айтқан сөздің соңғы дыбысынан басталатын сөзді айтып, допты келесі балаға береді. Ойын осылай жалғасын табады. Ойын барысында бірінші және ең соңғы дыбысты анық айтылуы шарт. **Дидактикалық ойын: «Тиісті белгіні көтер»** Дауысты, дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді араластырып айтамын, сендер тиісті қызыл, көк түсті жалаушаларды көтеріңдер. Мысалы: *маймыл, ақ аю, ат, жолбарыс, түйе, бұзау, қасқыр, түлкі, қоян, арыстан, керік, тышқан, ит, доңыз, мысық, тай, қой, құлын, тауық, ешкі, лақ, сиыр, бота, қозы, көжек, бақа, ағаш, гүл, балық, қарға, арпа, арқан, ботқа, шаш, мақта, қағаз, базар, жапырақ, ит, үйшік, балта, балға, егеу, керует, қамшы, алқа, доп, керік, кекілік, бор, қорық, қоныс, тиін, марғау, жылан т.б.* Суреттегі жануарлардың аты қандай дыбыстан басталып тұр анықта. Үй жануарлар туралы сөйлем құра.	Әлия мен Тимур балалардан қандай ойындар қыста, жазда ойнағанды ұнатасыңдар соны мимика мен қимылдармен көрсетуін сұрады. Маусымдық ойындарды (шанамен сырғанау, шаңғы тебу, коньки тебу, жүзу және т.б.) ұсынылды. **Түсіну деңгейі:** **Демонстрациялық материалмен** жұмыс. Педагог жылдың әр мезгілі мен киімнің белгілерін атауды ұсынады, қуыршаққа маусымдық киім бейнеленген карталарды таңдайды. **Дәптермен жұмыс** Педагог **1-тапсырманы** орындауға ұсынады. Суреттерді қарайды. Әр жыл мезгілінің айларын атайды. Жұмыс дәптеріндегі **1-тапсырманы** қарайды. Барлық суреттер араласып кеткенін айтады. Жұмбақты оқиды. Жұмбақтың шешуіне байланысты заттарды қоршап сызады: қыс, көктем, жаз, күз. Педагог жыл мезгілдері туралы өлең оқиды. **Жыл мезгілдері** Гүл-гүл жайнап жер беті, Гүрілдейді сайда өзен. Гүлжазира жарасқан Гүлдерімен қай кезең? Күннің көзі шуақты, Балалар жүр шомылып. Көбелек қуып ойнайтын Қай мезгіл деп ойлайсың? Жиып-теріп болатын,	мен қимылдармен көрсетуін сұрады. Маусымдық ойындарды (шанамен сырғанау, шаңғы тебу, коньки тебу, жүзу және т.б.) ұсынылды. **Түсіну деңгейі:** **Демонстрациялық материалмен** жұмыс. Педагог жылдың әр мезгілі мен киімнің белгілерін атауды ұсынады, қуыршаққа маусымдық киім бейнеленген карталарды таңдайды. **Дәптермен жұмыс** Педагог **1-тапсырманы** орындауға ұсынады. Суреттерді қарайды. **1-тапсырманы** қарайды. Барлық суреттер араласып кеткенін айтады. Жұмбақты оқиды. Жұмбақтың шешуіне байланысты заттарды қоршап сызады: қыс, көктем, жаз, күз. Педагог жыл мезгілдері туралы өлең оқиды. **Жыл мезгілдері** Гүл-гүл жайнап жер беті, Гүрілдейді сайда өзен. Гүлжазира жарасқан Гүлдерімен қай кезең? Күннің көзі шуақты, Балалар жүр шомылып. Көбелек қуып ойнайтын Қай мезгіл деп ойлайсың? Жиып-теріп болатын, Қамбаға астық толатын. Жапырақтар сарғайып, Қай мезгіл деп ойлайсың?	Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? ***Дыбыстармен жұмыстар.*** Ойын: «Жалауды көтер» ***(дыбыс, буын, сөз)*** Педагог дыбыстарды, буындарды, сөздерді айтады: д,р,у, п, ш,н,у, к... Па, шу, ио, уын, қу, ти, са, лау, сур , ту, лақ, ми, ри, на, ту, на, пақ..... Апа, саумал, садақ, шулама, шалбар, аққу, дала, сақина, қауын..... Балалар «у» дыбысын естігенде, қызыл жалаушаларын желбіретеді. **Түсіну деңгейі:** **Дидактикалық жаттығуы: «Дауыссыз дыбыстан басталатын сөз жалға»** –Мен сендерге суретін көрсетіп сөз айтамын сендер тек дауыссыз дыбыстардан басталатын мағынасына келетін сөздер жалғауларың керек. Мысалы: *алма (қызыл), тон (жылы), мысық (сары), тышқан (кішкентай), қасық (темір), жастық (жұмсақ), кітап (қызық), доп (жеңіл), ат (жүйрік), үстел (биік), кірпі (кішкентай), саңырауқұлақ (көп), алма (үлкен), нан (жұмсақ), сабын (сопақ),*

	Балақай-ау, балақай, Жаз келеді-ау, алақай. Жалаң аяқ жүреміз, Балақты да түреміз. Көлден балық сүземіз, Жалтылдатып тіземіз. Тау мен тасты кеземіз, Сан қызықты көреміз, Сайдан жидек тереміз, Алтытақан тебеміз . **Демонстрациялық материалмен жұмыс** көрсету материалы табиғи құбылыстарды, жыл мезгілдеріндегі адамдардың киімдері мен іс-әрекеттерін байланыстыру үшін қолданылады. Педагог өлең тыңдауға шақырады Аппақ ұлпа қары бар, Қаңтардың өз әні бар. Ақ сүт жағып алғандай, Ең қысқа ай-Ақпан ай. Жасандырып жас талды, Көктем айы басталды. Ғарышқа жол салынған Сәуір айы-тәуір ай. Жер дүние жасанды, Келіп сұлу Мамыр ай. 1 маусым, балалар, Қорғайтын күн сендерді. Барып жасыл жайлауға, Жаз қызығын көріңдер. Енді жүрме сен текке, Жаздың соңғы айында, Барар болсаң мектепке, Әліппеңді дайында. Қыркүйек айы келгенде, Айқара аш есігін «Қош келдің» деп мектебің Қарбыз,қауын піседі, Соғады ептеп жел үріп. Қараша айы, қара суық, Қара жел тұр аласұрып. Ойын ойнап,міне,біз, Қыс қызығын көреміз. Шанаға да мінеміз , Шаңғыны да тебеміз. **Қолдану деңгейі:** ***«Жыл бойы»*** (доппен)	Сызбасын сыз. Балалардың жауаптары тыңдалады. Мысалы: ат - *(а) - жуан дауысты дыбыс.* түйе - *(т) - қатаң дауыссыз дыбыс.* аю - *(а) - жуан дауысты дыбыс.* қоян - *(қ) - қатаң дауыссыз дыбыс.* бұзау - *(б) - ұяң дауыссыз дыбыс.* қасқыр - *(қ) - қатаң дауыссыз дыбыс.* арыстан - *(а) - жуан дауысты дыбыс.* **Қолдану деңгейі:** ***Дидактикалық ойын:*** ***«Сөздің бірінші дыбысын айт»*** *(Педагог суреттерді көрсетеді*). Мен сендерге сурет көрсетем, сендер суретті атап, бірінші дыбысын анықтап айтасыңдар. Педагог балаларды екі командаға бөледі, бірінші бір командамен содан кейін екінші командамен ойнайды. Мысалы: *өшіргіш(ө), әтеш(ә), апельсин (а), оқтау (о), ұя (ұ), ыдыс (ы), уық (у), әткеншек(ә), өрмекші(ө), ешк(е)і, элеватор(э), ірімшік(і), ине(и), үтік(ү), арыстан(а), оймақ(о), ұлу(ұ), етік(е), экскаватор(э), ілгіш(і), ит(и), үкі(ү)* т.б. Балалар, сендер қандай дыбыстардан басталатын сөздер айттыңдар. Иә, дауысты дыбыстардан басталатын сөздер. Дауысты дыбыс екенін қайдан білдіңдер? Дыбысты айтқанда кедергіге ұшырамайды. Қатаң дауыссыз дыбыстарға сөздер: *пима (п), фабрика (ф), кілт (к), киіз (к), қант*	Қамбаға астық толатын. Жапырақтар сарғайып, Қай мезгіл деп ойлайсың? Шана зырғып желетін, Шаңғы, коньки тебетін, Аққала жасап ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? **Сергіту сәті.** Балақай-ау, балақай, Жаз келеді-ау, алақай. Жалаң аяқ жүреміз, Балақты да түреміз. Көлден балық сүземіз, Жалтылдатып тіземіз. Тау мен тасты кеземіз, Сан қызықты көреміз, Сайдан жидек тереміз, Алтытақан тебеміз . **Демонстрациялық материалмен жұмыс** көрсету материалы табиғи құбылыстарды, жыл мезгілдеріндегі адамдардың киімдері мен іс-әрекеттерін байланыстыру үшін қолданылады. Педагог өлең тыңдауға шақырады Аппақ ұлпа қары бар, Қаңтардың өз әні бар. Ақ сүт жағып алғандай, Ең қысқа ай-Ақпан ай. Жасандырып жас талды, Көктем айы басталды. Ғарышқа жол салынған Сәуір айы-тәуір ай. Жер дүние жасанды, Келіп сұлу Мамыр ай. 1 маусым, балалар, Қорғайтын күн сендерді. Барып жасыл жайлауға, Жаз қызығын көріңдер. Енді жүрме сен текке, Жаздың соңғы айында, Барар болсаң мектепке, Әліппеңді дайында. Қыркүйек айы келгенде, Айқара аш есігін «Қош келдің» деп	Шана зырғып желетін, Шаңғы, коньки тебетін, Аққала жасап ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? **Сергіту сәті.** Балақай-ау, балақай, Жаз келеді-ау, алақай. Жалаң аяқ жүреміз, Балақты да түреміз. Көлден балық сүземіз, Жалтылдатып тіземіз. Тау мен тасты кеземіз, Сан қызықты көреміз, Сайдан жидек тереміз, Алтытақан тебеміз . **Демонстрациялық материалмен жұмыс** көрсету материалы табиғи құбылыстарды, жыл мезгілдеріндегі адамдардың киімдері мен іс-әрекеттерін байланыстыру үшін қолданылады. Педагог өлең тыңдауға шақырады Аппақ ұлпа қары бар, Қаңтардың өз әні бар. Ақ сүт жағып алғандай, Ең қысқа ай-Ақпан ай. Жасандырып жас талды, Көктем айы басталды. Ғарышқа жол салынған Сәуір айы-тәуір ай. Жер дүние жасанды, Келіп сұлу Мамыр ай. 1 маусым, балалар, Қорғайтын күн сендерді. Барып жасыл жайлауға, Жаз қызығын көріңдер. Енді жүрме сен текке, Жаздың соңғы айында, Барар болсаң мектепке, Әліппеңді дайында. Қыркүйек айы келгенде, Айқара аш есігін «Қош келдің» деп мектебің Қарбыз,қауын піседі, Соғады ептеп жел үріп. Қараша айы, қара суық,	*арба (жалпақ), таңқурай (майда), құлпынай (дәмді), банан (сары), кесе (әдемі), қалам (жасыл), етік (жылы), қозы (сүйкімді)... т.б.* **Дидактикалық жаттығу: «Түсіп қалған буынды жалға»** –Мен сендерге соңғы буынын айтпай сөздер айтамын сендер түсіп қалған буынды жалғап отырасыңдар. Мысалы: *сауын...шы, асқа...бақ, таңқу...рай, құлпы...най, жас...тық, мақ...та, балмұз...дақ, қар...быз, жаң..ғақ, бақта...шы, қуыр..шақ, құмырс...қа, қам...шы, қа..йық, қал..қан, ли..мон, апель..син, домбы..ра, дор..ба, жапы..рақ, көр..пе, көзілді..рік, кө..ше, көр..ші, көлең...ке, құр..дас, қалжың..бас, қай..мақ, те..мір, көй..лек, ше..лек, күнба..ғыс, күн..діз, тыр..нақ, те..ңіз, оқ..тау, бала..лар, қыз..дар, жолба..рыс, арыс..тан* т.б. **Қолдану деңгейі:** **Дәптермен жұмыс** 1.Дүкендегі ойыншықтарды ата. Сөздер қандай дыбыстан басталып тұр? Балалар ойыншықтарды атайды. *(Зымыран, робот, ғарышкерлер, қоян, мысық, нар, керік, секіртпе, мүйізтұмсық, арыстан, скейт, ұшақ, доп, қуыршақтар, көлік).* Зымыран – з – ұяң дауыссыз дыбыс. Робот – р – үнді дауыссыз дыбыс.

	дидактикалық ойыны Педагог допты лақтырып, сұрақ қояды: Ақпан жыл ішінде нешінші ай? Жылдың соңғы айы қандай? Қазаннан кейінгі қандай ай? Жаз айларын ата және т.б. «Жыл мезгілі» **Ойын жаттығуы:** **«Мен бастаймын, сен жалғастыр»** Педагог бастайды, балалар жалғастырады. Алдымен көктем, содан кейін ... жаз Алдымен бүгін, содан кейін ... ертең Алдымен қаңтар, содан кейін ... ақпан. Олар педагогті мұқият тыңдайды, сөйлемді мағынасы бойынша жалғастырады. Мұндай тапсырмаларды балаларды өздері құрастыруға шақыра аласыз. **Танымдық қабілеттерін дамытуға арналған жұмыс:**	*(қ), тышқан (т), шымшық (ш), сақина (с), хат (х), циркуль (ц), щетк (щ), күре к(к), трактор (т), сағыз (с), тау (т), қайшы (қ), қамшы (қ), парта (п), шар (ш), сиыр (с), су (с), қап (қ)т.б* Балалар, сендер қандай дыбыстардан басталатын сөздер айттыңдар. Иә, қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздер. Өйткені ауыз қуысынан кедергіге ұшырап шығып тұр, тек салдырдан тұрады, созып айтылмайды. Суреттерді ата. Бірінші дыбысты анықта. Дауысты дыбыстардан басталатын суреттерді қызыл, дауыссыз дыбыстардан басталатын көк үйге қос. Сөздерді буынға бөл. **Сергіту сәті :** **«Қайшы»** Қолымызды алшақ алып тұрамыз, Қайшы болып қағазды да қиямыз. Қолды соз, шынтақты бүкпе Жаттығу қиын емес түк те. **Саусақ жаттығуы:** Айдын шалқар көлдерде Балықтар өмір сүреді. Шолпылдатып құйрығын, Әрі-бері жүзеді.	мектебің Қарбыз,қауын піседі, Соғады ептеп жел үріп. Қараша айы, қара суық, Қара жел тұр аласұрып. Ойын ойнап,міне,біз, Қыс қызығын көреміз. Шанаға да мінеміз , Шаңғыны да тебеміз. **Қолдану деңгейі:** ***«Жыл бойы»*** (доппен) **дидактикалық ойыны** Педагог допты лақтырып, сұрақ қояды: Ақпан жыл ішінде нешінші ай? Жылдың соңғы айы қандай? Қазаннан кейінгі қандай ай? Жаз айларын ата және т.б. «Жыл мезгілі» **Ойын жаттығуы:** **«Мен бастаймын, сен жалғастыр»** Педагог бастайды, балалар жалғастырады. Алдымен көктем, содан кейін ... жаз Алдымен бүгін, содан кейін ... ертең Алдымен қаңтар, содан кейін ... ақпан. Олар педагогті мұқият тыңдайды, сөйлемді мағынасы бойынша жалғастырады. Мұндай тапсырмаларды балаларды өздері құрастыруға шақыра аласыз. **Танымдық қабілеттерін дамытуға арналған жұмыс:**	Қара жел тұр аласұрып. Ойын ойнап,міне,біз, Қыс қызығын көреміз. Шанаға да мінеміз , Шаңғыны да тебеміз. **Қолдану деңгейі:** ***«Жыл бойы»*** (доппен) **дидактикалық ойыны** Педагог допты лақтырып, сұрақ қояды: Ақпан жыл ішінде нешінші ай? Жылдың соңғы айы қандай? Қазаннан кейінгі қандай ай? Жаз айларын ата және т.б. «Жыл мезгілі» **Ойын жаттығуы:** **«Өз үйіне орналастыр»** **Дәптермен жұмыс** **2-тапсырма**. Балалар шеңберді қарайды Жыл айларын есіңе сақтаңдар. Жыл мезгілдерінің айларын атайды. Балалар хормен қайталайды. Жыл мезгілдерінің аттарын есте сақтаңыз. Жыл мезгілдері мен айларын атайды. Балалар хормен қайталайды. Жылдың әр мезгілінде неше ай бар? (4) Барлық айларды өздеріңіз қайталауға тырысыңыздар. Педагог балаларды жылдың айларын дұрыс ретімен атауды ұсынады. Жарыстар ұйымдастырады	Ғарышкерлер - ғ – ұяң дауыссыз дыбыс. Қоян - қ – қатаң дауыссыз дыбыс. Мысық - м – үнді дауыссыз дыбыс. Нар - н –үнді дауыссыз дыбыс. Керік - к – қатаң дауыссыз дыбыс. Секіртпе – с – қатаң дауыссыз дыбыс. Мүйізтұмсық - м – үнді дауыссыз дыбыс. Арыстан - а – жуан дауысты дыбыс. Скейт - с – қатаң дауысссыз дыбыс. Ұшақ – ұ – жуан дауысты дыбыс. Доп - д – ұяң дауысты дыбыс. Қуыршақтар - қ– қатаң дауыссыз дыбыс. Көлік – к – қатаң дауыссыз дыбыс. Педагог балаларға ойыншықтардың басталып тұрған дыбыстарын қайталатып, дұрыс айтуға жаттықтырады. –Қалай ойлайсыңдар суреттегі балалар қандай ойыншық таңдайды, ал сен қандай ойыншық таңдар едің? Балалардың ойларын тыңдау. Суреттерді ата. Тиісті дыбыстық сызбамен қос. Дыбыстық талдау жаса. *Шеге* сөзінің дыбыстық талдауы. ***Шеге*** сөзінде 2 буын, 4 дыбыс бар. **Ш** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Е** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен

			 	- айларды дұрыс атаған балаларды фишкамен мадақтайды. **3-тапсырманы** балалар жеке орындайды, кейін тексереді. Суреттерді қарайды. Мысалдар құрастырып, оларды шығарады. **«Математикалық жазулар» дәптерімен жұмыс.** Педагог балалардың партада дұрыс отыруына назар аударады. Жеке жұмыс жүргізеді.	белгілейміз. **Г** – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Е** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Сергіту сәті: «Пингвин»** Өкшемізді қосамыз, Балпаң-балпаң басамыз. Асулардан асамыз, Біздер пингвин боламыз. Білекті біз түреміз, Қатарласып жүреміз. Адаспаймыз білеміз, Пингвин болып жүреміз. **Саусақ жаттығуы:** Қолымызды қайшы етіп, Қағаздарды қиямыз. Қиып - қиып аламыз, Біз көңілді баламыз.

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Аз қимылды ойын түрі: «Қарлығаш»

Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа әрі шыдамдыққа,ұйымшылдыққа үйрету. Педагог бақылауымен ойынды балалар өз еркімен, өздері рольге, топқа бөлініп ойнайды.

 		Аз қимылды ойын түрі: «Қарлығаш» **Ойынның міндеттері:** Педагог бақылауымен ойынды балалар өз еркімен, өздері рольге, топқа бөлініп ойнайды. **Дағды:** Жүгіру, отыру, шеңбер құру, шеңбер бойымен жүруге жаттықтыру,қимыл қозғалыстарын шапшаң орындауға дағдыландыру. **Ойынның ережесі :** **Әдістемелік нұсқаулар:** Залда ойыншылар саны бойынша шеңберлер қойылады, олар – қарлығаштардың ұялары. Қарлығаштар болып ойнайтын ойыншылар залды шарлап жүгіріп, қанаттарын қағып жүреді. «Қарлығаш, қарлығаш, қарлығаш – біздің үйге ұшып кел!» пәрмені бойынша олар тез орын алуға тырысуы керек. **II нұсқа** **Әдістемелік нұсқаулар:** Бұл ойынды өткізу үшін міндетті түрде дөңгелек қажет. Одан кейін «қарлығашты» және «күзетшіні» таңдайды, қарлығаш дөңгелек ортасында отырады, ал күзетші басқа ойыншылардың шабуылынан қорғап жүреді. «Күзетші» шабуылдың біреуін ұстап алуға **Ойынның педагогикалық маңызы.** Ойын дене шынықтыруға, оның қуатын жетілдіре түсуге қолайлы Қозғалмалы ойындардың ережелерін, және техника қауіпсіздігін үйрету арқылы оқушыларды ептілікке, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу. **Ұсыныс:** ойында әртүрлі ойын іс-әрекеттер пайдалануға болады.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: :** Өрмекші, құмырсқа және қарлығаш.(Мысал) (Ы.Алтынсарин әңгімесі). **ҰІӘ міндеттері:** -«Өрмекші, құмырсқа және қарлығаш» әңгімесін мазмұны бойынша әңгімелеп айтуды үйрету; -әңгімені тыңдата отырып, бала қиялын дамыту. -балаларды еңбекқорлыққа тәрбиелеу. **Дағды**: үлкеннің айтқаны тәрбие екенін, ізеттілікті түсіну қабілеттеріне, сөйлеуге дағдыландыру.	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Қандай өсімдіктердің емдік қасиеті бар? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың бойында дәрілік өсімдіктердің кейбір түрлері және олардың емдік қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру; гүлдейтін шөптесін өсімдіктердің өздеріне тән белгілеріне қарай атын атап, тану қабілетін дамыту; -зейінін, көзбен көргенін	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Достық мерекесі (өлеңді жаттау)СерікбайОспанов түсіндіру. **ҰІӘ міндеттері:** -өлеңді дауыс ырғағымен, мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен үзілістермен жаттату; -өлең мазмұнын эмоциялық көңіл күймен айтуға үйрету; -сурет бойынша әңгіме құрастыруда сюжеттің бірізділігін сақтау және өзара сыйластық қарым-қатынасын дамыту.	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: :** Маңдай тер (Б.Досымов). **Міндеттері:** 1. Сөйлем түрлері бойынша алған білімдерін пысықтау. Әңгімеге тақырып қоя білуге үйрету. Үлкендерді сыйлауға, еңбексүйгіштікке	**2. Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Қандай өсімдіктердің емдік қасиеті бар?(қайталау) (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың бойында дәрілік өсімдіктердің кейбір түрлері және олардың емдік қасиеттері туралы түсінік қалыптастыру; гүлдейтін шөптесін өсімдіктердің өздеріне тән белгілеріне қарай атын атап, тану қабілетін дамыту; -зейінін, көзбен көргенін

	Күтілетін нәтиже: **Жасайды:** сөздерді буынға бөледі,дидактикалық ойынды дәптерде орындайды; **Түсінеді:** үлкеннің айтқаны тәрбие екенін, ізеттілікті түсінеді; **Қолданады:**жұмбақтарды шешу арқылы әңгіменің тақырыбын айтады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Біз әдепті баламыз, Біз ерекше боламыз, Қонақтарды көргенде, Сәлеметсіздер ме! – деп Сәлемдесіп аламыз. Әңгімелесу Еңбек дегеніміз не? Еңбек ету адамға қажет пе? Еңбекқор деп қандай адамды айтамыз? **Түсіну деңгейі:** Балалар, біздің топқа, бір ата баласын ертіп келіпті. Топқа ата мен бала кіреді. Сәлеметсіңдер ме, балалар! Мен ұзақ жол жүріп келдім. Өзіммен бірге сендерге бір қызықты әңгіме ала келдім. Педагог: Балалар ата бізге Ы.Алтынсариннің «Өрмекші, құмырсқа және қарлығаш» әңгімесін алып келіпті. Ы. Алтынсарин – қазақ ағартушысы, ақын, жазушы. Ең алғаш қазақ балаларына мектеп ашып, балаларды білімге шақырып ұстаздық еткен дара тұлға. Сендер ең алғаш мектепке барғанда ол кісінің "Кел, балалар, оқылық!" атты өлеңімен танысасыңдар. Балаларға арналған "Әке мен бала",	есте сақтау қабілетін және сөздік-логикалық жадын, ойлау қабілетін дамыту. **Дағды:** дәрілік өсімдіктер жайлы түсінік қалыптастырған; өз өлкесінде өсетін өсімдіктердің кейбір түрлерінің аттарын атап беріп, анықтай алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** дәрілік өсімдіктер жайлы түсінік қалыптастырған; өз өлкесінде өсетін өсімдіктердің кейбір түрлерінің аттарын атап береді. **Түсінеді**: олардың емдік қасиеттерін. **Қолданады:**дәрілік шөптерді жинау дағдысын. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Қолдарын бір-біріне ұстатады. Балалар бір-біріне күлімдеп қарайды. Жарқырап күнде ашылды, Айналаға гүл шашылды Қайырлы күн! Біз нәзік қыздармыз! Қайырлы күн! Біз ержүрек ұлдармыз! Педагог балалардың өсімдіктер туралы білімін негізге ала отырып, оларды әңгімеге тартады. Адамдардың өсімдіктерді емдік мақсатта пайдаланатынын айтады. Балалар әңгімеге қосылады. «Өсімдіктерсіз Жер бетінде тіршілік болмас еді, өсімдіктер тірі жан иелерінің тыныстауына көмектеседі» деген тұжырым жасайды. **Түсіну деңгейі:** Табиғат	**Дағды:** Сурет бойынша әңгіме құрастыруда сюжеттің бірізділігін сақтау және өзара сыйластық қарым-қатынас дағдылан дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** өлеңнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** өлең мазмұнының түсінеді; **Қолданады:** өлеңді мәнерлеп жатқа айтады, достық туралы сөздерді есіне сақтайды, өлең мазмұнының жүйесін сақтай отырып, айтып бере алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** ***Шаттық шеңбері*** Дос болайық бәріміз, Жарасып тұр сәніміз. Тыныштықты сақтайық, Ашық болсын күніміз. **Түсіну деңгейі:** **2. Негізгі кезең** 1 Мамыр – халықтар достығы ынтымақ мерекесі. Бұл мереке несімен ерекше? Достық – барлық елдердің бірлігі, берекесі, татулығы. Еліміз тыныш болса, бәрі де жақсы болады. Біз бүгін Серікбай Оспановтың «Тіліміз бейбіт күн» өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен	тәрбиелеу. **Жасайды:**сұрақтарға жауап береді, түсінгендерін айта біледі**,** сөйлем түрлерін анықтайды**;** **Түсінеді:** «маңдай тер» сөзінің мағынасын; **Қолданады:** әңгімеге тақырып ойлап табуды. балаларға әңгіме мазмұнына байланысты сұрақтар қояды: Әңгімеде кімдер туралы айтылады? Хамит атасынан не туралы сұрады? Атасы осы кезде не деді? Хамит тоғайдан не қазып әкелді? Көп жылдар өткен соң не болды Атасы Хамитті қайда әкелді? Бақтағы атасы мен Хамиттің іс-әрекеті? Педагог балалардан тыңдаған әңгімелеріне қандай тақырып	есте сақтау қабілетін және сөздік-логикалық жадын, ойлау қабілетін дамыту. **Дағды:** дәрілік өсімдіктер жайлы түсінік қалыптастырған; өз өлкесінде өсетін өсімдіктердің кейбір түрлерінің аттарын атап беріп, анықтай алуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** дәрілік өсімдіктер жайлы түсінік қалыптастырған; өз өлкесінде өсетін өсімдіктердің кейбір түрлерінің аттарын атап береді. **Түсінеді**: олардың емдік қасиеттерін. **Қолданады:**дәрілік шөптерді жинау дағдысын. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Қолдарын бір-біріне ұстатады. Балалар бір-біріне күлімдеп қарайды. Жарқырап күнде ашылды, Айналаға гүл шашылды Қайырлы күн! Біз нәзік қыздармыз! Қайырлы күн! Біз ержүрек ұлдармыз! Өсімдіктер туралы білімін негізге ала отырып, оларды әңгімеге тартады. Адамдардың өсімдіктерді емдік мақсатта пайдаланатынын айтады. Балалар әңгімеге қосылады. «Өсімдіктерсіз Жер бетінде тіршілік болмас еді, өсімдіктер тірі жан иелерінің тыныстауына көмектеседі» деген тұжырым жасайды. **Түсіну деңгейі:** Табиғат

	"Екі дос","Өнер білім бар жұртта" "Киіз үй мен ағаш үй", "Мейірімді бала", "Асыл шөп", " "Аурудан аяған күштірек", "Бұл кім?", "Ананың сүюі" деген шығармалары бар. Педагог: "Өрмекші, құмырсқа және қарлығаш" әңгімесін оқып береді. Атасы мен баласы далада келе жатып, атасы баласынан сұрайды: Анау өрмекшіні көрдің бе? Бала: Көрдім, өрмек тоқып жүр. Ата: Анау құмырсқаны көрдің бе? Бала: Көрдім, аузында наның ұнтағы бар, кетіп барады. Ата: Жоғары қара, аспанда не көрінеді? Бала: Жоғарыда қарлығаш ұшып жүр, аузында тістеген шөбі бар, – дейді. Сонда атасы былай дейді: Олай болса, шырағым, ол кішкентай жәндіктер – саған үлгі. Өрмекші маса мен шыбынды тұзақ құрып ұстаған соң, өзіне азық етеді. Құмырсқа балаларына тамақ алып бара жатыр. Қарлығаш балапандарына ұя салу үшін шөп жинап жүр. Жұмыссыз жүрген бір жан жоқ. Сен де жұмыс істеуге әдеттенуің керек. Балалар, әңгіме сендерге ұнады ма? Әңгіме не туралы айтылған? Әңгімедегі кейіпкерлер қандай екен? Енді осы әңгімені келген қонақтар бізге сахналап берсін.(Қонақтар сахналап айтып береді).	күнтізбесіндегі ауа райын белгілеуге шақырады. Әліппе-дәптердегі жұмыс арқылы балалардың мәселені іздеуге және зерттеуге деген қызығушылығын оятады. Суреттерді қарап шығып, педагогтің сұрақтарына жауап береді және әңгімелесуге қатысады.Табиғаттың адамдарға жасаған сыйы көп. Көптеген ауруларды емдеуге көмектесетін дәрілер бар. Тек оларды тани білуіміз және қолдана білуіміз керек. Адамдар аңдардың бәрінің шөптермен емделетінін ерте замандарда байқаған. Әртүрлі өсімдіктерәртүрлі ауруларға ем. Сендер қандай дәрілік өсімдіктерді білесіңдер? Дәріханадан дәрілік шөптерді көргендерің бар ма? Сендер ересектермен бірге дәрілік шөптерді жинап көрдіңдер ма? Дәрілік өсімдіктерден демделген шайды кім ішіп көрді? Тәрбиеленушілерге Қазақстандның дәрілік шөптері туралы әңгімелеп береді: Қалақайдың адамдар үшін пайдасы көп. Одан салат пен щи дайындауға болады. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар. Сонымен қатар қалақай қанды тоқтатады және шаштың түбін нығайтады. Адамдар жолжелкенді ерте замандардан бері пайдаланған. Ол жараны жазуға, асқазан ауырғанда	суреттейді. Күлімде, Күн, күлімде, Күлсін барлық бала шат. Берекелі бүгіндей, Бейбіт болсын болашақ! **Қолдану деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *Күлімде* – қуан, шаттан. *Берекелі* – молшылықты. *Бейбіт* – тыныштық жайлы. **Сұрақ-жауап:** Өлең қалай аталады? Не туралы айтылған? «Бейбіт күн» дегенді қалай түсінесің? **Сергіту сәті:** Достар бірге жүреміз, Бірге ойнаймыз, күлеміз. Бірге балық аулаймыз, Міне, біздер қандаймыз! Өлең шумағын қайталап, есімізге түсірейік. 3-4 балаға өлеңді мәнерлеп қайталап айтқызу. **Дәптермен жұмыс:** Суретке мұқият қара, не байқадың? Өз ойыңды айт. Суреттегі қай ұлттың балалары деп ойлайсың? Олардың көңіл күйлері қандай? Балаларға есімдер ойлап тауып, достық туралы әңгімеле. ***Есіңе сақта:*** «Дос болсаң, берік бол, Досыңа серік бол». **Тілеріміз бейбіт күн** Біз балдырған тең басқан, Дос құшағын елге ашқан. Тілеріміз бейбіт күн, Ашық болсын кең аспан. *Серікбай Оспанов*	қоюға болатынын сұрайды. Айтқан тақырыбына байланысты педагог балалардың әңгіме мазмұнын түсінген-түсінбегендігін анықтайды. .	күнтізбесіндегі ауа райын белгілеуге шақырады. Әліппе-дәптердегі жұмыс арқылы балалардың мәселені іздеуге және зерттеуге деген қызығушылығын оятады. Суреттерді қарап шығып, педагогтің сұрақтарына жауап береді және әңгімелесуге қатысады.Табиғаттың адамдарға жасаған сыйы көп. Көптеген ауруларды емдеуге көмектесетін дәрілер бар. Тек оларды тани білуіміз және қолдана білуіміз керек. Адамдар аңдардың бәрінің шөптермен емделетінін ерте замандарда байқаған. Әртүрлі өсімдіктерәртүрлі ауруларға ем. Сендер қандай дәрілік өсімдіктерді білесіңдер? Дәріханадан дәрілік шөптерді көргендерің бар ма? Сендер ересектермен бірге дәрілік шөптерді жинап көрдіңдер ма? Дәрілік өсімдіктерден демделген шайды кім ішіп көрді? Тәрбиеленушілерге Қазақстандның дәрілік шөптері туралы әңгімелеп береді: Қалақайдың адамдар үшін пайдасы көп. Одан салат пен щи дайындауға болады. Қалақайдың құрамында микробтарды өлтіретін заттар бар. Сонымен қатар қалақай қанды тоқтатады және шаштың түбін нығайтады. Адамдар жолжелкенді ерте замандардан бері пайдаланған. Ол жараны жазуға, асқазан ауырғанда

	Қолдану деңгейі: Балалар сендер буынға бөле аласыңдар. Әңгімедегі өрмекші, құмырсқа, қарлығаш сөздерін буынға бөліңдерші? Неше буыннан тұрады? Иә, дұрыс айтасыңдар. Бір дауысты дыбыс бір буынды құрайды. *Ата, бала, құмырсқа, өрмекші, қарлығаш* дегеннің бәрі – сөздер. Сөз буыннан тұрады. **Сөздік жұмыс:** *Өрмек – тор.* **Сергіту сәті:** **(Сергіту жаттығуларын Н. Жанаевтың «Еңбек» өлеңімен жасатуға болады.)** Гүл өсірсең терлеп, Мұның аты – еңбек. Кесте тіксең зерлеп, Мұның аты – еңбек. Сабағыңа жөндеп, Әзірленсең – еңбек. Қиындықтың бәрін Еңбек қана жеңбек. **Мақал-мәтел жаттау.** 1.Еңбек – адамның екінші анасы. 2.Еріншек түске дейін ұйықтайды. 3.Жалқаулық – жаман ауру. **Дәптермен жұмыс:** Балалар, бүгін кімнің әңгімесін тыңдадық? Әңгіме қалай аталады? Балаларға жұмбақтардың жауабын шешкізу арқылы оқу қызметін қорытындылайды. **Жұмбақ шешу.** Тоқыған ауы, Шыбынның жауы. (Өрмекші) Құжынаған жұмыскер, Бірлескенде тым іскер.	және суық тигенде жақсы көмектеседі. Дәрілік өсімдіктердің көбі орманда, далада, көгалдарда, су жағасында кездеседі. Педагог айтқан мәліметтерді мұқият тыңдайды. Өз өмірінен алған мәліметтермен толықтырады. Есте сақтап қалады: Тәбетің дұрыс болмаса, бақбақ тамырының, асқазаның ауырса, мыңжапырақтың, суық тисе, киікотының, жөтелсең, өгейшөптің, аяғың күйіп қалса, сүйелшөптің қайнатпасымен емдейді. Терідегі дақты да сүйелшөп кетіреді. Тамағың ауырса, дала түймедағымен, жараны қырмызыгүлмен емдейді. **Қолдану деңгейі: «Алмаз» техникасы.** Қысқаша жауаптан кейін сурет алмаздың тиісті шаршысына орналастырылады. Тапсырмалар: Жараны жазатын дәрілік өсімдіктің суретін таңда. Емдік қасиеті бар 2 бөлме өсімдігін тап. Біздің өлкемізде өсетін 3 дәрілік өсімдікті тап. Түймедақтың 4 түрлі қасиетін атап бер: жұпар иісті, әдемі, емдік, адамдар үшін өте қажет. Дәрілік шөптерді жейтін 3 жануарды таңда. Дәрілік өсімдіктердің 2 түрлі әрекетін атап бер: өседі, емдейді. Анаң ішкізген 1 дәрілік өсімдік қайнатпасының атын атап бер. Түймедақ, жолжелкен			және суық тигенде жақсы көмектеседі. Дәрілік өсімдіктердің көбі орманда, далада, көгалдарда, су жағасында кездеседі. . Өз өмірінен алған мәліметтермен толықтырады. Есте сақтап қалады: Тәбетің дұрыс болмаса, бақбақ тамырының, асқазаның ауырса, мыңжапырақтың, суық тисе, киікотының, жөтелсең, өгейшөптің, аяғың күйіп қалса, сүйелшөптің қайнатпасымен емдейді. Терідегі дақты да сүйелшөп кетіреді. Тамағың ауырса, дала түймедағымен, жараны қырмызыгүлмен емдейді. **Қолдану деңгейі: «Алмаз» техникасы.** Қысқаша жауаптан кейін сурет алмаздың тиісті шаршысына орналастырылады. Тапсырмалар: Жараны жазатын дәрілік өсімдіктің суретін таңда. **Суретпен жұмыс** Емдік қасиеті бар 2 бөлме өсімдігін тап. Біздің өлкемізде өсетін 3 дәрілік өсімдікті тап. Түймедақтың 4 түрлі қасиетін атап бер: жұпар иісті, әдемі, емдік, адамдар үшін өте қажет. Дәрілік шөптерді жейтін 3 жануарды таңда. Дәрілік өсімдіктердің 2 түрлі әрекетін атап бер: өседі, емдейді. Анаң ішкізген 1 дәрілік өсімдік қайнатпасының атын атап бер. Түймедақ, жолжелкен

	(Құмырсқа) Тым ерте ұшып келетін, Үйіңе сенің кіретін, Қасиетті құс деп айтатын, Балшықтан ұя жасайтын. (Қарлығаш) Барлығы ата мен баланы шығарып салады. Балалар, сендер әңгімені өте жақсы түсінгендерің жұмбақ шешу барысында байқалды. Жарайсыңдар!	сияқты кейбір дәрілік өсімдіктерді зерттеуге қатысуға шақырады. Иісін, өзіне тән ерекшеліктерін атап көрсетеді. Балаларды дәрілік өсімдіктерді жинау тәртібін талқылауға шақырады. Талқылайды, дәрілік өсімдіктерді жинау тәртібін құрастырады: 1.Дәрілік өсімдіктерді жақсы білу және оларды улы өсімдіктерден айыра білу (қарғакөз т.б.). 2.Дәрілік өсімдіктерді күн ашықта, таңертең, шық кепкен кезде жинайды. 3.Қалада, жолға жақын жерлердегі өсімдіктерді теруге болмайды. Неге? 4.Өсімдіктерді жинаған кезде езіліп, шырыны шығып кетпес үшін кеңірек себетке салу қажет. 5.Өсімдіктерді күнге емес, көлеңкеге қойып кептіреміз. 6. Жинаған кезде өсімдіктерді басуға, тамырымен бірге жұлуға, біткенше жинауға болмайды. 7. Қызыл кітапқа енген өсімдіктерді жұлуға болмайды. Неліктен? **Сергіту сәті** Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды. Тарсылдатпай еденді, Орнымыздан тұрып ап, Жүгірейік бір уақ. Бір, екі, үш, бір, екі, үш. Аяқты алға созайық. Тік көтеріп, қозғайық. Тым сылбыр да болмайық, Алға қарай озбайық, Бір, екі, үш, бір, екі, үш.			сияқты кейбір дәрілік өсімдіктерді зерттеуге қатысуға шақырады. Иісін, өзіне тән ерекшеліктерін атап көрсетеді. Балаларды дәрілік өсімдіктерді жинау тәртібін талқылауға шақырады. Талқылайды, дәрілік өсімдіктерді жинау тәртібін құрастырады: 1.Дәрілік өсімдіктерді жақсы білу және оларды улы өсімдіктерден айыра білу (қарғакөз т.б.). 2.Дәрілік өсімдіктерді күн ашықта, таңертең, шық кепкен кезде жинайды. 3.Қалада, жолға жақын жерлердегі өсімдіктерді теруге болмайды. Неге? 4.Өсімдіктерді жинаған кезде езіліп, шырыны шығып кетпес үшін кеңірек себетке салу қажет. 5.Өсімдіктерді күнге емес, көлеңкеге қойып кептіреміз. 6. Жинаған кезде өсімдіктерді басуға, тамырымен бірге жұлуға, біткенше жинауға болмайды. 7. Қызыл кітапқа енген өсімдіктерді жұлуға болмайды. Неліктен? **Сергіту сәті** Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды. Тарсылдатпай еденді, Орнымыздан тұрып ап, Жүгірейік бір уақ. Бір, екі, үш, бір, екі, үш. Аяқты алға созайық. Тік көтеріп, қозғайық. Тым сылбыр да болмайық, Алға қарай озбайық, Бір,

					екі, үш, бір, екі, үш.

2 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Аз қимылды ойыны: «Таудан тауға»

Басты міндеттері: Балалардың қозғалмалы ойынына қызығушылығын арттыру, қозғалмалы ойындар технологиясын терең меңгерту;Ептілік, икемділік қабілеттерін дамыту;Бәсекеге қабілетті болуға, ұйымшылдыққа, ззара көмектестікке тәрбиелеу.

Аз қимылды ойыны: «Таудан тауға»

Ойынның міндеттері: Балалардың қозғалмалы ойынына қызығушылығын арттыру, қозғалмалы ойындар технологиясын терең меңгерту;
Ептілік, икемділік қабілеттерін дамыту;
Бәсекеге қабілетті болуға, ұйымшылдыққа, ззара көмектестікке тәрбиелеу.

Дағды: Балаларға ойын шартын түсіндіру, баланың сезімталдығын қалыптастыру, қимыл қозғалысын жылдамдыққа дағдыландыру.

Ойын іс әрекеті:Тақияны тез көршісіне кигізу.

Әдістемелік нұсқаулар.

Ойыншылар жанындағы көршісінің басына қолы жететіндей болып, шеңбер құрып отырады. Барлығы баскиімсіз отырады, тек жүргізушінің басында ғана тақия бар. Жүргізуші келесі сөздерді айтады: «Таудан тауға ! Таудан тауға!». Осыдан кейін басынан тақияны алып, оны оң жағындағы көршісінің басына кигізеді. Ал тақия кигізілген ойыншы дәл сол сөздермен солай келесі көршіге кигізеді. Тақия жүргізуші басын жауып «Таудың басына! Таудың басына!» сөздерін айтқанша шеңбер бойымен жүре береді. Сол кезде тақия басында қалған ойыншы қандай да бір тапсырманы орындайды.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Ойын дене шынықтыруға, оның қуатын жетілдіре түсуге қолайлы Қозғалмалы ойындардың ережелерін, және техника қауіпсіздігін үйрету арқылы оқушылардыептілікке, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу.

Ұсыныс: Ойынның басқа нұсқасы болуы мүмкін...

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Ертегі әлемі. (қайталау) **ҰІӘ міндеттері:** -зейін қойып тыңдауға,	**Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Бақшадағы ән -сауық **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік? [ш] **ҰІӘ міндеттері:** -сызбаға	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қандай түстер? **ҰІӘ міндеттері:** -қазақ тіліндегі сөздер мен	**3.Жапсыру** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Әжеме арналған камзол

	қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету; -кейіпкер бейнесін көрсетуге ынталандыру. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды:** сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, диалогке қатыса білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** ертегі кейіпкерлерін атайды, диалогке қатысады. **Түсінеді:** сөйлемдерді түсініп, суреттерін көрсетеді. **Қолданады:** меңгерген сөздерін күнделікті өмірде қолданады. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Шаттық шеңбер** Арайлап таң атты Алтын сәуле таратты. Қайырлы таң, алтын күн! Қайырлы таң, кең далам! Қазір жылдың қай мезгілі? Қай ай? Бүгін аптаның қай күні? **Қима материалмен жұмыс.** Өткен «Армысың, әз Наурыз» тақырыпты суреттер бойынша қайталау. Педагог суреттерді көрсетеді, балалар атайды. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **Түсіну деңгейі:** Таныс ертегілер иллюстрациясыларымен жұмыс: «Екі лақ», «Қолғап». Балалар, мына суретте нелер	сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерлілік элементтерімен байланыстыру; -сезіммен, ырғақтық бейнесін сақтай отырып, сөздерді анық және фразалар арасында дұрыс тыныс алып, музыкалық кіріспеден соң бірден бастап ән айту. **Дағды**: Музыкалық мәнерлілік құралдары мен сипатын егжей-тегжейлі ажырата білу дағдыларын игеру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Жас дәуірдің түлегіміз» (Т. Жұмалиева) **Ән айту:** «Біз бақытты баламыз» (Ә. Қонысбеков) «Көктем» (А. Жайымов) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Мерекелік марш» (Б. Дәлденбай) **Билер:** «Көкпар» биі («Билеп үйренейік» жинағынан) **Ойындар, хороводтар:** «Әуенді сағат» ойыны (Дидактикалық ойындар жинағынан)**. Музыкалық аспапта ойнау:** «Күншуақ» (Е. Құсайынов) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өз беттерінше би қимылдарын ойлап, әуенге ілесіп жасайды. **Түсінеді:** музыкалық кіріспеден соң бірден бастап ән айту. **Қолданады:** музыканың сипатына сәйкес қозғалады, аспаптарда ойнайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну,	сәйкес дауыссыз дыбыстардан басталатын сөйлемдер құрай білулерін жетілдіру; -дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлерін меңгеруге, сөз ішінен дыбыстың орнын анықтауға жаттығулар жасату арқылы есте сақтауларын мен зейіндерін дамыту. -достыққа тәрбиелеу, өнерге баулу. **Дағды**: қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстарды ажырата білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерден сөйлем құрайды, дыбыстын орнын анықтайды. **Түсінеді:** дауыссыз дыбыстардың түрлерін ажыратады, түсінеді. **Қолданады:** сөйлем сызбасын сызады, дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **«Сипатынан тап»** Шиқылдайды, құйрығы ұзын, мысықтың жауы – *...(тышқан)* Мойны ұзын, екі құлақты, екі ішекті, тарта білсең әдемі әуен шығады –... *(домбыра)* Жасыл түсті, инесі көп, дәнін оның тиін сүйіп жейді – *...(шырша)* Түсі сұр, өзі қорқақ, құлағы ұзын – *...(қоян)* Өзі аппақ, суық пенен суды сүйер сүйкімді бір	сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. Балаларға сөйлем құратуда сын есімдерді пайдалануға үйрету: түсін сипаттай білуді меңгерту.Қандай? сұрағына жауап беруге үйрету; -қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айту, ауызекі сөйлеу тілдерін жетілдіру. **Дағды**: Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру және оларды түсіну дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздерді және сол сөздерде кездесетін қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтады, сын есімдерді пайдаланып сөйлем құрайды. **Түсінеді:** сұрақтарды түсініп жауап береді. **Қолданады:** түстердің қазақша аталуын қолданады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Өткен «Ертегі әлемі» тақырыпты қайталау. Ертегі кейіпкерлерін атау. Педагог балалардан білетін түстерін сұрау. Балалар түстерді атайды. Қима материалмен жұмыс. – Мынау – жапырақтар. Мынау жапырақтың түсі қандай? – Жапырақтың түсі сары. – Мынау жапырақтың түсі қандай? – Жапырақтың түсі жасыл. – Алманың түсі қандай?	Міндеті:Сәндік қолданбалы өнер түрлерімен таныстыру; қатпарланған қағаздан бірдей пішіндер қию арқылы ұлттық ою-өрнекпен безендіруді үйрету. Ою атауларын еске түсіру. Қайшыны, желімді ұқыпты пайдалану дағдысын бекіту. **жасайды:** ұлттық киімді ою-өрнек түрлерімен әшекейлейді; **түсінеді:** ұлттық киімдерді сәндейтінін; – **қолданады:** киімдерді сәндеу үшін ою-өрнектерді пайдаланады. Бұл қандай киімдер? – Қалай аталады? – Сендерге ұнай ма? Қамзол жайында әңгімелеп, оның пішініне, көлеміне, ою-өрнектермен әшекейленуіне назар аудартады. Қамзол – әйелдерге арналған ұлттық киімнің бір түрі, оны көйлек сыртынан киеді. Ол барқыт,

	бейнеленген? Таныс ертегілерді айтыңдаршы. Дидактикалық ойын: «Ата, көрсет». *Педагог ертегі кейіпкерлерінің сөзін айтады, балалар сол кейіпкерлерді атап көрсетеді.* Суреттермен жұмыс. Педагог қарлығаштың суретін көрсетеді. Мынау не? Мынау – қарлығаш. Қарлығаш туралы ертегі «Қарлығаш пен Дәуіт» ұсынады. Ертегісін тыңдату. Суреттер бойынша жұмыс. Мынау – Қарға. Мынау не? Мынау – Қарға. Мынау – Көкек. Мынау не? Мынау – Көкек. Мынау – Дәуіт. Мынау не? Мынау – Дәуіт. Мынау – Жылан. Мынау не? Мынау – Жылан Қарлығаш көмек сұрады. Қарлығаш не істеді? Қарлығаш көмек сұрады. Көмек, кө-мек. Қарлығаш Көкек және Қарғадан көмек сұрады. Қарлығаш нелерден көмек сұрады? Қарлығаш Көкек және Қарғадан көмек сұрады. Көкек: Бүркіт қонаққа шақырып еді, соған барғалы жатырмын, уақытым жоқ – деді. Көкек не деді? «Бүркіт қонаққа шақырып еді, соған барғалы жатырмын, уақытым жоқ», – деді. Қарға: «Үйленгелі жатқанымда, мазамды	қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар көңілді музыка әуенімен залға кіреді. Педагог: Қанша бала, қанша қыз, Бір шоқ гүлміз баршамыз. Ойын-күлкі ордасы – Біздің балабақшамыз! **Түсіну деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Мерекелік марш» (Б. Дәлденбай). Музыка әуеніне ілесіп, аяқты тізеден көтеріп нық басып, бойды тік ұстап жүріп, екі қолды кезек-кезек сермеп жүру. ***Музыка тыңдау:*** «Жас дәуірдің түлегіміз» (Т. Жұмалиева). Музыка тыңдап, сипаты туралы, қандай көңіл күйде болғандарын сұрау. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Біз бақытты баламыз» (Ә. Қонысбеков). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Үйренген «Көктем» әнін (А. Жайымов) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** **Билер:** «Көкпар» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). Бидің қимылдарын аяғына дейін үйреніп, соңына дейін музыка ырғағымен билеу. ***Ойындар, хороводтар:***	жануар – *...(ақ аю)* **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? Дидактикалық ойын-жаттығу: «Жалауша» Педагог қандай да бір дыбысты айтады, егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. **Түсіну деңгейі:** **Дидактикалық жаттығу: «Тиісті белгіні көтер»** Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда қызыл дөңгелекті көтереді. Дидактикалық ойын: «Дауыссыз дыбыстан басталатын сөз қос» Мен сендерге сөздер айтамын сендер сол сөзге	– Алманың түсі қызыл. – Мынау қарындаштың түсі қандай? – Көк түсті. – Топта қандай заттардың түсі көк? (Балалар атайды). **Түсіну деңгейі:** Жаңа сөздермен таныстыру. Сәуле түрлі түсті қарындаштарды көрсетіп, түстерді атайды. Мынау – қоңыр түс, қоңыр. Қандай түс? Қоңыр түс. Мынау – қара түс, қара. Қандай түс? Қара түс. Мынау – күлгін түс, күлгін. Қандай түс? Күлгін түс. Мынау – көгілдір түс, көгіл-дір. Қандай түс? Көгілдір түс. Мынау – қызғылт түс, қызғылт. Қандай түс? Қызғылт түс Балалар сөздерді және сөйлемдерді қайталайды. **Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады).** Ң- ң- ң –қо-ңыр. Қ –қ- қ- қара. Ү -ү -ү – күлгін Ө -ө -ө –көгіл-дір. Ғ- ғ-ғ- ғылт – қызғылт. **Қолдану деңгейі:** Ойын: «Осындай түсті затты тап». Педагог топтан қоңыр, күлгін, көгілдір, қызғылт және қара түсті заттарды табуды сұрайды. Балалар заттарды тауып, олардың түстерін атайды, сөйлем құрайды. Мысалы: Мынау – ау. Оның түсі қоңыр.	мақпал сияқты сапалы маталардан тігіледі. Қамзолда жең, жаға болмайды. Қамзол өте сәнді болады. Педагог «Оюлар» бүктемесінен «Тұмар», «Қошқармүйіз», «Ромб», «Қызғалдақ» ою түрлерін еске түсіріп өтеді. Телефон қоңырауының даусы естілді. Әсел атты қуыршақ телефон шалып тұр. Әсел әжесіне қонаққа бара жатыр. Әжесіне әдемі қамзол сыйлағысы келеді. Балалардан әженің қамзолын әшекейлеуді сұрайды. Педагог балалардың назарын үлестірмелі материалдағы «Әженің қамзолы» суретіне аударады. Балалармен сұрақ-жауап арқылы оюдың аттарын қайталап өтеді. **Билингвальді компонент:** әже – бабушка, қамзол – камзол. Балалардың қауіпсіздік ережелерін сақтауын

	алма», – деді. Қарға не деді? –«Үйленгелі жатқанымда, мазамды алма», – деді. – Осы істері дұрыс па? Қарлығашқа дәуіт көмек берді. Қарлығашқа не көмек берді? Қарлығашқа дәуіт көмек берді. Қарлығаш пен Дәуіт дос болды. – Қарлығаштың досы .... – Дәуіттің досы ... Сөздерді, сөйлемдерді жеке-жеке, хормен дұрыс айтып жаттығады, естеріне сақтайды. **Қолдану деңгейі:** Сергіту сәті: Қолымызды жаямыз, Құстай қанат қағамыз. Ұшып-ұшып аламыз, Орнымызды табамыз. Балаларға ертегіні сахналауды ұсыну. Балалар санамақпен ертегіні сахналауға қатысатын балаларды таңдайды. Ертегі кейіпкерлері – Қарлығаш, Дәуіт, Қарға, Көкек, Жылан бейнеленген қалпақтарды балаларға береді. Сахналау. Автордың сөздерін педагог айтады. Жұмыс дәптерімен жұмыс. 1. Суреттерге қара. «Қарлығаш пен Дәуіт» ертегісін ретімен айтып бер. Педагог жеке жұмыс жүргізеді.	«Әуенді сағат» ойыны (Дидактикалық ойындар жинағынан). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Сағат тілімен әуенді ажырата білу, бұрын тыңдаған музыкаларын еске түсіру. ***Музыкалық аспапта ойнау***: «Күншуақ» (Е. Құсайынов). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді.	дауыссыз дыбыстан басталатын, мағынасы ұқсайтын сөз ойлап айтуларың керек. Мысалы: әдемі ... (қыз), ағаш ... (бесік), темір ... (қаламсап), ақымақ ... (бала), қу ... (түлкі), қорқақ ... (қоян), терең ... (құдық), суық ... (қыс), жылы ... (көтем), дәмді ... (нан), жылы ... киім), сүтті ... (сиыр), момақан ... (қозы), пайдалы ... (тамақ), тәтті ... (балмұздақ), қалың...(кітап), жұқа... (мата), жұмсақ...(мақта), керек ... (балға), әнші ... (қыз), мықты ... (жігіт), әдемі ... (көбелек), қызыл ... (шалбар), сары ... (өрік), өткір ... (пышақ), дарынды ... (бала) т.б. **Қолдану деңгейі:** ***Дидактикалық ойын: «Сөздің бірінші дыбысын ата»*** Мен сендерге сурет көрсетем, сендер суретті атап бірінші дыбысын анықтап айтасыңдар. Педагог балаларды екі командаға бөледі, бірінші бір командамен содан кейін екінші командамен ойнайды. Мысалы: апельсин (а), оқтау (о), ұя (ұ), ыдыс (ы), уық (у), әткеншек(ә), өрмекші(ө), ешк(е)і, элеватор(э), ірімшік(і), ине(и), үтік(ү), арыстан(а), оймақ(о), ұлу(ұ), әтеш(ә),	Мынау – текше. Оның түсі күлгін. **Сергіту сәті: (***сергіту массажы, бір-бірінің арқасына, сұқ саусақтарының көмегімен сурет салады).* Кемпірқосақ түстері Жаңбырдан соң тамаша! Күнмен бірге шағылысып, Шуақтары алуан-алуан. Қызыл – қызғылт, сары – сарғыш, Көк – көгілдір, жасылы бар. Көз тоймайды қараса! Жұмыс дәптерімен жұмыс. Кемпірқосақтың түстерін ата. Шарларды боя. Педагог жеке жұмыс жүргізеді. **Дидактикалық ойын: «Аудармашы».** Педагог түстерді қазақ тілінде атайды, балалар орыс тіліне аударады. қоңыр – коричневый қара – черный күлгін – фиолетовый көгілдір – голубой қызғылт – оранжевый Біз мектепке барамыз. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерді дұрыс айтуға машықтандыру. Сөздерді сөйлемдерде байланыстырып құрастыруды дағдыландыру. Жаңылтпашты шапшаң және сөздерін анық айтуға үйрету; -сөздерді саналы түрде есте сақтап, күнделікті өмірде қолдану дағдыларын	және бүгінгі жұмыс бүктеп қию әдісімен орындалатынын естеріне салады. Қызыл, жасыл жолақтарды бүктеу әдісімен қиюды түсіндіреді. Қызыл түсті қағаздан 4 қиықшаны бүктеу әдісімен қию. Жасыл түсті қағазды бүктеп, «Қошқармүйіз» оюын қию. Бүктеу әдісімен қиып алған бөліктерді әжеміздің қамзолына жапсырамыз. Балалар жұмысқа кіріседі. Педагог жеке жұмыс жүргізеді. Жұмыс барысында үнтаспадан «Ақ әжем» әні орындалады (Әні: К. Қуатбаевтікі, сөзі: О. Әубәкіровтікі.)

			өшіргіш(ө), етік(е), экскаватор(э), ілгіш(і), ит(и), үкі(ү) т.б. Балалар, сендер қандай дыбыстардан басталатын сөздер айттыңдар. Иә, дауысты дыбыстардан басталатын сөздер. Дауысты дыбыс екенін қайдан білдіңдер? Дыбысты айтқанда кедергіге ұшырамайды. Қатаң дауыссыз дыбыстарға сөздер: пима (п), фабрика (ф), кілт (к), киіз (к), қант (к), тышқан (т), шымшық (ш), сақина (с), хат (х), циркуль (ц), щетк (щ), күре к(к), трактор (т), сағыз (с), тау (т), қайшы (қ), қамшы (қ), парта (п), шар (ш), сиыр (с), су (с), қап (қ)т.б –Балалар, сендер қандай дыбыстардан басталатын сөздер айттыңдар. Иә, қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздер. Өйткені ауыз қуысынан кедергіге ұшырап шығып тұр, тек салдырдан тұрады, созып айтылмайды. Балалар, өнерлі бала деп кімдерді айтамыз? Сендердің қандай өнерлерің бар? Өнерлі болған жақсы ма әлде жаман ба? 1.Суреттен қатаң, ұяң, үнді дыбыстардан басталатын сөздерді ата. Балалар не істейді? Сызба бойынша сөйлем құра. Балалар ұяң дауыссыз дыбыстарды есімізге түсірейік: *(б, в, г, ғ, д, ж, з.)* –Суретте осы ұяң	дамыту. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды:** Зат есімдерді жекеше және көпше түрде қолдану дағдыларың қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:**тақырыпқа байланысты сөздерін айтады, дыбыстарды дұрыс айтады, жаңылтпашты қайталайды. **Түсінеді:** сөздердің мағынасын түсінеді. **Қолданады:** сөздерді қолданып, қысқа сөйлемдер құрайды, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Суреттер бойынша өткен «Қандай түстер?» тақырыпты қайталау. Балалар суреттегі заттарды және олардың түстерінің қандай екенін атайды. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **Түсіну деңгейі:** Педагог балаларға мектеп жайлы және балалардың жақында мектеп табалдырығын аттайтындарын айтып, әңгіме жүргізеді. Мектепте балаларды оқытатын адамды мұғалім деп айтатынын айтады. Мектеп туралы бейнематериалды көрсетеді. Жаңа сөздермен таңыстыру. Балалар мектепке келді. Балалар қайда келді? Балалар мектепке келді.	

			дауыссыз дыбыстардан басталатын суреттер бар ма? Балалардың жауабы тыңдалады. *Домбыра, жүзу, гүл, бояңдару, доп, жапырақ.* Жарайсыңдар, балалар, ал енді қатаң дауыссыз дыбыстарды есімізге түсірейік: *(п, ф, к, қ, т, ш, с, х, һ, ц, ч, щ.*) Осы қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді суреттен тауып көрейік. *Шахмат, сурет, көбелек, футбол, тау, тақия, қақпашы, шырша, цирктегідей.* Жарайсыңдар, балалар! Үнді дауыссыз дыбыстарды есімізге түсіріп, олардан басталатын сөздерді суреттен тауып көрейік: *(й, л, м, н, ң, р, у).* *Микрофон, раушан гүлі.* **2.**Суреттерді ата. «ш» дыбысының орнын анықта.Сөздің басында болса – бірінші бөлікті, ортасында болса – екінші бөлікті, соңында болса – үшінші бөлікті көк түспен боя. **Сергіту сәті** Орнымыздан тұрайық, Алақанды ұрайық. Бір отырып, бір тұрып, Біз бір дем алайық. **Саусақ жаттығуы** «Бәрінен де мен күшті,» – Деп айтады оң қол. «Неге сен? Ал мен ше!» – Деп келіспейді сол қол. Екі қолдың күштерін, Кәне, сынап көрейік. Оңға солға тартайық,	Мынау – мектеп. Мек-теп. Мынау не? Мынау – мектеп. Мектепте оқиды, білім алады. Мектепте не істейді? Мектепте оқиды, білім алады. Мынау – оқушы. Мынау кім? Мынау – оқушы. Мынау – оқушылар. Мынау кімдер? Мынау – оқушылар. Мынау – мұғалім. Мынау кім? Мұғалім. Мынау – сынып. Сы-нып. Мынау не? Мынау – сынып. Мектепте сынып бар. Мектепте не бар? Мектепте сынып бар. Сөздерді, сөйлемдерді жеке-жеке, хормен қайталап, дұрыс айтып жаттығады. Мектепте сыныптар бар. Мектепте нелер бар? Мектепте сыныптар бар. Сыныпта орындықтар бар. Сыныпта нелер бар? (Үстел, тақта, терезе сөздерін жекеше, көпше айтады). **Қолдану деңгейі:** **Дыбыстық жаттығу** (айнамен орындалады). Қ-қ-қ-қ- оқушы – оқушы . І-і-і-і- білім – білім. Ғ-ғ-ғ-ғ – мұғалім – мұғалім. Жаңылтпашпен таныстыру. Сыныпта ақ бор бар, Көк бор бар, Көп бор бар. Балалар қатты, ақырын, жай , жылдам қайталайды. **Сергіту сәті:**	

			Достастырып қайтайық.	Орнымыздан тұрайық Қолды белге қоялық. Оңға, оңға түзу тұр, Солға, солға түзу тұр. Алға бір адым, Артқа бір адым. Жоғары, төмен қарайық Орнымызды табайық. **Мақалды жаттау, мағынасын түсіндіру.** Оқу – білім бұлағы, Білім – өмір шырағы. **Ойын:«Сөз ойла, тез ойла».** Педагог кез келген сөздің бірінші буынын айтады, балалар жалғастырады, мысалы мұ..., мек... т.с.с.	

3 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Аз қимылды ойын: «Күн мен жаңбыр»

Басты міндеттері: Балалардың жылдамдығын жетілдіру,есте сақтау қабілеті, бақылағыштығы жақсарады.

Аз қимылды ойын:«Күн мен жаңбыр»

Ойын міндеттері: Балалардың жылдамдығын жетілдіру,есте сақтау қабілеті, бақылағыштығы жақсарады.

Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру.

Әдістемелік нұсқау:

Ойын шарты: Балалардың алаңның бір шетінен немесе бөлменің қабырғасынан біразырақ жерге қойылған орындықтардың артында тізерлеп отырады да «терезеге» (орындықтың арқасындағы тесікке) қарайды.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Тәрбиеші: «Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады», - дейді. Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. «Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!» деген сигналды естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады. Тәрбиеші қайтадан: «Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер», - дейді «терезеге» (орындықтың арқасындағы тесікке) қарайды.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылғ	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы** Менің	**4. Көркем әдебиет ҰІӘ тақырыбы:** Достық мерекесі (өлеңді	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет.	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.

ан іс-әрекет)	достарымның ойыны. **ҰІӘ міндеттері:** -балаларға тізені жоғары көтеріп жүгіру, 1,5 минутқа дейін үздіксіз жүгіру жаттығуларын жасай алуға жаттықтыру. Ойындағы қауіпсіздік ережерді сақтай білуге тәрбиелеу. **Дағды:** Ұшып келе жатқан доптан түрлі тактикалар қолданып қашуды бекіту. Кеңістікті бағдарлай білу, төзімділігін, реакция шапшаңдығын дамыту. Тізбектелген түрлі жаттығуларды орындау дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** көз бұлшық еттерін белсендіру жаттығулары (Е. Жуйков), қозғалыстағы нысананы ату. **Түсінеді**: санамақтың маңызын, ойынның денсаулықты нығайту құралы, түрі екендігі, ұшып келе жатқан доптан түрлі тактиканы пайдаланып қашып кету әдістерін; нысананы ату үшін бастапқы қалыпқа дұрыс тұру; арқаннан, оның аяқ астынан өтер сәтінде секіріп өтуді. **Қолданады:** кеңістікті бағдарлауды, нысананы атуды, өз әрекетін басқа ойыншылардың әрекетімн үйлестіру дағдыларын. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Табанына арналған түзету жаттығуларын орындау: аяқ басымен жүру, өкшемен жүру, табанның ішкі қырымен, сыртқы	жаттау)СерікбайОспанов танысу. **ҰІӘ міндеттері:** -өлеңді дауыс ырғағымен, мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен үзілістермен жаттату; -өлең мазмұнын эмоциялық көңіл күймен айтуға үйрету; -сурет бойынша әңгіме құрастыруда сюжеттің бірізділігін сақтау және өзара сыйластық қарым-қатынасын дамыту. **Дағды:** Сурет бойынша әңгіме құрастыруда сюжеттің бірізділігін сақтау және өзара сыйластық қарым-қатынас дағдылан дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** өлеңнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** өлең мазмұнының түсінеді; **Қолданады:** өлеңді мәнерлеп жатқа айтады, достық туралы сөздерді есіне сақтайды, өлең мазмұнының жүйесін сақтай отырып, айтып бере алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** ***Шаттық шеңбері*** Дос болайық бәріміз, Жарасып тұр сәніміз. Тыныштықты сақтайық, Ашық болсын күніміз. **Түсіну деңгейі:** **2. Негізгі кезең** 1 Мамыр – халықтар достығы ынтымақ мерекесі. Бұл мереке несімен ерекше? Достық – барлық елдердің бірлігі, берекесі, татулығы.	**ҰІӘ тақырыбы: Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Қазақ халқының ұлттық ойындары.(таза ауада) **ҰІӘ міндеттері:** -шығыршық арқылы жұптасып өтуді, еденге қатарынан төселген бірнеше тақтайшалар үстінен секіруді; еденге қолды тигізбей доға астынан тура, бір бүйірмен өтуді үйрету; -ұлттық ойындарды қызығушылықпен ойнай білуге тәрбиелеу. **Дағды:** Тепе-теңдік сақтауды, негізгі қимыл түзету жаттығуларын жасауды, асықты гимнастикалық ұзын орындықтың үстімен келе жатып, алдына, артына жинауды, ұсақ заттарды (асықтарды) малдас құрып отырып атуды, қағып алу дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** көлденең нысанаға ұсақ заттарды лақтыру, «Дала әуендерін» тыңдау, релаксация. **Түсінеді:** «асық» термині, асық ойнаудың маңызы, тепе-теңдік сақтау, тапсырмаларды орындағанда алдыға тік қарау, асықтарды тек Педагогтің бұйрығымен ғана көтере бастау, ойын ережелері. **Қолданады:** ұсақ заттарды лақтыру, қағып алу дағдылары, шашырап	**ҰІӘ тақырыбы:** Бақшадағы ән-сауық. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерлілік элементтерімен байланыстыру; -сезіммен, ырғақтық бейнесін сақтай отырып, сөздерді анық және фразалар арасында дұрыс тыныс алып, музыкалық кіріспеден соң бірден бастап ән айту. **Дағды**: Музыкалық мәнерлілік құралдары мен сипатын егжей-тегжейлі ажырата білу дағдыларын игеру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Жас дәуірдің түлегіміз» (Т. Жұмалиева) **Ән айту:** «Біз бақытты баламыз» (Ә. Қонысбеков) «Көктем» (А. Жайымов) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Мерекелік марш» (Б. Дәлденбай) **Билер:** «Көкпар» биі («Билеп үйренейік» жинағынан) **Ойындар, хороводтар:** «Әуенді сағат» ойыны (Дидактикалық ойындар жинағынан)**. Музыкалық аспапта ойнау:** «Күншуақ» (Е. Құсайынов) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өз беттерінше би қимылдарын ойлап, әуенге ілесіп жасайды. **Түсінеді:** музыкалық кіріспеден соң бірден	**ҰІӘ тақырыбы:** Ойын ойнап өсеміз. **ҰІӘ міндеттері:** -допты қабырғаға соғып, қол шапалақтап, ыршыған допты қағып алуды; түзу сызық бойынша оң аяқпен секіруді; айналып тұрған секіртпе астынан жүгіріп өтуді үйрету. **Дағды:** -көзмөлшерлеуін арттырып,ептілікке, ыңғайсыз (шулы) ортада зейінін шоғырландыра білуге жаттығу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** допты қатарда тұрып, алысқа лақтыруды үйрету; **Түсінеді:**лақтыру күштілігін арттыруды; жүгірудің түрлерін техникалық дұрыс орындауды. **Қолданады:** дамыған көзмөлшері мен қимылдық қасиеттерін, әртүрлі жүрістегі тепе- теңдік сақтауды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Саусаққа арналған гимнастика:** «Бұл – атам, бұл – апам, Бұл – әкем, бұл – анам, Бұл – бөпем менің, көркем. (Сол қолымен оң қолының әр саусағын жазу, сосын керісінше орындайды). Міне, менің отбасым (сол қолмен оң қолдың саусақтарын жұдырыққа жинап, жұдырығын құшу және керісінше орындау). Балаларға топ, сынып та үлкен отбасы екенін айтып, еске салу.

	қырымен жүру. Қысқа, алшақ аттап жүгіру. Тыныс алуды қалыпқа келтіру. **Көз бұлшық еттерін белсендіру жаттығулары.** (Е. Жуйков) Бұл жаттығулар статикалық күйзелістен айырылуға, көз бұлшық еттеріндегі қан айналымының жақсаруына, көлденең жазықтықтағы қимыл әрекеттерін бағдарлау- басқаруының жақсаруына, вестибуляр аппаратының реакцияларын жалғастыруға, көз қимылдарының жақсаруына септігін тигізеді. 30 сек интервалмен көзді қатты ашып-жұмуды 5–6 рет қайталау. 2-3 сек көзді айналдыру. 3–4 рет. 1–2 мин ішінде тез-тез жыпылықтау. 30–40 сек алысқа қарап тұру, көзді 25–30 см қашықтықта тұрған саусақтың ұшына ауыстыру (3–5 сек) 3–5 рет. Екі қолдың үш саусағымен әр көздің үстіңгі жағын ақырындап 1-2 сек басып тұру (3–5 рет) Бір қолын алдыға, мөлшері беттің орта тұсына созып ұстау. Қолынан көз алмастан оны мұрнына қарай жақындату (3–4 рет) **Түсіну деңгейі: «Арқаннан секіру»** (6 рет). Арқанды біресе тез, біресе ақырын, ойыншылардың біріне тигізу үшін шатастырып айналдыру. Арқанның аяғының астынан өту сәтінде, жүргізушінің	Еліміз тыныш болса, бәрі де жақсы болады. Біз бүгін Серікбай Оспановтың «Тіліміз бейбіт күн» өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді. Күлімде, Күн, күлімде, Күлсін барлық бала шат. Берекелі бүгіндей, Бейбіт болсын болашақ! **Қолдану деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *Күлімде* – қуан, шаттан. *Берекелі* – молшылықты. *Бейбіт* – тыныштық жайлы. **Сұрақ-жауап:** Өлең қалай аталады? Не туралы айтылған? «Бейбіт күн» дегенді қалай түсінесің? **Сергіту сәті:** Достар бірге жүреміз, Бірге ойнаймыз, күлеміз. Бірге балық аулаймыз, Міне, біздер қандаймыз! Өлең шумағын қайталап, есімізге түсірейік. 3-4 балаға өлеңді мәнерлеп қайталап айтқызу. **Дәптермен жұмыс:** Суретке мұқият қара, не байқадың? Өз ойыңды айт. Суреттегі қай ұлттың балалары деп ойлайсың? Олардың көңіл күйлері қандай? Балаларға есімдер ойлап тауып, достық туралы әңгімеле. ***Есіңе сақта:*** «Дос болсаң, берік бол, Досыңа серік бол».	жүру, жүгіру, ұсақ заттармен қимылдарды орындай білу, зал кеңістігін бағдарлау. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Затты тауып айт» ойын жаттығуы. Қоржынды іздеп табады. Асықтарды зерттеп, сипаттап, асықтың түсу түрлерін атап айтады (алшы, тәйке, бүк, шік). Асық ойыны жайлы, оның Азияда таралуы жайлы тарихқа көз жүгірту. Дөңгелене тұрып «Асық алу» қимыл-қозғалыс ойынын ойнайды. Алдымен дөңгелене айналып, шашырап жүреді. Педагог «Асық ал!» – деп белгі бергенде ортаға ұмтылып, асықтарды алуға тырысады. **Жалпы дамыту жаттығуларын орындау.** Бүкіл жаттығулар кешені барысында зейінін тұрақтандырып, сақтауға тырысады. **Түсіну деңгейі:** Ойын түрінде негізгі қимылдарды орындау: **«Қазан» –** асықтырды көлденең нысанаға 3 метрден лақтыру. (4 рет). Бастапқы қалыпта аяқтары иық енінен кеңірек, оң аяғы аздап артқа таман, оң қолы кеуде тұсына қойылады. Асық ату кезінде оң қолы барынша төмен-артқа қайырылып, сосын алдыға-жоғары сериліп	бастап ән айту. **Қолданады:** музыканың сипатына сәйкес қозғалады, аспаптарда ойнайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар көңілді музыка әуенімен залға кіреді. Педагог: Қанша бала, қанша қыз, Бір шоқ гүлміз баршамыз. Ойын-күлкі ордасы – Біздің балабақшамыз! **Түсіну деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Мерекелік марш» (Б. Дәлденбай). Музыка әуеніне ілесіп, аяқты тізеден көтеріп нық басып, бойды тік ұстап жүріп, екі қолды кезек-кезек сермеп жүру. ***Музыка тыңдау:*** «Жас дәуірдің түлегіміз» (Т. Жұмалиева). Музыка тыңдап, сипаты туралы, қандай көңіл күйде болғандарын сұрау. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Біз бақытты баламыз» (Ә. Қонысбеков). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Үйренген «Көктем» әнін (А. Жайымов) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** **Билер:** «Көкпар» биі («Билеп үйренейік»	Қозғалыс кезінде бірден, екіден қайта сап құру. **Жиі аттап жүгіру** – қысқа, жиі аттап жүгіру. Қозғалыс кезінде қайта сап құрады. Педагогтің белгісімен қимылдың бір түрінен екінші түріне ауысады. Бір ырғақпен қол мен аяқтың қимылдарын үйлестіріп, қозғалыстың бағытын сақтап қимылдайды. Түзету жаттығуларын орындайды.Бүкіл жаттығулар кешенінің барысында назарларын арқасын тік ұстау мен зейінін тұрақтандыруға тырысады.Екі тізбекке, екі қатарға сап түзейді. **Түсіну деңгейі: Доптармен орындалатын жалпы дамыту жаттығулары (№4).** Бастапқы қалыпқа тұрады. Допты басынан асырып, артқа ұстайды. Сосын допты алысқа лақтырады. Лақтыру бағытын өзгертпей, қолдарын шұғыл жазады. Неғұрлым алысқа лақтыруға тырысады. Негізгі қимылдарды орындау: **Лақтыру –** қатарда тұрып, допты алысқа басынан асырып, бүгілген қолдарын шұғыл жазып лақтырады. Нұсқау – залды не оңынан, не солынан айналып өтіп, доптың артынан белгі берілгеннен кейін ғана жүгіру керек. Жұппен тапсырмалар орындау **Қолдану деңгейі:** **Тепе-теңдік сақтау** – текшелерден аттап, ұзын орындықпен дененің бір

	алдағанына көнбей, секіріп немесе қашып үлгеруге тырысады. **«Аңшылар»** (6 рет). Балалардың назарын ұшып келе жатқан доптан қаша білуге, ол үшін түрлі тактикаларды қолдана білуге, шапшаң қимылдауға аударту. Балалар екі топқа бөлінеді.«Қасқырлар» диаметрі 4 м шеңбердің ішінде жүреді. «Аңшылар» оларды шеңбердің сыртында тұрып, доппен атып алуға тырысады. Барлық аңшы қолындағы доптарымен атып біткенде, шеңберде қалған қасқарларды санап, оларға ұпай беріледі. Енді олар орын ауыстырады. Көп ұпай алған команда жеңіске жетеді. **Қолдану деңгейі:** **«Тосқауыл»** (4 рет) Ойыншылар бірінің ішінде бірі тұрған екі шеңберге бөлініп тұрады. Екі шеңбер екі бағытта жүреді. Кенет екі шеңбер де күрт тоқтайды да, ішкі шеңбердегі балалар қол ұстасып «қақпа» жасап тұрады. Сыртқы шеңбердегі балалар оларды айналып жүре бастайды (шеңберден бір шығып, бір кіріп жүреді). Белгі бойынша ішкі шеңбер қолдарын шұғыл төмен түсіреді (қақпа жабылады). Шеңберден шығып үлгермей, іште қалған ойыншылар ішкі шеңберге қосылады. Ойын жалғаса береді. Екі топтың орнын ауыстырып қайталау.		қозғалады. Негізгі қимылдарды орындайды. Құрсауларды айналып тұрып (4 шеңберді 3 м қашықтықтан айналып тұрады), асықтарды ортаға лақтырады. Шеңберге «қазанға» түсірген асығына байланысты жеңімпаздар анықталады. **Қолдану деңгейі:** **«Малдас құрып отырған қалыптан»** асықтарды лақтырып, қағып алу. Алақанын ауыстырады. Көрпешелерге малдас құрып отырады. Асықтарды жеке-жеке қағып алып, лақтырады. Алақанын дөңгелетіп қояды. Келесі лақтырғанда алақанын сыртымен айналдырып қояды. **«Шабандоз»** Ойыншы-шабандоз санау біткенше қамшымен жерден тақияны көтеріп алуы керек. Жүргізуші шақырады: «Ау, жігіттер, келіңдер! Күш сынасып көріңдер! Тақияны алыңдар. Шауып келіп кідірмей, Күміс теңге алыңдар! Ер тоқымнан айрылмай, Шапқан атқа мініңдер! Ат астынан өте шығып, Бірінші боп келіңдер! Жеңіп ойнақ салыңдар, Бас жүлдені алыңдар!» Өз күшін көрсеткісі келген ойыншы жауап береді: «Бір, екі, үш, Жастар алып күш! Теңгеге дәл тигізіп, Тақияны аламыз!	жинағынан). Бидің қимылдарын аяғына дейін үйреніп, соңына дейін музыка ырғағымен билеу. ***Ойындар, хороводтар:*** «Әуенді сағат» ойыны (Дидактикалық ойындар жинағынан). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Сағат тілімен әуенді ажырата білу, бұрын тыңдаған музыкаларын еске түсіру. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Күншуақ» (Е. Құсайынов). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді.	жағымен қырындап жүру. (3 рет). 1-тізбек ұзын орындықпен жүруді орындайды, ал 2-тізбек секіруді орындайды. Сосын екі топ орын ауыстырады. Белгілеп сызылған жерде екі тізбекке сап түзейді. Ұзын орындықтан текшелерден аттап, қолды белдеріне қойып, тепе-теңдік сақтау жаттығуларын орындайды. Бір-біріне кедергі жасамай, төмен қарамай, бастарын көтеріп жүруге тырысады. **Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Кім шапшаң?» (3 рет). Төрт жүргізуші таңдап алынып, оларға әртүрлі түсті орамал беріледі. Ойынға қатысады. Төрт жүргізушінің соңынан тұрады. Педагогтің белгісі бойынша көздерін жұмады. Жүргізушілер көрсетілген жерге кетіп қалады. Ойыншылар өз командирлерін тез тауып, артынан барып, тізбекке тұра қалуға тырысады. Релаксация: «Жарқын күн». Шеңбер бойымен айнала алақандарын түйістіріп ұстап отырып, бір-біріне күн жылуын береді.Үнтаспадан тыңдайды: Күн: «Балалар, мен сендерді жақсы көремін! Сендердің көздеріңді, күлкілерің, мейірімді, қамқор қолдарыңды жақсы көремін! Мен сендердің терезелеріңнен қарап, осындай ұйымшыл, ақылды балаларды көре

	«Ине-жіп» Бір-бірден тізбекпен бұраландап (ирелеңдеп) жүру. Жүріп келе жатып, бағытты өзгертуге назар аударту – геометриялық фигуралар түрінде көрсету: шеңбер, үшбұрыш, шаршы, сопақ.		Біз – жігіттер қалмаймыз, Арғымақпен шабамыз! «Бір, екі, үш, Жастар алып күш!» Ойыншы-шабандоз санау біткенше қамшымен жерден тақияны көтеріп алуы керек. Релаксация: «Дала әуендері». Малдас құрып, дөңгелене отырады. Ұлттық әуендерді тыңдап, көздерін жұмып, дала көріністерін елестетеді. **«Дұрысын көрсет!»** ойын жаттығуы. Жүргізуші төмендегідей сұрақтарды қояды: «Көңі күйлерің қалай?», «Көңіл күй қандай?».		алатындығыма қатты қуанамын! Осы қуанышым маған одан да жарық болып жануға, өз жылуымды баршаға сыйлауға көмектеседі. Кәне, бір-біріңмен қол ұстасып, менің жылуымды сезініңдер. Бұл жылу сендердің қолдарыңмен кетіп барады. Сендер оны бір-біріңе сыйлаңдар! «Отбасы» Шеңберге алақандарын түйістіріп дөңгелене тұра қалып, жаттығуларды ырғақты орындайды. «Отбасы» «Бір-бірімізбен қолұстасып тұрып, бір бүтін екенімізді, бір отбасы екенімізді сезінейік! Бәріміз бірге демімізді ішке тартып, қайта шығарамыз (3 рет). Өте жақсы. Жүрегіміздің соғысын тыңдайық...» «Дүк» – ілгері қадам аттау, «дүк» – артқа қадам аттау (3 рет)
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Сәуір** **Серуен кешені № 6** **Кемпірқосақты бақылау** **Міндеттері**: өлі табиғаттың бір бөлігі ретінде кемпірқосақ туралы түсініктерін қалыптас-тыруды жалғастыру. ***Бақылау барысы*** Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады. -Жарқылдан соң жаңағы, Суға бөкті бар алап. Көкте түрлі жолақты, Өрнек тұрды ғаламат. (кемпірқосақ) -Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді.	**Сәуір** **Серуен кешені № 7** **Найзағайды бақылау** **Міндеттері**: — «Найзағай» ұғымымен таныстыру; — Табиғат құбылыстары туралы шынайы түсініктерін қалыптастыру; — Сөздік қорларын байыту; — Бақылағыштықтарын дамыту. **Бақылау барысы** Тәрбиеші балаларға жұмбақтар жасырады -Аспанда от қамшы осады, Ащы үнін ышқынып қосады.	**Сәуір** **Серуен кешені № 8** **Шырша ағашын бақылау экалогия** **Міндеттері**: — Қаламызда өсетін ағаштармен таныстыруды жалғастыру; — Шырша ағашын басқа ағаштармен салыстыру; — Ағаштардың көктемгі өзгерістері туралы білімдерін молайту. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Жасыл шырша»**	**Сәуір** **Серуен кешені № 9** **Итті бақылау** **Міндеттері**:жануарлардың көктемгі өмірі туралы түсініктерін жүйелендіру; — жануарлар тіршілігіндегі өзгерістер себебін іздей білуге үйрету, өздерінің үйіндегі жануарларына деген жауапкершілік сезімдерін дамыту. **Бақылау барысы** **Көркем сөз «КҮШІГІМ»** А. Меңдібай Кіп-кішкентай күшігім, Сүйкімдісін өзінің.	**Сәуір** **Серуен кешені № 10** **Жолжелкенді бақылау** **Міндеттері**:емдік өсімдіктер туралы түсініктерін қалыптастыруда танымдық белсенділіктерін дамытуды жалғастыру. Жолжелкеннің ерекшелігі мен емдік қасиеті туралы білімдерін молайту. **Бақылау барысы** **Тәрбиеші әңгімесі** -Жолжелкен қазақстанның барлық жерінде өседі. Көше бойлап келе жатсаң жол жиегінде, өзен бойы, шалғындық алқаптарда көптеп кездеседі. Сондықтан да болар бұл

	(кемпірқосақ) Жаңбыр жауып, күннің көзі көрініп тұрған мезгілде аспаннан кемпірқосақты байқауға болады. Ол жаңбыр тамшылары арасынан күннің сәулесі өткен уақытта көрінеді. Жаңбыр тамшылары неғұрлым үлкен болса, кемпірқосақ соғұрлым анық көрінеді. Кемпірқосақта жеті түс бар: қызыл, қызғылт, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін. Бұлар барлық уақытта осы бір ретпен орналасады. Балаларға сұрақтар: ♦ Кемпірқосақ қай уақытта пайда болады ?| ♦ Ол қай уақытта жоғалады? ♦ Кемпірқосақ қандай құбылыс, қалай пайда болады? **Тәрбиеші балаларға тапсырма береді.** Асфальт бетіне түрлі-түсті борлармен кемпірқосақтың суретін салу. **Еңбек:** Балабақша ауласын қоқыстан тазалау. *Мақсаты: аула тазалаушыға көмек беру, үлкендер еңбегін бағалауға тәрбиелеу.* **Қимылды ойын** «Қасқыр қақпан». *Мақсаты:* Ойын шартының дұрыс орындалуын бақылау, ойын кезінде байқампаз болуға баулу. **Жаттығу ойыны:** Қимылдарын дамыту. Мақсаты: арқасымен алға қарай жүруге жаттықтыру. **Халық болжамы.** Кемпірқосақ кешке көрінсе, ертесіне күн ашық болады	-Дүрліктіріп алапты, Шақпақ тастың жарқылы, Бұлт көрпесін жыртады. ♦ Балалар, бұл жұмбақтардың шешуі не екен? ♦ Найзағай қай кезде ойнайды? ♦ Аспан неге күркірейді? ♦ Күн күркіреп, найзағай ойнаған кезде табиғатта қандай құбылыс болады? (жаңбыр жауады) ♦ Найзағай ойнап, жаңбыр жауғанда құрт-құмырсқалар не істейді? (індері мен илеулеріне тығылады) ♦ Қалай ойлайсыңдар, найзағай неден пайда болады? Ауа-райы нашар болған кезде бұлттар арасында электр тогы жиналады. Найзағай-бұл үлкен электр тогының ұшқыны. Ұшқындар айналадағы ауаны қыздырады. Ыстық ауа салқын ауамен соқтығысады да, күннің күркіреуі пайда болады.күн күркіреген кездегі найзағай өте қауіпті. Найзағай жалғыз тұрған, биік заттарға жиі түседі. Сондықтан да найзағай ойнап тұрған кезде ағаштың астына тұруға болмайды. **Зерттеу қызметі:** Жәй жаңбыр мен найзағайлы жаңбырды салыстыру, ұқсастықтыры мен айырмашылықтарын табу. «Найзағайлы жаңбыр» Ө. Ақыпбекұлы Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада қалқып қақ қалды. Найзағай тынбай	К. Әзірбаев Қанша заман өткенімен, Ескірмейтін асыл шырша. Алатаудың көктемімен, Доссың ғой сен, жасыл шырша. Өзгермейсің қыс келсе де, Бояуынды оңдырмайсың. Аяз шымшып, тістесе де, Жапырағыңды тоңдырмайсың. Балаларға сұрақтар: *Шырша ағашының басқа ағаштардан айырмашылығы неде? *Балалар шырша ағашын неге жақсы көреді? *Шырша ағашы туралы қандай жұмбақтар білесіңдер? Тәрбиеші әңгімесі: Шырша ағашы адамға өте ұнамды, қуаныш сыйлайтын ағаш. Шыршаны ойыншықтармен безендіріп, жаңа жылды қарсы аламыз. Өкінішке орай, біздің осындай қиянаттарымыздан шырша орманы сиреп барады. Қазір шыршаны кесіп, бүлдірмес үшін, жасанды шыршалар шығарылды. Қаламызда шырша ағаштары отырғызылып, қала көшелеріне сән беруде. Шыршаны тек қана адамдар емес, жан-жануарлар мен құстар да жақсы көреді. Қалың шырша орманында аюлар апанын, тиіндер індерін, құстар ұяларын салады. **Зерттеу жұмысы:** шырша ағашын маңайдағы басқа ағаштармен салыстыру ,	Еркелейді ойнақтап, Жылтырын-ай көзінің. Оратылып аяққа, Бір сәт тыным таппайды. Кел, достарым, жасқанба, Күшігім менің қаппайды **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦ Бұл күшік сендерге ұнай ма? ♦ Күшікке қандай ат лайық деп ойлайсыңдар? ♦ Күшіктің көңіл-күйі қандай? ♦ Не себепті көңіл-күйі көтеріңкі деп ойлайсыңдар? ♦ Сендерше күшіктер көбіне немен айналысқанды жақсы көреді? Үйде асырауға алған иттер өз иесін өте жақсы көреді. Ол онымен үнемі бірге болады, иесі үшін қандай да бір қиыншылыққа төтеп береді. Ол өз иесін ешуақытта сатпайды. Ит - адамның сенімді досы. Бірақ, біздер де оны күту, дұрыс тамақтандыру керек екенін ұмытпауымыз керек. Яғни біз өз күшігімізді немесе мысығымызды, өзімізге тиесілі қандай да бір жануарымыз болса оған қамқор болуымыз керек екенін естен шығармағанымыз, оларды сүйе білгеніміз жөн. **Еңбек:** Жер қазу жұмыстарына қатысу. Мақсаты: *ұжыммен жұмыс істей білулерін тиянақтау; *еңбексүйгіштікке тәрбиелеу, бастаған істі аяқтауға деген құлшыныстарын арттыру. **Қимылды ойын:** «Қасқыр қақпан».	өсімдікті «жолжелкен» деп атайтыны. Адам аяғы баспайтын жерлерде жолжелкенді кездестірмейсің. Күзде жолжелкеннің гүлдері тұқым шашқан кезде, ол аяққиімге жабысып барып, басқа жерлерге дәннің түсуіне байланысты, кез келген жерде өсіп шығады. Жолжелкен маусымнан қыркүйек аралығында гүлдейді. Оның жапырақтарын маусым, шілде айларында жинайды. Жолжелкеннің жапыраған сабағымен қоса бүлдірмей алып, көлеңке жерде кептіреді. Жолжелкеннің жапырақтары дене сыртындағы аққан қанды тоқтатуға, күйген жараға, ірінді ісікке, шиқанға қолданылады. Жолжелкеннің шырынын жәндіктер шаққан жерге, асқазан ауруына, шаншуға, мұрыннан қан аққанда және дизентерияға пайдаланады. Балаларға сұрақтар: ♦ Өсімдіктер қай жерде бар да, қай жерде жоқ? (күннің көзі көп түскен жерде бар) ♦ Көлеңке, ылғал жерлерге әлі шөп шықпаған, неге? (өйткені ло жер әлі салқын) ♦ Сәуір айындағы жаңбырдан соң шөптерде қандай өзгерістер болады? (олар бұрынғыдан да жасылдана түседі) ♦ Мына өсіп тұрған өсімдік қалай аталады? (жолжелкен) ♦ Оны неге олай атаған? ♦Жолжелкеннің қандай көмегі бар, кім біледі? **Зерттеу жұмысы** Лупа арқылы жолжелкен жапырақтарын қарау, ерекшеліктерін табу. Өгейшөппен жолжелкеннің айырмашылық-тары мен ұқсастықтарын айыру.

		жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Найзағайлы жаңбырды қалай атайды екен? (нөсер) **Еңбек:** 1 топ- ауланы тырмамен тазалау; 2 топ-қоқыстарды шығару *Мақсаты:* — Шағын топтарға бөлініп жұмыс істеуге үйрету; — Ұжыммен жұмыс істеуге, жұмыс нәтижесіне жетуге деген ынталарын арттыру. **Қимылды ойын** «Өз ағашыңды тап». *Мақсаты: ағаш аттарын есте сақтауға, зейінді, байқағыш және жылдам болуға үйрету.* **Жаттығу ойыны** «Ағаштан ағашқа дейін». *Мақсаты: екі аяқпен және бір аяқпен секіруге жаттықтыру* **Халық болжамы:** Ерте көктемде найзағай ойнап, күн күркіремесе, жаз құрғақ болады. Қарлығаш келсе күн күркірейді.	ерекшеліктерін атау. **Еңбек:** шырша ағашының айналасын тазалау. Мақсаты:ұжыммен бірлесе жұмыс істеуге деген құлшыныстарын арттыру. **Қимылды ойын:** Доппен ойын. Мақсаты: Қозғалыс координацияларын дамыту.. **Жаттығу ойыны** Доппен жаттығу. Мақсаты: допты жоғары лақтырып, екі қолмен қағып алуға жаттықтыру. **Мақал-мәтел:** *Орман ел дәулеті, жер сәулеті. *Аяламасаң ағаш та, аспандап өспес.	Мақсаты: —белгі бойынша әрекет етуге баулу; —жылдамдық, байқампаздық дағдыларын дамыту. **Жаттығу ойыны:** Қимылдарын дамыту. Мақсаты: секіру техникасын меңгерту (жіппен секіруге жаттықтыру).	**Еңбек:** Ойын алаңын тазалау. Мақсаты: бірлесе еңбек етуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Бәйге». Мақсаты: жеңіске деген құштарлықтарын арттыру, жылдамдықтарын дамыту. **Жаттығу ойыны:** Дыбыстар арқылы жүру Мақсаты: тепе-теңдікті сақтау, берілген дыбыс ырғағына қарай қимыл жасау. **Мақал-мәтел:** Дана көптен, дәрі шөптен. Құнарлы шөп, қосымша сүт.
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Ислам, дарын Заттарды қозғалыстағы нысанаға лақтыруды, бастапқы қалыпқа дұрыс келуді үйретуді жалғастыру.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Дарын ,Алинур Фигулардың атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауларын: текше, шар, цилиндр бекіту; көлемді пішіндер мен денелерді ажыратуға, осы пішіндерді қоршаған ортадан табу; өз	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Асетов Ерсултан Нұрали Дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлерін меңгеруге, сөз ішінен дыбыстың орнын анықтауға жаттығулар жасату арқылы есте сақтауларын мен зейіндерін дамыту.	**Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Жігер, Есбол **Тілімізді жаттықтырайық:** ***«Қ» дыбысын буын ішінде келтіріп қайталатады.*** Қа-қа-қа – қалам. Қо-қо-қо – қоян. Қы-қы-қы – қылыш. Құ-құ-құ – құлақ. Қи-қи-қи – қияқ.	**Көркем әдебиет-коммуникативтік, танымдық әрекет** Малика Нурали Сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, өткенді еске түсіру. Сөздерді сөйлемдерге байланыстырып құрауды дағдыландыру.

		ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға, графикалық диктантты орындауға үйрету.		Қу-қу-қу – аққу. ***«Қ» дыбысын сөз ішінде келтіріп қайталату:*** Қоян – қала. Қасық – қалам. Бақа – тауық. Сақа – асық. ***«Ғ» дыбысын буын ішінде келтіріп қайталату:*** Ға-ға-ға – жаға. Ғи-ғи-ғи – Сағи. Ғу-ғу-ғу – бұғу. Ғы-ғы-ғы – бұғы. ***«Ғ» дыбысын сөз ішінде келтіріп қайталату:*** Ғалым – қолғап. Тоғай – шаңғы. Сағыз – торғай. Сағат – қағаз.	
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**«Қазақстан халықтарының ойындары»** **Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Тентек доп» – армян халқының ойыны. **Міндеттері:** Тепе-теңдік сақтауды, негізгі қимыл түзету жаттығуларын жасауды, көзмөлшерлеуін арттырып, ептілікке, ыңғайсыз (шулы) ортада зейінін шоғырландыра білуге жаттықтыру. Ұлттық ойындарға қызығушылығын арттырып, азаматтық пен толеранттылыққа баулу. **Дағды:** Допты бір-біріне лақтыруды, қозғалмалы нысананы ату дағдыларын, шашырап жүру, жүгіру, командада келісіп әрекет ету дағдыларын.Ойын ережелеріне сай тізбекке, шеңберге, қатарға тұру дағдыларын жалғастыру. **Ойынның шарты:** Ортаға диаметрі 3-4 м үлкен шеңбер сызады. Ойыншылар екі топқа	**Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын: «Қарап алып,тап»** **Міндеттері:** геометриялық фигулар мен денелер туралы білімін қалыптастыру. **Дағды:** Талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау, зейін, жады мен ауызша сөйлеу дағдысын дамыту. **Ойынның шарты:** Қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, текше, шар, цилиндрге ұқсайтын заттарды атаңдар. Балалар атайды, неге ұқсайтынын қорытындылайды.	**Дидактикалық дыбыстық жаттығу: «Сипатынан тап»** **Міндеттері:** қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстар туралы алған білімдерін пысықтау. **Дағды:** Сөздерді буынға бөлуге, дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлерін меңгеруге жаттығулар жасату арқылы сөздерді дұрыс айту дағдыларын бекіту. **Ойынның шарты:** 1.Шиқылдайды, құйрығы ұзын, мысықтың жауы – ...*(тышқан)* 2.Мойны ұзын, екі құлақты, екі ішекті, тарта білсең әдемі әуен шығады –...*(домбыра)* 3.Жасыл түсті, инесі көп, дәнін оның тиін сүйіп жейді – ...*(шырша)* 4.Түсі сұр, өзі қорқақ, құлағы ұзын – ...*(қоян)* 5.Өзі аппақ, суық пенен суды сүйер сүйкімді бір жануар – ...*(ақ аю)*	**Дидактикалық ойын:** «Мамандықты анықта». **Міндеттері:** Ғарышкер мамандығы туралы түсінік беру, тілдерін дамыту. Еңбеккорлыққа, білімпаз болуға тәрбиелеу. **Дағды:** мамандық иелерін құрметтей білуге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** суреттер бойынша мамандық түрлерін анықтап айтады. **Ашық сұрақ:** -Балалар, болашақта әр қайсысың бір-бір мамандық иесі болуды армандайсыңдар, ол үшін не істеулерің керек екен? -Иә, көп оқу керек әрі сол мамандықты шын мәнінде жақсы көріп, қыр-сырын ұғынуларың керек. Сол кезде ғана жақсы мамандықтың иесі боласыңдар.	**Ұлттық ойын: «Сақина».** **Міндеттері:** ұлттық салт-дәстүрлерге құрметпен қарауға тәрбиелеу. **Дағды:** ұлттық мерекеге байланысты сөздерді қазақша айту және оларды түсіну дағдыларын қалыптастыру. **Ойынның шарты:** Ойынды бастайтын баланы санамақ арқылы анықтайды. Санамақ айту. Бір, екі – Жердің беті. Сары шымшық, Тез ұшып шық. Балалар шеңбер болып қатарға отырады. Алақандарын бір-біріне қысып, қолдарын алдында, тізе үстінде ұстайды. Ойын бастаушының қолында сақина болады. Ол өз алақандарымен сақинаны балалардың алақандарын ашып салған сияқты боп, біреуінің алақанына салу керек. Бәрін аралап өткен соң

	бөлінеді. Бір топ шеңбер ішіне кіреді, екінші топ шеңбер сыртына бір-бірінен бірдей арақашықтықта орналасады. Жүргізушіден доп алған соң, сырттағы ойыншылар – шабуылшылар шеңберден асырып, бір-біріне доп лақтыра бастайды. Допты үш рет лақтырғаннан кейін барып қана шабуылшылар шеңбер ортасындағы қорғаушыларды ата бастайды. Қорғаушылар болса, тек үстілерінен үш рет доп өткен соң ғана одан қашып, тигізбейді. Бірақ, допты қағып алуға тырысады. Қорғау сәтті өтсе, ойыншылар рөлдерін ауыстырады.				ортаға келіп: «Бір, екі, үш – сақинам үш!» – дейді. Сонда қолында сақинасы бар бала тұру керек. Оң жақта отырған көршінің тапсырмасы оны ұстау керек. Егер сақинаға ие болып жүрген ойнаушыны көршісі ұстай алмаса, онда көршісін жазалайды, ал егер сақина бар бала тұра алмаса, онда оның өзін жазалайды. Жаза әртүрлі болуы мүмкін: жеңімпазды арқасына отырғызып жүріп келу, бір аяқпен секіру, билеу, ән айту және т.б. Жазаланған тапсырманы жасағаннан кейін жүргізуші болады және ойын жалғаса береді.
Балаларды үйге қайтару. Уақыты: 12.15					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес: Сіздің балаңыздың қауіпсіздігі** Қылмыстың бір түрі – балаға зорлық көрсету. Озбырлық, зорлық-зомбылық көрсету, жаман қарау, ауыр физикалық және психологиялық зақым көрсету деректері күн сайын газет беттерінде жиі кездесіп тұрады. Қауіп-қатер азайту, балаларды зейінділікке, сақтыққа, қауіпті жағдайлардың алдын алуға үйрету керек, ондай жағдайларды олар дала немесе үйде де кездестіруі мүмкін. Көп жағдайда милицияға ол туралы хабарлай алмайды, себебі білместік немесе қорқыныш сезім, үрей билейді. **Сондықтан да балаға**	**Ата-анаға ұсынымдар:** 1.Егер балаңыз сізді сыйлағанын қаласаңыз, онда өзіңізде оған сыйластықпен қараңыз, әр баланың жеке тұлға екенін естен шығармаңыз. 2.Баланың қылықтарын сынағанда, оның жеке басына тіл тигізбеңіз. 3.Баладан оның жас немесе жеке мүмкіндіктеріне сәйкес келмейтінді талап етпеңіз. 4.Балаға ақыл айтып немесе сөгетін болсаңыз, ол 2-3 минуттан аспуы тиіс. 5.Баланың қателерін мойындатуға және «енді бұлай жасамаймын» деген уәдесін алуға тырыспаңыз. 6.Балаңыз кенеттен қатты дыбыс естігенде немесе қолыңыздың қозғалысынан (көтеру) үрейленетін болса, онда бұл сізді ойландыруы	**Ата-анаға ұсынымдар: Баланың мектепке дайындығы.** Ата-аналар балаларды мектепке дайындаудағы ең бастысы оқу, жазу, санау емес екендігін білулері керек. Мақсаты — жаңа біліктер, таным әдістері, әрекет, қарым-қатынасты қалыптастыру арқылы балаларды мектепке баруға дайындау. **Негізгі міндеттер:** - мектепке дайындық барысында ата-ананың баламен әріптестік қарымқатынасын орнату және дамыту; - ата-аналарға өз балаларына, олардың қабілеттері мен мүмкіндіктеріне сенуге көмектесу;	**Ата-анаға ұсынымдар: Баланың мектепке эмоционалды-еріктік дайындығы:** - баланың неге мектепке баратынын түсінуі, оқытудың маңыздылығы; - оқуға және жаңа білім алуға қызығушылықтың болуы; - оқу бағдарламасы талап ететін, баланың өзіне тән емес тапсырманы орындау қабілеті; - шыдамдылық, белгілі бір уақыт ішінде ересектерді мұқият тыңдау және бөгде заттар мен істерге алаңдамай тапсырмаларды орындау қабілетін қарастырады. Ата-аналар мектеп жасына дейінгі балалардың өте маңызды психологиялық ерекшеліктерін білуі тиіс,	**Ата-анаға ұсынымдар: Шектен тыс қадағалау және көмек** Кейбір ата-аналар баласының орнына өзі оқып жатады. Сөмкесін жинап, киімдерін дайындап, сабағын бірге оқып, не істеу керектігін айтып отырады. Мұндай кезде баланың белсенділігі төмендейді. Өздігінен ойланғысы келмейді, ата-анасы айтпаса сабағын орындамайды. Қазір бұл жағдай көптеген, әсіресе жас, заманауи отбасыларда жиі кездеседі. Бұл өте үлкен мәселе. Ата-ана көмектесемін деп баланы өзі "бүлдіреді". Шектен тыс қамқорлық пен бақылау баланың дербестігі мен жауапкершілігін жояды. Бұл кейін ересек кезде де

	мынаны түсіндірген жөн: – Үйде жалғыз болғанда, бөтен адамдарды үйге кіргізбеу керек; – Бөтен біреудің машинасына отырмау, қыдырып жүргенде бөтен адамдардан тәтті, сыйлықтар алмау керектігін үйрету қажет; – Көшенің қараңғы жерлерінен, көпшілік жүрмейтін саябақтар мен стадиондардан аулақ жүруге үйрету. Өнегелі -15 минут	тиіс. 7.Сіздің үрейленуіңізді, алаңдауыңызды бала сезеді, сондықтан балаға білдіртпеуге тырысыңыз. 8.Баланы тыңдай біліңіз. Әрбір мәселе бойынша өз пікіріңізді айтуға асықпаңыз. 9.Балаға адал ниетпен сыйлықтар жасауды үйретіңіз. Өнегелі -15 минут	- балаларға өзін -өзі басқара алуына және өз қылықтарына жауап беруге көмектесу; - мектепке дайындық процесінде ата-ананың баламен серіктестік және ынтымақтастық қарым-қатынасын орнату және дамыту; - ата-аналарға өз балаларына, олардың қабілеттері мен мүмкіндіктеріне сенуге көмектесу; - балалардың мектепке барар алдында ата-аналардың қобалжу деңгейін төмендетуге ықпал ету. **Балалардың мектепке қызығушылығын арттыру бойынша кешенді дайындық:** - мектепке бару, мектеп мәселелерін талқылау; - баланың жеке ерекшеліктерін ескере отырып, бірлескен дамытутүзету сабақтары.	олардың әрекетінің негізгі түрі ойын болып табылады, ойын арқылы бала дамиды және жаңа білім алады. 9.Барлық тапсырмалар балаға ойын түрінде берілуі тиіс, ал үй тапсырмалары оқу процесіне айналмауы тиіс. Бұл сұрақтарға жауаптарды әр бала білуі тиіс 1.Өзінің толық аты- жөнін атау. 2. Қанша жаста? 3. Әкесі мен анасының атын білу (бар болса). 4. Әкесі қайда және кім болып жұмыс істейді? 5. Анасы қайда және кім болып жұмыс істейді? 6. Ағасы немесе әпкесі бар ма? Олар қанша жаста? Олардың жасы үлкен немесе кіші ме? 7. Сіз тұратын қала? 8. Мекен-жайы 9. Қай елде тұрасың? 10. Сенің мектепке барғың келеді ме? Неліктен барғың келеді? Ұнайды ма?	көрініс береді. Бұл жерде мәселені шешу үшін ең алдымен баланы өбектей беруді доғарыңыз және сабақтың, оқудың не үшін керек екенін жақсылап түсіндіріңіз. Әрине алғашында бала кішкене еркінсіп, ештеңе істемейді. Бірақ жақсылап, ұрыссыз түсіндіретін болсаңыз уақыт өте бәрі түзеледі. Өнегелі -15 минут

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

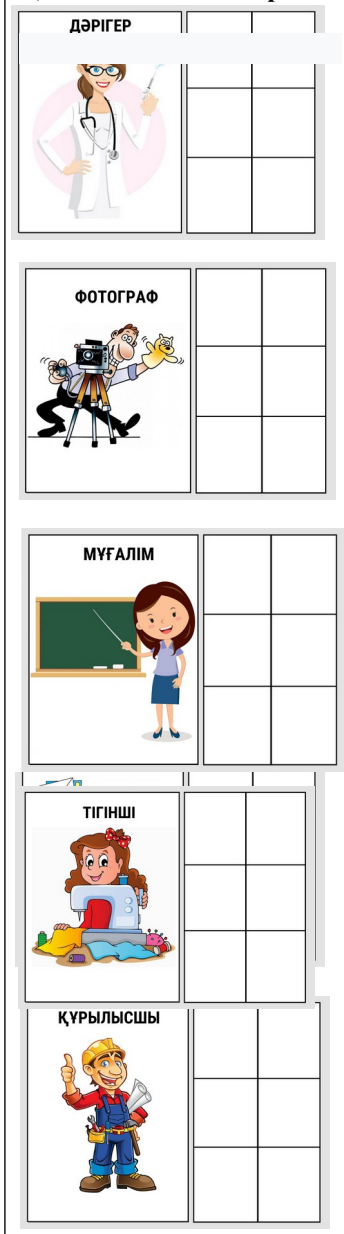
Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Сынып/Топ: Мектепалды сынып 0 а
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 14.04.-18.04.2024-2025 оқу жылы
Апта дәйек сөзі:Еңбек-қуаныш,жалқаулық-айырылмас азап(Абай)
Еңбекқорлық және кәсіби біліктілік айы

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма

	14.04.25	15.04.25	16.04.25	17.04.25	18.04.25
Балаларды қабылдау	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Математика негіздері – ойын, зерттеу іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Математика негіздері» **Танымдық және зияткерлік дағдылары:** **«**Ойын,зерттеу танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Сынығын тауып,бүтінде!» **Түсіндірме жазба:** Ойын барысында балалардың зейіні, логикасы, арифметикалық қабілеттері мен ұсақ моторика да дамиды.Қарапайым мысалдар шығару, 1-ден 10-ға дейін тура және кері бағытта санауды; 1 таңбалы санды қоса есепт еу арқылы келесі санды және 1таңбалы санға азайту арқылы алдыңғы санды алу тәсілін (ойша шешу) меңгерту. **Міндеттері:** 1-ден 10-ға дейін санау, не бейнеленгенін, түсін, неше бірліктен тұратынын, саусақпен санап көрсету, балалардың ой-өрісін кеңейту; ойлау қабілеттерін,	**Дене шынықтыру -** коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі іс - әрекет арқылы қимылды ойын. **Құзыреттілік:** «Дене шынықтыру» **Физикалық қасиеттері:** «Коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Қалай жүріп, нені тапқың келеді?» **Түсіндірме жазба:** «Қалай жүріп, нені тапқың келеді?» бұл ойын 5-6 жастағы балаларға арналған.Балалардың қимыл-қозғалыс әрекетіне деген қызығушылығын қалыптастыру; - балалардың негізгі қимыл түрлерін және олардың атауларын орындау тәсілдері туралы білімдерін бекіту. **Міндет: -** балалардың дене шынықтыру мен спортқа деген қызығушылығын қалыптастыру; - балаларды доп қолданылатын спорт түрлерімен таныстыру; - балалардың зейінін, есте	**Көркем әдебиет** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Көркем әдебиет» **Коммуникативтік дағдылары:«**Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Қарап алып,тап» **Түсіндірме жазба: Дивергентті әр түрлі ойлау** әдісі арқылы бір ғана заттарға емес, әр түрлі қырынан қарау. Дивергентті ойлау қиял мен қызығушылықты ынталандырады. Бұл идеяны екіншісімен еркін байланыстыруға мүмкіндік береді. Тіпті бір-бірімен байланыссыз болып көрінетін нәрселер әртүрлі объектив арқылы қараған кезде жаңа түсініктерді тудыруы мүмкін. Бұл әдістемелік әзірлеме формасы мен мазмұны бойынша мыналарға жатады *дидактикалық*	**Сөйлеуді дамыту** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сөйлеуді дамыту» **Коммуникативтік дағдылары:«**Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Төлін тап!» **Түсіндірме жазба:** Бұл әдістемелік әзірлеме формасы мен мазмұны бойынша мыналарға жатады *дидактикалық ойындарға және үстел – үсті ойындарына*, санат бойынша *ережелері бар ойындар*. Ойынның ерекшелігі - заттармен ойын әрекеттері арқылы шешілетін ойын тапсырмасының болуы (*пәндік ойын),* сенсорлық қабылдауды дамытуға бағытталған. «Төлін тап!» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған. Балаларды қызықтыра отырып ойын арқылы ойлана жауап беруге	**Қоршаған ортамен танысу** - тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **Құзыреттілік:** «Қоршаған ортамен танысу» **Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру: «**тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Менің кім болып жұмыс істейтінімді тап» (Мамандық иесі туралы) **Түсіндірме жазба:** «Менің кім болып жұмыс істейтінімді тап» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала мамандық түрлерін білуге, сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. - Мамандық иелерінің қызметі және олардың еңбегімен таныстыра

	қабылдау, ес, зейін процесстерін дамыту. **Дағды:** 1-ден 10-ға дейін санды танып,дұрыс құрастыра білуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: суреттер, сандар. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ойынға барлық парталас балалар қатысуға болады. Балалар суреті бар жарты текшелерді бөліп алады да, ойын бастайды. Аталған бала бірінші болып текшені қояды, қалған балалар қойылған суретке байланысты өздерінде бар текшелерді ретімен қояды.Кімнің қолындағы текше бұрын бітсе, сол жеңеді. Бүтіндеп қойған бала затты жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: Сандарға байланысты тура және кері санап,санның құрамын айтып беруге ынталандыру. **Ойынның нұсқаулары**: Бала аталған санды сурет арқылы, саусақпен санау арқылы көрсетіп, санның неше бірліктен тұратынын айтады және қойылған текшенің (тарелка! жартысын дұрыс қоя білу. **Бой сергіту сәтінде пайдаланатын математикалық тақпақ:** Бойды сергек тік ұста Емін — еркін тыныста Оң қолыңды соз алға Қол ұшына қарада	сақтау қабілетін және жалпы ой-өрісін дамыту. Балаларды ептілікке, шапшандыққа, жылдамдыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. **Дағды:** - балалардың дене шынықтыру мен спортқа деген қызығушылығын қалыптастыру; - балаларды образға сүйене отырып, жалпы дамытушылық жаттығуларды өз бетінше орындауға дағдыландыру. **Қосымша жабдықтар**: тақырыпқа сай бейнеленген карточкалар **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** 2-5 адам ойнайды. Үстелде жануарлар,құстар бейнеленген карточкалар (бетін төмен қаратып) орналастырылған. Балалар кезекпен 2 карточканы аударады,астында тұрған суреттер бойынша спорттың қай түрі бейнеленгенін атайды. Егер карточкалардың суреттері сәйкес келсе, онда бала оларды өзі үшін алып, тағы бір қимыл жасайды. Егер карточкалар сәйкес келмесе, онда карточкалар бетін төмен қаратып, кезек келесі ойыншыға беріледі. Кімде көп жұп карточка болса, сол жеңеді. **Ықтимал күрделендіру:** карточкалардың санын көбейту, белгілі бір спорт түрімен айналысатын спортшының аты-жөнін айту, қажетті құрал-жабдықтарды атау. **Ойынның нұсқаулары:** Ережелер: 1 нұсқа. Мұғалім	*ойындарға және үстел – үсті ойындарына*, санат бойынша *ережелері бар ойындар*. Ойынның ерекшелігі - заттармен ойын әрекеттері арқылы шешілетін ойын тапсырмасының болуы (*пәндік ойын),* сенсорлық қабылдауды дамытуға бағытталған. «Қарап алып,тап» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және көру,тыңдау,есте сақтау,қиялдау,ойлау қабілеттерін, зейіндерін,сөйлеу мәдениетін, дүниетанымдарын кеңейтіп,шығармашылық арқылы ұсақ саусақ моторикаларын дамыту,заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері: -**балаларға жануарлар әлемі жайлы түсінік беру, жануарлар әлемі және оның құпия сырларына деген қызығушылықтарын арттыру; -саусақтарды жаттықтыру және қолдың нақты қимылдарын орындау баланың ақыл-ойы мен сөйлеуінің дамуына ықпал етеді; -жануарларды танып,атай білуді және сыртқы ерекшеліктерін ажырата білуді, олардың қимылдарын еліктеп жаттығулар жасауды	үйрету. Ойын арқылы танымдық, ойлау қабілетін коммуникативтік, танымдық және әлеуметтік құдіреттілігін дамыту, сөздік қорын молайту есте сақтау қабілетін дамыту. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері: -**балаға үй жануарларын айыра білуге үйрету. Олардың төлдерін танып, аттарын атуға және оларды шақыруды үйрету; -балаларды үй жануарларына деген сүйіспеншілігіне арттыру арқылы үй жануарларына қамқорлық жасауға тәрбиелеу. **Коррекциялығы:** - баланың көру арқылы қабылдау түйсігін дамыту. Зейінін тұрақтандыру.Сөйлеу қабілетін қалыптастыру. **Балалармен жұмыс формасы**: Балалардың еркін және дербес іс-әрекеті. **Дағды:** - білімдерін толықтыра түсу, жануарлар жайлы білетіндерін әңгімелету, құрастыра білуге, түстердің үйлесілімділігін үйрету,танымдық қабілеттерін арттыру,іске тиянақты түрде дағдыландыру. **Тапсырмалар:** *Сенсорлық стандарттарды қалыптастыру: түсі, пішіні, шамасы. *Көзді, саусақтардың ұсақ моторикасын, ойлау қабілетін, шығармашылығын дамыту.	отырып,олардың маңыздылығы туралы білім беру; - Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. Балалардың айтылған ойды тыңдауға және ұғыну зейінін дамыту. **Міндеттері:** Әр түрлі мамандық түрлері туралы түсінік беру; -Әр түрлі мамандық түрлеріне қызығушылығын тудыру және еңбек адамдарына құрмет сезіммен қарауға тәрбиелеу. **Дағды:** берілген құралдардан мамандық иесіне тек ғана керек құралын табуға, өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру. **Кіріктірілген:** көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Қосымша жабдықтар**: әр түрлі мамандықтар туралы пазылы суреттер. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Үстел үстіне түрлі сурет қиындыларын құрастырып маман иелерін шығару. (шаштараз, дәрігер, мұғалім, аспаз, құрылысшы, өрт сөндіруші, тәрбиеші, суретші, жол сақшысы,дикаршы,сатушы, тігінші) **Ықтимал күрделендіру:** Әр мамандық иесіне тән құралды тауып, орналастыру. - Балалар бағанадан бері сендер көптеген мамандық иелерінің еңбегімен таныстыңдар. Енді өздерің

	Үшбұрыш сыз ауада Сол қол босқа тұрмасын Шеңбер жасап тынбасын. **Тіл ұстарту жаттығуы.** Сандарға байланысты мақал - мәтел айту. 1 тал кессең 10 тал ек. Ер кезегі 3 - ке дейін 7 - рет өлшеп 1 - рет кес. **Сусақ жаттығуы:** Сол қолыңды соз алға, Сопақшаны сыз онда Сопақша, сопақша Сопақшаны сыз онда Оң қолда бос тұрмасын, Шеңбер сызып зырласын Шеңбер, шеңбер Шеңбер сызып зырласын **Қосымша жабдықтар**: 	ойыншыларға карточкаларды көрсетеді, ал ойыншылар оларда бейнеленген қимылды орындауы керек. 2 нұсқа. Әр ойыншыға карточка беріледі. Содан кейін ойыншылар шеңберге тұрып, кезек-кезек алған тапсырмаларын көрсетеді, ал басқалары қайталайды. **Жалпы дамыту жаттығулар кешені :** **Акробатика элементтері бар жаттығулар.** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Алдыға қадам аттау, қолдарын екі жаққа созу» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – оң жағына қарай қадам аттау, қолдарын екі жаққа созу; 2 – бастапқы қалыпқа келу. Сол аяқпен қимылдарды қайталау (8 рет) 2.«Бұрыш» Б.қ. – артына қолдарымен тіреліп, еденге отыру; 1– аяқтарын 45°бұрыш жасап көтеріп, ұстап тұру (8-ге дейін санағанша); бастапқы қалыпқа келу (5 рет қайталау). 3.«Қолдарын алдына кеуде тұсына ұстау» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген, аяқтары иық еніндей қойылған. 1 – қолдарын кеудесінде бүгіп ұстау; 2 – оңға бұрылу, қолдарын екі жаққа жазу; 3 – қолдарын кеудесінде ұстау; 4 – б.қ. Сол жағына осы қимылдарды қайталау (8 рет) 4.«Қолдары тізеде»	(қоян болып секіру, аюдай қорбаңдап жүруді үйрету. **Балалармен жұмыс формасы**: Балалардың еркін және дербес іс-әрекеті. **Дағды:** - білімдерін толықтыра түсу, жануарлар жайлы білетіндерін әңгімелету, құрастыра білуге, түстердің үйлесілімділігін үйрету,танымдық қабілеттерін арттыру,іске тиянақты түрде дағдыландыру. **Тапсырмалар:** *Сенсорлық стандарттарды қалыптастыру: түсі, пішіні, шамасы. *Көзді, саусақтардың ұсақ моторикасын, ойлау қабілетін, шығармашылығын дамыту. *Балалардың эмоционалды реакциясын ояту; шыдамдылыққа, табандылыққа, дербестікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Кіріктірілген:** сөйлеуді дамыту,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Қосымша жабдықтар**: тақырыпқа байланысты суреттер, ғарышкерлер суреттері. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** **1 ойын нұсқасы**: Балалар жұптасып берілген тапсырма бойынша жұмыстанады.Ойын үстел үстінде, зымыран ойыншығының жанында өткізіледі.	*Балалардың эмоционалды реакциясын ояту; шыдамдылыққа, табандылыққа, дербестікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Кіріктірілген:** көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Қосымша жабдықтар**: тақырыпқа байланысты суреттер, ғарышкерлер суреттері. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Үй жануарлары деп неге атаған? Олардың пайдасы жайлы айтып өту. **1 ойын нұсқасы**: Балалар үй жануарлары бейнеленген суреттердің бірін таңдап, оның атын атап, төлін тауып, сәйкестендіріп қояды. Үй жануарлары мен төлдерінің қорегі мен мекені туралы білгендерін айтады. **2 ойын нұсқасы:** Барлық суреттер үстелге қойылған. Бала өзіне ұнаған кез келген суретті алып, сәйкес суреттермен сәйкестендіру.Жеке,жұп бойынша бала кезекпен суреттерді алып ойнай алады. **Ықтимал күрделендіру:** Үй жануарларының дыбыстарын салу және қалай шақыратынын келтіріп айту. (Сиыр мөңірейді, аухау, аухау деп шақырады, қой маңырайды, пұшайт, пұшайт деп шақырады т.б.) **Тіл ұстарту жаттығуы:** Та -та- та жібек жүнді бота Зау-зау-зау мөңірейді бұзау, Шақ-шақ-шақ құлдырайды	де өскенде кім болғыларың келетінін айтатын кез келді. **Ойынның нұсқаулары:** Балалар үстел үстіндегі мамандық иелерінің қолданатын құралдарын, аз уақыттың ішінде табулары керек. **Есіңе сақтап ал:** Сын тұрғысынан сұрақтар: 1.Мамандық адамға керек пе? (иә) 2.Әр мамандықтың ерекшелігі бар ма? (иә) 3.Дәрігер балаларды оқытады? (жоқ, мұғалім оқытады?) 4.Мұғалім адамдарды емдейді? (жоқ, дәрігер емдейді) 5. Шаштараз шаш қимайды? (жоқ, қияды) 6.Аспаз тамақ даярламайды? (жоқ, даярлайды) **Тіл ұстарту жаттығуы:** Еңбек етсең ерінбей, Абыройыңды асырған. Бірақ өзі көрінбей, Бізден бойын жасырған. (Мамандық) **Жұмбақтар:** 1) Мектептің жүрегі, Білімнің тірегі. (Мұғалім) 2) Сауықтырар сырқатты, Жылы үнмен тіл қатты. (Дәрігер) 3) Тікті әсем киімді, Дүкенге әкеп ілінді. (Тігінші) 4) Зымыранды ерттеген, Ай – жұлдызды зерттеген. (Ғарышкер) 5) Тыныштығын Отанның, Күзететін адам кім? (Шекарашы) 6) Тәртіп, заңды сақтайды, Ел сенімін ақтайды. (Полиция)

		Б.қ. – аяқтары параллель, қолдары дене бойымен төмен түскен. 1 – қолдарын екі жаққа жазу; 2 – оң аяғын бүгу, қолдарын тізесіне қою; 3 – аяғын түсіру, қолдарын қайта екі жаққа жазу. Сол аяғымен сол қимылдарды қайталау (9 рет). 5.«Қарлығаш» Б.қ. – тұру. 1–4 – оң аяғымен тұру, денені алдыға еңкею, оң аяғын түзеп жоғары көтеру (8 рет). 6.«Қорапша» Б.қ. – еденге етпетінен жатып, 1 – 4 – аяқтарын жоғары басына тигенше көтеру – 6 рет «Көпір» Б.қ. — жерде жату, қолдарымен басынан асырып, еденге тірелу. Қол-аяғына тіреліп, денесін жерден көтеру – 5 рет. **Сымбаттылық әліппесі**: «Денеңді тік ұста» - тыныс алу бұлшықеттерінің жұмысын жеңіл сезіну үшін дене қалпын дұрыс ұстай білуі қажет. Орнымыздан тұрамыз, жауырын, иық бұлшықеттерін босаңсытамыз. Енді өз денемізді (иық, кеуде) көтеріп, оны артқа итереміз. Жауырынымыз мықты, тік, ал қолымыз, мойынымыз бен иығымызды жеңіл, бос жібереміз. **Қосымша жабдықтар**:	Суреттерге қарап,жартысын,үлгі бойынша орналастыру,ғарышкерлерді киіндіру. **2 ойын нұсқасы:** Барлық суреттер үстелге қойылған. Бала өзіне ұнаған кез келген суретті алып, көлеңкесіне сәйкес суреттермен сызып қосу.Төрт бала кезекпен суреттерді алып ойнай алады. **Ықтимал күрделендіру:** Балалар жұп құрайды. Мұғалім әр жұп ойыншыға түрлі түсті әртүрлі кескіндер салынған қағаз парақтарын береді. Парақтағы суреттің түсі қандай екенін анықтап, балалар түрлі-түсті заттар салынған суреттер орналасқан үстелге барып, қажетті карталарды таңдайды. **Тіл ұстарту жаттығуы:** - Я - ян - ян секеңдеген ақ қоян, - Ю - ю - ю қорбаңдаған аю. - Кі - кі - кі бұл айлакер түлкі, - Қыр - қыр - қыр бұл көкжал қасқыр, **Саусақ гимнастикасы *"Саусақ-жануарлар"*** Қоян саусағы, *(оң қолындағы кішкентай саусақты бүгіңіз)* Саусақ-қасқыр, *(сақина саусақты оң қолға бүгу)* Сұр қасқыр тістерін шертеді, Саусақ -қызыл түлкі, Түлкі -түлкі	құлыншақ, Зы-зы-зы моп- момақан қозы **Артикуляциялық жаттығулар:** Қ-қ-қ-қ қозы, қозы. Б-б-б-б бұзау, бота. С-с-с-с сиыр, сиыр. Ұ-ұ-ұ құлын, құлын. І-і-і ешкі, ешкі. **«Шаршасақ, дем алайық»** Бә - бә деген қошақан Өзі сондай момақан, Бө - бө еген әні бар, Жібек жүнді ботақан. Мө - мө деген әні бар, Бұзауым менің тағы бар, Ио - ио дейтін құлыным, Желбірейді тұлымың. Шөре - шөре лағым, Тентек болма шырағым. **Тыңдап ойларыңа сақтап жүр!** «Ақты төкпе» яғни сүтті, айранды төгуге болмайды. «Малды теппе» балалар малды тебуге болмайды. **Қосымша жабдықтар**: 	**Қосымша жабдықтар**:

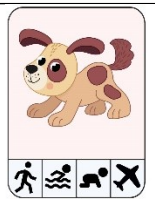
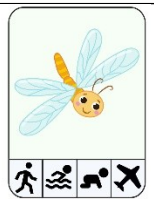
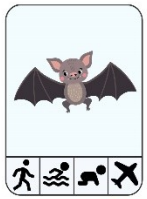
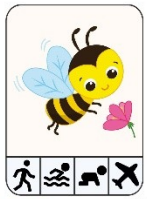
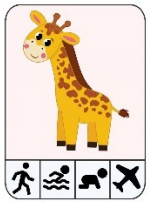
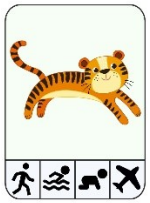
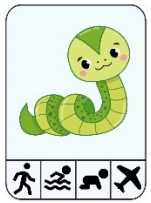

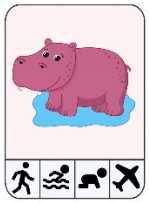
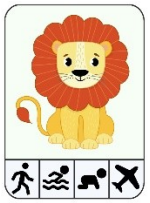
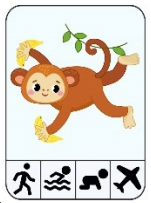
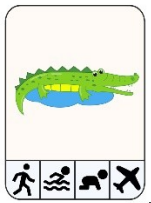

түлкі, *(иілу **орташа** оң қолдағы саусақ)*
Саусақ - кірпі, *(сұқ саусақты оң қолға бүгу)*
Аю саусақ, *(бас бармақты оң қолға бүгу)*
«Шаршасақ, дем алайық»
"Аңдар тез оянады"
Мұнда айналадағылардың барлығын кім оятады
Қағу, қағу. Қағу,
қағу. (Балалар көздерін жұмып шеңбер бойымен отырады)
Аңдар тез оянады,
Жаттығуға дайындалыңыз". (Мұғалім қол шапалақтайды, балалар тұрып шеңбер бойымен жүреді)
Жануарлар жаттығулар жасайды-
Кім асығыс, (секіру)
Кім отырады, (еңкейіп)
Біреу иығын көтереді (Саусақтарыңда тұр, иықтарыңды көтер),
Біреу иығын төмен түсіреді (аяққа түсу, иықты түсіру)
Қолымызды сермеейік, (қолды екі жаққа)
Оңға және солға бұрылу, (аяқтың оңға және солға сермеу қимылдары)
Жартылай орындық, (Жартылай еңкейген, қолдар белдікте)
Еңкейу, (Еңкейу)
Еңкейту, (алға еңкею, қолдар бүйірге)
Барлық спортшыларға дулыға тағылады.
Балалар орындықтарға отырады.

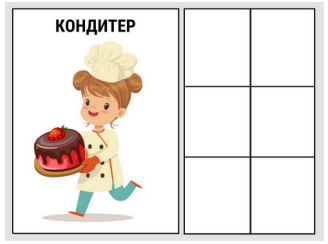

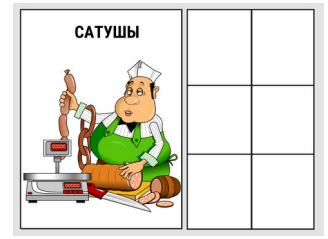

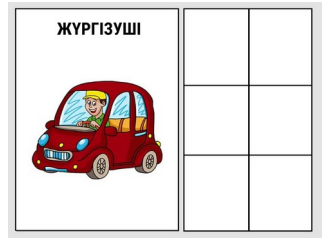

Мнемоникалық кестелермен жұмыс.
Мысалға.
*Бұл қоян. Жабайы қоян жануар. Ол орманда тұрады, бұтаның астына тығылады. Оның ұзын құлақтары, 4 аяғы, кішкентай құйрығы және үлпілдек денесі бар. Қоян қырыққабатты, сәбізді, шөпті жақсы көреді. Қоянның жас қояндары болады.
*Бұл тиін. Тиін - жабайы жануар. Ол ағаштағы қуыста тұрады. Ол кішкентай, құйрығы үлпілдек, аяқтары мен қылшық құлақтары бар. Саңырауқұлақтарды, жаңғақтарды қыста сақтайды. Оның тиіндері бар.
*Бұл аю. Аю - жабайы жануар. Ол орманда, ұяда тұрады. Ол үлкен, ебедейсіз, аяқты. Оның тістері бар аузы, табандары және кішкентай құлақтары бар. Аю балды, жидектерді, балықты және етті жақсы көреді. Аюдың күшіктері бар.
Қосымша жабдықтар:

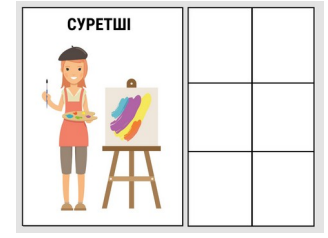

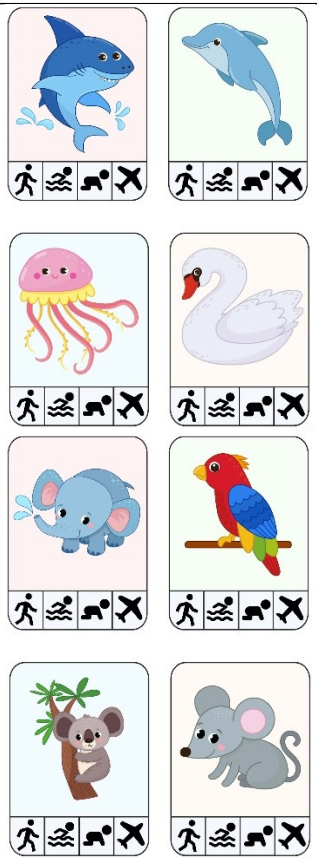

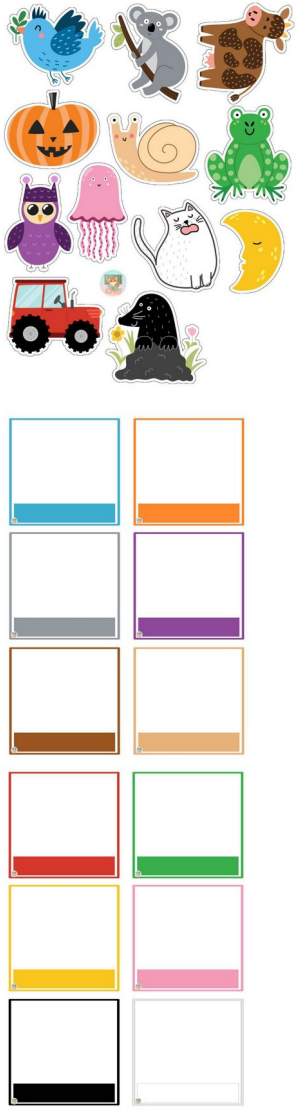

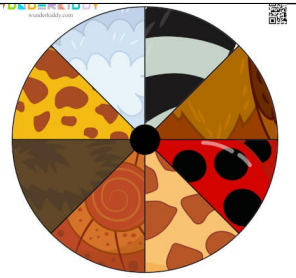

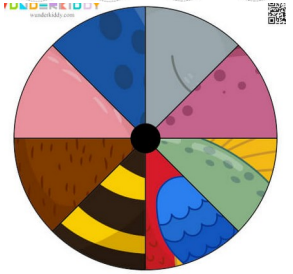

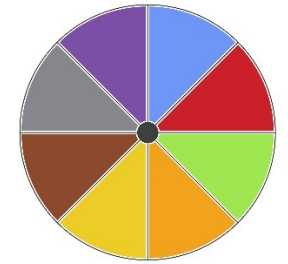

Air Mail
ПОЧТА
ПОЧТА
магазин

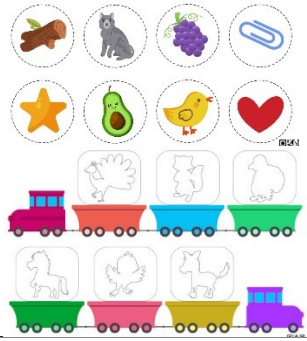

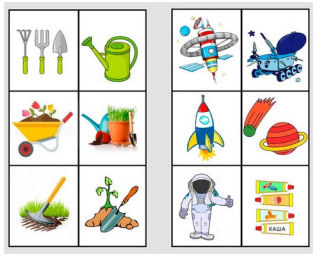

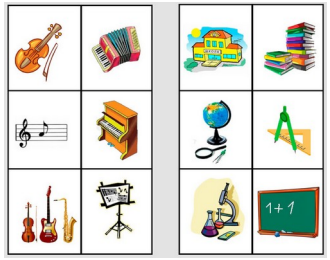

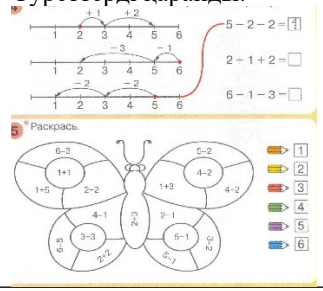

1+1

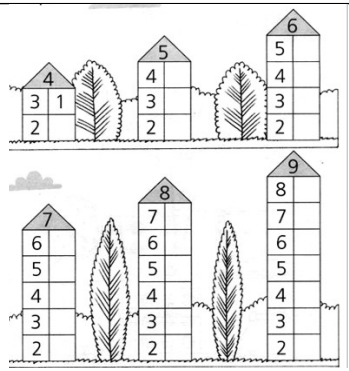
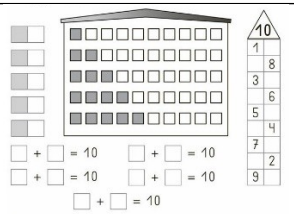

					
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады,	**№ 22** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Таспамен жаттығулар орындау** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Бастарын ию» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – басын алдыға ию; 2 – б.қ.; 3 – басын артқа шалқайту; 4 – б.қ. – 8 рет. 2.«Секіртпе жоғарыда, аяқ басына тұру» Б.қ. – негізгі тұрыс,	**№ 23** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Таспамен жаттығулар орындау** 1.Б.қ. : түзу тұру, 1– қолдарын жоғары көтеріп, таспаны бір қолынан екінші қолына береді. 2– қолдарын екі жаққа айналдыра отырып, төмен түсіреді (8 рет). 2.Б.қ. : түзу тұру, қолдары төменде. Таспаны жанына қарай созып, денені оңға	**№ 24** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Секіртпемен орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Бастарын ию» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – басын алдыға ию; 2 – б.қ.; 3 –басын артқа шалқайту; 4 – б.қ. – 8 рет.	**№ 25** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Секіртпемен орындалатын жаттығулар** **№2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген; секіртпені екі жаққа салбыратып ұстап, шеңберге қарап тұру; 1– секіртпені жоғары көтеру,оң аяғын артқа басына қою; 2– б.қ.қ. Сол	**№ 26** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Гантельдермен жаттығулар орындау** 1.«Бастарын ию» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – басын алдыға ию; 2 – б.қ.; 3 –басын артқа шалқайту; 4 – б.қ. – 6 рет. 2.«Гантель жоғарыда» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен

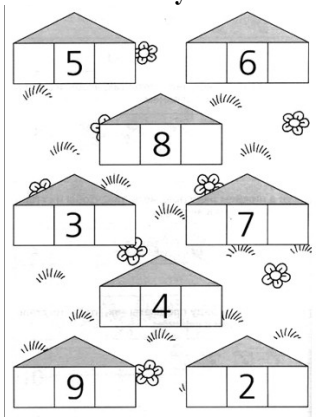
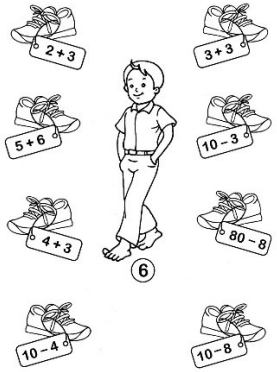
эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	таспаны төмен ұстау. 1– оң аяқ басына көтеріліп, таспаны жоғары көтеру; 2 – б.қ.қ.; 3 – сол аяқпен сол қимылдарды орындау (8 рет). 3.«Күн» Б.қ. - түзу тұру, қолдарында таспа, төменде. 1 – 4 – қолдарын параллель ұстап, оң жаққа қарай айналдыру; 5 – 8 сол жаққа. 4 рет. 4.«Бұлақ» Б.қ. – түзу тұру, қолдарында таспа, төменде; 1 – қолдарын алдыға қарай түзеп, созу; 2 – 8 қолдарын алдыда ұстап, жоғары-төмен қозғалту, 9-10 – б.қ. 4 рет. 5.«Еңкею» Б.қ. – аяқтарының арасын ашып тұру, таспа ұстаған қолдары төменде. 1-2 – алдыға еңкею, таспаларды жоғары көтеру, артқа шалқаю; 3-4 – б.қ. (5-6 рет). 6.«Бесік» Б.қ. – жерде жатып, таспаларды алдыға созу, 1 – шалқайып, аяқ-қолдарын көтеру, 2 – б.қ. 8рет. 7.«Секіру». Б.қ. – алдыға-артқа секіру 8 рет.	(солға) бұрады (8 рет). 3.Б.қ.: түзу тұру, алдыға еңкею, таспаны бір қолынан екінші қолына оң (сол) аяғының артынан беру (8 рет). 4.Б.қ. : өкшелеп отыру. Тізесіне көтеріліп, оң (сол) қолдарын жоғары сермейді. Б.қ. қайта келеді (8 рет). 5.Б.қ.: қолдарымен артқа тіреліп отыру, аяқтарын түзу ұстайды. Екі аяғын бірдей бүгіп, таспаны қолдан-қолға ауыстырады. Аяқтарын қайта түзейді. (8 рет) 6.Б.қ.: етпетінен жату. Денесінің алдыңғы жағын көтеріп, қайта түсіреді. (Екі қолына да таспа ұстайды) (8 рет) 7.Б.қ.: бір орында тұрып, бір аяқпен секіреді (6 рет).	2.«Секіртпе жоғарыда, аяқ басына тұру» Б.қ. – негізгі тұрыс, секіртпені екіге бүктеп, төмен ұстау. 1-2 – аяқ басына көтеріліп, секіртпені жоғары созу; 3-4 – б.қ.қ. (6 рет). 3.«Еңкею» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – секіртпені жоғары көтеру; 2– оңға (солға) еңкею; 3– денені түзеу, секіртпені жоғары көтеру; 4 – б.қ.қ. (6 рет). 4.«Отырып-тұру» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1-2 – отыру, секіртпені алдыға шығару; 3-4 – б.қ.қ.(6 рет). 5.«Қадам аттау, еңкею» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдарындағы секіртпе екі жанына төмен түсірілген. 1 – оңға аттап, секіртпені жоғары көтеру; 2– оңға еңкею; 3 – денесін түзеу,секіртпе жоғары; 4 – б.қ.қ. (6 рет). 6.«Аяғыңның басына жеткіз» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдарындағы секіртпе екі жанына төмен түсірілген. 1 – секіртпені жоғары көтеру; 2 – алдыға еңкейіп, секіртпені оң (сол) аяқтың басына тигізу; 3 – денені түзеп, секіртпені жоғары көтеру; 4 – б.қ.қ. (6 рет).	аяқпен қайталау (8 рет). 2.Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына секіртпені ұстап, төмен түсірілген. 1– секіртпені жоғары көтеру; 2– алдыға еңкейіп, еденге қолдарын тигізу; 3– денені түзулеп, секіртпені жоғары көтеру; 4– б.қ.қ. (8 рет) 3.Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдарына секіртпені ұстап, кеуде тұсына ұстау. 1-2 – отырып, секіртпені алға созу. 3-4 – б.қ.қ. (8 рет) 4.Б.қ. – негізгі тұрыс, тізерлеп тұру, қолдары екі жанына секіртпені ұстап, төмен түсірілген. 1– оңға бұрылу, қолын сол жақ аяғының өкшесіне тигізу; 2– б.қ.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет). 5.Б.қ.: етпетінен жату, қолдарын секіртпе ұстап, шынтақтан бүгу; 1- секіртпені жоғары-алдыға шығару; 2– б.қ.қ. 6.Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына секіртпені ұстап, төмен түсірілген. 1 – оң аяғын бүгіп, секіртпені тізесіне қою; 2– б.қ.қ. Сол аяқпен сол қимылдарды қайталау. (8 рет) 7.Б.қ. – секіртпені еденге қойып, секіртпеге қырындап тұру; секіртпеден аттап, қырындап секіру. Секіруді жай жүріспен кезектестіріп орындау. (2-3 рет)	түсірілген, қолдарында гантельдер ұсталған, 1 – қолдарын екі жанына түзеп, айналдырып, жоғары көтеру; 2 – б.қ. – 6 рет. 3.«Гантельдер иықта» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдарындағы гантельдер екі жанына төмен түсірілген;1 – қолдарын шынтақтан бүгу, гантельдерді иықтарына әкелу; 2 – б.қ. – 6 рет. 4.«Еңкею» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген; 1 – алдыға еңкейіп, гантельдерді еденге қою; 2 – б.қ.; 3 – еңкейіп, гантельдерді алу; 4 – б.қ. – 6 рет. 5.«Секіру» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген; 1–8 бір аяқпен секіру.

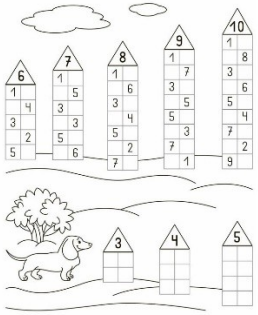
			7.«Секіру» Б.қ. – аяқтарының арасы ашық, секіртпе артта төмен; екі аяқпен бірге секіртпені айналдыра отырып секіру.		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық		**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет** **Менің отаным қазақстан (мемлекеттік әнұран)**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты: 8.30		**Дүйсенбі 14.04.25**	**Сейсенбі 15.04.25**	**Сәрсенбі 16.04.25**	**Бейсенбі 17.04.25**	**Жұма 18.04.25**
		Математика негіздері **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене шынықтыру**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Құрастыру** **Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 8.30						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жыл айларыі. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -ай атауларын жыл мезгілдері бойынша рет-ретімен атауға үйрету және табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын бекіту; -зейін, жад, сөйлеу, логикалық ойлауды, сәйкестік табуды, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; -дербестікке баулу. **Дағды:** жыл мезгілінің ай атауларын ретімен атау дағдыларын, санды цифрмен белгілеу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** жыл мезгілдерінің атауларын, реттілігін, айлардың атауларын жыл мезгілдеріне қарай атау туралы білімін қалыптастыру. **Түсінеді:** оқиғалардың уақыт бойынша реттілігін; **Қолданады:** жыл мезгілінің	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстық талдау. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерге дыбыстық талдау жасау, суреттерді өз дыбыстық сызбасымен сәйкестендіру, сөзге буын жалғап сөз құрауды жалғастыру; -сызбадан дыбыстың орнын анықтауға жаттығулар жасату арқылы шапшаң ойлары мен есте сақтау қабілеттерін дамыту; -ойыншықтарды күтіп ұстауға тәрбиелеу. **Дағды**: төрт дыбысты сөздерге дыбыстық талдау жасау дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** дауысты, дауыссыз дыбыстардың жасалу жолдарын түсінеді. **Қолданады:** дыбыстық талдаудың сызбасын, дыбыстарды ажырытады.	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жыл айлары. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -жыл мезгілдерінің реттілігі туралы білімдерін бекіту, әр жыл мезгілінің белгілерін атау, жұмбақтарды шешу, айлардың атауларын жыл мезгілдеріне қарай айту. Қарапайым мысалдар мен есептерді құрастыру және шығару білігін бекіту. -зейін, есте сақтау, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. -дербестікке баулу. **Дағды:** уақытты бағдарлау дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** жыл мезгілдерінің атауларын, реттілігін, айлардың атауларын жыл мезгілдеріне қарай атау туралы білімін қалыптастыру.	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жыл айлары.(ойын,танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -жыл мезгілдерінің реттілігі туралы білімдерін бекіту, әр жыл мезгілінің белгілерін атау, жұмбақтарды шешу, айлардың атауларын жыл мезгілдеріне қарай айту. Қарапайым мысалдар мен есептерді құрастыру және шығару білігін бекіту. -зейін, есте сақтау, сөйлеу, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. -дербестікке баулу. **Дағды:** уақытты бағдарлау дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** жыл мезгілдерінің атауларын, реттілігін, айлардың атауларын жыл мезгілдеріне қарай атау туралы білімін қалыптастыру. **Түсінеді:** оқиғалардың	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені білдік? [й] **ҰІӘ міндеттері:** -суреттен іс-әрекетті білдіретін сөздерді анықтап айта білуге, сөздердегі буын санын анықтауды жалғастыру; -сөйлемдегі сөздің орнын анықтауға, берілген дыбысқа сөз ойлап айтуға жаттығулар жасату арқылы зейіндерін дамыту; -өнерлі болуға тәрбиелеу. **Дағды**: буыннан сөз құрай білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**сөйлем құрайды, сөйлемнің сызбасын сызады, сөздерді буынға бөледі, сөздерді буын бойынша сәйкестендіреді, берілген дыбысқа сөз ойлайды және айтады, сөздердің жалпы атауын атайды. **Түсінеді:** сөйлемнің сөзден,

	ай атауларын ретімен атау дағдыларын, санды цифрмен белгілеуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым жыл мезгілдеріне байланысты сурет алып келді. «Бұл қашан болады?» ойынын ұйымдастырады. Педагог суреттерді (жыл мезгілдерін) көрсетеді, ал балалар оларды атайды. Әлия мен Тимур балалардан қандай ойындар қыста, жазда ойнағанды ұнатасыңдар соны мимика мен қимылдармен көрсетуін сұрады. Маусымдық ойындарды (шанамен сырғанау, шаңғы тебу, коньки тебу, жүзу және т.б.) ұсынылды. **Түсіну деңгейі: Демонстрациялық материалмен** жұмыс. Педагог жылдың әр мезгілі мен киімнің белгілерін атауды ұсынады, қуыршаққа маусымдық киім бейнеленген карталарды таңдайды. **Дәптермен жұмыс** Педагог **1-тапсырманы** орындауға ұсынады. Суреттерді қарайды.	**Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** жалпы атауын ата. Дәрігер, аспазшы, тігінші – . . . *(мамандықтар)* Ұшақ, зымыран, тікұшақ, дельтаплан – . . . *(ұшатын көліктер)* Футбол, волейбол, хоккей – . . . *(спорт түрлері)* Қасқыр, арыстан, қоян, керік – . . . *(жабайы аңдар)* Көлік, қуыршақ, доп, секіртпе – . .*(ойыншықтар)* **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? ***Дыбыстармен жұмыстар.*** Ойын: «Жалауды көтер» ***(дыбыс, буын, сөз)*** Педагог дыбыстарды, буындарды, сөздерді айтады: д,р,у, п, ш,н,у, к... Па, шу, ио, уын, қу, ти, са, лау, сур , ту, лақ, ми, ри, на, ту, на, пақ..... Апа, саумал, садақ, шулама, шалбар, аққу, дала, сақина, қауын..... Балалар «у» дыбысын естігенде, қызыл жалаушаларын желбіретеді. **Түсіну деңгейі: Дидактикалық жаттығуы:**	**Түсінеді:** оқиғалардың уақыт бойынша реттілігін; **Қолданады:** жыл мезгілінің ай атауларын ретімен атау дағдыларын, санды цифрмен белгілеуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым жыл мезгілдеріне байланысты сурет алып келді. «Бұл қашан болады?» ойынын ұйымдастырады. Педагог суреттерді (жыл мезгілдерін) көрсетеді, ал балалар оларды атайды. Әлия мен Тимур балалардан қандай ойындар қыста, жазда ойнағанды ұнатасыңдар соны мимика мен қимылдармен көрсетуін сұрады. Маусымдық ойындарды (шанамен сырғанау, шаңғы тебу, коньки тебу, жүзу және т.б.) ұсынылды. **Түсіну деңгейі: Демонстрациялық материалмен** жұмыс. Педагог жылдың әр мезгілі мен киімнің белгілерін атауды ұсынады, қуыршаққа маусымдық киім бейнеленген карталарды таңдайды. **Дәптермен жұмыс** Педагог **1-тапсырманы** орындауға ұсынады. Суреттерді қарайды.	уақыт бойынша реттілігін; **Қолданады:** жыл мезгілінің ай атауларын ретімен атау дағдыларын, санды цифрмен белгілеуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жағдаяты.** Әлия мен Сырым жыл мезгілдеріне байланысты сурет алып келді. «Бұл қашан болады?» ойынын ұйымдастырады. Педагог суреттерді (жыл мезгілдерін) көрсетеді, ал балалар оларды атайды. Әлия мен Тимур балалардан қандай ойындар қыста, жазда ойнағанды ұнатасыңдар соны мимика мен қимылдармен көрсетуін сұрады. Маусымдық ойындарды (шанамен сырғанау, шаңғы тебу, коньки тебу, жүзу және т.б.) ұсынылды. **Түсіну деңгейі: Демонстрациялық материалмен** жұмыс. Педагог жылдың әр мезгілі мен киімнің белгілерін атауды ұсынады, қуыршаққа маусымдық киім бейнеленген карталарды таңдайды. **Дәптермен жұмыс** Педагог **1-тапсырманы** орындауға ұсынады. Суреттерді қарайды. 	сөздің дыбыстан тұратынын түсінеді. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады, сөздерді буынға бөледі. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **1.Ұйымдастыру кезеңі** Педагог оқу қызметін «Жалпы атауын ата» ойынын ойнату арқылы бастайды. Көбелек, құмырсқа, қоңыз, өрмекші – . . . Алма, алмұрт, жүзім, анар – . . . Қызанақ, қияр, сәбіз, пияз – . . . Маржан, Ажар, Асыл, Ерке – . . . **2. Негізгі бөлім** **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? **Дидактикалық ойын-жаттығу: «Жалауша»** Педагог дыбыстар айтады егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. **Дидактикалық жаттығу:**

	 1-тапсырманы қарайды. Барлық суреттер араласып кеткенін айтады. Жұмбақты оқиды. Жұмбақтың шешуіне байланысты заттарды қоршап сызады: қыс, көктем, жаз, күз. Педагог жыл мезгілдері туралы өлең оқиды. **Жыл мезгілдері** Гүл-гүл жайнап жер беті, Гүрілдейді сайда өзен. Гүлжазира жарасқан Гүлдерімен қай кезең? Күннің көзі шуақты, Балалар жүр шомылып. Көбелек қуып ойнайтын Қай мезгіл деп ойлайсың? Жиып-теріп болатын, Қамбаға астық толатын. Жапырақтар сарғайып, Қай мезгіл деп ойлайсың? Шана зырғып желетін, Шаңғы, коньки тебетін, Аққала жасап ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? **Сергіту сәті.** Балақай-ау, балақай, Жаз келеді-ау, алақай. Жалаң аяқ жүреміз, Балақты да түреміз. Көлден балық сүземіз, Жалтылдатып тіземіз. Тау мен тасты кеземіз, Сан қызықты көреміз, Сайдан жидек тереміз, Алтытақан	**«Дауыссыз дыбыстан басталатын сөз жалға»** –Мен сендерге суретін көрсетіп сөз айтамын сендер тек дауыссыз дыбыстардан басталатын мағынасына келетін сөздер жалғауларың керек. Мысалы: *алма (қызыл), тон (жылы), мысық (сары), тышқан (кішкентай), қасық (темір), жастық (жұмсақ), кітап (қызық), доп (жеңіл), ат (жүйрік), үстел (биік), кірпі (кішкентай), саңырауқұлақ (көп), алма (үлкен), нан (жұмсақ), сабын (сопақ), арба (жалпақ), таңқурай (майда), құлпынай (дәмді), банан (сары), кесе (әдемі), қалам (жасыл), етік (жылы), қозы (сүйкімді)... т.б.* **Дидактикалық жаттығу: «Түсіп қалған буынды жалға»** –Мен сендерге соңғы буынын айтпай сөздер айтамын сендер түсіп қалған буынды жалғап отырасыңдар. Мысалы: *сауын...шы, асқа...бақ, таңқу...рай, құлпы...най, жас...тық, мақ...та, балмұз...дақ, қар...быз, жаң..ғақ, бақта...шы, қуыр..шақ, құмырс...қа, қам...шы, қа..йық, қал..қан, ли..мон, апель..син, домбы..ра, дор..ба, жапы..рақ, көр..пе, көзілді..рік, кө..ше, көр..ші, көлең...ке, құр..дас, қалжың..бас, қай..мақ, те..мір, көй..лек, ше..лек, күнба..ғыс, күн..діз, тыр..нақ, те..ңіз, оқ..тау, бала..лар, қыз..дар, жолба..рыс, арыс..тан* т.б.	 **1-тапсырманы** қарайды. Барлық суреттер араласып кеткенін айтады. Жұмбақты оқиды. Жұмбақтың шешуіне байланысты заттарды қоршап сызады: қыс, көктем, жаз, күз. Педагог жыл мезгілдері туралы өлең оқиды. **Жыл мезгілдері** Гүл-гүл жайнап жер беті, Гүрілдейді сайда өзен. Гүлжазира жарасқан Гүлдерімен қай кезең? Күннің көзі шуақты, Балалар жүр шомылып. Көбелек қуып ойнайтын Қай мезгіл деп ойлайсың? Жиып-теріп болатын, Қамбаға астық толатын. Жапырақтар сарғайып, Қай мезгіл деп ойлайсың? Шана зырғып желетін, Шаңғы, коньки тебетін, Аққала жасап ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? **Сергіту сәті.** Балақай-ау, балақай, Жаз келеді-ау, алақай. Жалаң аяқ жүреміз, Балақты да түреміз. Көлден балық сүземіз, Жалтылдатып тіземіз. Тау мен тасты кеземіз, Сан қызықты көреміз, Сайдан жидек тереміз, Алтытақан тебеміз . **Демонстрациялық материалмен жұмыс** көрсету материалы табиғи	**1-тапсырманы** қарайды. Барлық суреттер араласып кеткенін айтады. Жұмбақты оқиды. Жұмбақтың шешуіне байланысты заттарды қоршап сызады: қыс, көктем, жаз, күз. Педагог жыл мезгілдері туралы өлең оқиды. **Жыл мезгілдері** Гүл-гүл жайнап жер беті, Гүрілдейді сайда өзен. Гүлжазира жарасқан Гүлдерімен қай кезең? Күннің көзі шуақты, Балалар жүр шомылып. Көбелек қуып ойнайтын Қай мезгіл деп ойлайсың? Жиып-теріп болатын, Қамбаға астық толатын. Жапырақтар сарғайып, Қай мезгіл деп ойлайсың? Шана зырғып желетін, Шаңғы, коньки тебетін, Аққала жасап ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? **Сергіту сәті.** Балақай-ау, балақай, Жаз келеді-ау, алақай. Жалаң аяқ жүреміз, Балақты да түреміз. Көлден балық сүземіз, Жалтылдатып тіземіз. Тау мен тасты кеземіз, Сан қызықты көреміз, Сайдан жидек тереміз, Алтытақан тебеміз . **Демонстрациялық материалмен жұмыс** көрсету материалы табиғи құбылыстарды, жыл мезгілдеріндегі адамдардың киімдері мен іс-әрекеттерін байланыстыру үшін қолданылады. Педагог өлең тыңдауға шақырады Аппақ ұлпа қары бар,	**«Тиісті белгіні көтер»** Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызыл дөңгелекті көтереді. **Түсіну деңгейі:** ***Дидактикалық ойын: «Орамал тастамақ».*** Педагог дыбысты айтып, бір баланың үстеліне орамал тастайды. Бала сол дыбысқа сөз ойлап тауып, қайта педагогке лақтыруы керек. Мысалы: *«а» алма, «о» оқ, «а» алқа «д» доп, «б» балық, «ж» жапалақ, «с»сағыз, «р» рауғаш, «у» уық, «к» кілем , «т» тарақ, «қ» қызылша, «ш» шырша, «а» асқабақ, «к» картоп, «о» ожау, «ж» жаңбыр, «ш» шапалақ, «е» елік, «н» нағашы, «г» Гүлмира, «ш» шалғы, «щ» щетка, «з» зымыран, «ф» фабрика, «ы» ыдыстар, «п» парта, «л» лақ, «э» элеватор т.б.* **Дидактикалық ойын: «Пішініне қара»** Педагог балаларға көк түсті шаршыны көрсетіп, қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. Мысалы: *палатка, ферма, көбелек, қала, трактор, шахмат, сағыз, хат, циркуль, чемпион, щетка, піл, фотоаппарат, киіз, қасық, тасбақа, шегіртке, сүт, халық, цирк, чек* т.б. Педагог балаларға көк түсті дөңгелекті көрсетіп, ұяң

	тебеміз . **Демонстрациялық материалмен жұмыс** көрсету материалы табиғи құбылыстарды, жыл мезгілдеріндегі адамдардың киімдері мен іс-әрекеттерін байланыстыру үшін қолданылады. Педагог өлең тыңдауға шақырады Аппақ ұлпа қары бар, Қаңтардың өз әні бар. Ақ сүт жағып алғандай, Ең қысқа ай-Ақпан ай. Жасандырып жас талды, Көктем айы басталды. Ғарышқа жол салынған Сәуір айы-тәуір ай. Жер дүние жасанды, Келіп сұлу Мамыр ай. 1 маусым, балалар, Қорғайтын күн сендерді. Барып жасыл жайлауға, Жаз қызығын көріңдер. Енді жүрме сен текке, Жаздың соңғы айында, Барар болсаң мектепке, Әліппеңді дайында. Қыркүйек айы келгенде, Айқара аш есігін «Қош келдің» деп мектебің Қарбыз,қауын піседі, Соғады ептеп жел үріп. Қараша айы, қара суық, Қара жел тұр аласұрып. Ойын ойнап,міне,біз, Қыс қызығын көреміз. Шанаға да мінеміз , Шаңғыны да тебеміз. **Қолдану деңгейі:** ***«Жыл бойы»*** (доппен) **дидактикалық ойыны** Педагог допты лақтырып, сұрақ қояды: Ақпан жыл ішінде нешінші ай? Жылдың соңғы айы қандай? Қазаннан кейінгі қандай ай? Жаз айларын ата және т.б. «Жыл мезгілі»	**Қолдану деңгейі:** **Дәптермен жұмыс** 1.Дүкендегі ойыншықтарды ата. Сөздер қандай дыбыстан басталып тұр? Балалар ойыншықтарды атайды. *(Зымыран, робот, ғарышкерлер, қоян, мысық, нар, керік, секіртпе, мүйізтұмсық, арыстан, скейт, ұшақ, доп, құыршақтар, көлік).* Зымыран – **з** – ұяң дауыссыз дыбыс. Робот – **р** – үнді дауыссыз дыбыс. Ғарышкерлер - **ғ** – ұяң дауыссыз дыбыс. Қоян - **қ** – қатаң дауыссыз дыбыс. Мысық - **м** – үнді дауыссыз дыбыс. Нар - **н** –үнді дауыссыз дыбыс. Керік - **к** – қатаң дауыссыз дыбыс. Секіртпе – **с** – қатаң дауыссыз дыбыс. Мүйізтұмсық - **м** – үнді дауыссыз дыбыс. Арыстан - **а** – жуан дауысты дыбыс. Скейт - **с** – қатаң дауысссыз дыбыс. Ұшақ – **ұ** – жуан дауысты дыбыс. Доп - **д** – ұяң дауысты дыбыс. Құыршақтар - **қ**– қатаң дауыссыз дыбыс. Көлік – **к** – қатаң дауыссыз дыбыс. Педагог балаларға ойыншықтардың басталып тұрған дыбыстарын қайталатып, дұрыс айтуға жаттықтырады. –Қалай ойлайсыңдар	құбылыстарды, жыл мезгілдеріндегі адамдардың киімдері мен іс-әрекеттерін байланыстыру үшін қолданылады. Педагог өлең тыңдауға шақырады Аппақ ұлпа қары бар, Қаңтардың өз әні бар. Ақ сүт жағып алғандай, Ең қысқа ай-Ақпан ай. Жасандырып жас талды, Көктем айы басталды. Ғарышқа жол салынған Сәуір айы-тәуір ай. Жер дүние жасанды, Келіп сұлу Мамыр ай. 1 маусым, балалар, Қорғайтын күн сендерді. Барып жасыл жайлауға, Жаз қызығын көріңдер. Енді жүрме сен текке, Жаздың соңғы айында, Барар болсаң мектепке, Әліппеңді дайында. Қыркүйек айы келгенде, Айқара аш есігін «Қош келдің» деп мектебің Қарбыз,қауын піседі, Соғады ептеп жел үріп. Қараша айы, қара суық, Қара жел тұр аласұрып. Ойын ойнап,міне,біз, Қыс қызығын көреміз. Шанаға да мінеміз , Шаңғыны да тебеміз. **Қолдану деңгейі:** ***«Жыл бойы»*** (доппен) **дидактикалық ойыны** Педагог допты лақтырып, сұрақ қояды: Ақпан жыл ішінде нешінші ай? Жылдың соңғы айы қандай? Қазаннан кейінгі қандай ай? Жаз айларын ата және т.б.	Қаңтардың өз әні бар. Ақ сүт жағып алғандай, Ең қысқа ай-Ақпан ай. Жасандырып жас талды, Көктем айы басталды. Ғарышқа жол салынған Сәуір айы-тәуір ай. Жер дүние жасанды, Келіп сұлу Мамыр ай. 1 маусым, балалар, Қорғайтын күн сендерді. Барып жасыл жайлауға, Жаз қызығын көріңдер. Енді жүрме сен текке, Жаздың соңғы айында, Барар болсаң мектепке, Әліппеңді дайында. Қыркүйек айы келгенде, Айқара аш есігін «Қош келдің» деп мектебің Қарбыз,қауын піседі, Соғады ептеп жел үріп. Қараша айы, қара суық, Қара жел тұр аласұрып. Ойын ойнап,міне,біз, Қыс қызығын көреміз. Шанаға да мінеміз , Шаңғыны да тебеміз. **Қолдану деңгейі:** ***«Жыл бойы»*** (доппен) **дидактикалық ойыны** Педагог допты лақтырып, сұрақ қояды: Ақпан жыл ішінде нешінші ай? Жылдың соңғы айы қандай? Қазаннан кейінгі қандай ай? Жаз айларын ата және т.б. **Ойын жаттығуы:** **«Мен бастаймын, сен жалғастыр»** Педагог бастайды, балалар жалғастырады. Алдымен көктем, содан кейін ... жаз Алдымен бүгін, содан кейін ... ертең	дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. Мысалы:, *вагон, балық гараж, ғалым, диктор, жүзім, зәкір, баспахана, велосипед, газ, ғарыш, зебра, дос, зырылдауық, жалбыз, бантик, виньетка, гүл, дөңгелек, ғарышкер, жер, бал* т.б. Педагог балаларға көк түсті үшбұрышты көрсетіп үнді дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. Мысалы: *лақ, мысық, нан, уық, мылтық, литр, нәресте, раушан, уылдырық, мәшине, радио, нарын, рауғаш, лала гүл, марғау, мал, мерген, нар, лашын, уыс* т.б. **Қолдану деңгейі:** ***Дидактикалық ойын: «Эстафета».*** Педагог сөйлемді айтады, оны қайталайды, сөйтіп бірінші баланың алдына текше немесе кішкене зат қояды, ол дереу бірінші сөзді айтады. Педагог келесі балаға текше бергенде, ол екінші сөзді айтуы керек. **Дәптермен жұмыс** 1. Суретке қара. Балалар не істеп жатыр? Іс-әрекетті білдіретін сөздермен сызба бойынша сөйлем құра. Балалар суретке байланысты *достар, қыздар, балалар, тақпақ, кітап* сөздерін буынға бөлейік. Балалар шапалақтау арқылы сөздерді буынға бөледі. **Сергіту сәті:** **Құдық**

	Ойын жаттығуы: **Дәптермен жұмыс** **2-тапсырма**. Балалар шеңберді қарайды Жыл айларын есіңе сақтаңдар. Жыл мезгілдерінің айларын атайды. Балалар хормен қайталайды. Жыл мезгілдерінің аттарын есте сақтаңыз. Жыл мезгілдері мен айларын атайды. Балалар хормен қайталайды. Жылдың әр мезгілінде неше ай бар? (4) Барлық айларды өздеріңіз қайталауға тырысыңыздар. Педагог балаларды жылдың айларын дұрыс ретімен атауды ұсынады. Жарыстар ұйымдастырады - айларды дұрыс атаған балаларды фишкамен мадақтайды. **3-тапсырманы** балалар жеке орындайды, кейін тексереді. Суреттерді қарайды. Мысалдар құрастырып, оларды шығарады. **«Математикалық жазулар» дәптерімен жұмыс.** Педагог балалардың партада дұрыс отыруына назар аударады. Жеке жұмыс	суреттегі балалар қандай ойыншық таңдайды, ал сен қандай ойыншық таңдар едің? Балалардың ойларын тыңдау. Суреттерді ата. Тиісті дыбыстық сызбамен қос. Дыбыстық талдау жаса. *Шеге* сөзінің дыбыстық талдауы. ***Шеге*** сөзінде 2 буын, 4 дыбыс бар. **Ш** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Е** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Г** – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Е** – жіңішке дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Сергіту сәті: «Пингвин»** Өкшемізді қосамыз, Балпаң-балпаң басамыз. Асулардан асамыз, Біздер пингвин боламыз. Білекті біз түреміз, Қатарласып жүреміз. Адаспаймыз білеміз, Пингвин болып жүреміз. **Саусақ жаттығуы:** Қолымызды қайшы етіп, Қағаздарды қиямыз. Қиып - қиып аламыз, Біз көңілді баламыз.	**Ойын жаттығуы:** **«Мен бастаймын, сен жалғастыр»** Педагог бастайды, балалар жалғастырады. Алдымен көктем, содан кейін ... жаз Алдымен бүгін, содан кейін ... ертең Алдымен қаңтар, содан кейін ... ақпан. Олар педагогті мұқият тыңдайды, сөйлемді мағынасы бойынша жалғастырады. Мұндай тапсырмаларды балаларды өздері құрастыруға шақыра аласыз. **Дәптермен жұмыс** **2-тапсырма**. Балалар шеңберді қарайды Жыл айларын есіңе сақтаңдар. Жыл мезгілдерінің айларын атайды. Балалар хормен қайталайды. Жыл мезгілдерінің аттарын есте сақтаңыз. Жыл мезгілдері мен айларын атайды. Балалар хормен қайталайды. Жылдың әр мезгілінде неше ай бар? (4) Барлық айларды өздеріңіз қайталауға тырысыңыздар. Педагог балаларды жылдың айларын дұрыс ретімен атауды ұсынады. Жарыстар ұйымдастырады - айларды дұрыс атаған балаларды фишкамен мадақтайды. **3-тапсырманы** балалар жеке орындайды, кейін тексереді. Суреттерді	Алдымен қаңтар, содан кейін ... ақпан. Олар педагогті мұқият тыңдайды, сөйлемді мағынасы бойынша жалғастырады. Мұндай тапсырмаларды балаларды өздері құрастыруға шақыра аласыз. **Дәптермен жұмыс** **2-тапсырма**. Балалар шеңберді қарайды Жыл айларын есіңе сақтаңдар. Жыл мезгілдерінің айларын атайды. Балалар хормен қайталайды. Жыл мезгілдерінің аттарын есте сақтаңыз. Жыл мезгілдері мен айларын атайды. Балалар хормен қайталайды. Жылдың әр мезгілінде неше ай бар? (4) Барлық айларды өздеріңіз қайталауға тырысыңыздар. Педагог балаларды жылдың айларын дұрыс ретімен атауды ұсынады. Жарыстар ұйымдастырады - айларды дұрыс атаған балаларды фишкамен мадақтайды. **3-тапсырманы** балалар жеке орындайды, кейін тексереді. Суреттерді қарайды. Мысалдар	Шелекті аламыз, Құдыққа саламыз. Иіліп еңкейіп, Су тартып аламыз. Толтырып шелекті, Қайтадан тартамыз. Дем алып асықпай , Ауылға қайтамыз. **Саусақ жаттығуы:** Партадағы саусақтар, Адымдайды, жүреді. Өнерлі бұл саусақтар, Сурет сала біледі. Ортанғы мен сұқ саусақ, Түйеқұсты салады, Төңкеріліп аспанға. Қоян да бола қалады.

	жүргізеді.		қарайды. Мысалдар құрастырып, оларды шығарады. **«Математикалық жазулар» дәптерімен жұмыс.** Педагог балалардың партада дұрыс отыруына назар аударады. Жеке жұмыс жүргізеді.	құрастырып, оларды шығарады. **«Математикалық жазулар» дәптерімен жұмыс.** Педагог балалардың партада дұрыс отыруына назар аударады. Жеке жұмыс жүргізеді.	

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Ұмыт болған ұлттық ойын: «Мөңке мен шортан»

Басты міндеттері: Қазақстан халықтарының ойындарын ойнай отырып, балалардың қимыл-қозғалыс тәжірибесін толықтыру. Ойынға деген қызығушылығын арттырып, шапшаңдық пен қимыл үйлесімділігіне баулу.

Логикалық-абстрактылы ойлауды дамыту жаттығулары(мидың сол жақ жартышары). Жаттығулар нәтижесінде есте сақтау қабілеттері, ойлау мүмкіндіктері, математикалық қабілеттері жақсарады. Ми белсенділігі артады. (4рет) **«Тілше»** Тілімізді көрсетейік, Қарап оны көрейік. **Іс-әрекеті:** Тілдерін ілгері-кейін қозғалтады. **«Тілше»** Тілімізді қимылдатып, Дөңгелетіп ойнайық. **Іс-әрекеті:** Тілдерін жан-жаққа жүгіртіп ойнақы қозғалтады. **«Ауызшық»** Ауызды ашып айналдыр, Оңға-солға шайнаңда! **Іс-әрекеті:** Ауыздарын ашып, жақ сүйегін оңға-солға шапшаң айналдырып қозғалтады.		**Ұмыт болған ұлттық ойын: «Мөңке мен шортан»** **Ойынның міндеттері:** Қазақстан халықтарының ойындарын ойнай отырып, балалардың қимыл-қозғалыс тәжірибесін толықтыру. Ойынға деген қызығушылығын арттырып, шапшаңдық пен қимыл үйлесімділігіне баулу. **Дағды:** Жүгіру, отыру, шеңбер құру, шеңбер бойымен жүруге жаттықтыру,қимыл қозғалыстарын шапшаң орындауға дағдыландыру. **Ойынның ережесі :** Бір бала шортан болып таңдалады, ал қалған ойыншылар екі топқа бөлінеді. Топтардың бірі шеңбер жасап тұрады, ол – тастар; екіншісі – шеңбер ішінде жүзіп жүрген мөңкелер. Шортан шеңбердің сыртында орналасады. Ұстаздың «Шортан!» белгісі бойынша шортан шеңбердің ішіне жүгіріп кіреді, ол мөңкелерді ұстап алуға тырысады. Мөңкелер басқа ойыншылардың артына тығылуға, отырып қалуға, тастардың артына жасырынуға тырысады. Шортан ұстап алған мөңкелер шеңбердің сыртына шығарылып саналады. Ойын басқа шортанмен қайталанады. Ойын аяқталғаннан кейін ұстаз ең көп мөңкелер ұстап алған жүргізушіні атап айтады.

			Әдістемелік нұсқаулар: **Ойынның педагогикалық маңызы.** Ойын дене шынықтыруға, оның қуатын жетілдіре түсуге қолайлы Қозғалмалы ойындардың ережелерін, және техника қауіпсіздігін үйрету арқылы оқушыларды ептілікке, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу. **Ұсыныс:** 1. Ойын алаңындағы ойыншылардың орналасуы өзгеруде. Ауланған "мөңке балықтары" алаңның арғы бетіне шығып, тор жасайды. Қалған ойыншылар алаңның бір жағында тұрады, олардың барлығы "мөңке", шортан тордың артында және мөңке балығын аулайды. Мөңке балықтар тор арқылы жүгіруі керек. Торды құрайтын ойыншылар қолдарын жоғары көтеріп тұрып, мөңке балығын жіберіп алмау үшін қолдарын уақытында түсіруі керек. Ойын тәрбиешінің белгісі бойынша басталады. Шортан есептегіштің көмегімен таңдалады. 2. "Шортан" саны алынады "Мөңке балықтар" алаңның бір жағында тұрады, ауланған "мөңке балықтар" торды құрайды, алаңда қол ұстасып, "Шортандар" тордың артында тұрады.			
2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы ҰІӘ тақырыбы:** Күн, Ай және Қораз.(Ертегі) **ҰІӘ міндеттері:** -ертегі мазмұнын түсінікті түрде мазмұндай білуге жаттықтыру; -сөздердің дыбыстардан жасалатынын естеріне түсіру; -достықты бағалай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: аңыздың мағынасын түсіну,достықты бағалай білуге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** еліміздің ұлттық құндылықтарын санасына сіңіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** мақал жаттап, жұмбақ шешеді, сұраққа жауап береді, аңызды	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы: ҰІӘ тақырыбы:** Жануарлар жауынан қалай қорғанады? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың қоректік тәуелділік туралы түсінігін жетілдіру; қоректік тізбек жасау қабілетін дамыту; -балалардың бойында табиғат туралы қарапайым түсінік, табиғатпен қарым-қатынас жасау мәдениетін қалыптастыру; -табиғатпен адамгершілік қарым-қатынаста болуға үйрету. **Дағды:** коммуникативтік дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:**жануарлар әлемінің өкілдерін атап	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** үйшік ертегісі **Міндеттері:** Ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау, қисынды мазмұнының жүйесін сақтай отырып айтып беруге үйрету. Ертегіні әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді қолдану, еңбек дағдыларын дамыту. Ертегі арқылы балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: тақырыбы:** Күн, Ай және Қораз.(Ертегі) **ҰІӘ міндеттері:** -ертегі мазмұнын түсінікті түрде мазмұндай білуге жаттықтыру; -сөздердің дыбыстардан жасалатынын естеріне түсіру; -достықты бағалай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: аңыздың мағынасын түсіну,достықты бағалай білуге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** еліміздің ұлттық құндылықтарын санасына сіңіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** мақал жаттап, жұмбақ шешеді, сұраққа	**2.** қоршаған ортамен танысу тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы: ҰІӘ тақырыбы:** Жануарлар жауынан қалай қорғанады? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың қоректік тәуелділік туралы түсінігін жетілдіру; қоректік тізбек жасау қабілетін дамыту; -балалардың бойында табиғат туралы қарапайым түсінік, табиғатпен қарым-қатынас жасау мәдениетін қалыптастыру; -табиғатпен адамгершілік қарым-қатынаста болуға үйрету. **Дағды:** коммуникативтік дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:**жануарлар әлемінің өкілдерін атап

	айтып береді; **Түсінеді:** аңыздың мағынасын түсінеді; **Қолданады:** дыбыстардың сөздегі орнын анықтайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Төмендегі өлеңді балалармен бірге айтады: Біз қандаймыз, қандаймыз, Шұғылалы таңдаймыз. Жарқыраған күндейміз, Ренжісуді білмейміз. Балалар, мен сендерге **«Ай, Күн және Қораз» туралы аңыз оқып берейін:** Бұл өте ертеде болыпты, содан бері қанша жыл өткенін есептеп айтуға сан жетпейді екен. Аспанда ағайынды үшеу: Күн, Ай және Қораз тұрыпты. Бірде ең үлкені Күн адамдарға жарық сәуле шашуға кеткенде, үйде Ай мен Қораз қалыпты. Ай барып тұрған сотанақ екен. Қоразға тыным бермей, ақыры тәжінен ұстап алып, жерге тастап жіберіпті. Қайта оралған Күн болған оқиғаны біліпті.Ойланып отырып, былай депті: «Менің байқауымша, сенің ешкіммен сыйысып, тыныш отыра алатын түрің жоқ екен. Қайтып бетіңді көрмеймін. Бұдан былай мен аспанда күндіз ғана жүремін, ал сен тек түнде шығасың», – депті.Содан бері Қораз қызарып шығып келе жатқан Күн ағасын көргенде: «Қо-қо-қоқ!» –деп айғайлайтын болыпты. Онысы «Қайырлы таң, мейірімді аға!» – дегені	береді. **Түсінеді:** жәндіктер, құстар мен аңдардың бір-біріне тәуелділігін түсінеді. **Қолданады**: коммуникативтік дағды, талқылау, қорытынды жасау қабілеті қалыптасқан **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Жануарлар туралы жұмбақтар. Жазда қыдырады, Қыста тынығады. (Аю) Бейқам елді іздейді, Малдан күдер үзбейді. (Қасқыр) Есек құлақты, Мысық аяқты. Түйе ерінді Ешкі құйрықты. (Қоян) Ағаштан-ағашқа секірген, Кішкентай ғана шапшаң аң. (Тиін) Халық «қу» деп, Қылған күлкі Айласы көп Бұл не? (Түлкі) **Сұрақ-жауап:** Қандай жануарларды жыртқыш, қандай жануарларды шөпқоректі дейді? Неліктен? Өздерінің болжамдарын айтады: Жыртқыштар – тісі өткір, иіс сезу мүшесі жақсы дамыған, көзі көргіш, сақ құлақ аңдар. Бұл олардың өзге жануарларды аулауына көмектеседі. Шөпқоректілер – өсімдіктермен қоректенетін жануарлар. **Түсіну деңгейі: Табиғат күнтізбесіндегі ауа райын белгілеуге шақырады.** **Әліппе-дәптердегі жұмыс** арқылы балалардың тануға	**Жасайды:** ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді, ертегінің ерекшеліктеріне көңіл бөледі; **Түсінеді:** ертегінің мазмұнын түсінеді; Балаларға ертегіні толық оқып, мазмұнын түсіндіру. Суретте қай ертегі бейнеленген? Оқылған ертегі мазмұны бойынша көмекші сұрақтар қоя отырып, 3-4 балаға ертегінің мазмұнын айтқызып қайталау.	жауап береді, аңызды айтып береді; **Түсінеді:** аңыздың мағынасын түсінеді; **Қолданады:** дыбыстардың сөздегі орнын анықтайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Төмендегі өлеңді балалармен бірге айтады: Біз қандаймыз, қандаймыз, Шұғылалы таңдаймыз. Жарқыраған күндейміз, Ренжісуді білмейміз. Балалар, мен сендерге **«Ай, Күн және Қораз» туралы аңыз оқып берейін:** Бұл өте ертеде болыпты, содан бері қанша жыл өткенін есептеп айтуға сан жетпейді екен. Аспанда ағайынды үшеу: Күн, Ай және Қораз тұрыпты. Бірде ең үлкені Күн адамдарға жарық сәуле шашуға кеткенде, үйде Ай мен Қораз қалыпты. Ай барып тұрған сотанақ екен. Қоразға тыным бермей, ақыры тәжінен ұстап алып, жерге тастап жіберіпті. Қайта оралған Күн болған оқиғаны біліпті.Ойланып отырып, былай депті: «Менің байқауымша, сенің ешкіммен сыйысып, тыныш отыра алатын түрің жоқ екен. Қайтып бетіңді көрмеймін. Бұдан былай мен аспанда күндіз ғана жүремін, ал сен тек түнде шығасың», –	беледі. **Түсінеді:** жәндіктер, құстар мен аңдардың бір-біріне тәуелділігін түсінеді. **Қолданады**: коммуникативтік дағды, талқылау, қорытынды жасау қабілеті қалыптасқан **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Жануарлар туралы жұмбақтар. Жазда қыдырады, Қыста тынығады. (Аю) Бейқам елді іздейді, Малдан күдер үзбейді. (Қасқыр) Есек құлақты, Мысық аяқты. Түйе ерінді Ешкі құйрықты. (Қоян) Ағаштан-ағашқа секірген, Кішкентай ғана шапшаң аң. (Тиін) Халық «қу» деп, Қылған күлкі Айласы көп Бұл не? (Түлкі) **Сұрақ-жауап:** Қандай жануарларды жыртқыш, қандай жануарларды шөпқоректі дейді? Неліктен? Өздерінің болжамдарын айтады: Жыртқыштар – тісі өткір, иіс сезу мүшесі жақсы дамыған, көзі көргіш, сақ құлақ аңдар. Бұл олардың өзге жануарларды аулауына көмектеседі. Шөпқоректілер – өсімдіктермен қоректенетін жануарлар. **Түсіну деңгейі: Табиғат күнтізбесіндегі ауа райын белгілеуге шақырады.** **Әліппе-дәптердегі жұмыс** арқылы балалардың тануға

	екен. Ал Күн батып, Ай көріне бастағанда, Қораз үйшігіне тезірек кіріп алуға асығатын көрінеді. **Түсіну деңгейі:** **Сөздік жұмыс** Сотанақ – сотқар. Тәжі – айдары. Педагог айтылған аңыз бойынша балаларға сұрақтар қояды. Аңызда нелер туралы айтылған? Күн жарық сәуле шашуға кеткенде ай не істейді? Мән жайды түсінген Күн Айға не дейді? Екеуі қалай келіседі? Күн шығып келе жатқанда Қораз не істейді? Түн батып ай шыққанда ше? Балалардың жауабынан кейін 5–6 балаға мазмұнын айтқызады. Мақал-мәтел: Жақсы – ай мен күндей, әлемге бірдей. **Сергіту сәті:** (Сергіту жаттығуларын А.Сопыбековтың «Қораз» өлеңімен жасатуға болады.) Оятпа, қораз, сен бізді, Өзім де сездім, таң атты. Сенсіз-ақ білем мезгілді, Танимын енді сағатты. *(А.Сопыбеков)* **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық ойын:** «Дыбыстың орнын анықта» (ауызша орындалады). Ойын шарты: Педагог бір дыбысты айтады да, сол дыбыс кездесетін сөздерді айтады. Балалар «Қ» дыбысы сөздің басында тұрса бір рет қол шапалақтайды, егер дыбыс сөз ортасында тұрса, екі рет шапалақ ұрады, ал сөз	деген қызығушылығын оятады. Педагогтің ормандағы тіршілік тізбегі, орман тұрғындарының бір-біріне тағамдық тәуелділігі жайлы әңгімелейді: «Табиғатта барлық зат бір-біріне тығыз байланысты және жануарлар мен өсімдіктер санының арасында тепе-теңдік бар. Жер бетінде көптеген өсімдіктер, бұталар мен ағаштар өседі. Оларды шөпқоректі жануарлар, мысалы қояндар жейді. Ал қояндарды жыртқыш аң – қасқырлар жейді». Төмендегі тапсырмаларды орындауды ұсынады: «Өсімдіктер бейнеленген барлық карточкаларды таңдап алып, оларды тақтаға орналастыр» «Осы өсімдіктермен қоректенетін жануарларды тауып, оларды тақтаға орналастырыңдар» «Тақтада өсімдіктерден төмен орналасқандарды жейтін жануарларды табыңдар». «Тақтаға ұсақ аңдар мен құстарды аулап жейтін жыртқыштардың суреттерін орналастырыңдар». Педагог жекелеген аңдар үшін шағын «қоректену тізбегін» құрауға болатынын айтады (үлгілер көрсетеді). Гүл – көбелек – сары шымшық – жапалақ; Емен, жаңғағы – тышқандар – түлкі. Балалар мынадай тұжырым жасайды: өсімдіктер жәндіктер мен ұсақ жануарларды «қоректендіреді», ал		депті.Содан бері Қораз қызарып шығып келе жатқан Күн ағасын көргенде: «Қо-қо-қоқ!» – деп айғайлайтын болыпты. Онысы «Қайырлы таң, мейірімді аға!» – дегені екен. Ал Күн батып, Ай көріне бастағанда, Қораз үйшігіне тезірек кіріп алуға асығатын көрінеді. **Түсіну деңгейі:** **Сөздік жұмыс** Сотанақ – сотқар. Тәжі – айдары. Педагог айтылған аңыз бойынша балаларға сұрақтар қояды. Аңызда нелер туралы айтылған? Күн жарық сәуле шашуға кеткенде ай не істейді? Мән жайды түсінген Күн Айға не дейді? Екеуі қалай келіседі? Күн шығып келе жатқанда Қораз не істейді? Түн батып ай шыққанда ше? Балалардың жауабынан кейін 5–6 балаға мазмұнын айтқызады. Мақал-мәтел: Жақсы – ай мен күндей, әлемге бірдей. **Сергіту сәті:** (Сергіту жаттығуларын А.Сопыбековтың «Қораз» өлеңімен жасатуға болады.) Оятпа, қораз, сен бізді, Өзім де сездім, таң атты. Сенсіз-ақ білем мезгілді, Танимын енді сағатты. *(А.Сопыбеков)* **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық ойын:**	деген қызығушылығын оятады. Педагогтің ормандағы тіршілік тізбегі, орман тұрғындарының бір-біріне тағамдық тәуелділігі жайлы әңгімелейді: «Табиғатта барлық зат бір-біріне тығыз байланысты және жануарлар мен өсімдіктер санының арасында тепе-теңдік бар. Жер бетінде көптеген өсімдіктер, бұталар мен ағаштар өседі. Оларды шөпқоректі жануарлар, мысалы қояндар жейді. Ал қояндарды жыртқыш аң – қасқырлар жейді». Төмендегі тапсырмаларды орындауды ұсынады: «Өсімдіктер бейнеленген барлық карточкаларды таңдап алып, оларды тақтаға орналастыр» «Осы өсімдіктермен қоректенетін жануарларды тауып, оларды тақтаға орналастырыңдар» «Тақтада өсімдіктерден төмен орналасқандарды жейтін жануарларды табыңдар». «Тақтаға ұсақ аңдар мен құстарды аулап жейтін жыртқыштардың суреттерін орналастырыңдар». Педагог жекелеген аңдар үшін шағын «қоректену тізбегін» құрауға болатынын айтады (үлгілер көрсетеді). Гүл – көбелек – сары шымшық – жапалақ; Емен, жаңғағы – тышқандар – түлкі. Балалар мынадай тұжырым жасайды: өсімдіктер жәндіктер мен ұсақ жануарларды «қоректендіреді», ал

	соңында тұрса, үш рет шапалақ ұрулары керек. «Қ» – қала, аққала, сандық. «М» – моншақ, отырмын, өшірдім. Дәптермен жұмыс Дәптердегі тапсырма орындалады.	жәндіктер мен ұсақ жануарлар ірі жануарларды «тамақтандырады». Ал олар жыртқыштардың жеміне айналады. Ормандағылардың бәрінің тамағы тоқ па? Ал өсімдіктер ше? Осы жерде балалар өсімдіктердің өсуі үшін қажет заттарды еске түсіреді. Тақтаға күн, су мен ауаның үлгілерін жапсырады. **Қолдану деңгейі:** **Әліппе-дәптермен жұмыс істеуге шақырады.** Бағдаршаның көмегімен қорек тізбегін құрайды. *Тышқан бидаймен қоректенеді. Тышқан – түлкінің қорегі.* Фотосуреттерді қарап шық, жәндіктердің бояудың көмегімен қалай жасырынатынын біл. *Шегіткенің түсі жасыл. Шөп, жапырақта отырған кезде оны жауы байқай алмай қалады.* Түрлі түсті қарындаштың көмегімен шегірткені шөптің арасына жасыр. Бояйды. **Сергіту сәті** Қырғауыл боп ұшамыз, ұшамыз *(Екі қолымен қанат жасап ұшады).* Түлкі болып қашамыз, қашамыз *(Бір орындарында тұрып жүгіреді).* Қырғауылдай тапқыр боп, тапқыр боп, Орнымызға қонамыз *(Бәрі орындарына отырады).* Мысық. Күшіктер. **ҰІӘ міндеттері:** -қалдық материалдармен		«Дыбыстың орнын анықта» (ауызша орындалады). Ойын шарты: Педагог бір дыбысты айтады да, сол дыбыс кездесетін сөздерді айтады. Балалар «Қ» дыбысы сөздің басында тұрса бір рет қол шапалақтайды, егер дыбыс сөз ортасында тұрса, екі рет шапалақ ұрады, ал сөз соңында тұрса, үш рет шапалақ ұрулары керек. «Қ» – қала, аққала, сандық. «М» – моншақ, отырмын, өшірдім. Дәптермен жұмыс Дәптердегі тапсырма орындалады. !	жәндіктер мен ұсақ жануарлар ірі жануарларды «тамақтандырады». Ал олар жыртқыштардың жеміне айналады. Ормандағылардың бәрінің тамағы тоқ па? Ал өсімдіктер ше? Осы жерде балалар өсімдіктердің өсуі үшін қажет заттарды еске түсіреді. Тақтаға күн, су мен ауаның үлгілерін жапсырады. **Қолдану деңгейі:** **Әліппе-дәптермен жұмыс істеуге шақырады.** Бағдаршаның көмегімен қорек тізбегін құрайды. *Тышқан бидаймен қоректенеді. Тышқан – түлкінің қорегі.* Фотосуреттерді қарап шық, жәндіктердің бояудың көмегімен қалай жасырынатынын біл. *Шегіткенің түсі жасыл. Шөп, жапырақта отырған кезде оны жауы байқай алмай қалады.* Түрлі түсті қарындаштың көмегімен шегірткені шөптің арасына жасыр. Бояйды. **Сергіту сәті** Қырғауыл боп ұшамыз, ұшамыз *(Екі қолымен қанат жасап ұшады).* Түлкі болып қашамыз, қашамыз *(Бір орындарында тұрып жүгіреді).* Қырғауылдай тапқыр боп, тапқыр боп, Орнымызға қонамыз *(Бәрі орындарына отырады).*

		заттар құрастыра білуге үйрету; -қалдық материалдарды мақсатты түрде пайдалана білуді бекіту; -қағаздан цилиндр пішіндер жасау арқылы күшікті бейнелей білуге үйрету; -қағазбен көлемді пішіндер жасауда композицияға біріктіру, ойлау қабілеттерін дамыту; -күшіктің ұсақ дене бөліктерін өздігінен толықтыру, күрделі емес композицияға біріктіру; -шығармашылық қиялды дамыту, үй жануарларына қамқорлық жасай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: түрлі түстерді үйлестіру арқылы сіріңке қораптарынан әртүрлі заттар құрастыруға үйрету, қалдық материалдармен жұмыс кезінде өз қызметін жоспарлау дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** қалдық материалдармен заттар құрастыра алады; қағаздан жасалған цилиндр пішіндерден күшікті бейнелей біледі, оның дене бөліктерін құрастыруды үйренеді; **Түсінеді:** қалдық материалдарды мақсатты түрде пайдалана біледі; күшіктің ұсақ дене бөліктерін өздігінен толықтырады, қайшымен қағазды тілік етіп кеседі, ойып ала біледі, күрделі емес композицияға біріктіреді; **Қолданады:** сіріңке қораптарына қағазды қиып			

		жапсырады, ұқыпты жұмыс жасауға дағдыланады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог: Ерте, ерте, ертеде ... Алыс, алыс өлкеде Ақмамық деген мысық өмір сүріпті, ол сондай аппақ, әдемі, сүйкімді болыпты, бірақ оның достары болмапты. Ақмамық бір күні терезе алдында отырып, далада ойнап жүрген өзі сияқты мысықтарды көреді де, өзіне дос іздейді. Өзіне достар іздеп көп жерлерге барады, кішкентай балалардан көмек сұрайды, сөйтіп жүріп «Көгершін» деген балабақшаға барады, бірақ олар оған көмектесе алмады. –Балалар, Ақмамық енді сендерден көмек сұрап бүгін бізге келіпті. Қалай, балалар, Ақмамыққа көмектесеміз бе? Үй күзетіп қалады, Кейде мал да бағады. Ызасы келсе қабады Шешуін кім табады? (Ит) Педагог ит туралы әңгіме айтуды ұсынады: Ит – адамның досы. Ит үйді күзетеді. Иттің баласы күшік. Педагог балаларға ит пен күшікті қағаздан жасауды ұсынады. **Түсіну деңгейі:** Педагог бірнеше үлгілерді көрсетіп, талдау жасайды: сіріңкенің бос қорабын аша отырып, оны түрлі түсті қағазбен (түсін бала өзі таңдайды) айналдыра желімдейді; төменгі бөлігі – денесі, жоғарғы бөлігі – басы;			

		құлағы, көздері мен құйрығын басқа қағаздардан қиып алып жапсырады. **Қолдану деңгейі:** Педагог күшіктің бейнесін үлгі бойынша талдау жасайды: үлкен жолақ қағаздан күшіктің дене бөлігін, кіші жолақ қағаздан басын, одан кіші жолақтардан аяқтары мен тұмсығының жасалу ретін түсіндіреді; жолақты орап, желімдеу жолдары көрсетіледі; цилиндр пішіндерді бір-біріне қалай желімдеудің жолдары түсіндіріледі; құйрығы мен құлағын, көзін,тілін түрлі түсті қағаздан қиып жапсыруға болатынын айтады. **Сергіту сәті:** Көлбең- көлбең, көлеңкем, Көлбеңдеген көлеңкем. Мысығым қалай жүреді, Кім көрсете біледі? Көлбең- көлбең, көлеңкем, Көлбеңдеген көлеңкем. Мысығым былай жүреді. Көлбең- көлбең, көлеңкем, Көлбеңдеген көлеңкем. Күшігім қалай жүреді Кім көрсете біледі? Көлбең- көлбең, көлеңкем, Көлбеңдеген көлеңкем. Күшігім былай жүреді. **«Мысық пен күшік» туралы ән айтамыз.** Ала мысық паңданады мяу, мяу, мяу, Әлденеге қамданады мяу, мяу, мяу, Ала мысық айлалы жан - жағына қарады мяу, мяу, мяу, Айналаны қорғаштап ав, ав, ав, Ұзын тілі салпақтап ав, ав, ав,			

		Қос құлағы салбырап Достық жайлы ән шырқайды ав, ав, ав, мяу, мяу мяу. Балалар жұмыстарын жалғастырады.			

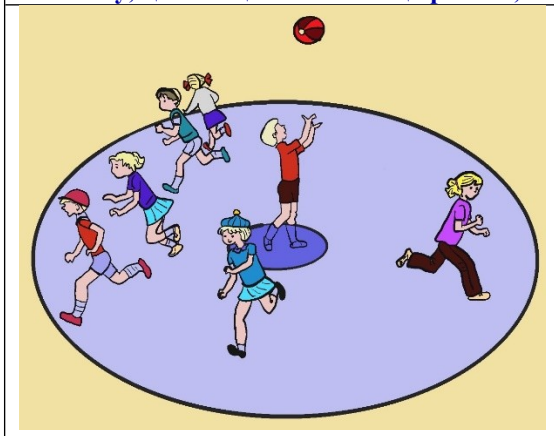
2 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Аз қимылды ойыны: «Мүсіндер»

Басты міндеттері: Командалық қимыл-әрекеттерді орындай отырып есте сақтау мен зейінін жақсартуына жағдай жасау. Талдау, ойлау, қалыптан тыс шешімдер таба білу, қимыл қозғалыс тапқырлығы, көзмөлшері коммуникативті құзырлылық қабілеттерін дамыту.

Аз қимылды ойыны: «Мүсіндер»

Ойынның міндеттері: Командалық қимыл-әрекеттерді орындай отырып есте сақтау мен зейінін жақсартуына жағдай жасау. Талдау, ойлау, қалыптан тыс шешімдер таба білу, қимыл қозғалыс тапқырлығы, көзмөлшері коммуникативті құзырлылық қабілеттерін дамыту.

Дағды: Балаларға ойын шартын түсіндіру, баланың сезімталдығын қалыптастыру, қимыл қозғалысын жылдамдыққа дағдыландыру.

Ойын іс әрекеті:Допты ұстап алуға тырысу керек.

Әдістемелік нұсқаулар.

Ойыншылар шеңбер құрап тұрып, допты бір-біріне қолмен лақтырады. Допты ұстай алмаған ойыншы жазаланады: ойынды бір аяқпен тұрып жалғастырады. Егер мұндай тұрыста ол допты ұстап алса, онда жаза алынып тасталады, яғни ол екі аяғымен тұра береді. Егер тағы бір қателік жасалса, ойыншы бір тіземен тұрады. Үшінші қате кезінде ол екі тізеге тұрғызылады. Егер бұл жағдайда ойыншы допты ұстап алса, одан барлық жаза алынып, ол ойынды екі аяқпен түрегеп тұрып жалғастырады. Ал егер ойыншы сәтсіздікке ұшыраса, ойыннан шығуына тура келеді.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Ойын дене шынықтыруға, оның қуатын жетілдіре түсуге қолайлы Қозғалмалы ойындардың ережелерін, және техника қауіпсіздігін үйрету арқылы оқушыларды ептілікке, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз мектепке барамыз **ҰІӘ міндеттері:** -оқу құралдарын дұрыс	**3. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:**Ән салып би билейміз **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Сөйлем құрай білеміз. **ҰІӘ міндеттері:**	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мектепке не апарамыз? **ҰІӘ міндеттері:** -оқу құралдарын дұрыс	**3. Құрастыру** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. Мысық. Күшіктер. **ҰІӘ міндеттері:** -қалдық материалдармен заттар құрастыра білуге

	атап, есте сақтау үйрету. Сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету; -жаңылтпашты қайталау, дұрыс айтуға дамыту. Сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру. Қазақ тіліне тән дыбыстарды ажыратуға жаттықтыру. **Дағды**: -сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру; -оқушыға оқу құралының қажеттігін түсіне білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздерін айтады, жаңылтпашты қайталайды, зат есімдерді жекеше және көпше турде айтады, мәтінді қайталайды. **Түсінеді:** оқушыға оқу құралының қажеттігін түсінеді. **Қолданады:** үйренген сөздерін сөйлем құрауға қолдана алады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Қайырлы таң, балалар! «Мектепке енді барамыз» әнін тыңдау. Мектепке енді барамыз, Біз оқушы боламыз. Жақсы оқып сабақты, Кілең бестік аламыз. Қандай таныс сөздер бар? Балалар өздеріне таныс сөздерді атайды: мектеп, оқушы. **Дидактикалық ойын: «Сиқырлы қоржын».** Балалар кезекпен	сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерліліктің элементтерімен байланыстыру; -қолмен әннің бағытын көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырату; -ән арқылы балаларды адамгершілікке,инабаттылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Музыкалық мәнерлілік құралдары мен сипатын егжей-тегжейлі ажырата білу дағдыларын игеру. **Репертуар: Музыка тыңдау:**«Балдырғандар маршы» (К. Қуатбаев) **Ән айту:**«Балдырғандар әні» (Г. Жотаева) «Біз бақытты баламыз» (Ә. Қонысбеков) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Мерекелік марш» (Б. Дәлденбай) **Билер:** «Еркебұлан» («Билеп үйренейік» жинағынан) **Ойындар, хороводтар:** «Соқыртеке» (Е. Хасанғалиев) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Атқа мініп шабамыз» (В.Агафонников) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ән орындайды, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажыратады. **Түсінеді:** музыкалық аспаптарды дыбыстарынан ажырату түсінеді. **Қолданады:** музыкаға сәйкес қимылдар	-сөйлем құрау және сөйлемді толықтыру, өз ойларын толық жеткізе білу дағдыларын жетілдіру; -графикалық тапсырмаларды орындату арқылы саусақ бұлшық еттерін дамыту; -ұқыптылыққа, досқа адал болуға тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстарды ажыратады, сөйлемнін сызбасын, өз ойларын толық жеткізе білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** суретке қарап сөйлем құрайды, сөйлемге қажетті сөзді қосады. **Түсінеді:** сөздердің жалпы атауын, көп-аз ұғымын түсінеді. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады, сөйлемнін сызбасын**.** **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Жалпы атауын ата»** дидактикалық ойынымен бастайды. Әке, аға, ана, әпке – . . . Орындық, үстел, сөре, керует – . . . Шалбар, тымақ, шалма, жейде – . . . Кітап, дәптер, қалам, сызғыш – . . . «Тығылыспақ», «Қуаласпақ», «Мысық - тышқан», «Ақ серек – көк серек» – ... Дидактикалық ойын-жаттығу: «Жалауша» Педагог дыбыстар айтады егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл	атап, есте сақтау үйрету. Сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету; -жаңылтпашты қайталау, дұрыс айтуға дамыту. Сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру. Қазақ тіліне тән дыбыстарды ажыратуға жаттықтыру. **Дағды**: -сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру; -оқушыға оқу құралының қажеттігін түсіне білу дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздерін айтады, жаңылтпашты қайталайды, зат есімдерді жекеше және көпше турде айтады, мәтінді қайталайды. **Түсінеді:** оқушыға оқу құралының қажеттігін түсінеді. **Қолданады:** үйренген сөздерін сөйлем құрауға қолдана алады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Қайырлы таң, балалар! «Мектепке енді барамыз» әнін тыңдау. Мектепке енді барамыз, Біз оқушы боламыз. Жақсы оқып сабақты, Кілең бестік аламыз. Қандай таныс сөздер бар? Балалар өздеріне таныс сөздерді атайды: мектеп, оқушы. **Дидактикалық ойын: «Сиқырлы қоржын».**	үйрету; -қалдық материалдарды мақсатты түрде пайдалана білуді бекіту; -қағаздан цилиндр пішіндер жасау арқылы күшікті бейнелей білуге үйрету; -қағазбен көлемді пішіндер жасауда композицияға біріктіру, ойлау қабілеттерін дамыту; -күшіктің ұсақ дене бөліктерін өздігінен толықтыру, күрделі емес композицияға біріктіру; -шығармашылық қиялды дамыту, үй жануарларына қамқорлық жасай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: түрлі түстерді үйлестіру арқылы сіріңке қораптарынан әртүрлі заттар құрастыруға үйрету, қалдық материалдармен жұмыс кезінде өз қызметін жоспарлау дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** қалдық материалдармен заттар құрастыра алады; қағаздан жасалған цилиндр пішіндерден күшікті бейнелей біледі, оның дене бөліктерін құрастыруды үйренеді; **Түсінеді:** қалдық материалдарды мақсатты түрде пайдалана біледі; күшіктің ұсақ дене бөліктерін өздігінен толықтырады, қайшымен қағазды тілік етіп кеседі, ойып ала біледі, күрделі емес композицияға біріктіреді; **Қолданады:** сіріңке қораптарына қағазды қиып жапсырады, ұқыпты жұмыс

	ойыншықтарды алып, атайды: Мынау – доп. Доп – ойыншық. (Қуыршақ, мәшине, робот, ит, піл). Педагог қоржынан оқу құралдарын алып, жаңа сөздермен таныстырады. Мынау – кітап, кііі-тап. Мынау не? Мынау – кітап. Кітап – оқу құралы. Кітап не? Кітап – оқу құралы. Оқушыға кітап керек. Оқушыға кітап керек пе? Оқушыға кітап керек. Оқушы кітап оқиды. Оқушы не оқиды? Оқушы кітап оқиды. Мынау – қалам, қа-лам. Мынау не? Мынау – қалам. Қалам – оқу құралы. Қалам – не? Қалам – оқу құралы. Оқушыға қалам керек. Оқушыға қалам керек пе? Оқушыға қалам керек. Мынау – сызғыш, сыз-ғыш. Мынау не? Мынау – сызғыш. Сызғыш – оқу құралы. Сызғыш не? Сызғыш – оқу құралы. Оқушыға сызғыш керек. Оқушыға сызғыш керек пе? Оқушыға сызғыш керек. Мынау – дәптер, дәп-тер. Мынау не? Мынау – дәптер. Дәптер оқу құралы. Дәптер не? Дәптер оқу құралы. Оқушыға дәптер керек. Оқушыға дәптер керек пе? Оқушыға дәптер керек. Оқушы дәптерде жазады. Оқушы дәптерде не істейді?	орындайды, билейды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Ұйымдастыру кезеңі** Балалар көңілді музыка әуенімен шеңбер бойымен жүріп, қоянша секіріп, құстай ұшып, аюдай қорбаңдап, қасқырдай ырылдап жүреді. Музыка ауысқанда өз беттерінше жаңа әуенге ілесіп қимылдар жасайды. **Негізгі кезең** Домбырам күмбірлеп, күй шерте аламын, Бұрала би билеп, сурет те саламын, – деп, «Біз өнерпаз баламыз» атты шағын концерт ұйымдастыру. ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Мерекелік марш» (Б. Дәлденбай). Музыка әуеніне ілесіп, аяқты тізеден көтеріп нық басып, бойды тік ұстап, екі қолды кезек-кезек сермеп жүру. ***Музыка тыңдау:*** «Балдырғандар маршы» (К. Қуатбаев). Музыка тыңдап**,** сипаты туралы сұрау, әуенді тыңдап, қандай көңіл күйде болғандарын сұрау. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Балдырғандар әні» (Г. Жотаева). Балалармен әннің көңіл күйін анықтау, сипатына көңіл бөлу. Мазмұнына тоқталып, әнді үйрену. Үйренген «Біз бақытты	жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. **Дидактикалық жаттығу:** **«Тиісті белгіні көтер»** Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызыл дөңгелекті көтереді. **Түсіну деңгейі:** **Дидактикалық ойын: «Буынды қос»(доппен)** – Балалар, шеңберге тұрайық. Мен буынды айтып, бір балаға допты лақтырамын, бала допты ұстап алып, бір немесе бірнеше буынды қосып, сөзді жалғастырады. Кім дұрыс айта алмаса немесе тез буынды айтпаса, айыбын өтейді. Мысалы: (ай- на, алты-бақан, ба-қа, маймыл, жыл-қы, түйме-дақ,). Ойынды өзгертуге болады. Дидактикалық жаттығу: «Сөйлемге қажетті сөзді қос» – Мен сендерге бір сөзі жетпейтін сөйлем айтамын, ал сендер сөйлем дұрыс құрылу үшін, мағынасы бойынша келетін сөз қосуларың керек. Мысалы: Әкем балғамен шегені ... *(шегеледі*). Әжем шұлық ... (*тоқыды*). Көбелек гүлге ... (*қонды*). Бағдаршамда қызыл түс ...	Балалар кезекпен ойыншықтарды алып, атайды: Мынау – доп. Доп – ойыншық. (Қуыршақ, мәшине, робот, ит, піл). Педагог қоржынан оқу құралдарын алып, жаңа сөздермен таныстырады. Мынау – кітап, кііі-тап. Мынау не? Мынау – кітап. Кітап – оқу құралы. Кітап не? Кітап – оқу құралы. Оқушыға кітап керек. Оқушыға кітап керек пе? Оқушыға кітап керек. Оқушы кітап оқиды. Оқушы не оқиды? Оқушы кітап оқиды. Мынау – қалам, қа-лам. Мынау не? Мынау – қалам. Қалам – оқу құралы. Қалам – не? Қалам – оқу құралы. Оқушыға қалам керек. Оқушыға қалам керек пе? Оқушыға қалам керек. Мынау – сызғыш, сыз-ғыш. Мынау не? Мынау – сызғыш. Сызғыш – оқу құралы. Сызғыш не? Сызғыш – оқу құралы. Оқушыға сызғыш керек. Оқушыға сызғыш керек пе? Оқушыға сызғыш керек. Мынау – дәптер, дәп-тер. Мынау не? Мынау – дәптер. Дәптер оқу құралы. Дәптер не? Дәптер оқу құралы. Оқушыға дәптер керек. Оқушыға дәптер керек пе? Оқушыға дәптер керек.	жасауға дағдыланады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог: Ерте, ерте, ертеде ... Алыс, алыс өлкеде Ақмамық деген мысық өмір сүріпті, ол сондай аппақ, әдемі, сүйкімді болыпты, бірақ оның достары болмапты. Ақмамық бір күні терезе алдында отырып, далада ойнап жүрген өзі сияқты мысықтарды көреді де, өзіне дос іздейді. Өзіне достар іздеп көп жерлерге барады, кішкентай балалардан көмек сұрайды, сөйтіп жүріп «Көгершін» деген балабақшаға барады, бірақ олар оған көмектесе алмады. –Балалар, Ақмамық енді сендерден көмек сұрап бүгін бізге келіпті. Қалай, балалар, Ақмамыққа көмектесеміз бе? Үй күзетіп қалады, Кейде мал да бағады. Ызасы келсе қабады Шешуін кім табады? (Ит) Педагог ит туралы әңгіме айтуды ұсынады: Ит – адамның досы. Ит үйді күзетеді. Иттің баласы күшік. Педагог балаларға ит пен күшікті қағаздан жасауды ұсынады. **Түсіну деңгейі:** Педагог бірнеше үлгілерді көрсетіп, талдау жасайды: сіріңкенің бос қорабын аша отырып, оны түрлі түсті қағазбен (түсін бала өзі таңдайды) айналдыра желімдейді; төменгі бөлігі – денесі, жоғарғы бөлігі – басы;

	Оқушы дәптерде жазады. Мынау – қарындаш. Мынау не? Мынау – қарындаш. Қарындаш – оқу құралы. Қарындаш не? Қарындаш – оқу құралы. Оқушыға қарындаш керек. Оқушыға қарындаш керек пе? Оқушыға қарындаш керек. Кітап, қалам, дәптер, сызғыш, қарындаш – оқу құралдары. Сөздерді, сөйлемдерді жеке-жеке айтып жаттығады. **Түсіну деңгейі: Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады).** І-і-і-і – кітап, кітап. Қ -қ-қ-қ – қалам, қалам. Ә-ә-ә-ә- дәптер, дәптер. Сөздерді бекіту үшін, **«Қайтала, көрсет» ойынын жүргізеді.** Оқу құралдары жекеше, көпше айтылады. Сөздерді қайталап, үстелден алып көрсетеді. кітап – кітаптар қалам – қаламдар сызғыш – сызғыштар дәптер – дәптерлер Педагог шағын мәтін құрайды. *Мен мектепке барамын. Мектепке кітаптар, дәптерлер, қалам апарамын. Мен жақсы оқушы боламын.* Балалар мәтінді қайталайды. **Қолдану деңгейі:** Жаңылтпашты қайталау. Сыныпта ақ бор бар, Көк бор бар, Көп бор бар. Балалар жаңылтпашты жай, жылдам, қатты және ақырын қайталайды.	баламыз» әнін (Ә. Қонысбеков) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** «Еркебұлан» («Билеп үйренейік» жинағынан). Балаларға бидің қимылдарын көрсету, өз беттерінше жасатып үйрету, әуенге қосылып 1-2 қимылдарын үйрену. **Қолдану деңгейі: *Ойындар, хороводтар:*** «Соқыртеке» (Е. Хасанғалиев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, шеңбер жасап тұрады, 3-4 бала шеңбердің сырт жағында тұрады. Ортада – «соқыртеке». Балалар шеңбермен айналып жүріп, әннің 1-шумағын айтады. 2-шумақты «соқыртеке» айтады. 2-шумақ басталғанда балалар бекіткен қолдарын жоғары көтереді, ал сыртта тұрған балалар ішке еніп, «соқыртекеге» ұсталып қалмас үшін жан-жаққа жүгіреді. "Соқыртеке" біреуді ұстап алуға тырысады. Егер ұстап алса, әннің 4-шумағын айтады, ойын қайталанғанда ұсталған бала "соқыртеке" болады. Егер де ұстай алмаса, әннің 2-шумағын айтып, қайтадан"соқыртеке" болып қалады. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Атқа мініп шабамыз» (В. Агафонников). Алдымен балаларға әуенді ойнап, қандай музыкаға ұқсайтындарын сұрау.	(*жанды*). Құрылысшы кірпіш ... (*қалады*). Дәрігер науқасты ... (*емдеді*). Атам газет ... (*оқыды*). Балалар далада ... (*ойнады*). Әпкем ыдысты ... (*жуды*). Ағай күй ... (*тартты*). **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық ойын: «Сөйлемді толықтыр»** ***Мақсаты****:* Сурет бойынша сөйлемдерді құрауға, жай сөйлемдерді толықтыруға үйрету. ***Көрнекілігі****:* «Аулада» тақырыбындағы мазмұнды сурет. ***Мазмұны****: п*едагог балаларға суретті көрсетіп, жай сөйлемді құрап айтады, мысалы: *Әсем ойнап жүр.* Балалар сөйлемді қайталап, бір-екі сөзді қосып айтады, мысалы: *Әсем аулада ойнап жүр.* Келесі бала тағы бір-екі сөзді қосады. *Әсем аулада досымен ойнап жүр.* **Дидактикалық ойын: «Көп-аз»** -Мен сендерге сөзді көпше түрінде айтамын да допты лақтырамын, допты қағып алған бала сол сөздің жекеше түрін айтады да допты кері лақтырады. Мысалы: *балықтар – балық, керіктер – керік, алмалар – алма, гүлдер – гүл, ағаштар – ағаш, қоңыздар – қоңыз, ұлулар – ұлу, орындықтар – орындық, тарақтар – тарақ, кеселер – кесе,*	Оқушы дәптерде жазады. Оқушы дәптерде не істейді? Оқушы дәптерде жазады. Мынау – қарындаш. Мынау не? Мынау – қарындаш. Қарындаш – оқу құралы. Қарындаш не? Қарындаш – оқу құралы. Оқушыға қарындаш керек. Оқушыға қарындаш керек пе? Оқушыға қарындаш керек. Кітап, қалам, дәптер, сызғыш, қарындаш – оқу құралдары. Сөздерді, сөйлемдерді жеке-жеке айтып жаттығады. **Түсіну деңгейі:** **Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады).** І-і-і-і – кітап, кітап. Қ -қ-қ-қ – қалам, қалам. Ә-ә-ә-ә- дәптер, дәптер. Сөздерді бекіту үшін, **«Қайтала, көрсет» ойынын жүргізеді.** Оқу құралдары жекеше, көпше айтылады. Сөздерді қайталап, үстелден алып көрсетеді. кітап – кітаптар қалам – қаламдар сызғыш – сызғыштар дәптер – дәптерлер Педагог шағын мәтін құрайды. *Мен мектепке барамын. Мектепке кітаптар, дәптерлер, қалам апарамын. Мен жақсы оқушы боламын.* Балалар мәтінді қайталайды. **Қолдану деңгейі:** Жаңылтпашты қайталау. Сыныпта ақ бор бар,	құлағы, көздері мен құйрығын басқа қағаздардан қиып алып жапсырады. **Қолдану деңгейі:** Педагог күшіктің бейнесін үлгі бойынша талдау жасайды: үлкен жолақ қағаздан күшіктің дене бөлігін, кіші жолақ қағаздан басын, одан кіші жолақтардан аяқтары мен тұмсығының жасалу ретін түсіндіреді; жолақты орап, желімдеу жолдары көрсетіледі; цилиндр пішіндерді бір-біріне қалай желімдеудің жолдары түсіндіріледі; құйрығы мен құлағын, көзін,тілін түрлі түсті қағаздан қиып жапсыруға болатынын айтады. **Сергіту сәті:** Көлбең- көлбең, көлеңкем, Көлбеңдеген көлеңкем. Мысығым қалай жүреді, Кім көрсете біледі? Көлбең- көлбең, көлеңкем, Көлбеңдеген көлеңкем. Мысығым былай жүреді. Көлбең- көлбең, көлеңкем, Көлбеңдеген көлеңкем. Күшігім қалай жүреді Кім көрсете біледі? Көлбең- көлбең, көлеңкем, Көлбеңдеген көлеңкем. Күшігім былай жүреді. **«Мысық пен күшік» туралы ән айтамыз.** Ала мысық паңданады мяу, мяу, мяу, Әлденеге қамданады мяу, мяу, мяу, Ала мысық айналы жан - жағына қарады мяу, мяу, мяу, Айналаны қорғаштап ав, ав, ав, Ұзын тілі салпақтап ав, ав,

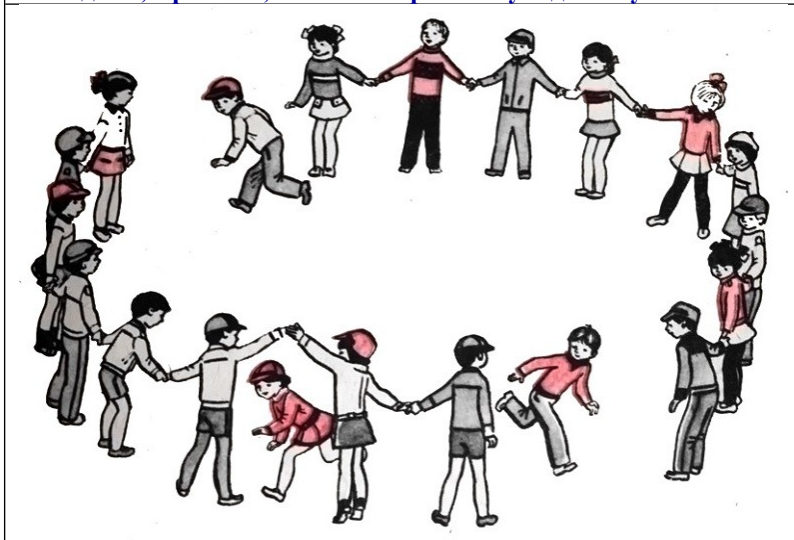
	Дидактикалық ойын: «**Сөйлемді аяқта».** Берілген сөздерге жалғастырып, сөйлем құрау. Оқушы дәптерде жазады. Оқушы ... (дәптерде жазады). Кітапты оқиды. Кітапты ... Қарындашпен сызады. Қарындашпен ... Сергіту сәті: Бір, екі, үш Аяққа түсті күш. Төрт, бес, алты Күшіміз артты. Жеті, сегіз Білім, еңбек егіз. Тоғыз, он Құстай ұш та қон.	Балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар аспапта ойнағанда ырғақты ұстап отырып, әуенге ілесе ұрмалы аспаптарымен ойнайды.	*қасықтар – қасық, қозылар – қозы, лақтар – лақ, тайлар – тай, құстар – құс, көбелектер – көбелек, мысықтар – мысық, үйлер – үй, достар – дос, көліктер – көлік, кітаптар – кітап, қаламдар – қалам, үстелдер – үстел, саусақтар – саусақ* т.б. **Дәптермен жұмыс** Суреттегі ойын түрлерін ата. Сөздерді буынға бөл. Ойын атауларын қатыстырып, сөйлем құра, сызбасын сыз. («Мысық-тышқан», әткеншек, асық, батпырауық, сырғанақ, доп). Суреттерді ата. «П» дыбысының орнын анықта. Сөздің басында болса – бірінші бөлікті, ортасында болса – екінші бөлікті, соңында болса – үшінші бөлікті көк түспен боя. **Сергіту сәті :** **Мысық** Басты иіп алға созыл керіліп, Жиналамыз артқа қайта шегініп. Тағы созыл алға қара қиылып, Бүкірейтіп көтер арқаны жиырып. **Саусақ жаттығуы:** Кіп-кішкентай саусақтар Шаршамайды, тынбайды. Себебі бұл саусақтар Жаттығулар жасайды. Түрлі-түрлі сызықтар, Дәптерлерге жазады. Еңбексүйгіш саусақтар, Бәрінен де озады.	Көк бор бар, Көп бор бар. Балалар жаңылтпашты жай, жылдам, қатты және ақырын қайталайды. Дидактикалық ойын: «**Сөйлемді аяқта».** Берілген сөздерге жалғастырып, сөйлем құрау. Оқушы дәптерде жазады. Оқушы ... (дәптерде жазады). Кітапты оқиды. Кітапты ... Қарындашпен сызады. Қарындашпен ... Сергіту сәті: Бір, екі, үш Аяққа түсті күш. Төрт, бес, алты Күшіміз артты. Жеті, сегіз Білім, еңбек егіз. Тоғыз, он Құстай ұш та қон.	ав, Қос құлағы салбырап Достық жайлы ән шырқайды ав, ав, ав, мяу, мяу мяу. Балалар жұмыстарын жалғастырады. .
3 үзіліс					

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Аз қимылды ойын: «Құтқар!»

Басты міндеттері: Нақты қимыл-қозғалыс жасай білу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру, анализатор орталықтарын белсендіруге мүмкіндік жасау. Ептілік, төзімділік, күштілік, өзбетімен әрекет етуін дамыту.

Аз қимылды ойын:«Құтқар!»

Ойын міндеттері: Нақты қимыл-қозғалыс жасай білу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру, анализатор орталықтарын белсендіруге мүмкіндік жасау. Ептілік, төзімділік, күштілік, өзбетімен әрекет етуін дамыту.

Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру.

Әдістемелік нұсқау:

Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып, ортаға қарап тұрады. Ойын алдында таңдалған екі ойыншы шеңберден шығып, жүгіреді: біреуі қашады, екіншісі қуады. Қашып бара жатқан бала шеңберде тұрған басқа ойыншылардың арқасына тығылып, «Құтқар!» деп айтып құтыла алады. Құтқарушы ойыншы шеңберден шығып қашады, ал құтқарылған бала оның орнына тұрады. Егер ойыншы басқа орынға тұрып үлгермесе, оны ұстап алады. Ойын жалғасқан кезде балалардың басқа жұбы таңдалады.

Ойынның педагогикалық маңызы.

олар ортада кездескенде бір-бірінің қолын алып, реферанс (қимылмен ілтипат) жасау керек, бір-біріне күліп қарап: "Қайырлы таң, қайырлы күн, қайырлы кеш" деп сәлемдеседі де, бос орынға қайтадан жүгіреді. Осылай ойын жалғаса береді. Ескерту: Жүргізуші барлық балалар "Қаз" рөлінде ойнап шығуын қадағалап тұрады. Сәлемдесу және реферанс нақты көтеріңкі дауыс ырғағымен орындалу қажет.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты:

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Ойын ойнап өсеміз **ҰІӘ міндеттері:** -тік нысынаға заттарды лақтырып,тура ортасына тигізе білуге жаттықтыру. Тепе-теңдікті сақтай білуге тәрбиелеу. **Дағды:** Допты қатарда тұрып, басынан асырып, алысқа лақтыруға үйрету; лақтыру күштілігін арттыру; жүгірудің түрлерін техникалық дұрыс орындауға үйретудің қарапайым дағдыларын игеру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жүгіріп келген соң тыныс алуды қалыпқа келтіру, тік нысанаға доп лақтыру,	**4. Көркем әдебиет** **Міндеттері:** Ертегіні баяндауда сюжеттік бірізділікті сақтау, қисынды мазмұнының жүйесін сақтай отырып айтып беруге үйрету. Ертегіні әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді қолдану, еңбек дағдыларын дамыту. Ертегі арқылы балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Жасайды:** ертегінің мазмұны бойынша сұрақтарға жауап	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:**Аңшылар **ҰІӘ міндеттері:** -гимнастикалық қабырғаға өрмелей білу жаттығуларын жалғастыру.Баумен жүру ережелерін тиянақты орындай білуге тәрбиелеу. **Дағды:** Көзмөлшерлеуін арттырып, ептілікке, ыңғайсыз (шулы) ортада зейінін шоғырландыра білуге жаттықтыру дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** құрсаулармен жалпы дамыту жаттығулары мен жалпақтабанның алдын алу жаттығуларын	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Ән салып, би билейміз. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерліліктің элементтерімен байланыстыру; -қолмен әннің бағытын көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырату; -ән арқылы балаларды адамгершілікке,инабаттылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Музыкалық мәнерлілік құралдары мен сипатын егжей-тегжейлі	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Өрмелеп үйренеміз **ҰІӘ міндеттері:** -себетке доп лақтыру жаттығуларын жасай білу; -жүру, жүгіру жаттығуларын дұрыс орындай білуді нақтылау. **Дағды:** Гимнастикалық қабырғаға қиғаштап өрмелеп, сатыдан-сатыға әртүрлі аттап, қол мен аяқ қимылдарын үйлестіріп, сатыдан дұрыс ұстанып өрмелеу дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** кинезиологиялық гимнастика, алшақ аттап

	психоэмоционалдық күйзелістен шығару жаттығуларын орындау. **Түсінеді:** «аңшылық» – адам әрекетінің ең ежелгі түрінің бірі, таза ауадағы қимыл- қозғалыстың пайдасы, ежелгі аңшылықтың құралдары, аяқты санынан 90°-қа көтеру, рөлдік ойындардағы әрекеттерін үйлестіру, таяқшаларға негұрлым жақын, бірақ басып кетпей жүру. **Қолданады:** таяқпен орындалатын жаттығу дағдылары, заттардың арасымен жүгіруді, сенсорномоторлық координация, дамыған көзмөлшері мен қимылдық қасиеттерін, әртүрлі жүрістегі тепе-теңдік сақтауды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Қолға арналған жаттығуларды орындап, жүріп келе жатып белгі бойынша тоқтау; белгі бойынша жүгіру бағытын өзгерту. Қозғалыс жаттығуы: «Аңшылар із кеседі» – еңбектеуді жүру және жүгірумен кезектестіру. Із кесуші аңшылардың қимылдарын орындайды. Қырда жүгіріп, тыныс алуын қалыпқа келтіреді. Әртүрлі қимылдарды кезектестіріп жасайды, педагогтің айтқандарын бұлжытпай орындап, бірқалыпты дем алуға тырысады. Қысқа найзаларын (таяқшаларды) алып, таяқшалармен	беред, ертегінің ерекшеліктеріне көңіл бөледі; **Түсінеді:** ертегінің мазмұнын түсінеді; Балаларға ертегіні толық оқып, мазмұнын түсіндіру. Суретте қай ертегі бейнеленген? Оқылған ертегі мазмұны бойынша көмекші сұрақтар қоя отырып, 3-4 балаға ертегінің мазмұнын айтқызып қайталау. Үйшік ертегісін кейіпкерлендіру	орындау; гимнастикалық қабырғаға әртүрлі өрмеу, «Отбасы» тренингін. **Түсінеді:** адам үшін ең маңыздысы – отбасымен бірге болу, жүгіргенде бірқалыпты тыныс алу мен қозғалыс жылдамдығын сақтау. Секіртпе қозғалыс амплитудасының ең жоғарғы нүктесіне келген сәтте оның орта тұсының астынан шапшаң жүгіріп өту. **Қолданады:** *логикалық-абстрактылы ойлау дағдыларын*, баяу жүгіруді, бұралыңқы қойылған баудың үстімен жүруді,арақашықтық-тарын сақтай білуді, тепе-теңдік сақтай білуді, кеңістік пен қозғалысты бағдарлауды. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Саусаққа арналған гимнастика** «Бұл – атам, бұл – апам, Бұл – әкем, бұл – анам, Бұл – бөпем менің, көркем. (Сол қолымен оң қолының әр саусағын ұстау, сосын керісінше орындайды). Міне менің отбасым (сол қолмен оң қолдың жұдырығын құшу және керісінше орындау). Балаларға топтары да үлкен отбасы екенін айтып, еске салу. Бір-бірден тізбекке сап құру. **2 минут баяу жүгіру.** Аяқты өкшеден бастап, аяқ басына қарай басады.	ажырата білу дағдыларын игеру. **Репертуар: Музыка тыңдау:**«Балдырғандар маршы» (К. Қуатбаев) **Ән айту:**«Балдырғандар әні» (Г. Жотаева) «Біз бақытты баламыз» (Ә. Қонысбеков) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Мерекелік марш» (Б. Дәлденбай) **Билер:** «Еркебұлан» («Билеп үйренейік» жинағынан) **Ойындар, хороводтар:** «Соқыртеке» (Е. Хасанғалиев) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Атқа мініп шабамыз» (В.Агафонников) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ән орындайды, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажыратады. **Түсінеді:** музыкалық аспаптарды дыбыстарынан ажырату түсінеді. **Қолданады:** музыкаға сәйкес қимылдар орындайды, билейды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Ұйымдастыру кезеңі** Балалар көңілді музыка әуенімен шеңбер бойымен жүріп, қоянша секіріп, құстай ұшып, аюдай қорбаңдап, қасқырдай ырылдап жүреді. Музыка ауысқанда өз беттерінше жаңа әуенге ілесіп қимылдар жасайды. **Негізгі кезең** Домбырам күмбірлеп, күй	жүгіру, допты себетке лақтыру, остеопатиялық жаттығулар. **Түсінеді:** бір орында тұрып екі қолмен кеудеден апарып, себетке доп лақтыру, қауіпсіздік ережелерін сақтау, аяқты сүйеп қойып, баспалдақтармен көлбеу қиғаш түсу. **Қолданады:** әртүрлі жүктемеде тиімді де бірқалыпты тыныс алу дағдылары; топтарға бөлініп негізгі жаттығуларды орындау, аяқты сүйеп қойып, баспалдақтармен көлбеу қиғаш түсу, кеңістікті бағдарлау дағдылары. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **«Суреттіқұрастыр»ойын жаттығуы.**Бөліктерге бөлінген суреттерді қайта құрастырады. Берілген тапсырманы талдайды. Қимыл-қозғалыс жоспарын жасайды. Өздері білетін жаттығулармен салыстырады. **Негізгі кезең** Бір-бірден тізбекпен қолдарының қозғалысын өзгертіп, өкшеден аяқ басына қарай сырғыта басып жүреді. Түзету жаттығуларын орындай отырып, тізбекпен жүреді. Қолдарын еркін ұстап, шапшаң жүруге тырысады. Сызықтан-сызыққа дейін алшақ аттап жүгіру (6 сызық). Тыныс алуын қалыпқа келтіру. Алшақ аттап жүгіреді. Аяқпен екпіндеп итерілуге

	орындалатын түзету жаттығуларын орындайды. Аяқ ұшымен жүруді, қолға таяқшаларды әртүрлі етіп ұстап, өкшемен жүруді түзету жаттығулары. Үш-үштен тізбектерге сапқа тұру. Түсіну деңгейі: Ойын түрінде жалпы дамыту жаттығуларын орындау. Ойын түрінде екі топпен жаттығу: **«Қай аңшы мықты екен?»** (3 рет). Аяқты санын жоғары, 90°-қа көтеріп, тепе-теңдік сақтай отырып, жерге қатар-қатар қойылған таяқшалардан аттап жүру**.** Жерден 40 см көтеріліп, қатар-қатар қойылған таяқшалардан жүгіріп өту. Аяқты санынан жоғары, 90°-қа көтеріп, тепе-теңдік сақтай отырып, жерге қатар-қатар қойылған таяқшалардан аттап жүреді**.** **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Аңшылар мен үйректер».** (4 рет) Ойыншылар «аңшылар» мен «үйректерге» бөлінеді. Алаңқайда «Ұзынкөл» жасалады (сызық сызылады). «Аңшылар » көл сыртына (сызықтың сыртына), ал «үйректер» сызықтардың ортасына тұрады. Мұғалімнің белгісі бойынша «аңшылар» доппен «үйректерді» атып алуға тырысады. «Оқ тиген» үйректер ойыннан шығады. Барлық үйректер ұсталған соң, топтар орын ауыстырып, ойынды жалғастырады.		Қолдарын иықтан бастап бос ұстайды. Тыныс алуды қалыпқа келтіру. Баяу жылдамдықпен бірқалыпты жүгіреді. Дұрыс тыныс алуын қадағалайды. **Түсіну деңгейі: Айналдырмалы құрсаулармен жалпы дамыту жаттығуларын орындау (№2).** Бұл жаттығулар жалпақтабанның алдын алады. Педагогтің айтқанын бұлжытпай орындауға тырысады. Еңкейгенде аяғын бүкпей, кідіріспен тыныс алады. Құрсаудың үстімен әртүрлі жүрістер орындайды: өкшесін еденге, аяғының басын құрсауға басып, аяғының басын еденге, өкшесін құрсауға басып жүреді. Негізгі қимылдарды орындау: **Әртүрлі тәсілдермен гимнастикалық қабырғаға өрмелеу –** кезекпен аттап өрмелеу, сатылардан дұрыс ұстану, қауіпсіздік ережелері. (3 рет) Баспалдаққа шығуды орындайды. Дұрыс ұстану үшін төрт саусақты сатының үстінен келтіріп, бас бармаған астынан келтіріп ұстайды. Бір сарынды қозғалып, өз қимылын басқаруға тырысады. **Қолдану деңгейі:** **Тепе-теңдік сақтау.** (4 рет) Еденге бұралыңқы тасталған баудың үстімен	шерте аламын, Бұрала би билеп, сурет те саламын, – деп, «Біз өнерпаз баламыз» атты шағын концерт ұйымдастыру. ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Мерекелік марш» (Б. Дәлденбай). Музыка әуеніне ілесіп, аяқты тізеден көтеріп нық басып, бойды тік ұстап, екі қолды кезек-кезек сермеп жүру. ***Музыка тыңдау:*** «Балдырғандар маршы» (К. Қуатбаев). Музыка тыңдап**,** сипаты туралы сұрау, әуенді тыңдап, қандай көңіл күйде болғандарын сұрау. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі: *Ән айту:*** «Балдырғандар әні» (Г. Жотаева). Балалармен әннің көңіл күйін анықтау, сипатына көңіл бөлу. Мазмұнына тоқталып, әнді үйрену. Үйренген «Біз бақытты баламыз» әнін (Ә. Қонысбеков) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** «Еркебұлан» («Билеп үйренейік» жинағынан). Балаларға бидің қимылдарын көрсету, өз беттерінше жасатып үйрету, әуенге қосылып 1-2 қимылдарын үйрену. **Қолдану деңгейі:** ***Ойындар, хороводтар:***	тырысады. Қолдарын уақытында сермеп көмектеседі. Үш-үштен қайта сап құру. **Түсіну деңгейі:** Кинезиологиялық гимнастика **Құлақ қалқанын уқалау.** Құлақтарды уқалаймыз, Сипалаймыз, мыжғылаймыз... Алдымен құлақтарының сырғалығын, құлағын толық уқалайды. **Басын шайқау.** Басымызды шайқаймыз, Шайқалмаймыз, байқаймыз! Иықтарын жазып, көздерін жұмып, бастарын төмен қаратып салбыратады. Терең демалып, бастарын екі жаққа баяу қозғалтады. **Бас изеу.** Бас изейміз, жақсылықты қостаймыз, Мамандықты қасымызға қоспаймыз! Бастарын баяу бір жақ иығына қарай апарып, алдыға-артқа қозғалтып, изей бастайды. Екі иығына кезек-кезек апарып, изейді. Еркін тыныс алады. **Мойын-иек.** Басты төмен түсіріп, Айналдырып шайқаймыз! Иектерін мүмкіндігінше төмен түсіреді. Иықтарын босатады. Көздерін бақырайтып, иықтарын көтеріп, бастарын екі жаққа кезек- кезек қисайтып қозғалтады. **«Баспана».** Бірлесіп үй саламыз, Тату-тәтті баламыз! Саусақ бастарын түзулеп, біріктіріп тұрады. Оң

	Қолдану деңгейі: « Мерген». Психологиялық күйзелісті тарқату жаттығуларын жасайды. Тістенеді. Қатты қысымды сезініп, қайта босаңсиды. 2-3 рет қайталау. Аузын ашып тұрады. 3–5 сек. Сосын қайта босаңсиды. 2-3 рет қайталау. Басын солға иіп, оң жақ мойын бұлшық еттерін қатайту. Қайта босаңсып, бастапқы қалыпқа келу. Ішті ішке тартып, бұлшық етті қатайту. 5–10 сек ұстап тұрып, қайта босату. Аяқты жерден аздап қана көтеріп, 5–10 сек ұстап тұрып, қайта түсіріп, босату.		қолдарын екі жаққа созып, артпен жүреді. Тепе-теңдік сақтап, арқасын тік ұстауға тырысады. Тепе-теңдік сақтау жаттығуларын орындайды. Жаттығулар кешенін толық орындап біткенше тепе-теңдік сақтап, арқасын тік ұстап, басын төмен түсірмеуге, қолдарын екі жаққа созып, баудың үстімен әдемі болып, бірқалыпты жүріп өтуге тырысады. **Ойын жаттығуы: «Іліп кетпе!» –** айналып тұрған секіртпеден секіріп өту. Ойынға белсене қатысады. Секіртпе қозғалыс амплитудасының ең жоғарғы нүктесіне келген сәтте оның орта тұсының астынан шапшаң жүгіріп өтіп үлгеруге тырысады. (2рет) «Отбасы» Шеңберге алақандарын түйістіріп дөңгелене тұра қалып, жаттығуларды ырғақты орындайды. «Отбасы» «Бір-бірімізбен қолұстасып тұрып, бір бүтін екенімізді, бір отбасы екенімізді сезінейік! Бәріміз бірге демімізді ішке тартып, қайта шығарамыз (3 рет). Өте жақсы. Жүрегіміздің соғысын тыңдайық...» «Дүк» – ілгері қадам аттау, «дүк» – артқа қадам аттау (3 рет)	«Соқыртеке» (Е. Хасанғалиев). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар бір-бірінің қолынан ұстап, шеңбер жасап тұрады, 3-4 бала шеңбердің сырт жағында тұрады. Ортада – «соқыртеке». Балалар шеңбермен айналып жүріп, әннің 1-шумағын айтады. 2-шумақты «соқыртеке» айтады. 2-шумақ басталғанда балалар бекіткен қолдарын жоғары көтереді, ал сыртта тұрған балалар ішке еніп, «соқыртекеге» ұсталып қалмас үшін жан-жаққа жүгіреді. "Соқыртеке" біреуді ұстап алуға тырысады. Егер ұстап алса, әннің 4-шумағын айтады, ойын қайталанғанда ұсталған бала "соқыртеке" болады. Егер де ұстай алмаса, әннің 2-шумағын айтып, қайтадан"соқыртеке" болып қалады. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Атқа мініп шабамыз» (В. Агафонников). Алдымен балаларға әуенді ойнап, қандай музыкаға ұқсайтындарын сұрау. Балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар аспапта ойнағанда ырғақты ұстап отырып, әуенге ілесе ұрмалы аспаптарымен ойнайды.	қолдың саусақтарымен сол қолдың саусақ бастарын қатты басада. Әр жұп саусақтарға осындай қимылдарды орындауға жаттығу. **«Алақан».** Алақанды қысамыз, Күшті болсын қолымыз! Оң қолдың саусақтарымен сол қол алақанын қатты қысады. Сол қолы қарсы итеріп, қарсыласады. Жаттығуды екі қолмен кезек орындайды. **Қолдану деңгейі:** **Себетке доп лақтыру.** (3 рет) Допты кеуде тұсында ұстап тұрып, ілгері-төменге қарай доға жасай отырып түсіріп, қолын қайта жоғары көтеріп түзеп, қолдарының басы мен саусақтарын аша отырып, допты екпінмен себетке бағыттап лақтырады. Баскетбол алқанынан 2,5 метр қашықтықта тізбектерге тұрады. Бастапқы қалыпқа дұрыс тұрады. Аяқтарын иық еніндей қашықтыққа қойып, бір аяғын жарты қадам ілгері орналастырады. Салмақты екі аяққа бірдей бөліп, денені алға бұрады. Қолдарын шынтақтан бүгіп, денеге жанай таяу ұстайды. Допты бір орында тұрып, себетке екі қолмен кеудеден итеріп лақтырады. **Остеопатиялық жаттығулар** Бастапқы қалып: аяқтарын иық еніндей қойып тұру. Оң қолды алдына созып, аздап бүгеді. Сол қолды оң

					қолдың шынтағына қойып, ақырын басады, оң қолдың шынтақ буынын мүмкіндігінше сол иыққа жақындатады. 10–15 секунд қайталап орындайды. Бастапқы қалып: аяқтарын иықтың мөлшеріне қойып тұру, қолдарын артына түйістіріп ұстап, ақырындап жоғары көтеру. Қолдарын шынтақта бүкпей, 10–15 секунд орындайды. Бастапқы қалып: аяқтарын иық еніндей ашып қойып тұру, қолдарын жоғары көтеріп, оң қолын шынтақтан бүгіп, қол басын мойынның артына қойып, сол қолмен оң қолдың шынтағынан ұстап, солға қарай бірнеше рет тарту. Сосын қолдарын ауыстырып, жаттығуды жалғастырады.
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!	**Сәуір** **Серуен кешені № 11** **Бақбақ гүлін бақылау** **Міндеттері:** - бақбақ гүлі туралы білімдерін тиянақтау (гүлдеудің алғашқы кезеңіне көңіл аудару); — табиғатты қорғау және сақтауға деген ынталары мен іскерліктерін қалыптастыру; — емдік өсімдіктер туралы білімдерін тиянақтау. **Бақылау барысы** **Көркем сөз.** Аппақ, аппақ бақбақтар, Үлбіреген бақбақтар, Құдды киіз ақ үйлер.	**Сәуір** **Серуен кешені № 12** **Жәндіктерді бақылау** **Міндеттері:** «Жәндіктер» сөзінің мағынасы туралы түсініктерін тиянақтау; — Оларды тіршілік ету ерекшеліктеріне қарай салыстыра білуге үйрету. **Бақылау барысы** **Тәрбиеші жұмбақтар жасырады:** -Гүлдің нәрін жинайды, Адамға бал сыйлайды. Еңбекқорды аялайды, Еріншекті аямайды. Бұл не? (ара) -Қанды сорып сүліктей, Ызыңдап кеп шағады.	**Сәуір** **Серуен кешені № 13** **Ауа-райын бақылау** **Міндеттері:**Көктем мезгілінің аяғына қарай өлі табиғаттағы болатын құбылыстар туралы түсініктерін қалыптастыруды жалғастыру. **Бақылау барысы** **Көркем сөз.** А.Меңдібай Мамыр айы келгенде, Дала гүлге толады. Жайнап барлық атырап, Қызық-думан болады. Бақшамызда біз еккен, Гүл шоқтары гүлдейді. Жапырақтар сыбдырлап, «Қандай көркем, көр»-	**Сәуір** **Серуен кешені № 14** **Гүлзарды бақылау** **Міндеттері:** — Көктемгі гүлзар туралы түсініктерін кеңейту; — Өсімдіктерді күту, суғару іскерліктерін тиянақтау; — Табиғатты сүюге, әсемдігін сезінуге тәрбиелеу. **Бақылау барысы** Тәрбиеші сұрақтар қойып, әңгімелесу жүргізеді ♦ Қандай үй гүлдерін білесіңдер? ♦ Қандай дала гүлдерін білесіңдер?	**Сәуір** **Серуен кешені № 15** **Велосипедті бақылау** **Міндеттері**: велосипедтің қажеттілігі туралы білімдерін тиянақтау. **Бақылау барысы** Балаларға жұмбақ жасыру Бірде екі дөңгелекті, Бірде үш дөңгелекті. Қажет кезде онымен, Қызыққа да батасың, Артып алып сөмкеңді, Серуендеп те қайтасың. (велосипед) Балаларға сұрақтар. ♦ Балалар, велосипедтер қандай болады? (балаларға және үлкендерге арналған) ♦ Олардың қандай

	Парашюттен аумайды. Төнеді кеп жан-жақтан, Сәл-пәл самал жел соқса, Тамашалап сәбилер. Ақ ұлпалар заулайды. Кәдімгі бақбақ көктемнің тұңғышы. Халық оны «Жер күні», «денсаулық эликсирі» деп атайды. Бақбақ көп жылдық шөптес өсімдік. Олар көбінесе үлкен жүргінші жол бойында, егістікте, шабындықта, жаңа тыңая бастаған жерлерде өседі. Бақбақтың гүлді сабақтары жапырақсыз, ең ұшында бір ірі гүл табақшасы болады. Бақбақ басын күн қызуына қарай бұрады. Күн батқан кезде гүл жапырақтары жабылып қалады, ал, таңертең күн сәулесімен бірге ашылады. Бақбақ-тың гүл оралғысы екі қабат. Сәуір айынан қыр-күйек айына дейін гүлдейді. Гүл жарып болған кезде гүлдері ұлпа үлпілдек «парашюттерге» ай-налады. Бақбақтың барлық бөлігі, әсіресе сабағы сүт сымаққа бай. Бақбақ дәрілік өсімдік. Дәрі жасау үшін бақбақтың тамырын, гүлін, жапырағын пайдаланады. Бақбақтан жасалған дәрілер тәбетті ашуға, ас қорытуға, қан қысымын түсіруге, қатты ісіктерді басуға, ыстықты түсіруге тағы басқа көптеген ауруларды емдеуге пайдаланады. Бақбақты ең қажет дәрілік өсімдік ретінде сақтап, қорғау керек. Балаларға сұрақтар. ♦ Бақбақ гүлінің түрі	Бұл қандай бүлік дой? (маса) -Ызыңдап ән салып, Жұп-жұқа қанаты. Тәттіге тамсанып, Қоқысқа қонады. Бұл не? (шыбын) -Құжынаған жұмыскер, Бірлескенде тым іскер. (құмырсқа) -Тор тоқуға шебер-ақ, Бірақ киім тікпейді. Өнері де өнер-ақ, Бірақ ісі бітпейді. (өрмекші) **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦ Жұмбақ жауаптарының шешуінде айтылғандарды бір сөзбен нелер деп атаймыз? (жәндіктер) ♦Тағы қандай жәндіктерді білесіңдер? (көбелек, құрт т.б) ♦ Қандай жәндік гүлдерді тозаңдандырады? (аралар) ♦ Көктемде жәндіктер өмірінде қандай өзгерістер болады? (көктемде жұмыртқалардан личинкалар өсіп шығады) ♦ Жәндіктер қайда тіршілік етеді? (бақтарда, ағаштарда, су тоғандарда т.б.) ♦ Қандай жәндіктердің пайдасы бар? (ара, жібек құрты, құмырсқа). ♦ Қандай пайдалы жәндік орман, тоғайларды зиянды жәндіктерден қорғайды? (құмырсқа) ♦ Масаларды неге зиянды жәндік деп атайды? (олар әртүрлі ауруларды тасиды) ♦ **Зерттеу жұмысы** Қанқызын тауып, оның атын атау. Құмырсқалар «соқпағын»	дейді. Тәрбиеші аулаға ерте көктем көрнісі бейнеленген сурет алып шығып, балалармен әңгіме өткізеді. ♦ Балалар, қараңдаршы, мына суретте жылдың қай мезгілі суреттелген? (көктем). ♦ Ал, сендер суреттен не көріп тұрсыңдар? (қар еріп жатыр,жер су болып жатыр, балалар құстарға ұя жасап жатыр) ♦ Қар неліктен ериді, адамдар неліктен жеңіл киінеді? (күн жылығандықтан) ♦ Ал, көктемнің бұл мезгілін қалай атаймыз? (ерте көктем) ♦ Ерте көктем мен қазіргі мамыр айындағы табиғат көнісінде, ауа-райында өзгешелік бар ма? Қандай? (балалар жауабы тыңдалады) ♦ Қазір аспан көрнісі қандай? (ашық көк) ♦ Ағаштар бейнесі қандай болды? (барлық ағаштар жапырағы жайқалып, жап-жасыл болып тұр). ♦ Қыста қар жауған кезде ауа температурасы қандай еді? ♦ Жаңбыр қандай температурада жауады? ♦ Көктемнің соңғы айында табиғатта қандай өзгерістер болды?(күн шуағы молайды, гүлдер шықты, шөптер өсті, ағаштар жасыл жапыраққа малынды). **Еңбек**	♦ Олардың қандай айырмашылығы бар? ♦ Сендерге қандай гүлдер ұнайды? Неге? ♦ Сендердің үйлеріңде гүл бар ма? Қандай? ♦ Оларды қалай күтесіңдер? ♦ Гүлді отырғызбас бұрын не істеу керек? ♦ Біздің гүлзарға отырғызуға арнап топта өсіріп жатырған гүлдеріміз қалай аталады? ♦ Гүлдер жақсы өсіп, гүлдеуі үшін не істеуіміз керек? ♦ Осы кезде бізге гүлді неге аулаға отырғызуға болмайды? ♦ Неге кейбір гүлдер көпжылдық, кейбіл гүлдер бір жылдық деп аталады? **Еңбек** Гүл егетін алаңда жұмыс (тазалау, қопсыту). Мақсаты: — Бірлесе жұмыс істей білу іскерліктерін тиянақтау; — Гүлдердің өсуі туралы білімдерін қалыптастыру. **Қимылды ойын** «Қай топ тез жиналады?». Мақсаты: жүкіруге жаттықтыру. **Жаттығу ойыны** «Құлап қалма». Мақсаты: бөрене үстімен жүруге жаттықтыру. **Мақал-мәтел:** - Әр гүлдің иісі әр басқа. - Гүл-араға, бал-балаға. Қызыл гүл көзге алыстан шалынар.	айырмашылығы бар? (көлемімен және дөңгелегімен) ♦ Велосипед қандай бөліктерден тұрады? ♦ Велосипедте жүру қиын ба? ♦Қалай ойлайсыңдар, велосипедпен жүру үшін жол ережесін білу керек пе? ♦Велосипедтің машинадан қандай айырмашылығы бар? ♦Велосипедпен бір уақытта неше адам жүруге болады ? **Еңбек** Алаңға баратын жолдарды қоқыстардан тазалау. Мақсаты: бірлесе жұмыс істеуге деген құлшыныстарын қалыптастыру. **Қимылды ойын** «Теңге алу». Мақсаты: ептілікке, жылдамдыққа, жеңіске жетуге деген құштарлыққа баулу. **Жаттығу ойыны** Затты нысанаға лақтыру. Мақсаты: қол күштерін, көз өлшемін, объктіні бағдарлай білулерін дамыту. **Мақал:** Жолда жүрсең, сақ жүр.

	қандай?? ♦ Ол жылдың қай мезгілінде әдемі болып көрінеді? ♦ Бақбақтың қандай лақап аттары бар? ♦ Бақбақты неге дәрілік өсімдік дейміз? **Зерттеу жұмыс:** Бақбақтың сабағын кесіп, сүт сияқты сұйықты қарау. **Еңбек.** Гүл егілген алаң айналасын тазалау. Мақсаты:Үлкендерге көмек беруге, үлкендер еңбегін бағалауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын** «Өз гүліңді тап». Мақсаты: — түстерді айыра білуге, белгі бойынша әрекет етуге үйрету. **Жаттығу ойыны.** Қимылдарын дамыту Мақсаты: - Қимыл белсенділіктерін арттыру; -Ұзындыққа секіруге жаттықтыру.	табу, бақылау. **Еңбек:** Алаңды қоқыстардан тазалау. Мақсаты: үлкендерге көмек беруге, үлкендер еңбегін қадірлеуге тәрбиелеу. **Қимылды ойын** «Аюлар мен аралар». Мақсаты: кеңістікте жүкіру, ұстап алуға, ұстатпауға тырысу. Ептілікке, жылдамдыққа баулу. **Жаттығу ойыны:** Қимылдарын дамыту. Мақсаты: жүкіру техникаларын жақсарту. **Халық болжамы:** күзде құмырсқа илеуі биік болса, қыс ұзақ әрі қатты болады.	Кішкентайлар алаңын қоқыстардан тазалауға көмектесу. Мақсаты: кішкентайларға көмектесу, еңбекке деген құлшыныстарын арттыру. **Қимылды ойын** «Үшінші артық». Мақсаты: ойын ережесін сақтап ойнауға, аңғарымпаздыққа баулу. Ұлттық ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру. **Жаттығу ойыны** Қимылдарын дамыту. Мақсаты: — Допты берілген бағытқа қарай оң және сол қолмен лақтыруға жаттықтыру; — Қозғалыс координацияларын сақтау; **Мақал-мәтел** -Сәуір айы-су айы, Мамыр айы- гүл айы. -Көктемгі жауын артық болмас.		
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Дархан, Әли Ғ Гимнастикалық қабырғаға әртүрлі өрмелей білуін жалғастыру; қол мен аяқтың қимыл үйлесімдігін дамыта түсу. Қолдарын екі жаққа созып, арқасын алдыға қаратып, иректеліп қойылған баумен жүру және динамикалық тепе-теңдік сақтауын дамыту.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Әли Ғ,Дарын Фигулардың атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауларын: текше, шар, цилиндр бекіту; көлемді пішіндер мен денелерді ажыратуға, осы пішіндерді қоршаған ортадан табу; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға, графикалық диктантты орындауға	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Жігер Суреттерден дауыссыз дыбыстан басталатын сөздерді тауып сөйлем құрату, қатаң, ұяң, үнді дауыссыз дыбыстардың анықтату арқылы ойлау қабілеттерін дамыту.	**Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Нұриман «З» – «С» дыбыстарын дұрыс айтқызуға қалыптастыру. **Тілімізді жаттықтырайық:** За-за-за – таза. Зе-зе-зе – зере. «З» дыбысының буын ішінде келуі: Жүзім – күзім, Жүзік – білезік, Жазым – назым. Енді айнаға қарап «С»	**Қазақ тілі-коммуникативтік, танымдық әрекет** Малика, Көркем Сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру. Сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету.

		үйрету.		дыбысын айтайық. Байқап көрсеңдер, еріндерің жай ғана ашылды. Са-са-са – сана. Се-се-се – кесе. Со-со-со – соқа. Сө-сө-сө – сөре.	
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Себетке доп лақтыру»** **Міндеттері:** Себетке доп лақтыру, лақтыру кезінде аяқты жазып барып итерілу, бастапқы қалыпқа дұрыс келуді үйретуді жалғастыру. Сызықтан-сызыққа алшақ аттап жүгіруде ауада қалықтап, жеңіл жүгіру үшін екпінмен итеріле білуді жалғастыру. **Дағды:** Ойын ережелеріне сай тізбекке, шеңберге, қатарға тұру дағдыларын жалғастыру. **Ойынның шарты:** Допты кеуде тұсында ұстап тұрып, ілгері-төменге қарай доға жасай отырып түсіріп, қолын қайта жоғары көтеріп түзеп, қолдарының басы мен саусақтарын аша отырып, допты екпінмен себетке бағыттап лақтырады. Баскетбол қалқанынан 2,5 метр қашықтықта тізбектерге тұрады. Бастапқы қалыпқа дұрыс тұрады. Аяқтарын иық еніндей қашықтыққа қойып, бір аяғын жарты қадам ілгері орналастырады. Салмақты екі аяққа бірдей бөліп, денені алға бұрады. Қолдарын шынтақтан бүгіп, денеге жанай таяу ұстайды. Допты бір орында тұрып, себетке екі қолмен кеудеден итеріп лақтырады.	**Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын: «Кім зерек?»** **Міндеттері:** геометриялық фигулар мен денелер туралы білімін қалыптастыру. **Дағды:** Талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау, зейін, жады мен ауызша сөйлеу дағдысын дамыту. **Ойынның шарты:** Қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, текше, шар, цилиндрге ұқсайтын заттарды атаңдар. Балалар атайды, неге ұқсайтынын қорытындылайды.	**Дидактикалық дыбыстық жаттығу: “Ұйқасын тап”** **Міндеттері:** Ойындар арқылы логикалық ойлауларын, есте сақтау қабілеттерін дамыту. **Дағды:** Сөздерді буынға бөлуге, дауысты, дауыссыз дыбыстардың түрлерін меңгеруге жаттығулар жасату арқылы сөздерді дұрыс айту дағдыларын бекіту. **Ойынның шарты:** буынның аяғын айтады, балалар ұйқас сөзді тауып жалғастырып айтады. Ау-ау-ау, не деген биік **тау.** Гер-гер-гер, науқасты емдейтін **(дәрігер)** Тік-тік-тік, қыста кидің . . **(етік)** Қан-қан-қан, жайды әжем **(дастарқан)** Яр-яр-яр, тұздағынымыз . **(қияр)** Тап-тап-тап, оқып отырмын **(кітап)** Қы-қы-қы, жайылып жүр **(жылқы)** Иыр-иыр-иыр, сүті қою . **(сиыр)** Не-не-не, қолыма кірді . . . **(ине)** Қа-қа-қа, бақылдайды . . . **(бақа)**	**Дидактикалық ойын:** «Түлкінің құйрығын тап». **Міндеттері:** Бала бойындағы шешендік қасиетті, сөздік қорларын дамыту. **Дағды:** ертегі кейіпкерінің құйрығын тауып, суретті толықтыра отырып, сұраққа толық жауап беруге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** қима суретерден Түлкінің құйрығын тауып көрсетеді.	**Дидактикалық ойын:** «Қайтала, көрсет» **Міндеттері:** дыбыстарды ажыратуға жаттықтыру. **Дағды:** Сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру. **Ойынның шарты:** Сөздерді бекіту үшін, «Қайтала, көрсет» ойынын жүргізеді. Оқу құралдары жекеше, көпше айтылады. Сөздерді қайталап, үстелден алып көрсетеді. кітап – кітаптар қалам – қаламдар сызғыш – сызғыштар дәптер – дәптерлер **Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады).** І-і-і-і – кітап, кітап. Қ -қ-қ-қ – қалам, қалам. Ә-ә-ә-ә- дәптер, дәптер.

Балаларды үйге қайтару. Уақыты:					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес: "Үйдегі балалардың қауіпсіздігі". Терезелер мен балкон.** Жаяу жүруді және орындықтарға көтерілуді үйренген бала үшін ашық терезелер мен жылтыратылмаған балкондар қауіпті болады. Терезе ашық болған кезде терезеге көтерілу мүмкіндігі кейде қайғылы жағдайға айналады. Өкінішке орай, бұл жиі кездеседі. Балалардың балкондарына тыйым салынады. Тәуекел тым үлкен! **Назар аударыңыз!** Үйде нәресте болған кезде терезелер мен жылтыратылмаған балкондар жабылуы керек.Терезелер тізбектермен немесе арнайы қауіпсіздік құрылғыларымен жабдықталуы керек, соның арқасында бала терезені өз бетінше аша алмайды. От шыны ма саты открутить қалам және оны жасыру. Бұл өте қарапайым-екі болтты бұрап алыңыз. Қажет болса, терезені ашып, бөлмені желдету үшін тұтқаны кез келген уақытта орнына қоюға болады.	**Ата –аналарға кеңес: "Үйдегі балалардың қауіпсіздігі".** 1.Құлау жағдайларының көпшілігі ата-аналар балаларды қараусыз қалдырған кезде болады. Кішкентай балаларды жалғыз қалдырмаңыз. 2.Баланың терезеге көтерілуіне жол бермеу үшін жиһаздың барлық түрлерін терезелерден алыстатыңыз. 3.Ешқашан москит торларына сенбеңіз! Олар құлаудан қорғауға арналмаған! Керісінше, москит торы қайғылы жағдайға ықпал етеді, өйткені бала өзін қауіпсіз сезінеді және терезеге де, оған да сүйенеді. Көбінесе балалар осы торлармен бірге құлап кетеді. 4.Мүмкін болса, терезелерді төменнен емес, жоғарыдан ашыңыз. 5.Балаңызға терезені бірнеше дюймден артық ашуға мүмкіндік бермейтін терезелерге арнайы бекіткіштер қойыңыз. 6.Терезе торларын салу арқылы терезелерді қорғаңыз. Торлар балаларды ашық терезелерден құлап кетуден қорғайды. 7.Егер сіз балаңызға терезеден бірдеңе көрсетсеңіз – оны әрдайым мықтап бекітіңіз, баланың кенеттен қозғалуына дайын болыңыз, алақаныңызды құрғақ ұстаңыз, баланы киімнен ұстамаңыз. Сіз оларды орнатумен айналысатын арнайы	**Ата –аналарға кеңес: "Үйдегі балалардың қауіпсіздігі". Тұрмыстық газ және су.** Тұрмыстық газ қолданылатын пәтерлерде немесе үйлерде баланың клапанды қосып, газдың ағып кету мүмкіндігі әрқашан болады. Ол ештеңе болмайды, егер шұралар орналастырылатын болады, сондықтан бүлдіршіндер оларға дейін жету мүмкін емес. Олардың қауіпсіз орналасуын газ жабдықтарын жөндеу қызметінің маманы айтады. Сонымен қатар, егер бала тұрмыстық газ ағынын пешке ашатын жалпы клапанға жетпесе, онда қыздырғыштарды басқаратын тұтқаларға әрқашан қол жетімді болатындығын ескерген жөн. Сондықтан, ересектер ас үйде болмаған кезде және пеш қолданылмаса, нәресте қыздырғыштардың біреуін қоса алмауы үшін газды жалпы клапанмен жабу керек. Суға келетін болсақ, қауіп баланың крандарды ашып, пәтерді су басуына мүмкіндік береді. Жеке алаңдаушылық — ыстық су. Анық, бұл осы маңызды қадағалауға ересектер. Бала әлі кішкентай болса да, ваннаны ысырмаға жабу керек.	**Ата –аналарға кеңес: "Үйдегі балалардың қауіпсіздігі". Ас үйдегі балалар үшін қауіпті заттар.** Көбінесе ас үйде қайғылы оқиғалар орын алады. Ең алдымен, өткір және кесетін заттар қауіпті: ас үй пышақтары, шанышқылар. Ата-аналардың бірі тамақ дайындайды, ал бала жақын жерде айналады. Ересек адам тек пышақты үстелге қойды, ал бала оны ұстап алып, дәлізге кірді. Әзірге ол қашады, ал ата-ана ловит, бала құлайды және натыкается пышақ. Келісіңіз, қорқынышты ма? Инелер, ұстаралар, құралдар (бұрағыштар, тігістер) және тіпті ағаш тіс щеткалары да қауіпті. Айтпақшы, тақырып өткір болуы мүмкін емес. Баланың аузына түсіп, жұтып қоюы мүмкін кез-келген ұсақ заттар қауіпті. Қиыршықтардың қолында қалған дәрі-дәрмектер айтарлықтай қауіп төндіреді. Бала ересектердің дәрі — дәрмектерді қалай қабылдағанын көреді және ол үшін бұл балаларға емес, ересектерге арналған кәмпиттерді қолдануға ұқсас. Бұл ғана емес, көптеген дәрі-дәрмектер балаларды қызықтыратын драже түрінде болады. Нәтижесінде нәресте қорқынышсыз таблетка жей алады. Ас үй плитасы балаларға қауіп төндіреді. Біріншіден,	**Ата-анаға ұсынымдар: Шектен тыс қадағалау және көмек** Кейбір ата-аналар баласының орнына өзі оқып жатады. Сөмкесін жинап, киімдерін дайындап, сабағын бірге оқып, не істеу керектігін айтып отырады. Мұндай кезде баланың белсенділігі төмендейді. Өздігінен ойланғысы келмейді, ата-анасы айтпаса сабағын орындамайды. Қазір бұл жағдай көптеген, әсіресе жас, заманауи отбасыларда жиі кездеседі. Бұл өте үлкен мәселе. Ата-ана көмектесемін деп баланы өзі "бүлдіреді". Шектен тыс қамқорлық пен бақылау баланың дербестігі мен жауапкершілігін жояды. Бұл кейін ересек кезде де көрініс береді. Бұл жерде мәселені шешу үшін ең алдымен баланы өбектей беруді доғарыңыз және сабақтың, оқудың не үшін керек екенін жақсылап түсіндіріңіз. Әрине алғашында бала кішкене еркінсіп, ештеңе істемейді. Бірақ жақсылап, ұрыссыз түсіндіретін болсаңыз уақыт өте бәрі түзеледі.

		фирмаларға хабарласып, терезе түріне сәйкес келетінін таңдай аласыз. 8.Егер сізде дәл қазір құлыптау және сақтандыру жабдықтарын орнату мүмкіндігі болмаса, бұрағышпен болттарды, бекітетін тұтқаларды оңай бұрап, қажет болған жағдайда пайдаланып, қолданғаннан кейін бірден алып тастай аласыз.		балалар газды қосуға қабілетті. Екіншіден, олар қайнаған немесе ыстық мазмұны бар табаларды өздеріне аудара алады. Мектеп жасына дейінгі баланы қорғау үшін газды бақылау плитасын сатып алу керек немесе пісіру аяқталғаннан кейін газ клапанын әрдайым жабу керек. Сондай – ақ, пешті қорғаныш экранмен жабдықтау керек немесе тағамды тек алыс қыздырғыштарда-бала жетпейтін қабырғаға дайындауға тырысу керек.	

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

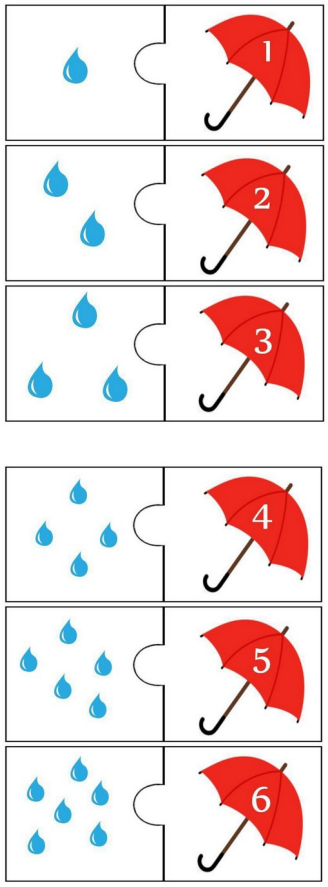
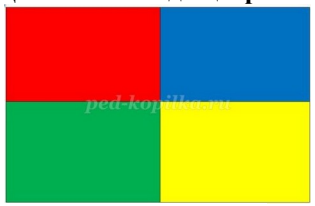
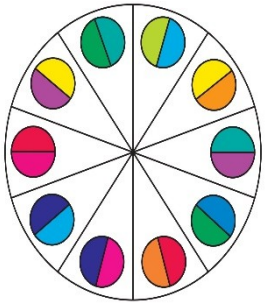
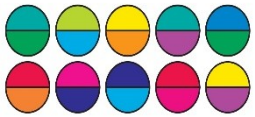
Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

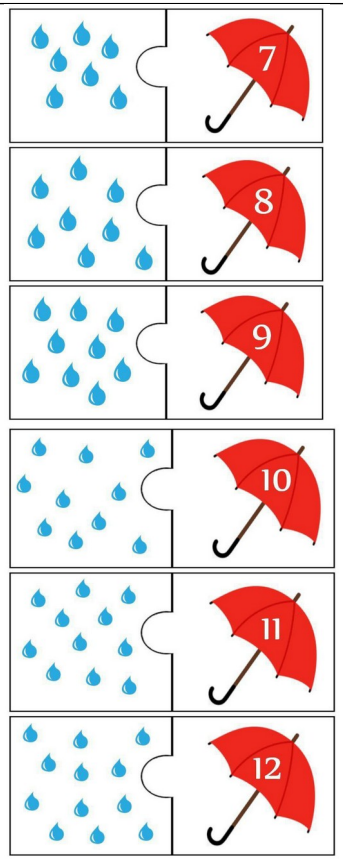
Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Сынып/Топ: Мектепалды сынып
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 21.04.-25.04.2024-2025 оқу жылы
апта Көп еңбек еткенге бақыт басын иеді
Еңбекқорлық және кәсіби біліктілік айы

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 21.04.25	Сейсенбі 22.04.25	Сәрсенбі 23.04.25	Бейсенбі 24.04.25	Жұма 25.04.25
Балаларды қабылдау	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Математика негіздері – ойын, зерттеу іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Математика негіздері» **Танымдық және зияткерлік дағдылары:** «Ойын,зерттеу танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Тамшылар» **Түсіндірме жазба:** Ойын барысында балалардың зейіні, логикасы, арифметикалық қабілеттері мен ұсақ моторика да дамиды. Қарапайым мысалдар шығару, 1-ден 10-ға дейін тура және кері бағытта санауды;	**Сауат ашу негіздері** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сауат ашу негіздері» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Гүлді түсі бойынша таңда» **Түсіндірме жазба:** «Гүлді түсі бойынша таңда»дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның	**Көркем әдебиет** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Көркем әдебиет» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Әскери мамандықты тап» **Түсіндірме жазба:** **Дивергентті әр түрлі ойлау** әдісі арқылы бір ғана заттарға емес, әр түрлі қырынан қарау. Дивергентті ойлау қиял мен қызығушылықты	**Сөйлеуді дамыту** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сөйлеуді дамыту» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Ойлан,тап!» **Түсіндірме жазба:** Бұл әдістемелік әзірлеме формасы мен мазмұны бойынша мыналарға жатады *дидактикалық ойындарға және үстел – үсті ойындарына*, санат бойынша *ережелері бар*	**Қоршаған ортамен танысу** - тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **Құзыреттілік:** «Қоршаған ортамен танысу» **Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру:** «тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Айбынды Әскер» (Мамандық иесі туралы) **Түсіндірме жазба:** «Айбынды Әскер» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді,

	1 таңбалы санды қоса есептеу арқылы келесі санды және 1таңбалы санға азайту арқылы алдыңғы санды алу тәсілін (ойша шешу) меңгерту. **Міндеттері:** 1-ден 10-ға дейін санау, не бейнеленгенін, түсін, неше бірліктен тұратынын, саусақпен санап көрсету, балалардың ой-өрісін кеңейту; ойлау қабілеттерін, қабылдау, ес, зейін процесстерін дамыту. **Дағды:** 1-ден 10-ға дейін санды танып,дұрыс құрастыра білуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ойынға барлық парталас балалар қатысуға болады.Тамшы санын санмен сәйкестендіру.Балалар суретті тамшыны алып,санап,қанша тамшы шықса соған байланысты сандармен сәйкестік тауып қояды. Аталған бала бірінші болып текшені қояды, қалған балалар қойылған суретке байланысты өздерінде бар текшелерді ретімен қояды.Кімнің қолындағы текше бұрын бітсе, сол жеңеді. Бүтіндеп қойған бала затты жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: Сандарға байланысты тура және кері санап,санның құрамын айтып беруге ынталандыру.	көмегімен бала гүлді түсі бойынша сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері:** -түстерді ажырата білу, көктем туралы білімдерін толықтырып, гүлдердің түрлерімен таныстыру;-гүлдердің атауларын білуге машықтандыру, сырт келбетін, жеке бөлшек атауларын айтуын, оларды баптап, күту ережелерімен таныстыру. **Дағды:** -бір-бірінің үстіне қою арқылы сәйкестендіруге үйрету; Саусақ бұлшық еттерін дамыту;-сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік қызметін арттыру; -табиғатты танып, оны қорғай білуге,өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру. **Кіріктірілген:** көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Қосымша жабдықтар**: тақырыпқа сай пазылы суреттер. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** **1 ойын нұсқасы**: Үстел-үстінен жасырын тұрған қай түсті атасам жерде шашылып жатқан гүлдердің ішінен сол түсті тауып көрсетілген түске әкеліп саласыңдар , біз түстерді ажырата біледі екенбіз балалар. **2 ойын нұсқасы:** Барлық суреттер үстелге қойылған.	ынталандырады. Бұл идеяны екіншісімен еркін байланыстыруға мүмкіндік береді. Тіпті бір-бірімен байланыссыз болып көрінетін нәрселер әртүрлі объектив арқылы қараған кезде жаңа түсініктерді тудыруы мүмкін. «Әскери мамандықты тап» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және көру,тыңдау,есте сақтау,қиялдау,ойлау қабілеттерін, зейіндерін,сөйлеу мәдениетін, дүниетанымдарын кеңейтіп,шығармашылық арқылы ұсақ саусақ моторикаларын дамыту,заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері: -**балаларға әскери мамандықтар жайлы түсінік беру, балалардың әскери мамандығына деген мақтаныш сезімдерімен және оның құпия сырларына деген танымдық қызығушылықтарын арттыру; -саусақтарды жаттықтыру және қолдың нақты қимылдарын орындау баланың ақыл-ойы мен сөйлеуінің дамуына ықпал етеді; -әскери мамандық иелері;ұшқыш,танкист,сақшы,теңізшілер,сақшы	*ойындар*. Ойынның ерекшелігі - заттармен ойын әрекеттері арқылы шешілетін ойын тапсырмасының болуы (*пәндік ойын),* сенсорлық қабылдауды дамытуға бағытталған. «Ойлан,тап!» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала жануарлардың түрлерін білуге, сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. Балалардың айтылған ойды тыңдауға және ұғыну зейінін дамыту. **Міндеттері: -** балалардың жануарлар, құстар, балықтар және олардың мекендейтін жерлері туралы білімдерін бекіту; - жабайы аңдар білімдерін кеңейту, олардың тіршілігін сипаттап, аттарын айтып, сөздік қорын байыту, жұмбақтар шешу арқылы ой-өрісін дамыту, жылдам жауап беруге, шапшаңдыққа үйрету; - оларды қорғауға, қамқор болуға тәрбиелеу. **Дағды:** Балалардың жануарлардың бейнесін олардың мекендейтін ортасымен салыстыру дағдыларын қалыптастыру. **Коррекциялығы:** үй және	қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала мамандық түрлерін білуге, сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. - Мамандық иелерінің қызметі және олардың еңбегімен таныстыра отырып,олардың маңыздылығы туралы білім беру; -Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. Балалардың айтылған ойды тыңдауға және ұғыну зейінін дамыту. **Міндеттері:** -балалардың әскери мамандықтар туралы білімдерін байыту және жүйелеу; -әскери мамандық иелеріне деген құрмет, ризашылыққа тәрбиелеу; -баланың сөйлеу тілін белсендіру, балалардың сөздік қорын байыту; -көрнекі есте сақтау қабілетін, зейінін, логикалық ойлауын, байқампаздығын, дербестігін, табандылығын дамыту. **Дағды:** берілген құралдардан мамандық иесіне тек ғана керек құралын табуға, өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру. **Кіріктірілген:** көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:***Мұғалім баланы суретті мұқият

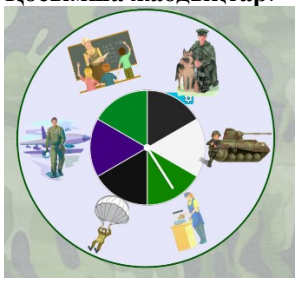
	Ойынның нұсқаулары: Бала аталған санды сурет арқылы, саусақпен санау арқылы көрсетіп, санның неше бірліктен тұратынын айтады және қойылған текшені дұрыс қоя білу. **Бой сергіту сәтінде пайдаланатын математикалық тақпақ:** Дүкеннен мен сабын алдым, Оның және қабын алдым, Екі дәптер, бір қарындаш, Тіс ысқышты тағы да алдым. Есептеші сонда бәрі Қанша болды, қолда бары? (6) **Тіл ұстарту жаттығуы.** Тамшы,тамшы,тамшылар Көгерді ағаш, тал шынар. Тамшылардан өнетін Тамаша гүлдер бар шығар. **Сандарға байланысты мақал - мәтел айту.** Ерке бала-2 жылар. 2 жақсы қас болмас, 2 жаман дос болмас. **Сусақ жаттығуы:** «Тамшылар» жаттығуында алақанды бармақпен ұрады. 1.Күркіреді күн, күн..... Терезелер шың – шың, Жауды жаңбыр топ – топ, Шелек – шелек, көп – көп. 2.Отырайық қисаймай. Қолды, жайып қанатша, Жұдырықты түйелік. Саусақтарды талғанша. Ашып, жұмып көрейік. Белімізді жазайық. Демімізді алайық. **Қосымша жабдықтар**:	Бала өзіне ұнаған кез келген суретті алып, оның қандай зат екенін, түсі қандай екенін түсіндіреді және суретті ойын алаңының сәйкес түсті бөліміне салады. Төрт бала кезекпен суреттерді алып ойнай алады. **Ықтимал күрделендіру:** - танымдық процестерді (ойлау, зейін, есте сақтау) дамыту. Балалар, қараңдаршы, біздің сыныпта қандай әдемі өсімдіктер (гүлдер) бар (гүлдерге қарап). - Оларда не бар? (сабақ, гүлдер) - Балалар, түбір қайда? (тамыр жерде жатыр). -Кәне, гүлдердің қалай ерекшеленетінін көрейік. - Бұл гүлдің түсі қандай? (балалардың жауаптары). -Өсімдіктердің бір-бірінен айырмашылығы қандай? (өсімдіктердің түрлі түсті гүлдері бар). **Тіл ұстарту жаттығуы:** Шек-шек-шек-бәйшешек Дақ-дақ-дақ-қызғалдақ Ақ-ақ-ақ-бақбақ **Практикалық әрекет:** Гүл отырғызу үшін ең әуелі бізге ыдыс қажет. Ыдысты алып, ішіне жай даладағы топырақ емес, құнарлы топырақ саламыз, жақсы өсу үшін. Содан соң, топырақ ортасына құдықша жасап, гүл өсіндісін отырғызамыз (тамырын көрсету). **Гүлдерді иіскейік.** Балалар біз өзімізді гүлдер бағында жүрміз деп елестетейік. Гүлдер әдемі және хош иісті болады. Кәне, гүлдерді иіскеп көрейікші. Тамаша!	итпен шекараны қорғайды,танкист танкмен жүреді,ұшқыш тікұшақпен,ұшақпен әуеде әскеи қызмет атқарады,теңізші теңізде шекараны қорғайды,олардың іс-әрекеттеріне мағлұмат беру. **Балалармен жұмыс формасы**: Балалардың еркін және дербес іс-әрекеті. **Дағды:** - білімдерін толықтыра түсу, әскери мамандық иелері жайлы білетіндерін әңгімелету,құрастыра білуге, түстердің үйлесілімділігін үйрету,танымдық қабілеттерін арттыру,іске тиянақты түрде дағдыландыру. **Тапсырмалар:** *Сенсорлық стандарттарды қалыптастыру: түсі, пішіні, шамасы. *Көзді, саусақтардың ұсақ моторикасын, ойлау қабілетін, шығармашылығын дамыту. *Балалардың эмоционалды реакциясын ояту; шыдамдылыққа, табандылыққа, дербестікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Кіріктірілген:** сөйлеуді дамыту,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** **1 ойын нұсқасы**: Балалар жұптасып берілген тапсырма бойынша	жабайы жануарларға байланысты көрнекіліктер пайдалана отырып, баланың ой - өрісін дамыту.Кейбір жабайы жануарлардан өзің қорғау,абайлауға бағыт бағдар беру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,көркем әдебиет,дене шынықтыру,шығармашылық дағдылар. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** 2-5 адам ойнайды. Үстелде жануарлар,құстар бейнеленген карточкалар (бетін төмен қаратып) орналастырылған. Балалар кезекпен 2 карточканы аударады,астында тұрған суреттер бойынша спорттың қай түрі бейнеленгенін атайды. Егер карточкалардың суреттері сәйкес келсе, онда бала оларды өзі үшін алып, тағы бір қимыл жасайды. Егер карточкалар сәйкес келмесе, онда карточкалар бетін төмен қаратып, кезек келесі ойыншыға беріледі. Кімде көп жұп карточка болса, сол жеңеді. **Ықтимал күрделендіру:** карточкалардың санын көбейту, белгілі бір спорт түрімен айналысатын спортшының аты-жөнін айту, қажетті құрал-жабдықтарды атау. **Ойынның нұсқаулары:** Ережелер: 1 нұсқа. Мұғалім ойыншыларға карточкаларды көрсетеді, ал ойыншылар оларда бейнеленген қимылды орындауы керек.	қарап, суретті бөлек бөліктерден құрастыруға шақырады.Үстел үстіне түрлі сурет қиындыларын құрастырып маман иелерін шығару Балаларға танк, әскери ұшақ, әскери тікұшақ, әскери катер, суасты қайық, әскери көліктің бөлінген суреттері ұсынылады.Бөлшектерден тұтас кескінді құрастыруды ұсыныңыз. **Ықтимал күрделендіру:** Әр мамандық иесіне тән құралды тауып, орналастыру. - Балалар бағанадан бері сендер көптеген мамандық иелерінің еңбегімен таныстыңдар. Енді өздерің де өскенде кім болғыларың келетінін айтатын кез келді. **Ойынның нұсқаулары:** Әскери мамандық туралы айтып өту.Мамандық бейнеленген үлкен карточкалардың бірін таңдағаннан кейін, ол туралы өз ойларымен түсіндіре білу.Барлығы бірге. Мамандық бейнеленген карточкаларды үстелге өқойылады,әр баланың таңдауы мен өз қалаулары бойынша алады. Балалар жұппен бөліктерден тұтас суретті құрастырады, уақыт бойынша, жылдамдық үшін бөліктерден бүтін құрайды.Балалар үстел үстіндегі мамандық иелерінің қолданатын құралдарын, аз уақыттың ішінде табулары керек. **Есіңе сақтап ал:** Сын тұрғысынан сұрақтар: 1.Мамандық адамға керек

	 	Жаттығу 2-3 рет қайталанады. **Есіңе сақтап ал.** **Күту ережелері:** -Гүлдердің жапырақтарының шаңын сулы мақтамен сүрту керек. -Жапырақтары ұсақ өсімдіктерді су шашатын ыдыспен бүркеп-шашып жуамыз. -Суды жапырақтарына тигізбей топырағына құямыз. -Жарайсыңдар, бәрін көріп, ұғып алған екенсіңдер. **Қосымша жабдықтар**: 	жұмыстанады.Ойын үстел үстінде, мамандыққа байланысты бұрыш жанында өткізіледі. Суреттерге қарап әр мамандық иелерін таба білу. **2 ойын нұсқасы:** Барлық суреттер үстелге қойылған. Бала өзіне ұнаған кез келген суретті алып, көлеңкесіне сәйкес суреттермен сызып қосу.Төрт бала кезекпен суреттерді алып ойнай алады. **Ықтимал күрделендіру:** Балалар жұп құрайды. Мұғалім әр жұп ойыншыға түрлі түсті әртүрлі кескіндер салынған қағаз парақтарын береді. Парақтағы суреттің түсі қандай екенін анықтап, балалар түрлі-түсті заттар салынған суреттер орналасқан үстелге барып, қажетті карталарды таңдайды. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Самолеті –қанаты Сүйсініңдер,қараңдар Бейбіт өмір әскері Менің ұшқыш ағам бар **Батыр гимнастикасы:** «Жерде, әуеде, суда» Шарты;Суда дегенде балалар жүзіп көрсетеді,әуеде дегенде қолдарымен ұшып көрсетеді,жерде дегенде аяқтарымен жүреді. **«Шаршасақ, дем алайық»** Бір екі, үш, Бойға жинап күш! Отан қорғау жолында	2 нұсқа. Әр ойыншыға карточка беріледі. Содан кейін ойыншылар шеңберге тұрып, кезек-кезек алған тапсырмаларын көрсетеді, ал басқалары қайталайды. ***Ойынның шарты:*** Үй жануарлары деп неге атаған? Олардың пайдасы жайлы айтып өту. **1 ойын нұсқасы**: Балалар үй жануарлары бейнеленген суреттердің бірін таңдап, оның атын атап, төлін тауып, сәйкестендіріп қояды. Үй жануарлары мен төлдерінің қорегі мен мекені туралы білгендерін айтады. **2 ойын нұсқасы:** Барлық суреттер үстелге қойылған. Бала өзіне ұнаған кез келген суретті алып, сәйкес суреттермен сәйкестендіру.Жеке,жұп бойынша бала кезекпен суреттерді алып ойнай алады. **Ықтимал күрделендіру:** Үй жануарларының дыбыстарын салу және қалай шақыратынын келтіріп айту. (Сиыр мөңірейді, аухау, аухау деп шақырады, қой маңырайды, пұшайт, пұшайт деп шақырады т.б.) **Тіл ұстарту жаттығуы:** Та -та- та жібек жүнді бота Зау-зау-зау мөңірейді бұзау, Шақ-шақ-шақ құлдырайды құлыншақ, Зы-зы-зы моп- момақан қозы **Артикуляциялық жаттығулар:** Қ-қ-қ-қ қозы, қозы. Б-б-б-б бұзау, бота.	пе? (иә) 2.Әр мамандықтың ерекшелігі бар ма? (иә) 3.Әскери мамандықтың қызметі не,не атқарады? 4.Дәрігер балаларды оқытады? (жоқ, мұғалім оқытады?) 5.Мұғалім адамдарды емдейді? (жоқ, дәрігер емдейді) 6.Шаштараз шаш қимайды? (жоқ, қияды) 7.Аспаз тамақ даярламайды? (жоқ, даярлайды) **Тіл ұстарту жаттығуы:** "Танкті басқарады..." (танк жүргізушісі.) "Зеңбіректен оқ атылады...! (зеңбірекші). "Ұшақтың рулінде отыр..." (ұшқыш). "Ол пулеметтен жазады..." (пулеметші). "Барлауға барады..." (барлаушы). "Шекараны күзетеді..." (шекарашы). "Ол сүңгуір қайықта қызмет етеді..." (сүңгуір қайық). "Парашютпен секіреді..." (десантшы). "Кемелерде қызмет етеді..." (матрос). **Жұмбақтар:** 1) Тыныштығын Отанның, Күзететін адам кім? (Шекарашы) 2) Сауықтырар сырқатты, Жылы үнмен тіл қатты. (Дәрігер) 3) Тікті әсем киімді, Дүкенге әкеп ілінді. (Тігінші) 4) Зымыранды ерттеген, Ай – жұлдызды зерттеген. (Ғарышкер)

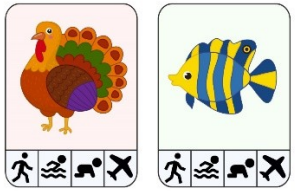

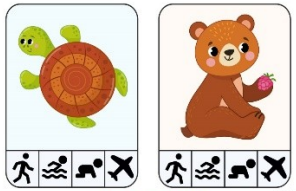
Сенде алға түс!
Мнемоникалық көрсетілім іс-әрекет арқылы жұмыс.
Жүргізуші (бала) әскери мамандықтардың бірінің өкілін сипаттайды.Балалар жүргізушінің кім ойлағанын сипаттамалық белгілер бойынша анықтауы керек. Кім бірінші болжаса, сол көшбасшы болады
Қосымша жабдықтар:

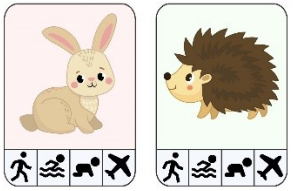

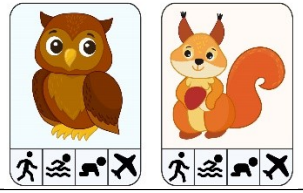

С-с-с-с сиыр, сиыр.
Ұ-ұ-ұ құлын, құлын.
І-і-і ешкі, ешкі.
«Шаршасақ, дем алайық»
Бә - бә деген қошақан
Өзі сондай момақан,
Бө - бө еген әні бар,
Жібек жүнді ботақан.
Мө - мө деген әні бар,
Бұзауым менің тағы бар,
Ио - ио дейтін құлыным,
Желбірейді тұлымың.
Шөре - шөре лағым,
Тентек болма шырағым.
Тыңдап ойларыңа сақтап жүр!
«Ақты төкпе» яғни сүтті, айранды төгуге болмайды.
«Малды теппе» балалар малды тебуге болмайды.
Қосымша жабдықтар:

5) Мектептің жүрегі,
Білімнің тірегі. (Мұғалім)
6) Тәртіп, заңды сақтайды,
Ел сенімін ақтайды.
(Полиция)
Қосымша жабдықтар:

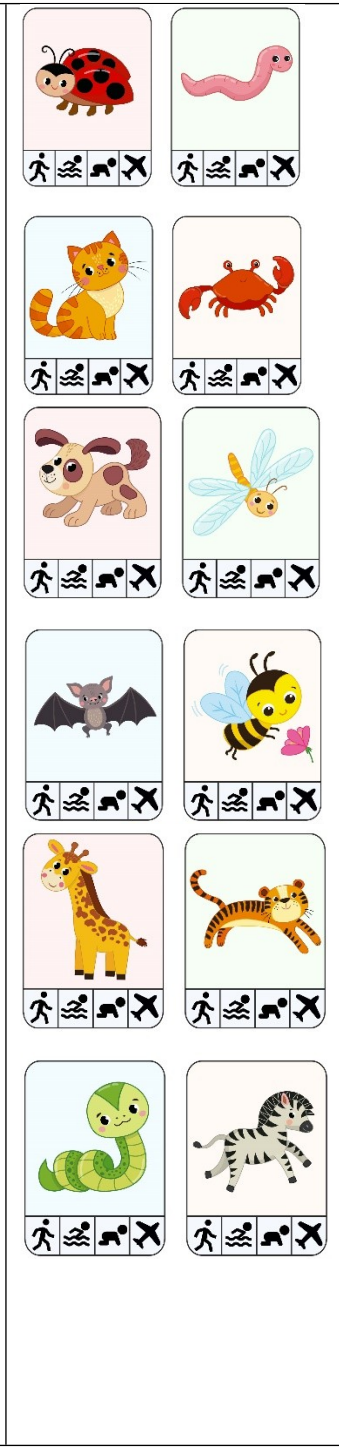

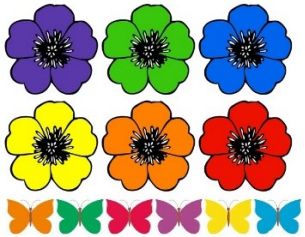
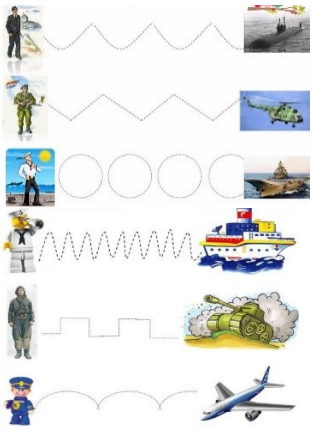
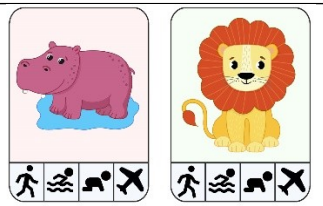
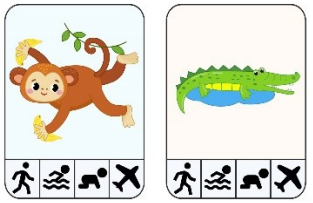
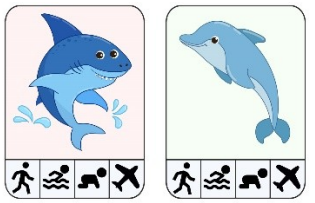
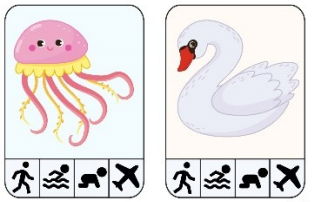
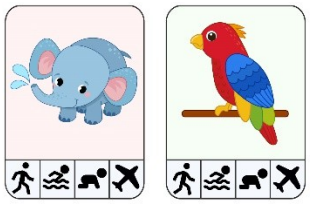
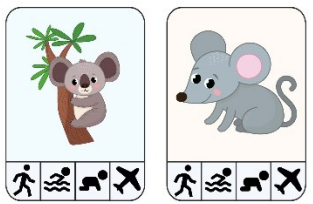
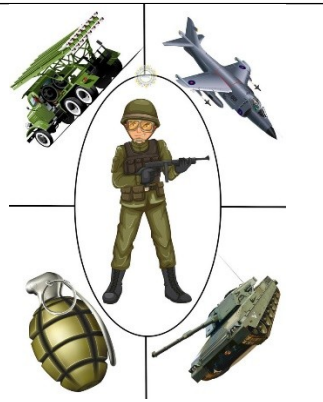

		 	 	 	
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу	**№ 27** Жалпы дамыту жаттығулар кешені	**№ 28** Жалпы дамыту жаттығулар кешені	**№ 29** Жалпы дамыту жаттығулар кешені	**№ 30** Жалпы дамыту жаттығулар кешені	**№ 31** Жалпы дамыту жаттығулар кешені

балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	**(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Акробатика элементтері бар жаттығулар.** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Алдыға қадам аттау, қолдарын екі жаққа созу» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген. 1 – оң жағына қарай қадам аттау, қолдарын екі жаққа созу; 2 – бастапқы қалыпқа келу. Сол аяқпен қимылдарды қайталау (8 рет) 2.«Бұрыш» Б.қ. – артына қолдарымен тіреліп, еденге отыру; 1– аяқтарын 45°бұрыш жасап көтеріп, ұстап тұру (8-ге дейін санағанша); бастапқы қалыпқа келу (5 рет қайталау). 3.«Қолдарын алдына кеуде тұсына ұстау» Б.қ. – негізгі тұрыс, қолдары екі жанына төмен түсірілген, аяқтары иық еніндей қойылған. 1– қолдарын кеудесінде бүгіп ұстау; 2 – оңға бұрылу, қолдарын екі жаққа жазу; 3 – қолдарын кеудесінде ұстау; 4 – б.қ. Сол жағына осы қимылдарды қайталау (8 рет) 4.«Қолдары тізеде» Б.қ. – аяқтары параллель, қолдары дене бойымен төмен түскен. 1 – қолдарын екі жаққа жазу; 2 – оң аяғын бүгу, қолдарын	**(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Акробатика элементтері бар жаттығулар.** **№2 жаттығулар кешені** 1.«Қолдары жоғары» Б.қ. – қолдарын беліне қою. 1 – қолдарын желкесіне қою, оң (сол) аяқтарын артқа аяқ басымен басып тұру; 2 – бастапқы қалыпқа келу (8рет). 2.«Еңкею» Б.қ. – аяқтарын иықтарының еніне, қолдарын беліне қояды. 1 – қолдарын екі жаққа созады; – оң (сол) аяқтарына қарай кезек еңкею; 3 – денені қайта түзеп, қолдарын екі жаққа созу; 4– б.қ. (8 рет). 3.«Бұрылу» Б.қ. – аяқтарын иықтарының еніне, қолдарын желкесіне қояды. 1 – оңға (солға) бұрылу; 2 –б.қ. (8 рет). 4.«Отыру» Б.қ. – тізерлеп тұру, қолдарын денесінің бойымен екі жаққа ұстау. 1-2 – оңға (солға) отырып-тұру, қолдарын жоғары көтеру; б.қ. (6 рет). 5.«Қарлығаш» Б.қ. – тұру. 1–4 – оң аяғымен тұру, денені алдыға еңкею, оң аяғын түзеп жоғары көтеру (8 рет). 6.«Қорапша» Б.қ. – еденге етпетінен жатып, 1 – 4 – аяқтарын жоғары басына тигенше	**(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Аэробика жаттығуларын орындау** 1.Б.қ.: тұру. Қолдарын түзу басынан жоғары көтеріп, қолдарымен шапалақ ұрады. Қолдарын төмен түсіреді. 2.Б.қ.: «боксшы» қимылын жасап, қолдарын кезек-кезек алдыға-жанына жұдырықтап, серпу. 7-8 рет 3.Б.қ.: тұру. Алдыға еңкею. Қолдарымен аяқтарының артынан шапалақ ұру – 7-8 рет. 4.Б.қ.: оң аяғын түзулеп, жоғары көтеріп қалып, аяғының астынан шапалақ ұру. Сол аяғымен соны қайталау. 5.Б.қ.: арқасына шалқалап жату, түзулеп екі аяғын бірдей жоғары көтеріп апарып, басынан асырып, жерге тигізу. Аяқтарын қайта төмен түсіріп, б.қ. қайту. 7-8 рет. 6.Б.қ.: ішімен етпетінен жатып, қолдарын иегінің астынан таянып жату. Екі қолдарын екі жаққа жазып, арқасымен артқа қайырылу. Жаттығу кезінде аяқтарын жерден алмайды. 7-8 рет. 7.Б.қ.: аяқтарын біресе бірге ұстап, біресе екі жаққа ашып бір орында секіру. Секіруді жүрумен	**(ҚАЙТАЛУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Ұзын жіппен жаттығулар орындау.** 1.Б.қ. : түзу тұру, 1 – қолдарын жоғары көтеріп, таспаны бір қолынан екінші қолына береді. 2– қолдарын екі жаққа айналдыра отырып, төмен түсіреді (8 рет). 2.Б.қ. : түзу тұру, қолдары төменде. Таспаны жанына қарай созып, денені оңға (солға) бұрады (8 рет). 3.Б.қ. : түзу тұру, алдыға еңкею, таспаны бір қолынан екінші қолына оң (сол) аяғының артынан беру (8 рет). 4.Б.қ. : өкшелеп отыру. Тізесіне көтеріліп, оң (сол) қолдарын жоғары сермейді. Б.қ. қайта келеді (8рет). 5.Б.қ.: қолдарымен артқа тіреліп отыру, аяқтарын түзу ұстайды. Екі аяғын бірдей бүгіп, таспаны қолдан-қолға ауыстырады. Аяқтарын қайта түзейді. (8 рет) 6.Б.қ. Етпетінен жату. Денесінің алдыңғы жағын көтеріп, қайта түсіреді. (Екі қолына да таспа ұстайды) (8 рет) 7.Б.қ. бір орында тұрып, бір аяқпен секіреді (6 рет).	**(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **Жолдорбамен жаттығулар орындау** 1.Б.қ. : түзу тұру, 1– қолдарын жоғары көтеріп, таспаны бір қолынан екінші қолына береді. 2– қолдарын екі жаққа айналдыра отырып, төмен түсіреді (8 рет). 2.Б.қ. : түзу тұру, қолдары төменде. Таспаны жанына қарай созып, денені оңға (солға) бұрады (8 рет) 3.Б.қ.: түзу тұру, алдыға еңкею, таспаны бір қолынан екінші қолына оң (сол) аяғының артынан беру (8 рет). 4.Б.қ.: өкшелеп отыру. Тізесіне көтеріліп, оң (сол) қолдарын жоғары сермейді. Б.қ. қайта келеді (8рет). 5.Б.қ.: қолдарымен артқа тіреліп отыру, аяқтарын түзу ұстайды. Екі аяғын бірдей бүгіп, таспаны қолдан-қолға ауыстырады. Аяқтарын қайта түзейді. (8 рет) 6.Б.қ.: етпетінен жату. Денесінің алдыңғы жағын көтеріп, қайта түсіреді. (Екі қолына да таспа ұстайды) (8 рет) 7.Б.қ. бір орында тұрып, бір аяқпен секіреді (6 рет).

	тізесіне қою; 3 – аяғын түсіру, қолдарын қайта екі жаққа жазу. Сол аяғымен сол қимылдарды қайталау (9 рет). 5.«Қарлығаш» Б.қ. – тұру. 1–4 – оң аяғымен тұру, денені алдыға еңкею, оң аяғын түзеп жоғары көтеру (8 рет). 6.«Қорапша» Б.қ. – еденге етпетінен жатып, 1 – 4 – аяқтарын жоғары басына тигенше көтеру – 6 рет «Көпір» Б.қ. — жерде жату, қолдарымен басынан асырып, еденге тірелу. Қол-аяғына тіреліп, денесін жерден көтеру – 5 рет.	көтеру – 6 рет	алмастыру. 2-3 рет.		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты: 08.30		**Дүйсенбі 21.04.25**	**Сейсенбі 22.04.25**	**Сәрсенбі 23.04.25**	**Бейсенбі 24.04.25**	**Жұма 25.04.25**
		Математика негіздері **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене шынықтыру**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Сурет** **Дене шынықтыру**
		1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті **Менің Отаным Қазақстан (мемлекеттік әнұран)**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Апта күндері.Тәулік бөліктері.Циферблат бойынша уақытты анықтау. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -апта күндері, тәулік бөліктері, циферблат бойынша уақытты анықтауды ретімен атау біліктілігін бекіту. Логикалық ойын	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік,нені білдік? **ҰІӘ міндеттері:** -сөйлем құрау, дауысты дыбыстардың түрлерін анықтай отырып, буынға бөлу дағдыларын жетілдіру; -сөзде түсіп қалған тиісті дыбысты табу, қандай да бір дыбысқа сөз құрау секілді тапсырмалар арқылы сөздік	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Апта күндері.Тәулік бөліктері.Циферблат бойынша уақытты анықтау. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -апта күндері, тәулік бөліктері, циферблат бойынша уақытты анықтауды ретімен атау біліктілігін бекіту.	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Апта күндері.Тәулік бөліктері.Циферблат бойынша уақытты анықтау. (ойын,танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -апта күндері, тәулік бөліктері, циферблат бойынша уақытты анықтауды ретімен атау біліктілігін бекіту. Логикалық ойын	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік,нені білдік? **ҰІӘ міндеттері:** -сызбаға сәйкес сөйлем құрауға, сөздер ішінен мағынасына қарай артық сөзді таба білу дағыларын жетілдіру; -буынға буын қосып, сөз құрауға жаттықтыру арқылы сөздік қорларын

	тапсырмаларын орындауға үйрету; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, жад, сөйлеу дағдысын, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; -дербестікке баулу. **Дағды:** «кеше, бүгін, ертең» сөздерін, апта күндерін, тәулік мезгілдерін атауды, уақытты бағдарлау дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** «кеше, бүгін, ертең» сөздерін, апта күндерін, тәулік мезгілдерін атауды; **Түсінеді:** оқиғалардың уақыт бойынша реттілігін; **Қолданады:** жұмбақты шешу білігін, тәулік мезгілдерін, апта күндерін білуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жаттығуы:** Мен сөйлемді бастаймын, ал сендер жалғастырыңдар. Алдымен көктем, одан кейін ... Алдымен күн..., одан кейін... Алдымен дүйсенбі, одан кейін ... Алдымен бүгін, одан кейін ... Алдымен қаңтар, одан кейін ... Мұқият тыңдап, сөйлемді мағынасына сәйкес жалғастырады: **Түсіну деңгейі: Демонстрациялық материалмен жұмыс** Арнаулы кестемен жұмыс. Апта күндерін естеріне түсіреді. Аптаның бірінші, бесінші, жетінші күндерін атауды сұрайды. **«Жанды апта»**	қорларын жаңа сөздермен толықтыру; -театрда өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыру арқылы мәдениетті болуға тәрбиелеу. **Дағды**: буын туралы білімін, дыбыстарды ажырата алу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөздерді буынға бөледі, берілген дыбысқа сөз ойлап айтады, сөйлем құрайды. **Түсінеді:** буыннан сөз құралатынын. **Қолданады:** буын туралы білімін, дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог балаларға сөздер айтады, балалар қай жерге тиесілі екенін табады. Сахна, перде, микрофон, орындық – ... (*театр)* Орындық, касса, рупор – ... (*вокзал)* Сөрелер, касса, азық-түлік – ... (*дүкен)* Қолжуғыш, сүлгі, сабын, айна – ... (*жуынатын бөлме)* **2. Негізгі бөлім** **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? Сөйлем деген не?	Логикалық ойын тапсырмаларын орындауға үйрету; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, жад, сөйлеу дағдысын, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; -дербестікке баулу. **Дағды:** «кеше, бүгін, ертең» сөздерін, апта күндерін, тәулік мезгілдерін атауды, уақытты бағдарлау дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** «кеше, бүгін, ертең» сөздерін, апта күндерін, тәулік мезгілдерін атауды; **Түсінеді:** оқиғалардың уақыт бойынша реттілігін; **Қолданады:** жұмбақты шешу білігін, тәулік мезгілдерін, апта күндерін білуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жаттығуы:** Мен сөйлемді бастаймын, ал сендер жалғастырыңдар. Алдымен көктем, одан кейін ... Алдымен күн..., одан кейін... Алдымен дүйсенбі, одан кейін ... Алдымен бүгін, одан кейін ... Алдымен қаңтар, одан кейін ... Мұқият тыңдап, сөйлемді мағынасына сәйкес жалғастырады: **Түсіну деңгейі: Демонстрациялық материалмен жұмыс**	тапсырмаларын орындауға үйрету; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, жад, сөйлеу дағдысын, қолдың ұсақ моторикасын дамыту; -дербестікке баулу. **Дағды:** «кеше, бүгін, ертең» сөздерін, апта күндерін, тәулік мезгілдерін атауды, уақытты бағдарлау дағдыларын қалыптастыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** «кеше, бүгін, ертең» сөздерін, апта күндерін, тәулік мезгілдерін атауды; **Түсінеді:** оқиғалардың уақыт бойынша реттілігін; **Қолданады:** жұмбақты шешу білігін, тәулік мезгілдерін, апта күндерін білуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Ойын жаттығуы:** Мен сөйлемді бастаймын, ал сендер жалғастырыңдар. Алдымен көктем, одан кейін ... Алдымен күн..., одан кейін... Алдымен дүйсенбі, одан кейін ... Алдымен бүгін, одан кейін ... Алдымен қаңтар, одан кейін ... Мұқият тыңдап, сөйлемді мағынасына сәйкес жалғастырады: **Түсіну деңгейі: Демонстрациялық материалмен жұмыс** Арнаулы кестемен жұмыс. Апта күндерін естеріне түсіреді. Аптаның бірінші, бесінші, жетінші күндерін	жаңа сөздермен толықтыру; -жолда жүру ережесін сақтап жүруге тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстық сызбамен жұмыс жасау, дыбыстарды ажырата білу дағыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сызбаға байланысты сөйлем құрайды, берілген тақырыпқа сөз ойлап, буынға бөледі, дыбыстық сызбаны өз суретімен сәйкестендіреді. **Түсінеді:** сөз ішінен мағынасы бөлек сөзді табады, мағынасын түсінеді. **Қолданады:** дыбыстық сызбамен жұмыс жасау, дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Артығын тап» ойынын педагог балалармен ойнатады. Автобус, троллейбус, поезд, ұшақ. Зымыран, ұшақ, тікұшақ, дельтаплан, кеме. Түймедақ, раушан, қызғалдақ, бәйшешек, қайың. Арыстан, түлкі, қоян, аю, мысық. Білезік, сақина, моншақ, сырға, телефон. Дидактикалық жаттығу: «Тиісті текшені көтер» Педагог дауысты, дауыссыз дыбыстарды айтады (дауысты дыбыстарды айтқанда созып, әндетіп айтады). Балалар дауысты дыбысты айтқанда қызыл түсті текшені, дауыссыз дыбыстарды айтқанда көк түсті текшені көтереді.

	дидактикалық ойыны ден 7-ге дейінгі цифрлар араласып, педагогтің үстелінде бетімен төмен қарап қойылады. Балалар таңдаған карточкасының цифріне қарай ретімен қатарға тұрады, олар аптаның күндеріне айналды. Сол жақтағы бірінші бала алға қарай шығып: «Мен Дүйсенбімін. Келесі қай күн?» т.с.с. Ойынға қатыспаған балалар «апта күндеріне» тапсырма береді. -Барлық демалыс күндерін атаңыз. -Аптаның екінші күнін атаңыз. **Қолдану деңгейі:** 10 - кестедегі **демонстрациялық материалмен** жұмыс. Суреттерді қараңдар. -Бірінші суретте не бейнеленген? Екінші суретте не бейнеленген? (Үшінші, төртінші). Әр суреттің астына осы оқиғалардың қандай тәртіппен жүретіні туралы өз нөмірі бар карточка қойыңыз. Бұл қай кезге қатысты сөздер екенін атауды ұсынады. Таңертең, кеш, күн, түн сөздерін дұрыс ретпен қайталауды сұрайды. **1-тапсырма**. - Қыз аптаның әр күнінде не істегенін айтып бер. Сен жексенбі күні не істегеніңді есіңе түсір? Дүйсенбі күні ше? - Педагог балаларды жыл айларын дұрыс ретімен атауды ұсынады. Жарыстар ұйымдастырады - айларды	Сөйлем неден тұрады? Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? **Дыбыстармен жұмыс.** Дидактикалық ойын-жаттығу: «Жалауша» Педагог дыбыстар айтады, егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. **Түсіну деңгейі:** **Дидактикалық жаттығу: «Тиісті белгіні көтер»** Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызыл дөңгелекті көтереді. Ойын: «Сөздер тізбегі» (доппен) Балаға допты беріп сөз айтады. Бала айтылған сөздің соңғы дыбысына сөз айтып, допты әрі қарай береді. Сөзді айтқанда бастапқы және соңғы дыбысты анық айту қажет. Сөздер тізбегін айту барысында нені анық айтып, нені мұқият тыңдадыңдар? (*Дыбысты*) Мысалы: *шар-радио-ожау-уылдырық-қымыз-зәкір-рауғаш-шалма-алма-алтын-наннар-риза-алмұрт-тас-сағат-тарақ-қасық-қант-табақ-қалам-мама-апельсин- нағашы-ыдыссемсер т.б.)* **Дидактикалық ойын: «Жоғалған дыбыс»** –Мен сендерге суреттерді көрсетіп, суреттің атауын бастапқы дыбысын	Арнаулы кестемен жұмыс. Апта күндерін естеріне түсіреді. Аптаның бірінші, бесінші, жетінші күндерін атауды сұрайды. **«Жанды апта» дидактикалық ойыны** ден 7-ге дейінгі цифрлар араласып, педагогтің үстелінде бетімен төмен қарап қойылады. Балалар таңдаған карточкасының цифріне қарай ретімен қатарға тұрады, олар аптаның күндеріне айналды. Сол жақтағы бірінші бала алға қарай шығып: «Мен Дүйсенбімін. Келесі қай күн?» т.с.с. Ойынға қатыспаған балалар «апта күндеріне» тапсырма береді. -Барлық демалыс күндерін атаңыз. -Аптаның екінші күнін атаңыз. **Қолдану деңгейі:** 10 - кестедегі **демонстрациялық материалмен** жұмыс. Суреттерді қараңдар. -Бірінші суретте не бейнеленген? Екінші суретте не бейнеленген? (Үшінші, төртінші). Әр суреттің астына осы оқиғалардың қандай тәртіппен жүретіні туралы өз нөмірі бар карточка қойыңыз. Бұл қай кезге қатысты сөздер екенін атауды ұсынады. Таңертең, кеш, күн, түн сөздерін дұрыс ретпен қайталауды сұрайды. **1-тапсырма**.	атауды сұрайды. **«Жанды апта» дидактикалық ойыны** ден 7-ге дейінгі цифрлар араласып, педагогтің үстелінде бетімен төмен қарап қойылады. Балалар таңдаған карточкасының цифріне қарай ретімен қатарға тұрады, олар аптаның күндеріне айналды. Сол жақтағы бірінші бала алға қарай шығып: «Мен Дүйсенбімін. Келесі қай күн?» т.с.с. Ойынға қатыспаған балалар «апта күндеріне» тапсырма береді. -Барлық демалыс күндерін атаңыз. -Аптаның екінші күнін атаңыз. **Қолдану деңгейі:** 10 - кестедегі **демонстрациялық материалмен** жұмыс. Суреттерді қараңдар. -Бірінші суретте не бейнеленген? Екінші суретте не бейнеленген? (Үшінші, төртінші). Әр суреттің астына осы оқиғалардың қандай тәртіппен жүретіні туралы өз нөмірі бар карточка қойыңыз. Бұл қай кезге қатысты сөздер екенін атауды ұсынады. Таңертең, кеш, күн, түн сөздерін дұрыс ретпен қайталауды сұрайды. **1-тапсырма**. - Қыз аптаның әр күнінде не істегенін айтып бер. Сен жексенбі күні не істегеніңді есіңе түсір? Дүйсенбі күні ше? - Педагог балаларды жыл	**Дидактикалық жаттығу: «Тиісті белгіні көтер»** Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда қызыл дөңгелекті көтереді. **Түсіну деңгейі:** **Дидактикалық ойын: «Сөз жарыс»** Педагог: Балалар, енді ***«Сөз жарысын»*** ұйымдастырайық. Мен бір тақырып айтамын сендер сол тақырыпқа байланысты ғана сөздерді буынға бөлулерің қажет. Мысалы: киімдер, гүлдер, сандар т.б. Кім көп сөз айтып, буынға бөлсе, сол жеңімпаз болады (сөз айтып, буынға бөлген балаға жұлдызша беріліп отырады). Жұлдызшаны санау арқылы жеңімпаз анықталады. **Дидактикалық ойын: «Қағып ал»** Мен сендерге сөздің бірінші дыбысын айқынырақ айтып, допты лақтырамын. Сендер мен айқынырақ айтқан дыбысты қайталап допты өзіме лақтырасыңдар. Мысалы: қққасқыр(қ), ееетік(е), ттүлкі(т), өөөрік(ө), ббалық(б), сссағат(с), ааалқа(а), жжжаз(ж), ммоншақ(м), қққоңыз(қ), қққолшатыр(қ), ббілезік(б), жжжұлдызша(ж), ооотын(о), қққарға(қ), сссазан(с), шшшахмат(ш), ттау(т), ккқерік(қ),

	дұрыс атаған балаларды фишкамен мадақтайды. **2-тапсырма** Сөйлемдерді тыңдайды, суреттерді дұрыс ретімен сызып қосады. Дүйсенбі күні күн ашық болды. Сәрсенбі күні қатты жел соқты. Бейсенбі күні күн бұлтты болды. Сенбіде найзағай ойнады. Жексенбіде жаңбыр жауды. Тапсырманы талқылайды, сол жағындағы цифрлар апта күндерін бағдарлайды, табиғат құбылыстары бар суреттерімен сызып қосады. **3-тапсырма** Педагог уақытты циферблатпен айту қаншалықты маңызды екенін сұрайды. Суретте не бейнеленген? Сағат неше болғанын көрсетіп тұр? Циферблатта қандай сан жетіспейді? Жазуды ұсынады. **4-тапсырманы** орындау Суреттегі айырмашылықтарын табады. Қанша айырмашылық тапса, сонша дөңгелек салады. Суреттерді бірдей етіп жасайды.	дыбыстамай айтамын, ал сендер менің қатемді түзеп, жоғалған дыбысты қосып сөзді толық айтуларың керек. Мысалы: - *...олбарыс(ж), ...ысық(м), ...аймыл(м), ...асбақа(т), ...ышқан(т), ...рыстан(а), ...арабан(б), ...әріхана(д), ...аранд аш(қ), ...аламсап(қ), ...өзілдірік(к), ...үшік(к), ...втобус(а), ...роллейбус(т), ...лдаркөсе(А), ...алапан(б), ...айық(қ), ...асқыр(қ), ...ағдаршам(б), ...артоп(к), ...әбіз(с), ...ызанақ(қ), ...ырыққабат(қ), ...сқабақ(а), ...армақ(қ), ...йыншық(о), ...квариум(а), ...ақта(т), ...уыршақ(қ), ...елосипед(в), ...амокат(с) т.б.* **Қолдану деңгейі:** Дидактикалық жаттығу: «Қайсысы дұрыс?» – Балалар, мен бір дыбысын анығырақ созып, қандай да бір сөзді айтамын, ал сендер тура солай қайталаңдар. Қалай айту керек, қайсысы дұрыс екенін анықтаймыз. Мысалы: *аааljжапқыш-алжапқыыыш, бааағдаршам- бағдаршааам, дәәәріханадәріханааа, қоооойылым- қойылыыым, ААалпамыс-Алпамыыыс, шааапалақ-шапалааақ, жааапырақ-жапалааақ, доооомбыра-домбырааа, қоообыз- қобыыыз, жааааалбыз- жалбыыыз, қаааасық-қасыыық, жаааарғанат-жарғанааат, жыыылқы-жылқыыы, тееекше-текшеее, баааалапан- балапааан, бооооотақан-ботақааан, көөөөзілдірік -көзілдіріік,*	- Қыз аптаның әр күнінде не істегенін айтып бер. Сен жексенбі күні не істегеніңді есіңе түсір? Дүйсенбі күні ше? - Педагог балаларды жыл айларын дұрыс ретімен атауды ұсынады. Жарыстар ұйымдастырады - айларды дұрыс атаған балаларды фишкамен мадақтайды. **2-тапсырма** Сөйлемдерді тыңдайды, суреттерді дұрыс ретімен сызып қосады. Дүйсенбі күні күн ашық болды. Сәрсенбі күні қатты жел соқты. Бейсенбі күні күн бұлтты болды. Сенбіде найзағай ойнады. Жексенбіде жаңбыр жауды. Тапсырманы талқылайды, сол жағындағы цифрлар апта күндерін бағдарлайды, табиғат құбылыстары бар суреттерімен сызып қосады. **3-тапсырма** Педагог уақытты циферблатпен айту қаншалықты маңызды екенін сұрайды. Суретте не бейнеленген? Сағат неше болғанын көрсетіп тұр? Циферблатта қандай сан жетіспейді? Жазуды ұсынады. **4-тапсырманы** орындау Суреттегі айырмашылықтарын табады. Қанша айырмашылық тапса, сонша дөңгелек салады.	айларын дұрыс ретімен атауды ұсынады. Жарыстар ұйымдастырады - айларды дұрыс атаған балаларды фишкамен мадақтайды. **2-тапсырма** Сөйлемдерді тыңдайды, суреттерді дұрыс ретімен сызып қосады. Дүйсенбі күні күн ашық болды. Сәрсенбі күні қатты жел соқты. Бейсенбі күні күн бұлтты болды. Сенбіде найзағай ойнады. Жексенбіде жаңбыр жауды. Тапсырманы талқылайды, сол жағындағы цифрлар апта күндерін бағдарлайды, табиғат құбылыстары бар суреттерімен сызып қосады. **3-тапсырма** Педагог уақытты циферблатпен айту қаншалықты маңызды екенін сұрайды. Суретте не бейнеленген? Сағат неше болғанын көрсетіп тұр? Циферблатта қандай сан жетіспейді? Жазуды ұсынады. **4-тапсырманы** орындау Суреттегі айырмашылықтарын табады. Қанша айырмашылық тапса, сонша дөңгелек салады. Суреттерді бірдей етіп жасайды. **Танымдық жұмыс:** 	әәәтеш(ә), ееесек(е), ттүйе(т), ммандарин(м), қққобыз(қ), сссандық(с), ттекемет(т), еееp(е), үүүзеңгі(ү), аарба(а) т.б. Қай дыбыстар созып айтылмайды екен. Оларды қандай дыбыстар дейміз? **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық жаттығу: «Буындардан сөз құра»** Балалар, мен буындар айтамын сендер сөз құраылатындай екінші буынды айтуларың керек. Мысалы: Мақ-та, жапа-лақ, дәп-тер, кар-топ, жыл-қы, ма-са, көбе-лек, домбы-ра, арыстан, қо-ян, май-мыл, жану-ар, жаң-быр, шал-бар, қыза-нақ, қырық-қабат, даң-ғыл, қоңы-рау, мек-теп, шал-қан, зымы-ран, тек-ше, теле-фон, жұл-дыз, қо-раз, қо-быз, қылқа-лам т.б. Балалар, сендер балабақшаға келе жатқанда жолда, нелерді немесе кімдерді көресіңдер? Айтып беріңдерші? Балалардың жауабы тыңдалады. **Сергіту сәті:** **«Паровоз»** Кәне, енді тұрайық, Бір қатарды құрайық. Белімізден ұстасып, Алға бағыт бұрайық. Паровоз боп ойнайық, Вагондарды жалғайық. Сапар шегіп алысқа, Алға қарай зулайық. **Саусақ жаттығуы :** Бір, екі, үш, кәне, жина күш. Саусақтарды басайық, Жаттығуды жасайық.

		жаааапырақжапырааақ , көөөрпе-көрпееее т.б. **Дидактикалық ойын:** **«Досыңды шақыр»** Балалар, көздеріңді жұмып, мына жағдайды елестетіңдер. Орманда досыңнан адасып қалдың. Сендер бір-біріңді табу үшін, не істер едіңдер? *(Досымыздың атын атап шақырамыз)*. Мысалы: *(Дастаааан! Серікбоооол! Айғаныыыым! Айшаааа! Ернааааp! Балжаааан! Ардаааақ! Санжаааар! Берііік! Мереееей! т.б.)* Балалар, сендер достарыңды шақырғанда, қай буынды созып айттыңдар? Дұрыс, ең соңғы буынды созып айттыңдар. **Сергіту сәті:** **«Гүлдер»** Қызыл, сары аппақ гүлдей, Жайқалайық өсейік. Айналамыз құлпырсыншы Гүлден кілем төсейікші Самал желмен тербелеміз, Біз әдемі гүлдерміз. Ауламызға өң береміз, Табиғаттың көркіміз. **Саусақ жаттығуы:** Саусақтар шықты қыдырып, Балетке келді жүгіріп. Залдың шамы сөнеді, Бишілер билеп береді. Балет қандай тамаша! Қол соғайық таласа.	Суреттерді бірдей етіп жасайды.	 	

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Сюжеттік-рөлдік ойын: «Әскери»

Басты міндеттері: ойын сюжетін шығармашылық түрде дамыту қабілетін қалыптастыру. Мектеп жасына дейінгі балаларда соғыстағы батырлар туралы нақты идеяларды, олардың Отан үшін жасаған ерліктерінің моральдық мәнін қалыптастыру. Балалардың бойында патриоттық сезімді, өз Отанына деген мақтаныш сезімін, адамдардың ерлігіне таңдануды тәрбиелеу.

Сюжеттік-рөлдік ойын: «Әскери»

Ойынның міндеттері: ойын сюжетін шығармашылық түрде дамыту қабілетін қалыптастыру. Мектеп жасына дейінгі балаларда соғыстағы батырлар туралы нақты идеяларды, олардың Отан үшін жасаған ерліктерінің моральдық мәнін қалыптастыру. Балалардың бойында патриоттық сезімді, өз Отанына деген мақтаныш сезімін, адамдардың ерлігіне таңдануды тәрбиелеу.

Дағды: Жүгіру, отыру, шеңбер құру, шеңбер бойымен жүруге жаттықтыру,қимыл қозғалыстарын шапшаң орындауға дағдыландыру.

Материал: сарбаздар мен әскери техникалар жиынтығы, медбикелерге арналған орамалдар.

Ойынға дайындық: әскери тақырыптағы суреттерді қарау, шығармаларды оқу: Л.Кассиль " Бас Армия»,"Кеңес сарбазына ескерткіш", Я.Друганский"сарбаздар не істей алады".

Ойынның ережесі :

Әдістемелік нұсқаулар:

– Бүгін біз бұл суреттерді оңай қарастырмаймыз. Бір салтанатты күні біздің еліміз өте маңызды және есте қаларлық мерекені атап өтеді. Бұл қандай мереке екенін кім біледі? (Жеңіс күні). Бұл төрт жылға созылған және халқымыздың жеңісімен аяқталған Ұлы Отан соғысындағы Жеңіс күні. Бұл өте қорқынышты соғыс болды. Фашистер біздің елімізді басып алып, халқымызды құлдыққа алғысы келді, бірақ олар жетістікке жете алмады.Төрт жыл бойы, күн сайын, ай сайын, жыл сайын біздің халқымыз фашистік армиямен шайқасты. Және, ақырында, жеңіске жетті. Себебі әділеттілік үшін күресіп, соя Отанын, халқын қорғаған адам әрқашан жеңіске жетеді. Бүгін біз "әскери" ойынын ойнаймыз. Ол үшін рөлдерді бөлу керек. Біздің ойынның негізгі қатысушылары кім екенін айтыңыз (әскери, сарбаздар, командирлер, ұшқыштар).

Топтың орталығындағы әскери әрекеттер. Біз екі командаға бөлініп, өз орындарымызды аламыз.

Ұрыс кезінде жараланғандар болады, сондықтан бізге медсанбат керек. Медсанбате болады еңбек етіп, дәрігер және медбике. Жауынгерлерімізді жеңуге көмектесу үшін тылда жұмыс жасау керек. Ол үшін снарядтар мен әскери техника шығаратын әскери зауыт ұйымдастырамыз. (Әскери зауытқа жұмысқа тағайындаймыз). Ұрыс кезінде кейде тыныштық болады, содан кейін дала асханасы пайда болады, олар сарбаздарға тамақ әкеледі. Бірақ алдымен оны дайындау керек. Мұны аспаз жасайды. Ал қыздар үй мен балалармен айналысады.

Барлық рөлдер таратылды, енді ойынды бастаймыз.

		Соғыста орыс сарбаздары жеңіске жетті, ал бізде Достық бар. Мобильді ойын " Кім жылдам?» **Ойынның педагогикалық маңызы.** Ойын дене шынықтыруға, оның қуатын жетілдіре түсуге қолайлы Қозғалмалы ойындардың ережелерін, және техника қауіпсіздігін үйрету арқылы оқушыларды ептілікке, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу. **Ұсыныс:** Армиядағыдай бірнеше қатарға орналастырылған орындықтарда гимнаст, комбинезон, жадағай, буденовка, бескозырка бар. Команда бойынша балалар мүмкіндігінше тез киінуі немесе қуыршақтар киюі керек. Барлық әрекеттерді басқаларға қарағанда тезірек және дұрыс жасайтын адам жеңеді. Жеңімпаз тағайындалады командир. Ол конвертті басып шығарады және балалардың келесі жолы қандай әскери бөлімге баратынын хабарлайды.			
2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік әрекет** **ҰІӘ тақырыбы**: «Түлкі мен Қоян» ертегісі. **ҰІӘ мақсаты:** Дыбыстық талдау жасауға үйрету; Ертегі мазмұнын түсінікті түрде мазмұндай білуге жаттықтыру. **Дағды**: Баланың сөйлеу және тыңдай білу, сұраққа жауап беру қабілеттерін дамытуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** сөзге дыбыстық талдау жасайды, буынды жалғастырып сөз құрайды, сұрақтарға жауап беріп, ертегі мазмұнын айтады; **Түсінеді:** ертегі мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** түлкінің құйрығын тауып, үзік сызықтарды қосады. **Ойлау деңгейі:**білу, түсіну,қолдану. **Миға шабуыл:**Жұмбақ жасыру: 1.Қырда жүрер ол жортып, Іні де жоқ бармайтын.	**2.Қоршаған ортамен танысу коммуникативтік, ойын, қимыл белсенділігі** **ҰІӘ тақырыбы:** Көктемгі табиғаттың өзгеруі . **ҰІӘ мақсаты:** Балаларды көктемдегі маусымдық өзгерістермен таныстыру; ағаштардың гүлдеу ерекшеліктері туралы түсінігін пысықтау. **Дағды:** Өзіндік эксперименталды жұмыстар ұйымдастыру арқылы балалардың түсініктерін нығайту және қарапайым эксперименттер жасауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Жасайды:** көктемнің белгілерін атап береді. **Түсінеді:** табиғаттың маусымдық өзгерістерге тәуелділігін. **Қолданады:** эксперименталдық жұмыстармен айналысу қабілеті қалыптасқан. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану**.**	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. ҰІӘ тақырыбы: Бала біздің болашақ **Міндеттері:** Өлеңді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттауға үйрету. Өлең мазмұнын түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге, айналасымен жағымды қарым-қатынас жасай білу дағдысын дамыту. Жақсылыққа, ізгілікке тәрбиелеу. **Жасайды:** өлеңнің авторын,	**2.Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік әрекет** **ҰІӘ тақырыбы**: «Түлкі мен Қоян» ертегісі. **ҰІӘ мақсаты:** Дыбыстық талдау жасауға үйрету; Ертегі мазмұнын түсінікті түрде мазмұндай білуге жаттықтыру. **Дағды**: Баланың сөйлеу және тыңдай білу, сұраққа жауап беру қабілеттерін дамытуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** сөзге дыбыстық талдау жасайды, буынды жалғастырып сөз құрайды, сұрақтарға жауап беріп, ертегі мазмұнын айтады; **Түсінеді:** ертегі мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** түлкінің құйрығын тауып, үзік сызықтарды қосады. **Ойлау деңгейі:**білу, түсіну,қолдану.	**Қоршаған ортамен таныстыру**. **танысу коммуникативтік, ойын, қимыл белсенділігі** **ҰІӘ тақырыбы:** Көктемгі табиғаттың өзгеруі . **ҰІӘ мақсаты:** Балаларды көктемдегі маусымдық өзгерістермен таныстыру; ағаштардың гүлдеу ерекшеліктері туралы түсінігін пысықтау. **Дағды:** Өзіндік эксперименталды жұмыстар ұйымдастыру арқылы балалардың түсініктерін нығайту және қарапайым эксперименттер жасауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Жасайды:** көктемнің белгілерін атап береді. **Түсінеді:** табиғаттың маусымдық өзгерістерге тәуелділігін. **Қолданады:** эксперименталдық жұмыстармен айналысу қабілеті қалыптасқан. **Ойлау деңгейі**: білу,

	Құйрығымен бұлаңдап, Қандай аң ол алдайтын? (Түлкі) 2.Көзі тостақ, өзі қорқақ. (Қоян) Дұрыс айтасыңдар, түлкі – айлакер аң, ал қоян – қорқақ аң. **Түсіну:** Балалар, түлкіні жыртқыш аң десек, ал қоян жыртқыш аң емес. Қоян – өте қорқақ аң, қоянды үйде де асырауға болады. Қазір осы қоян мен түлкі туралы орыс халқының ертегісімен танысамыз. **Түлкі мен Қоян.** Әуелде түлкінің құйрығы жоқ еді. Қасқырмен тату тұрмаған соң үнемі қашып жүреді екен. Жүрген ізін жасыра алмай қиналыпты. Сол үшін Қасқыр Түлкінің артына еріп, аңдып жүріп, оның ініне түсіпті. Түлкі інінің екінші тесігінен шығып кетіпті. Шығып кетпесе, Қасқыр Түлкіні өлтіріп тастар еді. Түлкі орманда келе жатып, ағаш түбінде отырған Қоянды көреді. Ол мезгілде Қояндардың құйрығы ұзын, жүгірулеріне кедергі келтіреді екен. Сол жерде Қоян өзін ұстап алған Түлкіге: «Мені өлтірме, құйрығымды сыйға берейін», – деп жалыныпты. Міне, содан бері Түлкінің құйрығы ұзын, ал Қоянның құйрығы қысқа болып қалыпты. **Білу:** -Ертегі сендерге ұнады ма? -Ертегі де нелер туралы айтылған? -Ерте заманда Түлкінің	**Эмоционалдық көңіл күй қалыптастыру.** **Миға шабуыл:**Қазір көктемнің қай айы және ол несімен ерекшеленетінін сөз етеді. Қызығушылық танытып, әңгімеге араласады. Мамыр айы (1апта) келді. Күн жарқырап, жер бетін қыздырып тұр. Жылы жел соғып, аспанда көгілдір бұлттар қалқып жүр. Мамырда күн жиі күркірейді, нөсер жауын жауады. Жаңбырдан кейін аспанда жиіжиі кемпірқосақ пайда болады. Терек, қайың, қарағай, мойыл, бөртегүл сияқты ағаштар мен бұталар гүлдейді. Алма, шие, қара өрік ағаштары гүлдеп, бау-бақшалар әдемі ақшыл-қызғылт жамылғы жамылады. Жерде қар жатты, ағаштардың жапырағы болған жоқ, құстардың сайрағаны естілмейтін… Көктемде бақшаның қандай болғанын еске түсіруді ұсынады **Түсіну:** суреттерді қарап шығып, балаларды зерттеуге қатысуға ынталандырады. Күн райының өзгергенін айтады. Шөп көгерді, гүлдер гүлдеді, құстар шырқап, көбелектер ұшып жүр, ағаштар гүлдеді... Ағаштар мен бұталардың құрылымын еске түсіреді. Гүлдеген ағаштың түрі қандай болады? (Гүлдері ірі, күңгірт қызғыш түсті болады, олар жапырақтармен бірге пайда болады). **Білу:** Ағаш жарықсыз тіршілік ете алмайды. Ол	тақырыбын, мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** өлеңнің мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** өлең мазмұнына сәйкес ойын әрекеттерін орындайды, өлеңді мәнерлеп жатқа айтады. Жұмбақтың шешуін таба алады. Бал біздің болашақ Сүйсінеміз де сүйеміз Бұл болашақ тамаша-ақ, Болашаққа біз иеміз Өлеңде не туралы айтылған? Болашақта сен қандай бала болғың келеді? Өлеңде қандай ұйқас сөздер бар Өлең жолдарын қайталап, есімізге түсірейік. 3-4 балаға өлең шумақтарын қайталап айтқызу.	**Миға шабуыл:**Жұмбақ жасыру: 1.Қырда жүрер ол жортып, Іні де жоқ бармайтын. Құйрығымен бұлаңдап, Қандай аң ол алдайтын? (Түлкі) 2.Көзі тостақ, өзі қорқақ. (Қоян) Дұрыс айтасыңдар, түлкі – айлакер аң, ал қоян – қорқақ аң. **Түсіну:** Балалар, түлкіні жыртқыш аң десек, ал қоян жыртқыш аң емес. Қоян – өте қорқақ аң, қоянды үйде де асырауға болады. Қазір осы қоян мен түлкі туралы орыс халқының ертегісімен танысамыз. **Түлкі мен Қоян.** Әуелде түлкінің құйрығы жоқ еді. Қасқырмен тату тұрмаған соң үнемі қашып жүреді екен. Жүрген ізін жасыра алмай қиналыпты. Сол үшін Қасқыр Түлкінің артына еріп, аңдып жүріп, оның ініне түсіпті. Түлкі інінің екінші тесігінен шығып кетіпті. Шығып кетпесе, Қасқыр Түлкіні өлтіріп тастар еді. Түлкі орманда келе жатып, ағаш түбінде отырған Қоянды көреді. Ол мезгілде Қояндардың құйрығы ұзын, жүгірулеріне кедергі келтіреді екен. Сол жерде Қоян өзін ұстап алған Түлкіге: «Мені өлтірме, құйрығымды сыйға берейін», – деп жалыныпты. Міне, содан бері Түлкінің құйрығы	түсіну, қолдану. **Эмоционалдық көңіл күй қалыптастыру.** **Миға шабуыл:**Қазір көктемнің қай айы және ол несімен ерекшеленетінін сөз етеді. Қызығушылық танытып, әңгімеге араласады. Мамыр айы (1апта) келді. Күн жарқырап, жер бетін қыздырып тұр. Жылы жел соғып, аспанда көгілдір бұлттар қалқып жүр. Мамырда күн жиі күркірейді, нөсер жауын жауады. Жаңбырдан кейін аспанда жиіжиі кемпірқосақ пайда болады. Терек, қайың, қарағай, мойыл, бөртегүл сияқты ағаштар мен бұталар гүлдейді. Алма, шие, қара өрік ағаштары гүлдеп, бау-бақшалар әдемі ақшыл-қызғылт жамылғы жамылады. Жерде қар жатты, ағаштардың жапырағы болған жоқ, құстардың сайрағаны естілмейтін… Көктемде бақшаның қандай болғанын еске түсіруді ұсынады **Түсіну:** суреттерді қарап шығып, балаларды зерттеуге қатысуға ынталандырады. Күн райының өзгергенін айтады. Шөп көгерді, гүлдер гүлдеді, құстар шырқап, көбелектер ұшып жүр, ағаштар гүлдеді... Ағаштар мен бұталардың құрылымын еске түсіреді. Гүлдеген ағаштың түрі қандай болады? (Гүлдері ірі, күңгірт қызғыш түсті болады, олар

	құйрығы қандай болыпты? -Түлкі Қасқырмен тату тұрмаған соң не істеген? -Бір күні не болыпты? -Түлкі қалай құтылып кетіпті? -Әлден соң ағаш арасына кірген Түлкі нені көреді? -Сол жерде Қоян өзін ұстап алған Түлкіге не депті? -Иә, балалар, содан бері Түлкінің құйрығы ұзын болыпты, ал Қоянның құйрығы қысқа болып қалыпты. **Қолдану:** -Енді ертегідегі «Түлкі» сөзіне дыбыстық талдау жасайық. -«Түлкі» сөзі неше буыннан тұрады? -Неше дауысты дыбыс бар? -Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? -Ал дауыссыз дыбысты, көк түспен белгілейміз. Т – дауыссыз дыбыс. Ү – жіңішке дауысты дыбыс. Л – дауыссыз дыбыс. К – дауыссыз дыбыс. І – жіңішке дауысты дыбыс. Міне, балалар, біз «Түлкі» сөзіне дыбыстық талдау жасадық. Дидактикалық ойын: **«Буынды жалғастыр».** **Ойын шарты:** аң аттарының бірінші буынын ғана айтады, балалар соңғы буынын тауып, толық атын айтады. Мысалы, Түл – ..., қо– , қас – ..., кө – ..., мыр – ..., жол –	суретші сияқты. Жапырақтарды жасыл түске бояйды. Онда ағашқа қажетті «азық» болады (жапырақты жасыл түске бояйтын хлорофилл дәндері). Ағаштардың кейбірі жарық түсетін жерлерді (қарағай, балқарағай) жақсы көреді, кейбіреулері көлеңке жерде де өсе береді (шырша, қарағаш). Күн жылу көзі. Ағаштардың кейбіреулері суыққа төзімді келеді, ал кейбіреулері тек жылы жерге бейімделген. Қыс қатты суық болса өсімдіктердің кейбірі үсіп кетеді, келесі жылы көктемей қалуы мүмкін. Жапырақтардың пайда бола бастауы да жылудың көлеміне байланысты. Адамдар сияқты ағаштар да су ішеді. Кейбір ағаштарға ылғал көп керек, ал, кейбірі азғана суды қанағат етеді. Ағаштар суды жауыннан алады. Сонымен қатар жауыншашынның қар, шық, қырау, бұршақ сияқты түрлері де ағаштарға ылғал береді. Қар – ағаштардың тамырын жауып, суықтан қорғайтын жылы тон қызметін атқарады. Көктемде ағаштардың тамыры еріген қар суын ішеді. Ағаштар да адамдар сияқты тыныстайды. Оларға да бізге сияқты таза ауа қажет. Ауа шектен тыс лас болса олар тіршілігін тоқтатады. Сонымен қатар ағаштар ауаны тазартуға көмектеседі. Жел – өсімдіктердің аталығын (шырша, қарағай) бір		ұзын, ал Қоянның құйрығы қысқа болып қалыпты. **Білу:** -Ертегі сендерге ұнады ма? -Ертегі де нелер туралы айтылған? -Ерте заманда Түлкінің құйрығы қандай болыпты? -Түлкі Қасқырмен тату тұрмаған соң не істеген? -Бір күні не болыпты? -Түлкі қалай құтылып кетіпті? -Әлден соң ағаш арасына кірген Түлкі нені көреді? -Сол жерде Қоян өзін ұстап алған Түлкіге не депті? -Иә, балалар, содан бері Түлкінің құйрығы ұзын болыпты, ал Қоянның құйрығы қысқа болып қалыпты. **Қолдану:** -Енді ертегідегі «Түлкі» сөзіне дыбыстық талдау жасайық. -«Түлкі» сөзі неше буыннан тұрады? -Неше дауысты дыбыс бар? -Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? -Ал дауыссыз дыбысты, көк түспен белгілейміз. Т – дауыссыз дыбыс. Ү – жіңішке дауысты дыбыс. Л – дауыссыз дыбыс. К – дауыссыз дыбыс. І – жіңішке дауысты дыбыс. Міне, балалар, біз «Түлкі» сөзіне дыбыстық талдау жасадық.	жапырақтармен бірге пайда болады). **Білу:** Ағаш жарықсыз тіршілік ете алмайды. Ол суретші сияқты. Жапырақтарды жасыл түске бояйды. Онда ағашқа қажетті «азық» болады (жапырақты жасыл түске бояйтын хлорофилл дәндері). Ағаштардың кейбірі жарық түсетін жерлерді (қарағай, балқарағай) жақсы көреді, кейбіреулері көлеңке жерде де өсе береді (шырша, қарағаш). Күн жылу көзі. Ағаштардың кейбіреулері суыққа төзімді келеді, ал кейбіреулері тек жылы жерге бейімделген. Қыс қатты суық болса өсімдіктердің кейбірі үсіп кетеді, келесі жылы көктемей қалуы мүмкін. Жапырақтардың пайда бола бастауы да жылудың көлеміне байланысты. Адамдар сияқты ағаштар да су ішеді. Кейбір ағаштарға ылғал көп керек, ал, кейбірі азғана суды қанағат етеді. Ағаштар суды жауыннан алады. Сонымен қатар жауыншашынның қар, шық, қырау, бұршақ сияқты түрлері де ағаштарға ылғал береді. Қар – ағаштардың тамырын жауып, суықтан қорғайтын жылы тон қызметін атқарады. Көктемде ағаштардың тамыры еріген қар суын ішеді. Ағаштар да адамдар сияқты тыныстайды. Оларға да бізге сияқты таза ауа қажет. Ауа шектен тыс лас болса олар тіршілігін тоқтатады. Сонымен қатар

		жерден екінші жерге көшіреді, сондай-ақ шырша, қайың, қарағай, үйеңкі, шаған, терек, жөке ағаштарының тұқымын таратады. Құстар да ағаштардың тіршілігінде әртүрлі рөл атқарады. Мысалы: құстар ағаштың жемісін жейді, ағашта тіршілік ететін жәндіктермен қоректенеді. **Өзекті мәселе: Әліппе-дәптермен жұмыс істеуге шақырады.** Зерттеу жұмысына қатысады. Қуаныш балалардан гүлдеп тұрған бұтақты қарап шығып, суреттеп беруді сұрайды. Ағаштарға ненің маңызды әрі қажет екенін бағдарша арқылы көрсет. Сен неге олай ойлайсың? Мына ағаштың көңіл күйін тап. Ағаш көңілдірек, әдемі болуы үшін не істеу керек? Суретін сал. Педагог балаларды « Менің достарым» ойынын ойнауға шақырады: карточкаларды үлестіріп береді, нысанның белгілі бір функциясын таңдап алады және атын атайды. Балалар белгілі бір нысанның суреті салынған карточкаларды алады. Қолындағы карточкада аталған функцияны атқаратын нысан бейненленген балалар педагогтің қасына барады. П: Достар, айтыңдаршы, не гүлдейді? Б: Гүлдер, ағаш, бұталар….		Дидактикалық ойын: **«Буынды жалғастыр». Ойын шарты:** аң аттарының бірінші буынын ғана айтады, балалар соңғы буынын тауып, толық атын айтады. Мысалы, Түл – ..., қо– , қас – ..., кө – ..., мыр – ..., жол –	ағаштар ауаны тазартуға көмектеседі. Жел – өсімдіктердің аталығын (шырша, қарағай) бір жерден екінші жерге көшіреді, сондай-ақ шырша, қайың, қарағай, үйеңкі, шаған, терек, жөке ағаштарының тұқымын таратады. Құстар да ағаштардың тіршілігінде әртүрлі рөл атқарады. Мысалы: құстар ағаштың жемісін жейді, ағашта тіршілік ететін жәндіктермен қоректенеді. **Өзекті мәселе: Әліппе-дәптермен жұмыс істеуге шақырады.** Зерттеу жұмысына қатысады. Қуаныш балалардан гүлдеп тұрған бұтақты қарап шығып, суреттеп беруді сұрайды. Ағаштарға ненің маңызды әрі қажет екенін бағдарша арқылы көрсет. Сен неге олай ойлайсың? Мына ағаштың көңіл күйін тап. Ағаш көңілдірек, әдемі болуы үшін не істеу керек? Суретін мүсінде . Педагог балаларды « Менің достарым» ойынын ойнауға шақырады: карточкаларды үлестіріп береді, нысанның белгілі бір функциясын таңдап алады және атын атайды. Балалар белгілі бір нысанның суреті салынған карточкаларды алады. Қолындағы карточкада аталған функцияны атқаратын нысан бейненленген балалар педагогтің қасына барады. П: Достар, айтыңдаршы, не гүлдейді? Б: Гүлдер, ағаш, бұталар….

2 үзіліс –

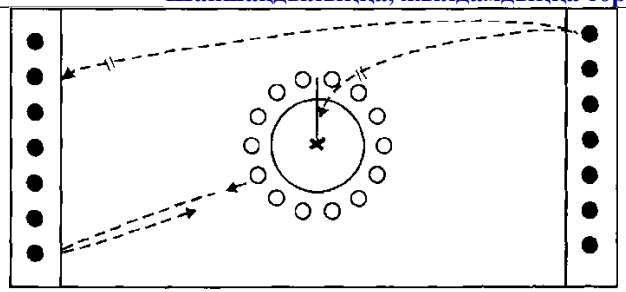
Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Қимылды ,еңбек ойын: «Күзетшілер»

Басты міндеттері: Командалық қимыл-әрекеттерді орындай отырып есте сақтау мен зейінін жақсартуына жағдай жасау. Балаларды білесіп жұмыс істеуге үйрету. Шапшаңдылыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу.

Қимылды ,еңбек ойын: «Күзетшілер»

Ойынның міндеттері: Командалық қимыл-әрекеттерді орындай отырып есте сақтау мен зейінін жақсартуына жағдай жасау. Балаларды білесіп жұмыс істеуге үйрету. Шапшаңдылыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу.

Дағды: Балаларға ойын шартын түсіндіру, баланың сезімталдығын қалыптастыру, қимыл қозғалысын жылдамдыққа дағдыландыру.

Ойын іс әрекеті:күзетшілер күзеткен қақпадан өтіп бара жатқан баланы ұстап алуға тырысу керек.

Әдістемелік нұсқаулар.

Бұл ойынға қанша бала болса да қатыса алады.Екі ойыншы қақпаның күзетшілері боладыЕкеуінің де көзі орамалмен байланады да,аралары бір адымдай қашықтықта қолдарын айқастыра ұстап,қарама−қарсы «көпір» жасап тұрады.

Басқа балалар бір−бірлеп күзетшілер күзеткен қақпадан екеуінің ортасы арқылы білдірмей өтіп кетуге тиіс.Күзетшілердің сыртынан айналып өтуге болмайды.Егер күзетшілердің біреуі өтіп бара жатқанын сезіп қойса,оған қолын тигізеді,яғни ол ұсталып қалған болып есептеледі.Ұсталып қалған ойыншы өзін ұстаған ойыншымен орын ауыстырады.Қақпадан үш рет білдірмей ойыншыға жүлде беріледі.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Ойын дене шынықтыруға, оның қуатын жетілдіре түсуге қолайлы Қозғалмалы ойындардың ережелерін, және техника қауіпсіздігін үйрету арқылы оқушылардыептілікке, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу.

Тәрбиеші:Рақмет балалар. Отан алдындағы әскери борыштарыңды абыроймен атқарытыңдарыңа мен кәміл сенемін. Бәріңізге бақыт тілейміз! Отанымыз гүлдеп, егеменді еліміз көркейіп өсе берсін!

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы: ҰІӘ тақырыбы:** Оқушыға не керек? **ҰІӘ міндеттері:** -сөздерді саналы түрде есте	**3. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Музыка әлеміне саяхат. **ҰІӘ міндеттері:** -лирикалық байсалды әуендерді қабылдап, қарқындық өзгерісін	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік,нені білдік? **ҰІӘ міндеттері:**	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Дыбыстар әлемі **міндеті:** Сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және	**3.**

	сақтауға және дұрыс айтуға тілдерін жаттықтыру. Сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету; -сөздерді байланыстырып сөйлеуді, 2-3 сөзден сөйлем құруға жаттықтыру. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды:** сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, диалогке қатыса білуге дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** жаңа сөздерін айтады, 2-3 сөзден сөйлем құрастырады. **Түсінеді:** сөйлемді түсініп сәйкес суретті көрсетеді. **Қолданады:** сөздерді байланыстырып сөйлей алады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Қима материалмен жұмыс.** Суреттер бойынша өткен тақырыпты қайталау. **Ойын: «Алтын сақа сөз жинайды»** (мектеп, оқу құралдары тақырыбы бойынша). **Түсіну деңгейі:** Мен бүгін бір оқушының сөмкесін әкелдім. Ішінде не бар? Балалар кезекпен келіп сөмке ішіндегі таныс заттарды алып атап, топтайды. Ойын барысында жаңа сөздермен таныстыру. Мынау – кітап. Кітап не? Кітап – оқу құралы. Оқушыға кітап керек пе? Оқушыға кітап керек. Мынау – мәшине.	белгілеу. Фортепианоның сүйемелдеуімен немесе сүйемелдеуінсіз, жалғыз немесе топпен ән айту; -жеңіл әуендерді ансамбльмен балаларға арналған музыкалық аспаптарда фортепианоның сүйемелдеуімен, уақытында қосылып айту, ырғақтық бейнесін анық бере отырып ойнауды дамыту; -балаларды ептілікке, жинақылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Музыкалық мәнерлілік құралдары мен сипатын егжей-тегжейлі ажырата білу дағдыларын игеру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Қыз Жібек» операсынан үзінді (үнтаспа, Е. Брусиловский) **Ән айту:** «Біз бақытты баламыз» (К. Қуатбаев) «Балдырғандар әні» (Г. Жотаева) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Бақытты балалық шақ» («Мен бақытты баламын»CD), «Полька» (М. Красев) **Билер:** «Еркебұлан» («Билеп үйренейік» жинағынан) **Ойындар, хороводтар:** «Үйшік» (В. Витлин) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Латыш полькасы» (М. Раухвергер) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** музыка ырғағына ілесіп би қимылдарын ырғақпен жасайды, әндерді орындайды. **Түсінеді:** опера, балет	-сөйлем құрау, дауысты дыбыстардың түрлерін анықтай отырып, буынға бөлу дағдыларын жетілдіру; -сөзде түсіп қалған тиісті дыбысты табу, қандай да бір дыбысқа сөз құрау секілді тапсырмалар арқылы сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру; -театрда өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыру арқылы мәдениетті болуға тәрбиелеу. **Дағды**: буын туралы білімін, дыбыстарды ажырата алу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөздерді буынға бөледі, берілген дыбысқа сөз ойлап айтады, сөйлем құрайды. **Түсінеді:** буыннан сөз құралатынын. **Қолданады:** буын туралы білімін, дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог балаларға сөздер айтады, балалар қай жерге тиесілі екенін табады. Сахна, перде, микрофон, орындық – ... (*театр)* Орындық, касса, рупор – ... (*вокзал)* Сөрелер, касса, азық-түлік – ... (*дүкен)* Қолжуғыш, сүлгі, сабын, айна – ... (*жуынатын бөлме)* **2. Негізгі бөлім** **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не?	қолдануды үйрету. Қазақ тіліне тән дыбыстарды ажырата алу дағдыларын нығайту. **Дамытушылық міндеті:** есту, тілдік және артикуляциялық аппаратты, яғни сөзді анық, дұрыс айта білу дағдыларын дамыту. **Тәрбиелік міндеті:** мәдениетті сөйлеуге тәрбиелеу. **Күтілетін нәтижелер:** **Жасайды:** дыбыстарды естіп ажырата алады. **Түсінеді:** тапсырмаларды түсінеді. Сендер жұмбақ білесіңдер ме? Білетін жұмбақтарын естеріне түсіру. Бүгін ерекше жұмбақ шешеміз. Жұмбақтың шешуі – дыбыстар. Жұмбақ жасыру. Педагог сөздегі тиісті дыбысты созып оқиды. **Ә**кеңде бар, Атаңда	

	Мәшине – ойыншық. Оқушыға мектепте ойыншық керек пе? Оқушыға ойыншық керек емес. Мынау – қайшы. Мынау – ... қайшы (жеке-жеке айтады) Оқушыға қайшы керек. Оқушыға қайшы керек пе? Оқушыға қайшы керек. Мынау – желім. Мынау не? Мынау – желім. Оқушыға желім керек. Оқушыға желім керек пе? Оқушыға желім керек. Мынау – қылқалам. Мынау не? Мынау – қылқалам. Оқушыға қылқалам керек. Оқушыға қылқалам керек пе? Оқушыға қылқалам керек. Мынау – сурет дәптері. Мынау не? Мынау – сурет дәптері. Оқушыға сурет дәптері керек. Оқушыға сурет дәптері керек пе? Оқушыға сурет дәптері керек. **Сөздік ойын: «Оқушы не істейді»** Оқушы қаламмен жазады. Оқушы қайшымен қағаз қияды. Оқушы қылқаламмен сурет салады. Оқушы сурет дәптерінде сурет салады. Оқушыға оқу құралдары не үшін керек? Оқушы қаламмен жазады. Қайшымен қағаз қияды. Қылқаламмен сурет салады. Сурет дәптерінде сурет салады. Балалар сөздерді, сөйлемдерді қайталайды.	туралы түсініктерді. **Қолданады:** аспаптарда ойнаудың қарапайым дағдыларын, ойынға катысады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Бақытты балалық шақ» («Мен бақытты баламын» CD) балалар музыка залына кіріп, осы музыка әуенімен қимылдарын жасайды. **Негізгі кезең** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Полька» (М. Красев). Балаларды шеңбер бойымен жүргізіп, музыка әуеніне ілесе жеңіл қимылдар жасауға талпынту, серіппе, аяқты өкшеге қойып үйрену, қол ұстасып жеңіл секіру. Балаларға интерактивті тақтадан Алматы қаласындағы Абай атындағы Опера және балет театрының ғимаратын көрсетіп, ондағы әртістердің суреттерімен таныстыру, балаларға бұл өнердің ең биік шыңы екенін айтып түсіндіру. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Қыз Жібек» операсынан үзінді (үнтаспа, Е. Брусиловский). Балаларға опера туралы мағлұмат беру. -Сендер фильм көргенде сөздерін тыңдап түсінесіңдер, ал операда барлық көріністерін әнмен көрсетеді. Қайғылы оқиғаны да, көңілді оқиғаны да ән арқылы жеткізеді. Ал балет өнерінде барлық құбылыстарды би арқылы көрсетеді.	Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? **Дыбыстармен жұмыс.** Дидактикалық ойын-жаттығу: «Жалауша» Педагог дыбыстар айтады, егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. **Түсіну деңгейі:** **Дидактикалық жаттығу: «Тиісті белгіні көтер»** Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызыл дөңгелекті көтереді. **Ойын: «Сөздер тізбегі» (доппен)** Балаға допты беріп сөз айтады. Бала айтылған сөздің соңғы дыбысына сөз айтып, допты әрі қарай береді. Сөзді айтқанда бастапқы және	жоқ. Тәтеңде бар, Апаңда жоқ (Ә) Жоқта бар, Шоқта бар Талда жоқ,барда жоқ(қ), Күнде бар, Айда жоқ. Түнде бар, Таңда жоқ(Ү) Атауында «Ғ» дыбысы бар заттарды ата. Қорша. Суреттерді қара. Ата. «Ө» дыбысының орнын тап, қызыл қарындашпен боя. Педагог жеке жұмыс жүргізеді	Талда жоқ. Барда жоқ. **Ә** кеңде бар, Атаңда жоқ. Тәтеңде бар,

	Қолдану деңгейі: Сөздерді бекітуге арналған **«Сақ бол»** *ойыны*. Педагог оқу құралдарын бірде дұрыс, бірде қате айтады. Зейін қойып тыңдап, балалар «қатесін» түзетеді. **Дидактикалық ойын: «Сөйлем құра».** Берілген сөздермен сөйлем құрау. Оқушы, керек, кітап. (Оқушыға кітап керек). Жаз, қалам. (Қаламмен жазады). Сынып, мектеп, бар. (Мектепте сынып бар) Жаңылтпашты әртүрлі етіп қайтала. Алдымен дауысыңды қатты, сонан соң ақырын етіп айт. Енді жылдам, сонан соң ақырын айт. Жақсы қайшы Қайсы қайшы? **Сергіту сәті:** Бір, екі, үш – Аяққа түсті күш. Төрт, бес, алты – Күшіміз артты. Жеті, сегіз – Білім, еңбек егіз. Тоғыз, он – Құстай ұш та қон. Дыбыстар әлемі. **ҰІӘ міндеттері:** **-**сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету. Қазақ тіліне тән дыбыстарды ажырата алу дағдыларын нығайту. **-**есту, тілдік және артикуляциялық аппаратты, яғни сөзді анық, дұрыс айта білу дағдыларын дамыту. **Дағды**: -сөздерді бір-бірімен байланыстырып,	Ол үшін олар көп дайындалады, еңбектенеді. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Қолдану деңгейі:** ***Ән айту:*** «Біз бақытты баламыз» (К. Қуатбаев). Әнді көңілді, сөздерін таза, анық айтуға көңіл бөлу. Ән айтар алдында ережелерді еске түсіріп, иықты көтермей, бір-бірін тыңдап айтуды естен шығармауларын ескерту. Үйренген «Балдырғандар әнін» (Г. Жотаева) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** «Еркебұлан» («Билеп үйренейік» жинағынан). Биді әрі қарай жалғастырып, бірдей қимыл жасауға ұмтылдыру. ***Ойындар, хороводтар:*** «Үйшік» (В. Витлин). Ойынды еске түсіріп, үйшікте тұратындар біртіндеп өз музыкалары естілгенде шығып, өздеріне тән қимылдарын жасайды. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Латыш полькасы» (М. Раухвергер). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар аспапта ойнағанда ырғақты ұстап, әуенге ілесе ұрмалы аспаптармен ойнайды.	соңғы дыбысты анық айту қажет. Сөздер тізбегін айту барысында нені анық айтып, нені мұқият тыңдадыңдар? (*Дыбысты*) Мысалы: *шар-радио-ожау-уылдырық-қымыз-зәкір-рауғаш-шалма-алма-алтын- наннар-риза-алмұрт-тас-сағат-тарақ-қасық-қант-табақ-қалам-мама-апельсин- нағашы-ыдыссемсер т.б.)* **Дидактикалық ойын: «Жоғалған дыбыс»** –Мен сендерге суреттерді көрсетіп, суреттің атауын бастапқы дыбысын дыбыстамай айтамын, ал сендер менің қатемді түзеп, жоғалған дыбысты қосып сөзді толық айтуларың керек. Мысалы: - *...олбарыс(ж), ...ысық(м), ...аймыл(м), ...асбақа(т), ...ышқан(т), ...рыстан(а), ...арабан(б), ...әріхана(д), ...арандаш(қ), ...аламсап(қ), ...өзілдірік(к), ...үшік(к), ...втобус(а), ...роллейбус(т), ...лдаркөсе(А), ...алапан(б), ...айық(қ), ...асқыр(қ), ...ағдаршам(б), ...артоп(к), ...әбіз(с), ...ызанақ(қ), ...ырыққабат(қ), ...сқабақ(а), ...армақ(қ), ...йыншық(о), ...квариум(а), ...ақта(т), ...уыршақ(қ), ...елосипед(в), ...амокат(с) т.б.* **Қолдану деңгейі:** Дидактикалық жаттығу: «Қайсысы дұрыс?» – Балалар, мен бір дыбысын анығырақ созып, қандай да бір сөзді		Апанда жоқ. Жоқ а бар, Барда жоқ.

	сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстарды естіп ажырата алады. **Түсінеді:** тапсырмаларды түсінеді. **Қолданады:** қазақ тіліне тән дыбыстары, сөздерді дұрыс айта біледі. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** –Сәлеметсіздер ме?! Суреттер бойынша өткен «Оқу құралдары» тақырыпты қайталау. **Ойын: «Алтын сақа сөз жинайды»** өткен сөздерді қайталау, бекіту. Балалар әрбір айтқан сөз үшін фишка алады. Ойын соңында фишка көп жинаған бала жеңімпаз атанады. **Түсіну деңгейі:** Сендер жұмбақ білесіңдер ме? Білетін жұмбақтарын естеріне түсіру. Бүгін ерекше жұмбақ шешеміз. Жұмбақтың шешуі – дыбыстар. **Жұмбақ жасыру.** Педагог сөздегі тиісті дыбысты созып оқиды. **Ә**кеңде бар, Атаңда жоқ. Тә**т**еңде бар, Апаңда жоқ. **(Ә)** Жо**қ**та бар, Барда жоқ. Шо**қ**та бар, Талда жоқ. **(Қ)** Күнде бар, Айда жоқ. Түнде бар, Таңда жоқ. **(Ү)** **Қолдану деңгейі:** **Ойын: «Кім тапқыр».** Аталған дыбыс бар буын, сөз құрайды. Мысалы: әк-әке, әт-әтеш, әп- әпке. Сөзжұмбақ шештіру.		айтамын, ал сендер тура солай қайталаңдар. Қалай айту керек, қайсысы дұрыс екенін анықтаймыз. Мысалы: *аааљжапқыш-алжапқыыыш, бааағдаршам-бағдаршааам, дәәәріханадәріханааа, қооойылым- қойылыыым, ААалпамыс-Алпамыыыс, шааапалақ-шапалааақ, жааапырақ-жапалааақ, дооомбыра-домбырааа, қоообыз- қобыыыз, жаааалбыз- жалбыыыз, қаасық-қасыыық, жаааарғанат-жарғанааат, жыыылқы-жылқыыы, тееекше-текшеее, бааалапан-балапаан, бооотақан-ботақаан, көөөөзілдірік -көзілдіріік, жаааапырақжапыраақ , көөөрпе-көрпеее т.б.* **Дидактикалық ойын: «Досыңды шақыр»** Балалар, көздеріңді жұмып, мына жағдайды елестетіңдер. Орманда досыңнан адасып қалдың. Сендер бір-біріңді табу үшін, не істер едіңдер? *(Досымыздың атын атап шақырамыз).* Мысалы: *(Дастаааан! Серікбооол! Айғаныыыым! Айшаааа! Ернаааар! Балжаааан! Ардаааақ! Санжаааар! Беріііік! Мереееей! т.б.)* Балалар, сендер достарыңды шақырғанда, қай буынды созып айттыңдар? Дұрыс, ең соңғы буынды созып айттыңдар.		

	Жауаптағы сөздердің бірінші және соңғы дыбысы «а». Балалар жауабын айтады 1 – отбасы мүшесі (*ана*). 2 – жеміс *(алма*). – отбасы мүшелері (*ата, аға*). – Иілсең иіліп, түйілесің түйіліп, Қарайды кісіге, ұқыпты ісіне. (*Айна)* **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық Қолды белге қоялық. Оңға, оңға түзу тұр, Солға, солға түзу тұр. Алға бір адым, Артқа бір адым. Жоғары, төмен қарайық Орнымызды табайық.		**Сергіту сәті:** **«Гүлдер»** Қызыл, сары аппақ гүлдей, Жайқалайық өсейік. Айналамыз құлпырсыншы Гүлден кілем төсейікші Самал желмен тербелеміз, Біз әдемі гүлдерміз. Ауламызға өң береміз, Табиғаттың көркіміз. **Саусақ жаттығуы:** Саусақтар шықты қыдырып, Балетке келді жүгіріп. Залдың шамы сөнеді, Бишілер билеп береді. Балет қандай тамаша! Қол соғайық таласа.		

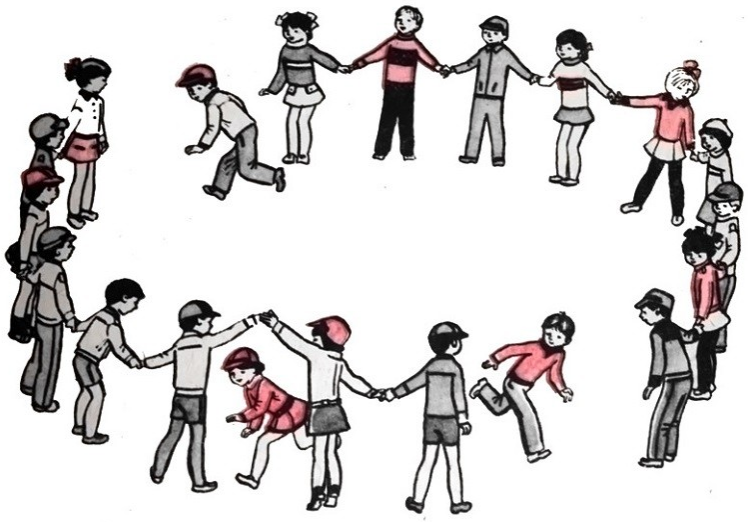
3 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Аз қимылды ойын: «Құтқар!»

Басты міндеттері: Нақты қимыл-қозғалыс жасай білу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру, анализатор орталықтарын белсендіруге мүмкіндік жасау. Ептілік, төзімділік, күштілік, өзбетімен әрекет етуін дамыту.

Аз қимылды ойын:«Құтқар!»

Ойын міндеттері: Нақты қимыл-қозғалыс жасай білу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру, анализатор орталықтарын белсендіруге мүмкіндік жасау. Ептілік, төзімділік, күштілік, өзбетімен әрекет етуін дамыту.

Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру.

Әдістемелік нұсқау:

Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып, ортаға қарап тұрады. Ойын алдында таңдалған екі ойыншы шеңберден шығып, жүгіреді: біреуі қашады, екіншісі қуады. Қашып бара жатқан бала шеңберде тұрған басқа ойыншылардың арқасына тығылып, «Құтқар!» деп айтып құтыла алады. Құтқарушы ойыншы шеңберден шығып қашады, ал құтқарылған бала оның орнына тұрады. Егер ойыншы басқа орынға тұрып үлгермесе, оны ұстап алады. Ойын жалғасқан кезде балалардың басқа жұбы таңдалады.

Ойынның педагогикалық маңызы.

олар ортада кездескенде бір-бірінің қолын алып, реферанс (қимылмен ілтипат) жасау керек, бір-біріне күліп қарап: "Қайырлы таң, қайырлы күн, қайырлы кеш" деп сәлемдеседі де, бос орынға қайтадан жүгіреді. Осылай ойын жалғаса береді. Ескерту: Жүргізуші барлық балалар "Қаз" рөлінде ойнап шығуын қадағалап тұрады. Сәлемдесу және реферанс нақты көтеріңкі дауыс ырғағымен орындалу қажет.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Көшбасшы бол **ҰІӘ міндеттері:** - -қимыл әрекеттердің өз бетімен еркін орындалуын жалғастыру. -тік қойылған баспалдаққа сатылар арасымен өрмелеуге жаттығу. Қол мен аяқтың қимылдарын үйлестіруін дамыту. **Дағды:** Ептілікті, күштілікті, көпшілдік қасиеттерін дамыту. Ұлт тарихы, халық мәдениетіне деген құрметке, білім-білік дағдыларын қолдана алуға, жұппен жұмыс, эстафеталарда басқалармен әрекет ету ережелерін сақтай білу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** арқа аурулары мен жалпақтабанның алдын алуға арналған жалпы дамыту жаттығулары. ***Түсінеді:*** «Көшбасшы » терминін, эстафета ережелерін, командада, топта өз әрекетін өзгелермен үйлестіруді, фитболмен секіргенде жерден екпінмен итеріліп, қайта аяқ басымен жұмсақ түсуді. **Қолданады:** бастапқы қалыпқа дұрыс келу, фитболды заттардың арасымен алып жүру, жерден көтерілген жазық бетпен жүргенде тепе-теңдік сақтау, сапқа тұру, қайта сапқа тұру, заттардың арасымен жорғалау.	**4** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. ҰІӘ тақырыбы: Бала біздің болашақ **?** Бала - біздің болашақ(өлеңді жаттау), (тілдік қарым-қатынас,жаттау) Қасым Аманжолов **ҰІӘ міндеттері:** -өлеңді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттауға үйрету; -өлең мазмұнын түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге айналасына жағымды қарым-қатынас жасай білу дағдысын дамыту. **Дағды:** Өлең мазмұнын түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге, айналасымен жағымды қарым-қатынас жасай білу дағдыларын дамыту. **Ұлттық құндылықтар:** Баланың ұлттық және азаматтық құндылықтарға,ана тілін және мемлекеттік тілді, мәдениетін құрметтеугі бағдарлау. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** өлеңнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** өлеңнің мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** өлең мазмұнына сәйкес ойын әрекеттерін орындайды, өлеңді мәнерлеп жатқа	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Шабандоздар. **ҰІӘ міндеттері:** - бала ағзасының барлық жүйелерін жарыс қимылдарын (эстафеталарды) орындау арқылы жаттықтыру; -қимыл әрекеттердің өз бетімен еркін орындалуын жалғастыру. -тік қойылған баспалдаққа сатылар арасымен өрмелеуге жаттығу. Қол мен аяқтың қимылдарын үйлестіруін дамыту. **Дағды:** Ептілікті, күштілікті, көпшілдік қасиеттерін дамыту. Ұлт тарихы, халық мәдениетіне деген құрметке, білім-білік дағдыларын қолдана алуға, жұппен жұмыс, эстафеталарда басқалармен әрекет ету ережелерін сақтай білу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** арқа аурулары мен жалпақтабанның алдын алуға арналған жалпы дамыту жаттығулары. ***Түсінеді:*** «шабандоз» терминін, эстафета ережелерін, командада, топта өз әрекетін өзгелермен үйлестіруді, фитболмен секіргенде жерден екпінмен итеріліп, қайта аяқ басымен жұмсақ түсуді.	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Музыка әлеміне саяхат. **ҰІӘ міндеттері:** -лирикалық байсалды әуендерді қабылдап, қарқындық өзгерісін белгілеу. Фортепианоның сүйемелдеуімен немесе сүйемелдеуінсіз, жалғыз немесе топпен ән айту; -жеңіл әуендерді ансамбльмен балаларға арналған музыкалық аспаптарда фортепианоның сүйемелдеуімен, уақытында қосылып айту, ырғақтық бейнесін анық бере отырып ойнауды дамыту; -балаларды ептілікке, жинақылыққа тәрбиелеу. **Дағды**: Музыкалық мәнерлілік құралдары мен сипатын егжей-тегжейлі ажырата білу дағдыларын игеру. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Қыз Жібек» операсынан үзінді (үнтаспа, Е. Брусиловский) **Ән айту:** «Біз бақытты баламыз» (К. Қуатбаев) «Балдырғандар әні» (Г. Жотаева) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Бақытты балалық шақ» («Мен бақытты баламын»CD), «Полька» (М. Красев) **Билер:** «Еркебұлан» («Билеп үйренейік» жинағынан)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Шабандоздар. **ҰІӘ міндеттері:** - бала ағзасының барлық жүйелерін жарыс қимылдарын (эстафеталарды) орындау арқылы жаттықтыру; -қимыл әрекеттердің өз бетімен еркін орындалуын жалғастыру. -тік қойылған баспалдаққа сатылар арасымен өрмелеуге жаттығу. Қол мен аяқтың қимылдарын үйлестіруін дамыту. **Дағды:** Ептілікті, күштілікті, көпшілдік қасиеттерін дамыту. Ұлт тарихы, халық мәдениетіне деген құрметке, білім-білік дағдыларын қолдана алуға, жұппен жұмыс, эстафеталарда басқалармен әрекет ету ережелерін сақтай білу дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** арқа аурулары мен жалпақтабанның алдын алуға арналған жалпы дамыту жаттығулары. ***Түсінеді:*** «шабандоз» терминін, эстафета ережелерін, командада, топта өз әрекетін өзгелермен үйлестіруді, фитболмен секіргенде жерден екпінмен итеріліп, қайта аяқ басымен жұмсақ түсуді. **Қолданады:** бастапқы қалыпқа дұрыс келу, фитболды заттардың

	Ойлау деңгейі: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Бастаушы шақырады: «Ау, жігіттер, келіңдер! Күш сынасып көріңдер! Тақияны алыңдар, Шауып келіп кідірмей, Күміс теңге алыңдар! Ер-тоқымнан айрылмай, Шапқан атқа мініңдер! Ат астынан өте шығып, Бірінші боп келіңдер! Жеңіп ойнақ салыңдар, Бас жүлдені алыңдар!» «Тақия, теңге алу ма, Жігіттер одан қала ма? Бір, екі, үш, Жастар ала күш! Қимыл жаттығуы: «Кім шапшаң? Сапқа тұрып жарысу. Ат шабысы естілетін күй әуенімен қамшыға арналған түзету жаттығуларын орындау. Балалар қолдарына қамшы алып, шауып келе жатқандай қимылдар жасап, залда бытырап, аяқ басымен, өкшемен қалағанындай қимылдап жүреді. **Түсіну деңгейі:** Арқа омыртқаның қисаюы мен жалпақтабанның алдын алу. Қамшымен жалпы дамыту жаттығуларын орындау. Статикалық қалыпты сақтап, омыртқаны дұрыс ұстау қабілеттерін белсендендіру. Балалар бірнеше тізбекке өз орнын есте сақтап, сап түзеп тұрады. Белгі бойынша шашырап кетіп, қалауынша қимылдар жасайды. Қайтадан белгі бергенде өз орнына тез келіп тұра қалуы керек. Бастапқы қалып (Б.қ.): 1-2	айтады. Жұмбақтың шешуін таба алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** ***Шаттық шеңбері*** Бала, бала, баламыз, Бақшамызға барамыз. Күні бойы қызыққа Батамыз да қаламыз. Балаларға **жұмбақ** жасырады: Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңістe, Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? *(Жаз)* **Түсіну деңгейі:** Жаз мезгілінде қандай өзгерістер болады? Жаз мезгілі несімен ұнайды? Жаз мезгілінің бірінші күні, бірінші мерекесі – «Балаларды қорғау күні». Балалар, сендер болашақта елімізді, жерімізді қорғайтын азаматсыңдар. Бұл – сендердің мерекелерің. Бүгін біз ақын Қасым Аманжоловтың «Бала – біздің болашақ» атты өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді. Бала – біздің болашақ, Сүйсінеміз, сүйеміз. Бұл болашақ тамаша-ақ, Болашаққа біз иеміз. **Қолдану деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *Болашақ* – «алдағы уақыт» деген мағынаны білдіреді. *Сүйсінеміз* – қызығамыз. **Полилингвальді**	**Қолданады:** бастапқы қалыпқа дұрыс келу, фитболды заттардың арасымен алып жүру, жерден көтерілген жазық бетпен жүргенде тепе-теңдік сақтау, сапқа тұру, қайта сапқа тұру, заттардың арасымен жорғалау. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Бастаушы шақырады: «Ау, жігіттер, келіңдер! Күш сынасып көріңдер! Тақияны алыңдар, Шауып келіп кідірмей, Күміс теңге алыңдар! Ер-тоқымнан айрылмай, Шапқан атқа мініңдер! Ат астынан өте шығып, Бірінші боп келіңдер! Жеңіп ойнақ салыңдар, Бас жүлдені алыңдар!» «Тақия, теңге алу ма, Жігіттер одан қала ма? Бір, екі, үш, Жастар ала күш! Қимыл жаттығуы: «Кім шапшаң? Сапқа тұрып жарысу. Ат шабысы естілетін күй әуенімен қамшыға арналған түзету жаттығуларын орындау. Балалар қолдарына қамшы алып, шауып келе жатқандай қимылдар жасап, залда бытырап, аяқ басымен, өкшемен қалағанындай қимылдап жүреді. **Түсіну деңгейі:** Арқа омыртқаның қисаюы мен жалпақтабанның алдын алу. Қамшымен жалпы дамыту жаттығуларын	**Ойындар, хороводтар:** «Үйшік» (В. Витлин) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Латыш полькасы» (М. Раухвергер) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** музыка ырғағына ілесіп би қимылдарын ырғақпен жасайды, әндерді орындайды. **Түсінеді:** опера, балет туралы түсініктерді. **Қолданады:** аспаптарда ойнаудың қарапайым дағдыларын, ойынға катысады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «**Бақытты балалық шақ» («Мен бақытты баламын» CD) балалар музыка залына кіріп, осы музыка әуенімен қимылдарын жасайды. **Негізгі кезең** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Полька» (М. Красев). Балаларды шеңбер бойымен жүргізіп, музыка әуеніне ілесе жеңіл қимылдар жасауға талпынту, серіппе, аяқты өкшеге қойып үйрену, қол ұстасып жеңіл секіру. Балаларға интерактивті тақтадан Алматы қаласындағы Абай атындағы Опера және балет театрының ғимаратын көрсетіп, ондағы әртістердің суреттерімен таныстыру, балаларға бұл өнердің ең биік шыңы екенін айтып түсіндіру. **Түсіну деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Қыз	арасымен алып жүру, жерден көтерілген жазық бетпен жүргенде тепе-теңдік сақтау, сапқа тұру, қайта сапқа тұру, заттардың арасымен жорғалау. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Бастаушы шақырады: «Ау, жігіттер, келіңдер! Күш сынасып көріңдер! Тақияны алыңдар, Шауып келіп кідірмей, Күміс теңге алыңдар! Ер-тоқымнан айрылмай, Шапқан атқа мініңдер! Ат астынан өте шығып, Бірінші боп келіңдер! Жеңіп ойнақ салыңдар, Бас жүлдені алыңдар!» «Тақия, теңге алу ма, Жігіттер одан қала ма? Бір, екі, үш, Жастар ала күш! Қимыл жаттығуы: «Кім шапшаң? Сапқа тұрып жарысу. Ат шабысы естілетін күй әуенімен қамшыға арналған түзету жаттығуларын орындау. Балалар қолдарына қамшы алып, шауып келе жатқандай қимылдар жасап, залда бытырап, аяқ басымен, өкшемен қалағанындай қимылдап жүреді. **Түсіну деңгейі:** Арқа омыртқаның қисаюы мен жалпақтабанның алдын алу. Қамшымен жалпы дамыту жаттығуларын орындау. Статикалық қалыпты сақтап, омыртқаны дұрыс ұстау қабілеттерін белсендендіру. Балалар бірнеше тізбекке өз орнын есте сақтап, сап

	қамшыны жоғары көтеріп, оң (сол) аяғын артқа жіберіп, аяқтың ұшымен өкшесін өзіне тартып созылып – демін ішіне тартады да, 3-4 – б.қ. 8 рет қайталайды. «Бір жағына еңкею» Б.қ.: аяқты айқастырып отыру, қамшы жоғарыда, 1-2 – оңға (солға) еңкею, қамшыны жерге тигізу, 3-4 – б.қ. 6 рет қайталау. Б.қ. шалқалап жатып алып 1-қамшыны жоғары көтеру, 2-екі аяқты бірдей сермеп, аяқтың ұшын қамшыға тигізу. 3-4 – б.қ. 8 рет қайталау. Б.қ. қамшыны арт жағына қолын төменге түсіріп ұстау. 1-2 – қамшыны жоғары көтеріп отыру. Арқаны тік ұстап, тізені ашу, өкшені көтеру. 3-4 – б.қ. 8 рет қайталау. «Қамшыны тізеге қою». Б.қ.: қамшы төменде, 1 – қамшыны жоғары көтеру, 2 – бүгілген сол аяқты көтеру қамшыны тізеге апарып, 3 – қамшыны жоғары көтеру, арқаны түзу ұстау. Аяқты түсіру. 4 – б.қ. орнықты тұрып, аяқ ұшын тарту. 5 рет қайталау. Б.қ.: қамшыны табанымен қысып отыру, 1 – тізені бүгіп, жоғары көтеріп, денені оңға- солға бұру. 5 рет қайталау Б.қ.: жерде отырып, еңкейіп, қамшымен оң (сол) аяқтың ұшын іліп алып, мүмкіндігінше жоғары көтеріп, ұстап тұру. 5 реттен қайталау. Б.қ.: отырып алып аяқтың ұшымен қамшыны жинау.	**компонент:** балалар – дети – children; болашақ – будущее – future; жаз – лето – summer; бақытты – счастливый – happy. **Сұрақ-жауап:** Өлеңде не туралы айтылған? Болашақта сен қандай бала болғың келеді? Өлеңде қандай ұйқас сөздер бар **Сергіту сәті** Таңертең тұрғанда нені көресіңдер? *(Күнді)* Күнді көргенде қалай қуанасыңдар? *(Алақай!)* Күн бізге не шашады? *(Жылуын шашады)* Қане, алақанымызды жылытайық, Қолымызды Күнге созайық. Өлең жолдарын қайталап, есімізге түсірейік. 3-4 балаға өлең шумақтарын қайталап айтқызу. **Дәптермен жұмыс:** Суретте қай жыл мезгілі бейнеленген? Балаларға есімдер ойлап тауып, достар туралы әңгімеле. Атасы мен немерелері қайда барды? Немерелерінің қолында не бар? Олар қандай мейрамға шықты?	жасау. Статикалық қалыпты сақтап, омыртқаны дұрыс ұстау қабілеттерін белсендендіру. Балалар бірнеше тізбекке өз орнын есте сақтап, сап түзеп тұрады. Белгі бойынша шашырап кетіп, қалауынша қимылдар жасайды. Қайтадан белгі бергенде өз орнына тез келіп тұра қалуы керек. Бастапқы қалып (Б.қ.): 1-2 қамшыны жоғары көтеріп, оң (сол) аяғын артқа жіберіп, аяқтың ұшымен өкшесін өзіне тартып созылып – демін ішіне тартады да, 3-4 – б.қ. 8 рет қайталайды. «Бір жағына еңкею» Б.қ.: аяқты айқастырып отыру, қамшы жоғарыда, 1-2 – оңға (солға) еңкею, қамшыны жерге тигізу, 3-4 – б.қ. 6 рет қайталау. Б.қ. шалқалап жатып алып 1-қамшыны жоғары көтеру, 2-екі аяқты бірдей сермеп, аяқтың ұшын қамшыға тигізу. 3-4 – б.қ. 8 рет қайталау. Б.қ. қамшыны арт жағына қолын төменге түсіріп ұстау. 1-2 – қамшыны жоғары көтеріп отыру. Арқаны тік ұстап, тізені ашу, өкшені көтеру. 3-4 – б.қ. 8 рет қайталау. «Қамшыны тізеге қою». Б.қ.: қамшы төменде, 1 – қамшыны жоғары көтеру, 2 – бүгілген сол аяқты көтеру қамшыны тізеге апарып, 3 – қамшыны жоғары көтеру, арқаны түзу ұстау. Аяқты	Жібек» операсынан үзінді (үнтаспа, Е. Брусиловский). Балаларға опера туралы мағлұмат беру. -Сендер фильм көргенде сөздерін тыңдап түсінесіңдер, ал операда барлық көріністерін әнмен көрсетеді. Қайғылы оқиғаны да, көңілді оқиғаны да ән арқылы жеткізеді. Ал балет өнерінде барлық құбылыстарды би арқылы көрсетеді. Ол үшін олар көп дайындалады, еңбектенеді. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Қолдану деңгейі:** ***Ән айту:*** «Біз бақытты баламыз» (К. Қуатбаев). Әнді көңілді, сөздерін таза, анық айтуға көңіл бөлу. Ән айтар алдында ережелерді еске түсіріп, иықты көтермей, бір-бірін тыңдап айтуды естен шығармауларын ескерту. Үйренген «Балдырғандар әнін» (Г. Жотаева) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** «Еркебұлан» («Билеп үйренейік» жинағынан). Биді әрі қарай жалғастырып, бірдей қимыл жасауға ұмтылдыру. ***Ойындар, хороводтар:*** «Үйшік» (В. Витлин). Ойынды еске түсіріп, үйшікте тұратындар біртіндеп өз музыкалары естілгенде шығып, өздеріне тән қимылдарын жасайды. ***Музыкалық аспапта***	түзеп тұрады. Белгі бойынша шашырап кетіп, қалауынша қимылдар жасайды. Қайтадан белгі бергенде өз орнына тез келіп тұра қалуы керек. Бастапқы қалып (Б.қ.): 1-2 қамшыны жоғары көтеріп, оң (сол) аяғын артқа жіберіп, аяқтың ұшымен өкшесін өзіне тартып созылып – демін ішіне тартады да, 3-4 – б.қ. 8 рет қайталайды. «Бір жағына еңкею» Б.қ.: аяқты айқастырып отыру, қамшы жоғарыда, 1-2 – оңға (солға) еңкею, қамшыны жерге тигізу, 3-4 – б.қ. 6 рет қайталау. Б.қ. шалқалап жатып алып 1-қамшыны жоғары көтеру, 2-екі аяқты бірдей сермеп, аяқтың ұшын қамшыға тигізу. 3-4 – б.қ. 8 рет қайталау. Б.қ. қамшыны арт жағына қолын төменге түсіріп ұстау. 1-2 – қамшыны жоғары көтеріп отыру. Арқаны тік ұстап, тізені ашу, өкшені көтеру. 3-4 – б.қ. 8 рет қайталау. «Қамшыны тізеге қою». Б.қ.: қамшы төменде, 1 – қамшыны жоғары көтеру, 2 – бүгілген сол аяқты көтеру қамшыны тізеге апарып, 3 – қамшыны жоғары көтеру, арқаны түзу ұстау. Аяқты түсіру. 4 – б.қ. орнықты тұрып, аяқ ұшын тарту. 5 рет қайталау. Б.қ.: қамшыны табанымен қысып отыру, 1 – тізені бүгіп, жоғары көтеріп, денені оңға- солға бұру. 5 рет қайталау Б.қ.: жерде отырып,

	Б.қ.: жерде жатқан қамшыдан оң (сол) қырымен секіру. 10 секіруді 2 рет қамшыдан аттаумен алмастырып қайталау. **Қолдану деңгейі:** «Жылан» Фитболды заттардың арасынан ирек жолмен алып жүру. Белгі бойынша алғашқы ойыншы заттардың арасымен модульды айналып, фитболды алып жүреді де, қажетті жерге жеткен соң дәл сол тәсілмен қайта қайтып, қолындағы фитболды келесі ойыншыға береді. Ойыншылар екі аяқпен бірдей екпіндеп сырғып жүруге тырысады. «Шабандоз» Хоп-фитболмен текшелердің арасымен арқаны тік ұстап секіру, еденнен шұғыл итеріліп, жартылай бүгілген аяғымен жұмсақ секіріп, қайта қону. Ойыншы «арғымаққа» (хоп-фитбол) мініп, бүкіл дистанциядан өтіп, келесі ойыншыға береді. **Тепе-теңдік сақтау** – ұзын орындықтың үстімен жанына қарай, текшелерден аттап жүру. Тепе-теңдік сақтауға назар аудару. Тепе-теңдік сақтау жаттығуларын орындайды. Ұзын орындықтың үстімен жанына қарай, текшелерден аттап жүреді. Қолдарын беліне қойып, басын төмен түсірмеуге тырысады. Қимыл-қозғалыс ойыны : «Шеңбер» (3 рет). Құрсауларды шеңбер бойымен орналастырып қою. Ойыншылар өз		түсіру. 4 – б.қ. орнықты тұрып, аяқ ұшын тарту. 5 рет қайталау. Б.қ.: қамшыны табанымен қысып отыру, 1 – тізені бүгіп, жоғары көтеріп, денені оңға- солға бұру. 5 рет қайталау Б.қ.: жерде отырып, еңкейіп, қамшымен оң (сол) аяқтың ұшын іліп алып, мүмкіндігінше жоғары көтеріп, ұстап тұру. 5 реттен қайталау. Б.қ.: отырып алып аяқтың ұшымен қамшыны жинау. Б.қ.: жерде жатқан қамшыдан оң (сол) қырымен секіру. 10 секіруді 2 рет қамшыдан аттаумен алмастырып қайталау. **Қолдану деңгейі:** «Жылан» Фитболды заттардың арасынан ирек жолмен алып жүру. Белгі бойынша алғашқы ойыншы заттардың арасымен модульды айналып, фитболды алып жүреді де, қажетті жерге жеткен соң дәл сол тәсілмен қайта қайтып, қолындағы фитболды келесі ойыншыға береді. Ойыншылар екі аяқпен бірдей екпіндеп сырғып жүруге тырысады. «Шабандоз» Хоп-фитболмен текшелердің арасымен арқаны тік ұстап секіру, еденнен шұғыл итеріліп, жартылай бүгілген аяғымен жұмсақ секіріп, қайта қону. Ойыншы «арғымаққа» (хоп-фитбол) мініп, бүкіл	***ойнау:*** «Латыш полькасы» (М. Раухвергер). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар аспапта ойнағанда ырғақты ұстап, әуенге ілесе ұрмалы аспаптармен ойнайды.	еңкейіп, қамшымен оң (сол) аяқтың ұшын іліп алып, мүмкіндігінше жоғары көтеріп, ұстап тұру. 5 реттен қайталау. Б.қ.: отырып алып аяқтың ұшымен қамшыны жинау. Б.қ.: жерде жатқан қамшыдан оң (сол) қырымен секіру. 10 секіруді 2 рет қамшыдан аттаумен алмастырып қайталау. **Қолдану деңгейі:** «Жылан» Фитболды заттардың арасынан ирек жолмен алып жүру. Белгі бойынша алғашқы ойыншы заттардың арасымен модульды айналып, фитболды алып жүреді де, қажетті жерге жеткен соң дәл сол тәсілмен қайта қайтып, қолындағы фитболды келесі ойыншыға береді. Ойыншылар екі аяқпен бірдей екпіндеп сырғып жүруге тырысады. «Шабандоз» Хоп-фитболмен текшелердің арасымен арқаны тік ұстап секіру, еденнен шұғыл итеріліп, жартылай бүгілген аяғымен жұмсақ секіріп, қайта қону. Ойыншы «арғымаққа» (хоп-фитбол) мініп, бүкіл дистанциядан өтіп, келесі ойыншыға береді. **Тепе-теңдік сақтау** – ұзын орындықтың үстімен жанына қарай, текшелерден аттап жүру. Тепе-теңдік сақтауға назар аудару. Тепе-теңдік сақтау жаттығуларын орындайды. Ұзын орындықтың үстімен жанына қарай, текшелерден аттап жүреді. Қолдарын

	құрсауларына тұрады. Әр құрсауда тек 2 ойыншы тұра алады. Бір ойыншы үлкен шеңбердің дәл ортасында тұрады. Белгі бойынша ойыншылар өз құрсауларына жүгірген кезде ортадағы ортадағы «үйі жоқ» ойыншы кез келген құрсауға тұрып алады. Артық ойыншы енді ортаға тұрып, өзіне үй іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. **Жігіттік туралы мақал-мәтелдер:** Ер сүрінбей ел танымас, Ат сүрінбей жер танымас. Жеті қырлы балықты, сегіз қырлы жігіт алады. Ер байлығы – еңбекте. Ер жігіт айтқанын екі етпес.		дистанциядан өтіп, келесі ойыншыға береді. **Тепе-теңдік сақтау** – ұзын орындықтың үстімен жанына қарай, текшелерден аттап жүру. Тепе-теңдік сақтауға назар аудару. Тепе-теңдік сақтау жаттығуларын орындайды. Ұзын орындықтың үстімен жанына қарай, текшелерден аттап жүреді. Қолдарын беліне қойып, басын төмен түсірмеуге тырысады. Қимыл-қозғалыс ойыны : «Шеңбер» (3 рет). Құрсауларды шеңбер бойымен орналастырып қою. Ойыншылар өз құрсауларына тұрады. Әр құрсауда тек 2 ойыншы тұра алады. Бір ойыншы үлкен шеңбердің дәл ортасында тұрады. Белгі бойынша ойыншылар өз құрсауларына жүгірген кезде ортадағы ортадағы «үйі жоқ» ойыншы кез келген құрсауға тұрып алады. Артық ойыншы енді ортаға тұрып, өзіне үй іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. **Жігіттік туралы мақал-мәтелдер:** Ер сүрінбей ел танымас, Ат сүрінбей жер танымас. Жеті қырлы балықты, сегіз қырлы жігіт алады. Ер байлығы – еңбекте. Ер жігіт айтқанын екі етпес.		беліне қойып, басын төмен түсірмеуге тырысады. Қимыл-қозғалыс ойыны : «Шеңбер» (3 рет). Құрсауларды шеңбер бойымен орналастырып қою. Ойыншылар өз құрсауларына тұрады. Әр құрсауда тек 2 ойыншы тұра алады. Бір ойыншы үлкен шеңбердің дәл ортасында тұрады. Белгі бойынша ойыншылар өз құрсауларына жүгірген кезде ортадағы ортадағы «үйі жоқ» ойыншы кез келген құрсауға тұрып алады. Артық ойыншы енді ортаға тұрып, өзіне үй іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. **Жігіттік туралы мақал-мәтелдер:** Ер сүрінбей ел танымас, Ат сүрінбей жер танымас. Жеті қырлы балықты, сегіз қырлы жігіт алады. Ер байлығы – еңбекте. Ер жігіт айтқанын екі етпес.	
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**					

«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Сәуір** **Серуен кешені № 16** **Құмырсқаларды бақылау** **Міндеттері**: — Құмырсқалар туралы білімдерін тиянақтау; — Зерттеу жұмысына деген қызығушылықтарын арттыру. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Құмырсқа»** Г. Өкеев Құжынаған құмырсқа, Ұйымшыл-ақ өздері. Шығады ерте жұмысқа. Жүкпен қайтып қашықтан, Нелер шебер табылып, Илеуіне асыққан. Жасайды илеу жабылып. Бәрі еңбекпен шынығар, Жылт-жылт етіп көздері, Ісін тындырып тынығар. Балаларға сұрақтар ♦ Құмырсқалардың адамдарға және орманға қандай пайдасы бар? *(зиянда жәндіктерді құртады* ♦ Орманның қандай тұрғыны құмырсқа мен оның көбелектерін (личинкаларын) жеуге құмар? (аю мен тоқылдақ) ♦ Құмырсқасыз жер болмайды. Құмырсқаларды «ағаш дәрігерлері» деп те атайды. Олар ағаштарды зиянды жәндіктерден қорғайды. Құмырсқалар өте еңбекқор, олар өздерінен бірнеше есе үлкен нәрселерді илеулеріне сүйретіп тасиды. Құмырсқалардың илеуінің тесігі төбесінде болады. Құмырсқалар өз илеуінен ешқашан адаспайды. Неліктен деп ойлайсыңдар. Құмырсқалар өз илеулерін	**Сәуір** **Серуен кешені № 17** **Көбелектерді бақылау.** **Міндеттері**: - көбелектер туралы білімдерін молайту: пайда болуы, көбеюі, құрлысы, пайдасы; -барлық тірі табиғатқа қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Қызыл-жасыл көбелек»** Ш. Мұхаметжанов Дала қандай керемет, Қойның гүлге толады. Қызыл-жасыл көбелек, Бір ұшып, бір қонады. Қанша құсаң көбелек, Қанаты бір талмайды. Сонымен не керек, Ақыры ұстай алмайсың. Жазда, жасыл алқапта, гүлдер басында әдемі көбелектер ұшып жүреді. Олар сондай әдемі, түрлі-түсті. Ертеде Римде адамдар көбелектерді өсімдіктер гүлінен пайда болған дегенге сенген Көбелектің екі жұп қанаты бар. Олар майда қабыршақпен көмкерілген. Сондықтан да оларды қабыршақ қанаттылар деп атайды. Көделектің денесі қабыршақпен және майда шаштармен көмкерілген. Олардың қысқа мұрттары мен үлкен көздері бар. Гүлден гүлге қонып көбелектер шырын жинайды және оларды тозаңдандарады. Жазда ұрғашы көбелектер жер қыртысына жұмыртқаларын жинайды. Бірнеше уақыттан соң жұмыртқалардан құрттар-личинкалыр пайда болады.осы осы құрттардан нағыз көбелектер өседі. Тұт ағашының жапырақтарымен қоректенетін көбелектер адамға жібек алатын жіңішке жіптерін сыйлайды. **Зерттеу жұмысы:**	**Сәуір** **Серуен кешені № 18** **Бағдаршам жұмысына бақылау** **Міндеттері:** бағдаршам туралы балалардың білімдерін бекітіп, тереңдете түсу, жолда жүру ережесін қатаң сақтауға тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Сұрақтар:** 1. Бағдаршамның қандай белгісіне жаяу жүргіншілер жүре бастайды? Машина жүргізушілер қандай белгі берілгеңде жүреді? 2. Бағдаршамның төрт жағындағы шамдар қалай жанады? 3.Неге бағдаршамның екі жағынан қызыл шамдары, екі жағынан жасыл шамдары жанады? Бұл нені аңғартады? 4.Бағдаршамның неше жағы бар? 5. Бағдаршамның сары шамы бір сәтте барлық жағына жанады. Бұл нені аңғартады? Бағдаршам дұрые жұмыс істеп тұрса, бір белгі келесі белгімен алмастырылады. Барлығы соған бағынады, сондықтан көшеде тәртіп болады. **Көркем сөз:** **«Бағдаршам»** Ә. Табылдиев Ашса кезек үш көзін, Айтты деп ұқ үш сөзін. «Тоқта! Сақтан! Жол ашық!» Жүрме жолға таласып. Қызыл көзін ашқанда, Сынық сүйем баспа алға!	**Сәуір** **Серуен кешені № 19** **Аққайың ағашын бақылау** **Міндеттері:** Балалардың қайың ағашы туралы білімдерін толықтыру, оның әсемдігімен қатар дәрумендік қасиеттері туралы білім беру. Табиғат сұлулығын сезінуге, аялап, қамқор болуға тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **«ОЙЛАН-ТАП»** • Қай ағаштың қабығы ақ? • Қай ағаш қысы-жазы бір түсте? • Қай ағаш шырын береді? • Қандай ағаш жеміс береді? Тәрбиеші әңгімесі Діңі түзу, ақ қабықпен қапталған қайың ағашы ең әдемі, ең сұлу ағаш. Оны ақындарымыз жырға, халқымыз әнге қосқан. Қайыңның кездейсоқ сынған әр бұтағынан нәрлі де, дәмді шырын тамады. Ұшып келген әнші құстардың көбі қайыңды тоғайға жиналады. Қайың сәуір-мамыр айларында гүлдейді. Қайыңның бүршігін жапырақ жармай тұрғанда жинап, көлеңке жерде кептіреді. Қайың ағашының бүршігінен тұнба дайындап, оны сырқаттанғанда ванна қабылдау арқылы пайдаланады. Ерте көктемде қайың ағашының діңін тіліп шырын алады. Бұл шырынның құрамында	**Сәуір** **Серуен кешені № 18** **Бағдаршам жұмысына бақылау** **Міндеттері:** бағдаршам туралы балалардың білімдерін бекітіп, тереңдете түсу, жолда жүру ережесін қатаң сақтауға тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Сұрақтар:** 1. Бағдаршамның қандай белгісіне жаяу жүргіншілер жүре бастайды? Машина жүргізушілер қандай белгі берілгеңде жүреді? 2. Бағдаршамның төрт жағындағы шамдар қалай жанады? 3.Неге бағдаршамның екі жағынан қызыл шамдары, екі жағынан жасыл шамдары жанады? Бұл нені аңғартады? 4.Бағдаршамның неше жағы бар? 5. Бағдаршамның сары шамы бір сәтте барлық жағына жанады. Бұл нені аңғартады? Бағдаршам дұрые жұмыс істеп тұрса, бір белгі келесі белгімен алмастырылады. Барлығы соған бағынады, сондықтан көшеде тәртіп болады. **Көркем сөз: «Бағдаршам»** Ә. Табылдиев Ашса кезек үш көзін, Айтты деп ұқ үш сөзін. «Тоқта! Сақтан! Жол ашық!» Жүрме жолға таласып. Қызыл көзін ашқанда, Сынық сүйем баспа алға! Жасыл көзін ашқанда,

	иіскеп жүріп иісінен табады. Әр илеу өз құмырсқаларынан басқа құмырсқаларды жолатпайды. Егер басқа илеудің құмырсқасы бара қалса, оны жабылып шағып тастайды. Әр илеудің өз иісі болады. Құмырсқалар тек қана ағаштардағы құрттардықұртып қана қоймайды, олар құстарға да көмектеседі. Құстар құмырсқаның илеуінің үстіне қанатын жайып отырады, құмырсқалар оларды үстеріндегі биттер мен бүргелерден тазалайды. Құмырсқалардан бөлініп шыққан өткір қышқыл иістен көпке дейін құстарға бит, бүргелер жоламайды. Құмырсқаның қышқылынан дәрі-дәрмектер де жасайды. Құмырсқалар залалсыз, дәрменсіз жәндік болғандықтан оларға тиіспеуіміз керек. ♦ Құмырсқалардың қандай пайдасы бар? ♦ Олар өз илеулерін қайда салады? ♦қане біздің құмырсқалар қалай жұмыс істеп жүр екен, қарайықшы! (олар өздінің ізімен, бірінен соң бірі илеулеріне қарай ағылуда) **Зерттеу қызметі** Құмырсқалардың бір жолына құм, бір жолына қант себу. Олардың қалай әрекет ететінін бақылау. **Еңбек :** Ойын алаңын тазалау. *Мақсаты: бірлесе жұмыс істей білулерін жалғастыру.* **Қимылды ойын:** «Итеріспек».	Қай гүлге қандай көбелектер қонып жүргенін қарау. (көбелектер көбіне өзі түстес гүлдерге құмар болады) **Еңбек :** Гүлзардағы қоқыстарды жинау Мақсаты: еңбек ете білу іскерліктерін қалыптастыру, өз беттерінше тазалық жүргізуге деген құштарлықтарын ояту. **Қимылды ойын:** «Аюлар мен аралар». *Мақсаты:тәрбиеші белгісі бойынша жүкіруге, өрмелеуге жаттықтыру.* **Жаттығу ойыны:** «Кеглиді құлат». *Мақсаты: Дәлдеп тигізе білуге жаттықтыру.*	Сары көзін ашқанда, Қарап қалма аспанға! Жасыл көзін ашқанда, Өте бергін, жасқанба! **Зертеу жұмысы:** балалармен бағдаршам жұмысын және жол реттеуші жұмысын бақылау. Не көргендерін, не ұққандарын әңгімелеу. **Еңбек:** алаңшада, жол қиылысындағыдай белгі жасау, оны тазалап, сыпырып, жөнге келтіру. *Мақсаты:* жұмыла еңбек етіп, бастаған істі аяғына дейін жеткізу. **Қимылды ойын:** «Бағдаршам». *Мақсаты:* бағдаршамның белгілері туралы балалардың білімдерін бекіте түсу. **Жеке жұмыс:** «Көңілді жолаушылар» тақырыбына шағын әңгіме құрастыру	дәрумендер (витаминдер) көп болғандықтан адамға пайдасы зор. **Зерттеу жұмысы:** Қайың ағашы мен оның жапырақтарын басқа ағаштармен салыстыру. Ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу. **Еңбек:** Қайың ағашының айналасын тазалап, түбін қопсыту Мақсаты: Ағаштарға қамқорлық жасауға тәрбиелеу, істеген ісіне қуана білуге баулу. **Қимылды ойын:** « Теңге алу» Мақсаты: Жүкіріп келе жатып, жердегі затты іліп алуға жаттықтыру. Жеңіске деген құлшыныстары мен ұлттық ойынға деген қызығушылығын арттыру. **Жаттығу ойындары:** Қимылдарын жаттықтыру Мақсаты: секіргіш жіппен екі аяқпен, қос аяқпен секіре білуге жаттықтыру	Өте бергін, жасқанба! **Зертеу жұмысы:** балалармен бағдаршам жұмысын және жол реттеуші жұмысын бақылау. Не көргендерін, не ұққандарын әңгімелеу. **Еңбек:** алаңшада, жол қиылысындағыдай белгі жасау, оны тазалап, сыпырып, жөнге келтіру. *Мақсаты:* жұмыла еңбек етіп, бастаған істі аяғына дейін жеткізу. **Қимылды ойын:** «Бағдаршам». *Мақсаты:* бағдаршамның белгілері туралы балалардың білімдерін бекіте түсу. **Жеке жұмыс:** «Көңілді жолаушылар» тақырыбына шағын әңгіме құрастыру

	Мақсаты: — Белгілі бір кеңістікте жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру; — Ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. **Жаттығу ойыны:** Қимылдарын дамыту. *Мақсаты: оң және сол аяқпен секіруге жаттықтыру.* **Тыйым сөздер:** Құмырсқа илеуін бұзба.				
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Ислам Мансұр Бала ағзасының барлық жүйелерін жарыс қимылдарын (эстафеталарды) орындау арқылы жаттықтыру. Қимыл әрекеттердің өз бетімен еркін орындалуын жалғастыру.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Көркем дарын Апта күндері, тәулік бөліктері, циферблат бойынша уақытты анықтауды ретімен атау біліктілігін бекіту. Логикалық ойын тапсырмаларын орындауға үйрету.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Арлан Алдыңғы оқу қызметтерінде алған білімдерін пысықтау.	**Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** жігер Сөйлем түрлері бойынша білімдерін дамыту.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Дарын Алдыңғы оқу қызметтерінде алған білімдерін пысықтау.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Шеңбер»** **Міндеттері:** Ептілікті, күштілікті, көпшілдік қасиеттерін дамыту. Ұлт тарихы, халық мәдениетіне деген құрметке, білім-білік дағдыларын қолдана алуға, жұппен жұмыс, эстафеталарда басқалармен әрекет ету ережелерін сақтай білуге тәрбиелеу. Жалпақтабан мен арқа омыртқа ауруларының алдын алу. **Дағды:** Ойын ережелеріне сай тізбекке, шеңберге, қатарға тұру дағдыларын жалғастыру. **Ойынның шарты:**	**Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын: «Мен бастаймын,сен аяқта»** **Міндеттері:** Талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, жад, сөйлеу дағдысын, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** Уақытты бағдарлау дағдыларын қалыптастыру. **Ойынның шарты:** Мен сөйлемді бастаймын, ал сендер жалғастырыңдар. Алдымен көктем, одан кейін ... Алдымен күн..., одан кейін... Алдымен дүйсенбі, одан	**Дидактикалық дыбыстық жаттығу: «Жоғалған дыбыс»** **Міндеттері:** Сөзде түсіп қалған тиісті дыбысты табу, қандай да бір дыбысқа сөз құрау секілді тапсырмалар арқылы сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру. **Дағды:** Сөйлем құрау, дауысты дыбыстардың түрлерін анықтай отырып, буынға бөлу дағдыларын жетілдіру. **Ойынның шарты:** –Мен сендерге суреттерді көрсетіп, суреттің атауын бастапқы дыбысын дыбыстамай	**Дидактикалық ойын: «Қандай сөйлем екенін тап».** **Міндеттері:** сұрақтарға жауап беру, түсінгендерін айта білуді**,** сөйлем түрлерін анықтай алу білімдерін пысықтау. **Дағды:** сұраққа толық жауап беруге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Педагог сөйлемдер айтады. Балалар қандай сөйлем екенін табады. Әже, сіз не істеп жатырсыз? Ұстаңдар! Ұстаңдар! Ұста оны!	**Дидактикалық дыбыстық жаттығу: «Жоғалған дыбыс»** **Міндеттері:** Сөзде түсіп қалған тиісті дыбысты табу, қандай да бір дыбысқа сөз құрау секілді тапсырмалар арқылы сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру. **Дағды:** Сөйлем құрау, дауысты дыбыстардың түрлерін анықтай отырып, буынға бөлу дағдыларын жетілдіру. **Ойынның шарты:** –Мен сендерге суреттерді көрсетіп, суреттің атауын бастапқы дыбысын дыбыстамай айтамын, ал сендер менің қатемді түзеп,

	Құрсауларды шеңбер бойымен орналастырып қою.Ойыншылар өз құрсауларына тұрады. Әр құрсауда тек 2 ойыншы тұра алады.Бір ойыншы үлкен шеңбердің дәл ортасында тұрады. Белгі бойынша ойыншылар өз құрсауларына жүгірген кезде ортадағы ортадағы «үйі жоқ» ойыншы кез келген құрсауға тұрып алады. Артық ойыншы енді ортаға тұрып, өзіне үй іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді.	кейін ... Алдымен бүгін, одан кейін ... Алдымен қаңтар, одан кейін ... Мұқият тыңдап, сөйлемді мағынасына сәйкес жалғастырады:	айтамын, ал сендер менің қатемді түзеп, жоғалған дыбысты қосып сөзді толық айтуларың керек. Мысалы: - *...олбарыс(ж), ...ысық(м), ...аймыл(м), ...асбақа(т), ...ышқан(т), ...рыстан(а), ...арабан(б), ...әріхана(д), ...арандаш(қ), ...аламсап(қ), ...өзілдірік(к), ...үшік(к), ...втобус(а), ...роллейбус(т), ...лдаркөсе(А), ...алапан(б), ...айық(қ), ...асқыр(қ), ...ағдаршам(б), ...артоп(к), ...әбіз(с), ...ызанақ(қ), ...ырыққабат(қ), ...сқабақ(а), ...армақ(қ), ...йыншық(о), ...квариум(а), ...ақта(т), ...уыршақ(қ), ...елосипед(в), ...амокат(с) т.б.*	Күн шығып, дала нұрға бөленді. Алманы үзген кім? Тоқта! Қызыл түс жанғанда жүрме! Бақта жемістер өседі.	жоғалған дыбысты қосып сөзді толық айтуларың керек. Мысалы: - *...олбарыс(ж), ...ысық(м), ...аймыл(м), ...асбақа(т), ...ышқан(т), ...рыстан(а), ...арабан(б), ...әріхана(д), ...арандаш(қ), ...аламсап(қ), ...өзілдірік(к), ...үшік(к), ...втобус(а), ...роллейбус(т), ...лдаркөсе(А), ...алапан(б), ...айық(қ), ...асқыр(қ), ...ағдаршам(б), ...артоп(к), ...әбіз(с), ...ызанақ(қ), ...ырыққабат(қ), ...сқабақ(а), ...армақ(қ), ...йыншық(о), ...квариум(а), ...ақта(т), ...уыршақ(қ), ...елосипед(в), ...амокат(с) т.б.*
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес: "Үйдегі балалардың қауіпсіздігі".** **Терезелер мен балкон.** Жаяу жүруді және орындықтарға көтерілуді үйренген бала үшін ашық терезелер мен жылтыратылмаған балкондар қауіпті болады. Терезе ашық болған кезде терезеге көтерілу мүмкіндігі кейде қайғылы жағдайға айналады. Өкінішке орай, бұл жиі кездеседі. Балалардың балкондарына тыйым салынады. Тәуекел тым үлкен! **Назар аударыңыз!** Үйде нәресте болған кезде терезелер мен жылтыратылмаған балкондар жабылуы керек.Терезелер тізбектермен немесе арнайы қауіпсіздік құрылғыларымен	**Ата –аналарға кеңес: "Үйдегі балалардың қауіпсіздігі".** 1.Құлау жағдайларының көпшілігі ата-аналар балаларды қараусыз қалдырған кезде болады. Кішкентай балаларды жалғыз қалдырмаңыз. 2.Баланың терезеге көтерілуіне жол бермеу үшін жиһаздың барлық түрлерін терезелерден алыстатыңыз. 3.Ешқашан москит торларына сенбеңіз! Олар құлаудан қорғауға арналмаған! Керісінше, москит торы қайғылы жағдайға ықпал етеді, өйткені бала өзін қауіпсіз сезінеді және терезеге де, оған да сүйенеді. Көбінесе балалар осы торлармен бірге құлап кетеді. 4.Мүмкін болса, терезелерді	**Ата –аналарға кеңес: "Үйдегі балалардың қауіпсіздігі".** **Тұрмыстық газ және су.** Тұрмыстық газ қолданылатын пәтерлерде немесе үйлерде баланың клапанды қосып, газдың ағып кету мүмкіндігі әрқашан болады. Ол ештеңе болмайды, егер шұралар орналастырылатын болады, сондықтан бүлдіршіндер оларға дейін жету мүмкін емес. Олардың қауіпсіз орналасуын газ жабдықтарын жөндеу қызметінің маманы айтады. Сонымен қатар, егер бала тұрмыстық газ ағынын пешке ашатын жалпы клапанға жетпесе, онда қыздырғыштарды	**Ата –аналарға кеңес: "Үйдегі балалардың қауіпсіздігі".** **Ас үйдегі балалар үшін қауіпті заттар.** Көбінесе ас үйде қайғылы оқиғалар орын алады. Ең алдымен, өткір және кесетін заттар қауіпті: ас үй пышақтары, шанышқылар. Ата-аналардың бірі тамақ дайындайды, ал бала жақын жерде айналады. Ересек адам тек пышақты үстелге қойды, ал бала оны ұстап алып, дәлізге кірді. Әзірге ол қашады, ал ата-ана ловит, бала құлайды және натыкается пышақ. Келісіңіз, қорқынышты ма? Инелер, ұстаралар, құралдар (бұрағыштар, тігістер) және тіпті ағаш тіс щеткалары да қауіпті. Айтпақшы, тақырып өткір болуы мүмкін емес.	**Ата –аналарға кеңес: "Үйдегі балалардың қауіпсіздігі".** **Тұрмыстық газ және су.** Тұрмыстық газ қолданылатын пәтерлерде немесе үйлерде баланың клапанды қосып, газдың ағып кету мүмкіндігі әрқашан болады. Ол ештеңе болмайды, егер шұралар орналастырылатын болады, сондықтан бүлдіршіндер оларға дейін жету мүмкін емес. Олардың қауіпсіз орналасуын газ жабдықтарын жөндеу қызметінің маманы айтады. Сонымен қатар, егер бала тұрмыстық газ ағынын пешке ашатын жалпы клапанға жетпесе, онда қыздырғыштарды басқаратын тұтқаларға әрқашан қол жетімді болатындығын ескерген

	жабдықталуы керек, соның арқасында бала терезені өз бетінше аша алмайды. От шыны ма саты открутить қалам және оны жасыру. Бұл өте қарапайым-екі болтты бұрап алыңыз. Қажет болса, терезені ашып, бөлмені желдету үшін тұтқаны кез келген уақытта орнына қоюға болады.	төменнен емес, жоғарыдан ашыңыз. 5.Балаңызға терезені бірнеше дюймден артық ашуға мүмкіндік бермейтін терезелерге арнайы бекіткіштер қойыңыз. 6.Терезе торларын салу арқылы терезелерді қорғаңыз. Торлар балаларды ашық терезелерден құлап кетуден қорғайды. 7.Егер сіз балаңызға терезеден бірдеңе көрсетсеңіз – оны әрдайым мықтап бекітіңіз, баланың кенеттен қозғалуына дайын болыңыз, алақаныңызды құрғақ ұстаңыз, баланы киімнен ұстамаңыз. Сіз оларды орнатумен айналысатын арнайы фирмаларға хабарласып, терезе түріне сәйкес келетінін таңдай аласыз. 8.Егер сізде дәл қазір құлыптау және сақтандыру жабдықтарын орнату мүмкіндігі болмаса, бұрағышпен болттарды, бекітетін тұтқаларды оңай бұрап, қажет болған жағдайда пайдаланып, қолданғаннан кейін бірден алып тастай аласыз.	басқаратын тұтқаларға әрқашан қол жетімді болатындығын ескерген жөн. Сондықтан, ересектер ас үйде болмаған кезде және пеш қолданылмаса, нәресте қыздырғыштардың біреуін қоса алмауы үшін газды жалпы клапанмен жабу керек. Суға келетін болсақ, қауіп баланың крандарды ашып, пәтерді су басуына мүмкіндік береді. Жеке алаңдаушылық — ыстық су. Анық, бұл осы маңызды қадағалауға ересектер. Бала әлі кішкентай болса да, ваннаны ысырмаға жабу керек.	Баланың аузына түсіп, жұтып қоюы мүмкін кез-келген ұсақ заттар қауіпті. Қиыршықтардың қолында қалған дәрі-дәрмектер айтарлықтай қауіп төндіреді. Бала ересектердің дәрі — дәрмектерді қалай қабылдағанын көреді және ол үшін бұл балаларға емес, ересектерге арналған кәмпиттерді қолдануға ұқсас. Бұл ғана емес, көптеген дәрі-дәрмектер балаларды қызықтыратын драже түрінде болады. Нәтижесінде нәресте қорқынышсыз таблетка жей алады. Ас үй плитасы балаларға қауіп төндіреді. Біріншіден, балалар газды қосуға қабілетті. Екіншіден, олар қайнаған немесе ыстық мазмұны бар табаларды өздеріне аудара алады. Мектеп жасына дейінгі баланы қорғау үшін газды бақылау плитасын сатып алу керек немесе пісіру аяқталғаннан кейін газ клапанын әрдайым жабу керек. Сондай – ақ, пешті қорғаныш экранмен жабдықтау керек немесе тағамды тек алыс қыздырғыштарда-бала жетпейтін қабырғаға дайындауға тырысу керек.	жөн. Сондықтан, ересектер ас үйде болмаған кезде және пеш қолданылмаса, нәресте қыздырғыштардың біреуін қоса алмауы үшін газды жалпы клапанмен жабу керек. Суға келетін болсақ, қауіп баланың крандарды ашып, пәтерді су басуына мүмкіндік береді. Жеке алаңдаушылық — ыстық су. Анық, бұл осы маңызды қадағалауға ересектер. Бала әлі кішкентай болса да, ваннаны ысырмаға жабу керек.

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

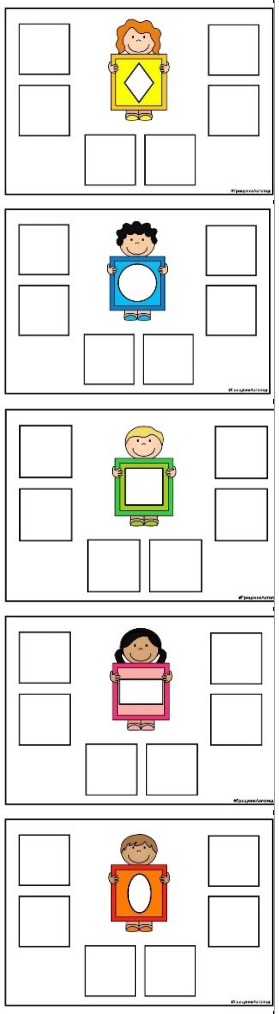
Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Сынып/Топ: Мектепалды сынып 0 а
Балалардың жасы: 5- жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 28.04.-02.05.2024-2025 оқу жылы
Апта дәйек сөзі: Болашағы зор мамандықтар жоқ,тек болашағы зор мамандар бар
еңбекқорлық және кәсіби біліктілік айы

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 28.04.2025	Сейсенбі 29.04.2025	Сәрсенбі 30.04.2025	Бейсенбі 01.05.2025	Жұма 02.05.2025
Балаларды қабылдау	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау,				

үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Математика негіздері – ойын, зерттеу іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Математика негіздері» **Танымдық және зияткерлік дағдылары:** «Ойын,зерттеу танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Пішіндер мен оған ұқсас заттарды тап» **Түсіндірме жазба:** «Пішіндер мен оған ұқсас заттарды тап»дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, геометриялық пішіндерге ұқсас заттарды таба білу қабілеттерін қалыптастыруға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала түстерді тани білуге үйрету. Ойын элементтерін пайдалана отырып математикаға қызығушылықтарын арттыру. **Міндеттері:** Геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту, пішіндерді атауға, ажыратуға, салыстыруға жаттықтыру; - бос торларды сәйкес пішіндермен	**Сауат ашу негіздері** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сауат ашу негіздері» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Шешуін тап та, ата» **Түсіндірме жазба:** «Шешуін тап та, ата» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және әртүрлі дыбыстан басталатын заттық суреттер арқылы сөйлемдерді дұрыс құратуға үйрету,фонематикалық қабылдауын дамыту.Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту.Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері:** Есту,көру мүшелері арқылы баланың ойлау қабілетін анықтау; сөздің дыбыстан құралатынын,дыбыстың дауысты,дауыссыз болып бөлінетіні жөнінде мағлұмат беру. **Дағды:**Қысқа және ұзын сөздерді ажырату арқылы фонематикалық	**Қазақ тілі** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Қазақ тілі» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Еліміздің халықтары достығы» **Түсіндірме жазба:** «Еліміздің халықтары достығы»дидактикалық ойыны баланың бойына ұлттық құндылық қасиеттерін қалыптастыра отырып, құрметтеуге тәрбиелеу.Балаларға Қазақстан халқы Ассамблеясы туралы түсінік беру, Тәуелсіз еліміз туралы білімдерін толықтыру. Көпұлтты республикамызда татулық, достық орын алғандығын, суретте берілген қазақ, орыс, өзбек, татар,кәріс халқының ұлттық киімінің ерекшелігін айтып, достық, ынтымақ сөздерінің маңыздылығын түсіндіру, 5-6 жастағы балаларға арналған және тақырыпқа сай өз жұмыстарын толықтыра білу іскерлігін бекіту. Ой-өрісін, тілін, есте сақтау қабілетін дамыту. **Міндеттері:** Балаларға 1 – мамыр Қазақстан халықтар бірлігі күні мерекесі екенін жеткізу. Ынтымақтыққа, достыққа,		**Сөйлеуді дамыту** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сөйлеуді дамыту» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Мен айтамын, сен тап» **Түсіндірме жазба:** Бұл әдістемелік әзірлеме формасы мен мазмұны бойынша мыналарға жатады *дидактикалық ойындарға және үстел – үсті ойындарына*, санат бойынша *ережелері бар ойындар*. Ойынның ерекшелігі - сенсорлық қабылдауды дамытуға бағытталған. «Мен айтамын, сен тап» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. Балалардың айтылған ойды тыңдауға және ұғыну зейінін дамыту. **Міндеттері: -** балалардың сөйлеу тілін, ойлау қабілетін дамыту; - сөздік қорын байыту, жұмбақтар шешу арқылы ой-өрісін дамыту, жылдам жауап беруге, шапшаңдыққа үйрету; **Дағды:** Балалардың суреттерді ажырата білуге дағдыландыру. **Коррекциялығы:** әртүрлі бейнеленген суреттерге байланысты көрнекіліктер пайдалана отырып, баланың ой - өрісін дамыту. **Кіріктірілген:** қоршаған ортамен

	толтырту. **Дағды:** Геометриялық пішіндер туралы білімдерін бекіту, ойлау қабілеттерін дамыту, дұрыс құрастыра білуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**:Әр балаға жеткілікті таратпа суреттер. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Үстел – үстінен өз қалаулары бойынша кластер суреттер алады. Суреттердегі бос торларды сәйкес пішіндерге сәйкес заттармен толтыр. **Ықтимал күрделендіру**: Құрастырылған заттарға байланысты тіл ұстарту жаттығулар айтуға жұмыстану,баланың жас ерекшеліктерін ескере отырып. **Ойынның нұсқаулары**: Құрастырылған жұмыстарын қандай геометриялық фигураларға ұқсайды,атауларын жатқа айту.Балаларға геометриялық пішіндер орналасқан суреттерді тарату. Үлгі ретінде бір суретті көрсетіп, дәл	естулері мен есте сақтау қабілеттеріне қарай дағдыға айналдыру. **Лабиринт ойын әдісі** — әріптерге байланысты,бұл кез келген құрылым(әдетте екі немесе үш өлшемді кеңістікте),кездейсоқ түрде болатын, не шығу жолына немесе тұйыққа бағыттайтын жолдар). **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашы-лық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**:дыбыстық үлестірме жұмыстар. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** «Э» дыбысынан басталатын сөздерді айтуларын сұрайды. *(Дұрыс жауап берген балаға педагог бір фишкадан беріп отырады).* Мысалы айтылатын сөздер: экскаватор,экран, электрик,эскимо,элеватор *т.б.* Әр баланың алдына суреттер қойылады,оның біріншісіне әріптер «Э», «Щ», «В», «Ё», «Ц», «Ч», «Ь»,«Ъ»(Жіңішкелік белгісі,айыру белгісі)ал, екіншісіне сол әріптен басталатын сөздер айтып,көрсетеді. Экскаватор,щетка, велосипе д,шахтер,кварц(асыл	өз Отанын сүюге, қорғауға, көп ұлтты халқымыздың тыныштығы мен бірлігін нығайтуға ат салысатын азамат болуға тәрбиелеу; - балалардың бірлік, ынтымақтастық туралы түсініктерін кеңейту; - балаларды қоршаған дүниемен таныстыру, елімізде тұратын ұлттарды сыйлауға, олармен достық қарым-қатынаста болуға тәрбиелеу, Отансүйгіштікке, сыйластыққа, түстерді сезіне білуге, эстетикалық сезімдерін және ұқыптылыққа тәрбиелеу. **Дағды:** - түрлі заттардың қасиеттерін зерттеуге деген қызығушылығын дамыту; -тақпақты жатқа айтуға дағдыландыру; -сөздерді бір-бірімен байланыстырып, сөйлем құрай білу дағдыларын жетілдіру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашы-лық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: суретте берілген қазақ, орыс, өзбек, татар халқының ұлттық киімінің суреттері. **Әдістемелік нұсқаулар:** ***Ойынның шарты:*** 1.Балаларға Қазақстан халықтар бірлігі күні туралы әңгімелеу, ұлттық киімдердің нұсқаларын, осы елдердің туын көрсету. 2. "Елді көрсет" ойыны. Мұғалім белгілі		танысу,көркем әдебиет,дене шынықтыру,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: суреттері салынған үлкен картаның астындағы бос тор көздер,тиісті қарама-қарсы сөздерге байланысты суреттер. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** үстел үстінде бірнеше әртүрлі суреттер қояды. Тәрбиеші бір баланы тақтаға шығарып, үстел үстіндегі суреттердің біреуін алып,мағынасы қарама-қарсы суреттерді атап қояды. Егер тақтаға шыққан бала, атын атай алмаса басқа баланы шақырып, ойынды осылай жалғастыра береді. **Ықтимал күрделендіру:** ойша мағынасы қарама-қарсы сөздерге байланысты жұмбақ жасыру. **Ойынның нұсқаулары:** Берілген тапсырма бойынша суреттердің жауабын тапқаннан кейін оқушылар сол сөзге қарама қарсы сөз айтады, тақтаға шығып қорғайды.Бір-бірлеріне қол шапалақтау арқылы бағалайды. ***Ойынның шарты:*** Өмірде әр нәрсенің өз қарама-қайшылығы болады: жаз қыспен, аптап ыстықпен, күндіз түнмен ауыстырылады, қуаныш қайғыға айналады және керісінше. Балаға өз ойын, көргенін, сезінгенін сөзбен жеткізуді жеңілдету үшін біз оған осы қарама-қайшылықтарды түсінуге көмектесеміз. Бұл үшін суреттері бар карточкалар бізге көмектеседі. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Жұмбақ қарсы мағыналы сөздер. 1)Жазғы киімі жасыл, Қысқы киімі ақшыл. 2) Күндіз білінбейді, Түнде күлімдейді. (Ай) 3)Бар ма, жоқ па білмеймін, Ол жоқ жерде жүрмеймін. (Ауа) 4)Бірі ащы, бірі тәтті, Екі ұнтақ, екеуі де ақ. (Тұз бен қан

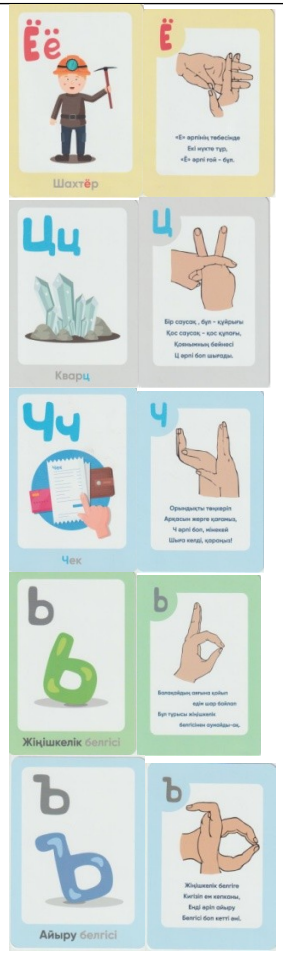
	осындай суреттің жұбын табуды ұсыну. Суреттердің дұрыстығын тексеру үшін оларды салыстыру. **Тыныс алу жаттығуы:** **«Сабын көпіршігін ұшырайық»** Бұл жаттығу алдыңғы 3- жаттығуға ұқсас. Сабын көпіршігін елестетіп, болмаса, дайын сабын көпіршігін қолдануға болады. Жаттығу 3-4 рет орындалады. **Ырғақты жаттығу:** Бойды бүкпей тік ұста, Жай сол қолды сол жаққа, Жай оң қолды оң жаққа Осылай бір байқа да, Он шақты рет қайтала. **Пішіндер туралы жұмбақтар:** 1.Атына сай балалар, Үш бұрыш,үш жағы бар Ол пішінді кім табар? (үшбұрыш) 2.Төрт бұрышы бар, Төрт қабырғасы бар Бұл қай пішін? (төртбұрыш) 3.Допқа өзі ұқсайтын, Ерекше бір пішін бар Атын оның атаңдар. (дөңгелек) **Саусақ жаттығулары:** **«Барабанда ойнаймыз»** Балалар саусақтарын бүгіп, яғни	тас),чек.Үстелдегі суреттерге қарап табады.Өздерің таңдап алған суретті әріп үлестірме жұмыстарында дыбыс сөздің басында болса, қызыл жалаушаны желбіретесіңдер, соңында болса, көк жалаушаны, ортасында болса, екі жалаушаны да желбіретесіңдер Кім жұмысты бітірсе қолды жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: тілдік әріптерге байланысты іс-қимыл арқылы көрсете білу. **Ойынның нұсқаулары**: Балаларға әртүрлі сөздер айтады, балалар сөздің ұзын немесе қысқа екенін анықтайды. Алақанды бір-біріне жақындату арқылы сөздерді өлшеуге болатындығын айтады. Егер қысқа сөз болса, онда екі алақанды бір-біріне жақын, ал ұзын сөз болса, онда екі алақанды бір-бірінен алшақ ұстайды. Мысалға айтылатын сөздер: **Тілдік гимнастика жаттығуы:** **«Арашылар»** - Біз қазір бөрене ағашты (бір, екі, бір, екі - 2 рет қайталанады) арамен кесеміз. Қыстық отын дайындаймыз. (Отындық ағашты	бір елдің ұлттық киімдері мен туларының суреттерін таратады,елді болжайды,тиісті елдің туына костюм таңдап, картаға орналастыруы керек. 3. "Елді көрсет" ойыны. Мұғалім белгілі бір елдің туын көрсетеді, оқушылар елді болжайды, картаға орналастырады. 4. "Ұлттық тәтті тағам елге сәйкес орналастыр" ойыны. Мұғалім ұлттық тағам көрсетеді, халық туралы әңгімелейді, картаға орналастырады. **Ықтимал күрделендіру:** Құрастырылған заттарға байланысты тұжырым шығару. Оларды бір сөзбен қалай атауға болады? Ең маңыздысын тауып, дәлелдеу. **Ойынның нұсқаулары:** Құрастырылған жұмыстарына байланысты түсінік беру суреттер арқылы. **Жоспарланатын нәтижелер:** Ортақ мекен жер шары, Төбемізде бір аспан. Барлық ұлттың баласы, Достығымыз жарасқан. (өлеңге сәйкес қимылдар жасайды) **Жүйелі - әрекеттік нәтижелер:** танымдық, зерттеушілік, жобалаушылық, шығармашылық тұрғыдан жұмыс істеу білігінен көрініс табуы қажет. Әр ұлттың өзіне тән киімі, тағамы, салт-дәстүрі, өнері, тағамы болатыны туралы жүйелі-әрекеттік		**Фонопедиялық жаттығуларды орындату:** Сылдырмақпен бірге қосылып айту Жа-жа-жо жо-жа-жа Жо-жа-жа жа-жо-жа Жа-жо-жа жа-жа-жо **«Шаршасақ, дем алайық»** Аяқтарың орнында иә-иә-иә Алақанды соғайық иә-иә-иә Енді алға созамыз соқ-соқ-соқ Енді артқа созамыз тез-тез-тез Биік –биік шығамыз тез-тез-тез Қолымызды шайқаймыз шоқ шоқ-шоқ Демаламыз қане біз уф-уф-уф **Тыныс алу жаттығулары** **Сабын көпіршігін ұшырайық.** Бұл жаттығу алдыңғы 3-жаттығуға ұқсас. Сабын көпіршігін елестетіп, болмаса, дайын сабын көпіршігін қолдануға болады. Жаттығу 3-4 рет орындалады. **Қосымша жабдықтар**:

	жұдырықтарын түйіп, кеуде тұсынан сәл төмен ұстайды. Содан соң сұқ саусағын жазып, тік ұстап көрсетеді де, «барабанда ойнаймыз» деген тәрбиешінің белгісі бойынша сұқ саусағын жоғары төмен қозғалтады. **Қосымша жабдықтар**: 	арамен қалай кесетінімізді қол қимылымен көрсетеміз. Алға сәл еңкейіп тұрамыз). **Саусақ жаттығуы:** **«Біздер – ұстамыз»** Балалар екі қолын түйіп, сол қолымен «шеге», ал оң қолымен «балға»ұстап, балғамен шегені ұрады. **Тіл ұстарту жаттығуы:** **Сөздік жаттығу** Ыр-ыр-ыр -қасқыр Кі-кі-кі - кірпі Пі-пі-пі -піл Ти-ти-ти -тиін **Артикуляциялық жаттығу:** **«Саңырауқұлақ»** Саңырауқұлақты елестетейік те, тілімізді таңдайымызға тигізіп, тақылдатпай тіреп тұрайық. Жаттығу 3-4 рет орындалады. **Қосымша жабдықтар**: 	нәтиже шығару. **Жұмыс түрі:** жұппен, топпен жұмыс, әңгімелесу, үстел-үсті ойындармен жұмыс. **Сауықтыру сәті.** **Көзге арналған жаттығулар:** *Ақырын толық дем тарту. Алақанның жастықтарымен (шынашақ пен үлкен саусақ астындағы саусақ буыны үстіндегі орын) секундына 1 рет қимылдау желісімен дем тарту барысында оң жақтан және қайтып қабақтардан өткізу. Қолды алақандармен қабыстыру (жуынғанда сияқты) және бетке салу, көзді, ауызды және мұрынды жабу (көздер жұмылған). Бұл жағдайында демді максималды ұстау (шығуда), көзді ашу (жарық көзге түспеу керек) және алақанды алып тастамай, дем тарту. Алақанды жан-жаққа бір уақытта ақырындап жібере отырып, дем тарту. Жаттығу көз шаршаған кезде бір рет қана жасалады. **Артикуляциялық жаттығу:** **Қазы-қарта туралы.** Ауызымызды ашып, бір-бірімізге не айнаға қарайық. Ауызды ашсақ әдемі тістер көрінеді. Тісіміз өткір, пышақ секілді. Осы тістердің көмегімен біз ауызға түскен тамақты тістеп, кесіп, бөлшектеп жейміз. Ал тіліміз қазы-қарта секілді ет екен.		

Қос тілдік жұмыс: «Аудармашы» танымдық – сөздік іс-әрекет.

Ендеше қазы-қарта турайық. Тілді біртіндеп баяу шығарып, тіспен тістейміз. Туралған қазы-қартаны ауызға саламыз. Осылайша тіл кері ауызға қайтарылады. 3-4 рет қайталайды.

Қолдың саусақтарын дамытуға арналған жаттығу

«Қара жорға» жаттығуы

1-қимыл. Қол қимылы. «Толқын».2-қимыл. «Самал жел» Қолды жоғары көтеріп екі жаққа теңселте, тербелте қозғалту.

3-қимыл. Екі иықты ырғалта қозғау.

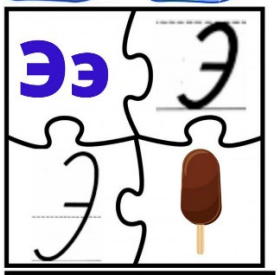
4-қимыл. Қолды алға созып, «Тізгін тарту» қимлын жасау

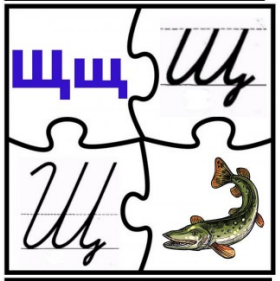
5-қимыл. «Ат шабыс» қимылын істеу

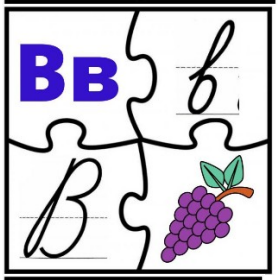
Поэзия сәт:

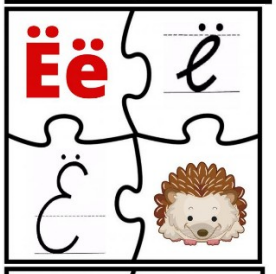
Балалар, Қазақстанда жүзден астам ұлт пен ұлыстың өкілдері бір қолдың саласындай, бір үйдің баласындай тату-тәтті өмір сүріп жатыр. Мысалы: жергілікті ұлт-қазақ халқы және сонымен қатар орыс, корей, түрік, ұйғыр, т.б. Сондықан Қазақстан Республикасын көпұлтты мемлекет дейміз. Еліміздегі ұлттар мен ұлыстардың достығы мен бірлігі, татулығы мен ынтымағы өзге елдерге өнеге боларлықтай. Жүректері жомарт, алақандары ашық қазақтар өзге ұлт өкілдерімен бір ананың баласындай ғұмыр кешуде. «Бірлік бар жерде – тірлік бар», «Ырыс

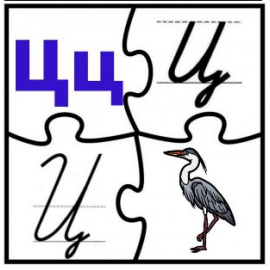

алды-ынтымақ» дейді халық даналығы. Әрбір ұлттың өз ана тілі, салт-дәстүрлері, ұлттық киімдері, тағамдары, ойындары бар. Олар бірлікте, татулықта өмір сүреді. Көпұлтты мемлекет үшін мемлекеттік тіл қажет.

Барлық әлем балаларын достыққа шақырайық.Өз досық тілегімізді, лебізімізді білдірейік.

Еліміз тыныш болсын!
Күніміз жарық болсын!
Аспанымыз ашық болсын!
Деніміз сау болсын !
Көк туымыз биік болсын.!

Есіңе сақта:
«Дос болсаң, берік бол,
Досыңа серік бол».

Қосымша жабдықтар:

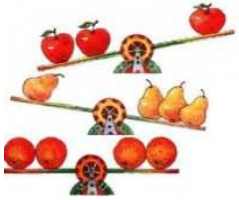
					
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционал-дық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	**№ 32** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жалпақтабандылық-тың алдын алу.** **№1 жаттығулар кешені (доппен)** 1.Б.т. – отырып жерде жатқан допты екі табанмен бірге алдыға-артқа жүргізу. 2.Б.т. – отырып жерде жатқан допты екі аяқтың табандарымен бөлек бір-бірлеп алдыға-артқа жүргізу. 3.Б.т. – отырған қалыпта. Аяқ бүгілген, қолдары артқы жағында, доп табан астында. Допты екі табанмен солға-оңға айналдыра жүргізу. 4.Б.т. – арқамен жатқан қалыпта, доп аяқ табандарының ортасында.	**№ 33** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жалпақтабандылық-тың алдын алу.** **№2 жаттығулар кешені (жалпақ табанды түзету үшін)** 1.Б.т. – арқамен жатқан қалпында, аяқты екі жаққа. Оң аяқ табанымен сол ақты сырғанап өту. Табан бетімен аяқты қамтып бармақтарды бүгу. **2.«Балерина»** – б.т. – орындықта отырып, аяқтың басына тұрып жүру. **3.«Көңілді секіру»** – б.т. – отырып, аяқтары тығыз бір-біріне басылған. Аяқты көтеріп, астында жатқан кесекті (15–20 см биіктігі) жерге қою. Аяқты жердің үстінен көтеріп бастапқы тұрысқа оралу.	**№ 34** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жалпақтабандылық-тың алдын алу.** **№ 3 жаттығулар** 1.Б.т. – тұрған қалыпта аяқ бастары бірге, қолдар белдікте. Аяқ бармақтарын үстіге көтеру, кейін бастапқы қалыпқа оралу. (10–15 рет) 2.Б.т. – тұрған қалыпта, өкшелер екі жақта. Аяқ басына көтерілу. Бастапқы тұрысқа оралу. (10–15 рет) 3.Б.т. – тұрған қалыпта, аяқты иық деңгейіне қою. Қолды екі жаққа. Толық табанға отырып, бастапқы тұрысқа оралу. (6–8 рет) 4.Б.т. – тұрған қалыпта, оң аяқ сол аяқ алдында (бірінен кейін бірі). Аяқ басына көтеріліп бастапқы тұрысқа оралу. (8–10 рет) 5.Б.т. – аяқ басында		**№ 35** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жалпақтабандылық-тың алдын алу.** **№ 4 жаттығулар кешені** (табан бұлшық етінің нығаюына және табан жиынының қалыптасуына арналған) **Көңілді хайуанаттар бағы** **1.Биші түйе.** Б.т. – тұрған қалыпта, аяқты екі жаққа, табандар параллель орналасқан, қолы арт жағында. Кезектеп өкше көтеру, бірақ аяқ басын жерден алмаймыз. **2.Күлкілі аю.** Б.т. – тұрған қалыпта, аяқты бірге, қолдары кеуде алдында, шынтақ астыға қарайды, қол саусақтары астыға қараған. 1-2– аяқ басымен жартылай отырып күлу. 3-4 – б.т. **3.Жолбарыс созылады.** Б.т. – өкшемен отырып, қолдары алдыда. 1-2 – аяқты барынша созу. 3-4 – б.т. **4.Мазасыз маймылдар**. Б.т. – түріше отырыс, қолдарыңыз өзіңізге ыңғайлы қалыпта. 1-2– тұру

	1-2– аяқты көтерген қалпында допты ұстап тұру. 3-4– бастапқы дене қалпына оралу. 5.Б.т. – арқамен жатқан қалыпта, доп аяқ табандарының ортасында. 1-2– аяқты көтерген қалпында допты ұстап тұру. 3-6– аяқ қимылдарымен допты оңға-солға жүргізу. 7-8– б.т. 6.Б.т. – отырған тұрыста, аяқты екі жаққа, доп жерде оң аяқ табанының ішкі жағында. Аяқ басының қозғалысымен допты екінші аяқтың жанына ауыстыру. *Ескертпе:* Пайдалануға ұсынылатын резеңке доп диаметрі – 8–12 см.	**4.«Көтергіш»** – допты (сөмкені) екі аяқпен көтеріп, оңға қарай ауыстырып жерге қою. Допты (сөмкені) бастапқы тұрған орнына қайтарып, солға жылжытып қайтадан орнына қою. **5.«Шатыр»** – б.т. – тұрған қалыпта өкшелерді бірге ұста, аяқ басы екі жақта. Аяқ басына, кейін өкшеге көтеріліп тұру, ауада дөңгелек сызу. Аяқтарды шатыр тәрізді қою. Бастапқы тұрысқа оралу. 6.«**Лианамен серуен»** – балаларға гимнастикалық қабырғада рейканың орнында лиана тұрғанын елестету керек. *Лиана – маймылдар секіріп жүретін арқанда тәрізді шырмауық өсімдік.* Маймылдардың орнына балалар болады, рейкаға табанның ортасымен басуға тырысу керек. 7.Б.т. – жерде отыру. Табанмен кішкене доптарды ұстап, ауада сол доппен елестеткен суретті салу керек. Мысалы: дөңгелек, үшбұрыш, тікбұрыш.	тұрып, өкшеге түсу. Жаттығуды қайталау. (8–10 рет) 6.Жартылай отырып жүру. (2–5 мин). 7.«Қоян» сияқты секіру (30-40 сек). 8.Б.т. – негізгі тұрыс. Табанды тез-тез бүгіп ашу. (10–12 рет аяқпен). 9.Б.т. – негізгі тұрыс. Сол аяқты (кейін оң аяқты) көтеру. Табанды сыртқа қарай, кейін ішке қарай бүгу. (4–6 рет)		3-4 –тұрыс: аяқ айқасқан, табанның сыртқы жағына сүйенген. 5-6 – отыру 7-8 – б.т. оралып, дене қалмын сақтау керек. **5.Көңілді көжектер:** Б.т. – тұрған қалыпта, аяқты бірге, қолдар белдікте 1-16– аяқ басында секіру (өкшелер бірге).
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет**					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты:	**Дүйсенбі 28.04.2025**	**Сейсенбі 29.04.2025**	**Сәрсенбі 30.04.2025**	**Бейсенбі 01.05.2025**	**Жұма 02.05.2025**	

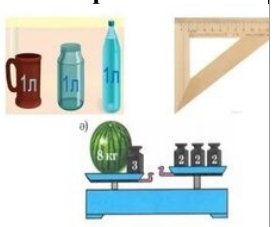
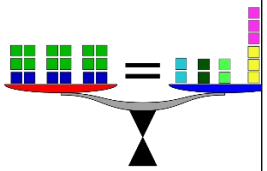
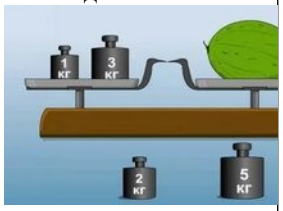
08.30		**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене шынықтыру**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	***М*Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Мүсіндеу** **Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері**–ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** **ҰІӘ тақырыбы:** Таразы. (ойын,танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -салмағына қарай заттарды салыстыруға үйрету, таразыда жатқан ауыр затты анықтауға үйрету; таразыны теңестіру үшін «тағы зат (заттар) салу керек немесе таразы табақшасынан заттарды алу керек» деген ұғыммен таныстыру. Санау білігін, суретке қарап мысалдар құрастыру, оны шығару дағдыларын бекіту; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, жад, сөйлеу дағдысын дамыту; қолдың ұсақ моторикасын дамыту; -дербестікке баулу. **Дағды:** таразы бастарын теңестіру үшін табақшаларға тағы да зат (заттар) салу керек немесе заттарды алып тастау керектігін, мысалдар құрастыру, оны	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік,нені білдік? **ҰІӘ міндеттері:** -сызбаға сәйкес сөйлем құрауға, сөздер ішінен мағынасына қарай артық сөзді таба білу дағыларын жетілдіру; -буынға буын қосып, сөз құрауға жаттықтыру арқылы сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру; -жолда жүру ережесін сақтап жүруге тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстық сызбамен жұмыс жасау, дыбыстарды ажырата білу дағыларын жетілдіру. **Ұлттық құндылықтар:** Ұлттық рухының кемелдене түсіп, туған халқына қызмет ету бағытындағы парыз-дылық қасиетінің қалыптасуына бағдар беру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сызбаға байланысты сөйлем құрайды, берілген тақырыпқа сөз ойлап, буынға бөледі, дыбыстық сызбаны өз	**1.Математика негіздері**–ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** **ҰІӘ тақырыбы:** Таразы. (ойын,танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -салмағына қарай заттарды салыстыруға үйрету, таразыда жатқан ауыр затты анықтауға үйрету; таразыны теңестіру үшін «тағы зат (заттар) салу керек немесе таразы табақшасынан заттарды алу керек» деген ұғыммен таныстыру. Санау білігін, суретке қарап мысалдар құрастыру, оны шығару дағдыларын бекіту; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, жад, сөйлеу дағдысын дамыту; қолдың ұсақ моторикасын дамыту; -дербестікке баулу. **Дағды:** таразы бастарын теңестіру үшін табақшаларға тағы да зат (заттар) салу керек немесе заттарды алып тастау керектігін, мысалдар құрастыру, оны шығару дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** ауыр заттарды анықтау және атауды, мысалдар құрастыру және шешуді; **Түсінеді:** таразы бастарын теңестіру үшін	**1.**	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік **ҰІӘ міндеттері:** -сөздердің жалпы атауын атауға, дыбыстық талдау жасауды үйретуді меңгерту; -дыбыстық сызба мен оған сәйкес суретті сәйкестендіруге, сөздерді буынға бөлгізуге жаттықтыру арқылы ақыл-ойларын дамыту; -спортпен айналысу адам денсаулығы үшін пайдалы екенін ұғындыру. **Дағды**: дыбыстық сызбамен жұмыс жасау, дыбыстарды ажырата білу дағыларын жетілдіру. **Ұлттық құндылықтар:** Ұлттық рухының кемелдене түсіп, туған халқына қызмет ету бағытындағы парыз-дылық қасиетінің қалыптасуына бағдар беру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сызба бойынша сөйлем құрайды, сөздерді буынға бөледі, сызбадан белгісіз дыбыстың орнын анықтайды, дыбыстық талдауды өз суретімен сәйкестендіреді. **Түсінеді:** жіңішке, жуан дауысты дыбыстардың жасалу жолын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады, сөйлем сызба бойынша сөйлем құрайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог сөздер оқиды, балалар қай мезгілге жататынын табады. 1. Қыргүйек, қазан, қараша – 2. Желтоқсан, қаңтар, ақпан – 3. Наурыз, сәуір, мамыр – 4. Маусым, шілде, тамыз – **Дидактикалық ойын: «Тиісті түсті**

	шығару дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** ауыр заттарды анықтау және атауды, мысалдар құрастыру және шешуді; **Түсінеді:** таразы бастарын теңестіру үшін табақшаларға тағы да зат (заттар) салу керек немесе заттарды алып тастау керектігін; **Қолданады:** таразының қай табағында ауыр зат жатқанын анықтау білігін (төмен түскен табақта). **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Әлия мен Сырым таразының моделін балаларға көрсетіп, осы құралды қай жерден көргені, оның не үшін қолданылатыны туралы айтып беруді сұрайды. Дүкендегі таразы туралы сұхбат ұйымдастырады. Суреттердегі таразыларды көрсетеді. (9-кестедегі демонстрациялық материал). Педагог ұйымдастырылған оқу кызметіне таразының ойыншық моделін алып келеді және оны қалай өлшеу керектігін көрсетеді	суретімен сәйкестендіреді. **Түсінеді:** сөз ішінен мағынасы бөлек сөзді табады, мағынасын түсінеді. **Қолданады:** дыбыстық сызбамен жұмыс жасау, дыбыстарды ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Артығын тап» ойынын педагог балалармен ойнатады. Автобус, троллейбус, поезд, ұшақ. Зымыран, ұшақ, тікұшақ, дельтаплан, кеме. Түймедақ, раушан, қызғалдақ, бәйшешек, қайың. Арыстан, түлкі, қоян, аю, мысық. Білезік, сақина, моншақ, сырға, телефон. Дидактикалық жаттығу: «Тиісті текшені көтер» Педагог дауысты, дауыссыз дыбыстарды айтады (дауысты дыбыстарды айтқанда созып, әндетіп айтады). Балалар дауысты дыбысты айтқанда қызыл түсті текшені, дауыссыз дыбыстарды айтқанда көк түсті текшені көтереді. **Дидактикалық жаттығу: «Тиісті белгіні көтер»** Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады,	табақшаларға тағы да зат (заттар) салу керек немесе заттарды алып тастау керектігін; **Қолданады:** таразының қай табағында ауыр зат жатқанын анықтау білігін (төмен түскен табақта). **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Әлия мен Сырым таразының моделін балаларға көрсетіп, осы құралды қай жерден көргені, оның не үшін қолданылатыны туралы айтып беруді сұрайды. Дүкендегі таразы туралы сұхбат ұйымдастырады. Суреттердегі таразыларды көрсетеді. (9-кестедегі демонстрациялық материал). Педагог ұйымдастырылған оқу кызметіне таразының ойыншық моделін алып келеді және оны қалай өлшеу керектігін көрсетеді Қызығушылық танытады. Сұхбатқа қатысып, жеке тәжірибесінен білімдерімен бөліседі. **Түсіну деңгейі:** Заттардың айырмашылықтары пішіні және түсімен ғана шектелмейді, олардың салмағы да әртүрлі. Кейбір заттар ауыр, кейбір заттар жеңіл болады.Педагог ізденіс мақсатын ұсынады. Заттың сыртқы түрі бойынша қайсысы ауыр,		**көрсет»** Педагог дыбыстарды айтады: к, ө, б, н, т, ч,с, ы, п, р, л, д, ф, ж т.б. Балалар тиісті түсті көтереді, егер дыбыс дауысты болса, қызыл, ал дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны көтеру керек. **Түсіну деңгейі: Дидактикалық ойын: Жоғалған дыбыс»** –Мен сендерге суреттер көрсетіп бірінші дыбысты айтпай сөз айтамын, сендер жоғалған дыбысты жалғап толық сөзді айтасыңдар да допты кері бересіңдер. Мысалы:... *ерезе (т), ...ілем (і)і, ...алық(б), ...үрек(ж), ...ақыт (б), уыршақ...(қ), ...омбыра (д), ...екемет (т), ...ышақ (п),... аймақ (қ), ...анан(б), ...ектеп(м), ...рік(ө), ...ияз(п)* т.б. **Ғажайып сәт.** Балалар қуыршақ Айсұлу бізге тапсырмалары бар хатқалта алып келіпті. Қуыршақты үстел үсіне жайғастырады. Педагог хатқалтаны ашып, тапсырмаларын оқиды. **«Сөз ойла» дидактикалық жаттығуы** (*Әр дұрыс жауапқа педагог балаларға жұлдызша беріп отырады)* **-ал** буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты. Мысалы: *алма, алтын, алжапқыш, алға, аласа, ала, алқа, Алжан, алмас, алау, Альбина, ал т.б .* **-оқ** буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты. Мысалы: *оқу, оқы, оқымысты, оқулық, оқ, оқыс, оқшаулау, оқтар т.б.* **-жа** буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты. Мысалы: *жас, жалын, жалғыз, жат, Жайық , жарқыра, жалқау, жаура, жалау, Жамбыл, жалпылдақ, жалбыз, жаһұт, жау, жарайды, жалмауыз, т.б.* **Қолдану деңгейі:** *Тақ* сөзінің дыбыстық талдауы. ***Тақ*** сөзінде

	Қызығушылық танытады. Сұхбатқа қатысып, жеке тәжірибесінен білімдерімен бөліседі. **Түсіну деңгейі:** Заттардың айырмашылықтары пішіні және түсімен ғана шектелмейді, олардың салмағы да әртүрлі. Кейбір заттар ауыр, кейбір заттар жеңіл болады.Педагог ізденіс мақсатын ұсынады. Заттың сыртқы түрі бойынша қайсысы ауыр, қайсысы жеңіл екенін анықтауға бола ма? Салмақты қалай дәл анықтауға болады? Талқылау барысында таразыны пайдалану керек деген қорытынды жасалады. Салыстыруға арналған заттар: 2 ағаш текше - (біреуі кішкентай, екіншісі үлкен). Педагог таразының үлгісін көрсетіп, қалай өлшеу керектігін көрсетеді. Бір табақшаға үлкен текше, ал екіншісіне кішкентайын қояды. Үлкен текше салынған табақша төмен түскенің байқайды. Қандай қорытынды жасаймыз? Үлкен текше кішкентайға қарағанда ауырлау.	балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда қызыл дөңгелекті көтереді. **Түсіну деңгейі:** **Дидактикалық ойын: «Сөз жарыс»** Педагог: Балалар, енді ***«Сөз жарысын»*** ұйымдастырайық. Мен бір тақырып айтамын сендер сол тақырыпқа байланысты ғана сөздерді буынға бөлулерің қажет. Мысалы: киімдер, гүлдер, сандар т.б. Кім көп сөз айтып, буынға бөлсе, сол жеңімпаз болады (сөз айтып, буынға бөлген балаға жұлдызша беріліп отырады). Жұлдызшаны санау арқылы жеңімпаз анықталады. **Дидактикалық ойын: «Қағып ал»** Мен сендерге сөздің бірінші дыбысын айқынырақ айтып, допты лақтырамын. Сендер мен айқынырақ айтқан дыбысты қайталап допты өзіме лақтырасыңдар. Мысалы: қққасқыр(қ), ееетік(е), тттүлкі(т), өөөрік(ө), бббалық(б), сссағат(с), ааалқа(а), жжжаз(ж), ммоншақ(м), қққоңыз(қ), қққолшатыр(қ), бббілезік(б), жжжұлдызша(ж),	қайсысы жеңіл екенін анықтауға бола ма? Салмақты қалай дәл анықтауға болады? Талқылау барысында таразыны пайдалану керек деген қорытынды жасалады. Салыстыруға арналған заттар: 2 ағаш текше - (біреуі кішкентай, екіншісі үлкен). Педагог таразының үлгісін көрсетіп, қалай өлшеу керектігін көрсетеді. Бір табақшаға үлкен текше, ал екіншісіне кішкентайын қояды. Үлкен текше салынған табақша төмен түскенің байқайды. Қандай қорытынды жасаймыз? Үлкен текше кішкентайға қарағанда ауырлау. Басқаша қалай айтуға болады? -Кішкентай текше үлкенге қарағанда жеңіл. Болжамдар ұсынып, заттарды қолға алып, қайсысы ауыр, қайсысы жеңіл екенін анықтайды. Екі табақшаны теңестіру үшін не істейміз? Балалар сұхбатқа қатысады. Балалар ойланады, талқылап, қорытындыға келеді. Кішкентай текшесі бар табақшаға тағы бір кіші текше салу керек. Балалар, табақшаларды теңестіру үшін біздер не істедік? Кішкентай текше қостық. Суретті қарауды сұрайды.		1 буын, 3 дыбыс бар. **Т** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Ң** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. *Бұлт* сөзіне дыбыстық талдау. ***Бұлт*** – 1 буын, 4 дыбыс. **Б** – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Ұ** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Л** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Т** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Сергіту сәті:** **«Шынықтыру маршы»** «Сау болсын» деп деніміз, Шынығамыз бәріміз. Ерте оян, ерте тұр, Алға қадам жасаймыз. Жаттығуды бастаймыз, Денсаулықты шынықтыр! **Саусақ жаттығуы:** Саусағымыз айқасып, Жеңемін деп шайқасып, Бірін-бірі тартады. Білекке сенім артады.

	Басқаша қалай айтуға болады? -Кішкентай текше үлкенге қарағанда жеңіл. Болжамдар ұсынып, заттарды қолға алып, қайсысы ауыр, қайсысы жеңіл екенін анықтайды. Екі табақшаны теңестіру үшін не істейміз? Балалар сұхбатқа қатысады. Балалар ойланады, талқылап, қорытындыға келеді. Кішкентай текшесі бар табақшаға тағы бір кіші текше салу керек. Балалар, табақшаларды теңестіру үшін біздер не істедік? Кішкентай текше қостық. Суретті қарауды сұрайды. Таразылар неге төмен түскен? Балалар суреттерді қарайды, сұрақтарға жауап береді. Бір табақшада заттар көбірек, сондықтан табақша төмен түскен. Соңғы сурет жөнінде не айтуға болады? Соңғы суретте заттар екі-екіден, олар тең. Жоғарғы суреттегі	ооотын(о), қққарға(қ), сссазан(с), шшшахмат(ш), ттгау(т), кккерік(к), әәәтеш(ә), ееесек(е), ттгүйе(т), ммандарин(м), қққобыз(қ), сссандық(с), ттгекемет(т), ееер(е), үүүзеңгі(ү), ааарба(а) т.б. Қай дыбыстар созып айтылмайды екен. Оларды қандай дыбыстар дейміз? **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық жаттығу:** **«Буындардан сөз құра»** Балалар, мен буындар айтамын сендер сөз құраылатындай екінші буынды айтуларың керек. Мысалы: Мақ-та, жапа-лақ, дәп-тер, кар-топ, жыл-қы, ма-са, көбе-лек, домбы-ра, арыстан, қо-ян, май-мыл, жану-ар, жаң-быр, шал-бар, қыза-нақ, қырық-қабат, даң-ғыл, қоңы-рау, мек-теп, шал-қан, зымы-ран, тек-ше, теле-фон, жұл-дыз, қо-раз, қо-быз, қылқа-лам т.б. Балалар, сендер балабақшаға келе жатқанда жолда, нелерді немесе кімдерді көресіңдер? Айтып беріңдерші? Балалардың жауабы тыңдалады. **Сергіту сәті:** **«Паровоз»** Кәне, енді тұрайық,	Таразылар неге төмен түскен? Балалар суреттерді қарайды, сұрақтарға жауап береді. Бір табақшада заттар көбірек, сондықтан табақша төмен түскен. Соңғы сурет жөнінде не айтуға болады? Соңғы суретте заттар екі-екіден, олар тең. Жоғарғы суреттегі заттарды теңестіру үшін не істеу керек? Балалар ойланады, талқылайды, заттар қосу керек, немесе артығын алып тастау керек деп қорытынды жасайды. Жоғарғы суреттегі сол жақ табақшададан бір алманы алып тастау керек, немесе оң жақ табақшаға бір алма қосу керек. **Қолдану деңгейі:** Алмұрт бар суретке сол жақ табақшаға екі алмұрт қосу керек, немесе оң жақ табақшадан екеуін алып тастау керек. Логикаға арналған тапсырма: суреттерді қараңдар, не ауыр: апельсин бе, әлде алмұрт пе? Балалар талқылайды алма алмұрттан ауырлау, апельсин алмадан ауырлау. Сондықтан апельсин алмұрттан ауырлау. **Дәптермен жұмыс** **Сергіту сәті.** *Бір дегенім - көтеріліп, керілу.* *Екі деген - еңкею мен созылу.*		

	заттарды теңестіру үшін не істеу керек? Балалар ойланады, талқылайды, заттар қосу керек, немесе артығын алып тастау керек деп қорытынды жасайды. Жоғарғы суреттегі сол жақ табақшададан бір алманы алып тастау керек, немесе оң жақ табақшаға бір алма қосу керек. **Қолдану деңгейі:** Алмұрт бар суретке сол жақ табақшаға екі алмұрт қосу керек, немесе оң жақ табақшадан екеуін алып тастау керек. Логикаға арналған тапсырма: суреттерді қараңдар, не ауыр: апельсин бе, әлде алмұрт пе? Балалар талқылайды алма алмұрттан ауырлау, апельсин алмадан ауырлау. Сондықтан апельсин алмұрттан ауырлау. **Дәптермен жұмыс** **Сергіту сәті.** *Бір дегенім - көтеріліп, керілу.* *Екі деген - еңкею мен созылу.* *Үш дегенім - үш рет соғып алақан.* *Бас изейміз үш қайтара, балақан.* *Төрт дегенім - құшақ жая, қол керу,* *Бес дегенде - қоштасарда қол бұлғау.* *Алты деген - орнымызға отыру.*	Бір қатарды құрайық. Белімізден ұстасып, Алға бағыт бұрайық. Паровоз боп ойнайық, Вагондарды жалғайық. Сапар шегіп алысқа, Алға қарай зулайық. **Саусақ жаттығуы :** Бір, екі, үш, кәне, жина күш. Саусақтарды басайық, Жаттығуды жасайық.	*Үш дегенім - үш рет соғып алақан.* *Бас изейміз үш қайтара, балақан.* *Төрт дегенім - құшақ жая, қол керу,* *Бес дегенде - қоштасарда қол бұлғау.* *Алты деген - орнымызға отыру.* *Жеті-сегіз - жалқаулықтан арылу.* *Балалар мәтін бойынша қимылдар жасайды.* **Танымдық жұмыс** **3-тапсырма** **Графикалық жұмыс «Математикалық жазулар» дәптерімен жұмыс.** Жеке жұмыс жасалады. Жұмыс алдында педагог балалардың назарын диктантты сол жақтан оң жақ жолына қарай «оқитынына» назар аударады.		

	Жеті-сегіз - жалқаулықтан арылу. Балалар мәтін бойынша қимылдар жасайды. **Танымдық жұмыс** **3-тапсырма** **4-тапсырма** 3*(4+2) = (3*2)+(4 **Графикалық жұмыс «Математикалық жазулар» дәптерімен жұмыс.** Жеке жұмыс жасалады. Жұмыс алдында педагог балалардың назарын диктантты сол жақтан оң жақ жолына қарай «оқитынына» назар аударады.				

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Қимылды ойын: «Кімде доп бар?»

Басты міндеттері: Балаларды ұйымшылдыққа баулып, қимыл-әрекетке жаттықтыру. Қимылды ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру. Сымбаттылыққа,

шымыр болуға, ептілікке тәрбиелеу. Күш қуат пен секіргіштікті дамыту.

Қимылды ойын: «Кімде доп бар?»

Ойынның міндеттері: Балаларды ұйымшылдыққа баулып, қимыл-әрекетке жаттықтыру. Қимылды ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру. Сымбаттылыққа, шымыр болуға, ептілікке тәрбиелеу. Күш қуат пен секіргіштікті дамыту.

Дағды: Балаларды ойын сөзін ұғып тез қимылдауға үйрету, қимыл бағытын тез орындауға, тәрбиешінің ұсынысын қабылдай білуге дағыландыру.

Материал: доп

Ойынға дайындық: Жүрісі: Бір бала жүргізуші болады. Бір бала ортада көзін жұмып тұрады. Қойған балалар шеңбер жасап, қолдарын артына ұстап, иықтарын тақап тұрады (қолдары ішінен қарағанда көрінбеу керек).

Ойынның ережесі : Ойыншылар шеңбер жасап тұрады. Ойын бастаушы тағайындалады. Ол шеңбердің ортасында тұрады, қолдарын арқасына ұстап бір-бірімен тығыздалып тұрады. Тәрбиеші допты (диаметрі 15 см-ден аспайтын) кімге болса да біреуіне береді, балалар оны арттарымен шеңбер жасай бір-біріне береді. Бастаушы доптың кімде екенін табуға тырысады. Ол: «Қолыңды» деп кімге айтса, сол екі қолын алға шығарып, алақанын жайып, жоғары көтеруге тиіс, онда ол оның қолында доптың жоқ екенін көрсетеді. Егер басқарушы добы бар екенін тапса, ол допты алады да шеңберге тұрады, ал доп табылған бала ойынды басқара бастайды. Ойынға балалардың ықыласы болмағанға дейін ойын қайталана береді.

Әдістемелік нұсқаулар:

Ойынның педагогикалық маңызы.

Ойын дене шынықтыруға, оның қуатын жетілдіре түсуге қолайлы Қозғалмалы ойындардың ережелерін, және техника қауіпсіздігін үйрету арқылы оқушыларды ептілікке, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу.

Ұсыныс:

Ортадағы бала көзін ашып, шеңбердің ішінде тұрып, кімде екенін (көзінің т.б) біліп айту керек. Тапса допты алады. Таппаса-басын шайқайды. Сол кезде добы бар бала теріс айналып, допты көрсетеді. Сенде-деген жоғары көтеруі тиіс.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** «Түлкі мен Қоян» ертегісі. Мысалы, Түл – ..., қо– , қас – ..., кө – ..., мыр – ..., жол – ... ... **ҰІӘ міндеті** Дыбыстық талдау жасауға үйрету; Ертегі мазмұнын түсінікті түрде мазмұндай білуге жаттықтыру. **Дағды**: Баланың сөйлеу және тыңдай білу,	**2** Қоршаған ортамен таныстыру қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Көктемгі табиғаттың өзгеруі . **ҰІӘ мақсаты:** Балаларды көктемдегі маусымдық өзгерістермен таныстыру; ағаштардың гүлдеу ерекшеліктері туралы	2.Көркем әдебиет қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. Тақырыбы: Көктемнің сәні: **міндеті** Дыбыстық талдау жасауға үйрету; Ертегі мазмұнын түсінікті түрде мазмұндай білуге жаттықтыру. **Дағды**: Баланың сөйлеу және тыңдай білу, сұраққа жауап беру қабілеттерін дамытуға дағдыландыру.		**Қоршаған ортамен таныстыру** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:қызыл кітапқа қандай жануарлар мен өсімдіктер енгенҰІӘ тақырыбы:** Қызыл кітапқа қандай жануарлар мен өсімдіктер енген? **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың Қазақстан Қызыл кітабына енгізілген жануарлар мен өсімдіктер туралы түсініктерін нығайту; -тірі нысанды суреттеу қабілетін, зейінін, есте сақтау қабілетін дамыту; -туған өлкені сүюге тәрбиелеу. **Дағды:** Қазақстанның Қызыл кітабына

	сұраққа жауап беру қабілеттерін дамытуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** сөзге дыбыстық талдау жасайды, буынды жалғастырып сөз құрайды, сұрақтарға жауап беріп, ертегі мазмұнын айтады; **Түсінеді:** ертегі мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** түлкінің құйрығын тауып, үзік сызықтарды қосады. **Ойлау деңгейі:**білу, түсіну,қолдану. **Миға шабуыл:**Жұмбақ жасыру: 1.Қырда жүрер ол жортып, Іні де жоқ бармайтын. Құйрығымен бұлаңдап, Қандай аң ол алдайтын? (Түлкі) 2.Көзі тостақ, өзі қорқақ. (Қоян) Дұрыс айтасыңдар, түлкі – айлакер аң, ал қоян – қорқақ аң. **Түсіну:** Балалар, түлкіні жыртқыш аң десек, ал қоян жыртқыш аң емес. Қоян – өте қорқақ аң, қоянды үйде де асырауға болады. Қазір осы қоян мен түлкі туралы орыс халқының ертегісімен танысамыз. **Түлкі мен Қоян.** Әуелде түлкінің құйрығы жоқ еді. Қасқырмен тату тұрмаған соң үнемі қашып жүреді екен. Жүрген ізін жасыра алмай қиналыпты. Сол үшін Қасқыр Түлкінің артына еріп, аңдып	түсінігін пысықтау. **Дағды:** Өзіндік эксперименталды жұмыстар ұйымдастыру арқылы балалардың түсініктерін нығайту және қарапайым эксперименттер жасауға дағдыландыру. **Күтілетін нәтижелер:** **Жасайды:** көктемнің белгілерін атап береді. **Түсінеді:** табиғаттың маусымдық өзгерістерге тәуелділігін. **Қолданады:** эксперименталдық жұмыстармен айналысу қабілеті қалыптасқан. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану**.** **Эмоционалдық көңіл күй қалыптастыру.** **Миға шабуыл:**Қазір көктемнің қай айы және ол несімен ерекшеленетінін сөз етеді. Қызығушылық танытып, әңгімеге араласады. Мамыр айы (1апта) келді. Күн жарқырап, жер бетін қыздырып тұр. Жылы жел соғып, аспанда көгілдір бұлттар қалқып жүр. Мамырда күн жиі күркірейді, нөсер жауын жауады. Жаңбырдан кейін аспанда жиіжиі кемпірқосақ пайда болады. Терек, қайың, қарағай, мойыл, бөртегүл сияқты ағаштар мен бұталар гүлдейді. Алма, шие,	**Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** сөзге дыбыстық талдау жасайды, буынды жалғастырып сөз құрайды, сұрақтарға жауап беріп, ертегі мазмұнын айтады; **Түсінеді:** ертегі мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** ертегідегі аңдарды атайды сызықтарды қосады. **Ойлау деңгейі:**білу, түсіну,қолдану. **Миға шабуыл:**Жұмбақ жасыру: 1.Қырда жүрер ол жортып, Іні де жоқ бармайтын. Құйрығымен бұлаңдап, Қандай аң ол алдайтын? (Түлкі) -Ертегі сендерге ұнады ма? -Ертегі де нелер туралы айтылған? - . **Қолдану:** -Енді ертегідегі «Арыстан» сөзіне дыбыстық талдау жасайық. -«Арыстан » сөзі неше буыннан тұрады? -Неше дауысты дыбыс бар? -Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? -Ал дауыссыз дыбысты, көк түспен белгілейміз. **«Буынды жалғастыр».** **Ойын шарты:** аң аттарының бірінші буынын ғана айтады, балалар соңғы буынын тауып, толық атын айтады. Суреттегі аңдарды атау		енгізілген жануарлар мен өсімдіктердің кейбір түрлерін атап беру дағдыларын қалыптастыру. **Ұлттық құндылықтар:** Туған өлкені сүюге тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:**Қазақстанның Қызыл кітабына енгізілген жануарлар мен өсімдіктердің кейбір түрлерін атап береді. **Түсінеді**:жануарлар мен өсімдіктердің сирек кездесетін түрлерін неліктен қорғау қажеттігін. **Қолданады**:коммуникативтік дағды қалыптасқан, тыңдай біледі, талдай алады. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Күнтізбеде бүгінгі ауа райын белгілеуге шақырады. Әліппе-дәптердегі тапсырмалардыңкөмегімен балаларды мәселені іздеуге, шешуге жұмылдыру: Суреттерді қарап шығуға, әңгімелесуге қатысуға шақырады. Қауіп төніп тұрған жануарлар мен өсімдіктер жайлы мәлімет береді. Оларды зерттеуге шақырады. Олардың жойылып бара жатқанын ескертеді. Сирек кездесетін осындай жануарлар мен өсімдіктерді қалай сақтап қалуға болатыны жөнінде кеңес береді. Біз өсімдіктермен, жануарлармен тығыз байланыста тіршілік етеміз. Құстарды жойып жіберсек – жәндіктер жасыл желекті жеп бітіреді – адамдар ағаштардың жемістері мен көгөністерді жей алмай қалады. Табиғаттағы байланыс осындай: біреуі жойылса – екіншісі ауырады – үшіншісі өледі. Сирек жануарлар мен өсімдіктер біздің елімізде де, өзге мемлекеттерде де заңмен қорғалады. Бірақ қайырымсыз адамдар заңды жиі-жиі бұзады. Адамдар көбіне өсімдіктер мен жануарларға қатыгездік танытады. Оларды аямайды, өз мақсатына жету үшін құртып, жояды. Жануарлардың бірі әдемі терісінен, екіншісі – дәмді етінен зардап шегеді. Үшіншілерін адамдар қорыққандықтан өлтіреді. Жануарлар мен өсімдіктер біртіндеп азайып барады. Содан соң адамдар: «Осы бассыздықты қалай тоқтатамыз, жанды табиғатты қайткенде сақтап қаламыз», – деп ойлана бастады.

	жүріп, оның ініне түсіпті. Түлкі інінің екінші тесігінен шығып кетіпті. Шығып кетпесе, Қасқыр Түлкіні өлтіріп тастар еді. Түлкі орманда келе жатып, ағаш түбінде отырған Қоянды көреді. Ол мезгілде Қояндардың құйрығы ұзын, жүгірулеріне кедергі келтіреді екен. Сол жерде Қоян өзін ұстап алған Түлкіге: «Мені өлтірме, құйрығымды сыйға берейін», – деп жалыныпты. Міне, содан бері Түлкінің құйрығы ұзын, ал Қоянның құйрығы қысқа болып қалыпты. **Білу:** -Ертегі сендерге ұнады ма? -Ертегі де нелер туралы айтылған? -Ерте заманда Түлкінің құйрығы қандай болыпты? -Түлкі Қасқырмен тату тұрмаған соң не істеген? -Бір күні не болыпты? -Түлкі қалай құтылып кетіпті? -Әлден соң ағаш арасына кірген Түлкі нені көреді? -Сол жерде Қоян өзін ұстап алған Түлкіге не депті? -Иә, балалар, содан бері Түлкінің құйрығы ұзын болыпты, ал Қоянның құйрығы қысқа болып қалыпты. **Қолдану:** -Енді ертегідегі «Түлкі» сөзіне дыбыстық талдау жасайық.	қара өрік ағаштары гүлдеп, бау-бақшалар әдемі ақшыл-қызғылт жамылғы жамылады. Жерде қар жатты, ағаштардың жапырағы болған жоқ, құстардың сайрағаны естілмейтін… Көктемде бақшаның қандай болғанын еске түсіруді ұсынады **Түсіну:** суреттерді қарап шығып, балаларды зерттеуге қатысуға ынталандырады. Күн райының өзгергенін айтады. Шөп көгерді, гүлдер гүлдеді, құстар шырқап, көбелектер ұшып жүр, ағаштар гүлдеді... Ағаштар мен бұталардың құрылымын еске түсіреді. Гүлдеген ағаштың түрі қандай болады? (Гүлдері ірі, күңгірт қызғыш түсті болады, олар жапырақтармен бірге пайда болады). **Білу:** Ағаш жарықсыз тіршілік ете алмайды. Ол суретші сияқты. Жапырақтарды жасыл түске бояйды. Онда ағашқа қажетті «азық» болады (жапырақты жасыл түске бояйтын хлорофилл дәндері). Ағаштардың кейбірі жарық түсетін жерлерді (қарағай, балқарағай) жақсы көреді, кейбіреулері көлеңке жерде де өсе береді (шырша, қарағаш). Күн	Арыстан неге аңдарды жинады Балаларға ертегі желісі бойынша сұрақтар қою		Ғалымдар «жойылып бара жатқан жануарлар өсімдіктерді білсін» деген мақсатта Қызыл кітапты ойлап тапты. Неліктен кітап басқа түспен емес, қызыл түспен аталады? Өйткені, қызыл түс – қауіпқатердің түсі! Назар аударыңыз! Ол бағдаршамның қызыл түсі сияқты «Абайлаңыз! Қауіп төніп тұр!» – деп белгі беріп тұрады. Қазақстанның Қызыл кітабымен танысады. **Түсіну деңгейі:** **Өзекті мәселе:**Қорық дегеніміз не? Педагог тәрбиеленушілерді Қазақстанның қызыл кітабына енгізілген сирек жануарлар мен өсімдіктерге қатысты иллюстрациялармен танысып шығуға шақырады. Қорықтар картасымен де таныстыруға болады. Қорық – сирек кездесетін жануарлар мен құнды өсімдіктерді қорғап өсіретін аймақ. Қорықта: шөптер де, саңырауқұлақтар да, құстар да, балықтар да, жалпы, барлық тіршілік иесі қорғалады. **Қолдану деңгейі: «Жануарлар несімен ерекшеленеді?» атты дидактикалық ойын ойнауға шақырады.** Педагог жануарлардың өздеріне тән белгілерін (айырмашылықтарын) атайды. Балалар соған қарап, оның қандай жануар екенін табады. Көлеміне қарай: Өте ұсақ: жәндіктер Орташалар: қалтауыз, тышқан, көртышқан. Ірілері: кит, піл. Ұзын: жылан, кесіртке, қолтырауындар. Шар тәріздестер: кірпі. Бояуына қарай: Қара: қарға, ұзақ, бүркіт. Ақ: қоян (қыста), ақ аюақ түлкі. Сұр: қасқыр, қоян (жазда), қабылан. Мекендейтін жеріне қарай: Суда: балық, шаян. Жердің астында: құрттар, көртышқан. Орманда: қоян, тиін, аю. **Сергіту сәті** Енді біз демаламыз, Айналаны шоламыз. Қол-аяқты кезекпен, Оңға-солға созамыз. Күн шыққанда сүйсініп, Бәйшешектей иіліп, Біз тыныгып аламыз. Жиі-жиі жаттығып, Үлкен кісі боламы

	-«Түлкі» сөзі неше буыннан тұрады? -Неше дауысты дыбыс бар? -Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? -Ал дауыссыз дыбысты, көк түспен белгілейміз. Т – дауыссыз дыбыс. Ү – жіңішке дауысты дыбыс. Л – дауыссыз дыбыс. К – дауыссыз дыбыс. І – жіңішке дауысты дыбыс. Міне, балалар, біз «Түлкі» сөзіне дыбыстық талдау жасадық. Дидактикалық ойын: **«Буынды жалғастыр».** **Ойын шарты:** аң аттарының бірінші буынын ғана айтады, балалар соңғы буынын тауып, толық атын айтады.	жылу көзі. Ағаштардың кейбіреулері суыққа төзімді келеді, ал кейбіреулері тек жылы жерге бейімделген. Қыс қатты суық болса өсімдіктердің кейбірі үсіп кетеді, келесі жылы көктемей қалуы мүмкін. Жапырақтардың пайда бола бастауы да жылудың көлеміне байланысты. Адамдар сияқты ағаштар да су ішеді. Кейбір ағаштарға ылғал көп керек, ал, кейбірі азғана суды қанағат етеді. Ағаштар суды жауыннан алады. Сонымен қатар жауыншашынның қар, шық, қырау, бұршақ сияқты түрлері де ағаштарға ылғал береді. Қар – ағаштардың тамырын жауып, суықтан қорғайтын жылы тон қызметін атқарады. Көктемде ағаштардың тамыры еріген қар суын ішеді. Ағаштар да адамдар сияқты тыныстайды. Оларға да бізге сияқты таза ауа қажет. Ауа шектен тыс лас болса олар тіршілігін тоқтатады. Сонымен қатар ағаштар ауаны тазартуға көмектеседі. Жел – өсімдіктердің аталығын (шырша, қарағай) бір жерден екінші жерге көшіреді, сондай-ақ шырша, қайың, қарағай, үйеңкі, шаған,		

		терек, жөке ағаштарының тұқымын таратады. Құстар да ағаштардың тіршілігінде әртүрлі рөл атқарады. Мысалы: құстар ағаштың жемісін жейді, ағашта тіршілік ететін жәндіктермен қоректенеді. **Өзекті мәселе: Әліппе-дәптермен жұмыс істеуге шақырады.** Зерттеу жұмысына қатысады. Қуаныш балалардан гүлдеп тұрған бұтақты қарап шығып, суреттеп беруді сұрайды. Ағаштарға ненің маңызды әрі қажет екенін бағдарша арқылы көрсет. Сен неге олай ойлайсың? Мына ағаштың көңіл күйін тап. Ағаш көңілдірек, әдемі болуы үшін не істеу керек? Суретін мүсінде . Педагог балаларды « Менің достарым» ойынын ойнауға шақырады: карточкаларды үлестіріп береді, нысанның белгілі бір функциясын таңдап алады және атын атайды. Балалар белгілі бір нысанның суреті салынған карточкаларды алады. Қолындағы карточкада аталған функцияны атқаратын нысан бейнеленген балалар педагогтің қасына			

		барады. Суретпен жұмыс….			

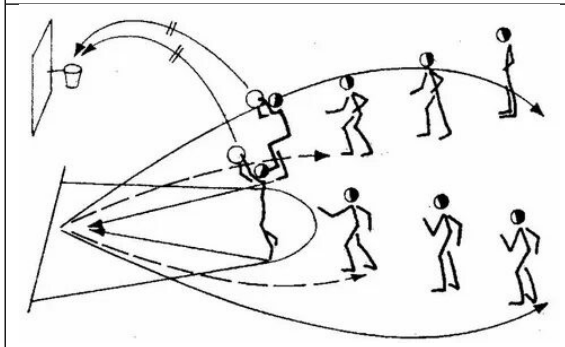
2 үзіліс –

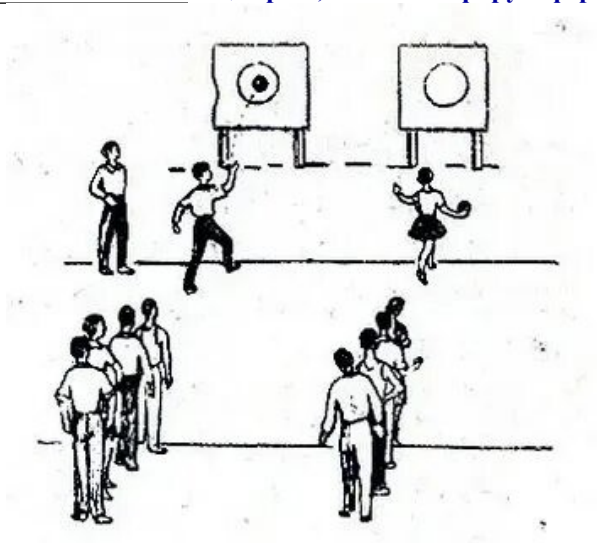
Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Қимылды ,еңбек ойын: « Допты шығыршыққа түсір»

Басты міндеттері: Командалық қимыл-әрекеттерді орындай отырып есте сақтау мен зейінін жақсартуына жағдай жасау, екі қолмен допты аспандата лақтырып,нысанаға түсіруге үйрену.

Қимылды ,еңбек ойын: « Допты шығыршыққа түсір»

Ойынның міндеттері: Командалық қимыл-әрекеттерді орындай отырып есте сақтау мен зейінін жақсартуына жағдай жасау, екі қолмен допты аспандата лақтырып,нысанаға түсіруге үйрену.

Дағды: Балаларға ойын шартын түсіндіру, баланың сезімталдығын қалыптастыру, қимыл қозғалысын жылдамдыққа дағдыландыру.

Ойын іс әрекеті: Ойын алаңының дәл ортасына баскетбол ойынының шығыршығы ілінген,биіктігі 130-150 см баған қойылады. Сол бағанды айналдыра диаметрі 4 м және диаметрі 8 м шеңбер сызылады.

Екі команданың да қорғаушылары шеңберлердің арасында аралас тұрады.Шабуылшылары да үлкен шеңбердің сыртында аралас жүреді.

Жеребемен қай команданың ойынды бастайтыны анықталады. Ойынды бастауға белгі берілгеннен кейін екі команда да шығыршыққа түсіру үшін допты мүмкіндігінше қарсыластарына бермей, бір-біріне лақтырады.Ал екі шеңбердің ортасындағы ойыншылар шығыршықты қарсылас команданың ойыншысынан қорғап, қолына түскен допты өз командасының бір ұпай әкеледі. Ойын осылай жалғаса береді.Соңында қай команда көп ұпай жинаса, солар жеңген болып саналады.

Әдістемелік нұсқаулар.

Әркім өз ойыншыларын қарсыластарынан ажырата алу үшін команда киімдері екі түрлі болуы керек.Бір команданың ойыншылары допқа таласып қалмайтындай болып, қарсылас команда мүшелерімен аралас тұруларын қадағалау қажет.

1.Шабуылшыларға шеңбердің ішіне кіруге болмайды.

2.Қорғаушыларға екі шеңбердің ортасынан шығуға болмайды.

3.Шығыршыққа түсірген бала допты ойынға қосады.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Оқушылар керексіз көп қимыл-қозғалыстарынан арылып,қимылдарын ықшамдап әрекеттенуге үйренеді.Баскетбол ойынында допты лақтыру мен қағып алу әдіс-тәсілдеріне жаттығады.Айналаны тез бағдарлап,өз ойыншыларына допты нақтылап беруге дағдыланады.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын,	Музыка **Музыка-**	Сауат ашу негіздері **ҰІӘ тақырыбы:**		**3. .Мүсіндеу-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті.

кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Не? Кім? Қайда? **ҰІӘ міндеттері: -**қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. Сұрақ қоюға және сұраққа толық сөйлеммен жауап беруге жаттықтыру; **-**ойлау, ауызекі сөйлеу белсенділігін арттыру. Қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру. **Дағды:** Сұрақ қоюға және сұраққа толық сөйлеммен жауап беруге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** Баланың бойында еліне, жеріне, халқына адамзатқа деген сүйіспеншілігі арта отырып, ұлтжанды, намысқой, арлы азамат боп қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** өткен тақырыптар бойынша сөздерді айтады. **Түсінеді:** Не? Кім? Қайда? сұрақтарын түсініп, орынды қолданады. **Қолданады:** сұрақтарға сөйлеммен жауап береді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Кел, балалар, ойнайық» әні. Кел, балалар, ойнайық, Ойнайық та ойлайық. Қандай жұмбақ болса да Шешпей оны қоймайық. **Ғажайып сәт.** Қонаққа қуыршақтар – Сәуле мен	шығармашылық ойын әрекет.: **ҰІӘ тақырыбы:** Ел қорғауға әзірміз. **ҰІӘ міндеттері:** -динамикалық ерекшелікті көрсете отырып, эмоционалды түрде ән айту, тыныстыдұрыс алу. Музыкаға сәйкес заттармен қозғалу; -сюжетті ойындарды сахналауға үйрету, бейнелік би қозғалыстарын қолдана отырып, әндерді сахналау; -балаларды батырлыққа, жігерлілікке тәрбиелеу. **Дағды**: эмоционалды түрде ән айту, тыныстыдұрыс алу дағдыларын игеру. **Ұлттық құндылықтар:** Балалардың белсенді өмірлік позициясын,жан дүниесін адами құндылықтар арқылы рухани-адамгершілік пен руханилықты берік орнату. **Репертуар: Музыка тыңдау:** «Ел қорғауға әзірміз» (К. Қуатбаев) **Ән айту:**«Момышұлы Бауыржан» (Е. Өміров) «Біз бақытты баламыз» (К. Қуатбаев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Жеңіс күні»Б. Бейсенова (үнтаспада) «Ағаш ат» (Б.	Біз нені үйрендік? **ҰІӘ міндеттері:** -сөйлем құрауға, сөйлем сызбасын сызуға, сөйлемді мағынасына байланысты толықтыруға үйретуді жалғастыру; -сөздердің жалпы атауын атауға, сөздерді буынға бөлгізуге, сөздің дыбыстық сызбасын сызуға жаттықтыру арқылы зейіндерін дамыту; -спортпен айналысу қажеттігін түсіндіру арқылы салауатты өмір сүруге тәрбиелеу. **Дағды**: сөйлем құрау, сөздердің дыбыстық сызбасын сызу,буынға бөлу, сөздердің жалпы атауын атай білу дағыларын жетілдіру. **Ұлттық құндылықтар:** Спортпен айналысу қажеттігін түсіндіру арқылы салауатты өмір сүруге тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөйлем құрайды, сөздердің дыбыстық сызбасын сызады,буынға бөледі, сөздердің жалпы атауын атайды. **Түсінеді**: сөздердің мағынасын түсінеді, спорттың пайдасын түсінеді. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады, сөйлем сызбасын сызады.. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Жалпы атауын ата» дидактикалық ойынымен бастайды. Дәрігер, аспазшы, тігінші – . . .		**ҰІӘ тақырыбы:** Әдемі гүлдер. **ҰІӘ міндеттері:** -гүлдердің түр-түстерін ажырата білуге баулу; өсімдіктерді күту ережелерімен таныстыру; -қолдың қимылын, сөздік қорын, тілін дамыту; -эстетикалық талғамдарын қалыптастыру, табиғатты аялай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: гүлдің адамға жақсы көңіл күй сыйлайтынын, бекерге жұлмау керектігін білуге дағдыландыру; **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**түймедақ гүлін мүсіндейді; **Түсінеді:**гүлдің адамға жақсы көңіл күй сыйлайтынын, бекерге жұлмау керектігін; **Қолданады:**мүсіндеу әдіс-тәсілдерді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог үнтаспа арқылы музыка қосады. Балалар тізерлеп отырады. Көктемгі күн Жер-ананы қыздырып, табиғаттағы бар тіршілік иелері оянып, гүлдер Жер-анадан күш алып, жапырақтарын жайып, күлтелерін көтеріп, күнге қарай қол созады. Балалар, сендер көктемнің алғашқы гүлдері болып, Жер-анадан нәр алып күлтелеріңді аштыңдар. Қандай сезімде болдыңдар? Көктем гүлдерін атаңдаршы? –Гүлдердің адамдарға тигізетін пайдасы бар ма?Гүлдер жерге көрік, әсемдік, әдемілік береді. Адамдарға қуаныш, жақсы көңіл күй сыйлайды. Сондай-ақ «Бақбақ», «Түймедақ» гүлдерінен дәрі жасайды. **Түсіну деңгейі:** Балалар, бүгінгі оқу қызметінде түймедақ гүлін мүсіндейміз. Педагог балалардан жұмыс дәптерлеріне көңіл бөлулерін сұрайды. –Түймедақ күлтелерінің түсі қандай екен? **Қолдану деңгейі:** Гүлді жасау кезеңдерімен таныстыру: Сары түсті ермексазды алақанға

	Арман келеді. Сәлеметсіздер ме?! «Не? Кім? Қайда?» ойынын ойнауға шақырады. **Түсіну деңгейі:** Балаларды ғажайып шеңбермен, **жаңа сөздермен таныстыру**. Ғажайып, ға-жайып. Шеңбер, шең-бер. Ұпай, ұ-пай. Жеңіс, жең-іс. Сөздерді дұрыс айтып жаттығу. **Ойын шарты:** балаларды топтарға бөлуге болады. Шеңберді айналдыру арқылы тапсырманы таңдайды. Тапсырманы орындаған балалар ұпай жинайды. Ойын соңында ұпайларын санап кімнің (қай топтың) жеңгенін анықтайды. Тапсырмаларды орындау барысында суреттерді атайды. Не? кім? қайда? сұрақтарына жауап береді. Мысалы: Мынау кім? Мынау – тәрбиеші. Тәрбиеші қайда жұмыс істейді? Тәрбиеші балабақшада жұмыс істейді. Мынау – төсек. Балабақшада төсек бар. **Қолдану деңгейі: Тақырыптар:** Балабақша. Мектеп. Оқу құралдары мен ойыншықтар. Алматы, Нұр-Сұлтан қалалары. Жыл мезгілдері. **Ойын: «Дұрыс па?»** педагог сөйлемдер айтады. Балалар «иә», «жоқ» деп дұрыс	Қыдырбекова) **Билер:** «Полька» эстон халық биі **Ойындар, хороводтар:** «Кешікпе» орыстың х.ә. (өңдеген М. Раухвергер) **Музыкалық аспапта ойнау:**«Құлыншақ» (С. Урбах) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** бейнелік би қозғалыстарын қолдана отырып, әндерді сахналайды. **Түсінеді:** эмоционалды түрде ән айту, тыныстыдұрыс алу. **Қолданады:** музыканың сипатына сәйкес қозғалады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Б. Бейсеновaның «Жеңіс күні» (үнтаспада) әнімен кіріп, төрт қатарға орналасып, жалаушалармен жаттығу жасайды. Аяқты нық басып, марш екпінімен жүреді. ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Ағаш ат» (Б. Қыдырбекова). Балалар шеңбер бойында жүріп, аттың шабысын музыкамен жасайды. Жеңіл, ойнақы қимылдайды. Балалар интерактивті тақтадан Жеңіс күні туралы көріністер көріп, еліміздің батырлары туралы мәлімет алады. Жауды жеңген батыр	Гитара, домбыра, барабан – . . . Шеңбер, үшбұрыш, төртбұрыш – . . . Автобус, трамвай, такси – . . . Хоккей, волейбол, футбол – . . . Дидактикалық ойын-жаттығу: «Жалауша» Педагог қандай да бір дыбысты айтады, егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. **Түсіну деңгейі: Дидактикалық ойын: «Қайтала»(доппен)** Балалар мен сендерге допты лақтырып бірінші дыбысты айқынырақ айтып сөздер айтамын, ал сендер сол айқынырақ айтқан дыбысты дәл мен сияқты бәрімізге естілетіндей етіп қайталап, допты кері лақтырасыңдар. Мысалы: *қққасқыр(қ), ккккітап(к), бббаққа(б), вввагон(в), ггарыш(г), дддоп(д), жжжалбыз(ж), зззәкір(з), лллақ(л(, ммmақта(м), нннан(н), сссағыз(с), пппарта(п), рррадио(р), фффабрика(ф), чччупа-чччупс(ч), цццуіркуль(ц), hhhah((h), шшшахмат(ш), ттттиін(т), щщщетка(щ), ххxат(х), уууылдырық(у).т.б.* Балалар осы дыбыстарды айтқанда не байқадыңдар, дыбыстарды айту оңай болды ма? Ауыздан шығатын ауаға		салып домалақтаймыз, алақанмен басып сәл жалпақтаймыз. Күлте жасау үшін біз 7 бірдей домалақ жасап алуымыз керек. Саусақтарымыздың көмегімен сопақша пішінге келтіріп, оны жалпақтап, екі ұшын сұқ саусақ, ортаңғы саусақ көмегімен доғалдап, күлтелерін жасаймыз. **Сергіту сәті:** Жарқырап күн де ашылды, Айналаға нұр шашылды. Қайырлы күн! Біз көңілді баламыз! Қайырлы күн! Біз сүйкімді баламыз! («Өзін-өзі тану» пәні бойынша.) Дайын үлгіге гүлдің ортасын қоямыз, күлтелерін айналасына орналастырамыз, сабағын, жапырағын шымшу арқылы біріктіреміз.

	сөйлемді қайталайды, қате сөйлемді түзеп айтады. **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық Қолды белге қоялық. Оңға, оңға түзу тұр, Солға, солға түзу тұр. Алға бір адым, Артқа бір адым. Жоғары, төмен қарайық Орнымызды табайық.	ағаларымызды мақтан тұтып, болашақ Отан қорғайтын азамат болуға ұмтылады. ***Музыка тыңдау:*** «Ел қорғауға әзірміз» (К. Қуатбаев). Музыка тыңдап, қандай әсерде болғандарын сұрап, балалармен сұхбаттасу, әсерлерімен бөлісу. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Момышұлы Бауыржан» (Е. Өміров). Балаларға Бауыржан атамыздың майдандағы ерлігі туралы мәлімет беру, суретін көрсету. Батыр атамызды мақтан тұтып, әрқашан есте сақтау. Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Үйренген «Біз бақытты баламыз» әнін (К. Қуатбаев) еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** «Полька» эстон халық биі. Балалар би қимылдарын, игерген дағдыларын би кезінде қолданып, жеңіл қимылдар жасап билейді.	кедергілер жасалады екен. Ал ол кедергілер нелер? (ерін, тіл, тіс, т.б.). Бұлар қандай дыбыстар? **Қолдану деңгейі:** **Дидактикалық жаттығу:** «Сөйлемге қажетті сөзді қос» – Мен сендерге бір сөзі жетіспейтін сөйлем айтамын, сендер мазмұны байланысатындай етіп сөз жалғауларың керек. 1.Көктемде жылы жақтан құстар ... Дәрия ыдысты ... Анам жұмыртқа ... Аю балды ... Орманда қасқырлар ... Әкем қармақпен балық ... Ернар қараторғайға ұя ... Ағашқа торғайлар ... Түлкі өте қу ... . **Дәптермен жұмыс** Спорт түрлерін ата. **Дәл тигізді, жүйрік екен, жылдам жүзді** сөздерін қатыстырып, сөйлем құра. Сөйлемнің сызбасын сыз. Суреттерді ата. Сөздерді буынға бөл. 3.Суреттерді сәйкес дыбыс сызбамен қос. **Сергіту сәті :** **Екпінді марш** Кім таңертең жаттығудан қалмайды, Сол ауырып дәрігерге бармайды. Түшкірмейді, ауырмайды ешқашан, Дені сау боп балалармен ойнайды. **Саусақ жаттығуы:** Қолды алға созамыз, Алақанды бұрамыз. Алақанның сыртымен Шапалақты ұрамыз		

		Қолдану деңгейі: ***Ойындар, хороводтар:*** «Кешікпе» орыстың халық әуені (өңдеген М. Раухвергер). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар музыка қойылғанда түрлі әрекеттер жасап ойнайды да, музыка біткенде тезірек орындарын тауып отырады, алақандарын шапалақтайды. Кешіккен бала айыбын өз өнерін көрсету арқылы өтейді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Құлыншақ» (С. Урбах). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Ұрмалы аспаптармен музыкаға ілесе бірігіп ойнайды. .			

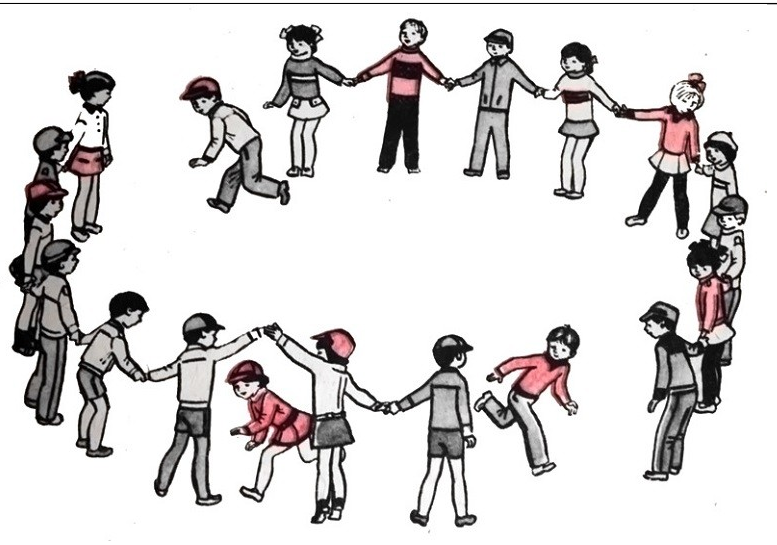
3 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Аз қимылды ойын: «Құтқар!»

Басты міндеттері: Нақты қимыл-қозғалыс жасай білу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру, анализатор орталықтарын белсендіруге мүмкіндік жасау. Ептілік, төзімділік, күштілік, өзбетімен әрекет етуін дамыту.

Аз қимылды ойын:«Құтқар!»
Ойын міндеттері: Нақты қимыл-қозғалыс жасай білу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру, анализатор орталықтарын белсендіруге мүмкіндік жасау.Ептілік, төзімділік, күштілік, өзбетімен әрекет етуін дамыту.
Дағды: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру.
Әдістемелік нұсқау:
Ойын шарты: Балалар шеңбер құрып, ортаға қарап тұрады. Ойын алдында таңдалған екі ойыншы шеңберден шығып, жүгіреді: біреуі қашады, екіншісі қуады. Қашып бара жатқан бала шеңберде тұрған басқа ойыншылардың арқасына тығылып, «Құтқар!» деп айтып құтыла алады. Құтқарушы ойыншы шеңберден шығып қашады, ал құтқарылған бала оның орнына тұрады. Егер ойыншы басқа орынға тұрып үлгермесе, оны ұстап алады. Ойын жалғасқан кезде балалардың басқа жұбы таңдалады.
Ойынның педагогикалық маңызы.
олар ортада кездескенде бір-бірінің қолын алып, реферанс (қимылмен ілтипат) жасау керек, бір-біріне күліп қарап: "Қайырлы таң, қайырлы күн, қайырлы кеш" деп сәлемдеседі де, бос орынға қайтадан жүгіреді. Осылай ойын жалғаса береді. Ескерту: Жүргізуші барлық балалар "Қаз" рөлінде ойнап шығуын қадағалап тұрады. Сәлемдесу және реферанс нақты көтеріңкі дауыс ырғағымен орындалу қажет.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Спортпен шұғылданамыз! **ҰІӘ міндеттері:** -оң қол және сол қолмен алысқа лақтыруға үйрету, қолдарын алдымен төмен қарай айналдырып, сосын артқа толық жазылғанша сермеп лақтыруға дағдыландыру; -аяқты өкшеден бастап, аяқ басына қарай басып, жылдамдықты сақтап, баяу жүгіруге жаттығуды жалғастыру. **Дағды:** залда алақан мен тізеге басып, еңбектеп жүру, бастапқы қалыпқа дұрыс тұру («малдас құру»; өкшені толық басып отыру; тізерлеп тұру), 35 см биіктіктен төменге секіру дағдыларын қалыптастыру.	**4. Көркем әдебиет** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. Тақырыбы: Көктемнің сәні: **міндеті** Дыбыстық талдау жасауға үйрету; Ертегі мазмұнын түсінікті түрде мазмұндай білуге жаттықтыру. **Дағды**: Баланың сөйлеу және тыңдай білу, сұраққа жауап беру қабілеттерін дамытуға дағдыландыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** сөзге дыбыстық талдау жасайды, буынды жалғастырып сөз құрайды, сұрақтарға жауап беріп, ертегі мазмұнын айтады; **Түсінеді:** ертегі мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** ертегідегі аңдарды атайды сызықтарды қосады.	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Спортпен шұғылданамыз! **ҰІӘ міндеттері:** -оң қол және сол қолмен алысқа лақтыруға үйрету, қолдарын алдымен төмен қарай айналдырып, сосын артқа толық жазылғанша сермеп лақтыруға дағдыландыру; -аяқты өкшеден бастап, аяқ басына қарай басып, жылдамдықты сақтап, баяу жүгіруге жаттығуды жалғастыру. **Дағды:** залда алақан мен тізеге басып, еңбектеп жүру, бастапқы қалыпқа дұрыс тұру («малдас құру»; өкшені толық басып отыру; тізерлеп тұру), 35 см биіктіктен төменге секіру дағдыларын қалыптастыру. **Ұлттық құндылықтар:** Баланың ұлттық және азаматтық құндылықтарға,ана тілін және мемлекеттік тілді,		**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Секіртпе – супертренажер. **ҰІӘ міндеттері:** -қозғалыс ортасын байыту арқылы балалардың даму, сауығуына жағдай жасау, жұмыс тәртібін ұстану мен қарым-қатынасқа түсе білу қабілеттерінің қалыптасуына көмектесу (топпен жұмыс, жұппен жұмыс); -50-40-30 см көтеріліп керілген секіртпенің астымен өтуде жақсы нәтижеге жету үшін ең тиімді тәсілдерді таңдай білу. **Дағды:** командамен, жұппен жұмыс, заттардың арасымен заттардан аттап жүріп өту, бір аяқпен секіру, кез келген қимыл кезінде тепе-теңдікті сақтай алу, заттың астынан өту үшін тиімді тәсілдерді таңдай білу дағдыларын қалыптастыру. **Ұлттық құндылықтар:** Қозғалыс ортасын байыту арқылы балалардың даму, сауығуына жағдай жасау,баланың ұлттық және азаматтық құндылықтарға ие болуына бейімдеу.

	Ұлттық құндылықтар: Баланың ұлттық және азаматтық құндылықтарға,ана тілін және мемлекеттік тілді, мәдениетін құрметтеугі бағдарлау. **Күтілетін нәтиже: Жасайды:** ырғақты гимнастика, оң қол және сол қолмен сермеп лақтыру, көзге арналған жаттығулар. **Түсінеді:** қолды айналдырып сермеу, секіріп түскенде тепе-теңдік сақтау, қауіпсіздік тәртібі. **Қолданады:** үйде де қауіпсіздік дағдыларын қалыптастыру, залда алақан мен тізеге басып, еңбектеп жүру, бастапқы қалыпқа дұрыс тұру («малдас құру»; өкшені толық басып отыру; тізерлеп тұру), 35 см биіктіктен төменге секіру. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Жаттығуды бастадық – бұл бір! Алшақ – алшақ басайық – бұл екі! Тоқтама сен, кідірме – бұл үш! Күн күлімдеп тұр көкте! Тамаша! Үлкен боламын, күшті болам, ер болам! Тамаша!» Мәтін бойынша қимылдар жасайды. Бірден-екіден тізбекке тұру. Қозғалыс кезінде қайта сап құру. Арақашықтықты	**Ойлау деңгейі:**білу, түсіну,қолдану. **Миға шабуыл:**Жұмбақ жасыру: 1.Қырда жүрер ол жортып, Іні де жоқ бармайтын. Құйрығымен бұлаңдап, Қандай аң ол алдайтын? (Түлкі) -Ертегі сендерге ұнады ма? -Ертегі де нелер туралы айтылған? - . **Қолдану:** -Енді ертегідегі «Арыстан» сөзіне дыбыстық талдау жасайық. -«Арыстан » сөзі неше буыннан тұрады? -Неше дауысты дыбыс бар? -Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? -Ал дауыссыз дыбысты, көк түспен белгілейміз. **«Буынды жалғастыр».** **Ойын шарты:** аң аттарының бірінші буынын ғана айтады, балалар соңғы буынын тауып, толық атын айтады. Суреттегі аңдарды атау Арыстан неге аңдарды жинады Балаларға ертегі желісі бойынша сұрақтар қою	мәдениетін құрметтеугі бағдарлау. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** ырғақты гимнастика, оң қол және сол қолмен сермеп лақтыру, көзге арналған жаттығулар. **Түсінеді:** қолды айналдырып сермеу, секіріп түскенде тепе-теңдік сақтау, қауіпсіздік тәртібі. **Қолданады:** үйде де қауіпсіздік дағдыларын қалыптастыру, залда алақан мен тізеге басып, еңбектеп жүру, бастапқы қалыпқа дұрыс тұру («малдас құру»; өкшені толық басып отыру; тізерлеп тұру), 35 см биіктіктен төменге секіру. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Жаттығуды бастадық – бұл бір! Алшақ – алшақ басайық – бұл екі! Тоқтама сен, кідірме – бұл үш! Күн күлімдеп тұр көкте! Тамаша! Үлкен боламын, күшті болам, ер болам! Тамаша!» Мәтін бойынша қимылдар жасайды. Бірден-екіден тізбекке тұру. Қозғалыс кезінде қайта сап құру. Арақашықтықты сақтауға тырысады. Ырғақты гимнастика. Зейінін шоғырландырып, қимылдарды ырғақты орындап, бірқалыпты тыныс алуға тырысады. Негізгі жаттығуларды ойын түрінде орындау. Оң қол, сол қолмен **лақтыру.** қолдарын алдымен төмен		**Күтілетін нәтиже: Жасайды:** секіртпемен жұпта жаттығулар орындау, бетке массаж. **Түсінеді:** секіртпені түрлі қимыл-қозғалыстарды қолдана алу, секіртпенің астынан өту тәсілін таңдаудың оның керілу биіктігіне қатысы, тиімді жол қолдану, аяқты санын 90° көтеріп жүру, аяқтың табан ортасымен итеріліп қозғалу, оң жақ пен сол жаққа кезек секіруді. **Қолданады:** командамен, жұппен жұмыс, заттардың арасымен заттардан аттап жүріп өту, бір аяқпен секіру, кез келген қимыл кезінде тепе-теңдікті сақтай алу, заттың астынан өту үшін тиімді тәсілдерді таңдай білу дағдылары. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Секіртпеден аттап жүріп келе жатып, қолға арналған жаттығулар орындау. Секіртпеден аттап жүріп келе жатып, қолға арналған жаттығуларды орындайды. Аяқтарын 90° көтеріп, алдымен аяқ басымен басып, сосын толық табанға басады. Біркелкі, бір ырғақпен, қолдарын еркін ұстап, дұрыс тыныс алуға тырысады. (4 баладан қатарға тұрып орындау). **Түсіну деңгейі:** Жұптық секіртпемен орындалатын негізгі жаттығулар (№2) Өз қимылдарын басқа балалардың әрекеттерімен үйлестіріп жүруге тырысады. Қолдарын шынтақтан түзеп, бүкіл жаттығулар кешені біткенше денені түзу ұстауға тырысады. **Секірулер:** ілгері жылжи отырып, бір аяқпен секіртпеден айналып секіру. Аяғының басымен итеріліп секіру. Бірінің артынан бірі секіртпені айналып, бір аяқпен секіріп жүру. Секіртпені басып

	сақтауға тырысады. Ырғақты гимнастика. Зейінін шоғырландырып, қимылдарды ырғақты орындап, бірқалыпты тыныс алуға тырысады. Негізгі жаттығуларды ойын түрінде орындау. Оң қол, сол қолмен **лақтыру.** қолдарын алдымен төмен қарай айналдырып, сосын артқа толық жазылғанша сермеп лақтыру. Алысқа лақтыру техникасын қайталайды. Белгіленген сызықтың қасына екі лекке сап түзейді. Бастапқы қалыпқа келеді: үш саусағын доптың артына, басбармағы мен шынашағын доптың екі жағына қояды. Допты мейлінше алысқа лақтыруға тырысады. Педагогтің белгісімен ғана доптың артынан жүгіреді. Қайтып келіп балалар қатарының соңынан тұра қалады. Тереңдікке **секіру** – биіктігі 30 см заттардан секіріп түсу – аяқты түзулей бастағанда бірден қолдарын төмен түсіріп, алдыға шығару. Ұзын орындықтың бетінен екпінмен екі аяқтап итеріледі. Қолдары мен аяқтарының қимылдарын үйлестіреді. Тепе-теңдік сақтап, жерге секіріп түскенде алдыға қарап, денесін тік ұстауға тырысады. **Түсіну деңгейі:** Денені		қарай айналдырып, сосын артқа толық жазылғанша сермеп лақтыру. Алысқа лақтыру техникасын қайталайды. Белгіленген сызықтың қасына екі лекке сап түзейді. Бастапқы қалыпқа келеді: үш саусағын доптың артына, басбармағы мен шынашағын доптың екі жағына қояды. Допты мейлінше алысқа лақтыруға тырысады. Педагогтің белгісімен ғана доптың артынан жүгіреді. Қайтып келіп балалар қатарының соңынан тұра қалады. Тереңдікке **секіру** – биіктігі 30 см заттардан секіріп түсу – аяқты түзулей бастағанда бірден қолдарын төмен түсіріп, алдыға шығару. Ұзын орындықтың бетінен екпінмен екі аяқтап итеріледі. Қолдары мен аяқтарының қимылдарын үйлестіреді. Тепе-теңдік сақтап, жерге секіріп түскенде алдыға қарап, денесін тік ұстауға тырысады. **Түсіну деңгейі:** Денені жұмырлап, алдыға қарай дөңгелеп, арқасына аунап түсу. Денені жұмырлау – отырып, тізесін біріктіріп, қолдарын еденге, шынтақтарын денесіне қысып, арқасын дөңгелету. Бастапқы қалыптан негізгі акробатикалық жаттығулар жасау. **Типтік қателер:** Артқа қарай аунағанда жұмырланғанды жоғалтып, арқаға құлау; аяқпен итерілгенде жеткіліксіз		кетпеуге, оған жақын жүруге, белгі бойынша секіртпені тез ала қоюға тырысады. 50 см, 40 см, 30 см биіктікке көтеріліп тартылған секіртпенің астынан өту. Нұсқау –денені барынша жинақтап, жұмырлану, секіртпені іліп кетпеуге, қолымен жерге таянып қоймауға тырысу. Секіртпенің астынан өту тәсілін оның керілу биіктігіне қарай таңдап, тиімді жол қолданады. Денені барынша жинақтап, жұмырланып, секіртпені іліп кетпеуге, қолымен жерге таянып қоймауға тырысады. Балаларға қалауынша топтарға бөлініп алып, еденге геометриялық фигуралар, ұзын жол құрастыру ұсынылады. Доминаттықтан гөрі бірлесу, ынтымақтастық, достық тактикасының жеңіске жеткізетіндігін тағы айта кету **Қолдану деңгейі:** Бетке массаж Мақсаты: беттегі белсенді нүктелерге әсер ете отырып, суық тиюдің алдын алу. Маңдайларын, беттерін сипайды. Мұрын қанаттарын ортадан самайға қарай сипайды. Терісін ақырындап саусақ ұшымен тығыздап жатқандай басып, түрткілейді. Мұрын кеңсірігін, қабағын саусақтарымен басады, сағат тілімен айналдырып сипайды (5-6 рет). Қастарын саусағымен басып, қалауынша сызады да, оларды шымшып, ортасынан шетке қарай түзетеді. Көздерінің шеттерін өте абайлап саусақтарымен басады да, кірпіктерін тарайды. Мұрын қанаттарын басып-басып, саусақтарын кеңсіріктен мұрын қуыстарына қарай тарап, мұрынның өзін тартып-тартып қояды.

	жұмырлап, алдыға қарай дөңгелеп, арқасына аунап түсу. Денені жұмырлау – отырып, тізесін біріктіріп, қолдарын еденге, шынтақтарын денесіне қысып, арқасын дөңгелету. Бастапқы қалыптан негізгі акробатикалық жаттығулар жасау. **Типтік қателер:** Артқа қарай аунағанда жұмырланғанды жоғалтып, арқаға құлау; аяқпен итерілгенде жеткіліксіз екпін алу; шалқасынан жатқанда аяқты кеудеге жинамау; арқаны дөңгелетпеу. Денені жұмырлау – отырып, тізесін кеудесіне қарай тартып, шынтақтарын денесіне қысып, арқасын дөңгелетеді. Алдыға қарай дөңгелеп арқасына аунап түсу – аунап келіп қайтадан аяғына тірелу акробатикалық жаттығулары **«Орындарыңмен ауысыңдар» қозғалыс ойындары** Залды екіге бөлетіндей етіп, ортаға арқан төселіп салынады. Әр команда залдың бір бөлігіне орналасады. «Жүгір!» деп белгі берілгенде, балалар өз бөлігінде шашырап жүгіреді. «Ауысамыз!» деп белгі берілгенде, екі топ ауысады. Қай топ бірінші болып толық ауысып үлгереді, сол топ жеңіске жетеді.		екпін алу; шалқасынан жатқанда аяқты кеудеге жинамау; арқаны дөңгелетпеу. Денені жұмырлау – отырып, тізесін кеудесіне қарай тартып, шынтақтарын денесіне қысып, арқасын дөңгелетеді. Алдыға қарай дөңгелеп арқасына аунап түсу – аунап келіп қайтадан аяғына тірелу акробатикалық жаттығулары **«Орындарыңмен ауысыңдар» қозғалыс ойындары** Залды екіге бөлетіндей етіп, ортаға арқан төселіп салынады. Әр команда залдың бір бөлігіне орналасады. «Жүгір!» деп белгі берілгенде, балалар өз бөлігінде шашырап жүгіреді. «Ауысамыз!» деп белгі берілгенде, екі топ ауысады. Қай топ бірінші болып толық ауысып үлгереді, сол топ жеңіске жетеді. **Қолдану деңгейі:** Дыбыстарды айту арқылы тыныс алу жаттығуларын орындау. **«А» дыбысы.** Өкпе, кеңірдек, көмейдің жұмысын жақсартады. Дыбыстау нәтижесінде тыныс алу тереңдеп, оттегін қабылдау ұлғаяды. Тыныс алғанда шығарылатын ауаны ұлғайту үшін дауысты дыбыстарды мүмкіндігенше созу қажет. Мысалы: жіп тарқатылғанша созу. «М» дыбысы. Дыбысталуы ми		

	Қолдану деңгейі: Дыбыстарды айту арқылы тыныс алу жаттығуларын орындау. **«А» дыбысы.** Өкпе, кеңірдек, көмейдің жұмысын жақсартады. Дыбыстау нәтижесінде тыныс алу тереңдеп, оттегін қабылдау ұлғаяды. Тыныс алғанда шығарылатын ауаны ұлғайту үшін дауысты дыбыстарды мүмкіндігенше созу қажет. Мысалы: жіп тарқатылғанша созу. «М» дыбысы. Дыбысталуы ми тамырларына оңтайлы әсер етеді. Психоэмоционалды күйзелістен шығарып, есте сақтау мен тыныштық сезімдерін жақсартады.		тамырларына оңтайлы әсер етеді. Психоэмоционалды күйзелістен шығарып, есте сақтау мен тыныштық сезімдерін жақсартады.		
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Сәуір** **Серуен кешені № 26** **Қарақат бұтасын бақылау** **Міндеттері:** Мектеп ауласында өсіп тұрған бұталармен таныстыру, бұтаны ағаштан айыра білуге үйрету, оның пайдасы туралы түсініктерін молайту. **Бақылау барысы** Тәрбиеші әңгімесі Жер бетінде адамға өмір сыйлайтын шипалы қасиетке толы алуан түрлі өсімдіктер өседі. Оларға ағаштар, шөптер, гүлдер, жидектер мен	**Сәуір** **Серуен кешені № 27** **Емен ағашын бақылау** **Міндеттері:** Балалардың мектеп ауласында өсетін ағаштар туралы білімдерін тиянақтау, оларды қорғап, күтім жасауға үйрету. **Бақылау барысы** **Көркем сөз:** Қарағай, емен сақ, Ортаға қайыңды ап. Бір - бірін аялап, Бір - бірін тұр қорғап. Емен өте баяу өсетін ағаш. Кейбір емендер	**Мамыр** **Серуен кешені № 1** **Алма ағашын бақылау** **Міндеттері:** Балаларды алма ағашымен таныстыру. Осы жерде өсіп тұрған басқа ағаштардан оның қандай өзгешілігі бар екендігін зерттеу. **Бақылау барысы** **Көркем сөз:** Алма пісті қызыл алма, ақ алма, Оттай болып басылады жанарға, Сілкіп қалсақ бір бұтағын ақырын, Топырлап бір төгілгені		**Мамыр** **Серуен кешені № 2** **Жаңбырдан кейін өсімдіктерді бақылау.** **Міндеттері:** Балаларға жаңбырдан кейін табиғаттың алуан түрге бөленіп, ғажайып әсер беретінін түсіндіру. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Жаңбыр»** Н. Әлімқұлов Жаңбыр жауды себелеп, Жасырынды көбелек. Аспан кетті күркіреп, Бұл не деген керемет! Жаңбыр, жаңбыр жауа бер, Сенен бақша, бау өнер. Жадырасын туған жер, Күміс моншақ тама бер! Жаңбырдан кейін табиғат одан сайын

	бұталар жатады. Ағаштар ауаны тазартып, адамға ең қажетті оттегіні шығарады. Ағаштан үй тұрғызады, жиһаздар, кемлер, вагондар т.б. жасайды. Ал, әртүрлі өсімдіктер мен бұталардың да өзіндік құпиясы, өзіндік емдік қасиеттері мол. Адамдар өсімдіктердің емдік қасиетін жануарларды бақылау арқылы тапқан. Ит пен мысықты шөп жейді деп кім ойлаған. Бірақ олар ауырған кезде өсімдіктерді жеп емделеді екен. Қарақат та сондай өсімдіктің бірі. Бұл өсімдіктің құрамында «С» дәрумені (витамині) көп екен. Оның тосабын салқын тиіп ауырғанда да ем ретінде қолданады. Оның жидектерін әбден піскенде ғана жеуге болады. Піскен жидектерін үзгенде өте ұқыпты болу керек,яғни бұтаның бұтақтарын сындыруға болмайды. **Зерттеу жұмысы:** Жабайы қарақат бұтасын зерттеп, көру. Қарақат бұтасының ағаштардан айырмашылығы қандай? Жемісіне назар аудару. **Еңбек:** Қарақат бұтасына су құю. Піскен жемісті теру. *Мақсаты:* Табиғатқа жанашырлықпен. қамқорлықпен қарап. оны сақтауға тәрбиелеу.. **Кимылды ойын:**	мың жылға дейін өседі. Қалың ормандарда емендердің жасыл басы көк тіреп, зәулім болып өседі. Ал, кеңістікте өскен емен қатты жасыл жапырақ жамылған әулетті қалың бұтақтарын кең жая өседі. Емен ағашы көктемде басқа ағаштардан кешірек бүршік жарады. Емен гүлдейді. Бірақ, оның гүл жарғаны білінбейді, себебі гүлдері ұсақ, сарғылт жасыл, сырғалар тәріздес болады. Еменнің жасыл жапырақтары майысқақ болады. Сарғайып кеткен өлі жапырақтар кейде қыс бойы ағаш басында үзілмей ұзақ тұра береді. Емен суда шірімейді. Еменнің діңі су астында ондаған, жүздеген жылдар бойы жатып қарайып кетеді. Кезінде осындай қарайған еменнен қымбат бағалы жиһаз жасаған. Бұл-ағаш жөнінде көп ертегі, мақал - мәтелдер, ән де бар. Емендей күшті, емендей мықты, емендей көп жаса деп те айтылады. **Зерттеу жұмысы:** Емен ағашының жапырағын қарау. Құрлысына назар аудару, басқа ағаш жапырақтарымен салыстыру. **Еңбек:** Аула сыпырушымен бірге жас ағаштар түбін	жаман ба? Балаларға сұрақтар Біздің аулада өсіп тұрған қандай ағаштар бар? Ал, мынау қандай ағаш? (алма ағашының жанына келеді) Бұл ағаштың басқа ағаштан қандай айырмашылығы бар? Жеміс беретін ағаштарды қандай ағаш дейміз? Жеміс ағаштары көп етіп отырғызылған немесе әртүрлі жеміс ағаштары бар жерді не деп атайды? (бақ) Балалар, жабайы алмалар да болады. Ал, мынау нағыз алма ағашы. Жабайы алма ағашының жемісін жеуге болмайтынын естен шығармаңдар. **Зерттеу жұмысы** Алма ағашының жемісін көру, ұрығы, түйіні, жасыл алмалары қандай? Ағаштағы көк алма мен әбден піскен алманы салыстыру. Бұл ағаштың діңі, жапырағы, гүлі қандай? **Еңбек:** алма ағашына су құйып, айналасындағы топырақты өңдеу. *Мақсаты:* табиғатқа жанашырлықпен қарауды үйрету, еңбекке баулу. **Қимылды ойын:** «Бәйге» *Мақсаты***:** Тез жүгіруге, ептілікке үйрету. **Жеке жұмыс:** «Алма бағы» тақырыбында асфальтқа сурет салу. **Жұмбақтар:** Көктемде ақ гүлге оранады, Күзде қолға доп боп		құлпырып, сұлулана түседі. Жаңбырдың мөлдір таза тамшыларына молынан шомылған өсімдік дүниесі күннің алтын нұрымен шағылысып, жалт - жұлт етеді. Ағаштар мен бұта жапырақтарынан моншақтай - моншақтай болып төгілген тамшылар, жер - ана қойнауына тырс-тырс етіп сіңіп жатады. . **Зерттеу жұмысы** Ағаш жапырақтарына қонған жаңбыр тамшыларын қарау. Ағашты сілкіп қалғанда не жағдай болатынын бақылау. **Еңбек:** Балалармен бірге гүл егілген алаңды қоқыстардан тазалау. *Мақсаты:* Гүлдерге қамқорлықпен қарауға, оларды күтіп-баптауға тәрбиелеу. **Қимыдды ойын:** «Теңге алу» *Максаты:* Балаларды ептілікке, жылдамдыққа, төзімділікке баулу. Ұлттық ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру. **Жаттығу ойындары:** Лақтыру Допты қабырғаға лактырш, оны жерге түсірмей қағып алу.. **Мақал-мәтелдер** *Су баға жетпес табиғат байлығы. *Су тіршіліктің қаны, Табиғаттың жаны. *Жер – қазына, су – алтын. Қара жерге де қамқорлық керек.

	«Күн мен түн” **Мақсаты:** Жылдам жүгіруге жаттықтыру, зейіндерін дамыту. **Жаттығу ойындары:** нысана көздеу. Мақсаты: көз мөлшерлерін дамыту, ыждаһаттылыққа, төзімділікке тәрбиелеу. **Халық болжамы:** Жазда жидек көп болса, қыс қатты болады. Қайыңнан шырын көп ақса, жаз жаңбырлы болады.	қопсытып, ағаштарға су құю. *Мақсаты:* ересек адамдарға қолқабыс жасауды үйретіп, қоршаған ортаға қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Айлакер түлкі». *Мақсаты:* тез жүкіруге жаттықтырып, байқағыштық дағдыларын қалыптастыру. **Жеке жұмыс:** Ағаштар туралы әңгіме құрастыру. Мақсаты: балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттыру, тілдерін дамыту **Мақал - мәтелдер:** Ағаш та ылғалды жерде көгереді.	оралады. (алма) Ортасында қазығы, Бұтағында азығы. (алма) Күн нұрымен піседі, Уылжып қолға түседі. (жеміс) **Мақал-мәтел:** Көк алманы үзбе, өзі үзілер күзде.		
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Тізені жоғары көтеріп жүруге жаттықтыру. Динамикалық тепе-теңдікті сақтауын қалыптастыру. Заттардың арасымен жүгіруді жалғастыру. Арқан биіктігі мен арқаннан өту тәсіліне қарай қол-аяқты жинап жұмырлану.	**Математика негіздері –коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Көркем,Арлан Салмағына қарай заттарды салыстыруға үйрету, таразыда жатқан ауыр затты анықтауға үйрету.	**Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Елхан Дыбыс туралы алған білімдері пысықтау	.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Әли Ғ.Әли Сөйлем құрауға, сөйлем сызбасын сызуға, берілген буыннан басталатын сөз ойлап айтуға, төрт дыбысты сөздерге дыбыстық талдау жасауды үйрету меңгерту.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті	**Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Қасқырға қақпан» **Міндеттері:** Ептілік, төзімділік, күштілік, өз	**Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын:** «Таразы» **Міндеттері:** Сандарды	**Дидактикалық ойын:** «Дыбыстың орнын анықта» (ауызша орындалады). **Міндеттері:** сұрақтарға	.	**Дидактикалық дыбыстық жаттығу: «Қарама-қарсы сөзді айт»** **Міндеттері:** қарама қарсы сөздердің мағынасын, сөздің

ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	бетімен әрекет етуін дамыту. Өз денсаулығын да, өзгенің денсаулығын да сақтай білуге, әрекет етудегі тапқырлыққа тәрбиелеу. Дәстүрлерді сақтай білуге, топта әрекет ете білуге баулу. **Дағды:** таяқпен жаттығулар орындау дағдысы, заттардың арасымен жүгіру, сенсомоторлық үйлесімді, көзмөлшерін, қимыл дағдыларын, тепе-теңдікті сақтауды, қол мен аяқтың қимылдарының үйлестіру дағдыларын қалыптастыру. **Ойынның шарты:** Шеңберде қол ұстасып тұрады. Бұл – аңшылардың қақпанын құруы. Белгі бойынша «аңшылар» қолдарын көтереді, «қасқырлар» әртүрлі бағытта еңбектеп жүреді. «Аңшылар»: «Кәне, кәне, халайық, Қасқыр қақпан құрайық. Кәне, қақпан берік бол, Қасқыр, қасқыр, келіп көр!» деген тақпақты хормен айтып, қолдарын түсіреді. Қақпан ішінде қалып қалған «қасқырлар» ойыннан шығады.	қосу және олардың қосындысын салыстыру қабілетін дамыту. **Дағды:** Санау білігін, суретке қарап мысалдар құрастыру, оны шығару дағдысын бекіту. **Ойынның шарты:** Балаларға таразы жазылған карточкаларды біркелкі таратыңыз. Әр баланың карточкалары әр түрлі болатынына назар аударыңыз. Содан кейін жүргізуші әрқайсысына салмақтары бар бір карточканы таратады. Балалар оларды өздеріне алады. Жүргізуші келесі карточкаларды көрсетеді. Балалар кезек-кезек теңсіздіктер мен теңдіктер ақиқат, ал таразылар дұрыс мәнді көрсету үшін оларды өздері үшін ұрып-соғады. Салмақтары бар карточкалардың арасына "артық", "кем", "тең" белгілерін қоюға болады.	жауап беру, түсінгендерін айта білуді**,** сөйлем түрлерін анықтай алу білімдерін пысықтау. **Дағды:** сұраққа толық жауап беруге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** **Ойын шарты:** Педагог бір дыбысты айтады да, сол дыбыс кездесетін сөздерді айтады. Балалар «Қ» дыбысы сөздің басында тұрса бір рет қол шапалақтайды, егер дыбыс сөз ортасында тұрса, екі рет шапалақ ұрады, ал сөз соңында тұрса, үш рет шапалақ ұрулары керек. «Қ» – қала, аққала, сандық. «М» – моншақ, отырмын, өшірдім		дыбыстық сызбасын сызуға жаттықтыру арқылы есте сақтау және логикалық ойлауларын дамыту. **Дағды:** дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратады, буынға - буын жалғап сөз құрау дағдыларын жетілдіру. **Ойынның шарты:** Майлы – ... (майсыз). Сұйық – ... (қою). Ащы – ... (тұщы). Дәмді – ... (дәмсіз). Қатты – ... (жұмсақ). Ұнайды – ... (ұнамайды). Балалар қарама-қарсы сөздерді айтады.
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес: "Үйдегі балалардың қауіпсіздігі". Терезелер мен балкон.** Жаяу жүруді және орындықтарға көтерілуді үйренген бала үшін ашық терезелер мен	**Ата –аналарға кеңес: "Үйдегі балалардың қауіпсіздігі".** 1.Құлау жағдайларының көпшілігі ата-аналар балаларды қараусыз қалдырған кезде	**Ата –аналарға кеңес: "Үйдегі балалардың қауіпсіздігі". Ас үйдегі балалар үшін қауіпті заттар.** Көбінесе ас үйде қайғылы оқиғалар орын алады. Ең алдымен, өткір және		**Ата-анаға ұсынымдар: Шектен тыс қадағалау және көмек** Кейбір ата-аналар баласының орнына өзі оқып жатады. Сөмкесін жинап, киімдерін дайындап, сабағын бірге оқып, не істеу керектігін айтып отырады. Мұндай кезде баланың белсенділігі төмендейді. Өздігінен

	жылтыратылмаған балкондар қауіпті болады. Терезе ашық болған кезде терезеге көтерілу мүмкіндігі кейде қайғылы жағдайға айналады. Өкінішке орай, бұл жиі кездеседі. Балалардың балкондарына тыйым салынады. Тәуекел тым үлкен! **Назар аударыңыз!** Үйде нәресте болған кезде терезелер мен жылтыратылмаған балкондар жабылуы керек.Терезелер тізбектермен немесе арнайы қауіпсіздік құрылғыларымен жабдықталуы керек, соның арқасында бала терезені өз бетінше аша алмайды. От шыны ма саты открутить қалам және оны жасыру. Бұл өте қарапайым-екі болтты бұрап алыңыз. Қажет болса, терезені ашып, бөлмені желдету үшін тұтқаны кез келген уақытта орнына қоюға болады.	болады. Кішкентай балаларды жалғыз қалдырмаңыз. 2.Баланың терезеге көтерілуіне жол бермеу үшін жиһаздың барлық түрлерін терезелерден алыстатыңыз. 3.Ешқашан москит торларына сенбеңіз! Олар құлаудан қорғауға арналмаған! Керісінше, москит торы қайғылы жағдайға ықпал етеді, өйткені бала өзін қауіпсіз сезінеді және терезеге де, оған да сүйенеді. Көбінесе балалар осы торлармен бірге құлап кетеді. 4.Мүмкін болса, терезелерді төменнен емес, жоғарыдан ашыңыз. 5.Балаңызға терезені бірнеше дюймден артық ашуға мүмкіндік бермейтін терезелерге арнайы бекіткіштер қойыңыз. 6.Терезе торларын салу арқылы терезелерді қорғаңыз. Торлар балаларды ашық терезелерден құлап кетуден қорғайды. 7.Егер сіз балаңызға терезеден бірдеңе көрсетсеңіз – оны әрдайым мықтап бекітіңіз, баланың кенеттен қозғалуына дайын болыңыз, алақаныңызды құрғақ ұстаңыз, баланы киімнен ұстамаңыз. Сіз оларды орнатумен айналысатын арнайы	кесетін заттар қауіпті: ас үй пышақтары, шанышқылар. Ата-аналардың бірі тамақ дайындайды, ал бала жақын жерде айналады. Ересек адам тек пышақты үстелге қойды, ал бала оны ұстап алып, дәлізге кірді. Әзірге ол қашады, ал ата-ана ловит, бала құлайды және натыкается пышақ. Келісіңіз, қорқынышты ма? Инелер, ұстаралар, құралдар (бұрағыштар, тігістер) және тіпті ағаш тіс щеткалары да қауіпті. Айтпақшы, тақырып өткір болуы мүмкін емес. Баланың аузына түсіп, жұтып қоюы мүмкін кез-келген ұсақ заттар қауіпті. Қиыршықтардың қолында қалған дәрі-дәрмектер айтарлықтай қауіп төндіреді. Бала ересектердің дәрі — дәрмектерді қалай қабылдағанын көреді және ол үшін бұл балаларға емес, ересектерге арналған кәмпиттерді қолдануға ұқсас. Бұл ғана емес, көптеген дәрі-дәрмектер балаларды қызықтыратын драже түрінде болады. Нәтижесінде нәресте қорқынышсыз таблетка жей алады. Ас үй плитасы балаларға қауіп төндіреді. Біріншіден, балалар газды қосуға қабілетті. Екіншіден, олар қайнаған немесе ыстық мазмұны бар табаларды өздеріне аудара алады. Мектеп жасына дейінгі баланы		ойланғысы келмейді, ата-анасы айтпаса сабағын орындамайды. Қазір бұл жағдай көптеген, әсіресе жас, заманауи отбасыларда жиі кездеседі. Бұл өте үлкен мәселе. Ата-ана көмектесемін деп баланы өзі "бүлдіреді". Шектен тыс қамқорлық пен бақылау баланың дербестігі мен жауапкершілігін жояды. Бұл кейін ересек кезде де көрініс береді. Бұл жерде мәселені шешу үшін ең алдымен баланы өбектей беруді доғарыңыз және сабақтың, оқудың не үшін керек екенін жақсылап түсіндіріңіз. Әрине алғашында бала кішкене еркінсіп, ештеңе істемейді. Бірақ жақсылап, ұрыссыз түсіндіретін болсаңыз уақыт өте бәрі түзеледі.

		фирмаларға хабарласып, терезе түріне сәйкес келетінін таңдай аласыз. 8.Егер сізде дәл қазір құлыптау және сақтандыру жабдықтарын орнату мүмкіндігі болмаса, бұрағышпен болттарды, бекітетін тұтқаларды оңай бұрап, қажет болған жағдайда пайдаланып, қолданғаннан кейін бірден алып тастай аласыз.	қорғау үшін газды бақылау плитасын сатып алу керек немесе пісіру аяқталғаннан кейін газ клапанын әрдайым жабу керек. Сондай – ақ, пешті қорғаныш экранмен жабдықтау керек немесе тағамды тек алыс қыздырғыштарда-бала жетпейтін қабырғаға дайындауға тырысу керек.		

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

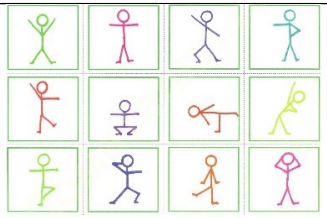
Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі»КММ
Сынып/Топ: Мектепалды сынып 0 а сынып
Балалардың жасы: 5-6 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 05.05.-09.05.2024-2025 оқу жылы
Апта дәйек сөзі: Білікті білім жинап кәсіп етер,білімнің дәмін татып өсіп өнер
Бірлік және ынтымақ айы

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 05.05.25	Сейсенбі 06.05.25	Сәрсенбі 07.05.25	Бейсенбі 08.05.25	Жұма 09.05.25
Балаларды қабылдау	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.Өнегелі 15 минут				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары,	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау,				

бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Қазақ тілі - коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Қазақ тілі» **Коммуникативтік дағдылары:** «коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Үстел үстіндегі дидактикалық ойын жаттығу:** «Кім, қайда қызмет етеді?» (Мамандық иесі туралы) **Түсіндірме жазба:** **Дивергентті әр түрлі ойлау** әдісі арқылы бір ғана заттарға емес, әр түрлі қырынан қарау. Дивергентті ойлау қиял мен қызығушылықты ынталандырады. Бұл идеяны екіншісімен еркін байланыстыруға мүмкіндік береді. Тіпті бір-бірімен байланыссыз болып көрінетін нәрселер әртүрлі объектив арқылы қараған кезде жаңа түсініктерді тудыруы мүмкін. «Кім, қайда қызмет етеді?» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала мамандық түрлерін білуге, сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. - Мамандық иелерінің қызметі және олардың еңбегімен таныстыра отырып,олардың маңыздылығы туралы білім беру;	**Қоршаған ортамен танысу** - тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **Құзыреттілік:** «Қоршаған ортамен танысу» **Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру: «**тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу» **Үстел үстіндегі дидактикалық ойын жаттығу:** «Біздің шекарамызды кім қорғайды» **Түсіндірме жазба:** «Біздің шекарамызды кім қорғайды» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала мамандық түрлерін білуге, сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. - Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. Балалардың айтылған ойды тыңдауға және ұғыну зейінін дамыту. **Міндеттері:** -Мамыр айындағы мерекелер туралы мағлұмат беру; -Отанға деген сүйіспеншілігін арттыру,оларға патриоттық тәрбие бере отырып,өз елін,жерін қастерлейтін саналы да,парасатты,елжанды-		**Сөйлеуді дамыту** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сөйлеуді дамыту» **Коммуникативтік дағдылары:«**Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Мен айтамын, сен тап» **Түсіндірме жазба:** Бұл әдістемелік әзірлеме формасы мен мазмұны бойынша мыналарға жатады *дидактикалық ойындарға және үстел – үсті ойындарына*, санат бойынша *ережелері бар ойындар*. Ойынның ерекшелігі - сенсорлық қабылдауды дамытуға бағытталған. «Мен айтамын, сен тап» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. Балалардың айтылған ойды тыңдауға және ұғыну зейінін дамыту. **Міндеттері: -** балалардың сөйлеу тілін, ойлау қабілетін дамыту; - сөздік қорын байыту, жұмбақтар шешу арқылы	:

	- Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. Балалардың айтылған ойды тыңдауға және ұғыну зейінін дамыту. **Міндеттері:** - балаларды әскеи мамандық түрлерімен таныстыру,әскери мамандық туралы жалпы білім беру; - Әскери мамандықтарға қызығушылықтарын тудыру; -Отан қорғаушыларға деген мақтаныш сезімдерін ояту; -баланың сөйлеу тілін белсендіру, балалардың сөздік қорын байыту; -көрнекі есте сақтау қабілетін, зейінін, логикалық ойлауын, байқампаздығын, дербестігін, табандылығын дамыту. **Дағды:** киімге;қару-жарақ,әскеи техникаға қарап,әскери қызметтерді ажырата білу дағдыларын дамыту,әскер туралы түсініктерін кеңейту. **Кіріктірілген:** көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Қосымша жабдықтар**: әр түрлі мамандықтар туралы пазылы суреттер. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:***Мұғалім баланы суретті мұқият қарап, суретті бөлек бөліктерден құрастыруға шақырады.Үстел үстіне түрлі сурет қиындыларын құрастырып маман иелерін шығару Балаларға танк, әскери ұшақ, әскери тікұшақ, әскери катер, суасты қайық, әскери	ұлтжанды азамат етіп тәрбиелеу; -Қазақстан Республикасының қорғанысы мен Қарулы Күштеріне деген патриоттық сезімдерді, мақтаныш сезімдерін тәрбиелеу. -баланың сөйлеу тілін белсендіру, балалардың сөздік қорын байыту; -көрнекі есте сақтау қабілетін, зейінін, логикалық ойлауын, байқампаздығын, дербестігін, табандылығын дамыту. **Дағды:** Тапқырлық қабілеттерін дамытып, ойынға деген қызығушылықтарын дамыту,өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру. **Кіріктірілген:** көркем әдебиет,сөйлеуді дамыту,қазақ тілі,шығармашылық. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** **І нұсқа:** Мұғалім баланы суретті мұқият қарап, суретті бөлек бөліктерден құрастыруға шақырады.Үстел үстіне түрлі сурет қиындыларын құрастырып Отан қорғаушыларға арналған суреттер тұрады,сол суреттерді Отан қорғаушылар иелеріне жинақтап қою. Бөлшектерден тұтас кескінді құрастыруды ұсыныңыз. Балаларға әскери мамандық иелері;ұшқыш,танкист,сақшы,теңізшілердің суреттерінен слаид көрсету.Олардың іс-		ой-өрісін дамыту, жылдам жауап беруге, шапшаңдыққа үйрету; **Дағды:** Балалардың суреттерді ажырата білуге дағдыландыру. **Коррекциялығы:** әртүрлі бейнеленген суреттерге байланысты көрнекіліктер пайдалана отырып, баланың ой - өрісін дамыту. **Кіріктірілген:** қоршаған ортамен танысу,көркем әдебиет,дене шынықтыру,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: суреттері салынған үлкен картаның астындағы бос тор көздер,тиісті қарама-қарсы сөздерге байланысты суреттер. **Әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** үстел үстінде бірнеше әртүрлі суреттер қояды. Тәрбиеші бір баланы тақтаға шығарып, үстел үстіндегі суреттердің біреуін алып,мағынасы қарама-қарсы суреттерді атап қояды. Егер тақтаға шыққан бала, атын атай алмаса басқа баланы шақырып, ойынды осылай жалғастыра береді. **Ықтимал күрделендіру:** ойша мағынасы қарама-қарсы сөздерге байланысты жұмбақ жасыру. **Ойынның нұсқаулары:** Берілген тапсырма бойынша суреттердің жауабын тапқаннан кейін оқушылар сол сөзге қарама қарсы сөз айтады, тақтаға шығып қорғайды.Бір-бірлеріне қол шапалақтау арқылы бағалайды.	

	көліктің бөлінген суреттері ұсынылады.Бөлшектерден тұтас кескінді құрастыруды ұсыныңыз. **Ықтимал күрделендіру:** Әр мамандық иесіне тән құралды тауып, орналастыру. - Балалар бағанадан бері сендер көптеген мамандық иелерінің еңбегімен таныстыңдар. Енді өздерің де өскенде кім болғыларың келетінін айтатын кез келді. **Ойынның нұсқаулары:** Әскери мамандық туралы айтып өту.Мамандық бейнеленген үлкен карточкалардың бірін таңдағаннан кейін, ол туралы өз ойларымен түсіндіре білу.Барлығы бірге. Мамандық бейнеленген карточкаларды үстелге өқойылады,әр баланың таңдауы мен өз қалаулары бойынша алады. Балалар жұппен бөліктерден тұтас суретті құрастырады, уақыт бойынша, жылдамдық үшін бөліктерден бүтін құрайды.Балалар үстел үстіндегі мамандық иелерінің қолданатын құралдарын, аз уақыттың ішінде табулары керек. **Батыр гимнастикасы:** «Жерде, әуеде, суда» Шарты:Суда дегенде балалар жүзіп көрсетеді,әуеде дегенде қолдарымен ұшып көрсетеді,жерде дегенде аяқтарымен жүреді. **«Шаршасақ, дем алайық»** Бір екі, үш, Бойға жинап күш! Отан қорғау жолында Сенде алға түс!	әрекеттеріне мағлұмат беру.Сақшы итпен шекараны қорғайды,танкист танкмен жүреді,ұшқыш тікұшақпен,ұшақпен әуеде әскеи қызмет атқарады,теңізші теңізде шекараны қорғайды. Әскери мамандық туралы айтып өту. **Ықтимал күрделендіру:** Әр мамандық иесіне тән құралды тауып, орналастыру. - Балалар бағанадан бері сендер көптеген мамандық иелерінің еңбегімен таныстыңдар. Енді өздерің де өскенде кім болғыларың келетінін айтатын кез келді. **Ойынның нұсқаулары:** **II нұсқа:** Балалар жұппен бөліктерден тұтас суретті құрастырады, уақыт бойынша, жылдамдық үшін бөліктерден бүтін құрайды.Балалар үстел үстіндегі мамандық иелерінің қолданатын құралдарын,оның ішіндегі артық суреттерді табады. Осы біздің тыныштығымызды қорғайтын мамандық әскери мамандық деп аталады.. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Тоғызыншы мамырда, Гүл қоямын алау-қабірға. Еске алып атамды, Үн қосамын дабырға. **Әскери мамандықтарға байланысты мақал-мәтелдер:** 1.Дауды ақыл жеңеді Жауды батыр жеңеді. 2.Ер татулығы Елдің татулығы 3.Отан үшін күрес Елге тиген үлес.		***Ойынның шарты:*** Өмірде әр нәрсенің өз қарама-қайшылығы болады: жаз қыспен, аптап ыстықпен, күндіз түнмен ауыстырылады, қуаныш қайғыға айналады және керісінше. Балаға өз ойын, көргенін, сезінгенін сөзбен жеткізуді жеңілдету үшін біз оған осы қарама-қайшылықтарды түсінуге көмектесеміз. Бұл үшін суреттері бар карточкалар бізге көмектеседі. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Жұмбақ қарсы мағыналы сөздер. 1)Жазғы киімі жасыл, Қысқы киімі ақшыл. 2) Күндіз білінбейді, Түнде күлімдейді. (Ай) 3)Бар ма, жоқ па білмеймін, Ол жоқ жерде жүрмеймін. (Ауа) 4)Бірі ащы, бірі тәтті, Екі ұнтақ, екеуі де ақ. (Тұз бен қан **Фонопедиялық жаттығуларды орындату:** Сылдырмақпен бірге қосылып айту Жа-жа-жо жо-жа-жа Жо-жа-жа жа-жо-жа Жа-жо-жа жа-жа-жо **«Шаршасақ, дем алайық»** Аяқтарың орнында иә-иә-иә Алақанды соғайық иә-иә-иә Енді алға созамыз соқ-соқ-соқ Енді артқа созамыз тез-тез-тез Биік –биік шығамыз тез-тез-тез	

	 Есіңе сақтап ал: Сын тұрғысынан сұрақтар: 1. Біздің әскер күшті ме? (Күшті) 2. Бейбітшілікті қорғай ма? (Қорғайды) 3. Ұлдар әскерге бара ма? (Барады) 4. Қыздарды өздерімен бірге ала ма? (Жоқ) 5. Матрос деп кімді айтады? (Теңізшіні) 6. Ұшқыш шекарада тұрама? (Жоқ) 7. Ол құстан биік ұшама? (Иә) 8. Бүгін қандай мереке? (Жеңіс күні және Отан қорғаушылыр) 9. Қыздар мен аналар мерекесі ме? (Жоқ) 10.Бейбітшілік — өмірде ең қымбат нәрсе ме? (Иә) **Тіл ұстарту жаттығуы:** Армияда әртүрлі әскерлер бар екенін білесіз. Сіз кім, қайда қызмет ететінін білуіңіз керек. Резервуарда кім қызмет етеді? (Балалар: танкистер). Шекарада кім қызмет етеді? (Балалар: шекарашылар). Тікұшақпен кім ұшады? (Балалар: тікұшақ ұшқыштары). Зымыран Күштерінде кім қызмет етеді? (Балалар: ракеткалар). Сүңгуір қайықтарда кім қызмет етеді? (Балалар: сүңгуір қайықтар). Әскери авиацияда кім	4.Батырға оқ дарымайды, Батылға жау жоламайды. 5.Отансыз адам, ормансыз бұлбұл. **Ширату жаттығу:** **«Тік тұрып,еліңді қорға!»** Аяқтары тыпырлап, Күлкілері сыңғырлап, Шаттанады қол бұлғап. Ұшынан басып аяқтың, Тік тұрайық жығылмай. **Қосым** **ш** **а жа** **б** **дықтар** 		Қолымызды шайқаймыз шоқ шоқ-шоқ Демаламыз қане біз уф-уф-уф **Тыныс алу жаттығулары** **Сабын көпіршігін ұшырайық.** Бұл жаттығу алдыңғы 3-жаттығуға ұқсас. Сабын көпіршігін елестетіп, болмаса, дайын сабын көпіршігін қолдануға болады. Жаттығу 3-4 рет орындалады. 	

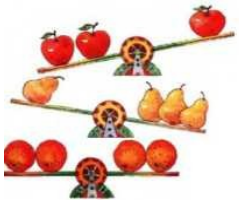
	қызмет етеді? (Балалар: әскери ұшқыштар). Әскери техникасы жоқ сарбаз қалай аталады? (Балалар: жаяу әскер). **Тыныс алу жаттығуы: «Шар»** *Қолға алып шарды,* *Үрлеймін мен былай.* *Үф-ф-ф,* *Үрлеймін деп қатты.* *Жарып алдым шарды* *паааааах...* **Қосымша жабдықтар**: 				

					
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	**№ 37** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Жұпта орындалатын жаттығулар** **№ 1 жаттығулар кешені** 1.«Қолды көтеру» Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қол ұстасып тұру; 1 – қолдарды екі жаққа созу; 2 –қолдарды көтеру; 3 – қолдарды екі жаққа созу; 4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 2.«Отырып-тұру» Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қол ұстасып тұру; 1-2 – серігінің қолын жіберместен кезек-кезек отырып-тұру; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 3.«Бұрылу» Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қолдарын айқастырып, аяғын иық	**№ 38** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: қолдарын жанына салбыратып, құрсаудың ішіне тұру. 1– отырып барып, құрсауды екі жанынан ұстау; 2– денені түзеу, құрсау бел тұсына келеді; 3 – отырып, қайта орнына қою. 4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (7-8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық деңгейінде ашыңқырап қою, құрсауды тігінен артына ұстайды. 1-2 – денені оңға бұру; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу. Сол жаққа осы қимылдарды қайталау (7-8 рет) 3.Б.қ.: негізгі тұрыс, құрсауды үстінен ұстап, тігінен еденге қою. 1-2 –			

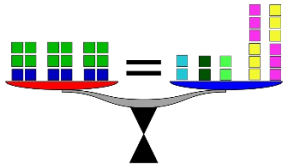
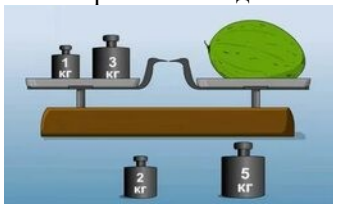
	ені деңгейінде қойып тұру; 1 – денені оңға (солға) бұру; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 4.«Құрсақ тығыршығын қатайту» Б.қ. – бірінің аяғын екінші аяғымен қысып, қолдарын желкесіне қойып, шалқалап жату, 1-2 – кезек- кезек денесін көтеріп, отырады; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 5.«Еңкею» Б.қ. – аяғын иық деңгейінде етіп қойып, қолдарын төменде ұстап тұрады. 1– оңға бұрылады, оң қолы төменде қалады да, сол қолы жоғары көтеріледі. 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 6.«Секіру» Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қол ұстасып тұру; 1-2 – орнында тұрып секіру – 8 рет.	құрсауға сүйеніп, оң аяғын артқа созу. 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу. Сол аяқпен қайталау. (7 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, құрсауды бүгілген қолдарымен ұстап тұру. 1-2 –құрсауды алдыға шығарып, отыру; қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (7-8 рет). 5.Б.қ.: шалқалап жату. Түзу қолдарымен құрсауды басынан асырып ұстау. 1 – оң аяғын тізеден бүгіп, құрсауды тізесіне тигізеді; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу; сол аяғымен осы қимылдарды орындау. (7-8 рет қайталау) 6.Б.қ.: құрсаудың ішінде тұру. Қолдары белде. Бір құрсаудан екіншіге қос аяқтап секіру.			
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет Менің Отаным Қазақстан Мемлекеттік әнұран**					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты: 8,30		**Дүйсенбі 05.05.25**	**Сейсенбі 06.05.25**	**Сәрсенбі 07.05.25**	**Бейсенбі 08.05.25**	**Жұма 09.05.25**
		Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Дене шынықтыру	***Сауат ашу негіздері Қоршаған ьорта Музыка Көркем әдебиет***		***Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка***	**Сауат ашу негіздері шығармашылық Қоршаған ортамен танысу Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 8,30 Менің Отаным Қазақстан Мемлекеттік әнұран						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Таразы. (ойын,танымдық іс-әрекеті)	Сауат ашу негіздері тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:Біз нені үйрендік**		Математика негіздері ойын, зерттеу іс-әрекеті ҰІӘ тақырыбы: Өлшеу танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:**	

	ҰІӘ міндеттері: -салмағына қарай заттарды салыстыруға үйрету, таразыда жатқан ауыр затты анықтауға үйрету; таразыны теңестіру үшін «тағы зат (заттар) салу керек немесе таразы табақшасынан заттарды алу керек» деген ұғыммен таныстыру. Санау білігін, суретке қарап мысалдар құрастыру, оны шығару дағдыларын бекіту; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, жад, сөйлеу дағдысын дамыту; қолдың ұсақ моторикасын дамыту; -дербестікке баулу. **Дағды:** таразы бастарын теңестіру үшін табақшаларға тағы да зат (заттар) салу керек немесе заттарды алып тастау керектігін, мысалдар құрастыру, оны шығару дағдыларын бекіту. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** ауыр заттарды анықтау және атауды, мысалдар құрастыру және шешуді; **Түсінеді:** таразы бастарын теңестіру үшін табақшаларға тағы да зат (заттар) салу керек немесе заттарды алып тастау керектігін; **Қолданады:** таразының қай табағында ауыр зат жатқанын анықтау білігін (төмен түскен табақта). **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Әлия мен Сырым таразының моделін балаларға көрсетіп, осы құралды қай жерден көргені, оның не үшін	**ҰІӘ міндеттері:** -сөздердің жалпы атауын атауға, дыбыстық талдау жасауды үйретуді меңгерту; -дыбыстық сызба мен оған сәйкес суретті сәйкестендіруге, сөздерді буынға бөлгізуге жаттықтыру арқылы ақыл-ойларын дамыту; -спортпен айналысу адам денсаулығы үшін пайдалы екенін ұғындыру. **Дағды**: дыбыстық сызбамен жұмыс жасау, дыбыстарды ажырата білу дағыларын жетілдіру. **Ұлттық құндылықтар:** Ұлттық рухының кемелдене түсіп, туған халқына қызмет ету бағытындағы парыз-дылық қасиетінің қалыптасуына бағдар беру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сызба бойынша сөйлем құрайды, сөздерді буынға бөледі, сызбадан белгісіз дыбыстың орнын анықтайды, дыбыстық талдауды өз суретімен сәйкестендіреді. **Түсінеді:** жіңішке, жуан дауысты дыбыстардың жасалу жолын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады, сөйлем сызба бойынша сөйлем құрайды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог сөздер оқиды, балалар қай мезгілге жататынын табады. 1. Қыргүйек, қазан, қараша – 2. Желтоқсан, қаңтар, ақпан – 3. Наурыз, сәуір, мамыр – 4. Маусым, шілде, тамыз – **Дидактикалық ойын:**		-заттарды таразыға салмағы бойынша салыстыруға болатындығы туралы түсінікті бекіту. Таразының қай табағында ауыр зат жатқанын анықтауға (төмен түскен табақта), таразыны теңестіру үшін тағы зат (заттар) салу керек немесе таразы табақшасынан заттарды алу керектігін үйрету; графикалық диктантты орындау, қағаз бетінде бағдарлау, 10 көлемінде санау, заттардың санын цифрмен белгілеу біліктілігін бекіту; -зейін, жад, сөйлеу және қолдың моторикасын дамыту. **Дағды:** заттарды өлшеу практикалық дағдыларын қалыптастыру. **Ұлттық құндылықтар:** Дербестікке баулу. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** иінді таразымен өлшеуді; санауды, санды жазуды; **Түсінеді:** таразыны теңестіру үшін тағы зат (заттар) салу керек немесе таразы табақшасынан заттарды алу керектігін; өлшеу техникасын; **Қолданады:** таразының қай табағында ауыр зат жатқанын анықтау білігін (төмен түскен табақта). Үзік сызықтармен сызуға, бояуға, графикалық диктантты орындауға үйретуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Ойын жадаяты.** Әлия мен Сырым дүкен ойынын ойнауды ұсынады.	

	қолданылатыны туралы айтып беруді сұрайды. Дүкендегі таразы туралы сұхбат ұйымдастырады. Суреттердегі таразыларды көрсетеді. (9-кестедегі демонстрациялық материал). Педагог ұйымдастырылған оқу кызметіне таразының ойыншық моделін алып келеді және оны қалай өлшеу керектігін көрсетеді Қызығушылық танытады. Сұхбатқа қатысып, жеке тәжірибесінен білімдерімен бөліседі. **Түсіну деңгейі:** Заттардың айырмашылықтары пішіні және түсімен ғана шектелмейді, олардың салмағы да әртүрлі. Кейбір заттар ауыр, кейбір заттар жеңіл болады.Педагог ізденіс мақсатын ұсынады. Заттың сыртқы түрі бойынша қайсысы ауыр, қайсысы жеңіл екенін анықтауға бола ма? Салмақты қалай дәл анықтауға болады? Талқылау барысында таразыны пайдалану керек деген қорытынды жасалады. Салыстыруға арналған заттар: 2 ағаш текше - (біреуі кішкентай, екіншісі үлкен). Педагог таразының үлгісін көрсетіп, қалай өлшеу керектігін көрсетеді. Бір табақшаға үлкен текше, ал екіншісіне кішкентайын қояды. Үлкен текше салынған табақша төмен түскенің байқайды. Қандай	**«Тиісті түсті көрсет»** Педагог дыбыстарды айтады: к, ө, б, н, т, ч,с, ы, п, р, л, д, ф, ж т.б. Балалар тиісті түсті көтереді, егер дыбыс дауысты болса, қызыл, ал дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны көтеру керек. **Түсіну деңгейі: Дидактикалық ойын: Жоғалған дыбыс»** –Мен сендерге суреттер көрсетіп бірінші дыбысты айтпай сөз айтамын, сендер жоғалған дыбысты жалғап толық сөзді айтасыңдар да допты кері бересіңдер. Мысалы:... *ерезе (т), ...ілем (і)і, ...алық(б), ...үрек(ж), ...а қыт (б), уыршақ... (қ), ...омбыра (д), ...екемет (т), ...ышақ (п),... аймақ (қ), ...анан(б), ...ектеп(м), ...рік(ө), ...ияз(п)* т.б. **Ғажайып сәт.** Балалар қуыршақ Айсұлу бізге тапсырмалары бар хатқалта алып келіпті. Қуыршақты үстел үсіне жайғастырады. Педагог хатқалтаны ашып, тапсырмаларын оқиды. **«Сөз ойла» дидактикалық жаттығуы** (*Әр дұрыс жауапқа педагог балаларға жұлдызша беріп отырады)* **-ал** буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты. Мысалы: *алма, алтын, алжапқыш, алға, аласа, ала, алқа, Алжан, алмас, алау, Альбина, ал т.б .* **-оқ** буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты. Мысалы: *оқу, оқы, оқымысты, оқулық, оқ,*		Бұл оқу кызметінде біз дүкенде сауда жасаймыз. Дүкенде нені өлшейді? Сендер қандай таразыларды көрдіңдер? Қай заттың ауырлау екенін қалай анықтауға болады? Балалар жағдаятқа қызығушылық танытады. **Түсіну деңгейі: Топтық практикалық жұмыс**. Таразымен жұмыс. Заттарды салмағы бойынша салыстыру. Балаларға жұптарға бөлініп, үстелдерге өту ұсынылады. Жұптағы бір бала таразы табақшасына бір затты салады, екінші бала екінші затты салады, заттардың салмағы әртүрлі. **Дәптермен жұмыс 1-тапсырманы** жұмыс дәптерінде орындауды ұсынады. Суреттерге қарайды. Қандай заттар жеңіл екенін атайды. Әр жұптағы ауыр затты атайды және бояйды. Бұл тапсырманы қолда бар материалдардан таразы жасап, орындауға болады. Мысалы, қорап, пенал т.б заттарды тірек ретінде алып үстіне сызғышты орнатады. Салмақтары жеңіл және ауыр екі ойыншықды ойластырған таразының екі жағына салады. Балаларға әртүрлі таразы үлгілерін көрсетеді. 3-5 баладан кезек-кезек шықырып, оларға әртүрлі заттардың жұптарын өлшеуді ұсынады. Тапсырманы орындайды. Балалар заттардың жұптарын өздігінен	

	қорытынды жасаймыз? Үлкен текше кішкентайға қарағанда ауырлау. Басқаша қалай айтуға болады? -Кішкентай текше үлкенге қарағанда жеңіл. Болжамдар ұсынып, заттарды қолға алып, қайсысы ауыр, қайсысы жеңіл екенін анықтайды. Екі табақшаны теңестіру үшін не істейміз? Балалар сұхбатқа қатысады. Балалар ойланады, талқылап, қорытындыға келеді. Кішкентай текшесі бар табақшаға тағы бір кіші текше салу керек. Балалар, табақшаларды теңестіру үшін біздер не істедік? Кішкентай текше қостық. Суретті қарауды сұрайды. Таразылар неге төмен түскен? Балалар суреттерді қарайды, сұрақтарға жауап береді. Бір табақшада заттар көбірек, сондықтан табақша төмен түскен. Соңғы сурет жөнінде не айтуға болады? Соңғы суретте заттар екі-екіден, олар тең. Жоғарғы суреттегі заттарды теңестіру үшін не істеу керек? Балалар ойланады, талқылайды, заттар қосу керек, немесе артығын алып	*оқыс, оқшаулау, оқтар т.б.* **-жа** буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты. Мысалы: *жас, жалын, жалғыз, жат, Жайық , жарқыра, жалқау, жаура, жалау, Жамбыл, жалпылдақ, жалбыз, жаһұт, жау, жарайды, жалмауыз, т.б.* **Қолдану деңгейі:** *Таң* сөзінің дыбыстық талдауы. ***Таң*** сөзінде 1 буын, 3 дыбыс бар. **Т** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **А** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Ң** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. *Бұлт* сөзіне дыбыстық талдау. ***Бұлт*** – 1 буын, 4 дыбыс. **Б** – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Ұ** – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз. **Л** – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Т** – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз. **Сергіту сәті:** **«Шынықтыру маршы»** «Сау болсын» деп деніміз, Шынығамыз бәріміз. Ерте оян, ерте тұр, Алға қадам жасаймыз. Жаттығуды бастаймыз, Денсаулықты шынықтыр! **Саусақ жаттығуы:** Саусағымыз айқасып, Жеңемін деп шайқасып, Бірін-бірі тартады. Білекке сенім артады.		өлшейді. Балалар «жеңіл», «ауыр» сөздерін қолдана отырып, өздерінің іс-әрекетін түсіндіреді. **Қолдану деңгейі:** **Демонстрациялық материалмен жұмыс** Қай табақша төмен түседі? Салмағы ауыр ма немесе жеңіл ме? Таразы бойынша қай табақша ауырырақ екенін анықтайды. Кім (не) ауырырақ? Блиц-сұрақ. Не ауыр - ашықхат па, қарындаш па? Таразы табақшаларын теңестіру үшін не істеу керек? **Дәптермен жұмыс** Педагог **2- тапсырманы** орындауды сұрайды. Заттарды таразыға салады. Оларды жапсырады. Заттардың салмағы таразының орналасуына қарай анықталады:тең,жеңіл және ауыр. Сол жақтағы таразыға қарбыз бен қауынды салады, оң жақтағы таразыға - үш-үштен жеміс салады. Педагог **3- тапсырман**ы орындауды сұрайды. - Суреттерді қараңдар. Әр табақшадағы көгөністер мен жемістерді санаңдар. Санын жазыңдар. Педагог балалармен талқылайды, санайды, цифрын жазады. **4- тапсырма** жеке орындалады. Педагог балаларға тапсырманы алгоритм бойынша бірге орындауды	

	тастау керек деп қорытынды жасайды. Жоғарғы суреттегі сол жақ табақшададан бір алманы алып тастау керек, немесе оң жақ табақшаға бір алма қосу керек. **Қолдану деңгейі:** Алмұрт бар суретке сол жақ табақшаға екі алмұрт қосу керек, немесе оң жақ табақшадан екеуін алып тастау керек. Логикаға арналған тапсырма: суреттерді қараңдар, не ауыр: апельсин бе, әлде алмұрт пе? Балалар талқылайды алма алмұрттан ауырлау, апельсин алмадан ауырлау. Сондықтан апельсин алмұрттан ауырлау. **Дәптермен жұмыс** **Сергіту сәті.** *Бір дегенім - көтеріліп, керілу.* *Екі деген - еңкею мен созылу.* *Үш дегенім - үш рет соғып алақан.* *Бас изейміз үш қайтара, балақан.* *Төрт дегенім - құшақ жая, қол керу,* *Бес дегенде - қоштасарда қол бұлғау.* *Алты деген - орнымызға отыру.* *Жеті-сегіз - жалқаулықтан арылу.* *Балалар мәтін бойынша қимылдар жасайды.* **Танымдық жұмыс** **3-тапсырма**			ұсынады: Қарындашты нүктеге қой. Бірінші тапсырмада көрсетілгендей 4 торкөзге жоғары сызық сыз. Тоқта. Шатаспау үшін, осы тапсырманы (жоғары 4 көрсеткіш сызық) сызып таста. Келесі команданы қараймыз және оқимыз (торкөздердің саны мен бағыты). Тапсырма бойынша жылжы, графикалық диктантта көрсетілгендей торкөздерді сыз. Қандай сурет шықты? Оны көрсет. Бұл ит. **Сергіту сәті.** *Орнымыздан тұрайық,* *Мойнымызды бұрайық.* *Қолымызды көтеріп,* *Саусақты ашып-жұмайық.* *Содан соң қолды түсіріп,* *Алға қарай адымдап,* *Шапалақты ұрайық.*	

	 4-тапсырма 3*(4+2) = (3*2)+(4*3) **Графикалық жұмыс «Математикалық жазулар» дәптерімен жұмыс.** Жеке жұмыс жасалады. Жұмыс алдында педагог балалардың назарын диктантты сол жақтан оң жақ жолына қарай «оқитынына» назар аударады.				

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Сюжеттік-рөлдік ойын: «Әскери»

Басты міндеттері: ойын сюжетін шығармашылық түрде дамыту қабілетін қалыптастыру. Мектеп жасына дейінгі балаларда соғыстағы батырлар туралы нақты идеяларды, олардың Отан үшін жасаған ерліктерінің моральдық мәнін қалыптастыру. Балалардың бойында патриоттық сезімді, өз Отанына деген мақтаныш сезімін, адамдардың ерлігіне таңдануды тәрбиелеу.

Сюжеттік-рөлдік ойын: «Әскери»

Ойынның міндеттері: ойын сюжетін шығармашылық түрде дамыту қабілетін қалыптастыру. Мектеп жасына дейінгі балаларда соғыстағы батырлар туралы нақты идеяларды, олардың Отан үшін жасаған ерліктерінің моральдық мәнін қалыптастыру. Балалардың бойында патриоттық сезімді, өз Отанына деген мақтаныш сезімін, адамдардың ерлігіне таңдануды тәрбиелеу.

Дағды: Жүгіру, отыру, шеңбер құру, шеңбер бойымен жүруге жаттықтыру,қимыл қозғалыстарын шапшаң орындауға дағдыландыру.

Материал: сарбаздар мен әскери техникалар жиынтығы, медбикелерге арналған орамалдар.

Ойынға дайындық: әскери тақырыптағы суреттерді қарау, шығармаларды оқу: Л.Кассиль " Бас Армия»,"Кеңес сарбазына ескерткіш", Я.Друганский"сарбаздар не істей алады".

Ойынның ережесі :

Әдістемелік нұсқаулар:

– Бүгін біз бұл суреттерді оңай қарастырмаймыз. Бір салтанатты күні біздің еліміз өте маңызды және есте қаларлық мерекені атап өтеді. Бұл қандай мереке екенін кім біледі? (Жеңіс күні). Бұл төрт жылға созылған және халқымыздың жеңісімен аяқталған Ұлы Отан соғысындағы Жеңіс күні. Бұл өте қорқынышты соғыс болды. Фашистер біздің елімізді басып алып, халқымызды құлдыққа алғысы келді, бірақ олар жетістікке жете алмады.Төрт жыл бойы, күн сайын, ай сайын, жыл сайын біздің халқымыз фашистік армиямен шайқасты. Және, ақырында, жеңіске жетті. Себебі әділеттілік үшін күресіп, Отанын, халқын қорғаған адам әрқашан жеңіске жетеді. Бүгін біз **"әскери"** ойынын ойнаймыз. Ол үшін рөлдерді бөлу керек. Біздің ойынның негізгі қатысушылары кім екенін айтыңыз (әскери, сарбаздар, командирлер, ұшқыштар).

Топтың орталығындағы әскери әрекеттер. Біз екі командаға бөлініп, өз орындарымызды аламыз.

Ұрыс кезінде жараланғандар болады, сондықтан бізге медсанбат керек. Медсанбате болады еңбек етіп, дәрігер және медбике. Жауынгерлерімізді жеңуге көмектесу үшін тылда жұмыс жасау керек. Ол үшін снарядтар мен әскери техника шығаратын әскери зауыт ұйымдастырамыз. (Әскери зауытқа жұмысқа тағайындаймыз). Ұрыс кезінде кейде тыныштық болады, содан кейін дала асханасы пайда болады, олар сарбаздарға тамақ әкеледі. Бірақ алдымен оны дайындау керек. Мұны аспаз жасайды. Ал қыздар үй мен балалармен айналысады.

Барлық рөлдер таратылды, енді ойынды бастаймыз.

				Соғыста орыс сарбаздары жеңіске жетті, ал бізде Достық бар. Мобильді ойын " Кім жылдам?» **Ойынның педагогикалық маңызы.** Ойын дене шынықтыруға, оның қуатын жетілдіре түсуге қолайлы Қозғалмалы ойындардың ережелерін, және техника қауіпсіздігін үйрету арқылы оқушыларды ептілікке, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу. **Ұсыныс:** Армиядағыдай бірнеше қатарға орналастырылған орындықтарда гимнаст, комбинезон, жадағай, буденовка, бескозырка бар. Команда бойынша балалар мүмкіндігінше тез киінуі немесе қуыршақтар киюі керек. Барлық әрекеттерді басқаларға қарағанда тезірек және дұрыс жасайтын адам жеңеді. Жеңімпаз тағайындалады командир. Ол конвертті басып шығарады және балалардың келесі жолы қандай әскери бөлімге баратынын хабарлайды.	
2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** «Түлкі мен Қоян» ертегісі./«Түлкі мен Қоян» ертегісі.Суреттер арқылы сөйлеу. **ҰІӘ міндеттері:** -ертегі мазмұнын түсінікті түрде мазмұндай білуге жаттықтыру. -баланың сөйлеу және тыңдай білу, сұраққа жауап беру қабілеттерін дамыту. -балаларды батырлыққа, өжеттілікке тәрбиелеу. **Дағды**: сөзге дыбыстық талдау жасау, буынды жалғастырып сөз құрау, сұрақтарға жауап беру, ертегі мазмұнын айта білуге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** Ертегі мазмұнын түсінікті түрде мазмұндай білу санасына сіңіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**сөзге дыбыстық талдау жасайды, буынды жалғастырып сөз құрайды,	**.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Ағаштарды не үшін отырғызады? (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -балалардың жасыл-желектің адам мен жануарлар өмірінде атқаратын рөлінің маңыздылығы туралы экологиялық түсініктерін нығайту; -тәжірибелік жұмысқа деген қызығушылығын күшейтіп, бақылау нәтижесін салыстыру, талдау және қорытынды жасау қабілетін дамыту; -табиғатпен саналы қарым-қатынас жасауға тәрбиелеу. Зерттеушілік белсенділікке баулу. **Дағды:** қарапайым эксперименттер жасауға дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:**		Сөйлеуді дамыту коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** «Түлкі мен Қоян» ертегісі./«Түлкі мен Қоян» ертегісі .**Сахналау** **Саусақ және көлеңке театры** **ҰІӘ міндеттері:** -ертегі мазмұнын түсінікті түрде мазмұндай білуге жаттықтыру. -баланың сөйлеу және тыңдай білу, сұраққа жауап беру қабілеттерін дамыту. -балаларды батырлыққа, өжеттілікке тәрбиелеу. **Дағды**: сөзге дыбыстық талдау жасау, буынды жалғастырып сөз құрау, сұрақтарға жауап беру, ертегі мазмұнын айта білуге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** Ертегі мазмұнын түсінікті түрде мазмұндай білу	

	сұрақтарға жауап беріп, ертегі мазмұнын айтады; **Түсінеді:** ертегі мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** түлкінің құйрығын тауып, үзік сызықтарды қосады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Жұмбақ шеш!** Қырда жүрер ол жортып, Іні де жоқ бармайтын. Құйрығымен бұлаңдап, Қандай аң ол алдайтын? (Түлкі) Көзі тостақ, өзі қорқақ. (Қоян) Дұрыс айтасыңдар, түлкі – айлакер аң, ал қоян – қорқақ аң. -Балалар, түлкіні жыртқыш аң десек, ал қоян жыртқыш аң емес. Қоян – өте қорқақ аң, қоянды үйде де асырауға болады. Қазір осы қоян мен түлкі туралы орыс халқының ертегісімен танысамыз. **Түсіну деңгейі:** «Түлкі мен Қоян» Әуелде түлкінің құйрығы жоқ еді. Қасқырмен тату тұрмаған соң үнемі қашып жүреді екен. Жүрген ізін жасыра алмай қиналыпты. Сол үшін Қасқыр Түлкінің артына еріп, аңдып жүріп, оның ініне түсіпті. Түлкі інінің екінші тесігінен шығып кетіпті. Шығып кетпесе, Қасқыр Түлкіні өлтіріп тастар еді. Түлкі орманда келе жатып, ағаш түбінде отырған Қоянды көреді. Ол мезгілде Қояндардың құйрығы ұзын, жүгірулеріне кедергі	Баланың бойында еліне, жеріне, халқына адамзатқа деген сүйіспеншілігі арта отырып, ұлтжанды, намысқой, арлы азамат боп қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** ағаш түрлерін атап береді. **Түсінеді:** қалалар мен ауылдарда неліктен ағаш егетінін түсінеді. **Қолданады:** зерттеушілік қабілет қалыптасқан, ағаш егу тәсілдерімен таныс. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** сабаққа қолайлы эмоционалды көңіл күй қалыптастырады,балаларды шаттық шеңберін құруға шақырады. Біздің жерімізді көріктендіріп тұрған не? Тақпақтарды оқиды. Егістікті көлемді Қоршай ектік еменді. Ескен желден егінді. Қорғап тұрар ол енді. Көше бойы аралас Қаптап өскен қара ағаш Жемісі жоқ болса да Саясы көп дара ағаш. **Түсіну деңгейі:** Күнтізбеде бүгінгі ауа райын белгілеуге шақырады. Әліппе-дәптердегі тапсырмалардың көмегімен балаларды мәселені іздеуге, шешуге жұмылдыру: Жасыл желек дегеніміз не? Педагог ойды қорытады: Төңірегімізде ағаштың көп болғаны жақ. Өйткені біз тыныстайтын ауа таза болуы тиіс. Ал ол тек жасыл желегі көп өскен жерде ғана таза болады. Ағаштар мен гүлдер біздің көшелерімізге, ауламызға,		санасына сіңіру. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:**сөзге дыбыстық талдау жасайды, буынды жалғастырып сөз құрайды, сұрақтарға жауап беріп, ертегі мазмұнын айтады; **Түсінеді:** ертегі мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** түлкінің құйрығын тауып, үзік сызықтарды қосады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Жұмбақ шеш!** Қырда жүрер ол жортып, Іні де жоқ бармайтын. Құйрығымен бұлаңдап, Қандай аң ол алдайтын? (Түлкі) Көзі тостақ, өзі қорқақ. (Қоян) Дұрыс айтасыңдар, түлкі – айлакер аң, ал қоян – қорқақ аң. -Балалар, түлкіні жыртқыш аң десек, ал қоян жыртқыш аң емес. Қоян – өте қорқақ аң, қоянды үйде де асырауға болады. Қазір осы қоян мен түлкі туралы орыс халқының ертегісімен танысамыз. **Түсіну деңгейі:** «Түлкі мен Қоян» Әуелде түлкінің құйрығы жоқ еді. Қасқырмен тату тұрмаған соң үнемі қашып жүреді екен. Жүрген ізін жасыра алмай қиналыпты. Сол үшін Қасқыр Түлкінің артына еріп, аңдып жүріп, оның ініне түсіпті. Түлкі інінің екінші тесігінен шығып	

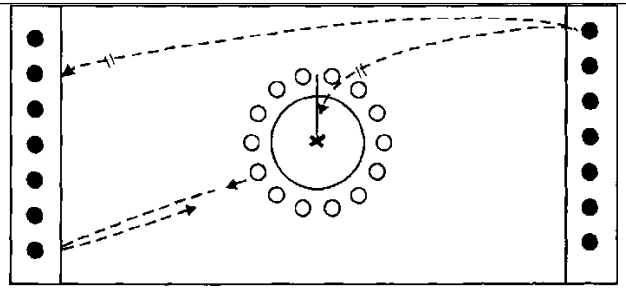
	келтіреді екен. Сол жерде Қоян өзін ұстап алған Түлкіге: «Мені өлтірме, құйрығымды сыйға берейін», – деп жалыныпты. Міне, содан бері Түлкінің құйрығы ұзын, ал Қоянның құйрығы қысқа болып қалыпты. Педагог: Ертегі сендерге ұнады ма? Ертегі де нелер туралы айтылған? Ерте заманда Түлкінің құйрығы қандай болыпты? Түлкі Қасқырмен тату тұрмаған соң не істеген? Бір күні не болыпты? Түлкі қалай құтылып кетіпті? Әлден соң ағаш арасына кірген Түлкі нені көреді? Сол жерде Қоян өзін ұстап алған Түлкіге не депті? Иә, балалар, содан бері Түлкінің құйрығы ұзын болыпты, ал Қоянның құйрығы қысқа болып қалыпты. **Қолдану деңгейі:** Енді ертегідегі «Түлкі» сөзіне дыбыстық талдау жасайық. **«Түлкі»** сөзі неше буыннан тұрады? Неше дауысты дыбыс бар? Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Ал дауыссыз дыбысты, көк түспен белгілейміз. **Т** – дауыссыз дыбыс. **Ү** – жіңішке дауысты дыбыс. **Л** – дауыссыз дыбыс. **К** – дауыссыз дыбыс. **І** – жіңішке дауысты дыбыс. Міне, балалар, біз «Түлкі» сөзіне дыбыстық талдау жасадық. Дидактикалық ойын: «Буынды жалғастыр».	балабақшамызға сән береді. Суреттерді мұқият қарап шығып, сұрақтарға жауап береді, өмірде көрген тәжірибелерімен бөліседі (ағаш егу). Жас көшеттерді қалай күту керектігін, ағашты неліктен егетінін түсіндіреді, талқылайды. **Қолдану деңгейі: Тәжірибе жасап көруге шақырады.** Балалар тәжірибе жұмысына қатысады: ағаштардың қабығын, жапырақтарын үлкейткіш әйнекпен зерттеп шығады. Пікірлерімен, алған әсерімен, эмоцияларымен бөліседі. **Сергіту сәті** Секіреміз топ-топ, Шапалақтап көп-көп. Иілеміз оңға қарай бір,екі,үш, Иілеміз солға қарай бір, екі, үш. **Әліппе-дәптермен жұмыс істеуге шақырады.** Ағаш егуге қажетті заттарды белгілейді. Ағаш суретін салады. Өздерінің көңіл күйлерін білдіреді. Сөйлемдерді аяқтайды: Мен бүгін .... білдім. Мен үшін ... өте қызықты болды. ... орындау қиын болды. Енді мен ... шеше аламын. Мен ... үйрендім. Мен ... жасай білемін. Мен ... өзім істеп көремін.		кетіпті. Шығып кетпесе, Қасқыр Түлкіні өлтіріп тастар еді. Түлкі орманда келе жатып, ағаш түбінде отырған Қоянды көреді. Ол мезгілде Қояндардың құйрығы ұзын, жүгірулеріне кедергі келтіреді екен. Сол жерде Қоян өзін ұстап алған Түлкіге: «Мені өлтірме, құйрығымды сыйға берейін», – деп жалыныпты. Міне, содан бері Түлкінің құйрығы ұзын, ал Қоянның құйрығы қысқа болып қалыпты. Педагог: Ертегі сендерге ұнады ма? Ертегі де нелер туралы айтылған? Ерте заманда Түлкінің құйрығы қандай болыпты? Түлкі Қасқырмен тату тұрмаған соң не істеген? Бір күні не болыпты? Түлкі қалай құтылып кетіпті? Әлден соң ағаш арасына кірген Түлкі нені көреді? Сол жерде Қоян өзін ұстап алған Түлкіге не депті? Иә, балалар, содан бері Түлкінің құйрығы ұзын болыпты, ал Қоянның құйрығы қысқа болып қалыпты. **Қолдану деңгейі:** Енді ертегідегі «Түлкі» сөзіне дыбыстық талдау жасайық. **«Түлкі»** сөзі неше буыннан тұрады? Неше дауысты дыбыс	

	Ойын шарты: педагог аң аттарының бірінші буынын ғана айтады, балалар соңғы буынын тауып, толық атын айтады. Мысалы, Түл – ..., қо– , қас – ..., кө – ..., мыр – ..., жол – ... **Сергіту сәті:** (Сергіту жаттығуын Т.Бердияровтың **«Сұр қоян»** өлеңімен жасатуға болады.) Ұзын құлақ, сұр қоян, Естіп қалып сыбдырды. Ойлы-қырлы жерлермен, Ытқып-ытқып жүгірді. Қарап еді артына, Қиығын сап көзінің, Келе жатқан томпаңдап, Көжегі екен өзінің.			бар? Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Ал дауыссыз дыбысты, көк түспен белгілейміз. **Т** – дауыссыз дыбыс. **У** – жіңішке дауысты дыбыс. **Л** – дауыссыз дыбыс. **К** – дауыссыз дыбыс. **І** – жіңішке дауысты дыбыс. Міне, балалар, біз «Түлкі» сөзіне дыбыстық талдау жасадық. Дидактикалық ойын: «Буынды жалғастыр». Ойын шарты: педагог аң аттарының бірінші буынын ғана айтады, балалар соңғы буынын тауып, толық атын айтады. Мысалы, Түл – ..., қо– , қас – ..., кө – ..., мыр – ..., жол – ... **Сергіту сәті:** (Сергіту жаттығуын Т.Бердияровтың **«Сұр қоян»** өлеңімен жасатуға болады.) Ұзын құлақ, сұр қоян, Естіп қалып сыбдырды. Ойлы-қырлы жерлермен, Ытқып-ытқып жүгірді. Қарап еді артына, Қиығын сап көзінің, Келе жатқан томпаңдап, Көжегі екен өзінің.	
2 үзіліс –					
Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.					
Қимылды ,еңбек ойын: «Күзетшілер» **Басты міндеттері: Командалық қимыл-әрекеттерді орындай отырып есте сақтау мен зейінін жақсартуына жағдай жасау. Балаларды білесіп жұмыс істеуге үйрету. Шапшаңдылыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу.**					

Қимылды ,еңбек ойын: «Күзетшілер»

Ойынның міндеттері: Командалық қимыл-әрекеттерді орындай отырып есте сақтау мен зейінін жақсартуына жағдай жасау. Балаларды білесіп жұмыс істеуге үйрету. Шапшаңдылыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу.

Дағды: Балаларға ойын шартын түсіндіру, баланың сезімталдығын қалыптастыру, қимыл қозғалысын жылдамдыққа дағдыландыру.

Ойын іс әрекеті:күзетшілер күзеткен қақпадан өтіп бара жатқан баланы ұстап алуға тырысу керек.

Әдістемелік нұсқаулар.

Бұл ойынға қанша бала болса да қатыса алады.Екі ойыншы қақпаның күзетшілері боладыЕкеуінің де көзі орамалмен байланады да,аралары бір адымдай қашықтықта қолдарын айқастыра ұстап,қарама−қарсы «көпір» жасап тұрады.

Басқа балалар бір−бірлеп күзетшілер күзеткен қақпадан екеуінің ортасы арқылы білдірмей өтіп кетуге тиіс.Күзетшілердің сыртынан айналып өтуге болмайды.Егер күзетшілердің біреуі өтіп бара жатқанын сезіп қойса,оған қолын тигізеді,яғни ол ұсталып қалған болып есептеледі.Ұсталып қалған ойыншы өзін ұстаған ойыншымен орын ауыстырады.Қақпадан үш рет білдірмей ойыншыға жүлде беріледі.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Ойын дене шынықтыруға, оның қуатын жетілдіре түсуге қолайлы Қозғалмалы ойындардың ережелерін, және техника қауіпсіздігін үйрету арқылы оқушыларды ептілікке, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу.

Тәрбиеші:Рақмет балалар. Отан алдындағы әскери борыштарыңды абыроймен атқарытындарыңа мен кәміл сенемін. Бәріңізге бақыт тілейміз! Отанымыз гүлдеп, егеменді еліміз көркейіп өсе берсін!

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Киіз үй **ҰІӘ міндеттері: -**киіз үйі оның ішіндегі кейбір заттар туралы сөздерді айту және түсіну дағдыларын қалыптастыру. Сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету. **Дағды**: Сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету. Сурет туралы педагогтің үлгісі бойынша шағын мәтін құрастыруды дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:**	3.Музыка **ҰІӘ тақырыбы:** Жас ұландар. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерлілік элементтерімен байланыстыру; -қолмен бағытын көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырату. **Дағды**: Қолмен бағытын көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі		Қазақ тілі коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Киіз үй **ҰІӘ міндеттері: -**киіз үйі оның ішіндегі кейбір заттар туралы сөздерді айту және түсіну дағдыларын қалыптастыру. Сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету. **Дағды**: Сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету. Сурет туралы педагогтің үлгісі бойынша шағын мәтін құрастыруды	

	ұлттық қолөнерді қадірлеуге тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** тақырыпқа байланысты сөздерді, мәтінді қайталайды. **Түсінеді:** киіз үйде қазақ ұлттық заттар болатынын түсінеді. **Қолданады:** қазақ ұлттық заттарды таниды, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Шаттық шеңбер** Жоғары қараймыз, Шаңырақты көреміз. Төмен қараймыз, Жерді көреміз. Оңға бұрылып, солға бұрылып, Егеменді елді көреміз. Өткен **«Жайлауда»** тақырыпты қайталау. **Жаңылтпашты** естеріне түсіріп қайталайды. Малға шөп керек, Шөп көп керек, Көк шөп керек. Фланелді тақтада «Жайлау» суретін құрау. Берілген сөздерден сөйлем құрастырады: шөп, көп, жайылады, үй жануарлар, жейді, таулар, өзен, киіз үй. *Жайлауда шөп көп.* *Жайлауда үй жануарлары жайылады. Олар шөп жейді. Жайлауда таулар, өзен, киіз үй бар.* **Түсіну деңгейі:** Педагог киіз үйдің суретін іліп қойып, бүгін киіз үймен танысатындарын хабарлайды. Киіз үйде не бар? «Киіз үй» суретімен жұмыс. Киіз үй туралы қысқаша мәлімет беру. Жаңа	қозғалысын ажырата білу дағдыларын қалыптастыру. **Ұлттық құндылықтар:** Музыка арқылы балалардың патриоттық сезімдерін ояту. **Репертуар: Музыка тыңдау:**«Ел қорғауға әзірміз» (К. Қуатбаев) **Ән айту:**«Момышұлы Бауыржан» (Е. Өміров) «Біз бақытты баламыз» (К. Қуатбаев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Жеңіс күні»Б. Бейсенова (үнтаспада) «Ағаш ат» (Б. Қыдырбекова) **Билер:** «Полька» эстон халық биі **Ойындар, хороводтар:** «Кешікпе»орыстың х.ә. (өңдеген М. Раухвергер) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Құлыншақ» (С. Урбах) **Күтілетін нәтиже**: **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар марш екпінімен түзу жүріп, ойнақы, көңілді әуеннің ырғағына бір аяқпен келесі аяққа секіртпелі қимыл жасап, бір қырымен аяқтарды бір-біріне тигізе секіріп (боковой галоп), қимылдар жасайды. ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Ағаш ат» (Б. Қыдырбекова). Балалар шеңбер бойында жүріп, аттың шабысын музыкамен жасайды. Жеңіл, ойнақы қимылдайды. Балалармен Отан қорғаушылар – ұландар туралы интерактивті тақтадан көріністер көру. ***Музыка тыңдау:***		дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** ұлттық қолөнерді қадірлеуге тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** тақырыпқа байланысты сөздерді, мәтінді қайталайды. **Түсінеді:** киіз үйде қазақ ұлттық заттар болатынын түсінеді. **Қолданады:** қазақ ұлттық заттарды таниды, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Шаттық шеңбер** Жоғары қараймыз, Шаңырақты көреміз. Төмен қараймыз, Жерді көреміз. Оңға бұрылып, солға бұрылып, Егеменді елді көреміз. Өткен **«Жайлауда»** тақырыпты қайталау. **Жаңылтпашты** естеріне түсіріп қайталайды. Малға шөп керек, Шөп көп керек, Көк шөп керек. Фланелді тақтада «Жайлау» суретін құрау. Берілген сөздерден сөйлем құрастырады: шөп, көп, жайылады, үй жануарлар, жейді, таулар, өзен, киіз үй. *Жайлауда шөп көп.* *Жайлауда үй жануарлары жайылады. Олар шөп жейді. Жайлауда таулар, өзен, киіз үй бар.* **Түсіну деңгейі:** киіз үйдің суретін іліп қойып, бүгін киіз үймен танысатындарын хабарлайды. Киіз үйде не бар? «Киіз үй» суретімен	

	сөздермен таныстыру. – Мынау не? – Мынау – киіз үй. – Киіз үйде не бар? – Киіз үйде сандық бар. Мынау – сандық. Мынау не? – Мынау – сандық. («Сандық» сөзін дұрыс айтып жаттығады). – Сандық ағаштан жасалады. Сандық неден жасалады? – Сандық ағаштан жасалады. – Мынау – сырмақ. – Мынау – ... (сырмақ). Сөзді жылдам, жай айтып есте сақтауға жаттығады. – Сырмақ әдемі. – Сырмақ қандай? – Сырмақ әдемі. – Сырмақ жылы. Сырмақ қандай? – Сырмақ жылы. – Сырмақ жүннен жасалады. Сырмақ неден жасалады? – Сырмақ жүннен жасалады. – Мынау – алаша. А-ла-ша. Мынау не? – Мынау – алаша. (Алаша сөзін жеке, хормен айтып сөзді естеріне сақтайды). – Алашада қандай түстер бар? – Алашада қызыл түс бар. (Білетін түстерін айтады). – Мынау – домбыра. (Домбыра суреті көрсетіледі). – Мынау не? – Мынау – домбыра. Педагог үнтаспадан күй тыңдатады (үзінді). **Қолдану деңгейі:** **Дыбыстық жаттығу** (айнамен орындалады). Қ-қ-қ-қ- дық-дық – әдемі сандық. Қ-қ-қ-қ - мақ-мақ – сырмақ. Педагог шағын мәтін құрап	«Ел қорғауға әзірміз» (К. Қуатбаев). Музыка тыңдап, қандай әсерде болғандарын сұрап, балалармен сұхбаттасу, әсерлерімен бөлісу. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Балаларды қорғаймыз» (А. Досмағанбет). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларды кімдер қорғайды? Өскенде сендер Отанымызды қорғайтын, кішілерге қамқор, нағыз батыр боласыңдар. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Өткен оқу қызметтерінде үйренген әндерді еске түсіру. «Момышұлы Бауыржан» (Е. Өміров), «Балдырғандар әні» (Г. Жотаева) әндерін еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Теңізшілер биі» («Билеп үйренейік» жинағынан). Биге ұл балалар қатысады. Музыка ырғағына ілесе, қолдарын шекелеріне қойып шығады, аяқты бүкпей тік ұстап, бинокльмен қарап, ескек есіп, отырып-тұру қимылдарын жасайды. ***Ойындар, хороводтар:*** «Алтын қақпа»		жұмыс. Киіз үй туралы қысқаша мәлімет беру. қайталау. – Мынау не? – Мынау – киіз үй. – Киіз үйде не бар? – Киіз үйде сандық бар. Мынау – сандық. Мынау не? – Мынау – сандық. («Сандық» сөзін дұрыс айтып жаттығады). – Сандық ағаштан жасалады. Сандық неден жасалады? – Сандық ағаштан жасалады. – Мынау – сырмақ. – Мынау – ... (сырмақ). Сөзді жылдам, жай айтып есте сақтауға жаттығады. – Сырмақ әдемі. – Сырмақ қандай? – Сырмақ әдемі. – Сырмақ жылы. Сырмақ қандай? – Сырмақ жылы. – Сырмақ жүннен жасалады. Сырмақ неден жасалады? – Сырмақ жүннен жасалады. – Мынау – алаша. А-ла-ша. Мынау не? – Мынау – алаша. (Алаша сөзін жеке, хормен айтып сөзді естеріне сақтайды). – Алашада қандай түстер бар? – Алашада қызыл түс бар. (Білетін түстерін айтады). – Мынау – домбыра. (Домбыра суреті көрсетіледі). – Мынау не? – Мынау – домбыра. Педагог үнтаспадан күй тыңдатады (үзінді). **Қолдану деңгейі:**	

	айтады: *Мынау – киіз үй. Киіз үйде сандық бар. Сандық ағаштан жасалады. Киіз үйде сырмақ бар. Сырмақ әдемі, жылы. Сырмақ жүннен жасалады. Киіз үйде алаша және домбыра бар.* (3-4 бала мәтінді қайталайды.) **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық, Керегені құрайық. Уық болып иіліп, Киіз үйді құрайық. Күйіз үй ішінің көрінісі бойынша ойын: «Қайтала, көрсет». Педагог киіз үй ішіндегі заттарды атайды, балалар сөзді қайталап, суретін көрсетеді. **Дидактикалық ойын:** «Мен бес сөз білемін». «Жайлау» тақырыбы бойынша балалар 5 сөз айтады.	(Т. Сарыбаева). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар жұптасып, бір-біріне қарап тұрады. Көңілді әуен ойналып, балалар жұптарымен қол ұстасқан күйі "Алтын қақпа" жасап, бір қатарға тұра қалады. Ойын бастаушы немесе тәрбиеші ойынды жалғастырады. Әуен ойналғанда қақпа ортасымен өтіп, өзіне жұп таңдап алып, қақпаның соңына тұрады. Жұпсыз қалған бала дәл солай ойынды жалғастырады. Кенеттен әуен тоқталады, жұп тауып үлгермеген бала өз айыбын өнер көрсетіп өтейді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Полька» (И. Штраус). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар аспапта ойнағанда ырғақты ұстап отырып, әуенге ілесе ұрмалы аспаптарымен ойнайды.		**Дыбыстық жаттығу** (айнамен орындалады). Қ-қ-қ-қ- дық-дық – әдемі сандық. Қ-қ-қ-қ - мақ-мақ – сырмақ. Педагог шағын мәтін құрап айтады: *Мынау – киіз үй. Киіз үйде сандық бар. Сандық ағаштан жасалады. Киіз үйде сырмақ бар. Сырмақ әдемі, жылы. Сырмақ жүннен жасалады. Киіз үйде алаша және домбыра бар.* (3-4 бала мәтінді қайталайды.) **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық, Керегені құрайық. Уық болып иіліп, Киіз үйді құрайық. Күйіз үй ішінің көрінісі бойынша ойын: «Қайтала, көрсет». Педагог киіз үй ішіндегі заттарды атайды, балалар сөзді қайталап, суретін көрсетеді. **Дидактикалық ойын:** «Мен бес сөз білемін». «Киіз үй» тақырыбы бойынша балалар 5 сөз айтады.	
3 үзіліс **Балалардың дербес іс-әрекеті** **Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.** **Аз қимылды ойын: «Кімде доп бар?»** **Басты міндеттері: Балаларды ұйымшылдыққа баулып, қимыл-әрекетке жаттықтыру. Қимылды ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру. Сымбаттылыққа, шымыр болуға, ептілікке тәрбиелеу. Күш қуат пен секіргіштікті дамыту.**					

Қимылды ойын: «Кімде доп бар?»

Ойынның міндеттері: Балаларды ұйымшылдыққа баулып, қимыл-әрекетке жаттықтыру. Қимылды ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру. Сымбаттылыққа, шымыр болуға, ептілікке тәрбиелеу. Күш қуат пен секіргіштікті дамыту.

Дағды: Балаларды ойын сөзін ұғып тез қимылдауға үйрету, қимыл бағытын тез орындауға, тәрбиешінің ұсынысын қабылдай білуге дағыландыру.

Материал: доп

Ойынға дайындық: Жүрісі: Бір бала жүргізуші болады. Бір бала ортада көзін жұмып тұрады. Қойған балалар шеңбер жасап, қолдарын артына ұстап, иықтарын тақап тұрады (қолдары ішінен қарағанда көрінбеу керек).

Ойынның ережесі : Ойыншылар шеңбер жасап тұрады. Ойын бастаушы тағайындалады. Ол шеңбердің ортасында тұрады, қолдарын арқасына ұстап бір-бірімен тығыздалып тұрады. Тәрбиеші допты (диаметрі 15 см-ден аспайтын) кімге болса да біреуіне береді, балалар оны арттарымен шеңбер жасай бір-біріне береді. Бастаушы доптың кімде екенін табуға тырысады. Ол: «Қолыңды» деп кімге айтса, сол екі қолын алға шығарып, алақанын жайып, жоғары көтеруге тиіс, онда ол оның қолында доптың жоқ екенін көрсетеді. Егер басқарушы добы бар екенін тапса, ол допты алады да шеңберге тұрады, ал доп табылған бала ойынды басқара бастайды. Ойынға балалардың ықыласы болмағанға дейін ойын қайталана береді.

Әдістемелік нұсқаулар:

Ойынның педагогикалық маңызы.

Ойын дене шынықтыруға, оның қуатын жетілдіре түсуге қолайлы Қозғалмалы ойындардың ережелерін, және техника қауіпсіздігін үйрету арқылы оқушыларды ептілікке, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу.

Ұсыныс:

Ортадағы бала көзін ашып, шеңбердің ішінде тұрып, кімде екенін (көзінің т.б) біліп айту керек. Тапса допты алады. Таппаса-басын шайқайды. Сол кезде добы бар бала теріс айналып, допты көрсетеді. Сенде-деген жоғары көтеруі тиіс.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Секіртпе **ҰІӘ міндеттері:** -оң қол және сол қолмен алысқа лақтыруға үйрету, қолдарын алдымен төмен қарай айналдырып, сосын артқа толық жазылғанша сермеп лақтыруға дағдыландыру; -аяқты өкшеден бастап, аяқ басына қарай басып, жылдамдықты сақтап, баяу жүгіруге жаттығуды жалғастыру. **Дағды:** залда алақан мен тізеге басып, еңбектеп жүру,	**Көркем әдебиет** **ҰІӘ тақырыбы:** Жеңіс күні (өлеңді жаттау)Қайрат Жұмағалиев (тілдік қарым-қатынас,жаттау) **ҰІӘ міндеттері:** -өлеңді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттауға үйрету.; -өлең мазмұнын түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге айналасына жағымды қарым-қатынас жасай білу		Музыка **ҰІӘ тақырыбы:** Жас ұландар. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерлілік элементтерімен байланыстыру; -қолмен бағытын көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырату. **Дағды**: Қолмен бағытын көрсете отырып, әуеннің	

	бастапқы қалыпқа дұрыс тұру («малдас құру»; өкшені толық басып отыру; тізерлеп тұру), 35 см биіктіктен төменге секіру дағдыларын қалыптастыру. **Ұлттық құндылықтар:** Баланың ұлттық және азаматтық құндылықтарға,ана тілін және мемлекеттік тілді, мәдениетін құрметтеугі бағдарлау. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** ырғақты гимнастика, оң қол және сол қолмен сермеп лақтыру, көзге арналған жаттығулар. **Түсінеді:** қолды айналдырып сермеу, секіріп түскенде тепе-теңдік сақтау, қауіпсіздік тәртібі. **Қолданады:** үйде де қауіпсіздік дағдыларын қалыптастыру, залда алақан мен тізеге басып, еңбектеп жүру, бастапқы қалыпқа дұрыс тұру («малдас құру»; өкшені толық басып отыру; тізерлеп тұру), 35 см биіктіктен төменге секіру. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Жаттығуды бастадық – бұл бір! Алшақ – алшақ басайық – бұл екі! Тоқтама сен, кідірме – бұл үш! Күн күлімдеп тұр көкте! Тамаша! Үлкен боламын, күшті болам, ер болам! Тамаша!» Мәтін бойынша қимылдар жасайды. Бірден-екіден тізбекке тұру. Қозғалыс кезінде қайта сап құру. Арақашықтықты	дағдысын дамыту. **Дағды:** Балалардың өлеңді жаттауға қызығушылығын арттыру. Жеңіс күні туралы түсінігін кеңейту дағдыларын дамыту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** өлеңнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** өлең мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** өлеңді мәнерлеп жатқа айтады. Жұмбақтың шешімін айта алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** ***Шаттық шеңбері*** Отанды біз атамекен Деп аялап атаймыз. Өйткені оны мекен еткен Бабамыз бен атамыз. **Түсіну деңгейі:** 9 Мамыр – Жеңіс күні! Біздің батыр ағаларымыз бен апаларымыз елімізді, жерімізді жаудан қорғап қалды. Ұлы Отан соғысына қатысқан батыр аға-апаларымызды атаңдаршы. Жеңіс – соғыста жеңу, жеңімпаз болу деген сөз. Елімізді, жерімізді, Отанымызды жаудан қорғауға міндеттіміз. Біз бүгін ақын Қайрат Жұмағалиевтің «Жеңіс күні» деген өлеңімен танысамыз. Әдеби жанрдың бір түрі өлең екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас		жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырата білу дағдыларын қалыптастыру. **Ұлттық құндылықтар:** Музыка арқылы балалардың патриоттық сезімдерін ояту. **Репертуар: Музыка тыңдау:**«Ел қорғауға әзірміз» (К. Қуатбаев) **Ән айту:**«Момышұлы Бауыржан» (Е. Өміров) «Біз бақытты баламыз» (К. Қуатбаев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Жеңіс күні»Б. Бейсенова (үнтаспада) «Ағаш ат» (Б. Қыдырбекова) **Билер:** «Полька» эстон халық биі **Ойындар, хороводтар:** «Кешікпе»орыстың х.ә. (өңдеген М. Раухвергер) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Құлыншақ» (С. Урбах) **Күтілетін нәтиже**: **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар марш екпінімен түзу жүріп, ойнақы, көңілді әуеннің ырғағына бір аяқпен келесі аяққа секіртпелі қимыл жасап, бір қырымен аяқтарды бір-біріне тигізе секіріп (боковой галоп), қимылдар жасайды. ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Ағаш ат» (Б. Қыдырбекова). Балалар шеңбер бойында жүріп, аттың шабысын музыкамен жасайды. Жеңіл, ойнақы қимылдайды. Балалармен Отан қорғаушылар – ұландар	

	сақтауға тырысады. Ырғақты гимнастика. Зейінін шоғырландырып, қимылдарды ырғақты орындап, бірқалыпты тыныс алуға тырысады. Негізгі жаттығуларды ойын түрінде орындау. Оң қол, сол қолмен **лақтыру.** қолдарын алдымен төмен қарай айналдырып, сосын артқа толық жазылғанша сермеп лақтыру. Алысқа лақтыру техникасын қайталайды. Белгіленген сызықтың қасына екі лекке сап түзейді. Бастапқы қалыпқа келеді: үш саусағын доптың артына, басбармағы мен шынашағын доптың екі жағына қояды. Допты мейлінше алысқа лақтыруға тырысады. Педагогтің белгісімен ғана доптың артынан жүгіреді. Қайтып келіп балалар қатарының соңынан тұра қалады. Тереңдікке **секіру** – биіктігі 30 см заттардан секіріп түсу – аяқты түзулей бастағанда бірден қолдарын төмен түсіріп, алдыға шығару. Ұзын орындықтың бетінен екпінмен екі аяқтап итеріледі. Қолдары мен аяқтарының қимылдарын үйлестіреді. Тепе-теңдік сақтап, жерге секіріп түскенде алдыға қарап, денесін тік ұстауға тырысады. **Түсіну деңгейі:** Денені жұмырлап, алдыға қарай дөңгелеп, арқасына аунап түсу. Денені жұмырлау – отырып, тізесін біріктіріп, қолдарын	сөздермен суреттейді. Ойлап-ойлап тұрдым көп, Сауал бердім білгім кеп: – Қуанышты мереке – Жеңіс күні қай күн? – деп Атамнан да сұрадым, Апамнан да сұрадым. Тосты бәрі құлағын, – Дұрыс, – десті, – сұрағың. – Бейбіт күннің бәрі де, Жеңіс күні, шырағым. **Қолдану деңгейі:** **Сөздік жұмыс**: *Бейбіт күн* – тыныштық. ***Сұрақ-жауап:*** Өлең қалай аталады? Сендерге ұнады ма? Өлеңде не туралы айтылған? Қуанышты мереке қай күні екен? Өлеңді қайталап, есімізге түсірейік. 3-4 балаға өлеңді қайталап айтқызу. **Дәптермен жұмыс:** Суретке қарап, тақырыбын болжап айт. Суреттен кімдерді көріп тұрсыңдар? Ортада не жанып тұр? Балалардың қолында не бар? Олар кімге тағзым етіп жатыр? **Сергіту сәті:** Қиынсынып қашпаймыз, Шынығамыз жастай біз. Көңілді әуен сазымен Жаттығуды бастаймыз. Иілеміз оңға бір, Иілеміз солға бір.		туралы интерактивті тақтадан көріністер көру. ***Музыка тыңдау:*** «Ел қорғауға әзірміз» (К. Қуатбаев). Музыка тыңдап, қандай әсерде болғандарын сұрап, балалармен сұхбаттасу, әсерлерімен бөлісу. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу. **Түсіну деңгейі:** ***Ән айту:*** «Балаларды қорғаймыз» (А. Досмағанбет). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Балаларды кімдер қорғайды? Өскенде сендер Отанымызды қорғайтын, кішілерге қамқор, нағыз батыр боласыңдар. Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Өткен оқу қызметтерінде үйренген әндерді еске түсіру. «Момышұлы Бауыржан» (Е. Өміров), «Балдырғандар әні» (Г. Жотаева) әндерін еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. **Қолдану деңгейі:** ***Билер:*** «Теңізшілер биі» («Билеп үйренейік» жинағынан). Биге ұл балалар қатысады. Музыка ырғағына ілесе, қолдарын шекелеріне қойып шығады, аяқты бүкпей тік ұстап, бинокльмен қарап, ескек	

	еденге, шынтақтарын денесіне қысып, арқасын дөңгелету. Бастапқы қалыптан негізгі акробатикалық жаттығулар жасау. **Типтік қателер:** Артқа қарай аунағанда жұмырланғанды жоғалтып, арқаға құлау; аяқпен итерілгенде жеткіліксіз екпін алу; шалқасынан жатқанда аяқты кеудеге жинамау; арқаны дөңгелетпеу. Денені жұмырлау – отырып, тізесін кеудесіне қарай тартып, шынтақтарын денесіне қысып, арқасын дөңгелетеді. Алдыға қарай дөңгелеп арқасына аунап түсу – аунап келіп қайтадан аяғына тірелу акробатикалық жаттығулары **«Орындарыңмен ауысыңдар» қозғалыс ойындары** Залды екіге бөлетіндей етіп, ортаға арқан төселіп салынады. Әр команда залдың бір бөлігіне орналасады. «Жүгір!» деп белгі берілгенде, балалар өз бөлігінде шашырап жүгіреді. «Ауысамыз!» деп белгі берілгенде, екі топ ауысады. Қай топ бірінші болып толық ауысып үлгереді, сол топ жеңіске жетеді.			есіп, отырып-тұру қимылдарын жасайды. ***Ойындар, хороводтар:*** «Алтын қақпа» (Т. Сарыбаева). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар жұптасып, бір-біріне қарап тұрады. Көңілді әуен ойналып, балалар жұптарымен қол ұстасқан күйі "Алтын қақпа" жасап, бір қатарға тұра қалады. Ойын бастаушы немесе тәрбиеші ойынды жалғастырады. Әуен ойналғанда қақпа ортасымен өтіп, өзіне жұп таңдап алып, қақпаның соңына тұрады. Жұпсыз қалған бала дәл солай ойынды жалғастырады. Кенеттен әуен тоқталады, жұп тауып үлгермеген бала өз айыбын өнер көрсетіп өтейді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Полька» (И. Штраус). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар аспапта ойнағанда ырғақты ұстап отырып, әуенге ілесе ұрмалы аспаптарымен ойнайды.	
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын	**Мамыр** **Серуен кешені № 4** **Бақбақ өсімдігін бақылау.** **Міндеттері:** Ауладағы бақбақ өсімдігін танып-білулерін тиянақтау. Бақбақ	**Мамыр** **Серуен кешені № 5** **Аспан мен күн көзін бақылау.** **Міндеттері:** Мамыр айында аспан ашық, күн жарқырап		**Мамыр** **Серуен кешені № 7** **Құстарды бақылау.** **Міндеттері**: Балалардың құстардың жазғы тіршілігі туралы	

	туралы білімдерін молайту. Балалармен бұл өсімдіктердің әдемі болуымен бірге емдік қасиеттері де бар екенін еске түсіру. **Бақылау барысы** Жұмбақ жасыру: Аулада, бақта өседі, Басы сырғылт домалақ. Мұны қай гүл деседі Айтыңдаршы жобалап? *(бақбақ)* Балаларға сұрақтар. 1.Сендер қандай емдік өсімдіктерді білесіңдер? 2.Біздің балабақша ауласында бақбақ өсімдігі бар ма? 3.Бақбақты халық қалай атайтынын естеріңе түсіре аласыңдар ма? (жер күні, денсаулық элексирі) Гүлденген бақбақты алып қарасақ онын басы мамық болады, сол басында оның тұкымы орналасқан. Бақбақ күн батқан кезде гүлдерін жабады да, күн шыққан кезде ашады. Оның гүл жапырақшаларының түсі, жарқыран тұрған күндей, сап - сары болады. Оның емдік қасиеті өте көп: қан қысымын түсіруге, дене қызуын басуға, ішек құртын түсіруге т. б. ауруларды емдеуге қолданады. **Зерттеу жұмысы:** Балабақша ауласындағы басқа да өсімдіктерді туып, оларды бақбақпен салыстыру. Ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу. **Еңбек:** Гүлзар айналасын қоқыстар мен түскен жапырақтардан тазалау. *Мақсаты:* Балалардың	шығып тұрғандағы ауа-райының ерекшелігі, тірі табиғат пен өлі табиғат арасындағы байланыс туралы білімдерін тиянақтау. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** А. Меңдібай Көкпеңбек аспан әлемі, Көлеңкені саялап, Нұрын төккен алтын күн. Көл жағасын жағалап, Қыздырып құмы табанды, Суға түсіп салқындап, Бебеулеткен жазғы күн. Жан сергіткен жазғы күн. Балаларға сұрақтар: 1.Балалар мамыр айында күннің басқа жыл мезгілдерінен қандай еркшелігі бар? 2.Мамыр айында көбіне ауа-райы қандай болады? 3.Көктем мен Жазда күн ұзақ па, түн ұзақ па? 4.Көктем мезгілін неге «ең қызық мезгіл» деп айтамыз? 5.Бүгінгі ауа-райы қандай? 6.Көктем,жаз,күз айларында күннің ыстық айнала қоршаған ортаға яғни адамдарға, жан-жануарларға, өсімдіктерге қандай әсері бар (егін піседі, құстар балапан шығарады, аралар гүлдерден бал жинайды ос әрекеттер қай жыл мезгілінде болады т.б)? Балалар, назарларыңды жарқыраған күн көзіне, мөп-мөлдір аспан әлеміне аударыңдаршы. Керемет емес пе?! Күн көзі жер ананы, барша табиғатты мол шуағына бөлеп тұр. Осы күннің шуағынан нәр алған ағаштар мен гүлдер жайқалып өсуде.		білімдерін молайту. Құстарға қамқор болуға тәрбиелеу. **Бақылау барысы** Балаларға сұрақтар *Қандай құстарды білесіңдер? *Қыстап қалатын құстарға қандай құстар жатады? *Ұшып кететін құстарға қандай құстар жатады? *Біздің ауладан қандай құсты жиі көруге болады? *Құстардың ең көп мекендейтін жері қай жер деп ойлайсыңдар? *Құстардың адамға, табиғатқа қандай пайдасы бар? *Құстар жайлы қандай тыйым сөздерді білесіңдер? Құстар – аса ұшқыр, қанат қауырсындары әдемі табиғаттың ғажайып бір мүшесі. Құссыз орман, көлдердің сәні келмейді. Құстар табиғатқа тек көрік беріп қана қоймайды, орман, бау-бақша зиянкестерін жойып, адамға көп көмегін тигізеді. Құстардың «тазалықшы» ролі де ерекше. Ұсақ құстар аса қатерлі ішек ауруларын тарататын, адам, малға зиян келтіретін көптеген шыбын-шіркейлерді, маса, соналарды жояды. Құстар жазда балапан басып шығарады, оларды өз бетінше өмір сүруге үйретеді. Балапандары аяқтанып, өз беттерінше тамақтанып, қауырсындары қатайып, ұшуға жараған кезден бастап алыс жолға дайындала бастайды. **Зерттеу жұмысы.** Мектеп ауласындағы	

	үлкендерге көмек көрсетулерін қолдап, ынталарын арттыра түсу, үлкендер еңбегін қадірлей білуге тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Гүлді кім тез табады» *Мақсаты:* Балаларды аңғарымпаздыққа, зейінділікке, сезгіштікке тәрбиелеу. **Жаттығу ойындары:** «Баскетбол» *Мақсаты:* Баскетбол ойынындағы қимылдарды жасап,жаттығу. Допты оң, сол қолмен жерге ұрып, жаттығулар жасау. **Халық болжамы:** Күндіз бақбақ «басын» жапса - жаңбыр болады.	Алтын күн төккен нұр, Аспаным көктеңбіл. Алмайық кірлетіп, Айнаны мөп-мөлдір. **Еңбек:** Құмсалғышты құммен толтыру. *Мақсаты:* Балаларды өз-өзіне қызмет етуге, өз қажеттіліктерін түсініп әрекет етуге баулу. **Қимылды ойын:** «Күн мен түн». **Мақсаты:** Ойын ережесін сақтап ойнауға дағдыландыру, зейіндерін дамыту. **Жеке жұмыс: «Табиғатым тамаша»** тақырыбында асфальтқа сурет салу.		торғайларды бақылау. Шықылықтаған дауыстарын тыңдау. **Еңбек:** Құстар жиі қонатын алаңқайға жем шашу. *Мақсаты:* Балаларды құстарға деген қамқоршылық сезімге, табиғатты қорғауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Ұшты-ұшты» Мақсаты: Құстар аттарын есте сақтауға, аңғарымпаздыққа баулу. **Жаттығу ойындары:** Қимылдарын дамыту Мақсаты: денені тепе-тең ұстап, гимнастикалық орындықтардағы затгарды аттап етуге жаттықтыру. **Халық болжамы:** Қарлығаш келсе күн күркірейді. Құстар ұясын күн жаққа қарай салса, жаз салқын болады.		
Серуеннен оралу					
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Айзере, Алинур Мидың табиғи механизмдерінің жұмысын белсендендіруге, зейіндерін тұрақтандыруға ықпал ету. Қысқа секіртпеден секіруге жаттыға түсу.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Нұрали Дарын Сөйлем құрауға, сөйлем сызбасын сызуға, сөйлемді мағынасына байланысты толықтыруға үйретуді жалғастыру.		**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Нұрали С Әли Ғ Апта күндері, тәулік бөліктері, циферблат бойынша уақытты анықтауды ретімен атау біліктілігін бекіту. Логикалық ойын тапсырмаларын орындауға үйрету. **Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын: «Мен бастаймын,сен аяқта»** **Міндеттері:** Талдау, салыстыру, қарапайым		

				тұжырымдар жасау; зейін, жад, сөйлеу дағдысын, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** Уақытты бағдарлау дағдыларың қалыптастыру. **Ойынның шарты:** Мен сөйлемді бастаймын, ал сендер жалғастырыңдар. Алдымен көктем, одан кейін ... Алдымен күн..., одан кейін... Алдымен дүйсенбі, одан кейін ... Алдымен бүгін, одан кейін ... Алдымен қаңтар, одан кейін ... Мұқият тыңдап, сөйлемді мағынасына сәйкес жалғастырады: . .	
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ойна, ойна, доптан жаңылып қалма!»** **Міндеттері:** Аяқ-қолын жинап жұмырланып отырып алдыға-артқа домалауды бекіту. Өз денсаулығын сақтауға, салауатты өмір салтына үйрету. **Дағды:** Допты лақтыру мен жерге соғылған соң арт жақтан шапалақ ұрып қағып алу, допты қаққанда алақанын жазып, саусақ басымен қағу, бұралаңдап жерге қойылған бауды басып, екі қолын екі жаққа жазып, артпен жүру, тепе-теңдік сақтау дағдыларын арттыру. **Ойынның шарты:** Допты жоғары лақтырып, қолдарымен арт жағында	**Дидактикалық ойын:** «Жалпы атауын ата» **Міндеттері:** Сөздердің жалпы атауын атауға, сөздерді буынға бөлгізуге, сөздің дыбыстық сызбасын сызуға жаттықтыру арқылы зейіндерін дамыту. **Дағды:** Спортпен айналысу қажеттігін түсіндіру арқылы салауатты өмір сүруге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Дәрігер, аспазшы, тігінші – . . . Гитара, домбыра, барабан – . . . Шеңбер, үшбұрыш, төртбұрыш – . . . Автобус, трамвай, такси – . . . Хоккей, волейбол, футбол – . . .		**Дидактикалық ойын:** «Жалпы атауын ата» **Міндеттері:** Сөздердің жалпы атауын атауға, сөздерді буынға бөлгізуге, сөздің дыбыстық сызбасын сызуға жаттықтыру арқылы зейіндерін дамыту. **Дағды:** Спортпен айналысу қажеттігін түсіндіру арқылы салауатты өмір сүруге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Дәрігер, аспазшы, тігінші – . . . Гитара, домбыра, барабан – . . . Шеңбер, үшбұрыш, төртбұрыш – . . . Автобус, трамвай, такси – . . .	

	шапалақ ұрып барып қайта қағып алу. Шапалақ ұрып үлгеру үшін допты жоғарырақ лақтыруға тырысады. Допты қайта қаққанда саусақтарын еркін ұстайды.				
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес: "Үйдегі балалардың қауіпсіздігі". Терезелер мен балкон.** Жаяу жүруді және орындықтарға көтерілуді үйренген бала үшін ашық терезелер мен жылтыратылмаған балкондар қауіпті болады. Терезе ашық болған кезде терезеге көтерілу мүмкіндігі кейде қайғылы жағдайға айналады. Өкінішке орай, бұл жиі кездеседі. Балалардың балкондарына тыйым салынады. Тәуекел тым үлкен! **Назар аударыңыз!** Үйде нәресте болған кезде терезелер мен жылтыратылмаған балкондар жабылуы керек.Терезелер тізбектермен немесе арнайы қауіпсіздік құрылғыларымен жабдықталуы керек, соның арқасында бала терезені өз бетінше аша алмайды. От шыны ма саты открутить қалам және оны жасыру. Бұл өте қарапайым-екі болтты бұрап алыңыз. Қажет болса, терезені ашып, бөлмені желдету үшін тұтқаны кез келген уақытта орнына қоюға болады.	**Ата-анаға ұсынымдар: Шектен тыс қадағалау және көмек** Кейбір ата-аналар баласының орнына өзі оқып жатады. Сөмкесін жинап, киімдерін дайындап, сабағын бірге оқып, не істеу керектігін айтып отырады. Мұндай кезде баланың белсенділігі төмендейді. Өздігінен ойланғысы келмейді, ата-анасы айтпаса сабағын орындамайды. Қазір бұл жағдай көптеген, әсіресе жас, заманауи отбасыларда жиі кездеседі. Бұл өте үлкен мәселе. Ата-ана көмектесемін деп баланы өзі "бүлдіреді". Шектен тыс қамқорлық пен бақылау баланың дербестігі мен жауапкершілігін жояды. Бұл кейін ересек кезде де көрініс береді. Бұл жерде мәселені шешу үшін ең алдымен баланы өбектей беруді доғарыңыз және сабақтың, оқудың не үшін керек екенін жақсылап түсіндіріңіз. Әрине алғашында бала кішкене еркінсіп, ештеңе істемейді. Бірақ жақсылап, ұрыссыз түсіндіретін болсаңыз уақыт өте бәрі түзеледі.		**Ата –аналарға кеңес: «Баламен бірге жазғы демалыста» ЖОЛДА АБАЙ БОЛ!** **Жолдағы қауіпсіздік** – бұл ата-аналар немесе қамқоршылардан үлкен жауапкершілікті талап ететін міндет, бұл қауіпсіздікті елеусіз қалдыруға болмайды. Балаңыздың бойында жолда, көшеде тәртіпті, ұқыпты, сақ және байқампаз болуға деген қажеттілікті тәрбиелеуге тырысыңыз. Балаға жаяулар үшін де, көлік жүргізушілері үшін де ережелер бар екендігін үнемі ескертіп отырыңыз. Балаға көшеде қараумен бірге көшеде естуді де үйретіңіз: баланың жақындап қалған көлікті естімеуінен болған қайғылы оқиғалар көп болғанын есіңізде ұстаңыз. Балаға қарауды үйретіңіз. Балада қатаң дағды қалыптасуы тиіс: жаяу жүргіншілер жолынан шығар алдында алға қадам жасамас бұрын басын оңға, солға бұрып жан-жағын, жолдың барлық бағыттарын қарайды. Бұл балада автоматизмге дейін үйретілген болуы тиіс. Өзіңіз де қатаң есіңізде сақтаңыз және балаңызға да үйретіңіз: кез келген көлік түріне міну үшін де, одан шығу үшін де көлік толық тоқтауы керек. Жүріп келе жатқан көліктен неліктен секіріп түсуге болмайтынын түсіндіріңіз.	

				Балалардың жолда бағдарлануына, жолда сақ және мұқият болуға үйретіңіз, ешқашан жақын келе жатқан көліктің алдынан жүгіріп өтуге болмайды, жаяу жүргіншілердің жол қиылыстарында, жолды жаяу кесіп өтерде немесе жолдардың түйіскен жерлерінде құлаққапты алу керек. Өнегелі-15 минут	

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

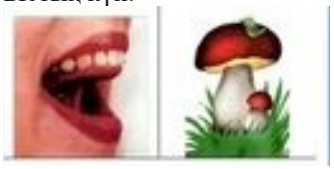
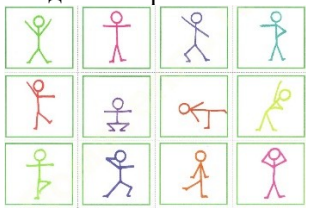
Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

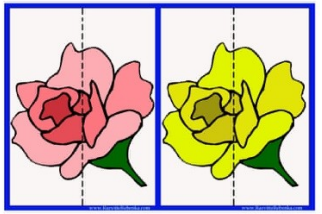
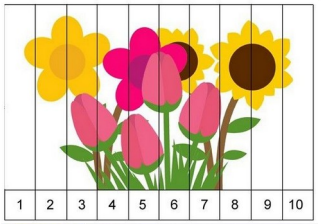
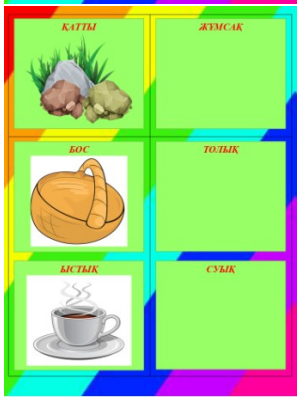
Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі»КММ
Сынып/Топ: Мектепалды сынып 0 а
Балалардың жасы: 5-6 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 12.05.-16.05.2024-2025 оқу жылы
Апта дәйек сөзі: Күннің көзі ортақ ,жақсының сөзі ортақ
Бірлік және ынтымақ айы

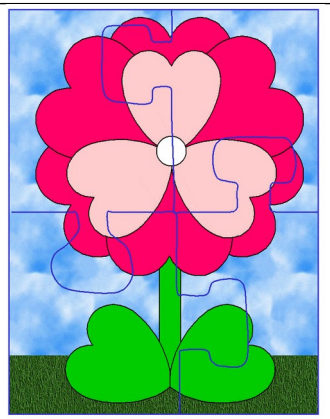
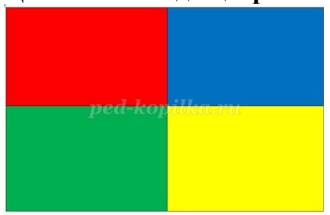
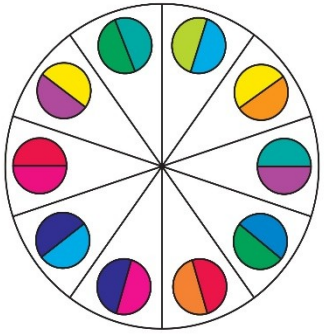
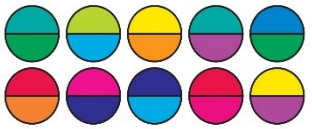
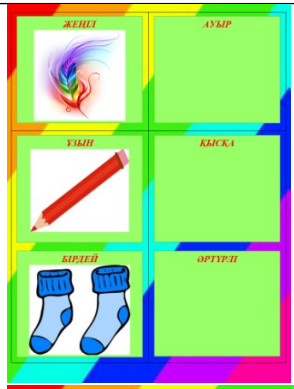
Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 12.05.25	Сейсенбі 13.05.25	Сәрсенбі 14.05.25	Бейсенбі 15.05.25	Жұма 16.05.25
Балаларды қабылдау	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.Өнегелі -15 минут				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары,	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау,				

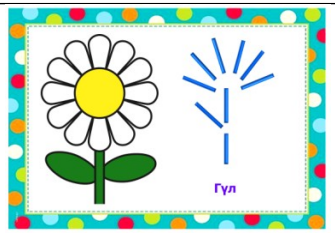
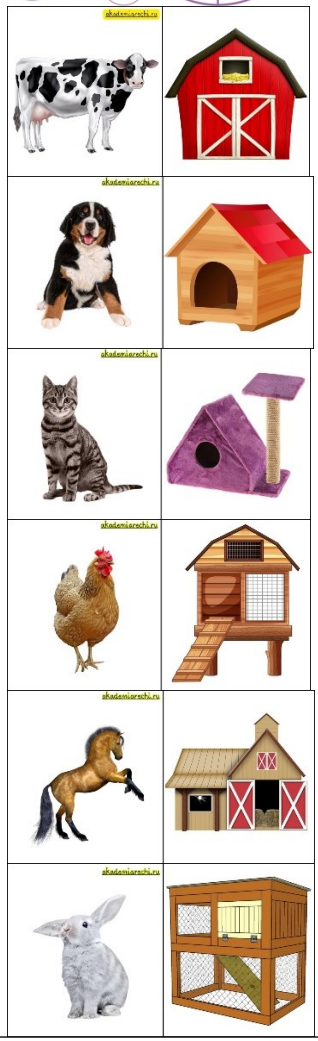
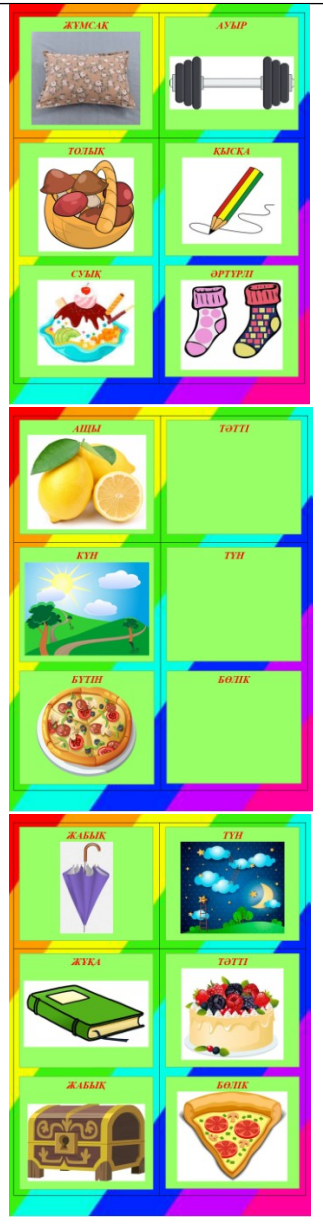
бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі (іс - әрекет арқылы қимылды ойын) **Құзыреттілік:** «Дене шынықтыру» **Физикалық қасиеттері:** «Коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Шыңықсаң, шымыр боларсың...» **Түсіндірме жазба:** «Шыңықсаң, шымыр боларсың...» **Түсіндірме жазба:** Ойын арқылы баланың денсаулықты нығайтуға, организмді жетілдіру мен шынықтыруға,жұмыс қабілетін арттыруға жақсы әсер етеді. Балалардың белсенділігін арттыру, қимыл-қозғалыстарын жетілдіру, балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету. **Міндет:** балалардың дене мүшелері туралы білімдерін бекіту, олардың дағдылары мен денесінің физикалық мүмкіндіктеріне балалардың назарын белсендіру; балаларды ептілікке, шапшандыққа, жылдамдыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. **Дағды:**Күнделікті өмірде дене қимыл жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Қосымша жабдықтар**: Адамның бет-пердесі,	**Сауат ашу негіздері** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сауат ашу негіздері» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу: «Тапқыр болсаң,талас жоқ» **Түсіндірме жазба:** «Тапқыр болсаң,талас жоқ» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және әртүрлі дыбыстан басталатын заттық суреттер арқылы сөйлемдерді дұрыс құратуғаүйрету ,фонематикалық қабылдауын дамыту, буынға бөлу дағдылырын қалыптастыру.Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту.Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері:** Есту,көру мүшелері арқылы баланың ойлау қабілетін анықтау; сөздің дыбыстан құралатынын,дыбыстың дауысты,дауыссыз болып бөлінетіні жөнінде мағлұмат беру. **Дағды:**Қысқа және ұзын сөздерді ажырату арқылы фонематикалық естулері мен есте сақтау қабілеттеріне қарай дағдыға айналдыру. **Міндеттері:** Зейінді дамыту, себебін анықтай білу – байланыс арқылы,	**Көркем әдебиет** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Көркем әдебиет» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Мекенін тап!» **Түсіндірме жазба: Дивергентті әр түрлі ойлау** әдісі арқылы бір ғана заттарға емес, әр түрлі қырынан қарау. Дивергентті ойлау қиял мен қызығушылықты ынталандырады. Бұл идеяны екіншісімен еркін байланыстыруға мүмкіндік береді. Тіпті бір-бірімен байланыссыз болып көрінетін нәрселер әртүрлі объектив арқылы қараған кезде жаңа түсініктерді тудыруы мүмкін. Бұл әдістемелік әзірлеме формасы мен мазмұны бойынша мыналарға жатады *дидактикалық ойындарға және үстел – үсті ойындарына*, санат бойынша *ережелері бар ойындар*. Ойынның ерекшелігі - заттармен ойын әрекеттері арқылы шешілетін ойын тапсырмасының болуы (*пәндік ойын),* сенсорлық қабылдауды дамытуға бағытталған. «Мекенін	**Қазақ тілі** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Қазақ тілі» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Таңдау жаса» **Аннотация:** «Таңдау жаса»дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала гүлді түсі бойынша сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері:** -түстерді ажырата білу, көктем туралы білімдерін толықтырып, гүлдердің түрлерімен таныстыру;-гүлдердің атауларын білуге машықтандыру, сырт келбетін, жеке бөлшек атауларын айтуын, оларды баптап, күту ережелерімен таныстыру. **Дағды:** -бір-бірінің үстіне қою арқылы сәйкестендіруге үйрету; Саусақ бұлшық еттерін дамыту;-сөздік қорын молайту, тілдің белсенділік	**Қоршаған ортамен танысу** - тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **Құзыреттілік:** «Қоршаған ортамен танысу» **Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру: «**тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Ойлан тап!» **Түсіндірме жазба:** Бұл әдістемелік әзірлеме формасы мен мазмұны бойынша мыналарға жатады *дидактикалық ойындарға және үстел – үсті ойындарына*, санат бойынша *ережелері бар ойындар*. Ойынның ерекшелігі - сенсорлық қабылдауды дамытуға бағытталған. «Ойлан тап!»дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. Балалардың айтылған ойды тыңдауға және ұғыну зейінін дамыту. **Міндеттері: -** балалардың сөйлеу тілін, ойлау қабілетін дамыту;

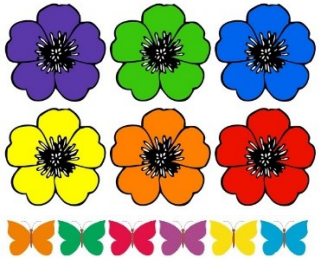
	балмұздақ таяқшасы. **Түсініктеме: Балмұздақ таяқшасы** – екі жақ ұшы тегіс жіңішке ағаш таяқша. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ойынға барлық балалар саны қатыса алады,сыныпта қанша балалар бар сонша (1-ден 20-ға дейін). Балалар арнайы үстелден үлестірмелі таратпа карточканы өз қалаулары бойынша алады. Жүргізуші балаға гимнастикалық доп береді,сол баланың жұмысы тексеріледі.Үлестірмелі карточкадағы берілген схема бойынша адам бейнесіне сәйкес сіріңке шырпы арқылы суретті құрастырады және ол қимылды қайталап көрсетеді. Балалар жеке, жұппен немесе топпен жұмыс жасауға болады. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, өз ойынша басқа сурет құрастыр. **Ойынның іс-қимыл арқылы жасау нұсқаулары:** Дене жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау. «Мен істей аламын» немесе «Мен істей алмаймын» дейді. Бала допты ұстап алып, неліктен мұны қалай білетінін (оған не көмектесетінін) немесе мұны қалай істейтінін (үйренуі мүмкін) түсіндіріп, сөйлемді жалғастыруы керек және допты көшбасшыға қайтаруы керек. Мысалы: «Мен жүгіре аламын, өйткені аяғым бар», «Мен ұша	болжамдарды тексеру, образдық қиялды дамыту, оқиғаларды ойлап табу, заттардың ұқсатығын таба білуге үйрету. **Дағды:** берілген суретке тақырып қою,дұрыс құрастыра білуге дағдыландыру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: Таяқшалар **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ортада 2 үстел қойылып, оның біріншісіне санағыш таяқшалары ал, екіншісіне ұқсас заттар қойылады. Үстелдегі заттар арасынан осы пішінге ұқсас затты табады.Табылған зат жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: Құрастырылған заттарға байланысты жұмбақтар шешу. Суреттерге байланысты іс-қимыл арқылы көрсете білу. **Ойынның нұсқаулары**: Құрастырылған жұмыстарын қандай геометриялық фигураларға ұқсайды,атауларын жатқа айту.Осы санағыш таяқшалары арқылы тағы не құрауға болатыны жайлы әңгімелеу.Балаларға әртүрлі сөздер айтады, балалар сөздің ұзын немесе қысқа екенін анықтайды. Алақанды бір-біріне жақындату арқылы сөздерді өлшеуге болатындығын айтады. Егер қысқа сөз	тап!»дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Бұл ойынның көмегімен бала жануарлардың түрлерін білуге, сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. Балалардың айтылған ойды тыңдауға және ұғыну зейінін дамыту. **Міндеттері: -** балалардың жануарлар, құстар, балықтар және олардың мекендейтін жерлері туралы білімдерін бекіту; - жабайы аңдар білімдерін кеңейту, олардың тіршілігін сипаттап, аттарын айтып, сөздік қорын байыту, жұмбаққтар шешу арқылы ой-өрісін дамыту, жылдам жауап беруге, шапшаңдыққа үйрету; - оларды қорғауға, қамқор болуға тәрбиелеу. **Дағды:** Балалардың жануарлардың бейнесін олардың мекендейтін ортасымен салыстыру дағдыларын қалыптастыру. **Коррекциялығы:** үй және жабайы жануарларға байланысты көрнекіліктер пайдалана отырып, баланың ой - өрісін дамыту.Кейбір жабайы жануарлардан өзің	қызметін арттыру; - табиғатты танып, оны қорғай білуге,өз бетінше тапсырманы орындауға дағдыландыру. **Кіріктірілген:** көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу,шығармашылық. **Қосымша жабдықтар**: тақырыпқа сай пазылы суреттер. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** **1 ойын нұсқасы**: Үстел-үстінен жасырын тұрған қай түсті атасам жерде шашылып жатқан гүлдердің ішінен сол түсті тауып көрсетілген түске әкеліп саласыңдар , біз түстерді ажырата біледі екенбіз балалар. **2 ойын нұсқасы:** Барлық суреттер үстелге қойылған. Бала өзіне ұнаған кез келген суретті алып, оның қандай зат екенін, түсі қандай екенін түсіндіреді және суретті ойын алаңының сәйкес түсті бөліміне салады. Төрт бала кезекпен суреттерді алып ойнай алады. **Ықтимал күрделендіру:** - танымдық процестерді (ойлау, зейін, есте сақтау) дамыту. Балалар, қараңдаршы, біздің сыныпта қандай әдемі өсімдіктер (гүлдер) бар (гүлдерге қарап). - Оларда не бар? (сабақ, гүлдер) - Балалар, түбір қайда? (тамыр жерде жатыр). -Кәне, гүлдердің қалай ерекшеленетінін көрейік.	- сөздік қорын байыту, жұмбаққтар шешу арқылы ой-өрісін дамыту, жылдам жауап беруге, шапшаңдыққа үйрету; **Дағды:** Балалардың суреттерді ажырата білуге дағдыландыру. **Коррекциялығы:** әртүрлі бейнеленген суреттерге байланысты көрнекіліктер пайдалана отырып, баланың ой - өрісін дамыту. **Кіріктірілген:** сөйлеуді дамыту,көркем әдебиет,дене шынықтыру,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: суреттері салынған үлкен картаның астындағы бос тор көздер,тиісті қарама-қарсы сөздерге байланысты суреттер. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** үстел үстінде бірнеше әртүрлі суреттер қояды. Тәрбиеші бір баланы тақтаға шығарып, үстел үстіндегі суреттердің біреуін алып,мағынасы қарама-қарсы суреттерді атап қояды. Егер тақтаға шыққан бала, атын атай алмаса басқа баланы шақырып, ойынды осылай жалғастыра береді. **Ықтимал күрделендіру:** ойша мағынасы қарама-қарсы сөздерге байланысты жұмбақ жасыру. **Ойынның нұсқаулары:** Берілген тапсырма бойынша суреттердің жауабын тапқаннан кейін

	алмаймын, өйткені қанатым жоқ». **Жалпы дамыту жаттығулар кешені** **Жұпта орындалатын жаттығулар** 1.«Қолды көтеру» Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қол ұстасып тұру; 1 – қолдарды екі жаққа созу; 2 –қолдарды көтеру; 3 – қолдарды екі жаққа созу; 4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 2.«Отырып-тұру» Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қол ұстасып тұру; 1-2 – серігінің қолын жіберместен кезек-кезек отырып-тұру; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 3.«Бұрылу» Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қолдарын айқастырып, аяғын иық ені деңгейінде қойып тұру; 1 – денені оңға (солға) бұру; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 4.«Құрсақ тығыршығын қатайту» Б.қ. – бірінің аяғын екінші аяғымен қысып, қолдарын желкесіне қойып, шалқалап жату, 1-2 – кезек- кезек денесін көтеріп, отырады; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 5.«Еңкею» Б.қ. – аяғын иық деңгейінде етіп қойып, қолдарын төменде ұстап тұрады. 1– оңға бұрылады, оң қолы төменде қалады да, сол қолы жоғары көтеріледі. 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа	болса, онда екі алақанды бір-біріне жақын, ал ұзын сөз болса, онда екі алақанды бір-бірінен алшақ ұстайды. **Тілдік гимнастика жаттығуы:** **«Арашылар»** - Біз қазір бөрене ағашты (бір, екі, бір, екі - 2 рет қайталанады) арамен кесеміз. Қыстық отын дайындаймыз. (Отындық ағашты арамен қалай кесетінімізді қол қимылымен көрсетеміз. Алға сәл еңкейіп тұрамыз). **Артикуляциялық жаттығу:** **1.«Саңырауқұлақ»** Саңырауқұлақты елестетейік те, тілімізді таңдайымызға тигізіп, тақылдатпай тіреп тұрайық. Жаттығу 3-4 рет орындалады. Аз – аз – аз, Жайдары жаз. Үн – үн – үн Ыстық күн. **2. «Күрекше»** Тіл босаңсытылады, жалпақ күйге енгізіледі де, төменгі ерін үстіне қойылады. Осы қалыпта бірнеше секунд ұстап тұру керек. **«Ер - ер – ер»** Қасиетті жер. Төгілді көп тер. Жемістерді тер. Аға соңынан ер. Сұрағанын бер.	қорғау,абайлауға бағыт бағдар беру. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,қоршаған ортамен танысу,дене шынықтыру,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: суреттері салынған үлкен картаның астындағы бос тор көздер,тиісті жануарлар. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** **Тапсырмалар:** - балаларға тақтада не бейнеленгенін түсіндіру (Мысалы: үй бейнеленген, бұл мұнда үй жануары тұрады; күн мен ерекше ағаштар бейнеленген - бұл ыстық ел; шырша, ағаш, бұта бейнеленген - бұл орман, орманда жабайы аңдар мекендейді, тоған және мысыққұйрықтар бейнеленген - бұл су айдыны, онда бақа, балық және т.б. - есту қабілетін және фразалық сөйлеуді дамыту; - жануарды тану кезінде қиялын дамыту. - жалпылау негізінде жануар бейнесін оның мекендеу ортасының бейнесімен салыстыра білу (тоғандағы үй жануары, орманда мекендейтін - жабайы жануар, ыстық елде тұратын); - өз сезімдерін дауыстап (жұмсақ, тегіс, жағымды) айту арқылы білдіру	- Бұл гүлдің түсі қандай? (балалардың жауаптары). -Өсімдіктердің бір-бірінен айырмашылығы қандай? (өсімдіктердің түрлі түсті гүлдері бар). **Тіл ұстарту жаттығуы:** Шек-шек-шек-бәйшешек Дақ-дақ-дақ-қызғалдақ Ақ-ақ-ақ-бақбақ **Практикалық әрекет:** Гүл отырғызу үшін ең әуелі бізге ыдыс қажет. Ыдысты алып, ішіне жай даладағы топырақ емес, құнарлы топырақ саламыз, жақсы өсу үшін. Содан соң, топырақ ортасына құдықша жасап, гүл өсіндісін отырғызамыз (тамырын көрсету). **Гүлдерді иіскейік.** Балалар біз өзімізді гүлдер бағында жүрміз деп елестетейік. Гүлдер әдемі және хош иісті болады. Кәне, гүлдерді иіскеп көрейікші. Тамаша! Жаттығу 2-3 рет қайталанады. **«Шаршасақ, дем алайық»** Бір екі, үш, Бойға жинап күш! Отан қорғау жолында Сенде алға түс! **Есіңе сақтап ал.** **Күту ережелері:** -Гүлдердің жапырақтарының шаңын сулы мақтамен сүрту керек. -Жапырақтары ұсақ өсімдіктерді су шашатын ыдыспен бүркеп-шашып жуамыз.	оқушылар сол сөзге қарама қарсы сөз айтады, тақтаға шығып қорғайды.Бір-бірлеріне қол шапалақтау арқылы бағалайды. ***Ойынның шарты:*** Өмірде әр нәрсенің өз қарама-қайшылығы болады: жаз қыспен, аптап ыстықпен, күндіз түнмен ауыстырылады, қуаныш қайғыға айналады және керісінше. Балаға өз ойын, көргенін, сезінгенін сөзбен жеткізуді жеңілдету үшін біз оған осы қарама-қайшылықтарды түсінуге көмектесеміз. Бұл үшін суреттері бар карточкалар бізге көмектеседі. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Жұмбақ қарсы мағыналы сөздер. 1)Жазғы киімі жасыл, Қысқы киімі ақшыл. 2) Күндіз білінбейді, Түнде күлімдейді. (Ай) 3)Бар ма, жоқ па білмеймін, Ол жоқ жерде жүрмеймін. (Ауа) 4)Бірі ащы, бірі тәтті, Екі ұнтақ, екеуі де ақ. (Тұз бен қан **Фонопедиялық жаттығуларды орындату:** Сылдырмақпен бірге қосылып айту Жа-жа-жо жо-жа-жа Жо-жа-жа жа-жо-жа Жа-жо-жа жа-жа-жо **«Шаршасақ, дем алайық»** Аяқтарың орнында иә-иә-иә Алақанды соғайық иә-иә-иә Енді алға созамыз соқ-соқ-соқ

	келу (8 рет). 6.«Секіру» Б.қ. – негізгі тұрыс, бір-біріне қарап, қол ұстасып тұру; 1-2 – орнында тұрып секіру – 8 рет. **Қосымша жабдықтар**: 	 **3. «Қоршау»** **Қосымша жабдықтар**: 	қабілетін дамыту; **Ықтимал күрделендіру**: Қоянның, аюдың, түлкінің, қасқырдың қимылын салу. **Ойынның нұсқаулары**: Суреттерді сәйкестендіру.Сол суреттерге қарап әр жануарлардың сәйкестігін табасыңдар.Балалардың назарын үстел-үстіне аударады. Балаларды қарауға және көргендерін айтуға шақырады. Балалардың айтқанынан кейін ол түсіндіреді: Балалар, барлық жануарлардың өз үйлері бар. Ол өзін жақсы сезінетін жер. Басқа жерде ол өзін нашар және жайсыз сезінеді. Енді мен кімнің қайда тұратынын айтамын. Жоғарғы сол жақ бұрыштағы суретке кезекпен нұсқау: - Балалар, не көріп тұрсыңдар, мұнда не бейнеленген? Балалардың жауаптарын тыңдап, әрі қарай жалғастырады. Мұнда үй көрсетілген. Бұл жерде үй жануарлары – ит, сиыр, т.б мекендейді деген сөз.Тағы қандай үй жануарларын білесіңдер? Балалар жауап береді, ал мұғалім дұрыс немесе қате түзетеді. -Бұл қандай аң?- Қоркақ, құлағы ұзын, сүйкімді аң. -Ол қайда мекендейді?- Орманда, үйде -Қоянның баласын қалай атаймыз?- Көжек -Қоян немен қоректенеді?- Сәбіз, орамжапырақ	-Суды жапырақтарына тигізбей топырағына құямыз. -Жарайсыңдар, бәрін көріп, ұғып алған екенсіңдер. **Тыныс алу жаттығуы: «Шар»** *Қолға алып шарды,* *Үрлеймін мен былай.* *Уф-ф-ф,* *Үрлеймін деп қатты.* *Жарып алдым шарды* *пааааах...* **Танымдық жұмыс:** 	Енді артқа созамыз тез-тез-тез Биік –биік шығамыз тез-тез-тез Қолымызды шайқаймыз шоқ шоқ-шоқ Демаламыз қане біз уф-уф-уф **Тыныс алу жаттығулары Сабын көпіршігін ұшырайық.** Бұл жаттығу алдыңғы 3-жаттығуға ұқсас. Сабын көпіршігін елестетіп, болмаса, дайын сабын көпіршігін қолдануға болады. Жаттығу 3-4 рет орындалады. **Қосымша жабдықтар**:

	 		-Қоянның түсі қандай болады?- Ақ, сұр. - жастықшаны сезіну кезінде эмоционалды шиеленісті жеңілдету. **Дамытушылық жаттығулар:** **Тіл ұстарту:** Ян – ян – ян – секеңдеген ақ қоян, Ю – ю – ю – қорбаңдаған аю, Кі – кі – кі – бұл айлакер түлкі, Қыр – қыр – қыр – бұл көкжал қасқыр. **Саусақ гимнастикасы *"Саусақ-жануарлар"*** Қоян саусағы, *(оң қолындағы кішкентай саусақты бүгіңіз)* Саусақ-қасқыр, *(сақина саусақты оң қолға бүгу)* Сұр қасқыр тістерін шертеді, Саусақ -қызыл түлкі, Түлкі -түлкі түлкі, *(иілу **орташа** оң қолдағы саусақ)* Саусақ - кірпі, *(сұқ саусақты оң қолға бүгу)* Аю саусақ, *(бас бармақты оң қолға бүгу)* **«Шаршасақ, дем алайық»** "Аңдар тез оянады" Мұнда айналадағылардың барлығын кім оятады Қағу, қағу. Қағу, қағу. (Балалар көздерін жұмып шеңбер бойымен отырады) Аңдар тез оянады, Жаттығуға дайындалыңыз". (Мұғалім қол шапалақтайды, балалар тұрып шеңбер бойымен жүреді)	 **Қосымша жабдықтар**: 	

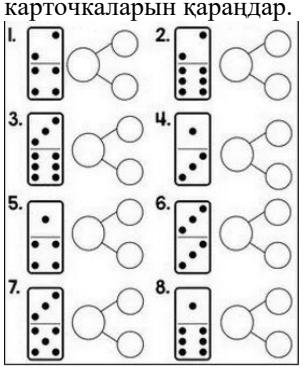
			Жануарлар жаттығулар жасайды- Кім асығыс, (секіру) Кім отырады, (еңкейіп) Біреу иығын көтереді (Саусақтарында тұр, иықтарыңды көтер), **Қосымша жабдықтар**: 		

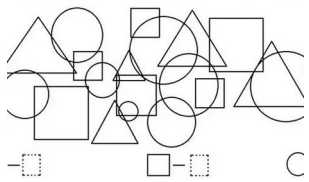
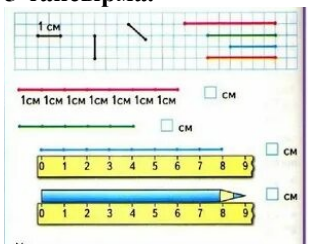
			     	 	

					
Таңертенгі жаттығу Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	**№ 39** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар** **№ 2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: қолдарын жанына салбыратып, құрсаудың ішіне тұру. 1– отырып барып, құрсауды екі жанынан ұстау; 2 – денені түзеу, құрсау бел тұсына келеді; 3 – отырып, қайта орнына қою. 4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу (7-8 рет) 2.Б.қ.: аяқтарын иық деңгейінде ашыңқырап қою, құрсауды тігінен артына ұстайды. 1-2– денені оңға бұру; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу. Сол жаққа осы қимылдарды қайталау (7-8 рет) 3.Б.қ.: негізгі тұрыс, құрсауды үстінен ұстап, тігінен еденге қою. 1-2 – құрсауға сүйеніп, оң аяғын артқа созу. 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу. Сол аяқпен қайталау. (7 рет) 4.Б.қ.: аяқтарын табан еніндей ашып, құрсауды бүгілген қолдарымен ұстап	**№ 28** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар** **№ 3 жаттығулар кешені** 1.«Өкшеге». Б.қ.: негізгі тұрыс, құрсау иық тұсында. 1-2– құрсауды жоғары көтеріп, оған қарау, оң (сол) аяғын жанына шығарып, ұшымен қою; 3-4– қайтадан бастапқы қалыпқа келу. 5 рет қайталау. (Басын төмен түсірмеу) 2.Б.қ.: отырып, аяқ арасын ашу, құрсауды иық деңгейінде ұстау; 1-2– оңға (солға) бұрылу, құрсауды жоғары көтеру; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (6 рет). «Аяғы құрсауда». Б.қ.: шалқалап жату, құрсауды сан тұсына ұстау. 1-2– құрсауды тік қою, аяқты тізеден бүгіп, құрсауға сұғып, қайта түзеу; 3-4– қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (4-6 рет). «Құрсауға жеткіз». Б.қ.: құрсауды басының артына	**№ 29** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар** **№ 4 жаттығулар кешені «Құрсауды жоғары көтеру»** 1.Б.қ. – тұру, аяқтарын табан енінде ашып қою, құрсауды иыққа ілу; 1 – құрсауды жоғары көтеріп, оған қарау; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (8 рет). 2.«Құрсауды көтеру» Б.қ.: қолдарын жанына салбыратып, құрсаудың ішіне тұру. 1– отырып барып, құрсауды екі жанынан ұстау; 2 –денені түзеу, құрсау бел тұсына келеді; 3 – отырып, қайта орнына қою. 4 қайтадан бастапқы қалыпқа келу (8 рет). 3.«Бұрыш» Б.қ. – құрсаудың ішінде отыру, қолдарымен артта еденге тірелу. 1– екі аяғын бірдей түзетіп,	**№ 30** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар** **№ 5 жаттығулар кешені (Құрсаумен жұпта орындалатын жаттығулар)** 1.Б.қ. – құрсаудың ортасына арқаларын түйістіріп тұру. Құрсау иықтың тұсында. 1-2– құрсауды аяқ басына жоғары көтеру – демін ішіне тарту; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (6–8 рет). 2.Б.қ. – құрсаудың ортасына арқаларын түйістіріп тұру. 1-2 – құрсауды жоғары көтеріп, оңға (солға) иілу – демін ішіне тарту; 3-4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (6 рет). 3.Б.қ. – балалардың біреуі құрсауды жерден 30 см көтеріп, тігінен ұстайды, ал екіншісі құрсауға еш жерін тигізбей, оның ішінен еңбектеп өтіп, түрегеліп, қайта ішімен орнына қайтуы керек. (3–5 рет	**№ 31** Жалпы дамыту жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Құрсаумен орындалатын жаттығулар** **№ 6 жаттығулар кешені (Құрсаумен жұпта орындалатын жаттығулар)** 1.Б.қ.: құрсаудың шеттеріне арқаларын түйістіріп тұру. 1-4– қолдарын артқа, екі жаққа, оң (сол) аяқтарын ұшымен құрсаудың сыртына басу – демін ішіне тарту; 5–8 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу – демін сыртқа шығару, қайталау (8–10 рет). 2.Б.қ.: бір-біріне қарама-қарсы өкшесімен отыру, құрсау екеуінің ортасында. Біреуі еңкейіп, құрсауды итереді, ал екіншісі құрсауды өзіне тартады. Қайталау (4-5 рет). 3.Б.қ.: құрсаудың ішінде арқаларын түйістіріп тұру. Құрсауды қолдарымен ұстап тұрады. 1-2 – арқаларын түзу ұстап, отыра бергенде құрсауды жоғары көтере бастау;

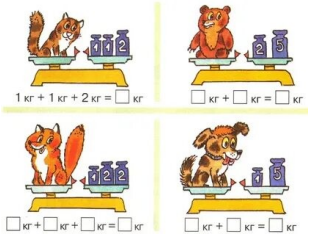
	тұру. 1-2– құрсауды алдыға шығарып, отыру; қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (7-8 рет). 5.Б.қ.: шалқалап жату. Түзу қолдарымен құрсауды басынан асырып ұстау. 1– оң аяғын тізеден бүгіп, құрсауды тізесіне тигізеді; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу; сол аяғымен осы қимылдарды орындау. (7-8 рет қайталау) 6.Б.қ.: құрсаудың ішінде тұру. Қолдары белде. Бір құрсаудан екіншіге қос аяқтап секіру.	ұстап, шалқалап жату. 1-4– аяқтарын жоғары көтеру, аздап арасын ашу, құрсауға дейін көтеріп апару; 5-8– баяу төмен түсіру. Аяқтарын бүкпей, басын керу. Қайталау (6-8 рет). 5 «Құрсау арқада». Б.қ.: аяқтарын иық деңгейінде алшақтатып қою, Құрсау төмен түсірілген; 1-2 – құрсауды жоғары көтеру, жоғары қарау, керілу; 3-4– қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (4 рет). 6. Б.қ.: негізгі тұрыс, құрсауды жанына еденге қою. Артпен секіріп құрсауды 3 рет айналу. Бағытын өзгертіп, 4 рет жай жүріспен алмастырып, қайталау.	жоғары көтеру; 2 – аяқтарын екі жаққа ашып, еденге құрсаудан шығарып қою; 3 – аяқтарын қосып, қатарластырып, түзеп жоғары көтеру; 4 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу, қайталау (8 рет). 4.«Құлау» Б.қ. – тұру, құрсауды екі қолмен төменге қаратып ұстау; 1 – сол аяқпен құлап, құрсаудың ортасына қадам аттау; 2 – қайтадан бастапқы қалыпқа келу; 3 – сол аяқпен сол қимылдарды қайталау (8 рет). 5.«Айналдыру» Б.қ. – тұру, құрсауды еденге қою; құрсауды бір қолмен айналдыру (3 рет). 6.«Массаж» Б.қ. – тұру, құрсауды еденге қою; оны оң аяқтың бармақтарымен көтеру. Сол аяқпен қимылдарды қайталау (3 рет). 7.«Табанды сергіту» Б.қ. – құрсаудың ішінде тұру. Құрсаумен өкшелеп жүру, бармақтарымен жүру; (2 айналу) 8.«Секіру» Б.қ. – құрсауға қарап тұру, аяқтары аздап алшақтатылған, қолдары жанында; екі аяқтап құрсауды секіріп, бағытын кезек өзгерте отырып, аздаған үзіліс жасап, айналу.	қайталау). Балалар орындарын ауыстырып, қимылдарды қайтадан бастайды. 4.Б.қ.: құрсауды бармақтары және өкшелерімен басып тұру. 1-2 – аяқ басына көтерілу, қолдарын көтеру; 3-4 – өкшесіне түсу, қолдарын төмен түсіру; 8– 10 рет қайталау. «Айналада». Б.қ.: құрсауға қырындап, бірінің артынан бірі тұру; бір қолдары белінде, екіншімен құрсауды ұстау; аяқ ұшына отырып, құрсауды үш рет айналу; тұрып, денені түзеу, бағытты өзгертіп, қайталау (3-4 рет). 5.Б.қ.: құрсауға қырындап, бірінің артынан бірі тұру; шеңбер бойымен аяқтарын жоғары көтеріп, шапшаң жүгіріп үш рет айналу; бір орында жай жүру; бағытын өзгерту, қайталау (3-4 рет).	қайталау (8–10 рет). 4.Б.қ.: арқасына шалқалап, өкшелерін құрсауға қойып жату. 1-4– аяқтарын жоғары көтеру; 5–8 – аяқ бастарын құрсауға баяу тарту. Қайталау (8 рет). 5.Б.қ.: біреуі құрсауды еденге параллель 40 см биіктікке ұстап, тізерлеп тұру; екіншісі құрсауға қырындап тұрады; құрсаудың астына өтіп, ішінен аттап шығады. 6 рет қайталау. Балалар орындарын ауыстырады. 6.Б.қ.: екеуі де оң қолдарымен құрсауды ұстап тұрады. Оңға айналу, тоқтау; сол жаққа айналу. Қайталау (4-5 рет) 7.Б.қ.: қолдары артта, құрсауды еденге қою; екі аяқтап құрсауды артпен үш рет айналу; тоқтау. Бағытты өзгерту, жай жүріспен алмастырып, қайталау (2-3 рет).
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет Менің Отаным қазақстан Мемлекеттік әнұран**				
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты					

ҰІӘ уақыты: 8,30		Дүйсенбі 12.05.25	Сейсенбі 13.05.25	Сәрсенбі 14.05.25	Бейсенбі 15.05.25	Жұма 16.05.25
		Математика негіздері **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Дене шынықтыру**	**Сауат ашу негіздері** **Қоршаған ортамен танысу** **Музыка** **Көркем әдебиет**	**Математика негіздері** **Көркем әдебиет** **Сауат ашу негіздері** **Дене шынықтыру**	**Математика негіздері** **Сөйлеуді дамыту** **Қазақ тілі** **Музыка**	**Сауат ашу негіздері** **Мүсіндеу** **Қоршаған ортамен танысу** **Дене шынықтыру**
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)		**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Өлшеу. (танымдық іс-әрекеті) **Қайталау** **ҰІӘ міндеттері:** -заттарды таразыға салмағы бойынша салыстыруға болатындығы туралы түсінікті бекіту. Таразының қай табағында ауыр зат жатқанын анықтауға (төмен түскен табақта), таразыны теңестіру үшін тағы зат (заттар) салу керек немесе таразы табақшасынан заттарды алу керектігін үйрету; графикалық диктантты орындау, қағаз бетінде бағдарлау, 10 көлемінде санау, заттардың санын цифрмен белгілеу біліктілігін бекіту; -зейін, жад, сөйлеу және қолдың моторикасын дамыту. **Дағды:** заттарды өлшеу практикалық дағдыларын қалыптастыру. **Ұлттық құндылықтар:** Дербестікке баулу. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** иінді таразымен өлшеуді; санауды, санды жазуды; **Түсінеді:** таразыны теңестіру үшін тағы зат (заттар) салу керек немесе таразы табақшасынан заттарды алу керектігін;	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Үйренгендерімізді қайталаймыз **ҰІӘ міндеттері:** -сызба бойынша сөйлем құрауға, сөйлемді мағынасына байланысты толықтыруға үйретуді жалғастыру; -дауысты, дауыссыз дыбыстарды ажыратуға жаттықтыру, сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру; -балаларға тыйым сөздердің мағынасын түсіндіру арқылы әдепті болуға тәрбиелеу. **Дағды**: буын туралы білімін, дыбыстарды ажырата алу дағдыларын дамыту. **Ұлттық құндылықтар:** **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөйлем құрайды, сөйлемді мазмұнына қарай аяқтайды. **Түсінеді:** дауысты, дауыссыз дыбыстардың сөздегі орнын, тиым сөздердің мағынасын түсінеді. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады, тиым сөздерді қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану.	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Өлшеу. (ойын,танымдық іс-әрекеті) **Қайталау** **ҰІӘ міндеттері:** -заттарды таразыға салмағы бойынша салыстыруға болатындығы туралы түсінікті бекіту. Таразының қай табағында ауыр зат жатқанын анықтауға (төмен түскен табақта), таразыны теңестіру үшін тағы зат (заттар) салу керек немесе таразы табақшасынан заттарды алу керектігін үйрету; графикалық диктантты орындау, қағаз бетінде бағдарлау, 10 көлемінде санау, заттардың санын цифрмен белгілеу біліктілігін бекіту; -зейін, жад, сөйлеу және қолдың моторикасын дамыту. **Дағды:** заттарды өлшеу практикалық дағдыларын қалыптастыру. **Ұлттық құндылықтар:** Дербестікке баулу. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** иінді таразымен өлшеуді; санауды, санды жазуды; **Түсінеді:** таразыны	Математика негіздері Ойын зерттеу іс әрекеті ҰІӘ тақырыбы: Нені білеміз нені жасаймыз **ҰІӘ міндеттері:** -10 көлемінде тура және кері санау, геометриялық пішіндер мен денелер атауын бекіту. Есеп шығару, заттарды салмағы бойынша салыстыру біліктерін бекіту; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, есте сақтау, сөйлеу біліктілігін; логикаға арналған ойын тапсырмаларын орындау, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** алған дағдылары мен білімдерін жүйелеу және бекіту. **Ұлттық құндылықтар:** Дербестікке баулу. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** тура және кері санауды, пішіндерді дұрыс атауды; **Түсінеді:** фигураларды ажыратуды, заттарды санауды; **Қолданады:** геометриялық пішіндерді атауды және ажырата білуді; сурет бойынша есептер шығаруды. Үзік сызықтармен сызуды және бояуды, графикалық диктантты орындауға	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік,нені білдік? **ҰІӘ міндеттері:** -дыбыстық сызбаны өз суретімен сәйкестендіруге арналған тапсырма арқылы дыбыс туралы білімдерін бекіту; -сөздегі дыбыстың орнын табуға, дауысты, дауыссыз дыбыстарды, жуан-жіңішке дыбыстарды ажыратуға жаттықтыру; -графикалық тапсырмаларды орындату арқылы мұқият жұмыс істеуде тәрбиелеу. **Дағды**: дыбыстық сызбамен жұмыс жасау, дыбыстарды ажырата білу дағыларын жетілдіру. **Ұлттық құндылықтар:** Графикалық тапсырмаларды орындату арқылы мұқият жұмыс істеуде тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстарды анықтайды, дыбыстын орнын табады, берілген дыбысқа сөздер айтады. **Түсінеді**: дыбыстыңсөздің басында, ортасында және соңында да кездесетінін. **Қолданады:** дыбыс, буын , сөз, сөйлем сызбаларын ажыратады.

	өлшеу техникасын; **Қолданады:** таразының қай табағында ауыр зат жатқанын анықтау білігін (төмен түскен табақта). Үзік сызықтармен сызуға, бояуға, графикалық диктантты орындауға үйретуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Ойын жадаяты балаларға** дүкен ойынын ойнауды ұсынады. Бұл оқу қызметінде біз дүкенде сауда жасаймыз. Дүкенде нені өлшейді? Сендер қандай таразыларды көрдіңдер? Қай заттың ауырлау екенін қалай анықтауға болады? Балалар жағдаятқа қызығушылық танытады. **Түсіну деңгейі: Топтық практикалық жұмыс**. Таразымен жұмыс. Заттарды салмағы бойынша салыстыру. Балаларға жұптарға бөлініп, үстелдерге өту ұсынылады. Жұптағы бір бала таразы табақшасына бір затты салады, екінші бала екінші затты салады, заттардың салмағы әртүрлі. **Таратпа жұмыс** Суреттерге қарайды. Қандай заттар жеңіл екенін атайды. Әр жұптағы ауыр затты атайды және бояйды. Бұл тапсырманы қолда бар материалдардан таразы жасап, орындауға болады. Мысалы, қорап, пенал т.б заттарды тірек ретінде алып үстіне сызғышты орнатады. Салмақтары жеңіл және ауыр екі ойыншықды ойластырған таразының екі	**Білу деңгейі:** **.Ұйымдастыру кезеңі** «Артығын тап» ойынын педагог балалармен ұйымдастырады. Кесе, тәрелке, қазан, қасық, асық .(асық) Жылқы, қой, қозы, түйе, бие, шие. (шие) Шахмат, хоккей, футбол, волейбол, бокс, фокус. (фокус) Пияз, қияр, қызанақ, сәбіз , жүзім. (жүзім) Балға, балта, ара, егеу, шеге, терезе. (терезе) **«Сұрақ-жауап» әдісі арқылы қайталау.** Дыбыс деген не? Дыбыстар қандай болып бөлінеді? Дауысты дыбысты, дауыссыз дыбыстан қалай ажыратамыз? Дауысты дыбыстарды қандай түспен белгілейміз? Дауыссыз дыбыстарды ше? Сөзді буынға қалай бөлеміз? Буынды қалай белгілейміз? Сөйлем деген не? Сөйлем неден тұрады? Сөйлем сызбасын қалай белгілейміз? Дидактикалық жаттығу: «Тиісті текшені көтер» Педагог дауысты, дауыссыз дыбыстарды айтады (дауысты дыбыстарды айтқанда созып, әндетіп айтады). Балалар дауысты дыбысты айтқанда қызыл түсті текшені, дауыссыз дыбыстарды айтқанда көк түсті текшені көтереді. **Түсіну деңгейі:** Дидактикалық жаттығу: «Тиісті белгіні көтер» Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды	теңестіру үшін тағы зат (заттар) салу керек немесе таразы табақшасынан заттарды алу керектігін; өлшеу техникасын; **Қолданады:** таразының қай табағында ауыр зат жатқанын анықтау білігін (төмен түскен табақта). Үзік сызықтармен сызуға, бояуға, графикалық диктантты орындауға үйретуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Ойын жадаяты.** Әлия мен Сырым дүкен ойынын ойнауды ұсынады. Бұл оқу қызметінде біз дүкенде сауда жасаймыз. Дүкенде нені өлшейді? Сендер қандай таразыларды көрдіңдер? Қай заттың ауырлау екенін қалай анықтауға болады? Балалар жағдаятқа қызығушылық танытады. **Түсіну деңгейі: Топтық практикалық жұмыс**. Таразымен жұмыс. Заттарды салмағы бойынша салыстыру. Балаларға жұптарға бөлініп, үстелдерге өту ұсынылады. Жұптағы бір бала таразы табақшасына бір затты салады, екінші бала екінші затты салады, заттардың салмағы әртүрлі. **Дәптермен жұмыс** **1-тапсырманы** жұмыс дәптерінде орындауды ұсынады. Суреттерге қарайды.	үйретуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог математикалық жарыс ұйымдастыруды ұсынады. Топ құрады. - Бүгіңгі оқу қызметінде, осыған дейін не үйренгенімізді еске түсіреміз. Білімдерімізді жүйелеп көрсетеміз. Балалар жарысқа деген қызығушылықтарын көрсетеді. Топтарға бөлінеді: біріінші команда Әлияның командасы, екінші команда Сырымдікі. Педагог тапсырманы зейін салып тындауды ұсынады. **1-тапсырма**. Топтар хормен тура және кері санайды. Бір санды аттап санайды. Балалар дауыстап тура және кері санайды, топтар бір саннан аттап санайды. **Түсіну деңгейі:** **2-тапсырма**. Тақтадағы нүктелері бар жұпты - шаршылар карточкаларын қараңдар. Карточкаларды қарайды жұптасу жолын анықтайды, соңғы карточканы толықтырады. Тақтадағы фишкаларға қараңдар.	**Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Қарама - қарсы сөзді тап» ойынын ұйымдастырады. Қалың – ... (*жұқа)* Суық – ... (*ыстық)* Тәтті – ... *(ащы)* Қисық – ... (*түзу)* Ұзын – ... (*қысқа)* «Кім зейінді?»дидактикалық ойыны Педагог балаларға әртүрлі суреттер, ойыншықтар көрсетеді. Егер сол суреттің басындағы дыбыс дауысты болса, балалар қызыл текшені, дауыссыз болса, көк текшені көтереді. **«Тиісті белгіні көтер»дидактикалық жаттығуы** Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызыл дөңгелекті көтереді. **Түсіну деңгейі: «Сөздің бірінші дыбысын айт»дидактикалық ойыны** (Педагог суреттер көрсетеді) Мен сендерге сурет көрсетем, сендер суретті атап бірінші дыбысын анықтап айтасыңдар. Педагог балаларды екі командаға бөледі, бірінші бір командамен содан кейін екінші командамен ойнайды. Мысалы: *өшіргіш(ө), әтеш(ә), апельсин (а),*

	жағына салады. Балаларға әртүрлі таразы үлгілерін көрсетеді. 3-5 баладан кезек-кезек шықырып, оларға әртүрлі заттардың жұптарын өлшеуді ұсынады. Тапсырманы орындайды. Балалар заттардың жұптарын өздігінен өлшейді. Балалар «жеңіл», «ауыр» сөздерін қолдана отырып, өздерінің іс-әрекетін түсіндіреді. **Қолдану деңгейі:** **Демонстрациялық материалмен жұмыс** Қай табақша төмен түседі? Салмағы ауыр ма немесе жеңіл ме? Таразы бойынша қай табақша ауырырақ екенін анықтайды. Кім (не) ауырырақ? Блиц-сұрақ. Не ауыр - ашықхат па, қарындаш па? Таразы табақшаларын теңестіру үшін не істеу керек? **Дәптермен жұмыс** Педагог **2- тапсырманы** орындауды сұрайды. Заттарды таразыға салады. Оларды жапсырады. Заттардың салмағы таразының орналасуына қарай анықталады:тең,жеңіл және ауыр. Сол жақтағы таразыға қарбыз бен қауынды салады, оң жақтағы таразыға - үш-үштен жеміс салады. орындауды сұрайды. - Суреттерді қараңдар. Әр табақшадағы көгөністер мен жемістерді санаңдар. Санын жазыңдар. Педагог балалармен талқылайды, санайды,	араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызыл дөңгелекті көтереді. **Дидактикалық ойын: «Дұрыс көрсет»** Педагог балаларға дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздер айтады, балалар сөз қатаң дыбыстан басталса, көк төртбұрыш, ұяң дауыссыз дыбыстан басталса, көк түсті дөңгелекті, ал егер сөз үнді дауыссыз дыбыстан басталса, көк түсті үшбұрышты көрсетеді және қандай дауыссыз екенін атап береді. Ойын: «Сөз тізбегі» Педагог балаларға допты беріп сөз айтады, бала сөз аяталған дыбыстан басталатын сөз бір сөз айтып допты келесі балаға береді. Ойынға барлық бала қатысыды. Сөздің басындағы және соңындағы дыбыстарды мұқият тыңдау, дұрыс айту ескертіледі. Мысалы: *алша-алмұрт-тарақ-қант-тау-уық-қалам-мал-лақ-қазан-нағашы-ыдыс- сағыз-зәкір-рауғаш-шар-радио-ожау-уыс-сәбіз, Зарина-алқа-аю*. **Қолдану деңгейі:** ***«Дыбысты тап» дидактикалық ойыны*** **Қоңыз** сөзінде жуан дауысты «о» дыбысы нешінші буында естіліп тұр. **Қозы** сөзінде жуан дауысты «ы» дыбысы нешінші буында естіліп тұр. **Қораз** сөзінде жуан «а»	Қандай заттар жеңіл екенін атайды. Әр жұптағы ауыр затты атайды және бояйды. Бұл тапсырманы қолда бар материалдардан таразы жасап, орындауға болады. Мысалы, қорап, пенал т.б заттарды тірек ретінде алып үстіне сызғышты орнатады. Салмақтары жеңіл және ауыр екі ойыншықты ойластырған таразының екі жағына салады. Балаларға әртүрлі таразы үлгілерін көрсетеді. 3-5 баладан кезек-кезек шықырып, оларға әртүрлі заттардың жұптарын өлшеуді ұсынады. Тапсырманы орындайды. Балалар заттардың жұптарын өздігінен өлшейді. Балалар «жеңіл», «ауыр» сөздерін қолдана отырып, өздерінің іс-әрекетін түсіндіреді. **Қолдану деңгейі:** **Демонстрациялық материалмен жұмыс** Қай табақша төмен түседі? Салмағы ауыр ма немесе жеңіл ме? Таразы бойынша қай табақша ауырырақ екенін анықтайды. Кім (не) ауырырақ? Блиц-сұрақ. Не ауыр - ашықхат па, қарындаш па? Таразы табақшаларын теңестіру үшін не істеу керек? **Дәптермен жұмыс** Педагог **2- тапсырманы** орындауды сұрайды. Заттарды таразыға салады. Оларды	Олардың ұқсастығы қандай? Айырмашылығы неде? Соңғы карточканы толықтыр. Балалар карточкаларды қарайды, жұптастыру принципін анықтайды, соңғы суретті салады: біріншісінде - бір нүкте, екіншісінде - 6 нүкте. **Қолдану деңгейі:** **3-тапсырма**. Суретті қараңдар. Неше пішін? Оларды атаңдар. Пішіндерді қарайды, шаршы екенін анықтап, санайды. **4-тапсырма.** - Суретке қарап есептер құрастырып, мысалдар жазыңдар. **5-тапсырма.** **Дәптермен жұмыс** Дәптердегі сайыстың жеке кезеңі. **1-тапсырма**. Есепте, жауабын жапсыр. Педагог жапсыру үшін қажетті суреттер мен цифрларды табуды ұсынады. **2-тапсырма.** Әр қатардағы жіп орамдарын сана. Тиісті цифрмен сызып қос.	*оқтау (о), ұя (ұ), ыдыс (ы), уық (у), әткеншек(ә), өрмекші(ө), ешк(е)і, элеватор(э), ірімшік(і), ине(и), үтік(ү), арыстан(а), оймақ(о), ұлу(ұ), етік(е), экскаватор(э), ілгіш(і), ит(и), үкі(ү)* т.б. Балалар, сендер қандай дыбыстардан басталатын сөздер айттыңдар. Иә, дауысты дыбыстардан басталатын сөздер. Дауысты дыбыс екенін қайдан білдіңдер? Дыбысты айтқанда кедергіге ұшырамайды. Қатаң дауыссыз дыбыстарға сөздер: пима (п), фабрика (ф), кілт (к), киіз (к), қант (қ), тышқан (т), шымшық (ш), сақина (с), хат (х), циркуль (ц), щетк (щ), күре к(к), трактор (т), сағыз (с), тау (т), қайшы (қ), қамшы (к), парта (п), шар (ш), сиыр (с), су (с), қап (қ)т.б. **Қолдану деңгейі:** «Дыбыстың сөз ішіндегі орнын тап» дидактикалық жаттығуы Педагог **сағат, асық, қас** сөздерінің сызбасын тақтаға іліп, **с**дыбысының орнын табуды тапсырады.Тақтаға бір баланы шығарады. Балалар орнында жұмыс жасайды, егер дыбыс сөздің басында болса, басында тұрған төртбұрышты, егер ортасында болса, ортасындағы төртбұрышты, ал соңында болса, соңында тұрған төртбұрышты бояйды. **«Орамал тастамақ» дидактикалық ойыны**

	цифрын жазады. **- тапсырма** жеке орындалады. Педагог балаларға тапсырманы алгоритм бойынша бірге орындауды ұсынады: Қарындашты нүктеге қой. Бірінші тапсырмада көрсетілгендей 4 торкөзге жоғары сызық сыз. Тоқта. Шатаспау үшін, осы тапсырманы (жоғары 4 көрсеткіш сызық) сызып таста. Келесі команданы қараймыз және оқимыз (торкөздердің саны мен бағыты). Тапсырма бойынша жылжы, графикалық диктантта көрсетілгендей торкөздерді сыз. Қандай сурет шықты? Оны көрсет. Бұл ит. **Сергіту сәті.** *Орнымыздан тұрайық,* *Мойнымызды бұрайық.* *Қолымызды көтеріп,* *Саусақты ашып-жұмайық.* *Содан соң қолды түсіріп,* *Алға қарай адымдап,* *Шапалақты ұрайық.*	дауысты дыбысы нешінші буында естіліп тұр. **Тауық** сөзінде жуан» ы» дыбысы нешінші буында естіліп тұр. ***«Сөздің бірінші дыбысын айт»дидактикалық ойыны*** (Педагог суреттер көрсетеді). Мен сендерге сурет көрсетем, сендер суретті атап, бірінші дыбысын анықтап айтасыңдар. Педагог балаларды екі командаға бөледі, бірінші бір командамен содан кейін екінші командамен ойнайды. Мысалы: *ыдыс (ы), уық (у), әткеншек(ә), өрмекші(ө), ешкі(е), элеватор(э), ірімшік(і), ине(и), үтік(ү), арыстан(а), оймақ(о), ұлу(ұ), апельсин (а), оқтау (о), ұя (ұ), әтеш(ә), өшіргіш(ө(, етік(е), экскаватор(э), ілгіш(і), ит(и), үкі(ү) т.б.* Балалар, сендер қандай дыбыстардан басталатын сөздер айттыңдар? Дауысты дыбыстардан басталатын сөздер. Дауысты дыбыс екенін қайдан білдіңдер? Дыбысты айтқанда кедергіге ұшырамайды. Қатаң дауыссыз дыбыстан басталатын сөздер: *кілт (к), киіз (к), қант (қ), тышқан (т), шымшық (ш), пима (п), сақина (с), хат (х), циркуль (ц), щетк (щ), күре к(к), трактор (т), сағыз (с), тау (т), қайшы (қ), фабрика (ф), қамшы (қ), парта (п), шар (ш), сиыр (с), су (с), қап (қ) т.*б. Балалар, сендер қандай дыбыстардан басталатын	жапсырады. Заттардың салмағы таразының орналасуына қарай анықталады:тең,жеңіл және ауыр. Сол жақтағы таразыға қарбыз бен қауынды салады, оң жақтағы таразыға - үш-үштен жеміс салады. **Танымдық жұмыс:** Педагог **3- тапсырман**ы орындауды сұрайды. - Суреттерді қараңдар. Әр табақшадағы көгөністер мен жемістерді санаңдар. Санын жазыңдар. Педагог балалармен талқылайды, санайды, цифрын жазады. **Танымдық жұмыс:** **4- тапсырма** жеке орындалады. **Танымдық жұмыс:** Педагог балаларға тапсырманы алгоритм бойынша бірге орындауды ұсынады:	Балалар жазбалар мен суреттерді қарайды. -Мысалдарды шығар. Өзің мысалдар ойластыр. **3-тапсырма**. -қанша шырша болса, сонша үшбұрышты боя. -қанша үй болса, сонша шаршыны боя. -қанша шар болса, сонша шеңберді боя. **4-тапсырма.** Педагог шарларды кемпірқосақтың түстерімен штрихтауды ұсынады. Балалар сұрақтарға жауап беріп тапсырмаларды орындайды. Өз әрекеттерін түсіндіреді.	**Ойын шарты**: педагог дыбысты айтып, балаға орамал лақтырады. Бала сөз ойлап тауып, қайта педагогке лақтыруы керек. Педагог балалардың іс-әрекетін мұқият бақылап, қателеспеген, ойынға белсене қатысқан балаларға жалауша, жұлдызша немесе асықтар үлестіріп отырады. Сабақтың соңында берілген заттар саналып, жеңімпаз белгіленеді. **Дәптермен жұмыс:** Суреттерді ата. Дыбыстық сызбаны тиісті суретпенсәйкестендір. Суреттерді ата. Бірінші дыбысты анықта. Жуан дауысты дыбыстан басталатын заттардың суретін жуан ағашқа, жіңішке дауысты дыбыстан басталатынзаттардың суретін жіңішке ағашқа қос. Сызбадан т дыбысының орнын анықта. **Сергіту сәті:** Қолды белге қоямыз, Бұрыламыз оңға бір, Бұрыламыз солға бір, Біз бақытты баламыз, Гүл-гүл жайнап жанамыз, Жақсы серігіп қаламыз. **Саусақ жаттығуы:** Ағайынды екеу екен Біреуі оқымаған, Біреуі сауатты екен, Көп іске жауапты екен. Ататын асықты да, Ұстайтын қасықты да, Хаттарды жазатын да, Есікті ашатын да, өзі екен.

		сөздер айттыңдар? Қатаң дауыссыз дыбыстардан басталатын сөздер. Дұрыс. Өйткені ауыз қуысынан кедергіге ұшырап шығып тұр, тек салдырдан тұрады, созып айтылмайды. ***«Сөйлемді толықтыр» дидактикалық ойыны*** Педагог сөйлемді бастайды, ал балалар аяқтайды. Мысалы: Асхат таңертең ... (*бақшаға барды).* Анамның ертең ... (*туған күні*). Маржан кеше ... (*ерте тұрды*). Балалар қатты ... (*қуанды).* Ерланның иті ... *(қабаған*). Менің сіңілім ... (*мысықты жақсы көреді*). Әкем көп ... (*жұмыс жасайды).* Достарым мені ... (*сыйлайды*) . Әжем бауырсақ ... *(пісірді)* . Бізге кешігуге .... *(болмайды*). Балалар, сендер тыйым сөздерді білесіңдер ма? Тыйым сөздер деген не? Тыйым сөздерді үлкендерден естігендерің бар ма? Балалардың жауабы тыңдалады. **Сергіту сәті:** Екі көзің не үшін керек? Жақсыларды көру үшін! Екі қолың не үшін керек? Елге көмек беру үшін! Құлақ деген не үшін керек? Ақыл-кеңес тыңдау үшін! Жүрек деген не үшін керек? Жауларыңнан қаймықпау үшін! Тіл мен жағың не үшін не	Қарындашты нүктеге қой. Бірінші тапсырмада көрсетілгендей 4 торкөзге жоғары сызық сыз. Тоқта. Шатаспау үшін, осы тапсырманы (жоғары 4 көрсеткіш сызық) сызып таста. Келесі команданы қараймыз және оқимыз (торкөздердің саны мен бағыты). Тапсырма бойынша жылжы, графикалық диктантта көрсетілгендей торкөздерді сыз. Қандай сурет шықты? Оны көрсет. Бұл ит. **Сергіту сәті.** *Орнымыздан тұрайық,* *Мойнымызды бұрайық.* *Қолымызды көтеріп,* *Саусақты ашып-жұмайық.* *Содан соң қолды түсіріп,* *Алға қарай адымдап,* *Шапалақты ұрайық.*		

		керек? Ақиқатты айту үшін! Ал аяғың... Ал аяғың сыртта жүрсең Туған жерге қайту үшін! **Саусақ жаттығуы** Екі үйрек келеді, Бірін-бірі көреді. Бір-біріне қарайды, Сәлемдесіп алады.			

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Психологиялық ойын: «Жунглидағы жаңбыр»

Басты міндеттері: Оқушылардың логикалық ойлауын , көру арқылы есте сақтауын , ойша жұмыс істей білуін дамыту.

Дыбыстық жаттығу.(қайталау жұмыстары)

Мақсаты: Дыбыстық гимнастикамен таныстыру, рух пен дененің тынығуы.

*Дыбыстық жаттығуды бастамас бұрын, өзімізді бірқалыпты, жайлы сезінеміз, тік тұрамыз, арқамызды тік ұстаймыз. Алдымен мұрнымызбен терең дем аламыз, ал дем шығарғанда дыбысты қатты, әрі қуатты етіп шығарамыз.

*Келесі дыбыстарды «әндетіп» айтамыз:

*«А» — барлық ағзаға жайлы әсер береді;

*«Е» — қалқанша безге әсер етеді;

*«И» — миға, көзге, мұрынға, құлаққа әсер етеді;

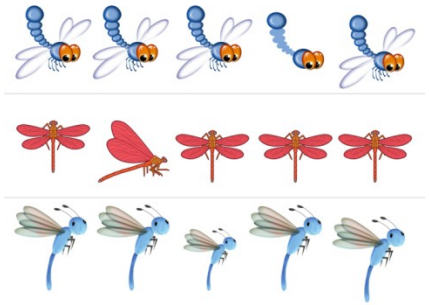
*«О» — жүрекке өкпеге әсер етеді;

*«У» — асқазан маңындағы ағзаларға әсер етеді;

*«Я» — барлық ағзаның жұмыс істеуіне әсер етеді;

*«М» — барлық ағзаның жұмыс істеуіне әсер етеді;

*«Х» — көңіл-күйді көтеруге әсер етеді.

Психологиялық ойын:

Ойын: «Жунглидағы жаңбыр»

жаттығуы.

Мақсаты: Оқушылардың логикалық ойлауын , көру арқылы есте сақтауын , ойша жұмыс істей білуін дамыту.

Әдістемелік нұсқаулар

Ойын шарты:

Нұсқау: - Бір - біріңіздің соңынан шеңбер жасап тұрыңыздар. Жунглида жүрміз деп елестетіңіздер. Ауа райы өте тамаша, күн жарқырап, ыстық және қапырық болып тұр. Бір уақытта самал жел соқты, (алдыңызда тұрған адамның арқасына жұғысып жеңіл қимылдар жасаңыз).

Жел көтеріліп желкіді (арқаны қаттырақ басамыз).

Қатты дауыл соқты (қимылдарыңыз күшейіп шеңбер бойында жүргізіледі)

Ұсақ жаңбыр сіркіреді (серіктесіңіздің арқасын саусағыңызбен басасыз)

Кенет нөсер жауын құйды (алақандарыңызбен жоғарыдан төмен қимылдар жасаңыздар).

Бұршақ жауды (арқаны қаттырақ соғамыз).

Тағы да нөсер жауын жауды.

Ұсақ жаңбыр сіркіреді.

Дауыл соқты.

Жел соқты.

Жел басылып келеді.

Ойын– жаттығу: «Жәндіктердің қимылын жасайық»

Құрылымдалған ойын:

Тақырыбы: «Жәндікте неше аяқ бар»

Мақсаты: Балалардың көру кабілеті арқылы байқампаздығы дамиды.

Шарты:Тәрбиеші балаларға бірнеше суреттер таратып береді.Бұл суреттерде әр түрлі жәндіктер.Балалардың міндеті осы жәндіктердің неше аяғы бар екенін анықтайды.

Күтілетін нәтиже: Балалар жәндіктердің аяқтарын санайды.

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Жаздың кезі көңілді. **ҰІӘ міндеттері:** -«Жаздың кезі көңілді» тақырыбына шығармашылық әңгіме құрастырту. -сұрақтарға жауап беру арқылы сөздік қорларын толықтыру. **Дағды**: дыбыстық талдау жасау,шығармашылық әңгіме құрау, сөйлеуге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** -баланың тілдік бейімділігін дамыту; -табиғатты сүюге, қорғауға тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды, шығармашылық әңгіме құрайды; **Түсінеді:**саяхатқа шыққан көңілді екенін; **Қолданады:** ойын арқылы дала құстарымен, үй құстарын ажырата алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог балаларға саяхатқа шығатындары туралы хабарлайды. – Саяхатқа немен шығамыз, қандай көлік түрлерін білесіңдер? Педагог саяхатқа пойызбен шығатындарын айтады. Ол үшін пойыздың паравозын жүргізетін машинист тағайындауымыз керек. Кәне, сендердің араларыңда кімнің бойы ұзын?	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Табиғатқа қамқор бол. (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -табиғат аясында өз-өзін ұстау тәртібімен таныстыру. Балалардың назарын қоршаған орта проблемаларына аудару; -балалардың бойында табиғат туралы қарапайым түсінік, табиғатпен қарым-қатынас жасау мәдениетін қалыптастыру; -қатар құрбыларымен және ересектермен өзара қарым-қатынас жасай білуге тәрбиелеу. **Дағды:** табиғат аясындағы мінез-құлық ережелерін білуге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** Құрбыларымен және ересектермен өзара қарым-қатынас жасай білуге тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** табиғат аясындағы мінез-құлық ережелерін біледі. **Түсінеді:** адамның іс-әрекеті мен табиғаттың арасындағы байланысты түсінеді. **Қолданады**: табиғатта өз-өзін экологиялық талаптарға сай, сауатты ұстай біледі. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** эмоционалды көңіл күй қалыптастырады, балаларды шаттық шеңберін құруға шақырады. Көтеріңкі көңіл күйіңмен бөліс.	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Бала - біздің болашақ(өлеңді жаттау) мәнерлеп айту.. Қасым Аманжолов **ҰІӘ міндеттері:** -өлеңді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттауға үйрету; -өлең мазмұнын түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге айналасына жағымды қарым-қатынас жасай білу дағдысын дамыту. **Дағды:** Өлең мазмұнын түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге, айналасымен жағымды қарым-қатынас жасай білу дағдыларын дамыту. **Ұлттық құндылықтар:** Жақсылыққа, ізгілікке тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** өлеңнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** өлеңнің мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** өлең мазмұнына сәйкес ойын әрекеттерін орындайды, өлеңді мәнерлеп жатқа айтады. Жұмбақтың шешуін таба алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** ***Шаттық шеңбері***	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Қайталау сабағы** **ҰІӘ тақырыбы:** Жаздың кезі көңілді.(Үй құстары мен дала құстары) **ҰІӘ міндеттері:** -«Жаздың кезі көңілді» тақырыбына шығармашылық әңгіме құрастырту. -сұрақтарға жауап беру арқылы сөздік қорларын толықтыру. **Дағды**: дыбыстық талдау жасау,шығармашылық әңгіме құрау, сөйлеуге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** -баланың тілдік бейімділігін дамыту; -табиғатты сүюге, қорғауға тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** дыбыстық талдау жасайды, шығармашылық әңгіме құрайды; **Түсінеді:**саяхатқа шыққан көңілді екенін; **Қолданады:** ойын арқылы дала құстарымен, үй құстарын ажырата алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог балаларға саяхатқа шығатындары туралы хабарлайды. – Саяхатқа немен шығамыз, қандай көлік түрлерін білесіңдер? Педагог саяхатқа пойызбен шығатындарын айтады. Ол үшін пойыздың	**2Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Табиғатқа қамқор бол. (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -табиғат аясында өз-өзін ұстау тәртібімен таныстыру. Балалардың назарын қоршаған орта проблемаларына аудару; -балалардың бойында табиғат туралы қарапайым түсінік, табиғатпен қарым-қатынас жасау мәдениетін қалыптастыру; -қатар құрбыларымен және ересектермен өзара қарым-қатынас жасай білуге тәрбиелеу. **Дағды:** табиғат аясындағы мінез-құлық ережелерін білуге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** Құрбыларымен және ересектермен өзара қарым-қатынас жасай білуге тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** табиғат аясындағы мінез-құлық ережелерін біледі. **Түсінеді:** адамның іс-әрекеті мен табиғаттың арасындағы байланысты түсінеді. **Қолданады**: табиғатта өз-өзін экологиялық талаптарға сай, сауатты ұстай біледі. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** эмоционалды көңіл күй қалыптастырад

	Үнтаспадан пойыздың дыбысы мен жүрісі естіледі. Балалар, біз жолда қарап отырмай, терезеден көргенімізді айта отырайық. Қараңдаршы, табиғат қандай сұлу болып, құлпырып кеткен. Қазір қандай мезгіл? Ендеше, «жаз» сөзіне дыбыстық талдау жасайық. Өте жақсы, балалар. Балалар, біздің пойыз ауылдың шетіндегі стансыға келіп тоқтады. Балаларға көмек ретінде жаз мезгіліндегі ауыл бейнесінің суреті ілінеді. Кәне, не көріп тұрмыз? Педагог балалардан «ауыл» сөзіне дыбыстық талдау жасауларын сұрайды. Пойыздың үні естіліп, балалар келесі стансыға келіп тоқтайды. Стансы «Көл жағасында» деп аталады. **Түсіну деңгейі:** Осы тақырыпқа байланысты әңгіме құрауларыңды сұраймын. Сөздік жұмыс: Балалар, «көл» сөзіне талдау жасайық. Пойыздың дыбысы мен жүрісі естіліп, балалар саяхатын жалғастырады. **Қолдану деңгейі:** Жасыл түсі көп еді – жаз мезгіліндегі жапырақтардың, шөптердің көп екенін білдіреді. Үнтаспадан пойыздың дауысы естіліп, құстардың дауысы қосылады да, педагог орманның ортасынан өтіп бара жатқандарын айтады. Педагог балалардан құстарды дауысынан танып,	Тақпақ оқиды. Тақпақты тыңдайды. Сүйейік, табиғатты аялайық, Біз одан жақсылықты аямайық. Анадай табиғаттың аясында Жадырап, аунап-қунап демалайық. Ата-аналарымен, достарымен бірге табиғат аясына жасаған саяхаттан алған әсерлерімен бөліседі. **Түсіну деңгейі:** **Серуендеу барысында.** Балалардың назарын: қоқыс, аяусыз басып жаншылған жолдар, сынған бұтақтар сынды қоршаған ортадағы тағы да басқа проблемаларға аударады. Ауа райының ерекшеліктеріне тоқталады. Жылдың осы мезгіліне тән белгілерді атап береді. Планшет пен фотоаппаратты пайдаланып, көргендерін суретке түсіреді. **«ЖАҚСЫ – ЖАМАН» дидактикалық ойынын ұйымдастырады**. Мақсаттары: Балалардың табиғатта өзін-өзі ұстау тәртібі туралы білімін нығайту. Педагог балаларға табиғат аясындағы мінез-құлықтың сызбалық ережелерін көрсетеді. Балалар суреттерге қарап, онда не бейнеленгенін жан-жақты баяндап береді. Нені істеуге болатынын, нені болмайтынын айтады. Себебін түсіндіріп береді. **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті** **Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды.**	Бала, бала, баламыз, Бақшамызға барамыз. Күні бойы қызыққа Батамыз да қаламыз. **Жұмбақ** жасырады: Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңісте, Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? *(Жаз)* **Түсіну деңгейі:** Жаз мезгілінде қандай өзгерістер болады? Жаз мезгілі несімен ұнайды? Жаз мезгілінің бірінші күні, бірінші мерекесі – «Балаларды қорғау күні». Балалар, сендер болашақта елімізді, жерімізді қорғайтын азаматсыңдар. Бұл – сендердің мерекелерің. Бүгін біз ақын Қасым Аманжоловтың «Бала – біздің болашақ» атты өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді. Бала – біздің болашақ, Сүйсінеміз, сүйеміз. Бұл болашақ тамаша-ақ, Болашаққа біз иеміз. **Қолдану деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *Болашақ* – «алдағы уақыт» деген мағынаны білдіреді. *Сүйсінеміз* – қызығамыз. **Полилингвальді компонент:** балалар – дети – children; болашақ – будущее – future; жаз – лето – summer; бақытты – счастливый – happy. **Сұрақ-жауап:**	паравозын жүргізетін машинист тағайындауымыз керек. Кәне, сендердің араларыңда кімнің бойы ұзын? Үнтаспадан пойыздың дыбысы мен жүрісі естіледі. Балалар, біз жолда қарап отырмай, терезеден көргенімізді айта отырайық. Қараңдаршы, табиғат қандай сұлу болып, құлпырып кеткен. Қазір қандай мезгіл? Ендеше, «жаз» сөзіне дыбыстық талдау жасайық. Өте жақсы, балалар. Балалар, біздің пойыз ауылдың шетіндегі стансыға келіп тоқтады. Балаларға көмек ретінде жаз мезгіліндегі ауыл бейнесінің суреті ілінеді. Кәне, не көріп тұрмыз? Педагог балалардан «ауыл» сөзіне дыбыстық талдау жасауларын сұрайды. Пойыздың үні естіліп, балалар келесі стансыға келіп тоқтайды. Стансы «Көл жағасында» деп аталады. **Түсіну деңгейі:** Осы тақырыпқа байланысты әңгіме құрауларыңды сұраймын. Сөздік жұмыс: Балалар, «көл» сөзіне талдау жасайық. Пойыздың дыбысы мен жүрісі естіліп, балалар саяхатын жалғастырады. **Қолдану деңгейі:** Жасыл түсі көп еді – жаз мезгіліндегі жапырақтардың,	

	атауларын сұрайды. Тоқ-тоқ, тоқ-тоқ. Ку-кук, ку-кук. Қарқ-қарқ. «Орман» сөзіне дыбыстық талдау жасайық. **Орман**-2 буын, ор, ман-тұйық. **О** - дауысты, Жуан, ашық, еріндік; **р** - дауыссыз, үнді; **м** - дауыссыз, үнді; **а** - дауысты, Жуан, ашық, езулік; **н** - дауыссыз, үнді;**орман сөзінде** 5 әріп, 5 дыбыс бар. Балалар, саяхатымыз ұнады ма? Ал енді тобымызға оралып, дәптерімізді ашайық. Дидактикалық ойын: «Орнын тап». Ойын шарты: Дала құстары мен үй құстарын бөліп, әрқайсын өз орындарына орналастыру. Дәптермен жұмыс: Дәптердегі орындалады. Дала құстарын орманға, үй құстарын аулаға орналастыру қажет. **Сергіту сәті:** Көл жағалай көп құстар, Ұшып-қонып жатады. Қиқуланып әр тұстан, Сызылтып үн қатады. Дөңгеленіп төбеден, Сәулесін күн төгеді. Жарқын жаздың не деген, Жасыл түсі көп еді. *(А.Омарова)*	Шаршасаңдар, балалар, Қолдарыңды созыңдар. Саусақтармен ойнаңдар, Қолдарыңды сермеңдер. Денелерің шынықсын, Саналарың тынықсын. **Ойын: «Болады – болмайды». (Болады дегенде қол шапалақтаймыз, болмайды дегенде аяғымызбен дүрсілдетеміз).** Орманға саңырауқұлақ пен жидек теру үшін жалғыз баруға бола ма? Орманға ата-аналарымызбен баруға бола ма? Тауға, далаға жалғыз шығып кетуге бола ма? Ата-анаңнан қашып, көрші көгалға кетіп қалуға бола ма? Ылғи ата-анаңмен бірге бол. **Әліппе-дәптермен жұмыс істеуге шақырады.** Тапсырмаларды серуеннен кейін орындатуға болады. Табиғаттан қандай өзгерістер байқадың? Қоршаған ортада қандай мәселелерді байқадың? Белгіле. Неге олай болды? Себебін түсіндіріп бер. Суреттерді қарап шығып, балалардың қайсысының әрекеті дұрыс еместігін айтып бер.	Өлеңде не туралы айтылған? Болашақта сен қандай бала болғың келеді? Өлеңде қандай ұйқас сөздер бар **Сергіту сәті:** Таңертең тұрғанда нені көресіңдер? *(Күнді)* Күнді көргенде қалай қуанасыңдар? *(Алақай!)* Күн бізге не шашады? *(Жылуын шашады)* Қане, алақанымызды жылытайық, Қолымызды Күнге созайық. Өлең жолдарын қайталап, есімізге түсірейік. 3-4 балаға өлең шумақтарын қайталап айтқызу. **Дәптермен жұмыс:** Суретте қай жыл мезгілі бейнеленген? Балаларға есімдер ойлап тауып, достар туралы әңгімеле. Атасы мен немерелері қайда барды? Немерелерінің қолында не бар? Олар қандай мейрамға шықты? Балалар — біздің болашақ, Сүйсінеміз, сүйеміз. Бұл болашақ тамаша-ақ! Болашаққа иеміз. Көтеріп жас сәбиді, «Күлші, бөпе, күл!» — дейміз. Көңіл дария шалқиды, Балалармен гүлдейміз.	шөптердің көп екенін білдіреді. Үнтаспадан пойыздың дауысы естіліп, құстардың дауысы қосылады да, педагог орманның ортасынан өтіп бара жатқандарын айтады. Педагог балалардан құстарды дауысынан танып, атауларын сұрайды. Тоқ-тоқ, тоқ-тоқ. Ку-кук, ку-кук. Қарқ-қарқ. «Орман» сөзіне дыбыстық талдау жасайық. **Орман**-2 буын, ор, ман-тұйық. **О** - дауысты, Жуан, ашық, еріндік; **р** - дауыссыз, үнді; **м** - дауыссыз, үнді; **а** - дауысты, Жуан, ашық, езулік; **н** - дауыссыз, үнді;**орман сөзінде** 5 әріп, 5 дыбыс бар. Балалар, саяхатымыз ұнады ма? Ал енді тобымызға оралып, дәптерімізді ашайық. Дидактикалық ойын: «Орнын тап». Ойын шарты: Дала құстары мен үй құстарын бөліп, әрқайсын өз орындарына орналастыру. Дәптермен жұмыс: Дәптердегі орындалады. Дала құстарын орманға, үй құстарын аулаға орналастыру қажет. **Сергіту сәті:** Көл жағалай көп құстар, Ұшып-қонып жатады. Қиқуланып әр тұстан, Сызылтып үн қатады.	

			 Танымдық шығармашылық жұмыс: 	Дөңгеленіп төбеден, Сәулесін күн төгеді. Жарқын жаздың не деген, Жасыл түсі көп еді. *(А.Омарова)*	

2 үзіліс

Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары

Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Аз қимылды ойын: «Кімде доп бар?»

Басты міндеттері: Балаларды ұйымшылдыққа баулып, қимыл-әрекетке жаттықтыру. Қимылды ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру. Сымбаттылыққа, шымыр болуға, ептілікке тәрбиелеу. Күш қуат пен секіргіштікті дамыту.

Қимылды ойын: «Кімде доп бар?»

Ойынның міндеттері: Балаларды ұйымшылдыққа баулып, қимыл-әрекетке жаттықтыру. Қимылды ойындарға деген қызығушылықтарын арттыру. Сымбаттылыққа, шымыр болуға, ептілікке тәрбиелеу. Күш қуат пен секіргіштікті дамыту.

Дағды: Балаларды ойын сөзін ұғып тез қимылдауға үйрету, қимыл бағытын тез орындауға, тәрбиешінің ұсынысын қабылдай білуге дағыландыру.

Материал: доп

Ойынға дайындық: Жүрісі: Бір бала жүргізуші болады. Бір бала ортада көзін жұмып тұрады. Қойған балалар шеңбер жасап, қолдарын артына ұстап, иықтарын тақап тұрады (қолдары ішінен қарағанда көрінбеу керек).

Ойынның ережесі : Ойыншылар шеңбер жасап тұрады. Ойын бастаушы тағайындалады. Ол шеңбердің ортасында тұрады, қолдарын арқасына ұстап бір-бірімен тығыздалып тұрады. Тәрбиеші допты (диаметрі 15 см-ден аспайтын) кімге болса да біреуіне береді, балалар оны арттарымен шеңбер жасай бір-біріне береді. Бастаушы доптың кімде екенін табуға тырысады. Ол: «Қолыңды» деп кімге айтса, сол екі қолын алға шығарып, алақанын жайып, жоғары көтеруге тиіс, онда ол оның қолында доптың жоқ екенін көрсетеді. Егер басқарушы добы бар екенін тапса, ол допты алады да шеңберге тұрады, ал доп табылған бала ойынды басқара бастайды. Ойынға балалардың ықыласы болмағанға дейін ойын қайталана береді.

Әдістемелік нұсқаулар:

Ойынның педагогикалық маңызы.

Ойын дене шынықтыруға, оның қуатын жетілдіре түсуге қолайлы Қозғалмалы ойындардың ережелерін, және техника қауіпсіздігін үйрету арқылы оқушыларды ептілікке, жылдамдыққа, батылдыққа тәрбиелеу.

			Ұсыныс: Ортадағы бала көзін ашып, шеңбердің ішінде тұрып, кімде екенін (көзінің т.б) біліп айту керек. Тапса допты алады. Таппаса-басын шайқайды. Сол кезде добы бар бала теріс айналып, допты көрсетеді. Сенде-деген жоғары көтеруі тиіс.		
3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. Қайталау Киіз үй суретін салдырту **ҰІӘ тақырыбы:** Киіз үй **ҰІӘ міндеттері: -**киіз үйі оның ішіндегі кейбір заттар туралы сөздерді айту және түсіну дағдыларын қалыптастыру. Сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету. **Дағды**: Сөздер мен сөйлемдерді түсінуді және қолдануды үйрету. Сурет туралы педагогтің үлгісі бойынша шағын мәтін құрастыруды дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** ұлттық қолөнерді қадірлеуге тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** тақырыпқа байланысты сөздерді, мәтінді қайталайды. **Түсінеді:** киіз үйде қазақ ұлттық заттар болатынын түсінеді. **Қолданады:** қазақ ұлттық заттарды таниды, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Шаттық шеңбер** Жоғары қараймыз, Шаңырақты көреміз. Төмен қараймыз, Жерді көреміз. Оңға бұрылып, солға бұрылып, Егеменді елді көреміз. Өткен **«Жайлауда»**	**3Музыка** .ҰІӘ тақырыбы: Бізмектепке барамыз **Репертуар: Музыка тыңдау:**«Ел қорғауға әзірміз» (К. Қуатбаев) **Ән айту:**«Момышұлы Бауыржан» (Е. Өміров) «Біз бақытты баламыз» (К. Қуатбаев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Жеңіс күні»Б. Бейсенова (үнтаспада) «Ағаш ат» (Б. Қыдырбекова) **Билер:** «Полька» эстон халық биі **Ойындар, хороводтар:** «Кешікпе»орыстың х.ә. (өңдеген М. Раухвергер) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Құлыншақ» (С. Урбах) **Күтілетін нәтиже**: **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар марш екпінімен түзу жүріп, ойнақы, көңілді әуеннің ырғағына бір аяқпен келесі аяққа секіртпелі қимыл жасап, бір қырымен аяқтарды бір-біріне тигізе секіріп (боковой галоп), қимылдар жасайды. ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Ағаш ат» (Б. Қыдырбекова). Балалар шеңбер бойында жүріп, аттың шабысын музыкамен жасайды. Жеңіл, ойнақы қимылдайды. Балалармен Отан қорғаушылар – ұландар	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік Үйренгендерімізді қайталаймыз. **ҰІӘ міндеттері:** -дыбыстық сызба бойынша жұмыс жасату арқылы дыбыстық талдау дағдыларын дамыту; -сәйкестендіре білуге, буынға бөлуге, дыбыстардың түрлерін есте сақтауға жаттығулар жасату арқылы сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру; -бастаған істі аяқтай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: сөйлемнің сөздерден құралатынын білу дағдыларын дамыту. **Ұлттық құндылықтар:** Бастаған істі аяқтай білуге тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** суретті дыбыстық талдауымен сәйкестендіреді, сызбаға байланысты сөйлем құрайды, сөздерді буынға бөледі. **Түсінеді:** сөйлемнің сөздерден құралатынын. **Қолданады:** дыбыс, буын , сөз, сөйлем сызбаларын ажыратады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Не қалай дыбыстайды?»	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Әжемнің оюлары. **ҰІӘ міндеттері:** -сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, ұлттық салт-дәстүрлерге байланысты сөздерді айту және түсіну дағдыларын қалыптастыру. Сурет туралы педагогтің үлгісі бойынша шағын мәтін құрастыруды дағдыландыру; -қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға жаттықтыру, тілдік және артикуляциялық аппаратты дамыту. **Дағды**: сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, ұлттық салт- дәстүрлерге байланысты сөздерді айту және түсіну дағдыларын қалыптастыру. **Ұлттық құндылықтар:** -өнерді түсінуге, салт-дәстүрді құрметтей білуге тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** ою атауларын қайталап естеріне сақтайды, мәтінді қайталайды. **Түсінеді:** қазақ ұлттық бұйымдардың қазақы ою-өрнектерімен өрнектелетінін, олардың әртүрлі болып келетінін түсінеді. **Қолданады:** оюларды атап, қолдана алады, сұрақтарға	**3.Құрастыру-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Менің мектебім. (Ұжымдық жұмыс) **ҰІӘ міндеттері:** -өз құрылысын талдай білуді бекіту, талдау негізінде құрылымдық шешімдер табу, оларды құру кезеңдерін жоспарлай білуге үйрету; -құрылыс материалдарымен құрастыруда ұжымдық мазмұнды құрастыруға қозғау салу, шығармашылық ойлауды және қиялдауды дамыту; **Дағды**: құрылыс материалдарын пайдалана отырып өз ойларынан мектебін құрастыра білуге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** Баланың идеалы,сенімі өзін-өзі тану құндылық ұғымын түсіну. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өз құрылысын талдай біледі, талдау негізінде құрылымдық шешімдер таба алады, оларды құру кезеңдерін жоспарлайды; құрылыс материалдарымен құрастыруда ұжымдық жұмыс жасай біледі; **Түсінеді:** құрылыс материалдарымен құрастыруда ұжымдық мазмұнды құрастыра алады,

	тақырыпты қайталау. **Жаңылтпашты** естеріне түсіріп қайталайды. Малға шөп керек, Шөп көп керек, Көк шөп керек. Фланелді тақтада «Жайлау» суретін құрау. Берілген сөздерден сөйлем құрастырады: шөп, көп, жайылады, үй жануарлар, жейді, таулар, өзен, киіз үй. *Жайлауда шөп көп.* *Жайлауда үй жануарлары жайылады. Олар шөп жейді. Жайлауда таулар, өзен, киіз үй бар.* **Түсіну деңгейі:** Педагог киіз үйдің суретін іліп қойып, бүгін киіз үймен танысатындарын хабарлайды. Киіз үйде не бар? «Киіз үй» суретімен жұмыс. Киіз үй туралы қысқаша мәлімет беру. Жаңа сөздермен таныстыру. – Мынау не? – Мынау – киіз үй. – Киіз үйде не бар? – Киіз үйде сандық бар. Мынау – сандық. Мынау не? – Мынау – сандық. («Сандық» сөзін дұрыс айтып жаттығады). – Сандық ағаштан жасалады. Сандық неден жасалады? – Сандық ағаштан жасалады. – Мынау – сырмақ. – Мынау – ... (сырмақ). Сөзді жылдам, жай айтып есте сақтауға жаттығады. – Сырмақ әдемі. – Сырмақ қандай? – Сырмақ әдемі. – Сырмақ жылы. Сырмақ қандай? – Сырмақ жылы. – Сырмақ жүннен жасалады.	туралы интерактивті қимылдарын жасайды. ***Ойындар, хороводтар:*** «Алтын қақпа» (Т. Сарыбаева). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар жұптасып, бір-біріне қарап тұрады. Көңілді әуен ойналып, балалар жұптарымен қол ұстасқан күйі "Алтын қақпа" жасап, бір қатарға тұра қалады. Ойын бастаушы немесе тәрбиеші ойынды жалғастырады. Әуен ойналғанда қақпа ортасымен өтіп, өзіне жұп таңдап алып, қақпаның соңына тұрады. Жұпсыз қалған бала дәл солай ойынды жалғастырады. Кенеттен әуен тоқталады, жұп тауып үлгермеген бала өз айыбын өнер көрсетіп өтейді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Полька» (И. Штраус). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар аспапта ойнағанда ырғақты ұстап отырып, әуенге ілесе ұрмалы аспаптарымен ойнайдытақтадан көріністер көру. ***Музыка тыңдау:*** «Ел қорғауға әзірміз»	дидактикалық ойынын ойнату арқылы бастайды. Жылқы ... (кісінейді). Сиыр ... (мөңірейді). Ит ... (үреді). Мысық ... (мияулайды). Әтеш ... (шақырады). **«Тиісті текшені көтер»дидактикалық жаттығуы** Педагог дауысты, дауыссыз дыбыстарды айтады (дауысты дыбыстарды айтқанда созып, әндетіп айтады). Балалар дауысты дыбысты айтқанда қызыл түсті текшені, дауыссыз дыбыстарды айтқанда, көк түсті текшені көтереді. **«Тиісті белгіні көтер»дидактикалық жаттығуы** Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызыл дөңгелекті көтереді. **Түсіну деңгейі:** «Кәне, тауып көр» дидактикалық ойыны –Балалар мен сендерге сөз, буын, дыбыстарды айтамын, сендер алдарыңдағы сызбадан мен не айтсам соны дыбыс па, сөз ба, буын ба анықтап сызбасын көтересіңдер. Педагог алдын ала балаларға дыбыс, сөз, буын сызбаларының үлгілері сызылған карточкалар таратып береді.	жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: Шаттық шеңбер** Арайлап таң атты Алтын сәуле таратты. Қайырлы таң, алтын күн! Қайырлы таң, кең далам! **Ғажайып сәт.** Қонаққа қуыршақтар – Сәуле мен Арман келеді. – Сәлеметсіздер ме?! Өткен «Киіз үй» тақырыбын қайталауға арналған «Ата, көрсет» ойыны: тақтадағы суреттер бойынша. Педагог заттарды атайды, балалар суреттерді көрсетеді. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **Түсіну деңгейі:** Тақпақ оқу. Әжем сырмақ сырады Әдетімен күндегі. Сырмақтағы оюы Кең даланың гүлдері. – Тақпақ не туралы? – Әже не сырады? – Оюлар неге ұқсайды? – Кең даланың гүлдеріне ұқсайды. Тақтадаға тақырыпқа байланысты «Әжелер сырмақ жасап отыр» суреті ілінеді. Сурет бойынша жұмыс жүргізіледі. Жаңа сөздермен таныстыру. – Әжелер сырмақ жасап отыр. Әжелер не істеп отыр? – Әжелер сырмақ жасап отыр. – Сырмақты оюмен өрнектеп отыр. Сырмақты	шығармашылық ойлауы және қиялдауы дамиды; **Қолданады:** құрылыс материалдарын пайдалана отырып өз ойларынан мектепті құрастырады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог балабақшаның суретін көрсетеді, талдау жасайды және оның басқа ғимараттардан айырмашылығын ажыратады. Негізгі кезең. Балабақшаның екі қабаттан тұратынын және оны құрастыру үшін көбірек құрылыс материалдары қажет болатындықтан, оны ұжымдық жұмыс ретінде құрастыруға бағыт беріледі: - құрастыру барысында топ бөлмелері, асхана, жататын бөлме т.б. ескеріліп, әртүрлі заттармен безендіруге көңіл бөлінеді; балалардың өздігінен дербес әрекет етуіне жағдай жасалады. **Түсіну деңгейі: Мектепте кімдер жұмыс істейді?** Бұл тапсырманы өз бетімен де, жұпта да орындатуға болады. Оқушылар сурет бойынша әртүрлі кәсіп өкілдерін табады, одан кейін бұл тізімнен мектепте жұмыс істейтін және оларға білім алуға көмектесетін кәсіпті таңдайды. Мұнда пікірталас жүргізу үшін «Бұл кәсіптердің қайсысы мектепте аса маңызды?» деген сұрақ қойыңыз.Тақтада ілінген суретші құралдарын көрстіп, жұмыс істеу

	Сырмақ неден жасалады? – Сырмақ жүннен жасалады. – Мынау – алаша. А-ла-ша. Мынау не? – Мынау – алаша. (Алаша сөзін жеке, хормен айтып сөзді естеріне сақтайды). – Алашада қандай түстер бар? – Алашада қызыл түс бар. (Білетін түстерін айтады). – Мынау – домбыра. (Домбыра суреті көрсетіледі). – Мынау не? – Мынау – домбыра. Педагог үнтаспадан күй тыңдатады (үзінді). **Қолдану деңгейі:** **Дыбыстық жаттығу** (айнамен орындалады). Қ-қ-қ-қ- дық-дық – әдемі сандық. Қ-қ-қ-қ - мақ-мақ – сырмақ. Педагог шағын мәтін құрап айтады: *Мынау – киіз үй. Киіз үйде сандық бар. Сандық ағаштан жасалады. Киіз үйде сырмақ бар. Сырмақ әдемі, жылы. Сырмақ жүннен жасалады. Киіз үйде алаша және домбыра бар.* (3-4 бала мәтінді қайталайды.) **Сергіту сәті:** Орнымыздан тұрайық, Керегені құрайық. Уық болып иіліп, Киіз үйді құрайық. Күйіз үй ішінің көрінісі бойынша ойын: «Қайтала, көрсет». Педагог киіз үй ішіндегі заттарды атайды, балалар сөзді қайталап, суретін көрсетеді. **Дидактикалық ойын:** «Мен бес сөз білемін». «Жабдықтар» тақырыбы бойынша балалар 5 сөз		Мысалы: [р], -ба-, аққала, ар-, ор- , қа-, [е], [т], [к], та-, ен-, ар-, алма, сабақ, жаңа, дә-, мы-, мон-, [г], [ш], сөз, көз, бала, жа-, үс-, ші-, то-, ки-, [з], [и], са-, ша-, ет, елік, білезік, күнбағыс, ұр-, ын-, лек-, діз-, тик-, қыш-, дол, қол, бол, сал, мал, тау, қы-, тық-, ем-, ек-,іс-, -діз. «Дұрыс санды таңда»дидактикалық ойыны Педагог балаларға ойыншықтарды немесе суреттерді көрсетеді, ал олар суретте неше буын болса, сонша сан жазылған карточкаларды көрсетеді. Мысалы: доп – **доп** сөзінде 1 буын,1 саны жазылған карточканы көрсету керек . Тапсырманы өзгертуге болады. **Қолдану деңгейі:** «Сөйлем құрай аламын» дидактикалық ойыны ***Көрнекілігі****:* «Балабақшада», «Мектеп», «Жазғы орманда»,«Дүкенде» тақырыптарындағы мазмұнды суреттер. Педагог балаларға суретті көрсетіп, жай сөйлемді құрап айтады, мысалы: Әсем келе жатыр. Балалар сөйлемді қайталап, бір-екі сөзді қосып айтады, мысалы: Әсем балабақшаға келе жатыр. Келесі бала тағы бір-екі сөйлемді қосады. Әсем балабақшаға анасымен келе жатыр. Кім ең үлкен сөйлемді құрап айтса, жеңімпаз болады.	немен өрнектеп отыр? – Сырмақты оюмен өрнектеп отыр. Үлгілер бойынша оюмен таныстыру. Ою – оюлар. – Мына ою «гүл» деп аталады. Мына ою қалай аталады? – Мынау ою «гүл» деп аталады. – Түсі қандай болады? (Суреттегі түстерді атайды). – Мынау ою «қошқармүйіз» деп аталады. Мынау қандай ою? – Мынау – «қошқармүйіз» ою. (Жеке-жеке айтып жаттығады). – Мынау – тұмарша, тұ-мар-ша – Мынау қандай ою? – Мынау – тұмарша. – Мынау – балта, бал-та. – Мынау қандай ою? Мынау – балта. Ою ерекшеліктерін, оны қолдану жолдары, олардың түстері туралы әңгімелеу. Ұлттық бұйымдардың өз оюлары, түстері болатынын түсіндіру. Оюларды көрсету, ою аттарын қайталату. Педагог шағын мәтін құрап айтады: *Әжелер сырмақ жасап отыр. Сырмақты оюмен өрнектеп отыр. Мынау – гүл ою. Мынау ою «қошқармүйіз» деп аталады. Мынау – тұмарша. Мынау – балта. Сырмақ әдемі, жылы. Сырмақ жүннен жасалады.* (3-4 бала мәтінді қайталайды.) **Қолдану деңгейі:** Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады).	тәсілдерімен таныстырады. Қолдану деңгейі: Сергіту сәті Бала,бала,баламыз Бақшамызға барамыз. Күні бойы қызыққа Батамыз да қаламыз! Топ-топ,топ-топ басайық, Жаттығулар жасайық. Қайырымды жан болып, Жамандықтан қашайық. Балалар жұмыстарын жалғастырады. Педагог жеке жұмыс жүргізеді. **3.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Табиғатқа қамқор бол. (ойын,еңбек, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -табиғат аясында өз-өзін ұстау тәртібімен таныстыру. Балалардың назарын қоршаған орта проблемаларына аудару; -балалардың бойында табиғат туралы қарапайым түсінік, табиғатпен қарым-қатынас жасау мәдениетін қалыптастыру; -қатар құрбыларымен және ересектермен өзара қарым-қатынас жасай білуге тәрбиелеу. **Дағды:** табиғат аясындағы мінез-құлық ережелерін білуге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** Құрбыларымен және ересектермен өзара қарым-қатынас жасай білуге тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже:**

	айтады.		**Сергіту сәті** Кәне, қанат қағайық, қарлығаш боп ұшайық, Ұшып-ұшып алайық, орнымызға қонайық. Қарлығаш боп ұшайық, торғай болып қонайық, Сауысқан боп секіріп, тоқылдақ боп шоқиық. **Саусақ жаттығуы** Айдын шалқар көлдерде Балықтар өмір сүреді. Шолпылдатып құйрығын, Әрі-бері жүзеді.	Ү-ү-ү-ү – гүл – гүл Қ-қ-қ-қ – қошқар – қошқармүйіз Ұ-ұ-ұ-ұ – тұмарша – тұмарша Сергіту сәті Орнымыздан тұрайық, Керегені құрайық. Уық болып иіліп, Шаңыраққа киіліп, Киіз үйді құрайық. Сөздік ойын «Ұйқасын тап» Медведь – ... (аю) , Орнамент –... (ою). Глаза – ... (көз), Слова – ... (сөз). Жұмыс дәптерімен жұмыс. Суреттерге қара. Заттарды ата. Қандай оюлармен өрнектелген? Балалар ұлттық киімдерді атап, түсін, қандай оюмен безендірілгенін айтады. Мысалы: Қызыл қамзол. Қамзолда қошқармүйіз оюы бар. Оюдың түсі сары. Сырмақтың өрнектерін ата, боя. Балалар оюларды атайды. Оюларға сәйкес таңдаған түстерін айтып бояйды. Педагог жеке жұмыс жүргізеді. Ойын «Кім жылдам?» Мақсаты: ою атауларын, түстерді бекіту. Педагог әртүрлі түстегі оюларды көрсетеді, балалар түсін, ою атауын айтады. Бірінші айтқан бала оюды алады. Ойын соңында кім көп ою жинағанын санап, жеңімпазды анықтайды.	**Жасайды:** табиғат аясындағы мінез-құлық ережелерін біледі. **Түсінеді:** адамның іс-әрекеті мен табиғаттың арасындағы байланысты түсінеді. **Қолданады**: табиғатта өз-өзін экологиялық талаптарға сай, сауатты ұстай біледі. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** эмоционалды көңіл күй қалыптастырады, балаларды шаттық шеңберін құруға шақырады. Көтеріңкі көңіл күйіңмен бөліс. Тақпақ оқиды. Тақпақты тыңдайды. Сүйейік, табиғатты аялайық, Біз одан жақсылықты аямайық. Анадай табиғаттың аясында Жадырап, аунап-қунап демалайық. Ата-аналарымен, достарымен бірге табиғат аясына жасаған саяхаттан алған әсерлерімен бөліседі. **Түсіну деңгейі:** **Серуендеу барысында.** Балалардың назарын: қоқыс, аяусыз басып жаншылған жолдар, сынған бұтақтар сынды қоршаған ортадағы тағы да басқа проблемаларға аударады. Ауа райының ерекшеліктеріне тоқталады. Жылдың осы мезгіліне тән белгілерді атап береді. Планшет пен фотоаппаратты пайдаланып, көргендерін суретке түсіреді. **«ЖАҚСЫ – ЖАМАН» дидактикалық ойынын**

					ұйымдастырады. Мақсаттары: Балалардың табиғатта өзін-өзі ұстау тәртібі туралы білімін нығайту. Педагог балаларға табиғат аясындағы мінез-құлықтың сызбалық ережелерін көрсетеді. Балалар суреттерге қарап, онда не бейнеленгенін жан-жақты баяндап береді. Нені істеуге болатынын, нені болмайтынын айтады. Себебін түсіндіріп береді. **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті** **Қимыл-қозғалыс жаттығуларын орындайды.** Шаршасаңдар, балалар, Қолдарыңды созыңдар. Саусақтармен ойнаңдар, Қолдарыңды сермеңдер. Денелерің шынықсын, Саналарың тынықсын. **Ойын: «Болады – болмайды». (Болады дегенде қол шапалақтаймыз, болмайды дегенде аяғымызбен дүрсілдетеміз).** Орманға саңырауқұлақ пен жидек теру үшін жалғыз баруға бола ма? Орманға ата-аналарымызбен баруға бола ма? Тауға, далаға жалғыз шығып кетуге бола ма? Ата-анаңнан қашып, көрші көгалға кетіп қалуға бола ма? Ылғи ата-анаңмен бірге бол. **Әліппе-дәптермен жұмыс істеуге шақырады.** Тапсырмаларды серуеннен

					кейін орындатуға болады. Табиғаттан қандай өзгерістер байқадың? Қоршаған ортада қандай мәселелерді байқадың? Белгіле. Неге олай болды? Себебін түсіндіріп бер. Суреттерді қарап шығып, балалардың қайсысының әрекеті дұрыс еместігін айтып бер.

3 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекеті

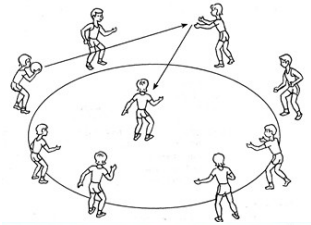
Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

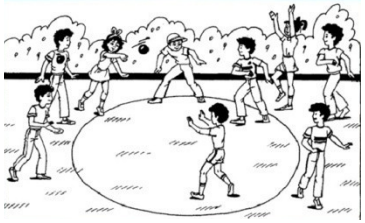
Қимыл қозғалмалы ойын: «Аңшылар мен қояндар»

Басты міндеттері: Қозғалмалы ойындарды ойнату арқылы төзімділік, жинақтылық, ептілік,шапшаңдылық сынды қимыл сапаларын дамыту.

II БӨЛІМ Сөзді, әуенді және қимылды біріктіру
Ритмика, логоритмика, дауыс арналған артикуляциялық жаттығулар.

	Күрекше Жалпақ тілді төменгі ерінге қойып, шығарып ұстап тұру – 1 – 10 дейін ұстап тұрып санау.	
	Ине Тілінің ұшын алға шығарып – 1 – 10 дейін ұстап тұрып санау, «ине» тәрізді.	
	Жылан Ерін «Жымию», жалпақ тілді көтеріп, алға-артқа қозғап, «жылан» тілі тәрізді	

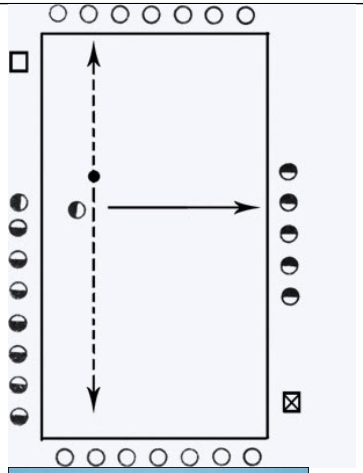

Қимыл қозғалмалы ойын: «Аңшылар мен қояндар»
Ойын міндеттері: Төзімділік, жинақтылық, ептілік,шапшаңдылық сынды қимыл сапаларын дамыту.
Дағды: Қозғалмалы ойындар сабақтарында меңгертілетін теориялық мәліметтер мен
техника қауіпсіздігі ережелерін хабардар болу,қимыл қозғалыстарын шапшаң орындауға дағдыландыру.
Ойын шарты:Барлық ойыншылар «аңшылар» мен «үйректер» болып тең бөлінеді. Алаңда өзен белгіленеді. «Аңшылар» сызықтың сыртында, ал «үйректер» оның ішінде орналасады.
«Аңшылар» допты лақтырып, онымен «үйректерді» атып түсіруге тырысады. «Оқ тиген» үйректер ойыннан шығып отырады. Барлық үйректер атылғаннан кейін топтар рөлдерін ауыстырады. Барлық үйректерді атуға азырақ уақыт кетірген топ жеңімпаз атанады.
Қозғалып бара жатқан нысананы «ату» кезіндегі қауіпсіздік ережелерін еске салады. Ойыншылар «аңшылар» мен «қояндарға» бөлінеді. «Аңшылар» сызықтың сыртына тұрады, ал «қояндар» сызықтардың ортасына тұрады. «Аңшылар» доппен «қояндарды» атып алуға тырысады. «Оқ тиген» қояндар ойыннан шығады. Барлық қояндарды атып алған соң командалар орнын ауыстырады.

	Әткеншек Ерін «Жымию», жалпақ тілді төменгі-жоғары тістерге тигізіп, «әйткеншек» тәрізді қозғалту.	
	Тіс тазалау Ерін «Жымию», тілінің ұшымен тістерді тазалау.	
	Мысықтың арқасы Ерін«Жымию», тілдің ұшын төменгі тістерге тіреп, тілдің ортасын көтеріп ұстап тұру, еркелеп тұрған мысық тәрізді	

Подвижная игра «Охотник и зайцы»

На одной стороне – домик охотника, на другой – домики зайцев. «Охотник» обходит площадку, делая вид, что ищет «зайцев». Когда «охотник» уходит в «дом», «зайцы» выбегают на площадку и прыгают по ней. По сигналу «Охотник!» «зайцы» бегут в домики, а «охотник» старается осалить кого-нибудь мячом. Того, в кого он попал мячом, считается пойманным. «Охотник» уводит его в «дом».

Мяч должен быть малого или среднего диаметра, целиться можно только в ноги, не сильно кидая мяч.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты:

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Көтеріңкі көңіл күй. **ҰІӘ міндеттері:** -допты жоғары лақтырып, жерге түсіп қайта ұшқан кезде екі қолмен қағып алуға, допты алақанын жазып, саусақтарының басымен қағып алуға үйретуді жалғастыру; -аяқ-қолын жинап, жұмырланып отырып алдыға-артқа домалауды бекіту. **Дағды:** үш тізбекке тұру	**4 Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Бала - біздің болашақ(өлеңді жаттау) мәнерлеп айту.. Қасым Аманжолов **ҰІӘ міндеттері:** -өлеңді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттауға үйрету; -өлең мазмұнын түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге айналасына жағымды	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Өз денемізді өзіміз басқара аламыз **ҰІӘ міндеттері:** -жаттығуларды ұжымдықпен жасай білуге тәрбиелеу. Ойындардың ережелерін сақтай отырып, ойнай білуге жаттықтыру. **Дағды:** Бала ағзасының сыртқы тітіркендіргіште бейімделуін арттыру. Топтағы достық қарым-	**4. Музыка-** .ҰІӘ тақырыбы: Бізмектепке барамыз **Репертуар: Музыка тыңдау:**«Ел қорғауға әзірміз» (К. Қуатбаев) **Ән айту:**«Момышұлы Бауыржан» (Е. Өміров) «Біз бақытты баламыз» (К. Қуатбаев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Жеңіс күні»Б. Бейсенова (үнтаспада) «Ағаш ат» (Б. Қыдырбекова) **Билер:** «Полька» эстон халық биі	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Өз денемізді өзіміз басқара аламыз **ҰІӘ міндеттері:** -жаттығуларды ұжымдықпен жасай білуге тәрбиелеу. Ойындардың ережелерін сақтай отырып, ойнай білуге жаттықтыру. **Дағды:** Бала ағзасының сыртқы тітіркендіргіште

	дағдысы, доппен түзету жаттығуларын орындау, еңбектеп жүру, залмен қозғалғанда кеңістікті бағдарлау, арқасына аунағанда дұрыс жиналып жұмырлану дағдыларын игерту. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** доппен орындалатын жалпы дамыту жаттығулары, «Күлімдейміз күндей» ойын жаттығуы, допты басымен итеріп жер бауырлап еңбектеп жүру. **Түсінеді:** допты екі жағынан қысып ұстау, сапта тұрып арақашықтықты сақтау, допты жерге соғылғаннан кейін қағып алу, «арқасына аунау» термині. **Қолданады:** үш тізбекке тұру дағдысы, доппен түзету жаттығуларын орындау, еңбектеп жүру, залмен қозғалғанда кеңістікті бағдарлау, арқасына аунағанда дұрыс жиналып жұмырлану. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Ойын жаттығуы: «Дәл тауып көрсет», жүргізушінің рөлін ойнау: «Көңіл күйлерің қалай?», «Көңіл күйлерің қандай?» көңіл күйді доптың көмегімен көтеру ұсынылады. Сызық бойында тұрып, жүргізушінің сұрақтарына жауап береді. Жауаптарын сәйкес қимылдармен қатар орындайды. Допты жоғары лақтырып, жерге түсіп, қайта ұшқан кезде екі қолмен қағып алу – допты алдына ұстап тұрып	қарым-қатынас жасай білу дағдысын дамыту. **Дағды:** Өлең мазмұнын түсіндіре отырып, оған қатынасын, тілдік бейнелілігін сезінуге, айналасымен жағымды қарым-қатынас жасай білу дағдыларын дамыту. **Ұлттық құндылықтар:** Жақсылыққа, ізгілікке тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** өлеңнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** өлеңнің мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** өлең мазмұнына сәйкес ойын әрекеттерін орындайды, өлеңді мәнерлеп жатқа айтады. Жұмбақтың шешуін таба алады. **Ойлау деңгейі**: білу **. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Жас ұландар. **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерлілік элементтерімен байланыстыру; -қолмен бағытын көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырату. **Дағды**: Қолмен бағытын көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырата білу дағдыларын қалыптастыру.	қатынасты нығайта түсу дағдыларын арттыру. **Ұлттық құндылықтар:** Толеранттылыққа, жинақылыққа тәрбиелеу. Өз ойын айтып жеткізе білу, қателескен жағдайда ескертуді дұрыс қабылдай білу қасиеттерін қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** допты еденге бір қолмен соғу, көзге арналған гимнастика, құрсақ тығыршығын жаттықтыру. **Түсінеді:** жүппен жүру, жүгіру, арқанның астынан өткенде қолданылған тәсілдерге байланысты денесімен жинақталып жұмырлану, екі аяқпен бірдей итеріліп секіру, секіргенде қолдарымен сермеп көмектесу, *ойындағы рөлдік әрекеттер,* қимылдардың орындалу реті, өз мүддесі мен команда мүддесін ұштастыра білу. **Қолданады:** екі аяқпен ілгері қарай секіруді, қолға доп ұстап керілген арқанның астынан өтуді, жұпта келісімді әрекет етуді, өз ойын айту және дәлелдей білу дағдыларын. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Ол – мен, ол – мен, Және менің достарым!»** Еңбегімен өз үйін көркем етер кім екен? Қалам, дәптер, кітабын жинап қояр кім екен? Айтыңдаршы, таңертең жуынбаған кім екен?	**Ойындар, хороводтар:** «Кешікпе»орыстың х.ә. (өңдеген М. Раухвергер) **Музыкалық аспапта ойнау:** «Құлыншақ» (С. Урбах) **Күтілетін нәтиже**: **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар марш екпінімен түзу жүріп, ойнақы, көңілді әуеннің ырғағына бір аяқпен келесі аяққа секіртпелі қимыл жасап, бір қырымен аяқтарды бір-біріне тигізе секіріп (боковой галоп), қимылдар жасайды. ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Ағаш ат» (Б. Қыдырбекова). Балалар шеңбер бойында жүріп, аттың шабысын музыкамен жасайды. Жеңіл, ойнақы қимылдайды. Балалармен Отан қорғаушылар – ұландар туралы интерактивті қимылдарын жасайды. ***Ойындар, хороводтар:*** «Алтын қақпа» (Т. Сарыбаева). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Балалар жұптасып, бір-біріне қарап тұрады. Көңілді әуен ойналып, балалар жұптарымен қол ұстасқан күйі "Алтын қақпа" жасап, бір қатарға тұра қалады. Ойын бастаушы немесе тәрбиеші ойынды жалғастырады. Әуен ойналғанда қақпа ортасымен өтіп, өзіне жұп таңдап алып, қақпаның соңына тұрады. Жұпсыз қалған бала дәл солай	бейімделуін арттыру. Топтағы достық қарым-қатынасты нығайта түсу дағдыларын арттыру. **Ұлттық құндылықтар:** Толеранттылыққа, жинақылыққа тәрбиелеу. Өз ойын айтып жеткізе білу, қателескен жағдайда ескертуді дұрыс қабылдай білу қасиеттерін қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** допты еденге бір қолмен соғу, көзге арналған гимнастика, құрсақ тығыршығын жаттықтыру. **Түсінеді:** жүппен жүру, жүгіру, арқанның астынан өткенде қолданылған тәсілдерге байланысты денесімен жинақталып жұмырлану, екі аяқпен бірдей итеріліп секіру, секіргенде қолдарымен сермеп көмектесу, *ойындағы рөлдік әрекеттер,* қимылдардың орындалу реті, өз мүддесі мен команда мүддесін ұштастыра білу. **Қолданады:** екі аяқпен ілгері қарай секіруді, қолға доп ұстап керілген арқанның астынан өтуді, жұпта келісімді әрекет етуді, өз ойын айту және дәлелдей білу дағдыларын. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Ол – мен, ол – мен, Және менің достарым!»** Еңбегімен өз үйін көркем етер кім екен? Қалам, дәптер, кітабын жинап қояр кім екен? Айтыңдаршы, таңертең

	жоғары-алдыға лақтыру, саусақ бастарымен қағып алу, кеудеге тигізбеу. Допты басынан асырып жібермеуге тырысады. Бір орында тұрып, жерге соғылған соң допты екі қолдың басымен қағып алады. Егер доп домалап кетсе, қолына беруге тырысады. Допты себетке алдымен бірінші, сосын екінші тізбек апарып салады. **Түсіну деңгейі:** Денені жинап алып отырған күйден алдыға-артқа домалау (5 рет). Тізелерін біріктіріп, қолдарын жерге тіреп, иығын қол басының деңгейіне келтіріп, басын түзу ұстау. Осы қалыптан барлық негізгі акробатикалық жаттығулар басталады. ***Типтік қателер:*** Артқа қарай аунағанда жұмырланғанды жоғалтып, арқаға құлау; аяқпен итерілгенде жеткіліксіз екпін алу; шалқасынан жатқанда аяқты кеудеге жинамау; арқаны дөңгелетпеу. Денені жұмырлау – отырып, тізесін кеудесіне қарай тартып, шынтақтарын денесіне қысып, арқасын дөңгелетеді **Қолдану деңгейі: Қимыл-қозғалыс ойыны: «Тым-тырақай»**. Ойыншылар шеңбер құрып қол ұстасады, тек бір бала – «малай» ортада тұрады. Ойыншылар шеңбермен жүріп, қайталап айтады: «Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш – деп санаңдар.	**Ұлттық құндылықтар:** Музыка арқылы балалардың патриоттық сезімдерін ояту. .	Тапсырманы үйдегі орындаған кім екен? Бір сағаттай сабаққа кеш келетін кім екен? Терезені доп соғып сындыратын кім екен? Ал шыныға, жаттыққанды ұнататын кім екен? Шеңберге тұрып, сұрақтарға жауап береді: **«Ол – мен, ол - мен және менің достарым!»** **Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Жұбыңды тап», Екі-екіден сапқа тұру. Сапта жүгіру – бір-бірінің қимылдарын байқап, өз қимылдарын үйлестіре білу.Түрлі түсті орамалдарды алып, сол орамалдардың түстеріне қарай жұпқа тұрады. Жұбын біліп алған соң белгі бойынша залда шашырап кетеді. Қайтадан «1,2,3 – жұбыңды тап!» – деп белгі берілгенде қайта жұп құрып, тізбекке тұра қалады.Жүру мен жүгіруді Педагогтің белгісі бойынша ауыстырып орындайды. Қозғалыс бағытын өзгертпейді. Залдың ортасында екіден тізбекке тұрады. **Түсіну деңгейі:** Жұпта орындалатын құрсақ тығыршығына арналған жаттығулар – қолдарын басының артына қойып, шалқасына жатып орындалады (5 рет). Жұптағы бірінші бала қолдарын басының артына қойып, шалқасына	ойынды жалғастырады. Кенеттен әуен тоқталады, жұп тауып үлгермеген бала өз айыбын өнер көрсетіп өтейді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Полька» (И. Штраус). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді. Балалар аспапта ойнағанда ырғақты ұстап отырып, әуенге ілесе ұрмалы аспаптарымен ойнайдытақтадан көріністер көру. ***Музыка тыңдау:*** «Ел қорғауға әзірміз»	жуынбаған кім екен? Тапсырманы үйдегі орындаған кім екен? Бір сағаттай сабаққа кеш келетін кім екен? Терезені доп соғып сындыратын кім екен? Ал шыныға, жаттыққанды ұнататын кім екен? Шеңберге тұрып, сұрақтарға жауап береді: **«Ол – мен, ол - мен және менің достарым!»** **Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Жұбыңды тап», Екі-екіден сапқа тұру. Сапта жүгіру – бір-бірінің қимылдарын байқап, өз қимылдарын үйлестіре білу.Түрлі түсті орамалдарды алып, сол орамалдардың түстеріне қарай жұпқа тұрады. Жұбын біліп алған соң белгі бойынша залда шашырап кетеді. Қайтадан «1,2,3 – жұбыңды тап!» – деп белгі берілгенде қайта жұп құрып, тізбекке тұра қалады.Жүру мен жүгіруді Педагогтің белгісі бойынша ауыстырып орындайды. Қозғалыс бағытын өзгертпейді. Залдың ортасында екіден тізбекке тұрады. **Түсіну деңгейі:** Жұпта орындалатын құрсақ тығыршығына арналған жаттығулар – қолдарын басының артына қойып, шалқасына жатып орындалады (5 рет). Жұптағы бірінші бала қолдарын басының артына қойып, шалқасына жатып, екінші бала оның аяқтарын басып, ұстайды. Жаттығуды орындағанда

	Бір, екі, үш – ал тараңдар!» – Сол сөздерді айтып, залмен шашырап қаша жөнеледі. Малай болса, оларды ұстап алуға тырысады. **Көзге арналған жаттығулар: «Тінтуірді жүгіртіп,** **Әсем сурет саламыз!» (2 рет)** «Тінтуірді жүгіртіп, Әсем сурет саламыз! Солға, оңға, жоғары, төмен, Айнала бұрылып аламыз! Енді солға қараймыз, Оңға, төмен, жоғары Жан-жағыңды бағдарлап, Қарап алсақ болады. Төрт тұсыңды айырып, Қателеспей табасың, Алға еркін қадам басқан, Сен жігерлі баласың!» **Қорытынды кезең (рефлексия).** **Ойын жаттығуы:** «Күлімдейміз күндей!». Малдас құрып дөңгелетіп отырады. Бір-біріне күлімсіреп, көңіл күйін береді. **ҰІӘ тақырыбы:** Өз денемізді өзіміз басқарамыз! **ҰІӘ міндеттері:** -мидың табиғи механизмдерінің жұмысын белсендендіруге, зейіндерін тұрақтандыруға ықпал ету. Қысқа секіртпеден секіруге жаттыға түсу. Қол басының айнала қозғалуы мен аяқтың тігінен қозғалуын жалғастыру.; -допты лақтыру мен жерге соғылған соң арт жақтан шапалақ ұрып қағып алу, допты қаққанда алақанын		жатып, екінші бала оның аяқтарын басып, ұстайды. Жаттығуды орындағанда екеуі де үйлесімді қимылдап, дұрыс тыныс алуға назар аударады. **Негізгі қимыл-қозғалыстарды алмастырып орындау: «Баскетбол» –** допты еденге оң қол, сол қолды алмастырып соғу. (4 рет) Нұсқау – допты шапалақтамай, саусақтарын жазып, ақырын ғана алақанмен үстінен басып барып жерге ұру. Негізгі қимыл-қозғалыстарды топтарға бөлініп орындайды: допты еденге оң қол, сол қолды алмастырып соғады.Допты шапалақтамай, саусақтарын жазып, ақырын ғана алақанмен үстінен басып барып жерге ұруға тырысады. Допты тізесіне қысып алып, **секіріп,** 3 метр қашықтыққа ілгерілеу. Екі аяқпен бір мезетте шапшаң итеріліп, қолдарын сермеп көмектесуге назар аудару. Жаттығу кезінде секіру мен астынан өтуді алмастырып тізбекпен орындайды: Допты тізесіне қысып алып, 3 метр қашықтыққа секіріп барады.Қолына доп ұстап түрлі тәсілдермен керілген арқанның **астынан өту** – өту тәсіліне байланысты аяқ-қолдарын жинап жұмырлану. **(4 рет)** Секіруді орындаған соң,		екеуі де үйлесімді қимылдап, дұрыс тыныс алуға назар аударады. **Негізгі қимыл-қозғалыстарды алмастырып орындау: «Баскетбол» –** допты еденге оң қол, сол қолды алмастырып соғу. (4 рет) Нұсқау – допты шапалақтамай, саусақтарын жазып, ақырын ғана алақанмен үстінен басып барып жерге ұру. Негізгі қимыл-қозғалыстарды топтарға бөлініп орындайды: допты еденге оң қол, сол қолды алмастырып соғады.Допты шапалақтамай, саусақтарын жазып, ақырын ғана алақанмен үстінен басып барып жерге ұруға тырысады. Допты тізесіне қысып алып, **секіріп,** 3 метр қашықтыққа ілгерілеу. Екі аяқпен бір мезетте шапшаң итеріліп, қолдарын сермеп көмектесуге назар аудару. Жаттығу кезінде секіру мен астынан өтуді алмастырып тізбекпен орындайды: Допты тізесіне қысып алып, 3 метр қашықтыққа секіріп барады.Қолына доп ұстап түрлі тәсілдермен керілген арқанның **астынан өту** – өту тәсіліне байланысты аяқ-қолдарын жинап жұмырлану. **(4 рет)** Секіруді орындаған соң, қолына доп ұстап түрлі тәсілдермен керілген арқанның астынан өтеді. Өту тәсіліне байланысты аяқ-қолдарын жинап жұмырланады. Арқанды

	жазып, саусақ басымен қағу, бұраландап жерге қойылған бауды басып, тепе-теңдік сақтау дағдыларын арттыру. **Дағды:** өз-өзін басқару мен кеңістікті бағдарлау дағдыларын қалыптастыру **Ұлттық құндылықтар:** Өз денсаулығын сақтауға, салауатты өмір салтына үйрету. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** кинезиологиялық гимнастика, қысқа секіртпеден секіру. **Түсінеді:** ұдайы жаттығудың қажеттігі, шапалақ ұрған соң допты қағып алып үлгеру, табанымен жерге салынған бауды дұрыс басу. **Қолданады:** доп лақтыру, доп қағу, тепе-теңдік сақтау, қол мен аяқ қимылдарын үйлестіру, педагог нұсқауын түсініп, дұрыс орындау, кеңістікті бағдарлай алу дағдылары. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** « Шеңберге шапшаң тұра қал!» Шеңберге шапшаң тұру, бастапқы қалыпқа дұрыс келу, белгіленген жерге тұру: алдына- артына, оңына-солына. **Кинезиологиялық гимнастика** **Құлақ сырғалығын уқалау.** Құлақтарды уқалаймыз, Сипалаймыз, мыжғылаймыз... **Іс-әрекет:**Алдымен құлақтарының сырғалығын, құлағын толық уқалайды. **Басын шайқау.** Басымызды шайқаймыз,		қолына доп ұстап түрлі тәсілдермен керілген арқанның астынан өтеді. Өту тәсіліне байланысты аяқ-қолдарын жинап жұмырланады. Арқанды басымен де, доппен де іліп кетпеуге тырысады. Арқаннан өткен соң жүгіріп барып құрсаудан айналып өтіп, орындарына қайта тұра қалады. **Қолдану деңгейі:** **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Күн мен түн»** (Әзірбайжан халқының ойыны) (4 рет) Бір-бірінен белгілі бір қашықтықта екі сызық сызылады. Бір сызыққа ұлдар, екінші сызыққа қыздар тұрады. Жүргізуші орталарына тұрады.Ұлдар тобы – «түн», ал қыздар тобы – «күн». Жүргізуші белгісімен ойын басталады: «Түн!» дегенде, қыздар ұлдарды ұстап алуға, «Күн!» дегенде, ұлдар қыздарды ұстап алуға тарасады. Ұсталғандар қарсыластарының командасына көшеді. **Көзге арналған гимнастика: «Көркем көбелек».** Әр оқушы жіңішке шыбыққа тағылған көбелекті алып, онымен әуеде сурет сала бастайды (шеңбер, сынық сызықтар, сопақ, шаршы т.б.), бастарын бұрмай көбелекті тек көзімен жүргізеді. Көздерін 1-2 секунд жұмып тұрап, ашып		басымен де, доппен де іліп кетпеуге тырысады. Арқаннан өткен соң жүгіріп барып құрсаудан айналып өтіп, орындарына қайта тұра қалады. **Қолдану деңгейі:** **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Күн мен түн»** (Әзірбайжан халқының ойыны) (4 рет) Бір-бірінен белгілі бір қашықтықта екі сызық сызылады. Бір сызыққа ұлдар, екінші сызыққа қыздар тұрады. Жүргізуші орталарына тұрады.Ұлдар тобы – «түн», ал қыздар тобы – «күн». Жүргізуші белгісімен ойын басталады: «Түн!» дегенде, қыздар ұлдарды ұстап алуға, «Күн!» дегенде, ұлдар қыздарды ұстап алуға тарасады. Ұсталғандар қарсыластарының командасына көшеді. **Көзге арналған гимнастика: «Көркем көбелек».** Әр оқушы жіңішке шыбыққа тағылған көбелекті алып, онымен әуеде сурет сала бастайды (шеңбер, сынық сызықтар, сопақ, шаршы т.б.), бастарын бұрмай көбелекті тек көзімен жүргізеді. Көздерін 1-2 секунд жұмып тұрап, ашып қалып, тез-тез жыпылықтата бастайды. Сосын көздерін қайта жұмып, көзінің қабағын мұрнына қарай сипайды. «Көркем көбелек, Бізді желпіп кет! Көркем көбелек, Көзімізді демалтып, Шипа беріп кет! **«Дос екен»** «Тұрғанымда қысылып

	Шайқалмаймыз, байқаймыз! **Іс-әрекет:**Иықтарын жазып, көздерін жұмып, бастарын төмен қаратып салбыратады. Терең демалып, бастарын екі жаққа баяу қозғалтады. **Бас изеу.** Бас изейміз, жақсылықты қостаймыз, Мамандықты қасымызға қоспаймыз! **Іс-әрекет:**Бастарын баяу бір жақ иығына қарай апарып, алдыға- артқа қозғалтып, изей бастайды. Екі иығына кезек-кезек апарып, изейді. Еркін тыныс алады. **Мойын-иек.** Басты төмен түсіріп, Айналдырып шайқаймыз! **Іс-әрекет:**Иектерін мүмкіндігінше төмен түсіреді. Иықтарын босатады. Көздерін бақырайтып, иықтарын көтеріп, бастарын екі жаққа кезек-кезек қисайтып қозғалтады. **«Алақан».** Алақанды қысамыз, Күшті болсын қолымыз! **Іс-әрекет:**Сол қол саусақтарын жазып, алақанында орналасқан зейінді шоғырландыру нүктесіне оң қолдың бас бармағымен аздап басады. Басып тұрып демін ішіне тартады, бармағын босатқанда демін сыртына шығарады. **«Зейін»** Зейін қойып ойнаймыз, Алақан қыспай қоймаймыз! **Іс-әрекет:**Сол аяғын тізесін бүгіп (өте биік емес) жоғары көтереді де, оң қолының басын (шынтағын)		қалып, тез-тез жыпылықтата бастайды. Сосын көздерін қайта жұмып, көзінің қабағын мұрнына қарай сипайды. «Көркем көбелек, Бізді желпіп кет! Көркем көбелек, Көзімізді демалтып, Шипа беріп кет! **«Дос екен»** «Тұрғанымда қысылып Медет берген дос екен; Өз қайғысын ысырып Көмек берген дос екен; Замандастың жеңісін Көре білген дос екен; Қолындағы жемісін Бөле жеген дос екен; Сынға түскен кездерде Сырын бермес дос екен; Қамыққанын өзгеге Біліндірмес дос екен; Тайғақ заман, тар жерде Қолын берген дос екен; Жолдасына мәреде Жолын берген дос екен». *Жанбай Өзденбаев*		Медет берген дос екен; Өз қайғысын ысырып Көмек берген дос екен; Замандастың жеңісін Көре білген дос екен; Қолындағы жемісін Бөле жеген дос екен; Сынға түскен кездерде Сырын бермес дос екен; Қамыққанын өзгеге Біліндірмес дос екен; Тайғақ заман, тар жерде Қолын берген дос екен; Жолдасына мәреде Жолын берген дос екен». *Жанбай Өзденбаев*

	сол аяғының тізесіне тигізеді. Осы жаттығуды екі аяғымен кезектестіріп орындайды. **«Бәйтерек»** Тез өсіп келеміз, Көк аспанға жетеміз! **Іс-әрекет:**Жүрелеп отырып басын тізесінің арасына жасырады. Тізелерін қолмен құшақтайды. Бұл ақырындап өнетін дән. Дәннен үлкен бәйтерек өсіп шығады.Балалар баяу ашылып, қолдарын жазып, жоғары көтеріп, өсіп келе жатқан ағашты келтіреді. Кенет жел соқты. Денелерімен тербеліп, желге шайқалғанды келтіреді. **«Сүңгуір»** Сүңгуір боп сүңгиміз, Теңіз түбін барлаймыз, Меруерт іздеп шарлаймыз! **Іс-әрекет:**Қолдарын созып шалқалап жатады. Белгі берілгенде қолдарын, аяқтарын, бастарын бір мезетте жоғары көтереді. Осы қалыпта мүмкіндігінше ұзақ тұруға тырысады. **«Дамылда»** Сен тыныштал, дамылда, Әндетейік ыңылдап! **Іс-әрекет:**Бас бармағын ішіне бүгіп, жұдырықтарын түйеді. Демін сыртқа шығарғанда қолдарын асықпай қыса түседі, ішіне тартқанда босата бастайды. Жаттығу екі қолымен бір мезгілде орындалады. **Түсіну деңгейі:** Ойын жаттығуы: **«Ойна, ойна, доптан жаңылып қалма!». (10 рет)** Допты жоғары лақтырып, қолдарымен арт жағында шапалақ ұрып барып қайта				

	қағып алу. Шапалақ ұрып үлгеру үшін допты жоғарырақ лақтыруға тырысады. Допты қайта қаққанда саусақтарын еркін ұстайды. **Тепе-теңдік сақтау** – бұралаңдап қойылған баудың үстімен қолдарын екі жаққа жазып, артпен жүру. Денесін тік ұстауы мен табанын баудың үстіне дұрыс қойып, тепе-теңдік сақтауына назар аудару. Бұралаңдап қойылған баудың үстімен қолдарын екі жаққа жазып, артпен жүргенде денесін тік ұстап, табанын баудың үстіне дұрыс қояды. Әдемі қимылдап жүруге тырысады. **(4 рет)** **Қолдану деңгейі:** Қимыл-қозғалыс ойыны: «Теңіз толқиды» (3 рет). Ойыншылардың ішінен жүргізуші сайланады. Басқалары бір адым қашықтық ұстап, шеңбер бойымен тұрады. Олардың әрқайсысы тұрған жерінде шеңбер сызады. Жүргізуші балалардың арасымен «жыланша» аралап жүреді. Қай баланың қасына келіп: «Теңіз толқиды» деп айтса, сол бала орнынан тұрып, артынан еріп, тізбек құрайды. Бірнеше бала қосылып, тізбек ұзарғанда кенет: «Теңіз тыныш» десе, барлығы өз орындарына жүгіреді. Шеңберіне тұра алмай қалған ойыншы жүргізуші болады.				
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				

«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Мамыр** **Серуен кешені № 6** **Жәндіктерді бақылау** **Міндеттері**: Мектеп ауласындағы жәндіктерді бақылау жұмыстарын жалғастыру. Олардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. **Бақылау барысы** **Балаларға сұрақтар:** 1.Жәндіктерге нелер жатады? 2.Жәндіктер қандай табиғатқа жатады? 3.Қандай жәндіктер пайдалы жәндіктерге жатады? Неге? 4.Зиянды жәндіктер деп нелерді айтамыз? Неге? 5.Мектеп ауласынан жәндіктерді кездестіруге бола ма? Жәндіктер дүниесі алуан түрлі. Олардың біз білмейтін, біз көрмеген түрлері де көп-ақ. Олардың өз ерекшеліктері, өз тіршіліктері бар. Жәндіктер көктемнің аяғына қарай, жер әбден қызған кезде пайда болады. Олар қайдан шығады? Олар жаз бойы азықтарын жинап, қысқа дайындалады да, күз түсіп күн суыта бастаған кезде жер астындағы індеріне кіріп жатады. Кейбір жәндіктер өз індерін ағаш қуыстарына, қалың шөп астына да салады. **Балаларға тапсырма:** «Құмырсқалар илеуі» тақырыбына бормен сурет салу. **Еңбек:** Алаңшаны тазалап, түтікті су құбырына біріктіріп, шөптерге су құю. Мақсаты: бірлесе еңбек	**Мамыр** **Серуен кешені № 7** **Құстарды бақылау.** **Міндеттері**: Балалардың құстардың жазғы тіршілігі туралы білімдерін молайту. Құстарға қамқор болуға тәрбиелеу. **Бақылау барысы** Балаларға сұрақтар *Қандай құстарды білесіңдер? *Қыстап қалатын құстарға қандай құстар жатады? *Ұшып кететін құстарға қандай құстар жатады? *Біздің ауладан қандай құсты жиі көруге болады? *Құстардың ең көп мекендейтін жері қай жер деп ойлайсыңдар? *Құстардың адамға, табиғатқа қандай пайдасы бар? *Құстар жайлы қандай тыйым сөздерді білесіңдер? Құстар – аса ұшқыр, қанат қауырсындары әдемі табиғаттың ғажайып бір мүшесі. Құссыз орман, көлдердің сәні келмейді. Құстар табиғатқа тек көрік беріп қана қоймайды, орман, бау-бақша зиянкестерін жойып, адамға көп көмегін тигізеді. Құстардың «тазалықшы» ролі де ерекше. Ұсақ құстар аса қатерлі ішек ауруларын тарататын, адам, малға зиян келтіретін көптеген шыбын-шіркейлерді, маса, соналарды жояды. Құстар жазда балапан басып шығарады, оларды өз бетінше өмір сүруге үйретеді. Балапандары аяқтанып, өз беттерінше	**Мамыр** **Серуен кешені №8** **Найзағайлы нөсерлі күнді бақылау.** **Міндеттері**: Ауа райының бақылай білуге, күннің бұлттануына қарап жаңбыр жаууы мүмкін екендігін болжауға үйрету. **Бақылау барысы** **Көркем сөз:** «**Найзағайлы нөсер»** Ө. Ақыпбекұлы Нөсерлеп жаңбыр басталды, Науада көлкіп қақ қалды. Нақыштап жатыр сәулемен, Найзағай экран аспанды. Нұрлана түсті жасыл бақ, Нәрлене түсті атырап. Найзағай тынбай жарқылдап, Нөсер тұр құйып сатырлап. Балаларға сұрақтар *Жаңбыр неден пайда болады? *Жаңбыр жауарда бұлт қандай болады? *Жаңбыр неге керек? *Қандай жаңбыр түрлері естеріңде бар? (ақ жаңбыр, сылбыр жаңбыр, нөсер жаңбыр, найзағайлы жаңбыр) **Зерттеу жұмысы** Ауа-райын бақылау. Аспандағы бұлтқа назар аудару. Жаңбыр болуы мүмкін бе? Болса қандай болуы мүмкін? **Еңбек** Құмсалғыш айналасына шашылған құмдарды, алаңға алып шыққан құралдар мен ойыншықтарды жинау.	**Мамыр** **Серуен кешені №9** **Кемпірқосақты бақылау.** **Міндеттері**: табиғаттың тағы бір әсем көрнісі кемпірқосақ туралы білімдерін тиянақтау. Әсемдікке, әдемілікке баулу. **Бақылау барысы** Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады. -Жарқылдан соң жаңағы, Суға бөкті бар алап. Көкте түрлі жолақты, Өрнек тұрды ғаламат. (кемпірқосақ) -Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. (кемпірқосақ) Балаларға сұрақтар *Кемпірқосақ қай уақытта көрінеді? *Кемпірқосақта неше түс болады? Қандай? *Кемпірқосақ жылдың қай мезгілінде көп көрінеді? *Кемпірқосақ сендерге ұнайды ма? Жаңбыр жауып, күннің көзі көрініп тұрған мезгілде аспаннан кемпірқосақты байқауға болады. Ол жаңбыр тамшылары арасынан күннің сәулесі өткен уақытта көрінеді. Жаңбыр тамшылары неғұрлым үлкен болса, кемпірқосақ соғұрлым анық көрінеді. Кемпірқосақта жеті түс бар: қызыл, қызғылт, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін. Бұлар барлық уақытта осы бір ретпен орналасады. **Зерттеу жұмысы** Жаңбырдан кейінгі аспанды қарау. Бұлттардың қозғалысы. Кемпірқосақ қайда жоғалды? **Еңбек** Ойын алаңын тазалауға кішкентайларға көмектесу. *Мақсаты:* Өздерінен кішілерге қамқорлық	**Мамыр** **Серуен кешені №10** **Аула сыпырушының еңбегін қадірлей біл.** **Міндеттері**: Үлкендер еңбегңмен таныстыруды жалғастыра отырып, аула қараушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Көркем сөз.** **«Аула тазалықшысы»** А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды, тынбайды. Балаларға сұрақтар: *Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? *Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? *Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? *Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз

	етуге, еңбек нәтижесіне жетуге баулу. Табиғатқа қамқорлыққа тәрбиелеу. **Қимылды ойын** «Аққу - қаздар» **Мақсаты:** белгі берісімен тез жүгіруге жаттықтыру. **Жаттығу ойындары:** допты жерге лақтырып,әуелі екі қолмен, кейін бір қолмен допты қағып алуға жаттықтыру. **Халық болжамы:** *өрмекші ауын тоқтаусыз, белсеніп құра берсе - күн ыстық болады; *өрмекші бұрышқа тығылса - жел көтеріледі; *бақалар бақылдап тынышталмаса - ауа райы өзгеріп бұзылады.	тамақтанып, қауырсындары қатайып, ұшуға жараған кезден бастап алыс жолға дайындала бастайды. **Зерттеу жұмысы.** Мектеп ауласындағы торғайларды бақылау. Шықылықтаған дауыстарын тыңдау. **Еңбек:** Құстар жиі қонатын алаңқайға жем шашу. *Мақсаты:* Балаларды құстарға деген қамқоршылық сезімге, табиғатты қорғауға тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Ұшты-ұшты» Мақсаты: Құстар аттарын есте сақтауға, аңғарымпаздыққа баулу. **Жаттығу ойындары:** Қимылдарын дамыту Мақсаты: денені тепе-тең ұстап, гимнастикалық орындықтардағы затгарды аттап етуге жаттықтыру. **Халық болжамы:** Қарлығаш келсе күн күркірейді. Құстар ұясын күн жаққа қарай салса, жаз салқын болады.	**Мақсаты:** Жинақылыққа, тазалыққа баулу. Өздеріне қажетті заттарға мұқият болуға тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Күркеге кім бұрын жетеді?» **Мақсаты:** Берілген белгі бойынша жылдам жүгіруге жаттықтыру, жеңіске жетуге деген ынталарын арттыру. **Жеке жұмыс:** **Шешуін тап: Бірі құяды---------- Бірі жұтады----------** **Бірі өседі----------** **Халық болжамы** Жаз жаңбырлы болса - қыста қар мол болады, әрі аязды болалы. Жаңбыр болар алдында карлығаштар төмен ұшып жүреді. Қарлығаш жер бауырлап ұшса, жаңбыр болады.	жасауға, көмек қолын созуға тәрбиелеу. **Қимылды ойын** «Қасқыр қақпан». *Мақсаты:* Балаларды байқампаздыққа, сақтыққа, батылдыққа, ойын шартын сақтап ойнауға баулу. **Жаттығу ойыны:** Қимылдарын дамыту. *Мақсаты:* арқасымен алға қарай жүруге жаттықтыру. **Халық болжамы.** *Кемпірқосақ кешке көрінсе, ертесіне күн ашық болады. *Ерте көктемде найзағай ойнап, күн күркіремесе жаз құрғақ болады.	заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. **Еңбек:** аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. *Мақсаты:* Үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Итеріспек» *Мақсаты:* Күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. **Жаттығу ойындары:** Қимылдарын дамыту. ***Мақсаты:*** кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру. **Мақал-мәтелдер:** Ердің атын еңбек шығарар. Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті.
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Дарын,Нұрали С Бала ағзасының сыртқы тітіркендіргіште бейімделуін арттыру. Топтағы достық қарым-қатынасты нығайта түсу.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Малика Апта күндері, тәулік бөліктері, циферблат бойынша уақытты анықтауды ретімен атау біліктілігін бекіту. Логикалық ойын тапсырмаларын орындауға үйрету.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Алинур Нұрали Б Сәйкестендіре білуге, буынға бөлуге, дыбыстардың түрлерін есте сақтауға жаттығулар жасату арқылы сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру.	**Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Жігер Баланың тілдік бейімділігін дамыту.	**Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **Жеке жұмыс:** МансурАйзере Табиғат аясында өз-өзін ұстау тәртібімен таныстыру.
Балалардың дербес	**Қимыл-қозғалыс ойыны:**	**Танымдық-қимылды**	**Дидактикалық**	**Дидактикалық ойын:**	**Дидактикалық ойын:**

әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**«Күн мен түн»** (Әзірбайжан халқының ойыны) **Міндеттері:** Қимыл қозғалысын түзетуді, әрекет ету тапқырлығын дамыту. **Дағды:** Ойын ережелеріне сай тізбекке, шеңберге, қатарға тұру дағдыларын жалғастыру. **Ойынның шарты:** Бір-бірінен белгілі бір қашықтықта екі сызық сызылады. Бір сызыққа ұлдар, екінші сызыққа қыздар тұрады. Жүргізуші орталарына тұрады. Ұлдар тобы – «түн», ал қыздар тобы – «күн». Жүргізуші белгісімен ойын басталады: «Түн!» дегенде, қыздар ұлдарды ұстап алуға, «Күн!» дегенде, ұлдар қыздарды ұстап алуға тарасады. Ұсталғандар қарсыластарының командасына көшеді.	**ойын** **Дидактикалық ойын: «Мен бастаймын,сен аяқта»** **Міндеттері:** Талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, жад, сөйлеу дағдысын, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** Уақытты бағдарлау дағдыларын қалыптастыру. **Ойынның шарты:** Мен сөйлемді бастаймын, ал сендер жалғастырыңдар. Алдымен көктем, одан кейін ... Алдымен күн..., одан кейін... Алдымен дүйсенбі, одан кейін ... Алдымен бүгін, одан кейін ... Алдымен қаңтар, одан кейін ... Мұқият тыңдап, сөйлемді мағынасына сәйкес жалғастырады:	**дыбыстық жаттығу:** «Сөйлем құрай аламын» **Міндеттері:** Сәйкестендіре білуге, буынға бөлуге, дыбыстардың түрлерін есте сақтауға жаттығулар жасату арқылы сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру. **Дағды:** Дыбыстық сызба бойынша жұмыс жасату арқылы дыбыстық талдау дағдыларын дамыту. **Ойынның шарты:** ***Көрнекілігі***: «Балабақшада», «Мектеп», «Жазғы орманда»,«Дүкенде» тақырыптарындағы мазмұнды суреттер. Педагог балаларға суретті көрсетіп, жай сөйлемді құрап айтады, мысалы: Әсем келе жатыр. Балалар сөйлемді қайталап, бір-екі сөзді қосып айтады, мысалы: Әсем балабақшаға келе жатыр. Келесі бала тағы бір-екі сөйлемді қосады. Әсем балабақшаға анасымен келе жатыр. Кім ең үлкен сөйлемді құрап айтса, жеңімпаз болады.	**«Орнын тап».** **Міндеттері:** Сұрақтарға жауап беру арқылы сөздік қорларын толықтыру. **Дағды:** сұраққа толық жауап беруге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Дала құстары мен үй құстарын бөліп, әрқайсын өз орындарына орналастыру. Балалардан құстарды дауысынан танып, атауларын сұрайды. Ток-ток, ток-ток. Ку-кук, ку-кук. Қарқ-қарқ.	**«ЖАҚСЫ – ЖАМАН»** **Міндеттері:** Балалардың табиғатта өзін-өзі ұстау тәртібі туралы білімін нығайту. **Дағды:** адамның іс-әрекеті мен табиғаттың арасындағы байланысты түсіну қабілеттерін қалыптастыру дағдыларын жетілдіру. **Ойынның шарты:** Табиғат аясындағы мінез-құлықтың сызбалық ережелерін көрсетеді. Балалар суреттерге қарап, онда не бейнеленгенін жан-жақты баяндап береді. Нені істеуге болатынын, нені болмайтынын айтады. Себебін түсіндіріп береді.
Балаларды үйге қайтару.					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес: «Баламен бірге жазғы демалыста»** Жаз - жылдың керемет мезгілі. Отбасылық демалыс – бұл өз балаңызға ең көп уақыт бөлетін кезіңіз. Бұл көптен күткен ерекше оқиғаны Сіздің балаңыз жыл бойы аңсап келді. Жазда балалардың жазғы лагерге шығуына, туыстарға баруға, өзенге шомылып,	**Ата –аналарға кеңес: «Баламен бірге жазғы демалыста»** **ЖОЛДА АБАЙ БОЛ!** **Жолдағы қауіпсіздік** – бұл ата-аналар немесе қамқоршылардан үлкен жауапкершілікті талап ететін міндет, бұл қауіпсіздікті елеусіз қалдыруға болмайды. Балаңыздың бойында жолда, көшеде тәртіпті, ұқыпты,	**Ата –аналарға кеңес: «Баламен бірге жазғы демалыста»** СУ ҚОЙМАЛАРЫНЫҢ ЖАНЫНДА АБАЙ БОЛЫҢЫЗ! Балаларды қараусыз қалдырмаңыздар! Су қоймаларының маңайында жалғыз серуендеуге рұқсат бермеңіздер. Суда балалармен бірге	**Ата –аналарға кеңес: «Баламен бірге жазғы демалыста»** Балаға берілетін бірінші тәрбие ата-анасын, туған-туысын, жолдасын сыйлауға үйретуден басталады. Себебі ата-анасын сыйламаған бала жолдасына да, қоғамға да пайда келтіре алмайды. **Ы.Алтынсарин** 1.Балаға дұрыс тәрбие беру	**Ата-анаға ұсынымдар: «Баламен бірге жазғы демалыста»** — Балаңызды жетістіктері үшін емес, ол қандай болса да жақсы көретініңізді көрсетіңіз. — Балаңызды басқа баламен салыстырмаңыз. — Балаңызбен күнде бірге болуға уақыт табыңыз. — Баланы жетістіктері үшін мақтаңыз. Бала

	орманда қыдыруға тамаша мүмкіндіктер туады. Шақырайған күннің көзі, суық су, жәндіктер, тез бұзылатын тағамдар сияқты әр түрлі қауіп-қатерлер де жоқ емес. Балалар үшін жазда қауіпсіздікті қамтамасыз ету, ең алдымен - ата-ананың міндеті. Егер сіз жазда демалысқа жіберетін болсаңыз – онымен суда, күн көзінде, жолда, орманда, тауда жүрудің ережелері туралы әңгімелескеніңіз жөн. **Өнегелі 15 минут**	сақ және байқампаз болуға деген қажеттілікті тәрбиелеуге тырысыңыз. Балаға жаяулар үшін де, көлік жүргізушілері үшін де ережелер бар екендігін үнемі ескертіп отырыңыз. Балаға көшеде қараумен бірге көшеде естуді де үйретіңіз: баланың жақындап қалған көлікті естімеуінен болған қайғылы оқиғалар көп болғанын есіңізде ұстаңыз. Балаға қарауды үйретіңіз. Балада қатаң дағды қалыптасуы тиіс: жаяу жүргіншілер жолынан шығар алдында алға қадам жасамас бұрын басын оңға, солға бұрып жан-жағын, жолдың барлық бағыттарын қарайды. Бұл балада автоматизмге дейін үйретілген болуы тиіс. Өзіңіз де қатаң есіңізде сақтаңыз және балаңызға да үйретіңіз: кез келген көлік түріне міну үшін де, одан шығу үшін де көлік толық тоқтауы керек. Жүріп келе жатқан көліктен неліктен секіріп түсуге болмайтынын түсіндіріңіз. Балалардың жолда бағдарлануына, жолда сақ және мұқият болуға үйретіңіз, ешқашан жақын келе жатқан көліктің алдынан жүгіріп өтуге болмайды, жаяу жүргіншілердің жол қиылыстарында, жолды жаяу кесіп өтерде немесе жолдардың түйіскен жерлерінде құлаққапты алу керек.	серуендеу кезінде оларды қарап отырыңыз, әсіресе, суға шомылу кезінде жалғыз қалдырмаңыздар. Тіпті суы таяз жерде де олармен бірге болыңыздар. Сырғанауға арналмаған заттармен сырғанақ тебуге жол бермеңіз. Сақ болыңыздар, балаларға көмек керек болып жатса, оған немқұрайлы қарамаңыздар. Келеңсіз оқиғалардың алдын алу үшін бірнеше қағидаларды есте сақтаған жөн: Демалыс орындарын, судың тереңдігін,су түбінде тырбиған ағаш, балдыр немесе балшық жоқ екеніне көз жеткізіңіз. Таныс су қоймаларының арналары мен түбі жыл сайын өзгеріп тұруы мүмкін. Суға шомылып жүрген балаларды ересектер үнемі бақылауда ұстауы тиіс. Егер ересек балалар өз беттерімен шомылуға кетіп бара жатса, құтқарушы мен медбике посты бар жағажайларға баруын қадағалаңыздар. Балаларға жүзуді үйретіңіз, сонымен қатар әр түрлі төтенше қиын жағдайлардағы жүріс-тұрыс ережелерін де үйретіңіз. Суда демала жүріп жаға да немесе судың ішінде төнетін қауіп қатер бар екендігін есте сақтау .	– ата-ананың моральдық қана емес, заң жүзіндегі міндеті; 2.Бала тәрбиесі мәселесінде ата-ана арасында толық келісім болуға тиіс; 3.Баланың бойындағы ізгілік, жақсылық атаулының бәрін, оның үлгілі болуға тырысқан талабын көтермелеп отыру керек; 4.Баланың адал да ізгі адам болып өсуі үшін оған ата-анасы үлгі болуға тиіс; 5.Баланы еңбекке құрметтеу мен сүю рухында жас кезінен тәрбиелеп, оның бойына адамгершілік және рухани мәдениеттің негізін, қоғамдағы мінез-құлық дағдыларын дамыту керек; 6.Ересектер балаларды күн сайын сипайылыққа, сергектікке, үлкендерді құрметтеуге, әділдікке өз үлгісімен тәрбиелеп отыруға тиіс; 7.Үйдегі жайлылық пен салауаттылықтың алғы шарттары – тазалық пен тәртіп, сондай-ақ барлық отбасы мүшелерінің тату-тәтті тұруға ұмтылуы; 8.Үй ішіндегі татулық күйеуіне де, әйелге де байланысты. Оның бірінші шарты - өзара сенім, құрмет, өзара түсіністік және, әрине сыпайы, әдепті мінез-құлық; 9.Сыпайылық және әдептіліктің ережелерін сақтау табиғи, емін-еркін болып, ешбір жағдайда екі жүзділікке, өтірік ұялшақтыққа негізделмеуге тиіс;	жетістікке жеткенде сіздің қолдауыңызды сезінуі тиіс. — Бала бойында сенімділікті орнатыңыз: мысалы: "Мен-ақылдымын", "Мен-батылмын", "Менің қолымнан бәрі келеді". — Баланы жақсы көріңіз! Баланың ата-анасы емес досы болуға тырысыңыз. — Өз балаңызға сеніңіз. Сіздің сеніміңіз баланың жағымды істерін жүзеге асыруға көмектеседі. — Баланы құшақтап, мақтауды ұмытпаңыз. — Балаға түсінуге мүмкіндік беріңіз: "Егер саған қиындық туындаса, мен саған міндетті түрде көмектесем және міндетті түрде түсінік танытам, және де біз бірге барлық қиындықтарды бірге жеңеміз. Балаңызға көптеген мүмкіндіктермен өзіңізге сенім! Сізге әрқашан сәттілік".

				10.Тату-тәтті тұру үшін ұстамды болып, өзін-өзі билей білу керек.	

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М

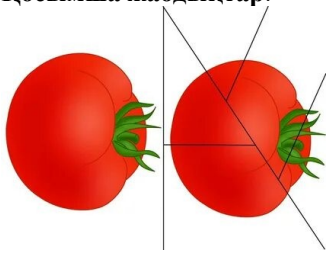
Мектепалды сыныбының тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

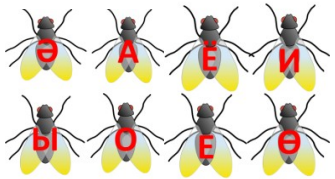
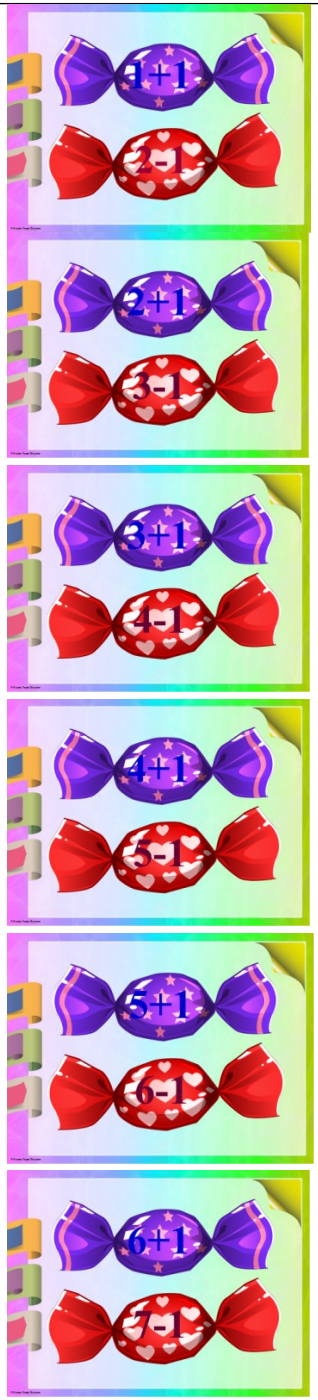
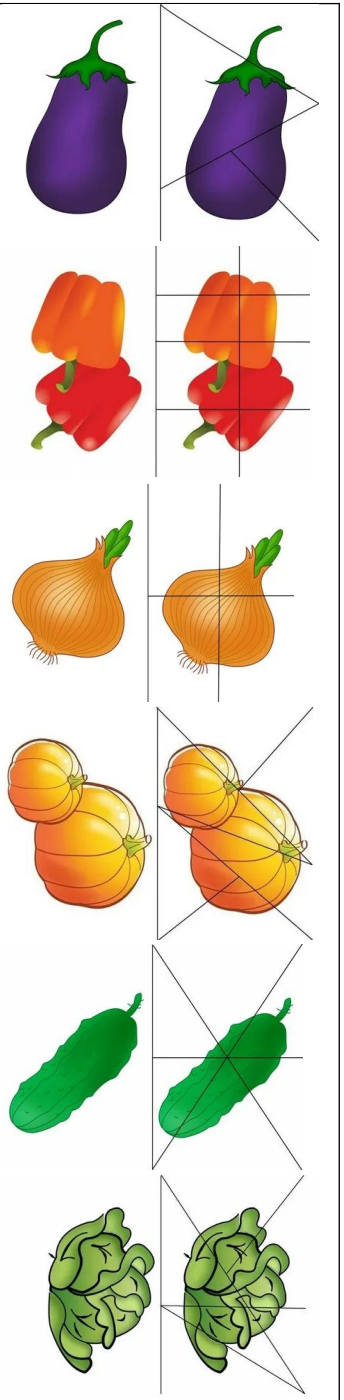
Білім беру ұйымы: «Кең ауылының негізгі орта мектебі» КММ
Сынып/Топ: Мектепалды сынып 0 а
Балалардың жасы: 5-6 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: 19.05.-23.05.2024-2025 оқу жылы
Бірлік және ынтымақ айы
Бірлік жоқ болса ұйым жоқ ұйым жоқ болса күнің жоқ

Күн тәртібінің үлгісі	**Дүйсенбі 19.05.25**	**Сейсенбі 20.05.25**	**Сәрсенбі 21.05.25**	**Бейсенбі 22.05.25**	**Жұма 23.05.25**
Балаларды қабылдау	Балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату.Балаларға қолайлы жағдай жасау. Баланың бүгінгі көңіл-күйі туралы әңгіме,баланың жеке пікірін білдіруіне қосыла				

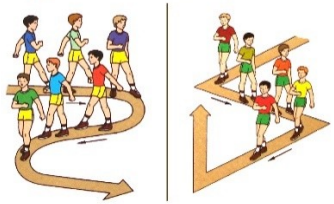
	отырып, оны не қызықтыратыны туралы. Денсаулық мәселелері бойынша ата-аналармен әңгімелесу; консультациялар.Өнегелі -15 минут				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен, кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен денсаулық мәселелері, балаға үйде күтім жасау, білім алу, даму және жетістіктер туралы әңгімелесу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалар арасында достық қарым-қатынасты тәрбиелеу. Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті ойындары (роботехника құралдары, шашка). Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, Құрастыру материалдарымен құрастыру ойындары, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы еңбек (бөлме өсімдіктеріне күтім жасау) Заттық-кеңістіктік дамытушы ортамен жеке жұмыс				
	Дене шынықтыру - коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі (іс - әрекет арқылы қимылды ойын) **Құзыреттілік:** «Дене шынықтыру» **Физикалық қасиеттері:** «Коммуникативтік, ойын әрекеттері, қимыл белсенділігі» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Мен спортты сүйемін!» **Түсіндірме жазба:** Ойын арқылы баланың денсаулықты нығайтуға, организмді жетілдіру мен шынықтыруға,жұмыс қабілетін арттыруға жақсы әсер етеді. Салауатты өмір салтын ұстануға баулу. Спортқа деген қызығушылығын арттыру. Әр түрлі спорттық ойын түрлерімен танысу, тәсілдерін меңгеру. Балалардың икемділігі менептіліктерін, шапшаңдылық қабілеттерін дамыту. **Міндет:** балалардың дене мүшелері туралы білімдерін бекіту, олардың дағдылары мен денесінің физикалық мүмкіндіктеріне балалардың назарын белсендіру; балалардыептілікке,	**Сауат ашу негіздері** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сауат ашу негіздері» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Көрсет, ажырат» (Шыбын мен маса) **Түсіндірме жазба:** «Көрсет, ажырат» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және дауысты, дауыссыз, жуан және жіңішке дауыстылар ажырату және дұрыс дыбыстау арқылы сөйлемдерді дұрыс құратуға үйрету,фонематикалық қабылдауын дамыту,буынға бөлу дағдылырын қалыптастыру.Балалардың өз бетінше ойлау қабілетін және белсенділіктерін дамыту.Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері:** дауысты және дауыссыз дауыссыз дыбыстарды ажырата білу қабілетін дамыту. Жұптасқан дауысты және дауыссыз дауыссыздар	**Математика негіздері –** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Математика негіздері» **Танымдық және зияткерлік дағдылары:** «Ойын,зерттеу танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Кім тезірек жинайды?» **Түсіндірме жазба:** Ойын барысында балалардың зейіні, логикасы, арифметикалық қабілеттері мен ұсақ моторика да дамиды.Қарапайым мысалдар шығару, 1-ден 10-ға дейін тура және кері бағытта санауды; 1 санын қосу және азайтуды үйрету, санды қосу және азайту амалын орындай білуге үйрету. **Міндеттері:** Келесі санды 1-ді қосу арқылы және 1-ді азайту арқылы алу тәсілімен таныстыру. Сандық кесіндіден 1-ді қосу және 1-ді азайту арқылы мысалдар шығару ұғымдарын қалыптастыру. 1-ді қосу және азайтуды үйрету. 10-ға дейін тура және кері санауды жүргізу. Талдау, салыстыру, қарапайым	**Сөйлеуді дамыту** – коммуникативтік, тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Сөйлеуді дамыту» **Коммуникативтік дағдылары:**«Тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** «Тауып көр!» **Түсіндірме жазба:** Бұл әдістемелік әзірлеме формасы мен мазмұны бойынша мыналарға жатады *дидактикалық ойындарға және үстел – үсті ойындарына*, санат бойынша *ережелері бар ойындар*. Ойынның ерекшелігі - сенсорлық қабылдауды дамытуға бағытталған. «Тауып көр!» дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған. Балаларды қызықтыра отырып ойын арқылы ойлана жауап беруге үйрету. Ойын арқылы танымдық, ойлау қабілетін коммуникативтік, танымдық және әлеуметтік құдіреттілігін дамыту, сөздік қорын молайту есте сақтау қабілетін дамыту.	**Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **Құзыреттілік:** «Қазақ тілі» **Коммуникативтік дағдылары:** «коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті» **Дидактикалық әрі үстел үсті ойын жаттығу:** « Көкөністер мен жемістер құрап,жинау» **Аннотация:** «Көкөністер мен жемістер құрап,жинау»дидактикалық ойыны 5-6 жастағы балаларға арналған және есте сақтауды, зейінді, түстерді қабылдауды дамытуға бағытталған. Балалардың өздері жиі көретін кейбір көкөністер мен жемістер туралы (жергілікті жағдайды ескеріп) түсініктерін нақтылау. Бұл ойынның көмегімен бала сұрыптауды үйренеді, зейінін жаттықтырады, заттарды көрнекі қабылдауды күшейтеді. Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері:** Жемістер мен көкөністерге түсінік беру; оларды ажырата білуге үйрету; ойын, есте сақтау

	шапшандыққа, жылдамдыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу. **Дағды:**Күнделікті өмірде дене қимыл жаттығуларын жасауға дағдыларын қалыптастыру. **Ұлттық құндылықтар:** Жас бүлдіршіндерді мектеп партасынан-ақ жаман әдеттерден аулақ болып, өскен ортадан тек қана жақсы әдеттерді бойына сіңіруге баулу. **Түсініктеме: Балмұздақ таяқшасы** – екі жақ ұшы тегіс жіңішке ағаш таяқша. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ойынға барлық балалар саны қатыса алады,сыныпта қанша балалар бар сонша (1-ден 20-ға дейін). Балалар арнайы үстелден үлестірмелі таратпа карточканы өз қалаулары бойынша алады. Жүргізуші балаға гимнастикалық доп береді,сол баланың жұмысы тексеріледі.Үлестірмелі карточкадағы берілген схема бойынша адам бейнесіне сәйкес сіріңке шырпы арқылы суретті құрастырады және ол қимылды қайталап көрсетеді. Балалар жеке, жұппен немесе топпен жұмыс жасауға болады. **Ықтимал күрделендіру:** тез жаса, өз ойынша басқа сурет құрастыр. **Ойынның іс-қимыл арқылы жасау нұсқаулары:** Дене жаттығуларын не үшін жасалатынын сұрау. «Мен	туралы білімдерін бекіту; Есту,көру мүшелері арқылы баланың ойлау қабілетін анықтау; сөздің дыбыстан құралатынын,дыбыстың дауысты,дауыссыз болып бөлінетіні жөнінде мағлұмат беру. **Дағды:**Қысқа және ұзын сөздерді ажырату арқылы фонематикалық естулері мен есте сақтау қабілеттеріне қарай дағдыға айналдыру. **Ұлттық құндылықтар:** Сөздік корын молайтуға, таза жазуға тәрбиелеу. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: дыбыстық үлестірме жұмыстар. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** **I нұсқа.** Мұғалім дауысты немесе дауыссыз дауыссыз дыбысты атайды да, ойынға шыққан бала сол әріпті маса ұрғышпен ұрып отырады. **2 нұсқа.** Мұғалім дауысты немесе дауыссыз дауыссыз дыбысы бар тура ашық буынды атайды да,маса ұрғышпен ұрып отырады. Ойын әр қатардағы дұрыс жауаптың саны бойынша бағаланады.Мұғалімге түсініктеме. Бұл ойындар, алдыңғы ойындар сияқты, фонематикалық естудегі кемшіліктерді түзетуге ықпал етеді. Кім жұмысты бітірсе қолды жоғары көтеріліп, қол	тұжырымдар жасауды үйрету,ойлау қабілеттерін, қабылдау, ес, зейін процесстерін дамыту. **Дағды:** Ауызша, жазбаша есептеу дағдыларын қалыптастыру, есте сақтау, логикалық ойлау қабілеттерін дамыту. **Ұлттық құндылықтар:** Балалардың сабаққа қызығушылығын, белсенділігін арттыру, өз беттерінше жұмыс істей білуге тәрбиелеу. **Кіріктірілген:** Сөйлеуді дамыту,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: киім суреттері, сандар. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Ойынға барлық балалар қатысуға болады. Балаларға 1-ден 10-ға дейін цифр жазылған тәтті кәмпиттер таратылады. Қосылған қосылғыш сандар,азайту амалдары арқылы есептеп,жауабын сыйлық қорабшасына салып жинайды.Ол үшін сандардың қосындысын есептеп, мысалдағы жауабына сәйкес келетін сыйлық қорабшасына салу. Кім тез жинаса қолды жоғары көтеріліп, қол шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: Сандарға байланысты тура және кері санап,санның құрамын айтып беруге	Ойын баланың жеке, ұжымдық жұмысына және дербес әрекетіне арналған. **Міндеттері:** Ойын арқылы үй және дала жануарларының түрлерін білуге, төлдерінің қалай аталуын үйрету. Балалардың айтылған ойды тыңдауға және ұғыну зейінін дамыту. Үй және дала жануарларының қандай, пайдасы бар екені жайлы айту. Жануарларға қамқор бола білуге тәрбиелеу. **Дағды:** Үй және дала жануарларының әрқайсысының өзіне тән қасиеттері туралы пікірлерін айтқызу арқылы кез-келген тақырып бойынша ойларын еркін жеткізе білуге баулу.Сөздік қорларын молайту.Бір - біріне қамқор болуға, ұйымшылдықпен ойнауға дағдыларын қалыптастыру. **Коррекциялығы:** әртүрлі бейнеленген суреттерге байланысты көрнекіліктер пайдалана отырып, баланың ой - өрісін дамыту. **Кіріктірілген:** қоршаған ортамен танысу,көркем әдебиет,дене шынықтыру,шығармашылық дағдылар. **Қосымша жабдықтар**: суреттері салынған үлкен картаның астындағы бос тор көздер,тиісті қарама-қарсы сөздерге байланысты суреттер. **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** Балалар үй және дала жануарлары	қабілетін, дүние танымын дамыту;балаларға берілген суреттердің бөлігін тауып орналастыра білуге үйрету; Оларды шынайы түрде және суреттерден тануға жаттықтыру. **Дағды:** көкөністер мен жемістерді айыра білуге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** Табиғатқа қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу. **Кіріктірілген:**математика негіздері,сурет салу,көркем әдебиет,қоршаған ортамен танысу. **Қосымша жабдықтар**: **Дидактикалық ойынды өткізуге арналған әдістемелік нұсқаулар**: ***Ойынның шарты:*** балаларға көкөністер мен жемістердің қайда өсетінін атап айтқызу, ажырата білуге үйрету. Араласып жатқан суреттерден көкөніс пен жемісті тауып құрастыру. **Ықтимал күрделендіру:** Көлеміне,пішіндеріне қарай сипаттап айтып беру. Өз ойларын еркін жеткізу. **Ойынның нұсқаулары:** пазлдағы суреттің не екенін және оның қолданылуы туралы сұрау. **Есіңе сақтап ал:** Көкөністер мен жемістерді көп жесеңдер денсаулықтарың мықты болады. Өйткені оларда дәрумендер көп. Сондықтан бұларды баптап жақсылап өсіріп қарайық. **Пайдасы:** Қызанақ ол біріншіден, тағам ретінде өте пайдалы. Екіншіден, қызанақта С

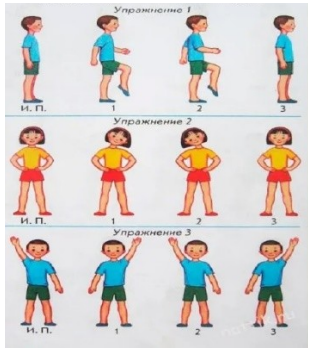
	істей аламын» немесе «Мен істей алмаймын» дейді. Бала допты ұстап алып, неліктен мұны қалай білетінін (оған не көмектесетінін) немесе мұны қалай істейтінін (үйренуі мүмкін) түсіндіріп, сөйлемді жалғастыруы керек және допты көшбасшыға қайтаруы керек. Мысалы: «Мен жүгіре аламын, өйткені аяғым бар», «Мен ұша алмаймын, өйткені қанатым жоқ». **Жалпы дамыту жаттығулар кешені Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Біз – зілтеміршіміз». Б.қ.: аяқтарын аздап алшақтатып қойып, тұру; 1 – таяқшаны кеудесіне қояды; 2 – кеудесін жоғары көтереді; 3 – кеудесіне; 4 – б.қ. 8 рет қайталау. 2.«Ескекшілер». Б.қ.: аяқтарын иық енінде қою, таяқшаны ортасына таман көлденең ұстау; оңға, солға бұрылып, ескекті келтіріп қозғалту. 6–8 рет қайталау. 3.«Отыруға тырыс». Б.қ.: шалқалап жату, таяқшаны төмен түсірілген қолдарында ұстау; 1 – таяқты серпіп, басынан жоғары асыру; 2-3 – таяқты сермеп алдыға шығару, тартылып отыру; 4 – б.қ. 8 рет қайталау. 4.«Таяқшаға қара». Б.қ.: етбеттеп жату, жұдырықтарын иектің астына тіреу, таяқшаны алдына қою. 1-2– таяқшаны жоғары көтереді, таяқшаға	шапалақталады. **Ықтимал күрделендіру**: тілдік әріптерге байланысты іс-қимыл арқылы көрсете білу. **Ойынның нұсқаулары**: Балаларға әртүрлі сөздер айтады, балалар сөздің ұзын немесе қысқа екенін анықтайды. Алақанды бір-біріне жақындату арқылы сөздерді өлшеуге болатындығын айтады. Егер қысқа сөз болса, онда екі алақанды бір-біріне жақын, ал ұзын сөз болса, онда екі алақанды бір-бірінен алшақ ұстайды. Мысалға айтылатын сөздер: *көз, бағдаршам, лақ, жолбарыс, бақа, тасбақа, доп, секіртпе.* **Тілдік гимнастика жаттығуы:** **«Арашылар»** - Біз қазір бөрене ағашты (бір, екі, бір, екі - 2 рет қайталанады) арамен кесеміз. Қыстық отын дайындаймыз. (Отындық ағашты арамен қалай кесетінімізді қол қимылымен көрсетеміз. Алға сәл еңкейіп тұрамыз). **«Таңдану» жаттығуы:** (Біз шыбынға жақындаймыз және оны еркелете отырып, таңданысымызды білдіреміз. "Қандай, сен сүйкімдісің", "Қандай әдемі көздер"). **Саусақ жаттығуы:** **«Біздер – ұстамыз»** Балалар екі қолын түйіп, сол қолымен «шеге», ал оң қолымен «балға» ұстап, балғамен шегені ұрады.	ынталандыру. **Ойынның нұсқаулары**: Алдымен суретті кәмиттер таңдап алып,берілген мысалды шығара отырып,сыйлық қорапшаға жинау. **Артикуляциялық жаттығулар:** **Тіл бұлшық етіне арналған жаттығулар** **Тәтті тосап.** Біз анамыз дайындаған тәтті тосапты жақсы көреміз. Тосап тіл үйіреді. Тосап ерінімізге жұғып қалыпты. Тілді ерінге қойып, ерінге жұққан тосапты жалап алғандай айналдыра қимылдатады. Бұл жаттығу 2-3 рет орындалады. Тосаптың орнына балды алуға болады. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Аяқтарың орнында иә-иә-иә. Алақанды соғайық иә-иә-иә. Енді алға созамыз соқ-соқ-соқ. Енді артқа созамыз тез-тез-тез. Биік –биік шығамыз тез-тез-тез. Қолымызды шайқаймыз шоқ шоқ-шоқ. Демаламыз қане біз уф-уф-уф. **Шығармашылық тапсырма:** Қолымда 10 кәмпит, 1-ін бердім апама, 1-ін бердім атама, Нешеуі қалды өзімде? (8 кәмпит) **Қосымша жабдықтар**:	бейнеленген суреттердің бірін таңдап, оның атын атап, төлін тауып, сәйкестендіріп қояды. Жануарлары мен төлдерінің қорегі мен мекені туралы білгендерін айтады. **2 ойын нұсқасы:** Барлық суреттер үстелге қойылған. Бала өзіне ұнаған кез келген суретті алып, сәйкес суреттермен сәйкестендіру.Жеке,жұп бойынша бала кезекпен суреттерді алып ойнай алады. **Ықтимал күрделендіру:** Үй және дала жануарларының дыбыстарын салу және қалай шақыратынын келтіріп айту. (Сиыр мөңірейді, аухау, аухау деп шақырады, қой маңырайды, пұшайт, пұшайт деп шақырады т.б.) **Ойынның нұсқаулары**: «Адамдар үй және дала жануарларын неге ұстайды және олардың қандай пайдасы бар?» Неліктен адамдар түйе, сиыр, жылқы, қой мен ешкіні үй жануары деп атаған?Үй жануарларының пайдасын тауып құрастыру. **Тіл ұстарту жаттығулары:** «Үй жануарлары»туралы Ие – ие – ие, Маң – маң басқан түйе. Та- та – та, Жібек жүнді бота. Иыр – иыр – иыр, Сүт береді сиыр. Зау – зау – зау, Мөңірейді бұзау. Қы – қы – қы,	дәрумені өте көп. Сәбіздің құрамында дәрумендер көп. Көп жесеңдер бойларың өседі. Жемістер мен көкөністерді көбірек жеуіміз керек. Өйткені оларда дәрумендер көп, дәрумендер адамдарға күш, куат береді. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Іс – іс – іс, Піседі жеміс. Сә - сә – сә- сәбіз, Ши-ши-ши –шие. Ал- ал- ал – алма Пи- пи – пи – пияз **Шығармашылық жұмыс:** Алдарыңдағы парақтарға кім өзінің жақсы көретін көкөнісі және жемістің суретін салу керек. Салған суреттеріңді атап, қандай жағы ұнайтынын айтасыңдар. **Сипаттамалық жұмыс:** **Тіл дамыту.** Мынау жеміс алма Мынау жеміс алма. Алма домалақ. Мынау жеміс алма. Алма домалақ, тәтті, қызыл. Мынау көкөніс қияр Мынау көкөніс қияр. Қияр сопақ. Мынау көкөніс қияр. Қияр сопақ, жасыл, дәмді. **Қосымша жабдықтар**:

	қарау; 3-4 – б.қ. - босаңсу. 6 рет қайталау. 5.«Таяқшаны тізесіне қою». Б.қ.: шалқасынан жату, таяқша санында, 1 – таяқшаны жоғары көтеру; 2 – оң (сол) аяғын бүгу, таяқшаны тізесіне көтеру; 3 – таяқшаны жоғары көтеру; 4 – б.қ. Басы мен иықтарын жерден алмай, аяғының басын созады. 6 рет қайталау. 6.«Аяғыңның басына жеткіз». Б.қ.: отыру, аяқтарын ашу, таяқшаны кеуде тұсында ұстау; 1–3 – алдыға еңкею, таяқшамен аяқтарының басына дейін жету; 4 – б.қ. 6 рет қайталау. 7.«Стадионға». Б.қ.: тұру. Таяқшаны шынтақ бүгілуіне ұстау. Бір орында тізесін жоғары көтеріп жүгіру. 3 рет 20 секундтан жүрумен алмастырып, қайталау. **Қосымша жабдықтар**: 	**Сиқырлы саусақтар.** 1 Таң қалу (екі қолдың бас бармағын көтеру) 2 Өзіңді көрсету (Бір саусақпен) 3 Сәлемдесу (қолды жоғары көтеру) 4 Қорқыту (сұқ саусақпен) 5 Жеңіс! (екі қолды жоғары көтеру) **Тіл ұстарту жаттығуы:** **Сөздік жаттығу** Ыр-ыр-ыр қасқыр Кі-кі-кі кірпі Пі-пі-пі піл Ти-ти-ти тиін **Логоырғақты жаттығу**(Логоритмикалық жаттығулар)**:** **Қолдану:** 1.-Бұл қоңыздың дыбысы -Ж –ж-ж-ж! -Бұл шыбынның дыбысы -З-з-з-з! (жіңішке) Масаның дыбысы. -З-з-з!(жуан дыбыспен) 2.Ке-ке-ке,шырылдауық шегіртке, Ші-ші,торын құрар өрмекші. Ра-ра-ра,бал жинайды ара. Ын-ын-ын,ызылдайды шыбын. Са-са,шағып алар маса. Ек-ек,гүлге қонар көбелек. **Қосымша жабдықтар**: 		Кісінейді жылқы. Шақ – шақ – шақ, Құлдырайды құлыншақ. Ой – ой – ой, Қорада тұр қой. Зы – зы – зы, Моп – момақан қозы. Кі – кі – кі, Сақалды ешкі. Ақ – ақ – ақ, Секеңдеген лақ. Ік – ік – ік, Шәукілдейді күшік. Ық – ық – ық, Тышқан жейді мысық. **Артикуляциялық жаттығулар:** Қ-қ-қ-қ қозы, қозы. Б-б-б-б бұзау, бота. С-с-с-с сиыр, сиыр. Ұ-ұ-ұ құлын, құлын. І-і-і ешкі, ешкі. **«Шаршасақ, дем алайық»** Бә - бә деген қошақан Өзі сондай момақан, Бө - бө еген әні бар, Жібек жүнді ботақан. Мө - мө деген әні бар, Бұзауым менің тағы бар, Ио - ио дейтін құлыным, Желбірейді тұлымың. Шөре - шөре лағым, Тентек болма шырағым. **Тыңдап ойларыңа сақтап жүр!** «Ақты төкпе» яғни сүтті, айранды төгуге болмайды. «Малды теппе» балалар малды тебуге болмайды. **Сергіту сәті** арқылы төлдерді шақыру. Биені құраулап,(құрау-құрау...) Түйені көс-көс деп.(көс-көс...) Сиырды аухаулап,(аухау-аухау...) Ешкіні шөрелеп.(шөре-шөре...)	

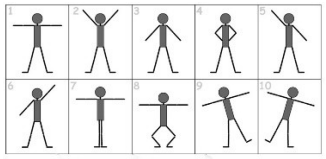

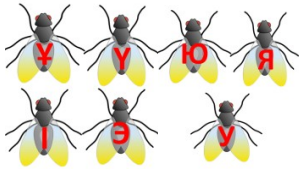

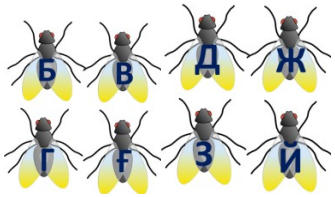

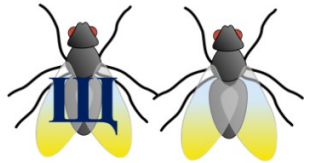

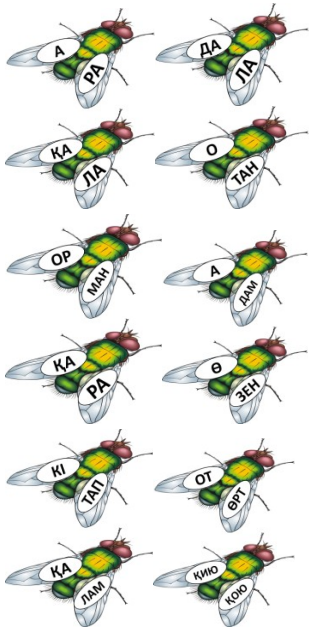

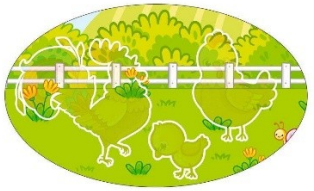

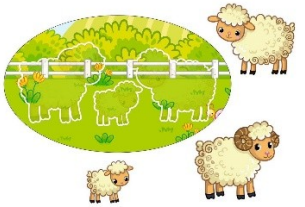

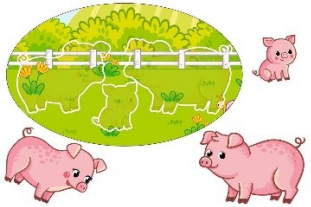

Шақырып аламыз,
Сауамыз бағамыз.
Қосымша жабдықтар:

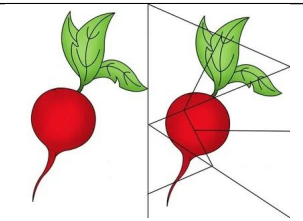

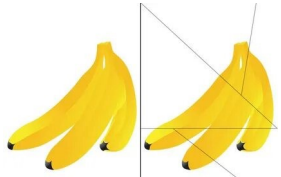

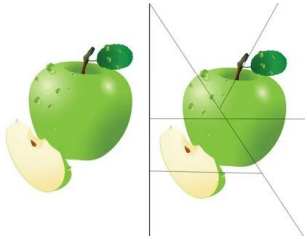

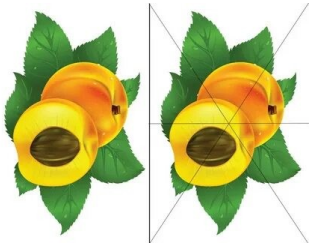

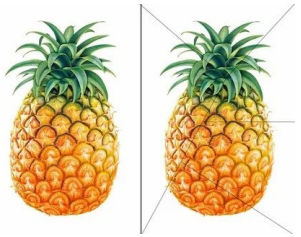

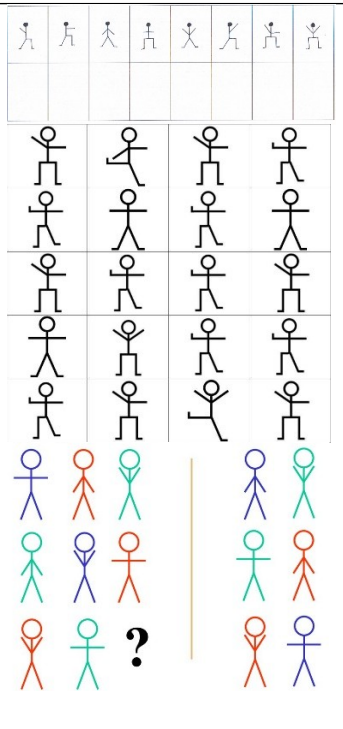
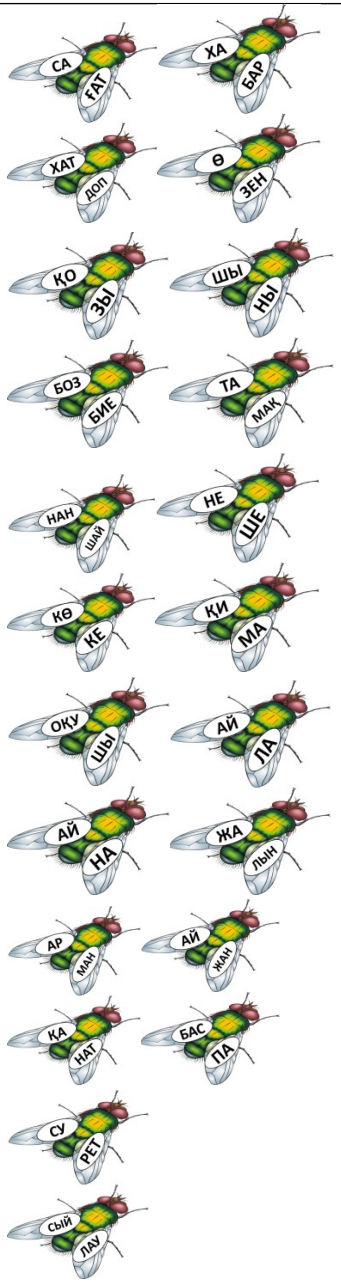
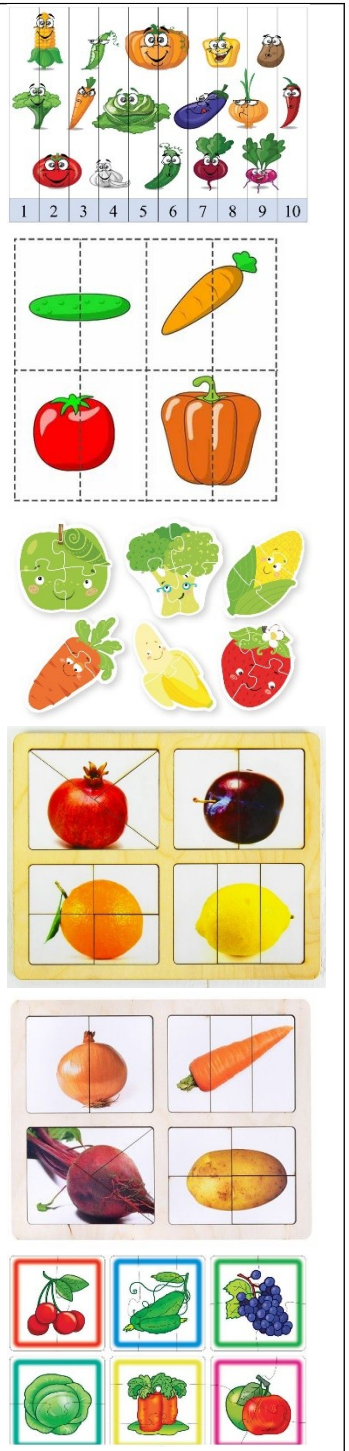

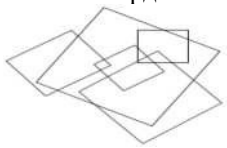
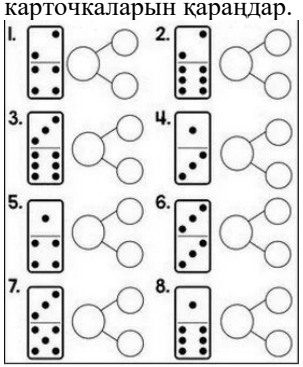
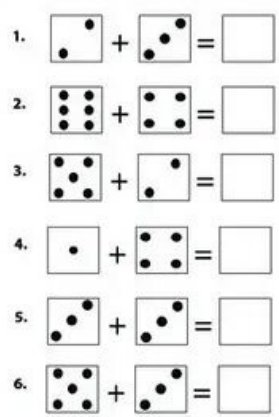

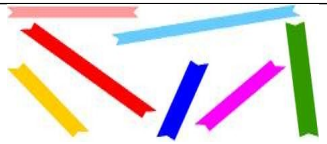
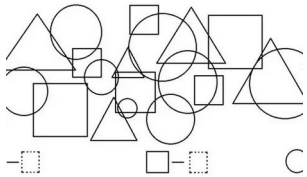
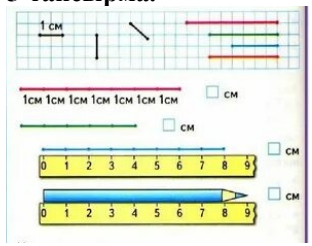
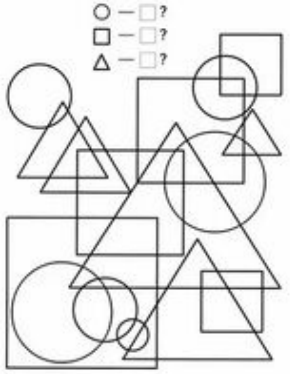
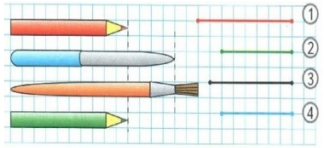
					
Таңертенгі жаттығу	**№ 44** Жалпы дамыту	**№ 45** Жалпы дамыту	**№ 46** Жалпы дамыту	**№ 47** Жалпы дамыту	**№ 48** Жалпы дамыту

Таңертеңгілік жаттығу балаларды ақыл- ой, адамгершілік, еңбек және эстетикалық жағынан тәрбиелеу жұмысын жүзеге асыруға, олардың сергек, шат көңілді және күні бойы белсенді болуларына ықпал етуі тиіс. Таңертеңгі жаттығу балаларды сауықтыру мен тәрбиелеудегі бағалы құрал болып табылады. Таңертеңгі жаттығумен жүйелі айналысушыларда ұйқышылдық жоғалады, эмоционалдық өрлеу басталады, қабілеттілігі артады. Балаларды тәртіптендіреді.	жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№1 жаттығулар кешені** 1.«Біз – зілтеміршіміз». Б.қ.: аяқтарын аздап алшақтатып қойып, тұру; 1 – таяқшаны кеудесіне қояды; 2 – кеудесін жоғары көтереді; 3 – кеудесіне; 4 – б.қ. 8 рет қайталау. 2.«Ескекшілер». Б.қ.: аяқтарын иық енінде қою, таяқшаны ортасына таман көлденең ұстау; оңға, солға бұрылып, ескекті келтіріп қозғалту. 6–8 рет қайталау. 3.«Отыруға тырыс». Б.қ.: шалқалап жату, таяқшаны төмен түсірілген қолдарында ұстау; 1 – таяқты серпіп, басынан жоғары асыру; 2-3 – таяқты сермеп алдыға шығару, тартылып отыру; 4 – б.қ. 8 рет қайталау. 4.«Таяқшаға қара». Б.қ.: етбеттеп жату, жұдырықтарын иектің астына тіреу, таяқшаны алдына қою. 1-2– таяқшаны жоғары көтереді, таяқшаға қарау; 3-4 – б.қ. - босаңсу. 6 рет қайталау. 5.«Таяқшаны тізесіне қою». Б.қ.: шалқасынан жату, таяқша санында, 1 – таяқшаны жоғары көтеру; 2 – оң (сол) аяғын бүгу, таяқшаны тізесіне көтеру; 3 – таяқшаны жоғары көтеру;	жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№2 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: тұру. 14 – таяқшаны жоғары көтеру, демін ішіне тарту; 5–8 – таяқшаны төмен түсіру, демін сыртқа шығару. 8 рет қайталау. 2.Б.қ.: аяқтарын тіреп қою, шынтақтары бүгілген, таяқшаны кеудесінде ортасына қарай ұстау. 1-2 – оңға бұрылу, таяқшаны оңға қарай оң қолымен апару (таяқша еденге параллель); баяу қозғалу; 3-4 – б.қ. Сол жағына 5 рет қайталау. 3.Б.қ.: тұру. 1–3 – таяқты алдыға ұстау, оң аяғын басына-өкшесіне-басына басу; 4 – б.қ. Сол аяқпен осы қимылдарды қайталау. 1.Б.қ.: тұру. Таяқты үстіңгі шетінен ұстап, тігінен аяқтарының ортасына орналастыру, демін ішіне тарту. 1-2 – еңкею (тікбұрыш жасап), қолдарын таяқты жылжыта алға созу, басы түзу, демін сыртқа шығару; 3-4 – б.қ. Аяқтарын бүкпей 6–8 рет қайталау. 2.Б.қ.: етбеттеп жату. Таяқшаны артына қолдарын бүгіп ұстау. 1-2– таяқша мен денесін жоғары көтеру; 3-4 – б.қ. Баяу 4–6 рет қайталау.	жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№3 жаттығулар кешені** 1.«Таяқшаны жоғарыға көтеру». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқшаны иық еніндей шетінен ұстап төменге қою. 1 – таяқшаны жоғары көтеріп созылу; 2қолдарын бүгіп, таяқшаны жауырынына қояды; 3 – таяқшаны жоғары көтереді; 4 –таяқшаны төмен түсіреді, б.қ. (8 рет). 2.«Созылғыштар». Б.қ.: – тұру, таяқты төмен ұстау. 1-3 – таяқты жоғары көтеріп, артқа жіберу, аяқтың басымен тұрып, созылу; 4 – б.қ. 8 рет қайталау. 3.«Отырып-тұру» Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқшаны иық еніндей шетінен ұстап төменге қою. 1 – отыру, таяқшаны алға шығару; 2 – б.қ. (8 рет). 4.«Еңкею» Б.қ.: – аяқтарын алшақ қою, таяқшаны төмен ұстау; 1-2 – алдыға еңкею, таяқшаны жоғары көтеру, керілу; 3-4 – б.қ. (8 рет)	жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№4 жаттығулар кешені** 1.«Таяқша жоғарыда». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – таяқшаны жоғары көтеріп, созылу; 2 – қолдарын бүгіп, таяқшаны басынан асырып, иықтарына қою; 3 – таяқшаны қайта жоғары көтеру; 4 – таяқшаны төмен түсіру, б.қ. (8 рет). 2.«Таяқшаны жоғары көтеру». Б.қ.: – тұру. Таяқшаны жоғары көтеру. 1-3 – таяқшаны жоғары-артқа көтеру, аяқ басына тұрып, жоғарыға ұмтылу; 4 – б.қ. 8 рет. 3.«Отырып-тұру». Б.қ.: – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – отыру, таяқша төменде; 2 – б.қ. (8 рет). 4.«Еңкею». Б.қ.: – аяқтарын алшақ қойып, таяқшаны төменде ұстау; 1-2 – алдыға еңкею, таяқшаны жоғары көтеру, керілу; 3-4 – б.қ. (8 рет). 5.«Әткеншек». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып	жаттығулар кешені **(ҚАЙТАЛАУ)** **Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекет дағдыларын қалыптастыру.** **ӘДІСТЕМЕЛІК КУӘЛІК** **Гимнастикалық таяқшамен орындалатын жаттығулар** **№5 жаттығулар кешені** 1.Б.қ.: тұру. 1-2 – таяқшаны жоғары баяу көтеру, оң (сол) аяқ басын артқа басып, өкшесін өзіне тарту, демін ішіне тарту; 3-4 – б.қ. 4–6 рет қайталау. 2.«Алдыға қара». Б.қ. – аяқтарын алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1-2 – басын түзу ұстап, алдыға еңкею; 3-4 – б.қ. Аяқтарын бүкпеу. 5–8 рет қайталау. 3.«Жанына иілу». Б.қ. – аяқтарын айқастырып қойып тұру. Таяқты артынан шынтақтың бүгілген жеріне қою. 1 - 2 – оңға иілу, таяқты жерге тигізу; 3 - 4 – б.қ. (6 рет). 4.Б.қ.: шалқалап жату. 1 – таяқшаны жоғары көтеру; 2 – екі аяғын бірдей сермеу, аяқ басын созу, таяқшаға тигізу. 3-4 – б.қ. 6–8 рет қайталау. 5.Б.қ.: тұру. Таяқшаны арт жақта ұстау. 1-2 – отыру, таяқшаны көтеру. Арқасын түзетіп, тізелерін ашып, өкшелерін көтереді. 8–10 рет қайталау. «Құрсау». Б.қ.: – аяқтарын алшақтатып қойып тұру.

	4 – б.қ. Басы мен иықтарын жерден алмай, аяғының басын созады. 6 рет қайталау. 6.«Аяғыңның басына жеткіз». Б.қ.: отыру, аяқтарын ашу, таяқшаны кеуде тұсында ұстау; 1–3 – алдыға еңкею, таяқшамен аяқтарының басына дейін жету; 4 – б.қ. 6 рет қайталау. 7.«Стадионға». Б.қ.: тұру. Таяқшаны шынтақ бүгілуіне ұстау. Бір орында тізесін жоғары көтеріп жүгіру. 3 рет 20 секундтан жүрумен алмастырып, қайталау.	3.Б.қ.: тұру. Таяқшаны төмен түсіріп шетіне қарай ұстау. 1-2– аяқ басымен отырып-тұру; тізелерін ашып қою, арқасын түзеу – демін сыртқа шығару; 3-4 – б.қ. -демін сыртқа шығару. 8–10 рет қайталау. 4.Б.қ.: тұру. Таяқшаны алдына қою. 9 рет секектеу, 9-рет таяқшадан секіріп өту; 4 қадам орынында тұрып ату. 4–6 рет қайталау.	5.«Жанына иілу». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – оң аяқпен оңға аттау; 2 – оңға иілу: 3 – денені түзеу; 4 – б.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет). 6.«Уқалау» Б.қ.: – тұру. Бармақтары таяқшаның үстінде, таяқшаны аяғымен дөңгелету (бармақтарынан бастап, өкшесіне дейін). Сол аяғымен осы қимылдарды қайталау. 8 рет. 7.«Секірулер». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. Секіру – аяқтарын екі жаққа ашу, қайта жинау. 1–8 дейін. Шағын үзіліс жасап, қайта 8 рет қайталау.	тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – оң аяқпен оңға аттау; 2 – оңға иілу: 3 – денені түзеу; 4 – б.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет). 6.«Уқалау». Б.қ.: – тұру. Бармақтары таяқшаның үстінде, таяқшаны аяғымен дөңгелету (бармақтарынан бастап, өкшесіне дейін). Сол аяғымен осы қимылдарды қайталау. 8 рет. 7.«Секірулер». Б.қ. – аяқтарын табан еніндей алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. Секіру – аяқтарын екі жаққа ашу, қайта жинау. 1–8 дейін. Шағын үзіліс жасап, қайта 8 рет қайталау.	Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1 – оң аяқпен оңға аттау; 2 – оңға иілу; 3 – денені түзеу; 4 – б.қ. Сол жаққа қайталау (8 рет). 6.Аяқтарын алшақтатып қойып тұру. Таяқты басының артынан иықтарына қою. 1-2 – «ш-ш-ш» – деп оңға бұрылу; 3-4 – екінші жағына қайталау. Үш-төрт рет қайталаған соң, үзіліс жасау. 5 рет қайталау. 7.«Секектеу». Б.қ.: тұру. Жанына қарай секіргенде таяқшаны алдыға созу, аяқтарын қосқанда таяқшаны төмен түсіру. 4 рет 20 секіруден жай жүріспен алмастырып, қайталау.
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	**Сөйлеуді дамыту– коммуникативтік, ойын, танымдық әрекет Менің Отаным Қазақстан Мемлекеттік әнұран**					
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекеттері мен уақыты						
ҰІӘ уақыты: 8.30	**Дүйсенбі 19.05.25**	**Сейсенбі 20.05.25**	**Сәрсенбі 21.05.25**	**Бейсенбі 22.05.25**	**Жұма 23.05.25**	
	Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Дене шынықтыру	**Сауат ашу негіздері Қоршаған ортамен танысу Жапсыру Музыка**	**Математика негіздері Көркем әдебиет Сауат ашу негіздері Дене шынықтыру**	**Математика негіздері Сөйлеуді дамыту Қазақ тілі Музыка**	**Сауат ашу негіздері Көркем әдебиет Қоршаған ортамен танысу Дене шынықтыру**	
1-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті						
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Нені білеміз,нені жасаймыз. (танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -10 көлемінде тура және кері санау, геометриялық пішіндер мен денелер атауын бекіту. Есеп шығару,	**Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік? **ҰІӘ міндеттері:**	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Нені білеміз,нені жасаймыз. (ойын,танымдық іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -10 көлемінде тура және кері санау, геометриялық пішіндер мен денелер атауын бекіту. Есеп	**1.Математика негіздері–** ойын, зерттеу іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Нені білеміз,нені жасаймыз. (ойын, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -10 көлемінде тура және кері санау, геометриялық пішіндер мен денелер атауын бекіту. Есеп	**1. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік,нені білдік? **ҰІӘ міндеттері:** -дыбыс, буын, сөз ұғымдарын бекіту ұзынжәне қысқа сөздерге

	заттарды салмағы бойынша салыстыру біліктерін бекіту; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, есте сақтау, сөйлеу біліктілігін; логикаға арналған ойын тапсырмаларын орындау, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** алған дағдылары мен білімдерін жүйелеу және бекіту. **Ұлттық құндылықтар:** Дербестікке баулу. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** тура және кері санауды, пішіндерді дұрыс атауды; **Түсінеді:** фигураларды ажыратуды, заттарды санауды; **Қолданады:** геометриялық пішіндерді атауды және ажырата білуді; сурет бойынша есептер шығаруды. Үзік сызықтармен сызуды және бояуды, графикалық диктантты орындауға үйретуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог математикалық жарыс ұйымдастыруды ұсынады. Топ құрады. - Бүгінгі оқу қызметінде, осыған дейін не үйренгенімізді еске түсіреміз. Білімдерімізді жүйелеп көрсетеміз. Балалар жарысқа деген қызығушылықтарын көрсетеді. Топтарға бөлінеді: біріінші команда Әлияның командасы, екінші команда Сырымдікі. Педагог тапсырманы зейін	-дауысты, дауыссыз дыбыстар туралы білімдерін бекіту, буыннан сөз құрауды, сөзді буынға бөлуді жетілдіру; -сөйлем құрауға, сөйлемнен бірінші, екінші, үшінші сөздерді таба білуге, сөйлемнің сызбасын сыза білуге жаттықтыру арқылы есте сақтауларын дамыту; -нүктелердің үстімен суретті бастыру жұмысы арқылы эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу. **Дағды**: сөйлем құрау, сөйлемге сызба сыза алу дағдыларын бекіту. **Ұлттық құндылықтар:** Нүктелердің үстімен суретті бастыру жұмысы арқылы эстетикалық талғамдарын тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөздегі түсіп қалған буынды табады, сөздерді буынға бөледі, сөйлем сызбасын сызады. **Түсінеді:** дыбыс айтылуына қарай әртүрлі болатынын. **Қолданады:** өткен тақырыпты естеріне түсіруді, дидактикалық ойында әртүрлі ойындар ойнауды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** «Керісінше айт» дидактикалық жаттығуы – Мен сендерге ұяң дауыссыз дыбыстардан басталатын буындар айтамын, ал сендер қатаң дауыссыз дыбыстардан тұратын буындар айтасыңдар. **1.ба-па бо-по бе-пе** **2. ва-фа во-фо ве-фе**	пішіндер мен денелер атауын бекіту. Есеп шығару, заттарды салмағы бойынша салыстыру біліктерін бекіту; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, есте сақтау, сөйлеу біліктілігін; логикаға арналған ойын тапсырмаларын орындау, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** алған дағдылары мен білімдерін жүйелеу және бекіту. **Ұлттық құндылықтар:** Дербестікке баулу. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** тура және кері санауды, пішіндерді дұрыс атауды; **Түсінеді:** фигураларды ажыратуды, заттарды санауды; **Қолданады:** геометриялық пішіндерді атауды және ажырата білуді; сурет бойынша есептер шығаруды. Үзік сызықтармен сызуды және бояуды, графикалық диктантты орындауға үйретуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог математикалық жарыс ұйымдастыруды ұсынады. Топ құрады. - Бүгінгі оқу қызметінде, осыған дейін не үйренгенімізді еске түсіреміз. Білімдерімізді жүйелеп көрсетеміз. Балалар жарысқа деген қызығушылықтарын көрсетеді. Топтарға	шығару, заттарды салмағы бойынша салыстыру біліктерін бекіту; -талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, есте сақтау, сөйлеу біліктілігін; логикаға арналған ойын тапсырмаларын орындау, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** алған дағдылары мен білімдерін жүйелеу және бекіту. **Ұлттық құндылықтар:** Дербестікке баулу. **Күтілетін нәтижелер:** **Меңгереді:** тура және кері санауды, пішіндерді дұрыс атауды; **Түсінеді:** фигураларды ажыратуды, заттарды санауды; **Қолданады:** геометриялық пішіндерді атауды және ажырата білуді; сурет бойынша есептер шығаруды. Үзік сызықтармен сызуды және бояуды, графикалық диктантты орындауға үйретуді. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог математикалық жарыс ұйымдастыруды ұсынады. Топ құрады. - Бүгінгі оқу қызметінде, осыған дейін не үйренгенімізді еске түсіреміз. Білімдерімізді жүйелеп көрсетеміз. Балалар жарысқа деген қызығушылықтарын көрсетеді. Топтарға бөлінеді: біріінші команда Әлияның командасы, екінші команда Сырымдікі.	мысал келтіруге, дыбыстық талдау жасауға жаттықтыру; -сөздің сызбасын дұрыс тауып қоса білуге, сөйлем сызбасын сызу секілді дағдыларын бекіту; -бастаған істі аяқтай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: сөйлемнің сөздерден құралатынын білу дағдыларын дамыту. **Ұлттық құндылықтар:** Бастаған істі аяқтай білуге тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөзден дыбыстарды атайды, үш-төрт дыбысты сөздерге дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** дыбыс, сөз, сөйлемнің шартты белгілері қандай болатынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады, сөздің сызбасын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Дыбыспен жұмыс.** **Дидактикалық ойын:** **«Кім зерек?»** –Балалар көк, қызыл дөңгелектерді алыңдар да, үстел үстіне қойыңдар. Егер мен дауыссыз дыбысты айтсам көк, ал егер дауысты дыбысты атасам, қызыл дөңгелекті көтересіңдер. Мысалы: -а-, -у-, к-, -е-, -н-, -г-, -ш-, -щ-, -з-, -х-, -ф-, -ы-, -в-, -а-, -п- ,-р-, -о-, -л-, -д-, -ж-, -э-, -я-, -ч-, -с-, -м-, -и-, -т-, -б-, -ю. **Сөзбен жұмыс.** «Сөзді өлшейік» дидактикалық жаттығуы – Алақандарыңды үстел

	салып тындауды ұсынады. **1-тапсырма**. Топтар хормен тура және кері санайды. Бір санды аттап санайды. Балалар дауыстап тура және кері санайды, топтар бір саннан аттап санайды. **Түсіну деңгейі:** **2-тапсырма**. Тақтадағы нүктелері бар жұпты - шаршылар карточкаларын қараңдар. Карточкаларды қарайды жұптасу жолын анықтайды, соңғы карточканы толықтырады. Тақтадағы фишкаларға қараңдар. Олардың ұқсастығы қандай? Айырмашылығы неде? Соңғы карточканы толықтыр. Балалар карточкаларды қарайды, жұптастыру принципін анықтайды, соңғы суретті салады: біріншісінде - бір нүкте, екіншісінде - 6 нүкте. **Қолдану деңгейі:** **3-тапсырма**. Суретті қараңдар. Неше пішін? Оларды атаңдар. Пішіндерді қарайды, шаршы екенін анықтап, санайды. **4-тапсырма.** - Суретке қарап есептер құрастырып, мысалдар жазыңдар. **5-тапсырма.**	**3. ға- қа ғо-қо ге-ке** **4. ге-ке го-ко га-ка** **5. жа- ша же-ше жо-шо** **6. до-то де-те** **7. за-са зо-со** **2-тапсырма** «Сөзді қос»дидактикалық жаттығуы – Тіл ұстартуға ұйқас сөз тіркестерін айтамын, буыны жоғалған, сендер жоғалған буынды жалғап, толықтырып айтасыңдар. -яр-яр-яр – бізге берді қи-*...яр;* -тыр-тыр-ыр – керек бізге ба-*....тыр;* -кеш-кеш-кеш – түйеде бар екі өр-*...кеш;* -үй-үй-үй – домбырамен тарттық к- *...үй;* -ін-ін-ін – келді, міне, ақ ти-... ін; - қа-қа-қа – көлшікте отырған ба -*...қа;* -қы-қы-қы – кісінеді жыл-...қы; -тай-тай-тай- – біздің Арман кішкен-*...тай;* -са-са-са - ызылдайды сары ма-*...са.* **Түсіну деңгейі:** **3-тапсырма** «Сөзді бөл»дидактикалық ойыны –Мен сендерге қандай да бір заттардың суреттерін көрсетемін, сендер шапалақпен суреттегі бейнеленген затты буынға өз беттеріңмен бөлесіңдер. Мысалы: *гүл, үстел, ит, түлкі, сиыр, себет, жылан, қызанақ, балта, дәптер,мал, жеміс, жидек, піл, пальто т.б.* «Кім зейінді?»дидактикалық	бөлінеді: біріінші команда Әлияның командасы, екінші команда Сырымдікі. Педагог тапсырманы зейін салып тындауды ұсынады. **1-тапсырма**. Топтар хормен тура және кері санайды. Бір санды аттап санайды. Балалар дауыстап тура және кері санайды, топтар бір саннан аттап санайды. **Түсіну деңгейі:** **2-тапсырма**. Тақтадағы нүктелері бар жұпты - шаршылар карточкаларын қараңдар. Карточкаларды қарайды жұптасу жолын анықтайды, соңғы карточканы толықтырады. Тақтадағы фишкаларға қараңдар. Олардың ұқсастығы қандай? Айырмашылығы неде? Соңғы карточканы толықтыр. Балалар карточкаларды қарайды, жұптастыру принципін анықтайды, соңғы суретті салады: біріншісінде - бір нүкте, екіншісінде - 6 нүкте.	Педагог тапсырманы зейін салып тындауды ұсынады. **1-тапсырма**. Топтар хормен тура және кері санайды. Бір санды аттап санайды. Балалар дауыстап тура және кері санайды, топтар бір саннан аттап санайды. **Түсіну деңгейі:** **2-тапсырма**. Тақтадағы нүктелері бар жұпты - шаршылар карточкаларын қараңдар. Карточкаларды қарайды жұптасу жолын анықтайды, соңғы карточканы толықтырады. Тақтадағы фишкаларға қараңдар. Олардың ұқсастығы қандай? Айырмашылығы неде? Соңғы карточканы толықтыр. Балалар карточкаларды қарайды, жұптастыру принципін анықтайды, соңғы суретті салады: біріншісінде - бір нүкте, екіншісінде - 6 нүкте. **Қолдану деңгейі:** **3-тапсырма**. Суретті қараңдар. Неше	үстіне қойыңдар, енді сөзді айта бастағанда алақанның арасын аша түсеміз. Алақанның арасы жақын болса, онда біз қысқа сөз өлшедік, ал алақанның арасы алшақ болса, онда ұзақ сөз өлшегеніміз. Мысалы: көз, жаз, кітапхана, дәріхана т.б.. **Түсіну деңгейі:** «Дыбыстың сөз ішіндегі орнын тап» дидактикалық жаттығуы Педагог **лақ, алма, тал**сөздерінің сызбасын тақтаға іліп, -л- дыбысының орнын табуды тапсырады. Тақтаға бір балаланы шығарады. Балалар орнында жұмыс жасайды, егер дыбыс сөздің басында болса, басында тұрған төртбұрышты, егер ортасында болса, ортасындағы төртбұрышты, ал соңында болса, соңында тұрған төртбұрышты көк түспен бояйды. **Буынмен жұмыс** «Сөзді буынға бөл»дидактикалық ойыны – Мен сөздер айтамын, ал сендер мен айтқан сөздерді шапалақ ұру арқылы буынға бөлесіңдер. Мысалы: *Та-на, ал-ма, бал, тал, сыз-ғыш, кі-тап, қам-шы, ер, көл, қу-ыр-шақ, құс, та-уық, қо-ңыз, кө-бе-лек, са-уыс-қан, тек-ше, мар-ғау, жа-лын, ә-теш, ке-кі-лік, ақ-қу, көгер-шін, тас-ба-қа, ұ-шақ, а-пель-син, ман-да-рин, дом-бы-ра, ба-ра-бан, бел-дік, пар-та, сана, ө-рік, кө-рік, сый-лық, кө-мір, ке-ру-ет, ди-ван, жа-лау, қай-мақ, ба-уыр-*

	 Дәптермен жұмыс Дәптердегі сайыстың жеке кезеңі. **1-тапсырма**. Есепте, жауабын жапсыр. Педагог жапсыру үшін қажетті суреттер мен цифрларды табуды ұсынады. **2-тапсырма.** Әр қатардағы жіп орамдарын сана. Тиісті цифрмен сызып қос. Балалар жазбалар мен суреттерді қарайды. -Мысалдарды шығар. Өзің мысалдар ойластыр. **3-тапсырма**. -қанша шырша болса, сонша үшбұрышты боя. -қанша үй болса, сонша шаршыны боя. -қанша шар болса, сонша шеңберді боя. **4-тапсырма.** Педагог шарларды кемпірқосақтың түстерімен штрихтауды ұсынады. Балалар сұрақтарға жауап беріп тапсырмаларды орындайды. Өз әрекеттерін түсіндіреді.	ойыны Педагог балаларға әртүрлі суреттер, ойыншықтар көрсетеді. Егер сол суреттің басындағы дыбыс дауысты болса, балалар қызыл текшені, дауыссыз болса, көк текшені көтереді. **Қолдану деңгейі:** «Тиісті белгіні көтер»дидактикалық жаттығуы Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда қызыл дөңгелекті көтереді. **Дәптермен жұмыс** 1.Суреттерді ата. Сөздерді буынға бөл. Екі буыннан тұратын заттың суретін екі терезелі үйге, ал үш буыннан тұратын заттың суретін үш терезелі үйге қос. 2.Суреттерді ата. Дыбыстық сызбаны тиісті суретпен сәйкестендір. 3. Суреттерді ата. **«Қ»** дыбысының орнын тауып, сәйкес бөлікті көк түспен боя. **Сергіту сәті :** Тікірейіп құлағы Менен бұрын тұрады. Бойын жазып керіліп, Беті-қолын жуады. Педагог балалармен **«Сиқырлы текше»** ойынын ойнайды. **Мақсаты:** текшедегі аңдарға байланысты сөйлем құрату. **Ойын шарты:** көңілді қиын емес әуен ойналады.	**Қолдану деңгейі:** **3-тапсырма**. Суретті қараңдар. Неше пішін? Оларды атаңдар. Пішіндерді қарайды, шаршы екенін анықтап, санайды. **4-тапсырма.** - Суретке қарап есептер құрастырып, мысалдар жазыңдар. **5-тапсырма.** **Дәптермен жұмыс** Дәптердегі сайыстың жеке кезеңі. **1-тапсырма**. Есепте, жауабын жапсыр. Педагог жапсыру үшін қажетті суреттер мен цифрларды табуды ұсынады. **2-тапсырма.** Әр қатардағы жіп орамдарын сана. Тиісті цифрмен сызып қос. Балалар жазбалар мен суреттерді қарайды. -Мысалдарды шығар. Өзің мысалдар ойластыр. **3-тапсырма**. -қанша шырша болса, сонша үшбұрышты боя. -қанша үй болса, сонша шаршыны боя. -қанша шар болса, сонша шеңберді боя.	пішін? Оларды атаңдар. Пішіндерді қарайды, шаршы екенін анықтап, санайды. **4-тапсырма.** - Суретке қарап есептер құрастырып, мысалдар жазыңдар. **5-тапсырма.** **Дәптермен жұмыс** Дәптердегі сайыстың жеке кезеңі. **1-тапсырма**. Есепте, жауабын жапсыр. Педагог жапсыру үшін қажетті суреттер мен цифрларды табуды ұсынады. **2-тапсырма.** Әр қатардағы жіп орамдарын сана. Тиісті цифрмен сызып қос. Балалар жазбалар мен суреттерді қарайды. -Мысалдарды шығар. Өзің мысалдар ойластыр. **3-тапсырма**. -қанша шырша болса, сонша үшбұрышты боя. -қанша үй болса, сонша шаршыны боя. -қанша шар болса, сонша шеңберді боя.	*сақ, тал-қан, жыл-қы, мон-шақ, қы-мыз т.б.* **Қолдану деңгейі:** «Дұрыс көтер» дидактикалық ойыны – Мен сендерге сөздерді оқимын, егер сөздерді дауысты дыбыстар жуан болса, сары дөңгелекті, жіңішке болса, қызыл дөңгелекті көтеріңдер. Мысалы: *банан, күріш, ақымақ, анар, алжапқыш, әтеш, қызанақ, қияр, балға, балта, шалғы, қоңыз, қарға, сауысқан, шырын, сана, балық, қайшы, қаламсап, көбелек, төбелес, тоқылдақ.* **Сөздің дыбыстық талдауымен жұмыс.** «Дұрыс па, бұрыс па?»дидактикалық ойыны *Педагог* ***алша, түн*** *сөздерінің дыбыстық талдауын тақтаға іледі.* –Орындарыңда тақтадағы суреттердің атауына дыбыстық талдау жасаңдар. Педагог тақтаға бір балаланы шақырады дыбыстық талдау жасауға тапсырма береді. Балалар тақтадағы жұмыстың дұрыс-бұрысын тексереді. **Дәптермен жұмыс** Түстерді ата. Тиісті дыбыстық сызбамен қос. Сурет атында дауысты дыбыстар жуан болса, сары қарындашпен, жіңішке болса, қызыл қарындашпен қорша. Сөйлем құра. Сызбасын сыз. **Саусақ жаттығуы:** Қолды алға созамыз, Алақанды бұрамыз. Алақанның сыртымен

		Педагог және балалар шеңберге тұрады. Текшені бір-біріне қолдарына беріп, тақпақ айтады. Алма кетті домалап, Көше бойын аралап. Кім алманы табады, Сол ойыннан шығады. Қай баланың қолында текше қалып қойса, сол бала текшені ортаға лақтырады. Педагог текшеде қандай сурет екенін балалардан сұрайды. Балалар жауап береді. Егер текшеде мысықтың суреті болса, педагог ол балаға **мысық** сөзін қатыстырып, сөйлем құратады. (Текшенің әр бетінде мысық, күшік, қасқыр, жолбарыс, лақ, маса жануалардың суреттері бейнеленген) **Дәптермен жұмыс** *(графикалық жұмыс)*4. Штрихта. 5. Үзік сызықтарды бастыр, жалғастырып жаз. Педагог графикалық жұмысты бастамас бұрын үстелде отыру ережесін естеріне түсіріп қайталайды. Дұрыс отырмаудың денсаулыққа, адам сымбатына зиян екенін айтып өтеді. Педагог балаларға қарындашты қолдарына алғызып жазу үлгісін алдымен ауада жаздырады. **Саусақ жаттығуы:** Бір, екі, үш, Кәне, жина күш. Саусақтарды басайық, Жаттығуды жасайық. Сыңғыр, сыңғыр сырғалар Құлағымда сыңғырлар. Оң қолымда білезік, Сол қолымда білезік,	**4-тапсырма.** Педагог шарларды кемпірқосақтың түстерімен штрихтауды ұсынады. Балалар сұрақтарға жауап беріп тапсырмаларды орындайды. Өз әрекеттерін түсіндіреді.	**4-тапсырма.** Педагог шарларды кемпірқосақтың түстерімен штрихтауды ұсынады. Балалар сұрақтарға жауап беріп тапсырмаларды орындайды. Өз әрекеттерін түсіндіреді.	Шапалақты ұрамыз. **Сергіту сәті:** **Құлыншақ** Құлыншағым шапқылайды – тоқ, тоқ, тоқ, Тұяқтары тақылдайды – тоқ, тоқ, тоқ. Алыстағы ауылдарға шабады, Жасыл өлке жайлауға да барады. Құлыншақтың тұлымшағы желбіреп, Өскенде ол жүйрік тұлпар болады.

		Санап көрші, кәнеки, 1, 2, 3 – бір, екі, үш, Демаламыз жинап күш.			

1 үзіліс -

Балалардың дербес іс-әрекеті

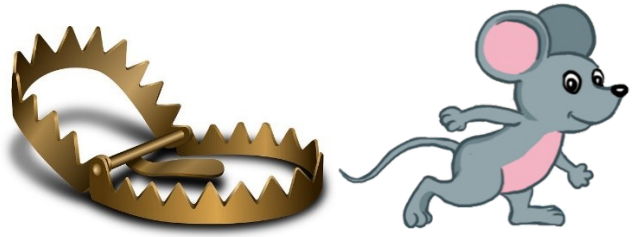
Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.

Қазақтың ұлттық ойыны: «Тышқан мен қақпан»

Басты міндеттері: Балалардың қимыл-қозғалыс әрекеттерін ұлттық ойындар арқылы жан-жақты дамыту, денсаулықтарын нығайту. Ұлттық және қимыл-қозғалыстық ойынға деген балалардың қызығушылықтарын арттыру.

БАЛАНЫҢ ТІЛІН ДАМЫТУҒА АРНАЛҒАН ОЙЫНДАР

Дауыстарын қайтала.
Аң біткенмен алысқан
Ақырады **арыстан:**
А-а-а-а-а-а
Нәзік дауысы қозының
Естіледі алыстан:
Мә-ә-ә-ә-ә
Дөңгелетіп аузыңды,
Жіңішкертіп даусыңды,
Бұзаумын деп ойла да,
Дауысын оның қайтала:
Мө—ө-ө-ө
(Балақай, жан жануарлардың дауыстарые сала отырып, кей дыбыстардың жуан кей дыбыстардың жіңішке айтылатынына зер
сал)
Майлыаяқ.
Жайлау толы малды аяп,
Күзетіп жүр Майлыаяқ.
Жолатпайтын ешкімді,
Дауысы алыстан естілді:
(ақырын дауыспен) –р-р-р-р-р-р-р
«Тамақ жеймін ашпын д»,-деп,
«Қорқып иттер қашсын», -еп,
Күжірейтіп желкесін
Ырылдады қасқыр кеп:
(орташа дауыспен)-р-р-р-р-р-р-р
«Қорықпаймын сенен»,-деп,
«Сазайыңды берем»,-деп,
Дірілдетіп қасқырды
Айбатын ит асырды:
(қатты дауыспен) –р-р-р-р-р
«Мынау бәле екен» деп,
«Түбіме бұл жетер» деп,
Қорқып қасқыр жөнелді,
Қайтып келмес ол енді.

Қазақтың ұлттық ойыны: «Тышқан мен қақпан»

Ойынның міндеттері:Балалардың қимыл-қозғалыс әрекеттерін ұлттық ойындар арқылы жан-жақты дамыту, денсаулықтарын нығайту. Ұлттық және қимыл-қозғалыстық ойынға деген балалардың қызығушылықтарын арттыру.

Дағды: Жүгіру, отыру, шеңбер құру, шеңбер бойымен жүруге жаттықтыру,қимыл қозғалыстарын шапшаң орындауға дағдыландыру.

Ойынның ережесі : Ойыншылар екі топқа бөлінеді. Бірінші топ аз да, екінші топ көп. Шеңберлердегі балалар бір-бірінің қолдарынан ұстап, қарама-қарсы бағытта жүреді. Жүргізушінің белгісі бойынша екі шеңбер де тоқтайды. Ішкі шеңберде тұрғандар қолдарын жоғары көтереді – қақпа құрайды. Қалған ойыншылар шеңберге кіріп-шығып жүгіреді. Кенеттен жүргізуші келесі белгіні береді, осы кезде ішкі шеңбер ойыншылары қолдарын лезде түсіреді. Шеңбер ішінде қалып қалған ойыншылар қақпанға түскен болып саналады. Олар ішкі шеңберде тұрғандарға қосылады да, ойыншылар қайтадан қол ұстасады. Осыдан кейін ойын жалғасады.

Әдістемелік нұсқаулар.

Мұғалім белгі берісімен қолдарын жаздырмастан жоғары көтеріп тұра қалады, осы кезде тышқан ойыншылар шеңбердің ішіне кіріп шығуы керек.Төрешінің белгісімен ойыншылар қолдарын түсіреді.Осы кезде шеңбердің ішінде қалған тышқандар ұсталған болып
саналады. Олар шеңбердегі ойыншылардың қатарына қосылады.Ойын екі-үш тышқан қалғанша жалғасады. Содан кейін топтар орын ауыстырады. Ойынның соңында ұсталған тышқандар саналады. Көп тышқан ұстаған топ жеңіске жетеді.

Ойынның педагогикалық маңызы.

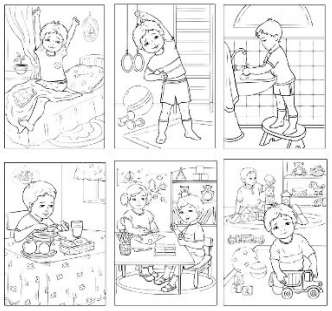
Бірінші, екіншіге саналу арқылы 2 топқа бөлу,
жүгіру, отыру, шеңбер құру, шеңбер бойымен жүруге жаттықтыру.

(Балақай, қасқырдан да қорықпайтын төбет иттердің болатынын сен білесің бе? Өзара екі топқа бөлініңдер де, **қасқыр мен иттер** болып алдымен ақырын, сосын орташа, ең соңында қатты дауыспен «р» дыбысын созып айтыдар.)		

2-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті уақыты: 09.35 – 10.00

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Асфальттағы суреттер. **ҰІӘ міндеттері:** -өлең мазмұнымен таныстырып, өлең шумақтарын жаттату; -балалардың сөйлеу тілдерін дамыту. Табиғатты, жабайы аңдарды қорғауға тәрбиелеу. **Дағды**: бір-біріне жылы лебіз сыйлауды, суретке қарап өлең жаттауды, «н», «ң» дыбыстарын дұрыс айтып,сөйлеуге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** Табиғатты, жабайы аңдарды қорғауға тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** бір-біріне жылы лебіз силайды, суретке қарап өлең жаттайды, «н», «ң» дыбыстарын дұрыс айтады; **Түсінеді:** сурет жанрлары туралы мәліметті; **Қолданады:** өлең жолдарын мәнерлеп айтуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог көктем мезгіліндегі күн райына тоқталып өтеді. Балалар, бәріміз көктемнің самал лебінен алайық, алақанға салайық, күннің жарқыраған нұрынан алайық, алақанға салайық.	**2.Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз – жас зерттеушіміз (коммуникативтік,ойын, танымдық іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -жобалық жұмыстар арқылы балалардың танымдық қызметін жандандыру. Олардың қабілеттері мен дағдысын бекіту; -тәжірибелік жұмыстарға деген қызығушылығын арттыру, бақылау нәтижелерін салыстырып, талдау және қорытынды жасау қабілетін дамыту; -зерттеушілік және экологиялық сана-сезімін жетілдіру. **Дағды:** табиғат аясындағы мінез-құлық ережелерін білуге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** Зерттеушілік және экологиялық сана-сезімін жетілдіру. **Күтілетін нәтиже:** **жасайды:** жаздың белгілерінен хабары бар. **түсінеді:** табиғатты аялаудың маңыздылығын. **қолданады:** жоба жасай біледі; бақылау, эксперимент арқылы себеп-салдар байланысын анықтай алады. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану.	**2.Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Өс, ұлан!. **ҰІӘ міндеттері:** -өлең мазмұнын эмоциялық-бейнелі қабылдау, баяндау сипатын сезінуге баулу; -өлеңді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттауға үйрету; -өлең мазмұнындағы бейнелеуіш сөздерді қолдану, өзара сыйластық қарым-қатынас дағдыларын дамыту. **Дағды:** тілдік бейнелілігін сезінуге, айналасымен жағымды қарым-қатынас жасай білу дағдысын **Ұлттық құндылықтар:** Жақсылыққа, ізгілікке тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** өлеңнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** өлеңнің мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** өлең мазмұнына сәйкес ойын әрекеттерін орындайды, өлеңді мәнерлеп жатқа айтады. Жұмбақтың шешуін таба алады. **Ойлау деңгейі**: білу,	**2.Сөйлеуді дамыту-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Асфальттағы суреттер. (мәнерлеп айту). **ҰІӘ міндеттері:** -өлең мазмұнымен таныстырып, өлең шумақтарын жаттату; -балалардың сөйлеу тілдерін дамыту. Табиғатты, жабайы аңдарды қорғауға тәрбиелеу. **Дағды**: бір-біріне жылы лебіз сыйлауды, суретке қарап өлең жаттауды, «н», «ң» дыбыстарын дұрыс айтып,сөйлеуге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** Табиғатты, жабайы аңдарды қорғауға тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** бір-біріне жылы лебіз силайды, суретке қарап өлең жаттайды, «н», «ң» дыбыстарын дұрыс айтады; **Түсінеді:** сурет жанрлары туралы мәліметті; **Қолданады:** өлең жолдарын мәнерлеп айтуды. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Педагог көктем мезгіліндегі күн райына тоқталып өтеді.	**2. Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз – жас зерттеушіміз (ойын,еңбек, зерттеу іс-әрекеті) **ҰІӘ міндеттері:** -жобалық жұмыстар арқылы балалардың танымдық қызметін жандандыру. Олардың қабілеттері мен дағдысын бекіту; -тәжірибелік жұмыстарға деген қызығушылығын арттыру, бақылау нәтижелерін салыстырып, талдау және қорытынды жасау қабілетін дамыту; -зерттеушілік және экологиялық сана-сезімін жетілдіру. **Дағды:** табиғат аясындағы мінез-құлық ережелерін білуге дағдыландыру. **Ұлттық құндылықтар:** Зерттеушілік және экологиялық сана-сезімін жетілдіру. **Күтілетін нәтиже:** **жасайды:** жаздың белгілерінен хабары бар. **түсінеді:** табиғатты аялаудың маңыздылығын. **қолданады:** жоба жасай біледі; бақылау, эксперимент арқылы себеп-салдар байланысын анықтай алады. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану.

	Ал енді жүрегіміздің лүпілінен алайық, оны да алақанға салайық. Енді осының бәрін достарымыздың жүректеріне қарай үрлейік: УФ!!! Енді барлығымыздың көңіліміз көктемдей жадырап, өзіміз күндей жарқырап, жүрегіміз достарымыз деп соғып, бүгінгі күнімізді қызықты өткіземіз деп сенемін. **Түсіну деңгейі:** Ж.Смақовтың «Қоңырау» өлеңін мәнерлеп оқып береді. «Дың-дың» – қоңыраумын, «Дың-дың» – соғыламын. «Дың-дың» – қағыламын, Мектептен табыламын. **«Н»** мен **«Ң»** дыбыстарын жеке-жеке дыбыстату арқылы айтылуына көңіл аудартады. «Н» дыбысын айтқанда дем мұрын арқылы еркін шығады, тіл үстіңгі тістің түбіне тиеді. «Ң» дыбысы да «Н» дыбысы сияқты мұрын жолды. «Н» дыбысынан оның айырмасы –тілдің арт жағы таңдайға тиеді. Мысалы: тоң. Балалар, бір қатарға «Н», екіншісіне «Ң» дыбысы бар сөздерді ойлап тауып қояйық. Балаларға дыбыстарды қайталату: Ян-ян-ян – жүгіріп жүр қоян. Ың-ың-ың – әп-әдемі қайың. Педагог үлгі суретті тақтаға іліп, сурет арқылы М.Әлімбаевтың «Асфальттағы суреттер» өлеңін мәнерлеп оқып береді.	**Білу деңгейі: Қолайлы эмоционалды көңіл күй қалыптастырады.** Балалардың арасында жедел сауалнама жүргізеді: Қандай жыл мезгілдерін білетінін сұрайды және жыл мезгілдерінің ауысу тәртібіне қарай айтып беруді сұрайды. Өлең оқиды. Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер-ана көкке бөленді. Көбелектер би билеп, Еңбекші ара бал жинап, Балалар тоймай ойынға, Өтеді жаздың әр күні. Сендерге тақпақ ұнады ма? Ол жылдың қай мезгілі туралы екен? **Түсіну деңгейі:** **Негізгі кезең** Жаз кезінде отбасы мүшелері жиі табиғат аясына демалысқа барады. Осы кезде тек демалып қана қоймай, зерттеу жұмысын жүргізуге болады. Мысалы: Құм қандай? Құм неге ыстық? Қандай жемістер мен көгөністер пісті? Ауа райы қандай? Жазғы жаңбыр мен күзгі жаңбырдың айырмашылығы қандай? Осындай сұрақтарға жауапты ересектердің көмегімен шешуге болады. Қазір жапырақты зерттейік. Ол үшін мына сұрақтарға жауап беруіміз қажет? Жапырақтың түсі неліктен жасыл болады? Өйткені су жеткілікті. Өйткені оларға күннің сәулесі жақсы түседі. Өйткені жылу жеткілікті. Міне, көрдіңдер ме, осылайша жаз мезгілінде	түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** ***Шаттық шеңбері*** Бала, бала, баламыз, Бақшамызға барамыз. Күні бойы қызыққа Батамыз да қаламыз. балаларға жұмбақ жасырады: Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңісте. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? *(Жаз)* **Түсіну деңгейі:** Жаз мезгілінде қандай өзгерістер болады? Жаз мезгілі несімен ұнайды? Жаз мезгілінің бірінші күні, бірінші мерекесі – «Балаларды қорғау күні». Балалар, сендер болашақта елімізді, жерімізді қорғайтын азаматсыңдар. Бұл – сендердің мерекелерің. Бүгін біз ақын Қасым Аманжоловтың «Бала – біздің болашақ» атты өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді. Бала – біздің болашақ, Сүйсінеміз, сүйеміз. Бұл болашақ тамаша-ақ, Болашаққа біз иеміз. **Қолдану деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *Болашақ* – «алдағы уақыт» деген мағынаны білдіреді. *Сүйсінеміз* – қызығамыз. **Полилингвальді компонент:** балалар – дети – children; болашақ –	Балалар, бәріміз көктемнің самал лебінен алайық, алақанға салайық, күннің жарқыраған нұрынан алайық, алақанға салайық. Ал енді жүрегіміздің лүпілінен алайық, оны да алақанға салайық. Енді осының бәрін достарымыздың жүректеріне қарай үрлейік: УФ!!! Енді барлығымыздың көңіліміз көктемдей жадырап, өзіміз күндей жарқырап, жүрегіміз достарымыз деп соғып, бүгінгі күнімізді қызықты өткіземіз деп сенемін. **Түсіну деңгейі:** Ж.Смақовтың «Қоңырау» өлеңін мәнерлеп оқып береді. «Дың-дың» – қоңыраумын, «Дың-дың» – соғыламын. «Дың-дың» – қағыламын, Мектептен табыламын. **«Н»** мен **«Ң»** дыбыстарын жеке-жеке дыбыстату арқылы айтылуына көңіл аудартады. «Н» дыбысын айтқанда дем мұрын арқылы еркін шығады, тіл үстіңгі тістің түбіне тиеді. «Ң» дыбысы да «Н» дыбысы сияқты мұрын жолды. «Н» дыбысынан оның айырмасы –тілдің арт жағы таңдайға тиеді. Мысалы: тоң. Балалар, бір қатарға «Н», екіншісіне «Ң» дыбысы бар сөздерді ойлап тауып қояйық. Балаларға дыбыстарды қайталату:	**Білу деңгейі: Қолайлы эмоционалды көңіл күй қалыптастырады.** Балалардың арасында жедел сауалнама жүргізеді: Қандай жыл мезгілдерін білетінін сұрайды және жыл мезгілдерінің ауысу тәртібіне қарай айтып беруді сұрайды. Өлең оқиды. Жаз келді жадырап, Ағаштар гүлдеді. Жаңбыр жауып нөсерлеп, Жер-ана көкке бөленді. Көбелектер би билеп, Еңбекші ара бал жинап, Балалар тоймай ойынға, Өтеді жаздың әр күні. Сендерге тақпақ ұнады ма? Ол жылдың қай мезгілі туралы екен? **Түсіну деңгейі:** **Негізгі кезең** Жаз кезінде отбасы мүшелері жиі табиғат аясына демалысқа барады. Осы кезде тек демалып қана қоймай, зерттеу жұмысын жүргізуге болады. Мысалы: Құм қандай? Құм неге ыстық? Қандай жемістер мен көгөністер пісті? Ауа райы қандай? Жазғы жаңбыр мен күзгі жаңбырдың айырмашылығы қандай? Осындай сұрақтарға жауапты ересектердің көмегімен шешуге болады. Қазір жапырақты зерттейік. Ол үшін мына сұрақтарға жауап беруіміз қажет? Жапырақтың түсі неліктен жасыл болады? Өйткені су жеткілікті. Өйткені оларға күннің сәулесі жақсы түседі. Өйткені жылу жеткілікті.

	Мынау – биік кезең, Сен көрмеген бір тау. Көкпеңбегі – өзен, Ал жасылы – бұл бақ. Өтсең асфальт жолмен, Түрлі түсті бормен Қызығардай көрген Сурет салған ол – мен! Педагог өлеңді екінші рет оқығанда естерінде сақтауды ұсынады. Суретке қарап, қайталатып өлеңді жаттатады. **Қолдану деңгейі:** Педагог балардан жаттаған өлеңдерін сұрайды, көмек керек балаға көмектеседі. **Дидактикалық ойын: «Жанрды тап».** **Ойын шарты:** Суреттердегі бос орынға қажетті суретті жапсырмамен жапсырып, сурет жанрын табу. Дәптермен жұмыс: Дәптердегі тапсырма орындалады. «Н» – «Ң» дыбыстарының дауысты немесе дауыссыз екенін сұрайды. «Ң» дыбысына байланысты **жаңылтпаш** айтқызады. Шапсаң, шапшаң, Бұрқырайды ақ шаң. *Шапшаң* сөзі *тез, жылдам* деген мағына береді. **Сергіту сәті:** (Сергіту жаттығуларын М.Әлімбаевтың «Он саусақ» өлеңімен жасатуға болады). Жалғыз саусақ тіпті де, Ұстай алмас жіпті де. Екі саусақ бірікті, Ине қолға ілікті. Үш саусағым орамды, Жүгіртеді қаламды. Өнерлі екен он саусақ! Қала салсақ, жол салсақ. *(М.Әлімбаев)*	көптеген зерттеу жұмысын жүргізуге болады. Оларды фотосуретке түсіріп алу қажет. Кейін жасыл жапырақты күзгі жапырақпен салыстыруға болады. Бұл да – зерттеу жұмысы. **Қолдану деңгейі:** **Әліппе-дәптермен жұмыс істеуге шақырады.** Сурет бойынша жазда табиғат аясында нені зерттеуге болатынын анықтайды. Оларды бағдаршамен көрсетеді. Сурет бойынша әңгіме құрайды. Жазда қандай жемістер піседі? Суретін салады. «НЕ БОЛАР ЕДІ? ...» дидактикалық ойынын ойнауға шақырады. Мақсаттары: өзінің табиғатқа қатысты іс-әрекетінің салдарын түйсінуге үйрету. Педагог балаларға талқылайтын мысал ұсынады. Нәтижесінде балалар әр нәрсенің шегі барын түсініп, табиғатты аялау керек деген қорытынды жасайды. Мысалы: «Егер гүлді жұлып алса не болады? Көбелектерді құртып жіберсе не болар еді?» деген сынды сұрақтар қояды. Сенің алдағы жазды қалай өткізгің келеді? **Сергіту сәт:** Жолдарыңа үңіліп, Екі бақа жүгіріп, Секіреді, бақ-бақ, Ағаштарды аттап. Олар ерте тұрады, Беті-қолын жуады. Оңға-солға шайқалып, Бақылдайды ән салып.	будущее – future; жаз – лето – summer; бақытты – счастливый – happy. **Сұрақ-жауап:** Өлеңде не туралы айтылған? Болашақта сен қандай бала болғың келеді? Өлеңде қандай ұйқас сөздер бар. **Өтебай Тұрманжанов** **Өс, Ұлан!** Сау болсын десең Он екі мүшең - Ерте тұр! Құлақ түр, Тыңда сыр. Жапырақтар жырлар, Гүлдер сыбырлар. Күн нұрын күт! Таза ауа жұт! Бойыңа – құт. Жүгір, Селмен жарысып. Жүгір, Желмен жарысып. Нұрға сылан, Болып қыран, Өс, Ұлан! **Танымдық шығармашылық жұмыс:** 	Ян-ян-ян – жүгіріп жүр қоян. Ың-ың-ың – әп-әдемі қайың. Педагог үлгі суретті тақтаға іліп, сурет арқылы М.Әлімбаевтың «Асфальттағы суреттер» өлеңін мәнерлеп оқып береді. Мынау – биік кезең, Сен көрмеген бір тау. Көкпеңбегі – өзен, Ал жасылы – бұл бақ. Өтсең асфальт жолмен, Түрлі түсті бормен Қызығардай көрген Сурет салған ол – мен! Педагог өлеңді екінші рет оқығанда естерінде сақтауды ұсынады. Суретке қарап, қайталатып өлеңді жаттатады. **Қолдану деңгейі:** Педагог балардан жаттаған өлеңдерін сұрайды, көмек керек балаға көмектеседі. **Дидактикалық ойын: «Жанрды тап».** **Ойын шарты:** Суреттердегі бос орынға қажетті суретті жапсырмамен жапсырып, сурет жанрын табу. Дәптермен жұмыс: Дәптердегі тапсырма орындалады. «Н» – «Ң» дыбыстарының дауысты немесе дауыссыз екенін сұрайды. «Ң» дыбысына байланысты **жаңылтпаш** айтқызады. Шапсаң, шапшаң, Бұрқырайды ақ шаң. *Шапшаң* сөзі *тез, жылдам* деген мағына	Міне, көрдіңдер ме, осылайша жаз мезгілінде көптеген зерттеу жұмысын жүргізуге болады. Оларды фотосуретке түсіріп алу қажет. Кейін жасыл жапырақты күзгі жапырақпен салыстыруға болады. Бұл да – зерттеу жұмысы. **Қолдану деңгейі:** **Әліппе-дәптермен жұмыс істеуге шақырады.** Сурет бойынша жазда табиғат аясында нені зерттеуге болатынын анықтайды. Оларды бағдаршамен көрсетеді. Сурет бойынша әңгіме құрайды. Жазда қандай жемістер піседі? Суретін салады. «НЕ БОЛАР ЕДІ? ...» дидактикалық ойынын ойнауға шақырады. Мақсаттары: өзінің табиғатқа қатысты іс-әрекетінің салдарын түйсінуге үйрету. Педагог балаларға талқылайтын мысал ұсынады. Нәтижесінде балалар әр нәрсенің шегі барын түсініп, табиғатты аялау керек деген қорытынды жасайды. Мысалы: «Егер гүлді жұлып алса не болады? Көбелектерді құртып жіберсе не болар еді?» деген сынды сұрақтар қояды. Сенің алдағы жазды қалай өткізгің келеді? **Сергіту сәт:** Жолдарыңа үңіліп, Екі бақа жүгіріп, Секіреді, бақ-бақ, Ағаштарды аттап. Олар ерте тұрады, Беті-қолын жуады.

		Судан шіркей табады, Өсіп үлкен болады. Бақ-бақ, нақ-нақ, Біздер айттық тақпақ.		береді. **Сергіту сәті:** (Сергіту жаттығуларын М.Әлімбаевтың «Он саусақ» өлеңімен жасатуға болады). Жалғыз саусақ тіпті де, Ұстай алмас жіпті де. Екі саусақ бірікті, Ине қолға ілікті. Үш саусағым орамды, Жүгіртеді қаламды. Өнерлі екен он саусақ! Қала салсақ, жол салсақ. *(М.Әлімбаев)* **Танымдық шығармашылық жұмыс:** 	Оңға-солға шайқалып, Бақылдайды ән салып. Судан шіркей табады, Өсіп үлкен болады. Бақ-бақ, нақ-нақ, Біздер айттық тақпақ.
2 үзіліс –					
Балалардың дербес іс-әрекетіне дағдыландыру ойындары Балалардың қызығушылықтары мен білім беру қажеттіліктерін ескере отырып,балалар әрекеті **(ойын , қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, эксперимент, еңбек, балалардың дербес әрекеті, өзіне-өзі қызмет ету**) түрінде іске асырылады.					
Аз қимылды ойын: «Мысықтар мен балалар» **Басты міндеттері: Берілген белгіні дұрыс тыңдай білуге, ойын ойнағанда қауіпсіздік ережелерін сақтай білуге, топпен ойнауды ойнай білуге үйрету. Ептілікке,алғырлыққа тәрбиелеу.**					

Аз қимылды ойын: «Мысықтар мен балалар»

Ойынның міндеттері: Берілген белгіні дұрыс тыңдай білуге, ойын ойнағанда қауіпсіздік ережелерін сақтай білуге, топпен ойнауды ойнай білуге үйрету. Ептілікке,алғырлыққа тәрбиелеу.

Дағды:Балалардың жүгіру қабілеттерін дамытып, тез қозғалу беруге дағдыландыру.

Мазмұны: Балалардың жартысы мысықтар болады, ал жартысы олардың иесі болады. Мысықтар баспалдақта отырады, олардың иелері жүрелерінен алаңның екінші жағында отырады.

Ойынның ережесі

Тәрбиеші сүт кімге керек деп сүт құйғандай болады.Балалар «кис-кис», деп шақырады.Мысықтар жақындаған да балалар алаңның екінші жағына қашып шығады. Ойын 2-3 рет қайталанады.

Әдістемелік нұсқаулар.

Ойынды 2-3-рет қайталанған соң, атан түйе мен мыстан кемпір басқадан сайланып, ойын әрі қарай жалғастырылады.

Ойынның педагогикалық маңызы.

Секіру,жүгіру жаттығулары бала аяқтарының бұлшық еттерінің қарын, арқа,бұлшық еттерінің жетілуіне ықпалын тигізеді. Қимыл-қозғалыс әдістерін көбейтіп, қимыл сапаларының үйлесімі артады. Бала өз күшіне сенуге үйренеді.

3-ші ұйымдастырылған іс-әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ (ұйымдастырылған іс-әрекет)	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Қазақстан - ортақ үйіміз **ҰІӘ міндеттері:** қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. Педагогтің көрсеткен үлгісі бойынша шағын мәтін құрастыра білу дағдыларын жетілдіру. Мақал-мәтелдерді айтуға үйрету. **Дағды**: өткен тақырыптар бойынша сөздерді қайталай отырып,сөздерді айту және түсіну дағдыларын жалғастыру. **Ұлттық құндылықтар:** Жаңаны білуге деген құштарлықтарын арттыру және қайырымдылыққа тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** жаңа сөздерді	**3 Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Жас ұландар **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерлілік элементтерімен байланыстыру, бір дыбыста құрылған әуеннің бөліктерін дәл ырғағымен дербес орындау; -түрлі сипаттағы музыкамен байланысты музыкалық-ойын бейнелерін:байсалды, баяу және көңілді, шаттанған, би күйін мәнерлі жеткізу. **Дағды**: Қолмен бағытын көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырата білу дағдыларын қалыптастыру. **Ұлттық құндылықтар:**	**3. Сауат ашу негіздері-** тілдік қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз нені үйрендік,нені білдік? **ҰІӘ міндеттері:** -дыбыс, буын, сөз ұғымдарын бекіту ұзынжәне қысқа сөздерге мысал келтіруге, дыбыстық талдау жасауға жаттықтыру; -сөздің сызбасын дұрыс тауып қоса білуге, сөйлем сызбасын сызу секілді дағдыларын бекіту; -бастаған істі аяқтай білуге тәрбиелеу. **Дағды**: сөйлемнің сөздерден құралатынын білу дағдыларын дамыту. **Ұлттық құндылықтар:** Бастаған істі аяқтай білуге тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** сөзден	**3.Қазақ тілі-** коммуникативтік, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Мен не білемін және не істей аламын? **ҰІӘ міндеттері:** -қазақ тіліндегі сөздер мен сөйлемдерді түсініп және күнделікті өмірде қолдана білуге үйрету. Ауызекі сөйлеу белсенділігін арттыру; -қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айту, ажырата білу дағдысын дамыту. **Дағды**: өткен тақырыптар бойынша сөздерді қайталай отырып,сөздерді айту және түсіну дағдыларын жалғастыру. **Ұлттық құндылықтар:** Жаңаны білуге деген құштарлықтарын арттыру және қайырымдылыққа тәрбиелеу.	**3. .Сурет салу-** шығармашылық, коммуникативтік, ойын әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Кешкі қала (Акварель бояу) **ҰІӘ міндеттері:** - ауыл мен қала ерекшелік-тері, құндылықтары туралы білімдерін бекіту, алған әсерлерін көрсете білуге үйрету; кешкі қала көрінісін сезіне отырып, қағаз бетіне дұрыс орналастыруды үйрету; жұмысты талғаммен орындауға тәрбиелеу. **Дағды**: қағаздарды түр-түсіне қарай іріктеп алу, пішіндерді қағаз бетіне дұрыс орналастыра білу дағдыларын қалыптастыру. **Ұлттық құндылықтар:** Бастаған істі аяқтай білуге тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже**:

	қайталайды, сөйлем құрастырады, мақал-мәтелді және мәтінді қайталайды. **Түсінеді:** Қазақстан халқы тату тұратынын түсінеді. **Қолданады:** таныс сөздерді қолданады, сұрақтарға жауап береді. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** – Біздің Отанымыз қалай аталады? – Қай қалада (ауылда) тұрасын? Педагог Қазақстан халқының бірлігі күніне арналған әңгімені жүргізеді. **Жаңа сөздермен таныстыру.** – Қазақстан – көпұлтты республика. Қазақстан қандай республика? – Қазақстан – көпұлтты республика. – Қазақстан халқы тату тұрады. – Қазақстан халқы қалай тұрады? Қазақстан халқы тату тұрады. Қазақстан – ортақ үйіміз. – Ортақ үйіміз – ... – Дима, сенің досың кім? Сен досыңмен қалай ойнайсың? Балалар жаңа сөздерді және сөйлемдерді қайталайды. Педагог шағын мәтін құрап айтады: *Біздің Отанымыз – Қазақстан. Қазақстан - көпұлтты республика. Қазақстан халқы тату тұрады. Қазақстан біздің ортақ үйіміз.* (3-4 бала мәтінді қайталайды). **Дидактикалық ойын «Жалғастыру».** Біздің Отанымыз –	Балаларды ұйымшылдыққа, бірлікке тәрбиелеу. **Репертуар:** **Музыка тыңдау:**«Сәби қуанышы» (Е. Құсайынов) **Ән айту:**«Қош, балбұлақ балабақшамыз» (Б. Жұмабекова)«Балдырғандар әні» (Г. Жотаева) «Балаларды қорғаймыз»(А.Досмағанбет) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Гүлдер вальсі» (П. Чайковский, үнтаспада) **Билер:** Биді балалардың қалауынша қайталау **Ойындар, хороводтар:** «Кім мектепке тез жиналады» **Музыкалық аспапта ойнау:** «Тамшылар» румын х.ә. (өңдеген Т. Попатенко) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өз беттерінше әнді таза айтып, қимылдарды ойдан шығарып жасайды. **Түсінеді:** музыкалық жанрларға тән белгілерді. **Қолданады:** үйренген дағдыларын іс жүзінде қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар жұптасып, вальс әуенімен залға келеді. Би ырғағын сезіне, шеңбер бойымен жеңіл жүріп, жарты шеңбер болып тұрады. **Түсіну деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Гүлдер вальсі» (П. Чайковский, үнтаспада). Ұлдар қыздарды әдеппен	дыбыстарды атайды, үш-төрт дыбысты сөздерге дыбыстық талдау жасайды. **Түсінеді:** дыбыс, сөз, сөйлемнің шартты белгілері қандай болатынын. **Қолданады:** дыбыстарды ажыратады, сөздің сызбасын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **Дыбыспен жұмыс.** **Дидактикалық ойын: «Кім зерек?»** –Балалар көк, қызыл дөңгелектерді алыңдар да, үстел үстіне қойыңдар. Егер мен дауыссыз дыбысты айтсам көк, ал егер дауысты дыбысты атасам, қызыл дөңгелекті көтересіңдер. Мысалы: -а-, -у-, к-, -е-, -н-, -г-, -ш-, -щ-, -з-, -х-, -ф-, -ы-, -в-, -а-, -п- ,-р-, -о-, -л-, -д-, -ж-, -э-, -я-, -ч-, -с-, -м-, -и-, -т-, -б-, -ю. **Сөзбен жұмыс.** «Сөзді өлшейік» дидактикалық жаттығуы – Алақандарыңды үстел үстіне қойыңдар, енді сөзді айта бастағанда алақанның арасын аша түсеміз. Алақанның арасы жақын болса, онда біз қысқа сөз өлшедік, ал алақанның арасы алшақ болса, онда ұзақ сөз өлшегеніміз. Мысалы: көз, жаз, кітапхана, дәріхана т.б.. **Түсіну деңгейі:** «Дыбыстың сөз ішіндегі орнын тап» дидактикалық жаттығуы	**Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өткен тақырыптар бойынша сөздерді қайталайды. **Түсінеді:** сұрақты тыңдап, толық жауап беру керек екенін түсінеді. **Қолданады:** сөйлем құрауда өздері білетін сөздерді қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** **«Кел, балалар, ойнайық» әнін тыңдату.** **КЕЛ, БАЛАЛАР, ОЙНАЙЫҚ,** Кел балалар,ойнайық, Ойнайық та ойлайық, Қандай жұмбақ болса да Шешпей оны қоймайық. Ал балалар тыңдаңдар, Асығыстық қылмаңдар. Асықпайық деп және Бөгеліп те тұрмаңдар. Бәрің жақсы тыңдаңдар, Бөгеліп көп тұрмаңдар. Жұмбақ та бар аспан көк, Самолетпен зырлаңдар. Жұмбақтар бар өзен,көл, Пароходпен жүзіңдер, Айдын суға шомылып, Ақ шабағын сүзіңдер Мазмұнын түсіндіру. – Сендерге ән ұнады ма? Арман балаларды «Ғажайып шеңбер» ойынын ойнауға шақырады. – Мынау – ғажайып шеңбер. Мынау не? – Ғажайып шеңбер. (Ғажайып шеңбер сөз тіркесін дұрыс айтып жаттығады). Балалар екі топқа бөлінеді. Екі топ кезекпен шеңбердің тілін айналдыру арқылы ұяшықты анықтайды да,	айналасындағыларға қуаныш сыйлай білуге тәрбиелеу. **Жасайды:** дене жаттығуларын жасап жатқан адамды қағаз бетінде дұрыс орналастыра біледі; **Түсінеді:** күн тәртібін сақтаудың қажеттілігін, адам организмі дұрыс қалыптасып өсуі үшін жаттығу жасау керектігін; **Қолданады:** күн тәртібіндегі шынықтыру, сауықтыру шараларын орындайды, сурет салуға қажетті білім, білік, дағдыларын. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балаларға саяхатта көргендерін, білгендерін әңгімелету. Қала жайындағы түсініктерін тереңдету мақсатында сурет көрсете отырып әңгімелесу. **Түсіну деңгейі:** Қаланың ауылдан ерекшелігіне тоқталу. - Үйлерді кім салады? (Құрылысшылар). - Балалар, ал сендер кешкі қала көрінісін тамашалап көрдіңдер ме? - Кешкі қала көрінісі немен ерекшелінеді? - Бүгін сол сендер тамашалап отырған кешкі қала көрінісін салайық? Педагог кешкі қала көрінісін салған кезде әртүрлі фигураларды молынан қолдануға болатынын, әр үйдің терезесінен түсетін жарық неге әр түсті болуы мүмкін екенін (терезеге тұтылған

	Қазақстан. Біздің Отанымыз – ... Қазақстан – көпұлтты республика. Қазақстан .....республика. Қазақстан халқы тату тұрады. Қазақстан халқы тұрады. Қазақстан – біздің ортақ үйіміз. Қазақстан – біздіңүйіміз. **Мақалмен таныстыру.** Бірлік бар жерде – бақыт бар. Педагог мақалдың мағынасын түсіндіреді, балалар қайталайды. «Сиқырлы қаламмен» жұмыс. «Достығымыз жарасқан» **Түсіну деңгейі:** ***Тапсырмалар:*** **№ 1.** Сурет бойынша әңгімеле. Біздің Отанымыз қалай аталады? **№ 2.** Жаттап ал. Достық. Ортақ мекен жер шары, Төбемізде бір аспан. Барлық ұлттың баласы, Достығымыз жарасқан. (Е.Елубаев) Тақпақ оқу, түсіндіру, жаттау. Педагог жеке жұмыс жүргізеді. Рефлексия. Педагог қорытынды жасайды. Балаларды мадақтау. – Жұмыс дәптеріне өздеріңнің игерген білімдеріңнің дәрежесін, үлгерімдеріңді смайл арқылы белгілейсіңдер. Қуыршақтар балалармен қоштасады.	биге шақырады. Бір қадам алға, бір қадам артқа орын ауыстыру, айналу, ұлдар отырып, қыздар ұлдарды айналады, би соңында ұлдар қыздарды орындарына отырғызып, өздері жанына жайғасады. Педагог балалармен балабақша және мектеп туралы әңгіме өткізеді. Балалар сүйікті балабақшасы туралы тақпақтар айтады. **Қолдану деңгейі:** ***Музыка тыңдау:*** «Сәби қуанышы» (Е. Құсайынов). Музыка тыңдап, қандай көңіл күйде орындалғанын, жылдамдығы қалай екенін сұрау. «Сендерге жақсы көңіл сыйлады ма?» – деп сауал қою. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Қош, балбұлақ балабақшамыз» (Б. Жұмабекова). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Әнде не туралы айтылған? Әннің көңіл күйі қандай? Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді. Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Өткен оқу қызметінде үйренген әндерді еске түсіру. «Балдырғандар әні» (Г. Жотаева), «Балаларды қорғаймыз» (А. Досмағанбет) әндерін еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** Биді балалардың	Педагог **лақ, алма, тал**сөздерінің сызбасын тақтаға іліп, -л-дыбысының орнын табуды тапсырады. Тақтаға бір балаланы шығарады. Балалар орнында жұмыс жасайды, егер дыбыс сөздің басында болса, басында тұрған төртбұрышты, егер ортасында болса, ортасындағы төртбұрышты, ал соңында болса, соңында тұрған төртбұрышты көк түспен бояйды. **Буынмен жұмыс** «Сөзді буынға бөл»дидактикалық ойыны – Мен сөздер айтамын, ал сендер мен айтқан сөздерді шапалақ ұру арқылы буынға бөлесіңдер. Мысалы: *Та-на, ал-ма, бал, тал, сыз-ғыш, кі-тап, қам-шы, ер, көл, қу-ыр-шақ, құс, та-уық, қо-ңыз, кө-бе-лек, са-уыс-қан, тек-ше, мар-ғау, жа-лын, ә-теш, ке-кі-лік, ақ-қу, көгер-шін, тас-ба-қа, ұ-шақ, а-пель-син, ман-да-рин, дом-бы-ра, ба-ра-бан, бел-дік, пар-та, сана, ө-рік, кө-рік, сый-лық, кө-мір, ке-ру-ет, ди-ван, жа-лау, қай-мақ, ба-уыр-сақ, тал-қан, жыл-қы, мон-шақ, қы-мыз т.б.* **Қолдану деңгейі:** «Дұрыс көтер» дидактикалық ойыны – Мен сендерге сөздерді оқимын, егер сөздерді дауысты дыбыстар жуан болса, сары дөңгелекті,	сол ұядағы хатқалта ішіндегі тапсырманы орындайды. Педагог әр жауапқа бір ұпай береді. Тақырыптарға байланысты қима не мазмұнды суреттер беріледі. Балалар қиналса, педагог сұрақтардың көмегімен толық жауап алуға тырысады. Балалар сұраққа кезекпен жауап береді. **Түсіну деңгейі:** ***Тапсырмалар:*** ***№ 1. Қыс*** Бұл қай жыл мезгіл? Қыс айлары қандай? Қыста не болады? Балалар не істейді? **№ 2.** Мен және менің отбасым. Өзі және отбасы, мекенжайы туралы шағын мәтін құрайды. **№ 3.** Балабақша,мектеп. Топта нелер бар? Заттарды жекеше, көпше түрде атау. **№ 4.** Үй жануарлары мен жабайы жануарлар Мынау не? Қайда тұрады? (Жануарларды атайды, қайда тұратынын айтады). **№ 5.** Жемістер мен көгөністер. Педагогтің айтуы бойынша көгөніс пен жемістерді табады. Мысалы: Қызыл, дәмді көгөніс. Сары қышқыл жеміс. Жасыл көгөністерді ата, көрсет. т.с.с. № 6. «Кім жылдам?» Берілген тақырыпқа сөз ойла. Сөздермен сөйлем құра. **Қолдану деңгейі:** Жұмыс дәптерімен жұмыс. 1.Суреттерге қара. Бір топқа жататын заттарды бір-бірімен біріктір. Бір	перденің түсіне сай), түн мезгілі екендігін фон арқылы көрсетуге болатынын, аспандағы жұлдыздарды қылқалам көмегімен салу жолдарын түсіндіреді. **Көптілділік компонент:** қала – город – city, кешкі – вечерний – evening. ұғымдарын сурет салу барысында тиімді қолдануға көңіл бөледі, іс-әрекетте нақтылап, қайталап отырады. **Қолдану деңгейі:** **Сергіту сәті**. ***Тамшы тамса*** Тамшы тамса тырс-тырс, Айтады гүл: - Дұрыс, дұрыс! Тамшы тамса тырс-тырс, Айтады қыр: - Ырыс! Ырыс! *(М. Әлімбаев)* Балалар жұмыстарын жалғастырады. Педагог балалармен жеке жұмыс жүргізеді. **3.Рефлексия** Ұйымдастырылған оқу қызметі қорытындыланады. Педагог балаларды мадақтайды. Балалар жұмыстарына қарап, баға береді. Ата-аналарға көрме ұйымдастырылады.

		қалауынша қайталау. ***Ойындар, хороводтар:*** «Кім мектепке тез жиналады». Балалардың жылдамдығын, ептілігін тексеру. Ойынға екі бала шығып, мектеп құралдарын біртіндеп портфельге жинайды. Кім бұрын жинаса, сол жеңіске жетеді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Тамшылар» румын халық әні (өңдеген Т. Попатенко). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді.	жіңішке болса, қызыл дөңгелекті көтеріңдер. Мысалы: б*анан, күріш, ақымақ, анар, алжапқыш, әтеш, қызанақ, қияр, балға, балта, шалғы, қоңыз, қарға, сауысқан, шырын, сана, балық, қайшы, қаламсап, көбелек, төбелес, тоқылдақ.* **Сөздің дыбыстық талдауымен жұмыс.** «Дұрыс па, бұрыс па?»дидактикалық ойыны *Педагог* ***алша, түн*** *сөздерінің дыбыстық талдауын тақтаға іледі.* –Орындарыңда тақтадағы суреттердің атауына дыбыстық талдау жасаңдар. Педагог тақтаға бір балаланы шақырады дыбыстық талдау жасауға тапсырма береді. Балалар тақтадағы жұмыстың дұрыс-бұрысын тексереді. **Дәптермен жұмыс** Түстерді ата. Тиісті дыбыстық сызбамен қос. Сурет атында дауысты дыбыстар жуан болса, сары қарындашпен, жіңішке болса, қызыл қарындашпен қорша. Сөйлем құра. Сызбасын сыз. **Саусақ жаттығуы:** Қолды алға созамыз, Алақанды бұрамыз. Алақанның сыртымен Шапалақты ұрамыз. **Сергіту сәті:** **Құлыншақ** Құлыншағым шапқылайды – тоқ, тоқ, тоқ, Тұяқтары тақылдайды – тоқ, тоқ, тоқ.	сөзбен ата. Педагог жеке жұмыс жүргізеді. Ұпайларды санау. Жеңімпаздар анықталады. Рефлексия. Педагог қорытынды жасайды. Балаларды мадақтау. – Жұмыс дәптеріне өздеріңнің игерген білімдеріңнің дәрежесін, үлгерімдеріңді смайл арқылы белгілейсіңдер. Қуыршақтар балалармен қоштасады. 	

			Алыстағы ауылдарға шабады, Жасыл өлке жайлауға да барады. Құлыншақтың тұлымшағы желбіреп, Өскенде ол жүйрік тұлпар болады.		

3 үзіліс –

Балалардың дербес іс-әрекеті

Іс – әрекет арқылы балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру,еңбекті құрметтеуге дағдыландыру,өз еліне пайдалы бола білуге тәрбиелеу.

Қазақтың ұлттық ойыны: «Соқыртеке»

Басты міндеттері: Балалардың тапқырлығын, жылдамдығын, шапшаңдығын, ойлау қабілеттерін дамыту.Халқымыздың ұлттық ойындарының қалай қалыптасқандығы,оның атадан балаға, үлкеннен – кішіге мұра болып жалғасып отырғандығы туралы мағұлмат беру.

Қол маторикасын дамытуға арналған санамақ

Ойын: «Жүретін саусақтар»

Мақсаты:Саусақтарын жүргізе отырып,саусақты шынықтыру және заттарды атау үшін логикалық есін ұлғайту.

Дағды: Сөйлеу, ес, зейін, қиял, кеңістікті бағдарлау, байқампаздық дамиды; мектепке дейінгі жастағы бала жазуды меңгеруге дайындала бастайды және жаттығу жұмыстарына дағдыланады.

Керекті құралдар: Суреттері бар кітапшалар.

Шарты: Суреті бар кітапшаны алып,ішін ашып,ішінде балалар білетін деген суреттерді парақ бетінде саусақтарды жүргізе отырып (2 саусақпен),суретті нұсқап оның атын сұрайды.балалар жауап береді.Сол ереже бойынша қайталанады.

«Саусақтар сәлемдеседі» - оң қолдың басбармағының ұшын кезек-кезек сұқ саусаққа, орта саусаққа, аты жоқ саусаққа және шынашаққа тигізесіз. Алдымен оң қолдың саусақтарымен амандасып, сосын бір мезгілде екі қолдың да саусақтарымен амандасуы керек.

«Кішкене адам» - қолдың (кейін сол қолдың да) сұқ саусағымен орта саусағы үстел үстіне жүгіреді.

«Кішкентай піл» - (орта саусақ алға қарай шығыңқы – тұмсығы, ал сұқ саусақ пен аты жоқ саусақ - аяқтар) үстел үстімен жүреді.

«Сона» - оң қолдың сұқ саусағын түзетіп, оны айналдыру керек. Сол қолдың сұқ саусмағымен және екі қолдың сұқ саусақтарымен бір мерзгілде осы қимылды (сона) жасау керек.

«Ағаштардың тамырлары» - қолдардың білезіктері қосылған, тарбиған саусақтары төменге түсірілген.

«Ағаштар» - екі қолдың алақанын өзіне қаратып, көтеру керек, саусақтарды кеңінен ашу керек.

«Көзілдірік» - қолдардың бас бармақ пен сұқ саусақтарынан екі дөңгелек жасап, оларды қосу керек.

Қазақтың ұлттық ойыны: «Соқыртеке»

Ойынның міндеттері: Балалардың тапқырлығын, жылдамдығын, шапшаңдығын, ойлау қабілеттерін дамыту.Халқымыздың ұлттық ойындарының қалай қалыптасқандығы,оның атадан балаға, үлкеннен – кішіге мұра болып жалғасып отырғандығы туралы мағұлмат беру.

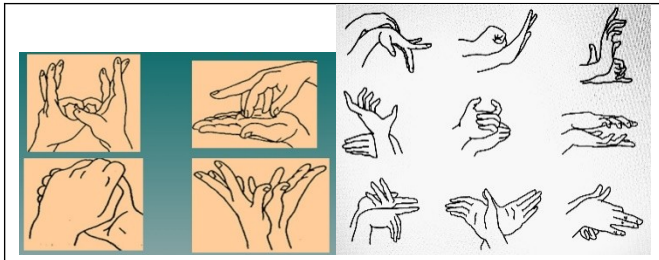
Дағды: Жүгіру, отыру, шеңбер құру, шеңбер бойымен жүруге жаттықтыру,қимыл қозғалыстарын шапшаң орындауға дағдыландыру.

Ойынның ережесі : «Соқыртеке» — ұлттық ойын. Ойын үйде де, далада да ойнала береді. Ойын үйде де, далада да ойнала береді. Ойыншылар шеңбер құрып, дөңгелене турады да, ортада көзі байланған бір адамды қалдырады. Соқыр теке — сол. Қалған ойыншылар соқыр текені қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып журеді. Ал соқыр теке сол түрткен адамды ұстап алып, тануға тиісті. Егер ол устаған кісіні таныса, оның көзін байлап, соңы соқыр теке жасайды. Өйтпеген жағдайда соқыр теке ойыны ары қарай жалғаса береді.

Ойынға қатынасушылар жиылып, алқа-қотан тұрғаннан кейін, бір қыздың, не жігіттің көзін байлап, қолына бір метрдей жас шыбық беріп, ортаға шығарады. Ол:

Қараңғыда көзім жоқ,
Тиіп кетсе сөзім жоқ. Қайда кеттің қалқа жан, Жетектейтін өзің жоқ. Қолға түскен құтылмас,
Қала бермек көзім боп,
— деп таяғын өзі болжаған тықыр, дыбыс естілген жаққа қарай соза береді. Айнала толған ойнаушылар қашып жүріп:

Соқыр — соқырақ,
Оң көзіңе топырақ. Топырағын алайын, Тотияйын салайын Саған бір ем табайын,
—деп келіп, «Соқыр текеге» тиіп қашып жүреді. Осылай ойнап жүргенде «соқыр текенің» қолына түскен ойнаушы ұтылады да, екеуі орын ауыстырады. «Соқыр теке» мен

		оны түрткілеп қашып жүрушілердің өрісін мөлшерлеп сызып қояды. **Әдістемелік нұсқаулар.** Бәріміз қатар – қатар тұрып, бірге қайталайық: Бұзау, бота, құлыншақ, Тоқты, серке, торпақ, Тана, тай, тайлақ, Құнан, дөнен бесті бар. Малдың жасын айыра біл. Естіп ал! Бұқа, айғыр, қошқар, теке бар. Сүзегенсің, тентек теке, жеке қал, Көзін байла, теке – теке «Бақ – бақ» Соқыр теке қайдан бізді таппақ. Бастаушы қатар тұрған балаларды жоғарыда аталған атаулармен атайды. Ең соңғы аталған бала «Тентек теке» болады. Ойын басқарушы «Тентек теке» атаған баланы көзін орамалмен жауып, ортаға шығарады. Балалар: Соқыр теке бақ – бақ Біз айтамыз тақпақ. Мықты болсаң тауып көр. Бізді қайдан таппақ **Ойынның педагогикалық маңызы.** «Соқыр теке» балаларды ұстауға ұмтылады. Ұсталған бала «Соқыр теке» аталып, ойын жалғаса береді. Балалар шеңберге тұрады. Қосылып айтады Көзін жабады. Ойынды бірнеше рет ойнайды.

4-ші ұйымдастырылған іс - әрекеті

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ҰІӘ(ұйымдастырылған іс-әрекет)	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Тату бола білеміз! **ҰІӘ міндеттері:** -жаттығуларды ұжымдықпен жасай білуге тәрбиелеу.Ойындардың ережелерін сақтай отырып, ойнай білуге жаттықтыру. **Дағды:** Бала ағзасының сыртқы тітіркендіргіште бейімделуін арттыру. Топтағы достық қарым-қатынасты нығайта түсу дағдыларын арттыру. **Ұлттық құндылықтар:** Толеранттылыққа,	**4. Көркем әдебиет-** қарым-қатынас, ойын, танымдық іс-әрекеті. **ҰІӘ тақырыбы:** Өс, ұлан! (шығармашылық,зерттеу іс-әрекеттері) **ҰІӘ міндеттері:** -өлең мазмұнын эмоциялық-бейнелі қабылдау, баяндау сипатын сезінуге баулу; -өленді дауыс ырғағымен мәнерлей оқи отырып, логикалық екпінмен, үзілістермен жаттауға үйрету; -өлең мазмұнындағы	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Тату бола білеміз! **ҰІӘ міндеттері:** -жаттығуларды ұжымдықпен жасай білуге тәрбиелеу.Ойындардың ережелерін сақтай отырып, ойнай білуге жаттықтыру. **Дағды:** Бала ағзасының сыртқы тітіркендіргіште бейімделуін арттыру. Топтағы достық қарым-қатынасты нығайта түсу	**4. Музыка-** шығармашылық ойын әрекет. **ҰІӘ тақырыбы:** Жасұландар **ҰІӘ міндеттері:** -музыкалық дыбысталуының сипаттамасына сүйене отырып, бейненің мазмұны мен музыкалық мәнерлілік элементтерімен байланыстыру, бір дыбыста құрылған әуеннің бөліктерін дәл ырғағымен дербес орындау; -түрлі сипаттағы музыкамен байланысты	**4. Дене шынықтыру -** ойын әрекеті, қимыл белсенділігі. **ҰІӘ тақырыбы:** Біз оқушы боламыз! **ҰІӘ міндеттері:** -жыл бойы жасап үйренген жаттығуларды ұқыптылықпен,шапшаңдылықпен орындай білуді қалыптастыру. Дене жаттығуларын үнемі орындай білуге тәрбиелеу. **Дағды:** Баскетбол ойнау дағдыларын, допты алып жүру дағдыларын, допты ұрғанда күшін дұрыс мөлшерлеуді, допты

	жинақылыққа тәрбиелеу. Өз ойын айтып жеткізе білу, қателескен жағдайда ескертуді дұрыс қабылдай білу қасиеттерін қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** допты еденге бір қолмен соғу, көзге арналған гимнастика, құрсақ тығыршығын жаттықтыру. **Түсінеді:** жүппен жүру, жүгіру, арқанның астынан өткенде қолданылған тәсілдерге байланысты денесімен жинақталып жұмырлану, екі аяқпен бірдей итеріліп секіру, секіргенде қолдарымен сермеп көмектесу, *ойындағы рөлдік әрекеттер,* қимылдардың орындалу реті, өз мүддесі мен команда мүддесін ұштастыра білу. **Қолданады:** екі аяқпен ілгері қарай секіруді, қолға доп ұстап керілген арқанның астынан өтуді, жұпта келісімді әрекет етуді, өз ойын айту және дәлелдей білу дағдыларын. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Ол – мен, ол – мен, Және менің достарым!»** Еңбегімен өз үйін көркем етер кім екен? Қалам, дәптер, кітабын жинап қояр кім екен? Айтыңдаршы, таңертең жуынбаған кім екен? Тапсырманы үйдегі орындаған кім екен? Бір сағаттай сабаққа кеш келетін кім екен? Терезені доп соғып сындыратын кім екен? Ал шынығып, жаттыққанды	бейнелеуіш сөздерді қолдану, өзара сыйластық қарым-қатынас дағдыларын дамыту. **Дағды:** тілдік бейнелілігін сезінуге, айналасымен жағымды қарым-қатынас жасай білу дағдысын **Ұлттық құндылықтар:** Жақсылыққа, ізгілікке тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** өлеңнің авторын, тақырыбын, мазмұнын біледі, өлең мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді; **Түсінеді:** өлеңнің мазмұнын түсінеді; **Қолданады:** өлең мазмұнына сәйкес ойын әрекеттерін орындайды, өлеңді мәнерлеп жатқа айтады. Жұмбақтың шешуін таба алады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану **Білу деңгейі:** ***Шаттық шеңбері*** Бала, бала, баламыз, Бақшамызға барамыз. Күні бойы қызыққа Батамыз да қаламыз. балаларға жұмбақ жасырады: Қойны толы жеміске, Көк майсалы еңісте. Көбелек қуып ойнайтын, Қай мезгіл деп ойлайсың? *(Жаз)* **Түсіну деңгейі:** Жаз мезгілінде қандай өзгерістер болады? Жаз мезгілі несімен ұнайды? Жаз мезгілінің бірінші күні, бірінші мерекесі – «Балаларды қорғау күні». Балалар, сендер болашақта елімізді, жерімізді	дағдыларын арттыру. **Ұлттық құндылықтар:** Толеранттылыққа, жинақылыққа тәрбиелеу. Өз ойын айтып жеткізе білу, қателескен жағдайда ескертуді дұрыс қабылдай білу қасиеттерін қалыптастыру. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** допты еденге бір қолмен соғу, көзге арналған гимнастика, құрсақ тығыршығын жаттықтыру. **Түсінеді:** жүппен жүру, жүгіру, арқанның астынан өткенде қолданылған тәсілдерге байланысты денесімен жинақталып жұмырлану, екі аяқпен бірдей итеріліп секіру, секіргенде қолдарымен сермеп көмектесу, *ойындағы рөлдік әрекеттер,* қимылдардың орындалу реті, өз мүддесі мен команда мүддесін ұштастыра білу. **Қолданады:** екі аяқпен ілгері қарай секіруді, қолға доп ұстап керілген арқанның астынан өтуді, жұпта келісімді әрекет етуді, өз ойын айту және дәлелдей білу дағдыларын. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі: «Ол – мен, ол – мен, Және менің достарым!»** Еңбегімен өз үйін көркем етер кім екен? Қалам, дәптер, кітабын жинап қояр кім екен? Айтыңдаршы, таңертең жуынбаған кім екен? Тапсырманы үйдегі	музыкалық-ойын бейнелерін:байсалды, баяу және көңілді, шаттанған, би күйін мәнерлі жеткізу. **Дағды**: Қолмен бағытын көрсете отырып, әуеннің жоғарғы-төменгі қозғалысын ажырата білу дағдыларын қалыптастыру. **Ұлттық құндылықтар:** Балаларды ұйымшылдыққа, бірлікке тәрбиелеу. **Репертуар:** **Музыка тыңдау:**«Сәби қуанышы» (Е. Құсайынов) **Ән айту:**«Қош, балбұлақ балабақшамыз» (Б. Жұмабекова)«Балдырғанда р әні» (Г. Жотаева) «Балаларды қорғаймыз»(А.Досмағанбет) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Гүлдер вальсі» (П. Чайковский, үнтаспада) **Билер:** Биді балалардың қалауынша қайталау **Ойындар, хороводтар:** «Кім мектепке тез жиналады» **Музыкалық аспапта ойнау:** «Тамшылар» румын х.ә. (өңдеген Т. Попатенко) **Күтілетін нәтиже**: **Жасайды:** өз беттерінше әнді таза айтып, қимылдарды ойдан шығарып жасайды. **Түсінеді:** музыкалық жанрларға тән белгілерді. **Қолданады:** үйренген дағдыларын іс жүзінде қолданады. **Ойлау деңгейі**: білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Балалар	аяғының қасына соғуды қалыптастыруды жалғастыру. **Ұлттық құндылықтар:** Спортпен шұғылдануға, салауатты өмір салтына, ұйымдасушылыққа тәрбиелеу. **Күтілетін нәтиже:** **Жасайды:** допты еденге бір қолмен соғу, сауықтыру массажын. **Түсінеді**: мектептің және нәтижелі білім алуда денсаулықтың маңызын, жаттығудың орындалу тәсілі мен орындалу сапасының арасындағы байланыс, жерге түскенде аяқты тізеден бүгу керектігін. **Қолданады:** қозғалып келе жатып қайта сап түзеу, өз әрекеттерін жүйелеу, қол саусақтарының ұшымен допты жұмсақ ұрып қайтара білу, зал кеңістігін бағдарлай алу. **Ойлау деңгейі:** білу, түсіну, қолдану. **Білу деңгейі:** Тыныс алуды қалыпқа келтіру. Мұрын арқылы демін ішіне тартып, ауыз арқылы шығару; Демін ішіне шұғыл терең тартып, өте баяу шығару; Демін баяу ішке тартып, шұғыл шығару. Ауа сыздықтап шығатындай демін баяу шығару. Үзік-үзік дем шығару. **Түсіну деңгейі:** **«Баскетбол»** Еденге допты бір қолмен ұру. Доптарды себетке лақтыру. Допты кеуде мөлшерінде

	ұнататын кім екен? Шеңберге тұрып, сұрақтарға жауап береді: **«Ол – мен, ол - мен және менің достарым!»** **Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Жұбыңды тап», Екі-екіден сапқа тұру. Сапта жүгіру – бір-бірінің қимылдарын байқап, өз қимылдарын үйлестіре білу. Түрлі түсті орамалдарды алып, сол орамалдардың түстеріне қарай жұпқа тұрады. Жұбын біліп алған соң белгі бойынша залда шашырап кетеді. Қайтадан «1,2,3 – жұбыңды тап!» – деп белгі берілгенде қайта жұп құрып, тізбекке тұра қалады.Жүру мен жүгіруді Педагогтің белгісі бойынша ауыстырып орындайды. Қозғалыс бағытын өзгертпейді. Залдың ортасында екіден тізбекке тұрады. **Түсіну деңгейі:** Жұпта орындалатын құрсақ тығыршығына арналған жаттығулар – қолдарын басының артына қойып, шалқасына жатып орындалады (5 рет). Жұптағы бірінші бала қолдарын басының артына қойып, шалқасына жатып, екінші бала оның аяқтарын басып, ұстайды. Жаттығуды орындағанда екеуі де үйлесімді қимылдап, дұрыс тыныс алуға назар аударады. **Негізгі қимыл-қозғалыстарды алмастырып орындау:** **«Баскетбол» –** допты еденге оң қол, сол қолды алмастырып соғу. (4 рет)	қорғайтын азаматсыңдар. Бұл – сендердің мерекелерің. Бүгін біз ақын Қасым Аманжоловтың «Бала – біздің болашақ» атты өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін түсіндіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді. Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді. Бала – біздің болашақ, Сүйсінеміз, сүйеміз. Бұл болашақ тамаша-ақ, Болашаққа біз иеміз. **Қолдану деңгейі:** **Сөздік жұмыс:** *Болашақ* – «алдағы уақыт» деген мағынаны білдіреді. *Сүйсінеміз* – қызығамыз. **Полилингвальді компонент:** балалар – дети – children; болашақ – будущее – future; жаз – лето – summer; бақытты – счастливый – happy. **Сұрақ-жауап:** Өлеңде не туралы айтылған? Болашақта сен қандай бала болғың келеді? Өлеңде қандай ұйқас сөздер бар. **Өтебай Тұрманжанов** **Өс, Ұлан!** Сау болсын десең Он екі мүшең - Ерте тұр! Құлақ түр, Тыңда сыр. Жапырақтар жырлар, Гүлдер сыбырлар. Күн нұрын күт! Таза ауа жұт! Бойыңа – құт. Жүгір, Селмен жарысып. Жүгір,	орындаған кім екен? Бір сағаттай сабаққа кеш келетін кім екен? Терезені доп соғып сындыратын кім екен? Ал шыныға, жаттыққанды ұнататын кім екен? Шеңберге тұрып, сұрақтарға жауап береді: **«Ол – мен, ол - мен және менің достарым!»** **Қимыл-қозғалыс ойыны:** «Жұбыңды тап», Екі-екіден сапқа тұру. Сапта жүгіру – бір-бірінің қимылдарын байқап, өз қимылдарын үйлестіре білу. Түрлі түсті орамалдарды алып, сол орамалдардың түстеріне қарай жұпқа тұрады. Жұбын біліп алған соң белгі бойынша залда шашырап кетеді. Қайтадан «1,2,3 – жұбыңды тап!» – деп белгі берілгенде қайта жұп құрып, тізбекке тұра қалады.Жүру мен жүгіруді Педагогтің белгісі бойынша ауыстырып орындайды. Қозғалыс бағытын өзгертпейді. Залдың ортасында екіден тізбекке тұрады. **Түсіну деңгейі:** Жұпта орындалатын құрсақ тығыршығына арналған жаттығулар – қолдарын басының артына қойып, шалқасына жатып орындалады (5 рет). Жұптағы бірінші бала қолдарын басының артына қойып, шалқасына жатып, екінші бала оның аяқтарын басып, ұстайды.	жұптасып, вальс әуенімен залға келеді. Би ырғағын сезіне, шеңбер бойымен жеңіл жүріп, жарты шеңбер болып тұрады. **Түсіну деңгейі:** ***Музыкалық-ырғақтық қимылдар:*** «Гүлдер вальсі» (П. Чайковский, үнтаспада). Ұлдар қыздарды әдеппен биге шақырады. Бір қадам алға, бір қадам артқа орын ауыстыру, айналу, ұлдар отырып, қыздар ұлдарды айналады, би соңында ұлдар қыздарды орындарына отырғызып, өздері жанына жайғасады. Педагог балалармен балабақша және мектеп туралы әңгіме өткізеді. Балалар сүйікті балабақшасы туралы тақпақтар айтады. **Қолдану деңгейі:** ***Музыка тыңдау****:* «Сәби қуанышы» (Е. Құсайынов). Музыка тыңдап, қандай көңіл күйде орындалғанын, жылдамдығы қалай екенін сұрау. «Сендерге жақсы көңіл сыйлады ма?» – деп сауал қою. Ән айтар алдында дауыс жаттығуын жасап алып, әуенді таза айтуға ұмтылу. ***Ән айту:*** «Қош, балбұлақ балабақшамыз» (Б. Жұмабекова). Педагог әнді орындап, мазмұны бойынша әңгіме өткізеді. Әнде не туралы айтылған? Әннің көңіл күйі қандай? Балаларға қайталап, қосылып айтуға үйретеді.	ұстап тұрып, бала қолдарын доға жасап төмен қарай қозғалтып, жазып барып жоғары сермейді. Қолының басы мен саусақтары допты бағыттап ашылады. Баскетбол қалқанынан 2 метр қашықтыққа тұрады. Бастапқы қалыпқа дұрыс келеді. Бір орында тұрып ұзындыққа секіру. Секіру фазаларына назар аудару: еденнен итерілу, ұшу, жерге түсу. Аяқтарын тізесінен аздап бүгіп, иық деңгейінде қояды. Бір аяғын ілгері шығарып, денесін алдыға жіберіп, бар салмағын екі аяғына бірдей түсіреді. Қолдарын шынтақтан бүгіп, денесінің қасында ұстайды. **Қолдану деңгейі:** Еңбектеу, 40-30-20 см көтеріліп керілген арқанның астынан өту. Кедергілерден өту тәсілдері оның биіктігіне байланысты екенін есіне салады. Білім- біліктерін қолдануға тырысады. Әртүрлі биіктіктер үшін түрлі тәсілдерді қолданып, кедергілерден өту. Өз қимылдарын бақылауға тырысады. Арқанды іліп кетпес үшін денесін дұрыс жинақтап жұмырлану. **Денеге арналған сауықтыру массажы.** Қажет сөздерді естігенде тез-тез шапалақ ұрады. «Пыспас үшін ішіміз, Қолды уқалап, ысамыз. Сосын қолды маңдайға – Шап- шап- шап. Бетің қалса домбыға,

	Нұсқау – допты шапалақтамай, саусақтарын жазып, ақырын ғана алақанмен үстінен басып барып жерге ұру. Негізгі қимыл-қозғалыстарды топтарға бөлініп орындайды: допты еденге оң қол, сол қолды алмастырып соғады.Допты шапалақтамай, саусақтарын жазып, ақырын ғана алақанмен үстінен басып барып жерге ұруға тырысады. Допты тізесіне қысып алып, **секіріп,** 3 метр қашықтыққа ілгерілеу. Екі аяқпен бір мезетте шапшаң итеріліп, қолдарын сермеп көмектесуге назар аудару. Жаттығу кезінде секіру мен астынан өтуді алмастырып тізбекпен орындайды: Допты тізесіне қысып алып, 3 метр қашықтыққа секіріп барады.Қолына доп ұстап түрлі тәсілдермен керілген арқанның **астынан өту** – өту тәсіліне байланысты аяқ-қолдарын жинап жұмырлану. **(4 рет)** Секіруді орындаған соң, қолына доп ұстап түрлі тәсілдермен керілген арқанның астынан өтеді. Өту тәсіліне байланысты аяқ-қолдарын жинап жұмырланады. Арқанды басымен де, доппен де іліп кетпеуге тырысады. Арқаннан өткен соң жүгіріп барып құрсаудан айналып өтіп, орындарына қайта тұра қалады. **Қолдану деңгейі:** **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Күн мен түн»** (Әзірбайжан	Желмен жарысып. Нұрға сылан, Болып қыран, Өс, Ұлан **Танымдық шығармашылық жұмыс:**	Жаттығуды орындағанда екеуі де үйлесімді қимылдап, дұрыс тыныс алуға назар аударады. **Негізгі қимыл-қозғалыстарды алмастырып орындау: «Баскетбол» –** допты еденге оң қол, сол қолды алмастырып соғу. (4 рет) Нұсқау – допты шапалақтамай, саусақтарын жазып, ақырын ғана алақанмен үстінен басып барып жерге ұру. Негізгі қимыл-қозғалыстарды топтарға бөлініп орындайды: допты еденге оң қол, сол қолды алмастырып соғады.Допты шапалақтамай, саусақтарын жазып, ақырын ғана алақанмен үстінен басып барып жерге ұруға тырысады. Допты тізесіне қысып алып, **секіріп,** 3 метр қашықтыққа ілгерілеу. Екі аяқпен бір мезетте шапшаң итеріліп, қолдарын сермеп көмектесуге назар аудару. Жаттығу кезінде секіру мен астынан өтуді алмастырып тізбекпен орындайды: Допты тізесіне қысып алып, 3 метр қашықтыққа секіріп барады.Қолына доп ұстап түрлі тәсілдермен керілген арқанның **астынан өту** – өту тәсіліне байланысты аяқ-қолдарын жинап жұмырлану. **(4 рет)** Секіруді орындаған соң, қолына доп ұстап түрлі тәсілдермен керілген	Әнді бір мезгілде бастау және аяқтау, әуенді дұрыс бере білу. Өткен оқу қызметінде үйренген әндерді еске түсіру. «Балдырғандар әні» (Г. Жотаева), «Балаларды қорғаймыз» (А. Досмағанбет) әндерін еске түсіру, сөздерін анық айтуға, ән ырғағымен орындауға баулу. ***Билер:*** Биді балалардың қалауынша қайталау. ***Ойындар, хороводтар:*** «Кім мектепке тез жиналады». Балалардың жылдамдығын, ептілігін тексеру. Ойынға екі бала шығып, мектеп құралдарын біртіндеп портфельге жинайды. Кім бұрын жинаса, сол жеңіске жетеді. ***Музыкалық аспапта ойнау:*** «Тамшылар» румын халық әні (өңдеген Т. Попатенко). Педагог шығарманы орындап, балалардан музыка ырғағына сәйкес қол соғуды сұрайды. Аспаптарды таратып беріп, орындау ретін түсіндіреді.	Шапалақта оны да. Кәне, есінеп тұрайық, Көп шапалақ ұрайық: 1, 2, 3, 4, 5! Міне, мойын, кәне, тез, Сергісін деп шүйдеміз Оны абайлап түйеміз. Кеудені де ақырын, Жоғары-төмен түйеміз, Оңға қарай түйеміз, Солға қарай түйеміз, Бүйірден де абайлап, Ақырындап түйеміз. Алдыға белді бүгеміз, Созылып көкке түземіз, Шынығуды білеміз, Шапалақтап күлеміз!» Допты шеңбер бойымен бір-біріне беріп, ойды жалғастырады: « Мен..… білемін!» Ойдағыдай білім алу үшін денсаулықтың пайдасы зор екендігін естеріне салады. Шеңберге тұрады. Өз физикалық дағдыларына баға береді (олар нені меңгерді, неге әлі де жаттығу керек).

	халқының ойыны) (4 рет) Бір-бірінен белгілі бір қашықтықта екі сызық сызылады. Бір сызыққа ұлдар, екінші сызыққа қыздар тұрады. Жүргізуші орталарына тұрады. Ұлдар тобы – «түн», ал қыздар тобы – «күн». Жүргізуші белгісімен ойын басталады: «Түн!» дегенде, қыздар ұлдарды ұстап алуға, «Күн!» дегенде, ұлдар қыздарды ұстап алуға тарасады. Ұсталғандар қарсыластарының командасына көшеді. **Көзге арналған гимнастика: «Көркем көбелек».** Әр оқушы жіңішке шыбыққа тағылған көбелекті алып, онымен әуеде сурет сала бастайды (шеңбер, сынық сызықтар, сопақ, шаршы т.б.), бастарын бұрмай көбелекті тек көзімен жүргізеді. Көздерін 1-2 секунд жұмып тұрап, ашып қалып, тез-тез жыпылықтата бастайды. Сосын көздерін қайта жұмып, көзінің қабағын мұрнына қарай сипайды. «Көркем көбелек, Бізді желпіп кет! Көркем көбелек, Көзімізді демалтып, Шипа беріп кет! **«Дос екен»** «Тұрғанымда қысылып Медет берген дос екен; Өз қайғысын ысырып Көмек берген дос екен; Замандастың жеңісін Көре білген дос екен; Қолындағы жемісін Бөле жеген дос екен; Сынға түскен кездерде Сырын бермес дос екен;		арқанның астынан өтеді. Өту тәсіліне байланысты аяқ-қолдарын жинап жұмырланады. Арқанды басымен де, доппен де іліп кетпеуге тырысады. Арқаннан өткен соң жүгіріп барып құрсаудан айналып өтіп, орындарына қайта тұра қалады. **Қолдану деңгейі:** **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Күн мен түн»** (Әзірбайжан халқының ойыны) (4 рет) Бір-бірінен белгілі бір қашықтықта екі сызық сызылады. Бір сызыққа ұлдар, екінші сызыққа қыздар тұрады. Жүргізуші орталарына тұрады. Ұлдар тобы – «түн», ал қыздар тобы – «күн». Жүргізуші белгісімен ойын басталады: «Түн!» дегенде, қыздар ұлдарды ұстап алуға, «Күн!» дегенде, ұлдар қыздарды ұстап алуға тарасады. Ұсталғандар қарсыластарының командасына көшеді. **Көзге арналған гимнастика: «Көркем көбелек».** Әр оқушы жіңішке шыбыққа тағылған көбелекті алып, онымен әуеде сурет сала бастайды (шеңбер, сынық сызықтар, сопақ, шаршы т.б.), бастарын бұрмай көбелекті тек көзімен жүргізеді. Көздерін 1-2 секунд жұмып тұрап, ашып қалып, тез-тез жыпылықтата бастайды.		

	Қамыққанын өзгеге Біліндірмес дос екен; Тайғақ заман, тар жерде Қолын берген дос екен; Жолдасына мәреде Жолын берген дос екен». *Жанбай Өзденбаев*		Сосын көздерін қайта жұмып, көзінің қабағын мұрнына қарай сипайды. «Көркем көбелек, Бізді желпіп кет! Көркем көбелек, Көзімізді демалтып, Шипа беріп кет! **«Дос екен»** «Тұрғанымда қысылып Медет берген дос екен; Өз қайғысын ысырып Көмек берген дос екен; Замандастың жеңісін Көре білген дос екен; Қолындағы жемісін Бөле жеген дос екен; Сынға түскен кездерде Сырын бермес дос екен; Қамыққанын өзгеге Біліндірмес дос екен; Тайғақ заман, тар жерде Қолын берген дос екен; Жолдасына мәреде Жолын берген дос екен». *Жанбай Өзденбаев*		
Серуенге дайындық	**Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету әрі дағдыландыру.**				
«Табиғат аясында» Серуен. Танысу, ойындар, еңбек. «Алақай,ойын!»	**Мамыр** **Серуен кешені № 11** **Жаздың белгісін байқау** **Міндеттері:** балалардың табиғаттағы маусымдық өзгерістерді байқай білу және оны анықтап айта білу дағдыларын дамыту. (күннің ұзаруы, өсімдіктер дүниесінің әсемдігі, ауа-райының өзгешелігі т.б.). **Бақылау барысы** **Көркем сөз:** **«Жаз»** С. Оспанов Ауыл қонды жайлауға, Дала жатыр жадырап. Қой қаптады қойнауда, Қозы, лақтар жамырап. Жаз жайдары, алақай, Жатыр жайнап даламыз.	**Мамыр** **Серуен кешені № 12** **Табиғатты бақылау(Мамыр айының соңғы күндері)экалогияя** **Міндеттері:** қоршаған ортаны, табиғатты, ауа – райын бақылау. Табиғатқа, табиғаттағы тіршілік иелеріне қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Жаз» Ә. Ахметов** Нұр тұнып, құлпырып, Айнала жайнады. Тұр күнге ұмтылып, Алма ағаш бақтағы. Өзен жай ағады, Жағасы балауса.	**Мамыр** **Серуен кешені № 13** **Арамшөптерді бақылау.экалогия** **Міндеттері:** Балалардың өсімдіктер туралы білімдерін молайту. Арамшөптердің зияны туралы түсініктерін кеңейту. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** Жеміс біткен бау - бақта, Желі жайды жан - жаққа. Бақта құстар сайрайды Құйқылжытып жан – жаққа. Қолға ап бақша құралын, Суды атызға бұрамын. Ағаш түбін қопсытып,	**Мамыр** **Серуен кешені № 14** **Гүлдерді бақылау** **Міндеттері:** Мектеп ауласына отырғызылған гүлдердің өсуі мен гүлдеуін бақылау, олардың әртүрлілігіне, әсемдігіне, гүл шешегінің құрылысына, иісіне назар аудару. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«Гүлдер»** А. Меңдібай Аула іші жайнайды, Қызыл-жасыл гүлдермен. Көз қараса тоймайды, Әсем еді не деген! Өзім қолмен еккен ем, Әсем гүлді көптеген.	**Мамыр** **Серуен кешені № 15** **Итті бақылау** **Міндеттері**:жануарлардың көктемгі өмірі туралы түсініктерін жүйелендіру; — жануарлар тіршілігіндегі өзгерістер себебін іздей білуге үйрету, өздерінің үйіндегі жануарларына деген жауапкершілік сезімдерін дамыту. **Бақылау барысы** **Көркем сөз** **«КҮШІГІМ»** А. Меңдібай Кіп-кішкентай күшігім, Сүйкімдісін өзінің. Еркелейді ойнақтап, Жылтырын-ай көзінің. Оратылып аяққа,

	Жүр, қанекей, балақай, Шомылуға барамыз. Балаларға сұрақтар *Көктем мен жаздың қандай айырмашылықтары бар? *Жазда ауа-райы қандай болады? *Біз жазды не үшін жақсы көреміз? *Айналаны қарағанда қандай көрністерді көреміз? **Зерттеу жұмысы** Балалармен наурыз көктемгі ағаштар бейнесі салынған суреттермен, қазіргі мамыр ағаш бейнесін салыстыру. **Еңбек** Гүл отырғызатын гүлзардағы еңбек (жерді тазалау, қопсыту)**.** *Мақсаты***:** Балаларды еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Өз орныңды тап» *Максаты:* денесін тепе – тең ұстап, бір аяқпен бірнеше рет секіруге үйрету. Ойын тәртібін бұзбау. **Жаттығу ойындары:** Доппен жаттығу: допты жерге лақтырып, екі қолмен қағып алу Мақсаты: допты жерге лақтырып, екі қолмен қағып алу. **Халық болжамы:** 1.Торғайлар топ - тобымен ұшып жүрсе - ауа райы құрғақ, күн жылы болады. 2.Ыстық жел тұрса - жаңбыр жауады.	Көбелек қағады, Қанатын жалауша. Балаларға сұрақтар *Бүгінгі ауа-райы қандай? *Жазда жан-жануарлар қалай тіршілік етеді? *Сәуір-Мамыр айларында жәндіктер қалай тіршілік етеді? *Жәндіктердің қандай пайдасы бар? *Жазғы ағаш бейнесі туралы не айтуға болады? *Жаз несімен қызықты? **Зерттеу жұмысы.** Балалардың назарын жәндіктерге аудару.олардың тіршілік әрекеттерін бақылау. **Еңбек:** Ағаш түптерін қопсыту. Мақсаты: топырақты қалай қопсыту керек екенін көрсету, маңызын түсіндіру. **Қимылды ойын**: «Бәйге». Мақсаты: Тез жүгіруге жаттықтыру,жылдамдықтарын дамыту. Жаттығу ойындары: Қимылдарын дамыту Мақсаты: екі аяқпен бірдей бір орында секіре білуге, тұрған жерінде секіруге жаттықтыру. **Халық болжамы:** 1.Құмырсқа илеуіне тығылса (ұясына) күн күркірейді; 2.Егер күн ұясынан шығарда ауа райы қапырықтау болса - кешке жакын жаңбыр жауады.	Арамшөпті жұламын Жан-жағымызда өсіп тұрған қызылды-жасылды өсімдіктерді көргенде, көңілімізге қуаныш ұялайды. Өсімдіктер тек қана көрік беріп қана қоймай ауаны тазалайды, ауаның ылғалдылығына да әсерін тигізеді. Кейбір өсімдіктерден ерекше заттар бөлінеді де, адам денсаулығына зиянды микробтарды жойып отырады. Ол фитонцид деп аталады. Енді осындай жайнап өсіп тұрған өсімдіктердің арасында зиянды өсімдіктер де кездеседі. Оларды арамшөптер деп атайды. Олар мәдени өсімдіктерге көп зиян келтіреді: топырақтың нәрін алады, топырақтағы ылғалды алады, күн қызуын тартып алады да, сөйтіп өсімдіктердің өсуіне кедергі жасап, өздері қаптап кетеді. Олар мәдени өсімдіктерге қарағанда тез өсіп, жетіледі. Сондықтан да гүл егілген гүлзарлар мен бау-бақшаны, егіс алқабын үнемі арамшөптерден қорғап отырады. **Зерттеу жұмысы:** Гүлзарларда, өсімдіктер өсіп тұрған алаңшалардан арамшөпті тауып алып, оларды жақсылап көріп алу. **Еңбек:** Балабақша ауласындағы гүлзарлардағы, гүл егілген алаңқайдағы арамшөптерді жұлу.	Бойын салып сыланып, Күн мен судан нәр алып, Өсіп қапты әдемі-ақ! Тәрбиеші сұрақтары: *Балалар, ең алғаш бұл жерге не сепкен едік? *Дәннен не пайда болды? *Гүлдің өсу жолы қалай жүреді? (әуелі жапырақша, сосын өскін, одан кейін гүл пайда болады) *Мына гүлдер қалай аталады? *Гүлдер туралы қандай мақал мәтелдер, тыйым сөздер білесіңдер? **Зерттеу жұмысы:** Аулада өсіп тұрған бархат, астра, георгин гүлдерінің жапырақтарын, сабақтарын, шешектерін, бойларын салыстыру, түстерін атау. Иіскеп көру. **Еңбек:** Гүлзардағы гүлдерге су себу, айналасын тазалау. *Мақсаты:* Гүлдерді күтіп, оған қамқоршы болуға тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Орамал тастамақ» **Мақсаты:** Тез жүгіруге, аңғарымпаздыққа баулу. **Жаттығу ойындары:** Секіру. Мақсаты: Балаларды жүгіріп келіп ұзындыққа секіруге жаттықтыру. ***Жұмбақ:*** Үзуге қимайсың, Достарға сыйлайсың. (Гүл)	Бір сәт тыным таппайды. Кел, достарым, жасқанба, Күшігім менің қаппайды **Тәрбиеші сұрақтары.** ♦ Бұл күшік сендерге ұнай ма? ♦ Күшікке қандай ат лайық деп ойлайсыңдар? ♦ Күшіктің көңіл-күйі қандай? ♦ Не себепті көңіл-күйі көтеріңкі деп ойлайсыңдар? ♦ Сендерше күшіктер көбіне немен айналысқанды жақсы көреді? Үйде асырауға алған иттер өз иесін өте жақсы көреді. Ол онымен үнемі бірге болады, иесі үшін қандай да бір қиыншылыққа төтеп береді. Ол өз иесін ешуақытта сатпайды. Ит - адамның сенімді досы. Бірақ, біздер де оны күту, дұрыс тамақтандыру керек екенін ұмытпауымыз керек. Яғни біз өз күшігімізді немесе мысығымызды, өзімізге тиесілі қандай да бір жануарымыз болса оған қамқор болуымыз керек екенін естен шығармағанымыз, оларды сүйе білгеніміз жөн. **Еңбек:** Жер қазу жұмыстарына қатысу. Мақсаты: -ұжыммен жұмыс істей білулерін тиянақтау; -еңбексүйгіштікке тәрбиелеу, бастаған істі аяқтауға деген құлшыныстарын арттыру. **Қимылды ойын:** «Қасқыр қақпан». *Мақсаты:* —белгі бойынша әрекет етуге баулу; —жылдамдық, байқампаздық дағдыларын

			Мақсаты: Балаларға гүлдерді күтіп-баптауды үйрету, әсемдікті сақтай білуге тәрбиелеу. **Қимылды ойын:** «Үшінші артық» **Максаты:** Аңғарымпаздыққа,ептілікке, тез жүгіре білуге үйрену. Ойын шартын сақтап ойнауға дағдыландару. **Жаттығу ойыны:** Тепе-теңдікті сақтауға жаттықтыру.		дамыту. **Жаттығу ойыны:** Қимылдарын дамыту. *Мақсаты: секіру техникасын меңгерту* (жіппен секіруге жаттықтыру).
Серуеннен оралу	**Балалардың киімдерін ретімен шешінуге дағдыландыру.**				
Баланың жеке даму картасына сәйкес жеке жұмыс	**Дене шынықтыру - ойын әрекеті, қимыл белсенділігі.** **Жеке жұмыс:** Әли Ғ Ерсайын Балалардың қозғалыс тәжірибесін спорттық ойын элементтері арқылы молайтуды жалғастыру.	**Математика негіздері – коммуникативтік, танымдық, еңбек әрекеті** **Жеке жұмыс:** Нұрали С Дарын Апта күндері, тәулік бөліктері, циферблат бойынша уақытты анықтауды ретімен атау біліктілігін бекіту. Логикалық ойын тапсырмаларын орындауға үйрету.	**Сауат ашу негіздері-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Арлан Көркем Дауысты, дауыссыз дыбыстар туралы білімдерін бекіту, буыннан сөз құрауды, сөзді буынға бөлуді жетілдіру.	**Сөйлеуді дамыту-коммуникативтік, танымдық әрекет** **Жеке жұмыс:** Малика «Н», «Ң» дыбыстары жөнінде дұрыс ұғым алуға үйрету.	**Қоршаған ортамен танысу**- тілдік қарым-қатынас, танымдық, зерттеу әрекеттері, еңбекке баулу. **Жеке жұмыс:** Жігер Арлан Тәжірибелік жұмыстарға деген қызығушылығын арттыру, бақылау нәтижелерін салыстырып, талдау және қорытынды жасау қабілетін дамыту.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды үстел үсті ойындары бейнелеу әрекеті,суретті кітаптарды қарау және таратпалы суреттер құрастыру т.б.)	**Қимыл-қозғалыс ойыны: «Доптарды себетке лақтыру»** **Міндеттері:** Ептілікті, күштілікті, төзімді дамыту. Жеке және топта жаттығуды жалғастыру. Зал кеңістігін бағдарлай білу. **Дағды:** Баскетбол ойнау дағдыларын, допты алып жүру дағдыларын, допты ұрғанда күшін дұрыс мөлшерлеуді, допты аяғының қасына соғуды қалыптастыруды жалғастыру. **Ойынның шарты:** Допты кеуде мөлшерінде ұстап тұрып, бала	**Танымдық-қимылды ойын** **Дидактикалық ойын: «Мен бастаймын,сен аяқта»** **Міндеттері:** Талдау, салыстыру, қарапайым тұжырымдар жасау; зейін, жад, сөйлеу дағдысын, қолдың ұсақ моторикасын дамыту. **Дағды:** Уақытты бағдарлау дағдыларын қалыптастыру. **Ойынның шарты:** Мен сөйлемді бастаймын, ал сендер жалғастырыңдар. Алдымен көктем, одан кейін ... Алдымен күн..., одан кейін...	**Дидактикалық дыбыстық жаттығу: «Сөзді қос»** **Міндеттері:** Сөйлем құрауға, сөйлемнен бірінші, екінші, үшінші сөздерді таба білуге, сөйлемнің сызбасын сыза білуге жаттықтыру арқылы есте сақтауларын дамыту. **Дағды:** сөйлем құрау, сөйлемге сызба сыза алу дағдыларын бекіту. **Ойынның шарты:** – Тіл ұстартуға ұйқас сөз тіркестерін айтамын, буыны жоғалған, сендер жоғалған буынды жалғап,	**Дидактикалық ойын: «Жанрды тап».** **Міндеттері:** Балалардың сөйлеу тілдерін дамыту. **Дағды:** сұраққа толық жауап беруге дағдыландыру. **Ойынның шарты:** Суреттердегі бос орынға қажетті суретті жапсырмамен жапсырып, сурет жанрын табу. «Н» – «Ң» дыбыстарының дауысты немесе дауыссыз екенін сұрайды. «Ң» дыбысына байланысты жаңылтпаш айтқызады. Шапсаң, шапшаң,	**Дидактикалық ойын:** «НЕ БОЛАР ЕДІ? ...» **Міндеттері:** өзінің табиғатқа қатысты іс-әрекетінің салдарын түйсінуге үйрету. **Дағды:** Қабілеттері мен дағдысын бекіту. **Ойынның шарты:** Педагог балаларға талқылайтын мысал ұсынады. Нәтижесінде балалар әр нәрсенің шегі барын түсініп, табиғатты аялау керек деген қорытынды жасайды. Мысалы: «Егер гүлді жұлып алса не болады? Көбелектерді құртып

	қолдарын доға жасап төмен қарай қозғалтып, жазып барып жоғары сермейді. Қолының басы мен саусақтары допты бағыттап ашылады. Баскетбол қалқанынан 2 метр қашықтыққа тұрады. Бастапқы қалыпқа дұрыс келеді. **Тыныс алуды қалыпқа келтіру.** Мұрын арқылы демін ішіне тартып, ауыз арқылы шығару; Демін ішіне шұғыл терең тартып, өте баяу шығару; Демін баяу ішке тартып, шұғыл шығару. Ауа сыздықтап шығатындай демін баяу шығару. Үзік-үзік дем шығару.	Алдымен дүйсенбі, одан кейін ... Алдымен бүгін, одан кейін ... Алдымен қаңтар, одан кейін ... Мұқият тыңдап, сөйлемді мағынасына сәйкес жалғастырады:	толықтырып айтасыңдар. -яр-яр-яр – бізге берді қи-...*яр;* -тыр-тыр-ыр – керек бізге ба-....*тыр;* -кеш-кеш-кеш – түйеде бар екі өр-...*кеш;* -үй-үй-үй – домбырамен тарттық к- ...*үй;* -ін-ін-ін – келді, міне, ақ ти-... ін; - қа-қа-қа – көлшікте отырған ба -...*қа;* -қы-қы-қы – кісінеді жыл-...қы; -тай-тай-тай- – біздің Арман кішкен-...*тай;* -са-са-са - ызылдайды сары ма-...*са.*	Бұрқырайды ақ шаң. *Шапшаң* сөзі *тез, жылдам* деген мағына береді.	жіберсе не болар еді?» деген сынды сұрақтар қояды. Сенің алдағы жазды қалай өткізгің келеді?
Балаларды үйге қайтару. Уақыты:					
«Сау бол, мектеп!» Ата-аналар мен әңгімелесу. Балаларды үйге қайтару.	**Ата –аналарға кеңес: «Баламен бірге жазғы демалыста»** Жаз - жылдың керемет мезгілі. Отбасылық демалыс – бұл өз балаңызға ең көп уақыт бөлетін кезіңіз. Бұл көптен күткен ерекше оқиғаны Сіздің балаңыз жыл бойы аңсап келді. Жазда балалардың жазғы лагерге шығуына, туыстарға баруға, өзенге шомылып, орманда қыдыруға тамаша мүмкіндіктер туады. Шақырайған күннің көзі, суық су, жәндіктер, тез бұзылатын тағамдар сияқты әр түрлі қауіп-қатерлер де жоқ емес. Балалар үшін жазда қауіпсіздікті қамтамасыз ету, ең алдымен - ата-ананың міндеті. Егер сіз жазда демалысқа жіберетін болсаңыз – онымен суда,	**Ата –аналарға кеңес: «Баламен бірге жазғы демалыста»** **ЖОЛДА АБАЙ БОЛ!** **Жолдағы қауіпсіздік** – бұл ата-аналар немесе қамқоршылардан үлкен жауапкершілікті талап ететін міндет, бұл қауіпсіздікті елеусіз қалдыруға болмайды. Балаңыздың бойында жолда, көшеде тәртіпті, ұқыпты, сақ және байқампаз болуға деген қажеттілікті тәрбиелеуге тырысыңыз. Балаға жаяулар үшін де, көлік жүргізушілері үшін де ережелер бар екендігін үнемі ескертіп отырыңыз. Балаға көшеде қараумен бірге көшеде естуді де үйретіңіз: баланың жақындап қалған көлікті естімеуінен болған қайғылы оқиғалар көп болғанын	**Ата –аналарға кеңес: «Баламен бірге жазғы демалыста»** **СУ ҚОЙМАЛАРЫНЫҢ ЖАНЫНДА АБАЙ БОЛЫҢЫЗ!** Балаларды қараусыз қалдырмаңыздар! Су қоймаларының маңайында жалғыз серуендеуге рұқсат бермеңіздер. Суда балалармен бірге серуендеу кезінде оларды қарап отырыңыз, әсіресе, суға шомылу кезінде жалғыз қалдырмаңыздар. Тіпті суы таяз жерде де олармен бірге болыңыздар. Сырғанауға арналмаған заттармен сырғанақ тебуге жол бермеңіз. Сақ болыңыздар, балаларға көмек керек болып жатса, оған немқұрайлы	**Ата –аналарға кеңес: «Баламен бірге жазғы демалыста»** Балаға берілетін бірінші тәрбие ата-анасын, туған-туысын, жолдасын сыйлауға үйретуден басталады. Себебі ата-анасын сыйламаған бала жолдасына да, қоғамға да пайда келтіре алмайды. **Ы.Алтынсарин** 1.Балаға дұрыс тәрбие беру – ата-ананың моральдық қана емес, заң жүзіндегі міндеті; 2.Бала тәрбиесі мәселесінде ата-ана арасында толық келісім болуға тиіс; 3.Баланың бойындағы ізгілік, жақсылық атаулының бәрін, оның үлгілі болуға тырысқан талабын көтермелеп отыру керек; 4.Баланың адал да ізгі адам	**Ата-анаға ұсынымдар: «Баламен бірге жазғы демалыста»** — Балаңызды жетістіктері үшін емес, ол қандай болса да жақсы көретініңізді көрсетіңіз. — Балаңызды басқа баламен салыстырмаңыз. — Балаңызбен күнде бірге болуға уақыт табыңыз. — Баланы жетістіктері үшін мақтаңыз. Бала жетістікке жеткенде сіздің қолдауыңызды сезінуі тиіс. — Бала бойында сенімділікті орнатыңыз: мысалы: "Мен-ақылдымын", "Мен-батылмын", "Менің қолымнан бәрі келеді". — Баланы жақсы көріңіз! Баланың ата-анасы емес досы болуға тырысыңыз. — Өз балаңызға сеніңіз. Сіздің сеніміңіз баланың

	күн көзінде, жолда, орманда, тауда жүрудің ережелері туралы әңгімелескеніңіз жөн. **Өнегелі 15 минут**	есіңізде ұстаңыз. Балаға қарауды үйретіңіз. Балада қатаң дағды қалыптасуы тиіс: жаяу жүргіншілер жолынан шығар алдында алға қадам жасамас бұрын басын оңға, солға бұрып жан-жағын, жолдың барлық бағыттарын қарайды. Бұл балада автоматизмге дейін үйретілген болуы тиіс. Өзіңіз де қатаң есіңізде сақтаңыз және балаңызға да үйретіңіз: кез келген көлік түріне міну үшін де, одан шығу үшін де көлік толық тоқтауы керек. Жүріп келе жатқан көліктен неліктен секіріп түсуге болмайтынын түсіндіріңіз. Балалардың жолда бағдарлануына, жолда сақ және мұқият болуға үйретіңіз, ешқашан жақын келе жатқан көліктің алдынан жүгіріп өтуге болмайды, жаяу жүргіншілердің жол қиылыстарында, жолды жаяу кесіп өтерде немесе жолдардың түйіскен жерлерінде құлаққапты алу керек.	қарамаңыздар. Келеңсіз оқиғалардың алдын алу үшін бірнеше қағидаларды есте сақтаған жөн: Демалыс орындарын, судың тереңдігін,су түбінде тырбиған ағаш, балдыр немесе балшық жоқ екеніне көз жеткізіңіз. Таныс су қоймаларының арналары мен түбі жыл сайын өзгеріп тұруы мүмкін. Суға шомылып жүрген балаларды ересектер үнемі бақылауда ұстауы тиіс. Егер ересек балалар өз беттерімен шомылуға кетіп бара жатса, құтқарушы мен медбике посты бар жағажайларға баруын қадағалаңыздар. Балаларға жүзуді үйретіңіз, сонымен қатар әр түрлі төтенше қиын жағдайлардағы жүріс-тұрыс ережелерін де үйретіңіз.	болып өсуі үшін оған ата-анасы үлгі болуға тиіс; 5.Баланы еңбекке құрметтеу мен сүю рухында жас кезінен тәрбиелеп, оның бойына адамгершілік және рухани мәдениеттің негізін, қоғамдағы мінез-құлық дағдыларын дамыту керек; 6.Ересектер балаларды күн сайын сипайылыққа, сергектікке, үлкендерді құрметтеуге, әділдікке өз үлгісімен тәрбиелеп отыруға тиіс; 7.Үйдегі жайлылық пен салауаттылықтың алғы шарттары – тазалық пен тәртіп, сондай-ақ барлық отбасы мүшелерінің тату-тәтті тұруға ұмтылуы; 8.Үй ішіндегі татулық күйеуіне де, әйелге де байланысты. Оның бірінші шарты - өзара сенім, құрмет, өзара түсіністік және, әрине сыпайы, әдепті мінез-құлық; 9.Сыпайылық және әдептіліктің ережелерін сақтау табиғи, емін-еркін болып, ешбір жағдайда екі жүзділікке, өтірік ұялшақтыққа негізделмеуге тиіс; 10.Тату-тәтті тұру үшін ұстамды болып, өзін-өзі билей білу керек. Өнегелі 15 минут	жағымды істерін жүзеге асыруға көмектеседі. — Баланы құшақтап, мақтауды ұмытпаңыз. — Балаға түсінуге мүмкіндік беріңіз: "Егер саған қиындық туындаса, мен саған міндетті түрде көмектесем және міндетті түрде түсінік танытам, және де біз бірге барлық қиындықтарды бірге жеңеміз. Балаңызға көптеген мүмкіндіктермен өзіңізге сенім! Сізге әрқашан сәттілік".

Мектепалды сыныбының тәрбиешісі: Абаханова К.М